Budai Napló

XXVII. évfolyam. 979. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **24** pengő, félévre **12** pengő. Egy szám **50** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca **24**. Délután 5—7-ig. Telefon: 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **40** fillér. 20 mm. magas hirdetés **8** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1930 január 1.

Buda újéve

Irta: RIPKA FERENC dr.
főpolgármester

Budapest nagy történelmi hagyományainak tiszteletreméltó gyüjtőhelye Buda. De nemcsak a mult kincsesháza, a jövő nagy fejlődésének is hatalmas erőforrása.

Pest az ország kereskedelmének és iparának középpontja. Itt a természet nem ajándékoz az embernek semmit, itt mindent az embernek magának kell megteremteni: szépséget, erőt, üdeséget, még a jó levegőt is.

Budán bőven ajándékoz az embernek a természet. Nemcsak a dombok növényzetétől üde levegőt, hanem a föld mélyében rejlő megmérhetetlen kincseket, amiket csak ki kell aknázni, hogy az egész Budapestet gazdaggá tegyék.

Azt mondhatom, hogy a budai fürdőváros létesítése nem budai kérdés. Még csak nem is csupán budapesti. Nagy nemzeti jelentőséggel bíró kérdés ez, mert létesítése, hatása, kiszámíthatatlan eredményei olyan jelentőséget adnak Európa forgalmában Budapestnek, és vele Magyarországnak, amit ma még álmodni sem merünk.

Éppen azért, mert állami érdek a fürdőváros megteremtése, nem szabad nyugodnunk és szünet nélkül kell ezt hangoztatnunk, hogy átmenjen a köztudatba, hogy gondolkodni kezdjenek fölötte és belássák, hogy ez így van és ezért cselekedni kell.

A közvélemény előkészítése ma a legfontosabb előmunkálatok közé tartozik. Meg kell győzni mindenkit, aki csak valamit tehet ennek a nagy célnak az érdekében, hogy itt miről van szó és milyen következményekkel jár, ha megfelelő erővel fogunk ennek a nagy kérdésnek megoldásához.

Tudom, hogy az igazságnak göröngyös az útja. Talán sokkal nehezebb az emberekkel elhitetni valami egészséges igazságot, mint valami tetszetős ámítást. De akik meg vannak győződve, hogy Buda és egész Budapest jövője attól függ, hogy egyetlen kincsesbányájával: fürdőinek gyógyító vizével meg tudja-e gazdasági életét szilárdítani vagy nem, azoknak mindent el kell követni, hogy a hegyek mélyében rejlő hatalmas értékek a magyar főváros fejlődésének segítségére siessenek.

Buda ujéve szépnek ígérkezik. Az új hidak építése a megvalósulás stádiumába lép. Nemcsak a forgalom szempontjából fontosak ezek az új hidak, bár ez is nagy dolog, mert a hidak ma csak a legnagyobb nehézséggel tudják lebonyolítani a forgalmat. De nagy jelentőséggel bírnak az új hidak Buda fejlődése szempontjából is, mert teljesen félreeső városrészek emelkednek jelentőségre és igen valószinű, hogy új városrészek keletkeznek majd az új hidak körül.

És ha ilyen szép reménynyel nézek Buda jövője elé, örömmel látom azt, ami lesz. Budával együttérzek, fejlődése örömöm. Kívánom, hogy a szép remények teljes egészükben beteljesedjenek.

A most kezdődő új év vigye közelebb Budát, a várost és Buda lakosait egyenként vágyaik teljesüléséhez.

RIPKA FERENC dr.
Budapest székesfőváros főpolgármestere, a Felsőház tagja, udv. tanácsos, stb.

Legyen boldog nélkül most kezdődő év, hozzon gyümölcsöt a jóakarat, segítsen bennünket a Gondviselés!

Budapest vasárnapja

Irta: BÓDY TIVADAR dr.
a felsőház tagja, ny. polgármester

Mindig örömet találtam abban, ha vasárnap délelőtt sétálhattam a budai hegyekben és kétszeres örömem volt olyankor, ha havas tájakat bámulhattam ezeken a sétákon.

Nincs az a festő, akinek az ecsete olyan szépségeket vethetne a vászonra, mint amilyen szépségeket a havas természet produkál, beborítva leplével a fenyveseket.

Egyik legutóbbi sétámon a budakeszi erdőn keresztül tértem haza és boldogan siettem le az erdőn keresztül, mert arra gondoltam, hogy az az erdő most végre Budapest tulajdonába kerül.

Az új fővárosi törvény ugyanis megszerzi Budapest számára ezt a gyönyörű erdőséget és a jövőben Budapest vezetői gondoskodhatnak arról, hogy megfelelő utak, világítás, víz tegyék kellemesebbé a pesti polgár vasárnapi sétáját.

Nekem az a meggyőződésem, hogy nagy nyereség ennek az erdőnek Budapest tulajdonába jutása a főváros közönsége számára és ez csak első lépés legyen. A legrövidebb időn belül gyarapítsa a főváros újabb vásárlásokkal erdőállományát. Ezt a meggyőződést a vasárnapi sétákon merítettem, amikor látnom kellett, hogy ezek az erdők kimondhatatlan forrásai a főváros egészségének.

Egész héten robotoló, íróasztaloknál görnyedő emberek vasárnap délelőtt kezükbe veszik a turistabotot és elindulnak erőt szerezni, levegőt szívni a budai hegyekbe. A pesti bérházak poros, kormos levegőjében nevelkedő gyermekek legnagyobb boldogsága néha labdázni, játszani a budai hegyek között.

Nem lehet letagadni, hogy az utóbbi években erősen megnövekedett a vasárnapi kirándulók száma. Ebben része van annak, hogy a főváros vezetősége igen sok új utat csináltatott mindenfelé, új világítási hálózattal bővítette a budai hegyeket és néhol a vízellátásról is gondoskodott. Arról nem is szólok, hogy mit jelentett a fogaskerekű villamosítása.

A főváros vezetősége a jövőben még többet fog tenni a budai hegyek fejlesztéséért és ebben a törekvésében számíthat a főváros törvényhatóságának erős támogatására.

Budapest új erdejéhez csatlakozzanak újabb erdők. Az erdők látogatását mozdítsák elő jó utak, jó világítás és főleg — itt a legnagyobb hiány — víz. A fogaskerekű vasút csak a budai hegyek egy részét teszi hozzáférhetővé, a többi részt az autobuszoknak kell megközelíteniök. Az első lépések ezen a téren is megtörténtek. Jöjjenek újabbak!

Ha pedig ezeken túl vagyunk, akkor lássuk el a budai hegyvidéket turistaházakkal, uzsonnázóhelyekkel.

Budapest népe találja meg a budai hegyekben azt, amit a bécsi közönség megtalál a Wiener Waldban és a berlini publikum a Grunewaldban.

Csak a rövidlátó emberek kifogásolhatják azt, hogy a főváros meg akarja szerezni a főváros közönségének Budapest környékét és hozzáférhetővé akarja tenni mindenki számára.

Azt szeretném, ha ezek a kifogásoló emberek kisétálnának vasárnap délelőtt a budai hegyekbe és látnák azt, hogy milyen nagy horderejű Budapest életében a budai hegyvidék.

Néhány ilyen séta és én azt hiszem, elhallgat minden ellenvetés. Teljes lesz az egyetértés a budai hegyvidék fontosságában.

A régi város

A Viziváros jövője

Irta: KOZMA JENŐ dr.
orszgy. képviselő, a központi párt elnöke

Régi igazság, hogy a II. kerület két városból áll. A Viziárosból és az Országútból. A Viziváros tulajdonképpen csak egy utca: a Fő-utca. Az Országút is csak egy utca volt, az Ország-út. Azóta, hogy ezt a két részt összeházasították, nagyot nőtt a város, benépesült a Rózsadomb és benépesült a hegyvidék.

Különös módon a hegyvidék a torkát szorongató téglagyár és temető miatt kívülről befelé fejlődött. A régi patricius budai családok, de még a pestiek is a Lipótmező tájékán építették föl a nyaralójukat. Hogy nem volt egészséges fejlődés, bizonyítja az a körülmény, hogy amint a téglagyárat beszüntették és az Ördögárkot beboltozták, egyszeribe megindult a Pasarét fejlődése. Egyik évtizeddel ezelőtt csak nehezen tudták ott a telkeket eladni és ma is üresen állnak hatalmas területek. A II. kerületnek ezt a részét hamarább el lehetett rendezni, mint magát a tulajdonképeni Vizivárost. Itt puszta területeket és mezei utakat kellett csak rendbehozni és megindult az élet.

Egészen más a helyzet a tulajdonképpeni Vizivárosban. A Vár után a legrégibb városrésze Budának, amely tulajdonképpen a Várhoz tartozott. Az első volt, mely modernül kiépült, sajnos — szűk területre szorítva, az egész városrész tulajdonképpen csak a Fő-utcából állott. Fejlődése csak korlátolt keretek között volt lehetséges, amit hamar el is ért és azóta stagnál. Hiába építettük oda a Vigadót, — erősebb életet, lüktetőbb forgalmat nehéz itt teremteni. Most, hogy a budai rész fejlesztésének tengelyévé tettük a fürdőügyet, világhírű gyógyforrásainak kihasználását, fontos szerep vár az alsó hévizi fürdőket a felső hévizi fürdőkkel összekötő városrészre, mert a két fürdőcsoport közé ékelve összekötő kapcsot képez a kettő között. A királyi palota a festői szépségű Halászbástya aljában, széles Dunaparttal, túlnyomó részben ez a városrész van hivatva a két fürdőcsoport közötti forgalmat lebonyolítani, ami rendkívül megnövelné az itteni kereskedők és iparosok forgalmát, mert itt kell fölépíteni azokat a szállodákat, ahol a kevésbé beteg, inkább csak világjáró idegenek szállnak és fogyasztják a vevők és fogyasztók számát.

Magam is hirdetem, ahogy a *Budai Napló* is hirdeti, hogy a Viziváros Dunapartján a mai aszfaltos sivár út helyére virágos, ligetes parkot kell építeni, mert ez lesz a járó betegek délelőtti sétaútja. Meg kell építeni a Halászbástyát, amely panorámaszerűen fog emelkedni a Mátyás-templomig, ami azonban egy boldogabb és gazdagabb generáció feladata lesz. A dunaparti korzó vonzani fogja a kereskedőket, fényes kirakatok csábítják a fürdővendégeket, tarkítva kis- és nagyszállodák sorával, ahol a gazdag és szegény beteg egyaránt el tud helyezkedni.

Hiszem és meggyőződésem, hogy a mostani gazdasági helyzet leküzdése után a Viziváros különös módon fel fog lendülni és betölti azt a hivatását, amit földrajzi fekvése utalt ki számára. Ez lesz a régi város megujhodása!

Szent Imre-város

Irta: BECSEY ANTAL
kormányfőtanácsos, pártelnök

Immár átment a köztudatba, hogy az 1930. évben a világ katolikusai ünnepelni Budapesten gyülnek össze s hogy ezek az ünnepségek *Szent Imre* kultuszának jegyében fognak lezajlani. Az a terv is felmerült, hogy ebből az alkalomból a Kelenföld—Lágymányost *Szent Imre-városnak* fogják elnevezni. Nyilván ennek az elgondolásnak hírnöke a székesfővárosi Közmunkák Tanácsának az a legutóbbi határozata, mely szerint a Villányi-út Szent Imre-útnak neveztetett el.

Nem kívánok e tervek historiai és társadalmi vonatkozásaival foglalkozni. Annyit azonban le kell szögeznem, hogy a „Szent Imre-város" gondolata a kelenföldiek lelkében örömteljes visszhangot keltett. De ne vegye tőlem senki se rossz néven, ha én e lelki hangulaton túl *a realitásokat is* keresem. Hinni akarom, hogy amikor az ország közfigyelme a Szent Imre-város felé fordul, *meg fogják látni ennek a városrésznek azt a nagy közgazdasági hivatását is*, amelyet nemcsak fővárosi, hanem országos vonatkozásban be kell töltenie.

Nem kívánok e tervek históriai szempontok azok, amelyek erre a megállapításra vezetnek. Részben *közvetlenül aktuális témák*, részben *jövőbe tekintő országos feladatok* szemszögéből nézem ezt a

SZENT
GELLÉRT
GYÓGYFÜRDŐ
Iszgyógyintézet és napfürdő
—•—
Külön férfi és női osztály
A legmodernebb berendezés
Szakképzett személyzet

hivatást. *Aktuálissá vált a közeljövőben megépítendő Boráros-téri híd ügye,* amely sorsdöntő jelentőségű úgy a Szent Imre-város, mint a székesfőváros fejlődése szempontjából. Meg vagyok győződve, hogy e híd megépítésével kapcsolatban, sőt már azt megelőzően, oly helyi és országos vonatkozású feladatok megoldása is elodázhatatlanná válik, amelyek eddig a közömbösség és bürokrácia útvesztőiben feneklettek meg.

Vessünk csak egy pillantást a Dunántúl térképére. Az *egész dunántúli vasúthálózat, sőt azon keresztül Európa nyugatáról idevezető vasúthálózat itt találkozik a Kelenföld medencéjében.* A Bécs—hegyeshalmi, Triest—nagykanizsai, a Barcs—pécsi, a Fiúme—dombóvári vasuti fővonalak itt csomósodnak össze; és tapasztalásból tudom, hogy az ide irányuló hatalmas *személyforgalomnak nagyobbik fele* és az *áruforgalomnak is jelentős része* itt bonyolódik le. Pusztán csak azért nem több, mert a szegényes, szűkre szabott kelenföldi pályaudvaron és az ahhoz csatlakozó közforgalmi eszközökön nagyobb forgalmat lebonyolítani fizikai lehetetlenség. Állítom, hogy a főváros közellátását közvetlenül érintő érdekek mellett az országos, sőt világforgalmi érdekek szempontjából is a *legsürgősebb és legsúlyosabb feladatok egyike a kelenföldi vasúti gócpont nagyarányú kiépítése* és az ehhez szervesen kapcsolódó *közforgalmi utak és közlekedési eszközök fokozatos létesítése.* Ezek sorában nem szabad megfeledkezni a *dunai viziúthoz* való szerves kapcsolódásról sem, nek előfeltételei szintén adva vannak az Andor-úti iparvágány révén. Közelfekvő a gondolat, hogy a szomszédos Duna-szakasz a maga téli kikötőmedencéjével és forgalmi célokra kiépíthető partszakaszaival a legalkalmasabb dependence-a lehet a szemben fekvő csepeli országos kikötőnek.

Azon tényezők között, amelyek e városrész hivatásának és fejlődésének irányvonalait és kereteit megszabják, kétségtelenül az említett faktor a döntő. De vannak kívüle egyéb nagy jelentőségű tényezők is. Ily természetadta irányító tényezői a jövő fejlődésnek a *Gellérthegy tövében feltörő világhírű, gyógyítóerejű hévforrások;* a Kelenföld síkján és völgyületeiben feltárt gyógyerejű, ugyancsak *világhírű keserűsós vizek;* amely gyógytényezőknek páratlanul szép keretet nyujtanak a Gellérthegy és Sashegy dolomitormai és szinte klímatikus jellegű, délnek néző lejtői. Harmónikusan egészítik ki e természetes keretet *a kultúrának és termelőgazdaságnak monumentális létesítményei:* a reáltudományok művelésére hivatott *műegyetem* és az energiagazdálkodás legmodernebb gépeivel felszerelt, s az ország legnagyobb teljesítményű *elektromos telepe.* Ide települtek a Dunapart vonalára a főváros *hatalmas ipartelepei;* s hogy ezek száma a híd és a pályaudvar megépítésével hatalmasan megnövekszik, ahhoz kétség nem fér. Ide kívánkozik *a gazdasági jellegű kiállítás is,* amely célra hatalmas terület van fenntartva. Mintha csak a fejlődést irányító történelmi erők szervező munkája egyesítette volna itt, Buda délnyugati medencéjében a természet erőit és az emberek alkotó készségét arra, hogy egybeforrva szolgálják gyógyítással, tudománnyal, munkával; egyszóval a *reálpolitika eszközeivel* az emberiség legnagyobb kincsét: — *az Életet.*

Ezt a reális, vagy mondjuk materiális keretet a *lelkiség gyönyörű, idealizált tartalmával töltimeg a Szent Imre-város gondolata;* amely a hitből és ezeréves történelmünk emlékeiből szövődő glóriával ragyogja be a reális élet területeit. Mert hiába! Hit és lelkiélet nélkül elsorvadnak fizikai erőink; és a történelmi kapcsolatok kultusza nélkül gyökértelenné válnak céljaink és törekvéseink.

Ezekkel a gondolatokkal köszöntöm én az új évben szűkebb hazámat: az öreg Kelenföldet: *Szent Imre új városát.*

1929 december 30.

A krisztinabeli kulturház

amely közérdekű ügynek megoldását egy szerencsés gondolattal már megtalálni vélte dr. *Krivoss* Árpád ügyvéd és az I. kerületi Iparoskör ügyvezető-elnöke, ismét zátonyra jutott. A terv az volt, hogy a Mikó-utca és Krisztina-körút sarkán fekvő üres telek, mely az Aldássy-család tulajdona, mint legalkalmasabb, kerülne beépítésre s a hatalmas kultúrpalotában helyeznék el a külön kerületté váló Krrisztinavárosnak elöljáróságát, rendőrségét — itt kapna alkalmas helyiséget néhány kulturális egyesület, köztük az I. kerületi Iparoskör is és két nagy terem szolgálná a budai hangversenyek és közművelődési előadások céljait. Ez ügyben dr. Krivoss Árpád megkereste a régi budai Aldássy-család szeniórját, dr. *Aldássy* Antal egyetemi tanárt és tisztelettel felajánlotta, hogy a telken felépítendő Aldássy-kultúrház, ha a telket a család díjtalanul átengedi, 35—40 év mulva díjtalanul a család tulajdonába megy át, minden ellenszolgáltatás nélkül. Csakhogy ez a terv „nagyon rossz időpontban érkezett" a családhoz. Eppen akkor, amikor a székesfőváros arra kényszerítette a családot, hogy a régi, százados vizivárosi temetőnek — semmivel komolyan meg nem indokolt — felhagyása miatt, ott eltemetett 39 halottjukat, akik közül többen száz évnél jóval régebben nyugosznak ott, köztük a család egyik őse, a most élő Aldássyak nagyatyja, *Oeffner* X. Ferenc, aki 48 előtt 20 évig volt Buda polgármestere, *Clark* Adám, a Lánchíd és Alagút megépítője és a családnak sok más érdemes előde, akiket ki kell emeltetni nyughelyeikről. Miután pedig a farkasréti temetőben keserűvízforrások közé halottjaikat nem temethetik, a főváros pedig a temető felső részén sírboltoknak — teljesen érthetetlenül — nem ad helyet, kénytelen a család sokszázéves halottjait, érdemes elhunyt budai polgárokat átvitetni Pestre a Kerepesi-temetőbe. Ezekre az elszomorító momentumokra hivatkozik dr. *Aldássy* József belügyi államtitkár, amikor tudatta Krivoss Árpád dr.-ral, hogy a család nem hajlandó ezek után oly intézmény létesítéséhez hozzájárulni, amelyben a székesfőváros helyezné el elsősorban hivatalait. — Van ebben a megokolásban sok keserű igazság, mert a vizivárosi régi temetőben sok érdemes budai polgár nyugszik, de ott van a sírja *Verseghy* Ferenc poétának és az osztrákok által megkorbácsolt *Maderspach* Lujzának és *Mayer* Ferenc tábornoknak, aki árvaházat alapított Budán és látott el megfelelő alapítvánnyal. A temetőben nyugvó halottakról, akik a kegyeletre nagyon is érdemesek, legközelebb közlünk érdemes kimutatást. De lett volna többféle megoldása is e kegyelet megóvásának. Az ott fekvő 30—40 érdemes halott hátramaradt családja szívesen vette volna, ha ott a domboldalban négyszögletes parkban valami szép árkádos sírboltokat épített volna a város és ott helyezte volna el azokat. Építhetett volna oda a városmajorihoz hasonló kápolnát, megfelelő nagyságú kriptával, némi dísszel, — vagy pedig egyszerűen hasított volna ki egy négyszögletes kisebb parkszerű területet és ott is nyugodhattak volna tovább Budának e neves halottjai. Talán lehetséges még ilyen megoldás, de azt sürgősen kell elintézni, nehogy a budai ősesaládokban túlságosan fölhalmozódjék az ellenszenv a pesti kegyeletsértő intézkedések ellen.

56 ÉVE
MAUTHNER MAG
A LEGJOBB!
MAUTHNER ÖDÖN
magtermelő és magkereskedelmi rt. BUDAPEST
•
Központ:
VII., RÓTTENBILLER-UTCA 33
•
Fióküzlet:
IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 4
(A Ferencrendiek templomával szemben)
•
Főárjegyzék, növényárjegyzék, őszi árjegyzék ingyen és bérmentve.
•
TELEFON: JÓZSEF 463-65.
Sürgönycím: MAUTHNEREK.

Budapest és a forró víz

Irta: PÁVAI VAJNA FERENC dr.

főgeologus, m. kir. főbányatanácsos

Csodálatos istenteremtménye az ember, borzasztóan vonzódik ahhoz, ami komplikált és valósággal irtózik az egyszerűtől, az adottságtól. Mennél hosszabb kerülőuton, mennél több csűrés-csavarással jut valamilyen probléma megoldásához, mennél szövevényesebb a számítás és komplikáltabb a masina, mennél érthetetlenebb a laikusnak, annál nagyobb tudós a megcsinálója. Az a szakember, aki népszerűen, egyszerűen, egy pár szóval és mindenki által érthetően ír s azt még ráadásul nem is az akadémia kiadványaiban, vagy a szakfolyóiratokban közli, hanem — urambocsáss — ujságokban, az ma sem tarthat számot a tudós jelzőre. Mintha bizony nem éppen az volna a tudomány, a természet és a társadalom törvényeinek ismerete, ami a legegyszerűbb, legtermészetesebb és legjobban megérthető s az igazság még mindig csak az Olimpusról jöhetne — kerülő úton?

Valahogyan így vagyunk a ma divatos energiatermeléssel is, még ott is, ahol egyszerűbben, olcsóbban jutnánk hozzá.

Fázunk, meg kell melegednünk. Egészen bizonyos vagyok benne, hogy az ősember — mint ma az ujzélandiak — egyszerűen odahúzódott a hőforrásokhoz, természetes gőz-exhalációkhoz s úgy melegedett. A budapesti kultúrember hoz magának gőzzé átalakított szénenergiával sok ezer vagónban Sziléziából drága szenet s azzal, a fűtőértékének kilenctized részét elpocsékolva, felforralja a dunavizet, hogy majd csak azzal vagy annak gőzével fűtse a palotáját.

Tessék csak utánagondolni, mennyi emberi- és géperő, micsoda komplikált kerülőút után jut a pest-budai palota az ő melegvíz- vagy gőzfűtéséhez s milyen d[illegible], de még mennyi energia megy [illegible]zben pocsékba, vész el a számunkra örökre! Azt kérdem, miért kell ezt így csinálni Budapesten, talán csak nem azért, mert Bécsben is így csinálták? De bizony, alighanem, pedig nálunk ingyen buzog fel a sok forró víz a hegyek tövében s messzebb sem drágább ma már a Városligetben. Csodák csodájára már fűtenek is vele évek óta a Szent Lukács-fürdő épületeiben, hanem azért a többi sok középület, palota, az csak továbbmelegedik a messziről hozott drága szénnel, némelyik pláne felforralja a nem ingyen adott vízvezeték-vizet s azt járatja körül a termeiben, hogy praktikusabb, olcsóbb legyen, no meg kormosabb. De azért Isten ments, nem, ez nem fordított dolog!

Ezredévek óta szalad a Dunába a sok drágán forró vizünk. Jó *Zsigmondy Vilmosunk* 60 éve, 50 éve fakasztotta fel a Margitszigeten s a Városligetben s megmondta, hogy a pesti Duna mentén máshol is meg lehet ezt az Isten áldását fúrni. Uramfia, miért ülünk, sétálunk rajta egy fél évszázada a korzókon, miért nem kell nekünk az, amit a természet, a mi jó földanyánk ingyen ad, nekünk tartogatott mostanig, amikorra olyan nagyon kifosztottak, szegények lettünk, amikor megint mi szenvedünk azokért, akiknek mi fizetünk drága árat a tüzelőnkért? Miért? Miért?!

Évek óta beszélt, írt olyan sokat a pest-budai forróvíz érdekében a jó öreg *Schafarzik* professzor, *Becsey Antal* s jó magam is unos-untalan azért veszekszem, lépjünk már egyet előre — 60 évig eleget gondolkoztak rajta — s fúrjunk le oda, legalább még egyszer vagy kétszer, ahol a homok szemei között, a kövek repedéseiben még annyi forró víz, annyi föld ingyenenergiája van s ne melegítsék drága szénnel a városligeti strandfürdő részére, a talán nem is egészen tiszta talajvizet s csináljanak még néhány természetes melegvizű fürdőt, ha már nem sajnálják a tüdőnket attól a sok koromtól, amit ilyentájon a sok tüzelés borít reánk. „A fekete hó!" Bizony fekete a mi havunk s én állítom, tudom, hogy lehetne az fehérebb is, ha kihasználnánk azt a sok forróvíz- és földgázenergiát, ami ott hever elfelejtve, elfeledtetve a pesti, az alföldi föld alatt!

Attól féltek évtizedekig, hogy az újabb fúrások elapasztják a budai források vizét. Csalódtak, lám a Margitsziget kútja nem csökkentette a Császár- és Lukács-fürdő vizét, de még a többi távoli forrást sem s a margitszigeti kút sem érzi 50 esztendeje, hogy megfúrták a konkurrenciáját a Városligetben. Szalmaszálon nem lehet a tengert kiszívni s egy cseber víz még nem látszik meg, ha kimerítjük a Dunából! Merem vállalni a felelősséget — csak csinálják meg mielőbb és jól, a többit — forrásért, régi kútért egyaránt.

Nem mondok újat, állítom, hogy kiapadhatatlan sok forróvíz, talán gőz is van az Alföld alatt Pesten is, az Isten szerelmére, menjünk már egyszer utána, hozzuk fel, használjuk ki, legalább melegedjünk mellette, legalább annyira, mint az ősember, vegyük mi is használt. Szégyenlem magam, hogy nem nyúlnak ebben a törekvésünkben többen, sokkal többen a hónunk alá, de úgye, másképpen lesz az újesztendőben?

Csak egyre kérem azokat, akik kiköltik majd az elvetett magot, hogy ne mindenfelé fúrjanak, csak ott, ahol kell, mert lám a Margitsziget közepén fúrt kút kétszáz méteren túl sem találta meg azt a vizet, amit a sziget felső végén már száz méteren alul oly bőségesen ont, emeletmagasságban az első, pedig ugyebizony ez félúton van a császárfürdői forrásokhoz, ahol magától is felszínre jön? A fúrásra van jó és jobb hely, de van rossz is!

Hogyne, hogyne, pl. a lillafüredi, mondják az ellenfeleim! Az még nem biztos! Valahogyan nehéz a sora annak, aki ismeretlen utakra merészkedik, de mi, az enyedi kollégium növendékei néha ilyesmivel terhelten indultunk az élet című nagy útra. Az egyik a földön kereste, a másik a föld alatt nyomozza az ismeretlent. *Kőrösi-Csoma* háromszor fordult vissza és háromszor rugaszkodott neki megint az őshazának, amíg útját nem állta a halál, pedig ő a föld felszínén kereste az igazságát, mennyivel nehezebb az út a „föld középpontjáig"! Most egy kicsit keresztbe feküdtek az én ösvényemen is, de a reménység jó nyomait megtaláltuk, fogom s egy az bizonyos, nem engedem el! Érzem, tudom, hiszem, hogy igazam van, kell hogy az legyen, mert jót akarok!

Köszönöm a *Budai Naplónak,* hogy ébrentartja a hévizek ügyét s alkalmat adott, hogy megint hozzászólhassak ehhez a szívem szerint való problémához. Erős a hitem, hogy huszonötéves buzgóságának és el nem lankadó éberségének már a jövő esztendő meghozza — ezen a téren is — az első gyümölcsét. Ugy lesz, mert úgy kell lennie!

Budapest, 1929 XII. 28.

RUDAS
FÜRDŐ
A BUDAI FORRÁSCSOPORT LEGRÁDIOAKTIVABB HŐFORRÁSA
A török hódoltság idejében épült s teljes eredetiségében fennálló kényelmes gőzfürdő — Kádfürdő
FEDETT TÉLI USZÓCSARNOK

ÓBUDA

Irta: ANDRÉKA KÁROLY

a III. ker. Egyesült Polgári Párt elnöke

Az 1873-ban Budapesthez csatolt Óbuda elhanyagolt városrész volt. A régi óbudaiak ezt nem érezték, mert virágzó szőlőtelepeik nyugodt megélhetést biztosítottak nekik. Ők nem igen vágytak arra, hogy Budapestet megismerjék. Nagyon sokan voltak, akik életük végéig ki sem mozdultak a kerületből, de a borkóstoló pestieket szívesen látták. Ezt a jólétet s megelégedettséget tönkretette a fillokszéra.

Azóta visszafejlődött a kerület.

Csak az utóbbi időben tapasztaljuk, hogy az intéző körök figyelme a III. kerület felé irányul.

Ezt láttuk az újabb útépítéseknél és a két városi lakóháztelep megépítésekor.

A fejlődést hátráltatja, hogy a III. kerületnek összekötő útvonala a szűk Zsigmond-utca.

Ezen a hátrányos helyzeten csak az óbudai híd megépítése segíthet.

A híd megépítését Bud keresztedelemügyi miniszter bejelentése szerint még ebben az évben meg is kezdik.

Ezzel megindul a III. kerület fejlődése s megvalósítható lesz Drehr népjóléti minisztériumi államtitkárnak, az a terve, hogy a nemzeti Stadion a tiszta levegőjű Óbudán épüljön föl.

Magyarázatra nem szorul, hogy milyen fejlődést vonna maga után a híd és a Stadion megépítése. Hány ember ismerné meg a III. kerület természeti szépségeit, amelyeket eddig csak a túristák tanulták meg élvezni.

A szívünkben él a remény, hogy a most említett nagy alkotásokon felül rövid időn belül sikerül. Árpádnak régen kutatott sírját felfedezni. Megépítjük fölötte a templomot, amely minden magyarnak zarándokhelye lesz.

Ne felejtsük el, hogy Krisztus előtt a kelták által alapított Aking városa, a mai Óbuda, Attila székvárosa is volt.

Az erre emlékeztető műemlék felállításával már régen foglalkoznak. Ennek helye a Schmidt-kastély mellett volna. Schmidt Miksa nagylelkűen felajánlotta a kastélyt s a telkeit a fővárosnak. Rövid időn belül befejeződnek a tárgyalások. A főváros átveszi a telkeket s megépülhet Attila emlékműve.

Ezekkel a munkákkal kapcsolatosan korlátozni kell a téglagyárak üzemét. Ebben az irányban a főváros már meg is tette a kezdeményező lépéseket.

Ha mindez megvalósul, a III. kerület lesz a főváros egyik büszkesége.

SZILVESZTERRE, ÚJÉVRE
lepje meg kedveseit a legszebb és legpraktikusabb ajándékkal
PARFÜM, PUDER, SZAPPAN-nal
Kameniczky Miklós
„CSARNOK" illatszertárából
II., MARKOVICH IVAN-UTCA 2.

Szilveszterkor, újévkor
keresse fel társaságával a
BUDAI VIGADÓ
KÁVÉHÁZAT
Jól fogja érezni magát!
Autóbusz- és villamosmegálló!

WINKLER
II, FŐ-UTCA 8
„3 veréb" ÉTTERME
SZILVESZTERKOR, ÚJÉVKOR
társaságoknak nagyszerű!
KÜLÖN TERMEK

FRANCIA-MAGYAR ELEMI ISKOLA
II. KERÜLET, BIMBÓ UCCA 9. sz.
Igazgató: DR. SYPOSS KATALIN.
Rendes tanulóknak államérvényes bizonyítványok. Bármely iskola 6—13 éves tanulói és leánykái részére francia játékdélutánok. Kezdőknek és haladóknak két-kétórás teajourok, francia társalgás keretében. Kérjen kimerítő prospectust.

FÉNYKÉP Remek felvételek műtermen kivül is
II, Fő-utca 18. sz. BLAHOS Rudolf

PUTSAY CUKRÁSZDA
II, Keleti Károly-utca 13. (Majláth-paloták)
Keleti pompával berendezett cukrászterem. Inyencfalatok gourmandok számára. Tel.: 520-44

Béranté-autó taxi 623-89, lakodalmakra, temetésekre, vidéki turákra rendelhető minden időben. III, Főtér 1. Horváth

Közös törekvések

Buda érdekében

Irta: HENNYEY VILMOS dr.
ny. államtitkár

A sablonos karácsonyi mellékletek közül kimagaslott „A fordított város'' című melléklet, amely egy generációra való eszmét tárgyal Budának helyes irányban való fejlesztéséről. A cikknek minden egyes pontját fel kellene karolni és a Hollós Mátyás Társaság további működési programmjába beleilleszteni, hogy így állandóan napirenden és nyilvántartsuk. Amint most a Hollós Mátyás Társaság egy szűkebb bizottsága foglalkozott az Attila-szobor kérdésével, mely „a turáni világnépek Európába előretolt bástyáját'', Magyarországot tüntetné fel mint ilyent, úgy a Budai Napló minden egyes programmpontjára egyeseket vagy kisebb bizottságokat kellene a Hollós Mátyás Társaság részéről megbízni, hogy a kérdéssel foglalkozva annak megmozdítását, nyilvántartását előkészítsék. Milyen értékes volna a felvetett sok eszme közül az eltünt óriás Herkules történelmi szobor kiásatása, a világhírű Hunyadi János-forrás hírnevének megfelelő környezetbe foglalása, a Császár- és Lukácsfürdő Dunapartjának rendezése, a főváros északi részének a gyárkéményektől való felszabadítása, a Tabán kiépítése, a gellérthegyi sziklák állatkerti benépesítése, a Vérmező parkírozása, a sikló megfelelő átalakítása, ha ugyan meg nem öli előbb az autobuszjárat és a többi kérdés állandó napirenden tartása. Ezzel kapcsolatban élvezettel olvastam a József nádor céh egyesület megalakulását. A Hollós Mátyás Társaságnak ezzel az alakulással érintkezést kellene keresnie. Ha a Hollós Mátyás Társaság felkarolja tevékenyen ezt a budai programmot, úgy sok irányban érintkezési pontunk lesz a céhhel, amit egy közös bizottság intézhetne. Ugyanilyen kapcsolatot kellene keresni a Budapest Fürdőváros Egyesülettel is. Azért örvendtem annak a beszédnek is, amellyel a Fürdőváros Egyesület közgyűlésén a Hollós Mátyás Társaság üdvözölte az elnöklő főherceget s amely mintegy már beharangozott a két egyesületnek egymással való *közös munka* gondolatának.

A gyufa feltalálójának,

Irinyi Jánosnak hét ágra oszló utódai, most, hogy az állam monopóliummá tette a gyufát és azt gazdaságilag erősen ki is használja, valami csekély részt kérnek ebből a jövedelemből. Beadvánnyal fordultak a miniszterelnökhöz, amelyben kifejtették, hogy addig, amíg a gyufagyártásból az állam nem húzott hasznot, ők sem érvényesítették a föltaláló nagyatyjuk révén fennálló méltányos érdekeltségüket. Most azonban tekintettel arra, hogy Irinyi János, mint Romer bácsi egyetemi vegyésztanár tanítványa és a gyufa feltalálója, összesen négy garast kapott az elhasznált kénért és foszforért, igényt tarthatnak arra, hogy a világraszóló találmány révén őket is kártalanítsák. Nem kérnek különös áldozatot, csak azt, hogy egy bizonyos összeg után egyszázalékos kamatkülönbséget fizessen nekik a gyufatröszttel kötött szerződés alapján, valamely bank, amelyben megfelelő összeget, a beadvány szerint 21 millió pengőt helyezne el az állam, vagy a gyufatröszt, amely összeget vagy gazdasági, vagy ipari célokra lehetne gyümölcsöztetőleg felhasználni a szerződés lejártáig s a család hét ága csak éppen az egyszázalékos kamatkülönbségre tartana igényt, életjáradék gyanánt. Irinyi János sok keserű megpróbáltatás után, amely elsősorban Pest városa részéről érte, ahol a Soroksári-úton tervezett gyufagyárra azzal tagadták meg az engedély megadását, hogy az túlságosan tűzveszélyes, visszavonult Debrecenbe, ahol feleségül vette első szerelmét, váradi és micskei Baranyi Hermint, aki akkor már kis- és nagydobai Dobay Ádám özvegye volt. Irinyi János 1895 december 19-én 79 éves korában halt meg Vértesen, bácsiszérűi 100 holdas pusztáján, ahol Lajos fiával együtt gazdálkodott. Egyik unokája, Irinyi János, aki szintén okleveles vegyészmérnök és szívesen folytatná nagyapja mesterségét, ha kedvező területre juthatna, megélhetése miatt valami külvárosi vámon tölt be kis hivatalt. Ez a föltaláló és családja tragédiája. A kérvényt, melyet tisztelettel intéztek a miniszterelnök úrhoz, a Budán élő *Horváth* Viktor ny. honvédszázados írta alá a család nevében, amely szűkös viszonyok között, nagyapja találmánya révén vár enyhülést és jobb sorsot.

Munka az óbudai hegyvidék parcelláján

Irta: SZILÁGYI KÁROLY
az Óbudai Hegyvidéki Szövetség elnöke

A hegyvidéki ember szereti a pozitívumokat. A gyászos emlékezetű kommün bukása után úgy emlékszem, mi vettük fel először a közmunka szerszámait és azóta részben a mi erőnkből hat útszakasz és ezeken a villanyvilágítás, a szövetségnek egy szép székház-telke — amelyen most elemi iskolát óhajtunk látni —, a hegyvidék kertgazdaságának megszervezése mint megvalósult tények díseríik a hegyvidéki polgárok szorgalmát. De ezek mellett a lakosság részéről viszonylag jelentős anyagi áldozatokat igénylő befejezett munkák mellett serényen dolgozunk a főváros ezen részének a jövőjéért is.

Megmozdítottuk a legfrekventáltabb nemzetközi jellegű autóstrada mellett e célra már évtizedek előtt kisajátított területen a *„Honalapító Árpád-liget''* és *„Árpád-templom''*, valamint *emlékmű* megépítését, amelyről írott törvényünk van, hogy a Budapest határába jutókat méltó módon köszöntse Árpád apánk emléke, *aki magját vetette ezen a földdarabon a magyar kultúrának.*

Folytatjuk azt a munkát, amelynek célja idehozni erre a hegyektől övezett *egészséges levegőjű* síkra — hátterében a római kultúra egyetlen fővárosi emléktömbjével — akvinkumi ásatások, múzeum és amfiteátrum — szemben a fentebb említett Árpád-templom — a *magyar nemzeti stadiont*, amelyhez az ország legjobb autóútja vezet s amelynek közlekedése a legkönnyebben tökéletesíthető s amelynek 23 fokos langyos forrásvíz szolgáltatása egyedül alkalmas amortizálni a befektetett tőke legnagyobb részét. Örömmel regisztráljuk, hogy *a nép minisztere*, Vass József is e mellé a törekvés mellé állott — hiszen mindenki tapasztalhatta a vitézi avatások alkalmával, hogy szigeti megoldás mellett a forgalom lebonyolítása, még nagyobb tömegek mellett — egyenesen lehetetlen volna.

Munkáljuk a hegyvidéken átvezető transzverziális út megépítését és ebbe a munkakörbe illesztettük bele az ú. n. Attila-park ügyének a közérdekre való figyelemmel történő megoldását és a téglagyárak legsürgősebb kitelepítését, amelyekről dr. *Ripka* Ferenc főpolgármesterünk már mintegy 2 évvel ezelőtt megállapította, hogy ezek a vályogvető dolgok itt a vámvonalon belül: *a tegnapnak az ő dolgai.*

Szóval dolgozunk, hogy a végre-valahára megszülető Óbuda—Hungária-úti hidat, amelyet néhai Wekerle Sándor *tett törvénybe*, már megfelelő vis-à-vis fogadja: *az eredeti hivatásának visszaadott szép óbudai hegyvidék.*

Öt szép fővárosi hegy lakossága kívánja ezeket a legnagyobb részben meghozott törvényekben lefektetett — tehát országosan elismert — igék testté válását. A Mátyás-, Remete-, Tábor-, Testvér- és Ürömhegy lakossága.

A *„Budai Napló''* mindig támogatta törekvéseinket, reméljük — figyelemmel a nagy *„finish"*-re, hogy ezt az ő kedves közönségével — amelybe Pestnek a mi oldalunkon nyaraló legjobbjai is beletartoznak — még fokozottabb mértékben fogja folytatni a következő esztendőben, hogy a fővárosnak ez a *„nyugati kapuja"* méltó legyen a mi mindig gyönyörűbbé váló Budapestünkhöz.

Virágos Buda

Irta: **Manninger Vilmos dr.,**
a Virágos Budapest — Virágos Magyarország végrehajtó-bizottságának elnöke, a dendrológusok es kertbarátok szakosztályának alelnöke

Nemesak a mucsai elfogultság mondatja velem, hanem Magyarország kertészettörténete és a kertészetek megfigyelése, hogy a *„Virágos Magyarország"-nak koszorujában Budáé a vezetőszerep.* Az a néhány méter magasságkülönbözet, amely Buda és Pest közt megvan, korai és késői fagyok szempontjából döntő szerepű. Ha nagyobb vizünk nincs is Budán, de ott van a hegyvidék lombos takarója, ami a mi száraz, kontinentális magyar klímánkat mégis lényegesen párásabbá teszi, mint az Alföldet és ami a napi nagy hőingadozásokat enyhíti. A talaj is olyan, hogy kevés fáradsággal és nem sok költséggel úgy el lehet azt készíteni, hogy a legtöbb, még kényesebb, igényesebb növény is tenyészthető, kivéve azt a néhány növényecsaládot, amelyik a meszet, az agyagot nem tűri vagy nem szereti.

A végére hagytam a legfontosabbat, *a budai őslakosságnak virágszeretetét,* amelynek nyomait a Tabán, Viziváros és Óbuda szűk sikátoraiban, szerény udvaraiban ma is megláthatjuk, ha a véletlen elvisz e legszerényebb, legszegényebb budai negyedekbe. Oleandert, fuchsiát, gránátalmafát csak ezeken a helyeken találunk szép öreg példányokban, jeléül annak, hogy a nagy leromlásunkban a mi budai népünk átmentette a virágok, a növények kultuszát.

Az tagadhatatlan, hogy a béke idejéhez képest ez a törzsállomány nagyon meggyérült, hogy új beszerzést alig találunk. Ennek nemcsak az az oka, hogy elszegényedtünk, hanem az is, hogy az immár 15 éves leromlásunk — a háború és a háborúnál rosszabb békénk — nagyban lerontotta kertészetünket is, úgy, hogy az újabb, szebbnél-szebb fajták beszerzése sokszor csak a külföldről lehetséges.

Ebben a tekintetben — mint a legtöbb „magyar betegségben" — a szervezetlenség a hiba. A napokban tartott Tost szakosztályi elnök előadást a kertészeti egyesület közgazdasági szekciójában, amelyben hivatalos kimutatások alapján elmondta, hogy Németországban közel félmillió polgár él meg a kertészetből, nálunk mindössze 7000 bejegyzett kertész működik. És ennek ellenére a mi *kertészeink nyomorognak.* Nincs tőkéjük, nincs olcsó hitelük és ezért költséges berendezkedéseket, amik a virágzó üzemek alapföltételei, nem tudnak beszerezni. A következmény az, hogy egymást gyilkolják, egymás sírját ássák az árak lerombolásával, az olcsó, selejtes áru tömegtermelésével.

Az érem másik oldala az, hogy a fogyasztóközönség is meggyérült, a piac elromlott. Az évekig tartó, lelkeket ölő nyomoruság idejében virágzó magánkertek a művelés hiánya, a talajjavítás elmulasztása, a kártevők elleni védekezés elhagyása folytán lezüllöttek. A rossz viszonyok miatt jól képzett, mesterségüket szerető kertészek helyett olcsó, hozzánemértő alkalmi munkásokkal, legjobb esetben B-listás házmesterekkel végeztették a kerttulajdonosok a kerti munkákat. Az eredmény csodálatosképpen nem is olyan rossz, mint ahogy azt a premisszákból várni lehetne — de csakis azért, mert türelmesebb, hálásabb teremtménye e világnak kevés van, mint a növény. Ehhez járult még az is, hogy még a nagy kereskedelmi kertészeteink a rossz konjunktura miatt árjegyzékeikben nem tudtak lépést tartani a külföldi nagy cégek pompásnál pompásabb, a nyomdatechnika minden új haladását felkaroló, gyönyörüen illusztrált árlapjaikkal, amelyekkel elárasztották az országot. Az, hogy az ily módon hirdetett, gyakran selejtes áru (hisz a Balkánhoz hasonlítanak bennünket), a nehéz aklimatizáció folytán gyakran évekig sinylődik, hogy sok kiváló külföldi növény egy-két év mulva beadja a kulcsot, a kerttulajdonost nem vitte jobb belátásra, mert a hibát rendesen haszontalan, lusta vagy tudatlan kertészére tolta, aki nem ért a finomabb növények igényeihez. Többször látogattam meg egy híres budai kertet, amelyet egy német világcég rendezett be horribilis költséggel. Az elgondolás, az elrendezés és a növényanyag igazán legelsőrangú volt. A cég kipróbált német kertészt is adott egy-két évre a kert ápolására, aki német viszonyokra bizonyára kitünően megfelelt volna. Itt a munkája csütörtököt mondott, mert sem a talajt, sem a klímát nem ismerte és a pompásan beültetett kert a második év végén siralmasan kívánkozott a viszonyokkal, az itteni termesztéssel ismerős magyar kertész után.

Ezeken a viszonyokon véleményem szerint segíteni csak úgy lehet, ha állandó oktató- és propaganda-munkával ujból megnevelünk olyan kertbarátokat, akik maguk is törődnek és értenek is a kertjeikhez és ugyanakkor megteremtjük bennük azt a bizalmat a hazai kertészeteink iránt, amely nélkül ez életképessé soha nem válhatik. Minden új rendelő újabb termesztési lehetőséget biztosít a mi kertészeteinknek és módot ad arra, hogy kultúráikat új anyaggal kiegészíthessék.

Ezt a munkát, ezt a feladatot vállalta a „Virágos Budapest — Virágos Magyarország'' mozgalom, amely nem egyesület, hanem oly társadalmi munkaközösség, amely a meglévő szervek felhasználásával igyekszik feladatának megoldására. Ablak, erkélydiszítési verseny, amely a jövő évben kertversennyel fog bővülni, minél több virágkiállítás és ha a főváros vezetősége állandó ostromunknak engedni fog, állandó kertkiállítás szabadon termett növényekkel, idénykiállításokkal: ezek a külső oktató- és propaganda-munka eszközei.

Ehhez az időszaki propagandamunkához társul most január elsejével egy új, kéthetenként megjelenő lapmelléklet is, amely az Országos Kertészeti Egyesület tagjainak ingyen fog járni, mint a „Kertészeti lapok'' kiegészítője. Ebben az ujságban, a „Virágos Budapest — Virágos Magyarország''-ban lehetőleg gazdagon illusztrálva, szeretnők a kertbarátokkal közölni mindazt, ami a laikust a házikert elrendezésében, fönntartásában érdekelheti. A „Kertészeti lapok'' kiadója vállalta ezt a költséges kiadványt, abban a reményben, hogy ezzel ujból sikerül majd az anyaegyesületbe tömöríteni azokat a kertbarátokat, akik azt alapították és a háború kitöréséig fönn is tartották. Ebben a reményben a dendrológusok szakosztálya kibővült és megalakította a kertbarátokét is. Évi 16 pengőért minden tagnak joga van a 6 szakosztály bármelyikébe belépni és annak szakülésein és a tanácskozásaiban résztvenni. Jár a lap, mely a törzslapban a szakkertészet, a mellékletben a kertbarátokat érdeklő kérdésekkel foglalkozik. Mint a dendrológusok és kertbarátok szakosztályának tagja, ingyen kap évről-évre a mag- és növény-csereakció révén rendelkezésre álló ritka évelőkből, cserjékből, amelyeket az elnök, *Ambrózy* Lajos gróf buzgólkodása folytán már elég nagy mennyiségben termel a szakosztály. Az egyesületi tagság ezenkívül ingyen belépést biztosít a kiállítások területére.

A felsoroltak oly előnyöket biztosítanak, hogy — akár a jó bor — cégérre nem szorulnak. És mégis el kellett azokat itt mondani, mert bizonyos vagyok benne, hogy 100 budai kerttulajdonos közül kettő sem tudott ennek létéről. Arra az egyesületnek nincs elég vagyona, hogy nagyobb számban küldjön mutatványszámot a lapból, mert egy ilyen propagandafüzet költségéből jóformán az egész évre tudja a lapot a meglévő tagoknak előállítani. Levelezőlapon beküldött kívánságra a szerkesztőség azonban szívesen küld egy-egy mutatványszámot. (Kertészeti lapok, Dohány-utca 20.)

Nem mernék ilyen hangos propagandát kezdeni, ha biztosan nem tudnám azt, hogy ennek az akciónak sikerétől függ igen nagy mértékben nemesak kertészeink sorsa, hanem kertjeinké is. Mert olcsó és jó, biztosan megeredő növényanyagot csak hazai földön termelhetünk. Ennek a lehetőségét a felvevő közönség, a kertbarátok megszervezése adja meg, amelyet e lapok útján tudunk csak szerény, elszegényedett ország létünkre a termelővel összehozni. Bízvást remélem, hogy Buda minden jó és hasznosért, szépért lelkesedni tudó közönsége felelni fog hívó szavamra és beáll a kertbarátok zászlaja alá.

KIRÁLY-FÜRDŐ
Építette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.
Budán, II., Fő-utca 84. szám.
45 fokos szénsavas nátron, szénsavas mészes, szénsavas klórmátriumos és magnézlumos
tartalmazó hévviz
Köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fém mérgezés, máj-, lép-, vese-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdő: férfiaknak . . . . reggel 5—1 óráig
nőknek hétköznap délután 2—7 óráig
!! IVÓ KURA !!

Buda régi családjai

Jegyzetek Buda történetéhez

A krónikás kötelességét teljesítjük, amikor a 27 év óta összehordott és Buda történetével kapcsolatos krónikák mellé most igyekszünk a küszöbön álló esztendő folyamán megírni azoknak a régi polgári családoknak a történetét, amelyek Buda sorsát irányították a töröktől való visszavétel óta, immár harmadfél századon át. Ezekkel a családokkal rokonságban áll ma is Budának csaknem minden jelentősebb polgári családja és így remélhető, hogy a családi hagyományok, fennmaradt okmányok, régi levelek és a budapesti levéltár segítségével ki lehet majd egészíteni azokat az adatokat, amiket 27 év óta a családok életére és történetére vonatkozólag sikerült eddig összegyüjtenünk. Vonatkoznak pedig a jegyzetek a következő családokra: az *Áldássyak* és elődeik, a Budának polgármestert is adó *Oeffnerek*, — az *Andaházy* és az — *Andorffy* családokra. A most is élő *Balázsy*, — a kéményseprőipart még most is folytató *Bauer*, — a *Biscara*, — *Bozóky*, — *Brannauer*, — *Bruckner* és *Birckhoffer* családokra, — a *Cehetner* és *Dégen* családokra, valamint az *Éberling*, — az egykori kéményseprő *Eisdorfer*, — *Eschenbach*, — Buda egyik leggazdagabb és tragikusvégű *Fischer* családjára, ezenkívül a *Frenreisz* — *Gallauner*, — *Greifeneck* és *Grösstenberger*, úgymint — *Hoffhauser* és *Holzspach* családra, akik a Szépvölgyben téglagyárosok voltak. A *Killmayer*, *Kimnach*, — *Kollmann*, az óbudai bőrgyáros *Lenz* család, — a mézesbábos *Ludwig* család, *Laumann*, — *Mambrini*, — a 250 év óta most is ugyanabban a házban lakó *Pfeiffer* család, — a Margit-körút és akkoriban „Drei Herzengasse" (mai Tégla-utca) sarkán élt *Praxl* nevű vendéglős család. — A *Schlosser*, — *Schaeffer*, *Schleicher* vizimalmon őrlő család, — a *Stróbl* ácsmester családja, aki a Ferdinándkaszárnyát építette, — *Szabó* M. Ferenc családja, — báró *Tunckel* és az egykor híres *lakatosmester* családtól származó *Verderber* ácsládok. — A *Budai Napló* azzal a kérelemmel fordul előfizetőihez, hogy aki ezekkel a családokkal rokonságban áll, azok multjáról, családi hagyományairól tudomással bír, szíveskedjék bennünket levél útján vagy telefónon (502-96) megkeresni, hogy adatainkat kiegészíthessük és ezeknek a közbecsülésben álló régi családoknak monografiájának a megírásához a szükséges adatokat beszolgáltatni.

Fürdőprogramot — Budának

Irta: RINGER LAJOS dr.

Mint ahogy a légürben hirtelen felbukkan az üstökös, amelytől a megszorultak új élet eredését várják, úgy rajzolódott ki az éveken keresztül hangzó szavak ködfelületére *Bud* János kereskedelemügyi miniszternek a Budapest Fürdőváros Egyesület közgyűlésén mondott ünnepi beszédéből kivágó imperatívuma: „Fürdőprogrammot Budapestnek!"

Beszédében Bud János miniszter elismerte, hogy a Budapest fürdőváros megteremtése országos gazdasági érdek és követelmény, mert ez a 80 forrásból fakadó és ömlő gyógyító kincseknek pénzre és kenyérre való átváltozását jelenti úgy a főváros, mint az egész ország lezuhant tömegeinek javára.

Budapest központi fekvése; — *Budapest* üzleti, ipari és kereskedelmi magasrendű beidegzettsége; — *Budapest* legtökéletesebb kulturális készsége és európai értékei, köztük szinte elsősorban a világ ismert és elismert orvosi karának gyógyító tudományművelése és kutatása és a gyógyforrásokon kialakítandó és felépítendő nemzetközi jelentőségű gyógyító-készségek és alkalmak olyan bőséges idegenforgalmat — értelmes propagandával nem is messze időben — biztosítanak Budának és hazánknak, amely vetekednék az idegenforgalomból élő országok bármelyikével.

A most októberi hidrológiai orvosi kongresszus résztvevőinek is egyértelmű véleménye és megállapítása az volt, hogy Budapestnek forrásai révén gyógyfürdőhellyé való kiépítése már európai, sőt Amerika felkerekedése óta világérdek, különösen a tömeggyilkos reumabetegség okainak és gyógyításának kikutatása szempontjából; a tudósok ezt a kiépítést annál könnyebbnek látták, mert Budapesten a legmagasabb igényű világfürdőhöz nélkülözhetetlen minden tényező príma kvalitásban úgy megvan, hogy szinte már e tényezők maguk követelik a még *hiányzó fürdőépületek és bennük és velük a gyógytechnikai és tudományos kutató-berendezések megteremtését.*

Ez a fürdőépítkezés azonban Bud miniszter szavai szerint már vállalkozás, amely *előre kitűzött hatalmas programmot* és ezzel kapcsolatban költségvetést és rentabilitási számítást követel.

Tehát vállalkozás, tehát haszonra számító üzem és nem a fővárosnak altruista egészségügyi intézménye. Ennek a megállapítása a hovatartozóság szempontjából fontos, helyesebben szólva, Bud miniszter úrnak ama kijelentése után, hogy ő, a magyar kereskedelemügyi miniszter a *tudottan* nagy költségek mellett is a programm kidolgozását vállalja, immár nem is kérdés.

De igenis kérdés az, hogy van-e olyan készenálló szerv, amely a fürdőépítkezés nagy munkájának irányítását vállalhatja.

Rámutatunk az ezidőszerint a Budapest fürdőváros ügyét szívvel-lélekkel portáló főpolgármester elnöksége alatt álló Idegenforgalmi Tanácsra, amely erre a célra készenálló és azonnal beállítható szerv, addig is, amíg a gyógyfürdőkről szóló 1929:XIX. tc. 41. §-a szerint megalakítandó Forrás- és Fürdőügyi Bizottság és vele annak elnöke, maga a népjóléti miniszter, majd bekapcsolódhatik a nagy programm megalkotásába, amelynél a főváros intéző tényezőinek ingerenciája magától értetődő.

Az Idegenforgalmi Tanács szerencsés összetétele biztosíték a jó programmra.

Szinte kétségtelennek tartjuk, hogy a végleges programm nemzetközi pályázat útján kerül megállapításra.

Egy ilyen páratlanul álló, méretben és érdekességben minden eddigit túlszárnyaló tervezés pályázati kiírása az elképzelhető leghatásosabb propaganda-fogás, amely hosszú ideig és ismételten Budapest fürdőváros és hazánk felé húzná az egész emberiség jóakaró és megértő figyelmét.

Hogy ez a nagyszabású pályázat kiírható legyen, a resszort-miniszte-reknek előzetesen saját hatáskörükben már most gondoskodniok kellene arról, hogy a Földtani intézet, vagy vagy valamely máshonnan delegált hidrológus és vegyész megállapítsák Budapest összes forrásainak hozamát, összetételét és a vízhozam előrelátható fokozásának pontos adatait. (A Budai Napló évek hosszú sora óta követeli ezt. Szerk.)

A pályadíjak jelentékeny összegének előteremtését pedig vállalnia kell az államnak (esetleg sorsjegykibocsátással), a fővárosnak és a magyar társadalomnak, még pedig minden erejük megfeszítésével.

A Budapest Fürdőváros Egyesületnek juthatna a nehéz feladat, hogy a társadalmat ebbe a súlyos áldozásba bevonja.

Nem kétséges, hogy Budapest bankjai, közlekedési vállalatai, fürdői, szállodái, gyárai, iparosai, kereskedői és legkisebb polgárai is készséggel adnák a tőlük telőt erre a nagy életcélra; sőt az sem lehet kizárt, hogy utcai gyüjtéssel Budapest egész egybeforrt népe adakozzék, hogy méltóan kimutassa a maga nemzeti élniakarását, reményét és bizalmát a megváltó gondolat iránt.

Ezt jelent mától fogva a: Budapest fürdőváros!

A József nádor céh

első rendes közgyűlését december hó 28-án, szombaton, délelőtt tartotta meg a „Hadtörténelmi Múzeum" értekezleti helyiségében. A közgyűlésre megjelenését kilátásba helyezte vitéz dr. *József Ferenc* főherceg is, aki azonban gyöngélkedése miatt távolmaradt. A közgyűlést *Festetics* Pál gróf elnök nyitotta meg. Ezután vitéz *Aggházy Kamill* ezredes, ügyv. alelnök jelentette be, hogy a céh alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta. Egyidejűleg bejelentette, hogy a vidéken, így Szentendrén, Érden, Bátán és Ráckevén ugyancsak megalakultak a helyi céhek, továbbá tárgyalások folynak a miskolci, egri, szikszói, székesfehérvári stb. céhek megalakítása iránt. Ezután *Bevilaqua Borsody* Béla dr. főtitkár a céh tagjainak a magyar műemlékek védelme érdekében kifejtett működését ismertette. A közgyűlés előtt megtartották a tisztikar választását. Uj védnököket, pártfogókat, rendes és tiszteletbeli tagokat választott a közgyűlés és az új elnökség a következőképpen alakult meg: elnök *Festetics* Pál gróf, ügyvezető elnök: vitéz *Aggházy* Kamill ezredes, alelnökök: *Lampel* Vilmos miniszteri tan., *Szablya Frischauf* Ferenc festőművész tanár, főtitkár: *Bevilaqua Borsody* Béla dr. A különböző szakok előadói között a városirodalom és sajtó előadóiul *Milotay* István, *Tóth* László, *Magyar* Elek és *Viraág* Béla szerkesztőket választotta meg. A műemlékvédelem társadalmunk érdeklődésében örvendetesen fokozódik és fontos, hogy a magyar társadalom a József nádor céhhez hasonló céhrendszer segítségével az egész ország területén megismerje a saját műemlékeit és felismerve eddig elhanyagolt helyi tradicióinak és emlékeinek értékét, azok tudatos megvédését a hatóságok támogatásával is megszervezze. A rendkívül látogatott közgyűlésen ott voltak többek között: Möller István műegyetemi tanár, Lux Kálmán műegyetemi m. tanár, Lampel Vilmos ny. min. tan., főv. biz. tag, Toroczkay Wigand Ede műépítész, Máthé Török Gyula testőralezredes, Zsille Kálmán iparművész, Pacher Béla dr. szkfv. tanácsi fogalmazó, Rexa Dezső főlevéltárnok, Pogrányi Nagy Félix dr. külügyminiszteri titkár, Palóczy Edgár tanár, Szász Andor dr. ügyvéd, Roska József és Kisfaludy Péter Elemér alezredesek, Szabó Sámuel, a Philadelphia kávéház tulajdonosa.

GUNDEL
ÉTTERMEIBEN
a szent Gellért Szállóban nagy sikerű amerikai turnéjáról hazaérkezett
IFJ. BERKES BÉLA MUZSIKAL
Vár ligeti intim étterme ismét megnyilt Tavaszi speciális menüvel a balatai-val várja régi kedves vendégeit

RAVASZ CUKRÁSZ SZALON BELSŐTERME
ELŐ ELŐ, INTIM, CSALÁDIAS HELY ELISMERTEN JÓ KÁVÉ ÉS SÜTEMÉNY
I. KRISZTINA-KÖRÚT 75. T.: A 502-34

Az új Tabán

A Tabán rendezését és fejlesztését tavasszal megkezdi a Közmunkák Tanácsa — Döbrentey-tértől a Szent János-térig terjedő útvonal beépítésével. Ide csupa nagy bérpalota épül, hogy a főútvonal melletti értékes területet jól kihasználhassák. A második szakasz rendezése a Döbrentey-tértől a Hegyalja-utcáig vonuló szerpentin út kiépítése lesz. Érdekes, hogy a régi szabályozási tervet revizió alá akarja venni a Közmunkák Tanácsa, mert annak végrehajtása után egy négyzetöl tabáni telek *nyolcszáz* pengőbe fog kerülni. A Tabán területe 83.500 négyzetöl. Ebből utakra, terekre, parkokra 45.500 négyzetölet vesznek el s így a beépítésre már csak 38.000 négyzetöl marad. A közművek összes költségét 10 millió pengőben irányozták elő. A telekmegszerzések költsége kereken 26 millió pengő. Ezek alapján a telekárak és a közművek költségét kerekszámban 36 millió pengőben vették fel és ezért a Tabán területén a telkek egy négyzetöle közel 800 pengőbe kerül. Feltűnő az arány, amely a Tabán egész területe és annak a beépítésre szánt része között van. Eszerint az egész területből annak csupán 45.50 százaléka volna beépítendő. A közterületekre szánt terület nagysága 54.50 százalék, ami a normális 25 százalékhoz képest valósággal horribilis nagynak mondható, ahol a területnek nagyrésze villaváros jellegű és csupán az alsó rész, a völgyterület az, ahol nagyobb terjedelmű útterületre lesz szükség. Ilyen körülmények között egy 300 négyzetöles telek 240 ezer pengőbe kerül, amit csak a felső tízezer gazdagjai vehetnek meg. De helyesen van így. Ha nem fogadták meg a *Budai Napló* tizennégy évvel ezelőtt megírt jó tanácsát, hogy hívják fel az összes törvényhatóságokat, hogy azok a már akkor lebontott Tabánon építsék fel Magyarország összes vármegyéinek és törvényhatóságainak egy-egy törzspalotáját, mely jelképezte volna Szent István Magyarországát, élén a Várhegyen álló királyi palotával, akkor ma már oda nem kellene tisztviselőtelepet építeni, vagy az őstabáni lakosokat kis viskókba visszatelepíteni. Legyen az az Alhévíz fürdővárosnak drága, pompázatos, széles, nagyon széles utakkal, hatalmas parkokkal, gyönyörű terekkel díszített kerete. Ne szűkítsenek itt semmit, se utat, se teret, se parkot csak azért, hogy néhány pengővel olcsóbbak legyenek a telkek. Aki olcsó telket keres, annak olcsó építkezés is kell. Az pedig nem lehet monumentális. A Tabánnak pedig monumentálisnak kell lennie. Itt nem szabad garasoskodni és szatócslélekkel feláldozni újra Buda nagy érdekét.

Mit hoz a város újévre Budának?

Néhány közérdekű budai kérdésben igyekeztünk illetékes helyen információt szerezni a városházán arról, hogy azok megoldása a jövő év folyamán várható-e?

Eltekintve a lap élén nyilatkozó pártvezérek és a budai közélet jeleseinek újévi cikkeitől, — a városházán is melegebb szeretettel foglalkoznak Buda fejlesztésével, amiben oroszlánrésze van a budai kérdéseket intenzívebben fölkaroló *Községi Polgári Párt*-nak, mely e kérdéseket készen, feldolgozva találta a Budai Napló-ban. A párt vezéreit évtizedes kapocs fűzi lapunkhoz s így módunkban állott minden aktuális kérdést az évek folyamán Budán a köztudatba átvinni. Most, hogy a városháza is élénkebben foglalkozik azokkal, a kivitelben megélénkült a tempó is.

Információink a következők:

Szerpentinut a Szemlőhegyre

A kavics-utcai szerpentin út építését mikor kezdik meg?

A Szemlőhegy és környékének családiházak építésére rendkívül alkalmas területe kocsival ezidőszerint csak nagy kerülővel közelíthető meg. A Szemlőhegy megközelítésénél még a *Kavics-utca* vehető figyelembe, ez azonban inkább vízlevezető árok volt, mint út, hiszen alsó szakaszán mintegy *350 méter hosszúságban* körülbelül *50 méter magasságkülönbségen* kell felkapaszkodni. Az egészséges fekvésű Rézmál és Vérhalom beépítése is megindult, amiért szükségessé vált a Kavics-utca vonalvezetésének megállapítása. A szabályozási terv a Zsigmond-utca és Mecset-utca között háromágú szerpentinszakasz megtervezésével, följebb pedig egy hosszabb kitérőnek közbeiktatásával kívánta a Kavics-utca felsőbb, már enyhébb esésű részének megközelítését a kocsiforgalom céljára is lehetővé tenni. A Fővárosi Közmunkák Tanácsának tervezete szerint a Kavics-utca alsó része *lépcsős út gyanánt* épülne ki, a felsőbb részek megközelítését pedig egy új, hosszabb útvonal biztosítaná. Ezen utóbbi javaslat a közel jövőben, talán még ez évben, kerül tárgyalás alá s így sor kerülhet az új út számára szükséges területek megszerzésére, ha pedig a költségek is rendelkezésre fognak állani, megkezdik a közművek s az út megépítését.

A Kutvölgyi-ut kiépitése

A vizivárosi temetőn át tervezett Kútvölgyi-út építését folytatják-e az 1930. évben?

Az út ki van jelölve. 20 méter széles, pompás szerpentin vezet majd a Kútvölgy felé a vizivárosi régi temetőn keresztül, melynek kihasított részeiben az exhumálások már megtörténtek. A szerpentin befejezése a jövő év útépítési programján szerepel.

A Városmajor parkirozása

A Városmajor parkirozását — a templomépítés elhalasztása miatt — mikor fejezik be?

A parkirozás befejezése a templomépítéstől függ. Ha a templomépítés halasztást szenved, a parkirozás is szünetel. A székesfőváros 1929. évi költségvetésében erre a célra 25.000 pengő volt előirányozva, az 1930-as költségvetésben már csak 15.000 pengő áll a városmajori kertészeti főfelügyelőség rendelkezésére.

A romantikus völgy

A Szépvölgyet mikor nyitják meg és — a régen tervezett szerpentin utat mikor kezdik építeni?

Az újlaki lankás hegyoldalak között vonul el a vidék legszebb völgyalakulata: a *Szépvölgy*, amelynek északi oldalát a Mátyáshegytől a Hármashatárhegyig terjedő lejtőn a székesfőváros tanácsa költséget nem kímélve, gyönyörű fenyvessel ültette be. A székesfőváros eme legnagyobb kiterjedésű fenyőerdőjén vezet keresztül a Budapesti Sportegyesület menedékházáig immár autóközlekedésre is megépített *Guckler Károly-út*. A völgy déli oldalán fekvő Pálvölgyi barlang messze földön híres csodás alakulatait pedig számos túrista látogatja, akik nem győznek betelni annak szépségeivel. Azonban a Szépvölgy bejárata a Bécsi-út felől, az Ujlaki templom mellett kezdődő Szépvölgyi-utca és az annak folytatását képező Szépvölgyi-út most az út meredeksége és az itt vonuló zegzugos Szépvölgyi-árok miatt nem felel meg. A főváros és a Közmunkák Tanácsa olyan szabályozási tervben állapodott meg, amely szerpentines megoldással küszöbölné ki az itt fennforgó közlekedési nehézségeket. A környéken végrehajtott nagyobb parcellázások révén e szerpentin út területe egyrészét máris sikerült a fővárosnak közterületül lejegyeztetnie s így remélhető, hogy a budai hegyvidéknek eme legfontosabb útvonala nemsokára megnyitható lesz. Az út építési tervei is elkészültek s így az építési költségek fedezetének a költségvetésbe való mielőbbi beállításával az új út megépítése is kezdetét veheti.

RÓMAI FÜRDŐ
ÓBUDA—AKVINKUM
KEDVES
KIRÁNDULÓHELY
TÉLEN IS
Kitünő konyha. — A források napi hozama 160.000 hektoliter rádioaktiv thermálviz
A szentendrei HÉV vasútnak, a MFTR hajóknak és az ÚJPESTI átkelő propellernek állomása

A szülő-otthon Budán

Hová építik az új nagy közkórház szülőotthonát és a női kórházat?

A 200 ágyas szülőotthon a *Kelenföldön épül fel*, melynek területét a főváros által megvásárolt Herz-Baeuml-féle 40.000 □-es telekkomplexumból hasították ki. Lehet, hogy ide külön női kórház is épül s így valószínű, hogy Kelenföld sósforrásait, amelyek a női betegségek légbiztosabb gyógyvizei, fel lehet használni ennél a kórháznál és szülőotthonnál.

Az uj szemetes kosarak

Az utcák tisztasága mi módon fokozható?

Az új belügyminiszteri rendelet januárban életbelép s ezért a X. ügyosztály 3000 tetszetős külsejű, praktikus szemeteskosarat állíttat ki az utcára, amely ujítás közegészségügyi szempontból rendkívül fontos, ha a közönség is fegyelmezetten használja. A kosarakat részben a Weisz Manfréd-művek, részben a Kollerich testvérek és részben kisebb cégek szállították.

A Kelenvölgyi villamos

A kelenföldi villamos folytatása Kelenvölgy felé mikorra várható?

Kétségtelen, hogy ez a terv mindenütt szimpátiával találkozott, de megvalósítása annyira távol van, hogy ma még erről érdemben nyilatkozni nem lehet.

Iparosok, egy táborba!

Újévi üdvözlet

Az év ez első napján, amikor egymásnak boldog újévet kívánunk, kötelességünk, hogy az elmult évre visszanézzünk s megvizsgáljuk, hogy mi mindő eredményeket értünk el? Elértük-e azt, amit magunk elé célul tűztünk és ha nem értük el, miért e sikertelenség? A mi társadalmunknak, a kézműiparos társadalomnak különösen nagy szüksége van arra, hogy a multból tapasztalatot szerezzen s ezeket felhasználja.

Százfelé vagyunk széttagolva s a boldogabb jövőt mindenik más és más úton akarja elérni. Pedig egy úton kellene járnunk, egy táborban élnünk. Ehhez megértés és bizalom szükséges.

Nem én mondom először, előttem már sokan mondták, hogy a kézműiparosság számottevő tényező csak akkor lesz, ha egy táborba tömörül. Miért nem tömörül hát egy táborba?

Először is és másodszor is azért, mivel ebben megakadályozzák! Kik akadályozzák meg? Azok a kézműiparosok, akik minden rátermettség, tehát vezéri képesség nélkül, csupán feltűnési viszketegből *néhányadmagukkal* új szervezeteket alakítanak. De főleg azok, akik az ilyen apróceprő szervezeteket pártfogolják.

Tévedés azt hinni, hogy a kézműiparosságnak ne lennének olyan tagjai, akik annak érdekeit nem tudnák kellőképpen megvédeni és előbbrevinni. Vannak, igenis vannak. Csakhogy ezeket nyiltabb szavuk, önálló véleményük miatt háttérbe szorítják.

A kézműiparosságnak meg vannak a maga hivatalos szervei. Elsősorban a helyi iparoskörök és egyesületek, azután az ipartestületek, a kereskedelmi és iparkamarák. Miért nem telíti meg ezeket tartalommal? Küldjön ezekbe olyan képviselőket, akik a képviseletre minden tekintetben méltók s akkor ezeknek a szervezeknek élereje fokozódik, működésük eredményesebb lesz.

Nincs szükségünk sem a Budán hiába kísérletező KÉKOSz-ra, sem a Gazdaságpolitikai Pártra addig, amíg a mi körünket, az I. kerületi Iparoskört fegyelmezett hadsereggé át nem alakítottuk.

Ehhez emberek kellenek, akik a boldogulásunk eszközeit felismerik, alkalmazni tudják és — emberek, akik őket munkájukban hűséggel, kitartóan támogatják. Az I. kerületi Iparoskörnek megvan a hivatása magaslatán álló vezetősége. Ettől a vezetőségtől sokat várunk. Várakozásunkban nem is csalódunk, ha munkájukat támogatásunkkal megkönnyítjük. Megkönnyíteni akarjuk is és fogjuk is.

Ezt a fogadalmat nemcsak a magam nevében teszem, vannak sokan kintrekedtek, vagyunk sokan kiszorítottak és félretoltak. Vagyunk sokan, akikben csak azért keresték a hibát, hogy elkeseritsék, távoltartsák.

Mindezek nevében szólok, mindnyájunk nevében teszem a fogadalmat. Programot kérünk és közmunkát!

Napoleon a siker titkát így fejezte ki: — egy fej és sok kéz. Nekünk kézműiparosoknak sokszor túlon-túl sok a fejünk, de kevés a kezünk. Kísérjük meg egy fej irányításával a munkát s az eddigieknél sokkal több eredményt érünk el.

Fiatal korunkban mindnyájan megszoktuk a pártfegyelmet. Bizonyítani akarjuk, hogy mi fegyelmezett polgárok is tudunk lenni. Fiatalon, a szakszervezetekben megtanultuk, hogy anyagilag is áldozni tudtunk pártcélokra, sajtóra, művelődésre, — idegen, távoli világeszmékért. A régi fegyelem még él bennünk s azt most polgári érdekeink és csonka magyar hazánk érdekében bizonyítani akarjuk.

Ezzel kíván boldogabb újesztendőt

Mischa Ferenc
cipészmester.

Karácsonyfa

A kis Jézus sűrűn járta Budán ezidén azokat a helyeket is, ahol a nincstelenek, az árvák várják dobogó szívvel.

A **Klotild-szeretetház** 110 árvája most sem csalódott, mert Ripka Ferenc dr. főpolgármester, ahogy nem ura ennek a városnak, hanem az apja, úgy nem az elnöke, hanem ennek a sok árvának is apostoli jóságú apja, aki megtalálta azokat a jó szíveket, amelyek megnyilnak az árvák gyenge szavára.

December 22-én, vasárnap délután ünneplő előadás keretei között folyt le a gyermekek megajándékozása és az ünnep fényét emelte, hogy azon résztvett Auguszta főhercegasszony, Magdolna főhercegnő, Ripka Ferencné nagyasszony, aki áldott jó szívvel osztozik az emberszeretetben példát mutató férje munkájában, amelynek révén könnytől csillogó száz szempár nézett föl hálás boldogan az égre.

Kelenföld karácsonya. Mint az előző években, úgy az idei karácsony alkalmával is a szokott melegséggel nyilatkozott meg a kelenföldi asszonyok szeretete a városrész szegény gyermekei iránt. *Becsey* Antalné volt a szervezője és lelke ezidén is a kelenföldi szegény gyermekek karácsonyestjének, amely alkalommal főleg a lenke-úti barakklakók gyermekeit és szegényeit látogatta meg a kis Jézus. A gyönyörűen feldíszített karácsonyfa a telek gondnoki épületében volt felállítva; ugyanitt történt dr. *Gábor* Béláné és az iskolanővérek közreműködésével az ajándékok kiosztása is. Több mint 50, nagyobbrészben árva, vagy félárva gyermek részesült ruha-segélyben; több beteg, munkaképtelen asszony is kapott ruházatot és ezenfelül karácsonyi cukorkákat, süteményt és diós-, mákoskalácsot. A *Farkasrét* szegényei közül szintén többen részesültek ez akció keretében készpénzsegélyben. *Becsey* Antalné ezen az úton is hálásan köszöni azoknak a jólelkű embereknek adományait, akik ezt a karácsonyestét a szegények számára feledhetetlenné tették.

A Budapest-Újlaki Róm. kat. Egyházközség szegényeket felruházó karácsonyi akciójának ünnepsége dec. hó 22-én volt, az Egyházközség saját kultúrházában. Az ünnepséget d. u. 5 órakor kezdték meg. Felruházott az Egyházközség ez alkalommal 400 szegény gyermeket. A felruházottak teljes öltözet ruhát, cipőt és élelmiszereket kaptak. *Andréka* Károly főkapitányhelyettes, a budapest-újlaki Egyházközség díszelnöke és *felesége*, hagyományos szokásukhoz híven, 20 szegény gyermeket láttak el teljes ruházattal, ízes uzsonnával és más bő karácsonyi ajándékokkal. Az ünnepségen beszédet intéztek az egybegyültekhez: *Andréka* Károly és *Szokolay* Antal dr. tb. kanonok, esperes-plébános. A gyermekek szavalatokban és kis beszédekben fejezték ki örömüket és hálájukat. A szülők boldogan ölelték keblükre megajándékozott kisgyermeküket s könnyes szemekkel csókolták kezet *Andrékáné* nagyasszonynak, a kerületbeli szegények édesanyjának.

Karácsonyfaünnepet rendezett kiváló sikerrel a Pasaréti Kápolnabizottság dec. 21-én a Budagyöngye vendéglőben. A tehetős villatulajdonosok — Kozma Jenő orsz. képviselő, Meinhardt Kurt, Freystaedtler lovag, Rényi Dezső, Herczeg Ferenc, Józsa László, Zseltvay és Baloghné elnöknők stb. — bőkezű ajándékai lehetővé tették, hogy százhúsz szegény részesült ruha-, cipő-, élelmiszer-, süteményi- és cukorkaadományban. Az ünnepi beszédet P. Bende Szaniszló plébános tartotta. A gyermekek énekszámai és szavalatai után Ekamp Nándor igazgató az iskolák nevében mondott köszönetet.

Karácsonyfaünnep volt a Svábhegyen is december hó 22-én, a Svábhegy minden erkölcsi testülete, a költő-utcai kisdedóvó, a diana-úti elemi és ism. iskola, az I/3. sz. gróf Széchenyi Levente Egyesület és a Svábhegyi Polgári és Közművelődési Kör részvételével az I. ker. diana-úti elemi iskola tornatermében. Az óvodás csöppségek éppen úgy, mint a felnőtt leventék, sőt maga a svábhegyi állandó lakású kispolgárság fogott itt össze a szeretet nevében. A Polgári Kör már 21 én, szombaton este 26 pár cipőt és harisnyát osztott ki *Kisbaári Kiss* Margit úrnő közreműködésével az arra legjobban rászoruló szegény iskolásgyermekeknek. Dec. 22-én pedig 75 levente ifjú részesült kisebb-nagyobb ajándékban. A kiosztott adományok értéke 750.— pengőt tett ki. A vasárnapi karácsonyi ünnepélyen, melynek keretében az óvodások, elemi iskolások igen bájos ének- és táncszámokkal gyönyörködtették az egybegyült nagyszámú közönséget, jelenvolt dr. *Spannberger* Alajos kerületi elöljáró is, aki tartalmas beszéd kíséretében osztotta ki a leventék részére beszerzett ajándékokat. A műsor egyes számai között a kerületi levente zenekar zeneszámokkal tette hangulatossá a fényesen sikerült ünnepélyt. A rendezés és betanítás munkájából derekasan kivette részét a *Sándor* Károly igazgató vezetése alatt működő tanítótestület minden tagja.

Buda-Császárfürdő állomáson, mely ez év augusztus 1-től a bpesti HÉV kezelésébe ment át, december 24-én délután *Kardos* Jenő felügyelő, állomásfőnök az állomásán beosztott személyzet gyermekei részére bensőséges karácsonyfa ünnepet rendezett, mely után pompás uzsonna várt a megjelent apróságokra. Kardos Jenő állomásfőnöknek, aki egyuttal városi bizottsági tag is, ezt a kezdeményezését nagy elismeréssel üdvözölték a III. kerületben és elismerésben volt része *Láng* Géza intézőnek is, mint ügybuzgó segítőtársnak.

Lélekemelő karácsonyfaünnepe volt az Általános Közjótékonysági Egyesületnek Szebeny-téri helyiségében december 21-én délután kedves műsorral, amelyen szerepeltek: Kovács Irén, Farkas István, Németh Annus, Kindernai Edit, Maller Erzsi, Kovács Juliska, Alberti Feri, Somogyi Pál, Niedermayer Mária, Löffler Ilona, Braun Gizi, Kovács M. (helyettese), Hiros Bébi, Farkas József, Neubrand Jolán, Annus és Sándor, Preiszler Gizella, Endrész Ilus, Braun Károly, Maller András, Czirják Irén és Müller Erzsi. Jauernik Nándor áldozatkészsége és neje fáradalmat nem ismerő munkája tette széppé ezt az ünnepet, amelyen *Rottenbiller* Fülöp ny. államtitkár és *Angyal* Kálmán c. apátplébános gyönyörű beszédet mondottak. *Apponyi* Albertné grófné elnöknő és a buzgó hölgybizottság 165 szegény gyermeket tett boldoggá ezen az estén. 20 gyermeket teljesen felruháztak, 110 gyermek csomagot, sokan cipőt, fehérneműt kaptak az ünnepély végeztével, 161-en ültek uzsonnához, amely kávé, mákos-, dióskalács és gyümölcsből állott. A túlboldog gyermeksereg olyan temperamentumosan viselkedett, hogy két tekintélyes rendőr alig bírta őket csendben, rendben tartani. — Jelen voltak az elnökségen kívül: Badál Ede ny. elöljáró, Spannberger Alajos I. ker. elöljáró, Kádár Gusztáv, Odry Lehel, Huszár Ferenc dr., Sebeszta ezredes neje és leánya, Martin János titkár és sokan mások. Az ünnepély kitünő rendezéséért elismerés illeti a rendező hölgybizottságot, melynek tagjai Jauernik Nándorné, Nagy Gáborné, Kudar Ottóné és Vass Sári, akik szeretettel és ügybuzgalommal töltötték be a háziasszonyok tisztségét.

Budai ásványvizekről

Magyarország ásványvizei közgazdasági megvilágításban

Irta: FELBER LIPÓT

az Orsz. Balneologiai Egyesület ásványvizügyi referense

Szokatlan tárgyú téma a *Budai Napló* hasábjain; de határozottan idevaló.

Magyarország ásványvízkereskedelmének 98%-a *a budai hegyvidékből fakadó gyógy- és ásványvizekre esik,* a ma már erősnek mondható ásványvízkivitel száz százaléka *a budai keserűvízforrás-tulajdonosok* pénzáldozatot nem kímélő propagandisztikus akciójának az eredményességét hirdeti, a belfogyasztás oroszlánrésze pedig *a szénsavval telített budai ásványvízvállalatok* akadályt nem ismerő vállvetett munkáját dícséri.

Palackokban 25 millió, összegben 5 millió pengőt jóval meghaladja az érték,

amely a budai források révén a mi közgazdaságunk vérkeringésébe jut. Nekünk, budaiaknak érdekes és érdemes ezekkel a számokkal megismerkedni, mert azok a vállalatok, amelyek ezeket a hatalmas számokat produkálják, sokszáz munkásnak és tisztviselőnek adnak megélhetést, családjaiknak kenyeret, azonfelül pedig az államnak és fővárosnak egyaránt kitűnő adóalanyokat.

Eddig mindig Budapestről, mint fürdővárosról szólt a krónikás, mint amelynek fürdői kitűnő hévízeikkel, fizikoterápiás és egyéb berendezéseikkel, Európaszerte híres szakorvosaikkal a csont- és ízületi rendszer megbetegedései ellen máris világhírt tudtak — gyógyhatást illetőleg — maguknak kivívni.

Nemzetgazdasági szempontból nem kisebb oly tényezővel akarom — számszerű adatokkal altátámasztva — a budai közönséget megismertetni, amelynek

hozama nagyobb, mint az összes budai gyógyfürdőké

a gyógyszállóikkal együtt és ez a tényező: a budai rész gyógy- és ásványvízkincse.

Foglalkozni kívánok legelsőbben világviszonylatban is első helyet elfoglaló budai keserűvizeinkkel, amelyek a szélrózsa minden irányában hirdetik az ősi magyar rög kiapadhatatlan gyógykincseit.

De beszéljenek a számok: Keserűvízkivitelünk

1928-ban 389 vagón volt 1,668.000 pengő értékben

(egy vagón átlag 4292 pengő), míg az *idei év első tíz hónapjában* ez a forgalom 376.64 vagónt tett ki a tavalyi hasonló időszak 328.18 vagónjával szemben, ami az idei év javára 48.46 vagón többletet jelent, azaz 12.86% pluszt. A magyarországi belfogyasztás a tavalyi évben másfélmillió palack volt kb. 800.000 pengő értékben, míg

az idei kivitel biztosan eléri már a 2,000.000 pengőt.

A legnagyobb palackforgalmat a mi kitűnően kezelt és népszerű szénsavval telített ásványvizeink érik el, amelyek olcsók és mindenütt közkedveltek és bizony sok vidék rossz ivóvízzel bíró helysége lakosságának éppen olyan nélkülözhetetlen eleme, mint akár a levegő.

És mégis, Istennek csoda, éppen azok a vidéki városok, amelyeknek ivóvize rossz és egyenesen rá vannak utalva az ilyen olcsó típusú ásványvizeknek a fogyasztására,

ezeket a vizeket is tetemes fogyasztási adóval sujtják

és ezzel önmaguknak drágítják meg a mindennapi ivóvizüket.

Ma Csonkamagyarország egész területét befutják a mi budai „Harmat", „Kristály" és „Palatinus" vízvállalataink fürge autói és látják el a vidék lakosságát ezekkel a kristálytiszta, csiramentes ásványvizekkel, hatalmas versenyt fejtvén ki a külföldről bejövő ásványvizeknek és így sikeresen hozzájárulnak külkereskedelmi mérlegünk javításához. Ebben rejlik annak titka, hogy ezekből a szénsavval telített ásványvizekből közel

20,000.000 palack volt az 1928-as fogyasztás 2,000.000 pengő értékben.

Mint helyileg használt, ivó gyógymódra alkalmas gyógyvíz ezidőszerint az Erzsébethíd alatti Hungária lithiumos rádióaktív forrás vize jön komoly számításba. A *beavatottak szerint* átlag 3000 ember keresi fel naponta ezt a forrást, ahol poharankint kimérve szolgáltatják ki a vizet és sok gyomor- és bélbántalomban, nemkülönben a vese megbetegedéseiben szenvedőnek adja meg a várt gyógyulást és örömteli életet és amellett

közel 90.000 pengővel gyarapítja a székesfőváros bevételeit.

Csonka volna ez a képünk, ha e helyen nem emlékeznék meg ásványvízkereskedelmünk másik tényezőjéről — az ásványvízbehozatalról.

1928. évben a külföldről behozott ásványvizek 362 vagónt tettek ki 1,392.000 pengő értékben

(egy vagón átlag 3848 pengő).

Az *idei* fogyasztás október 31-ig 228.47 vagón volt, míg tavaly a hasonló időszakban ez a behozatal 279.83 vagónt tett ki és így ez a fogyasztás 51.36 vagónnal kisebb volt, ami 22.48% csökkenésnek felel meg.

Az idén behozott ásványvízmennyiségből 144.16 vagónnal a régi magyar területekről bejövő ásványvizek szerepelnek és így a szigorúan vett külföldi ásványvizekből mindössze 84.31 vagón volt.

Az eddig elmondottakból megállapítható, hogy ásványvízkereskedelmünk ez év első 10 hónapjában is 39.34%-ban aktív.

1907-ben ez az arányszám sokkal kedvezőbb, 69.35% volt.

Az összbehozatalból 63.09% esik az elszakított területek ásványvizeire, ami annyit jelent, hogy a behozott 100 palack ásványvízből 63 jut a „Salvator", „Málnási Mária", „Siculia", „Luhi Margit", „Cigelkai", „Bikszádi" stb. *volt* magyar ásványvizekre mint amely forrásoknak ma is ez a magyar piac képezi forgalmuknak gerincét.

A magyar ásványvízforrás-tulajdonosok, dacára az elért szép eredményeknek, tele vannak jogos panaszokkal, — amelyekről azonban egy más alkalommal írok.

Hűvösvölgy

A Hűvösvölgyet, Lipótmezőt, Törökvészt is fejlődésében elsősorban az utak hiánya, illetve azok kiépítetlen volta akadályozza.

A Hűvösvölgy legfőbb közlekedési útvonalának, a Hidegkúti-útnak vonalvezetése a legszerencsétlenebb. A Hidegkúti-út a Veronika vendéglőtől kezdve egészen a Tébolydáig óriási emelkedéssel halad felfelé, majd ugyancsak erős lejtőn ereszkedik le az út a Hűvösvölgybe.

Az autón, kocsin a Hűvösvölgybe igyekvő közönség minden emelkedés nélkül juthatna el a Hűvösvölgybe, ha az Ördögárok mentén a mai

Páfrány-út felhasználásával, illetve meghosszabbításával a hűvösvölgyi végállomásig egy új út építtetnék ki.

A Hűvösvölgybe, Hidegkútra, Mária-Remetére, Nagykovácsiba irányuló forgalom a Hidegkúti-útról erre az útvonalra helyeződne át, mert lankás emelkedésénél fogva a közlekedésre ez sokkal alkalmasabb. Ennek az útvonalnak mentén az építkezés megindulása a legnagyobb mértékben várható.

Miként a Zugligetben, úgy a Hűvösvölgyben is a legnagyobb mértékben

érezhető a fürdő, uszoda hiánya.

Ez a kérdés úgy volna megoldható, ha az Ördögárok, amely a multban *„Pál-patak"* név alatt kristálytiszta patak volt, amely ma az egész Hűvösvölgyön keresztülfolyó szennyvízlevezető árok, amely az egész Hűvösvölgy, Lipótmező, Pasarét levegőjét megfertőzi, a szennyvíznek csatornákban való levezetése után újból visszaadatnék rendeltetésének és a nyaralók, valamint a kiránduló közönség a sziklák közt szaladó kristálytiszta, pisztrángokkal teli patak vizének csobogásában gyönyörködhetnének.

A Pál-patak forrásainak megnyitási költségei megtérülnének a kiadott horgászjegyek árából.

A patak medrének elzárásával — miként a multban is megvolt, — egy tószerű medence képezhető ki. A tó vize evezésre, sőt strandfürdő céljaira is felhasználható. A gyönyörű hámori tavat a Gavadna-patak, a városligeti tavat pedig a Rákospatak vize táplálja. Ugyanígy kiépíthető az új hűvösvölgyi, lipótmezei vagy pasaréti tó is a Pál-patak vizének felhasználásával.

Ma, amikor az összes strandfürdők tömve vannak, ma, amikor a vizisport iránti érdeklődés óriási, kétségtelen, hogy ez a vállalkozás is bármilyen primitiv kivitelben rentábilis.

Ezek volnának a Zugliget, Virányos, Kútvölgy, Harangvölgy, Csillagvölgy, Hűvösvölgy, Lipótmező, Pasarét fejlesztésére szükséges legsürgősebb teendők, amelyek után e vidék látogatottsága emelkednék és úgy az állam, mint a főváros úgy az egyenes adó, mint a forgalmi adó bevételei is emelkednének, kevesbednék az az összeg, amit a nyaralók minden évben külföldre visznek, rontva a pénzügyi mérleget.

Ilyen körülmények között úgy az államnak, mint a fővárosnak érdekében fekvő, hogy a budai hegyvidék fejlesztését támogassa.

Kívánatos, hogy úgy az állam, mint a főváros tisztviselői részére ezen a vidéken olcsó szállodákat építsen, egyrészt, mert azok a csekély fizetésükből a hazai fürdőhelyek árait megfizetni nem képesek és így legnagyobbrészt a jóval olcsóbb külföldi fürdőhelyeken keresnek üdülést, másrészt a tüdőcsucshurutban, idegkimerültségben stb. szenvedő tisztviselők szabadságidejükön kívül is, hivatali teendőik ellátása mellett e szállodákban, a jó levegőn tölthetnék el délutánjaikat és estéiket, onnan villamoson reggel könnyen jutva el munkahelyükre.

A téli sportoknak népszerűsége, a ródlizás és sielés iránti szeretet garancia arra, hogy ezek a szállodákat a tél folyamán is igénybe veszik, amikor a Zugliget és a Hűvösvölgy éppen oly szép, sőt talán még szebb, mint nyáron.

Eperjessy István dr.

A legnagyobb tragédia

a Föld halála lesz. Néhány ezer év mulva eltűnik a Földről a *víz*, ami mindennek az éltetője. Ma még nagy mennyiségben van a Földön, de máris kevesbedik. A legtöbb vizet a Föld belseje szállítja a vulkánkitörések alkalmával, ami irtózatos tömegű vízgőz alakjában kerül a Föld színére és esőzés formájában eloszlik. Ilyen vulkánikus gőzkitörések mostanában mindinkább ritkulnak, míg régente napirenden voltak. És elérkezik majd az idő, amikor az utánpótlás már nem lesz elégséges. A folyton párolgó tengerekből sósivatagok lesznek. Egyedül a szél fog uralkodni, só- és homokesőt hozva-vive magával. De a levegő sem állandó a Földön, mert a kövek és a Föld lassan minden szénsavat lekötnek és a szénből és mészkőből „megkövesedett levegő" lesz. A Föld saját tengelye körüli forgása is meg fog szűnni s mint a Hold, a Föld is csak egyik felét fogja a Nap felé fordítani. Az elipszis-pályából spirális lesz, mert a Föld ellenállásának gyöngülése következtében folyton közelebb csavarodik a Naphoz, addig, amíg a gyermek visszatér anyjához, a Föld beleesik a Napba. De ez nem jár majd valami nagy világégéssel, teljes napközelbe jutva, a Föld gőzzé változva simul bele a Napba. Feltéve, ha a Föld „természetes halállal" mulik ki. Mert hiszen minden pillanatban megtörténhetik, hogy egy hatalmasabb égitest a Föld felé rohan s atomokra zúzza a mi sárgolyóbisunkat. — Ezt az üzenetet azért közöljük ilyen alakban, mert másokat is érdekel, olyanokat, akik nem készülnek megírni a világ legnagyobb tragédiáját, mint M. O. úr, aki ez ügyben hozzánk fordult és akinek szíves figyelmébe ajánljuk ezt a témát. A fejlett filmipar talán szívesen venné a feldolgozását.

A Nemzeti Stadion

Óbudán való elhelyezéséhez nagy patrónust nyert *Vass* József dr. népjóléti miniszterben, aki most leiratot intézett a fővároshoz, hogy a *Stadiont az óbudai Kaszásréten:* a Filatorigát és az esztergomi vonal közötti nagy területen építsék fel. Az Országos Közegészségügyi Egyesület — az Óbudai Hegyvidéki Szövetség nagyarányú mozgalma alapján tette meg előterjesztéseit az illetékes fórumokhoz az óbudai megoldás érdekében. Az előterjesztésben megjelölt helyeket a népjóléti miniszter szakközegeivel felülvizsgáltatta s többek között megállapítja, hogy „a Kaszásrét csaknem egészen lakatlan vidék a Duna és dombok közé ékelve, pormentes, tiszta levegőjével és természetes szépségével, kellemes, üdítő benyomást kelt és a jól kiépített Bécsi-út, a villamos, a HÉV és a MÁV vonalai közvetlenül érintik, a Hungária-híd tervezett megépítésével pedig Újpesttel, Rákospalotával és a rohamosan fejlődő külső Lipótvárossal is csaknem közvetlen érintkezésbe kerülne. A Stadionnak igényelt területet övező vidék természeti szépségénél és sík voltánál fogva építkezésre kiválóan alkalmas és kétségtelen, hogy különösen a Hnngária-híd megépítésével a könnyű megközelíthetőség révén csakhamar értékes villateleppé fejlődnék és a város egy szép részlettel gazdagabbá válnék. A Stadionnak itteni felépülése esetére a közelében folyó Árpád-forrás természetes meleg vize is a Stadion uszodájánál előnyösen felhasználható lenne. A rákosi gyakorlótér levegője állandóan sok szennyet és kormot tartalmaz. A gyárak és pályaudvarok elhelyezését és az uralkodó nyugati szeleket figyelembevéve, a rákosi gyakorlótér a füstös és poros légköri zónának a kellős közepébe esik, talaja erősen homokos, ez okból porképző és különösen tömegmozgásoknál a pornak felhőszerű felverődését okozná és közlekedési viszonyait tekintve sem nyujtana oly sokoldalú megközelítésre módot, mint aminővel a Kaszásrét kecsegtet. Mindezek alapján a Nemzeti Stadion elhelyezésére a két említett terület közül a Kaszásrét alkalmasabbnak mutatkozik."

Így vesszük ezt át a *Gerlóczy* Zsigmond dr. szerkesztésében megjelenő „Egészség" című lapból.

MODERN, HIGIÉNIKUS, ÚJ
URI ÉS HÖLGYFODRÁSZ
SZALÓN a gróf Mailáth-palotákban
II., Keleti Károly-utcai oldalon
HAJFESTÉS, MANIKŰR
Tulajdonos
BELÉNYI JÁNOS

VÁROSLIGETBEN
SZÉCHENYI
GYÓGYFÜRDŐ
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva
A város minden pontjától könnyen megközelíthető

Az ősállatok kertje Budán

Némi fantáziával már elképzelhető, hogy évtizedek, vagy talán századok mulva, a budai hegyvidéken, miképpen alakulnak ki a parkok, a ligetek s azokban csodaszép szoborcsoportozatok, — a parkok mellett sportpályák, a tennisz, a futball, a sí, a lovaglás és más sportnemek részére. Fürdőmedencék épülnek és a hegyvidék minden részének meg lesz a maga attrakciója. Az építkezésre nem igen alkalmas helyek is értékesíthetők. A Hunyadi-orom körül föl kell építeni a Lendl Adolf által tervezett „ősállatok" állatkertjét. Csodájára járna az egész város, az ország és a nagyvilág, ha természetes nagyságban itt láthatná cementből alkotva mindazokat az ősállatokat, amiket a tudomány már rekonstruált. Beállítva őket az akkori életviszonyok közé, egymással küzdve a létért. Valamely sziklás oldalon megvalósítható a gyermekek örömére az összes kecskefajták állatkertje, ahol a zergétől a kőszáli kecskén át a fejhető házi kecskéig elevenen látná azokat a gyermek és ott ihatná a frissen fejt kecsketejet. Az ilyen programmnak első részére jogosan tart igényt a hegyvidék lakossága, — másik részére pedig egész Budapest — sőt az ország — közönsége.

Új év

Ropogósra sül már, hagyományos gazdasszonyi szertartások között az újévi malac, sült almával, vagy citrommal a szájában; apró szerencsemalackák elindultak már vándorútjukra: mellényzsebek, retikülök, óraláncok felé; kéményseprős levelezőlapok, négylevelű lóherék és a szerencse minden talizmánja felkerekedett, hogy boldogságot jövendöljön az epedőknek, reménykedőknek, hívőknek. Szent Szilveszter apó, amikor becsukja az 1929-es jelzésű nagy könyvét, szabadságra engedi az Idő koboldjait s azok bele-belesugdosnak az emberek fülébe, amelynek nyomán felrajzanak a babonák, hogy irányt szabjanak sorsoknak, életeknek: az elkezdődő 1930-as évnek. A szilveszteri babonákat Budán még még ma is tartják, különösen lányos házaknál. Az ősrégi szokás, a boldog és szép újév kívánás, amely meg volt az ősrómaiaknál és a perzsáknál is szintén divik — ha gyakran borsos árat is kell adni érte, mint évről-évre felújúló kéményseprő, házmester, szemetes, postás stb. adó formájában. A régi népeknél a jókívánsággal együtt valamit mindig illett küldeni is. Lassanként az európai társadalomban ez a szokás kettéoszlott: az ajándékozás karácsonyi szokás lett, míg újesztendőre inkább a jókívánságok szétküldése maradt fönn. Az újesztendei malac szintén ősrégi szokásnak hagyománya, amely még a jóslással és a babonával van összefüggésben. Akik ezt vallják, azt mondják, hogy a rómaiaknál fiatal állatok beleiből jósolták meg a jövendőt és talán ennek maradt meg valamilyen formája azután az európai népeknél az újévi malacban. Az újesztendei jóslás sokáig általános szokás volt nálunk is, így például a régi boszorkánypörökben sokszor beszélnek az újesztendei babvetésről, ami nem volt egyéb, mint hogy paszuly-szemek dobásából próbáltak jövendölgetni. Az új évben mindenki reménykedik, mindenki örülni akar s ennek egyik látható, sivító, majd pirospozsgás ingere az — újévi malac. Kívánjuk, hogy legyen minden budai polgár asztalán s a körülülőket árassza el a Mindenható égi kegyelmekkel, bőséges földi javakkal.

TURÁNI
magyar perzsája,
szőnyegjavítása vezet!
II., FŐ-U.CA 80. SZ.
Telefon: Aut 515—79.

Személyi hírek

JÓZSEF FERENC dr. főherceg vadászaton meghűlt, betegsége azonban nem jár aggasztó tünetekkel.

RIPKA FERENC dr. főpolgármestert újév napján d. e. 11 órakor üdvözli lakásán a budai egyesületek küldöttsége.

KOZMA JENŐ dr. orsz. képviselő, az Egységes Polgári Párt elnöke néhány napot a Semmeringen töltött pihenésül.

BECSEY ANTALT, mint a Kelenföldi Polgári Társaskör elnökét és az iparosság vezérét újév napján délelőtt üdvözlik az iparosegyesületek küldöttségei és a Társaskör tagjai.

ANDREKA KÁROLY elnököt a III. ker. Egy. Polgári Társaskör újév napján d. u. ½3 órakor üdvözli a Kör helyiségében.

SZILÁGYI KÁROLY, az Óbudai Hegyvidéki Szövetség elnöke hirtelen megbetegedett, de orvosai bíznak gyors fölépülésében.

SOLTY LAJOS szfőv. tanácsnok néhány nap óta ágybanfekvő beteg és a lakásán ápolják.

KERTESZ K. ROBERT h. államtitkárt, a Hollós Mátyás Társaság illusztris tagját választották meg az ez évben Budapesten tartandó nemzetközi építészkongresszust előkészítő végrehajtó bizottság elnökévé.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

19 † G † M † B † 30. A csillag felragyogott Betlehem kicsiny barlangja fölött s a hívő pásztorok után a három királyok: Gáspár, Menyhért, Boldizsár is elindultak a turáni országokból, hogy a legalázatosabban térdre hulljanak az isteni Kisded előtt. S azóta január 6-án a királyok egysorba ereszkedtek a pásztorokkal, a hatalmasok a koldusokkal, hogy megismerve az Igazságot, áttüzesítve a Szeretettel járják az Utat, a csillagmutatta Utat, mely az Élethez, a boldog földi s örök Élethez vezet. Kis betlehemekkel most is járták a budai utcákat kicsiny pásztorok, vattaszakállú háromkirályok, bezörgetvén az ajtókon, egyszerű karácsonyi énekeket előadva. Vízkereszt, vagy Három királyok ünnepén pedig az Egyház papjai keresik fel a hívők lakását, megáldván azt s ugyanakkor szentelt krétával az ajtókra írják a három királynak: Gáspár, Menyhért, Boldizsárnak a nevét az új esztendő évszáma közé foglalva, ily módon: 19 † G † M † B † 30. Valamikor ugyanis egyes helyeken ekkor kezdődött az új esztendő s őseink azt a családban is Isten kegyelmével akarták megkezdeni.

A két új híd megépítése Óbudán és Lágymányoson holtversenyben jut a célhoz. A minisztertanárs ugyanis felhatalmazást adott *Bud* János kereskedelemügyi miniszternek arra, hogy a megépítendő óbudai és Boráros-téri állami hidakra a tervpályázatot kiírhassa.

Budapest új zászlója és címere. Óbuda, Buda és Pest egyesülésekor már elnyomta Pest Budát, ami ötvenhat éve mutatkozott meg állandóan a főváros címerében és színeiben. Pest színei voltak a piros, sárga, kék, míg Buda a nemzetiszínű trikolórt vallotta városi színeinek. S bár kézenfekvő volt, hogy a két, illetve három város színeiből kellett volna a közös városi lobogót alkotni, mégis az ízléstelen s később román színeket jelentő pesti városi színek győzedelmeskedtek. Most végre legalább a városi színekben megjavul a helyzet. Új zászlót kapunk, melynek színe piros, sárga, zöld lesz. A piros mindkét város közös színe, de alkotórésze az ország lobogójának is. A közös piros szín mellett a *sárga* Pest város lobogójának egyik komponense, míg a zöld a régi budai lobogóból kerül vissza. A zászlóval egyidejűen módosul a címer is, olyformán, hogy a várkapuk háttere nem kék lesz, hanem vörös, a most lebegő budai vártorony pedig a jövőben *zöld mezőbe lesz állítva.* Az új fővárosi zászló és címer megvalósítására az új fővárosi törvény életbelépése után kerül a sor.

Három budai tanítót választott igazgatónak a főváros tanácsa dec. 30-án, még pedig *Takács* Bogdánt, *Móra* Józsefet és *Reischl-Réw* Sándort, Buda melegszavú krónikását s a Hollós Mátyás Társaság jegyzőjét.

Gazdaságvédelmi Társaság címen újabb alakulat létesült, mely az ország aktuális gazdasági kérdéseivel kíván behatóan foglalkozni. Elnökül báró *Skerlecz* Iván volt horvát bánt, Buda egyik érdemes egyéniségét választották meg, akit dr. *Hennyey* Vilmos, az új társaság társelnöke üdvözölt. Méltatta báró Skerlecz államférfiúi érdemeit és rámutatott arra, hogy ilyen irányú társadalmi alakulatra, mint újabb segélyesapatra azért is szükség van, mert a már fennálló több hasonirányú egyesülés sem tudott e téren célt érni. Az új társaság ügyvezető-elnöke *Petheő* Lajos szerkesztő.

Két méterrel szélesítik a Retek-utcát az Ezredes-útig 140.000 pengő költséggel.

Sós Endre előadása Budán. Sós Endre, a kitünő iró és publicista, január 7-én, kedden este 8 órakor a *Budai Klub* nagytermében (II., Margit-körút 6.) „Európa gazdasági kialakulása" címen előadást tart. Sós Endre előadása iránt nagy érdeklődés mutatkozik a gazdasági élet köreiben. Ez az érdeklődés különösen indokolt, mert az ismert publicista most tért vissza hosszabb külföldi útjáról és előadásában ismertetni fogja több olyan nagy külföldi államférfinek véleményét is, akivel beszélt.

Társasvacsorát rendez január 7-én a *választmányi* ülés után, ahol szívesen látja a Kör minden tagját a III. ker. Egyesült Polgári Társaskör.

URI SZABO, kiváló szabász: GLASZ Péter, I., Maros-utca 11.

A lánccal elzárt Duna. A Lánchíd környékén — azt megelőzőleg — mindkét parton emelkedett egy hídfő alakú kőbástya, „melyet francia kőmívesek építettek. Ez arra való volt, hogy a külföldi hajók elől az alábbhajózás el legyen zárva egy óriási hosszú lánccal." Egy szűk kikötőbejáratot el lehet lánccal zárni, de egy 300 méter széles folyamot bajosan. Viszont, ha sodronykötelet tudtak húzni a két part között, akkor az bizonyára a rév miatt történt. A révkötelet lehetően magasra kell helyezni, hogy a hajózást magas vízállás mellett se akadályozzák. Ezért hatalmas kőtornyokat építhettek a két parton. Marburg felett a Dráván most is van olyan rév, melynek kötelét egész kis vártornyok tartják. Bertrandon de la Broequiére 1433-ban látta a pesti torony építését. Az árumegállítás tette Budát a nagykereskedelem székhelyévé. A budai Vár bazárjában, boltjaiban az ipari cikkek halmozódtak fel, s ott tartották üzleteiket a nagykereskedők. Pest viszont a nyerstermények nyilt vására volt. Ezek számára Budán nem is volt hely. A híres pesti lóvásáron 2000 ló is került egyszerre eladásra. Itt találtak piacot még az erdélyi ökrök is. Pest volt a borkereskedelemnek is székhelye, melyhez Kőbánya szolgáltette a terjedelmes és száraz pincéket. A fában szegény Nagy-Alföld is Pesten vásárolta a Dunán leusztatott fát. Szárított és besózott halak is fontos kereskedelmi cikkek voltak. Igy az ikervárosok a kereskedelmet a földrajzi követelések szerint osztották fel. Pest jelentőségét mindig megtartotta, pedig lakói nem voltak földhöz kötött foglalkozásúak, földmívelők, mert Pest határát a történetbúvárok egyhangúlag terméketlennek mondják. Pest pedig mindig lakottabb és terjedelmesebb volt, mint Buda, utóbbinak a várfalak kiszabták mindenkorra határait.

Hirdetések a Budai Napló és a többi lapok részére feladhatók TENZER GYULA hirdetési irodájában, Budán, I., *Retek-utca 46. földszint* és a központban IV., *Szervita-tér 8. sz.* Telefon: 823-93.

A Zugligeti Egyesület alelnöke, *Zerkovitz* Imre dr., az egyesület választmányának ülésén a tagok tudomására hozta, hogy kérelmére a Chinoin gyár igazgatósága *a Zugligetben lerakatot rendezett be* és az egyesület tagjai úgy *permetező anyagot,* mint *szuperfoszfátot* itt jóval olcsóbb árban szerezhetik be. Gyümölcsöseink megmentése érdekében az egyesület tagjai részére, amennyiben azoknak nem lenne, saját *permetezőgépét és létráját* is kölcsönadja.

A 21-es autóbusz, mint új járat december 28-án indult a Krisztinatérről s a Pálya-, Márvány-, Alkotás-, Ferry Oszkár-utcán, Németvölgyi-úton, Királyhágó-utcán, Ugocsa-, Márvány-, Koronaőr-, Mészáros-utcán át tér vissza a Krisztina-térre. Az egész útvonal egy szakasz, a viteldíj 16 fillér. Az első kocsi a Krisztina-térről 7.5, az utolsó kocsi 10.45 órakor indul.

Új levente-egyesület. Az egész budai hegyvidéken ezideig a Svábhegy kivételével nem volt önálló levente-egyesület. Az I. kerületi testnevelési vezetőség belátva ennek hiányát, az I. ker. Virányoson új levente-egyesületet alakított. A megalakuló közgyűlés e hó 15-én, vasárnap folyt le. A tisztikar a következőképpen alakult meg: Díszelnök: Perczel Béla m. kir. krmft. Elnök: Ujlaki Vilmos szfőv. elemi iskolai igazgató. Ügyvezető-elnök: dr. Eperjessy István szfőv. tanácsjegyző. Alelnök: Kloze Róbert szfőv. törvényhat. biz. tag. Jegyző: Hoffer János. Pénztáros: Daday József. Ellenőr: Kloze Ferenc. Könyvtáros és oktató: vitéz Belaágh István. — Az új egyesület I/9. számot kapta és I. ker., Virányos-út 9. sz. alatt lévő gazdasági ismétlőiskolában működik.

A budai hegyvidék lakói végre kezdenek rájönni arra, hogy kellő ápolás mellett milyen kincset képviselnek gyümölcsfái, mert a budai hegyvidék talaja és éghajlata, különösen a csonthéjas gyümölcsök termelésére kiválóan alkalmas. Kiváló kertészeti szakemberek sűrűn egymásután tartják meg a Zugligetben nagyszámú hallgató közönség feszült érdeklődése mellett a gyümölcsfák védelméről szóló előadásaikat. *Dörner* István gyümölcsészeti vándortanár, főkertész e hó folyamán a Budahegyvidéki Társaskörben és a Virányos Kútvölgyi Egyesületben tartott érdekfeszítő előadást, amelyet több, mint kétszáz főnyi kerttulajdonos nagy érdeklődéssel hallgatott végig, a Budapest Zugligeti Egyesületben pedig *Füredi* Jenő szfőv. gazdasági szakelőadó, a Budapesti Gazdálkodók Egyesületének titkára hívta fel a gyümölcsfák ápolására a választmányi tagok figyelmét.

MENCZER
mos, fest, tisztít saját üzemeiben
Telefon: 504—94
Külön vidéki osztály

Negyvenéves fennállását ülte meg a minap a *Barthos Andor asztaltársaság* s az ünnepi beszédet ez alkalommal *Hennyey* Vilmos dr. mondotta és kimutatta, hogy a társaság három olyan mozgalmat indított meg, amelyek mintegy messze előrelátták és megelőzni kívánták később bekövetkezett döntő jelentőségű eseményeket. A társaság 30 évvel ezelőtt megalapította az Országos Nemzeti Szövetséget. Ennek célja az volt, hogy a nemzetiségi vidékeken társadalmilag terjessze és megkedveltesse a magyar állameszmét. A társaság tagjai előadásokat rendeztek e célból a vidéken és rövidesen mintegy 50.000 tagot számlált az egyesület, de a politika ezt utóbb zátonyra juttatta. A Barthos-asztaltársaság alkotása a 25 évvel ezelőtt létesített vasárnapi munkásképző-intézmény volt. Bánffy báró miniszterelnök annyira becsülte a társaságnak ezt a működését, hogy az előadásokat anyagi támogatásban részesítette. A harmadik mozgalom, amelyet a társaság kezdeményezett, a Limanova emlékünnep volt, mely a magyar harckészség és vitézség intézményes megörökítését tűzte célul nagy eredménnyel. A társaság melegen ünnepelte alapítóját, Barthos Andor orszgy. képviselőt.

Karácsonyestét rendezett december 28-án a Corporatio *Sycambria* (Foed. Em. XVII.) a Budai Vigadóban. Az estét P. Vargha Bálint, a corporatio lelkészének meleg beszéde nyitotta meg, utána *Gazsi* Magda és *Vértesy* Miklós szenior emlékeztek meg a karácsony jelentőségéről. Sor került ezután a sokféle ajándék kiosztására, majd a büffére. A jókedvű, táncoló társaság 2-ig maradt együtt.

KALAPOK urak és hölgyek számára nagy választékban
KERTÉSZ kalaposmesternél I., Krisztina-tér 3 Fest, alakit

Négyszáz kislakást építtet a közel jövőben a Szent Ferenrend a Statisztika-kert és Zárda-utca közötti nagy telkén. Erre egymilliőháromszázezerdolláros húsz évre szóló amortizációs kölcsönt szerzett Kanadából.

Halastó régen ezernél több volt az országban, úgyhogy Kálmán király elrendelte a fölöslegesen ásott halastavak betömését.

Cserkészbált rendeznek a Budai Lövöldében a 26. számú „Magyar Jövő" cserkészcsapat öregcserkészei január 5-én, mint már 5-ik táncestélyüket. Az eddig is mindig nagysikerű estre meghivó Gyulay Pálnál (II., Keleti Károly-utca 29.) igényelhető.

Kedélyes családi estén búcsúzik, mint eddig minden évben, úgy most is Szilveszter estéjén a óévtől a II. ker. Iparoskör, melyen tagjain és azok családján kívül vendégeket is szívesen lát. Lesz móka, tréfás előadás, malac, kakas stb. Tánc hajnalig. Búbánatunkat vígságba fojtva akarjuk megérni a reményteljes újévet, írja meghívóján az elnökség.

PHILADELPHIA kávéházban a melegvízfűtés egyenlő kellemesen temperálja az egész kávéházat központi szellőztetővel.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I, Attila-u. 12

Emléktábla leleplezése és zászló elhelyezése ünnepei voltak a m. kir. Hadtörténelmi Múzeumban. A Hadtörténelmi Múzeumban, a hősök kultuszának szánt hajlékban helyezték el december 8-án kegyeletüknek tárgyait a román megszállás alatt lévő *Marosvásárhely* és a csehektől megszállt *Pozsony* háziezredei. A marosvásárhelyi volt 22. gyalogezred első ezredünnepét tartotta. Délelőtt az ezred tisztikara és legénysége a helyőrségi Kapisztrán-templomban és a bécsikaputéri evangélikus templomban istentiszteletet hallgatott elesett bajtársaik emlékére, amely után átvonultak a Hadtörténelmi Múzeumnak a Bástya-sétányon lévő, a Nándor-laktanyának e célra átalakított homlokzatának épületébe, ahol boltíves folyosókon nyernek elhelyezést a hajléktalanná vált ezredek hősi emlékművei. A sorozatot az egykori marosvásárhelyi 22. gyalagezred emléktáblája nyitotta meg. A leleplezés alkalmával báró *Thán* Károly altábornagy, *Köllő* Ignác, Marostorda vármegye alispánja és *Kirchlechner* tábornok mondottak emlékbeszédeket. Az emléktáblát az intézet igazgatója, vitéz *Aggházy* Kamil ezredes vette át lelkes beszéd kíséretében. Alig hagyta el a volt 22. gyalogezred a Hadtörténelmi Múzeumot, megérkezett a volt pozsonyi cs. és kir. 72. gyalogezred bajtársi köre, hogy átadja megőrzés végett a világháború vérzivatarából diesőségesen hazakerült egyik nemzetiszínű zászlóját. Délelőtt a helyőrségi templomban misét mondatott az ezred hősi halottaiért, amelynek befejezése után háromszor hajtották meg a zászlót az ott elhelyezett 72. ezredbeli hősi halottak emléktáblája előtt. Azután egy eserkész-szakasz sorfala között átvitték a zászlót a Hadtörténelmi Múzeumba, ahol *Bründlmayer* orvostanhallgató a 72. gyalogezred második nemzedéke nevében átadta vitéz *Aggházy* Kamil ezredesnek, aki meleg szavak kíséretében adott helyet a beeses ereklyének. Az ünnepségen résztvett a jelenleg Cinkotán elhelyezett pozsonyi állami tanítónőképző intézet képviseletében *Tabódy* Ida alapítványi hölgy, igazgatónő és a tanári kar, továbbá a növendékek küldöttsége. Az ő és elődeik hazafias buzgóságából készült a zászló és 1914 szeptemberében ezzel indult a 72. gyalogezred 9. menetzászlóalja a galíciai harctérre, ahol becsülettel küzdött alatta.

Legalkalmasabb ÚJÉVI ajándékok üveg- és porcellán-árukban
GÁL LAJOS BUDÁN, II. SZÉNA-TÉR 7
Tisztviselők nagy árkedvezményben részesülnek. Kedvező fizetési feltétel

BÚTORASZTALOSTÓL:
háló 300-tól, ebédlő 440-től, uriszoba 450-től, saját készítményű kárpitosbútorok. Részletre is. 100 pengős havi törlesztésnél kamatmentesség.
MÜLLER LAJOS
„Margit" fióküzlet: II., Margit-körut 54
Tel.: Aut. 558—81.
Főüzlet: VII., Dohány-utca 37.
70 éves cég Tel. J. 373-18. 70 éves cég

Egészségügyi berendezések, csövek
Műszaki cikkek, fémgyártás
VI., Liszt Ferenc-tér 4. Hubert és Tsa B.T.
Telefon: 222—67

Honori Nagy VEZET!
MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI RT.
BUDAPEST—MONOR
KÖZPONTJA: BUDAPEST IV., SZÉP-UTCA 1
MONORI MAGKERESKEDÉSE
BUDAPEST IV., KOSSUTH LAJOS UTCA 3. SÜRGÖNYCÍM: GRANARIUM
Telefón: Automata
868-80, 868-68, 868-69
ŐSZI ÁRJEGYZÉKÜNK MEGJELENT! GAZDÁKNAK KÜLÖN NAGYBANI ÁRAJÁNLAT

Ki volt Marczibányi? E hozzánk intézett kérdés révén kerül ismét szóba a *Budai Napló* régi indítványa, hogy az utcaelnevezéseknél a tér vagy az utca elején és végén emléktábla mondja el az illető egyéniség érdemeit, akiről az utcát, teret, utat elnevezték. A hozzánk intézett kérdés így szól: — Ki volt az a Marczibányi, akiről a Marczibányi-teret elnevezték? — A kérdésre azért válaszolunk e helyen, mert egyúttal rávilágít a budai írók, művészek és tudósok most történő alakulásának legrégibb emlékére. — *Marczibányi* István volt az, aki az akadémia létesítése körül folyó küzdelembe elsőnek vetett cselekvést és 1807-ben „irodalmi jutalmazó intézet" létesítésével adta meg a lökést, mely intézet sokáig irányítója volt az irodalomnak és végül 1845-ben beleolvadt a Magyar Tudományos Akadémiába.

Botrányos állapotban van az óbudai Szentendrei-út, amelyen a külföldiek is sokat autóznak állandó életveszedelem mellett, mert ott nyártól télig és téltől nyárig folyton köveket törnek a derék és szorgalmas kőtörők. A repülő kövekkel autóablakokat törnek be, a gyanutlan járókelők szemét veszélyeztetik, az arcokon is sokszor nagy sebeket ejtve. A Szentendrei-út elején lévő, iskolákkal szegélyezett *Miklós-tér*, mely arra lenne hivatva, hogy a parkokban szegény Óbudán gyönyörű parkká képezzék ki, telistele van kőhegyekkel, apró kavicsokkal, szemétdombbal, elektelenítve és megfertőzve ezt a vidéket. Csodálkozunk, hogy a kerület illetékesei ezt nem tapasztalták még és nem követtek el mindent ennek az áldatlan helyzetnek a megszüntetésére. A Miklós-téren lévő üzleteknek az ablakait a kőtörők itt is betörik s nincs senki, aki a kárt megfizesse. Miért pont Óbudán kell ennek a kőtörésnek megtörténnie? — kérdezik ott sokan. Az óbudai polgár éppen olyan kulcs szerint fizeti az adóját, mint a pesti és ezért a paritás kedvéért helyén lenne, ha 1930-ban az Apponyi-térre vagy a József-térre, vagy akármelyik más pesti térre vinnék át a kőhegyeket és adnának így ízelítőt abból, hogy milyen is a papiron egyenlőrangúnak ismert óbudai városrész helyzete.

A Szent Gellért legendában olvassuk, hogy „... a püspök pedig utazik oly területen, amely sertéstenyésztésre alkalmas". 1015-ben a pécsváradi apátságnak három kanásza százkét disznót őrzött. Tehát a sertéstenyésztés Magyarországon közel ezeréves s nem a XIII. században kezdődött, mint ahogy azt eddig hitték.

Félmunkát végez a főváros, ha a pusztaszeriútnak első megépített szakasza után nem kezd hozzá a második szakasz megépítéséhez. Ez, úgy látszik, fenyeget, mert a jövőévi költségvetésben erre nincsen fedezet. De a már elvégzett munka is kárbavész, mert a lefolyó víz az első szakasznak kiépített úttestét is veszélyezteti. Fürdőügyi szempontból pedig fontos, hogy a Rózsadombon minden rendben legyen.

Még két új kórház épül rövidesen a *Kelenföldön*. A főváros ugyanis a Magyarádi-út és Kökörcsin-utca sarkán nagyobb területet engedett át a *Budai Ambulatórium Egyesületnek* modern rendelőintézet létesítésére, melyben szegénysorsú betegek ingyenes kórházszerű ellátást is kapnak. Második közegészségügyi intézmény a *tüdődiszpanzer*, amely a Bertalan-utcában épül.

PHILADELPHIA kávéházban PÁSZTOR GYULA szalónzenekara muzsikál.

Egy kis váró-bódé felállítását kérte *Elek* Dániel indítványára a Virányos Kútvölgyi Egyesület a zugligeti régi végállomás mellett lévő villamosmegállóhoz. A régi végállomás épületében még a közelmultban egy hatalmas várócsarnok állott a kirándulók rendelkezésére, azonban azt a Budapest Székesfővárosi Közlekedési Rt. az alkalmazottai részére lakásokká építette át, úgyhogy ezen a helyen az utazóközönség fedél nélkül maradt. Tekintettel arra, hogy ezen a helyen kevesebb utas száll fel, ezen a bajon egy egész kis váróbódé felállítása is segít.

A lókivitel annyira elharapódzott Szent László idejében, hogy a király kénytelen volt azt korlátozni. Az ellenséges kun sereg lovait leginkább a Magyarországból kivitt s ezáltal legyengített lóállománnyal pótolta.

Az óbudai aranybánya. Az Aranyhegy titkát felfedik most előttünk rettenetes szegénységünkben, amikor elvesztettük arany- és ezüstbányáinkat. A bánhidai Talbot-centrálé most fekteti le az aranyhegyi-árok mentén az esztergomi vasút töltésénél hatalmas oszlopait, amelyeken a magasfeszültségű elektromos áramot Budapestre vezetik. Az oszlopok lefektetésénél mély gödröket ásnak a munkások, amelyekbe betört az aranyhegyi-árok vize. Mikor a vizet kimerték onnan, csodálkozással látták, hogy az ottmaradt iszap tele van arany- és ezüstszemcsékkel. További vizsgálódásoknál az árok vizében is kimutatható az arany és ezüst előfordulása. A geológusok tudják, hogy az Aranyhegyen valamikor az ős rómaiak aranyat és ezüstöt bányásztak. Innen kapta a hegy is évszázados nevét.

A rádiumos iszap, mely a Gellért-fürdőnek csodaszere, immár világhírre tett szert és Párizsban, Londonban, Berlínben nemcsak a reuma gyógyítására fogják rövidesen használni, hanem a kozmetikusok is erősen érdeklődnek iránta, mert kitűnő kozmetikai szernek is bizonyult. Ezért a Szent Gellért-fürdő igazgatósága a kiváló *Gellért-Kolop* — rövidítve *„Geko"* — iszapot steril állapotban, igen tetszetős csomagolásban teszi közkincsé.

Sárga börtön az új bécsiúti városi ház, amely sem külsejével, sem belső építkezésével nem elégíti ki a benne lakókat. Alacsony lakások, rettenetesen szűk szobák, melyeknek falai állandóan remegnek, zörögnek, sőt a vakolat hull, omlik s egyikmásik lakásban a szobák fala hatalmas darabokban le is zuhant. De nem jobb a helyzet a lenkeúti városi házaknál sem, ahol a lakásbeosztás a legszerencsétlenebb, mert az építész úgy tervezte a lakásokat, hogy bár előszoba van, de a szobákba csak a konyhán keresztül lehet bejutni. Az előszobából nem vezet ajtó a szobákba. Kissé furcsa, hogy a főváros bérházaiban célszerűtlen, a modern kor igényeinek meg nem felelő lakások legyenek, amit úgyis igen drága pénzen bérelnek a lakók. Ezekért a hibákért valaki talán mégis csak felelős? Ellenben a Budaörsi és Ferry Oszkár-úti bérházak építkezése és beosztása mintaszerű.

Diákok estje. A III. kerületi Árpád reálgimnázium „Árpád Önképzőköre" dec. 15-én, az intézet tanulóinak közreműködésével jól sikerült műsoros estét rendezett az újlaki kath. kultúrházban. Szaitz Endre (VIII. oszt.) bevezető prológusát Bielek István (V. oszt.) mondotta el. Az intézeti énekkar három számmal, Taries Sándor (VII. o.) szavalatával, Fejes Ádám (VII. o.) gitárral kísért énekével szerepelt sikeresen. „Édes öregem" című rövid színdarab után Süki Árpád (VIII. o.) szavalt lendülettel, ezt két zenekari szám követte. Szőke Szakáll „Vonósnégyes" című játéka került színre, amelyben Dezső Kornél, Vonbiru István, Toffler László, Fodor István és Csohay Árpád (VIII. o. tanulók) szerepeltek ügyesen, míg a női szerepeket a közreműködők nővérei vállalták. Az est kiemelkedő pontja volt almási *Balogh* Pál, a Zeneakadémia növendékének bravuros zongorajátéka, aki két rapszódiát adott elő. *Gajda* Béla igazgató páratlan szeretettel rendezte az estét.

Ingyen kenyeret oszt a Keresztény Nemzeti Liga III. kerületi osztálya a négy téli hónapon át, hetenkint kétszer, hétfőn és csütörtökön délelőtt kilenc órakor Lajos-u. 183. szám alatt. A nemes akciót K. Virágh Andor, Toperczer Ákos, Kecskeméthy Anna, dr. Telkessy Ivánné és a Magyar Asszonyok Pártszövetségének buzgó tagjai bonyolítják le.

Színész-szanatórium létesül a Hűvösvölgyben *Vass* József miniszter jóakaratú támogatásával, a megrokkant és megbetegedett színészek részére.

Kirakatrendezői szaktanfolyamot rendez a *Budapesti Kereskedelmi Akadémia* miniszteri engedéllyel, 1930 január közepétől négy hónapon át, hetenkint négy napon, este ½7—9-ig. Érdeklődni az Akadémia igazgatóságánál lehet (V., Alkotmány-u. 11. Tel. Aut. 205—47.)

Még most is rendszertelen az utak felszakítása, mert háromhónapi időközben állandóan feldulják Budapest utcáit különféle csatorna, vízvezeték, gázvezeték, kábel stb. lefektetésének ürügye alatt. Evek óta van napirenden ez a rendszertelenség és daeára a sok panasznak, a hatóság nem tud, vagy nem akar ezen segíteni. A szegény adózó polgár könnyesen nézi a felszakításokkal járó pénzpocsékolást. Ez történt legutóbb a Batthyány-utca és Hattyú-utca torkolatánál, ez történt a Tóth Lőrinc-utcában és Buda sok más helyén. Sokat beszéltek közlekedési diktátorról, de, úgylátszik, ezt senki sem meri vállalni, mert ez csak igen nagy munkát és sok keservet jelent.

A mi nagy gyászunk. Elment közülünk karácsony másodnapján a jóságos Nagymama. Vasárnap még együtt volt a leányával, unokáival és dédunokáival. Azután valami kis ér megpattant az agyában és ettől megroppant. Ő, aki sohasem volt beteg. Elvitte magával egy század tapasztalatát, tudását, bölcsességét. Mindenki szerette, aki ismerte. Mindenkinek Ő volt a jó Nagymama. Pedig sokan még a nevét sem tudták, hogy özv. *Hoffenberg* Antalné, szül. Allisch Anna, oly csendben élt családi körünkben 41 évet, özvegyen és 94 éves kort ért el munkában, békességben, jóságban és az utolsó kenetet is fölvette. — Siratja leánya: *Irma* és férje, Viraág Béla, akikkel elhunytáig együttlakott és öt leánya, mint unoka: *Irén* (özv. Wagner Vilmosné), *Ilonka*, *Lenke* (Palóczy Viktorné), *Boriska* (özv. Fischer Emilné), *Zsuzsika* (Szentmargittai dr. Folly Józsefné) és négy dédunoka: Wagner Vilmos, Fischer Károly és Gertrud, Folly Gábor és szeretettel gyászoljuk mindnyájan. Sírva tettük sírjába e hó 28-án délután fél három órakor a farkasréti temetőben, lelkiüdvéért az engesztelő szentmiseáldozatot a városmajori plébániatemplomban december hó 30-án délelőtt 9 órakor mutattuk be. Áldott legyen az emléke!

Két közérdekű könyvre, *Orel* Géza szkf. felsőkereskedelmi iskolai c. kir. főigazgató két hasznos munkájára hívjuk fel az olvasó figyelmét, címeik: *Az árusítás technikája és lélektana*, amelynek folytatása e napokban hagyta el a sajtót: *Az árusítás neveléstana és a kirakatfelépítés metódusa*. A könnyű stílusben megírt könyvek azt a célt kívánják szolgálni, hogy az árusítást, a kirakatfelépítést, az adás-vevést már az iskolákban is tanítani kell, mert máskülönben nem lehet belenevelni a kereskedelmi pályától idegenkedő ifjuságba az aktív kereskedelmi szellemet, ami voltaképpen a nemzetgazdasági élet mozgatója. Az illusztris szerző meglátogatta a kontinens iskoláit és tapasztalatait igen érdekes stílusban közli. Rendszerbe foglalja a könyv az üzleti életben szükséges gyakorlati tanácsokat is. Orel Géza könyvében külön fejezeteket szentel a kirakatrendezésnek és erre kívánja felhívni a magyar középosztály leánygyermekeinek, a női ipariskolák vezetőinek figyelmét, hogy tanítsák a kirakatrendezést is, az elvégzett kézimunkával kapcsolatban. Orel Géza e tanulmányával nálunk úttörő munkát végez, új pályát akar megnyitni a mai nehéz viszonyok közt küzdő középosztály gyermekei részére, mely jó és becsületes kenyérkereseti forrást jelent és Nyugateurópa nagy városaiban már régen megértésre talált. A gazdagon illusztrált könyv az Athenaeum kiadásában jelent meg, egyes kötet ára fűzve 5 pengő.

LÁTCSŐ Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

Az óbudai egyetem, melyet Zsigmond király 1390 körül alapított, a konstanci zsinatig, tehát 1415-ig egészen biztosan fennállott, de mivel Zsigmond sok utazása miatt mindent elhanyagolt, ezt az egyetlen, Obudán alapított intézményét is közönyösen kezelte és ezért Makrai Benedek egyetemi professzorral az élén, egész Óbuda 1402-ben fellázadt és Nápolyi László pártjára állt. Zsigmond király Budavárát helyezte különben is előtérbe és Óbuda ezzel a forradalmával még inkább eljátszotta a király rokonszenvét. Pedig erre ugyancsak nagy szüksége lett volna, mert Budavárának szabadalmaival nem versenyezhetett és önerejéből életének semmiféle tartalmat nem adhatott. A kolostorok lakóin kívül csak olyan polgárai voltak, akik vagy a királyi udvarral, vagy a kolostorokkal voltak függő viszonyban. A nem polgári lakosai pedig, ha volt is itt házuk, csak az udvar kedvéért, mint vendégek időztek itt. A tehetősebb mesteremberek és művészek már az Anjouk korában is szívesebben voltak Budavára szabad polgárai és bár akkoriban Óbuda volt a főfoglalkozási helyük, mégis Budavárában telepedtek le. Nagy Lajos király udvari festője is: Johannes Pictor Regis Hungariae szintén Budavárában lakott, ahol a Nagyboldogasszony-templom cintermében temették el 1370-ben és sírköve ma a templom főkapujától balra van befalazva. Zsigmond király kezdetben még habozott a választásnál Óbuda és Budavára között, de az előbbinek lázongása után Visegrádot is mellőzvén — Budavárát tette meg székhelyének, amelynek már akkor európai színvonalon álló eleven élete volt. Központi fekvésénél fogva is alkalmasabb volt Budavára székhelynek, mint az Anjouk korában is csak az idegen vendégek által galvanizált Óbuda, ahol a polgárok közgazdasági és kulturális munkásságán nyugvó városi élet igazában nem is volt, mert az ezt elősegítő szabadalmakkal nem rendelkezett.

Utügyi előadás. A Magyar Mérnök- és Építész-Egyletben (IV. ker., Reáltanoda-utca 13—15. sz.) f. hó 9-én (csütörtökön), este fél hét órakor *Király* Kálmán székesfővárosi műszaki főtanácsos vetített képekkel illusztrált előadás keretében számol be a londoni *útügyi kongresszuson* szerzett tapasztalatairól. Vendégeket az egyesület szívesen lát.

Nász. *Varga* László szabómester vezette oltárhoz *Burghardt* Bertát, Burghardt Géza, a budai gázművek szállítója nővérét, december 26-án a kapucinusok templomában. A nászlakomát a Fő-utcai *Winkler*-féle 3 veréb vendéglőben ülte a násznép.

A villámcsapás veszedelme állandóan nő a fényreklámok s egyéb modern találmányoknak a házakon való alkalmazásával s ezért — ahogy azt a tudósok mondják — a budai háztulajdonosok is jól tennék, ha villámhárítót szereltetnének fel házaikra.

A Rózsadomb nyelviskolája. Soha oly nagy szüksége nem volt a magyarságnak kulturális fejlettsége bizonyítására, mint éppen ma, a megcsonkítottság szomorú idején. Ellenségeinket egyelőre csak kulturális téren győzhetjük le. Egyik legfontosabb és legmeggyőzőbb fegyvere a rokontalan, árva népnek: a *nyelvtudás*, mert ez ad módot arra, hogy egyrészt igazunkat bizonyítsuk a művelt nyugat előtt, másrészt annak szellemi kincseit eredetiben élvezhessük s így saját kultúránkat gyarapítsuk. Ez az elgondolás vezette dr. *Syposs* Katalin filozófiai doktor, középiskolai tanárnőt, mikor teljesen *speciális francia-magyar elemi iskoláját* megnyitotta. A 6—8 éves gyermek lelke a legfogékonyabb és legtanulékonyabb. Az eredményes nyelvtanulást feltétlenül ebben a korban kell megkezdeni, amikor ösztönös utánzási hajlamával *a gyermek játékosan sajátítja el az idegen nyelvet* a helyes kiejtéssel s amikor a gyermek még nincs a középiskolai tananyag elvégzésének gondjaival megterhelve. Az alig három hónapja fennálló *Francia-Magyar Elemi Iskola* máris igazán bámulatraméltó eredményt produkált. Kívánatos és méltányos volna, hogy a *Rózsadomb* ezt a sokatígérő kis kultúrintézményt felkarolja.

Unnepi összejövetelt rendezett az Esztergomban végzett tanítók bajtársi szövetsége december 18-án a Zöldfa-vendéglőben, abból az alkalomból, hogy szeretett elnöke, *Olveczky* Pál szakfelügyelő hosszas betegség után felgyógyult.

Gyász. Tragikus körülmények között halt meg *Patz* Bertalan, a BSZKRT igazgatójának gimnazista fia, Antal. Jelentéktelennek látszó tüszős mandulagyulladást kapott, mely annyira komplikálódott, hogy több koponyalékelést kellett rajta végezni — eredménytelenül. Temetése nagy részvét mellett dec. 30-án volt a farkasréti temetőben.

A város pénzéből igen nagy összegeket költenek útépítésre s különösen az I. és II. kerületi hegyvidéki utak kerülnek sok pénzbe, ahol hegyet kell elhordani, sziklákat robbantani és hatalmas réseket betömni. A jövő évi költségvetésben mint megépítendő bitumenes út szerepel a *Diósárok-út*, melyet az Uj Szent János-kórháztól egy kilométer hosszúságban kétszázötvenezer pengőért építenek meg. Az *Istenhegyi-út* kiszélesítése az Óra- és a Béla király-út között százhatvanezer pengőbe kerül. Az *Erdi-út* egy részlete 150 ezer és a *Primás-bástya* második részlete 120 ezer pengőt emészt fel. Megépül még az I. kerületben a *Hieronymi-út*, a Ráth György-utca és Csaba-utca között; a *Magyarádi-út*, a Horthy Miklós-út és Vincellér-utca között; a *Lisznyay-utca*, a Czakó-utca és Fém-utca között, a *Derék-utca*, a Lisznyay-utca és Dezső-utca között; a *Daróczi-út*, a Lenke-út és Hamzsabégi-út között; a *Késmárki-utca*, a Villányi-utca és Ménesi-út között; a *Vincellér-utca*, a Horthy Miklós-út és Magyarádi-út között. A II. kerületben sok pénzbe kerül az *Eszter-utca* második szakaszának megépítése, mely 150 ezer, a *Mész-utcának* a *Bimbó-* és *Füge-utca* közötti része pedig 100 ezer pengőt visz el. De megépül a *Bimbó-utca*, a Buday László- és Mész-utca között; a *Borbolya-utca*, a Bólyai-utca és Vérhalom-utca között; a *Hidász-utca*, a Hidegkúti-út és Pasaréti-út között; a *Hargitta-utca*, a Bimbó-utca és Virágárok között, mely 135.000 pengőbe kerül és a *Pasaréti-út* egy része 72.000 pengő költséggel. — A III. kerületben a *Laktanya-utca*, a Főtér és Szentendrei-út között; a *Perényi-út*, a Névtelen-utcától; a *Berkenye-utca*, a Szemlőhegy-utca és Eszter-utca között fog megépülni. Ellenben a Rómaifürdő borzasztóan elhanyagolt útjai és Óbuda rendezetlen belső utcái nem kerülnek sorra.

BETEG EMBEREK, diétás táplálkozásra szorulók étkezése nagy gondot okoz betegnek és orvosának, mert nehéz probléma az, hogy miként lehet pótolni, a célszerű táplálkozás révén, azt a veszteséget, amelyet a betegségokozta gyengülés előidéz. Hogyan lehetséges, a gyomor megterhelése nélkül, a legeredményesebben táplálni azokat, akiknek az orvos bizonyos diétát rendel. A diétás táplálkozásnak elmaradhatatlan elsőrendű kelléke a jóminőségű, 75 százalékos szénhidrát tartalmú *„Budapesti Gyógyforrás kétszersült"*, melynek minősége legalább is egyenrangú a híres „Karlsbadi Wasser-Zwieback-kal és árban 40 százalékkal olcsóbb. Neves orvosok ajánlják. Gyártja: *Neumann Béla tápszerüzeme*, Budapesten, II., Margit-körút 16.

Száraz sí-tréning címmel jelent meg a Testnevelés Sport Könyvtárának 2. száma. A síelés előtréningjének e füzetben tárgyalt módja hazánkban alig ismert, pedig a rövid sí-szezón miatt síelőink a száraz sítréningre különösen rászorulnak. A magyar sportirodalomban egyedülálló — most megjelent — kézikönyv bő képanyaggal magyarázza a száraz tréning fontosabb gyakorlatait, amelyek lehetővé teszik, hogy kezdő síelők első havas próbálkozásukkor a legnagyobb könnyedséggel birkózzanak meg a kezdet nehézségeivel.

Az illem és helyei

Buda szegény még illemhelyekben is, ahogy azt most a pénzügyi bizottságban *Perczel* Béla, mi pedig már sokszor és régen megállapítottuk. Különösen felpanaszolta, hogy az Uj Szent János-kórház előtt, ahol köznapokon 3500—4000 ember, vasár- és ünnepnapokon 7—8 ezer ember fordul meg, még sincsen illemhely, holott a Margithíd mindkét oldalán kirakatba teszik a zöld házikókat. A panasz az, hogy a László- és Beetz-vállalatok, packázva a fővárossal, nem hajlandók a kívánt újabb illemhelyeket megépíteni. Építsen akkor a város bármilyen szükséghelyet, de ezt a gyalázatos állapotot ne tartsa fenn továbbra. De rámutatott Perczel Béla arra is, hogy a Margitszigeten hosszú ideig megy az ember és nem talál egyáltalán illemhelyet, úgy látszik, a közönséget arra szorítják, hogy menjen a kocsmákba és kávéházakba. Kétségtelen az is, hogy a budai hegyvidéken is fel kellene állítani ilyen illemhelyet az Aranyszarvas vendéglő környékén, ahol az élelmiszerbódé tájékán a legbotrányosabb állapotok uralkodnak, mert az ott állomásozó bérautó- és egyéb fuvarosok, no meg a budakeszi svábok is, akik tömegesen megfordulnak ezen a tájékon, illemhely hiányában a szabadban intézik el ezt. De illemhely kell Budagyöngyénél, a hűvösvölgyi végállomáson, az ottani Nagyréten — még pedig több — és a többi kirándulóhelyeken is, ahol 30—40 ezer ember fordul meg vasárnapokon s hétfőn azután rendaságban járnak ott az emberek. Különben nagyon furcsa a főváros illetékes közegeinek felfogása az illemhelyvállalkozókkal szemben. Van egy kétoldali szerződés, amely egyik oldalon sem lett valorizálva. A vállalkozó a fővárosnak nem fizeti meg azt a bért, amit a főváros annakidején kikötött, de a főváros sem fizeti meg azt az összeget, amit a szerződéssel vállalt. Ez aztán helyes és logikus jogi álláspont!

TROPOVIT
UTÓLÉRHETETLEN TÁPÉRTÉKŰ, POMPÁS IZŰ
GYÜMÖLCSKÉTSZERSÜLT
Minden diétában nélkülözhetetlen
Gyártja: RUZICSKA sütemény- és kenyérgyár
II., HORVÁT-U. 29. SZ.

Gummiharisnyák, fűzők, gyógyhaskötők, női egészségügyi cikkek
legolcsóbb bevásárlási forrása
Hungária Kötszergyár R.-T. fiókja
Buda, I., Krisztina-tér 3. sz.

CÍMFESTŐ TELEFON A. 526—22
Első budai, legrégibb címtáblafestészet
VÁLI G. és Tsa, II, Iskola-u. 16

Dreher-Mauls dessertek kitűnőek!

Közgazdasági Napló

Szerkeszti: SZÁSZHALMI JÓZSEF.

A középosztály pusztulása

Szél Jenő előadásának gondolatmenete

A középosztály súlyos gazdasági helyzete a gazdasági élet mai szervezetében rejlő nagy fogyatékosságoknak a következménye. A gazdasági élet fejlődésével jár a foglalkozások specializálódása. Az egyes foglalkozási ágakban beálló túltermelés vagy termelési hiány ennek következtében kisebb-nagyobb válságokat okoz. A technika óriási fejlődése egyes csoportokat máról-holnapra feleslegessé tesz. Minél komplikáltabbá válik a gazdasági élet, annál nehezebb azokat a lehetőségeket előre felismerni, amelyek bizonyos foglalkozási ágak részére a jövőben kínálkozni fognak. A gazdasági élet szerves kapcsolatainál fogva a középosztály érzékenyen reagál mindazokra az eltolódásokra, amelyek az alsóbb és felsőbb gazdasági rétegekben előfordulnak. A középosztály helyzetét súlyosbítja a gazdasági élet terén mutatkozó nagy tájékozatlanság, a tőke és hitel hiánya, a racionalizálás hiánya és a fogyatékos képzés. A munkanélküliség előidézőjeként látjuk sokszor beállítva a racionalizálást, ugyanakkor, amikor a többtermelést, az önköltségi árak csökkentését, a szükségletek minél olcsóbb és jobb kielégítését sürgetik. Külkereskedelmi mérlegünk passzívitása szomorúan igazolja, hogy olyan árukat kell behoznunk a külföldről, amelyeket a külföld olcsóbban tud termelni és így saját munkaerőink munka nélkül állnak, azokat el kell tartanunk ugyanakkor, amikor a külföld munkateljesítményét kénytelenek vagyunk megfizetni. A kisiparos, a kiskereskedő, a mérnök, az orvos, szóval a középosztály nélkülözni kénytelen a gazdasági boldogulás nélkülözhetetlen eszközét, a hitelt. Ennek oka a kistételű kihelyezések rentábilitásának hiánya. Az országok gazdasági harcában azonban már ma is nem a tömegek érvényesülnek. Jól képzett, de egész jelentéktelen kisebbség a technika legmodernebb eszközeinek racionális alkalmazásával döntő fölénybe kerül hiányosan képzett és a racionalizálás eszközeit megfelelően alkalmazni nem tudó óriási tömegek felett. A középosztály problémájának a megoldását tehát a racionalizálás, a középosztály hitelellátása és az egyöntetű, de alapos elméleti képzés útján kell keresni.

---

* **Weiss Fülöp** 70 éves. Országszerte tisztelettel és őszinte lelkesedéssel ünneplik a közgazdasági élet funkcionáriusai az ősz vezért. A tőzsdetanács december 23-án üdvözölte mélységes hódolattal *Weiss* Fülöpöt, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank nagynevű elnökét. A Magyar Textilgyárosok Orsz. Szövetsége december 29-én tartotta díszközgyűlését Weiss Fülöp tiszteletére, aki magas közgazdasági pozíciója mellett egyúttal rendkívül szerény ember és mint mindig, a díszközgyűlés alkalmával is kitért a személyes ovációk elől. Az ő jóságos személye, nagytekintélyű egyénisége közel áll hozzánk, budaiakhoz. Születésnapján nemcsak a közgazdasági és pénzügyi élet kiválóságát, hanem a melegszívű, közszeretetben álló budai polgárt köszöntjük, aki hosszú évtizedeken át kifejtett alkotó munkásságát a magyar közgazdasági élet felvirágoztatásának szentelte.

* **Alig csökkent a bankjegyforgalom.** A *Magyar Nemzeti Banknak* a követelések és tartozások december 23-iki állásáról közzétett kimutatása szerint a bankjegyforgalom alig változott. A hónap harmadik hetében rendszerint csökken a jegyforgalom. Most a szokásos apadás elmaradását a karácsonnyal kapcsolatos pénzigények kielégítése magyarázza. A jegyforgalom így mindössze 596.875 pengővel csökkent 427 millió 55.525 pengőre. Az érckészlet alig változott. Csökkenése ugyanis mindössze 39.945 pengőt tesz. A 209.8 millió pengőt tevő állományból 162.7 millió az aranyra, 38.7 millió az alapszabályszerűen beszámítható devizákra és valutákra, végül 8.3 millió a váltópénzre esik. A kmiutatás napján a jegyforgalom fedezete 44.4 százalékos volt.

* **A Ganz-Danubius** gyár a legutóbbi napokban igen nagyjelentőségű megállapodást létesített az olasz Fraschini Művekkel, ugyanis a Ganz-Danubius a már parafált szerződés értelmében megkapja a Fraschini-szabadalmak magyarországi értékesítését, amivel szemben az olasz társaság a Ganz-Danubius szabadalmainak a birtokába jut. Ezenkívül a Ganz-Danubius-gyár az olasz vállalat részvételével egy automobilgyárat létesít Magyarországon. E terv megvalósítása a hazai automobilipar fejlődését kétségkívül jelentős mértékben viszi előbbre. A Ganz-Danubius gyár legutóbbi rendkívüli közgyűlésén egyébként a Fraschini-művek elnökét, gróf Bianschinellit, beválasztotta igazgatóságába.

* **A főváros biztosításai.** A főváros tanácsa letárgyalta és jóváhagyta a városgazdasági bizottságnak a városi ingatlanok, ingóságok, vaspénzszekrények és gépkocsik biztosítására vonatkozó javaslatát, mely szerint a fővárosi ingatlanok tűzkárbiztosítását négy biztosítótársaság kapja, még pedig az Első Általános 30 százalékban, a Gazdák Biztosító Szövetkezete szintén 30 százalékban, a Generali 20 százalékban és az Adria 20 százalékban. A fővárosi ingóságok tűzkárbiztosítását a Pátria Biztosító kapja meg egészben, a főváros tulajdonában lévő gépkocsik szavatossági biztosítását, továbbá vaspénzszekrények tűzkárbiztosítását négy biztosítótársaság kapta meg: az Első Magyar Általános 30 százalékban, a Gazdák Biztosító Szövetkezete 30 százalékban, az Adria Biztosító 20 százalékban és a Foncière 20 százalékban. A biztosítás hat évre szól.

* **Ötpengős ezüst váltópénzt** is fog veretni az állam. A *Nemzeti Bank* úgy tervezi, hogy az öt pengő értékű fizetőeszközökkel, mint váltópénzzel és nem bankjegy formájában elégítse ki a forgalmat. Amint az ötpengős ezüst váltópénzt forgalomba hozzák, a Nemzeti Bank megkezdi *az ötpengős bankjegyek bevonását.*

* **A Pénzintézeti Központ** most tette közzé az egész ország területére vonatkozó betétgyüjtési adatokat. Ezek szerint a Pénzintézeti Központ kötelékébe tartozó pénzintézeteknél és a magy. kir. Postatakarékpénztárnál 1929. évi szeptember 30-án összesen 2089 millió pengő betétet kezeltek. Az 1928. évi december 31-iki betétállomány 1979 millió volt és a folyó év első kilenc hónapjában összesen 110 millió pengővel gyarapodtak a betétek. A legnagyobb a szaporodás a budapesti pénzintézeteknél volt, ahol az állományok 515 millióról csaknem 600 millióra gyarapodtak.

* **A Nova Rt.** dec. 21-én tartott igazgatósági ülésén a vállalat vezetésére vonatkozó jelentős határozatokat hoztak. Az igazgatóság *Bódy* Tivadar vezérigazgatót a vállalat *elnökévé* választotta meg, *Sós* Ármin ügyvezető-igazgatót pedig *vezérigazgatóhelyettessé* nevezte ki, miután előzően már a Nova érdekkörébe tartozó Budapesti Helyiérdekű Vasutak igazgatósága szintén kinevezte vezérigazgatóhelyettessé. *Bódy* Tivadar már mint a főváros polgármestere Budapest közlekedési problémáinak egyik legalaposabb ismerője volt és később a Városi Villamosvasút élén fejtett ki nagyértékű tevékenységet. Innen került a Nova megalakulásakor az új vállalat vezérigazgatói székébe és ekkor választották meg a Budapesti HEV elnökévé is. Azóta ennek a két vállalatnak fejlesztésén dolgozik és ezen a téren is maradandó eredményeket ért el. *Sós* Armin kinevezésével a Nova igazgatósága azokat az érdemeket ismerte el, amelyeket az új vezérigazgatóhelyettes a vállalat alapítása és fejlesztése körül szerzett. A Közúti megváltásáig ennek a vállalatnak volt igazgatója Sós Ármin és ő készítette el a Nova alapításának tervezetét, hogy a részvényesek számára biztosítsa a villamosvasút megváltása után fennmaradt szabad vagyont.

* **A Nagybátony-Ujlaki Egyesült Iparművek** fejlődéséről szóló jelentés szerint a *Nagybátonyi Szénbánya Rt.*, mely 8 évvel ezelőtt alakult a nagybátonyi szénterületek kiaknázására, már a racionális termelés érdekében jelentékeny összegeket invesztált és a bánya fejlődése évről-évre fokozódott. Tervbevette most a vállalat az elektrifikálási üzletbe való bekapcsolódást is, amelynek egyik első lépése az, hogy a vállalat megszerezte az Angol-Magyar Bankkal karöltve a magy. kir. földmüvelésügyi minisztériumtól a Hernád alsó folyásának vizierejére támaszkodó vizi erőmű létesítésének előjogát és az ennek kiépítésére vonatkozó előmunkálatok folyamatban vannak.

* **A gyufakölcsönre** vonatkozólag most van folyamatban a megegyezésre vonatkozó okmányok aláírása, amelynél — mint minden hasonló alkalommal — a londoni Rotschild-bankházat a Magyar Általános Hitelbank képviseli. A kölcsönösszeg folyósítása január 15-én történik, szintén a Hitelbank útján.

* **A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete** most ünnepli 50 éves fennállását. A világháború kitöréséig 73.000 gazdának folyósított kölcsönt és 410.000 hold parcellázásában vett részt. Jelentős szerephez jutott a földreform pénzügyi lebonyolításánál is. Három társintézettel karöltve megalakította a „Földreform Lebonyolítására Alakult Szövetkezet" és annak hitelműveleteiben is vezetőszerepet játszott.

* **A Nemzetközi Gépkereskedelmi Részvénytársaság** igazgatósága *Fleissig* Sándor elnöklete alatt tartott ülésében megállapította a szeptember 30-ával zárult 1928—29. üzletév mérlegét, amely 23,930.000 pengő alaptőke mellett 2,225.568.82 pengő tiszta nyereséget tüntet fel. A nyereség felosztása tekintetében az igazgatóság azt a javaslatot fogja tenni a január 15-ére egybehívott évi rendes közgyűlésnek, hogy az „A" sorozatú, 7% kamatozású elsőbbségi részvények alapszabályszerű osztalékára 487.500 pengő, a „B" sorozatú, 7½% kamatozású elsőbbségi részvények alapszabályszerű osztalékára 522.375 pengő, a törzsrészvények 10%-os osztalékára (részvényenkint 5 pengő) 1,000.000 pengő, az alapítójegyek alapszabályszerű osztalékára 19.249.17 pengő fordíttassék, 50.000 pengő nyugdijintézeti tartalék céljára használtassék fel, míg az alapszabályszerű levonások után fennmaradó 69.397.97 pengő az 1929—30. üzletév számlájára vezettessék át. A vállalat lefolyt üzletéve az erőteljes fejlődés jegyében indult. Az exportüzlet céltudatos fejlesztésével sikerült a forgalmat a tavalyi színvonalon fenntartani, sőt — főként a *M. Kir. Állami Vas-, Acél- és Gépgyárak* világszerte elismert mezőgazdasági gépeinek a fennálló vezérképviseleti szerződés alapján való kivitele révén — a külföldre irányuló forgalmat — az előző évihez képest még fokozni is. Az elért üzleti eredmény minden tekintetben kedvezőnek mondható.

Laptulajdonos: VIRAÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Viraág Béla.

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Bpest V, Ügynök-u. 8. — (Nyomdaigazgató: Linzer M.) —

BUDAPESTI DIETIKUS TÁPLÁLKOZÁSHOZ szükséges a KÉTSZERSÜLT vagy GRAHAMKENYÉR
GYÓGYFORRÁS KÉTSZERSÜLT
és GRAHAMKENYÉR tápszercikk gyártmányaim gyomorbetegeknek, gyengélkedőknek és gyermekeknek is egyaránt ízletes, tápláló és könnyen emészthető tápszerek. — Tejbe, kávéba, teába mártva, vajjal megkenve, vagy húsételekhez elsőrendű, ízletes és omlós. Neves orvosok ajánják. Felesleges pénzkidobás tehát, a karlsbadi drága cseh kétszersültet fogyasztani, amikor a magyar gyártmány 40%-kal olcsóbb. VISZONTELADÓKNAK ÁRENGEDMÉNY!
Gyárija: NEUMANN BÉLA
ezüstkoszorús sütőmester tápszerüzeme
Budapest, II, Margit körút 16 — Telefon: A. 512-26
Az 1926. évi nemzetközi embervédelmi kiállításon Budapesten, aranyéremmel; az 1926. évi kézműipari tárlaton aranyéremmel; a magyar országos iparegyesület díszoklevelével és ezüst érmével kitüntetve. — FIÓKLERAKATOK: Noszlopi Tivadar, IV, Szív-u. 13, Noszlopi Dezső, VIII, Népszinház-u. 51

RÓZSADOMBI VIRÁG- ÉS TÁJKERTÉSZET
Budapest, II. ker., Szemlőhegy-utca 23. sz.
Telefon: Aut. 529-70.
TÁJKERTÉSZET: Vállalja díszkertek, parkirozások, ablakdíszítések és villakertek tervezését és évi gondozását.
VIRÁGKERTÉSZET: Szállít egész éven át vágott és cserepes virágokat, csokrot, virágkosarat, dísznövényeket, palántákat és dugványokat.

Takarékbetéteknek
kényelmesebb gyüjtése céljából takaréklapokat bocsát a felek rendelkezésére. Könyvecskékre elhelyezett betétek és folyószámlára elhelyezett összegek után
7¼ százalék kamatot fizet
míg a 3 vagy 6 hónapra lekötött betétek után magasabb kamatot térít a
Budai Általános Takarékpénztár rt.
Budán, II., Fő-utca 9
Pénztári órák: 9—3-ig.
Telefon: Aut. 524-00. Váltóüzlet és tőzsdeosztály: Aut. 524-35. Tőzsdekirendeltség: V., Szabadság-tér 17. Telefon: J. 902-88.

GÖTZ ANTAL
parkettvállalkozó, asztalosmester
BUDÁN, I, BORS-UTCA 24
Telefonszám: Automata 507—34

Háztatarozásnál
előnyös feltételek mellett vállalkozik
Nagy Pál
bádogos
gáz, vízvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi fűtés vállalata
II., FŐ-UTCA 20. SZ.
Telefonh. Aut. 520-93

FRISS VIRÁGOK! SZOLID ÁRAK!
Telefón: A. 537-87
LOHR IRMA utóda
NAGY IMRE LÁSZLÓ
udvari szállító
II, Fő-utca 1

CIPŐT ízléses divatosat a legjobb minőségben készít első-rangú mester PETRŐ
II. kerület, Zsigmond utca 5. szám

Ó-Buda-Ujlaki Takarékpénztár
Részvény Társaság
Budapest, III. ker. Lajos ucca 148 szám.
Telefon: Automata 624—57.
Betéteket elfogad könyvecskékre is folyószámlákra a legmagasabb kamatozás mellett. Kölcsönöket folyósit váltóra, folyószámlákra, értékpapirokra a legelőnyösebb feltételek mellett

CSIRSZKA
KONRÁD ÉTTERMEI
a Császárfürdőben
III, Zsigmond-u. 31
KÜLÖNTEREM
esküvők, társaságok és egyesületek számára
TELEFON: A. 512-95

HALWA
SÁNDOR — PUSKAMÜVES
Budán: I., Szt. János-tér 4. Tel.: 507—37. — Állami díszoklevél — Ezüstkoszorús mester — Nagy aranyéremmel kitüntetve.
Vadászfegyverek, fegyverjavítások, sportcikkek, cserkészfelszerelések

ÚJ JÉGPÁLYA
II. FŐ-U. ÉS PÁLFFY-TÉR SAROK
A LEBONTOTT GANZ-MŰHELY TELKÉN
OKTATÁS, MELEGEDŐ, BUFFET
HETENKINT TÖBBSZÖR ZENE
Idényjegy 12 P. Napijegy 1 P.
id. ERDŐS SÁNDOR

ZLAMÁL

varrógépet ajánlom legjobban
Varrógép, kerékpár, gramophon raktár.
Megbízható javitóműhely.
Budán, I, Krisztina-körút 151.

TEA közvetlen behozatal Holland-Indiából, a termelő eredeti csomagolása.
Nagyban és kicsinyben
BOZÓ gyógytár,
I., Alkotás-utca 34. sz.

LAKOS LAJOS
Takaréktűzhelygyár R.T.
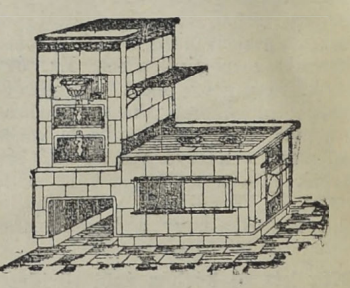
Budapest
V., Kafona József-utca 3
Telefon: 223—93
Iroda és mintaraktár:
IV., Veress Pálné-utca 8
Telefon: 837—24

HUNGÁRIA
GYÓGYFORRÁS
Budán, az Erzsébet-hídnál
Szénsavval telítve:
HARMAT-VÍZ!
Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-híd budai hídfőjénél épült modern ivócsarnokban. Radioactiv hatásu lithiumos és calciumhydrocarbonátos gyógyvíz.
IVÓ-KÚRA
Keserüső-kúra. Javasolva vesebántalmak, gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság és vérszegénység ellen. Poharankint 8 f., Karlsbadi sóval 16 f.
Nyitva reggel 7 órától este 6 óráig.
TELEFON: AUTOMATA 530-03.

ÉHGYOMORRA
naponkint igyék egy pohár
KRISTÁLY
VIZET!

ORSZÁGOS MAGYAR TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT
PALACK TEJ

ERZSÉBET
SÓSFÜRDŐ
KELENFÖLDÖN
új vezetés alatt áll (BOHUNICZKY-BANK érdekeltsége), — Természetes keserüsósfürdő
IVÓKURA Olcsó pensió, Park-Strand
5 perc a GELLÉRTFÜRDŐTŐL villamoson

Szíjgyártó, nyerges és bőröndös
megbízható, régi üzlet
FLIEGER, II, Fő-utca 10.

Kátyhás! Minden szakmabeli ügyben forduljon a régt jóhírű céghez
I, Logodi-u. 19 Béres Márton Tel.: 530-33

Budai Napló

XXVII. évfolyam. 980. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **24** pengő, félévre **12** pengő. Egy szám **50** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca **24**. Délután 5—7-ig. Telefon: 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **40** fillér. 20 mm. magas hirdetés **8** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1930 január 11.

Ismét egyedül maradtam...

Nem szeretem a bevattázott fülű embereket. Akinek a füle fáj, — értem — vattát tesz bele, de nálunk ma csaknem minden ember, akinek valami intézkedő joga van — bevattázott füllel jár. Azoknak aztán hiába beszél az ember.

Hatalmas tervrajzok fekszenek előttem kiterítve, *Palóczy Antal* elhúnyt építésztanár hagyatékából: — *az Erzsébet sugárút tervrajzai* a mult századból. Maga az eredeti terv, az egyenes sugárút a Városház kapujától a Royal szálló kapujáig. Mellette számos alternatív terv, brozsurák, ujságcikkek, néhány ív teleírva adatokkal, számokkal, — egy évtized munkája. Szegény boldogult Palóczy Antal hiába tervezett, beszélt, agitált, kapacitált mindenkit a boldog jó időben, — bevattázott fülű embereknek beszélt.

Itt van az *idegenforgalom* nagy kérdése és hasonló a sorsa.

A mult század nyolcvanas éveiben vettem részt először egy idegenforgalmi mozgalomban. Lehet, hogy volt előtte már több is. Emlékszem, hogy az „Egyetértés'' hasábjain nagy harcot kezdtem Budapest közönye ellen, amellyel az idegenforgalom iránt hivatalból viseltetett. Arra is emlékszem, hogy boldogemlékezetű *Rózsavölgyi Gyula* alpolgármester, akkor még talán csak tanácsjegyző, magához kéretett és megmagyarázta nekem, hogy nincs semmi mutogatnivalónk az idegen számára. Megmutatott nekem a negyvenes évekből egy Baedeckert, amelyben Budapest látványosságai közül, a hajóval érkező idegen figyelmébe ajánlotta: „... die griechische Kirche, mit ihrem rothen Marmorportale...'' 1888-ban történt ez, de már akkor is kevés ember tudta, hogy a görögkeleti templomnak a Dunaparton piros márvány portáléja van. De akkor sem tudtunk még az idegennek mást mutatni, mint a Vágóhidat, a Vigadót, a Múzeumot és a Margitszigetet. A többi azóta épült.

Lefokozott lendülettel harcoltunk tovább egynéhányan az idegenforgalomért. Mellettem állott Smialovszky Valér, Trencsén megye egyik képviselője, Rajec-fürdő tulajdonosa, de nem mentünk semmire.

Akkor is az volt a jelszó, hogy

nyugatról kell hozni az idegent Budapestre.

És azóta négyszer-ötször indult meg ilyen mozgalom az idegenforgalom érdekében és szent a hitem, hogy mind azon fordult, azon bukott meg, hogy a vezető egyéniségek nyugat felé fordultak, nyugatról várták a kérdés megoldását.

Nyugatról pedig ide nem jön senki, vagy csak nagyon kevesen.

Hiába hirdetik San Franciscóban, hogy a világ legjobb gyógyforrásai Budán vannak, a kaliforniai milliomos, ha már öt napig utazott a Pacificon New Yorkba, onnan hajóval 8 napig a francia tengerpartra, nem fog még 70 órát utazni vasúton, hogy Budapestre jöjjön, amikor a francia partokon megtalálta a legraffináltabb világfürdőéletet és annak minden gyönyörűségét. Az angolt, a franciát hiába igyekszünk átcsalogatni a magasabb kulturájú német, olasz, svájci, osztrák és csch fürdőterületen, mert ott ragad és hozzánk nem jön el.

Ezt az igazságot huszonöt év óta harsogom az idegenforgalommal bajlódó urak bevattázott fülébe.

Pekár Gyula arra az igazságra jött rá, hogy a világot kétféle nép lakja: — a sátorban élő, lovonjáró, a tengert kerülő, a belvizeket szerető *turáni* népek és — a városokban lakó, a tengert kereső, de lóháton nem járó *árja* népek. Miért akarjuk mi turáni magyarok mindenáron idehozni az árjákat? — Amikor azok a tengert keresik. Miért nem igyekszünk idehozni a turáni népeket, a velünk rokon törököt, bolgárt, perzsát és afgánt, a szittya indust, a zárkózott tibetit, a tatárt, a baskirt, az ezer tó mellett élő finnt, az eszteket és a kozákokat, cserkeszeket, a teketurkománokat, — akik szívesen jönnének és akik közül a törökökkel hamar meg tudnánk értetni, hogy a budai gyógyforrásoknak értékét az ő nagy őseik fedezték fel tulajdonképpen és még ma is állanak itt Budán azok a kupolás, misztikus fényű fürdők, amiket ők építettek.

Föltétlen meggyőződésem, hogy a kíváncsi árja népek nyugatról, még San Franciscóból is nagy kíváncsisággal jönnének Budapestre, ha csak egy esztendőn át olvasnák lapjaikban azokat az érdekes híreket, hogy itt Budapesten fátyolozott arcú afgán és hindu nők sétálnak a kurparkokban és Ázsia különböző népeinek nagyurai itt Budán élik különös keleti életüket a Gellérthegy alján, a Tabán védett lejtőjén épült fürdővárosban.

Az idegenforgalomnak is meg van a maga specializálódása, ezt is népösztönök vezérlik és föltétlenül bizonyos, hogy a *mohamedánusok* Budára még eljönnek, de — tovább,

nyugatra nem mennek.

A propaganda is más fajtájú keleten, mint nyugaton. A turkesztáni pusztákon plakátokat kiragasztani nehéz volna. Az afgán főnemesség pedig még nem indul a modern, sajtóbeli reklám után.

És itt ismét eljutottam a bevattázott fülekhez.

Nekünk magyaroknak meg van a módunk, hogy

keleten olyan propagandát fejtsünk ki, aminőre más népnek nincsen meg a lehetősége.

Ázsiának háromnegyed része rokonunk. Huszonöt, esetleg harminc olyan néptörzs él ott, amelynek ajkán legendák járnak az Európában élő turáni magyarokról és bizonyára szívesen engedne át neveltetés céljából mindegyik két kicsiny hatéves gyermeket, hogy azt a magyar állam költségén Magyarországon neveltesse. 50—60 gyermekről volna szó minden esztendőben, 20 év alatt 1000-ről, amikor az első ízben hozott gyermekek már mint kész művelt magyarok térnének vissza hazájukba, hogy ott holtig hirdetői legyenek a magyar műveltségnek és tudásnak. Viszont a magyar állam minden esztendőben a saját költségén küldene ki két szegény, de okos fiúcskát és azokat ott neveltetné, mintegy cserébe az elhozott idegen gyermekekért. Húsz év alatt ezer fölserdült gyermek, amelyek közül mindegyikre szerep várna itthon és otthon és ezer kapocs fűzné állandóan egymáshoz a keletet és a nyugaton élő magyarokat.

Nincs olyan nyomtatott propagandája, olyan káprázatos villanyfényben úszó reklámja a világnak, mint amilyen volna ennek az évről-évre cserélődő ezer gyermekkorból férfivá serdült turáni világszövetségnek. Még Trianont se merték volna rámérni Magyarországra, ha tudta volna ez a vénhedt Európa, hogy harmadfélszázmillió turáni ember áll Magyarország háta mögött.

És talán olcsóbb is volna, mint az a propaganda, amely milliókat fecsérel hirdetésekre és reklámokra ott, — ahol azokat meg sem értik. Valamikor Magyarországon hosszú évtizedeken át divatban volt a cserébe adás, amikor a magyar fiúkat elvitték a német városokba és onnan cserébe hozták a magyar születésű németajkú gyermekeket. Ezt a hazai jó szokást turáni világszokássá kellene fejleszteni és húsz év mulva, — minden idegenforgalmi vállalat nélkül — olyan idegenáramlás indulna meg keletről Budapest felé, hogy csodájára járna az egész nyugat.

Oly egyszerű, oly kézen fekvő maga a rendszer és annak eredménye, hogy talán éppen ezért hiába hirdetem ezt három évtizeden át a bevattázott fülű embereknek. Régi bölcs magyarok bevált módszere volt ez a gyermekesere itthon, amely föltétlenül beválna kint a turáni nagyvilágban is.

Lehet, hogy ügyetlen ember vagyok, aki ennek a gondolatnak nem tudtam hatalmas protektort szerezni és azért — maradtam ismét egyedül...

Viraág Béla.

A választókat összeíró küldöttségek. A központi választmány multheti ülésén összeállították az országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékének megállapításával megbízott küldöttségeket. Az összeíróküldöttségek beosztása az 1930. évre a következő: — *I. közigazgatási kerület.* 1. sz. összeíróküldöttség. Elnök: Lász Károly. H. elnök: Krivoss Árpád. R. tag: Krámer Adolf. P. tag: Váczy Ferenc. 2 sz. összeíróküldöttség. Elnök: Lukács Pál. H. elnök: ifj. Frey Ágoston. R. tag: Natzler Ervin dr. P. tag: Gerely Gyula dr. 3. sz. összeíróküldöttség. Elnök: Lucatello Nándor. H. elnök: Stauber József. R. tag: Milcsinszky Alajos. P. tag: Kiss Dezső. *II. közigazgatási kerület.* 1. sz. összeíróküldöttség. Elnök: Seenger Viktor. H. elnök: Mandl Oszkár dr. R. tag: Péter János. P. tag: Taraczköy Károly. 2. sz. összeíróküldöttség. Elnök: Petainek József. H. elnök: Apor Albert. R. tag: Vagács Géza. P. tag: Thalabér István. *III. közigazgatási kerület.* 1. sz. összeíróküldöttség. Elnök: Vitéz Endre. H. elnök: Debreczeny Miklós. R. tag: Günther Béla. P. tag: Hazai Béla dr. 2. sz. összeíróküldöttség. Elnök: Milkovits Vazul. H. elnök: Gungl Márton. R. tag: Szepesy Ágost. P. tag: Diszberger Sámuel.

Az új dunahidak felépítése

Óbudán és *Kelenföldön* korszakalkotó lesz a főváros életében, nemcsak forgalom szempontjából, hanem azért is, mert nagyon értékes területek helyzetét fogja lényegesen megjavítani. A fővárosi Közmunkák Tanácsának 1930. évi programmja felöleli a híddal kapcsolatos összes rendezési kérdéseket, mert a hidak megépítését megelőzi a hídfő és azok környéke ezernyi részletkérdésének elintézése. A területmegszerzések és kisajátítások hosszadalmas tárgyalásokat kívánnak s különösen fontos, sőt kényes kérdés ez ott, ahol a jövőben a híd felépítésével kapcsolatosan bekövetkező területérték-emelkedést a köz javára kell biztosítani. Kínosan elnyúló alkudozások árán lehet csak megszerezni azokat a területeket, amik a hídfő körüli részen lehetővé teszik a forgalmi utak és terek megnyitását. A területek megszerzését sietetni kell, mert a híd felépítésének reményével egyenes arányban nőnek a hídfő környékének telekárai is. Legbonyolultabb és legfontosabb az óbudai hídfő kérdése. A híd útvonalának folytatása sűrűn beépített területen fog átvezetni, ahol kis telkükhöz és öreg házacskáikhoz végsőkig ragaszkodnak a polgárok. A hídfő rendelkezésére álló alapból ez év folyamán a legszükségesebb területeket megszerzi a Közmunkák Tanácsa. A rendezési tervet nemcsak a hídfő környékén dolgozza ki, hanem

kiterjeszti és kapcsolatba hozza Ujlakkal, Óbudával, a Római-fürdővel és a Hármashatárhegy Óbuda felé eső lankáival.

Ezzel mindent megtesz, hogy a hídépítés munkálatait kellőképpen előkészítse. Sürgős és nagy feladatok hárulnak a Közmunkák Tanácsára a Boráros-téri híddal kapcsolatban is. Itt szintén a budai oldalon vannak sürgősebb tennivalók.

A holt Dunaágat be kell tölteni. Ez négymillió köbméter tömegben hatalmas kubikosmunkát jelent.

Néhol a feltöltés 8—10 m vastagságot is elér, ahol nagyarányú ülepedésekre kell számítani. A feltöltésre ezért jó darabig építeni, vagy utaburkolatot helyezni nem lehet. Ezek szerint a Közmunkák Tanácsa minden rendelkezésre álló erővel megindítja a munkát a négy hídfő környékének rendezésére.

Hun-szittya múzeum Indiában. A régi Turán és Irán közös históriai multjának és kulturális vonatkozásainak feltárására — *Zajti* Ferenc javaslata alapján — az indiai párszik *Medgyaszay* István műegyetemi tanár, budai építész, a Hollós Mátyás Társaság illusztris tagja által magyar stílusban megterveztették a tél folyamán már építés alá is kerülő *„Turán-Irán párszi múzeumot'' Bombayben.* Ennek az indiai múzeumnak turáni magyar terme a magyar ügyhöz méltó módon a magyar állam támogatásával volna berendezhető. A magyar ügynek India nagy központi városában leendő hathatós propagálása céljából legmegfelelőbb lenne a múzeumban egy a reprezentálás céljait szolgáló magyar terem megépítése és berendezése.

Újlak szabályozási tervét

elkészítette a Közmunkák Tanácsa és a Zsigmond-utca tehermentesítése e terv szerint történik. Ez évben fokozatosan keresztülviszik a Császár- és Lukács-fürdők előtti rakpart rendezését is jelentős összeggel. A munkálatokkal nemcsak egy nagykoncepciójú terv részletét hajtják végre, hanem Óbuda fő közlekedő erét, a Zsigmond-utcát tehermentesítik. A Zsigmond-utca ma már a Császár- és Lukács-fürdő mögött a főváros legveszedelmesebb és legkínosabb közlekedési zavarát jelenti. Évek óta a *Budai Napló* egyedül vészharangozta ezt a borzalmas helyzetet, sürgetve ennek megváltoztatását, míg végre most hivatalos helyen is igyekeznek minden eszközt megragadni a tarthatatlan és veszedelmes állapot megjavítására.

A környék rendezésének legelső munkája a dunaparti támfal megépítése és a mélyebben fekvő területek feltöltése.

A két gyógyfürdő környékének rendezése nagyfontosságú, nehéz és főképpen sürgős feladat, ezért a Közmunkák Tanácsa felkérte a fővárost, hogy együttműködésével segítse elő a kielégítő eredmény mielőbbi elérését.

SIRATÓ ESTÉK

Óbuda elmaradottságát tárgyalta a III. kerületi Egyesült Polgári Társaskör választmánya és köszöntötte Óbuda jótevőlt

Óbuda rossz útjait siratta ismét az Egyesült Polgári Társaskör *választmányi ülése,* ahol ezt *Kemény* Lajos, Óbudának ez a kiváló, áldozatkész polgára tette szóvá általános visszhangot keltve a népes választmányi ülés tagjainál. Magát az ülést *Andréka* Károly elnök nyitotta meg, üdvözölve az ujonnan belépett tagokat: *Horváth* Sándor gépészmérnököt, *Horváth* Béla szobrászművészt és *Prósz* István kereskedőt. Azután megvitatták *Philipp* Kálmán dr. indítványát, a 11-ére tervezett műsoros est érdekében kifejtendő propagandát.

Ezt követte *Orova* Zsigmond dr. indítványa, amelynek célja az volt, hogy megszüntessék az örökös zavart a Szentendrei-utca és Szentendrei-út elnevezése körül azzal, hogy a Szentendrei-utcát *Heltai Ferenc* volt főpolgármester után nevezzék el *Heltai Ferenc-utcának.* A kerület ezzel egyúttal leróná háláját Heltaival szemben, aki a gázgyár építésével rendkívül emelte Óbuda gazdasági életét.

Kemény Lajos tette szóvá az óbudai utak rosszkarban való tartását és felhívta erre az elöljáróság figyelmét. A *Budai Napló* szerkesztőségét pedig arra kérte, hogy a Kaszásrétre tervezett *Stadion ügyét* tartsa továbbra is állandóan napirenden.

Kötelességének vélte felhozni ismét a *bécsiúti villamosvasút* ügyét most télen, mert csak így érhető el, hogy ennek a nélkülözhetetlen vasútnak az építését megkezdjék tavaszkor. A választmány körében lehangoltságot keltett az a hír, hogy a Bécsi-utat az állam ebben az esztendőben *újra burkoltatja, de a régi szélességben,* mert valószínűnek látszik, hogy ezzel a Bécsi-út végleges rendezése ismét elhalasztódik néhány évre és nincs meg a valószínűség, hogy ott még ez év folyamán megépítsék a villamos vasutat a köztemetőig.

Andréka elnök rámutatott arra a súlyos körülményre, hogy a bécsiúti villamosvasúthoz nemcsak a városnak, nemcsak a BSZKRT-nak, hanem az államnak is köze van, mert *a Bécsi-út kiszélesítése állami feladat.* Tudja azt, hogy ebben az ügyben *Kozma* Jenő országgyűlési képviselő is interveniált a kereskedelemügyi minisztérium útépítő osztályánál és többízben sürgette azt. Úgy látja, hogy ezt a kérdést a *Stadion kérdésével kapcsolatosan* kell és lehet csak elintézni.

Az ülés további folyamán *Grossmann* Vilmos a Szentendrei-útra *me-*

SZENT
GELLÉRT
GYÓGYFÜRDŐ
Vízgyógyintézet és napfürdő
Külön férfi és női osztály
A legmodernebb berendezés
Szakképzett személyzet

legedő-szoba felállítását sürgette, mert ezen a környéken sok szegény ember lakik és kérte az elnököt, hogy ebben az ügyben járjon el, mire Andréka kijelentette, hogy ezt a sürgős ügyet az elöljáróssággal karöltve igyekszik elintézni.

A választmány ezután *Kemény* Lajos indítványára köszönetet szavazott *Fellner Henriknek*, a *Leipziger-gyár tulajdonosának*, aki a legnagyobb hálára érdemes, nagy áldozatkészséggel látta el nemcsak ruhával a kerület szegényeit, hanem mintegy *háromszáz családnak juttatott* családonkint *három métermázsa tüzelőfát*. Ezenkívül pedig minden olyan egyesületnek Óbudán és Ujlakon, amely a szegények és árvák felruházásával foglalkozik, *nagymennyiségű ruhát juttatott* a szegények közt való szétosztásra.

Amikor a választmány lelkesen ünnepelte ezt a kiváló emberbarátot, szólásra jelentkezett *Rózsa* Zsigmond dr. és keresetlen, de meleg szavakkal mutatott rá arra a nagyarányú és *nagy áldozatot követelő emberbaráti munkára*, amit *Kemény* Lajos vegyészmérnök, gyárigazgató és családja fejt ki már hoszabb idő óta Óbudán. Mint az Óbudai Izraelita Hitközség elnöke, nemcsak *tetemes pénzösszegeket áldoz* a hitközség karitatív intézményei számára, hanem *élelmiszerben is*, zsákszámra küldi a lisztet a népkonyhának, zsírt és csaknem egyedül fedezi a népkonyha minden élelmiszerhiányát és szükségletét. Maga a társaskör is Kemény Lajosnak *köszönheti pompás helyiségét*, pedig ennek átépítési költsége annakidején meghaladta a *másfélszáz milliót*. Az indítványt lelkes örömmel fogadta a választmány és kifejezte az elnök nemcsak a választmány, hanem *egész Óbuda köszönetét* az örökké jókedélyű, szellemes elnöktársának, Kemény Lajosnak. Az ülés folyamán még *Ronga* Sándor indítványozta, hogy a Zöldmáli-uteát válasszák el a Zöldmáli-úttól olymódon, hogy az egyiknek adjon a város más nevet, s így tegye elkerülhetővé az azonos nevekből származó tévedéseket. Az ülés végén Andréka Károly elnök üdvözölte az ülésen résztvevő *Kanyó* Lajos kerületi mérnököt és szives figyelmébe ajánlotta az elhangzott panaszokat. Az üdvözlést Kanyó meleg szavakkal köszönte meg, — mire a társaság kedélyes társasvacsorához ült, éltetve a népszerű elnököt.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

A Budai Katolikus Bált *József Ferenc* kir. herceg és *Anna* kir. hercegasszony legfőbb védősége, gróf *Apponyi* Albertné, dr. *Ripka* Ferencné, *Wolff* Károlyné díszelnöksége, *Apponyi* Albert gróf, *Almássy* László dr., *Karátsonyi* Jenő gróf, *Klebelsberg* Kunó gróf, *Ripka* Ferenc dr., *Sipőcz* Jenő dr., *Scitovszky* Béla dr., *Wolff* Károly és mások fővédnöksége mellett január hó 11-én a Fő-utca 53. számú katolikus köri székházban rendezik. A fővédnöknők, Lady Patronessek, bálelnökök, bálbizottság és rendezőbizottság nagy gárdája díszíti az ékes meghívót. A bált dr. *Baránsky* Gyula ügyvezető elnök, dr. *Privitzky* Endre, a vigalmi bizottság elnöke, dr. *Doroghy* Kálmán, dr. *Girsik* Géza társelnökök, *Vogl* Imre háznagy, *Kersántz* Henrik főpénztáros és *Kerényi* József főellenőr fáradhatatlan munkássága viszi sikerre.

Honori Mag
VEZET!
MAGYAR
MAGTENYÉSZTÉSI RT.
BUDAPEST—MONOR
KÖZPONTJA: BUDAPEST IV.,
SZÉP-UTCA 1
MONORI
MAGKERESKEDÉSE
BUDAPEST IV., KOSSUTH LAJOS
UTCA 8. SÜRGÖNYCÍM: GRANARIUM
Telefon: Automata
868-80, 868-68, 868-69
ŐSZI ÁRJEGYZÉKÜNK MEGJELENT!
GAZDÁKNAK KÜLÖN NAGYBANI
ÁRAJÁNLAT

Ujév Budán

Más az ünnep cifra Pesten,
Más az ünnep itt Budán...

írja egyik szép költeményében *Szávay* Gyula és ha ezt a poéták így kiérzik, akkor bizonyára úgy is van.

Valami különös bizakodással viseltetik minden ember itt a Duna jobbpartján az új esztendő iránt, amely nekünk magyaroknak szent esztendő, Szent Imre herceg esztendeje és talán azért is, mert már nagyon ránk férne egy jó esztendő.

Odaát Pesten elintézték a hivatalos gratulációkat úgy *Ripka* Ferenc főpolgármesternél, mint dr. *Sipőcz* Jenő polgármesternél, akiknél a városházi pártok tették tiszteletüket, de a tulajdonképpeni újévi ünnepségek Budán voltak. *Kormányzó* úr őfőméltóságát üdvözölték a politikusok és üdvözölték a város urai is, akiknek nevében *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester köszöntötte őfőméltóságát.

Krisztinavárosban

A budai polgárság figyelme osztatlanul fordult a város közszeretetben álló főpolgármestere felé, akinek lakásán nagyszámú küldöttségeknek csak egy-egy tagja jelenhetett meg s így is alig tudta befogadni a lakás hallja a tisztelgőket. A kormányzó újévi üdvözléséről érkező főpolgármestert lelkesen fogadták s a *Budai Dalárda* áhítatos éneke után elsőnek *Gyenes* Kálmán üdvözölte a főpolgármestert a Krisztinavárosi Egyházközség nevében, mint elnököt, hogy azután egymásután sorra kerüljenek a magyar görög katolikus egyház, amelyet dr. *Ruszkó* János apát képviselt és tovább, a Budai Kath. Kör nevében *Baránszky* Gyula, a Budai Társaskör megbízásából dr. *Hoór-Tempis* Mór, a Budai Dalárda dr. *Vései* Ede és kedves meglepetésül a Budai Nők Köre nevében dr. *Steiner* Károlyné. Aztán sorra következtek *Kollár* Gábor, a Budapesti Mészáros Ipartestület elnöke, utána a Budapesti I. kerületi Iparoskör nevében annak alelnöke, *Pathó* István és azután az I. kerületi Iparosok és Kereskedők Köre megbízásából *Fábián* József kereskedő köszöntötték meleg szóval dr. Ripka Ferencet. Megható volt a *Klotild Szeretetház* üdvözlése, amelynek nevében az őszhajú *Kádár* Gusztáv üdvözölte Ripka Ferencet, aki után az egyik ott nevelt árva mondott igen szép és megható újévi üdvözletet. A Budai Iparos és Kereskedő Ifjak kultúregyesülete nevében *Vértes* Elemér szólott, aki után tisztelegtek a „33 futballklub" és a III. kerületi „Pannonia" leventék.

Bizonyos elfogódottsággal hallgatta ezeket az őszinte szeretetteljes üdvözléseket dr. Ripka Ferenc és válaszában mindenki számára volt egy-egy biztató szava, valami nagy életigazsága, vagy politikai kijelentése. Különösen az iparosok és kereskedők üdvözlését emelte ki, arra kérve őket, hogy újabb iparos alakulásokkal ne bontsák újabb részekre az amúgy is egység hiányában szenvedő társadalmat. Ne segítsék elő az olyan alakulásokat, amelyeknek látható célja a széthúzás és a társadalmi osztályok egymásra való uszítása. Azután bizalmasan elmondotta sok minden olyan értesülését, amelyek alapján a következő újesztendőt, mint jobb reményekkel, jobb kilátásokkal biztató esztendőt állította a nála tisztelgő közönség elé.

Szavai befejeztével a szomszédos ebédlőből felhangzott ismét a Budai Dalárda kitűnő együttesének karéneke, a Hiszekegy, melynek utolsó akkordjai után a tisztelgők egy része elbúcsúzott, a másik része pedig átvonult az ebédlőbe, ahol a Budai Dalárda a házigazda kedvenc dalával, „Mi füstölög ott a síkon távolba..." fogadta a vendégeket. Vidám koccintás után lapunk szerkesztője a *Hollós Mátyás Társaság* nevében köszöntötte a ház nagyasszonyát, Ripka Ferencnét, akinek egészségére összecsendültek a poharak és hatalmas éljenzés közt ünnepelték őt is, a ház urát is, a budai polgárság partónusát, dr. Ripka Ferencet.

Víziárosban

A Budai Vigadó és környékének ezidei évfordulója csendes volt. A népszerű vezért, *Kozma* Jenő dr. országgyűlési képviselőt országos ügyek szólították el otthonról és az új esztendőt külföldön töltötte, pedig nemcsak a Budai Polgári Kör, hanem az őt elnökül tisztelő nagyszámú egyesület erősen készülődött, hogy méltó ünneplésben részesítse. A Budai Polgári Körben meg is jelentek ezeknek az egyesületeknek a képviselői és arra kérték az elnökséget, hogy Kozma Jenő visszatértekor valamely alkalmi ünneplés alkalmával jelentsék be nekik az egyesületek elmaradt üdvözlését.

Kelenföldön

Meleg újévi ünneplést rendeztek

BECSEY ANTAL

tiszteletére a nála megjelent kerületi és nagyszámú ipari szervezetek kiküldöttei, akik mintegy hatvanan vonultak fel újév napján délben *Becsey* lakására. A *Kelenföldi Társaskör* részéről *Sümeghi* László dr. vezetése alatt egyebek közt *Zsiros* Károly, *Ujj* Gyula, *Binder* Gusztáv, *Bocsor* Kálmán, *Springer* Antal és számosan mások üdvözölték Becseyt, mint a kerület és a városi közélet egyik vezérét. Megjelentek továbbá a *Budapesti Bádogos-, Szerelő-* stb. *Ipartestület* tagjai, az ipar nesztora: *Kardos* Bernát vezetése alatt, a *Rézműves Ipartestület* küldöttsége *Cziegler* János ipartestületi elnök vezetésével, továbbá a *Kézműiparosok és Kereskedők Országos Szövetségének* küldöttsége *Latinák* Jenő országos elnök, törvényhatósági bizottsági tag vezetésével. A küldöttségek vezetői elismeréssel emlékeztek meg arról a köztevékenységről, amelyet *Becsey* a közélet, továbbá az ipar és kereskedelem érdekében nagy kitartással folytatott és melegen üdvözölve őt, arra kérték, hogy energiáját és tudását továbbra is a köz szolgálatába állítva, legyen segítségére a nagy nehézségek között vergődő fővárosi gazdasági életnek.

Becsey Antal válaszában megelemezte a gazdasági élet bajait, azok okozóit és annak a véleményének adott kifejezést, hogy optimizmussal kell a jövőbe néznünk, mert arra minden okunk és jogunk megvan. Az általános gazdasági depresszió enyhülését várja a meginduló hágai tárgyalásoktól; hiszi, hogy sikerülni fog az ország pénzügyi önrendelkezési jogát visszaszerezni és ha ez megtörténik, reményünk van arra is, hogy a Népszövetség által tervbevett nemzetközi bank készletéből hatalmas kölcsönökhöz juthatunk, természetesen kizárólag csak hasznothajtó, produktív gazdasági beruházások céljaira. Az a bizakodó reménység, amely a hágai tárgyalások eredménye iránt a kormányzat felelős tényezői részéről megnyilatkozik, kell, hogy bizakodással töltse el a termelőgazdaság és kereskedelem minden képviselőjét. Az ipar és kereskedelem képviselői a magyar közgazdaság katonái: csüggedt, reményét vesztett hadsereggel győzni nem lehet. Azért arra kér mindenkit, hogy fel a fejekkel; bátran, bizakodóan nézzünk a jövőbe, amely igazságainkat és azokon alapuló jogainkat meg kell hogy érlelje.

Becsey bizakodó szavai hatalmas tetszést váltottak ki s az egybegyültek a biztató szavak hatása alatt jobb reményekkel eltelve indulnak az újesztendő küzdelmeinek.

A küldöttségeken kívül meleghangú átiratokban és levelekben is köszöntötték *Becseyt;* így nevezetesen a *Buda-Alsóvárosi Egyesület,* a *Villányi-út és környéke Egyesület,* a *Budapest-Kelenföldi Daloskör,* a *Fővárosi Iparos Dalárda Egyesület,* a *Kőművesmesterek Országos Szövetsége,* stb.

Óbudán

Az őszinte ragaszkodás kifejezése volt az az ünneplés, amelyben elnöküket,

ANDRÉKA KÁROLY dr.
helyettes főkapitányt,

az újesztendő első napján részesítették az elnöklete alatt álló egyesületek: — a III. kerületi Egyesült Polgári Társaskör, a III. kerületi Torna- és Vívóegylet és a „Dalkoszorú" dalosegylet nagyszámban egybegyült tagjai.

A három egyesület tagjai a *III. kerületi Egyesült Polgári Társaskör* klubhelyiségében találkoztak, s a közöttük megjelent elnököt elsőnek a Társaskör nevében *Szepesi* Ágoston fölkérésére *Móra* István Iró, a Társaskör főtitkára üdvözölte költői szavakkal, méltatva azokat a nagyszerű emberi tulajdonságokat, amelyek elnöküket úgyis mint embert és úgyis mint közéleti férfiút embertársai fölé emelték, azért, hogy azután ő legyen közöttük a legszerényebb, a legmegértőbb és minden jogos ügyért lelkesen dolgozó, minden örömben és minden bánatban őszintén osztozni tudó polgártárs és barát. Visszatekintve azokra az eredményekre, amelyeket a kerület érdekében elérnie sikerült, az újév küszöbén úgy a saját, mint a Társaskör tagjainak nevében az elnök munkálkodására Isten áldását kéri.

A *III. kerületi Torna- és Vívóegylet* nevében *Mottl* János kerületi mérnök, a Tornaegylet alelnöke fejezte ki háláját elnöküknek a Tornaegylet és a sportügy érdekében az elmult évben kifejtett munkálkodásáért, kérve őt, hogy az újesztendőben is tartsa meg az egyesület és a sport iránti szeretetét.

A *Dalkoszorú* nevében *Tóth* Ferenc igazgató köszöntötte fel kedves szavakkal a minden szép iránt lelkesedő elnököt és az újesztendő küszöbén úgy neki, mint odaadó hitvesének jó egészséget, boldogságot kíván.

A megjelentek tapsa és lelkes éljenzése közben szólalt fel *Andréka* Károly. Midőn a jókívánságokért köszönetet mond és azokat viszonozza, örömét fejezi ki afelett, hogy a három egyesület tagjai együttesen jelentek meg. Örül, hogy az egyesületek megértik az ő intencióját, az összefogás nagy és egyedül célravezető gondolatát. Őt mindig ez vezette és bármily ügyről volt szó, mindig megtalálta a kapcsolatot a más pártállásúakkal. Ennek az egységes fellépésnek köszönhető, hogy a kerület érdekében sikerült az elmult év folyamán is sok mindent megvalósítani. Azonban a kerület még mindig nagyon visszamaradt, még sok tennivaló van, a munkát szerényen folytatni kell. Az a kívánsága, hogy amiért ő állandóan dolgozik: az egymást megértés és egységes munkálkodás gondolata a kerület, a város, az ország érdekében az egész vonalon megvalósuljon, mert csak így érhetjük el mindannyiunk álmát: a nagy, boldog Magyarországot.

Budai orvosbált szombaton rendezte fényes keretek között a *Csaba* b. e. *Budai koponya* törzse a *Budai Polgári Kaszinó* összes termeiben. Az estélyen megjelentek: Bakay Lajos dr. egy. ny. r. tanár, Rihmer Béla dr. prof., Berczel Jenő dr. alpolgármester, Mező Béla dr. egy. magántanár, Mutschenbacher Tivadar dr. egészségügyi főtanácsos, igazgató-főorvos, Horváth Lajos dr. és Szlávik Ferenc dr. főorvosok. A táncot a medikusesárdás hangjaira a következő párok nyitották meg: Berczel Gabi—Ivanich Ferenc dr., Buday Erzsike—Kesselbauer László, Berczel Nelli—Kovács Ákor dr., Bangha Mädy—Ibrányi Endre dr., Szlávik Baby—Bócz Sándor. A társaság kitünő hangulatban maradt együtt a késő reggeli órákig. Megjelent hölgyek névsora a következő. *Asszonyok:* dr. Horváth Lajosné, dr. Kelemesi Melczer Gézáné, dr. Sztupka Lászlóné, Bangha Imréné, Vitéz dr. Somody Lászlóné, özv. Marton Gézáné, Bertsch Ottóné, Dieballa Györgyné, dr. Buday Kálmánné, Hollós Zoltánné, Schäffel Béláné, dr. Mező Béláné, Melczer Aladárné, dr. Szlávik Ferencé, dr. Berczel Jenőné, dr. Balassa Gusztávné, Kesselbauer Sándorné, lovag Kriegs-Au Gyuláné, Broőser Jenőné, dr. Gräfl Ödönné, Bala Ödönné, Sóváry Béláné, özv. Kiss Ödönné, Gruber Gyuláné, Ivanich Ferencné, dr. Valló Viktorné. *Leányok:* Égler Rózsa, Sztupka Béci, Bangha Médi, Somodi Bunci és Klára, Marton Micike, Bertch Baba és Médi, Dieballa Margit, Buday Erzsébet, Balla Elli és Biri, Edvi-Illés Babi, Schäffel Zsozsó és Klári, Melczer Erzsébet, Palotás Irmus, Szlávik Babi, Berczel Gabi és Nelli, Balassa Klári, Flórián Kató dr., Gräffl Cinci, Sóvári Bözsi és Margit, Kiss Bözsi, Gruber Piroska, Valló Klári.

Hirdetések a Budai Napló és a többi lapok részére feladhatók TENZER GYULA hirdetési irodájában, Budán, I., *Retek-utca 46. földszint* és a központban IV., *Szervita-tér 8. sz.* Telefon: 823-93.

Ezüst jubileumát ünnepli a *Független Budapest* B. *Virágh* Géza kitünő városházi hetilapja. Nagy-Budapest gondolatának erőshitű, szeretőszívű harsonása. A húszmilliós Magyarország — kétmilliósnak induló fővárosának gondolatában született meg ez az ujság a század elején, hogy 25 éven át hirdesse ennek a sokszor szenvedett, megalázott városnak igazi szeretetét. A huszonöt év alatt nemcsak a városházi berkekben, hanem széles e városban ismertté lett a *Független Budapest* neve s annak jeles szerkesztőjét a pestiek meg is becsülték, mert beküldötték a főváros törvényhatóságának közgyűlésébe, ahol mint városatya szolgálja most kettős minőségben Budapest sokszor veszélyeztetett nagy érdekeit.

RUDAS
FÜRDŐ
A BUDAI FORRÁSCSOPORT LEGRÁDIOAKTIVABB HŐFORRÁSA
A török hódoltság idejében épült s teljes eredetiségében fennálló kényelmes gőzfürdő — Kádfürdő
FEDETT TÉLI USZÓCSARNOK

Nász. Till Antal ny. szkf. tanácsnok, az Autobuszüzem vezérigazgatójának leányát, *Babyt,* eljegyezte *Schwertner Richard dr.*

PHILADELPHIA kávéházban a melegvízfűtés egyenlő kellemesen temperálja az egész kávéházat központi szellőztetővel.

Kultúrest a Várban. Az „Országos Katolikus Népszövetség"-nek *Lampel* Vilmos min. tan. vezetése alatt álló budavári szervezete január hó 5-én a a budavári leánygimnázium termében fényes kultúrestélyt rendezett, amelyen P. dr. *Szabó* Pius tábori espéres a szilveszteréji mulatozással kapcsolatban humorral, de mégis erélyesen ostorozta a reggeli órákban az utcán, különösen a nőknél is tapasztalt súlyos kilengéseket. A kitünő beszéd nagy hatással volt a hálás közönségre, mely ezután nagy élvezettel tapsolt a többi közreműködőknek: *Geringerné Kunczy* Teréz operaénekesnő, *Korinek* Jánosné, dr. *Györgyné Czikle* Valéria, dr. *Mojzer* Imréné, dr. *Benedek* Viktor, *Kovács* Károly operaénekes, *Szilágyi* Béla, *Belényi* István, dr. *Szőnyi* Géza, *Hirschler* Rozália és *Horovitz* Ilonának, valamint a rendezők, Wladár Róbert és Wladár Róbertnénak. Az estét szellemesen *Lampel* Vilmos konferálta.

A Rózsadombi Divatáruház a gr. Majláth-féle szálloda-bérházban, bevezette a folyószámla-hitelrendszert és úgy divat-, mint méterárukban tökéletes raktárral rendelkezik.

Mme ANNY
Virágos boltja
BUDÁN
I., ALKOTÁS-U. 13
Telefon: Automata 543—94.
Belvárosi nivó
Szolid árak
Kerítek és balkonok rendezése

FRANCIA-MAGYAR ELEMI ISKOLA
II. KERÜLET, BIMBÓ UCCA 9. sz.
Igazgató: DR. SYPOSS KATALIN.
Rendes tanulóknak államérvényes bizonyítványok. Bármely iskola 6—13 éves tanulói és leánykái részére francia játékdélutánok. Kezdőknek és haladóknak két-kétórás teajourok, francia társalgás keretében. Kérjen kimerítő prospectust.

TEA
KÖZVETLEN BEHOZATAL HOLLAND-INDIÁBÓL, a terme ő 1/4 és 1/2 kg. os eredeti csomagolásában és ládákban —
Nagyban és kicsinyben
BOZÓ gyógytár,
I., Alkotás-utca 34. sz.

ÜVEG és porcellán-árukban
GÁL LAJOS Budán
II., Széna-tér 7 vezet
Tisztviselők nagy árkedvezményben részesülnek. Kedvező fizetési feltétel

PUTSAY CUKRÁSZDA
II, Keleti Károly-utca 13. (Majláth-paloták)
Keleti pompával berendezett cukrászterem.
Inyencfalatok gourmandok számára. Tel.: 520-44

RÓZSADOMBI
KÁVÉHÁZ
ÉS ÉTTEREM
Majláth szállodabérház
(Statisztikával szemben)
BUDA LEGELŐKELŐBB és LEGSZEBB HELYISÉGEI — A LEGKITÜNŐBB KONYHA
Az étteremben esténkint RÁCZ JÓZSI muzsikál. — Tulajdonos: LAKATOS JÓZSEF

MODERN, HIGIÉNIKUS, ÚJ
URI ÉS
HÖLGYFODRÁSZ
SZALÓN a gróf Majláth-palotákban
II., Keleti Károly-utcai oldalon
HAJFESTÉS,
MANIKÜR
Tulajdonos
BELÉNYI JÁNOS

VÁROSLIGETBEN
SZÉCHENYI
GYÓGYFÜRDŐ
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva
A város minden pontjától könnyen megközelíthető

56 ÉVE
MAUTHNER MAG
A LEGJOBB!
MAUTHNER ÖDÖN
magtermelő és magkereskedelmi rt. BUDAPEST
Központ:
VII., RÓTTENBILLER-UTCA 33
Fióküzlet:
IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 4
(A Ferencrendiek templomával szemben)
Főárjegyzék, növényárjegyzék, őszi árjegyzék ingyen és bérmentve.
TELEFON: JÓZSEF 463-65.
Sürgönyeim: MAUTHNEREK.

Személyi hírek

JÓZSEF FERENC dr. főhercegét és nejét meghívta az olasz királyi udvar a trónörökös nászához Rómába, ahová a fenséges asszonnyal együtt e hó 4-én elutazott és csak január második felében tér vissza.

KOZMA JENŐ dr., Buda országy. képviselője, e hó 7-én délelőtt tért vissza külföldről, de aznap este ismét kénytelen volt Bécsbe utazni, ahonnan e hó 9-én éjjel tért vissza.

FENYŐ MIKSA, a GYOSZ kiváló igazgatója, föllépett jelöltként a tokaji kerületben.

UGRON GÁBOR volt minisztert rendkívüli ünneplésben részesítette ötvenedik születésnapja alkalmából a vele kapcsolatban álló egyesületek és társaskörök kétszáznál is nagyobb számban nála tisztelgő képviselője.

PÁVAI-VAJNA FERENC dr. főbányatanácsos-főgeológust, a lillafüredi mélyfúrások vezetőjét, igazolta a *Földtani Társulat* e hó 8-án tartott szakülése, mely e kiváló geológus előadása és *Böckh* Hugó ny. államtitkár, az intézet igazgatójának hozzászólása után a *mélyfúrás folytatása mellett* nyilatkozott.

Az Attila-szobor ügye

a maga beláthatatlan fontosságával és világjelentőségével belekerült a nemzeti irányt szolgáló egyesületek és testületek érdeklődésének a központjába. *Zajti* Ferenc indiai tanulmányútja révén ez a kérdés ma az összes turáni népeket érdekli és mintegy lángoszlop csap föl a balsorsban élő magyarság előtt. A *Hollós Mátyás Társaság* e tárgyban tartott nagygyűlésén kiküldött szűkebb bizottsága üléseiről ma már átkerült ez a kérdés más országos jellegű társaságok fórumai elé, ahol e kérdés megoldására *új lehetőségeket kerestek* és megalakult a négy vezetőegyesület kiküldötteiből az *országos bizottságot előkészítő bizottság*, mely aziránt már megállapodott, hogy úgy *Attilának*, mint *Árpádnak* a szobrát a *Dunában állítja föl*, Attiláét *északon*, mintha a reánk törő Európa ellen védené a magyarságot, a honfoglaló Árpád szobrát pedig *délen*, a Csepelsziget közelében, ahol egykoron hatalmas fejedelmi széke állott. Az előkészítő bizottság úgy tervezi, hogy a két szoborral kapcsolatosan az óbudai hidat *Attila-hídnak*, a kelenföldi hidat pedig *Árpád hídjának* keresztelték el.

TURÁNI SZŐNYEGSZŐVŐ R.-T.
Készít, javít, megóv
II., FŐ-UTCA 80. SZ.
Telefon: Aut. 515—79

Az idegenforgalom nagy értékét igazolja az a harc, mely a napisajtó útján vált ismeretessé és folyik a hazai idegenforgalmi vállalat, az *IBUSZ* és a nemzetközi *Coock*-iroda között. Az IBUSZ-nak évtizedes érdemei vannak az idegenforgalom fejlesztése terén, — a Coock-iroda hatalmas külföldi szervezettel rendelkezik. A két vállalat közül az válik a magyar fürdőügy és idegenforgalom hasznára, amelyik *Keleten* tudja megszervezni számunkra az idegenforgalmat. A koncessziók kiadásánál ennek kell mértékadónak lennie.

Külföldi aukcióra bocsátja *Karátsonyi Jenő* gróf műtárgyainak egy részét, — írja a *Magyarság*. A gyüjtemény februárban kerül kalapács alá a berlini nagy Internationales Kunst- und Auktionshausban. A hír a budapesti műkereskedők körében nem okoz meglepetést, mert a gyüjtemény már évek óta eladó és ismételten volt szó hazai vagy külföldi piacon való elhelyezéséről. A gyüjteményben túlnyomórészt képek, bútorok és szőnyegek vannak.

Enyvváry Jenőt, a Fővárosi Könyvtár kitünő igazgatóját 25 éves jubileuma alkalmából meleg ünneplésben részesítették. *Liber* Endre tanácsnok és *Dávid* Antal aligazgató meleg szavakkal üdvözölte a jubilánst, aki nagyjelentőségű adminisztratív munkásságán kívül kiépítette a könyvtár külföldi összeköttetéseit és egymásután állította fel a fiókkönyvtárakat, a népművelésnek ezeket a hathatós eszközeit. Nagy szerepe van a Wenckheim-palota átvétele és ennek az új központi könyvtári épületnek berendezése körül. — Jubileuma alkalmából elhatározta a *Hollós Mátyás Társaság*, hogy — mint budai tudóst — meghívja őt tagjai sorába.

Az Óbudai Hegyvidéki Szövetség tagjai részére január 13-án (hétfőn) este 6 órakor *Mahács* Mátyás tanár folyatatólagos előadást tart: „A meglevő gyümölcsösök helyes kiegészítése" címen.

LÁTCSÓ Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

A Svábhegy szőlővilágából. Azt sem árt még *ma* leszögeznünk, hogy mi is az, amire a Svábhegy szőlővilágából emlékezünk? Emlékezünk arra, hogy a szőlő nem a hegytetőn és hegyháton volt, hanem a hegy *oldalán*. Ennek nyomát még manap is észre lehet venni. Ha pl az Istenhegyi-úton haladunk felfelé, kétféle kulturát látunk. Látunk egyfelől erdőt és olyan kerteket, amelyek valamikor együttesen erdőt alkottak, másfelől látunk még manap is puszta területeket avagy olyanokat, amelyeken nyilvánvalóan fiatal a vegetáció. Ezeken az utóbbi részeken volt a szőlő. A Svábhegy tehát *szőlőre* és *erdőre* oszlott, nem úgy, mint pl. a *Sashegy*, amely tisztán szőlőhegy volt. Természetesen a Svábhegyen is a szőlős rész volt az értékesebb és nem az erdős. Ezzel magyarázhatjuk meg a *fogaskerekű-vasút* elhelyezését is. A fogaskerekű alapítói u. i. a legkevésbé kultivált helyen indították útnak vonatjukat, amely hamar átszelte a szőlőövet és útja túlnyomó részét erdőben tette, illetve teszi meg. Igy vált lehetővé egy egészséges telekspekuláció: az olcsó erdőrészek megvásárlása és az — akkor — modern közlekedés által való értékessé tétele. Ahogy ma mondanák: *megérleltek az éretlen telkeket*. Ez a számítás annál inkább bevált, mert a fogaskerekű alapítását csakhamar követte a *filloxera* pusztítása. Igy diadalmaskodott az *erdős* Svábhegy a svábhegyi *szőlő* fölött. Igy emelkedtek az erdőből hasított kertek szépség, barátságosság, árnyékosság, valamint vegetációösiség dolgában a pusztává lett szőlőkertek fölé. A fogaskerekű vonalának alsó része, amint említettük, még szőlőket érintett. Az első esztendők városi kirándulói és őszi fogaskerekűzői *még szüretet is láthattak a kocsiból*. Az erdős Lederer-telep *aljában* voltak különösen nagy szüretek. A *bortaposást* is lehetett látni a kocsiból. Vígan ment végbe ez a nem könnyű munka. Ősi szokás szerint *cilinder* volt a taposó fején. Természetesen *nem* minden taposó legénynek volt cilindere, hanem aki éppen taposott, az tette fejére a kocsögkalapot, amely mint a telek tartozéka, talán még a telekkönyvbe is fel volt fegyezve. Híres szüretek voltak a *Szervitarend orbánhegyi szőlőiben*. A Diana-út alsó kezdetén, felfelé menet jobbkéz felől volt a Szerviták présháza, a *Szervita-kunyhó*, amely az összes régi Svábhegyleírásokban mint tájékoztató pont szerepel s amely még élénk emlékezetében van a régi Svábhegylakóknak. — Így írja ezt nekünk *Siklóssy* László dr.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I, Attila-u. 12

A Tabán jövőjéről tart előadást Vitéz *budahegyi Bauer* János építész e hó 18-án a Szabadpolgári Kör helyiségében és előadásában felöleli a Tabán rendezésének minden kérdését.

A budai közélet kiválóbbjai iránt nemcsak városszerte, de országszerte is megnyilvánul a rokonszenves érdeklődés s így történt, hogy

a *tokaji* választókerületben megüresedett mandátumot fölajánlották KRIVOSS ÁRPÁD dr. ügyvédnek.

Nagyszámú küldöttség érkezett e hó 4-én Budapestre, amelyben részt vett a tokaji kerület színe-java, köztük *Szerencsről: Csillag* Márton r. kat. plébános, *Fedák* Miklós g. kat. plébános, esperes, szentszéki tanácsos, *Horváth* István ref. lelkész, *D. Kiss* János községi főbíró, *Keresztessy* Ferenc vendéglős, *Kovács* Lajos építési vállalkozó, az ipartestület elnöke, *Tóth* József építőmester, *Krizsó* Lajos szabómester, kisbirtokos. *Tokajról: Karniss* István r. kat. plébános, *Pollereczky* Kálmán dr. kir. közjegyző, *Cziffer* Jenő vízszabályozási felügyelő, *Schmidt* Viktor műszerész, iparos, *Nyesti* Mihály kisbirtokos. *Mádról: Vasskó* József pápai kamarás, esperes-plébános, vitéz *Köteles* Ferenc dr. orvos, *Kocsis* László uradalmi intéző. *Monokról*, Kossuth Lajos szülőhelyéről: *Schulcz* János községi főbíró.

Krivoss Árpád dr. szívesen fogadta a küldöttséget és hajlandó volt vállalni a jelöltséget is az esetben, ha a kormány *hivatalosan* jelöli. A küldöttség el is járt az illetékes helyeken, de már akkor több jelölt jelentkezett, hogy egységespárti programmal lép fel s így a politikai vezetők nem voltak abban a helyzetben, hogy a többiek rovására bárkit is hivatalosan jelöljenek. Délben két órakor társasebédre gyültek úgy a tokaji küldöttség tagjai, valamint *Krivoss* Árpád személyes barátai és hívei, mintegy százan, de már akkor köztudomású volt, hogy a jelöltséget Krivoss Árpád dr. *nem vállalhatja*. A társaslakoma azonban sok érdekes megnyilatkozásra és a két híres bortermő vidék: *Tokaj* és *Buda* szorosabb barátságának megkötésére nyujtott kedves alkalmat. Az első felszólaló a küldöttség vezére, *Vasskó* József pápai kamarás, mádi esperes-plébános volt, aki megismételte a tokaji kerület kívánságát és azt szerette volna, ha a politikai nehézségek dacára Krivoss Árpád vállalná a jelöltséget. Utána dr. *Hoór-Tempis* Mór egyetemi tanár méltatta Krivoss Árpád tevékenységét és egyéniségét, *Viraág* Béla szerkesztő pedig — köszöntőjét Kossuth Lajos szülőfalujának, Monok főbírájához intézve — a budai polgárság nevében egyenesen megtagadta Krivoss Árpád elbocsátását Budáról, mint akire itt Budán nagy szükség van még. Azután *Krivoss* Árpád fejtette ki tiszteletreméltó okait, amiért e neki oly kedves jelöltséget vállalni nem lehetett a *változott körülmények között*. *Schultz* János monoki főbíró, majd *Kovács* Lajos építési vállalkozó, a szerencsi ipartestület elnöke köszöntötték Krivoss Árpádot, sajnálattal nyugodva bele abba, hogy a jelöltséget ez alkalommal nem vállalhatta, amire *Kollár* Gábor választ, mint a budai iparosság egyik vezére, aki rámutatott Krivoss Árpád eredményes működésére az I. kerületi Iparoskör ügyvezető elnöki székében és melegen üdvözölte a tokaji kerület iparosságát. Felszólaltak még *Baránszky* Gyula dr. kormányfőtanácsos, ügyvéd, *Frank* Viktor dr., az I. kerületi Iparoskör ügyésze, akiknek *Tóth* József szerencsi ácsmester azzal válaszolt, hogy szívesen viseli a választási költségek nagyrészét. Majd *Pásztélyi* Vilmos szólalt fel, aki után *Timár* József dr. ügyvéd beszélt, de mindezeken túltett *Ladányi* Miklós szerkesztő lelkes szózata. A fölszólalások sorát befejezte *Csillag* Márton szerencsi plébános beszéde, aki betegen jött el, hogy így is emelje a küldöttség súlyát és bizonyítsa, hogy *párt és felekezetre való tekintet nélkül* képviselve van a küldöttségben az egész tokaji kerület. Ebéd után a küldöttség a vasúthoz hajtatott és visszatért Tokajba.

Panaszkodtak a Hunyadi János-út lakói amiatt, hogy az autobusz az Alagúttól a Dísz-térig nem áll meg sehol s így a két állomáshoz sokat kell gyalogolniok. Erre vonatkozó hírünket most megcáfolja maga a székesfővárosi *Autobuszüzem* azzal, hogy az Alagút és a Dísz-tér között *tényleg van megállóhely a Donáti-utcánál* és nem az Autobuszüzme hibája, hogy több megállóhely nincsen, mert az *Államrendőrség* a Hunyadi János-út erős lejtőviszonyai *miatt több megállót nem engedélyezett*. Elvégre az autobusz mégsem állhat meg minden utcasarkon, mert akkor kénytelen volna feláldozni azt a nagy előnyt, amit a gyors szállítás biztosít a közönség számára.

Műsoros estélyt rendez, tánccal egybekötve a *III. kerületi Egyesült Polgári Társaskör* január hó 11-én, szombaton este fél 9 órakor saját helyiségében (Hajógyár-u. 2.). Közreműködnek: M. Molnár Aranka, Oeszterreicher Ilonka, Philipp Alice, dr. *Dirner* Gusztáv és *Sugár* Jenő. *Orova* Zsigmond dr. előadása a műsor egyik érdekes száma: „Tarkaságok az igazságszolgáltatás szürke világából".

„Weiss Fülöp" alapítvány. A *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* igazgatósága egy nobilis gesztussal *százezerpengős* alapítványt létesített abból az alkalomból, hogy elnöke, *Weiss* Fülöp, most töltötte be hetvenedik születésnapját. Az alapítványban oroszlánrésze van a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknak, de részt vállaltak belőle a vele szorosabb összefüggésben levő vállalatok is. Ezt a közérdekű, tekintélyes alapítványt úgy osztották meg, hogy ebből *ötvenezer* pengőt kap a *Magyar Tudományos Akadémia*, ebből Weiss Fülöp nevét viselő tudományos alapítványt létesítenek és ezt évenkint tudományos és kulturális célokra kiosztják. A főösszegből huszonötezer pengő jut a *Gyermekvédő Liga* céljaira, szintén mint alapítvány, huszonötezer pengőt pedig az Erzsébet királyné Tüdőbetegszanatórium részére juttatnak szintén alapítványi célzattal. A Kereskedelmi Banknak ez az áldozatkészsége méltó visszhangja annak a szeretetnek, amely a bank elnökét, Weiss Fülöpöt a közgazdasági életben körülveszi. Weiss Fülöp ezt magas emberi kort erős munkában érte el, puritánsága mindig távol tartotta őt a nyilvánosságnak attól a hangos és sűrű ünneplésétől, amelyet a pénzemberek nagyon könnyen elérhetnek. Tekintélye, tudása, szakképzettsége és ítélete előtt a pénzvilág hatalmasai sokszor meghajtották az elismerés zászlaját s közgazdasági tevékenységének korrektsége nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a vezetése alatt álló pénzintézet iránt a nagyközönség mindig bizalommal viseltetett.

Nehéz kérdések

KIRÁLY KÁLMÁN előadása a londoni útügyi kongresszusról

Az utak modernizálása egyik legaktuálisabb problémánk és ezért a főváros szakértői a helyszínen tanulmányozzák a nyugat eredményeit és a főváros a mult év novemberében Londonban tartott útügyi kongresszuson is képviseltette magát. A látottakról *Király* Kálmán műszaki főtanácsos, a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet út-, vasút- és hídépítési szakosztályának f. hó 9-én tartott igen népes ülésén számolt be.

Az autó- és autobuszforgalom rohamos terjedése szükségképpen maga után vonja az utak átalakítását. A sok nemzetközi és országos útügyi kongresszusok között a legfontosabbak azok, amelyeket ez ügyben Anglia tart kétévenként Londonban, ahol 1929. év november havában a tagok részére igen érdekes tanulmányi kirándulásokat rendeztek, amelyeken a különböző modern útburkolatokat és azok készítését mutatták be. London belvárosában és a díszutakon zajtalan útburkolatot alkalmaznak: *fakockát*, tömörített *aszfaltot*, *gumiburkolatot*. A gumi megfelel ugyan, de nagyon drága, négyzetméterenként négy és fél font, vagyis 126 pengő. A nagy teherforgalmú utakon *gránit kockakő* követ bizonyult a legellentállóbbnak, különösen ott, ahol lovas társzekerek és gőztraktorok is közlekednek.

A külső városrészekben az elsőrendű utakat aszfaltozzák, a másodrendűeket kátránymakadámmal, a kisforgalmúakat felületi kátrányozással burkolják. A kis köveket, a betónt és a különböző hideg bitumeneket az angolok aránylag kevésbé alkalmazzák. Úthálózatának modernizálására Anglia elsősorban a kátrányt használja és darabos kohósalakkal melegen keverve olcsó és tartós útépítőanyag.

Az úttestépítéshez használt gépek között első helyen állanak az óriási száraz kotrógépek, amelyek az úttestet felvágják és a meglazított anyagot oldaltjáró kocsikba is rakják s ezzel az útépítést igen gyorsítják, hernyótalpakon járnak, ezért bármely terepen lehet velük árokásást, földmunkát stb. végeztetni.

Az előadó részletesen ismertette ezután a londoni közlekedést. A gyorsvasút, a közúti vasút, az autóbusz és egyéb járművek forgalmát vetített képekben, rajzokban és térképekben mutatta be. Budapesten az autóbuszok száma 200, a gépkocsiké pedig 15.000. Ezzel szemben, noha csak nyolcszor nagyobb a lakossága, Londonban 10.000 autóbusz van és 500.000 gépkocsi.

A mindvégig érdekfeszítő előadást a termet zsúfolásig megtöltő előkelő közönség zajos tetszésnyilvánításával fogadta.

KIRÁLY-FÜRDŐ
Épült 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.
Budán, II., Fő-utca 84. szám.
45 fokos szénsavas kátront, szénsavas mészet, szénsavas kénsavtrimangánt és magnéziumot tartalmazó hévvíz
Köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fém mérgezés, máj-, lép-, vér-, hágyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdő: férfiaknak . . . . reggel 5—1 óráig
nőknek hétköznap délután 2—7 óráig
!! IVÓ KURA!!

RÓMAI FÜRDŐ
ÓBUDA—AKVINKUM
KEDVES
KIRÁNDULÓHELY
TÉLEN IS
Kitünő konyha. — A források napi hozama 160.000 hektoliter rádioaktiv thermálvíz
A szentendrei HÉV vasútnak, a MFTR hajóknak és az ÚJPESTI átkelő propellernek állomása

URI SZABÓ, kiváló szabász: GLASZ Péter, I., Maros-utca 11.

Választás a hegyvidéken. A Budapesti Gazdálkodók Farkasrét és Vidéke Fiókegyesülete legutóbb tartott rendes közgyűlésére rég nem látott nagy számban vonultak fel a hegyvidéki gazdák, hogy a más téren rendkívül elfoglalt s ezért távozó elnök helyébe *új elnököt* válasszanak. A titkos szavazás útján történő választás eredménye, hogy abszolut többséggel *Szibinkits* György ny. á. alezredes-hadbiztost, székesfővárosi mezőgazdasági bizottsági tagot választották meg elnöknek. Alelnök lett: Domonkos Lajos kereskedelemügyi miniszteri számtanácsos. A választmány tagjai: Olbricht Ottó, Tábori János, Gruber Emil, Kálmán István, Pálfi János, Horina Engelbert, Metzger József, ifj. Metzger József, Metzger Nándor, Metzger Ferenc, Witzkovits István, Zupán Ferenc, Bauer János, Takács Mihály és Jauernik Viktor. Mindannyian értékes, kipróbált harcosai, barátai a budai hegyeknek. Az új elnök meleg szavakkal méltatta dr. *Hódy* Lajos, távozó elnöknek, az egyesület életében kifejtett munkás tevékenységét. *Szibinkits* György egyénisége nem ismeretlen a hegyvidéken. Nagy szervező erő, akit a háború fiatalon állított vezető pozíciókba, s elismerésül a Ferenc József-rend lovagkeresztjével és a Vaskorona-renddel tüntették ki. Ez a kitünő katona kiváló közgazdász is. nevét pedig műszaki téren magatervezte motoros vasúti hajtányai tették ismertté. Szívós, kitartó munkát végzett a hegyvidék fejlesztése terén is. Neki köszönheti Farkasrét a villanyvilágítási hálózat kiterjesztését, a Hóvirág- és Sasadi-út kiépítésének megvalósítását, a farkasréti iskolát, mely utóbbi egyelőre csak papíron van meg, de remélhető, hogy jólszervezett gárdájával sikerül majd annak megépítését is kiharcolnia.

PARFÜM PUDER SZAPPAN
Kameniczky Miklós
„CSARNOK" illatszertárában
II., MARKOVICH IVÁN-UTCA 2.

ÉHGYOMORRA
naponkint igyék egy pohár
KRISTÁLY
VIZET!

Tagavató vacsorát rendez e hó 14-én este 8 órakor a *Budai Klub*, amelyen vendégeket szívesen látnak.

A Hitelbank bálját rendezte tulajdonképpen a Magyar Általános Hitelbank Tisztviselőinek Sportegyesülete evezős- és tenniszszakosztálya szombaton a Hungária-nagyszálló termeiben. A tánccal egybekötött műsoros estén mindvégig a legjobb hangulat uralkodott reggelig. Az értékes és változatos műsor keretében a *TÉBE*-nek az ősszel megalakult zenekara mutatkozott be elsőízben. A lelkes muzsikuscsapatot, amelynek kiváló prímhegedűse maga *Kresz* Károly dr., a Tébe igazgatója, *Ábrányi* Emil karnagy vezényelte. Zajos tetszést aratott a Hitelbank sportegyleti dalárdája *Sárkány* Sándor karnagy vezetésével. *Laurisin* Lajos, *Ferter* Miklós, *Schamburg* Pál, a Vécsei—Bernhardt—Schiller — Lakner-kvartett, Dalmady Erzsi, Fekete Pál és Gárdonyi Lajos szerepeltek még a műsoron. A társadalom és a pénzvilág előkelőségei közül ott voltak: Hegedüs Lóránt, Scitovszky Tibor dr., Salamon József Tivadar, Némethy Károly, Kresz Károly dr., Gáldi Marcel, Preiser Miklós, Kállay Rudolf, Mariay Lajos dr., Szendey Béla dr., Ullmann György báró és a nagy számban megjelent hölgyek.

A lovasteákat, amelyek eddig is mindig kedves sikerrel jártak, folytatólag rendezi *Bakonyi* János, a *Budapesti Lovasegyesület* elnökigazgatója. Délután 5 órakor gyűlnek a vendégek össze január hó 12-én a Polgári Egység Klubjában, Akadémia-utca 3, ahol kedves együttlétben táncolva, tréfálva töltik el az időt éjfélig.

PHILADELPHIA kávéházban PÁSZTOR GYULA szalónzenekara muzsikál.

A beteg tyúkokról és ezzel kapcsolatosan a baromfibetegségekről tart előadást a *Budapesti Gazdálkodók farkasréti* fiókegyesületében (Királyné-féle vendéglő, I., Sasadi-út 72.) délelőtt 9 órakor *Winkler* János, a Baromfitenyésztők Orsz. Egyesületének titkára. Ezt megelőzi az alelnök, *Domonkos* Lajos előadása a fajtiszta baromfitartás hasznáról. Az előadás után megvitatják a fajbaromfi tenyészanyagának *a tagok közt való szétosztásának módját és lehetőségét.*

Francia játszódélutánokat rendez hetenként kétszer a *Francia-Magyar Elemi Iskola* dr. *Syposs* Katalin franciaszakos középiskolai tanár vezetésével és *Monspart* Aranka elemi iskolai tanítónő segédletével. Komoly tanulás váltakozik e délutánokon a játékos résszel és az üdítő ritmikus tornagyakorlatokkal. Aki az iskola délelőtti francia nyelvtanításának bámulatos eredményeit ismeri, a legnagyobb érdeklődéssel kíséri e francia nyelvtanulással egybekötött játszódélutánok szervezését és fejlődését. A francia játszódélutánok sorozata e hó 10-én, pénteken d. u. 4 órakor kezdődik. A kétórás játszódélutánokon bármely iskola 6—12 éves növendékei résztvehetnek, *II., Bimbó-u. 9. fsz. 2-ben a Francia-Magyar Elemi Iskola* helyiségeiben.

Aranymenyegzőjét ünnepelte a VÁLLALKOZÓK LAPJA, mely a mi gazdasági rekonstrukciónk dicséretes munkájában, a műszaki adminisztráció sok bonyolult ágazatában fejt ki eredményes működést. A magyar vállalkozásnak minden kérdése hű tanácsadót, informátort, szószólót kapott félszázadon át e pompás ujságban, melyet közszükségletté fejlesztett a *Komor* Marcel, *Lakatos* Mihály, *Pirovits* Aladár vezetése alatt álló kitünő szerkesztőség.

MENCZER mos, fest, tisztít saját üzemeiben Telefon: 504—94 Külön vidéki osztály

Pénzügyi bált rendezett e hó 4-én nagy sikerrel és pompás műsorral a Budai Vigadó összes termeiben a *Pénzügyi Tisztviselők Sportklubja.* Az érkező előkelő közönséget a rendezőbizottság élén M. Vörös Sándor m. kir. kormánytanácsos, Bosnyák Lajos pü. titkár, Mathes József dr. pü. titkár és vitéz Pilinszky Attila dr. fogadta elsősorban Balásy Antal dr. államtitkárt, a Sportkub elnökét. Az est védői közül Kerntler Kálmán dr. államtitkár, Pokorny Hermann és vitéz Takátsy György altábornagyok, Suhaj Imre és Zeidner Gusztáv tábornokok, Thaly Zsigmond dr., Iklódy-Szabó Andor dr., Farkasalmási Havas Jenő dr. és Jakab Oszkár h. államtitkárok, továbbá Natorp Tivadar báró dr., Csekő Béla, Böhm Ferenc, Szuborits Miklós dr., Medits Károly, Kölbig Ferenc, Kneppó Sándor dr., Barna Aladár dr., Csilléry Béla dr., Urbán Béla, Ladányi Jenő, Nemeshegyi Tibor dr., Jankovich Antal dr., Szilágyi Béla, Szabó Gyula dr., Hajós László, Jakabffy Károly dr. és Paul Iván dr. miniszteri tanácsosok jelentek meg feleségeikkel és családjukkal. Gelelyi *Pásztor* Zoltán pénzügyi segédtitkárnak erre az alkalomra szerzett „Leveles a dohány" című pénzügyi csárdásával kezdte Berki Jancsi cigányzenekara. Ezután változatosabbnál változatosabb műsorszámok következtek, ahol nagy sikert arattak a közreműködők: Bársony Rózsi, Biller Irén, Cselényi József, Dénes György, Dénes Oszkár, Ferenczy Károly, Herczeg Jenő, Komlós Vilmos, Pethes Sándor, Peti Sándor, Vaszary Piroska és az operaház balett táncosai.

Közgazdasági Napló

Szerkeszti: SZÁSZHALMI JÓZSEF

* **A gazdasági év** tanulságairól írt érdekes újévi cikket *Weiss* Fülöp, a *Kereskedelmi Bank* elnöke, amelynek fontosabb megállapításai a következők: — A most lezáruló évben történt nagyobb bankbukásoknak — egy magánbankház és egy középbank — első és legfőbb tanulsága az, hogy nem szabad a külföldi tőkéseknek olyan üzletfelekkel társulniok, akiknek a saját országukban nincsen hitelük. A bajok természetes következései a legtöbb európai állam gazdasági depressziójának, valamint szomszédaink elzárkózásának. A nemzetközi pénzpiac helyzetének alakulása attól függ, vajjon az amerikai tőke a fixkamatozású papírok felé fordul, vagy pedig figyelmét az alacsony árfolyamú értékpapírokra fordítja. Az angol piacra azonban a közeljövőben számíthatunk és Svájcban, valamint Hollandiában is kedvezőek volnának a kilátásaink, ha bizonyos háború előtti valorizációs kérdések rendeződtek volna. — Egyébként ha az év mérlegét felállítjuk, kiderül, hogy a legsúlyosabb napokban sem kerekedett felül a pánik és hogy bizonyos hangulat kezd kifejezésre jutni nálunk, amely az Ausztriával való szorosabb gazdasági kapcsolatban véli felismerni mindkét részre a jobb jövő esélyeit.

* **Vágó József** kormányfőtanácsos, a *Leszámitolóbank* áruosztályának igazgatója, 46 évi érdemes szolgálat után nyugalomba vonult.

* **15.06 pengő osztalék.** A Magyar Nemzeti Bank főtanácsa 1930 január 4-én tartott ülésében dr. *Schober* Béla vezérigazgató előterjesztése alapján jóváhagyta a bank mérlegét, valamint a nyereség- és veszteségszámláját, amelyek szerint az 1929. évi *tiszta jövedelem* 10,242.000 pengő. A főtanács elhatározta, hogy az elért üzleti eredményből 13 százalékos osztalék, azaz: 100 aranykorona n. é. részvényenkint 13 aranykorona (15.06 pengő) kifizetését fogja a közgyűlésnek javaslatba hozni. A Nemzeti Bank tehát az első a magyar vállalatok között, amely lefolyt évi üzleteredményét, valamint 1929. évi osztalékát publikálja. Ez a magasabb osztalék indokolja azt a fokozott keresletet, mely már huzamosabb idő óta a Nemzeti Bank részvényei iránt megnyilvánul és amely a részvények emelkedő árfolyamában is kifejezésre jutott. A Nemzeti Bank osztaléka ugyanis több mint 7 százalékos kamatozást nyújt a részvényeseknek. Ez a kedvező hozam a külföldi tőke figyelmét is rátereli a Jegybank részvényeire. A Nemzeti Bank 1929. évi osztaléka tudvalevően egy fél aranykoronával nagyobb a tavalyinál. A Nemzeti Bank fennállása óta a következő osztalékokat juttatta részvényeseinek: 1924 (csonkaév): 4.25 aranykorona, 1925: 10.50 aranykorona, 1926: 10.50 aranykorona, 1927: 11.— aranykorona, 1928: 12.50 aranykorona, 1929: 13.— aranykorona. Egyébként a követelések és tartozások december 31-i állásáról ma közzétett kimutatása szerint a bankjegyforgalom a hónap utolsó hetében 73,543.952 pengővel 500,599.478 pengőre szaporodott. A kimutatás napján a bankjegyforgalom fedezete 41.02 százalékos volt.

* **A Hitelbank kölcsönt folyósít Pécs városának**, amelynek közgyűlése *függő kölcsön* felvételét határozván el, egyhangúlag a *Magyar Általános Hitelbank* ajánlatát fogadta el, mely 600.000 pengőt biztosít közmunka céljaira a városnak, ami a munkanélküliség enyhítését teszi lehetővé.

* **Az Ipari Jelzálogintézet** eddig még csak egyízben vette igénybe a külföldi piacot a magyar ipar hitelszükségletének kielégítése céljából. Ebből az első hiteltételből a mult héten még 1.2 millió dollár volt az intézet tárcájában, azonban azóta ezt az összeget is elvben már felosztották a hitelt igénylő iparvállalatok között. A megállapított kvótális arányt most már csak az módosíthatná, ha annak a nagyobb iparvállalatunknak, amely most külföldi tőkeforrással folytat közvetlen tárgyalást, ez a tárgyalása sikerrel végződnék. Ebben az esetben ugyanis ez a vállalat lemondana a nekijuttatott részesedésről és azt is a többieknek lehetne rendelkezésére bocsátani. Mindenesetre az a helyzet, hogy az Ipari Jelzálogintézet hiteltőkéjét kimerítette és miután a magyar gyáriparnak még nagy hitelszükségletei vannak, a következő trans igénybevétele most már sürgőssé vált. Ennek azonban állampénzügyi nehézségei is vannak és az intézetnek mindenekelőtt az alaptőkéjét kellene fölemelnie, hogy újabb zálogleveles kölcsönt bocsáthasson ki. Miután pedig az intézet alaptőkéjének nagyobb részét az állam jegyezte, a tőkefölemelés ügyében a döntés is a pénzügyminiszter kezében van. Ipari körökben azt remélik, hogy a végleges elintézésnél mérlegelni fogja a miniszter azokat a fontos érdekeket, amelyeket a gyáripar hiteligényeinek kielégítése a gazdasági élet mostani válságos szakában jelentene.

Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Viraág Béla.

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Bpest V, Ügynök-u. 8. — (Nyomdaigazgató: Linzer M.) —

BUDAPESTI DIÉTIKUS TAPLÁLKOZÁSHOZ szükséges a KÉTSZERSÜLT vagy GRAHAMKENYÉR
GYÓGYFORRÁS KÉTSZERSÜLT
és GRAHAMKENYÉR tápszercikk gyártmányaim gyomorbetegeknek, gyengelkedőknek és gyermekeknek is egyaránt ízletes, tápláló és könnyen emészthető tápszerek. — Tejbe, kávéba, teába mártva, vajjal megkenve, vagy húsételekhez elsőrendű, ízletes és omlós. Neves orvosok ajánljak. *Felesleges pénzkidobás tehát, a drága, Karlsbadból importált kétszersültet fogyasztani, amikor a magyargyartmanyú kétszersült minőségben a külföldi gyártmánnyal legalább is egyenrangú, árban pedig 40 százalékkal olcsóbb.*
Gyártja: NEUMANN BÉLA ezüstkoszorús sütőmester tápszergyára
Budapest, II., Margit-körút 16 — Telefon: A. 512-26
VISZONTELADÓKNAK ÁRENGEDMÉNY!
Az 1926. évi nemzetközi egészségvédelmi kiállításon Budapesten, aranyéremmel; az 1926. évi kézműipari tárlaton aranyeremmel; a magyar országos iparegyesület díszoklevelével és ezüst érmével kitüntetve. — FIÓKLERAKATOK: Noszlopi Tivadar, VI, Szív-u. 13, Noszlopi Dezső, VIII, Nepszinház-u. 5.

RÓZSADOMBI VIRÁG- ÉS TÁJKERTÉSZET
Budapest, II. ker., Szemlőhegy-utca 23. sz.
Telefon: Aut. 529-70.
TÁJKERTÉSZET: Vállalja díszkertek, parkirozások, ablakdíszítések és villakertek tervezését és évi gondozását.
VIRÁGKERTÉSZET: Szállít egész éven át vágott és cserepes virágokat, csokrot, virágkosarat, dísznövényeket, palántákat és dugványokat.

Ó-Buda-Ujlaki Takarékpénztár Részvény Társaság
Budapest, III. ker. Lajos ucca 148 szám.
Telefon: Automata 624—57.
Betéteket elfogad könyvecskékre is folyószámlákra a legmagasabb kamatozás mellett. Kölcsönöket folyósít váltóra, folyószámlákra, értékpapirokra a legelőnyösebb feltételek mellett

Egészségügyi berendezések, csövek
Műszaki cikkek, fémgyártás
VI., Liszt Ferenc-tér 4. Telefon: 222—67
Hubert és Tsa R.T.

GÖTZ ANTAL
parkettvállalkozó, asztalosmester
BUDÁN, I., BORS-UTCA 24
Telefonszám: Automata 507—34

Kályhás! Minden szakmabeli ügyben forduljon a régt jóhirű céghez
I, Logodi-u. 19 Béres Márton Tel.: 530-33

FRISS VIRAGOK! SZOLID ÁRAK! Telefon: A. 537-87
LOHR IRMA utóda
NAGY IMRE LÁSZLÓ udvari szállító
II, Fő-utca 1

Szijgyártó, nyerges és bőröndös
megbízható, régi üzlet
FLIEGER, II, Fő-utca 10.

FÉNYKÉP Remek felvételek műtermen kivül is
II, Fő-utca 18. sz. BLAHOS Rudolf

Bérautó-autó taxi 623-89, lakodalmakra, temetésekre, vidéki turákra rendelhető minden időben. III, Főtér 1. Horváth

CIPŐT ízléses divatosat a legjobb minőségben készít első-rangú mester PETRÓ
II. kerület, Zsigmond utca 5. szám

TROPOVIT
UTÓLÉRHETETLEN TÁPÉRTÉKŰ, POMPÁS IZŰ
GYÜMÖLCSKÉTSZERSÜLT
Minden diétában nélkülözhetetlen
Gyártja: RUZICSKA sütemény- és kenyérgyár
II., HORVAT-U. 29. SZ.

BÚTORASZTALOSTÓL: háló 300-tól, ebédlő 440-től, uriszoba 450-től, saját készítményű kárpitosbútorok. Részletre is. 100 pengős havi törlesztésnél kamatmentesség.
MÜLLER LAJOS
„Margit" fiókuzlet: II., Margit-körut 54 Tel.: Aut. 558—81.
Főüzlet: VII., Dohány-utca 37.
70 éves cég Tel. J. 373-18. 70 éves cég

ZLAMÁL

céget ajánlom legjobban
Varrógép, kerékpár, gramophon raktár. Megbízható javítóműhely.
Budán, I, Krisztina-körút 151.

HALWA
SÁNDOR — PUSKAMÜVES
Budán: I., Szt. János-tér 4. Tel.: 507—37. — Állami díszoklevél — Ezüstkoszorús mester — Nagy aranyéremmel kitüntetve.
Vadászfegyverek, fegyverjavítások, sportcikkek, cserkészfelszerelések

Thermostóth

Központi fütések és szellőzte ések, biológiai szenyviztisztitó berendezések, vizvezeték és csatornázás, fürdőberendezések és épületbádogos munkák tervezése és kivitelése. Szabadalmazott kovácsolt vas „Thermostóth" kazánok kizárólagos gyártói
Tóth Imre és Társa
V., Katona József-u. 8.
TELEFON: AUTOMATA 223—93.

Takarékbetéteknek
kényelmesebb gyüjtése céljából takaréklapokat bocsát a felek rendelkezésére. Könyvecskékre elhelyezett betétek és folyószámlára elhelyezett összegek után
7¼ százalék kamatot fizet
míg a 3 vagy 6 hónapra lekötött betétek után magasabb kamatot térit a
Budai Általános Takarékpénztár rt.
Budán, II., Fő-utca 9
Pénztári órák: 9—3-ig.
Telefon: Aut. 524-00. Váltóüzlet és tőzsdeosztály: Aut. 524-35. Tőzsdekirendeltség: V., Szabadság-tér 17. Telefon: J. 902-88.

CSIRSZKA
KONRÁD ÉTTERMEI
a Császárfürdőben
III, Zsigmond-u. 31
KÜLÖN TEREM
esküvők, társaságok és egyesületek számára
TELEFON: A. 512-95

GUNDEL ÉTTERMEIBEN
a szent Gellért Szállóban nagysikerű amerikai turnéjáról hazaérkezett
IFJ. BERKES BÉLA MUZSIKAL
Városligeti intim étterme ismét megnyilt. Tavaszi speciális nyeue falataival várja régi kedves vendégeit

RAVASZ CUKRÁSZ SZALON BELSŐTERME
ELŐKELŐ, INTIM, CSALÁDIAS HELY ELISMERTEN JÓ KÁVÉ ÉS SÜTEMÉNY
I, KRISZTINA-KÖRÚT 75. T.: A. 502-34

ORSZÁGOS MAGYAR TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT
PALACK TEJ

ERZSÉBET SÓSFÜRDŐ
KELENFÖLDÖN
új vezetés alatt áll (BOHUNICZKY-BANK érdekeltsége), — Természetes keserüsósfürdő
IVÓKURA Olcsó pensió, Park-Strand
5 perc a GELLÉRTFÜRDŐTŐL villamoson

HUNGÁRIA GYÓGYFORRÁS
Budán, az Erzsébet-hídnál
Szénsavval telítve:
HARMAT-VÍZ!
Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-híd budai hídfőjénél épült modern ivócsarnokban. Radioactiv hatásu lithiumos és calciumhydrocarbonátos gyógyvíz.
IVÓ-KÚRA
Keserüsó-kúra. Javasolva vesebántalmak, gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság és vérszegénység ellen. Poharankint 8 f., Karlsbadi sóval 16 f.
Nyitva reggel 7 órától este 6 órág.
TELEFON: AUTOMATA 530-03.

Budai Napló

XXVII. évfolyam. 981. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **24** pengő, félévre **12** pengő. Egy szám **50** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Délután 5—7-ig. Telefon: 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRAÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **40** fillér. 20 mm. magas hirdetés **8** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1930 január 20.

Mégsem maradtam egyedül...

mert — ahogy látom — mégis sokan vannak, akik immár nem a nyugat felé néznek, hanem kelet felé fordulnak. A *Budai Napló* legutóbbi számában megjelent írásom visszhangot keltett mindazoknál, akik az általános felfogás megtévesztő hatása alatt nem igen merték nyilvánítani azt az ösztönös hitüket, hogy nekünk tulajdonképpen a kelettel kell kapcsolatokat keresnünk és azokat lehetőleg kimélyíteni. A kelet fantáziájában erősen él Buda, mely indus nyelven „öreget" jelent, de csekély hangváltozással Istent is. Az ilyen név nem törölhető ki egykönnyen a népek emlékezetéből. A régebbi török térképeken — ahogy azokat Kisázsiában saját szemével gyakran látta dr. *Lendl* Adolf — ott szerepel Buda, nem is Budapest. Az indiai szittya eredetű népek egyetemein úgy oktatják a gazdaságtant, hogy Buda volna tulajdonképpen az indiai cikkek raktározóhelye, ahonnét ellátnák egész Európát. Indiai főurak kérdést intéztek ottjáró magyar utazókhoz, hogy a nagy Duna mentén, Magyarországon, hol volna olyan alkalmas hely, ahol hűs erdőkben a folyóra néző hegyek között alkalmas terület kínálkoznék villák építésére, ahová a forró délszaki nyár elől menekülhetnének. Minden utazó a Visegrádtól Szentendréig terjedő romantikus hegyvidéket jelölte meg, amelyek alján a Dunaparton vitt egykoron a *Királyok útja*. *Medgyaszszay* István magyar építész két villának a tervezetét készítette el indiai, szittya származású főurak számára s e villák már épülnek is Indiában.

Ha Indiában ennyire foglalkoznak velünk, akkor igazán könnyebb lesz idehozni az indus főurakat, mint a kaliforniai nábobokat.

Boldog emlékezetű *Némethy* Kálmán történetíró, a magyar posta évkönyvében évenkint írott történelmi tanulmányában leírta, — nekem is elmondotta — hogy járt *Afganisztánban* és sikerült bejutnia a *Szent Völgybe*. Kilométereken át vándorolt és

jobbról, balról ős hun királyok sírhelyeit látta, sziklába vésett kriptákat és a lecsiszolt sziklákon ős magyar felírások olvashatók, rajzok kíséretében, amelyek karakterisztikus, letagadhatatlan hun-magyar jellegűek.

Amikor a Szent Völgyet őrző harcos barátok serege rajtatört, mint idegen betolakodón és ki akarta végezni, Némethy térdreborult és úgy könyörgött, hogy mielőtt megölik, engedjék meg, hogy megesókolja a saját ős fejedelmeinek sírkövét. Amikor így kiderült, hogy Némethy magyar, megkegyelmeztek neki, csak az írásait kobozták el, mivelhogy *testvérnép fia*. Ahol az a tudat, hogy testvérnemzet a magyar, megmenti valakinek az életét és megszelídülnek az őrjöngő mohamedán szerzetesek, ott hamarább talál visszhangra a magyarok hívó szava, mint azon a nyugaton, ahol szemrebbenés nélkül osztották szét martalóc szomszédjai között ezt az országot és ezt a népet.

Volt idő, amikor a baskiroktól származtatták le a magyarokat és lelkes magyarok bejárták

a baskir tartományt, amelynek nyelvében százszámra él a magyar szó.

Hegedűs Béla dr. elhunyt országgyűlési képviselő nejével kintjárt a Kaukázusban. Valahol fent a hegyek között van egy híres fürdő, az „Othegy fürdő". Rendkívül erős hatású gyógyvize valamikor világhírű volt és

a cserkeszek büszkén mutatták meg nekik az egyik kénesvizű barlangban azt a feliratot, amelynek tanusága szerint ott régesrégen az egyik magyar fejedelem keresett gyógyulást.

Ezek a népek bizonyára szíveseb-ben jönnek el ide, mint az angolok vagy franciák és ezeknek a kultúrigényeit föltétlenül kielégíti Budapest.

Talán mégis köztudattá válik, hogy nekünk nem a nyugat a fontos, hanem a kelet, mert ma már olyan komoly gazdasági ujság, mint a PESTI TŐZSDE, amelyben intervjú alakjában nyilatkozik az idegenforgalom egyik kiválósága, a következőket mondja:

„... Magyarországnak ugyanis — ezt az eddigi idegenforgalmi tapasztalatok teljes mértékben igazolják —

elsősorban nem nyugati, hanem keleti propagandára van szüksége.

A nyugat felől érkező idegenek ugyanis, akik nem üzleti, hanem luxusutazásokat tesznek, rendszerint megállanak Bécsben. Ezzel szemben a kelet felől érkezők, még ha Bécsbe igyekeznek is, útbaejtik Budapestet. Itt tehát arról van szó, hogy ezeket az átutazókat minél hosszabb ideig tartsuk Budapesten, illetve Magyarországon. Ez a reálisabb és feltétlenül nagyobb eredménnyel kecsegtető idegenforgalmi tevékenység, mert mint ahogyan Bécs a maga kétségtelenül fejlett idegenforgalmi intézményeivel, szórakozóhelyeivel és látnivalóival marasztalni tudja a nyugat felől érkező idegent, még ha annak esetleg szándékában is áll keletre utazni, éppen úgy Budapest is feledtetni tudná a keletről érkező idegennel Bécs áhított atmoszféráját,

ha Budapesten ugyanannyit törődnének az idegenforgalommal, mint az osztrák fővárosban ...''

Ezt a gondolatot most már nem ölheti meg még olyan ismert név sem, mint *Hegedűs* Lóránt, aki a nagy elterjedésű *Pesti Hirlap* hasábjain megtagad minden közösséget Ázsiával és az olasz vérségi rokonságot állítja a helyébe. Nekünk az olasz barátság értékes, mint politikai barátság, bennünket legendás hagyományok kötnek az olasz nemzethez, amelyet bölcs etrusk őseink formáltak át, a gyülevész népségből alakult Rómában, mai olaszokká, akiktől Hegedűs Lóránt szerint *számolni és írni tanultunk*, holott talán éppen ő tudhatná legjobban, hogy *a rómaiak csak ötig tudtak számolni*, holott

a magyarok már egy-kétezer évvel előbb harmincig számoltak,

ami azt bizonyítja, hogy nem mi tanultunk Róma utódaitól, hanem már Róma tanult tőlünk. Nekünk külön szavunk van a *húszra* és külön szavunk a *harmincra*. A „húsz" össző, a „minc" ősképző. Más nyelvben sehúsz, se harminc nincsen, csak a kettőből és háromból alakított szavak. Mi a *tízre tettünk rá egyet, kettőt* és azt mondottuk, hogy tiz*en*-egy, tiz*en*-kettő és húsznál is husz*on*-egy, husz*on*-kettő és csak a harmincnál tettük a számot — nem reá, — hanem melléje és nem mondottuk, hogy harmincon-egy, vagy negyven-en-egy, hanem azt, hogy harminc-egy, negyven-egy. Az őskorban tehát harmincig számoltunk, ahogy az ősforma mutatja. A jó rómaiak az ujjaikon számoltak. A feltartott jobbkéznek a kisujján kezdték, tették melléje a gyűrűsujjat, ez volt kettő s így tovább ötig, amely a mutató- és a hüvelykujj összetételéből alakult, így: — V. Azután már az öthöz tettek egyet, öthöz tettek kettőt és a két ötösből csinálták a tízest, így — X. Tehát az ősidőben csak ötig, később tízig számoltak. Hogy a *rovásírásunk sok ezeresztendővel megelőzte* a latin betűket, ahhoz kétség nem fér.

Azt, hogy Ázsiából származunk, nem kell röstelleni, mint ahogy a zsidóság sem röstelli, hogy Ázsiából jött. Sőt büszke reá. Igaz, hogy erősen megzavarja azokat, akik ezzel a kérdéssel csak felületesen foglalkoznak, ha éppen *Hegedűs* Lóránt tollából kapnak olyan kioktatást, amely valami

rettenetesen téves következtetésből

származik. Mert azt már semmiféle magyar ember nem fogja soha elhinni, hogy Arany János a versírást az olaszoktól tanulta.

Mellettem bizonyít és az én igazam mellett, hogy az *ős magyar családok alakuló szövetsége*, amelynek alapszabályi tervezete most várja a jóváhagyást, teljes egészében elfogadta az általam kifejtett eszmemenetet és bejelentette, hogy *működése tengelyévé teszi*, mint ahogy ősmagyar családok nem tagadhatják meg soha, a fenköltebb gondolkozású, ideáloknak élő, a multat tisztelő, az ősök példáját követő, Ázsiában élt őseinket.

Lehet a Nyugat reálisabb, életrevalóbb, meggondoltabb, hidegebb, de olyan lelket gyönyörködtető, mint a Kelet, sohasem lesz.

Ázsia volt a szülőanyánk, Ázsia adta sokezeréves nagy kultúránkat és ezt az Ázsiát megtagadnunk nem szabad soha.

Viraág Béla.

Bethlen István ünneplése

Kozma Jenő dr. elhárított magától minden ünneplést, mert az most csak Bethlent illeti

Bethlen István gróf miniszterelnök heroikus küzdelmeinek hatása alatt ült össze értekezletre, utóbb pedig társasvacsorára a *Polgári Egység Klubja*, azzal a meglepetésszámba menő kedves szándékkal, hogy az Egységes Községi Polgári Párt vezérét,

Dr. KOZMA JENŐ

országgyűlési képviselőt, aki az újévet külföldön töltötte, családias ünneplésben részesítse.

Városszerte híre ment az értekezleten résztvett párttagok révén ennek a készülődésnek és minden pártkör és a párthoz tartozó egyesület igyekezett magát lehetőleg nagy számban képviseltetni a társasvacsorán, olyannyira, hogy végül már a később jövők számára hely nem is jutott.

A társasvacsora előtt a Budai Polgári Kör nagyszámú küldöttsége élén *Tury* Zoltán dr. üdvözölte *Kozma* Jenőt, aki megígérte, hogy ezentúl élénkebben vesz részt a Kör életében.

Meglepetten nézte párthíveinek fölvonulását a társasvacsorához maga a vezér, dr. Kozma Jenő, akit elsőnek

DÉSY GÉZA

köszöntött, arra kérve a népszerű elnököt, hogy látva a polgárság rendületlen ragaszkodását és bizalmát, tartson ki abban a küzdelemben, amit a jobb magyar jövő érdekében folytatott eddig, ebben az esztendőben is. Azután felhívta a hallgatóság figyelmét arra a rendkívüli héroszi küzdelemre, amelyet a magyar nemzet vezére folytat most idegenben a magyar nemzet érdekében, minden vértezet nélkül, pusztán a nemzet szegénységének és igazságának feltárását használva fegyverül és pajzsul.

A szónoki szépséggel elmondott e kijelentés után megilletődve állott fel az egész társaság és hosszasan éltette Bethlen Istvánt. Azután a szónok ismét áttért az Egységes Párt nemzetmentő politikájára és őszinte meleg szavakkal méltatta Kozma Jenő érdemeit, aki itthon méltó segítőtársa a kormánynak és a nehéz anyagi helyzettel küzdő polgárságnak.

A szokatlan melegséggel és a politikai üdvözleteken messze túlmenő lelkesedéssel elmondott beszéd után szólásra emelkedett

KOZMA JENŐ Dr.,

aki nemes gesztussal hárított el magától minden ünnepeltetést most, ezekben a nehéz órákban, amikor élet-halálküzdelmet vív ott kint idegenben a nemzet egyetlen igaz vezére: — *Bethlen* István gróf. Őt illet ma minden elismerés, csak neki szólhat ma minden ünnepeltetés. Kozma Jenőről tudott dolog, hogy minden felszólalása politikai jelentőségű, súlyos kijelentései pártrendszereket ingatnak meg, mindig vannak keserű igazságai, de mindig vannak megokolt biztatásai a csüggedők számára. Minden beszéde rögtönzött, de pongyolaságát takarja a súlyos tartalom. Most azonban minden szavát poétikussá tüzelt át annak a lelkesedésnek a lángja, amellyel politikai legfőbb vezére, Bethlen István gróf miniszterelnök iránt viseltetik. A szeretet tüzében izzott a szavaiban rejlő igazság aranya és ragadta magával a hallgatóságot, amely egyes mondata után percekig tapsolt a vezér szavának. Mindenki kiérezte Kozma Jenő szavaiból, hogy most is rögtönzött, de most nem a politika késztette szóra, hanem az a meleg odaadás, amely minden magyar lélekben él, amikor a nemzet sorsáról van szó és a nemzet hivatott vezére vívja a világ porondján honmentő nehéz küzdelmét. Ilyen őszinte tapsban és ilyen lelkes ovációban talán sohasem volt része Kozma Jenőnek, aki gyakran megmutatta már lelkének jobbik felét, most azonban kitárta a hallgatóság elé a szebbik felét.

A kedélyek lassú csillapodtával

EREKY KÁROLY

kelt fel szólásra, mely inkább gazdasági jellegű volt, de az egyik gyönyörű mondása mindenesetre hosszú időkön át élni fog a hallgatóság emlékezetében, amikor kijelentette, hogy „Magyarországot az erők összefogásával és helyes gazdasági politikával Európa egyik leggazdagabb országává lehet tenni, amely vonzani fogja a mai szűk határokon túl álló, azelőtt idetartozott magyar polgárokat". Ezzel ő is meghajtotta zászlaját Bethlen előtt, mint akinek eredményes küzdelmén fordul az ország boldogsága.

A lelkesen fogadott beszéd után

BECSEY ANTAL

szólalt fel.

— Az ünneplés órájában nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy az újesztendő új feladatai, nagy kötelességei várnak reánk. Eltemettük az ó-esztendőt, mely kevés örömet, de annál több gondot jelentett számunkra. Optimizmussal kell köszöntenünk az újat, mert reményét vesztett, lélekben csüggedt és fáradt társadalommal az országot megmenteni nem lehet. Emlékeznünk kell a Bibliának a három királyokról írott örökszép igéire. Megjelent az égen a csillag, amely odavezette a népek bölcs királyait a betlehemi jászolhoz, ahol a megváltás nagy gondolata megszületett. Aranyat, tömjént és mirhát hoztak a királyok magukkal, a megszületett Igazságnak ajándékul. Most is egybegyűltek a népek bölcsei messze idegenben, a holland nép földjén, ahol a mi hitünk szerint ennek a szegény, tönkretett ország igazságának kell megszületnie. Nincs mit szégyelnünk azon, hogy szegények vagyunk; a nagy igazságok nem a bíboros palotákban, hanem a betlehemi jászolban születtek meg. Nem tudom, hogy a világ bölcsei mit hoztak magukkal ajándékul? Elhozták-e vajjon az igazság aranyát, a lelkek megbékülésének tömjénfüstjét és a sebeket gyógyító mirhát? De nekünk hinnünk kell a mi igazságunkba vetett hittel és a népeket megváltó gondolat erejével. Ha bízunk magunkban és hiszünk a mi ezeréves igazságunkban, akkor jogunk van az optimizmusra és hacsak egy talpalatnyi földünk is megmaradt, akkor nem vesznek rajtunk erőt a poklok kapui.

1686 szeptember 2.

Irta: HORVÁTH KÁROLY

fővárosi bizottsági tag, az Ezredéves Szövetség ügyvezető-igazgatója

I.

Már többször felvetődött a gondolat a *Budai Napló* érdemes hasábjain, hogy a keresztyénség nagy győzelmének 250. évfordulója mellett — mely egyben Hazánknak a 150 éves török hódoltság alóli felszabadulásának kezdőpontja is — nem haladhat el a „hálás" utókor különösebb megemlékezés nélkül.

Helyesen is volna ez így.

Két okból. Először, mert illő, hogy a Nemzet mindenkor emlékezzék azokról, akik érte életüket áldozták és — másodszor — mert jelentőségében hatalmas évforduló lesz ez, amelynek messze külföldön is erős visszhangja várható.

Ez alkalommal főként utóbbi vonatkozásában kívánok Buda felszabadításával foglalkozni.

*

Néhány hónappal ezelőtt alkalmam volt Londonban egy főúrral beszélni, akinek őse 1686-ban itt harcolt Budánál. Családja — amint mondotta — őrzi ős e szereplését és boldogan hallotta, hogy — mi is őrizzük.

És ebben a lelkileg legmegfelelőbb pillanatban azt kérdeztem tőle:

— Mondja, Mylord, mit szól ön ahhoz, hogy ős és még számos nemes angol ifjú az életét áldozta fel a magyarságért és azért, hogy a hódoltság alatt lévő kétharmad Magyarország felszabaduljon a járom alól... és ma... igen ma, — ugyanazon hősök leszármazottjai tűrik, hogy az őseik vérével felszabadult Magyarországnak ugyan-csak kétharmadrésze idegen járom alatt nyögjön?

A választ — bizalmas volt — nem tehetem papírra. De egyik tanulságát közölhetem: — fogalma sem volt a *mai* helyzetről s ennek megismerése óta egyike a legodaadóbb magyarbarátoknak.

És ehhez tegyük hozzá, hogy alig van nemzete Európának, amely 1686-ban ne ontott volna vért Buda falai alatt. Ha ezek mindegyikénél feltehetnők a fenti kérdést, ugyan mily visszhangot adna erre az utódok válasza?

*

Előrebocsátom, a névsor nem tökéletes. Egyrészt, mert az eddig felderített feljegyzések maguk sem teljesek és másrészt, mert még a feljegyzett nevek is — az akkori írók szokásának megfelelően — csupán családnevek, amelyeknél nehéz ma megállapítani, — különösen a külföldieknél — hogy kik is értendők a nevek alatt.

SZENT
GELLÉRT
GYÓGYFÜRDŐ
Vízgyógyintézet és napfürdő
Külön férfi és női osztály
A legmodernebb berendezés
Szakképzett személyzet

Ezenkívül nehéz az osztályozás is nemzetek szerint. A zsoldos sereg természete hozza magával, hogy háború esetén egy-egy nemzet fiai idegen, más nemzet seregének szolgálatába lépve, annak soraiban forgatták kardjukat. A bajor seregben találunk franciát, a brandenburgiak között szász herceget. Most már hová sorozzuk őket: a franciák vagy bajorok, a szászok vagy brandenburgiak közé. De egyes családok a hadiszolgálat folyamán már át is telepedtek az új hazába: az osztrák sereg egyik kiváló tábornoka, gr. Taffe, ír származású. Minek tekintsük őt, angolnok, vagy osztráknak?

Mindezen okok figyelembevételével én mindazokat, akikről nem állapítható meg kétségtelenül valamely nemzethez való tartozásuk, külön csoportban sorolom fel és foglalom össze.

*

Nézzük ezek után, hogy az egyesek szerint 60.000, mások szerint 95.000 főnyi seregből kiknek a nevei maradtak fenn az utókor részére.

Az ostromló sereg két főcsoportra oszlott: a *Károly* lotharingiai herceg vezette északi csoportra, mely az Országos Levéltár felőli oldalról ostromolta a várat, s amelyben császári (osztrák), továbbá brandenburgi, sváb és felső rajnai csapatok harcoltak és — a *Miksa Emánuel* bajor választófejedelem vezette déli csoportra, mely a mai királyi palota felől támadott s melyben bajor, császári (osztrák) és szász csapatok harcoltak. Mindkét csoportban voltak magyar csapatok, amelyek megállapítása a történelmi feljegyzések hibájából a legnehezebb. Voltak továbbá svédek, akik a visszafoglalás napján érkeztek és végül voltak önkéntesek: olaszok, franciák, spanyolok, angolok, belgák, stb., akik nem önálló csapategységekben, hanem elosztva harcoltak.

A fennmaradt nevek — természetesen — legelsősorban a hősi halottak, a sebesültek, a harcokban kiváltak és végül a vezérek a következők:

I. Angolok (önkéntesek):

a) *Hősi halottak:* Capt. *Rupert* († júl. 13), a cumberlandi herceg fia, I. Jakab angol király unokája. 2. Capt. Talbot (Talbort); 3. Mr. Moore (More); 4. Mr. Wisemann (Vissemann), akik valamennyien július 13-án, a rohamban estek el, a Nádorlaktanya (Hadtörténelmi Múzeum) környékén. További adatok ezekről nincsenek, de hasonló nevű — igen előkelő — angol családok ma is léteznek még. 5. Mr. Kerr (Carre baronet, skót) († júl. 18) az ostromárokban. 6. Hon. George Savile, az earl of Halifax fia, aki itteni sebesülésébe később halt bele.

b) *Sebesültek:* 1. Forbes Artúr (júl. 18), akinek családja ma earl of Granard. 2. Viscount Mountjoy, aki kétszer sebesül meg (júl. 26 és aug. 3). 3. Fitz-James James (júl. 13), később Berwick hercege és francia tábornagy, a yorki herceg fia. A hercegi címet itteni vitézségéért kapta. 4. Mr. Vaudrie; 5. Mr. Belasise és 6. Mr. St. George kapitányok, valamennyi júl. 13-án. 7. Heay György és 8. Howard skótok. 9. Mr. Neguss júl. 24, amikor még összes poggyászát is elveszti.

56 ÉVE
MAUTHNER MAG
A LEGJOBB!
MAUTHNER ÖDÖN
magtermelő és magkereskedelmi rt. BUDAPEST
Központ:
VII., ROTTENBILLER-UTCA 33
Fióküzlet:
IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 4
(A Ferencrendiek templomával szemben)
Főárjegyzék, növényárjegyzék, őszi árjegyzék ingyen és bérmentve.
TELEFON: JÓZSEF 463-65.
Sürgönycím: MAUTHNEREK.

c) *Jelen voltak:* 1. Richards Jakab mérnöktiszt, akinek becses naplója az ostrom egyik fő kútforrása. 2. Mr. Morho. 3. Mr. Cuts. 4. Mr. Gravart és végül 5. gr. Taaffe Ferenc osztrák tábornok, aki bár a „Zöldsziget" szülötte, de már elosztrákosodott.

II. Bajorok (kb. 8000 ember):

a) *Hősi halottak:* 1. Chastel de la Perouse ezredes (bajor szolgálatban), † aug. 22. 2. Crammer őrnagy, † júl. 27. 3. Croysill őrnagy, † júl. 27. 4. Gschwindt tűzérezredes, megseb. júl. 22, néhány nap mulva sebeibe belehal. 5. Pöckh gárdaalezredes, † júl. 27. 6. Rheding alezredes a Steinauezredben, † júl. 18. 7. Br. Rummel vezérőrnagy, seb. júl. 27, elesik aug. 24. 8. Gr. Tattenbach lovaskapitány, akit kémszemlén vágnak le a törökök július 6-án, a velencei tó környékén és 9. Zwitterdal alezredes a Steinauezredben, † jún. 29, a fehérvári kapunál.

b) *Sebesültek:* 1. Bilbis kapitány a gr. Arco lovasezredben, jún. 29, a fehérvári kapunál. 2. Bussy de Rabutin, a bajor választó főtisztje, júl. 22. 3. Vaubonne kapitány a Badenezredben, júl. 16.

c) *Jelen voltak:* 1. Gr. Arco tábornok a lovasságnál. 2. Gr. Bielke lovassági tábornok, a lovasság parancsnoka. 3. Hallart Fülöp, a bajor választó főhadsegéde. 4. Gr. Königsmarek Fülöp Kristóf (svéd család), aug. 19-én tűnik ki a mai Karátsonyi-palota előtti harcokban. 5. Liedt, a bajor választó hadsegéde. 6. Müllers tüzérkapitány. 7. Pechmann Márton Günter, a testőrezred parancsnokhelyettese, aki szept. 2-án elsőnek jut a palotába s ezért a bajor választó a helyszínen ezredessé nevezi ki a 22 éves ifjút († Ulm, 1702). 8. Sartori ezredes, szept. 2-án a bajor tartalék parancsnoka. 9. Gr. Serényi János Károly táborszernagy (magyar család!), a bajor csapatok vezénylő parancsnoka, különösen kitűnik júl. 27-én és szept. 2-án. A vár elfoglalásának hírét ő viszi a bajor választó nejének. 10. Br. Steinau gyalogsági tábornok, kitűnik jún. 29-én. 11. Gr. de la Tour lovassági tábornok.

III. Belgák (lüttichiek):

Az összes aknászok, akiket a pápa pénzén Buonvisi bíbornok fogad fel. Vezetőjük Liberti kapitány, † júl. 19, ismertek még: Chauvet kapitány és Lille hadnagy.

(Folytatása a jövő számban.)

Műsoros est Óbudán. A III. ker. Egyesült Polgári Társaskör január 11-én rendezte az idén második műsoros estélyét. Díszes és szépszámú közönség halgatta végig a nivós műsort, amelyet *Philipp* Kálmán dr. tanár az estélyek hazafias és kultúrcéljának fejtegetésével vezetett be. *Philipp* Alice szavalta el ezután nagy hatással Sajó Sándor versét „Magyar ének 1919-ben". Majd *Orova* Zsigmond dr., főv. biz. tag olvasott fel a nála megszokot elmés, talpraesett módon, „Tarkaságok az igazságszolgáltatás szürke világából" címen. A közönség derüs hangulatban hallgatta végig az előadót és hálásan megtapsolta. *Dirner* Gusztáv dr. saját szerzeményű dalait a közönség rokonszenvesen fogadta, szeretettel és elismeréssel honorálta. *Sugár* Jenőnek, a Kisfaludy-színház tehetséges tagjának humoros számai a farsangi, víg hangulatot fokozták. M. *Molnár* Aranka művésznő bájos énekszámai zárták be a műsort. *Rózsa* Zsigmond dr. „Rokkadalát" adta elő és egyéb műdalokat, a közönség frenetikus tapsviharral jutalmazta. A műsor befejeztével *Andréka* Károly, a kör elnöke mondott köszönetet a szereplőknek és a rendezőségnek, kiemelvén *Martin* Gyula és *Philipp* Kálmán dr. érdemeit. A társaság reggel 5 óráig maradt együtt a legjobb hangulatban.

Értékes kultúrestét rendezett e hó 12-én este a II. kerületi Iparoskörnek dr. *Lendl* Adolf elnöklete alatt álló kultúrbizottság, amelyen a magyar dalról tanulmányt adott elő *Németh* Sándor tanítóképezdei igazgató, fejtegetve a magyar dal őseredetét, fejlődését és a mult században való rendkívüli virágzását. Az értékes előadást dr. *Molnár* Imre zeneművészeti főiskolai tanár illusztrálta régi magyar dalok és népdalok előadásával, zongorán kísérte őt neje, dr. *Molnárné Hir* Sári, az ismertnevű zongoraművésznő. A gondosan megválogatott, jellegzetes, száz és százötvenéves, magyar népdalok ebben a pompás előadásban rendkívül mély hatást tettek a nagyszámban összegyült közönségre, aminek poétikus szóval adott kifejezést *Túry* Zoltán elnök. Az előadás után társasvacsorára maradt együtt a közönség és ez alkalommal *Viraág* Béla szerkesztő sok adattal bizonyította a magyar nyelv ősiségét és ezzel kapcsolatosan a magyar műveltség ősiségét is, mely két-háromezer esztendővel idősebb az európai nemzetekénél és ma is magán viseli turáni származását. Ezzel is bizonyítani akarta, hogy a hanyatló, pusztuló, szegényedő budai polgárságot csak a fürdőügy és idegenforgalom előrelátó és bölcsen megalapozott fokozása mentheti meg, de ezt *nem nyugatról, hanem keletről kell várnunk,* ahova, minden vérségi kötelékünk fűz. A hálás közönség zajosan megtapsolta a beszédet és az elnökség nevében *Váli* Gábor elnök kijelentette, hogy az Iparoskör leköti magát a fürdőügy érdekében kifejtendő, ilyirányú propaganda támogatásához. Az estét tánc fejezte be, amelyen feltünt *Pápay* Lajos társaságában megjelent *Tóth* Erzsike rendkívüli ügyes magyar szólójával, amelyet zongorán kísért *Horváth* Etelka rutinos szép játékkal. Jellemzi a II. kerületi Iparoskört és annak családias irányú fejlődését, hogy ezeken a kultúrestéken az érdeklődő közönség túlnyomó részben hölgyekből áll, amit sajnálattal nélkülözünk a többi iparosjellegű egyesüléseknél.

Egy régi Mozart-opera, „Cosi Fan' Tutte" került színre január 9-én az Operaházban és ez alkalommal ismét feltünt egy új magyar tehetség, egy új magyar tenorista: *Rösler* Endre, a rádió ismert kedvence, aki Fernandot énekelte. Az alig 25 éves fiatal művész, aki máris fényes multra tekinthet vissza, ebben a nagy szerepében is igaz, forró sikert aratott. Hangjának terjedelme, meleg, bársonyos, férfias csengése, virtuóz légzési technikája, valósággal lenyűgözte az Opera nagyigényű közönségét. A játékstílus, amit Olaszországból hozott magával, lüktetővé, elevenné tette minden mozdulatát. Így *Rösler* Endre rövidesen megoldja a tenoristakérdést, mert nagyvonalú tehetségével, gyönyörű, egyre fejlődő orgánumával a magyar operaművészet legnagyobb ígérete.

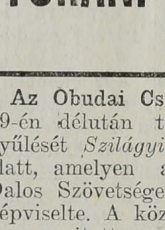

LÁTCSŐ Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

Ötödik álarcos jelmezestélyét rendezi a corp. *Sycambria* (Foed. Em. XVII.) február hó 1-én a Budai Lövöldében, mint jubiláns estét. A Sycambria közkedveltsége Budán biztosítja az est sikerét. Meghívók a cím és foglalkozás közlése mellett *Gazsi* Benőnél (II., Bimbó-u. 12), igényelhetők.

Mendelssohn—Schubert estét rendez a Budai Klub január hó 21-én este 9 órakor, amelyen közreműködnek: Vas Klára hangversenyénekesnő, Wilhelmus Henri holland zongoraművész, Kálmán Mária hegedűművésznő és Friss Antal gordonkaművész. A kiválónak ígérkező estén vendégeket is szívesen lát az elnökség.

URI SZABÓ, kiváló szabász: GLASZ Péter, I., Maros-utca 11.

TURANI SZŐNYEGSZŐVŐ R.-T.
Készít, javít, megőriz
I., FŐ-UTCA 80. SZ.
Telefon: Aut. 515—79

Az Óbudai Csokonai Dalkör e hó 19-én délután tartotta ez évi közgyűlését *Szilágyi* Károly elnöklete alatt, amelyen az Országos Magyar Dalos Szövetséget *Csermely* György képviselte. A közgyűlést *György* Andor nyitotta meg és a választást *Guth* Hugó mint korelnök vezette és eredmény a következő:

Elnök: SZILÁGYI KÁROLY. *társelnökök:* dr. Bede József, dr. Benyovits Lajos, György Andor, Guth Hugó és Martin Gyula. — *Alelnökök:* Debreczeni József, Donajó Károly, Knedler Vilmos, Kolumbán Gábor, Kőszegi István, Nemes József és Szilvássy Emil. — Ügyész: dr. Bajusz Károly. — Főtitkár: Nemes Árpád. — Titkárok: Bassi Rezső és Kertay Sándor, — jegyzők: Csáky Imre és Zombory Sándor, — pénztáros: Papp Imre, — ellenőrök: Gummantinger János és Kiss Lajos, — gazdák: Pólya Lajos és Szilvássy Ferenc, — kottatárosok: Ferjancsik Károly és Kuchta Ferenc, — könyvtáros: Nagy Károly, — zászlótartó: Reiter Ferenc, — dalárelnök: Neumann Aladár, — karvezető: Knotz László, — számvizsgálóbizottság: Csáky István, Müller István és Szüts István, — állandó rendezőbizottság elnöke: Tihanyi György, tagjai: Keimer Mihály, Lents Géza, Schlederer Alajos, Wimmer Károly és Taticsek József, — választmány: Cseh János, Bogdán András, Sabovszky Antal, Polinák Nándor, Varga Kálmán, Tiry József, Szani Géza, póttag: Lindmayer Antal.

A gyűlés folyamán fölszólalt Szilágyi Károly, Csermely György, Kolumbán Gábor, Nemes Árpád, aki felhívta a jelenvoltakat, hogy a Magyar Dal című hivatalos lapra fizessenek elő. Szilágyi elnök buzdító szavai után a közgyűlés lelkes hangulatban véget ért.

A Budai Társaskörbe e hó 16-án nagy társaságot vonzott *Székely* Vladimir előadása, „Vallomások" címen. *Székely* Vladimir dr. mindig szellemes, poétikus és kedves humorú és ez az előadása is ebben a három jelben tündökölt, amit visszatükrözött az előadást követő társasvacsora, amely alkalmat adott az előadó személyének kedves ünnepeltetésre. Vacsora közben *Oszoly* Kálmán háznagy üdvözölte a vendégeket. *Kun* Gyula min. tan. pedig a *kilenc alelnököt,* akik a borgazdai tisztséget viselték. *Hoór-Tempis* Móric dr. üdvözölte az előadót és egyúttal a hosszas betegségből felépült *Fejér* József ny. államtitkár társelnököt, akit lelkesen megéljeneztek. Azután méltatta Székely Vladimir egyéniségét mélyenszántó szavakkal és éltette benne a kriminalistát, a jó embert és a poétát. *Székely* Vladimir ezt az üdvözlést a nála megszokott szellemességgel köszönte meg, annak a fájdalmának adva kifejezést, hogy a hölgyek olyan kis számban jelentek csak meg. *Kapcza* Imre ügyvezető-alelnök a borgazdák nevében köszönte meg az üdvözletet és hazafias beszédben éltette a nemzet érdekeiért Hágában egyedül küzdő *Bethlen* István gróf miniszterelnököt, amit felállással és zajos éljenzéssel fogadott az egész társaság. Kedvesen felszólaltak még *Okolicsányi Kuthy* Dezső dr., *Timár* József dr. és *Sándor* Béla, aki jóizű adomákat tálalt fel csemegének. A kedves estét két hivatásos színművész, *Máthé* József és *Csendőr* János humoros előadása fejezte be.

A városmajori templom kibővítéséhez — a jelenlegi templomterülethez csatlakozó telek megadásával — a főváros hozzájárult.

PHILADELPHIA kávéházban PÁSZTOR GYULA szalónzenekara muzsikál.

Az Alajos-bál Óbudán Albrecht-főherceg fővédnökségével február 1-én lesz a Koronában.

Magyar párbajok, írta *Clair* Vilmos, Singer és Wolfner kiadása. A párbaj elől megszökött Pősingerről és a megsértett dragonyoskapitányról ír érdekes dolgokat Clair Vilmos *Magyar párbajok* c. kétkötetes művében. A szép kiállításu munka nemcsak a párbajoknak a becsületügy szempontjából, hanem történeti és társadalmi szempontból is nagyon értékes. A magyar nemzet mindig kardforgató nemzet volt, kereste a virtust, ha kihívták, ki is állott, mint ahogy azt Clair Vilmos írásaiból olvashatjuk, melyben sorra felvonulnak az ősmagyar vitézek, az Árpádház bajvívói, a török-magyar végek vitéz hadnagyai, a kuruc daliák, a híres Pálffy gróf, aki Schwarzenberg herceget lőtte agyon pisztolypárbajban. A második kötet a mult század híres párbajait, a császári tisztikar és a politikai élet párbajhőseit ismerteti. Kegyelettel emlékezik meg a tragikus sorsú Keglevich grófról, a „sans peur et sans reproche" lovagról, aki — hogy párbajképessé tegye ellenfelét, egy könnyelmű francia márkit — kifizette ennek 18.000 franknyi adósságát! Ez a két kötet valóságos becsületügyi lexikon a temérdek, gondosan össz-e gyüjtött adat mellett, amelynek átlapozása nemcsak a tudósnak, hanem minden korrekt gavallérnak élvezetes órákat jelent.

KIADÓ AZONNAL tiszta bútorozott szoba külön bejárattal, lehetőleg hölgy részére. Cím: Budapest, I., Attila-u. 51, II. 8. szám.

Az utolsó falu rossza. Nem mintha a „Falu rosszá"-t sose adnák többet Magyarországon, hanem csak éppen *Gubicza* Lázárnak, a régi kedves műkedvelőnek volt ez az *utolsó* falu rosszája, mint aki évek hosszú során át a műkedvelőket messze túlhaladó ügyességgel adta számtalanszor Gönd ör Sándor szerepét a „Falu rossza" című népszínműben. Ő búcsúzott e hó 12-én a „Budai Iparos- és Kereskedőifjak Kultúregylete" által a városmajorutcai iskola színpadán bemutatott „Falu rosszá"-ban. Ünnepi előadás volt és mindenki kitett magáért. Főleg a nők. Köztük *S. Hardek* Lonci, *Zeidler* Mici, *H. Vukovics* Gizi és *Kopper* Gyuláné. A férfiak közül *Zeidler* János és *Tarnay* Antal, epizódszerepében pedig *Kopper* Gyula. De jók voltak mindnyájan, akik segítettek elbúcsúzni szerepétől Gubicza Lázárt, köztük a zongoránál ülő *Katrics* Béla, aki még a szüneteket is kedvesen végig énekelte, végig zongorázta.

PUTSAY CUKRÁSZDA
II, Keleti Károly-utca 13. (Majláth-paloták)
Keleti pompával berendezett cukrászterem. Inyenofalatok gourmandok számára. Tel.: 520-44

Bérautó-autó taxi 623-89, lakodalmakra, temetésekre, vidéki turákra rendelhető minden időben. III, Főtér 1. Horváth

RUDAS
FÜRDŐ
A BUDAI FORRÁSCSOPORT LEGRÁDIOAKTIVABB HŐFORRÁSA
A török hódoltság idejében épült s teljes eredetiségében fennálló kényelmes gőzfürdő — Kádfürdő
FEDETT TÉLI USZÓCSARNOK

A pilisi hegyvidék kedves, jól szerkesztett, ujágja, a *Pilishegyvidéki Hirek,* minden héten bekopogtat gazdag tartalommal olvasóihoz. Változatos hireiben a felső dunavidék minden eseményét megírja. Értékesek benne a pilishegyvidéki községekről írott helyi történetek A *Pilishegyvidéki Hireket Dósa* István szerkeszti s főmunkatársa dr. *Okolicsányi* László volt orszgy. képviselő.

A Kelenhegyi-út rendezését és újraburkolását legutóbb elhatározta a főváros közgyülése s erre kétszázezer pengőt szavazott meg.

MÁVAG
címkés gyártmányokat mindenki bizalommal fogadja, mert
kitünő anyagból
a leggondosabban készülnek!
Ide tartoznak a különféle **hengerelt** kereskedelmi árukon kívül az **ipari stabilmótorok, lokomobilok, traktorok, cséplőgépek** és más mezőgazdasági gépek. **Útépítő-** (úthengerlő- és útgyalu) gépek, lakókocsik. **Vas- és acélöntvények, öntöttvas csövek,** karikás kályhák és kereskedelmi öntvények.
Teherautomobilok, autobuszok a „MERCEDES-BENZ" gyártási szab. szerint a hazai különleges úti viszonyoknak a legjobban megfelelő kivitelben készülnek. **Kombinált tűzoltó- és locsoló-autók.** Lajtos öntözőkocsik.
Jobbágy-féle szab. folytonégőkályháink a háztartásokban és középületekben (iskolákban, stb.) **legjobban használhatók.**
Kérjen felvilágositást és árajánlatot!
Magyar kir. állami vas-, acél- és gépgyárak
Budapest, X., Kőbányai-út 21
Telefon: József 460—29.

FRANCIA-MAGYAR ELEMI ISKOLA
II. KERÜLET, BIMBÓ UCCA 9. sz.
Igazgató: DR. SYPOSS KATALIN.
Rendes tanulóknak államérvényes bizonyítványok. Bármely iskola 6—13 éves tanulói és leánykái részére francia játékdélutánok. Kezdőknek és haladóknak két-kétórás teajourok, francia társalgás keretében. Kérjen kimerítő prospectust.

Mme ANNY
virágos boltja
BUDÁN
I., ALKOTÁS-U. 13
Telefon: Automata 543—94.
Belvárosi nivó
Szolid árak
Kerfek és balkonok rendezése

RÓZSADOMBI
KÁVÉHÁZ
ÉS ÉTTEREM
Majláth szállodabérház (Statisztikával szemben)
BUDA LEGELŐKELŐBB és LEGSZEBB HELYISÉGEI — A LEGKITÜNŐBB KONYHA
Az étteremben esténkint RÁCZ JÓZSI muzsikál. — Tulajdonos: LAKATOS JÓZSEF

MODERN, HIGIÉNIKUS, ÚJ
URI ÉS HÖLGYFODRÁSZ
SZALÓN a gróf Majláth-palotákban II., Keleti Károly-utcai oldalon
HAJFESTÉS, MANIKŰR
Tulajdonos
BELÉNYI JÁNOS

ERZSÉBET
SÓSFÜRDŐ
KELENFÖLDÖN
új vezetés alatt áll (BOHUNICZKY-BANK érdekeltsége), — Természetes keserűsósfürdő
IVÓKURA Olcsó pensió, Park-Strand
5 perc a GELLÉRTFÜRDŐTŐL villamoson

Monori Nagy vezet
MAGYAR MAGTENYÉSZTESI R. T.
BUDAPEST—MONOR
Monori magkereskedése: Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 3. Telefon: Aut. 868-60
Tavaszi képes főárjegyzék és nagybani árajánlat ingyen és bérmentve

VÁROSLIGETBEN
SZÉCHENYI
GYÓGYFÜRDŐ
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva
A város minden pontjától könnyen megközelíthető

Hollós Mátyás Társaság

e hó 13-án tartott választmányi ülésén *Szávay* Gyula elnöklete alatt a rendes tagok sorába fölvette a következőket: Molnár Imre dr. zenetanár, Hir Sári (dr. Molnár Imréné), Halász Gyula, Balassa Imre, Nagy Zsigmond, Krajna János, Ajtay Jenő, Ajtay József, Schmidt József dr. és Krivácsy Miklós. A választmányi ülés elhatározta, hogy a társaság

arcképcsarnoka

ügyében elfogadja *Blahos* Rudolf fényképész rendkívül kedvező ajánlatát és körlevélben felhívja a tagokat, hogy a társaság 10 éves évfordulója alkalmából létesítendő arcképcsarnok ügyében Blahos Rudolf fényképész műtermét megfelelő nagyságú kép felvétele érdekében látogassák meg. A körlevélhez mellékli a háznagyi iroda az erre vonatkozó utalványt. Tárgyalás alá került *Christián* Rezső dr. cikkének felolvasása mellett indítványa

a Várszínház ügye,

melyre nézve a választmány úgy határozott, hogy Christián Rezső dr. által megjelölt alapelvek figyelembevételével ad hoc bizottságot küld ki, *Peterdy* Sándor alelnököt bízva meg a bizottság összehívásával és fölkéri *Komjáthy* Jánost, hogy ez ügyben nagy tapasztalatait, gyakorlatát érvényesítve, tegye lehetővé a kérdés gyakorlati megoldását és ezzel a Várszínház megmentését. Viraág Béla háznagy, mint az

Atilla-szoborbizottság

tagja, jelentést tett továbbá arról, hogy a szobor ügye nagy lépésekkel halad előre s ez ügyben a Turáni Társaság, a TESZ, a Dunaszövetség, Budapest fürdőváros Egyesület és a Hollós Mátyás Társaság kiküldötteiből megalakították az Országos Atilla-szobor előkészítő Bizottságot

dr. József Ferenc főherceg

elnöklete alatt, amely ezt a kérdést hivatva van az illetékes tényezőkkel letárgyalni és rövid időn belül megoldani. A jelentéshez *Balás* István dr. érdekes és értékes megjegyzéseket fűzött, számos olyan körülményre hívta föl a társaság figyelmét, amelyek — bár a távolabbi jövőnek szólnak — a szobor kérdését újabb megvilágításba helyezik. A választmány azután elhatározta, hogy felhívja a társaság városszépítő szakosztályát, hogy illetékes helyen kérvényezze a *Hadúr-utca rendezését*, — a *Vérmező menti sétány* parkirozását és — *térzene engedélyezését* hetenkint egyszer a *Vérmezőn* és esetleg kétszer a *városmajori parkban*. Elhatározta a választmány, hogy a Hollós Mátyás Társaság tíz év előtti megalakulásának évfordulóját nagyobb ünnepség keretében üli meg. Az alakuló nagygyülés 1920 február 11-én volt. Végül kedves ünneplésben részesítette a választmány *Pávai Vajna Ferenc* főbányatanácsost.

Kályhás! Minden szakmabeli ügyben forduljon a régt jóhírű céghez
I, Logodi-u. 19 Béres Márton Tel.: 530-33

A Hollós Mátyás Társaság harmadik előadóestjét rendezi a Császárfürdő vendéglő „Hollós Mátyás" termében január 20-án, hétfőn este 8 órakor, amelyen *Andor* Endre író, *Géczy* István író, *Heil* János hegedűművész, valamint dr. *Massány* Ernő főmeteorológus és író vesznek részt. Előadás után ugyanott társasvacsora.

Nincsen paktuma az eljövendő választásoknál az *Egységes Községi Pártnak semmiféle más párttal*, ahogy ezt a párt e hó 13-án tartott értekezletén *Kozma* Jenő dr. pártelnök a leghatározottabban kijelentette. — A legutóbbi választásokat erősen megzavarta az akkor ügyesen kolportált híresztelés, miszerint mindegy, hogy melyik pártra szavaz a polgárság, akár a Keresztény Községi Pártra, akár az Egységes Községi Pártra. A város érdekében folytatott küzdelemben a pártkeretek kiélesedtek és ma a Községi Polgári Párt erősen küzd az ellen a rendszer ellen, mely különös gonddal dajkálta és tenyésztette ki a városházán és vidékén azokat a mammutjövedelmeket, amelyek ma fölháborítják a józan polgárságot. Küzd a felekezeti elszigetelés ellen és — küzd az üzemek egyeduralma ellen. Ez a küzdelem mélyebbre szántotta a pártok közti határokat és bizonyára megtisztul a polgárság felfogása a pártvezérnek határozott kijelentése alapján.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I, Attila-u. 12

Elismerés. *Lamotte* Károly és *Csármán* Ferenc fővárosi tanácsnokoknak a rendőrtelep létesítése alkalmából tudtul adták a kormányzó legfelsőbb elismerését.

A Signum laudist szerdán nyujtja át nekik dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester.

I. Ulász'ó keresztény alázata

Budavára fénykorából

Közeledik Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepe és ilyenkor mindig fel kellene hívni a budai polgárság figyelmét arra a lélekemelő eseményre, amelynek 1444 február 2-án *a budavári Nagyboldogasszony-templom* volt a színhelye. Ekkor ért véget *döntő győzelemmel I. Ulászló* király fővezérlete alatt *Hunyadi János* diadalmas, 1443—44-es téli hadjárata. Magyar és lengyel híveinek örömmámora közt, *Hunyadi János* és *Cesarini Julián bíbornok, a pápa követe*, kíséretében vonul a diadalmas király *Buda* ősi templomába. Az 1444-ik év február 2-án, *gyertyaszentelő ünnepen* tartotta a visszatérő magyar sereg bevonulását *Buda várába* — írja Fraknói Vilmos egyik művében.* „Mélyen megható jelenet volt az, amikor *a szent szűz egyházához* érve, a húszéves király, aki egy török nyíl okozta seb ékességét hozta magával, lováról leszállott és *alázatos hálája jeléül mezítlen lábakkal* járult az Úr oltára elé, hogy neki az ellenségtől zsákmányolt zászlókat felajánlja. Az ő rendeletéből, a dicső hadjárat emlékének megörökítése végett, a vezérek és a legkiválóbb vitézek közül tizenkét *magyar* és tizenkét *lengyelnek* címeres pajzsát *a templom falán helyezték el*. Erre a kitüntetésre *Julián bíbornok* is igényt tartott és azt *kívánta, hogy ő is a magyarokhoz számíttassék. Címere a Hunyadié mellett foglalt helyet . . .*" — I. Ulászló rövidesen a várnai csatában *vértanúhalált* halt a kereszténység védelmében. Hová lettek a magyar és lengyel hősök címerei és a címerek közt a pápai követ címere is, — ki annak megmondhatója? I. Ulászló halálát két testvérnemzet siratta, de a budavári Nagyboldogasszony-templomban tanusított mélységes keresztény alázatát költő meg nem énekelte, festő meg nem örökítette, szószék évről-évre nem hirdeti a kései kor hiú emberének. Pedig mily szép és üdvös volna, ha évről-évre az ősi koronázó-templomban, Gyertyaszentelő Boldogasszony napján, *a lengyel testvérnemzet és a pápa követének jelenlétében* megemlékeznénk vértanu királyunk példaadó alázatáról, a magyar daliás idők egyik emlékezetes napjáról. *Dr. Ch. R.*

* A magyar nemzet története. Szerkeszti: Szilágyi Sándor. IV. kötet, 36. oldal.

Az ártézi kút, mely Európa legforróbb vizét szolgáltatja, annak a veszedelemnek van kitéve, hogy félszázados csőrendszere felmondja a szolgálatot. A forrás iránt különben is nagy igényekkel van a főváros, mert valószínű, hogy a Széchenyi-fürdő mellé építendő szállodát és a szobák mellé építendő fürdőszobák kádjait is ez a forrás fogja telíteni és fűteni. *Pávai Vajna* Ferenc dr. főbányatanácsos, főgeológus a székesfőváros felhívására már évekkel ezelőtt leadta erre vonatkozó szakvéleményét és több ízben tárgyalta is az illetékes ügyosztály és e hó 18-án *Berczel* Jenő alpolgármester vezetése alatt ki is szállott a helyszínére a szakértőkből alakult bizottság, hogy az újabb fúrás helyét megállapítsa. A vizsgálódás eredménye az volt, hogy *elfogadták Pávai Vajna* Ferenc *szakvéleményének azt a részét is*, hogy előbb ásatások révén tanulmányozni kell a terepet és csak ezek után lehet megállapítani az új fúrás helyét. Ez alkalommal történt, hogy *Becsey* Antal, aki magával hozta Zsigmondy fúrásának leírását és történetét, kijelentette, hogy néhány héttel az ártézi kút forróvizének felfakadása előtt az egyik nagy geológus akkoriban azt írta, hogy a Városligetben — akármilyen mélyre fúrnak is — nem hogy forró, de még hideg feltörő ártézi vizet sem fognak találni, — és meg is jegyezte Becsey, hogy ez az analóg eset talán igazolja majd Pávai Vajna Ferenc esetét is Lillafüreden.

Berczel Jenő alpolgármester tiszteletére a Kőbányai Kaszinó társasvacsorát rendezett, amelyen az Egységes Községi Polgári Párt is képviseltette magát. *Halter* Károly elnök mondotta az ünnepi beszédet és *Berczel* Jenő válaszában a főváros fejlődésének útjait elsősorban az *idegenforgalom fejlesztésében* jelölte meg. A magyar gazdasági élet megerősítését a tranzitókereskedelem, a *Dunaadta előnyök kihasználásával* és a budapesti kikötő hasznosításával véli szolgálni legjobban.

A polgármester párbaja. Buda város polgármesterét, *Pősinger* Ignác Ferenc császári tanácsost 1696-ban erőszakos és önkényes természete sodorta egy kellemetlen becsületbeli ügybe, amelynek fegyveres megoldása elől végül is szökni kénytelen. Pősinger nemcsak a polgársággal, de a katonasággal is éreztetni akarja hatalmát. És ott, ahol hivatalos tekintélyével hatni már nem tudott, rendszerint a besúgás alattomos fegyveréhez nyúlt. Katonai felsőbbségénél feljelentette *Dresner* császári kapitányt is, aki egy katonai természetű kérdésben elég merész volt ellentmondani a hatalmas polgármesternek. A kapitány, aki elismert jó vívó volt, meg akarta egy kicsit leckéztetni az erőszakoskodó tisztviselőt és segédeket küldött hozzá, hogy párbajra kényszerítse. A gyáva Pősinger a kihívásra újabb feljelentéssel válaszolt, azon a címen, hogy a kapitány őt törvény szerint tilalmazott cselekedetre akarja kényszeríteni. Dresnert annyira felháborította a polgármesternek ez a lovagiatlan eljárása, hogy maga mellé vette két tiszttársát s a polgármester házába ment, hogy kutyakorbáccsal vegyen magának elégtételt. Pősingert azonban nem lehetett megtalálni a városban, mert amikor értesült a kapitány bosszúálló szándékáról, a vidékre szökött s vissza se tért onnan addig, amíg a katonai felsőbbség szavát nem vette a kapitánynak, hogy lemond a megtorlásról. — Igy írja ezt *Magyar párbajok* című érdekes munkájában *Clair* Vilmos.

Az óbudai Dalkoszorú dalárda *Andréka* Károly elnöklete alatt e hó 19-én este tartotta közgyűlését, amelyen megválasztotta tisztikarát. Az eredményt a jövő számban közöljük.

Gyász. Özvegy *Vécsey* Gézáné, született *Baransky* Mária ének- és zongoratanárnő, dr. *Baransky* Gyula kormányfőtanácsos nővére 60 éves korában elhunyt. Gyászolják a Jost-, Korbay-, Undi- és Szontagh-családok.

Szerzői estjét rendezi február hó 22-én este 5 órakor a Zeneművészeti Főiskola nagytermében *S. Schack* Manka, a kedves budai zeneszerző, *Schack* Béla udvari tanácsos leánya, *Skrovina* János őrnagy felesége. A bevezető beszédet *Móra* Ferenc író mondja és közreműködnek *Nagy* Izabella, *Báthy* Anna, *Laurisin* Lajos és *Celényi* Gyula.

A Budai Iparosbál, mely az Iparosszékház alapját van hivatva növelni, február hó 15-én lesz a Budai Polgári Kaszinó termeiben.

MENCZER mos, fest, tisztit saját üzemeiben Telefon: 504—94 Külön vidéki osztály

Nász a Gulden-családban. Előkelő, nagy közönség töltötte be a krisztinavárosi templomot és a templom előtt az érdeklődők nagy tömegét kötötte le külső díszes kereteivel január hó 15-én este, amikor ott oltárhoz vezette szinai *Szinay* Nándor nyugalmazott főbíró és neje szül. *Teodorovics* Katalin leányát, *Magdát*, *Gulden* Richárd m. kir. gazdasági főtanácsos, uradalmi jószágigazgató és neje szül. *Zechmeister* Paula fia, dr. *Gulden* Richárd. A menyasszony násznagya: vitéz szinai *Szinay* Béla tábornok, a Ludovika Akadémia parancsnoka, a vőlegény násznagya: beodrai és karátsonyfalvi gróf *Karátsonyi* Jenő v. b. titkos tanácsos, a souv. kat. máltai lovagrend magyarországi rendkívüli követe és meghatalmazott minisztere. Vőfélyek voltak: vitéz szinai *Szinay* András és szinai *Szinay* Éva, szinai *Szinay* Géza és szinai *Szinay* Éva Mária, *Orbán* János és *Tarcsay* Bibi, *Csebi Pogány* László és *Vaskó* Mártuska. Továbbá jelen voltak még *Kertész* Jenő csendőrezredes, dr. *Cseh* Lajos rendőrfogalmazó és neje, *Kornay* Géza földbirtokos és gyógyszerész és neje, szinai *Szinay* Béla tábornok és neje, *Szabó* Árpád bankigazgató és neje, *Zakariás* István, a Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetségének igazgatója és neje, *Barát* Zoltán, a Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetségének igazgatója, dr. Röszler János és neje, dr. Gulden Jenő és neje, dr. Zechmeister Kálmán és neje, dr. Zechmeister József, Erlesbeck György és neje, Zechmeister Dezső és neje és még többen. A templomban, mely zsúfolásig megtelt rokonokkal, barátokkal és tisztelőkkel, az oltár pazarul volt díszítve virágokkal és a grófi díszhuszárok állottak sorfalat. Orgonaszó mellett vonult be a díszes násznép vendégsereg s ezt követőleg felhangzott az énekkar. Az esketést szép, megható és magasszárnyalatú beszéddel dr. *Pálffy* plébános celebrálta. A templom előtt két lovasrendőr tartotta fenn a rendet. Az esketés után a násznép a *Pannonia-szálloda* különtermében gyült össze lakomára, hol zeneszó mellett a legjobb hangulatban virradatig szórakoztak. A fiatal házaspár nászútra Bécsbe és onnan Olaszországba utazott.

Ügyvéd, az ügyvédeknek. Az ügyvédi kart általában rendkívül érdekelte dr. *Nyulászy* János előadása az új jelzálogi törvényről, az ezzel kapcsolatban kibocsátott rendeletekről és a törvény életbelépése óta kialakult joggyakorlatról, mert a kérdés százesztendős jogi formák megdöntését követeli és ma még küzd az egyes bíróságok külön-külön felfogásával. Érthető tehát, hogy a „Budai Ügyvédek Egyesülete" által e hó 16-án este a *Budai Klub* helyiségében tartott előadóülésre nemcsak a budai ügyvédek, hanem számos pesti ügyvéd is eljött és rendkívül figyelemmel hallgatta Nyulászy János fejtegetéseit, ismertetéseit és logikus következtetéseit. A tárgy oly nehéz, hogy ketté kellett osztani. Rövid pihenőt tartva folytatta előadását ez a nagytehetségű és kiváló képzettségű jogász, amit neki *Kozma* Jenő dr. elnök meleg szavakban meg is köszönt, kérve őt, hogy nagy tudásának tárházából gyakrabban merítsen számukra is ily tájékoztató és oktató előadást. Kevés kivétellel az egész társaság résztvett az előadást követő társasvacsorán és részesítette több ízben meleg ovációban az illusztris előadót, akit elsőnek *Kozma* Jenő köszöntött fel, mint elnök. Utána *Zboray* Gyula ügyvezető-alelnök köszöntötte *Kövess* Bélát, a vendégek közül pedig *Gerlóczy* Endre Kozma Jenőt. *Pajor* Rezső társelnök üdvözölte a vendégeket, amit *Medvigy* Gábor azzal viszonzott, hogy viszont köszöntötte a vendéglátó budai ügyvédeket. Az est sikerét *Bárczy* Boldizsár dr. háznagy ügybuzgó rendezése biztosította.

KIRÁLY-FÜRDŐ
Építtette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.
Budán, II., Fő-utca 84. szám.
45 fokos szénsavas nátron, szénsavas mészes, szénsavas kiesőtartalmu és magnéziumot tartalmazó hévviz
Köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fém mérgezés, máj-, lép-, vese-, hágyhólyagbántalmak, gyomorkurut és alhasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdő: férfiaknak . . . . reggel 5—1 óráig
nőknek hétköznap délután 2—7 óráig
!! IVÓ KURA !!

RÓMAI FÜRDŐ
ÓBUDA—AKVINKUM
KEDVES
KIRÁNDULÓHELY
TÉLEN IS
Kitünő konyha. — A források napi hozama 160.000 hektoliter rádioaktiv thermálviz
A szentendrei HÉV vasútnak, a MFTR hajóknak és az ÚJPESTI átkelő propellernek állomása

Poétalelkű ember, Melczner Jenő volt a borgazda e héten pénteken, 17-én a Pénteki Borgazdatársaságban és borgazdai üdvözletét megtoldotta egy értékes gyüjtemény ismertetésével, amelyen évek óta dolgozik és amellyel bizonyítani kívánja a magyar nép lelki finomságát, a durvaságok iránt való ellenszenvét és az erkölcstelenség kerülését úgy a nótáiban, mint a közmondásaiban és szólásformáiban. Talán száznál több idézettel bizonyította, hogy még a kétértelműségeket is oly ügyesen és szellemesen takargatja maga a nép, hogy már ezzel is bizonyságot tesz a nyugati népektől való különbségéről és egészen más világból fakadó erkölcsi érzéséről. Az előadónak kedves ünnepeltetésben volt része s az ő kedvéért éjfélutánig együtt maradt ez az illusztris víziváros társaság, amelynek kedves mulatságát azzal fejezte be *Vladár* Tivadar dr., hogy zongorához ülve, a szép tót nóták egész sorát énekelte el.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

Az Óbudai Hegyvidéki Szövetség január 15-én, szerdán este tartotta választmányi ülését a Timár-utcai mezőgazdasági iskolában, amelyen *Szilágyi* Károly vezérigazgató elnöklete alatt a választmány összes tagjai résztvettek. Ülés előtt *Mahács* Mátyás mezőgazdasági iskolai tanár a *kerti szamócák* fajairól és termesztéséről tartott tanulságos előadást, melyet a jelenlevő hegyvidékiek hálás figyelemmel hallgattak végig.

PHILADELPHIA kávéházban a melegvízfűtés egyenlő kellemesen temperálja az egész kávéházat központi szellőztetővel.

GUMMI harisnyák, fűzők, gyógyhaskötők, női egészségügyi cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása
Hungária Kötszergyár R.-T. fiókja
Buda, I., Krisztina-tér 3. sz.

PROF. JUNKERS GÁZFÜRDŐKÁLYHÁI
A LEGJOBB ÉS LEGMEGBIZHATÓBB VILÁGHIRŰ MELEGVIZTERMELŐ-KÉSZÜLÉKEK
*
Mindenütt kaphatók!

ÉHGYOMORRA
naponkint igyék egy pohár
KRISTÁLY
VIZET!

A Rózsadomb
kávéháza és étterme

Egy lépéssel ismét közelebb jött a világvároshoz a Rózsadomb és gazdagabb lett Buda egy — szinte látványosságszámba menő — intím, barátságos helyiséggel most, hogy megnyilt a *Rózsadomb kávéház* és étterem a gróf Majláth-féle szállodabérháznak a Statisztikára néző főfrontján. A tulajdonos, *Lakatos* József, nem kímélte a költséget és kiváló szakemberek, ipari mesterek közreműködésével teremtette meg már ma is erősen látogatott helyiségét.

Bodon Károly iparművénz-tanár tervezte az interiört s olyat alkotott, ami megérdemel minden dícséretet. Bebizonyította, hogy a kávéháznak nem kell okvetlenül sablonosnak lennie. Nem a rengeteg tükör, a dús aranyozás, a túlságosan ragyogó csillárok, a megszokott kávéházi dívánok és Thonet-székek adják meg a karaktert, hanem az összbenyomás intímitása és diszkrét, minden rikító hatást kerülő mivolta. Hogy pedig ez a célt elérte, abban a sikernek nem kis része illeti meg azokat a cégeket, amelyek Bodon tanár elképzelését teljes egészében valóraváltották.

Régi, közismert budai cég, *Czeisel és Elischer* (II., Keleti Károly-u. 8), végezte az összes festő és aranyozó munkákat a tőle megszokott nagyszerű kivitelben. A cég különben lakások tapétázását is vállalja és a legmodernebb tapétaminták óriási raktárával rendelkezik.

A finom kivitelű székek, kiszolgálóasztalok stb. bútorok a *Szék- és Faárugyár Rt.* műhelyeiben (X., Kőbányai-út 40/a.), készültek, amely vállalat húszéves fennállása alatt első helyre küzdötte fel magát a műbútor, parkett és különösen székek specialistájaként. Nagy érdeme van e téren *Jauernik* István igazgatónak, aki tízéves külföldi tapasztalatait értékesítette a gyár felvirágoztatása érdekében.

A csillárokat az *Elektra Csillár- és Fémárugyár* (VII., Dob-u. 42.), szállította. Világítás és stílus dolgában elsőrangú és dacára annak, hogy megközelíti a barokk-stílust, a világítótesteknél szem előtt tartotta a modern irányzatot. A főváros e legnagyob csillárüzeme a legegyszerűbbtől a legdíszesebb kivitelig mindennemű világítótestet gyárt.

A kávéház és étterem összes jég- és géphűtéses jégszekrényeit, a sör- és borkimérőkészüléket, fagylalthűtőt és mosogatókat az 54 éve fennálló *Breitner Bernát* cég (VI., Király-u. 36, tel. 122—01), készítette, elsőrangú munkát produkálva. Olvasóink figyelmét felhívjuk a cég elsőrendű háztartási jégszekrényeire.

Az 1865 óta fennálló *Geittner és Rausch* cég (VI., Andrássy-út 18), készítette a linóleum padlóburkolatot, mely teljesen hézagmentes és nagyon könnyen tisztítható lévén, abszolút higiénikus és pormentes. Ily burkolattal látta el a cég a szállodabérház folyosóit is, kb. 900 négyzetméter területen.

A garderobe és fűtőtest összes bronzmunkáit, azok megszerkesztését és felszerelését *Zugschwert* Béla húsz éve fennálló bronzműves üzeme (VIII., Főherceg Sándor-u. 30/a.) végezte a legteljesebb megelégedésre.

Közgazdasági Napló

Szerkeszti: SZÁSZHALMI JÓZSEF

* **Védekeznek a kisrészvényesek.** Az *Országos Magyar Részvényes Egyesület* megalakult azzal a céllal, hogy a közgazdasági élet mai vergődése között oltalmába vegye a részvényesek jogait. Az alapítási tevékenység csaknem teljesen megszünt, a részvényesek pedig sokat vesztettek, mert egy rövid év leforgása alatt körülbelül 600 millió pengő morzsolódott le a magyar részvénytőke értékéből. A magyar részvénytulajdonosok közömbössége szinte csodálatos volt, — nem gondoltak arra, hogy tömörülés révén anyagi érdekeiket megvédjék, társadalmi egyesülést szervezzenek, pedig a német „Actions Verein"-ek, az angol „Action Union"-ok eredményes tevékenysége jó példát szolgáltatott. Az új egyesület célja a részvényesek érdekeinek, jogainak védelmezése. — Működése elé várakozással tekint az egész magyar társadalom. Az egyesület tisztikara és vezetősége a következőképpen alakult: Elnök: *Strausz* István dr., a legfelsőbb számvevőszék ny. elnöke, országgyűlési képviselő. Társelnökök: *Josipovich* Géza v. b. t. t., ny. miniszter, *Nikolics* Radivoj altábornagy, *Rassay* Károly dr., ny. államtitkár, országgyűlési képviselő, *Milassin* Kálmán dr., ny. kir. főügyészhelyettes, *Szabó* György dr. kir. hadbíró-ezredes, *Bayer* Antal kir. kormányfőtanácsos, gyógyszerész. Alelnökök: *Dabis* Antal dr. ny. kúriai bíró, *Farkas* József ny. miniszteri tanácsos, *Török* Sándor gyógyszerész, *Ullmann* József ékszerész. Jogtanácsos: *Török* Sándor dr. Főtitkár: *Faragó* Sámuel dr. Titkár: *Orbán* Sándor dr. Ellenőrök: *Földváry* Alfréd, ny. legf. számvevősz. osztálytanácsos, *Ungár* Miklós szállítóvállalat-tulajdonos. Háznagy: *Uprimny* Antal gépgyáros. Az igazgatótanácsba kerültek: *Gaál* Gaszton nagybirtokos, országgyűlési képviselő, *Bergmann* Ágoston ezredes, *Ledermann* Mór tőv. törvényhatósági bizottsági tag, nagykereskedő, *Halápy* Oszkár földbirtokos, *Fried* Samu dr. orvos, *Baum* Mór nagykereskedő, *Károly* Ignác háztulajdonos, *Rózsa* Mór szőrmenagy. kereskedő, *Herskovits* Ignác részvénytársasági igazgató, *Fischer* Tibor mérnök, *Wersetz* Márton mérnök, *Garai* Géza szállítóvállalat-tulajdonos, stb. stb. Az évi tagdíjat az alakuló közgyűlés 8.— pengőben állapította meg és megbízta az egyesület jogtanácsosát, *Török* Sándor dr.-t, hogy az irodájához (VI., Andrássy-út 13. sz.) forduló érdeklődőket a szükséges felvilágosításokkal lássa el.

* **Krausz Simon** külföldi tőkésekkel folytatott tárgyalásokat néhány héttel ezelőtt Zürichben, majd Berlinben és ismét meg akarja kezdeni tevékenységét a budapesti tőzsdén. A mai igen alacsony részvényárfolyamok mellett Krausznak és külföldi üzletbarátainak az a terve, hogy nem egyes vállalatok részvénypakettjeinek felvásárlására létesítenek Investement Trustot, hanem megfelelő tőkével jólmenő, kellően megalapozott vállalatok részvénymajoritását szerzik meg.

* **A Magyar Tisztviselők Takarékpénztára** már publikálta mérlegét és közgyűlését január 31-ére össze is hívta. A takarékpénztár fejlődését bizonyítja, hogy a betétlálomány jóval felülhaladja az *5 millió pengőt.* és december 31-én 680.000 pengő készpénze volt, míg a többi tőkéjét köztisztviselőknél helyezi ki kölcsönök formájában. Kihelyezései így is túlhaladták az 5 millió pengőt. A takarékpénztár kereken *200.000 P tiszta nyereséget* ért el.

* **A Goldberger Sam. F. és Fiai Rt.** fonódáját, valamint szövődéjét 1922-ben és 1925-ben tekintettel az akkori pénzügyi és nemzetközi helyzetre, külföldi részvénytársaság formájában létesítette. Mivel a nemzetközi szempontok ma már teljesen közömbössé váltak, az igazgatóság elhatározta a két részvénytársaság beolvasztását az anyavállalatba. Ebben az értelemben a *Weberei und Spinnerei (Wespag),* valamint a *Hungarian Spinning Co.* összes vagyontárgyait és terheit telekkönyvileg a Goldberger F. és Fiai Rt. számlájára írják.

* **Az Ofa** eladta a British European Timber Trustnak a Niederösterreichische Holzindustrie részvénypaketjét. Az eladási árból az Ofa kifizette mérlegében szereplő összes tartozásait. Az utolsó üzletévben az Ofa 1.1 millió köbméter faanyagot adott el és forgalma túlhaladta a 35 millió svájci frankot.

* **Az Országos Szeszértékesítő Rt.** január 29-én tartja évi rendes közgyűlését. A most publikált mérleg lényegében megegyezik azzal, amelyet a megelőző üzletévben hozott nyilvánosságra a szeszkartell. A közgyűlésen az igazgatóságot fogják kiegészíteni. Az elhunyt dr. Króh Hugó igazgató helyére az egyesület új igazgatóját, *Rédly* Gyulát, fogják beválasztani.

* **Magyar Jutaipar Rt.** vezetősége, midőn a Hazai Textilipar Rt.-ot átvette, elhatározta, hogy a szegedi gyártelep jutafonódáját ki fogja bővíteni és már meg is kezdte a bővítéshez szükséges orsók, illetve egy szisztéma felszerelését. A vállalat üzleti kilátásai teljesen kielégítőek, mert megrendelésekkel nagy mértékben el van látva.

* **Az Atlantica ügye.** Ismeretes, hogy az Atlantica a P. K. útján hárommillió pengő kölcsönt kapott, amelyet részben adósságai rendezésére, részben üzemeinek továbbvitelére igényelt. A vezetőség reméli, hogy január 30-ig sikerül a tervbevett tranzakciókat lebonyolítani. Ez a feltevés alaposnak látszik, mert a részvények árfolyama az októberi 5.50-es nivóról 13.50 pengőre emelkedett.

* **A Magyar-Hollandi Bank Rt.** igazgatósága elhatározta, hogy 300.000 pengőt kitevő alaptőkéjét 500.000 pengőre emeli fel. A bank alaptőkeemelése szerves folyamata az általa tervszerűen elért fejlődésnek. A kibocsátandó új részvényekre a régi részvényeseknek elővételi joguk van, akik minden régi három darab részvény alapján két darab új részvényt vehetnek át.

* **Bush Forgalmi Rt.** január 8-án tartotta Vágujhelyi Hoffmann Ottó elnöklete alatt alakuló közgyűlését. A társaság fő üzleti célja az amerikai áruforgalom lebonyolítása. A társaság első igazgatósága a következőkből áll: Vágujhelyi *Hoffmann* Ottó elnök, dr. *Matheusche* Hermann udv. tanácsos (Lassen & Co. Zürich) és *Ozanich* Ferenc, az Intercontinentale vezérigazgatója.

* **A Törekvés Takarékpénztár Rt.** január hó 22-én délután 4 órakor tartja 8-ik évi rendes közgyűlését. A zárszámadások szerint a Törekvés igen szép üzleti eredményt ért el, amennyiben 500.000 pengő részvénytőke mellett 71.400 pengő 24 fillér tiszta nyereséget mutat fel.

* **A Nemzetközi Gépkereskedelmi Rt.** január 15-én tartotta meg az Angol-Magyar Bank üléstermében *Fleissig* Sándor elnöklete alatt évi rendes közgyűlését, mely az „A" és „B" sorozatú elsőbbségi részvények osztalékát az alapszabályszerű 7 százalék, illetve 7 és félszázalékban, a törzsrészvények osztalékát pedig darabonként 5 pengőben (10 százalék) állapította meg. Az osztalék január 18-ától kezdődőleg fog kifizettetni, még pedig Budapesten: az Angol-Magyar Bank pénztáránál, Bécsben: a Reitler & Co. bankcégnél, Londonban: a British Overseas Bank Ltd.-nél és a Helbert, Wagg & Co. Ltd. bankcégnél, Amsterdamban: a Labouchere & Co. bankcégnél, Zürichben: a Schweizerische Bankgesellschaftnál, Newyorkban: az Irving Trust Company-nél. A közgyűlés *Tóth* Jenő dr. földművelésügyi államtitkárt az igazgatóság új tagjává választotta meg.

Laptulajdonos: VIRAÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Viraág Béla.

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Bpest V, Ügynök-u. 8. — (Nyomdaigazgató: Linzer M.) —

BUDAPESTI DIETIKUS TÁPLALKOZÁSHOZ
szükséges a KÉTSZERSÜLT vagy GRAHAMKENYÉR
GYÓGYFORRÁS KÉTSZERSÜLT
és GRAHAMKENYÉR tápszercikk gyártmányaim gyomorbetegeknek, gyengélkedőknek és gyermekeknek is egyaránt ízletes, tápláló és könnyen emészthető tápszerek. — Tejbe, kávéba, teába mártva, vajjal megkenve, vagy húsételekhez elsőrendű, ízletes és omlós. Neves orvosok ajánlják. *Felesleges pénzkidobás tehát, a drága, Karlsbadból importált kétszersült fogyasztani, amikor a magyargyártmányú kétszersült minőségben a külföldi gyártmánnyal legalább is egyenrangú, árban pedig 40 százalékkal olcsóbb.*
Gyártja: NEUMANN BÉLA
ezüstkoszorús sütőmester tápszergyára üzeme
Budapest, II, Margit-körút 16 — Telefon: A. 512-26
VISZONTELADÓKNAK ÁRENGEDMÉNY!
Az 1926. évi nemzetközi embervédelmi kiállításon Budapesten, aranyéremmel; az 1926. évi kézműipari tárlaton aranyéremmel; a n agyar országos iparegyesület díszoklevelével és ezüst érmével kitüntetve. — FIÓKLERAKATOK: Noszlopi Tivadar, VI, Szív-u. 13, Noszlopi Dezső, VIII, Népszínház-u. 51

RÓZSADOMBI VIRÁG- ÉS TÁJKERTÉSZET
Budapest, II. ker., Szemlőhegy-utca 23. sz.
Telefon: Aut. 529-70.
TÁJKERTÉSZET: *Vállalja díszkertek, parkirozások, ablakdíszítések és villakertek tervezését és évi gondozását.*
VIRÁGKERTÉSZET: *Szállít egész éven át vágott és cserepes virágokat, csokrot, virágkosarat, dísznövényeket, palántákat és dugványokat.*

Takarékbetéteknek
kényelmesebb gyüjtése céljából takaréklapokat bocsát a felek rendelkezésére. Könyvecskékre elhelyezett betétek és folyószámlára elhelyezett összegek után
7¼ százalék kamatot fizet
míg a 3 vagy 6 hónapra lekötött betétek után magasabb kamatot térít a
Budai Általános Takarékpénztár rt.
Budán, II., Fő-utca 9
Pénztári órák: 9—3-ig.
Telefon: Aut. 524-00. Váltóüzlet és tőzsdeosztály: Aut. 524-35. Tőzsdekirendeltség: V., Szabadság-tér 17. Telefon: J. 902-88.

TROPOVIT
UTÓLÉRHETETLEN TÁPÉRTÉKŰ, POMPÁS IZŰ
GYÜMÖLCSKÉTSZERSÜLT
Minden diétában nélkülözhetetlen
Gyártja: RUZICSKA sütemény-éskenyérgyár
II., HORVÁT-U. 29. SZ.

BÚTORASZTALOSTÓL:
háló 300-tól, ebédlő 440-től, uriszoba 450-től, saját készítményű kárpitosbútorok. Részletre is. 100 pengős havi törlesztésnél kamatmentesség.
MÜLLER LAJOS
„Margit" fióküzlet: II., Margit-körut 54 Tel.: Aut. 558—81.
Főüzlet: VII., Dohány-utca 37.
70 éves cég Tel. J. 373-18. 70 éves cég

CSIRSZKA
KONRÁD ÉTTERMEI
a Császárfürdőben
III, Zsigmond-u. 31
KÜLÖNTEREM
esküvők, társaságok és egyesületek számára
TELEFON: A. 512-95

GÖTZ ANTAL
parkettvállalkozó, asztalosmester
BUDÁN, I., BORS-UTCA 24
Telefonszám: Automata 507—34

FÉNYKÉP Remek felvételek műtermen kívül is
II, Fő-utca 18. sz. BLAHOS Rudolf

Szíjgyártó, nyerges és bőröndös
megbízható, régi üzlet
FLIEGER, II, Fő-utca 10.

FRISS VIRAGOK! SZOLID ÁRAK! Telefon: A. 537-87
LOHR IRMA utóda
NAGY IMRE LÁSZLÓ
udvari szállító
II, Fő-utca 1

GUNDEL ÉTTERMEIBEN
a szent Gellért Szállóban nagysikerű amerikai turnéjáról hazaérkezett
IFJ. BERKES BÉLA MUZSIKAL
Városligeti intim étterme ismét megnyilt. Tavaszi speciális inyenc falataival várja régi kedves vendégeit

ZLAMÁL

széget ajánlom legjobban
Varrógép, kerékpár, gramophon raktár.
Megbízható javítómühely.
Budán, I, Krisstina-körút 151.

CIPŐT ízléses divatosat a legjobb minőségben készít első-rangú mester PETRÓ
II. kerület, Zsigmond utca 5. szám

HALWA
SÁNDOR — PUSKAMÜVES
Budán: I., Szt. János-tér 4. Tel.: 507—37. — Állami díszoklevél — Ezüstkoszorús mester — Nagy aranyéremmel kitüntetve.
Vadászfegyverek, fegyverjavítások, sportcikkek, cserkészfelszerelések

LAKOS LAJOS
Takaréktűzhelygyár R.T.
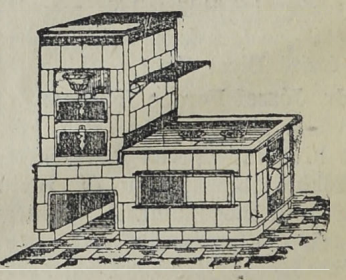
Budapest
V., Kalona József-utca 3
Telefon: 223—93
Iroda és mintaraktár:
IV., Veress Pálné-utca 8
Telefon: 837—24

HUNGÁRIA
GYÓGYFORRÁS
Budán, az Erzsébet-hídnál
Szénsavval telítve:
HARMAT-VÍZ!
Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-híd budai hídfőjénél épült modern ivócsarnokban. Radioactiv hatásu lithiumos és calciumhydrocarbonátos gyógyvíz.
IVÓ-KÚRA
Keserűsó-kúra. Javasolva vesebántalmak, gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság és vérszegénység ellen. Poharankint 8 f., Karlsbadi sóval 10 f.
Nyitva reggel 7 órától este 6 óráig.
TELEFON: AUTOMATA 530-03.

RAVASZ CUKRÁSZ SZALON BELSŐTERME
ELŐKELŐ, INTIM, CSALÁDIAS HELY ELISMERTEN JÓ KÁVÉ ÉS SÜTEMÉNY
I, KRISZTINA-KÖRÚT 75. T.: A. 502-34

Ó-Buda-Ujlaki Takarékpénztár
Részvény Társaság
Budapest, III. ker. Lajos ucca 148 szám.
Telefon: Automata 624—57.
Betéteket elfogad könyvecskékre is folyószámlákra a legmagasabb kamatozás mellett. Kölcsönöket folyósit váltóra, folyószámlákra, értékpapirokra a legelőnyösebb feltételek mellett

TEA
KÖZVETLEN BEHOZATAL HOLLAND-INDIÁBÓL, a terme ő ¼ és ½ kg. os eredeti csomagolásában és ládákban —
Nagyban és kicsinyben
BOZÓ gyógytár,
I., Alkotás-utca 34. sz.

ORSZÁGOS MAGYAR TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT
PALACK TEJ

Egészségügyi berendezések, csövek
Műszaki cikkek, fémgyártás
VI., Liszt Ferenc-tér 4. Telefon: 222—67
Hubert és Tsa B.T.

Budai Napló

XXVII. évfolyam. 982. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **24** pengő, félévre **12** pengő. Egy szám **50** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca **24**. Délután 5—7-ig. Telefon: 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **40** fillér. 20 mm. magas hirdetés **8** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1930 január 26.

Tehát a Tabán

nagy kérdése is sorra került végre. Megokolt, hogy a Szabadpolgári Kör igyekszik ezt a kérdést ébrentartani, mert okosan és jogosan ez a Kör volt az, amely a Tabán kisajátítását és lebontását sürgette s így sürgetnie kell a felépítést is. Talán nem a legszerencsésebben kezdte. Az elkedvetlenítés nem a legcélravezetőbb út. Taktikának jobb lett volna, előbb megszólaltatni a hivatalos és félhivatalos tényezőket és azután jönni a kritikával. De nem lett volna szabad a Tabánt tisztán mint fürdőügyi kérdést beállítani, mert nem az. Buda fürdőváros nemzeti nagy elgondolásának csak az egyik és bizonyára a kisebbik része. A fürdőváros az Erzsébet sósfürdő és a keserűvízforrásoknál kezdődik délen és a Római-fürdőnél végződik. Egyik stációja a Tabán.

Volt a Tabánnak grandiózusabb megoldása is, amikor a nagyobb koncepciójú emberek a királyi palota háttterébe akarták felépíteni az egész régi Nagy-Magyarországot. Az volt a cél, hogy a kormány és a főváros hívja fel az akkori Magyarország minden törvényhatóságát, hogy Magyarország térképének elrendezése alapján építse meg minden törvényhatóság itt a maga székházát, amelyben lakást kapott volna az illető megye vagy város vezetősége budapesti tartózkodása idején, azután valahol a felsőbb emeleten ingyen lakás állott volna rendelkezésre a törvényhatóság szegény, de kiváló diákjai számára. A földszinten árulták volna a törvényhatóság területén dívó különlegességet akár élelmiszerben, akár iparcikkben és a kapuban őrt állott volna annak a vidéknek nemzeti viseletében a portás. Egész Magyarország itt állott volna a királyi palota kerete gyanánt és még Trianon ellen is bizonyítékot szolgáltatott volna. Másfél évtizedes elgondolás ez, de mert nem született a városházán, nem is kelthetett ott visszhangot. Elmúlt.

Budapest alpolgármestere elég szigorú hangon tiltakozott ellene, hogy a Tabán szabályozása címén a fürdőkórház lehetetlen elhelyezését lehessen propagálni és az egész előadásból csak a Gellérthegyre vezető, a városházán már gyakran megvitatott, a Horgony-utca és a Hadnagy-utcán át vezető szerpentinszerű utat fogadta el szívesen. A Lánchidat már nem lehet lebontani, még ha rossz helyre épült is, — az Alagutat sem lehet betömni, bár sötét és piszkos — a Margithíd sem tolható délfelé háromszáz méterrel s — a Népszínház-utcának a Bazilikáig való meghosszabbítása utópisztikus álom.

A közmunkatanács régi terveibe belekötni ma, a megváltozott közlekedési viszonyok mellett, — nem nehéz, de nem is hálás dolog, mert azok a tervek nagy gonddal készültek és értékesek, a Tabán szabályozásának alapjául pedig elfogadták.

A Tabán rendezésére nincs elegendő pénze a városnak és azt a völgykatlant csak azzal a pénzzel tudja majd rendezni, ha fölépítik az Attila-körút és a tabáni új körút közötti házsort. De minél később rendezik a felső részeket, annál szebben rendezik majd, de erről a Tabán rendezése címén tartott előadáson alig esett szó.

A Gellérthegy északi lábánál fakadó gyógyforrások, amelyek pokoli látványossággal kavarognak a sziklás barlangokban és e hévizekhez tartozó környéknek rendezésére *Rípka Ferenc* főpolgármesternek van életrevaló terve. Részletei még nem kerültek a nyilvánosság elé, de a Tabán rendezésének kérdése ott kezdődik el majd tulajdonképpen, amikor ideális elgondolásban, reális alapon azok bontják ki terveiket, akik azok megoldására hivatottak. A mai kor, a mai rendszer még mindig csak bont, de nem épít.

Dubonai Pál.

Affektált faszeretet. A Városmajor parkjáról réges-régen és igen sokszor megírtuk, hogy addig, amíg az abnormisan sűrűn ültetett fák között a megázott talaj nem tud felszáradni, mert nem érheti a napsugár, — addig a Városmajor nem üdülőhelye lesz az emberiségnek, hanem malária veszedelme a gyermekeknek. Mert fürdőváros akarunk-e lenni, vagy nem. Köszöni szépen az a beteg, aki a reumájából szerencsésen felgyógyult, itt Budán, de a Városmajorban olyan mocsárlázt szerez, hogy attól rázza a hideg holtáig. Hiába csatornázzák a Városmajort, hiába töltögetik kanalankint rá a földet, — *a Városmajornak napsugár kell.* És most, amikor végre jobb belátásra jutott a parkokra felügyelő ügyosztály és megengedte a székesfőváros kertészeti hivatalának, hogy a Városmajor túlsűrűn ültetett fasorait és erdős részleteit a szükséghez mérten ritkítsa és a fagyöngyöt termő, száz évnél is idősebb, régen korhadó, már csak itt-ott zöldelő fáit is kivágja, — mindig akad olyan egyoldalú okoskodó ember, aki affektált szeretettel védi azokat a fákat, amelyek betegséggel fenyegetik a gyermekeit, gátolják a többi fát a növésben és gátolják a napsugarat, hogy felszárítsa ezt a mélységes mélyen átfertőzött, rothadó, penészedő talajt. Szitkozódva, fenyegetőzve állanak vitába ezek a jó urak a fákat kivágó munkásokkal és bolsevista módon szidják a hatóságot akkor, amikor ott mindenki azt a szent kötelességét teljesíti, amellyel embertársainak és Buda fürdővárosnak tartozik.

A közélet tövise. Azt mondják, hogy nincsen rózsa tövis nélkül és ha a közéleti szereplés néha rózsásnak is mondható, ezek a rózsák nincsenek arányban a velejáró tövisekkel. Főleg ilyen lerombolt gazdasági viszonyok mellett, amikor minden ember életpályát akar cserélni, abban a hitben, hogy talán a másikon boldogul. Amikor a család minden tagjának munkát kellene vállalnia, hogy valahogy megéljen, de munka sehol sem kapható. Ilyenkor aztán mindenkinek eszébe jut, hogy valamikor réges-régen aláírt egy ajánlási ívet, vagy hogy ott volt az „egyletben", amikor a közéleti férfiút elnöknek megválasztották. Már ez is elegendő jogcím ahhoz, hogy a jó ember elmenjen ama bizonyos közéleti férfiúhoz és a protekcióját kérje fia, lánya, menye, huga, sógora és minden pereputtya számára. Amíg ezek a kérelmek szórványosak voltak, addig dr. *Kozma* Jenő országgyűlési képviselő az ügyvédi irodájában fogadta ezeket a feleket, akiknek száma az idők folyamán azonban rendkívül felszaporodott, úgy, hogy kénytelen volt ezt a fogadó napját áttenni a *Budai Polgári Körbe,* ahol *pénteken* két terem állott rendelkezésére, amely helyiség azonban rövid időn belül *szintén szűknek bizonyult.* Ezen a bajon viszont úgy segítettek, hogy most már nemcsak pénteken, hanem kedden is fogad. Valami különös emberszeretet, valami veleszületett gyöngédség az emberi bajok iránt kell hozzá, hogy ennek a százféle embernek százféle bajával valaki oly kitartó türelemmel és odaadással tudjon foglalkozni, mint ahogy azt Kozma Jenő teszi. Külön irodát tart e célra, ahol a sok mindenféle kérdést kezelik, iktatják, szortálják, ahol leveleznek, adatokat gyüjtenek, bizonyítványokat szereznek be és visznek minden ügyet a maga útján előre, lehetőleg mindig eredménnyel. Illusztrálja ezt a munkát, hogy a legutóbbi fogadónapon *száztizenhatan* fordultak különböző ügyekben Kozma Jenőhöz és kérték pártfogását. Még végighallgatni is kínos. Neki pedig mindenkihez van biztató szava, mindenki számára van tanácsa, minden ügyet a magáévá tesz és keresi a hozzávaló megoldást. Aki csak nézi is ezt a nyüzsgést, zsibong tőle a feje és különös tréning kell hozzá, hogy valaki meg is birkózzék vele. A legkülönösebb, hogy Kozma Jenő dr. képviselőt nem az ügyek sokfélesége, halmozódása fárasztja el, hanem az emberi nyomorúság sok, sötét színben való megnyilatkozása van rá elszomorító hatással és gyakran megtörténik, hogy ilyen napokon elkerüli régi, vidám társaságát, ahol szívesen töltött mindig egy-egy órát, mert túlságosan a szívébe markolt a sokféle nyomorúság. Ilyenkor hazahajtat, hogy családi körében keressen megnyugvást.

A Várszínház kérdése

Írta: CHRISTIÁN REZSŐ dr.

A budai Várszínházban évek óta nem játszanak. Színháznak, úgy mondják, nem rentábilis. Rossz helyen fekszik, kevés közönséget tud befogadni, a magasabb helyárakat a közönség meg nem fizetné, inkább olcsóbb pesti színházba jár. Sok rezsi kevés bevétel, — deficit és csőd. Igy hát nem játszik a Várszínház; — „bánkódik, mint a puszta vár" és várja a nagy csodát, hogy ismét életre keltsék.

Közben néha-néha rá is gondolnak az illetékesek és a nem-illetékesek is. Egyszer múzeumnak szánják, máskor templomnak kérik ezt az elátkozott kastélynak indult ódon, sárga épületet. Csak arra nem gondolnak, hogy *miként* lehetne belőle ismét táblás házzal játszó teátrumot csinálni.

Azzal legyünk tisztában, hogy *pesti kaptafára nem szabad játéktervét szabnunk.* Budára és még hozzá a Várba, nem azért jönnek az emberek, hogy itt azt, amit pesti kőszínházban is játszanak, kisebbített kiadásában Budán is megnézzék. A Várszínháznak tehát valami *különlegest* kell nyujtani, ha azt akarja, hogy a pesti kőszínházak mellett és ellenére is boldoguljon.

Mi lehetne ez a különlegesség, amely magasabb helyárak mellett is még a Várba vonzaná nemcsak Buda, de Pest közönségét is?

A válasz nem oly könnyű, főleg amikor a gazda, sőt igen sok gazda nélkül kell a számadást megcsinálni.

Számításba jöhetnének oly kisebb színdarabok és operák, amelyek kevés rezsivel előadhatók, de oly magas művészi belső értékkel bírnak, hogy Budapest műértő közönségének színejava azokat minden áron megnézné és napról-napra megtöltené a színház nézőterét. *Színművészeti falatozó,* — talán ez lehetne a jelige.

De másra is gondolhatunk. Legyen a Várszínház az a színház, amelyben a beérkezettek időnként egy-egy új színdarabjukat *bemutatják* ennek a műértő közönségnek. Hány írónk van, aki Budán lakik, Budán él, a budai levegőben és csöndben írja darabjait. És ezeknek ne legyen kedves Buda akkor is, amikor arról van szó, hogy a régi, híres budai teátrum kedvéért egy kis áldozatot hozzanak? Noblesse oblige!

Vajjon ha egy Bethlen Margit grófnő, egy Herczeg Ferenc, egy Hubay Jenő, — hogy másokat ne is említsünk, — azt mondaná, hogy írtam egy darabot isteni ihlettel, amely a Várszínház keretébe beleillik és azt ott is fogom bemutatni, — vajjon nem volna-e a Várszínházban heteken át táblás ház?

A Várszínház tehát ilyen falatozó és bemutató színházként megállaná a helyét a pesti kőszínházak mellett és ellenére is, mert valami különlegest, valami *különlegesen budait* nyujtana, — a műértőknek örökbecsű csemegéket és primőröket, a beérkezetteknek pedig azt az intím és mással nem pótolható keretet, amelyet ma Budapesten már csak a Várszínház tudna nyujtani.

A Várszínház problémája mindenképpen érdekes. Ideje volna, hogy *Buda társadalma* foglalkozzék vele, mert erős budai társadalmi megmozdulás nélkül a Várszínház ügyét megoldani nem lehet.

Ma nemcsak sikló jár a Várba, de autobusz is. Az Alagúton és a Lánchídon át autobuszok száguldanak. *A budai Vár megszünt kültelek lenni* és bekapcsolódott szervesen a székesfőváros forgalmába.

Talán legcélszerűbb volna, ha *a Hollós Mátyás Társaság,* a budai írók, művészek és tudósok nagyrahivatott egyesülete felkarolná a Várszínház ügyét és a többi budai társaskörrel karöltve kidolgozna és propagálna egy oly életrevaló tervezetet, amelynek megvalósításával a Vár és vele Buda visszakapná régi, híres teátrumát, ezt az *elveszett értéket,* a réginél is értékesebb keretben és tartalommal.

Az 1936-os budai világünnepre játszania kell a Várszínháznak; benne kell, hogy lezajlódjék az ünnepségek egy része, színpadján kell megelevenedni az elmult kor lelkivilágának magyar írók elképzelésében, szavában és zenéjében.

Elfalazott kilátások. Valahányszor szó esett a *Várról,* mindannyiszor hangoztattuk, hogy ez Budapesten *a legnehezebb kérdés.* Most patrónusa akadt *Rakovszky* Iván személyében, aki mint a Közmunka Tanács elnöke, *hivatott őre a Várnak.* Akik előtte avatatlan kézzel hozzányultak a várbeli kérdésekhez, balkézzel nyultak hozzá. Idegeneknek tűnik föl, hogy a *Levéltárnak,* bent a Várban, nincsen semmiféle látóképe. A Bécsikapu-tér sokkal kisebb ahhoz, a *Fortuna-utcát* pedig, mely az *Iskola-térről nyitna perspektívát* a főhomlokzat felé — *elfalazták.* Az elég széles Fortuna-utcába csaknem a közepére építettek bele egy iskolát, amelyet egy jobbízlésű utókor kénytelen lesz lebontani. Más városokban, — ha véletlenül óceska házakat bontanak le, hogy azok helyére újakat építsenek és e bontás következtében, valami újszerű szép látkép adódik — már az új kilátás kedvéért is, megszerzi a város a lebontott területet és utcát nyit annak helyén, hogy a felfedezett látképet megmentse. Nálunk a meglévőt is elfalazzák.

Gyöngyélet Kelenföldön

Buda Alsóvárosi Egyesület ülése

Nincs csatorna, nincs út, nincs fa

Népes ülésre jöttek össze a Kelenföld polgárai, hogy a maguk ügyes-bajos dolgait megvitassák és megkeressék azokat a módokat, amelyek kedvesebbé tennék életüket, tűrhetőbbé anyagi helyzetüket. Nagyrészt háztulajdonosok, de — ne értse félre senki — nem hatalmas bérpaloták tulajdonosai, hanem nagyobbrészt apró családiházak urai, amiket nehezen összekuporgatott garasokból építettek föl, abban a hitben, hogy ennek a világvárosnak minden intéző tényezője azon lesz, hogy életük során könnyítsen. Valamikor kedves reménységgel vásárolták telkeiket a kelenföldi nagy medencében, a Fehérvári-út mentén, a Sósfürdő környékén, mert emberi előrelátás szerint ez a gyönyörű sík és terjedelmes völgy van hivatva arra, hogy a pesti oldal külső részeinek nyomása alatt itt találjon elhelyezkedést a pesti belső városrészek dolgozó népe. Ezt az özönlést volt hivatva Budára átvezetni a Ferenc József- és a Boráros-téri híd. Okosan számítottak azok, akik ezen a vidéken szereztek telkeket és építették föl családi fészkeiket, mert már a Sósfürdő, a keserűvíz-források és a talajt mindenütt átitató glaubersós vizek ezt a síkságot predesztinálják keleten a kereskedelem és ipar, nyugaton pedig a fürdőügy számára. A Sashegy évezredek óta málló szikláinak törmeléke töltötte meg itt a Duna által kimosott völgyet és tette volna minden világvárosban az ígéret földjévé. Sajnos, nálunk a multban nem a város járt elől és irányította öntudatosan a fejlődést, hanem fordítva a városháza kullogott mindig a fejlődés nyomában.

A *Buda Alsóvárosi Egyesület* bármely választmányi ülését kellene végighallgatnia illetékes tényezőknek, hogy fogalmat alkossanak arról, milyen primitív, elmaradott viszonyok uralkodnak a Kelenföldön és hova jutnának, ha az Alsóvárosi Egyesület nem tartaná állandóan napirenden, nem sürgetné hétről hétre, napról napra, sőt talán óráról-órára, azoknak az egyszerű kérdéseknek a megoldását, amelyekről a belső részeken még csak sejtelme sincsen a rendezett városi viszonyok közt élő polgárságnak.

Az egyesület élén mint a csüggedő sereg lelkes zászlótartója jár biztos célkitűzéssel

BECSEY ANTAL

patinás alakja és nyomában, az ő lelkesedésén felbuzdulva, egész lelki energiáját harcba vetve *Gömöry* Győző, akiről a Kelenföldön fogják megmintázni a munka szobrát. Önfeláldozóan gázol a városház nagy aktagyárában *Sinkó* Pál alelnök és lelkesen végzi közmunkát jelentő kötelességét nemcsak minden tisztviselője az egyesületnek, hanem a tagok is. Szinte példátlan eset, hogy ilyen szerény anyagi körülmények között élő egyesület ezer pengőt meghaladó tőkével rendelkezzék.

A választmányi ülésre eljött minden ép kéz láb lévő tag és figyelemmel hallgatta az ülést megnyitó elnök, *Becsey* Antal szavait, aki szeretettel üdvözölte az egyesületet az újév alkalmából és az új tagokat is köztük *Horváth* Viktort, az új albertfalvai telek gondnokát. Évzáró ülésnek is nevezhetnénk ezt a választmányi ülést, — mondotta az elnök, — aki azután beszámolt a mult év eredményeiről, amely beszámolónak tengelye a HÉV-vel való küzdelem volt. Gömöry Győző ügyv. elnök köszönte meg az elnök üdvözlését, abban az erős hitben, hogy az 1930. év lesz a *siker éve.* Majd *Horváth* Viktor számolt be a HÉV ügyében tett eljárásokról. Az-

SZENT
GELLÉRT
GYÓGYFÜRDŐ
Vízgyógyintézet és napfürdő
Külön férfi és női osztály
A legmodernebb berendezés
Szakképzett személyzet

után sor került a csatornázás ügyére, amely sok panaszra adott okot főleg a ma meglévő házicsatornák építése és bekapcsolásának költségei miatt, ahogy ezt *Szentpétery* Gyula, dr. *Mikola* Géza, *Sinkó* Pál, *Samu* János, *Schopp* János, *Csizmazia* Lajos és *Dunckel* Albert által előadott panaszokból kitűnt. Főleg a *Szentpéter*-utca, a *Bornemissza*-utca, *Albert*-utca és *Kovásznay*-utca csatornáival van sok baj, amiket részben a szerencsétlen talajviszonyok, legfőbb részben a város pénzhiánya és nagyrészben az a komplikált bürokratikus rendszer okoz, amely sok jó tervnek a kerékkötője. Az egyik mélyenfekvő utcában a csatorna már oly magasan jár, hogy építését be kellett szüntetni. A másik utca folytatása erősen mélyedő talaj felé vezet, a harmadiknál nincs hova bekapcsolni a csatornát és végül mindenhol a vállalkozó iparosok túlhajtott követelései nehezítik a háztulajdonosok sorsát és a várvavárt csatornázás végleges befejezését.

Azután fölvetette az elnök a *Fehérvári-út fásításának* kérdését, amely azon múlik, hogy az út nincs két oldalt kiépítve és az építkezések tönkre teszik a fiatal fákat, pedig szükség volna, hogy legalább az egyik oldalát fásítsák, mert forró nyár idején árnyék nélkül kinlódnak haza ezen a hosszú, poros úton az emberek. Csakhogy a város inkább *ásít*, mint *fásít*. A fásítást sürgette *Bukács* Kálmán is.

Azután letárgyalták a tárgysorozat többi pontját. Elsősorban *Maga* József pénztáros, *Mikola* Géza dr. számvizsgáló számoltak el és be, akiknek Becsey Antal mondott köszönetet.

Azután megemlékezett *Szalay* Pál elhúnytáról, majd örvendetes bejelentéseket tett: *Maga* József rendőrfelügyelő-helyettes kitüntetést, a nagy Érdemkereszt V. oszt. kapta. Viszont *Tóth* József *Ilonka* leánya úgy a belföldi, mint a külföldi úszósport terén jelentékeny diadalt aratott. Ez alapon Tóth Ilonka ezidőszerint Magyarország női úszóbajnoka, aki leverte az osztrákokat és a bajorokat. Ezenkívül többízben egyéb diadalokat is aratott. Melegen megemlékezett arról, hogy *Erdélyi* Károly műegyetemi laboráns 35 évi szakadatlan szolgálatának betöltése alkalmából a vallás- és közoktatásügyi minisztertől elismerő okmányt kapott. Bejelentette, hogy ifj. *Mezei* Ferenc, aki elköltözött, kilépett, viszont azt is, hogy *Tribuszer* Béla pénzügyi könyvszakértő és *Horzsa* Miron mint új tagok léptek be az egyesületbe.

Szigethy Lajos vásárpénztári igazgató mondott ezután köszönetet bensőséges szavakkal Becsey Antalnak és Gömöry Győzőnek, aki még anyagilag is támogatja az egyesületet. Gömöry elhárította magától az ünneplést és *Becseyre* mutatott rá, aki az egyesület lelke és vezére. Majd *Füvessy* László mondott tréfásan induló, sok ügyes szójátékon át bukdácsoló beszédet, amelyben gyakori volt az ilyen kijelentés, hogy . . . mindenki tudja hogy a Dunától a Tiszáig a *Béga csatorna ért* és az Alsóváros most *bőg a csatornáért*. Egyenkint üdvözölte azután lelkes hazafias szavakkal az egyesület vezérkarát, kiérdemelve ezzel a népes választmányi ülés lelkes ovációját. Becsey Antal köszönte meg Füvessynek ezt a kedves, hazafias, igaz magyar beszédet és utalt a közte és a kerület között kifejlődött 27 esztendős kapcsolatra, mely őt intenzív munkára serkenti. Azután a gazdasági helyzetről mondott nagyszabású beszédet, melynek leromlását egyedül a gazdasági élet szigorúbb megszervezésével véli kivédhetőnek. Viraág Béla igyekezett még felhívni a figyelmet a Boráros-téri új híd tengelyében a Dobogó dombig tervezendő *kelenföldi sugár-útra*, mely a telekérték és fejlődés biztos alapját képezné. Majd *Gömöri* Győző ügyes fordulattal éltette *Becsey Antalnét* és végül *Bukács* Kálmán mondott köszönetet a szép estért és arra kérte a Budai Napló szerkesztőjét, hogy úgy mint eddig, ezentúl is szolgálja oda-adással a Kelenföld érdekeit.

56 ÉVE
MAUTHNER MAG
A LEGJOBB!
MAUTHNER ÖDÖN
magtermelő és magkereskedelmi rt. BUDAPEST
Központ:
VII., ROTTENBILLER-UTCA 33
Fióküzlet:
IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 4
(A Ferencrendiek templomával szemben)
Főárjegyzék, növényárjegyzék, őszi árjegyzék Ingyen és bérmentve.
TELEFON: JÓZSEF 463-65.
Sürgönycím: MAUTHNEREK.

1686 szeptember 2.

Irta: HORVÁTH KÁROLY

fővárosi bizottsági tag, az Ezredéves Szövetség ügyvezető-igazgatója

II.

Nemcsak történelmi, de idegenforgalmi szempontból is rendkívül érdekes az alábbi tanulmány, mely a mult számban e cím alatt megjelent bevezető rész folytatása. A Várban, alkalmas helyen elhelyezett emléktábla, amely felsorolja az 1686-iki ostromban résztvett idegen nemzetek hőseit, maradandó bizonyítéka lesz annak, hogy az egykoron az egységes Nagymagyarországért küzdő európai nemzetek csak a világháború szülte gyűlölködés és elfogultság zavart óráiban oszthatták fel alacsonyabb kultúrájú népek között ezt az országot és népét, de a kijózanodással megjön a megtorló igazság is.

(A szerk.)

IV. Brandenburgiak (kb. 8000 ember):

a) *Hősi halottak:* 1. Bornstädt (Bornstätt) alezredes, júl. 27. 2. Borstel hadnagy, júl. 9. 3. Derfflinger Károly önkéntes, a poroszok híres hős tábornagyának fia, júl. 5, a bécsi kapunál. 4. A három gróf Dohna közül kettő: Dietrich ezredes, júl. 27 és 5. Károly ezredes, júl. 13. 6. Elsnitz őrnagy a gárdaezredből, júl. 27. 7. Fritzschler ezredes, szept. 2, az Orsz. Levéltárnál. 8. Kánitz kapitány, júl. 13. 9. Löschbrand ezredes a gárdától, júl. 25, a bécsi kapunál. 10. Pettau kapitány, júl. 13. 11. Sándor kurlandi herceg-trónörökös, ezredes, megsebesül júl. 27, néhány nap mulva belehal. 12. Wobeser kapitány a Fülöp herceg-ezredből, júl. 9-én, a bécsi kapunál 8 sebből vérezve.

b) *Sebesültek:* 1. Barfuss vezérőrnagy, júl. 27. 2. Belling ezredes, júl. 27. 3. Bismarck őrnagy, aug. 3. 4. Gr. Grygy ezredes, júl. 27. 5. Heiden alezredes, később híres hadvezér, júl. 27. 6. Schlabendorff alezredes, később ugyancsak híres hadvezér, júl. 27-én.

c) *Jelen voltak:* 1. A brandenburgi csapatok vezénylő parancsnoka, Schöning János Ádám altábornagy, aki júl. 27-én a fővezér életét menti meg a Rókus-lejtőnél (Szent Pálvölgy). Ő kereszteltet meg egy itt elfogott kis leánygyermeket, akinek fia (a lengyel királytól) gr. Rutowszki szász tábornagy. 2. Brand ezredes, kitűnt a júl. 27-iki rohamnál. 3. Gr. Dohna Kristóf, a harmadik testvér. 4. Marwitz vezérőrnagy. 5. Strauss ezredes, lovasezredparancsnok.

V. Franciák (többnyire önkéntesek):

1. Commercy Károly herceg, a fővezér unokaöccse, többször sebesül meg, így jún. 26-án a Fő- és Kácsa-utca sarkán, jún. 29-én a fejérvári kapunál. Júl. 27-én — mert sebesülései folytán lábán állni nem tud — lóháton vesz részt a rohamban. A vár bevételének hirét ő viszi Bécsbe. 2. Vaudemont herceg, a fővezér másik unokaöccse, ugyancsak kitűnik jún. 26-án. 3. Villars herceg. 4. Gr. Schomberg (Schönberg) önkéntes, a hugenotta vezér fia. 5. Blanchefort marquis, önkéntes, XIV. Lajos marsalljának: Créqui herceg fia, megsebesül júl. 13-án. 6. Gr. Souvré önkéntes. 7. Longueval marquis önkéntes. 8. Du Hérou önkéntes a bajor seregben, a későbbi francia követ II. Rákóczi Ferenc udvarában. 9. Courmaillon (Cormaillon) kapitány bajor szolgálatban, megsebesül júl. 13 és aug. 3, a vár elfoglalásakor ő szállja meg a palota romjait. 10. Chatellet önkéntes. 11. d'Estresse lovag, megsebesül jún. 19-én, a Krisztina-templom helyén.

VI. Olaszok:

1. Bordiga. 2. Carminato. 3. Nemes Giovanelli. 4. Obizzi. 5. Parella. 6. Nemes Pisani. 7. Saluzi. 8. Saluzzo és 9. Gr. San-Maurizio önkéntesek. Továbbá: 10. Doria di Cirié savoyai tiszt, aki a júl. 17-iki harcokról jelentést ír II. Victor Amadénak. 11. Grimani Ferenc velencei tiszt, Cornaro Frederico unokaöccse. 12. Gr. Marsigli, a hős, a tudós; megsebesül jún. 23 és megmenti a Corvinákat szept. 3. Halálának 1930 nov. 1-én lesz 300 éves fordulója. 13. Ruggiero páter, a tábori kórház főnöke és 14. Tarini Víttorio piemonti tiszt, aki júl. 7-iki levelében leírja a helyőrségi templom leégését.

VII. Spanyolok (kb. 300 önkéntes harcos Cataloniából):

a) *Hősi halottak:* 1. Piccolomini herceg, az arragóniai ágból, júl. 13. 2. Vexar (Vejar) herceg, az aranygyapjas rend lovagja, ugyancsak júl. 13-án, a rohamban esik el.

b) *Sebesültek:* 1. Valero marquis (Vexar hg. fivére), júl. 13. 2. Escalona herceg, júl. 13. 3. Don Gaspar de Zuniga (Vexar hg. unokaöccse), júl. 13.

c) *Jelen voltak:* 1. Castel Moncaya marquis. 2. Matheo Moran (Moreno). 3. Juan Francisco Manrique. 4. Rodrigo de los Heneros lovaskapitány. 5. Francisco Felix de Astorga. 6. Egy gr. Piccolomini. 7. Almeida. 8. Cano. 9. Losana. 10. Ottana. 11. Ursello. 12. Serveorto. 13. Rebolledo önkéntesek és végül 14. Gonzales Péter tűzmester, akinek tüzérségi találmányai oly kitűnő szolgálatokat tettek. *(Folytatása következik.)*

Budán, 1930 január 25

Rittinger Imre kormányfőtanácsost ünnepelték melegen és őszintén barátai a *pénteki borgazda estén*, aki nehezen lábolt ki betegségéből. Minden szó az iránta való szeretet és tisztelet dokumentuma volt ezen az estén s nagy elfoglaltsága mellett *Kozma* Jenő dr. is eljött, hogy igaz, baráti szóval üdvözölje, mint ahogy tették Neuschloss-Knüsli Kornél, Szalay József, Dárday Emil, Zboray Gyula és Viraág Béla.

Sérelem. Komoly szakember kezéből kaptuk az alábbi sorokat:

„Évek óta tart a harc, melyet a budapesti *optikusok* vívnak azért, hogy a „Társadalombiztosító Intézet" s a „Magánalkalmazottak Biztosító Intézete" szemüvegszükséglete *ne két cégnél*, hanem az orvosi rendelvény felmutatása ellenében *bármelyik szaklátszerésznél* szereztessék be. Annak dacára ugyanis, hogy Budapesten mintegy 75—80, kiváló professzorok előtt vizsgázott szaklátszerész van, akik a közadókon kívül természetesen súlyos betegbiztosítási díjakat is fizetnek alkalmazottaik után, *mégis csak két cég részére sajátították ki* a fenti két intézet *horribilis hasznot* jelentő szemüvegszállítását, melyet, ha a — két céggel megbízhatóság tekintetében tökéletesen egyenrangú — többi látszerész közt felosztanának, rendkívül *sokat lendítenének* a nehéz gazdasági viszonyokkal küzdő iparunkon. E kérdés rendezése tekintetében több ízben nyertünk megnyugtató ígéreteket, sajnos azonban, még ma is ott tartunk, hogy támogatásért kell a sajtóhoz fordulnunk. A kérdésnek *Budát érdeklő része* ott kapcsolódik be az ügybe, hogy *a Budán lakó pénztári tagok kénytelenek szemüvegszükségletüket Pesten beszerezni*, ami nemcsak időveszteséggel, de villamosköltséggel is jár."

Nász. *Kollár* Ferenc hentesmester eljegyezte néhai *Klein* József leányát, *Etelkát*.

KIADÓ AZONNAL tiszta bútorozott szoba külön bejárattal, lehetőleg hölgy részére. Cím: Budapest, II., Attila-u. 51, II. 8. szám.

A fürdőkórház létesítését már régen elhatározta a főváros a Szent Gellért-fürdő mellett s e célra már két ingatlant (a Horthy Miklós-út 3. és 5. számút) megszerzett, de a harmadikat, a Horthy Miklós-út 7. számú telek kisajátítása nehézségekkel járt, míg most végül a miniszter megadta rá az engedélyt. Ezzel lehetővé válik a fürdőkórház megépítése, mely mint a Gellért-gyógyfürdő külön speciális osztálya működne, miáltal a Gellért-fürdő hírneve és jelentősége nemzetközi viszonylatban is óriási arányban növekedne. A fürdőkórház építésének ügyét esetleg a most készülő beruházási program keretébe már felveszik.

A Magyar Agrármozgalmak Története Kossuth Lajostól Szabó István haláláig. Hézagpótló munka jelent meg a magyar könyvpiacon, az Egyetemi Nyomda kiadásában. Szerzője dr. Bodrogközy Zoltán miniszteri titkár, miniszterelnökségi sajtóreferens. Az 500 oldalas hatalmas, díszes munka, az abban foglalt adatok és értékes gondolatok csak gondos tanulmány keretében találnak méltó ismertetést.

Új sakkozó társaság alakult a közelmultban a „Budai Iparos és Kereskedő Ifjak Kultúregyesületében", amelynek helyisége a Városmajor-utca 59. szám alatt lévő iskolában van, ahol ennek a most megújult életet élő egyesületnek színpadot is emelt a székesfőváros. Ebben a helyiségben most *szorgalmasan sakkoznak* nagy ambícióval és a BIKIKE nemsokára számottevő tényező lesz a budai sakkvilágban. A november 15-én kezdődött kétfordulós sakkversenyre huszan adtak le nevezést és a verseny most e hó 19-én ért véget igen szép eredménnyel. A verseny díjait *Máthé* István szkfvi biz. tag, az egyesület elnöke osztotta ki sikerült teaest keretében, amelyen nagyszámú lelkes közönség tapsolta meg e szellemi torna győzteseit. A buzdítás és a rendezés nehéz, de eredményes munkáját *Tandary* István, a sokoldalú sportsman és többszörös kerékpárbajnok végezte. A verseny eredménye a következő: I. Simon Károly 26 ponttal, — II. Somogyi Antal 22 és fél, — III. Goczán István 21 és fél, — IV. Zaidler János 20, — V. Major Károly 17 és fél, — VI. Tandary István 16, — VII. Pesnecker Károly 15 és fél, — VIII. Szabó M. 14 és fél, — IX. Kopper Gyula 14 ponttal. — Már versenyre is szólították a BIKIKE sakkozóit, amennyiben a központi legényegylet tízes csapatversenyre hívta meg, amit az új sakkozó társaság elfogadott, sőt szívesen áll ki másokkal is.

MENCZER
mos, fest, tisztít saját üzemeiben
Telefon: 504—94
Külön vidéki osztály

Az óbudai Dalkoszorú közgyűlése ünnepélyes keretek között folyt le, a tagok nagy érdeklődése mellett. A hiszekegy eléneklése után *Tóth* Ferenc az ügybuzgó elnök szívesen üdvözölte a vendégek között Andréka Károly főkapitány-helyettest, dr. Vörösváry Miklóst, Milkovics Vazult és Knotz Ágostont, azután kegyelettel emlékezett meg Linczenpolcz volt örökös t. elnökről és végül köszönetet mondott mindazoknak, akik a dalárda érdekében búzgólkodtak, elsősorban Zöld Károly karnagynak, végül bejelentette, hogy a debreceni dalosversenyen nyert Bethlen István gróf által adományozott serleget 25.-én avatják fel ünnepélyesen az ezzel kapcsolatos tagavató társasvacsorán a Koronavigadóban. A pénztáros és számvizsgálóbizottság után sor került a választásra, amelynek eredménye a következő:

Elnök: Andréka Károly, ügyv. elnök: Tóth Ferenc, alelnök: Eberhardt Róbert, titkár: Pakoss Ferenc, jegyző: Varga Máté István, pénztárnok: Zsitnyányi István, ellenőrök: Klein Leó és Weisz Ödön, karnagy: Zöld Károly, vig. biz. elnök: Preisinger Károly, vig. biz. főrendezők: Czenger László és ifj. Toman Ferenc, gazda: Szigethy Gyula, kottatárosok: Csabai István és Halmschlager Ferenc; zászlótartók: Löw Ferenc, Páni József, könyvtáros: Krausz Ferenc, pénzbeszedő: Weisz Márton, bilikonkezelők: Matánesi Pál, Schwarz Gyula és Steinitzer Ágoston. Számvizsgálóbizottság: Király Lajos, Stadler Károly és Weiser Hermann. — Választmány: Bánn Miklós, Frohner Ferenc, Hoffmann István, Hoffmann Rezső, Jakubetz Károly, Kauderer István, Tokárszky Ernő, Varga Mihály, Winter Vilmos, Willisch Antal, Wischnyovsky Béla, Woschitz Antal. Póttagok: Sághy József, Steinitzer János és Silberer Lajos.

Az elnöki széket Andréka Károly foglalta el és lelkesítő szóval búzdította további kitartó munkára a dalárdát, utánna pedig dr. Vörösváry Miklós emlékezett meg meleg szavakkal a Dalkoszoru Dalárda 70 éves multjáról. A közgyülést himnusszal fejezték be.

TURANI SZŐNYEGSZÖVŐ R.-T.
Készít, javít, megóv
II., FŐ-UTCA 80. SZ.
Telefon: Aut. 515—79.

Rályhás! Minden szakmabeli ügyben forduljon a régt jóhírű céghez
I, Logodi-u. 19 Béres Márton Tel.: 530-33

PUTSAY CUKRÁSZDA
II, Keleti Károly-utca 13. (Majláth-paloták)
Keleti pompával berendezett cukrászterem. Inyencfalatok gourmandok számára. Tel.: 520-44

RUDAS FÜRDŐ
A BUDAI FORRÁSCSOPORT LEGRÁDIOAKTIVABB HŐFORRÁSA
A török hódoltság idejében épült s teljes eredetiségében fennálló kényelmes gőzfürdő — Kádfürdő
FEDETT TÉLI USZÓCSARNOK

Új katholikus templom céljára az I. ker., Mohai-utcában telket adott a főváros a Hengermalom-úti Kápolna Egyesület kérelmére.

Hadikölcsöntulajdonosok! Megalakult az Elszegényedett Hadikölcsöntulajdonos Ősjegyzők Országos Egyesülete és fontos érdeke minden hadikölcsönjegyzőnek, hogy belépjen az egyesületbe. Irja meg. pontos nevét, foglalkozását, lakhelyét, a jegyzett összeget és azt, hogy jelentkezett-e már segélyért, s ha igen kapott-e és mennyit? Az egyesület központi irodája Budapest, V., Báthory-utca 10, I. emelet 8. sz. alatt van.

Gyász. Pogonyi és máloi Pogonyi Nándor, a budapesti kir. ítélőtábla bírája, e hó 24-én délelőtt 11 órakor, életének 59-ik évében, hosszú szenvedés után elhunyt. E hó 26-án délután temeti a farkasréti temetőbe. Özv. Pogonyi Nándorné szül. Bottfy Karolin, gyermekei, Nándor és Karola gyászolják.

Az óbudai izr. templom tatarozási költségeihez a főváros 15 ezer pengővel járult hozzá.

PHILADELPHIA kávéházban PÁSZTOR GYULA szalónzenekara muzsikál.

KRISZTINA | DÉLIVASUT
I. Krisztina-körút 141 | I. Krisztl a-körút 99
RÁDIÓHÁZAK
Telefon: 507—07
villanyfelszerelési cikkek, csillárok
GRAMOFONOK, LEMEZEK
részletre is
Akkumulátor töltés és javitás

Új, modern
illatszertár
a Délivasuttal szemben
I., A kotás u. 13. szám alatti új palotában
A legjobb és legolcsóbb pipere-, kozmetikai, háztartási és betegápolási cikkek

FRANCIA-MAGYAR ELEMI ISKOLA
II. KERÜLET, BIMBÓ UCCA 9. sz.
Igazgató: DR. SYPOSS KATALIN.
Rendes tanulóknak államérvényes bizonyítványok. Bármely iskola 6—13 éves tanulói és leánykái részére francia játékdélutánok. Kezdőknek és haladóknak két-kétórás teajourok, francia társalgás keretében. Kérjen kimerítő prospectust.

Mme ANNY
virágos boltja
BUDÁN
I., ALKOTÁS-U. 13
Telefon: Automata 543—94.
Belvárosi nivó
Szolid árak
Kerfek és balkonok rendezése

RÓZSADOMBI
KÁVÉHÁZ
ÉS ÉTTEREM
Majláth szállodabérház
(Statisztikával szemben)
BUDA LEGELŐKELŐBB és LEGSZEBB HELYISÉGEI — A LEGKITÜNŐBB KONYHA
Az étteremben esténkint RÁCZ JÓZSI muzsikál. — Tulajdonos: LAKATOS JÓZSEF

Bérautó-autó taxi 623-89, lakodalmakra, temetésekre, vidéki turákra rendelhető minden időben. III, Főtér 1. Horváth

ERZSÉBET
SÓSFÜRDŐ
KELENFÖLDÖN
új vezetés alatt áll (BOHUNICZKY-BANK érdekeltsége), — Természetes keserűsósfürdő
IVÓKURA Olcsó pensió, Park-Strand
5 perc a GELLÉRTFÜRDŐTŐL villamoson

Monori Hagyományok vezet
MAGYAR MAGTENYÉSZTESI R. T.
BUDAPEST—MONOR
Monori magkereskedése: Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 3. Telefon: Aut. 868-60
Tavaszi képes főárjegyzék és nagybani árajánlat ingyen és bérmentve

VAROSLIGETBEN
SZÉCHENYI
GYÓGYFÜRDŐ
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva
A város minden pontjától könnyen megközelíthető

Személyi hírek

EREKY KÁROLY, a Vásárpénztár elnöke nagy koncepciójú programot dolgozott ki, a város e pénzügyi üzemének nagyarányú fejlesztésére.

ÁNGYÁN BÉLA dr. államtitkár, volt sajtófőnök megvette a Donáti-utca 36. szám alatti házat és ezzel budai lakossá lett.

TURY ZOLTÁN dr. közigazgatási bíró, a Hollós Mátyás Társaság kiváló tagja, e hó 30-án este 7 órakor előadást tart a *Budai Társaskörben*, amely előadáson a kör elnöksége szívesen látja a hölgyvendégeket is.

NÉMETH BÉLA dr. kormányfőtanácsost, mint a „Háztulajdonosok Országos Szövetségének" elnökét, újév napján rendkívüli ünnepeltetésben részesítette a Háztulajdonosok Országos Szövetsége, melynek nevében *Szájbély* Gyula udvari tanácsos, aki ma már 84 esztendős, üdvözölte a népszerű elnököt, elhalmozva őt jókívánságokkal.

AGGHÁZY KAMILL ny. ezredes, a Hadtörténelmi Múzeum igazgatóját kedves családi öröm érte, amennyiben e hó 14-én fia született, akit valószínűleg Csabának keresztelnek. Úgy a családfenntartó újszülött, mint az édesanyja a legjobb egészségben vannak.

GEGUSS DÁNIEL ny. főkapitányhelyettes, a Hollós Mátyás Társaság illusztris tagja mondotta az ünnepi beszédet jan. 23-án az óbudai Kisfaludy Színház 150-ik Szulamith-előadása alkalmával.

ZAJTI FERENCET, a hun-magyar rokonságot Indiában kutató tudóst, a Hollós Mátyás Társaság tagját a Magyar-Indiai Társaság legutóbb elnökévé és MEGGYASSZAY ISTVÁN egy. tanárt, a Hollós Mátyás Társaság tagját alelnökévé választotta meg.

ISTVÁNDI ISTVÁN, a Magyar Általános Takarékpénztár Rt. igazgatójának, érdemei elismeréséül, a Szent Szilveszter-rend lovagkeresztjét adományozta XI. Pius pápa.

HOLZSPACH ÖDÖN dr., régi budai patrícius család sarja lett szokatlanul heves választási küzdelem után az új elöljáró a Lipótvárosban. A kerületi adminisztrációnak kitűnő munkása, nagyképzettségű, komoly tudású ember, aki jelenleg ötvenegy éves s dísze lesz az elöljárói karnak.

EPERJESSY ISTVÁN dr. tanácsjegyzőt a testnevelés előmozdítása körül szerzett érdemei elismeréséül az Országos Testnevelési Tanács a Testnevelési érem ezüstpéldányával tüntette ki.

GUMMI harisnyák, fűzők, gyógyhaskötők, női egészségügyi cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása
Hungária Kötszergyár R.-T. fiókja
Buda, I., Krisztina-tér 3. sz.

ÜVEG és porcellán-árukban
GÁL LAJOS Budán
II., Széna-tér 7 vezet
Tisziviselők nagy árkedvezményben részesülnek. Kedvező fizetési feltétel

RAVASZ CUKRÁSZ SZALON
BELSŐTERME
ELŐKELŐ, INTIM, CSALÁDIAS HELY
ELISMERTEN JÓ KÁVÉ ÉS SÜTEMÉNY
I, KRISZTINA-KÖRÚT 75. T.: A. 502-34

ORSZÁGOS MAGYAR TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT
PALACK TEJ

Hollós Mátyás Társaság

harmadik műsoros estjén előkelő közönség jelenlétében dr. *Massány* Ernő kir. főmeteorológus és a csillagászatnak is nagy tudója lebilincselő előadásban a régiek csillagjóslását ismertette és megrázó, élénk színekkel ecsetelte Medici Katalin horoszkópját és életét. A születése pillanatában felállított csillagkép már előre megmutatta a 13-as számnak és Saint Germaine névnek mindenható jelentőségét a későbbi nagy királyasszony életében. Nagy taps és elismerés köszöntötte a kiváló előadót, aki után *Andor* Endre, a fiatal poéta mutatott be gyémántsplittereket tehetségének ragyogó műhelyéből. Majd egy pár kedves hangulatú, mélyértelmű, nagy hatást kiváltó költeményét adta elő, amelyek közül viharos tapssal fogadta a közönség a „Szerelmi tradéia" című. *Géczy* István, a kitűnő színműíró lépett ezután a pódiumra, felolvasva egyik pompás, tőzsgyökeres parasztkomédiáját, nagy kacagás és sok taps mellett. Az estét szellemesen *Peterdy* Sándor konferálta. Műsor befejeztével társasvacsorához ült a közönség, amely alatt a Hollós Mátyás Társaság különleges hangulata áradt szét és elsőnek dr. *Tury* Zoltán köszöntötte fényesmeleg szavakkal az előadókat. *Baránski* Gyula dr. állott fel ezután szólásra és a sikerült műsoros estékből kiindulva ajánlotta, hogy a társaság helikoni versenyeket rendezzen, amelynek győztese Hollós Mátyás-plakettot nyerjen el. E szavakba kapcsolódva felállott *Krivátsy* Miklós, a kiváló szobrászművész és felajánlotta, hogy ingyen készíti el ezt a plakettet. *Peterdy* Sándor és dr. *Massány* Ernő kedves humorú hozzászólása után a társaság elhatározta, hogy a választmány elé terjeszti ezt a kérdést. *Andor* Endre adott elő ezután még egy pár kedves költeményt, majd *Villám* Margit szavalta el egyik költeményét és dr. *Sziklay* János a modern verselésről írott szatírikus versét olvasta fel nagy hatás mellett.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

Kedves szép ünnepet rendezett a *Budai Református Nőegyesület* e hó 23-án este közszeretetben álló elnöknője

dr. Neuschloss Knüsli Kornélné

25 éves karitatív működésének méltatására a Budai Polgári Kör dísztermében. Jubileumi ünnepnek mondotta a meghívó, de azért a legmelegebb családi est volt, csupa szeretet, csupa elismerés, méltóan ahhoz a családias jellegű társadalmi nagy munkához, amelyet ez a finomlelkű és szeretőszívű úrnő egy negyedszázad óta fejt ki itt Budán. A kör dísztermét szorongásig megtöltötték a református egyházi élet nagyszámban megjelent kiválóságai, nagyobb részt karitatív tevékenységet kifejtő úrnő hívei és tisztelői, de felekezeti különbség nélkül is sokan jöttek el, akiket baráti kötelék fűz a Neuschloss családhoz. A zongora körül állványokon és asztalokon rengeteg virág gyült össze, amit a gondos figyelem és a ragaszkodó barátság hozott el az ünnepeltnek. Az ünnepet *Puky* Endre, a képviselőház alelnöke és a református egyház gondnoka nyitotta meg, bensőséges meleg szóval emlékezve meg Neuschloss Knüsli Kornélné állandó és intenzív munkájáról, amelyben Buda szegényeit részesítette, akiknek nevében mondott neki köszönetet és elhalmozta mindnyájuk nevében a legjobb kívánságokkal. Rámutatott arra a sok virágra, amit a szeretet és tisztelet hozott az ő ittszületére. Utána *Horvát* Béla hajtotta meg előtte a református egyház lobogóját és felolvasta *Némethy* Károly és dr. *Kozma* Jenő ünneplő leveleit. Egyúttal üdvözölte *Ravasz* László püspököt, aki szintén eljött erre a szép ünnepre. *A Magyar Protestáns Nők Országos Szövetsége* nevében *Gregersen* Lujza főtitkár köszöntötte az ünnepeltet szerető szóval. Az üdvözleteket két zeneszám követte, *Héjjas* Éva két pompás énekszáma és *Lutz* Ármin fiatal svajzi hegedűművész bravúros előadása, amit egy bájos, ismeretlen hölgy kísért zongorán, csodálatos virtuozitással. Ezek befejeztével *Hirschl* Sománé üdvözölte az izraelita hitközség karitatív szervei nevében, amelyeknek gyakran volt alkalmuk a nemeslelkű uriaszszonnyal való együttműködésre. A kedves ünnepet *teaest* fejezte be, amelyhez tömérdek süteményt hordottak össze az ünneplést rendező hölgyek.

Premier volt a Kisfaludy Színházban, ahol e hó 18-án bemutatták a *Nincs többé szegény leány* című revüoperettet. Szövegét Bárdos Andor, zenéjét Garay Imre szerezte. A darabnak kedves a meséje és a zenéje is és élénkítik a táneszámok. Játékukkal nagy sikert arattak: Molnár Aranka, Bodnár Éta, Levitzky, Latabár, Rákos és Sugár.

A Vár régi emlékeinek megvédésére és az új építkezések stílusos végrehajtásának ellenőrzésére ismét egyesület alakult: A Vár Barátainak Egyesülete.

A Tabán rendezése

— Pauer János építész előadása a Szabadpolgári Körben —

Érdekesnek ígérkező előadás vonzott nagyszámú közönséget e hó 18-án a Szabadpolgári Körbe, ahol *Szigethy* János felsőházi tag, ny. vezérigazgató, az ő kedves modorával fogadta a vendégeket, mint a körnek az elnöke. *Szigethy* János kiváló szónok és bizonyára tisztán látja a Tabán kérdését, ahogy azt az ülést megnyitó szavaiban csillogtatta is, amikor az ott megjelent *Berczell* Jenőt, Budapest székesfőváros alpolgármesterét és *Czabalay* Kálmánt, a Közmunka Tanács alelnökét, üdvözölte az ott megjelent pártok vezéreit is, köztük *Wolff* Károlyt is, és fölkérte Szabó Árpád alelnököt, hogy olvassa föl dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester levelét, amelyben kimenti távolmaradását. Azután *budahegyi Pauer* János építészt kérte föl, hogy előadását tartsa meg. A közönség nagy érdeklődése mellett fejtette ki azután Pauer János a maga nézeteit nemcsak a Tabán rendezéséről, hanem egész Budapest rendezéséről. A Tabán rendezésének alapelvét abban a főútvonalban látja, amely az Erzsébethídtól vezetne a Horgony-utcán és Hadnagy-utcán át a Hegyalja-útig és egyúttal a Naphegyre, ami rendkívül szolgálná a Naphegy fejlődését és megnyitná egyúttal a Gellérthegy egész környékét a pestiek számára, akik így csaknem a Belvárosban lakhatnának. Előadása során rámutatott azokra a kardinális hibákra, amiket a hidak elhelyezésével és bizonyos tranzverzális utak kiépítésével követtek el a mult században a városszabályozás tervezői és intézői. Vitára szolgáltatott alkalmat az előadónak az a bejelentése, hogy a Tabánra kell tervezni és építeni a fürdőkórházat, mert annak helye ott volna a gyógyforrások mellett. Ezzel szemben *Berczell* Jenő alpolgármester azt vitatta, hogy a fürdőkórházat a város rejtettebb helyen és a *Gellért-fürdővel kapcsolatosan* óhajtja felépíteni a Kemenes-utca felől, díszesebb szállodai fronttal a Horthy Miklós-útra. *Czabalay* Kálmán, a Közmunka Tanács alelnöke, az ő csendes, nyugodt modorában védte meg a várost az előadó szemrehányásaival szemben, rámutatva arra, hogy a rohamosan fejlődő Budapestnek nem igen állott módjában megállítani azt a lüktető életet grandiózusabb tervek kivitelével, hanem a mindennapi élet szükségleteit kellett mindig máról-holnapra kielégítenie. Vitába szállt az előadóval arra nézve, hogy az Erzsébet-sugárút helyett a Népszínházutát kellett volna meghosszabbítani, mint Budapest leghosszabb sugárútját a Bazilikáig és vitatta az Erzsébet-sugárút tervezésének jogosultságát, mert holt területeket ébreszt lüktető életre. *Fodor* István, a Közmunka Tanács miniszteri tanácsosa viszont a Tabán szabályozására vonatkozó régi, — az előadó által elavultnak mondott — terveket védte meg, amelyek némi csekély módosítással most is nagyon használhatók és egyáltalán nem gátolják a Hadnagy-utcán át tervezett nagy út terveit. Oly kedves, rokonszenves modorban védte meg ezeket a régi terveket, amely elárulta, hogy mily gondos szeretettel készültek azok annakidején. *Szesztay* László műegyetemi tanár a kérdés gyakorlati részével foglalkozott, mert, hogy a Tabán felépítésére nincs meg a kellő pénz és így előbb a völgyben fekvő részt kell okosan értékesíteni, hogy a felső részek szabályozására jusson költség. A nagyszámú közönség némi csalódással távozott, vagy ült utóbb társasvacsorához, mert azt várta, hogy az előadó valami új, monumentális megoldást talált a Tabán számára, vagy valami olyan tervet, mely a Tabán gyors beépítését tenné lehetővé. És sehogy sem elégítette ki a pesti rész szabályozása fölött folyt vita. *(V. B.)*

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I, Attila-u. 12

Ötvenszeres birság. Talán jobb lett volna címnek azt írni, hogy *„Böjt és Farsang"*, mert szomorúan áll egymás mellett az iparosokat sujtó böjt és a sovány farsang. Az I. kerületi *Iparosok és Kereskedők Köre* választmánya e hó 20-án *Hubert* Vilmos ügyvezető-elnök meghívására és elnöklete alatt ülést tartott, amelyen *Szabó* László azt a szomorú bejelentést tette, hogy újabban az egyik adóügyi bizottság végigvizsgálja a tíz év alatt különféle helyekre beadott beadványokat, pályázatokat, tervezeteket, árajánlatokat és azokon keresi a bélyeghiányt, amelyet gyakran jóhiszeműen, sőt az illető hatóság egyenes felhívására követett el a benyujtó, — mint ahogy vele is évekkel ezelőtt megtörtént — és ötvenszeres birsággal sujtja az illetőket. Ez ellen kér orvoslást. Az Iparkamara titkára, *Kemény* Dezső, mint a kör főtitkára igyekezett fényt deríteni erre az eljárásra azzal, hogy gyakori eset volt régebben pl. a városnál, hogy a pályázati feltételekben *bélyegmentes ajánlattételre* hívta fel az iparosokat, néha többszörösen is egy ügyben és csak a megbízatás esetén kellett a bélyeget azután leróni. Utóbb valami régebbi törvény, vagy esetleg egy újabb rendelet alapján eljárást indítottak az ilyenek ellen és a rendelet szerint ötvenszeres birságot rónak ki. *Hubert* Vilmos elnök, *Gál* Lajos és *Kollár* Ferenc felszólalása tisztázta némileg a helyzetet és megvitatták a jóvátevés lehetőségét. Ez volt az ülés böjti része. — Az ülésen megjelentek: Ravasz László elnök, Hubert Vilmos ügyv.-elnök, Kiss Dezső, Kollár Ferenc, Auer Ferenc, Gerő Endre (jegyző), Fleischer József, Timár Sándor, dr. Kemény Győző (főtitkár), Kultsár Richárd, Morbitzer Dezső (körigazgató), Gál Lajos, Horváth Nándor, Kittek József, Szántó Sándor, Koesner Antal, Lorencz Dániel, Csihák Károly, Szabó László, Ring Béla. Az ülés megnyitásakor *Hubert* Vilmos lelkes hazafiassággal emlékezett meg arról a gigászi munkáról, amelyet *Bethlen* István gróf miniszterelnök végzett Hágában és az Isten áldását kérte további munkásságára. A jelenvoltak felállással és lelkes éljenzéssel hódoltak Bethlennek. Az elnök azután üdvözölte ifj. *Ziegler* Géza mérnököt és *Kollár* Ferenc hentesmester körtagokat eljegyzésük alkalmából. A választmány elhatározta, hogy részt vesz az I. kerületi Iparoskör által rendezett *iparosbálon* és fölvette új tagul *Lőrincze* Jenő gyógyszerészt. — Végül elhatározta a választmány *Gál* Lajos indítványára, hogy március hó 4-én este saját helyiségében (Hajas-vendéglő) farsangi estét rendez a tagok családtagjai számára s e célból vigalmi bizottságot küldött ki. Ez volt az ülés farsangi része.

URI SZABÓ, kiváló szabász: GLASZ Péter, I., Maros-utca 11.

A szénatéri piac rendezését most véglegesen elhatározták, még pedig olyképpen, hogy a BBTE sporttelepének *déli részét* veszik igénybe a piac céljára. A sporttelep egységét ezáltal nem zavarják és az egyesület ennek fejében csak azt kérte, hogy a főváros a területhasználati szerződés hátralevő idejére mondjon le felmondási jogáról és így biztosítsa a sportegyletet a terület zavartalan használatáról. A tervek szerint a tavasszal a szénatéri piac átépítését már megkezdik, egységes típusú árusítóbódékat építenek és megszüntetik a járdákmenti árusítást.

Még egyszer a hurokvágány. Évtizedes harcunk, hogy a felső Szénatér, ahova a hurokvágányt építették, külön nevet kapjon, mert állandó volt a konfúzió az idegenek részéről, akik csak azt tudták, hogy a Szénatéren kell átszállani a Zugligetbe és rendesen már a régi Szent János-kórháznál szálltak le, ahol a kalauz azt kiáltotta, hogy *Széna-tér*. Végre teljesedett ez az általános kívánság és a felső Széna-tér nevet kapta. Ha azonban valaki azt hinné, hogy a történelmi tradícióhoz híven, ezt a nagy teret valami történelmi névvel díszítették fel, — az téved. Az új postaépület helyén temették el valamikor *Werbőczy* Istvánt, a volt nádort és törvénygyüjtőt, — innen indítottak ostromokat a Vár ellen 1686-ban és 1848-ban, — itt hozták le a Várból a lefejezett Kont vitézt és 30 társát, — erre haladt a gyászmenet, amelyik Hunyady Lászlót vitte temetni a Vérhalomra. Elég tár tere nyilt volna az utcaelkeresztelőknek, hogy ezekkel az eseményekkel kapcsolatosan kereszteljék el a teret, csakhogy ez a elkeresztelés is, mint nálunk a jobb ügyek nagy része, valami kis servilis botrányba kellett hogy fulladjon. Nagyon jelentéktelen volt az a szerep, amit Széll Kálmán töltött be ennek a nemzetnek az életében és igazán nem szolgált rá, hogy róla ilyen teret nevezzenek el — még hozzá Budán. Ám ezt a szemölcsöt már nem tudjuk levakarni Buda képéről és hogy minél kellemetlenebbül hasson, annak gondját viselték akkor, amikor a tér körzetét olyan bájos ügyességgel állapították meg, mint ahogy ez a Széll Kálmán-téren történt. Adva volt ez az ipszilon alakú tér azzal, hogy a Margi-körutat elhozták a Dékán-utcáig és megszüntették azt az anomáliát, hogy a Krisztinaváros körútja belenyult a Víziváros gyomrába. A *Dékán*-utcától már Széll Kálmán-tér a tér, jobbról a *Retek*-utcáig balról azonban csak a *Várfok*-utcáig, holott egészen természetes lett volna és a tér arányosságának is megfelelne, *ha a Csaba-utcáig vitték volna a teret*, ahol tulajdonképpen a Krisztinaváros kezdődik. A természetes elhatárolás sokkal egyszerűbb utcától-utcáig és a közönség is jobban jegyzi meg. Ez megint olyan bürokratikus vadvirág, amelyben kevés embernek tellik öröme.

PHILADELPHIA kávéházban a melegvízfűtés egyenlő kellemesen temperálja az egész kávéházat központi szellőztetővel.

Borestét rendez 30-án a Budai Társaskör dr. Tury Zoltán előadásával kapcsolatosan, amelyen a borgazda-tisztet *Balás* Farkas, *Faller* Mihály és *Mód* Lajos töltik be. — A következő boreste borgazdái: Bakonyi János, Kádár Gusztáv, Ozoly Kálmán és Thoma József.

Nász. Ifj. *Ziegler* Géza m. kir. áll. mérnöki okleveles műépítész e hó 18-án eljegyezte Szekszárdon *Szewald* Oszkár alispán leányát, *Judithot*.

75.168 budai választó van az 1930. évre elkészült választói névjegyzékben. Kerületek szerint ez a szám a következőképpen oszlik meg: I. kerület 38.929, II. kerület 18.952, III. kerület 17.287. Most kezdik meg az 1931. évre szóló választói névjegyzék összeírását, ugyanazokon a helyeken, ahol az eddig történt. Biztosítsa mindenki választói jogosultságát azzal, hogy felvéteti magát a névjegyzékbe.

Az óbudai „Jobb jövő asztaltársaság" *Linczenpolcz* József elhalálozása folytán új elnököt választott, *Szepessi* Ágoston ny. postaigazgató személyében, aki az egész kerület társadalmának közszeretetben álló, illusztris tagja. A „Jobb jövő asztaltársaság" ezentúl heti összejöveteleit minden szerdán este a „Müller"-féle vendéglőben (III. Tavasz-utca 19. sz.) rendezi.

KIRÁLY-FÜRDŐ
Építette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.
Budán, II., Fő-utca 84. szám.
45 fokos szénsavas nátrium, szénsavas mészet, szénsavas klórnátriumot és magnéziumot tartalmazó hévviz
Hűsítény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fém mérgezés, máj-, lép-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdő: férfiaknak . . . . reggel 5—1 óráig
nőknek hétköznap délután 2—7 óráig
!! IVÓ KURA !!

RÓMAI FÜRDŐ
ÓBUDA—AKVINKUM
KEDVES
KIRÁNDULÓHELY
TÉLEN IS
Kitünő konyha. — A források napi hozama 160.000 hektoliter rádioaktiv thermálviz
A szentendrei HÉV vasútnak, a MFTR hajóknak és az ÚJPESTI átkelő propellernek állomása

Hogyan kell segíteni a kisiparoson?

Gondolatok a kézműipari hitelkérdéshez

Írta: PÉNZES MIHÁLY dr. ügyvéd

Úgy hírlik, hogy az úgynevezett „kisipari" hitelkérdés ismét foglalkoztatja az illetékes tényezőket. Helyes! Modern időket élünk, amikor minden betegségre igyekeznek a tudósok gyógyító szérumot találni. A kézműves-iparosságot gyötrő gazdasági betegségek legveszedelmesebbje a *tőkehiány*. Ennek a kórnak a széruma — a hitel — régen fel van találva. Többször kísérleteztek is már ezzel. De mindig baj volt vele, még pedig komoly baj! Vagy az adagolás volt eltévesztve, vagy az ízesítő ostya hiányzott mellőle és amikor a betegnek beadták, megundorodott tőle. Sokszor meg egyenesen műhiba történt, mert nem a tőkehiány volt a beteg baja.

Most, amidőn a kormány — állítólag — *10 millió* pengőt akar a kézműves, illetve *kisipari hitelkérdés megoldására* folyósítani és állítólag gróf Hadik János, az IOKSZ elnöke és a kormány tagjai között már beható tárgyalások is folynak, sőt már a lebonyolítószerv — a spóregyletek — létesítése is befejezett tény, a már említett kérdések jutnak az eszembe. A mult hibáin okulni kell és *a legjobban reászorulókat* kell első segélyben részesíteni.

Tízmillió pengő nagy összeg! Üdvös és jótékony hatása feltétlenül érezhetővé válnék a kézműiparosság *termelő* munkája révén. Szerény felfogásom szerint akkor fogja ez az ujabbi hitel hivatását betölteni, *ha a „bankszerű" fedezettel nem rendelkező* iparosoknak nyújtják azt és csak *kizárólag termelő* munka céljára. Tudom, hogy ezzel nem mondok új dolgot. Ez a két tényező sokszor előfordult már a kisipari hitelkérdéseknél. Mégsem tartom fölöslegesnek hangsúlyozni azt, hogy féltő gonddal kell e két kérdést latba vetni. Bankszerű fedezettel rendelkező kisiparosok helyzete egészen más, mint azoké, akiknek nincs fedezetet képező vagyontárgyuk. Az előbbiek — ha nem is könnyen — de mégis tudnak magukon segíteni. Biztos fedezetre a bankok is kölcsönöznek. *A vagyontalan kisiparos azonban végképpen pusztulásra van kárhoztatva* hatósági, vagy állami hitel nélkül. De hogyan lehet az ilyen iparosokon segíteni? A kölcsönadott összeg visszafizetése teljesen bizonytalan, sőt a tapasztalat azt igazolja, hogy egész biztosan nem fizetik vissza. Nemzeti ajándékot pedig mégsem lehet osztogatni egyes társadalmi osztályoknak, nyilván a többiek kárára. A pénz nem tűr érzelmi motívumokat!

Ez a kérdés borotva éle! Ezen a ponton kapcsolódik be a fentiek szerint az a másik fontos kérdés, hogy a hitel csak termelő munka céljára fordítható és az ilyen célra való fordítása *mozgékony, megbízható és olcsó szervek útján* szigorúan ellenőrzendő.

Ugy hirlik, hogy a most tervbe vett hitel lebonyolító szervek a vidéki ipartestületekben megalakítandó „spóregyletek" lennének. Ennél a kérdésnél meg kell állnunk. Elsősorban azért, mert ezt a szervezetet terv szerint csak vidéken kívánják meghonosítani. *Mi lesz azonban a legnagyobb tömegben Budapesten élő kisiparossággal?* Talán — mondjuk — az IOKSZ-el kerülne közvetlen kapcsolatba? Végzetes hiba lenne! Odajutna a nagy áldozattal megindult akció, ahonnan elindult. A hitelt igénylők egyéni életébe behatolni nem tudó, országos, nagy intézmény a *nélkülözhetetlen bizalmi kérdést* megoldani nem tudná. Ismét a pénz biztosításának kérdésén: *a bankszerű fedezet hiányán feneklene meg* az akció, vagy, ami megint igen nagy baj lenne, az így nyújtott kölcsön egyenlő lenne a pénznek ablakon való kidobásával.

De a vidékre tervezett megoldással, a spóregyletek lemintázásával is igen ügyelni kell. Azon kell kezdeni, hogy *nem szabad* a rendszerint *korcsmai* asztaltársaságot képező egyleteket mintául venni. Ezekben a társaságokban *a felelősség kérdése* ismeretlen fogalom. Nincs meg bennük a folytonosság nélkülözhetetlen kelléke. Mindezek tetejébe pedig az 1922. évi XI. t.-c. szerint *törvényben tiltott* alakulatok. A törvényes rendnek valósággal kigúnyolása volna ezeknek a szervezeteknek országszerte való meghonosítása.

Jelen cikk keretét túlhaladja annak beható kifejtése, hogy milyennek képzelem el a — különben üdvösnek talált — megoldást, csak utalok arra, hogy van Budapesten — *úgy tudom egyetlen* — egyesület, a kormányhatóságilag jóváhagyott alapszabállyal működő *„BUDAPESTI IPAROSOK ÖNSEGÉLYZŐ EGYESÜLETE"* Budán, II. Batthyány-tér 4. *II. ker. Iparoskör*, mely a most feltárt problémát igen szerencsésen oldotta meg az önsegélyezés alapján. Ha ennek és ehhez hasonló egyesületeknek kezébe fog kerülni a lebonyolítás, biztos, hogy a *legjobban megközelítené a tökéletes megoldást*. Ezt mint komoly, állandóan fejlődő, hatodik éve működő szervezetet ajánlom a jót akaró illetékesek figyelmébe.

Közgazdasági Napló

Szerkeszti: SZÁSZHALMI JÓZSEF

* **Bud János** kereskedelemügyi miniszter a gyárvállalatoknál megkezdett szemléjének folytatásaképpen ma a m. kir. állami gépgyár kőbányaiúti telepét szemlélte meg. A minisztert Köpesdy Elemér vezérigazgató kalauzolta végig a gyártelepen, aki a látogatás után teljes elismerését és megelégedését fejezte ki a vezérigazgatónak azzal, hogy szavait a munkássággal is megfelelő módon közölje.

* **Ereky Károly** volt miniszter, a Vásárpénztár elnöke, az Országos Kereskedő és Iparos Szövetségben rendkívül értékes és tanulságos előadást tartott a nemzet gazdasági talpraállásának lehetőségéről.

* **A Nemzeti Bank** főtanácsa 1930. január 24-én tartott ülésében elhatározta, hogy január hó 25-én kezdődő hatállyal a bank által váltók, közraktári zálogjegyek és értékpapirok leszámitolásánál alkalmazott kamatlábat 7 és félszázalékról 7 százalékra, népszövetségi kölcsön kötvényeire adott kölcsönöknél alkalmazott kamatlábat pedig 8 százalékról 7 és félszázalékra szállítja le. A főtanács ezenfelül megállapította a közgyűlés február 3-án tartandó VI. rendes évi ülésének napirendjét, egyebekben pedig folyó és adminisztratív ügyekkel foglalkozott.

* **A Hazai Első Takarékpénztár** igazgatósága folyó hó 20-án tartott ülésében megállapította az 1929. évi mérleget és üzleteredményt és elhatározta, hogy a f. é. február hó 5-én megtartandó 30-ik évi rendes közgyűlésnek javasolni fogja a 4,049.311.91 P-t tevő tiszta nyereségnek (1928-ban 3 millió 400.388.64 P) következő módon leendő felosztását: osztalék 2,800.000, tartalékalap 450.000, nyugdíjpénztárnak 80.000, a nyugdíjtartalékalapnak 15.000, segélyalapnak 100.000, köz- és jótékonycelra az évközben folyósított 25.752.67 pengőn felül 15.000, a tisztviselők külön jutalmazására 130.000 pengő. Azok az általánosan kedvezőtlen viszonyok, amelyek az 1929. évben közgazdasági téren uralkodtak és egyformán hátrányosan hatottak a mezőgazdaság, az ipar, kereskedelem és így közvetve a pénzintézetekre is, az intézet fejlődési menetét csak meglassítani, de megállítani képesek nem voltak. Erről tesznek tanubizonyságot a következő mérlegadatok: Az összes *forgalom* a tavalyi 9,123,623.071 pengő 70 fillérről 9,967,005.706.32 pengőre, a készpénz-forgalom pedig 1,528,960.963 P 33 fillérről 1,646,999.397.95 pengőre emelkedett. A betéti könyvecskékre elhelyezett betétek a tavalyi 83 millió 077.220.54 pengővel szemben 9 millió 224.112.98 pengős emelkedéssel 92,301.333 pengő 52 filléres álladékot, míg a folyószámlán és csekkszámlán elhelyezett betétek, az egyéb hitelezők tételének beszámításával, 1 millió 148.935.68 pengős apadással 91 millió 933.041.32 pengős álladékot tüntetnek föl, úgy hogy az intézetnél elhelyezett összes tőkék álladéka, a tavalyi 176,159.197.34 pengővel szemben, 184,234.374.84 pengőt tesz ki.

A váltóleszámitolási üzlet az egész évben élénk forgalmat mutatott, leszámitolásra kerülvén az 1928. évi 335,872.699 P értékű váltóval szemben 359,702.950 P értékű váltó, míg a váltótárca 95,957.461.89 pengőről 101,555.678.28 pengőre emelkedett.

A jelzálogkölcsönüzletben a mostoha viszonyok és a külföld tartózkodása dacára is mérsékelt fejlődés mutatkozik, amennyiben 10,545.677 P értékű dollár jelzálogkölcsön került folyósításra, amivel a dollár jelzálogkölcsönök álladéka 63,27.811.60 pengőre, míg a községi kölcsönök álladéka 9,273.947.19 pengőre emelkedett.

Az egyesület értékpapir-tárcája további fixkamatozású címletek beszerzésével és néhány érdekkörünkhöz tartozó intézet új részvényeinek aránylagos átvételével az 1928. évi 11,248.666.10 pengővel szemben 12,863.333.51 pengőre rúg.

* **A Kereskedelmi Bank** igazgatósága e hónap 18-án ülést tartott, melyben megállapította, hogy az 1929. üzletév a mult évi nyereségáthozattal együtt *6,009.140 P 95 fillér* tiszta nyereséggel zárult, szemben az 1928. évi 5,805.157.60 P-vel. Az eddigi gyakorlatnak megfelelően több, mar lebonyolított üzlet nyereségének elszámolása későbbi időpontra tartatott fenn. Elhatározta egyben az igazgatóság, hogy a február 4-én délután fél 5 órára egybehivandó 88-ik rendes évi közgyulesnek javasolni fogja, hogy az 1929. évi osztalék kifizetésére ugyanúgy, mint az elmúlt évben, 3,500.000 pengő, vagyis részvényenként 7 P, a különbözo tartalékalapok javadalmazására 1,300.000 P (a mult évben 1,200.000 P), a hivatalnoki segélyalapok javadalmazására pedig 60.000 P fordíttassék. Az 1929. evi zárószámadások szembeállítva az 1928. évekkel, a következő jelentősebb változásokat mutatják: A takarékbetétek összege *42,802.002* P-vel emelkedett az év folyamán és *137,687.908* P-t ért el a mult évi 94,885.906 P-vel szemben, míg a folyószámlabetétek összege 121,637.825 pengőről 107,505.685 P-re csökkent. Egyéb hitelezők összege ezenkívül mindössze 10,657.409 P, mely tétel kizárólag az ügyfelek részére külföldön igénybevett rembours-hitelekből ered. A váltótárca 90,434.544 pengőről 104.008.842 pengőre emelkedett, a jelzálogkölcsönök összege 51,776.189 pengőről 58,151.366 P-re, míg a községi kölcsönök összege 6,443.638 pengőről 9,927.832 pengőre. A pénzintézeteknél és bankároknál kamatozásra elhelyezett tőkék 11,386.023 P-ről 37,617.979 P-re, vagyis 26,231.956 tatnak a forgalmi adatok is, amennyiben az 1928. évi 9.282,143.000 P összforgalommal szemben az 1929. évben a fiókokkal együtt 12.401,584.000 pengő volt az összforgalom a főkönyv egyik oldalán, amiből a betétüzlet forgalma 2.905,003.000 pengőről 3.356,467.000 P-re, a pénztárforgalom 3.449,846.000 P-ről 3.551,582.000 P-re és a devizaforgalom 3.681,845.000 pengőről 4.239,843.000 pengőre növekedett. A költségek az 1929. évben az 1928. évvel szemben nem emelkedtek.

* **Klein és Fia** szappangyár 768.000 pengős passzivával fizetésképtelenséget jelentett és 50 százalékos kvótát ajánlott fel a hitelezőknek.

Laptulajdonos: VIRAÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Viraág Béla.

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Bpest V, Ügynök-u. 8. — (Nyomdaigazgató: Linzer M.) —

BUDAPESTI DIETIKUS TÁPLÁLKOZÁSHOZ szükséges a KÉTSZERSÜLT vagy GRAHAMKENYÉR
GYŐGYFORRÁS KÉTSZERSÜLT
és GRAHAMKENYÉR tápszercikk gyártmányaim gyomorbetegeknek, gyengélkedőknek és gyermekeknek is egyaránt ízletes, tápláló és könnyen emészthető tápszerek. — Tejbe, kávéba, teába mártva, vajjal megkenve, vagy húsételekhez elsőrendű, ízletes és omlós. Neves orvosok ajánják. *Felesleges pénzkidobás tehát, a drága, Karlsbadból importált kétszersültet fogyasztani, amikor a magyargyártmányú kétszersült minőségben a külföldi gyártmánnyal legalább is egyenrangú, árban pedig 40 százalékkal olcsóbb.*
Gyárlja: NEUMANN BÉLA
ezüstkoszorús sütőmester tápszerüzeme
Budapest, II., Margit-körút 16 — Telefon: A. 512-26
VISZONTELADÓKNAK ÁRENGEDMÉNY!
Az 1926. évi nemzetközi embervédelmi kiállításon Budapesten, aranyéremmel; az 1926. évi kézműipari tárlaton aranyéremmel; a magyar országos iparegyesület diszoklevelével és ezüst érmével kitüntetve. — FIÓKLERAKATOK: Noszlopi Tivadar, VI, Szív-u. 13, Noszlopi Dezső, VIII, Népszínház-u. 51

RÓZSADOMBI VIRÁG- ÉS TÁJKERTÉSZET
Budapest, II. ker., Szemlőhegy-utca 23. sz.
Telefon: Aut. 529-70.
TÁJKERTÉSZET: Vállalja díszkertek, parkirozások, ablakdiszítések és villakertek tervezését és évi gondozását.
VIRÁGKERTÉSZET: Szállít egész éven át vágott és cserepes virágokat, csokrot, virágkosarat, dísznövényeket, palántákat és dugványokat.

Takarékbetéteknek
kényelmesebb gyüjtése céljából takaréklapokat bocsát a felek rendelkezésére. Könyvecskékre elhelyezett betétek és folyószámlára elhelyezett összegek után
7¼ százalék kamatot fizet
míg a 3 vagy 6 hónapra lekötött betétek után magasabb kamatot térít a
Budai Általános Takarékpénztár rt.
Budán, II., Fő-utca 9
Pénztári órák: 9—3-ig.
Telefon: Aut. 524-00. Váltóüzlet és tőzsdeosztály: Aut. 524-35. Tőzsdekirendeltség: V., Szabadság-tér 17. Telefon: J. 902-88.

MODERN, HIGIÉNIKUS, ÚJ
URI ÉS HÖLGYFODRÁSZ
SZALÓN a gróf Mailáth-palotákban II., Keleti Károly-utcai oldalon
HAJFESTÉS, MANIKŰR
Tulajdonos BELÉNYI JÁNOS

TEA KÖZVETLEN BEHOZATAL HOLLAND-INDIÁBÓL, a termelő ¼ és ½ kg.-os eredeti csomagolásában és ládákban —
Nagyban és kicsinyben
BOZÓ gyógytár,
I., Aikotás-utca 34. sz.

Szűgyártó, nyerges és bőröndös
megbízható, régi üzlet
FLIEGER, II, Fő-utca 10.

BÚTORASZTALOSTÓL:
háló 300-tól, ebédlő 440-től, uriszoba 450-től, saját készítményű kárpitosbútorok. Részletre is. 100 pengős havi törlesztésnél kamatmentesség.
MÜLLER LAJOS
„Margit" fióküzlet: II., Margit-körut 54 Tel.: Aut. 558—81.
Főüzlet: VII., Dohány-utca 37.
70 éves cég Tel. J. 373-18. 70 éves cég

TROPOVIT
UTÓLÉRHETETLEN TÁPÉRTÉKŰ, POMPÁS IZŰ
GYÜMÖLCSKÉTSZERSÜLT
Minden diétában nélkülözhetetlen
Gyárlja: RUZICSKA sütemény- és kenyérgyár II., HORVÁT-U. 29. SZ.

CIPŐT ízléses divatosat a legjobb minőségben készít első-rangú mester PETRÓ
II. kerület, Zsigmond utca 5. szám

FRISS VIRAGOK! SZOLID ÁRAK! Telefon: A. 537-87
LOHR IRMA utóda
NAGY IMRE LÁSZLÓ udvari szállító
II, Fő-utca 1

GÖTZ ANTAL
parkettvállalkozó, asztalosmester
BUDÁN, I., BORS-UTCA 24
Telefonszám: Automata 507—34

Thermostóth

Központi fütések és szellőztetések, biológiai szenyviztisztitóberendezések, vizvezeték és csatornázás, fürdőberendezések és épületbádogos munkák tervezése és kösztése. Szabadalmazott kovácsolt vas „Thermostóth" kazánok kizárólagos gyártói
Tóth Imre és Társa
V., Katona József-u. 3.
TELEFON: AUTOMATA 223—93.

CSIRSZKA
KONRÁD ÉTTERMEI
a Császárfürdőben III, Zsigmond-u. 31
KÜLÖNTEREM
esküvők, társaságok és egyesületek számára
TELEFON: A. 512-95

HALWA
SÁNDOR — PUSKAMŰVES
Budán: I., Szt. János-tér 4. Tel.: 507—37. — Állami díszoklevél — Ezüstkoszorús mester — Nagy aranyéremmel kitüntetve.
Vadászfegyverek, fegyverjavítások, sportcikkek, cserkészfelszerelések

GUNDEL ÉTTERMEIBEN
a szent Gellért Szállóban nagysikerű amerikai turnéjáról hazaérkezett
IFJ. BERKES BÉLA MUZSIKAL
Városligeti intim étterme ismét megnyilt. Tavaszi speciális ínyenc falataival várja régi kedves vendégeit

HUNGÁRIA
GYÓGYFORRÁS
Budán, az Erzsébet-hídnál
Szénsavval telítve:
HARMAT-VÍZ!
Magyarország legradiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-híd budai hídfőjénél épült modern ivócsarnokban. Radioactiv hatásu lithiumos és calciumhydrocarbonátos gyógyvíz.
IVÓ-KÚRA
Keserűsó-kúra. Javasolva vesebántalmak, gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság és vérszegénység ellen. Poharankint 8 f., Karlsbadi sóval 16 f.
Nyitva reggel 7 órától este 6 óráig.
TELEFON: AUTOMATA 580-03.

ÉHGYOMORRA
naponkint igyék egy pohár
KRISTÁLY VIZET!

Egészségügyi berendezések, csövek
Műszaki cikkek, fémgyártás
VI., Liszt Ferenc-tér 4. Telefon: 222—67
Hubert és Tsa B.T.

Ó-Buda-Ujlaki Takarékpénztár
Részvény Társaság
Budapest, III. ker. Lajos ucca 148 szám.
Telefon: Automata 624—57.
Betéteket elfogad könyvecskékre is folyószámlákra a legmagasabb kamatozás mellett. Kölcsönöket folyósit váltóra, folyószámlákra, értékpapirokra a legelő yösebb feltételek mellett

Budai Napló

XXVII. évfolyam. 983. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre 24 pengő, félévre 12 pengő. Egy szám 50 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Délután 5—7-ig. Telefon: 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél 40 fillér. 20 mm. magas hirdetés 8 pengő. Szövegsor ára 4 pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor előre fizetendő.

1930 február 1.

A budai óvárosnak

a Várral kapcsolatos megoldásáról nyilatkozik RAKOVSZKY IVÁN dr.

Rég elfeledték már a Városházán a Hollós Mátyás Társaság beadványát, amelyet megküldött az összes városi bizottsági tagoknak is, amelynek az volt a célja, hogy Budán a Margithídtól az Erzsébet-hídig futó körúton belül eső és a Várat is magába foglaló területen épüljön föl Budapest székesfőváros óvárosa, egyrészt látványosságul az idegeneknek, másrészt a történelmi hagyománynak megfelelően Buda díszére.

A Közmunka Tanács elnöke *Rakovszky* Iván dr. kritikai visszapillantást vetett Budapest fejlődésére városrendezési szempontból a *Budapesti Hirlap* karácsonyi számában s nagyértékű cikke oly megszívlelendő megállapításokat tartalmaz a budai Várról, hogy azokat, mint budai ujság külön is föl kell jegyeznünk a budai krónika számára.

„Nagy bűnök és apró szépséghibák"

alcím alatt foglalkozik az illusztris cikkíró az Országház környékének hiányaival, majd ezeket írja:

„Azután a *Várba* vonult fel a díszes középületek egy helyre való építésének gondolata. *Áldozatul esett egynéhány történelmileg is értékes régi ház* s ami a helyén épült, a legritkább esetben alkalmas arra, hogy örömet okozzon azoknak, akik Budapestet szeretik''.

„A magyar Akropolis"

alcím alatt fején találja a szeget következő megállapításával:

„Van ennek a városnak másik *jellegzetes* pontja is, amelyet gondos ápolással kellene *örökös díszéül* fenntartanunk. Ez a magyar történelemnek évezredeken keresztül való központja: *a budai Vár*. Vannak a hegytetőn impozáns paloták. Elsősorban a királyi vár és a Mátyás-templom, amelyek erősen restaurált állapotban bár, mégis *a történelmi mult* büszke koronájával zárják le a főváros képét. *A Várban* azonban nem ez *a fontos*, hanem a sok apró egyenkint néha talán jelentéktelen házacska által befogott *hangulatos csendes utcák*, amelyekben suttogós duruzsok fülünkbe egy kevésbbé ideges, kevésbbé törtető kor *patriárkális hangulata*. A baj éppen az, hogy volt korszak, amikor azt hitték, hogy a Vár szépségét egyedül annak palotái adják s nem a hangulatot akarták megőrízni, de a paloták számát szaporítani. Áldozatul esett a régi Vár nem egy kincses értékkel bíró ódon épülete azért, hogy újat, nagyot, — csúnyát építsenek a helyébe. Volt idő, amikor a miniszterelnökségi palotát is le akarták rontani, mintha *a fegyvertár és a régi pénzügyminisztérium feláldozása* nem lett volna elég áldozat. Szabályozási tervet is dolgoztak ki a Vár részére, amelyen gondos aprólékossággal faragtak le minden kiúgró sarkot, tüntették el az utcák vonalának minden hajlását, hogy a szabályos egyenesség rideg vonalaival pótolják. Ezt a kegyetlen tervet csak legujabban sikerült hatálytalanná tenni és pótolni olyan rendszabályokkal, amelyek lehetőleg *a régit konzerválják* és nem űzik el a Várhegy tetejéről a multnak lábújjhegyen járó koboldjait. A hangulat egységét *könyörtelenül megrontó, a Várban* kolosszálisnak ható, már meglevő új épületekre azonban egyelőre csak az öklünket rázhatjuk. Messze van az idő, amikor lebontásra kerülhetnek, hogy jó nürnbergi mintára csak olyat legyen szabad helyükbe építeni, ami nem csromolja a régi környezetet''.

„A szép Budapest"

alcím alatt ezeket olvashatjuk:

„A másik séta *a Várba* vezessen. Ne csak a Pest felé való kilátást és a várpalotának kissé túldíszes termeit mutassuk meg, de csináljunk sétát külföldi barátunkkal az elhagyott csendes utcákon is. A jelentéktelen épületeken is keressük meg a szép részleteket, minden sarokerkélyre és díszesebb kapura hívjuk fel figyelmét, végül vigyük be a Mátyás-templomba, hogy a majdnem nyomtalanul eltűnt magyar gótika utolsó emlékében gyönyörködtessük. Esti sétát tenni sem árt a Várban, mert ennek az *öreg városrésznek történelmi hangulata* a csendes esti órákban a legelevenebb. Mielőtt elhagynánk a Vár dombját, a bástyáról mutassuk meg a budai hegyeknek körül elhúzódó poétikus láncolatát. Végül a Halászbástya felé szálljunk le a városba, alaposan megmutogatván a városdiszítésnek ezt az ízléssel megkonstruált remekét . . .''

A Közmunka Tanács elnökének eme nyilt állásfoglalása a budai Vár képének és hangulatának további rontása ellen, egyben a történelmi emlékek és a hangulat egységének megóvása, sőt öregbítése mellett, erős záloga a budai Vár problémája helyes megoldásának. Mi, akik

egy budavári óváros, egy Altstadt,

eszméjéért lelkesedünk, örömmel látjuk, hogy annak megvalósítása a legilletékesebb hely nézeteivel összhangban állóan nehézségekbe nem ütközhetik.

Budavára visszavételének 250. évfordulójára proponált *„Lex 1936"* kiinduló pontja és végcélja is nagyjában az *„Altstadt"* gondolatának céltudatos megvalósítása; — valami ciczeláló, harmonizáló, hangsúlyozó és befejező átszépítés", miként nemrég megirtuk; ami azonban nem jelentheti azt, hogy oda, ahol egy, az óvárosi *környezetből már kivált* tér, háztömb vagy épületsor harmonikus befejezése azt most már megkívánja, kellő gond és lelkiismeretes mérlegelés után se építsünk újat, új palotát, illetve középületet. Gondoljunk csak a *Szentháromság-* és az *Iskola-térre*, vagy a Primás-bástyának a Hadtörténelmi Múzeumtól a Bécsi-kapuig terjedő részekre.

Ch. R.

A Várszínház ügye most sűrű szóbeszéd tárgya és sok budai család kívánja vissza a régi jó idők e kedves színházát. A reaktiválás kérdése nem oly egyszerű és megoldás csak oly módon volna lehetséges, ha Budától külön színházi kerületté alakítanák és az itt lévő *három* színházat egy kézbe adnák. A *Kisfaludy*-színház Óbudán most eléggé jól szervezett színház és nyáron jól ellátható a *Budai Szinkört*, viszont télen a *Várszínházat*. Bármi szerepet is szánnak a Várszínháznak — írja a budai közélet egyik jelese — valami élő szervezetnek kell azt dirigálnia, még pedig rutinos és a megfelelő kellékekkel rendelkező szervezetnek, ami nem lehet más, mint egy működő színtársulat vezetősége. Laikus hivatalra, egyesületre vagy ad hoc szervezetre ilyesmit bízni nem szabad, mert kudarc elé viszi ezt a jól indult mozgalmat.

Budapest varázsa maradandóan hat mindazokra az idegenekre, akik nálunk megfordultak és alkalmuk volt belelátni nemcsak az ország és város szépségeibe, hanem az emberek lelkébe is. Bizonyítja ezt az a lelkes levél, amelyet dr. *Schack* Béla udvari tanácsos bocsátott rendelkezésünkre. *Pierson* Kurt mérnök hathónapon át tartózkodott Budapesten az egyik berlini gyár kiküldetésében s annyira megszerette a magyarokat, hogy Berlinben január hó 8-án a „Haus der Technik" nagytermében, az általa készített fényképfelvételeket mutatta be magyar népdalok kíséretével, előadás keretében. Többek között bemutatta „Das alte Ofen"-t, azután számos képet Budapestről, köztük felvételeket a Szent István-ünnepségekről. Befejezte az előadást egy pompás naplemente a Balatonon a himnusz csendes dallama mellett, az előadó pedig ezekkel a szavakkal fejezte be német nyelven: — Hiszek egy Istenben . . . Az előadáson részt vett a magyar követség a nagykövettel az élén, a Collegium Hungaricum számos tagja és a Berlinben élő magyarok nagy számban. Az előadó óriási sikereket aratott és azt az eszmét vetette föl levelében, nem volna-e érdemes, ezt a már bevált előadást vándorútra vinni Németország nagyvárosaiba, amihez nem kér más segítséget, mint hogy az Idegenforgalmi Hivatal fedezze az előadó utiköltségeit. Az egyszer bizonyos, hogy ilyen előadás szebben beszél, mint minden plakát.

A fehér egér. Azzal a Hágával minden rendben volna már, de mi lesz 1943-ban és mi lesz 1966-ban? Ezen töpreng most Budán is minden valamire való klubtag és társasköri nagyság. A vitába valaki beledobta a „fehér egér" történetét, melyszerint: — a perzsa sah szelid fehér egeret kapott ajándékba és annyira megszerette, hogy mindenüvé magával hordta és csak azt sajnálta, hogy ez a kis, okos állat *beszélni nem tud*. Volt az udvarnál egy mágus, aki azzal biztatta az uralkodót, hogy bizonyára van olyan ember Perzsiában, aki megtanítaná beszélni is a fehér egeret. A sah ki is hirdette, hogy aki az ő fehér egerét *öt év alatt* megtanítja beszélni, azt hozzátartozóival együtt boldoggá teszi, — de ha nem tanul meg beszélni az egér, — a fejét véteti. De nem jelentkezett senki, végre mégis eljött a hetvenéves zsidó főrabbi és mindenféle jót kikötve a Perzsiában élő zsidóság számára, vállalkozott arra, hogy az egeret beszélni megtanítja. Visszatérve hívei közé, azok elképedve, halálrarémülten fogadták a főrabbit és szemrehányást tettek neki, hogy erre a lehetetlen dologra ilyen könnyelműen vállalkozott. A főrabbi végigsimította hosszú szakállát és a következőkkel nyugtatta meg híveit: — A zsidóságnak ámol jó dolga lesz öt évig. Öt év alatt meghalhat a sah, megdögölhet az egér és meghalhatok én is . . .

A Tabán újjáépítése felett megindult vitához, amelyet a „Szabadpolgári kör'' indított meg, érdekes adatul szolgál *Rakovszky Iván*, a Közmunka Tanács elnökének e hó 15-én a „Független Budapest"-ben megjelent nyilatkozata, mely szerint a kezdeményezést ő a fővárostól várja. A Tabán rendezésének legnagyobb akadálya az, hogy *a hegyoldalban fekvő telkek* rendezéses és közművekkel való ellátása majdnem *drágább, mint a telkek értéke*. Ezeket a kiadásokat csökkenteni lehetne, ha a *Gellérthegy északi oldalán húzódó parkot a Naphegy lejtőjére is kiterjesztenék, amivel megtakarítanánk a nagy városrendezési költségeket is*. A környék egy nagy parkkal lenne gazdagabb, amely levegőt, napsugarat, sétateret nyujtana a lakosságnak, ennek ellenében viszont a völgy aljában levő telkek sűrű beépítése is lehetővé válnék.

A betterment bevezetése már elhatározott dolog a két új Dunahíd építésével kapcsolatban. A híd környékének telekárai óriási mértékben emelkedtek és a városházán az a vélemény alakult ki, hogy ezt az értékemelkedést nem szabad a telepspekulációnak kiszolgáltatni. A telekértékemelkedés megadóztatását, vagyis a betterment behozatalát a Magyar Vasművek és Gépgyárak Országos Egyesülete is kérte felterjesztésében a miniszterelnöktől, a kereskedelemügyi és pénzügyminisztertől, a fővárosi Közmunkák Tanácsától és a főváros tanácsától is. Az egyesület kéri az óbudai és lágymányosi: Attila- és Árpádhidak építésénél érdekelt területekre a betterment alkalmazását azért is, mert ezzel az építkezés tempóját fokozni lehet, ami elsőrendű érdeke a munkanélküliség csökkentésének. — Ezzel kapcsolatosan dr. *Lugmayer* József ügyvéd, a „Budai Ingatlan Tulajdonosok Egyesületé"-nek társelnöke nagy tanulmány alapján ismertette a Nemzeti Ujság hasábjain a *betterment* történetét, fejlődését és eredményeit a különböző világvárosokban. Azt a következtetést vonta le mindezekből, hogy nálunk a betterment nem mozdítja elő a várt arányokban a város fejlődését és az építkezést. Célravezetőbbnek tartaná, ha a gyárosok és vállalkozók nagy vagyonuk lekötésével olcsó hitelt eszközölnének ki a hidak építésére és azokat hazai anyagból: kő-, betonból, esetleg alagútszerűen építenék, — de ilyen olcsóbb pénzzel segítenék az építkezést is.

Sötétek még sok helyen a Svábhegy Egyesületnek beadványai bizonyítják, amelyekkel az elektromos művekhez fordult, kérve, hogy — a *Felhő-utcában* és a Névtelen-utcában sűrűbb közvilágítást létesítsen, mivel a svábhegyi új tűzoltósági épületben elhelyezett tűzoltóságnak e két, aránylag keskeny úton van kihajtása — a lépcsőkkel ellátott *Hangya-utcának* világításáról gondoskodjék, — a *Költő-utca* éles kanyarodásában villanyoszloplámpát szereljen fel — és a *Jánoshegyi-úton* a tönkretett világító körtéket javíttassa ki. Az Elektromos Művek igazgatósága bizonyára a legrövidebb idő alatt tesz eleget a Svábhegyi Egyesület e kérelmeinek.

Üzenet Indiából!

A magyarok európai megtelepüléséről az avult történetírások úgy emlékeznek meg nagy általánosságban, hogy a magyar nép a nagy népvándorlások hullámaival sodródott a nyugati kultúrnépek szomszédságába, — ősi multjukat különben homály fedi . . . Pedig a magyar népet nem a véletlen játéka sodorta mai szent helyére. A magyar nép itt, Magyarország területén — küldetésszerűen — azon a helyen áll őrt, ahol másfélezer esztendővel ezelőtt hun őseink nagy fejedelme, *Attila hun király*, mint Isten ostora osztogatott parancsokat kelet felé el Indiáig és nyugaton a mai Franciaországig. Isten kezében nyugodott ez az ostor akkor is, amikor a keresztények iránt annyira türelmes Attila — hogy megkímélje Rómát, a szent várost — a földre bocsátja le az Isten kardját.

A hun népet követte a Nagy Károllyal birkózó *avar*, majd apró törzsek és végül a magyar és ide, Európa szélére magával hozta *évezredeken át gyarapított ősi ösztönös képességeit*, amelyhez egy-kettőre megszerzi nyugat kulturáltságát, úgyhogy *rövid idő alatt öt szenttel* erősíti a keresztény egyház szentjeinek táborát. Emellett megvédi a népáradatok ellen Európa társadalmi berendezkedését és kultúráját, míg maga ezer sebből vérzett. És hogy megtörhessék a magyart, *megfosztották ősi történelmi multjába vetett hitétől*. Krónikáinak hitvallásszerű írásaiban hiába akar továbbra is hinni, — hitetőket küldtek közéjük alattomban, akik hun őseiket fajuktól idegennek és vad barbárnak rajzolták előttük és végtére im feladták bennük való rajongó hitüket. El is feledte a magyar Attilát. Az újabb történelmi kutatások azonban lehetővé tették, hogy *a történelemben szerepelt népek és történetük valószerűbb megvilágításban kerüljenek elénk*, mint ahogy az ellenség szűkszavú és elfogult kritikáiból azt magunk elé rajzoltuk egykor.

A hun fajta népek történelmi szerepét *a kínai krónikák*, az *Aveszta irodalom* és az *indiai történelmi* és régészeti kutatások jelentősen új megvilágításba helyezték. Ezek szerint az Európában szerepelt jelentős tömegű hun és avar népek csak részei annak a hatalmas népkomplexumnak, amelynek zöme a Kr. e.-i XIII. századtól kezdődően Turkesztánt, Iránt és Indiát különböző időben és különböző nevek alatt, mint száka-skytha, nagy-juetsi, abar, kusán, kidara-hun, azaz kis-juetsi, továbbá eftaliták, azaz a fehér hunok, majd a vuszun-hun népek, azután Toghrul bég hun népe és az első nagy-mogul, Tamerlán fejedelem skytha fajú tömege elárasztották. Ezek a népek más és különböző nevek alatt szerepelnek India néprajzában, így huna, száka, abar, rajput, jat, gujár és megannyi néven.

Az Indiában megtelepült úgynevezett *turáni skythák és hunok* s a turáni dravida és mongoloid s ős ugor népek száma körülbelül *százötvenmillió. Ezekből a népekből tellett India ős lakossága.* Ezek a népek adták India első kultúráját. Az indiai punjabi egyetem egyik neves professzorának Punjáb történetére vonatkozó munkája szerint: Ezek a turáni skythák, akik felvették a hindu vallást, még *az indo-árja népek előtt* telepedtek le Indiában és alkották India ősi kultúrtelepülőit. A turáni hinduk voltak India nagy templomtervezői és építői.

Krishna vallását Indiában ma több, mint 200 millió ember követi. Krishnát a *turáni fehér hunok nagy reformátorával, Zarathustrával* egyidőben, azaz Kr. e. körülbelül ezer körül szerepelteti a hagyomány és az irodalom, — viszont *Krishna* fajiságát egyrészről a pásztor-gujár hunokhoz kötik, másrészt a földművelő skytha jatok vallják őt maguk közül valónak.

Egy — India katonaságát faji szempontból elemző — szakkönyv a skytha fajú jat-okat és a gujár-hunokat kifejezetten a magyar nép skytha-hun fajú elemével azonosítja. Parker professzor, a kínai hun krónikák neves fordítója viszont a vuszun-hunokkal azonosítja a magyarokat. Clark angol tudós könyve címében is kifejezi *a magyaroknak nepálvidéki, tehát a vuszun-hunok indiai települési helyéről való eredését.* Egyik legnagyobb és kizárólag a keleti vonatkozásokat feltáró munkák közrebocsátásával foglalkozó angol cég (Luzac) egyik tavaly kiadott 450 oldalas kötetében (Uxbond műve), amelynek címe: *Új szempontok a magyarok eredetéhez* külön fejezetben foglalkozik azzal, hogy kőrösi *Csoma* Sándor, dr. *Leitner*, a laborei egyetem kifejlesztője s a London mellett épült keleti intézet megteremtője, azután *Stein* Aurél és megannyi mások erre a kapcsolatra határozottan rámutattak. Külön fejezetek szólnak az *Indiában száz és százszámra szereplő magyar hangzású helynevekről*, azután az Indiában előforduló igen *nagyszámú magyar törzsnevekről*. (Dr. *Tóth* Jenő indiai hatévi tartózkodása idején 2000 ilyen szót gyüjtött egybe.) Beszél továbbá az említett szerző az indiai és a régi magyar kulturális kapcsolatokról, *az egyező népies művészi motívumokról*, vallási kapcso-

SZENT
GELLÉRT
GYÓGYFÜRDŐ
Vízgyógyintézet és napfürdő
Külön férfi és női osztály
A legmodernebb berendezés
Szakképzett személyzet

latokról, továbbá a régi magyar krónikák adatainak Indiával kapcsolatos históriai vonatkozásairól és külön fejezet szól a magyarságnak a maga krónikája szerint is igazolható skytha eredetéről. A szöveg kiegészítésére szolgál a több mint 3000-nyi magyarral egybevetett indiai szó felsorakoztatása. A berlini néprajzi múzeum igazgatójának, Hermann Goetznek a tollából ez év tavaszán hagyta el a sajtót egy India kultúrhistóriájával foglalkozó terjedelmes munka. A hozzámellékelt térképek megrajzolják a sáka-skythák, jüetsi-hunok, a vuszun-hunok és különféle *hun törzsek települési vonalait Indiában.*

Indiai tanulmányútamon ezt a vonalat jártam végig.

A határozottsággal annak tartott skytha és hun típusokat akartam tanulmány tárgyává tenni. Az indiai nagyszerű parszi nép támogatásával, akiknek körülbelül 20%-a az ősi turáni hunok Iránban települt testvérnépe, továbbá egyes indiai fejedelmek és az angol hatóságok szíves támogatásával idevonatkozólag újabb eredményeket sikerült elérnem.

Ezeket az ős kapcsolatokat újból ki kell mélyíteni. Indiának rokonszenves magyar ideálja, akinek márvány mellszobra egyedül érdemesíttetett arra, hogy az indiai calcuttai legnagyobb tudós testületnek, az ázsiai társaságnak benyíló nagytermét díszítse *kőrösi Csoma Sándor!* A nagy hun birodalom vesztén örökké búsongó kis székelyföldről, mint Bendegúznak és Attilának örökké törhetetlen lelkű és hitű hun utódja, egy szál mogyorófapálcával indul el útjára, hogy meghódítsa a nagy India szívét és érdeklődését a kis Magyarország számára.

Kőrösi Csoma Sándor emléke a tibeti köznép előtt szent. A tudomány emberei előtt viszont a becsület, szorgalom és tudás örök ideálja marad a székely magyar kőrösi Csoma Sándor alakja. Megtanult 18 nyelvet. Emberfölötti küzdelmek árán megírja — a tudományos világ számára elsőízben — a tibeti nyelvtant és a tibeti nyelv nagy szótárát. Reábízzák, mint egyedül érdemesre a calcuttai nagy keleti könyvtár rendezését. Csupán eme nagy elfoglaltsága akadályozhatta meg abban, hogy megírhassa ígért alapvető könyvét, a *hun-magyar rokonságról.* Vagy talán meg is írta, ki tudja azonban mi lett vele.

Kőrösi Csoma Sándor nagy tudással gyüjtött kincseinek gazdag örökösévé a magyar nemzetet tette. Végrendelkezése parancs is egyúttal, mikor azt üzente Indiából: „Keressetek, kutassatok, mert az egész világ egyetlen nemzete sem talál annyi kincset kultúrájának gyarapítására, mint a magyar társadalom az ős indiai kultúra tárházában".

Indiából ez az első üzenet!

ZAJTI FERENC.

56 ÉVE
MAUTHNER MAG
A LEGJOBB!
MAUTHNER ÖDÖN
magtermelő és magkereskedelmi rt. BUDAPEST
Központ:
VII., ROTTENBILLER-UTCA 33
Fióküzlet:
IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 4
(A Ferencrendiek templomával szemben)
Főárjegyzék, növényárjegyzék, őszi árjegyzék ingyen és bérmentve.
TELEFON: JÓZSEF 463-65.
Sürgönycím: MAUTHNEREK.

1686 szeptember 2.

Irta: HORVÁTH KÁROLY

fővárosi bizottsági tag, az Ezredéves Szövetség ügyvezető-igazgatója

A harmadik és befejező közleményét közöljük *Horváth* Károly nagyértékű tanulmányának, mely az 1936-ra tervezett nagy ünnepségek egyik alapokmánya.

VIII. Svábok (kb. 4000 ember):

1. Károly baden-durlachi őrgr., altábornagy, a csapatok parancsnoka. 2. Marschall őrnagy a Thüngen-ezredben, hősi halált halt aug. 3-án. 3. Wachtenheim alezredes a Baden-Durlach-ezredből, hősi halált hal júl. 9-én, a bécsi kapu közelében. 4. Gr. Salm kapitány, kitűnik júl. 25-én.

IX. Szászok (kb. 5000 ember):

a) *Hősi halottak:* 1. Carlowitz György Károly alezredes a szász-weissenfelsi ezredből, júl. 27-én, amikor elsőnek mássza még a nagy rondellát. 2. Br. Friese kapitány a Löben-ezredből, júl. 22-én. 3. Löben nok, júl. 22-én. 4. Plötze alezredes, aug. 23-án és 5. Ismeretlen nevű alezredes a Kuffer-ezredből.

b) *Sebesültek:* 1. Henrik szász-merseburgi herceg kapitány, aug. 22. 2. Rochan alezredes, júl. 27-én.

c) *Jelen voltak:* 1. Haugwitz Tóbiás lovasezredparancsnok. 2. Henrik szász-weissenfelsi herceg ezredparancsnok (ezredével brandenburgi szolgálatban). 3. Keresztély szász-weissenfelsi herceg, a csapatok parancsnoka. 4. Károly szász-weissenfelsi herceg ezredparancsnok. 5. Kuffer Henrik ezredparancsnok. 6. Röbel őrnagy, ki júl. 27-én az elesett Carlowitz alezredessel együtt ér fel a rondellára és 7. Gr. Trautsmanndorf Joachim altábornagy saját ezredével.

X. Magyarok:

Magyar halottat vagy sebesültet nem jegyzett fel az egykorú történelem. Sőt a magyarokat egyáltalában nem jegyezte fel. Csak a későbbi kutatások állapították meg, hogy kb. 20.000 magyar harcolt az ostromban s a várfalakon — a bevételkor — a legelsők között magyarok is voltak. Eddig a következő csapatokat ismerjük:

1. *Barkóczy Ferenc* vicegenerális 33 századdal (4000 ember), közte Semsey Zsigmond alezredes, Semsey András ónodi főkapitány, Bagossy László, Berthóty István, Kovács András, Ragályi János és Sennyey István kapitányok.

2. *Gr. Batthyány Ádám* kanizsai főkapitány kb. 2000 emberrel, közte Tóti Lengyel János keszthelyi főkapitány, Festetich Pál vicekapitány, Békássy Miklós és gr. Eszterházy Farkas kapitányok, Fülöp György egerszegi vicehadnagy. Továbbá: ifj. gr. Kéry Ferenc, Deseő Zsigmond, Tar Józsa, Ferenczy Pál és Taródy Balázs.

3. *Id. br. Bercsényi Miklós* kb. 3000 emberrel, közte 21 éves Miklós fia, gr. Erdődy György lévai kapitány, Bottyán (Vak) János esztergomi huszárkapitány (a híres kuruc-vezér) és Kürtössy István esztergomi hajdúkapitány.

4. *Gr. Csáky László* orsz. főkapitány kb. 2000 emberrel, közte gr. Csáky Sámuel, br. Károlyi István, jászai Kiss Balázs, Deák Ferenc, Horváth János és Tunyogi Sámuel kapitányok.

5. *Gr. Czobor Ádám* ezeres-kapitány s vele Ottlyk György, Czobor Mihály, két Motesiczky: Miklós és Pál, Palásthy Gábor, Radnay Ádám, Baranyay Gáspár és Mednyánszky Gáspár. Közülök különösen kitűntek Ottlyk és Baranyay.

6. *Gr. Eszterházy János* vicegenerális kb. 2000 emberrel, közte gr. Eszterházy Mihály ezredes, Eszterházy Zsigmond kapitány, Babocsay Ferenc (32 év óta) veszprémi kapitány, Zichy Imre vázsonyi kapitány, eszményesi Fiáth János és Miskey István győri őrnagyok.

7. *Gr. Koháry István* vicegenerális kb. 2000 emberrel, közte Balassa Ádám kékkői és Balassa Gábor korponyai kapitányok. Utóbbival jön Dalmady Sándor.

8. *Petneházy Dávid* kb. 800 huszárral.

Az eddig említettek közül Fiáth és Petneházy Buda magyar hősei. Kiválók a harcban és szeptember 2-án elsők a várfalakon.

Ismertek még a következők: Gr. Eszterházy Pál nádor, gr. Pálffy Ferenc (alezredes), János (vérteskapitány), Miklós (alezredes), a két utóbbi később nádor, gr. Pálffy János Károly altábornagy, br. Klebelsberg Ferenc, a kultuszminiszter egyik őse, aki itteni vitézségével szerzi meg családjának a grófi címet, Károlyi Sándor, a későbbi kuruc fővezér, Bethlen Miklós, Dessewffy István, gr. Batthyány Kristóf és Hohenlohe (?) Farkas Gyula.

XI. Császáriak és ismeretlenek:

a) *Hősi halottak:* 1. Károly György pfalz-veldenzi herceg, a fővezér kedvenc vezérhadsegéde, júl. 13. 2. Schönerl (frank) kapitány, júl. 9. 3. Gr. Herbstein őrnagy a csász. Scherffenberg-ezr., júl. 13. *Az ostromnak ő az első áldozata.* 4. Gr. La Fontaine csász. altábornagy, júl. 16. 5. Gr. Lodron csász. vezérőrnagy, aug. 14, a Nagy Szénazugnál. 6. Br. Mercy Péter csász. altábornagy, igen súlyosan megsebesül aug. 29-én s ebbe hat hét mulva belehal. 7. Lovag Rosne, a csász. Starhemberg-ezr. kapitánya, júl. 6-án, a sarki rondellánál megsebesül s néhány nap mulva meghal. 8. Őrgr. Spinola csász. ezredes, szept. 2-án (!) a Nádor-téren. 9. Steinbach, a csász. Mansfeld-ezr. kapitánya, júl. 13. 10. Megrigny mérnök (ism.), júl. 13 és 11. br. d'Asti Mihály (ism.) alezr., szept. 2, a sarki rondellánál.

b) *Sebesültek:* 1. Lajos bádeni őrgr., csász lov. tábornok, aug. 3. 2. Gr. Archinto Ludovico (olasz) alezr. a csász. Lotharingiai ezredben, júl. 27. 3. Gr. Aspremont csász. vezérőrnagy, júl. 16 és 27. 4. Gr. Auersperg őrnagy a csász. Mansfeld-ezr., júl. 13. 5. Becher csász. alezr., aug. 22. 6. Br. Dieppenthal csász. vezérőrnagy, júl. 27. 7. Gr. Herberstein Lipót alezr. a csász. Souches-ezr., aug. 3. 8. Kirchmayer kapitány a csász. Souches-ezr., júl. 13. 9. Károly lotharingiai herceg, a fővezér, aug. 3. 10. Gr. Pötting csász. alezredes, aug. 22. 11. Jenő savoyai herceg (a zentai hős), vezérőrnagy, aug. 3. 12. Gr. Starhemberg Guidó alezr. nagybátyja ezredében, júl. 13. 13. Gr. Starhemberg Rüdiger tábornok, júl. 31. 14. Br. Thüngen csász. vezérőrnagy, júl. 6 és 27. 15. Br. Welsberg csász. alezredes, júl. 27. 16. De la Vergue (Verge, Verne?) csász. altábornagy, aug. 2. 17. Croy Jenő herceg csász. táborszernagy, júl. 27. 18. Gr. Truchsess csász. alezredes, júl. 27. 19. Gr. Althan Mihály aranygyapjas vitéz, jún. 19. 20. Bischofshausen (?) őrnagy, júl. 6 és aug. 3. 21. Fontana (olasz?) csász. mérnök, júl. 17. 22. Gr. Kaunitz (?) alezr., aug. 3. 23. Br. Kottulinszky (?) kapitány, júl. 16.

c) *Jelen voltak:* 1. Gr. Thun (vagy Thurn?) máltai lovag. 2. Strattmann Tivadar kancellár. 3. Károly Fülöp pfalzi választófejedelem (Lipót császár sógora, akinek életét Ottlyk és Palásthy mentik meg). 4. Lajos pfalz-neuburgi herceg, csász. altábornagy. 5. Borgsdorff (német) aknász. 6. Aspremont ezredes. 7. Gr. Auersperg alezredes. 8. Br. Bersi. 9. Bertrauweiller. 10. Bischofshofen őrnagy. 11. Br. Bitner. 12. Gr. Blois. 13. Gr. Chinto. 14. Gr. Gronsfeld ezredes. 15. Gr. Ermerstein. 16. Goelin alezr. 17. Gr. Hoffkirchen. 18. Gr. Hortenbach. 19. Gr. Jörger alezr. 20. Keth (Köth) ezredes. 21. Kopy hadnagy. 22. Br. van der Leye. 23. Lunati marquis. 24. Gr. Magni ezredes. 25. Gr. Mahldegen. 26. Malowitz alezr. 27. Mieth Mihály tüzérezredes. 28. Mösch Lukács. 29. Gr. d'Ofar. 30. Oellner százados. 31. Gr. Oettingen ezredes. 32. Paumonn. 33. Piani. 34. Pini. 35. Gr. Rodein. 36. Gr. Styrheimb. 37. Subhoff. 38. Tenick. 39. Gr. Waldeck Frigyes. 40. Gr. Welsersheimb. 41. De la Vigne mérnök. 42. Br. Vilobj. 43. Wirbi. 44. Gr. Würz. 45. Zacco főőrmester. 46. Zeitelhammer kap. 47. Bassompierre ezredes a Mercy-ezredben. 48. Dietrich főhadsegéd (Károly hg. mellett). 49. Ifj. gr. Dohna Kristóf (a harmadik testvér). 50. Gr. Dünnewald Henrik császlov. tábornok. 51. Br. Falkenhayn első főhadbiztos. 52. Falkenstein vérteskapitány (Mercy altábornagy unokaöccse). 53. Gournay főhadsegéd. 54. Hambousch (Hönbusch) őrnagy a Neuburg-ezredben. 55. Hasslinger főkvártélymester. 56. Gr. Heissler Siegbert csász. tábornok. 57. Hoffmann főhadsegéd. 58. Gr. Königsegg Lipót vezérhadsegéd. 59. Lachowitz tolmács. 60. Gr. Lamberg János főhadsegéd, később bíbornok, aki valószínűleg a „Főjelentés" szerzője. 61. Ligneville kapitány a csász. Caprara-ezredben. 62. Mogl őrnagy. 63. Nigrelli tábornok. 64. Palm, a hadbiztossági iroda főnöke. 65. Prévost főhadsegéd. 66. Gr. Rabatta Rudolf lov. tábornok, vezérhadbiztos. 67. Gr. Saur kapitány a Lothringen-ezredben. 68. Gr. Scherffenberg Frigyes altábornagy. 69. Gr. Souches Károly csász. altábornagy. 70. Gr. Styrum csász. vezérőrnagy. 71. Strasser alezr., Esztergom német parancsnoka. 72. Tabernac (Tavernak) kapitány a Souches-ezredből. 73. Br. Thüngen alezr. 74. Ulrici kapitány a Seran dragonyosezredből, az egyetlen, akit gyávaságért lefokoznak. 75. Gr. Wirth őrnagy a Starhemberg-ezredből. 76. Wittekind főpostamester. 77. Bagni főhadsegéd. 78. Claudy főhadsegéd. 79. Khun főorvos. 80. Ranner főorvos. 81. Gr. Carpara Aeneas tábornagy. 82. Gr. Mansfeld csász. ezredes. 83. Gr. Wallis. 84. Gr. Gondola Ferenc altábornagy. 85. Schultz tábornok. 86. Gr. Seran ezredes. 87. Gr. Caraffa Antonio tábornok. 88. Br. Beck (Beeck) vezérőrnagy, a visszafoglalt Buda első katonai parancsnoka. 89. Br. Creutz főhadsegéd és 90. br. Friesensee (bajor) főhadbiztos.

XII. Egyházi személyek:

1. Braun Alajos. 2. Darasóczy Márton. 3. Kolich Lukács. 4. Metzger Ker. János. 5. Pleszl Ulrich Jézustársasági szerzetesek. 6. Csatháry Athanáz. 7. Gleiszner Károly. 8. Munkácsy Miksa. 9. Pomperger Arzén. 10. Pörös Mihály. 11. Prentaller Bernát. 12. Tamaskovics Ferenc. 13. Zách Antal ferencrendi szerzetesek, — magyarok és 14. Zanarolla János világi pap. 15. Bizozeri Simplic. barnabita szerzetes. 16. Fraichot Kázmér benedekrendi. 17. Marco d'Aviano kapucinus barát, a várható győzelem buzgó hirdetője és 18. Tüzes Gábor (Gabrieli Rafael Vulcanus) nizzai születésű franciscanus barát, a kiváló tűzmester.

*

Amint látható, 334 olyan név bocsátható a nyilvánosság elé, akikről biztosan tudjuk, hogy harcoltak a keresztyénség és magyarság ügyéért. Ezek között 48 hősi halott és 50 sebesült ismeretes, 10 különböző nemzet fiai, akik vérüket ontották Buda várfalain.

Megérdemlik-e ők, hogy nevük márványba vésve hirdesse az ő emlékük és a mi hálánkat a további utókornak? (Vége.)

RUDAS
FÜRDŐ
A BUDAI FORRÁSCSOPORT LEGRÁDIOAKTIVABB HŐFORRÁSA
A török hódoltság idejében épült s teljes eredetiségében fennálló kényelmes gőzfürdő — Kádfürdő
FEDETT TÉLI USZÓCSARNOK

Budavára visszafoglalása és a Svábhegy név

Irta: dr. Siklóssy László.

I.

Budavárának 1686-ban az egyesült keresztény csapatok által történt visszafoglalása korszakalkotó esemény volt a Svábhegy történetében is. E világtörténelmi eseményhez fűzi a hagyomány a *Svábhegy nevet. Károlyi Árpád Buda és Pest visszavívása 1686-ban* c. rendkívül becses művében elmondja, hogy a svábok a török Buda ostromában résztveendő, a megígért létszámban, négyezren megérkeztek, mire Lotharingiai Károly herceg számukra táborhelyül *„a Kis- és az a mögötti Középső-Svábhegyet jelölte ki, mely nevét csakugyan tőlük vette".*

Nagyobb tekintélyt Károlyi Árpádnál alig tudnánk a Svábhegy nomenklatúrájának megállapítására beállítani. A *csakugyan* azonban gondolkodásra ad okot. Mit jelent ez a *csakugyan?* Nyilvánvalólag azt, hogy létezik egy hiedelem, hagyomány, vagy vélemény, amely a Svábhegy nevet az ott táborozó svábóknak tulajdonítja; ez a hagyomány — mint általában a történelmi mondák — gyanús Károlyinak, a komoly kutatónak, aki azonban *most* megállapítja, hogy a szóbeszédnek *csakugyan* igaza van.

Vizsgáljuk a Svábhegy névnek *ezt* a hagyományos megjelenését. *Schwabenberggel* találkozunk *telekkönyvben* 1700-ban (l. — l.), *térképen* 1760 körül (l. — l.), *Schams könyvében* 1822-ben (l. — l.). A *Svábhegy* név, mint *„úgynevezett Svábhegy"* magyar irodalmunkban először a *Honművész* 1833. évi folyamában jelenik meg, itt azonban még szó sincs az ostromló svábokról. Ezek *névadó* szerepükben *Feldmann Wegweiser* c. pestbudai útmutató 1844. évi első kiadásában jelennek meg. Ebben olvassuk, hogy „a hegy akkor kapta ezt a nevét, amikor a német birodalmi sereg sváb kontingense itt állomásozott és *innen* kezdte meg a vár elleni ostromát". — Huszonkét évig dominálta a pestbudai útikönyvpiacot Feldmann, akinél azonban tudományos körökben különb márka volt: *Döbrentey Gábor.*

Döbrentey volt az 1847-es híres határkeresztelőnek — mellyel külön fejezetben fogunk foglalkozni — a megrendezője. Ott fogjuk látni, hogy Döbrentey szerelmese volt a történeti neveknek. Különösen az 1686-os ostromért rajongott, amelynek valóságos hekatomba alakjában áldozta fel Buda egész környékét. A Svábhegyet azonban inkább *kivette* a hekatombából. Az ostromló svábok csak a *Kis-Svábhegyet* kapták meg tőle. Amit u. i. Feldmann nyilván az akkor már viruló Döbrentey-agitáció hatása alatt az *egész Svábhegyre* mond, az csak a *Kis-Svábhegyre* helytálló. Budavára intenzív ostroma innen és nem a *(Nagy-)Svábhegyről* történt. A *Svábhegy* név első etimológizálása tehát helytelen volt. Maga Döbrentey a *(Nagy-)Svábheggyel* egészen másképpen bánt el; megállapította azt, hogy eddig *Svábhegynek* hívták és javasolta, hogy ezentúl *Istenhegy* legyen a neve. Hivatalosan így is történt. A nép nem fogadta el, tudósok megtámadták ezt a névadást, amiről mind később lesz szó. Bennünket most csak az érdekel, hogyha a Svábhegy csakugyan a történelmi nevezetességű sváb harcosokról viselte ezt a nevét, Döbrentey miért nem kapott kapva ezen az ő stílusának annyira megfelelő tényen?

A megfeljtés az, hogy efféle hagyomány mindazideig nem is volt, — vagy ha volt, az egészen *újkeletű* és határozatlan volt. A Svábhegyet Svábheggyé tették a környéken *letelepedett svábok* s nem a hadizsákmánnyal *elvonultak.* Döbrentey azt a körülményt, hogy a Svábhegyen a többi németek közt svábok is táboroztak, még csak annyira sem méltányolta, hogy meghagyta volna a régi *Svábhegy* nevet. A Kis-Svábhegyet, amelynek precízebb szerepe volt az ostromban, beleillesztette tarka keresztelő programjába. Lefaragta róla a *Kis*-t és hozzáillesztette a *sváb ostrom indokolását.* Így kerültek az ostromló svábok összeköttetésbe a Svábhegy már meglévő nevével, először csak a Kis-Svábhegyével. A dolog azonban oly *tetszetős* volt, hogy a későbbi irodalom, amely minden más Döbrentey adta nevet gyanúsnak talált, a *kis-svábhegyi indokolást kiterjesztette az egész Svábhegyre.*

Így találjuk ezt *Némedy József Die Belagerung der Festung Ofen in den Jahren 1686 und 1849* c. 1853-ban megjelent művében: „die ersteren, d. h. die Schwaben legarten auf dem *nach ihnen* bennanten grossen Schwabenberge etc.", majd pedig *Haeuflernek* 1854-ben megjelent többször idézett munkájában. Haeufler a leglelkiismeretesebb emberkutatók egyike, de neki sem jut eszébe kritizálni ezt a tetszetős adatot. Rögtön nyomába jön a *Vasárnapi Ujság* 1855. évi szeptember 9-i számának vezető cikke: *„A budai Svábhegy"* címmel. E cikk, amelyet, ha nem is éppen *Jókai* írt, de ő irányított, mindjárt bevezetőben megvallja, hogy a név körül tulajdonképpen vita folyik: „Szerintünk, úgymond, *Svábhegy* az igazi históriai neve, melyet *nem attól a néhány svábtól* nyert, akik körtéit-almát árulni keresztüljárnak rajta, hanem azon *segédhadtól,* mely a XVII. században Buda visszavételekor itt tanyázott."

Jókai később is híve a Svábhegy név históriai eredetének; ennek kifejezést is ad különböző írásaiban, amelyek alapján ez bekerül az *Osztrák-Magyar Monarchia* c. díszműbe és valamennyi budapesti kézikönyvbe. Rupp 1868-ban megjelent jeles műve további indokolás nélkül szintén hozzájárult mindehhez.

KRISZTINA
I. Krisztina-körút 141
DÉLIVASUT
I. Krisztina-körút 99
RÁDIÓHÁZAK
Telefon: 507—07
villanyfelszerelési cikkek, csillárok
GRAMOFONOK, LEMEZEK
részletre is
Akkumulátor töltés és javítás

Új, modern
illatszertár
a Délivasuttal szemben
I., Alkotás u. 13. szám alatti új palotában
A legjobb és legolcsóbb pipere-, kozmetikai, háztartási és betegápolási cikkek

ERZSÉBET
SÓSFÜRDŐ
KELENFÖLDÖN
új vezetés alatt áll (BOHUNICZKY-BANK érdekeltsége), — Természetes keserűsósfürdő
IVÓKURA
Olcsó pensió, Park-Strand
5 perc a GELLÉRTFÜRDŐTŐL villamoson

Monori Hagyományok vezet
MAGYAR MAGTENYÉSZTESI R. T.
BUDAPEST—MONOR
Monori magkereskedése: Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 3. Telefon: Aut. 868-60
Tavaszi képes főárjegyzék és nagybani árajánlat ingyen és bérmentve

VÁROSLIGETBEN
SZÉCHENYI
GYÓGYFÜRDŐ
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva
A város minden pontjától könnyen megközelíthető

Személyi hírek

BARCZY ISTVÁN dr. volt miniszter és nyug. főpolgármester, a szép Budapest álmodója és nagyrészben megvalósítója, betegen fekszik a Pajor-szanatóriumban, ahol Illyés Géza dr. nehéz műtétet végzett rajta. Ma már a tartós javulás útján van.

SZÁVAY GYULA, a nagynevű poeta és a Hollós Mátyás Társaság ügyv. elnöke néhány napot töltött Olaszországban, de gyöngélkedése visszatérésre kényszerítette.

THIRRING GUSZTÁV dr.-t, a székesfőváros statisztikai hivatalának ny. igazgatóját, a Hollós M. T. főtanácsának tagját, az Amerikai Statisztikai Társaság tiszteletbeli tagjának megválasztotta.

OKOLICSÁNYI-KUTHY DEZSŐ dr. főorvost Pest vármegye főispánja tiszteletbeli megyei főorvossá nevezte ki. Elismerése ez annak a nagyarányú, 20 év óta kifejtett tudományos irodalmi munkásságnak, amelylyel a külföldi nagy orvosi szaklapokban ezernél több magyarországi tuberkulózis-dolgozatot ismertetett a külföldiek és vitte bele az internacionális tudomány vérkeringésébe. Okolicsányi-Kuthy Dezső 20 év óta kizárólagos hivatalos magyar referense a világszerte elismert „Zentralblatt für die gesamte Tuberculoseforschung".

KRESZ KÁROLY, a Tébe vezérigazgatója febr. hó 3-án néhány napra hivatalos ügyekben Párisba utazik.

PÁVAI VAJNA FERENC dr. tudományos kutatásai folytatására Jugoszláviába utazott.

PETERDY SÁNDOR az ismertnevű író influenzában megbetegedett, orvosai azonban bíznak gyors felépülésében.

SZÉL JENŐ, a Budapesti Kisipari Hitelintézet vezérigazgatója gyomormérgezésben megbetegedett.

Meghívó

A Svábhegyi Egyesület február hó 3-án (hétfőn) este 8 órakor rendezi szokásos

társas vacsoráját

a Pannonia-szálló (VIII., Rákóczi út 5. szám) külön helyiségében. A vacsorán *Tamásy* Béla dr., az Országos Orvos Szövetség tisztiorvosi szakosztályának titkára előadást tart arról,

„Mit vár a külföldi látogató Buda-Fürdővárostól, különös tekintettel a Svábhegyre."

A tagok minél nagyobb számban való megjelenését kéri hazafias üdvözlettel losonczi dr. *Bódy* Tivadar s. k., m. kir. udvari tanácsos, Budapest ny. polgármestere, a Svábhegyi Egyesület elnöke.

Hollós Mátyás Társaság

hétfőn, február hó 3-án este 6 órakor tanácskozásra hívja tagjait a Császárfürdő „Hollós Mátyás" termébe, ahol a tanácskozás tárgya: — a Társaság megalakulásának

10 éves évfordulója

méltó megünneplésének megbeszélése. Az elnökség kéri úgy a **főtanács** mint a **választmány** és a szakosztályelnökök megjelenését, de szívesen látja az érdeklődő tagokat is. Tanácskozás után, 8 órakor **társasvacsora**, amelyen a családtagok is résztvesznek.

Külön értesítést nem küld szét **az Elnökség.**

TURÁNI SZŐNYEGSZÖVŐ R.-T.
Készít, javít, megóv
II., FŐ-UTCA 80. SZ.
Telefon: Aut. 515—79.

A régi budai családok

Buda multjával összefolyt történeteinek megmentése a budai krónika számára, amit a Budai Napló vetett fel legutóbb, — már visszhangot keltett és egyes családok szívesen bocsátják a szerkesztőség rendelkezésére a birtokukban levő anyagot. Teljes gyüjteményt egyelőre csak a

KIMNACH-CSALÁDRÓL

kaptunk és legközelebb ezzel kezdjük az ismertetések sorozatát a tárcarovatban

„CSALÁDOK KRÓNIKÁJA"

címen. Mindenesetre kérjük, hogy azok a családok, amelyek még nem jelentették be, hogy ilyen családi följegyzések birtokában vannak, — szíveskedjenek bennünket erről értesíteni, mert a hiányzó adatok megszerzése néha sok munkát és időt igényel.

TURY ZOLTÁN

Türelmetlen a sors velünk, magyarokkal szemben. Elhívja közülünk azokat, akikre még szükségünk volna, akikre még nagy feladatok várnak, akik oly rajongással szerették Budát, mint *Tury Zoltán dr.* közigazgatási bíró, a Hollós Mátyás Társaság szakosztályelnöke és számos budai intézmény elnöke. Egyike volt azoknak, akik a Viziváros közéletében nagy munkát vállaltak és szeretetben gazdag szíve, munkabírása, tudása, rendkívüli szónoki készsége, megnyerő modora, szinte predesztinálták a vezető szerepre. Az Iskolaszék, a Közjótékonysági Egyesület, a II. ker. Iparoskör, csak a közelmultban választották meg elnöküknek. Hirtelen történt elhunytának szomorú híre megdöbbentő és általános részvétet keltett egész Budán. Jellemzi közéleti szerepét, hogy ő volt *Kozma Jenő* dr. elismert palatinusa a II. kerületben; ahol mindenki ismerte. Halála napján hiába várták a *Budai Társaskörbe*, ahová előadásra hívták meg. Helyette megjött a szomorú hír, amelynek lesújtó hatása alatt elhalasztották a borgazdaestét is és szerető meleg szóval búcsúztatta el *Hoór-Tempis* Móritz dr. elnök. Siratja egy áldott lelkű asszony, akit szentként imádott, siratja megtört szívvel özvegy édesanyja és huga dr. Duma Tivadarné. Siratjuk mindnyájan!

nagyszegedi *Tury* Zoltán dr., közigazgatási bíró január 30-án délelőtt 10 órakor húnyt el a Vöröskereszt-kórházban vérmérgezésben, két napi nehéz szenvedés és az orvosok többszöri műtétes beavatkozása után. 56 évet élt, 24 évig a legboldogabb házasságban. Február hó 1-én, szombaton d. u. fél 4 órakor temetik a farkasréti temető díszsírhelyén és dr. *Kozma* Jenő búcsúztatja el a sírnál.

LÁTCSŐ Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

A Krisztinavárosi Oltáregyesület január hó 27-én tartotta meg rendes évi közgyűlését az Irgalmas Nővérek Gellérthegy-utcai zárdájában. A zárda kápolnájában dr. *Zelliger* Vilmos prelátus-plébános „Veni Sancte"-val nyitotta meg az ülést. Beszédet mondtak: *Ekamp* Nándor iskolaigazgató, *Pálfi* Lajos dr. helyiigazgató, *Szabó* Pius dr. tábori esperes, *Huszár* Ferenc dr. titkár. *Márkus* Emilia szavalt, *Irján* Béláné énekelt. Dr. *Ripka* Ferencné elnöknő zárószavával és a Pápai himnusz eléneklésével ért véget a lélekemelően szép közgyűlés.

A Rózsadombi Egyesület ezidei első választmányi ülését február hó 4-én, kedden, este ½7 órakor tartja az Áldás-utcai elemi iskola tanácstermében.

A III. ker. Egyesült Polg. Társaskör választmánya február hó 4-én este 8 órakor rendes ülést tart.

Kultúrbotránynak minősítette *Becsey* Antal azt a lehetetlen állapotot, hogy a háború alatt katonai célra lefoglalt Lajos-utcai elemi iskolát, mely 530 tanuló iskolája lenne — 11 évvel a háború után sem adták vissza rendeltetésének. Már oda fajult a helyzet, hogy ezt a kultúrbotrányt szó nélkül tűrni nem lehet. Sürgősen helyre kell állítani az épületet, hogy újra tanítsanak benne. Az iparostanoncoktatás sem tud megfelelő hajlékhoz jutni. Ilyen viszonyok mellett meg kell szüntetni ennek a botrányos elméleti vitának továbbfolytatását. A kormánynak, mely a fővárostól ezt a két épületet kisajátította, helyre kell állítania a status quo ante-t, a főváros pedig nem várhat tovább — a sült galambra.

Kultúrestét rendez a Katholikus Népszövetség budavári szervezete február hó 2-án este 6 órakor a várbeli leánygimnázium tornatermében, amelyen vendégeket szívesen lát az elnökség.

Lizsébált rendez február hó 8-án a *Budai Klub*, amelyhez jóizű verses meghívót küldött szét a rendezőség.

A teherpróba. Tudvalevő dolog, hogy ez idő szerint Budapesten öt miniszterelnökjelölt és három főpolgármesterjelölt szaladgál és ír, ír, irigál. Ezek a jó urak mindent jobban tudnak, mindent előre látnak, mindent már előre megjósoltak. Csodálatosan sokat tudnak most, amit annak idején, amikor aktív miniszterek voltak sehogy sem akartak elárulni. Mint ahogy a főpolgármesterjelöltek sem tudják megmondani ma, hogy mennyivel volnának ők különb legények *Ripka* Ferencnél. Igy aztán a Városházán minden pakli arra megy, hogy miképen is lehetne azt a Ripka Ferencet kiemelni a főpolgármesteri székből, a kormány föltétlen bizalma és a polgárság ragaszkodása daczára. Ezeknek a jó főpolgármesterjelölteknek minden alkalom jó és mindig találnak alkalmas pártot, amely bedől nekik. Ilyen eset volt a rendkívüli közgyűlés összehívásának az esete, amit azután megfellebbeztek a közigazgatási bírósághoz. Most meg van az ítélet, de úgy vannak vele, mint a tordai alispán a cséplőgéppel: — a híres *„tordai hídon"* akart átmenni Tordára egy cséplőgéppel a gépész, a hídnál azonban megállították, hogy hát előbb engedélyt kell kérni erre a vármegyétől. A kérvényt be is vitte a gépész és várt is türelemmel egy-két napig, ami alatt nagyon összebarátkozott a hídőrökkel és harmadnap átment a géppel a hídon, hogy tulsó parton várja be a vármegye végzését. Ötödnapra meg is jött és benne volt a szigorú tilalom, hogy a géppel *nem szabad átjönni* a hídon, mert esetleg nem bírja. Csakhogy a gép már túl volt rajta. Azt meg a tek. vármegye sem merte megcsinálni, hogy a gépet visszarendelje a másik partra. — Az új fővárosi törvény is túl van már a hídon — hála Istennek!

A klimatikus gyógyhellyé vált Svábhegyen, ahol évről-évre szaporodnak a nyaralók és nő a kirándulók száma, még mindig vannak névtelen és megépítetlen utcák, amilyen az Istenhegyi-útról az útkaparóháznál elágazó *Névtelen-utca*, mely úgy ahogy van, kocsiközlekedésre egyáltalában nem alkalmas. Összesen kétszáz folyóméter makadámoztatásról van szó és a Svábhegyi Egyesület ügybuzgó elnöke, dr. *Bódy* Tivadar, most azt kéri az I. kerület előljáróságától, hogy ezt az utat építtesse meg, mert a tízezer pengőnyi költséget a város e célra már megszavazta és rendelkezésre adja. Viszont a székesfővárosi Tanácstól azt kérte az egyesület, hogy a *Diósárok-út* felső szakaszát, amely rendkívül meredek, *lépcsőzetesen építsék ki*, mégpedig sürgősen, mert ez a szegénysorsú emberek erősen frekventált gyalogútja, már azért is, mert a legrövidebb út a Svábhegyre. De baj van fönt a Svábhegyen is, mert *legforgalmasabb pontja*, a Hollós-út felső részén lévő tér, közvetlenül a világszerte ismert Svábhegyi Szanatórium előtt *télen nagyon sáros, nyáron nagyon poros*. A Svábhegyi Egyesület arra kérte, hogy ezt a teret a jövő esztendőben *bitumenes felülettel lássa el.*

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I, Attila-u. 12

A dunántúli pályaudvar címén írja nekünk *Sógor* József építész a következőket:

— Sok szó esett már a Délivasút kihelyezéséről és az ellenkezőjéről. A Délivasutat Buda közepéről kihelyezni nem szabad, de nem is kell. Ha nem volna meg, építeni kellene, de a föld alatt, a Mészáros-utcai igazgatósági épület és a gellérthegyi alagút között. Ezt a helyet a jó Isten is földalatti pályaudvarnak teremtette, mert az ott olcsón megvalósítható, akár 6—10 vágányú imponáló csarnokkal, Kelenföldtől elektromos vontatással. Most is a föld alatt, a Gellérthegy alatt jár a vonat s az alagút után is sokáig jó mélyen, hosszú darabon forgalmi akadályt a szintje nem okoz, — még a Csörsz-utcának sem. — Az Avar-u. és Győri-út magasan fekvő utcák, azok adják a pályaudvar földszintjét, előtte a Márvány-u. felé tágas térrel, esetleg a tér alatt is sinekkel. A Mészáros-u. mai alacsonyabb szintjén volna elintézhető a posta-, csomag- stb. forgalom. A Délivasut mai indulóháza helyén a pályaudvarhoz szép, széles utat kellene a körútból egyenes irányban leágaztatni, ezzel a környék, — Enyedi-, Királyhágó- stb. utcák — torpanása megszünne s a pályaudvar megközelítése festői képet nyújthatna. A csunya piac jelentősége háttérbe szorulna s amellett a szerencsés közelség is meg volna. A Délivasút szerződése a lejárathoz közel van, tehát lehetne beszélni a sürgősen megvalósítandó pályaudvarról, a külsőrészek alul és felüljáróinak jogairól stb. A külső, hegyen túli magasvezetés nem volna megszüntetendő, mert az onnan nyert kép a külföldiben is jó benyomást kelt. A sürgős megvalósítás enyhítené a munkanélküliséget, a vasút külföldi pénzének behozatala, a fürdőváros, az 1936-os Budavár-ünnep, a teheráruk és favágók kihelyezése, a belváros közelsége, a Keleti-pályaudvar forgalma jelentős részének Budára helyezhetősége mind ok arra, hogy a praktikus terv minél előbb megvalósuljon. Nem okoz akadályt az építés alatt a mai forgalom fenntartása sem, ha a teherforgalmat előre kihelyezik.

URI SZABÓ, kiváló szabász: GLASZ Péter, I., Maros-utca 11.

A két új dunahíd építésének pénzügyi kérdése most már erősen előtérben áll, mert az építés már elhatározott tény. Az óbudai és lágymányosi hidak építési költsége hatvan millió pengő. Ezt az egész összeget egy amerikai kölcsönajánlat elfogadása révén kapja kézhez a kormány. 10 millió dolláros kölcsönajánlat érkezett ugyanis Bud János kereskedelmi miniszterhez, aki Wekerle Sándor pénzügyminiszterrel folytatott tanácskozása után az ajánlatot minisztertanács elé vitte, amely a 10 millió dolláros kölcsön felvételéhez megadta a hozzájárulást. A kölcsönt legnagyobb részben költségvetési bevételekből fogják törleszteni, egy részét azonban hídvám-pénzekből (?) akarják visszafizetni. Kezdetben olyan természetű hídvámra gondoltak, mint amilyen más régebbi hidaknál volt érvényben, hogy tudniillik úgy a személyforgalom, mint a kocsiforgalom után egyformán vámot kellett volna fizetnie. A személyforgalom nem fog vám alá esni, hídvám-pénzt az új hidakon kizárólag az autók fognak fizetni. A vasszerkezeti munkálatokat Bud kereskedelmi miniszter már megrendelte a MÁV. gépgyárnál, a földmunkálatokat pedig a tavasszal kezdik meg.

— A Boráros-tér—kelenföldi híd az eddigi tervek szerint 394 m. hosszú és 24 méter széles lesz. Magassága középen 17.25 méter. Költsége pedig 12 millió pengő, a kisajátítási költségek nélkül.

A Rózsadombi kávéház és étterem megnyitásával kapcsolatban külön kell megemlékeznünk *Bodor és Rácz* iparművészek 15 éve fennálló műbútorüzeméről (Hungária-körút 204.), akik a kávéház és étterem berendezését végezték. Az üzem fínom műbútormunkái a legnagyobb elismerést érdemlik és általános feltünést keltenek. Saját terveik alapján magánlakások berendezését a legelőnyösebben végzik. Telefónhívó: 525—65.

MENCZER mos, fest, tisztít saját üzemeiben Telefon: 504—94 Külön vidéki osztály

Mostohánál mostohább az ősrégi Római-fürdőnek a sorsa, ahol bizony még rendes utak sincsenek. A legforgalmasabb útja, a vasútállomástól be, a telep felé az Emőd-utca, amelyen sáros időben csak külön beszerzett gólyalábakon lehet közlekedni. A mellette lévő Kissing-telepnek — mely Békásmegyer faluhoz tartozik, már bitumenes járdája van, de a főváros területén, ezen a környéken sajnos, ezt még nem ismerik. Hasonló a helyzet a többi utcákban is, súlyosbítva azzal, hogy ott még a szükséges kiépítések sem történtek meg. Igy mulhatatlanul fontos a Drugeth-utcának sürgős kiépítése a hajóállomásig, a Keve-utca folytatásának megnyitása a MÁV (Gázgyár) megállóhelyig. A Nánási-út folytatólagos kiépítése a Székesfőváros határáig és a Római-fürdő Dunapartjának rendezése.

Sajtóhiba révén mult számunkban a Neuschloss-Knüsli Kornélné ünnepléséről szóló tudósításunkban *Haypál* Béla ref. lelkész neve tévesen jelent meg. Haypál helyett *Horváth*, amit sietünk minden félreértés elkerülése miatt helyreigazítani.

Műsoros tornaünnepet rendez a budai I. 3. (gr. Széchenyi) Levente Egyesület, a kerület levente-zenekara február hó 2-án (vasárnap) délután 5 órakor, az I., Diana-utca 4. sz. iskola tornatermében.

PHILADELPHIA kávéházban a melegvízfűtés egyenlő kellemesen temperálja az egész kávéházat központi szellőztetővel.

KIRÁLY-FÜRDŐ
Építette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.
Budán, II., Fő-utca 84. száma.
45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas kloránátriumot és magnéziumot tartalmazó hévviz
Köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fém mérgezés, máj-, lép-, méh-, hágyhólyagbántalmak, gyomorkurut és alhasi panaszok ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdő: férfiaknak . . . . reggel 5—1 óráig
nőknek hétköznap délután 2—7 óráig
!! IVÓ KURA !!

Szt. Margit drogéria
II. Margit-körut 5b. sz.
Telefon: aut. 517—36.
Új vezetés alatt
megnyílt!
A szakmába vágó összes cikkek raktáron
Telefonrendelést azonnal házhoz küld

DOMÁNY FERENC
a Köztisztviselők fogy. szöv. volt üzletvezetője
FŰSZER- ÉS CSEMEGEÜZLETE
I., KRISZTINA KÖRUT 115.
az új fedettvásár mellett, minden igényt kielégít
Különlegessége:
A LEGKIVÁLÓBB MAZAWATTEE ANGOL TEA
ELSŐRENDŰ KONZERVEK

Kiadó lakások
Bimbó-utca 1-3-5. sz.
(szemben a Statisztikai Hivatallal)
egy-egy 3—4 és 5 szobás hallal,
Margit-körut 43. sz.
a körútra vagy a Statisztika kertre néző 3 és 4 szobás lakások hallal, valamint egy garzonlakás. Elegáns kivitel, olcsó árak. Bővebbet a helyszínen vagy Aut. 298—29. szám

FRANCIA-MAGYAR ELEMI ISKOLA
II. KERÜLET, BIMBÓ UCCA 9. sz.
Igazgató: DR. SYPOSS KATALIN.
Rendes tanulóknak államérvényes bizonyítványok. Bármely iskola 6—13 éves tanulói és leánykái részére francia játékdélutánok. Kezdőknek és haladóknak két-kétórás teajourok, francia társalgás keretében. Kérjen kimerítő prospectust.

RÓZSADOMBI
KÁVÉHÁZ
ÉS ÉTTEREM
Majláth szállodabérház
(Statisztikával szemben)
BUDA LEGELŐKELŐBB és LEGSZEBB HELYISÉGEI — A LEGKITÜNŐBB KONYHA
Az étteremben esténkint RÁCZ JÓZSI muzsikál. — Tulajdonos: LAKATOS JÓZSEF

GUMMI harisnyák, fűzők, gyógyhaskötők, női egészségügyi cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása
Hungária Kötszergyár R.-T. fiókja
Buda, I, Krisztina-tér 3. sz.

ÉHGYOMORRA
naponkint igyék egy pohár
KRISTÁLY
VIZET!

MONORI MAG. A nagy képes *tavaszi főárjegyzék* megjelent. Ingyen és bérmentve megküldi a Magyar Magtenyésztési R.-T. monori magkereskedése: Budapest, IV., Kossuth Lajos u. 3.

Műsoros ismerkedő estét rendez a *„Szt. István Asztaltársaság"* február hó 1-én este 8 órai kezdettel a szegény gyermekeket felruházó alapja javára a Szt. István-étterem (I., Alagút-utca 5.) különtermében. A műsoron szerepelnek: *Strausz* István, *Kőrösy* György, *Nándor* Jóska, *Pataky* László, *Szabó* Miklós, *Beér és Tsai*. Az elnöki megnyitót *Farkas* Zoltán elnök mondja és *Huszár* Lajos konferál.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

A KULTURA UJ PALOTÁJÁT

a BAÁR-MADAS református leánynevelő intézet új épületét, a II. kerület Lorántffy Zsuzsanna u. 3. szám alatt, folyó hó 16-án és 17-én nyitották meg ideiglenesen. Az ünnepélyes megnyitás azonban csak a park teljes elkészülte után, szemptemberben történik meg. Az intézet 8 szobás teljes lyceumból és 160 növendékre való intézetből áll, takarékos, de a legmodernebb igényeket kielégítő beosztással és berendezéssel. Az összes költség 2.3 millió P volt. A megnyitáson a budapesti református egyházközség, az egyházkerület és a konvent kiküldötteit *Ravasz* László püspök, *Némethy* Károly, az egyház gondnoka, v. b. t. t., *Szászy* Béla államtitkár, *Benedek* Zsolt kormányfőtanácsos, a Baár-Madas intézet elnöksége fogadta. Majd másnap gróf *Klebelsberg* Kunó kultuszminisztert az egyházközség nevében az intézet elnöke, *Darányi* Kálmán udvari tanácsos üdvözölte. A miniszter az egyház és az intézet elnökségét, tanári testületét és a megjelent növendékeket igen meleg hangú, fenkölt gondolatmenetű beszédben köszöntötte. Utána a miniszter és *Perty* Pál államtitkár az egész intézetet tüzetesen megszemlélte. Alapos érdeklődés után az elnökségnek teljes megelégedését és örömét fejezte ki az új intézetről, amelyet Magyarország kulturintézményei sorában a legelsők közé számít, úgy az eddigi nagy tiszteletreméltó multja miatt, mint a nagy áldozattal és nagy sikerrel megépített, mintául szolgáló új otthona révén.

Medgyaszay István műépítész nevéhez fűződik ennek az egyszerűségében is monumentális épületnek a munkája. Aki ismeri az ő nagy koncepcióját, de amellett mindenkor a realitás terén mozgó egyéniségét, az azonnal ráismer ez új épületről terveződére. Vonalainak egyszerűsége, de harmonikus egysége mindenben egyesíti a modern kulturális építőstílusnak alkotó elemét. Az objektum mindennél ékesebben beszél és így csak elismerőleg nyilatkozhatunk az építkezés tervező munkájáról, de dicséret illeti mindazokat az iparosokat, akik a szép tervek kivitelénél köreműködtek. Az épület berendezését legközelebb ismertetjük.

ORSZÁGOS MAGYAR TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT
PALACK TEJ

GÖTZ ANTAL
parkettvállalkozó, asztalosmester
BUDÁN, I., BORS-UTCA 24
Telefonszám: Automata 507—34

Mme ANNY
virágos boltja
BUDÁN
I., ALKOTÁS-U. 13
Telefon: Automata 543—94.
Belvárosi nivó
Szolid árak
Kerlek és balkonok rendezése

ÜVEG és porcellán-árukban
GÁL LAJOS Budán
II., Széna-tér 7 vezet
Tisztviselők nagy árkedvezményben részesülnek. Kedvező fizetési feltétel

Ó-Buda-Ujlaki Takarékpénztár
Részvény Társaság
Budapest, III. ker. Lajos ucca 148 szám.
Telefon: Automata 624—57.
Betéteket elfogad könyvecskékre is folyószámlákra a legmagasabb kamatozás mellett.
Kölcsönöket folyósit váltóra, folyószámlákra, értékpapirokra a legelő yösebb feltételek mellett

Közgazdasági Napló

Szerkeszti: SZÁSZHALMI JÓZSEF

* **A Budai Általános Takarékpénztár** február 10-én tartja rendes közgyűlését. Dacára annak, hogy az 1929. esztendő nehéz problémák elé állította a magyar pénzintézeteket, a „Budai Általános Takarékpénztár" diadallal állotta ki a rentabilitás és mobilitás erőpróbáját, betétei, váltótárcája, pénzkészletei emelkedtek, ami oroszlánrészben *Friedlender* Andor vezérigazgató céltudatos vezetésének tulajdonítható. Az intézet üzletköre is jelentékenyen kibővült. A nehéz viszonyokkal szemben a Budai Általános Takarékpénztár nemcsak megtartotta régi állományát, de feltünő emelkedést is mutathat fel. A jelzálogfedezettel kihelyezett tőkék 728 adós között oszlanak meg, amely az igazgatóság óvatos kihelyezési politikáját teljes mértékben igazolja. Az intézet ügyfeleinek száma 1929-ben 1241 volt. *A 300.000 pengő alaptőke mellett 45.315.63 pengő, azaz netto 15%-os nyereséget mutat ki a Budai Általános Takarék*, amely nyereséghez fogható eredményt az idei mérlegek még nem produkáltak.

A pénzkészlet 1929 december 31-én 73.106.35 pengő volt. A váltótárca 2,074.003.70 pengő, visszleszámitolt váltók csupán 661.774 pengő, a betétek összege takarékkönyvre és folyószámlára összesen 1,313.063 pengő. Az igazgatóság javaslatot tesz a közgyűlésnek arra, hogy a tiszta nyereség kétharmadrésze az alaptőke javadalmazására, a maradvány pedig a tartalékalap dotálására, az igazgatóság javadalmazására, nyugdíjtartalékra és renumerációkra fordíttassék.

Ez az üzleteredmény fényesnek és reálisnak mondható. A Budai Általános Takarék közel áll a budaiak szívéhez, akik mindig szívesen tartják fenn az összeköttetést ezzel a valóban budai pénzintézettel, amely a közeljövőben hatalmas — egész Buda társadalmát összefogó — *takarékossági* akciót és *telekakciót* indít, hogy ezzel is igazolja azt a hitet, hogy méltán hivatott a budai polgárság pénzügyi és közgazdasági kérdéseinek megoldására.

* **Az Angol-Magyar Bank** megvette az Angol—Osztrák Banknak Nádor-utca és Tisza István-utca sarkán lévő hatalmas, hatemeletes palotáját. Az Angol—Magyar Bank központja az eddigi Vilmos császár-úti székházából hamarosan ide költözik.

* **A Magy. Tisztviselők Tak.-pénztára** január 31-én tartotta közgyűlését. Az intézet óriási fejlődést mutat. Betétállománya, mely 1926-ban 1,238.204.74 pengő volt, 1929 decemberében 5,121.774.59 pengőre emelkedett. A betevők száma meghaladja a 6000-et, mely folyton szaporodik a *csekkbetétfüzetrendszer* segítségével. Az intézet semmiféle kockázatos vállalatban nem vett részt, hátralékosai nincsenek. Parcellázási akciója a Kelenföldön igen eredményes volt. Tiszta nyeresége 199.398 pengő. A közgyűlés az igazgatóság javaslatára elhatározta, hogy az 1,200.000 pengőt kitevő részvénytőke dotálására a kimutatott tiszta nyereségből részvényenkint 1.20 pengőt fordít.

* **A Nemzetközi Árumintavásár**ra közel 600 kiállító jelentette be részvételét. Ez a szám közel háromszorosa az elmult év hasonló időszakáig történt jelentkezéseknek. A fővárossal igen előrehaladott stádiumban vannak azok a tanácskozások, amelyek a Vásár terjeszkedése céljából feltétlenül szükséges új területek átengedésére vonatkoznak és ha itt meglesz a döntés, sor kerülhet a kiállítók kívánságának méltányos teljesítésére is. — A vásár jelentős újítása a kiállítási terület más rendszerű kihasználásában fog mutatkozni. Sok sikert remélnek a *kozmetikai és gyógyipar* világhírű termékeinek bemutatásától.

* **A Leszámitoló-Bank** igazgatósága Madarassy-Beck Marcel dr. báró elnöklete alatt tartott ülésében megállapította az intézet 60-ik, 1929. üzletévről szóló zárszámadását, amely 2,556.693.23 pengő tiszta nyereséget tüntet fel az 1928. évi 2,508.144.66 pengő nyereséggel szemben. Az igazgatóság a február hó 20-án tartandó közgyűlésnek elő fogja terjeszteni, hogy a rendes tartalékalaphoz a szabályszerű 5%, azaz 93.926.78 pengő helyett 200.000 pengő csatoltassék, a nyugdíjellátással kapcsolatos költségekre 400.000 pengő, a Madarassy-Beck Miksa báró alap javára pedig 50.000 pengő fordíttassék és dividenda fejében 1,680.000 pengő osztassék ki, miáltal az elmult évinek megfelelően, *ismét 14%-os, azaz 7.— pengő osztalék fog kifizetésre kerülni.* E szerint a jelenlegi árfolyam mellett az intézet részvényei az osztalék számításba vételével 8%-ot meghaladó jövedelmezőséget nyujtanak.

Figyelemre méltó, hogy a bank tiszta nyeresége kizárólag a rendes folyóüzletből ered.

A mérlegadatok az intézet erőteljes fejlődését tanusítják és különösen kiemelendő, hogy a betéti könyvecskékre elhelyezett tőkék összege a tavalyi 29,590.858.93 pengővel szemben 30%-os emelkedéssel 38,363.827.54 pengőre növekedett és nem mutatnak csökkenést a gyümölcsöztetés végett folyószámlán elhelyezett betétek sem, amennyiben 38,571.163.04 pengőről 40,746.176.37 pengőre gyarapodtak. Az egyéb hitelezők tételével együtt az intézet kezelésére bizott idegen tőkék az 1928. december 31-i 105,059.444.91 pengővel szemben az ezévi mérlegben 119,649.937.71 pengőt tesznek ki.

Emelkedést mutat a jelzálog-kölcsönök állománya is, amennyiben az 1929. év folyamán az intézet több mint 800.000 dollár értékű jelzálogkölcsönt folyósított, miáltal a dollárzáloglevél kölcsönök tétele 37,981.108 pengő és 83 fillérre rúg, míg a községi kölcsönök összege 19,229.421.82 pengőt tesz ki.

Az intézet váltótárcája, a váltóleszámítolási üzletnek az egész évben élénk, a tavalyit meghaladó forgalma mellett, szintén megfelelő emelkedést mutat.

Mindezek után megállapítható, hogy az intézet a jelenlegi nehéz viszonyok között is a fejlődés újabb fokát érte el s a mérleg egyik oldalának főösszege a tavalyi 187 millióval szemben az 1929. évi mérlegben 204 millió pengőt tüntet föl.

Az intézet érdekkörébe tartozó vállalatok működése kielégítő volt.

Az intézet az év folyamán Budapesten két új fiókot nyitott. A már régebben fennálló budapesti és vidéki fiókok, valamint a bank vidéki affiliált intézetei — melyek száma 17 — tekintélyes forgalmat bonyolítottak le és kielégítő eredményt értek el.

Laptulajdonos: VIRAÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Viraág Béla.

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Bpest V, Ügynök-u. 8. — (Nyomdaigazgató: Linzer M.) —

TEA
KÖZVETLEN BEHOZATAL HOLLAND-INDIÁBÓL, a termelő 1/4 és 1/2 kg.-os eredeti csomagolásában és ládákban —
Nagyban és kicsinyben
BOZÓ gyógytár,
I., Alkotás-utca 34. sz.

MODERN, HIGIÉNIKUS, ÚJ
URI ÉS HÖLGYFODRÁSZ
SZALÓN a gróf Mailáth-palotákban
II., Keleti Károly-utcai oldalon
HAJFESTÉS, MANIKÜR
Tulajdonos
BELÉNYI JÁNOS

BUDAPESTI DIETIKUS TÁPLÁLKOZÁSHOZ szükséges a KÉTSZERSÜLT vagy GRAHAMKENYÉR
GYÓGYFORRÁS KÉTSZERSÜLT
és GRAHAMKENYÉR tápszercikk gyártmányaim gyomorbetegeknek, gyengélkedőknek és gyermekeknek is egyaránt ízletes, tápláló és könnyen emészthető tápszerek. — Tejbe, kávéba, teába mártva, vajjal megkenve, vagy húsételekhez elsőrendű, ízletes és omlós. Neves orvosok ajánlják. *Felesleges pénzkidobás tehát, a drága. Karlsbadból importált kétszersültet fogyasztani, amikor a magyargyártmányú kétszersült minőségben a külföldi gyártmánnyal legalább is egyenrangú, árban pedig 40 százalékkal olcsóbb.*
Gyárija: NEUMANN BÉLA
ezüstkoszorús sütőmester tápszerüzeme
Budapest, II., Margit-körút 16 — Telefon: A. 512-26
VISZONTELADÓKNAK ÁRENGEDMÉNY!
Az 1926. évi nemzetközi embervédelmi kiállításon Budapesten, aranyéremmel; az 1926. évi kézműipari tárlaton aranyéremmel; a magyar országos iparegyesület díszoklevelével és ezüst érmével kitüntetve. — FIÓKLERAKATOK: Noszlopi Tivadar, VI, Szív-u. 13, Noszlopi Dezső, VIII, Népszinház-u. 5!

RÓZSADOMBI VIRÁG- ÉS TÁJKERTÉSZET
Budapest, II. ker., Szemlőhegy-utca 23. sz.
Telefon: Aut. 529-70.
TÁJKERTÉSZET: Vállalja díszkertek, parkirozások, ablakdíszitések és villakertek tervezését és évi gondozását.
VIRÁGKERTÉSZET: Szállít egész éven át vágott és cserepes virágokat, csokrot, virágkosarat, dísznövényeket, palántákat és dugványokat.

RÓMAI FÜRDŐ
ÓBUDA—AKVINKUM
KEDVES KIRÁNDULÓHELY TÉLEN IS
Kitünő konyha. — A források napi hozama 160.000 hektoliter rádioaktiv thermálviz
A szentendrei HÉV vasútnak, a MFTR hajóknak és az ÚJPESTI átkelő propellernek állomása

Takarékbetéteknek
kényelmesebb gyüjtése céljából takaréklapokat bocsát a felek rendelkezésére. Könyvecskékre elhelyezett betétek és folyószámlára elhelyezett összegek után
7¼ százalék kamatot fizet
míg a 3 vagy 6 hónapra lekötött betétek után magasabb kamatot térit a
Budai Általános Takarékpénztár rt.
Budán, II., Fő-utca 9
Pénztári órák: 9—3-ig.
Telefon: Aut. 524-00. Váltóüzlet és tőzsdeosztály: Aut. 524-35. Tőzsdekirendeltség: V., Szabadság-tér 17. Telefon: J. 902-88.

TROPOVIT
UTÓLÉRHETETLEN TÁPÉRTÉKÚ, POMPÁS IZÚ
GYÜMÖLCSKÉTSZERSÜLT
Minden diétában nélkülözhetetlen
Gyártja: RUZICSKA sütemény- és kenyérgyár
II., HORVÁT-U. 29. SZ.

Kályhás! Minden szakmabeli ügyben forduljon a régt jóhírű céghez
I, Logodi-u. 19 Béres Márton Tel.: 530-33

PUTSAY CUKRÁSZDA
II, Keleti Károly-utca 13. (Majláth-paloták)
Keleti pompával berendezett cukrászterem. Inyencfalatok gourmandok számára. Tel.: 520-44

Szijgyártó, nyerges és bőröndös
megbizható, régi üzlet
FLIEGER, II, Fő-utca 10.

FRISS VIRAGOK! SZOLID ÁRAK! Telefon: A. 537-87
LOHR IRMA utóda
NAGY IMRE LÁSZLÓ
udvari szállító
II, Fő-utca 1

CSIRSZKA
KONRÁD ÉTTERMEI
a Császárfürdőben
III, Zsigmond-u. 31
KÜLÖNTEREM
esküvők, társaságok és egyesületek számára
TELEFON: A. 512-95

GUNDEL ÉTTERMEIBEN
a szent Gellért Szállóban nagysikerű amerikai turnéjáról hazaérkezett
IFJ. BERKES BÉLA MUZSIKAL
Városligeti intim étterme ismét megnyilt. Tavaszi speciális inyenc falataival várja régi kedves vendégeit

FÉNYKÉP Remek felvételek műtermen kivül is
II, Fő-utca 18. sz. BLAHOS Rudolf

ZLAMÁL

céget ajánlom legjobban
Varrógép, kerékpár, gramophon raktár.
Megbizható javitómühely.
Budán, I, Krisztina-körút 151.

BÚTORASZTALOSTÓL:
háló 300-tól, ebédlő 440-től, uriszoba 450-től, saját készitményü kárpitosbútorok. Részletre is. 100 pengős havi törlesztésnél kamatmentesség.
MÜLLER LAJOS
„Margit" fióküzlet: II., Margit-körut 54
Tel.: Aut. 558—81.
Főüzlet: VII., Dohány-utca 37.
70 éves cég Tel. J. 373-18. 70 éves cég

Egészségügyi berendezések, csövek
Műszaki cikkek, fémgyártás
VI., Liszt Ferenc-tér 4. Hubert és Tsa B.T.
Telefon: 222—67

LAKOS LAJOS
Takaréktűzhelygyár R.T.
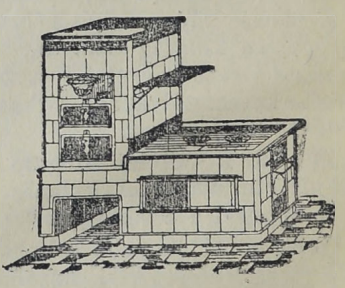
Budapest
V., Kalona József-utca 3
Telefon: 223—93
Iroda és mintaraktár:
IV., Veress Pálné-utca 8
Telefon: 837—24

HUNGÁRIA
GYÓGYFORRÁS
Budán, az Erzsébet-hídnál
Szénsavval telitve:
HARMAT-VÍZ!
Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-híd budai hídfőjénél épült modern ivócsarnokban. Radioactiv hatásu lithiumos és calciumhydrocarbonátos gyógyvíz.
IVÓ-KÚRA
Keserüsó-kúra. Javasolva vesebántalmak, gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság és vérszegénység ellen. Poharankint 8 f., Karlsbadi sóval 16 f.
Nyitva reggel 7 órától este 6 óráig.
TELEFON: AUTOMATA 530-03.

Budai Napló

XXVII. évfolyam. 984. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **24** pengő, félévre **12** pengő. Egy szám **50** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca **24**. Délután 5—7-ig. Telefon: 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **40** fillér. 20 mm. magas hirdetés **8** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1930 február 10.

Budapest súlypontja

A dunamenti kerületek viszonya

Utban van az új székesfővárosi törvény, amely egyebek közt a kerületek számát is szaporítja és beosztásukat módosítja. Talán nem lesz érdekesség nélkül, ha visszapillantunk az 1920-as népszámlálás adatai alapján arra, hogy a mostani kerületek közt miként oszlott meg 1920-ban a székesfőváros lakossága lélekszám szerint és egyben Buda jövőbeni szerepét is kutatjuk.

A mostani 10 kerületből 30%, azaz három kerület esik Budára. 1920-ban Budapest 928.996 főnyi lélekszámából 21.2% jutott Budára, azaz pontosan 196.478 lakos. Ugyanakkor a három *dunamenti pesti* kerület, tehát a mostani 10 kerületnek ugyancsak 30%-át alkotó V., IV. és IX. kerület, együttesen csak 20.6%-át képviselte Budapest lakosságának, pontosan 191.583 lakossal. Volt pedig a három *dunamenti budai* kerületnek és pedig:

a III. kerületnek 51.164 lakosa,
a II. „ 48.705 „
az I. „ 96.609 „ viszont

a három *dunamenti pesti* kerületnek és pedig:

az V. kerületnek 72.149 lakosa,
a IV. „ 28.306 „
a IX. „ 91.128 „

Az eddigi 10 kerületnek 60%-át alkotó hat *dunamenti* kerületre tehát összesen 388.061 lélek esett, azaz az összlakosságnak 41.8%-a.

*

A Duna mentén elterülő három budai kerület lakossága 4895 lélekkel multa felül a három dunamenti pesti kerület, azaz a Lipótváros, a Belváros és a Ferencváros lakosságát.

Vajjon *mennyit áldozott* és áldoz az állam és a székesfőváros a három budai és mennyit a három pesti dunamenti kerületre?

A többi négy kerület 540.935 lakost számlált és így a székesfőváros lakosságának 58.2%-át ölelte fel. Sőt a VI., VII. és VIII. kerület együtt a maga 482.090 lakosával a lakosság 51.9%-át, azaz valamivel több, mint felét képviselte. A népességi súlypont tehát kitolódott a Duna mellől, sőt kitolódott a belső kör-, illetve sugárutaktól keletre eső területre. Még szembeötlőbb az eltolódás, ha Budát számításon kívül hagyjuk és csak azt vesszük figyelembe, hogy Pest 732.518 lakosából csak 191.583 lakott a három dunamenti kerületben, míg 540.935 a többi négy kerületére esett. *A nagy nemzetközi folyam, a Duna mellől egyre távolodik a székesfőváros népességi súlypontja.*

A súlypont lassú visszatolódását csak Buda fejlesztésével lehet elérni. Eddig a hidak és a közlekedési eszközök hiányossága visszavetette Budát fejlődésében. Nagy, *sík* területek feküsznek beépítetlenül és kihasználatlanul Budán közel a Dunához, szemben a három dunamenti pesti kerülettel. Óbuda, a Viziváros, a Tabán, a Lágymányos, Kelenföld, — csupa ki nem használt lehetőség. *Az óbudai és a lágymányosi híd megépítésével nem volna szabad egy percnyit sem késni.* A rákosi homokból a Duna és a budai hegyek közt etlerülő kiesebb, egészségesebb és jobban tagolt Budára az óbudai és a lágymányos-kelenföldi medencékbe kell átterelni a népesség áramlását. *Ideje volna a Viziváros fejlődése érdekében egy Batthyány-téri híd problémájával is foglalkozni.*

Buda fejlődése már csak a megépítendő két-három új híd révén is *a három dunamenti pesti kerületnek is érdeke.* Hiszen Buda fejlődik, ha a Duna jobbpartja kiépül és felvirágzik, ennek a Duna balbartján fekvő három kerület is hasznát látja a forgalom megélénkülésével, a javak élénkebb cseréje folytán.

Az új székesfővárosi törvény 14-re szaporítja a kerületek számát, *Budára öt kerület jut, azaz a kerületek 35.7 százaléka.* Budára viszont a lakosságnak csak 21.2%-a esik. Miután a városi politikában a kerületeknek egyenlő szavuk lesz, *a 196.478 budai lakos szavának annyi súlya lesz, mintha 135.306 lélekkel több, azaz 331.784 lakosa volna már Budának.* A meglévő 196.478 budai azonban ne abban lássa feladatát, hogy most már *magának* igyekezzék mértéken felül előnyöket biztosítani nagyobb politikai súlyánál fogva, hanem abban, hogy *kvártélycsinálója legyen ama még hiányos 135.306 léleknek,* amely most valahol a rákosi homokban vagy azon is túl bolyong és nem talált még otthont Budán, mert Buda eddig még nem tudott vagy nem akart a talpára állni.

Keresztes Rezső.

Az adminisztráció abszurduma, mely most oly heves csatákra adott alkalmat a városházán a rendkívüli közgyűlés összehívásának kérdésében, amiről érdekes dolgokat írt „Elsülyesztett rendelet" címen *Payr* Hugó a *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában. Magva a következő:

„... A közigazgatási bíróság szenzációs ítélete ugyanis egy olyan 25 év előtti belügyminiszteri rendeletre hivatkozik, melyet az illetékes tényezők közül *senki sem ismert,* amelyről nem tudott a főpolgármester, nem tudott a polgármester és *nem tudtak a pártvezérek.* Az 1872-ik évi fővárosi törvény megalkotása után a közgyűlés meg akarta szerezni 30 tagjának azt a jogot, hogy a rendkívüli ülést összehívhassa. Ámde ehhez Szapáry Gyula belügyminiszter, a törvény alkotója, nem járult hozzá, mert ez a törvény szellemével nem egyezett. Amikor 1901-ben új szabályrendelet készült, Sümegi Vilmos indítványára újból kérte a törvényhatósági bizottság az összehívás jogát. Khuen-Héderváry Károly gróf belügyminiszter 1903-ban ezt a kérést is elutasította. A közgyűlés újabb feliratára, 1904-ben azonban az akkori belügyminiszter, Tisza István gróf, hozzájárult e kéréshez és leiratban értesítette a fővárost, miszerint a közgyűlés 40 tag kívánságára összehívandó.

Tény, hogy Tisza így rendelkezett, s az erre vonatkozó leirat lekerült a fővároshoz. Itt azonban — *„irattárba tétetett".* Az adminisztráció, úgylátszik, már akkor sem volt zökkenésmentes, mert a város hatalmas apparátusa *elfelejtette az ügyrendnél a változtatást keresztülvezetni.* Erről a rendeletről nem tudott senki. Ez nem volt mellékelve az ügyrendhez. Sem pótlás, sem kiegészítés nem volt benne feltüntetve. Azóta van tehát egy ügyrend, amelynek szövege a főpolgármster eljárásának ad igazat — s a közgyűlést *évtizedek* óta eszerint az ügyrend szerint vezették — és van egy *ismeretlen* miniszteri rendelet..."

Az autobuszvonalak beszüntetését tervezik, s ezek között volna a 17-es rózsadombi vonal is. Erre nézve *Scheuer* Róbert, aki nemcsak a városnak, de az autobusznak is egyik atyja, mégpedig gondos atyja, a következőkben nyilatkozott: — A rózsadombi vonalat is azok között a relációk között emlegetik, amelyek nem eléggé rentábilisak. Ezt a tényt a kalauzok táskájából állapítják meg, pedig ezek az adatok semmit sem bizonyítanak. A Rózsadombra ugyanis *mindenki átszállójeggyel* utazik, hiszen a 12-es vagy a 15-ös vonalról szállanak át erre, a 17-es vonalra. Visszafelé pedig a legtöbb ember *gyalog jön,* minthogy a hegyről lefelé jönni kevésbé fárasztó. Amint a rózsadombi autobuszvonal rentabilitásának megítélésénél is ilyen speciális szempontokra kell tekintettel lenni, úgyanúgy más vonalaknál is csak alapos vizsgálat után lehet megállapításokat tenni.

Fontos útja a Kelenföldnek a *Magyarádi-út,* mely a Fehérvári-utat köti össze a Délivasúttal és már most is nagy forgalmat bonyolít le, oly rossz állapotban van, hogy az érdekelt ház- és telektulajdonosok memorandumban kértek segítséget a székesfőváros Tanácsától, amelyben egyúttal az út kellő világítását is kérik.

Túristák panasza, hogy az óbudai hegyvidéken a donáti kápolnától vezető, úgynevezett „Testvérhegyi középút", mely a Budapesti Túristaegyesület Csúcshegyi menedékházához vezet, járhatatlan. Az erősen fejlődő túrisztika érdekében ezen a bajon sürgősen segíteni kell.

Mi lesz velünk?

Baj van Budán!

Ne haragitsák ránk Szilágyi Lajost!

Tulajdonképpen az nem is olyan nagy baj, ha valaki mindenáron főpolgármester akar lenni. Az ilyen törekvésnek meg van a jogosultsága. Meg is lehet ezt beszélni, még a miniszterelnök úrral is, sőt talán még magasabb helyen is. A baj tulajdonképpen az, hogy az, aki a főpolgármesteri székben ül, nem teszi meg azt a szívességet, hogy erre a szerény előterjesztésre fölkel és otthagyja a főpolgármesteri széket. Pedig akadt olyan ember is, aki elhitte, hogy Szilágyi Lajos lesz a főpolgármester, mert volt olyan ember is, aki azt mondotta, hogy Szilágyi Lajos maga mondotta, hogy ő lesz a főpolgármester. Már pedig azt mindenki tudja, hogy Szilágyi Lajos szavahihető ember, aki, ha mondotta, hogy ő akar főpolgármester lenni, akkor bizonyosan akart is. És mért is ne lehetne ő főpolgármester? vagy esetleg miniszterelnök? Ha ő mondja. Csak az a Ripka ne volna olyan makacs ember. Es ne állná el az ember útját az a Kozma Jenő!

Vannak emberek, akik sehogy sem emlékeznek jól a nevekre és vannak megint más emberek, akik a dátumokkal állanak hadilábon. Feledékenyek. Csakis így történhetett, hogy Szilágyi Lajos azt mondotta, — pedig ő szavahihető ember — hogy ő már akkor *régen* berettyóújfalusi képviselő volt (egyhangúlag megválasztva), amikor felsőbb kívánságra *hozzákéredzkedett a Ripka-párt.* Bizonyára a budai választásra szóló *plakátok kiragasztásának napját* gondolta Szilágyi Lajos és valószínűleg úgy is történt, hogy reggel 9 órakor kéredzkedett hozzá a Ripka-párt és ő kegyesen megengedte, hogy 11 órakor kiragasszák boldogan a plakátokat az ő nevével. Mert enélkül kár lett volna egy lépést is tenni. Előtte való napon pedig megválasztották Szilágyit Berettyóújfalun, ahol véletlenül az öccse főszolgabíró.

Történt pedig ez bizonyára és föltétlenül így, mert — először is úgy szokás, hogy reggel kéredzkedik a párt a jelölthöz és délben kiragasztják a plakátokat az ő nevével, — másodszor pedig azért, mert Szilágyi Lajos azt mondotta, hogy ő hozza a Községi Polgári Párt táborába a hajógyári szigetet pereputtyostól. A választáshoz mozgósította a mi öreg szerkesztőnk a szerkesztőség minden épkézláb tagját és e sorok írójának jutott — pont — a hajógyári sziget. Ott eleinte örömrivalgással fogadták a hírt, hogy Szilágyi lett a jelölt és csak az keltett némi aggodalmat, hogy Lajos és nem *Károly.* Mert a Károlyt azt ismerik — valami holdkóros rajongója az óbudai hegyvidéknek, — de a Lajos, az... bizonyosan valami *„előkelő idegen".* És ezek a jó óbudaiak olyan elfogult emberek és azon az állásponton is állanak, hogy: — was der Bauer nicht kennt, das ist er nicht! — és nem jöttek el szavazni a Kozma Jenő táborába. Hát ilyenek ezek az óbudaiak! Pedig volt, aki mondta, hogy Szilágyi Lajos mondotta, hogy ő hozza a hajógyáriakat, mint vezérürü a nyájat. Pedig Szilágyi Lajos szavahihető ember.

Még hozzá Szilágyi Lajos kitűnő szónok is. Még az arcjátéka is erre van berendezve. Látszik kérem az arcán, hogy mit mond és hogy kinek mondja. Vannak részletek a beszédében, amikor az arcának jobbik fele haragos, a balfele pedig mosolyog. Éppen Óbudán történt, ahol a Koronavigadó egyik hosszú lapos termében jött össze a választói nagygyűlés. A mindig pontos zsidóság előbb érkezett és hogy helyet csináljon a később jövőknek, megtöltötte a terem baloldalát. A keresztény közönség később szállingózott és a terem jobb oldalán helyezkedett el. A középen szónokló Szilágyi azután aszerint rendezte be az arcát, hogy amikor a liberális eszméket fejtegette, akkor a bal arca mosolygott a zsidóság felé, a jobb arca pedig haragosan integetett a keresztények felé. Igy bizony, mert kitűnő szónok. Gyűlés után össze is vesztek ezen a különböző vallású választók, mert mindegyik a maga igazát vitatta a Szilágyi-féle arcjáték alapján.

Azután praktikus ember is Szilágyi Lajos. Szerinte mindenkinek meg kell adni azt, ami őt megilleti. A parlamentnek kellett egy kis szenzáció, fővárosi törvény, főpolgármester olajba főzve, Kozma Jenő karóba húzva és más — Szilágyi megcsinálta. Amikor azután két úr a Kozma Jenő nevében fölkereste és azt kérdezte tőle, hogy miképpen is tetszett azt mondani, akkor azonban már megvolt a parlamenti siker s így Szilágyi Lajos szívesen adott meg minden elégtételt (szóbelileg), amit ez a két úr tőle kívánt. Mert, hogy okosan kell kezelni a világot. Minek az az örökös veszekedés és gyülölködés! Éljünk békességben. O, aki sohasem bánt senkit, — ő aki a megtestesült békeangyal!

De azért csak vigyázzon magára az a Kozma Jenő, mert még egyházi átok alá kerülhet. Ha Szilágyi szól a Pápának? ... Ha előterjeszti...

És éppen ezért nagyon csodáljuk, hogy ez a böles ember, ez a nagyrahivatott politikus, ez a kitűnő szónok ez a Szilágyi Lajos elkövette azt az icike-picike kis taktikai hibát, hogy a miniszterelnök úr mellett még a Kormányzó úr őfőméltósága személyére is tett célzást. Hát ezt nem jól tette. Mert ha folytak is bizonyos megbeszélések felsőbb helyeken, ahol Szilágyi Lajos a maga honmentő, nemzetvédő, bizonyára magasröptű terveit előterjesztette, — akár úgy, hogy őt nem hívták, akár úgy, hogy ő maga jelentkezett audienciára, — az ilyen előterjesztésekre — a mi egyszerű polgári felfogásunk szerint — nyilvános gyűléseken hivatkozni legalább is *nem szokás.* Azonban ki tudja? Talán Szilágyi Lajosnak még azt is szabad. Neki — ahogy látjuk — sok mindent szabad.

Dubonai Pál.

Titokzatos kincsek, valóságos szenzációk azok a földalatti barlangok, folyosók és pincék, amelyek néha több emeletnyi magasságban — jobban mondva mélységben — futnak el egymás alatt a budai várban és föltétlenül látványosságszámba mennének, ha nálunk az idegenforgalom már komoly iparrá fejlődött volna. Most egy új terv kísért, mely kapcsolatos azzal a régi tervvel, hogy a Vám-utca folytatásában *új alagutat* fúrjanak a budai várhegy alatt, mely a Báthory-utca folytatásában tervezett Dunahíd forgalmát bonyolítaná le és ennek az új hídnak a budai hídfőjét kötné össze az Alkotás-utca elejével. Ez az új alagút, arra is hivatva volna, hogy abból *több föl-járó vezetne a várbeli földalatti, titokzatos pincékhez és különféle folyosókhoz.* Nem volna idegen, aki ittartózkodásának egyik napját ne szánná szívesen arra, hogy ezeket a földalatti börtönöket, lakóosztályokat meg ne nézze. Azt egy kissé ügyesen dekorálni is lehet az ott talált háromszázesztendős koponyákkal és csontvázakkal és kedves meséket lehet fűzni a sziklafalakról lógó vaskarikákhoz és egyéb kínzóeszközöknek is beillő berendezésekhez és szerszámokhoz. Egy jól megszerkesztett idegent vezető füzet, ügyesen feltálalt rémmesékkel, képekkel mindig megtenné a maga hatását.

Látványos sport a hullámfürdőben

A búvárúszás felújítása

Irta: GRÓF BERÉNYI JÁNOS

Az amerikai magyarok látogatása alkalmával élvezettel gyönyörködtem a Gellértfürdő terraszán a hullámfürdő medencéjének vízitündérekhez méltó kivilágításában. Különösen megragadta figyelmemet az a felejthetetlen látvány, amikor a csillagos ég alatt, a sejtelmesen homályos környezetben, minden, ami építészetileg szép, sötétbe borult s csak a medence vize tündöklött kékes-zöld fényben, a feneken és az oldalakon ügyesen elrejtett villanylámpák hatása alatt.

Eszembe jutott a multba vesző ifjúság hőskorszaka, amikor a karcsú test víz alatt siklott, hogy a tengerfenék rejtelmeit felkutassa és felszínre hozza a csodálatos Neptunország különös világát. A mozgásplasztika és lélekjelenlét legtökéletesebb színjátéka az, amely a búvárúszás szemlélőjét gyönyörködteti... órákhosszat nézték a partról, amikor néhai tanárommal, *Matisz* Jánossal a *Quarnero* flóráját és faunáját gyüjtöttük, hogy szemléltető tanszert készítsünk azoknak, akik még sosem láttak tengert.

Az évek hosszú során át folytatott gyakorlat olyan mestert nevelt belőlem, hogy az abbáziai búvárversenyeken mindig első voltam és nem egyszer siklottam át egy szabadtengeren veszteglő hajó teste alatt... ma, itt a hegyen, langyosra fűtött szobában, borzadva gondolok mindarra.

Pedig mi napfény mellett dolgoztunk, amikor a szemlélőt a külvilág teljes érvényesülése eltereli a nehezen látható víztömeg mélységeitől. — Mily szédítően nagyszerű látvány ennek a fordítottja, amikor az egész világ titokzatos homályba borul és a kékesen rezgő vízben megjelennek a vízisten hódolói, hogy szebbnél-szebb mozdulatokkal, mutatványokkal szórakoztassák a földi halandókat.

A szabad, ritmikus mozdulatoktól, a búvármunkától, nagyon hatásos vízalatti mutatványokig, mint például: autogramírás a fenéken elhelyezett viaszkostáblácskára (római módra stílussal), azután egész színdarabok előadása, ú. m.: „A velencei doge eljegyzi a tengert", „Polikratesz gyűrűje" stb. rendkívül szórakoztatnák a közönséget s amellett úttörő munkát végezne a fürdőigazgatóság, mert Európában, sőt még másutt sincs ez az edző sportág bevezetve. Ezt csak némileg űzi az amerikai ifjúság a Csendes óceán egynémely szigetén, amiről a multkor egy gyönyörű filmfelvételt láttam.

Az egészhez — mint befektetés — nem kell más, mint egy tucatnyi teljes trikó, amely alkalmas arra, hogy különböző emberi és halalakokat utánozzon és ugyanannyi búvár-*szemüveg,* ami még emeli a misztikus hatást. (Sose használtam szemüveget a sós vízben.) Ami pedig a búvárúszást illeti, az oktatást, a tréninget azt én vállalhatom.

Mindenesetre érdemes a dologgal foglalkozni és ne feledjük, hogy víz felett máris világhírű lett a magyar. Itt az ideje, hogy a víz alatt is enynyire vigyük, — ámbár mi átöröklés útján nem birunk oly szervi berendezéssel, mint azok, akiknek elődei gyöngyhalászok, vagy szivacsgyüjtők, — hogy aztán végre mi is azt mondhassuk nyugodt lélekkel, hogy: *kint vagyunk a vízből!* Ezt ajánlom a Szent Gellértfürdő érdemes vezérigazgatójának, *Bánlaky* Géza úrnak, akinek különös érzéke van minden olyasmi iránt, ami a vezetésére bízott fürdő értékét emeli.

SZENT
GELLÉRT
GYÓGYFÜRDŐ
Vízgyógyintézet és napfürdő
Külön férfi és női osztály
A legmodernebb berendezés
Szakképzett személyzet

Az első nyomtatvány Budán 1473-ban jelent meg *Hess* András budai könyvnyomdájában, amely nyomdával megelőztük Angliát, Spanyolországot és Hollandiát. *Karai* László budai prépost, Mátyás király alkancellárja 1470-ben mint követ járt Rómában, a pápai udvarnál és megtekintette az első olasz nyomdát. Ismerve Mátyás király lelkületét, magával hozta Rómából Hess András könyvnyomtatósegédet, akinek számára nyomdát rendeztek be. Itt nyomták azt a hadikiáltványt is 1477, amelyben Mátyás hadat üzent Frigyes császárnak és Bécs város közterein azt kifüggesztette. — A Nemzeti Múzeum Barátainak Egyesülete január 28-án tartott közgyűlésén *Gulyás* Pál egyetemi tanár, múzeumi főkönyvtáros ismertette ezt a kort (XV. és XVI-ik század), amelyről hatalmas tanulmányt írt, mely legközelebb 2 kötetben meg is jelenik és bizonyára sok érdekes részletet közöl Buda régi kultúrájáról.

Zártkörű bált rendez a „Budapest III. ker. Föld- és Szőlőművesek Egyesülete" és a „Budapest III. ker. Föld- és Szőlőműves Ifjak Köre" saját ház- és könyvtáralap javára, február hó 11-én, este 9 órakor a „Korona Vigadó" összes helyiségeiben (III. ker., Korona-tér 2. sz.). A zenét a m. kir. Folyamőrség zenekara és Varjasi Gyémánt Jancsi cigányzenekara szolgáltatják. Jegyárak: előreváltva személyenkint 3 pengő 20 fillér, az esti pénztárnál 3 pengő 50 fillér. Adományok és felülfizetéseket köszönettel fogad az egyesület és az évi kimutatásában nyugtázza. Jegyek válthatók vasárnap délelőtt 9—12 óráig, a bál napján délelőtt 10 órától délután 5 óráig az egyesületben (III. ker., Szentendrei-utca 16. sz.) és az esti pénztárnál. — Díszelnökök: dr. Botzenhardt János, id. Gigler György, dr. Lugmayer József, Krén György, dr. Purebl Győző, Szente Miklós, Sagmüller József, Szokolay Antal, Flesser Márton, Fritz István, id. Gittinger György, Wéber József. — Rendező-bizottság: Kuncze Géza elnök, id. Haszmann Márton, legifj. Gigler István társelnökök, Haszmann János, ifj. Gigler István, Horváth József alelnökök, ifj. Drexler József, Kéhly József, ifj. dr. Schäffer István, Halmschlager István főrendezők, Putz Nándor titkár, Wéber Károly gazda, Lindmayer István titkár, Ackerl Károly, Gittinger György, ifj. Thaller István, Moncskó György, legifj. Thaller István pénztárnokok. Breitner Rezső, ifj. Rupprecht József, Mészner József, Wittmann Antal, Pollacsek Károly ellenőrök. Flesser István, Lindmayer Ferenc, Szeif Ferenc, ifj. Holtzspach Nándor, ifj. Hiedl István, Lindmayer Ferenc, Schmidt János, ifj. Gittinger György terembiztosok. A táncokat Mészáros Jenő tánctanár rendezi.

A műkedvelő csillagász komoly, megbízható vezérfonala a *Stella-Almanach* megjelent gazdag, változatos tartalommal dr. *Tass* Antal, a Svábhegyi csillagvizsgáló igazgatójának és dr. *Wodetzky* József egyetemi tanár kiváló szerkesztésében.

A *Stellá*-hoz hasonló csillagászati egyesületek az utódállamokban is vannak. A csehek egyesülete már tíz éve, a horvátoké már tizenegy éve működik, a szerbeké meg nemrégen alakult meg. Mindegyik almanach kiadásával dokumentálja létjogosultságát a külföld előtt. A cseh és a horvát egyesületek almanachjai már tíz év óta jelennek meg, a szerb egyesület almanachjának első évfolyama pedig most jelent meg. A tartalom változatossága, nívó és terjedelem tekintetében *a Stella-Almanach még vezet*, folyóiratunk a maga neméhen pedig *egyedülálló az utódállamokban*. Ezt a pozícióját a Stella csak úgy tarthatja meg, ha továbbra is eddigi terjedelmében tudja megjelentetni almanachját és folyóiratát. Bevételei azonban ezt nem biztosítják. Ezért a Stella elnöksége arra kéri az egyesület minden tagját, de különösen ennek örökítő és alapító tagjait, hogy a Stella kultúrális, tudományterjesztő és nemzetközi tudományos vonatkozásokból is fontos működését a tagdíjak *önkéntes felemelésével és adományaikkal* biztosítani szíveskedjenek.

A Szépvölgyi-út rendezése érdekében az ujlaki hegyvidék lakói küldöttségben jártak február 1-én *Sipőcz* Jenő polgármesternél, *Szagmüller* József prelátus, apátplébános vezetésével. A küldöttség köszönetet mondott a polgármesternek azért, hogy a Szépvölgyi-út rendezését az útépítési programmba felvették. Arra kérte azonban a polgármestert, hogy miután most már a közgyűlés is megszavazta az útrendezést, sürgősen hajtassa azt végre, amit a polgármester meg is ígért.

LORGNON Zibrinyinál, I., Attila-u. 12.

Virágos Budának tartozunk azzal, hogy leköszöljük azoknak a lelkes budai kertészkedőknek nevét, akiket a székesfőváros, a Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara és a Budapesti Gazdálkodók Egyesülete elismerő és ezüst oklevelével és okmányával tüntettek ki. Ezek: — Solty László, dr. Manninger Vilmos, Óbudai Hegyvidéki Szövetség, II. ker., Föld- és Szőlőművesek Egyesülete, Krém György, Szeif Pál, März Károly, Szilágyi Károlyné, Biró Ernő, Pálmay Károlyné, Szervei György, Papp Béla, dr. Kepes László, Laufer Józsefné, Wehrmann Géza, Csatlós Péter, Garzó Gyula, Zeisel István, Kuncze Gézáné, Rigó Ferenc, Kolics István és Schmeisz Károly.

MENCZER mos, fest, tisztít saját üzemeiben Telefon: 504—94 Külön vidéki osztály

Sikerült kultúrestét rendezett az Orsz. Katholikus Népszövetségnek *Lampel* Vilmos vezetése alatt álló budavári szervezete, vasárnap, e hó 2-án, a „Budavári Leánygimnázium" zsúfolásig megtelt termében, *Radványi* Imre dr. tisztiorvos magasnívójú előadásában meggyőző indokolással bizonyította, hogy az emberi lélek körüli felfogás tekintetében az orvosi tudomány és a keresztény hit tanításai közt nincsen antagonizmus, majd, hogy az öngyilkosságoknak primer oka mindig a lélek megbetegedésében, illetőleg meghasonlásában keresendő. *Pintér* Imre és neje, *Parlaghy* Kornélia színművészek magasszínvonalú előadásaikkal viharos tapsokra ragadták a közönséget. Nagy tetszést aratva közreműködtek még: *Moyzer* Margit, *Moyzer* Imréné és *Hámory* Imre. A szép estét *Lampel* Vilmos konferálta.

KALAPOK urak és hölgyek számára nagy választékban
KERTÉSZ kalaposmesternél I., Krisztina-tér 3 Fest, alakít

A legötletesebb jelmezest február 1-én volt a *Sycambria Corporatio* (Foed. Em. XVII.) rendezésében a budai Lövészegylet helyiségeiben. Művészies paprikajancsi volt a táncrend zsuzsuja. A ragyogóbbnál-ragyogóbb jelmezekbe öltözött párok hosszú sorának felvonulása nyitotta meg az estét. A léggömbök, szerpentinek és hólabdák szeszélyes röpködése között a kora reggeli órákig mulattak a megjelentek és szívükben felejthetetlenül kedves emlékkel hagyták el a tánctermet, melynek sikerét a lelkes rendezőgárda biztosította.

PHILADELPHIA kávéházban a melegvízfűtés egyenlő kellemesen temperálja az egész kávéházat központi szellőztetővel.

A föld alá süllyesszék végre már László Ferenc vállalkozó illemhelyeit, melyekkel a budapesti közönség különben sincs túlságosan megelégedve. A fővárossal kötött szerződés egyébként úgy szól, hogy a vállalkozó köteles záros határidőn belül a föld alá süllyeszteni a forgalmas útvonalakon az illemhelyeket, köteles ezenkívül megfelelő számban újakat is felállítani. A városnak szigorúan kell kényszeríteni a vállalkozókat a szerződés legpontosabb betartására, mert például Budán a Margithídtól az óbudai Flórián-térig nincs illemhely. Jellemzi a világvárost ezen a kényes terén a kellő rend.

L'art pour l'art ez az igazi művészi értékelés, ebben csúcsosodik ki az extázis, ha azt igazán művészi lélek adja. Ezt mondhatjuk azokról a kedves műterem összejövetelekről, amelyet *Krivatsy* Miklós szobrászművész rendez minden szombaton este Ferry Oszkár- u. 55. sz. alatti műtermében, ahol nemcsak budaiak, de a pestiek is nagyszámban jönnek össze. Irók, művészek, mágnások látogatják Krivátsy érdekes műtermét, melyben a művész maga ismerteti érdekes előadásokban a spirituális művészethez vezető utat. E hangulatos estéken a társművészetek minden iránya megszólal. E művészi estéken résztvevők igazi művészi tudással gyarapodnak és szívesen várják a következő szombat délutánt *(Viraág Ilus.)*

Érdekes statisztikát mutat az idegenforgalom növekedéséről a *Szent Gellértfürdő-szálloda* vendégeiről vezetett statisztika. Kitűnik ebből, hogy 1922-ben 145 vendége volt az Északamerikai Egyesült Államokból, míg 1929-ben 1799. Nagy gyarapodást mutat Németországból jövő idegenforgalmunk is, ahonnan 1922-ben 133, 1929-ben 1270 vendég érkezett. Angliából 7 év előtt 147 és a mult évben 670, — Japánból e két évszám szerint 3 és fölemelkedett 79-re, — Dániából 13 és a mult évben 71, Svájcból 22-ben 47 és 29-ben 180, — Svédországból 1922-ben 17 és 1929-ben 107. Összesen 46 állam polgárai szálltak meg e 7 év alatt a Gellért-szállóban, még pedig 1922-ben összesen 1464, míg 1929-ben 6750. A mult év némi kis visszaesést mutat a barcellonai világkiállítás miatt, de ezt busásan behozza az 1930-ik év, mint Szent Imre éve. A számok igazolják a Szent Gellértfürdő szükségét és a szálloda elsőrangú, europaszerte elismert nívóját.

URI SZABÓ, kiváló szabász; GLASZ Péter, I., Maros-utca 11.

Az óbudai elitbál a Szent Alajos árvaház javára hagyományos fényes külsőségek között folyt le február 1-én a Korona-Vigadóban, amelyen a katolikus élet előkelőségei is megjelentek.

Felavatták az új iskolát a *Római-fürdőtelepen* február 4-én, amelynek kedves ünnepségén dr. *Purébl* Győző közoktatási tanácsnok, a főváros közoktatásügyi bizottságának tagjai, *Kocsán* Károly és *Kontra* Aladár országgyűlési képviselők, a III. ker. iskolaszék *Mettelka* Frigyes elnök vezetésével, a főváros építészeti albizottsága *Fóthi* Vilmos főv. biz. taggal, a tanácsi II. és VII. ügyosztály vezető tisztviselői, a Római-fürdőtelep Egyesület tisztikara *Kézdi-Kováts* László elnök, *Szilvássy* Károly alelnök vezetésével, dr. *Ringer* Lajos fürdőigazgató, *Légrády* János plébános, *Tőke* Gyula egyházközségi elnök, *Fonó* Miklós gyáros, *Tukáts* Sándor ezredes, *Georgi* Sándor főigazgató, a telep iskolájának harminc év előtti igazgatója, *Kricsfalussy* Mihály államtitkár, *Tóth* Ferenc igazgató, a III. ker. Tanítói Kör elnöke, *Szepesi* Ágoston postaigazgató, *Bély* Mihály főtanácsos, *Szabó* Jenő műépítész, az iskola tervezője, *Méhn* Antal az iskola építője, *Palásthy* Jenő főmérnök, az építkezés ellenőre és sok szülő vett részt. A tanuló ifjúság zászlós felvonulása után a Hiszekegy-et énekelte, majd dr. *Purébl* Győző tanácsnok mélyenszántó, nagyhatású beszéddel avatta fel az új iskolát, átadva azt *Reischl-Réw* Sándor igazgatónak, aki lelkes beszédben köszönte meg a fővárosnak az új iskola felépítését s a magyar tanító tűzlelkének ragyogásával világította meg azt a munkát, melyet az új iskolában a magyar jövő érdekében folytatni fognak. Ezután az iskola egyik tanulója mondott köszönetet, majd nagy elismerés nyilvánítása mellett végigjárta az egész ünneplő közönség a kiváló ízléssel, de egyszerűen, a pedagógiai és egészségügyi követelményeknek megfelelően épült új iskolát.

Elsőrangú házivarrónő úriházakhoz ajánlkozik. Cím a Kiadóban.

Népkonyha-bál. Az óbudai izr. hitközség saját népkonyhája javára az óbudai Korona-vigadóban (III., Korona-tér 2.) február 15-én, szombaton este 9 órakor kezdődő táncmulattsággal egybekötött művészestélyt rendez. Az estély védnökei: Dr. Buday-Goldberger Leó, Finály Ernő, Finály Zsigmond, dr. Gál Jenő, Hochner Artúr, dr. Händler Ferenc, Jossua Richárd, Kemény Lajos, Löffler Sámson, dr. Orova Zsigmond, Somló Sándor, Szamek Hugó, dr. Turnau Viktor, dr. Vörösváry Miklós, Weisz Lipót. A műsoron szerepelnek: Dr. Orováné Bodó Klári énekművésznő, Földes Bandi zongoraművész, Weichert Irén hegedűművésznő, Fehér Artúr előadóművész, Sarkadi Aladár színművész. A műsort reggelig tartó tánc követi. Személyjegy 3, családjegy 3 személyre 8 pengő.

LÁTCSŐ Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

A budai „aranyhét". Odaát Pesten minden cifra nagy bolt megcsinálja a maga egy hetét, két hetét és a budai hegyeket is megvilágító reklámokon hirdetik ezt. Bedől annak még a filatorigáti közönség is s ami kis pénz a budaiak zsebéből kerül a kereskedőkhöz, az nem a budai kereskedők kaszszájába fut, hanem átszalad a hidakon Pestre. A karácsonyi „aranyhét", amelytől minden kereskedő a megváltását várta, sehogy sem vált be Budán, mert ahogy az egyik kereskedő írja nekünk: „... felkészülve vártuk a mi budai vevőinket és vártuk, vártuk de csak nem jöttek. Az utolsó napon azonban, — hogy ne hazudjak — még is csak szállingózott egy pár ember hozzánk is, aki elfelejtett Pesten vásárolni: — mondjuk — egy csomó csillagszórót 20 fillérért, vagy 10 gyertyát 30 fillérért, esetleg egy kötözőt 12 fillérért és így tovább. Ebből mi budai kereskedők házbért,, adót fizetni nem tudunk..." És ilyen levél nem egy jött. Különös figyelmet érdemel *Delhaes* Kamil drogériatulajdonos levele, aki azt ajánlja, hogy a budai kereskedőknek össze kellene fogniok, úgy ahogy azt csinálják odaát Pesten a *Józsefvárosiak*, a *Ferencvárosiak*, vagy a *Király-utcaiak*, akik külön csoportokban nagy plakátokon hívják föl a vásárló közönséget, hogy ott helyben vásároljon a plakátokon felsorolt cégeknél. Úgy véli, hogy az ilyen budai plakátokat vetíteni kellene a mozikban, közölni a helyi lapban, kiragasztani plakátokon úgy, hogy azt minden budai ember elolvassa és talán megszívleli. Minden megmozdulásnak meg van a maga eredménye és talán csak a budai kereskedők nagyrészének kicsinyességén mulik, hogy a fentihez hasonló eszméket nem karolják föl elég intenzíven, mert lehetetlennek tartjuk, hogy okos szóval, ne lehessen hatni a budai közönségre. Delhaes Kamil eszméjét legközelebb tárgyalja az I. kerületi Kereskedők és Iparosok Köre és megindítja a mozgalmat.

RUDAS FÜRDŐ
A BUDAI FORRÁSCSOPORT LEGRÁDIOAKTIVABB HŐFORRÁSA
A török hódoltság idejében épült s teljes eredetiségében fennálló kényelmes gőzfürdő — Kádfürdő
FEDETT TÉLI USZÓCSARNOK

A virágok tükre. Mauthner Ödön Rt. főárjegyzéke, mely díszes kiállításban most jelent meg. A vaskos füzet a régi érdemes cég haladásának hű tükre, mert nemcsak árjegyzék, hanem tökéletes kertészeti és gazdasági tanácsadó is.

GUNDEL
a Gellért szálló halljában délutáni tea. Este TÁNC a TÉLI KERTBEN.
Az étteremben BERKES BÉLA
Szombaton és vasárnap DISZNÓTOR
LIGETI ÉTTERMÉBEN hangulatos esték. BERETVÁS LÁSZLÓ zongorázik

RAVASZ CUKRÁSZ SZALON BELSŐTERME
ELŐKELŐ, INTIM, CSALÁDIAS HELY ELISMERTEN JÓ KÁVÉ ÉS SÜTEMÉNY
I, KRISZTINA-KÖRÚT 75. T.: A. 502-34

Kiadó lakások
Bimbó-utca 1-3-5. sz.
(szemben a Statisztikai Hivatallal) egy-egy 3—4 és 5 szobás hallal,
Margit-körut 43. sz.
a körútra vagy a Statisztika kertre néző 3 és 4 szobás lakások hallal, valamint egy garzonlakás. Elegáns kivitel, olcsó árak. Bővebbet a helyszínen vagy Aut. 298—29. szám

Szabadkézi műbútorasztalos
II., Margit-körút 56.
Készít saját és hozott tervek szerint 9 rétegű bútorokat úgy egész szobakat, mint egyes darabokat.
Vállalja antik bútorok restaurálását. Úgy az általam készített új bútorra, valamint javításra teljes garanciát adok.
Biró Gyula

KRISZTINA I. Krisztina-körút 141 | DÉLIVASUT I. Krisztina-körút 99
RÁDIÓHÁZAK
Telefon: 507—07
villanyfelszerelési cikkek, csillárok
GRAMOFONOK, LEMEZEK
részletre is
Akkumulátor töltés és javítás

Új, modern
illatszertár
a Délivasuttal szemben
I., A kotás u. 13. szám alatti új palotában
A legjobb és legolcsóbb pipere-, kozmetikai, háztartási és betegápolási cikkek

Szt. Margit drogéria
II. Margit-körut 5b. sz.
Telefon: aut. 517—36.
Új vezetés alatt
megnyílt!
A szakmába vágó összes cikkek raktáron
Telefonrendelést azonnal házhoz küld

gr. Majláth-féle szállodabérház cégei
RÓZSADOMBI KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM
Majláth szállodabérház (Statisztikával szemben)
BUDA LEGELŐKELŐBB és LEGSZEBB HELYISÉGEI — A LEGKITÜNŐBB KONYHA
Az étteremben esténkint RÁCZ JÓZSI muzsikál. — Tulajdonos: LAKATOS JÓZSEF

MODERN, HIGIÉNIKUS, ÚJ
URI ÉS HÖLGYFODRÁSZ
SZALÓN a gróf Majláth-palotákban II., Keleti Károly-utcai oldalon
HAJFESTÉS, MANIKŰR
Tulajdonos BELÉNYI JÁNOS

PUTSAY CUKRÁSZDA
II, Keleti Károly-utca 13. (Majláth-paloták)
Keleti pompával berendezett cukrászterem. Inyencfalatok gourmandok számára. Tel.: 520-44

RÓZSADOMBI DIVATHÁZ
II., Keleti Károly-u. 11.
Gr. Majláth szállodabérház.
Állandó nagy választék férfi és női divatcikkekben, mindennemű selyem- és textilárukban. Férfifehérneműeket mérték szerint is készítünk.
Kedvező folyószámlahitel!

M. KIR. POSTATAKARÉKPÉNZTÁR
ÁRVERÉSI CSARNOK AUKCIÓ
IX. KINIZSI UTCA 7. LONYAY UTCA 30.
LII.
Távbeszélő: Aut. 879—65.
LII. ÁLTALÁNOS AUKCIÓ
Kiállítás: 1930. febr. 8-án, 9-én és 10-én, hétköznapokon délelőtt és délután, vasárnap csak délelőtt.
Árverés: 1930. febr. 11-étől febr. 22-ig, d. u. 3/4 órától.
Árverésre kerülnek: Műbecsű festmények, szobrok, porcellánok, keleti szőnyegek, művészi és közhasználatú bútorok, ékszerek, könyvek stb.

56 ÉVE MAUTHNER MAG A LEGJOBB!
MAUTHNER ÖDÖN
magtermelő és magkereskedelmi rt. BUDAPEST
Központ: VII., ROTTENBILLER-UTCA 33
Fióküzlet: IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 4 (A Ferencrendiek templomával szemben)
Főárjegyzék, növényárjegyzék, őszi árjegyzék ingyen és bérmentve.
TELEFON: JÓZSEF 463-65.
Sürgönycím: MAUTHNEREK.

Monori Nagy vezet
MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI R. T.
BUDAPEST—MONOR
Monori magkereskedése: Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 3. Telefon: Aut. 868-60
Tavaszi képes főárjegyzék és nagybani árajánlat ingyen és bérmentve

VÁROSLIGETBEN
SZÉCHENYI
GYÓGYFÜRDŐ
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva
A város minden pontjától könnyen megközelíthető

Személyi hírek

GAÁR VILMOS dr., a felsőház tagja, a Községi Polgári Párt egyik vezére érdekes előadásban fejtegette „a főváros életét az új autonómia alatt" címmel az Országos Kereskedő és Iparos Szövetségben.

PAVAI VAJNA FERENC már egy hete *Sziszeken* tartózkodik, ahol fúrásokat végez, amelyek máris sikerrel kecsegtetnek.

SZIKLAY JÁNOS dr. írót, a Hollós Mátyás Társaság főtanácsának tagját, aki a hírlapirodalom szervezeteiben is előkelő pozíciót tölt be, puritán jellemének és a sajtó erkölcsének megvédése körül kifejtett nagy munkássága elismeréséül kormányfőtanácsossá nevezte ki a kormányzó, amit osztatlan örömmel fogadott az egész sajtó és minden irodalmi kör. Különös ünneplésben részesítette őt a Balatoni Szövetség és Veszprém vármegye.

Vitéz AGGHÁZY KAMIL ny. ezredes, a m. kir. Hadtörténelmi Múzeum igazgatója február 11-én este 8 órakor a Budai Klubban „Érdekes részletek Buda történetéből" cimmel ad elő.

ISTÓK JÁNOS szobrászművész, a Hollós Mátyás Társaság tagja most készíti a szegedi Pantheon részére Brassai Sámuel, a nagy polihisztor képmását, melyet gróf Klebelsberg miniszter a napokban tekintett meg.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I, Attila-u. 12

Az új budai vízmű megépítésének fontosságáról tárgyalt a *Budai Ingatlantulajdonosok Egyesülete* legutóbb *Bárdos* György dr. elnöklete mellett. Az elnök hivatkozott *Borvendég* Ferenc, a vízvezetéki ügyosztály tanácsnokának nyilatkozatára, aki kijelentette, hogy *„meg kell építenünk az óbudai második víztermelő telepet, az úgynevezett ikercsatorna mellé tartalékcsatornát,* a Duna alatt pedig ki kell építeni a két tartalékalagutat. Ennek a beruházási programmnak a végrehajtása rendkívül sürgős, mert *ha a vízfogyasztás oly mértékben emelkedik, mint az elmult évben,* akkor Budának vízellátása sok zavarral fog járni.

Az óbudai munkástelep

létesítését már 1908. év júniusában tervezte a *kispesti* telep felépítésekor *Wekerle* Sándor miniszterelnök. Az állami költségen létesítendő munkásházakról szóló törvénye indokolásában kifejti, hogy a „Margitsziget északi részén létesítendő Dunahíddal kapcsolatban fog megépülni a kispestihez hasonló állami munkástelep, hogy a főváros különböző részében elfoglalt munkásokat az otthon előnyeihez juttassa. A híd megnyitásával különben az eddig szerzett tapasztalatok szerint a lakásbérek olcsóbbodása is várható." De sem a híd, sem az állami munkástelep nem épült meg. (Pedig feltétlenül hozzájárult volna a munkástömegek megelégedéséhez, ápolója lett volna az egészségnek, fejlesztője az erkölcsnek, emelte volna a munkakedvet és képességet, megszilárdította volna a földhöz, a magántulajdonhoz, a hazához való ragaszkodást és olyan fizikai s kedélybeli hatást váltott volna ki, amely végeredményben a gazdasági és nemzeti megerősödést szolgálta volna. Ha a munkástelep megépül, akkor nem lett volna szükség a Somogyi-otthonra) Budán nem épült meg akkoriban a munkástelep, de annál mintaszerűbben épült meg Kispesten: a Wekerle-telep. A cél az volt, hogy a főváros belső, fertőzött, bérkaszárnyarendszerű tömegéből a munkásokat az egészséges külső perifériákra telepítsék pavillonszerű házakba, hogy ezzel is alapot teremtsenek a szomszédos községeknek Budapesthez való csatolásához. A kispesti beépítésre alkalmas ingatlan 472 ezer négyszögöl volt, melynek ölét hat korona 50 fillérért vette meg Wekerle Sándor előnyös fizetési feltételek mellett. A nagy terület homokját nem fuvarozták el, hanem ott helyben 900 millió téglát égettek belőle.

Ennek a telepépítésnek volt a vezetője

Dr. SZALAY JÓZSEF
ny. min. tanácsos

aki a mult hó 31-én, mint a Pénteki Borgazdatársaság aznapi borgazdája rövid, velős előadásban, sok érdekes adattal illusztrálva beszélt ennek a telepnek az építéséről és rendkívüli aktualitást adott előadásának az a körülmény, hogy ma is éppen úgy, mint 1907-ben, tarthatatlanok a lakásviszonyok. Ezt érdekes statisztikai adatokkal is kísérte és kimutatta, hogy 1875-től 1900-ig London lakossága 25, Párizs 40, Bécs 70, Berlin 80, Szentpétervár 90, Hamburg 100, de Budapest lakossága 260%-kal emelkedett. A Wekerle-telep utcai és térbeli berendezésére nézve a legszebb tervet *Palóczy* Antal elhunyt építész rajzolta meg és azon csak annyit változtattak, hogy hullámszerű utcavezetését egyenes utcákkal helyettesítették.

A borgazdaest azzal a kegyeletes ténnyel kezdődött, hogy a jelenlévők *Zboray* Gyula dr. indítványára, aki meleg szavakkal emlékezett meg dr. *Tury* Zoltán társukról, úgy fejezték ki részvétüket, hogy emlékére állva ürítették poharukat és elhatározták, hogy székét egy hónapig érintetlenül hagyják. Elhatározták azonkívül, hogy a Budai Polgári Kör gyűlésén emlékét jegyzőkönyvben örökítik meg, arcképét megfestetik a kaszinó számára és március 7-én, amikor az ő borgazdanapja lett volna, emlékünnepet rendeznek meghitt baráti körben.

Budai Társaskör

Első szezónhangversenyét e hó 6-án rendezte a Budai Társaskör oly kiváló erők közreműködésével, hogy szinte eseményszámba ment a zenei világban. *Thoma* József zeneművészeti főiskolai tanár nagy műértéssel, nagy fáradtsággal rendezte a szép estét, amelyen közreműködtek: dr. *Wagner* Károly ny. államtitkár, operaénekes, aki gyönyörű énekével, magasszárnyalású művészetével ragadta magával a közönséget. Zongorán kísérte abszolut finomsággal *Hodula* István, a Nemzeti Zenede tanára, — emelte az est fényét az ismertnevű gordonkaművész: *Zsámboky* Miklós, a Zeneművészeti Főiskola tanára, aki utólérhetetlen interpretálásával annyira elragadta a közönséget, hogy csak a ráadások egész sorával volt képes csillapítani a hallgatóság zeneszomját, — az est egyik kimagasló száma *Thoma* József zeneművész brilliáns zongorajátéka volt, aki most is, mint minden alkalommal, kifinomult művészi tökéletességgel adta elő Chopin, Schubert és Liszt műveit. A műsoros részt követő társasvacsoránál *Kapcza* Imre köszöntötte az előadó művészeket és szellemes elmélkedésben úgy aposztrofálta a zenét, mint a lélek legközvetlenebb megszólaltatóját. Külön is megköszönte Thoma Józsefnek a magas nívón álló hangversenynek önfeláldozó, fáradozással történt rendezését, amit az előadék nevében Thoma József köszönt meg. *Hoór-Tempis* Móritz dr. elnök a jelenlevő hölgyeket köszöntötte fel, mint a nemzeti életet ápoló papnőket. Orvendetesen jelentette a magyar gyáripar fejlettségét, hogy a „Musica" R. T. által szívességből átengedett zongorát, mint magyar gyártmányt oly előnyösen élvezhette a közönség.

Teaestélyt rendez a Pasaréti Kápolnaépítő Bizottság február 15-én, este 6 órai kezdettel, *az építendő templom javára,* a „Florida"-kioszk termeiben (II. ker., Retek-utca 78.). Az estélyen vendégeket is szívesen lát a bizottság.

Tury Zoltán temetése tett szomorú bizonyságot arról, hogy mily mélyen gyökeredző szerepet vitt Budán és a gyászoló szeretet nemcsak a nagy számban megjelent barátai és tisztelői, hanem a koszorúkat szállító két gyászkocsit elborító koszorúk. Mintegy ötven díszes, szép melegszavú felirattal elltátott szalagos koszorúval és élővirágból készült csokorral áldozott sírjánál a szeretet. Tury Zoltánnal a nagyzegedi Tury-család *utolsó sarja* szállt sírba. Ősei közül György, a szigetvári kapitány együtt rohant ki a várból Zrinyi Miklóssal és halt hősi halált. Zoltán édesanyja *Tury Sámuel* 20 éven át képviselte Hajduszoboszlót, mint országgyűlési képviselő. Édesanyja, szül. *Serédi Róza* ma közel jár a 80 évhez és szeretett fiának halála, betegen ágynak döntötte. Tury Zoltán keresztapja Deák Ferenc volt. A díszes ravatalnál *Haypál Béla,* a református egyház szépszavú lelkésze búcsúztatta elsőnek, utána dr. *Székács* Aladár közigazgatási bíró mondott kartársai nevében a nagy gyászhoz méltó, könnyeketfakasztó beszédet. Majd dr. *Kozma* Jenő búcsúztatta őt számos egyesület, köztük a Hollós Mátyás Társaság nevében is, de a szavát fojtogatta a gyászoló bánat. Hosszú menetben indult ezután a közeli díszsírhelyhez a gyászoló közönség, ahol a sírbaszállott jóbarátot búcsúztatta elsősorban dr. *Jutassy* Ödön, a Magyar Szaklapok Országos Szöv. nevében, azután dr. *Ertl* János sebésztanár, a Rokkantak Egyesületének megbízásából, majd dr. *Klug* Emil, az „Adó- és Illetékügyi Szemle" szerkesztősége nevében, mint a lap volt főszerkesztőjét és végül *Váli* Gábor búcsúzott tőle őszinte részvéttel, mind a II. kerületi Iparoskör elnökétől. A temetésen megjelent dr. Vargha Imre p. ü. államtitkár, Benedek Sándor, a közigazgatási bíróság másodelnöke, Ravasz László püspök, dr. Ripka Ferenc főpolgármester és közéletünk több jelese. Számos egyesület küldöttsége, köztük Hajduszoboszló város küldöttsége is, akik mindnyájan kifejezték részvétüket és fájdalmukat a mély gyásztól lesujtott, a nagy csapást szótlanul viselő szül. *Schőbitz* Emma nagyasszony előtt.

A Svábhegyi Egyesület e hó 3-án rendezte szokásos havi társasvacsoráját a *Pannonia*-szálloda külön éttermében, amelyen résztvettek:

Losonci Bódy Tivadar dr. elnök, Antalffy Sándor, Bercsényi Antal (igazgató), Bódi Flórián, Brettráger Péter, Cservenka István, Farkas Lajos, Fenyő Miksa, Fodor István, Füredy Jenő, Gergely Tódor, Györki Béla dr., Holzer Sándor, Hunyady Domonkos, Jauernik Nándor, Kerpel Vilmos, Klug Emil dr., Kovács Sándor, Krempels József, Langfelder Károly, Magyar Bertalan, Majorossy Gyula, Mikus István (pénztáros), Miesner István dr., Paunez Sándor, Pálmai Andor, Rákosi Jakab, Reimann Andor dr., Rudas Gyula, Sajó Jenő, Sándor Bertalan, Seligmann Zsigmond, Siklóssy József dr., Spannberger Alajos dr., Szacsvay András, Székely Lajos, Szőcs József, Tamássy Béla dr., baranyavári Ullmann Béla (titkár), Vajda Márton, Vándor Mihály dr., Vértes Gyula dr., Wiesner Lajos, Viraág Béla (a hivatalos lap szerkesztője).

A vacsora után két előadás következett:

Füredi Jenő szőv. gazdasági szakelőadó tartott előadást, amelynek keretében a svábhegyi villatulajdonosok figyelmét felhívta a *növényvédelem,* a gyümölcsfák kezelése, ápolása, permetezése nagy fontosságára. Bejelentette, hogy a Budapesti Gazdálkodók Egyesülete a budai hegyvidék területére *növényvédelmi szolgálatot létesített* s ez rendelkezésére áll a budai kerttulajdonosoknak. A földmívelésügyi minisztérium részéről rendezett tanfolyamon kiképzett növényvédők vezetésével induló permetező csoportok a kertek fertőtlenítését *csak a felmerülő mérsékelt költségek* ellenében elvégzik. A gyümölcsfákat a rovarkártevők és a gombabetegségek ellen védeni kell, mert e nélkül a termés silány, csenevész, élvezhetetlen s nem ritkán a fa is elpusztul. Ezt a nagyjelentőségű munkát elsősorban társadalmi úton kell megszervezni, amiben az érdekelt kerttulajdonosok megértése és kölcsönös buzdítása sokat segít. A Székesfővárosi Mezőgazdasági Bizottság is figyelemmel kíséri a kérdést és a mulasztókat a mezőrendőri törvény alapján az illetékes hatóságnál feljelenti. A jelenlevők nagy érdeklődéssel hallgatták az előadást és az elhangzottak alapján *Bódy* Tivadar elnök, a svábhegyi kerttulajdonosok figyelmét a gyümölcsfák téli és tavaszi ápolására, permetezésére külön is felhívta.

Ezután *Tamássy* Béla dr. tisztiorvos olvasott fel érdekes tanulmányt a fürdőügyről és idegenforgalomról és azt legközelebbi számunkban ismertetjük.

Kimagasló művészi esemény volt febrnár 5-én a Zeneművészeti főiskolán, amikor *Kreszné Sztojanovich* Lily, a nagykultúrájú énekművésznő rendezte kiváló művészi gonddal összeállított műsorú dalestjét. Minden száma után az előkelő közönség lelkes tapssal ünnepelte az előkelő stílusú, nagy énektechnikájú művésznőt, de nagy sikere volt a kitünő *Szántó* Jenő budai hegedűművésznek is.

MEGHÍVÓ.

A Bellevue szálló éttermeiben f. hó 12-én, szerdán tartandó
NAGY FARSANGI ESTÉLYRE.
Budapest, 1930. február hó.
Malcsiner Béla zeneszerző a zongoránál.
Asztalrendelés: Aut. 528—84.

A bécsi úti Stadion és az aquincumi ősváros modern fellendítésére szolgáló intézmények ügye került szóba e hó 4-én, kedden este az *Óbudai Polgári Társaskörben,* amelyen *Andréka* Károly elnök üdvözölte az új tagokat: *Unger* Miklóst, *Taticsek* Józsefet és *Bründelmayer* Károly igazgatót és a választmány új tagját: *Karasch* Jánost. Elmaradásukat kimentették: ujlaki *Müller* Pál, *Kemény* Lajos, *Berényi* Sándor dr., *Éder* Ernő, *Gloetzer* József. Ezután *Martin* Gyula igazgató beszámolt a kultúrest eredményéről, — *Rezső* Antal ügyvezető alelnök arról referált, hogy egy világtalan zeneművész, továbbá a Mór Henrikné elnöklete alatt álló *Evangélikus Kultúregylet* kérik, hogy a társaskör engedje át helyiségeit egy előadás, illetve egy teaestre, amit *Orova* Zsigmond dr., Szilágyi Károly, Szepessy Agoston, Kozma Gyula, Kemény József, Martin Gyula hozzászólása után a választmány szívesen engedélyezett. *Andréka* Károly elnök ezután beszámolt a Bécsi-út ügyében és bejelentette, hogy a Bécsi-út kiépítése el van határozva és a munkát tavasszal már meg is kezdik, de *csak a kocsiutat,* mert ez az autóút köti össze Budapestet a nyugati külfölddel. Figyelmeztette az illetékes hatóságokat, hogy költségmegtakarítás céljából a víz, a gáz, a villany, a telefón, a csatorna és villamosvasút megépítését egyszerre végezzék, nehogy négyszerötször bontsák föl az új úttestet. Választmány elhatározta, hogy ez ügyben küldöttséget meneszt a polgármesterhez. *Kozma* Gyula a flóriántéri BSZKRT megálló *áthelyezését* sürgette, *Holczbauer* Róbert pedig e térnek végleges rendezését, mert a gyalogjáró sokkal szélesebb, mint a kocsiút, ami nehezíti a kocsiforgalmat. Ezt különben a város már régebben tervbe vette. Azután *Szilágyi* Károly tette szóvá, hogy az Országos Közegészségügyi Tanács is állást foglalt amellett a terv mellett, hogy a *Nemzeti Stadion a Bécsi-út melletti Kaszásdülőn, az Árpád-forrás közelében építtessék föl,* mert ez a nagy sportintézmény éppen beleillik ebbe a milliőbe és az új óbudai híd fölépítése után mindenhonnan könnyen megközelíthető. Az eszmét lelkesen felkarolta Andréka Károly elnök is, mert ezzel nem hazabeszél a Társaskör, hanem a köz érdekében cselekszik. Azután *Ronga* Sándor jelentette még be, hogy a legutóbbi ülésen szóvá tett Zöldmáli-utca és út gyalogjárdáját már rendbehozták, salakozták és a postát is kétszer kézbesítik már. Andréka Károly úgy ezért, mint pedig a Szentendrei-útnak a vámtól a kápolnán túli textilgyárakig középvilágítással és a Zab-utcának rendes villanyvilágítással való ellátásáért *köszönetet mondott az elöljáróságnak,* mely az eléje vitt kérdéseket a legjobb akarattal igyekszik megoldani. Ezzel az ülés véget ért.

Dreher-Mauls CSOKOLÁDÉ A LEGJOBB!

KIRÁLY-FÜRDŐ
Építette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.
Budán, II., Fő-utca 84. száma.
45 fokos szénsavas nátron, szénsavas mészes, szénsavas kénsavanyú kiválásmentes és magnéziamentes tartalmazó hévvíz
Idősvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fém mérgezés, máj-, lép-, vér-, húgyhólyagbántalmak, gyomorkurai és alkasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdő: férfiaknak . . . . reggel 5—1 óráig, nőknek hétköznap délután 2—7 óráig
!! IVÓ KURA !!

RÓMAI FÜRDŐ
ÓBUDA—AKVINKUM
KEDVES KIRÁNDULÓHELY
TÉLEN IS
Kitünő konyha. — A források napi hozama 160.000 hektoliter rádioaktiv thermálvíz
A szentendrei HÉV vasútnak, a MFTR hajóknak és az ÚJPESTI átkelő propellernek állomása

ERZSÉBET
SÓSFÜRDŐ
KELENFÖLDÖN
új vezetés alatt áll (BOHUNICZKY-BANK érdekeltsége), — Természetes keserűsósfürdő
IVÓKURA Olcsó pensió, Park-Strand
5 perc a GELLÉRTFÜRDŐTŐL villamoson

DOMÁNY FERENC
a Köztisztviselők fogy. szöv. volt üzletvezetője
FŰSZER- ÉS CSEMEGEÜZLETE
I., KRISZTINA KÖRUT 115.
az új fedettvásár mellett, minden igényt kielégít
Különlegessége:
A LEGKIVÁLÓBB MAZAWATTEE ANGOL TEA
ELSŐRENDŰ KONZERVEK

FRANCIA-MAGYAR ELEMI ISKOLA
II. KERÜLET, BIMBÓ UCCA 9. sz.
Igazgató: DR. SYPOSS KATALIN.
Rendes tanulóknak államérvényes bizonyítványok. Bármely iskola 6—13 éves tanulói és leánykái részére francia játékdélutánok. Kezdőknek és haladóknak két-kétórás teajourok, francia társalgás keretében. Kérjen kimerítő prospectust.

Kályhás! Minden szakmabeli ügyben forduljon a régt jóhírű céghez
I, Logodi-u. 19 Béres Márton Tel.: 530-33

FRISS VIRAGOK! SZOLID ÁRAK! Telefon: A. 537-87
LOHR IRMA utóda NAGY IMRE LÁSZLÓ udvari szállító
II, Fő-utca 1

FÉNYKEP Remek felvételek műtermen kivül is
II, Fő-utca 18. sz. BLAHOS Rudolf

TURÁNI SZŐNYEGSZÖVŐ R.-T.
Készít, javít, megőv
II., FŐ-UTCA 80. SZ.
Telefon: Aut. 515—79.

Szíjgyártó, nyerges és bőröndös
megbízható, régi üzlet
FLIEGER, II, Fő-utca 10.

ÜVEG és porcellán-árukban
GÁL LAJOS Budán
II., Széna-tér 7 vezet
Tisztviselők nagy árkedvezményben részesülnek. Kedvező fizetési feltétel

GUMMI harisnyák, fűzők,
gyógyhaskötők, női egészségügyi cikkek
legolcsóbb bevásárlási forrása
Hungária Kölszergyár R.-T. fiókja
Buda, I, Krisztina-tér 3. sz.

BUDAIAK OTTHONA
I., ZENTA-UTCA 3
(HADIK LAKTANYA MELLETT)
KIS RABLÓ
SÖRÖZŐ—ÉTTEREM
SZŰTS LAJOS VENDÉGLŐS
HALÁSZLÉJE HIRES
ZAMATOS BORAI ELISMERTEK

Közgazdasági Napló

Szerkeszti: SZÁSZHALMI JÓZSEF

A Nemzeti Bank

hagyományos ünnepi keretek között tartotta febr. 3-án rendes évi közgyűlését. A főtanács jelentéséhez a részvényesek nevében *Kégl* János szólt, aki a jegybank 1919. évi politikáját méltatta és megállapította, hogy bár a váltóleszámitolási kamatláb felemelésének terhét a mezőgazdaság és ipar súlyosan érezte, a jegybank a kamatlábemelés eszközével a magángazdaság érdekeinek legmesszebbmenő kímélése mellett és csak akkor élt, amikor azt a nemzetközi helyzet elkerülhetetlenné tette. A részvényesek nevében köszönetét fejezte ki a Bank elnökének, vezérigazgatójának és tisztikarának. *Popovics* Sándor dr. elnök a maga és a főtanács nevében köszönetet mondott az elismerésért és hangsúlyozta, hogy a jegybank a kamatlábpolitikának részére rendelkezésre álló eszközeit mindig a szükség mértékéhez alkalmazza és ha kénytelen koronkint a kamatlábat magasabban is tartani, mihelyt a viszonyok engedik, késedelem nélkül foganatba veszi a leszállítást.

A közgyűlés ezután tudomásul vette a főtanács évi jelentését, majd jóváhagyta az 1929. évi zárószámadásokat és a főtanács részére a felmentvényt megadta. *Schober* Béla dr. vezérigazgató előterjesztésére a közgyűlés elfogadta a főtanácsnak az 1929. üzletévi nyereség felosztására vonatkozó javaslatát. A közgyűlés e határozata szerint a nyereségnek a tartalékalap 5 százalékos alapszabályszerű javadalmazása után fennmaradó része az alapszabályok értelmében kerül a részvényesek és az államkincstár között felosztásra, ami által a részvényesek számára 13 százalékos osztalék, azaz 100 aranykorona névértékű részvényenként 13 aranykorona (15.06 pengő) kifizetése válik lehetővé.

A közgyűlés ezután a választásokat ejtette meg és az alapszabályok 28. cikke második bekezdésének értelmében kilépő *Meskó* Pál, *Somssich* László gróf és *Weiss* Fülöp főtanácsosokat a főtanács tagjaivá újra megválasztotta. Számvizsgálókul saági Gregersen Nils, Gschwindt Ernő dr., Adler Szigfrid, Szunyogh Szabolcs és Nilsen Rudolf dr., számvizsgáló póttagokul pedig Pucher István és Márffy Albin dr. választattak meg.

A bank az 1929. üzletévre szóló osztalékot a 6. számú részvényszelvény beszolgáltatása ellenében összes intézeteinél február 4-től kezdve fizeti ki. Miután a részvényesek közül még ezideig is számosan nem mutatták be végleges részvényekre leendő becserélés végett a bank megalakulását követőleg még az 1924. év július havában kiszolgáltatott ideiglenes részvényelismervényeket, a bank az 1929. üzletévre szóló osztalék esedékessé válása alkalmából is felhívja az érdekelt részvényesek figyelmét arra a körülményre, hogy az 1926., 1927., 1928. és 1929. üzletévek osztalékának felvétele csakis a végleges részvényekhez fűzött 3—6. számú részvényszelvények beszolgáltatása ellenében történhetik, valamint arra is, hogy az alapszabályok 9. cikke értelmében az 1926. üzletév osztalékának felvételére jogosító 3. számú osztalékszelvények 1930. évi február hó 28-án elévülnek.

* A Pesti Hazai Takarékpénztár e hó 5-én *Biró* Zsigmond udvari tanácsos, elnök elnöklete alatt tartott 90-ik rendes közgyűlése az igazgatóság valamennyi javaslatát egyhangúleg elfogadta és ennek alapján elhatározta, hogy a 4,049.311.91 P tiszta nyereségből (tavaly 3,400.388.64 P) a különböző tartalékokra, nyugdíj- és segélyalapra 780.000 P (tavaly 750.000 P), a tisztviselők külön jutalmazására 130.000 P (tavaly 125.000 P) fordíttassék és osztalékra folyó hó 6-ától kezdve részvényenként 14 P fizettessék. A választmányban megüresedett tagsági helyre *Dezseőffy* Aurélt választották meg. Dr. *Falussy* Árpád *Biró* Zsigmond elnököt üdvözölte az egyesületnél eltöltött 60 éves működése alkalmából, *Szász* Károly pedig meleg köszönetet mondott az igazgatóságnak, a vezérigazgatónak, az ügyvivő-igazgatóknak és a tisztviselői karnak eredményes munkásságáért.

A Községi Takarék

— ahogy ma már Pesten is, de főleg itt Budán a *Budapesti Székesfővárosi Községi Takarékpénztár RT-ot* nevezik, — mérlegét az 1929-ik üzletévről megállapította az igazgatóság s ezt terjeszti a február hó 13-ára egybehívott közgyűlés elé. A mérleg a Községi Takarékpénztárnak első teljes üzletéről számol be és 221.633.27 pengő tiszta nyereséget mutat ki. Az igazgatóság javasolni fogja a közgyűlésnek, hogy az alapszabályszerű levonások után fennmaradó összegből 3,600.000 pengő névértékű, az 1929. üzletévre osztalékra jogosult részvény után *5% osztalék* fizettessék ki, a fennmaradó összeg pedig a tartalékalap javadalmazására fordíttassék. A mult év júliusában tartott rendkívüli közgyűlés határozata alapján kibocsátott 7,200.000 pengős névértékű új részvény után osztalék kifizetésre nem kerül, minthogy a befizetés alkalmával e részvények már 5%-os kamattérítésben részesültek.

A takarékpénztár fejlődésének útját betéteinek állandó emelkedése jelzi. A közismert súlyos gazdasági viszonyok és a tőkeképződés lassúsága dacára, a Községi Takarékpénztárnál elhelyezett takarék- és folyószámlabetétek állománya a mult évben az országos átlagot messze felülmúló mértékben, 27.5 millió pengőről 41.6 millió pengőre emelkedett, ami 51%-os emelkedésnek felel meg.

A székesfőváros betétei, — amint az előre látható volt — az 1928 december 31-iki mérlegben feltüntetett 54 millió pengőről 24.7 millió pengőre csökkentek. Ez abban leli magyarázatát, hogy a székesfőváros folytatta ama beruházási programmjának megvalósítását, melynek céljaira 1927-ben 20 millió dolláros kölcsönét felvette. Erre a körülményre a takarékpénztár már a megelőző évben előre felkészült; az 1928. üzletév végén, arányait meghaladóan, 28 millió pengőt tartott bankári követelésekben, mely összeg az 1929. üzletév végére az említettek következtében, lecsökkent 6.8 millió pengőre.

A mérleg minden tekintetben a takarékpénztár egészséges és egyenletes fejlődését mutatja. A váltótárca az év végén az előző évi 22.2 millió pengővel szemben 7.2 millió pengővel 29.4 millió pengőre emelkedett. Az értékpapírral fedezett kölcsönök tétele a tőzsdei helyzetnek megfelelően, 6.7 millió pengőről 2.3 millió pengőre csökkent. A jelzálogilag biztosított rövidlejáratú kölcsönök állománya, csekély eltéréssel változatlan maradt, bár az előző évi tételek nagyrésze visszafizetést nyert. A Községi Takarékpénztár feladatának megfelelően *a székesfőváros különböző intézményeinek az előző évi 17.1 millió pengővel szemben 19.1 millió pengő összegű olcsó hitelt nyujtott*, míg a közhatóságokkal szemben fennálló követelések engedményezése alapján nyujtott rövidlejáratú hitelek összege az előző évi 1.6 millió pengőről 4.1 millió pengőre emelkedett.

Az elmult esztendőben a takarékpénztár megkezdte a hosszúlejáratú amortizációs kölcsönök folyósítását. Bár már az év első felében is elég kedvezőtlen volt a külföldi pénzpiac helyzete, mégis sikerült a takarékpénztárnak 500.000 angol font sterling névértékű 7½%-os záloglevelet a londoni piacon elhelyeznie. Ennek alapján a takarékpénztár kizárólag Budapest székesfőváros területén bérházakra és építkezésekre nyujtott amortizációs kölcsönöket és ezáltal is munkaalkalmakat teremtve, igyekezett a súlyos gazdasági helyzet enyhítéséhez hozzájárulni. Az elmult évben megszervezett biztosítási osztály, valamint a takarékpénztár ügyfeleinek kívánságára felállított Baross-téri és ferencvárosi fiókosztályának rövid fennállásuk alatt máris számottevő eredményeket értek el.

* **A Kereskedelmi Bank** *Weisz* Fülöp elnöklete alatt e hónap 4-én tartotta meg 88-ik rendes évi közgyűlését, amely az igazgatóság összes javaslatait elfogadta s így a részvényenkénti 7 pengős osztalék folyó hó 5-től kezdve kerül kifizetésre. Az igazgatóságba új tagként dr. Jacobi Olivér választatott be. Dr. *Stein* Emilt a Kereskedelmi Bank igazgatósága a közgyűlésen tartott igazgatósági ülésen *vezérigazgatói* címmel ruházta fel. Ez a címadományozás méltó elismerése annak a munkálkodásnak és azoknak az eredményeknek, amelyek dr. Stein Emil pályafutásának mérföldkövei és amelyek már magukban foglalják azt a biztosítékot, hogy a Kereskedelmi Bank új vezérigazgatója ebben a minőségében öregbíteni fogja eddigi sikereit.

* **A Hazai Bank** igazgatósága elhatározta, hogy közgyűlését február 18-ára hívja össze. A mérleg az előző évi 3,069.688.54 pengővel szemben 3,367.519.35 pengő bruttónyereséget tüntet fel. Ezen bruttónyereségből személyi kiadásokra 819.024.54 pengő, dologi kiadásokra 810.339.04 pengő, nyugdíjakra és nyugdíjpénztári hozzájárulásokra 159.416.51 pengő és leírásokra 31.804.81 pengő hozandó levonásba, úgyhogy a mérleg 1,546.934.45 pengő *tiszta nyereséggel* zárul (1928-ban 1,535.199.45 pengő). Az igazgatóság indítványozza, hogy a tiszta nyereségből — miként az előző évben — minden 40 pengő névértékű részvény után *osztalékra* 4.50 pengő (11.25%), vagyis összesen 1,125.000 pengő fordíttassék. Indítványozza továbbá, hogy a tiszta nyereségből a tartalékalap az alapszabályszerű 90.608.58 pengő helyett 200.000 pengővel (az előző évben 173.998.62) javadalmaztassék, miáltal az 5,000.000 pengőt kitevő tőketartalékon kívül létesített tartalékalap 2,400.000 pengőre emelkedik. Javasolja továbbá, hogy a Szitányi Odönalap további 25.000 pengővel javadalmaztassék. A mérleg egyes tételei a következőképpen alakulnak. A váltótárca 21,197.880.97 pengő állományt tüntet fel. A bank által kezelt *betétek és idegen tőkék* a takarékkönyvecskékre elhelyezett betéteknek 1,221.002.23 pengővel történt növekedése folytán 40,819.811.06 pengőre emelkedtek. Az értékpapírtárcának 2,468.637.95 pengőről 2,576.483.82 pengőre, valamint a pénzintézeteknél és egyéb vállalatoknál fennálló érdekeltségeknek 5,600.110.73 pengőről 5,834.812.23 pengőre történt emelkedése arra vezethető vissza, hogy a bank egyrészt átvette az érdekkörébe tartozó vállalatok alaptőkeemelése alkalmából kibocsátott új részvényeket, másrészt a Magyar Waysz és Freytag Rt.-nál vállalt részvényérdekeltséget.

* **A Nemzeti Hitelintézet** a mult évben is továbbfejlesztette hálózatát. A *Sztamoray* János vezérigazgató által nagy gonddal, alapossággal és rigorozitással irányított intézet, melynek vezetésében hathatósan közreműködik *Kálnoki Bedő* Sándor dr. orsz. képviselő, a részvényjogi reformmozgalom kiváló előharcosa is, 4 millió pengő bruttóbevétel mellett *326.208 pengő tiszta nyereséget* ért el, emellett nem kevesebb, mint 215.000 pengőt fordított adók és illetékek fizetésére. Betétállománya 24 millió P-re, váltótárcája pedig 25.2 millió P-re rúgott; vidéki fiókjai főleg a gazdatársadalom hitelszükségletét alimentálták. Az intézet az 1929. üzletév után részvényenkint *8%-os osztalékot* fog fizetni.

* **A Magyar-Hollandi Bank** részvénytőkéjét 300.000 pengőről 500.000 pengőre emelte fel. A sikeres, eredményes tőkeemelés *Halász* Miklós vezérigazgató érdeme.

* **A Budapesti Iparbank** 200.000 P részvénytőkével rendelkezik, a tiszta nyeresége pedig 53.555 P, tehát 25%-ot meghaladó nettó rentabilitást mutat fel. A betétek összege 2,262.570 P-re emelkedett, ami a jelenlegi rossz pénzviszonyok mellett figyelemreméltó előrehaladást jelent. Az intézet részvényenkint 2 P osztalékot fog fizetni részvényeseinek. Valószínű, hogy az intézet az üzleti forgalom állandó emelkedése kapcsán részvénytőkéjét rövidesen újból fölemeli.

Laptulajdonos: VIRAÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Viraág Béla.
Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Bpest V, Ügynök-u. 8. — (Nyomdaigazgató: Linzer M.) —

BUDAPESTI DIETIKUS TÁPLÁLKOZÁSHOZ
szükséges a KÉTSZERSÜLT vagy GRAHAMKENYÉR
GYÓGYFORRÁS KÉTSZERSÜLT
és GRAHAMKENYÉR tápszercikk gyártmányaim gyomorbetegeknek, gyengélkedőknek és gyermekeknek is egyaránt ízletes, tápláló és könnyen emészthető tápszerek. — Tejbe, kávéba, teába mártva, vajjal megkenve, vagy húsételekhez elsőrendű, ízletes és omlós. Neves orvosok ajánlják. *Felesleges pénzkidobás tehát, a drága, Karlsbadból importált kétszersültet fogyasztani, amikor a magyargyártmányú kétszersült minőségben a külföldi gyártmánnyal legalább is egyenrangú, árban pedig 40 százalékkal olcsóbb.*
Gyárilja: NEUMANN BÉLA
ezüstkoszorús sütőmester tápszerüzeme
Budapest, II., Margit-körút 16 — Telefon: A. 512-26
VISZONTELADÓKNAK ÁRENGEDMÉNYT
Az 1926. évi nemzetközi embervédelmi kiállításon Budapesten, aranyéremmel; az 1926. évi kézműipari tárlaton aranyéremmel; a magyar országos iparegyesület díszoklevelével és ezüst érmével kitüntetve. — FIÓKLERAKATOK: Noszlopi Tivadar, VI, Szív-u. 13, Noszlopi Dezső, VIII, Népszínház-u. 51

RÓZSADOMBI VIRÁG- ÉS TÁJKERTÉSZET
Budapest, II. ker., Szemlőhegy-utca 23. sz.
Telefon: Aut. 529-70.
TÁJKERTÉSZET: Vállalja díszkertek, parkirozások, ablakdíszítések és villakertek tervezését és évi gondozását.
VIRÁGKERTÉSZET: Szállít egész éven át vágott és cserepes virágokat, csokrot, virágkosarat, dísznövényeket, palántákat és dugványokat.

ZLAMÁL széget ajánlom legjobban
Varrógép, kerékpár, gramophon raktár. Megbízható javítóműhely.
Budán, I, Krisztina-körút 151.

HALWA
SÁNDOR — PUSKAMŰVES
Budán: I., Szt. János-tér 4. Tel.: 507—37. — Állami díszoklevél — Ezüstkoszorús mester — Nagy aranyéremmel kitüntetve.
Vadászfegyverek, fegyverjavítások, sportcikkek, cserkészfelszerelések

Takarékbetéteknek
kényelmesebb gyüjtése céljából takaréklapokat bocsát a felek rendelkezésére. Könyvecskékre elhelyezett betétek és folyószámlára elhelyezett összegek után
7¼ százalék kamatot fizet
míg a 3 vagy 6 hónapra lekötött betétek után magasabb kamatot térít a
Budai Általános Takarékpénztár rt.
Budán, II., Fő-utca 9
Pénztári órák: 9—3-ig.
Telefon: Aut. 524-00. Váltóüzlet és tőzsdeosztály: Aut. 524-35. Tőzsdekirendeltség: V., Szabadság-tér 17. Telefon: J. 902-88.

GÖTZ ANTAL
parkettvállalkozó, asztalosmester
BUDÁN, I., BORS-UTCA 24
Telefonszám: Automata 507—34

Egészségügyi berendezések, csövek
Műszaki cikkek, fémgyártás
VI., Liszt Ferenc-tér 4. Telefon: 222—67
Hubert és Tsa B.T.

CIPŐT ízléses divatosat a legjobb minőségben készít elsőrangú mester PETRÓ
II. kerület, Zsigmond utca 5. szám

BÚTORASZTALOSTÓL:
háló 300-tól, ebédlő 440-től, uriszoba 450-től, saját készítményű kárpitosbútorok. Részletre is. 100 pengős havi törlesztésnél kamatmentesség.
MÜLLER LAJOS
„Margit" fióküzlet: II., Margit-körut 54 Tel.: Aut. 558—81.
Főüzlet: VII., Dohány-utca 37.
70 éves cég Tel. J. 373-18. 70 éves cég

TEA KÖZVETLEN BEHOZATAL HOLLAND-INDIÁBÓL, a termelő ¼ és ½ kg.-os eredeti csomagolásában és ládákban —
Nagyban és kicsinyben
BOZÓ gyógytár,
I., Alkotás-utca 34. sz.

ÉHGYOMORRA
naponkint igyék egy pohár
KRISTÁLY VIZET!

CSIRSZKA
KONRÁD ÉTTERMEI
a Császárfürdőben
III, Zsigmond-u. 31
KÜLÖNTEREM
esküvők, társaságok és egyesületek számára
TELEFON: A. 512-95

ORSZÁGOS MAGYAR TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT
PALACK TEJ

Ó-Buda-Ujlaki Takarékpénztár
Részvény Társaság
Budapest, III. ker. Lajos ucca 148 szám.
Telefon: Automata 624—57.
Betéteket elfogad könyvecskékre is folyószámlákra a legmagasabb kamatozás mellett. Kölcsönöket folyósit váltóra, folyószámlákra, értékpapirokra a legelő yösebb feltételek mellett

Thermostóth
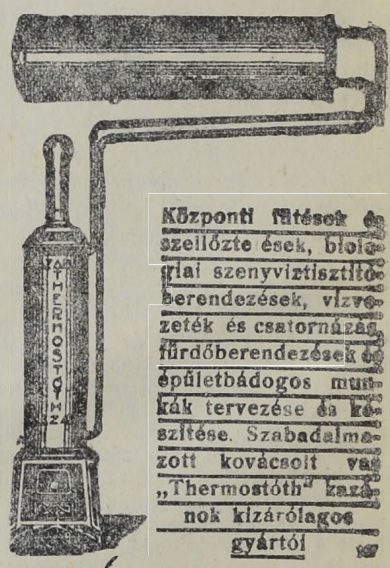

Központi fűtések és szellőzte sek, biológiai szenyvíztisztító berendezések, vízvezeték és csatornázás, fürdőberendezések és épületbádogos munkák tervezése és készítése. Szabadalmazott kovácsolt vas „Thermostóth" kazánok kizárólagos gyártói
Tóth Imre és Társa
V., Katona József-u. 8.
TELEFON: AUTOMATA 223—93.

HUNGÁRIA
GYÓGYFORRÁS
Budán, az Erzsébet-hídnál
Szénsavval telítve:
HARMAT-VÍZ!
Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-híd budai hídfőjénél épült modern ivócsarnokban. Radioactiv hatásu lithiumos és calcium-hydrocarbonátos gyógyvíz.
IVÓ-KÚRA
Keserűsó-kúra. Javasolva vesebántalmak, gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság és vérszegénység ellen. Poharankint 8 f., Karlsbadi sóval 16 f.
Nyitva reggel 7 órától este 6 óráig.
TELEFON: AUTOMATA 530-03.

Budai Napló

XXVII. évfolyam. 985. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre 24 pengő, félévre 12 pengő. Egy szám 50 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Délután 5—7-ig. Telefon: 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél 40 fillér. 20 mm. magas hirdetés 8 pengő. Szövegsor ára 4 pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor előre fizetendő.

1930 február 17.

A fordított város

XIII.

Száz pesti ember közül kilencven azt állítja, hogy szívesebben lakna Budán, mint Pesten. Ebből az következnék, hogy itt Budán egymásután épülnek a sok balkonos bérpaloták és családi házak, — a tény pedig az, hogy itt Budán minden héten — *bedől egy ház*. A Viziváros északi része, az a földszintes háztömkeleg, mely a Batthyány-utca, Fő-utca és Margit-körút között fekszik, a két legrégibb híd között, valamikor régen a sáncfal és a Vár közötti területen épült a belső sáncárok feltöltött helyén és a szegényemberek tanyája volt. Még a mult században is apró, kétablakos házikók épültek itt, egymásnak támaszkodva, sárból, agyagból és ritkaság számba ment a téglából épült ház. Nagyrésze ma is olyan, szinte csodálkozik az ember, amikor egy-egy ilyen házat elbontanak. Csak a tetejét kell leszedni és lassan elmossa az eső, szétfújja a szél. Így azután, ha egy ilyen viskó bedől, kártyavárszerűen dőlnek be egymásután a házak.

Lehetetlen helyeken, hozzáférhetetlen vidékeken épített a város bérházakat, de ha ezt a költséget — öntudatosan — egy ilyen elátkozott városrészben az építkezés föllendítése érdekében és így bizonyos szabályozás alatt álló utcák rendezésének megindítására fordítja a város, ma már ott is élet költözött volna az elhagyott utcákba és hamar akadna gazdája az ilyen bedőlt házaknak. Most senkinek sem kell, mert nem tud vele mit csinálni, mert apró a telke.

A fordítottság ott van, hogy a város szívében — ott, ahova vágyakozva néz a Duna túlsó oldaláról sok olyan ember, aki keresi a csendet, a békességet, a nyugalmat, nem épülnek, hanem összedőlnek a házak.

*

Az új bérházak helyét nagyon elsietve határozták el, mert a városfejlesztést csak nagyon kevés esetben — és ott is csak távoli időben — szolgálják. Így történt Óbudán is, a Szőllő-utca, Selmeczi-utca és a Bécsi-út között hosszan elhúzódó területtel, a téglagyár régi telkével. Ha az úgynevezett bécsiúti házesoportot ügyesen elosztva ezen a térségen építette volna fel a város, irányt szabhatna azokkal az építkezéseknek. Holt bizonyos, hogy ott, ahol épültek, nem szolgálják ezt a célt.

De ugyanezt csinálta a város a Margit-kórházzal.

Akárkinek a tulajdonában volt is a kiscelli kolostor, az előtte való térséget, annak a Bécsi-úttal való összeköttetését szabadon kellett volna hagyni, mert a jövendő kutatások megállapítják majd, hogy ezen a dombon, ennek a kolostornak a helyén állott az Árpádházi királyok palotája. Maga a domb, mintha erre a célra volna teremtve. Mindezt a laikus is látja. Csak a városnak nincs ilyen célokra sem hivatala, sem szakértője. Pedig ezt a kérdést nem lehet beosztani valamelyik tanácsnok ügykörébe, ahova az illemhelyek tartoznak, vagy a fináncbódék. A Margit-kórház hosszú, nagyon hosszú időre ellálja a közvetlen kilátást a restaurálandó és rekonstruálandó kolostorra, olyannyira, hogy talán csak a pesti oldalról lesz majd látható, ha Óbuda felépül. Ennek a kórháznak is egészen mindegy lett volna, hogy 200 méterrel idébb, a Kálvária alatt épült volna fel, — ha már nem észszerűen valamely gyógyforrás mellé építették. Nálunk egyáltalában nem tud a város kapcsolatot találni a kórházak és a 88 világhírű gyógyforrás között. A budai gyógyforrásokat a jó Isten is azért teremtette, hogy azokkal a betegeket gyógyítsák, de a városi gondviselés az ő kórházépítkezéseivel messzire elkerüli ezeket a gyógyforrásokat. A Margit-kórház közelében van a bővizű Árpád-forrás, amelynek tájékán csak ásni kellene és egymás után bugyogyanna ki a föld mélyéből a sok áldottvizű forrás. Így pedig ott áll az Árpádvíz kútja és a vize fölhasználatlanul folyik a Dunába és egy félkilométernyire tőle áll a Margit-kórház gyógyvíz nélkül.

Az új fővárosi törvényjavaslatban módot kell arra keresni, hogy az idegenforgalom és a fürdőügy valami külön szakosztályt kapjon, vagy — hogy a mai áramlásnak is kedvezzünk, — külön üzemet kellene állítani, melynek más teendője nem volna, mint ezeknek a gyógyvizeknek a kihasználása.

A városnak vannak erdőségei és meg van hozzá az erdészeti hivatala. Abban bizonyára több erdőszakértő is van. Pedig az erdő egy kereteiben körülhatárolt, kihasználásában előre megállapítható gazdálkodás, amely a legjobb esetben sem hoz sokkal többet, mint amennyit a legrosszabb esetben hoz. Viszont a fürdőügy, ez a 88 kitűnő gyógyforrás és az ezek által alkotott keretek belátthatatlan módon tágíthatók, az ezekből folyó haszon szinte kiszámíthatlan módon fokozható. Összemérhetlenül nagyobb hasznot hozhat a vámnál, a gáznál, a villanynál, — föltétlenül többet, mint a város összes üzemei és éppen ennek a kérdésnek, ennek az ügynek nincsen szakértője, nincsen hivatala, nincsen szervezete.

Fekete hó címen nem is olyan régen megírtuk, hogy a mélyfúrások terén mi magyarok vezetünk. A világon mindenütt, Dél- és Észak-Amerikában, Perzsiában és Törökországban, ahol ma mélyfúrások folynak, azokat a magyar zsenialitás vezeti. Budapest székesfőváros egyetlen egy helyen fúratott a Városligetben és akkor is megtalálta Európa legforróbb kénes forrását. A példa nem hatott buzdítólag. Az ilyen mélyfúrások nem adnak elég tápot a pártpolitikának. A szocialista párt csak szóözönben fürdeti a munkásságot és nem sürgeti a gyógyító vizek fakasztását.

E napokban járt szerkesztőségünkben egy Döbrentey-utcai házfelügyelő, aki a Gellérthegy környékén forróvizű forrást és iszapot talált. De nem tudott vele semmiféle városi közeghez fordulni, abból az egyszerű okból, mert ilyen nincsen.

Ez a fordított város fürdőpolitikája.

Útban a bolsevizmus felé? A jóízlésű emberek napok óta bizonyos undorral nézik azt a különös izgatást, amely végcéljában egészen mást szolgál, mint azt, amely miatt megindult. A *mammutfizetések* ügyében megindult hajsza olybá tünteti fel azokat, akik ilyen fizetésekhez jutottak, mintha valami rejtélyes, titokzatos, fondorlatos úton jutottak volna ezekhez a jövedelmekhez, holott azokat hosszas tárgyalások, alapszabályszerű szerződések és régebbi megállapítások révén húzzák. Nem akarjuk vitatni ezeknek a kivételes nagy jövedelmeknek a jogosságát, — megengedjük, hogy aránytalanok, szokatlanok, de következményei a magántulajdon alapján álló kapitalista rendszernek. Évezredek óta az volt a kapitalista rend, hogy mindenki tegyen szert olyan jövedelemre, aminőre legális úton szert tehet, hogy így szolgálja a maga jólétét és biztosítsa utódainak is ezt a jólétet. Ha ma a fejlettebb szociális érzés tiltakozik ez ellen, — ha vannak ilyen aránytalanságok és azokat a közfelfogás alapján arányosítani kell, akkor tegyék meg ezt az illetékes hatóságok, de — minden vásári lárma nélkül. Ez a lárma csak a demagógiának ad tápot. Fölöslegesen izgatja a kenyér és jövedelem nélkül valókat. És hol fog végződni? Ott, — hogy ezután sor kerül a *többszörös háztulajdonosokra*. Minek egy embernek annyi ház? És eljutunk így — nem is olyan lassan — az új bolsevizmusig, mely megtámadja a mammutjövedelmek után a mammutháztulajdonosokat, a nagyfizetésű bankigazgatókat, és végre oda jutunk, ahol 10 év előtt elhagytuk, — jönnek majd a jövedelem-biztosok, ház-biztosok, végül a zsebóra-, kabát- és cipő-biztosok. Vagy hogy olyan időket élünk, hogy mindennek botrányba kell fulladnia?

Horthy Miklós híd lesz a neve a lágymányosi hídnak, annak emlékére, hogy 1920 március 1-én a nemzetgyülés Horthy Miklós fővezért kormányzóvá választotta. A hídra vonatkozó törvényjavaslatot *Bethlen* István gróf miniszterelnök február 12-én terjesztette a képviselőház elé.

Hollós Mátyás-diadalkaput kell a Margit-körúton a Statisztika-park előtt felállítani, ott, ahol a nagy király a Rózsadombon át vadaskertjébe lovagolt, a Rézmál, Zöldmál, Vérhalom, Törökvész, Nyékdülő érintésével a Guggerhegy alá. Mátyás királynak ez a hajdani útvonala most épül ki *Eperjessy* Béla műszaki főtanácsos irányítása mellett, egészen a Nyékidülő alján álló Mátyás-kútjáig. Hagyományt őriznénk, ha a Közmunkák Tanácsa ezt az utat *Hollós Mátyás-útjának* nevezné el. E tervvel kapcsolatban méltó emléket állítana magának a főváros, ha a tulajdonában lévő, Margit-körút sarkán álló úgynevezett Pécsi Dani-házat a Hollós Mátyás Társaságnak alapítványként átadná s megteremtené benne a Budán oly régóta szükséges kultúrházat, ahol helyet találnának a budai kulturális egyesületek, köztük a világhírű Budai Dalárda is.

Attila-park

Rakovszky Iván dr. terve

A főváros pénzügyi bizottságának 12 tagú albizottsága január 15-én megnézte a kiscelli kastélyt, melyet tulajdonosa, Schmidt Miksa bútorgyáros már évekkel ezelőtt felajánlott a fővárosnak ajándékképpen a körülötte fekvő telkeivel együtt. Feltételei voltak, hogy a főváros tartozik megvenni az ajándékozandó telkek mellett elterülő, 45 ingatlantulajdonos 40.000 négyszögöl területű telkét és kb. 20 lakóházat, villát; a főváros tartozik az ajándékozandó telkeket és a kikötés értelmében a főváros által még megvásárolandó házi, összesen mintegy 100.000 négyszögölet kitevő földterületet parknak kiépíteni, berendezni és állandóan jókarban tartani. Az ajándékozó fenntartja magának a jogot, hogy az ajándék tárgyai, illetve a kastélyban lévő műkincsgyüjtemény felett, amíg él, továbbra is szabadon rendelkezik, abból tetszése szerint bármit és bármikor el is adhat, illetve vehet. A 12-es albizottság, a helyszíni szemle után elhatározta, hogy javasolja a pénzügyi bizottságnak, a pénzügyi bizottság pedig a közgyűlésnek az ajándék elfogadását a közölt kikötésekkel.

Ez a határozat az érdekelt ingatlantulajdonosok között nagy megütközést és fájdalmas elkeseredést keltett, mert az esetleges kisajátítás során csak az 1918-as aranyértéknek felét akarják pengőben nekik kifizetni. Ezen a megváltási összegen pedig máshol hasonló ingatlant vásárolni nem lehet. Ezért az érdekeltségek memorandumban foglalták össze kívánságaikat. Ebben elmondják, hogy a kétmillió 600 ezer pengő értékű ajándékkal szemben a fővárosnak nyolcmillió 10 ezer pengőnyi összeget kell befektetni. Még pedig 45 ingatlan kisajátítási ára fejében hárommillió 800 ezer pengőt, 100 ezer négyszögöl befásítására és kiépítésére hárommillió pengő és a többi összeget pedig a kastély renoválására és közművekkel való ellátására kellene fordítania — ami így felállítva, egyáltalán nem rentabilis a fővárosnak. Négymillió pengőt megtakaríthatna a főváros, hogyha nem a szerződés tervezete szerint óhajtaná az Attila-park ügyét elintézni. Ugyanis dr. *Rakovszky* Iván, a fővárosi Közmunkák Tanácsának elnöke nagyobb bizottsággal 1928 őszén egy teljes napot töltött a helyszínen: a Mátyáshegy aljában és ott egy olyan tervet dolgozott ki, amelyet úgy az érdekeltek, mint a későbben dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester vezetésével kintjárt bizottság is teljes egészében elfogadott. E tervezet szerint nem szükséges negyvenöt ingatlant kisajátítani, hanem csak hét telket, amelyek közül csak kettőn van épület. Ezáltal is biztosítva lenne a Schmidt Miksának az a kikötése, hogy az Attila-park szoros összeköttetésben legyen a főváros mátyáshegyi fenyőerdejével. Az érdekelt ingatlantulajdonosok is megnyugvással vették ezt a középutas tervet tudomásul, mert így nem lesznek földönfutókká és a városnak is módja van ennek a megoldásnak a révén a Schmidt-kastély megszerzésére. Csodálatos módon azonban Rakovszky Ivánnak ez a terve, vagy a hivatalok útvesztőjében, vagy valahol máshol elsikkadt és nem került a pénzügyi bizottság tizenkettes albizottsága elé, amelyik a helyszínen kintjárva, erről a tervezetről nem vett tudomást. Éppen ezért az ottani érdekeltség doberdói *Breit* József altábornagy vezetésével felkeresi a város vezető embereit memorandummal, hogy a főváros ne taszítsa őket bizonytalan, hátrányos helyzetbe.

Ötven új bérpalota Budán

Olcsó lakások, szobánkint 575 pengő bér — Biztosított nyereménykötvények sorsjátéka adja a tőkét

Az 50 palota azonnal a város tulajdonába kerül

Nemcsak Buda, hanem egész Budapest lakáshiányát megoldaná, a házbéreket mérsékelné az alábbi tervezet.

Évtizedek óta foglalkoznak városfejlesztéssel *Neuschloss-Knüsli* Kornél építész-tanár, aki e terv építészeti tervét végezte, — a hatalmas vállalkozás vezetője, dr. *Szalay* József ny. min. tan., aki a Wekerle-telep tervezését és építését vezette, — a vállalkozás pénzügyi részét *Wahrmann* Ede, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank nagynevű igazgatója számította és intézi.

Közismert az a tény, hogy az aránytalanul nagy építkezési költségek következményeként előálló magas házbéreket a főváros középosztálya (köztisztviselők, magántisztviselők, orvosok és ügyvédek stb.) a mai nehéz kereseti viszonyok mellett nem képesek megfizetni. Ennek következtében a fővárosi magánépítkezések egyelőre csak nagyon szűk keretekben haladhatnak előre és így a lakáshiány még igen hosszú ideig fenn fog állani, holott a lakások teljes felszabadítása belátható időn belül bekövetkezik.

A jelen tervezet a lakáskérdés immár halaszthatatlan megoldását teszi lehetővé a főváros és az államkincstár bárminemű megterhelése nélkül. Kiviteléhez drága külföldi kölcsönre nincs szükség, kamatterhek sem fogják a főváros büdzséjét terhelni.

A főváros közönségének a főváros belterületén nagykiterjedésű kihasználatlan telkei fekszenek. Ezek közül a tervezet keresztülvitelére speciálisan alkalmasak a Tabán alsórésze és a Villányi-uti telkek. E helyek a város középpontjától könnyűszerrel kb. 15—20 perc alatt megközelíthetők.

A tervezet szerint a főváros ezen területeket beépítés céljából átengedné egy alakuló jogi személyiségnek, amely a házakat egy nyereménykötvény-emisszió alapján felépíti. A házak elkészültük után *azonnal a főváros közönségének tulajdonába* mennek át, míg a jövedelmek és terhek az említett jogi személyiséget illetik negyven éven át. Természetes, hogy

a főváros az elérendő feleslegből egy megállapítandó százalékos kulcs szerint telekbér címén részesedne.

Közművek az építkezés megkezdése előtt sürgősen elkészítendők. Az ezzel járó kiadásokat, minthogy úgy a telkek, mint az épületek a főváros tulajdonát képezik, a főváros viseli és azokat a fentebb említett százalékos részesedésből fedezné.

E nagyszabású és a fővárosra nézve igen előnyös építkezés egyöntetűségénél fogva az építkezést lényegesen megolcsóbbítja, miáltal a főcél, az olcsó lakások termelése elérhető és 51 iparág is foglalkoztatást talál.

Felépülne 50 (ötven) magasföldszintes ötemeletes bérház, magában foglalva kb. 1800 kettő-, három-, négy- és esetleg ötszobás, a lakástechnika minden vívmányával felszerelt lakást.

Minden egyes ház felépítéséhez

SZENT
GELLÉRT
GYÓGYFÜRDŐ
Vízgyógyintézet és napfürdő
—•—
Külön férfi és női osztály
A legmodernebb berendezés
Szakképzett személyzet

egyenkint 300 négyszögöl területre lesz szükség, tehát összesen 15.000 négyszögöl területre.

Az alapul szolgáló számítás szerint a fősúly a lakbérek alacsony voltára van fektetve és még így is tekintélyes felesleg mutatkozik. A szobánkénti lakbér átlagban az 575 pengőt nem haladhatja meg. Eszerint

egy 2 szobás lakás évi bére 1150 P
„ 3 „ „ „ „ 1725 P
„ 4 „ „ „ „ 2300 P

míg az utóbbi időben épült házakban a házbér ezen összegek t átlagban 25—40 százalékkal túlszárnyalja. Fenti bérek a békeévekben épült házak bérénél is kb. 10 százalékkal alacsonyabbak.

A terv keresztülviteléhez szükséges, hogy a m. kir. kormány adjon engedélyt egy 30,000.000 pengő névértéket kitevő, egyenként 30 pengő névértékű, egymillió darab nyereménykötvény kibocsátására, amely nyereménykötvények negyven év eltelte után nyernének visszafizetést a csatolt sorsolási terv szerint 66 százalék díjjal, vagyis minden 30 pengő névértékű kötvény 50 pengővel. Ezenkívül a negyven év folyamán igen tekintélyes összegű nyeremények kerülnek kifizetésre.

A nyereménykötvények részletezése.

Kibocsájtatnék 1—10.000 számig terjedő sorozatba beosztott és 1—100-ig terjedő alszámmal ellátott egymillió darab, egyenkint 30 pengő, illetve két darabból álló nyereménykötvény. (Ahogyan annak idején az 1870. évi nyereménykötvények két összefüggő 50 forintos részből állottak.)

Minden egyes nyereménykötvény az első sorsolástól az utolsó sorsolásig az összes nyereménysorsolásokon résztvenne, vagyis minden egyes nyereménykötvény az évek során, szerencsés esetben, többször is nyereménnyel kisorsolható volna.

A nyereménykötvényekre eső nyeremények mindenkor a sorsolást követő harmadik hónap első köznapján kerülnek kifizetésre. A kötvények beváltása pedig a negyvenedik év végét követő hat hónap elteltével történik a névérték 166 százalékával, vagyis az összesen 30,000.000 pengő névértéket kitevő nyereménykötvény a negyvenedik év végén 50,000.000 pengővel nyer visszafizetést.

Ezenkívül nyeremények fejében 29,500.000 P kerül kifizetésre.

A nyereménykötvények elhelyezésére a tervezet különös előnyei alapján majdnem egy fél esztendő áll rendelkezésre. Az első esztendő nyeremények a bérjövedelemtől függetlenül nyernek biztosítást. A nyereménykötvények ehhez képest vagy egyszerre, vagy successive volnának kihelyezhetők, természetesen az építkezés előrehaladásának figyelembevételével.

E terv sikerét a sorsjáték tervezete biztosítja, mert az állandó nagy nyeremények a nyereménykötvényeknek nemcsak értékállandóságát, hanem azok értékemelkedését is kétségtelenné teszik.

A kötvényeket, mint jó befektetést, a közönség széles rétege szívesen fogja vásárolni és így kétséget nem szenvedhet azoknak gyors és könnyű kihelyezése. E kihelyezést illetőleg még az a fontos körülmény sem hagyható figyelmen kívül, hogy

jelenleg sem Magyarországon, sem a külföldön, ilyen nagy összegű nyeremények és ily előnyös nyeremény-tervezettel bíró kibocsájtmány nincsen,

tehát a piacok felvevőképessége e téren teljesen érintetlen.

Vallomások címen olvasta fel egyik értékes tanulmányát *Székely* Vladimir ny. főkapitány-helyettes a *Budai Társaskör*-ben, de a tárgy és ennek menete visszatérésre kényszerít bennünket. Mi is őszinte vallomást tehetünk arról, hogy ezúttal a legszerencsésebben választotta meg az előadó a témáját, melyet mélyen járó gondolatokkal és szokott közvetlenséggel, amellett végig színesen épített fel. Vallomástételek voltak a minden emberben tudatalattin eltemetkezett s a mindennapi tevés-vevésében önkéntelenül felrajzó kriminális hajlandóságokról. Atavisztikus örökség, amelynek gátlásait, fékentartóit a társadalmi együttélés törvényei és imperativusai mellett az emberré fejlesztett belső, lelki kultúránk adja meg. De csak tökéletlenül! A bűn, a hazugság felbukkan, életté válik minduntalan az ember ösztönéletében, automatikus ténykedésében, hajlamaiban. Alig van ember, akinek élelmességére s okosságára, de hétköznapi életére is itt-ott előbukkanó mozzanataiban ne lehetne ráhúzni a büntető törvény paragrafusait. Csak ki kell hámozni a hétköznap, a konvenciók fakó ruhájából, felboncolni s kész a minősítés. A mindennap kriminalisztikája ez, melynek nincs törvényből rendelt bírája, melynek legfelsőbb, de egyúttal megbontó bírája sokszor csak a saját rendőrünk: a *lelkiismeretünk*. A példák, humoros és sötét példák egész sorozatával illusztrálta ezt a tételt az előadó. Tanulság, következmény? „Embernek kell lenni — mondja a szerző — aki a lelkéről levetette az állati bőröket. Kilépett az ősvadonból felkísértő évezredek bilincseiből, kitenyésztve magából az *ideálunkat*. A *homo sapiénsist*, a belénk plántált isteni szikrát: az *intellektust*. Azt a súgárzó, teremtő napot, melynek mélyében a jó, a magunkkal való harmónia és mindenekkel való béke születik".

A virágok zsebnaptára az az ügyes kis füzet, amelyet a *„Monori Mag"* adott ki, mely mint kertészeti zsebnaptár egyúttal szakszerű tájékoztató a konyhakert, gyümölcs, virágoskert és szobanövények ápolása és kezelése terén, hónapról-hónapra. Szolgálatot tett ezzel a cég a gazdálkodó és kertkedvelő közönségnek, amely régóta nélkülözött egy rövid, közérthető és amellett szakszerű tanácsadót.

KALAPOK urak és hölgyek számára nagy választékban
KERTÉSZ kalaposmesternél I., Krisztina-tér 3 Fest, alatt

A Budai Zeneakadémia egyesületi hangversenyét február 17-én rendezi *Clauser* Mihály zeneigazgató vezetésével a budai Vigadóban, amelyen *Seregély* Irma hárfaművésznő, *Kisfaludy* Melanie operaénekesnő, *Maleczky* Oszkár, a M. Kir. Operaház tagja és a zenekar működik közre.

A *Ramocsaházyról* szóló kedves budai mende-monda nem lehet alapja egy emléktáblának: ebből egy szó sem igaz. A valóságot azonban ki lehet kaparni más familiákra nézve is. Igy magyar színe is lehetne a dolognak, ha már Buda visszavétele nem is volt olyan magyar dolog, mint amilyennek felületesen látszik.

Az egykori rigmus ezt írta erről latin versében, melyet mi így fordítottunk:

„Nincs Buda már, csak volt! Sóhajtva menj tova vándor!
Német lőn imhol Magyarország métropolisja!"

Ne adjuk el Budát egészen az ideigeneknek, mert vén falai alatt nemcsak derék idegen grófok, hanem szegény magyar rongyos hajdunép is vérzett, ha a féltékenység szekereket őríztetett is velük Pesten...

b. b. b.

Emlékezzünk magyarokról

1686 szeptember 2 magyarjai: talpas hajdók és Esze Tamás egyéb „rongyos komái"

Buda helyitörténetének bizonyára jelentős és idegenforgalmi szempontból is kitűnően kiaknázható ténye lesz *Buda visszavételének kétszázötvenedik évfordulója*. Bizonyára jelentős dolog, hogy Európa figyelme végre Buda felé fog terelődni, mint 1686-ban, de 1886-ban is történt, mikor az évforduló alkalmával nagyvonalú *kiállítás* és a *Helyőrségi Templom* falába helyezett *epitáfiom* volt a középpontja az érdeklődésnek.

A sok ragyogó *olasz, dán, bádeni, francia* és *angol* arisztokratanév mellett azonban ott szürkülnek azoknak a *„névtelen"* kurtanemes magyar hajduknak nevei is, kikkel foglalkoznunk kell, hogy a nevükre rakodott por alól friss pirosban bukkanjon fel nevük: hogy névtelenek ne legyenek, mint eleddig voltak.

E sorok írójának alkalma volt eddig egy derekas kurtanemes magyar család két tagjának nevét megállapítani, kik közül az egyik ott harcolt Buda alatt, másik túlélte az ostromot.

Veszprém vármegye ugyanis 1747—1757 között több tanuvallatást tartott a *Karakószörcsökön birtokos Szabó-család ősére, Szabó Györgyre nézve, aki 1686-ban mint Veszprém vármegye zászlója alatt felült hajdu részt vett Buda ostromában. Rokona, Szabó István tüskevári törvénybíró ugyancsak részt vett az ostromban, sőt alkalmasint a Dunamentén folyó hadjáratban is.*

Szabó György nevét e sorok írója kutatásai alapján örökíti meg az a *turbános sírkőszerű oszlop*, mely ugyancsak e sorok írója elgondolása és vázlata alapján, *Battvai Zsille Kálmán* iparművész méretezett tervei szerint *teljesen készen* áll a *Magyar királyi Hadtörténelmi Múzeum raktárában*, hogy a székesfőváros által már eddig megtartott helyszíni szemlék szerint megállapítandó helyen a magyar *„kurtahajdók"* nevét is megörökítse a fényes idegen nevek között. A turbános kő túlsó lapján az „arnauta" vagyis „albán", törökül *„Arbanász"* utolsó budai vezirpasa, *Abdurrahman Abdu* nevét is megörökíti, a tábla *Abdul Latif Bég Effendi*, müzülmán Imám ékes arab kurzívírású betűi szerint remekben vésett sorokban, felhíva az utast, hogy ősi keleti-müzülmán szokás szerint egy kövecset tegyen a kőre: emlékezésül. A pasa — a magyarság barátja, aki elődjével *„Ibrechem el Sejtán": „Ördöngős Ibrahim"* pasával együtt Thököli Imre fejedelemsége körül nőtt össze jó magyar emlékekkel, hős módon esett el „Budun" védelmében.

Nándorfehérvár felé menesztett gályáit *Esztergomi Bottyán János* és *Berchényi Miklós, Ebergényi László* és *Litteráti Péter* diák hajdui csapták meg *Ercsény* — a mai Ercsi — alatt. Szegény botor magyarok az 1686 után következett rettentő harács miatt pár év mulva már *a török barát* segítsége mellett kuruckodtak.

Esze Tamás hajdu utódait is megtaláltuk.

Miért ne lehetne kis fáradsággal még több magyari hajdu nevét is felkotorni, hogy az ő nevük is ott szerepeljen a dán és württembergi vasasok között?

Szabó Sámuel barátunk, a derék magyar budai kávés, aki fivérével, a tavaly elhunyt nagyszállodással, *Szabó Imrével* együtt a fenti török-magyar emlékművet vitéz *Aggházy* Kamil igazgató kérésére felajánlotta a M. kir. Hadtörténelmi Múzeumnak, gyönyörű magyar — *és budai* — hagyományosságot cselekedett e megajánlással.

Helyes volna, ha a *Budai Napló* megkezdené az ország többi családjának összeszedését is: *azokat, kiknek írásos dokumentom vagyon kezében Budát járt ükeikre nézve*. A história kevés ilyen kurta magyar nevet őriz: ezeket családi levelekből kell kiböngészni.

RUDAS FÜRDŐ
A BUDAI FORRÁSCSOPORT LEGRÁDIOAKTIVABB HŐFORRÁSA
A török hódoltság idejében épült s teljes eredetiségében fennálló kényelmes gőzfürdő — Kádfürdő
FEDETT TÉLI USZÓCSARNOK

BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEIBEN
DÉLUTÁNI TEA, TÁNC
Elsőrangu koncert- és tánczene. Európa-hírű elsőrangu restaurantjai között foglal helyet. Füst- és pormentes levegő. Este kétféle menü 3 és 6 pengős. Déli menü 2.50
Asztalrendelés T: A. 528-84

GUNDEL
a Gellért szálló halljában délutáni tea. Este TÁNC a TÉLI KERTBEN.
Az étteremben BERKES BÉLA
Szombaton és vasárnap DISZNÓTOR
LIGETI ÉTTERMÉBEN hangulatos esték. BERETVÁS LÁSZLÓ zongorázik

FRISS VIRAGOK! SZOLID ÁRAK! Telefon: A. 537-87
LOHR IRMA utóda
NAGY IMRE LÁSZLÓ udvari szállító
II, Fő-utca 1

gr. Majláth-féle szállodabérház cégei
RÓZSADOMBI DIVATHÁZ
II., Keleti Károly-u. 11.
Gr. Majláth szállodabérház.
Állandó nagy választék férfi- és női divatcikkekben, mindennemű selyem- és textilárukban. Férfifehérneműeket mérték szerint is készítünk.
Kedvező folyószámlahitel!

PUTSAY CUKRÁSZDA
II, Keleti Károly-utca 13. (Majláth-paloták)
Keleti pompával berendezett cukrászterem. Inyencfalatok gourmandok számára. Tel.: 520-44

RÓZSADOMBI KÁVÉHÁZ és ÉTTEREM
Majláth szállodabérház (Stati ztikával szemben)
BUDA LEGELŐKELŐBB és LEGSZEBB HELYISÉGEI — A LEGKITŰNŐBB KONYHA
Az étteremben esténkint RÁCZ JÓZSI muzsikál. — Tulajdonos: LAKATOS JÓZSEF

MODERN, HIGIÉNIKUS, ÚJ
URI és HÖLGYFODRÁSZ
SZALÓN a gróf Majláth-palotákban II., Keleti Károly-utcai oldalon
HAJFESTÉS, MANIKŰR
Tulajdonos
BELÉNYI JÁNOS

56 ÉVE MAUTHNER MAG A LEGJOBB!
MAUTHNER ÖDÖN
magtermelő és magkereskedelmi rt. BUDAPEST
Központ: VII., ROTTENBILLER-UTCA 33
Fióküzlet: IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 4 (A Ferencrendiek templomával szemben)
Fő-árjegyzék, növényárjegyzék, őszi árjegyzék ingyen és bérmentve.
TELEFON: JÓZSEF 463-65.
Sürgönycím: MAUTHNEREK.

BUDAI FAMILIÁK

I.

A Kimnach-család

A régi Buda egyik érdekes históriájú családja, melynek régi pozsonyi kőművesmesteri hagyományai a *Kimnach Lajos Kristóf* által épített *budavári Ferdinánd-kaszárnya* építésében domborodik ki és *Kimnach* László festő művészetében finomodtak el piktúrává.

A család történetére vonatkozólag alább közölteket *Kimnach Ödön* professzor úr családi jegyzeteiben közölt okmánykivonatokból vettük. Természetes, hogy rendszeres kutatások a Ferdinánd-kaszárnya építésére vonatkozólag (a budai volt *K. u. K. Baudirections* irattárában, *a Budai Királyi Helytartótanács* és Buda város levéltárában, esetleg Pozsony város levéltárában) érdekesebb eredményeket is adhatnak a család építőmester tagjának egyéb munkáira nézve, még abban az esetben is, ha — ahogy valószínű — Kimnach mester csak vállalkozó mestere, de nem tervezője volt az építéseknek.

A család a *Rheinland* rajnamenti vidékéről való és pedig a boráról, ódon városairól, mondáiról és tiszta fajú német népéről neves-híres *Mosel* folyó partján levő *Traben* és *Trarbach* városkából.

A környéken a 16. század végén már szerepel egy hasonlónevű család: tisztes lutheránus polgári mesteremberek. Magyarország felé vonulásuk iránya *Meddersheim, Czeuznach, Pozsony*, és utolsó állomásul *Buda*. A *Saar-* s a *Ruhr*-vidéken, valamint a *„Pfalz"*-ban ma is él a család törzse, tőle Trier és Coblenz között, ahol máig él egy legendás aranycsináló ős emléke.

Első ősük *Johann Peter* trarbachi lutheránus pékmester, aki 1701-ben született ugyanott. Idősebb fia, *Johann Dániel* 1742-ben született, a Von *Daun* grófok *dauni* kastélyának udvari káplánja, majd a *meddersheimi* lutheránus parochia prédikátora. Második fia, *Ludwig Wilhelm*, aki 1749 július 21-én született ugyancsak Trarbachban. Mint fiatal építőmester, illetőleg kőművesmester került Pozsonyba, alkalmasint e pompás város monumentális barokk építései vonzották ide kínálkozó bő munkaalkalommal. Alkalmasint beleházasodott egy ottani céhbeli kőművesmesteri családba — *Baldauff* Anna Rosina leányasszonyt vette nőül — Pozsonyban ragadt, magyar ember és tekintélyes mester lett, 1812—1816 között halt meg.

Itt Pozsonyban született fia, *Lajos Kristóf*, aki céhszerű móddal apja kőművesmesterségét folytatta.

Pozsony finom késői barokkja bizonyára sok munkaalkalmat adott neki is. A családi feljegyzések tanusága szerint mint kőműves építőmester dolgozott a Rudnai és Divékfalusi *Rudnay* Sándor esztergomi bíborosherceg-prímás által 1822-ben megkezdett esztergomi Bazilika *kanonokházain*. (Mint ismeretes, az eredeti terv a római *Szent Péter-tér gondolatát* akarta megoldani olyképpen, hogy az esztergomi Várhegy óriási költséggel lefaragott laposának két szélét a Kanonokházak szegték volna be. Ezekből csak az egyik sor készült el, *Kühnel* Pál tervezte s a sok pesti-budai épített remekéről ismert *Hild* fejezte be ezeket is.) Kimnach mester ezután Budán tűnik fel, amikor az 1840-es években épített, máig meglévő *Ferdinánd-kaszárnyán* dolgozik.

Bár ennek az építménynek nincsen kimondott stílusa, mint például a jó lombardiai kastélystílust bécsi-olasz empire-os formákban másoló, ugyanebben az időben épült *Mária Terézia-kaszárnyának* (sőt ennek a városi műemléknek nyilvánított kort és formakincset jelzegező igen jól megoldott homlokzatú épületnek franciás-spanyolos *„többudvaros spanyol corridore-rendszerű* kaszárnyaépítési formáit sem mutatja), még sem hisszük, hogy azt Kimnach mester tervezte volna. Ugyanis a mai nyugati falvonalra merőleges magasra ívelt, eredetileg keskenyablakos *„casamatta"*-szerű kaszárnyaszobák bizonyos erődítésszerű célzattal épültek, tehát bizonyára katonai mérnök tervezte a kaszárnyát, melynek Kimnach mester bizonyára főpallérja volt.

A kaszárnya Ferdinánd-téri (ma Kapisztrán János-téri) kapuja alatt *dór* oszlopok láthatók: úgy látszik, volt némi terv arra, hogy a homlokzat is kapjon valamelyes kiképzést, de ez elmaradt.

Kimnach mester lövészmester, választópolgár és a budai lutheránus egyház egyik oszlopos tagja volt, jómódú, jószívű ember.

Több fia volt: *Gusztávot*, a hadnagyot a családi írások nagy mulatós fiúnak írják. *Vilmosé* volt a *„Hattyú"*-hoz cégérezett ház, melyről a *Hattyú-utca* nyerte nevét. *Móric* felesége Vecsei nemes Németh Anna volt, fiaik: *Alajos*, apáink kedvelt budai fényképésze és *Ede* (született 1869) tanár. Tanulmányozta a magyarok őstörténetét és ősrovásírásait és erről több tanulmányt írt. Kiadott egy kisebb magyar-szumir szótárt, de a nagy szótárnak csak egyes részei készültek el. A negyedik fiú, *Károly Lajos*, jómódú magánzó, felesége Caroline *Kühn* prágai színésznő..

Ennek gyermekei voltak *Klotild:* férje *Dörre* Tivadar, a nyolcvanaskilencvenes évek ismert rajzolója és illusztrátora, neves festőművész. Klotild fivére, *László*, a kitűnő festőművész, kiben a család hajlamai már neves művészetté alakultak ki.

Budai öregek még emlékeznek jellegzetes alakjára. (E sorok írója atyjának jó barátja volt, gyermekkori ákom-bákomjainkat sokszor nevetve nézegette a szegényházutcai kedves házban, melyhez soha el nem múló bájú, apró gyermekkori és budai emlékeink fűznek bennünket.) A festőművész a nyolcvanas évek végén élénk szerepet vitt Buda társaséletében is. 1857 július 1-én született, a régi budai Reáliskolát végezte, majd műépítésznek készült, a műegyetemről azonban a régi *„Mintarajztanodába"* iratkozott be. Már ekkor állami ösztöndíjat kapott, majd önkéntesi éve után Münchenbe ment. Ott *Benczur* Gyulának, majd *Lindenschmiedtnek* tanítványa volt. Budapestre visszatérve, *Pállik* Bélánál tanult és dolgozott, hogy jövedelméből külföldre mehessen. *Erzsébet* királyné megvette egyik képét, egyházfestészeti pályadíjat nyert, a kultuszminiszter megbízásából több oltárképet festett, sokáig tanult Velencében, Budapesten *Benczur* mesteriskolájában is tanult. Katonaéletének emlékeit sok kedves jelenetű festménye és rajza őrzi.

Tisztes nevük Buda emléke.

Bevilaqua-Borsody Béla.

Monori Mag vezet
MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI R. T.
BUDAPEST—MONOR
Monori magkereskedése: Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 3. Telefon: Aut. 868-60
Tavaszi képes főárjegyzék és nagybani árajánlat ingyen és bérmentve

VAROSLIGETBEN
SZÉCHENYI
GYÓGYFÜRDŐ
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva
A város minden pontjától könnyen megközelíthető

Személyi hírek

NEMES ANTAL dr. püspök a Budavári Társaskörben szentföldi utazásáról adott elő február 15-én.

KOZMA JENŐ dr. országy. képviselőt és a *Községi Polgári Párt* elnökét fölkérte a Budai Társaskör, hogy havonkint egyszer, a csütörtöki társasvacsorák egyikén tájékoztassa a Krisztinaváros polgárságát az aktuális városi és országos kérdésekről.

GAÁR VILMOST ünnepelte e hó 8-án este társasvacsoráján a *Nemzeti Szociális Párt*, amelynek elnöke, *Neményi* Imre ny. államtitkár, méltatta községi életünk e kimagasló alakjának érdemeit.

BEKEY Imre Gábor. a neves barlangkutató, a Hollós Mátyás Társaság tagja, hirtelen és súlyosan megbetegedett.

Apponyi

Sejtelemszerű aggodalommal kíséri útjára a magyar nemzet *Apponyi* Albertet. Az egyiptomi ég alatt új színek várják az európai szürkeségben edződött lelkét, amely megújhodik az ottani most felforró nacionalizmusban és visszatérve, az ő magasságából sugárzik az vissza erre az országra. Apponyi Albert ma már fölötte áll azon a mértéken, amellyel a sajtó és a közvélemény méri a politikusokat. Apponyi Albertnek ma már nincsen ellensége e hon határain belül, mert mindenki hódoló tisztelettel néz fel reá és éppen azért volt nagyon kedves gondolat, hogy egyik budai polgártársunk, *Hubert* Vilmos, aki fémárunagykereskedő és minden esztendőben meglepi barátait művészi kivitelű plakettekkel, — hogy a mult karácsonykor Apponyi Albert gróf szépművű plakettjét küldötte el mindazoknak, akiket éveken át elkényeztetett ezekkel a kedves meglepetésekkel. Az Apponyi-plakett méltóan sorakozik *Maugsch* Gyula szobrász tavalyi plakettjéhez, mely *Bethlen* István gróf miniszterelnököt ábrázolja és a bizalmas jellegű irodák egyik kedves dísze. Most megfelelő pendant került melléje Apponyi Albert gróf plakettjében, amely szintén Maugsch Gyula mesterműve.

MENCZER mos, fest, tisztít saját üzemeiben Telefon: 504—54 Külön vidéki osztály

Elkerülte a figyelmét azoknak, akik Budán az új utcák elkeresztelését intézték, hogy érdemleges hálát róna le Buda, ha egyik utcáját *Krecsányiról*, a Budai Szinkör érdemes igazgatójáról nevezné el. *Krecsányi* Ignác 40 éven át volt a Buda—Temesvári szinházak igazgatója és a Budai Szinkör vezetését akkor vette át, amikor Budán még ritka volt a magyar szó, mert a Mária Terézia idejében elnémetesített budai polgárság nyelvében német volt. Krecsányi Ignác érdeme, hogy megtörte a magyar nyelv iránt való közönyösséget és belevitte a budai életbe a magyar szót, amely küzdelem nem járt sem elismeréssel, sem anyagi haszonnal. A budai németek néhány év mulva megszerették a derék igazgatót és mindig elsőrendű társulatát s lassan megbarátkoztak a magyar szóval, a magyar irodalommal. Nagyrésze volt abban, hogy Buda ismét magyarrá vált! És ha a magyar kultúra e derék harcosának szobrot emelni nem tudunk, illő volna, hogy *legalább egy utcát nevezzünk* el arról, aki a magyar szónak rajongója volt.

Hollós Mátyás Társaság

Gárdonyi Gézának szentelte legutóbbi társasestjét a Hollós Mátyás társaság, ahol véletlenül jelent meg több személyes barátja az elhunyt nagynevű írónak, köztük *Móra* István, aki szorgalmasan jegyezte is a készülő Gárdonyi-életrajzhoz az itt kapott adatokat.

Omlanak a kétezeréves kövek a Szentendrei-út mentén, amelyek egykor a római vízvezeték pillérei voltak. Kétezer évig ellentállottak az idő vasfogának, de az utódok közönyével szemben nem birják már a harcot. Ott állanak a Rómaifürdőből kiindulva egész a filatoriáti vámig, de egyes helyeken a rájuk dobált kaviestörmelék és az utcáról odakerült kőanyagok között máris elvesznek. Célszerű volna a környékűket gyepesíteni és kis vaskerítéssel körülkeríteni, nehogy teljesen elpusztuljanak.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12

Válóperekről egyáltalán, de különösen a *megbocsátás* kérdéséről a házassági perek gyakorlatában adott elő, számos érdekes jogesetet sorolva fel dr. *Révay* Bódog, a „Budai Ügyvédek Egyesülete" e hó 13-án a Budai Klub helyiségeiben rendezett estén, állandóan lekötve a hallgatóság figyelmét. Az előadást társasvacsora követte, amelyen a távollétét kimentett elnök, dr. *Kozma* Jenő helyett elnöktársa, dr. *Pajor* Rezső köszönte meg szellemesen Révaynak az élvezetes előadást.

Jelen voltak: Apáthy Jenő hadbiztos-alezredes, Balla Béla dr., Bálint Béla, Bárczy Boldizsár, Bárdos György, Benedikt Henrikné, Bogsch Árpád, Bürner Sándor, Csikó Aladár, Csobádi Samu, Deutsch Jenő, Gábor Antal, Gál Dezső, Gerkóczy Endre, Gizikán Nándor, Gráttmann Zsigmond, György Lajos, Heller Pál, Kalmár Gábor, Korányi Károly, Kriesháber Adolf, Krivoss Árpád, Lugmáver József, Major Árpád, ifi. Matolcsy Kálmán, Muránvi Ernő, Nádas Béla dr., árvátfalvi vitéz Nagy István, Orbók József, Pánves Mihály, Radó Sándor, Révay Béla, Révay Bódog, Reiter Rezső, Székely Géza, Szitár Endre, Szmetán László, Vidacs Hugó, Virágh Gyula, Virágh Béla szerkesztő, Weiss Károly, Weiss Miklós, Wilhelm Jenő, Zoltán Menyhért, Zsoldos Andor.

Horthy fürdőváros

A fürdőügy és idegenforgalom föllendítése érdekében tette meg indítványát *Németh* Béla kmfőtan., a Háztulajdonosok Orsz. Szövetségének elnöke, a *Budai Társaskör* e hó 13-án tartott választmányi ülésén, mert ő is azt vallja, hogy az elmaradt, letört, hanyatló Budán nem segíthet más, csak e két hasznothajtó tényező ke'lő és méltó fölkarolása, amit szolgálna az is, hogy ezt a mozgalmat a Kormányzó úr Őfőméltósága nevéhez kapcsolnánk. Az érdekes indítványt *Németh* Béla legközelebbi számunkban terjeszti Buda érdekelt közönsége elé, a ke'lő megokolással. Az indítványhoz hozzászóltak: Krivoss Árpád dr., Virágh Béla, Karap Cirill, Kádár Gusztáv, Morbitzer Dezső, Fejér József, Marik Ernő és Bakonyi János. — A választmányi ülést *Ziegler* Géza elnök nyitotta meg és az első eszmecserét *Krivoss* Árpád dr. indította el, az erősebb társadalmi szervezkedést sürgetve és kifogásolva azt, hogy a levente-intézményt politikai agitáció céljaira használja ki az ellenzék. *Fábián* József kereskedő pártolta Krivoss indítványát és az egységes pártalakítás alapját a kereskedők és iparosok érdekeinek felkarolásában látta. Politikailag is érvényesülniök kell és megokolta, hogy *Hubert* Vilmost, az I. ker. Iparosok és Kereskedők Köre ügyvezető elnökét miért óhajtják beküldeni a városi közgyűlésbe, felsorolva az iparosok és kereskedők ez önzetlen előharcosának érdemeit e két társadalmi osztály érdekeinek ernyedetlen szolgálatában. Csak így volna elérhető, hogy a közmunkáknál és szállításoknál a pestiekkel arányosan részesüljenek a budaiak is. *Ziegler* elnök kijelentette, hogy a párt mindent elkövet a budaiak érdekében, de nem keresi a dobverést ezért az elismerést. Ezután *Bakonyi* János indítványára elhatározta a párt, hogy felkéri *Kozma* Jenő dr. pártelnököt, hogy havonkint egyszer tájékoztassa a Krisztinavárosi polgárságot is a politikai élet aktualitásairól. *Fejér* József a szerzők egyesületével való megállapodást ajánlotta, míg *Morbitzer* Dezső az útmenti fák védelmét kérte, *Faller* Mihály pedig a közvilágítás javítása és a munkanélküliek érdekében szólalt fel. Az ülést a szokásos esütörtöki társasvacsora követte.

A nemzeti szocializmus lobogóját bontotta ki a *Nemzeti Szociális Párt*, mely minden demagógia nélkül, sőt minden lármás propaganda kerülésével, — napról-napra gyarapodik! Társasösszejövetelei családiasak, kedvesek és látogatottságuk folyton emelkedik. A Belvárosi Kör nagy terme e hó 9-én este is megtelt és a későn jövők már nem jutottak helyhez. *Neményi* Imre elnök üdvözölte a vendégeket, köztük első helyen *Gaár* Vilmost, közéletünk e puritán jellemű vezéremberét, aki azt nagyszabású beszéd kíséretében köszönte meg. Majd *Wendl* Aladár egy. tanár alelnök köszöntötte ékes szavakkal a párt női szervezetének elnöknőjét, *Lányi* Jánosnét, aki szellemes, rövid beszédben az elismerést az egész női vezérkarra ruházta át. A vendégeket, főleg a hölgyeket, külön is köszöntötte a párt egyik lelkes tagja, de elismerés jutott a Budai Napló-nak is, amit a lap szerkesztője tréfás szavakkal nyugtázott, amivel előkészítette a hangulatot a vacsorát követő tánchoz.

URI SZABO, kiváló szabász: GLASZ Péter, I., Maros-utca 11.

Erdekes statisztika készült a főváros építkezési albizottságának azokról a tagjairól, akik az összes fővárosi közmunkákat előkészítő üléseket szorgalmasan látogatták. A névsorban a budai városatyák vezetnek, akiknek az élén két budai: *Fothi* Vilmos és *Máté* István jár. Az első csak három, a második csak négy ülést mulasztott el.

PHILADELPHIA kávéházban a melegvízfütés egyenlő kellemesen temperálja az egész kávéházat központi szellőztetővel.

A gazdaságvédelmi társaság báró *Skerletz* Iván vezetésével igen élénk tevékenységet fejt ki a kereskedelem és ipar érd kében. Egyik legutóbbi estéjén a fővárosi üzemek kérdését *Borvendég* tanácsnok ismertette, *Gyömörei* keresk. kamarai titkár pedig a kereskedők ebbeli álláspontját vázolta. A társaság a *háziipar* kérdését is felkarolta abban a vonatkozásban, hogy a falusi lakosság téli keresti lehetősége e széles népréteg fogyasztóképességét emelné s így közvetve szolgálná a kereskedelem és ipar céljait. Ez ügyben *Csák* Viktor min. tanácsos ismertette a társaság előtt az ügy állását és a további állami tevékenység kereteit. A társaság továbbá magáévá tette és közbenjárni készül a kerékpár-kereskedelem ama panasza ügyében, hogy újabban egy magyar gyár berendezkedve az e szakmába tartozó cikkek gyártására, ezek eladását az érdekelt kereskedők mellőzésév l akarja intézni. E kérdésben a kerékpár- és varrógép-kereskedők egyesülete országos kongresszuson gyűlt egybe, amelyen a gazdaságvédelmi társaságot dr. *Hennyey* Vilmos társelnök képviselte, aki a jelenlevők élénk tetszése mellett fejtette ki a gazdaságvédelmi társaság álláspontját és csatlakozását. A társaság részéről *Pető* Lajos szerkesztő is felszóla't. A kongresszus memorandumát a társaság fogja a kormányhoz közvetíteni. — A gazdaságvédelmi társaság ezenkívül behatóan foglalkozott azokkal az anomáliákkal, melyek a bíróságoknál a tőkekamat megítélése és magassága körül felmerü'nek és azzal a kérdéssel, hogy az adókivetésnél a bejegyzett kereskedők hiteles könyvei ugyanolyan elismerésben részesüljenek, mint a részvénytársaságok könyvadatai.

Kályhás! Minden szakmabeli ügyben forduljon a régt jóhírű céghez
I, Logodi-u. 19 Béres Márton Tel.: 530-33

A nemesveretű demokrácia jegyében folyt le mult héten *Gorka* Gyula borestje, aki a pénteki borgazdatársaság szigorú gazdája, de nemcsak ezért szeretik és becsülik, hanem vidámságot termelő jókedve, aranyos szíve és áldott humora miatt. Mint kereskedő a vámkezelés tévedéseiről és visszásságairól mondott nagy érdeklődést kiváltó beszédet. *Tury* Zoltán emlékével kapcsolatosan indult meg az eszmecsere a demokráciáról, amelyet alátámasztott *Szántó* Jenő, az Angol-Magyar Bank igazgatójának a valódi, politikamentes demokráciáról mondott, az esti pohárköszöntőkön messze felülálló beszéde. A vendégek nevében dr. *RENK* Félix mondott kedves humorral szíves köszönetet.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I, Attila-u. 12

A Rózsadombi Egyesület most tartotta ezidei első, rendes választmányi ülését, amelyen résztvettek: almási Balogh Lóránt, Vály Ernő dr., Weimess Marian, Nádas Béla dr., Hoffmann Károly, Lengyel Endre dr., Bánlaky Adorján, Liszka Károly, Péterv János, Gerenday Tivadar, Skrovina János, Jónás Géza dr., Pollitzer Sándor, Róna Márk, Csanó Rezső, Auer Róbert, Némethy Nándor dr., Frőhlich Károly és még sokan mások a Rózsadomb tekintélyes polgárai sorából. Meleg érdeklődés nyilvánult meg a választmányi tagok között a beteg elnök, Bárczy István dr., volt miniszter állapota iránt. A választmány a folyó ügyeken kívül számos, a Rózsadomb feilesztését és szénítését célzó, közérdekű ügyet tárgyalt, így különösen útépítési, csatornázási, vízvezetéki, közvilágítási, köztisztasági, posta kézbesítési és közlekedési kérdéseket és felkérte az egyesület ügyészét és főtitkárát, dr. Nádas Béla ny. kir. itélőbíró ügyvédet, a rózsadombi közügyek fáradhatatlan, lelkes harcosát, hogy szerkessze meg és nyújtsa be az illetékes hatóságokhoz e tárgyakban a megfelelő előterjesztéseket és személyesen is járjon el az illetékeseknél ez előterjesztések sikeres elintézése érdekében.

Elsőrangú házivarrónő úriházakhoz ajánlkozik. Cím a Kiadóban.

A kék postakocsi kedves romantikája elevenedett meg február 16-án, vasárnap a Kisfaludy Színházban, Óbudán. Kedden majdnem ingyen előadásban *Naftalin* kerül színre, de csak felnőtteknek, szerdán a *Volgabár*, csütörtökön a *Cirkuszhercegnő*, szombaton, vasárnap, február 23-án, hétfőn, kedden, szerdán pedig *Katica*, a nagysikerű táncos operette kerül színre elsőrendű szereposztásban. Díszelőadás keretében ünneplik február 27-én *Szabó* Gyula huszonötéves színészi jubileumát, amikor *Honthy* Hanna, *Szende* Ferenc, *Rátkay* Márton, *Pethes* Sándor, *Dénes* György lép fel a *Szabinnők elrablása* című bohózatban.

Savariás tea. A Foederatio Emericana Savaria Corporatiója kitűnő sikerrel rendezte meg második teáját a Budai Társaskör színes lámpákkal pazarul kivilágított termeiben. A családiasan meleg hangulatú, fényképezéssel és szerpentinezéssel egybekötött teán pompás farsangi kedvű, elegáns társaság volt együtt. A szépszámú előkelő vendégsereg soraiban megjelentek Ferdinándy László dr. prior, dr. Losonczy Gézáné és Szabó Ernőné háziasszonyok, akiket az agilis rendezőbizottság élén Móra Sándor fogadott. — Asszonyok: Lévay Ernőné, Nádler Herbertné, Kálny Józsefné, Mendlik Béláné, Szirmay Györgyné, Fekete Kálmánné, Szász Béláné, Papp Ferencné, Kálmán Ágostonné, Hanser Károlyné, özv. Lehotzky Vilmosné, Losonczy Gézáné, Pleskó Oszkárné, Szávoszt Sándorné, Szeleczky Ivánné, Rigó Béláné, Tötössy Edéné, Szabó Ernőné, Temesi Győzőné, Móra Mihályné, Niedermann Béláné, Gyarmathy Lászlóné, Schreiner Ferencné, Fehér Józsefné, Endrődy Józsefné, Pintarics Ferencné, Frankl Richárdné, Csepely Györgyné. — Leányok: Mendlik Gaby, Fekete Valy, Lévay Baba, Sebestyén Baba, Kálny Edit és Valy, Szirmay Ica, Szász Erzsi, Papp Edit, Lehotczky Baba, Losonczy Pötyi, Szeleczky Éva, Nedeczky Kató, Plesskó Manyi, Fehér Macó, Kálmán Juliska, Niedermann Juckó és Kató, Hanser Manci, Szécsy Magdi, Szávoszt Zsófi, Rigó Ily, Tötössy Médy, Szabó Kató, Temesi Győzi, Tarján Évi, Gyarmathy Józsa, Schreiner Baby, Erzsi és Margit, Endrődy Irén, Frankl Mária, Schmidt Mária, Lukacsek Irén, Szelecsényi Ica és Kató, Csepely Györgyi, Sipos Ily, Fehér Ida és Mária.

KIRÁLY-FÜRDŐ
Építette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.
Budán, II., Fő-utca 84. szám.
45 fokos szénsavas nátron, szénsavas mészes, szénsavas kiőrnátriumos és magnéziumot tartalmazó hévvíz
Köszvény, csúz-, bőr- és csonbetegségek, fém mérgezés, máj-, lép-, mék-, hágyhólyagbetegségek, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdő: férfiaknak . . . . reggel 5—1 óráig
nőknek hétköznap délután 2—7 óráig
!! IVÓ KURA !!

RÓMAI FÜRDŐ
ÓBUDA—AKVINKUM
KEDVES
KIRÁNDULÓHELY
TÉLEN IS
Kitünő konyha. — A források napi hozama 160.000 hektoliter rádioaktiv thermalviz
A szentendrei HÉV vasútnak, a MFTR hajóknak és az ÚJPESTI átkelő propellernek állomása

Szabadkézi műbútorasztalos
II., Margit-körút 56.
Készít saját és hozott terv k szerint 9 rétegű bútorokat úgy egész szobakat, mint egyes darabokat.
Vállalja antik bútorok restaurálását. Úgy az általam készített új bútorra, valamint javításra teljes garanciát adok.
Biró Béla

DOMÁNY FERENC
a Köztisztviselők fogy. szöv. volt üzletvezetője
FŰSZER- ÉS CSEMEGEÜZLETE
I., KRISZTINA KÖRÚT 115.
az új fedettvásár mellett, minden igénynt kielégít
Különlegessége:
A LEGKIVÁLÓBB MAZAWATTEE ANGOL TEA
ELSŐRENDŰ KONZERVEK

KRISZTINA I. Krisztina-körút 141 | DÉLIVASUT I. Krisztina-körút 99
RÁDIÓHÁZAK
Telefon: 507—07
villanyfelszerelési cikkek, csillárok
GRAMOFONOK, LEMEZEK
részletre is
Akkumulátor töltés és javitás

Éppen kellő időben
megjelent a Rudolf Mosse r. t.
MAGYARORSZÁG UJSÁGKATALOGUSA
amelyet ez a hirdetőiroda régi és ujonnan jelentkező ügyfeleinek ingyen és bérmentve megküld a
Rudolf Mosse R.T.
hirdetőiroda
BUDAPEST
IV., Váci-utca 18.
Rudolf Mosse-Ház
Tel. Aut. 835-83, 835-85.

Új, modern
illatszertár
a Déivasuttal szemben
I., A kotás u. 13 szám alatti új palotában
A legjobb és legolcsóbb pipere-, kozmetikai, háztartási és betegápolási cikkek

BUDAIAK OTTHONA
I., ZENTA-UTCA 3
(HADIK LAKTANYA MELLETT)
KIS RABLÓ!
SÖRÖZŐ—ÉTTERMEK
SZŰTS LAJOS VENDÉGLŐS
HALÁSZLÉJE HIRES
ZAMATOS BORAI ISMERTEK

Szt. Margit drogéria
II. Margit-körut 5b. sz.
Telefon: aut. 517—36.
Új vezetés alatt
megnyilt!
A szakmába vágó összes cikkek raktáron
Telefonrendelést azonnal házhoz küld

Közgazdasági Napló

Szerkeszti: SZÁSZHALMI JÓZSEF

Az Angol-Magyar Bank

igazgatósága február 8-án tartott ülésében megállapította az 1929. üzletév zárószámadásait. Az eredményszámla szerint az intézet *8,150.089.66 pengő* bruttónyereséget ért el az előző évi 7,287.211.26 pengővel szemben. A tiszta nyereség *3,482.618.92 pengő*. Az igazgatóság javaslatot terjeszt a február 27-re egybehívandó 39. évi rendes közgyűlés elé, hogy osztalékul a mult évhez hasonlóan 2,520.000 pengő, vagyis *részvényenkint ismét 7 pengő* (14%) fizettessék ki, *a tartalékalap* gyarapítására az alapszabályokban előírt 90.228.81 P dotáció helyett 250.000 pengő, a *Vállalati Nyugdíjpénztárnak* 150.000 P adassék, a *nyugdíjtartalék* növelésére 175.000 pengő fordíttassék, a bank alkalmazottai *Segítőegyletének* 25.000 pengő adományoztassék, az igazgatóság alapszabályszerű tantiémjére *190.457.62 pengő* használtassék fel, míg a fennmaradó 172.161.30 pengő az 1930. üzletév számlájára vitessék át. A bank kimutatott *saját tőkéi* az előző évi *31 és fél* millió pengővel szemben immár *40 millió* pengővel szerepel a mérlegben. A mérleg főösszege 196 millió pengő, az előző évi 173 millió pengővel szemben. Az 1928. évi 5.8 milliárd pengővel szemben az 1929. évben 7 milliárd pengőre emelkedett az összforgalom. A pénztárforgalom 2.3 milliárd pengőről 2.6 milliárd pengőre emelkedett. Az 1929. év folyamán az intézet 315 millió pengő összegű váltót számított le. A betétállomány az előző évi 75.3 millió pengőről 84.8 millió pengőre szaporodott. Az igazgatóság ugyanebben az ülésében elhatározta, hogy a közgyűlés elé javaslatot fog terjeszteni az *Anglo-Internacional Bank Ltd.* budapesti *fióktelepének* az Angol-Magyar Bankba való *beolvasztására* nézve, és vezérigazgatója: *Bark Péter*, az orosz cári birodalom *volt pénzügyminisztere, az igazgatóság új tagjául választassék meg.*

A Belvárosi Takarékpénztár

mely a belvárosi patricius- és kereskedőcsaládok pénzintézete, most készíti elő a közgyűlését. A mai gazdasági viszonyok mellett is számottevő összeggel, közel *harmadfélmillió pengővel emelkedtek* betétei, nem is szólva folyószámlaállományának és váltótárcájának állandó emelkedéséről. 1929. évi mérlege 1,967.836.58 pengő tiszta nyereséggel zárult az előző évi 1,941.720.66 pengővel szemben. Ennek alapján az igazgatóság úgy mint tavaly, részvényenkint 6 pengő *(12%)* osztalék fizetését hozza javaslatba. Az intézet az idei osztalékra mult év augusztus havában részvényenkint 2 pengő *osztalékelőleget* fizetett ki, minek folytán a közgyűlés után részvényenkint még 4 P fog kifizetésre kerülni. A mérlegadatok szerint az intézet összes üzletágai, az 1929. év kedvezőtlen közgazdasági viszonyait figyelembe véve, kielégítően fejlődtek. Az intézeti takarékbetétkönyvekben elhelyezett tőkék összege 2,268.524.32 pengővel emelkedett és az 1929. év végén 15,768.238.78 pengőt tett ki. Az intézet kezelésére bízott összes idegen tőkék összege, a folyószámlabetétállományt és a hitelezőket is ideértve, 41,016.713.79 pengőről 42,016.413.50 pengőre emelkedett. A váltótárca az előző évi 23,003.757.03 pengővel szemben az 1929. év végén 23,510.664 pengő 37 fillért tett ki. A takarékpénztár az év folyamán *1,127.628.98* pengő új törlesztéses jelzálogkölcsönt folyósított és 1,286.028.20 pengő összegű újabb záloglevelet helyezett el, ami által a jelzálogkölcsönállomány 30,987.814.32 pengőre, a záloglevélforgalom pedig 27,279.430.80 pengőre emelkedett.

MOKTÁR

A *Magyar Országos Központi Takarékpénztár* mérlegadatai azt mutatják, hogy az intézet fejlődése a gazdasági depresszió dacára a lefolyt évben is folytatódott. Az év elején keresztülvitt új részvénykibocsátás és a gondjaira bízott idegen tőkéknek 7.15 millió pengővel való szaporodása üzletkörének megnövekedését tette lehetővé, ami a tiszta nyereségnek figyelemreméltó emelkedésében jelentkezik. Kiemelendőnek tartjuk, hogy a takarékpénztár a mezőgazdaságnak és a fővárosi építőiparnak új zálogleveles kölcsönök folyósításával tett jó szolgálatokat. Az igazgatóság e hó 7-én tartott ülésében állapította meg az 1929. év mérlegét, mely 2,375.884 pengő tiszta nyereséggel zárul. E tiszta nyereség 554.248 pengővel haladja meg az előző évit. Osztalékban, melynek a tavalyival egyezően 6 pengőben való megállapítását fogja az igazgatóság a jövő hó elsején megtartandó közgyűlésnek javasolni, az új részvények is részesülnek, úgyhogy osztalékképen 1,800.000 pengő fog szétosztásra kerülni. Könyvecskékre és pénztárjegyekre elhelyezett betétek a mult évben 4,888.356 pengővel 40,848.233 pengőre, folyószámlán és csekkszámlán elhelyezett betétek 739.530 pengővel 49,053.462 pengőre emelkedtek, a szoros értelemben vett kamatozó betétek álladéka tehát 89,901.695 pengő volt, ami az 1913-ban kimutatott, pengőre átszámított betétállományt 13.39 százalékkal már meghaladja. A hitelezők 1,521.549 pengővel 27,690.367 pengőre emelkedtek, úgyhogy e tételnek hozzászámításával az idegen tőkék végösszege az 1928. évi 110,442.625 P-ről 117,592.062 P-re növekedett. Pénzintézeteknél és egyéb vállalatoknál fennálló érdekeltségek összege 1,419.182 pengővel 12,429.878 pengőre emelkedett, míg az egyéb értékpapírok állománya 1,270.846 pengővel 5,139.430 pengőre szaporodott. A takarékpénztárral affiliációs viszonyban lévő vidéki pénzintézetek lényegesen fejlesztették üzletkörüket s igen jó eredménnyel zárták le 1929. évi zárszámadásaikat. Az intézet ipari érdekeltségei közül a nagyiparok, mint a Sör-, Szálloda-, Ofa-konc rn kitünő, a Szent Lukács-fürdő, az Első törökszentmiklósi gőzmalom, a Somoskői és Tarcali kőbányák, a Magyar rézhengerművek, a Baranyai vil'amossági rt. kielégítő üzletévre tekinthetnek vissza. A Labor gyógyszer és vegyészeti gyárnál keresztülvitt reorganizációtól az egész szakmára jó hatás várható. Az intézet állandó érdekeltségeinek a mérlegben szereplő tétele, az aranymérleg felál'ításánál gyakorolt óvatos értékelés következményekép, az évvégi alacsony árfolyamokkal szemben is, igen jelentékeny latenstartalékot foglal magában.

Községi Takarék

A Budapest Székesfőváros Községi Takarékpénztár Részvénytársaság *Buzáth* János dr. alpolgármester, a takarékpénztár alelnökének elnöklésével február 13-án megtartott évi rendes közgyűlése a már korábban ismertetett igazgatósági jelentés elfogadása után egyhangúlag elfogadta az igazgatóság összes javaslatait és elhatározta, hogy a kimutatott tiszta nyereségből az 1929. üzletévi osztalékra jogosult részvények után február 14-étől kezdődőleg 5 P osztalékot fizet. Az igazgatóság és a felügyelőbizottság megbízatása lejárván, a közgyűlés az igazgatóság, valamint a felügyelőbizottság eddigi tagjait újra megválasztotta és egyben módosította az alapszabályok néhány szakaszát, amelynek során az elnök bejelentette, hogy a takarékpénztár elnöke, aki a székesfőváros polgármestere, valamint egyik alelnöke, aki a székesfőváros alpolgármestere és az igazgatóságban helyet foglaló tanácsnokok, úgy mint a multban, a jövőben sem részesednek semmiféle tiszteletdíjban.

* **A Budai Általános Takarékpénztár** február 10-én, hétfőn tartotta XIX. évi rendes közgyűlését báró *Hatvani* Endre elnöklete alatt, aki meleg szavakkal méltatta *Bethlen* István gróf érdemeit a hágai konferencia pénzügyi eredményeivel kapcsolatban és annak a reménynek adott kifejezést, hogy ezek után gazdasági talpraállásunk biztosra vehető. — A teljes számban megjelent igazgatóság tagjai között ott volt ifj. vitéz nagybányai *Horthy* Miklós is, aki élénken érdeklődött a Budai Ált. Takarékpénztár üzletmenete iránt. A zárszámadások előterjesztése után az igazgatóság jelentést tett az 1929. évről, majd a felügyelőbizottság indítványát fogadták el a nyereség felosztására vonatkozólag. A közgyűlés az alapszabályok 29. §-ának 1. bekezdését is módosította és teljes bizalmát és elismerését nyilvánította úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelőbizottságnak a szép eredményért, melynek számszerű adatait a Takarékpénztár mérlegének közlése alkalmával ismertettük. A *Budai Általános Takarékpénztár* gyönyörűen fejlődött és akkor is jelentős eredményt mutatott fel, mikor a depressziós idők legsötétebb hónapjait élte át a pénzvilág. Az intézet készpénzkészlete és a pénzintézeteknél elhelyezett tőkéi emelkedtek, mert *Friedländer* Andor vezérigazgató az elmult nehéz gazdasági évekre való tekintettel nagy körültekintéssel intézkedett, hogy a rendelkezésre álló fizetési eszközök a megszokottnál magasabb kulcs alapján álljanak rendelkezésre. A Budai Általános Takarékpénztár ma közkedvelt Budán és népszerűsége *Friedländer* Andor agilitásához és szervezőképességéhez fűződik, a közgyűlés eredményes munkásságáért jegyzőkönyvi elismerését fejezte ki.

* **A „Hungária"** műtrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság igazgatósága e hó 6-án tartott ülésében megállapította az e hó 17-én megtartandó közgyűlés elé terjesztendő mérleget. A kimutatott nyereség az értékesökkenési alapnak 450.000 pengőre való javadalmazása mellett eléri a mult évi eredményt, dacára annak, hogy az ország műtrágyafogyasztása az elmult évben jelentősen csökkent, ami a jövedelmezőséget erősen befolyásolta; az így előállott hiányt azonban a vállalat egyéb üzletágai és érd keltségeinek jobb jövedelmezősége kipótolta s így a kimutatott 1,467.887 pengő 78 fillér tiszta nyereség kizárólag az 1929. év folyó üzleti eredményéből áll. Az igazgatóság a közgyűlésnek javasolni fogja, hogy a rendes tartalékolás mellett úgy mint tavaly, az idén is részvényenként *4 pengő* fizettessék ki osztalék fejében.

* **Gross és Weiss Rt.,** Magyarország legnagyobb kalap- és tompgyára, Buda e számottevő ipartelepe, február 8-án tartotta évi rendes közgyűlését. Az elmult év eredménye a rossz viszonyok ellenére teljesen kielégítő volt. A *Gross és Weiss Rt., a Hungária Kalaptomp Részvénytársaság* teljes felszerelését és berendezését megvásárolta az elmult év nyarán, amelynek legnagyobb részét a géppark bővítésére használták fel. Az üzemnek új gépekkel való kiegészítése azt eredményezte, hogy a Gross és Weiss gyártmányai minőség és kivitel dolgában erősen megjavultak. A mérleg szerint a vállalat *tiszta vagyona* megközelíti a 800 ezer pengőt, tehát a részvénytőkénél és különböző tartalékoknál jóval nagyobb összeget tesz ki. A vállalat, amely *87.537 pengő tiszta nyereséget* mutat ki és ebből részvényenként 1.40 pengő osztalékot fizet.

Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Virág Béla.

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Bpest V, Ügynök-u. 8. — (Nyomdaigazgató: Linzer M.) —

ÉHGYOMORRA
naponkint igyék egy pohár
KRISTÁLY
VIZET!

ORSZÁGOS MAGYAR TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT
PALACK TEJ

RAVASZ CUKRÁSZ SZALON BELSŐTERME
ELŐ ELŐ, INTIM, CSALÁDIAS HELY ELISMERTEN JÓ KÁVÉ ÉS SÜTEMÉNY
I. KRISZTINA-KÖRÚT 75. T.: A. 502-34

Szűgyártó, nyerges és bőrdíszes
megbízható, régi üzlet
FLIEGER, II, Fő-utca 10.

GUMMI harisnyák, fűzők,
gyógyhaskötők, női egészségügyi cikkek legolcsóbb beszerzési forrása
Hungária Kötszergyár R.-T. fiókja
Buda, I, Krisztina-tér 3. sz.

BUDAPESTI DIETIKUS TÁPLÁLKOZÁSHOZ szükséges a KÉTSZERSÜLT vagy GRAHAMKENYÉR
GYÓGYFORRÁS KÉTSZERSÜLT
és GRAHAMKENYÉR tápszercikk gyártmányaim gyomorbetegeknek, gyengélkedőknek és gyermekeknek is egyaránt ízletes, tápláló és könnyen emészthető tápszerek. — Tejbe, kávéba, teába mártva, vajjal megkenve, vagy húsételekhez elsőrendű, ízletes és omlós. Neves orvosok ajánlják. *Felesleges pénzkidobás tehát, a drága, Karlsbadból importált kétszersültet fogyasztani, amikor a magyargyártmányú kétszersült minőségben a külföldi gyártmánnyal legalább is egyenrangú, árban pedig 40 százalékkal olcsóbb.*
Gyárija: NEUMANN BÉLA
ezüstkoszorús sütőmester tápszerüzeme
VISZONTELADÓKNAK ÁRENGEDMÉNY!
Budapest, II., Margit-körút 16 — Telefon: A. 512-26
Az 1926 évi nemzetközi embervédelmi kiállításon Budapesten, aranyéremmel; az 1926 évi kézműipari tárlaton aranyéremmel; a magyar országos iparegyesület díszoklevelével és ezüst érmével kitüntetve. — FIÓKLERAKATOK: Noszlopi Tivadar, VI, Szív-u. 13, Noszlopi Dezső, VIII, Népszínház-u. 51

RÓZSADOMBI VIRÁG- ÉS TÁJKERTÉSZET
Budapest, II. ker., Szemlőhegy-utca 23. sz.
Telefon: Aut. 529-70.
TÁJKERTÉSZET: Vállalja díszkertek, parkirozások, abiakdíszitések és villakertek tervezését és évi gondozását.
VIRÁGKERTÉSZET: Szállit egész éven át vágott és cserepes virágokat, csokrot, virágkosarat, dísznövényeket, palántákat és dugványokat.

Kiadó lakások
Bimbó-utca 1-3-5. sz.
(szemben a Statisztikai Hivatallal)
egy-egy 3—4 és 5 szobás hallal,
Margit-körut 43. sz.
a körútra vagy a Statisztika kertre néző 3 és 4 szobás lakások hallal, valamint egy garzonlakás. Elegáns kivitel, olcsó árak. Bővebbet a helyszínen vagy Aut. 298—29. szám

FRANCIA-MAGYAR ELEMI ISKOLA
II. KERÜLET, BIMBÓ UCCA 9. sz.
Igazgató: DR. SYPOSS KATALIN.
Rendes tanulóknak államérvényes bizonyítványok. Bármely iskola 6—13 éves tanulói és leánykái részére francia játékdélutánok. Kezdőknek és haladóknak két-kétórás teajourok, francia társalgás keretében. Kérjen kimerítő prospectust.

TURANI SZŐNYEGSZŐVŐ R.-T.
Készít, javít, megőriz
I., FŐ-UTCA 80. SZ.
Telefon: Aut. 515—79.

Egészségügyi berendezések, csövek
Műszaki cikkek, fémgyártás
VI., Liszt Ferenc-tér 4. Telefon: 222—67
Hubert és Tsa B.T.

Ó-Buda-Ujlaki Takarékpénztár
Részvény Társaság
Budapest, III. ker. Lajos ucca 148 szám.
Telefon: Automata 624—57.
Betéteket elfogad könyvecskékre is folyószámlákra a legmagasabb kamatozás mellett. Kölcsönöket folyósit váltóra, folyószámlákra, értékpapirokra a legelőnyösebb feltételek mellett

CSIRSZKA
KONRÁD ÉTTERMEI
a Császárfürdőben
III, Zsigmond-u. 31
KÜLÖNTEREM
eskövők, társaságok és egyesületek számára
TELEFON: A. 512-95

ÜVEG és por ellán-árukban
GÁL LAJOS Budán
II., Széna-tér 7 vezet
Tisztviselők nagy árkedvezményben részesulnek. Kedvező fizetési feltétel

HALWA
SÁNDOR — PUSKAMÜVES
Budán: I., Szt. János-tér 4. Tel.: 507—37. — Állami díszoklevél — Ezüstkoszorús mester — Nagy aranyéremmel kitüntetve.
Vadászfegyverek, fegyverjavítások, sportcikkek, cserkészfelszerelések

BÚTORASZTALOSTÓL:
háló 300-tól, ebédlő 440-től, uriszoba 450-től, saját készítményű kárpitosbútorok. Részletre is. 100 pengős havi törlesztésnél kamatmentesség.
MÜLLER LAJOS
„Margit" fiókuzlet: II., Margit-körut 54 Tel.: Aut. 558—81.
Főüzlet: VII., Dohány-utca 37.
70 éves cég Tel. J. 373-18. 70 éves cég

ERZSÉBET SÓSFÜRDŐ
KELENFÖLDÖN
új vezetés alatt áll (BOHUNICZKY-BANK érdekeltsége), — Természetes keserűsósfürdő
IVÓKURA Olcsó pensió, Park-Strand
5 perc a GELLÉRTFÜRDŐTŐL villamoson

TEA
KÖZVETLEN BEHOZATAL HOLLAND-INDIÁBÓL, a termelő 1/4 és 1/2 kg.-os eredeti csomagolásaban és ládákban —
Nagyban és kicsinyben
BOZÓ gyógytár,
I., Alkotás-utca 34. sz.

Varrógép, kerékpár, gramophon raktár.
Megbizható javitómühely.
Budán, I. Krisztina-körút 151.

LAKOS LAJOS
Takaréktűzhelygyár R.T.
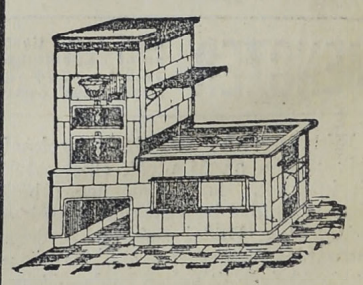
Budapest
V., Kalona József-utca 3
Telefón: 223—93
Iroda és mintaraktár:
IV., Veress Pálné-utca 8
Telefón: 837—24

HUNGÁRIA
GYÓGYFORRÁS
Budán, az Erzsébet-hídnál
Szénsavval telítve:
HARMAT-VÍZ!
Magyarország legradiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-híd budai hídfőjénél épült modern ivócsarnokban. Radioactiv hatásu lithiumos és calciumhydrocarbonátos gyógyvíz.
IVÓ-KÚRA
Keserűsó-kúra. Javasolva vesebántalmak, gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság és vérszegénység ellen. Poharankint 8 f., Karlsbadi sóval 16 f.
Nyitva reggel 7 órától este 8 óráig.
TELEFON: AUTOMATA 530-03.

Budai Napló

XXVII. évfolyam. 986. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre 24 pengő, félévre 12 pengő. Egy szám 50 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Délután 5—7-ig. Telefon: 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél 40 fillér. 20 mm. magas hirdetés 8 pengő. Szövegsor ára 4 pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor előre fizetendő.

1930 február 23.

Mi akadályozza Budapest-fürdőváros sürgős megvalósítását?

Írta: Németh Béla dr.

a Háztulajdonosok Országos Szövetségének elnöke

A Budai Társaskör választmányi ülései arról nevezetesek, hogy azokon megvitatásra kerülnek az aktuális társadalmi és gazdasági kérdések. A választmány legutóbbi ülésén többi között szóbakerült a polgárság súlyos gazdasági helyzete és a kifejlődött vita folyamán kerestük a kibontakozás útjait.

A Bethlen-kormány tekintélyes beruházási programjának méltatása után kifejtettem, hogy Budapest

még egészséges gazdasági élet mellett sem nélkülözheti az idegenforgalmat.

A szomszédos Bécsnek *tizszer akkora idegenforgalma van*, mint a gyönyörűnek elismert Budapestnek. A feladat tehát adva van. Példa rá, hogy a régi császárváros látnivalói és Ausztria elismert kulturájú fürdőhelyei hosszabb időre kötik le az idegeneket, ami viszont bénítja a mi idegenforgalmunkat.

Nekünk addig, — amíg sikerül megvalósítani a Balaton kultúráját az idegenforgalom szempontjából, — fel kell használnunk fővárosunknak azt az előnyét, hogy elismert gyógyforrásai is vannak, amelyek alkalmassá teszik arra, hogy fürdőváros legyen. Ott van Wiesbaden példája. Mennyivel szebb a mi városunk belsejében — a Duna mellett — kiemelkedő Gellérthegy hőforrásaival, mint Wiesbadenben a Taunus-Höhe.

Budapestnek azonban meg kell adni a fürdőváros jellegét azáltal, hogy a Gellérthegy és környékének a Dunára néző oldalát megfelelően és sürgősen kiépítjük.

Ezt a munkát úgy, ahogy azt *József Ferenc* királyi herceg, *Ripka* Ferenc főpolgármester és a gyakorlati kivitelben a legerősebb tényező, *Rakovszky* Iván, a Közmunka Tanács elnöke, tudomásom szerint tervezik, a legsürgősebben el kell végezni.

Ennél hasznosabb befektetés nincs.

Minden egyéb ipari és kereskedelmi tőkebefektetés rentábilitása függ a világgazdaság, az országos és helyigazdaság legkülönbözőbb esélyeitől. Az idegenforgalom a legjobb üzlet, mert az egyéb vállalkozásokat érhető esélyektől mentes.

Teljességgel érthetetlen bizonyos pénzügyi tényezőknek az az okoskodása, hogy ily befektetésekbe csak akkor mehetünk bele, ha az általános gazdasági fellendülés ideje elérkezik. Éppen ellenkezőleg áll a dolog.

Ily biztos és rendkívül produktív befektetést éppen a gazdasági pangás idejében kell végrehajtani,

hogy a szegényedő polgárságnak megélhetést, az iparnak és kereskedelemnek foglalkozást biztosítsunk.

Adjunk hálát Istennek, hogy ebben a rettentő és hosszú gazdasági válságban még vannak természeti kincseink is és ezek révén a válságtól mentes

hatalmas üzleti alkalmunk,

amely kenyeret és állandó megélhetést biztosít a lakosság egy jelentékeny hányadának és amely megoldja azokat a problémákat, melyek másként hosszú időn keresztül meg sem oldhatók, de megoldatlanságuk közvetve annyi áldozatába kerül az államnak és a fővárosnak.

Csodálkozásomnak adtam kifejezést, hogy a gazdasági és társadalmi válságból való kiszabadulást előkészítő értékes és nagyszabású kormánytervek között nem szerepel Budapest — Fürdőváros tervének megvalósítása.

Ez nem pártkérdés,

ahogy azt *Ripka* Ferenc főpolgármester bölcsen mondotta. Az összes pártok és gazdasági politikusok helyeslik *József Ferenc* királyi herceg nagyszerű kezdeményezését és gróf *Bethlen* István miniszterelnökünk tisztában van a kérdés nagy horderejével.

Kérdeznünk kell tehát,

ki és mi akadályozza meg mégis a gyors megvalósítást

és miért maradt ki a kormány gazdasági és a külön *jubiláris kormányzói programjából* a fürdőváros tervpályázatának kiírása? Sürgetné e fontos kérdés elintézését, ha azt a jubileumhoz kapcsoltuk volna.

Az idegenforgalomhoz elsősorban jó utak kellenek. *Bud* János kereskedelemügyi miniszter a Budapestről kiágazó utak burkolásának munkáit mostanában adta ki. A kiágazó utak megépítése

feltételezi, hogy a Fürdőváros területének útjai már rendben vannak. Ellenkező leg van.

A Gellérthegy és a vele összefüggő Naphegy útjai részben még rendezetlenek, részben oly rossz állapotban vannak, hogy a legkisebb eső után járhatatlanok. Ezt a súlyos mulasztást azonnal helyre kell hozni, mert az idegenek, akik ezt a vidéket különösen szeretik, efelett állandóan megbotránkoznak.

A főváros pénzügyi bizottságában a mult év - költségvetésének tárgyalása alkalmával behatóan foglalkoztunk az idegenforgalom egyéb problémáival is. Akkor kimutattam, hogy

a magyar idegenforgalom kulcsa Bécs — és sürgettem az önálló, bécsi, magyar idegenforgalmi iroda létesítését.

Létesült is azóta ilyen nagyszabású idegenforgalmi iroda Bécsben — de *jugoszláv iroda*, melynek kitűnő összeköttetései vannak a németországi utazási irodákkal, amit a hatalmasan fejlődő németországi forgalomból lehet megállapítani. A Cook utazási irodán kívül kívántam az American Expresszel és a németországi vállalatokkal való megállapodásokat. Bud János kereskedelemügyi miniszter erélyes és határozott nyilatkozata után reméljük, hogy e vállalatok megtelepedésének akadályait végre sikerül elhárítani. A pénzügyi bizottság egyhangúlag hozzájárult ahhoz, hogy Bécsben az önálló magyar idegenforgalmi iroda felállíttassék. Vajjon ki akadályozza meg ennek a gyakorlati tervnek a végrehajtását?

Indítványoztam, hogy

a fővárosi idegenforgalmi hivatalt ellenőrző bizottságban helyet kapjon a szállodaipar két szakférfia

a gyakorlati szakértelem alapján és a szállodaipar jelentékeny pénzügyi hozzájárulása alapján. A pénzügyi bizottság indítványomat elfogadta. A határozat

végrehajtása azonban még mindig késik

és emiatt késedelmet szenvednek ezeknek a szakférfiaknak a gazdaságosabb propagandára vonatkozó javaslatai és egyéb kezdeményezései. Kifogásoltam a Bécs és Budapest között közlekedő kriminális vasuti szerelvényeket és a Waggon Lits régi kiselejtezett hálókocsijait, melyeket nyugaton már nem mernek használni és kértem a MÁV illetékes tényezőinek erélyes fellépését. Az eredmény sehol sem látható.

Ezeket és az ehhez hasonló, az idegenforgalmat szolgáló, nagy nemzeti ügynek kérdéseit állandóan napirenden kell tartani pártkülönbség nélkül, hogy a nagy célt mielőbb és minél hasznothajtóbb módon elérjük.

A KORMÁNYZÓ

most éli tizedik évfordulóját annak a történelmi korszaknak, amikor a nagy elesettségből erőre vergődött újból ez a nemzet. Egy század szenvedése zsúfolódott ebbe a tíz esztendőbe, de a magyar nemzet sokezer esztendős, viharttálló szervezete megbirkózott ezzel és most lelkesen ünnepli a vezért, aki bátor-nemesen nyujtotta kezét az elesettnek, hogy ismét talpra álljon a magyar! A magyarok Istene vezérelje tovább őt és a nemzetet!

Úttalan utakon. Szép fővárosunknak legszebb kincse az öreg Gellérthegy. Amint éjszaka zordon üstökével kiemelkedik a nagy Duna habjaiból, melyből visszatükrözik a lábánál égő lámpák gyöngysora, feledhetetlen az mindenkinek. Még a híres jeruzsálemi pátriárka öreg szeme is felragyogott, mikor előttünk erről a budapesti emlékéről megemlékezett. Mindent el lehet felejteni, de ezt soha. Hogy mégis egyetmást itt szóvá teszünk, ami nem helyénvaló, ezt a Szent Hegy iránti szeretetünk sugallja és nem a mindenáron való gáncsoskodás vágya. Erős a panasz a Szent Gellérthegyen napi üdülő sétájukat végzők részéről, hogy úthálózata kevés és tökéletlen. Az utak által körülvett (tehát útnélküli kerttömbök) területek kétszer-háromszor akkorák, mint a főváros egyéb területének telektömbjei, ami nemcsak az ott lakóknak kellemetlen, a nagy kerülők miatt, hanem a sétálóknak is *lehetetlenné teszi a hegy kiélvezését*. Hogy a Gellérthegy úthálózata minden szabályozás nélkül, önkéntesen alakult ki, azt a legjellemzőbben bizonyítják *zsákutcái*. Bosszantó, hogy jól kiépített utcáknak, — mint pl. a Minerva-utcának nincs folytatása. Az idegen valami labirintusban érzi magát, ha a Gellérthegyen sétál. Nem gondolunk itt új autó- és kocsiúthálózatokra, hanem *új sétautakra*, melyek át és átszőjék a Gellérthegyet. Ezekre teljesen elegendő 2—3 méter szélesség, így kisajátításuk, megépítésük és fenntartásuk nem ütközhet nagyobb nehézségbe. A gyalogjárók utcái, — amelyek minden parkvárosban a fontosabbak — teljesen mostoha elbánásban részesülnek a Gellérthegyen. Kevés a számuk azoknak, akik autóval rendelkeznek a Gellérthegy lakói közül és az autónál nem fontos, hogy 100 méterrel hosszabb utat kell megtennie. De az már fontos, hogy a gyalogos tisztviselő ember és családja — különösen a forró nyári időben vagy 20 fokos hidegben — rövidesen otthonához érjen. Ez a közérdek. *Dr. Fábián Gáspár.*

Az új városrész,

amely a Majláth József gróf által a Bimbó-utca és Keleti Károly-utca sarkán épített bérházcsoport és a szomszédos új bérpaloták révén alakult ki a Rózsadomb tövében és ahova rövid időn belül 540 uricsalád költözött, — követeli a maga jogait. A város és annak különböző szervezete, — ahogy azt legutóbb is megírtuk — mindig kullogva jár az ilyen új alakulások nyomába, ahelyett, hogy azokat megelőzné és irányítaná. Tudott dolog volt másfél év óta, hogy ebbe az új városrészbe öt-hatszáz család fog beköltözni e modern bérpaloták felépítése után és így a városnak alkalma lett volna másfél év alatt gondját viselnie a többi városi nagy kérdés mellett elsősorban a megfelelő közlekedésnek. Mivel azonban ez nem történt meg, most ezek a családok megélhetési föltételeiknek megvédése érdekében bizottságot alakítottak Majláth József gróf elnöklete alatt és keresik a megoldást azokkal az ellenséges hangulatokkal szemben, amelyek az egyes városi szervek és ezek között első helyen az autóbuszüzem tanusít a Rózsadomb és környéke iránt. Ez a bizottság deputációban is járt Bercell Jenő alpolgármesternél és Lobmayer Jenő tanácsnoknál, ahol előterjesztette azt a kérelmét, hogy jobb megoldás hiányában a Lánchíd felől jövő 12-es számú autóbuszt a régi Szent János-kórháznál, ne a Dékán-utcai végállomásra, hanem a Margitkörúton át a Statisztikai-térre irányítsák, ott teremtve számára új végállomást. Ez a terv most kerül az autóbuszüzem felügyelőbizottsága elé és a bizottság Nagy Gyula miniszteri tanácsos révén megszerezte úgy dr. Kozma Jenő, mint Scheuer Róbert jóakaratú támogatását e tervezethez. De segítene a bajon bizonyos fokban az a terv is, amelyet a Rózsadombi Egyesület vetett most föl s amely szerint a 17-es kocsi is segítene lebonyolítani ezt a közlekedési szükségletet. Ezt a tervezetet lapunk más helyén ismertetjük.

Szent Imre szobrát, Kisfaludi *Stróbl* Zsigmond monumentális alkotását *augusztus 17-én* leplezik le a Horthykör-téren, a Szent Imre-év egyik kiemelkedő programmpontja gyanánt.

Lotz freskóit, amelyek érdekes kultúrtörténeti eseményeket örökítenek meg a koronázó főtemplomban — a székesfőváros restauráltatja, ahogy azt a műemlékekre felügyelő bizottság legutóbb elhatározta. Ugyanekkor került szóba a régi budai lövölde további sorsa. A többszázéves budai lövőház a régi János-kórház udvarán van és most ezt a területet másra akarják felhasználni és mivel az egész régi János-kórház műemléknek van nyilvánítva, a bizottság újból megszemléli a régi lövöldét és azután dönt sorsa felett. A bizottságnak figyelmébe ajánljuk, hogy történeti kútfők szerint a kórház régi falába van befalazva Boldog Margit, a liliomos királyi szűznek egyik ujja. De ott van a régi városfal is — plakáttáblákkal láthatatlanná téve.

Budavár visszavételéhez. *Christián* Rezső dr. életrevaló eszmét vetett fel akkor, amikor Budavár visszavételének 250 éves évfordulójának megünneplését hozta javaslatba. Buda visszavételénél Európa talán összes keresztény népei vettek részt, akiknek utódai közül számosan fognak ezen az ünnepélyen résztvenni. Kívánatos volna, ha ez alkalommal a magyar vitézségnek emléket állítanánk és kiemelnénk azt, hogy Európa keresztény népei között *a magyar volt az első, aki karddal kezében Buda bástyáira lépett.* Tisztelettel javaslom, hogy indítson a „Hollós Mátyás Társaság" akciót aziránt, hogy a *Prímásbástyán* azon a helyen, ahol Fiáth János császári kapitány és a győri generalatus gyalogságának parancsnoka *elsőnek tört be a várba,* egy olyan szoborcsoport helyeztessék el, amely a visszafoglalás e jelenetét ábrázolja. A mai *„Nándor-laktanya"* pedig vagy a Budavár ostromában kiváló vitézséget tanusító *Petneházy Dániel* ezredesről, vagy *Fiáth János* századosról neveztessék el.

Dr. Eperjessy István.

Régi, híres zsidó hitközség volt Budavárában és a Bécsi-kapu táján állott a zsinagóga. A Werbőczy-utca volt a Zsidó-utca. 1737-ben állítólag még látható volt ebben az utcában egy zsidó szokás szerint épített ház is. A Halászbástya tornyában levő gyüjteményben zsidó sírkövek is vannak. A török uralom alatt a zsidók voltak a pasák árendásai. 1686 szeptember 2-án este a Várat elfoglaló katonák rátörtek a zsidókra és néhány kivételével, leölték őket. Az őket ért katasztrófa révén kapcsolódhatnak a „Világünnep"-be, amely „béke"-ünnep legyen! Valahol a Bécsikapu környékén egy kisebb házat kellene a zsidóságnak megvásárolnia (most cserélt gazdát a Werbőczy-utcában a 14. számú, tehát a régi Perleberg-ház melletti ház — 13.000 P vételáron). Talán az 1737-ben még zsidó szokás szerint épült házat vehetnék meg, ha még nyoma van. Ezt kellene budavári zsidó emlékházzá átalakítaniok, ide helyezve a régi zsidó sírköveket, okiratokat, stb.; ezzel a Vár nyerne érdekességében és a külföldi zsidóság is megnézné, ha távolról is jött, az emlékház kedvéért. Valamely tudós rabbijuk pedig, aki alaposan ismeri a kérdést, megírhatná e ház történetét. *(Ch.)*

SZENT
GELLÉRT
GYÓGYFÜRDŐ
Vízgyógyintézet és napfürdő
Külön férfi és női osztály
A legmodernebb berendezés
Szakképzett személyzet

Műkedvelők országos versenye indul meg a Budai Iparos és Kereskedő Ifjak kultúr Egyesülete rendezésében, a Városmajor-utcai iskola színpadán február 23-án. Az érdekes verseny fővédnöke dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester és védnökei *Máthé* István, dr. Krivoss Árpád, *Lász* Károly, *Till* Frigyes a szereplő gárdák elnökei. A megnyitó beszédet *Gubicza* Lázár, a Bikike ügyv. elnöke mondja, míg a versenyt *Végh* István ny. ezredes, a Műkedvelők Országos elnöke nyitja meg. A műsoron a Bikike A. és B. gárdája, a Barátság és Move Budavári Sportklub gárdái szerepelnek. A felülfizetéseket a Budai Napló-ban nyugtázzák.

Álarcban lesz a „gödör" minden hatalja, szépe, barátja március 4-én, mert akkor rendezi a B. Budai Torna Egylet hagyományos, fényes sikerű, pompásan megrendezett álarcos és jelmezestjét. Báliroda: II., Vérmező-út 1—3. sz.

Virág Benedek emlékének áldoz szép ünnepség keretében február 23-án a fehérsastéri polgári fiúiskola.

Elsőrangú házivarrónő úriházakhoz ajánlkozik. Cím a Kiadóban.

Angyalok dallama zenget azon a szép hárfahangversenyen, melyet *Seregély* Irma művésznő a Budai zeneakadémia február 17-iki vigadóbeli hangversenyén előadott a *Clauser* Mihály zeneigazgató, nagytudású, invenciózus vezetése alatt álló zenekar közreműködésével. *Pierné*-nak e ritkán hallott bájos kompozíciója nagy hatást tett a nagyszámú, díszes közönségre, mely melegen ünnepelte a szólistát és a kiváló dirigenst. A zenekar számain kívül Mendelssohn: *Walpugis éj* című nagy művét adta elő az ének- és zenekar, sok tapssal honorálva az előadókat. A hangverseny sikerét nagyban szolgálta *Ledvinka* Ferenc egyesületi alelnök és *Szabó* Gyuszi titkár agilis rendezése.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I, Attila-u. 12

Eszperantó. A *Budai Katholikus Kör* február 23-án, vasárnap, délután 6 órai kezdettel, a kör dísztermében (II., Fő-utca 83) *kultúrestét* rendez, melyen *Wilhelmus Henry* zongoraművész, *Szendrey Stefánia* énekművésznő, *Sonloy István* hegedűművész, *dr. Nagy László* szavalóművész közreműködésével *dr. Cseh András*, a Katholikus Eszperantó Szövetség elnöke, vetítettképes előadást tart az *eszperantó világnyelvről*. Belépődíj nincs. Meghívókat a körben délután 5—8 között lehet előjegyezni.

Farsangi táncestélyt rendezett a *Pannonia* önképzőkör az ujlaki kultúrházban február 15-én este, amelyhez a kitünő zenét a Magyar-holland biztosító tisztviselőinek zenekara szolgáltatta. A rendkívüli sikert biztosították a fővédnökök: dr. Ripka Ferencné, Andréka Károlyné, dr. Ripka Ferenc és Andréka Károly, a védnökök: dr. Krivoss Árpádné, Riesz Antalné, Geringer Micike, Kecskés Istvánné, id. Mihalek Ferencné, Mihalek Jucika, Incze Gáspárné, Radványi Jánosné, Lantos Lászlóné, Blazsey Istvánné, dr. Krivoss Árpád (bál-elnök), Incze Gáspár, Tóth József, Mihalek Ferenc (ügyv. elnök) és a nagy rendező tábor. A táncot Andréka Károlyné dr. Krivoss Árpáddal nyitotta meg.

LÁTCSŐ Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

Rege a csodaszarvasról címen vetített képek mellett felolvas *Molnár* László plébános, a Budai Szent László Gyermekotthon kedélyes estjén, február 23-án. A pompásan összeállított műsoron a Liliomkoszorú énekkar szerepel, míg *Malischka* Anna vezetésével, valamint a gyermekotthon legkisebb növendékei, *Winkler* Mária óvónő avatott betanítása mellett.

Nász. Weimess Márián építészmérnök leánya, *Leona* és *Bánass* József m. kir. honvéd utászfőhadnagy esküvője március hó 2-án délelőtt negyed 12 órakor lesz a várbeli Koronázó Mátyás-templomban. Lakás: II., Zárda-utca 18.

MÉK PALACK-TEJ MÉK

Szeretet-vendégséget, élvezetes műsorral egybekötve, rendezett a III. kerületi evangélikus Nőegylet február 16-án délután, a III. kerületi Egységes Polgári Társaskör helyiségeiben, amely kiválóan sikerült úgy anyagilag, mint erkölcsileg. A gazdag műsort egy fiatal tenorista, *Marton* István, nyitotta meg, aki Bánk-bánból egy áriát és Toscából a „levél-áriát" énekelte meg'epően kellemes hangon. A fiatal tehetséget *Mikus-Csák* István zeneszerző kísérte zongorán. Utána a bájos *Grosz-Zsadányi* Évike németül szavalt, majd *Tóth* Imre gordonkajátéka következett és mindkettő tetszést aratott. — Ezután a konferáló *Fekete* Pál orvostanhallgató felkérte dr. *Szalay* Sándor egyházfelügyelőt, *hogy tartsa meg előadását* „Mit vár az egyház a Nőegyesülettől", amelyben kifejti a nők természetüknél fogva bámulatos önfeláldozásukat, amelyhez a gyengéd szeretet és összetartás adja meg az erőt a tengernyi nyomor enyhítésére. — Ifj. *Móhr* Henrik lendületes drámai szavalata következett: „Simon Judit". A soronkívüli szerepeltetés közben nagy élvezetet nyújtott a *Trautmann* testvérek lokal-quintettjével, mely jól bevált együttes a közönség lelkes tapsára ráadásokat is adott. Táncmutatvány is volt, ahol egy fiatal leányka mutatkozott be sikerrel. Szemkápráztató bűvészmutatványokat hozott *„Mister Telepath"* és befejezte a szép műsort almási *Balogh* Pál Liszt „Rákóczi rapszódiájá"-nak bravúros előadásával. Tea, majd tombola következett, s a tombola-főnyereményt Grosz-Zsadányi Évike nyerte meg.

Betömik a fertőző pocsolyát, a lágymányosi holt Dunaágat, március hó folyamán, hogy a Boráros-teret a Lágymányossal összekötő Horthy-híd előkészítő munkálatai megindulhassanak.

LOJZI BÁCSI
1865—1930

Február 18-án délután a régi Buda vén diákjai kísérték sírjába *Lojzi bácsit,* a drága, mindig mosolygós areú, rövidre nyírott és ezüsthószín szakállú budai professzort. Diáknak tanárja soha nem volt igazabb barátja, mint *Lojzi bácsi.* Ez a név a budai szeretet s a ragaszkodó megbecsülés neve volt. Harminc év budai maturánsait tartotta össze harmine éven át: kis budai kocsmákban és kávéházakban találkozott a volt budai Diák vele: az is, aki már egyetemi tanár vagy ezredes volt s az is, aki az előbbieknek még pelyhes állú hallgatója vagy hadapródja vo't. Ő viszont mindnyájuk *Lojzi bácsija* volt. *Barát:* nem pajtás, hanem *bajtárs.* A középkor egyetemei együtt s egymás mellett tanították a mathézist és a muzsikát. Ő, a kitűnő *mathematikus* nagyklasszisú *zenész* volt. Diákjaiból alkotott kamarazene társaságával úgyszólván holtáig hetenkint együtt játszott. Leghívebb diákbarátja, *Trombitás* László ha'ála előtt még néhány nappal eljátszotta az élettől már búcsúzó nagybetegnek Richard *Wagner „Niebelung"*-jának *Wotan* motívumát. A temetésen több mint ezer barátja vett részt. Koporsóján *„Baumgartner Alajos"* volt a neve. Öregedő budai diákszívekben ez a név ismeretlen, oda az *„Lojzi bácsi"*-nak van örökre bevésve. Drága öreg *Lojzi bácsi,* Isten veled.

Béla diák.

A **rózsadombi autóbusz** védelmében a Rózsadomb és Vidéke Egyesület erős mozgalmat indított, amelyben a lakosság érdekének figyelembe vétele mellett kéri, hogy rentabilitás céljából a 17. járat egy reláció legyen a várbeli 16. járattal. Igy nem vesztegelnének a kocsik kihasználatlanul hosszú ideig az egyes végállomásokon, hanem úgy a rózsadombi 4, mint a várbeli 8, azaz össszesen a jelenlegi 12 drb, esetleg szükség esetén még néhány darab úgynevezett hegyi típusú kocsi állandóan futna a Rózsadombon és a Váron keresztül, miáltal a menetsűrűség is előnyösen megváltozna. A várbeli vonalvezetés a Vörösmarty-térről kiindulva, a régi lenne, de a Dékán-utcai végállomás megszünne, mert a kocsik a Széll Kálmán téren keresztül tovább futnának a Margit-körúton a Statisztikai Hivatalig és ott befordulva a Lövőház-utca helyett a Keleti Károly-utcán a *Gróf Majláth-féle* háztömb előtt tovább a Marcibányi-térig, majd a Ribáry-utcán fel a Rózsadombra ami egyúttal mego'daná a Statisztika-teret határoló új városrész közlekedés kérdését. Igy megmaradna az eddigi átszállási lehetőség is az 5. és 12. autóbusz-vonalakra a régi Szent János-kórház előtt. De nagy szükség a rózsadombi vonal meghosszabbítása az Eszter-utcán fel a Várhalom-térig, i letve le a Várhalom-utcán, Szemlőhegy-utcán, Zárda-utcán és a Margithídon át Pestre; míg a Pest felől jövő kocsik felérkezve a Rózsadombra, az Áldás-utcán és Eszter-utcán fussanak a Várhalom-térig. Ennek a vonalvezetésnek azonban előfeltétele a Szemlőhegy-utca meredekebb, alig 200 méter hosszú szakaszának 20.000 pengős költséggel való kellő nívóra sülyesztése, ami nemcsak az autóbusz, hanem általános közlekedési szempontokból is kívánatos és fontos. Az egyesület agilis elnöksége kéri, hogy a menetsűrűség 4—5 perces legyen. A mai 15—20 perces sürüség helyett, ami csak parodiája a közlekedésnek. Kéri az úgynevezett „ö'elkező szakaszok" bevezetését az olcsóbb, 16 filléres szakaszjegy, havi bérletjegy, hetijegy, menettértijegy, tanulójegy, gyermekjegy rendszeresítését, az utazás megszakítását, hogy a Margithíd környékén levő kereskedőknél és iparosoknál könnyen bevásárolhassanak. Kérik a fix átszállóhe yek beszüntetését, hogy az átszállás úgy történhessen, mint a villamos vasutakon, több új megállóhely létesítését különösen a budai Margit-hídfőnél, a Ribáry-utca felső végén. Szükséges a megál'óhelyeken és a kocsikban tájékoztató kifüggesztése a menetrendről, az útirányról és a csatlakozásokról és az utolsó kocsinak egy órával későbbi indítása is.

Beethoven, a formaművész címen érdekes és értékes előadása lesz *Molnár* Antal zeneművészeti főiskolai tanárnak febr. 25-én a Budai Zeneakadémia házi hangversenye keretében, amelyen a kiváló *Pamrok* Auguszta, *Keresztby* Jenő, *Sonkoly* István művészek, tanárok szerepelnek.

56 ÉVE
MAUTHNER MAG
A LEGJOBB!
MAUTHNER ÖDÖN
magtermelő és magkereskedelmi rt. BUDAPEST
Központ:
VII., RÓTTENBILLER-UTCA 33
Fióküzlet:
IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 4
(A Ferencrendiek templomával szemben)
Fűű-jegyzék, növényárjegyzék, őszi árjegyzék ingyen és bérmentve.
TELEFON: JÓZSEF 463-65.
Sürgönycím: MAUTHNEREK.

RUDAS
FÜRDŐ
A BUDAI FORRÁSCSOPORT LEGRÁDIOAKTIVABB HŐFORRÁSA
A török hódoltság idejében épült s teljes eredetiségében fennálló kényelmes gőzfürdő — Kádfürdő
FEDETT TÉLI USZÓCSARNOK

Margitsziget
Szálloda, Szanatórium,
Diétás konyha
Vízgyógyintézet
Szobák (hideg-melegviz, te'efon stb) 8.— P-től, fürdőszobával 10.— P
Négyszeri étkezési penzió 8.— Pengő
Egész té'en át nyitva

KRISZTINA
I. Krisztina-körút 141
DÉLIVASUT
I. Krisztina-körút 99
RÁDIÓHÁZAK
Telefon: 507—07
villanyfelszerelési cikkek, csillárok
GRAMOFONOK, LEMEZEK
részletre is
Akkumulátor töltés és javítás

Szt. Margit drogéria
II. Margit-körut 5b. sz.
Telefon: aut. 517—36.
Új vezetés alatt
megnyílt!
A szakmába vágó összes cikkek raktáron
Telefonrendelést azonnal házhoz küld

GUNDEL
a Gell rt szálló halljában délutáni tea. Este TÁNC a TÉLI KERTBEN.
Az étteremben BERKES BÉLA
Szombaton és vasárnap DISZNÓTOR
LIGETI ÉTTERMÉBEN hangulatos es ék BERETVÁS LÁSZLÓ zenekarázik

BUDAI FAMILIÁK

II.

A Perlebergi lovag Payerl-család

Alábbiak ténybeli dolgok. Azonban méltán volnának *„Budai Legenda"* néven nevezhetők. A régi Buda lelke szól a'ábbi históriából, egy német származású familiáé, melynek köntöse csattos félcipő, selyemharisnya, felgombolt frakk, csipkés kézelőfodor és háromszögelletű kalap volt Mária Terézia idején, ámde ebből a *„Reformkorszak"*-ban zsinóros magyar attila lett, nevük s nyelvük még német maradt (mint a *Rottenbiller, Staffenberger, Öffner, Pfeiffer, Házmán* vagy *Holtzspach* családoké) ámde magyarrá lett szívvel ott voltak a szabadsághare honvédjai között.

A család őse a Bécsujhelyt 1631 szeptember 2-án II. Ferdinánd á'tal német-római szentbirodalmi lovagi rangra emelt katona, Leonhard *Peyerl von Perleberg.* A név a „Bayerl, Bayerle, Payerle, Bäuerle" nevekkel azonosat: valószínűleg *„Bajorfi"*-t jelent (Bajorka, kis Bajor). Az előnév alkalmasint a poroszföldi, Potsdam kerületben levő *Perleberg* mezővárossal kapcsolatos. Székesfejérvár 16. századi ostrománál résztvett egy *Pelleberg* nevű német kapitány, nem lehetetlen, hogy a családnak ezzel van valamely kapcsolata. A család beszélő címerében *három vörös* gyöngy adja a szójátékos utalást az előnévre, mely a 18. század folyamán a család nevévé alaku't át.

Franz Seraphinus von *Perleberg* 1770 táján az osztrák katonai közigazgatás alá helyezett, frissen felszabadult török hódoltsági területből alakított temesi Bánság kamarai hivatalnoka (Banater Militair-District). Innen került fel Budára a királyi kamarához, ahol tanácsos — a mai államtitkár megfelelője — lett. Felesége Kramer Teréz volt. Ők vették meg a mai Verbőczi-utcában levő házat, (mely ma a 12. számot viseli s Járdánházy Dénes tulajdona). Mult ősszel villanyszerelői munka közben falat bontatott a ház mai gazdája: az egyik tégla kimozdult helyéből. Egy kis fülke nyilt meg, melyből két német levél került elő.

Az első tartalma fordításunkban ez:

„Iratott ezen Irás a mi Megváltónknak, az Ur Jézus Krisztusnak, a mi lelki Mesterünknek születése utáni azon Esztendőben, me'y mind közönségesen ezer és nyolcszáztizenegyediknek iratik, vagyis 1811. július Havának 31-ik napján.

Kedves derék Embertársaink és Testvéreink! Ha egykor talán a véletlen Vakeset úgy adná, hogy valaki közületek ezt a rekesztéket (hol is ez a levél feküszik) megtalálván kibontaná, azon késői Időkben, midőn mi már a föl'di Mulandóságot az Örökkévalósággal elcseréltettük volt, úgy engedje a kegyes Megtaláló, hogy szivében az emberiesség érzése felébredjen s így foglalja imájába ezen Ház mai lakóinak nevét és pedig egy Szent Mise felajánlásának a'kalmatosságával. A megtaláló jól vegye észben, hogy a Természetnek is az a törvénye, hogy az emberek mondjanak imát a Megholtak Lelki Üdvességéért, de Szent Egyházunk is előirja ezt. Aki pedig ezt nekünk megteszi, bizonyára érdemeket szerez magának Isten előtt.

Költ Budán, 1811 julius havának 31-ik napján.

Nemes Perleberg Ferenc magyar királyi udvari kamarai Tanácsos és élete párja Kramer Anna, leányaik: Borbála, és férje Bogáts Ferenc királyi udvari kamarai tisztes s fiok, Bogáts János; Perleberg Zsófia és férje Zagler János, lovas kapitány a Császár nevét viselő Vértes Regementben és kisleányuk: Krisztinka; fiaik: Perleberg Ferenc, a Báró Duka Gyalogregement Hadnagya és felesége Turkovich Anna, Perleberg Boldizsár magyar udvari kamarai járulnok."

A másik levelet a család barátja, hihetőleg a házban lakó (ebben az időkben minden budai házban kellett lennie egy *„Tiszt Urak bekovártélyozására"* alkalmas szobácskának) fiatal tiszt: Nemes *Zimányi* János zászlós. A levél ezt mondja:

„Annak emlékezetére, hogy ezen Házban nekem kedves Barátjaim vagynak, hálából egész családom nevében az alábbi szavakat irom: Éljen sokáig és boldogan az egész nemes Perleberg Familia! Költ Budán az 1811-ik Esztendő Julius havának utolsó Napján. A hálás Nemes Zimányi János, zászlós a Duka Báró nevet viselő 39-ik császári királyi Gyalog-Regementben."

Nemzedékeken át különös előrejelzések jelzik a család életének sorsfordulatokban gazdag életét. Nincsen ebben semmi titokzatos, ámde az 1811—1850 korszaka éppen olyan véres forgatag, mint az 1914—1930. évek korszaka. A Háború négy Apokaliptikus Lovasának véres patája végigdübörgött a csendes Budán is.

Az öreg Perleberg Consiliárius Úr legidősebb leánya, *Bogáts* Ferencné, *Borbála,* 1849 májusában éppen reggelizö asztalkája mel'ett ült, mikor az idős hölgyet megölte a házba csapódó magyar gránát.

Zagler Jánosné, a kapitányné, Perleberg Zsófiának jegygyűrűje kézimunkája közben elpattant s ujjáról a földre esett. Családi legenda szerint ebben a percben lépett be a szobába urának, a svalizsér kapitánynak tisztiszolgája: a lipetei síkról jött s ura véres ruháját hozta hírül, mint a katonahalál Hióbhirnöke. Bizonyos, hogy a harctéri halál s a gyűrű elpattanása között összefüggés nincs, ámde a korszak hitt ebben a titokzatosságban.

Az iratot aláíró *Perleberg Ferenc* (1787—1865) mint hadnagy vett részt a napoleoni háborúkban. Gusztáv nevű fia (1815—1885) első volt azok között, akik a mai Műegyetem ősén szereztek mérnöki diplomát. 1837-től kezdve a Széchenyi István á'tal kezdett és egyéb későbbi nagy közmunkáknál is dolgozott: így a Lánchíd építésén, később pedig az Alagút fúrásán. *Arthur* nevű fia (1846—1929) Wekerle Sándor bizalmas embere, pénzügyminisztériumi tanácsos, a régi magyar hivatalnoki kar jellegzetes alakja, 83 esztendős korában 1929-ben halt el Budán, vele kihalt a család férfiága.

Az ifjabb Ferenc leánya, Kornélia, hetvenöt esztendős matróna korában halt meg a régi házban. Róla is kedves családi elbeszélés emlékezik meg. Mindig azon imádkozott, hogy Nagyszombat napján, a husvéti fe támadás körmenete idején temessék, mint 1862 ben, Nagycsütörtökön elhalt Gyula fivérét. 1896 Nagycsütörtökjén aludt el ő is, gyászmenete, mely a Bécsi Kapun át vitte a temetőbe, tényleg a hagyományos pompával megtartott budavári feltámadás körmenetével találkozott.

Az 1811-i levelet aláíró Boldizsár fia, Victor Garibaldi „Marsalai Ezere" között harcolt. Nővére, Ernestine Erzsébet királyné felolvasónője volt. A család tagjai a régi vizivárosi, a tabáni és a farkasréti temetőben alusznak. Azok is, akik az 1811-i levélben arra kérték a kegyes megtalálót, hogy szivében az emberiesség érzése ébredjen és foglalja imájába a ház lakóinak nevét.

A család utolsó leánysarját Sibelka Henrik dr. pénzügyminisztériumi tanácsos vette el, a világháború a'att az orosz fronton a vezérkarhoz beosztott tartalékos tüzérkapitány, akinek agilis, sze'emes, okos, a legnagyobb stílusú haretéri működésénél csak a felejthetetlen emlékű Romanelli alezredes mellett eltöltött éveinek működése lehet különb. A Romanelli nevéhez elválaszthatatlanul kapcsolódik az ő neve. Fia, Arthur, az egyesített Sibelka-Perleberg nevet viseli.

A ház mai gazdája a Járdánházy család: Borsod vármegye legrégibb, 14. századi köznemesi családjainak egyike. A régi német patriciusi család élete a magyar család életében folytatódik. Ez is budai szimbólum.

A budavári Ghetto, a „Szombathely", vagyis a „Zsidók Utcája", a mai Werbőczi-utca hajlásában, szemben a Kossuth Lajos börtönéül is szolgált „Stockhaus"-zal, áll a régi ház. Pincéjét 14—15. századi, teljesen ép, apró, középkori téglákból a budai Várdomb mezte'en köveire rakott boltív alkotja. A pince hátulja már 18. századi toldás. Az óriási kapucsarnok tipikus középkori „boltív": a „boltos kereskedő" kapualatti árushelye, amelybe két sor szoba épült bele utólag. Az udvar olaszmodorú loggiás árkádok nyomait sejteti durva, 18. századi átépítés köntöse alatt. Bizonyos, hogy az 1686-i ostromban elpusztutl középkori házat földszintesre restaurálták. Perleberg Ferenc pedig 1811 táján húzatta fel azt emeletesre. A mai homlokzat barokkos kiképzése erre az időre mutat.

Ugyanekkor, az építéssel kapcsolatban, falaztatták be a leve'et

A kívánt Szentmisét tavaly, december 9-én Mészáros János dr., prelátus-kanonok, érseki általános helytartó, a Szent István dicsőséges Jobbjáról elnevezett udvari és várplébánia plébánosa mondotta. Minden év július 31-én megismétel'k e kegyes cselekedetet. A család kegyes kívánságát csakugyan a véletlen hozta napfényre. A család kihalt, a templomi gyertyákban azonban a szelíd budai Emlékezés kicsiny mécsese fog lobogni.

Bevilaqua-Borsody Béla.

Monori Nagy vezet
MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI R. T.
BUDAPEST—MONOR
Monori magkereskedése: Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 3. Telefon: Aut. 868-60
Tavaszi képes főárjegyzék és nagybani árajánlat ingyen és bérmentve

VÁROSLIGETBEN
SZÉCHENYI
GYÓGYFÜRDŐ
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszereléssekkel ellátva
A város minden pontjától könnyen megközelíthető

Személyi hírek

BÁRCZY ISTVÁN dr. v. miniszter, a Budai Klub és a Rózsadombi Egyesület elnökét, megoperá'ták s azóta a tartós javulás útján van.

MANNINGER VILMOS dr. egyetemi rk. tanár, egészségügyi főtanácsost, az Országos Közegészségi Tanács rendkívüli tagjává, hatévi időtartamra kinevezte a népjóléti miniszter.

TATÁR ISTVÁN felsőkereskedelmi iskolai tanár, a BBTE agilis főtitkárának a testnevelés terén szerzett érdemeit legfelsőbb elismeréssel tüntette ki a kormányzó.

MÁTÉ ISTVÁN városi biz. tag, az I. kerületi Iparoskör díszelnöke, nehéz influenzából tüdőgyulladásba átment betegségéből szerencsésen felgyógyult.

LOVAS JÁNOS, a *Margitsziget Rt.* rokonszenves főtitkára, elesett és a térdét súlyosan sértette meg, ami ágyhoz kötött gyógykezelést igényel.

Gyügyei Nagy Zsigmond festőművész, a Hollós Mátyás Társaság tagja, tiszteletére a barcelonai világkiállításon a legnagyobb díjjal, a „Grand Prix"-vel történt kitüntetése alkalmából február 21-én, péntek este fél kilenc órakor az Oktogon-kávéház (Andrássy-út 51) külön termében *társasvacsorát* rendez a *Gazdaságvédelmi Társaság*. Az ünnepi beszédet *Istók* János szobrászművész mondja. Vendégeket szívesen látnak.

Tury Zoltán emlékét ünnepli február hó 24-én, hétfőn este a *Budai Nők Köre* a Budai Polgári Kör helyiségében este fél hét órakor, amikor az emlékbeszédet dr. Szemeréné, Horváth René dr. ügyvezető elnök mondja és Gerő Hermin alelnöknő felolvassa Tury Zoltánnak a kör számára írt Post Humus előadását. Az emlékünnep kimagasló pontja lesz Bárdos Györgyné, Weiss Margit, a Mozart interpretálásáról világszerte ismert zongoraművésznő előadása és kedvessé teszi B. Radó Lili hangversenyénekesnő éneke. Tury Zoltán-emlékünnepet rendez március hó 7-én este a *Pénteki Borgazda Társaság*, amelyen Zboray Gyula dr. mond emlékbeszédet és Tury arcképét adja át Benedek Sándor és veszi át Kozma Jenő.

KALAPOK urak és hölgyek számára nagy választékban
KERTÉSZ kalapasmesternél I., Krisztina-tér 3 Fest, a akit

Struccpolitika. *Lendl* Adolf dr., az Állatkert nyugalmazott igazgatója, a kiváló és népszerű tudós iránt nyilatkozot meg a budai társadalom osztat'an rokonszenve és a Pénteki Borgazdatársaság ekkor rendezett borestjén oly nagy számmal jelentek meg barátai és tisztelői, hogy a Polgári Körnek e nagy terme alig bírta el ezt a társaságot. A borgazda, mint elnök, a szokáshoz híven üdvözlő beszédéhez előadást szokott fűzni és dr. Lendl Adolf az ő kedves, hájos modorában a „struccpolitikáról" mondott igen érdekes és a struccok életét és szerelmi viszonyait érdekesen illusztráló beszédet, mely általános nagy tetszést váltott ki. Ezzel kapcsolatosan üdvözölte őt *Hubert* Vilmos, az I. kerületi Iparosok és Kereskedők Körének ügyvezető elnöke. *Váli* Gábor, a II. kerületi Iparoskör ügyvezető elnöke, régi magyar sallangos, tréfás beszédmodorban, *Viraág* Béla a Hollós Mátyás Társaság nevében, akinek a mammutfizetésekről mondott beszéde fölszólalásra késztette dr. *Kozma* Jenőt is, aki új megvilágításba helyezte a baloldali pártoknak csütörtököt mondott taktikáját és a választásokat már előzőleg befolyásolni akaró, de nagyon alantjáró, nagyon áttetsző trükkjeit. *Krivoss* Árpád dr. a kézműiparosoknak a Vásárpénztár által *nem jól kezelt hitel*ügyeit tette szóvá, végül *Lugmayer* József dr. üdvözölte Kozma Jenőt, aki rendkívüli tevékenységével megszerezte a budaiak osztat'an bizalmát. A kedves est csak késő éjszaka ért végét.

Budai Társaskör

A gyermeknek, a magyar gyermeknek volt szentelve a Budai Társaskör csütörtöki estje. Erről beszélt szeretettel és rendkívüli szaktudással dr. *Erdélyi* János egészségügyi tanácsos, aki ma a keresett gyermekorvos, akit nagy figyelemmel hallgatott a közönség. Orvosi tapasztalatai, nagy gyakor'ata kiváló tudása érdekessé tette minden mondását. A hallgatóság lelkesen megtapsolta. Utána *Merényi* Richard bájos leánya *Ágnes* lépett a dobogóra és Zsámboky tanítványához méltó művészettel adott elő néhány szép áriát. Nagy készséggel kísérte őt zongorán nővére *Évi*, a közönség pedig gyönyörködött és hálásan tapsolt. A társasvacsoránál *Szombathy* Kálmán köszönte meg az előadóknak az élvezetes szép estét, külön is kiemelve azt a csodálatos, nagy nemzeti katasztrófák után jelentkező érzést, amellyel a gyermek és ezzel a jövő iránt viseltetünk s amit oly nemesen, oly nagy tudással szolgál az előadó. Vacsora után *Erdélyi* Jánosné énekelt néhány szép dalt és muzsikált a két szép Merényi leány.

Ügyvéd az ügyvédekről. Orova Zsigmond dr. humoros előadásából közlünk itt és a következő számokban néhány kedves rész'etet. Előadása bevezetésében a felolvasókról és a hallgatóságról azt az érdekes észl ését adta elő, hogy a statisztikusok szerint a kultúrvi'ág egyénei két csoportra oszthatók és pedig felolvasókra és hallgatóságra. Számszerűség szempontjából többségben vannak hazánkban a felolvasók, ami ennek a tevékenységnek a másikkal szemben kevésbbé veszélyes voltára vezethető vissza. Napjainkban egyre fogy a felolvasásokra járó egyének száma, sőt egyes tudósok ezen emberkategória te'jes kihalásának köz li veszedelmére figyelmeztetnek. — Mint a többségi elvnek híve: pártállásomból okszerűleg következik, hogy inkább vagyok felolvasó, mint türelmes hallgató. — Tetszett az is, amikor el'mondotta, hogy miért is lett ügyvéd? — A dadámnak volt egy pere, ami nem ritkaság ennél az élethivatásnál. Szegény folyton panaszkodott, hogy nem tud a per végére jutni. Apám megsajnálta a dadát és megígérte neki, hogy a per gyorsabb befejezése érdekében engem ügyvédi pályára fog terelni. — Én nekem nem volt sok kedvem hozzá. — Mat matikus szerettem vo'na lenni. A diploma megszerzése után szereztem egy *tábornoki köpönyeget*. A diplomát felakasztottam az íróasztalom fölé, a tábornoki köpönyeget pedig az előszobám fogasára. A betévedt ügyf lek között hamar híre terjedt előkelő klientérámnak: eleven tábornokot sejtettek nálam az előszobában várakozók. Két hónapig lógott kint a kabát, kölesöndíj fejében fizettem 20 forintot, de elértem ezzel azt, hogy őrmest rtől lefelé nem jött hozzám ügyfél: féltek a tábornokkal való találkozástól. — (A közlést számról-számra folytatjuk.)

A muzsikáló szavak jeles rímkovácsa, az Erdélyből elszáműzött kedves, fiatal poéta *Andor* Endre (dr. Reicher, a Nemzeti Hitelintézet ügyésze), a Hollós Mátyás Társaság titkára, március 1-én fél 9 órakor rendezi kiváló gonddal összeállított szerzői estjét a Zeneakadémia kamaratermében. A műsoron Antal Károly operaénekes, Bán Lenke zongoraművésznő, Fóthy Erzsébet, a Vígszínház tagja, Harsányi Ilona, az Új Színház tagja, Népessy Lucia operaénekesnő, R. Simonffy Margit előadóművésznő, Viraág Ilona orkesztika-művésznő és az ő „Hormos Orkesztikai Kórusa" (Klár Klári, Viraág Ilona, Hegedüs Irén, Kepes Éva, Nagy Jolanda, Újhelly Ilus, Újhelly Piri, Vadas Lenke, Waisbecker Edith, Zechmeister Ida) szerepel. Bevezetőt *Viraág* Béla szerkesztő mond.

Hortobágyi juhtúró

Konferál Székely Vladimir, a kiváló humorista, aki pompás humorát a legridegebb pá'yán szerezte, mint főkapitányhelyettes. Konferál pedig az I. kerületi Iparosok és Kereskedők Körében március hó 4-én az ott tartandó műsoros estén, mely 9 órakor kezdődik és sok élvezetet igérő műsorán szerepelnek: *Gerő* Endréné zongorán, *Győző* Lajos, a Vígszínház tagja, *Merényi* Ágnes gondonkán, *Pető* Imre operaházi karnagy és neje, az Operaház művésznője, *Szánthó* Boriska zongorán és *Székely* Gizike, a Fővárosi Művészszínház tagja. — Így referálta ezt a rendezőbizottság a kör multheti választmányi ülésén, amikor a választmány ezt örömmel vette tudomásul és lelkes óvációban részesítette *Hubert* Vilmos ügyvezető elnököt, aki ma a budai iparosok és kereskedők bizalma révén azok érdekeinek megszemélyesítője, már annak a régi, kedves viszonynak a révén, mely őt a főpolgármester személyéhez s így a Községi Polgári Párthoz fűzi.

A gyermekmentés áldozatos munkáját folytatja az idén is a főváros a jól bevált gyermeknyaraltatási akciója révén, amelyet nagy szeretettel, féltő gonddal, mindenre kiterjedő figyelemmel most szervez meg dr. *Purébl* Győző közoktatásügyi tanácsnok lelkes munkatársaival. Felkérnek lapunk révén minden budai polgárt, hogy vessék latba vidéki összeköttetéseiket az akció sikere érdekében. Értesítést IV. ker., Cukor-utca 6. szám alá kérnek.

Autotaxi-állomás kellene a Szentendrei-út és Filatori-gát talá'kozásánál, ahol igen nagy a forgalom s sokszor keresnek közlekedési eszközt azok különösen, akik a vicinálist elkésték.

URI SZABÓ, kiváló szabász: GLASZ Péter, I., Maros-utca 11.

A szebb jövő reményében rendezte a budai leventebált a gróf Széchenyi István svábhegyi Levente egyesület február 15-én a Normafa-vendéglőben. A kiválóan sikerült bál a levente zenekar alapját szépen gyarapította. Az érdem ezért *Sándor* Károly isk. igazgatóé és *Weisz* Ferenc altanácsnoké, akik mint a vigalmi bizottság elnökei fáradságos, önzetlen munkával tették emlékezetessé a szép estét.

Gyász. Dr. *Dézsi* Lajosné, egyetemi tanár neje, sz. *Dobrzyniecki* Olga, elhunyta a'kalmából hozzánk juttatott számos részvételt ezúton hálásan köszönjük.

lovag Dobrzyniecki-családok és rokonságuk.

Az egyirányú közlekedés rendjét a *Svábhegyen* ki kell terjeszteni, mert az Istenhegyi-úton a Svábhegyre haladó járművek, a Költő-utca, Mátyás király-út és Hollós-út érintésével érik el a Svábhegyi Nagyszállót, s visszafelé is ezen az úton közlekednek. E vonal veszélyes pontja egy éles kanyarodó a Hollós-út és Mátyás király-út találkozásánál, hol nagyobb szerencsétlenség is történhetik a felfelé- és lefelé haladó kocsik összeütközése, de azért is, mert az út itt nagyon keskeny. A Svábhegyi Egyesület kérte a rendőrséget, hogy az egyirányú kocsiközlekedést rendelje el olymódon, hogy fölfelé a Költő-utca érintésével a Diana-úton és lefelé a Hollós-út—Mátyás király-út—Költő-utcán át haladjanak a kocsik s erre már most felhívjuk az ott érdekelt autótulajdonosok figyelmét.

PHILADELPHIA kávéházban a melegvízfűtés egyenlő kellemesen temperálja az egész kávéházat központi szellőztetővel.

A flamand festőkről adott elő értékes és érdekes vetítettképes előadásban *Szautner* Lajos festőművész, tanár, a kiscelli-utcai polgári iskolában, jan. 29-én, szépszámú közönség őszinte, elismerő tapsai mellett.

MENCZER mos, fest, tisztít saját üzemeiben Telefon: 504—54 Külön vidéki osztály

Budai Iparosbál. Az I. kerületi *Iparoskör* szokásos bálját e hó 15-én rendezte a Budai Polgári Kaszinó összes termeiben *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester fővédnöksége alatt. A nagyszámú közönség soraiban ott láttuk Spamberger A'ajos ker. elöljárót, dr. Németh Béla és Pakányi Ferenc főv. biz. tagokat, Hubert Vilmost és sok más budai előkelőséget. A bált a Himnusz elhangzása után Kollár Gábor, az Iparoskör elnöke azzal nyitotta meg, hogy üdvözölte a vendégeket, s gondtalan, kel'emes szórakozást kívánt nekik. Ezután „... Tisza partján faragnak az ácsok ..." csárdásra megindult a tánc s tartott kivilágos kivirradtig. Jelen voltak: *Asszonyok:* Ausim Károlyné, Bárdi Ferencné, Barna Istvánné, Baumgartner Istvánné, Berzi Miklósné, Buja Pálné, Brandits Józsefné, Danyi Pálné, Dávid Jánosné, Dvorzsák Vincéné, Fazekas Lajosné, Fejes Józsefné, Fürdős Gézáné, Gombos Jánosné, Grobotz Jánosné, Gubicza Lázárné, Ha'wa Józsefné, Halwa Sándorné, Hermann Jánosné, Hetzel Fülöpné, Hodor Andrásné, Horváth Lajosné, Hornung Péterné, Iván Istvánné, Janthó Lászlóné, Kaucz Istvánné, Keil Béláné, Kéry Lajosné, Kéz Vilmosné, Kocsis Ferencné, Kolonits Sándorné, Koncz Józsefné, Kovács Péterné, Kovács Zsigmondné, Kuszter Ádámné, Lassek Istvánné, Léb Károlyné, Leimeter Ferencné, Markovits Antalné, Mészárovits Sándorné, Mischeller Lajosné, Moravcsik Istvánné és Sándorné, Mózses Lajosné, Müll'ner Frigyesné, Németh Béláné, S. Németh Ivánné, Obadich Lász'óné, Ocsenás Jánosné, Országh Imréné és Jánosné, Papp Lajosné, Pathó Istvánné, Paulovits Józsefné, v. Péter Mihályné, Pfeiffer Károlyné, Ruténvi Kálmánné, Sajt Jánosné, Serer Istvánné, Simics Jenőné, Skribek Ferencné, Snobli Boldizsárné, Strébl Józsefné, Stigniczky Józsefné, Szabó Józsefné és Lajosné, Szigethy Rezsőné és Sándorné, Szukup Jánosné, Tóth Ferencné, Varga Gyuláné, Velley Istvánné, Vörösmarty Mihályné, Zsédely Káro'yné. — *Leányok:* Ausim Jolán, Barabás Mária, Barna Ilonka, Batizi Erzsike, Boldog Valika, Boros Erzsébet, Csiszár Ilonka, Danyi Ilonka, Dudás Erzsike, Dvorzsák Paula, Ferencsik Irén, Ferenczy Anna, Géber Manci, Grobotz Teréz, Gubicza Teddy, Hanaszek Erzsi, Holczer Annuska, Horváth Ilonka, Kaucz Olga, Kirá'y Margit, Kocsis Manci, Kovács Erzsike, Koler Erzsi és Gizi, Kovács Rózsi, Kolonits Annus és Manci Lassák Ili, Léb Manci és Annus, Moravcsik Annus, Nemetz Manci, Obadich Ica, Ocsenás Terus, Országh Margit és Irén, Pathó Ilus, Paucz Maca, Paulovits Dódika, Pfeiffer Erzsike, Sajt Jolánka, Serer Manci, Spitzer Mária, Stigniczky Irénke, Stollár Gizella, Strébl Anna, Schreil Margit, Szabó Terike, Tandary Katalin, Tóth Etus, Tóth Kató, Vass Piroska, Zeidler Mici.

A magyar gépgyorsírás első oklevelét kiadták

Az Irodai Gyorsírókat és Gépírókat Vizsgáló Országos Bizottság előtt a Budapesti Kereskedelmi Akadémián vizsga keretében bemutatták Magyarországon *először* a *gyorsírógép* magyar írásrendszerét. A francia Grandjean ta'álmánya alapján a magyar gépgyorsírási rendszer megalkotója *Kozma* Bernát, a Kozma Gyorsíró és Gépíró Iskola igazgatója. A gyorsírógép kiváló tulajdonsága abban áll, hogy gyorsírási jelek helyett a közönséges írás betűit alkalmazza és egyszerre nemcsak szótagokat, hanem teljes szavakat is ír egy billentésre. A bemutató e'őadáson nagy számban megjelentek az érdeklődő szakemberek, közöttük dr. *Gyarmati* Dezső, az országgyűlési gyorsiroda főnöke és *Zimmer* Ferenc kormányfőtanácsos, a Magyar Távirati Iroda felelős szerkesztője, akik a gyorsírógép teljesítménye tekintetében legnagyobb megelégedésüket fejezték ki.

Az első állami vizsgán *Horváth* Lenke összesen 10 heti tanu'ás után fényes gyakorlati készséget mutatott, annyira, hogy dr. *Traeger* Ernő min. tan., a gyorsírási ügyek kormánybiztosának a vizsga megnyitó ünnepi beszédét a gyorsírógépen feltűnő precízitással sztenografálta.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter a kormánybiztos előterjesztésére *Kozma* Bernát igazgatónak *megadta a magyar gépgyorsírás tanítására a nyilvánossági jogot*, engedélyezte a Kozma Első Magyar Gyorsírógép Iskoláját és végzett tanítványai eredményes vizsga után az *állami irodai gépgyorsírói oklevelet* kapják, mint eddig kaptak oklevelet a kézírású irodai gyorsírók ilyen állami vizsgán.

A *Kozma gyorsírógép iskolában három hónapos* a tanfolyam. Házi feladat nincs. A tandíj havonta 12 pengő. Az igazgató a tanfolyam befejeztével á'ami vizsgára terjeszti fel tanítványait az állami Bizottság elé. Beírások naponta Budán, II., Iskola-utca 27. szám alatt.

KIRÁLY-FÜRDŐ
Épittette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.
Budán, II., Fő-utca 84. szám.
45 fokos szénsavas nátron, szénsavas mészes, szénsavas kiornátriumos és magnéziumos
tartalmazó hévviz
Köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fém mérgezés, máj-, lép-, vese-, hágyhólyagbetegségek, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdő: férfiaknak . . . . reggel 5—1 óráig
nőknek hétköznap délután 2—7 óráig
!! IVÓ KURA !!

DÉLIVASUT KÁVÉHÁZ
ESTÉNKINT A VILÁGHÍRŰ
WALDMANN-JAZZ
játszik Jazz, klasszikus és magyar műsordarabokat.
ELISMERTEN JÓ KONYHA.
Menürendszer. — Pontos kiszolgálás

Szabadkézi műbútorasztalos
II., Margit-Körút 56.
Készít saját és hozott tervek szerint 9 rétegű bútorokat úgy egész szobakat, mint egyes darabokat.
Vállalja antik bútorok restaurálását. Úgy az általam készített uj bútorra, valamint javításra teljes garanciát adok.
Biró Béla

DOMANY FERENC
a Köztisztviselők fogy. szöv. volt üzletvezetője
FŰSZER- ÉS CSEMEGEÜZLETE
I., KRISZTINA KÖRUT 115.
az új fedettvásár mellett, minden igénynek kielégít
Különlegessége:
A LEGKIVÁLÓBB MAZAWATTEE ANGOL TEA
ELSŐRENDŰ KONZERVEK

RÓMAI FÜRDŐ
ÓBUDA—AKVINKUM
KEDVES
KIRÁNDULÓHELY
TÉLEN IS
Kitűnő konyha. — A források napi hozama 160.000 hektoliter rádioaktiv thermalvíz
A szentendrei HÉV vasútnak, a MFTR hajóknak és az ÚJPESTI átkelő propellernek állomása

BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEIBEN
DÉLUTÁNI TEA,
ÁNC
Elsőrangu koncert- és tánczene. Európa lökelő restaurantjai közöt foglal helyet. Füst- és pormentes levegő. Este két féle menü 3 és 6 pengős. Déli menü 2.50
Asztalrendelés T: A. 528-84

TEA
Közvetlen behozatal Hol'and-Ind ából
a termelő ¼ és ½ kilogrammos eredeti csomagolásában és ládákban — Nagyban és kicsinyben
BOZÓ GYÓGYTÁR
BUDÁN, I. KER., ALKOTÁS-UTCA 34. szám.

BUDAIAK OTTHONA
I., ZENTA-UTCA 3
(HADIK LAKTANYA MELLETT)
KIS RABLÓ
SÖRÖZŐ—ÉTTEREM
SZŰTS LAJOS VENDÉGLŐS
HALÁSZLÉJE HIRES
ZAMATOS BORAI ELISMERTEK

Közgazdasági Napló

Szerkeszti: SZÁSZHALMI JÓZSEF

A kézműipar hitelkérdése

Útmutatás a szervezkedéshez

Ily címen megjelent cikkem révén széleskörű érdeklődésre mutató kérdések jutottak el hozzám úgy közvetlenül, mint közvetve. Ilyen kérdések pl.: miben különbözik az általam ajánlt önsegélyző egyesület a közszájon forgó „spóregyletektől", mennyiben a bankoktól, vagy különösen a kis erők összetételéből alakuló szövetkezetektől? Mi tulajdonképpen e propagált intézménynek a jellemvonása? Hogyan lehet bankszerű fedezet nélkül vagyontalan kisembereknek pénzt kölcsönözni a pénz elveszésének veszedelme nélkül? Hogyan lehet irányt mutató alapszabályhoz jutni, vagy mi volna hasonló szerv létesítése érdekében a konkrét tennivaló? És más ilyenek.

Minden félreértés elkerülése céljából eleve és hangsúlyozottan kijelentem, hogy a legálisan fennálló intézmények és intézetekkel az önsegélyző egyesületi megoldás semmiféle érdekellentétben nincsen, mint ilyen azokkal ellentétbe nem is kerülhet. Intézményes és széleskörű megvalósítás esetén is azokon a társadalmi osztályokon volna hivatva segíteni, amelyeken eddigelé nem tudtak, vagy nem is akartak segíteni.

Az érdeklődők szíves engedelmével sort kívánok tartani a kérdésekre való feleletadásban és remélem, hogy a Budai Napló jóvoltából módom lesz kimerítő feleletet adni.

Azt hiszem, jó szolgálatot teszek, ha legelőször is ismertetem a például felhozott Budapesti Iparosok Önsegélyző Egyesülete (Buda, II., Batthyány-tér 4.) létrejöttének alapgondolatait. Az önsegélyzést a szó szoros értelmében kell venni. A segélyezéshez szükséges pénzt a tagoknak kell összeadniok és minden munkát maguknak a tagoknak kell végezniök, — kivéve egy-két speciális jogi és könyvelői teendőt. Kölcsönt, illetve segélyt kizárólag termelő munkára szabad igénybe venni, illetve folyósítani.

A tőkegyűjtés kötelező! Évégből köteles a tag egy —az év elején általa önként, kereseti viszonyainak leginkább megfelelő, — összeget az egyesület pénztárába hetenkint befizetni. A befizetendő összeg heti 2 pengőnél kevesebb nem lehet. A befizetési kötelezettség alól csak betegség mentesít. (Ide esetleg a munkanélküliség esetét is fel lehet venni.) A befizetés négy héten belül történt elmulasztása pénzbírsággal sujtandó. A hetenkint befizetett összeg a tag tulajdona marad, melyet azonban csak az év végén vehet fel.

A segélyalapból minden tag kaphat segélyt, vagyis kölcsönt, még pedig az általa a segélykérés napjáig az illető évben a segélyalapra befizetett összeg ötszörösét, ha egyénileg megbízható. A segély elvileg rövid (12 hét) lejáratú lehet csak és utána kamat fizetendő, melynek mérvét a választmány határozza meg.

A „gyümölcs" főként az évközben felvett segélyek után fizetett kamatokból és a heti befizetések elmulasztása folytán beszedett pénzbírságból tevődik össze. A gyümölcsből legalább 10 százalék, de legfeljebb 25 százalék a jótékonysági alap javára irandó, valamint levonandó abból az esetleges adminisztrációs költség. Ezek levonása után fennmaradó gyümölcs a tagok által gyűjtött összeg arányában a tagok között az év végén elosztandó az évzáró közgyűlésen. A „jótékonysági alap" jótékony célra fordítható, lényegileg azonban önhibájukon kívül nyomorba jutott, vagy fizetésképtelenné vált tagok felsegélyezésének céljára tartalékolható.

Hogy mi az itt ismertetett alapgondolatoknak és alapszabályokban lefektetett elveknek a praktikus következménye, azt legközelebb mondom el.

Dr. Pénzes Mihály ügyvéd.

Hazai Bank

XXXV. évi rendes közgyűlése e hó 18-án volt *Wenckheim* Dénes gróf v. b. t. t. elnöklete alatt. *Szécsi* Pál alelnök-vezérigazgató által előterjesztett évi jelentése kiemeli a bank érdekkörébe tartozó vállalatok üzletmenetének állandó és erőteljes fejlődését, amely az osztalék újabb emelésében is kifejezésre jutott. A bank újabb alapításai közül a Drávavölgyi Villamos Áramszolgáltató R.-t. a várakozásnak megfelelően fejlődik, a *Hazai Áruhitelintézet R.-T.* pedig második üzletévét is megelégedést keltő eredménnyel zárta. — A közgyűlés az igazgatóság jelentését egyhangúlag elfogadta, a mérleget az igazgatóság javaslatának megfelelően állapította meg és elhatározta, hogy az *1,546.934 P 45 f* nyereségből részvényenként *4.50 pengő* osztalék fizettessék a 35. sz. szelvény ellenében f. hó 19-től kezdve a társaság pénztáránál. Elhatározta továbbá a közgyűlés, hogy a rendes tartalékalap 200.000 pengővel, az ingatlanok értékcsökkenési tartaléka 50.000 pengővel és a Szitányi Ödön-alap 25.000 pengővel dotáltassék. A közgyűlés elfogadta továbbá az igazgatóságnak azt az indítványát, hogy a régi nyugdíjasok nyugdíjarányszáma 47 százalékról *50 százalékra* emeltessék föl. Végül a közgyűlés *Sárkány* Béla javaslatára az igazgatóságnak és a tisztviselői karnak köszönetét és elismerését fejezte ki az eredményes működésért.

* **A Nemzeti Takarékpénztár és Bank** igazgatósága a március hó 3-án tartandó közgyűlésen indítványozni fogja, hogy az 1929. évi 193.149.85 pengő (az előző évben 191.116.63 P) tiszta nyereségből a tartalék- és nyugdíjalap megfelelő javadalmazása után részvényonkint 2.50 pengő (=10) összesen 120.000 pengő osztalék fizettessék és 18.961.17 pengő új számlára elővitessék.

* **A „Nagytétényi"**, mely oly sok viszályon ment át, s most mint a *Magyar Sertéshizlaló és Húsipari Rt.*-nak részvénytöbbségét a főváros vette meg, ennek megfelelően alakították át az új igazgatóságot. Tagjai a *kormány* képviseletében dr. Mayer Károly h. államtitkár, Békessy Jenő min. tan., Dorner Béla min. tan., dr. Terstyánszky Kálmán, Béla Henrik dr. Konkoly-Thege Sándor és Plosz István, míg a főváros képviseletében Ereky Károly, dr. Karch Kristóf, Vajna Ede, Freund Jenő, Hubert Vilmos és dr. Wilheim Adolf.

* **A Magyar Vasúti Forgalmi Részvénytársaság** bessenyei *Beöthy* László v. b. t. t., nyug. kereskedelemügyi miniszter elnöklete alatt 15-én tartotta ezidei mérlegmegállapító igazgatósági ülését. Az ügyvezető igazgató jelentéséből kitűnik, hogy a társaság egyes üzletágaiban, különösen a tartánykocsi üzletben fokozatos fejlődés mutatkozik, ami a társaság bevételeinek megfelelő emelkedésével járt. Az előterjesztett mérleg szerinti *tiszta nyereség 1,661.906.90 pengő* szemben a mult évi 1,254.380.53 pengővel, amely összegből vasúti kocsik és ingatlanok leírására 586.395.80 pengő fordíttatott a mult évi 403.641.37 pengővel szemben. Az igazgatóság elhatározta, hogy a közgyűlésen indítványozni fogja, hogy a lefolyt esztendőre *osztalék fejében a mult évi 2.40 pengővel szemben* részvényenkint *3 pengő* fizettessék. Az igazgatóság elhatározta továbbá, hogy tekintettel a vállalatnak az évről-évre emelkedő osztalékból is kitűnő fejlődésére, amit nem egyes konjunktúrális üzletekből eredő nyereségek, hanem a társaság rendes üzletének kifejlesztése eredményeztek, indítványozni fogja a közgyűlésen, hogy a jelenleg forgalomban levő *300 ezer darab*, egyenként *20* pengő *n. é.* részvény névértéke a tőketartalékból részvényenkint *30 pengőre* emeltessék. Ezen indítványnak a közgyűlés által való elfogadása után a társaság eddigi *6,000.000* pengős alaptőkéje *9 millió pengőre* fog emelkedni. A társaság állandó fejlődése reményt ad arra, hogy ily módon felemelt alaptőke a jövőben is megfelelő kamatozást fog hozni.

* **A „Hungária" műtrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság** f. hó 17-én megtartott közgyűlése elhatározta, hogy 1929. évi részvényszelvényei a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál és az Angol-Magyar Banknál 4 pengővel váltatnak be.

Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Virág Béla.

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Bpest V, Ügynök-u. 8. — (Nyomdaigazgató: Linzer M.) —

BUDAPESTI DIETIKUS TÁPLÁLKOZÁSHOZ szükséges a KÉTSZERSÜLT vagy GRAHAMKENYÉR
GYÓGYFORRÁS KÉTSZERSÜLT
és GRAHAMKENYÉR tápszercikk gyártmányaim gyomorbetegeknek, gyengélkedőknek és gyermekeknek is egyaránt ízletes, tápláló és könnyen emészthető tápszerek. — Tejbe, kávéba, teába mártva, vajjal megkenve, vagy húsételekhez elsőrendű, ízletes és omlós. Neves orvosok ajánlják. *Felesleges pénzkidobás tehát, a drága. Karlsbadból importált kétszersület fogyasztani, amikor a magyargyártmányú kétszersült minőségben a külföldi gyártmánnyal legalább is egyenrangú, árban pedig 40 százalékkal olcsóbb.*
Gyárija: NEUMANN BÉLA ezüstkoszorús sütőmester tápszergyára
Budapest, II., Margit-körút 16 — Telefon: A. 512-26
VISZONTELADÓKNAK ÁRENGEDMÉNY!
Az 1926 évi nemzetközi embervédelmi kiállításon Budapesten, aranyéremmel; az 1926 évi kézműipari tárlaton aranyéremmel; a magyar országos iparegyesület díszoklevelével és ezüst érmével kitüntetve. — FIÓKLERAKATOK: Noszlopi Tivadar, VI, Szív-u. 13, Noszlopi Dezső, VIII, Népszínház-u. 51

RÓZSADOMBI VIRÁG- ÉS TÁJKERTÉSZET
Budapest, II. ker., Szemlőhegy-utca 23. sz.
Telefon: Aut. 529-70.
TÁJKERTÉSZET: Vállalja díszkertek, parkirozások, ablakdíszítések és villakertek tervezését és évi gondozását.
VIRÁGKERTÉSZET: Szállít egész éven át vágott és cserepes virágokat, csokrot, virágkosarat, dísznövényeket, palántákat és dugványokat.

FRANCIA-MAGYAR ELEMI ISKOLA
II. KERÜLET, BIMBÓ UCCA 9. sz.
Igazgató: DR. SYPOSS KATALIN.
Rendes tanulóknak államérvényes bizonyítványok. Bármely iskola 6—13 éves tanulói és leánykái részére francia játékdélutánok. Kezdőknek és haladóknak két-kétórás teajourok, francia társalgás keretében. Kérjen kimerítő prospectust.

ZLAMÁL

varrógépet ajánlom legjobban
Varrógép, kerékpár, gramophon raktár.
Megbízható javítóműhely.
Budán, I, Krisztina-körút 151.

Egészségügyi berendezések, csövek
Műszaki cikkek, fémgyártás
VI., Liszt Ferenc-tér 4. Telefon: 222—67
Hubert és Tsa B.T.

Kályhás! Minden szakmabeli ügyben forduljon a régi jóhírű céghez
I, Logodi-u. 19 Béres Márton Tel.: 530-33

Ó-Buda-Újlaki Takarékpénztár Részvény Társaság
Budapest, III. ker. Lajos ucca 148 szám.
Telefoni Automata 624—57.
Betéteket elfogad könyvecskékre is folyószámlákra a legmagasabb kamatozás mellett. Kölcsönöket folyósit váltóra, folyószámlákra, értékpapirokra a legelőnyösebb feltételek mellett

ÜVEG és porcellán-árukban GÁL LAJOS Budán II., Széna-tér 7 vezet
Tisztviselők nagy árkedvezményben részesülnek. Kedvező fizetési feltétel

FÉNYKÉP Remek felvételek műtermen kívül is
II, Fő-utca 13. sz. BLAHOS Rudolf

Szíjgyártó, nyerges és bőrönddös
megbízható, régi üzlet
FLIEGER, II, Fő-utca 10.

Bérautó-autó taxi 623-89, lakodalmakra, temetésekre,
vidéki turákra rendelhető minden időben. III, Főtér 1. Horváth

Thermostóth

Központi fűtések és szellőzte sek, biológiai szenyvizisztitó berendezések, vízvezeték és csatornázás, fürdőberendezések és épületbádogos munkák tervezése és kivitelése. Szabadalmazott kovácsolt vas „Thermostóth" kazánok kizárólagos gyártói
Tóth Imre és Társa
V., Katona József-u. 8.
TELEFON: AUTOMATA 223—93.

CIPŐT ízléses divatosat a legjobb kivitelben készít első-rangú mester PETRÓ
II. kerület, Zsigmond u'ca 5. szám

CSIRSZKA
KONRÁD ÉTTERMEI
a Császárfürdőben
III, Zsigmond-u. 3!
KÜLÖNTEREM esküvők, társaságok és egyesületek számára
TELEFON: A. 512-95

HALWA
SÁNDOR — PUSKAMŰVES
Budán: I., Szt. János-tér 4. Tel.: 507—37. — Állami díszoklevél — Ezüstkoszorús mester — Nagy aranyéremmel kitüntetve.
Vadászfegyverek, fegyverjavítások, sportcikkek, cserkészfelszerelések

gr. Majláth-féle szállodabérház cégei
RÓZSADOMBI DIVATHÁZ
II., Keleti Károly-u. 11.
Gr. Majláth szállodabérház.
Állandó nagy választék férfi- és női divatcikkekben, mindennemű selyem- és textilárukban. Férfifehérneműeket mérték szerint is készítünk.
Kedvező folyószámlahitel!

PUTSAY CUKRÁSZDA
II, Keleti Károly-utca 13. (Majláth-paloták)
Keleti pompával berendezett cukrászterem. Inyencfalatok gourmandok számára. Tel.: 520-44

RÓZSADOMBI KÁVÉHÁZ és ÉTTEREM
Majláth szállodabérház (Statisztikával szemben)
BUDA LEGELŐKELŐBB és LEGSZEBB HELYISÉGEI — A LEGKITŰNŐBB KONYHA
Az éttermben esténkint RÁCZ JÓZSI muzsikál. — Tulajdonos: LAKATOS JÓZSEF

MODERN, HIGIÉNIKUS, ÚJ
URI ÉS HÖLGYFODRÁSZ
SZALÓN a gróf Majláth-palotákban II., Keleti Károly-utcai oldalon
HAJFESTÉS, MANIKŰR
Tulajdonos BELÉNYI JÁNOS

TURANI SZŐNYEGSZÖVŐ R.-T.
Készít, javít, megőriz II., FŐ-UTCA 80. SZ.
Telefon: Aut. 515—79.

RAVASZ CUKRÁSZ SZALON BELSŐTERME
ELŐKELŐ, INTIM, CSALÁDIAS HELY ELISMERTEN JÓ KÁVÉ ÉS SÜTEMÉNY
I. KRISZTINA-KÖRÚT 75. T.: A. 502-34

ERZSÉBET SÓSFÜRDŐ
KELENFÖLDÖN
új vezetés alatt áll (BOHUNICZKY-BANK érdekeltsége), — Természetes keserűsósfürdő
IVÓKURA Olcsó pensió, Park-Strand
5 perc a GELLÉRTFÜRDŐTŐL villamoson

ÉHGYOMORRA
naponkint igyék egy pohár
KRISTÁLY VIZET!

Kiadó lakások
Bimbó-utca 1-3-5. sz.
(szemben a Statisztikai Hivatallal) egy-egy 3—4 és 5 szobás hallal,
Margit-körut 43. sz.
a körútra vagy a Statisztika kertre néző 3 és 4 szobás lakások hallal, valamint egy garzonlakás. Elegáns kivitel, olcsó árak. Bővebbet a helyszínen vagy Aut. 298—29. szám

FRISS VIRAGOK! SZOLID ÁRAK! Telefon: A. 537-87
LOHR IRMA utóda NAGY IMRE LÁSZLÓ udvari szállító
II, Fő-utca 1

Takarékbetéteknek
kényelmesebb gyűjtése céljából takaréklapokat bocsát a felek rendelkezésére. Könyvecskékre elhelyezett betétek és folyószámlára elhelyezett összegek után
7¼ százalék kamatot fizet
míg a 3 vagy 6 hónapra lekötött betétek után magasabb kamatot térít a
Budai Általános Takarékpénztár rt.
Budán, II., Fő-utca 9
Pénztári órák: 9—3-ig.
Telefon: Aut. 524-00. Váltóüzlet és tőzsdeosztály: Aut. 524-35. Tőzsdekirendeltség: V., Szabadság-tér 17. Telefon: J. 902-88.

BÚTORASZTALOSTÓL: háló 300-tól, ebédlő 440-től, uriszoba 450-től, saját készítményű kárpitosbútorok. Részletre is. 100 pengős havi törlesztésnél kamatmentesség.
MÜLLER LAJOS
„Margit" fióküzlet: II., Margit-körut 54 Tel.: Aut. 558—81.
Főüzlet: VII., Dohány-utca 37.
70 éves cég Tel. J. 373-18. 70 éves cég

GUMMI harisnyák, fűzők, gyógyhaskötők, női egészségügyi cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása
Hungária Kötszergyár R.-T. fiókja
Buda, I, Krisztina-tér 3. sz.

HUNGÁRIA GYÓGYFORRÁS
Budán, az Erzsébet-hídnál
Szénsavval telítve: HARMAT-VÍZ!
Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-híd budai hídfőjénél épült modern ivócsarnokban. Radioactiv hatású lithiumos és calciumhydrocarbonátos gyógyvíz.
IVÓ-KÚRA
Keserűsó-kúra. Javasolva vesebántalmak, gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság és vérszegénység ellen. Poharankint 8 f., Karlsbadi sóval 16 f.
Nyitva reggel 7 órától este 6 óráig.
TELEFON: AUTOMATA 530-03.

Budai Napló

XXVII. évfolyam. 987. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **24** pengő, félévre **12** pengő. Egy szám **50** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca **24**. Délután 5—7-ig. Telefon: 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **40** fillér. 20 mm. magas hirdetés **8** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1930 március 2.

Kisemberek—Nagy-Budapest

Néhány évtizede kísért a városházán egy kellemetlen gondolat, amelynek különben igen szép neve van és úgy hívják, hogy: — Nagy-Budapest. A mai Budapesttel már csaknem összenőtt, de belátható időn belül rövidesen összenövő szomszédos községek becsatolása alkotná meg ezt a Nagy-Budapestet s ezek között első helyen azok, amelyek befolyással vannak Budapest életére. Ilyen például Káposztásmegyer, ahol a város vízművei állanak. — Rákoskeresztúr, ahol a temetője van, — Rákospalota, ahol a budapesti pályaudvar vasuti rendjét fenntartó főműhely áll és így tovább: Rákospalota, Pestújhely, Rákosszentmihály, Mátyásföld, a Wekerletelep és Kispest és a Soroksári-út mentén fekvő gyárváros, amely csaknem Soroksárig húzódik. Budán Albertfalva és Budafok és nemsokára Budaörs, talán Budakeszi is, Üröm és Csillaghegy.

A városháza rövidlátó urai Nagy-Budapest fogalmánál valami különös meglátási hibába esnek, mert nem látnak abban egyebet, mint *mammutadminisztrációt, rengeteg munkát* és sok *új költséget*. Ez az a várospolitika, amely nem lát túl az íróasztal peremén.

Országok és nemzetek sorsát sohasem a falvak döntötték el, hanem mindig a városok. A római világbirodalmat nem Itália szerezte és kormányozta, hanem Róma. A francia forradalmat nem a bretagnei falvak, — hanem Párizs csinálta. A nagy német egység szimbóluma — Berlin. És, ha a világ tud valamit Magyarországról, akkor az csak Budapest.

Ha kétmilliós világváros volna Budapest, egészen másképpen vélekednének Magyarországról az idegen népek. A makói kofák csak hagymát visznek Londonba és nem az ország hirnevét. Kétmillió ember zárt területen beraktározva óriási energiát képvisel, sokkal nagyobbat, mint tízmillió ember szétszórtan. Ha tehát van nemzet a világon, amelynek létérdeke, hogy kifelé egy sokmilliós világváros képviselje, akkor ez a magyar.

De nézzünk szemébe annak a mammutadminisztrációnak, mely a maga óriási arányaiban, egy éven belül megalkotva, talán veszélyeztetné ennek a városnak a rendes ügymenetét, de lépésről-lépésre megalkotva, minden zökkenés nélkül alakulhat át a mai Budapest Nagy-Budapestté. Három fontos tényező követeli egyelőre az egységes irányítást: — a közegészségügy, a közbiztonság és a városrendezés. Ezek közül kettő: a közegészségügy és a közbiztonság mint állami felügyelet alatt álló ügykörök már egységesek, csak a városrendezés kérdése az, mely egyelőre valami közös fórum elé utalandó, nehogy megtörténjék a közlekedés rendjének biztosításának a hátrányára, hogy egy Budapestről tervezett 20 méteres átlósutat Újpesten 10 méter szélesre építsenek. Ne történhessék meg az, hogy, amikor Budapesten a közegészségügy érdekében elhatározza a város, hogy északról áthelyezi a gyártelepeket délre és ezt nagy költséggel igyekszik keresztülvinni, akkor Káposztásmegyeren éppen a Duna partján új gyárakat építhessenek és azok füstje fojtogassa a város népét.

Ha olyan fórumot tudunk teremteni, amely ma ezeket a közös kérdéseket intézné és a közegészségügy, a közbiztonság és a városrendezés után bevezetné az egységes csatornázást, ezután pedig az egységes világítást, a közös vízszolgáltatást, akkor az egységes közlekedés rendje, melynek óriási szerepe van ennél az egységesítésnél, már könnyen megoldható kérdés, amely már nagy részben meg is van oldva.

Aki tízlépésnyire fekvő célt akar megközelíteni és folyton azon töpreng, hogy tud-e akkorát ugrani, hogy ezt a tízlépésnyi területet egy ugrással tegye meg, — az csak nehezen fogja magát rászánni az ugrásra és nem ér olyan biztosan a célhoz, mint aki azt nyugodtan tíz lépést téve egymásután megközelíti.

Sok esztendő fog elmulni, amíg az előbb vázolt módon az egyesített Nagy-Budapesten szó lesz különös adminisztrációs kérdésekről és éppen ezért a mammutadminisztráció rémét egyszerűen törülni kell.

A székesfőváros adminisztrációja teljesen elhibázott rendszeren alapul: — ez a választási rendszer. Ha nálunk nem választják, hanem kinevezik a tisztviselőt, aki ma munkaidejének nagyrészét a jövendő választás előkészítésének szenteli, — aki az ügyek elintézésénél kénytelen pártszempontokat venni tekintetbe, — ha ez alól felszabadítják, jobb és több munkát fog produkálni s az így felszabaduló munkaerőket lassan felszívja az a felsőbb fórum, amelynek ügyköre növekedni fog évről-évre minden újabb egyesítő kérdés bekapcsolásával. A városi tisztviselőket tehát nem fogja rengeteg munka terhelni és ezzel ez a rém is törülhető.

A kis lelkeket hamar megszédítik a nagy költségek rémével. És jogosan. A fokozatosan létesítendő egységesítés terve azonban sehol sem mutatja ezt a rengeteg költséget, ami pedig mégis fölmerül, azt búsásan fedezni fogja a város megnövekedett bevétele.

Az egyesítés politikai következményeiről egyelőre nem eshet szó, — az 10—20 esztendő után jelentkező kérdés.

Ahogy ezt itt elmondottuk, ez nem rövid néhány évre szabott egyesítő program, ez csak útirány, amelyen azoknak kell elindulniok, akik az egyesítést országos nemzeti szempontból okvetlenül szükségesnek tartják. A világ többi nagy városában sem ment ez máról-holnapra és Londonban még ma is tart, holott már negyven év óta csinálják. Maga a tulajdonképpeni London, amely a londoni főpolgármester jogara alá tartozik, alig valamivel nagyobb, mint Budapest belvárosa. A többi az csatolt rész, mely véglegesen ma sincs beleolvasztva Londonba, pedig Londonnak hétmillió lakosa van, de Anglia területe kisebb, mint volt Nagy-Magyarország. A lazább összefüggés dacára kifelé London a világ legnagyobb városa és világuralmának ez az egyik titka.

De nem kell ilyen messzire mennünk. Itt van Bécs. Gross Wien. Alsóausztria tartományának a fővárosa. A konglomerát osztrák birodalomnak székesfővárosa. 26 különböző kisebb-nagyobb nemzet és nemzetiség világvárosa, amely egy század óta gátolta Budapestet, hogy világvárossá fejlődjék. Ez az egy város uralta egész Keleteurópát. Se Belgrád, se Bukarest nem tudott tőle világvárossá fejlődni.

Most, amikor ezt a varázslatos erőt Budapest meg tudná szerezni önmagának, — miért állja annak útját a városháza és néhány városházi vezér?

Dubonai Pál.

ÜNNEP

Sötét, szürke hétköznapok virradnak reánk nap-nap után tíz esztendő óta. Mint a léket kapott hajó népe, amely nem ismer sem éjt, sem napot és inaszakadtan meríti a vizet, dobálja értékeit a tengerbe, hogy a víz felett tartsa a hajót és végül mégis a kikötőbe fusson, — tíz év óta folyik e nemzet zátonyra futott, betört falú hajójának a mentése és a hajó hídján rendületlenül áll a kapitány! Vagy révbe vezeti a hajót, vagy vele pusztul. Az egész világ nézi ridegen ezt a halálküzdelmet. A világító torony lámpafénye halvány sugarát már reánk vetette. Megpihenünk — ünnep van. Minden szem a kapitány felé fordul és a felzaklatott szívek hangos dobbanása adja hozzá az ünnepi harangszót.

És mégis forog...

Megdöbbentő igazságokat szolgáltat néha az élet. A kétségbeesett embert egy-egy lelki meglátás, valami megvillanása a mennyei gondviselésnek, a jövőbe vetett pillantás megállítja a kétségbeesés útján és ismét bizakodva indul annak a küzdelemnek, amely előzetesen kétségbeejtette.

Az ország sorsán töprengő magyar lélek, a mai meztelenségében, megcsonkítottságában, keserű válságok közt vergődik az eljövendő sors felett, amikor ennek a sorsnak a jobbik keze meglibbenti a jövőt eltakaró fátyolt, vagy rámutat a jelen olyan nem mindennapi jelenségére, amely új bizakodással, új reményekkel tölti el töprengő lelkét.

Valami — nem is oly jelentékeny — kultúresemény készült vasárnap Budán, amely a maga eredményében nem is lehet számottevő tényező és inkább a hivatásom, a kényszerült kötelességérzet vitte el a *városmajori elemi iskolába*, amelynek tornatermében színpadot állított a műkedvelőknek a város. Sokszor túlságosan pongyola előadásait rendezi itt a „Budai Iparos és Kereskedő Ifjak Kultúregyesületé"-nek *két* műkedvelő csoportja. Erre a vasárnapra tervezte a „Magyar Műkedvelő Egyesületek Országos Szövetsége" azt az *első versenyt*, amely az ország műkedvelő egyesületei között megindult. *Négy budai egyesület*, a már említett két csoporton kívül, a MOVE Budavári Sport Club műkedvelőgárdája és az óbudai „Barátság" nevű műkedvelő csoport, mérték ott össze műkedvelő, színjátszó tudásukat, négy darab egy felvonásos vígjáték bemutatásával.

A versenyzők között mindegyik jó volt, mindegyik megállta a helyét és adta a legjobbat, ami tőle tellett. Elsőnek jött a „BIKIKE" A) csoportja, amely a „Motor" című egyfelvonásos vígjátékot mutatta be, ahol *Kopper* Gusztávné és *Schneider* József váltak ki leginkább. A második versenyző az óbudai „Barátság" volt, a Drasche-féle téglagyár egyszerű munkásainak az előadása. „Forog vagy nem forog" című parasztkomédiát adták és az olvasó szíves engedelmével ennek méltatását hagyom a legvégére. A *budavári* műkedvelők „Cselszövés" című darabját erősen megtapsolták, mert mind a három szereplő, nagy felkészültséggel és ügyes játékkal jött a színpadra. A negyedik darabot, a „Naranes" című vígjátékot a BIKIKE B) gárdája mutatta be S. *Hardek* Loncsi rendezésében, aki maga is ennek a csoportnak legkiválóbb erői közé tartozik. A főszerepet *Zeidler* Mici vitte tökéletes játékkal. Nagyon jók voltak *Tarnay* Antal, *Vukovics* Gizi és kis szerepében *Hardek* Loncsi. Ezt a darabot szánták főslágernek és ha az óbudai téglagyári munkásesoport nem jön közbe, el is vitték volna a pálmát.

De ott voltak az óbudaiak.

Négy istenáldotta tehetség, amely megállaná helyét a világ bármely színpadán. A Nemzeti Színháznak nem kellene röstellnie, ha előkelő közönségének ezt a darabot adná, *ebben az előadásban*. A magyar földből kisarjadt négy ős zseni, aminőt a jó Isten csak jókedvében teremt. A legtermészetesebb mozgással, a legegyszerűbb magyar nyelven, a leggyönyörűbbet adták, amit színpadon produkálni lehet. Komédia volt a darab, de aki feldobbanó magyar szívvel, magyar lélekkel nézte ennek a négy egyszerű embernek ezt a misztikusan szép játékát, annak könny szökött a szemébe és visszafojtott lélekzettel nézte ezt a magyar csodát.

Idejegyzem a nevüket: *Hőgye* Ferencné, *Prisztarok* Jánosné, *Reider* László és *Barna* Mihály. Az általuk eljátszott, jóízű kis parasztkomédia és az abban kifejtett művészetük örökké égetni fogja éltető lánggal annak a lelkét, aki látta őket. Talán egészen elhibázott lett volna az életem, talán egyik legnagyobb gyönyörűségéről mondottam volna le, ha ezt nem látom.

Mint ujságíró éveken át írtam jelentéseimet a Nemzeti Színház és a Népszínház előadásairól, de ilyen előadást nem láttam soha.

Bizakodóbb lettem! Hiszek ennek a nemzetnek a föltámadásában! Mert ahol egy, a város szélén fekvő téglagyári telepen a zsenialitás négy ilyen alakban nyilatkozik meg, még hozzá egyszerű munkásemberek között, az ilyen nemzet nem veszhet el soha! Micsoda szunnyadó energiák, micsoda kipattanásra váró zsenialitások élhetnek egy olyan nemzetben, amelynek egyetlen munkástelepén, ilyen arányokban nyilatkozik meg a nemzet ősereje, ennek a magyar földnek büszke nemes termése.

Hát mégis csak forog ez a magyar globus?...

Viraág Béla.

Széljegyzetek

dr. Rakovszky Iván előadásához:

A terek jelentősége a nagyvárosok építészetében

Az Országos Széchenyi Szövetség egyik nagytermében beszélt e hó 26-án este dr. Rakovszky Iván ny. miniszter, a Közmunkatanács elnöke, az ő kedves, lebilincselő modorában a terek jelentőségéről és bizonyára szívesen veszik olvasóink, ha közéletünk egyik kiválóságának széljegyzeteivel kísérjük az előadást.

A terek keletkezéséről mondottakhoz szóló széljegyzet a következő:

„A mai ember egyszerűen adottságnak veszi, hogy a városban térnek kell lenni, amelyen lehetnek fák, bokrok és padok, amelyeknek közepén esetleg a megfelelő háttér gondos elkerülésével felállított szobor ágaskodik, amelyen autók vagy autóbuszok állomásoznak egymás mellett vagy amelyet a piaci hatóságok jószívűségéből otromba deszkákból összetákolt és rongyos kátránypapírral fedett árusítóbódék tesznek élhetetlenné. Mindezekbe a mai ember belenyugszik. Belenyugszik abba is, hogy a különböző jellegű terek ötletszerűen vannak a városban elszórva, gyakran olyan helyre, ahol semmi szerepük nincs és távol onnan, ahol nagy szükség lenne reájuk."

Sok érdekeset mondott el a terek keletkezéséről, amelyeknek négyféle céljuk lehet és így négy típusát különbözteti meg: — a fórum, — a piac, — a forgalmi tér — és a sétatér.

Fórum alatt nem tisztán a római városok középületek által körülvett, az állami életnek szolgáló köztereit érti, mert —

„A primitív néger falu közepén is marad egy szabad tér. Itt ülnek törvényt a törzsfőnökök. Ezen a téren zajlanak le a vallásos táncok, Ezen szólal meg a törzset egybehívó dobszó és alkalomadtán ezen sütik meg embertársaikat a kannibálok. Végeredményében a primitív néger tér is fórum, amint fórumjellegű tér volt Cetinjében annak a tölgyfának a környéke is, amely alatt Nikita fejedelem az igazságot szolgáltatta."

Terek alakultak ki templomok előtt is és nemcsak azért, hogy a templom perspektívája jobban kiemelkedjen. A templomtervező építésznek volt a kötelessége, hogy a templom homlokzatát olyan perspektívának megfelelően tervezze, amely éppen rendelkezésére állott...

„Valószínűleg megkövezték volna azt az építészt, aki az egységes homlokzat egyik felével kiment volna a térre, a másik felével elbujt volna egy mellékutcába, — amint az új levéltár építkezésénél megtörtént."

A fórumok hivatását és céljait ismertette...

„Budapesten a népgyűléseknek és népünnepélyeknek a Tattersalban kell elvonulniok, amelynek területe a lóvásár igényeinek megfelelően van rendezve. A középületek által környezett Országház-teret túlságosan beparkosították. A tavaszi napsütést élvező közönség gyülekezőhelyéül szolgáló dunaparti Vigadó-térre pedig, satnya akácfák közé, kávéző-kioszkot állítottak, ahelyett, hogy kikövezték volna márványkővel és a gyönyörű vigadóépület és a Duna között megalkották volna Budapest egyik legszebb fórumszerű terét."

A piactér ősi fejlődésére vezethető vissza...

„A csíkos ernyő alatt kövérre hízott kofaasszony őse régóta szerepel az életben, csak nem viselte mindig a nagysága címet és nem kötött a szomszédokkal kartelszerződést úgy, mint ma."

...A piacok nagyrészt háromszögletűek, mert mindenki a piacon akart építkezni és minél közelebb jutni a közepéhez, így lett a végén utcává a tér...

„A modern piactér be van bútorozva. Nem bízzák rá az egyes árusítóra, hogy saját izlésének és a higiéniáról alkotott egyéni felfogásának megfelelően csináljon bódét magának, még kevésbbé, hogy az állítólag faluról bejött áltermelő árujával szemétdomb közepére telepedjék le..."

Így lesz a piacból vásárcsarnok.

A forgalmi tér ősi formája a keresztút. Amikor kialakult, senki sem gondolt téralakításra. Kocsisok, amikor az egyik utcából a másikba átkanyarodtak, kissé kényelmesen vették a fordulót és belehajtották a saroktelek szélébe. Akkor még nem volt közlekedési rendőr, aki a szabálytalanul hajtó kocsist följelenthette volna. A szokásból jog lett és a jogból: köztér. Az ilyen, saját erejéből kialakult forgalmi térnek rendesen

SZENT
GELLÉRT
GYÓGYFÜRDŐ
Vízgyógyintézet és napfürdő
Külön férfi és női osztály
A legmodernebb berendezés
Szakképzett személyzet

kissé bizarr és szabálytalan formája van...

„Egyik jellegzetes példája a budapesti Calvin-tér, ahol valamikor a Kecskeméti-kapu előtt a különböző irányokból összefutó forgalom találkozott."

Fölemlítette mint különös típusát az ilyen forgalmi térnek, az úgynevezett giratoire, az orsóforgalomra berendezett teret, amelyen az úttest körben fut, csak egy irányban lehet rajta közlekedni, tehát forgalmi kereszteződés nincsen, mert minden kocsi beáll a sorba és amikor eléri az utcát, amelyen tovább akar hajtani, elhagyja a sort.

... *„Ilyen körben lebonyolódó forgalmat rendeltek el nálunk újabban az Apponyi-téren, azzal a nagy hibával azonban, hogy a kör középpontja nem esik össze a tér középpontjával. Az Egyetem-utcából a Kossuth Lajos-utcába irányuló forgalom útjának ennek következtében hosszadalmas kerülőt kell tennie, amely ezenkívül két szűk átjáron vezetvén keresztül, meglehetősen zavarólag is hat. Az Apponyi-tér különben jellegzetes példája annak is, hogy miként nem szabad a mai forgalom mellett a város közepén lévő tereket berendezni. Fölállítottak ezen a téren, amely pedig Budapest közepe, két szobrot, amelyek önmagukban szépek, de a nyugtalan háttéren és a minden poézist nélkülöző környezetben elárvultan hatnak. A szobrokat körülparkírozták, ha ugyan parknak lehet nevezni tíz, porban és benzingőzben sínylődő fűszálat és egy két csenevész pálmát vagy kaktuszt. A két darab háromszögű cifraság, minden, csak nem szép, viszont a forgalmat mód felett zavarja és lehetetlenné teszi a várakozó autók felállítását. Most ijedten bujnak össze a Verbőczy-szobor körüli háromszög csúcsánál, szemmel látható nagy félelemmel, hogy a körülöttük zajló elgázolja őket."*

... Hiba volt, hogy megszüntették a Belváros intim jellegű apró tereit a Városház-teret és a Gizella-teret...

„A Belvárosban várakozó forgalmi eszközök elhelyezése rövid idő alatt súlyos probléma lesz és valószínűleg nagy költséggel kell újból megteremteni, új tereccskéket, vagy szabaddá tenni a meglévő tereket, — ha csak a földalatti autóvárakozó helyek modern rendszerére át nem térünk, nem kevesebb költséggel."

A terek negyedik kategóriájába a sétatereket osztotta be...

„Szép régi magyar szó, amelyet elkorcsosodó nyelvünk mindenképpen a park szóval szeretne helyettesíteni, holott a park nem ugyanaz, mind a sétatér és agyonparkírozással gyakran megszüntetik a tereken éppen a séta lehetőségét."

Előadásában rámutatott az illusztris előadó azokra a hibákra, amelyekkel nálunk piacterekből sétatereket csináltak, mint amilyen a Klauzál-tér és a Hunyady-tér...

„Nem lehet mindenütt a város közepén angolparkot teremteni. A kisebb térféle — olyan, amelyet monumentális épületek öveznek — csak az úgynevezett architektonikus kertet tűri meg, amilyen — sajna — Budapesten egy sincs."

A terekről elmondott nézeteit és ítéleteit azzal fejezi be, hogy csak az rendezhet helyesen várost, aki jól disztingvál. A köztér nem játékszer, amelyet, kavicsból mozaikot rakó gyerekek módjára ötletszerűen rajzolunk a szabályozási tervekbe, mert azok szerves alkotórészei a városi életnek, amelyet úgy kell felhasználni a város fejlesztésénél, ahogy azt a józan igények előírják.

*

Nehogy a dolognak az a látszata legyen, hogy ezek a széljegyzetek itt készültek a szerkesztőségben és az a közéleti kiválóság, akitől e széljegyzeteket származtatjuk, csak képzelt alak, — kénytelenek vagyunk elárulni, hogy dr. *Rákovszky Iván* úrnak, a Közmunkatanács elnökének előadásához ezeket a széljegyzeteket — dr. *Rakovszky Iván* ny. miniszter, a világot járt, nagy látkörű, nobilis magyar úr írta.

KALAPOK urak és hölgyek számára nagy választékban
KERTÉSZ kalapcsmesternél I., Krisztina-tér 3 Fest, alakít

Sikerült műsoros estét rendezett február 23-án a *Kirsztinavárosi* Róm. Kath. Egyházközség karitatív szakosztálya *Zelliger* Vilmos dr. pápai prelátus egyházi elnök, *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester, világi elnök és *Kenéz* Béla dr. egyetemi tanár, a karitatív szakosztály elnökének védnöksége alatt, az Egyházközség szegény gyermekei nyaraltatása javára. A művésziesen összeállított műsoron szerepeltek: Matány Antal, a Nemzeti Színház művésze, Köpeci Boócz Lajos, a Studió művésze, Kuczevich Margit zongoraművésznő, Ekamp Nándor, dr. Benedek Viktor, Brozin Ferencné, Bursch Mici, Vizer Géza, Jakobey István, Neogrády Endre, Tabakovich Aranka hegedűművésznőt zongorán kísérte Jakabffy Margit. Konferált: Eibel Antal.

(H. B. L.)

URI SZABÓ, kiváló szabász; GLASZ Péter, I., Maros-utca 11.

Miss Hungária — Újlakon. Az *„Árpád" reálgimnázium* febr. 20-án este 8 órakor rendezte tánccal egybekötött sportestélyét. A műsor első részében az egyes sportágok versenyei szerepeltek, mely után a jól megérdemelt díjakat *Karádi* Gy. c. ig. adta át a derék fiúknak. Utána a „Diákok Badacsonyban" című, nótás színművet adták elő az intézet diákjai. Prológust *Papsz* Mária, Magyarország szépségkirálynője mondott rendkívül kedves hangon. Miss Hungária nagyszerű fellépése, s közvetlen modora nagyban emelte az est sikerét. A színműben különösen Dezső Kornél, Major Tamás, Csohay Árpád, Kobilárcsik F. Fejes Ádám és Rozbaud Norbert arattak sok tapsot. A hölgyszereplők közül Botta Józsefnének volt nagy sikere. A felvonások közt almási Balogh Pál zongorázott meglepő finomsággal. A műsor után a vidám ifjúság táncra perdült. Az est ügyes rendezése *Bede* István tornatanár érdeme.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I, Attila-u. 12

A Gázművek Dal- és Önképzőköre nagysikerű hangversenyt rendezett február 22-én a Budai Vigadóban, melyen dr. *Ripka* Ferenc főpolgármesterrel az élén a város- és üzemvezető tisztviselői és díszes közönség jelent meg. *Zöld Károly*, a kiváló karnagy vezénylése mellett az önképzőkör dalárdája pompás összkarral, zajos tapsokat aratott, míg *Müller* Antal, a nagytudású, lelkes zenekarnak fáradhatatlan, tehetséges karnagya, komoly élménnyé avatta a zenekari számokkal a szép estét, amelyet *Várady* Aranka, a Nemzeti Színház művésznője még emelt versek elmondásával. A zsúfolásig telt, díszes nagyterem közönsége hálásan ünnepelte a művésznőt, *Pusztay* Sándort, az Operaház tagját, *Zöld* Károly és *Müller* Antal karnagyokat. A műsor után vidám hangulatban kezdődött meg a tánc.

PALACK-TEJ

Meleg ünneplésben részesítette február 22-én negyedszázados közszolgálata alkalmából *Király* Kálmán és *Lappert* Rezső műszaki főtanácsosokat és *Szakács* Gusztáv műszaki főfelügyelőt. Az ünneltek tiszteletére vacsorát rendeztek, amelyen az első felköszöntőt *Molnár* László műszaki főtanácsos mondta. *Cservenka* István főmérnök, *Antalfy* Géza főjegyző, *Farkas* Árpád műszaki főtanácsos, *Bánóczy* Béla főmérnök tolmácsolt üdvözletet, melyeket *Király* Kálmán műszaki főtanácsos köszönt meg.

PHILADELPHIA kávéházban a melegvízfűtés egyenlő kellemesen temperálja az egész kávéházat központi szellőztetővel.

A Budai Katholikus Kör első kultúrestjén nagyszámú és előkelő közönség jelenlétében a *Kreutzerszonáta* szerepelt *Sonkoly* István hegedűművész, a Budai Zenede tanára és *Wilhelmus Henry* zongoraművész ideálisan összetanult előadásában. Mindkét kiváló művész önállóan is szerepelt még a műsoron, saját szerzeményű kiváló darabjaival nagy siker mellett. Dr. *Nagy* László irredenta versei után dr. *Cseh* András ügyvéd, az Orsz. Kath. Eszperantó Egyesület főügyésze érdekesen beszélt az eszperantó világnyelvről. Utána *Szendrey* Stefánia énekelt behízelgő bájjal közismert magyar dalokat eszperantó nyelven, dr. *Kalocsai* Kálmánnak, az Ember Tragédiája eszperantó-fordítójának szövegével. Zongorán *Vladár* Róbert min. tan. kísérte finom alkalmazkodással.

LÁTCSŐ Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

A Magyar-Francia Irodalmi Társaság rendezésében *Aurélien Sauvageot* tanár, *március hó 5-én, szerdán este hat órakor* a Társaság előadótermében (V., Országháza, XI. kapu, magasföldszint) *„Colette Willy"* címmel tart előadást. Belépődíj nincs, vendégeket szívesen lát az elnökség.

Pintér Jenő

a Magyar Irodalomtörténet megjelenése. (Tudományos rendszerezés. Első kötet.) A Magyar irodalom a középkorban. Budapest, 1930. A Magyar Irodalomtörténeti Társaság kiadása. 770 l. Minden zaj nélkül, a tudomány teljes visszavonultságában indult meg a Magyar Irodalomtörténeti Társaság megalapítójának és az Irodalomtörténet folyóirat szerkesztőjének nagy magyar irodalomtörténete. Erről a most megjelent műről a Külügyi Szemlében a Magyar Külügyi Társaság igazgatója, *Horváth* Jenő budapesti egyetemi tanár többek között a következőket írja:

„Pintér Jenőt, a magyar irodalomtörténelemnek ma élő legnagyobb kutatóját, megelégedéssel töltheti el a tudat, hogy magyar irodalomtörténeti kézikönyvének két évtized alatt negyedszer éri meg monumentális keretben eszközölt feldolgozásának közzétételét. (1909, 1921, 1928, 1930.). Megelégedéssel állapíthatjuk meg, hogy a legnagyobb európai nemzetekhez hasonló munkával rendelkezünk a magyar szellem alkotásairól. Az a gazdagság, amelyet Pintér Jenő munkájának már első kötete feltár, mindenkinek, aki valami külföldi viszonylatban fejt ki tevékenységet, egész fegyvertárát bocsátja rendelkezésére azoknak az adatoknak, melyeknek külföldi tudományos körökbe való bemutatására nagy szükség van. A későbbi korszakok magyar nemzedékei hálával fognak adózni a szerzőnek. Bámulatos szorgalommal és nagy tudással megírt munkája nemcsak tudományos nyereséget, de a nemzet nagy küzdelmében megnyert csatát is jelent."

Ötödik közgyűlése volt az Első Dunagőzhajózási Társaság kormányosai körének február 3-án az óbudai Haszmann-féle vendéglőben, amelyen új tisztikart választottak. Tiszteletbeli elnök *Hegmann* György, elnök *Kobor* Ignác, alelnök *Fuchs* János, jegyző *Jankovich* Gyula, gondnok *Kricskovics* Béni lett.

TURÁNI magyar perzsája, szőnyegjavítása vezet! II., FŐ-UTCA 80. SZ. Telefon: Aut. 515-79.

BUDAI FAMILIÁK

III.

Apró holmi (narancsok a Duna jegén és Garibaldi-kalap a csontvázon) a Perleberg-család históriájából.

II.

Fenti furcsa cím valóság: mert a szabadságharc előtti korszak regényes szentimentalizmusának budai képeit jelzi.

Zaglér János svalizsér kapitány 1814-ben elesett Lipcsénél. Özvegye, Perleberg Zsófia később újra férjhez ment, utódai a régi pesti *Lechner*-családban és a zeneköltő *Erkel* családjában élnek tovább. Egyik leányáról, Franciskáról is különös történet szól. Franciska menyasszony korában „álomlátó" volt. A „claire-voyance", a korszerűen „Hellseherey"-nak, távolbalátásnak, telepátiának nevezett „adomány" igen divatos dolog volt a század elején. A spiritiszta babona még a világháború utáni években sem volt olyan divatos, mint a szabadságharc előtti zavaros időkben, lévén ez is az izgatott fantáziák korszerű jelensége. Nos: Franciska állítólag egyszer „látta", amint valaki (aki őt szereti s akit ő is szeret) a zajló Duna jégtábláival küzködik. Kiderült, hogy vőlegénye, *Lechner* Gyula, nagy tömeg jelenlétében a zajló Duna jégtábláin ugrálva hozott Pestről budai beteg menyasszonyának néhány narancsot, mert a hajóhidat a zajlás miatt bevonták.

A korszak regényességéhez hozzátartozik az egyik Perleberg felesége családjának története is. A magyar királyi udvari kamarának volt egy *Weitersheim* nevű tisztje, aki fiatalon meghalt, özvegye hamar utána halt, nyolc apró kis budai gyermeket hagyva árván. Az egyik kislányt Bogácsék fogadták örökbe, az 1811-i levélben szereplő Jánoska mellé. A kislány Távoly József dr. nagybecskereki kórházi főorvoshoz ment férjhez. A főorvos viszont mint medikusdiák résztvett az 1848-i bécsi diákforradalomban, mint magyar fiú ott volt a Kossuthékat Bécsben üdvözlő bécsi diákok között. Ő volt az, aki Albrecht főherceg kocsijáról beszédet mondott a bécsi népnek. Neszét vette, hogy elfogatási parancsot adtak ki ellene, tehát Magyarországra menekült. A diákkamarájában felállított csontváznak vállára kanyarította diákos „carbonari"-köpönyegét, a koponyájára húzta structellas Garibaldi-süvegét, diákkardját a csontváz markába adta, hegyére tűzve azt a diplomát, melyet egy emberélet megmentéséért kapott. Ez vezette félre üldözőit és megmenekült.

56 ÉVE MAUTHNER MAG A LEGJOBB!
MAUTHNER ÖDÖN
magtermelő és magkereskedelmi rt. BUDAPEST
Központ: VII., ROTTENBILLER-UTCA 33
Fióküzlet: IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 4 (A Ferencrendiek templomával szemben)
Főárjegyzék, növényárjegyzék, őszi árjegyzék ingyen és bérmentve.
TELEFON: JÓZSEF 463-65. Sürgönycím: MAUTHNEREK.

ERZSÉBET SÓSFÜRDŐ KELENFÖLDÖN
új vezetés alatt áll (BOHUNICZKY-BANK érdekeltsége), — Természetes keserűsósfürdő
IVÓKURA Olcsó pensió, Park-Strand
5 perc a GELLÉRTFÜRDŐTŐL villamoson

HALWA
SÁNDOR — PUSKAMŰVES
Budán: I., Szt. János-tér 4. Tel.: 507—37. — Állami díszoklevél — Ezüstkoszorús mester — Nagy aranyéremmel kitüntetve.
Vadászfegyverek, fegyverjavítások, sportcikkek, cserkészfelszerelések

CIPŐT ízléses divatosat a legjobb minőségben készít első-rangú mester PETRÓ
II. kerület, Zsigmond utca 5. szám

Szíjgyártó, nyerges és bőröndös
megbízható, régi üzlet
FLIEGER, II, Fő-utca 10.

FÉNYKÉP Remek felvételek műtermen kivül is
II, Fő-utca 18. sz. BLAHOS Rudolf

gr. Majláth-féle szállodabérház cégei
RÓZSADOMBI DIVATHÁZ
II., Keleti Károly-u. 11.
Gr. Majláth szállodabérház.
Állandó nagy választék férfi és női divatcikkekben, mindennemű selyem- és textilárukban. Férfifehérneműeket mérték szerint is készítünk.
Kedvező folyószámlahitel!

PUTSAY CUKRÁSZDA
II, Keleti Károly-utca 13. (Majláth-paloták)
Keleti pompával berendezett cukrászterem. Inyenofalatok gourmandok számára. Tel.: 520-44

RÓZSADOMBI KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM
Majláth szállodabérház (Statisztikával szemben)
BUDA LEGELŐKELŐBB és LEGSZEBB HELYISÉGEI — A LEGKITÜNŐBB KONYHA
Az étteremben esténkint RÁCZ JÓZSI muzsikál. — Tulajdonos: LAKATOS JÓZSEF

MODERN, HIGIÉNIKUS, ÚJ
URI ÉS HÖLGYFODRÁSZ
SZALÓN a gróf Majláth-palotákban II., Keleti Károly-utcai oldalon
HAJFESTÉS, MANIKŰR
Tulajdonos BELÉNYI JÁNOS

RUDAS FÜRDŐ
A BUDAI FORRÁSCSOPORT LEGRÁDIOAKTIVABB HŐFORRÁSA
A török hódoltság idejében épült s teljes eredetiségében fennálló kényelmes gőzfürdő — Kádfürdő
FEDETT TÉLI USZÓCSARNOK

Ó-Buda-Újlaki Takarékpénztár Részvény Társaság
Budapest, III. ker. Lajos utca 148 szám.
Telefon: Automata 624—57.
Betéteket elfogad könyvecskékre is folyószámlákra a legmagasabb kamatozás mellett. Kölcsönöket folyósit váltóra, folyószámlákra, értékpapírokra a legelőnyösebb feltételek mellett

Margitsziget
Szálloda, Szanatórium, Diétás konyha
Vízgyógyintézet
Szobák (hideg-melegviz, telefon stb.) 8.— P-től, fürdőszobával 10.— P. Négyszeri étkezési penzió 8.— Pengő
Egész télen át nyitva

Bérautó-taxi 623-89, lakodalmakra, temetésekre, vidéki turákra rendelhető minden időben. III, Főtér 1. Horváth

DÉLIVASUT KÁVÉHÁZ
ESTÉNKINT A VILÁGHÍRŰ WALDMANN-JAZZ
játszik Jazz, klasszikus és magyar műsordarabokat.
ELISMERTEN JÓ KONYHA.
Menürendszer. — Pontos kiszolgálás

Szt. Margit drogéria
II. Margit-körut 5b. sz.
Telefon: aut. 517—36.
Új vezetés alatt
megnyilt!
A szakmába vágó összes cikkek raktáron
Telefonrendelést azonnal házhoz küld

GUNDEL
a Gellért szálló halljában délutáni tea. Este TÁNC a TÉLI KERTBEN.
Az étteremben BERKES BÉLA
Szombaton és vasárnap DISZNÓTOR
LIGETI ÉTTERMÉBEN hangulatos esték. BERETVÁS LÁSZLÓ zongorázik

BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEIBEN
DÉLUTÁNI TEA, TÁNC
Elsőrangu koncert- és tánczene. Európa előkelő restaurantjai között foglal helyet. Füst- és pormentes levegő. Este kétféle menü 3 és 6 pengős. Déli menü 2.50
Asztalrendelés T: A. 528-84

CSIRSZKA
KONRÁD ÉTTERMEI
a Császárfürdőben III, Zsigmond-u. 31
KÜLÖNTEREM
esküvők, társaságok és egyesületek számára
TELEFON: A. 512-95

GUMMI harisnyák, fűzők, gyógyhaskötők, női egészségügyi cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása
Hungária Kötszergyár R.-T. filókja
Buda, I, Krisztina-tér 3. sz.

Monori Mag vezet
MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI R. T.
BUDAPEST—MONOR
Monori magkereskedése: Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 3. Telefon: Aut. 868-60
Tavaszi képes főárjegyzék és nagybani árajánlat ingyen és bérmentve

VÁROSLIGETBEN
SZÉCHENYI
GYÓGYFÜRDŐ
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva
A város minden pontjától könnyen megközelíthető

Személyi hírek

RIPKA FERENC dr. főpolgármester néhány napot a Svábhegyi Szanatóriumban töltött.

KOZMA JENŐ dr. március hó folyamán Budapest problémáiról tart előadást a Széchenyi Szövetségben.

SCHEUER RÓBERT törvh. biz. tagot ünnepelték 300 tagú társasvacsorán a Polg. Egység Clubjában, amelyen *Sidlauer* Ignác, *Kelemen* Aurél, *Tárkány* Dezső és *Róna* Sándor méltatták az ünenpelt érdemeit.

SÜMEGI VILMOS volt országy. képviselőnek ünnepélyes keretek között nyujtotta át dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester a kormányfőtanácsosi kitüntetést.

KRISZHABER ADOLF dr. ügyvédet, a budai izr. hitközség elnökét 70-ik születésnapja alkalmából meleg impozáns ünnepeltetésben részesítette a hitközség. A társasvacsora során üdvözlő beszédeket mondottak: *Szántó* Jenő, az Angol-Magyar Bank igazgatója, *Kiss* Arnold főrabbi, özv. *Baracs* Károlyné, *Kiss* I. Jenő, *Edelstein* Bertalan dr., *Beneschofszky* Imre és *Diósi* Jenő.

IVANICH FERENC postafőfelügyelőt az a kitüntetés érte, hogy most, amikor a kinevezések szünetelnek, kinevezték postahivatali *igazgatónak*. 1897 óta áll a posta szolgálatában és puritán jelleme, nagy munkakészsége, közbecsülésben álló egyénisége tette méltóvá erre a kitüntetésre. Boldog családi életet él és 28 év előtt vezette oltárhoz egy balassagyarmati építész leányát, Blazsik Terézt, aki két fiúval ajándékozta meg, az egyik orvos, a másik építész.

MK Hortobágyi juhtúró

Tury Zoltán emlékének

áldozott a Budai Nők Kultúrális Egyesülete február 24-iki gyászünnepén a Budai Polgári Körben, amikor a zsúfolásig telt terem előkelő közönsége komor csendben, a fájdalmas gyász fenséges hangulatában. hallgatta kiemelkedő műsor számait. Elsőnek dr. *Szemeréné Horváth* Renée mondott emlékbeszédet. Kristályos szavakban, melyeken keresztül a lelkes magyar asszony megértő szíve lobogott — rajzolta meg boldogult Tury Zoltánban az ideális embert, a hűséges hazafit, az igazságos bírót, a nagy reálpolitikust, akiben Nagy-Magyarország lebirhatatlan erővel élt s amellyel másokat is éltetett. A nemzeti egység és a gazdasági rekonstrukció nagy apostola volt, akinek lelkében azonban a szépnek különleges oltára állott. Páratlan hűséggel ragaszkodott Budához, melynek fellendítése legfőbb vágya volt. Nagy érték szállt vele korai sírba, akkor, amikor Reá a legnagyobb szükség volt. Elment, pótolhatatlan űrt hagyva maga után s elkísérte Őt a szívből jövő fájdalom, a szeretet és hála meleg tekintete. Pusztulása után meg kell gyujtani az emlékezés oltárán a lángokat s köréje gyülni, erőt merítve a példából és emlékezetből és Tury Zoltán nevét ki kell ragadni az ezrek nevei közül, akiket elfelejtenek.

Mélyen megrendülve hallgatta a közönség a szívbemarkoló, lelket megrázó emlékbeszédet, mely után *Gerő* Hermin alelnöknő olvasta fel dr. Túry Zoltánnak, a Budai Nők Köre részére írt posthumus előadását, amit B. *Radó* Lili hangversenyénekesnő szép éneke követett és befejezte az estét B. *Weisz* Margit, az Európa-szerte ismert zongoraművésznő előadását, mely Liszt „Haláltáncá"-ban csúcsosodott ki, alkalmat adva csodálatos, ma talán egyedülálló, bravúros technikájának kifejezésére. A második zongorán kísérte nagy precízitással Turán Hacker Mária. A hallgatóságot lenyűgözte Weisz Margit varázslatos művészete és meleg óvációban részesítette a művésznőt.

Horthy Miklós-bástya lesz a neve a Bécsikapu-tér és Halászbástya közötti gyönyörű résznek, ahogy azt a főváros tervezi a kormányzó tízéves jubileumának megörökítéséül. A kormányzóné fáradhatatlan és áldozatkész, emberbaráti, közjótékonysági és szociálpolitikai tevékenységének megörökítése végett a főváros Kelenföldön egy teljesen modern, új *szülőotthont* fog építeni és ezt a kormányzóné védőszentjéről Szent Magdolna szülőotthonnak fogják elkeresztelni. Hogy a kormányzói jubileum történelmi napját Budapest szegény lakosságának tömegei is megünnepelhessék és az ünnepből kivehessék részüket, a főváros tanácsa elhatározta, hogy szombaton harmincnyolcezer szegénynek és a szociális intézményekben ápoltaknak ünnepi ebédet szolgáltat ki ingyen.

A különös reggeli. Budapest székesfőváros főpolgármestere néhanéha el, — illetve felvonul a Svábhegyi Szanatóriumba, hogy a nehéz városházi csaták után néhány napot a pihenésnek szenteljen és így történt, hogy e héten is fölkereste ezt a kedves szép helyet, ahol egy nyugodtan töltött éjszaka után *Jakab* László dr. főorvos bőséges és jó reggelit szolgáltatott föl a főpolgármester úrnak. Reggelizés közben a nyitott ablakon át a szomszédos nyitott ablakból csattogó énekszó áramlott a szobájába és Ripka Ferenc kijelentette a mellette mosolyogva álló főorvosnak, hogy ilyen különös reggelit kevés embernek tálalnak Budapesten, mert a körítést hozzá Galli Curci éneke szolgáltatja. Szomszédságában lakott és reggel gyakorolt a világhirű énekesnő: — *Galli Curci.*

A Svábhegy tűzőrségét, mint ahogy azt már hónapokkal ezelőtt jeleztük, megszervezték és január 20-án megkezdte működését.

MENCZER
mos, fest, tisztít saját üzemeiben
Telefon: 504—94
Külön vidéki osztály

Elsőrangú házivarrónő úriházakhoz ajánlkozik. Cím a Kiadóban.

A fordított város mellett tett tanubizonyságot a legutóbbi nyilvános együttes ülésén az Országos Balneológiai Egyesület és a Balatoni Szövetség, amelyen kiderült, hogy a főváros *csatornázási osztálya kezeli a fürdőügyet is.* Mindakettő a föld alatt van, a csatorna is, a gyógyforrás is és mind a kettő a szenny eltávolítását szolgálja. A meglehetősen látogatott ülésen ismét a fehéreknek magyarázták, hogy legszebb a fehér bőrszín, mert a szerecsenek nem jöttek el. *Vámossy* Zoltán dr. egyetemi tanár elnökölt, *Weszelszky* Gyula dr. Budapest fürdőinek fejlesztéséről beszélt, — *Reischl* Richárd a rossz utakról szónokolt, — *Tausz* Béla dr. tanulmányt olvasott fel, amelyben felfedezte, hogy nincs hitele a fürdőknek, — *Felber* Lipót a keserűvíz exportról elmélkedett, — *Bánlaky* Géza beszámolt, — *Pávai-Vajna* Ferenc felszámolt és megköszönte a földművelésügyi miniszternek, hogy Lillafüreden nem vétette ki a fúrócsöveket, — *Szviezsényi* Zoltán pedig afelett csodálkozott, hogy Budapesten még nem azonos fogalom a fürdőügy és idegenforgalom és rámutatott némely jellemző fordítottságra.

Autóbuszt a „Krisztiná"-ból *a Várba!* Bizonyára módját lehetne ejteni annak, hogy a Krisztinaváros polgárai (akik a külső területekről rengeteg ügyes-bajos dolgokat elintézendő, a Várba járnak fel) valamely ügyesen megoldott új vonalon közvetlenül a Krisztinaváros felől is feljuthassanak oda, ahova csak az Alagúton túli átszállással érnek el. A 3, 14, és 21-es jelzésű, kitünően bevált vonalak egyikéhez lehetne egy szárnyvonalat kapcsolni, mely a Palota-úton a Dísztérre jutna fel. Ez a Várban hivatalnokoskodó tömegek számára is kényelmet jelentene. A 16-os vonal a Pestről a Várba igyekvők kényelmét kitünően szolgálja, viszont a „Krisztina" lakóinak nincsen annyi kapcsolatuk a Várral, mint az „Országút" lakóinak.

A lakáskérdés volt az estét uraló vita tárgya a mult héten a pénteki borgazda-estén, amikor a házigazda tisztét dr. *Lugmayer* József töltötte be az ő kedves, nobilis modorával látva vendégül ezeknek a nagy társadalmi szerepet betöltő estéknek a rendes társaságát. Lugmayer József biztos meglátású ember, aki mint ügyvéd, háztulajdonos és lakó, sok érdekeset tudott elmondani a lakó és háztulajdonos viszonyáról.

Virstli-szoarét rendezett vasárnap e hó 23-án a II. kerületi Iparoskör, amelynek hivatalos neve „Farsangi teaest" volt ugyan, csakhogy *Dinka* István, a jónevű hentesmester és *Adrigán* Aladár sütőmester nemcsak ellensúlyoztak, de le is verték a teát, amikor vendégül látták a társaságot friss virstlire, friss kenyérrel. A kitünő virstli lett az est hőse, amíg a muzsikaszó nem lett urrá a virstli felett és húzta a cigány, járták a táncot vígan, ropogósan és talán még most is járják.

Dreher-Mauls csokoládé dessert a legszebb ajándék!

Ahol megbecsülik a helyisajtót. Iránytűje, fokmérője valamely országrész, város vagy vidék fejlődésének, ha ott a helyisajtót kezdik megbecsülni. Az újság mindig előljár. Rendszertelenül fölvetődő gondolatok, új eszmék a sajtóban alakulnak ki rendszerré, irányzattá. Buda szomszédságában most szemtanui vagyunk ennek. A pilisi hegyvidék és vele kapcsolatosan a Csillaghegytől Visegrádig húzódó dunamenti hegység kezd ráeszmélni arra a tudatra, hogy egy világváros szomszédságában, mily óriási hivatás vár reá — nyaraltatás szempontjából. Keletnek fekszik reggeli nappal, délutáni hűs, nagy árnyékokkal. Erdős hegyi levegőjét párázza a Duna, levegője állandóan mozog, mert magával ragadja a Duna felett délre úszó levegőoszlop. A hegyoldalban 150 méter magasan kiépített autó- és sétaút Esztergomtól, Szentendrén át Budáig, — a világ egyik legszebb panorámás útja volna. Az út mentén, felette, alatta, le a Duna mentén futó országútig egyik villa a másik mellett ellátná Budapest nyaralását. Elrabolt felvidéki nyaralótelepeink szerepét rövid időn belül átveszi ez a vidék. Ezt a helyzetet felismerte *Dósa* István, Nagyváradról menekült hirlapíró, aki jótollú józsemű fiatalember és PILISHEGYVIDÉKI HIREK címen négy év előtt lapot indított *Pomáz* székhellyel, ahová más elfoglaltsága is köti. Az emberekben ösztönösen is élő gondolatokat rendszerbe szedte és lassan megszervezte így a vidék öntudatát. Az egészséges új célkitűzés a lap felé irányította e vidék vezető egyéniségeinek, figyelmét, akik elhatározták, hogy ezt a lapot megfelelő módon felkarolják. A közelmultban tartott néhány értekezlet után elhatározták, hogy a lap fennmaradásának biztosítására, bizottságot küldenek ki, amelynek élén állanak: *Szikszay* kormányfőtanácsos, *Mezriczky* Elek ny. min. főtanácsos, *Laszky* Győző ny. h. államtitkár, dr. *Butulyás* Gyula m. kir. főadjunktus, *Bartkó* János földbirtokos, gyáros, vitéz *Machula* Béla tanár, hirlapíró, *Kecéry* Róth István nagyvendéglős, *Böttkös* Bálint főjegyző, dr. *Okolicsányi* László v. országgyűlési képviselő, *Kálmán* Mór gyógyszerész, dr. *Zboray* Sándor ügyvéd. A mozgalmat a kerület orszgy. képviselője, dr. *Almássy* László, a képviselőház elnöke, is a legmelegebben támogatja. A bizottság célja 20.000 pengővel nyomdát állítani a lapnak, amivel fölmentik a szerkesztőt az anyagi gondok alól és így egész tehetségét, szorgalmát, tudását a hegyvidék fölvirágoztatásának szentelheti... Néhány év előtt nálunk, Budán is indult ilyen mozgalom...

Dunai kiállítás lesz nemzetközi keretek között a Dunagőzhajózási Társaság alapításának *századik* évfordulóján — *Bécsben.* Csodálatos módon elsikkad minden alkalom nálunk, mely az idegenforgalom erejét növelhetné. A fürge nációk a szemünk elől kaparintanak el mindent, ami a zsebünknek is jól esne.

A III. ker. Torna és Vívó Egylet február 16-iki közgyűlésén nagy lelkesedés mellett, közfelkiáltással megválasztotta elnökségét, tisztikarát és választmányát. Elnök: Andréka Károly. Társelnökök: dr. ujlaki Müller Pál, Popper Béla. Ügyvezető alelnök: Mottl János. Alelnökök: Budai Arnold, Gajda Béla, Kékessy Imre, Oderszky Ferenc, Tóth István. Főtitkár: Trauschenfels Trausch Frigyes. Titkár: Harmath László. Főpénztáros: Augenstein Mór. Háznagy, pályagondnok: Nagelbach Mihály. Ügyész: dr. Radó Sándor. Orvosok: dr. Bermann József, dr. Hollós László, dr. Steiner Sándor, dr. Tóth Jenő.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

Leány-tűzoltócsapat alakult *Budakalászon,* ahogy azt a *Pilishegyvidéki Hirek*-ben olvassuk. Ez a második eset Magyarországon, hogy gyöngéd női kezek bátran és férfiasan merik megmarkolni a vizes tömlőt, — ha van, ha nincs, akkor a vizes hordót, — létrát, csákányt, hogy a fölrepült vörös kakast leverjék. Minden dícséret kijár számukra. De ha a fess tűzoltók majd lángragyujtják Budakalászon a szíveket — mi lesz akkor?

A Magyar-Indiai Társaság március 11-től kezdődően minden kedden este 8 órakor a Tisztviselő Kaszinóban (Eszterházy-u. 4) társas összejövetelt rendez. Felvilágosítást *Zajti* Ferenc elnök ad: Pestújhely, Nándor-u. 18.

A budavári sport újabb keletű és most jár a tizedik évében, fejlesztése, irányítása körül nagy érdemeket szerzett *Lasz* Károly, aki mint elnök vezette a *Move Budavári Sport Klub* (MBSC) e hó 20-án este tartott közgyűlését, üdvözölte a nagyszámban megjelent tagokat s azok élén a dísztagokat: dr. Bernolák Nándort, Knapp Aurélt, dr. Lampel Vilmost és Nemes Antal püspököt. *Lettner* Vilmos, a klub agilis főtitkára beszámolt az elmult kilenc esztendő küzdelmeiről, azután elfogadták a pénztári és ellenőri jelentést. A dísztagok nevében dr. Bernolák Nándor v. miniszter üdvözölte és a további küzdelemre bátorította az ifjúságot. Lampel Vilmos dr. min. tan. örömének adott kifejezést a tapasztaltak felett. *Knapp* Aurél a budai Vár nagy hagyományait tárta az ifjúság elé, amelynek nevében Lettner főtitkár mondott köszönetet. A Himnusszal befejezett közgyűlést kedélyes társasvacsora követte.

A Vérhalmon temették el a régi krónikák tanusága szerint a kivégzett Kontot és társait. Méltó és kegyeletes dolog lenne, ha a Hollós Mátyás Társaság ennek emlékére a Vérhalomtéren egy emléktáblát állítana. Ily emléktábla felállítási költsége mindössze 120—150 pengő, amely összeg néhány asztaltársaság estjén családias gyüjtés útján is hamar összegyülne. Az emléktábla felállításával nemcsak az őseinknek kijáró kegyeletnek tennénk eleget, hanem az emléktábla az adakozó társaság nevét és hírét is megörökítené.

Rendes ülést tart március hó 4-én este 8 órakor a III. kerületi *Egyesült Polgári Társaskör.*

A szentendrei festők érdemes kiállítása nyílik meg március 1-én a *Nemzeti Szalon* Erzsébet-téri kiállító termeiben.

Éppen jókor, jobb idők pirkadásakor jelent meg a legujabb *magyar ujságkatalógus,* amelyet a *Rudolf Mosse Rt.* most már *hatodszor* ad ki, mint mindig, izléses és jól kezelhető formában. Előszavában áttekintést nyujt a Rudolf Mosse-koncern nemzetközi elágazásáról és arról, milyen jelentősége van a reklámnak a kultúrállamok életében. A szerkesztőségi rész felölel mindent, amit a hirdetőknek az ujságokról tudniok kell.

KIRÁLY-FÜRDŐ
Építette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.
Budán, II., Fő-utca 84. szám.
45 fokos szénsavas nátron, szénsavas mészes, szénsavas kénsavas kálinátriumos és magnéziumos
tartalmazó hévviz
Köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fém mérgezés, máj-, lép-, mék-, hágyhólyagbetegségek, gyomorkurut és alhasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdő: férfiaknak . . . . reggel 5—1 óráig
nőknek hétköznap délután 2—7 óráig
!! IVÓ KURA !!

RAVASZ CUKRÁSZ SZALON BELSŐTERME
ELŐKELŐ, INTIM, CSALÁDIAS HELY ELISMERTEN JÓ KÁVÉ ÉS SÜTEMÉNY
I, KRISZTINA-KÖRÚT 75. T.: A. 502-34

RÓMAI FÜRDŐ
ÓBUDA—AKVINKUM
KEDVES
KIRÁNDULÓHELY
TÉLEN IS
Kitünő konyha. — A források napi hozama 160.000 hektoliter rádioaktiv thermálviz
A szentendrei HÉV vasútnak, a MFTR hajóknak és az ÚJPESTI átkelő propellernek állomása

Telefonhívó: A. 528-65
LIRA
MŰVÉSZI CÍMFESTÉSZET
Iparművészek tervei alapján készít a legmodernebb kivitelben transparenseket, világító cimtáblákat
I., ALKOTÁS-U. 9

Szabadkézi műbútorasztalos
II., Margit-körút 56.
Készít saját és hozott tervek szerint 9 rétegű bútorokat úgy egész szobákat, mint egyes darabokat.
Vállalja antik bútorok restaurálását. Úgy az általam készített új bútorra, valamint javításra teljes garanciát adok.
Biró Béla

DÉLIVASUT
RÁDIÓHÁZ
I., KRISZTINA-KRT. 99. Tel. 507-07
villanyfelszerelési cikkek, csillárok
GRAMOFONOK, LEMEZEK
részletre is
Akkumulátor töltés és javitás

Cukrászsütemény Tomainál
elsőrangú minőségű
II. ker., Markovich Iván ucca 4.

BUDAIAK OTTHONA
I., ZENTA-UTCA 3
(HADIK LAKTANYA MELLETT)
KIS RABLÓ!
SÖRÖZŐ—ÉTTEREM
SZŰTS LAJOS
VENDÉGLŐS
HALÁSZLÉJE HIRES
ZAMATOS BORAI ELISMERTEK

TEA
Közvetlen behozatal Holland-Indiából
a termelő ¼ és ½ kilogrammos eredeti csomagolásában és ládákban — Nagyban és kicsinyben
BOZÓ GYÓGYTÁR
BUDÁN, I. KER., ALKOTÁS-UTCA 34. szám.

ÉHGYOMORRA
naponkint igyék egy pohár
KRISTÁLY
VIZET!

194—1930. sz. Közm. Tan. sz.

Tervpályázati hirdetmény

1. A Fővárosi Közmunkák Tanácsa (Budapest, I. ker., Döbrentei-tér 4. sz.) tervpályázatot hirdet a Budapest, V. ker., *Szabadság-tér déli oldalának egységes építészeti kiképzése terveinek beszerzése céljából.*

2. A pályázat országos és titkos, azon résztvehet minden magyar honos építészmérnök, aki tagja a Budapesti Mérnöki Kamarának.

3. Megtervezendő a Szabadság-tér egész déli oldalának építészeti kiképzése a Nádor- és Wekerle Sándor-utcák közti szakasza olymódon, hogy az a Szabadság-tér immár kialakult városképébe beilleszkedjék és azt harmonikusan kiegészítse. Az elfogadásra kerülő homlokzati kiképzés a jövőbeni beépítés folyamán kötelezőleg fog előiratni minden építkezni óhajtó ingatlantulajdonosra nézve; ez okból költséges, nem rentabilis megoldások lehetőleg kerülendők. A jelenleg fennálló square intim hatása lehetőleg megóvandó.

4. Készítendő 1:200 léptékben a tér déli oldalának mindhárom szakaszáról egy-egy homlokzat, az alaprajzból és metszetből az a rész, amely a tervezett homlokzati kiképzés megértéséhez szükséges, továbbá egy távlati kép 60—100 cm méretben, melynek szempontja az országzászló helyén 2 m magasan veendő fel. A távlati kép grafikusan vagy egyszínnel festve készítendő; keretezni vagy üvegezni tilos.

5. A terveket aláírni, jeligével vagy egyéb jellel ellátni nem szabad. A tervekhez mellékelni kell:

a) egy lezárt és lepecsételt borítékban a tervező nevét és lakását feltüntető névjegyét, valamint a mérnöki kamarai tagságát igazoló igazolványt; e boríték felirata: „Pályázó neve", géppel írandó;

b) egy másik lezárt és lepecsételt borítékra azt a címet, amelyre a pályaművet nem díjazás esetén a pályázó visszaküldetni óhajtja; e boríték felirata: „Visszaküldési cím", szintén géppel írandó. A pályamű kettős, egyenként lezárt és lepecsételt borítékban küldendő be és pedig kizárólag postán, idegen feladó nevén a Fővárosi Közmunkák Tanácsa címére. A belső borítékban semmiféle felírás vagy jel nem alkalmazható. A külső boríték felirata „Pályamű a Szabadság-tér déli oldalának építészeti kiképzésére" géppel vagy idegen írással írandó.

6. A jelenlegi állapotot és szabályozási vonalakat feltüntető helyszínrajzot a Fővárosi Közmunkák Tanácsa mérnöki osztályánál, I. ker., Döbrentei-tér 4. sz., II. em. lehet a hivatalos órák alatt átvenni. Külön felvilágosítást egy pályázó sem kaphat.

7. *Benyujtási határidő: 1930. évi április hó 30.*

8. A bírálóbizottságnak elnöke a Fővárosi Közmunkák Tanácsának elnöke, tagjai a Közmunkák Tanácsa részéről a tanács alelnöke és a mérnöki osztály főnöke, továbbá a tanács mérnöki és szépészeti bizottságának két tagja,

a székesfőváros polgármestere vagy annak helyettese,

a székesfőváros III. ügyosztályának főnöke,

a székesfőváros középítési bizottsága által kiküldött két tag,

a Budapesti Mérnöki Kamara,

a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet,

a Képzőművészeti Tanács részéről egy-egy tag.

A bírálóbizottság ítéletét legkésőbb 1930. évi május hó 31-ig meghozza és a pályadíjakat és vételárakat további 4 héten belül a nyerteseknek kifizeti. A pályaművek a döntés után 2 hétig a Fővárosi Közmunkák tanácsánál (I. ker., Döbrentei-tér 4. sz.) lesznek közszemlére kiállítva. A díjat nem nyert és meg nem vásárolt pályaműveket a kiállítás után fogják a pályázók az általuk megadott visszaküldési címre visszakapni.

9. Pályadíjak csak abban az esetben adatnak ki, ha kivitelre alkalmas tervek adatnak be. A díjazott és esetleg megvett tervek a Fővárosi Közmunkák Tanácsának tulajdonába mennek át.

Az I. díj . . 5000 pengő
II. díj . . 3000 pengő
III. díj . . 1500 pengő

és megfelelő értékes gondolatokat tartalmazó pályaművek esetén további három megvétel egyenként 500 pengőért.

Egyebekben a Kereskedelemügyi m. kir. miniszter által 78.049—1908. sz. a. kiadott „Építészeti tervpályázatok szabályzata" rendelkezései mérvadók.

10. Ezenfelül a Fővárosi Közmunkák Tanácsa a pályázókkal szemben semminemű kötelezettséget nem vállal. A pályázók azon tény által, hogy a pályázaton résztvesznek, önként alávetik magukat a fenti feltételeknek.

Budapest, 1930 január 28.

A Fővárosi Közmunkák Tanácsa.

Közgazdasági Napló

Szerkeszti: SZÁSZHALMI JÓZSEF

Magyar Általános Takarékpénztár

igazgatósága február 24-én tartott ülésében megállapította az 1929. üzletév mérlegét, amely szerint a bruttó nyereség 5,756.013 P 68 f (1928-ban 4,059.274 P 97 f), a tiszta nyereség pedig 3,094.613 P 70 f (1928-ban 1,889.177 P 78 f), miután már a mérlegen belül a nyugdíjalapot 185 ezer pengővel (1928-ban 140.000 P) dotálták. A nyereségtöbblethez az 1928. évi tőkeemelésből befolyt ellenérték megfelelő kamatoztatása is hozzájárult. Az igazgatóság a március 17-re egybehívandó rendes közgyűlésnek javasolni fogja, hogy az 1929. üzletévre 7 P = 14% osztalék (ugyanannyi, mint az 1928. évre) állapíttassék meg és hogy az osztalék a közgyűlés napjától kezdve kerüljön kifizetésre. A takarékpénztár 1929. üzletévének eredményeit a következő adatok tüntetik fel:

Az évi összforgalom 9594 millió pengő

(1928-ban 8453 millió pengő), a pénztárforgalom pedig 2684 millió pengő (1928-ban 2548 millió pengő) volt. A *betétek* állománya hitelezők nélkül 87,325.560 P 92 f. A betétekből 53,044.149 P 04 f = 61% esik betétkönyvre elhelyezett betétekre (1928-ban 47,641.653 P 73 f), amely körülmény igazolja, hogy a takarékpénztár iránt a bizalom továbbra is erősödött. A *könyvecskékre* elhelyezett betétek állománya az utolsó békeév takarékbetétkönyv állományának 150 százalékát meghaladta. Az *idegen tőkék* közül a hitelezők tétele 11,029.782 P 64 f (1928-ban 12,600.443 P 70 f). A takarékpénztár az 1929. év folyamán 407 millió pengő értékű *váltót* számított le (1928-ban 389 millió P), míg a tárcaállomány 62,563.166 P 98 f (1928-ban 57,968.875 P 38 f) tesz ki. Az *adósok* tételénél a mérlegben 31,480.480 P 54 f (1928-ban 37,737.608 P 90 f) szerepel. Törlesztéses jelzálogkölcsönöket az elmult év folyamán $ 1,070.980 = 6,118.440 P 11 f összegben folyósított a takarékpénztár (1928-ban $ 3,155.960 = 17,996.907 P 05 f), úgyhogy az állomány a tőketörlesztések és rendkívüli visszafizetések figyelembevétele mellett, az év végén $ 7,466.165.07 = 42,561.740 P 31 f (1928-ban $ 6,497.756.79 = 37,028.949 P 21 f) volt, a takarékpénztár vezetősége régi, tradicionális elvei alapján az elmult üzletévben is nagy súlyt helyezett a mobilitásra és likviditásra. A takarékpénztár 109 százalékos mobilitása és likviditása az elmult esztendőben még az eddiginél is fokozottabb volt.

Az intézet az elmult üzletév folyamán Budapesten, a Horthy Miklós-úton és a Garay-téren, két újabb fiókot nyitott meg, amelyekkel együtt most már 10 fiókja működik Budapesten, 23 a vidéken, összesen tehát 33 fiókja van.

A takarékpénztárnak a fővárosban 5, a vidéken 17, összesen tehát 22 bérház-ingatlana van, amelyekben fiókjai vannak elhelyezve és amelyek együttvéve 3,433.250 pengővel szerepelnek a mérlegben és a bérjövedelem 14% bérhozamnak felel meg.

Leszámitoló és Pénzváltó Bank

Madarassy-Beck Marcell báró dr. elnöklete alatt február 20-án tartotta 60. rendes közgyűlését, aki napirend előtt kegyeletes szavakkal emlékezett meg *Malvieux Keresztély* Józsefről, ki *100 évvel ezelőtt,* 1829-ben alapította a régi Pesten a C. J. Malvieux bankházat, melyből 1869-ben részvénytársasági formában a mai Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó-Bank alakult. Áttérve a napirendre, a közgyűlés az igazgatóság által előterjesztett 1929. évi mérleget elfogadta és elhatározta, hogy a 2,556.693.23 pengőt kitevő tiszta nyereségből a 60. számú részvényszelvény alapján 14 százalékos osztalék, azaz részvényenkint 7 pengő kerüljön folyó hó 21-től kezdve beváltásra. A további határozat szerint a tiszta nyereségből a rendes tartalékalap növelésére 200 ezer pengő (tavaly 150.000 pengő), a nyugdíjtartalék javára ezúttal is 400.000 pengő, a báró Madarassy-Beck Miksa-alap javára 50.000 pengő fog fordíttatni, míg 76.410.39 pengő az 1930. üzletév számlájára vezettetik elő. A közgyűlés folyamán *Reichardt* Emil a bank 60 éves, illetve a Malvieux-éra hozzászámításával 100 éves fennállása alkalmából üdvözölte az intézet vezetőségét. A közgyűlés *Stadlin* Hermann dr.-t, a Schweizerische Volksbank vezérigazgatóságának elnökét, *Guhl* Oszkárt, *Bauer* Frigyest és *Kádár* Gusztávot az igazgatóságba és *Fodor* Jenő dr.-t a felügyelőbizottságba új tagként beválasztotta.

Magyar-Olasz Bank

igazgatósága megállapította az 1929. évi mérleget, amely az intézet további fejlődéséről ad számot. A mérlegben kitüntetett vagyontételek összege az 1928. évi 181 millió pengőről 188 millió pengőre emelkedett és a mérleg adatai világos kifejezésre juttatják a bank vezetőségének azt a politikáját, hogy az intézet *mobilitását* mindjobban növelje. A pénztárkészlet girószámlán, pénzintézeteknél és bankcégeknél fennálló együttes követelések összege az előző évi 15.6 millió pengőről 19.8 millió pengőre emelkedett, úgyszintén a váltótárca is 58.6 millió pengőről 60.4 millió pengőre szaporodott fel.

A bank mérlegadatai másrészről kidomborítják az igazgatóságnak azt a törekvését, hogy a külföldről élvezett rövidlejáratú hiteleknek rövid lejáratra való kihelyezése helyett a *hosszúlejáratú* kölcsönökre igényt tartó klientéla — mezőgazdák, városok és községek — ily kölcsönökkel legyen ellátható. Ennek a törekvésnek sikere kitűnik abból, hogy a mérlegben szereplő hitelezők összege 43.2 millió pengőről 34.8 millió pengőre csökkent s ehhez képest az adósok tételét is 46.8 millió pengőről 37.9 millió pengőre lehetett leszállítani, míg a bank hosszúlejáratú kibocsátásainak összege *14 millió pengővel 51.3 millió pengőre emelkedett* és ennek eredményeképpen az intézet *jelzálogos és községi kölcsönökben újabb netto 10.2 millió pengőt* helyezett ki.

A mérlegszámla egyes tételei közül még kiemeljük, hogy a könyvecskékre, folyószámlán és csekkszámlán elhelyezett betétek összege 69.4 millió pengőről 70.2 millió pengőre, a zálogleveles kölcsönök összege 38.9 millió pengőről 45.1 millió pengőre, a községi kölcsönök összege pedig 7.4 millió pengőről 11.4 millió pengőre emelkedett, a forgalomban levő záloglevelek és kötvények összege pedig a mult évi 27.5 millió pengő helyett 30.7 millió pengőt tesz ki és mint új tétel szerepel a mérleg teheroldalán a mult év végén kibocsátott 2 millió dollár n. é. 7½%-os községi kötvényeknek 11.4 millió pengőnyi ellenértéke.

A mérlegszerű

tiszta nyereség 2,925.520 pengő 11 fillért tesz,

szemben az előző évi 2,869.713.78 pengővel. Az igazgatóság a március 10-re egybehívott rendes közgyűlésnek azt a javaslatot fogja tenni, hogy a tiszta nyereségből részvényenként *változatlanul 5 pengő,* vagyis a részvény névértéke után számítva *10% osztalék* fizettessék.

* Az Angol-Magyar Bank gróf *Károlyi* Imre elnöklete alatt február 27-én tartott 39. évi rendes közgyűlésén jóváhagyta az 1929. üzletév mérlegét és az igazgatóság összes javaslatait elfogadva, elhatározta, hogy a kimutatott 3,482.618.92 P tiszta nyereségből osztalékul 2,520.000 P, vagyis részvényenként 7 pengő (14%) fizettessék ki március 1-től kezdve és hogy a tartalékalap gyarapítására az alapszabályokban előírt 95.228.81 P dotáció helyett 250.000 P, az elismert vállalati nyugdíjpénztár és a nyugdíjtartalék növelésére 325.000 P, az alkalmazottak segítőegyesülete javára 25 ezer P fordíttassék, az alapszabályszerű levonások után fennmaradó 172.161.31 P pedig az 1930. üzletév számlájára vitessék át. A közgyűlés elfogadta az *Anglo-International Bank* budapesti fióktelepének az intézetbe leendő beolvasztására vonatkozó javaslatot is. E fúzióval kapcsolatban az intézet átveszi a Gróf Tisza István-utca és Nádor-utca sarkán levő hatemeletes bankpalotát, ami által megoldást talál az intézet központi székházának elhelyezése. Az igazgatóság új tagjaiul *Bark* Pétert, a londoni *Anglo-International Bank* vezérigazgatóját, *Palache* Albertet, a *Helbert Wagg* londoni bankház társtulajdonosát és báró *Haupt-Buchenrode* Istvánt, a felügyelőbizottság új tagjául pedig *Ottlik* Györgyöt választották meg.

* **Magyar Általános Ingatlanbank** február 27-én tartotta mérlegülését báró *Madarassy-Beck* Marcell elnöklete alatt. A számadásokat *Halom* Dezső vezérigazgató terjesztette elő, melyek szerint a *tiszta nyereség 1,012.096 P* (tavaly 947.146 P). A bruttó házbérjövedelmek összege 1,498.301 P (tavaly 1,300.408 P) tett ki mely kétharmadrészben adóköteles régi házakból, egyharmadrészben adómentes új házakból kerül ki. A lebonyolított ingatlanüzletek, kamatok és szelvények jövedelme *948.392 P* volt. A házak után fizetett adók összege 418.519 P, a karbantartási költségek 150.811 P, az üzleti költség 278.300 P, személyzeti kiadás 309.952 P, társulati adók és illetékek összege 346.610 P. Ugyancsak a folyó évben *értékesítette a bank albertfalvai nagy telekblokkját, melyen* a Társadalombiztosító Intézet megbízásából *307 családi házat épített.* Ezen üzlet eredménye azonban még az idei nyereségben nem szerepel. Befejezte továbbá Vilmos császár úti bérházblokkjának építkezését. A mérlegszámlában a bank fővárosi bérházai és egyéb ingatlanai eddig is abban az értékben szerepelnek, ahogyan azok a felértékelési aranymérlegben igen óvatos értékelés alapján felvétettek s így jelentős belső tartalékot képviselnek. Az igazgatóság javasolni fogja a közgyűlésnek, hogy úgy mint tavaly, *részvényenként 14 P (28%) osztalék fizettessék, a tartalékalapba 60.000 P helyeztessék,* ami által a 3,000.000 P alaptőkével rendelkező intézet *tartalékalapja 4,420.000 P-re fog emelkedni.* Nyereségátvitel jövő évre 72.024 P. Az aranymérleg után kifizetett első osztalék *5.33 P* volt *(10.66%),* mely azóta emelkedett a most javasolt osztalékig. A *közgyűlés március 18-án* lesz, a *szelvények március 22-étől* fognak beváltatni.

Laptulajdonos: VIRAÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Viraág Béla.

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Bpest V, Ügynök-u. 8. — (Nyomdaigazgató: Linzer M.) —

BUDAPESTI DIETIKUS TÁPLÁLKOZÁSHOZ
szükséges a KÉTSZERSÜLT vagy GRAHAMKENYÉR
GYÓGYFORRÁS KÉTSZERSÜLT
és GRAHAMKENYÉR tápszercikk gyártmányaim gyomorbetegeknek, gyengélkedőknek és gyermekeknek is egyaránt ízletes, tápláló és könnyen emészthető tápszerek. — Tejbe, kávéba, teába mártva, vajjal megkenve, vagy húsételekhez elsőrendű, ízletes és omlós. Neves orvosok ajánlják. *Felesleges pénzkidobás tehát, a drága, Karlsbadból importált kétszersültet fogyasztani, amikor a magyargyártmányú kétszersült minőségben a külföldi gyártmánnyal legalább is egyenrangú, árban pedig 40 százalékkal olcsóbb.*
Gyártja: NEUMANN BÉLA
ezüstkoszorús sütőmester tápszerüzeme
VISZONTELADÓKNAK ÁRENGEDMÉNY!
Budapest, II., Margit-körút 16 — Telefon: A. 512-26
Az 1926. évi nemzetközi embervédelmi kiállításon Budapesten, aranyéremmel; az 1926. évi kézműipari tárlaton aranyéremmel; a magyar országos iparegyesület díszoklevelével és ezüst érmével kitüntetve. — FIÓKLERAKATOK: Noszlopi Tivadar, VI, Szív-u. 13, Noszlopi Dezső, VIII, Népszinház-u. 51

RÓZSADOMBI VIRÁG- ÉS TÁJKERTÉSZET
Budapest, II. ker., Szemlőhegy-utca 23. sz.
Telefon: Aut. 529-70.
TÁJKERTÉSZET: Vállalja díszkertek, parkirozások, ablakdíszítések és villakertek tervezését és évi gondozását.
VIRÁGKERTÉSZET: Szállít egész éven át vágott és cserepes virágokat, csokrot, virágkosarat, dísznövényeket, palántákat és dugványokat.

ZLAMÁL

szépet ajánlom legjobban
Varrógép, kerékpár, gramophon raktár. Megbizható javitómühely.
Budán, I, Krisztina-körút 151.

Budai Általános Takarékpénztár
Részvénytársaság
Budán, II., Fő-utca 9
Elfogad kamatoztatásra takarék- és folyószámlabetéteket.
Lekötött betétek után megállapodás szerint magas kamatot térítünk
Budai ingatlan-tulajdonosoknak gyors lebonyolítás mellett bekebelezett váltókölcsönöket nyujtunk
Mindennemű bank- és takarékpénztári ügyben készséggel állunk rendelkezésre
SAFE DEPOSIT

LAKOS LAJOS
Takaréktűzhelygyár R.T.
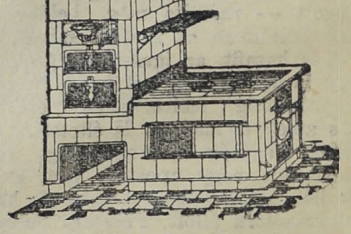
Budapest
V., Kaiona József-utca 3
Telefon: 223—93
Iroda és mintaraktár:
IV., Veress Pálné-utca 8
Telefon: 837—24

HUNGÁRIA
GYÓGYFORRÁS
Budán, az Erzsébet-hídnál
Szénsavval telítve:
HARMAT-VÍZ!
Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-híd budai hídfőjénél épült modern ivócsarnokban. Radioactiv hatásu lithiumos és calciumhydrocarbonátos gyógyvíz.
IVÓ-KÚRA
Keserűsó-kúra. Javasolva vesebántalmak, gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság és vérszegénység ellen. Poharankint 8 f., Karlsbadi sóval 16 f.
Nyitva reggel 7 órától este 6 óráig.
TELEFON: AUTOMATA 530-03.

Kályhás! Minden szakmabeli ügyben forduljon a régt jóhirű céghez
I, Logodi-u. 19 Béres Márton Tel.: 530-33

ÜVEG és porcellán-árukban
GÁL LAJOS Budán
II., Széna-tér 7 vezet
Tisztviselők nagy árkedvezményben részesülnek. Kedvező fizetési feltétel

FRISS VIRAGOK! SZOLID ÁRAK!
Telefon: A. 537-87
LOHR IRMA utóda
NAGY IMRE LÁSZLÓ
II, Fő-utca 1 udvari szállító

FRANCIA-MAGYAR ELEMI ISKOLA
II. KERÜLET, BIMBÓ UCCA 9. sz.
Igazgató: DR. SYPOSS KATALIN.
Rendes tanulóknak államérvényes bizonyítványok. Bármely iskola 6—13 éves tanulói és leánykái részére francia játékdélutánok. Kezdőknek és haladóknak két-kétórás teajourok, francia társalgás keretében. Kérjen kimerítő prospectust.

Egészségügyi berendezések, csövek
Műszaki cikkek, fémgyártás
VI., Liszt Ferenc-tér 4. Telefon: 222—67
Hubert és Tsa B.T.

BÚTORASZTALOSTÓL:
háló 300-tól, ebédlő 440-től, uriszoba 450-től, saját készítményű kárpitosbútorok. Részletre is. 100 pengős havi törlesztésnél kamatmentesség.
MÜLLER LAJOS
„Margit" fióküzlet: II., Margit-körut 54
Tel.: Aut. 558—81.
Főüzlet: VII., Dohány-utca 37.
70 éves cég Tel. J. 373-18. 70 éves cég

Budai Napló

XXVII. évfolyam. 988. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **24** pengő, félévre **12** pengő. Egy szám **50** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Délután 5—7-ig. Telefon: 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **40** fillér. 20 mm. magas hirdetés **8** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1930 március 9.

Sikló, lift vagy légvasút?

A kérdés megint aktuális.

Egy budapesti cég a Gellérthegy meredek, sziklás oldalán felhúzandó liftre kért engedélyt.

Mi, a Duna barátai, egyre panaszoljuk, hogy Budapest népe, amelynek világhíres úszóbajnokai és jó kvalitású evezősgárdája Európában vezetőhelyre lendítette a magyar vizisport becsületét — a Dunát nem ösmeri, nem érti, nem becsüli, nem szereti, nem imádja és ami mindennek összefoglalása, vagy előfeltétele, nem használja és nem zsákmányolja ki valami általánosabb jövedelemre, kenyérre!

Mintha csak a Dunát is valami maga fölött álló ősi arisztokratának tartaná, akivel pénzkeresésre társulni nem ajánlatos.

Sajna, a Dunának nagy viziút és kereskedelmi jelentőségét a gazdasági életünkbe kivetíteni nem tudtuk. Széchenyi után az egyetlen Baross Gábor kivételével, aki a Vaskapu-szabályozás törvénybeiktatásakor élénk csillantotta a Budapestre feltolt tengeri kikötő hamburgi álomképét — hatalmi helyen nem akadt emberünk, aki a Dunáért rajongott volna. Pedig a Duna az orosz tengert — tehát egy világrészt — köthette volna össze homogén baráti német népeken keresztül az északi tengerrel.

Isten csapása, hogy a merkantil vizekhez, még a mosdótálunkba buggyanó hévvízhez, sincs érzékünk. Hiszen maga Budapest főváros is — a legtöbb budapesti gyógyforrás gazdája — szinte kerekes- és ágas-kutakból rocskával merít és rőzsével bögrében forral a forráshozamokhoz viszonyítva valamicske feredő vizet. Csaknem szószerint így fest a vízellátás és melegítés a városligeti Széchenyi-strandfürdőnél, mert a 88 forrással dicsekedő Budapest fürdőváros eme díszfürdőjének vizét öt darab ásott kútból gőzgéppel pumpálják és primitív kazánokban széntömegekkel forrósítják.

Budapest népét, természetesen annak vezetőségét is, a közvéleménynek kitartással, erőszakkal, kieszelt fortélyokkal kell a Dunához, a Dunára és a Dunába szoktatni.

Minden városi „poszt'' új betöltésénél jól meg kell állapítani, a pártállás firtatását megelőzve, hogy az illető a Duna értője és barátja-e? — Minden új alkotásnál a legelső kérdés legyen: nem lehet-e azt a Duna partjára helyezni?

Tessék az új Rókus homlokzatát a remegtető köztemetővel szemben és tessék a kórházat ujjongó ablakaival az óbudai Dunaparton a Dunával szemben elképzelni alacsonyan elterülve, mint betegágyhoz illik.

Tessék elképzelni: egy gyermek-üdülőt a „Lidó''-val megáldott u. n. palotai szigeten — fővárosi tulajdon! — a pesti szülők szemei elé és kezük ügyébe a könnyű, mert pénzzel elérhető beteglátogatások boldog mámorával. Bizony mondom, ehhez a gyermekgondozóhoz képest a messze balatoni (a szülői kart a gyerekről letépő) üdülő csak „monori Kati néni''.

Tessék elképzelni az ezerházas óhegyi Horthy-tisztviselőtelepet a gyáraktól és anyag-gödröktől „leprás'' kültelek és az északról és keletről jövő por és a nyugatról jövő füst- és gáztámadás helyett a budapesti Dunarész északi részén gáz- por- és füstmentesen, előtte a Dunával, szemben az erdős szigetekkel, mögötte a pilisi hegykoszorúval, mellette a rómaiak kincsével: a források tóba gyülő fürdőivel és *a ráadás manzard lakásokért a nyári lakóktól, esetleg penziósoktól befolyó, az annuitást bőven fedező bérjövedelemmel!*

És tessék elképzelni a Gellérthegyet, nem a Dunától elszakított, hegyodvas alagútba bujtatott lifttel, nem is az örök szűzességre kijelölt sziklákba vájt siklóval, amelyeknek a hegy és víz közötti torokba eső bejáróinál az oda és onnan törekvő tömeg mint eleven zsilipfal torlaszolná el a Dunapart közlekedését, hanem tessék elképzelni a Gellérthegyet, a pesti oldalon, az Erzsébet- és Ferenc József-hidak között a most kihalt Ferenc József-rakparttól, a BSZKRT sínei fölé épült nagy várócsarnokból kiinduló, a Duna melléről, a Dunán át, a Duna felett a Citadellához vezetett légvasúttal!

A mi vánnyadt pesti életünkben micsoda megujhodás, micsoda polgárbüszkeség támadna azon, hogy mint Rio de Janeiro házi hegyének, a Sugar-Loafnak (a Gellérthegynél magasabb kúphegy neve = „cukorsüveg"), a mi Gellértünknek is meg volna a Duna felett átszálló légi vasútja.

És micsoda igazi pesti hangulat, millió facettás változatban, amint a BSZKRT csarnokából, a BSZKRT átszálló jegyével a légkocsiba szálló pesti polgár szemei előtt és alatt nyílni kezdenek: a Duna hömpölygő sávja, a város házai, templomai, a zöld szigetek ezüstbe foglalva, a dombvidék és végül a nagy síkság, a ránkboruló láthatárig. Még a karon ülő gyerek is összecsapja kezecskéit a tájvirág igéző nyílásán!

A hangulatok micsoda tömegét szerzi egy ilyen újszerű, jól és merészen beállított alkotás.

Igaz, ez a hangulat csak játék; dehát az élet boltjában a gyerekszobától a végső megtérésig, nem a játékokat áhítjuk-e? a nagyvárosokban a csepegtető üvegből hulló poéziscsöppeket?

A Gellérthegy éppen a Duna medréből felszikló meredekével csábít és húz a magasba; ezt a magasztos vonalát a légvasút hajlásával hadd hangsúlyozzuk a világ elé!

R. L.

Az első magyar kommunista

Mende-monda és valóság Táncsits Mihály körül — 1848 „Március Tizenötödike" és Buda

Nyolcvankét esztendő szaladt el a legendás *„Nagy Március"* fölött, azonban *Táncsits* Mihály körül (akinek nevét sokféleképpen írják, ami egyébként mellékes) még mindig ott burjánzik a regényes páthosz, mely *„a Sajtószabadság Vértanu"*-jának szerepelteti az exaltált, fantaszta álmodót. Tekintettel arra, hogy szó van arról, hogy a mai Verbőczi-utca 9. számú 18. századi eredetű egyemeletes hosszú házat, melyben a pénzügyminisztérium egy segédhivatala van elhelyezve, emléktáblával akarja megjelölni a budai kegyelet: szükségesnek tartjuk, hogy a szűkebb budai közvéleményt a *Budai Napló* számára írt alábbi sorainkkal tájékoztassuk. Így remélhetőleg Táncsits Mihály neve vagy *egyáltalában nem* fog rákerülni a tervezett emléktáblára, vagy ha igen, *a valóságnak és tényeknek megfelelő megvilágításban.* (Mert megtörténhetne, hogy ebből az emléktáblából is olyan kuriózus csodabogár lenne, mint XII. Károly svéd király pesti emléktáblájából, mely minden hozzáértő élénk csodálkozására olyasmiket örökít bronzzá, amikből egy árva szó sem igaz. Annyira nem, hogy a *Budai Napló*-ban legközelebb javasolni fogjuk a valóságot, főleg Ballagi Aladár nagy emlékezetét, de meg a Magyar Tudományos Akadémia tekintélyét is csúnya laikus módon megcsúfoló gyerekes holmi eltávolítását, azután pedig új és helyes szöveggel *Budán való elhelyezését.)*

Táncsits Mihályt tudniillik — ahogy ez köztudomású — az 1848 március 15-i forró hangulat, ifjú diákok lendületes szenvedélye kiszabadította börtönéből, a mai Verbőczi-utcai „Stokház"-ból. E tényt a márciusi szabadságrajongás üde tömeghangulata a „Szabadság" fecskéjének tekintette, Táncsitsot mint vértanut ünnepelte stb. Ez a tény minden népszerű szabadságharckori leírásban és iskolakönyvben benne van. Így is történt.

Az igazság azonban az, hogy az öreget *közönséges kommunista agitációért csukatta le a császári kormány, illetőleg a Budai Helytartótanács.* Az öreg a *Marx* és *Engels* által Európa, főleg és elsősorban Magyarország, illetőleg a magyar szabadságmozgalmak felforgatására megszervezett *„Bund der Gerechten"*: „Az Igazak Szövetsége" című kommunista agitátorcsoport *pestbudai fizetett ügynöke volt.* Idevágóan illik tudni, hogy az 1830-i, főleg az 1839-i párizsi forradalmak már a *leghatározottabb kommunista jegyben* folytak le. Cégérük Gracchus *Babeuf* emléke volt, aki a nagy francia forradalom nacionalista francia irányát kívánta *balfelé, kommunista irányba* elcsavarni. Robespierre komor francia nacionalista puritánsága könyörtelenül letörte a nacionalista forradalom ellen izgató *„Babeufisme"* megmozdulását, Babeuf egy csomó társával *a nyaktilón végezte be életét.* Egy *Buonarotti* nevű megmenekült „elvtárs" megírta a Babeuf-párt történetét. A *Blanqui* és *Fourier* által mozgatott párizsi forradalmi „Comité" Babeuf nevével kezdett mozgalmat. Ennek hullámai egész Európába szétcsaptak. Marx a negyvenes évek végén ebbe a mozgalomba kapcsolta bele elméletét. Dogmául felállította tételét, mely szerint a „Világforradalomnak" három üteme van: 1. *Nacionalista forradalom.* 2. Ez átcsap *osztályforradalommá.* 3. Ez proletárdiktatúrára vezet. E dogma értelmében újabb dogmául hirdette, hogy a kommunista agitáció nyuljon a hóna alá minden nacionalista forradalmi megmozdulásnak s igyekezzen azt balra a kommunizmus felé csavarni. E célból Engels pénzén megalapította lapját, a *„Neue Rheinische Zeitung"*-ot. Ebben teméntelen cikkben izgatott az olasz, lengyel, német, de *legelső sorban a magyar szabadságmozgalmak mellett. 1848 március 15-e után állandó rovata volt a magyar mozgalom, később a magyar szabadságharc.* Ugyanekkor Magyarországot — de még előbb is — *elárasztotta jól kiképzett agitátorokkal is.* Ezek a mit sem sejtő magyar nacionalista hangulatot *orvul fűtötték vörös irányban.* A *„vörös toll"* a negyvenes évek választási jelvényeként ekkor jelent meg a magyar választási küzdelmekben. A világ — éppen úgy, mint 1917-ben — *tájékozatlan volt a kommunista agitációk felől.* Magyarországon egyedül *Széchenyi* István józansága ismerte fel a marxista és a francia kommunista agitáció rettentően ravaszul csomagolt veszedelmét. *Dercsényi-Weisz János báróval* — kinek fia a budai tabáni temetőben fekszik — *„A kommunizmusnak egynémely humánus ellenszeréről"* címmel magyar és német röpiratot iratott meg a szabadságharc előtt. A báró itt megnevezi *Blanqui*-t és Claud *Fourier*-t.

Az osztrák kormány már régen figyelt a magyarországi jelenségekre, amelyeket — az agitátorok alacsony munkája következtében — *teljesen feleslegesen azonosított a kommunizmussal.* Kossuthnál és Petőfinél nyoma sincs a „Commune" gondolatának, Bécs mégis kommunistáknak tartotta őket. Windischgraetz egy kevésbé ismert falragasza később *„diese kommunisten-Bande, letztes Gesindel der Erde"*-nek nevezi a magyar szabadságmozgalmat, melynek semmi köze nem volt Marxhoz, *csak Marx akarta, hogy köze legyen hozzá. Táncsits volt az első, aki lefordította Marx hirhedt kiáltványait. Ezért került börtönbe.* A márciusi ifjúság szabadította ki. Kossuthéknak rendkívül kellemetlen volt a rajongó ifjak cselekedete. *Kossuthnak első dolga volt visszacsukatni Táncsitsot a „Stokház"-ba — megint csak kommunista izgatásért, melyet a „Szabadság Vértanuja" a honvédség körében fejtett ki.* Amikor 1849 januárjában Windischgraetz bevonult Pest-Budára, a „Stokház"-ban találta az agitátort. Abban a hitben, hogy osztrák érzelmeiért ül ott a „Gesammt-Oesterreich" vértanuja, *ő is szabadon bocsátotta.* Újabb kommunista izgatásért *harmadszor is visszakerült Táncsits a „Stokház"-ba.* Marx csalódott a magyar szabadságharcban, melytől elmélete igazolását várta. Ekkor vetette rá magát a *lengyel és az olasz mozgalmakra.* Manzini, Garibaldi és Türr nem ugrottak be neki, noha az első „Internationale" pucesát *„Lengyelország érdekében"* hívta össze: az olasz nacionalisták azonban faképnél hagyták. Az ősi recept 1917-ben vált be: a németek Lenint és Trotzkijt azért csempészték be a nacionalista „menseviki"-forradalom idején Oroszországba, *hogy ősi marxi recept szerint balra csavarják a forradalmat.* Madách az Ember tragédiájában a *Fourier* falanszterét írja meg.

Marx ősi receptjét Táncsits szerepe óta vallja a moszkvai propaganda s ezért segíti — titokban — *az indiai Gandhi-mozgalmat, az ircket, a kínai ifjúdiák mozgalmat, a „Kuomintang"-ot. Keze ott van minden szabadságmozgalom titkos és észre nem vett irányításában.* Mindezt *Palágyi* Menyhért írta meg először. Ez a Verbőczi-utcai „Vértanu" hiteles budai „helytörténete".

Bevilaqua-Borsody Béla.

A várbeli idegenforgalom,

amely fokozható volna és élénkséget is vinne a csendes Várba, éppen azok részéről nem találkozik kellő megértéssel, akik azt hivatva volnának szolgálni. A városházán abban a szent meggyőződésben élnek, hogy a 16-os autobuszvonal életbeléptetésével — mindent megtettek a várbeli forgalomért. Sajnos, a város intéző urai nem járnak autobuszon s így nem látják napról-napra azokat a visszás helyzeteket és ellenszenvet keltő jeleneteket, amelyek a tájékozatlan idegenek és az autobusz fölényeskedő kalauzai között folynak le. A nehezen ideforgolódó idegen a hurokvágánynál felszáll a 16-osra és szeretné megnézni a királyi palotát. Abban a hitben él, hogy Budapesten is van idegenforgalmi ipar és ennek az iparnak a hivatott mesterei — elsősorban — az autobuszkalauzok. És itt van a tévedés, mert az idegennek fogalma sincs, hogy az autobusz pont a királyi palotát keriili el és robogva halad el a Dísztéren álló honvédszobor mellett, hogy a külügyminisztériumot megkerülve, kisurranjon a Várból a Hunyadi-János-útra. Mire a közönség felocsúdik, már lent van a Lánchídnál. Némi kis idegenforgalmi érzékkel ezek a várbeli autobuszok úgy volnának irányítandók, hogy a Dísztérről jöve, *megkerülnék a honvédelmi minisztériumot* és a Várszínház mellé kerülve, futnának tovább a Hunyadi-útra. Ezzel nemcsak az idegenforgalmon segítenének, hanem szolgálnák a királyi palotába, miniszterelnökségre, honvédelmi minisztériumba és a Siklóhoz igyekvő közönség érdekeit. Ezt a célt azonban még jobban szolgálná egy olyan autobuszvonal, amely *a Krisztina felől, a szerpentin úton futna föl a Várba és a Szent György-téren volna a végállomása.* Az idegenek itt kényszerülve volnának a leszállásra, megtekinthetnék a királyi várpalotát, gyönyörködnének a királyi vár kertjében s az onnan nyíló pompás panorámában és kényelmesen szállnának föl a végállomáson várakozó autobuszra. Így segítene az autobusz az idegent forgatni.

Budai Társaskör
Horthy Miklóst ünnepelték
53 új tagot vett fel a választmány

RIPKA FERENC dr. elnöklete alatt népes választmányi ülést tartott e hó 6-án a Budai Társaskör, mely iránt most rendkívüli érdeklődés nyilvánul meg a Krisztinavárosban, de mondhatnánk, hogy egész Budán is. Az elnök elsősorban üdvözölte Ivanich Ferencet igazgatóvá történt soronkívüli kinevezése alkalmából, amit Ivanich kedves, meleg, hálás szóval köszönt meg. Azután mély sajnálattal emlékezett meg arról a gyászról, amely édesatyja elhunytával Merényi Richardot érte. A választmányt szinte meglepetésszerűen érte az elnök bejelentése, hogy 53 budai polgár óhajt tagul belépni a társaskörbe és a szétosztott névsor alapján a választmány a következőket vette föl új tagokként:

Ady Győző, Agonás József, Alföldy Ferenc, Andrasovszky Zoltán, Bartalits Aladár, dr. Brózik Félix, Corsan Avendánó Béla, Csögényi Béla, Dóra Sándor, Eisenstock Imre, Emanuel Géza, Falvy Döme, Fini Jenő, Froemel Károly, Gogolák Károly, dr. Haasz Vilmos, Heuthaller György, dr. Herkner Jenő, dr. István László, Issekutz Béla, Jenik Győző, Kaál József, Károlyi Gusztáv László, Kmetykó János, Korenek Lambert, Lépes Zoltán, Machovich István, dr. Makay Miklós, Matzen András, Moldovány István, Nagy Márton, Nicora Béla, Pallaghy József, Palásthy Jenő,

SZENT
GELLÉRT
GYÓGYFÜRDŐ
Vízgyógyintézet és napfürdő
Külön férfi és női osztály
A legmodernebb berendezés
Szakképzett személyzet

dr. Petracsek Lajos, dr. Pongrácz Elemér, dr. Prém Lóránd, Prihradny János, Prokisch Vilmos, dr. Radnay Béla, Sándor Antal, Schmotzer Béla, v. Szánthó László, Száraz Lőrinc, dr. Szelényi Géza, dr. Szuchy László, Tanos Imre, Tatár István, Thomka Géza, Udvardy István, Vödrös Kálmán, Zakariás István, Zitter Rezső.

Ripka Ferenc dr. felhívására ezután foglalkozott a választmány a március 25-re tervezett közgyűlés előkészítésével és a választások intézésére jelölő-bizottságot küldött ki. Oszoly Kálmán háznagy bejelentette, hogy április havában az új tagok tiszteletére nagyobbarányú tagavató vacsorát rendez a társaskör. Csohay Géza pénztáros kedvező pénztári jelentése után Ripka Ferenc dr. elismerő szavakkal köszönte meg mindazoknak, akik a kör felvirágoztatása, új tagok gyűjtése ügyében buzgólkodtak, mert ebben látja a szebb jövőt. Kedvező jelnek tekinti a szervezkedésnek ezt a megindulását, mert ebben az esztendőben súlyos kérdések kerülnek eldöntésre a várospolitika terén. Az új tagoknak ily nagy számban való jelentkezése biztató jel az irányban, hogy ebből a küzdelemből is győzedelmesen kerül ki az Egységes Községi Polgári Párt. Azután felszólalt Baranski Gyula dr. és kifejtette, hogy a hét valamely napján külön értekezletet kéne tartani nem tagok bevonásával is a polgárságot érdeklő olyan városi kérdésekben, mint amilyen a Fürdőváros kérdése, továbbá a közlekedés és az útépítés ügye. Ripka Ferenc dr. az indítványnyal kapcsolatosan kifejtette, hogy nagyon fontos, ha a társaskör sűrűn és behatóan foglalkozik a helyi kérdésekkel. A fürdőügy és a fürdőváros érdekében történt megbeszélései alapján jelentette be azután, hogy a kormány három tagját sikerült megnyernie a kérdés mielőbbi megoldása számára és ezeket az előterjesztéseket a miniszteri tanács is elfogadta. Ez alapon a Közmunkák Tanácsa eszmei pályázatot ír ki a fürdőváros létesítése ügyében s annak eredménye számíthat Bud János miniszter lelkes támogatására.

A választmányi ülést az elnök ezzel berekesztette.

Horthy Miklós ünneplése

A választmányi ülés után ünnepies estére készült a társaskör, amely egyúttal Horthy Miklós kormányzó úr Őfőméltósága ünnepeltetésének volt szánva. A nagyszámú és díszes közönség állva hallgatta végig HOOR-TEMPIS MÓRIC dr. műegyetemi tanár, a társaskör elnökének alábbi ünnepi beszédét.

Március 1-én volt tíz éve annak, hogy az összeomlás után megalakult Nemzetgyűlés nagybányai vitéz *Horthy Miklóst* Magyarország kormányzójává megválasztotta.

Tíz éve annak, hogy a Nemzetgyűlés elnökének kérdésére nagybányai vitéz Horthy Miklós azt válaszolta, hogy: „Magyarország kormányzói tisztét elfogadom". Hazánk ez évfordulót a kormányzó úr kívánságára a kápráztató fény és pompa mellőzésével, de annál nagyobb bensőséggel ülte meg és a törvényhozás hasznos alkotások elrendelésével és törvénybe iktatásával örökítette meg a napnak emlékét. Az ünneplésben a *Budai Társaskör* is résztvesz és a hálának és szeretetnek virágait ajánlja fel Őfőméltóságának, azt fogadván, hogy a tőlünk telhető minden erővel hazánk javát fogjuk szolgálni.

A főkormányzó úr nagy és nehéz feladatának teljesítésére az erőt a hazáját szerető jó magyarnak ősi hagyományából, a katonás önfegyelmezésből, a kötelességtudásból és a tekintély tiszteletéből meríti. Evvel arra tanít bennünket, hogy a magyar társadalom ősrégi fája csak úgy maradhat életben, csak úgy dacolhat a fenyegető viharokkal, ha gyökereit a magyar hagyományok termékeny talajába mélyíti és nem a nemzetköziség zavaros tengeréből vagy idegen földről ideszármazott egészségtelen jelszavak mérges vizéből szívja táplálékát. Az ősi hagyományból, a hit napsugaraiból, a remény és szeretet légköréből táplálkozva fog nemzetünk fája a tövében sarjadzó új nemzedéknek biztos hajlékot és oltalmat adhatni.

A hős hajóvezér, aki a nagy háborúban a magyar fegyvereknek dicsőséget szerzett, hajóját 1917 május 15-én — az otrantói tengeri ütközetben — győzelemre vezette és a győzelmet vérével fizette meg, a Magyar Állam hajóját immár tíz éve vezeti biztos kézzel, férfias elszántsággal, önérzettel és szerénységgel. Úgy mint otrantói győzelmével, valamint kormányzói feladatának nagy munkájával, volt nagy ellenségeink nagyrabecsülését is megszerezte; így történhetett, hogy a Magyar Nemzet ünnepében a világháborúban velünk szemben állt nagyhatalmak is résztvettek.

Azon a díszes helyen, melyre a kormányzó urat a nemzet és minden tagja szívében állította, Őfőméltóságának alakja nem magányosan áll. Mellette áll — kezét gyöngéden vállán nyugtatva — hitvese, ki csendben, minden jó törekvést támogatva, gyöngéd magyar asszonyi kezével enyhíti a bánatot és nyomort hazánkban.

Mindkettejükre és gyermekeikre a Mindenható bőséges áldását kérjük.

Az ünnepi hangulatot keltő és nagy hatást kiváltott beszéd után dr. STEINER K. ALBERT előadása következett, amelyben Család és politika címen végtelenül érdekes, minden ízében új felfogású irányban tárgyalta a család hatását a politikára és viszont, mindig oda térve vissza, hogy a gyermek nevelése mily nagy, fontos nemzeti feladat, mert e nemzet politikája mindig attól függ, hogy a politikusokat gyermekkorukban miképpen nevelték. A közönség nagy elismeréssel fogadta ezt a tartalmas, fordulatos és következtetéseiben sok keserű és új igazságot tartalmazó előadást. Ezután SZILASSY GYÖZŐ, a széphangú operaénekes énekelt néhány operaáriát és több műdalt általános tetszés — és *Kinszky* Róbert zongoraművész kísérete mellett. A nagyjövőjű énekes *Balás* Farkas építész veje s így budai művész, aki még sok élvezetet fog nyujtani az itteni társaságoknak.

Az est befejezéséül társasvacsora következett, amelyen a borgazdai tisztséget *Balás* Farkas, *Faller* Mihály és *Mód* Lajos töltötték be.

Az első fogás után *Oszoly* Kálmán háznagy üdvözölte a vendégeket nemes politikai ízű beszédében, amit követett *Hoór-Tempis* Móric dr. köszöntője, aki a művészeket üdvözölte, majd *Kapcza* Imre méltatta dr. Steiner Albert nemes intenciójú előadását, amit az ünnepelt előadó kedves hazafias beszédben köszönt meg. — *Szombathy* Kálmán dr. Hoór-Tempis Móricot éltette a kormányzó Őfőméltósága ünneplő beszéde alkalmából, — Székely Vladimir, dr. Krivoss Árpád és Faller Mihály humoros felszólalásai után Morbitzer Dezső, Holub Jenőné, dr. Krivoss Árpád zongora- és hegedűjátéka mellett vidám táncra perdült a fiatalság.

Illyefalvi Lajos dr.: Tíz év Budapest székesfőváros életéből a világháború után. Kiadja a Székesfővárosi Statisztikai Hivatal 1930. A finom, 585 oldalra nyomott kisformájú, csinos kötet a főváros háború utáni élete hű tükre. Legközelebb bőven ismertetjük a magyar statisztikai tudomány e pompás jelenségét.

Hortobágyi juhtúró

A Gazdaságvédelmi Társaság legutóbb vacsora keretében ünnepelte tagját, *Nagy* Zsigmond festőművészt abból az alkalomból, hogy a barcelonai kiállításon egyik művét a nagy díjjal tüntették ki. A művészt legelőbb báró *Skerlecz* Iván elnök üdvözölte, aztán *Istók* János szobrászművész tartotta az ünnepi beszédet és ismertette Nagy Zsigmond felette érdekes életrajzát. A vacsorán az ünnepelt felesége és más úrinők is részt vettek és a társaságot *Hettyey* Ferenc hegedűművész és *Kovács* operaénekes szórakoztatták. — A társaság egyik ülésén *Csúry* Jenő min. tanácsos előadásában azzal a törvényjavaslattal foglalkozott, mely a magánalkalmazottak viszonyait rendezné. *Hennyey* Vilmos dr. a Gazdaságvédelmi Társaság állásfoglalását olyképpen állapította meg, hogy nemcsak az alkalmazottak szorulnak védelemre, de a munkaadókat is mentesíteni kell olyan kötelezettségektől, amelyek a forradalmi idők mentalitása idején keletkeztek és megnehezítik a munkaadók mai amúgy is nehéz helyzetét. A társaság a törvénytervezet tanulmányozása alapján ilyen értelemben tesz előterjesztést a kereskedelemügyi miniszterhez. A kereskedelem mai nehéz helyzetéről *Aczél* Oszkár tájékoztatta a társaságot.

MENCZER mos, fest, tisztít saját üzemeiben Telefón: 504—94 Külön vidéki osztály

Benkó Ferenc h. államtitkár, a m. kir. Közp. Dohányjövedék vezérigazgatója az idén kellemes, figyelmes ajándékban részesíti a dohányzás kedvelőit. Két új különleges kreáció kerül forgalomba *Pharao* és *Cleopatra* néven. Mindkét cigaretta a legnemesebb öt dohányfajta keveréséből készült, pompás zamatú, gyönyörű kiállítású, — a csomagolása pedig vetekszik a legdrágább külföldi, egyiptomi cigaretták burkolásával. A *Pharao* darabonkint 12 fillér, míg a *Cleopatra* 14 fillér. Ez a két nagyszerű cigaretta egyáltalán nem mondható drágának, mert ezt a két különlegességet, ellentétben a többi cigarettákkal, kézzel töltik. Míg a gép naponta háromszázezer cigarettával végez normális viszonyok mellett, a válogatott női munkaerők naponta csak 1000 Pharao vagy Cleopatrát tudnak készíteni, ami munkabérben is jelentős differenciát jelent, nem is szólva arról, hogy a kézi töltés alatt a keveréket újból gondosan átválogatják. Az új gyártmányok, melyek iránt igen nagy az érdeklődés, március 3-ától vannak forgalomban, egyelőre csak a *budapesti* és a *szegedi* különlegességi árudákban. A március 20-i állatvásáron pedig külön dohányjövedéki pavillon fogja árusítani azokat.

TURÁNI SZŐNYEGSZÖVŐ R.-T. Készít, javít, megóv II., FŐ-UTCA 80. SZ. Telefon: Aut. 515—79.

Thoma József zeneművészeti főiskolai tanár, szeretett budai zongoraművésznk, március 15-én este fél 8 órakor tartja hangversenyét a Zeneakadémia kamaratermében. Közreműködnek: Krassner Kató kitünő operaénekesnő és Zsámboky Miklós főiskolai tanár, gordonkaművész. Jegyek csekély számban a Zeneakadémia portásánál kaphatók.

PHILADELPHIA kávéházban a melegvízfűtés egyenlő kellemesen temperálja az egész kávéházat központi szellőztetővel.

Elsőrangú házivarrónő úriházakhoz ajánlkozik. Cím a Kiadóban.

A „Hölgy bizottság" március 3-án rendezte a rózsadombi *Orsolya-apácák* intézetének kápolnaalap javára műsorral egybekötött ötödik teadélutánját. A műsor keretében közreműködött *Nedelkovits* Anna hangversenyénekesnő, akinek meleg orgánuma és lágy koloratúrája lelkes tapsot váltott ki. Utána *Szederkényi* Anna írónő olvasta fel nagy hatást kiváltó meséjű „Padlás, meg a halál" című novelláját. A műsor utolsó száma *Székely* Edith, a Zeneakadémia növendékének a zongorajátéka volt, aki játékával sokatígérő tehetségről tett tanuságot. *(A. B. G.)*

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I, Attila-u. 12

Andor Endre szerzői estje a teljes siker jegyében folyt le március 4-én a Zeneakadémia kamaratermében. A díszes, előkelő közönség nagy érdeklődéssel, meleg szeretettel várta a bensőséges muzsikával zendülő Erdélyből származott fiatal poéta nyilvános bemutatkozását, melyet *Viraág* Béla szerkesztő vezetett be kedves, szíveket nyitogató szavakkal. A szerző költeményeit szavalta *Viraág* Ilonka az ő különleges mozdulatművészetével és *Fóthy* Erzsébet, *R. Simonffy* Margit, *Harsányi* Ilona. Az utóbbiak *Andor* Endre, a Hollós Mátyás Társaság jeles titkára java termésének legszebben zengő verseit (Kenyeret, Szerelem, Levél a Jézuskához) interpretálták meg-megújuló zúgó tapsok mellett. Meleg, rokonszenves taps köszöntötte a költőt, aki különleges, Múzsa című novelláját mondta el a lelkéből kiáradó fényözönnel fényesítve, szívével dallamosítva a szavakat. *Népessy* Lucia és *Antal* Károly a szerzőnek *Bikkfalvy* Sándor által megzenésített dalait énekelték, míg a „Harmos" orkesztikai kórus egy gyönyörű, magyar lángú Miatyánkot és egy Boszorkánytáncot interpretált szép plaszticitással, amelynek koreografiáját *Viraág* Ilonka tanította be és *Klár* Klári vezette. A szerzőt melegen ünnepelte a közönség.

56 ÉVE MAUTHNER MAG A LEGJOBB!
MAUTHNER ÖDÖN
magtermelő és magkereskedelmi rt. BUDAPEST
Központ: VII., RÖTTENBILLER-UTCA 33
Fióküzlet: IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 4 (A Ferencrendiek templomával szemben)
Főárjegyzék, növényárjegyzék, őszi árjegyzék ingyen és bérmentve.
TELEFON: JÓZSEF 463-65.
Sürgönycím: MAUTHNEREK.

Szabadkézi műbútorasztalos
II., Margit-körút 56.
Készít saját és hozott tervek szerint 9 rétegű bútorokat úgy egész szobákat, mint egyes darabokat.
Vállalja antik bútorok restaurálását. Úgy az általam készített új bútorra, valamint javításra teljes garanciát adok.
Biró Béla

Telefonhívó: A. 528-65
LIRA
MŰVÉSZI CÍMFESTÉSZET
Iparművészek tervei alapján készít a legmodernebb kivitelben transparenseket, világító cimtáblákat
I., ALKOTÁS-U. 9

Kályhás! Minden szakmabeli ügyben forduljon a régt jóhírű céghez
I, Logodi-u. 19 Béres Márton Tel.: 530-33

FÉNYKÉP Remek felvételek mútermen kivül is
II, Fő-utca 18. sz. BLAHOS Rudolf

MÁVAG
címkés gyártmányokat mindenki bizalommal fogadja, mert
kitünő anyagból a leggondosabban készülnek!
Ide tartoznak a különféle hengerelt kereskedelmi árukon kívül az ipari stabilmótorok, lokomobilok, traktorok, cséplőgépek és más mezőgazdasági gépek. Útépítő- (úthengerlő- és útgyalu) gépek, lakókocsik. Vas- és acélöntvények, öntöttvas csövek, karikás kályhák és kereskedelmi öntvények.
Teherautomobilok, autobuszok a „MERCEDES-BENZ" gyártási szab. szerint a hazai különleges úti viszonyoknak a legjobban megfelelő kivitelben készülnek. Kombinált tűzoltó- és locsoló-autók. Lajtos öntözőkocsik. Jobbágy-féle szab. folytonégőkályháink a háztartásokban és középületekben (iskolákban, stb.) legjobban használhatók.
Kérjen felvilágosítást és árajánlatot!
Magyar kir. állami vas-, acél- és gépgyárak
Budapest, X., Köbányai-út 21
Telefon: József 460—29.

gr. Majláth-féle szállodabérház cégei
RÓZSADOMBI DIVATHÁZ
II., Keleti Károly-u. 11.
Gr. Majláth szállodabérház.
Állandó nagy választék férfi és női divatcikkekben, mindennemű selyem- és textilárukban. Férfifehérneműeket mérték szerint is készítünk.
Kedvező folyószámlahitel!

PUTSAY CUKRÁSZDA
II, Keleti Károly-utca 13. (Majláth-paloták)
Keleti pompával berendezett cukrászterem.
Inyencfalatok gourmandok számára. Tel.: 520-44

RÓZSADOMBI KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM
Majláth szállodabérház (Statisztikával szemben)
BUDA LEGELŐKELŐBB és LEGSZEBB HELYISÉGEI — A LEGKITÜNŐBB KONYHA
Az étteremben esténkint RÁCZ JÓZSI muzsikál. — Tulajdonos: LAKATOS JÓZSEF

MODERN, HIGIÉNIKUS, ÚJ
URI ÉS HÖLGYFODRÁSZ
SZALÓN a gróf Majláth-palotákban
II., Keleti Károly-utcai oldalon
HAJFESTÉS, MANIKŰR
Tulajdonos
BELÉNYI JÁNOS

RUDAS FÜRDŐ
A BUDAI FORRÁSCSOPORT LEGRÁDIOAKTIVABB HŐFORRÁSA
A török hódoltság idejében épült s teljes eredetiségében fennálló kényelmes gőzfürdő — Kádfürdő
FEDETT TÉLI USZÓCSARNOK

Margitsziget
Szálloda, Szanatórium, Diétás konyha
Vízgyógyintézet
Szobák (hideg-melegviz, telefon stb.) 8.— P-től, fürdőszobával 10.— P. Négyszeri étkezési penzió 8.— Pengő
Egész télen át nyitva

FRANCIA-MAGYAR ELEMI ISKOLA
II. KERÜLET, BIMBÓ UCCA 9. sz.
Igazgató: DR. SYPOSS KATALIN.
Rendes tanulóknak államérvényes bizonyitványok. Bármely iskola 6—13 éves tanulói és leánykái részére francia játékdélutánok. Kezdőknek és haladóknak két-kétórás teajourok, francia társalgás keretében. Kérjen kimerítő prospectust.

FRISS VIRÁGOK! SZOLID ÁRAK! Telefón: A. 537-87
LOHR IRMA utóda
NAGY IMRE LÁSZLÓ udvari szállító
II, Fő-utca 1

DÉLIVASUT
RÁDIÓHÁZ
I., KRISZTINA-KRT. 99. Tel. 507-07
villanyfelszerelési cikkek, csillárok
GRAMOFONOK, LEMEZEK
részletre is
Akkumulátor töltés és vitás

RAVASZ CUKRÁSZ SZALON BELSŐTERME
ELŐKELŐ, INTIM, CSALÁDIAS HELY ELISMERTEN JÓ KÁVÉ ÉS SÜTEMÉNY
I, KRISZTINA-KÖRÚT 75. T.: A. 502-34

Szíjgyártó, nyerges és bőröndös
megbízható, régi üzlet
FLIEGER, II, Fő-utca 10.

DÉLIVASUT KÁVÉHÁZ
ESTÉNKINT A VILÁGHÍRŰ WALDMANN-JAZZ
játszik Jazz, klasszikus és magyar műsordarabokat.
ELISMERTEN JÓ KONYHA.
Menürendszer. — Pontos kiszolgálás

Szt. Margit drogéria
II. Margit-körut 5b. sz.
Telefon: aut. 517—36.
Új vezetés alatt
megnyilt!
A szakmába vágó összes cikkek raktáron
Telefonrendelést azonnal házhoz küld

GUNDEL
a Gellért szálló halljában délutáni tea. Este TÁNC a TÉLI KERTBEN.
Az étteremben BERKES BÉLA
Szombaton és vasárnap DISZNÓTOR
LIGETI ÉTTERMÉBEN hangulatos esték. BERETVÁS LÁSZLÓ zongorázik

BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEIBEN
DÉLUTÁNI TEA,
TÁNC
Elsőrangu koncert- és tánczene. Európa előkelő restaurantjai között foglal helyet. Füst- és pormentes levegő. Este kétféle menü 3 és 6 pengős. Déli menü 2.50
Asztalrendelés T: A. 528-84

Monori Mag vezet
MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI R. T.
BUDAPEST—MONOR
Monori magkereskedése: Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 3. Telefon: Aut. 868-60
Tavaszi képes főárjegyzék és nagybani árajánlat ingyen és bérmentve

RÁCZ FÜRDŐ
GYÓGYFÜRDŐ, BUDAPEST
Erősen radióaktiv, természetes 42·4 C° földes-meszes hőforrásokkal. Két női- és egy úri-gőzfürdővel, valamint kő- és kádfürdőkkel. Az összes gyógytényezőkkel felszerelve.
Egész éven át nyitva.

Személyi hírek

RIPKA FERENC dr. főpolgármester neje és leánya, dr. *Krivoss* Árpádné Abbáziában töltenek néhány hetet, ahol a nagyasszony betegeskedése után üdülést keres.

ZIEGLER GÉZA és neje Olaszországban töltik a tél hátralévő részét.

KUN GYULA min. tan. neje és menye, *Kun* Attiláné szerencsésen fölépültek veszélyesnek indult betegségükből.

KEJZLÁR GYULA dr. ügyvéd betegen az Uj Szent János-kórházban fekszik belső vérzésekkel. Állapota javul.

VIRÁG BÉLA szerkesztőt a „Budapesti Csokonai Dalkör" örökös tiszteletbeli elnökének választotta meg.

Autobuszterror

Különös jellemvonása a fővárosi üzemeknek, hogy rögtön valami nagyzási mánia szállja meg őket, ha fontosabb szerephez jutnak. Rögtön megfeledkeznek arról, hogy nem a közönség van az üzemért, hanem fordítva, az üzem van a közönség kedvéért. Volt idő, amikor az autóbusz minden állomáson megállt, fütyült, csengetett, zörgött és zakatolt, hogy magára vonja a közönség figyelmét. Kalauz, ellenőr jobbról-balról fogták, úgy nyomták-húzták föl az autóbuszba az utasokat. Most aztán, hogy felvitte a jó Isten a dolgát az autobusznak és a közönség már megszokta, — különös kívánalmai vannak. Uniformizálni szeretné a közönséget és csodáljuk, hogy a megállóhelyekre nem rendel ki külön autobuszkáplárokat, akik ott a közönséget sorakoztatnák és exerciroztatnák, amíg robogva megérkezik az autobusz és aztán — egy, kettő — föl az autobuszra,. öregek, ifjak, gyerekek egyaránt... In a Nuh! Az autobuszkalauzok azzal védik ezt az álláspontot, hogy ők gyors közlekedési eszköz, ácsorogni tilos és a közönség álljon készen a megállóhelyen, hogy rögtön felszálljon és továbbrobogjon. Elvnek ez nagyon szép, de a gyakorlatban nem vihető keresztül. Vannak állomások, ahol a kalauz és soffőr már távolról látják, hogy van-e felszálló vendég vagy nincs, de vannak nagy átszállóhelyek, mint például a hurokvágánynál, ahol különféle kocsikra és villamoskocsikra vár a közönség és vár egyúttal a várbeli 16-osra is. Annyira még az autóbuszüzem se tudja fegyelmezni a közönséget, hogy mindenki hat-nyolctíz percig glédába állva várja a maga kocsiját, mert mindenki idegesen ide-oda topog, fel s alá járkál és a Krisztina-körút felől hirtelen a Várfok-utca felé kanyarodó autóbusz kalauza igazán nem tudhatja, hogy ott hullámzó embercsoport közül, ki az, aki pont a 16-ost várja. A jó 16-os robogva érkezik, még csak nem is lassítja a menetét és mire a felszállni akaró közönség észreveszi, hogy itt a kocsi, már az nincs sehol és vígan-vígan pöfög fel a Várfok-utcán. A közönség pedig várhat újabb 10 percig. És ilyen jelenetek nem egy helyen játszódnak le Budapesten és dícsérik ilyenkor az emberek azt a rendszert, mely adott ugyan a közönségnek autóbuszt, de nincs benne köszönet.

Horthy Miklós kormányzó és *Izabella* főhercegasszony a *Vár Barátainak Egyesülete* fővédnöki tisztségét elfogadták, amit a gróf *Zichy* Rafaelné elnöklése mellett lefolytatott közgyűlés lelkes örömmel vett tudomásul. A védnöki tisztet Apponyi Albert gróf, Bethlen István gróf, Bud János, Esterházy Pál herceg, Klebelsberg Kunó gróf, Rakovszky Iván, Scitovszky Béla, Sipőcz Jenő, Walko Lajos és Wlassics Gyula báró fogadták el. A közgyűlés *Lampel* Vilmos ny. min. tan. társelnöknek jegyzőkönyvben mondott köszönetet azért a lelkes és önfeláldozó munkásságért, melyet a Vár szépítése érdekében már eddig is kifejtett. Szablya Frischauf Ferenc festőművész-tanár, ügyvezető-elnök ismertette az egyesület munkaprogramját, majd Szablya János Ganz-gyári igazgató előterjesztésére letárgyalták az alapszabályokat, végül megválasztották a tisztikart. Elnök: Zichy Rafaelné grófné; ügyvezető-elnök: Szablya Frischauf Ferenc; társelnökök: Lampel Vilmos dr., Emich Gusztávné dr.-né, Bernolák Nándor dr.; intézőbizottsági tagok: Aggházy Kamil, Apponyi Antal gróf, báreiházi Bárczy István dr., Bolgár Ferenc, Cartier Almásy Jaqueline grófnő, Hatvany Ferenc báró, Haeffler István, Chrisztián Rezső dr., Nemes Antal dr., Pauler Ákos dr., Sigray Antalné grófné, Szablya János, Széchenyi Viktor gróf, Tormay Géza, Wolfner Gyula; pénztáros: jobaházi Dőry Ervin; titkár: Bernolák Jenő.

Tury Zoltán emlékezetének áldozott e hó 7-én este a Budai Polgári Kör és leplezte le arcképét. A lélekemelő ünnepről a jövő számban számolunk be részletesen.

Szepesi Ágostont ünnepelte e hó 4-én tartott választmányi ülésén a III. kerületi Egyesült Polgári Társaskör, amelyen *Andréka* Károly elnökölt. Napirend előtt ünneplő szavakkal emlékezett meg vitéz nagybányai HORTHY MIKLÓS tízesztendős kormányzósága évfordulójáról és azt kívánta, hogy a Mindenható Őfőméltóságát sokáig éltesse erőben és egészségben az egész ország örömére. A hódoló tisztelet e megnyilvánulását a megjelentek állva hallgatták végig és lelkes éljenzés fejezte be az óvációt. — Elnök ezután szerető szóval fordult *Szepesi* Ágoston társelnök felé, aki most tölti be hetvenedik évét, amely alkalmat felhasználta annak a szeretetnek és megbecsülésnek tolmácsolására, melyet Szepesi minden ismerőse részéről tapasztalhat, de amelyre több évtizedes önzetlen munkásságával rá is szolgált. Azt kívánta neki, hogy a mostani munkaerőben tartsa meg őt a jó Isten! Szeretettel megtapsolták, mire az ünnepelt Szepesi Ágoston a nem várt ünneplést hálás szóval, meghatottan köszönte meg. Polgártársainak bizalma búsásan kárpótolta őt a kifejtett munkáért. Ujból élették és mindenki igyekezett vele kezet szorítani. Több adminisztratív kérdés elintézése után, új tagokul felvették dr. Wilhelm Jenő ügyvédet, Nagy János tisztviselőt és Szóbel Sándor vendéglőst. Majd vacsorához ült a társaság és tovább ünnepelte Szepesit, a népszerű Guszti bácsit!

URI SZABO, kiváló szabász! GLASZ Péter, I., Maros-utca 11.

Tragikus csapás érte *Purébl* Győző fővárosi tanácsnokot, leánya hirtelen elhunytával. A mindenki által szeretett és köztiszteletben álló tanácsnok és családja iránt általános a részvét Budán is.

LÁTCSŐ Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

A Budai Ingatlantulajdonosok Egyesülete tagjai március 16-án, fél 11 órakor a Pálffy-vendéglőben fontos értekezletre jönnek össze.

Budai Klub programja március hóra a következőképpen alakul: március 11-én dr. *Pikler* J. Gyula; 18-án dr. *Görög* Frigyes bankigazgató előadása. Az előadások este 8 órakor kezdődnek. Minden *kedden* társasvacsora, *szombaton* tánccal egybekötött családi összejövetel. Vendégeket szívesen lát az *elnökség*.

Zsúfolt ház!... Így jellemezhető legjobban az a kedves, családias és pompás műsor mellett lepergett est a Hajas-vendéglőben, amelyet tagjai számára rendezett az *I. kerületi Iparosok és Kereskedők Köre*, s amelynek sikerét biztosította már eleve az, hogy az estét dr. *Székely* Vladimir konferálta. Megjelent ezen dr. Spammberger Ferenc elöljáró, dr. Szacsvay András rend. főtan., kerületi kapitány, mint az I. kerületi Iparoskör elnöke: Krivoss Árpád és a kerület számos előkelő polgára. — Fischer Illy nyitotta meg az estét, elszavalva Laufer Zsigmond népies prológját. Majd a zongorához ült Gerő Endréné és mint kész művésznő mutatkozott be. Nagy tetszéssel fogadták Merényi Ágnes csellójátékát, akit testvére, Évi kísért művészettel. Meglepő volt a fiatal Szántó Boriska zongorajátéka. Győző Lajos, a Vígszínház művésze, kitünő kabarédolgokat adott elő. Petheő Imre karnagy és neje, Petheö Böske, mindketten az Operaház tagjai, adták egész művészlelküket és bájosan fejezte be az estét Székely Gizike, a Fővárosi Művészszínház tagja, nagy tetszést és elismerést kiváltó szavalatával. — A társaság ezután vacsorához ült a szomszéd teremben, ahol *Hubert* Vilmos ügyvezető elnök üdvözölte a vendégeket, ami viszont alkalmat adott arra, hogy az iparos- és kereskedőérdekek ez önzetlen harcosát ünnepeljék *Ravasz* László elnökkel együtt. A fiatalság pedig a táncnak hódolt a kedélyes jazz-band muzsikájára.

PALACK-TEJ

Az Orbánhegyi Egyesület gróf *Berényi* János elnöklete alatt tartott rendkívüli közgyűlésen elhatározta, hogy az egyesület a háború óta némileg szünetelő tevékenységét újból a legnagyobb aktivitással fogja felvenni. A közgyűlés ezt a határozatot lelkes helyesléssel, egyhangúlag tudomásul vette és a következő tisztikart választotta meg: Elnök: BERÉNYI JÁNOS gróf; alelnökök: Miskovits Ferenc, Krekán Fr. Cyprián A.; titkár: Weszely J. Antal; pénztáros: Bezerédy Elemér; ügyész: dr. Jalsoviczky Béla; ellenőr: Mály Elemér. *Választmányi tagok:* Antalffy Andor, Becker Jenő, dr. Guszmann József, Kapolyi Tamás, dr. Mály János, dr. Nagy György, Papp József, Rezik Gyula, Szenthe Lajos, Sztehlo Kornél. *Számvizsgáló bizottság*: Áprily Ferenc, Hesz Árpád, Rupnik Károly.

Tanulmányi szabadságon járja most a pénzügyi és kereskedelmi világ nagy telepeit *Ring* Oszkár dr., a Magy. Ált. Hitelbank tisztviselője, aki a mult évben hat hónapot töltött Németország egyik legnagyobb pénzintézete, a *Dresdner Bank* kötelékében, most pedig London öt nagy bankjának egyikénél, a Barclays Bank kötelékébe lépett, ott gyarapítva közgazdasági tudását. *Ring* Oszkár dr. a fia a M. Á. Hitelbank Széna-téri fiókja főnökének, *Ring* Béla igazgatónak.

„A Czrnagorácz-kávéház" ott volt az egykori *„Szarvas-téren"*, a mai Szebeny Antal-téren, a *„Zum Hirschen"* cégérű ház sarkán, a mai patika helyén és úgy hívtak legutóbb, hogy „Szarvas-kávéház". Gazdája — a Csernovics Arzén ipeki pátriárka átlal 1699-ben magyar földre menekült valamely montenegrói utód — a régi *„Rácok Városa"* egyik helytörténeti emlékét fűzte nevével a házhoz: *Czrnagorácz: „Feketehegyi"*, vagyis *„Monte Negro"-i*. Kedves, furcsa hely volt. E sorok írója élénk barátságot tartott a vén kávéház vén kávéfőzőlegényével 1912—13 táján, aki a régi török *„Kahvedsi Basi"*-k, a „kávéfőző bácsi"-k ősi hagyományai szerint delikátus vendégei számára még *famozsárban* tört és *mézzel édesített* igazi török kávét főz vala a Béke anno drága éveiben. Barátunk volt a kedves anyamacska is, amely (vagy talán „aki") asztalunkhoz telepedett s a budai kedély macskai báját képviselte. Volt e kávéházban *zenélőóra, leánderfa*, sőt *kanári madár* is, vénhedt *billiárd* és kedves öreg *szalmával fonott* faszékek is. Teméntelen sörökkel tetézett budai vacsorák után csavarogva, az *Arany kacsa-* és *Holdvilág-utca* tavaszi bája májusi álmodásában ide tértünk meg hannoveri barátunkkal, Max August Hermann Maria *Jessel* mérnökkel és *Kökösi Orbók Loránddal*. Gyakorta és hajnalban is. A gonosz eb a régi kőcégéren pogányul marta akkor is a szarvas hasát s a kedves térre, ravaszul sandított a budai hold. A *Három Hetes*, *Albeker*, a két *Avar*, a *Mély Pince* s más kedves helyek ontották a leánderes terraszra a derék budai polgárokat. Ma már eltünt e kávéház s a hold más ifjakra süt, akik modern lokálokban ledér és néger táncokat ropnak ifjú budai démonokkal. Az omnibusz nem görög a Döbrentei-utcán s a Lámpás Ember sem kíséri le a békafolt budai polgárt az 1918-ban meghalt Czrnagorácz-ba. A Lámpás Embernek villamoszseblámpája van...

A trianoni határon című színművet adta elő nagy siker mellett, matiné keretében március 2-án a *Pannonia leventeegyesület* az óbudai Kisfaludy Színházban *Lészay* Kató színművésznő és *Sík* Rezső, a Városi Színház főrendezőjének vendégszereplésével. A gazdag és élvezetes műsort dr. *Krivoss* Árpád, az egyesület elnöke nyitotta meg nemesveretű beszéddel, majd a leventék zenekara és tornacsapata mutatta be kiváló tehetségét sok taps mellett.

KALAPOK urak és hölgyek számára nagy választékban
KERTÉSZ kalaposmesternél I., Krisztina-tér 3 Fest, alakít

A hatvan rossz út közül, amelyet 4 millió pengővel építtet meg a város, Budán sorra kerül az I. kerületben: Alkotás-, Csörsz-, Derék-, Enyedy-, Királyhágó,- Róka-, Tóth Lőrinc-, Városmajor-utca, Bornemissza-, Böszörményi-, Budaörsi-, Diósárok-, Fehérvári-, Győri-, Hieronymi-, Horthy Miklós-, Istenhegyi-, Kútvölgyi-, Lenke-, Magyarádi-, Németvölgyi-, Sashegyi-, Széher-, Szent Imre herceg-útja, a prímásbástya, a Naphegy-tér; — *a II. kerületben:* a Bimbó-, Eszter-, Mészutca, Pasaréti-út, Drasche-féle ingatlan, a Pasaréti-utat és Debrőiutat összekötő szerpentinút; — a *III. kerületben:* az Áfonya-, Laktanya-, Raktár-utca, a Bécsi-, Perényi-, Pusztaszeri-, Szentendreiút megépítése.

SEZLONOK, MATRACOK, FOTELAGYAK, szalón- és berzselygarniturák, sezlontakarók Lindner kárpitosnál, IX., Lónyay-utca 13/b. Alapítva 1904. Fizetési kedvezmény.

A Tabán ujjáépítésére öt ajánlat érkezett a fővároshoz. Közülük kettőt belföldi, hármat külföldi pénzcsoport nyujtotta be. A kölcsönajánlatokat — a legutóbbi kellemetlen tapasztalatokra való tekintettel — nagy diszkrécióval kezelik a városházán.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

Tizenhatezerrel több nő él Budán, mint férfi, mert a 95.769 férfival szemben 111.952 nő áll. Az I. kerületben 55.012 nő és 46.541 férfi, a II. kerületben 27.839 nő, 22.907 férfi, a III. kerületben 29.101 nő és 26.321 férfi van. Érdekes, hogy analfabéta több van a nők, mint a férfiak között. Az I. kerületben 483, a II.-ban 249, a III.-ban 807, összesen 1539 analfabéta nő van, míg az összes analfabéták száma 1985. Igy közli ezt *Ulyefalvi* dr. új statisztikai füzete.

Világszövetségbe tömörül a felső kereskedelmi iskolát végzettek nagy tábora az ez év szeptember 7—10-e között rendezendő budapesti világkongresszuson, melyet a szervezőbizottság nagy körültekintéssel, gonddal és fáradságot nem ismerő buzgósággal dr. *Schack* Béla udvari tanácsos, kir. főigazgató, ügyv. elnök készít elő *Erney* Károly felsőházi tag, a Pesti Hazai Takarékpénztár Egyesület vezérigazgatója elnöksége mellett. A nagyarányú mozgalmat még két évvel ezelőtt határozták el Genfben s most kedves alkalmul kínálkozik nálunk a megvalósítása, mert éppen *száz éve, hogy megnyilt Budapesten* az első mindennapos kereskedelmi iskola. A világ minden részében számos és népes egyesületben vannak ennek az iskolatípusnak végzett növendékei, akik mind elküldik képviselőiket Budapestre, a világkongresszusra, melynek védnökségét a közoktatási és kereskedelmi miniszterek vállalták. A szervezőbizottság felkér minden volt kereskedelmi iskolai tanulót (Magyarországon közel százezren vannak!), minden felső kereskedelmi iskola vezetőségét és tanárait, a hazai gazdasági vállalatokat és pénzintézeteket, hogy e kongresszusra tagul mennél előbb jelentkezzenek. Külföldi látogatóink révén, akik a dolog természeténél fogva jól szituált kereskedők, gyárosok, vállalkozók, értékes gazdasági kapcsolatokra tehetnek szert a kongresszus magyar tagjai; másrészt közvetlen érintkezés útján vendégeinkkel megismertethetik hazánkat és barátokul nyerhetik meg őket maguknak. Felvilágosítást a szervező iroda ad: II., Apostol-u. 6. Tel.: 577-77.

KIRÁLY-FÜRDŐ
Építtette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.
Budán, II., Fő-utca 84. száma.
45 fokos szénsavas nátron, szénsavas mészol, szénsavas kiömtvízmeg és magnéziumot tartalmazó hévviz
Tüdővész-, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fémmérgezés, máj-, lép-, mély-, kágyhólyagbántalmak, gyomorkurai és alkati panaszok ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdő: férfiaknak . . . reggel 5—1 óráig
nőknek hétköznap délután 2—7 óráig
!! IVÓ KURA !!

RÓMAI FÜRDŐ
ÓBUDA—AKVINKUM
KEDVES KIRÁNDULÓHELY TÉLEN IS
Kitünő konyha. — A források napi hozama 160.000 hektoliter rádioaktiv thermálviz
A szentendrei HÉV vasútnak, a MFTR hajóknak és az ÚJPESTI átkelő propellernek állomása

Holt kilométereket fut naponta Obudáról a budai garázsba a 7-es számú autóbusz, amely a Fő-tér és a bécsiúti Ujtemető között közlekedik. Reggel, amikor elindul — a Fő-térig teljesen ingyen, utas nélkül teszi meg az utat és este ugyanez történik a garázsba való visszatérésekor. A benzinpazarlás megakadályozása céljából a BSzKRT átengedhetné az autóbuszoknak az egyik fedett csarnokot a vörösvári-úti remiszben, vagy ha ez nem lehetséges, akkor építsen az autóbuszüzem a Vörösvári-út végén egy kis garázst, amelynek költsége „a holtkilométerekből" rövid idő alatt amortizálódna.

Gárdonyi Géza-utca lesz a neve a II. kerületi Törökvész-útból kiinduló egykilométeres útnak, mely a Kapi-utcánál végződik. Az I. kerületi Ballagi Mór-utcából nyíló névtelen-utcát, amely az Etele-utcával párhuzamos, *Bendegúz*-utcának, a Fehérvári-útból nyíló névtelen-utcát *Kalotaszegi*-utcának, az I. kerületi Csorbai-utca eddig névtelen meghosszabbítását *Lomnici*-utcának, a Németvölgyi-árokból kiinduló tizenöt méter széles utcát, amely a Zólyomi-útig terjed, *Breznói*-utcának, az Érdi- és Sásadi-út találkozásából kiinduló névtelen utat pedig — ahol a házak csupa barackos kertek között vannak — *Barackos*-utcának fogja elnevezni a Fővárosi Közmunkák Tanácsa. De a *Krecsányi*-utca még mindig hiányzik...

Az erdei iskola a Svábhegy alján, a Lederer-telepen a nyáron teljesen elkészül dr. *Purébl* Győző tanácsnok lankadatlan szorgalmazására s télennyáron száz szegény, gyengeszervezetű iskolásgyermeknek lesz internátusa.

ERZSÉBET SÓSFÜRDŐ
KELENFÖLDÖN
új vezetés alatt áll (BOHUNICZKY-BANK érdekeltsége), — Természetes keserűsósfürdő
IVÓKURA Olcsó pensió, Park-Strand
5 perc a GELLÉRTFÜRDŐTŐL villamoson

BUDAIAK OTTHONA
I., ZENTA-UTCA 3
(HADIK LAKTANYA MELLETT)
KIS RABLÓ
SÖRÖZŐ—ÉTTERMEK
SZŰTS LAJOS VENDÉGLŐS
HALÁSZLÉJE HIRES
ZAMATOS BORAI ELISMERTEK

TEA
Közvetlen behozatal Holland-Indiából
a termelő ¼ és ½ kilogrammos eredeti csomagolásában és ládákban — Nagyban és kicsinyben
BOZÓ GYÓGYTÁR
BUDÁN, I. KER., ALKOTÁS-UTCA 34. szám.

Közgazdasági Napló

Szerkeszti: SZÁSZHALMI JÓZSEF

A kézműiparos helyzete

Szél Jenő előadása

SZÉL JENŐ, a Kisipari Hitelintézet vezérigazgatója, március 8-án este a sütők székházában *A kisipar racionalizálása* címen értékes, gondolatokban gazdag előadásban új szempontból ismertette a racionalizálást. Az érdekes előadás gondolatmenete, amelyet a szépszámú hallgatóság nagy érdeklődéssel hallgatott, a következő:

A kisipar gazdasági helyzete a gyáripar fejlődésével mindinkább súlyosbodott. Ez a körülmény a kisipar jelentőségének és az ipari termelésben való hivatásának és fontos szerepének félreismerésére vezetett, sőt még a létjogosultságát is kétségbe vonták, habár mozgékonyságával és a kézműves nagyobb szakértelmével és leleményességével, valamint a változó szükségletek és igényekhez való gyorsabb alkalmazkodóképességével — állandóan úttörő munkát végez, hogy aztán a gyáripar kiszortísa.

A technika haladása és eszközei — amelyek kezdetben a kisipar helyzetét annyira súlyosbították — ma már a legkisebb műhelyben is alkalmazhatók, s így sok esetben kitünő eredménnyel állja a nagyipar versenyét. Egészen kétségtelen, hogy a kisipar jövője és megélhetési lehetőségei igen kedvezően alakulnak, ha gazdaságosan termel, másszóval, ha racionalizál.

Az amerikai magas munkabérek és ennek dacára az amerikai ipar cikkeinek fölényes versenyképessége, ezek alapján pedig az amerikai ipar óriási megerősödése főképpen a racionalizálás eredménye. Az eredmény pedig minden elméleti megállapításnál világosabban mutatja a racionalizálás hatását.

A racionalizálás következtében az olcsóbb árakkal szélesebb rétegek lépnek fel fogyasztóként, akik részére a drágább cikkek nem voltak eddig elérhetők. Emelkedik tehát a jólét.

A racionalizálás lényegében véve *észszerű gazdálkodás*, amely a legalkalmasabb módok, eljárások és eszközök igénybevételével arra törekszik, hogy egyrészt a létfenntartást olcsóbbá tegye, másrészt a munka díjazását emelje, ugyanakkor pedig a munkanélküliséget megszüntesse.

Kívánja az észszerű gazdálkodás, hogy a munkások munkaenergiáját és teljesítőképességét fokozzuk, mint pl. a teljesítményének és életszükségleteinek minél jobban megfelelő bérrel, a munkára való neveléssel és oktatással, az egészségi szempontoknak legjobban megfelelő műhely- és munkaviszonyok megteremtésével, valamint a testneveléssel és hasznos szórakozással. De megköveteli az észszerű gazdálkodás, hogy saját magunkra is gondoljunk, munkaenergiánkat és teljesítőképességünket fejlesszük és fokozzuk s így a racionalizálás elveinek alkalmazását az egész gazdasági életre ki kell terjeszteni.

A racionalizálásnak három főiránya van. Az egyik a technikai racionalizálás, a második a kereskedelmi racionalizálás, a harmadik pedig a közgazdasági racionalizálás. A *technikai* racionalizálás két főrészre oszlik, u. m. az *anyaggazdálkodásra* és a szorosabb értelemben vett *termelő-gazdálkodásra*. Az anyaggazdálkodás fotnos kérdései az anyagminőség, az anyagfelhasználás és a hulladékfelhasználás kérdései. A termelőgazdálkodás fontos kérdései: az üzemvezetés, az üzem méretezése, az emberi munkaerők, eszközök és felszerelések, energiaforrások, gépberendezés, tüzelőberendezés, termelési költségek, kalkuláció, a termelés folytonossága, veszteségforrások. Költségcsökkentés, idő, munkaerők, gépek és eszközök gazdaságos felhasználásával; normalizálás, tipizálás és specializálás, begyakorlás és kiképzés, munkaelőkészítés, üzemellenőrzés. A kisipar kereskedelmi racionalizálásának főkérdései: a kisipar különleges helyzete kereskedelmi tevékenységében, a tőkeszerzés, az anyagbeszerzés, eszközök és gépek beszerzése, az irodai organizáció, az utókalkuláció, az értékesítés.

Németországban természetesen már régebben ismerték fel a racionalizálásnak a kisipar szempontjából, de általános közgazdasági, szociális és nemzeti szempontból való óriási jelentőségét és külön intézményeket létesítettek, amelyek a kisipar racionalizálásának kérdésével speciálisan foglalkoznak.

Nekünk még inkább szükségünk van oly szervre, amely a kisipar racionalizálásának kérdéseivel hivatásszerűen foglalkozik. Ennek megalkotása sürgős létkérdése a kisiparnak, de létkérdése az egész országnak, mert a racionalizálás eszközeinek alkalmazásával sikerrel állhatjuk meg a racionalizált külföld mindjobban súlyosbodó versenyét és érhetjük el, hogy nemcsak az importot szorítsuk ki, hanem olcsóbb és jobb árukkal exportpiacot is szerezzünk iparunknak.

---

* **Magyar Általános Hitelbank** igazgatósága e hó 6-án tartott ülésében megállapította az 1929. üzletév mérlegét, mely 7,496.453 P 12 f tiszta nyereséggel zárult az 1928. évi 7,446.928 P 64 f-rel szemben. Az igazgatóság elhatározta, hogy a folyó hó 19-ére egybehívott rendes közgyűlés elé azt a javaslatot fogja terjeszteni, hogy 1929. évi osztalék fejében, ugyanúgy mint tavaly, részvényenként 5 és fél pengő, összesen tehát 4,554.000 pengő kerüljön kifizetésre, továbbá, hogy a rendes tartalékalap növelésére 800.000 P, az értékcsökkenési tartalékalap erősbítésére 200.000 P, a vállalati nyugdíjpénztár javadalmazására 300.000 P, a nyugdíjazott alkalmazottak nyugdíjalapja javára 350.000 P, tisztviselői jutalmazásokra 850.000 P és az alkalmazottak jóléti alapja javadalmazására 50.000 P fordíttassék.

A mérlegszámla főbb adatai a következők: az adósok összege 192.6 millió pengőről 199.1 millió pengőre, a váltótárca 101.6 millió pengőről 106.5 millió pengőre emelkedett. A takarék- és folyószámlabetétek 24.1 millió pengő szaporulatot tüntetnek fel, míg az egyéb hitelezők összege 21.6 millió pengővel csökkent. Ehhez képest az intézet kezelésére bízott idegen tőkék összege 1929. december 31-én 346 millió pengőre emelkedett.

A mérlegszámla főösszege az előző évi 443.9 millió pengővel szemben 457.8 millió pengőt mutat, a forgalom a főkönyv egyik oldalán az 1928. évi 22.431 millió pengőről 25.460 millió pengőre növekedett.

* **A Nemzeti Takarékpénztár és Bank Rt.** március 3-án tartotta harminchatodik rendes közgyűlését *Tornyay* Rezső báró elnöklete alatt. A közgyűlés elhatározta, hogy az 1929. évi 193.149.85 pengő (a mult évben 191.116.63 pengő) tiszta nyereségből *részvényenként 2.50 pengő = 10 százalék osztalék* fizettessék március 4-től kezdve az intézet és a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank pénztárainál, valamint ennek fiókjainál. Az intézet igazgatóságába *Vas* Zsigmond vezérigazgatót újra beválasztották.

* **A Magyar Országos Központi Takarékpénztár** részvényesei *Wolfner* József igazgatósági elnök vezetése mellett március 1-én tartották 58. évi közgyűlésüket. Az igazgatóság összes javaslatait a közgyűlés változatlanul elfogadta és elhatározta, hogy a kimutatott 2,396.239.13 pengő nyereségből osztalékul az 1929. évre e hó 3-tól kezdve részvényenként, a tavalyival egyezően, 6 pengő, összesen tehát 1,800.000 pengő fizettessék, a rendes tartalék javára 250 ezer pengő és az alkalmazottak segélyezésére szánt, évközben már 84.650 pengővel dotált alap kiegészítésére 35.000 pengő fordíttasssék. A közgyűlés az igazgatóságba új tagul *Bottlik* József országgyűlési képviselőt egyhangúlag beválasztotta. A felügyelőbizottságba új tagul *Gregersen* Béla került. Pap József dr. felsőházi tag, a Budapesti Ügyvédi Kamara elnöke, részvényes, indítványára a közgyűlés az igazgatóságnak, *Metzler* Jenő dr. vezérigazgatónak és a tisztviselői karnak eredményteljes működésükért elismerést és köszönetet szavazott.

* A „Pesti Tőzsde" terjedelmes új száma szenzációs információkat közöl a fővárosi kötvény és a hadikölcsönvalorizációról. Érdekes bécsi, párizsi, londoni tárcák, kitünő riportok egészítik ki a lapot, amelynek textil, autó, vas- és gépipari, biztosítási rovata is érdekes.

* **A Budapesti Kisipari Hitelintézet** 1,100.000 pengős alaptőkéjét 1,350.000 pengőre emeli fel. Mivel egy részvény kibocsátási árfolyama 16 pengő, a tőkeemelés révén tulajdonképpen 400.000 pengőhöz jut az intézet. A főváros törvényhatósága, a Pénzintézeti Központ, eltekintve a kisiparosok hálájától, nagy elismeréssel adózott a nagyszerűen vezetett intézetnek és *Szél* Jenő vezérigazgatónak. Amint értesülünk, rövidesen sor kerül egy újabb tőkeemelésre, amikor is az alaptőke 2,000.000 pengőre lesz kiegészítve. És a mult héten mégis szokatlan támadás érte a Kisipari Hitelintézetet, a kisiparos és kiskereskedőtársadalom hézagpótló intézményét. Egy délutáni lap könnyed gesztussal állapítja meg, hogy a Kisipari Hitelintézetre nincs szükség, be kell tehát olvasztani a Községi Takarékpénztárba! Csodálatos! Hogy lehet ilyesmit írni egy olyan intézményről, amely nagyszerűen látja el a feladatát, sőt mi több, egyenesen arra van predesztinálva, hogy hézagpótló működésével új életre keltse a sorvadó kisipart és kiskereskedelmet. Látta már a cikkíró az agyonadóztatott öngyilkosjelölteket, miután hasztalan kopogtattak másutt, — a Kisiparinál tőkéhez jutottak, ahol minden kisember kívánságát kielégítik. A Kisipari Hitelintézet majdnem 4,000.000 pengő kisipari hitelt és egy és félmillió pengő kiskereskedelmi hitelt adott ki a mutl évben több, mint 20.000 kisigénylőnek. Egész kis összegeket, százpengős váltókat is leszámított. Ezt pedig más intézet nem teszi. Más a Kisipari Hitelintézet célkitűzése és más a Községi Takaréké. A kettő egybeolvasztása abszurdum volna. Vagy azért bízták meg a Kisipari Hitelintézetet a legújabban Budapest, Újpest, Kispest, Pesterzsébet, Szentendre, Alag, Balassagyarmat, Salgótarján, Kecskemét, Cegléd, Kiskunfélegyháza, Nagykőrös, Kalocsa stb. (amely városokban éppen elég bank van) altruista hitelellátásával, mert nincs rá szükség és múlhatatlanul a Községi Takarékba kell beolvasztani?

* **Magyar Forgalmi Bank Rt.** *Madarassy-Beck* Marcel báró dr. elnöklete alatt február hó 26-án megtartott ülésén megállapította az 1929. üzletévről szóló zárszámadását, mely *755.984.19 pengő tiszta nyereséggel* zárul, szemben a mutl évi 748.224.19 pengővel. Az igazgatóság elhatározta, hogy az 1930 március 15-én megtartandó közgyűlésnek javasolni fogja, miszerint részvényenként *6.50 pengő osztalék* fizettessék ki és a rendes tartalékba 70.000 pengő, a nyugdíjtartalékba 65.000 pengő, az elismert vállalati nyugdíjpénztárba pedig 9748.85 pengő helyeztessék.

* **Magyar-Cseh Iparbank** igazgatósága megállapította a lefolyt üzletév mérlegét, mely megfelelő tartalékolások után *318.361.37 P tiszta nyereséggel* zárult. Az igazgatóság a március 26-ára összehívott közgyűlésnek javasolni fogja, hogy a nyereségből a tavalyi osztaléknak megfelelően 233.333.50 pengő fizettessék ki a részvényeseknek, tartalékokra 50.000 pengő fordíttassék, a fennmaradó 35.027 pengő 87 fillér pedig új számlára vitessék elő.

* **A Goldberger Sam F. és Fiai Rt.** 3-án tartotta *Budai-Goldberger* Leó dr. elnöklete alatt rendes évi közgyűlését. A közgyűlés az igazgatóság és a felügyelőbizottság jelentésének tudomásulvétele után elhatározta, hogy az értékcsökkenési tartaléknak 350.000 pengővel és a rendes tartaléknak 100.000 pengővel való javadalmazása után a mult évi nyereségáthozattal együtt fennmaradó 543.181 pengő tiszta nyereségből osztalék címén a tavalyi 6 pengővel szemben a lefolyt üzleti évre részvényenként 6.50 pengő fizettessék.

* **A Magyar Külkereskedelmi Intézet** e hó 1-én tartotta első rendes közgyűlését, amely az elmult 1929. év működéséről számolt be. A közgyűlésen *Weisz* Fülöp elnökölt. Az alapszabályok értelmében az intézet elnökei csak *egy évig* viselhetik a tisztségüket, miért is *Weisz* Fülöp helyébe *Erney* Károly dr.-t, a Pesti Hazai Takarékpénztár elnökét választották meg. Alelnökök lettek: *Beck* Lajos dr. és *Horánszky* Lajos. Ezután beszámoltak az intézet működéséről, mely szerint Hamburg, Wien, Belgrád, Bukarest, Szófia, Sztambul, Athén és Tiránа székhellyel állandó tisztviselő-megbízottat neveztek ki; Helsingfors, Fiume, Milánó, London, Kairó, Rotterdam és Párizs székhellyel pedig állandó megbízottakat alkalmaztak. Ezenkívül nagy ügynöki hálózatot építettek ki, mely a világ minden részében képviseli a Külkereskedelmi Intézetet.

Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Viraág Béla.

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Bpest V, Ügynök-u. 8. — (Nyomdaigazgató: Linzer M.) —

BUDAPESTI DIETIKUS TÁPLÁLKOZÁSHOZ
szükséges a KÉTSZERSÜLT vagy GRAHAMKENYÉR
GYÓGYFORRÁS KÉTSZERSÜLT
és GRAHAMKENYÉR tápszercikk gyártmányaim gyomorbetegeknek, gyengélkedőknek és gyermekeknek is egyaránt ízletes, tápláló és könnyen emészthető tápszerek. — Tejbe, kávéba, teába mártva, vajjal megkenve, vagy húsételekhez elsőrendű, ízletes és omlós. Neves orvosok ajánlják. *Felesleges pénzkidobás tehát, a drága, Karlsbadból importált kétszersültet fogyasztani, amikor a magyargyártmányú kétszersült minőségben a külföldi gyártmánnyal legalább is egyenrangú, árban pedig 40 százalékkal olcsóbb.*
Gyártja: NEUMANN BÉLA
ezüstkoszorús sütőmester tápszerüzeme
Budapest, II., Margit-körút 16 — Telefon: A. 512-26
VISZONTELADÓKNAK ÁRENGEDMÉNY!
Az 1926. évi nemzetközi embervédelmi kiállításon Budapesten, aranyéremmel; az 1926. évi kézműipari tárlaton aranyéremmel; a magyar országos iparegyesület díszoklevelével és ezüst érmével kitüntetve. — FIÓKLERAKATOK: Noszlopi Tivadar, VI, Szív-u. 13, Noszlopi Dezső, VIII, Népszinház-u. 51

RÓZSADOMBI VIRÁG- ÉS TÁJKERTÉSZET
Budapest, II. ker., Szemlőhegy-utca 23. sz.
Telefon: Aut. 529-70.
TÁJKERTÉSZET: Vállalja díszkertek, parkirozások, ablakdíszítések és villakertek tervezését és évi gondozását.
VIRÁGKERTÉSZET: Szállít egész éven át vágott és cserepes virágokat, csokrot, virágkosarat, dísznövényeket, palántákat és dugványokat.

Varrógép, kerékpár, gramophon raktár.
Megbizható javitómühely.
Budán, I. Krisztina-körút 151.

Bérautó-auto taxi 623-89, lakodalmakra, temetésekre, vidéki turákra rendelhető minden időben. III, Főtér 1. Horváth

GUMMI harisnyák, fűzők, gyógyhaskötők, női egészségügyi cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása
Hungária Kölszergyár R.-T. fiókja
Buda, I, Krisztina-tér 3. sz.

Thermostóth

Központi fütések és szellőzte sések, biológiai szenyvizitisztitó berendezések, vízvezeték és csatornázás, fürdőberendezések és épületbádogos munkák tervezése és kószitése. Szabadalmazott kovácsolt vas „Thermostóth" kazánok kizárólagos gyártói
Tóth Imre és Társa
V., Katona József-u. 8.
TELEFON: AUTOMATA 223—93.

Budai Általános Takarékpénztár
Részvénytársaság
Budán, II., Fő-utca 9
Elfogad kamatoztatásra takarék- és folyószámlabetéteket.
Lekötött betétek után megállapodás szerint magas kamatot térítünk
Budai ingatlan-tulajdonosoknak gyors lebonyolítás mellett bekebelezett váltókölcsönöket nyujtunk
Mindennemű bank- és takarékpénztári ügyben készséggel állunk rendelkezésre
SAFE DEPOSIT

ÜVEG és porcellán-árukban GÁL LAJOS Budán II., Széna-tér 7 vezet
Tisztviselők nagy árkedvezményben részesülnek. Kedvező fizetési feltétel

Egészségügyi berendezések, csövek
Műszaki cikkek, fémgyártás
VI., Liszt Ferenc-tér 4. Telefon: 222—67
Hubert és Tsa R.T.

BÚTORASZTALOSTÓL: háló 300-tól, ebédlő 440-től, uriszoba 450-től, saját készítményű kárpitosbútorok. Készletre is. 100 pengős havi törlesztésnél kamatmentesség.
MÜLLER LAJOS
„Margit" fióküzlet: II., Margit-körut 54 Tel.: Aut. 558—81.
Főüzlet: VII., Dohány-utca 37.
70 éves cég Tel. J. 373-18. 70 éves cég

CIPŐT ízléses divatosat a legjobb minőségben készít első-rangú mester PETRŐ
II. kerület, Zsigmond utca 5. szám

Ó-Buda-Ujlaki Takarékpénztár
Részvény Társaság
Budapest, III. ker. Lajos ucca 148 szám.
Telefon: Automata 624—57.
Betéteket elfogad könyvecskékre is folyószámlákra a legmagasabb kamatozás mellett. Kölcsönöket folyósit váltóra, folyószámlákra, értékpapirokra a legelő yösebb feltételek mellett

CSIRSZKA
KONRÁD ÉTTERMEI
a Császárfürdőben
III, Zsigmond-u. 31
KÜLÖNTEREM
esküvők, társaságok és egyesületek számára
TELEFON: A. 512-95

HALWA
SÁNDOR — PUSKAMÜVES
Budán: I., Szt. János-tér 4. Tel.: 507—37. — Állami díszoklevél — Ezüstkoszorús mester — Nagy aranyéremmel kitüntetve.
Vadászfegyverek, fegyverjavítások, sportcikkek, cserkészfelszerelések

HUNGÁRIA
GYÓGYFORRÁS
Budán, az Erzsébet-hídnál
Szénsavval telitve:
HARMAT-VÍZ!
Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-híd budai hídfőjénél épült modern ivócsarnokban. Radioactiv hatásu lithiumos és calciumhydrocarbonátos gyógyvíz.
IVÓ-KÚRA
Keserüsó-kúra. Javasolva vesebántalmak, gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság és vérszegénység ellen. Poharankint 8 f., Karlsbadi sóval 16 f.
Nyitva reggel 7 órától este 6 óráig.
TELEFON: AUTOMATA 530-03.

ÉHGYOMORRA
naponkint igyék egy pohár
KRISTÁLY
VIZET!

Budai Napló

XXVII. évfolyam. 989. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **24** pengő, félévre **12** pengő. Egy szám **50** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca **24**. Délután 5—7-ig. Telefon: 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRAÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **40** fillér. 20 mm. magas hirdetés **8** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1930 március 16.

Királyok útja

Budapest lakossága számára új nyaralótelepet kell keresni az elszakított felvidéki nyaralótelepek pótlására.

*

Pannónia tartomány, a mai Dunántúl volt ennek a Kárpátok övezte országnak a civilizált része. Téglával kirakott országutak vezettek Róma felé mindenfelől. A Duna volt a határ és ennél erősebb várfalat még a rómaiak sem tudtak volna állítani az Itália felé özönlő barbárok ellen. Az Ázsiában túlszaporodott turáni népek elözönlötték Dél-Oroszországot és onnan is továbbszorítva, ereszkedtek a Duna-Tisza völgyébe, ahonnan már könnyen elérhették az örök tavasz országát, mesés Itáliát és kincses Rómát. Sok nép elvérzett ezen az úton és talán az *etruskok* voltak az egyedüliek, akik hazát tudtak alapítani Itália földjén, a többi belepusztult ebbe a vállalkozásba. A magyar nép volt az egyetlen, mely a Duna-Tisza között állapodott meg, ahol már számos turáni nép töredéke élt és ezeket egyesítve, államot alkotott, felismerve ennek a földnek földrajzi egységét.

A magyar királyok tudták, hogy akié Pannónia, azé az ország és székhelyüket a Dunán túl állították föl. Székesfehérvár. Buda, Visegrád — az egyházfejedelmei pedig Esztergomban székeltek. A rómaiak egyik nagy útja Székesfehérvárról vezet Óbudára. De valószínű, hogy a Duna könyöke mentén a határvédelem érdekében országutat építettek Visegrádnak, Esztergomnak és Győrnek vezetőt. Az Árpád-házi királyok Székesfehérvárról Budára tették át székűket, de az Anjouk biztosabb helyen, a bevehetetlennek látszó Visegrádon tartottak udvart. De azért kapcsolatokat tartottak fenn Budával s így minden valószínűség szerint jókarban tartották a rómaiak által épített utat. Mátyás király és édesatyja, János, a kormányzó, is nagy szeretettel viseltettek a *pilisi hegyvidék* iránt, ahol vadászkastélyaik és vadásztelepeik voltak. Ezt biszonyítja többek között *Solymár* község neve is, ahol a solymárok éltek. Különben Mátyás, a nagy stratéga, föltétlenül megbecsülte és értékelte a rómaiak stratégiai útjait. Utána azonban pusztulásnak indult minden . . .

. . . Szántóvető emberek, házat építő új telepesek, Szentendre és a Római-fürdő között, a termő föld alatt néha ráakadnak e római út egyes részleteire és kiemelik azokat a kétezeresztendős téglákat, amelyeken rajta van a légiók száma. Nagy történelmi idők néma tanui ezek. Büszke, fejedelmi paripák patkói taposták őket, idegen országok követei, a magyar föld egyes részeinek kis királyai, zászlós urak járták ezt az utat: — a királyok útját. A Duna áradásai Mohács után beiszapolták, behordták kaviccsal és eltemették ezt az utat is, mint ahogy eltemették a régi, szép magyar dicsőséget . . .

Nagy Lajos alatt még három tenger mosta ennek az országnak a határát, magyar szó járta még az ukrán, a kisorosz úri családok között és most ismét ott vagyunk, mint Mohács után, négy részre törött az ország és várnia kell, amíg megsegíti a nemzetek sorsát intéző nagy Isten, mint ahogy megsegítette Lengyelországot és megsegített már egyszer minket is.

Nemcsak erdőket, nemcsak bányákat, nemcsak földet és népet vesztettünk el, de elvesztettük a modern élet olyan tényezőit is, amelyek egyike gyógyítja a felzaklatott idegeket, a munkában felőrlődött testet, elvesztettük a szép Felvidék pihenőhelyeit, ahol a városi ember tölthette a nyarat. Budapest népe számára nem marad más, mint a Bakonynak a Dunáig húzódó hegyvidéke, a *pilisi hegyvidék*. Romantikus szépségű tájak ezek és talán ennek a nagy csapásnak kellett ránktörnie, hogy fölfigyeljünk rá és megtaláljuk benne azokat a kincseket, amiktől megfosztott bennünket az új harcokkal terhelt béke. A Budapesthez kötött polgárok számára megbecsülhetetlen értéket képvisel ennek a hegyvidéknek a Dunához ereszkedő része, melyet maga a természet jelölt ki a nyaraló Budapest üdülésére. Ezeket a lejtőket sűrű, öreg erdő borítja, a kelő nap sugara aranyozza és az erdők ózondús illata teszi gyógyhellyé. A legforróbb nyárban sem tikkasztó a hősége, mert állandó mozgásban tartja levegőjét a Dunán úszó levegőoszlop és telíti párával. A hegyek lábánál vonult hajdan Visegrád felé a királyok útja és ma is arra visz az országútja, mely ha felépül, a legszebb autóutak egyike lesz Magyarországon.

Ha megindul majd az áramlás Budapestről e hegyvidék felé és villa villa mellé épül a hegyek lábánál, szegélyezve az országutat: — föl kell majd építeni a lejtős hegyhát közepén a *második országutat*, mely a solymári völgynél kúszna föl a magasba és végigfutna száz-százötven méter magasságban Szentendrétől Visegrádig, a legszebb kilátást nyújtva, mint Közép-Európának egyik leggyönyörűbb, *panorámás autóstradája*. Ennek mentén is megindulna az építkezés a maga szállodáival, szórakozóhelyeivel, kilátótornyaival és adná a „nyári Budapestet''. Alakulnának új hegyvidéki községek, jólétben élő polgársággal, amelyek ellátnák a nyaralókat és alkalmat adnának a szegényebb nép nyaralására.

Ez nem a jövendő fantáziája, ez a reális élet követelménye, következménye, ennek így kell történnie és a hatóságoknak nincs más teendőjük, mint ezt a folyamatot megindítani, egészséges mederbe terelni és akkor a föld alá süllyedt királyok útja felett fölépül a magyar jólét útja, — ott, ahol ma csak lelkes túristák bolyonganak, — ott, ahol egykor királyok, fejedelmek vadásztak és szórakoztak és ahol ezentúl a magyar polgárság találja meg a szebb jövőnek biztos útját.

Üdvözlöm mindazokat, akik ma ennek a hegyvidéknek a jövendő sorsát úgy vélik intézhetni, hogy a nyomtatott betű erejével igyekeznek hozzáférni, igyekeznek megtörni a hegyvidéken élők közönyét és fölébreszteni, erre az áldott vidékre irányítani a kényelmes, kedves, közeli nyaralhatásra vágyó polgárság figyelmét. Nekünk, akik tollal szolgáljuk Budának és a Budát környező hegyvidéknek az érdekeit, itt Budán és környékén, — nekünk ebben a ránk nézve hálátadatlan, de a polgárságra nézve hálás munkában össze kell fognunk, hogy ismét megindujon a polgári jólét a — *királyok ősi, nagy útján!*

Viraág Béla.

A világ közepe, már ha nem is a nagyvilág, de a magyar világ közepe mégis csak Budán van, a Lánchídfőnél. A *Hungária Magyar Automobil Club* — nyert engedély alapján — tavasszal díszes és a Széchenyi-lánchíd eredeti rómaias ampir stílusával egyező modorú táblát helyez el a *budai* hídfő déli lámpaoszlopa talapzatán. Itt vagy ugyanis a *„0''-sal jelzett kiindulópontja* az összes mai magyar országutaknak. A díszes tábla mintegy a római Forum Trajanum egykori aranyozott mérföldmutatókövének budai analogiája lesz. Ami helyes is, mert a Lánchíd-utca is a Római-út egyik szakasza. Buda újra gazdagodik egy, a saját históriás stílusát kifejező érdekességgel.

Vizet a hegyeknek

Félszázados tudományos megállapítás, hogy a budai hegyvidék vízszegény. Viszont háromszáz év óta a Budán-Pesten élő, gazdálkodó emberek Budán igyekeznek megtelepedni, hogy itt folytassák kertgazdaságukat, nemcsak a maguk, hanem a polgártársaik ellátására is. A gyümölcsfa-termeléssel gyönyörű eredményt tudnának elérni, ha egyforma típusra törekednének valamely központi szervezet útmutatása révén, mert az agyagos talaj fölszív annyi vizet, hogy a mélyebben járó gyökereket kellően táplálja. A baj csak az, hogy a híres és csodálnivalóan szép budai őszibarack-termésből nem lehet összeszedni még egy vagónravalót sem az egyforma nagyságú és ízű barackokból. Tehát nem exportképes. Ami pedig a kertiveteményeket illeti, nincs elegendő öntözővíz. Ez pedig a kertgazdaság halála.

A Vízművek igazgatósága nagy befektetéssel újítja meg és alakítja át vízműveit és a lefolytatott tanácskozások alkalmából mindenre kiterjed a bizottságok figyelme; szóba került minden sablónosan ismert hiba és hiány, csak éppen — a hegyvidék vízhiányáról nem esett szó. Addig pedig a budai hegyvidék fellendítéséről, benépesítéséről és fejlesztéséről szó sem lehet, amíg Budán olyan hegyvidékek is lesznek, ahol még egyáltalában nincs vízvezeték. A víz hiánya tűzveszélyessé teszi az építkezést, károsan befolyásolja az egészséget és lehetetlenné teszi a kerti gazdálkodást. Budán óriási területek feküsznek parlagon a kultúra számára, holott Budapest ellátása kerti veteményekkel úgy biztosítható a legjobban, ha itt a város közvetlen környékén fejlődik ki az oly magas fokon álló kerti kultúra, amely feleslegessé tenné nagyrészben a behozatalt. A mai nagy kenyértelenség idején sok faluról került ember szívesen adná magát a kertes gazdálkodásra, ha arra módot adnának nekik a Vízművek. Ez talán még a fürdőügynél és idegenforgalomnál is fontosabb kérdés és érdemes a befektetésre. A lefektetett vízcső mentén kultúra támad, amely táplálja a szegényt és gazdagot egyaránt, mert ennek munkát ad, amannak élelmet. Még pártpolitikának is beválna ez a kérdés, mert tömegesen állna annak a pártnak a zászlaja alá a budai hegyvidék polgársága, amely párt elhozná a száraz, sovány budai hegyvidék számára a megváltó, életadó — vizet!

Buda és a nemzetközi autóforgalom új stációhoz jutott. Az ősrégi római úton, annak *Döbrentei-téri* szakaszán hatalmas sárga lakkos táblát szögeztek ki, rajta araszos kék betűkkel: *„Balaton, Zagreb, Pécs, Graz"* és egy délfelé mutató rőfnyi hosszú nyíl. Kitűnő újítás autósok — külföldiek — számára. Erre jöttek Padovából tavaly az olasz autósok s erre jönnek májusban újra. A Döbrenteitér egy csapásra nagyvilági színt nyert.

Dunapanoráma

Feledhetetlen kép rajzolódik minden ember lelkébe, aki a sötétség beálltával a Margithídról néz a Lánchíd felé vagy végigsétál a Margit-rakparton. Úgy érzi, mintha egy nagy tó partján állana, amelyben ezer és ezer lámpa fénye tükröződik vissza úgy, ahogy a házak ablakában, emeletről-emeletre és azon túl, a nagy tavat körülölelő hegyekre föl, két-három toronymagasságban is csillog a sötét éjszakában. De nemcsak este szép a Dunának ez a része, hanem délután is. A lemenő nap erős fényben világítja meg a pesti part épületeit, amelyek így erős szinekben tükröződnek vissza a Dunába. A Viziváros egyebe sincsen, mint a Dunapanorámát mutogató Dunapartja, amely nyáron már délután hűvös árnyékba kerül és így a képzelhető legszebb sétány — volna, ha a Városházán megszívlelnék KOZMA JENŐ dr. budai országgyűlési képviselő előterjesztését, amelyben ennek a Dunapartnak a parkírozását kérte — többek között — a várostól. Siváran szomorú kép az, amit ez a széles Dunapart mutat, amelyik ezzel a szélességével van a pesti parttal szemben előnyben. Ma elhagyatott, néptelen vidék, ahol csak elvétve akad sétáló ember. Parkírozva viszont gyüjtőhelye volna a jó levegőre, szép kilátásra vágyó emberek számára. A felső hévizi fürdők és az alsó, a gellérthegyi hévizi fürdők között ez a sétatérré átalakított Dunapart volna a természetes kapocs, mely hivatva volna új életet vinni a Viziváros pangó életébe. A Dunának a Margithíd és Lánchíd közötti részére kellene áttelepíteni az evezős egyesületek csónakházait és ezt tenni meg a magyar evezőssport központjává. Innen el kellene távolítani a csepeli kikötőbe az összes parti raktárakat és hajózási lerakodó helyeket, hogy így ez a terület tisztára az evezősök játékterévé tétessék. Állandó és nagy nézőközönsége volna, amely gyönyörködnék a vizisportokban és a sport keretéül szolgáló dunai panorámában.

Horthy Miklós bástyasétány

Pesttel szemben, a Duna felett, a Bécsi kaputól a Halászbástyáig felszabadítandó, a mai előkertek kisajátításából nyerendő, sétálóhelyszerűen kiképezendő útvonalat *Magyarország Kormányzójának nevéről* fogják elnevezni. Kérdés azonban, hogy mi lesz a nagy névhez valóban méltó szépségű részlet pontos és névadójához méltó neve? Mert *„Horthy Miklós-bástya"* csakis egy *bástyának* lehet a neve. *„Bástya"* azonban nem azt jelenti, amit a köztudat annak hisz, vagyis nem *falszakaszt*, hanem a falból *kiugró*, jó régi magyar néven kiszögellő építményt jelent. Hogy ez a „szögellet" sokszögű vagy körívalakú-e, az mindegy. Két bástya között *függöny*, illetve *fal* van. Helyes tehát csakis az lehetne, *ha a Bécsi kaputól a Halászbástyáig menő részt „Horthy Miklós-bástyasétány"*-nak neveznék el. Helyelnevezéseknél azonban *nem szabad* — bár lehet, sőt szokás — *a nyelv ellen azért véteni, mert a hozzáértők esetleg véletlenül elfelejtenek tiltakozni egy tévedés ellen, vagy mert fogadatlan prókátori szavukat hallatlanná is lehet tenni.* Bástya például a Hunfalvy-utca feletti *„Szent József Bástyája"*: régi német nevén *„Josephi-Bastei"*. Ami azonban ettől délre, a Halászbástyáig van az nem bástya, hanem *fal*. Két-két bástya között nem bástya van, hanem *fal*. Ugyanezért furcsa dolog a *„Primásbástya"* elnevezés is, hiszen ősrégi bástyaelnevezéseket szüntet meg. Helyes volna, ha a Bécsi kaputól a Nádor-bástya sarkáig menő részt ugyanígy *Prímás Bástyasétány*nak neveznék s a régi *bástyák* megkapnák ősi neveiket, mint mindenütt az egész világon. Vitéz *Aggházy* Kamil ezredes helyesen keresett ugyanilyen megoldást. A török *„Gorum Kuleszi"*, vagyis *„Esztergom Bástyája"* megmaradna, a sétány azonban lehetne *„Primás Bástyasétány"*. Igy a Horthy Miklós-bástyasétánynál is a *„Bástya"* megmaradna *„Szent József Bástyája"* néven az egész résznek a sétálóhellyel együtt azonban *„Horthy Miklós Bástyasétány"* lenne a neve. Ugyanekkor azonban végre valahára arról is lehetne szó, hogy köztereinknek *magyarul* adnánk magyar nevet. Nincs tudomásunk róla, hogy magyarul kik — mikor írtak — mondottak olyan furcsát, hogy *„Halászbástya''* vagy *„Primásbástya"*. Magyarul tudniillik ez annyit teszen, hogy a bástya halász, illetőleg primás. Ilyet nem hallottunk. Bástyák nem szoktak halászni, sem primáskodni. Ezt magyarul úgy mondják, hogy: *„Halászok bástyája, Esztergomi Érsek Bástyája"*. Halászbástya: rossz fordítás: *„Fischerbastei''*. Ugyanolyan német név, mint a *„Főherceg Sándor-utca"*. Magyarul ez *„Sándor főherceg utcája"* vagy: Sándor főherceg-utca. „Ferenciek tere": véletlenül megmaradt jó magyar név.

Ezek után javalljuk, hogy a hely szépsége, Magyarország Kormányzója nagy neve méltó, jó magyarságú és jelképes megörökítése céljából tervezett szakasz, ne „sétány" legyen, hanem esetleg:

SZENT
GELLÉRT
GYÓGYFÜRDŐ
Vízgyógyintézet és napfürdő
—s—
Külön férfi és női osztály
A legmodernebb berendezés
Szakképzett személyzet

„Horthy Miklós bástyakörútja". Ez a falszakasz *Boulevard*, vagyis *Bollwerk*, tehát *Ring*, Gyűrű vagyis körút. A Primásbástya legyen *„Esztergomi Érsek bástyakörútja"*. Hiszen Párizsban máig *„Rue du Monsieur Le Dauphin"* a „Koronaherceg-utca", helyesen *„Trónörökös úr utcája"*.

Próbáljunk hagyománytiszteletet nevelni és beszéljünk és írjunk magyarul, legalább Budán, főleg Magyarország kormányzója és az Esztergomi Érsek nevével kapcsolatban. Ezt igazán illik megtennünk.

Bevilaqua-Borsody Béla.

TURÁNI
magyar perzsája,
szőnyegjavítása vezet!
II., FŐ-UTCA 80. SZ.
Telefon: Aut. 515-79.

A „Rózsadombi Egyesület" választmánya e havi rendes ülésén almási *Balogh* Loránt alelnök elnöklete alatt *Nádas* Béla dr. főtitkár jelentése alapján több közérdekű ügyet tárgyalt, amelyekből kiemeljük a következőket: Elhatározta a választmány, hogy a rózsadombi autobuszjárat ügyét állandóan napirenden tartja mindaddig, amíg az egyesület legutóbbi memorandumában kifejtett, jogos kívánságok kellőképpen ki nem elégíttetnek. Elhatározta továbbá, hogy lelkesen csatlakozik a „Virágos Budapest—Virágos Magyarország" akcióhoz és e célból érintkezésbe lép az egyesület elnökségével és az Országos Magyar Kertészeti Egyesület kebelében megalakult kertbarátok szakosztályával. Helyesli a *Budai Általános Takarékpénztár* kezdeményezését, amely *olcsó* állami kölcsön kieszközlésére irányul budai hegyvidéki telektulajdonosok részére telkeinek bekerítése, befásítása, szabályozása és közművekkel való ellátása céljára. Szorgalmazni fogja az összes rózsadombi főforgalmi utak középvilágítását és fokozott pormentesítését. Megelégedéssel veszi tudomásul az 1930. évi útépítési programmot, minthogy ez évben a Rózsadomb területén több főútvonal nyer kiépítést, ú. m.: a Bimbó-utca a Buday László-út és Mész-utca között, a Mész-utca a Bimbó-utca és Füge-utca között, az Eszter-utca (Törökvész-út) a Vérhalom-utca és Nagybányai-út között, az összekötő szerpetin-út a Pasaréti-út és Debrői-út (Hermann Ottó-út) között, az Áfonya-utca a Vérhalom-utca és Józsefhegyi-út között és a Pusztaszeri-út. Ugyancsak köszönettel veszi tudomásul, hogy a Magyar Telefon Automata Részvénytársaság az egyesület elnökségének intervenciójára kilátásba helyezte, hogy a Rózsadombon és körzetében fokozatosan 8—10 darab nyilvános telefonfülkét fog felállítani. Végül jegyzőkönyvileg hálás köszönetet mondott a választmány a fővárosi lapoknak, a *Budai Napló*-nak, mint az egyesület hivatalos lapjának a rózsadombi autobuszjárat ügyében és más közérdekű rózsadombi ügyekben is tanúsított önzetlen és megértő támogatásukért. A tárgysorozathoz hozzászóltak: Asbóth Oszkár, Bánlaky Adorján, Bárány Oszkár, Csapó Rezső, Fáber Fülöp, Gerenday Tivadar, Harsányi Jenő, Hámos Róbert, Hoffmann Károly, Jónás Géza dr., Lányi Zsigmond, Lengyel Endre dr., Luspay Mihály, Medek Béla, Róna Márk, Ruttkay Aladár, Schack Béla és Skrovina János választmányi tagok.

A kerületi elöljáróságok megszervezőjének, néhai Hanvai Sándor elöljárónak síremléket állított kegyelete és hálája jeléül az elöljáróságok személyzete s azt március 18-án d. u. 4 órakor avatják fel a kerepesi temetőben (Jókai síremléke mögött). A bizottság nevében hívják meg a közönséget: Wigh János ker. elöljáró, ért. elnök, Rupp László, dr. Szalay Sándor m. kir. kormányfőtanácsos, Rózsavölgyi Antal nyug. ker. elöljárók, volt értekezleti elnökök, dr. Spannberger Alajos ker. elöljáró, Heisler Ferenc számv. főszámtanácsos, dr. Viola Rezső műszaki tanácsos, Vári Béla egészségőr altiszt.

A budai kilátó körvasút előmunkálatai engedélyét, amely boldogult *Kugler* Miska bátyánknak volt a birtokában — a kereskedelemügyi miniszter dec. 31-ig meghosszabbította s azt *Sármezey* Endre mérnöknek adta. A körvasút megvalósulása teljesen új vidékeket hozna közelebb a fővároshoz, főleg olyan községeket, amelyek eddig semmiféle közlekedési eszközzel nem rendelkeztek. A kivitelhez óriási tőke kell.

Megyek Bethániába... mindig a föltétlen sikert jelenti és *Dutka* Ákos poéta nevét öregbíti ez a költemény, amellyel legutóbb rendkívüli sikert aratott *Viraág* Ilus orchesztikai művésznő, a Magyar Nemzeti Szövetség Női Osztálya által a Gellért-szállóban rendezett hazafias teaestén, ahol dr. *Réthey* Ferencné elnök mondotta az ünnepi beszédet, *Kernács* Pál hegedült, *Christián* Lilly, *Szendrey* Stefánia és *Cselényi* József énekeltek és *Simonyi* Mária szavalt.

KALAPOK
urak és hölgyek számára nagy választékban
KERTÉSZ
kalaposmesternél I., Krisztina-tér 3 Fest, alakít

Kézzel festett díszes meghívó tudatta, hogy hazafias ünnepet rendezett e hó 15-én a városmajorutcai elemi iskola, amelynek igazgatója, vitéz *Szánthó* László. Az ünnepet *Morbitzer* Dezsőné és *Zeöke* Gergely szkfőv. tanerők rendezték, Zeöke mondta az ünnepi beszédet és a műsoron szerepelt az iskola énekkara s a tanulók közül: Politzer Gabriella, Wertheimer Antónia, Nagy Éva, Váczi Jolán, Jankovich István, Szél György, Berczeli Géza, Bakonyi István, Pollák Béla, Réthi Imre, Kallós Pál és Buchinger György.

Emlékkiállítás keretében mutatja be multjának történeti emlékeit és a természettudományok népszerűsítése terén végzett munkásságának gyümölcseit a 90-ik esztendejébe lépő Királyi Magyar Természettudományi Társulat. Az emlékkiállítás sajtóbemutatója március 17-én, hétfőn délben 12 órakor lesz VIII., Eszterházy-u. 14—16. szám, a társulat helyiségében. A meghívást dr. Ilosvay Lajos elnök és dr. Gombocz Endre első titkár intézik.

PHILADELPHIA kávéházban a melegvízfűtés egyenlő kellemesen temperálja az egész kávéházat központi szellőztetővel.

Műsoros böjti estéket rendez a nagyböjt péntekjén mindig pontosan este fél hét órakor a *Budai Kath. Kör* saját székházában, amelyeken P. *Oslay* Oszvald ferences tartományfőnök beszél s az azt követő hangverseny műsorán Pagáni Olga, Szendrey Stefánia, négyesi Szepessy Gyuláné énekművésznők, Simónszky Valéria zongoratanárnő, Kallina Erzsébet és Szerémi Magda hegedűművésznők, Ulbrich Hermin gordonkaművésznő, Holló Marica szavalóművésznő, Nováky László zeneszerző, Wilhelmus Henry zongoraművész-tanár és más kiváló művészek szerepelnek.

Képzőművészeti előadásokat rendez minden pénteken este 7—8 óráig az Attila-u. 105. sz. alatti iskola tornatermében az Orsz. Képkultúra Társaság, nemcsak szakemberek, hanem mindazok számára, akik szeretnének arra a magaslatra emelkedni, hogy a művészetet kellően élvezhessék. Előadó minden estén *Krivátsy-Szüts* György festőművész, a városmajori művésztelep igazgatója, rendező pedig *Michnik* Tibor.

Elsőrangú házivarrónő úriházakhoz ajánlkozik. Cím a Kiadóban.

Érdekes könyv jelent meg a Magyar Külügyi Társaság kiadásában *Póka-Pivny* Béla dr. tollából *„Csonka-franciaország két integritási harca és Szent Jeanne d'Arc"* címen, melyet *Apponyi* Albert gróf *Az olvasóhoz* intézett ajánlása vezet be.

A Magyar Nemzeti Szociális Párt március 6-án tartotta rendes havi értekezletét, melyen a párt elnöke, *Nemény*i Imre dr. ny. államtitkár, lendületes beszédben emlékezett meg a kormányzó tízéves jubileumáról, akit a nagyszámban megjelent tagok felállva és lelkesen ünnepeltek. Az elnök ezután ismertette a kül- és belpolitikai helyzetet. Az elnöki expozét több felszólalás követte, melyek közt *Szilágyi* Mihály ügyvezető társelnök ostorozta az álláshalmozást, mely ellen éppen a párt küzd elsőnek. A párt *hölgybizottsága* szokásos összejöveteleit jövőben minden hó második csütörtökén délután öt órakor tartja a *párthelyiségben* (IV., Eskü-tér 8, I.).

Mozgás-gimnasztikai bemutató lesz április 13-án a Zeneakadémia nagytermében a testnevelési főiskola meghívására, *Niels Bukh* világhírű dán testnevelési igazgató és kiváló csapata rendezésében.

„Máriaremete-Boldogasszony Kápolna-Egylet" március hó 16-án délelőtt 11 órakor a „Budai Zeneakadémia" dísztermében: II., Fő-utca 30, I. em. 49. rendes évi közgyűlését rendezi, amelynek legfontosabb tárgysorozati pontja: a választás.

MÁK Hortobágyi juhtúró

A gyárak tűzbiztonságának fokozottabb ellenőrzését a kerületi elöljáróságok a következő sorrendben hajtják végre: Az I. kerületben március 7—14, április 14—25 és június 25—30 között; a II. kerületben június 2—6, december 7—12; a III. kerületben június 12—22 között.

Kertészház épül ötvenezer pengő költséggel a városmajori kertészetben.

Több új csatornát épít a főváros a kétmillió pengős költségvetéséből, még pedig Budán a Sárbogárdi, Karolina, Budaörsi, Sashegyi, Kútvölgyi, Németvölgyi-lejtőúton, a Schweidel-, Csukló-, Bánffy-, Daruváry-utcában, a Bajmóczy-, Magyarádi-, Pasaréti-úton, a Naphegy-téren, a Hadapród-, Udvarhelyi-, Hidász-, Tapolcsányi-, Kész-utcában, a Vérhalom-téren, a Vérhalom-utcában, a Beszterce-, Zápor-utcában.

SEZLONOK, MATRACOK, FOTELÁGYAK, szalón- és berzselygarniturák, sezlontakarók Lindner kárpitosnál, IX., Lónyay-utca 13/b. Alapítva 1904. Fizetési kedvezmény.

Ujlak érdekében monstre küldöttség járt *Rakovszky* Iván dr., a Fővárosi Közmunkák Tanácsa elnökénél és dr. *Szokolay* Antal esperes-plébános, kanonok előadásában kérte a *Szépvölgyi-út kiépítését* s azt, hogy e nagy munkánál elsősorban újlaki munkanélkülieket foglalkoztassanak. *Rakovszky* Iván válaszában kijelentette, hogy mindent el fog követni, hogy a Szépvölgy-utca kiépítése hamarosan megkezdődhessék és a Szépvölgy, Pálvölgy és a Tatárka mielőbb felvirágozzék. Ennek a vidéknek különben nagy érdeke, hogy a Rózsadombról a Pusztaszeri-úton át Ujlakra az autóbuszvonal meghosszabbittassék, míg másrészt a menedékházhoz legalább nyáron szintén autobusznak kellene közlekednie.

LÁTCSŐ Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

A budai orvoslás története. Engländerné B. Klára dr. pompás kritikai tanulmányban dolgozta fel Buda és Pest rómaikori, középkori és újkori orvoslásának történetét. A minap megjelent kitűnő munkát ajánljuk Buda históriájának minden barátja figyelmébe.

A „Nagytétényi Iparoskör" és annak „Sport Egylete" március hó 15-én este 8 órakor a Szellmann-féle vendéglő dísztermében, *Kiss* Sándor községi bíró elnöklete alatt hazafias ünnepet rendezett, ahol a megnyitó beszédet *Szemják* Kálmán iskolaigazgató, az ünnepi beszédet *Viraág* Béla szerkesztő, a Hollós Mátyás Társaság alelnök-háznagya mondta. A gondos rendezést *Herboly* László intézte.

Az akvinkumi múzeum kibővítési munkálataira 35 ezer pengőt szavazott meg a közgyűlés, a belügyminiszter ezt most jóváhagyta. A pályázatokat a főváros középítési ügyosztályához kell benyujtani.

A „Turul" Szövetség külügyi és utazási osztálya kedvezményes tanulmányutakat rendez március 20-án Olaszország—Riviera—Párizs; 24-én Olaszország—Tunisz; 25-én Abbázia—Felsőolaszország; 29-én Párizs; a husvéti ünnepek alkalmával Egyiptom—Szentföld—Olaszország; Párizs; Velence—Wien; Olaszország; Bulgária—Konstantinápolyba. Részletek: Budapest, Üllői-út 5, I. 4. Telefón: Aut. 864—87.

Mégis park lesz úgy a tabáni, mint vizivárosi temetőkből a főváros legutóbbi határozata szerint. A két temető kötelező felásása *nyolcszázezer* pengőbe került volna s ettől megriadt a város és így Buda két díszkerttel gazdagodik.

Pintér Jenő: *A magyar irodalom a középkorban* című hatalmas művének komoly méltánylásban van része és a kiváló műről *Baros* Gyula, a M. T. Akadémia tagja, a *Napkelet*-ben így nyilatkozik:

— Elfogulatlanul megállapítható, hogy a magyar középkor szellemi életének *Pintér Jenő* most megjelent művéhez hasonló méretű és tudományos megbízhatóságú áttekintése ezidőszerint nincs és eddig sem volt. A korszakos jelentőségű munka az előző feldolgozások tárgyi értékeit a tudomány újabb eredményeivel kiegészítve, vonzó előadásban teszi közkincsé. Oly teljesítmény ez, mely a szakirodalom és a művelt köztudat részéről egyaránt hálára számíthat. Ez a felfogás különben, a tény történeti fontosságának megfelelő ünnepies keretek közt is kifejezésre jutott azokban a szép szavakban, melyekkel az erre legilletékesebb tudós, Négyesy László, a Magyar Irodalomtörténeti Társaság elnöke, Pintér Jenő nagybecsű művének elkészülését a Tudományos Akadémiában bejelentette."

A Krisztinavárosi Sport-Klub a *Budai Napló* publicitása útján azzal a kérelemmel fordul a budai sportoló közönséghez, hogy a lokálpatriotizmust jobban összekovácsolandó, csatlakozzék az egyesülethez, hogy *sportelőleg* is közelebb hozza a Krisztinaváros ifjúságát. Futball-, tennisz-, ping-pong-, turista-szakosztályaink az egyesület rövid fennállása óta is aránylag szép multra tekinthetnek vissza és mindenkinek alkalma nyílik kedvenc sportjának szakosztályainkban hódolni. A tagdíjak igen mérsékeltek, úgyhogy anyagi megterhelést jóformán senkire sem jelent az aktív sportolás. Az úszó- és evező-szakosztályok megalakítása is tervbe van véve és megfelelő számú jelentkező esetén, ezek a szakosztályok is a közel jövőben megkezdhetik működésüket. Az Erzsébethíd-kávéházban minden *pénteken* este 9 órától kezdve társas összejöveteleket rendez az egyesület, amelyeken szívesen látnak vendégeket. Levélbeli megkeresések a titkár címére: *Kocsis* Ferenc, Budapest, Központi Járásbíróság, V. ker., Markó-utca 25, I. 125. — intézendők.

Az első magyar bibliát Gyengyesi Gergely pálosrendi főperjel 1525-ben készült krónikája szerint *Báthory László* pálosrendi szerzetesnek köszönhetjük, aki a budai hegyekben remeteéletet folytatott, mint az egykori budai szentlőrinci kolostor dísze is lefordította a szentek életét és a bibliát magyarra. Ez az első teljes magyar bibliafordítás, mely a XVIII. század közepén a pálosok elefánti kolostorának tulajdonában volt. A szerzet feloszlásakor 1782-ben a mű Fába Mátyás, az esztergomi érseki káptalan akkori jegyzőjének birtokába jutott, ki 1820-ban Jordánszky Elek tinnini püspöknek ajándékozta. Ez a mű jelenleg Jordánszky-kódex néven az esztergomi főszékesegyház könyvtárának tulajdonában van. A bibliafordító szerzetes szent erkölcsökben gazdag életet élt, melyért az egyház boldoggá avatta s e hó 27-én ünnepli emlékét. Boldog Báthory László 1456-ban halt meg. Barlangja ma is látható.

Szemétégető-telepet épít a közeljövőben a főváros Lágymányoson, ahol nemcsak Budapest sokszáz vagónt kitevő háziszemetét fogják eltüntetni, hanem hasznosítani is olyképpen, hogy a háziszemét elégetése révén burkoló- és építőtéglát termelnek.

Kályhás! Minden szakmabeli ügyben forduljon a régt jóhírű céghez
I, Logodi-u. 19 Béres Márton Tel.: 530-33

BELLEVUE
SZÁLLODA
ÉTTERMEIBEN
DÉLUTÁNI TEA,
ÁNC
Elsőrangu koncert- és tánczene. Európa előkelő restaurantjai között foglal helyet. Füst- és pormentes levegő. Este kétféle menü 3 és 6 pengős. Déli menü 2.50
Asztalrendelés T: A. 528-84

FRANCIA-MAGYAR ELEMI ISKOLA
II. KERÜLET, BIMBÓ UCCA 9. sz.
Igazgató: DR. SYPOSS KATALIN.
Rendes tanulóknak államérvényes bizonyítványok. Bármely iskola 6—13 éves tanulói és leánykái részére francia játékdélutánok. Kezdőknek és haladóknak két-kétórás teajourok, francia társalgás keretében. Kérjen kimerítő prospectust.

RUDAS
FÜRDŐ
A BUDAI FORRÁSCSOPORT LEGRÁDIOAKTIVABB HŐFORRÁSA
A török hódoltság idejében épült s teljes eredetiségében fennálló kényelmes gőzfürdő — Kádfürdő
FEDETT TÉLI USZÓCSARNOK

Margitsziget
Szálloda, Szanatórium,
Diétás konyha
Vízgyógyintézet
Szobák (hideg-melegviz, telefon stb.) 8.— P-től, fürdőszobával 10.— P. Négyszeri étkezési penzió 8.— Pengő
Egész télen át nyitva

Szabadkézi
műbútorasztalos
II., Margit-körút 56.
Készít saját és hozott tervek szerint 9 rétegű bútorokat úgy egész szobákat, mint egyes darabokat.
Vállalja antik bútorok restaurálását. Úgy az általam készített új bútorra, valamint javításra teljes garanciát adok.
Biró Béla

DÉLIVASUT
RÁDIÓHÁZ
I., KRISZTINA-KRT. 99. Tel. 507-07
villanyfelszerelési cikkek, csillárok
GRAMOFONOK, LEMEZEK
részletre is
Akkumulátor töltés és vitás

RAVASZ CUKRÁSZ SZALON
BELSŐTERME
ELŐKELŐ, INTIM, CSALÁDIAS HELY
ELISMERTEN JÓ KÁVÉ ÉS SÜTEMÉNY
I, KRISZTINA-KÖRÚT 75. T.: A. 502-34

FRISS VIRÁGOK! Telefón: A. 537-87
SZOLID ÁRAK!
LOHR IRMA utóda
NAGY IMRE LÁSZLÓ
II, Fő-utca 1 udvari szállító

DÉLIVASUT
KÁVÉHÁZ
ESTÉNKINT A VILÁGHÍRŰ
WALDMANN-JAZZ
játszik Jazz, klasszikus és magyar műsordarabokat.
ELISMERTEN JÓ KONYHA.
Menürendszer. — Pontos kiszolgálás

GUNDEL
a Gellért szálló halljában délutáni tea. Este TÁNC a TÉLI KERTBEN.
Az étteremben BERKES BÉLA
Szombaton és vasárnap DISZNÓTOR
LIGETI ÉTTERMÉBEN hangulatos esték. BERETVÁS LÁSZLÓ zongorázik

56 ÉVE
MAUTHNER MAG
A LEGJOBB!
MAUTHNER ÖDÖN
magtermelő és magkereskedelmi rt. BUDAPEST
Központ:
VII., ROTTENBILLER-UTCA 33
Fióküzlet:
IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 4
(A Ferencrendiek templomával szemben)
Főárjegyzék, növényárjegyzék, őszi árjegyzék ingyen és bérmentve.
TELEFON: JÓZSEF 463-65.
Sürgönycím: MAUTHNEREK.

PROF.
JUNKERS
GÁZFÜRDŐKÁLYHÁI
A LEGJOBB ÉS LEGMEGBIZHATÓBB VILÁGHIRŰ MELEGVIZTERMELŐ-KÉSZÜLÉKEK
*
Mindenütt kaphatók!

Monori Nagy vezet
MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI R. T.
BUDAPEST—MONOR
Monori magkereskedése: Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 3. Telefon: Aut. 868-60
Tavaszi képes főárjegyzék és nagybani árajánlat ingyen és bérmentve

RÁCZ FÜRDŐ
GYÓGYFÜRDŐ, BUDAPEST
Erősen radióaktiv, természetes 42·4 C° földes-meszes hőforrásokkal. Két női- és egy úri-gőzfürdővel, valamint kő- és kádfürdőkkel. Az összes gyógytényezőkkel felszerelve.
Egész éven át nyitva.

A GÉP

Gép
mikor még nem volt a földtekén,
örök álmát aludta az érc,
óriás hegyeknek rejtekén.

Gép
kellett. És ezernyi bajjal
kibomlottak a sziklafalak,
eget-földet rázó robajjal.

Gép
lett a kő, ez a merev béke
és füstokádó kéményekkel
telt meg a völgyek menedéke.

Gép
lett urrá a földön és az égen,
s ahova csak ember eljutott:
föld alatt és a tenger mélyen

Gép
rohan, búg, süvölt és zakatol,
síró kerekek csikorognak,
hogy egy percre soh'se nyughatol.

Gép
les mindenütt, ezernyi szája
habzsol, s ki alkotta: az ember,
ma izzadt, görnyedt rabszolgája.

Gép
parancsol és ha már nincs erőd
az első gyönge pillanatban
széjjellocsantja az agyvelőd

a gép.
A percnek minden rebbenése
géphalál, könnyek, embervér.
A gép: — az ember büntetése!

Andor Endre.

Személyi hírek

RIPKA FERENC dr. főpolgármester, mint a Budai Dalárda elnöke mondotta a március 13-iki jubiláris hangversenyen az ünnepi beszédet.

KOZMA JENŐ dr. országy. képviselő e hó 12-én délután hirtelen megbetegedett. Orvosai bíznak gyors felépülésében.

KERTÉSZ K. RÓBERT államtitkárt választotta meg a nagymultú Budai Zeneakadémia Egyesület elnökének, *Ernyey* Pál ny. államtitkárt pedig tiszteletbeli elnöki címmel tüntette ki.

KÉZDI KOVÁCS LÁSZLÓ festőművészt március 22-én ünnepli fényes keretek között a Független Művészek Társasága negyvenéves művészi munkássága alkalmából.

Budai Társaskör

VI. RENDES KÖZGYŰLÉSE március hó 25-én délután fél hat órakor lesz a társaskör nagytermében *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester elnöklete alatt.

TAGAVATÓ VACSORÁT a nagyszámban jelentkezett új tagok tiszteletére *április hó 10-én* este rendez a Társaskör és ünnepelni készül *Petracsek* Lajos dr. ügyvédet, aki nagy agitációt fejt ki a *Budai Társaskör* érdekében.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I, Attila-u. 12

Árpádházi szentek művészeti kiállítása lesz augusztus első napjaiban a Nemzeti Szalonban a Szent Imre-centennárium alkalmából. A nagy gonddal készülő kiállítást a nagytudású *Déry* Béla igazgató rendezi s abban a magyar egyház és művészet hatalmas kapcsolata fog kifejezésre jutni.

Nincs kamatmentes államkölcsön, de olcsó kamatú van. A kölcsönt szívesen veszi fel mindenki, de nehéz szívvel fizeti vissza. Ezen az alapon indult meg a tanácskozás e hó 5-én este a *Buda-alsóvárosi Egyesület* választmányi tagjainak értekezletén, ahol *Gömöri* Győző ügyvezető elnök bemutatta *Becsey* Antal levelét, mely a *Budai Általános Takarékpénztár* nagyhorderejű akciójára hívta fel az egyesület figyelmét. E gondosan vezetett, nagy nevek révén jól bevezetett budai pénzintézet vezérigazgatója, *Friedländer* Andor, azt a tervet vetette föl, hogy a kormány segítségével *telekértékemelő* kölcsönhöz juttatja a be nem épített telkek tulajdonosait is, hogy így telkeiken kerti kultúrát kezdhessenek, azokat bekeríthessék és közművekkel ellássák, — alkalmassá téve e telkeket ezzel nyaraló- és weekend-telepek létesítésére. Emelné ez a forgalmat, a telkek iránt való érdeklődést és az építkezési kedvet is fokozná. Becslő bizottságok irányítanák e kölcsönök folyósítását s így a megvalósulás felé vinné a „Virágos Budapest'' eszméjét is. Gömöri elnök ismertette a Budai Ált. Takarékpénztárnak ezt a tervet tárgyaló memorandumát, amely a *Budai Napló* sürgetésére került a szövetkezett hegyvidéki egyesületek elnökségeihez, — és a meginduló vita során *Zilahi Balogh* Gyula a legmelegebben pártolta ezt a tervet és indítványára elhatározták, hogy felkérik Becsey Antalt a Budai Ált. Takarékpénztárral való tárgyalások folytatására és a terv mielőbbi megvalósítására.

A sportban nincs politika! — mondotta válaszában a *Krisztinavárosi Sport-Klub* e hó 14-én este rendezett közgyűlésén *Gál* Jenő dr. országy. képviselő, elnök, amikor *Schneller* Dezső alelnök megnyitó beszédében üdvözölte őt és megnyitotta a közgyűlést, amelyen csaknem az összes tagok, férfiak és hölgyek résztvettek. Gál Jenő dr. rendkívül emelkedett hangú és minden politikai vonatkozástól ment beszédében méltatta a testi sport hatását, mely az egységes nagy nemzeti eszmék magaslatára emeli az embert. *Róbert* Simon ügyvezető alelnök számolt be még a kör életéről, a pénztár kedvező állásáról, köszönetet mondott Schneller Dezsőnek ügybuzgalmáért és ajánlotta, hogy a közgyűlés tiszteletbeli tagokul válassza meg Herendy Artúrt, Szebenyi Sándort és Viraág Bélát. Azután lemondott a tisztikar és egyhangú választással a következő tisztikar került az egyesület élére:

Díszelnök: pellérdi *Brázay* Zoltán. Elnök: *Gál* Jenő dr. országgyűlési képviselő. Társelnökök: *Kálmán* Lajos, *Vértesi* Aladár. Alelnök: *Schneller* Dezső. Ügyvezető alelnök: *Róbert* Simon. Titkár: Kocsis Ferenc. Pénztáros: Péter Pál. Ellenőr: Vadas Ernő. Jegyző: Goldstein Oszkár. — Szakosztályvezetők: Flesch Imre, Kocsis Ferenc, Rosenthal Olivér dr., Pless László. — Választmányi rendes tagok: Brück László, Gold Tibor, Lichter László, Kemény Zoltán, Rosenthal Kornél dr., Schenk János, Steiner Tibor, Schimerlik László. — Választmányi póttagok: Gold Károly, Pless László, Sugár Sándor, Wehrmann Miklós. — Számvizsgálók: Árvai László, Nádor Pál, Fischer Pál. Háznagy: Schimerlik László. Ügyész: Bernfeld Imre dr. Egyesületi orvosok: Rosenfeld Kornél dr., Weisshaus Mihály dr.

A tagok bizalmát *Kocsis* Ferenc, az új titkár köszönte meg és köszönetet mondott a régi tisztikarnak az egyesület érdekében kifejtett munkájáért.

A dunai kiállítás gondolata *nem a külföldön merült fel* először, hanem Budapesten, ahol a tavalyi Budapesti Nemzetközi Vásár alkalmával igen nagy sikernek örvendő „Dunaforgalmi kiállítás" alakjában meg is valósult. Ezen a kiállításon — írja nekünk a „Budapesti Nemzetközi Vásár" igazgatósága — az összes dunai államok képviseltették magukat, sőt ezzel kapcsolatban nemzetközi viziforgalmi konferencia is tartatott Budapesten *Hantos* Elemér államtitkár elnöklete alatt. Valójában tehát inkább az a helyzet, hogy a bécsi dunai kiállítás a tavalyi nagysikerű budapesti viziforgalmi csoport gondolatát igyekszik Bécsben megvalósítani. — Mindezt szívesen vettük és adjuk tudomásul, mert az általunk a mult számban a fenti címen közölt hír és a hozzáfűzött feljajdulás nem akarta kisebbíteni az elnökség érdemeit.

Dísztornát rendez a Budapesti III. ker. Torna és Vívó Egylet március 23-án, vasárnap este 7 órakor a III., Lajos-utca 1—3. szám alatti polgári leányiskola tornacsarnokában, amelynek sorrendjén különböző érdekes és szemkápráztató tornagyakorlatok szerepelnek.

MENCZER
mos, fest, tisztít saját üzemeiben
Telefon: 504—94
Külön vidéki osztály

Tury Zoltán arcképét festtette meg a *Budai Polgári Kör* és a *Pénteki Borgazda Társaság,* hogy ezzel is áldozzon az elhúnyt iránti kegyeletnek s azt ünnepi keretek között leplezték le. *Zboray* Gyula dr. méltatta elsőnek Tury Zoltán budai sokoldalú szerepelését és felsorolta azokat az egyesületeket, intézményeket és testületeket, ahol vezetőszerepet töltött be. Utána *Benedek* Sándor, a Közigazgatási Bíróság másodelnöke, átadta a képet a Budai Polgári Kör elnökének, *Kozma* Jenő dr.-nak, megőrzés és örök emlékezés okából. Őt Tury Zoltánhoz egy negyedszázados barátság köteléke fűzte. Több mint két évtizeddel ezelőtt a sorsuk összefolyt. A bírói pályán, a jogirodalom és az egyházi élet területén szorgalmas, ügybuzgó, és hűséges munkatársa volt. Kötelességet teljesít tehát, amidőn megállapítja, hogy Tury Zoltán igaz, nemes és jó ember volt, aki a legértékesebb érzésekből, a bírói pálya eszményeiből, a legtisztább nemzeti érzésből, a vallásos hit lendületéből és a felebaráti szeretet napsugarából alkotta meg lelkében az igazságnak és a jóságnak örök kultuszát. Az arcképe is magával hordja az önzetlen munkásság magasztos tanuságtételét s a hasonló tettekre serkentő példaadást. Fölkérte végül *Kozma* Jenő dr.-t, hogy az arcképet a kör részére vegye át. Elfogódott hangon, mélyen megindulva vette át az immár leleplezett, jól sikerült arcképet *Kozma* Jenő dr., aki Turyban jóbarátját és legjobb hívét vesztette el, akit a Vizivárosban mint az ő palatinusát emlegettek. A közelmult eseményeire utalva, sejtelemszerűen nyilatkozott meg néha Turyban az elmúlás gondolata, sőt végrendelet-jellegű kijelentéseket tett előtte. amit a sors korábban beváltott, mint ahogy azt akkor hitte volna. — Ezzel átvette a képet és gyászoló hangulatban ért véget a kegyeletes ünnep.

Kultúrelőadásokat rendez a III. kerületi *Egyesült Polgári Társaskör* kultúrbizottsága, amelynek tagjai: dr. Horváth Henrik, dr. Huszár József, Martin Gyula, Miklóssy Aladár, Móra István, dr. Orova Zsigmond, dr. Philipp Kálmán, Reisinger Gyula, Rezső Antal, Szigeth Gábor, Trauschenfels Frigyes. Első estéje március 18-án lesz, előadó dr. *Horváth* Henrik: — A középkori óbudai egyetem címen. Március 25-én dr. Huszár József: — Hogyan védjük szív- és érrendszerünket? Április 1-én Martin Gyula: — A gyengék védelméről. Április 8-án dr. Philipp Kálmán: — Az újkori drámáról.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

A régi budai temetők rendezése rövidesen megkezdődik. Minden jóérzésű embernek kedvére való lesz ez a megoldás: a hangulatos, bájos régi temetők (a vizivárosi polgári és katonai és a tabáni polgári) temetőmúzeumszerű parkok maradnak, a neves történelmi személyek sírjai, de a stílustörténetileg értékes sírkövek is megmaradnak helyükön. A temetők érintetlen parkokká alakulnak, Buda természetes környezetű saját külön kis budai Pantheonjai lesznek. A régi város őseit nem bolygatja meg az elamerikaiasodó ütemű élet és a régi temetői ibolyák remélhetőleg hűek maradnak Budához, a gyászoló kőgéniuszok tovább búslakodhatnak a ledőlt római oszlopokra hajolva: Buda polgári temetőkultúrájának emlékei megmaradnak. A temetők a budai *kőfaragómívesség* iparművészettörténeti kőtárai is lesznek a 18—19. századbeli stílusformák párját ritkító bőségével.

Patkány-város. A sok mindenféle jelző mellett most ez díszítheti a fővárost a népjóléti miniszter egyik leirata nyomán, amelyben a legnagyobb megdöbbenésének ad kifejezést a miniszter, hogy a patkányok a kórházakat is elárasztják. A leirat felhívja a főváros vezetőségét, hogy halogatás nélkül fogjon hozzá a patkányok kíméletlen kiirtásához és az egész város területén egyidőben foganatosítsa az irtó háborút június 1-ig, nehogy a patkánysereg a támadás elől egyik városrészből a másikba menekülhessen. A háztulajdonosokat is kötelezni fogják, hogy a fővárossal együttműködve, támogassák a patkányirtási akciót.

Tavaszi férfidivat. Az idei divatos öltönyszövetek sávosak, aprómintásak. Rendes városi viseletre a legmegfelelőbb a kamgarn, míg a seviottot inkább a szabad ég alatt, meccseken, pályákon látjuk. Az idei nyáron még jobban elterjednek a kedvelt gyapjúflanell öltönyök, barna, kék, szürke színben. Városi viseletre a hordóformára szabott felöltő lesz divatos. Kedvelt lesz emellett az egyenes esésű egysoros felöltő is. Az új inganyagok rendkívül szinesek. A nagymintás pizsamák nem divatosak többé, helyüket az egyszínű strandruhák foglalják el. Az amerikai férfiruha-újítók *Pyjama Parade* felvonulást rendeztek; meglehet, hogy az idei nyáron nálunk is felbukkan majd egy merész *Street-Pyjama* bonvivant, aki közfeltűnést keltve, népszerűsíti ezt a könnyű, szellős ruhadarabot. Így olvassuk ezt *Mangold* Béla Kolos divatjelentésében.

MÉK PALACK-TEJ MÉK

Az I. kerületi Iparosok és Kereskedők Köre március 11-én választmányi ülést tartott *Hubert* Vilmos elnöklete alatt, aki az ülés elején lendületes, meleg szavakkal emlékezett meg a kormányzó úr Őfőméltóságának tízéves jubileumáról és indítványára a kör ebből az alkalomból táviratilag üdvözölte. A napirend letárgyalása után meleg ünneplésben részesítették *Morbitzer* Dezső szkf. kertészeti főfelügyelőt, akit érdemes munkásságának elismeréséül kitüntetésre terjesztettek fel hivatalból legfelsőbb helyre. Végül felvették a tagok sorába: *Stanó* István, *Kálmán* Ferenc, *Török* Sándor, *Schnitzer* Vilmos és *Devozsa* András. A választmányi ülés után az elnökség azzal a tervvel foglalkozott, hogy *Szél* Jenőt fölkérje a racionalizálásról tartott előadásának megismétlésére.

URI SZABO, kiváló szabász! GLASZ Péter, I., Maros-utca 11.

Miben vigyük be? Szalvétában, — vagy abroszban? Ha künn hagyjuk, a rendőr feljelent! Mondotta a jókedélyű Lukács Gyula a Budaalsóvárosi Egyesület szerdai választmányi ülésén. A gasztronómus azt hinné első pillanatban, hogy valami konyhai műremekről van szó. A pesszimista egy autókatasztrófa áldozatait sejti a szalvétába vagy abroszba burkolandó matéria alatt. Holott egyszerűen és népiesen csak *trágyáról* van szó, — egészen közönséges kerti trágyáról. A jó budai telektulajdonosok trágyájáról, akik most kezdik meg a tavaszi munkálatokat. Általános a panasz, hogy egyes rendőrőrszemek a külső perifériákon azt követelik, hogy a telektulajdonosok az oda fuvarozott trágyát azonnal vitessék rendeltetési helyükre. Ha egy órát késnek, máris kész a feljelentés. Hát hol vagyunk, kérem — a Váci-uteában?

Valóságos budai ünnep volt a Mozart-Egyesület hangversenye március 7-én a Zeneművészeti Főiskola nagytermében, ahol az egyesület saját zenekara *Kolozs* Pál vezénylete alatt kitűnően mutatkozott be. A Mozart-Egyesület művészszereplése ismét fölveti azt az égető kérdést, hogy Budán megfelelő hangversenytermet építtessen az állam vagy a város és megoldaná a kérdést, ha a város átengedné a Hollós Mátyás Társaságnak a Margit-körút és Keleti Károly-utca sarkán álló volt Pécsi Dani-féle házat — *budai kultúrház* céljaira. Ott alkalmas helyen épülne föl ez a kultúrház, mert az onnan induló Hollós Mátyás-út és az azt megnyitó diadalkapu történelmi hagyományokat ápolna. — A Mozart-estén *Bárdosné Weisz* Margit ragyogtatta csodás művészetét a zongorán, *Kreszné Sztojanovits* Lily tiszta zenei művészettel énekelt és *Garay* György finom tónusokkal és bravúros készültséggel hegedült. Mindhárman Istenáldotta budai művészlélek.

KIRÁLY-FÜRDŐ
Építette 1556-ban KARA MUSTAFA budai bassa.
Budán, II., Fő-utca 34. szám.
45 fokos szénsavas nátron, szénsavas mészes, szénsavas kőrmátriumos és magnéziumos tartalmazó hévvíz
Hasnyálmy, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fém mérgezés, máj-, lép-, méh-, hágyhólyagbetegségek, gyomorkurut és alhasi panaszok ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdő: férfiaknak . . . . reggel 5—1 óráig
nőknek hétköznap délután 2—7 óráig
!! IVÓ KURA !!

Magyar zeneszerző, Thegze-Gerber Miklós dalait énekelte Edvi Illés István dr. operaénekes, — Baumann Edith énekelt, Godan György hegedült, Uray Margit zongorázott, Gárdos Kornélia pedig szavalt a Lágymányos — Kelenföld — Sashegyvidéki szabadlíceum előadóestjén és minden szereplő nagy sikereket aratott. A műsort *Mesterházy* Jenő tanár érdekes előadása vezette be: „Erdély és népe" címen. Hálás és nagy közönség hallgatta.

A Budai Nők Köre e hó 9-én rendkívül sikerült teaestét rendezett a *Bellevue*-szálló éttermeiben, amelyen résztvett *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester is, hogy helyettesítse Abbáziában üdülő nejét, aki a kör védnöknője. A háziasszony tisztét dr. *Szemeréné, Horváth* René dr. elnöknő töltötte be, nagy gondját viselve annak, hogy a nagyszámú, díszes közönség, mely főleg a Vizivárosból sorakozott, de felölelte egész Budát, a lehető legjobban érezze magát, amit tetézett a reggelig tartó tánc.

A svábhegyi hősi emlék alapja javára rendez a Svábhegyi Polgári és Közművelődési Kör az I. ker. Levente Zenekar közreműködésével március hó 16-án, vasárnap délután a Diana-úti elemi iskola tornatermében nemzeti ünnepélyt. Kedvező időjárás esetén e napon déli 12—1 óráig a Levente Zenekar az Eötvös-parkban térzenét ad.

A Horthy Miklós-híd (Lágymányos) terveire a pályázati határidő május 15-ike. Az első díj harminczer, a második húszezer, a harmadik tizenötezer pengő. A pályatervek a m. kir. kereskedelemügyi minisztérium segédhivatali főigazgatójához (Budapest, II., Lánchíd-u. 1—3. sz.) vevény mellett nyujtandók be.

Erdekes számok értékes feldolgozása a Budapest székesfőváros Statisztikai Hivatal kiváló igazgatójának, dr. *Illyefalvy* Lajosnak zsebkönyve: „Tíz év Budapest székesfőváros életéből a világháború után". A nagy megpróbáltatások évtizedének manometrikus adatai, vannak benne nagy erőfeszítések, nagy teljesítmények klasszikus bizonyítékai. E számoszlopok világosan mutatják, hogy Budapest milliós népe mennyit küzdött, dolgozott és fejlődött a világégést követő tíz esztendőben, Horthy Miklós kormányzása alatt.

RÓMAI FÜRDŐ
ÓBUDA—AKVINKUM
KEDVES KIRÁNDULÓHELY
TÉLEN IS
Kitünő konyha. — A források napi hozama 160.000 hektoliter rádioaktiv thermálviz
A szentendrei HÉV vasútnak, a MFTR hajóknak és az ÚJPESTI átkelő propellernek állomása

BUDAIAK OTTHONA
I., ZENTA-UTCA 3
(HADIK LAKTANYA MELLETT)
KIS RABLÓ
SÖRÖZŐ—ÉTTERMEK
SZŰTS LAJOS
VENDÉGLŐS
HALÁSZLÉJE HIRES
ZAMATOS BORAI ELISMERTEK

TEA
Közvetlen behozatal Holland-Indiából
a termelő ¼ és ½ kilogrammos eredeti csomagolásában és ládákban — Nagyban és kicsinyben
BOZÓ GYÓGYTÁR
BUDÁN, I. KER., ALKOTÁS-UTCA 34. szám.

ÉHGYOMORRA
naponkint igyék egy pohár
KRISTÁLY
VIZET!

Két új iskola épül Budán, az egyik a *Farkasréten* négy tanteremmel és tornateremmel, 317 ezer pengő költséggel, — a másik a *Németvölgyben* tizenkét tanteremmel és kisdedóvóval, 965 ezer pengő költséggel.

A gellérthegyi lift megépítésére több ajánlat érkezett már a fővároshoz, amióta a *Budapest Fürdőváros Egyesület* konkrét tervét elejtették. Legutóbb dr. *Meisels* Vilmos orvos és *Katzer* József építészmérnök tettek ajánlatot, mely szerint a Rudasfürdő feletti bemélyedt régi bevágáson vinnék fel a liftet százezer pengő költséggel s az 25 év mulva ingyen menne át a főváros tulajdonába. A viteldíj húsz fillér lenne és 25 embert lehetne egyszerre szállítani. Városházi körökben *Berczel* alpolgármester nyilatkozata szerint a terv igen rokonszenves.

Egymás hátára teszik majd a halottakat a régi németvölgyi temetőben, amelybe már húsz év óta nem temetkeznek. A farkasréti temető egyes parcellái — ahova ezentúl tulajdonképpen temetkezni lehet — még nem szabadultak fel s addig átmenetileg a már lezárt németvölgyi temetőbe viszik a halottakat.

A Vasúti útmutató legujabb tavaszi nemzetközi és a magyarországi adás a hazai menetrendeken kívül olasz, német, osztrák, cseh, jugoszláv, kiadása megjelent. A nemzetközi kisvájci, belga, holland, lengyel és román menetrendeket és díjszabásokat tartalmaz, valamint tartalmazza a spanyol, portugál, török és görög közvetlen vonatok menetrendjeit. A Vasúti Utmutató vásárlói díjtalanul kapják az Országos Autobusz Szövetség által szerkesztett hivatalos *autobuszmenetrendeket*, valamint a 144 oldalas külföldi *közvetlen* gyorsvonatok menetrendjeit és a menetárakat is feltüntető könyvecskét. A célszerű külföldi szállodai tájékoztatót is magában foglaló nemzetközi kiadás ára 3.50 pengő, a hazai kis kiadás pedig 1.60 pengő. Mindenütt kapható.

Vásárok naptára. A nyilt élelmiszerpiacokon az I. kerületben a Döbrentey-téren hétfőn, a lágymányosi piacon szerdán, szombaton, a Krisztina-téren csütörtökön, a Várban szombaton; a II. kerületben a Széna-téren szombaton; a III. kerületben Ujlakon (Kolosy-téren) csütörtökön van *hetivásár*. — *Alkalmi vásárok*, még pedig hideg sertéshúsvásár november 1-től a következő év nagypéntek napjáig az I. kerületben a lágymányosi piacon szerdán és szombaton, a II. kerületben a Batthyány-téri vásárcsarnok előtt szerdán. — Gyümölcsfa-, cserje-, virágpalánta-, virágmag és hazai cserepes virágvásár február 15-től május 15-ig, október 15-től a fagyos idő beálltáig naponta: a II. kerületben a Széna-téren. — Élő- és műkoszorúvásár október 20-tól november 2-áig naponta: az I. kerületben a farkasréti temető előtt, a III. kerületben az óbudai temető előtt. — Búcsúvásárok: minden tempolm előtt lévő téren a templom védszentjének napját magában foglaló hét vasárnapján: az I. kerületben a Gellérthegyen, húsvét vasárnap és hétfőn (április 20—21.), a Svábhegyen pünkösd vasárnap és hétfőn (június 8—9.), a Krisztina-téren Havas Boldogasszony napját követő vasárnap (augusztus 10.), a Villányi-úton Nagyboldogasszony napján (aug. 15.), a Várban Szent István napján (augusztus 20.), a Szebeny Antal-téren Szent Katalin-nap utáni vasárnap (november 30.); a II. kerületben a Batthyány-téren Szent Annanap utáni vasárnap (július 27.); a III. kerületben Óbudán, a templom körül Péter Pál napján június 29.), Ujlakon a templom körül (július 6., Szent Erzsébet), Mária kőkápolna (szeptember 8.).

Közgazdasági Napló

Szerkeszti: SZÁSZHALMI JÓZSEF

* **A TÉBE** március nyolcadikán *Hegedüs* Loránt elnöklete alatt tartotta évi teljes ülését a tagintézetek nagy érdeklődése mellett. *Hegedüs* Loránt elnök megnyitójában felhívta a figyelmet a fővárosi törvényjavaslat parlamenti tárgyalására, mert a pénzintézetek, mint a legnagyobb és legbiztosabb adófizetői az államnak és a fővárosnak, itt nem jutnak mégsem a kellő méltányláshoz. Ezt kívánta a nyilvánosság előtt is leszögezni. *Kresz* Károly dr. és *Nyulászi* János dr. igazgatók ismertették ezután a TÉBE 1929. évi működését, s a teljes ülés az 1929. évi működésről szóló jelentést elfogadta és jóváhagyta az 1929. évi zárszámadást, valamint az 1930. évi költségvetést és hozzájárult a *TÉBE* alapszabályainak módosításához. Az intéző- és számvizsgálóbizottság megalakítása után a teljes ülés *Milos* György, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület vezérigazgatóhelyettesének javaslatára egyhangulag újból *Hegedüs Lorántot* választotta meg a következő évre a *TÉBE* elnökévé.

* **A Magyar-Olasz Bank Rt.** e hó 10-én tartotta meg *Berzeviczy* Albert dr. v. b. t. t. elnöklete alatt X. rendes közgyűlését, amely az igazgatóság összes javaslatait egyhangúlag elfogadta. Az elért tiszta nyereség 2,925.520.11 pengő az 1928. évre kimutatott 2,869.713.78 pengővel szemben. A tiszta nyereség felosztása iránt a közgyűlés úgy határozott, hogy 2,000.000 pengő, vagyis részvényenként 5.— pengő = 10% osztalék fizettessék ki, a tartalékalaphoz 325 ezer pengő csatoltassék, a régi nyugdíjasok díjtartalékára 125.000.— P fordíttassék és 318.907.51 pengő új számlára vitessék át. *König* Tivadar dr. ny. államtitkár, részvényes, mindenekelőtt kiemeli azt a hathatós támogatást, amelyben a *Banca Commerciale Italiana* az intézetet az elmult évben is részesítette. Azt javasolja, hogy a közgyűlés a Banca Commerciale Italiana iránt hálás köszönetét és a bank elnökének és vezetőségének, valamint a tisztviselői karnak eredményes működésükért elismerését fejezze ki. A közgyűlés után megtartott igazgatósági ülés *Berzeviczy Albert dr.*-t az intézet elnökévé, *Gr. Uff. Giuseppe Toeplitz*-et, a Banca Commerciale Italiana vezérigazgatóját és báró *Madarassy-Beck Gyula* dr.-t az intézet alelnökeivé választotta meg. A részvényenkint 5.— pengő osztalék a 10. számú szelvény bevonása ellenében március 17-től kezdődőleg Budapesten az intézet főpénztáránál kerül kifizetésre.

* **A Salgótarjáni Kőszénbánya Rt.** igazgatósága 12-én tartott ülésében megállapította az 1929. évi zárószámadásokat és elhatározta, hogy a folyó évi március 22-ik napjára egybehívandó rendes évi közgyűlésnek részvényenkint *3.50 pengő osztalék* kifizetését fogja indítványozni.

* **A Vasuti Forgalmi Rt.** közgyűlése elhatározta, hogy az 1929. évre szóló 33. sz. szelvényei március 10-től kezdve 3 pengővel váltassanak be. Ugyanekkor elhatározta a közgyűlés, hogy a részvények névértékét a tartalkból *20 pengőről 30 pengőre emeli fel*. A részvényfelülbélyegzés az osztalékkifizetés a Wiener Bank-Verein magyarországi fióktelepénél, Budapest, V., Nádor-utca 4. sz. alatt történik.

* **A Fabank Részvénytársaság** f. hó 14-én tartott közgyűlése az 1929. évre *245.191.80 pengő tiszta nyereségből* részvényenként *1.80 pengő osztalék* kifizetését határozta el. Az esedékes 4. sz. osztalékszelvények 17-től kezdve kerülnek beváltásra.

* **A Brassói Cellulosegyár Rt.** igazgatósága f. hó 14-én tartott ülésében megállapította az 1929. év mérlegét és elhatározta, hogy március 24-ére egybehívandó közgyűlésnek javasolni fogja, hogy részvényenkint, úgy mint tavaly, *3 és fél pengő* osztalék fizettessék.

* **Az autókérdésről** nyilatkozik figyelemreméltó, tanulságos cikkben *Kelemen* Móric, a *Vas- és Gépgyárosok Országos Szövetségének* főtitkára. *Kelemen* Móric maga is gépészmérnök és mint a magyarországi helyi viszonyok alapos ismerője, rávilágít a *Pesti Tőzsde* hasábjain azokra az okokra, melyek a magyar autóipar fejlődését eddig gátolták.

* **A Belvárosi Takarékpénztár** e hó 8-án tartotta évi rendes közgyűlését *Székely* Ferenc udvari tanácsos elnöklete alatt. Az igazgatóság a közgyűlés elé terjesztett jelentésében a takarékpénztárnak a kedvezőtlen gazdasági viszonyok ellenére elért újabb normális fejlődéséről számolhat be. A társaság összes bevételei az elmult 1929. üzletévben 3,586.688.66 pengőt tettek ki, szemben az előző év 3,199.042.20 pengő összegű bevételeivel. A közgyűlés az igazgatóságnak eléje terjesztett javaslatait egyhangúlag elfogadván, elhatározta, hogy a kimutatott *tiszta nyereségből 1,440.000 pengőt* az 1929. évi részvényszelvénynek 6 pengővel (12%) való beváltására fordít, 150.000 pengő a rendes tartalékalapra, 48.227.24 pengőt az elismert vállalati nyugdíjpénztár és a *„Székely Ferenc"* segélyalap javára, 229.363.44 pengőt az igazgatóság és a tisztikar jutalékára használ fel, míg a fennmaradó 100.245.90 pengő az 1930. üzletévre vitetik át. Az 1929. évi szelvények beváltása folyó hó 10-én kezdődik az intézet fő- és fiókpénztárainál és pedig szelvényenkint 4 pengővel, mivel az 1929. üzletévre mult évi augusztus hó folyamán már 2 pengő osztalékelőleg kifizetésre került. Figyelemreméltó az intézetnek a közgyűlés által elfogadtt mérlegében, hogy az intézet kezelésére bízott betétek és egyéb idegen tőkéknek *42,016.413.50* pengőt kitevő összegével szemben az intézet teljesen liquid tételekben, mint készpénzben, bank- és giroköveteléseken, váltótárcában és lombardkövetelésekben *35,098.093* pengő *84* fillér felett rendelkezett, ami *83.5%-os liquiditásnak* felel meg.

* **A Gschwindt-féle szesz-, élesztő-, likőr- és rumgyár rt.** március hó 12-én megtartott rendes évi közgyűlése az 1929. évre részvényenkint *12 pengő osztalék* kifizetését határozta el. A szelvények e hó 14-étől kezdve kerülnek beváltásra a részvénytársaság központi irodájában (IX., Iparutca 17.) és a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál.

Laptulajdonos: VIRAÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Viraág Béla.
Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Bpest V, Ügynök-u. 8. — (Nyomdaigazgató: Linzer M.) —

BUDAPESTI DIETIKUS TÁPLÁLKOZÁSHOZ
szükséges a KÉTSZERSÜLT vagy GRAHAMKENYÉR
GYÓGYFORRÁS KÉTSZERSÜLT
és GRAHAMKENYÉR tápszercikk gyártmányaim gyomorbetegeknek, gyengélkedőknek és gyermekeknek is egyaránt ízletes, tápláló és könnyen emészthető tápszerek. — Tejbe, kávéba, teába mártva, vajjal megkenve, vagy húsételekhez elsőrendű, ízletes és omlós. Neves orvosok ajánlják. *Felesleges pénzkidobás tehát, a drága, Karlsbadból importált kétszersültet fogyasztani, amikor a magyargyártmányú kétszersült minőségben a külföldi gyártmánnyal legalább is egyenrangú, árban pedig 40 százalékkal olcsóbb.*
Gyárija: NEUMANN BÉLA
ezüstkoszorús sütőmester tápszerüzeme
VISZONTELADÓKNAK ÁRENGEDMÉNY!
Budapest, II., Margit-körút 16 — Telefon: A. 512-26
Az 1926. évi nemzetközi embervédelmi kiállításon Budapesten, aranyéremmel; az 1926. évi kézműipari tárlaton aranyéremmel; a magyar országos iparegyesület díszoklevelével és ezüst érmével kitüntetve. — FIÓKLERAKATOK: Noszlopi Tivadar, VI, Szív-u. 13, Noszlopi Dezső, VIII, Népszinház-u. 51

RÓZSADOMBI VIRÁG- ÉS TÁJKERTÉSZET
Budapest, II. ker., Szemlőhegy-utca 23. sz.
Telefon: Aut. 529-70.
TÁJKERTÉSZET: Vállalja díszkertek, parkirozások, ablakdíszítések és villakertek tervezését és évi gondozását.
VIRÁGKERTÉSZET: Szállít egész éven át vágott és cserepes virágokat, csokrot, virágkosarat, dísznövényeket, palántákat és dugványokat.

Ó-Buda-Ujlaki Takarékpénztár
Részvény Társaság
Budapest, III. ker. Lajos ucca 148 szám.
Telefoni Automata 024—57.
Betéteket elfogad könyvecskékre is folyószámlákra a legmagasabb kamatozás mellett. Kölcsönöket folyósit váltóra, folyószámlákra, értékpapirokra a legelőnyösebb feltételek mellett

ZLAMÁL

éget ajánlom legjobban
Varrógép, kerékpár, gramophon raktár.
Megbizható javitómühely.
Budán, I, Krisztina-körút 15.

Egészségügyi berendezések, csövek
Műszaki cikkek, fémgyártás
VI., Liszt Ferenc-tér 4. Telefon: 222—67
Hubert és Tsa B.T.

FÉNYKÉP Remek felvételek műtermen kivül is
II, Fő-utca 18. sz. BLAHOS Rudolf

CIPŐT ízléses divatosat a legjobb minőségben készít első-rangú mester PETRÓ
II. kerület, Zsigmond utca 5. szám

ÜVEG és porcellán-árukban
GÁL LAJOS Budán
II., Széna-tér 7 vezet
Tisztviselők nagy árkedvezményben részesülnek. Kedvező fizetési feltétel

Bérautó-autó taxi 623-89, lakodalmakra, temetésekre, vidéki turákra rendelhető minden időben. III, Főtér 1. Horváth

GUMMI harisnyák, fűzők, gyógyhaskötők, női egészségügyi cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása
Hungária Kötszergyár R.-T. fiókja
Buda, I, Krisztina-tér 3. sz.

HALWA
SÁNDOR — PUSKAMÜVES
Budán: I., Szt. János-tér 4. Tel.: 507—37. — Állami díszoklevél — Ezüstkoszorús mester — Nagy aranyéremmel kitüntetve.
Vadászfegyverek, fegyverjavitások, sportcikkek, cserkészfelszerelések

LAKOS LAJOS
Takaréktűzhelygyár R.T.
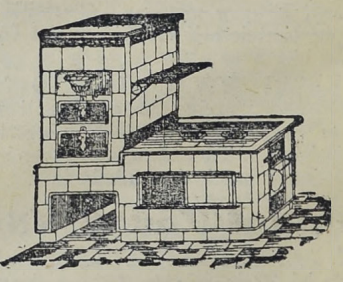
Budapest
V., Katona József-utca 3
Telefon: 223—93
Iroda és mintaraktár:
IV., Veress Páine-utca 8
Telefon: 837—24

BÚTORASZTALOSTÓL:
háló 300-tól, ebédlő 440-től, uriszoba 450-től, saját készítményü kárpitosbútorok. Részletre is. 100 pengős havi törlesztésnél kamatmentesség.
MÜLLER LAJOS
„Margit" fióküzlet: II., Margit-körut 54
Tel.: Aut. 558—81.
Főüzlet: VII., Dohány-utca 37.
70 éves cég Tel. J. 373-18. 70 éves cég

Telefonhívó: A. 528-65
LIRA
MŰVÉSZI CÍMFESTÉSZET
Iparművészek tervei alapján készít a legmodernebb kivitelben transparenseket, világító címtáblákat
I., ALKOTÁS-U. 9

gr. Majláth-féle szállodabérház cégei
RÓZSADOMBI DIVATHÁZ
II., Keleti Károly-u. 11.
Gr. Majláth szállodabérház.
Állandó nagy választék férfi és női divatcikkekben, mindennemű selyem- és textilárukban. Férfifehérneműeket mérték szerint is készítünk.
Kedvező folyószámlahitel!

PUTSAY CUKRÁSZDA
II, Keleti Károly-utca 13. (Majláth-paloták)
Keleti pompával berendezett cukrászterem. Inyencfalatok gourmandok számára. Tel.: 520-44

RÓZSADOMBI KÁVÉHÁZ és ÉTTEREM
Majláth szállodabérház (Statisztikával szemben)
BUDA LEGELŐKELŐBB és LEGSZEBB HELYISÉGEI — A LEGKITÜNŐBB KONYHA
Az étteremben esténkint RÁCZ JÓZSI muzsikál. — Tulajdonos: LAKATOS JÓZSEF

MODERN, HIGIÉNIKUS, ÚJ
URI ÉS HÖLGYFODRÁSZ
SZALÓN a gróf Majláth-palotákban II., Keleti Károly-utcai oldalon
HAJFESTÉS, MANIKÜR
Tulajdonos
BELÉNYI JÁNOS

Budai Általános Takarékpénztár
Részvénytársaság
Budán, II., Fő-utca 9
Elfogad kamatoztatásra takarék- és folyószámlabetéteket.
Lekötött betétek után megállapodás szerint magas kamatot térítünk
Budai ingatlan-tulajdonosoknak gyors lebonyolítás mellett bekebelezett váltókölcsönöket nyujtunk
Mindennemű bank- és takarékpénztári ügyben készséggel állunk rendelkezésre
SAFE DEPOSIT

Szt. Margit drogéria
II. Margit-körut 5b. sz.
Telefon: aut. 517—36.
Új vezetés alatt
megnyilt!
A szakmába vágó összes cikkek raktáron
Telefonrendelést azonnal házhoz küld

HUNGÁRIA
GYÓGYFORRAS
Budán, az Erzsébet-hídnál
Szénsavval telitve:
HARMAT-VÍZ!
Magyarország legradiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-híd budai hídfőjénél épült modern ivócsarnokban. Radioactiv hatásu lithiumos és calciumhydrocarbonátos gyógyvíz.
IVÓ-KÚRA
Keserüsó-kúra. Javasolva vesebántalmak, gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság és vérszegénység ellen. Poharankint 8 f., Karlsbadi sóval 16 f.
Nyitva reggel 7 órától este 6 óráig.
TELEFON: AUTOMATA 530-03.

CSIRSZKA
KONRÁD ÉTTEREMEI
a Császárfürdőben III, Zsigmond-u. 3i
KÜLÖN TEREM
esküvők, társaságok és egyesületek számára
TELEFON: A. 512-95

Szíjgyártó, nyerges és bőröndös
megbizható, régi üzlet
FLIEGER, II, Fő-utca 10.

Budai Napló

XXVII. évfolyam. 990. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **24** pengő, félévre **12** pengő. Egy szám **50** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca **24**. Délután 5—7-ig. Telefon: 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **40** fillér. 20 mm. magas hirdetés **8** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1930 március 23.

Adjunk vizet a budai hegyvidéknek

Írta: PÁVAI VAJNA FERENC dr.
m. kir. főbányatanácsos, főgeológus

Húsz esztendeje mindig ugyanazt a panaszt hallom Budán: — nincs víz a hegyvidéken. Nincs vizük különösen a *hüvösvölgyieknek, zugligetieknek*. Mit ér a szép, gyönyörű vidék, a jó budai levegő, az isteni kilátás *Pestre* s a kanyargó *Dunára*, ki a végtelenbe nyúló *Alföldre*, ha kisülnek a hegyoldal és a kert virágai, belepi a por a bokrokat, a fák zöldjét, ha még egy rongyos strandfürdőt sem lehet csinálni a *Zugligetben*, a *Pasaréten, Hüvösvölgyben?*

Minden évben jönnek hozzám jótakaró emberek, budaiak-pestiek vegyesen, tavaly s az idén is megmásztuk a remek *Guggerhegy* környékét mert a Hüvösvölgy felőli oldalán van egy kis vízgyüjtőmedence s abban régesrégen kutat is ástak, ma is meg van — *eltemetve*. Lehet, hogy adna is ez a vízgyüjtő talán meleg nyáron is annyi-amennyi vizet, sőt talán szökőkutat is,

de ezt ki kellene próbálni, s meg kellene csinálni egy bizony költséges vízgyüjtő galériát s a vezetékét a reáliskola környékéig, ami munkát, időt és pénzt jelent.

Hanem olyankor, amikor a *hüvösvölgyieknek, zugligetieknek* évente kedvük jön fürdőt csinálni, vagy legalább víz után kutatni, mindig elalszik a dolog. Kisütötték, hogy a budai hegyek dolomitjában, mészkövében nincsen víz s a víziszonyban szenvedők minden évben elriasztják az akarástól azokat, akiknek volna bátorságuk meggyőződni arról, hogy

hátha még sem szaladt el az a sok hévvíz, ami a harmadkor végén s a negyedkorban is olyan nagyon átalakította, porította, lilára-vörösre festette a dolomitot

és más köveket, amely annyi féle ásványt, kalcitot, baritot, fluoritot, pyritet rakott le a hegyek repedéseibe, üregeibe. Magam is azt mondom, hogy nem is olyan egyszerű ezeknek a hajdani hévvizeknek a megkeresése, különösen, ha mint *Lillafüreden*, a bátorsággal együtt a pénz is elfogy *a félúton* s még olyan mélyre sem mernek lefúrni a hegyekben, mint a mélyebb *Alföldön*, vagy a *Városligetben*, de most valami egyébre hívnám föl az érdekeltek és víziszonyban szenvedő — de stigis quae non sunt — ellen harcolók figyelmét.

Köztudomású, hogy

a budai és esztergomvidéki hegyek szénbányászatának óriási veszedelme éppen az a víz, ami ezeknek a hegyeknek a dolomitjában, mészkőveiben van.

Ha véletlenül bányászat közben megütik ezt az úgynevezett „triászvizet", bizony sokszor annyi víz tört már be a bányákba, hogy nemcsak a munkahelyeket öntötte el, de még az aknák száján is kifolyt. Aki nem hiszi, járjon utána, hogy vajjon nem ilyen óriási artézi kút lett-e a tokodi „Körakna" 1898-ban.

A bányászok tudják, hogy az *esztergomvidéki* bányákban ennek a rengetek triászvíznek a nívója a tenger színe felett átlag *126 méternél* van, *Pilisvörösvár vidékén 132 méterben*, a *tatai szénvidéken 139.5 méterben* s Felsőgallán a bánya egyszerűen úgy látta el *Tatabányát* nagyszerű ivóvízzel, hogy a triászmészkő legmélyebb kibúvásán 39.5 méter mély aknát mélyesztett s ebből a kőzetrepedésekre keresztben 130 méter hosszú folyosót hajtottak.

Találtak minden 10—20 méterre vizetadó repedéseket, úgy, hogy percenként több mint 2000 liter víz folyt össze.

Azóta innen a 39 méter mély aknából szivattyúzzák fel azt a vizet, amely egyike a legállandóbb vízmennyiségeknek. Ennek azután nem árt a szárazság! A *peremartoni robbanószergyár* ugyancsak száraz felszínű dolomiton épült, de abban a dolomitban 8—10 m mélyen már annyi a víz a kutakban, hogy sohasem tudják elfogyasztani s milyen jó tiszta vizek ezek! Most hallottam éppen a napokban, hogy ilyen kőbevájt kutak látják el a *gánti aluminium-ércbányát* is. csak le kellett menni a triász víz nívója alá. *Rudabányán* is ilyenféle vízfakasztás látja el az egyetlen vasbányánkat.

Ezek után én azt mondom, mert tudom, hogy ha a *pilisvörösvári hegyekben 132 m* tengerszínfeletti mélységen alul víz van a dolomitban, mészkövekben,

egy völggyel idább a Hüvösvölgyben, a Zugligetben is kell legyen víz ugyanebben a dolomitban,

hogy nézzük már meg egyszer, igaz-e a triászvíz gyakorlatilag olyan sokszor igazolt elmélete itt a *legközelebbi budai hegyekben is?*

Miről van szó? Az a hely, ahol strandfürdőt akarnak létesíteni *150 m magasan* fekszik a tenger színe felett s a triászvíz nívója *130 m körül kell legyen*. A környező hegyek triászdolomitból — mészkőből és óharmatkori mészkövekből épültek föl. *Ezek triászvízhordozók*. A *Pasarétről* valószínűleg még idáig is benyúlik az óharmadkori kiscelli agyag, de ha megvan a fiatal völgy kitöltés alatt, nem lehet túlságosan vastag s ha vastag lenne is, itt az egykori part közelében lehetnek benne homokos vízvezető rétegek. Mindenesetre ez alatt mészkövek, vagy dolomit következnek. 20 méterrel a felszín alatt azonban már belejutunk a budai hegyek triászvizének felső határrégiójába. Ez úgyebár nem nagy mélység?

Láttuk az elmondottakból, hogy másfelől, ha a triászvíz nívójában vágatokat hajtottak, a mészkövekben sok vizet tártak fel. Ez azonban aránylag költséges munka,

de vajjon nem tudhatunk-e vízvezető repedéseket, töréseket — ilyen rengeteg van a budai hegyekben — harántolni ha tovább fúrunk a kőben?

Nohát, én azt mondom, hogy igen. Mi a teendő: le kell fúrni a dolomitban — mészkövekben először is a triászvíz nívójáig, — ahol az nincsen túlságosan mélyen s ahonnan még aránylag könnyen és olcsón fel lehet szivatni a vizet — s ha ott még nem volna triászvíz, *100—150 métert alájafúrunk, hogy vízvezető repedéseket keresztezzünk s a víz beömölhessen a fúrólyukba*. Ez a víz fel kell jöjjön a triászvíz nívójára s

ha elég sok repedést csapoltunk meg annyi vizet kell adjon, amennyit normális használatra ki tudunk szivatni.

Ha igaz a triászvíz teóriája — *éspedig igaznak látszik* — s van közlekedő edények törvénye — *éspedig van* — akkor csak egy baj lehet, hogy *a fúrás nem harántol kőzetrepedéseket* és azért nem kapunk vizet, ez pedig annak, aki ismeri a budai hegyek ezerbetört, össze-vissza üreges kőzeteit, *nem túlságosan valószínű*.

Egy azonban egészen bizonyos és ez az, hogy ha minden évben akarunk vizet szerezni a vizet szomjazó budai hegyvidéknek, de sohasem jutunk odáig, ahol a munka, bátorság és fúró feleletet adhatnak, sohasem lesz még hidegvize sem, nemhogy meleget találhatnánk,

de ha legalább 1—2 fúrás belenyúlna az ismeretlenbe s valamelyik mégis meghozná az eredményt, az új ismerete alapján új élet kezdődne Budán.

Én hiszem, hogy sokan furatnának a *Hüvösvölgy—Zugliget* mélyebb helyein s megoldódna sok ma vajúdó fürdő- és növénytermesztési probléma, amire a *„Budai Napló"* legutóbbi száma is célzott.

Évek óta agitálok, sürgetem a budai hegyvidék altalajának megfúrását,

már ideje lenne, hogy egyszer itt is *felfedezze* valaki, ha nem is a meleg, de legalább a hideg források fakasztásának lehetőségét, — s mit tesz Isten — majd megtaláljuk helyette a *meleg vizet*. Úgy szokott az lenni, de ha semmit sem csinálunk, akkor nem is találhatunk semmit, pedig abból már éppen elegünk van, majdnem annyi, mint a jó igyekezet elrontóiból.

Az óbudai hidat valószínűleg csak a Horthy Miklós-híd megépítése *után* építik majd, amely hír élénk visszahatást keltett nemcsak a III. kerületben, hanem a felső dunavidék lakosságában is, mert ez a híd hivatott a főváros közlekedési anomáliáján segíteni s lehetőséget nyujtani a gyorsvasúti hálózat megalkotására. Kétségkívül nagy és fontos hivatás vár majd a kormányzó nevét viselő lágymányosi hídra is, mert a Gellérthegy déli lejtőjénél elterülő városrészt és a ma szinte elszigetelten álló Kelenföldi pályaudvart lesz hivatva egybefűzni a főváros egyik legfőbb ütőerével, a Boráros-térbe torkolló Nagy-körúttal, de még csak nem is vitatható, hogy az óbudai híd megépítése kevésbé fontos lenne a főváros gazdasági élete szempontjából. Ha a lojalitás meg is követeli a Boráros-téri híd mielőbbi megépítését, az említett okok azonban feltétlenül megkövetelik, hogy az óbudai híd megépítését semmi esetre sem szabad elhalasztani a lágymányosi híd miatt, hanem — ha másként nem lehetséges — egyidőben kell megkezdeni mind a két hídnak a megalkotását. A III. kerületben mozgalom indult, hogy monstre népgyűlés foglalkozzon az elodázás kérdéseivel és pártközi értekzlet megbízta *Andréka* Károly, dr. *Botzenhárdt* János, dr. *Vörösváry* Miklós bizottsági tagokat ennek előkészítésére.

A Batthyány-téri vásárcsarnok válsága

A Viziváros fontos kérdésévé vált a Batthyány-téri vásárcsarnok ügye, mert annak környéke előbb-utóbb mégis csak fölépül és így a csarnokra okvetlenül szükség lesz. Erőszakosan ideterelni a piaci forgalmat nem igen lehet, — de ha az amúgyis üres csarnokban egyideig nem szednének helypénzt és a bérleteket a minimumra redukálnák, mégis csak megindulna ott az élet. Az elmaradt jövedelmet pótolni lehetne más úton, ahogy arra nagyon helyesen rámutat dr. *Molnár* Hugóné úrnő hozzánk intézett alábbi levele:

Ezt a csarnokot a böles előrelátás a legjobb helyre építette, ha ez a városrész modern bérpalotákkal kiépül, a lakosság nagy száma mellett egyike lesz a leglátogatottabb árucsarnoknak. Kis átalakítással a Markovics Iván-utcai fronton utcai üzlethelyiségeket lehetne nyitni. A vásárcsarnok épületében, a tér felőli oldalon most is minden üzlethelyiség bérbe van adva. A Markovics Iván-utcában bérházba van elhelyezve a községi élelmiszerüzlet. Ennek a bérösszegét is megtakaríthatná a város, ha a szemben levő vásárcsarnok épületének utcai frontjára tenné át. Közelben van, szintén bérházban, a rendőrőrszoba. A másik ház félemeletén Budapest őrszemélyzetének főparancsnoksága, erre is alkalmas volna a szomszédos csarnok utcai, földszinti része. A vásárcsarnok utcai része egész különálló jelleggel bír — még a közelben bérházba elhelyezett temetkezési vállalat is szép sarokhelyiséget kaphatna, ha a sarki porcellános a Markovics Iván-utcai fronton kapna helyiséget. Az átalakítás vékony, ideiglenes válaszfalakkal, kis költséggel megépíthető. Alapozni nem kell és a mennyezetet az erkélyvasba épített alap adja. Az utcáról csak egynéhány ajtóbejáratot kell az üzletek részére beállítani. Szép magas helyiségek lennének. A csarnok belső részén a húsárusokat az erkély szélességébe épített új falhoz kell elhelyezni, míg a zöldséget árulók szintén a csarnok közepe felé helyezhetők el. Még így is nagy befogadó térségű a csarnok, miután az egész erkély megmarad. Az így nyert üzletek számottevő bérösszeget hozhatnak, mely a csarnok jövedelmét szaporítja.

Más, talán alkalmasabb megoldás foglalkoztatja a Viziváros intéző köreit, ahol örömmel fogadták

Dr. KOZMA JENŐNEK

azt az egészséges tervét, hogy ezt a hatalmas, de üresen álló csarnokot a sport céljaira kell kihasználni, mint

FEDETT VERSENYPÁLYÁT.

Még footballmecseket is lehetne ott rendezni, de föltétlenül alkalmas vívó-, box- és tornaversenyekre. A csarnok kevés költséggel átalakítható ilyen célokra, ami azzal az előnnyel is jár, hogy a csarnok körül fekvő városrész modern kiépítése után *ismét a vásárcsarnok céljaira lehet fölhasználni ezt a külsőleg is mutatós épületet*. A sportnak ilyen központosítása föltétlenül lendületet adna a Viziváros fejlődésének.

Égetően sürgős a vásárcsarnok sorsának mielőbbi meghatározása, de meg kellene mozdulnia a Viziváros polgárságának is, hogy ezzel alátámassza képviselőjének közérdekű tervét.

Szent Imre herceg szobra, mely a Horthy Miklós-köröndön fog állani, már elkészült. *Kisfaludy-Strobl* Zsigmond most mintázza a szobor két mellékcsoportját. Mindkét bronzcsoport három-három életnagyságon felüli alakból fog állani. Az alakok a Szent Imre szellemében élő magyar ifjúság egy-egy típusát: egyetemi hallgatót, leventét, cserkészt fogják reprezentálni.

Meg kell hosszabbítani a 27-es jelzésű villamoskocsik járatát a Villányi-úti végállomástól néhány 100 m sín lefektetésével a németvölgyi temető árka mellett a Nagyhídhoz, hogy onnan igen csekély emelkedéssel bekapcsolódhasson a farkasréti vonalba. E néhány 100 méter sín lefektetésével a kelenföld—lágymányosiak fele idő alatt jutnának ki a Farkasrétre és ezáltal a Farkasrétre utazók egy része megoszlana és így e vonal zsúfoltsága is csökkenne. E meghosszabbítással elérhető az is, hogy a 75-ös jelzésű villamoskocsik a németvölgyi temető mellett elhaladva a Villányi-úti vonalba kapcsolódnának és így körforgalom létesülne a 27-es kocsikkal is. Ily módon a Böszörményi-út és környéke lakói úgy a Margithíd, mint a Ferenc József-híd felé a legrövidebb úton átszállás nélkül jutnának el.

Siker vagy kudarc!

Kezdetben csak a színes ötlet, majd a komoly meggondolás bírt rá, hogy Budavára visszavétele 250. évfordulójának egy világünnep keretében való megülése eszméjét felvessem. Buda érdemes krónikása — a *Budai Napló* — vendégszeretően fogadta vonatkozó *laikus* cikkeimet, — elvégre „in magnis et voluisse laus..."

Igaz örömmel töltött el és tölt el az a körülmény, hogy laikus kezdeményezésem *hozzáértők* tetszésére is talált, amit igazol a *Budai Napló*-ban megjelent hozzászólásuk.

Úgy érzem, megjött az ideje, hogy a csirázó mozgalom hivatásos kertész kezébe kerüljön, magyarán, hogy *„legális"* útra terelődjék. A mozgalom további irányítását a székesfőváros vezetőségének kell kezébe vennie; csak így lehet az eszméből és az eszmecseréből *tett*.

A még kihasználható, hátralévő hat esztendő nem is oly nagy idő, amint első pillanatra látszik. Eltekintve a „Világünnep" pénzügyi részétől, sok gondos előtanulmány, sok részletkérdés tisztázása, sok ellentétes felfogás kiegyenlítése, végre megfelelő kapcsolatok és céltudatos propaganda megteremtése nélkül könnyen kudarccal járhat az egész mozgalom. A székesfőváros vezetőségének már most kellene valami nagy előkészítő bizottság összehívását napirendre tűznie, amely bizottság azután albizottságokban, illetve szakosztályokban készítené elő az ünnepet. Bizonyos mértékben kapóra jött a „Világünnep"-nek az idei Szent Imre-év, amelynek előkészítése minden jel szerint példás. Az idei Szent Imre-év mintegy tűz- és teherpróbája lesz annak, — tudunk-e még Csonka-Magyarországon „világünnep"-et rendezni, mert hiszen ilyennek indul Szent Imre idei emlékünnepe. „Errare humanum est;" — kikerülhetetlenül lesznek az idei „világünnep"-nek is a kivitel részleteiben kisebb-nagyobb nehézségei és hiánya, de épezért nagyon célszerű volna, ha a székesfőváros vezetősége már most gondolna 1936-ra és már most megnyerné az idei „világünnep" előkészítőit 1936 előkészítésében való részvételre, hogy bő és érett tapasztalatukat az 1936-os

SZENT
GELLÉRT
GYÓGYFÜRDŐ
Vízgyógyintézet és napfürdő
Külön férfi és női osztály
A legmodernebb berendezés
Szakképzett személyzet

„világünnep" érdekében gyümölcsöztessék.

A székesfőváros vezetőségének kell tehát rövidesen kezébe vennie a „Világünnep" ügyét; így kapja meg az „legális" színezetét és így jut az — be az egyenesbe.

Chrisztián Rezső dr.

Rapszódikus

a város fejlődése — állapította meg legutóbb dr. *Kozma* Jenő a főváros közigazgatási ülésén, azt a szelíd kifejezést használva, hogy: „rapszódikus". Keservesen érezzük, hogy az útépítés körül nincsen meg az a rendszer, az az átgondoltság, amit egy városszabályozási terv önmagától meghozna.

Állandóan kapkodnak.

Egyes külterületek nagyszerűen el vannak látva utakkal, ellenben a külterületen vannak egyes utakkal jól ellátott szigetek, *ahová nem lehet eljutni*, mert az odavezető utak nincsenek és nem is lehetnek kiépítve.

Ez a rendszertelenség rettenetes sok pénzébe kerül a városnak.

Meg kellene állapítani tehát bizonyos övezeteket, ahol hiába várnak egyesek közművek létesítésére bizonyos ideig, ahol közművekkel nem tudják ellátni a területet és kellene olyan körzetet teremteni, amelyben joggal remélhetik egyesek, hogy előbb-utóbb az utak meg lesznek építve.

Ez óriási módon előmozdítaná az építési tevékenységet

és a polgárságnak a zsebét kímélné meg. Megkímélné ez azonkívül a főváros zsebét is, mert az építések nem lennének annyira rapszódikusak, mint amilyenek most. Ezeket a problémákat ajánlotta, hogy szívleljék meg a városházán és nyilvános pályázat útján döntsenek ebben az ügyben.

Csatorna nélkül közveszélyessé válhat olyan terület Budán, amely tulajdonképpen hivatva volna, hogy a közegészséget szolgálja. A Fehérvári-út mentén, az Ericeson-gyár mellett elterülő, volt Misoga-féle 3 és félholdas, parcellázott telken, három névtelen utcában eddig már mintegy 30 ház épült fel, apró, 75—100 négyszögöles telkeken. Sűrűn állanak a házak, egyik pöcegödör a másik mellett, egyik emésztőgödör a másik mellett, — de csatornájuk nincs. Holott közvetlenül mellettük van a fehérvári-úti főcsatorna és mindössze 300 méter hosszú csatornát kellene fölépíteni, hogy ezzel a Műegyetemet, a Sósfürdőt és az egész környéket megmentsék a nyáron kibírhatatlan bűztől és levegőfertőzéstől. Azokat az új telepeseket sem fullaszthatja ebbe a város.

MÁV Hortobágyi juhtúró

Skandináviát, a csodálatos vizek, tornyok, művészetek és a nagy szegénység országát mutatta be vetített-képes előadás keretében díszes közönség előtt a Budai Kath. Kör nagytermében *Toperczer* Ákosné, mely alkalommal Horvay Erzsi, Serédi Sárika, Gallina Erzsi és Eber Olga művészi számokkal müködtek közre nagy siker mellett.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

A budai Poliklinika, mely huszonöt éven át igen sok szegény beteget kezelt ingyen, intézménye javára március 23-án, a legkiválóbb művészek közreműködésével a zeneművészeti főiskolán hangversenyt rendez.

KALAPOK urak és hölgyek számára nagy választékban
KERTÉSZ kalaposmesternél I., Krisztina-tér 3 Fest, alakít

Az első nemzetközi Alpin kiállítást Budapesten a Nemzeti Szalon rendezi a Magyar Túrista Szövetséggel és azt március hó 23-án, vasárnap délelőtt 11 órakor ünnepélyesen nyitják meg az Erzsébet-téri kiállítási palotában.

Morbitzer Dezső
gazdasági tanácsos

A „Hivatalos" közölte ezt a nekünk Budán kedves hírt, hogy a kormányzó kinevezte *Morbitzer* Dezső szkf. kertészeti főfelügyelőt és igazgatóhelyettest gazdasági tanácsossá. Mindenhol rokonszenvesen fogadták ezt a hírt, mert Morbitzer Dezsőről tudott dolog, hogy őszintén és igazán szereti Budát és minden tudásával ennek a szépítését szolgálja. A kertészeti alkotások egész sora bizonyítja ezt. Mint ember is szívesen látott tagja a budai társaságnak és számos budai est Morbitzer vidám kedélyének, pompás zongorajátékának köszöni sikerét. A *Budai Társaskör* legutóbbi társasvacsoráján nagy ünneplésben részesítette, sok szeretettel üdvözölte őt kitüntetése alkalmából.

Morbitzer Dezső Budapesten született, 1879 június 30-án, a reáliskolát itt végezte el és ezután a M. kir. Kertészeti Tanintézetben nyert jó eredményű oklevelet. Nyole hónapig különböző külföldi kertészetekben mint gyakornok praktizált. 1899-ben lépett a főváros szolgálatába. Első nagyobb munkája a Tisza Kálmán-tér rendezése volt, ahol mint segédkertész működött, aztán a kertészeti központi iroda vezetését vette és szervezte át. 1908-ban megválasztották a Dunajobbparti Kertészethez mint főkertészt, kilenc év mulva már kertészeti felügyelő és 1927. év óta mint kertészeti főfelügyelő és h. igazgató szolgálja a fővárost. 1908-tól kezdve Buda összes sétányait, parkjait és fasorait kezeli és a forradalmi pusztítások után újra alakította. Tizenkét sétányt vett át Budán, míg ma hetven darab sétányunk van, tehát ötvennyolccal szaporította. 10.000 fával szaporította a fasorokon kiültetett fák számát. Legnagyobb alakítása a Gellérthegy északi és déli részének rendezése és parkirozása. Ezenkívül új parkokat létesített a Drasche-telken, a Nagy-Sándor József-úton, a Prímás-bástyán. A Széchenyi-hegyi kilátó körüli részt alakította át és a Városmajor erdős részleteiből modern parkot teremtett. Hat éven át az Országos Magyar Kertészeti Egyesület első alelnöke, most az Okleveles Kertészek Országos Egyesületének elnöke. A „Virágos Budapest, Virágos Magyarország" mozgalom egyik megindítója és az egyesület főtitkára. Nagy része van a Budapest fürdővárossá való kiképzése körül. Számos kertészeti közérdekű cikke jelent meg a lapokban.

Morbitzer Dezső régi pesti familia sarja és rokonságban áll a *Thék*-családtól kezdve a legtöbb pesti patricius familiával. Édesatyja Morbitzer *Mátyás* fővárosi műszaki tanácsos volt. Fia, Dezső, nem Pestről nősült, hanem régi vidéki nemes familiából és elvette felpéczi *Ihász* Aladár, volt képviselő és lapszerkesztő leányát, *Irént*, akivel boldog családi életet él.

Nemes Antal budavári püspök szép alapítványt tett Drégelypalánknak, ahol egykor káplánkodott. 3000 négyszögölnyi belső telket vásárolt ott és azt jótékony célra szánta. Ő maga oda akar majd visszavonulni, ott akarja életét befejezni és abban a földben akar pihenni.

URI SZABÓ, kiváló szabász; GLASZ Péter, I., Maros-utca 11.

Guszti bácsi. A „Jobb Jövő" asztaltársaság e hó 19-én a Müller-féle vendéglő különtermében ünnepi vacsora keretében ünnepelte elnökének, *Szepesi* Ágostonnak, 70-ik születése napját, akit lendületes, szép és hatásos beszéddel *Szörényi* Rezső iskolaigazgató üdvözölt. Méltatta Szepesi Ágostonnak évtizedeken át a polgárság érdekében kifejtett nagy és eredményes munkásságát a szegényügy terén, ami őt a kerület *„Guszti bácsi"*-jává avatta. Az asztaltársaság e jubileum emlékére ezüst serleggel lepte meg szeretett elnökét, *Linzenpolcz* Pál a nemes és önfeláldozó barátot éltette, míg *Hauser* Adolf pedig a családot, mire az ünnepelt köszönő szavak kíséretében meghatottan fogadta meg, hogy a kerület érdekeit ezentúl is változatlan erővel szolgálja.

Frigyes, — a budai vorspont. Autobusz röpít bennünket az egykor csendes budai utcákon. Hatvan lóerős robajú, benzinfüstös felhőkön át egy vádoló tekintetű öreg budai ló emléke ködlik a multból: *Frigyes*-nek, az omnibuszos lónak árnya. Még emlékezünk rá, amikor őt *Frici*-nek hívták: a Széna-térről a Városligetbe döcögtette a zörgős sárga ládát, melyet „Noé bárkájának" hívtak Budán, az omnibuszt tudniillik. „No Frici, no Julcsa!" — noszogatta a vidor Fricit az öreg kocsis, aki mellett 1902 táján a kocsi elején ülni jó dolog volt, fínom, istállószagú pokrócon s mintegy ötnegyedóra alatt kidöcögni az Állatkertig, illetőleg a jó öreg Wampeticsig. Amde az idő omnibuszszárnyon elrepült és Friciből Frigyes lett és lecsúszott vezetéklónak. Ott állott 1912-ben a Lánchíd-kávéház előtt, már szürkült és fehéredett és hivatala az volt, hogy a lejtőn felvonszolja az Alagútba bedübörgő bárkát. Majd jött a háború és Frigyes eltünt, aztán jött az autobusz és az omnibusz tünt el. Amikor a lejtőn megálló 4-es és 3-as autobusz zihálva, visszacsúszva lendül neki a lejtőnek: Frigyes árnyéka kárörvendve tekint utódjára a multból.

A kultúrfölényt jelenti az utak jókarban való tartása is, — mondta *Gál* Jenő a főváros közigazgatási ülésén. A budai hegyvidéki utakat mindig csak júniusban kezdik javítani. Ilyen enyhe tél után, mint amilyen az idei volt és a tavasznak ilyen korán való beköszöntésekor nagyon ajánlaná, hogy fáradságot és költséget nem kímélve, valamennyi budai hegyvidéki utat az autóközlekedés részére és a gyalogjárás részére a lehető legrendezettebb állapotba hozzák a legsürgősebben, mert ott elsüppednek a járművek és megakadnak. Nyugateurópai embernek a Svábhegyre való koesizás, eltekintve a drága fuvarozástól, az utak ápolatlansága miatt kellemetlenséget okoz. A Svábhegynek az Istenhegyi-úton való közlekedése megvan, azonban a Zügliget, Hüvösvölgy és a nép egyéb szórakozóhelyeinek útjai elhanyagolt állapotban vannak. Ott van a Guggerhegyre épült kilátó; mennyien fognak odaözönleni a népből, csak meg kell könnyíteni ezek megközelíthetőségét, olcsóbbá tenni és jó utakat csinálni, azokat rendbehozni és rendben tartani még a nyári idő beállta előtt.

MENCZER mos, fest, tisztít saját üzemeiben Telefon: A. 504—93 Külön vidéki oszt.

A legtöbb katolikus a III. kerületben lakik, 75%-a a lakosságnak. A legtöbb evangélikus az I. kerületben, 6.2% van. Református a IX. kerületben, 15% és izraelita a VII. kerületben, 36.3%, a legtöbb. Nemzetiségek szerint a legtöbb német, 9.5%, a legtöbb tót, 1.3% és a legtöbb egyéb nemzetiségű a III. kerültben lakik.

Huszonötéves jubileumát ünnepli az óbudai Korona Vigadóban március 22-én a keresztényszocialista egyesületek szövetségébe tömörült III. kerületi szakszervezet.

Thoma József budai zongoraművész, zeneművészeti főiskolai tanár, a Zeneakadémián ismét egy oly frenetikus sikerű hangversenyt adott, hogy ezáltal mint Chopin-interpretátor nemzetközi viszonylatban is a legelsők közé sorozandó. Játéka kritikán felül álló s ezt legjobban bizonyítja a zeneértő hallgatóságának lelkesedése, amit Thoma a ráadások egész sorozatával hálált meg.

SEZLONOK, MATRACOK, FOTELÁGYAK, szalón- és berzselygarniturák, sezlontakarók Lindner kárpitosnál, IX., Lónyay-utca 13/b. Alapítva 1904. Fizetési kedvezmény.

MÁJUSRA KIADÓ 5 szobás villalakás magas földszinten, autógarázzsal. I., Orbánhegyi-út 11. Értekezhetni telefónon a tulajdonossal: *223—93*.

A Katolikus Népszövetség Budavári szervezete *Lampel* Vilmos vezetése alatt március 6-án a budavári leánygimnáziumban igen sikerült kultúrestét rendezett, amelyen dr. *Csiszárik* János püspök, meghatalmazott miniszter, magasszínvonalú előadásában, a munka megbecsüléséről és a katolikus egyháznak a szociális kiengesztelődésre való mélységes hatásáról beszélt. Közreműködtek még: Ritter Irén, Hámory Imre, Parall Mihály, Gorzaleczky János, Kozák Ilona és mint rendezők: Lasz Károly és ifjabb Wiesenberger Antal és Lampel Vilmos konferált igen szellemesen.

Kápolnát kap a székesfőváros gondoskodásából az óbudai új köztemető. Az építést április hóban megkezdik.

PHILADELPHIA kávéházban a melegvízfűtés egyenlő kellemesen temperálja az egész kávéházat központi szellőztetővel.

Márciusi ünnepek

Buda is lobogódíszt öltött a legmagyarabb ünnepnapon, a kis diákok arca kipirult és a felnőttek szívében felgyulladt a nagy Március emléke, de a mai magyar életre transzponálva. Az egyházak, iskolák, egyesületek ünnepségei a magyar élniakarást harangozták a szívekbe s Buda e szép napon olyan volt, mint egy hatalmas templom, amelyben zsolozsmás áhítattal hangzott az ima: Isten áldd meg a magyart! — zúgott az eskü: Rabok tovább nem leszünk! — és harsogott a riadó: Talpra magyar!

Nagyszabású társasvacsora keretében ülte meg a márciusi ünnepet a BUDAI POLGÁRI KOR a PENTEKI BORGAZDATÁRSASÁGGAL együtt. Több mint száz ember számára terítettek a kör vigadóbeli nagytermében, ahol a vendégeket *Zboray* Gyula dr. ügyvéd üdvözölte és kimentette dr. *Kozma* Jenő országgyűlési képviselő elnök elmaradását, betegsége miatt. A vendégek tájékoztatására ismertette a Pénteki Borgazdatársaság céljait, amelyek a polgári gondolat szolgálatában csúcsosodnak ki. Külön üdvözölte a II. ker. Iparoskör képviseletében megjelent tagokat. Utána

LUGMAYER JÓZSEF dr.

ügyvéd mint az ünnep szónoka méltatta március idusának történelmi értékét, amely kifejezője a mi külön szabadságunknak és Róma szabadságához hasonlította. Visszatekintett Szent István korától kezdve minden szabadságmozgalmunkra, egészen a Trianon szülte függetlenségig, amelyet a török hódoltság utáni korral hasonlított össze és azzal fejezte be beszédét, hogy március emlékének úgy hódolunk leghívebben, ha visszaszerezzük Nagy-Magyarországot. Ehhez az első lépést a gazdasági háborúkban látja, mert ki kell küszöbölnünk minden idegen árut. Beszéde végeztével hódolattal üdvözölte Horthy Miklós kormányzó úr őfőméltóságát.

A szónokot lelkesen ünnepelték. Utána *Szilágyi* Károly mondott lelkes beszédet, amelyben üdvözölte a szónokot és a pesti vendégeken kívül még *Váli* Gábor, a II. ker. Iparoskör és *Skultéty* Ferenc, a Kath. Legényegylet nevében szólaltak fel.

A *Svábhegyi Polgári és Közművelődési Kör* a márciusi napot méltón ünnepelte nagyszámú és lelkesen ünneplő közönség jelenlétében. *Sándor* Károly isk. igazgató megnyitó beszédében és *Szentirmay* Imre dr. főgimnáziumi tanár mély tartalmú és magyar érzéstől áthatott ünnepi beszédben méltatták a nagy nap jelentőségét. A gazdag és változatos műsort pedig kitűnő szereplők tették élvezetessé és emlékezetessé. Ezek közül kitünt Vitáros Ilonka művésziesen előadott szavalatával és az irredenta színdarabban. Kovachich József, Hampel Ferenc, Knienieder József és Jaks Rudolf alkotta férfi négyes pedig művésziesen előadott kórusaikkal aratak megérdemelt sikert. A levente zenekar Follmer János karmester kitűnő vezénylete mellett szépen előadott zeneszámai fokozták az ünnepély sikerét.

Különlegesen kedves, hazafias ünnepe volt a Római-fürdőtelepnek a Keve-utcai iskolában, ahol az ifjúság és szülők zsúfolásig töltötték meg a nagy tornatermet. A tanító-testület fáradságot nem kímélve buzgólkodott a sikerért. A gyönyörű énekszámok és szavalatok közben nagy hatást keltett a nemzeti Hiszekegynek szimbólikus tornagyakorlatokkal való megragadó bemutatása és az ősi magyar táncok előadása, melyeket az iskola V. és VI. osztályú növendékei mutattak be. Szíveket megindító beszédet mondott *Kocsán* József tanító és az iskola agilis igazgatója, *Reischl-Réw* Sándor, aki felhasználta az alkalmat, hogy a legkiválóbb tanulóknak „nagy és kis ezüst vitézségi érmet" osszon ki a jó viselet és szorgalom jutalmául s a gyengébbek buzdítására. A többi ünnepségekből erősen kimagasló műsor sikerét *Petrics* Elvira, *Porszász* Nándorné, *Ujváry* Géza és *Mály* Ferenc tanító buzgó munkája biztosította.

TURÁNI SZŐNYEGSZÖVŐ R.-T. Készít, javít, megóv II., FŐ-UTCA 80. SZ. Telefon: Aut. 515—79.

RUDAS FÜRDŐ
A BUDAI FORRÁSCSOPORT LEGRÁDIOAKTIVABB HŐFORRÁSA
A török hódoltság idejében épült s teljes eredetiségében fennálló kényelmes gőzfürdő — Kádfürdő
FEDETT TÉLI USZÓCSARNOK

JOGÁSZOK FIGYELMÉBE!
Magánkézből
ELADÓ

1. Juris Prudentia Practica seu Commentarius novus in Jus Hungaricum compositus a Stephano Huszty
Editio tertia prioribus correctior Agriae,
Typis episcopalibus, Anno M.DCC.XDIV.
(egy kötet; bőrkötés).

2. Institutiones Juris Privati Hungarici, quas
Nobilis Juventutis Hungariae Usibus conscripsit Emericus Kelemen
Liber I.
De personis Pestini,
Typis Joannis Thom. Trattner 1814.
(négy kötet; félbőr).

3. Corpus Juris Hungarici seu Decretum generale inclyti Regni Hungariae Partiumque eidem annexarum in duos tomos distinctum.
Tyrnaviae
Typis academicis Societatis Jesu
Anno MDCCLI.

Forma Processus Judicii Criminalis seu Praxis Criminalis.
(egy kötet; disznóbőr; kötése hibás).

Részletesebb felvilágosítást ad a BUDAI NAPLÓ kiadóhivatala: 502—96.

Margitsziget
Szálloda, Szanatórium,
Diétás konyha
Vízgyógyintézet
Szobák (hideg-melegviz, telefon stb.) 8.— P-től, fürdőszobával 10.— P. Négyszeri étkezési penzió 8.— Pengő
Egész télen át nyitva

DÉLIVASUT
RÁDIÓHÁZ
I., KRISZTINA-KRT. 99. Tel. 507-07
villanyfelszerelési cikkek, csillárok
GRAMOFONOK, LEMEZEK
részletre is
Akkumulátor töltés és javítás

DÉLIVASUT KÁVÉHÁZ
ESTÉNKINT A VILÁGHÍRŰ
WALDMANN-JAZZ
játszik Jazz, klasszikus és magyar műsordarabokat.
ELISMERTEN JÓ KONYHA.
Menürendszer. — Pontos kiszolgálás

56 ÉVE
MAUTHNER MAG A LEGJOBB!
MAUTHNER ÖDÖN
magtermelő és magkereskedelmi rt. BUDAPEST
Központ:
VII., ROTTENBILLER-UTCA 33
Fióküzlet:
IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 4
(A Ferencrendiek templomával szemben)
Főárjegyzék, növényárjegyzék, őszi árjegyzék ingyen és bérmentve.
TELEFON: JÓZSEF 463-65.
Sürgönycím: MAUTHNEREK.

TEA
Közvetlen behozatal Holland-Indiából
a termelő ¼ és ½ kilogrammos eredeti csomagolásában és ládákban — Nagyban és kicsinyben
BOZÓ GYÓGYTÁR
BUDÁN, I. KER., ALKOTÁS-UTCA 34. szám.

Monori Mag vezet
MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI R. T.
BUDAPEST—MONOR
Monori magkereskedése: Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 3. Telefon: Aut. 868-60
Tavaszi képes főárjegyzék és nagybani árajánlat ingyen és bérmentve

RÁCFÜRDŐ
GYÓGYFÜRDŐ, BUDAPEST
Erősen radióaktiv, természetes 42·4 C° földes-meszes hőforrásokkal. Két női- és egy úri-gőzfürdővel, valamint kő- és kádfürdőkkel. Az összes gyógytényezőkkel felszerelve.
Egész éven át nyitva.

Személyi hírek

JÓZSEF FŐHERCEG családjával háromheti tartózkodásra külföldre utazott.

RIPKA FERENC dr. főpolgármester egy heti tartózkodásra Abbáziába utazott, ahonnan feleségével és leányával dr. Krivoss Árpádnéval tér vissza március 30-án.

ROSTA JÁNOS dr. tanácsjegyző e hóban töltötte be 20-ik szolgálati évét. Az elnöki ügyosztály tisztviselőkara *Gallina* Frigyes dr. tanácsnok-főjegyzővel az élén, bensőséges, meleg ünnepségben részesítette a jubilánst, aki jelenleg a sajtóügyek referense, amely minőségben mindig nagy szakértelemmel és jóindulattal állott a sajtó munkásainak rendelkezésére.

MÉSZKŐ JÓZSEF, a Váli-utcai elemi iskola igazgatójának 40 éves szolgálati jubileumát ünnepi keretek között ülték meg és a tantestület értékes plakettet nyujtott át neki.

STEINER KÁROLY ALBERT dr. március 21-én a Budai Nők Körében „Mit lát az orvos a betegszobában" címen ad elő.

VIRÁG ILONKA, az ismert nevű mozdulat-művésznő és költemény-interpretátor néhány heti tanulmányútra utazott Németországba és Lengyelországba, ahol Ella *Ilbak* művésznővel találkozik.

TÓTH IMRE gyáros három hétre Nizzába utazott feleségével.

HANK JÓZSEF dr. bányatanácsos és felesége olaszországi útjukon március idusát Rómában töltötték.

KULCSÁR RICHARD, az Attila-nyomda rt. igazgatója a Herzog klinikán fekszik betegen.

Vízkatasztrófa

előtt áll Budapest, de elsősorban Buda és ha sürgősen nem tudnak segíteni a bajon, úgy e nyáron víz nélkül maradunk. Ez most a legégetőbb kérdés. A vezető városi pártok keresik a megoldást, mely — ha nem volna ilyen ijesztően szomorú — kómikusan hatna, hogy Budán, ahol naponkint 55 millió liter tiszta, jóízű, egészséget szolgáló gyógyvíz, baktériummentes ásványvíz folyik felhasználatlanul a Dunába, ott egyáltalán szó lehet vízmizériákról. Ezt a gondolatot karolta fel most *Kozma* Jenő dr., Buda orszgy. képviselője, és az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke, aki egyetlen gyógyvizet, a *Római-fürdő* pompás forrásvizét, amelyből naponkint 30.000 köbméter, tehát 30 millió liter folyik a Dunába — tervezi a vízkatasztrófa elhárítására felhasználni. Ez az egyetlen forrás kielégíti már a mai vízbőségével a vízszükségletet, de megfelelő furások révén duplájára is emelhető a vízbősége. Ez a víz itt van, nem kell hozzá alagutakat építeni a Duna alatt, kutakat ásni a szentendrei szigeten, hanem egyszerűen fel kell fogni a Dunába folyó vizet és valami egyszerű szűrőszerkezeten átvezetve, — adható a közönségnek. Még idegenforgalmi célokat is hathatósan szolgálna ez a megoldás, mert sok rosszgyomrú, nehéz emésztésű ember élne itt egészségben, ha a Római-fürdő pompás, étvágygerjesztő forrásvizét ihatná. Ez a gondolat megmenti Budát a vízhiánytól és Budapestet egy világkudarctól.

Egészségügyi berendezések, csövek
Műszaki cikkek, fémgyártás
VI., Liszt Ferenc-tér 4. Hubert és Tsa B.T.
Telefon: 222—67

Buda város ősi címere ékeskedik a halálraítélt jó öreg Sikló vén kocsijain — kettő vagyon néki összesen. *Ez a címer még 1873 előttről való.* Itt felejtették. Senki nem vette észre, sem akkor, amikor a három város, Pest, Buda és Óbuda egyesítésekor, 1873-ban, ki kellett volna cserélni az új, egyesített címerrel, sem azután. E címer még látta néhai való jó *Házmán* Ferencet, Buda utolsó polgármesterét, (1847—48-ban Buda város követét a pozsonyi országgyűlésen), aki 1848 április 7-én elsőnek vetette fel a két, illetőleg három város egyesítésének eszméjét, akit 1851 szeptember 22-én „in effigie" akasztófára ítélték és 1867-ben Buda város polgármesterévé választottak meg. Ha a Sikló végképpen eltűnik, a Közlekedésügyi Múzeumba kell helyezni a nagymultú kocsit; addig azonban kiki nézze meg a kedves, régi formájú, újbarokkos címert, a régi Buda önállóságának utolsó élő emlékét. *(Aqua)*

Budai Társaskör

Kossuth Lajos emlékének szentelte esütörtöki társasestjét a Budai Társaskör, akiről elsősorban *Oszoly* Kálmán háznagy, majd fölkérésére dr. *Krivoss* Árpád mondott emlékezetes, szép beszédet, mint a magyarság szabadságharcának világszerte ismert megszemélyesítőjéről, akit még ellenségeink is tisztelnek. — Azután *Morbitzer* Dezsőt, a most gazdasági tanácsossá történt kineveztetése alkalmából melegen üdvözölték Oszoly háznagy, *Szombathy* Kálmán alelnök, aki méltatta városszépítő munkáját. Morbitzer Dezső hálás szóval köszönte meg az ünneplést, fogadalmat tett Buda mellett, hűséget a Társaskörnek és végül éltette dr. *Ripka* Ferenc főpolgármestert, a budaiak nagy patrónusát. Zajos éljenzés és barátságos koccintások után Faller Mihály köszöntötte Fejér József államtitkár alelnököt, amit az köszönettel nyugtázott. Majd zongorához ült Morbitzer és szép magyar nótákkal hálálta meg a vele szemben megnyilatkozó szeretetet.

Tagavató

Mint budai polgári ünnepet üli meg tagavató társasvacsoráját a Budai Társaskör mintegy 400 új tagjának beiktatását április hó 10-én este a Budai Vigadó nagytermében, ahol 120 új tagot vesznek fel. A tagavató vacsorán résztvesznek: Ripka Ferenc dr. főpolgármester és Kozma Jenő dr. orszgy. képviselő, pártelnök is.

Kávéházak nagygyűlése volt e hó 21-én a Gellért-szálló hangversenytermében, ahol a kávések négy nagy egyesülése: a Budapesti Kávések Ipartestülete, — a Magyar Kávések Orsz. Szövetsége, — a Budapesti Kávések Fényűzési- és Forgalmi-adó Közössége — és a Budapesti Kávés-Ipartársulat tartotta fél hat órától kezdve félórás közökben a maga tisztújító közgyűlését, hogy közös nagy társasvacsorán fejezzék be országos és helyi tömörülésük tanácskozását a mai nehéz gazdasági helyzetben. E törekvések élén *Mészáros* Győző elnök áll, mellette dr. *Havas* Nándor főtitkár és *Pallai* Miksa, az országos szövetség elnöke, állanak. Mindenesetre nagyon kedves nekünk, hogy ezt a nagygyűlést Budán rendezték.

Fehér mezőben vörös kereszt a tüzes emberszeretet ragyogó jelképe, mely a legszebb karitatív munkában jut kifejezésre a II. kerületi Vöröskereszt Egyletben, amelynek közbecsülésben álló, tiszteletreméltó vezetősége a következő: Tiszteletbeli elnök: Benedek Sándorné. Elnök: dr. Szalay Sándor. Társelnök: dr. Emmer Kornélné. Alelnökök: dr. Neuschloss-Knüssli Kornél és Eckermann Mária. Titkár: Kelndorfer Zoltán. Gondnok: Klemm Árpád. Jegyző: Onderkó Rózsa. Pénztárnok: Payper Lajos. Ellenőr: dr. Oravetz Pál. Orvos: dr. Barsi Jenő, dr. Rubányi A. Béla. Számvizsgálóbizottsági tagok: Dely Miklós, dr. Igó Elek, Reichart Gyula, dr. Baittrock György. Választmányi tagok: Argay János, dr. Baittrock Józsefné, Ballagi Malvin, Bierbauer István, Braun Károly, Eperjessy Béla, dr. Freinreisz István, dr. Gallay László, dr. Gallay Lászlóné, Goszleth Ernő dr., dr. Hubay Jenőné, Hubert Ottó, Kapustyák Károly, Kozma Rezső, dr. Lugmayer József, Nyisztor Sándorné, br. Pásztélyi István, Reichart Gyuláné, Répássy Miklós, dr. Rittinger Imre, Schäffer Jenő, Stromszky Sándor, dr. Szilágyi Viktor, dr. Túri Zoltánné. Az egyesület felkér mindenkit, hogy nemes céljait támogatva jöjjenek segítségére, lépjenek a tagok sorába. E szándék bejelenthető *Kelndorfer* Zoltán titkárnál, II. kerületi elöljáróság, Fő-utca 3, I. em. 27.

LÁTCSŐ Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

A Budai Zeneakadémia közgyűlésén, márc. 12-én az egyesület új elnöke *Kertész* K. Róbert államtitkár melegen emlékezett meg a *Budai Zeneakadémia* eddigi működéséről, kiemelte kulturális teljesítményét, mellyel eddig is nagy mértékben mozdította elő Buda zenei kultúráját. Kiemelte, hogy a Budai Zeneakadémia nem túlzott reklámmal, hanem tartalmas előadásokkal igyekezett a zene iránti szeretetet átplántálni a budai közönség lelkébe és kifejtette, hogy nem a csodagyermeknevelés, hanem a biztos alapú zenei nevelésben látja a Budai Zeneakadémia feladatát.

Kultúrházat Budának

Hugo v. Hofmannsthal Salzburg városát gyönyörű fekvéséért Európa gyöngyének nevezi, legpregnánsabban azonban Salzburg szépsége abban jut kifejezésre, — mondja — hogy ez a város adta a világnak: Mozart-ot. A gondviselés kiszámította, hogy Európa szívének — Salzburgnak — kellett az emberiséget Mozart zsenijével megajándékozni. A nagy osztrák írónak e gondolatai jutottak eszembe akkor, mikor a Budai Napló legutóbbi számában a Mozart Egyesület zenekari hangversenyéről szóló beszámolót olvastam, amit a közlemény valóságos ünnepnek nevez, aminthogy Mozart művészete méltó tolmácsolásban valóban magasan szárnyaló ünnepséget jelent mindenkinek, aki az örök Szép eszméjének hódolni és abban gyönyörűséget találni tud. Mozart kultusza valóban Budára való. Hiszen itt Salzburg szépsége megvan. Buda hegyvidéke vetekszik Európa minden hegyi városával és ide kívánkozik a nagyszerű hegyi város szülöttjének kultusza. Mindenki örömmel üdvözli a Budai Napló törekvését, a budai művészház felépítésére, hiszen a természeti adottság mellett mily lélekemelő volna, ha a budaiak itthon gyujthatnának örömtüzeket és kereshetnének lelket emelő vigaszt, szépséget az örökké élő zsenik műveinek méltó előadásában. A kultúra iránt érzékkel bíró minden ember készségesen vállalkozik arra, hogy a budai kultúrház eszméje mielőbb megvalósuljon és a Budai Napló Buda kultúrhistóriájában maradandó emléket állít magának, ha ezt a nagyszerű gondolatot, melyet útnak indított, lankadni nem engedi, hanem a megvalósulás felé viszi.

Dr. Bárdos György,
a Budapesti Mozart Egyesület ü.-v. elnöke.

Horváth Elek Zeneiskola növendékeinek hangversenye március hó 17-én volt nagyszámú előkelő közönség jelenlétében, a Deák Ferenc-utcai Tellér-féle hangversenyteremben. A gazdag műsor keretében kilenc növendék mutatkozott be, akik közül nagyrészt magasszínvonalú játékot produkáltak *Horváth* Jenő zongorán, *Rácz* László hegedűn, majd *Szabó* Juci és *Wéber* Ily kettesben zongorán, *Erdélyi* János és *Monoky* Lujza pedig hegedűn. A műsor legkimagaslóbb száma a fiatal zongoraművésznő, *Szacsvay* Lujza játéka volt. *Rejtő* Gábor szép gordonkaszáma és *Petényi* Tibor kitűnő zongorajátéka következett. A közönség meleg ünneplésben részesítette a szereplőket, továbbá *Horváth* Elek zongoraművész igazgatót, *Farkas* Arnold és *Tellér* Frigyes tanárokat.

Budán tilos a zeneszó! Tilos, mert így olvassuk a budai *Alagút* egy hallatlanul kedves szövegű, nyilvánvaló hatvanas évekbeli típusú betűjű, anakronizmusul ittfelejtett, megöregedett fatábláján: „... *Az alagútban tilos a sebes hajtás, az ostorpattogtatás, az ének, a zeneszó és mindennemű lárma ...*" Ejnye, ejnye, ugyan hol vannak ma már a lovak, amelyek olyan kocsikat húznak, amiknek a bakján vidoran pattogtatja ostorát a vidám kocsis? Ki víg ma Pesten, hogy vidám zeneszó mellett kocsiztassa át magát Budára vagy viszont? Bevalljuk, víg diákcimboráinkkal együtt a pompás akusztikájú Alagútban skálákat kurjantottunk, hogy azokat *Echó* tündére harsány budai hármashangzattá verje vissza. (Igen ám, de ez huszonötéve volt, a táblát nem olvastuk el s a kedves budai rendőr jót mosolygott e „kihágás" felett. A táblát azonban nem szabad elpusztítani, múzeumba kell helyezni.)

Elnökválasztásra készül a II. ker. Iparoskör és ez képezi főtárgyát a március hó 30-án, vasárnap délután 4 órára hirdetett XXIV-ik évi rendes közgyűlésnek, amelyen a tisztikart is kiegészítik és megválasztják az új választmányi tagokat. A kör tagjainak általános kívánsága és bizalma dr. *Lendl* Adolfot óhajtja látni az elnöki székben.

Sár! Akármit tervez a város a Széna-téri piaccal, akárhová helyezi át, — egyelőre még ott van, de — így a tavaszi-őszi esőzések idején — megközelíthetetlen, mert oly nagy a sár a bódék közötti utakon. Az árusok hiába panaszkodnak, a közönség hiába káromkodik, — a sár ott van és csak csizmában taposható. De kára is van ebből elsősorban a bódébérlőknek, mert legjobb vevőik, az aszszonyok, elmaradnak. A közönség pedig nem jut az olcsóbb áruhoz és időt veszít azzal a háziasszony, ha nem egy útján és egy helyen tud bevásárolni. Valamikor Óbudán azt mondták: ... Aber so a Koth! Da sollte sich der Magistrat dreinlegen!

Hogyan lehet és mért nem lehet megélni? címen nyilatkozik előadás keretében e hó 28-án, pénteken este 9 órakor *Feleki* Géza, a Magyar Hirlap elismerten nagytudású főmunkatársa, a Budai Demokrata Párt előadóestjén a Várkert Kioszkban, ahol most pénteken dr. *Nagy* Lajos ügyvéd tartott érdekes előadást „Az égető gazdasági problémákról" nagyszámú közönség előtt. Ilyen nem politikai tárgyú, de közérdeklődésre számító közérdekű előadásokat minden pénteken rendez a párt a Várkert Kioszkban lévő párthelyiségében és sorra kerülnek, mint előadók dr. *Varró* István, a Kereskedelmi és Iparkamara titkára, *Mező* Ferenc tanár, *Szabó* Lőrinc író és hirlapíró, dr. *Vázsonyi* János és társadalmunk több jelese. Az előadásokat művész előadás kíséri, megbeszélés és vita követi és rendesen nagyobbszabású társasvacsora fejezi be.

Töri magát jó Miklóssy Aladár, a Kisfaludy Színház igazgatója és ezer furfanggal állítja össze műsorát. Három előadást is rendez egy-egy vasárnapon vagy ünnepnapon. Hozza a jóhírű pesti színészeket: Király Ernőt, Fedák Sárit, — megünnepli Sugár Jenő komikus ezredik fölléptét, — előhalássza a régi jó darabokat, — küzd, izzad ... ez a színházdirektorok tragédiája és végül, a nagyhétre ígéri az „Ember tragédiáját" — Óbudán még nem látott ragyogó kiállításban. Altofen, was willst du noch mehr!

MOK PALACK-TEJ MOK

Az első egyetemi magántanárnő nálunk, Magyarországon *Vendl* Mária dr. *Vendl* Aladár ny. főreáliskolai igazgató, a Nemzeti Szociális Párt társelnökének leánya, aki e hó 14-én tartotta magántanári próbaelőadását „A kristálytani vizsgálatok újabb feladatai" címen a debreceni „Tisza István" tudományegyetemen. Az előadás alapján őt a bölcsészeti kar magántanárrá képesítette. Vendl Mária dr. 10 év óta a Múzeum ásványtárának tudományos tisztviselője. Számos irodalmi dolgozata között legértékesebb A magyarországi kalcitok kristálytani vizsgálatokról szóló tanulmánya.

A Nagytétényi Iparoskör, mely az ottani iparosság társasköre is és szorgalmas Sport Egylet alakult tagjaiból, öntudatosan halad az iparososztályt megillető társadalmi pozíció felé. Legutóbb rendezett márciusi ünnepén *Lipták* N. tanító mondott lelkes megnyitó beszédet és a nagyszabású programmot *Herboly* László, az agilis karnagy állította össze, nagy gonddal válogatva meg a szereplőket, akik közül kivált *Borbély* Zoltán író és hírlapíró Petőfi Örült-jének pompás előadásával. *Szücs* Anita, a fiatal poéta kedvesen szavalta saját szép verseit, de nagy rutinnal szavaltak még *Tétényi* Mariska, *Vlád* Gréte, maga a rendező Herboly László, aki zongorán is adott elő néhány darabot, hegedűn pedig *Pfalz* Károly bizonyította művészetét. Kitűnő volt *Hauk* Gitta, *Kern* Erzsi és *Schenk* János éneke, de jól bevált a Nagytétényi Dalárda is. A nagyszámú közönség lelkesen megtapsolta a szereplőket és szívesen hallgatta *Viraág* Béla ünnepi beszédét.

A kultúrharc üszkét lobbanthatja fel a Várszínház újabb felhasználásának terve. A Várszínházat II. József császár önkényesen vette el a katolikus egyháztól s most, százharminc év mulva, a főváros gazdasági ügyosztálya protestáns helyőrségi templomot akar belőle csinálni. A katolikusok sem fognak engedni, a protestánsok Édes Endre tanácsnokkal szintén erőszakolják a megoldást, ami alaposan kiélezi majd a helyzetet. A leghelyesebb lenne a harmadik és nemzeti szempontból legjobb tervet: dr. *Christián* Rezső indítványát elfogadni s a Várszínházat különleges budai színházzá avatni s benne megrendezni az 1686-iki évforduló ünnepségeit.

Botrányos állapot, hogy a farkasréti temető ravatalozó épületében csak egy személyre alkalmas illemhely van, amelyet férfiak és nők közösen használnak. Egy-egy délután az egyes temetkezéseknél több százan, sőt néha több ezren is vesznek részt s így az illemhely előcsarnokában férfiak és nők szégyenkezve sorfalat állnak. A közönség sürgősen követeli a férfi és nő illemhely szétválasztását és még 3—4 fülke felállítását, mielőtt még ott nagyobb botrány kitörne, ami Halottak napján és Mindszentkor, a tömeges látogatások idején elkerülhetetlen lesz.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I, Attila-u. 12

Gyász. Kocsner Antal bádogosmestert súlyos csapás érte azzal, hogy egyetlen fia, *Kocsner* Endre mérnök hosszas betegség után elhunyt és e hó 19-én temették el az I. kerületi Iparosok és Kereskedők Köre tagjainak nagy részvéte mellett, mint a körnek hosszú időn át volt titkárát.

Haszmann János, az Óbuda-Ujlaki Takpénztár rt. igazgatója, a MOVE Országos Labdarugó Liga ügyvezető-alelnöke, a MOVE Óbudai Tornaegylet alelnöke, harmincháromévés korában, rövid szenvedés után elhunyt. Az óbudai új köztemető halottasházából temették nagy részvéttel. Halála sok mende-mondára adott alkalmat. A halál oka egészen határozottan húsmérgezés volt.

KIRÁLY-FÜRDŐ
Építette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.
Budán, II., Fő-utca 84. szám.
45 fokos szénsavas nátrium, szénsavas mészoz, szénsavas kloránátriumot és magnéziumot tartalmazó hévviz
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdő: férfiaknak ... reggel 5—1 óráig, nőknek hétköznap délután 2—7 óráig
!! IVÓ KURA !!

BÚTORASZTALOSTÓL:
háló 300-tól, ebédlő 440-től, uriszoba 450-től, saját készítményű kárpitosbútorok. Részletre is. 100 pengős havi törlesztésnél kamatmentesség.
MÜLLER LAJOS
„Margit" fióküzlet: II., Margit-körut 54
Tel.: Aut. 558—81.
Főüzlet: VII., Dohány-utca 37.
70 éves cég Tel. J. 373-18. 70 éves cég

PROHÁSZKA
SZOBAFESTŐ MÁZOLÓ, HÁZTATAROZÁSI VÁLLALKOZÓ
A legmodernebb fúvógéppel készült művészi munkákat végzi. Nagyobb munkáknál kedvező fizetési feltételek
I. KER., KRISZTINA-KÖRÚT 32
TELEFON AUTÓMATA 502-16. SZ.

BUDAIAK OTTHONA
I., ZENTA-UTCA 3
(HADIK LAKTANYA MELLETT)
KIS RABLÓ
SÖRÖZŐ—ÉTTERMEK
SZŰTS LAJOS
VENDÉGLŐS
HALÁSZLÉJE HIRES
ZAMATOS BORAI ELISMERTEK

ÉHGYOMORRA
naponkint Igyék egy pohár
KRISTÁLY
VIZET!

Térképes tájékoztatót adott ki a székesfővárosi Autobuszüzem a Budapest területén közlekedő autobuszvonalakról. Az idegenforgalom céljaira is ügyesen és praktikusan összeállított útmutató biztosan és egyszerűen tájékoztat mindenkit, a túloldalon levő térkép pedig minden látnivalót feltüntet a hozzávezető autobuszvonalakkal. Pénzbe se kerül, mert az ára 6 fillér.

Odon kút. Mint elárvult gémeskút a magyar pusztán: úgy búsul egy elfelejtett régi kút a *Budai Kioszk* déli végén. Fínom, késői, rómaiaskodó ámpir formái, mintha arra vallanának, hogy az ötvenes években is ott állott az, de ha későbbi is, az „Újámpir" formakincsét mutatja. *Köztéren álló csorgó kutakban* úgyis szegény Buda: a sok jóízlésű dolgot cselekvő székesfővárosi művészeti ügyosztály kedves budai dolgot cselekedne, ha a kutat egy kis talapzatra emeltetné rá — illetőleg kiemeltetné a kövezet szintvonala alá süllyedt régi talapzatot — a kútra ráhelyeztetne valami mészkőből faragott *Néreida leányzót* a korsóval, körülvenné némi kis pázsitfüvekkel és készen kapnánk egy utcaképet élénkítő bájos holmit. Ugyancsak *erre a kútra rá lehetne tenni egy emléktáblát, hogy ezen a helyen volt a régi pestbudai hajóhídnak a hídfője. bbb*

A Szent Margit-szigeten létesítendő Fedett Versenyuszoda építésével kapcsolatos munkálatok lebonyolítására alakult bizottság a munkálatokat nyilvános versenytárgyalás után a föld-, kőműves-, elhelyező- stb. és vele szervezetileg összefüggő munkákat *1,520.147 pengő 62 fillér* árajánlat mellett a *Stabil RT.* építővállalatnak, — különleges asztalos-, lakatos-, mázolómunkákat *Fodor* József 55.440 pengő 50 f-es, — műlakatosmunkákat *Haas és Somogyi* cég 29.110.45 pengős ajánlatára adta ki.

Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Viraág Béla.

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Bpest V, Ügynök-u. 8. — (Nyomdaigazgató: Linzer M.) —

Közgazdasági Napló

Szerkeszti: SZÁSZHALMI JÓZSEF

* **Óbuda gazdasági életének** egyik szabályozója immár két évtized óta a *Stern* József dr. által alapított

ÓBUDA-UJLAKI TKPÉNZTÁR,

mely életképességét azzal bizonyította be, hogy a forradalmak és világháború utáni összeomlásban, amely annyi középintézetet temetett el, megállott, sőt fejlődésnek is indult és most fejlődésének újabb lépcsőfokára lépett. Az igazgatóságnak sikerült a vezérigazgatói állásra megnyerni *Friedländer* Jenőt, aki Pesten több pénzintézetnél vezető szerepet vitt és pénzügyi körökben elismeréssel említik nevét. Január elején vette át az „Óbuda-Ujlakit", átszervezte és sikerült lekötnie egy nagyobb szabású telekparcellázó akciót, amely az intézet részéről semmiféle befektetést vagy kockázatot nem igényel. Az óbudai társadalom oly érdeklődést tanusított az új érával szemben, hogy a lebonyolítás sikere már is biztosítva van. Az intézet a régi elvek alapján főleg az óbudai és környékbeli polgárság hiteligényeinek kielégítésére törekszik. Az igazgatóság a március 20-án megtartott ülésén megbízta *Kuncze* Géza igazgatósági tagot, hogy lássa el az adminisztrateur delegué munkakörét, egyben *Holtzspach* Nándort, az az takarékpénztár agilis pénztárosát cégvezetővé nevezte ki. Értesülésünk szerint a közeljövőben közzéteszik az intézet mérlegét is és keresztül viszik az *alaptőkeemelést* is.

* **A Magyar Általános Hitelbank** részvényeseinek e hó 19-én, *Harkányi* János báró b. t. t. elnöklete alatt megtartott LXII. rendes közgyűlése jóváhagyta a 7,496.453 pengő 12 fillér tiszta nyereséget feltüntető, 1929 december 31-ére lezárt mérleget és az igazgatóságnak a nyereség hovafordítására nézve előterjesztett indítványát magáévá téve, elhatározta, hogy a kimutatott nyereségből *4,554.000 P osztalék fizetésére*, 1,000.000 pengő az intézet tartalékalapjainak növelésére, 300.000 pengő a válalati nyugdíjpénztár javadalmazására, 350.000 P a nyugdíjazott alkalmazottak nyugdíjalapjának erősbítésére, 850.000 P tisztviselői jutalékokra és 50.000 P az alkalmazottak különféle jóléti alapjai javára fordíttassék. A közgyűlés határozata értelmében a részvények 4. számú szelvénye e hó 20-tól kezdve darabonként 5 pengő 50 fillérrel kerül beváltásra.

Az igazgatóság évi jelentésével kapcsolatosan felszólalt *Beöthy* László dr., b. t. t., javasolván, hogy a közgyűlés az igazgatóságnak az intézet ügyeinek körültekintő és eredményes vezetéséért elismerését fejezze ki, amihez a megjelent részvényesek egyhangú helyesléssel hozzájárultak. Ugyancsak egyhangú helyesléssel vette tudomásul a közgyűlés azokat a felvilágosításokat, amelyeket Scitovszky Tibor dr. vezérigazgató Szentiványi dr. részvényes kérdéseire az igazgatóság nevében adott.

A közgyűlés ezután *Lepercq* Aimét, a párizsi L'Union Européenne Industrielle et Financiere vezérigazgatóját és *Lónyay* Elemér herceget új tagokként az igazgatóságba választotta.

Az igazgatóság a közgyűlést követő ülésében az ügyvezető igazgatóságba *Beck* Róbertet ügyvezető-igazgatóvá, továbbá *Kállay* Rudolfot és *Perényi* István dr.-t, a „Hermes" Magyar Általános Váltóüzlet Rt. eddigi vezérigazgatóját helyettes ügyvezető-igazgatókká nevezte ki.

*

A „Hermes" Váltóüzlet Rt. igazgatósága e hó 19-én tartott ülésében legnagyobb sajnálattal vette tudomásul *Perényi* István dr. vezérigazgató abbeli bejelentését, hogy a Magyar Általános Hitelbank ügyvezetőségébe történt meghivatása folytán az intézet közvetlen vezetésétől megválni kénytelen. Az igazgatóság legmelegebb elismerését és köszönetét fejezte ki a távozó vezérigazgatónak ama kiváló érdemekért, melyeket az intézet és az érdekkörébe tartozó vállalatok felvirágoztatása körül tetterős és eredményes munkásságával szerzett és amelyek az anyaintézet igazgatóságának fentemlített elhatározásában is megtisztelő kifejezésre jutnak. Az igazgatóság fölkérésére Perényi István dr. administrateur délégué-i minőségben az intézet vezetésében továbbra is állandóan részt fog venni.

E változással kapcsolatban az igazgatóság *Lukács* Antal dr.-t, a Magyar Általános Hitelbank h. igazgatóját, ügyvezető-igazgatóvá nevezte ki; ugyancsak ügyvezető-igazgatóvá neveztetett ki *Halász* Ferenc dr. intézeti igazgató.

* **A Magyar Általános Takarékpénztár** *Horváth* Lipót dr. elnök-vezérigazgató elnöklete alatt március 17-én tartotta meg 48. rendes közgyűlését. A közgyűlés megállapította, hogy az 1929. üzletév *tiszta nyeresége 3,094.613.70 pengő*, miután már a nyugdíjalapba mérlegen belül 185.000 pengőt utaltak. A közgyűlés elhatározta, hogy a tiszta nyereségből *150 ezer pengő a tartalékalap* növelésére fordítandó — ami által az 13,300.000 pengőre, az intézet összes saját tőkéi pedig 33,300.000 pengőre emelkednek — és hogy *osztalék* címén *7 pengő = 14 százalék* fizettessék a közgyűlés napjától kezdve. *Pártos* Zsigmond gyárost a közgyűlés a felügyelőbizottságba választotta.

Az ingatlanforgalom Budán igen csendes volt az elmult hetekben. Az I. kerületben a legdrágább a Horthy Miklós-uti 43. számú ház volt, mely 140 ezer pengőért kelt el, míg az összforgalom az eladásokban 197 ezer pengő volt. A II. kerületben Czakó Elemér dr. az Orsó-u. 1. számú házat 29 ezer pengőért vette meg, míg Sebesta Kolos két törökvészi telkét 32 ezer pengőért adta el. Ebben a kerületben 72 ezer pengő volt az elmult héten az ingatlanok adás-vevésének az összes forgalma. A III. kerületben csak kétezerhétszáz pengő volt a teljes összeg, amelyen nyolc ingatlan cserélt gazdát.

* **A Magyar Forgalmi Bank** március 15-én megtartotta idei rendes közgyűlését, mely az igazgatóság javaslatához képest *6.50 pengő (26 százalék) osztalék* kifizetését határozta el. A közgyűlés az igazgatóság tagjaivá megválasztotta *Cassani* Adolfot, a Schweizerische Volksbank, Bern, vezérigazgatóját és *Dobay* Aurél dr.-t, akit a rákövetkező igazgatósági ülés ügyvezető-alelnökké választott. Kinevezte továbbá az igazgatóság *Elbogen* Hugót vezérigazgatóvá, *Treusch* Róbertet ügyvezető-igazgatóvá és Bille Imrét igazgatóhelyettessé.

* **A Magyar Általános Ingatlanbank** március 18-án tartotta évi rendes közgyűlését. A közgyűlés az igazgatóságnak összes indítványait elfogadta. Az elért *tiszta nyereség 1,012.096.— pengő* (a tavaly kimutatott 942.500.— pengővel szemben). *Osztalék* részvényenkint *14.— pengő (28 százalék)*, mely március 22-étől kezdve kerül kifizetésre. Az intézet kimutatott *saját tőkéi* a tartalékalap idei dotációja által *7,420.000.— pengőre emelkednek!*

Budai Általános Takarékpénztár
Részvénytársaság
Budán, II., Fő-utca 9
Elfogad kamatoztatásra takarék- és folyószámlabetéteket.
Lekötött betétek után megállapodás szerint magas kamatot térítünk
Budai ingatlan-tulajdonosoknak gyors lebonyolítás mellett bekebelezett váltókölcsönöket nyujtunk
Mindennemű bank- és takarékpénztári ügyben készséggel állunk rendelkezésre
SAFE DEPOSIT

PROHÁSZKA
szőnyegkereskedő
I., KRISZTINA-KÖRÚT 32
TELEFÓN: AUTOMATA 502-16
Magánfelektől vásárolt valódi perzsaszőnyegek jutányos árban. Gép- és futószőnyegek nagy raktára. Kedvező fizetési feltételek

FRISS VIRAGOK! SZOLID ÁRAK!
Telefón: A. 537-87
LOHR IRMA utóda
NAGY IMRE LÁSZLÓ
udvari szállító
II, Fő-utca 1

MEGJELENT MEGJELENT
„His Master's Voice"
magyar lemezújdonságai
Otthonában hallhatja
Hubay Jenő, Bartók Béla, Dohnányi Ernő, Odry Árpád, Nagy Endre, Budapesti Kamarazenekar, Basilides Mária, Nagy Margit, Relle Gabriella, Palló Imre, Csóka Béla, Cselényi József, Szedő Miklós, Sárossy Mihály, Békeffy vocalquartett, 2. honvédgyalogezred, nagyváradi Bura Sándor, Kóczé Antal felvételeit
Lemezenkint P 6.50-től kaphatók.
The Gramophone Comp. Ltd.
Budapest, IV., Kristóf tér 3. szám
és minden jobb szaküzletben.
Kérjen árjegyzéket!

gr. Majláth-féle szállodabérház cégei
RÓZSADOMBI DIVATHÁZ
II., Keleti Károly-u. 11.
Gr. Majláth szállodabérház.
Állandó nagy választék férfi és női divatcikkekben, mindennemű selyem- és textilárukban. Férfifehérneműeket mérték szerint is készítünk.
Kedvező folyószámlahitel!

PUTSAY CUKRÁSZDA
II, Keleti Károly-utca 13. (Majláth-paloták)
Keleti pompával berendezett cukrászterem. Inyencfalatok gourmandok számára. Tel.: 520-44

RÓZSADOMBI KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM
Majláth szállodabérház
(Statisztikával szemben)
BUDA LEGELŐKELŐBB és LEGSZEBB HELYISÉGEI — A LEGKITÜNŐBB KONYHA
Az étteremben esténkint RÁCZ JOZSI muzsikál. — Tulajdonos: LAKATOS JÓZSEF

RAVASZ CUKRÁSZ SZALON
BELSŐTERME
ELŐKELŐ, INTIM, CSALÁDIAS HELY
ELISMERTEN JÓ KÁVÉ ÉS SÜTEMÉNY
I, KRISZTINA-KÖRÚT 75. T.: A. 502-34

BUDAPESTI DIETIKUS TÁPLÁLKOZÁSHOZ szükséges a KÉTSZERSÜLT vagy GRAHAMKENYÉR
GYÓGYFORRÁS KÉTSZERSÜLT
és GRAHAMKENYÉR tápszercikk gyártmányaim gyomorbetegeknek, gyengélkedőknek és gyermekeknek is egyaránt ízletes, tápláló és könnyen emészthető tápszerek. — Tejbe, kávéba, teába mártva, vajjal megkenve, vagy húsételekhez elsőrendű, ízletes és omlós. Neves orvosok ajánlják. *Felesleges pénzkidobás tehát, a drága, Karlsbadból importált kétszersültet fogyasztani, amikor a magyargyártmányú kétszersült minőségben a külföldi gyártmánnyal legalább is egyenrangú, árban pedig 40 százalékkal olcsóbb.*
Gyártja: NEUMANN BÉLA
ezüstkoszorús sütőmester tápszerüzeme
VISZONTELADÓKNAK ÁRENGEDMÉNYT!
Budapest, II., Margit-körút 16 — Telefon: A. 512-26
Az 1926. évi nemzetközi embervédelmi kiállításon Budapesten, aranyéremmel; az 1926. évi kézműipari tárlaton aranyeremmel; a magyar országos iparegyesület díszoklevelével és ezüst érmével kitüntetve. — FIÓKLERAKATOK: Noszlopi Tivadar, VI, Szív-u. 13, Noszlopi Dezső, VIII, Népszinház-u. 51

RÓZSADOMBI VIRÁG- ÉS TÁJKERTÉSZET
Budapest, II. ker., Szemlőhegy-utca 23. sz.
Telefon: Aut. 529-70.
TÁJKERTÉSZET: Vállalja díszkertek, parkirozások, ablakdíszítések és villakertek tervezését és évi gondozását.
VIRÁGKERTÉSZET: Szállít egész éven át vágott és cserepes virágokat, csokrot, virágkosarat, dísznövényeket, palántákat és dugványokat.

FRANCIA-MAGYAR ELEMI ISKOLA
II. KERÜLET, BIMBÓ UCCA 9. sz.
Igazgató: DR. SYPOSS KATALIN.
Rendes tanulóknak államérvényes bizonyítványok. Bármely iskola 6—13 éves tanulói és leánykái részére francia játékdélutánok. Kezdőknek és haladóknak két-kétórás teajourok, francia társalgás keretében. Kérjen kimerítő prospectust.

Szt. Margit droguéria
II. Margit-körut 5b. sz.
Telefon: aut. 517—36.
Új vezetés alatt
megnyilt!
A szakmába vágó összes cikkek raktáron
Telefonrendelést azonnal házhoz küld

Telefonhívó: A. 528-65
LIRA
MŰVÉSZI CÍMFESTÉSZET
Iparművészek tervei alapján készít a legmodernebb kivitelben transparenseket, világító címtáblákat
I., ALKOTÁS-U. 9

RÓMAI FÜRDŐ
ÓBUDA—AKVINKUM
KEDVES
KIRÁNDULÓHELY
TÉLEN IS
Kitünő konyha. — A források napi hozama 160.000 hektoliter rádioaktiv thermálviz
A szentendrei HÉV vasútnak, a MFTR hajóknak és az ÚJPESTI átkelő propellernek állomása

BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEIBEN
DÉLUTÁNI TEA,
ÁNC
Elsőrangu koncert- és tánczene. Európa előkelő restaurantjai között foglal helyet. Füst- és pormentes levegő. Este kétféle menü 3 és 6 pengős. Déli menü 2.50
Asztalrendelés T: A. 528-84

Szabadkézi műbútorasztalos
II., Margit-körút 56.
Készít saját és hozott tervek szerint 9 rétegű bútorokat úgy egész szobákat, mint egyes darabokat.
Vállalja antik bútorok restaurálását. Úgy az általam készített új bútorra, valamint javításra teljes garanciát adok.
Biró Béla

GUMMI harisnyák, fűzők, gyógyhaskötők, női egészségügyi cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása
Hungária Kötszergyár R.-T. fiókja
Buda, I, Krisztina-tér 3. sz.

Thermostóth

Központi fütések és szellőztetések, biologiai szenyviztisztitó berendezések, vizvezeték és csatornázás, fürdőberendezések és épületbádogos munkák tervezése és készitése. Szabadalmazott kovácsolt vas „Thermostóth" kazánok kizárólagos gyártói
Tóth Imre és Társa
V., Katona József-u. 3.
TELEFON: AUTOMATA 223—93.

HALWA
SÁNDOR — PUSKAMÜVES
Budán: I., Szt. János-tér 4. Tel.: 507—37. — Állami díszoklevél — Ezüstkoszorús mester — Nagy aranyéremmel kitüntetve.
Vadászfegyverek, fegyverjavítások, sportcikkek, cserkészfelszerelések

CSIRSZKA
KONRÁD ÉTTERMEI
a Császárfürdőben
III, Zsigmond-u. 31
KÜLÖNTEREM
esküvők, társaságok és egyesületek számára
TELEFON: A. 512-95

HUNGÁRIA
GYÓGYFORRÁS
Budán, az Erzsébet-hídnál
Szénsavval telitve:
HARMAT-VÍZ!
Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-híd budai hídfőjénél épült modern ivócsarnokban. Radioactiv hatásu lithiumos és calciumhydrocarbonátos gyógyvíz.
IVÓ-KÚRA
Keserűsó-kúra. Javasolva vesebántalmak, gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság és vérszegénység ellen. Poharankint 8 f., Karlsbadi sóval 16 f.
Nyitva reggel 7 órától este 6 óráig.
TELEFON: AUTOMATA 530-03.

GUNDEL
a Gellért szálló halljában délutáni tea. Este TÁNC a TÉLI KERTBEN.
Az étteremben BERKES BÉLA
Szombaton és vasárnap DISZNÓTOR
LIGETI ÉTTERMÉBEN hangulatos esték BERETVÁS LÁSZLÓ zongorázik

Budai Napló

XXVII. évfolyam. 991. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **24** pengő, félévre **12** pengő. Egy szám **50** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca **24**. Délután 5—7-ig. Telefon: 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **40** fillér. 20 mm. magas hirdetés **8** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1930 március 30.

A polgári egység ünnepe

Ripka Ferenc szózata!

Az új pártok célja: — Bauernfängerei!

A Budai Társaskör közgyülése

Buda vezérkaszinója, mely irányt szabni van hivatva a polgári egység zászlaja alatt küzdő tábornak, — ahonnan a polgári gondolat és a polgári erőknek együttes munkában való összefogásának gondolata diadalmas útjára elindult, az országos vezér, gróf *Bethlen* István hat év előtti programbeszéde alapján, — e hó 25-én tartotta VI-ik rendes évi közgyűlését, még a Felsőkrisztinavárosi Kaszinóból átöröklött hagyomány szerint, a Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepén.

A közgyűlést, amelyen a kör tagjai nagy számmal jelentek meg,

Dr. RIPKA FERENC

főpolgármester, a Társaskör elnöke nyitotta meg, üdvözölvé a megjelenteket, — mint a *Budai Társaskör* VI. közgyűlését, amelynek eseményeiről az elmult esztendőben a jelentések fognak megemlékezni.

A társadalmi életet állandóan figyelve, illetékesnek érzi magát arra, hogy olyan szempontokat emeljen ki, amelyek

a Budai Társaskör erkölcsi jelentőségét bizonyítják Budapest társadalmi és politikai életében.

Elfogulatlanul és a saját mértéke szerint mérve az eseményeket kell, hogy visszaemlékezzen a hat év előtti alakulásra, amikor

a fémjelzést a magyar közélet vezére, Bethlen István gróf (lelkes éljenzés) **ütötte rá,**

amellyel elindult útjára és ennek jellegét viseli azóta is és viselni fogja a jövőben is.

A Budai Társaskört nemcsak a politikai és társadalmi, hanem a történelmi szükség teremtette meg.

Az alapítók még emlékeznek arra a siralmas képre, amelyet az akkori viszonyok tükröztettek vissza. Ezzel szembeállítva a mai helyzetet, annál értékesebbnek látja a jelent. Akkor a főváros légkörét a gyűlölködés telítette. Mindenki gyűlölt mindent: — egymást, osztályt, társadalmat, a falut és — viszont. Beteg állapotok uralkodtak itt az országban. És e lelki betegség idején alakult meg a Budai Társaskör, hogy e romboló kór útját állja, mely a fővárosi társadalom életét pusztulással fenyegette.

Emelt fővel és nagy reményekkel alakítottuk meg hat évvel ezelőtt a Budai Társaskört, azóta itt folytatjuk a társadalom megmentése érdekében a munkát. Ez a megmozdulás oda vezetett, hogy e fémjelzéssel ellátott Társaskör, mintha varázsvesszővel érintették volna, amelynek nyomán forrás fakadt, úgy táplálja tiszta élővízzel a polgárságot, sőt megduzzadt ez a forrás, folyammá vált, sok patak táplálja és ezen az élővizen úszik a főváros hajója, amely hajónak kormánya ma is annak a kezében van, akit ez a kör kitermelt.

Régi hagyomány és betartja a Budai Társaskör is, hogy közgyűlését Gyümölcsoltó Boldogasszony napján üli, amely ünnep a szent megtermékenyülést jelenti. Budapest társadalmi életének megtermékenyítését látja ő a Társaskör elindulása óta. Buda polgárságát sem kímélte meg a megalakulás előtti fagyos szél, amely leperzselte a polgárerények lombozatát és csonkává tette ezt az öreg fát, amelybe a hat év előtti tavasz kertészmunkája oltotta be az új ágat és így vált egész Budapest gyümölcsös fájává.

A Budai Társaskör hatévi munkájával tökéletesen és a reményeknek megfelelően tölti be szerepét,

amit a kételkedőkkel szemben kíván leszögezni. Teljesítette *békét teremtő* hivatását és most az *őrtálló* szerepét tölti be, hogy a régi irány tisztán fennmaradjon.

Szándékosan vetette fel ezt a gondolatot, mert olyan idők felé haladunk, amelyekben e tiszta forrás ki lesz téve a beszennyeződésnek. Uj pártok alakulnak, melyek a már bevált politikai irányzatot igyekeznek aláásni. Uj Szabadelvű Párt van alakulóban és Budán egy új „Keresztény" Ellenzéki Párt alakul a régi keresztény párt gyengítésére. A Budai Társaskör feladata, hogy a maga tiszta forrását ne engedje *„elmangánosodni"*. Budapest tiszta ivóvizét egy „trianoni gátnak" nevezett új dunai gát iszaposítja el, amely iszap ellepte a kutakat és egészen bizonyos, hogy ilyen iszapoló gátakat igyekeznek a polgárság életébe beépíteni, hogy ezzel megfertőzzék a közélet tiszta vizét. Mire kell itt egy új szabadelvű irányzat? mintha nem volnánk mindnyájan a tiszta, nemes demokrácia hívei! A demokrácia érvényesülését bizonyítja ő, aki egy szegény erdész árva fiaként kezdte a pályáját és igazolja az egyik nagynevű miniszter, aki szintén szegény sorsból küzdötte fel magát a legmagasabb helyre.

Ezek az új jelszavak röviden azzal jellemezhetők és céljuk sem más, mint: — Bauerfängerei!

Az új ellenzéki keresztény párt alakulása kiváltotta itt Budán azt a kérdést, hogy nem vagyunk-e eléggé keresztények? Mi megalakulásunk óta hirdettük azt az igét, hogy: — *szeresd felebarátodat,* de hirdettük ezt becsületesen és vallottuk becsületesen.

A keresztény vallás nagy erdejéből nem a husángokat hoztuk el, hanem az építő fát, hogy újból felépítsük a régi nagy Magyarországot.

Mi megyünk a magunk egyenes útján, kitűzött célunk felé, mely a polgári társadalom megértő és összefogó munkája, mert csakis a polgári munka hozza meg e város boldogabb jövőjét.

Amikor üdvözli a megjelenteket, ezt a Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepe jegyében teszi, mely az égi napsugár és az anyaföld eljegyzése a közös munkára és életre, hogy annak gyümölcsét learathassuk a társadalmi és gazdasági élet terén. Megbűnhődtük már a multat és bízva a Mindenhatóban, látja annak a jobb jövőnek jeleit, amely még ebben az esztendőben megnyilatkozik. Adja Isten, hogy így legyen!

Lelkes éljen és zajos taps fogadta a beszédet, a tagok felállva ünnepelték és rendkívüli ovációban részesítették az elnököt.

Ezután letárgyalta a közgyűlés a napirendet, meghallgatta és elismeréssel honorálta a *Szombathy* Kálmán által gondosan megszerkesztett évi jelentést, amelyért az elnök indítványára őszinte köszönetet is szavazott.

A kedvező zárószámadást *Csohay* Géza főpénztáros terjesztette elő, *Fuchs* István számvizsgáló jelentése szerint pedig a pénztári kezelést a legszigorúbb rendben találták. Ezért viszont *Csohay* Gézának mondtak köszönetet.

Faller Mihály indítványára köszönetet szavazott a közgyűlés az egész tisztikarnak. *Csohay* Géza előterjesztette még az 1930. évi költségelőirányzatot, amelynél *Hoór-Tempis* Móritz dr. emelni kívánta a könyvtár dotációját s a közgyűlés ezt el is határozta. A jelentések sorát *Major* István könyvtáros jelentése fejezte be.

Ezután a választásra került a sor.

Oszoly Kálmán indítványára lelkes ünnepléssel elnöknek újból dr. *Ripka* Ferencet választották meg. Társelnökök lettek: Ziegler Géza, Hoór-Tempis Mór dr., Fejér József, Kun Gyula. Ügyvezető alelnök: Szombathy Kálmán. Alelnökök: Baránszky Gyula dr., Hennyey Vilmos dr., Hiesz Károly dr., Hódy Lajos dr., Hubert Vilmos, Kapcza Imre, Okolicsányi Kuthy Dezső dr., Zboray János. — Számvizsgálóbizottság: Fuchs István, Hegedüs István, Horváth Károly, Kornya Dömе, Ring Béla. — Uj választmányi tagok: Aigner Ottó, Bakonyi János, Balthazár Zoltán dr., Becsey Antal, Dudás Kálmán, Geszti Andor, Hank József, Ivanich Ferenc, Juhász Jenő dr., Kaufmann Ignác, Ledovszky Béla, Loósy Viktor, Merényi Richárd, Pogány Sándor, Prinner Ede, Reissig Adolf, Székely Vladimir, Szentesy József, Timár Sándor, Vajda Gyula, Viola Lajos, Weigand István; — póttagok: Jámbor József, Mikler Gusztáv dr., Halwa Sándor, Szibinkits György, Kunstädter Andor, Hegedüs István, Bucsányi Gyula dr., Timár József dr., Schwartz Brunó, Pásztély Vilmos, Roskovetz Antal, Krebsz Géza, Gyurótsik Emil, Komaniczky Gyula, Szitár Endre dr., Ráner János, Berényi Ignác, Wagner Julián, Bikkal Rezső, Gábriel Tibor, Ulm László, Gombos János.

A közfelkiáltással és egy tömegben való felállással történt választást dr. *Ripka* Ferenc köszönte meg, de külön megemlékezett *Kapcza Imre*, a volt ügyvezető alelnök működéséről, aki régi, közéleti harcosa Budának, elsősorban az I. kerület társadalmi életének. Mint dolgozó, buzdító, lelkes, mindig abszolute korrekt és hűséges bajtárs, méltán rászolgált a köztiszteletre és szeretetre, mely őt környezi. Ugybuzgó működéséért mondja neki a közgyűlés nevében ezt a külön köszönetet. *Kapcza* Imre egyszerű szóval mondott ez elismerésért hálás köszönetet és visszalépését azzal okolta meg, hogy a küszöbön álló nehéz harcok fiatalabb erőket követelnek, akiket az öregek teljes erőből támogatnak majd.

Berekesztés előtt *Ripka* Ferenc dr. még a tagok figyelmébe ajánlotta az április hó 10-én megtartandó

TAGAVATÓ VACSORÁT,

amikor az új tagok egész tömegét avatja a Társaskör. A Budai Vigadóban tervezett vacsora a Polgári Egység ünnepélyes megnyilatkozása lesz.

Ezzel az ülést be is rekesztette a tagok lelkes ovációja közepette.

*

A közgyűlés és a társasvacsora közötti szünetben a választmány tartott rövid ülést dr. *Ripka* Ferenc elnöklésével, amelyen egyhangúlag megválasztották a tisztikart.

Háznagy: Oszoly Kálmán, főtitkár és ügyész: Krivoss Árpád dr., pénztáros: Csohay Géza, gazdák: Aigner Ottó, Kadnár Károly, Komaniczky Gyula, Morbitzer Dezső, Thoma József, titkárok: Márky Béla, Szitár Endre dr., könyvtáros: Major István, orvos: Dobák Ferenc.

Krivoss Árpád dr. az új főtitkár mondott a megnyilatkozott bizalomért köszönetet a választmánynak.

Uj tagokul egyhangulag felvétettek: Almásy Dezső, Ádám József, Bernhard József, Biró Róbert, Biró Vilmos, dr. Burchard Bélavári Rezső, Cornides Donát, Deutsch Géza, Denman Harry, dr. Dobokay Lajos, Dunay Bertalan, Emmer Jenő, ifj. Érczhegyi Géza, Faczuna Pál, dr. Fábry György, Gleich Ferenc, v. Gorondy István, dr. Hegedüs Kálmán, Heinrich Antal, dr. Heyduck Ödön, Jámbor József, Hegymegi-Kiss Áron, Kmetykó Lajos, Kollár Gábor, dr. Korenek József, Marsovszky Miklós, Munzár Gusztáv, ifj. Müller Károly, Neumann Andor, Obrmayer Kornél, Palásthy Béla, Sándor Jenő, Schedel Andor, Schedel Emil, dr. Schmidt István, Schmidt János, dr. Schober

BUDAI FAMILIÁK

III.

A Nemes Mayerffy-család

A család a 18. század közepén vándorolt be *Bajorországból Budára* és Pestre, tisztes munkával rendkívül *gazdagságra* tett szert, magyar *nemességet* nyert, német neve *magyarossá* válik, átveszi a lovagias magyar erényeket; majdnem minden tagja *katona*, akiknek ősi vagyonát azonban *hadbíró* kobozza el a szabadságharc után. Mire a *börtönökből* kikerülnek, az ősi — nehezen visszaszerzett — földbirtok már *roncsa* a multnak. Budai patriciusi nevük — megiratlanul — benne van az ország s a két város *művelődésének* és *gazdaságtörténetének* minden rezzenésében. A bécsi politika Buda és Pest *elnémetesítését* várta tőlük: *rebellis magyarok* lettek. *Történetük iskolapéldája a magyar kenyéren magyarrá lett tisztes bajor fajnak:* olyanok, mint a *Staffenbergerek*, akikről legközelebb írunk. *Életük szabadságharckori budai magyar tragédiává lett magyar alkotás.* A család fiúágon máig él.

*

A 18. század közepén jelenik meg Pesten, illetőleg Budán a bajor sörfőzőmester, a landskroni születésű Herr Franz *Mayer*. Tekintélyes tőkét hoz magával, hamar *Buda* egyik legnagyobb sashegyi szőlőbirtokosa, Pest legelső sörfőzője, magyar nemességet nyer. A II. József alatti délvidéki török hadjáratra hadisegedelemül eleséggel — főleg sörrel tetézett kilenc gályát ajándékozott. 1796 július 1-én ezért részesítette a polgári erényeket kedvelő Ferenc császár-király magyar nemességben. Rendkívül érdekes, hogy Franz Mayer akkor, amikor magyar nemes lett, nevét is azonnal megmagyarította: a nemesi levélben már *„Mayerffy"* néven szerepel. *Igy a névmagyarosítás egyik ősének kívánjuk tekinteni.* A középkori magyar *Farkasfi, Drágffy, Abaffy* nevek barokkos analógiájára ekkor és innen kezdve keletkeztek az Adler—*Adlerffy*, Nagler—*Szegffy*, Schwanfelder—*Hattyuffy*, Rosner—*Rózsaffy* családnevek. A család címere a nemességszerző élete legendája: négyelt pajzs első és negyedik mezeje aranyban ezüst vizen *vitorlás dereglye* (a török hadjárati hadisegedelem); második kék mezejében csillag és hold alatt kéményes, kapus, kerítéses ház: *sernevelőház;* harmadik kék mezejében zöld pázsiton *fehér mén* (a csörögi pusztára való utalás); sisakdísz: derékból kinövő veresdolmányos *vitéz*, markában görbe magyar szablya, két kékarany *bőségszarú* között. A nemességet felesége *Viemer* Teréz és gyermekeik: *József, Xavéri Ferenc, Alajos, Károly, Szeráfi Ferenc, Mária Anna* és *Terézia* nyerték.

Az öreg Mayerffy Ferenc 1805 augusztus 26-án halt meg. Fiai közül a legidősebb, *Xaveri Ferenc* (1776—1845 szept. 6) *Budán élt.* Az ő tulajdona volt a *Sashegy egész tabáni* oldala, illetőleg az a szőlő is, amelynek Buda ostroma alatti 1849-i neves szerepéről alább írunk. *Budai főlövészmester volt, képét a budai Lövőház őrzi,* övé volt az alább említett budai ház a hajóhíddal szemben, híres lovas, ő hozza be Magyarországra a merinói jufajtát, gazdálkodik Gödön és Csörögpusztán, apja sörfőzőüzemeinek folytatója. Vagyonát — mivel gyermektelen volt — testvérei öröklik. Nagy alapítványt tett a *Magyar Tudományos Akadémia*, a *Ludoviceum* és a Széchenyi István-féle *Lovaregylet* megalakulásakor. (Nevét *Rezek* Román is megemlíti a Lovaregylettel kapcsolatban. A merino juhról Rodiczky Jenő írt.)

A másik fiú *Alajos* (1779—1811 ápr. 20) is fiú utód nélkül halt el. O már nem gyarapítja a vagyont. Budai szőlőbirtokos, az utolsó nemesi insurrectio huszáralezredese. Remekművű ámpir sírköve alatt nyugszik a tabáni temetőben és sírfelirata így kezdődik:

„A legkedvesebb testvér, Nemes Mayerffy Alajosnak, a Magyar Nemesi Felkelés viceőbesterének. Meghalt 1811 április 29-én, 32 esztendős korában."

A harmadik fiú, *Szeráfi Ferenc* is utód nélkül hunyt el (1788—1810 febr. 8) és fivére, a huszáralezredes mellett nyugszik: sírköve a budai kőfaragóművesség egyik legjellegzetesebb ámpiros emléke és sírkőirata így kezdődik:

„A leggyöngédebb fivérnek, Nemes Mayerffy Ferencnek, a Magyar Nemesi Felkelés Felhadnagyának. Meghalt 1810 február 8-án, 22 esztendős korában."

József, a negyedik fiú (neje *Speckner* Antónia) örökölte Ferenc vagyonát, Fia, *Ferene „Privat-Cadet"* volt az Eszterházy Regementben, vagyis a 32-eseknél. (1804—1824 okt. 16). Batalionja Pádovában *„feküdt"* vagyis *„lógerolt"*, mint kedves, régi bakanyelven mondták egykor. Az akkori *„szénégető"* (Carbonaro) szabadságpáholyok egyik rajongója, egy velencei kirándulás alkalmával, a *Ponte di Rialto* karfájára támaszkodó, talán a lagunán csillogó budai holdat nézegető ifjút orozva leszúrta. Az olaszok (kegyetlenkedéseikért) halálosan gyűlölték az osztrákokat. A *Tosca* szövege is ennek emlékét őrzi. *Pellico Silvio* gróf és *Fallonghieri* hercegnő éppen ezekben az időkben szenvedett a brünni *Spielberg* „olasz osztályán". A rajongó nem tudta, hogy magyar tiszt a kis kadét és leszúrta. Schutek János Regementspáter — bizonyára utasításra — *„rosszindulatú ideg és rothasztó láz"* jelzést írt a halottas levélbe. A fiatalember csakugyan vérmérgezésben halt meg, de tőrtől, vagy talán szélpuskából lőtt szögtől. Fivére *Sándor* (1809-ben született) mint nádorhuszárfőhadnagy kviétált, a honvédség 1848-ban mint huszárkapitányt vette át, majd a 72. honvédzászlóalj parancsnoka volt, a bánáti guerillaharcokban két rác ágyút fogott, Bem alatt ott volt a *Piski* melletti hídnál és *Szeben* ostrománál, sebesülten *Gyöngyös térparancsnoka*, volt, ült kétszer a *Nájgebájban*, mert golyóütötte kardja rejtőhelyét egy cselédje elárulta a zsandárnak. Gyöngyösvidéki birtoka a hosszú fogság alatt pusztult el.

Utolsó vagyona volt a *híres sashegyi Mayerffy szőlő:* egyrésze a mai Csörsz- és Sirály-utca sarkán levő meneteles domboldal. A szabadságharckori hivatalos *„Közlöny"* egy 1849 május 16-ról keltezett *„harctéri riportja"* (tényleg az, sőt a magyar harctéri tudósítójelentések őse) megírta, hogy a Budát ostromzáró vonalon Nagysándor József tábornok hadiszállása a *„Mayerffy telken"* volt. A közelben lakó aggastyánkorú szőlőbirtokos, *Bosnyákovits* Mátyás úr (ősei a háza közelében levő tabáni temetőben nyugosznak, egykori tabáni rác utódok) még emlékezett Mayerffy Sándorra, akit gyermekkorában még gyakran látott erre lovagolni. *„Nagy úr volt, gazdag úr volt, jólelkű ember volt!"* — mondotta e sorok írójának, (most öt éve, mikor a nevezett hadiszállás helyét térképek s egyéb adatok alapján megállapítottuk Bosnyákovits úr közlései nyomán) megmutatva a kúriaszerű Mayerffy-házat is, mely ma a *Saxlehner* családé. A telken épült *Borovszky*-féle kocsmát a Hadtörténelmi Múzeum, illetőleg igazgatója, Vitéz Aggházy Kamil ezredes a kilátás ostromkori pontjait megjelölő táblával látta el, *Battvai Zsille* Kálmán festőművész — e sorok írója elképzelése alapján — *cégért* festett a kocsma számára (honvédmarkotányosnét vén tüzérkáplárral, dobon ülő huszárral és honvédbakával). A kocsmát 1927 május 21-én avatták fel, ott volt *„egész Buda"* és jól érezte magát, ugyanakkor több helyütt megírtuk a hely történetére vonatkozó apró kutatásainkat és összeköttetésbe kerültünk a Mayerffy-családdal.

Az öreg Ferenc ötödik fia, *Károly*, tápiósápi birtokos. Háza a mai Lipótvárosi Casinó helyén állott, másik háza a Zöldkert- (ma Reáltanoda-) utcában volt, az Irányi pék háza. Fia, *Károly*, különc ember volt. A szabadságharcot mint gyalogfőhadnagy verekedte végig. Amikor amnesztiát kapott Josefstadtban, ottmaradt saját költségén a börtönben 1864-ig. Itt ugyanis békében élhetett kissé túlságosan tűzről pattant s némileg felfokozottan pergőnyelvű kedves hitestársától. (Ma már nincsenek ily gyiksárkányok Budán, amit a Nyájas Olvasó bizonyára igazolandhat.) Legnagyobb bánatára 1864-ben erőszakkal küldték haza a börtönből (ahol pompásan érezte magát) kedves hitvese karjaiba.

Országszerte híres volt a Vác és Göd melletti *csörögpusztai* gazdaság,

SZENT
GELLÉRT
GYÓGYFÜRDŐ
Vízgyógyintézet és napfürdő
Külön férfi és női osztály
A legmodernebb berendezés
Szakképzett személyzet

Albert, dr. Szabó István, sz. Szabó László, dr. Szelényi Jenő, Szibersz Sándor, Stigmüller József, Szöllősi Andor, Tömösváry László, Umlauf Lajos, dr. Vladár Béla, Wagner Gyula.

A társavacsora során felszólaltak: Szombathy Kálmán, Ziegler Géza, Hoor-Tempis Móritz dr., Székely Vladimir dr., Petracsek Lajos, Mikler Gusztáv, Okolicsányi-Kuthy Dezső dr., Krivoss Árpád dr. és Kapcza Imre, aki a stafétafutók szép hasonlatával jellemezte a maga közmunkáját, amit nagy tetszéssel honoráltak a jelenvoltak.

„Zára város öt kútja" című cikkünk néhány hét előtt feltűnést keltett, mert azt bizonyította, hogy az autonómia szent nevében még ott is sérelmet lehet találni, ahol tulajdonképpen valamely közhasznú cselekedetet kellene hálásan megköszönni. A poshadt, fertőzött esővizet ivó Zára városnak az osztrák kormány pompás vízvezetéket épített a dalmát hegyekből, de a zárai polgárok ebből autonómiasérelmet csináltak és követelték, hogy az ő lezárt öt kútjukat nyissák meg újból, mire az osztrák kormány úgy oldotta meg a kérdést, hogy ebbe az öt kútba vezette be a vízvezeték friss vizét. Az itt közölt fénykép bemutatja Zára városának ezt az öt kútját (I cinque pozzi), amely képet *Rozsnyay* Károly ny. miniszteri tanácsos, aki mint kultúrmérnök tanulmányozta a ciszternás kutakat Dalmáciában, bocsátotta a rendelkezésünkre egy kitűnően megírt ismeretes kíséretében, mely bizonyára nagy értéket képvisel egy megfelelő műszaki szaklap számára, de a mi lapunk szűk keretében e terjedelmes tanulmánynak megfelelő helyet biztosítani nem tudunk. Tulajdonképpen Zára város öt kútjának esete bennünket csak az autonómiasérelem szempontjából érdekelt, mint jellemző történelmi példa, de érdekes maga az öt kút is, amelyek fényképfelvétele festői szép képet ad.

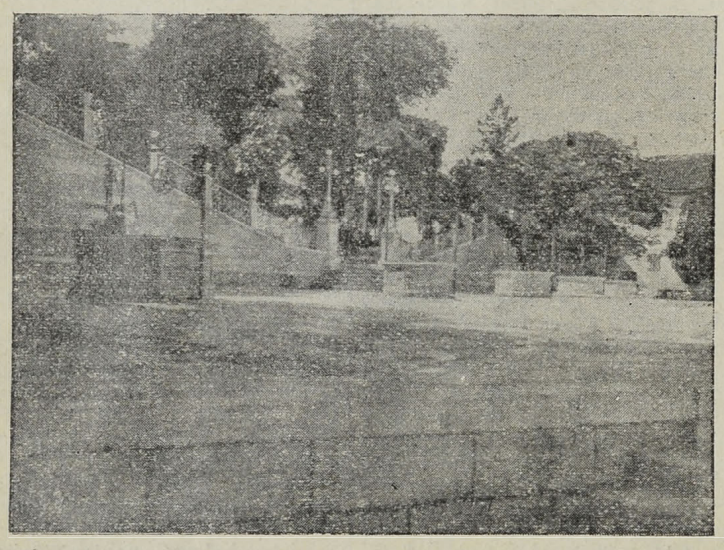

A Horthy Miklós-híd hossza 394 méter lesz, mely három részre osztható, úgyhogy a középső nyílás 150 méter hosszú legyen a hajóközlekedés miatt. Pályázni lehet azonban olyan megoldásra is, mely a Duna medrét egyetlen nagy nyílással hidalja át, ha a tervező olyan tervvel jön, amelynél a többköltség nem túlzottan nagy és amellett a híd szépségének és monumentális jellegének növelésével kellő arányban áll. A budai rakparton egy 22 méter szélességű szabad áthídalás létesítendő. A híd szélessége legalább 22.70 méter lesz. Ezen belül 15.70 méter szélességre kell tervezni a koesiutat, 3 vagy 3.5 méter egy-egy oldalon a gyalogjáró.

A műkedvelők érdekében. A *Magyar Műkedvelők Társulata Török* Sándor dr. elnöklete mellett választmányi ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy ujból rendeznek kiállításokat s azokon résztvehetnek mindazok, akik a képző-. és iparművészet valamely ágával, olaj-, akvarell-, selyem-, üveg-, és porcellánfestészettel, szobrászattal, grafikával, fa- és bársonyégetéssel, vagy bármely kézügyességre való munkával nem hivatásszerüen foglalkoznak. A kiállítás iránt érdeklődőknek bővebb tájékoztatót (prospektust) díjtalanul küld *Hohlfeld* Lajos ügyvezető igazgató (Budapest, József-körút 77),

URI SZABO, kiváló szabász! GLASZ Péter, I., Maros-utca 11.

Lélekmentő munkát végez a Szociális Missziótársulat, melynek Népgondozóhivatalához bizalommal fordulhat mindenki bizalmi, hivatali és háztartási munkaágban betöltendő állás ügyében (Városmajor, Missziósház), a Szoc. Missz. Társulat felkéri a budaiakat, hogy lépjenk be a Társulat pártoló tagjai közé. Tagsági díj évi 5 P tagilletmény: a „Kersztény nő", amelyben útmutatást és buzdítást adnak társadalmi munka végzésére, lelki betegségei orvoslására. Jelentkezni munkára és tagságra a Központi Székházban, I., Krisztina-körút 125. és fönti címen lehet.

MENCZER mos, fest, tisztít saját üzemeiben Telefón: A. 504—93 Külön vidéki oszt.

Amit mindenki megnéz. A mezőgazdasági kiállításon méltó feltűnést keltett a *Monori Magkereskedés* nagyérdekű kollekciója, mely újabb bizonyságát szolgáltatja annak, hogy a „MONORI MAG VEZET". A kiállított csíráztatási kísérletek kézzelfoghatóan demonstrálták a Monori Mag felülmulhatatlan csiraképességét. A Kormányzó Ur Öfőméltósága különös figyelemre méltatta a Monori kiállítását és behatóan érdeklődött dr. *Országh* Sándor ügyvező-igazgatónál a vállalat fejlődése iránt. — Itt említjük meg, hogy kívánatra minden érdeklődőnek ingyen és bérmentve megküldi nagy tavaszi képes főárjegyzékét, valamint most megjelent rózsa- és növényárlapját és külön ismertetőjét néhány kiváló takarmánynövényről a Magyar Magtenyésztési rt. Monori Magkereskedése, Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 3.

BELLEVUE étterem, tánc, jazz.

Krecsányi-utca. Erős mozgalom indult a *Budai Napló* terve nyomán az Országos Színész Szövetségben, hogy Krecsányi Ignácról, a Budai Színkör néhai jeles igazgatójáról utcát nevezzenek el.

Gyász. ZIMKA RAFAELNÉ szül. Sokváry Margit március hó 25-én életének 50-ik, boldog házaságának 27. évében, hosszú szenvedés és a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után elhunyt. Temetése nagy részvét mellett március hó 27-én volt a farkasréti temető halottasházából, a róm. kat. egyház szertartása szerint. Az engesztelő szent miseáldozat az elhunyt lelki üdvéért márc. 31-én lesz a Villányi-úti plébániatemplomban. Mélyen gyászolja lesujtott férje Zimka Rafael, a köztiszteletben álló pékmester, a Sokváry, a Pózna, a Lukovszki, a Fritz, a Dobos és a Pásztor-Nagy családok.

ROZANEK HUGÓ nyugalmazott hajóstiszt, az Első Dunagőzhajózási Társaság Nyugdíjasainak Egyesületének megalapítója és annak megalapítása óta ügyvezető-elnöke, hosszas és kínos szenvedés után, életének 49. évében meghalt. Temetése március hó 27-én volt a farkasréti temetőben.

VÍZHIÁNY?

Amint mult számunkban jeleztük, dr. Kozma Jenő a megoldás előtt és megoldás nélkül álló vízellátásunk aggasztó kérdésében szinte ihletesen mutatott rá a Római-fürdő forrásvizére, mint mentő lehetőségre. Csak az igazi pater familias-tól telik kétségbeejtő veszély idején ilyen ösztönös megérzés.

Jónak láttuk a felvetett gondolat felől megkérdezni lapunknak egyik — a budapesti forrásokat alaposan ismerő barátját:

Fenyeget-e bennünket vízhiány?

Hát bizony a főváros vízellátását tárgyaló hivatalos megállapításra támaszkodó ujságközlemények, valamint a vízellátás kérdésével foglalkozó vezető és döntő személyiségek (élükön a nagytudású és csupa tapasztalat Becsey Antallal) kijelentései nem hagynak kétséget aziránt, hogy Budapestet — emberi számításon kívül fekvő okok miatt — az esetleges vízhiány közeli és rettenetes katasztrófája fenyegeti.

És ugyan mit ajánl a vízmű vezetősége a vízhiány elhárítására?

— A hivatalos jelentés szerint ezen, — a csapadék elégtelensége miatt a nyárra várható vízhiány biztos kizárásához a fővárosi vízüzem teljesítő erejét legalább napi 25.000 köbméterrel kellene hamarosan emelni, amihez ugyancsak a jelentés szerint — legalább 85 dunamenti mélykút ásása, a Duna medre alatt egy nagyátmérőtű csőalagút megépítésre, több kilométeres főcső lefektetése és természetesen a vízüzem kazán- és szivattyútelepének megfelelő kibővítése kívántatik, ami a hivatalos költségelőirányzat szerint 16,000.000 pengő beruházást és véleményem szerint legalább 2 esztendei munkát jelent.

Kínálkozik-e más megoldás a rémes baj elkerülésére?

A dolog mai állása mellett, tudva azt, hogy a maga idején Bárczy István polgármester rendeletére Böhm János műszaki főtanácsos a Rómaifürdő forrástavának vízhozamát gondos méréssel napi 16.000 köbméterben állapította meg, amit megerősít egy 1926. évi tanácsi határozat, amely a forrástó hozamát 200 másodperceliterben állapítja meg, ami napi 17.280 köbméter víznek felel meg, és tudva azt, hogy a rendelkezésre álló hiteles vegyi vizsgálat szerint, ezen már a rómaiak vízvezetékét is ellátó forrásvíz egészséges, teljesen tiszta, vas- és mangánmentes ivóvizül szolgálhat, *amely készen és azonnal és biztosan* rendelkezésre áll, a Rómaifürdő forrásvizének felhasználását tartom az igazi és egyetlen gyors megoldásnak.

Minthogy a hivatalos jelentés hamarosan legalább napi 25.000 köbméterrel akarja emelni a víztermelést, a Római-fürdő forrástava pedig 17.000 köbmétert ad, hogyan pótolható a hiányzó napi 7000 köbméter?

Hangsúlyozom, hogy a Duna 0 pontja felett 12 méteres duzzasztás nyomása alatt álló források hozama, a duzzasztás megszüntetésével a sürgősen követelt 25—30 ezer köbméterre, sőt azon túl is — könnyen fokozható.

Különben is ennek a megoldásnak vannak speciális, mondhatnám „versenyen kívüli" előnyei, amiket a logikus rendet nem is keresve felsorolnék, amint eszembe jutnak:

A források a talajszinten felül törnek elő és így a víz a legegyszerűbben és leggazdaságosabb módon termelhető ki;

a források több ezer év óta szakadatlanul és változatlanul buzognak és így valamely hatalmas, a most sürgősen követelt mennyiséget messze túlhaladó méretű vízvételre is alkalmas vízágyból eredhetnek;

40 éves közvetlen tapasztalatból állíthatom, hogy e forráscsoport vize a legparányibb lerakódás nélkül való és így az eliszaposodástól mentes, ami — amint látjuk — az elöregedő ásott kutaknál okvetlen bekövetkezik;

ez a víz, az időjárástól függetlenül, télen-nyáron egyforma mennyiségben tör fel kőzettel csukott és így fertőzésmentes ágyából.

Nagy előny, hogy az alig 600 méteres távolságban már kifeszített Talbot-vezeték feleslegessé teszi a vízművek kazántelepének kiterjesztését és egyelőre a Duna alatti költséges alagút kiépítését; így azután a víztermelés jelentékeny tömegéhez képest a vízszállítás a kéznél lévő Talbot-energiával alig elképzelhető rövid idő alatt megkezdhető úgyannyira, hogy a meglévő vízmű-rendszer mellett ezen forrástó, mint teljesen független és másfajta vízellátás, — biztos és bármikor tüstént befogható tartalékul is szolgálhat.

A forrástavat övező, hozzávetés szerint 50—60 holdnyi jó részben fás terület és a fölösleges víz, közben park, strandfürdő, stadion, botanikus kert vagy más közcélt szolgáló intézmény részére nagyszerűen felhasználható.

Ezen okokból tartom szerencsésnek ezt a felmerült mentő-gondolatot.

Dubonai Pál.

melyet még Mayerffy Ferenc bérelt. Az 1809-ben Győr alá vonuló nemesi felkelés ellátására szolgáló gulya két hónapig legelt Göd és Csörögpuszta legelőin. Ezért a család a király keze aláírásával ellátott „Handbillette"-t kapott bármikor teljesíthető szabad kérelemre. Családi elbeszélés szerint Ferenc császár megnézte a híres csörögpusztai ménest, ott is ebédezett a Mayerffy portán, Ferenc úr rengeteget költött a császár-király fogadására, állítólag akkor csináltatta azt az arannyal dúsan metszett üvegkészletet, melynek egyes darabjait a család máig őrzi, új utat is csináltatott a kúriához. (Állítólag — a kíséret megbotránkozására — karját nyujtotta a távozó fejedelemnek.) A birtok ma a *Floch-Reichersberg* lovagoké, *Görgey* Arthurral is kapcsolatos a puszta, erről *Tragor* Ignác irt. A Gödről a városba bejáró Mayerffy-féle szekerek révén nevezték el az egyik lipótvárosi utcát „Göder Gasse"-nak, „Gödi-utcának". Göder-Götter-ből (Istenek utcája) lett a Götzen-gasse: a mai Bálvány-utca humoros történetű neve.

A Mayerffy-féle *sernevelőházak* — a régi magyar nevet később váltotta le a *serfőző* (Bierbräuer) név — Pest több helyén voltak, így a Lipótváros legszélén, az egykori *Búvárharang*-utcában (ma az Andrássy szobor áll ott) és a *Lipót*-utcában, a mai *„Ujvárosháza"* (Váci-utca 64) helyén. A *Sörház*-utca nevét a Mayerffy-család sernevelőháza adta. Volt egy sörfőzőjük a mai *Tömő*-utcában is. (Ezt a *Schopper*-család vette meg, a *„Schoppergasse"* nevéből lett a *„Tömő-utca"*, mint a *Freudenthal* családéból az *„Örömvölgy"*-utca.

A *Székesfővárosi Múzeum* őrzi Mayerffy Ferencnek és fia, Sándor feleségének, Weninger Ludmillának, a Pesten letelepedett Anton *Einsle* festőtől származó arcképét. (Einsle felesége Ludmilla nővére, Antonia volt. A Weninger család is budai.) A *Nemzeti Múzeum* régiségtára egy négy alabástromoszlopos órát — a pestbudai órásművesség remekét őrzi a család adományaként. A katonai vonatkozású iratok a *Hadtörténelmi Múzeumban* vannak.

Mayerffy-ház volt az egykori hajóhíd budai hídfejével szemközt állott *„Debrecen Városához"* cégérezett fogadó melletti ház. A mai Mészáros-utca végén levő *Dávid-féle* dobozgyár és környéke is Mayerffy szőlő volt. Híres volt a dunaparti ház pincéjében levő óriási hordó: a család címerével ékes.

A pesti ág kriptája a Kerepesi temetőben van, a főkaputól balra, ide a régi, leheltéri „Váci Temető"-ből hozták át.

A család rokonságban állott a *Pillwax* pesti kávéscsaláddal, a híres pesti *Giergl* ötvös familiával, *Szalay László* historikusnak felesége Mayerffy Ida, Károly leánya volt.

A *Pillwax*-család iratait *(Grimm* Vincének, a Kossuth bankjegynyomda igazgatójának a Szent Korona ellátásáról szóló emlékirataival együtt) a Mayerffy-család iratai között találtuk meg.)

Bevilaqua-Borsody Béla.

RUDAS FÜRDŐ
A BUDAI FORRÁSCSOPORT LEGRÁDIOAKTIVABB HŐFORRÁSA
A török hódoltság idejében épült s teljes eredetiségében fennálló kényelmes gőzfürdő — Kádfürdő
FEDETT TÉLI USZÓCSARNOK

JOGÁSZOK FIGYELMÉBE!
Magánkézből
ELADÓ
1. Juris Prudentia Practica seu Commentarius novus in Jus Hungaricum compositus a Stephano Huszty
Editio tertia prioribus correctior Agriae, Typis episcopalibus, Anno M.DCC.XDIV.
(egy kötet; bőrkötés).
2. Institutiones Juris Privati Hungarici, quas Nobilis Juventutis Hungariae Usibus conscripsit Emericus Kelemen
Liber I.
De personis Pestini, Typis Joannis Thom. Trattner 1814.
(négy kötet; félbőr).
3. Corpus Juris Hungarici seu Decretum generale inclyti Regni Hungariae Partiumque eidem annexarum in duos tomos distinctum.
Tyrnaviae
Typis academicis Societatis Jesu Anno MDCCLI.
Forma Processus Judicii Criminalis seu Praxis Criminalis.
(egy kötet; disznóbőr; kötése hibás).
Részletesebb felvilágosítást ad a BUDAI NAPLÓ kiadóhivatala: 502—96.

Szabadkézi műbútorasztalos
II., Margit-körút 56.
Készít saját és hozott tervek szerint 9 rétegű bútorokat úgy egész szobákat, mint egyes darabokat.
Vállalja antik bútorok restaurálását. Úgy az általam készített új bútorra, valamint javításra teljes garanciát adok.
Biró Béla

BÚTORASZTALOSTÓL:
háló 300-tól, ebédlő 440-től, úriszoba 450-től, saját készítményű kárpitosbútorok. Részletre is. 100 pengős havi törlesztésnél kamatmentesség.
MÜLLER LAJOS
„Margit" fióküzlet: II., Margit-körut 54 Tel.: Aut. 558—81.
Főüzlet: VII., Dohány-utca 37.
70 éves cég Tel. J. 373-18. 70 éves cég

MUSZÉZI CUKORKÁR
Kopfmann Jánosnál
I., Krisztina körút 91 II., Margit körút 36

PROHÁSZKA
szőnyegkereskedő
I., KRISZTINA-KÖRÚT 32
TELEFÓN: AUTOMATA 502-16
Magánfelektől vásárolt valódi perzsaszőnyegek jutányos árban. Gép- és futószőnyegek nagy raktára. Kedvező fizetési feltételek

ZIMKA RAFAEL SÜTŐDÉJE
Főüzlet: I, Horthy Miklós-út 7
Fiókok: I, Horthy Miklós-út 20
I, Villányi-út 3. szám

DÉLIVASUT
RÁDIÓHÁZ
I., KRISZTINA-KRT. 99. Tel. 507-07
villanyfelszerelési cikkek, csillárok
GRAMOFONOK, LEMEZEK
részletre is
Akkumulátor töltés és javitás

FRANCIA-MAGYAR ELEMI ISKOLA
II. KERÜLET, BIMBÓ UCCA 9. sz.
Igazgató: DR. SYPOSS KATALIN.
Rendes tanulóknak államérvényes bizonyítványok. Bármely iskola 6—13 éves tanulói és leánykái részére francia játékdélutánok. Kezdőknek és haladóknak két-kétórás teajourok, francia társalgás keretében. Kérjen kimerítő prospectust.

Margitsziget
Szálloda, Szanatórium, Diétás konyha
Vízgyógyintézet
Szobák (hideg-melegviz, telefon stb.) 8.— P-től, fürdőszobával 10.— P. Négyszeri étkezési penzió 8.— Pengő
Egész télen át nyitva

DÉLIVASUT KÁVÉHÁZ
ESTÉNKINT A VILÁGHÍRŰ
WALDMANN-JAZZ
játszik Jazz, klasszikus és magyar műsordarabokat.
ELISMERTEN JÓ KONYHA.
Menürendszer. — Pontos kiszolgálás

RAVASZ CUKRÁSZ SZALON BELSŐTERME
ELŐKELŐ, INTIM, CSALÁDIAS HELY
ELISMERTEN JÓ KÁVÉ ÉS SÜTEMÉNY
I, KRISZTINA-KÖRÚT 75. T.: A. 502-34

56 ÉVE
MAUTHNER MAG A LEGJOBB!
MAUTHNER ÖDÖN
magtermelő és magkereskedelmi rt. BUDAPEST
Központ: VII., RÓTTENBILLER-UTCA 33
Fióküzlet: IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 4 (A Ferencrendiek templomával szemben)
Főárjegyzék, növényárjegyzék, őszi árjegyzék ingyen és bérmentve.
TELEFON: JÓZSEF 463-65.
Sürgönyeim: MAUTHNEREK.

Monori Mag vezet
MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI R. T.
BUDAPEST—MONOR
Monori magkereskedése: Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 3. Telefon: Aut. 868-60
Tavaszi képes főárjegyzék és nagybani árajánlat ingyen és bérmentve

RÁCFÜRDŐ
GYÓGYFÜRDŐ, BUDAPEST
Erősen radióaktiv, természetes 42·4 C° földes-meszes hőforrásokkal. Két női- és egy úri-gőzfürdővel, valamint kő- és kádfürdőkkel. Az összes gyógytényezőkkel felszerelve.
Egész éven át nyitva.

Személyi hírek

PÁLMAY LENKE, a Csalogány-utcai címzetes tanítónőképzőintézeti főigazgatót nyugalomba vonulása alkalmából legfelsőbb elismerésben részesítette a kormányzó.

KAPCZA IMRE, a poétalelkű előadó e hó 8-án este felolvasást tart az I. ker. Iparosok és Kereskedők Körében.

CONRAD OTTÓNAK, a Pesti Magy. Kereskedelmi Bank ügyv. igazgatójának művészi kivitelű fokost nyujtott át *Jambrits* Lajos Kőszeg város polgármestere a Vasmegyei Takarékpénztár közgyűlésén, e vidék hitelellátása körül kifejtett érdemeiért.

ZAJTI FERENC, a kiváló indiai kutató, a Hollós Mátyás Társaság tagja, értékes előadást tartott az Egységes Párt-ban Indiában tett kutatásainak a magyar rokonságot bizonyító eredményeiről.

KULCSÁR RICHARD, az Attila-nyomda igazgatója 12 napig feküdt betegen a Herczog-klinikán és gondos orvosi vizsgálat alapján, javuló egészséggel Balatonfüredre utazott 4—5 heti kúrára.

LINDL ZSIGMOND székesfővárosi főjegyzőt a polgármester az I. kerületbe helyezte át.

Benedek Sándor, a közigazgatási bíróság másodelnökét ünnepelte a *Pénteki Borgazdatársaság* mult pénteken, amikor mint borgazda meglepte a társaságot egy alkalmi költeménnyel, amely végtelen kedvességgel szikrázó szellemességgel tárgyalta le az egész borgazdatársaságot Kozma Jenőtől le és vissza — megemlítve benne kedves szatirával lapunk szerkesztőjét is. *Kozma* Jenő dr., *Szávay* Gyula és sokan mások megköszönték a régen hallgató poétának ezt a ritka szellemi élvezetet.

Hollós Mátyás Társaság

két legutóbbi hétfőn este rendezett társasvacsoráján bensőséges megnyilatkozások történtek.

Március 17-én kedves ünneplésben részesítették a tagok *Szávay* Gyula elnököt szerencsés felgyógyulása alkalmából.

Március 24-én különös érdekességet adott az estnek, amikor *Ujj* Gyuláné *Mikola* Ilona zongorán előadta most elkészült „Rozmaring" című ízigvérig magyar operettjének egyik legszebb dalát. Az egybegyűlt társaság elhalmozta gratulációival a szerzőt, aki mint egyedülálló színműíró nő, biztos sikerre számíthat e bájos, fehér operett előadásakor.

A Hegyvidéki Egyesületek *Szövetségének* elnöksége, *Bódy* Tivadar elnök aláírásával kéri az egyesületek elnökségeit, hogy április hó 10-ig küldjék be tagnévsoraikat és a jövő évi közmunka programjukat, mert a később érkezőket az 1931. évi költségvetésbe már nem vehetik fel, — a programokat pedig összhangba kell hozni. Központi iroda: I., Költő-utca 16. sz.

Budapest-Zugliget Egyesület e hó 30-án, vasárnap délelőtt fél 11 órakor a Klóze-féle vendéglő külön helyiségében: I., Zugligeti-út 10, *választmányi ülést* tart, amelyen tárgyalja a zugligeti ingatlanra felvehető hitelkérdést és a jövő évi program összeállítását. Budapest, 1930 március hó 25-én. Hazafias tisztelettel: Dr. MANNINGER VILMOS egyet. tanár, elnök.

Gábor napján az I. ker. Iparoskör bensőbb tagjai jöttek össze az *Ulm*-féle „Szent István" vendéglőben, hogy kedves est keretében megüljék *Kollár* Gábor elnök névünnepét. A társasvacsora során, amelyen számos hölgy is megjelent, elsőnek dr. Krivoss Árpád ügyvéd, az Iparoskör ügyvezető elnöke köszöntötte a népszerű elnököt, majd *Máté* István díszelnök, utána Viraág Béla szerkesztő, *Pathó* Itsván társelnök, *Koványi* Márton szerkesztő, mely üdvözléseket és köszöntőket meleg, kedves szavakkal viszonozta az ünnepelt.

Szombathy Kálmán

A Budai Társaskör e hó 25-én tartott közgyűlése — melyről lapunk más helyén részletesen beszámolunk — egyhangúlag ügyvezető alelnöknek megválasztotta Szombathy Kálmánt, amely tisztségre őt a *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester elnöklete alatt kiküldött jelölő-bizottság szín-

tén örömmel egyhangúlag jelölte. Szombathy Kálmán szép ívelésű közéleti szereplését egy évtizeddel ezelőtt kezdette meg és azóta az elismerés számos állomásához érkezett. Nagy szerepe volt annak idején a *Budai Társaskör* megszervezése és megalakítása körül, amely főtitkárrá választotta meg. Az ő nevéhez fűződik a legutóbbi községi választások alkalmával az I. választókerületben elért váratlan eredmény is, mely szerint ekkor ez a kerület küldötte Budáról a legtöbb bizottsági tagot a törvényhatóságba. Kiváló szervezési képességének volt tulajdonítható, hogy a Háztulajdonosok Országos Szövetsége ügyvezető igazgatójává választotta meg *Németh* Béla dr. elnök javaslatára. Ebből a pozicióból hívta meg a két évvel ezelőtt létesült Budapest Székesfővárosi Községi Takarékpénztár propaganda-osztályának élére. Ez állásában különösen az iskolai takarékosság megteremtése és megszervezése céljából olyan nagyszabású tervet dolgozott ki és visz a közeli megvalósulás felé, amely páratlanul áll egész Európában és amelynek nemcsak közgazdasági jelentősége fog idővel komoly tényezőként szerepelni, hanem az új, felnövő nemzedék erkölcsi nevelése tekintetében is szinte beláthatatlanul kedvező perspektívákat nyujt. Szombathy Kálmánt — aki *Ripka* Ferenc dr. vezérkarához tartozik — ez az egyhangú választása nagy és komoly feladat elé állította. Aki azonban Szombathy Kálmán képességeit, szorgalmát és akadályokat nem ismerő akaraterejét ismeri, az tudja, hogy a *Budai Társaskör* ezúttal sem fog csalódni benne. Buda társadalma még sokat vár Szombathy Kálmántól.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I, Attila-u. 12

A fővárosi törvény kihirdetése a parlamenti tárgyalás befejeztével, *április végére* várható. A kormány a statisztikai hivatal igénybevételével teljesen új választói névjegyzék alapján kívánja a törvényhatósági választást lebonyolítani, ami így csak november végén lehetséges. Az új közgyűlés pedig a tanácsot a jövő év február vagy március havában választja meg, úgyhogy a jelenlegi vezetőség még egy évig a helyén marad.

BUDAIAK OTTHONA
I., ZENTA-UTCA 3
(HADIK LAKTANYA MELLETT)
KIS RABLÓ
SÖRÖZŐ—ÉTTERMEK
SZŰTS LAJOS
VENDÉGLŐS
HALÁSZLÉJE HIRES
ZAMATOS BORAI ELISMERTEK

Rendes közgyűlésére hívja meg tagjait a „Budapesti I. kerületi Iparosok és Kereskedők Köre", mely április hó 1-én este fél 9 órakor lesz a kör helyiségeiben: I., Krisztina-körút 61, Hajas-vendéglő különterme.

MOK PALACK-TEJ MOK

Citera-hangversenyt rendezett március 15-én a Magyar Citerakedvelők Egyesülete a Pozsony-étteremben levő helyiségében. Toman Ferenc az egyesület agilis titkára nyitotta meg a gazdag műsorú zeneestét március 15-ének méltatásával, majd a dalos kvintett, a fegyelmezett összkar számai aratott nagy sikert. *Schick* Elza zongorajátékát, ifj. *Toman* Ferencné és *Zika Emmy* citera-duettjét hálásan tapsolta a nagyszámú közönség. *Dreger* Nándor alezredes, az egyesület lelkes elnöke díszoklevelet adott át ezután *Toman* Ferencnének és *Noszter* Józsefnek, az Egyesület buzgón tevékenykedő tagjainak. A „Leányiskolában" című vígjáték kacagtató előadása után a régi szép „Kék Duna" keringőt játszották nagy hatással *Kalmár* Márton citerára való átírásában. Az estét *Fresser* József konferálta kedvesen. — A *Magyar Citerakedvelők Egyesülete* április 5-én este fél 8 órakor rendezi közgyűlését a Krisztina-körút 8. sz. a. Pozsony-éttermben.

PHILADELPHIA kávéházban a melegvízfűtés egyenlő kellemesen temperálja az egész kávéházat központi szellőztetővel.

Az „Elipsz" neve is lassan feledésbe kerül. Öreg budai penzionált őrnagyok harminc éve itt szívták öreguras békességben virginia szivarjaikat, itt sütkéreztek az őszi verőfényben öreg budai nyugalmazott hivatalnokokkal, apró budai gyerekeket nagymamájuk itt sétáltatta meg, itt árult sósperecet az öreg féllábú Königraetzet járt hadfi, sőt „Elipszkávéház"-nak hívták az Alagút egyiptomias-ámpir portáléja fölötti laposon levő kávéházat, ahol néha katonazene is szólott. A várfalak alatt tudniillik még a török idejéből való *terraszos* laposok voltak, elnyujtott íveik (elipszis) után nevük „Die ellyptischen Terracen" volt az ötvenes években. A terraszok eltüntek, ma már a megmaradt név is tűnőben van.

KALAPOK KERTÉSZ
urak és hölgyek számára nagy választékban
kalaposmesternél I., Krisztina-tér 3 Fest, alakit

Kézműipari hitelkérdésről tart felolvasást dr. *Pénzes* Mihály ügyvéd a Budapesti Iparosok Önsegélyző Egyesülete és a II. ker. Iparoskör ügyésze, április hó 3-án délután 7 órakor a II. ker. Iparoskör helyiségében: II., Batthyány-tér 4. A felolvasás tárgyát képező kérdés aktualitására való figyelemmel nagy az iránt az érdeklődés a kézműiparosok körében. Vezető politikusok és közgazdasági kérdéssel foglalkozó közéleti vezéremberek már többen bejelentették a felolvasáson és azt követő társasvacsorán való részvételüket. A *Budai Napló* olvasói előtt ez a kérdés egyébként nem új, mert dr. Pénzes Mihálynak ilyen tárgyú többrendbeli cikkét közöltük.

TURÁNI magyar perzsája, szőnyegjavítása vezet! II., FŐ-U CA 80. SZ. Telefon: Aut. 515-79.

Panasz jön Obudáról, Miss Hungária lakóhelyéről, ahol ádáz csatákat vív szép mintáival két textilgyár, ahol ezeken kívül is sok mindenféle szép és jó dolog van — csak a közállapotok csúnyák és rosszak. Kezdjük mindjárt azon, hogy a Margithídtól a Római-fürdőig — vasúti- és hajóállomások, nagy tömegeket központosító mozgószínházak, piacok és vásárcsarnok, temető és sétahelyek dacára — csak egyetlen egy illemhely van. A III. kerületnek a törzslakossága 55 ezer ember, akik csakúgy járnak az utcákon ügyes-bajos dolgaikban, mint a pestiek, tehát — illemhelyre is rászorulnak. Az esti órákban az utcák piszkossága eleget beszél erről. Ezt a hiányt feltétlenül pótolni kell. Ez az, ami nincs! De van olyan is, amiből sok van. Ilyenek a mindjobban növekvő kőhegyek az utcákon és tereken, amiket Óbuda szívesen átenged Pestnek. Ugylátszik, egész Budapest utcaburkoló kőanyagát most már Óbudára összpontosítják, mert tele van velük a San-Marco-utca a Kiscelli- és Kálvin-utca

TURÁNI magyar perzsája, szőnyegjavítása vezet! II., FŐ-U CA 80. SZ. Telefon: Aut. 515-79.

Panasz jön Obudáról, Miss Hungária lakóhelyéről, ahol ádáz csatákat vív szép mintáival két textilgyár, ahol ezeken kívül is sok mindenféle szép és jó dolog van — csak a közállapotok csúnyák és rosszak. Kezdjük mindjárt azon, hogy a Margithídtól a Római-fürdőig — vasúti- és hajóállomások, nagy tömegeket központosító mozgószínházak, piacok és vásárcsarnok, temető és sétahelyek dacára — csak egyetlen egy illemhely van. A III. kerületnek a törzslakossága 55 ezer ember, akik csakúgy járnak az utcákon ügyes-bajos dolgaikban, mint a pestiek, tehát — illemhelyre is rászorulnak. Az esti órákban az utcák piszkossága eleget beszél erről. Ezt a hiányt feltétlenül pótolni kell. Ez az, ami nincs! De van olyan is, amiből sok van. Ilyenek a mindjobban növekvő kőhegyek az utcákon és tereken, amiket Óbuda szívesen átenged Pestnek. Ugylátszik, egész Budapest utcaburkoló kőanyagát most már Óbudára összpontosítják, mert tele van velük a San-Marco-utca a Kiscelli- és Kálvin-utca

BUDAIAK
csak Budán MOSATNAK, FESTETNEK és TISZTÍTTATNAK
SZŰCS gőzmosodában
TELEFÓN: AUT. 519—73
I, Márvány-u. 36, I, Krisztina-körút 167, II, Fő u 60, IV, Aranykéz u. 5, VI, Jókai u. 11

eleje, a Szőllő-utca, Szentendrei-út, az Istentől is parknak teremtett Miklós-tér, Akácköz s ki tudja elsorolni, még hol mindenhol. Azután megint valami, ami hiányzik. Kétszáz éve a III. kerületben nem állítottak nyilvános szobrot, pedig a többi kerület mégis csak kapott szobrokat. Ellenvetésül felhozhatná valaki, hogy hová tennék Óbudán az új szobrot, amikor nincs rendes tere sem. Ez tény, de ha Óbuda egy-két szobrot kapna, akkor legalább rendezni is kellene a helyüket és környékük, amivel együttjárna a III. kerület megérdemelt fejlődése is. De a régi szép barokkszobrok is romlásnak indulnak. Vásott utcagyerekek és suhancok, de az idő „vasfoga" is elég kárt tesz bennük s ma már csak paródiái az eredetinek. Restaurálásuk a város régi kötelessége. *Szautner Lajos.*

LÁTCSŐ Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

A Margithíd kiszélesítését Kossalka János műegyetemi tanár tervei szerint már legközelebb megkezdik, hogy a közlekedés esődjét elkerüljék. Fontos lenne a híd mindkét oldali környékének rendezése is nyilvános pályázat útján, hogy az idetorlódó óriási forgalom is rendben bonyolódjon le. A Margithíd kiszélesítésével bizonyára elodázzák az óbudai hídépítést, ami nagy elkeseredést kelt a III. kerületben, amit növel még az a hír is, hogy a kereskedelemügyi miniszter az óbudai híd tervpályázatának határidejét ez évi június 30-ról szeptember elsejére tolta ki, míg a Boráros-téri híd pályázati ideje májusban jár le.

Kávések országgyülése Budán

Történelmi szerepe volt Budán, utóbb Pesten, a kávéháznak. Ez volt az összekötő kapocs a Kelet és Nyugat között. Buda európai város volt és a keletet itt a kávéház képviselte. Ez adta meg társadalmi életének azt a színt és jelleget, mely más volt, mint a nyugati városoké. Lassan átvette ezt a szerepet Bécs és onnan elterjedt egész Európára. A kávéházat nekünk köszönheti Európa. Kötetekre menne az egykori budai kávéházi élet ismertetése és a Budapesti Kávések Ipartestületének becsületére válik, hogy ezeket a hagyományokat ápolja és vezetősége oly magasabb szempontok által vezérelteti magát, mely az egész kávésipari osztály díszére van. Négy nagy egyesülése a magyar kávésiparnak tartotta közgyűlését e hó 21-én a Gellért-szállóban, ahol komoly, a nagy testületekhez méltó modorban tárgyalták a kávésipart sujtó gazdasági nehézségeket és intézték el harmónikus egyetértéssel a belső szervezkedést. Az egyhangú választás, amelyet *Szlovák* Pál dr. tanácsos, főjegyző, iparhatósági biztos vezetett, eredménye szerint ismét *Mészáros* Győzőt választották meg elnöknek és alelnökök lettek Gál Arnold, Steuer Marcel és Szabó Sámuel, aki mint budai kávés, a budai érdekeket van hivatva képviselni. A főpénztáros Böhm Ferenc és ellenőr dr. Krausz Vilmos. Az Ipartestület közgyűlését *Mészáros* Győző nyitotta meg és ennek az iparágnak küzdelmeit jellemezve, a mult évet a kávésipar gyász-évének mondotta. Az üzletbérek tarthatatlanságáról *Strausz* Vilmos dr., *Vértes* Emil a háztulajdonosok egyesületével e tárgyban folytatott tárgyalásokról, dr. *Havas* Nándor, az ipartestület nagyképzettségű jegyzője a Társadalombiztosító gazdálkodásáról és *Bródy* Ernő dr. orszgy. képv. beszéltek, aki szintén a Társadalombiztosító témáját tárgyalta. A négyórás tanácskozást társasvacsora követte, ahol Mészáros elnök, Vértes Emil, Székely Vladimir dr. és Becsey Antal mondottak pohárköszöntőket és részesítették lelkes óvációban *Becsey* Antalt, az iparosság e nagytudású vezérét. — A kávésipar-testület a hagyományokat tisztelte, amikor alelnöknek megválasztotta Szabó Sámuelt, aki mint a *Philadelphia*-kávéház tulajdonosa, 1909 óta köztiszteletben álló, áldozatkész polgára Budának, amely évben Szívos Gyulától vette át az első helyen álló budai kávéházat. A Szabó-családot viszont harmadfélszáz esztendős vérségi kötelék fűzi Budához, ahol karakó-szörcsöki nemes Szabó György — Szabó Sámuel szépükapja — a veszprémmegyei nemesi felkelés zászlója alatt harcolva, — 1686-ban a budai vár bevételénél hősi halált halt és a Hadtörténelmi Múzeum a nevét meg is örökítette az utolsó budai basa, hős Abdurrahman pasa, Buda vitéz védője emlékére már elkészült — emlékművén. A család másik hős őse, Szabó Péter, az ostromló sereggel bevonult a várba, de azután ismét Karakó-Szörcsökre tért vissza gazdálkodni. Most pedig tiszteletreméltó utóduk, *Szabó* Sámuel, a létért nehéz harcot vívó kávésipartestület egyik vezére lett, ahol bizonyára úgy megállja helyét, mint egykor ősei. A Gondviselés kifürkészhetetlen intézkedése így fonódik egymásba évszázadokon át.

KIRÁLY-FÜRDŐ
Építette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.
Budán, II., Fő-utca 84. szám.
45 fokos szénsavas nátron, szénsavas mészes, szénsavas kénsavmentes és magnéziumot tartalmazó hévviz
Iszapkúra, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fém mérgezés, máj-, lép-, mák-, hágyókőgyógyhatalmak, gyomorkurni és alhasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdő: férfiaknek . . . . reggel 5—1 óráig
nőknek hétköznap délután 2—7 óráig
!! IVÓ KURA !!

RÓMAI FÜRDŐ
ÓBUDA—AKVINKUM
KEDVES KIRÁNDULÓHELY
TÉLEN IS
Kitünő konyha. — A források napi hozama 160.000 hektoliter rádioaktiv thermálviz
A szentendrei HÉV vasútnak, a MFTR hajóknak és az ÚJPESTI átkelő propellernek állomása

Hüvösvölgy legszebb kirándulóhelye
Nagyréti vendéglő
Naponta cigányzene!
tulajdonos MARTH MIHÁLY

ÜVEG és porcellán-árukban GÁL LAJOS Budán II., Széna-tér 7 vezet
Tisztviselők nagy árkedvezményben részesülnek. Kedvező fizetési feltétel

GUNDEL
a Gellért szálló halljában délutáni tea. Este TÁNC a TÉLI KERTBEN.
Az étteremben BERKES BÉLA
Szombaton és vasárnap DISZNÓTOR
LIGETI ÉTTERMÉBEN hangulatos esték BERETVÁS LÁSZLÓ zongorázik

Telefonhívó: A. 528-65
LIRA
MŰVÉSZI CÍMFESTÉSZET
Iparművészek tervei alapján készít a legmodernebb kivitelben transparenseket, világító címtáblákat
I., ALKOTÁS-U. 9

TEA
Közvetlen behozatal Holland-Indiából
a termelő ¼ és ½ kilogrammos eredeti csomagolásában és ládákban — Nagyban és kicsinyben
BOZÓ GYÓGYTÁR
BUDÁN, I. KER., ALKOTÁS-UTCA 34. szám.

ÉHGYOMORRA
naponkint Igyék egy pohár
KRISTÁLY
VIZET!

Az Országút és Mártonfalva. Még állanak itt-ott a táblák, melyek Buda egyik régi kerületének, az *„Országút"*-nak emlékét őrzik: a Régi Szent János-kórháztól a Margithídig eső terület nevét. Erről sokszor volt szó a *Budai Napló*-ban. Itt csak azt a kis ötletet vetnénk fel, hogyha megvalósulna a főváros kerületeinek decentralizálása, az *„Országút"* nevét meg kellene őrizni külön kerület néven. Éppen így szó lehetne talán arról is, hogy a *Mártonhegy* nevével alkalmasint kapcsolatos *„Mártonfalva"* helynév is megörökíthető, ha tudniillik igazolható volna, hogy a Budaörsi útból a Kamaraerdő felé kiágazó út sarkán volt egy később eltünt *Szent Mártonfalva* nevű község. 1901-ben egy régi barokkos duplatetős házon egy hatalmas fatáblára ez volt odafestve: — *„Mártonfalva"*. Egy új kerület talán kaphatná a *„Szent Márton városa"* nevet, ha históriailag igazolható a név helytörténeti eredete. *(Hárombék)*

MTK Hortobágyi juhtúró

„Virágos Budapest—Virágos Magyarország" gyönyörűen illusztrált műmelléklettel jelent meg a *Kertészeti Lapok* legújabb száma. A kormányzó jubileumával kapcsolatban *Horthy Miklósnét*, a virágszeretet megértő Nagyasszonyát jól sikerült fényképének közlése keretében ünnepli. A *Kertészeti Lapok* előfizetési ára a „Virágos Budapest—Virágos Magyarország" képes műmelléklettel együtt egy negyed évre 4.— pengő. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Dohány-utca 20.

MÁJUSRA KIADÓ 5 szobás villalakás magas földszinten, autógarázzsal. I., Orbánhegyi-út 11. Értekezhetni telefónon a tulajdonossal: *223—93*.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

A fejlődés menete Budáé, ami az utcák számának alakulásában mutatkozik. Az adatokat Illyefalvy dr. új statisztikai füzete szolgáltatja. Tíz évvel ezelőtt Budának 768 utcája volt, Pestnek pedig 789. Most van Budának 821, Pestnek pedig éppen 800. A legtöbb utcája az I. kerületnek van: 477, utána a II. kerület 176, és a III. kerület 168 utcával következik. Pesten a legtöbb utca a IX. kerületben van: 159, a többi kerületben az utcák száma száz körül van. A IV. kerületnek 53 utcája van.

gr. Majláth-féle szállodabérház cégei

RÓZSADOMBI DIVATHÁZ
II., Keleti Károly-u. 11.
Gr. Majláth szállodabérház.
Állandó nagy választék férfi és női divatcikkekben, mindennemű selyem- és textilárukban. Férfifehérneműeket mérték szerint is készítünk.
Kedvező folyószámlahitel!

PUTSAY CUKRÁSZDA
II, Keleti Károly-utca 13. (Majláth-paloták)
Keleti pompával berendezett cukrászterem. Inyencfalatok gourmandok számára. Tel.: 520-44

RÓZSADOMBI KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM
Majláth szállodabérház (Statisztikával szemben)
BUDA LEGELŐKELŐBB és LEGSZEBB HELYISÉGEI — A LEGKITÜNŐBB KONYHA
Az étteremben esténkint RÁCZ JÓZSI muzsikál. — Tulajdonos: LAKATOS JÓZSEF

Bankalapító családok

I.

A Malvieux-család

Kegyeletes szavakkal emlékezett meg *Malvieux* Keresztély Józsefről, a bankalapítóról, a Leszámitoló és Pénzváltó Bank 60-ik évi közgyűlésén báró *Madarassy Beck* Marcell, a bank kiváló elnöke. A régi Pest öregurai közül alig élnek néhányan, akik emlékezni tudnak Malvieux bankárra, aki Jókai egyik regényében is szerepel. Nem érdektelen tehát megjegyezni azt, hogy a család történetének egy fontos mozzanatát Jókai Mór más alkalommal is felhasználta.

Mint a magvaszakadt Malvieux-család leányági leszármazottja, magam is foglalkozom a családi adatok összegyüjtésével. A gráci Steinacker Antal-féle könyvet pedig magyar fordításban és részletes átdolgozásban rövidesen ki fogom adni.

A család nemes hugenotta származású és minden bizonnyal a francia vallási harcok idején tette át a székhelyét Drezdába. Malvieux Lajos György 1770 körül itt kötött házasságot Baisenge Mária Anna Ludovika Honorátával. A hétéves háború lezajlása után Bécsben telepedett le a megszaporodott család. Lajos Györgynek ugyanis 18 gyermeke volt!

A drezdai, bécsi, prágai kesztyűgyári telepek kitünően jövedelmeztek és Lajos György meggazdagodott. Érdekes, hogy ez a francia származású művelt család teljesen megtartotta francia jellegét és a bécsi főnemesség tagjai szívesen időztek szalónjukban. Az öreg Malvieux a császári udvar kedvelt embere volt; bizonyság erre az, hogy protestáns indigena létére a bécsi református egyházközség presbitere lehetett — és gyárat alapíthatott — a türelmi patens megjelenése előtt!

Mária Terézia halála után nem érezte jól magát Bécsben, az új szellem idegen volt előtte és megérlelte elhatározását: átvette Magyarországon a *rimabrezói* vasműveket. Az elmaradt, középkori vashámort korszerű gépekkel szerelte fel. Boldog volt az a munkás, aki a Malvieux-telepen dolgozhatott. A felvidéki zipszerek figyelme Rimabrezóra irányult. Sok tanult ifjú került a vasművekhez, így dédnagyapám, lübecki *Gärber* (Gerber) János is, aki Malvieux Barbarát vette feleségül. György Lajosnak 18 gyermekéről, Barbara (Babette) és Keresztély kivételével keveset tudunk.

Gerber János „vice-direktor" nagycsaládú ember volt és korán elhalt. Az özvegy Barbara Keresztély Józsefre bízta vagyonának kezelését.

A családi hagyományok szerint a rimabrézói vasművek fejlődését a felvidéki főnemesség tagjai irígy szemmel nézték. Egyes erőszakos főurak 1810-ben felfegyverzett hajdúkkal törtek Malvieux-re s az akkoriban érvényes jus bracchii alapján és arra akarták kényszeríteni a családot — ezt használta fel Jókai — hogy az akkori idők devalvált pénzének elfogadásával váljon meg a hatalmas vagyont képviselő vasművektől. A Malvieux-k erőteljesen védekeztek, hosszas pereskedés keletkezett. A támadók póruljártak. De a család elkedvetlenedett és a vasművek 230.000 o. é. forintért (hatalmas összeg volt ez akkoriban) a rimamurányi „koalíció" kezébe került, özdi Sturmann Márton rokon kezdeményezésére. A Gerber-család tagjai sokáig viseltek vezető tisztséget a Rimamurányinál is. *Keresztély* Pestre került, bankházat alapított 1829-ben. Ő volt az első modern pénzembere a 100 év előtti régi Pestnek, aki meghonosította az akkreditív üzleteket. Keszler Johannával kötött házasságából született fia, György Lajos, korán elhalt. Malvieux Keresztély szoros barátságot tartott fenn az akkori régi városi urakkal, vezető politikusokkal. Barbara nővérének gyermekeiről végrendeletében is megemlékezik. A nagyszámú leányági rokonok halála után fejenként száz aranyat örököltek. — Pest városa díszsírhelyet adott a nagynevű bankalapítónak, akinek elvetett magvából sudár fa keletkezett — a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank, a magyar pénzügyi élet egyik díszes oszlopa.

Szászhalmi József.

Közgazdasági Napló

Szerkeszti: SZÁSZHALMI JÓZSEF

* **A Magyar Általános Kőszénbánya R. T.** igazgatósága folyó hó 26-án tartott ülésében megállapította az 1929-i üzletév mérlegét és elhatározta, hogy *április 12-ére* hívja egybe a rendes évi közgyűlést, amelynek a szokásos tartalékolások és dotációk mellett részvényenkint *harmincnyolc pengő* osztalék kifizetését fogja javasolni.

* **Kiviteli Címtár — Beszerzési Források** címmel hézagpótló munka jelent meg, melynek szerkesztője *Kofler* Károly, dr., a GyOSz érdemes titkára. A kereskedelmi minisztérium régebben tervbevette, hogy a magyar ipar beszerzési forrásait a leggondosabb adatgyüjtő munka segítségével közzéteszi. A gondos, megbízható szakmunka az érdekelteknek bizonyára értékes szolgálatot tesz.

* **A Salgótarjáni Kőszénbánya Rt.** *Chorin* Ferenc dr. felsőházi tag elnöklete alatt tartott 62-ik rendes évi közgyűlése megállapította az 1929. évi zárszámadásokat és elhatározta, hogy az összes üzleti költségeknek levonása, az értékcsökkenési tartalékalapnak 2,250.000.— pengővel és a rendes tartalékalapnak 240 ezer pengővel való javadalmazása után fennmaradó tiszta nyereségből az „Elismert Nyugdíjpénztár" szabályzatában meghatározott célokra 200.000 pengő, az altiszti segélyalap javára 40.000 pengő, az id. dr. Chorin Ferenc tisztviselői segélyalap javára 40.000 pengő, a dr. Chorin Ferenc bányamunkás-szanatórium javára 40.000 pengő, a dr. Chorin Ferenc munkásgyermekeket segélyező alapítványra 20.000 pengő, közcélokra 40.000 pengő fordíttassék, végül *osztalékul részvényenkint 3.50 P*, a forgalomban lévő 910.000 drb részvény után összesen *3,185.000 pengő fizettessék ki*, 119.143.07 pengő pedig az 1930. év számlájára elővitessék. Az osztalékszelvény f. évi március hó 29-ik napjától kezdve kerül beváltásra. A közgyűlés meleg ünneplésben részesítette *Chorin* Ferenc dr. elnök-vezérigazgatót abból az alkalomból, hogy immár huszonötödik esztendeje tagja a társulat igazgatóságának. *Láng* Gusztáv a részvényesek nevében méltatta az elnök-vezérigazgatónak a társulat körül szerzett nagy érdemeit. Végül az igazgatóságba uj tagokul *Deszberg* Antal, *Heinrich* Antal dr.-t és *Reimann* Ernő dr.-t és a felügyelőbizottságba *Radvánszky* Antal bárót választotta meg. A közgyűlést követő ülésében az igazgatóság *Décsi* Ernő és *Rejtő* Ármin igazgatókat ügyvezető igazgató címmel ruházta fel.

* **A Magyar Kereskedelmi Hitelbank—Schopper J. G. Részvénytársaság** az 1929. üzletévre 6.50 pengő osztalékot fizet.

* **Az Urikány—Zsilvölgyi Magyar Kőszénbánya** igazgatósága folyó hó 26-án tartott ülésében elhatározta, hogy a folyó évi április hó 12-ére egybehívott közgyűlésnek az 1929. évre részvényenként *10 pengő osztalék* kifizetését fogja javasolni. Az igazgatóság *Beck* Adolf igazgatót ügyvezető-igazgatóvá és dr. *Gattein* István igazható-helyettest igazgatóvá nevezte ki.

* **A Magyar-Cseh Iparbank** Forbáth Frigyes dr. alelnök elnöklete alatt 26-án megtartott XIX. évi rendes közgyűlése az igazgatóság javaslata alapján az 1929. évi tiszta nyereséget 318.361.38 pengőben állapította meg és elhatározta, hogy ezen összegből *osztalékul 233.333.50 pengő* fizettessék ki, tartalékalapra 50.000 pengő fordíttassék, 35.027.87 pengő pedig új számlára vitessék elő. Az esedékes szelvények egy pengővel, illetőleg a féléves osztalékjogosultsággal birók 50 fillérrel kerülnek e hó 27-től az intézet, valamint a Böhmische Industrial-Bank és összes fiókintézetei pénztárainál beváltásra.

* **A Wiener Bank-Verein, Wien,** igazgatótanácsa f. hó 28-iki ülésén megállapította az 1929. üzletév mérlegét, mely *2,960.510.59 schilling tiszta nyereséggel zárul*. Az igazgatótanács a folyó évi április 24-iki közgyűlés elé azt a javaslatot terjeszti, hogy részvényenként 1.— schilling = 5% osztalék (a mult évben 1.50 schilling = 7½%) a részvényesek között felosztassék és 210.510.59 schilling új számlára átvitessék. Ezen ülésen *Weiner* Sándor, az Ephrussi & Co. bécsi bankház cégtagja, az igazgatótanácsba kooptáltatott és alelnökké megválasztatott. *Weiner* alelnöknek az Ephrussi & Co. céghez való viszonya ezáltal nem változik.

Laptulajdonos: VIRAÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Viraág Béla.

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Bpest V. Ügynök-u. 8. — (Nyomdaigazgató: Linzer M.) —

BUDAPESTI DIETIKUS TÁPLÁLKOZÁSHOZ szükséges a KÉTSZERSÜLT vagy GRAHAMKENYÉR
GYÓGYFORRÁS KÉTSZERSÜLT
és GRAHAMKENYÉR tápszercikk gyártmányaim gyomorbetegeknek, gyengélkedőknek és gyermekeknek is egyaránt ízletes, tápláló és könnyen emészthető tápszerek. — Tejbe, kávéba, teába mártva, vajjal megkenve, vagy húsételekhez elsőrendű, ízletes és omlós. Neves orvosok ajánlják. *Felesleges pénzkidobás lehát, a drága, Karlsbadból importált kétszersültet fogyasztani, amikor a magyargyártmányú kétszersült minőségben a külföldi gyártmánnyal legalább is egyenrangú, árban pedig 40 százalékkal olcsóbb.*
Gyártja: NEUMANN BÉLA
ezüstkoszorús sütőmester tápszerüzeme
Budapest, II., Margit-körút 16 — Telefon: A. 512-26
VISZONTELADÓKNAK ÁRENGEDMÉNYT!
Az 1926. évi nemzetközi embervédelmi kiállításon Budapesten, aranyéremmel; az 1926. évi kézműipari tárlaton aranyéremmel; a magyar országos iparegyesület díszoklevelével és ezüst érmével kitüntetve. — FIÓKLERAKATOK: Noszlopi Tivadar, VI, Szív-u. 13, Noszlopi Dezső, VIII, Népszinház-u. 51

RÓZSADOMBI VIRÁG- ÉS TÁJKERTÉSZET
Budapest, II. ker., Szemlőhegy-utca 23. sz.
Telefon: Aut. 529-70.
TÁJKERTÉSZET: Vállalja díszkertek, parkirozások, ablakdíszítések és villakertek tervezését és évi gondozását.
VIRÁGKERTÉSZET: Szállít egész éven át vágott és cserepes virágokat, csokrot, virágkosarat, dísznövényeket, palántákat és dugványokat.

Ó-Buda-Ujlaki Takarékpénztár Részvény Társaság
Budapest, III. ker. Lajos ucca 148 szám.
Telefon Automata 624—57.
Betéteket elfogad könyvecskékre is folyószámlákra a legmagasabb kamatozás mellett. Kölcsönöket folyósit váltóra, folyószámlákra, értékpapirokra a legelő yősebb feltételek mellett

CSIRSZKA
KONRÁD ÉTTEREMI
a Császárfürdőben
III, Zsigmond-u. 31
KÜLÖNTEREM
esküvők, társaságok és egyesületek számára
TELEFON: A. 512-95

PROHÁSZKA
SZOBAFESTŐ MÁZOLÓ, HÁZTATAROZÁSI VÁLLALKOZÓ
A legmodernebb fúvógéppel készült művészi munkákat vegzi. Nagyobb munkáknál kedvező fizetési feltételek
I. KER., KRISZTINA-KÖRÚT 32
TELEFÓN AUTÓMATA 50-16. SZ.

Egészségügyi berendezések, csövek
Műszaki cikkek, fémgyártás
VI., Liszt Ferenc-tér 4. Telefon: 222—67
Hubert és Tsa B.T.

Kályhás! Minden szakmabeli ügyben forduljon a régt jóhirű céghez
I, Logodi-u. 19 Béres Márton Tel.: 530-33

Szt. Margit drogéria
II. Margit-körut 5b. sz.
Telefon: aut. 517—36.
Új vezetés alatt
megnyilt!
A szakmába vágó összes cikkek raktáron
Telefonrendelést azonnal házhoz küld.

FÉNYKÉP Remek felvételek műtermen kivül is
II, Fő-utca 18. sz. BLAHOS Rudolf

FRISS VIRAGOK! SZOLID ÁRAK! Telefon: A. 537-87
LOHR IRMA utóda
NAGY IMRE LÁSZLÓ udvari szállító
II, Fő-utca 1

HALWA
SÁNDOR — PUSKAMÜVES
Budán: I., Szt. János-tér 4. Tel.: 507—37. — Állami díszoklevél — Ezüstkoszorús mester — Nagy aranyéremmel kitüntetve.
Vadászfegyverek, fegyverjavitások, sportcikkek, cserkészfelszerelések

ZLAMÁL

céget ajánlom legjobban
Varrógép, kerékpár, gramophon raktár.
Megbizható javitómühely.
Budán, I, Krisztina-körút 151.

LAKOS LAJOS
Takaréktüzhelygyár R.T.
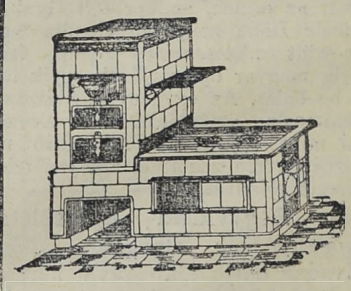
Budapest
V., Kalona József-utca 3
Telefon: 223—93
Iroda és mintaraktár:
IV., Veress Páné-utca 8
Telefon: 837—24

Budai Általános Takarékpénztár
Részvénytársaság
Budán, II., Fő-utca 9
Elfogad kamatoztatásra takarék- és folyószámlabetéteket.
Lekötött betétek után megállapodás szerint magas kamatot térítünk
Budai ingatlan-tulajdonosoknak gyors lebonyolítás mellett bekebelezett váltókölcsönöket nyujtunk
Mindennemű bank- és takarékpénztári ügyben készséggel állunk rendelkezésre
SAFE DEPOSIT

GUMMI harisnyák, fűzők, gyógyhaskötők, női egészségügyi cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása
Hungária Kötszergyár R.-T. fiókja
Buda, I., Krisztina-tér 3. sz.

HUNGÁRIA
GYÓGYFORRÁS
Budán, az Erzsébet-hídnál
Szénsavval telítve:
HARMAT-VÍZ!
Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-híd budai hídfőjénél épült modern ivócsarnokban. Radioactiv hatásu lithiumos és calciumhydrocarbonátos gyógyvíz.
IVÓ-KÚRA
Keserüsó-kúra. Javasolva vesebántalmak, gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság és vérszegénység ellen. Poharankint 8 f., Karlsbadi sóval 16 f.
Nyitva reggel 7 órától este 6 óráig.
TELEFON: AUTOMATA 530-03.

Budai Napló

XXVII. évfolyam. 992. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **24** pengő, félévre **12** pengő. Egy szám **50** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca **24**. Délután 5—7-ig. Telefon: 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **40** fillér. 20 mm. magas hirdetés **8** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1930 április 6.

Felfedeztem Budát!

Irta: HORVÁTH KÁROLY főv. bizottsági tag

Mindjobban rongyolódó egészségem kettős következményeket vont maga után. Az első — ez a kevésbé fontos — hogy feladni kényszerülök a 20 évi bérháztömegekbeni „egyhelybenlakás'' összes előnyeit. És a második — ez a fontosabb — hogy felfedeztem Budát. E felfedezésemről a következő ismertetést adom mindazoknak, akiket illet.

Buda egy városrész, mely itt fekszik közvetlenül a Duna jobbpartján s melyet Pesttel 3 egyenes, 1 görbe és 2 vasúti híd köt össze. Egyéb összeköttetései azután alig is vannak ennek a szegény Budának. Okát ennek abban találom, hogy bár *multja* több mint 1000 éves, mégis *jelene* még nem töltötte be a 24-iket s így nem lévén nagykorú, gyámság alatt áll. Utána járva a dolgoknak, sikerült azt is megállapítanom, hogy e gyámságot a pesti városháza látja el. E gyámság azonban csak névleges, mert a „kiskorú'' sokfelé elágazó vagyoni stb. stb. ügyeit tulajdonképpen a „tutorsegédek'' egész tömege intézi s így válhatik valóra ez esetben is a magyar közmondás: sok bába között elvész a gyerek... szegény Budácska is sínyli hivatalos gondozóinak kiterjedtségét.

Pedig „Buda-gyerek'' szeretné már vagy lerázni a tutorságot, vagy legalább annak bizonyítékát elnyerni, hogy a gyámok a *jövőjét* is biztosítani akarják. És tudják.

És ezzel el is érkeztem mondanivalóim tulajdonképpeni tárgyához.

*

Trianon nyomában Magyarország egyharmada lett régi területének. Fővárosa azonban maradt, mint volt. De ha Budapest megélhetett mint nagy ország fővárosa abból, hogy mindenben központja volt az állami életnek, ezen — reméljük igen rövid időre — megcsonkult ország változatlan terjedelmű fővárosa nem maradhat tétlen. A 20 milliós ország eltarthatta 1 milliós Budapestjét, de az 1 milliós Budapestre elsorvadás vár, ha további életalapjául *csak* azt tekinti, hogy fővárosa maradt a hétmilliós csonka országnak.

Új életalapokat kell keresni annál is inkább, mert Budapestet az országgal szemben nagy adósság is terheli: a 20 milliós nemzet nagygyá tette fővárosát s ez áldozatokkal teljes naggyátétel viszonzást kíván.

Az új életalapok egyikét úgy hívják: idegenforgalom. Nem egyéb ez, mint a Kassa—Brassó stb. elszakításával elvesztett forgalom pótlása.

Szép, szép, de miért jöjjön ide az igen tisztelt és várva várt idegen, sőt Idegen?!

Miért megy oda, ahova jár? Miért megy Itáliába? vagy Egyiptomba? Miért a Rivierára vagy Biarritzba? Miért az Alpesek közé és miért kevésbé Norvégia fjordjaihoz?

Kérdések, amelyek ismerete nélkül nem is tudnánk válaszolni a legfontosabbra: miért jöjjön Hozzánk?

Viszi az idegent a mult iránti kíváncsiság, viszi a természeti szépségek iránti vágy, viszi az élvezetek csábító vonzereje, viszi az orvos és viszi az a tudat, hogy pénzéért megkap mindent: jól, kényelemmel, mondhatnám, direkt az ő kívánságainak megfelelő szervirozással.

Ismerek egy darabka világot. A Nilus második vízesésétől a Southshamptoni kikötőig. S ha utamon idegennel megeismerkedve ide hívtam, bizony, megvallom őszintén, zavarban voltam, mikor arra a kérdésre kellett válaszolnom: miért jöjjön ide! Hisz szép az önvagyonunk megbecsülése, de azt mégsem mondhattam neki, hogy a *pesti* múzeumokban különbet lát, mint Itáliában, Párizsban vagy Egyiptom évezredes gúlái körül. Sem azt, hogy a *pesti* Andrássy-út szebb, mint a Champs Elysée. Sem azt, hogy a *pesti* Városliget különb, mint Versailles parkja. Sem azt, hogy a *pesti* Erzsébet-téren különb napsütést fog érezni, mint a Riviera kék ege alatt, a Côte d'Azur vidékén. De még csak arra sem vállalkoztam, hogy elhitessem vele, miszerint akár a *pesti* Haen szobában, akár az igen tisztelt *pesti* Lipótvárosi Casinóban az élvezetek reá váró csábító vonzereje (mint fent neveztem) különb hatással lesz reá, mint akár Monte Carlo kaszinója, akár pedig a Negresco szédületes pompája.

Egyet mondhattam csak neki: Buda.

Hogy hajókázzon le Szobtól *Budáig* s a Rajna dicsért szépségeit elfelejti. Hogy menjen fel *Budán* este a Jánoshegyre s az előtte elterülő látvány lepipálja Genua esti hangulatát. Hogy kérdezze meg az orvosát, van-e valaminő testi bántalma s ha igen, keresse fel a fürdőket — *Budán*. Hogy járja be a *budai* hegyeket, keressen multat *Budán*, nézze meg a Várpalotát — *Budán*, s ha kényelmet akar, szálljon meg a Szent Gellértben — *Budán*.

S aki ismerőseim közül *Budára* jött, az megköszönte tanácsomat. A pesti vendégek kevésbé voltak elragadtatva...

— Hát kérem ez az. A jövőnk lelke: Buda... s mégis ez a mostoha gyermek. Amelyet nem akarnak nagykorúsítani.

*

A kiegyezés (1867) utáni idő elvette Budától és Pestnek adta az Életet: a közélet nyilvánulásának majdnem minden tényezőjét, a közgazdasági szerepet, sőt a politikai jelentőséget is. Mindazt, ami az *emberi* akarattal kapcsolatos.

Csak azt nem vehette el Budától, amit neki az *Isten* adott!

De ahogy Trianon nyomán szenvedjük az emberi gyarlóságok mostohaságát, épp úgy mai kényszerültségünkben is nem az emberi, de az isteni adományokban rejlik az az erő és lehetőség, amely sorsunk jobbrafordulásának titkát képezi.

E titok nyitja Budán van. A város jövendő irányítása és politikája ennek szolgálatára köteles.

Én pedig egy következő alkalommal fogom elmondani — hogyan és miképpen!

Megdermedt a pénz!

Kozma Jenő és Becsey Antal tervei

Széll Jenő a Kisipari Hitelintézet vezérigazgatója segíteni akar a kisiparosok megromlott hitelviszonyain

Pénzes Mihály dr. előadása a kisiparosok önsegélyző mozgalmáról

Becsey Antal jellemezte azzal a mai hitelviszonyokat, hogy: — *megdermedt a pénz!* valósággal megdöglött, — a II. ker. Iparoskör tagjaiból alakult *Önsegélyző Egyesület* által rendezett estén, amelyen dr. *Pénzes* Mihály, az Önsegélyző ügyésze, de tényleges szervezője is, felolvasás keretében ismertette ennek a gyakorlatilag jól bevált, költségmentesen dolgozó, a tagok legszükségesebb hitelviszonyait gyorsan kielégítő hitelegyletnek a szervezetét és céljait.

Az előadás érdekelte a Víziváros vezető köreit és mindazokat, akik komolyan foglalkoznak a kisemberek létérdekeit szolgáló „kistételű'' pénz- és hiteligények lebonyolíthatása iránt. Megjelentek a II. ker. Iparoskör nagytermében: Kozma Jenő dr., Becsey Antal, Széll Jenő vezérigazgató, Szalay József min. tan., Guth Ferenc dr. elöljáró, dr. Zboray Gyula ügyvéd, dr. Krivoss Árpád ügyvéd, Nagyőszi Ferenc, Böngérffy Géza tanár, Ezerhegyi István tanácsos, Gorka Gyula kereskedő, több ipari érdekeltség képviselői és számos iparos és kereskedő.

Lendl Adolf dr. elnök üdvözölte a megjelenteket, köztük első helyen Kozma Jenőt, Becsey Antalt, Széll Jenőt, Szalay Józsefet, Guth Ferenc et, Zboray Gyulát, Viraág Bélát és az összes vendégeket.

Kozma Dezsőt, az *Angol-Magyar Bank* igazgatóját azért nem üdvözölte külön, mert legutóbb a kör alapító-tagjai közé lépett.

PÉNZES MIHÁLY dr.

előadását nagyrészt ismerik olvasóink, ahol két közleményben ismertette az Önsegélyző Egyesület ügyeit. Ez alkalommal súlyt fektetett az előadó minden részletre. Szívesen hallgatták és nagy érdeklődést váltott ki az előadás, amelyre azonnal válaszolt

KOZMA JENŐ dr.,

aki már régebben foglalkozik a kisipari hitel kérdésének megoldásával és ez ügyben tárgyalásokat folytatott a kereskedelemügyi miniszterrel, aki szintén elsőrangú feladatnak tartja ezt a kérdést, aki nagy elismeréssel nyilatkozott Széll Jenőről, a Kisipari Hitelintézet vezérigazgatójáról és méltatta körültekintő, nagyarányú munkásságát. Kilátás van rá, hogy a miniszter a közeljövőben 15 millió pengőt bocsát Széll Jenő rendelkezésére a kisipari hitel nagyobbarányú kielégítésére. A mai nyomorúság oka a brutális tőkehiány. Ezen a bajon akar most segíteni Bethlen István gróf miniszterelnök (éljenzés) Párizsban, ahol nehéz küzdelmet vív, a minket gazdaságilag megfojtani akaró kisantanttal, — hogy az állam nagyszámú beruházó kölcsönt vehessen fel. Ha lesz pénz produktív beruházásra, lesz kereset és megjavul a helyzet.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd

TRÉFÁS ÉNEK

A PÉNTEKI BORGAZDA-TÁRSASÁGRÓL

Irta: Benedek Sándor

Pénteki társaság, barátság tanyája,
Aranyos kedélyek aranygyapjas nyája,
Rozoga lantomon rólad szól az ének,
Hegyezzék fülöket ifjak és a vének!
Hogy a borgazdákon ne eshessék csorba,
A boresték szerint jönnek libasorba...

*

Orvosok az elsők, még pediglen hárman,
Akik betegüket nem hagyják a sárban.
— Derék *Baittrok Józsi*, ha a fogad
[lyukad,
Fürge szerszámával betömi a fogad;
— Szelid *Frommer Zsiga* jószívűen
[tippel,
Hogy rendben vagyunk-é tüdővel,
[szívekkel;
— Komoly *Szlávik Feri* híres gyermek-
[doktor,
Sárga pólyák között forgolódik sokszor.
Mélységes tudását hálás szívvel áldja
Apa, mama, testvér, hájtól rengő bába.
— *Guth Feri* elöljár a Viziárosban,
Hol lyukas csatorna s tyukszemjárda
[sok van.
Feriben van erély, eredményt hoz az
[majd,
A Ganz-utcában is tündöklik az aszfalt.
S ha soká lesz Feri itten elöljáró,
Kapum előtt is lesz autobusz-megálló.
Szegényügyet szanál, kézemelve áldják
Jól táplált szegények, felruházott árvák.

— *Zilahi Kiss Jenő* szellemes barátunk,
Probléma s tanuság, mit körülte látunk.
Pártok viszályában minden érdem
[megdől,
Ne várjatok hálát soha a tömegtől.
Sorban következik most három fiskális,
Sokaknak a háta libabőrös máris,
Pedig nincsen ok rá olyan nagyot
[nyelnünk,
Mert mi, hál'Istennek, szegényjogon
[perlünk.
— Aztán *Kozma Jenő* ami bölcs
[vezérünk,
Hajnaltól napestig töri magát értünk.
Mikor még felettünk tünde álom lebben,
Homloka már izzad nehéz közügyekben.
Parlament, közgyűlés, bizottságok,
[ankett,
Kultur-ünnepélyek, melegfülü bankett,
Esküvőnél tanu, keresztelőn koma,
Havonként egy tucat jubiláns lakoma.
S nemcsak dikciózik, de teremt és alkot,
Budának hidakat s Óbudának parkot.
Nemcsak közügyekben Jenőnk nagyon
[kapós,
Protekciót keres férj, feleség, anyós.
A férjnek állás kell, nem fogad el kicsit,
Mert szűk lakásában hat apróság visít.
Nejének egy trafik, mozi vagy taxijog,
Pogány is megszánná, keservesen zokog,
Az anyós sikoltva tördeli kezét,
Csukassa tömlöcbe azt a bolond vejét.
A pótérettségin elhasalt diákok,
Facér kasszírfrájla, diplomás leányok,
Akik görnyedeznek kényszer-
[egyességben,
Igaz mentorukat tisztelik Jenőben.
S ha dideregni kezd eltörődött teste,
S Pasaréten várja a bűbájos este,
Virágos fák között feltekint az égre
Gyönyörrel élvezi, hogy maga van végre,
Csillagmilliárdok fénysugarat szórnak,
Még visszhangja se kél az emberi szónak;
Mélabús dal zendül egy távoli lanton:
Ekkor a pázsiten megjelen egy phantom,
Ott áll — *Viraág Béla* nesztelen saruba
S a fülébe dörgi: „Fürdőváros Buda''.
— Kedélyes estéink kedves tagja *Wladár*,
A humor ágain repdes, mint a madár,
És hogyha a jó kedv magas fokra
[hágott,
Mosolygva tálal fel ízes disznóságot.
— Jó *Zboray Gyula* főtitkárunk
[vagy mi?
Nem lehet egy szóval tisztán kifejezni.
Ő a törvényhozás, a kormány is egyben,
Mint legfelső bíró ítél jogügyekben.
Buzgalommal rendez vacsorát, ünnepet,
Minden borgazdáról anyakönyvet vezet,
Születésnap, névnap, ezt el nem
[szalasztja,
Ajakáról pereg a toaszt malasztja.
Ha nincs is alkalom, ő ezen is segít:
Szónoki bravurral kezeli a semmit.
Keze alatt virul a társaság telke,
Mert ő a „pénteki'' ügyvezető lelke.
— *Neuschloss-Knüsli Kornél*, bár a
[neve német,
A miért él és hal, a magyar művészet,
Ragyogó főváros az ő lelki álma,
Nem a rongyos köpeny mit visel az
[máma.
Aranyos jó szíve megdöbben, ha baj van.
A szegényt, nyomorgót nem hagyja a
[bajban,
S nemes munkájában segít egy őrangyal,
Boldog mosolyával, ráboruló szárnnyal.
— *Pum József* barátunk ellentétek titka,
Mérnök ő és kecske, a mi bizony ritka,
Világforgalomról böles beszédet vág ki,
Csak úgy zuhan abból a bors, posztó
[s kvárgli.
— *Müller József* társunk dolgozott volt
[vasban,
Amint szorgoskodnak a méhek a kasban,
S hogy most megfáradva, nyugalomba
[lépett.
Jogos önérzettel fogyasztja a lépet.
— *Fekete Géza* a köztisztaság őre,
S minthogy talpig ember, sokat várunk
[tőle.
Utcák szegélyein muskátli piroslik,
Nem maradnak sárban a fényes
[kalucsnik.
Hó nem alkot tornyot, csakis finom
[hártyát,
S nem lesznek piszkosak a Körben a
[kártyák.
— *Makoldy Viktorhoz* a tréfa nem
[férhet,
Tarka-barka képet produkál az élet.
Nincsen, a mi elmult, pajkos tréfa, víg
[tor,
Komoly presbiter lett jó Makoldy Viktor.
— *Melczner Jenő* nevét kőbe vési Klió,
Író és poéta, szereti, ami jó.
Tarokknál fekete, likőr és havanna,
Jó étvágyat gerjeszt a költői manna.
Hangya szorgalommal gyüjt
[nyelvemlékeket,
Rohamosan készül a századik kötet.
— *Jó Rittinger* nélkül hiányos a kertünk,
Ha nem lehet köztünk, bánatos a lelkünk.
Legyen Imre ismét viola a réten,
Színdús egészsége ismét visszatérjen.
— *Szalay Józsi* jó, ifjúkori pajtás,
Nem epesztette őt soha a sóhajtás.
Szerette a holdat, cigányzenét, pezsgőt,
Táncoltatott szoknyát, százat is, de
[rezgőt,
Gavallér gyerek volt parketten és gyepen,
Most is emlegetik Wekerle-telepen.
De fordult a világ, csak lassan a testtel,
Józsi várost épít, szónokol és bricscsel.
— Szólid borgazdáknál szolidabb tag
[*Gorka*,
Nincsen is túlfütve sem gyomra, sem
[torka.
Kalabriászt játszik kisveretű gőzzel,
De a barátságot, azt nem méri rőffel.
— *Lendl Adolf* nagy tudós,
[tudományok tára,
Bölcseség csillaga szállt a homlokára.
Élete derűjét nem borítja az éj,
Hajnalként piroslik lelkében a kedély.
Pénteki estéken tőle megtanultuk,
Mi módon szeretnek eszkimók és hinduk.
Bölények és békák, őskori emberek,
Sárga, fehér fajok, fekete négerek.
— *Lugmayer* magyar szó, lug, máj és
[r betű
Perdöntő, hogy Józsi magyar eredetű,
Érdekli a közügy, baráti kör, nóták,
Szerény igényekkel szerkeszt
[expenznótát.
— Csak himnuszt zenghetek *Weimess*
[*Mariánrul*,
Kemény fő, ki zsákban macskát
[sohsem árul,
Mérnöki tudása szellemének éke,
A fiskálisoknak komoly ellenzéke.
— Szegény *Tury Zoltán* köztünk már
[nem lehet,
Szegre akasztotta a kis köpenyeget,
Akit úgy szerettünk, letörte a végzet,
Bár a könnyünk csorgott, fájó szívünk
[vérzett.
Családi tüzhelyén a boldogság lángolt,

SZENT
GELLÉRT
GYÓGYFÜRDŐ
Vízgyógyintézet és napfürdő
—s—
Külön férfi és női osztály
A legmodernebb berendezés
Szakképzett személyzet

után feltálalták a vacsorát és ennek befejeztével szólásra emelkedett

SZÉLL JENŐ,

a Kisipari Hitelintézet vezérigazgatója. Ismeri pontosan a kisipari hitelkérdés nehézségeit, mely nem más, mint a *kistételek kihelyezésének a kérdése*. Aki hitelhez jut, készpénzért olcsóbban vásárol és ezzel megindul a pénzforgalom. Elsősorban tisztázni kell a gazdasági válság lényegét, aminek viszont az az oka, hogy kistételek kihelyezése nem rentábilis. Megmagyarázta ezután a pénzkölcsönök lebonyolításának banktechnikáját, mely szerint egy nagy kölcsön bizonyos kamatláb mellett rentábilis, de ugyanaz az összeg száz részletben, százszor kezelve, könyvelve már nem fizeti ki magát, csak olyan altruista alapon megszervezett pénzintézetnél, mint a Kisipari Hitelintézet, amely erre berendezkedett. Egy nagy tétel rezsijével nem lehet száz kis tételt elintézni. Lefotografálta a helyzetet, de azt hiszi, lehet a kisipari hitel nehézségein segíteni, ha olyan költségmentes szervezetek, mint az Önsegélyző Egyesület végzik a munka egy nagy részét s ezzel csökkentik a rezsit. Szubvenció nem segít a bajon, sem az illetékek elengedése, mert ez üzemszerűvé tenné a pénzintézetet, holott az iparosság maga is küzd az üzemi gazdálkodás ellen, mely veszedelmes konkurenciája. Felsorolja, hogy mik az állami feladatok e téren. Azután rátér a hitelkérdés megoldására. Bankszerű fedezet nélkül hitel nem képzelhető el. Ezt csak az Önsegélyző Egyesülethez hasonló kis hitelegyesületek intézhetik el e nélkül, hogy azután egyetemleges jótállás és felelősség, esetleg szakonkint való jótállás mellett jussanak nagyobb hitelhez. A főbaj az, hogy nincs elgendő pénz. A legjobban megszervezett hitelegylet a Budapesti Önsegélyző Egyesület, de bizonyos kereteken túl nem fejleszthető, azért kellene sok ilyen hitelegylet, ahol a tagokat gondosan megválogatják. Üdvözli az Önsegélyző Egyesületet, mely főleg takarékosságra neveli tagjait. Nem szabad mindent a kormánytól várni és a kérdés hamar megoldódnék, ha minden iparos a Hitelintézetnél helyezné el, bármily rövid időre a pénzét és csekkel dolgozna. Ez lehetővé tenné az általános hitelellátást. A közérdeket kell összekapcsolni az önérdekkel. Ha az „Önsegélyző" olyan csoportosítást tud igazolni, mely produktív befektetést kíván, arra ő tud majd tőkét folyósítani. Üdvözli az Önsegélyző Egyesület vezetőségét és az előadót.

A vezérigazgató beszéde nagy hatással volt a jelenlevő iparosok és kereskedőkre. Majd felszólalt

BECSEY ANTAL,

aki úgy érzi magát, mintha a Budai Napló által köztudatba vitt *„Fordított város"*-ban volna. Az ügyvédtől tart az iparos s íme, egy ügyvéd, Pénzes Mihály, akit szeretnek. A kisiparosokkal nem áll szóba a bankvezér s íme, itt van egy bankvezér, Széll Jenő, aki szívesen áll szóba az iparosokkal. Jellemezte ezután Széll Jenő értékes és következményeiben kiszámíthatatlan munkásságát a Kisipari Hitelintézet megalakulásától kezdve. Azután néhány gondolatot világított meg. *Fogyasztói válság van.* A munkásnak nincs munkája s a tisztviselő hitványul van fizetve. Ha ezen segítenek, föllendül a forgalom. A pénz megdöglött, a cirkulációja megdermedt. Ijesztő példákkal mutat rá az élelmiszerek lánceszemű drágítására. Kijelenti, hogy 100 millió építkezési és gyáripari kölcsönnel segítve volna ez évben ezeken a bajokon.

Alkotó gondolat az *„Önsegélyezés"* és köszönti az előadót, dr. Pénzes Mihályt.

Utána *Viraág* Béla szerkesztő mutatott rá, hogy a mai estén tölti be égészen hivatását az Iparoskör, amikor a társadalmi érintkezésen túl, a kisiparosság egyetemes gazdasági érdekeit szolgálja ilyen erők bevonásával, mint akik itt ma szót emeltek a kisipar érdekében.

Dornbach Jakab, mint az IOKSz igazgatóságának tagja ismertette a szövetség hitelviszonyait és befejezésül felkérte Becsey Antalt, hogy nagy tekintélyét és befolyását vesse latba a városnál, ahol a követelések cedálásánál követelik a közjegyzői hitelesítést s ez 72 pengő költséggel jár.

Becsey Antal szívesen vállalta a közbenjárást.

Ezután *Szamosi* József mondott el néhány érdekes adatot az Önsegélyző Egyesület életéből. 16-an kezdtek 1925-ben és ma már 145-en vannak, a befizetett összeg pedig 7000 pengőről 77.000-re emelkedett. Majd *Tóth* István szólalt fel és kimentette a beteg Jász Lajos elnök távolmaradását. *Szalay* József megköszönte a meghívást és éltette az Iparoskör elnökségét: Lendl Adolfot és Váli Gábort. *Zboray* Gyula dr. irígykedve látja, hogy az Iparoskör elhódította Lendlt a Polgári Körtől és a szoros együttműködésre ürítette poharát. *Lendl* Adolf az őt érő elismerést áthárítja elnöktársára, Váli Gáborra. A kerület két legrégibb egyesületének barátságos együttműködésén fog munkálkodni és erre üríti poharát. *Guth* Ferenc dr. elöljáró, megköszönte, hogy részese lehetett ennek az estnek, ahol ily értékes gondolatok hangzottak el és elmondotta az életből leszűrt tapasztalatait, megvilágítva ezzel a mai társadalmi és gazdasági helyzetet. *Mészáros* József rámutatott okos szóval a kisipar bajaira és fölajánlotta az Önsegélyző Egyesület vezetősége részéről az egyetemleges jótállást a Kisipari Hitelintézetnek. Befejezésül *Gergely* Péter kereskedő tette szóvá a kiállításokon lábrakapott rossz és az iparost-kereskedőt károsító szokást, hogy ott detail árusítás folyik.

Éjfél volt már, amikor a nagy társaság még egyszer koccintott a kisiparosság jobb jövőjére.

TURÁNI SZŐNYEGSZÖVŐ R.-T.
Készít, javít, megóv
II., FŐ-UTCA 80. SZ.
Telefon: Aut. 515—79.

Az élet fájdalmára kiapadhatatlanul önti a szeretet-olajat a most megalakult *Római fürdői iskola* szegény tanulóit segítő bizottság, mely azt a hivatást vállalta, hogy az elemi iskolások között egy se legyen cipő, ruha, fehérnemű nélkül. A következő példát adó bizottság elnöke *Zsolnay* Frigyes részv.-társ. igazgató, alelnöke: *Kovácsy* Mihályné bankigazgató neje, dr. *Pajor* Sándorné gyermekorvos, pénztáros *Gold* Andor postatakarékpénztári tanácsos, ellenőr *Diescher* Gézáné rendőrtiszt neje. A nemes akciót az összes szülők melegen támogatják.

MJK PALACK-TEJ MJK

A hídvámmal újra megismerkedünk, mint ahogy azt a kereskedelemügyi miniszter a parlamentben legutóbb bejelentette, amikor azt mondta, hogy a tervbevett budapesti két állami hídon vámot szednek és a hidak környékén a telkek értéknövekedését megadóztatják; ezáltal a költségek jórésze megtérül és így közvetve a főváros adja a fedezetet a hidak építéséhez.

Rothermerefalva lesz a neve a *törökbálinti* első centrális *farmtelepnek*, melyet a Nyugdíjas Közalkalmazottak farmtelepítő, baromfi és fatenyésztő szövetkezete épít. A lord hálásan vette az erről szóló üdvözlő iratot és *farmer dísztaggá* való megválasztását. A szövetkezet ügyv. elnöke *Tóbiás* Mihály, III., Pusztaszéri-út 43, aki szívesen ad felvilágosítást farmügyekben.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

A Németvölgyi Templomépítő Bizottság nagysikerű kultúrdélutánt rendezett március 30-án, amikor a gazdag műsor keretében *Hévey* Gyula pápai kamarás mondotta az ünnepi beszédet.

MENCZER mos, fest, tisztít saját üzemeiben Telefon: A. 504—93 Külön vidéki oszt.

Carusselt rendez a szegénysorsú főiskolai hallgatók javára a Budapesti Lovasegyesület április 12-én a Tattersall fedett lovardájában dr. *Rakovszky* Iván, dr. *Kozma* Jenő, gróf *Pejacsevich* Albert és *Bakonyi* János vezetése mellett.

Porcelláncsésze gyüjtő
antik, márkás, hibátlan darabokat vásárol. Részletes ajánlatok írásban „Porcellán" jeligére Rudolf Mossehoz, Váci-utca 18, küldendők.

PHILADELPHIA kávéházban a melegvízfűtés egyenlő kellemesen temperálja az egész kávéházat központi szellőztetővel.

Egyházművészeti múzeum Budán

A Várszínház felhasználása

Akik a Várszínház épületét protestáns helyőrségi templommá akarják átalakítani és a felsőbb helyeket informálták, úgylátszik elmulasztották behatóbban tanulmányozni a Várszínház multját, a budai Vár eme részének helytörténetét és a Várszínház környékét. Ha el is tekintünk a katolikusok kegyeleti igényeitől, kénytelenek vagyunk protestáns testvéreinket a következőkre figyelmeztetni:

Ma emléktábla hirdeti, hogy az épület *színház volt*, amelyben Beethoven is hangversenyezett, de rövidesen vissza fog kerülni a Magyar Tudományos Akadémia által 1866-ban elhelyezett helytörténeti emléktábla helyettesítésére egy helyesbített helytörténeti emléktábla is, amely megörökíti ama történeti tényt, hogy a Várszínház épülete Budavára visszavételétől II. József önkényes rendeletéig *karmelita klastrom-templom volt.* A Színház-utca neve II. József idejéig *„Karmeliták utcája"* volt és ennek a névnek visszaállítása csak idők kérdése, a szomszédos tér pedig már most is *Szent György* nevét viseli. Ezek után az emléktáblák, utca- és térnevek el nem tüntethetők, viszont nem stílszerűek egy protestáns templom falán, illetve környékén.

És mi történjék, ha az épület átalakításakor régi katolikus kriptára vagy más, a katolikusok kegyeletét kiváltó régi emlékre bukkanunk?

Helyes ösztönnel megérezte mindezeket a nehézségeket a *Budai Napló*, amikor a *„quieta non movere"* elvére helyezkedve, a színház fenntartását, egyben pedig a budai színészet ügyeinek rendezését, megszervezését és felkarolását ajánlotta. Miután még nincs *koronás* királyunk, nem hallgatható meg a király sem, vajjon nem óhajtja-e a Várszínházat *udvari* színházként fenntartani; nem ildomos leendő *koronás* királyunkat befejezett tény elé állítani a színház épületének más rendeltetést adván már most.

Ha pedig egyszer kitűnnék, hogy a Várszínház mint színház többé fenn nem tartható, úgy a legharmónikusabb megoldás volna, hogy az épületből eltávolítjuk a profán berendezést és újra kegyeletes rendeltetést adunk neki; mivel pedig a Várban van elég katolikus templom, legmegfelelőbb volna, ha az épületet átalakítanók egy *székesfővárosi katolikus egyházművészettörténeti múzeummá*, amivel öregbítenők a Vár érdekességét, patináját és romantikáját. Az idehelyezendő muzeális tárgyak ma a székesfőváros különböző gyüjteményeiben elszórva őriztetnek; — a hangulatosan restaurált régi klastromtemplomban ezek a muzeális tárgyak, — régi szentképek, kálváriák, klastrom- és templomképek, vázlatok, kőemlékek, egyházi szerelvények, — stílszerűen elhelyezhetők és csoportosíthatók, az épület pedig viharverte multjával maga is az egyháztörténelem — és művészet egyik beszédes emléke.

Chrisztián Rezső dr.

BÚTORASZTALOSTÓL:
háló 300-tól, ebédlő 440-től, úriszoba 450-től, saját készítményű kárpitosbútorok. Részletre is. 100 pengős havi törlesztésnél kamatmentesség.
MÜLLER LAJOS
„Margit" fióküzlet: II., Margit-körut 54
Tel.: Aut. 558—81.
Főüzlet: VII., Dohány-utca 37.
70 éves cég Tel. J. 373-18. 70 éves cég

HUSVÉTI CUKORKÁR
Kopfmann Jánosnál
I., Krisztina körút 91 II., Margit körút 36

PROHÁSZKA
SZOBAFESTŐ MÁZOLÓ, HÁZTATAROZÁSI VÁLLALKOZÓ
A legmodernebb fúvógéppel készült művészi munkákat végzi. Nagyobb munkáknál kedvező fizetési feltételek
I. KER., KRISZTINA-KÖRÚT 32
TELEFÓN: AUTÓMATA 502-16. SZ.

ZIMKA
RAFAEL
SÜTŐDÉJE
Főüzlet: I, Horthy Miklós-út 7
Fiókok: I, Horthy Miklós-út 20
I, Villányi-út 3. szám

DÉLIVASUT
RÁDIÓHÁZ
I., KRISZTINA-KRT. 99. Tel. 507-07
villanyfelszerelési cikkek, csillárok
GRAMOFONOK, LEMEZEK
részletre is
Akkumulátor töltés és javitás

RUDAS FÜRDŐ
A BUDAI FORRÁSCSOPORT LEGRÁDIOAKTIVABB HŐFORRÁSA
A török hódoltság idejében épült s teljes eredetiségében fennálló kényelmes gőzfürdő — Kádfürdő
FEDETT TÉLI USZÓCSARNOK

JOGÁSZOK FIGYELMÉBE!
Magánkézből
ELADÓ
1. Juris Prudentia Practica seu Commentarius novus in Jus Hungaricum compositus a Stephano Huszty
Editio tertia prioribus correctior Agriae, Typis episcopalibus, Anno M.DCC.XDIV.
(egy kötet; bőrkötés).
2. Institutiones Juris Privati Hungarici, quas
Nobilis Juventutis Hungariae Usibus conscripsit Emericus Kelemen
Liber I.
De personis Pestini,
Typis Joannis Thom. Trattner 1814.
(négy kötet; félbőr).
3. Corpus Juris Hungarici seu Decretum generale inclyti Regni Hungariae Partiumque eidem annexarum in duos tomos distinctum.
Tyrnaviae
Typis academicis Societatis Jesu Anno MDCCLI.
Forma Processus Judicii Criminalis seu Praxis Criminalis.
(egy kötet; disznóbőr; kötése hibás).
Részletesebb felvilágosítást ad a BUDAI NAPLÓ kiadóhivatala: 502—96.

Szabadkézi műbútorasztalos
II., Margit-körút 56.
Készít saját és hozott tervek szerint 9 rétegű bútorokat úgy egész szobákat, mint egyes darabokat.
Vállalja antik bútorok restaurálását. Úgy az általam készített új bútorra, valamint javításra teljes garanciát adok.
Biró Béla

Margitsziget
Szálloda, Szanatórium, Diétás konyha
Vízgyógyintézet
Szobák (hideg-melegviz, telefon stb.) 8.— P-től, fürdőszobával 10.— P. Négyszeri étkezési penzió 8.— Pengő
Egész télen át nyitva

FRANCIA-MAGYAR ELEMI ISKOLA
II. KERÜLET, BIMBÓ UCCA 9. sz.
Igazgató: DR. SYPOSS KATALIN.
Rendes tanulóknak államérvényes bizonyítványok. Bármely iskola 6—13 éves tanulói és leánykái részére francia játékdélutánok. Kezdőknek és haladóknak két-kétórás teajourok, francia társalgás keretében. Kérjen kimerítő prospectust.

Szt. Margit drogéria
II. Margit-körut 5b. sz.
Telefon: aut. 517—36.
Új vezetés alatt
megnyilt!
A szakmába vágó összes cikkek raktáron
Telefonrendelést azonnal házhoz küld

GUNDEL
a Gellért szálló halljában délutáni tea. Este TÁNC a TÉLI KERTBEN.
Az étteremben BERKES BÉLA
Szombaton és vasárnap DISZNÓTOR
LIGETI ÉTTERMÉBEN hangulatos esték. BERETVÁS LÁSZLÓ zongorázik

Hitves, anya, testvér, ahány, annyi
[láng volt.
Erős törzsén nyilott a munka zöld ága,
Virágokat hajtott nemes vidámsága,
Magyar dal rezgette hegedűje hurját,
S ezt a magyar szivet a bogarak túrják.
De emléke ragyog, mint csillag az éjben,
Lelkünk horizontján, szívünk közepében.
— *Tóth Józsi* patikus, manapság nem
[aktív,
De a nőkkel szemben sohasem lesz
[passzív.
Kik pártában vannak, gondolják a
[buksik,
Ez most nőtlen ember, de egyszer
[„beugrik„.
— Angol *Kozma Dezső* híres fiánc-
[zseni,
Államháztartásunk csodásan kezeli,
Bevételünk kisebb, mint a kiadásunk,
Mégis aktiv vagyunk s nincsen
[adósságunk.
Maradjon ez titok, mert ha ráismernek,
Még elviszi Bethlen pénzügyminiszternek.
— Koszorus poétánk ősz *Szávay Gyula*,
Homlokon csókolta bölcsőben a múzsa...
Költői szárnyakon járhat hegyet-völgyet,
Megénekelheti, mint Arany, a tölgyet.
A költők világa nem a mi világunk,
De Gyula ember is és a mi barátunk.
Ha megjelen köztünk, fájdalom csak
[ritkán,
El-elgondolkozunk humorának titkán,
Mely úgy hat a szívre, mint az ibolyára,
A tavaszi napnak termékeny sugára.
— Ad hominem, jeles tagtársunk
[*Finánczy*,
Rímnek nagyon gyenge, mert Béla,
[nem Náczi,
Annál erősebben áll mint férfi talpán,
Tiszta búzát termel a barátság halmán.
Köri alelnökünk, derék munkát végez,
Érdemek ösvényén jutott tekintélyhez.
— *Zilahi Kiss László* kedves, vidám alak,
Ahol ő mosolyog, rezegnek a falak.
Még annak sem érzi a keserű ízét,
Hogyha Tamás bácsi elfogja a skízét.
Mégis olykor-olykor piros homlokára
Árnyékot vet a bú le-lecsapó szárnya.
Kérjük a jó Istent, tünjék el ez árnyék
S a mi bánatot hoz, dús örömre váljék.
— *Ötömösy* és *Kruk*, *Huszka*, *Oláh Pista*,
Neveikkel teljes az agglegény-lista
Pedig nem rokkantak, fessek
[mindanégyen,
Hymen láncai közt nem is érné szégyen.
Csiklandozzák is ők Babát, Macát, Rézit,
Kik a legényeket kancsal szemmel nézik,
Mert hát még sem lehet azt tudni előre,
Melyik marad asszu, melyikből lesz lőre.

*

A borgazdák között én vagyok leghátul,
Kinek a foga lóg, agya-bugya lágyul.
Sutban is a helye az öreg embernek,
Kit már nem hevítnek izzó szenvedelmek.
A sutból is kidob nem soká a végzet,
Midőn elnémulnak hit, gondolat, érzet.
Midőn meg lesz fejtve, hogy mi az a
[lenni,
S átveszi hatalmát a semmi... a
[semmi...
Midőn szemfedél lesz a sárga falevél,
S az enyészet táncát járja véle a szél.
Fejfánál nem virraszt, csak az
[emlékezet,
Akkor rátok hagyom porladó szivemet.
Persze nem tűzök ki erre időhatárt,
S a vendégeinkre ürítem a pohárt.

KI MINT VET, ÚGY ARAT!
Mauthner magnál jobbat sehol sem kaphat
MAUTHNER ÖDÖN
MAGTERMELŐ ÉS MAGKERESKEDELMI RÉSZV.-TÁRS.
Központ: BUDAPEST VII, ROTTENBILLER-u. 33
Ujonnan átalakított és megnagyobbított belvárosi eladásihelyisége a FERENCIEK TEMPLOMÁVAL SZEMBEN:
BUDAPEST, IV. KER., KOSSUTH LAJOS UCCA 4. SZÁM
Főárjegyzék, növényárjegyzék, őszi árjegyzék ingyen és bérmentve

Monori Mag vezet
MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI R. T.
BUDAPEST—MONOR
Monori magkereskedése: Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 3. Telefon: Aut. 868-60
Tavaszi képes főárjegyzék és nagybani árajánlat ingyen és bérmentve

RÁCFÜRDŐ
GYÓGYFÜRDŐ, BUDAPEST
Erősen radióaktiv, természetes 42·4 C° földes-meszes hőforrásokkal. Két női- és egy úri-gőzfürdővel, valamint kő- és kádfürdőkkel. Az összes gyógytényezőkkel felszerelve.
Egész éven át nyitva.

Személyi hírek

RIPKA FERENC dr. főpolgármestert a kormányzó a főváros szolgálatában sokszor nehéz viszonyok között szerzett érdemei elismeréséül a II. osztályú magyar érdemkeresztet a csillaggal adományozta. A főváros tanácsa a polgármester vezetésével küldöttségileg üdvözölte. Tömegesen keresték fel a gratulálók és többszáz üdvözlő sürgöny és levél is érkezett hozzá.

SIPŐCZ JENŐ dr. polgármestert tízéves jubileuma alkalmából melegen ünnepelte a főváros közgyűlése a főpolgármester üdvözlő beszéde után. A kormányzó érdemei elismeréséül a II. osztályú magyar érdemkeresztet adományozta neki a csillaggal.

SZUDY ELEMÉR dr. min. tan., a miniszterelnökségi sajtóiroda kiváló képességű vezetőjét a kormányzó a II. osztályú magyar érdemkereszttel tüntette ki nagy érdemei méltó elismeréséül. A sajtó munkásainál osztatlan örömet keltett ez a magas kitüntetés.

SZÁVAY GYULA, a Hollós Mátyás Társaság elnöke, egészsége helyreállítása miatt három hétre Lovranába utazott.

SZALAY SÁNDOR dr. kormányfőtanácsos, ny. ker. elöljáró a „társadalmi tanácsadásról" adott elő a Magyarság szövetség összejövetelén.

KÉZDI-KOVÁTS LÁSZLÓ nagynevű festőművészt, a Római-fürdőtelep Egyesület elnökét negyvenéves művészi jubileuma alkalmából társasvacsora keretében meleg ünneplésben részesítette Római-fürdőtelep lakossága.

KAPCZA IMRE előadását elhalasztotta az I. ker. Iparosok és Kereskedők Köre s az újabb hiradás szerint nem 8-án, hanem április 15-én lesz.

BOTZENHARDT JÁNOS dr. felsőházi póttagot, főv. biz. tagot választotta elnökévé a III. ker. Keresztény Községi Párt.

Benedek Sándor, a közigazgatási bíróság másodelnöke, minden jó budainak a „kegyelmes" ura, a pénteki borgazdatársaságban, az ő borestjén olvasta fel azt a szellemes, kedves, tréfás költeményt, amelyet lapunk tárcájában, az ő engedelmével közlünk.

A legnagyobb városi párt az Egységes Polgári Párt lett 82 taggal azáltal, hogy Friedrich István és néhány híve kilépett a Keresztény Községi Pártból, amelynek így 79 tagja maradt. A közgyűlés képét ez a számarányváltozás nem zavarja, mert a két községi párt és a tanács hivatalos szavazatai kétharmadnál jóval nagyobb többséget jelentenek.

URI SZABO, kiváló szabász! GLASZ Péter, I., Maros-utca 11.

Lojzi bácsi budai emlékezete. Néhai felejthetetlen professzorunk emlékezetére *„Baumgartner Alajos Emlékbizottság"* néven az Attila-utcai *Verbőczy István főgimnázium* öregdiákjainak köre emlékbizottságot alakított és székesfővárosi polgármesteri határozattal engedélyezett *gyüjtést* indított. A begyűlő összegen *síremlék*, a gimnázium falán *emléktábla*, egy helyiségében a megboldogult könyvtárából és zenei alkotásaiból egy kis *ereklyemúzeum* és *alapítvány* fog létesülni. A megboldogult egykori, tisztes szorgalomal gyüjtött, a háború által semmivé lett vagyonát, tízezer koronát a gimnáziumra hagyta. Tanítványai hálájukkal sírja küszöbén túl is elkísérik felejthetetlen barátjukat, a drága jó Lojzi bácsit: szelleme ott lesz az általa alapított öregdiáki összejöveteleken. A *Budai Napló* arra kéri azokat, kik *Gabrovitz* József dr. és *Trombitás* Gyula páratlanul meleghangú körlevelét még nem kapták meg, hogy igaz jó budai szívvel siessenek szolgálni bármilyen tőlük telhető csekélységgel ezt a budai ügyet.

Lendl Adolfot választotta meg egyhangúlag és határtalan lelkesedéssel a *II. kerületi Iparoskör* március hó 30-án délután 4 órakor tartott XXIV. évi rendes közgyűlésén, amelyet *Váli* Gábor ügyvezető elnök nyitott meg és meleg szavakkal emlékezett meg dr. *Tury* Zoltánról, a kör elhunyt elnökéről. Utána *Bisi* Gyula titkár tette meg évi jelentését, majd *Csiszár* Lajos pénztáros és *Tóth* Elemér könyvtáros számolt be a kör pénzügyi, illetve könyvtári helyzetéről, amit a közgyűlés elismeréssel vett tudomásul. *Szabó* Márton és *Tóth* Mihály számvizsgálók jelentése után *Dornbach* Jakab, a jelölőbizottság elnöke, felolvasta a bizottság jelölését a megüresedett elnöki, tisztikari és választmányi tagságokra vonatkozólag. Elnöknek a bizottság egyhangúlag dr. *Lendl* Adolfot jelölte, amit a közgyűlés határtalan lelkesedéssel ugyancsak egyhangúlag elfo-

gadott. Egyébként a tavaly három évre megválasztott elnökség és tisztikar nagyrészt, a régi maradt. Így ügyvezető elnök: Váli Gábor, titkár: Bisi Gyula, ügyész: dr. Pénzes Mihály, pénztáros: Csiszár Lajos, könyvtáros: Tóth Elemér, jegyzők: Zverkó János, Trimmel József, Eipl Antal és Benza Béla, tiszteletbeli gazda: Skultéty Ferenc, gazda: Huber György, ellenőrök: Dornbach Jakab és Nichter János. Számvizsgálóknak a közgyűlés Szabó Mártont és Horváth Józsefet küldte ki. *Lendl* Adolf dr. megköszönte a beléje helyezett bizalmat és programképpen előadta, hogy néhai Tury Zoltán dr. nyomdokain óhajt haladni *„Buda a budaiaké"* jelszó alatt. A közgyűlés Horthy Miklós kormányzó Őfőméltóságát hódoló táviratban üdvözölte, kormányzóságának tízéves jubileuma alkalmából. A közgyűlés a Himnusz eléneklésével ért véget.

Dr. LENDL ADOLF,
a Hollós Mátyás Társaság elnökségének tagja, született 1862 május 6-án Orcifalván, Temes megyében. Édesatyja tb. megyei főorvos volt. Lendl Adolf Temesvárott végezte a főreáliskolát. Ezután a budapesti Műegyetem és Tudományegyetemen szerezte meg tanári és doktori oklevelét. A heidelbergi egyetemen, a stuttgarti múzeumon és itthon szerezte asszisztens korában sokoldalú tudományos készültségét. A Műegyetem növénytani intézetében működött és végül az állami tanszék asszisztense, magántanára és helyettes tanára volt. Számos tudományos értekezése révén ismertté tette a nevét. Majd a Magyar Nemzeti Múzeum állattani osztályában folytatta tudományos működését öt évig. Lemondott állásáról és üzleti alapon tanszerkészítő-intézetet alapított amelynek preparátumaival csakhamar az egész világon sikeresen versenyzett s ilymódon itthon új iparágat honosított meg. Különösen Buda társadalmi és politikai életéből vette ki a maga részét. A Víziváros polgársága törvényhatósági bizottsági taggá választotta s ezután Temes-Rékás ugyancsak megemlékezett nagynevű fiáról, országgyűlési képviselői mandátummal tisztelvén meg. Sokoldalú működésének egyik legértékesebb alkotása a Székesfővárosi Állat- és Növénykert. Az ő tervezése szerint épült ez a nagyszerű, kulturális intézmény, amely igazgatása alatt csakhamar felvirágzott és a főváros díszévé vált. Elkészítette a „Természettudományi Múzeum" nagyszabású tervezetét, amelynek helyéül a Vérmezőt ajánlotta.

Kályhás! Minden szakmabeli ügyben forduljon a régt jóhírű céghez
I, Logodi-u. 19 Béres Márton Tel.: 530-33

A Budai Klub április havára szóló programja: — április 8-án kedden: *Gold* Ferenc sz. orvos, hipnotikus és telepatikus fenomén mutatványai. (Gondolatátvitel. Elrejtett tárgyak felfedezése, titkos intézkedések felderítése. Akaratátvitel, szuggeszció. Kísérletek médiumokkal. Speciális mutatványok és kísérletek.) — 15-én kedden: dr. *Madzsar* Józsefné, Jászi Alice: Új törekvések az ifjúság testkulturális nevelésében. — 22-én kedden: *Fischhof* Gyula hites bírósági írásszakértő: A grafológia új irányairól és az íráshamisítások felderítési módjairól. (80 vetített képpel.) Írás és jellem, íráspatológia, íráshigiénia, íráshamisítások és névtelen levelek. — 29-én kedden: *Pünkösti* Andor hírlapíró, az Ujság szerkesztője tart előadást. — Este 8 órakor kezdik pontosan az előadásokat, amelyeken vendégeket szívesen látnak.

Óbudai Hegyvidéki Szövetség április hó 7-én, hétfőn este 8 órakor III. ker., Kiskorona-utca 10. szám alatti tanácskozó teremben tart rendes választmányi ülést. A választmányi ülés előtt 7 órakor az intézet tornatermében *Lehner* Ödön tanár, nagytétényi őszibaracktermesztő filmbemutatóval kísért előadást tart *az őszibarack-termesztésről*. A szövetség tagjait tisztelettel meghívja *Szilágyi* Károly elnök, *Szervei* György főtitkár.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I, Attila-u. 12

A főváros borellenőrző bizottságába beválasztották az I. kerületben: Hantzmann Károly borkereskedőt és Klóze Róbert vendéglőst; a II. kerületibe: Bruckbauer Mátyás és Winkler Antal vendéglősöket; a III. kerületibe: Weber József vendéglőst és Kuncze Géza tanárt, a III. ker. szőlőművesek egyesületének elnökét.

Dreher-Maulé
Húsvéti csokoládé nyulak és tojások a legszebbek!

Andare a Buda! Itáliában a hatvanas években még élt egy érdekes magyar-budai vonatkozású szólásmondás: *„Budára menni": „Andare a Buda"*. Olyan emberről mondták, aki valahova kivándorolt, megszedte magát, jó dolga volt, soha vissza nem tért a narancsok s a Dante kékegű hazájába. Majdnem bizonyos, hogy a szólás a Nagy Lajos és Hollós Mátyás idején Budára került olaszok révén terjedt el, mikor *címerfestők, oltárképfaragók és képírók, ötvösök, kéményseprők, kőfaragók, kőművesek, építőmesterek, csillagászok, humanista tudósok, orvosok* szállai özönlöttek Budára s innen vissza sem tértek. Nevük eltünt s csak az „Olasz" vagy *„Tallián"* családok nevében él. A 18—19. században is sok olasz család került Budára. *(Rosconi, De Vecis del Vecchio, Del Medico, Valla, Christofani, Christofoli, Battagliarini, Melocco, Giavina, Castiglione.)* Sokan maradtak itt 1900 táján — akár csak Zsigmond és Mátyás építkezései idején — az Országház, a Kúria, a Várpalota s a Mátyás-templom terrazzórakói, mozaikosok, márványsímítók. Vendéglőjük volt a híres budai „Vörös Béka", a *„Rana Rossa"*, később bolondos olasz anarkisták tanyája is... Valamikor Buda volt a boldogulás helye, a paradicsom: — Andare a Buda!

A MARGITSZIGET
igazgatóságának **új** irodahelyiségei:
I., Döbrentei-tér 4, III. em.
Uj telefonszámok:
Aut. 560—30, 560—38 és 560—39.

A budai sakkozók már az előző években is pompás eredményeket értek el a fővárosi csapatbajnokságban, ebben az évben azonban különös dicsőséget szereztek Budának. Az első osztályú csapatbajnokságban mindkét első helyet budai csapatok foglalták el és a Szávay-Kupa döntőjében szintén két budai csapat találkozott. A bajnokságot a *Budai Sakkozó Társaság* kiváló csapata szerezte meg a Budai Sakk-Egylet előtt, elnyervén ezzel a Fleissig-serleget. Ugyancsak a Budai Sakkozó Társaság nyerte meg a Szávay-Kupát és veretlenül győzött az I-ső osztályú Szövetségi Díjban is. Szépen szerepelt a budai csapatok közül a Lágymányosi Sakk-Kör, mely a III. osztály II. helyezését és a Szövetségi Díjat hódította el. A IV. osztály döntő körmérkőzésébe is kerültek budaiak: a Budafoki Sakk-Kör csapata. A kiváló csapatok és játékosok méltatására még külön-külön is visszatérünk, most csak azt említjük meg, hogy a *Budai Sakkozó Társaság* április 5-én szombaton a „Három veréb" vendéglőben tartja barátságos összejövetelét, amely alkalommal lelkesen készülnek megünnepelni a bajnokság, a két serleg elhódítása kapcsán az egyesület jeles csapatát és kiváló csapatkapitányát, dr. *Szávay* Zoltánt.

Tagavató vacsorát rendez a *Budai Társaskör* újonnan felvett 150 rendes tagja tiszteletére április hó 10-én este 8 órakor a Budai Vigadó nagytermében. A tagavató beszédet dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester, a Kör elnöke mondja, utána dr. *Kozma* Jenő orszgy. képviselő az aktuális kérdésekről beszél. Teríték ára borral együtt: 2 P 80 fillér. Megjelenés sötét uccai ruhában.

MOK Hortobágyi juhtúró

Nincs kórház a Lágymányos erősen lakott vidékén és azért a Budai Ambulatórium Egyesület ily célra elkérte a főváros tulajdonát képező telket a Mogyoródi- és Kökörsinutcák között. A főváros közgyűlése március 26-án tárgyalta e kérést s egy darab 10 pengős ellenében a telket megfelelő kikötésekkel átengedte kórház céljára. Az építkezést az egyesület rövid idő mulva megkezdi s az új magánkórházban orvosi rendelésen kívül 100 ágy is rendelkezésre áll majd a szegény betegeknek. Tüdőbetegeket itt nem kezelhetnek, mert ez zavarná a székesfőváros által ide tervezett tüdőbeteggondozó intézet működését.

A **Bécsikaput** restaurátatja a Közmunkák Tanácsa és ugyancsak restaurátatja a Szent Margitszigeti volt premontrei templom megmaradt épületét is az ottlévő templomkövek felhasználásával. Az épület Budapest legrégibb műemléke s még a tatárjárás előtti korszakból való.

Az óbudai híd

júniusig meghosszabbított tervpályázatának feltételei szerint a híd tengelye a Hungária-körútnak a körvasút mellett lévő töréspontjától egyenes vonalban vezet majd a Kiscelli-út Duna felőli végső szakaszának irányában. A Duna két főágát két egyenlő, 287—287 méter össznyílással kell áthidalni. Mindkét főáthidalás legfőljebb 3—3 nyílásra osztható. Az óbudai Dunaág össznyílása 142 méter, amely két egyenlő, vagy közel egyenlő részre osztható. A főhídhoz csatlakozik majd mindkét oldalon egy-egy 22 méter nyílású rakparti áthidalás. A két főáthidalás középső nyílásaiban, a hajózásra való tekintettel, legalább hatvan-hatvan méter hosszban, tizenöt méter magasságba helyezendő, míg az óbudai Dunaág áthidalásának nyílása legalább 13.83 méter magas legyen. Az új híd kocsipályájának szélessége 15 méter lesz, míg a gyalogjárók szélessége 3—3 méter. A kocsiúti hídpályát vörösfenyő fakocka-burkolattal, a gyalogjárókat pedig aszfaltburkolattal kell tervezni. A kocsiút közepén két villamosvasúti vágány lesz. A Margitszigetre két lejáró fog vezetni; az egyik a pesti, másik a budai oldal felől. Itt természetesen villamosvasúti megállót létesítenek és a vágányok mindkét oldalán 3—3 méter szigetperront képeznek ki. Gondoskodni kell a tervezőknek arról, hogy a szigetperronokról a gyalogjárókra és a Margitszigetre földalatti lépesőn és folyosókon lehessen a kocsiút keresztezése nélkül eljutni. Ugyanígy gondoskodni kell arról is, hogy valamilyen megoldással, a kocsiforgalom és a villamosközlekedés kereszteződése kiküszöböltessék. A hídépítéssel egyidejűleg a gyorsvasút pályaszerkezetét is megépítik. A gyorsvasút két vágánnyal, a híd felett emeletmagasságban vezetendő öt méter magasságban. Két alternativ megoldás készíthető. Az egyik olymódon, hogy a gyorsvasút pályája a híd kocsiútja fölött a középen külön felső keresztartókra legyen elhelyezve. A másik alternatíva esetén a gyalogjárók fölött vezetnék a vágányokat.

A budai vértanuk, Borhy Sándor és Menkina János volt csendőralezredesek emlékének megörökítéséül az I., Tatár-utcát Borhy Sándorról, az ugyanott lévő Hantos-utat pedig Menkina Jánosról nevezi el a Közmunkák Tanácsa. Legutóbbi ülésén *Becsey* Antal tanácstag indítványt terjesztett elő a háztatarozások elrendelésének előmozdítása iránt, amit a közmunkatanács egyébként is, mint törvényes feladatát, másodfokon soronkívül intéz el.

KIRÁLY-FÜRDŐ
Építtette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.
Budán, II., Fő-utca 84. szám.
45 fokos szénsavas nátrongőz, szénsavas mészkő, szénsavas kőzetvitamin és magnéziumot tartalmazó hévviz
Reuma, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fém mérgezés, máj-, lép-, vér-, hólyhólyagbetegségek, gyomorhurut és alkati pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdő: férfiaknak . . . . reggel 5—1 óráig, nőknek hétköznap délután 2—7 óráig
!! IVÓ KURA !!

RÓMAI FÜRDŐ
ÓBUDA—AKVINKUM
KEDVES KIRÁNDULÓHELY
TÉLEN IS
Kitünő konyha. — A források napi hozama 160.000 hektoliter rádioaktiv thermálviz
A szentendrei HÉV vasútnak, a MFTR hajóknak és az ÚJPESTI átkelő propellernek állomása

BUDAIAK
csak Budán MOSATNAK, FESTETNEK és TISZTÍTTATNAK
SZŰCS gőzmosodában
TELEFÓN: AUT. 519—73
I, Márvány-u. 36, I, Krisztina-körút 187, II, Fő-u 60, IV, Aranykéz-u. 5, VI, Jókai-u. 11

Szíjgyártó, nyerges és bőröndös
megbízható, régi üzlet
FLIEGER, II, Fő-utca 10.

FÉNYKÉP Remek felvételek műtermen kivül is
II, Fő-utca 18. sz. BLAHOS Rudolf

Béranté-autó taxi 623-89, lakodalmakra, temetésekre, vidéki turákra rendelhető minden időben. III, Főtér 1. Horváth

TEA
Közvetlen behozatal Holland-Indiából
a termelő ¼ és ½ kilogrammos eredeti csomagolásában és ládákban — Nagyban és kicsinyben
BOZÓ GYÓGYTÁR
BUDÁN, I. KER., ALKOTÁS-UTCA 34. szám.

BUDAIAK OTTHONA
I., ZENTA-UTCA 3
(HADIK LAKTANYA MELLETT)
KIS RABLÓ
SÖRÖZŐ—ÉTTEREMEK
SZŰTS LAJOS VENDÉGLŐS
HALÁSZLÉJE HIRES
ZAMATOS BORAI ELISMERTEK

ÉHGYOMORRA
naponkint igyék egy pohár
KRISTÁLY
VIZET!

Lófuttatás. Az idegenforgalom azokhoz az életmegnyilvánulásokhoz idomul, amelyek a világot járó embereket lekötik. A budapesti idegenforgalom egyik előmozdítója a nagyhírű magyar lovak versenye, mely a legelőnyösebben használható ki az idegenforgalom és fürdőügy érdekében. Európa, sőt talán a világ legszebb lóversenytere Budapesten van, a lófuttatás ügye nobilis magyar urak kezében van, akik tudják, hogy ez nemcsak a Lovaregylet, hanem az ország és elsősorban Budapest ügye. Most, hogy április 5-én megnyílt ez a gyönyörű versenytér, aktuálissá válik az a kérdés, miként lehetne ennek révén a belföldi és a külföldi idegenforgalmat nagyobb arányokban ideirányítani, — hogyan tudják az idevágó szervezetek ezt a kérdést beállítani és Budapest javára kihasználni. A mód meg van rá.

A Bécsi-út kiszélesítése a Szépvölgy-utcától a Fejéregyházi-útig szükségessé teszi az újabb szabályozást, amelyet a főváros közgyűlése legutóbb elfogadott.

Reklám az utcán

Az összes fővárosi üzemek között, melyek mindegyike jó eredménnyel működik, a *Fővárosi Hirdető Vállalat* 1929. évi zárszámadása mutatja fel a legszebb eredményt. Véletlenül a kezünkbe került a hirdetési díjszabás. Ennél olcsóbban sehol sem lehet hirdetni, mint nálunk a nyilt utcán. Hiszen a bécsieknek *ötszörös*, a németeknek általában véve *tízszeres* tarifájuk van, a frankfurti reklámkoncern, mely 150 nagy német várost foglal magában, szintén ilyen árt szab a nyilvánosságnak. Egyedül Berlin és Hamburg elégszik meg a *nyolcszoros* díjtételekkel, nem is szólva a francia Rivieráról, ahol a *harmincszoros* díjtétel meg sem kottyan. A szkf. Hirdető Vállalat olyan mérsékelt díjakkal és méltányos feltételekkel dolgozik, hogy önkéntelenül felmerül a kérdés, hogy vajjon lehetséges-e ily altruista elvekkel üzleti eredményt egyáltalán felmutatni? Annál meglepőbb, hogy ez a kitűnően vezetett üzem 1,060.000 pengő bruttóbevétel mellett *476.000 pengő nyereségről* számol be, ami csaknem *százszázalékos tiszta haszonnak* felel meg. Nagyon természetes, hogy a hirdetések legnagyobb része a falragaszokból kerül ki, ennek jövedelme körülbelül 600.000 pengő. A 14 féléves transparensek és a 18 íves nagyoszlopok 134.000 pengőt, a háromszegletű gázreklámtáblák 45.000 pengőt, az autobusz- és villamos-hirdetések 38.000 pengőt jövedelmeztek. *Liber* Endre tanácsnok *Lamotte* Ernő igazgatóval, akiknek a nevéhez fűződik a Hirdető Vállalatnak a modernizálása, mindent elkövetnek, hogy ezt a kiváló, közkedvelt intézményt korszerű újításokkal lássák el. *Lamotte* Ernő igazgató nevéhez fűződik különben a transzparens-hirdetések, a világító-oszlopok és Verrphoss pajzshirdetések bevezetése is, amely nemcsak üzleti szempontból, de városszépítés szempontjából is fontos újítást jelent. Rövidesen sor kerül az utcai telefónfülkék felhasználására is. Értesülésünk szerint a hirdetővállalat nem kísérletezik azokkal a gombamódra szaporodó találmányokkal, melyekkel a feltalálók állandóan molesztálják az igazgatóságot, mert a tapasztalás az, hogy a technika rohanása rövid érvényesülési lehetőséget nyujt és az egyes újonnan bevezetett hirdetési eszközök ritkán gyümölcsöztetik kellőképpen a befektetett tőkét. Ez az óvatosság különben az egyik alapja annak a kitűnő üzleti eredménynek és üzletmenetnek, mely a fővárosi Hirdető Vállalatra a külföldi szakkörök figyelmét is felhívta.

KALAPOK urak és hölgyek számára nagy választékban
KERTÉSZ kalaposmesternél I., Krisztina-tér 3 Fest, alakit

A telekárak Budán ölenkinti kétszáz pengő és egy pengő tíz fillér között hullámzanak a legutóbbi eladások szerint. A legdrágább telek (ház nélkül) a Maros-utca 6957—7. hrsz. 421 öles volt, melyet a Budai Izr. Szentegylet 84,200 pengőért vett, míg a legolcsóbb a Csúcshegyen lévő 20.978, 20979, 20980. hrsz. hármas 1589 öles ingatlan volt, melyet 1800 pengőért Rápa György vett meg. Az I. kerületi Ábel Jenő-utcában 80 P, a Berényi-utcában 60 P, a Diószegi-úton 142 P volt öle a teleknek. Az utóbbin lévő 13. számú 211 öles ingatlant harmincezer pengőért *Papanek* Ernő vette meg. A Horthy Miklós-úton 150 P, a Sasadon 40 P, a Zsombolya-utcában 121 P, az óbudai Aranyhegyen 4 P, a Buza-utcában 40, a Kaszás-utcában 16, a Lőpormalom-dűlőben 9, a Táborhegyen 13, az Ürömhegyen 2 P volt a telek négyszögöle.

LÁTCSŐ Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

Budapest állatállománya az 1913—1928 években a következőképpen alakult. A szarvasmarhák száma e 15 év alatt 2953-ról 2522-re, a lovak száma 18.132-ről 7248-ra csökkent, ellenben a kecskék száma 338-ról 1026-ra, a sertések száma 3271-ről 5834-re emelkedett. A lóállomány csökkenésével érdekesen alakult a közlekedési eszközök száma is: 1917-ben 48 állomáshelyen 340 kétfogatú bérkocsi volt, 1928-ban egy állomáshelyen egy kétfogatú bérkocsi. Ellenben 1917-ben 13 állomáshelyen 40 gépercjű bérkocsi volt, amely szám 1928-ban 160 állomáshelyen 786 géperejű bérkocsira emelkedett.

Ezer áldást kívánnak arra a rómaifürdőtelepi anyák, aki az üdülőhelynek beillő telep gyönyörű széles utcáira néhány padot helyez el. A Drugeth-, Dósa-, Keve-, Zaránd-utcák pompás sétahelyek, de lepihenni *sehol sem lehet*. Állítson a város e négy utcába öt-hat padot, mert ha még ezt a kevés költséget sem áldozza az amúgyis elhanyagolt telepre, áldás helyett — káromkodás éri.

MÁJUSRA KIADÓ 5 szobás villalakás magas földszinten, autógarázzsal. I., Orbánhegyi-út 11. Értekezhetni telefónon a tulajdonossal: *223—93.*

Nyolcvankét és félmillió telefónbeszélgetés volt 1928-ban Budapesten, 38.804 állomásról. 1,604.022 táviratot adtak fel, 1,405.587 táviratot kézbesítettek és 64.920 rádió-előfizető volt dr. Illyefalvy statisztikai igazgató értékes összeállítása szerint. A levélpostai forgalom is érdekes: 188,551.718 egyszerű, 6,960.338 ajánlott levelet, 235.943 értéklevelet és értékdobozt adtak fel. Ugyanazon évben 3,802.393 postatakarék és csekkbefizetés történt, 806,289.000 pengő értékben. A légipostai forgalom 1928-ban 12.581 darabot tett ki.

Üzenetke. G. M. úrnak. Szomorú dolog, hogy az egész nagy forradalom, — amely most Buda polgárainak gondolatvilágát tölti be és azzal a jelszóval indult, hogy Budát fürdővárossá téve itt ismét megteremti Mátyás király virágzó városát, ahol jómódban él a művelt polgárság, — csak ezt a kis verset váltotta ki Önből.

Nagy öröm éri az összhont,
Üdül tőle lelkem-testem:
Rettentő *podegra-központ*
Létesülend Budapesten.

Minden reumák és csúzok,
Zsábák, lábmacskák, köszvények
Itt lesznek hévízben úszók,
Sütvén rájok Finsen-fények.

És hogy a kúra gyógyható,
Légyen, lesz több általános
Zsábavezérigazgató
És *podegrafőtanácsos*.

És az egész fürdőügyben nem lát mást, mint két szép új állást, a zsábavezérigazgatót és a podegrafőtanácsost. Csakhogy valami sejtelmes, homályos gyanu szállja meg a lelkünket, mert mintha ezt a kis költeményt már valahol olvastuk volna és ha jól emlékszünk, akkor ez a „Magyarság" közismert és találó *bökkversei* között jelent volna meg, amiért a „Magyarság" felelős szerkesztője, *Hegedüs* Gyula húzza meg majd az Ön fülét. Talán éppen ezért nem merte aláírni az egész nevét.

Közgazdasági Napló

Szerkeszti: SZÁSZHALMI JÓZSEF

* **Weiss Fülöp,** a Kereskedelmi Bank elnöke, *Chorin* Ferenc, a Salgótarjáni Kőszénbánya elnöke és *Conrád* Ottó, a Kereskedelmi Bank igazgatója a Petrozsényi közgyűlésén résztvettek Bukarestben.

* **A Textilgyárosok Egyesülete** meleg ünneplésben részesítette szurdai *Szurday* Róbertet abból az alkalomból, hogy harminc éve tagja az egyesület igazgatóságának. A jubiláris ülésen *Weiss* Fülöp méltatta Szurday Róbert érdemeit, akit fáradhatatlan, önzetlen, közérdekű munkásságáért az egész textilszakma részéről a legnagyobb tisztelet és hála vesz körül. Az elnökség *Weiss* Fülöp indítványára elhatározta, hogy *Szurday* Róbertnek, az egyesület ügyvezető alelnökének arcképét a 30 éves jubileum alkalmával megfesteti.

* **Trust.** *Részvénytársaság Villamos és Közlekedési Vállalatok Számára* az 1929. évben *5,221.885.20 P bruttójövedelmet* ért el. A költségek, adók és leírások levonása után *3,172.468.40 pengő tiszta nyereség* mutatkozik (a mult évi 2,150.186.87 pengővel szemben.) Az igazgatóság április 10-ére egybehívott közgyűlésének javasolja, hogy az üzletév folyamán 21 millió pengőről 35 millió pengőre felemelt alaptőke után a mult évivel egyenlő, vagyis 25 pengő névértékű *részvényenkint 2 pengő osztalék = 8% fizettessék.* Egyuttal elhatározta az igazgatóság, hogy a mult évi közgyűlésen a részvényeknek 4:1 arányban való összevonására vonatkozólag hozott határozatot az osztalékfizetéssel egyidejűleg hajtja végre. Végül az igazgatóság *Lunzer* Pál és *Szegő* S. Zsigmond igazgatókat az ügyvezető-igazgatói címmel ruházta fel.

* **A „Nagybátony—Ujlaki" Egyesült Iparművek R.-T.** igazgatósága március 29-én tartott ülésében megállapította az 1929. évi zárszámadásokat, melyek szerint a *tiszta nyereség 912.984.71 pengő.* Ehhez képest a folyó évi április 12-ére összehívott közgyűlésnek a mult évivel azonosan részvényenkénti *2.50 pengő osztalék* kifizetését fogja javasolni.

* **A Bauxit Trust** igazgatósága a május 1-re Zürichbe egybehívandó közgyűlésnek részvényenkint *3 svájci frank* (az 50.— svájci frank névérték után 6 százalékos) *osztalék* kifizetését fogja indítványozni. A kedvezőtlenebb üzleti eredményt a bauxit-eladásoknak az általános gazdasági válság következtében beállott csökkenése okozta. Hogy miként fog a folyó üzletév alakulni, azt a világgazdaság mai helyzetében áttekinteni még nem lehet.

Laptulajdonos: VIRAÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Viraág Béla.

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Bpest V, Ügynök-u. 8. — (Nyomdaigazgató: Linzer M.) —

gr. Majláth-féle szállodabérház cégei

RÓZSADOMBI DIVATHÁZ
II., Keleti Károly-u. 11.
Gr. Majláth szállodabérház.
Állandó nagy választék férfi és női divatcikkekben, mindennemű selyem- és textilárukban. Férfifehérneműeket mérték szerint is készítünk.
Kedvező folyószámlahitel!

PUTSAY CUKRÁSZDA
II, Keleti Károly-utca 13. (Majláth-paloták)
Keleti pompával berendezett cukrászterem. Inyencfalatok gourmandok számára. Tel.: 520-44

RÓZSADOMBI KÁVÉHÁZ és ÉTTEREM
Majláth szállodabérház (Statisztikával szemben)
BUDA LEGELŐKELŐBB és LEGSZEBB HELYISÉGEI — A LEGKITŰNŐBB KONYHA
Az étteremben esténkint RÁCZ JÓZSI muzsikál. — Tulajdonos: LAKATOS JÓZSEF

RÓZSADOMBI VIRÁG- ÉS TÁJKERTÉSZET
Budapest, II. ker., Szemlőhegy-utca 23. sz.
Telefon: Aut. 528-70.
TÁJKERTÉSZET: Vállalja díszkertek, parkirozások, ablakdíszítések és villakertek tervezését és évi gondozását.
VIRÁGKERTÉSZET: Szállít egész éven át vágott és cserepes virágokat, csokrot, virágkosarat, dísznövényeket, palántákat és dugványokat.

Ó-Buda-Ujlaki Takarékpénztár
Részvény Társaság
Budapest, III. ker. Lajos ucca 148 szám.
Telefon: Automata 624—57.
Betéteket elfogad könyvecskékre is folyószámlákra a legmagasabb kamatozás mellett. Kölcsönöket folyósit váltóra, folyószámlákra, értékpapirokra a legelőnyösebb feltételek mellett

RAVASZ CUKRÁSZ SZALON BELSŐTERME
ELŐKELŐ, INTIM, CSALÁDIAS HELY ELISMERTEN JÓ KÁVÉ ÉS SÜTEMÉNY
I, KRISZTINA-KÖRÚT 75. T.: A. 502-34

FRISS VIRAGOK! SZOLID ÁRAK! Telefon: A. 537-87
LOHR IRMA utóda
NAGY IMRE LÁSZLÓ udvari szállító
II, Fő-utca 1

ÜVEG és porcellán-árukban GÁL LAJOS Budán II., Széna-tér 7 vezet
Tisztviselők nagy árkedvezményben részesülnek. Kedvező fizetési feltétel

CIPŐT ízléses divatosat a legjobb minőségben készít elsőrangú mester PETRÓ
II. kerület, Zsigmond utca 5. szám

BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEIBEN
DÉLUTÁNI TEA,
ÁNC
Elsőrangu koncert- és tánczene. Európa elsőkelő restaurantjai között foglal helyet. Füst- és pormentes levegő. Este kétféle menü 3 és 6 pengős. Déli menü 2.50
Asztalrendelés T: A. 528-84

Telefonhívó: A. 528-65
LIRA
MŰVÉSZI CÍMFESTÉSZET
Iparművészek tervei alapján készít a legmodernebb kivitelben transparenseket, világító címtáblákat
I., ALKOTÁS-U. 9

PROHÁSZKA szőnyegkereskedő
I., KRISZTINA-KÖRÚT 32
TELEFON: AUTOMATA 502-16
Magánfelektől vásárolt valódi perzsaszőnyegek jutányos árban. Gép- és futószőnyegek nagy raktára. Kedvező fizetési feltételek

CSIRSZKA KONRÁD ÉTTERMEI
a Császárfürdőben III, Zsigmond-u. 31
KÜLÖNTEREM
esküvők, társaságok és egyesületek számára
TELEFON: A. 512-95

GUMMI harisnyák, fűzők, gyógyhaskötők, női egészségügyi cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása
Hungária Kötszergyár R.-T. filókja
Buda, I., Krisztina-tér 3. sz.

Budai Általános Takarékpénztár
Részvénytársaság
Budán, II., Fő-utca 9
Elfogad kamatoztatásra takarék- és folyószámlabetéteket.
Lekötött betétek után megállapodás szerint magas kamatot térítünk
Budai ingatlan-tulajdonosoknak gyors lebonyolítás mellett bekebelezett váltókölcsönöket nyujtunk
Mindennemű bank- és takarékpénztári ügyben készséggel állunk rendelkezésre
SAFE DEPOSIT

ZLAMÁL

szeget ajánlom legjobban
Varrógép, kerékpár, gramophon raktár. Megbízható javitómühely.
Budán, I, Krisztina-körút 15a.

Hüvösvölgy legszebb kirándulóhelye
Nagyréti vendéglő
Naponta cigányzene!
tulajdonos MARTH MIHÁLY

Egészségügyi berendezések, csövek
Műszaki cikkek, fémgyártás
VI., Liszt Ferenc-tér 4. Hubert és Tsa R.T.
Telefon: 222—67

HALWA
SÁNDOR — PUSKAMŰVES
Budán: I., Szt. János-tér 4. Tel.: 507—37. — Állami díszoklevél — Ezüstkoszorús mester — Nagy aranyéremmel kitüntetve.
Vadászfegyverek, fegyverjavítások, sportcikkek, cserkészfelszerelések

Thermostóth

Központi fütések és szellőztetések, biologiai szenyviztisztitó berendezések, vízvezeték és csatornázás, fürdőberendezések és épületbádogos munkák tervezése és kivitele. Szabadalmazott kovácsolt vas „Thermostóth" kazánok kizárólagos gyártói
Tóth Imre és Társa
V., Kálvin József-u. 8.
TELEFON: AUTOMATA 223—93.

HUNGÁRIA
GYÓGYFORRÁS
Budán, az Erzsébet-hídnál
Szénsavval telítve:
HARMAT-VÍZ!
Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-híd budai hídfőjénél épült modern ivócsarnokban. Radioactiv hatásu lithiumos és calciumhydrocarbonátos gyógyvíz.
IVÓ-KÚRA
Keserűső-kúra. Javasolva vesebántalmak, gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság és vérszegénység ellen. Poharankint 8 f., Karlsbadi sóval 16 f.
Nyitva reggel 7 órától este 6 óráig.
TELEFON: AUTOMATA 530-03.

Budai Napló

XXVII. évfolyam. 993. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre 24 pengő, félévre 12 pengő. Egy szám 50 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Délután 5—7-ig. Telefon: 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél 40 fillér. 20 mm. magas hirdetés 8 pengő. Szövegsor ára 4 pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor előre fizetendő.

1930 április 14.

Buda—Esztergom

Minden város idegenforgalma szempontjából fontos, hogy a város környékén is legyenek oly érdekességek, amelyek már magukban is vonzzák az idegent és amelyeket egyik városból a másikba való néhány órai ide-oda-utazással elérhet. Budapesttől messze, illetve félre esik a Hortobágy is, a Balaton is, de *Esztergom, Visegrád, Szentendre és Akvinkum* vasúton vagy hajón könnyen elérhető kirándulóhelyei a székesfővárosnak. És ezek közt is különösen *Esztergom* az, amely számos látnivalójával már maga is vonzhatja az idegent, ahonnan azután kétségtelenül az ország fővárosának megtekintésére is időt fog szakítani.

Az *1930—36-os esztendők* során Budának is, Esztergomnak is oly *emlékünnepei* lesznek, amelyek az idegenforgalom szempontjából jelentőséggel bírnak és a *buda-esztergomi kölcsönhatások mélyítésére* alkalmasak.

*

Az idei, *1930-as*, esztendő *Szent Imre herceg* megdicsőülése 900. évfordulójának esztendeje. A „Szent Imre-év" ünnepségei hatalmas keretben vannak tervezve. Izabella királyi hercegnő példás ádozatkészségéből *Buda* megkapja Szent Imre gyönyörű ércszobrát, amely a Horthy Miklós-térre kerül. Kétségtelenül az ünnepségek jó része *Budán* is fog lezajlani a Szent Jobbról, Boldog Margitról és Szent Gellértről való egyidejű jámbor megemlékezések kapcsán.

Elképzelhetetlen, hogy a Budára sereglő idegenek zöme fel ne keresse ez alkalommal Esztergomot is, az ősi prímási várost, a keresztény Magyarország bölcsőjét.

*

Az *1931-es* esztendő *az esztergomi székesegyház felszentelésének 75. évfordulója lesz.* Annak idején az abszolutizmus szomorú éveiben, a székesegyház felszentelése a magas közjogi méltóságot betöltő esztergomi érsek magyar primátusának nyilt elismerését és egy jobb jövő első reménysugarát jelentette. A felavató zenés misét Liszt Ferenc szerezte és maga is vezényelte; — ez a mise a híres „Graner Messe" („Esztergomi mise").

Ma Esztergom trianoni határváros; a Duna tulsó partjáról cseh uralom alatt görnyedő magyarok és jámbor tótok százezrei vágyakozva tekintenek feléje. És az idegen, aki Esztergom várfokáról, a magyar keresztény ség több mint 900 éves bölcsőjéről, körültekint a Dunán, elképedve látja, mit vétettek ellenünk Trianonban.

A 75 éves évforduló megünneplése legszerencsésebben egy *Liszt Ferenc-emlékünneppel* volna összekapcsolandó. Liszt Ferenc művei ma is, sőt ma talán jobban, mint úttörő éveiben, vonzzák a nyugat népeit is. Egyházi műveiből az *„Esztergomi mise"*, a *„Koronázó mise"*, a *„Szent Erzsébet legendája"* magyar tárgyúak. Az évfordulón Esztergomban rendezendő Liszt Ferenc-emlékünnep vonzó erejében nem lehet kételkednünk, ha a nagy egyházi és a kapcsolatos világi hangversenyek tökéletességét fővárosi elsőrangú erők közreműködésükkel biztosítják.

Az Esztergomba özönlő idegenek pedig nem fogják elmulasztani, hogy Budát is felkeressék.

*

1933 újból emlékezetes évforduló lesz *Esztergom* történetében; — 250 esztendeje lesz, hogy az ősi prímási város *felszabadult a török uralom alól.* Az évforduló megünneplése mindenképpen kívánatos, már csak tekintettel a *lengyelekre*, akik *Sobieski János királyuk* vezérlete alatt 1683-ban Párkánynál és Esztergom alatt harcoltak az ország felszabadítása érdekében.

*

1936-ra pedig *Buda felszabadulásának „Világünnep"-ére* készülünk, amint azt a *Budai Napló* cikkek hosszú során már kifejtette.

*

Már most, az idei Szent Imre-év kapcsán kell megindítani a *propagandát* az 1931-re és 1933-ra javasolt esztergomi és az 1936-ra tervezett budai emlékünnepségek érdekében. Aki 1930-ban megfordul majd Budán és Esztergomban, bizonyára szívesen el fog jönni újból és újból Esztergomba is, Budára is, ha most *méltót* nyujtunk neki és már most meg tudjuk győzni, hogy *méltó keretben* fognak a későbbi ünnepségek is lezajlani.

C. R.

A Községi Polgári Párt I. ker. szervezete megkezdte alapvető működését Szombathy Kálmán ügyvezető alelnök és dr. Krivoss Árpád főtitkár vezetése mellett. A tanácsi ügyosztályok beosztása szerint megalakítja a közérdek és a jogos magánérdek erőteljesebb szolgálatában a pártszervezési és propaganda csoportot, a középítési, városrendezési, közjogi és illetőségi, közlekedési és közgazdasági, pénzügyi, közoktatási, közélelmezési, közjótékonysági és szociálpolitikai, közegészségügyi, városgazdasági, vízvezeték és világítási csoportjait. E csoportok keretében megvitatott és előkészített aktuális kérdéseket az elnökség fogja a megvalósítás stádiumába juttatni.

A kerületi beosztás tárgyalása a parlamentben erős vihart vert és különösen az I. kerület szétválasztása nem tetszett, mert így Budának több lesz a bizottsági tagja. Akik emiatt megharagudtak, elfelejtették megnézni a statisztikát, mely tisztán mutatja, hogy az I. kerületnek 101.553 lakosa van, míg a negyedik kerületnek csak 26.389. Négyszer több ember verejtékezik az első kerületben e városért, négyszer többen fizetnek adót, négyszer többen tartják fenn a közműveket, de joguk csak annyi legyen, mint a négyszer kevesebbnek? Vagy ott van a kettéválasztandó V. kerület. Ennek 73.095 lakosa van. Kettéválasztják s ez ellen senki sem szólalt fel. De az I. kerületnek még harmincezerrel több a lakosa. Ha csak ketté és nem három felé választanák, akkor ennek a 30 ezer embernek nem lenne képviselője a városi parlamentben. Igazságos ez?

Melyik „Bécsi Kaput" kell restaurálni!

Régóta látszó foghijjasság pótolódik be, ha a budavári *Bécsi Kapu* 1894 táján lebontott ötvenesévekbeli ívei helyébe valamely móddal megoldott új *Bécsi Kapu* épül. A visszaállító *„restaurálás"*-ok dolga azonban egész kényes és *felelősségteljes* dolog, mert alapjában véve mindig bizonytalan területen mozog, minden részletében nem pontosan ismert formák kiegészítéseivel. Ezenkívül a műemlékvédelemnek *nem* az a módja, amit a *laikus* annak gondol: nem a helyreállítás, hanem a *megőrzés* a műemlékvédelem lényege. Az ötvenes évek kezdete a regényes „restaurálások" *romboló és ízléstelen* munkáját.

A *Bécsi Kaput* ez a veszedelem nem fenyegeti, hiszen a *Műemlékek Országos Bizottsága* őrködik a naiv dillettantizmus túlkapásaival szemben. Azonban kérdés, műemléknek nyilvánított tárgy-e a lebontott *Bécsi Kapu?* Ugy tudjuk, hogy *nem.* Tehát félős, hogy mivel esetleg *nem hivatalos műemlék,* a Bizottságnak talán *nem lesz módja tiltakozó szava súlyát felemelni.* Az egész kérdésnek az a veleje, *mit* akarnak visszaállítani? Melyik korszak Bécsi Kapujáról van szó? Mert *két* formáját ismerjük. Az első az 1686-i ostromban elpusztult kapu helyén a 18. század elején épült régi kapu. Ezt a Szépművészeti Múzeumban őrzött, egy az irodalomban úgyszólván ismeretlen, a közismert írásokban tudomásunk szerint leközletlen eredeti ceruzarajz — az 1849-i ostrom idejében mutatja. Tipikus barokkori római-as-reneszánszos építmény ez, olyan, mint a pesti városháza kapuzata, orompárkányán barokk móddal megoldott rómaiaskodó reneszánszos párta, rajta a birodalmi sas. *Ezt akarják visszaállítani?* Vagy talán az 1850-es években ennek helyébe épült, ugyanesak reneszánszos új kaput? A török alatti kapu rajza *ismeretlen.* A középkori kaputorony milyenségére *nincs* megbízható adat. Egy ilyennek eltervelése *művészietlen* és *komolytalan:* Legjobb lenne modern, új elképzelésű, stilizált építményt adni: olyat, mint a grandiózus Halászbástya, ezáltal a gyermeteg panoptikumi *„természetesség"* ízléstelensége is elesne. Az 1850—1894-i kapu kérdése nem művészi feladat: meglevő fényképről készült másolat. Az 1686—1850-i kapu az egykorú rajzból játszva megoldható. Egyik kapunak sem volt erődítéstörténeti formakincse: modern erődítések, paloták, házak kapui tömegével épülnek a 17—18. század új olasz és ó-francia erődítésein. Ilyenek Győr, Gyulafehérvár, Komárom kapui. Szabványos aeráris előírású rómaiaskodó-reneszánszoskodó barokk díszítményűek. Egy ilyennek *működéből* való *„másolata"* ízléstelen dolog. Modern magyar építőművészeink tehetsége bizonyára egy új *Halász Bástya* alkotását teremthetné a „visszaállítás" gyerekes *„tömöntvény"*-e helyett, amikor egy fényképen kívül csak az ötvenes-kilencvenesévek műemlékromboló esemesőnaturalizmusa kell, hogy Buda képét a jóindulatú regényesség naiv bunkójával üssük agyon. Alkossunk *újat, művészit, magyart.* Ne másoljuk az osztrák-olasz inzsellérkapitányok tömegmunkáit. Őrizzük meg a régit, ha valóban nemes. A stíluskópiás műantikot *„mumpecolás"*-nak hívja a pesti régiségkereskedői nyelv. Ne „mumpecoljunk" több műantikot Buda gyönyörű falaira, mert kinevetnek bennünket.

Ilyet közpénzen elkövetni tilos, mert a közpénz nem „Csáky szalmája".

B. Borsody Béla.

Óbudai híd vagy Los von Pest!

Fordíthatjuk ezt a jelszót akár úgy, hogy: — Buda a budaiaké! — akár úgy, hogy: — Vásároljunk Budán! — vagy, ha tetszik úgy, hogy: — Jó budai nem viszi a pénzét Pestre! — ez burkoltan csak azt jelenti, hogy „Los von Pest!", amely gondolatot mindig aláfűti egy-egy esemény, amikor újabb pesti érdek hátráltatja valamely régi budai érdek érvényesítését. A krisztinabelieknek mindegy, hogy melyik híd épül előbb az *óbudai-e*, vagy a *lágymányosi*, tény azonban, hogy Óbudának 30 éves törvényes joga van a hídhoz, mely mintegy mézesmadzag ott lóg az óbudaiak ajka felett, minden választáskor és minden más alkalomkor. Most, amikor a kormány már elhatározta az óbudai híd megépítését, ami tulajdonképpen *tisztán budai érdek*, mert a népes Óbudát köti össze a pesti oldal egyik beépítetlen részével, — megindult az agitáció a ferencvárosiak részéről, amelynek célja az, hogy *előbb építsék fel a Boráros-tér—Lágymányosi hidat.* Ezen a hídon több pénz vándorol át Budáról Pestre, mert a kelenföldiek közvetlenül a nagykörútra jutnak ezen a hídon át, holott az óbudai hídon főleg a teherforgalom fog lebonyolódni, mely a pilisi hegyvidék felől Óbudán át vonul Pestre. Ennek a pesti stréberkedésnek a felismerése adta meg az alaptónust a III. kerületi EGYESÜLT POLGÁRI TÁRSASKÖR e hó 8-án tartott választmányi ülésének, amelyet megelőzött *Philipp* Kálmán dr. előadása a francia színműírásról, me-

BUDAI FAMILIÁK

A Pfeiffer-család

Budaujlak a középkori Óbuda és Buda északi „Vorstadt"-ja, *„hóstát"*-ja között ugyancsak benépesedett az 1686-i ostromot követő rendszeres település és a későbbi állandó szivárgás útján. Az itteni legelső települők között találjuk a gyökeres, nevezetes *Pfeiffer*-családot. Türingia és Württemberg, illetőleg a *Schwarzwald* vidékéről jönnek ők is: követve a Duna ősi országútját. Azt hisszük, a 17. századvégi Magyarország, illetőleg Pest-Buda felé húzó új népvándorlás természetes folyamata nyilatkozik meg abban, hogy a család az ősi római *„Hadak Útja"*, az országút mellé telepedik, házát itt rakja a *Bécsi Út*-on, itt rendezi be külsőországi borkereskedői házát, innen kereskedik marhával századokon át. Az út mellett, melyen jött és ment, melyen azonban mindig visszatért a vagyont és tisztességet adó új hazába. Nevük — *Pfeiffer* — katona mivoltukra látszik következtetést engedni. A 17—78. századi gyalogregementek marsát hat kurta, éleshangú flótás (Flauto piccolo) és hat két hangra hangolt gyalogdobos muzsikás fujta-verte: a *„Regiments-pfeiffer und Trommler"*. A német hadseregben 1918-ig megvolt ez az ősi mód: a tulajdonképpeni katonazenekar előtt lépkedtek a *„Pfeiffer"*-ek, a síposok. Nem lehetetlen, hogy valamely katonasípos ős nevét viseli a család, neve német rokona a magyar *Sipos, Dobos, Kornétás, Trombitás, Kürtös, Dudás* hajdúkori tábori muzsikás eredetű családneveknek. Az ujlaki plébánia mátrikuláiban elsőnek szereplő családtagok: *Mátyás*, aki negyvenesztendős korában 1721 június 21-én hunyt el és *János*, aki 1712 november 20-án köt házasságot Menkin (vagyis Menk) Dorottya leányasszonnyal. Mátyásnak nem voltak utódai, a ma élő család János származéka. Az ő fia *Simon* (1727—1777 március 5) már tekintélyes ujlaki polgáremberként. Tekintélyes ujlaki szőlőbirtokos, aki saját termésű híres jó borát a magyar borkereskedés ősi piacára, *„Gácsországba"* vagyis Lengyelországba saját szekerein viszi ki. *Lwúff*-ban *(Oroszlánvárott:* e város nevét német móddal Loewenbergnek, vagyis *Lembergnek* mondjuk mi, régente *Ilynó*-nak mondtuk) saját háza s benne pincéje volt. Ismeretes, hogy a 18. század közepe óta Bécs határvámmal védte a *Rajna* és a *Duna vidékének* bortermését *(Mosel, Neckar, Gumpoldskirchen)* a magyar bor ellen, tehát — mint azt *Takáts* Sándor írta meg: — a magyar bor természetes útja *Lengyelország* lett, illetőleg az volt már a középkor óta. A határhágók közelében lévő középkori magyar városok (Késmárk, Lőcse, Bártfa, Eperjes) városi Tanácsa *borbizományosa* a magyar Alföld felől érkező rengeteg bornak. E városok Tanácsházai alatt rengeteg *borospincék* állanak máig. A 18. században magyar borkereskedőknek már vannak *krakói, vilnai, varsói* pincéi. Pfeiffer Simon uram lembergi lengyel pincéje is ilyen budai magyar borgazdaságtörténeti tény. Sztánisznáf *Pónyjátúfszkij* grófot, az utolsó lengyel király lengyel urai ebben az időben mást, mint magyar bort bizony meg nem isznak vala. (Vált légyen egészségükre!) Bizonyára szívesen itták a *„Budincka"*-nak nevezett budai bort, illetőleg Simon gazda borát, kinek a mai *Csatárkadűlőn* volt szőlőskertje, máig a család kezén lévén ez. Fia, az öregebbik, *Mihály*, Sterl Éva leányasszonnyal köt házasságot 1783 február 23-án. Ő *rakatja a máig is a család kezén lévő ősi Pfeiffer-házat az ujlaki templom tövén*, a hegyipatak mellett, melyet az Árpád sírját kutató kegyeletes régész-hajlandóság az Óbuda melletti *„Fejéridvháza"* melletti patakkal azonosítgatott. A telek lába felnyúlik a *„Pál völgyének"* nevezett völgy oldalába, melyet Döbrentey Gábor a mult században hibásan keresztelt így, hiszen a középkori „Remete Szent Pál völgye" a Szép Juhászné helyén állott Páloskolostortól (innen nyerte nevét) lehúzódó völgy volt. Mihály gazda is nagy szőlőműves, *ősi budai bormérő jogon* külön koresmáltató jog nélkül is mérve borát, mint ezt tennie a legújabb időkig is joga volt minden budai szőlősgazdának. Az ilyen *„Stehwirtshaus"*-ból nőttek ki Buda legrégibb vendéglői, sőt vendégfogadói is. Igy a Pfeifferház is *vendégfogadó* lett, hiszen az 1713 óta a bombatéri (ma Batthyány-tér) budai Postaháztól induló és odaérkező bécsi gyorskocsi ősi, római országútja mellett, vagyis a *Bécsi Uton* feküdt s fekszik máig. Mivel pedig a szőlő *bort* jelent, ez *vendégfogadót*, emez *hordót*, ez pedig *kádármestert* tételez fel: a családfejlődés logikus útja odavezetett, hogy a család negyedik nemzedű dédunokája, az ifjabbik *Mihály* (1800—1858) koresmáros és budai kádármester lett. Egyik rokona, *Pfeiffer* József 1811. január 16-án „lulajozás" vagyis a zajló Dunán csónakkal való átkelés közben fult bele a Dunába. Mint ilyen volt tagja a napoleoni háborúk után felállított *„budai polgári Őrhad"*-nak és pedig annak *lovaskáplárja* lett, ami egész nagy tisztesség volt, ha másért nem, azért, mert csak igen jómódú polgár bírta a lótartás, s a pompás, deli magyar huszárköntös költségeit. Pfeiffer Mihály úr, budai polgár bormérő és kádármester gyönyörű huszárcsákóját és néhai való jó Ferenc császár-király bőtűivel ékes, szattyánnal bélelt huszártarsolyát unokája, a ma élő *Pfeiffer* István úr ajándékozta a Hadtörténelmi Múzeumnak. Az ifjabb Mihály fia, *János* (1828—1899) ugyancsak ősi szokás szerint a vendégfogadósságot a mészárosmesterséggel kötötte egybe. Egyik fivére *Mihály*, híres úszó volt, 1850-ben Siófoknál átúszta a Balatont, visszaúszás közben belefult. A bormérés és húsmérés a legkoraibb középkor óta királyi jog (jus regale: regálé), Petőfi Sándor apja, a felvidéki kurtanemes is mészáros és koresmáros. Az lett János is, a szabadságharc alatt aradi székállólegény — ősi német néven *„Prunsch-Knecht"* — később a budai mészárosok céhének mestere, tekintélyes ember, a Báji nemes Patay István 1100 holdas monori és pótharaszti birtokát bérelte, a céhi élet megszüntével ipartestületi elnök, majd városi bizottsági tag lett. Lövészmesteri diplomája 1869. április 30-án kelt: Paulovics László főlövészmester, kerületi elöljáró, *Trettina* János (a fűszeres) jegyző és Érchegyi Ferenc, a papirkereskedő, allövészmester írták alá.

Fia, a ma élő, hetvenhárom esztendős *Pfeiffer István*, a pátriárkális „Pista bácsi", régi budai dolgok, családi összeköttetések kitűnő ismerője. Iskoláit a régi budai *reáliskolában* végezte. Kedvesen emlékezik régi, nagynevű tanárairól, a híres *Mikuleczky* és *Say* Mórie professzorokról, *Heller* Ágostonról, a fizikusról és a neves *Stenzl* Guidóról, a direktorról. Ő volt az egyetlen ujlaki fiú, aki a reáliskolába való beiratkozásakor már teljesen jól beszélt magyarul. Mint tízéves, magyarruhás gyerek, végignézte az 1867-i koronázást. Atyja egy gyönyörű *cimeresszarvú magyar ökröt* ajándékozott Ferenc József királynak arra az alkalomra, mikor a koronázást követő napon a régi királyi palota erkélye alatt ősi ünnepi menetben vonultak fel *a pesti és budai céhek.* Emlékezik a budai *halászokra*, kik rúdon egy óriási, fején koronázott *harcsát* vittek. A pékek hatalmas malomkeréknyi *magyar cipót*, a mészárosok a Pfeifferék ökrét, a gazdák szalagos, *csengős bárányt* vezettek el a király előtt. A Jász-kún huszárezred káplárja volt, a háború előtt és után székesfővárosi bizottsági tag. *Ő a Budai Polgári Lövészegylet legrégibb tagja, illetőleg legrégibb tiszteletbeli tagja.* Emlékezete kifogyhatatlan tárháza a régi Buda bájos életének. A régi *„jó öreg koresmáros"*, (a Petőfi Sándor apja budai kiadásában) ez a művelt, okos öregúr. Ven-

SZENT
GELLÉRT
GYÓGYFÜRDŐ
Vízgyógyintézet és napfürdő
—•—
Külön férfi és női osztály
A legmodernebb berendezés
Szakképzett személyzet

lyet nagy közönség hallgatott végig tetszéssel. A választmányi ülést *Andréka* Károly nyitotta meg, kegyelettel emlékezett meg *Haszmann* János választmányi tag korai elhunytáról, amelyet jegyzőkönyvileg is megörökített a választmány és özvegyéhez részvétiratot intézett. Ezután az elnök meleg szavakkal emlékezett meg arról a legmagasabb kitüntetésről, amelyben dr. *Ripka* Ferenc főpolgármestert részesítette a kormányzó úr őfőméltósága. Már a közgyűlésen üdvözölték a főpolgármestert Andréka Károly és Orova Zsigmond dr. bizottsági tagok és az elnök megragadja most az alkalmat, hogy örömmel üdvözölje ezt az eseményt, azt jegyzőkönyvileg megörökítse a választmány, mely szívvel-lélekkel állt mindig Ripka Ferenc mellett és igyekszik őt támogatni nagy munkájában. A társadalmi béke érdekében kifejtett nagy munkáját méltatták ezzel a kitüntetéssel a legfelsőbb helyen. — Azután felvették mint új tagokat: *Nagy* Sándor igazgatót és *Weisz* Miksát. Majd *Rezső* Antal ügyvezető alelnök terjesztette elő jelentését a május hó 6-án, 7 órakor megtartandó közgyűlésre vonatkozólag, — *Horváth* Lajos titkár pedig felolvasta a Budai Társaskör átiratát a polgárság intenzívebb megszervezése ügyében, amely tételeket helyesléssel vette tudomásul a választmány. Ezután üdvözölték a III. kerületi elöljáróságot abból az alkalomból, hogy a Zsigmond-utca tehermentesítése érdekében megindította a dunaparti nagy közlekedési útnak az építését. Örömmel vette tudomásul a választmány, hogy ezentúl az óbudai izraelita temetőhöz fog közlekedni az autobusz, amely számára a kitérőt most építik. A bécsiúti villamos ügyében többek felszólalására elhatározzák, hogy a közgyűlésen is szóváteszik és azután küldöttséget menesztenek ez ügyben a főpolgármesterhez és a polgármesterhez. Befejező akkordnak maradt *az óbudai híd*, amelynek sürgős felépítése érdekében *nagyszabású népgyűlést* óhajtanak összehívni, mert érezhetővé vált a pestiek agitációja az óbudai híd ellen és a Boráros-téri híd mellett. Andréka Károly ugyan értesült közvetlenül a minisztertől, hogy *a két híd egyszerre épül*, de általános az aggódás Óbudán, hogy ismét eltolják az óbudai híd építését. A *Margithíd kiszélesítésének* kérdése is csak abban az esetben válna aktuálissá, ha az óbudai híd nem tehermentesítené a Margithidat és itt a torlódás a felépítés után is megvolna. Óbuda számára igazán létkérdés a híd mielőbbi felépítése.

A fordított város egyik dokumentuma, hogy Ybl Miklós a mai Várbazár helyére eredetileg szobrokkal díszített kolonádot tervezett, de azt a szakértők ellenezték s financiális okokból üzlethelyiségeket kívántak helyette. Szakértelmüket mutatja, de megfordított gondolkozásukat is, hogy ezt a helyet alkalmasnak ítélték bazár-sorra. Mikor aztán egyetlen üzlethelyiséget sem tudtak kiadni, mert hiszen sem a Krisztinavárosból, sem a Fő-utcából, még kevésbé a Dunáról nem jöttek ide vásárlók — akkor képzőművészeti műtermeknek adták oda. A nagy gondolat így vált törpévé.

Iparosok és Kereskedők Köre az I. kerületben (Krisztina-körút 61. szám), e hó 15-én este kilenc órakor családi estélyt rendez, amelyen *Kapcza* Imre előadást tart *Miként közlekedjünk az utcán* címen. Az elnökség vendégeket is szívesen lát.

A fürdőkórház ügye nem volt probléma az *Árpád-házi királyok* korában, mert bőviben voltak ilyeneknek, amint azt dr. *Tausz* Béla főorvos értékes tanulmányában kimutatta. Fürdőkórház volt a mai Rác- és Rudasfürdő vidékén. Nevét II. Endre leányától, thüringiai Szent Erzsébettől kapta s csak a török hódítás alatt pusztult el teljesen. Budavára visszafoglalása után, 1720-ban ismét kórház (Lazarethum) épült szeplőtlen Mária tiszteletére, kápolnával. Fürdőkórház volt még a mai Margitsziget (akkor Nyulak szigete), amelyről Árpád-házi okmányaink rendkívül gyakran emlékeznek meg. Még a IV. Béla által alapított kolostor előtti időszakról is, 1278-ban kelt okirat szerint öt rendnek volt ott konventusa. Ezek közt a johannitáké és a prédikátoroké, akik betegek kezelésével és gyógyításával foglalkoztak. Mint a Szent Margit-legendában olvassuk: boldog Margit maga fürösztötte meg a betegeket és így gyógyította őket. Az akkori Margitsziget sokkal nagyobb volt a mainál — egy falu is volt a területén s az egész szigetet kőfalak védték a Duna hullámai ellen. Csak miután a török hódoltság alatt a falak elpusztultak, omladozott, pusztult el lassanként a szigetnek jórésze is. Budán a fürdők és fürdőkórházak már az Árpád-házi királyok alatt igen jelentékeny szerepet játszottak. Hogy ezek a fürdők — nem számítva a lelkifürdőket, — tényleg betegségek gyógyítására szolgáltak, azt bizonyítják az akkortájt Magyarország más részein, főleg meleg vizek mellett épült fürdők és fürdőkórházak is. Hiteles adatok szerint olyan fürdők is voltak, amelyek magántulajdonban voltak és magánosok adták ki egészségügyi célokra.

URI SZABO, kiváló szabász! GLASZ Péter, I., Maros-utca 11.

Útjavítás. Az Új Szent János-kórház mellett elhúzódó Diósárok-út gyalogútját a kórház felső részéig murvázták, kéri a Svábhegyi Egyesület, hogy ezt a gyalogjárdát meghosszabbítani, illetőleg a Diósárok-út beboltozásáig, vagyis az erdei iskoláig murváztassa a város, mert a svábhegyi közönség ezt az utat veszi leginkább igénybe.

Acélvázas farmházat téglaszerkezettel, egy szobából és verandából álló amerikai rendszerűt már 650 pengőért is lehet megépíteni. Az alápincézés légköbméterenként 30 pengő. Az anyagok olyan értékkel birnak, mint a régi téglaházaké, nagyrészben gyárilag készülnek és a helyszínen csak az összeállítás történik, meg a külső és belső vakolás. Így háromnégy hét alatt be is költözhető. Felvilágosítást ad a Nyugdíjas Közalkalmazottak Farmtelepítő Szövetkezete, *Tóbiás* Mihály elnök, Budapest, III., Pusztaszeri-út 43.

TURÁNI magyar perzsája, szőnyegjavítása vezet! II., FŐ-UTCA 80. SZ. Telefon: Aut. 515-79.

Három madáretetőt állított fel a Budapest Székesfővárosi Közlekedési Rt. a Virányos-Kútvölgyi Egyesület és a Budahegyvidéki Társaskör kérelmére a hűvösvölgyi villamosvégállomásnál, ezenkívül a zugligeti végállomásnál és a fogaskerekű mentén két-két madáretetőt helyezett el. Dr. *Csörgey* Titusz, a m. kir. madártani intézet igazgatója díszes színes ábrákkal ellátott plakátokat készített, amelyben a kiránduló közönség figyelmét a madarak védelmére és táplálására felhívja. A hernyókkal, rovarokkal teli budai hegyvidéken igen kiváló fontossággal bir az énekes madarak védelme és elszaporítása. Reméljük, hogy a BSzKRT által felállított madáretetők nevelő hatást gyakorolnak a kiránduló közönségre s így ezután nem fogják az énekes madarakat kővel hajigálni, gumipuskával lőni, írtani, pusztítani. Idővel talán mégis elérjük azt, hogy a villamosvégállomáshoz érkező kiránduló közönséget az énekes madarak százainak víg dala fogadja. Kívánatos volna, hogy minél többen kövessék a BSzKRT példáját és a téli hidegek idején segítenének a kertek ingyen munkásait megmenteni az éhen való pusztulástól.

A bérmálások Budapest területén május 27-től június 7-ig lesznek. Az összes budai templomokban lesz az idén bérmálás, úgyhogy egy plébániának a hívei sem lesznek kénytelenek más templomba menni.

PALACK-TEJ

Elveszett egyházi kincsek. *A koronázó-templom* kincseiről, amelyeket II. József parancsára (1785 júl. 10-én) árverésen adtak el — érdekes cikket írt dr. *Nemes* Antal püspök a *Nemzeti Ujság*-ban. Elmondja többek között, hogy ezek a templomi kincsek a budai városházán lévő kápolnában voltak, majd a budavári cs. és kir. kamaraépületbe raktározták el őket a feloszlatott szerzetesházak sok templomi kincsével egyetemben. A haszontalannak minősített értéktárgyak olyan halmaza volt így együtt, hogy az 1785 nov. 15-iki árverésen a vevők ezeket a művészi tárgyakat csak az olvasztókemence szempontjából értékelték. A templomi misemondó-öltönyök és az egyházi felszerelések pontos jegyzéke megvan az 1756. évi kánoni vizsgálathoz csatolt leltárban, mely a fővárosi levéltárban található: *„Acta Jesuit. Budensis 19. csomó, 1. szám alatt."* Olvassuk, hogy micsoda gyönyörű, hímzett és gyöngyökkel kirakott casulák voltak ott igen nagy számban, a Hunyadiak Corvin címerével s más-más adakozók vagy a szenteknek és Szűz Máriának alakjával díszítve, gyöngyökben és ékkövekben. Az árverésen majdnem mind Bécsből jött kereskedők voltak, mint Meyer, Rubits, Mertzi vagy pedig óbudai kereskedők, mint Ábrahám, Mózes stb., akiknek nevei épúgy, mint a fizetett összeg, pontosan fel vannak sorolva az árverési jegyzőkönyvben. Így ment veszendőbe sok drága nemzeti kincs, de talán még kitudódik egyikmásikról, hová sodródott idők folytán és így esetleg még megmenthető lesz a nemzeti kegyelet számára.

Ismert csemege volt már a mult században is a budai kolbászáru és régente a budai hentesek bejárták az ország minden vásárát, annyira kereste azt a hentesárut a magyar közönség. Azután túlszaladt rajtunk Pest az ő kolbászgyáraival és most nehéz küzdelemmel vívják vissza a vezetőpozíciót azok a világotjárt, kiváló szakképzettségű, budai hentesek, akik között első helyen áll *Dinka* István, akit a világháború mint hadifoglyot Oroszországba sodort és kevésen mult, hogy ritka, nagy szaktudása révén, ott nem fogták végleg Oroszországban. A háború után hazakerülve, a Széna-téren nyitott szerény keretek között üzletet és becsületes munkával csakhamar az elsők közé küzdötte fel magát. A Dinka-féle hentesáru mind keresettebbé vált, pesti üzemek is keresték az áruját s végül arra szánta magát, hogy itt, Budán, az *Iskola-utcában*, hentesárugyárat alapít, a saját tervei szerint rendezve azt be a legmodernebbül. A tisztaságra talán egész Budapesten nem ügyelnek annyira, mint a Dinka-féle hentesárugyárban, ahogy azt az ellenőrző hivatalos közegek is örömmel állapítják meg, minden vizsgálat alkalmával. Külön helyiségek szogálják a főzést, a füstölést, a hűtést, a sózást és a feldolgozást. Modern gépek aprítják, törik, zúzzák a különféle, szinte még élő, friss húsokat, hogy a jógyomrú embernek kicsurran a nyála. És oly tömegekben készül ez az ínycsiklandó hentesáru, ami Buda számára túltermelés volna, ha nem látná el vele Pestnek is legelőkelőbb vendéglőit és füstölt húsféléket árusítók üzleteit. A gyár cégéréül szolgáló iskolautcai hentesüzlet a maga ragyogó tisztaságában a legjobb ajánló levél és a leggusztiózusabb reklám. Jó gyomrú ember ott alig megy el, hogy be ne térjen. Ezt az üzletet és a gyárat Dinka István maga vezeti, míg a szénatéri piacon lévő üzletet gondos felesége, aki a hivatalnoknői keserű sorsot és íróasztalt váltotta fel derült kedéllyel a székálló asztallal, mint férjének hűséges segítőtársa.

A MÁV, mint az elmult esztendőben, úgy az idén is április 5-től kezdve életbeléptette a hétvégi menettérti, félárú jegyeket. A menettérti jegyek a vasár- és ünnepnapokat megelőző hétköznap 12 órájától a vasár- és ünnepnapot követő első hétköznap 12 órájáig, kettős ünnepek alkalmával a második ünnepnapot követő első hétköznap 12 órájáig érvényesek. Útmegszakítás nincs megengedve, kivételt jelentenek a balatonmenti állomások.

Az Emericana Flavia korporációjának szombaton este népes kiskáptalani ülése volt a Központi kávéház különtermében. *Korányi* Miklós dr. a katolikus szellemnek a gazdasági és hiteléletére való hatásáról, ft. *Kálló* János pedig a szabadkőművességről tartott igen érdekes, lebilincselő előadást.

RUDAS FÜRDŐ radioaktiv hőforrás
GŐZ- ÉS KÁDFÜRDŐ
FEDETT USZODA

ERDÉLYI ÉTTEREM
I., Bors ucca 10.
Valódi erdélyi specialitások:
Flekken, Hereintokány, Vargabéles, Kürtöskalács, Fatányéros stb. stb.
Nyáron gyönyörű, családias kerthelyiség.
Üzletvezető
özv. Csiszár Józsefné
a Tisztv. Kaszinó v. vendéglőse

ÜVEG és porcellán-árukban GÁL LAJOS Budán II., Széna-tér 7 vezet
Tisztviselők nagy árkedvezményben részesülnek. Kedvező fizetési feltétel

HUSVÉTI CUKORKÁK
Kopfmann Jánosnál
I., Krisztina körút 91 II., Margit körút 36

Kályhás! Minden szakmabeli ügyben forduljon a régt jóhírű céghez
I, Logodi-u. 19 Béres Márton Tel.: 530-33

Csak egyszer
vásároljon Dinka-féle teavirslit!
Mindig azt fog kérni.
Gyártja: DINKA ISTVÁN hentesárugyára
II., Iskola ucca 40 Telefón: Aut. 549-58.
Fiók: Széna téri piac.

PROHASZKA
szőnyegkereskedő
I., KRISZTINA-KÖRÚT 32
TELEFÓN: AUTOMATA 502-16
Magánfelektől vásárolt valódi perzsaszőnyegek jutányos árban. Gép- és futószőnyegek nagy raktára. Kedvező fizetési feltételek

FRANCIA-MAGYAR ELEMI ISKOLA
II. KERÜLET, BIMBÓ UCCA 9. sz.
Igazgató: DR. SYPOSS KATALIN.
Rendes tanulóknak államérvényes bizonyítványok. Bármely iskola 6—13 éves tanulói és leánykái részére francia játékdélutánok. Kezdőknek és haladóknak két-kétórás teajourok, francia társalgás keretében. Kérjen kimerítő prospectust.

Budavára visszafoglalása és a Svábhegy név

Irta: dr. Siklóssy László.

II.

Ahhoz nem is fér semmi kétség, hogy a svábok a Svábhegyen tanyáztak; de melyiken? Ha megtekintjük *Fontana* János mérnök Buda ostromáról készített nagy képét, amelyet Nessenthaler 1687-ben Bécsben rézbekarcolt, a *Kis-Svábhegyen* találunk egy hatalmas üteget, ezzel a felírással: *La batterie dressée sur la Montaigne par les Suabes.* — E mondatban tehát *sváb* és *hegy* impozáns módon kerülnek egybe, *Svábhegy* elnevezésről azonban még szó sincs. De különben is, Jókai kora Svábhegy alatt sohasem a Kis-Svábhegyre gondolt, hanem a (Nagy-)Svábhegyre, ahol a svábok tevékenysége kevésbé volt hatékony; itt csak táboroztak — együtt a többi szövetségessel — a várostromban azonban a Kis-Svábhegyről tüntették ki magukat. A felszabadított nép lelkesedése (!) tehát — logikusan — a Kis-Svábhegyet nevezhette volna el Svábhegynek, ezzel szemben Haeuffler *Kis- és Nagy-Svábhegyről*, Károlyi Árpád meg-éppenséggel *Kis-, Közép- és Nagy-Svábhegyről* tud.

A *Svábhegy* elnevezés tehát úgy áll előttünk, mint hogyha azt a *nép alkotta* volna meg egy történelmi tény alapján, amelyet a történelmi kutatás helyesnek ismert el. Így van-e ez valóban? Ha kissé közelebbről vizsgáljuk a körülményeket: aligha leszünk ezen a véleményen. A *Svábhegy* népies elnevezés; sőt *népszerű* is, mert fenn tudta magát tartani egyéb *hivatalos* elkeresztelésekkel szemben. De hol keressük azt a népet, amely ezt a Svábhegy nevet adta? Buda várának és városának polgári lakossága úgyszólván kicserélődött; aki az ostromban nem veszett el — állítólag hatezer főnyi ember — az örült, ha mindenevesztetten elköltözhetett, vagy helyben kezdhetett nyomorúságos életet. Vajjon a piszkos Tabánnak, a nyomorúságos Pestnek s a nálunk csak valamivel különb Óbudának lakosai igyekeztek-e éppen az ostromló svábok nevét megörökíteni? Alig hihető, már csak azért sem, mert a *hadállások titkait az időben sem siettek a hadvezérek a polgári lakosság orrára kötni*, különösen nem egy olyan leromlottéra, amilyen akkor a dunaparti település volt.

De ha a lakosság ismerte volna a keresztény seregek hadállását, aligha lett volna benne annyi történelmi érzék, hogy *megdicsőíteni igyekezzék a svábok nevét, akik szintén résztvettek Buda háromnapos kifosztásában.* A *Sacco di Roma* színhelye most a budai vár volt. *Három napig tartott a szabad zsákmányolás az égő város monstre-fáklyája mellett.* Rommá, üszökké és rothadássá lőn királyaink székhelye, melyet a török másfélszáz év alatt nem tudott annyira tönkretenni, mint a felszabadító seregek három nap alatt. Ma köteteket szentelünk a *felszabadításnak* és csak sorokat a *feldúlásnak*, de vajjon az az ottragadt nép, avagy az odacsalogatott bevándorló, amikor belefogott a borzalmas romokból való újéletkeltés gigászi munkájába, azon törte-e a fejét, hogy megdicsőítse azokat, akik részesei voltak a pusztulásnak? Legkevésbé származott az efféle elnevezés a magyarságtól, amelyet — amint erről az ostrom után ottjárt *Tollius* holland tudós tanúskodik — még csak a várba sem engedett fel az oda befészkelődött bécsi uralom.

A sváb egyébként nem volt sem jobb, sem rosszabb, mint az egyéb német sógorság. Talán még jobb is volt. Jó volt harcosnak és jó volt telepesnek. Svábföldről számosan jöttek az ostrom után Buda és Pest városába, de jöttek Buda elpusztult környékére is. A környék pusztulása azonban távolról sem volt oly ijesztő, mint magáé a királyi városé. Az erdős, barátságos vidék termékeny földével bírt annyi csábító erővel, mint az üszkös város. Ide a szerencsétpróbálók, oda a szerény, de biztos megélhetést keresők mentek. Így esett, hogy Budának a hegyekentúli tőszomszédaiban a középkorban létezett, de a török hódoltság alatt elpusztult községei, még pedig egyfelől: *Alkeszö* és *Félkeszö*, másfelől (megközelítőleg) *Sasad* község helyén *sváb községek keletkeztek: Budakesz és Budaörs.* E községekben intenzív egyházi élet is fejlődött ki. Különösen vonatkozik ez Budakeszre, melynek határában *Mária Makkon* a Trinitarius rend zárdát és templomot építtetett. Ennek romjaihoz mai napig szívesen ránduluk ki.

A Svábhegynek a hős svábokról való történelmi elnevezése tehát semmiesetre sem történhetett meg a Buda visszafoglalását közvetlenül követő időkben. Évtizedek mulva nem lett volna ennek akadálya. Az akkori városi tanács szelleme azonban nem volt ilyen magasröptű; még kevésbé volt ilyen a polgáriság szelleme. *A Svábhegy ezenközben magától elneveződött a svábokról.* Hogy utóbb miért kellett ennek az elnevezésnek romantikus, történeti magyarázatot adni, annak oka az, hogy *ezt a nagyon megszeretett, kedves helyet rehabilitálni kellett.*

Budai Napló melléklete a 993. számhoz.

A BUDAI POLGÁRI FRONT

A Községi Polgári Párt: Ripka Ferenc, Kozma Jenő és Becsey Antal megoldották a gazdasági válságot! — Megszüntetik a nyomort! — Csökkentik a munkanélküliséget! — Buda ifjúsága Bethlen zászlajára esküdött! — Tömeges belépés a Budai Társaskörbe Nagyszabású tagavató ünnep a Budai Vigadóban!

Az új községi törvényjavaslat, mely évtizedekre szóló új alkotmányt ad Budapest székesfővárosnak, sorompóba fogja állítani a polgárságot, amelynek uralmát ebben a városban ez a törvény csak úgy tudja biztosítani az idegenből átplántált szélsőséges irányzatokkal szemben, ha a polgárság öntudatra ébredve, egységes sorokban vonul fel a választáskor. És mintha ez a tespedő polgári öntudat végre lángra lobbant volna, oly hatalmas, nagy demonstrációban nyilatkozott meg most, amikor éppen a polgárság érdekeinek védelmére megalakult KÖZSÉGI POLGÁRI PÁRT hatalmas erőgyarapodásának jeléül, százával avatja tagjai sorába az új tagokat.

A BUDAI TÁRSASKÖR, ahonnan hat év előtt *Ripka* Ferenc dr. zászlóbontására, gróf *Bethlen* István miniszterelnöknek, a magyar nemzet világszerte elismert vezérének hatalmas szózatára megindult a polgárság szervezkedése dr. *Kozma* Jenő politikai vezérlete alatt, aki mellé odaállottak Buda kiváló fiainak legjobbjai és a párt gazdasági intézésének vezetését vállalta *Becsey* Antal, — ülte e hó 10-én újabb nagy térfoglalásának ünnepét, 200 új tagot avatva a kaszinó zászlaja alá.

A mai tespedő korban, a lelkek csüggedése idején, mérföldes lépést jelent ez a szám és harangszóként kell, hogy hasson a polgárság nagy tömegeire, utat mutatva számukra az új és a jobb jövendő felé. Végre győzött Ripka Ferenc közéleti puritánsága, — Kozma Jenő politikai felkészültsége és — Becsey Antal gazdasági tudása.

A polgári vár bástyáit megszállják az új rohamcsapatok, hogy fiatal lelkük egész lelkesedésével megvédjék azokat az idegen áramlások betörése ellen és biztosítsák a várfalakon belül annak a polgári munkának nyugodt folyását, amely egyedül vezet a jóléthez és a boldogsághoz. Ez a harcra kész fiatal gárda őrzi meg Buda nagy nemzeti hagyományait, amelyek nélkül Pest csak szürke mása volna Európa nagyvárosainak és amelyek nélkül ez a hatalmas világváros hiába várná, hiába keresné a magyar nemzet szeretetét.

A Budai Vigadó nagyterme szorongásig megtelt ünneplő, lelkes közönséggel, azzal a ragyogószemű budai fiatalsággal, amelyet nem nyügöz le a nehéz idők gondja, hanem megdobogtatja a szívét a nemzet és e város szebb jövőjéért induló harc és küzdelem.

Így lesz majd Budapest újból a magyarság nemes erőinek nagy központja és benne a nemzetőrző torony: — Buda!

A társasvacsora után **Oszoly** Kálmán háznagy üdvözölte a vendégeket és fölkérte

Ripka Ferenc dr.
főpolgármestert

avató beszéde elmondására, aki ezután a legmelegebb ovációk között emelkedett szólásra.

Ünnepe van ma — mondotta — a Budai Társaskörnek, nagy ünnepe, mert minden kaszinó. életében az a jelentős nap, amelyen erőben gyarapodik. A BUDAI TÁRSASKÖR tagjainak száma pedig a mai napon 210 taggal szaporodott.

Ezt az új gárdát köszönti és avatja a budai zászló alá, amelyért mindnyájan vállvetve harcolunk. És örömmel avatja ezt a díszes új gárdát, amelyhez joggal fűznek nagy reményeket és azért helyénvalónak találja a kölcsönös bemutatkozást.

Elmondja, hogy mi ennek a társaskörnek a célja?

A Budai Társakörnek a megalakítására annak a szüksége vezetett, hogy konzerváló helyet biztosítsunk a budai polgári erényeknek, amelyek nemes hagyományokból fakadnak. Távol áll tőle az osztálypolitika, célja a polgári erények megerősítése és fejlesztése, ami nem osztálypolitika, mert ez sohasem történhet egyes osztályok kárára, csak előnyére. Szükség volt ilyen irányú politikára, mert a polgári erényeket támadja az az irányzat, amelynek se istene, se hazája és amelynek egyetlen célja és törekvése az, hogy a polgárságnak ártson. Pedig

ez a polgárság a törvényeknek és a rendnek őre és így a szabadság megvédője; — ez a nemzetfenntartó elem s így az emberiségnek a jótevője, mely a polgári munkának köszönheti a kulturális és a gazdasági élet fejlődését.

Elsőrendű kötelességünk a polgárság megerősítése, amely most nagy veszedelmekkel került szembe. A nemzetközi tőke hatalomratörése s a nemzetközi munkának a forradalmak felé való törekvése két malomkő közé állítja s felőrléssel fenyegeti a polgári rendet, ha nem tudjuk azt kellően megerősíteni. Azt reméli és ebben nem is szabad csalatkoznia, hgy ez a 200 új tag ebben a munkában és ebben a küzdelemben fog minket megerősíteni. Van rá komoly oka, hogy nem fogunk csalódni, mert az új tagoknak túlnyomó nagy része a Budai Torna Egylet tagja s ezt a nagymultú régi egyesületet mi budaiak jól ismerjük és nagyra értékeljük azt a munkát, mely annak révén a társadalmi élet minden irányában érvényesül. Ennek a munkának rendkívüli befolyása van az egyén jellemének kialakulásában és beoltva ezt a Budai Társaskörbe, rendkívüli hatásokat fog kiváltani.

Ezek az új tagok hozzá vannak szokva, hogy

ne protekció révén érvényesüljenek, hanem a saját munkájuk, a saját erejük révén.

Ezt az erőt ajánlják ők fel ahhoz a munkához, amely itt folyik a polgárság érdekében, mely *nagy erőpróba előtt áll* és éppen azért nagyon becses ez a megerősödés, mely ennek az új 200 tagnak belépésében nyilvánul.

Fel kell ráznunk a tespedő polgári társadalmat, amely szereti ezt a gyönyörű várost, amelynek szívében él a vallási erkölcs, de ha ezt tettekkel kell bizonyítania, akkor mindig nagy erőfeszítésbe kerül ennek a megnyilatkozásnak a kivívása. *Pedig ha nem sikerül felráznunk a polgárságot közömbösségéből, elveszítheti vezető szerepét.* Ennek a polgárságnak van ereje és elhatározása, hogy elutazzon Svájcba, hogy beutazza Európát, de arra nehéz rábírni, hogy három esztendőben egyszer elmenjen az urnákhoz. Mégis rá kell bírni arra, hogy ezért a világszép városért hozza meg ezt az áldozatot és teljesítse polgári kötelességét.

Az új bajtársaknak kell megértetniök a polgársággal, hogy hiába vágyódik egy szebb Budapest, egy boldogabb Magyarország után, ha nem viseli az odavezető út fáradalmát és keresztjét.

Ha vezető szerepét meg akarja tartani, akkor önzetlenül dolgoznia és áldoznia kell a közért. A nagy számban jelentkezett új tagok sportban edzett, kemény legények, akik ha kell állják a közelharcot és nem dőlnek be a demagógiának. Nem fognak hitelt adni azoknak, akik *erényről* beszélnek, de ezt *a maguk életével sohasem tanusították*, — nem fognak hinni azoknak, akik *valláserkölcsöt* hirdetnek, de egész életük *szöges ellentétben állott* ezzel, — akik *konszolidációt* prédikálnak, de mindig *a zavarosban szerettek halászni*, — mert ezek közönséges demagógok. Csak az beszélhet ezekről az eszmékről, *aki a maga multjával és életével igazolni tudja azokat.* Ezek az álapostolok a mi tiszta makulátlan zászlónkat is állandóan támadják és egyéni gyanusításoknak volt kitéve a nemzet vezére is, akit minden áron szeretnének elkedvetleníteni, pedig éppen a harc neveli azt a vezért, aki állja a harcot. A harcban kell megedződnie az új tagoknak is, mert az ő sorukból kell nevelni azokat az utódokat, akik vezetni fogják a fővárosi polgárságot. A budai tornászok jelszava különben is az, hogy: — Ép testben, ép lélek! — és ha

Petracsek Lajos dr.
ügyvéd

meghatva és elfogulva szólal fel és mond köszönetet az elnöknek, az új tagok nevében azért a mély, gondolatokban gazdag, bölcs és gyönyörű avató beszédért. Az elhangzott felhívásra ők is igyekeznek bemutatkozni. Régi időkre kell visszatérnie, mert már 17 éve annak, hogy mint fiatal jogi doktor került dr. *Kozma* Jenő ügyvédi irodájába. A világháború hamarosan elszólította onnan, de az összekötettés közöttük nem szakadt meg, a barátság szálai pedig mind erősebben fűzték őt Kozma Jenőhöz, most pedig idők multán, mint két férfi állanak egymás mellett az életben. Huszonegy éve dolgozik közérdekű ügyekben, de nem politikai téren. Most azonban, amikor érzi, hogy tud szolgálatot tenni és tud használni azoknak a céloknak, melyeket dr. Kozma Jenő képvisel, felajánlotta neki politikai téren is szolgálatait.

Az első feladat, amivel Kozma Jenő megbízta, a Budai Társaskör nagyobbarányú kiépítése volt. Azt látta azonban, hogy a fiatal korosztályok jóformán teljesen hiányzanak a Társaskörből, mert

a fiatal generáció a világháborúból fáradtan jött haza

és nem voltak összeköttetései. 1920-ban politikailag megszervezkedtek azok, akiknek már 1914-ben is megvoltak a politikai összeköttetéseik. A forradalmi idők nem voltak alkalmasak az ifjúság bevonására s az elmult 10 év alatt a helyzet nem sokat változott. A fiatalabb korosztályok érdeklődése teljesen hiányzott és a lelkeknek passzivitása azt hozta magával, hogy

a polgári társadalom 30 százaléka nem szavaz le a választásokkor.

Az évek folyásával mindig többen és többen kerültek a passziv zónákba és

ezek számára rejteget a mai gazdasági és politikai helyzet nagy veszélyt.

A világgazdaság krízise nyugatról, az orosz bolsevizmus politikai válsága keletről

nehéz viszonyokat teremtettek, amelyek meghozták a fiatalok balrafordulásának veszélyét.

Ezt pedig meg kell akadályozni.

Más pártoknak vezérei hangoztatták, hogy a jövő választás a szélső baloldal és a szélső jobb oldal harca lesz.

Ez a politikai hisztéria tana,

annak a politikai hisztériának a tana, amelynek eredményeit átszenvedtük 1918-ban és 1919-ben és

ez az unintelligencia tana,

mert nem kell intelligencia ahhoz, hogy valaki üres jelszavakat követve, csatlakozzék valamely szélsőséges irányhoz. De intelligencia kell ahhoz, hogy valaki a *középen találja meg* a politikai meggyőződésének alapját.

A politikai mérlegnek egyensúlyban kell állani,

mert ha túlsokat tesznek valamelyik oldalára, a mérleg fel fog billenni és reakciójaképpen a másik oldalra kell sok súlyt tenni, hogy a mérleg visszabillenjen. A politikai bal- és jobboldali kilengések veszélyeit ismerjük, azokon keresztülmentünk és nagyon jól tudjuk,

ha nincsen tartós egyensúly, akkor nincs boldogulás, nincs jólét és nincs gazdasági fejlődés.

Ezt a politikai gondolatot képviseli Bethlen István gróf miniszterelnök, ezt a gondlatot képviseli Kozma Jenő dr., mint a Polgári Egység Pártjának

a magyar közéletnek és a magyar társadalomnak ép lesz a lelke, kigyógyulunk minden bajból úgy városi, mint országos vonatkozásban. Ez fogja valóra váltani a mi imádságos reményünket a szép, a nagy, a boldog Magyarországot.

Őszinte benső örömmel köszönti a Budai Társaskör 200 új tagját és azt kívánja, hogy érezzék magukat otthon ebben a körben, forrjanak össze vele szívben és lélekben és vegyék ki a részüket az itt folyó, a polgárság érdekeit szolgáló, nemzetvédő munkából. Segítsenek viselni a közélet keresztjét, mert ezen az úton, amelyen eddig eljutottunk, elérkezünk a megváltás földjére is!

A társaság állva ünnepelte a főpolgármestert és a meg-megismétlődő taps és éljenzés után állott szólásra a budai sportoló ifjúság vezére, a tagavató est szervezője,

Kozma Jenő dr.
országgyűlési képviselő

szólalt fel általános figyelem között, mely az ő felszólalásait mindenkor kíséri.

1920-ban, a puccsok idején járt az Attila-utcában és benézett a Budai Torna Egylet helyiségébe, ahol egy polgárőrséget talált fegyverrel a kezében, mely kész volt megvédeni, ha kell élete árán is a polgári érdekeket. És most is itt áll ez az őrség lábhoz tett fegyverrel, harcrakészen a polgárságért. Mert nemzeti erőben mindig elöljárt a Budai Torna Egylet és ma is egy új rohamcsapat állott ki teljes harckészséggel, amelyet legyőzni nem lehet. A társaskörben a mai nappal, a városházán az új fővárosi törvény megalkotása után, az országban pedig Hága után új éra következett és a most alakuló új helyzet küszöbén elmondja azokat az indítóokokat, amelyek őt *Ripka Ferenc* mellett a polgárságért való harcra késztették. Az új fővárosi törvényt, amelynek célja egy boldogabb Budapest megteremtése, most fejezték be, új keretet teremtettek ezzel, amelynek betöltésére a fiatal generáció van hivatva. Kemény harcok árán a gerinces öregek megalkották ezt az új keretet, de az ő szavuk csak a meleg polgári otthon lehetőségét védi és csupán harc volt a fiatalságért.

A mai helyzetben a gazdasági kérdés a döntő és ezt a kérdést kell megoldani, mert sehol sem látott olyan gazdasági programmot, mely ezt a féltett házi tűzhelyet melegebbé tette volna.

A rapszódikus gazdasági programmok alapján nem lehet elindulni. Egységes gazdasági programmot csak Olaszországban lát, ahol virul a polgári erény és ennek nyomán a gazdasági élet, ahol van elegendő pénz, munka és boldogság. Azt a tanulságot szűrte le ebből, hogy az egyesülésben és egységességben van az erő és a hatalom. Boldogan látja, hogy Magyarország vezérlő államférfia, gróf BETHLEN ISTVÁN miniszterelnök (lelkesen felharsanó éljenzés) most Mussolinihoz indult, mert ez a találkozás és az ott látott gazdasági helyzet nagy hatással lesz a miniszterelnökre. Olaszországban megteremtették a lelki egyensúlyt és ezen az alapon a nemzeti egységet. Ott ma lelki diktatúra van. Mert nem kell mindenkinek vezérnek lennie és nem kell mindenkinek pártot alakítania, hogy egyéni hiúságát kielégítse.

Az utóbbi pártalakítások mindig csak valamely vezérségre vágyónak egyéni céljait szolgálták, pedig az országos politikában, de a városi politikában is, csak az összefogó egység és a polgári erény győzhet.

Az elmult tíz esztendő alatt fegyelem nélkül éltünk, de a tornászokban van fegyelem. Ő is áldja az Istent, hogy katona volt, mert ott szerezte a fegyelmet, amely erőt ad az egyénnek, a pártnak és a polgárságnak is.

A tőkét most a jelszó-politika üldözi, de akik támadják a tőkét, elfelejtik, hogy

tőke nélkül nincsen munka, nincs fejlődés, nincsen ipar. Folyton a külföldi tőke behozatalát sürgetik, mely azonban csak akkor válik az ország hasznára, ha kellően beruházva, többet jövedelmez, mint a tőke kamatát, mert ha nem jövedelmez többet, mint ezt a kamatot, amit fizetni kell érte, akkor nem kell a külföldi tőke. A gazdasági helyzeten csak organikus szervezkedéssel lehet segíteni és ez a segítés első feltétele: — a bizalmi krizis leküzdése.

Ma a tőke senkiben sem hisz, a bankok senkinek sem hiteleznek, mert bizonytalan, hogy a tőke megtérül-e? Trianon dacára bele tudunk kapcsolódni a Nyugat tőkeképző munkájába. Nagy gazdasági tévedés a szociáldemokrata párt által hirdetett kívánság, mely a munkanélküli-segélyezést

elnöke és ezt a gondolatot képviseli a Budai Társaskör és elnöke, Ripka Ferenc dr. Ehhez a gondolathoz csatlakozott ő és csatlakoztak barátai, amikor eljöttek a *Budai Társaskör*-be és ebből az alkalomból a régi tagokhoz azzal a kérelemmel fordul, fogadják az új tagokat szívesen, barátsággal, — egyesítsék a régi erőket az új erőkkel. Felajánlja ezennel barátai és a maga munkáját a Társaskör céljainak szolgálatára és ebben az ünnepélyes pillanatban

fogadalmat tesznek, hogy az Elnök kezében levő zászlóhoz hivek maradnak.

Nem feladata, hogy programmot adjon, mert csak egy feladata van, amit Kozma Jenő barátja bízott rá: — az I. kerület politikai megszervezése. Azzal szeretné elindítani a politikai szervezkedésnek mozgalmát, hogy száz darab belépési nyilatkozatot oszt szét új tagtársai között, hogy mindegyik legalább egy-egy új tagot hozzon a Társaskörbe és mához egy hónapra újabb száz tag avatását ünnepelhessük. És írják össze azokat a szavazókat, akik a Polgári Pártra hajlandók szavazni és akkor rövid időn belül

ezer és ezer új szavazót fog ajándékba adni pártvezéreiknek.

Ehhez a munkához kéri a *Budai Társaskör* régi tagjainak közreműködését és meggyőződése, hogy a közös munkában és a közös harcban összeolvadnak, összeforrnak a régi s az új tagok és szent a meggyőződése, hogy a küszöbön álló harcból ez a párt fog győzedelmesen kikerülni.

A Budai Társaskör győzelmére és elnökének, Ripka Ferencnek egészségére üríti poharát!

A nagy sikert aratott beszéd valóságos tapsorkánt váltott ki, főleg az új tagok részéről, de az öregek is lelkesen üdvözölték az új rohamcsapat vezérét. Utána

sürgeti. A szocialista párt vezéreit hiába hívták magukkal az amerikai útra, mert azok megtagadták ezt, tudva azt, hogy Amerika rácáfol az ő téves tanaikra.

Amerikában nincsen szocializmus, ott az egyéni munkaszabadságot nem lehet korlátozni.

Kizárólag csak szociális berendezkedések nem mentik meg az országot. Fájdalommal látja mindig az aratógépek kitiltását, mert féltik tőlük a dolgozó kezek keresetét. Ez is tévedés, mert több gép olcsóbban és jobban termel, ezzel emeli a forgalmat, fokozza a jövedelmet és így új kereseti alkalmakat teremt.

A tőkegyüjtés polgári cél és polgári erény. Ez a Polgári Párt ezt akarja előmozdítani, mint ahogy erre törekszik minden idegen ország is.

Már az 1925-iki választásnál a tettek politikáját követte ez a párt, de akkor még közönyösebb volt a polgárság és kevesen sorakoztak a zászló alá, ám azóta a polgárság öntudatra ébredt és

ma ez a párt a város legerősebb pártja.

mely annak idején *Ripka Ferenc* (éljenzés) szavára indult útnak és ma már a polgárság belátja, hogy ezt kell támogatnia.

Tegnap a miniszterelnök teljes egészében elfogadta azt a gazdasági programmot, amelyet a párt számára Becsey Antal dolgozott ki, mely megteremti a munkalehetőségeket, csökkenti a munkanélküliséget

és lehetővé teszi, hogy ezt a gazdasági krizisben elindult esztendőt átlábolja a nemzet, mert

a miniszterelnök elutazása előtt azonnal intézkedett, hogy a minisztertanács az átnyujtott programmot azonnal tárgyalja le és ezeket a munkákat azonnal indítsa meg, hogy meginduljon a kenyéradó munka.

Ez a siker elsősorban *Becsey Antalé*, másodsorban pedig a *Polgári Párté*. Az egész világon lejtőre vitte az államokat a baloldali orientáció. A szomszédos Bécs a polgárok zsírján hízott, de ott is ráeszmélt már erre a kizsarolt polgárság és ma már ott is a jobboldal felé gravitál a lakosság, mert a baloldal a szegénységbe sodorta.

Petracsek Lajos dr., akinek a mai est sikerét, az új tagok tömeges belépését köszönhetjük, az ő irodájában kezdte pályafutását, ott tanulta a fegyelmet, a kitartó munkát és a most belépett új tagokat, ezt a ragyogó fiatalságot arra kéri, hogy *kövessék Petracsek példáját*. Azt kívánja, hogy a Polgári Párt zászlaja alá esküdött új harcosok biztosítsák az öregek hátralévő napjait és Petracsek Lajos dr. törekvéseire, de elsősorban *dr. Ripka Ferencre* emeli poharát.

Az egész társaság meleg ovációban részesítette a politikai vezért. Utána

Becsey Antal

a Községi Polgári Párt alelnöke

emelkedett szólásra éljenzés és taps között.

Az elmult hónapban az a hosszantartó politikai vita kötötte le a törvényhozás és a főváros érdeklődését, amely a fővárosi törvény körül zajlott le. Bármiként ítélik is meg a politika különböző szemszögéből nézve ezt a törvényalkotást, egy bizonyos: hogy

e törvény a polgári gondolat egyik fellegvára kell, hogy legyen.

Akik a demokrácia és autonómia jelszavaival ostromolták ezt a törvényjavaslatot, azokra régen rácáfolt az élet. Láttuk és látjuk a demokrácia különböző arculatait. Láttuk a Károlyi Mihály-féle demokratikus küldöttséget az összeomlás után Belgrádban a demokratikus franciák egyik tábornoka előtt; csúfos megalázkodás és még csúfosabb megalázás járt vele. Látjuk a világbékét hirdető demokratizmust a cseh uralom alatt, ahol a háborús eszközök gyártása soha nem látott mértékben tombol. Látjuk az u. n. demokratikus kormányuralmat Angliában, ahol a munkanélküliség tombol és amely ellen India népe lázadozik. A mi demokratikus jogfejlődésünk útját történelmi tényezők irányítják. De azt vallani egy országról,

amelynek hercegprímása egy szerény cserepesiparos fia, ahol az egyik miniszteri méltóságot ugyancsak egy kisiparos fia tölti be, ahol a székesfőváros polgármestere a szegénység soraiból küzdötte fel magát a főváros élére

— hogy ezen az országon nem fognak a demokrácia törvényei, legalább is anakronizmus. A demokrácia és autonómia nem tekinthető öncélnak; csak a fejlődés útvonalait jelzik. Az az út, amely a tradiciók, a vallás-erkölcsi intézmények és a nemzeti ideálok romjain át vezet,

azon az úton Oroszország sorsára jutunk.

Ez ellen a lehetőség ellen védekezni, ha kell erőszak árán is, szent kötelessége a polgári társadalomnak.

Ma oly időket élünk, amikor a politikai élet lármájának legalább egy időre el kell némulnia, hogy helyet adjon a céltudatos cselekvésnek. Az ország polgársága — amelybe a nemzeti érzelmű munkásságot is oda kell számítanunk —

a munkanélküliség veszedelmével áll szemben. Nincs fontosabb feladatunk, mint ezt a veszedelmet elhárítani az ország és a székesfőváros felől;

mindent meg kell tennünk ebben a tekintetben, amit belső erőink összefogásával csak tehetünk. Mert lehet is tenni. Pártunk,

az Egységes Községi Polgári Párt felhatalmazásából emlékiratba foglaltam össze azokat a lehetőségeket,

amelyekkel legalább a székesfőváros területén a munkanélküliséget csökkenteni tudjuk.

Főleg az építőipar és a gyáripar azok a legfontosabb területek, amelyeken cselekednünk lehet és kell is.

Az utolsó tíz év statisztikai adatai szerint az építőiparban az 1928. év adatai és eredményei a legkedvezőbbek. Ebben az évben 7200 lakás épült, több mint 17.000 szobával, kb. 75 milliló pengő értékben. A gyáripari érdekeltség nyilatkozatai szerint pedig 30—50 millió pengő értékű munka elegendő lenne arra, hogy a gyáripari munkások fokozatos elbocsátása véget érjen, sőt, hogy az utóbbi időben elbocsátottakat is foglalkoztatni tudja. Az a kérdés tehát, van-e a főváros gazdasági életében lehetőség arra, hogy úgy az építőiparban, mint a gyáriparban ennyi munkalehetőséget sürgősen biztosítsunk.

Megállapítása szerint ennek a munkaszükségletnek fedezése a mai viszonyok között is lehetséges.

Igaz, hogy a magánépítő tevékenységet a jelzálog-piac benultsága úgyszólván teljesen lefékezte; viszont a székesfőváros és az állami igazgatás területén igen nagy számmal vannak olyan építőipari munkaalkalmak, amelyek a burokrácia zeg-zugaiban szerte-széjjel megvannak; csupán erős, kemény kéz kell ahhoz, hogy azokkal a gazdasági élet talaját termővé tegyük. A székesfőváros büdzséjében kb. 32 millió pengő értékű magas- és mélyépítő munka irányoztatott elő, amelyek kormányhatóságilag jóváhagyott fedezettel bírnak. Ezek a munkák részben végrehajtás alatt állanak, de lehetne a tempót fokozni. Ehhez járul a törvényhozás akaratából az 1000 lakásos Horthy Miklós-telep és az albertfalvai folytatólagos 420 lakásos telep és egyéb kormányzati ágakban jelentkező több millióval előirányzott építő munka. Mindezek együttvéve kb. 65 millió pengő értékű munkaalkalmat képviselnek a fővárosi építőipar területén. Ha ehhez még számításba vesszük az épületek tatarozása tekintetében jelentkező, de bizonyos előfeltételekhez kötött munkalehetőségeket is, akkor nem túlzás az, hogy az 1928. évi építőtevékenységet meg tudjuk közelíteni céltudatos irányítással és diktatórikus erővel.

Kötelességszerűen hívta fel pártunk ilyértelmű előterjesztésére a főpolgármester úr figyelmét, akinek sikerült a népjóléti miniszter, sőt a miniszterelnök úr figyelmét is erre az égető problémára irányítani.

A miniszterelnök úr közvetlen elutazása előtt hallgatta meg előterjesztésünket

és haladéktalanul telefón útján adott felhatalmazást helyettesének: a népjóléti miniszter úrnak is arra, hogy az ügyet

a legközelebbi minisztertanács elé terjessze

és a maga számára a szükséges felhatalmazást megszerezze. Elismerés jár neki a munkanélküli munkások és iparosok tízezrei részéről; és hisszük, hogy a munkanélküliség halotti csendjét néhány hét alatt a munka visszhangja fogja felváltani.

Szeretettel köszönti a társaskör ifjúságát, amelyet arra kér, hogy ne hagyja magát a politikai jelszavak hangos, de üres lármájától megtéveszteni. Szorgosan figyelje meg, hogy a színes szavak mögött ott van-e a mélyen szántó gondolat és a gondolat mögött ott van-e a cselekvésnek, a tetteknek pozitívuma. Nem az elégedetlenséget szító, mindent elgáncsoló kritika, hanem a nemzeti érzéstől áthatott cselekvés vezet a boldogulás útjára. És a magyar fiatalságnak ebben a táborban van a helye!

A szónokot lelkesen ünnepelték.

A következő felszólaló volt

Hoór-Tempis Móric dr.

műegyetemi tanár

Amikor a *Budai Társaskör* családi ünnepet ül és új tagokat avat, illő dolog, hogy a családfőről megemlékezzünk, arról a családfőről, akit szeretettel véstünk a szívünkbe, akit tisztelettel környezünk, illő dolog megemlékeznünk dr. *Ripka Ferencről* (hosszantartó, lelkes éljenzés) és meg kell emlékeznünk róla most, amikor a Kormányzó Úr Őfőméltósága az ő polgári erényeit nagy kitüntetésre méltatta. Az új tagok tájékoztatására elmondja, hogy dr. *Ripka* Ferenc már 30 év előtt állott a legnagyobb magyar gyárvállalat kötelékében, itt ismerte meg a gazdasági életet, amelyben tevékeny nagy része volt és itt szerette őt meg a közönség, amely már akkor is nagy bizalommal fordult feléje. Kívánja, hogy életében még számos ilyen kitüntetés érje őt és az ő egészségére, boldog életére üríti poharát. — Lelkesen éltették Ripka Ferencet és a szónokot.

Horváth Károly

a törvényhatósági bizottság tagja

szólalt fel ezután általános érdeklődés közben, akit régebbi budai szereplése révén, mint kiváló szónokot ismer a budai közönség.

A multszázadbeli, régi magyar politikát a bécsi gyorsvonathoz hasonlítja, mely Budapestről indulva csak a nagy állomásoknál áll meg, de a kisebb állomásoknál, vagy a középállomásoknál csak fütyül és büszkén átrobog.

A magyar politika vonata is valamikor csak a nagyérdekeknél állt meg, de a középosztály érdekeinél és a kis emberek érdekeinél csak fütyült s büszkén elrobogott.

A világfelforduláson kívül új időknek, új vezéreknek kellett eljönniök, akik a középosztály és kisemberek érdekeinél is megállítják a politika gyorsvonatát, hogy felvéve kívánságaikat és panaszaikat, haladjanak azzal a kitűzött cél felé. Amikor tehát 200 új utas jelentkezik a politika vonatára, akkor úgy nekik, mint a még később jelentkező utasoknak azt ajánlja figyelmébe, nézzék meg, hogy

a politika melyik vonatára váltanak jegyet

s csak akkor szálljanak fel, ha azt látják, hogy azon a vonaton vagy *Ripka* Ferenc vagy *Kozma* Jenő az irányító masiniszta. De viszont az ilyen vonatra nyugodtan ülhetnek, mint az elvek harcos katonái, mert az ő vezérletük biztosíték arra, hogy jól lesz vezetve a politika gyorsvonata, amelynek nem új masinisztákra, csak becsületes hűséges utasokra van szüksége.

Nem új vezérek kellenek a politikában és nem új pártok,

amelyek konkurrenciát csinálnak az Operaháznak, eljátszva a politika színpadán a Hugenották című darabot, amelyben tudvalevőleg a színpadon a kereszténytyek ölik egymást, a nézőtéren pedig mulat ezen a Lipótváros. Csak hűséges és vezéreikre büszke katonákra van a boldogulni akaró pártoknak szüksége. Miként 1848-ban mindenki büszke volt arra, hogy ő Kossuth Lajos katonája, ma az országos politikában

mindenki büszke lehet arra, hogy Bethlen István katonája.

És épily büszke lehet a városi politikában is az, aki Ripka Ferenc és Kozma Jenő, a két testvérvezér, vagy vezértestvér katonája. Egy hindu közmondás azt tartja, „ha 12 hindu szent akarattal egy csillagra tekint, nincs az a földi hatalom, mely őket céljaik elérésében megakadályozni tudná." E pártnak is van ilyen csillaga, a testvérvezérek adták,

a polgári egység, a polgári jólét, a polgári fejlődés gondolata.

Ha szent akarattal erre a csillagra tekintünk, nincs az a földi hatalom, mely minket győzelmünk kivívásában megakadályozni tudna.

A fel-felzúgó taps után

Okolicsányi-Kuthy Dezső dr.

főorvos a Budai Társaskör szervezetét az emberi vérkeringéshez hasonlította, ahol a vezetőség biztosan számít minden tagjának közreműködésére, mint ahogy számít a szív az izomzat és az erek munkájára.

A cigány tust zendített, azután átment szép magyar nótákra, a lelkes hangulatba sodródott közönség pedig fölkelt, hogy közelférkőzzék a diadalmas vezérekhez, ahol főleg *Horváth* Károly és *Petracsek* Lajos kerültek — mint a budai párt új szerepvivői — az ünneplés központjába.

A társaság lassan átvonult a BUDAI POLGÁRI KÖR kellemes helyiségeibe, ahol a billiárdszobában dr. *Ripka* Ferenc és dr. *Kozma* Jenő előtt újból hűségi fogadalmat tettek *Máté* István és *Kollár* Gábor, az I. ker. Iparoskör régi vezérei.

A kitünő fonyódi bor mellett nagy társaságok maradtak még sokáig, éjfélutánig együtt, kocintva a törvényhozói nagy munkát végzett házigazda, dr. *Kozma* Jenő egészségére.

— **Nem nektek írtam** azt, kisleányom — mondotta az *öreg úr* 1880-ban a Margitszigeten a kis *Korányi* Annának, meg *Korányi* Saroltának, Tokaji Nagy Lajos közjegyző nevelt leányainak, akik költeményeket szavalgatták előtte — és ő mosolyogva hallgatta. Az *Ágnes asszonyra* mondotta a fentírt idézetet. — Azóta 50 esztendő telt el örömben, az utóbbi évtized inkább búban, mint örömben. Az *öreg úr* csendes ember lett rég, de a *Margitsziget* ma is olyan szép, mint akkor volt. Sőt szebb, mint valaha! A Közmunkatanács, az Igazgatóság mindent elkövet, hogy kedvessé varázsolja a nyulak szigetét. Siessen mindenki megváltani jó előre a jegyét! — Az egyéves bérletjegyek árait az 1930. évre a következőképpen állapították meg: Arcképes éves bérletjegy ára felnőttek részére 30, közalkalmazottak és családtagjaik részére felnőtteknek 10, gyermekeknek 5 pengő. A Margitsziget területén székelő evezős- és sportegyesületek tagjainak arcképes igazolványa 15 pengő. Járművekkel való behajtásra jogosító éves bérletjegy ára 30, ugyanilyen járműbérletjegy ára köztisztviselők részére 20 pengő. Tekintettel arra, hogy a mult évi bérletjegyek érvényét a legrövidebb idő alatt beszüntetik, ajánlatos az új bérletjegyeket minél sürgősebben kiváltani.

LORGNON Zibriny-nél, I., Attila-u. 12.

Új budai diákok. A régi budai diák boldog, regényes ifjú *Faust* volt, a világ problémáin merengett, fizikát tanult szép tavaszi délutánokon az ibolyás *katonatemető* vén sírkövein ülve, ámde ehelyett rigófüttyöt hallgatott és ábrándozott, mert szerelmes volt *„Tini nagyság"*-ba, a *„Krecsányi papa"* nyári színkörének kardalosművésznőjébe. Titkon biliárdozott a Czrnagoracz-kávéházban. Boldog ifjú volt, gondja semmi. Jó atyja adta heti egy forint zsebpénzéből budai Krőzus volt. Barátaim, két budai *mai* diák: más típusuak. Az egyik barátom a hatodik gimnazista *cipészinas*, 16 éves, csonkalábú hadirokkant édesapja mellett. Délután cipőt talpal a diák, éjjel tanul. Szabadidejében Buda történetére vonatkozó tanulmányokat folytat. Másik barátom, szemüveges, komoly 26 éves ember. Kenyerét *utcaseprással* keresi. Erdőmérnöknek készül, magánúton tanul az érettségire. A kétkerekű talyiga mellett, seprőnyélre támaszkodva, beszél terveiről, az inas hóna alatt könyv és kész cipő. Nyomor? Lezüllés? Moszkva? Dehogy. Új, szép világ. Egykor suszterinasnak adták a vásott nebulót és utcaseprővé züllött a kártyás. Ma: *self made man;* maga erején lett Új Ember. Büszke vagyok rá, hogy engem, ódon szépségek mákonyába feledkezett vén budai diákot új budai diákmóresre tanított két kitünő, derék barátom: *a budai suszterinas és barátom: az utcaseprő.*

Béla diák.

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ
a Városligetben
a székesfőváros egyik legmodernebbül felszerelt, legmonumentálisabb gyógyfürdője. Ivókura. Népgyógyfürdők, nyári (strand) uszoda.
KITŰNŐ KÖZLEKEDÉS

BÚTORASZTALOSTÓL:
háló 800-tól, ebédlő 440-től, íriszoba 450-től, saját készítményű kárpitosbútorok. Részletre is. 100 pengős havi törlesztésnél kamatmentesség.
MÜLLER LAJOS
„Margit" főüzlet: II., Margit-körut 54
Tel.: Aut. 558—81.
Főüzlet: VII., Dohány-utca 37.
70 éves cég Tel. J. 373-18. 70 éves cég

KIRÁLY-FÜRDŐ
Építette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.
Budán, II., Fő-utca 84. szám.
45 fokos szénsavas nátrium szénsavas mészes szénsavas kiválasztásu és magnéziumot
tartalmazó hévviz
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdő: férfiaknak . . . reggel 5—1 óráig
nőknek hétköznap délután 2—7 óráig
!! IVÓ KURA !!

TEA
Közvetlen behozatal Holland-Indiából
a termelő ¼ és ½ kilogrammos eredeti csomagolásában és ládákban — Nagyban és kicsinyben
BOZÓ GYÓGYTÁR
BUDÁN, I. KER., ALKOTÁS-UTCA 34. szám.

MAGYAR KERÁMIAI GYÁR R.-T.
Iroda: VIII, József-krt. 14. Telefón: J. 320-45. Gyár: X, Gyömrői-út 63
GYÁRT: Keramitköveket és lapokat, klinkerköveket és lapokat, utak, járdák belső helyiségek és pillérekhez. Chamotte, dinas és saválló téglát és habarcsot. Különféle falitéglát. Vállal útburkolásokat.

KI MINT VET, ÚGY ARAT!
Mauthner magnál jobbat sehol sem kaphat!
MAUTHNER ÖDÖN
MAGTERMELŐ ÉS MAGKERESKEDELMI RÉSZV.-TÁRS.
Központ: BUDAPEST VII, ROTTENBILLER-u. 33
Ujonnan átalakított és megnagyobbított belvárosi eladási helyisége a
FERENCIEK TEMPLOMÁVAL SZEMBEN:
BUDAPEST, IV. KER., KOSSUTH LAJOS UCCA 4. SZÁM
Főárjegyzék, növényárjegyzék, őszi árjegyzék ingyen és bérmentve

Monori Mag vezet
MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI R. T.
BUDAPEST—MONOR
Monori magkereskedése: Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 3. Telefon: Aut. 868-60
Tavaszi képes főárjegyzék és nagybani árajánlat ingyen és bérmentve

RACFÜRDŐ
GYÓGYFÜRDŐ, BUDAPEST
Erősen radióaktiv, természetes 42·4 C° földes-meszes hőforrásokkal. Két női- és egy úri-gőzfürdővel, valamint kő- és kádfürdőkkel. Az összes gyógytényezőkkel felszerelve.
Egész éven át nyitva.

Személyi hírek

RIPKA FERENC dr. főpolgármester három napot töltött a Zugligeti Manrézában.

WOLFF KÁROLY április 6-án mondotta el beszámolóját a Budai Vigadóban választói előtt.

PÁVAI-VAJNA FERENC főgeológus Hajdúszoboszlón 1916 méter mélységben sok gyógysót és kész száraz földgázt talált a most megfúrt második kútban.

EREKY KÁROLY, a Vásárpénztár elnöke a „modern kalkuláció szerepe az üzemvezetésben" címmel adott elő a Közgazdaságtudományi Kar Magángazdaságtani Intézetében.

LAMOTTE KÁROLY tanácsnok és *Reményi-Schneller* Lajos, a Községi Takarékpénztár igazgatója külföldre utazott 150 millió pengős kölcsön felvétele ügyében.

HÓDY LAJOS dr.-t, a Budai Társaskör alelnökét és a Hollós Mátyás Társaság gazdáját a TLK (Terézvárosi Labdarugók Köre) díszelnökévé, az Amatőr Labdarugó Szövetség pedig tanácstagjává választotta. A díszes oklevelet 50 tagú küldöttség adta át neki.

TOPERCZER ÁKOST miniszteri főtanácsossá nevezte ki a kormányzó a kereskedelemügyi minisztériumban.

FRIEDRICH ISTVÁN keresztény ellenzéki zászlóbontása április 13-án lesz a Budai Vigadóban.

KOZMA DEZSŐ, az Angol-Magyar Bank lánchídtéri fiókjának igazgatója volt e hó 4-én a Borgazda Társaság vacsoráján nagyszámmal összegyűlt tagok és vendégek szeretetteljes megnyilatkozásának a központja, mint borgazda.

STREDA KÁROLY budai fiatal festőművész nyerte el a tavaszi tárlaton a Jellinek Gida-féle 1000 pengős emlékdíjat.

KANDEL ZSIGMOND országosan ismert gazdászt és volt uradalmi igazgatót házassági évfordulója alkalmából elhalmozták szerencsekívánatokkal tisztelői és barátai.

KISS SÁNDOR polgári iskolai tanárt küldötte ki hivatalból a székesfővárosi tanács az esseni zenekongresszusra.

Lendl Adolf, a világutazó. Lendl már fiatal korában kezdte meg tudományos irodalmi működését. Ennek köszönhette, hogy a nagy múzeumok gyakran keresték fel megbízásaikkal. A M. Nemzeti Múzeum érdekében utazott ő legészakibb Norvégiában, ahol madarakat és más apró állatokat gyüjtött; ezen az úton *Herman* Ottó kísérője volt. Később ugyancsak a mi múzeumunk megbízásából gyalog bejárta Kis-Ázsiát, honnét gazdag rovargyüjteményeket és más konzervált állatokat hozott. Tudományosan a horvátországi Nagy-Kapella hegységet ő kutatta át; innét pókgyüjteményt hozott a M. Nemzeti Múzeumnak. Végül a laplatai és buenosairesi múzeumok hívták meg egy délamerikai ismeretlen tartomány átkutatására. *Lendl* ezen az útján hónapokig tartó gyaloglással a néptelen Neuquen tartomány pampáit járta be és amint *„Uti levelek két világrészből"* című könyvében írja, annyi apró állatot, főként bogárságot hozott a nevezett múzeumoknak, hogy négy málhás lova alig bírta a sok skatulyában, üvegben konzervált gyüjteményeit cipelni. Ezután a chilei Kordillerák őserdőin vágott keresztül szintén gyalog, egy kísérővel, 14 napi úton. Legutóbb is az ausztráliai múzeumok hívták meg őt, a majdnem 70 éves tudós természetvizsgálót, egy ottani sivatagterület átkutatására; ezt az utat családi okokból még nem kezdhette meg.

A Széchenyi-fürdő. Épült a Városligetben, a régóta híres régi Artézi-fürdő mellett, melynek 970 m mélységből előtörő 74° C kénes, radióaktív hőforrása táplálja. A főváros minden részéből könnyen megközelíthető: villamos közúti és földalatti vasutak, autobusz végállomásainál. A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges felszerelésekkel bőven ellátott. Termál és különfürdők, iszapgöngyölések, hőlég-kezelések, szénsavas fürdők, gyógy-maszázsok, elektró- és fényterápia, diathermia. Zander. Javallatok: idült csúz, izületi izzadmányok, merevség és zsugor, köszvény, idegzsába, különösen ischiás, vérkeringési zavarok, szívbántalmak és női betegségek eseteiben, ivókúra.

LÁTCSÓ Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

„Bey dem grünen baumb'', azaz „a zöld fánál" névvel illették Budavára visszavétele után, az akkori német világban, a mai Iskola-teret, amint azt az 1696-ban készült „Zaiger über die Vöstung und Wasser Statt" az utókornak feljegyezte. Csak 1809 táján kapta a tér a „Schulplatz", azaz az „Iskola-tér" nevet. Hogy szépen zöldelő élőfa volt-e az a „grüner Baum", amelyről a tér nevét kapta, vagy pedig egy boltos vagy kocsmáros cégére, erről hallgat a krónika. Talán Budavára visszavételekor, amikor a várat tűzvész is pusztította, túlélte egy terebélyes fa a nagy pusztulást a téren és annyira kirítt a környezetből, hogy a letelepülők a fa segítségével igazodtak el a Vár még névtelen utcáiban és terein. Ma is áll a téren egy facsoport; környékét most „parkozza" a város és már el is hordatta onnan azt a két fabódét, amely jobb híján a városcsúfítás eszközeivel képviselte a székesfővárosi romantikát Budavárában. Ami azonban a térnek a kedves varázsát megadhatná, a Nándor-térről odatelepített *Hebe-kútja*, az még mindig úgy áll ottan, mintha nem is köztér, hanem lomtár volna, ahová évek előtt helyezték. Átmázolták ugyan zöld színnel, mint ahogy zöldre vannak festve a budavári ódon házak szép ablakrácsai, de kutat, vígan csobogó közkutat, még mindig nem csináltak belőle. Pedig a rajta lévő négy oroszlánfej ugyancsak tátogatja száját, hogy a világ négy tája felé ossza az élet vizét. Igaz, csak kettő alatt van vízkagyló, de a másik két vízkagyló pótlása gyermekjáték volna, a talapzat is könnyen meg volna nagyobbítható és *ahol valamikor a „zöld fa" állott, a „zöld Hebe" kútjából vígan csoboghatna a világ négy tája felé az élet, a megújhodás tiszta vize. C..R.*

Hortobágyi juhtúró

A III. ker. Föld- és Szőlőművesek Egyesülete Kuncze Géza elnöklése mellett március 30-án tartotta közgyűlését, amelyen a rendes tárgysorozat lezajlása közben köszönetet szavaztak az elnök odaadó munkájáért és *Füredi* Jenő előadónak az egyesület és tagok érdekében kifejtett támogatásáért. Id. *Gigler* György korelnök vezetése mellett egyhangúlag megválasztották a tisztikart. Elnök: Kuncze Géza; alelnökök: Krén György, dr. Lugmayer József; titkár: Putz Nándor; pénztáros: ifj. Gigler István; ügyész: dr. Kuncze Lajos; gazda: Wéber Károly; számvizsgálók: Zigler György, Moutskó György, Gitlinger György. Majd megválasztották a választmányt. A közgyűlés többek hozzászólása után elfogadta Kuncze Géza indítványát, hogy az egyesület új neve *„Budapest III. ker. Föld- és Szőlősgazdák Egyesülete"* legyen.

KALAPOK urak és hölgyek számára nagy választékban
KERTÉSZ kalapos mesternél I., Krisztina-tér 3 Fest, alakit

Vezető szerephez jutottak a Budapesti Kávések testületeiben a következő budai kávések: Az ipartestület alelnöke lett Szabó Sámuel, a „Philadelphia"-kávéház tulajdonosa, elöljárósági tagok lettek: Márk Károly, az Erzsébethíd-kávéház és Rendessy József, a Seiffert-kávéház tulajdonosai. A multban szerzett érdemeik alapján tiszteletbeli tagok lettek: Pethő György és Szeiffert Antal.

A budai rendőr. A budapesti lovasrendőr a világ legdélcegebb lovaskatonája, ruhája, sőt ősi nyergelési módja — (a nyeregre ráterített, tehát helyesen felette s nem alatta alkalmazott csábrák s a rátett fekete birkabőr) — a legősibben megőrzött magyar lószerszámozás módja. Ezt már a Pesten járt perzsa sah is megmondotta, amikor *nemes Zsille János* öreg lovasrendőrőrmester volt a sah legkedvesebb kísérője. (Zsille Kálmán festőművész édesapja.) Tudjuk, hogy a párizsi rendőrfőnök hozzánk jött rendőrséget tanulmányozni. Ez a *„budapesti"* rendőr. A *„budai"* rendőrt a minap ismertük meg az Alkotás- és Márvány-utca sarkán. Egy pici ovodásgyerek nekiindult az utakeresztezésnek: átlósan a két sarok között. Abban a pillanatban lódult oda az autobusz. A rendőr megállította és a kisfiút ölébe kapva, átvitte a gyalogjáróra. Az óriási rendőr és a csöpp nebuló pompás kép volt. Mielőtt letette volna, a kisfiú fülét trétásan meghúzta: igazságot osztott. A pöttöm nebuló pedig — érezve a büntető igazságszolgáltatás moráljának helyességét — megölelte a rendőr bácsi nagy busa fejét és hatalmas puszit nyomott rá. Erre a rendőr is — megcsókolta a karján ülő pöttöm emberkét. Az autobusz népe pedig, mintegy jelszóra, megtapsolta ezt a kedves jelenést. Úgy látszik, Buda romantikája még a marcona, derék, kemény rendőröket is áthatja. Kicsi az eset, de jellemző, mert — budai.

Berlini levél

Berlin és Budapest — két világváros. Az egyiket az emberi kéz fejlesztette azzá, a másikat a természet predesztinálta annak, amivé lennie kell: világfürdőnek. Érdemes összehasonlítani a két várost. Berlinben nem építettek a Spree-kanális partjára oly közel házakat, mint nálunk a Duna partján, pedig csak kanális és mégis hatalmas, széles, fával borított utak szegélyezik. S nemcsak a főútvonalak, hanem a mellékutcák is mind nagyon szélesek és fával szegélyezettek. A híres „dammok" szélesebbek az Andrássy-útnál, középen elválasztva fásított úttesttel, így a forgalom is egyirányú. A legforgalmasabb utcákon a járda olyan széles, hogy a házak előtt kis kert van, virággal, fával. Minden utcakeresztezésnél a járda szélén kivilágítják az utcák nevét, irányát és a házszámot a következő utcáig, pl. 42-től 68-ig. A forgalom lebonyolítását az utak keresztezésénél villamos lámpák automatikusan szabályozzák. Az utcai forgalmat villamosok, autobuszok, az alsó forgalmat az Untergrundbahn, azután a Hochbahn, Ringbahn és Stadtbahn bonyolítja le, végtelen gyorsasággal. Egyké modernebb 4—5 emeletes épületen kívül majdnem minden ház háromemeletes, ami harmónikus képet ad. Az úttestek világítása pazar. Kissé orientális ízt ad a nagy mozik és színházak emeletes, színes, egész jelenetet ábrázoló sok plakátja, meseszerű kivilágítással. Berlin terekben, parkokban talán szegényebb, mint Bécs, de ezt pótolja Potsdam igazán tündéries szépsége. A „Tiergarten és Zoo", mely a város szívében van, nem is park, hanem erdő.

A kirándulóhelyek nincsenek messze, inkább egész közel vannak a városhoz. A sok tó szinte övezi a várost s egyik a másikba folytatódik. Az úgynevezett „Havelseen" emlékeztet a finn tavakra — széles, gyönyörű utak visznek a kirándulóhelyekre, fenyőerdőkön keresztül.

Felejthetetlen emlékem marad a potsdami kirándulás, hol egy egész napot töltöttünk. Itt bizony nem takarékoskodtak a gyönyörű épületekkel a német uralkodók. A legtöbbet Nagy Frigyes zsenialitásának köszönheti a német nép. Nemcsak a hatalmas paloták, hanem azoknak elhelyezése, fekvése, parkjai, vadaskertjei is mesebeli tündérországra emlékeztetnek. Ha a budai hegyekre ilyen gyönyörű parkokat, ligeteket lehetne varázsolni, nekünk is volna idegenforgalmunk, mint Potsdamnak. Itt a városban nem vágták ki azt a hársfát, mely Potsdam legforgalmasabb utcáján áll egy híd előtt, ahol egykor Nagy Frigyes hajtatott el kocsijával a kastélyba, a nép kérőleveleit elfogadva. Ezt a hatalmas hársfát kőkerítéssel védik a forgalom veszélyétől.

Hogy dobogna itt a budaiak szíve, e végnélküli parkok, sétányok, fasorok alatt. Itt látni vadaskertet, narancsligetet, sziciliai-, japán-kertet, tavakat, szökőkutakat, igazi aranyhalakkal. Sok a madárka — a stiglic a lábam mellől szedte fel a morzsát, melyet odaszórtam. Mókuskák úgy szaladgálnak itt, mint a nyulak. A hattyúk, mint fehér lótuszvirágok imbolyognak a tavakban. Nem hiába nevezte el Nagy Frigyes az egyik palotát „Sanssouci"-nak, sans souci — gond nélkül.

Csinálnak is ennek propagandát a németek. Vasúti állomásaikon, a nagy áruházakban, menetjegyirodákban, szebbnél-szebb plakátok hirdetik a német városokat, fürdőhelyeket. De sehol még egyetlen egyszer sem láttam egy magyar plakátot Budapestről, a világon egyedülálló fürdőinkről. Ezért nem is tudnak rólunk és nem tudják, milyen szép csonkaságában is a mi országunk. A napokban Mendelssohnéknál voltunk egy hangversenyen (régi berlini dúsgazdag bankárcsalád) és egy berlini úrral beszélgettem. Nagyon érdeklődött fővárosunk iránt és végtelenül csodálkozott, amikor elmondtam, hogy mennyi gyógyfürdőnk van. Soha még nem hallotta, hogy hőforrásaink is vannak. Sem ő, sem mások, akiknek módjuk lenne eljönni, nem tudnak Buda páratlan gyógyvizéről. Hol késik az idegenforgalmi propagandánk? Egyedül a magyar művészek szereznek itt barátokat a magyarságnak. Nagyon sokan élnek közülük Berlinben és nagyon szeretik őket.

Berlin, 1930 április 7.

Viraág Ilonka.

Etele és Ildikó újra összekerültek a Közmunkák Tanácsa jóvoltából, még pedig az I. kerületben, ahol az Etele-útból kiinduló és félköralakban haladó névtelen utcát nevezték el *Ildikó*-utcának. A Pethényi-úttól a fogaskerekű vasútig húzódó utcát pedig *Sárospataki*-útnak keresztelték. A Budaörsi-útból kiinduló egyik utcát *Töhötöm*-, a Bimbó-utcától a Virágárokba torkolló egyik utcát *Lepke*-utcának nevezték el.

MENCZER mos, fest, tisztít saját üzemeiben Telefon: A. 504—93 Külön vidéki oszt.

A Budai Dalárda budapesti hangversenyei mindig zenei eseményszámba mentek és most az a megtisztelteés érte az egyesületet, hogy a *British Musical Society*, Anglia legelőkelőbb zenei társasága, meghívta *Londonba*. A Budai Dalárda erre a meghívásra *Szeghő* Sándor karigazgató vezénylésével és *Heimlich* Lajos zongoraművész közreműködésével két hangversenyt rendez Londonban és pedig május hó 7-én és 10-én. Az utóbbi hangversenyt angol jótékonycélra rendezi. A Budai Dalárda 60 dalosát elkíséri *Ripka Ferenc dr.* főpolgármester, a Budai Dalárda elnöke, is. Ő végezte az út előkészítő munkálatait és irányítja a külföldi szereplést. Párizsban és Londonban a névtelen katona sírját ő koszorúzza meg. Londonban meglátogatja a főpolgármester *Rothermere* lordot, hogy megköszönje nagy és áldozatos jóindulatát. A Budai Dalárda, londoni szereplése után, *Amsterdamba* megy, ahol 13-án hangversenyt ad.

Gyász. Bánó Dezsőt, a balatonfüredi gyógyfürdő vezérigazgatóját súlyos csapás érte. Fia, *Bánó* Pál, a Barcsay-utcai gimnázium hetedik osztályú tanulója, hosszas szenvedés után meghalt. Nagy részvét mellett temették.

A lelki ujjászületés napjai, a szent misszió-napok, amelyek április 17-ig tartanak az összes budai katolikus templomokban. Az áhitatos tömegek előtt a legjelesebb egyházi szónokok beszélnek — Isten útját, igazságát világítva meg.

Budapesti Gazdálkodók Farkasrét és vidéke fiókegyesülete április 13-án délelőtt 10 órakor a Királyné-féle vendéglőben (I., Sasadi-út 72.) taggyűlést rendez, melyen érmelléki *Tóth* Béla a baromfihizlalás és házinyúltartás gazdaságos keresztülviteléről beszél *Szibinkits* György elnöklése mellett.

Budapest Fürdőváros Egyesület április hó 15-én, délután fél 6 órakor a Szent Gellért-szálló dohányzótermében választmányi ülést rendez *dr. József Ferenc* kir. herceg elnöklése mellett.

Ezüst páncél a címe a vígjátéknak, melyet e hó 20-án, vagyis húsvét vasárnapján mutatnak be először a Nemzeti Színház *Kamara*-Színházában. A budaiakhoz közel áll a színdarab, mert mind a két írója közel áll a budaiakhoz. A korán elhunyt, remek tollú *Szenes* Béla budai lakos volt és a II. kerületben teljesített hivatalos szolgálatot a társszerzője, *Huszár* Péter (Pál). A tiszta és józanlevegőjű színdarab pompás szereposztással kerül színre: P. Márkus Emília, Tőkés Anna, Csortos, Palágyi stb.

Virág Benedek sírját a tabáni temetőben meg fogják bolygatni. A száz éve nyugvó szentszámbamenő költő-pap hamvait Pécsre akarják szállítani, az ott letelepített pálosok templomának kriptájába. Szegényedik Buda!

Az izraelita ünnepek alkalmából a verpelétiuti, öntőházutcai és zsigmondutcai templomokban április 11-, 12-, 13-, 14-én este ¾7 órakor van istentisztelet.

Iparosok és kereskedők

hódoltak meg szeretettel és tisztelettel dr. RIPKA FERENC egyénisége előtt abból az alkalomból, hogy magas kitüntetésben részesítette őt a kormányzó úr őfőméltósága. Ezt az alkalmat az *„I. kerületi Iparosok és Kereskedők Köre"* népes közgyűlése adta április hó 1-én, amikor a tagok nagy száma megtöltötte a Hajas-féle étterem különtermét. A közgyűlést *Ravasz* László elnök nyitotta meg, méltatva *Hubert* Vilmos elnöktársa érdemeit a kör felvirágoztatása körül és annak a kívánságának adott meleg szeretettel kifejezést, hogy ennek a férfiúnak az érdemeit a budai polgárság honorálja azzal, hogy megkülönböztetett szerepet juttasson neki a közélet terén. *Gerő* Endre főtitkár összefoglaló évi jelentését tudomásul vették, azzal a befejező mondattal, hogy símuljanak el mielőbb a kereskedők és iparosok homlokáról a gondok redői. *Fábián* József kereskedő odaadó szeretettel méltatta ugyancsak *Hubert* Vilmos működését, amit más felszólalók is lelkesen megerősítettek. *Szántó* Sándor pénztáros bemutatta a pénztári jelentést és a jövő évi költségvetést, amit a közgyűlés tudomásul vett és *Hank* József dr. indítványára megadta a fölmentést. Következett ezután a választás, ahol a hivatalos lista egyhangúlag ment keresztül és a tagok megéljenezték az újonnan megválasztottakat.

Választás eredménye: Alelnök: Tímár Sándor; jegyző: Vajda István; gazda: N. D. Gál Lajos; választmány: Angyal Ignác, Balás Farkas, Békefi Irén, Csihák Károly, Fleischer József, Gabriel Tibor, Gruminger József, Hubert György, Kiss Albert, Kiss Dezső, Koesner Antal, Kollár Ferenc, Kramer Adolf, Kún Gyula, Laufer Zsigmond, Lórencz Dániel, Merényi Richárd, Pásztély Vilmos, Prumer Ede, Polakovits Zsigmond, Ráskai Alfonz, Ring Béla, Streda Károly, Szirmai László, Tollár Lajos, Thomay József, Tóth Imre, Udvardy Géza, Ulm László, Weisz Adolf; — póttagok: Auer Ferenc, Awender Henrik, Csupor Zsigmond, özv. Doktor Adolfné, Hajas József, Jány Árpád, Nagy Pál, Pontos Miklós, Schneller Dezső, Szabó János.

Kiss Dezső felszólalása után, amelyben azt hangoztatja, hogy a közeledő választásoknál csak az iparosok és kereskedők érdekeit szolgáló egyének érdekeit támogassák. — *Hubert* Vilmos terjesztette be a tagok lelkes ovációja közben indítványát, hogy Ripka Ferenc dr. főpolgármester kitüntetését örökítsék meg jegyzőkönyvileg. Végül *Ravasz* László köszönte meg a lelépő tisztikarnak eddigi működését és üdvözölte az új tisztikart.

Választmányi ülést tartott az „Iparosok és Kereskedők Köre" április hó 8-án, amelyen lelkesen üdvözölték dr. *Lendl* Adolfot, akit a II. kerületi Iparoskör választott meg elnökének és tárgyalták a *Budai Társaskör* átiratát, melyhez pártolólag szóltak hozzá Gál Lajos, Fábián József, Morbitzer Dezső, Kiss Dezső. A választmány az ügyészi teendőkkel dr. *Spitz* Károly ügyvédet bízta meg és megválasztotta tb. orvosnak dr. *Téry* Miklóst. Végül az elnök, Hubert Vilmos fölhívta a tagok figyelmét *Kapcza* Imre előadására április hó 15-én a kör által rendezett családi estélyen.

BUDAIAK OTTHONA
I., ZENTA-UTCA 3
(HADIK LAKTANYA MELLETT)
KIS RABLÓ!
SÖRÖZŐ—ÉTTEREM
SZŰTS LAJOS VENDÉGLŐS
HALÁSZLÉJE HIRES
ZAMATOS BORAI ELISMERTEK

Tervpályázati hirdetmény

A Fővárosi Közmunkák Tanácsa az Erzsébetvárosban tervezett újonnan nyitandó útnak a Károly királyútba való betorkolásánál alakuló tér mentén emelendő, valamint az e térhez a Károly király-úton kétoldalt csatlakozó épületek homlokzati kiképzésére országos pályázatot hirdet, a következő feltételek mellett:

1. A pályázaton résztvehet minden magyar honos mérnöki kamarai tag.

2. A pályázat titkos, a pályaműveket névjelzés nélkül, minden lapon jeligével ellátva, egy — a tervező nevét, címét és kamarai tagsági igazolványát és külön egy másik, a visszaküldési címet tartalmazó lezárt, lepecsételt, átlátszatlan, jeligés boríték kíséretében, becsomagolva és lepecsételve **1930. évi június hó 15. napján déli 12 óráig** kell a Fővárosi Közmunkák Tanácsa segédhivatalánál (Budapest, I. kerület, Döbrentei-tér 4. sz., I. em.) benyujtani, vagy ennek címére postára adni. Postán küldött pályaterveknél a postabélyegző kelte, ennél későbbi nem lehet. Később érkező vagy postán később feladott pályázatok figyelembe nem vétetnek.

3. A tervpályázathoz készítendő egy helyszínrajz 1:720 méretben, továbbá 1:200 méretben egy-egy homlokzatrajz az összes egymástól eltérő homlokzatokról, annyi metszet és alaprajz, amennyi a terv megértéséhez szükséges, végül egy távlati kép 1:100 léptékben és műleirás. A távlat nézőpontját a Károly király-út keleti oldalától számított 80.— méter távolságban a tervezett új út tengelyétől északra 5.— méterrel, 2.— méter magasságban kell választani; a képsikot az újonnan alakítandó tér északnyugati sarkán kell felvenni. A rajzok egyszínű kivitelben, keretezés és üvegezés nélkül kemény papírra ragasztva készítendők.

4. A részletes építési programot és az Erzsébet-út betorkolásának szabályozását feltüntető 1:720 méretű helyszínrajzot a Fővárosi Közmunkák Tanácsa segédhivatala délelőtt 9—2 órák között ingyen adja ki a pályázóknak. Külön felvilágosítást senki sem kaphat.

5. A helyszínrajzba berajzolandó a nyitandó új út és tér kétirányú kocsi- és villamosvasút forgalmának megoldása is, az esetleg szükséges járdaszigetek és parkírozó helyek bejelölésével.

Kívánatos, hogy a kocsiforgalom kétirányú, egymástól el legyen választva és hogy a két villamossinpár az úttest közepére helyeztessék, ez esetben a kettős kocsiszelvény tiszta szélessége legalább 5.60 m-re veendő fel.

6. A bíráló bizottságnak elnöke a Fővárosi Közmunkák Tanácsának elnöke, tagjai a Közmunkák Tanácsa részéről a tanács alelnöke és a mérnöki osztály főnöke, továbbá a tanács mérnöki és szépészeti bizottságának két tagja,

a székesfőváros polgármestere, vagy annak helyettese,

a székesfőváros III. ügyosztályának főnöke,

a székesfőváros középítési bizottsága által kiküldött két,

a Budapesti Mérnöki Kamara,

a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet,

a Képzőművészeti Tanács részéről egy-egy tag.

A bíráló bizottság ítéletét legkésőbb 1930. évi július hó 15-ig meghozza és a pályadíjakat és vételárakat további 4 héten belül a nyerteseknek kifizeti.

7. A Fővárosi Közmunkák Tanácsa a bizottság bírálata alapján a három legjobb pályatervet díjazza.

I. díj	. . . .	5000 P
II. díj	. . . .	3000 P
III. díj	. . . .	2000 P

A díjat nyert pályatervek bármelyikét a Fővárosi Közmunkák Tanácsa ezer pengőért megvásárolhatja.

8. A díjazott és megvett tervek a Fővárosi Közmunkák Tanácsának kizárólagos tulajdonába mennek át és a Fővárosi Közmunkák Tanácsa azok eszméit bármikor szabadon felhasználhatja.

9. A Fővárosi Közmunkák Tanácsa a pályázókkal szemben a jelen feltételeken túlmenően semminemű kötelezettséget nem vállal.

10. Az összes pályatervek a bírálat után a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet székházában 8 napig közszemlére kiállíttatnak, amely alól terveit egy pályázó sem vonhatja ki.

11. A nem díjazott és meg nem vett pályatervek a kiállítás után a visszaküldési címet tartalmazó második jeligés borítékban foglalt címre díjmentesen visszaküldetnek.

12. A pályázat elbírálására és minden egyéb külön nem részletezett kérdésre vonatkozólag a 78049/1908. K. M. számú rendelet rendelkezései irányadók.

Kelt Budapesten, a Fővárosi Közmunkák Tanácsának 1930. évi március hó 18-án tartott üléséből.

A Fővárosi Közmunkák Tanácsa
nevében:
Dr. Rakovszky Iván s. k.
elnök.

Közgazdasági Napló

Szerkeszti: **SZÁSZHALMI JÓZSEF**

* **Scitovszky Tibor**, a Hitelbank vezérigazgatója Londonban tárgyal a legelőkelőbb angol pénzemberekkel. Vele van báró Ullmann György is, akivel a felveendő nagy állami kölcsön útját egyengetik.

* **Jacobi Olivér** Amerikába utazik, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank emissziós tranzakcióival kapcsolatban.

* **A TÉBE közvetítésével véglegesen rendezték a jelzálogos követeléseket Romániával.** *Dragonescu* Titusz román pénzügyi helyettes államtitkár tárgyalásai eredményre vezettek és a TÉBE megállapodást kötött, mellyel a magyar pénzintézetek összes jelzálogos követelései véglegesen rendezést nyertek. A román kormány e megállapodásból folyó kötelezettségeinek már eleget is tett.

* **Az IOKSZ** április 11-én tartotta rendes évi közgyűlését a Kereskedelmi Kamara dísztermében. *Hadik* János gróf elnöklete alatt, aki nagyszabású beszédében megállapította, hogy az intézet összes függő ügyei megoldást nyertek, amit a kormány megértő támogatása tett lehetővé. Rámutatot egyútal arra, hogy éberen kell őrködni azon, hogy az altruista intézetek tevékenysége ne járjon a közpénzek könnyelmű pazarlásával, nehogy egyesek diszkreditálják a szakipari szövetkezeti eszme sokak által igaztalanul támadott ügyét. — Közölte, hogy *a kormány 10 millió pengőt bocsát a kisiparosság hitelellátására.* Végül indítványozta, hogy a közgyűlés *Bud* Jánost feliratban biztosítsa hálájáról, amit a közgyűlés lelkesedéssel magáévá tett. — A mérleget egyhangúlag elfogadták. *Becsey* Antal, *Bálint* Menyhért, *Hosszú* István, *Lajta* Rezső, *Goreczky* Ferenc az igazgatóság, *Moczár* Mátyás a felügyelőbizottság tagja lettek.

* **Trust** *Részvénytársaság Villamos és Közlekedési Vállalatok számára* április 10-én tartott közgyűlése jóváhagyta az 1929. évi mérlegét és elhatározta, hogy a 25 P n. é. részvények 4. sz. osztalékszelvénye f. évi április 12-től kezdve 2 pengővel váltassék be a Magyar Általános Hitelbanknál. *Az igazgatóság* egyúttal külön hirdetményben közzéteszi, hogy *a mult évi közgyűlésen elhatározott részvényösszevonást most hajtja végre;* eszerint 4 drb 25 P n. é. részvény bevonása ellenében 1 drb 100 P n. é. részvény kerül a *Magyar Általános Hitelbanknál* április 12-től június 13-ig bezárólag kiadásra. Ezen 100 P n. é. részvényekből 10 drb lesz egy tőzsdei kötés. Esetleges hányadrészvény-birtok elkerülése érdekében a Magyar Általános Hitelbank a fenti határidőn belül a kiegészítő hányadrészvényeket költségmentesen tőzsdei középárfolyamon átengedi, illetve ily hányadrészvényeket tőzsdei középárfolyamon átvesz. A részvényösszevonás végrehajtása után a *35 millió P-t* kitevő alaptőke *350.000 darab,* egyenként *100 P* névértékű részvényből fog állni.

* **Építőiparosok szervezkedése** — Budán. Előző számunkban beszámoltunk már arról a felolvasásról, melyet f. évi április hó 3-án tartott *Pénzes* Mihály dr. a II. kerületi Iparoskör helyiségében a kisipari hitelről az önsegélyző egyesületekkel kapcsolatban. Az igen aktuális téma nemcsak az iparosok érdeklődését váltotta ki, hanem Buda vezérférfiait, *Kozma* Jenő dr.-t, *Becsey* Antalt, *Szél* Jenőt, a Budapesti Kisipari Hitelintézet vezérigazgatóját és másokat is megszólaltatta. Az ott kilátásba helyezett nagyobb közmunkákban való részvétel céljából az építő kisiparosok szervezkedése és tömörülése égetően szükségessé vált, ami arra késztette a II. kerületi iparoskört, hogy április 8-ára összehívták közös értekezletre az építőiparosokat. Az értekezletet, melyen számos építőiparos megjelent, *Pénzes* Mihály dr. a szervezkedés szükségszerűsége és célszerűségére mutatott rá. Minden kerületben és egész Budán nyilvántartásba kell venni az építőiparosokat szakmánként, módot nyujtva a közös termelő munkára való egyesülésre és szövetkezésre. Ilyen szervül ajánlotta a bankszerű fedezet nélküli hitelnyujtásnál igen jól bevált önsegélyző egyesületi formát. Tóth István villanyszerelő, Sógor József építőmester igen értékes előadása, továbbá Baranyay Lajos, Rottenberger János, Csiszár Lajos és mások hozzászólása után az értekezlet egyhangúlg elhatározta, hogy a közmunkákban való részvétel céljából az építőiparosok szakcsoportját Buda mindhárom kerületében első alkalommal a második kerületben, megalakítják.

* **A Ganz-Danubius** a jövő héten közli mérlegét, a közgyűlést április hó végén tartják meg. Az 1929. üzletév osztaléka 8 pengő lesz.

* **Vétkezel** magad, családod és nemzeted ellen, ha idegen árut vásárolsz. Minden 1000 pengő értékű külföldről behozott áru vagy gép 100 magyar munkáscsaládot foszt meg a kenyerétől. Tulipános plakátok hirdetik országszerte ezt a szívhez szóló igazságot. Az akció megindítója *Kende* Tódor, a Vas- és Gépgyárosok Országos Szövetségének igazgatója, akinek minden igyekezete arra irányul, hogy felrázza a magyar társadalmat. — Igaza van; hogy kívánhatjuk a munkásságtól, hogy nemzeti alapra helyezkedjék, ha a külföldi áruk oktalan beszerzésével kivesszük a szájából az utolsó falatot és tanuságot tesziink a nemzetköziség mellett?

* **A Szeszkartell** csodákat művelt. A mai sivár viszonyok mellett a termelés *115.408 hektoliterrel emelkedett rövid öt hónap alatt.* Az export 200 százalékkal növekedett, ami annyit jelent, hogy 35 ezer hektó Motalkó szesszel egyenértékű benzin árát mentette vissza csengő aranyban. Azok a hírek, amelyek a Motalkó hatásképességéről forgalomba kerültek, a gyakorlatban a túlhajtott fantázia termékeinek bizonyultak, mert a Motalkó jól bevált. Szükséges, hogy a kartel ezt az igazán százszázalékosan hazafias munkáját legteljesebb energiával folytassa! Örülünk, hogy az új, gazdagabb Magyarország építői között első helyen látjuk az *Országos Szeszértékesítőt,* nagy rátermettségű vezérkarával!

Laptulajdonos: VIRAÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Viraág Béla.

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Bpest V, Ügynök-u. 8. — Nyomdaigazgató: Linzer M. —

ÉHGYOMORRA
naponkint Igyék egy pohár
KRISTÁLY
VIZET!

gr. Majláth-féle szállodabérház cégei
RÓZSADOMBI DIVATHÁZ
II., Keleti Károly-u. 11.
Gr. Majláth szállodabérház.
Állandó nagy választék férfi és női divatcikkekben, mindennemű selyem- és textilárukban. Férfifehérneműeket mérték szerint is készítünk.
Kedvező folyószámlahitel!

PUTSAY CUKRÁSZDA
II, Keleti Károly-utca 13. (Majláth-paloták)
Keleti pompával berendezett cukrászterem. Inyencfalatok gourmandok számára. Tel.: 520-44

RÓZSADOMBI KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM
Majláth szállodabérház (Statisztikával szemben)
BUDA LEGELŐKELŐBB és LEGSZEBB HELYISÉGEI — A LEGKITŰNŐBB KONYHA
Az étteremben esténkint RÁCZ JÓZSI muzsikál. — Tulajdonos: LAKATOS JÓZSEF

RÓZSADOMBI VIRÁG- ÉS TÁJKERTÉSZET
Budapest, II. ker., Szemlőhegy-utca 23. sz.
Telefon: Aut. 528-70.
TÁJKERTÉSZET: Vállalja díszkertek, parkirozások, ablakdíszítések és villakertek tervezését és évi gondozását.
VIRÁGKERTÉSZET: Szállít egész éven át vágott és cserepes virágokat, csokrot, virágkosarat, dísznövényeket, palántákat és dugványokat.

Budai Általános Takarékpénztár
Részvénytársaság
Budán, II., Fő-utca 9
Elfogad kamatoztatásra takarék- és folyószámlabetéteket.
Lekötött betétek után megállapodás szerint magas kamatot térítünk
Budai ingatlan-tulajdonosoknak gyors lebonyolítás mellett bekebelezett váltókölcsönöket nyujtunk
Mindennemű bank- és takarékpénztári ügyben készséggel állunk rendelkezésre
SAFE DEPOSIT

Hüvösvölgy
legszebb kirándulóhelye
a
Nagyréti vendéglő
Naponta cigányzene!
tulajdonos
MARTH MIHÁLY

BUDAIAK
csak Budán MOSATNAK, FESTETNEK és TISZTÍTTATNAK
SZŰCS gőzmosodában
TELEFÓN: AUT. 519—73
I, Márvány-u. 36, I, Krisztina-körút 167, II, Fő-u. 60, IV, Aranykéz-u. 5, VI, Jókai-u. 11

ZIMKA
RAFAEL
SÜTŐDÉJE
Főüzlet: I, Horthy Miklós-út 7
Fiókok: I, Horthy Miklós-út 20
I, Villányi-út 3. szám

DÉLIVASUT
RÁDIÓHÁZ
I., KRISZTINA-KRT. 99. Tel. 507-07
villanyfelszerelési cikkek, csillárok
GRAMOFONOK, LEMEZEK
részletre is
Akkumulátor töltés és javitás

Telefonhívó: A. 528-65
LIRA
MŰVÉSZI CÍMFESTÉSZET
Iparművészek tervei alapján készít a legmodernebb kivitelben transparenseket, világító címtáblákat
I., ALKOTÁS-U. 9

PROHÁSZKA
SZOBAFESTŐ MÁZOLÓ, HÁZTATAROZÁSI VÁLLALKOZÓ
A legmodernebb fúvógéppel készült művészi munkákat végzi. Nagyobb munkáknál kedvező fizetési feltételek
I. KER., KRISZTINA-KÖRÚT 32
TELEFÓN: AUTÓMATA 502-16. SZ.

Ó-Buda-Ujlaki Takarékpénztár
Részvény Társaság
Budapest, III. ker. Lajos ucca 148 szám.
Telefon: Automata 624—57.
Betéteket elfogad könyvecskékre is folyószámlákra a legmagasabb kamatozás mellett. Kölcsönöket folyósit váltóra, folyószámlákra, értékpapirokra a legelőnyösebb feltételek mellett

FRISS VIRAGOK! SZOLID ÁRAK!
Telefon: A. 537-87
LOHR IRMA utóda
NAGY IMRE LÁSZLÓ
udvari szállító
II, Fő-utca 1

GUMMI harisnyák, fűzők,
gyógyhaskötők, női egészségügyi cikkek
legolcsóbb bevásárlási forrása
Hungária Kölszergyár R.-T. filókja
Buda, I., Krisztina-tér 3. sz.

CSIRSZKA
KONRÁD ÉTTERMEI
a Császárfürdőben
III, Zsigmond-u. 3
KÜLÖN TEREM
esküvők, társaságok és egyesületek számára
TELEFON: A. 512-95

Szt. Margit drogéria
II. Margit-körut 5b. sz.
Telefon: aut. 517—36.
Új vezetés alatt
megnyilt!
A szakmába vágó összes cikkek raktáron
Telefonrendelést azonnal házhoz küld

Egészségügyi berendezések, csövek
Műszaki cikkek, fémgyártás
VI., Liszt Ferenc-tér 4. Telefon: 222—67
Hubert és Tsa B.T.

Szabadkézi műbútorasztalos
II., Margit-körút 56.
Készít saját és hozott tervek szerint 9 rétegű bútorokat úgy egész szobákat, mint egyes darabokat.
Vállalja antik bútorok restaurálását. Úgy az általam készített új bútorra, valamint javításra teljes garanciát adok.
Biró Béla

LAKOS LAJOS
Takaréktűzhelygyár R.T.
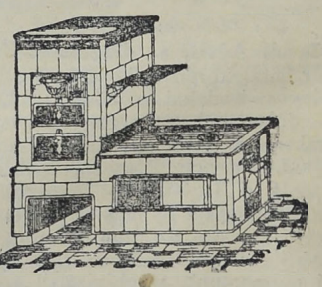
Budapest
V., Kalona József-utca 3
Telefon: 223—93
Iroda és mintaraktár:
IV., Veress Pálné-utca 8
Telefon: 837—24

HUNGÁRIA
GYÓGYFORRÁS
Budán, az Erzsébet-hídnál
Szénsavval telitve:
HARMAT-VÍZ!
Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-híd budai hídfőjénél épült modern ivócsarnokban. Radioactiv hatásu lithiumos és calciumhydrocarbonátos gyógyvíz.
IVÓ-KÚRA
Keserűsó-kúra. Javasolva vesebántalmak, gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság és vérszegénység ellen. Poharankint 8 f., Karlsbadi sóval 16 f.
Nyitva reggel 7 órától este 6 óráig.
TELEFON: AUTOMATA 530-03.

Budai Napló

XXVII. évfolyam. 994. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **24** pengő, félévre **12** pengő. Egy szám **50** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca **24**. Délután 5—7-ig. Telefon: 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **40** fillér. 20 mm. magas hirdetés **8** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1930 április 20.

És mégis feltámad ez a város!

Meg kell váltani ezt a várost, hogy föltámadhasson!

Ennek a városnak emberi bűnei vannak: a rövidlátás, a rátermettség hiánya, a kicsinyesség, a bátortalanság és adott helyzeti erők fel nem ismerése. Ami hibája van, ember követte el, — ami szépsége van, a magyarok Istene adta. A magyar zseni csak a részleteiben látszik, — hétköznapi lélekre vall nagy vonásaiban. Akik ezen később változtatni akartak és tudtak volna, azokat elgáncsolta az irígy tudatlanság.

Sem tervezni, sem gazdálkodni ez a város sohasem tudott. Az osztrák abszolutizmus idejéből örökös nyűgként ránkmaradt kisvárosi észjárás ülte meg a terveinket is, a gazdálkodásunkat is. És nehezen tudunk szabadulni tőle.

Ahol tavasszal húsz vagón rothadt burgonyát dobnak ki a szemétpiacra, ott a város vagyona nem jobb a Csáky szalmájánál. Ahol egy városrészt, ahonnan százszámra hordják a teherszekerek a téglát, csak egy olyan szűk sikátor köti össze a dunai híddal, mint a Zsigmond-utca a Császárfürdő előtt, ott a városépítés ügye pallérok kezére került. Ahol a hidakat nem a völgyek irányában, hanem a hegyeknek építik, ott a városrendezés kontárok kezén van. Ahol a kórházat nem a gyógyvizek mellé, nem a hegyilevegőre, hanem a futóhomok fertőzte síkságra építik; — ahol patakokban zudul a Dunába az áldott gyógyvíz és fölötte víz nélkül állanak a hegyek, de rozsdás vizet iszik az egész város, ott büntetésképpen a népek sorsát intéző Isten a tudatlanságot ültette a városintéző székbe, hogy nagy legyen a megpróbáltatás, amely megelőzi a feltámadást.

Horváth Károly mondotta, hogy „... ha 12 hindu szent akarattal egy csillagra tekint, nincs az a földi hatalom, mely őket céljaik elérésében megakadályozni tudná''... Mi pedig vagyunk nem tizenketten, de vagyunk talán száztizenketten, hinduk, akik szent akarattal tekintünk arra a csillagra, amelyhez áhítattal fűzi a magyar egyik ösztönös nagy kinyilatkoztatását: — Áll Buda, él magyar még!... Ennek a magyar világempóriumnak a csillagát nézzük szent akarattal és el fogjuk érni a multnak véres mohájával takart város föltámadását.

Vannak köztünk izzóvérű magyarok, azok a Pávay-Vajnák, akik a tíz körmükkel vájnák ki a földből azokat a titkos erőket, azokat a kincseket, amelyek nagygyá tennék ezt a nemzetet és a világ első városává ezt a várost. Azok a Becseyek, akiknek nagy technikai tudásuk mérföldes csizmákkal jár a városi bürök sablónos észjárása előtt, — azok a Kozmák, akik városgazdasági felkészültségükkel még a vízművek csődjét is meg tudják előzni a létező tényezők böles kihasználásával. Azok a Szviezsényiek, akikben szent hittel él a tudat, hogy ez a város a világ legméltóbb és legelsőbb fürdővárosa és ennek révén gócpontja lehetne az ideözönlő idegeneknek, — azok a Bánlakyak, akik éjt-napot készek úton tölteni, hogy idegen nemzetek figyelmét felhívják ezekre a mi gyógyhatású forrásainkra, — és még sokan százan, ezren, akik tudjuk, hogy ennek a városnak és országnak a sorsát más vágányokra kell átterelni, hogy fennmaradjon a magyar, — akiknek élén a világot járja a történelmi nagyságú Bethlen-család nagy fia, István, hogy betöltse a maga nagy történelmi hivatását, — akiknek élén a városépítő nagy Palatinus-család méltó ivadéka, dr. József Ferenc főherceg az ellenséges Frankföldön merte diadalmasan kibontani ennek a városnak lobogóját és minden elgáncsolás, minden csalódás dacára itthon is szakadatlanul hirdeti, hogy Budapest boldogulása a gyógyforrások bölcs kihasználásán fordul, — és előttünk jár a polgári erények mintaképe, a polgári munka inkarnációjaként Ripka Ferenc, akinél ügybuzgóbb főpolgármestere még nem volt ennek a városnak, — ezért kell föltámadnia.

Mi csalódhattunk sok mindenféle intézményben, amelynek világító fáklyaként kellene vezetnie ezt a nemzetet és ezt a várost a mai sötét viszonyok között, mint ahogy csalódtunk a Magyar Tudományos Akadémiában is, — ez a nemzet és ez a város a maga ős isteni hivatásában túl fog gázolni mindenen és új fényre derül. Mert kétségbeejtő, hogy akkor, amikor egy nemzet ilyen elképzelhetetlen pusztuláson megy keresztül, legelső tudományos intézménye, amely minden javát ennek a nemzetnek köszönheti, olyan hitványságok felett folytat vitát, mint a vakrákok szőrös lábaszára és a legfontosabb kérdés előtte az, hogy a vörösbegynek mért vörös a begye. Tátongó szakadékok szélén áll a nemzet, a lét és nem lét talán csak napok kérdése, új elhatározások, új nemzeti irányok helyes megoldása, a földművelés, a kereskedelem, az ipar teljes átalakulása előtt, új világszövetségek, a turáni nagy világeszme ébredése idején, — amikor a nemzet ösztönszerűen vetette oda az Akadémiának a Vigyázó-vagyont, hogy ezekben a kérdésekben teljesítse hivatását, — kétségbeejtő tudat, hogy ez a vezérlő intézmény teljesen csődöt mondott. Tudósai egymást marják, kicsinyes elvakultságban és gyufákat gyujtogatnak akkor, amikor lángban áll az egész ország és beleég a sokezer esztendős magyar nemzet.

De mi, magyar hinduk szent áhítattal, rettenthetlen akarással és életet feláldozó hittel nézzük azt az egy csillagot, amely el fog vezetni bennünket a megváltó jászolához és a körülöttünk őrjöngő minden pokol dacára fel fog támadni az „Úr'' városa, amelyet Ázsiában eltemethetett a futóhomok, talán azért, hogy új fényben, új ragyogásban itt támadjon fel újra Európa szívében.

Dubonai Pál.

KOZMA JENŐ

A feloszlás előtt álló közgyülés tagjairól adott ki György Endre lapszerkesztő érdekes könyvet „Amíg városatya lettem" címen, amely nagyrészt önéletrajzokat és arcképeket közöl. Ebből a könyvből vettük ki az alábbi tanulmányt:

Egy porszem nem áll még a maga helyén, ebben a felforgatott országban. Ennek a kornak a krónikásai fogják majd megírni az átalakulásnak azt a forgatagát, amelyből meg kell születnie az új és a sorsát intéző politikusoknak. Itt halomra kellett dőlnie mindennek, ami néhány évtized előtt még szent és sérthetetlen volt és a formáiban is megváltozott ország, a szervezetében megroppant állam új kialakulása olyan kirobbanásokkal jár, amiket a mult századbeli magyarság meg sem értett volna. Összeomlottak a politikai iskolák, kereteikkel együtt és nem maradt azokból más, mint itt-ott egy ember, aki birkózik a fölötte összecsapó árral, aki keresi talpa alatt a biztos talajt, aki mer megküzdeni a rajtunk végighömpölygő idegenszerű áradattal és aki úrrá tud lenni ezeken az egymásra törő hullámtorlaszokon.

Mi öregek még emlékezünk arra az időre, amikor a sándorutcai parlamentben egymásnak mutogatták a képviselők azokat, akikből államtitkárok, miniszterek lesznek. Akkor talán még csak az előadói székben ültek, akkor még csak tanulták azt a szakmát, amelyre felsőbb politikai hatalmak szánták. Évtizedes munka volt ez.

A világháború után néhány év alatt végigesináltuk az egész magyar történelmet a patriarchális kortól s a föltápászkodó nemzet első vezetői a néptanítók voltak, föl egész a miniszterelnöki székig. Azután jöttek a bírák, akik valamelyes igazságot teremtettek, hogy azután a hivatott politikusok alatt ezek alapján érvényesülhessen a reális élet a maga gazdasági céljaival. Nagy tanulságot rejtő nehéz idők voltak. Aki tanulni akart és tudott, az sokat tanult.

Budán mindig különleges életet élt a politika és inkább hajlott a városi politikára, mint az országosra. Itt is nehéz feladat volt az utódok nevelése. De akire rámutattak a vezérek, azt figyelni kezdte a polgárság és annak le kellett tennie valamilyen módon a mesteri vizsgát. Budán még sokáig élt a céhrendszer, akkor is, amikor már valójában nem volt...

Kozma Jenő dr. pelyhedző bajuszszal már ott állott a küzdő vezérek mellett és a mesteri vizsgát külföldi vándorlásai után, remekbe alkotta meg. A *Darányi-párt* petícióval támadta meg 1905-ben *Nyiri* Sándor akkori honvédelmi miniszter mandátumát, amelyet Budának akkor legismertebb három ügyvédje védett: Stehló Kornél, Kiss Károly és Smick Lajos. A Darányi-pártot a fiatal Kozma Jenő dr. képviselte. A budaiak ezt a páros viaskodást úgy nézték, mint valamikor a lovagjátékokat, amikor az ifjú levente kiállt az öreg vitézekkel. Biztató mosolygás kísérte a fiatal ügyvéd bizakodó viaskodását. Még az ellenfelei is megtapsolták, amikor győztesként került ki a viadalból és ez az erkölcsi siker *a vezérek sorába tolta.* A következő esztendőben, 1906-ban már bekerül a városi közgyülésbe.

A világháború természetesen egyáltalán nem volt alkalmas politikai nagyságok kitermelésére, de tanulni sokat lehetett belőle. *Kozma* Jenő dr., aki édesatyjától nagy karitatív munkakört örökölt, lehántota magáról a pártpolitikus tógáját s meggyarapodott tekintélyét a budai beteg társadalom, a minden sarokból reávigyorgó *nyomorúság enyhítésére, gyógyítására* érvényesítette. Ezt a szociális tevékenységét a háború alatt is folytatta. Ő szervezte meg a Nemes Pest, Pilis és Solt Vármegyék Rendei is megunták a harcehurcát. Mivel pediglen a szekér is csak akkor gurul, ha tengelye kenetik, oly kulimásszal, melynek „Schmiergeldt" a neve, ezért akad a céhiratok között holmi 45 font *finom nádmézről* és 25 font finom török *„Coffe"*-ról szóló számla is, mely kávét és cukrot bizonyára valamely nagyúri asszonyság kap vala, hogy vegye pártfogásába a szegény budai német mészárosmestereket a rácok ellen. Kiket *„ebhitű"*-nek nevezni bizony budai török örökségű emlék volt 1723-ban, mint a többi *„ebbel"* kapcsolatos máig megmaradt szólás-mondás. *„Kelb ibn kelb!"* — mondá Budunban egykor a derék mozlem, ami annyit teszen, hogy: *„Ebnek eb a kölyke!"* *„Kutyhiten"* volt mindenki, aki nem mozlem hiten volt. *„Kutya kölyke"* a *„Hundsfott"*, miből a *„huncfut"*, majd a *„huncut"* szó lett. Ilyesmi a *„kutya terrremtettte!"*, a *„kutttttya meg a mája!"*, a *„kuttya terrinaettét nékije!"*, a *„kutyafülü"*, a *„kutyafáját"*, a *„kutyából nem lesz szalonna!"* és a *„kutyakeservét!"*

A *„Rácok Városa"* felett megkondult a budai nagyharang. A kedves, szutykos, holdvilágos, maszatos, regénynesen és bűbájosan piszkos Tabán eltűnik. Ez helyes, mert így kell lenni s elvégre ez a dolgok rendje. Ámde vén budai fiúk örökifjú szíve örökre megdobban azon boldog és *„huncutul"* jókedvű estvék emlékétől, melyeket a *„rác ürmös"*, a *„tensin sült rác pontyr"* és a *„rác pite"* íze, zamata és illata tett feledhetetlenné. Ifiontivá, derűssé, vidorrá. Röviden: budaivá.

Bevilaqua-Borsody Béla.

A tabáni rác és a budai német mészárosok csetepatéja 1723-ban és a húsvéti árszabás

Nagy, kemény lármától volt hangos 1723 április 6-án délelőtt a pestbudai *röpülőhíd* pestoldali hidfeje: mint az errevonatkozó panaszos levél ezt ékesen elmondja abban az instánciában, melyet a *tabáni rác mészárosok* intéznek vala *Buda Fő és Rezidenciás Városa „Nemes, Szigorú és Parancsoló Tanácsához"*. Az irat több más ezerrel együtt a *Budapesti Mészárosok Ipartestülete* három, 17. és 18. századi céhládájából került ki, minek utána az Ipartestület e sorok íróját kérte fel középkori és újkori iratainak feldolgozására. A céhládákban feküsznek a *budai céh* iratai is: *egész sereg Zsigmond, Ulászló és II. Lajos idejéből való oklevélkolosszus, melyek igen sok középkori oklevél* hiteles szövegét őrizték meg a *budai káptalan* hites átiratiban. Munkánk vaskos kötetté dagadva májusban jelenik meg. Ujabbkori részének ízelítőjéül szolgáljon az alábbi húsvéti budai história.

*

A budai Tanács a budai mészárosok céhét igen erős kordában tartotta. Hogy a marhahúsárakat lenyomja, megengedte, hogy a Tabán rácai külön mészárostársaságot alakítsanak. Ez persze nem volt céh, hanem afféle 18. századi engedélyezett „hatósági üzem"-et pótoló, melyet a Tanács a budai árak leszorítására konkurrencia céljából tűrt meg. „Rácok Compániája" volt a neve.

A rácok általában felettébb duhaj népség voltak a 18. századi Buda *„Vorstadt"*-jában, vagyis *„hóstátján"*, magyarul *„hóstyáján"* a Tabánban. E rácok igen kevert népség voltak, főleg az lévén nevezetes bennük, hogy bár *„rácok"* nevén neveztettek, rác vala közöttük a *legkevesebb:* még kevesebb volt közöttük *keleti óhitű*. Legtöbbjük *katolikus boszna* volt. Ezek itt voltak már a török hódoltság alatt is Budán, *fehér fezt* hordottak, mint minden katolikus a török hódoltság alatt, rengeteg lakott a Várban is. Mivel katolikusok voltak, pénteken *böjtöltek*, böjtös, vagyis *„savanyó ételt"* ettek. Az egyik budai várbeli kerek bástya a Vérmező felett bizonyára ezért neveztetett el a *„Böjtöst Evők Bástyájának"*, vagyis *„Bosznák Bástyájának"*, alkalmasint hibásan fordíttatván az eddigi irodalomban *„Savanyú Étel Tornyának"*.

Volt a budai „rácok" között temérdek *ipekvidéki és podgoricavidéki származású „arbanas"* is, vagyis albán: és pedig részben *katolikus*, részben *óhitű*. *Csernovics*, másképpen *Csarnojevics* Arzén ipeki pátriárka ezeket hozta be Magyarországra Montenegróból. Volt közöttük sok igazi *rác* is, vagyis *szerb:* ezek részben már a török alatt is itt voltak, részben a 17. század végén — 1686 után — húzódtak fel a török elől a Dunamentén. Marhakupeckedő, hajtóskodó vad nép voltak. Siklóssy László „A régi Budapest erkölcstörténetében" pompás képet rajzol a Tabán duhaj életéről. A rácok hajlamosak holmi kis marhaelkötésekre is. Budán (némileg polgáriasodva) tovább folytatták marhahajtó foglalkozásukat. Ebből nőtt ki *kontármészároskodásuk* is.

A budai céh nem jó szemmel nézte a tabáni rác mészárosokat, míg végre kenyérellentéteik egy parázs verekedésben robbantak ki. A rácok marhát vettek: a *pesti Kecskeméti Kapu* előtti *Széna Téren*, azt végighajtották a pesti Városfal vizesárka partján (később ezért lett neve *Mészárosok-utcája*, mert erre folyt a hídhoz való marhahajtás: ma *Vámház-körút)* a Dunáig s ott a parton, a falak alatt elhajtották a marhát a *Szent Ferenciek-utcája* sarkáig. Itt, a *Halászok Terén* (ma a Modern Kávéház áll rajta) voltak a pesti céh *mészárszékei*. A budai kollégák jóféle marhaösztökékkel, bikacsökkel és egyéb harci eszközzel a pesti kollégák székei között várták be a rácok hajtását. A tizenkét dereglye által tartott, a Duna közepén, a mai Petőfi-szobor táján *„levasmacskázott"* rengeteg láne végébe kötött két nagy dereglyére szerelt *„hídlás"*-t a víz sodra nyomta Pestről Budára és vissza. *„Die bruckhen"* volt a neve, elmés szerkezet volt, a kormányos csak beállította a „timont" a víz ellenébe, a sodra átnyomta azt a tulsó partra. Alighogy a rácok behajtották a marhaálló „csardák" külön e célra készült hídján a marhát a repülőhídra, odarontottak a mérges németek, keményen ellazsnakolták a rácokat, közben rettentő dolgokat mondtak. Az egyik rác így vallja a dolgot: *„Piha!* — mondotta az egyik német mester — *nem tekintetes mesterek ezek a rácok, hanem afféle ebhitűek* („von hundts glauben)! *Csak menjetek a Városbíróhoz meg a Tanácshoz, fütyülök rátok velük együtt!"* Nagy riadás lett az ökrök között, *„da die teütschen maijster sind mit dero Vieh-Couplet in die bruckhen hin ein gerutscht"*: mivel a német mesterek az ökörösztökélő vasakkal rontottak be a hídra. Majdnem hogy legázolták a riadt ökrök a sikongató budai fejérnépeket a repülőhídon. A panaszos levélre a Tanács beidézte a német mészárosokat (Laniones germanicos Budenses) egy-egy rhénus forint stóffot vetett ki rájuk közrendzavarás miatt. Igen ám, de valahogyan a Tanács nem intézkedett a *húsvéti húsárszabást* illetőleg, mire a németek sürgős intézkedést kértek, mondván, hogy nem mérhetik a jóféle magyar ökör húsát (fontját hat magyar dénárokon), *hiszen gyermekeikkel együtt nyomorultul elvesznek emellett az árszabás mellett, birságot is kapnak, kérik, hogy a Tanács emelje a hús fontjának árát 10 dénárra és csak három rác széket türjön.* A Tanács a közeli húsvéti szent napokra való tekintettel úgy határoz, méressék a jóféle ökör húsa tovább is hat dénáron, húsvét után majd dönt a rácok megszorítását illetőleg.

A rácokat csakugyan eltiltották a kontárolástól, de az ellenségeskedés csak megmaradt a büszke városi mesterek s a később is favágó szekereken majorbéli falusi kontár mészáros által suttyomban vágott húst a kapukon becsempésző rácok között. Végre *Pest Város Tanácsa* is keményen beleszólt a dologba. 100 botot *(„hundert briegl")* ígérvén a pesti kapuk kapuálló hajduinak (füro thür steher), ha csak egy lat himpellér módjával vágott húst engednek be. Így azután vége szakadt a tabáni rácok kontárolásainak, főleg mikor a Tekintetes Nemes Pest, Pilis és Solt Vármegyék Rendei is megunták a harcehurcát. Mivel pediglen a szekér is csak akkor gurul, ha tengelye kenetik, oly kulimásszal, melynek „Schmiergeldt" a neve, ezért akad a céhiratok között holmi 45 font *finom nádmézről* és 25 font finom török *„Coffe"*-ról szóló számla is, mely kávét és cukrot bizonyára valamely nagyúri asszonyság kap vala, hogy vegye pártfogásába a szegény budai német mészárosmestereket a rácok ellen. Kiket *„ebhitű"*-nek nevezni bizony budai török örökségű emlék volt 1723-ban, mint a többi *„ebbel"* kapcsolatos máig megmaradt szólás-mondás. *„Kelb ibn kelb!"* — mondá Budunban egykor a derék mozlem, ami annyit teszen, hogy: *„Ebnek eb a kölyke!"* *„Kutyhiten"* volt mindenki, aki nem mozlem hiten volt. *„Kutya kölyke"* a *„Hundsfott"*, miből a *„huncfut"*, majd a *„huncut"* szó lett. Ilyesmi a *„kutya terrremtettte!"*, a *„kutttttya meg a mája!"*, a *„kuttya terrinaettét nékije!"*, a *„kutyafülü"*, a *„kutyafáját"*, a *„kutyából nem lesz szalonna!"* és a *„kutyakeservét!"*

A *„Rácok Városa"* felett megkondult a budai nagyharang. A kedves, szutykos, holdvilágos, maszatos, regénynesen és bűbájosan piszkos Tabán eltűnik. Ez helyes, mert így kell lenni s elvégre ez a dolgok rendje. Ámde vén budai fiúk örökifjú szíve örökre megdobban azon boldog és *„huncutul"* jókedvű estvék emlékétől, melyeket a *„rác ürmös"*, a *„tensin sült rác pontyr"* és a *„rác pite"* íze, zamata és illata tett feledhetetlenné. Ifiontivá, derűssé, vidorrá. Röviden: budaivá.

Bevilaqua-Borsody Béla.

SZENT
GELLÉRT
GYÓGYFÜRDŐ
Vízgyógyintézet és napfürdő
Külön férfi és női osztály
A legmodernebb berendezés
Szakképzett személyzet

vékenységét azzal honorálta az uralomra vergődött tömeg, hogy Budáról *tüszként elsőnek őt hurcolta börtönbe* és hetekig tengődött a gyüjtőfogház rabkosztján. Ennek az időnek is megvolt a maga nagy tanulsága...

Sajnos, szaporán hullottak a régi rend kövei, halmozódott a rom és ingott minden, hogy maga alá temesse a prédává tett országot. Budapest uteáin kétféle ember járt: aki csodát várt a jó Istentől és aki már a csodákban sem bízott!

Kozma Jenő dr. pedig, aki unitárius (ez a világ legegyszerűbb vallása és az életdogmája ez: Segíts magadon és megsegít az Isten!), politikai dogmájává tette és hirdette: Ne várjunk mindent a jó Istentől és tegyük meg mindazt, amit nélküle is megtehetünk!

Az új idők szélviharai rázták már akkor a magyar nemzet ezeréves fáját és lehullott arról a féreg is, a meg nem érett gyümölcs is. A fa törzsének nekivágott a *trianoni balta*. Úgy voltunk, mint temetés után a gyászoló család. A fiatalok vállára szállt az elköltözött öregek gondja. Buda régi vezérei szibériai sírokba temették lelküket és értetlenül nézték a világot, amelynek vissza-vissza zúduló áradatával szemben kevesen tudtak megállani. Mindenkinek más volt a mentalitása, mindenki más igazságokat szűrt le a nagy tanulságokból. Mindenki egymaga volt a párt és győznie annak kellett, *aki legközelebb állt az élethez*. Egy évtized alatt *Kozma* Jenő dr. benézett a városháza minden csukott ablaka mögé, kinyitott minden elzárt ajtót és követelte, hogy az áporodott levegőt az új világ légáramlásai váltsák fel.

Ekkor született meg tulajdonképpen a székesfővárosi új törvényjavaslat.

Csak a tábort kellett megszervezni, csak a zászlókat kellett kibontani, csak azt az egy fix pontot kellett a városházán elfoglalni, — hogy csikorogva megnyíljon minden berozsdásodott lakat és robbanva nyíljon meg minden ajtó a megváltozott korszellem, a megújhodott gazdasági rend és az új célkitűzések előtt.

Kozma Jenő is sokáig volt egymaga a párt, mely a mélyen lentálló baloldal és a magasan fentálló jobboldal között a *középen álló polgárság egyetemes nagy érdekeit kívánta szolgálni*. A konzervatív polgárság, a maga nyugodt lépésével éri el leghamarább a kitűzött célokat. A régi jelszavakról lekopott az aranyozás. A régi pártkereteket feltüzelte a népharag és a nyomában járó nyomorúság. Érzelmi pártok kialakulására zord volt a politikai időjárás. Csak két pozitívum volt: — a megbukott *kollektív* renddel szemben állott az *egyén*. A falanszterrel az individuális törekvés. A romboló forradalommal az alkotó polgárság. A háború előtt még nem látszott ez a merev ellentét, — a háború után, a tisztánlátó politikus előtt nem látszott más. *Kozma* Jenő biztos lépésekkel indult el a polgárság szétszórt táborába.

Már akkor kialakult benne az új magyar politika egészen új ideológiája. Más volt az uniformisa. A régi politikai zsinórzat, a cifraság lemaradt róla, de a fegyverzete kezelhetőbb, biztosabb, gyorsabb. Az új magyar politikai színtéren, az új magyar politikus.

Kozma Jenő igazsága és jobb meglátása mellett tesz bizonyságot ma már az *Egységes Községi Polgári Párt*.

Sikeres elindulásában nagy része volt édesatyjának, *Kozma Gyula iskolaigazgatónak*, aki három évtizeden át vezette a Batthyány-utcai polgári iskolát és így alig van család a Vizivárosban, amelyet kedves emlékek ne fűznének a Kozma névhez. De erős kapcsok kötik a budai patricius családokhoz is, édesanyja, *Tiszay Józsa* révén.

Kozma Jenő 1879-ben született Budán. Itt végezte középiskoláit. Jogi tanulmányait nemcsak itthon, hanem külföldön is folytatta, így Svájcban a lausannei egyetemen, ahol Bonardnak, a nagynevű római jogásznak volt a hallgatója. Jogi tanulmányai mellett elvégezte a kereskedelmi akadémiát is. Így felvértezve lépett az ügyvédi pályára és ezzel kapcsolatosan a politikai életbe. Ügyvédi irodáját 1904-ben nyitotta meg Budán, a Corvin-téren, ugyanazon a helyen, ahol az ma is van.

Tudományos művelődését nagy gonddal intézte édesatyja. A lelkét és szívét művelte, érzelmi világát fejlesztette édesanyja, aki a magyar nemes asszonyok példaképe volt. És mint katolikus asszony igyekezett fiát Jézus vallásának nagy emberszeretetére oktatni. Az egyik nevelte az életnek, a küzdelemnek, — a másik a családnak és Kozma Jenő dr. két életet él. A közélet porondját taposó Kozma Jenőben senki sem sejti, senki nem látja a családjának élő Kozmát. 1906-ban, fiatalon nősült, amikor oltárhoz vezette *Asbóth* Elmát és házassága boldogságát teljessé tette két gyermek, fia ifj. Kozma *Jenő* és leánya *Elma*. A fia most szigorló jogász és a három világnyelvet tökéletesen bírja, az ifjúsági mozgalmakban vezető szerepe van, kitünő lovas és versenyeken számos díjat nyert. Leánya *Elma*, most szerezte meg a francia állami oklevelet. Saint Omerben végezte iskoláit.

Kozma Jenő a koránkelő emberek közé tartozik és bármily késő éjszakába nyúlt is a tevékenysége, másnap reggel fél hétkor talpon van és a Pasaréten épült villájában körülnéz a gazdaságban. *Jó gazda*. Fehér tyúkjainak ketrece ott áll a parkja közepén. Ezekre büszkébb, mint a villájára. Rendesen elsőnek érkezik, már 8 órakor, az irodába és 9 órakor már fogad. A nála segítséget kereső emberek számára külön fogadási napot tart a Budai Polgári Kör két nagy termében, ahol ilyen pénteki napokon *száz-százötven ember* fordul meg, akiknek ügyes-bajos dolgát külön irodai személyzet kezeli. Tőle soha senki vigasztaló szó és a segítés kilátása nélkül nem távozik. Meglátja a legkisebb ember legkisebb baját is. A tárcája mindig nyitva áll és a legjobb belátása szerint rögtön segít.

Ez Kozma Jenő dr., az új magyar politika színterén az új magyar politikus.

Viraág Béla.

A világfürdő felé

Budapest Fürdőváros Egyesület ülése

A „Budapest Fürdőváros Egyesület" dr. *József Ferenc* kir. herceg elnöklete mellett most tartotta választmányi ülését a Szent Gellért-szálló dohányzótermében, amelyen közéletünk számos jelese mint a választmány tagjai jelentek meg.

JÓZSEF FERENC dr.
kir. herceg

üdvözölte a megjelenteket és rámutatott azokra a fürdőfejlesztési feladatokra, amelyek elodazhatatlanok. Felhívja a kormány figyelmét a fürdőtörvényre, melynek végrehajtási utasítása még mindig nem készült el, pedig a gyógyhelyi bizottság életrehívása fontos, hogy így a Fürdőváros Egyesület programja a hatóságok részéről is megfelelő megértésben részesüljön. A Budapest Fürdőváros Egyesület az élő lelkiismeret szerepét van hivatva betölteni, amely állandóan megszólal akkor, amikor azt a székesfőváros fürdőinek és gyógytényezőinek a fejlesztése érdekében szükségesnek látja. Meleg szeretettel emlékezik meg ezután a Fürdőváros Egyesület igazgatóságának két elhúnyt tagjáról, *Ripka* Ferenc főpolgármesterről és *Sipőcz* Jenő polgármesterről, akiknek közérdekű munkáját a kormányzó úr magas kitüntetéssel ismerte el, amihez a Budapest Fürdőváros Egyesület a maga jókívánságaival járul hozzá. Javasolja, hogy az egyesület mindkettőjüket átiratban üdvözölje.

Ezek után meleg szavakkal *Skerlec* Iván bárónak, az egyesület első elnökének elévülhetetlen érdemeit méltatta és átadta az egyesület tiszteletbeli elnökségéről szóló díszoklevelet, nemkülönben *Bársony* Oszkár, *Bánlaky* Géza és *Reiner* Ede dr. igazgató-főorvosnak szóló díszoklevelet, amit a kitüntettek meghatottan köszöntek meg. Az üdvözlések után felállott

SZVIEZSÉNYI ZOLTÁN
ügyvezető-igazgató,

aki terjedelmes jelentésben vázolta az egyesület működését és örömmel állapította meg, hogy a „Fürdőváros" eszme egyre jobban tért hódít és úgy a gazdasági, mint a politikai tényezők figyelme egyre szélesebb rétegben mutatkozik az ügy iránt. Különös elismeréssel szól a székesfőváros tanácsának megértő állandó gondoskodásáért, mely egyrészt az Egyesület működését támogatja és az itt felvetett gondolatokat méltatja és végrehajtja. Az ügyvezető-igazgató bejelenti továbbá, hogy az egyesület áttért az aktív és a gyakorlati propaganda terére. A külföld úgyszólván napról-napra szélesebb körben ismeri el Budapest fürdővárosi jelentőségét, amit sok külföldi lapközlemény és tanulmány igazol. A statisztika szerint nagyon sok idegen jött már a közelmultban is egyenesen a budapesti fürdők látogatására, így: Németországból, Indiából, Egyiptomból, Amerikából stb. jöttek és jönnek nap-nap után látogatók a magyar fővárosba. Indítványozta, hogy a választmány memorandumban kérje, hogy törvényhozás útján segítsék elő az idegenforgalmi propagandát. Az indítványt a választmány egyhangúan elfogadta a jelentéssel együtt.

A jelentéshez elsősorban

BERCZEL JENŐ
alpolgármester

szólott hozzá, aki köszöni a székesfővárosról mondott elismerő szavakat, melyeket úgy a királyi herceg, mint az ügyvezető-igazgató hangsúlyoztak, mert ez újabb ösztönzést ad a székesfőváros tanácsának arra, hogy a megkezdett úton a fürdőfejlesztés és propaganda terén egy pillanatra sem álljanak meg. A királyi herceg személye garancia arra, hogy ez az egyesület hivatását mindenkor be fogja tölteni és azért mindenkor számíthat a székesfőváros közönségének köszönetére és támogatására. Utána

TORMAY GÉZA dr.
államtitkár

ismertette az Idegenforgalmi Országos Tanácsnak újabb propaganda akcióit, amelyek szervesen kapcsolódnak a Budapest Fürdőváros Egyesület propagandájához és a külföldön létesített expozitúrák Budapest fürdőinek propagálásában is igen értékes munkát fejtenek ki. Mindenesetre azonban azon lesz, hogy az idegenforgalmi propaganda céljaira nagyobb összegek álljanak rendelkezésre a jövőben, hogy azokból egyesületeket is lehessen közérdekű munkásságukban támogatni, mert, sajnos, az eddigi költségvetés keretei ezt nem teszik lehetővé.

STERN SÁNDOR
törv. hat. biz. tag

a kereskedők és iparosoknak a kollektív propagandába való bevonását is szükségesnek és fontosnak tartja, közreműködését felajánlja.

BECSEY ANTAL
főv. biz. tag

a felveendő székesfővárosi kölcsön keretei közé feltétlenül beiktatandónak tart egy nagyobb összeget fürdőfejlesztési célokra, mert hiszen, ha a székesfőváros egy 100—150 milliós kölcsönt vesz fel, akkor abba néhány milliót az egyéb program sérelme nélkül is be lehet iktatni a fürdők rekonstrukciójára. Hivatott szóval mutat rá sok mulasztásra, ferdeségre és hiányra. Felajánlja készségét, hogy a Fürdőváros Egyesület elnökségével együttesen egy konkretizált expozét fog kidolgozni, amelyet a székesfővásos tanácsa elé terjesztenek.

Ezek után két indítvány tárgyalása került napirendre. Az egyik a fürdők környékének a rendezése, a másik pedig a Döbrentey-téri árusító bódék kitelepítése tárgyában, amelyekre nézve a választmány úgy határozott, hogy átiratban fogja kérni a székesfőváros tanácsát az intézkedésre.

Egyéb adminisztratív ügyek letárgyalása után az ülés az elnökség éltetésével véget ért.

A Keresztfához megyek... című hatásos Krisztus-filmet mutatja be április 29-én az óbudai plébánia a Flórián-mozgóban, melynek jegyeit 50 fillértől 1.50-ig az óbudai templom sekrestyéjében és az oltáregyleti terjesztőnőknél lehet megváltani.

LÁTCSŐ Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

A jónevű Fleischer Rezső hentes-, kolbászáru- és szalámigyár nyitott fiókot Budán, a Széna-téren a volt Alföldy-féle üzlet helyén. A gyár, mely különösen téliszalámigyártmányaival tűnik ki, 1928. és 1929. években évente átlag 8 és fél vagón szalámit termelt, az idén valószínűen ezt a tekintélyes mennyiséget is túl fogja lépni. A budai fiók szakszerű vezetése csak öregbíteni fogja a cég eddigi jóhírnevét.

A családi házak építését megkönnyíti a Közmunkák Tanácsának egy újabb engedélye, amely az eddigi 300 és 600 négyszögöl telken való építkezés kikötését 150 négyszögölnyi területre szállította le, mégpedig a nyolcadik építési övezetben, amelyhez a Csatárka, Zöldmál, Mátyáshegy, Pálvölgy és a budai hegyvidék legnagyobb része tartozik.

Gyász. *Böszörményi-Varga* Sándor, aki egy negyedszázad előtt tevékeny részt vett a magyar sajtóban, mint lapkiadó és szerkesztő, e hó 13-án hosszas szenvedés után elhunyt. És 15-én temették a farkasréti temető halottasházából. Két poéta fia is volt, akik közül dr. *Böszörményi* Zoltán ma is fejt ki erős zsurnalisztikai tevékenységet és költeményköteteit mindig szívesen fogadja a közönség.

Hortobágyi juhtúró

A budai rakpartok kiépítése régi szükség s a két Dunahíd megépítésével kapcsolatban elodázhatatlanul előtérbe került. A főváros tanácsa is foglalkozott a rakpartok megépítésével s elhatározta, hogy a műgyetemnél és a Margithídtól északra lévő partszakasz megépítését az államtól kéri. S mindenekelőtt az óbudai híd körüli rakpart rendezését sürgeti a tanács.

KALAPOK urak és hölgyek számára nagy választékban
KERTÉSZ kalaposmesternél I., Krisztina-tér 3 Fest, alakít

Történelmi jelentőségű utcák újra keresztelése nem helyénvaló — amint azt dr. *Tausz* Béla főorvos a legutóbbi sok új utcaelnevezéssel kapcsolatban velünk közli. Így a III. kerületi *Határ-utcának* Nagyszombat-utcára való átkeresztelése sem helyes, mert helyrajzi szempontból igen fontos név volt, Óbuda és Újlak között a határt jelölve. De határ volt a régi rómaiaknál is, mert itt állt Aquincum déli kapuja. A Szent Imre város és körönd elnevezés sem a Lágymányosra való, mert semmi vonatkozása nincs a liliomos magyar királyfival, aki éppen Buda ellenkező részén, Óbudán élt és végezte ájtatosságát a Szent István által alapított gyönyörűséges Szent Péter székesegyházban. Ezzel kapcsolatban említjük meg, hogy a III. kerületi keresztény társadalom a Szent Imre-jubileummal kapcsolatban *Reischl-Rév* Sándor iskolaigazgató indítványára erős mozgalmat indít, hogy Óbudán, ahol egykor a magyar szentek jártak, azoknak kultuszát felelevenítsék, a családot alapító honfoglaló Árpád fejedelemnek emlékét méltó módon megörökítsék, sírját kutassák s az Árpád-kori emlékeket jelöljék meg.

TURÁNI SZŐNYEGSZÖVŐ R.-T.
Készít, javít, megóv
II., FŐ-UTCA 80. SZ.
Telefon: Aut. 513—79.

Borzalmas menedékhelyek a háborúból megmaradt fabarakok, amelyeket minden sürgetés, egészségellenes voltuk és tűzveszélyességük dacára tíz év után sem bontanak le, mert a bennük lakó embereket nem tudják elhelyezni. Igy a Lenke-úti barakban ötvenhárom egyszobás, öt kétszobás lakás és két üzlethelyiség van s mind megérett arra, hogy eltűnjön a föld színéről. A Gyorskocsi-utcában a volt három Nyúlkaszárnya udvarán volt egy katonai barak, amelyet még most is használnak s benne tizenkilenc egyszobás, egy kétszobás és egy háromszobás lakás van. Az Árok-utca 33. szám alatti fabarakban négy egyszobás s ugyanebben az utcában a 44. szám alatti téglabarakban hét egyszobás lakás van. A legvisszataszítóbb valamennyi között az Óbuda-Császárfürdő melletti, Zátony-utcai barak, ahol harminckét egyszobás és kétszobás lakás van. A nemzetközi úszóversenyek színhelye mellett a császárfürdői úszó Stadion közvetlen közelében áll ez a piszkos, utálatos, a faluvégeken lévő cigánynegyedekre emlékeztető fa- és kátrányputri, amely a legkellemetlenebb visszaemlékezésekre kényszeríti az itt sűrűn megforduló sok idegent, de rontja a Dunapart képét és egészségügyileg veszélyezteti az egész környéket.

PAPP KLÁRI
ILLATSZERTÁRA
II., Zsigmond u. 12.
Valódi francia illatszerek, kozmetikai cikkek és háztartási áruk legdúsabb raktára

RUDAS FÜRDŐ
radioaktiv hőforrás
GŐZ- ÉS KÁDFÜRDŐ
FEDETT USZODA

A budai panoráma szép pontja lehetne a Kis-Svábhegy, melynek nagy domborulatáról szép kilátás nyílik, azonban Pest felől nem érvényesül, beleolvad a mögötte lévő Svábhegybe. A teteje még beépítetlen. Ha valami szerencsés emlékművet tudnának reáállítani, rögtön kiválnék a háttérből, a panoráma gazdagabb lenne egy sziluettel és tágasabb lenne a nyert kép, mert a Svábhegy is megkapná a kellő perspektívát. Erre különben is szüksége van, mert a Svábhegy gerincén épült zárda a hegy perspektíváját rontja. Ugyanis belerajzolódik a hegy körvonalába, azonban ennek az épületnek a formája nem monumentális, csak nagy. Hozzá képest minden ott látható épület eltörpül. Ez megzavarja a nézőt, hogy vajjon azok túlkicsinyek-e, vagy ez abnormálisan nagy. A hegy nagysága megbecsüléséhez is előnytelen mértéket ad. Pár méterrel lejebb a sziluet megzavarása nélkül kellett volna ezt a zárdát felépíteni. Az új szanatórium van akkora, mint ez, de szerencsés elhelyezésével nem zavar, sőt díszíti a hegyet. Mind aggasztóbb lesz ez a városkép a Déli vasút mögött, hol egyre-másra épülnek a négyemeletes bérkaszárnyák. Ezek az ottani régebbi villarayon környezetét tették tönkre, tűzfalaikkal az egész vidék képét s kilátását megzavarva.

SZÉCHENYI
GYÓGYFÜRDŐ
a Városligetben
a székesfőváros egyik legmodernebbül felszerelt, legmonumentálisabb gyógyfürdője. Ivókura. Népgyógyfürdők, nyári (strand) uszoda.
KITŰNŐ KÖZLEKEDÉS

Telefonhívó: A. 528-65
LIRA
MŰVÉSZI CÍMFESTÉSZET
Iparművészek tervei alapján készít a legmodernebb kivitelben transparenseket, világító címtáblákat
I., ALKOTÁS-U. 9

PROHASZKA
szőnyegkereskedő
I., KRISZTINA-KÖRÚT 32
TELEFÓN: AUTOMATA 502-16
Művészi szőnyegjavítás és mosás
Magánfelektől vásárolt valódi perzsaszőnyegek jutányos árban. Gép- és futószőnyegek nagy raktára. Kedvező fizetési feltételek

MŰVÉSZI CUKORKÁK
Kopfmann Jánosnál
I., Krisztina körút 91 II., Margit körút 36

BELLEVUE
SZÁLLODA
ÉTTERMEIBEN
DÉLUTÁNI TEA,
ÁNC
FÜGGŐKERTJE — A LEGSZEBB TERRASZ
Elsőrangu koncert- és tánczene. Európa előkelő restaurantjai között foglal helyet. Füst- és pormentes levegő. Este kétféle menü 3 és 6 pengős. Déli menü 2.50
Asztalrendelés T: A. 528-84

KI MINT VET, ÚGY ARAT!
Mauthner magnál jobbat sehol sem kaphat!
MAUTHNER ÖDÖN
MAGTERMELŐ ÉS MAGKERESKEDELMI RÉSZV.-TÁRS.
Központ: BUDAPEST VII, ROTTENBILLER-u. 33
Ujonnan átalakított és megnagyobbított belvárosi eladási helyisége a FERENCIEK TEMPLOMÁVAL SZEMBEN: BUDAPEST, IV. KER., KOSSUTH LAJOS UCCA 4. SZÁM
Főárjegyzék, növényárjegyzék, őszi árjegyzék ingyen és bérmentve

Monori Mag vezet
MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI R. T.
BUDAPEST—MONOR
Monori magkereskedése: Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 3. Telefon: Aut. 868-60
Tavaszi képes főárjegyzék és nagybani árajánlat ingyen és bérmentve

RÁCFÜRDŐ
GYÓGYFÜRDŐ, BUDAPEST
Erősen radioaktiv, természetes 42·4 C° földes-meszes hőforrásokkal. Két női- és egy úri-gőzfürdővel, valamint kő- és kádfürdőkkel. Az összes gyógytényezőkkel felszerelve.
Egész éven át nyitva.

Személyi hírek

RIPKA FERENC dr. főpolgármester néhány napot Fonyódon tölt.

BÓDY TIVADAR dr. nyugalmazott polgármester, a Felsőház tagja, fiának megbetegedése miatt kénytelen volt lemondani Németországba tervezett útjáról.

KOZMA JENŐ dr. orszgy. képviselő birtokára utazott és csak ünnepek után jön vissza.

PESTHY PÁL, az egységespárt elnöke, súlyosan megbetegedett.

SZÁVAY GYULÁT, a nagynevű beteg poétát, a Hollós Mátyás Társaság elnökét, aki Lovránában üdül, ünnepelték borgazda estjén a „péntekiek". *Zboray* Gyula dr. ügyvéd helyettesítette, ami sok kedves évődésre adott alkalmat.

SÜMEGHI LÁSZLÓ dr. királyi közjegyző, kormányfőtanácsos, a húsvéti ünnepeket a Svábhegyi Szanatóriumban tölti.

GLÜCK FRIGYES kormányfőtanácsos Londonba utazott, ahol résztvett a Szállodatulajdonosok Nemzetközi Szövetsége ülésén.

ILLYEFALVI I. LAJOS dr. igazgatót, a Budapest székesfőváros Statisztikai Hivatalának képviselőjét és *Thirring* Gusztáv dr. kormányfőtanácsost, a Magyar Statisztikai Társaság elnökét, a Székesfővárosi Statisztikai Hivatal nyugalmazott igazgatóját a miniszterelnök az Orsz. Statisztikai Tanács tagjává kinevezte.

RÉTHLY ANTAL dr. főmeteorológusnak a kormányzó a m. kir. országos meteorológiai és földmágnességi intézeti aligazgatói címet és jelleget adományozta.

SZEIFFERT ANTAL, az ismertnevű kávéház volt tulajdonosa és a kávésiparban közbecsülésnek örvendő kávésszenior Balatonfüreden töltött három hetet egészsége helyreállítása miatt.

WEISZ S. SÁMUEL óbudai divatárukereskedő és neje született *Deutsch* Róza e hó 20-án ülik meg szűkebb családi körben házasságuk 40 éves fordulóját.

P. MARCHY CIRIL szervitarendi egri házfőnököt rendi elöljárósága a *Máriaremete* zárda házfőnökévé nevezte ki.

Az ezredik szám

kiadása felé közeledik a *Budai Napló*. Ezer ujságpéldány tízezernyi oldalát, százezernyi szavát, milliónyi betűjét indítottuk harcba a közérdek nevében Budáért — Buda javáért, Buda nagyságáért. Ezer *Budai Napló* többezer budai polgár bizalmát, hűséges kitartását, megbecsülhetetlen szeretetét jelenti.

Húsvéti előadásul adják a Budai Színkörben: vasárnap d. u. 3 ó. *Eszes Matyi* (gyermekelőadás), este fél 8 ó. *Három a kislány;* hétfőn d. u. *Mit susog a fehér akác,* este: *Drótostót* operettet.

A Balatoni Társaság április hó 26-án este fél 8 órakor hangversenyt rendez a zeneművészeti főiskola kamaratermében, amelyen szerepelnek: Zsámboky Miklós (gordonka), Zádovszky Zoltán (ének), Ádám Éva (írónő), Thoma József (zongora), Goldschmidt György (költő), Pichler M. (ének), — Baán Jolán szavalja és V. Kovács Ilonka énekli báró *Wlassics* Tibor költeményeit.

FLEISCHER REZSŐ
hentesáru-, kolbász- és szalámigyár
egyetlen budai fiókja
BUDÁN, II., SZÉNA-TÉR 1
AZ ALFÖLDI-FÉLE ÜZLET HELYÉN.
Elsőrendű sertéshúsok, kolbászáruk és téli szalámi

Térzene nélkül vagyunk itt Budán, holott éppen a budai oldalon laknak az igazi zeneértők. Pestnek csak gondját viseli valahogy a tanács, de Budán csak éppen a Vár bástyasétányon van néha-néha térzene. Lelkes zenebarátok most memorandumban fordulnak a tanácshoz, amelyet tömegesen írnak alá a budai polgárok, hogy a Városmajorban rendeztessen hetenként néhányszor a székesfőváros zenekara által térzenét. A memorandum idevonatkozó része a következő:

A Városmajor rendezése jórészt már befejezés előtt áll és az enyhe időszak beálltával mi budaiak seregestől keressük fel ezt a kellemes üdülőhelyet, amelyet külön kiadások nélkül könnyen elérhetünk. A Városmajor különösen alkalmas volna arra, hogy a székesfőváros zenekara ott is rendezzen hangversenyeket, amihez csupán egy megfelelő zenepavillon felállítása volna szükséges, aránylag csekély költséggel, de ez is megtérülne hamarosan, ha a padok és székek használatáért mérsékelt díjazást szedne a város.

No, ezt igazán megtehetné már a város és elrendelhetné a tanács. Szerény kívánság, — olcsó öröm.

A „fordított város" gondolata már *Széchenyi* István agyában is felvillant, amikor a Vár Duna felé eső részéről ezeket írja: „A budai hegyen, a nádori udvart kivéve, a Várnak mindazon házai, melyek a Duna felé feküsznek, minden józanság ellen éppen *megfordítva,* tudniillik háttal állnak a kedvezőbb égtájnak — keletnek — s az egykori építői azon időkben divatozott, nem tudom éretlenségből, vagy hiú pompázkodási szellemből, s városi szag hajhászatából-e, a felette szép kilátást, csendet s a legjobb égtájat áldozták fel, szomorú, szűk utcákba nézés, ablakelőtti ronda és lármás vásár és a nyugati viharok szemközti dühe megvásárlása végett."

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I, Attila-u. 12

Szomorú levelet hozott a posta, jó *Krecsányi* Flóra nyugd. színművésznőtől, a nagynevű néhai Krecsányi Ignác testvérhugától. Hetven éve itt lakik Budán, fivérei megmagyarosították Budát, sokat tettek Buda kultúrája érdekében s most, hogy beteg lett a régi nagy család sarja, elhagyottan kis szobácskában sínylődik, mert nincs kórház, amelyik felvenné és gyógykezelné.

Magyar művésznő sikere Berlinben. J. *Viraág* Ilus mozdulatművésznő dr. Dienes Valéria orchestikai iskolájának tanársegéde többheti külföldi tanulmányútjáról visszaérkezett és folytatja tanítását. Külföldi tartózkodása alatt volt alkalma művészetét is bemutatni. Berlinben *Wolfgang Heine,* volt porosz igazságügyi miniszter feleségének villájában meghívott előkelő közönség és művészek előtt mutatkozott be. A legnagyobb hatást művészetével, az ő sajátos, Berlinben még ismeretlen *költemény-interpretálásaival* érte el, amelyek közül különösen Eichendorff, Rilke és Tagore költeményeivel aratott oly rendkívüli sikert, hogy ez alkalommal több meghívásban volt része a jövő szezónra.

Függőkertes, szép terraszait már a húsvéti ünnepekre megnyitja a Bellevue-szálloda s ezzel megnyílik belső Budának legszebb nyári helyisége, szabad táncternével és pompás zenéjével, mely még a külföldiekre is nagy hatással van.

A Raktár-utca keservei. Hordja a posta hozzánk Óbudáról a panaszokat, mert nagyon elmaradott a magyar királyok régi széke. Most is a Raktár-utca egyik lakója kesergi el nekünk, hogy ebben a keskeny, makadámos utcában olyan rettenetes port vert föl az autobusz, hogy ott ablakot nyitni egyáltalában nem lehet. Erre közlekedik ugyanis a Főtérről induló és a temetőhöz igyekvő autobusz és olyan port ver föl, amely le sem tud ülepedni addig, amíg a másik autobusz megérkezik, hogy ismét porfelhőket verjen fel ebben a szerencsétlen utcában. Az ottlakó polgárság elhatározta, hogy a kerületi választmány útján kérni fogja a várostól, hogy a Raktár-utcát vagy olajozzák állandóan, vagy pedig aszfaltozzák ki, ami az autobusznak is hasznára volna. Deputációban készülnek felkeresni *Tehel* Lajost, a Kristályvíz igazgatóját, hogy mint a kerületi választmány tagja, tegye szóvá a raktárutcai lakók panaszát.

Az állandó kiállítási terület kérdését fejtegette *Maróti* Géza tanár a Magyar Építőmesterek Egyesületében. Érdekes előadásában elmondotta, hogy a Magyarországot környező országokban megtalálták már az árupropagandának helyes módját s megvalósításához az anyagi eszközöket is meg tudták szerezni. A magyar árumintavásár pedig nem tud kivergődni a városligeti kiállítási terület szorításából. A főváros már régebben elhatározta, hogy a Lágymányoson ad állandó területet az eljövendő kiállításoknak. Ide tervezte a — különben Amerikában élő — előadó az ő értékes építészeti elgondoásait kiállítási palotákkal, toronyépítménnyel, árkádok menetével, mozgójárdával összekötve, a csúcsponton nagyarányú Stadion elképzelésével, a régóta vajudó Füvészkert tervezésével együtt. Alaprajzokat, ortogonál rajzokat és szépen előadott távlatképet mutatott be Maróti Géza, amit tapssal köszönt meg a hálás hallgatóság.

Albertfalváért folyik a harc, amelyet Budafok szeretne megkaparítani, mert ninesen „Hinterlandja", míg Albertfalva polgársága az I. kerülethez szeretne csatlakozni, azt mondván, hogy Buda jól járna, mert egészséges, füsttelen városrészt nyerne velük, míg ők a Hév. drága menetjegyeit takarítanák meg.

MENCZER mos, fest, tisztít saját üzemeiben Telefon: A. 504—93 Külön vidéki oszt.

Rosszul közlekedünk. *Kapcza* Imre, a Gázművek újpesti fiókjának igazgatója, rendkívül érdekes előadásában elmondotta azokat a megfigyeléseit, amelyeket a rosszul közlekedő budapesti közönség viselkedéséről tett a villamos, autobusz és gyalog való közlekedésekor, az I. ker. Iparosok és Kereskedők Köre e hó 15-én tartott társasösszejövetelén. Rendkívül kedves humorral, de nagy elismeréssel kísérte ezeket a megfigyeléseket beszédében *Székely Vladimir,* aki maga is tartott már e címen előadást a rádióban. Az élvezetes előadásokat *Hubert* Vilmos elnök köszönte meg az illusztris előadónak és az illusztris kritikusnak.

Elkészült a Retek-utca kiszélesítése. A Marton-gyógyszertártól az Ul Szent János-kórházig terjedő szakasz így alkalmassá vált a Zugliget és Hűvösvölgybe irányuló forgalom lebonyolítására, ami eddig, különösen tavasszal és nyáron, a legnagyobb nehézségekbe ütközött. A kövezési munkákat Heverdle István mérnök kövezővállalata végezte, aki már eddig is több budai út építésében vett részt az illetékes ügyosztály teljese megelégedésére. Ő végezte többek között a Kútvölgyi-út második szakaszának, a Jánoshegyi szerpentín két fordulójának, s a Margithíd-kávéház előtti keramit úttestnek burkolási munkáit.

A budai kereskedelmet dícséri, hogy a Goldberger-Bemberg kirakatverseny II. nagy díját a Budán oly előnyösen ismert FÁBIÁN JÓZSEF divatáruház nyerte meg, akit külön ezüstplakettel tüntetett ki a versenybíróság. FÁBIÁN JÓZSEF cég kirakatai a Széll Kálmán-téren lévő Anna-udvarban még verseny nélkül is gondos ízléssel vannak elrendezve, hogy előkészület nélkül is a legszebb díjra érdemesek.

Elárverezték a Fő-utca 54. és Batthyány-utca 1. számú házat, amelynek kikiáltási ára 357.840 pengő volt, de csak 262.000 pengőért kelt el. Május 2-án árverezik a Maros-utca 12. számú házat, 10-én pedig a Törökvész-dülő 12472. hr. számú házat 300 négyszögöl telekkel. — Budán különben havonta átlag 30 ingatlant árvereznek el és legalább 50 ház cserél eladás útján gazdát. Ez évente átlagosan azt jelenti, hogy 960 ember mond búcsút egyetlen vagyonkájának, eladva házacskáját. Ez a statisztika különösen Obudán nagyon siralmas, mert az árveréseknek és eladásoknak több mint a fele ide esik s így ott közel ötszáz ember válik meg évenkint földecskéjétől, házacskájától és lesz földönfutóvá.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

A **Droguista Ifjak Egyesületének** alelnöke, Madarassy Rezső, aki öt évvel ezelőtt a Szt Margit-drogéria társtulajdonosa volt, teljes szaktudása latbavetésével rendezte be és vezeti a Zsigmond-u. 12. sz. alatt újonnan megnyilt Papp Klári illatszertárt. A kimondottan legfinomabb valódi francia illatszer és kozmetikai cikkeket tartja raktáron s a legelőnyösebb árakkal áll a budai úri közönség rendelkezésére.

A filokszéra mint városszabályozó, kipusztította a szőlőket és így az értéket vesztett telkek helyén tíz-tizenöt évvel hamarabb fejlődhetett ki Buda lejtőinek villavárosa. De a Rózsadomb hiába épült ki szép villavárossá, mindenütt konzekvensen kőfal veszi körül, mely már a Retek-utca végéig tart. A Városmajort kár volt a Vérmező felől elfalazni, akkor nem lett volna ilyen szellőzetlen és nedves. Ezzel az összefüggő zöld sávot a Vérmezővel egész a Krisztináig el lehetett volna hozni. Régi igazság, hogy Budát mint fürdővárost kell kezelni és valósággal lomb és pázsit mögé kell rejteni, de még kevesen emelkedtek e tudatig, ha beszélnek is róla. Minden irányban gondoskodni kell széles parkszerű utakról, fasorokról, hogy el lehessen jutni mindenüvé anélkül, hogy kiesnénk abból a hangulatból, mely egy szép gyógyfürdőben fogja el az embert. A Városmajor vérmezei kapcsolata azért fontos, mert erre vezet az út a Hűvösvölgybe, a Zugligetbe és fel a hegyekbe. A Krisztina háztömbjei aránylag csak röviden szakítják meg ezt a zöld periódust, mely a Horváth-kertben és a szabályozandó Tabánon át egész a Gellérthegyig nyúlhatna. A fürdőváros létesítésének ez az egyik külső feltétele.

URI SZABO, kiváló szabász! GLASZ Péter, I., Maros-utca 11.

A Japán-park a Döbrentey-téren, ritkaság Budapest csenevész ültetvényei között. Azonban ez a romantikus kertecske nem idevaló. Ide egy nagyobbvonalú, építészetileg komponált park kellene. E téren, ahol egymás mellett van a Duna, Európa második folyója, az Eszsébethíd, a kontinens legnagyobb egynyílású hídja és a Gellérthegy monstruózus sziklafala, nem lehet mesterséges tavacskával, barlanggal, tekervényes játszi utakkal és egy mesterséges vízeséssel — mely a feljáró legnagyobb effektusának készült — hatást elérni. Ide a fürdőpark egyik legszebb s arányaival a környezetbe harmonikusan beleillő részletét, az ivókúrát használók gyönyörűséges sétaterét kell megteremteni.

MÁTÉ István, szobafestő és mázoló mester, *I. ker., Attila-körút 2.* Telefon: 573—55.

Az „illemhíd", ahogy a Margithidat 15 évvel ezelőtt elneveztük a budai és a pesti oldalon álló zöld házikói révén — most átépítésre kerül, kiszélesítik s így a városházán gondolkozhatnak azon, hogy az illemhelyeket diszkrétebben helyezzék el. Eltüntetni nem lehet őket, mert a vállalkozóval kötött szerződés 1952-ig érvényes, a föld alá helyezés kikötésétől pedig a város már régebben eltekintett. Szinte félünk azonban, hogy a forgalom megnövekedésével s a szimetriára való hivatkozással a szemben lévő oldalon is megépítenek még egy-egy ilyen illemhelyet. A Margithíd küszöbön álló rendezésekor ezt az „illemkérdést" végérvényesen rendezni kell.

A mai nehéz gazdasági helyzet, amikor az emberek csak a legszükségesebbre adják ki pénzüket, fokozottabb reklámtevékenységet követel a kereskedőtől, gyárostól és iparostól. A „Jó bornak nem kell cégér" elv idejét multa, sőt éppen a mai viszonyok között van rendkívüli fontossága a szuggesztív erejű, becsületes reklámnak. Megnyilvánul ez a kereskedő és iparos cégtábláján is, ami a modern üzlet egyik legfontosabb tartozéka, hiszen az első, ami a vásárló közönség szemét megkapja, a művészi kivitelű cégtábla. A súlyos pénzviszonyok, sajnos, e téren is éreztetik hatásukat, bár az üzlet külső képe szempontjából is nagy szerepet játszik a művészi kirakat mellett a művészi cégtábla. Szabó Péter Pál iparművész, a „Lira" cégtáblafestő-vállalat tulajdonosa, I., Alkotás-u. 9., készséggel szolgál költségvetéssel és tervekkel a budai iparosoknak és kereskedőknek.

A biaritzi Vénusz a húsvéti ünnepek nagy slágere a Kisfaludy Színházban. Húsvét hétfőjén ezenkívül még *Abris rózsája* (délután 3 órakor) és *Matyika színésznő szeretne lenni* (este fél 9 órakor) szerepel a műsoron. A színház rendkívüli nagy előkészületeket tesz a *Halvány sárga rózsa* bemutatására is.

MÁK PALACK-TEJ MÁK

Nyakig sárban, napos időben pedig áthatolhatatlan porfelhőben járnak Óbudán, különösen a Vörösvári-úton, amelyik egyik főforgalmi útja Óbudának, de amit egy cseppet sem gondoz a város. A leendő hídnak ez lesz a közlekedési főere, de még semmi nyoma annak, hogy a főváros az úttestet és a falura is elégtelen gyalogjárót rendbehozatni akarná. Ha az egész út javítási, burkolási, aszfaltozási költsége egy összegben nem áll rendelkezésre, akkor végeztesse ezeket a munkákat a város két-három év alatt, de végre-valahára teremtsen ott rendet. A világítás ugyancsak sok panaszra ad okot, mert az utca, dacára a nagy kocsi- és gyalogforgalomnak igen nagyon sötét és a Bécsi-úton külföldről jövő autósok csak sok kérdezősködés után és fejcsóválások közben hiszik el, hogy Budapesten vannak. A villamosközlekedéssel ugyancsak nagy a baj. Az egyetlen „hetes" jár csak ott, de igen ritka időközökben. Régi és jogos panasz, hogy a remízig járó 72-es jöjjön be legalább a Flóriántérig és onnan menjen vissza a Vörösvári-úton és a Bécsi-úton át.

KIRÁLY-FÜRDŐ
Építette 1565-ben KARA MUSTAFA budai basa.
Budán, II., Fő-utca 84. szám.
45 fokos szénsavas nátron-, szénsavas mészes, szénsavas klórnátriumos és magnéziumos
tartalmazó hévvíz
Idegbaj, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fém mérgezés, máj-, lép-, vese-, hágyólyogbántalmak, gyomorkatarrus és alkasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdő: férfiaknak . . . reggel 5—1 óráig
nőknek hétköznap délután 2—7 óráig
!! IVÓ KURA !!

ERDÉLYI ÉTTEREM
I., Bors utca 10.
Valódi erdélyi specialitások:
Flekken, Hereintokány, Vargabéles, Kürtőskalács, Fatányéros stb. stb.
Nyáron gyönyörű, családias kerthelyiség.
Üzletvezető
özv. Csiszár Józsefné
a Tisztv. Kaszinó v. vendéglőse

RÓMAI FÜRDŐ
ÓBUDA—AKVINKUM
KEDVES
KIRÁNDULÓHELY
TÉLEN IS
Kitünő konyha. — A források napi hozama 160.000 hektoliter rádioaktiv thermálviz
A szentendrei HÉV vasútnak, a MFTR hajóknak és az ÚJPESTI átkelő propellernek állomása

MAGYAR KERÁMIAI GYÁR R.-T.
Iroda: VIII, József-krt 14. Telefon: J. 320-45. Gyár: X, Gyömrői-út 63
GYÁRT: Keramitköveket és lapokat, klinkerköveket és lapokat, utak, járdák belső helyiségek és pillérekhez. Chamotte, dinas és saválló téglát és habarcsot. Különféle falitéglát. Vállal útburkolásokat.

TEA
Közvetlen behozatal Holland-Indiából
a termelő ¼ és ½ kilogrammos eredeti csomagolásában és ládákban — Nagyban és kicsinyben
BOZÓ GYÓGYTÁR
BUDÁN, I. KER., ALKOTÁS-UTCA 34. szám.

ÉHGYOMORRA
naponkint igyék egy pohár
KRISTÁLY
VIZET!

VIRÁGOS BUDA

KERTGAZDASÁGI KÖZLEMÉNYEK

Hiányt igyekszünk pótolni, amikor kiváló szakemberek közreműködésével, kertgazdasággal, virágtenyésztéssel foglalkozó m. t. olvasóink időszerű tájékoztatására ezt az állandó rovatot megnyitottuk.

A szerkesztőség.

*

Ültessünk több évelő növényt. A kerti, virágos dudvanemű dísznövények négy csoportba sorozhatók. Vannak dudvanemű növények, amelyek magját tavaszkor vetjük, a belőle fejlődő növény nyáron át virágzik és télire kipusztul. Ide tartoznak a Petunia, őszirózsa stb. A második csoport tagjai a kétéves növények, mint az árvácska, a nefelejts stb., amelyek magját nyár utolján vetjük s a növények a következő év tavaszán virágoznak. A harmadik csoportba tartoznak azok, amelyek nálunk nem telelnek át, őszkor tehát cserépbe kell ezeket ültetni, fagymentes helyen áteleltetni, hogy tavaszkor ismét kiültethetők legyenek. Ilyenek a muskátli (Pelargonium), a Fuchsia, Salvia stb. Végül a negyedik csoport, az évelő növények (perrenalis) csoportja. Az idesorozottak egyszeri kiültetés után 3—4 évig maradhatnak a helyükön. Földfeletti részük minden télen tövig visszafagy s tavaszkor a növény ismét kihajt.

Az évelő növények ma nagyon divatos növények és a nyugati városok, falvak kertjeiben nagyon elterjedtek. Indokolt a térhódításuk, mert a legtöbbjének a virága vagy virágzata tényleg nagyon szép, kecses, illatos, színes. De főleg manapság az elterjedésük és terjesztésük különösen is indokolt, főleg a kiskertesek szempontjából, mert egyszeri megszerzésük árán évekig változatlanul ott pompáznak kertjeinkben. Így helyes.

Ha azonban végigszemléljük a budai hegyvidék kertjeit s azokban az elültetett évelők után kutatunk, nem csodálni való, hogy ezek a nagyon szépen virágzó növények nálunk alig tudnak érvényre jutni és elterjedni. S nem meglepő, hogy a kerttulajdonosok ültetési tervezetükből kihagyják s helyettük a muskátli, Salvia, Begonia temperflorens vagy a Petunia uralja a helyzetet. Ezek a virágágyba (jó magyarsággal a grupba) kerülnek, ezekkel törődnek, ezeket agyondédelgetik. Az évelő növények, ha helyükre kerültek, rendszerint már a második évben, megunottak lesznek, elhagyják őket s így gyökérhajtásaik útján terebélyesednek, bozót lesz belőlük. De nem ritkán nekik nem kedvező helyre kerülnek. A napos helyre valók árnyékba, az árnyékot kedvelők napsütéses helyre, sok közülük a bokrok között fulladozik, trágyát nem kapnak, pedig évekig egy helyben szívják a talaj növényi tápanyagát stb. Ilyen körülmények közben érthető, hogy a legszebben virágzó, nagy, színes, gyönyörűen alakult virág is visszafejlődik, elkorcsosul, nem, vagy gyéren, tökéletlenül, fakultan virágzik, ha virágzik.

Sok megkapó szépségű virág kertünkben miért nem fejt ki szépséget? Ennek egyszerű a magyarázata. Minden növény egy élő egyed, amely a természetes, vagy a nemesítéssel fokozott szépségét csak akkor képes kifejteni, ha életigényét kielégítjük és szeretettel gondozzuk. Ezért helyes, ha valahol szépen virágzó évelőt látunk és abból néhányat megszerzünk, egyben figyelmesen kémleljük ki, annak tenyésző helyét, helyzetét és igyekezzünk kertünkben is hasonló helyzetbe juttatni. Az nem valószínű, hogy kertből kertbe, még inkább a könnyelműen külföldről hozatott évelő de már szabadföldi dísznövény kertünkben hasonló pompával ékeskedik.

Az évelő növényeket, amelyek sorába tartoznak többek között az évelő harangvirág, lángvirág (Phlox), az Iris, szegfű, pünkösdi rózsa, szarkaláb meg a többi sok szépség, nálunk is divatossá kell tenni, megérdemlik, mert szépek.

A díszbokrok nyesése. Tavaszkor az első napsütéses, enyhe időjáráskor nagy sürgés-forgás kezdődik a kertekben. Ilyenkor előkerül a nyeső-olló és megkezdődik a fák és bokrok általános nyesése. A legtöbb kerttulajdonos azonban a tavaszi nyesés általánosságát szószerint értelmezi és általában lenyes mindent. Nem csoda, ha az ilyen — csak jót akartam — munka után a jó ez esetben a szép, a dúsan virágzó bokor helyett egy kóró, éktelen, mindig zölden maradó bokor marad. Itt nem a rossz föld, a rossz bokor, a rossz fajta s a többi rosszban kell a bokor nemvirágzásának okát keresni, hanem a rossz — kertészben.

Aki a fát, bokrot nyesi, annak mindenek előtt tudnia kell, hogy a növénye melyik részén virágzik, ha a virága miatt ültetett bokorról van szó.

Ezek közül némelyik a tavasszal nőtt hajtáson, mások a mult évben nőtt hajtáson, amit az idén vesszőnek nevezünk, virágzik. A rózsa például a hajtás végén fejleszti a virágját, ezért ez tavaszkor visszanyírandó, de ki ne ismerné a most minden kertben sárga virágaival ékeskedő Forsythiát, vagy az orgonabokrot, a fehér virágai alatt roskadozó Spiraeát, a Weigeliát, az apró rózsaszín virágú, kecses Prunus trilobát stb., amelyek a mult évben kihajtott és idén vesszőnek nevezett koronarészen virágzanak. Aki ezeket is tavaszkor visszanyesi, akár a Lonicerát, vagy a fagyal bokrot, vagy a sövénynek való bokrokat, az ne várjon ezeken virágzást, mert azt már levágta.

Nagyon helyes ezért a bokrainkat megfigyelni, hogy azok koronájuk melyik részén virágoznak és a tavaszi nyesést e szerint kell végezni. Erre vonatkozólag csak az orgonabokorra, mint amelyet mindenki ismer, utalunk. Aki ezt a kedves, gyönyörű virágbugás bokrot tavaszkor, virágzás előtt nyesi meg, az ne várjon orgonavirágzást, mert az orgona a vessző végén bontja ki rendszerint két ékes bugáját.

Ezért azokat a bokrokat, amelyek a vesszőiken virágzanak, virágzás után kell megnyesni.

Füredi Jenő.

Közgazdasági Napló

Szerkeszti: SZÁSZHALMI JÓZSEF

* **A Magyar Általános Kőszénbánya RT.** április 12-én tartotta XXXVIII. rendes évi közgyűlését *Berzeviczy* Albert dr. btt., felsőházi tag elnöklésével. A közgyűlésen 64 részvényes jelent meg 142.820 részvény képviseletében. Az igazgatóságnak a közgyűlés elé terjesztett évi jelentése kiemeli, hogy a vállalat széntermelése 1929-ben *22,389.222 métermázsára* emelkedett az előző évi 20,817.188 métermázsával szemben. A brikettgyár termelése az előző évnek csaknem a kétszerese. A „Citadur" védjegyű bauxitcementet ma már Európának csaknem minden országában használják. Veszprém megye villamosítására a *MÁK* megalapította a *Pannonia Áramszolgáltató Részvénytársaságot*, amely az áramszolgáltatást már 1930-ban megkezdi; Dunaföldvár, Solt, Ráckeve és Békésesaba villamosműveit ugyancsak érdekkörébe vonta. Szénlepárlás céljára az első telepegységet a Magyar Általános Kőszénbánya R.-T. 1930 őszén üzembe helyezi, *Csehszlovákiában* pedig — a *Beocsini Cementgyári Unióval* és a *Bauxit Trust-tel* közösen — különleges eljáráson alapuló *bauxitcementgyárat épít.* A közgyűlés tudomásul vette az igazgatóság jelentését, jóváhagyta az 1929. évi zárószámadást és az igazgatóság nyereségfelosztási javaslatát, amelynek értelmében *az 1929. évre osztalékként 38 pengő fog a 38. számú szelvény ellenében* f. évi április hó 15-től kezdve a szokásos beváltási helyeken fizetetni. Az igazgatóság tagjaivá *Esterházy* Ferenc gr., *Kovács* Géza és *Renéville* Henrik gróf újból megválasztattak. Uj igazgatósági tagként *Melczer* László kir. kamarás, nagybirtokos választatott meg. A közgyűlést követő igazgatósági ülésben elnökké *Berzeviczy* Albert btt., felsőházi tag, alelnökké *Bisteghi* Rudolf és *Vida* Jenő felsőházi tag, vezérigazgató újból megválasztattak.

* **Az Országos Magyar Részvényes Egyesület,** amelyek alapszabályait az illetékes szakminisztériumok véleményezése alapján a belügyminiszter láttamozta, megalakult, úgyhogy az egyesület, melynek irodája VI., Andrássy-út 13. alatt van, működését már megkezdette. Az egyesület vezetőségébe választattak: Elnök: *Strausz* István dr. ny. legfőbb számvevőszéki elnök, országy. képv.; vezetőség: *Josipovich* Géza ny. miniszter, *Nikolics* Radivoj ny. altábornagy, *Rassay* Károly dr. ny. államtitkár, országy. képviselő, *Milassin* Kálmán dr. ny. főügyészhelyettes. *Szabó* György ezredes, hadbíró, *Bayer* Antal kormányfőtanácsos, *Dabis* Antal dr. kúriai bíró, *Farkas* József dr. miniszteri tanácsos, *Török* Sándor gyógyszerész, *Ullmann* József ékszerész.

* **A Nagybátony-Ujlaki Egyesült Iparművek r. t.** 12-én tartott közgyűlésén elhatározta, hogy az 1929. üzletévre részvényenkint *2.50 pengő osztalékot* fizet, amely a 8. számú szelvény ellenében az *Angol-Magyar Bank* főpénztáránál kerül kifizetésre április 19-től kezdve.

* **A Stabil Építő Részvénytársaságnak,** az ország egyik legelső és legjobban foglalkoztatott építkezési vállalatának, közzétett mérlege szerint a multévi *tiszta nyereség 13.056 P*, de a mérleg egyes számai igazolják azokat a nagy arányokat, amelyek között ez a hibátlan renoméjú, első helyen álló építkezési vállalkozás tevékenységét folytatja. Így a folyamatban lévő építkezések tétele címén a mérlegben *2,587.772 P szerepel*, ami mutatja a vállalatra bízott munkálatok respektábilis arányait. A mult év végén a *Stabil Építő r. t.* pénztárkészlete és bankkövetelései *427.263 P-re* rugtak, ami szintén azt igazolja, hogy a vállalatnak folyamatban levő nagy munkálatok teljesítésére igen jelentékeny készpénztőkét kell készenlétben tartania.

* **A Magyar Siemens és Schuckert Művek Villamossági Rt.** a mult évben is nagy sikerrel folytatta tevékenységét. Ennek a világmárkának magyarországi reprezentánsa, a tudományos körökben is nagytekintélyű *Stromsky* Sándor vezérigazgató irányítása mellett az 1929-es esztendőben *1,564.668 pengő bruttónyereséget produkált*, ebből az értékesökkenési tartalékalap gyarapítására *240.628 pengőt fordított*, tiszta nyereség címén pedig *373.729 pengőt* mutat ki. A vállalat tartalékalapja a mult évi dotációval *1,262.370 pengőre emelkedett*, külön tartalék pedig *110.000 pengő*. A mérlegben a hitelezők 1,367.138 pengős követelésével szemben a vállalat adósaitól *2,102.769 pengőt követel*, árukészletét pedig *951.756 pengőre* értékeli. Egyébként is a mérleg minden száma igazolja ennek a nagymultú villamossági részvénytársaságnak jelentékeny gazdagságát, nagy belső erejét és fejlődésképességét.

Laptulajdonos: VIRAÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Viraág Béla.

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Bpest V, Ügynök-u. 8. — Nyomdaigazgató: [illegible]

gr. Majláth-féle szállodabérház cégei

RÓZSADOMBI DIVATHÁZ
II., Keleti Károly-u. 11.
Gr. Majláth szállodabérház.
Állandó nagy választék férfi és női divatcikkekben, mindennemű selyem- és textilárukban. Férfifehérneműeket mérték szerint is készítünk.
Kedvező folyószámlahitel!

LEGSZEBB
és legkellemesebb uzsonnázóhely a
PUTSAY CUKRÁSZDA
terasza
gr. Majláth száll. bérház és I., Attila u. 21

RÓZSADOMBI KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM
Majláth szállodabérház (Statisztikával szemben)
BUDA LEGELŐKELŐBB és LEGSZEBB HELYISÉGEI — A LEGKITÜNŐBB KONYHA
Az étteremben esténkint RÁCZ JÓZSI muzsikál. — Tulajdonos: LAKATOS JÓZSEF

RÓZSADOMBI VIRÁG- ÉS TÁJKERTÉSZET
Budapest, II. ker., Szemlőhegy-utca 23. sz.
Telefon: Aut. 529-70.
TÁJKERTÉSZET: Vállalja díszkertek, parkirozások, ablakdíszítések és villakertek tervezését és évi gondozását.
VIRÁGKERTÉSZET: Szállít egész éven át vágott és cserepes virágokat, csokrot, virágkosarat, dísznövényeket, palántékat és dugványokat.

Ó-Buda-Ujlaki Takarékpénztár
Részvény Társaság
Budapest, III. ker. Lajos ucca 148 szám.
Telefon: Automata 624—57.
Betéteket elfogad könyvecskékre is folyószámlákra a legmagasabb kamatozás mellett. Kölcsönöket folyósit váltóra, folyószámlákra, értékpapirokra a legelőnyösebb feltételek mellett

GUMMI harisnyák, fűzők, gyógyhaskötők, női egészségügyi cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása
Hungária Kötszergyár R.-T. flókja
Buda, I., Krisztina-tér 3. sz.

Hüvösvölgy legszebb kirándulóhelye
Nagyréti vendéglő
Naponta cigányzene!
tulajdonos MARTH MIHÁLY

CSIRSZKA
KONRÁD ÉTTERMEI
a Császárfürdőben
III, Zsigmond-u. 31
KÜLÖNTEREM
esküvők, társaságok és egyesületek számára
TELEFON: A. 512-95

BUDAIAK
csak Budán MOSATNAK, FESTETNEK és TISZTÍTTATNAK
SZŰCS gőzmosodában
TELEFÓN: AUT. 519—73
I, Márvány-u. 36, I, Krisztina-körút 167, II, Fő u. 60, IV, Aranykéz u. 5, VI, Jókai u. 11

Szt. Margit drogéria
II. Margit-körut 5b. sz.
Telefon: aut. 517—36.
Új vezetés alatt megnyilt!
A szakmába vágó összes cikkek raktáron
Telefonrendelést azonnal házhoz küld

DÉLIVASUT
RÁDIÓHÁZ
I., KRISZTINA-KRT. 99. Tel. 507-07
villanyfelszerelési cikkek, csillárok
GRAMOFONOK, LEMEZEK
részletre is
Akkumulátor töltés és javitás

HALWA
SÁNDOR — PUSKAMŰVES
Budán: I., Szt. János-tér 4. Tel.: 507—37. — Állami díszoklevél — Ezüstkoszorús mester — Nagy aranyéremmel kitüntetve.
Vadászfegyverek, fegyverjavítások, sportcikkek, cserkészfelszerelések

PROHASZKA
SZOBAFESTŐ MÁZOLÓ, HÁZTATAROZÁSI VÁLLALKOZÓ
A legmodernebb fúvógéppel készült művészi munkákat végzi Nagyobb munkáknál kedvező fizetési feltételek
I. K R., KRISZTINA-KÖRÚT 32
TELEFÓN: AUTÓMATA 50-16. SZ.

Thermostóth

Központi fütések és szellőzte sek, biológiai szennyvíztisztító berendezések, vízvezeték és csatornázás, fürdőberendezések és épületbádogos munkák tervezése és kivitelése Szabadalmazott kovácsolt vas „Thermostóth" kazánok kizárólagos gyártói
Tóth Imre és Társa
V. Katona József-u. 8
TELEFON: AUTOMATA 223—93.

Csak egyszer
vásároljon Dinka-féle teavirslit!
Mindig azt fog kérni.
Gyártja: DINKA ISTVÁN hentesárugyára II., Iskola ucca 40 Telefon: Aut. 549-58.
Fiók: Széna téri piac.

Kalynás! Minden szakmabeli ügyben forduljon a régt jóhírű céghez
I, Logodi-u. 19 Béres Márton Tel.: 530-33

ÜVEG és porcellán-árukban GÁL LAJOS Budán II., Széna-tér 7 vezet
Tisztviselők nagy árkedvezményben részesülnek Kedvező fizetési feltétel

FRISS VIRÁGOK! SZOLID ÁRAK!
Telefon: A. 537-87
LO R IRMA utóda NAGY IMRE LÁSZLÓ udvari szállító
II, Fő-utca 1

HUBERT és Tsa B. T.
Egészségügyi berendezések, csövek. Műszaki cikkek, fémgyártás.
VI., Liszt Ferenc tér 4. Tel.: 22-67.

Budai Általános Takarékpénztár
Részvénytársaság
Budán, II., Fő-utca 9
Elfogad kamatoztatásra takarék- és folyószámlabetéteket.
Lekötött betétek után megállapodás szerint magas kamatot térítünk
Budai ingatlan-tulajdonosoknak gyors lebonyolítás mellett bekebelezett váltókölcsönöket nyujtunk
Mindennemű bank- és takarékpénztári ügyben készséggel állunk rendelkezésre
SAFE DEPOSIT

FRANCIA-MAGYAR ELEMI ISKOLA
II. KERÜLET, BIMBÓ UCCA 9. sz.
Igazgató: DR. SYPOSS KATALIN.
Rendes tanulóknak államérvényes bizonyítványok. Bármely iskola 6—13 éves tanulói és leánykái részére francia játékdélutánok. Kezdőknek és haladóknak két-kétórás teajourok, francia társalgás keretében. Kérjen kimerítő prospectust.

BÚTORASZTALOSTÓL:
háló 300-tól, ebédlő 440-től, uriszoba 450-től, saját készítményű kárpitosbútorok. Részletre is. 100 pengős havi törlesztésnél kamatmentesség.
MÜLLER LAJOS
„Margit" fióküzlet: II., Margit-körut 54
Tel.: Aut. 558—81.
Főüzlet: VII., Dohány-utca 37.
70 éves cég Tel. J. 373-18. 70 éves cég

HUNGÁRIA
GYÓGYFORRÁS
Budán, az Erzsébet-hídnál
Szénsavval telítve:
HARMAT-VÍZ!
Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-híd budai hídfőjénél épült modern ivócsarnokban. Radioactiv hatásu lithiumos és calciumhydrocarbonátos gyógyvíz.
IVÓ-KÚRA
Keserűsó-kúra. Javasolva vesebántalmak, gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság és vérszegénység ellen. Poharankint 8 f., Karlsbadi sóval 16 f.
Nyitva reggel 7 órától este 6 óráig.
TELEFON: AUTOMATA 580-03.

Budai Napló

XXVII. évfolyam. 995. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **24** pengő, félévre **12** pengő. Egy szám **50** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca **24**. Délután 5—7-ig. Telefon: **502—96.**

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **40** fillér. 20 mm. magas hirdetés **8** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1930 május 1.

Vizet!

Vizet az öregnek, — az öreg Budának, annak is a legöregebb részének, az érelmeszesedésben szenvedő hegyvidéknek. Melegünk lesz a nyáron a hideg víz miatt és alighanem rosszul érezzük magunkat a jó víz hiányában. És ha rossz szójátékokkal segíteni lehetne a város e „száraz" betegségén, akkor a pesti kávéházak hamar megoldanák ezt a — ma még — felelet nélkül álló kérdést.

A Magyar Tudományos Akadémiának ehhez nincsen szava.

A tény az, hogy ha véletlenül volna is elegendő vizünk, az rossz lesz. Elmangánosodott. Ime, a természet örök rendje: — nemcsak az emberekre törnek rá új járványok, hanem az elemekre is. Elemi csapások sujtják az elemeket. Lehet, hogy — ha ezt a mangános vizet a németek fúrás útján találták volna meg, — öles plakátokon hirdetnék, mint ! újfajta gyógyvizet és mi drága pénzen hozatnánk.

Mondám, hogy kávéházi tréfákkal nem jutunk ki a vízből, ami ez egyszer mangánosan zúdul a nyakunkba. Csakhogy néha a rossz tréfa jó ötletet termel ki. Vízszakértők előtt folyt ilyen szójátszma fejtette ki azt az egészséges eszmét, hogy tulajdonképpen ezt a várost, ahol naponkint 50—60 millió liter pompás ásványvíz és gyógyforrás vize ömlik felhasználatlanul a Dunába, — ezt a jó vízben oly gazdag, de ivóvízben oly szegény várost, — micsoda ellentmondás — ásványvízzel is lehetne ellátni.

Ott van a 23 fokos, kitűnő ízű, rádiumtartalmú Római-fürdő az ő öt forrásával és mérhetetlen vízbőségével. Egész Budapestet, de föltétlenül Budát ellátná a legkitünőbb ivóvízzel. Buda vízügyét különben is el kell választani Pest vízügyétől, mert a víznek itt más célja és hivatása is van. A pesti homoknál sokkal alkalmasabb kertgazdaságra a budai hegyvidék és a budai síkság, mert földje jó és csak éppen vize nincs. No lám, éppen Budának, ahol még a vízszegény hegyvidéken is gyógyforrások törnek elő a pincékben és mélyebben leásott házfalak tövén. Ide nem kell a mangános pesti víz. Vagy ha igen, jó lesz locsolásra, öntözésre.

Nemcsak Budának, de Pestnek is életkérdés, hogy nagy arányokban és legintenzívebben induljon meg Budapesten a kerti gazdálkodás, a zöldség és a gyümölcs termelése. Fontos az élelmiszerellátás miatt, a B. listások és nyugdíjasok jövedelempótlása miatt. Csakhogy éppen a vízzel van baj, mert az ember megélhet sörönboron, de a zöldség attól elsárgulna. Talán használ neki a mangános víz.

De használna más.

A Rózsadomb és a mögötte fekvő hegyvidék vizszegénységén segít a kis „Östö" a Lukácsfürdővel szemben, ahol ma egyedül terem meg a világon olyan vizinövény, amelynek levelét haránt kettévágva látható górcsövön az élő és körbenforgó protoplazma. Ez a melegvízű tó a török időkben lópormalmot hajtott. Patak alakjában ontja vizét a Dunába. Vízműtanilag ma már nem nagy vicc ezt a vizet felfogni és hűtőkészüléken átvezetve, nagy tartályba gyűjteni fent a hegyekben, ahonnan ellátná örök időkre ezt a gyönyörű, a belső városban fekvő dombokat és túl rajta a Hűvösvölgy és Szépvölgy között fekvő hegyvidéket.

Igy vagyunk az Árpádforrással is Óbudán. Ez most is malmot hajt, tehát nagyböségű forrás. Ha ezt fölviszik a Mátyáshegyre, vagy a Hármashatárhegyre és némileg lehűtik, örökre megmentik azt az egész hegyvidéket a vízhiánytól.

Ez a három gyógyforrás: — a római, az Árpád és Lukácsfürdő melletti oly rengeteg vizet adnak, hogy még Budakeszit is el lehetne látni vele.

Idegenforgalmi szempontból pedig óriási dolog volna, ha mi azt hirdethetnőnk világszerte, hogy itt még a vízvezeték vize is gyógyítóerejű ásványvíz. Felsőbb városi körökben attól tartanak, hogy szénsav is van benne. Nincs. Azt azok préselik bele erővel, akik palackokban árusítják. Pénzért is veszi a közönség, hátha még ingyen kapná.

Ennyi jóságra azonban a városháza részéről, a másodrendű budai polgár nem igen számíthat.

Dubonai Pál.

A királyi palota érdekes építészeti bírálatát adja *Jeszenszky* Sándor dr., elmondva, hogy az építész szabadságát itt erősen korlátozták. Nemcsak a meglévő rész stílusában kellett az új részeket felépíteni, hanem a meglévő részt a kompozícióba úgy kellett beleilleszteni, hogy az annak szerves darabja legyen. Vagyis a körülményeknek megfelelően nagyobb területen ismételni kellett a régi palotát. Ez a feladat sík területen könnyebben keresztülvihető, azonban ott, ahol a hegy különböző nivókat mutat, rögtön nehézségek keletkeznek. Ep ezért a régi palota, mely elhatároltabb volt, sokkal magasabbnak, merészebbnek és ezért monumentálisabbnak hatott. Ezt érezte Hauszmann is, mert első tervén a régi palotát hagyja meg centrumnak, de lényegesen felemelve és az észak felé eső hosszú vonalon két különálló palotát tervezett. Ez a terv azonban meghiúsult, mivel a régi palotán változtatni nem volt szabad. Kétségtelen, hogy sokkal alkalmasabb stílus lett volna ide a hegyre a — *gótika*, már Zsigmond király „Frisspalotájának" tradiciója révén is, mely függőleges vonalaival, magasra nyúló csúcsos végződéseivel megsokszorozza azt az effektust, melyet az ilyen magasra helyezett épületek keltenek s úgy stílusra, mint szerkezetre könnyebben simulnak a változó színvonalú terephez. A mai királyi palota stílusa jobban hatott volna lent a Duna partján, a parlament helyén. A palota tabáni homlokzata annál egységesebb és monumentálisabb. A déli oldal nincs frontszerűen kiképezve, itt csak a két főfront oldalszárnyai találkoznak. Ha azonban Budapesttel szemben, csak ilyen kifogások merülnének fel, mint a királyi palotával szemben, akkor Budapest nemcsak a legszebb, — de esztétikai szempontból is kifogástalan — város volna.

A kissvábhegyi emlékműről

Az 1686-os ostrom emlékére

„Wer vieles bringt, wird manchem etwas bringen" — mondja Goethe Faustjában. Sokat hozzon Buda 1936-os „Világünnep"-e is, hogy sok jusson Budának és Buda minden barátjának. Addigra kinek-kinek hozza meg a kiépült Primás-bástyasétányt, a restaurált Bécsi Kaput, a Horthy Miklós-bástyasétányt, a Csonka Torony új sisakját, falán a bautzeni Hollós Mátyás-emlékmű hű mását, előtte Hebe csobogó kútját, a budavári múzeumot, a Szent Kapisztrán-templom restaurált csúcsíves tornyát, a Várszínház épülete kérdésének megnyugtató megoldását, a modern siklót, a Szentháromság-térre az új palotát, az emlékművek díszes sorát és mindazt ami Budavárában még megvalósításra vár.

És hozza meg Budának a kissvábhegyi emlékművet is, amelynek megépítését a „Világünnep" kapcsán már egyszer javasoltam a „Budai Napló" egyik régebbi számában. Erre most azért térek vissza, mert a „Budai Napló" mult számában valaki a budai panoráma és a svábhegyi perspektiva érdekében egy kissvábhegyi „szerencsés emlékmű" létesítését javasolta. Ily emlékműnek kínálkozik a Kis-Svábhegyen az 1686-os ostromló hadak emlékére emelendő emlékmű; innen messze ellátszanék, emelné a budai hegyek romantikáját és rövidesen bizonyára époly kedves kirándulópontja volna Budának, mint a Gellérthegy orma. Egy megfelelően méretezett kilátótorony, melynek alsó csarnokában pihenő és frissitő helyiségek is volnának, legjobban megfelelne a célnak. Ha pedig az emlékmű kivilágításáról is gondoskodnék a város, nagyobb ünnepségek estéin fényével hatványozná a varázst, amelyet eddig csak a kivilágított Citadella, a Halászbástya és a Jánoshegy kilátótornya kölcsönzött fényével az ősi Buda ünnepi éjszakáinak. **C. R.**

Buda területe tízezernégyszáztizenhét hektár, amiből az I. kerületre 5.864, a II. kerületre 907 és a III. kerületre 3646 hektár esik. Érdekes, hogy az I. kerületben csak az utcák összterülete (405 hektár) négyszer nagyobb, mint az egész IV. kerület, melynek területe 96 hektár. De az utcaterület még a Józsefvárosnál is nagyobb, mert az csak 333 hektár. A III. kerület területe ötször nagyobb az V. kerületénél, mert az csak 753 hektár. A VII. és IX. kerületnél is háromszor nagyobb a III. kerület; az előbbi 1163, az utóbbi pedig 1236 hektár. A fejlődés területei tehát Budán vannak.

A nyaralás nagy kérdése

A Svábhegyi Egyesület közgyűlése

Városi és nemzeti szempontból mindig fontos, ha a társadalom olyan része, mely vagyonilag fölötte áll az átlagnak és vezetője a produktiv munkát végző társadalmi osztályoknak, — tömörülve, egyesített erővel törekszik megoldani a város vagy a nemzet valamely függő kérdését.

Ma az egyik, figyelemre kevéssé méltatott kérdés — *a nyaralás kérdése*. Ez nem a fényűzés kérdése, ez az egészség, a munkabírás lehetőségének a kérdése. Nagy-Magyarország természetadta nyaralóhelyeit elsodorta tőlünk egyelőre a végzet és ennek a világvárosnak elfáradt, lecsüggedt népe nem találja meg nyári pihenésének szokott helyeit. Új nyaralótelepek létesítése vált a nemzetgazdaság egyik fontos kérdésévé.

Ez adja meg a különös fontosságot a *Svábhegyi Egyesület* közgyűlésének, amely hegy a modern nyaralótelepek típusa Magyarországon és fejlődését Budapest egyik volt kiváló polgármestere, dr. *Bódy* Tivadar irányítja.

Nagy számban jelentek meg a tagok a *Pannonia* szálloda különtermében e hó 28-án este, ahol a *Svábhegyi Egyesület* tartotta ezévi közgyűlését, amelyet választmányi ülés előzött meg, mely hivatva volt a közgyűlés anyagát megvitatni és az új tagokat fölvenni.

Megjelentek a közgyűlésen: dr. *Bódy* Tivadar elnök, Bálint Sándor, Berecsényi Antal igazgató, Bódy Flórián, Cservenka István, Deutsch Ernő, Deutsch Gábor, Dukás D. Arnold, Engel Ármin, dr. Farkas Lajos, dr. Farkas Samu, dr. Förstner Gyula, Gergely Tódor, Glück Frigyes, dr. Glückstahl Samu, dr. Györki Béla, dr. Jakab László, Kovács A. Odön, dr. Kenéz Béla, Kerpel Vilmos, Krempelsz József, Langfelder Károly, Majorossy Géza, Mikus István pénztáros, dr. Miszner István, Orbán Jenő, Pálmai Sándor, Pauncz Sándor, Rákosi Jakab, Rudas Gyula, Reimann Gyula, Sajó Jenő, Sándor Károly, dr. Spannberger Alajos, Seligmann Zsigmond, Stern Alfréd, Stern Imre, Stern Leó, dr. Stern Sándor, dr. Szécsi Ernő, Szenthe Lajos, dr. Szőts László, baranyavári Ullmann Béla titkár, dr. Vándor Mihály, Vértes Gyula, Viraág Béla szerkesztő, Wiener Lajos, dr. Wladarczyk József.

Dr. BÓDY TIVADAR elnök

nyitotta meg a választmányi ülést és üdvözölve a megjelenteket, áttért a tárgysorozatra. A jelentkező új tagokat egyhangúlag fölvették. Ezek:

Perl Gyula, Szende Péter Pál, Vértes Gyula, dr. Gál Andor, dr. Berger Sándor, Minkus Richárd, Földes Béla, dr. Tass Antal, Mikle Károly, Berger Jenő, Lichtinger Sándor, dr. Markovits Sámuel, Kovács Odön, dr. Gussmann József, dr. Lánczy Géza, Thoman Sándor, Árvai Henrik, Sztehló Kornél, Balló Alfréd, Pálmai Andor és Széchenyi-Wolkenstein Ernő gróf.

Ezzel a tagok száma 178-ra szaporodott.

Kegyelettel emlékezett meg az elnök az év folyamán elhúnyt *Bálint*

BUDAI FAMILIÁK

Az Oeffner-család: 1775—1930

A Mária Terézia kora Budájának neves lakatjártó mestere: *Oeffner János* négy fiából Buda nagynevű „*Lateiner*"-jei lettek Ferenc királycsászár idejére. Históriájukat levelesládájuk adja.

*

1771 augusztus 19-én szerzett földbirtok alapján budavárosi polgárjogot nyer a Tanácstól Nemes *Horváth* Ferenc uram. Mivel nemesi jogait a Városban érvényesíteni nem akarja, illetőleg azokról hallgatagon lemond: beleolvad a német, kispolgári Budába, „*Purger*" leszen. 1775 augusztus 4-én a budai Tanács ugyanilyen városi polgárjogot *(Buerger rechth)* ad a család hagyományai szerint a tiroli *Marienthalból* Budára bevándorolt *Oeffner* (Oefner, Öffner, Ófner) János lakatosmesternek, ki ezáltal „*Buerger ondt schlosser meijster*", másképpen „*buergerlicher schlosser meijster*", vagyis „*polgári lakatjártó mester*" lesz, befogadja az Érdemes Céh, kap városi *privilégiumot* (szabadalmat), *immunitást* (nemesi hatóságoktól való függetlenséget) és *előjogot* (Praerogativa Jura: „vorgnadung"). Oeffner uram hamarosan asszony után néz, mit tennie a Tanács és a Céh is *előírja*. (Nemes *Vollenhoffer* Ignác budai mészárosmestert a Céh ugyanebben az időben egy hónapon belül való megházasodásra „*ítéli*" bizonyos szoknyakörüli illetlen legyeskedések miatt, különben széke becsukatik: „*sunsten wirdt dero Fleisch bankh zo gespöhret*"). 1775 nov. 8-án házassági kontraktust köt Nemes *Horváth Ferenc* uram és hitestársa, *Katalina* Asszonyság erényes hajadon leányával (mit der tugendt sammen jungh fraw) Anna Mária leányzóval. A vőlegény a menyasszonynak jóféle körmöci dukátaranyokban 300 forintokat és lakatosi mívhelyét „móringolja", a vőlegénynek a menyasszony „móringol" 300 forintokat. Tanuik *jelvényes pecsétnyomóikkal* pecsételik meg a kontraktust. Oeffner uram címerszerű jelvénye: remekben vésett szárnyas, koronás griffusákat, mancsaiban tollával felfelé fordult *kules; Ráth* József és *Sámuel* takácsmestereké (alkalmasint a híres Ráth-család ősei): két szembenfordult oroszlán *vetélőt* markol; *Hubauer* József szabómester címere: *olló szárai közötti gombostő, Staghern* Sámuel *sövegjártómesteré:* két oroszlánon által koronázott háromszögű, „pofoncsapott" kalap: a 18. századi katonaember által is hordott „*Dreyspitz*". Olyan, mint a gyermekkorunkban még élénken megcsodált sövegjártócégér a régi *Kalap-* és *Leopold*-utcák sarkán. (A kilencvenes években *Váci-utcává* és *Irányi Dániel-utcává* utcakeresztelősdizték a pesti várostörténet eme egyik utolsó emlékroncsait. Az utca neve egyébként „blechene hut gasse": „Bádogkalap-utcája" volt.) Horváth Ferenc uram, az após, gazdag ember, nagy szőlőstelkei vannak a *Szent Rókus Hegyén*, a *Szent Pál Völgyén*, a *Németek Völgyén*, háza a Várban, de a „Vizi Városon" is (in Aquatica Civitate). Szívesen adott tisztes kamatra kölcsön sok pénzt szorgos derék vejének, ki ezeket *nagy iparosi vállalkozásaiba fekteti*. 1778 június 1-én a nemes Cholnoky-család csolnoki udvarbírájától, *Hanyák* Ferenc uramtól is felvesz 1000 rénes forintokat, melyeket 1786-ra „interest"-jökkel, vagyis kamatjaikkal együtt már meg is fizet. Közben házat, telkeket és szőlőt vesz. Házát 1788 január 1-én építi apósa urától vett 800 forint kölcsönön. 1788-ban a Helytartó Tanács épülete lakatosmunkáit végzi. Munkajegyzékei a 18. századi magyar ipartörténet érdekességei. 1809 december 12-én Johann Ferdinand *Sax* uram, az *Országos Építő Főigazgatóság* („Landes Ober Bau Direction": a Kereskedelmi Minisztérium és a Közmunkák Tanácsa őse) remek bizonyítványban igazolja, hogy az öregedő mester 25 éven át híven dolgozott kincstári építkezéseken. 1780 február 7-én végrendelkezik anyósa, Horváth Ferencné, Katalin asszonyság. Rendeli, hogy a „*Kármelita Skapulárések Testvéri Gyülekezete*" („Karmeliter Scapulier Bruderschafft") vigye holt tetemét a vizvárosi temetőkertbe, vonuljanak ki gyászlobogóval (Labarum), két misét mondassanak a vizivárosi Ferencesek templomának mellékoltáránál. Pénzt hagy a *Szent Anna* templomára, a *Kapucinusokra*, a „*Burgerspitálra*", a *Szegények Házára*. Tanui *Stögmayer* Antal, *Gamel* István, *Boskárovits* Tamás, *Hubauer* József, *Kaufmann* András és *Steinhauser* Fülöp polgárok. Oeffner János folyton gyarapszik. 1793 június 18-án Nemes *Sztankovits* János úrtól hatalmas szőlőt vesz a Sashegyen. De van szőlője a *Gellérthegyen*, sőt a *Várhegy krisztinavárosi oldalán* is (Burg Berg). Háza a mai Honvédelmi Minisztérium helyén volt, az 1883 táján elbontott sikátorban. Alkalmasint már ő szerezte a mai Fortuna-utca 21. számú házat, melynek kapuboltja ívén ott búsúl az egykorúan divatos barokkori, *turbányos török fő*. (Azon búsúl, mert őt némelyek török idejéből valónak tartják, pedig ő szegény feje nem más, mint a reneszánsz óta divatos kapuívet záró oroszlános vagy „Vademberes", óriásfejes vagy Meduzás kő, bécsi-budai szokás szerint török fejjé félreértve, illetőleg helyileg színesítve.) A szorgos lakatosmester fiai egy nemzedék alatt elhagyták az apai kézmívet: Egyetemet végzett „Lateiner" lettek. *János* budai patikus, *Antal* († 1849 febr. 22) városi levéltárnok. *Ferenc* a legmagasabb polgári méltóságra emelkedik: *budai polgármester, József* budai városi főphysicus: tisztifőorvos. *Anna Mária* (* 1786 márc. 30) *Lissiac* János dr. budai orvos felesége, *Katalin* (Karpffné) fia Karpf — később magyarosított nevén — *Karvassy* Ágoston, pesti egyetemi jogtanár. (E sorok írója őrzi jogi könyveit: még atyja tanult belőlük jogász korában.) *Róza* férje *Szvirák* Antal budai mészárosmester. Ennek gyermekeiben érdekesen kapcsolódik bele az Oeffner-család történetébe a lánchídépítő Adam *Clark* angol mérnök és az *Áldássy*-család. Erről alkalmilag írunk. A család legnevezetesebb tagja a lakatosmester *József* fia. Orvosdoktori diplomáját 1802 január 8-án adja ki a pesti Egyetem Rector Magnificus-a, *Markovits* Mátyás Antal, *Schraud* Ferenc, a kari Dékán, kir. tanácsos, a törvényszéki orvostan professzora, a pestisügyek igazgatója és *Rátz* Sámuel, a „Hét Szabad Művészetek mestere", a filozófia és medicina kalpagos tudora, az élettan professzora. Oeffner József dr. Tolnai gróf *Festetics* György költségén Bécsben tanul Frank professzornál, ezután a keszthelyi gazdasági főiskolán, a nemes gróf által alapított „*Georgikon*"-on az összes természettudományok és az állatgyógyászat tanára, az intézet egyik igazgatója („Archon"), himlőoltással foglalkozik, az állatorvoslás egyik magyar úttörője, szegények barátja, 1806—1812-ben Zala vármegye, majd Buda főorvosa. A budai szőlőfajtákról írott jegyzetei, tudós orvosokkal folytatott levelezései igazán érdekes és értékes adalékai lehetnének a magyar állatorvoslás, növénykísérlet és szőlőgazdálkodás történetének. 1841 október 29-én halt meg Budán. Koporsóját 30 forintért csinálta *Weisz* János

SZENT
GELLÉRT
GYÓGYFÜRDŐ
Vízgyógyintézet és napfürdő
Külön férfi és női osztály
A legmodernebb berendezés
Szakképzett személyzet

Rezső és Margittay *Neumann* Miksa tagokról, akiknek emlékét jegyzőkönyvileg is megörökítették.

Bejelentette továbbá, hogy a főváros idegenforgalmi célokra 2000 pengőt adott az Egyesületnek. Beszámolt a *ródlipályáról*, mely ott ahol eddig volt, nem tartható fenn, mert a környéke beépült, zavarja a forgalmat s így más helyre kell áttelepíteni. Rengeteg a *sielők* száma, akiknek a Normafa környéke az egyetlen alkalmas helyük. Ez sincs jól berendezve és a Svábhegyi Egyesület most vette ezt is alaposabban a kezébe, mert a közönség gondolatvilága átalakult és a zárt helyiségekben való szórakozás helyett, keresi a levegős szórakozásokat. Néha 300 autót is megszámlálnak a rendőrök, de ezrével szállítja az embereket a fogaskerekű vasút is. A sielés és ródlizás nem fér meg együtt és a két sportnem szétválasztása és más-más vidékre való telepítése szolgálja a Svábhegy fejlesztését.

Az elnök azután ismertette a zárszámadásokat, jóváhagyás és elfogadás végett. Ezek szerint a bevétel 12,956 pengő, a kiadás 11.685 pengő volt. Az Egyesületnek 3129 pengő vagyona van. A számvizsgáló bizottság mindezt rendben találta és a felmentvény megadását ajánlja, amit elfogadott a választmány. A jövő évi költségvetés 12.100 pengő bevételt és 10.100 pengő kiadást irányoz elő, amit szintén helyeslőleg vettek tudomásul.

A megüresedő választmányi helyekre a következőket választották meg:

Balló Alfréd, dr. Halom Dezső, Jauernik Nándor, Pálmai Andor, Springer Ernő, dr. Szende Péter Pál, Sztehló Kornél, dr. Tass Antal.

Bódy elnök azután ismertette nagy vonásokban a mult évről szóló beszámolót, amelyet legközelebb ismertetünk.

Kenéz Béla dr. udv. tan., egyet. tanár és orsz.-gy. képviselő szólt a jelentéshez elsőnek és kérte, hogy az Eötvös-útnak erős és hirtelen való kanyarodását a Svábhegyi Szanatórium sarkánál, a Menyét-utca betorkolásánál, mint rendkívül veszedelmes kanyarulatot sürgősen enyhítsék és átépítsék, amihez a szanatórium már területet is kész átengedni, mire *Cservenka* István főmérnök azt ajánlotta, hogy most csak ideiglenes korrekturát eszközölhet, mert az egész Eötvös-út átépítése alkalmával lehet csak végleg megoldani e veszedelem elhárítását. Felszólaló bejelentette azt is, hogy a ródlipálya melletti kutat a város beszüntette, holott azt mások is, főleg a kirándulók használják. *Bercsényi* Antal igazgató ezt azzal magyarázta, hogy a kutat a szánkópálya céljaira építették s mivel ez megszűnt, beszüntették a kutat is. Bódy elnök megígérte, hogy ez ügyben eljár, mert a kútra nagy szükség van és a vízművek igazgatója megígérte, hogy a kutakat évről-évre szaporítja.

Ezzel befejezték a választmányi ülést és az elnök megnyitotta a

KÖZGYŰLÉST.

Bódy elnök kérte a választmányi ülésen ismertetett és elfogadott tárgysorozat elfogadását és jóváhagyását, ami egyhangúlag megtörtént. A felmentvényt is megadta a közgyűlés és helybenhagyta a választást.

Szenthe Lajos mondott ezután köszönetet az ügybuzgó elnöknek, aki nagy lendületet adott a Svábhegy fejlődésének. Kérte a rendezetlen Eötvös-tér sürgős szabályozását és úgy a Karthauzi-árok, mint a többi árok rendezését és a Svábhegy fejlődése érdekében a Fogaskerekű vasút viteldíjának leszállítását. *Kenéz* Béla dr. aggodalmát fejezte ki az új villamosközlekedés rendje miatt, mert a fogashoz közlekedő fontos járatokat készülnek beszüntetni. Egy jó autobuszvonalat, a 12-t már szintén beszüntették. *Szőts* László dr. csatlakozott Szente Lajos felszólalásához és a bozótos árkok mielőbbi betömését, rendezését követelte, mert azok szennyvízlevezetők is és rontják a levegőt. *Bódy* elnök a maga részéről is ártalmasnak tartja a mai állapotot, mert ezekben az árkokban tenyészik a sok vad, a rengeteg patkány és a kerteket pusztító féreg. E kérdés rendezése ügyében az elnökség sürgősen mindent el fog követni. A villamos vasutak új közlekedési rendje még nincs véglegesen megállapítva, de itt is igyekszenek a bajokat elhárítani.

A közgyűlés ezzel és az elnök éltetésével végetért, — a társaság vacsorához ült, amelyen *Cservenka* István tartott érdekes előadást.

A rozsdamarta bódék. Idegenekből álló társaságommal lejőve a minap a gellérthegyi sziklakápolnától, szemünkbeötlött egy balfelől meghúzódó, rozsdamarta, rőt épület teteje és hátsó fala. A villamosmegállóhoz leérve, felfedeztük, hogy ez a bádogbódé: — a BSZKRT városcsarnoka (?), amelynek homlokzatos fele sem láthatott már legalább 10 évig festéket. Micsoda ellentét e rozsdamarta vasbódé és a közvetlen mellette fekvő fényes Gellért-szálló közt, ahova nagy előszeretettel szállásoljuk el előkelő idegeneinket! — Az embernek önkéntelenül a BSZKRT kedvezőtlen pénzügyi helyzetére kell gondolnia, amely nem engedi meg, hogy városcsarnokait befestesse és a menetjegy árát négy fillérrel mérsékelje. Micsoda kontrasztus ez a takarékosság és az igazgatói mammutfizetések mellett! Vegyen példát modern versenytársától, az autobuszüzemtől és próbálja meg ezt némileg utánozni, legalább a városcsarnokok építésében. *(Sz.)*

Buda halottai. A székesfőváros tanácsa az I. ker. vizivárosi és tabáni temető kiürítését elrendelte. Mindkét temetőben számos kiváló halottunk nyugszik. A tabáni temetőben van Virág Benedek sírja, a vizivárosi temetőben temették el Verseghy Dániel koszorús költőnket, az osztrákok által 1849-ben megbotozott Maderspachnét és másokat. Gróf *Festetics* Pál a vizivárosi temető összes halottairól cserkészei által a sírkövekről lejegyezve egy jegyzéket állított össze. A tabáni temetőről semmiféle jegyzék nincs. Kívánatos volna, hogy a Hollós Mátyás Társaság a vizivárosi temető halottairól készített jegyzéket áttanulmányozza, a *neves halottakra* felhívná a főváros tanácsának figyelmét, hogy azoknak közös sírba való elhelyezése s ezzel a *kegyelet megsértése elkerültessék.* A H. M. Társaságnak kellene megkeresnie gróf *Festetics* Pál cserkészfőparancsnokot, hogy a tabáni temető halottairól is készíttessen hasonló jegyzéket.

Horthy Miklósné rózsáskertje lesz a neve annak a gyönyörű díszkertnek, mely a Várkert terraszán létesül, a Magyarországon termelt összes rózsafajtákból. A rózsáskert tervét *Manninger* Vilmos dr. professzor és *Darvas* Ferenc dr. min. tanácsos, a Virágos Budapest — Virágos Magyarország vezetői ismertették a kormányzó feleségével és ezzel a kis figyelemmel is kifejezték, hogy a Virágos Budapest mozgalom örökké hálás azért a lelkes odaadásért, amelylyel az ügy élére állt.

Budai Kath. Nőszövetség második közgyűlése április 23-án volt *Eckermann* Mária elnöklésével. *Szily* Rózsi főtitkári, *Schehr* Gusztávné pénztári jelentése után *Molnár* László pápai kamarás, plébános mondott ünnepi beszédet.

Nagy rózsa- és növényvásárt rendez a Monori Magkereskedés. Szebbnél-szebb fajtákban kerülnek eladásra rózsafák, zöld- és virágosnövények, monori magvakból nevelt palánták, gumók, stb. Illusztrált rózsa- és növényárjegyzéket ingyen és bérmentve küld a Magyar Magtenyésztési Rt. Monori Magkereskedése, Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 3. (A Nemzeti Kaszinó oldalán.)

URI SZABO, kiváló szabász GLASZ Péter, I., Maros-utca 11.

A szemetesláda, mint parkdíszlet éppen csak Budapesten divatos és nehogy valaki azt higyje, hogy valahol a külső telkeken rakják tele a parkok pázsitját szemetesládákkal, — nem, hanem a legforgalmasabb helyen, ahol sok idegen fordul meg, pont a Gellért-szállodával szemben. A helyiérdekű vasút végállomása ott van a Gellért-téren és a hurokvágány egy kis parkos térrészletet fut körül. Ennek a felső részén van a jegypénztár bódéja és egy kis váróterem, ami magában véve sem valami díszes látvány. Hát még ami a háta megett van! Valóságos szemétudvar, mindenféle szemetesládák és szemétkotró szerszámok, hogy szinte undorító és semmi esetre sem emeli ennek a világhírű fürdőnek a szépségét. Remélhetőleg a tér rendezése magával hozza majd az ilyen piszokfoltok eltüntetését is.

Bokáig ér a por a Hüvösvölgy—Máriaremete kegyhely közötti útvonalakon. A szép sétautat teljesen elrontja ez az áldatlan állapot, de rontja az ott hemzsegő töméntelen koldus is. Pesthidegkút, ahova Máriaremete közigazgatásilag tartozik, teremtsen rendet még a nyár beállta előtt. Ezt követeli a zarándokló közönség egészsége és zsebe.

Pista néni, Óbuda kedvenc színdarabja van műsoron április 30-án a Kisfaludy Színházban, amikor a legdrágább színészek játszanak a legolcsóbb helyárak mellett. Május 1-én a *Vasgyáros,* május 3, 4, 5, 6-án *Sisters,* a szezón legnagyobb operettslágere, kerül színre.

KALAPOK urak és hölgyek számára nagy választékban
KERTÉSZ kalaposmesternél I., Krisztina-tér 3 Fest, alakit

Utcakeresztelők. A fővárosi Közmunkák Tanácsa a II. ker. Rókushegyi-utat *Lóránffy Zsuzsanna-útnak,* a Horthy Miklós-úti eddigi névtelen köröndöt *Horthy Miklós-körtérnek,* a Kis Svábhegy nyugati oldalán levő, a Trencsén-utcából kiinduló névtelen utat *Krasznahorka-utcának,* a Ménesi-utat *Nagyboldogaszony-útnak,* a Villányi-utat pedig *Szent Imre herceg útjának* nevezte el.

Török nevet kapott az egykori Magyarádi-út, mely a Daróczy-út és Délivasút között az Ibrahim nevet nyerte, a Nárcisz-úttól a Vöröskő-utcáig húzódó névtelen utca Zulejka-utca lett és a Gyöngyvirág-úttól az Istenhegyi-útig terjedő névtelen út az Adonisz nevet kapta. A II. kerületi Ákos-utcától a Lepke-utcáig terjedő út neve Mozgó-utca, az óbudai Határ-utca a Nagyszombat-utca nevet kapta.

A Halászbástya tatarozását a főváros harmincezer pengő költséggel, a Schulek-lépcsőnél már legközelebb megkezdi.

A Csokonai Dalkör legutóbbi választmányi ülésén *Szilágyi* Károly elnöklete alatt, több fontos adminisztrativ kérdés elintézése után az elnök indítványára, *Nemes* Árpád ügyvezető és *Debreczeni* Miklós iskolaigazgató hozzászólása után elhatározta, hogy Óbuda eme külső részén lévő *munkáslakosság számára kölcsönkönyvtárat létesít.* A népművelés terén nagy lépést tett ezzel az Óbudai Csokonai Dalkör elnöksége.

LÁTCSŐ Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

Új Művészek Egyesülete második, nagy fejlődést mutató, értékes kiállítása április 27-én nyílott meg a *Nemzeti Szalon* erzsébettéri kiállítási palotájában.

Nász. *Kollár* Ferenc hentesmester május hó 4-én délután fél 6 órakor oltárhoz vezeti az óbudai Péter Pál templomban özvegy *Klein* Rezsőné tokkészítő leányát, *Etelkát.* A fiatal párt *Sagmüller* József apátplébános esketi és tanuk: a menyasszony részéről *Schartner* József állami tisztviselő, a vőlegény részéről *Buocz* Ede bélkereskedő.

A legjobb üzem az *Ásványvízüzem,* mely a mult évben a *Hungária-Harmatvíz* eladásából 736.261 pengő jövedelemre tett szert. A nagy kereslet miatt szükséges az ivócsarnok kibővítése, amelyet még ebben az évben hajtatnak végre, ha a Rudasfürdő régi igazgatósági épületét és a mellette álló kazánházat lebontják, a kazánokat pedig a Rudasfürdő főépületének alagsorában helyezik el. Ennek a rendelkezésnek a kapcsán megnagyobbítják a Rudasfürdő parkját, új ivócsarnokot és kisebb fedett sétálóhelyet is létesítenek térzenével.

Hortobágyi juhtúró

Goldmark emlékünnepet rendezett a *Budai Izraelita hitközség* kultúrszakosztálya április 27-én a Budai Vigadóban nagy sikerrel, amelyen *Geréb* József dr. a nagy zeneszerző személyiségét ismertette, *Weisz* Margit, a nagyhírű zongoraművésznő, *Radnai* Erzsi, a Városi Színház művésznője, *Roth* Frigyes, *Garay* György, *Baumann* Gyula, *Révész* László és *Frank* Lajos a legkiválóbb Goldmark szerzeményeket interpretálta.

Az ingatlanforgalom az elmult héten az eladásokat összegezve az I. kerületben 535.550, a II. kerületben 5.600, a III. kerületben 222.717 pengő volt.

A legnépesebb utca Budán a Fehérvári-út 7681 lakóval. A Bécsi-út következik utána 5030 és a Lajos-utca 5285 lakóval.

MÁTÉ István, szobafestő és mázoló mester, *I. ker., Attila-körút 2.* Telefón: 573—55.

Népkertté kellene átalakítani az óbudai hajógyári szigetet, hangsúlyozták a Mérnök- és Építész Egylet városrendezési ankétjén, hogy így a nedves és pincelakásokban lakó óbudaiak egészségi viszonyai ennek révén némileg megjavuljanak.

A budai Hébé kútja. Helyes és üdvös dolog, hogy a *Budai Napló*-ban *Chrisztián* Rezső dr. felvetette az Iskola-téren búsuló szegény árva *Hébé* kútja rendbehozásának dolgát, mert bizony bájos ez a görögösködő, napoleonkori móddal vasból öntött kútszobor, márcsak azért is, mivel a minden nagy háború után jelentkező, úgynevezett *„Periode des Eisens"* vassal dolgozó iparművészettörténeti korának terméke olyan, mint a szabadságharc utáni sok vasplasztika, amelyen a Hentzi szobra is volt. Mi a szobor mesterét a munkácsi vasöntőműhelyből kikerültnek, illetőleg *Bakó* István magyar képfaragómester mult századeleji mesterműves munkájának tartjuk, aki számtalan, nevével mesterjelzett fínom, görögös vasplakettet, díszítőlécet öntött, illetőleg mintázott. *A szóbanlevő vizetköpő oroszlánfejeknek azonban semmi közük a nemes, ámpiros, hajadon hellén istenleányzóhoz,* ezek hetvenesévekbeli holmik, melyek utólag kerültek az 1920-ig a Ferdinánd-téren állott kútszobor alá. *bbb*

Számum zúg végig — akár a Szaharán — a Pálffy-tér és a Császárfürdő között — írja hozzánk intézett levelében *Mihailovits* Kornél Bács-Bodrog vármegye ny. alispánja, — s ez telehordja homokkal a környező tereket, utcákat, rakpartot, sőt még Pestre is jut belőle, mert a Margit-híd budai hídfőjétől északra a kotrógép hatalmas homokhegyeket rak le, amelyeket a felső rakparton szállítanak el a Pálffyt-ér irányában, bőven elhullatva a rakomány jelentékeny részét. Ezt a homokot az olajozás sem köti le s ezt hordja szét a szél minden irányban, beszennyezve nemcsak az utcákat, lakásokat, hanem az ott sétálók ruházatát is. A Pálffy-tér különben is kényes pontja a fővárosi köztisztaságnak, mert onnan indul el a sok külföldi a HÉV-vel Aquimcumba, ahol ócska bódétákolmányok éktelenkednek s az ott vásárlók a gyümölcshéjakat, csutkákat és papirdarabokat elhajigálják a köztisztaság nagyobb dicsőségére. Fokozza még ezt a híd alatti szemétdomb is, nagy bűzt árasztva az egész környékre.

Az épületek száma Budán 9563, mely egyes kerületek szerint a következő: Az I. kerületben 4495, a II. kerületben 1907, a III. kerületben 3161 épület van. Ezekben a rendes *lakások* száma összesen 47.574, amiből az I. kerületre 22.833, a II. kerületre 11.536, a III. kerületre 13.205 lakás esik.

RUDAS FÜRDŐ radioaktiv höforrás
GŐZ- ÉS KÁDFÜRDŐ
FEDETT USZODA

SZÉCHENYI
GYÓGYFÜRDO
a Városligetben
a székesfőváros egyik legmodernebbül felszerelt, legmonumentálisabb gyógyfürdője. Ivókura. Népgyógyfürdők, nyári (strand) uszoda.
KITŰNŐ KÖZLEKEDÉS

Auguszt pavillon
*
Gyönyörű parkja és pompásan berendezett helyiségei Buda előkelő közönségének kedvenc uzsonnázó helye
*
Budán, I., Hidegkúti-út 22

ERDÉLYI ÉTTEREM
I., Sors ucca 10.
Valódi erdélyi specialitások:
Flekken, Hereintokány, Vargabéles, Kürtöskalács, Fatányéros stb. stb.
Nyáron gyönyörű, családias kerthelyiség.
Üzletvezető
özv. Csiszár Józsefné
a Tisztv. Kaszinó v. vendéglőse

FLEISCHER REZSŐ
hentesáru-, kolbász- és szalámigyár
egyetlen budai fiókja
BUDÁN, II., SZÉNA-TÉR 1
AZ ALFÖLDI-FÉLE ÜZLET HELYÉN.
Elsőrendű sertéshúsok, kolbászáruk és téli szalámi

PAPP KLÁRI ILLATSZERTÁRA
II., Zsigmond-utca 12.
Valódi francia illatszerek, kozmetikai cikkek és háztartási áruk legdúsabb raktára

KI MINT VET, ÚGY ARAT!
Mauthner magnál jobbat sehol sem kaphat!
MAUTHNER ÖDÖN
MAGTERMELŐ ÉS MAGKERESKEDELMI RÉSZV.-TÁRS.
Központ: BUDAPEST VII, ROTTENBILLER-u. 33
Ujonnan átalakított és megnagyobbított belvárosi eladási helyisége a FERENCIEK TEMPLOMÁVAL SZEMBEN: BUDAPEST, IV. KER., KOSSUTH LAJOS UCCA 4. SZÁM
Főárjegyzék, növényárjegyzék, őszi árjegyzék ingyen és bérmentve

---

budai asztalosmester, *Bartscht* József mézesbábsütő és viaszgyertyamártómester két és háromnegyed font viaszkgyertyát 3 forint 4 krajcáron adott egy keresztalakú gyertyával együtt. *Ziegler* Henrik budai szabómester 69 forinton készített a gyászoló két fiúnak, *Antalnak* és *Józsefnek* egy-egy rend gyászolós ruhát, *Zitkovics* plébános a plébánia számára 2 forintot nyugtázott a harangozásért, az „Extraseria" sír a vizivárosi temetőben 20 forintban volt. *Seregély* temetkezési vállalkozó 21 forinton adta az elsőosztályú temetést, *Bauer* Jakab „Fiager Maistes" 20 forinton adott hat bérkocsit. *„Szép temetés volt!"* — mondhatták az öreg budai rokon-nénik, kik ma ezüstösen csillogó *„Daguerro type"*-ekről tekintenek ki a család óbécsi porcellánjai közül a budai vitrinből. A tudós orvos fia, *Antal* 1847-ben udvari kamarai gyakornok, a szabadságharc alatt Kossuth kultuszminisztériumának tisztviselője, Bnda ostroma alatt Budán tartózkodott, a Vár eleste után, 1849 május 21-én délelőtt aggódva szalad fel az ősi családi házba. A ház épen maradt. A *„Három Baltához"* (Zu den 3 Hackeln") cégérezett vendéglőben ebédel, a vendéglős bejelenti a vendégeinek: „Uraim! Az ebédet Görgey tábornok fizeti!" 1910 december 12-én halt meg 80 éves korában. Fivére, *József* († 1871 febr. 7) a Bach-korszak alatt Nagyváradon tanfelügyelőségi tisztviselő. Egy barátja a solferinói magyarbarát olasz-francia „Entente" idején tréfálkozva írja neki: *„Vigyázz, jönnek a franciák, kiveszik a sárga epét fekete gyomrodból!"* Felesége Elise *Haller,* svájci francia nő. (Chaux des Fondsban született 1848 dec. 18-án.) Egyetlen fia, *Oeffner Rezső* (a legfőbb Állami Számvevőszék fogalmazója) 1914 december 11-én mint hadnagy esett el a lengyelországi Florynkánál. Fia, Rezső a család utolsó férfitagja.

Ferenc 1820-tól 1848-ig volt Buda polgármestere. A szabadságmozgalmak idején tisztes, komoly, a Város érdekeit tanusító viselkedést tanusít: nem politikusa az ostromolt Városnak, hanem első szolgája. Szerepével külön fogunk foglalkozni.

*

A levelesláda sok kedves holmit őriz. A nagynevű pesti *Albach* franciskánus Páter híres, gyönyörű, *Ender*-től vésett acélmetszetű lapokkal ékes, 1842-ben Pesten nyomott *imakönyve,* ledőlt római oszlopos, fenyős, szomorúfüzes pecsétnyomó, régi *albumok,* kék frakkos, nankingnadrágos, cilinderes ötvenes évekbeli budai polgárokkal, pillangós féketős budai öreg hölgyekkel, kedves köszöntőversikék, egy fáklyadarab az 1849 október 6-án kivégzett vértanu *Batthyány* Lajos 1870-i temetéséről, aranykeretben menyasszonyi virágok között egy-egy fakult hajfürt, rég eltűnt budai öregurak szemüvegei... Valóban, csak papirosok és női fürtök maradnak meg utánunk, mire a Farkasok Rétjének örök budai kovártélyosai leszünk.

Bevilaqua Borsody Béla.

Monori Hagy vezet
MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI R. T.
BUDAPEST—MONOR
Monori magkereskedése: Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 3. Telefon: Aut. 868-60
Tavaszi képes főárjegyzék és nagybani árajánlat ingyen és bérmentve

RÁCFÜRDŐ
GYÓGYFÜRDŐ, BUDAPEST
Erősen radioaktiv, természetes 42·4 C° földes-meszes hőforrásokkal. Két női- és egy úri-gőzfürdővel, valamint kő- és kádfürdőkkel. Az összes gyógytényezőkkel felszerelve.
Egész éven át nyitva.

Személyi hírek

RIPKA FERENC dr. főpolgármester, mint a *Budai Dalárda* elnöke, május 2-án Londonba utazik és csak e hó második felében tér vissza.

KERTÉSZ K. RÓBERT államtitkár Monzába utazott a magyar kiállítás megszervezésére.

FINÁCZY BÉLA dr. min. tan. saját termésű tokaji borra látta vendégül a Pénteki Borgazdatársaság tagjait és számos vendéget. Szellemes beszédet mondott „az időről" — mint fogalomról, amivel mindenki rendelkezik, kinek sok van belőle, kinek kevés, — ami azután az egész estét aláfestette.

ZIEGLER GÉZA kormányfőtanácsos arcképét leleplezte a Magyar Építőmesterek Egyesülete.

SZÁNTÓ JENŐ, az Angol-Magyar Bank igazgatója mondott nagyszabású közgazdasági beszédet Finánczy Béla dr. borgazda-estjén, — azt bizonyítva, hogy a gazdasági kilátások nem oly sivárak, ahogy azt legtöbben beállítják.

PETRACSEK LAJOS dr. ügyvéd családi birtokán, Kutason töltötte a húsvéti ünnepeket.

FRIEDLÄNDER ANDOR, a Budai Általános Tp. vezérigazgatója nejével néhány heti tartózkodásra Olaszországba utazott.

GÜNTHER TIVADAR dr., a főpolgármesteri hivatal tanácsjegyzője Mentonban töltött szabadságáról visszatért.

BODOR KÁROLY ismert budai iparművész-tanár nyerte el a második díjat a főváros nyilvános pályázatán, amelyet a Wenckheim-palota berendezésének könyvtárrá való átalakítása ügyében írtak ki. Ő tervezte a Rózsadombi kávéház és étterem osztatlan elismerést aratott berendezését is.

LOVASS JÁNOS, a margitszigeti gyógyfürdő rt. népszerű főtitkárát, aki súlyos térdkalácstörést szenvedett, újból meg kellett operálni, mert a csont rosszul forrott össze. A műtét jól sikerült és a főtitkár már a javulás útján van.

Nagy építkezés indul meg a közel jövőben a lágymányosi híd budai környékén, ahova egy ismert építész 250 lakásból álló bérházat tervez. Erre a vidékre különben most 22 drb 4—5—6 emeletes ház építési engedélyét adta ki a város.

Kossuth Lajost 1837 május 4-én éjjel 1 óra tájban fogta el Eötvös József kir. fiscus, gróf Thurn József kapitány, egy strázsamester, 48 gránátos az Istenszem villában. Itt lakott akkor Kossuth Stettner János huszárkapitány tulajdonát képező sárga házban, hogy egészségét helyreállítsa s innen vitték el kétségbeesett, könnyező családjától. A hegy lábánál várakozó kocsiban Buda várába szállították, ahol abba a börtönbe zárták, ahonnan 1795 május 20-án Martinovicsot hurcolták a Vérmezőre. Ma az Istenszem villa a Haggenmacher család tulajdona s tengerszemszerű gyönyörű kis halastó partján áll.

TURÁNI magyar perzsája, szőnyegjavítása vezet! II., FŐ-UTCA 80. SZ. Telefon: Aut. 515-79.

Másodszor nyitja meg a *Budai Színkört* ezidén *Sebestyén* Géza igazgató, mert kóstolónak a húsvéti ünnepeken is megnyílt a zöld háznak a kapuja. A főváros gondját viseli évenkint, hogy ez a színház *kívülről* lehető díszben mutatkozzék be tavaszkor a szezónnyitás és a gesztenyefák virágzása idején. Belülről érvényesül az új seprű régi közmondása. Eleinte változatos a műsor, még ha régiségeket is szemetel át nekünk a „Városi" a lomtárából, de azután, nyáron, nyögjük a színházi „egykét". Kaptuk eddig a „Három a kislány", a „Drótostót", a „Trilby" és a „Cornevillei harangok" címűeket. A nyári sláger még nincs pozitív megállapítva. Ez ellen a rendszer ellen most küzdelmet kezd két politikai párt és a Hollós Mátyás Társaság, amely céljául tűzte ki, hogy a színészek érdekében *egy kézbe jusson* a két budai színház: — a Színkör és a „Kisfaludy", ahol heroikus küzdelmet vív Miklóssy igazgató és nagyobb anyagi sikerekhez méltó működést fejt ki. Sajnos, az ő elégtelen anyagi eszközei csak éppen az éhenhalástól mentik meg az óbudai társulat tagjait, de egyesítve a két színházat, több színművésznek jobb jövedelmet adhatna.

A Svábhegyen a kanyaró veszedelmesebb, mint máshol, mert tömegével betegszenek meg a gyermekek a fertőtlenítő teljes hiánya miatt. A nyaralók alig mernek kimenni a villájukba a jelenlegi egészségi állapotok miatt. Erélyes rendszabályokkal a templom körüli házakban mégis csak rendet kellene teremteni.

Fuccs a kéményseprőnek! Azt az évszázados legendát, hogy kéményseprővel találkozni szerencsét jelent, örök időkre tönkre tették ezidén a budai kéményseprők. Lehet, hogy a véletlen is a kárukra volt és később esett a húsvét. Megtörtént ugyanis, hogy ezidén Budán éppen a húsvéti ünnepek előtt jelentek meg a kéményseprők, hogy elvégezzék a nagy kéménytakarításokat. Máskor mindig mosolyogva fogadta mindenki ezeket a szerencsehozó fekete legényeket, — de ezidén ájulás környékezte a háziasszonyokat, amikor a kéményseprők megjelentek. Mert hogy minden jó háziasszony egy-két héttel a húsvéti ünnepek előtt elvégzi a házatáján a tavaszi nagytakarítást és a háznak minden zuga ragyog a tisztaságtól. És akkor aztán jött a kéményseprő, kinyitogatottt mindenféle rejtett ajtócskákat és a legfurfangosabb módon olyan koromtömegeket szállított a gondosan felkefélt szobákba, hogy akarva, nem akarva, újból kezdheti a nagytakarítást minden háziasszony. Nyakig kormos szobalányok nem éppen hízelgően nyilatkoztak a mindent bemaszatoló kéményseprőkről, akiknek fekete kéznyoma és ujjlenyomata ottmaradt minden falon, minden bútordarabon, a háziasszonyok nagy rémületére. Ezzel aztán lőttek a dédelgetett kéményseprőknek. Vége a dicsőségnek és vége az őket váró mosolygásnak.

PALACK-TEJ

Sikerült kultúrestét rendezett az „Országos Katholikus Népszövetség"-nek *Lampel* Vilmos vezetése alatt álló „Budavári szervezete" vasárnap, e hó 27-én a budavári leánygimnázium zsúfolásig megtelt termében. *Haász* István dr. tábori püspök kiváló ékesszólással előadott beszédben nyomós érvekkel cáfolván azt a több oldalról hangoztatott állítást, mintha a nyugati kultúra alkonya előtt állanánk — és bizonyította, hogy ellenkezőleg máris átléptük egy újabb keresztény reneszánsz küszöbét. Közreműködtek még: *Lász* Gyuláné, *Ritter* Ilona, *Hámory* Imre, *Lettner* Vilmos főtitkár és *Magyar* János karnagy vezetésével a Budavári Sportklub zenekarának és színművészeti csoportjának tagjai: Prossner Frigyes, Reinprecht István, Kállai Aladár, végül ifj. Wiesenberger Antal, a koronázó templom kántora. Lampel Vilmos min. tan. pedig kedvesen és szellemesen konferált.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I, Attila-u. 12

Érem-zápor vonult el a III. kerületi Torna és Vívó Egylet fölött, amelynek társelnöke Popper Béla vezérigazgató Horthy Miklós kormányzó Ur Őfőméltósága tízesztendős jubileuma alkalmából 20 arany és 30 ezüst díszjelvényt ajánlott föl a sportegyesületnek azzal a rendeltetéssel, hogy ezekkel a díszjelvényekkel tüntessék ki az egylet körül érdemeket szerzett tagokat és kívül álló sportférfiakat. Gajda Béla igazgató alelnök indítványára az első érmet *Andréka* Károly h. főkapitány, az egylet érdemes elnöke kapta, továbbá arany díszjelvényt kaptak *Komjáthy* Béla, ezüstjelvényt pedig *Bánó* Jenő, *Homonnay* Márton és *Keserű* Ferenc az egyleten kívül álló sportférfiak. A tagok közül arany díszjelvénnyel tüntette ki Popper Béla társelnököt, Mottl János ügyvezető alelnököt, Buday Arnold, Gajda Béla, Kékessy Imre, Oderszky Ferenc, Tóth István alelnökök, Lopos Gyula t.-b. tag, Paulinyi János, dr. Bihar Jenő, Ébel Ernő, Nagelbach Mihály, Szamek Zsigmond, Táncos Bertalan, Tóth Ferenc, Vorsatz Lipót és Weisz Vilmos. Ezüst díszjelvényt kaptak: dr. Bródy Ernő orsz.-gy. képv., Augenstein Mór, Barta István, Breitner Miksa, dr. Finály Árpád, Gellért Ernő, Gergely Nándor, Halassy Lajos, dr. Händler Miklós, Herpich Rudolf, Kemény Lajos, Komor Imre, Komor Odön, Krizmanits János, Lengyel Sándor, dr. Orova Zsigmond, dr. Radó Sándor, Sárkány Miklós, Skulányi József, Szende Lipót, dr. Varannai István, Zweig Simon és Trauschelfels Frigyes főtitkár.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

A Gazdaságvédelmi Társaság működése legutóbb gyakorlatilag is érvényesült. A Magyar Kerékpárkereskedők Egyesülete támogatásért fordult hozzá amma ellentétek kérdésében, melyek e kereskedők és a kerékpárgyártásra újabban berendezett Weiss Manfréd-gyár között felmerültek. A gazdaságvédelmi társaság, mielőtt ebben az ügyben a kereskedelmi miniszterhez fordult volna, megkísérelte, hogy a szembenálló felek közt méltányos megegyezést hozzon létre. *Hennyey* Vilmos dr., h. államtitkár vezetése mellett lefolyt ismételt tárgyalások után a békéltetés sikerült és a két fél a hazai ipar érvényesülésével megegyezésre jutott, melyet írásba is foglaltak. Ebből az alkalomból az Országos Kerékpárkereskedők Egyesülete és a Weiss Manfréd-gyár a Gazdaságvédelmi Társaságnak sikeres közbenjárásáért meleg köszönetet mondott. A Gazdaságvédelmi Társaság báró *Skerlecz* Iván elnöklete mellett ezidőszerint Csury Jenő miniszt. tanácsos a gazdasági helyzet javitását célzó javaslatával foglalkozik. A társaság legközelebb *Kertész* Pál úridivat cégtulajdonos, a társaság tevékeny tagja tiszteletére rendez barátságos összejövetelt.

Buda-Alsóvárosi Egyesület április 24-iki választmányi ülése Gömöri Győző elnöklete alatt a május 14-én tartandó közgyűlés tárgysorozatát tárgyalta, jelölőbizottságot küldött ki a tisztikar és választmány névjegyzékének összeállítására és megtárgyalta a Fehérvári-út és környéke sok ügyes-bajos dolgát.

Már megint elmarad a városmajori nagy allé-nak, Budapest legszebb sétaútjának a rendezése, mert itt a tavasz, a park kibontotta minden szépségét, fában, virágban és gyepben, csak éppen ez a fő út, mely a Csaba-utcától az új Szent János-kórházig vezet, maradt ismét a régi rossz állapotban. Hepe-hupás, gidresgödrös, csúszós, maszatos, eső után bokáig sáros, járhatatlan sétaút, amelyre különben büszke lehetne ez a város és látványosságszámba menne, ha csekély költséggel rendbehoznák. Összefügg úgylátszik ennek az útnak a sorsa a városmajori új *nagy templom* sorsával, amelynek építését a város érthetetlen módon húzza és halasztja, holott a most lefolyt húsvéti ünnepek is bizonyítják, hogy a mostani templom, amely mint erdei kápolna kedves és szép volt, sehogy sem képes befogadni az ájtatos hívőket. Attól tartunk, hogy a nagy allé is addig marad rendezetlen, amíg az új templom felépül s majd csak azok az apró gyerekek is, akik most ott játszadoznak a gödrös alléban, nagyszakállú bácsik lesznek, mire ezt a nagy sétautat rendbehozzák.

Cserkészzászló-avatása volt a Kőrösi Csoma Sándor 304. sz. csapatnak április 27-én a Szilágyi Dezsőtéri ref. templomban, istentiszteleti keretében, amely ünnepen számosan vettek részt.

A polgári front gyarapodása

A Budai Társaskör a polgárság központja

Ünnepelték dr. Krivoss Árpád ügyvédet

A közeledő választások mintha megkopogtatták volna a polgárság lelkiismeretét, az eddig szétszórtan küzdő polgári társadalom egyes osztályait erősebb együttműködésre, szorosabb szervezkedésre késztetik. Nem szórványosan, nem egyenkint, hanem tömegesen, testületek, társaskörök, gazdasági egyesülések nagy csoportokban igyekeznek megerősíteni azt a polgári frontot, amely most teszi le az erőpróbát és le kell vizsgáznia abból, hogy a társadalom vezetésére ma is még ő van-e hivatva.

Az újabban csatlakozó és a polgári frontot erősítő csapatok felvonulásakor, e hó 24-én volt az a családi ünnepség, amelyen

KRIVOSS ÁRPÁD dr.

ügyvédet ünnepelte a *Budai Társaskör*, mint új főtitkárát, — az I. kerületi Iparoskör, mint kitűnően bevált ügyvezető elnökét és — a József főherceg nevét viselő Hadastyán Egyesület, mint tiszteletbeli tagját.

A társaskör emeleti nagy termét zsúfolásig megtöltötte az ünneplő közönség, melyet *Oszoly* Kálmán üdvözölt, szép hasonlatokkal átszőtt beszédben. Utána *Szombathy* Kálmán ügyv. alelnök méltatta Krivoss Árpád érdemeit, amit zajos helyesléssel és éljenzéssel kísért a hallgatóság. Kiemelte főleg azt, hogy az iparostársadalom érdekében vív lankadatlan harcot és szerzi számára a munkaalkalmakat. Utána *Kollár* Gábor az I. kerületi Iparoskör elnöke — az ő különös szólásformáival — üdvözölte Krivoss Árpádban elnöktársát születésnapja alkalmából és azt kívánta neki, hogy az iparosság révén olyan politikai pozícióba jusson, amelyben még eredményesebben szolgálná az ő érdekeiket. Majd felszólalt *Petracsek* Lajos dr. és kifejtette, hogy társaival együtt, a polgári egységet szolgálva jöttek el Krivoss Árpádot ünnepelni, akivel lelkesen együttdolgoznak. *Hubert* Vilmos az I. kerületi Iparosok és Kereskedők Körének az üdvözletét hozta. Együtt járja Krivoss Árpáddal a közmunka rögös útját és az általa képviselt kör is egy célt szolgál az itt egybegyűlt társadalmi osztályokkal. *Szalay* József min. tanácsos, aki a Budai Polgári Kör képviseletében jelent meg, Krivoss Árpád népszerűségére következtetett abból, hogy a terem nem képes befogadni azokat, akik szeretettel és hálával vannak iránta, mint önzetlenül dolgozó ember iránt és további eredményes működésére emelte poharát. *Okolicsányi Kuthy* Dezső dr. azt kívánta, hogy a kormány ne csak a nagyipart, de a kisipart is segítse, amelynek bajnokát élteti Krivoss Árpádban. *Zboray* Gyula dr. mint ügyvéd és mint a Pénteki Borgazdatársaság jegyzője üdvözli Krivossban a polgári egység egyik közkedvelt harcosát. *Jakobszen* Géza a József főherceg nevét viselő és hatszáz taggal bíró Hadastyán Egyesület nevében üdvözölte melegen az ünnepeltet, *Gubicza* Lázár pedig, mint a „Budai Iparos és Kereskedő Ifjak Kultúr-Egyesülete (BIKIKE) keretén belül alakult működvelőtársaság ügyvezető elnöke, mely éppen aznap, Krivoss Árpád születésnapján kérte fel elnöknek a kultúregylet 37. évfordulóján, köszönti az új elnököt. Biztosította Krivoss Árpádot a kultúregylet nagy bizalmáról.

A kedves köszöntéseket *Krivoss* Árpád dr. hálás szóval köszönte meg. Ő látta a polgárság szervezetlenségét évtizedek óta és igyekszik foglalkozásra, felekezetre, rangra való tekintet nélkül, összefogásra bírni a polgári társadalmat. Sikerült is ezt a célt megközelítenie és meg van győződve arról, hogy az esetben, ha a polgárság nem fog össze, kárba vész a felsőbb intézők minden munkája.

Közvetlen, lelkes beszéde lelkes és meleg óvációt váltott ki a nagy társaság körében és mindenki igyekezett koccintani az ünnepelttel. Majd *Kiss* Dezső és *Juhász* Ödön dr. éltették Krivoss Árpádnét, — *Kopper* Gyuláné pedig, a kedves működvelő, mint asszony az „utolsó szó" jogán üdvözölte a működvelők új elnökét.

III. rendes közgyűlését rendezi a *III. kerületi Egyesült Polgári Társaskör*, május hó 6-án, kedden este 7 órakor saját helyiségében III. Hajógyár-utca 2. szám alatt. A közgyűlést társasvacsora követi. Bejelentések a titkárságnál. (Telefon: Aut. 623—89.)

A „Pesti Dalárda" — akarom mondani a „budai" Dalárda Angliába indul és ahogy az előjelekből kivehető, ez az út ismét európai diadalútjává nőheti ki magát, mert Londonban a legelső angol zeneegyesület sok ezerre menő műértő tagja előtt énekel. Visszatérőben pedig újból kiszáll *Amszterdamban*, hogy megismételje ottani legutóbbi diadalát. A hollandusok kapva kaptak rajta, hogy ezt a magyar — újból nagy lendülettel feltörő — dalárdát útközben elfogják, amit levél útján biztosítottak maguknak. *Rothermere* lord meghívására szintén a legelőkelőbb angol körök előtt énekel a dalárda és alkalma lesz leróni előtte a magyar nemzet hálájának némi csekély részét. Azt a műsort, amelyet európai útján most a nyugat műértő nagyközönsége elé visz a dalárda, május 2-án mutatja be a budai közönségnek a Katholikus Körben rendezett hangversenyén. A hó második felében jön vissza külföldi útjáról. — Amilyen nagy lelkesedéssel és rokonszenvvel kísérjük ezt az egykor tisztán csak „budai" Dalárdát, mely egyike volt Buda legzamatosabb alkotásainak, — éppen oly nagy sajnálattal látjuk, hogy túlságosan *pestivé* kezd válni és ma már talán egyedül az elnök, *Ripka* Ferenc dr. illusztris személye az egyetlen biztos kapocs, mely a dalárdát Budához fűzi.

MENCZER mos, fest, tisztít saját üzemeiben Telefon: A. 504—93 Külön vidéki oszt.

Elsenyvednek a gyerekek Óbudán, mert a hatalmas, 3645 hektárnyi területen sem játszótér, sem park nincsen, csak poros utcák vannak és szemétládákkal s kőrakásokkal díszített terek. A 6006 négyszögméternyi Miklós-tér, a felhagyott kórházutcai temető hatholdas területe, a Hunor és Körte-utca tere, az 5890 négyzetméternyi Szetlélek-tér egyenesen predesztinálva volnának arra, hogy sétaés játszóhelyek legyenek, parkirozott sávokkal és bekerítve, nehogy a villamos- és a kocsi- és autóforgalom veszélyeztesse az ott üdülő felnőtteket és játszó gyermekeket, — de a városházán nem érzik át ennek fontosságát.

KIRÁLY-FÜRDŐ
Építtette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.
Budán, II., Fő-utca 84. szám.
45 fokos szénsavas nátron-, szénsavas mészes-, szénsavas kármitrium- és magnéziumot tartalmazó hévviz
Idegbaj, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fém mérgezés, máj-, lép-, vér-, hágyólyagbajoknak, gyomorkatarrus és alhasi panaszok ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdő: férfiaknak . . . . reggel 5—1 óráig, nőknek hétfőnap délután 2—7 óráig
!! IVÓ KURA !!

RÓMAI FÜRDŐ
ÓBUDA—AKVINKUM
KEDVES KIRÁNDULÓHELY
TÉLEN IS
Kitünő konyha. — A források napi hozama 160.000 hektoliter rádioaktiv thermálviz
A szentendrei HÉV vasútnak, a MFTR hajóknak és az ÚJPESTI átkelő propellernek állomása

BALÁZS vendéglő Hűvösvölgy végállomás
Specialitások: Rántott csirke, dampnudli. Nyitott és csukott terraszok. — Naponta cigányzene. —

MAGYAR KERÁMIAI GYÁR R.-T.
Iroda: VIII, József-krt. 14. Telefon: J. 320-45. Gyár: X, Gyömrői-út 63
GYÁRT: Keramitköveket és lapokat, klinkerköveket és lapokat, utak, járdák belső helyiségek és pillérekhez. Chamotte, dinas és savalló téglát és habarcsot. Különféle falitéglát. Vállal útburkolásokat.

TEA
Közvetlen behozatal Holland-Indiából
a termelő ¼ és ½ kilogrammos eredeti csomagolásában és ládákban — Nagyban és kicsinyben
BOZÓ GYÓGYTÁR
BUDÁN, I. KER., ALKOTÁS-UTCA 34. szám.

ÉHGYOMORRA
naponkint igyék egy pohár
KRISTÁLY
VIZET!

Nyolc nehéz kérdés,

amire még nehezebb választ kapni

„Keine Antwort ist auch eine Antwort!" — Nem igen lehet ezt találóan magyarra fordítani s talán körülbelül annyit jelent, hogy a válasz megtagadása, szintén válasz.

Még december hó folyamán nyolc olyan kérdéssel fordultunk a BSZKRT vezetőségéhez, amelyek Buda jövendő sorsára döntő hatással volnának. Talán legegyszerűbb, ha leközöljük ezt a nyolc kérdést, amelyek a következők:

1. Az 50—60 méteres *összekötővonal* kiépítése a *farkasréti* vonalnak a Délivasút sarkán való forduló és a Margithíd felé haladó krisztinakörúti vonal között, az Alkotás-utca sarkán, ami által közvetlen összeköttetés létesülne a Délivasút érkezési oldala, a Nyugati pu. és a Keleti pu. között, ha a 46-os kocsit áthoznák Budára, kézipodgyászhálókkal. E célból hurokvágány épülne a Délivasút érkezési oldalán is.

2. A krisztinakörúti *összekötő vonalra* szükség lesz a Villányi-út és alkotásutcai körforgalom kiépítésénél, amit tavaszról tavaszra halogat a BSZKRT.

3. A farkasréti vonal kiépítése a Svábhegyre. Itt is szükség lesz a krisztinakörúti összekötővonalra, hogy úgy az Erzsébethíd, mint pedig a Margithíd felé is legyen közlekedés.

4. A bécsiúti temetőhöz vezető vasút kiépítése.

5. Ezzel kapcsolatosan az óbudai pályaudvarhoz vezető vonal kiépítése, amely körforgalommal jönne vissza Aquincumnál a Dunaparton Óbudára. Ezzel kapcsolatosan

6. a rómaifürdői vonal;

7. a kelenvölgyi vonal kiépítése a kelenföldi pályaudvartól;

8. a Remete kertvárosi vonal, mint a kirándulók vasútja.

Úgy értesülünk, hogy ezzel szemben az amugyis hitvány belső budai közlekedést a minimumra szállítják le és megszüntetik a 44-es, 33-as, 61-es és 54-es, 7-es és 73-as relációkat, olymódon, hogy a Krisztina-körútról a Margithídra csak a Sólyom-utcáig való közlekedésre szánt 14-es fog járni.

Ezzel szerencsésen agyonütik belső Buda egész közlekedését, idegenforgalmát és fürdőügyét. Maholnap üresen állanak majd a budai hegyvidék villái, mert nyaralóközönség ide nem jöhet ki.

A közönség körében kezd kialakulni a vélemény, hogy a BSZKRT egész szervezetét alaposan revidiálni kell.

PROHÁSZKA
SZOBAFESTŐ MÁZOLÓ, HÁZTATAROZÁSI VÁLLALKOZÓ
A legmodernebb fúvógéppel készült művészi munkákat végzi. Nagyobb munkáknál kedvező fizetési feltételek
I. KER., KRISZTINA-KÖRÚT 32
TELEFON: AUTÓMATA 502-16. SZ.

gr. Majláth-féle szállodabérház cégei
RÓZSADOMBI DIVATHÁZ
II., Keleti Károly-u. 11.
Gr. Majláth szállodabérház.
Állandó nagy választék férfi és női divatcikkekben, mindennemű selyem- és textilárukban. Férfifehérneműeket mérték szerint is készítünk.
Kedvező folyószámlahitel!
RÓZSADOMBI KÁVÉHÁZ és ÉTTEREM
Majláth szállodabérház (Statisztikával szemben)
BUDA LEGELŐKELŐBB és LEGSZEBB HELYISÉGEI — A LEGKITŰNŐBB KONYHA
Az étteremben esténkint RÁCZ JÓZSI muzsikál. — Tulajdonos: LAKATOS JÓZSEF

VIRÁGOS BUDA

KERTÉSZETI KÖZLEMÉNYEK

A permetezésről

Sokat beszélnek és írnak mostanában a növényvédelem, a gyümölcsfák és bokrok permetezésének jelentőségéről és hasznáról, de kevesen méltatják ezt a nagyjelentőségű kérdést annak valódi fontossága szerint. Ez az oka annak, hogy a hazai gyümölcsünk nagy százaléka nem való a piacra, de meg a saját termés a saját asztalunkra sem, mert az nagyobbrész férges.

Az utóbbi esztendőkben kétségtelenül változás észlelhető ezen a téren. Talán nem egészen hiábavaló az a biztatás, rábeszélés, amelytől oly hangos az ország. Mind több és több helyen hozzáfognak végre a munkához és több-kevesebb igyekezettel, meg sikerrel télen kaparják, kefélik, permetezik a fákat s azt hiszik, hogy ez elegendő, hogy a téli permetezéssel a sok látható meg láthatatlan rovarkártevőt és növényi gombapenészt sikerült kipusztítani. Nagy tévedés, de mégis történik valami. Arra már kevesen gondolnak, hogy a téli permetezés egymagában nem elegendő, azt a tavaszi és nyári permetezéseknek kell követni, hogy célhoz érjünk és még így is kétséges, hogy sikerül-e a gyümölcstermésünket féreg, penész, rothadás ellen megóvni?

A kitartó munka végül mégis csak célhoz vezet főleg akkor, ha a növényvédelem általános, ha azt minden kerttulajdonos elvégzi, amit elsősorban saját egyéni, anyagi érdeke megkíván.

Sokszor hallottam a megjegyzést, hogy a szomszéd makacskodása miatt a legjobb szándék, igyekezet, meg a nem csekély pénzáldozat is hiábavaló. Ebből a szempontból jó segitséget nyujt az 1894:XII. és az 1929:XVII. törvény, amelyek szerint a növényvédelem kötelező és aki ezt elvégezni vonakodik, annak a kertjét a tulajdonos költségére a hatóság köteles fertőtleníteni.

A téli permetezések — kétszer kellett permetezni, először rézgálic és mész (bordói keverék) + kén keverékkel, utána pedig gyümölcsfa karbolineummal — után, most, amikor a gyümölcsfák elvirágzottak és a virágszirmok lehullottak, ½%-os bordói lébe (100 l vízben oldott ½ kg rézgálic és ½ kg oltott mész) kevert ¼ kg Sulfarol vagy Amonil és a rágó rovarok ellen 250 gr Arzola 45. vagy Darsin permetlével kell a fákat finoman, ködszerűen megpermetezni. Ez után a permetezés után két hét mulva 100 l tiszta vízben oldott 250 gr. Arzola 45. permetlével és további négy hét mulva ismét ½%-os bordói keverékbe kevert ¼ kg Sulfarol vagy Amonil oldattal kell permetezni. Igy tehát a fákat évenkint ötször — kétszer télen, háromszor tavaszkor, illetve nyár elején — kell permetezni.

Ez alól csak az *őszibarackfák* képeznek kivételt. Ezeket, mert lombos állapotukban a nagyon maróhatású permetezőszereket nem bírják el és mert a gyümölcsüket a hernyók nem is igen támadják meg, arzéntartalmú permetlével permetezni nem szabad. Az őszibarackfákat a téli permetezések után, most, ha elvirágoztak és a virágszirmok lehullottak, ¼%-os bordói keverékkel kell permetezni, amelybe 200 gr Sulfarolt vagy Amonilt kell főleg a Monilia és a lisztharmat gombabetegség ellen keverni. Amikor az őszibarackgyümölcs mogyorónagyságúvá fejlődött, az őszibarackfákat újból meg kell permetezni ¼ kg Sulfarol vagy Amonil oldattal.

A tavaszi és nyári permetezéseket sohase végezzük a déli napsütéses időben, hanem helyesen, reggel és a késő délutáni órákban. Ha az eső a permetlét lemossa, úgy újra kell permetezni.

Május felé közeledve, résen kell lenni a levéltetvek miatt. Ezek ellen akkor kell permetezni, amikor a levelek főleg alsó részén, megjelennek. Nem szabad azonban megvárni, míg akár a zöld, akár a fekete levéltetvek elszaporodnak és a leveleket összezsugorítják. Ez esetben a permetezés rendszerint elkésett művelet. A levéltetvek ellen 1½%-os kvasziaforgácsfőzettel kell permetezni. Ez a következőkép házilag készítendő: A permetezés napja előtt este áztassunk be 15 l vízbe 1½ kg kvasziaforgácsot és külön 10 l vízben oldjunk fel 1½ kg káli szappant s másnap a 15 l kvasziát tűz fölött három órán keresztül felfőzzük, amíg az sötétbarna színű nem lesz. Ekkor a főzetet zsákon 75 l vízbe szűrjük és folytonos kavarás közben hozzáöntjük a 10 l szappanlét. Ha ez a permetlé kihült, használható. A levéltetvek ellen végzendő permetezésnél a permetlét főleg a levelek alsórészére kell irányítani, mert a tetvek ott tanyáznak.

Füredi Jenő.

Közgazdasági Napló

Szerkeszti: SZÁSZHALMI JÓZSEF

* **Kende Arthúr dr.** kerül legközelebb a *Magyar-Francia Biztosító Rt.* élére, mint vezérigazgató.

* **A budai közgazdasági élet** olyan, mint a természet — tavasszal lüktetésnek indul. A budai telektulajdonosok, háztulajdonosok és mindenki, aki beruházást akar igénybevenni, barackfavirágzáskor csapatosan keresik fel a *Budai Általános Takarékpénztárt,* Budának ezt a fejlődő pénzintézetét. *Friedländer* vezérigazgató akciója sikerrel járt, *az összes budai hegyvidéki egyesületek felfigyeltek,* mert már régi óhaj volt, hogy az *olcsó kamatú kölcsön* ily közművekre budai pénzintézet útján kerüljön forgalomba. Három egyesület máris tárgyalta Friedländer Andor memorandumát, melynek az a célja, hogy a *Hegyvidéki Szövetség* tagjai végre öntudatra ébredve fogjanak össze olcsó kamatú nagyobb kölcsön folyósítása érdekében, melynek lebonyolítását a *Budai Általános Takarékpénztár* vállalja magára teljes önzetlenséggel. Csak azért, hogy ezáltal is szorosabbra fűzze azt a kapcsolatot, amelyet a budai polgársággal két évtized szorgalmas munkája révén megalapozott. Hisszük, hogy az akció teljes mértékben sikerül Friedländer vezérigazgatónak, aki mindent elkövet a közművekkel való ellátás finanszirozása, s ezzel saját pénzintézetének emelkedése érdekében.

* **A Fegyvergyár** április 12-én tartotta rendes évi közgyűlését, amely alkalommal megállapították az 1929. évi mérleget. Osztalék fejében *részvényenkint 18 pengő kerül kifizetésre.*

* **A „Filtex" R. T.** f. hó 23-án, szerdán tartotta az 1928/29. évi rendes közgyűlését. A közgyűlés által előterjesztett mérleg *364.688.33 P összegű tiszta nyereséget mutat ki,* melyből a vállalat 268.922.40 P-t leírásokra fordított, a fennmaradó 95 ezer 763.93 P összeget pedig új számlára vezette át. Tekintettel gyártási programmjának nagymértékű kibővítésére, különösen az új műselyemárukra vonatkozóan, valamint tekintettel arra, hogy a gyártás tökéletesítésére külföldi találmányokat szerzett meg a cég, az igazgatóság javaslatára *a közgyűlés az alaptőke felemelését határozta el* és pedig *6,100.000 P-ről 19.000 darab,* egyenként *100 pengős névértékű részvény kibocsátása által 8,000.000 P-re.* Az új részvények kibocsátási árfolyama 200 P, melyeket teljes egészükben a lezárt tárgyalások alapján a régi részvényesek vettek át. Ezen alaptőkeemelés által a vállalat saját tőkéi *3,800.00 P-vel* gyarapodtak.

Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Viraág Béla.
Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Bpest V, Ügynök-u. 8. — Nyomdaigazgató: Linzer M. —

LEGSZEBB
és legkellemesebb uzsonnázóhely a
PUTSAY CUKRÁSZDA
terrasza
gr. Majláth száll. bérház és I., Attila u. 21

Hüvösvölgy
legszebb kirándulóhelye
a
Nagyréti vendéglő
Naponta cigányzene!
tulajdonos
MARTH MIHÁLY

Ó-Buda-Ujlaki Takarékpénztár
Részvény Társaság
Budapest, III. ker. Lajos ucca 148 szám.
Telefoni Automata 624—57.
Betéteket elfogad könyvecskékre is folyószámlákra a legmagasabb kamatozás mellett.
Kölcsönöket folyósit váltóra, folyószámlákra, értékpapirokra a legelő yösebb feltételek mellett

Szt. Margit drogéria
II. Margit-körut 5b. sz.
Telefon: aut. 517—36.
Uj vezetés alatt
megnyilt!
A szakmába vágó összes cikkek raktáron
Telefonrendelést azonnal házhoz küld

RÓZSADOMBI VIRÁG- ÉS TÁJKERTÉSZET
Budapest, II. ker., Szemlőhegy-utca 23. sz.
Telefon: Aut. 529-70.
TÁJKERTÉSZET: Vállalja díszkertek, parkirozások, ablakdíszítések és villakertek tervezését és évi gondozását.
VIRÁGKERTÉSZET: Szállit egész éven át vágott és cserepes virágokat, csokrot, virágkosarat, dísznövényeket, palántákat és dugványokat.

Budai Általános Takarékpénztár
Részvénytársaság
Budán, II., Fő-utca 9
Elfogad kamatoztatásra takarék- és folyószámlabetéteket.
Lekötött betétek után megállapodás szerint magas kamatot térítünk
Budai ingatlan-tulajdonosoknak gyors lebonyolítás mellett bekebelezett váltókölcsönöket nyujtunk
Mindennemű bank- és takarékpénztári ügyben készséggel állunk rendelkezésre
SAFE DEPOSIT

BUDAIAK
csak Budán MOSATNAK, FESTETNEK és TISZTÍTTATNAK
SZŰCS gőzmosodában
TELEFÓN: AUT. 519—73
I, Márvány-u. 36, I, Krisztina-körút 167, II, Fő-u. 60, IV, Aranykéz u. 5, VI, Jókai-u. 11

DÉLIVASUT
RÁDIÓHÁZ
I., KRISZTINA-KRT. 99. Tel. 507-07
villanyfelszerelési cikkek, csillárok
GRAMOFONOK, LEMEZEK
részletre is
Akkumulátor töltés és javitás

PROHÁSZKA
szőnyegkereskedő
I., KRISZTINA-KÖRÚT 32
TELEFÓN: AUTOMATA 502-16
Művészi szőnyegjavítás és mosás
Magánfelektől vásárolt valódi perzsaszőnyegek jutányos árban. Gép- és futószőnyegek nagy raktára. Kedvező fizetési feltételek

Csak egyszer
vásároljon Dinka-féle teavirslit!
Mindig azt fog kérni.
Gyártja: DINKA ISTVÁN hentesárugyára
II., Iskola ucca 40. Telefón: Aut. 549-58.
Fiók: Széna téri piac.

Kályhás! Minden szakmabeli ügyben forduljon a régt jóhírű céghez
I, Logodi-u. 19 Béres Márton Tel.: 530-33

ÜVEG és porcellán-árukban
GÁL LAJOS Budán
II., Széna-tér 7 vezet
Tisztviselők nagy árkedvezményben részesülnek. Kedvező fizetési feltétel

FRISS VIRAGOK! SZOLID ÁRAK!
Telefon: A. 537-87
LOHR IRMA utóda
NAGY IMRE LÁSZLÓ
udvari szállító
II, Fő-utca 1

HUBERT és Tsa B. T.
Egészségügyi berendezések, csövek.
Műszaki cikkek, fémgyártás.
VI., Liszt Ferenc-tér 4. Tel.: 222-67.

FRANCIA-MAGYAR ELEMI ISKOLA
II. KERÜLET, BIMBÓ UCCA 9. sz.
Igazgató: DR. SYPOSS KATALIN.
Rendes tanulóknak államérvényes bizonyítványok. Bármely iskola 6—13 éves tanulói és leánykái részére francia játékdélutánok. Kezdőknek és haladóknak két-kétórás teajourok, francia társalgás keretében. Kérjen kimerítő prospectust.

BÚTORASZTALOSTÓL:
háló 300-tól, ebédlő 440-től, urlszoba 450-től, saját készítményü kárpitosbútorok. Részletre is. 100 pengős havi törlesztésnél kamatmentesség.
MÜLLER LAJOS
„Margit" fióküzlet: II., Margit-körut 54
Tel.: Aut. 558—81.
Főüzlet: VII., Dohány-utca 37.
70 éves cég Tel. J. 373-18. 70 éves cég

GUMMI harisnyák, fűzők, gyógyhaskötők, női egészségügyi cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása
Hungária Kötszergyár R.-T. flókja
Buda, I., Krisztina-tér 3. sz.

CSIRSZKA
KONRÁD ÉTTERMEI
a Császárfürdőben
III, Zsigmond-u. 31
KÜLÖNTEREM
esküvők, társaságok és egyesületek számára
TELEFON: A. 512-95

BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEIBEN
DÉLUTÁNI TEA,
ÁNC
FÜGGŐKERTJE — A LEGSZEBB TERRASZ
Elsőrangu koncert- és tánczene. Európa előkelő restaurantjai között foglal helyet. Füst- és pormentes levegő. Éste kétféle menü 3 és 6 pengős. Déli menü 2.50
Asztalrendelés T: A. 528-84

LAKOS LAJOS
Takaréktűzhelygyár R.T.
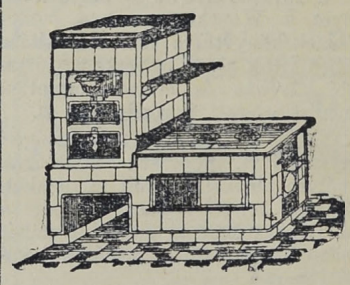
Budapest
V., Kalona József-utca 3
Telefón: 223—93
Iroda és mintaraktár:
IV., Veress Pálné-utca 8
Telefón: 837—24

HALWA
SÁNDOR — PUSKAMÜVES
Budán: I., Szt. János-tér 4. Tel.: 507—37. — Állami díszoklevél — Ezüstkoszorús mester — Nagy aranyéremmel kitüntetve.
Vadászfegyverek, fegyverjavítások, sportcikkek, cserkészfelszerelések

HUNGÁRIA
GYÓGYFORRAS
Budán, az Erzsébet-hídnál
Szénsavval telitve:
HARMAT-VÍZ!
Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-híd budai hídfőjénél épült modern ivócsarnokban. Radioactiv hatásu lithiumos és calciumhydrocarbonátos gyógyvíz.
IVÓ-KÚRA
Keserűsó-kúra. Javasolva vesebántalmak, gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság és vérszegénység ellen. Poharankint 8 f., Karlsbadi sóval 16 f.
Nyitva reggel 7 órától este 6 óráig.
TELEFON: AUTOMATA 530-03.

Budai Napló

XXVII. évfolyam. 996. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **24** pengő, félévre **12** pengő. Egy szám **50** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca **24**. Délután 5—7-ig. Telefon: 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **40** fillér. 20 mm. magas hirdetés **8** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1930 május 12.

Budapest tragikuma,

hogy az oltárán áldozó augurok valami régi babonának is áldoznak, amikor nem akarnak körülnézni és meglátni azt a nagy változást, ami körülöttük véghez ment. A nagy áldozások közönsége már nem érti azokat a hókusz-pókuszokat, amiket ott fent csinálnak, nem érti azt a nyelvet, amelyen a jövendőt jósolják, nem látja azokat a csillagokat, a mikből jósolnak.

Valamikor régen, a nagy világháború előtt, a múlt század végén, igen egyszerű volt a kalkulálás. A városnak rendesen még egyszer akkora jövedelme volt, mint ahogy előirányozták. Igy aztán könnyű volt gazdálkodni. A város úgy nőtt, mint a gomba, akár akartak a városházán, akár nem. Harminc év alatt a monarchia vidéki városából — világváros fejlődött. A régi városházát le kellett bontani, mert szűk lett, kicsi lett és egy nagy kaszárnyát kellett kibérelni, hogy a cserebogárból elefánttá növekedett adminisztráció elférjen benne.

A Gellért-fürdő építését akkor kezdték megvitatni, amikor még a felett folytak viták a városházán, hogy a IX. ügyosztály 11 vagy 15 drb gyertyát fogyaszthat-e — és a tanácsnokoknak szabad-e bizonyos alkalmakkor konflist használni a város költségén. És befejezték ezt a monumentális fürdőpalotát, — amely nélkül Budapest el sem képzelhető — akkor, amikor már fölépült az új gázgyár, az elektromos művek és a városházát negyven autó szolgálja. Akkor futotta mindenre.

Ki törődött akkor a gyógyforrásokkal? A Hungária forrás ott bugyogott egy kis Gellérthegyalji vendégfogadó udvarán, — és a Városligetben kegyelemből furattak az öreg Zsigmondyval, inkább csak tréfából, hogy bebizonyíthassák, milyen oktalan dolog az ilyen fölösleges furkálás.

Azt a pár pengőt — egye meg a fene!

Hej, de fordult a világ!

Az adó mindig kevesebb, a népség nem szaporodik, a kiadás folyton nő, az adósság szaporodik és csak az üzemek virágzanának, ha a virágot le nem szednék az üzemigazgatók.

A városházi augurok még mindig bíznak a régi receptekben, amit az öreg mágusok után örököltek és jósolnak a régi csillagokból.

Csakhogy ma már más csillagok járnak.

Ma már komoly alapokat kell teremteni a városi költségvetés számára és ha a mostani augurok nem akarják észrevenni, hogy körülöttük más világ van, akkor az augurokat kell száműzni, mert az ő kedvükért nem lehet megváltoztatni a világrendet.

Ott a városházán ma is a csatornaügyosztályhoz tartoznak a gyógyforrások, — ott ma sincs forrásszakértő — és csak így történhet meg, hogy nincs aki szakvéleményt tudjon adni a fődignitáriusoknak, akik azt hiszik, hogy Budán szénsavas források buzognak és azt árulja a Harmatvíz és a Kristály.

Az erdők gazdasága határolt keretek között mozog, jelentéktelenebb gazdálkodási terrénum, mint a gyógyforrásoké, — de erdészeti hivatala van a városnak, ám a gyógyvizeket, ezt a 88 csodaforrást a csatornákkal együtt kezelik és külön hivatala nincs. A Dunát bizonyosan a vízvezeték reszortjába utalták, pedig a Duna ennek a városnak egyik legfontosabb tényezője. És így tovább.

A kórházakat a futóhomokra építi a város, de 100 millió liter gyógyvíz folyik naponkint felhasználatlanul a Dunába, — nehogy valami kórházi beteg mégis megfürödhessen benne, meggyógyulhasson tőle. A női bajok vizeléghírű gyógyfürdője a Sósfürdő, — a női kórház még sem odaépül melléje vagy föléje.

Ennek a régi rendnek — jobban mondva — rendetlenségnek mégis össze kell omolnia, ha azt nem akarjuk, hogy a turáni népcsaládnak ez a vára, Budapest úgy járjon, mint „Ur" városa és betemesse lassan a futóhomok, pedig 14 napig kell teveháton utazni, hogy *„Ur"* városa területét körüljárja az ős, turáni várost a kutató tudós. *Dubonai Pál.*

Erős mozgalom indult meg Budán, oly irányban, hogy a *polgári egyenlőség elvét* a gyakorlati életben is megvalósítsa és összeforrassza Buda társadalmát, *osztály-, párt-, rang-,* és *felekezeti* különbség nélkül. A mozgalom szervezőit az a történelmi igazság vezérli, hogy Magyarország mindig akkor volt nagy és hatalmas, mikor annak polgársága tisztelettel volt egymás *meggyőződése és hite* iránt. A szervezkedés élén azok a közéleti egyéniségek állanak, akik eddig visszavonultan szemlélték közéletünk hullámzásait és *most sem politikai pártalakulást* terveznek, hanem inkább csak a társadalmi rétegek *blokkszerű* együttműködését, mert minden új párt alakulása csak zavarja a társadalmi kiforrás menetét. Ez ügyben most folynak tárgyalások Buda egyik kaszinójával, amely megnyitná a termeit az új alakulásnak.

A budai hegyvidék közlekedése még sokat kíván, sok a hiánya és sűrűn lakott területek ma is minden közlekedés nélkül állanak. Ilyen az erős fejlődésben lévő SASAD, amelynek ügyét legutóbb tárgyalta a székesfőváros *Autobusz bizottsága,* ahol *Horváth* Károly biz. tag kelt ez elhagyott vidék védelmére és követelte *úgy a Sasad részére, mint a budai hegyvidék* más elhanyagolt területére az autobusz kiterjesztését. Az autobuszüzem most várja a *száz új kocsit* és ezeknek egy részét a budai hegyvidék számára követelte *Horváth* Károly, aki elfogulatlanul minden alkalommal a budai érdekek mellett kardoskodik lelkesen. Felszólalásának meg is volt a hatása és *Till* Antal, az autobuszüzem vezérigazgatója szívesen vállalkozott rá, hogy a kérdést beható tanulmány tárgyává teszi és az első alkalommal eziránt megteszi javaslatát.

Hatalmas vízmedencét fúrtak meg szerencsésen legutóbb a víz szegénységéről ismert *Máriaremetén Gaál* István dr. egyetemi tanár szakvéleménye alapján egy eredménytelen kis fúrás után, a *Szervita-rend* által Máriaremetén épített kolostor közelében. Már az első fúrás alkalmával 30 méter mélységben találtak egy kis vízgyüjtő medencét, de ennek vize néhány nap mulva eltűnt. Gaál István dr. szakvéleménye alapján, aki előre megmondta, hogy 140 méter mélységben kimeríthetlen vízmennyiség van, újabb fúrást eszközöltek és pontosan a 140 méter mélységben új vízmedencére bukkantak, mely húszméternyi újabb fúrás után beigazolta a szakvéleményt és *óránkint 2000 hektoliter vizet adó vízmedencére* találtak, amely nemcsak Máriaremete, hanem *az egész környék vízellátását biztosítja.* Nagy költségektől mentette meg ez a fúrás Máriaremete lakosságát, mert rendkívül sokba került volna a budapesti vízvezeték vizének odavezetése, — de nagyon fontos az eredmény az egész budai hegyvidékre, mert bizonyságot szolgáltat, hogy 130 méternyire a tenger színe felett, a budai hegyvidéknek csaknem minden pontján található a mészkőrétegekben víz, még pedig *kitűnő tiszta, hideg ivóvíz.*

Sürgős! A *Buda-Hegyvidéki Egyesületek Szövetsége* megbízásából *Bercsényi* Antal, a Svábhegyi Egyesület ügybuzgó igazgatója összeállította nagy gonddal az egyesületek jövő évi közmunkaprogramját és a szövetség nevében kéri dr. *Bódy* Tivadar elnök, hogy ezeket a fővárosi tanácshoz címzett beadványokat az illetékes egyesületek vezetői *sürgősen aláírni és bélyegzőikkel ellátni szíveskedjenek.* A beadványok aláírása a *Budai Napló* szerkesztőségében I., Bors-utca 24 (telefón: 502—96) írhatók alá délelőtt 10—12 és délután 3—5 óráig. Az aláírás sürgős, hogy még a közmunkaprogram összeállítása előtt az illetékes ügyosztályokhoz kerüljenek és így a jövő évi munkaprogramba fölvegyék.

Nem becsapás az óbudai híd ígérete, — amely valószínűleg az Árpád nevet fogja kapni — ahogy azt komoly helyen *Bud* miniszter kijelentette. A híd építése egész biztosan megindul s így nem szükséges, hogy külön népgyűlésen felizgassák a lakosságot.

Budavára problémái

mindig nehezek és érdekesek, bármely szemszögből nézzük is azokat. Ilyen probléma a Kapisztrán-tér szabályozásának kérdése is.

Ha az Uri-utcán át sietünk a Nándor-kaszárnya felé, hirtelen elénk tárul egy minden tekintetben diszharmónikus tér, a Kapisztránról elnevezett régi Nándor-tér. Félig zárt, félig nyitott, szabálytalan sokszög ez a tér; — csupa történetesség, csupa esetlegesség, csupa befejezetlenség. Tagolni nem lehet, még parkokkal sem, mert ezzel a tér kusza vonalait csak szaporítanók. Nem érvényesül a téren a kaszárnya kétemeletes, szépen méretezett épülete, nincs megfelelő kerete a Kapisztrán szobrának, oldalt pedig bekandikál a félig óvárosi városképbe az Országos Levéltár elütő stílusú, cifratetejű épülete, sokat megénekelt víztornyával és majolikás kéményével.

Hogy miért vált ilyenné a tér, — annak kutatását is mellőznöm kell; — csak mai adottságában tekinthetem, amelyben képe azt a benyomást kelti, hogy a téren valami és pedig *a kaszárnya épülete még befejezetlen.* Bár a kaszárnya kapuja némi kis eltolódással az Uri-utca irányában áll, az épületnek pedig megvan a szembeötlő tengelye, mégis sutának látszik, mert hiányzik a másik — az Uri-utca felől nézve — a jobboldali szárnya.

BUDAI FAMILIÁK

Az Ujlaki nemes Müller-család

Ruskin írt *„Velence köveiről":* a középkori és reneszánszkori kőfaragó és kőmetsző mívesmesterek vésője és fakalapácsa alól kikerült kövekről, melyekben e Város históriája íratott meg. Buda *téglái* szerény és távoli rokonai Velence köveinek, ámde Velence messze vagyon: Buda azonban közel vagyon, így tehát a *Budai Napló*-hoz közel esik a mindnyájunk Budáját alkotó téglák szerény budai históriája.

Óbuda klasszikus lelőhelye a római peremes *tetőfödő tégláknak,* a lapos, nagy *római fali tégláknak,* melyek apró, középkori, lapos török, nagyobbfajta 18. századi és mai nagyságú 19. századi téglákkal együtt a budai ember *„enyhelyét":* széltől óvó karámja: háza falát teszik. Alábbiakban arról a pátriárkakorú, máig friss szellemű *„téglavető mesterről"* lesz szó, aki két nemzedék munkájával szerény kezdetekből a régi Magyarország legnagyobb iparosai közé emelkedett, aki *Budára* gyökeresítette családját, *budai* vonatkozású prédikátumos és *budai* téglavetős képű magyar nemességet szerzett magának: *budai* földből lett téglából alapozta le a maga szerencséjét, családját s a keze munkájából lett téglából épült fel *Buda* is.

*

Az 1800-as évek elején kezdődik a pest-budai téglagyártás nagyobb üzemüvé tétele és pedig Ujlakon. *Kunwald* Jákob óbudai kereskedő rakatta az első, nagyobbszabású gyártásra berendezett, kezdetleges, paraszti, német típusú téglaégetőkemencéket a Bécsi Országút mellett, a kiscelli domboldalban. A kemencék egyben *mészégető és téglaégető* készségek voltak. Az ottani agyag igen alkalmas, de rendkívül kemény volt: őszi és téli időn puskaporral robbantották, tavasszal hólének kitéve gödrökben vízbeágyazták és így oldották, hogy a tavaszi téglavetésre alkalmassá tegyék. A meszet tengelyen hordották be *Üröm* és *Békásmegyer* mészfejtőiből. A lakószoba nagyságú kemencébe legalulra a mészkövet rakták be és pedig úgy, hogy a nagyobb darabokból levegős vályut raktak, a mészkőre jöttek rá a kézzel vetett falitéglák, ezekre a cseréptéglák. A vályut fával fűtötték: négy nap és négy éjjel égett a tűz. A mészkő 1200 foknál folyt meg, a falitéglának 500, a cseréptéglának 300 fok meleg kellett. A tüzelés beszüntetése után agyaggal tömték be az etetőnyílást és a kürtőt, az izzó tömeg egy nap alatt hült ki. Az agyagot a keverővályukban lábbal taposták, alacsony asztalokon *mintázó-fával* (módli vetették. A munkások legnagyobb tömege lengyel és tót volt, az égetőmesterek jobbára bécsi németek voltak. A kemencés munkások a forró téglákat *bőrkesztyűkkel* szedték ki.

Később jött csak a géppel sajtolt, de drótos kerettel vágott, majd az automatikus vágókészülékű gyári gép.

Ilyen volt a pest-budai téglagyártás, amikor a 18 éves *Müller* József a Felvidékről a régi Pestre került 1870-ben. 1850 május 15-én született a sárosmegyei Vaniskócon, tekintélyes birtokos polgári családból. Atyja innen költözött *Szepesolasziba,* hol birtokán gazdálkodott. A fiú iskoláit *Lőcsén* és *Eperjesen* végezte. 1870-ben az *Országút* (ma Vilmos császár-út) és az *Uj-utca* (ma Gróf Zichy Jenő-utca) sarkán máig álló régi ház második emeletének a Zichy Jenő-utcára néző két sarokszobájában elhelyezett *Kereskedelmi Akadémia* hallgatója lett. Az iskolát a *Pesti Lloyd* társulat tartotta fenn, igazgató *Lewin* József volt, az iskolának elnöke *Vass* Ferenc, a Kereskedelmi Bank igazgatója, később a szigorú *Wahrmann Mór,* aki a vidéki fiút nem nézte jó szemmel, mert az iskolában csak pesti ifjakat akart látni. A fiatal Müller egy osztályt „ugrott", vagyis két évet végzett egy alatt, házinevelő lett *Pirnitzer* dorottyautcai bankár családjánál, majd *1872 november 4-én mint gyakornok belépett az akkori Ujlaki Tégla és Mészégető Rt. akkor még igen kezdetleges gyárába.* Ezt a kiegyezést 1867-ben követő évek építkező kedve fellendülése idején 1869-ben *Pfeiffer* Ignác alapította néhány barátjával együtt a már említett Kunwald-féle kemencékből, melyeket 250.000 forintért vett meg. A fiatal gyakornok havi fizetése 20 forint volt, négy hónap mulva azonban mint könyvelő dolgozott havi 60 forint fizetéssel.

A kiegyezéskor nagy építkezések kezdődtek. Ekkor már — a harmincas évek óta — meg volt a Gubacsi téglaégető. Ez a későbbi rákosmezei és budakesziúti égetőkkel együtt a Drasche-féle téglagyárak alapja lett. Ebben az időben zajlik le a sok alapítás („gründolás"). Sok bank alakul, így a *„Municipal"* is, mely 1869-ben a mai Jászberényi-úton épít egy téglagyárat, az Andrássy-út (akkor Radialstrasse: Sugárút) egész háztömbjeit építi, amikor jön az 1871. évi porosz-francia háború utáni nagy európai pénzkrízisnek, a hírhedt 1878-i *„Hamburgi Fekete Szerdá"*-nak előszele: az 1873-i bécsi *„Börzenkrach".* Megbukott a *„Municipial"* is, megrendült az *„Ujlaki"* is, azonban 1879-re, az Andrássy-út mellékutcáinak kiépítésének idejére újra talpra állott. A fiatal Müller ezalatt már a gyár belső életében vett tevékeny részt, 1882-ben a német téglagyárakat tanulmányozta, ugyanebben az évben az ő tervei szerint épült fel *az első magyar mészégető körkemence* Ujlakon, ezt rövidesen még négy másik követte. 1886-ban lett cégjegyző. 1890-ben a társaság Müller József kezdésére egy kisebb ujlaki téglaégető kitűnő agyagterületét is megszerezte. 1892-ben már ügyvezető igazgató. A gyár innen kezdve keze alatt hatalmasan fellendült, 1898-tól áttért a gépüzemű téglagyártásra, a bécsi *Pazmaneum* új épületének építéséhez szállított tetőcserepet. Az 1911 május 20-i tűzvész után a gyár megnagyobbodott. A társaság közben 1895-ben a pesti oldalon művakolat („műhabares") gyárat létesített Müller igazgató németországi tanulmányútjain nyert tapasztalatok alapján. Szerzett egy *dunai kotrógépes hajót,* megszerezte a *csillaghegy-péterhegyi téglagyárat* s egy mészkőbányát ugyanott. 1902-ben, működése 30 éves jubileumakor vezérigazgató lett. 1912-ben kezdette el a gyár a *műpalalemez* gyártását. Müller József teremtette meg 1900-ban a magyar téglakartelt.

1911-ben már rendkívül sokoldalú közgazdasági tevékenységet folytat: székesfővárosi bizottsági tag, a székesfővárosi központi választmány, a kövezési, csatornázási, útépítési, közvágóhídi és gázgyárépítési bizottságok tagja, az „Ujlaki Tégla- és Mészégető Rt." vezérigazgatója, a rokonszakmák igazgatóságainak alelnöke és elnöke.

Mint ilyen, Khuen-Héderváry Károly gróf akkori miniszterelnök előterjesztésére *Ferenc József* királytól *„Ujlaki"* előnévvel magyar nemességet nyert a következő címeres adománnyal: *Csücsköstalpú paizs arany mezejébe felnyúló kék ékalakú mezőben zöld paizstalp fölött kék folyó partján levő szikladombon háromtornyos, nyitottkapus vár, a baloldali mezőben négyküllős fekete fogaskerék, a jobboldali arany mezőben zöld babérkoszorúval körített fekete kalapács. Sisakdísz: deréktól kinövő oroszlán jobb mancsával a paizsbeli kalapácsot markolja; takarók: kék-arany és vörös-ezüst.* Ebből az alkalomból a külföldi szaklapok *(Ton-*

SZENT
GELLÉRT
GYÓGYFÜRDŐ
Vízgyógyintézet és napfürdő
—•—
Külön férfi és női osztály
A legmodernebb berendezés
Szakképzett személyzet

uralkodik a tér felett, maga a tér is Ennek hiányában torz, csonka, diszharmónikus, — és mert tömegével agyon van csapva és semmiféle rendes alakba nem hozható.

Akaratlanul is azt kívánná az ember, hogy ahol a kaszárnya épülete jobboldalt végződik és ahol hozzá tompaszögben folytatólagosan most az Államnyomda nándortéri rövid homlokzata csatlakozik, az Államnyomda eme homlokzatának részbeni feláldozásával a kaszárnya jobboldalán is kiépüljön az itt még hiányzó, de a Bástya-sétány felé már meglévő szárnnyal harmonizáló másik szárny is. Ezzel a kaszárnya homlokzata előtt egy nagy előtér, — jobbról és balról egy-egy szárny által befogott — negyedik oldalán nyitott, hatalmas udvar keletkezhetnék, amely tulajdonképpen a teret magába olvasztaná. Ez a nagy, nyilt udvar azután könnyen tagolható; park is lehetne, amelyben jobban érvényesülhetne a Kapisztrán szobra; mindenképpen alkalmas volna egy másik hősi szobor elhelyezésére is; a parkozott, nyilt udvarban pedig még a Hadtörténelmi Múzeum is elhelyezhetné a szabadban való kiállításra alkalmas muzeális tárgyait. A kétemeletes új szárnyépület végre kikapcsolná a képből az Országos Levéltár épületének zavaró behatását.

Más kérdés persze, mennyiben szabad egy szebb kép kedvéért egy kevésbé szép, de megszokott budavári városképet megbolygatni. Nehéz eltalálni az arany középutat.

Ötletemet mégis leírom; talán valamikor használ veheti valaki, aki a budai Vár problémáinak hivatott megoldója lesz. **C. R.**

A tanügy barátai. A *„Magyar Tanférfiak és Tanügybarátok Nemzeti Egyesülete”* április hó 26-án tartotta a II. ker. medve-utcai iskolában 47. évi rendes tisztujító közgyülését *Fejér* József ny. h. államtitkár elnöklete alatt, aki a távollevő dr. *Ripka* Ferenc elnököt helyettesítette. Az elmult év eseményeit id. *Juhász* Ödön egyesületi főtitkár, aki ezt a tisztséget immár 41 év óta tölti be, ismertette. Elparentálta dr. *Tury* Zoltánt, az Egyesületnek régi érdemes tagját. Előadta továbbá, hogy az Egyesület az elmult évben 350 P jutalmat osztott szét a II. kerület négy iskolájában a magyar nyelv, magyar történelem és magyar földrajzból legjobb előmenetelt elért iskolai tanulók között. Az Egyesület a Magyar Reviziós Liga és a TESZ hazafias törekvéseiben tevékeny részt vesz. *Rácz* József iskolai főigazgató, alelnök indítványára elhatározta a közgyülés, hogy az Egyesület 50 évi fennállását nagy ünnepély keretében méltatja, történelmi multjának megírására id. *Juhász* Ödön főtitkárt kérte föl. A pénztáros jelentése szerint az egyesületi vagyon 2643 P 84 fill. s a tagok létszáma 98. Végül a tisztujítás következett, amelynek eredménye a következő:

Elnök: dr. *Ripka* Ferenc. Társelnök: dr. *Kozma* Jenő. Ügyvezető elnök: *Fejér* József. Alelnökök: Rácz József, Földessy János, Becsey László, Till Antal, Kun Gyula, dr. Schöbitz Ferenc. Titkár: id. Juhász Ödön. Jegyző: Bardócz Árpád, Pénztáros: dr. ifj. Juhász Ödön. Ellenőr: Kender András. Ügyész: dr. Zboray Gyula. Gazda: ifj. Kucsera Emánuel. — Választmányi tagok: Illyés István, Novák János, dr. Gömöry Albert, Jancsó János, Lipter Rudolf, Kunst Gyula, Denefflé Frigyes, Konop Károly, dr. Fejér József, Réthy Tivadar. — Póttagok: id. Kucsera Emánuel, Szentkirályi Tóth Gyula, Csókás Károly, Drabant Ferenc, dr. Strausz Gyula, Steininger Antal. — Számvizsgáló bizottsági tagok: dr. Schmidt Géza, dr. Hermann Antal, dr. Vitéz Szabó Endre;.

MÁTÉ István, szobafestő és mázoló mester, *I. ker., Attila-körút 2.* Telefón: 573—55.

Kabaré estét rendez jótékonycélra a *Corporatio Sycambria,* mely gróf Wenckheim Józsefné patronátusa alatt áll, 1930. évi május hó 17-én este ½7 órakor, a II. ker. kir. Egyet. Kath. Gimnázium (II., Ilona-utca 4. szám) dísztermében. Belépésre jogosító meghívók a corp. leventéinél és a helyszínen 2 és 3 pengős árban kaphatók.

LÁTCSŐ Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

Ünnepelt a *Gazdaságvédelmi Társaság,* még pedig két fiatal tagját, a *Kertész* Pál udvari szállító cég tulajdonosait: Kertész *Imrét* és Kertész *Tibort,* abból az alkalomból, hogy a cég fennállásának 35-ik évfordulójához ért. Az Ujságkiadók Otthona dísztermében lepergett estélyen 200-nál többen jelentek meg. Ott voltak: Báró Skerletz Iván ny. bán, Jakabffy Pál kúriai bíró, Blaskovich János tábornok, Csák E. Viktor keresk. min. tanácsos, dr. Csury Jenő min. tanácsos, Erdélyi Mór kormányfőtanácsos, Dán Leó kormányfőtanácsos, Pető Lajos szerkesztő, Istók János szobrászművész, gyügyei Nagy Zsiga, Háry Gyula, Geiger Richárd festőművészek, Alexy György főtanácsos, Láng Marcell keresk. tan., Hettyey Gábor hegedűművész, Szentes Elemér őrnagy, Tauszik Aladár és Farka Tivadar vezérigazgatók, Hajdu Lajos az Angol Magyar Bank igazgatója, Kürschner János keresk. tan. Továbbá a Fővárosi Kereskedők Egyesülete, az OMKE, a Keresk. és Iparkamara küldöttsége stb. Elsőnek a Társaság elnöke, báró *Skerletz* Iván ny. bán meleg szavakkal üdvözölte a fiatal jubilánsokat. Ezután előadásra került a távollevő *Hennyey* Vilmos államtitkárnak tartalmas alkalmi értekezése, melyet *Dán* Leó kormányfőtanácsosnak ünnepi felszólalása egészített ki. *Pető* Lajos ügyvezető elnök megemlékezett a kereskedelmi és iparkamarának és egyéb hatóságok és testületek átiratairól, melyek a kiváló cég 35 éves működéséről az elismerés meleg hangján nyilatkoznak. *Vajda* Ignác automobilkeresk. vezérigazgató a jelenlevő hölgyeket köszöntötte. Majd felszólalt *Kertész* Imre s a cég nevében meghatóan fejezte ki háláját a lelkesen megnyilvánult szeretetért. Végül a cég alkalmazottai nevében *Nemes* Lajos üdvözölte a jubiláló cégtulajdonosokat. A társaság hajnalig maradt együtt.

Kedves estje volt, választmányi üléssel kapcsolatosan május hó 5-én a *Budai Nők Körének,* ahol a magyar ujságíró gárdának egyik régi, nagytudású és pompás írói kvalitásokkal rendelkező tagja *Kálnoki* Dóri, aki mint az „Ujság” belső munkatársa *Vulpes* néven is közismert, tartott előadást az ő bájos modorában „Aktuális csevegés” címen, amelyért hálásan megtapsolták és ünnepelték. Utána a kedves megjelenésű *Sas* Sisi énekelt nagy rutinnal és szintén sok tapsot aratott. Ez estéről elmaradt *Andor* Endre előadása, amelyet május hó 26-án tart meg a körben.

PALACK-TEJ

Társas vacsorát rendezett a „Pasaréti Kápolna Építő Bizottság” május hó 10-én este ½8 órai kezdettel a „Budagyöngye” nagyvendéglő termeiben (Budakeszi-út 11. szám).

A szépen sikerült estélyen részt vett dr. *Kozma* Jenő orszgy. képviselő is. Vacsora után az ifjúság tánera perdült.

KALAPOK urak és hölgyek számára nagy választékban
KERTÉSZ kalapos mesternél I., Krisztina-tér 3 Fest, alakít

Utolsó kultúrestjét ez idényben rendezte az „Országos Katholikus Népszövetség” budavári szervezete vasárnap, e hó 4-én, a budavári leánygimnázium termében. *Böhle* Kornél dr., a dominikánus atyák priorja, szívhezszóló, kellemes, lebilincselő, közvetlen modorban hívta fel a közönség figyelmét a magyar szentekre és boldog Margitnak különös tiszteletére és követésére. Közreműködtek még: Lasz Károly, Hámory Imre, Pribill Margit, Dvorzsák Ágoston, Kratochvilla Gábor, Lettner Vilmos főtitkár és Magyar János karnagy vezetésével a budavári Sportklub zenekarának tagjai: Prossner Frigyes, Reinprecht István és Kállai András, végül ifj. Wiesenberger Antal, a koronázó templom karnagya. Lampel Vilmos min. tan., a budavári r. kath. egyházközség elnöke pedig konferált.

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ
a Városligetben
a székesfőváros egyik legmodernebbül felszerelt, legmonumentálisabb gyógyfürdője. Ivókura. Népgyógyfürdők, nyári (strand) uszoda.
KITŰNŐ KÖZLEKEDÉS

BUDAIAK
csak Budán MOSATNAK, FESTETNEK és TISZTÍTTATNAK
SZŰCS gőzmosodában
TELEFÓN: AUT. 519—73
I, Márvány-u. 36, I, Krisztina-körút 167, II, Fő u. 60, IV, Aranykéz u. 5, VI, Jókai u. 11

PROHASZKA szőnyegkereskedő
I., KRISZTINA-KÖRÚT 32
TELEFÓN: AUTOMATA 5 2-16
Művészi szőnyegjavítás és mosás
Magánfelektől vásárolt valódi perzsaszőnyegek jutányos árban. Gép- és futószőnyegek nagy raktára. Kedvező fizetési feltételek

Csak egyszer
vásároljon Dinka-féle teavirslit!
Mindig azt fog kérni.
Gyártja: DINKA ISTVÁN hentesárugyára
II., Iskola ucca 40. Telefón: Aut. 549-58.
Fiók: Széna téri piac.

BÚTORASZTALOSTÓL:
háló 300-tól, ebédlő 440-től, uriszoba 450-től, saját készítményű kárpitosbútorok. Részletre is. 100 pengős havi törlesztésnél kamatmentesség.
MÜLLER LAJOS
„Margit” főkűzlet: II., Margit-körut 54
Tel.: Aut. 558—81.
Főüzlet: VII., Dohány-utca 37.
70 éves cég Tel. J. 373-18. 70 éves cég

HUBERT és Tsa B. T.
Egészségügyi berendezések, csövek.
Műszaki cikkek, fémgyártás.
VI., Liszt Ferenc-tér 4. Tel.: 222-67.

RUDAS FÜRDŐ
radioaktiv höforrás
GŐZ- ÉS KÁDFÜRDŐ
FEDETT USZODA

Auguszt pavillon
*
Gyönyörű parkja és pompásan berendezett helyiségei Buda előkelő közönségének kedvenc uzsonnázó helye
*
Budán, I., Hidegkúti-út 22

PAPP KLÁRI ILLATSZERTÁRA
II., Zsigmond-utca 12.
Valódi francia illatszerek, kozmetikai cikkek és háztartási áruk legdúsabb raktára

ERDÉLYI ÉTTEREM
I., Bors ucca 10.
Valódi erdélyi specialitások:
Flekken, Hereintokány, Vargabéles, Kürtöskalács, Fatányéros stb. stb.
Nyáron gyönyörű, családias kerthelyiség.
Üzletvezető
özv. Csiszár Józsefné
a Tisztv. Kaszinó v. vendéglőse

CSIRSZKA
KONRÁD ÉTTERMEI
a Császárfürdőben
III, Zsigmond-u. 31
KÜLÖN TEREM
esküvők, társaságok és egyesületek számára
TELEFON: A. 512-95

BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEIBEN
DÉLUTÁNI TEA,
ÁNC
FÜGGŐKERTJE — A LEGSZEBB TERRASZ
Elsőrangu koncert- és tánczene. Európa előkelő restaurantjai között foglal helyet. Füst- és pormentes levegő. Este kétféle menü 3 és 6 pengős. Déli menü 2.50
Asztalrendelés T: A. 528-84

MAVAG
címkés gyártmányokat mindenki bizalommal fogadja, mert
kitünő anyagból
a leggondosabban készülnek!
Ide tartoznak a különféle hengerelt kereskedelmi árukon kívül az ipari stabilmótorok, lokomobilok, traktorok, cséplőgépek és más mezőgazdasági gépek. Útépítő- (úthengerlő- és útgyalu) gépek, lakókocsik. Vas- és acélöntvények, öntöttvas csövek, karikás kályhák és kereskedelmi öntvények.
Teherautomobilok, autobuszok a „MERCEDES-BENZ” gyártási szab. szerint a hazai különleges úti viszonyoknak a legjobban megfelelő kivitelben készülnek. Kombinált tűzoltó- és locsoló-autók. Lajtos öntözőkocsik.
Jobbágy-féle szab. folytonégőkályháink a háztartásokban és középületekben (iskolákban, stb.) legjobban használhatók.
Kérjen felvilágosítást és árajánlatot!
Magyar kir. állami vas-, acél- és gépgyárak
Budapest, X., Köb nyai-út 21
Telefon: József 460—29.

---

industrie-Zeitung — Berlin 1911. 145, *Internationales Zentralblatt für Baukeramik* 1911. 802.) nagyobbszabású cikkekben emlékeztek meg a kitüntetett közgazdasági tevékenységéről.

Ugyanakkor azonban Müller József résztvett Óbuda és Ujlak életében, agilis szelleme mindenütt alkotott és cselekedett. 1899-ben egy őszi napon az árvíz által fenyegetett óbudai részeken végzett eredményes mentőmunkát. 240 pár lóval este fél 7-től 4000 zsákkal, 1500 gyári munkással rakatta a földet a gátra, embereit bográcsban főzött étellel és sörrel buzdította. A gátat sikerült felhúzni s így Óbuda megmenekült a veszedelemtől. Az ezernyi munkás egészségügyével a legmelegebben törődött: a kemencék fűtőmunkásai állandóan citromsavas, cukros hűsítőket kaptak. Sztrájkmozgalmaikat kívánságaik humánus teljesítésével szerelte le.

A Ganz-gyár az ő ösztönzésére kezdett téglagyári gépeket készíteni, 1905-től kezdve már az összes magyar téglagyárak magyar gépeket használtak.

1922-ben ünnepelte ötvenesztendős jubileumát, 1929 június 3-án arcképét leplezték le. A kommün alatt a Gyüjtőfogház II. em. 69. számú közös zárkájának foglya volt három hétig. Fogolytársai a következők voltak: *Brauch* Ferenc gyáros, *Erődy-Harrach* Tihamér és *Glücksthal* Samu ügyvédek, *Horváth* Elemér min. tan., bankigazgató, *Kovácsy* Kálmán ev. lelkész Rákospalota, *Porzsolt* Kálmán szerkesztő, *Szakáll* Antal író, *Wolfner* Tivadar gyáros.

A kommün utáni papirospénz inflációja idején a *Pester Lloyd* egy vezércikkében német példára ő ajánlotta az akkori magyar kormánynak, hogy a leromló koronából nagy építkezéseket kezdjen: *„Aranyat csináljon papirosból.”* Annakidején pusztába kiáltó szó volt ez a vezéreikk, egy év mulva már óriási árkülönbözetek állottak be: a közben semmivé lett papírpénzen városrészek épülhettek volna fel.

Híresek voltak az 1900-as években a kedélyes ujlaki disznótoros vacsorák, melyeken *Bárczy* István akkori polgármester és a tanácsnokok rendszeresen megjelentek. Bárczy István egy ilyen alkalommal mondott pohárköszöntőt a házigazdára, aki életében csak egy dolgot kért tőle, azt hogy ő adja össze férjhezmenő lányát.

Ujlaki Müller József 1926 május 10-én vonult nyugalomba. „A primadonnáknak is kell tudniok azt a pillanatot, amikor még képességeik teljében lépnek vissza!” Ezt mondotta egy akkor tartott beszédében. Ugyanekkor a Téglakartel díszelnökévé választotta.

Egész életében jelentékeny szakirodalmi munkásságot fejtett ki, a kis gyárból lett nagy gyárüzemek máig is kikérik pátriárkális bölcsességű tanácsait. A budai nagy téglaüzemét most fia, *Pál*, vezeti, aki külföldön szerezte mérnöki és vegyészi oklevelét.

Örülünk, hogy a nagy céhmester 80-ik születésnapjára, mindezeket följegyezhettük róla.

Bevilaqua-Borsody Béla.

Az írók, művészek, tudósok és kereskedelmi képviselők forgalmiadó-mentessége

Exner Kornél dr. előadása

Az írók, művészek, tudósok, magántanítók és kereskedelmi képviselők forgalmiadó-mentességének kimondását, nemkülönben az általános forgalmiadó kulcsának ¾ százalékra való beállítását és az egyfázisrendszernek általános bevezetését követelte

EXNER KORNÉL DR.

javaslatára a gyári képviselők országos nagygyűlése.

A budapesti kereskedelmi és iparkamara dísztermében a budapesti gyári képviselőkön kívül 19 magyarországi város hasonló szervezete képviseltette magát. Az impozáns nagygyűlésen Exner Kornél ny. államtitkár, egyetemi tanár elnökölt, mint a gyári képviselők orsz. egyesületének elnöke. Egyhangúan elfogadott határozati javaslatát alapos beszéddel okolta meg.

Mindnyájan fájdalmasan érezzük, — így szólt Exner — hogy az örök életre szánt magyarságot súlyos átmeneti bajok gyötrik.

— Szerdán ablakom alatt vonult el a munkanélküliek éhező, kétségbeesett, tüntető csoportja. Munkát és kenyeret kértek. Még most is megdermeszt az a megőrjítő feljajdulás, amely a kardlapozásra felsírt. Most is hasogatja lelkemet a munkát és kenyeret kérő éhség lecsillapításának ez a módja. A munkanélküli középosztály tagjai, az ügyvédek és orvosok, az írók, művészek és tudósok, a B listás hivatalnokok, a munkanélküli kereskedelmi képviselők nem mennek panaszaikkal az utcára munkát és kenyeret kérni. Szavuknak tehát az ő egyesületeik és érdekképviseleteik körében kell felhangzani. Mi itt kérünk orvoslást sérelmeinkre.

— Fel kell tehát emelnünk szavunkat, még pedig elsősorban a mai sivár gazdasági és pénzügyi politikával szemben, másodsorban pedig azzal a móddal szemben, ahogyan ügyeinket elintézik. Ez a mód sokszor olyan, mint a kardlapozás. Alapos emlékiratainkra vagy egyáltalán választ sem kapunk, vagy pedig olyant, amelyben nincs köszönet.

— Legsúlyosabb sérelme a gazdasági életnek a *forgalmiadó*. Európában nálunk legmagasabb a forgalmiadó kulcsa. Utal a németországi példára, ahol a súlyos gazdasági helyzetben az írókra, művészekre, tudósokra, magántanítókra, gyári képviselőkre és ügynökökre nézve még a ¾ százalékos forgalmiadót is elviselhetetlennek találták és 1930 április 14-én megszavazta a birodalmi gyűlés mindezek adómentességét arra az esetre, ha évi bevételük a 18.000 márkát meg nem haladja.

Ezek után előterjesztette határozati javaslatát, amelyhez nagy elismeréssel csatlakozott *Belatiny* Artúr, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara, nemkülönben *Székács* Antal, az Orsz. Hitelvédő Egyesület, *Madarassy-Beck* Gyula báró a Kereskedelmi Csarnok, *Vértes* Emil a fővárosi kereskedők, *Balkányi* Kálmán dr. az OMKE, *Gonda* Hugó, *Neumann* Lajos és *Brügler* Bertalan dr. a kereskedelmi képviselők és önálló ügynökök nevében, végül Debrecen, Miskolc és Győr kiküldöttei.

Igy Exner Kornél elfogadott határozati javaslatával a *Hollós Mátyás Társaság* tagjainak is segítségére kívánt jönni.

KI MINT VET, ÚGY ARAT!
Mauthner magnál jobbat sehol sem kapha!
MAUTHNER ÖDÖN
MAGTERMELŐ ÉS MAGKERESKEDELMI RÉSZV.-TÁRS.
Központ: BUDAPEST VII, ROTTENBILLER-u. 33
Ujonnan átalakított és megnagyobbított belvárosi eladási helyisége a
FERENCIEK TEMPLOMÁVAL SZEMBEN:
BUDAPEST, IV. KER., KOSSUTH LAJOS UCCA 4. SZÁM
Főárjegyzék, növényárjegyzék, őszi árjegyzék ingyen és bérmentve

Monori Nagy vezet
MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI R. T.
BUDAPEST—MONOR
Monori magkereskedése: Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 3. Telefon: Aut. 868-60
Tavaszi képes főárjegyzék és nagybani árajánlat ingyen és bérmentve

RÁCFÜRDŐ
GYÓGYFÜRDŐ, BUDAPEST
Erősen radióaktiv, természetes 42·4 C° földes-meszes hőforrásokkal. Két női- és egy úri-gőzfürdővel, valamint kő- és kádfürdőkkel. Az összes gyógytényezőkkel felszerelve.
Egész éven át nyitva.

Személyi hírek

HORTHY MIKLÓSNÉ Őfőméltósága nyitotta meg e hó 3-án a Virágos Buda — Virágos Magyarország kertészeti kiállítását a Széchenyi-szigeten.

HENNYEY VILMOS dr. ny. államtitkár három hétre Joachimstalba utazott, üdülés céljából.

EXNER KORNÉL dr. ny. államtitkár, egyetemi tanár üdülés céljából nyolc napra Balatonkenesére utazott.

HULTL DEZSŐ dr. építőművészt, műegyetemi tanárt hatvanadik születésnapja alkalmából számosan melegen üdvözölték.

KORB FLÓRIS az ismert műépítész és műegyetemi tanár most töltötte be hetvenedik életévét, amely alkalomból a Steindl-céh melegen ünnepelte.

LENÁRD DEZSŐ dr., az Uj Szent János-kórház főorvosának a kormányzó érdemei elismeréséül az egészségügyi főtanácsosi címet adományozta.

URBÁNYI JÁNOS a „reklám hatásának lélektani alapjairól" tartott érdekes előadást az Apponyi Poliklinika nagytermében.

Lendl Adolf dr, személyével kapcsolatosan, hogy őt a II. ker. Iparoskör elnökének megválasztotta, a *Gazdaságvédelmi Társaság* legutóbbi ülésén *Pető* Lajos szerkesztő, ügyv. elnök bejelentésével kapcsolatosan *Hennyey* Vilmos ny. államtitkár javaslatára átiratot intézett a II. ker. Iparoskör elnökségéhez, amelyben e szerencsés választás alkalmából üdvözölte az Iparoskört. A társaság keresni fogja az alkalmat, hogy egyes közkérdésekben az Iparoskörrel való együttműködést fejtsen ki. Az átiratot *Skerletz* Iván báró v. b. t. t., ny. horvát bán, mint elnök írta alá.

A Budai Polgári Kör e hó 3-án tartotta ezévi közgyűlését, amelyen ismét nagy lelkesedéssel *Kozma* Jenő dr. országgyűlési képviselőt választotta meg elnöknek és *Fináczy* Béla dr. ny. min. tan. társelnöknek. *Zboray* Gyula dr. olvasta föl nagy gonddal megírt évi jelentését és *Kozma* Dezső bankigazgató terjesztette elő a kör zárszámadását és az új költségvetést, amit a közgyűlés helyesléssel megszavazott. Azután kiegészítették a választmányt, amely legközelebbi ülésén megválasztja az új tisztikart. Ezután *Kozma* Jenő dr. köszönte meg újbóli megválasztását és nagyszabású beszédben ismertette a gazdasági helyzet javulását, ami a jobb viszonyokat van hivatva megteremteni a társadalom minden rétegében.

URI SZABÓ, kiváló szabász! GLASZ Péter, I., Maros-utca 11.

Budai Társaskör. A szokásos csütörtöki vacsorán e hó 8-án az új tagoknak újabb tekintélyes csoportja mutatkozott be a társasköri vacsorák törzsközönségének és mintegy harminc fiatal mérnök és orvos vett részt azon, mint a társaskörnek újabban fölvett tagja. Az új tagokat *Oszoly* Kálmán háznagy, *Krivoss* Árpád dr. főtitkár és *Hoór Tempis* Móric dr. egyetemi tanár társelnök üdvözölték. Hoór Tempis Mór szavára és meghívására lépett újabban a budai társadalomnak ez a csoportja a társaskörbe és vesz részt ezentúl intenzívebben annak életében. A társaskör gyarapodását jelenti, hogy a május 1-én fölvett új tagokat most ismét harminc új tag belépése követte.

Május hó 15-én, csütörtökön, a Budai Társaskör tanügyi szakosztálya *Oszoly* Kálmán elnöklete alatt alakuló ülés tart, mely alkalommal *Rehák* József felsőker. iskolai tanár „A tanítás és nevelés bajai" címen tart felolvasást.

Május 19-én nyitja meg ünnepélyesen *kuglizóját* a társaskör az új tagok tiszteletére.

Május 22-én, csütörtökön, lesz *Morbitzer* Dezső kormánytanácsos, székesfővárosi kertészeti aligazgatónak *borestje.*

Nagyszabású politikai estére készül a *Pénteki Borgazda Társaság,* mely június 6-án tartja *első nyári estjét,* amikor a téli vendégek viszonozzák nyáron a borgadatársaság szíves vendéglátását. Ezen az estén nemcsak a Pénteki Borgazda Társaság tagjait és azok barátait látják szívesen, hanem a *választópolgárságot is,* mert e társasvacsorán *Kozma* Jenő dr. politikai nyilatkozatokat tesz, mintegy beszámolót mondva a közelmult politikai eseményeiről.

Báró Kelemen. *Salamoni* határozatot hozott a közelmultban a belügyminisztérium, amelyen most sokat mulatnak Budán is, de Pesten is. Egy ismertnevű és gazdag ember hírében álló budai vállalkozó, akinek családjában nászra készülődtek, gondos kutatás után rájött, hogy felesége révén valami rokonság fűzi a régi és bárói címet viselő *Kelemen* családhoz. Meg is indította az eljárást, hogy felsőbb kegy útján egy kissé idegenül hangzó nevét a hangzatosabb „báró Kelemen" névvel cserélje fel és így történt azután, hogy a belügyminisztériumtól kérvénye elintézéseképpen azt a határozatot vette kézhez, hogy *a Kelemen nevet igenis viselheti, de a bárói címet — nem.* Valóban *salamoni* határozat, mely kettévágta a gyereket és — ha csak magyar név kellett, hát most már megvan, de — a báróságot levágta róla. *(P. D.)*

RAVASZ Előkelő cukrászszalón. Terrasz és kert. I., Krisztina körút 75. sz.

A budai „Setét Lyuk" dícséretét zengjük, álmélkodván a fény és árnyék csodás játékán, mely a szemlélő elé tárul, aki (Pestről a Krisztinába baktatván) az Alagut-utca platános fáinak ó-japán rajzolók színes fametszeteire emlékeztető tavaszi bájú zöldjén látja beragyogni a budai Napot: alkonyatkor, izzó aranyával. És reggel a *„Setét Lyukból"* hogyan csillog a híd diadalíve, mint napsütötte képes álom: — kerete az Alagút íve; témája: *Pest.* Egykor, midőn a heves ifjat a krisztinatéri omnibusz két zabos motorja (a két kedves szürke) röpíté Budára, hogy valamely krisztinai kedves kocsmában friss tavaszi *sült libát* harapjon s fölébe fölös mennyiségű szagos mügés *májusi bort* öntsön: akkor is ily szép volt Buda Pestről jövet nézve. Mert Buda zöldje integetett a pesti vándor elébe s az Alagút ontotta Buda szerelmeseit. Aquarellistája azonban máig sem akadt a Setét Lyuk tónusbeli és színbeli szépségének.

(Hárombék.)

A zugligeti postahivatal, mely a nyári idényben működik, május 1-én megnyílt.

A Dreher-Maul csokoládégyár ízléses kiállítása előtt nagyon sok látogató megállt a jubiláris vásáron. A kiváló készítmények döntő sikert arattak és közkedveltségben méltó társai a nagyszerű *Dreher-söröknek.*

Hortobágyi juhtúró

Mir und dir nix, csakúgy kényrekedvre eldirigálták az autobuszokat a rendszeresített Óbuda—Fő-tér és Uj köztemető vonalról a nemzetközi vásárra. Egy füttyszóval beszüntették ott teljesen a forgalmat — írja nekünk egyik előfizetőnk — és most gyalog bandukolnak a temetésre igyekvők a hosszú úton. A közönség legnagyobb része nem is tudván az Autobuszüzem füttyszaváról, csendesen kiáll a Fő-térre, hogy megvárja az autobuszt. S mire azután gyalog kiér a temetőbe — mert taxira nem telik! — elhúnyt rokonát már régen elföldelték s a sírját is csak hosszú botorkálás után találja meg. Egy rendszeres vonallal, mely a kiadott, nyomtatott menetrendben mint állandó vonal szerepel, ezt talán még sem lehet megtenni. Még a Nemzetközi Vásár kedvéért sem.

Alpár Ignác emlékének hódolt halála évfordulóján, ápr. 29-én, a Magyar Építőmesterek Egyesülete, *Pucher* István elnök emelkedett beszéde után.

Zongorahangversenyt rendeztek nagy sikerrel muzsaji *Dóczy* Etelka növendékei május hó 8-án este 7 órakor a Budai Katholikus Kör díszermében (II., Fő-utca 83.), amelynek műsorán szerepeltek Nessefeld Margit, Varga Jolán, Sztankovics Felicitás, Patachich Márta, Patachich Loránt, Küzdy Kató, Nadler Alice, Molnár Katalin, Steidl Jenő, Raics Olga, ifj. Nadler Ferenc, Bálint Endre, Nadler Ilse, Toffler Elza és Horváth Margit növendékek.

Köszönet

Címezhetném e sorokat *Pénzes* Mihály dr. ügyvéd barátom nevére is, de mert ő sem a maga nevében írta a levelét, hanem a *Budapesti Iparosok Önsegélyző Egyesülete* választmányának megbízásából, — címezem tehát neki ezt az írásomat, mert kivételes, ritka jelenség Budán, hogy bárki is köszönettel volna a *Budai Napló* iránt, ha érdekében önzetlenül munkásságot fejtett ki. Ez az *Önsegélyző Egyesület,* amely ugyancsak önzetlenül dolgozik iparostársai érdekében, arra kérte ügyészüket, Pénzes Mihály dr.-t, hogy „... *tolmácsolja hálás elismerésüket az egyesület érdekében kifejtett önzetlen munkámért. Nagy hálára vannak kötelezve azért, hogy az egyesülettel foglalkozó cikkeimben működésüket felkaroltam...*" Nem politikusok, nem a társadalom vezetői, nem nagy rangok és címek tulajdonosai, hanem egyszerű iparosemberek mondják ezt közvetlen érzéssel, más ember munkáját megbecsülő megértéssel. Most, hogy az ezredik számra készül a *Budai Napló* szerkesztősége, a nagy politikai ridegség közepette jóleső érzést kelt bennem az a tudat, hogy a romlatlanszívű polgárság értékeli azt a munkát, amelyet két évtizednél hosszabb időn át Budán kifejtettem lapom hasábjain. És különös, hogy ezek a derék iparosok, — akik szabad estéiket iparostársaik anyagi érdekeinek előmozdítására szánták — nem csak szóval bizonyítják ezt az elismerést, hanem azzal is, hogy az ülésen résztvevő hét tagja az Önsegélyző Egyesületnek, köztük: Herkó Dezső, Lehotkay András, Trimmel József, Nichter János, Haári Ferenc, Vince Károly és Kerle János, szeretettel léptek a *Budai Napló* előfizetői sorába. Egy újság életében nem nagy jelentőségű esemény. ha hét új előfizetőt kap, — de így, az elismerés különös jeleképpen, csoportosan jelentkezve, megerősít bennünket abban a tudatunkban, hogy Buda polgárságáért kifejtett munkánk nem veszett kárba. Fogadják mindnyájan őszinte, igaz köszönetemet. **Viraág Béla.**

Az Óbudai Hegyvidéki Szövetség május hó 12-én, hétfőn este 8 órakor tartja III. ker., Kiskorona-utca 10. a Községi Felsőmezőgazdasági Iskola I. emeleti nagytermében XVII. évi rendes *közgyűlését,* melyre úgy a szövetség tagjait, valamint az óbudai hegyvidék minden telektulajdonosát és a hegyvidék iránt érdeklődőket tisztelettel meghívja az elnökség. *Szilágyi* Károly elnök, doberdói *Breit* József, *Lugmayer* József dr. társelnökök, vitéz *Párkányi* Sándor, id. *Jankovics* Sándor, *Karczag* Vilmos, *Vass* Antal, *Vörös* Lajos alelnökök, *Szervei* György főtitkár. Amennyiben a közgyűlés nem volna határozatképes, úgy azt május hó 19-én tartják ugyanott.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12

Az óbudai polgárok kaszinója, a *III. ker. Egyesült Polgári Társaskör* e hó 6-án rendezte közgyűlését, amelyen *Kozma* Jenő dr.-t választották meg díszelnöknek és nagy lelkesedéssel elnöknek újból *Andréka* Károly főkapitányhelyettest. A mult évben nagy szorgalommal működött régi tisztikart egyhangúlag újból megválasztották, úgyszintén a választmány húsz lelépő tagját, akik között van néhány új név. A közgyűlésen jóváhagyták a multra vonatkozó számadásokat és a jövő évre szóló költségvetést. A közgyűlést *társasvacsora* követte, amelyen az első felköszöntőt a III. kerület bravúros szónoka, *Szilágyi* Károly mondotta, követendő mintaképül állítva a társaskör elé *Andréka* Károly elnök illusztris személyét. Utána *Orova* Zsigmond dr. köszöntötte a választmány új tagjait kedves, humoros szavakkal és üdvözölte a *Budai Naplót,* amelynek Buda közéletében, fejlődésében és a budai öntudat ébresztésében oly rendkívül nagy része van, amit a lap jelenlévő szerkesztője köszönt meg. Majd *Andréka* Károly elnök mondott köszönetet az őt ért számos üdvözlésért és megtiszteltetésért, utalva a kaszinó fontos szerepére, *mely Óbudán kapocsul szolgál a pártközi érintkezésben,* nem rendeli magát alá egyéni érdekeknek, hanem csak a közérdeket tekinti s ennek köszönheti, hogy *a tagok száma állandóan szaporodik.* Kedves hangulatban sokáig maradt együtt a társaság és többen adtak kifejezést a társaskör rokonszenves törekvései és az elnök közkedvelt egyéniségével szemben.

Az iskolaépítési programm keretében a legközelebbi jövőben négy iskola épül Budán, még pedig a *Farkasréti*-úton elemi iskola, — a *Németvölgyi*-úton elemi iskola. Ez az iskola a tüdővészes kórházzal érintkező telken épül, azonban remélhetőleg mire felépül, nem lesznek ott már a tüdővészesek, mert különben egyenesen beleoltanák az iskola tanulóiba ezt a szörnyű népbetegséget. A harmadik iskola a *Bécsi*-úton épülne. A negyedik lenne az úgynevezett *Óbuda-hegyvidéki* elemi iskola, négy tanteremmel és kisebb tornateremmel. Az utóbbi részben közadakozásból épül, mert telket, téglát, cserepet a magánosok adnák.

Nász. *Till* Antal, a Székesfővárosi Autobuszüzem ügyvezető igazgatójának leányát dr. *Schvertner* Richárd közkórházi adjunktus vezette oltárhoz, a Szervita atyák templomában, díszes közönség jelenlétében.

Nyári összejöveteleit az Óbudai Hegyvidéki Szövetség június 2-án este Ürömhegy 12, Bécsi-út, Schäferféle vendéglő, ürömi állomásnál. Július 7-én este, Testvérhegyi borozó. Augusztus 4-én este, Táborhegy, Schuszter-vendéglő. Szeptember 1-én, Remete-hegy, Heinrich-vendéglő. Okt. 6-án, Mátyáshegy, Kocsner-vendéglő helyiségeiben rendezi.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I, Attila-u. 12

A munkaidő irodalma. A Fővárosi Könyvtár az „Aktuális Kérdések Irodalma" c. kiadványsorozatának 48. számában most adta ki a „Munkaidő"-nek irodalmát, amit a készülő munkaidő törvény indokol. Kiemeli a nyolcórai munkaidőről szóló műveket és a kérdést az egyes európai országok irodalma szerint csoportosítja. Valamennyi föltüntetett mű a Fővárosi Könyvtárban az érdeklődőknek rendelkezésére áll.

Dreher-Mauls kakaó és csokoládé a legmegbízhatóbb!

A Werbőczy Szövetség május hó 25-én, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja közgyűlését az Attila-utcai Werbőczy gimnázium tornatermében, érdemes elnöke, dr. *Wirter* László elnöklete alatt.

Lehetetlenné teszi a svábhegyiek számára a színházlátogatást az a körülmény, hogy a Fogaskerekű vasút a színházi előadások befejeztével már nem indít kocsit a Svábhegyre. Több levél panaszolja ezt és a most megindúló nyári szezón idejére, amikor a Svábhegy megtelik nyaralóközönséggel, megtehetné a BSzKRt, hogy *éjféltájban még egy vonatot* indít a Svábhegyre, ami kedvesen szolgálná annak a közönségnek az érdekeit is, mely az estéit a svábhegyi vendéglőkben tölti és gyalog kénytelen a hegyről lejönni. Sajnos, a BSzKRt-nál most éppen az ellenkező irányzat került felül és új járatok helyett, még a régi jó járatokat is beszünteti.

MENCZER mos, fest, tisztít saját üzemeiben Telefon: A. 504—93 Külön vidéki oszt.

Érdekes jelenség, hogy külföldön csak most kezdik értékelni az útkövezés céljaira készülő *keramitburkolatot.* Az egyik németországi nagy útépítő cég azt írja, hogy „... Európa egyik legszebb városának tartják Budapestet, amihez nagyban hozzájárul, hogy útjainak egy része agyagból égetett kőkockákkal van borítva, amelyek mint specialitások készülnek egy budapesti téglaégető gyárban és a szakkörökben keramitkövezet címen ismertek. . ." A cég ajánlja, hogy ilyen kövezet előállítását vezessék be Németországban is és ennek propagálása céljából olyan budapesti látképeket kért, amelyek ilyen, a magyar *Keramiagyár* által kiállított kőzettel vannak burkolva. A *keramiai* gyár természetesen szívesen küldött ilyen látképeket, mert ezzel nemcsak a magyar ipar, de a magyar székesfőváros érdekében is fejt ki propagandát.

A tenniszélet Óbudán nagy lendülettel megindult a *MOVE* óbudai Torna Egylet hévíziúti pályáin a tennisz-élet szép lendületet vett. A klub igyekezete odairányul, hogy Óbuda tenniszkedvelőit egy táborba gyüjtse és így a magyar tenniszsportnak közvetlen szolgálatot tegyen. A vezetőség nem kímélve anyagi áldozatot, hat szép, vörössalakos pályát épített igaz örömére azoknak, akik a tenniszsportot kedvelik. A klub azonban a nem tagoknak is lehetőséget ad arra, hogy pályáit használhassák, éppen ezért délelőtt vagy délutánra jutányosan ad bérbe tenniszpályát. A bérlet után érdeklődők forduljanak felvilágosításért közvetlenül az egyesület vezetőségéhez.

KIRÁLY-FÜRDŐ
Építette 1580-ban KARA MUSZTAFA budai bassa.
Budán, II., Fő-utca 84. szám.
45 fokos szénsavas nátron, szénsavas mészes, szénsavas kénmátriumot és magnéziumot tartalmazó hévviz
Idegbaj, csúz-, bőr- és csontbetegségek, ólom mérgezés, máj-, lép-, mék-, hagyólyagbetegségek, gyomorhurut és alhasi panaszok ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdő: férfiaknak . . . . reggel 5—1 óráig
nőknek hétköznap délután 2—7 óráig
!! IVÓ KURA !!

RÓMAI FÜRDŐ
ÓBUDA—AKVINKUM
KEDVES KIRÁNDULÓHELY
Kitünő konyha. — A források napi hozama 160.000 hektoliter rádioaktiv thermálviz
A szentendrei HÉV vasútnak, a MFTR hajóknak és az ÚJPESTI átkelő propellernek állomása

Kályhás! Minden szakmabeli ügyben forduljon a régt jóhírű céghez
I, Logodi-u. 19 Béres Márton Tel.: 530-33

FLEISCHER REZSŐ
hentesáru-, kolbász- és szalámigyár
egyetlen budai fiókja
BUDÁN, II., SZÉNA-TÉR 1
AZ ALFÖLDI-FÉLE ÜZLET HELYÉN.
Elsőrendű sertéshúsok, kolbászáruk és téli szalámi

TURANI SZŐNYEGSZÖVŐ R.-T.
Készít, javít, megőriz
II., FŐ-UTCA 80. SZ.
Telefon: Aut. 515—79.

FRANCIA-MAGYAR ELEMI ISKOLA
II. KERÜLET, BIMBÓ UCCA 9. sz.
Igazgató: DR. SYPOSS KATALIN.
Rendes tanulóknak államérvényes bizonyítványok. Bármely iskola 6—13 éves tanulói és leánykái részére francia játékdélutánok. Kezdőknek és haladóknak két-kétórás teajourok, francia társalgás keretében. Kérjen kimerítő prospectust.

Hüvösvölgy legszebb kirándulóhelye
Nagyréti vendéglő
Naponta cigányzene!
tulajdonos MARTH MIHÁLY

BALÁZS vendéglő Hüvösvölgy végállomás
Specialitások: Rántott csirke, dampfnudli. Nyitott és csukott tarjaszok. — Naponta cigányzene. —

TEA
Közvetlen behozatal Holland-Ind ából
a termelő ¼ és ½ kilogrammos eredeti csomagolásában és ládákban — Nagyban és kicsinyben
BOZÓ GYÓGYTÁR
BUDÁN, I. KER., ALKOTÁS-UTCA 34. szám.

VIRÁGOS BUDA

KERTÉSZETI KÖZLEMÉNYEK

Az ablakok és erkélyek párkányára helyezett és beültetett növények virágpompája rendszerint a nyár derekán bontakozik ki teljes szépségében, mert akkorára a növények gyökérzete teljesen kifejlődik, amint mondani szokás, a növények — begyökeresednek. Nem ritka azonban az az eset, amikor a várt dús virágzás elmarad, sőt a növények sem képesek jól fejlődni. Ennek több oka lehet.

Nem régen hallottam, hogy egy budai előkelő villa erkély-párkányán az odaültetett muskátlik évek óta sohasem virágzanak dúsan, sőt a növények sem üde zöldek, hanem sárgásan satnyák. A kérdéseimre kapott válaszokból tudtam meg, hogy a szóban lévő villa építője előre gondolt az erkély virággal való díszítésére és tetszetős *betonvályut* építtetett az erkély korlátjára. Látatlanban elgondolom, hogy milyen szép, ha ugyan szép, vályu szegélyezi azt az erkélyt, csak az a baj, hogy az építő figyelmen kívül hagyta a legfontosabbat, azt, hogy abban a díszes

betón vályúban az élőnövény élni nem tud.

A betón, műkő, bádog az élőnövény részére nagyon rossz edény, mert a falán keresztül a növény gyökérzete *levegőzni nem tud* s napsütésben az annyira átmelegszik, hogy

abban a növény megsül.

Erre jó példát, sőt elrettentő példát mutatnak a budapesti

kávéházak és vendéglők újabbkori díszes műkővel vagy vaskerítéssel övezett utcai terraszszain búslakodó növények,

amelyek a nyár közepén sárguló, hulló levélzetükkel szomorú képet mutatnak. Ezekben a növények *valósággal megfőnek*, amit a szürke falak, meg az aszfalt csak elősegít. Régente, amikor egyszerű deszkavályuba ültették az ablak elé és az erkély párkányára szánt növényeket, azok egész nyáron pompáztak.

Az élő szervezet életkörülményeivel divatozni nem lehet. Az élő növény élő szervezet, az embernek ehhez kell alkalmazkodni, megfordítva okoskodni nem lehet.

Ezért az ablak és erkély díszítésére szánt növényeket, akár virágzók vagy örökzöldek azok,

deszkából készült vályuba kell ültetni,

amelynek alkalmas mérete, ha 18—20 cm széles és 16—18 cm magas. Ha műkő vagy betónvályu van az erkélyen, akkor a növényekkel beültetett deszkavályut helyezzük a kővályuba.

Bádogvályuba sohase ültessünk növényt.

A deszkavályu fenékdeszkájába célszerű néhány lyukat fúrni, hogy a felesleges öntözővíz azon kiszivárogjon, akárcsak a virágcserép aljára fúrt lyukon szivárog ki a felesleges víz. Az is nagyon helyes, ha

a növénytartó vályut nem közvetlenül az ablak vagy az erkély párkányára állítjuk,

hanem alája, keresztben 1—2 cm vastag pálcikát fektetünk, hogy a vályuból kiszivárgó víz meg ne rekedjen. Végül célszerű a vályu alá annak alapmérete szerint egy cm-rel hosszabb és szélesebb bádogtálcát fektetni, hogy a *vályuból kiszivárgó víz a járdára le ne csöpögjön*, ami már sok kellemetlenséget okozott.

Ilyen módon a napsütéses déli és nyugati fekvésű ablak- és erkély díszítése sikerül, főleg, ha a növényeket is helyesen válogatjuk ki. Napos helyre valók az álló és csüngő muskátlik, a Petunia, a sarkantyúvirág (Tropaeolum), a kedves Verbena, az apró Begonia semper florens, a sokszínű Oroszlánszáj vagy Tátika (Autirrhinum), a vörös Salvia, a kúszó Cobaea, az illatos Heliotropium. Árnyékos helyen jól pompáznak a Fuchsia, a szép gumós Begonia, a kedves kékvirágú Lobelia, a széplevelű Coleus, a szobai ápolásra is jó Asparagus s mint kúszók a borostyán meg a magától kapaszkodó, keeses Ampelopsis Veitschi. Az örökzöldek közül az Evonymus, a Leander, babérfa, Yucca, a szép Prunus laurocezarus, a keskenylevelű, hajlékony Dracaena indivisa alkalmasak az ablak- és erkélydíszítésre.

Természetesen

a vályuk földjét minden évben ki kell cserélni.

Szép virágzás, egészséges, erőteljes növekedés csak a táplálékban bővelkedő földben lehetséges. Az erőteljesen növekedő és bőven virágzó növény már egy nyáron át a földje táplálékát kiéli. A vályuk homokkal kevert, u. n. komposzt vagy melegágyi földdel töltendők meg.

Füredi Jenő.

ÉHGYOMORRA

naponkint igyék egy pohár

KRISTÁLY VIZET!

gr. Majláth-féle szállodabérház cégei

RÓZSADOMBI DIVATHÁZ

II., Keleti Károly-u. 11.

Gr. Majláth szállodabérház.

Állandó nagy választék férfi és női divatcikkekben, mindennemű selyem- és textilárukban. Férfifehérneműeket mérték szerint is készítünk.

Kedvező folyószámlahitel!

RÓZSADOMBI KÁVÉHÁZ és ÉTTEREM

Majláth szállodabérház (Statisztikával szemben)

BUDA LEGELŐKELŐBB és LEGSZEBB HELYISÉGEI — A LEGKITŰNŐBB KONYHA

Az étteremben esténkint RÁCZ JÓZSI muzsikál. — Tulajdonos: LAKATOS JÓZSEF

Közgazdasági Napló

Szerkeszti: SZÁSZHALMI JÓZSEF

Jubiláris Nemzetközi Vásár

A dohányjövedék kiállítása

az elmult évhez hasonlóan az idén is bemutatja a kiállítás területén épült külön pavillonjában az elmult esztendőben végzett újabb munkálatainak eredményeit.

Ebben az ízléses berendezésű pavillonban a közönség szemeláttára gyártják a Budapesti Nemzetközi Vásár 25 éves jubileumára készülő „Budapesti Nemzetközi Vásár 25. Extra" név alatt, a 20-as egységű ízléses dobozkákban 6 filléres darabonként való egységáron forgalomba bocsátott szivarkákat, hogy a közönség a saját tapasztalatából győződjék meg ennek a díszes csomagolású és máris közkedveltségnek örvendő szivarkának kifogástalan módon történő készítéséről.

Ugyanitt mutatja be a dohányjövedék azokat a külföldi és belföldi nyersanyagokat, amelyekből a m. kir. dohányjövedék gyártmányai készülnek és pedig abban az egymásutánban, ahogy a nyers dohánylevél a gyártási eljárás folyamán előbb úgynevezett *félgyártmánnyá* és azután fogyasztásra alkalmas *készgyártmánnyá* alakul át.

A magyar dohányfajták jellegzetes leveleivel díszített pavillon falain szemléltető fényképek mutatják be a dohánytermelés és a dohánygyártás menetét, amelyek közt bizonyára feltűnést fognak kelteni a szegedi dohánygyár munkatermei, ahol a betanított munkásnők egyiptomi módszerrel, nagy ügyességgel készítik a máris közkedvelt *Pharao* és *Cleopatra* szivarkákat, amelyek a legfinomabb fajú macedóniai és ázsiai török dohányokból készülnek.

A magyar gyümölcstermelők és mezőgazdák nagymérvű érdeklődésének tárgyát különösen a m. kir. dohányjövedék debreceni dohánygyárában a legmodernebb eljárással előállított és a pavillonban kiállított körülbelül 95 százalékos *„Nyers nikotin"* alkotja.

Ez a hazai gyümölcs-, díszvirág- és szőlőtermelés, nemkülönben a konyhakertészet fokozása és minőségemelése szempontjából nagyfontosságú élősdiirtószer, amely a m. kir. földmívelésügyi minisztérium kísérletügyi intézményeinek megállapítása szerint kitűnően alkalmas a növényeknek a kártevő rovaroktól való megóvására, ez idén március végével jött forgalomba, még pedig a vásáron bemutatott és a higítás mértékének megfelelő adagolásban, ú. m. *1000* grammos, *500* grammos, *250* grammos, *100* grammos, *50* grammos, *25* grammos és *10* grammos *légmentes bádogpalackokban*.

A Gschwindt-gyár részvénytársaság idei kiállítása méltán kelt ismét feltűnést és a *Budapesti Nemzetközi Vásárt* látogató közönség élénk tetszéssel szemléli az ötletes és művészi objektumot. A dekoratív hatás mellett a *Gschwindt-gyár* kitűnő minőségéről ismert gyártmányai azok, melyek felkeltik a közönség figyelmét, kétségtelen bizonyítékát szolgáltatva a hazai ipar fejlettségének s kellőképpen illusztrálva magyarázzák, hogy mi a titka a *Gschwindt* likőrkülönlegességek, főzelék- és gyümölcskonzervek élénk kelendőségének, valamint ama előkelő poziciónak, melyet a fogyasztóközönség legszélesebb rétegében sikerült kivívnia. A megnyitáson megjelent előkelőségek a *Gschwindt-gyár* részvénytársaság kiállítása előtt hosszasan időztek és a látottak felett teljes elismerésüket fejezték ki.

* **A Ganz és Társa Villamossági, Gép-, Vagón- és Hajógyár részv.-társaság** igazgatósága megtartotta mérlegmegállapító ülését és az idei közgyűlés időpontjául 1930 május 22-ét tűzte ki. Az igazgatóság javasolni fogja a közgyűlésnek, hogy a rendelkezésre álló *2,464.004 pengő 91 fillér* nyereségből részvényenkint a tavalyinak megfelelő *8 pengő* osztalék kifizetését határozza el.

* **Kelemen Móric** gépészmérnök, a *Magyar Vasművek és Gépgyárak Országos Egyesületének főtitkára* „A gyáripari vállalatok reviziója és a mérnöki kar" címmel 26-án délután fél 7 órakor a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet gyáripari és közgazdasági szakosztályában értékes és tanulságos előadást tartott.

* **A GYOSZ** *május 18-án* délelőtt 11 órakor saját helyiségében (V., Akadémia-utca 1.) tartja *Fellner* Henrik felsőházi tag elnöklésével XXVIII-ik közgyűlését.

* **A Magyar-Francia Biztosító R. T.** folyó hó 2-án, pénteken tartotta ormódi *Ormódy* Vilmos elnöklete alatt évi rendes közgyűlését. A *97.451.27 P* évi tiszta nyereségből részvényenként 2 P osztalék kerül kifizetésre f. hó 5-étől kezdve a társaság főpénztáránál (V., Hold-utca 21.) és a *Pesti Magyar Kereskedelmi Bankrál*. A közgyűlés dr. *Kisshalt* Vilmost, a Müncheni Viszontbiztosító Társaság vezérigazgatóját beválasztotta az igazgatóságba és a társaság alelnökévé választotta meg. A közgyűlést követő igazgatósági ülés dr. *Kende* Arthur igazgatósági tagot, az intézet jogtanácsosát vezérigazgatóvá nevezte ki.

* **Felten és Guilleaume** *Kábel-, Sodrony- és Sodronykötélgyár Rt.* Tolnay Kornél államtitkár elnöklete alatt április 30-án tartotta közgyűlését. Az 1929. évi zárszámadás szerint a tiszta nyereség *900.154.32* pengő (szemben a tavalyi *1,030.524.85* pengővel). A közgyűlés, mint tavaly, részvényenként az idei évre is 12 pengő osztalékot állapított meg és elhatározta továbbá, hogy az általános tartalékalapra *350.000* pengőt fordít, míg az új számlára átvitt egyenleg *88.842.49* pengő (a tavalyi *78.703.60* pengővel szemben). Az 1929. évi osztalékszelvény május 1-től kezdődőleg a *Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál* váltható be.

* **Az Óbuda-Ujlaki Takarékpénztár**, amely már huszonharmadik esztendeje elégíti ki Óbudán és környékén a kereskedő és iparos közönség jogos hiteligényeit, május hó 6-án tartotta meg évi rendes közgyűlését, amelyen egyhangúlag jóváhagyták az igazgatóság jelentését a mult év kedvező eredményéről. Eszerint a *60.000* pengős részvénytőke tisztán több, mint *9500* pengőt keresett, a takarékpénztári könyvecskékre elhelyezett betétei a mult év végén *310.745* pengőre rugtak, a folyószámlabetét *33.524* pengő volt, míg a visszleszámított váltók összege *245.605* pengő. A közgyűlés elhatározta *az intézet tőkéjének felemelését is*, miután a takarékpénztár *Friedländer* Jenő vezérigazgató stílusos és szakavatott vezetése mellett tovább akarja fejleszteni üzletkörét. Valóban *érdeke Óbudának* és környékének, *hogy a takarékpénztár új tőkéket* szerezzen be és az *iránta megnyilvánuló nagy bizalomnál fogva* még szélesebb körben is *kielégíthesse* klientúrájának jogos hiteligényeit.

* **Az OKH** április 30-án, szerdán tartotta közgyűlését az OMGE székházában. A közgyűlés elé terjesztett jelentés megállapította, hogy az 1929. esztendő súlyos megpróbáltatásokat zúdított társadalmunk minden rétegére, de legfőképpen a gazdaközönségre, amely különösen a hitelszerzés és értékesítés terén küzdött egyre nagyobb nehézségekkel. De az *OKH* mindent elkövetett, hogy a köteléki hitelszövetkezeteket és azokon keresztül a mezőgazdaságot a lehetőséghez képest olcsó és kedvező feltételű hitellel lássa el és ezzel mérséklően hasson a vidéken uralkodó súlyos kamatviszonyokra. A jelzálogos kölcsönök folyósítása terén csak a már meglévő kölcsöntípusok további folyósítására szorítkozott. A dollárkölcsönök évvégi állománya 1480 darab volt, 17,145.675.75 pengő értékben. A rövidlejáratú beruházási kölcsönöknél hasonló volt a helyzet. Az év végén e kölcsönállomány 1057 darabot és 3,798.090 pengőt tett ki. A váltókölcsönöknek kötelezvénykölcsönökké való konvertálását az elmult évben is folytatták. E kölcsönök állománya az év végén 5696 darab, illetve 4,695.120 pengő volt. A fagykárosult vidékek gazdái részére *21.096* darab *11 millió 305.399.81* pengő váltókölcsönt folyósított az OKH, amely állami megbízás alapján az év végéig *8205* darab, összesen *27,024.090 pengő* hizlalási kölcsönt folyósított. A köztenyésztésre szolgáló *apaállatok* vételárelőlegére *1 millió 162.924.64* pengő kamatmentes kölcsönt, egy másik kamatmentes akció keretében pedig 817 község részére 1,347.388.47 pengőt bocsátott rendelkezésre. *1525 dohánykisárusnak 759.676.14 pengő hitelt* biztosított az OKH. A dohánytermelők részére folyósított kölcsönök állománya az év végén 17.349.70 pengő tatarozási és 2,891.752.93 pengő beruházási kölcsön volt. Az OKH kötelékébe tartozó rendes és körzeti mezőgazdasági szövetkezetek tagállománya az 1929. év folyamán *332.735* tagról *358.650 tagra*, a jegyzett üzletrésztőke értéke *26* millió pengőről *28.5 millió* pengőre, az ezekre történt befizetések összege 18.1 millió pengőről 20.9 millió pengőre, takarékbetétállomány *33.7* millióról *34* millióra, végül kihelyezett kölcsönei összege *125.6* millió pengőről *165.6* millió pengőre emelkedett. A szövetkezetek érdekkörébe vont taglétszám mintegy *1,800.000 lélekre, tehát a lakosság 22.5 százalékára tehető!*

Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Viraág Béla.

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Bpest V, Ügynök-u. 8. — Nyomdaigazgató: Linzer M. —

LEGSZEBB
és legkellemesebb uzsonnázóhely a
PUTSAY CUKRÁSZDA
terrasza
gr. Majláth száll. bérház és I., Attila u. 21

Budai Általános Takarékpénztár
Részvénytársaság
Budán, II., Fő-utca 9

Elfogad kamatoztatásra takarék- és folyószámlabetéteket.

Lekötött betétek után megállapodás szerint magas kamatot térítünk

Budai ingatlan-tulajdonosoknak gyors lebonyolítás mellett bekebelezett váltókölcsönöket nyujtunk

Mindennemű bank- és takarékpénztári ügyben készséggel állunk rendelkezésre

SAFE DEPOSIT

ÜVEG és porcellán-árukban GÁL LAJOS Budán II., Széna-tér 7 vezet

Tisztviselők nagy árkedvezményben részesülnek. Kedvező fizetési feltétel

RÓZSADOMBI VIRÁG- ÉS TÁJKERTÉSZET
Budapest, II. ker., Szemlőhegy-utca 23. sz.
Telefon: Aut. 529-70.

TÁJKERTÉSZET: Vállalja díszkertek, parkirozások, ablakdíszítések és villakertek tervezését és évi gondozását.

VIRÁGKERTÉSZET: Szállít egész éven át vágott és cserepes virágokat, csokrot, virágkosarat, dísznövényeket, palántákat és dugványokat.

Ó-Buda-Ujlaki Takarékpénztár
Részvény Társaság
Budapest, III. ker. Lajos ucca 148 szám.
Telefon: Automata 624—57.
Betéteket elfogad könyvecskékre is folyószámlákra a legmagasabb kamatozás mellett. Kölcsönöket folyósit váltóra, folyószámlákra, értékpapirokra a legelőnyösebb feltételek mellett

DÉLIVASUT
RÁDIÓHÁZ
I., KRISZTINA-KRT. 99. Tel. 507-07
villanyfelszerelési cikkek, csillárok
GRAMOFONOK, LEMEZEK
részletre is
Akkumulátor töltés és javitás

FRISS VIRÁGOK! SZOLID ÁRAK! Telefon: A. 537-87
LOHR IRMA utóda
NAGY IMRE LÁSZLÓ udvari szállító
II, Fő-utca 1

PROHÁSZKA
SZOBAFESTŐ MÁZOLÓ, HÁZTATAROZÁSI VÁLLALKOZÓ
A legmodernebb fúvógéppel készült művészi munkákat végzi. Nagyobb munkáknál kedvező fizetési feltételek
I. KER., KRISZTINA-KÖRÚT 32
TELEFÓN: AUTÓMATA 502-16. SZ.

GUMMI harisnyák, fűzők, gyógyhaskötők, női egészségügyi cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása
Hungária Kötszergyár R.-T. flókja
Buda, I., Krisztina-tér 3. sz.

Thermostóth

Központi fűtések és szellőztetések, biológiai szenyviztisztító berendezések, vízvezeték és csatornázási fürdőberendezések és épületbádogos munkák tervezése és kivitelére. Szabadalmazott kovácsolt vas „Thermostóth" kazánok kizárólagos gyártói

Tóth Imre és Társa
V., Katona József-u. 8.
TELEFON: AUTOMATA 223—93.

HUNGÁRIA
GYÓGYFORRÁS
Budán, az Erzsébet-hídnál
Szénsavval telítve:
HARMAT-VÍZ!
Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-híd budai hídfőjénél épült modern ivócsarnokban. Radioactiv hatásu lithiumos és calciumhydrocarbonátos gyógyvíz.
IVÓ-KÚRA
Keserűsó-kúra. Javasolva vesebántalmak, gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság és vérszegénység ellen. Poharankint 8 f., Karlsbadi sóval 16 f.
Nyitva reggel 7 órától este 6 óráig.
TELEFON: AUTOMATA 530-03.

Budai Napló

XXVII. évfolyam. 997. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **24** pengő, félévre **12** pengő. Egy szám **50** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca **24**. Délután 5—7-ig. Telefon: **502—96.**

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **40** fillér. 20 mm. magas hirdetés **8** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1930 május 18.

Gül-Baba

Ki volt? Mi volt?

Talán igazi szent; a Próféta árnyéka.

Talán olyan török Bem apó-féle, akiért tűzbe, vízbe, száz halálba menni fiúi kötelesség és mennyei gyönyörűség.

Talán áldozó főpap, akit megilletett a „Baba" szó, mint Krisztus helytartóját az első emberi gügyögésből felképzett hatalmas „Pápa" név.

Talán hős volt; Rusztem maga, aki karjával osztotta a száz, az ezer halált.

Talán rózsaoltogató mosolyos aggastyán, aki rózsáival telehintette a dombot, ahol lakott, mely tőle kapta a nevét.

Talán üres koporsóba zárt szó, név vagy ige volt csupán.

Ha így volna, ha a rózsadombi török mecset selyemlepellel leterített, fából faragott, turbánjellel szentesített koporsója csak egy nevet és a névben egy legendát takar, úgy annál értékesebb ez a rejtett sír nekünk.

A szentek haláluk után a legendák tüzes szekerén süvöltenek át a nemzedékek felett és a hívők és a poéták és az áldozárok és a jó politikusok — akik ezekkel rokonságot tartanak — szemmel kísérik, ezeket a tűzcsóvás szenteket és ha kell, rájuk mutatnak és ha hasznos nekik, leborulnak előttük és segítségül hívják őket.

A szentek pedig — megannyi krisztusi csupa szív emberek, — futva sietnek, hogy halottaiból feltámasszák a ravatalra került kedvenceket.

Gül-Baba misztikus kilétét, aligha fogják kifürkészni, de hogy volt, de hogy van, de hogy lesz, azt tanusítja a Rózsadombon álló mecset, abban a turbános koporsó és abban a koporsóban a porlandó csont vagy az örökéletű szent név. Mert amíg csak igazhitű mohamedán él a földön, a hívő lélekben élni fog Gül Baba is.

*

A budai Mecset-utca meredeke egy omladozó épület előtt megtorpan.

Megakad a legújabb kor romja: a Wagner-féle épületlabirintus előtt.

Lécrácsos kicsi ajtó nyílik a legalsó udvarra, amely tömve van épületanyaggal, összecsuklott téglaemelőgépekkel, rakásra dobott kövekkel, büsuló, züllő szekerekkel.

Horpadt lépcső visz a felsőbb terraszhoz, ahol egy avult fedett kuglizó, mint mutató nyíl vezet egy alacsonyívű boltozat alá, amely meg néhány lemenő lépcsővel irányít a házfelügyelőhöz.

Gül-Baba sírját kérdezzük és már zörög is a kulcscsomó a felügyelő kezében, aki vezet.

Papírszeletekkel összefoltozott hatalmas méretű ablakokból néznek át a műteremszerű helyiségekből a kommün óta bennlakó proletárok Pest felé és fölé; itt-ott egy-egy művész neve olvasható az ajtóra rajzszögezett ázott névjegyről.

Északra kerülünk, majd egy donjon-féle saroktornyon keresztül húzódva, zárt ajtóktól meg-megszaggatott lépcsőkön, irányt gyakran váltva, vasrácsos kapuk nyitása után egy egészen vasbádogból szögezett ajtóhoz érünk, amely a mecsetudvarba nyílik.

Nyolcszögletes, kupolaszerű építmény omló vakolattal áll az udvar közepén. Nehéz ajtaja kinyílik és pár lépcsőn lefelé belépünk a szentélybe.

Egy körszerű mélyedésbe van beállítva a turbános fejdísszel ellátott egyszerű keményfakoporsó, rajta a mekkai meggyszínű selyem lepel.

A mecset belsejének falát és boltozatát parasztos patronnal, parasztosan kifestett zöldes mintázás fedi.

Bairám ünnepein a magyarországi mohamedán főpap hívására (most Abdullah Tif) itt jelennek meg a nálunk élő igazhitű törökök, hogy imát mondjanak Gül-Baba koporsójánál.

Nagy ünnep lehet az a Bairám, hogy ezt az egyszerű kupolaszobát századokon át így bevilágosítja és a fal szegényes festését bíbor- és aranykárpittal vonja be a hívők mennyekbe néző káprázó szemei előtt.

*

Nem tudjuk a mecset telekjogi helyzetét, de aki látta a helyet (és főhelyeken ülő nagyságaink közül hányacskán látták?), az kénytelen elismerni, hogy az nem méltó a Szenthez, akinek koporsóját rejti és nem *méltó ahhoz a politikai értékhez, amit Gül-Baba sírja hazánknak manap jelent.*

Most, amikor a felocsudott Törökországnak, mint egy negyedmilliárd mohamedán vallási vezetőjének, politikai valutáját a politika világtőzsdéjén újból jegyezni kezdik, ma, amikor a messzefekvő nemzeteknek nem kell népvándorlást vállalni, hogy egymást elérjék, ma, amikor Jugoszlávia felett átívelve, kezet foghatunk és beszélhetünk az olasszal és ugyanazon Jugoszlávia felett átnyujthatjuk barátságunkat az igazán testvér török nemzetnek, kormányunk bölcsen cselekedett, hogy megkereste a felénk törekvő testvérkezet. Ezért adott dr. József Ferenc kir. főherceg törökországi látogatásának félhivatalos jelleget, ezért fogadta Tevfik Ruschdi Bej török külügyminisztert a köteles ceremónia kedvességén túlmenő melegséggel mint a *magyarral rokon faj képviselőjét* és ennek megfelelően kifejezetten ugyanúgy üdvözölték az új török fővárosban Walko Lajos külügyminiszterünket is.

Ebben a meleg, üdítő és bizakodó légkörben, mintha kínálkoznék az a lovagias gesztus, ami egyúttal jelentős politikai húzás is, hogy Gül-Baba koporsójának az eddiginél méltóbb sírhelyet, illetve mecsetet ajánljanak fel.

Bizonyos, hogy erre a felajánlásra egy negyedmilliárd mohamedán szív dobbanása, az egymásra talált baráti jobbok szorosabb összefonása és talán egy még kapcsosabb baráti szerződés, lenne a felelet.

*

És hol legyen Gül-Baba új sírhelye?

És milyen legyen a sír fölé boruló mecset?

Ripka Ferenc, Bud János és dr. Papp Géza elsőknek rögzítették le a gondolatot, hogy a Rudas- és Rácfürdő egybefogott forrásaira építendő, az idegeneket szolgáló *luxus gyógyfürdőpalota helye csakis a Tabán lejtője lehet.* A Rudas-fürdő és hozzácsatolt épületek bontásra érettek, azokat átmodernizálni nem kell, mert nem lehet.

A Rudas-fürdő helyére csak park kerülhet és a park közepébe csak az ivócsarnok.

Ezt kívánja a híd, a hegy, a közlekedés, a források, a csatolandó Gellért-fürdő, a jó ízlés és józan ész.

Ám meg kell tartani mint szép alkotást, mint műemléket, a Rudas-medence kupoláját, amit Ali Mustapha pasa építtetett. Ez lehetne az ivócsarnok patinás, történeti értékű, műemlékszerű helye.

Ebből az ivócsarnokból rózsás folyosó vezetne a mecsethez, — amely talán a brussa-i zöldmecset hű utánzata lehetne (milyen nemzeti művészi feladat a pécsi Zsolnay-gyár tomboló eozin színeinek) és milyen büszke gyönyörűsége minden töröknek.

Törökországnak borházat nem ajánlhatunk: a Koránnak bortilalma van.

De ajánlhatunk dísz- és örök sírhelyet szentjüknek, Gül-Babá-nak és ajánlhatunk mecsetet neki: az ő stílusukban, az ő boldogságukra és a mi dicsőségünkre és, ha nem feledkezünk meg róla — a mi gazdasági hasznunkra!

(R. L.)

A Kelet első városává legyen Budapest, ahol a Nyugatról jövő idegen a kulturáltság magas foka mellett bizonyos keleti zománcot talál, amely a kelettel: Indiával való rokonságunkat is dokumentálná. Keleti stílusban kellene sok, idegent érdeklő középületeinket felépíteni — hirdette már két évtizeddel ezelőtt a *Budai Napló*, hogy a „neoklasszikus vakolatkoloszszusok helyén stílusos, szép házak álljanak". Turánban és Indiában gyökerező különleges magyar stílus kialakításának szükségét hirdettük már húsz évvel ezelőtt s azóta is számtalanszor, — amelynek szépsége a nyugatról jövő idegent megbabonázza s feledhetetlenné teszi számára Budapestet. A keleten szokásos sziklatemplomok Budán való megteremtésének gondolata többekben meggyökeresedett. Egy régi olvasónk a következőket írja: Ahol a Villányi-út a Budaörsi-úttal találkozik, van egy magas kőfejtő. Ez egyenesen predesztinálva van sziklatemplom céljaira. Ha a város ekörül fejlődik, a kiálló kőbánya örök szépséghibája lesz a környéknek, mert nem hiszem, hogy annyira le lehessen faragni vagy magasabb épületekkel eltakarni, hogy a kőbánya ki ne meredjen s a villanegyed összhangját ne zavarja. Ezért lenne jó ide egy hatalmas sziklatemplomot építeni. Abu Simbel, Beni Hassan, Elefantine mintájára. Kívül frontálisan kellene kiépíteni, ettől jobbra-balra az egész szikla hosszában oszlopos vagy kolonád lehetne. Legmegfelelőbb volna az óegyiptomi templomi stílus.

A Budai Blokk

gondolata rendkívüli hatással van a politizálásba belefáradt, talán beleunt közönségre. Ma már túlnyomórészben komédiának nézi ezt az egyéni érdekeket leplezetten szolgáló „városi" politizálást. Örvendetes tünet, hogy ez a BUDAI BLOKK teljesen a *Budai Napló* álláspontján áll és tisztán csak Budáért, budai érdekekért kíván küzdeni. Több asztaltársaság, mely a „Buda a budaiaké!" elvet vallja, már bejelentette csatlakozását. A levelek özöne bizonyítja, hogy sokan vannak Budán, akiket ma még pártkötelékek kötnek le, szívesen veszik ezt a spontán alakulást, mely lehetővé teszi számukra a pártbéklyók lehántását. Nincs párt, ahol nem volnának *elvileg* elégedetlen tagok, akik unják a kisistenek kapaszkodását, tologatását és gyakran — apró kis — üzleteit. Budáért pedig egy-kettő kivételével nem tesznek semmit! Az a budai külön álláspont, az a „Los von Pest!" csak éppen az üzleteket szolgálja, de nem Buda javát. Érdekes, hogy a levelek egy része már a Budai Blokk-ban is az elenzék szervezkedésére vall, mert többen már most is a „Los von Pest!" jelszóra esküsznek. Ez lesz a blokk balszárnya. Óbudán szombaton este három vendéglőben is ezt a kérdést tárgyalják az asztaltársaságok és az a vélemény alakult ki, hogy a nyár folyamán néhány ezerre rúg majd a *Budai Blokk*-hoz csatlakozott tagok száma, amely így hatalmi tényezővé válik Budán. Az intézőbizottság most dolgozza ki a *programmot* és a jövő héten osztják ki az *aláírási íveket.*

Az intézőbizottság kéri mindazokat, akik Budát szeretik, akik Buda folyton szegényedő polgársága megmentését, Buda fejlesztését, a budai fürdőügy hivatalos felkarolását, a budai idegenforgalom emelését komolyan a szívükön viselik, *rang-, osztály-, párt- és felekezeti különbség nélkül* — és így szívesen támogatják bizonyára az e célok szolgálatára alakuló *„Budai Blokk"* címen szervezkedő szövetséget, — jelentsék be csatlakozási szándékukat a *Budai Napló* szerkesztőségének *írásban*, levelezőlapon I., Bors-utca 24. (Tel.: 502—96.)

A Bécsi kapu

A Horthy-bástya, a helyőrségi templom, a temetők s más budai kérdések

A Budapesti József Nádor Céh ülése

A főváros és a vidék műemlékeinek védelmét a Műemlékek Országos Bizottsága munkáját segítve előmozdító *Budapesti József Nádor Céh* ezidei második ülését 15-én tartotta a Hadtörténelmi Múzeumban *Festetich* Pál gróf elnökletével. Megjelentek: *Lampl* Vilmos ny. min. tanácsos, főv. biz. tag, *Szablya-Frischauf* Ferenc festőművész-tanár, a *Budai Vár Barátai Társaságának* alelnöke, *Lechner* Jenő műegyetemi tanár, *Thoroczkay-Wiegand* Ede kormányfőtanácsos és *Fiala* Ferenc műépítészek, *Glatz* Oszkár, a Képzőművészeti Főiskola mesteriskolájának tanára, vitéz *Aggházy* Kamill, a m. kir. Hadtörténelmi Múzeum igazgatója, *Bevilaqua-Borsody* Béla író, *Láng* Gyula százados, *Christián* Rezső dr. ügyvéd, *Rexa* Dezső, Pest vármegye főlevéltárnoka, *Nagy* Sándor műépítész, *Kozma* Miklós műépítész, *Kozma* Lajos műépítész, *Kozma* Tibor műépítész, *Kozma* Endre műépítész, *Kozma* Ferenc műépítész, *Kozma* Károly műépítész, *Kozma* Gyula műépítész, *Kozma* Béla műépítész, *Kozma

SZENT
GELLÉRT
GYÓGYFÜRDŐ
Vízgyógyintézet és napfürdő
Külön férfi és női osztály
A legmodernebb berendezés
Szakképzett személyzet

dor, a Faluszövetség igazgatója és *Viraág* Béla szerkesztő.

Lechner Jenő bemutatta a

BÉCSI KAPU

újraépítésére vonatkozó terveit. *Bevilaqua-Borsody* Béla főtitkár javaslatára a Céh örömmel állapította meg, hogy a tervek nem az 1894-ben lebontott *Bécsi kapu* egyszerű stílusbeli másolatát, hanem méretezésében is *új*, az 1849 után készült kapu görögösködő-rómaiaskodó négyzetes terméskőből rakott, a régi *egy* nagy s egy *kis* ívű kapu helyett *egy* középső nagy és *két* oldalsó kicsi ívet elgondoló, a Bécsi kapu tere felé oszlopcsarnokos kiképzésű egyéni, művészi alkotást tartalmaznak. Ennek alapján a Céh elhatározta, hogy a szóbanlevő tervre való hivatkozással a jövőben is a *merev stílusmásolások* ellen, *tehát a művészi megoldások mellett kíván állást foglalni* s ebben az értelemben örömét kifejező pártoló átiratot küld a Közmunkák Tanácsához és a székesfővároshoz.

Lampl Vilmos bemutatta a

HORTHY MIKLÓS BÁSTYA-SÉTÁNY

kiképzésére, illetőleg a *Bécsi kapu—Halászbástya*-vonal falfüggönyein levő egykori bástyalapos mai kertjeinek *kisajátítására* vonatkozó tervezetet, ami az egykori *Bécsi kapu* szóbanlevő áthidalásával körsétálóvá teszi a budai várfalak egész vonalát. A Céh ezt a tervet is örömmel vette tudomásul, kimondva, hogy a *Szent József Bástyája* késői olasz modorú *kazamatáinak*, egy mellette levő árkos *„párnamű"*-nek (capponiere) s az Iskolalépcső egykorú *„fiókajtó"*-ja falépcsőinek *megőrző védelméért* is átír az illetékes helyekre. *Thoroczkay-Wiegand* Ede, Bevilaqua-Borsody Béla és v. Aggházy Kamill felszólalására elhatározta a Céh, hogy összeállítja a középkori várbeli *Zsidók Fertálya* kapujának (a Bécsi kapu közelében állott *Szombathely kapujá*-nak) az 1686 után épült barokk kapunak s az 1849 után épült *Bécsi kapunak* történelmi adatait s ezeknek két táblán való megörökítését fogja illetékes helyen javasolni.

A Céh pártolólag tette magáévá *Lechner* Jenő javaslatára a

HELYŐRSÉGI TEMPLOM

tornya 18. századi vakolatának leverésére vonatkozó, a *Lux* Kálmán műegyetemi magántanár tervei szerint történő megoldását: ezáltal tudniillik a 15. századi torony mértműves ablakkeretei és négyzetes faragott kövekből való rakottsága műemlékszerű érvényre jutna.

Nagy Sándor és *Glatz* Oszkár a

NÉPVISELET

helyi védelmének emelését hozták szóba, utóbbinak javaslatára a Céh elhatározta, hogy átír a kereskedelmi minisztériumhoz: francia példára a vasár- és ünnepnapokon népviseletben utazó vidékieknek 50%-os vasúti kedvezményt adjon.

A Céh végül a tabáni és vizivárosi

TEMETŐK

megőrzésére vonatkozó munkálatok felett örömét fejezve ki, elhatározta, hogy erről a Közmunkák Tanácsát és a székesfővárost értesítve a két régi temető ügyeit intéző bizottságba iparművészettörténeti és kertészettörténeti szakértőkül *Szablya-Frischauf* Ferenc és *Thoroczky-Wiegand* Ede meghívását kéri.

A Céh egyik védnöki tisztségre felkérte *Rakovszky* Iványt, a Közmunkák Tanácsának elnökét és társelnöknek *Szőnyi* Ottó dr. pápai kamarást, a Műemlékek Országos Bizottsága előadóját. A Céh agilis, kritikai, tudományosan őrködő munkájában budai szempontjaink valóraválását látjuk, úgy a vele karöltve működő *A Budai Vár Barátainak Egyesülete* munkájában is.

PAPP KLÁRI
ILLATSZERTÁRA
II., Zsigmond-utca 12.
Valódi francia illatszerek, kozmetikai cikkek és háztartási áruk legdúsabb raktára

HUBERT és Tsa B. T.
Egészségügyi berendezések, csövek.
Műszaki cikkek, fémgyártás.
VI., Liszt Ferenc-tér 4. Tel.: 222-67.

A régi budai Postaház

A modern élet máig sem tudta egészen elmosni annak a zajos, lüktető régi nagy országúti életnek nyomait, mely a mai Fő-utcán bonyolódik le: Eszék, Mohács, Buda, Bécs vonala ősi országútjának darabján. A Fő-utca ezért (logikusan) főútja a mai Budának is: Mammutautobuszai ükunokái a régi *római postakocsiknak*. Ez az út pontosan követi a 2000 esztendős római katonai műútnak úttestét, valójában azonban bizonyára még a római utász által rakott útnál is régibb *kelta műút fekszik alatta*. A római műút a dolog természetéből kifolyólag rakva volt *lóváltóhelyekkel*. Ezek a lóváltók lettek a római műút *postaházai*. Festetics Pál gróf és e sorok írója állapították meg, hogy Budától Mohácsig lemérhetően átlag 16.5 kilométerre vannak a római postaváltók. Ez logikus is, mert ennyi a ló teherbíróképessége. A török még tudta kihasználni a római postaházak alakjait *csardák*-jai számára. *Marsigli* 1686—1699 között még talált római alapon épült török postaházat. A ló teherbírása nem változott, tehát *„az egyhúzomban„* megtett *„lófutamodásnyi"* vagyis törökösen *„egy konaknyi"* út annyi, mint *„egy postányi"* út.

Ballagi Aladár a XII. Károly svéd király állítólagos magyarországi gyorslovaglásáról szóló kedves mende-mondával kapcsolatban a 18. század elejének brassó—budai postakocsi útjáról írva már megállapítja hogy a brassói dilizsánc a Rudasfürdőnél jött át Budára a régi pestbudai repülőhídon s hogy a brassói posta háza, de a bécsié is *Budán* volt.

Garády Sándor a régi budai telekkönyvek alapján állapította meg a 18. sz. közepén létezett budai Postaháza helyét, mely a Batthyány-téri Vásárcsarnok helyén volt. Hogy 1712 és 1746 között hol volt a Postaház, nem tudjuk, ámde szerintünk ugyanott. A Fő-utca vonalán levő rengeteg régi fogadó és koresma ezt sejteti. Bizonyára régi vendégfogadó volt a *Fehér Bárány* és a *Három Veréb* helyén. Az Ybl Miklós-téren állott a régi Mayerffy-ház: az egykori budai *Debrecen Szálló*. Koresma volt a közeli *„Három Nyulakhoz"* cégérezett hely (a kolostorból lett később „Drey Hasen Kaserne" is innen kapta nevét). Az *„Arany Kacsához"* címzett mai koresma adta a Kacsa-utca nevét. A *„Diligeance-Eilwagen„* fordítása a *Gyorskocsi-utca* mai neve.

Garády Sándor megállapításai szerint a budai Postaház a mai Gyorskocsi-utca, Markovics Iván-utca és a Fő-utca vonalait érintő régi telken állott, tehát ma részben a Vásárcsarnok, részben a Markovics Iván-utca területén. Tőle északra feküdt a szomszédos *„A Barna Oroszlánhoz"* cégérezett fogadó. A Postaháztól délre még két ház volt a régi Plébánia-utca sarkáig: a felső az *patkolókovácsé*, az alsó — a sarok — az *kádármesteré* volt. A kocsibognár és kovácsműhely tehát a közelben volt.

1901-ben még állott a régi budai Postaház. Öt házat bontottak le egyszerre a budai Vásárcsarnok telke számára. A szűk kis Plébánia-utca eltünt, ráépült a mai nagy ötemeletes ház és az újonnan hasított Markovics Iván-utca levágta a kádármester és patkolókovácsmester egykori házát és a Postaház sarka helyére került a Vásárcsarnok mai sarka. 1901-ben itt volt a neves régi *Bieber és Wirth*-féle fűszeresbolt, régi budaiak még jól emlékezhetnek rá. Az üzlet később megvolt még az új Csarnok épületében, utóda a mai Széchy-féle fűszeresüzlet.

A Postaház adta meg az egész környék jellegét. Már 1719-ben — mint Garády írja — vendégfogadó volt. Fogadó volt a *Barna Oroszlán* is. 1746-ban nemes *Haager* Tamás császári királyi postamester vette meg 6000 rajnai forinton. 1843-ig itt volt a budai posta, 1845-ben vette meg a tekintélyes Fischer-család. 1752 óta innen járt a bécsi postakocsi hetenkint egyszer, a nagyszebeni postakocsi pedig négyhetenkint egyszer. 1839-től minden nap indult a dilizsánc és Bécsbe 31 óra alatt jutott el. Nemes Haager Tamás *Hennyey Vilmos* nyugalmazott államtitkár, nyugalmazott postafőigazgató őse. Viszont ő a magyar posta történetének úttörő megírója.

Hárombék.

MÁTÉ István, szobafestő és mázoló mester, *I. ker., Attila-körút 2.* Telefón: 573—55.

Elhibázott propaganda

Irta: **Hennyey Vilmos** dr., ny. államtitkár

I.

Hogy csinálja a külföld?

A magyar fürdőügy és idegenforgalmának emelése érdekében küzd évek óta kitartóan a Budai Napló. Ebben a vonatkozásban egy példával kívánok rámutatni arra, hogy egyrészt a külföld minő mélyreható propaganda tevékenységet fejt ki fürdő- és nyaralótelepei érdekében, másrészt mit tapasztalhatunk nálunk még ma is ezen a téren, amikor pedig évről-évre mind több szervezet alakul és folytat hangos tevékenységet.

Érdekes propagandairat került kezemhez a jódfürdőkről, dr. Hans Taub, badhalli kémikus tollából, melynek tartalmát rövid kivonatban ismertetem.

A jódot, mint elemet csak a mult század eleje óta ismerik, mint gyógyszer pedig csak 1850 után kezd használatba jönni, a tengeri növények hamujából állítják elő és ma alkalmazása a legmodernebb és legelterjedtebb. Világfogyasztása körülbelül 1 millió kilogramm. Már tudjuk, hogy a jód a természetben is mindenütt előfordul, bár rendszerint csak igen kis mennyiségben. Megtaláljuk a növényben, az állati és emberi testben, benne van táplálékunkban, a kenyérben, tejben, tojásban, hagymában, a halak májában (csukamájolaj), és ott van az őskövezetben, a chilei salétromban (trágyázás), a brómsokban stb., a szivacsban, melynek hamuját használták a golyva ellen, a vízben és a levegőben. A tenger vizében nem sok van belőle, de a tengeri állatokban és növényekben nagyobb mennyiségben fordul elő. Az őskövezetből a víz mossa ki és viszi a tengerbe és ott felszívódik az állati és növényi szervezetekbe.

A jódforrások olyan helyeken találhatók, ahol valamikor tenger volt, fennmarad a tengeri sóban, de még inkább a tengeri növények és állatok maradványaiban, a levegőtől elzárt helyeken meggyűl s innen a forrásvíz lúgozza ki és hozza napfényre. Ilyen helyek az erdélyi Csíz, az osztrák Tölz, Badhall, Kreuznach, a cseh Darkau, a lengyel Rabka, az olasz Salso-Maggiore, a jugoszláv Lipik, Zablac, a francia Salier de Bearn stb. Ezekben a forrásokban a jódot szerves vegyületekben találjuk, ami az emberi testben való felszívódás és felhasználás szempontjából sokkal előnyösebb és összehasonlíthatatlanul eredményesebb a gyógyszer alakjában az emberi szervezetbe vitt jódnál. A jód ugyanis az emberi, állati és növényi szervezetek nélkülözhetetlen fontos vegyi eleme. De csak 1895-ben állapították meg tudományosan pl. azt, hogy a golyva a jód hiányának tolajdonítandó és Wagner-Jauregg, a híres bécsi professzor a golyvaoperációk számát a jódsó alkalmazásával, egynegyedre szállította le. De igen fontos szerepet játszik a jód különösen az emberi test öregedési tüneteinél. Hatása abban van, hogy a száradó szöveteket puhítja, duzzasztja, a beteg elváltozásokat feloldja és felszívásra birja. Ezenkívül parazitaellenes a hatása influenza és meghüléses bajoknál. Míg régebben a jódfürdőket a dezinficiáló hatásra tekintettel főleg a lueszes betegek keresték fel, most e fürdőket háromnegyedrészben öregségi, érelmeszesedéses bajokkal látogatják. A fürdők használatáról kimutatták, hogy a bőrön át tetemes jódmennyiség jut a testbe, melynek nyomát a fürdőzés után még heteken át lehet megállapítani.

Mindezeket ez a propagandairat részletesen, érdekesen és tudományos felkészültséggel tárgyalja és az olvasó meggyőződéssel adja tovább a jód-ivókúráról, fürdőkről szerzett ismereteket. A külföldi fürdők és nyaralóhelyek ilyen és ehhez hasonló ismertetésekkel dolgoznak. Lássuk már most a hazai fürdőpropagandát. Erről azonban a jövő számban.

PALACK-TEJ

A szolidaritás bájos példája volt az a gyermekelőadás, melyet a Rómaifürdői elemi iskola tanulóserege rendezett a szegény iskolatársak javára április 27-én. Kedvesen gördülő két színdarabban igyekeztek a szép csöppségek élvezetet nyujtani a felnőtteknek, akiknek sorában *Kézdi-Kovács* László festőművész, *Kricsfalussy* Mihály államtitkár, *Zsolnay* Frigyes r.-t. igazgató, *Légrády* János lelkész, *Kovács* Gyula mérnök és sokan mások voltak. A gyermekek szereplése közben a Szent Alajos Kör zenekara játszott *Heil* János karnagy vezénylésével és *Reischl-Réw* Sándor igazgató beszédet mondott. A rendezés fáradhatatlan és önzetlen munkáját *Petrich* Elvira tanítónő végezte nagy buzgósággal, *Flóry* Győző és *Kocsán* József tanítók segítségével. Az erkölcsi siker mellett szép volt az anyagi eredmény is.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I. Attila-u. 12

Mit tenyésszünk? Ez a szegény és gazdag ember kérdése, ha baromfitenyésztéssel akar könnyebb megélhetést magának biztosítani. A praktikus feleletet megadja egy kis könyv, melynek címe: *„A fehér leghorn, vörös rhode island tyúk, a khaki campbell kacsa tenyésztése és takarmányozása"* Írták: *Winkler* János m. kir. gazd. tanácsos, BOE főtitkár és dr. *Janik* Gyula miniszteri segédfogalmazó, BOE tb. titkár. Ára 2 pengő.

Budavára titkai

nem titkok a szaktudósok előtt, de azok a nagyközönség és főleg az idegenek előtt. Ilyen „titok" volt előttem a Szent Kapisztrán Jánosról elnevezett helyőrségi templom alsótornyának belseje, pedig már nyolc esztendeje lakom a templom közelében. Gyakran megcsodáltam a torony aljában megmaradt régi csúcsíves előcsarnokot és lehordattam volna, ha tőlem függött volna, az elébe később épült szélfogót, amely eltakarja a templom csúcsíves kapuját; az alsótorony többi része azonban előttem is „titok" maradt.

Nagypénteken végre összehozott jósorsom budavári tudós Mentorommal, aki felvitt magával a templom megmaradt régi toronyrészébe, a négyszögletes alsótorony második emeletére, ahová az ember a kórus előcsarnokából egy fából készült meredek és szűk csigalépcsőn jut fel. Galambok fészkelnek itt és előlünk riadtan rebbentek az egyetlen be nem falazott ablak felé. Szemem pedig megakadt az ablakok belső keretén. Kívülről nem látni, — mert kívülről elfalazták és bevakolták — de belülről az ablakok keretei mind csúcsívesek. Ha néhány hatalmas csákánycsapással az ablaknyílásokat kitöltő téglákat eltávolítanók és levernők az alsótorony vakolatát, előttünk állana az Árpádok idejében épült régi, csúcsíves templom megmaradt kéteemeletes alsótornya úgy, ahogy Budavára visszavételekor 1686 szeptember 2-ikán este állhatott a Vár füstölgő romjai között, amikor tűz és vas pusztította Buda régi épületeit, hírmondónak is alig hagyva néhányat közülök.

Ily hírmondó a torony megmaradt alsó része. De miért nem restaurálják ezt a régi csúcsíves tornyot? Mi tiltja, hogy lehámozzák alsó, régi részéről mindazt, amit később ráaggattak, hogy a később épült nyolcszögletes felsőtornyot az alsó stílusában átdolgozzák és csúcsíves sisakkal tetőzzék?

Építettek elég csúcsíves álműemléket Pest-Budán, — csúcsíves új parlamentet a szőke Duna partjára, csúcsíveskedő új pénzügyminisztériumot a Vár óvárosi részébe, holott ezekről senki el nem hiszi, hogy már Mohács előtt állottak volna. Viszont miért rejtjük véka alá azt, aminek helye és alapja történelmi, aminek magja és csonkja valóság?

Meg kell becsülnünk a régi hírmondót, ezt a csúcsíves csonkot. Az Árpád-kor régi dicsőségének, a nemzet megújhodásának emlékeként állana Budavárában az ősi egyház tornya, ha visszaadnók régi köntösét, fövegét.

Művésznek nem nehéz feladat, — a nemzetnek pedig régi adóssága, hogy így legyen.

C. R.

RUDAS FÜRDŐ
radioaktiv hőforrás
GŐZ- ÉS KÁDFÜRDŐ
FEDETT USZODA

Auguszt pavillon
*
Gyönyörű parkja és pompásan berendezett helyiségei Buda előkelő közönségének kedvenc uzsonnázó helye
*
Budán, I., Hidegkúti-út 22

SZÉCHENYI
GYÓGYFÜRDO
a Városligetben
a székesfőváros egyik legmodernebbül felszerelt, legmonumentálisabb gyógyfürdője. Ivókura. Népgyógyfürdők, nyári (strand) uszoda.
KITŰNŐ KÖZLEKEDÉS

ERDÉLYI ÉTTEREM
I., Bors ucca 10.
Valódi erdélyi specialitások:
Flekken, Hereintokány, Vargabéles, Kürtöskalács, Fatányéros stb. stb.
Nyáron gyönyörű, családias kerthelyiség.
Üzletvezető
özv. Csiszár Józsefné
a Tisztv. Kaszinó v. vendéglőse

FLEISCHER REZSŐ
hentesáru-, kolbász- és szalámigyár
egyetlen budai fiókja
BUDÁN, II., SZÉNA-TÉR 1
AZ ALFÖLDI-FÉLE ÜZLET HELYÉN.
Elsőrendű sertéshúsok, kolbászáruk és téli szalámi

PROHÁSZKA
szőnyegkereskedő
I., KRISZTINA-KÖRÚT 32
TELEFÓN: AUTOMATA 502-16
Művészi szőnyegjavítás és mosás
Magánfelektől vásárolt valódi perzsaszőnyegek jutányos árban. Gép- és futószőnyegek nagy raktára. Kedvező fizetési feltételek

Csak egyszer
vásároljon Dinka-féle teavirslit!
Mindig azt fog kérni.
Gyártja: DINKA ISTVÁN hentesárugyára
II., Iskola ucca 40. Telefón: Aut. 549-58.
Fiók: Széna téri piac.

KI MINT VET, ÚGY ARAT!
Mauthner magnál jobbat sehol sem kaphat!
MAUTHNER ÖDÖN
MAGTERMELŐ ÉS MAGKERESKEDELMI RÉSZV.-TÁRS.
Központ: BUDAPEST VII, ROTTENBILLER-u. 33
Ujonnan átalakított és megnagyobbított belvárosi eladási helyisége a FERENCIEK TEMPLOMÁVAL SZEMBEN:
BUDAPEST, IV. KER., KOSSUTH LAJOS UCCA 4. SZÁM
Főárjegyzék, növényárjegyzék, őszi árjegyzék ingyen és bérmentve

Monori Nagy vezet
MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI R. T.
BUDAPEST—MONOR
Monori magkereskedése: Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 3. Telefon: Aut. 868-60
Tavaszi képes főárjegyzék és nagybani árajánlat ingyen és bérmentve

RÁCFÜRDŐ
GYÓGYFÜRDŐ, BUDAPEST
Erősen radióaktiv, természetes 42·4 C° földes-meszes hőforrásokkal. Két női- és egy úri-gőzfürdővel, valamint kő- és kádfürdőkkel. Az összes gyógytényezőkkel felszerelve.
Egész éven át nyitva.

Személyi hírek

RIPKA FERENC dr. e hó 16-án érkezett haza a diadalmas útját járó *Budai Dalárdával*. A pályaudvaron nagy ünneplő közönség fogadta és csaknem az összes dalosegyesületek. A kultuszminiszterium nevében *Jeszenszky* Sándor dr. min. tan. fogadta üdvözlő beszéddel, majd *Sipőcz* Jenő dr. polgármester, mint a Dalosszövetség elnöke, *Kozma* Jenő dr. pedig a budai polgárság üdvözletét tolmácsolta, amit a főpolgármester meleg szóval köszönt meg a maga, *Szeghő* Sándor karnagy és a dalárda nevében.

HENNYEY VILMOS dr. ny. államtitkár ez idén a rendkívül megdrágult Badgastein helyett a sokkal több előnyt nyujtó, szintén rádiumos *Joachimsthalban* használja fürdőkúráját. Az olcsóság ott meglepő — írja — és egyik előnye, hogy visszatérve onnan, Pozsonyig féláron utazik a fürdővendég.

PÁVAY VAJNA FERENC dr., a nagynevű geológus a barlangképződésekről, — MÁDAI LAJOS dr., a budai hévforrásokról tartott előadást a Földtani Társulatban e hó 14-én.

KRUCK ELEMÉR dr. pénteki borestjén kedves társaság jött össze és vacsora közben sok érdemleges eszme merült föl, főleg a társadalom *sterilizálása* érdekében, ami széleskörű vitát váltott ki.

LUGMAYER JÓZSEF dr. ügyvéd hivatalos ügyben Zágrábba utazott.

VÁLI GÁBOR, a II. kerületi Iparoskör elnöke, mint a Budai Dalárdának egyik tagja, az ott aratott nagy sikerek emlékére, jellegzetes londoni képeslapokkal lepte meg budai ismerőseit.

BÓDY LÁSZLÓ tanácsjegyző a Széchenyi Szövetség dísztermében előadást tartott május hó 5-én Budapest költségvetéséről.

BENEDEK MIHÁLY fővárosi tűzoltótiszt május hó 18-án délelőtt a Fórum filmszínházban vetített képekkel kísért előadást tart németországi tanulmányútjáról.

IFJ. CSEMEGI JÓZSEF építész a főváros műemlékeit mutatja be 100 vetített képpel kísért előadásban e hó 20-án este 7 órakor az építőmesterek egyesületében, IV., Irányi-utca 17.

A Budai Társaskörben az utóbbi időben egymást követik az érdekes események, amelyek azt igazolják, hogy hivatását, a polgári egység elgondolását, lelkesen és eredménnyel szolgálja. E hó 15-én csütörtökön a budai, főleg I. kerületi, tanítók és tanárok tartottak rendkívül érdekes gyűlést *Oszoly* Kálmán háznagy, a Budai Társaskör Közoktatási Ügycsoportjának elnöklete alatt. Az érdeklődők a kör nagytermét nemcsak megtöltötték, hanem sokan a folyosóra is kiszorultak. A gyűlésen *Szombathy* Kálmán ügyvezető alelnök bejelentette, hogy a társaskör elnöksége Oszoly Kálmánt kérte fel a Közoktatási Ügycsoport megszervezésére, aki az értekezletet azzal az örvendetes jelentéssel nyitotta meg, hogy dr. *Kozma* Jenő, az egységes párt elnöke, az oktatószemélyzet iránt érzett rokonszenvének újabb bizonyítékát adta azáltal, hogy a fővárosi tanítóság státusrendezésében a legnagyobb segítséget ajánlotta fel. Kijelentette, hogy gondoskodni fog arról is, hogy az ősszel megejtendő törvényhatósági választások alkalmával az oktatószemélyzet is képviselethez jusson. *Szombathy* Kálmán bejelenti, hogy a legilletékesebb helyen olyan értesítést szerzett, hogy az egységes párt Oszoly Kálmánt fogja megválasztásra ajánlani. Az értekezlet a legnagyobb megelégedéssel és lelkesedéssel fogadta ezt a hírt, mely a tanítóság újabb megbecsülését jelenti. Ezután *Rehák* József felsőkereskedelmi isk. tanár tartotta meg előadását „A tanítás és nevelés bajai" címmel. Az előadást feszült figyelemmel kísérte a nagyszámú hallgatóság. Majd *Alapy* István szeretetházi igazgató szakszerű hozzászólása után a nívós értekezlet véget ért. Utána társasvacsora következett, ahol dr. *Krivoss* Árpád és Szombathy Kálmán Oszoly Kálmán elnököt aposztrófálták abból az alkalomból, hogy a tanítóság és a tanárság ilyen meleg ünneplésben részesítette. Rehák József előadó-tanárnak pedig köszönetet mondottak sikerült előadásáért.

LÁTCSŐ Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

Monstre-küldöttség járt Budáról e hó 12-én a Községi Polgári Párt központjában, az akadémia-utcai *Polgári Egység Klubjá*-ban, ahol tisztelgett *Kozma* Jenő dr. pártelnöknél és arra kérte, hogy az I. ker. Iparosok és Kereskedők Köre ügyv. elnökét, *Hubert* Vilmost mint a budai iparosok és kereskedők reprezentánsát vigye a székesfőváros törvényhatósági bizottságába, amit *Kozma* Jenő dr. készséggel és örömmel meg is ígért. Hubert Vilmosnak évtizedes érdemei vannak a fővárosnál és főleg a világháború alatt tett önzetlenül a városnak és a polgárságnak megbecsülhetetlen szolgálatot. — A küldöttség résztvett a társasvacsorán is, ahol megjelent a főváros tanítósága is és a felszólalások révén valóságos *budai est* alakult ki. Felszólaltak: Hoór-Tempis Móritz dr., Havas István, Kozma Jenő dr., Székely Vladimir dr., Becsey Antal és Viraág Béla szerkesztő, mindannyian budaiak.

Péter János szkf. felső keresk. iskolai nyugalmazott c. főigazgató arcképét leplezi le 77-ik születésnapja alkalmából a Végzett Tanulók Szövetsége május 25-én délben a pontyutcai iskolában s ezt ünneplő bankett követi a budai Vigadóban.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

A Pasarét autobuszát továbbviszik és végállomását áthelyezik a *Hadapród-utcáig*, amivel a hűvösvölgyi villamost erősen tehermentesítik. Az út átépítési munkálatait a kerület mérnöki hivatala június elejéig elintézi s így június első felében már odáig közlekedik az 5. számú autobusz.

Dullien Klára hegedűművésznő nemrégiben érkezett haza olaszországi turnéjáról, ahol több mint száz hangversenyen szerzett dicsőséget a magyar névnek. Hangversenyei során a Duce előtt is játszott. A művésznő a nyarat szüleinek a Rózsadombon lévő villájában tölti.

Hortobágyi juhtúró

Viziváros ünnepe lesz az a társasvacsora, amelyet az új alapító tagok tiszteletére rendez május 22-én este 8 órakor a *II. ker. Iparoskör* saját helyiségeiben II., Batthyány-tér 4. A vacsora keretében *Kozma* Jenő dr. orszgy. képviselő az *új fővárosi törvényről* mond beszédet. Teríték 2.50.

Viraág Ilonka mozdulatművésznő érdekes és egyedülálló művészetében lesz alkalma ismét gyönyörködnie a közönségnek a Belvárosi Színházban, vasárnap, e hó 18-án délelőtt 11 órakor. Az előadáson Rabindranath Tagore, Babits Mihály és Sik Sándor költeményeinek mozdulatművészeti illusztrációi kerülnek színre Viraág Ilonka tanárnővel a főszerepben. Mint kórus közreműködik dr. *Dienes* Valéria orkesztikai iskolája, amelynek ez egyúttal vizsgaelőadása.

RAVASZ Előkelő cukrászszalón. Terrasz és kert. I., Krisztina körút 75. sz.

A Budai Katholikus Kör május hó 7-éről elmaradt közgyűlését június hó 4-én (szerdán) este 7 órakor tartja meg.

Arcképleleplezés. A Budai Zeneakadémia elhunyt tiszteletbeli elnökének, *Szobovics* Lajosnak emlékére hangversenyt rendezett és a hangverseny keretében leplezte le az elhunytnak *Edvi Illés* Ödön festőművész által megfestett képét. A hangversenyen *Fetl* Tibor, a Budai Zeneakadémia tanára nagy technikáju és meleg tónusu játékával ragadtatta el a szép számban megjelent előkelő közönséget, az egyesület ének- és zenekara pedig *Clauser* Mihály zeneigazgató vezetése alatt szerepelt nagy sikerrel. *Doleschal* József magasszárnyalásu ünnepi beszédben ismertette Szobovics Lajosnak 1867-től, az egyesület megalapításától kezdve kifejtett tevékenységét és méltatta azokat a nagy érdemeket, melyeket az egyesület alapítása, felvirágoztatása és ezáltal a zenekultúra fejlesztése terén kifejtett.

A Kereskedelmi és Iparkamara tagjainak öt évre szóló megbizatása július 7-én jár le. A választást intéző központi bizottságot a Székesfőváros közgyűlése alakítja meg. A kereskedők és iparosok részéről három-három rendes és ugyanannyi póttagot választanak. Budáról a kereskedők részéről mint rendes tag *Hubert Vilmos*, az iparosok részéről pedig *Ravasz* László van jelölve.

A Buda-Alsóvárosi Egyesület közgyűlése május hó 28-án, *szerdán* esti 8 és fél órakor lesz az I., Fehérvári-út 74. szám alatti helyiségében, *Becsey* Antal elnöklete alatt. A tisztikar és választmány mandátuma lejár, a közgyűlésen *Mikola* Géza dr. posta és távirda igazgató elnöklete alatt működő kandidáló bizottság jelentése alapján választ majd.

A III. ker. Torna- és Vívó Egylet most tartotta házivívóversenyét *Andréka* Károly dr. főkapitányhelyettes, a klub elnöke és nagyszámú előkelő közönség jelenlétében. Az erős küzdelmekkel tarkított verseny eredménye a következő: Kardversenyben 1. *Téri* Miklós dr., 2. *Schwarz Lázár*, 3. *Berndorfer* dr. A tőrversenyben: 1. *Schulzer* Böske.

Végre megépül a Böszörményi-útnak az a szakasza, mely ma már nagyvárosi szinezetű, — a 75-ös végállomástól a Lejtő-útig — és előreláthatólag jól épül, amennyiben azt *Heverdle* István vállalkozó építi, aki e téren az elsők között áll.

Legtisztábban készült sütemény
I., Bors-utca 1. Telefon 503—35 JÁNY PÉK

A vámhatár kihelyezése a város politikai határára megtörtént s az így feleslegessé vált régi vámépületeket lakásokká alakíttatja a főváros s ezzel negyven család jut ismét rendes hajlékhoz.

KALAPOK urak és hölgyek számára nagy választékban
KERTÉSZ kalapcsmesternél I., Krisztina-tér 3 Fent, alakít

KERTES LAKÁST KERESEK 3—4 szobával a Rózsadombon, esetleg a Várban. Cím a kiadóban.

A guggerhegyi autóversenyt júliusban, pünkösd másodnapjára tervezik, de az útépítés miatt aligha lesz megtartható, mert az út addig aligha készül el.

Illyefalvy I. Lajos dr.

aki négy esztendővel ezelőtt vette át a Fővárosi Statisztikai Hivatal igazgatását, ezalatt a négy esztendő alatt — mint ismeretes — teljesen átformálta ezt a nagyszerű városi intézményt. Nem csupán a népmozgalmi adatok obszervációjára fektette a súlyt, de a tudományos világgal és a nagyközönséggel meg akarja ismertetni minden részletében a lakosság szociális és gazdasági életére vonatkozó adatokat is. A társadalom minden kategóriájára külön is kiterjed a figyelme és Illyefalvi igazgató publikációi egymásután jelennek meg, amelyekből megismeri a publikum, hogy mint él és hogyan él ez a város. A kereskedő, az iparos és a tisztviselőtársadalom után most az ügyvédek, orvosok, a mérnökök társadalmára vonatkozó anyagot dolgoztatja fel. Ezek a publikációk rövid idő alatt nagy népszerűségre tettek szert és népszerűvé tették Illyefalvi I. Lajost is. Ezt a munkásságot rokonszenves figyelemmel kíséri a Magyar Tudományos Akadémia is, amely a vasárnapi nagygyűlésén nagyon hízelgő formában emlékezett meg erről a munkásságról, az akadémiai nagyjutalom és a Marczibányi-jutalom odaítélése alkalmával. Az akadémia elismerése egyúttal dícséret a főváros számára is, amely egyik legnépszerűbb és legkitűnőbb intézményét éppen *Illyefalvy* I. Lajos vezetésére bízta. — Az akadémia a Marczibányi-jutalommal az idén *Ereky* István „A jogi személyek" című monografiáját tüntette ki, azt a munkát, amely a fővárosi statisztikai hivatal Városi Szemléjében látott napvilágot. A Tudományos Akadémia ezúttal megjutalmazta másik tudósunkat, *Laky* Dezsőt is, akinek a fővárosi statisztikai hivatal számára megírt „Budapest székesfőváros népességének fejlődése 1900-tól 1920-ig, különös tekintettel a fejlődés gazdasági rugóira" című hatalmas munkáját a Chorin Ferenc-alapítvány kamatainak odaítélésével díjazta, amivel egyúttal megjutalmazni kívánta a kiváló tudósnak „Az általános forgalmi adó Budapesten 1921—1927", „Budapest ipari viszonyai", valamint „Az albérlők és ágyrajárók szociális és gazdasági viszonyai Budapesten" című nagyjelentőségű munkáit is, amelyek szintén a fővárosi statisztikai hivatal részére készültek.

MENCZER mos, fest, tisztít saját üzemeiben Telefon: A. 504—93 Külön vidéki oszt.

Magyar Otthon legújabb száma, *Nyáry* Andor szerkesztésében ismét elsőrendűt nyujt. Folytatja szerkesztőjének sziporkázó szatirával megírt regényét, a Szoknyaforradalmat. „Asszonyoknak", valamint a „Kézimunka" és „Sütés-főzés" című rovatai elsőrendűek. „Uj termés" alatt közli az eddig ismeretlen írók írásait. Szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, VII., Rottenbiller-utca 66.

Mikszáth és Buda

Mit írt Mikszáth 50 év előtt Budáról

Magyar Grác.

Azt mondta egy ügyes élcelő, hogy akik kiesnek a gráciából, azok Grácba vonulnak. A csendes Grácba, ahol a légy köhögését is meg lehet hallani s ahol olyan olcsó minden — mint a katona, ha megöregszik. Lapunk egy előfizetője, „egy penzionált ezredes", aki a királyfiék ünnepélye alkalmával itt járt a fővárosban, szemet vetett a jó öreg Budára.

Szegény elhagyatott Buda, ha már te is megtetszettél valakinek!...

*

Azt írja a tisztelt előfizetőnk, hogy itt jó lenne a szegény megöregedett katonatiszteknek. Éppen nekik való lenne. A locsogó Duna széles tükrében elábrándoznának fiatalságukról, a lakatlan királyi vár (vagy hogy a Citadella s a Henczi-szobor) eszükbe „juttatná" dicsőségüket; az öreg Gellértnek kopasz feje az ő saját korukat. Aztán csendes hely ez is, éppen mint Grác, kivált a Tabán. A főváros zajából ide alig jut más valami, mint akár Felső-Magyarország valamelyik kis falujába, ide is csak az ujságok hozzák meg, hogy mi történt a világon... tegnap.

*

Megvan itt Grácnak vagy Pozsonynak minden előnye, még az olcsóság is. Az öreg katonák, akik örökös zajban töltötték életüket, nem szeretik a zajt többé; no, az nincs is itt, ha nyáron a fürdőkkel nem tartanák fenn a közlekedést a döcögő omnibuszok, igazi csoda lenne, egy pesti, vagy egy idegen ember megjelenése a Lajtán... akarom mondani a Dunán túli oldalon.

Ezek az omnibuszok adják meg Budának a nagyvárosi szinezetet. Hanem az olcsóságot nem veheti el semmi.

Mintha mérföldek választanának el a fényűzésben, komfortban és élvezetekben kéjelgő testvérvárostól. Csak a Duna szeli át s mégis egy tenger fekszik köztük.

*

Valamikor a „Fővárosi Lapok"-ban olvastam, hogy egy budai polgár halt meg *hetvenkilenc éves korában*, ki még soha sem volt ideát Pesten.

Valóban, hiába van ott a törvénycikk, hiába írjuk egy szóban a két város nevét, maga az öreg Buda csak nem akar átjönni Pestre. Nem is jön át sohasem és éppen azért alkalmas penzionált katonák városává lenni. Teljesen osztjuk tisztelt előfizetőnk nézetét.

Hanem azt mégis megvalljuk őszintén, hogy volt egy idő, amikor másképp képzeltük ős Budát. A nemzeti trikolórt láttuk lobogni a vár fokán. A királyok mindig itthon vannak. Miniszteréknek, főuraknak fényes fogatai robognak fölfelé. Vége-hossza nincs az udvari parádéknak... Ha a budai telekkönyvbe bepillantunk, ott látjuk a történelem összes fényes neveit mint háziurakat. A monumentális ragyogó paloták mind oda épülnek. Pesten csak a burgerek és kereskedők laknak. A „chic" minden úri embernek, akinek pénze van, Budán lakni és Budán költeni. Itt kering minden bolygó a nap körül.

... De hát ez mind csak képzelődés, hiú remény volt. Kiábrándultunk belőle s mikor az ezredes úr praktikus eszméjét olvastuk, akkor beláttuk, hogy neki igaza van, ha magyar Grácot akar Budából. Talán az vezette erre az ötletre, hogy hiszen Buda is egy *gráciából* kiesett város — legyen hát Grác.

Beláttuk, de mégis felkacagtunk. Vajjon — amikor arra kívánja figyelmeztetni bajtársait, hogy milyen csendes, nyugalmas hely ez, nem jelent-e meg az ő ajkán is egy keserű mosoly? Nem érzi-e meg ő is, hogy ebben milyen szatíra van.

Mátyás, Lajos élettől pezsgő királyi székhelye becsületes, öreg katonatisztek csendes aziluma, a temető előszobája legyen.

LEGSZEBB és legkellemesebb uzsonnázóhely a PUTSAY CUKRÁSZDA terrasza gr. Majláth száll. bérház és I., Attila u. 21

TURÁNI magyar perzsája, szőnyegjavítása vezet! II., FŐ-UTCA 80. SZ. Telefon: Aut. 515-79.

Hüvösvölgy legszebb kirándulóhelye
Nagyréti vendéglő
Naponta cigányzene!
tulajdonos MARTH MIHÁLY

KIRÁLY-FÜRDŐ
Építette 1570-ben KARA MUSTAFA budai basa.
Budán, II., Fő-utca 84. szám.
45 fokos gyógyvizek mátrix, szénsavas meszes radioaktiv kénforrások és magnéziumos tartalmazó hévviz
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdő: Férfiaknak . . . . reggel 5—1 óráig, hölgyek részére délután 2—7 óráig
!! IVÓ KURA !!

RÓMAI FÜRDŐ
ÓBUDA—AKVINKUM
KEDVES KIRÁNDULÓHELY
Kitünő konyha. — A források napi hozama 160.000 hektoliter rádioaktiv thermálviz
A szentendrei HÉV vasútnak, a MFTR hajóknak és az ÚJPESTI átkelő propellernek állomása

Telekparcellázás
POMÁZON
200 □-öles házhelyek kaphatók közvetlenül az állomás mellett. Kitűnő ivóvíz. Pormentes, egészséges terület Gyönyörű kilátás. Jó közlekedés.
Kedvező részletfizetés! Építési hitel!
Bővebb felvilágositást ad:
ÓBUDA-UJLAKI TAKARÉKPÉNZTÁR
III., LAJOS-UTCA 144.
TELEFON: 624—57.

BALÁZS vendéglő Hüvösvölgy végállomás
Specialitások: Rántott csirke, dampfnudli. Nyitott és csukott terraszok. — Naponta cigányzene. —

TEA
Közvetlen behozatal Holland-Indiából
a termelő ¼ és ½ kilogrammos eredeti csomagolásában és ládákban — Nagyban és kicsinyben
BOZÓ GYÓGYTÁR
BUDÁN, I. KER., ALKOTÁS-UTCA 34. szám.

ÉHGYOMORRA
naponkint igyék egy pohár
KRISTÁLY
VIZET!

Hadirokkantak, akiktől 1924. és 1926. években a „Hadviseltek Országos Pártköré"-ben, vagy a „Hadviseltek és Polgárok Országos Pártjá"-ban, vagy egyéb hadviselt egyesületekben érempótdíj folyósítás címén a vitézségi érmüket elvették, írásban jelentsék be pontos címüket a *Hadirokkantak Szövetségénél*, Budapest, V., Falk Miksa-utca 9. szám alatt.

Áthelyezte hirdetési irodáját Budáról Pestre, VI., Teréz-körút 35. sz. alá a régi Erdős József-féle reklám és hirdetési iroda. Telefón 125—58.

URI SZABO, kiváló szabász! GLASZ Péter, I., Maros-utca 11.

Új festéküzletet nyitott a Csaba-utca sarkán a Scala-mozi volt helyiségében FISCH FARKAS festékkereskedő, aki e téren a legjobb márka. *Fisch* Farkas régi sportember, aki az újabb sportalakulásokban Budán tevékeny részt vett és szívesen áldozott. Buda fejlődésével eltolódott a városrész központja a Széna-tér felső részére és a Városmajor így lassan Buda központjába kerül. *Fisch* Farkas ennek a fejlődésnek az irányát követi, amikor a csalogányutcai főüzlete mellett *nagyarányú fiókot nyitott a Krisztina-körút és Csaba-utca sarkán*, ahol festékárukon kívül *háztartási* cikkek árusítását is bevezette, amely cikkek itt nagy kelendőségekre számíthatnak — és természetesen a legjobbat igyekszik nyujtani, méltányos árakon.

Ének a csendrendeletről

A belügyminiszter úr 250.000/1929. B. M. számú, úgynevezett „csendrendeletének" 9. §-a előírja, hogy „...Éjjel 11 órától 6-ig lakott helyen kizárólag kézikürt, vagy csengő használandó és az is csak *feltétlen szükség* esetén..." Ez az üdvös rendelkezés azonban a gyakorlatban — sajnos — sehogysem érvényesül, mert az autók vezetői erről a rendelkezésről — nem tudnak s így a soffőrök a régi rendelethez ragaszkodva, úgylátszik attól tartanak, hogy őket a rendőrök a kézikürt *„nem* használata" miatt fel is jelenthetik. Így tehát az eszeveszett, indokolatlan tülkölés tovább folyik éjjel csak úgy, mint nappal. Pedig ezen igazán igen könnyen segíthetnének a rendőrőrszemek, ha az éjjeli csendet zavaró soffőröket egyszerűen figyelmeztetnék, hogy éjjel feleslegesen lármát okozni ezentúl nem szabad. Igaz, hogy hallottunk valamit a rendelet életbeléptetésekor „türelmi időről", azaz, hogy be kell várni, amíg a soffőrök az új rendbe beleszoknak. Ezóta azonban már négy hónap telt el és a helyzet bizony egy cseppet sem változott. De téved, aki azt hiszi, hogy csak az *autók* az egyedüliek, amelyek az utcai zenebonát okozzák, buzgón vesznek abban részt maguk a székesfőváros nehéz *seprőgépei* és még súlyosabb és éktelenül zörgő *szemeteskocsijai* az eléjük fogott nehézpatájú lovakkal. Ezek a székesfővárosi seprőgépek pld. a szűk budai Fő-utcát, nem mint más utcákon, az esti, vagy kora éjjeli órákban, hanem ½5-kor hajnalban (tehát akkor, mikor minden becsületes ember alszik, illetve aludni szeretne) párosával szántják végig, megremegtetve az utcai ablakokat és felriasztva az alvókat. Ez azonban a kisebbik sérelme a főutcaiaknak. Hihetetlen lármát csapnak a kora reggeli órákban a Pálffy-tér irányából a Lánchíd felé és onnan *ugyanakkor* az ellenkező irányban — *üresen* — a Fő-utcán végigdöcögő szemeteskocsik. Valóságos kocsikorzót rendeznek ezek a nehézjárású szekerek, mikor ott semmi dolguk sincs. Úgylátszik, nem tudják, hogy a Fő-utcán kívül más rövid közlekedési útjuk is volna. Éppen úgy döcöghetnének az alsó Margit-rakparton, ahol nem riasztanának fel senkit álmából. Feltesszük, hogy a székesfővárosi fuvartelep intézőségének nincs tudomása arról, hogy kocsijai milyen útvonalon járnak, hogy a Fő-utcában lakó adófizető polgárok hajnali nyugalmát feleslegesen mennyire zavarják és a csend-rendelet ellen nap-nap után milyen merényletet követnek el akkor, amikor éppen a főváros tanácsának már készen lévő csendrendelete egyebek közt még a szemeteskocsik *csengetését* is *eltiltani óhajtja.* — Ezek közlését kéri tisztelettel, mint régi előfizető, *Pobula Dániel.*

VIRÁGOS BUDA

KERTÉSZETI KÖZLEMÉNYEK

Hasznos zöldségfélék

A nálunk általánosan termesztett zöldségnemüeken kívül még egy egész sorozata van a zöldségféléknek, amelyek termesztésével minden kiskertesnek foglalkoznia kellene. Ilyenek a bimbóskel, a spárga, rebarbara, halványító saláta, a tojásgyümölcs és a fekete gyökér. Ezek tápláló zöldségfélék és elkészítési módjuk szerint tápláló értékük fokozódik, termesztésük pedig nagyon egyszerű. Kár, hogy ezeknek a termesztését a házi kertekben kihagyják.

A spárga évelő növény, jól trágyázott földben 10—12 évig is szép, erőteljes, vágásra való hajtásokat fejleszt. Legjobb a kétéves gyökereit ültetni ősszel vagy tavasszal. Az ültetése, célszerűen egymástól 80—100 cm távolságra húzott futóárokba végezhető, amelybe a gyökereket egymástól 50 cm. távolságra ültetjük. A spárgát futóárokba és nem egyenkint gödörbe ültetni azért célszerű, mert így az évi művelése, különösen tavasz előtt a takarása, bakhátolása kényelmesebb, mintha külön-külön kell felkupacolni. A spárga tápláló értéke közismert és a kert végén néhány sor mindenütt jól elfér. A nyári gondozása alig érdemel szót, mert a sorok közeinek a gyomlálásán kívül egyébb munkát nem igényel.

A **rebarbara** is évelő növény, amelynek lila színű levélnyeleiből kitűnő kompótpiré készül s rétes-tölteléknek is nagyon jó. Hatalmas, szép levelei miatt a díszkertben is méltón helyet kaphat. Terebélyessége miatt 100 cm. távolságra ültetendő.

A **halványító saláta,** amit kötöző salátának is neveznek, egyéves növény. Mint a neve is jelzi, a fejlődő külső leveleit fokozatosan össze kell egy szál raffiával kötni, hogy a belsők halványak maradjanak, mert így finom, kellemes, vékony leveleket fejleszt. Termesztési módja egyébként teljesen azonos a fejes salátáéval, a nyári öntözéskor azonban a belső halványított leveleket ne nagyon öntözzük. Még mag jól vethető s amikor a kis palánták 3—4 levelet fejlesztettek, ültessük ki 30 cm sor- és tőtávolságra a veteményes ágyra.

A **tojásgyümölcs,** másként tojáscsucsor a paradicsommal rokon növény, 50—60 cm magasra nő és viola színű, körte alakú termése vagy zsírban kisütve és panirozva, vagy töltve nagyon ízletes csemege. Jól bokrosodó növény s ezért 40—50 cm. sor- és tőtávolságra ültetendő. Szép és érdekes termése miatt a díszkertbe is jól felhasználható.

A **fekete gyökér,** másként téli spárga, latinul Scozzonera, gyökérnövény, amelynek termesztése teljesen azonos a többi konyhakerti gyökérfélével (petrezselyem). Télire a pincében vermelve jól eláll s télen a fekete héját lekaparva, a hófehér gyökeret a spárga módjára készítik el. Nagyon ízletes és tápláló előételnek való csemege.

*

LEVELEZÉS.

R. Z. Pasarét. Örülünk, hogy bizalommal fordul hozzánk és tanácsot kér. Hogy a hangyák elkezdték a gyümölcsfáira sétaútjukat, az azt igazolja, hogy a gyümölcsfáin, azok levelein levéltetvek tanyáznak, amelyeket a hangyák szívesen felkeresnek, hogy a tetvek mézharmatos váladékát csemegézzék. Ha a hangyák csak szórványosan sétálnak a fa törzsén, az még nem baj. A baj akkor kezdődik, ha tömegesen jelennek meg, mert ez annak a jele, hogy valahol a fa körül vagy bolyszerűen, vagy a föld alatt fészkük van s így a talajt is össze-vissza járják, azt lazítják, ami azonban nem kívánatos talajlazítás. Ebben az esetben a fészküket fel kell keresni, azt ki kell nyitni, fahamuval megszórni és forró vízzel leönteni.

Zugligeti kedves előfizetőinknek azt izenjük, hogy a keményebb levelű szobai növényeit már most, a kényesebbeket, mint a Ficus meg a Cliviája pedig május végétől nyugodtan kirakhatja a szabadba és tartsa egész nyáron át a kertben. Nem ajánlanám azonban ezeket szabad, napsütéses helyre állítani, főleg eleinte, sokkal célszerűbb lesz, ha van a kertben egy terebélyes, félárnyékot adó fa, az alá rakni, vagy más árnyas helyre. Ne hagyja a növényeit a földre állítva kint, mert földjük gyorsan kiszáradna s ha erősebb szél fúj, azokat fel is döntené. Tessék a kertészeket utánozni, akik az ilyen cserépben álló nyaraló növények cserepeit ¾ részig a földbe süllyesztik. Így azok a gyors kiszáradástól védve vannak. A rendszeres öntözésen kívül nagyon ajánlatos a növényeket száraz, meleg időben finoman megpermetezni. Egyelőre, amíg hűvös éjszakák vannak, csak délfelé szabad permetezni, hogy estére a levelekre permetezett vízcseppek leszáradjanak. A gumós Begóniák félárnyékos helyen élnek a legjobban és ott szépen virágoznak. Az elvirágzott orgonabokrokat most már meg lehet nyesni.

Füredi Jenő.

Közgazdasági Napló

Szerkeszti: SZÁSZHALMI JÓZSEF.

* **A „Generali" új budai főnöke.** A *Generali, Triesti Általános Biztosító Társulat budai főügynökségének élére új főnököt állított,* mert a budai főügynökségének vezetői állása *János* Gyula halála óta betöltetlenül maradt. Úgy értesülünk, hogy a *Generali* most *Simonyi* Miklóst nevezte ki a budai főügynökség főnökévé és egyidejüleg megbízta a budai főügynökség cégjegyzésével. *Simonyi* Miklós közel 25 éve áll a *Generali* szolgálatában és több mint tíz éve a magyarországi igazgatóság szervező titkáraként működött. Örömmel regisztráljuk, hogy *a Generali ismét megmutatta a helyes szervezés útját, mert e fontos üzlethelyére megfelelő tapasztalatokkal és szakismeretekkel rendelkező főtisztviselőt állított.*

* **Az Óbuda-Ujlaki Takarékpénztár** a fejlődés új etappjához jutott. A hiteligények fokozottabb kielégítésére elhatározta a közgyűlés, hogy a jelenlegi alaptőkét felemeli. *Friedländer* Jenő vezérigazgató céltudatos, agilis működése máris értékes eredményt biztosított a takarékpénztárnak. A *millennium telepi parcellázás sikerén felbuzdulva, lekötötték Pomázon a dr. Mándics, vitéz Tiszovszky és Vogel tulajdonát képező,* közvetlenül az állomásnál elterülő *45.000 négyzetöles telektömb parcellázását,* amelynek sikeres lebonyolítása máris biztosítottnak látszik. — A szépfekvésű telkek ára olcsó, — *6—7 pengő ölenként* — s így valószínű, hogy éppen olyan gyorsan el fognak kelni, mint a *millenniumi* telep telkei, amelyből öt hét leforgása alat több mint *8000 ölet* parcelláztak fel. Az igazgatóság új tagjai: *báró Radvánszky* Antal, *Helvey* Elek, ifj. *Burger* Sándor dr., *Zboray* Sándor dr., *Fischer* Henrik, *Friedländer* Jenő, *Bauer* Lipót; a felügyelőbizottságba *Lukács* Miklós és *Sebestyén* Vilmos kerültek. *Bartók* Béla vezérigazgató megvált az intézettől és a takarékpénztár teljhatalmú vezetésével *Friedländer* Jenő vezérigazgatót bízták meg.

* **A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete** kettős ünnepet ül. A kormányzó elismerése *Hunyady* Ferenc vezérigazgatót és *Löwe* Károly dr. ügyvezető igazgatót *kormányfőtanácsosi* címmel tüntette ki. A nagyarányú intézmény felfelé ívelő pályáján hatalmas fejlődés útján halad előre, amelyben oroszlánrésze van Hunyady Ferenc vezérigazgatónak és Löwe Károly dr. ügyvezető igazgatónak. Kitüntetésüknek különös jelentőséget ad az a körülmény, hogy összeesik az intézet *félszázados* jubileumával.

* **A Szikra Magyar Gyújtógyárak Rt.** igazgatósága az évi rendes közgyűlést folyó hó 27-re hívta össze. A mérleg *386.977.17* pengő tiszta nyereséggel zárult, melyből a társaság az *„A"* sorozatú részvényekre, mint tavaly, 12 pengő osztalékot fog fizetni. Ugyanezen a napon tartja e gyújtógyárak kereskedelmi szervezete, a *Magyar Általános Gyufaipari Rt.* is rendes közgyűlését, mely *Belitska* Sándor volt honvédelmi minisztert elnökké fogja választani. A társaság tiszta nyeresége 128.304 pengő, mely a tartalékok megfelelő gyarapítása után a következő üzletév számlájára vitetik át.

* **A Filtex Rt.** 1928—29. évi rendes közgyűlésén előterjesztett mérleg *364.688.33* pengő összegű tiszta nyereséget mutat ki. A közgyűlés elhatározta az alaptőke felemelését és pedig *6,100.000.*— pengőről 19.000 darab, egyenként 100.— pengős névértékű részvény kibocsátása által *8,000.000.*— pengőre. Az alaptőkeemelés által a vállalat saját tőkéi *3,800.000.*— pengővel gyarapodtak.

* **A Szent Lukácsfürdő Rt.** május 12-én tartotta rendes évi közgyűlését *Bárczy* István ny. igazságügyminiszter elnöklete alatt. *Porzsolt* Béla ügyvezető alelnök és *Adler* Gyula igazgató előterjesztették az évi jelentést. — A mérleget és zárszámadást a közgyűlés egyhangúlag tudomásul vette és elhatározta, hogy a *66.853 P tiszta nyereségből* összesen *60.000 P,* azaz részvényenként *2 P osztalékot fizet.*

Laptulajdonos: VIRAÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Viraág Béla.

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Bpest V, Ügynök-u. 8. — (Nyomdaigazgató: Linzer M.) —

RÓZSADOMBI VIRÁG- ÉS TÁJKERTÉSZET
Budapest, II. ker., Szemlőhegy-utca 23. sz.
Telefon: Aut. 529-70.
TÁJKERTÉSZET: Vállalja díszkertek, parkirozások, ablakdíszítések és villakertek tervezését és évi gondozását.
VIRÁGKERTÉSZET: Szállít egész éven át vágott és cserepes virágokat, csokrot, virágkosarat, dísznövényeket, palántákat és dugványokat.

Budai Általános Takarékpénztár
Részvénytársaság
Budán, II., Fő-utca 9
Elfogad kamatoztatásra takarék- és folyószámlabetéteket.
Lekötött betétek után megállapodás szerint magas kamatot térítünk
Budai ingatlan-tulajdonosoknak gyors lebonyolítás mellett bekebelezett váltókölcsönöket nyujtunk
Mindennemű bank- és takarékpénztári ügyben készséggel állunk rendelkezésre
SAFE DEPOSIT

RÓZSADOMBI KÁVÉHÁZ és ÉTTEREM
Majláth szállodaházban
(Statisztikával szemben)
BUDA LEGELŐKELŐBB és LEGSZEBB HELYISÉGEI — A LEGKITÜNŐBB KONYHA
Az étteremben esténkint RÁCZ JÓZSI muzsikál. — Tulajdonos: LAKATOS JÓZSEF

BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEIBEN
DÉLUTÁNI TEA,
ÁNC
FÜGGŐKERTJE — A LEGSZEBB TERRASZ
Elsőrangu koncert- és tánczene. Európa előkelő restaurantjai között foglal helyet. Füst- és pormentes levegő. Este kétféle menü 3 és 6 pengős. Déli menü 2.50
Asztalrendelés T: A. 528-84

Kályhás! Minden szakmabeli ügyben forduljon a régt jóhírű céghez
I, Logodi-u. 19 Béres Márton Tel.: 530-33

BUDAIAK
csak Budán MOSATNAK, FESTETNEK és TISZTÍTTATNAK
SZŰCS gőzmosodában
TELEFÓN: AUT. 519—73
I, Márvány-u. 36, I, Krisztina-körút 107, II, Fő-u. 60, IV, Aranykéz-u. 5, VI, Jókai-u. 11

CSIRSZKA
KONRÁD ÉTTERMEI
a Császárfürdőben
III, Zsigmond-u. 31
KÜLÖNTEREM
esküvők, társaságok és egyesületek számára
TELEFON: A. 512-95

FRANCIA-MAGYAR ÉLEMI ISKOLA
II. KERÜLET, BIMBÓ UCCA 9. sz.
Igazgató: DR. SYPOSS KATALIN.
Rendes tanulóknak államérvényes bizonyítványok. Bármely iskola 6—13 éves tanulói és leánykái részére francia játékdélutánok. Kezdőknek és haladóknak két-kétórás teajourok, francia társalgás keretében. Kérjen kimerítő prospectust.

Ó-Buda-Ujlaki Takarékpénztár
Részvénytársaság
Budapest, III. ker. Lajos ucca 148 szám.
Telefon: Automata 624—57.
Betéteket elfogad könyvecskékre is folyószámlákra a legmagasabb kamatozás mellett. Kölcsönöket folyósit váltóra, folyószámlákra, értékpapirokra a legelőnyösebb feltételek mellett

GUMMI harisnyák, fűzők, gyógyhaskötők, női egészségügyi cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása
Hungária Kötszergyár R.-T. főkja
Buda, I., Krisztina-tér 3. sz.

PROHÁSZKA
SZOBAFESTŐ MÁZOLÓ, HÁZTATAROZÁSI VÁLLALKOZÓ
A legmodernebb fúvógéppel készült művészi munkákat végzi. Nagyobb munkáknál kedvező fizetési feltételek
I. KER., KRISZTINA-KÖRÚT 32
TELEFÓN: AUTÓMATA 502-16. SZ.

DÉLIVASUT
RÁDIÓHÁZ
I., KRISZTINA-KRT. 99. Tel. 507-07
villanyfelszerelési cikkek, csillárok
GRAMOFONOK, LEMEZEK
részletre is
Akkumulátor töltés és javitás

ÜVEG és porcellán-árukban
GÁL LAJOS Budán
II., Széna-tér 7 vezet
Tisztviselők nagy árkedvezményben részesülnek. Kedvező fizetési feltétel

FRISS VIRAGOK! Telefón: A. 537-87
SZOLID ÁRAK!
LOHR IRMA utóda
NAGY IMRE LÁSZLÓ
II, Fő-utca 1 udvari szállító

LAKOS LAJOS
Takaréktűzhelygyár R.T.

Budapest
V., Kalona József-utca 3
Telefón: 223—93
Iroda és mintaraktár:
IV., Veress Pálné-utca 8
Telefón: 837—24

HUNGÁRIA
GYÓGYFORRÁS
Budán, az Erzsébet-hídnál
Szénsavval feltöltve:
HARMAT-VÍZ!
Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-híd budai hídfőjénél épült modern ivócsarnokban. Radioactiv hatásu lithiumos és calciumhydrocarbonátos gyógyvíz.
IVÓ-KÚRA
Keserűső-kúra. Javasolva vesebántalmak, gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság és vérszegénység ellen. Poharankint 8 f., Karlsbadi sóval 10 f.
Nyitva reggel 7 órától este 6 óráig.
TELEFON: AUTOMATA 530-03.

Budai Napló

XXVII. évfolyam. 998. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **24** pengő, félévre **12** pengő. Egy szám **50** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Délután 5—7-ig. Telefon: 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **40** fillér. 20 mm. magas hirdetés **8** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1930 május 26.

A visszafordított város

Kozma Jenő dr., orszgy. képviselő ismertette az új fővárosi törvényt a II. ker. Iparoskörben

Új élet — új adminisztráció!

A budai demokratikus felfogást jellemzi, hogy *Kozma* Jenő dr., akiről tudott dolog, hogy az új fővárosi törvény alkotásában tevékeny része volt és a törvényjavaslat elkészítése kapcsán minden befolyását arra használta fel, hogy a város autonómiájának biztosítása mellett a polgárság érdekeit védelmezze meg, — a törvényt éppen a polgári osztály alapját képező *iparos osztály* és annak hivatott érdekképviselete, a *II. kerületi Iparoskör* s az ott megjelent vendégek előtt ismertette.

Az új alapítók tiszteletére rendezett ünneplő vacsorán, május hó 22-én a tálalás után *Lendl* Adolf dr. elnök üdvözölte a megjelenteket és külön-külön, elsősorban a *Pénteki Borgazdatársaságot,* minden megjelent tagját és a társaság lelkét, dr. *Zboray* Gyulát. Azután az új alapító tag bankigazgatót: *Kozma* Dezsőt és sorban ezután az iparoskörnek két derék tagját: *Mártonffy* Pétert és *Jellinek* Ernőt, akik alapítókul léptek be. Az alapító okleveleket át is vették az új alapító tagok. Üdvözlő beszéde befejező részében ünnepelte *Váli* Gábor ügyvezető elnököt, aki a Budai Dalárdával Londonban járt és az ott szerzett dicsőség egy részét elhozta az Iparoskörnek. Üdvözölte *Guth* Ferenc elöljárót és végül, mint legérdemesebbet, a kerület képviselőjét, dr. *Kozma* Jenőt. Fölkérte, hogy a nagy átalakulás köszöbén álló fővárosi ügyekről tájékoztassa a megjelenteket.

Fölharsonó éljenzés közben állott szólásra

KOZMA JENŐ dr.,

hogy nyilatkozzék arról a változásról, amelyet az új fővárosi törvény idéz elő. Ismertette az 1872-iki fővárosi törvényt, amely választott és virilista tagokból alakult. A virilizmusnak szerinte a helyi kormányzásban és bizonyos tekintetben meg volt az indokolt jogosultsága. Akkor csak az önként jelentkezőket vették fel a választók névlajstromába.

Ez a patriarkális kor eltünt a háború után és 1920-ban eltörölték a virilizmust, hogy azt *szellemi* virilizmussal helyettesítsék. 1923-ban pedig már az *általános választói jog* alapján választottak három évre.

Ezideig csak *politikai* tekintetben történtek változások, de a *gazdasági téren* még mindig élt az 1872-iki törvény. Pedig az üzemek akkor már túltengtek és túlnyomó részben az üzemek intézésében merült ki az adminisztráció.

A kormány felismerte a helyzetet, amelynek súlyát tetézték a *mammutfizetések,* de a régi törvény e csökevényei megoldást nyernek az új fővárosi törvényben.

A mostani tanács — úgyszólván — kupaktanácsból fejlődött a mai magas nívóra, de felelőtlen volt és éppen ezért el kellett törölni.

Új hatáskört kap a tanács és kapnak az elöljáróságok is. Budapestet *14 kerületre osztják* és

decentralizálják a tanács hatáskörét, növelve ezzel az elöljáróságok hatáskörét.

A régi közgyűlésnek 400 tagja volt: — 200 virilista és 200 választott. Ez volt a demokraták uralmának a titka.

Most csak 220 tagja lesz a törvényhatósági bizottságnak és abból 150 tagot választanak.

Viszont az üzemek igazgatóságába ezentúl olyan szakemberek is beválaszthatók, *akik a közgyülésnek nem tagjai.*

Az érdekképviselet 18 tagot küld a közgyűlésre. Itt megjegyezte Kozma Jenő, hogy ezt a szakaszt a kormány intencióinak ellenére, de utólagos beleegyezésével vitte keresztül a képviselőházban és a felsőházban, még pedig azzal a módosítással, hogy ezeket a tagokat nem az érdekeltségek választják és küldik be, hanem az *érdekeltségek választmányi tagjai közül választja a közgyülés* és polgári megerősítést vár ezektől. De védi egyúttal így a város autonómiáját.

32 örökös tag is be van állítva a törvényhatósági bizottságba, olyanok, — akik *a főváros életében érdemeket szereztek.*

A **szakszerűség** is érvényesül, mert az új közgyűlés tagja lesz a tanfelügyelő, a rendőrség főkapitánya és az adófelügyelő, akik a polgárság életében fontos szerepet töltenek be.

A közgyűlésben maradnak egyelőre az eddig szavazattal már bírt főtisztviselők,

de csak *átmenetileg* és az *elhalálozás alapján* csökken a számuk, mert a törvény szerint tulajdonképpen

csak 20 főtisztviselő lehet a törvényhatóság tagja.

Legvégére hagyta azokat, akiket szabadon választ lakosság, mely választásból minden párt kiveheti a maga részét. Ezekkel az intézkedésekkel időtlen időkig biztosították a polgárság befolyását.

Megmarad az igazoló választmány is

és mandátuma nem jár le a közgyűlés feloszlatása esetén, mert ez a szerv van hivatva intézni a választásokat és csak ezek befejeztével mond le.

A **választói jog** olyan, mint az országos, csak a helybenlakásnál van különbség, amely az országosnál két év, *a fővárosban hat év.* Ez is jogosult, mert

az eddigi törvény szerint, illegitim elemek is belenyulhattak a polgárság zsebébe.

Ezentúl kétség esetén igazolni kell a választói jogosultságot és a választói névjegyzéket *nem összeíró küldöttségek,* hanem esküt tett *városi tisztviselők* végzik, akik ellen *fegyelmi eljárás indítható.* Így a választói névjegyzék a való helyzetnek fog megfelelni.

A százötven városi képviselő közül

Buda 50 képviselőt kap,

mert *öt választókerületre* lesz felosztva. Buda részére a helyzet tehát javult.

A megválaszthatás ezer aláíráshoz van kötve. A választás mindig november havában lesz és csak ebben az esztendőben esik december havára.

Összeférhetetlenségi intézkedései az új törvénynek rendkívül szigorúak. Ezentúl senki sem lehet — még ügyvédje sem — annak, akinek a városházán ügye van. *Még az árvaszéknél sem,* amely pedig jogi hatóság. Az összeférhetetlenségi esetekben 30 tagú zsűri ítélkezik, amelyből 8 tagot sorsolnak ki minden esethez.

A közgyűlés elnöke a főpolgármester és 40 tag kérelmére összehívandó a rendkívüli közgyűlés.

A közgyűlés mellett állanak *a bizottságok.*

Az eddigi gyakorlat 132 bizottságot termelt ki

— és mint pártelnök, ő maga 37 bizottságnak volt a tagja. Ez túltengés.

Ezentúl csak 12 bizottság lesz,

minden ügyosztály mellett egy. A bizottságok ülései **nem lesznek nyilvánosak** és azokban minden párt jut képviselethez.

A közgyűlés tárgyalási rendjét is szabályozza az új törvény és

egy beszéd egy óránál tovább nem tarthat.

A költségvetést pedig 8 nap alatt kell letárgyalni.

Az egyéni sértegetéseknek elejét veszi a *széksértés* és a közgyűlés, a benyujtott kereset alapján *500 pengőre birságolhatja a sértőt,* meg nem fizetése esetén *kitilthatja 8 napra* a közgyűlésből, sőt

durva sértés esetén a mandátumától is megfoszthatja.

A közgyűlés, mint a székesfőváros *legelőkelőbb testülete,* ne foglalkozzék aprólékos kérdésekkel és csak nagy vonásokban intézze a főváros ügyeit.

Éppen ezért ötszázezer pengőnél kisebb ügyeket nem visznek eléje.

A közgyűlés választja a polgármestert, a főügyészt, az árvaszéki elnököt és a két alpolgármestert.

A polgármester felelős az egész adminisztrációért.

és így a felelősség elve érvényesül lefelé és felfelé az egész vonalon. Az új törvény kizárja azt, hogy valamely *alantas kis tisztviselőre hárithassák az egész felelősséget.*

Új autonóm szerv a törvényhatóság életében

a 31 tagú törvényhatósági tanács,

amely átveszi a mai közgyűlés hatáskörének nagy részét és a tanács hatáskörének egy részét is és ennek útján *az adminisztráció átmegy az autonómia kezébe.* A törvényhatósági tanács hatáskörébe tartozik és ez választja: — a tanácsnokokat, az elöljárókat, a főjegyzőt, a műszaki főtanácsosokat és tanácsosokat, a statisztikai hivatal igazgatóját és az iskolaigazgatókat.

A polgármester nevezi ki a *tanítókat,* amivel szemben a kultuszminiszternek *csak vétó joga van,* de nincs lehetősége a vidéki tanítók felhozatalára. Így a polgármester hatásköre rendkívül kitágul, valóságos nagyhatalom és azt bizonyos vonatkozásban csak a törvényhatósági tanács korlátozhatja.

Újítás az új számszék felállítása,

mely a belügyminiszternek van alárendelve s így elejét veszi minden *hiteltúllépésnek.*

A **kerület-választmány** hatásköre szintén tágul, 16 tagból fog állani, de tagjai lesznek ezeken kívül a kerületi vezető egyházi férfiak és tíz rangidős iskolaigazgató.

A városbíró intézménye egészen átalakul, *bírói, vagy ügyvédi kvalifikációhoz lesz kötve* és a törvényhatósági tanács választja.

A közüzemek rendje megmarad.

De a részvénytársasági alapon állóknál *nem lehet igazgatósági tag* a törvényhatósági tanács tagja. Az üzemekkel szemben erős felügyeleti jogot biztosít az új törvény az államnak.

A **közgyűlés feloszlatásának joga a miniszteré,** de a közgyűlés panasszal fordulhat a közigazgatási bírósághoz.

A Törvényhatósági Tanács azonnal összehívható.

Kozma Jenő azzal fejezte be feszült figyelemmel hallgatott előadását, hogy üdvözölte a II. kerületi Iparoskört, ahol *első alkalom nyilt arra,* hogy az új törvényt ismertesse.

A jelenvoltak fölállva tapsoltak és éljenezték Kozmát.

Lendl Adolf dr. megköszönte Kozmának az előadást, erőt és egészséget kívánt neki a további munkához. — Az elnök bevezető üdvözletét köszönte meg a Pénteki Borgazdatársaság nevében *Zboray* Gyula dr. és azt az érdekes kijelentést tette, hogy Buda öt képviselőjének még a nevét sem igen tudják a polgárok. És meg van győződve arról, hogy Darányi óta nem volt a Vizivárosnak olyan tevékeny képviselője, mint dr. Kozma Jenő. — *Érczhegyi* István főszámtanácsos az Iparoskör elnökségét és elsősorban dr. Lendl Adolf elnököt éltette. — *Kabakovits* Rezső városbíró hivatkozik a polgártársaira, hogy tőle telhetően szolgálta az iparosság érdekeit és nem a lemondás fáj neki, hanem az, hogy ezt a jogot elveszik az iparosságtól. — *Viraág* Béla szerkesztő rámutatott a város mai kicsinyes, aprólékos vezetésére és az új törvénytől várja, hogy az új vezetés a világvároshoz méltó és nagyvonalú legyen. — *Tóth* István, mint az I. ker. Iparoskör tagja, felkérte és meghívta Kozmát hasonló előadás megtartására. — *Dornbach* Jakab tett ezután hitet Kozma mellett, akiben az iparosság patronusát látja, aki nem tesz hangzatos ígéreteket, hanem cselekszik a polgárság érdekében.

Kozma Jenő lelkes éltetésével ért véget éjfélkor a nagyjelentőségű társasest.

Fantasztikus hírek

keringenek arról, hogy mi történik a Gellérthegyen és a Gellérthegyben, amelyet most reperáltat a város és 8—10 emeletes állvány épült a Rudas-fürdővel szemben. Alól eldeszkázták és a közönség csak azt látja, hogy a deszkafal mögül patakszerűen ömlik a kristálytiszta forrásvíz. A közönség hamar megtalálta a régi meséket a Gellérthegyben talált hatalmas vízmedencéről, sőt azt is elhitte, hogy a 40 év óta tervezett *Gellért-liftet* építik. Tény az, hogy a Rudas-fürdő forrásai erősen el voltak hanyagolva és azokat most *Bánlaky* Géza igazgató újból tisztíttatja *Kordély-Kovács* Béla szkfv. műszaki tanácsos szakszerű útmutatásai szerint. Egyúttal megerősítik az egyik leválni hajlandó sziklatömböt, nehogy ennek az ezertonnás sziklatömegnek váratlan lezuhanása kárt tegyen emberben és épületben. Ezt szolgálja az állvány. A deszkafal mögött az egyik főforrás tisztítása folyik — *meglepő eredménnyel.* A tisztítás révén csaknem húszszorosra emelkedett a forrás vízszolgáltatása, de feltártak közvetlen szomszédságában egy bő forrást, mely a Hungária-forrás vizével teljesen azonos, de melegebb. A terv az, hogy a Rudas-fürdő forrásait — évenkint egyet — kitisztítják, bővítik és — láthatóvá teszik a közönség számára. Építészetileg is tetszetősen foglalják és üveglappal fedik, ami rendkívül érdekes látványt nyujt majd. Ha egyszer kiépül a tervezett kolonád, akkor esetleg ivóvízkúrára rendezkedik be ott a város.

Kelenföld szabályozása

tervének módosításáról vitatkozott a főváros középítési bizottsága legutóbb s különösen a kelenföldi pályaudvar problémája került előtérbe. Ha a főváros pályaudvari és vasuti közlekedését tényleg racionalizálják, akkor a kelenföldi pályaudvar jelentősége igen megnő, mert nem külvárosnak lesz átmenő pályaudvara, hanem az egész fővárosnak, a Dunántúlnak kiinduló vasúti pontja s a nagy nyugati, balatoni s fürdőforgalom nagy pályaudvara, jelentős teher- és áruforgalommal, amiket a forgalom szempontjából már most előre kell látni. Ezért a legmodernebb úthálózatot kellene itt megteremteni, az autó-, teher- és gyalogforgalom elkülönített lebonyolításának biztosításával. Ebbe a szabályozási tervbe kapcsolódik be a Magyar Dahlem felállítása s az ipari és kereskedelmi kiállítási terület végleges elhelyezése. Ezt a kérdést — tágas parkok között — helyesen oldották meg, ahogy azt a bizottság ülésén megállapították, de szükségesnek tartották, hogy a parkok beépítési százaléka már előre s alacsony hányaddal megállapíttassék, ami Budapest fürdővárost szolgálja. Ha zöld területet túlzottan építenek be, ezen a parkterületen is idővel Városligetet kapnak, amely hova-tovább teljesen elveszíti a beépítésekkel zöldterületi jellegét. Öröm látni a terven az összefüggő udvarrendszer térhódítását, a széles avenüket. A fürdőzőknek a kellemes életéről és sétalehetőségéről gondoskodni kell, sétányokat kell felállítani. Különösen itt a Lágymányoson, mely kis beépítettsége folytán, nagy lehetőségekkel szolgál. A tervezett 60 m széles fasoros út helyett inkább a Bártfai-utat kellene kiszélesíteni s fásítani, mely a Sós-fürdőt összekötné megfelelő úttal a dunamenti parkokkal.

Budai ujságírás

1731—1867

A Budai Napló kétszázéves ősei

Két hét múlva ezredik számához érkezik huszonhétesztendős vándorútján a *Budai Napló.* Erre az alkalomra összeböngésztük *Kereszty* István úrnak, a Magyar Nemzeti Múzeum Széchenyi Országos Könyvtára nyugalmazott osztályigazgatójának könyvészeti adataiból az alábbi sorozatot. Buda ujságírásának alig van irodalma, viszont a magyar ujságírásé is igen-igen szerény, ami igen kevés ván, azt a Kereszty-féle jegyzék megemlíti. 1867 utáni katalógus csak 1880-ig szól. Jó volna, ha ambiciózus budai filozopter ifjak rávetnék magukat *a budai ujságírás történetére,* mert anyag van s illene, hogy valaki egyszer már elolvassa az első, 18. századi budai ujságot is és elmondja másoknak, mit talált benne.

Mert *1705-ben* indult a legelső magyarországi lap, a latinnyelvű, ismeretlen helyen nyomott *Mercurius Hungaricus* (Magyar Hirnök), más nevén: *Mercurius Veridicus* (Igazmondó Hírnök). Hol nyomták? Nem lehet tudni. Időrendben a második a szintén latinnyelvű *Nova Posoniensia* (Pozsonyi Ujdonságok). Az *első budai lap* a magyar ujságírás *harmadik* zsengéje, amire Buda büszke lehet. Általában változatos és érdekes lehetne annak munkája, aki a budai ujságírásba belemélyedne. Alábbiakban természetesen csak címeket és dátumokat adunk némi megjegyzéssel, ami ezekből önként következik.

Ez az első budai lap az 1731—1739 között élt németnyelvű *Mercurius.* Kereszty István véleménye szerint lehet, hogy a lap előbb is, később is megjelent. Német alcíme *Woechentlich zweymal neu ankommende Mercurius* lett. 1786—1788-ban élt az *Ofner Stadt-Zeitung,* későbbi évfolyamain neve *Staedtische Ofner Zeitung.* 1789—1790-ben szerepel az *Ofner und Pester Frag- und Kundschaftsblatt,* mint a *Neuer Kurier aus Ungarn von Kriegs- und Staatssachen* melléklapja. A napoleoni háborúk jelenségeképpen innen kezdve lombosodik a budai ujságírás. A gazdagodó polgárságnak már vannak szellemi igényei, bár — tömegével jelenlevő mesternépjogos szerződésekből — kiderül, hogy Buda 18. századvégi életében igen jelentős szerepre emelkedő gazdag mesterek nagyrésze írástudatlanok: nevüket kereszttel jelzik s azt, hogy szobrok

SZENT
GELLÉRT
GYÓGYFÜRDŐ
Vízgyógyintézet és napfürdő
Külön férfi és női osztály
A legmodernebb berendezés
Szakképzett személyzet

gyen, szépen bekarikázzák, sőt a kereszt száraira gondos kis hurokdíszecskéket is rajzolnak. 1790-ben azonban már latinnyelvű politikai és irodalmi folyóirat is van Budán, igaz, hogy csak két évet él: *Ephemerides Politicae et Litterariae* a címe. Ugyanilyen irányú a *Hungarische Staats und Gelehrten-Nachrichen* egyetlen, 1793-iki évfolyamával. Állítólag ennek folytatása az 1798-ban meginduló *Ofner Zeitung*, mely a budai ujságírás leghosszabb életű jelensége, hiszen 1800-tól mint *Ofner Pesther Zeitung*, majd mint *Ofner und Pesther Zeitung* él 1845-ig. A Martinovics-pör budai bakójának pallosa (melynek villanása sokáig élt a dermedt rémültében tapsoló, a *Generális kaszálló* (azóta Vérmező) martján egymást taposó polgárok emlékében), elvette e derék németek kedvét holmi veszedelmes, magyarnak való politizálgatásoktól, tehát — mint minden elnyomott korszakban — az irodalmi érdeklődés virul fel a budai purgerok apácaoskolát járó, klavírozó, franciát selypítő kisasszony-lányai és egyetemre járó fiai számára. 1804-ben németül majd latinul jelenik meg (1810-ig) a *Kritischer Anzeiger der neuesten Litteratur*. 1806-ban jelenik meg az első budai magyar lap, a *Segítő*. Az *Ofner Kundschaftsblatt* hamar egyesül a pestivel s 1807—1813-ban mint *Vereinigter Ofner und Pester Kundschafftsblatt* él a kereskedelmi és ipari lap. 1811—1844 a Gemeinnützige Blätter életideje: ez a *Vereinigte* irodalmi melléklete. 1818-ban indul és két évet él a *Zeitblätter für wahre Menschenliebe katolischer Seelsorger*, későbbi címén: *Sonnenblumen*. Az 1848 márciusa előtti úgynevezett „Vormärz" korszakának (a Bécsben élt kitűnő magyar író, Hevesi Lajos 1900 táján nevezte el e korszakot „a derék Meyer korszakának", vagyis „Biedermeyer"-nek) legbájosabb budai virága az *Iris*. A görög szabadságharc hozta divatba e görögös nevet, mely pillangót jelent, tarkát és könnyűröptűt. Az *Iris* almanachjai finom rézkarcaikkal, édeskés, epedő, rajongó beszélyeikkel (vad, romántos zord várúratyáikkal, ezek kedves, szende lyánykái után epedő búbánatos lovagokkal: méla hold, rom, repkény, remete, kalóz, cigány, csempész, bandita, török, görög, korzikai, szénégető, szabadsághős diák, gonosz törpe, agg király, ifjú ara, halál, fűzfa, ledőlt oszlop, moha, hamvvedder kedves kellékein át), adták meg e budai „Biedermeyer" ízét e naiv lapoknak. Ugyanekkor már 1848 véres színjátékának kulisszáit is tologatta a Sors az Élet Színpadára: de hát ki törődött ilyesmivel Budán? 1827-ben a Rácok Városában szerkesztik a magyarországi szerbek legrégibb lapját (mely 1849-ig élt) *Novi Srbski Ljetopis* címen. 1832-ben indul a *Münz Journal*. Értékes budai természettudományosság indul meg a *Magyar orvos-sebészek és természettudósok évkönyveivel* (1842—1844.). Ugyanekkor indul az ugyancsak tabáni rác lap, a *Nepitansko-Budinski Skorotela* (1842—1843.). Egy évet (1838) él a *Természet* és melléklete a *Lombok*. A politikai ujságírás Pesten zajlik, Budára csendes tudósok húzódnak át, ezért van oly sok tudományos és pedagógiai szerkesztőség a lombos, pipázásra alkalmatos ámbitusos udvarú Budán. Így itt szerkesztődik a *Közlemények a kisdedóvás és elemi nevelés köréből* (1843), a következő évben neve már *Népbarát*. A szabadságkorszak forró hullámai Pesten viharzanak ki a rengeteg új szabadságharckori lapban. A csendes Budán 1848-ban csak a *Das junge Ungarn* indul, ámde annál jobban dörögnek 1849 májusában az ágyuk. A kamarilla illetőleg a Bach-rezsime viszont úgyszólván a kiegyezésig Budán szerkeszteti és nyomatja a cseh, morva, bécsi „Beámter"-ek rettentő száskahada számára a gyűlöletes rend hivatalos lapját, amelynek neve úgyszólván minden évben változott: *Magyar koronaországot illető törvény és kormánylap* volt első címe. Németül, oláhul, ruthénül, tótul, szerbül és horvátul jelent meg. Lapjain akasztófa, golyó, „in effigie" akasztás, birtokvesztés, bélyeges papír, trafik, finánc, zsandár, betyár, sorozás, kanászkalap és kossuthszakáll hordására vonatkozó tilalom s egyéb ily kellemes holmi iródott Budán. 1858-ban indul és hal meg az egyetlen bachidejebeli német lap, az *Ofner Stadt Blatt*. Tót lap is keletkezik (1861—1867), itt szerkesztik Budán: *Pestbudinsky Vjedomosty* a címe. Markovits Iván, a magyar gyorsírás egyik kitűnő nagy úttörője (a Donáti-utca sarkán épült későbbi háza), itt Budán szerkeszti (1863—1865) lapját, a *Gyorsírászat*-ot. (Néhai atyám testi-lelki jóbarátja volt a sűrű, feketeszakállú, göndör Markovics, sok régi levelét őrizzük. Néhai anyám, Szentessy Mária volt az első nő Magyarországon, aki 1873-ban — mint azt 1923-ban a magyar gyorsírás történetében Téglás Dezső dr. megírta — kedves kedvtelésből elsőnek tanulta meg Markoviestól az akkor fejlődő gyorsírást.) 1863-ban megindul a *Szépművészeti Csarnok*, átalakul *Budai Lapok*-ká és sírjába dől. A kiegyezés előtti korszak utolsó budai lapalapítása szerb lap: az előbb Ujvidéken szerkesztett *Nikolski List* (1867), mely utóbb Zomborban és Karlócán 1906-ig élt.

Az ősök köszöntik az unokát: a *Budai Naplót*, melyre a jövő évben vár az a feladat, hogy a budai ujságírás hiteles 200 éves fordulójára mozgalmat kezdjen a budai ujságírás kétszázesztendős történetének hozzáértő bizottság által történendő megíratására. Ha eddig nem történt meg, nem baj. Most azonban illik megcsinálni. **Bevilaqua-Borsody Béla.**

PALACK-TEJ

A tűzoltás tudománya. Benedek Mihály szék. főv. tűzoltótiszt tanácsi megbízásból Németországban Berlin, Drezda, Hamburg, Bréma, Hannover, Magdeburg és Lipcse városok tűzoltóságainak szervezetét, felszerelését és laktanyáiknak építkezését, valamint azoknak berendezését tanulmányozta és ezek alapján nagyterjedelmű jelentést írt, amelyet e napokban mutat be a polgármesternek könyv alakjában. Minderről e hó 18-án d. e. a Fórum filmszinházban nagyszámú közönség előtt vetített képekkel kísért felolvasást tartott, amelyen megjelentek *Koncz* Endre dr. miniszteri tanácsos, *Ambrózy* és *Rétay Theimer* tábornokok, *Spanberger* dr. és *Guth* elöljárók, *Ambrózy* Kálmán dr. fogalmazó, számos társhatóság, a budapesti tűzoltó testületek szövetségének többszáz tagja és különféle társadalmi egyesületek, akik a felolvasót melegen ünnepelték.

Petőfiné Szendrey Júlia
tragédiája

(Ismeretlen naplója, levelei és halálos ágyán tett vallomása. Bethlen Margit grófnő előszavával. Közzéteszik és feldolgozzák dr. *Mikes* Lajos és *Dernői Kocsis* László. 1930. A Genius kiadása, 400 oldal, 24 műmelléklet, 16 oldal kézirathasonmás.)

Egy kedves és irodalmárkodó vidéki úrhölgy, *Dékánine* Vadadi Berta 1889-ben egy háromoldalas emlékiratot adott át egy ugyancsak kedves vidéki úriembernek, *Farnos* Dezsőnek, aki egy mindössze 32 oldalas kis műkedvelősdi írásműben adta ki a mondott úrhölgy írását — Szendrey Júlia kolozsvári „lejtőre jutásáról". Ugyanez az úri hölgy írta itt azt a jelszót, hogy „Petőfivel meghalt az ő Juliskája is." Tudniillik az irodalomtörténet számára. *Ferenczi* Zoltán 1896-ban átvette a falusi úrnő szólamát s azt irodalomtörténeti hagyománnyá magasította, azt is hozzátéve, hogy *„jó hogy a szerencsétlen Petőfi elesett Segesvárnál, mert különben a családi élet boldogtalanságát* (amibe életében csak belekóstolhatott) *megtanulta volna Júlia mellett."* 1930-ig kellett várni, hogy Mikes Lajos derítse ki a megdöbbentő tényt: a vádló falusi hölgy 13 éves kislány volt, amikor állitólag pletykát hallott s 40 év mulva ezt írta le örök vádként, mit az irodalomtörténet máig készpénznek vett. A szerencsétlen mártírasszony életébe és becsületébe belegázoló és a Petőfi életébe is belevájkáló szabadságharckori pletykát Petőfi tehetségtelen, irígy, írástudatlan, de tőle stílust orzó „jóbarátai", Júlia Petőfi miatt sírján túl is féltékeny barátnői, de meg az egész közhangulat csinálta. De csinálta von *Kempen* altábornagy, a titkos rendőrség főnöke (a halott költők, nyomorban emigrált honvédek, az internált Görgey s a menekült Kossuth ellen dolgozó rémregényfigura), aki a *„Vidini Levél"* koholt rágalmával egy csapásra akarta sárba rántani Kossuth és Görgey személyét. Ügynökei a két londoni kém: *Kászonyi* Dániel és *Böszörményi Wargha* István voltak. A csinált pletyka Franz von *Liechtenstein* herceg altábornagygyal akasztotta össze a költő özvegye becsületét, amiből annyi volt igaz, hogy a Petőfit Konstantinápolyban keresni kívánó Júliának azt mondotta, hogy vagy lemegy kémnek Kisázsiába és a szeretője lesz, vagy toloncházba csukatja. A szerencsétlen nő nemet mondva, a púpos Horváth Árpád egyetemi tanárhoz ment nőül, akiben rettenetesen csalódott, botrányos élete miatt tőle elvált és meghalt méhrákban, miközben a második férj terjesztette róla a legalacsonyabb rágalmakat. Ahogyan Görgeyt Anton *Strobl* von Ravelsberg osztrák alezredes rehabilitálta (a rágalom bécsi és magyar részről egyformán rakta rá a sarat, utóbbi jobban) úgy csinált perújítást *Mikes* Lajos a szegény beteg nő mellett az általa talált, *Toldy* Ferenc alaposságával és *Gyulai* Pál szellemével (a módszert ismerő korrekt tudással és a vérbeli ujságíró rutinjával) megírott hatalmas kötetében, mely a szabadságharc nagyszerű ismerőjeként mutatja be a költött félisteneket és a költött démonokat egyaránt reális talapzatra állító írót. Dernői Kocsis László regényszerű életrajza mutatja, mit tud írni egy tehetséges író a szabadságharc koráról. Az ismeretlen *Arany* János és *Petőfi* kéziratok — amelyek Júlia eltüntnek hitt hagyatékából kerültek ki — abszolút értékűvé teszik a művet. A régi Pest és az osztrák katonák illusztrációs anyagát e sorok írója állította össze, a helyrajzi meghatározásokat dr. *Romhányi* István fővárosi levéltári főtiszt végezte. A bécsi Kriegsarchivban dr. *Deák* Imre kutatott.

RUDAS FÜRDŐ
radioaktív hőforrás
GŐZ- ÉS KÁDFÜRDŐ
FEDETT USZODA

Auguszt pavillon
*
Gyönyörű parkja és pompásan berendezett helyiségei Buda elökelő közönségének kedvenc uzsonnázó helye
*
Budán, I., Hidegkúti-út 22

SZÉCHENYI
GYÓGYFÜRDO
a Városligetben
a székesfőváros egyik legmodernebbül felszerelt, legmonumentálisabb gyógyfürdője. Ivókura. Népgyógyfürdők, nyári (strand) uszoda.
KITŰNŐ KÖZLEKEDÉS

Kályhás! Minden szakmabeli ügyben forduljon a régt jóhírű céghez
I, Logodi-u. 19 Béres Márton Tel.: 530-33

KI MINT VET, ÚGY ARAT!
Mauthner magnál jobbat sehol sem kaphat!
MAUTHNER ÖDÖN
MAGTERMELŐ ÉS MAGKERESKEDELMI RÉSZV.-TÁRS.
Központ: BUDAPEST VII, ROTTENBILLER-u. 33
Ujonnan átalakított és megnagyobbított belvárosi eladási helyisége a
FERENCIEK TEMPLOMÁVAL SZEMBEN:
BUDAPEST, IV. KER., KOSSUTH LAJOS UCCA 4. SZÁM
Főárjegyzék, növényárjegyzék, őszi árjegyzék ingyen és bérmentve

Amikor Mikszáth Budán nyaralt!

Elkészültek a vámházépületek a főváros határain, a közel jövőben megszűnik a kültelki fogyasztási adó.

Búcsúzásul a kültelki fogyasztási adótól, amely ha nem is ezen alakban, de ma is fennáll, leközöljük Mikszáth Kálmánnak 1896-ban a Pesti Hirlapban megjelent cikkét.

Saját ábrázatomról

Pesti Hirlap, 1896. 252. sz.

A nyár folyama alatt kis cikkecske jelent meg az „Uj Idők"-ben, amelyben azt írták meg, hogy Mikszáth és Jókai sok fogolymadarat kaptak ajándékba, s minekutána nem tudták elfogyasztani, a maradék foglyokat — egymásnak küldötték ajándékba.

Mikszáth Kálmán erre az apróságra igen jóízű „Nyilatkozat"-tal felelt a „Pesti Hirlap"-ban, amely nyilatkozatra az „Uj Idők" megjegyzéseket tett. Most hát Mikszáth Kálmán még egyszer megszólal ebben az ügyben s a fentebbi pótnyilatkozatot írta az említett lapba.

A Pesti Hirlap szerkesztőjének megjegyzése.

Mikszáth Kálmán pedig írta a következőket:

Még egy nyilatkozat

Tisztelt szerkesztőség! Azt hallom, hogy az urak rácáfolnak a multkori dementire, melyet az Uj Idők által hozott fogolyversengésre írtam. Az urak azt akarják állitólag bebizonyítani, hogy tőlem hallották a fogolytörténetet, tehát be kell azt ösmernem.

Ej, ej, uraim, higyjék meg, nem tudják mit cselekszenek — mert ha tudnák, nem feszegetnék tovább a kérdést magyar nemzeti szempontból. Igen, igen, hiába csóválják a fejüket. Önök szégyelni fogják, hogy megbolygatták, amiről én azt mondtam: tagadom. Rám kellett volna hagyni az egészet — ne legyen igaz, ha én azt mondom, hogy nem igaz s inkább önök szenvedjenek rövidséget, mintsem hogy ... De majd sorjában mondom el. Mert az urak nem értik a csiziót, az urak nem tudják, hogy Budapest székesfőváros külterületén nagy fogyasztási adókkal nyomorítják meg a szegény nyaraló közönséget, *megbüntetve azt* (mint okos államban illik) *hogy nem külföldi nyaralóhelyre viszi a pénzét.*

Az I. kerületi elöljáróság egy jól kitanított kézbesítője legott megjelenik a szerencsétlen kiköltözöttnél egy megrubrikázott ívvel, amelyet ki kell állitani a rajta levő kérdések szerint. Természetes, hogy nálam is megjelent az említett agent provokateur, akarom mondani, kézbesítő, az ívvel együtt, melybe szerinte azt kell beírnom, hogy mit fogyasztok el cukorban, kávéban és egyebekben. De hát honnan tudhatom én azt előre? Átolvastam nagy figyelemmel a nyomtatványt, de nem értettem meg. Beláttam, hogy ehhez magasabb intelligencia szükséges. Közöltem az ívet egy éppen nálam levő tudós akadémiai tagtársammal, aki pedig nagy munkát írt a pénzügyekről, az se értette. Boldogtalan állam, sóhajtottam fel; kinek az eszéhez szerkesztetted ezen csodálatos köznyomtatványaidat?

— Nem írom alá — mondtam kereken a kézbesítőnek.

Lenézőleg mosolygott rám, mint az olyan szamár emberre, aki egy bagatelle, egy kicsiség miatt difficilis, csupa merő naivitásból.

— De hiszen kérem, az egész csak egy szokás.

— Gyanus egy szokás.

— Csak éppen azért van az egész, hogy legyen forma ... tessék elhinni csak forma.

— Mit gondol nem lesz semmi kártékony következménye? Mire való voltaképpen?

— Mert, hogy kérem annak úgy muszáj lenni. Úgy rendeli a törvény.

— Eszerint mit írjak bele? Mit gondol?

— Tessék beírni, hogy mit tetszik fogyasztani.

Eldobtam a fölemelt tollat gyanakodva:

— Adó lesz ebből, hallja maga!

— Dehogy kérem alásan.

— Nem csal még.

— Ha nem tetszik hinni, hát tessék beírni egy font kávét, egy font cukrot, az már csak nem sok, csak éppen annyit, hogy elég legyen téve a törvénynek.

Isten neki, hogy lerázzam a nyakamról beírtam azon rovatokba, amelyeket megértettem, hogy egy pár napi tartózkodásra jöttem fel a Svábhegyre és elfogyasztok itt egy font cukrot, punktum. Nevettem magamban, arra gondolva, hogyha valaki valamikor megtalálja ezt az ostoba ívet, azt fogja hinni rólam, hogy valami kanári madár lehettem, aki egy font cukrot fogyasztott el egy nyáron.

De biz azt hamarább megtalálták, mint gondoltam. Négyszer sem nyugodott le a nap a Disznófő mögött, már a nyakamon volt a következmény, ha jól emlékszem a számra, tizennyolc forint fogyasztási adó.

Kiszúrtam szó nélkül, örülve, hogy nem több. Hiszen éppen úgy kihúzhatott volna az érdemes elöljáróság találomra egy nagyobb számot is, mondjuk tizennyolcezer forintot s akkor nekem legott ki kellene költözködnöm az országból, mert nem bírnám kifizetni. Igazán hálás voltam, hogy olyan kicsi számot lökött rám az elöljáróság, mert mint a kucséber a zacskójában bizonyosan összevegyülve kovályognak fejében az aritmetika összes számai, nagyok kicsinyek vegyesen; milyen szerencse, hogy kis szám jött ki.

Az én hálámat még az a körülmény se gyöngítette, hogy utólagosan megtudtam, miszerint a Svábhegy verzátusabb lakói nem fizetnek fogyasztási adót. És az természetes, azoknak van egy varázsigéjük, amiről a többi új lakó nem tud. Ők azt írják be a famózus rubrikáiba: Az összes fogyasztási cikkeket Szakál László helybeli kereskedőnél veszem. S ez a varázsmondat megszelidíti a Molochot, a Moloch összecsukja kinyitott száját erre a szóra, behúnyja szemeit, mintha szentelt vizet fecskendeznének feléje, az elöljáróság eldobja az ilyen okos vallomást, mert az elöljáróság, tudniillik az első kerületi elöljáróság csak a bolondokra utazik. A balek is Szakál kereskedőtől hozatja ugyan az élelmicikkeket, de ő még nem tudja, hogy ezt kell beírni, az egyik rubrikába, nyolc centiméterre a margótól, három centiméterre a hivatalos ív felső szélétől, a kipontozott lineák harmadikára, s minthogy ezt nem tudja, hát fizessen. Ez a sport, mely a közönség becsapásában kulminál, végre is nem éppen szép dolog. De ha az elöljáróság csinálja, végre is hivatalos aktus és ha komolyan vesszük, csak egy egyszerű reciprocitás. Bizonyosan vannak emberek, akik az elöljáróságot is megcsalják, még talán az elsőkerületit is, tehát egészen méltányos, hogy az elöljáróság is megcsalja azokat, az ő íveivel, akiket lehet.

Én abban semmit sem találok. Nem is panaszképpen írom ezeket, tisztelt szerkesztőség, mert kinek panaszkodnám? Az elöljáróságok ellen csak megint elöljáróságokhoz fordulhatnék bélyeges papirokon, prokátorokkal és protektorokkal — Isten ments ettől. Hiszen az igaz, hogy az illető közeg, aki a vallomási ívet viszi, föl is világosíthatná a becsületes fogyasztót, sőt az a nyomtatott vallomási ív is felvilágosíthatná, — de végre is ez csak az én szempontom (az adófizető önző szempontja) az elöljáróság egészen más erkölcsi szempontból veszi a dolgot: nem igazságot osztogat ő, hanem pénzt szed össze. Így áll feladata magaslatán.

Nincs hát nekem semmi panaszom az első kerületi derék elöljáróság ellen, hanem igen is van panaszom a tisztelt szerkesztőségre, mely éppen ezekben a szerencsétlen napokban teszi világgá, hogy az ország összes foglyait mi ketten esszük meg Jókaival. Látni véli az olvasó, amint azokat nagy döcögő társzekereken szállíttatja hozzánk a Svábhegyre Radó Kálmán.

A rémület fogott el. Teremtő Isten, el vagyunk veszve, ha az első kerületi elöljáróság ezt megtudja. Ha egy font bevallott cukorért annyit kellett fizetnem, mit fognak követelni tőlem az önök által megszámlálatlanul odavetett foglyokért? Arra már az Eszterházy-vagyon se lenne talán elegendő.

Beláthatja, tisztelt szerkesztőség, hogy dementirozni kellett a foglyokról szóló közleményt s nincs rá eset, ha olajba sütnének is, hogy bevalljam, még ha igaz lenne is, de mikor mondom, nem igaz.

Hagyják, tisztelt uraim, békén azokat a kedves halottakat (tudniillik a kérdéses foglyokat) s ne feszegessék a dolgot, hagyjanak meg engem annál az egy font cukornál, amit bevallottam. Nem olyan ország ez, ahol szabad volna kisütni valakiről, hogy fogolypecsenyét eszik.

Monori Hagy vezet
MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI R. T.
BUDAPEST—MONOR
Monori magkereskedése: Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 3. Telefon: Aut. 868-60
Tavaszi képes főárjegyzék és nagybani árajánlat ingyen és bérmentve

RÁCFÜRDŐ
GYÓGYFÜRDŐ, BUDAPEST
Erősen radióaktiv, természetes 42·4 C° földes-meszes hőforrásokkal. Két női- és egy úri-gőzfürdővel, valamint kő- és kádfürdőkkel. Az összes gyógytényezőkkel felszerelve.
Egész éven át nyitva.

Személyi hírek

BÓDY TIVADAR dr., a Nova Rt. elnöke és a HÉV. vezérigazgatója, SÓS ÁRMIN vezérig.-helyettessel e hó 22-én Berlinbe utazott és csak e hét derekán térnek vissza.

MORBITZER DEZSŐ tanácsos, kertészeti igazgató borestjét ülte e hó 22-én a *Budai Társaskörben*, ahol a tagok, ismerősei és barátai nagy számban gyűltek össze és megjelent *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester is, aki meleg, elismerő szavakkal köszöntötte Morbitzert s utána többen.

VÉN ANTAL honvédelmi miniszteri tenácsost saját kérelmére történt nyugállományba helyezése alkalmából a miniszteri *főtanácsosi* címmel tüntették ki.

LORGNON Zlbrinyinél, I., Attila-u. 12.

Mende-mondák

terjednek egy idő óta itt Budán, bizonyos célzatossággal arról, hogy 1927 február 4-én, az én húsz éves szerkesztői, 40 éves írói és születésem hatvanadik évfordulója alkalmából, a Hollós Mátyás Társaság által rendezett társasvacsorán, több nagytekintélyű dignitárius részéről nekem ajándékképen felajánlott n y o m d á t nem állítottam fel és nem nyitottam meg, pedig a nyomdaalapítás számára az ott aláírt mintegy 50 millió koronát és a később még befolyt 150 millió koronát felvettem.

Ezzel a mende-mondával szemben, itt a nyilvánosság előtt kijelentem alábbi

nyilatkozatomban,

hogy az aláírókat soha senki nem hívta fel arra, hogy az aláírt összegeket fizessék be, azontúl sem történtek a nyomda céljaira befizetések s így — ez egyszerű oknál fogva — én a pénzt fel sem vehettem. Az aláírókon kívül tanum erre BECSEY ANTAL úr őméltósága, aki ezt az aláírási ívet kezelte addig, amíg én — koromra való tekintettel — a nyomda felállításáról le nem mondottam, megköszönve áldozatkész jóakaróimnak az irántam és lapom iránt való jóindulatot.

Kijelentem, hogy az, aki ezekután m á s t á l l í t — h a z u d i k és hitvány módon r á g a l m a z.

Ezt a nyomdaügyet a magam részéről már régebben — és most ezzel is — végleg elintéztem és befejeztem.

Kelt Budán, 1930 május hó 19.

VIRAÁG BÉLA,
a Budai Napló felelős szerk. és kiadója.

Maróthi Fürst Bertalan udvari tanácsos jubileumát ülte meg ünnepélyes keretek közt a „Magyarországi Kereskedelmi Utazók Egyesülete" előbb az igazgatósági ülésen, majd e hó 17-én rendezett nagyarányú társasvacsorán. A rendkívül meleg és emelkedett hangulatú ünneplésre alkalmat szolgáltatott a 30-ik évforduló, mely idő óta áll e fontos kereskedemi hivatást betöltő egyesület élén maróthi *Fürst* Bertalan, mint annak elnöke. A társasvacsorán elnöktársa, alsóterenyi *Auer* Róbert üdvözölte *Fürst* Bertalant az egyesületben eltöltött 30 éves működése alkalmával és kiemelte lankadatlan munkásságát, amelyet 30 év alatt az összkereskedelem, mint az *OMKE* alelnöke, mint a *Magyar Hitelezői Védegylet* elnöke és különösen mint a Magyarországi Kereskedelmi Utazók Egyesületének társelnöke az utazói kar érdekében kifejtett. Számos testület és a magyar közgazdasági élet több kitűnősége táviratban és levélben üdvözölte *Fürst* Bertalant a nevezetes évforduló alkalmával. A díszvacsorán számos felköszöntő hangzott el és az ünneplést *Fürst* Bertalan megköszönvén, kiemelte a magyar utazók tevékenységének kiváló fontosságát a magyar közgazdasági életben, különösen most, amikor a külföldi kereskedelmi szerződések megkötése lehetővé fogja tenni a magyar utazó fokozottabb tevékenységét a külföldön is. — Üdvözölte Fürst Bertalant a Svábhegyi Egyesület is, amelynek régi ügybuzgó tagja és a Svábhegy hűséges lakója.

ÚRI SZABÓ, kiváló szabász! GLASZ Péter, I., Maros-utca 11.

Nagysikerű zeneesttel fejezte be idei zenés előadásainak sorozatát a HOLLÓS MÁTYÁS TÁRSASÁG. Nagyszámú közönség előtt *Tátray* Kornélia, *Hajdu* Mihály és *Neufeld* Andor, a fiatalabb zenei gárda tehetséges reprezentánsai mutatták be tudások legjavát. *Tátray* Kornélia széles skálájú, kristályosan iskolázott szopránja époly szépen csillogott Haydn súlyos áriájában, mint Löwe humorral és virtuózitással megírt kis dalában. *Hajdu* Mihály technikai készültségével és abszolút muzsikalitásával, *Neufeld* Andor lendületes játékával és brilliáns technikai tudásával aratott megérdemelt sikert. *Andor* Endre humorral és közvetlenül konferált.

Újlaki Müller József

ülte meg a mult héten patriarchális keretek között 80-ik születésnapját, a legjobb egészségben. Ünnepe volt ez nemcsak a *Nagybátony—Ujlaki*

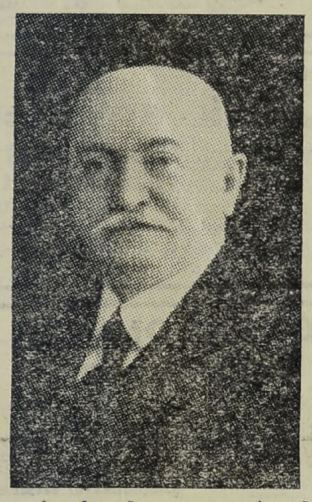

téglagyárnak, hanem az *Angol-Magyar Bank*-nak is. A Budai Napló már előzőleg azzal vette ki részét ebből az ünneplésből, hogy tárca alakjában méltatta ujlaki *Müller* József tevékeny életét.

SZÉCHENYI STRANDFÜRDŐ
május 29-én csütörtökön MEGNYILIK

Buda-Alsóvárosi Egyesület, (régebben „Fehérvári-út és Környéke Egyesület") e hó 28-án, szerdán este fél 9 órakor tartja harmadik évi rendes közgyűlését *Becsey* Antal kormányfőtanácsos elnöklete alatt I., Fehérvári-út 74. sz. alatt, Tagwerkshoffer-féle vendéglőben. A közgyűlés új tisztikart, új választmányt és új számvizsgáló bizottságot választ, a szokásos közgyűlési ügyrend keretében. *Gömöri* Győző ügyv. elnök arra kéri a tagokat, hogy minél számosabban jelenjenek meg, nehogy határozatképesség hiányában nagy költség és sok munkával újabb közgyűlést kelljen összehívni.

MENCZER mos, fest, tisztít saját üzemeiben Telefon: A. 504—93 Külön vidéki oszt.

„Klark" vagy „Klerk"? Amióta a budai Alagút feljárója Pest-Buda legsürrögőbb autobuszforgalmú helye lett, azóta naponta hallja az ember, amint az autobuszkalauzok legtöbbje *„Klerk Ádám tér!"* kiáltással jelzi az állomást. Igen ám, de a kitűnő angol gentleman neve nem Klerk-nek, hanem *Klark*-nak ejtendő, régi nemesi név. Az angol családi név kiejtése nem egységes, ezért az angol nemes bemutatkozáskor mindig sillabizálva közli neve kiejtését és egy pici, e célra külön zsebben tartott névjegyet nyujt át „Clare: K-l-a-r-k, yes!" mondja az ánglius. Derék budai autobuszkalauzaink is úgy vannak ezzel, mint régi francia anekdóta szerint *Ádám*, az emberiség ősapja, ki állítólag megfordulva Londonban s nevét *Édem*-nek hallva, azt hitte, hogyha *Édem*-nek írja magát névjegyén, *Ádám*-nak fogják hívni. Ámde ekkor meg *időm*-nek mondták: mire Ádám mérgesen elhagyta Angliát. A büszke skót nemesek sajnálták, hiszen legelső ősükről volt szó. Nos: Klerk Ádámból legyen Budán is az, ami valóban: Klark Ádám. *Hárombék.*

Szervezkedő gyűlését tartja e hó 29-én, csütörtökön d. u. 5 órakor a Krisztina-körúti 61. szám alatti „Hajas"-féle vendéglő különtermében *Kovátsay* István elnöklete alatt a „NEMZETI SZOCIÁLIS PÁRT" krisztinavárosi szervezete. Felszólalnak: *Neményi* Imre dr. ny. államtitkár, aki a párt programmját fejti ki és *Viraág* Béla szerkesztő, aki Buda kívánságait ismerteti. A szervezőgyűlés iránt nagy az érdeklődés a kerületben, mert a *szocialista* párttal szemben a *szociális érzésű* iparospolgárság e párt keretében kíván érvényesülni.

Érdemes emlékművel gyarapodott a *farkasréti* temető, ahol a közelmultban leplezték le *chizsnei Cherven* Flóris dr., a két évvel ezelőtt elhunyt klasszikus pedagógus művészi síremlékét. Húsz évig volt a Barcsay-utcai gimnázium igazgatója és az ünnepies leleplezéshez kivonult a gimnázium egész tanári kara *Valentin* József igazgató vezetésével, de megjelentek az intézet régi érdemes tanárai is: *Héber* Bernát, *Lechner* Jenő, *Méhes* Gyula, *Sebestyén* Károly, *Bruck* Ferenc, továbbá *Pintér* Jenő és *Acsay* István tankerületi főigazgatók. *Tyukos* Gyula lelkész avatóbeszéde után *Kovalovszky* János tanár mondott szép emlékbeszédet, majd az intézet növendékei babérkoszorút helyeztek a sírra. Az elhunyt haláláig, 17 éven át Budán lakott leányával a Városmajor-utcában. Apósát vesztette el benne *Okolicsányi-Kuthy* Dezső dr. főorvos, aki feleségül bírja az elhunyt pedagógiai tudós idősebb leányát, volt szemefényét, chizsnei *Cherven* Vandát.

Hortobágyi juhtúró

Salaktartalékolás. Különös szó, de jellemzi a főváros gazdálkodását. A Szép Ilona mellett van a BSZKRT egyik nagy telepe és a telepen volt egy nagy hegy — salakból. A szomszédságban volt egy nagy gödör, a téglagyár gödre és a székesfőváros elhatározta, hogy abba a nagy gödörbe hordatja be azt a salakhegyet. A legjobb és legegyszerűbb elintézés. Így is történt. Akkor jött egy vállalkozó, megnézte a salakot és megállapította, hogy ez még tüzelésre használható salak, mert nagy rostélyon hullott át és valami potom áron meg is vásárolta az egészet, azzal a kötelezettséggel, hogy az ebből a salakból nyert salakot ismét visszahordatja. Ez is megtörtént. Ekkor a város elhatározta, hogy erre a salakra parkot épít és hordatott rá egy réteg földet, de a kertészek kijelentették, hogy a föld dacára sem nőne meg itt a fa, mert hogy a salak mindenfélének jó, csak éppen trágyának nem. Most azután újból felkotorták azt a salakot és most töltik vele a Városmajor útjait, ami ezeket az utakat egyelőre járhatatlanná teszi, de talán majd jön egy új vállalkozó, aki innen is elhordatja a salakot és így tovább . . . És ezt nevezik nálunk városgazdaságnak.

MÁTÉ István, szobafestő és mázoló mester, *I. ker., Attila-körút 2.* Telefon: 573—55.

A Magyar Citerakedvelők Egyesülete legutóbb tartott közgyűlésén a *Pozsony* vendéglő külön helyiségében megválasztották egyhangúlag az elnökséget, a tisztikart, megjutalmazva e kedves hangszer népszerűsítése körül szerzett érdemeket. Elnök: nemes *Dreger* Nándor ny. alezredes, ügyv. elnök: ifj. *Toman* Ferenc, titkár: *Deberle* Ede, jegyző: *Deberle* György, pénztárnok: *Schick* János, ellenőr: *Hitz* Gyula, gazda: *Barth* Károly, tb. karnagy: *Zaits* József, karmester: *Noszter* József, karvezetők: ifj. *Toman* Ferencné és *Schick* János, főrendező: *Balogh* Sándor dr., zeneműtáros: *Kalmár* Márton. — A *számvizsgáló bizottság* tagjai: *Honigschlögel* József, *Prohászka* Tamás, *Mészáros* József és *Leidenfroszt* Károly. — A *választmány* tagjai: ifj. *Toman* Ferencné, *Zika* Emmy, *Ludvig* Olga, *Rischer* Mici, *Schuster* Mimi, *Weckermann* Viki, *Schik* Jánosné, körtvélyesi *Fábián* Béla, *Halbrecht* István, *Löw* Ferenc, *Neuham* József, *Presser* József. — A *gazdasági bizottság* tagjai: *Barth* Károly, *Deberle* György, *Noszter* József.

Nem kugliznak Orbán és társai, akik tudvalevőleg fagyos szentek s ez idén beibzonyították, hogy a virágos kávéházi terraszok, a szépen helyrehozott zöldbeli vendéglők és a virágzó gesztenyefák dacára csaknem fagyot hoztak reánk. Ha a természetben nem is tettek nagy kárt, mégis befagyott néhány kuglizó megnyitási ünnepe, mert felsőkabátban nem lehet kuglizni. A *Budai Társaskör* mult hétfőn, az *I. ker. Iparosok és Kereskedők Köre* (ezt a hosszú címet ezentúl *„Ipékekör"* névre rövidítjük = Ip-é-ke-kör) a mult kedden nyitotta meg a Délivasút kerthelyiségében a kuglizóját, de a fagyosszentek nem álltak kötélnek és a kuglizó-ünnepek — hogy is mondjuk — befagytak.No, lesz még nyár, vetkőzünk mi még ingujjra is!

Ismeretlen ábrázolás
Buda 1849 május 21. ostromáról

Az ostrom egyik kétségtelenül igen érdekes emléke az a színes guache technikájú festmény, melyet Bevilaqua-Borsody Béla dr. talált a *Szépművészeti Múzeum Történelmi Képcsarnokában*, amelynek erődítés és tüzérségtörténeti érdekességeit most dolgozza fel. A festmény pontossága ugyan művészi értékének rovására esik, ámde tényei meglepőek. A kép a mai Nándorbástya egész körét mutatja. A benne levő üteg még a klasszikus, régi, 17. századi típusú olasz „ütőhely" (Batteria) deszkázott alapú berendezését mutatja, a bástya mellvédje régi típusú homokos zsákokkal és kosarakkal van megrakva. A ruhástól vagy félig levetkezetten fekvő osztrák halottakon még a sebkötözés és sebesülés formái is láthatók. Az ütőhely deszkáin szétszórva fekszik egy csomó mindenféle méretű golyó, nyilvánvalóan azok, melyek az üteg ágyúit szétlőtték. A homokzsákok között a láthatóan erősen fujó szél egy kezdetleges kis magyar honvédzászlót lobogtat. Mellette egy köpenyébe erősen beburkolózó fiatal katonalegény áll, alkalmasint tábori sipkás bécsi német legionárius diák. A hátsó térben a Kis-Svábhegy ütegei mellett zászló, a Heidrich-család villáján (az „Óra-villán") ugyancsak zászló. A kopár Kis-Svábhegyen mozgalmas tömegélet zsibong. A guache túlzott, természetes pontossága mintha jó technikájú dillettánsra vallana.

RAVASZ Előkelő cukrászszalón. Terrasz és kert. I., Krisztina körút 75. sz.

Baj van a csendrendelettel! A *Fő-utcán* végig zörgő, zakatoló, csörömpölő, dörömbölő szemeteskocsik hajnali kocsikorzóját tette szóvá egy kedves olvasónk, aki sok mindenféle visszásságra Budán hívta fel a figyelmünket, amelyet „Ének a csendrendeletről" címen közöltünk volt legutóbbi számunkban. Ezt a cikket szóvátette a köztisztasági albizottság május 20-i ülésén *Klár* Zoltán dr. nőgyógyász-főorvos, a törvényhatósági bizottság tagja és kérte a fuvartelep igazgatóját, *Betsey* Lászlót, hogy ezen a bajon segítsen. Az igazgató kijelentette, hogy *ilyirányú panaszok már a multban is felmerültek*, mire ő a legszigorúbb utasítást adta ki, hogy csakis olyan kocsik vonulhatnak fel a jelzett útvonalon, amelyek a szemét felvételét és szállítását azon a területen végzik. Ez pedig legfeljebb *három kocsi lehet*. Ha azonban a felettes hatóság által kiadott e szigorú utasítást a kocsisok nem tartják be és erre nézve az érdekelt lakók vagy *közvetlenül a Köztisztasági Hivatalhoz*, vagy a *Budai Naplóhoz* fordulnának panaszszal, úgy a Köztisztasági Hivatal igazgatója haladéktalanul intézkedik és megindítja a megtorló eljárást. Az érdekelt és hajnali álmukban megzavart vizivárosi polgárok nevében köszönjük Klár Zoltán dr. föllépését és kérjük, hogy továbbra is úgy, mint ahogy tette most és ahogy tette a *Németvölgyi-út tisztátalansága* ügyében írott panaszos cikkünkkel is, kísérje figyelemmel és lépjen közbe az ő ismert erélyével ezentúl is. — A főutcai esetet szóvátette lapunk szerkesztője a *II. ker. Iparoskörnek* e hó 22-én tartott nagygyűlésén is, amelyen *Kozma* Jenő dr. is jelen volt, ahol számosan igazolták, hogy *ez a csendzavarás a hajnali órákban nagyon gyakori.* Most azonban, hogy ismerjük *Becsey* László igazgató jóakaratú intézkedését, bízunk benne, hogy az életadta sok kellemetlenség mellett, ettől az egy kellemetlenségtől megszabadulnak a Fő-utca lakói.

KIRÁLY-FÜRDŐ
Építtette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.
Budán, II., Fő-utca 84. szám.
45 fokos szénsavas nátron, szénsavas mészes, szénsavas kénalkálival és magnéziumot
tartalmazó hévvíz
Köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fém mérgezés, máj-, lép-, vese-, hágyhólyagbetegségek, gyomorhurut és alkasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdő: férfiaknak . . . . reggel 5—1 óráig
nőknek hétköznap délután 2—7 óráig
!! IVÓ KURA !!

RÓMAI FÜRDŐ
ÓBUDA—AKVINKUM
KEDVES
KIRÁNDULÓHELY
Kitünő konyha. — A források napi hozama 160.000 hektoliter rádioaktiv thermálviz
A szentendrei HÉV vasútnak, a MFTR hajóknak és az ÚJPESTI átkelő propellernek állomása

PROHÁSZKA
szőnyegkereskedő
I., KRISZTINA-KÖRÚT 32
TELEFÓN: AUTOMATA 502-16
Művészi szőnyegjavítás és mosás
Magánfelektől vásárolt valódi perzsaszőnyegek jutányos árban. Gép- és futószőnyegek nagy raktára. Kedvező fizetési feltételek

HUBERT és Tsa B. T.
Egészségügyi berendezések, csövek.
Műszaki cikkek, fémgyártás.
VI., Liszt Ferenc-tér 4. Tel.: 222-67.

Telekparcellázás
POMÁZON
200 □-öles házhelyek kaphatók közvetlenül az állomás mellett. Kitűnő ivóvíz. Pormentes, egészséges terület
Gyönyörű kilátás.
Jó közlekedés.
Kedvező részletfizetés!
Építési hitel!
Bővebb felvilágosítást ad:
ÓBUDA-UJLAKI TAKARÉKPÉNZTÁR
III., LAJOS-UTCA 144.
TELEFON: 624—57.

BALÁZS vendéglő Hűvösvölgy végállomás
Specialitások: Rántott csirke, dampfnudli. Nyitott és csukott terraszok.
— Naponta cigányzene. —

TEA
Közvetlen behozatal Holland-Indiából
a termelő ¼ és ½ kilogrammos eredeti csomagolásában és ládákban — Nagyban és kicsinyben
BOZÓ GYÓGYTÁR
BUDÁN, I. KER., ALKOTÁS-UTCA 34. szám.

ÉHGYOMORRA
naponkint igyék egy pohár
KRISTÁLY
VIZET!

A nevelés akadályai. A Budai Társaskör kebelében megszervezett „Közoktatási Ügycsoport" folyó hó 15-én, csütörtökön este, ½7-kor tartott alakuló ülésén *Rehák* József felsőkereskedelmi iskolai tanár tartott előadást a tanítási és nevelési bajokról, igen nagyszámú érdeklődő jelenlétében. Ismertette és felsorakoztatta azokat a hibákat, amelyek a nevelést a szülői ház, a diákság, a tanárság és a tantervek részéről érik. A szülők elfoglaltsága, nemtörődömsége, hozzá nem értése, a túlságos szigor, vagy a túl enyhe nevelés eredményezi a legtöbb bajt. Ennek következtében a diák sem lehet olyan, amilyennek lennie kellene; sport, mozi, rossz társaság, gyakran eltereli a diákság figyelmét a komoly munkától. A tanárság rossz anyagi helyzete, a nevelő munka meg nem értése és elhanyagolása még sok baj forrása lehet. A tantervek túl sokat kívánnak. Szükséges volna az ismeretek gyarapodásával beálló anyagtöbbletet, gondos selejtezéssel egyensúlyozni. A túlterhelés problémájának megoldására még nem történt nálunk komoly kísérlet. Csak a bajok gyökeres orvoslása után remélhető, egészséges testben és lélekben ép, a jövő Magyarországért, a haza boldogulásáért önzetlenül dolgozni tudó generáció felnevelése. — A tanárokból és szülőkből álló hallgatóság élénk figyelemmel kísérte a nívós előadást s hatalmas tapsviharral adott kifejezést nagy tetszésének.

Legtisztábban készült sütemény
I., Bors-utca 1. Telefon 503—35 JÁNY PÉK

Ezeroldalas, háromkötetes műben örökítette meg *Róna* Lajos, a *Pénzvilág* kiváló szerkesztője 30 éves ujságírói jubileuma alkalmából tapasztalatait, megfigyeléseit, amely mű *„Harminc év az ujságírói pályán"* címen jelent meg. Az értékes munka közfeltűnést keltett, mint egyik gyöngye az ujságíró memoárirodalomnak.

KALAPOK urak és hölgyek számára nagy választékban
KERTÉSZ kalaposmesternél I., Krisztina-tér 3 Fest, alakit

A földalatti illemhelyek érdekében írott közleményeink eredménynyel jártak, mert máris két ilyen illemhely építésére adta ki a főváros az engedélyt — Pesten. De a Margithídtól az óbudai Flórián-térig nincs illemhely.

Mammuthirdetések

amelyekkel a pesti cégek a napisajtó útján eláraszták a közönséget, mégis csak ártanak a budai kereskedőknek, mert a reklámnak mindig megvan a maga hatása és a budai közönség — ha csak a kíváncsiság viszi is oda — végül mégis csak vásárol. Nekünk ugyan nincs nagy okunk siratni a budai kereskedők sorsát, mert ezeknek nem igen van érzékük a reklám iránt, legfeljebb hogy úgynevezett röpcédulákat hordatnak a lakások kilincseire, de sajnálattal látjuk, hogy ezekkel a mammuthirdetésekkel mégis csak elvonják tőlük a vásárlóközönséget, holott áru dolgában *föltétlenül megbízhatóbbak*, mint az olyan cégek, amelyek ilyen óriási hirdetésekre költenek. A hirdetés árát minden esetre *a közönség fizeti meg.* Pedig megtakaríthatná, ha Budán vásárolna, mert ennyivel olcsóbban kapja az árut és amellett megtakarítja az utiköltséget. Régebben volt Budának árumegállítási joga és nem is volna rossz dolog, ha most valami *reklám megállítási jogot* tudnának kieszközölni a budai kereskedők, hogy így ez a pesti reklám maradjon csak Pesten és a jó budaiak is csak vásároljanak Budán.

LEGSZEBB
és legkellemesebb uzsonnázóhely a
PUTSAY CUKRÁSZDA
terrasza
gr. Majláth száll. bérház és I., Attila u. 21

TURÁNI SZŐNYEGSZÖVŐ R.-T.
Készít, javít, megóv
II., FŐ-UTCA 80. SZ.
Telefon: Aut. 515—79.

A Császárfürdő szégyenfoltja az ottani fabarak, amely undorító állapotában egyenesen elriasztja a császárfürdői uszóstadion magasnívójú nemzetközi versenyein megjelenő díszes közönséget. A sűrűn odajáró külföldiek is borzadva csapják össze a kezüket ennek az utálatos baraknak a láttára. S mégis csodálatos, hogy az Irgalmasrend, a Császárfürdő birtokosa nem keresi a módot Vass József miniszter felvilágosítására akkor, amikor a hatóságok és Óbuda bizottsági tagjai pártkülönbség nélkül mindent megtesznek, hogy ez a szégyenfolt eltűnjön.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I, Attila-u. 12

A poloskás iskola, melynek tisztogatása és tatarozása évek óta húzódik, végre mégis megtisztul, mert a főváros a menekültek által megrongált és bepiszkolt Lajos-utcai iskolát kétszáznegyvennégyezer pengő költséggel rövidesen és gyökeresen rendbehozatja. Ugylátszik két és félmillió poloskát egyenkint és külön-külön napidíj mellett fognak írtani, mert különben alig érthető, hogy mire kell ez az óriási összeg. Ezen az összegen már új épületet is lehet emelni.

Ü Z E N E T

Névtelen levelekre és levelezőlapokra nem válaszolunk. A szerkesztőség minden tekintetben megóvja a titoktartást, tehát mindenki bátran aláírhatja a nevét.

Többeknek. A Budai Blok ügyében érkezett levelekre levélben válaszolunk. Az első értekezlet lehetőleg e hét végén lesz, ahol részt vesznek az eddig jelentkezett társaságok vezéremberei. A szervezés időt igényel és valószínűleg csak június folyamán indul meg, de még e nyáron megalakul ez a nagy társadalmi szövetség.

N. I. Érdekes kertészkedő levelét elküldöttük Füredi Jenő rovatszerkesztő címére.

VIRÁGOS BUDA
KERTÉSZETI KÖZLEMÉNYEK

A gyom irtása

A kertben végzendő évi munkák során a *gyomlálás* és a *kapálás* a leglényegesebb munkák egyike. Erről általában a kert tisztántartása címén beszélnek. A kerti utakra vonatkoztatva ez helyes, mert alig képzelhető csunyább látomány, mint amikor a kerti utak gyomosak, gazosak. Azonban a kertbe *ültetett* növényzet szempontjából a kérdésnek nagy jelentősége van.

Nagyon gyakran látni a kertekben, Budapesten főleg a nyáreleji évszakban, az itt szokásos esőzések után a buján növekedő gyomnövényeket, amelyek nem egy kerti veteményes ágyast vagy dísznövényt, gyümölcscserjét a pusztulásig elnyomnak és éppen a tavaszi, nyáreleji lendületesebb növekedésben hátráltatják.

Sok veszedelmet rejtegetnek a gyomnövények növényegészségügyi szempontból is. A gyomnövények nagyon sok rovarkártevőnek és növényi gombabetegségnek kitünő tenyésző helyei nemcsak a földfeletti, de a földalatti (gyökérzet) részeiken is. Rengeteg hernyó, nyűv, báb, pete, fertőző penészgomba kerül ezekről a kert ültetett növényeire. A gyomnövényeket gondosan, *állandóan irtani kell; ki kell gyomlálni és elégetni.* Az a sokak által gyakorolt kétesértékű szokás, hogy a gyomnövényeket tavaszkor a gyümölcsösben, a kerítések mellett, a kert hátsórészében meghagyják s aztán a kecskének stb. takarmánynak kaszálják, nagyobb kárt jelent, mint hasznot.

A kert jövedelmezősége, akár szépészeti, akár anyagi haszon szempontjából várjuk, a kert talajának kapálgatása szerint is változik, esetleg erősen csökken. Régi igazság az, hogy egy jól végzett kapálás egy kiadós esőt pótol. A talajban a nedvesség ugyanis a hajszálcsövesség törvénye alapján oszlik szét. Ha a talaj hajszálcsövességét a gyakori kapálással nem biztosítjuk, másként, ha a talajnedvességet nem tároljuk, akkor a talaj kiszárad. A kérgesedő, kemény talajfelületen keresztül a föld gyorsabban párologtatja a vizet, mint a megkapált, porhanyó felületű talaj. Ez a homoktalajon gazdálkodók és kertészkedők érdekében fontos, de talán még fontosabb a kötött agyagtalajt művelők szempontjából, mert a kötött agyagtalaj a nyári szárazságban meg is reped, nem ritkán annyira, hogy a repedésbe a lábunk is belefér. Természetes, hogy ebben az esetben azok a finom hajszálgyökerek, — ezek pedig a növény táplálék felszívógyökerei — amelyek között a talaj megreped, a növényről leszakadnak. A kert talaját tehát állandóan kapálgatni s ezáltal a talaj hajszálcsövességét, másként, a talaj víztárolását biztosítani kell. A kapálást legjobb az eső előtt végezni. Ha azonban ezt a lényeges talajművelési munkát helyesen, rendszeresen végezzük és a talaj felszínét állandóan porhanyítjuk, akkor a szárazság sem befolyásolhat a munka elvégzésénél. Nem hallgatom el, hogy a gyomos és szinte csak ötletszerűen végzett kapálás dacára a növény a kérgesfelületű, sőt repedezett talajban nem pusztul el, de növekedése, fejlődése nem egyenletes. Ilyen esetben pl. a hajtások rövidek maradnak, idő előtt megfásodnak, a virág korcs marad, a termés, gyümölcs rosszul köt, fejlődik, száraz, fás, rágós lesz stb.

Füredi Jenő.

Közgazdasági Napló

Szerkeszti: SZÁSZHALMI JÓZSEF.

* **A Pénzintézeti Központ** május 17-én délelőtt tartotta *Korányi* Frigyes báró dr. ny. m. kir, pénzügyminiszter elnöklete alatt XIII. rendes évi közgyűlését. A közgyűlésen, amelyen a m. kir. pénzügyminisztert *Iklódy Szabó* Andor dr. h. államtitkár képviselte, a budapesti és vidéki pénzintézetek kiküldöttei nagy számban jelentek meg.

A népes közgyűlés tudomásul vette az igazgatóság évi jelentését és megállapította az 1929 december 31-i mérleget, amely *1,555.912 pengő és 32 fillér tiszta nyereséget* eredményezett. A közgyűlés a pénzintézeti üzletrészek után az alapszabályszerű maximális, azaz *6 százalékos osztalékot*, a kincstári üzletrészek után pedig *4 százalékot* állapított meg.

A közgyűlés a megüresedett igazgatósági helyekre *Tormay* Bélát, a m. kir. Postatakarékpénztár vezérigazgatóját és *Kégl* János dr.-t, a Monorkerületi Takarékpénztár elnökét, a választmány új tagjaivá *Dobay* Aurél dr. kormányfőtanácsost, a Magyar Forgalmi Bank r. t. ügyvezető-alelnökét, *Rabl* Rezsőt, a Győrvárosi és Megyei Takarékpénztár ügyvezető-igazgatóját, *Steiner* Sándort, a Délmagyarországi Kereskedelmi Bank r. t. igazgatóját és *Vajda* Bélát, a Hódmezővásárhelyi Takarékpénztár vezérigazgatóját választotta meg, végül újra megalakította a felügyelőbizottságot, amelybe új tagokként *Horvát* Sándort, a Magyar Olasz Bank r. t. igazgatóját és *Stenger* Ottót, a Magyar Általános Takarékpénztár rt. igazgatóját választotta be.

* **Ganz és Társa Villamossági, Gép-, Vagón- és Hajógyár Rt.** e hó 22-én tartott közgyűlése, az igazgatóság minden javaslatát elfogadva, elhatározta, hogy az 1929. üzletévre szóló *osztalék*-szelvény e hó 24-től kezdődőleg *8 pengővel* váltassék be, ami megfelel a tavalyi osztaléknak. Szelvénybeváltóhelyek: Budapesten a Magyar Általános Hitelbank, a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbank és a Magyar-Olasz Bank; Bécsben az Österreichische Creditanstalt für Handel und Gewerbe. Az igazgatóság tagjaiul a közgyűlés újból az eddigi tagokat választotta meg.

* **A Magyar Asphalt Részvénytársaság** május 17-én megtartott közgyűlése *az osztalékot 2 pengőben* állapította meg.

* **A Nasici Tanningyár és Gőzfűrész Rt.** az elmult üzletévről is tetemes nyereséget mutat ki, amennyiben *1,250.000* pengő saját tőke mellett *42.144 pengőt* keresett tisztán. A részvénytársaság élén olyan elsőrangú szaktekintélyek állanak, mint gyurgyenováci *Rosenberg* Hermann elnök és *Hódos* Béla dr. ügyvezető-igazgató.

* **A Hangya Szövetkezet** 22-én tartotta nagy érdeklődés mellett közgyűlését, amelyen *Zichy* Aladár gróf elnökölt. *Bernát* István alelnök ismertette az igazgatóság jelentését, mely szerint a szövetkezetek forgalma a mezőgazdaság nehéz helyzete folytán csökkent, s ez a magyarázata, hogy az értékesökkenési alap megfelelő dotálása után csak *22.289* pengő felesleg mutatkozik. Ezért az igazgatóság azt javasolja, hogy ez ne használtassék osztalék fizetésére, hanem csatoltassék az *1930-as év nyereségszámlájához.* Többek hozzászólása után a közgyűlés tudomásul vette az igazgatóság jelentését.

Laptulajdonos: VIRAÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Viraág Béla.

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Bpest V, Ügynök-u. 8. — (Nyomdaigazgató: Linzer M.) —

RÓZSADOMBI VIRÁG- ÉS TÁJKERTÉSZET
Budapest, II. ker., Szemlőhegy-utca 23. sz.
Telefon: Aut. 529-70.
TÁJKERTÉSZET: Vállalja díszkertek, parkirozások, ablakdíszítések és villakertek tervezését és évi gondozását.
VIRÁGKERTÉSZET: Szállít egész éven át vágott és cserepes virágokat, csokrot, virágkosarat, dísznövényeket, palántákat és dugványokat.

Budai Általános Takarékpénztár
Részvénytársaság
Budán, II., Fő-utca 9
Elfogad kamatoztatásra takarék- és folyószámlabetéteket.
Lekötött betétek után megállapodás szerint magas kamatot térítünk
Budai ingatlan-tulajdonosoknak gyors lebonyolítás mellett bekebelezett váltókölcsönöket nyujtunk
Mindennemű bank- és takarékpénztári ügyben készséggel állunk rendelkezésre
SAFE DEPOSIT

ERDÉLYI ÉTTEREM
I., Bors ucca 10.
Valódi erdélyi specialitások:
Flekken, Hereintokány, Vargabéles, Kürtöskalács, Fatányéros stb. stb.
Nyáron gyönyörü, családias kerthelyiség.
Üzletvezető
özv. Csiszár Józsefné
a Tisztv. Kaszinó v. vendéglőse

PAPP KLÁRI ILLATSZERTÁRA
II., Zsigmond-utca 12.
Valódi francia illatszerek, kozmetikai cikkek és háztartási áruk legdúsabb raktára

FLEISCHER REZSŐ
hentesáru-, kolbász- és szalámigyár
egyetlen budai fiókja
BUDÁN, II., SZÉNA-TÉR 1
AZ ALFÖLDI-FÉLE ÜZLET HELYÉN.
Elsőrendű sertéshúsok, kolbászáruk és téli szalámi

Csak egyszer
vásároljon Dinka-féle teavirslit!
Mindig azt fog kérni.
Gyártja: DINKA ISTVÁN hentesárugyára
II., Iskola ucca 40. Telefón: Aut. 549-58.
Fiók: Széna téri piac.

BUDAIAK
csak Budán MOSATNAK, FESTETNEK és TISZTÍTTATNAK
SZŰCS gőzmosodában
TELEFÓN: AUT. 519—73
I, Márvány-u. 36, I, Krisztina-körút 167, II, Fő-u. 60, IV, Aranykéz u. 5, VI, Jókai u. 11

RÓZSADOMBI KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM
Majláth szállodabérház (Statisztikával szemben)
BUDA LEGELŐKELŐBB és LEGSZEBB HELYISÉGEI — A LEGKITÜNŐBB KONYHA
Az étteremben esténkint RÁCZ JÓZSI muzsikál. — Tulajdonos: LAKATOS JÓZSEF

DÉLIVASUT
RÁDIÓHÁZ
I., KRISZTINA-KRT. 99. Tel. 507-07
villanyfelszerelési cikkek, csillárok
GRAMOFONOR, LEMEZEK
részletre is
Akkumulátor töltés és javítás

BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEIBEN
DÉLUTÁNI TEA,
ÁNC
FÜGGŐKERTJE — A LEGSZEBB TERRASZ
Elsőrangu koncert- és tánczene. Európa előkelő restaurantjai között foglal helyet. Füst- és pormentes levegő. Este kétféle menü 3 és 6 pengős. Déli menü 2.50
Asztalrendelés T: A. 528-84

PROHÁSZKA
SZOBAFESTŐ MÁZOLÓ, HÁZTATAROZÁSI VÁLLALKOZÓ
A legmodernebb fúvógéppel készült művészi munkákat végzi. Nagyobb munkáknál kedvező fizetési feltételek
I. KER., KRISZTINA-KÖRÚT 32
TELEFÓN: AUTÓMATA 502-16. SZ.

FRISS VIRÁGOK! SZOLID ÁRAK!
Telefón: A. 537-87
LOHR IRMA utóda
NAGY IMRE LÁSZLÓ
udvari szállító
II, Fő-utca 1

FRANCIA-MAGYAR ÉLEMI ISKOLA
II. KERÜLET, BIMBÓ UCCA 9. sz.
Igazgató: DR. SYPOSS KATALIN.
Rendes tanulóknak államérvényes bizonyítványok. Bármely iskola 6—13 éves tanulói és leánykái részére francia játékdélutánok. Kezdőknek és haladóknak két-kétórás teajourok, francia társalgás keretében. Kérjen kimerítő prospectust.

ÜVEG és porcellán-árukban GÁL LAJOS Budán II., Széna-tér 7 vezet
Tisztviselők nagy árkedvezményben részesülnek. Kedvező fizetési feltétel

GUMMI harisnyák, fűzők, gyógyhaskötők, női egészségügyi cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása
Hungária Kötszergyár R.-T. flókja
Buda, I, Krisztina-tér 3. sz.

CSIRSZKA
KONRÁD ÉTTERMEI
a Császárfürdőben
III, Zsigmond-u. 31
KÜLÖNTEREM
eskűvők, társaságok és egyesületek számára
TELEFON: A. 512-95

HUNGÁRIA
GYÓGYFORRÁS
Budán, az Erzsébet-hídnál
Szénsavval telítve:
HARMAT-VÍZ!
Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-híd budai hídfőjénél épült modern ivócsarnokban. Radioactiv hatásu lithiumos és calciumhydrocarbonátos gyógyvíz.
IVÓ-KÚRA
Keserüsó-kúra. Javasolva vesebántalmak, gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság és vérszegénység ellen. Poharankint 8 f., Karlsbadi sóval 16 f.
Nyitva reggel 7 órától este 6 óráig.
TELEFON: AUTOMATA 530-03.

Hüvösvölgy legszebb kirándulóhelye
Nagyréti vendéglő
Naponta cigányzene!
tulajdonos
MARTH MIHÁLY

Budai Napló

XXVII. évfolyam. 999. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **24** pengő, félévre **12** pengő. Egy szám **50** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca **24**. Délután 5—7-ig. Telefon: 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **40** fillér. 20 mm. magas hirdetés **8** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1930 junius 2.

Néhány kellemetlen kérdésre

nem találok választ és azért kérem a szerkesztőséget, engedjék meg, hogy a jó budai közönség előtt vessem fel azokat.

Ujlaki lakos vagyok, aki ritkán kerülök át Pestre és Budán is csak a Gellérthegyig szoktam elkerülni. Túl a hegyen más világ van: — Uj Buda. Ott még a hegyet is bedeszkázzák — alulról. Közelről a hegyet nem is látni, csak plakátokat. Mert ha a Rudasfürdő gépházát végig beragasztják plakátokkal, csak hagyján, de a hegyet! Ezt sem értem, ezt is szeretném megkérdezni, hogy miért?

Elnéztem sokszor az új vásárcsarnokot a Krisztina-körúton. Különös egy építkezés. A pizai ferde torony, de egyenesen. Minek oda a torony?... Jártam oda a mult nyáron, azután őszkor, télen is és most tavasszal is megnézegettem. Csak kívülről. Egy év óta épül és nem tud elkészülni. Miért? Berlinben három hónap alatt, a lebontott régi paloták helyén, a föld alatt fölépült egy lefelé háromemeletes központi pályaudvar és fölötte fölépültek a paloták. Akkora téren, mint kétszer a Vérmező. Már laknak is benne. És ez a nyomorult kis vacak nem tud fölépülni. De miért?

Járok ki gyakran a hegyek közé. No, nem Óbudán. Ott a hegyeken csak azok az utak épülnek, ahová a zsebében hordja fel a zúzott követ jó Szilágyi Károly. Hanem járok a Hüvösvölgybe és járok a Zugligetbe, azután a Svábhegyre. Szép, szép! De miért van ott minden sáros ujságpapírral tele? Minden erdő, minden bokor alja. Meg ételhulladékkal. Még emésztetlen és már megemésztett ételhulladékkal. Mert hová tegye a szegény kiránduló a felesleges papirost? Azt is megegye a szalámival? És egyéb szükségleteit hol intézze a szegény? Nincs sehol egy szék az árnyékban, — nincs ott az illemnek sehol egy helye — ahogy önök írják.

De így van Ujlakon is. Csodálom, hogy az nem különb trágyadomb a budai erdőknél, mert itt sincs az egész városrészben illemhely! Olyan nagyon bízik a város az ujlakiak rendszeretetében? Vagy hogy oly szegények, hogy már nem is esznek, nem is isznak s így e két ténykedésnek nincs is következménye?

Olyan gyönyörűséges dolog este, amikor nézegetem a megvilágított Mátyás-templomot. Tudom, hogy nem az én kedvemért világítják, csak az idegenek kedvéért, akik itt megfordulnak. Bizonyára visszafordulnak. Gyönyörködök a Citadellában is, ha világítják, pedig igazán nem szép. De mért nem tisztelik meg ilyen kivilágítással a Gülbaba sírját? Van az olyan szép, mint a Citadella.

Szoktam néha vizet inni az Erzsébethídnál. Pompás víz. Eppen nekünk való. Azt mondja a doktorom, hogy sétáljak a vízre. Hát sétálok! A japán-parkban. Csak nem birom a hagymaillatot. Az nem a parkban terem, hanem közvetlen mellette a piacon. Eppen ezért elmentem én oda berámolás után is. Akkor fojtogatott a por, mert délben söpörték a piacot. Másutt, külföldön, térzene szól, — nálunk ezt hagymaillattal és porral pótolják?

A Városmajor útjait felsalakozták. Azután odafuvarozták a murvát. Másfél hete ott áll kupacokban és nincs munkáskéz, mely széthordaná, szétgereblyézné. Egy kis munkaalkalom ez, intelligensebb éhező emberek is elvégezhetnék. Miért nem ad ki legalább ilyen munkát a város?

Szeretem a Horváth-kertet, ezt bizonyosan Horváth Károly után keresztelték el, hogy szívesebben jöjjön Budára lakni. Csak az bosszant, hogy soha sem tudom ezt a parkot senkinek megmutatni a villamosról, mert azt is úgy körüldeszkázták, úgy beplakátozták, hogy aki a Krisztina-körút ide néző részén lakik, nem látja a plakáttól a parkot. Sehol egész Budán nincs hely a plakátok számára, csak itt? Vagy talán Sebestyén igazgató itt szárítja frissen festett kulisszáit? Azért nem vágnak a körútról ajtót a parkhoz és a körúti ezért kell, hogy megkerülje az egészet, hogy bejuthasson?

Volna itt még sok kérdezni való, de egyelőre elég. Művész legyen, aki válaszolni tud. Azért mégis arra kérem Buda bölcseit, ha tudnak választ, — írják meg nekem, ide, ahol kérdeztem, a Budai Napló-nak.

Vagy nem?

Tisztelettel
Pobula Dani.

A városháza képe junius 18-tól teljesen megváltozik, mert addig kell megalakítani az új Törvényhatósági Tanácsot és ezzel megszűnik a régi Tanács. Az új fővárosi törvényt, amelynek hivatalos neve; 1930 : XVIII. törvénycikk — május 29-én hirdették ki és ugyanakkor megjelent a belügyminiszter több rendelete a törvény életbelépéséről, a választók összeírásáról, mely házról-házra történik junius 5. napjától. A rendelkezések értelmében még ez a törvényhatósági közgyűlés választja meg júniusban a 25 örökös tagot, akiknek megbizatása természetesen csak az újjáalakult törvényhatósági bizottságban veszi kezdetét. A törvényhatósági intéző tanács (kisgyűlés) tagsági helyeiért és az örökös tagsági helyekért erős harcok folynak a pártokban.

Sok bajt okoz a Svábhegyen és közvetlen környékén az a víz is, ami nincs és az a víz is, ami van, — mert égető szükség van sok helyen közkutak felállítására, de éppen olyan égető szükség van a kártevő vadvizek levezetésére is és fékentartására. A *Svábhegyi Egyesület* pontosan és gondosan számontartja mindazokat a bajokat és hiányokat, amik ott az emberek életét keserítik. Így például az Óra út, a Tündét út és a Költő utca egy részét csatornázták, azonban az esővíz levezetéséről nem gondoskodtak s így most dr. *Bódy* Tivadar elnök azzal a kérelemmel fordult a székesfőváros Tanácsához, hogy ezen a három úton, négy hegyvízlevezető aknát helyeztessen el. Ezek a hegyvizek nagy kárt okoznak a Galgóczi úton a Máriakápolnától kezdve, főleg zivatarok alkalmával. — A Svábhegyi Egyesület kéri a hegyvíz levezetésének szabályozását is. Elősegítené e vadvizek levezetését, egyúttal az egész vidék szabályozását is lehetővé tenné, ha a romantikus *Diósárkot* folytatólag beboltoznák a Léderer-telepig, tehát körülbelül 300 méternyire tovább, mind ahogy a város tervezi. Erre persze újabb költséget kellene megszavazni, ami különben hasznos beruházás. Ezek volnának a kártékony vizek. — A Svábhegy azonban kiránduló- és üdülőhely és minden szépsége mellett kevés ott a közkutak száma, általános a panasz a szegényebbsorsú kirándulók részéről, hogy kénytelenek korcsmába menni, ha a szomjúságukat oltani akarják. A Svábhegyi Egyesület elnöksége most arra kéri a vízművek igazgatóságát, hogy a fogaskerekű vasút végállomásán, így a Széchenyi hegyen, továbbá a Farkasvölgyi úton az Isten Szeretet Leányai-rendház épülete mellett, — a Diana úton a Kakuk út keresztezésénél, — a Diósárok úton Bélakirály útnál, — a Mártonhegyi úton a Költő utca keresztezésénél, — a Széchenyi hegyen az emlékmű mellett, — és Bélakirály úton a Csermely út találkozásánál közkutakat állíttasson fel a korcsmázni nem kívánó szegény magyarok, de főleg azok gyermekei számára, ha azok vasár- és ünnepnapokon kirándulnak a hegyre.

A várbeli Prímásbástya-sétány megépítése rövidesen befejeződik, ezután megkezdik a Horthy Miklós-bástyasétány építését az északi várfoktól a Nagyboldogasszony templomig. A további szakaszt, a miniszterelnöki palotáig nem lehet megépíteni, mert a telek egy része még magánosok tulajdonában van. Ezeket előbb ki kell sajátítani. Legnehezebb munka lesz a bástyasétánynak a Hunyadi János-út feletti átvezetése, amit viaduktszerűen kell megoldani. A Prímásbástya-sétányt és Horthy Miklós bástya-sétányt a *Lechner* Jenő tervei szerint rekonstruált Bécsi kapu köti össze, amelynek építését a Közmunka Tanács már elhatározta. Külön nagy problémája a Várnak a hatalmas Szent György-tér rendezése, amelyet a főváros parkszerűen akart kiképezni, de ehhez a kormány nem adta hozzájárulását. Az elit helynek számító és mégis burkolatlan teret most hatalmas méretű mészkő- vagy egyéb kőből faragott lapokkal fogják borítani, a közepére pedig valamelyik régi budai városkút rekonstruált mását állítják.

A két új híd. Az *óbudai Árpád-híd* tervpályázatát elbíráló zsűrinek elnöke *Forster* Gyula államtitkár, tagjai pedig a kereskedelmi minisztérium részéről *Toperczer* Ákos, *Novák* Ferenc és *Gallik* István h. államtitkárok, *Gombos* Mihály, *Noszlopy* Kálmán min. tan. és *Szikszay* Gerő műszaki tanácsos; a főváros részéről *Sipőcz* Jenő polgármester és *Csármán* Ferenc tanácsnok, a műegyetem részéről *Zelovich* Kornél műegyetemi tanár, a Mérnök- és Építész Egylet részéről *Rotter* Károly ny. máv. ig. h., a mérnöki kamara részéről *Czakó* Adolf műegyetemi tanár, a képzőművészeti tanács részéről *Kertész* K. Róbert államtitkár, a Közmunkák Tanácsa részéről *Rakovszky* Iván és *Buday* Dezső.

A *Boráros-téri híd* építésére 16 pályamű érkezett be tíz jelige mellett a május 15-iki határidőig. A zsüri a pályamunkák elbírálására szűkebbkörű bizottságot küldött ki ugyancsak *Forster* Gyula államtitkár elnöklésével, mely a legrövidebb időn belül előterjeszti javaslatát és így a plénum rövidesen dönt a kivitelről s a díjak kiadásáról.

A hölgybizottság e hó 12-én este 7 órakor rendezi a Nemzeti Szociális Párt szervezkedő női nagygyűlését társasvacsora keretében Kelenföldön, a Sósfürdőben *Lányi* Jánosné elnökő vezetésével. A gyűlés egyik szónokának fölkérték lapunk szerkesztőjét.

Megsemmisítik a Vár összes régebbi szabályozási terveit, amellyel a különleges elbánást igénylő városrész érintetlenségét akarja a főváros városrendezési ügyosztálya biztosítani. Ezentúl újabb építkezést a Várban csak akkor engednek meg, ha a régi ház külalakját korhűen rekonstruálják.

Üres vízmedencék tátott szájjal panaszkodnak a város különös gazdálkodása ellen, mely a hegyvidéki lakók építkezésénél engedélyezi ugyan, hogy azok nagy költséggel vízgyűjtő-medencéket állítsanak fel, elsősorban azért, hogy abban nyáron át fürödni lehessen, — de azután súlyosan bünteti azokat, akik az amúgy is drágában fizetett vízzel megtöltik ezeket a medencéket. Mintegy kényszerítik az embereket arra, hogy ne itthon nyaraljanak a Svábhegyen, hanem vigyék a pénzüket külföldre, ott béreljenek villákat és ott fürödjenek kerti medencékben. Ezek a vízmedencék szolgálják az egészséget, enyhítik a nyári hőséget és vizük felhasználható a kert locsolására is. Semmiféle okos városi rend nem tilthatja el a város népét a víztől, — a város legfeljebb azt teheti, hogy a költségeit térítteti meg és az ilyen luxuscélra használt vizet — pedig dehogy luxus! — drágábban fizetteti meg az illetővel. A *Svábhegyi Egyesület* kénytelen volt megalkudni ezzel a különös városi logikával és most arra kérte a Vízművek igazgatóságát, hogy azok részére, akik a rendes vízmennyiségen túl a vízmedencéket is meg akarnák tölteni vízzel, külön vízmérőórát állítson be a villatulajdonosok költségére és luxusfogyasztás címén magasabb egységárat állapítson meg ezért a vízért. De vizet mindenáron adni kell az embereknek. A Svábhegyen különben is nagyon kevés ilyen vízmedence van és ha azok vizét éjjel cserélnék ki, ez nem sértené a nappali vízfogyasztók érdekét. De akárhogy csinálják, vízhez kell juttatni a hegyvidéket.

Budavára erődítéstörténete az olasz vonatkozású erődítéstörténeti kiállításon. Az ősszel nagyszabású erődítéstörténeti kiállítás nyílik meg a Hadtörténelmi Múzeumban, mely a történelmi Magyarország olasz modorú erődítéseinek műtörténetét mutatja be alaprajzokban, egykorú ábrázolásokban és új felvételekben. Május 30-án a kiállítás bizottsága ülést tartott, mely *Nagy* Lajos dr-nak, a Székesfővárosi Múzeum őrének szakvéleménye alapján *Aggházy* Kamil múzeumi igazgató elnöklete mellett *Bevilaqua-Borsody* Béla dr., *Pogrányi-Nagy* Félix dr. külügyminiszteri titkár és *Kisfaludy-Péter* Elemér ny. honvédalezredes eddigi, a római hadi műút Buda—Mohács, Buda—Ószőny és Buda—Esztergom vonalán eszközölt felvételeit bírálta felül. A bizottság kéthetenként bírálja felül a további anyagot, mely Tata, Buda, Pest, Esztergom, Visegrád, Kőszeg, a Balatonvidék, Gyula stb. olasz modorú erődjeit ábrázolja. Az anyag előreláthatólag 70 nagy lapon mintegy 500 felvételben fogja ismertetni az olasz erődépítő modort s az olasz iskolák jellegzetességeit. Örömmel üdvözöljük a munkát, mely a budai Vár történelmének gazdag irodalmát az építésmodorra vonatkozó teljesen újszerű kutatásokkal fogja kiegészíteni.

Budáért is küzd a Nemzeti Szociális Párt

Szervezkedőgyűlés a Felső-Krisztinában

Régen megfigyelt, érdekes tünet Budán, így választásokat megelőző időkben, hogy a pártok szervezkedő gyűlésein sok mindenféléről szó esik, — *csak éppen Budáról nem.* Az angol világhatalomtól kezdve itt szóba kerül Mussolini, szőnyegre viszik a királykérdést, szidják a mammutjövedelmes vezérigazgatókat, erős bírálat tárgyává teszik a városi tanács működését, a nehéz adókat, a munkanélküliséget, — csak éppen *a budaiak nyomorúságáról,* annak okairól s annak gyökereiben való orvoslásáról nincs szó. Annál kedvesebben lepte meg a közönséget, amikor Áldozócsütörtök ünnepén, délután a *Hajas*-féle vendéglőben tartott szervezkedő ülésén a

NEMZETI SZOCIÁLIS PÁRT

elnöke, az országos program mellett nemcsak általános budapesti, hanem részletes budai programot is adott.

NEMÉNYI IMRE
ny. államtitkár,

a Magyar Nemzeti Szociális Párt elnöke ismertette *Kovátsay* István, a párt társelnökének felkérésére a párt programját, de megelőzőleg még *Kovátsay* elnök felhívta a jelenlévőket, azzal az egyszerű szóval: *imádkozni!* És az egybegyűltek elmondották a magyar Hiszekegyet. E megható jelenet után az elnök üdvözölte a megjelenteket és utalt arra, hogy a közeledő községi és országos választások alkalma kipattantott sok pártot gombamódra. A *Nemzeti Szociális Párt* önzetlen munkában eltöltött öt esztendőre tekint vissza és törekvéseit a közönség eddig talán azért nem méltatta kellőképpen, mert a szakszervezetek által létesített „Szocialista" párttal ellentétben nem használja a demagógia fegyvereit és nem akar mindenáron ellenzéki lenni. Meghajtotta lobogóját *Bethlen* István egyénisége előtt, de szigorúan bírálta egyes miniszterek balkezű intézkedéseit. Szóvátette a magyar társadalom minden baját, betegségét és végül felolvasta pontozatokba foglalva a Magyar Nemzeti Szociális Párt által maga elé tűzött feladatokat, amelyek közül az első helyen áll a magyar királyság régi határainak visszaállítása. A többi pontokban sürgeti a gyor és olcsó közigazgatást, a középosztály megmentését, munkások és más kisegzisztenciák védelmét, a tisztviselők helyzetének rendezését, a nyugdíjtörvény meghozatalát és munkát kövétel a munkanélkülieknek. A hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvák, úgy, mint a hadikölcsönben pusztulók megmentését. Igazságos adóztatást, takarékos, egészséges pénzügyi politikát és a közegészségügy intenzívebb felkarolását. Budapesti programjának egyik főpontja a bérlők és háztulajdonosok viszonyának törvényes szabályozása, — kórházak építése megfelelő számban, hogy a főváros elláthassa betegeit és elítéli azt a sokat hangoztatott takarékosságot, mely az utcára dobta a betegeket és a szülőanyákat, a vakokat és a siketnémákat. Ebbe a keretbe illesztette Buda programját, amelyben sürgeti a természet szépségeinek és adományainak ápolását és fejlesztését, részletesen kifejtve a fürdőügy és idegenforgalom emelése érdekében célravezető terveit.

A népszerű elnököt a termet megtöltő és rendkívül sok hölgyet magábafoglaló közönség lelkesen megéljenezte. A program szociális része nagy érdeklődést váltott ki a jelenlevő kézműiparosok között, akik fiatal korukban bizonyára tagjai voltak a szocialista pártnak, de a változott gazdasági viszonyaik mellett szívesen készek küzdeni a nemzeti szociális elvek táborában.

Beszéde végén nagy elismeréssel nyilatkozott a *Budai Napló* évtizedes munkájáról, a lap szerkesztőjéről, akit úgy ő, mint az elnöklő *Kovátsay* István felkértek, hogy a budai polgárság nevében szóljon hozzá a programhoz, aminek *Virág* Béla szerkesztő készségesen eleget tett és amit szívesen hallgatott a gyűlés közönsége.

Utána *Szilágyi* Mihály ügyv. társelnök buzdította meleg szavakkal kitartásra és küzdelemre a párt tagjait és befejezésül a hölgybizottság elnöke, *Lányi* Jánosné mondott rövid, de rendkívül lelkes, a magyar asszonyok nagy lelki fölényére való, buzdító beszédet a hölgyközönséghez intézve szavait. A nagy népszerűségnek örvendő elnöknőt kitüntető tapssal és éljenzéssel jutalmazta a gyűlés, mely lelkes hangulatban oszlott széjjel, az elnök zárószavára.

SZENT
GELLÉRT
GYÓGYFÜRDŐ
Vízgyógyintézet és napfürdő
—•—
Külön férfi és női osztály
A legmodernebb berendezés
Szakképzett személyzet

A mozaikművű magyar címer, amely *Lotz* Károly műve, az Alagút melletti várfalszerű építményen erősen pusztulóban van. 1882-ben készült, a magyar államcímert mutatja a koronát emelő két kérubimmal, sok helyen a nedvesség miatt a mozaikmű kidomborodik, alján hulló törmelékké omlik a téglafal, kátrányos csöbrök és csákányok hevernek, a Sikló kazánsalakja dalmahodik ékes dombbá, noha a drótköteles siklópályát ugyanitt négy nyelvű felirat hirdeti a rengeteg idegen számára, kik a magyar államiság eme reprezentáns remekét ebben a fájdalmas környezetben szemlélik. A Köztisztasági Hivatalnak egy intézkedő szavába kerül a dolog, viszont az agilisan és kitűnően dolgozó székesfővárosi IX. ügyosztály rövid úton kijavíttathatja a mozaik bomló részeit s ezáltal éppen olyan pompás intimitása mellett is monumentális dolgot teremthet, mint pl az Iskola tér rendezésével, mely Buda legbájosabb zugává lett — ízléssel és úgyszólván költség nélkül. *(b. b. b.)*

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I, Attila-u. 12

Megdrótozott emléktábla. A Zugliget helytörténetének egyik legérdekesebb emléke a régi Laszlovszky-kúria, melyben tudvalevőleg Görgey Arthur fővezér főhadiszállása volt Buda ostroma alatt. A minap egy külföldi barátunk számára fényképfelvételt akartunk csinálni arról az emléktábláról, melyet a Hadtörténelmi Múzeum kezdésére a *Zuglígeti Egyesület* állított a Szabadságharc nyolcvanadik évfordulóján. Sajnos, a tábla előtt szögesdrót húzódik el, mely a táblát éppen ott teszi olvashatatlanná, ahol legérdekesebb a szövege. A gyönyörű formájú rómaias kapubálványon viszont ferdén odaragasztott hirdetések ékeskednek. A hazafias Angol Kisasszonyok (akiket a magyar társadalom oly szívesen fogadott) bizonyára rossz néven veszik a közönségtől, hogy a kapubálványt hirdetésekkel ragasztják tele s hogy a szerelő kegyelet nélkül csúfította el dróttal a márványtáblát.

MEGNYILT
A MARGITSZIGETI STRAND

A budai városi házak lakbéréből a legtöbb jövedelmet a *Bécsi-úti* házcsoport adja, ahol a múlt évben 548.556 pengő és 44 fillér folyt be házbér címén. A *Lenke-uti* háztömb 180.461 pengő, a *Csend-utcai* 128.550 pengő, a *Németvölgyi* 118.860 pengő, a *Raktár-utcai* házcsoport pedig 195.282 pengő bruttó házbért jövedelmezett. Érdekes jövedelme még a városnak az a kétszáznegyven pengő, amelyet háromszázhúsz pengőforint helyett kap az Egyetemi Alapból Buda város részére, egyházi zenére és egy rajztanító fizetésére. Vajjon hogy osztja meg ezt a nagy összeget a város és ki kapja meg ezt az alapítványt.

Autobuszt kért a Római-fürdőbe járó közönség, ahol a strandokra és csónakházakba ezrével járnak az emberek s így egy autobuszjárat beállítása különösen vasár- és ünnepnapokon kitűnően jövedelmező üzlet is lenne. Azonban az Autobuszüzem felvilágosítása szerint nem áll módjában ennek a járatnak a megindítása, mert olyan kevés kocsival rendelkezik, hogy a belterületi forgalmat sem tudja lebonyolítani. Úgy tudjuk, hogy az Autobuszüzem most elárvereztet autobuszokat, amelyeket ha kijavítanák, üzembe is tudnák talán helyezni. Ha régi típusuak is ezek a kocsik, a közönség szívesen vennné, ha Óbuda Fő-térről ezek szállítanák ki őket a Római-fürdőbe. — Az Óbudai Keresztény Községi Párt legutóbbi értekezletén szintén autobuszjárat megindításáról tárgyalt, legsürgősebbnek jelölvén meg azt, hogy Óbudát kapcsolják össze a belső autobusz-relációkkal. A szakemberek felvilágosítása szerint ez azonban csak akkor lesz lehetséges, ha az ötven új autobuszt megszavazza a főváros közgyűlése.

A Fiume Café Restaurant a mai napon három heti gondos átalakítás után megnyílt. Egy csapásra megoldja a rég vajúdó kérdést: a budai egyesületek, családok legkellemesebb találkozó, szórakozó helye lesz Buda központjában. Olvasóink figyelmét külön felhívjuk a *Fiume Café Restaurant* hirdetésére.

Próbaválasztás. Az Óbudai Izr. Hitközség tagjai már régebben fenntartanak „Ahava" néven egy jótékonycélú asztaltársaságot, mely főleg elaggott emberek gyámolítását vallja céljának s annak elnöke *Weisz* Lipót, tagjai pedig *Finály* Zsigmond, *Tehel* Lajos, *Éliás* Samu, *Braun* Jenő, *Hoffenreich* Manó, *Goldstein* Lipót, *Denhoff* Mór, *Weisz* S. Samu és *Zichermann* Antal. Most, hogy előkészületek folynak a hitközségbeli választásra, kedves tréfás évődések folynak a tagok között és mégis bizonyos előjátékai, kipróbálásai a választásnak.

Díszhangversenyt rendez Szent Imre herceg tiszteletére pünkösd vasárnapján délelőtt fél 12 órakor a Városi Színházban az Orsz. Magyar Dalosszövetség rendkívül értékes műsorral. Jegyek 50 fillértől 4 pengő 50 fillérig.

TURÁNI magyar perzsája, szőnyegjavítása vezet! II., FŐ-UTCA 80. SZ. Telefon: Aut. 515-79.

Zarándoklat Máriacellbe. Már kipróbált kitűnő rendezésben *Zádor* József és *Gampel* Béla plébánosok vezetésével augusztus 6-án este 7 órakor 8 napos zarándoklat indul Máriacellbe. Részvételi díj: II. osztályon 52 P és III. osztályon 40 P. Részletes felvilágosítással szolgál a jelentkezőknek: *Borsy* István útimarsall IX., Üllői-út 115. Tel.: 399—31. Budán jelentkezni lehet I. ker.: *Kollár* Mihály, Fehérvári-út 37 és — III. ker.: *Rozmis* András, Tímár-utca 13, II. 29.

Kézimunka- és rajzkiállítást rendez növendékei műveiből a *Magy. Kir. All. Nőipariskola* II., Margitkörút 54. szám alatti helyiségeiben június hó 5—10-ikéig. A vendégeket szívesen látja *Zulawsky* Elemérné igazgató.

A takácsi tűzvészkárosultak javára május hó 31-én este *műsoros estét* rendeztek a fehérsastéri polg. isk. növendékei. Az ünnepi beszédet *Szigeti* János, a felsőház tagja mondotta. A növendékek közül nagy sikerrel szerepeltek Alberti Ferenc, Somogyi Pál, Pertl János, Fitos Irén, Hercog Ferenc és az iskola énekkara, amelynek precíz énekét *Kóváry* Ernő tanár vezényelte. Záróbeszédet mondott *Nagy* Béla igazgató. A meghívót *Kulcsár* Richárd, az Attila-nyomda igazgatója díjtalanul szállította.

MÁTÉ István, szobafestő és mázoló mester, *I. ker., Attila-körút 2.* Telefon: 573—55.

Nász. *Mittermaier* Anna és *Haszmann* Károly május hó 29-én tartották esküvőjüket a III. ker., ujlaki „Sarlós Boldogasszony"-ról címzett plébánia templomban. (Lakás: III., Bécsi-út 52.)

Hortobágyi juhtúró

A Nemzetközi Magkereskedelmi Kongresszus tagjai május hó 29-én a *Magyar Magtenyésztési Rt. monori* kísérleti kertjét és telepét tekintették meg. Az illusztris vendégeket dr. *Országh* Sándor igazgató rövid beszéddel köszöntötte. Ezután a kísérleti kert került bemutatásra, melynek mintaszerű berendezése a szakértők *legmesszebbmenő elismerésével találkozott.* A laboratórium, a raktárak és a tisztítótelep tüzetes megtekintése után a résztvevők nevében Victor *Boret,* francia szenátor, volt földmővelésügyi miniszter mondott köszönetet a vendéglátásért.

KALAPOK urak és hölgyek számára nagy választékban
KERTÉSZ kalapcsmesternél I., Krisztina-tér 3 Fest, alakít

Szép szociális munkát végez a zugligeti róm. katolikus egyházközség szegénygondozó szervezete, mely május hó folyamán 38 szegényt részesített élelmiszer támogatásban. Volt akinek házbértartozását fizette ki, hat szegénynek cipőt, ruhát adott, kettőnek pedig kiváltotta a zálogba tett ruháját. A szegénygondozást 37 körzetben 12 férfi és 25 hölgy végzi.

URI SZABO, kiváló szabász! GLASZ Péter, I., Maros-utca 11.

Gyász. *Telek* József ny. szkfv. polg. isk. tanár, c. igazgató, május 28-án érdemes munkában eltöltött 66 éves korában elhunyt és 30-án temették a farkasréti temetőben. Elhunytát gyászolják neje, szül. *Sztraka* Edit, gyermekei és kiterjedt rokonság, a Kiss, Pozsgay, Gyene, Bathó, Retkes, Ljubik, Vedrődy, Schenker, Vodier, Oeffner, Weber, Behyna és Klauser családok.

Érdekes életrajzok

Maradandó értékű könyvet adott ki *György* Endre szerkesztő az „Ujság" fővárosi rovatának ismert nevű vezetője, azon a különös címen: — *Amíg én városatya lettem!...* Lehetőleg mindenki, aki most az utolsó napjait élő városi közgyűlés tagja, önmaga írta meg az életrajzát. Csak kivételesen, néhányan azok, akikről mások írták, — így például dr. *Kozma* Jenőről, Buda egyik országgyűlési képviselőjéről, aki egyúttal a Községi Polgári Párt elnöke, lapunk szerkesztője írt tanulmányt, ahogy azt a Budai Napló közölte.

Lapozgatva ebben az érdekes munkában, sok olyan önéletrajzot olvastunk, mely egészen más világításba helyezné azokat, akikről szól, mint aminőnek őket politikai viszonylataikkal küzdve látjuk.

Buda orszgy. képviselői közül érdekkel olvassuk dr. *Gál* Jenő ügyvéd önéletrajzát, melyben kedvesen világít a maga multjára. Ebből közöljük az alábbiakat:

dr. GÁL JENŐ

„... 1872-ben születtem Kecskeméten. Az ottani főreáliskolába adtak, mert azt hitték, kitűnő *mérnök* leszek. Így lettem *ügyvéd.* A sors úgy hozta magával, hogy az egyetemi évek után az ország két hírneves védőügyvédjének, *Eötvös* Károlynak és *Visontai* Somának irodájába kerültem. Az itt töltött patvarista-esztendők alapozták meg életpályámat. Eötvös Károly oldalán, mint ügyvéd is működtem és ma is őrzöm emlékeit e legtisztább magyar őstehetség megnyilatkozásainak."

„... E nagyok nyomdokain lett kedvenc studiumom a *büntetőjog.* Védeni a bajbajutott embert és védelmezni a bajokban vergődő embertömegeket: nincs és nem is lesz ennél különb élethivatás, ameddig csak a jónak, meg a rossznak váltakozása intézi a föld népének sorsát."

„... A politikai működésemről nem teszek vallomást. Az országgyűlésen és a pesti városházán elmondott beszédeim és írásaim szóljanak helyettem. Csak az az ambícióm, hogy meglássák belőlük jószándékomat, a köz meggyőződéses, önzetlen szolgálatát. És azt, hogy gyűlölöm a személyeskedést."

„... Művészi tartalom nélkül csak korteskedni lehet és demagógiát űzni a fórumon. Ehelyett én a költővel tartok: „Anyagot gyúrni mesterségem — a többihez mi közöm nékem?"

*

A könyv szerkesztője azután így folytatja:

Gál Jenő dr. már jogászkorában feltünt két tanulmányával, amelyekkel pályadíjat is nyert. Mint védőügyvédnek számos sikere volt. Az első úgynevezett szenzációs pöre az volt, amelyet a koalíciós kormány tagjai indítottak Habár Mihály szerkesztő ellen. O védte annak idején Haverda Máriát és Kéri Pált is. Később védője volt *Bacher* Emilnek és igen nagy figyelmet keltett az a védői munkássága, amelyet a frankügyben szereplő *Nádossy* Imre volt országos főkapitány érdekében fejtett ki.

1926-ban lett országgyűlési képviselő. Az izraelita hitközség életében is jelentős szerepet játszik. Elöljáróhelyettese a pesti izraelita hitközségnek és tagja úgy a hitközség választmányának, mint a képviselőtestületnek.

*

Mi még hozzáfűzzük:

Budán, a demokrata párt jelölte és meg is választották. Néhány érdekes tanulmányt írt Budáról a napilapokban. *(D. P.)*

RUDAS FÜRDŐ radioaktiv hőforrás
GŐZ- ÉS KÁDFÜRDŐ
FEDETT USZODA

SZÉCHENYI
GYÓGYFÜRDO
a Városligetben
a székesfőváros egyik legmodernebbül felszerelt, legmonumentálisabb gyógyfürdője. Ivókura. Népgyógyfürdők, nyári (strand) uszoda.
KITŰNŐ KÖZLEKEDÉS

CSÁSZÁR-KERT
a legkellemesebb szórakozó, uzsonnázó és vacsorázó hely a Dunamentén, nyitva reggel 7 órától éjfélig.
KITŰNŐ ZENE
délután 5-től éjjel 12 óráig. Változatos bácskai konyha. Polgári árak. Társaságoknak a belső helyiségek is mindig rendelkezésre állanak.
CSIRSZKA KONRÁD vendéglős.

KI MINT VET, ÚGY ARAT!
Mauthner magnál jobbat sehol sem kaphat
MAUTHNER ÖDÖN
MAGTERMELŐ ÉS MAGKERESKEDELMI RÉSZV.-TÁRS.
Központ: BUDAPEST VII, ROTTENBILLER-u. 33
Ujonnan átalakított és megnagyobbított belvárosi eladási helyisége a FERENCIEK TEMPLOMÁVAL SZEMBEN: BUDAPEST, IV. KER., KOSSUTH LAJOS UCCA 4. SZÁM
Főárjegyzék, növényárjegyzék, őszi árjegyzék ingyen és bérmentve

FRISS VIRÁGOK! SZOLID ÁRAK! Telefon: A. 537-87
LOHR IRMA utóda NAGY IMRE LÁSZLÓ udvari szállító
II, Fő-utca 1

Telekparcellázás
POMÁZON
200 □-öles házhelyek kaphatók közvetlenül az állomás mellett. Kitűnő ivóvíz. Pormentes, egészséges terület Gyönyörű kilátás. Jó közlekedés.
Kedvező részletfizetés! Építési hitel!
Bővebb felvilágosítást ad:
ÓBUDA-UJLAKI TAKARÉKPÉNZTÁR
III., LAJOS-UTCA 144.
TELEFON: 624—57.

ÜVEG és porcellán-árukban GÁL LAJOS Budán II., Széna-tér 7 vezet
Tisztviselők nagy árkedvezményben részesülnek. Kedvező fizetési feltétel

Buda bevétele
1686-ban
Az ostrom hiteles leírása

Ujhegyi Béla, nyug. m. kir. őrnagy „Budavár keletkezése és hadtörténelmi multja" című 1892-ben Temesváron megjelent munkájában Budavárának a töröktől való visszavételét a következőkép írja le:

„Szeptember 2-án, pénteki napon, délután 3 órakor — aminek emlékére minden pénteken délután 3 órakor a budavári főtemplom nagyharangját húzzák — a Svábhegyen hat ágyúlövéssel adatott jel az általános támadásra, mely alkalommal a roham Károly herceg határozott parancsa következtében szuronnyal hajtatott végre.

A támadás három oldalról, t. i. a Gellérthegy és Nyárshegy, a Svábhegy és a Rókushegyen előretolt ütegek tüzelése által nyittatott meg, mire nyomban a Bécsi-kapu arcvonalának a császáriak és brandenburgiak által, továbbá a Fehérvári-kapunak és a várpalota körletének a bajorok által való közvetlen megtámadása következett.

Károly herceg a Bécsi-kapu arcvonalának megtámadására három rohamoszlopot rendelt, melyek közül a jobbszárnyat képező, a Tippenthal tábornok által vezetett saját ezredéből állott, amelynek élén Oettingen ezredes, d'Asti báró alezredes és Bischofshausen őrnagy állottak, iránya a Cizhalom fölötti, azaz a mai Nádor-laktanya mellett levő IV. számú körbástyától jobbra nyitott rés volt, mely a megelőző napon történt aknarobbanás következtében könnyen járhatóvá vált. A középoszlop Spinola őrgróf ezredes (most a 35. sz. gyalogezred tulajdonosa) parancsnoksága alatt, a Bérsé báró őrnagy által vezényelt Veringi-féle wallon ezredből és a Scherffenberg (most 13. számú) gyalogezrednek Malowitz ezredes által vezényelt első zászlóaljából állott, iránya a 20. sz. kis bástya helyén tört „új rés", a császáriak által úgynevezett „Grosse Kaiser Bresche" nagy császárrés volt. A harmadik vagyis balszárnyoszlopot Magni gróf ezredes alatt 1000 Fürstenberg dragonyos (lóról leszállva) és az Arco gróf alezredes által vezényelt Magni gyalogezred, továbbá a Fiáth János és Petneházy Dániel alatti magyar gyalogcsapatok egyrésze, összesen 3000 császári katona, s végre Schöning Ádám tábornok által vezényelt 500 brandenburgi és 500 svéd képezte, iránya az V. számú körbástyától jobbra a Bécsi-kapu közvetlen szomszédságában (a Köffinger-féle ház és kert irányában) nyitott rés volt. Mind a három rohamoszlop Souhes gróf altábornagy parancsnoksága alá lett helyezve, aki éppen napos-tábornoki szolgálatban volt és előrenyomulás közben a jobbszárnyoszlop élére állott.

A jobbszárnyoszlop rohama minden nehézség nélkül sikerült, mivel a könnyen járható rés cölöpzetét előbb érte el, mint annak védelmére odasietett ellenfél, s így csak igen csekély ellenállásra találván, a rést csakhamar megmászta s a jelenlegi Nádor-laktanya helyén — Abdurahmán által létesített — cölöpzet menedékvédből (Reduit) az oda visszavonult védőket kiűzte. Legveszélyesebb volt a Spinola által vezényelt középoszlop rohama, mert miután d'Asti, aki a jobbszárnytól elválván, ide csatlakozott és a wallonok élén előhatolt a rés fölötti cölöpzetig, több golyótól találva elesett, a wallonok már ingadozni kezdtek és a Scherffenberg zászlóalj, mely a védcölöpök mögött álló törökök szívós ellenállására talált, egy percre szintén megállott, mi természetesen a védők bátor kitartását még fokozta. E kétes helyzetet a balszárnyoszlophoz beosztott *Fiáth János* észrevevén, embereivel a veszély helyére sietett és magának utat törve, *ő volt az első magyar,* aki ezen az arcvonalon a várba hatolt, és ott övéivel állandóan befészkelődött. Ezalatt a balszárnyoszlop, melynél Károly herceg is megjelent, részint pedig a középoszlopot követve, szintén a várba hatolt, míg a brandenburgiak és svédek jobbára több közellevő kisebb faltörésen másztak fel a bástyára, mialatt Abdurahmán Abdi pasa jenidserjei élén előrerontott s ezáltal a harc a Bécsi-kapu körül a legelkeseredettebb kézitusává vált, de éppen ekkor jelent meg ott Petneházy Dániel ezredes, aki hajdúival a jenidserek között irtózatos vérontást vitt véghez, amiközben Abdurahmán a Bécsi-kapu melletti bástyán a rés közelében elesett, a jenidserek pedig csaknem mindnyájan felkoncoltattak."

Közli: **dr. Eperjessy István.**

Monori Mag vezet
MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI R. T.
BUDAPEST—MONOR
Monori magkereskedése: Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 3. Telefon: Aut. 868-60
Tavaszi képes főárjegyzék és nagybani árajánlat ingyen és bérmentve

RÁCFÜRDŐ
GYÓGYFÜRDŐ, BUDAPEST
Erősen radióaktiv, természetes 42·4 C° földes-meszes hőforrásokkal. Két női- és egy úri-gőzfürdővel, valamint kő- és kádfürdőkkel. Az összes gyógytényezőkkel felszerelve.
Egész éven át nyitva.

Személyi hírek

RIPKA FERENC dr. főpolgármester értékes tanácskozást folytatott Londonban Buda fürdőváros anyagi eszközeinek előteremtése céljából. Ha a megkezdett tárgyalásoknak eredménye lesz, akkor még ebben az évben valóra válik a régi álom: — a kineses gyógyforrások megfelelő keretben való értékes felhasználása.

Nagyszentmiklósi DREHR IMRE dr. államtitkár Veszprémben elmondott nagyjelentőségű politikai kinyilatkoztatásokat tartalmazó, képviselői beszámoló beszéde könyvalakban is megjelent, díszes kiállításban.

EXNER KORNÉL dr. ny. államtitkár, egyetemi tanár visszatért Balatonkeneséről és e napokban két hónapra Badgasteinba utazik feleségével.

DEMÉNY KÁROLY, örökös tb. elnöke tiszteletére a Budai Torna Egylet június hó 4-én nagyszabású ünnepi estebédet rendez a szénatéri klubházban, amelyen az ünneplő beszédet *Petracsek* Lajos dr. ügyv. elnök, a serlegavató beszédet vitéz *Végh* Kálnán társelnök mondja.

BECSEY ANTAL kormányfőtanácsos és neje néhány napot a Balaton mellett töltöttek és május hó 28-án tértek vissza.

PÁVAI-VAJNA FERENC dr. főbányatanácsos nagyértékű előadást tartott május hó 31-én este a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Bányászati és Kohászati szakosztályán Csonkamagyarország energiaforrásairól, különös tekintettel a szénhidrogénre.

MANNINGER VILMOS dr. egyetemi tanár mutatta be szép kertjét a Zugliget Egyesület tagjainak e hó 25-én délben, nagy társaságot látva úri házánál.

NÉMETH BÉLA dr. kormft., a Háztulajdonosok Orsz. Szövetségének elnöke, nagy szimpátiákat keltett hazánk iránt *Madridban*, ahol spanyol nyelven üdvözölte az ott kamarában egyesült háztulajdonosokat a nemzetközi háztulajdonos kongresszuson. Mint előadó fontos szerepet töltött be. Útján elkísérték *Németh* Benő dr. és *Telcs* Béla ügyész.

SAGMÜLLER JÓZSEF óbudai prelátus-plébános megbetegedett, de betegsége szerencsére könnyű lefolyású.

SZENDY KÁROLYT választotta meg a főváros legutóbbi közgyűlése jogi minősítésű tanácsnoknak. Ugyanakkor KARKAS REZSŐ gépészmérnököt műszaki tanácsosnak választották a középítési ügyosztály élére.

RÄDE KÁROLY kormányfőtanácsost, a főváros kertészeti hivatalának igazgatóját nyugdíjazták.

HUSZKA JÁNOS dr., akit a kormányzó most nevezett ki miniszteri titkárnak a kultuszminisztériumban, e hó 23-án mint borgazda a „pénteki"-eknél, rendkívül érdekes tanulmányt adott elő, röviden összefoglalva a magyarság iskoláinak történetét.

STOJANOVITS MILICA tanítónő harminc éve egyfolytában tanít az óbudai Tanuló-utcai leányiskolánál. E jubileum alkalmából a tanítótestület kedves ünneplésben részesíti május 31-én.

LÉGRÁDY JÁNOS, a rómaifürdőtelep kath. lelkésze, június 15-én mondja ezüstmiséjét, amelynek bemutatása után az egyházközség melegen ünnepli a buzgó lelkipásztort.

FIUME
CAFÉ RESTAURANT
BUDAI DUNAPART — LÁNCHÍD-UTCA 12
ÁTALAKÍTVA MEGNYILT
Elsőrangú konyha! — Figyelmes kiszolgálás! — Naponta délután 5 órakor uzsonnahangverseny!
A Tearózsa-esték híres jazzbandja muzsikál! Asztalok előre rendelhetők: Telefon: A. 531-29
VILLAMOS ÉS AUTOBUSZKÖZLEKEDÉS!

999-ik

számot viseli a Budai Napló-nak ez a száma és jövő héten adjuk az — *ezredikét*. Nekünk ez kedves ünnep, mely igazolja évtizedes küzdelmünket és igazolja azt, hogy tudtuk felkelteni a budai polgárság érdeklődését a budai kérdések iránt, ezzel a saját sorsa iránt. Évszázadokon át „császárhű" nép uralta Budát, és a polgárság elszokott saját sorsának irányításától. Mindent felsőbb helyről várt. Ez a város vérévé vált. És megadta magát sorsának akkor is, amikor összeforrott a vizentúli testvérvárossal, mely önzően a saját erejét nevelte az ikertestvér rovására. E század elejéig minden úgy volt jó, ahogy volt. Mindent odaadtunk Pestnek s nekünk csak a morzsák jutottak. A *Budai Napló* minden száma új riadó volt, mely a budai öntudatot keltegette, fölébresztette és ébren tartotta. Külön budai kérdések alakultak ki és ma már minden budai polgár tudja, hogy a reánk törő világnyomorúságtól csak Buda, csak Buda természetadta kincsei menthetik meg ezt a hármas várost. Budapest jövője, boldogulása, polgárainak sorsa attól függ, hogy Buda kincseit miképpen tudja hasznosítani. A gyémántot is köszörülni kell, a vas is nehéz munkával válik acéllá, — Buda kincseinek értékesítéséért nehéz, nagy áldozatokat kell hoznia Budapestnek, de más menekvése nincs, más út a jövendő jóléthez nem vezet, és ezt az utat kereste, egyengette, világította be 27 éven át a Budai Napló. Ezt ünnepeljük mi az ezredik számban.

Hollós Mátyás Társaság

legutóbbi ülésén *Bevilaqua-Borsody* Béla dr. előadást tartott a budai kőfaragómívesség 18—19. századi fejlődéséről. Előadását fényképfelvételek bemutatásával illusztrálta, melyek a budai kőfaragás formakincsének rendkívüli gazdagságát mutatják a stílusformák kialakulásának stílustörténeti rendjében. A budai régi temetők most folyó beszüntetése alkalmából megemlékezett a budai *Krowik*-családról, mely a mult század elejétől kezdve három nemzedék céhbeli mestermunkájával faragta a budai családok síremlékeit, bemutatta a gazdag budai mészároscsaládok (Hackstock, Fischer, Szwirák, Frum, Zechmeister) valóságos céhi temetkező helyének monumentális emlékeit s azt az érdekességet, hogy a halászmesterek céhe is közvetlenül a mészárosok mellett temetkezett a vizivárosi temető legrégibb, illetőleg legelőkelőbb részén. A fényképeket Sztrókay Kálmán készítette Buda temetőiben.

A háznagy előterjesztést tett arról a mozgalomról, amelyet a *Hollós Mátyás Társaság* és céljai népszerűsítése érdekében megindított, megkeresve a Budát szerető polgárokat, Buda barátait, hogy velök alkossa meg a Társaság a budaiak szövetségét, a *Budai Blokkot*. Bemutatta a körlevelet, amellyel Buda egyik régi, polgári, társadalmi szervezetét igyekszik e nemes cél érdekében megmozgatni. A körlevél e hét folyamán megy szét.

A társaság ezután a szokásos hétfői társasvacsorához ült, amelyen éltették *Exner* Kornél elnököt, aki a távolból is szívesen üdvözölte a Társaságot.

LEGSZEBB
és legkellemesebb uzsonnázóhely a
PUTSAY CUKRÁSZDA
terrasza
gr. Majláth száll. bérház és I., Attila u. 21

A Budai Református Egyház első konferenciája, melyet a Budai Polgári Kör helyiségében tartottak meg, nagy és előkelő közönség jelenlétében folyt le. *Haypál* Béla lelkész szép imája után dr. *Puky* Endre képviselőházi alelnök, a budai ref. egyház gondnoka tartott előadást *„A Budai református önálló egyházról."* Nagyszabású fejtegetéseit feszült figyelemmel hallgatták és sokszor lelkesedéssel megtapsolták. Majd *Bilkei-Pap* István theológiai tanár tartott magasszárnyalású előadást *„A lelkigondozás főelveiről"*. A konferencia után az egyház vezetősége a Budai Vigadó étermeiben közös vacsorán vett részt, amelyen több felszólalás hangzott el. Nagy hatást váltott ki *Szombathy* Kálmán parochiális tanácsos beszéde, melyben dr. *Puky* Endre képviselőházi alelnök, gondnoknak egyháza érdekében kifejtett nagyszerű munkáját aposztrófálta. Szombathy ezirányú megállapításai mély benyomást keltettek s Puky Endre zajos és meleg ünnepeltetésére késztették a jelenlévőket. Majd Szombathy Kálmán javasolta, hogy a legközelebbi konferencia a Krisztinában tartassék meg s erre a célra készséggel ajánlotta fel a Budai Társaskör dísztermét. Dr. *Puky* Endre hálás szavakkal mondott köszönetet *Szombathy* Kálmánnak s azon reményének adott kifejezést, hogy a krisztinabeli református hívek nagy számmal fognak megjelenni a legközelebbi konferencián, amelyet az ősz elején fognak megtartani s amelynek időpontját és programját a *Budai Napló* idejében közölni fogja.

RAVASZ
Előkelő cukrászszalón. Terrasz és kert. I., Krisztina körút 75. sz.

Autók a mellényzsebben. A téli sportnapokon, különösen vasárnap óriási tömegben lepik el a *sielni* akarók a Svábhegyet és elsősorban a Jánoshegyi-utat, akik autókon érkeznek, amely autók tömege végül elzárja egészen az utat. Eddig még nem találták föl az összerakható és mellényzsebben hordható autókat s így azok számára valahol helyet kell szorítani, azaz, hogy autóparkot kell létesíteni. A *Svábhegyi Egyesület* vezetősége házi bejárást rendezett a rendőrség, a kerületi mérnökök és más illetékes tényezőkkel, hogy kijelölje a legalkalmasabb helyet gépkocsik parkja számára és ez a bizottság legalkalmasabbnak vélte a Jánoshegyi-út és Konkoly-Thege-út sarkán fekvő, 1800 négyszögöl kiterjedésű telket, mely báró *Madarassy Beck* tulajdona és a tulajdonos esetleg hajlandó lenne csekély bér ellenében ezt a telket a téli hónapokra a fővárosnak átengedni. Érdekesen jellemzi a téli sportok fejlődését, hogy az elmúlt télen vasárnaponkint 500—600 gépkocsi torlódott meg ezen a helyen, többek között a r. főkapitány kocsija is és órák hosszat tartott, amíg a kocsik kivackalódtak a nagy hóból. Ezt a kérdést a Svábhegyi Egyesület még e nyáron szeretné megoldás elé vinni.

Választás Kelenföldön

Az Alsóvárosi Egyesület közgyűlése

A Buda—Alsóvárosi Egyesület május 28-án tartotta tisztújító közgyűlését fehérvári úti helyiségében *Becsey* Antal elnöklete alatt. *Becsey* behatóan ismertette a HÉV megváltása ügyét és a lágymányosi híd építésének kérdését, amelynek vasszerkezetét már megrendelték. Üdvözölte a megjelenteket, elsősorban a hölgyeket és megnyitotta a közgyűlést. *Gömöri* Győző igazgató, ügyvezető-elnök, ismertette a napirend egyéb pontjait, rámutatva a Buda—Alsóvárosi Egyesület közérdekű tevékenységére. *Mikola* Géza dr. posta- és távirdaigazgató bemutatta a zárszámadást és költségvetést. *Szigethy* Lajos vásárpénztári igazgató sok szatírával megszerkesztett titkári jelentése után megtörtént a választás.

A tisztújítás eredménye: Elnök: *Becsey* Antal; ügyvezető-elnök: *Gömöri* Győző; alelnökök: *Sinkó* Pál és dr. *Mikola* Géza; titkárok: Alth Károly és Szigethy Lajos; jegyzők: Zilahi-Balogh Gyula és Füvessy László; pénztárnok: Maga József; ellenőr: Richter Ferenc; háznagy: Lukács Gyula; ügyész: dr. Walter Károly; orvos: dr. Gömöri Pál egyetemi tanársegéd. — Választmány: Vasadi Balogh György, Bukács Kálmán, Csizmazia Lajos, Dunkel Albert, Erdélyi Károly, Farkas Antal, dr. Gömöri Pál, Gruber Ferenc, Halm Sándor, Holczmann Vilmos, Igó Elek, Káldor Sándor, Katona József, Koltai János, Lányi János, id. Mezey Ferenc, Molnár Ferenc, Mócsy László, Mischinger Gergely, Nagy Ferenc, Pápay Nándor, Samu János, Séra István, Sümeghi László dr., Schönaug Henrik, Szele László, Takács Mihály, Tasnády Gábor, Tóth János, Tóth József, Török Károly, Viraág Béla, Szondy József, Venczel Géza. — Végrehajtóbizottság elnöke: Samu János. — Számvizsgálóbizottság: ifj. Haringáts Károly, Schopp János, Vígh Aladár.

Füzessy László mondott köszönetet a megválasztottak nevében lendületes, hazafias beszédben, mire *Bukács* Kálmán üdvözölte az újból elnökké megválasztott *Becsey* Antalt, aki a polgárság tömörüléséről, ennek erejéről mondott a szomszédos Albertfalván lejátszódott példát. *Gömöri* Győző bejelentette, hogy a tagdíj marad a régi. A társasvacsoránál több barátságos felköszöntő hangzott el és dícserték Tagwerkshoffe vendéglős áldozatkészségét, aki új nagy termet építtetett az egyesület számára.

A Keresztény Községi Párt tíz éves jubileumát nagyszabású ünnepséggel üli meg június 29-én a Vigadóban.

MENCZER
mos, fest, tisztít saját üzemeiben
Telefon: A. 504—93
Külön vidéki oszt.

Kevés a fa a svábhegyi utakon és a kirándulókat égeti a nap a hosszú kopasz útszakaszokon, például a Normafa-úton, ahol a fasort a kommunisták kivágták. A *Svábhegyi Egyesület* most azt kérte a kertészeti hivataltól és a Tanácstól, hogy a *Normafa*-útnak ezen a szakaszán és a *Diósárok*-úton, amelyet ez idén egy kilométernyi részén kiépítik, fasorokat ültessen, illetve e költségek előirányzásának gondját viselje. A Diósárok-út lesz az egyik főközlekedési útvonal a Svábhegyre.

Dreher-Mauls fagylaltostya a legjobb!

Az Óbudai Egyesült Polg. Társaskör június hó 3-án este 8 órakor választmányi ülést tart *Andréka* Károly elnöklete alatt.

LÁTCSÓ Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

A budai ujságírás története. A *Budai Napló* mult számában megemlékeztünk a budai ujságírás 1731-i kezdetéről. A cikk hatása alatt— értesülésünk szerint — *Tóth* László dr., a Nemzeti Ujság főszerkesztője az Ujságírók Egyesületében tovább viszi az eszmét, hogy szakértők írják meg a budai és pesti sajtó történetét, folytatva azt a munkát, melyet *Kelényi* B. Ottó dr. a székesfővárosi könyvtár könyvtárosa kezdett meg a *Wünscher* Jenő szerkesztette „Sajtó"-ban a legelső budai lapok feldolgozásaképen eddig mejelent három tanulmányával.

PALACK-TEJ

„Budai képek" kiállítását rendez *Czölder* Dezső festőművész műveiből a *„Hollós Mátyás Társaság"* (Irók, Művészek és Tudósok Egyesülete Budán) és azt június hó 3-án délután 5 órakor nyitja meg ünnepélyes keretek között *Szabolcska* Mihály elnök. A kiállítás (díjtalanul) megtekinthető június 4-től június 16-ig naponta délelőtt 11 órától délután 5 óráig. I. ker., Ferry Oszkár-utca 4/B (a Győri-út elején).

Legtisztábban készült sütemény
I., Bors-utca 1. Telefon 503—35 JÁNY PÉK

Az utolsó írás. Ravasz István ny. áll. el. iskolaigazgató, akit sokan becsültek és szerettek itt Budán, *Ravasz* László cukrász bátyja, súlyos betegen Kassára vonult vissza, ahol a magyarságnak nagy szolgálatot tett, ezt írta egy napon: „... Uram! Amíg éltem, lábaidhoz borulva szerettelek Téged. És most szent színed elé kerültem. Uram és várom ítéletedet. Itt a földön két kézzel szórtam a Tőled nyert kincseket. Addig adtam, amíg szívem az utolsót dobbantotta enyéimért. Arcodba nézek, Fölséges Teremtőm és számot adok földi sáfárkodásomról tiszta lélekkel és nyugodt lelkiismerettel. Jó harcot harcoltam. Uram! Fogadj kegyelmedbe." ... és másnap lehunyta örökre a szemét, hogy elmenjen az Úr színe elé. Május 18-án halt meg 56 éves korában és 20-án temették. Siratják családján kívül a Vargóczi-, Vojtasko-, Fábián-, Stofkó- és Koses-családok.

RÓMAI FÜRDŐ
ÓBUDA—AKVINKUM
KEDVES
KIRÁNDULÓHELY
Kitünő konyha. — A források napi hozama 160.000 hektoliter rádioaktiv thermálvíz
A szentendrei HÉV vasútnak, a MFTR hajóknak és az ÚJPESTI átkelő propellernek állomása

Nász. *György* Lajos ny. bankigazgató és neje szül. *Sepessi* Margit leányát, György *Évát*, a testnevelési főiskola hallgatóját, május hó 21-én eljegyezte *Vermes* Pál István, néhai dr. *Vermes* Károly ügyvéd és neje szül. *Brust* Ella fia. (Cím: I., Kékgolyó-utca 17.)

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

A Császár-kert

megnyílt közvetlenül a Dunaparton, a Császárfürdő parkjában s ma is mint, mint a jó békeidőben, a legszebb kerti helyiség a Duna mentén, a budai oldalon. *Csirszka* Konrád, a fürdő éttermeinek bérlője, ezidén különös dísszel, modern berendezéssel nyitotta meg és pompás képet nyujt a sok színes kerti napernyő a zöld környezetben. A konyha kitűnő, az italok elsőrendűek, az árak polgáriak, a jazzzene diszkrét és *Kardos* Géza behízelgően énekel. Harmónikusan összefolynak a színek, a zene, a dal és a csendes úri közönség.

KIRÁLY-FÜRDŐ
Építtette 1566-ban KARA MUSTAFA budai basa.
Budán, II., Fő-utca 84. szám.
45 fokos szénsavas nátron, szénsavas mészes szénsavas klórnátriumot és magnéziumot tartalmazó hévviz
Köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fém mérgezés, máj-, lép-, mák-, hágyhólyagbetegségek, gyomorhurut és alhasi panaszok ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdő: férfiaknak . . . . reggel 5—1 óráig nőknek kéthetenkint 2—7 óráig
!! IVÓ KURA !!

Siessen vásárolni! Próbáljon szerencsét!
Közhasznú és Magyar jótékonycélú Királyi
54-ik Állami Sorsjáték
Egy sorsjegy ára csak 3 pengő, mellyel több ezer pengőt nyerhet!
Húzás június 21-én!
17.000 nyeremény!
Egy sorsjegyre 2 nyeremény is eshet!
Főnyeremény:
Pengő 30.000 Pengő
Ezenkívül: 20.000 P, 15.000 P, 10.000 P, 5000 P, 2500 P, 2000 P, 3 darab 1000 P stb., stb.
Sorsjegyek kaphatók:
bank- és sorsjátéküzletekben, dohánytőzsdékben.
Postai rendeléseket — a pénz előzetes beküldése után — azonnal elintéz a Székesfővárosi magyar kir. pénzügyigazgatóság, Budapest, V, Szalay-u. 10 és az összes sorsjátéküzletek

BALÁZS vendéglő Hűvösvölgy végállomás
Specialitások: Rántott csirke, dampfnudli. Nyitott és csukott terraszok. — Naponta cigányzene. —

TEA
Közvetlen behozatal Holland-Indiából
a termelő ¼ és ½ kilogrammos eredeti csomagolásában és ládákban — Nagyban és kicsinyben
BOZÓ GYÓGYTÁR
BUDÁN, I. KER., ALKOTÁS-UTCA 34. szám.

VIRÁGOS BUDA

KERTÉSZETI KÖZLEMÉNYEK

Szamóca

A bogyós termésű gyümölcsök között a szamóca egyike a legkeresettebbeknek. A félreértések elkerülése végett megemlítem, hogy a *szamóca* (Fragaria, németül Erdbeere) a piros termésű évelő, kertben ültetett, vagy erdőben tenyésző, illatos, zamatos bogyós gyümölcs; az *eper* (Morus, németül Maulbeere) a selyemhernyó tenyésztők részéről nagybecsű fa, annak hér vagy sötét lila színű termése; a *szeder* (Rubus, németül Brombeere) az erdők szélén tenyésző, ritkán kertben is ültetett fekete termésű, szúrós cserje. Ezt azért tartom szükségesnek közölni, mert mint ismeretes, ezt a három bogyóst össze-vissza emlegetik, a szamócát epernek, földi epernek, az epert, amely csak fán található gyümölcs, szedernek is mondják stb.

A kert szempontjából bennünket tehát a közkedvelt *szamóca* érdekel mostanában, amelynek a piros gyümölcse már érik. Ennek a finom gyümölcsnek a termesztését majd a szaporítási ideje előtt, egyik júliusi számunkban írom le, mert a legtöbb kiskertes ezzel nincsen tisztában s emiatt a szamócás ágy, mint egy elvadult bozót éktelenkedik, főleg magának a növénynek, illetve a terméseknek a rovására.

Most, amikor a szamóca már érik, egy nem egészen mellékes körülmény figyelemre való; a szamóca gyümölcsét a besárosodástól és a tövén rothadástól menteni. Bosszantó ugyanis, amikor a finom gyümölcs földesen, homokosan kerül az asztalra. Sokan az ilyen gyümölcsöt fogyasztás előtt megmossák, ez azonban csökkenti a szamóca zamatát. A földes, esetleg sáros szamócát szárítsuk meg és puha kefével, nagyon gyengéden keféljük le.

Ezt a kellemetlenséget azonban könnyen elháríthatjuk, ha a szamócaágy földjét a növények között szalmával takarjuk, hogy a gyümölcs ne közvetlenül a földön feküdjön. Egyéb anyag, pl. széna stb., mint az helyenkint szokásos, ilyen célra nem alkalmas, mert a szamóca annak illatát is átveszi vagy legalább is a sajátját veszíti. Igaz, hogy ha az érés idején esős időjárás van, a szalma is rothad, ami a gyümölcsnek sincs előnyére. Ezeket a kellemetlenségeket a szamócagyümölcs *karikázásával* jól el lehet kerülni. A szaküzletekben készen kapható a szamócakarika, ami nem egyéb, mint egy vékony drótkarika, amelynek drótnyele van. Ha a karikába fogott gyümölcsecsomót lassan felemeljük s a karika nyelét a földbe szúrjuk, úgy a termés felemelve, nem fekszik a földön. Ez olcsóbban házilag is elkészíthető. Vegyünk a szükséglethez képest néhány méter *cinezett* drótot, vagdaljuk azt 35—40 cm-es darabokra s ezek egyik végét hajlítjuk be karikára, amellyel átfogjuk a termécsomót, a fennmaradó drótrészt pedig szúrjuk a földbe.

Az asztalra vagy fogyasztásra szánt szamócát legmegfelelőbb a reggeli órákban, tálcára szedni. Ilyenkor, a hűvös reggeli órákban épen szedhető, míg ha napközben, főleg napos meleg időben szedjük, amikor a gyümölcs átmelegedett, jól alig tartható el. Szedés közben magát a gyümölcsöt soha se fogjuk meg, hanem a szárát és azzal csípjük le. A puha állományú gyümölcsök elsősorban a bogyósak, kényesek és a legkisebb nyomásra is megsérülnek, aminek a következménye, hogy lét eresztenek, ízüket vesztik és rothadnak.

A levéltetű

A napokban egy kiskertesnél tett látogatásomkor feltűnt, hogy a kertben levő gyümölcsfákat, meg a rózsákat gondosan megpermetezték, azok felületén a bordói lé (rézgálic és mész keveréke) megszáradt foltjai fehérlettek. A gyümölcsfáknál ez nem volt meglepetés, annál inkább a rózsáknál. Kérdésemre, hogy mi ellen permeteztek, a levéltetveket említették. Tényleg, a rózsák levélzetének alsó részén, meg a hajtásokon, az őszibarack és a szilva leveleinek alsó részén is vastagon tanyáztak a levéltetvek. Panaszkodott is a kert tulajdonosa, hogy folyton a permetezés fontosságát hangoztatják s ő követi is a tanácsokat, fáiról azonban a tetveket nem tudja lepusztítani. Eddig rendben is van a dolog, a jószándék meg van. A baj oka azonban más. Úgy itt, mint igen sok más helyen hasonlóan, megfeledkeznek arról, vagy nem tudják, hogy *a levéltetvek ellen preventíve védekezni nem lehet*, sajnos, meg kell várni, amíg a levéltetű megjelenik s akkor *bőrméreggel* a tetűt meg kell ölni. Furcsán hangzik, hogy ez esetben *bőrméreggel* védekezünk, de ez a megjelölés egyben figyelmeztető is. Bőrmérgek, tehát a levéltetvek ellen csak kvasziaforgácsfőzettel, nyers nikotin (a legújabb szer, amely hatósági igazolvány alapján a gyógyszertárakban kapható) 100 l vízbe egy kg kenőszappan és 50 gr nyers nikotin oldatával, vagy alkalmas gyári kész készítményekkel lehet sikeresen védekezni. *A rézgálic és a kén a levéltetvek ellen nem segít.* A levéltetvek ellen végzendő permetezés akkor lehet csak eredményes, ha a permetlé az állatokat közvetlenül éri és a levelek még nem zsugorodtak össze. Ezért résen kell lenni és a levelek főleg alsó részét és a hajtásokat figyelni kell. Amint azokon a zöld vagy a fekete levéltetű megjelenik, azonnal permetezni kell. Ha a levelek már összezsugorodtak, akkor a nagyon fertőzött hajtásokat le kell vágni és *eltüzelni* s ez után permetezünk, a levélzet közé, alulról felfelé.

Füredi Jenő.

ÜZENET

K. Z.-né úrnőnek. A kívánt, bár hevenyészett fordítását a „Zwei Herzen in ¾ Takt!" kezdetű dalnak, ezzel szíves rendelkezésére bocsátjuk.

Keringő száll a termen át,
Veled keringek én tovább
A csillagok közt végig,
Egészen fel az égig,
És minden vigan reánk nevet.
Kilestem a pezsgő titkait,
A csókod jobban részegít.
De elhallgat az ajkam,
Ha felcsendül a dallam
S keringek boldogan veled!

Háromnegyed ütemre ha áll
Két szív s május szavára ha vár,
Háromnegyed ütemre ha száll,
Két szív egymásra talál.
Egynegyed bor, egynegyed szív
S negyed tavasz már csókra hív,
Két szív háromnegyedre ha áll,
A boldogság reánk talál.

S. S. tanácsos. A szívesen küldött jókívánságokért — hálás köszönet. Ami pedig azt a vállalkozást illeti, amelyről „koromra való hivatkozással lemondottam" és szerinted még bírtam volna — arról én *nem a mostani* koromra való tekintettel mondtam le, hanem arra a korra, amibe akkor kerülnék, amikor ahhoz a vállalathoz összegyült volna a szükséges pénz.

F. V. Óbuda. Arra a két körre ne igen számíts, mert mindegyike csak arra való, hogy az ott szereplő négy-öt egyén egymás érdekeit tólja s a tagok ehhez statisztáljanak. Az olyan jelzők „kereskedő" vagy „iparos", nem jelentenek mindig gazdasági irányt.

Közgazdasági Napló

Szerkeszti: SZÁSZHALMI JÓZSEF

* **Téves kapcsolás!** Azt olvassuk az egyik napilap gazdasági rovatában, hogy az I. O. K. Sz. és a *Budapesti Kisipari Hitelintézet* veszteség nélkül bonyolítják le Budapest és a vidék kisipari hiteligényeit. Ez így talán még sem áll meg. A két intézményt egy kalap alá vonni nehéz, de nem is ildomos a *Kisipari Hitelintézet* életrevalóságával, rátermettségével összehasonlítani más, deficittel küzdő vállalatot. Meg vagyunk győződve az I. O. K. Sz. elnökségének jószándékáról, de a vállalat részéről egy rosszul sikerült mérlegen és a sántikáló 900.000 pengős deficiten kívül más, jelentős eredményről nem tudnak beszámolni. Mi, akik komolyan foglalkozunk a kézműiparosság érdekeivel, kelletlenül állapítjuk meg ezt az igazságot. *A magyar iparos* úgy Budapesten, mint vidéken a *Budapesti Kisipari Hitelintézettől várja a hitelellátás mannáját*, de nemcsak várja, *hanem meg is kapja, amint ezt a főváros közgyűlése osztatlan megelégedéssel meg is állapította.* A *Budapesti Kisipari Hitelintézet* élén *Szél* Jenő vezérigazgató olyan bravúrosan praktikus módon bonyolítja le lényegben és adminisztrációban a kisipari hitelellátást, hogy az összes deficites pénzintézetek tanulhatnak tőle.

* **A Hungária Jaquard Szövőgyár Rt.** május 31-én tartotta évi rendes közgyűlését. Óvatos üzletpolitikájának tudható be, hogy dacára annak, hogy az elmult év gazdaságilag kedvezőtlenül alakult, mégis *1,699.000 pengő bruttó nyereséget értek el*, a különböző leírások után *287.956 pengő tiszta nyereséget* mutatnak ki. A közgyűlés az igazgatóság jelentését elfogadta és elhatározta, hogy részvényenként épügy mint az elmult esztendőben *1.50 pengő osztalékot* fizetnek ki.

* **A Győri Textilművek Rt.** mérlege *148.056 pengő* tiszta nyereséget mutat ki, amit annál inkább lehet szép és komoly eredménynek tekinteni, mert *847.583 pengő* bruttó gyártási jövedelem után *134.642 pengő adót* kellett fizetni, vagyis mindössze hetvenezer pengővel kevesebbet, mint amennyit a hatalmas, többszáz munkást foglalkoztató gyárüzem és a kiterjedt adminisztráció igényel. Szomorú dolog, hogy az adózási rendszer megfojtással fenyegeti ezt a virágzásnak induló iparágat.

* **A Magyar Cukoripar Részvénytársaság** az ország legnagyobb és legelőkelőbb cukoripari vállalata május hó 30-án tartotta évi rendes közgyűlését, amelyen az igazgatóság előterjesztette a vállalat mérlegét, amely több mint 2,300.000 pengő tiszta nyereségről számol be. A mérleg vagyonoldala a gyári befektetéseket *21 és félmillió*, a részvénytársaság bérházait 350.000, az üzemi anyagokat *630.000*, a saját gyártmányokat *2 millió* és a gazdasági üzemet csak *másfélmillió* pengővel tünteti ki. A forgalomra és az üzletmenetelre jellemző, hogy a *bruttónyereség 4,237.903 pengőre rúg.* Ezek a hatalmas számok bizonyítják, hogy a Magyar Cukoripar pozíciója rendületlenül a legelőkelőbb, amiben oroszlánrésze van a vállalat zseniális vezérigazgatójának, *Lendvay* Sándornak és dr. *Wottitz* Béla igazgatónak. A 10 pengőben megállapított osztalék május 31-től kerül kifizetésre.

* **A Drasche** *Kőszénbánya- és Téglagyár-Társulat Pesten* május hó 31-én tartotta 62-ik évi rendes közgyűlését. Az igazgatóság előterjesztette a mérleget, amelyet a közgyűlés egyhangúlag elfogadott. A tiszta nyereség 237.032 P, amelyből részvényenként *5 pengő osztalék* kerül kifizetésre.

* **A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete** e hó 27-én tartotta ötvenedik évi jubiláris közgyűlését ünnepélyes külsőségek között. A közgyűlést *Hadik* János gróf elnöki megnyitója vezette be. Az igazgatóság jelentéséből a következőket emeljük ki: Az intézet az elmúlt évben 1879 darab törlesztéses kölcsönt folyósított 9.6 millió pengő összegben, ezzel törlesztéses kölcsönállománya 26 millió pengőre emelkedett. A leszámított váltók összértéke 112.7 millió pengő, az évvégi váltóállomány 22.8 millió pengő volt. A magyar protestáns egyházi folyósított kölcsönök összege az év végén 7 millió pengő volt. A határmenti akció keretében az intézet az elmult évben 742 drb kölcsönt folyósított 793.410 pengő összegben. Az intézet résztvett a *„Földbirtokrendezés Lebonyolítására Alakult Szövetkezet"* megalapításában és a földmívelésgyi miniszter által az 1928. év végén megindított hízlalási akcióban. Az intézet az elmúlt évben 5995 holdat parcellázott fel 637 fél között, jelenleg 13 parcellázás van folyamatban 6522 hold területtel. A folyószámla és a takarékbetétek állaga az év végén 34,551.688 pengő 23 fillér volt, tehát az előző évi állaghoz képest 22,161.615 pengő 06 fillérrel emelkedett. Az intézet mobilitása *96 százaléknak* felel meg. Az intézetnek 4085 darab bekebelezett kölcsönből három év alatt csak hét ügyben volt a behajtási eljárás folyamatban és az árverés csak öt ügyben tartatott meg.

Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Viraág Béla.

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Bpest V, Ügynök-u. 8. — (Nyomdaigazgató: Linzer M.) —

RÓZSADOMBI VIRÁG- ÉS TÁJKERTÉSZET
Budapest, II. ker., Szemlőhegy-utca 23. sz.
Telefon: Aut. 529-70.
TÁJKERTÉSZET: Vállalja díszkertek, parkirozások, ablakdíszítések és villakertek tervezését és évi gondozását.
VIRÁGKERTÉSZET: Szállít egész éven át vágott és cserépes virágokat, csokrot, virágkosarat, dísznövényeket, palántákat és dugványokat.

Budai Általános Takarékpénztár
Részvénytársaság
Budán, II., Fő-utca 9
Elfogad kamatoztatásra takarék- és folyószámlabetéteket.
Lekötött betétek után megállapodás szerint magas kamatot térítünk
Budai ingatlan-tulajdonosoknak gyors lebonyolítás mellett bekebelezett váltókölcsönöket nyujtunk
Mindennemű bank- és takarékpénztári ügyben készséggel állunk rendelkezésre
SAFE DEPOSIT

Csak egyszer
vásároljon Dinka-féle teavirslit!
Mindig azt fog kérni.
Gyártja: DINKA ISTVÁN hentesárugyára
II., Iskola ucca 40. Telefon: Aut. 549-58.
Fiók: Széna téri piac.

BUDAIAK
csak Budán MOSATNAK, FESTETNEK és TISZTÍTTATNAK
SZŰCS gőzmosodában
TELEFÓN: AUT. 519—73
I, Márvány-u. 36, I, Krisztina-körút 167, II, Fő-u. 60, IV, Aranykéz u. 5, VI, Jókai-u. 11

FLEISCHER REZSŐ
hentesáru-, kolbász- és szalámigyár
egyetlen budai fiókja
BUDÁN, II., SZÉNA-TÉR 1
AZ ALFÖLDI-FÉLE ÜZLET HELYÉN.
Elsőrendű sertéshúsok, kolbászáruk és téli szalámi

PROHÁSZKA
SZOBAFESTŐ MÁZOLÓ, HÁZTATAROZÁSI VÁLLALKOZÓ
A legmodernebb fúvógéppel készült művészi munkákat végzi. Nagyobb munkáknál kedvező fizetési feltételek
I. KER., KRISZTINA-KÖRÚT 32
TELEFÓN: AUTÓMATA 502-16. SZ.

Kályhás! Minden szakmabeli ügyben forduljon a régt jóhírű céghez
I, Logodi-u. 19 Béres Márton Tel.: 530-33

DÉLIVASUT
RÁDIÓHÁZ
I., KRISZTINA-KRT. 99. Tel. 507-07
villanyfelszerelési cikkek, csillárok
GRAMOFONOK, LEMEZEK
részletre is
Akkumulátor töltés és javitás

BELLEVUE
SZÁLLODA
ÉTTERMEIBEN
DÉLUTÁNI TEA,
ÁNC
FÜGGŐKERTJE — A LEGSZEBB TERRASZ
Elsőrangu koncert- és tánczene. Európa előkelő restaurantjai között foglal helyet. Füst- és pormentes levegő. Este kétféle menü 3 és 6 pengős. Déli menü 2.50
Asztalrendelés T: A. 528-84

PROHÁSZKA
szőnyegkereskedő
I., KRISZTINA-KÖRÚT 32
TELEFÓN: AUTOMATA 502-16
Művészi szőnyegjavítás és mosás
Magánfelektől vásárolt valódi perzsaszőnyegek jutányos árban. Gép- és futószőnyegek nagy raktára. Kedvező fizetési feltételek

Hüvösvölgy
legszebb kirándulóhelye
a
Nagyréti vendéglő
Naponta cigányzene!
tulajdonos
MARTH MIHÁLY

Auguszt pavillon
*
Gyönyörű parkja és pompásan berendezett helyiségei Buda előkelő közönségének kedvenc uzsonnázó helye
*
Budán, I., Hidegkúti-út 22

FRANCIA-MAGYAR ELEMI ISKOLA
II. KERÜLET, BIMBÓ UCCA 9. sz.
Igazgató: DR. SYPOSS KATALIN.
Rendes tanulóknak államérvényes bizonyítványok. Bármely iskola 6—13 éves tanulói és leánykái részére francia játékdélutánok. Kezdőknek és haladóknak két-kétórás teajourok, francia társalgás keretében. Kérjen kimerítő prospectust.

ERDÉLYI ÉTTEREM
I., Bors ucca 10.
Valódi erdélyi specialitások:
Flekken, Hereintokány, Vargabéles, Kürtöskalács, Fatányéros stb. stb.
Nyáron gyönyörű, családias kerthelyiség.
Üzletvezető
özv. Csiszár Józsefné
a Tisztv. Kaszinó v. vendéglőse

GUMMI harisnyák, fűzők, gyógyhaskötők, női egészségügyi cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása
Hungária Kötszergyár R.-T. filókja
Buda, I, Krisztina-tér 3. sz.

HUBERT és Tsa B. T.
Egészségügyi berendezések, csövek. Műszaki cikkek, fémgyártás.
VI., Liszt Ferenc-tér 4. Tel.: 222-67.

HUNGÁRIA
GYÓGYFORRÁS
Budán, az Erzsébet-hídnál
Szénsavval telítve:
HARMAT-VÍZ!
Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-híd budai hídfőjénél épült modern ivócsarnokban. Radioactiv hatásu lithiumos és calciumhydrocarbonátos gyógyvíz.
IVÓ-KÚRA
Keserűsó-kúra. Javasolva vesebántalmak, gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság és vérszegénység ellen. Poharankint 8 f., Karlsbadi sóval 16 f.
Nyitva reggel 7 órától este 6 óráig.
TELEFON: AUTOMATA 530-03.

PAPP KLÁRI
ILLATSZERTÁRA
II., Zsigmond-utca 12.
Valódi francia illatszerek, kozmetikai cikkek és háztartási áruk legdúsabb raktára

ÉHGYOMORRA
naponkint Igyék egy pohár
KRISTÁLY
VIZET!

Ó-Buda-Ujlaki Takarékpénztár
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, III, LAJOS-UTCA 148. SZ.
TELEFÓNSZÁM: AUTOMATA 624—57
Betéteket elfogad könyvecskékre és folyószámlára a legmagasabb kamatozás mellett
Kölcsönöket folyósit váltóra, folyószámlákra, értékpapirokra a legelőnyösebb feltételek mellett

RÓZSADOMBI KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM
Majláth szállodabérház (Statisztikával szemben)
BUDA LEGELŐKELŐBB és LEGSZEBB HELYISÉGE! — A LEGKITÜNŐBB KONYHA
Az étteremben esténkint RÁCZ JÓZSI muzsikál. — Tulajdonos: LAKATOS JÓZSEF

Ezredik szám

Budai Napló

XXVII. évfolyam. 1000. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **24** pengő, félévre **12** pengő. Egy szám **50** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Délután 5—7-ig. Telefon: 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy h[illegible]es, egy milliméter magas sor, egyszeri k[illegible]el **40** fillér. 20 mm. magas hirdetés **8** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1930 junius 12.

EZER

Ezer! Mi szép szó! S mi mindent jelent!...
Ezredes multat, bús magyar jelent.
Ezer a sóhaj, ezer vágy fakad...
Magyar bánattól ezer szív szakad!

Ezer a kétség, ezer a remény,
Ezer, ki vigad bús magyar zenén.
Ezer a csók az édes ajkakon,
— Ezrekért futnak százezrek vakon.

„Ezer" tündöklik e lap homlokán.
Lobog, mint zászló, büszke vár fokán.
Ezer fény gyúl ki az ég peremén:
Van még magyar Hit, van magyar Remény!

Hol Szeretet az agy diktátora,
Nincs ott a gaznak ünneplő tora!
Apostol az, ki annyi éven át
Hordá e lapnak gondját és baját.

Ki — eggyé téve éjet és napot —
Szerkeszté gonddal e magyar lapot.
És el nem csüggedt percre sem soha
Budának lelke, ősz apostola.

Ezer a lapja s bár haja fehér,
A lelke lángja az égig felér.
Isten! Ki látod önzetlen szívét,
Ezerszer áldd meg munkás életét!

UJJ GYULÁNÉ.

BUDA MULTJA ÉS JÖVŐJE

Írta: RIPKA FERENC dr., főpolgármester

Budapest egy szó, egy fogalom, de nagy szerves élet, mely sok különböző energiából fejlődik tovább. Szinte minden városrésznek megvan a maga sajátos külön jelleme. Például a Lipótváros és a Ferencváros között alig van rokon vonás, a Belváros választékos nyugalma és a Terézváros nyugtalan mozgalmassága között milyen nagy a különbség! De azért nagyjában és egészében a legnagyobb különbség Buda és Pest között van.

A különbségek a multból, földrajzi sajátosságaikból és társadalmi összetételéből származnak.

A mult Budát Magyarország fővárosává tette és az önálló magyar állam egész története Budával van összekapcsolva. Amikor Buda elesett, vele hullott le a független magyar királyság is.

Pestnek mindig megvolt a gazdasági jelentősége. A középeurópai nagy kereskedelmi utak kereszteződésénél feküdt. Kelet és Nyugat forgalmának kellő közepén. Amikor háborús zavarok nem riasztották el innen a kereskedők karavánjait, Pesten keresztül és Pestet számbavéve bonyolódott le erre a kereskedelem.

Azért Pest továbbfejlesztésében a gazdasági szempontoknak kell a vezetőszerepet vinni. Ez a mult rendelése és a jövő fejlődésének alapja. Buda pedig a magyar nemzeti hagyományok tárháza. Buda fejlesztésében arra kell törekedni, hogy a mult nemzeti kincsei itt megfelelő keretben álljanak az újabb nemzedékek előtt, hogy abból tanuljanak és lelkesedjenek. Pest a magyar kenyérről, Buda a magyar lelkesedésről gondoskodjék.

De nemcsak a mult szabja meg a két testvérváros különbségét és rendeltetését. Igen sokat jelentenek földrajzi sajátosságaik is.

Pest a nagy magyar Alföld tengerének nyugati partja, Buda Középeurópa hegyes vidékének utolsó keleti párkánya. A róna és a hegy, elválasztva a hatalmas Duna által, határozottan megjelölik a székesfőváros két részének céljait.

Pest a munka, Buda a pihenés, Pest a műhely, Buda a lakás, Pest a gépek városa, Buda a természet szépségeié.

Azért, ha Buda jövő fejlődésére gondolok, meg vagyok győződve arról, hogy amíg nehézkesebb közlekedési eszközök korában a főváros csak a síkon mert tovább terjeszkedni, mert az emelkedéseknél megbökkentek a régi alkalmatosságok, a jövőben, amikor a forgalmi eszközök mindig tökéletesebbek, olcsóbbak és általánosabbak lesznek, Buda természeti szépségeivel olyan vonzóerőt fog gyakorolni a főváros lakosságára, hogy ma még el sem képzelhető módon lepi el a jó levegőre épített házak raja sok kilométeres távolságokra a budai hegyvidéket.

Ez a fejlődés magától is bekövetkezik majd. A székesfőváros vezetőségének csak segíteni kell hozzá, hogy az utak és közművek hiánya sehol se rettentsék vissza a lakosságot a letelepedéstől. De van ezen kívül még egy nagy és fontos munka, ami nem az egyesek vállalkozó kedvére, hanem magára a székesfővárosra vár.

Ez a nagy feladat, amivel Buda jövőjét kell megoldani: a fürdőváros kérdése. Annyit beszéltek és írtak róla, hogy sokan azt hiszik, már elég is volt. Pedig itt is úgy áll a dolog, mint annál a római hazafinál, aki minden beszédét azzal végezte, hogy: Karthágót pedig el kell pusztítani! Buda jövőjével foglalkozva, mindig és soha el nem fáradva kell hirdetni:

— A fürdővárosra gondoljatok, ezt meg kell csinálni!

Mert a harmadik körülmény, ami Pestet és Budát egymástól megkülönbözteti, a társadalom összetételének különbsége is alkalmassá teszi Budát arra, hogy fürdőváros és villaváros fejlődjék belőle. A budai polgár csendes, zárkózottabb életével alig zavarja az utca csendjét és aki pihenést keres, itt megtalálja. A zárkózottabb, csendesebb, szerényebb élethez való megfelelő gazdasági berendezkedésre van még szükség, hogy a budai lakos olcsón és könnyen kapja meg az életszükségleteit, akkor az eddigi fejlődés sokkal nagyobb arányokat fog ölteni.

Buda multja szép volt és jövője is az lesz. A „Budai Napló"-t pedig, mely mindig szeretettel írt erről a multról és lelkesedett a jövőért, örömmel üdvözlöm szép jubileuma alkalmából!

A fordított város

Nekem az a táborom itt Budán, amelynek jelszava: — *Los von Pest!* — Ez olyan, mint volt régebben az országgyűlési negyvennyolcas függetlenségi párt. Annak is az volt a jelszava: — Abzug Ausztria! Ez azért még sem jelentette azt, hogy a monarchiát halomra kell dönteni, csak éppen Magyarország függetlenségét akarták jobban kidomborítani. Magyarország csak papíron volt egyenrangú állam Ausztriával. Éppen úgy, mint nálunk Pest és Buda. Mi vagyunk a budai „függetlenségi párt". Ez sem jelent különösebb veszedelmet Budapest számára, csak éppen Budát akarjuk egyenrangúvé tenni Pesttel. Amikor a függetlenségi párt e század elején végre kormányra került Kossuth Ferenccel az élén, a monarchia szempontjából szögre akasztottak minden olyan kérdést, amely a monarchiát feszélyezte. Mi is szögre akasztjuk majd. De addig rendületlenül küzdünk azért, hogy ezt a fordított várost — visszafordítsuk.

Nagy Budapest érdekeit szolgálná, ha Buda, mint egyenrangú fél minden téren kidomboríthatná a maga ősi sajátságait, fényesre csiszolhatná történelmi hagyományait, kifejleszthetné a maga budai kultúráját, értékesíthetné a maga természetadta kincseit. Budapest fénye gyarapodnék, ha a budai keretek ragyognának és belső tartalma káprázta tó fényben égne. Minden világvárosnak, amely nem amerikai, mesterséges módon épült és van 2000 éves multra visszatekintő magja, vannak ezeréves alkotásai, megvannak akkor e külön részeiben, különösen érdekes, a mai világban értékesíthető sajátságai.

Megtörtént-e valaha Budapesten, hogy egy sportünnepet az akvinkumi régi cirkuszban rendeztek volna?

Csak a pesti gyámoltalanság és a budai megalázkodás tűrte el, hogy ez meg nem történt. A hagyományok ápolásának valahol néha megcsillan valami nyoma. A Rómaifürdőtől a Krempel-malomig vezető új út valamiben emlékeztet a régi római utakra. Lehet, hogy hajdani vízvezeték rommá vált oszlopai adják meg neki ezt a színt. Aki tervezte, gondolhatott erre, de nem merte keményebben megcsinálni.

És így vagyunk mindennel.

A Nemzeti Színház lebontásakor az volt a terv, hogy az új Nemzeti Színházat a Döbrenteytéren építik fel. Az ős ösztön sugallta gondolat volt. Nincs semmi gyakorlati nehézsége. Aki a Ferencvárosból, vagy bárhonnan villamoson igyekszik a Nemzeti Színházba, annak már mindegy, hogy öt percig utazik-e még a villamoson, vagy nem. A hagyományokat mi ápoljuk Budán, a Nemzeti Színháznak itt van a törzsközönsége, az első magyar színház Budán állott és a színművészethez is közelebb állanak Buda ligetes berkei. Buda polgárainak sajátos lelkülete, szigorúbb erkölcsi felfogása, zenére hajlamosabb természete — más, újabb irányban tudná fejleszteni a hanyatló színészetet, mint Pest a maga nyugatot majmoló divatjával, elfajult ízlésével. Nem lehet ezt a közönséget bérbeadni Pestnek, mintegy lábtörlőnek a pesti színházak vesztibüljében. Államnak, városnak már régen, még áldozatok árán is, meg kellett volna teremtenie, ki kellett volna fejlesztenie a budai lélek színházát, amelynek segítségére adta volna a Nyári Színkört, a Várszínházat és Óbudán a Kisfaludy Színházat, megépítve Ke-

lenföldön is a hétköznapi szükségletet kielégítő színházat. A Vérmező felső csücskén már régen állania kellene a budai nagy központi kőszínháznak, mely átvette volna a Nemzeti Színház tradícióit.

Nem csorbulna Pest város színművészete ezzel.

Nevetséges dolog, hogy Budán, ahol a mélyen leszúrt sétabot nyomán ásványvíz fakad, vízmizériákkal küzdünk. A mi világhírű forrásaink, amelyekből százmillió liter pompás ásványvíz dől naponkint haszontalanul a Dunába, — búsásan ellátnák egész Budát a maga hegyvidékével együtt és pazarul locsolhatná a kertjét a budai hegylakó. Ma csöppenkint mérik neki drágán a rossz vizet.

A megértő főpolgárestertől kezdve Budapest sorsának intézői, — de a társadalom is József Ferenc főhercegtől kezdve a cipőfoltozó vargáig, — a külföld nagy meglátói Rothermere lordtól kezdve, — mind látják, tudják, érzik, hogy nemcsak ennek a városnak a sorsa, hanem az ország sorsa is azon fordul, hogy Buda 88 értékes, nagy gyógyerejű világhírre méltó gyógyvízforrását miképpen tudjuk kihasználni. És mindezek dacára ennek a nagy városi adminisztrációnak nincsen egy forrásszakértője és ezeket a gyógyforrásokat — Te nagy Isten! — a csatornákkal együtt kezelik. Borzalom ezt elgondolni is.

Ha valamikor mi a budai függetlenség, — a Los von Pest lobogóját követő tábor, uralomra jutnánk Budapesten, *első teendőnk az volna,* hogy meghívnánk ennek az országnak oly nagyhírű geológusait, mélykútfúróit, amely tudományban lepipáltuk az egész világot, de meghívnánk talán a kiváló külföldi szakértőket is és felállítanánk azt a *központi fürdőügyi hivatalt,* egy külön tanácsnok, vagy ha kell, egy kormánybiztos vezetése alatt, aki néhány év alatt megteremtené, organizálná, kifejlesztené azt az egyetlen hivatalt Budapesten, amely nemcsak emészti az adófizető polgárság pénzét, de olyan hasznot biztosítana ennek a városnak, hogy az unokáink csodálkozva kérdeznék, — fizettek-e valamikor Budapesten adót a polgárok? Ha Wiesbaden a maga 16 jelentéktelen langyos forrásával meg tudja fizetni a város teljes adminisztrációját, akkor az alattunk dübörgő forró tengere a gyógyvizeknek meg tudná keresni nemcsak Budapest egész költségvetési szükségletét, hanem könnyíteni tudna az egész ország elbírhatatlan adóigáján.

Mert kárba vész minden idegenforgalmi akció, amely az országot szeretné bemutatni az idegeneknek addig, amíg Budapesten a gyógyfürdők és az idegenforgalom kérdése nincsen megoldva, mégpedig frappánsul, amerikai arányokban megoldva, — hiába épül fel Lillafüred a maga gyönyörű pompájában, — hiába ringatja a Balaton panorámája ős turáni álmokba a csodálóját, a bámulóját, — amíg Budapestre nem tódulnak az idegenek, — amíg itt meg nem teremtik a reumások mekkáját, — amíg föl nem épül Kelenföld déli sarkán az új magyar Karlsbad, — amíg a világ szép női ide nem járnak a sósvizekhez gyógyulni, — amíg Akvinkum és Rómaifürdő között nem valósítja meg nagy terveit az egyedül arra hivatott vasúti társaság és — a világot járó amerikaiak nem építik ide az új Miámit, — amíg a budai hegyeken nem épül fel az új magyar Semmering, — addig hiába leng Lillafüred tornyán a zászló és hiába tükrözteti káprázatos színeit a Balaton vizében a lehunyó magyar nap.

Dubonai Pál.

Topográfia

Írta: RINGER LAJOS dr.

A „Budapest-fürdőváros" igét dr. József Ferenc kir. herceg teremtette.

Ez is olyan furcsa görög tudomány, akár a filozófia: tudja magától az élelmes, aki rátermett és híjával van a három diplomás tudor, aki élhetetlen.

Helyzettan ez, amely megállapítja a topográfus helyét a környezetben és viszont a környezetet képező emberek-intézménye, hegyek-völgyek, folyók-tavak, források-barlangok, utakterek, hajók-autóstradák, határokszomszédok, divatok-utazások, betegségek-gyógyítások, valúták-kölcsönök, lakosság-ipar, közigazgatás-népnyelv, fauna-flóra, stb., stb. végtelen más egyébnek igazi, józanul értékelt helyét, milyenségét, értékét és beállításának valamint felhasználásának módját és idejét.

Végtelenül komplikált tudomány ez a topográfia, amelynek katedrája nincsen és amely még csak nem is érettségi vizsgatárgy.

A *Budai Napló* már huszonöt év óta ösztönszerűen gyüjti Budának topográfiai adatait és az azokból kivonható kombinációk végtelen lehetőségeit; a lap főszerkesztője *Viraág* Béla pedig, hol suttogva, hol hangosan, hol meg kiabálva a *„Budai Napló"*-nak immár 1000-ik számában mutat rá a mi szerencsétlen „fordított város"-unk topografice megállapított hibáira és ebből eredő nyomorúságunkra.

Milyen érthetetlen és milyen kár, hogy a budapesti sajtó topográfiai érzék hiányában nem mutat érdeklődést a városrendezés és a városélet különösen a „Budapest világfürdő" kérdésének megoldása iránt.

A mai kétségbeesésünk diktandója alatt a fővárosi sajtó szavára milyen segítő munka indulna és milyen csodálatos nekifohászkodás fakadna.

Egy századra visszamenőleg alig találunk topográfiai érzékű (élelmes) vezető egyént.

József nádor, Széchenyi István, Bárczy István, Harrer Ferenc, dr. Kozma Jenő és akit a kronológia engedelmével a legelső helyen kellett volna említeni dr. József Ferenc királyi herceg a Budapest-fürdőváros igéjével, azok a kiemelkedő fejek, akik topográfiai jó érzékkel városunk javára tettek és tesznek.

És egynéhány finom értelmű Budabaráton kívül a nagy közigazgatásunk emberei között találunk-e topográfiai érzékkel bíró és a polgárság javára topográfiai megállapításokat kereső tisztviselőket? Akár fent, akár lent?

Tisztelet nekik, akik kivételek.

A bérkocsist, a taxisoffőrt levizsgáztatják az utcák, terek, hegyek, intézetek, műemlékek, múzeumok, állomások, stb. ösmeretéből. Ezektől megkívánnak olyan várostopográfiai ösmereteket, amikkel — a többiekről nem is szólva — műszaki tisztviselőink sem rendelkeznek valamennyien.

Ennek a topográfiai kombináló érzéknek hiánya az oka annak, hogy ahol mi nagy általánosságban mindannyian — a leginkább érdekelt kereskedőket, iparosokat, vállalkozókat és építészeket sem véve ki — nem látjuk meg a kereset, helyesebben most már az élet lehetőségeit, ott az idekerülő vállalkozók, szakemberek és tudósok szinte tuszkolnak bennünket sorsunk és leromlott életstandardunk javítása felé.

Nem szabad felejtenünk a mult őszszel lezajlott hidrológiai és reumakongresszus kiváló tagjainak kijelentéseit, amelyek szerint fővárosunk dunamenti számolhatatlan rádiumgramm értékű forráskineseire emelendő fürdőink egyenesen hivatva vannak arra, hogy a már készen váró, erősen lüktető honi orvostudományi életbe beiktatva, tanszékekkel, kutató intézetekkel és a külföldieknek is megnyíló laboratoriumokkal gazdagítva, *a balneológiai világ központjává tegyék Budát.*

Európa, ám mondhatjuk — a világ betegei (mert Amerika is Európatrotter lett), éppen most az eddigi szálak erőszakos széttépése után új orientációt keresnek és nekik — az egész föld betegeinek — valóságos áldandó felfedezésszámba menne Budapest, mint igazi, az elgondolható összes gyógytechnikai eszközökkel felszerelt fürdőcentrum.

Bárha a hivatalosak megszívlelnék a hivatásukat.

Nem régen, tizenkét kir. ügyész összeállt és előírt kurzus után levizsgázott az autóvezetésből, hogy becsületes tudó lélekkel vádolhasson vagy menthessen balesetet okozó vezetőket.

Ez a hivatás igazi megbecsülése.

Akik pedig a „Budapest-fürdőváros" sorsát eldönteni hivatottak: miniszterek, polgármesterek, tisztviselők, építészek, vállalkozó polgárok, vessék magukat Buda kincseinek megismerésére, a források, a hegyek és a belőlük eredő életlehetőségek topográfiai megállapítására és álljanak vizsgát mielőbbi alkotásaikkal a topográfiai exkatedrális tudományából,

ebből a furcsa, pompás tudományból, amelyet tud magától az élelmes, aki rátermett és aminek híjával van a három diplomás tudor is, aki élhetetlen.

Jobb sorsot a közalkalmazottnak!

Írta: Benedek Sándor

a Közigazg. Bíróság másodelnöke, a Felsőház tagja

Az én tisztelt barátom, Viraág Béla, rövid és velős programot kért tőlem, amely szebb és jobb jövőt biztosítson Budának. A rövid program kitelik tőlem, de a velős nehezen. Nehezen pedig azért, mert mióta hosszú évtizedek verejtékes munkájának egész anyagi eredményét hadikötvényekbe fektettem, az agyvelővel kapcsolatos megoldások és elhatározások tekintetében nem érzem magamat biztos talajon. Rövid programom pedig abban áll, hogy az állam emelje fel a közalkalmazottak illetményeit. Budának legtekintélyesebb társadalmi osztályát a közalkalmazottak képezik s Buda tényleg a magyar Gráz. Egy megfelelő illetményemelés nemcsak a köztisztviselői kosztolás tiszteletreméltó tápanyagát, a krumplit tenné olcsóbbá, de jutna abból egy rész a sínylődő budai iparnak és kereskedelemnek is. Emellett a budai leányok arcocskájára is ráfestené az öröm hajnalpírját, mert sokkal több volna az esküvő.

Fegyvertársak

Irta: Peterdy Sándor

a „Hollós Mátyás Társaság" alelnöke

A *Budai Napló* ezredik száma. Elgondolkozom: mit jelent ez Budának? A budai társadalomnak? A Hollós Mátyás Társaságnak? Egy ujság — adom meg a felvetett kérdésre magamnak a választ — sokat jelenthet.

Lehet apostola, lehet elgáncsolója valamely eszmének; lehet kegyetlenül vágó kés a műtő-orvos kezében, de lehet pipázó táblabíró a Pató Pálok kedélyesen borozgató társaságában. Az ujság létjogosultsága attól függ, hogy mennyiben szolgálja a közérdeket. Hogy hivatást tölt-e be. Hogy van-e szükség reá. Nem szélmalomharcot vívni, hanem a meggyőződés kemény buzogányával verekedni valamely cél érdekében. A *Budai Napló* éveken át ezt teszi. Van reá ezer tanu: — megjelent ezer száma. Ezer számot megélt, ez bizonyítja, hogy szükség volt reá, hogy hivatást töltött be. Szükség volt reá így, ahogy megjelent. Nem olyan, mint más lap. Ez az érdekessége. Nem olyan a hangja, mint más ujságé. Ez a vonzó tulajdonsága. Tartalma nem a megszokott: — ez az erőssége. Az első sor már elárulja, hogy Budáért és Budának készül. A szerkesztője rajong Budáért, Buda az ő ideálja, szerelmetes gyermeke, akit szépnek, nagynak, erősnek, egészségesnek akar látni. Minél tökéletesebbnek.

Azért találtak egymásra a *Budai Napló* és a *Hollós Mátyás Társaság.* Mind a kettőnek egy a vágya: a budai kultúra, jólét emelése, terjesztése. A két gyenge jóbarát egymást támogatja, hogy így erősebb legyen. Egymást bátorítja, vigasztalja, hogy lesz az még másként is. És kell is, hogy másként legyen. Minden nemes szándék, magasztos feladat olyan maró folyadék, amely előbb-utóbb keresztülrágja magát minden akadályon. A két jóbarát is célt fog érni. Mert mit akarnak? Hogy Buda legyen szebb, rendezettebb. Hogy ami természeti kincs van területén, ne maradjon kiaknázatlanul. Hogy zarándokhely legyen, ahova eljönnek a hívők és hálát rebegve távoznak, mert innen erőt, egészséget, vidámságot visznek magukkal. Hirdetni akarják, hogy a történelmi mult itt borong a falak között száz és száz tanulságával; de a jövő hatalmas fája is itt, ebben az áldott földben szökhet sudárba. A próféták sorsában vergődő két fegyvertárs azonban gyenge. Hangjukat nem hallják meg annyian, mint kellene. Zászlójuk alatt nem sorakoznak annyian, mint azt várni lehetne. Csak félkézzel hadakozhatnak, mert a másik kezüket lefogják az élet apró, nyüzsgölődő kullancsai. A meggyőződés, a lelkesedés parancsolta gyors lépteket lefékezik egyelőre az akadályok. Egyelőre. De ez nem marad így. Bízunk abban, hogy Buda barátai, Buda közvéleménye észbe kap. Tudatára ébred annak, hogy Buda erősödése, fejlődése, gazdagodása az ő érdekeit is előre lendíti. Amit Budáért tesznek, — maguknak teszik. A *Budai Napló* cikkei, feddései, bátorításai, a Hollós Mátyás Társaság eszméi, felolvasásai, felvilágosító, oktató előadásai nem maradnak pusztában elhangzó szavak. És a megerősödött *Budai Napló* biztos kezekkel támogathatja a Hollós Mátyás Társaságot, a mélyebb gyökeret eresztett társaság segítheti bajtársát és mind a ketten együtt pedig szívós munkával megszerzik Budának azt, ami megilleti, amit megérdemel. A Hollós Mátyás Társaság tíz éve, a Budai Napló ezredik száma a jobb jövő pirkadó hajnala.

A kilátásos út

az idegenforgalom fontos tényezője

Írta: Harrer Ferenc dr.

ny. alpolgármester

Budának régebben az volt a törekvése, hogy ne maradjon el Pesttől, neki is meg legyen mindene, ami Pestnek van; ezért kellett neki vásárcsarnok és vigadó is. Ma már Buda egyenértékűsége nem vitás, sőt most gyakran pestiek ajkáról panaszkodást hallunk, hogy a város gondoskodásából minden Budának jut.

De amint nem szabad soha szem elől tévesztenünk, hogy Budapest egységes város — amikor a város szolgálatába léptem, *Kammermayer* polgármester, aki pedig budavárosi tanácsnokból lett az egyesített főváros feje, *megrótt azért, hogy budainak s nem budapestinek neveztem magamat* — úgy tudatában kell lennünk annak is, hogy Budát abban az irányban kell fejlesztenünk, amelyet természeti adottságai számára mint lakó-, üdülő- és fürdővárosnak megszabnak.

A legkönnyebben megvalósítható egyik legszebb budai feladatnak tartom a *kilátásos út megteremtését,* mint az idegenforgalom egyik fontos tényezőjét, amely a rózsadombi szerpentinútból kiindulva, a Guggerhegy irányában a Hűvösvölgybe, innen a Szép Juhászné felé, a Jánoshegyre, Svábhegyre, Mártonhegyre, Gellérthegyre vezetne és a Szent Gellért-fürdőnél végződne. Ehhez csak néhány útszakasz megépítése szükséges.

Budai reneszánsz

Ha mindazon válaszfalak, amelyeket a hazug demagógia a legszentebb szimbólum jelszava alatt az utolsó 10 évben becsületes magyarok közé emelt, le lesznek rombolva és ha mindazok a kapcsok, amelyekkel a háború előtt a becsületes magyar erőket hatványozták, újra felélesztik, megindul a magyar és a budai reneszansz.

Hubert Vilmos

A budai középiskolák fejlődése a legutóbbi tíz esztendőben

Írta: PINTÉR JENŐ

a budapesti tankerület kir. főigazgatója, a M. T. Akadémia és Kisfaludy-Társaság tagja

A világháborút követő forradalmi korszak után az iskolák belső rendjének helyreállítása leküzdhetetlennek látszó nehézségbe ütközött. Baj volt még a külső renddel is. A vörös katonák és az oláh csapatok nagy károkat okoztak egyes iskolákban. „Minden kulcsot magukkal vittek. A bőrbútorokról levágták a bőrt, a falról a tapétát. Az ablakok függönye, a díszterem vetítő és sötétítő vásznai, az asztalok és fogasok posztóbevonata, a fogasok nikkel fogai az ő uralkodásuk alatt tüntek el az épületből. A szertárak felszerelését garmadába hányták és összetörték, sok mindent magukkal is vittek, pl. az orvosi szoba teljes felszerelését. És ezek mellett rengeteg piszkot hagytak maguk után." Irja jelentésében az egyik gimnázium igazgatója.

A felületes helyreállítás és pótlás is tömérdek költségbe került, utóbb a spanyoljárvány és a tüzelőanyag hiánya hónapokra megakasztotta a tanítást. Egyes iskolákban a szülők vásároltak fát és szenet, máshol fűtetlen termekben gyűlt össze, a hét bizonyos napjain, az ifjúság. Volt olyan iskola, amelyben 130 tanítási napnál nem volt több az 1919—1920. iskolai évben. A tanulók a munkát nem vették komolyan, könnyelműen mulasztottak, ajándékba várták a bizonyítványt. Az iskolai fegyelem helyreállítása nehéz volt. A tanári testületeknek minden erejüket és tapintatukat elő kellett venniök, hogy újra hozzászoktassák az ifjúságot a tisztességtudáshoz és kötelességteljesítéshez.

Mennyi volt a budai középiskolai tanulók száma 1919 őszén és mennyi ma?

Állami Verbőczy István reálgimnázium. (I., Attila-u. 1.) Tanulók száma: 688. Ma: 721.

Állami Mátyás király reálgimnázium. (II., Jurányi-u. 2.) Tanulók száma: 139. Ma: 624.

Állami Árpád reálgimnázium. (III., Zsigmond-u. 114.) Tanulók száma: 393. Ma: 523.

Állami Toldy Ferenc reáliskola. (II., Toldy Ferenc-u. 9.) Tanulók száma: 605. Ma: 449.

Magyar királyi Boeskai István reáliskolai nevelőintézet. (I., Hidegkuti-út 23.) Tanulók száma: 328. Ma: 278.

Királyi katolikus egyetemi reálgimnázium. (II., Ilona-u. 4.) Tanulók száma: 338. Ma: 411.

Cisztercirendi kath. Szent Imre gimnázium. (I., Villányi-út 25.) Tanulók száma: 380. Ma: 515.

Érseki katolikus reálgimnázium. (II., Kelety Károly-u. 37.) Tanulók száma: 331. Ma: 336.

Községi Szilágyi Erzsébet leányliceum. (I., Iskola-tér 1.) Tanulók száma: 678. Ma: 646.

Katolikus Szent Margit leánygimnázium. (I., Fehérvári-út 6.) Még nem alakult meg. Ma: 271.

Katolikus Szent Angela leánygimnázium. (II., Zivatar-u. 2.) Még nem alakult meg. Ma: 288.

Baár-Madas református leányliceum. (I., Lorántffy Zsuzsanna-u. 5.) Tanulók száma: 92. Ma: 285.

Domokos Lászlóné magán leányliceuma. (I., Biró-u. 16.) Még nem alakult meg. Ma 23.

Ezekből az adatokból kiviláglik, hogy tíz év alatt sem az állam, sem a főváros nem állított iskolát a budai oldalon; ellenben két új katolikus leánygimnázium és egy magán leányliceum alakult. Az épületek dolgában is hasonló a helyzet. Sem az állam, sem a székesfőváros nem emelt új épületet; ellenben gyönyörű modern otthont kapott a ciszterciendi katolikus Szent Imre gimnázium, a katolikus Szent Angela leánygimnázium és a Baár-Madas református leányliceum.

Hogy miképpen és hova lehetett elhelyezni a fiútanulók megnövekedett seregét: ez voltaképpen rejtély; hacsak el nem fogadjuk megoldásnak azt a keservesen nehéz munkát, hogy minden iskolai év elején a tankerületi főigazgatóság és az egyes iskolák igazgatóságai kétségbeesett erőfeszítéssel dolgoznak heteken át, míg végre minden fiútanulót elhelyeznek valamelyik iskolába. Csak rá kell pillantani a számbeli adatokra s mindjárt nyilvánvaló, hogy 1929 óta a mai napig 655 tanulóval emelkedett a fiúiskolák létszáma! Ha végre akarnók hajtani a legutóbbi középiskolai törvénynek az egyes osztályok tanulói létszámára vonatkozó intézkedéseit, kiderül, hogy 16 osztály hiányosságával kellett megküzdeni a tanügyi hatóságoknak. Más szóval: Budán két új nyolcosztályú fiúiskola hiányzik. Igaz, hogy előbb még arról kellene gondoskodni, hogy például az állami Árpád reálgimnázium tanulói ne szorongjanak egy nem iskolai célokra épült régi bérházban s az állami Mátyás király reálgimnázium is megkapja a maga rendes iskolai épületét, mert most a székesfőváros szívességéből ideiglenesen átengedett földszintes épületben szorong.

RÓMAI FÜRDŐ
ÓBUDA—AKVINKUM
KEDVES
KIRÁNDULÓHELY
Kitünő konyha. — A források napi hozama 160.000 hektoliter rádioaktiv thermálviz
A szentendrei HÉV vasútnak, a MFTR hajóknak és az ÚJPESTI átkelő propellernek állomása

Buda felvirágoztatása

Írta: GÁL JENŐ dr. orszgy. képviselő

Amikor 1872-ben törvényt hoztak arról, hogy Buda, Pest és Óbuda egyesítésével megteremtsék Nagy-Magyarország székesfővárosát — elfelejtkeztek gondoskodni azokról az eszközökről, amelyek a budai részek *egyenjogúságát* biztosítják. Buda a székesfőváros gondozásában inkább *történelmi műemlék*, semmint a lüktető eleven élet fókusa. Az idegennek megmutatjuk a királyi várpalotát, a kivilágított halászbástyát, elvisszük őket a jánoshegyi Erzsébet-emlékhez, megfürösztjük a felbecsülhetetlen értékű budai gyógyforrások egyikében és aztán — jön az elengedhetetlen bankett. Mindebből, ha van is valamelyes előnye Budának, haszna vajmi kevés. Azt hitték a régiek, hogy ha Buda lesz az ország első hivatalainak székhelye, itt lakik az államfő, a hercegprímás, a miniszterelnök, itt a közigazgatási bíróság, a belügyminisztérium, a közmunkatanács és még sok-sok hivatal: már kész is a forgalmas élet a Duna jobbpartján. Mekkora csalódás. Elfelejtették, hogy az emberek nem szeretnek a hivatalokba járni. Oda csak az ügyes-bajos dolgok vezénylik a polgárt, s az ilyen átmeneti tartózkodás semmit se lendít Buda népességén. A modern gazdasági élet intézményeivel kell alátámasztani *a budai szorgalmat, a budai komolyságot és a budai józan mérsékletet.* Mielőtt ezekre rámutatnék, ki kell emelnem annak az átfogó erőnek hiányát, ami a társadalmi polgári összeforrottságban kellene, hogy megnyilatkozzék. A Vár lakossága nem él lelki közösségben a Krisztinával és a Viziváros népének semmi kapcsolata a Hegyvidékkel. Összekötőerő csak egyben nyilatkozott meg. A sajtónak, a *Budai Naplónak nagyszerű munkásságában.* Minden elfogulatlan tényezőnek meg kell állapítania, hogy amit az emberek elrontottak, azt igyekezett jóvátenni a *Budai Napló.* A polgári front zászlótartója ez az ujság, mely felülemelkedve pártokon és partikuláris érdekeken: Buda egyetemes céljainak él, kivívta mindnyájunk tiszteletét és elismerését. Köszöntöm igaz nagyrabecsüléssel a jubilleumi szám megjelenésekor a lap szerkesztőségét, élén a fáradhatatlan, önzetlen vezérrel *Viraág* Béla felelősszerkesztővel. Buda jövőjének szolgálatában sokat jelent az ő avatott tolla és igazi budai egyénisége a szó legnemesebb értelmében.

A Dunántúl igazi fővárossá kell avatni a székesfőváros budai részét. Csonka-Magyarország dunántúli területének a főváros felé tartó forgalma Budán bonyolódjék le. Első kelléke ennek a gazdaságpolitikai evolúciónak a budai központi modern személy- és teherpályaudvar felépítése. Minden dunántúli vasúti sínpár Buda szívébe vezessen, innen ágazzék el új centrális rendszer szerint olcsó, kényelmes autobuszforgalom. Buda ne legyen csak elágazás, hanem középpont. A központi budai modern szállodát, s ahogy minden nagyobb vidéki város ott tart már, hogy maga építi meg az idegenforgalom emelésére modern vendégfogadóját, a székesfőváros kötelessége ennek a hiánynak késedelem nélküli pótlása.

A Budát és Pestet összekötő új hidak még mindig a tengeri kígyó képében mutatkoznak. Buda egész társadalmának egybe kell fognia, hogy végre állam és főváros fogjanak hozzá a hídépítés munkálatához.

Buda természeti csodáit, a fürdőket a propaganda minden eszközével be kell vinni a világhír szférájába. Nem az a fontos, hogy egy-egy milliomos keresse fel a keletről és a nyugatról gyógyforrásaink áldását, *népszerűvé* kell tenni budai fürdőinket. Karlsbad világhírét az alapította meg, hogy szegény és gazdag számára egyformán tették hozzáférhetővé a különböző gyógytényezőkből álló lehetőségeket. Buda fürdői körül még olcsó penziók sincsenek, s elvégre képtelenség, hogy aki a Gellért-szálló díjszabását utól nem éri, az Pesten legyen kénytelen lakni, ha rá van szorulva a fürdő rendszeres használatára.

A budai kereskedelem fellendítésére állam és város kedvezményeket adjanak. Nem érzi meg se az államháztartás, se a főváros, ha Budán eltörlik a *kövezetvámot.* Nem sujtja se a Beszkárt, se az Autobusz Rt-t, ha nyáron kedvezményes menettérti jegyeket bocsát ki. Elvégre Buda klimatikus gyógyhely, amelynek igénybevétele joga a zuglói lakosnak csakúgy, mint annak, aki a József körútról vagy a Práter utcából igyekszik a budai hegyek közé. A méregdrága közlekedés ennek leküzdhetetlen akadálya.

Buda vendéglősiparát azzal kell támogatni, hogy a fürdőidény tartamára meg kell szüntetni, vagy legalább tetemesen leszállítani a fényűzési adót és addig is, míg megvalósulhat a forgalmi adó fázisrendszere, a fürdőidénye tartamára szüneteljen annak behajtása. Az Elektromos Művek minden budai üzlet, ipartelep, fürdő és vendéglő számára mérsékelt tarifát állapítson meg, ezzel az árak mérséklését szolgálja, ami a forgalom fellendítéséhez vezet.

Kulturális vonatkozásban szégyen, hogy Budának nincs állandó színháza. A budai Nemzeti Színház felépítése társadalmi kötelesség is, s ez irányban Buda országgyűlési képviselőinek és törvényhatósági bizottsági tagjainak együttes fellépéssel kell a megvalósulás stádiumát közelebb hozni.

A Zugliget, a Hűvösvölgy, a Svábhegy, a Római fürdő, a népegészség szolgálatába állíttassék.

A pesti kereskedők, főleg az élelmiszer és minden háztartási cikk árusítói ne áraszthassák el a budai részeket szállítmányaikkal ilyenkor nyáron, *a budaiak mondják ki, hogy csak budai céget támogatnak,* ezt megérdemlik Buda szolid kereskedői és iparosai.

Mindent nem sorolhatok most fel. Hiszen az egész lapot tele írhatnám. De meg akartam ütni azt a hangot, mely szólamok helyett cselekvésre késztessen bennünket. Eleven pezsgő életet vigyünk Buda szépséges tagozatába, ez mindnyájunk kötelessége. És ha szállóige lett, hogy a főváros az ország szíve, akkor Buda legyen e szív belső kamrája, az egységes vérkeringés legjelentősebb állomása. Lelkesedéssel hirdessük: Buda nem volt, hanem lesz!

A játékkaszinó

Írta: Exner Kornél dr.
v. államtitkár

Mi az a főcél, amelynek elérése révén Buda szebb és jobb jövőre virrad? Ez a főcél egyetlen szóba foglalható: **Buda-világfürdő!** Nemcsak fürdőváros, mert az temérdek van (például: Székesfehérvár és Pozsony, ahol csupán egy-egy épület jelzi a fürdőt s ez alapon Pozsony megkapta a gyógyfürdő-jelleget), hanem **világfürdő.**

Világfürdő, amivé a csodás erejű és alkotó szent természet felavatta, de a kiegészítő emberi munka még mindig késlekedik. Nincs hozzá pénz, lendület és tömeges idegenforgalom? Mindezt mintegy varázsütésre meghozná a játékkaszinó. Erkölcstelen? Ezt csak a tudatlanság vagy a hipokritaság állítja. Az a tudatlanság, amelynek sejtelme sincs arról, hogy nálunk évtizedek óta az állam égisze alatt olyan méltán kifogásolható szerencsejátékok folynak, amelyeknél a nyerés esélye messze elmarad a montekarlói igazságos játékrendszerekétől. Az a tudatlanság, amely nem ismeri azt a szabályt, hogy az ilyen játékokhoz csak idegen állampolgárokat bocsátanak. Az a tudatlanság, amely nincs tájékozva arról, hogy az ilyen játékbank mily termékenyítő aranyesőt jelent az államnak, a városnak és a lakosságnak egyaránt. Mert aki mindezt tudja s erkölcsi szempontból mégis ellenzi a játékkaszinó felállítását, az hipokrita.

A budai nő

Levél egy vidéki barátnőmnek

Kedves Irmám!

Leveledre válaszolva, néhai jó Rákosi Jenő közös jó barátunk szavait idézem:

„Budán a nők *is* mások... nézzen csak körül: más a járásuk, más a nézésük, mások a szokásaik, más az örömük, más a bánatuk, más a lelkük, más az erkölcsük, mások a ruháik... a divat ide kullogva ér, az élnivágyásnak más az értelme Budán — más az értelme Pesten."

Budán muskátli virít az ablakokban és este kilenc órakor elcsöndesednek az uteák, a budai „Kalitkákban" pesti párok szórakoznak. Bocsáss meg az elszólásomért, de úgy van, hogy a budai lányok még pofont kapnak a jó Mamától egy-egy kapuzárás előtti megérkezéskor, amelyen azután elkeseregnek kávé mellett a délutáni barátné-zsúron, esetleg a kávéba potyognak a könnyek; azután sírás-nevetés, majd otthon kacagva csókolják meg a fenyítő kezet.

Igazad van abban, hogy a legutóbbi szépségversenyt budai leány nyerte meg, de erre büszkék *nem* vagyunk... A különféle izmusok itt nem verhetnek mély gyökeret és az elválási statisztika nem innen duzzad.

Ha a budai parkokban járnál, örömödet lelnéd a sok-sok gyerekben, akiknek az édesanyjuk símogatja a ruhácskáit, amilyent éppen most hímez, míg az apróság játszadozik.

Nem állítom, hogy ninesenek kivételek, de biztos, hogy több itt a Mária, mint a Magdolna.

Flörtről írsz? Erős a gyanúm, hogy ez is import... akárcsak a Te városodban.

Dolgozunk, de azért hallgatjuk a Mestert. Emlékszel Lukács evangéliumára, amelyben megírja a gyakorlati Mártát és a Mestert hallgató Máriát.

— Márta csak dolgozik, sürög, forog, benne megnyilatkozik az élet egyoldalúsága, amely mindig csak munkát sürget. Ez nem jól van, amikor itt a Mester, Márta is üljön le... Mária dolgozott előbb és dolgozni fog azután is, de most hallgatja a Mestert, emelkedik a lelke.

A budai nők nem koravének, kedvetlenek, örömtelenek (ki mondta ezt neked?).

— „Hiszen a kedvetlen embernek szíve, keze, lába ólomból van és lelke a szenvedések melegágya", nézzél körül a mi templomainkban ünnepnapokon, mind tele van, mind kicsíny és nem látok ólomlelkű asszonyokat, de látok bizakodó, Himnuszt énekelő jóságos anyákat...

Haspelné Balázsy Lujza.

Gyöngyvirágének

Megtépett felhő peremére
Aranyszín fénylést ont a hold...
Hajad csillámló szőkesége
Lázas mellemre rábomolt.

Tán szívem húnyó lobogását,
Figyelni omlasz így fölém?
Nézd, még egy villanás cikáz át
A foszló felleg peremén.

Óh, vígy nyomába, ki az éjbe,
Vígy oda, hol ím elenyész:
Gyöngyvirágos hegy tetejére,
Ott édes lesz a pihenés.

A gyöngyvirág ott májuséjen
Holtak ínyéből hajt elő...
Mutatja széles nevetésben
Fehér fogát a temető.

Úgy mosolyog, míg újra fényt vet
Egy új felhőre fönn a hold...
Ha majd síromtól elcsal élted,
Értsd meg e gyöngyvirágmosolyt.

Telekes Béla.

Buda multja mutatja a jövőjét

Írta: Pávai Vajna Ferenc dr.
bányafőtanácsos

Budapest kétségkívül a fekvésének köszöni létét és vezetőszerepét is. A Duna, az Alföld ölelkezése a hegyvidékkel s a budai források az, ami Buda alapjait megvetette, ami a régi Aquincumból Budát s a végén a mi gyönyörű fővárosunkat felserdítette.

Én a vizet: a Dunát és a meleg, forróvizű budai forrásokat tartom elsősorban annak a tényezőnek, ami ezen a helyen kifejlesztette Budapestet, a budai hegyek lábánál s ha azt akarjuk, hogy Budapest és különösen Buda tovább fejlődjön, legyünk a vizekkel rendben s tanuljuk meg jobban, jóval jobban kihasználni azokat.

A dunai kikötők megvannak, de legyen is amit kikössünk. A keserűvizek ügyén is lehetne még talán javítani, hogy a sósfürdő egyik zsebből a másikba való vándorlásáról ne is beszéljünk. A híres, ezredévek óta idehivogató hévvizekből, úgy vélem, még mindig nagyon sok szalad haszontalanul a Dunába s még nagyon sok szunnyad ott lenn, amiről nem tudunk, de ami még nagyszerűbb fürdőket hívna életre még talán a budai hegyek között is. Akkor lenne Buda igazán fürdőváros! S ha már a Szt. Lukács-fürdő épületeit olyan jól fűti a forróvizű forrás fűtőcsövekbe kényszerített vize, vajjon bűn lenne-e más palotákat, egész utcasorokat fűteni talán még olyanabbakkal?

Kell nekünk okvetlenül idegen drága szénnel a nem ingyen, de kevés vízvezetékvizet hevíteni, hogy gőzzel, melegvízzel fűthessünk, amikor olyan forrón ömlik az a víz ki magától s még jobban süt, ha lefúrunk utána?

S ha kevés a közhasználati és ivóvizünk, miért nem nyúlunk ahhoz a sok tiszta, hegyivízzel keveredő, malmot hajtó forrásokhoz, amit alig, vagy sehogyan sem hasznosítva panaszol fel a budai polgár. S ha nem jut a hegyvidéken öntözésre víz s kisül a park, a gyep, fojtogat a por s nem tudnak egy rongyos strandfürdőre való vizet szerezni a Hűvösvölgyben, miért nem keressük meg azt a sok triászvizet a dolomitban, mészkőben, ami annyi szénbányát öntött már ki, mint cigány az ürgét, egy-két völggyel tovább Szentiván, Dorog, Tokod felé? Ez az a víz, ami lehűt sok budai hévforrást, menjünk utána, ma már 50—100 méterről is fel lehet azt hozni, ha kell és úgy-e kell?

Megnézhetnénk még azt is, hogy mi mindent, talán hasznosíthatót, érceset is hagytak hátra a hegyekben a régi hévvizek? Van az ilyesminek is nyoma imitt-amott s ha majd mindent megcsináltunk s jól fogna egy kis üdülés, szórakozás, menjünk le a Dunára vacsorázni a kocsma-hajókra s gyönyörködjünk az ide-oda evező színes gondolák víg vendégeiben, akik azért jönnek majd hozzánk, hogy mást, színesebbet, jobbat találjanak, mint otthon.

Buda szebb, jobb jövőjét én a föld kineseiben, elsősorban a vízben, a hidegben, az ásványosokban és forrókban látom. Buda fürdőváros kell, hogy legyen, de meg kell csinálnunk!

Városi Színház, Budai Színkör

Írta: **Kiss Menyhért dr.**

A budai polgárság köréből többen felkértek arra, hogy tegyek lépéseket a tekintetben, hogy a Budai Nyári Színkörben változatos műsort kapjanak, mint amikor Kreesányi Ignác játszott itt, mint a temesvári-budai társulat igazgatója. Nem újkeletű kezdeményes. Négy évvel ezelőtt az összes budai társadalmi egyesületek kérték ezt. Az akkori kérvényt a székesfővárosi színügyi bizottság le is tárgyalta, s azt az utasítást adta a bérlőigazgatónak, hogy igyekezzék a budai társadalmi egyesületek kívánságait teljesíteni.

Az igyekezet azonban csak igyekezet maradt. A budai Nyári Színkörben azután is érvényesült az a főüzleti elv, hogy a színház előbb a saját hasznát kívánja biztosítani. Ezt pedig az ötvenes, százas előadássorozatokkal jobban el lehet érni, mint a változatos műsorral. Ha egy nyári darabot iratnak, arra egy pár népszerű színészt leszerződtetnek, jól díszletezik, konkurrencia hiányában, szívesen megy a közönség a Horváth-kerti műintézetbe.

A régi városházi urak azonban nagyon okosak voltak, mikor egy-egy vidéki igazgatónak adták bérbe a budai Múzsahajlékot. Vidéki színészeknek is lehetővé akarták tenni, hogy a budapesti közönségnek bemutatkozzanak. Az is igaz, hogy nem rossz ötlet a Városi Színház bérlőjének lehetővé tenni, hogy a téli rossz szezónt kipótolja a nyári jól kereső szezónnal Budán. Évek óta nagyszerűen megy a budai Színkör, az idén különösen szükséges, hogy telt házai legyenek, mert viszont a Városi Színház idei szezónja anyagiakban nagyon szomorú eredménnyel zárult. Az összes operettjei megbuktak. Az igazgató a rossz írókat okolja. Az írók a színházat, mely nem tudta a „nagyszerű" darabból kihámozni a sikert. Szerintem a hibát két okban kell keresni. A színházak erősen futnak a pénz után. A közönség után. Nem azt adják, ami művészi, irodalmi, zenei szempontból jó, hanem azt, ami olcsó, közönséges s újszerű.

A másik ok: a borzalmas gazdasági válság. A napokban két páratlan világnagyság énekelt a Városi Színházban. És a színház félig telt meg. Nincs pénz, nincs kereset, nincs színházbajárás. Budapest most kezdi érezni, hogy nem telik szórakozásra, és ennek, sajnos, néhány színház áldozatul esik. A magyar szó, a magyar dal fellegvárai.

Az a kérdés, az államnak, a fővárosnak mi a kötelessége a színházakkal szemben? És van-e kötelessége? Bármennyire becsülöm Éber Antal bizottsági tagtársunk kitűnő személyét, aki e felfogás ellen van, azt mondom, igenis az államnak s a fővárosnak is támogatni kell a színművészetet. De csak azt, ami tiszta művészet és tiszta irodalom. Az operette című műfajt támogassa a — közönség. Az operát, a drámát, a tipikusan magyar színdarabot nyujtó színházat támogatni kell.

Sajnos, hogy a legfontosabb helyeken zavarban vannak ez alapfogalmakkal is. — Amint az igazi művészet s a tiszta irodalom se izgatja őket, hanem egészen más. A Városi Színházat alapítói Márkus Miksa és Márkus Dezső népoperának képzelték el. S ez nemes, szép elgondolás. Még a mult évben is 8000 operabérlője volt. Tehát a közönség méltányolta, s kereste az olcsó operaelőadásokat. Az alapító gondolatot feladni bűn volna. Az operák mellett magyar zenéjű, tárgyú darabokat lehet adni, minthogy a Népszínházat megszüntették, annak irodalmi és népszínműi hagyományait vehetné át a színház, nem kell megírnom miért, hiszen minden igaz magyar magától rájön erre. Mert nem volt rá színház, a Falu rosszának, Piros bugyellárisnak, Sárga csikónak, Gyimesi Vadvirágnak nem volt folytatása s ráfogták, hogy a magyar népies színmű meghalt, nem kell a főváros közönségének. Egy műfaj, mely egy nemzet lelki és testi figuráját vetíti, akkor hal meg, mikor a nemzet. Ugyan a cseh parlamentben már hirdetik, hogy a magyar faj erősen kihalóban van, mi azonban ezt a szívességet a cseheknek nem tesszük meg. Igaz, hogy a faj ellen is, a magyar nyelv ellen is, művészetünk és zeneművészetünk ellen is sokan súlyosan vétkeznek, s azért az írók és szerzők egyesületének indítványát, hogy ezután színigazgató ne lehessen mindenki, csak elismert szakember s amellett jó magyar ember, nagyon helyeslem. Nem faji, világnézeti, vallási különbségekre gondolok, hiszen Szent István nagy eszméje helytálló: különféle nyelvű és eredetű népeknek megadni a jog és igazság és egyenlőség uralmát. De ehhez hozzátoldom az angol világpolitika sikerének titkát: az angol birodalom érdeke az első, aztán jöhetnek a részletkérdések. A városi és a budai színháznál is első a magyar író, zeneszerző, színész, zenész érdeke s amennyiben ezt respektálják, ezzel összefüggően szabad és lehet üzletre gondolni. A főváros maga erkölcsi személy, magas etikai fogalom, csak magyar etikai célokra adhat pénzt. Trikóra és léha műfajra nem. Idegen vacakra sem. Ezt értsék meg végre, akikre tartozik.

LEGSZEBB
és legkellemesebb uzsonnázóhely a
PUTSAY CUKRÁSZDA
terrasza
gr. Majláth száll. bérház és I., Attila u. 21

Gondolatok Óbuda-Ujlak jövőjéről

Irta: **Szilágyi Károly,**
az „Óbudai Hegyvidéki Szövetség" elnöke

Néhai való jó *Kugler Mihály* szellemét idézem soraim elejére, aki úgy mint *Jókai* a „Jövő század regényé"-ben, rajzolgatta Buda térképén a jövő fejlődésének különböző útjait. Meggyőződésem, hogy nem hiába tette. Örömet nyujtott neki, magának és útmutatást, munkasorrendet az utána következő nemzedékeknek. Az ő nyomdokait követem, amikor körültekintve az óbudai hegykoszorú egyik-másik ormáról, elgondolom és íme megmondom, hogy milyen alkotások alkalmasak jobban megindítani a most még csirájában mozgó fejlődését fővárosunk a címben jelzett részének.

Persze első a Hungária-útba kapcsolódó mondjuk *„Árpád-híd"* megépítése és önként kínálkozik itt megismétlése a kerület ama régi óhajtásának, hogy végre építtessék meg a Közmunkák Tanácsa által e célra már régóta kisajátított területen a *„Honalapító Árpád-templom", emlékmű* és *liget,* amely mint a főváros előretolt követe üdvözli a bécsi autóstradán érkező külföldieket. Valamikor ezen a részen állott Fehéregyháza, törvényes jogunk van rá, hogy itt építtessék fel az ezredéves emlékművek legszebbike, ami annál fontosabb, mert a bánhidai Turult kivéve, a többit egyelőre elvitte — Trianon.

Minden észszerű érv amellett szól, hogy ezzel az emlékművel szemben a római uralom történelmi emlékeivel ékes akvinkumi síknak bővizű 21 fokos forrással bíró, füstmentes levegőjű Kaszás dűlőjén építtessék meg a *Nemzeti Stadion,* amelynek forgalmát a BSZKRT és a HÉV-en kívül a MÁV vonala és a pompás bécsi autóút volna hivatva lebonyolítani. A Stadionnak itt való létesítése divatba hozná a külföld nyugati s a sport iránt jobban érdeklődő része számára fővárosunk egyetlen római emlék-komplexumának, az amfiteátrumnak és múzeumnak látogatását is. Kerületünknek már van egy szépen rendbehozott és karbantartott része, székesfővárosunk gyöngyéke: a Szent Margitsziget, valahogy ilyenformán kellene rendbehozni a pompás vizű *Római-fürdőt,* a törökök által épített *Császárfürdőt* és a *Szent Lukács-fürdőt* is, különös figyelemmel a kifejtendő idegenforgalmi propagandának ama részére, amelynek hivatása lenne rendszeres munkával *keleti gazdag rokonainkat* atyafi-látogatóba idehivogatni. *Gül Baba* temploma és a török fürdők kultiválására.

Mindezek a templomok és intézmények pénzügyileg is gyümölcsöző befektetést igényelnek csupán, egyikmásika pedig — ha lélekkel és rendszerrel oldjuk meg fejlesztését — busás hasznot hozna.

Ezek a dolgok inkább az idegenforgalom és az ezzel kapcsolatos jövedelem és a vele járó jelentős fejlődés miatt igényelnek szeretetteljes programmá tevést, vannak azonban olyan munkaterek, amelyek a főváros egyeteme, majd olyanok, amelyek kizárólag a kerület szempontjából valósítandók meg.

A főváros egyetemét érdekli az óbudai hegyvidéknek gyümölcsös-ligetté és nyaralóteleppé való fejlesztése. A helyzet az, hogy dacára minden nehézségnek, ez a pompás fekvésű s a keleti napot nyelő hegykoszorú minden évben több tucat házzal szaporodik; ma már látszik a *„hegyen épült város"* kontúrja különösen este, amikor a hajón jövők számára már ennél az esti képnél feltárul Budapestünk hatalmas aránya. A fokozottabb fejlődés megindításának alapfeltétele a fentebb elmondottak egy részén kívül, a vámvonalon belül éktelenkedő téglagyárak kitelepítése. Számukra is előnyös megoldást jelentene — különösen pénzügyileg, de ezzel kapcsolatban üzletileg is — ha a bérházak építésére kiválóan alkalmas belső Bécsi-út mentét nem téglaszárító pajtáknak használnák, hisz ez, szerény nézetem szerint — a racionalizálás jelen korszakában — üzemi pazarlás és a lucrum cessansnak mellőzése. A vízszolgáltatásnak ezen kerületrészre történő s már folyamatban lévő kiterjesztése egyszerre megoldja a legszebb kertek és gyömölcsösök kérdését és a pesti oldal *tehetősebb középpolgárai* az eddigi jelek szerint is, százával építkeznének itt, ahol még novemberben is a szabadban díszlik a rózsa.

Ebbe a programkörbe tartozik a Schmidt Miksa-féle *„Attila-park"* rég húzódó ügyének végre-valahára dűlőre való juttatása abban a formában, amint azt elnökének tervei szerint a Közmunkák Tanácsa kidolgozta s amely megoldási mód figyelemmel van úgy az érdekelt ingatlan-tulajdonosok, mint pedig a főváros egyetemes érdekeire, amely tényleg megkívánja azt, hogy a főváros már meglévő hegyi parkja méltó módon köttessék össze a lakott résszel.

A kisebb, helyi jellegű kívánságokról most nem beszélek, erről tüzetesen — legközelebb.

Ugy kell dolgoznunk, ha lehet, mintha nem lett volna Trianon. Ugy kell terveznünk és ezt követőleg alkotnunk, mintha még mindig egész Magyarország fővárosa lennénk. Nem szabad, hogy alteráljon bennünket a forrongás dágványában fetrengő Európa, melynek jövőjéről a Briandok csak akkor beszéljenek komolyan, ha előbb rendbehozták a Szovjet dolgát. Addig nagyképű maszlag az egész, amely ellen hirdetnünk kell Zrinyinknek a török áfium ellen írott örökérvényű receptjét.

Nagy-Magyarország egyenes adójának négyötöd részét a magyarság által lakott országrész fizette. Ha nem így volna, nem mernék számunkra se kisebb, se nagyobb programmot hirdetni. Így azonban merek és remélem, hogy ezek egyikmásika meg is valósul. A *Budai Napló*-tól kérjük, várjuk, hogy egész Budapest érdekében, munkása, ha kell, bajvívó lovagja legyen a mi nemes törekvéseinknek.

Az 1000. szám

Írta: **Székely Vladimir**
ny. főkapitány-helyettes

Vajjon Viraág Béla kedves barátom, amikor e gyönyörvilágra jött, melyet az állítólag jobban értesültek siralom völgyének is neveznek, nem hőkölt volna-e vissza, ha hirtelen eléje tálalják: — neked bizony bokros életed folyásán millió munka és gond mellett — még pedig megfelelő milliók nélkül — a „Budai Napló" ezredik számát is meg kell teremtened, meg kell írnod?

Nem tudom. De talán Viraág Béla mégis rámondta volna habozás nélkül, hogy — rendben van! Mert Viraág Béla bátor ember. Az a bátorság benne, aminek termő eleme: a fanatizmus. Fanatikusan szereti a hivatását, a tollát. A köz fáradhatatlan krónikásának teremtette istenáldotta tehetsége, mely egyre buzog. A gondolattermelőknek abból a fajtájából való, akik nem ismerik az elernyedést... kiapadhatlan az energiájuk, a szerelmük. Igen a szerelmük. Mert az az őszhajú ember, aki már súlyos X-eket tapos — szerelmes. De törvényes liaison az ő szerelme. Nem balkézről való. Szerelmes *jobbfelé,* a Duna *jobb* oldalába: Budába. És áhítattal rakja eléje lelki kincseit, gyöngéd gondoskodását, bársonyos símogatását... terveit, álmait.

Mind besugárzódik a „Budai Napló" tükrébe, melynek minden száma szerelmes levél Budának. Nem ifjondi csapongással és egyre lirikus ömlésekkel, hanem figyelő, szemlélő és gondoskodó raizonnal, mely a háztáj körül böngész, terített asztalt ad, szépíti az otthont...

Buda és a „Budai Napló" egy. Összeolvasztja e kettőt Viraág Béla lelke, vágya és akarata, Budának ez a kedves, nagyszerű íródeákja.

„... Azt akarom, hogy Buda ismét naggyá legyen — írja. Irja meg mindenki, mi a legfontosabb tennivaló...".

Hát megírom! A legfontosabb tennivaló, hogy te kedves szerkesztőnk a helyeden maradj. Hogy megőriztess számunkra még legalább a „Budai Napló" 2000-ik számáig. Hogy legyen egy örökké élő, beszélő és ágáló lelkiismeret, mely szüntelen mondja, kiabálja és harsogja, hogy Buda a két testvérváros szépsége, a mosolya, az egészsége... Budát szeretni kell!

Ebben benne van minden program. A közöny a tespedés és pusztulás, a szeretet az alkotás és építés. Maradj hát sokáig a szeretet papja! Te, kit mindnyájan szeretünk!

Gyors, egyszerü és közvetlen legyen a közigazgatás

Irta: **Spannberger Alajos dr.**
az I. kerület elöljárója

A törvényhozás arra utasítja a belügyminisztert az 1930. évi XVIII. tc. 53. szakaszában, hogy a kerületi elöljáró hatáskörének szabályozásáról a törvény életbelépésétől számított 3 éven belül törvényjavaslatot terjesszen elő.

E szakaszával az új fővárosi törvény Buda fejlődésének is egyik leghatékonyabb tényezőjét ígéri.

A mai és lassankint multbeli állapot szerint a kerületi elöljárók tevékenysége az 1893. évi XXXIII. tc. és egyes jogszabályok által hatáskörükbe utalt ügyekre terjeszkedik ki. Más szóval: rendőri büntetőbírói, ipari, közegészségügyi és szociálpolitikai feladatkört töltenek be — még egyszerűbben: a polgárság ütőerén tartják kezüket.

A kerületi elöljáróságról szóló alaptörvény a kerületi elöljáróságokra, mint elsőfokú hatóságokra, egyes konkrét közigazgatási esetek elbírálását bízta; ezzel szemben az általános érvényű közigazgatást a központi szerv látta el. Ezt a szellemet kell elősegíteni majdan a megalkotandó új kerületi elöljárósági törvénynek, melynek kötelező erejét viszont a törvényhatósági tanácsnak kell teljes erejével alátámasztani. Ezzel a kölcsönös hatósági tevékenységgel nyer megvalósulást az a sokat hangoztatott elv, hogy a közigazgatás legyen *egyszerű, gyors és közvetlen.*

Ily munkamegosztás és hatósági tevékenység mellett a törvény által létesített budai öt kerületi elöljáróság így a közvetlenebb kapcsolat révén a polgársággal szorosabbá válik és növekedni fog a kerületi elöljáró áttekintése. *Az új közigazgatási kerületek nagyobb áttekinthetősége által* Buda érdekeinek szolgálata abban fog állani, hogy a kerületi elöljáróságok minden életnyilvánulást felfoghatnak és a *„nagy elgondolások"* lendítőkerekét a polgárság kívánalmainak feszítő nyomása alatt hozzák megfelelő mozgásba.

Buda *sokat veszített a fejlődési lehetőségek terén,* de mérhetetlenül *sokat fog nyerni most,* amikor jelenlegi, viszonylagosan elmaradottabb beépülése folytán természeti kincsei *már a modern városépítési elvek szerint lesznek feltárhatók.*

A jövő feladata: ápolni és szeretetben *kimélyíteni a kerületi elöljáróság intézményét* és a polgárság közötti kapcsolatot, hogy az életkontaktussá válva, biztos alapzata lehessen fővárosunk fejlesztése és szépítése terén kifejtendő munkának.

Diákváros Budán

Írta: **Oszoly Kálmán**

Budának, székesfővárosunk e festői fekvésű felének elmaradottabb beépülése miatt minden alkalmat meg kell ragadnia arra nézve, hogy sorsa kialakításához szót kérve, azt saját igényeinek megfelelően intézhesse. A sokat emlegetett fürdőváros, Tabán újjáépítése, a lágymányosi részeken remélhető, gyors iramú beépülés előtt nem volna szabad megfeledkezni arról sem, hogy diákságunk központosított letelepítése itt, Budán történjék meg. Budapest végleges szabályozási terve még nincs készen. Jó időpont ez a mostani arra, hogy egy diákváros felépítésének gondolatát felvessük. Diákszállók, internátusok és felsőbb fokú tanintézetek tervszerűen egyközelségben leendő felépítése által lehetne szolgálni a közoktatásügyi érdekeket.

A Műegyetem már Budán nyert elhelyezést, a Pázmány Péter által alapított Tudományos Egyetem tiszteletreméltó és hagyományok által megszentelt épületét nem kívánnám lekicsinyelni, amikor azt állítom, hogy rendeltetési céljának a főépület szűk volta miatt már nem felel meg. Két fakultás helyezkedik el csak benne.

Uj alapokra kellene helyezni ősi Egyetemünket s amíg a pesti oldalon ugyancsak kutatva kellene keresni számára méltó és megfelelő helyet, Budán könnyű szerrel lehetne elhelyezni úgy, hogy az újonnan nagy lendületet vett Kelenföldön és a Budai Hegyvidék területeire koncentrálnánk fővárosunk összes főiskoláit. A Testnevelési Főiskola már itt van Budán. A polg. isk. Tanárképző Főiskolát, sajnos, Budáról Szegedre helyezték át... Buda gyönyörű hegyvidéke, jó levegője, egyszerű, puritán polgársága, az éjjeli dorbézoló helyek hiánya szinte megjelölte azt az utat, hogy a főiskolai diákságot testi, szellemi és erkölcsi fejlődése érdekében Budára kell telepíteni.

Meg vagyok győződve arról, hogy Magyarország ősi határait a kultúra fegyverével és a fegyverek kultúrájával lehet egyedül visszaszerezni, de csak is úgy, ha szellemi téren felfokozott igények párhuzamosan haladnak a testedzés fejlesztésével.

A budai napfény, a budai jó levegő és a budai jó erkölcsi polgárság szívesen aranyozná be, cirógatná becézve és ölelné szívére egész Magyarország főiskolai tanuló ifjúságát, abban a biztos tudatban, hogy egészségessé, ellentállóvá és a hazához hű polgárrá nevelné.

BUDAI ÉRTÉKEK

A polgárságnak ismernie kell azokat a vezérférfiakat, akik úgy az ország, mint a város fórumán intézik ügyeit, tartozzék az illető bármely párthoz. Minden párton alkalma nyílik a kiváló képzettségű, nagyobb látókörű, a kisemberek baja iránt megértéssel viselkedő egyéniségeknek, akik iránt a lakosság egyrészének a bizalma már megnyilatkozott, hogy polgártársai érdekében oly alkotások létesítését, olyan rend megteremtését segítsék elő, amelyek nyomán gyarapodik az anyagi jólét és a műveltség.

A *Budai Napló* évek folyamán ismertette e városrész számos kimagasló, értékes egyéniségeit és most a nagy gonddal megszerkesztett *„Amíg városatya lettem"* című értékes munka révén, alkalmunk nyílik ezt a sorozatot folytatni. A budai közélet egyik értéke:

JOANOVICH PÁL

„Bolgár eredetű őseim több mint 200 éve telepedtek meg Magyarország délvidékén s az ivadékok teljesen asszimilálódtak, még anyanyelvüket is elfeledték, csak nevüket és vallásukat tartották meg" — kezdte önéletrajzát, amelyből kivesszük a következőket:

Tanulmányait Budapesten végezte s a jogi karon fejezte be. Élénk részt vett a hetvenes és nyolcvanas évek egyetemi ifjúsági mozgalmaiban, amikor az egyetemi ifjúság tekintélyes, öreg politikusok, mint Pulszky Ferenc, Herman Ottó stb. vezetése alatt, mondhatni a politikai avantgardisták szerepét játszotta.

1884 április 1-én, mint a „Pécs-Baranyai Hirlap" segédszerkesztőjét, kinevezték a pécsi pénzügyigazgatósághoz „80 krajcár napidíj élvezése mellett" fogalmazó-gyakornokká. Gróf Szapáry Gyula pénzügyminiszter 1885-ben, anélkül, hogy pályázott volna, kinevezte a zágrábi horvát országos pénzügyigazgatósághoz pénzügyi fogalmazóvá. Nevéből, vallásából következtetve azt hitte a jó lélek, hogy tud szerbül, horvátul. Pedig egy szót sem tudott! A pénzügyigazgatóságnál azonban kénytelen-kelletlen, megtanulta a szerb-horvát nyelvet és ma is perfektül beszéli, — sőt alaposan megismerkedett az ottani, a boszniai, a szerbiai viszonyokkal is, bizalmas vonatkozásba kerülve az áldottemlékű „magyarón" bán gr. Khuen-Héderváry Károllyal, aki működésének mindjárt első idejében maga köré tömörítette a zágrábi magyarságot. Ott nősült és elvette Zágráb legszebb leányát, egy előkelő német család sarját, aki a bánné, Margit grófnő szűkebb környezetéhez tartozott.

Wekerle Sándor pénzügyminiszter 1891-ben szolgálattételre a pénzügyminisztériumba rendelte és br. Bánffy Dezső miniszterelnök 1895. évben átvette a miniszterelnökségi státusba, mint segédtitkárt s rábízta a keleti egyházak és vagyonjogi ügyeinek rendezését, amely nagy és alapos munka elismeréséül a Ferenez József-rend lovagkeresztjét kapta — mint segédtitkár. Széll Kálmán kivételével minden miniszterelnök szerette. Szolgálata utolsó napjáig azt az ügyosztályt vezette közmegelégedésre, mely az Ausztriával való közös ügyeket és Bosznia-Hercegovina ügyeit intézte. Wekerle Sándor bizalmas munkatársa volt s megbízásából tárgyalt a bosnyákokkal, hogy velük szorosabb kapcsolatot teremtsen. Csaknem állandóan ő volt a miniszertanács jegyzője, csak Károlyi Mihály alatt került az előszobába s ott informálták utólag a kijövő miniszterek.

Még 1918 november havában, mint államtitkár ment nyugdíjba. Azután jött a Károlyi-féle köztársasági cécó, majd a proletárdiktatúra. A háború alatt újból nősült és a felesége cseléd nélkül kinn állt sorba a gerstliért.

„... A diktatúra bukása után, — írja ő maga — az addig felszín alatt tartott mozgalmaink szabad levegőre kikeltek s fellángolt a nemzeti renesszansz, a társadalmi rend és berendezkedés újjászületése, s amikor *Teleky* Pál 1919-ben megalakította a Wenckheim-palotában a keresztény nemzeti pártot, mások pedig a keresztényszociális pártot, rögtön csatlakoztam az előbbihez én is, aki addig a politikával tevékenyen soha sem foglalkoztam, azon elvnél fogva, hogy a tisztviselő dolgozzék és ne politizáljon..."

Ekkor lépett a politikai tevékenység terére, megalakította az I. kerületben a kerületi nemzeti pártot, mely elnökévé választotta. Ő segítette diadalra Schlachta Margitot, az első női képviselőt. Most is a ker. nemz. párt kerületi elnöke. Pártatlanul töltötte be a választási elnöki tisztséget és a Keresztény Községi Párt agilis ügyvezető-alelnöke.

Önéletrajzát ezzel fejezte be:

„... Működésemnek talán elismerése volt s ezt hálával nyugtatom és büszke vagyok rá, hogy a felsőházi tagok választásánál a főváros közgyűlésén a legtöbb szavazatot én kaptam, nemkülönben boldoggá tesz és hálával tölt el, hogy az egész közgyűlés „Pali bácsi" néven becéz."

Szeretem Budát!

Írta: **Peterdy Sándorné**
szül. Bessenyei Magda Margit

Azt vallom és hirdetem, hogy gyönyörű vidéke, szűk, kis utcái, a multból itt maradt öreg házai, kedves lakói mind egészen mások. Ilyen nincs sehol. Valami egészen sajátságos báj van benne. A „Budai Napló" is csak a mienk. Budaiaké. Szeretem. Alig várom mindig, hogy jöjjön, hogy olvashassam, mert mindig tud valami újat, valami szépet mondani az én Budámról. Neki köszönhetem, hogy Budát megismertem, hogy napról-napra jobban szeretem. Minden budai asszonynak olvasnia kellene a „Budai Naplót". Minden család asztalán ott kellene lennie. Így legalább megtudnák, hogy Isten kegyelméből milyen helyen laknak. Megismerné Budát, Budapestnek, a viruló menyecskének ezt a csillogó, ragyogó gyönyörű pártáját. És megszeretné úgy, mint én megszerettem. Ezért pedig hálás lenne a „Budai Napló"-nak, mint én, aki szívem egész melegével köszöntöm az ezredik szám megjelenése alkalmával.

Három pont

Írta: **Tausz Béla dr.**

Buda jövő felvirágzásának alapjai:

1. gyógyfürdői,
2. gyönyörű fekvése,
3. történelmi emlékei.

Bármelyiket vesszük elő, mindegyik tág teret nyit az idegenforgalomnak és ezzel együtt Buda fellendülésének. A baj csak ott van, hogy egyiket sem vesszük elő. Mert hogy az elsőnél maradjak, legyen szabad a következő legfrissebb, de egyszersmind legmegdöbbentőbb példával szolgálni: A Bécs melletti Baden, amelynek thermái ugyanolyan hatásúak, mint Buda forrásai, statisztikája szerint 1929-ben az ottani szállókban és penziókban 993.000 átéjszakázás volt (mindig csak idegenekről van szó); ezzel szemben Budapesten az átéjszakázások száma 1929-ben csak 676.000 volt. A megdöbbentő e statisztikában az, hogy Baden látogatóinak több, mint fele: magyarországi. Itt kellene a dolgot megfogni, ezeket a magyarokat kellene megmenteni Buda számára.

A történelmet elővéve, amikor pár nappal ezelőtt a magyar-olasz idegenforgalmi bizottság egyik tagja előtt, aki Rómában a történelem tanára, elmondottam a római Akvinkum történetét Kr. után 230-tól 270-ig, szeme tűzben égett a római dicsőségtől és megvallotta, hogy annak ellenére, hogy Rómában a történelem tanára, soha nem tudott a rómaiak itteni nagy szerepléséről.

Nem akarok újabb részleteket ezekhez hozzáfűzni. Nem akarom elmondani az ó- és középkori budai mondáknak hosszú sorozatát, amelyet nemcsak a külföldiek, hanem, sajnos, honfitársaink sem ismernek, de amelyek iránt minden utas igen fogékony. Csak szeretném felhívni a vezető férfiak figyelmét arra, hogy mi volt és mi van ma Budán és hogy hogy lehetne Buda úgy mint Róma, Páris, Nizza történeti, helyrajzi és balneologiai idegenforgalmi központ.

Amikor gratulálok az első milleniumi kiadáshoz, igaz örömmel köszöntlek Téged, akivel bajaink fölött együttesen kesergünk, de akivel együtt egy szebb jövőt remélek.

SVÁBHEGYI NAGYSZÁLLÓBAN
JÚNIUS 8-TÓL SZEPTEMBERIG NAPONTA DÉLUTÁN ÉS ESTE
Előnyös penziórendszer!
KALMÁR TIBOR
zeneszerző teljes zenekarával hangversenyez. Asztalrendelés: Tel.: 661-72

A rozsnyói óra

Írta: HORVÁTH KÁROLY
törvényhatósági bizottsági tag

Híres volt messze földön a XVII. század elején a rozsnyói óra, Szontagh Márton uram műve, aki ezért nemességet is kapott „iglói" előnévvel. Arról volt neves ez az óra, hogy délben és éjfélkor hangos szóval hirdette a jó cipszereknek: *„Lutheránusok, vigyázzatok!"*

Titkát nem ismerte senki. Még a híres svájci órás, Albertus Turibius is hiába jött ki tanulni, mely huncutság is lakozik benne.

Zsebóra már ismert dolog volt akkor, sőt sok is volt belőle. A Rozsnyóra utazók tariszányába szedték össze ismerőstől, jóbaráttól, hogy hozzáigazítsák Szontagh uram mesterművéhez. Országos okmányokban pedig elrendeltetett, hogy: „a rozsnyói óra szerint vétessék az idő".

Egy ember ismerte csak a titkát — a készítője. De Szontagh uram nem beszélhetett: néma volt. Állítólag a magisztrátus vágatta ki a nyelvét, hogy így védje meg a rozsnyói óra titkát...

*

Két okból is eresztettem soraimhoz elöljáróba a rozsnyói óra hites meséjét.

Először: mert Budán is elkelne oly óra, mely legalább naponta kétszer süvítse be a nép fülébe: *Budaiak vigyázzatok!*

És másodszor: a kivágott nyelv miatt.

De vegyük csak sorjába.

Budaiak vigyázzatok: újra születés előtt áll ez a város.

Mikor hat évtizeddel ezelőtt meghozták a „fővárosi" törvényt, akkor egyesítették Budát Pesttel. Az egyesítés következményeként persze elvittek Budáról és Budától mindent, amit emberi kéz elmozdíthatott, csak a kopár hegyek s a mindezeken mosolygó napsugár maradt a Duna jobb partján.

Most új törvényt hoztak, lerakva benne az igazi autonómia alapjait és lehetőségét. A valóraváltáshoz csak emberek kellenek, akiknek helyén van a szíve, a feje, no meg a nyelve. Utóbbi már annál is inkább, mert immár nem kell félnie senkinek attól, hogy a magisztrátus — kivágatja.

Tehát beszélhetünk. Hisz volna — sőt van — éppen elég mondanivalónk.

Én a sok közül csak egyet ragadok most ki: *közlekedést Budának.*

*

Ha értelmes ember végigtekint a világvárosok térképén, játszva állapíthatja meg, hogy minden városnak van egy központja, melyből sugárszerűen vezetnek kifelé a közlekedési főútvonalak. Ezek a város élet-erei, melyeken át bonyolódik le a mozgató forgalom. Párizsnak 11 ilyen sugárszerűen szétágazó főútvonala van. Pestnek talán öt. Budának?

De előbb tisztázzunk egy kérdést. Hol van az a budai központ, amelyből e sugárszerű szétágazás kiindulhat?

Kétségtelen, Budát nem mérhetjük ugyanoly szemmel, mint a sík területen fekvő más várost. Buda helyzete kötve van. Nemcsak a Duna, de a mellette fekvő hegyek is nehéz feladat elé állítják a megoldás keresőjét. És kétszeresen. Először, mert az összekötő hidak mindegyike nemcsak hegybe torkollik, de — másodszor — mert ezek a hidak is osztályozottak. Értve ezalatt, hogy nem mindegyik áll korlátlanul a forgalom rendelkezésére.

A természetes széttagoltság eme mesterséges fokozása okozza azután, hogy külön életre van kényszerítve Óbuda épúgy, mint a déli rész Kelenföldje s egyedül a Vár körüli terület tudott összekapcsolódni a túlparti testvérvárossal.

Igen, de mi van a többivel? Az óbudai hegyekkel. Hűvösvölgy, Zugliget, Svábhegy, Sasad stb. óriási területével, mely térfogatra nagyobb, mint az agyondédelgetett egész pesti városrész? Ezek azután nemcsak külön életre vannak kényszerítve, hanem erre kárhoztatva. Egyszerűen azért, mert ezeknél még az az igen vékonyka életerecske is hiányzik, mely akár a Zsigmond-utca óbudai, akár a Horthy-Miklós-út kelenföldi, akár pedig az Alagút váralatti összeköttetésével egyezne.

Ezeknek kell a közlekedés, ezeknek kell a bekapcsolás.

Kell, mert saját jövőjük, fejlődési lehetőségük követeli és kell, mert a kőház rengeteg éltető levegőre vágyó tömege nélkülözi.

Nem lehet az, nem maradhat az, hogy a Svábhegynek csak egy „fogasa" legyen s villamoson csak a temetőbe (!) juthasson a budai polgár! Nem lehet az, hogy a Virányos-Kútvölgy csak a közlekedés elhaló zaját kapja, hogy az Orbánhegy, Mártonhegy csak tülkölést kapjon, ne pedig tényleges közlekedést!

New Yorkban sok a gazdag ember, tehát sok az okos ember is. Ott nem rossz kiejtéssel beszélő törzsfőnökök titkos ismerete a jövő városfejlesztése. Ott kijelölik azt az irányt, amelyben — további intézkedésig (de ismerős kifejezés!) fejlődni lehet! Ezért nőhet ki a földből ott rövid idő alatt egész városrész, ezért nem lehetne ott megközelíthetetlen hegyvidék és ezért van ott értéke a polgár minden talpalatnyi göröngyének!

Budaiak vigyázzatok!

Ha az eljövendő igazi autonómia nem kapcsolja be a ma még megközelíthetetlen legszebb részeket az Életbe, ha Pálvölgy és Csatárka csak földrajzi fogalom marad s nem fejlődhet városrésszé, ha Hűvösvölgy, Zugliget embertömege csak izzadt üstökkel és ökölbe szoruló kézzel térhet haza otthonába, ha a budai egész hegyvidék nem lesz rövidesen hangos téglahordó szekerek nyikorgásától s malterhordó tótleányok énekétől, ha a Sasad csak keringő sasoknak s nem élő embereknek lesz megközelíthető s ha általában Budáról bejönni Pestre époly utazást fog jelenteni, mint Reszege-Piskoltról Kajászószentpéterre, akkor, igen, akkor kelljen újból életre a tekintetes magisztrátus csak azért, hogy nyelvetek kitépesse!

Mert meg vagyon mondva az Írásban: nem azért adatott Néktek, hogy ne használjátok!

Hát jó budaiak: vigyázzatok!

Pusztuló őslakosság

Írta: **Lugmayer József dr.**

Óbuda szőlő- és földműves őslakosságát új telepeseivel együtt a fillokszéra és háború pusztításai után a gyáripar, továbbá a kis- és háziipar fejlődése, valamint a kültelek benépesülése állíthatná gazdaságilag újból talpra.

Hazánk és fővárosunk szeretetéből fakadó jóindulat mellett számba se jövő anyagi áldozattal Óbudát elfeledett s rejtett ősi kinceseivel együtt fel lehetne tárni a főváros s a nemzet anyagi javára és lelki épülésére.

Nincs itt egyébre szükség, mint a gazdasági viszonyokat szemmel tartó böles szabályozási tervre, a régi utaknak jókarban tartására, s a világforgalom lebonyolítását előmozdító Hungária-körúti híd megépítésére.

1686—1936

Írta: **Christián Rezső**

A „Budai Napló" ezredik számából nem hiányozhatik a Budavár visszavételének 250. évfordulójára tervezett világünnep propagálása sem.

Az 1936-ra tervezett világünnep, erkölcsi jelentősége mellett, Buda fejlődésének is egyik emeltyűje lesz. Áll ez különösen Budavárára.

Mindig egy-egy jelentősebb évforuló adott lökést, különösen a Várban, Buda szépítésének. Egy-egy jelentősebb évfordulónál éreztük mindig — többnyire bűnbánóan — Buda elhanyagoltságát, de egyúttal azt is, hogy ha méltó, maradandó és vonzó emlékkel akarunk egy-egy évfordulót megörökíteni, azt Budán kell létesítenünk. Ennek a megérzésnek köszönjük a Halász-bástya, a Primás-bástyasétány, az új Bécsi-kapu, a Horthy Miklós-bástyasétány és egyéb kisebb-nagyabb alkalmi emlékművek tervét és megvalósítását is.

Az 1936-ra tervezett világünnep is ilyen újabb lökés legyen Buda fejlődésében. Mert amikor ünnepelni, régiekről emlékezni, idegeneket vonzani kell, ilyenkor szükség van Budára, ilyenkor kedves mindenkinek a máskor kissé lesajnált Buda, ilyenkor jut Budának is a bőség szarujából.

A világünnep tervét a budaiak szívére kötjük, — Budának fog gyümölcsözni.

„Aki kér, annak adatik; — Zörgessetek, és megnyittatik."

*

Megragadom az alkalmat, hogy igaz szívből köszöntselek az ezredik szám előestéjén. Mint jövevény érdemeidet nem méltathatom, de jogom van megmondanom, hogy abban, hogy jövevényként megszerettem Budát, hogy Buda mindinkább szívemhez nőtt és valahogy én is összenőttem már Budával, oroszlánrésze van kedves lapodnak, amelyből Buda minden varázsa sugárzik minden régi és új otthonba, ahová vele hétről-hétre beköszöntesz.

A jó Isten vezéreljen és segítsen a második ezredik számig is.

BUDA MŰEMLÉKEI

Irta: LECHNER JENŐ építőművész

Sokat beszélünk ős Budavárról, de kevesen tudják, hogy a három egyesített testvérvárosnak Budavára a legifjabb tagja. Óbuda még a kelta időkre tekint vissza, Pest is állott már, amikor a honfoglaló magyarok a Dunához érkeztek. Budavára csak a tatárjárás után születik meg IV. Béla király jóvoltából, aki a szomorú tapasztalatok után a várhegyen erősséget épít. És mégis, székesfővárosunk külső képe úgy tagolódik, hogy az „ifjú" Pest az előretörekvő magyar főváros szimbóluma, Buda és Óbuda pedig a főváros hagyományainak őrzője, tárháza. Kétségtelen, hogy az egyesített három város közül a multban a budai városoknak jutott a nagyobb és előkelőbb történelmi szerep, s ha évezredes históriájuk minden emlékműve állhatna, Óbuda és Budavára gazdagsága messze felülmúlná a mai büszke, gazdagon pompázó Pestet. Tatárjárás, törökdúlás, politikai küzdelmek, a hagyományok iránti kegyetlenség megfosztották ezeket a városterületeket az elmult évszázadok sok szép emlékétől. A szó legszorosabb értelmében kő kövön alig maradt itt és világraszóló hírű építményeknek is alig, hogy a helyet ismerjük, mint aminők a Mátyás király irígyelten ragyogó várkastélya, vagy az óbudai Szt. Péter-bazilika, vagy a Szt. Margit-szigeti Szt. Klára-templom, ahová a messze külföldről özönlöttek a zarándoklók. De Buda kispolgári szerény házacskái között a régi mohos kövek beszélnek, ha értjük nyelvüket, megelevenedik előttünk úgy a rómaiak Aquincuma, mint az Árpádok és Anjouk Ó-Budája a királynő várával, az Alba ecclesia a Szentháromság és a Szent Péter középkori templomaival, a Szent Margitsziget a premontreiek románstílű kápolnájával, a Domonkos apácák gótikus kolostorával és magas ívezetű templomával, a klarisszák nagyméretű gótikus Istenházával, a János lovagok kolostorával, és a püspöki várral, IV. Béla király palotájával.

A várban gótikus templom állott a mai helyőrségi templom helyén Magdolna tiszteletére, zömök tornyáról ha levernők a vakolatot, még előbukkanának a középkori építészeti tagozások. A most restaurált iskolatéri öreg torony a Dominikánusok templomának gótikus tornyából maradt töredék, hátul a Halászbástyán meg van még a szentély diadalívének a csonkja és az apszisz támpillérei a várfalat támogatják. A koronázó főtemplom eleven példája az itt állott többi középkori templomoknak, amelyek egyike az Uri-utcában állott Szt. Pál temploma. Csak egy árva kőfal a hírmondója. Az előljáróság épületében volt az alamizsnás Szt. János kápolnája. A Dísztéren — ez volt régen Szent György-tere — még a törökök kiűzése után is ott látták Marsigliék a Szt. György gótikus templomát, csak a sárkányölő lovag feje hiányzott és a templom boltozatai dőltek be. Köveit elhordták egészen. A mai várszínház helyén a Karmelita-rend temploma állott. Azután széles ároksánc választotta el a teret a királyi várkastélytól, amelyet Zsigmond király és Corvin Mátyás építettek ki pazar pompával, ragyogó művészettel.

De lent a szerény Tabánban is már az Árpádok dijeében románstílü templom állott, a hajdani Kispest temploma. Csak egyetlen faragott kőtöredéket őrizünk belőle. Később a Szarvastér környékén állott Mátyás király híres márványcsarnoka, amelynek képét régi metszeteink olyan felismerhetetlenül felületesen őriztek meg számunkra. Kint a Szépjuhászné tájékán is középkori bazilika állott, olyanfajta, mint amilyen a zsámbéki templomrom. Még a köveket sem találjuk meg belőle, amelyekről még 100 év előtt szemtanuk emlékeznek meg. Lehet, hogy a Béla-kútházban befalazott darabok odatartozók. Ezt a gazdag keretet a középkorban bizonyára a polgári építkezés is számottevő objektummal gazdagította, csak az Uri-utca néhány kapualjába kell bekukkantanunk, vagy a Bárczy államtitkár halljába, ahol mindenütt pompás faragott kőrészletek mozgathatják fantáziánkat, mely a mult idők Budavárát igyekszik rekonstruálni. Azután jön a másfél évszázados török uralom, nagyszámú mecseteivel, pompás fürdőivel, majd a Habsburgok barok korszaka, kivált III. Károly és Mária Teréziáé, akik sokat építkeztek Pest-Budán s velük együtt a budai főurak. II. József, a kalapos király, idehelyezett közintézményeinek emeltet székházakat, csak rikitó példának említem a most rekonstruált régi országháztermet, a belügyminisztériumban, hogy fogalmat alkossunk amaz idők építőművészeti teljesítményeiről. Mindezt nemcsak a háborús fegyverek, hanem a polgárság közönye segítette pusztuláshoz. Minden erőnkkel ápolnunk kell a közönségben a mult emlékeinek tiszteletét, a műemlékek iránti rajongást, hatóságainktól pedig követelnünk kell azok respektálását, gondozását, sőt ha kell és lehet, ezek rekonstruálását. Amikor a modern haladást szolgáljuk és a fejlődést munkáljuk, ez a hagyományaink iránti szeretet kell, hogy irányítsa a dolgozó kezeket. Csak így lesz a jövőben kialakuló modern Buda a multat és jelent harmóniában egybeolvasztó édes otthonunk.

Buda kertváros

Írta: **Bárdos György dr.**
ügyvéd, a Budai Ingatlantulajdonosok Egyesülete elnöke

Buda fürdőváros mozgalom mellé az utóbbi években: *Buda kertváros* jelszó alatt újabb teljes mértékben jogosult törekvés csatlakozott, melynek célja Buda nagyszerű vidékeit a lakosság legszélesebb rétegeinek hozzáférhetővé tenni, kertes saját otthont nyujtani. A bérkaszárnyák levegőtlen sikátorai helyett a levegő, napfény, kert áldásait kell általánossá tenni és meg kell találni az ehhez segítő eszközöket.

Ezt a kérdést tartom én a legaktuálisabb, legfontosabbnak valamennyi közt, mely a közeljövőben napirendre kerülhet. Összefügg ez elsősorban az építkezésekkel, amelyeknek nagyobbkörű megindulásától egyesek indokolatlanul ma még annyira félnek.

Összefügg másodsorban azzal a nagyjelentőségű problémával, hogy a kertes otthonok céljaira legalkalmasabb, de ma elhanyagolt és parlagon heverő vidékeket be kell kapcsolni a forgalomba, hozzáférhetővé kell tenni azt a kispénzű emberek számára azzal, hogy kistelkeket engedélyeznek a megfelelő vidékeken. Természetesen egyes vidékek megmaradhatnak a nagyobb területi beosztás mellett, de ez nem lehet általános, az egész hegyvidékre kiterjedő.

Minden más kérdés elé helyezzük ezt a problémát és munkásságunk sarkkövének ezt tekintjük. Nekünk ez mindennél előbbvaló, mindennél sürgősebbnek tekintjük ezt, mert meggyőződésünk az, hogy a saját jó otthon megoldása az általános jólét és megelégedettség problémájának a kulcsa.

Szívesen várunk a luxuskiadások eszközlésével, ha azok a város külső szépségének emelésére is szolgálnak. Az idegenforgalmat nem csak azzal szolgáljuk, ha luxusintézményekkel idecsalogatjuk az idegeneket, őket az is érdekelni fogja, ha a város szívében olyan vidékeket látnak, melyek a természeti adottságon kívül az emberi kultúra, ízlés és gondoskodás jeleit is magukon viselik.

Lényegében ez volt és ez ma is a programja az ezredik számát nyujtó Budai Napló-nak, ezért érzi minden budai magát közösnek e lap céljaival és kíván ezekhez az értékes nagyjelentőségű törekvésekhez gyors kiadós eredményt.

Buda ereje

Irta: **Petracsek Lajos dr.**
a B. B. T. E. ügyvezető elnöke

Buda az ország fővárosához legközelebb eső kisváros. Tisztább, egészségesebb a levegője, őszintébbek, becsületesebbek az emberek, kevesebb a fényűzés és több a józanság. Társadalmilag egységes. Ha hiányzik is a felsőbb ezrek régiója, ha nem vesz részt Buda társadalmi életében a születési és pénzarisztokrácia — de hála Istennek, hiányzik az az alvilág is, mely fertővé teszi a világ összes nagyvárosait.

Budának patinája van és vannak történelmi hagyományai. És van szolíd polgársága, mely mindezt megbecsüli. *Ebben az egységes polgárságban van Buda ereje.* Ezt az erőt, a jövő fejlődés reményét honorálta a törvényalkotás az új fővárosi törvényben, midőn Budának összesen 50 törvényhatósági bizottsági tagot juttatott Pest 100 törvényhatósági tagságával szemben.

A törvényalkotás az állandóság bázisát találta meg Budában.

De ez kötelezi is Buda polgárságát. Lehetnek különböző elvi álláspontok, haladhatnak pártok különböző utakon, de törekvésüknek a nemzet egyetemes céljai felé kell haladni. A polgárság megoszolhat több polgári párt között, de minden felforgatással, minden nemzetellenes iránynyal, minden veszéllyel és politikai ragállyal szemben együttesen kell felvenni a küzdelmet. A hareban nem szabad felaprózott erőkkel felvonulni és egymással szemben is harcolni. Semmiféle *személyi érdek kedvéért sem szabad Buda polgárságának egységét megbontani* és a „nem polgári" pártoknak kiszámíthatatlan erőt adni a polgárság megosztásával. Polgár a polgárnak nem lehet ellensége. Tehát minden választási küzdelemben Buda polgársága egy blokkban és egy fronttal vonuljon fel.

Nyilatkozzék meg ebben Buda ereje.

PAPP KLÁRI
ILLATSZERTÁRA
II., Zsigmond-utca 12.
Valódi francia illatszerek, kozmetikai cikkek és háztartási áruk legdúsabb raktára

SZENT
GELLÉRT
GYÓGYFÜRDŐ
Vízgyógyintézet és napfürdő
Külön férfi és női osztály
A legmodernebb berendezés
Szakképzett személyzet

Élet a sziklákon

Új látványosság lesz a Gellért oldala

Írta: LENDL ADOLF dr.

Azt kérdezed tőlem, tisztelt szerkesztő Barátom: milyen állatokat lehetne a Szt. Gellérthegyen szabadon kiereszteni, hogy élénkítsék e szép kirándulóhely Dunára néző sziklás oldalát, erdejét, füves-bokros területeit?

Egyszerűen megoldhatom a kérdést: amilyen fajokat annak idején az Állatkertben szabadon bocsátottunk a közönség közé, hogy elevenségükkel gyönyörködtessék a sétálókat, azokat itt is kiereszthetjük a nagyterületű ligetbe, viruló kertbe, amelyet igazán sikerült módon varázsoltak mostanában a nagyváros közepéből kiemelkedő hegy szirtes, vagy lankás oldalaira.

Leginkább csak díszes madarakról lehet szó, meg egy-két emlős állatról, mely itt kártevés nélkül tenyészne.

A madarak közül első helyen említem a *fácánokat;* öt-hat kiváltságos fajukat könnyen szaporíthatnók az adott körülmények között. Legdíszesebb a kistermetű *aranyfácán;* némi gondoskodással biztosan megtarthatnók e környezetben; bujkálva a bokrok között, mindenütt ott terem, ahol az emberek egy kis morzsát vetnek neki; szinte meglepi a padon pihenőket, vagy magányosan járókelőket; bizalmasan eléjük áll és vár, majd felborzolja aranyfényben csillogó, széles gallérját, izeg-mozog a közelben, amíg figyelemre méltatják.

Az *amherszt-fácán* nem fényes, hanem tarka, mindenképpen szép és díszes. A fehéren tündöklő *ezüstfácán,* szintúgy a sötétebb *szivinhoefácán,* jóval nagyobb és erőteljesebb lovag, mint az előbbi két faj; néha szinte kihívó a viselkedése; nem kér, hanem követel a közönségtől egy kis falatot, ha látja, hogy padon uzsonnáznak. A Szt. Gellérthegyen többnyire a pereces ember közelében settenkedik majd az élelmes kakas, meg a barnán habos tyúkja. Szenvedés nélkül bírja mindegyik a mi klímánkat.

Meglepően szép a *királyfácán;* jó egyméternyi tarka farktollakat visel a hímmadár s ha felszáll, megcsodálja mindenki. A *közönséges fácán,* meg az *örvös,* vagy *mongol* változata szintén szívesen tartózkodik olyan környezetben, amilyent a Szt. Gellérthegyen találna. Nem kell attól tartani, hogy elszökik onnét; elvadulva sokhelyütt él hazánkban és ragaszkodik a helyhez, amelyen felnőtt.

Kétségtelenül beleilleszkednék e környezetbe a házi szárnyasok közül a *páva,* a *gyöngytyúk,* meg a törpe *bantam-tyukocska* is, amely hamarosan szaporodik szabadon tenyésztve; sőt, elvadul; a fákon alszik, ahol elég magasan családonkint beszáll, ha sötétedik az este.

Az *emlősök* közül egyelőre csak kettőt ajánlanék, amelyik nem tesz kárt az ültetvényekben. Csak a legjobb szénát kívánja, a zabot szereti s a kenyeret; a sóskiflit szívesen fogadja el a közönségtől, amelytől nem fél. Az egyik *a zerge;* ez igen kezessé válik, ha jól bánnak vele és nem ijesztgetik.

A mi erdeinkből való *őz* semmi esetre se válna be a Szt. Gellérthegyen; igen sok kárt tenne a szép növényzetben, a virágokat szedi le szívesen.

Ellenben a szintén alpesi faj, mely a Szt. Gellérthegy sziklás helyein jó otthonra találna, a *marmota.* Igaz, ez szerénykülsejű, nem mutatós állat; rágcsáló, de nem rág; csak hegyi füvet eszik, nem pedig kérget, mint a nyúl, éppen ezért nem is kártevő. Földi lyukakban lakik köves helyen; hívásra előjön s ahol enni adnak neki, könnyen beszokik. Ha megijed, hangosan fütyül és hirtelenül elbújik a sziklák között.

Lehetne talán később még egy-két fajra térni, habár az itt felsoroltak, kellő számban, élénken foglalkoztatnák a budapesti hegymászókat. Nem sokba kerülne ezek beszerzése, meg a fenntartásuk sem költséges; egy hozzáértő ember elláthatná valamenynyit. S ezenfelül még valamiről gondoskodhatna: arról, hogy az *apró madarak,* a *rigók, poszáták, cinegék, pintyek,* meg másfélék, szintén szaporodjanak e helyen. A kiakasztott mesterséges fészkelők általában beválnak ugyan, főként az apró *odulakók* tekintetében, azonban a viruló mező és rét, az erdő és a vízmellék bogarait, legyeit, a szöcskéket és hernyókat szintén pótolni kellene valamivel. A *veresbegy,* a *füstfarkú,* a *barátka fülemile,* meg a sűrűségben bújkáló *ökörszem* is szereti az ember közelségét.

A mesterséges fészkelők és etetők elhelyezésében jó tanácsokat adna az egész országban érdemesen működő „Madártani Intézet" (II., Hermann Ottó-út), néhány száz madárka elvesse bizony csekélységbe kerülne és mindennek gondját egy erre betanított szegény hadirokkant könnyű szerrel viselné.

És ha Te, tisztelt szerkesztő Barátom, ezt a jó ügyet lapodban ezentúl is támogatnád, alighanem rövidesen célt érnél vele. Érdemül kívánom ezt Neked.

Budáért

Irta: Orova Zsigmond dr.

sz.-főv. törvhat. biz. tag.

Ha a népvándorlás korának lett volna egy Illyefalvija, a statisztika megcáfolhatatlan adatai igazolnák azt a feltevésemet, hogy a népek nagy vándorlása ártalmatlan korzózás volt a résztvevők számát tekintve ahhoz az özönléshez képest, ami ilyenkor indul meg hazánkból a világ minden tája felé, hogy az év fáradalmai után pihenést találjunk a tó partján és a hegyek között testünk és lelkünk számára.

A nyaralás előkészületei a prospektusok megszerzésével kezdődnek. Elegendő egy érdeklődő levelezőlap postára adása a „Kurkomissio"-hoz és egy könyvtárra való szebbnél-szebb leírást, fényképet, táblázatot, felhívást, árajánlatot kapunk válaszul hatóságoktól, társadalmi egyesületektől, szervektől és magánosoktól. Ezek a prospektusok egy jól megszervezett idegenforgalmi akció eredményeként minden további érdeklődést feleslegessé tesznek és arról győznek meg bennünket, hogy mily módon és mely eszközökkel lehet és kell felkelteni a vágyódást ama vidék iránt, ahol nyári szabadságidőnket tölteni kívánjuk.

Ebből tanulhatunk. Tanulhat az egész magyar nép, melynek közmondásszerű vendégszeretete hajlamos az idegenforgalom fontosságának felismerésére és tanulnia kell ebből elsősorban Budának, melyet a természet arra alkotott, hogy a magyar idegenforgalom központja legyen. Azért mondom ezt Budára vonatkoztatva imperativusban, mert fellendítést, gyarapodást, fejlődést és életet jelent számunkra az, ha idegenek tömegei jönnek el hozzánk, — arról nem is szólva, hogy meg kell szűnnie annak a kényszerhelyzetnek, amelyben sínylődünk és amely hajt bennünket magyarokat a külföldre abból a Budából, ahol együtt van minden, ami a nyaralás szükséges és kellemes atributumát jelenti.

A Budai Napló ezerszer megmondotta, hogy Budapestet fürdővárossá kell varázsolni. Ehhez kettő kell: a természeti szépség és a kereskedelmi érzék. Az első nem tőlünk függ, azt a teremtő és alkotó erő utolérhetetlen hatalma bőkezűen elintézte. A második rajtunk múlik, azt nekünk kell elvégeznünk. A székesfőváros idegenforgalmi hivatala és a társadalom által létesített fürdőváros-egyesület keresse és találja meg azokat az eszközöket, amelyeket a külföld alkalmazott éveken keresztül és alkalmaz napjainkban is. Elsősorban legyünk áldozatkészek és ne legyünk kicsinyesek. Portalanítsunk, világítsunk, tegyük járhatóvá utainkat, gondoskodjunk a különféle társadalmi rétegek megfelelő elhelyezését szolgáló szállodákról és penziókról, teremtsünk parkokat és távolítsuk el a kő- és kavicstereket a fürdők parkjai mellől. Tegyük olcsóvá a megélhetést, mert szállodai, fürdőhasználati és élelmezési áraink aránytalanul magasak a külföldiekkel összehasonlítva. Nem kell már most nagy haszonra lesni, később a megnövekedett forgalom mellett kisebb haszon nagyobb jövedelmet fog biztosítani.

Buda jövőjének kulcsa a kezünkben van. Készítsük elő ezt a szép Budát az idegenek befogadására és ha úgy látjuk, hogy nem vallunk szégyent az ideesődített külföldiekkel, mert ki tudjuk elégíteni a felfokozott igényeiket, — akkor és csakis akkor induljon meg a jól megszervezendő propaganda.

A propaganda szempontjából nem hagyhatók figyelmen kívül a külföldön felállítandó utazási irodák és ügynökségek. A minta adva van: Budapesten számos irodában kellően képzett tisztviselők fejtenek ki tevékenységet külföldi fürdők érdekében. Gondoskodnunk kell arról, hogy a külföld nagy városaiban, de különösen a Balkán fővárosaiban legyenek utazási irodáink, ahol művészi kivitelű fényképek bemutatásával hívják fel a figyelmet művelt szakemberek a magyar fürdőkre és különösen Budára.

Hatalmas propaganda vár a sajtóra. Lapjaink tele vannak a külföldi fürdők hirdetéseivel. Vajjon a viszonosság fennforog-e a külföldi lapokban a magyar fürdők javára? El vagyok készülve az ellenérvekre: a hirdetésért a külföld fizet lapjainknak, mi azonban nem áldozunk a külföldi lapok hirdetéseire semmit. Ennek igazsága nem vonható kétségbe, de a reklám értékét és hatását nekünk fel kell ismernünk és hirdetnünk kell Buda szépségeit mindenfelé, ha a figyelmet fel akarjuk kelteni a külföldön. Kishitűség és naivitás azzal beérni, hogy a Budai Napló hasábjai telve vannak a fürdőváros dícséretével és ez az elégedettség nyilván abban leli indokát, hogy ennek a helyi lapnak a reklámja nem jár anyagi áldozatokkal.

Buda predesztinálva van arra, hogy fürdővárossá legyen. Nem szabad ennek a gondolatnak testté válását elhanyagolnunk és legfőként nem szabad azzal általnunk magunkat, hogy prédikáljuk a magyar fürdőváros szépségeit másoknak, míg mi magunk a külföldre megyünk vizet inni. Mint ahogy keserű érzést váltott ki mindnyájunkból a nemzetközi vásáron lévő olasz pavillonban kiállított autóra elhelyezett tábla, mely azt hirdette, hogy ezt az olasz gyártmányú gépkocsit egy magyar kir. herceg vásárolta meg.

A gazdasági válság és — a mi Budánk

Írta: Polakovits Zsigmond

Mezőgazdaságunk hangos vészkiáltásai, nagybankjaink sűrűn kibocsátott jelentései, minden ipari és kereskedelmi szakma állandó siráma egybehangzóan jelzi, hogy csúszunk lefelé a gazdasági lejtőn.

A katasztrófa elkerülhetetlennek látszik.

A mindennapi élet apró elgondolásaival radikális eredményt elérni már nem lehet.

Ha a sorsdöntő nagy elhatározások, most, a tizenkettedik órában is késnének még, úgy el lehetünk rá készülve, hogy kormányt, politikai pártokat, társadalmat, minden maga alá fog temetni a gazdasági krízis.

De van-e remény arra, hogy testet öltsenek a szükséges nagy elhatározások? — *Feltétlenül van.* — Már kezdenek szakítani azzal a rendszerrel, hogy meg nem felelő embereket tesznek meg nem felelő helyekre. *Ez a csonkaország egész embereket követel.*

Már egyengetik az útját az eljövendő gazdasági Vezérnek. A megújhodás, a szanálás gyorstempójú lesz. *Mert érintetlenül, ragyogó régi presztizsünkben állanak itt nagybankjaink és nagyvállalataink.*

A Ganz-Danubius, a Magyar Általános és Salgótarjáni Kőszénbányák, a Rimamurányi, a Goldberger-Bemberg, a Polgári Sörfőző és Szent István Tápszerművek, stb., stb., a nyugat nagy iparállamainak is díszére válnának.

Már racionálják az ország mezőgazdasági üzemét és *az áldott* magyar föld méhének sohasem pihenő, minden *esztendőben* megújhodó termékenysége nagyban elő fogja *segíteni* a gazdasági szanálás országos művét.

Ebben a gazdasági megújhodásban vajjon milyen helyet fog elfoglalni a mi Budánk? *Kétségtelenül reparálni fogják a mult mulasztásait.*

Minden modern állam életében nagy szerepet játszik az idegenforgalom, a tőkeimport legértékesebb és legelőnyösebb gazdasági eszköze. Ennek a felépítendő idegenforgalom tengelyében csakis a természeti kincsekkel és szépségekkel megáldott Buda állhat.

Ha a mérvadó körök Pest előnyére el is hanyagolták Budát, a közlekedési technika szédületes fejlődése sietett ennek az elhanyagolt testvérvárosnak segítségére. A villamosvasúti forgalom fejlesztése, főleg azonban *az autobusz megjelenése* meggyorsították Buda fejlődését.

A közeljövő közlekedési eszköze: a repülőomnibusz egynéhány perc alatt fogja elvinni utasait a pesti oldalról a budai hegyekbe. Buda nemcsupán mint lakóváros, hanem mint üzleti negyed is diadalmas versenytársa lesz Pestnek.

És ez az áldott Buda ezentúl még fokozottabb módon fog kitermelni vezető embereket. Mert még a „Vezérgömbhöz" címzett esütörtöki asztaltársaságok is skartba fogják tenni a bombasztika és frázispuffogtatás üres és értéktelen késői utódait, a modernségükben és mohóságukban azonban mindenkit félrekönyöklő Tarjagossy Illéseket, hogy helyet adjanak az értékes, a produktív munkát végző budai férfiaknak.

A kész program!

Kedves Barátom!

A „Budai Napló" ezredik számának megjelenése alkalmával engedd meg, hogy mint a lapnak legelső előfizetője (— Te mondtad —) igaz szívvel üdvözöljelek.

Arra kérsz, hogy e jubileumi szám számára jelöljem meg azokat a módokat és eszközöket, amelyetket Buda naggyá tétele és fölvirágoztatása érdekében szükségesnek tartok.

E kérésed elől tiszteletteljesen kitérek, mert egyrészt nem tartom magam illetékesnek arra, hogy ebben a kérdésben nyilatkozzam, másrészt akármit is mondanék, nem tudnék se többet, se különbet, se újabbat mondani, mint amit Te az egyezer számon keresztül oly nagyszerűen megírtál. Az kész program. Kész célkitűzés.

Én meg vagyok róla győződve, hogy rövidesen el fog következni az az idő, amikor az arra illetékesek nem beszélni, hanem cselekedni fognak. El fog következni az az idő, amikor kiváló egyének tudással, rátermettséggel és energikus munkával meg fogják valósítani azt a régi ideádat, hogy *Buda az országnak legelső idegenforgalmi tényezője és nagynevű fürdővárosa legyen.*

Azoknak, akik ebben munkálkodni fognak, elsőrendű tanácsadója lesz a „Budai Napló" ezer száma, ahol soksok ezer cikkben, igaz hazafiasággal, Buda iránti rajongó szeretettel tárgyaltad ezt a kérdést, számtalan jó eszmét vetve föl és sok ferdeségre mutatva reá.

Kívánom, hogy engedje az Isten megérned a nagy célnak a megvalósulását s lásd Budát nagynak, hatalmasnak, szépnek — világfürdőnek, amint azt oly sokszor megálmodtad.

Igaz barátod:
udvarhelyi Kapcza Imre

Apró holmi

a pestbudai dohányozás históriájához

A pesti és budai *Mészárosok Céhe* Céhládái a két város életének kifogyhatatlan dokumentumos kincsesbányái, amint ezeket készülő markos kötetünk némi izelítő előljáró ételéül a *Budai Naplóban* ismertetgetjük. Igy például a pesti *Láda* (öreg bötüvel írjuk: igen-igen nagy böcsületben tartott Frigyes Ládája volt a Céhnek, három kolcsát „az koltsos Mesterek" őrizték, tanácskozásokon nyitott Láda („beij offenen Laad") előtt bírságolták meg a rendek szabájai ellen vétő legényt: ez a „cégéres bírság" neve-gyökere) titkos fiókja őrizte a „cégéres bűnesetek" jegyzőkönyvét. Az egyik ilyen *„Reiss bichl"* vagyis „úti könyvecske" 1768 okt. 17-ről súlyos bírságot róv vala azon Istentől elrugaszkodott mészároslegényre, aki dohányt, vagyis *„tobákot füstöl vala"* („tobak rauchen thuet"), vagyis 1768-ban 32 dénár stróffot húz az Érdemes Céh a legényre, ki az Székben pipaszagú kezével húst vagdos vala, ottan — tisztesség ne essék szólván — köpik vala és füstnek az ő keserű szagával riogatja az orrukat fintorgató jámbor mesterné asszonyságokat, akik bizonyára az Ördög bűbájosságának tekintik vala az orruk töviről füstöt eregető legényeket.

Igen, ám de már 1773-ban Maria Thrézsia, a kegyes Asszonykirály ő Felsége rendszabást tesz a pesti-budai vasárnapi rendről és az erre vonatkozó rendelet *„ama boltos helyeknek, melyekben tobák árultatik"* nyitva tartását vasárnap reggel 9 óráig megengedi! E rendelet azért igen érdekes, mert íme: öt év alatt el s fel annyira lábra kap vala Pest-Budán az ördöggel való Tzimboraságnak tartatott tobákkal füstölködő élés, hogy több boltos helyek vagynak ime a két Városok falain bévül, hol is királyi Rendelet szerént fontolgatva-latolgatva sörétezik a tobákfivet! 1773-ban már nem „cégeres bűn" tobákkal füstölni Pest-Budán, de sőt a Tobák annyira közjót illető holmiegymásság lett vala, hogy még vasárnapon és innep napján is fonton-laton mérhető a Tobákfivek minden neme! Ugyan mi lehet eme nagy pálfordulása oka-foka?

Egyszerű dolog. A mészároslegény duhaj, kemény legény volt. Sokat forgódott a pesti-budai Dunaparton. Itt viszont teméntelen aldunai rác naszádos vajda köt vala ki buzaszállító dereglyéin. És pedig pontosan a Haltéren, ahol is még 1899-ben is álltak a középkori mészárosok két székei. Ugyanitt zajlik tehát a búzarakodó népek élete. Ezek mind rácok. Mind az aldunai partokról jönnek, ahol igen sok a *„tütün"*-nel, vagyis rácul „duhán"-nal élő igazhívő „török" ember, vagyis mozlem. A rác kufárok és görög kalmárok a rác dereglyés vajdák mind nagypipájú, sok dohányú emberek. Tehát sok tütünt csempésznek vala be Pestre-Budára. Viszont a mészáros céh apródjai, hidaslegényei, székálló legényei mind a Duna mellett vágnak és lebzselnek. Délidői heveréskor érintkeznek e rác és görög hajósnéppel. Hát persze, hogy ők is rávetemednek az illatos *Kanaszter, Latákja, Kir, Purhadsann* (ma: „purzsicsan"-nak ejtjük: „ördögök füstje" a neve) „tütün"-re. Ezt *„jóféle kis tütün"*-nek, törekül *„tütün-mütün"*-nek mondják, de a teméntelen boszna és rác budai pesti nyelve kiszorítja a török *„tütün"* nevet (ami „szopogatást" jelent, véleményünk szerint máig élő szó a „tütü" szóban, mely borital szopogatását jelenti: csutorából szopogatottat tudniillik), de a „panyor" azaz „éspanyiol" vagyis „spanyol" és „Puertogallo" *„tobacco"*-ból lött „tobák" nevet is. A boszna-rác eredetű *„duhán"*-ból lett a magyar *dohány* szó.

A mészáros legény más okból is ráveti magát a törökös pipára. Marhát hajt vala lóháton és (csellengő betyár ellen) kardosan, pistolyosan, puskásan. Századok óta teszi ezt, mivel hozzájuk tartozó felekezet a *„marhahajtó"* vagyis *hajdó* azaz *hajdu,* kiből a Hajduság széke lett. Mind magyar nemes a Pestre befogadott magyar mészáros legény, gyönyörű magyar neveik vannak: *Csellőtei, Borhidy, Berthóty, Hollósy, Mészáros Balás* és ilyenek. Pusztázó nép ez mind. Ennek ugyan nem parancsol a tájes purger, mert ű bizony pipál: kinek nem tetszik, ne nézze. Főleg mivel szúnyogot kerget vala pipafüstjével az éjjeli tanyatűz mellett az Alföld rettentő mocsaraiban. A *malária* rettenetes még a 19. század elején is. És ámbátor a rossz levegő (mal dall' aria": levegőből jövő baj) oka az akkori hiedelem szerint a rázó hidegnek és forró nyavalyájának és ámbátor csak 1880-ban fedezi fel a francia *Laveran* az „Anopheles" szúnyogot a rettentő kórság okául: íme rác, görög, török, magyar ösztönszerűen észreveszi, hogy *maláriaellenes kinipótlékot* szív pipázván. Mert ma már tudjuk, hogy a dohány nikotinja vérrokona a kinin „chinoin-piperidin" tartalmának. Mert „Robinson" pontosan leírja, hogyan bagóztatják matróztársai a malária ellen, hogyan itatnak vele dohánylevet. Ma már tudjuk, hogy a bagózás és a középamerikai indián dohánytekercs szopogatása (füstölés közben) a nikotin nyállal való kilúgozását jelenti, mint a malária kininrokon orvosságát. Ezért terjed el a pesti-budai mészárosság körében a pipa és öt esztendő alatt polgárjogot nyer. A bölcs Hatóság — egyebet nem tehetvén — engedi a pipát, de abból hasznot húz: adót vet rá, azt *„traffica"*-vá teszi s megszületik az ősi forma: az adóztatott dohánybehozatal. Ellenben a termesztett dohány adómentes egészen 1849-ig. Akkor a gyűlölt emlékű cseh-morva „Bach-korszak"-béli rendvágás a határőrzők („le finannze") kezére adja a dohánycsempészek mesterkedéseit. Akkor még keserves dolog volt az idegen államhatalom beleszólása a pipás magyarok eme legszentebb magános ügyébe. Azért, mert morva-cseh finánzsandár csinálta. A kiegyezés után Magyar Dohányjövedék későbbi éveiben már elmult a rossz érzés, mely az 1850—1867 közé eső években a szabadságjogok korlátozását látta a dohánymonopóliumban. Igaz, hogy ma még jobban és inkább vagyunk „Nagypipájú, kevés dohányú nemzet" mint nyolcvan egynehány éve, ámde viszont ma a Becsületes Céh már nem finakol ránk 32 kemény dénárokat, ha a Tabánban pipálunk, a „Tobákos Boltos Helyek" pedig igen finum-finum tobákfiveket mérnek. Miket csak az szid vala pogány módal, aki nem szítta vala a rettentő francia *Maryland* cigarettát, az irtózatos német „Tabakersatzstoffbestandsteilauszugserzeugniss"-eket s így nem tudja illendőség szerint megböcsülni a Magyar Trafikás Boltos Helyeket. Lám e sorok vén Íródeákja dölyfös pazér kedvében gőgös kurta Szivolákra költvén (dús) írói jövedelmeit, nem cseréli el eme szölke, pöttyös, jól szenyelős, ropogós, puha, négy szegelletre préselt bőrszivarokat Habbanah szigetje fekete „Segars"-jaira sem. Mert ilyet szívott vala egykor néhai Tekintetes Somoskeszi nemes Jakabbffy István úr is, a dombegyházai bácskai örmény Nábob, vendégei számára azonban Upman és Clay and Murray rudakat tartván. Egyéb füstbéli holmiról máskor csevegvén idejegyezzük budai diákkori csibukunkba vésett versezetünket emlékezetül a régi Nándor-uccai házra: *„Te vén Csibuk, te kedves, hű Barátom! Benned látom sok balog ifjú álmom', foszlottak ők mint füstöd fellege, S ébredésemnek szürke reggele, keserű lőn, miként bagód leve!"*

Bevilaqua-Borsody Béla.

Néhány gondolat... terv...!

Írta: KÉZDI-KOVÁCS LÁSZLÓ festőművész

Én is örömmel csatlakozom azokhoz, akik lapod jubileuma alkalmából Neked elismerésükkel adóznak. A *Budai Naplót* különösen szeretem azért, mert Buda történelmi multjával és fejlődésével oly lelkesen foglalkozik.

Sajnos, én is az úgynevezett városszépítő bolondok közé tartozom. Ezekre a főváros törvényhatóságában nincs szükség, ott megvan a *hivatalos* városrendező s a többi idealistát, a művészi ötlet-termelőket lemosolyogják. Ott csak a reális gondolkozóké a szerep.

Én azelőtt nagyon sokat utaztam, sokat láttam és szenvedélyem volt az összes nagyobb városok rendezésének terveit tanulmányozni.

1904-ben a Pesti Hirlapban írtam Budapest szépítéséről. Megírtam, hogy Budapestnek nincs központja, mely majdnem mindenütt a városháza körül alakult ki. Helyrehozhatlan hiba volt az, hogy az Andrássy-utat nem folytatták a Lánchíd tengelyében, mely útvonalban a Szt. István bazilika egy befoglalt ékkő lett volna. Megírtam, hogy a bazilika és városháza közötti két nagy háztömböt le kell bontani s egyesíteni az Erzsébet- és Deák-térrel, a mai Deák-téri evangélikus templom helyén pedig 20 emeletes városháztornyot kell építeni, alul a városi borpincével, felül muzeális és levéltári helyiségekkel. Ezt áthidalással kell a Károly-körúton építendő új városházi-fronttal összekötni. Az is fokozná a térhatást, ha a Népszinház-utcát az Erzsébetváros szűk utcáin és háztömegén keresztül egy széles magánúttal a városházáig vezetnék ki.

Ezt a cikkemet akkor a szaklapok fantazmagóriának minősítették, de tíz év mulva már a nagy térnyitás felbukkant mint eredeti Lajta-féle terv. Az új sugárutat is azóta megpendítették.

Legközelebb *„A megkritizált Budapest”* címen új eszmeszörnyekkel fogom megbotránkoztatni a szabályosan működő városrendező agyvelőket.

Itt csak néhány ötletet vetek fel, mely a szűkebb Budát érdekli. Például:

— Miért ne lehetne *Budafoktól a Balatonig* egy széles hajócsatornát építeni, melynek két töltéspartján az expressz-villamos egy órán belül a Balatonhoz jutna el?

— Miért olyan rettenetesen vajudik a *Gellérthegyre vezető lift,* mikor Svájcban minden magasabban fekvő hegyi-szállóig liften jut fel az ember. Alakítsák át a citadellát romantikus udvarokkal *Panthéonná,* a falait három-négy várbástya kiépítésével. Építhetnek ott fenn hatalmas szállodát is, ha könnyen feljuthatunk hozzá.

— Miért fut az Erzsébet-híd az ízléstelen ciklops-falnak, mikor az ottani *ál-vízesés* alatt már jelezve van az alagút, mely rövid pillanatok alatt a kies budai hegyekbe vinné a közönséget?

— Miért rejtik el az óbudai Főtéren a gyönyörű *Zichy-vadászkastélyt?* Ha körülötte lebontják a raktártömböt s néhány stílszerű házat építenek, Óbuda legszebb tere alakul ki, művészi látványosság. És egyúttal egyenes útvonal nyílik meg a Római-fürdő felé.

— Miért titkolják annyira a *Pálvölgyi cseppkőbarlangot?* Ha a főváros tovább fejleszti, ez ép oly nevezetes látványossága lesz, mint a Margitsziget, vagy az Erzsébet-kilátó. A külföldiek mind fölkeresik.

— Hol legyen *a Stadion?* Csakis Óbudán. Én erről cikket írtam s a Római-fürdő területét ajánlottam. Be is küldtem a terep térképét Karaffiáthnak. De újabban Gömbös miniszter egy tervötletét olvastam, melyben az óbudai hajógyári szigetet ajánlja. Ez annyira kitünő terv, itt a szárazföldi- és vízisportok annyira egyesíthetők, — hogy jobb helyet senki fia nem eszelhet ki.

— Hol legyen *az új botanikus-kert?* Csakis a Római-fürdő területén. Itt a melegvíz-forrásokkal külön tavakat, csekélyebb mélyfúrással vízzel fűthető pálmaházakat lehet létesíteni, dombos részeket könnyű feltölteni, a fekvés páratlanul szép. Jusson eszünkbe London mellett, a Themse-partján létesített Kew-garten, mely Európa legszebb botanikus-kertje.

— Hát az *új óbudai híd?* Miért ne lehetne az a sablonos vashíd helyett festőibb hatású? A közepén hatalmas várbástya, melyen *Árpád* vagy *Attila* szobra áll. A Budapestre hajón érkező idegeneket figyelmeztetve a honalapítóra, vagy a nagy világhódítóra.

De éppen elég a költői szárnyalásból, ugyebár?

Mindehhez pénz, pénz, igen sok pénz kellene. S azt én, sajnos, nem adhatok.

A Rózsadomb e város gyöngye!

Irta: NÁDAS BÉLA dr.

Mit kell sürgősen tennünk a Rózsadomb elhivatott jövőjéért? Sokat, még nagyon sokat!

És ez nem partikuláris érdek. Hanem közérdek. És pedig úgy a helyes irányú városfejlesztési politika, mint Budapest-fürdőváros és az idegenforgalom szempontjából egyaránt fontos és sürgős közérdek.

Pars pro toto! Az igazi „Buda gyöngye” fővárosrész, az egész eljövendő, álomszép fürdő- és világvárosért.

Hogy pedig látó szemmel miért jósolom e nagy jövőt szűkebb hazámnak: a Rózsadombnak? Mert együtt van itt minden, amit nekünk, gyarló embereknek a jóságos Isten természeti kincsekben jókedvében csak adhatott. Valóságos földi paradicsom a kőváros szívében. Madárdal, napfény, ózon, egészség, tündér panoráma. Miért részletezzem? Fel kell mindezt fedezni önmagától mindenkinek, ha életében csak egyszer is ide vezérelte a jó szerencséje. Még a hivatalos tényezőknek is.

És mégis, vannak itt hiányok is. Hogy mi? Hát amit a jó Isten a hatóságokra bízott. Tisztelet az egyes már felébredő, ráeszmélő kivételeknek.

Igy legelső sorban is megfelelő autobusz- és villamosközlekedés a mai „lift” szolgálat helyett. Azután közművek (víz, csatorna, villany, gáz, telefón), transzverzális összekötő utak, piactér, gyermek- és sportjátszótér, korcsolyapálya, fiú középisko la, postafiók, kilátótorony és kioszk, gyógyszálló és szanatórium, Gülbaba palace, kaszinó és park, Gülbaba mecset stb., stb.

Sorojam még tovább? Azt hiszem, egyelőre ennyi is elég. Pedig még megemlíthetném: a kívánatos, új, kerületi és rendőrségi beosztást, továbbá a kilátást, a kerteket és a csendet védő, új, építési és egyéb szükséges intézkedéseket, avagy a fürdőtörvénnyel kapcsolatosan megvalósítandó intézményeket és a többit.

Ma lettem 48 éves. Épp ezért nem is engedek a 48-ból! De vajjon hány éves leszek, mire mindez a sok szép álom valóra válik? Figyelemmel az eddigi tempóra, bizonyára el kellene érnem a mathuzsálemi kort. És milyen hosszú lehetne akkorra a szakállam? Talán, mint Mohamed prófétáé. De legalább is, mint a legendás Gülbabáé, a Rózsadomb lovagjáé.

Kedves Szerkesztőm! Befejezésül nem mulaszthatom el kiemelni, hogy sokat köszönünk nagybecsű lapod önzetlen támogatásának is, amit továbbra is kérünk és remélünk.

Érleljed csak jól meg mielőbb a „Budai Blokk” most kitermelt, szép eszméjét és egyben gondoljál továbbra is a régi szeretettel Gülbaba földi paradicsomára, Buda gyöngyére: a Rózsadombra.

A magvetők dala

Barna rögén a feltört földnek
járván súlyos, kimért léptekkel,
vetünk — és a magok görögnek.

Kalásszá lesz az egyik fajta
s nehéz fejét az áldott földnek
alázattal, mélyen lehajtja.

Lesz majd olyan, mely nem hoz [szemet
és öntelten, meddő derekát
kiemeli a többi felett.

Egyik búza a másik mása.
Vetjük egyforma szeretettel:
mert nincs aki a jövőt lássa.

1930 május.

Andor Endre

A Budai Napló milleniumára

Irta: Fábián Gáspár dr.

A „Budai Napló” azok közé az értékek közé tartozik, melyekre életemben véletlenül bukkantam, melyek nagy, tiszta örömökben részesítettek, felüdítettek, a csalódásoktól megkíméltek, szeretetem nemes tárgyaivá váltak.

Szerettem és szeretem ezt a lapot, mely fanatikus hittel áll őrt a magyar főváros Istentől széppé tett részének, de az emberektől mostoha sorsra kárhoztatott Budának, védelmében.

Ez a Buda valóságos Hamupipőke szerepet játszott és játszik, nem volt erős, nagy feltámasztani akarója, csak úgy magától, suttyomban fejledezett gyönyörű leányzóvá. Megcsodálja a pesti polgár és a külföldieknek is mutogatják, de szép ruhába öltöztetni, a jó Istentől adotton kívül, bizony nem sietnek.

Mi, akik hogy kegyelem folytán Benne élünk, szeretjük és éppen ezért nem értjük, miért csak amolyan anhengszli-módon feljlesztik a naggyá dagadt Testvérváros mellett: — *Annak mindent, Ennek semmit!* — jelszó alatt emberemlékezet óta!

Egyetlen barátja, fóruma, ostorozója, jó anyja, áldozatos atyja támadt ennek az elhagyatott drága szép kincsnek, gyönyörű Hamupipőkének 25 évvel ezelőtt: a — *Budai Napló.*

Jelszava: *Budát pedig nem hagyjuk!* Ó, mennyi apró megfigyelés, figyelemráirányítás, kérés, megdícsérés, lelkesedés, lehangoltság, öröm, magasztalás, hódolat Buda érdekében, 25 éven át, e pompás, eleven, üde, — mert önzetlen szeretettől sugalt — lap hasábjain!

Feladata: az összevisszaságok korrigálása szeretettel, ha már nem reagáltak rá, élesen és tántoríthatatlan ostorozással, melyért másutt a sajtóperek légiói támadtak volna, itt a megtámadott is kénytelen belátni, a tiszta igazságot, melyet Buda érdekében és védelmében egy tisztaszívű, nemeslelkű és angyali jóakaratú szerkesztő tár a polgárság elé.

Buda egyetlen és szuverén fóruma a *Budai Napló,* ahol találkozik a gazdag és szegény, az ügyefogyott és boldog, a polgár és hivatal, az öröm és a bánat. A *Budai Napló* az összekötő kapcsa egy széthulló, 200.000 lakosságú városnak, a szervezője politikai és társadalmi téren, irányítója, művelője, szórakoztatója, tanácsadója, egyszóval mindene.

Buda polgárai becsüljétek meg ezt a nagy adományt, kincset, mely a miénk, a mi ügyeinket szolgálja, a mi álmaink felett őrködik, a mi érdekeinkért harcol lankadatlanul, melynek minden sorából egy tiszta, üde, fiatal szerető szívnek lüktető vére buzog felénk, minden sorát bearanyozza egy nemes lélek fénylő napsugara. E szív, e lélek *Viraág* Béláé, melyet Ő önzetlenül és maradék nélkül áldoz fel lapjáért, a *Budai Naplóért.*

BUDAI STRANDFÜRDŐ
(DUNASTRANDFÜRDŐ) III., UJLAKI RAKPART
50 méteres hévizű vasbetonmedence, külön dunai uszoda.
Közvetlen villamosmegálló az összes óbudai kocsiknak.
Szépvölgy-utca, Margithídtól 5 perc. Telefon: Aut. 624—84

Egységes Polgári frontot!

Írta: Szombathy Kálmán

Több mint egy évtizede kísérem figyelemmel és elismerő érdeklődéssel a Budai Naplónak Buda érdekében kifejtett elpusztíthatatlan energiával kezdeményező egyedülálló munkáját. Ha a Budai Naplóban javasolt tervek közül csak egy elenyésző kis százalék megvalósulhatott volna, akkor Buda ma nagy, hatalmas és gazdag lenne. Olyan, mint amilyennek éppen a Budai Napló varázsolni szeretné.

S miért nincs ez így? Mert hiányzik a Budai Polgári Egységesség! Buda polgársága egységesen ma sincs megszervezve. Részben azért, mert a különféle szervezkedések vezetői nem állanak hivatásuk (vagy megbizatásuk) magaslatán, de részben azért is, mert azokat, akik ezt megvalósítani tudnák, nem engedik erélyesen „dolgozni...”

Kívánom, hogy a Budai Napló a második ezer felé törtető számaival teremtsen olyan közhangulatot, amely parancsolólag követelje a hazafias polgári erők hátságondolatnélküli összefogását és egy ellenállhatatlan hatóképességű táborba való megszervezését.

Akkor aztán a Budai Napló nemcsak javasolni fog tudni, hanem végrehajtott nagy teljesítményekről beszámolót is közölhet majd.

Szeretni kell Budát,

nemcsak azért, mert a természet pazarul ajándékozta meg felbecsülhetetlen kincsekkel, adván neki hegyet, dombot, völgyet, ahol tavasszal a virágözön illata bódít, nyáron a gyümölcs zamata csábít, ősszel a szőlőgerezd aranya ejt bűbájba mindenkit, — hanem azért is, mert Budának lelke van, ragaszkodó a régi hagyományokhoz; — szíve van, mely csak az országért ver, Nagymagyarországért és álma is van: hogy valaha még Európa legkeresettebb fürdővárosa lesz! Meg van hozzá minden kelléke, csak ki kell fejleszteni. — Hogy pedig ide tudjuk vonzani a külföld gourmet-it, első kötelességünk a természeti kincsek hozzáférhetését lehetővé tenni az utak kiépítésével, a közlekedés megjavításával és olcsóbbá tételével — belefoglalva a Gellérthegyi siklót és a Lágymányos felől létesítendő villamosösszeköttetést a hegyvidékkel.

Gondoskodnunk kell sürgősen, hogy a farkasréti temető egy négyszögöllel se bővíttessék tovább, hanem vagy Óbudán, esetleg a Kamaraerdő tájékán létesüljön mielőbb egy új nagy budai temető és megfelelő közlekedés hozzá!

Vízellátás szempontjából szükséges, hogy a svábhegyi medence tehermentesítésére készülő sashegyi medence elkészüljön, — nehogy a nagy nyári melegben víz nélkül maradjon az egész hegyvidék.

Mesterséges és kedves szelíd nyomással, kedvezményekkel vissza kell varázsolni a budai hegyek lejtőin a gyümölcstermelést, amely nemcsak gyönyörűséget okoz, de tetemes jövedelmet biztosítana — külföldre gondolok — a szorgalmas és jobb méltánylást érdemlő hegylakosoknak.

Végül — hogy az építkezés megindulhasson, amikor már őszre kölcsönt is kapunk a megértő külföldről — hozzák tető alá a harminc esztendő óta ígérgetett és készülőben lévő *végleges szabályozási tervet, amelynek első feltétele a lejtszínezési nívós szabályozás, a végleges csatornázási terv és a parcellázás megkönnyítése.*

Ha ezek megvalósulnak, talán felvirágzik Buda, a *Hollós Mátyás* kedves fővárosa!

Dr. Hódy Lajos.

RÁCFÜRDŐ
GYÓGYFÜRDŐ, BUDAPEST
Erősen radióaktiv, természetes 42·4 C° földes-meszes hőforrásokkal. Két női- és egy úri-gőzfürdővel, valamint kő- és kádfürdőkkel. Az összes gyógytényezőkkel felszerelve.
Egész éven át nyitva.

Telekparcellázás POMÁZON
200 □-öles házhelyek kaphatók közvetlenül az állomás mellett. Kitűnő ivóvíz. Pormentes, egészséges terület Gyönyörű kilátás. Jó közlekedés.
Kedvező részletfizetés! Építési hitel!
Bővebb felvilágosítást ad:
ÓBUDA-UJLAKI TAKARÉKPÉNZTÁR
III., LAJOS-UTCA 144.
TELEFON: 624—57.

FRISS VIRAGOK! SZOLID ÁRAK! Telefón: A. 537-87
LOHR IRMA utóda
NAGY IMRE LÁSZLÓ
II, Fő-utca 1 udvari szállító

PROHÁSZKA szőnyegkereskedő
I., KRISZTINA-KÖRÚT 32
TELEFÓN: AUTOMATA 502-16
Művészi szőnyegjavítás és mosás
Magánfelektől vásárolt valódi perzsaszőnyegek jutányos árban. Gép- és futószőnyegek nagy raktára. Kedvező fizetési feltételek

Kályhás! Minden szakmabeli ügyben forduljon a régt jóhírű céghez
I, Logodi-u. 19 Béres Márton Tel.: 530-38

Siessen vásárolni! Próbáljon szerencsét!
Közhasznú és jótékonycélú Magyar Királyi
54-ik Állami Sorsjáték
Egy sorsjegy ára csak 3 pengő, mellyel több ezer pengőt nyerhet!
Húzás június 21-én!
17.000 nyeremény!
Egy sorsjegyre 2 nyeremény is eshet
Főnyeremény:
Pengő 30.000 Pengő
Ezenkívül: 20.000 P, 15.000 P, 10.000 P, 5000 P, 2500 P, 2000 P, 3 darab 1000 P stb., stb.
Sorsjegyek kaphatók:
bank- és sorsjátéküzletekben, dohánytőzsdékben.
Postai rendeléseket — a pénz előzetes beküldése után — azonnal elintéz a Székesfővárosi magyar kir. pénzügyigazgatóság, Budapest, V, Szalay-u. 10 és az összes sorsjátéküzletek

KERITÉS, KAPU!
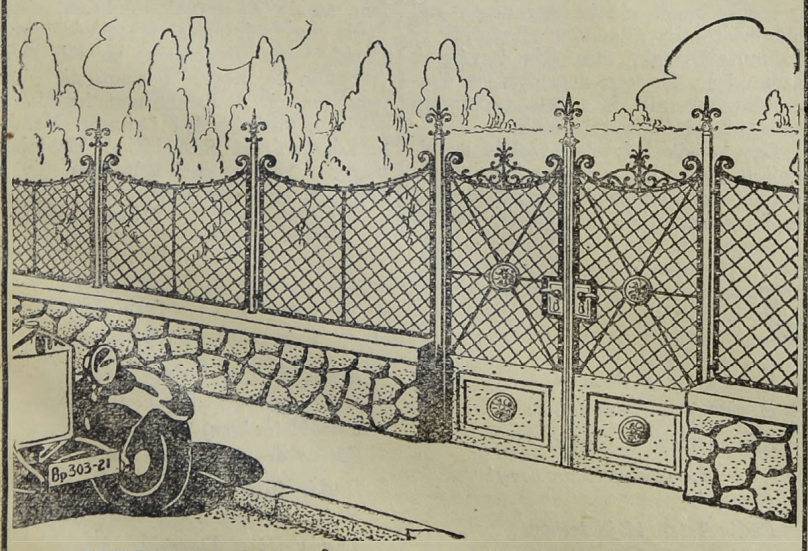
HAIDEKKER SÁNDOR RT., BUDAPEST
ÜLLŐI ÚT 48/31 Budai egyesületek tagjainak árkedvezmény.

RÓZSADOMBI KÁVÉHÁZ és ÉTTEREM
Majláth szállodabérház (Statisztikával szemben)
BUDA LEGELŐKELŐBB és LEGSZEBB HELYISÉGEI — A LEGKITÜNŐBB KONYHA
Az étteremben esténkint RÁCZ JÓZSI muzsikál. — Tulajdonos: LAKATOS JÓZSEF

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ
a Városligetben
a székesfőváros egyik legmodernebbül felszerelt, legmonumentálisabb gyógyfürdője. Ivókura. Népgyógyfürdők, nyári (strand) uszoda.
KITŰNŐ KÖZLEKEDÉS

KALAPOK urak és hölgyek számára nagy választékban
KERTÉSZ kalapcsmesternél I., Krisztina-tér 3 Fest, alakit

A galambok . . .

„. . . ne akadjatok meg a látszaton, a köznapi szürkeségen, rögön; a kincs a mélyben van; *bennetek*, ha érzitek és élitek . . .”

„. . . a széplelkű emberek befolyása a lélekre olyan, mint terebélyes, hatalmas fáknak, szép virágoknak, vagy az égboltnak benyomása. A lelkek szépsége, jósága közjó, mint a napsugár s az erdők lehelete.”

— A mi kedves Budánkon van még friss levegő, napsugaras magaslat, illatos fényű, harmatos páfrány, kábító kakukfű, vannak még csendes, elégiás utcáink, muskátlis ablakok; behallik a reggeli harangszó és imára kulcsolódnak a kezek . . . Behallik a madárdal és népes lesz a fecskefészek . . .

A *Budai Napló* ezredik határkövénél nem a multat siratom, nem a jövőn merengek, de nézek és látok egy őszbeboruló embert, akinek nemcsak az évek dere van a fején, de a tapasztalatok és küzdelmek csalódása a lelkén. Látta a világot, ismeri annak minden fázisát, látta a bűnt, az erényt, látott elsorvadni hangzatos ígéreteket, látta virágba szökkenni a „vízentúli testvérvárost” Buda rovására. Most pedig: „A gyémántot köszörülni kell, a vas nehéz munkával válik acéllá.”

Pest sokban adósa Budának. Az adósságok örökös jegyzője a jubiláló *Budai Napló*, az egykor büsásan jövedelmező tőkék kamatait jegyezgeti... hogy mi már nem leszünk majd ott a nagy fizetésen — nem baj . . . Ott lesz a *Budai Napló!*

— Amikor kell, segít az Úr azon órában . . . addig jó *Viraág* Béla álljon tovább a poszton zivatarban, napsütésben, hóban, fagyban, amint ott áll minden reggel napsütésben, hóban, fagyban Bors utcai lakásának erkélyén — kettőt-hármat tapsol és megtelik galambbal a karja, válla, lábai környéke, az erkély párkánya, a rácsok cirádája, a gyalogút, a kocsiút csipegető galambokkal, amelyek a Városmajor egész környékéről már régen ideszoktak, sőt a szomszédos házak párkányain ülve már jókor reggel várják a hivogató tapsot.

Mintha mindegyik egy-egy valóra váló, színes, szárnyaló budai gondolat volna . . . Budáért!

H. Balázsy Lujza.

*

Lassan szürkülni és alkonyodni kezdő, egykor felette tarka-barka életünk legkedvesebb, leggyöngédebb és legmelegebb éleményei közé fognak tartozni azok a téli délutánok, mikor drága öreg Barátom, *Viraág* Béla kedves Bátyám kódorgó galambjait eteti vala a *Budai Napló* szerkesztőségi szobája ablakpárkányán: tiszta búzát hintő, semmi konkolyos holmiban nem részes-kezes ember lévén ő. Azok a téli délutánok, mikor a „Biedermeieres” asztalka (melyen e sorok írója forgatja budai pennáját a Budai Napló számára), maga is *budai emlékezéseket* kelt s így kényszeríti a pennát, hogy *budai* legyen. Mert *Buda lelke* lakik a *Budai Napló*-ban, iletőleg Buda lelke legjobban és legerősebben a *Budai Napló*-ban él és virágzik. A budai öntudatot a *Budai Napló*, illetőleg benne *Viraág* Béla Bátyám teremtette meg. Ezt mi — Budának talán nem éppen legutolsó tudója, de mindenesetre egyik leghívebb szerelmese — tudjuk, valljuk és hirdetjük. Az ezredik számos *Budai Napló* járja tovább útját a budai rögön úgy, mint eddig. Mentegesse a régi Buda emlékeit és nyesegesse a dús lombba boruló *Uj Buda* fiatal fáját fattyúhajtásait. Legyen Buda *Helyi Szelleme*, firge *Dsinje*, tolla, szócsöve, harangja, öröme, artisztikuma, regényessége, bírája, hangulata: *Naplója*. Verekedjen a régi céhi élet emlékeinek megmentéséért, vagy budai familiák históriájáért, egy veszendő vén házért, vagy új autobuszvonalért: — *Budáért* tegye, mint eddig tette egy nemzedéken át. Isten áldja meg a *Budai Napló*-t, öreg asztalát, gazdáját, gazdája galambjait és ablaka kis budai virágjait s vele együtt a *vén* Budából lett *Ifjú* Budát!

Bevilaqua-Borsody Béla.

Nem lesz ebből fürdőváros!

Én mondom, hogy nem lesz!

Én tudom, én látom, hogy itt pont azt csinálják, amitől ez az áldott, szép város nem lehet soha világfürdő.

Aki nem hiszi, — jöjjön egyszer velem.

Megállunk a Döbrentei-téren, a Közmunkák Tanácsa háza sarkánál, a MOKTÁR boltja előtt. Azt minden olvasónk tudja, hogy a magyarok adták a világ néhány elsőrangú festőjét és a szobrászatunk az elsők között áll. Volt a városi bizottságokban olyan ember is, aki józanul azt mondotta, hogy ezt a két művészetet ki kell használni a város szépségeinek emelésére. Nem új gondolat, mert az egész világon így csinálják. A szép szoborcsoport kedvéért még a melléje nem való házakat is lebontják. Mindent elrámolnak az útból, hogy mindenfelől érvényesüljön a szépsége. Ilyen kedves kis szoborcsoportot állítottak a Döbrentei-térre is, a Görög-utca és Attila-körút sarkára. Birkózó amorettek. Ketten a vízbe szeretnék dobni a harmadikat. Nagyon kedves kép.

Most tessék csak odanézni a másik sarokról, a Hadnagy-utca sarkáról! Hát pont a szoborcsoport elé állították a világításhoz szükséges oszlopot. Nem a szerb templom kerítése mellé, hanem pontosan a szoborcsoport elé. Az oszlopnak az alja embervastagságú. Nézzék csak meg, kérem.

A városházán a boldog emlékezetű tanács elhatározta, hogy Budán, sőt talán Pesten is, *északon* nem engedélyez gyárat, nehogy a füstje a Duna áramlásával délnek szállva, fekete füstfátyollal borítsa a — fürdővárost. Mivelhogy *füstkúrára* senki sem jön ide Kaliforniából. Amikor ezt a határozatot hozták a városházán, akkor a Margithídnál 7, azaz hét gyárkémény látszott és a cementgyár kéménycsoportja. Ez a csoport már nem füstöl. De azóta ott *északon*, Újlakon és Óbudán megszaporodtak a kémények és most 21 gyárkémény okádja ránk a füstöt. No?

Azt határozták a városházán, hogy a Margithíd budai fejénél beszüntetik a homoklerakodást és rendezik a két fürdő előtt a dunapartot. No? Most is olyan minden, mint volt, mert a rendezéshez szükséges kis területesíkot a parkjaikból éppen a Lukács- és a Császárfürdő vezetői nem adják oda, akiknek érdekében ez a rendezés történik. Pedig ezeket a parkokat ingyen kapták a fővárostól.

No hát lesz ebből fürdőváros, ha úgy a főváros, mint a fürdők, maguk állják ennek útját.

Ezeknek beszélhet ezerszer, kétezerszer, százezerszer a szerkesztőség.

Pobula Dani

Ólomkatonák

milliónyi hadának fekete vére csurran szeplőtlen, fehér mezőkre — ez az ujság. Puskanélküli hadsereg, mely mégis gyilkolhat, de alkothat is. S ami kiárad a fekete betűhadseregből az élet lelkesülésének poézise: — ez a jó ujság lelke és pünkösdi Lélek. Ez újul meg a jó ujság minden számának fekete, katonás fehér mezőin s a szeretet melegével beér mindenhova, ahol csak olvasni tudnak és lelket önt, értelmes lelket a lelketlenekbe, szívet ültet a szívtelenekbe.

Más az olyan ujság, amelyből a gyűlölet, a hazugság, a gonoszság lelke beszél, mely felgönygyöli a lelkeket, kiüríti azok értelmét, koldussá teszi a szívét. Ez feszíti keresztre mindazt, ami szép, jó, igaz; ez ácsol szószéket az örökös lázadásnak.

Az ujság megszületésekor már betölti hivatását annak pünkösdi vagy annak gonosz lelke, mely kibontakozik a lap stílusában, haremodorában, visszatükröződik komolyságában, becsületességében, nagyvonalúságában, tartalombeli értékében, magyarságában! S amikor most 1930 piros pünkösdjének napján, Buda krónikás naplójának ezredik születése napján visszalapozgatok az első, a legelső számra, onnan le nem koptatott erővel a jó ujság pünkösdi lelkének sugárzását érzem. A fekete apró kis ólomkatonák harcirendje a tisztaság, a derültség, az öntudat himnuszát zengi. Rajongó hittel, feladatlan reménnyel hirdeti a magyarság örökkévalóságát s benne Buda nagy hivatását. Az első számnál és azóta ezerszer ott áll ennek az ujságnak a lelke a nemzeti kultúra forrásánál, olvasóinak táborát Hollós Mátyás szellemléhez vezetve, hogy abban újjászülessen a drága magyar fajta dicsősége, kincses Buda jóléte. Ennek az ujságnak a lelke csókolta életre a zengzetes magyar nyelv leggyönyörűbb, legmelegebb szavaival Buda lelkét, mely akkor, az első számmal bimbózott a halhatatlanság tüzes virágjába.

Ezerszer jelent meg azóta a *Budai Napló*. Ezerszer — ami most nem hétköznapi frázis, hanem valóság. Ezerszer adott szárnyat a lelkeknek, erőt a meggémberedett alkotó erőknek, vágyaknak, terveknek, akaratoknak. Ezerszer indította el törhetetlen nemzeti érzésben a különleges *budai öntudatot*. Ezerszer járt házról-házra csendes, szerény, melegszívű, színmagyar jóbarátként, hogy a *budai élet* egészségét, tisztaságát, szépségét, tradícióit megőrizze és továbbfejlessze. Keserves, mostoha sorsban, vészharangkongatás közepette ezerszer tekintett fel az Istenre, hogy segítse meg ezt a szerencsétlen várost, mely a Korona gyöngyéből, Mátyás király legragyogóbb ékkövéből vidéki várossá silányodott. Ezerszer adott irányító gondolatot, ötletet, eszmét, amelyeknek magvetése lassankint mégis csak kihajt. Ezerszer!

Mennyi küzdelem a meg nem értés ellen, mennyi heroikus szenvedés a közönnyel szemben, könnyezés a jóraváló szándékok elgáncsolása miatt. Mennyi csalódás emberekben, esküszerűen tett ígéretekben. És mégis missziós hittel az igazi katona álhatatosságával írja a betűhadsereg elitje az ezredik számot a lap mai homlokára.

A Szentlélek Úristen adjon erőt, hitet, kitartást a második ezerhez, hogy abban minden magyarok Budájának dicsősége fényeskedjék!

Rév Sándor.

A Nyúl-utca története

Írta: **SZÁSZHALMI JÓZSEF**

Egy darab Buda története ez tulajdonképpen, mely a külső Retek-utcáig leérő hegyoldal mai szépségében való kiépülését indította meg. Itt volt valamikor a *Stróbentz*-féle villa egy óriási kert közepén, amelyet a *Magyar Általános Takarékpénztár* vásárolt meg 27 év előtt és parcelláztatta a területet, utcát nyitva a kert közepén. Ez az utca volt tulajdonképpen a *Nyúl-utca* és az első települők voltak 25 évvel ezelőtt *Gárdos* János kereskedelmi tanácsos, *Schickedanz* Albert, az időközben elhunyt hírneves építész és dr. *Kováts* Gyula egyetemi magántanár, a Keresk. Múzeum volt igazgatója. Tulajdonképpen ők vetették meg ennek a szép villanegyednek az alapját. A telkek eladása nehezen indult meg, mert ez a vidék akkor még nagyon messze esett a várostól, a Retek-utca nem volt valami szimpatikus hely és a Városmajor, mely tulajdonképpen most fejlődik és épül, akkoriban elhanyagolt, maláriás, nagy részben mocsaras hely volt, amelyen keresztül folyt az Ördögárok. Az első három településő azonban fölhívta az érdeklődők figyelmét és az ő kertes villáik birták rá azután *Laszgallner* főmérnököt és *Garády* min. o. tan.-t, hogy telket vásároljanak és családi házakat építsenek. Gyorsan elkelt a többi telek is és amikor a Nyúl-utca már kiépült, megindult a többi utcák építése, egészen a Fillér-utcáig, amely akkoriban hepe-hupás mély árok volt, amelyet jobbról, balról szőlők környékeztek. Sorba épültek ki ezután a Garas-utca, Érmelléki-utca, Ervin-utca és maga a Fillér-utca is. Az Ördögárkot az orosz foglyok beboltozták, egyik részét a Retek-utca mentén parkírozták és ma már lüktető élet folyik a Retek-utca mentén és gyönyörű városrész fejlődött az egykor elhagyott, tönkrement szőlők helyén. A Nyúl-utca születését ülte meg tulajdonképpen Gárdos János keresk. tanácsos, amikor megülte családi háza építésének 25 éves jubileumát, amivel alapját vetette meg egy egész hegyvidéki városrész fejlődésének és felvirágzásának.

VIRÁGOS BUDA

KERTÉSZETI KÖZLEMÉNYEK

A rózsa ápolása

A rózsa nyári ápolása éppen olyan lényeges munka, mint bármely más kerti növény kezelése. Ennek dacára azt látjuk, hogy a legtöbb kertben a rózsát is a díszcserjék módjára magukra hagyják, nem ápolják és így természetesen azok virágzása sem lehet tökéletes.

A budai kerteknek a rózsa egyik kiváló dísznövénye, amelynek itt multja van. A török időkben nagy rózsakultúra volt Budán. Akkor valószínűleg az ú. n. olajrózsák uralták a helyzetet, vagyis azok a fajok, amelyek nagyon illatos virágleveleiből rózsaolajat készítettek. Az idők változásával ez is megváltozott s napjainkban a rózsa hihetetlenül gazdag változatai, mondjuk a kerti rózsák pompáznak kertjeinkben. A mai ember célját ezekkel is eléri, mert a virágjuk alakja, gyönyörű színpompája s némelyik behízelgő illata, a kert előkelő helyére jogosítja a rózsát. A természet bőséges ajándékát csak ápolni kell, hogy nemes tulajdonságait teljes egészében kifejthesse.

A szabadföldbe ültetett dísznövények nyári ápolását nagyrészt az öntözés, talajuk gyomlálása és kapálgatása képezi. A rózsát a legtöbb helyen díszeserjének tekintik, — igen helyesen — ez azonban nem azt jelenti, mintha magára lehetne hagyni. Az öntözést szívesen veszi és ezért az aránylag csekély munkáért virágzásával kárpótol. A nem öntözött rózsa a szárazságban sokat szenved, mert egyéni kívánsága a víz. Az öntözéskor azonban egyenként kell a rózsákat megöntözni. Az a szokás, hogy a rózsákat a kert reggeli vagy esti öntözésekor a vízcsapra csavart kerti tömlőn keresztül öntözik, főleg a virágok szempontjából szinte károsnak mondható. Különösen a világosszínűek, a fehér, sárgás és a halványrózsaszínűek és a vékony, finomszirmúak rozsdafoltosak lesznek, sőt idő előtt lehullanak. A tömlővel öntözéskor kerüljük a rózsákat el és szükség szerint közvetlenül a tövük körül a földjüket öntözzük meg. A hajtások növekedése és a tökéletes virágzás érdekében nagyon helyénvaló a rózsákat minden második héten egyszer marhatrágya oldattal is öntözni. Ez azért is ajánlatos, mert a rózsa évekig a helyén marad és ott a talajt alaposan kiéli.

Nagyon helytelen szokás az, hogy sok kertben a rózsa gyökérhajtásait (vadhajtás) meghagyják. Ennek előnyét vagy célszerűségét semmi sem indokolja. A vad gyökérhajtásokat és a magastörzsű rózsák ugyancsak vad oldalhajtásait állandóan figyeljük s ha mutatkoznak, éles késsel vágjuk azonnal le. Ezek a nemes rózsa életerejét csökkentik és a talaj tápanyagkészletét hiába fogyasztják.

Egy másik helytelen szokás az elnyílott virágokat a tövön hagyni. Ez a szép szempontjából, de növényélettani szempontból is egy-két levéllel levágandó. Nagyon helytelen különösen az egyéves, még fejletlen koronájú, új ültetésű rózsákról a nyíló virágot hosszú szárral, ötletszerűen levágni. A rózsák nagyrészét tavaszkor 3—5 rügyre nyessük vissza s ezért nagyon figyelmesen vágjuk a rózsa-virágot, hogy a hajtás alján legalább öt szem sértetlen maradjon.

Igaz, hogy akár bokrétához vagy a szobába virágtartóba vágunk rózsavirágot, hosszú szárral vágni célszerű. Azonban ezt túlzásba vinni nem lehet, mert a tervszerűtlen ilyen nyári nyesés a következő esztendő virágzásának rovására van. A tavaszkor ültetett rózsák virágját tulajdonképpen nem is ajánlatos meghagyni. Ezeken nagyon előnyös a bimbókat lecsípni, hogy az első esztendőben a növény megerősödjön.

A rózsa nyári ápolása során gondos munkát igényel, a kártevők ellen is szükséges a védekezés. A kerti rózsáinkat leginkább három kártevő: a rózsa levelét rágó apró zöldszínű hernyó és a levelek alsó részét és a hajtások végét ellepő zöld levéltetű pusztítja. Ezek ellen a virágokat kikerülve, nagyon finoman, harmatszerűen dohánylúg-kivonattal (nikotin) lehet permetezni. A gombabetegségek közül a levél, néhol a hajtás felületét finoman ellepő, fehérszínű lisztharmat a komoly veszedelem, amely ellen csak kénkészítménnyel, vagy kénporral lehet védekezni. Ezekben az esetekben bordói lével (rézgálic és mész) permetezni célra nem vezet. A lisztharmat leginkább a nagy, vörösbugájú Crimson Rambler kúszó-rózsát érteleníti el. Ezt tehát nagyon helyes szemmeltartani és a kénporozással megvédeni.

Füredi Jenő.

RUDAS FÜRDŐ
radioaktiv hőforrás
GŐZ- ÉS KÁDFÜRDŐ
FEDETT USZODA

FIUME
CAFÉ RESTAURANT
BUDAI DUNAPART — LÁNCHÍD-UTCA 12
ÁTALAKÍTVA MEGNYILT
Elsőrangú konyha! — Figyelmes kiszolgálás! — Naponta délután 5 órakor uzsonnahangverseny!
A Tearózsa-esték híres jazzbandja muzsikál! Asztalok előre rendelhetők: Telefon: A. 531-29
VILLAMOS ÉS AUTOBUSZKÖZLEKEDÉS!

CSÁSZÁR-KERT
a legkellemesebb szórakozó, uzsonnázó és vacsorázó hely a Dunamentén, nyitva reggel 7 órától éjfélig.
KITŰNŐ ZENE
délután 5-től éjjel 12 óráig. Változatos bácskai konyha. Polgári árak. Társaságoknak a belső helyiségek is mindig rendelkezésre állanak.
CSIRSZKA KONRÁD vendéglős.

KIRÁLY-FÜRDŐ
Építtette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.
Budán, II., Fő-utca 84. szám.
45 fokos szénsavas nátron, szénsavas mészes, szénsavas kénsavas kálium- és magnéziumot tartalmazó hévviz
Köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fém mérgezés, máj-, lép-, mék-, kágyólyagbajok, gyomorkurut és alhasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdő: férfiaknak . . . reggel 5—1 óráig, nőknek hétköznap délután 2—7 óráig.
!! IVÓ KURA !!

TURÁNI magyar perzsája, szőnyegjavítása vezet! II., FŐ-UTCA 80. SZ. Telefon: Aut. 515-79.

ELÉGIA

Holnapután, ha meghalok
Kopott ruhát rám adjatok:
Rossz kalapot, rossz cipőt,
Ahogy jártam azelőtt.

Nehogy ott a magas égben
Valami csúf szégyen érjen.
S mondják a hátam mögött:
— Ejha! de kiöltözött!

De ha azt is hagynám hátra,
Temessenek jó ruhába,
Hogy úr legyek odaát:
— Hol vennék a jó ruhát?

A jó Isten — bizonyisten —
Tudja jól, hogy ilyen nincsen.
Egy sem, — nem, ki tudja hány:
— Sohasem volt jó ruhám!

A hajam is jó lenyírva,
Eresszetek le a sírba.
Ne keltse majd azt a hírt:
— No lám, ez is verset írt!

Mellém ide, — ha ültök tort —
Ne tegyetek egy üveg bort,
Mert hogy — ihaj csuhája! —
Ökör iszik magába.

S ne kerüljön hegedűre
A cigányok nyirettyűje:
Rám derítné a tömeg:
— Mulatós volt az öreg!

Pedig Isten látja lelkem
Csak búsúltam életemben,
Búsúlni most nem való,
Búsúljon most már a ló!

S felvidít egy kedves álom:
Hogy majd tovább konferálom
Felsőbb helyen, oda át —
Ezt az árva, bús Budát.

Budát én is jól megnéztem
S épp ez volt a vezeklésem,
Tudja jól a Teremtő,
S fejfámra is véshető:
„. . . Budán voltam szerkesztő!”

VIRAÁG BÉLA.

Monori Nagy vezet
MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI R. T.
BUDAPEST—MONOR
Monori magkereskedése: Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 3. Telefon: Aut. 868-60
Tavaszi képes főárjegyzék és nagybani árajánlat ingyen és bérmentve

Személyi hírek

RIPKA FERENC dr. főpolgármester, mint kegyúr, a régi szokáshoz híven a bérmálások befejezésekor vendégül látta dr. SERÉDI Jusztinián biboros hercegprimást. Az ünnepi ebéden megjelentek a főváros vezető tisztviselői, több városi vezéregyéniség és a belügyminiszterium több vezető főtisztviselője.

EXNER KORNÉL dr. ny. államtitkár, egyetemi tanár a Bécs melletti Badenbe utazott nejével hosszabb tartózkodásra.

STRAUSZ ISTVÁN dr., a legfőbb számvevőszék ny. elnöke, országy. képviselő, mint elnök ülésre hívta össze június hó 11-én, szerdán este 7 órára az Orsz. Magy. Részvényesegyesületet az ügyvédi kör helyiségébe, ahol *Török* Sándor dr. jogtanácsos tart előadást.

SZABOLCSKA MIHÁLY, a „Hollós Mátyás Társaság" elnöke, a nejét ért súlyos betegség miatt kénytelen volt lemondani egy időre minden nyilvános szerepléséről.

HORVÁTH KÁROLY törvényh. bizottsági tagot a MOVE kötelékébe tartozó Szent László Futball Klub díszelnökének választotta be és e kitüntető tisztségébe e hó 7-én iktatta be az FTC-pálya klubhelyiségében ünneplő keretek között.

FELBER LIPÓT, a magyar ásványvízügyek egyik kiváló tudója egy magyar érdekeltség megbízásából mint szakértő járt e hó elején Kis-Ázsiában Adapazarban egy igen értékes szénsavas forrás megtekintésére.

KRIVOSS ÁRPÁD dr. mondta az emlékbeszédet a József főherceg Hadastyán Egyesület által e hó 11-én este 9 órakor a Budai Társaskörben rendezett Gulrich Lajos emlékestén.

KULCSÁR RICHARD, az Attila-nyomda vezérigazgatója, aki ötheti balatonfüredi kúra után a Herzog-féle klinikán feküdt, most zugligeti nyaralójába költözött.

Hollós Mátyás Társaság

e hó 16-án, hétfőn este 8 órakor rendezi nyárelőtti utolsó társasvacsoráját a Császárfürdő parkjában levő Császárkertben.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

A Budai Dalárda nagysikerű külföldi körútjának méltatására június hó 12-én, este 8 órakor a Várkert-kioszk (Ybl Miklós-tér 9. sz.) helyiségében *ünnepi vacsorát* rendez a Budai Társakör, melyre szeretettel várja a magyar dal minden barátját s mindazokat, akik a dalárda szereplésének jelentőségét méltányolni tudják. Megjelenés sötét utcai ruhában. Teríték ára 2 pengő 50 fillér. A részvétel 10-éig bejelentendő a rendezőnél: *Thoma* József, a kör gazdájánál, I., Attila-u. 10.

Hortobágyi juhtúró

Pasarét, Törökvész és Környéke Egyesület dr. *Kozma* Jenő országy. képv. elnöklete alatt tartja első évi közgyűlését június hó 13-án este 7 órakor a Budagyöngye vendéglő külön helyiségében. A közgyűlést társasvacsora követi. A részvétel bejelentését kéri dr. *Varjas* László titkár.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I. Attila-u. 12

A Rózsadombi Egyesület e hó 14-én, szombaton este 6 és fél órakor tartja rendes közgyűlését a Rózsadombi étterem és kávéház, II., Keleti Károly u. 9., — gróf Majláth-házak, külön helyiségében. A közgyűlés újból megválasztja tisztikarát és a választmányi tagokat. — Este 8 órakor ugyanott társasvacsora. Teríték ára ital nélkül 3 pengő. Résztvenni szándékozók jelentsék ezt *Nádas* Béla dr. titkárnál III., Szemlőhegy-utca 25. Vendégeket is szívesen látnak. Vacsora után tánc.

URI SZABO, kiváló szabászi GLASZ Péter, I., Maros-utca 11.

Szebeny Antal sírjánál a farkasréti temetőben emlékünnepet rendez június hó 13-án, Antal-napján a Szebeny Antal emlékbizottság, mely a következő egyesületekből alakult. I. Ker. Ált. Közjótékonysági Egyesület, Budahegyvidéki Társaskör, Budai Polgári Casino, I. Kerületi Iparoskör, Kelenföldi Kaszinó, Kültelki Kossuth Lajos Asztaltársaság, Svábhegyi Közművelődési Kör, Szabadpolgári Kör, Virányos-Kútvölgyi Gazd. és Kult. Egyes., 33 Football-Clubja.

RAVASZ Előkelő cukrászszalón. Terrasz és kert. I., Krisztina körút 75. sz.

Az új budai vízmű nyolcvankilenc kúttal a Szentendrei-sziget alsó részén nemsokára megépül a negyvenhatmilliós fővárosi függőkölcsönből s ezzel a vízszükségletet hat évre biztosítják. A vízművel kapcsolatban megépül a Zsigmond-utcán végighúzódó nyolcszáz milliméteres fővezeték. Érdekes, hogy a szentendreszigeti kútcsoportot 230 kútra lehet majd fejleszteni.

A trianoni gyásznap június 4-iki tizedik évfordulóján a főváros rendkívüli közgyűlésen tiltakozott megcsonkításunk ellen. Kozma Jenő, Wolff Károly és a többi pártok szónokai egységesen adtak kifejezést a nemzeti fájdalomnak.

Legtisztábban készült sütemény
I., Bors-utca 1. Telefon 503—35 **JÁNY PÉK**

A nagy lordot Buda fürdőváros gondolata annyira megragadta, hogy *Ripka* Ferenc főpolgármesternek kijelentette, miszerint ősszel hozzánk jön, hogy a fürdőváros eszméjének megvalósításáról komoly tárgyalást folytasson.

MENCZER mos, fest, tisztít saját üzemeiben Telefon: A. 504—93 Külön vidéki oszt.

Budaiak 150 tagú küldöttsége, mint hatalmas demonstratív küldöttség kereste fel *Kozma* Jenő dr. pártelnököt. Buda minden társadalmi rétege, miniszteri tanácsosok, munkások és színészek, nők és férfiak, de mint választók, kérték, hogy *Kiss* Menyhért dr., v. nemzetgyűlési képviselőt, írót és tanárt, jelölje a párt a kistanácsi tagságra, tekintettel arra, hogy minden ügyes-bajos ember dolgában önzetlenül jár el. Az elnök megnyugtató választ adott. A budaiak, hogy a demonstráció teljes legyen, még egy ezer aláírásos memorandumot is nyujtanak át.

PALACK-TEJ

Jubiláló ujságok. Otvenéves a BUDAPESTI HIRLAP, amely évtizedeken át vezetőszerepet vitt a sajtó terén *Rákosi Jenő* szerkesztésében. Rendkívüli jubileumi számát az olvasóközönség már kora délelőtt elkapkodta, úgy, hogy délután már sehol sem volt kapható. *Csajthay* Ferenc szerkesztőt, köztudomás szerint is, nagy érdemei elismeréséül a II. oszt. Magyar Érdemkereszt adományozásával tüntette ki a kormányzó.

A MAGYARSÁG most üli 10 éves fennállása ünnepét és *Milotay* István szerkesztőt, a ma élő magyar publicisták egyik legkiválóbbját szeretettel ünnepli a magyar közönség.

MEGNYILT A MARGITSZIGETI STRAND

Budai képek címen nyílt meg e hó 4-én délután kedves ünneplő keretek között CZÖLDER DEZSŐ festőművész műtermi kiállítása a *Hollós Mátyás Társaság* rendezésében, amelynek elnöksége ezzel a kiállítással is azt a célt óhajtotta szolgálni, hogy Buda természeti szépségeit a festőművészet nagyhatású segítségével is népszerűsítse. *Czölder* Dezső művészetét valami barátságos, kedves alapszín különbözteti meg a magyar tájképfestőktől, amely alapszín éveken át tartó adriamenti és északamerikai tartózkadása alatt edződött a szemébe és teszi képeit különösen meleggé. Mintegy 80 festménye rögzíti a műterem falára Buda szépségeit, köztük néhány tájképkeretbe állított portré, *Eperjessy* Istvánné, Z. *Patachy* Baba és a huga *Czölder* Anna úrnők. A megnyitáson a Hollós Mátyás Társaság nevében a beteg nejét ápoló *Szabolcska* Mihály és *Szávay* Gyula a más irányban elfoglalt elnökök helyett *Viraág* Béla alelnök háznagy üdvözölte a vendégeket és ismertette Czölder Dezső művészetét. A megnyitáson előkelő közönség jelent meg.

Virág Benedek sírját halálának századik évfordulója (január 1.) alkalmából a M. T. Akadémia és a főváros képviselői áldozócsütörtökön megkoszorúzták. Egyúttal megbeszélték, hogy halála helyét jelző Apród-utcai emléktáblát a nagy halott emlékéhez méltóan rendbehozzák.

LÁTCSŐ Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

A budapesti „Csokonai Dalkör" elsején tartotta — ünnepélyes keretek között — díszközgyűlését *Szilágyi* Károly v. nemzetgyűlési képviselő elnökletével. A közgyűlésen képviseltették magukat a m. kir. folyamőrség, a különböző helyi hatóságok és számos egyesület, valamint a *Békásmegyeri Dalkör* és a Buda hegyvidéki *Erdei Visszhang* dalárda. A díszközgyűlésen a dalkör iránti érdemekért megválasztott tiszteletbeli tagokat üdvözölte az elnök, magyaros díszítésű okleveleket nyujtván át részükre. A közgyűlés, melynek zenei keretét a kerületbeli *leventezenekar* szolgáltatta, határozattal csatlakozott a társadalmi egyesületeknek a trianoni iga ellen indított mozgalmához.

FÜGGÖKERTÜNKET

június hó 7-én nyitottuk meg. Ugyanakkor mutatkozott be

I. Thibo

világhírű original argentinai tangó zenekara.

Ezennel tisztelettel meghívjuk.

Budapest, 1930. június hó.

Bellevue Szálloda Éttermei

Malcsiner jazz — Szellős fedett helyiségek
Asztalrendelés: Telefon Automata 528—84

Zászlóalapja javára az I., Városmajor-u. elemi iskola június 7-én, délután rendkívül szépen sikerült ünnepélyt rendezett, amelynek műsorán szerepeltek: Sárközy Gizi, aki prológot adott elő, továbbá Dávid Tamás, Raics Sándor, Kallós Pál, László Ákos, Gianone Mária, Wertheim Antónia, Szaák Lucia, Buchinger György, Betz Angela és az iskola énekkara. Az ünnepélyt nagy gonddal készítette elő és rendezte *Morbitzer* Dezsőné.

Fiume, az elveszett magyar kikötő emlékeként áll a budai Dunaparton a régi, csendes úri szálloda, a maga nagy, nyilt, árnyas terraszával. Az öreg Lánchíd mosolyog reá. Csaknem kortársak. A béke idején egyike volt a pesti közönség legkedvesebb és legközelebb eső kiránduló-helyeinek. Most ismét új életre kap. Ismert vendéglőscsalád, *Schmidt István* és neje, régebben az Országos Kaszinó bérlője, azután *Tihany*, majd Leányfalu ismert penzió-tulajdonosai, *Kaférestaurant* nyitott a szállóban, az ismert patriarchális, oszlopos étteremben. Schmidt István régebben postatakarékpénztári tisztviselő volt és ma már jócsengésű név a vendéglősiparban, amely az idegenforgalom egyik legnagyobb tényezője. Most is dícsérik elsőrangú konyháját, pompás söreit, borait és zenéjét. A budai közönség hamar megkedveli.

A gyásznap. A *Fehérvári-út és környéke* részéről a *Buda-Alsóvárosi Egyesület Gömöri* Győző igazgató elnöklésével rendkívüli ülésben emlékezett meg a *Trianoni* gyásznapról, melynek jelentőségét *Sinkó* Pál tanár, alelnök és *Füvessy* László ünnepi beszédekben, *Gömöri* Győző ügyvezető-elnök pedig záróbeszédében ismertette. A Hiszekegy és Szózat eléneklésével végződött a mindvégig emelkedett hangulatú népes ülés.

MÁTÉ István, szobafestő és mázoló mester, *I. ker., Attila-körút 2.* Telefón: 573—55.

A Budai Zeneakadémia május 31-én rendezte hangversenyét, mely iránt ezúttal is szép érdeklődés nyilvánult meg. Az est folyamán az egyesület énekkara Rubinstein: „A földön s égen át", valamint Rheinberger: „Az éj" című művét énekelte precízen, szépen kidolgozva. Posch Etelka, Kneifel Mária és Taszler Jolán Mozart D-dur zongorahangversenyének három tételét játszották zenekari kísérettel. Sreghy Elemérné az „Orpheus" című operából énekelt zenekari kísérettel, majd P. Békei Józsa és Dessewffy Ilonka Bach kettős hegedűversenyét játszották nagy sikerrel.

A Toldy vándordíját, — mely a magyar tornasport klasszikus díja — az idén a Budapesti Budai Tornaegylet hölgycsapata nyerte el. Második a BBTE. férfiesapata, harmadik a MOVE Obudai Tornaegylet csapata lett.

Gyász. Krecsányi Flóra, aki egy életet töltött a magyar színművészet szolgálatában és Krecsányi Ignác az örökemlékezetű budai színházigazgató nővére volt, nagy nyomorban meghalt a kórházban. A régi magyar színművészet úttörő munkás napszámosát vesztette el benne.

Modern villalakást, vagy 4-5 szobás, hallos modern lakást keresek a budai hegyvidéken. Értesítést kérek a *Budai Napló* kiadóhivatalába I., Bors-utca 24. Tel.: 502-96.

Demény Károly ünneplése

Arcképleleplezés a Budai Torna Egyletben

Kivételes alkalmakkor, mint lamtitkár, mint a Budai Torna Egylet tiszteletbeli elnöke arcképének leleplezésére rendezett nagyszabású társasvacsora volt, — bizonyságot tett ennek a félszázadnál régibb sportegyesületnek rendkívüli népszerűségéről, nemcsak Budán, hanem Pesten is, mert ma már őszbe borult öreg emberek azok, akik valamikor itt kezdték társadalmi szerepüket. Főleg Budán. Bizonyítja ennek az egyesületnek nagy átfogó erejét, mert kevés a számottevő ember, aki ennek ne lett volna tagja, nem itt töltötte volna ifjúságát. Az egyesület mindig kerülte a politikát és éppen ezért kereste vele az összeköttetést mindenki és ezek az összeköttetések is megnyilatkoznak ilyen ünneplő alkalommal.

Úgy látszott, hogy Demény Károly visszavonulása az aktív működés teréről, valami csorbát hagy maga után, ő maga azonban megtalálta a módját, amikor triumvirátusra bízta az egyesület további vezetését: — vitéz dr. *Végh* Kálmán államtitkár, dr. *Petracsek* Lajos ügyvéd és dr. *Moldoványi* István kúriai bíró elnöki vezetésére. Kipróbált oszlopos tagjai ezek a tornaegyletnek és az ügyvezetés is biztos kezekbe került dr. *Petracsek* Lajos kezében, aki az egyesületnek 21 év óta buzgó tagja s így nyugalommal bízhatta reá Demény Károly.

A szénatéri klubház nagyterme alig tudta befogadni a vendégeket és tagokat, akik között ott láttuk Buda polgárságának elitjét.

Kedvesen tarkították a képet a megjelent hölgyek, akiknek sorát kiegészítették a vacsoraközben érkező művésznők: *Vaszary* Piroska és *Viraág* Ilus. Az utolsó fogás után *Tatár* István főtitkár bejelentette, hogy dr. vitéz *Végh* Kálmán honv. államtitkár, az egyesület társelnöke kíván felszólalni. Általános csend között emelkedett szólásra *Végh* Kálmán és köszöntötte az egyesület örökös elnökét,

DEMÉNY KÁROLYT.

Az örömnek, a szeretetnek, a tiszteletnek és a megértésnek szavait kell, hogy megelőzze a megnemértésnek keserű szava, amit e gyászos évfordulón, a trianoni fojtogató békeszerződés hív ki maga ellen mindnyájunk részéről, amely napon 10 esztendővel ezelőtt vésztörvényszék elé állították a magyar nemzetet. De örömmel veszi kezébe a másik kobzot és mélységes hálával köszönti a sport itt összegyült vezérférfiait és barátait, a Demény Károly tiszteletére rendezett estén. Rövid, velős szavakkal és nagy vonásokban ismertette Demény Károly sportéletét és éltetve az örökös elnököt, bemutatta az ő tiszteletére és az ő nevéről elnevezett verseny első díját, az *ezüstművű serleget,* amelynek felső peremének felirata: AD HONOREM C. DEMENY A. D. 1930. A serleg közepét Demény Károly dombormüvű arcképe díszíti.

A lelkesedés csillapultával dr. *Petracsek* Lajos ügyv. elnök emelkedett szólásra azzal, hogy egy nagy mulasztást tesz jóvá az egyesület, amikor ünnepli a vezért, aki sohasem engedte meg, hogy ünnepeljék. Az ő felejthetetlen, 40 éves munkásságának emlékére festtette meg az egyesület *Kövesdy* Géza festőművész által Demény Károly arcképét és helyezte el Kollár Lajos arcképével szemben ott a nagy teremben, hogy tényleg örökösen itt legyen közöttük. Sorra vette Demény Károlynak alkotásait és a közönség lelkes tapsai között leplezték le az arcképet.

A nagytermet most négy arckép díszíti, középső részét *Demény* Károly és *Kollár* Lajos, a bal szárnyat *Vetstein* Gyula kúriai bíró, a jobb szárnyat pedig *Deli* Mihály.

Hosszabb ideig gyönyörködött a társaság a jól sikerült arcképben, többször megéljenezve és megtapsolva a népszerű örökös elnököt. Ennek csillapultával dr. *Schwöder* Ervin kultuszminisztériumi államtitkár méltatta a kép szimbolikus jelentőségét és tolmácsolta gróf *Klebelsberg* Kunó üdvözletét, a testnevelési osztály nevében pedig azt kívánta, hogy még hosszú éveken át tartsa meg a jó Isten Demény Károlyt a testnevelés dicsőségére.

Ismét felhangzott az éljen és a taps, amely csak akkor csendesett el, amikor dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester emelkedett szólásra.

Nem lát ellentétet a trianoni gyásznap és a mai ünnepi est között. A város rendkívüli közgyűlésén dr. *Kozma* Jenő és *Wolff* Károly megrendítő szóval emlékezett meg a nemzet nagy tragédiájáról, de nekünk nem szabad elcsüggednünk és ezért benső örömmel látja, hogy itt a vezér érdemeit mily nagy arányokban ünnepelik. A sportot és a közügyeket egyaránt szolgáló klasszikus görög polgár magyar mintaképe Demény Károly. Mint a város főpolgármestere nemcsak az ünnepeltre, hanem az ő kedves földijére, az örökös elnök szeretve tisztelt nejére emeli és üríti poharát.

Az ő szavait is zajos éljenzés kísérte, mely után a különböző sportegyesületek üdvözölték Demény Károlyt, köztük első helyen — gróf *Teleky* Sándor a Magyar Országos Testnevelési Szövetség nevében, — *Szentgyörgyi* Imre ny. kúriai bíró a Magyar Országos Korcsolyázó Szövetség, — *Kohler* Andor a Magyar Ski-Szövetség, — dr. *Szukováthy* Imre a Testnevelési Főiskola, — *Kugler* Sándor a Magyar Uszószövetség, — dr. *Botzenhardt* János a MOVE, OTE, — vitéz dr. *Végh* Kálmán a Céllövő Szövetség, — *Jász* Géza a Magyar Turista Egyesületek Szövetsége és 17 magyar város, — *Zakariás* István a Tennisz Szövetség — és végül *Raggabbi Fluck* István a Budai Torna Egylet ifjúsága nevében köszöntötték lelkes szavakkal Demény Károlyt. Szűkebb körben pedig *Viraág* Ilus mozdulatművésznő a hölgytagok nevében üdvözölte őt.

A társaság lelkesült hangulatban éjfél után oszlott szét.

ÜVEG és porcellán-árukban **GÁL LAJOS Budán** II., Széna-tér 7 **vezet**
Tisztviselők nagy árkedvezményben részesülnek. Kedvező fizetési feltétel

BALÁZS vendéglő Hüvösvölgy végállomás
Specialitások: Rántott csirke, dampfnudli. Nyitott és csukott terraszok. — Naponta cigányzene. —

TEA
Közvetlen behozatal Holland-Indiából
a termelő ¼ és ½ kilogrammos eredeti csomagolásában és ládákban — Nagyban és kicsinyben
BOZÓ GYÓGYTÁR
BUDÁN, I. KER., ALKOTÁS-UTCA 34. szám.

Közgazdasági Napló

Szerkeszti: SZÁSZHALMI JÓZSEF

Leszállította a kamatlábat a Budai Ált. Tkpztár

Buda gazdasági életét más szemmel kell nézni, más mértékkel mérni, mert mások itt a szükségletek és más a hiteligénylés aránya. Nagy horderejű gazdasági tény itt Budán, hogy a *Budai Általános Takarékpénztár* igazgatósága a *kihelyezési kamatlábat 2%-kal leszállította,* míg a betéteknél kamatlábleszállítás nem történt. Bizonyság ez arra nézve, hogy az igazgatóság, amelynek érdemes elnöke, *Hatvany* Endre báró, gonddal karolja fel a budai polgárság érdekeit és ennek a polgárságnak eszmekörében él. Úgy értesülünk, hogy a takarékpénztár üzletkörébe tartozó jelzálogos váltókihelyezések kamattétele csökkent és az átlag ma 10% körül áll. *A betét-kamatláb ugyanaz, ami volt.* A takarékbetét-kamatok csökkentése azért sem felelne meg a Budai Általános Tp. hitelpolitikája mellett a gyakorlati követelményeknek, mert a munkaalkalmaknak hiánya — amivel az igazgatóság teljesen tisztában van — mindinkább arra készteti a budai kistőkéseket, hogy a jobb időkben megtakarított vagyon kamataiból fedezzék szükségleteiket. Bár egyes pénzügyi körök ambicionálják, a takarékbetéteket most, amikor a fogyasztóközönséget a gabonaexport újjászervezése kapcsán különböző címeken lényegesen megterhelik, a takarékbetét-kamatokat erőszakos módon leszorítani nem lehet! A százféle adóval sujtott betevőnek ma minden fillérre szüksége van! Másrészt éppen a betétkamatláb erőszakos leszállításából kifolyólag áll elő az a lehetetlen állapot, hogy a magántőkések zugforgalom útján, közvetlenül helyezik ki pénzüket, másszóval *„magánbankárnak"* csapnak fel. *Természetesen ez a ténykedés elvonja a betéteket a pénzintézetektől.* Tekintve, hogy a magánkihelyezők adót nem fizetnek és üzemi költségeik sincsenek, nagy mértékben versenytársai a pénzintézeteknek és ami a leglényegesebb, elvonják a tőkeképződés lehetőségét az arra hivatottaktól. Márpedig a régi, jól bevált, megbízható pénzintézeteket nemcsak a néhány száz millió pengőre rúgó magánkihelyezés adómentes konkurrenciája, hanem az állami természetű hitelkihelyezés szétosztásánál uralkodó állapotok is súlyosan érintik. *Az államsegéllyel dolgozó protekciós intézetek konkurrenciája megbénítja a közgazdasági élet rendes folyását,* egészségtelen helyzetet teremt, amely elvonja a közgazdasági élet elől a szükséges tőkéket.

Ebben az időben megelégedéssel kell megállapítani azt a körülményt, hogy *Friedländer* Andor vezérigazgató megtalálta azt az utat, amely a hitelellátás elveit a *Budai Általános Tkpénztár* kihelyezési politikáján keresztül a budai polgárság érdekeivel összhangba hozza. A magyar közgazdasági életről, minden jelentős mozzanatáról beszámol a *Budai Napló* s így a *Budai Általános Tpénztárnak,* mint speciális budai pénzintézetnek minden ténykedését kétszeres éberséggel figyeli, mert *Buda központjában székelve, közgazdasági kapcsolatai fontos helyi pénzügyi problémák megoldására* predesztinálják. E problémák a rugalmas hitelpolitikával és a budai hegyvidéki és ingatlantulajdonos egyesületekkel megteremtett kapcsolatok kimélyítésével a megvalósulás küszöbén állanak és megoldásuk *Hatvany* Endre báró elnök, a takarékpénztár igazgatósága s annak élén *Friedländer* Andor vezérigazgató nevéhez fűződik.

Szászhalmi József

Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Viraág Béla.

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Bpest V, Ügynök-u. 8. — (Nyomdaigazgató: Linzer M.) —

Hüvösvölgy
legszebb kirándulóhelye
Nagyréti vendéglő
Naponta cigányzene!
tulajdonos:
MARTH MIHÁLY

Auguszt pavillon
*
Gyönyörű parkja és pompásan berendezett helyiségei Buda előkelő közönségének kedvenc uzsonnázó helye
*
Budán, I., Hidegkúti-út 22

ÉHGYOMORRA
naponkint igyék egy pohár
KRISTÁLY
VIZET!

PROHÁSZKA
SZOBAFESTŐ MÁZOLÓ, HÁZTATAROZÁSI VÁLLALKOZÓ
A legmodernebb fúvógéppel készült művészi munkákat végzi. Nagyobb munkáknál kedvező fizetési feltételek
I. KER., KRISZTINA-KÖRÚT 32
TELEFÓN: AUTÓMATA 502-16. SZ.

HUBERT és Tsa B. T.
Egészségügyi berendezések, csövek. Műszaki cikkek, fémgyártás.
VI., Liszt Ferenc tér 4. Tel.: 222-67.

GUMMI harisnyák, fűzők, gyógyhaskötők, női egészségügyi cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása
Hungária Kötszergyár R.-T. fiókja
Buda, I., Krisztina-tér 3. sz.

Ó-Buda-Ujlaki Takarékpénztár
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, III, LAJOS-UTCA 148. SZ.
TELEFÓNSZÁM: AUTOMATA 624—57
Betéteket elfogad könyvecskékre és folyószámlára a legmagasabb kamatozás mellett
Kölcsönöket folyósít váltóra, folyószámlákra, értékpapirokra a legelőnyösebb feltételek mellett

Csak egyszer vásároljon **Dinka-féle teavirslit!**
Mindig azt fog kérni.
Gyártja: DINKA ISTVÁN hentesárugyára
II., Iskola ucca 40. Telefón: Aut. 549-58.
Fiók: Széna téri piac.

BUDAIAK
csak Budán MOSATNAK, FESTETNEK és TISZTÍTTATNAK
SZŰCS gőzmosodában
TELEFÓN: AUT. 519—73
I, Márvány-u. 36, I, Krisztina-körút 167, II, Fő u. 60, IV, Aranykéz u. 5, VI, Jókai u. 11

FLEISCHER REZSŐ
hentesáru-, kolbász- és szalámigyár
egyetlen budai fiókja
BUDÁN, II., SZÉNA-TÉR 1
AZ ALFÖLDI-FÉLE ÜZLET HELYÉN.
Elsőrendű sertéshúsok, kolbászáruk és téli szalámi

RÓZSADOMBI VIRÁG- ÉS TÁJKERTÉSZET
Budapest, II. ker., Szemlőhegy-utca 23. sz.
Telefon: Aut. 529-70.
TÁJKERTÉSZET: Vállalja díszkertek, parkirozások, ablakdíszítések és villakertek tervezését és évi gondozását.
VIRÁGKERTÉSZET: Szállít egész éven át vágott és cserepes virágokat, csokrot, virágkosarat, dísznövényeket, palántákat és dugványokat.

DÉLIVASUT
RÁDIÓHÁZ
I., KRISZTINA-KRT. 99. Tel. 507-07
villanyfelszerelési cikkek, csillárok
GRAMOFONOK, LEMEZEK
részletre is
Akkumulátor töltés és javitás

FRANCIA-MAGYAR ÉLEMI ISKOLA
II. KERÜLET, BIMBÓ UCCA 9. sz.
Igazgató: DR. SYPOSS KATALIN.
Rendes tanulóknak államérvényes bizonyítványok. Bármely iskola 6—13 éves tanulói és leánykái részére francia játékdélutánok. Kezdőknek és haladóknak két-kétórás teajourok, francia társalgás keretében. Kérjen kimerítő prospectust.

HUNGÁRIA
GYÓGYFORRÁS
Budán, az Erzsébet-hídnál
Szénsavval telítve!
HARMAT-VÍZ!
Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-híd budai hídfőjénél épült modern ivócsarnokban. Radioactiv hatású lithiumos és calciumhydrocarbonátos gyógyvíz.
IVÓ-KÚRA
Keserűsó-kúra. Javasolva vesebántalmak, gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság és vérszegénység ellen.
Poharankint 8 f., Karlsbadi sóval 16 f.
Nyitva reggel 7 órától este 6 óráig.
TELEFON: AUTOMATA 530-03.

MÁVAG
címkés gyártmányokat mindenki bizalommal fogadja, mert
kitűnő anyagból a leggondosabban készülnek!

Ide tartoznak a különféle **hengerelt** kereskedelmi árukon kivül az **ipari stabilmótorok, lokomobilok, traktorok, cséplőgépek** és más mezőgazdasági gépek. **Útépítő-** (úthengerlő és útgyalu) gépek, lakókocsik. **Vas- és acélöntvények, öntöttvas csövek,** karikás kályhák és kereskedelmi öntvények.

Teherautomobilok, autobuszok a **„MERCEDES-BENZ"** gyártási szab. szerint a hazai különleges úti viszonyoknak a legjobban megfelelő kivitelben készülnek. **Kombinált tűzoltó- és locsoló-autók.** Lajtos öntözőkocsik.

Jobbágy-féle szab. folytonégőkályháink a háztartásokban és középületekben (iskolákban stb.) **legjobban használhatók.**

Kérjen felvilágosítást és árajánlatot!

Magyar királyi állami vas-, acél- és gépgyárak
Budapest, X., Kőbányai-út 21
Telefon: József 460—29.

Budai Napló

XXVII. évfolyam. 1001. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **24** pengő, félévre **12** pengő. Egy szám **50** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca **24**. Délután 5—7-ig. Telefon: 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **40** fillér. 20 mm. magas hirdetés **8** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1930 junius 25.

Beköszöntő
a második ezerhez
Irta: UJJ GYULA

Nem évhez, csak ujságszámhoz. Jelent mindössze egy negyedszázadot. Porszem a végtelenben. De nekünk — egy emberöltő. Az első ezer „Budai Napló" krónikása volt Nagymagyarország legszebb korának s mellette állott akkor is, amikor az a sír szélén vonaglott. Hősök korát jegyezték fel lapjai, mintha Szent László, Nagy Lajos, Mátyás király korában rótták volna betűit. Hősök kora volt ez is, akárcsak amazok. Mikor benne éltünk, még nem tudtuk. Ma tudjuk, mikor már nincs többé. E hőskornak a csendes Budára kiható szélső rezgéseit regisztrálta a mi kedves, érzékeny, helyi szeizmográfunk: a „Budai Napló" első ezre.

Vajjon mit fog följegyezni a második ezer?

Nagy átalakulások korát éljük. A világtörténelemben talán egyetlen korszak volt olyan érdekes, mint a mai: Jézus kora, amikor megszületett a lélek. Most ismét új világ van kialakulóban: a gépek világa. Még csak a kezdetén vagyunk. A Föld ezernyolcszáz millió emberének fele talán még nem is tudja, mi a gép. A másik felének a fele használja többé-kevésbé, de ezekből is csak egy résznek az életével van elválaszthatatlanul összekötve. De most felkerekedett a Gép és elindult világhódító útjára. A tőle megszokott tempóban körülvágtat a földtekén s valószínűleg igen rövid idő alatt uralni fogja az egész emberiség.

Miféle következményei lesznek ennek a „Gépvándorlásnak", ma még alig látható be. A sok közül már egy jelentkezett s azonnal legnehezebb problémája lett a kultúrállamoknak, tehát azoknak, ahol a Gép már diadalát üli. Úgy hívják, hogy munkanélküliség. Ennek oka a Gép. Ahova beteszi a lábát, kiveszi a kenyeret az emberek szájából. Csodálatosképpen még ott is, ahol kenyeret készít. A közgazdászok a tőkepusztulással, a fogyasztóképesség csökkenésével stb. magyarázzák a nagy munkahiányt. A valóságban azonban a gép üti ki a munkás kezéből a szerszámot. A nagy iparállamok világháborút rendeztek miatta. Alaposan ráfizettek, mert az eredmény éppen fordított lett. A munkanélküliség még nagyobb és feltartóztathatatlanul nő tovább. Nyilvánvalóan tehát olyan átalakulás előtt áll az emberiség, amely gyökerében forgatja fel a régi rendet.

Mi következik ebből Budára?

Buda, az „Öreg", adottságánál fogva konzervativ város. (Jó az öreg a háznál!) Fekvésénél fogva csendesebb, nagy elmélyedésekre alkalmas. A nagy világátalakulás viharai közepette tehát egyik feladata lesz konzerválni minden jót és nemeset. A vitorlás hajónak a gerincében legalól mindig nagy ólomtömegek vannak, hogy a vihar ne tudja a hajót felborítani. Budapestnek ez a biztató súlya Budán van, de nem ólomból, hanem aranyból. Mert a természet szépségei és az elmélyedésre, szemlélődésre alkalmat s táplálékot adó körülmények mind idevonzzák a gondolkodó embereket. Azok lehetőleg ide jönnek lakni, de akik nem laknak is itt, gondolkodni ide jönnek át. Budának tehát ez a kettős szerepe lesz: a nemes konzervativizmus mellett az új irányító eszmék termelése. Buda van arra hivatva, hogy magasra emelve a gondolat fáklyáját, az élen haladjon.

Ennek a fáklyának lesz egy-egy szikrája minden elkövetkező „Budai Napló".

Pártvacsorát rendezett e hó 23-án este a pasaréti Bruckbauer vendéglő kerthelyiségében a *„Polgári Egység Klubja"*, amelyhez Pestről is átrándult mintegy száz párttag. A pompásan sikerült est tanubizonyságot tett a pártban lüktető eleven életről és az egybegyültek szívesen ünnepelték dr. *Kozma* Jenő pártelnök országy. képviselőt, akinek vezetése alatt igen hatalmas arányokat öltött és a székesfőváros elsőrangú tényezőjévé küzdötte fel magát.

A budai felső rakpart kiépítése Óbudáig régi szükség, mely végre teljesül, mert a földmüvelésügyi miniszter a napokban közölte a fővárossal, hogy a tulajdonképpen állami feladatot képező rakpart kiépítésére nyolcszázezer pengőt fordíthat. A munka azonban többe kerül és ezt a többletet a fővárosnak kell fedezni. — Itt említjük meg, hogy a rakpart bérbeadása ebben az évben a rossz gazdasági viszonyok miatt nem igen sikerült, 6434 méter partterület maradt kiadatlanul.

A Pasarét és Törökvész

nagy érdekeit képviselve Kozma Jenő dr. országgyűlési képviselő elnöklete alatt június 13-án a Budagyöngye „Cyti" vendéglőben tartotta a *„Pasarét, Törökvész és Környéke Egyesület"* ez évi rendes közgyülését. A közgyülés tárgysorozatának első pontjánál *Kozma* Jenő dr. egyesületi elnök vázolta az egyesület jövő évi programját. Dr. *Varjas* László egyesületi titkár az egyesület elmult évének működéséről tett jelentést, amelyben kiemelte, hogy az egyesület kezdeményezésére megépült a Pázsit-utca, Küküllő-utca és Lotz Károly-utca és átépítették a Nagybányai-utat autóversenyek könnyebb megtarthatása végett. De megindult a Pasaréti-út Hadapród-utcáig elterülő részének autobuszforgalomra való átépítése is. A Retek-utca déli oldalát egészen a János-kórházig kiszélesítették és kockaburkolattal látták el, sőt megépült a Lepke-utca, Tüske-utca és Borgó-út is. A Julia-utat, Ákos-utat, a Pasaréti-utat az Ákos-utcától a „Star" filmgyárig, a Hasmann-utcát és a Csévi-utat alaposan megjavították és a legtöbb utak olajozással portalaníttattak. A Borgó- (Ákos-, Lepke-utca között), a Bimbó-, az Udvarhely-, a Virágárok-, a Pasaréti-, a Hadapród-utcákat csatornázták. Az Ördögárok beboltozása a Volkmann-utcáig megtörtént és most van folyamatban a Hadapród-iskoláig való beboltozása. A Kapi-utca mint főközlekedési út képezendő ki, mely összekötné Óbudát Pasaréttel. Mindez a Kapi-utcai vízgyüjtőcsatorna megépítésével függ össze, mely csatorna megépítése a jövő évi költségvetésben már fel van véve. A Pasarét és vidéke reneszánszának egyedüli kezdeményezője és apostola az egyesület szeretett elnöke, dr. *Kozma* Jenő országgyűlési képviselő. A jelentést tetszéssel fogadta a közgyűlés. *Hajós* Mihály pénztáros tett jelentést az egyesület vagyonáról és a jövő évi költségelőirányzatáról. Ezután az egyesületi választmány négy üres helyét közfelkiáltással *Fodor* Sándor, *Sebesta* Kolos, *Gogolák* Károly és dr. *Kendy Finály* Istvánnal töltötte be a közgyűlés.

Parkokban szegény Buda a jövő évi költségvetésben sem jár jobban, mint eddig. A Városmajor, Gellérthegy, Drasche-féle terek parképítésére együttesen hetvenezer pengőt irányzott elő a főváros, míg a Kossuth Lajos-térre egyedül ötvenezer pengőt költenek. Hol itt az arány? Csak kisebb kertészeti rendezés lesz a Budakeszi-úton, a Julia- és Ákos-utca között, a Zugligeti- és Tárogató-út találkozásánál, a Naphegy- és Lisznyay-utca sarkán, a Kórház-utca mellett, az Elipsz-sétányon és a Miklós-téren. Legfőbb ideje, hogy az utolsót vegyék legelőször rendezés alá, mert az ottani csúnya állapotot az Akvinkumba arra autózó külföldiek is megbotránkozva nézik. Új fásítás egyedül a Csaba-utcában lesz Budán. Igy szolgálja a város Buda fürdőváros gondolatát. Padokra hétezer pengőt fognak költeni, amiből csak jut majd Budának, Óbudának s a Rómaifürdőnek is.

A Vár és a Vérmező közt

elterülő hegyoldal, amelyet fent a Nagy Sándor-út, lent az Attila-utca határol, középen pedig a Lógodi-utca szel ketté, Buda elmaradottságának és nyakra-főre való elhibázott városrendezésének szomorú példája. Gyönyörű villanegyeddé válhatott volna, ha annak idején a zártsorú építkezést és a négy-ötemeletes bérházak építését megtiltották volna az egész hegyoldalon. Ezen ma, sajnos, már segíteni nem lehet; csak a Körmöci-utca és a Korlát-utca közötti, még csak részben elrontott részen menthető, úgy-ahogy, ami még menthető.

Ami azonban ennek a hegyoldalnak legnagyobb keserve, az a hegyről a völgybe vezető utak (uteák, lépcsők) rendezetlensége, kiépületlensége. Hiába fut az Attila-utcán végig a 14-es autobusz, hiába épült a Krisztina-körútra az új fedett vásár, a hegyoldal lakossága ezeket többnyire csak nagy kerülőkkel tudja elérni.

A *Körmöci-utca* (lépcső) alsó szakasza rossz, rozoga; aki felső szakaszán leért a Lógodi-utcába, vagy a Mátray-utcából elérte a Lógodi-utcát, inkább egyet kerül, mintsem hogy a Körmöci-utca (lépcső) alsó szakaszán át érje el a legrövidebb úton a 14-es autóbusz megállóját.

A Nagy Sándor-út 26—29-es, illetve a Lógodi-utca 62—66-os számú telken az ott folyó új építkezés kapcsán *új lépcső* fog épülni a közönség használatára, de ennek egyelőre az Attila-utcára folytatása nem lesz.

A következő lépcső a *Korlát-utca* (lépcső), amelynek alsó szakasza majdnem járhatatlan, felső szakasza pedig görgeteg még. Holott ennek a folytatásába esik a Vérmezőn át engedélyezett „cibil" gyalogút, amelyen át a Várból, a Nagy Sándor-útról és a Lógodi-utcából leggyorsabban volna megközelíthető a Déli vasút és mellette az új fedett vásár.

A *Bugát-utca* (lépcső) felső szakasza megvan, de nincs folytatása az Attila-utcába, mert tengelyében fekszik a székesfőváros ódon szeretetotthona.

Igy azután a hegyoldal lakossága jórészt kénytelen a 14-es autobuszt is nélkülözni, az új fedett vásárt sem fogja felkeresni, sőt egyik utca sem tudja a másik üzleteit látogatni.

A hegyoldali lépcsők kiépülése végre városszépítészeti szempontból is szükséges; a felülről a Vérmezőig lefutó lépcsők átszelnék a hegyoldal szerencsétlen háztömbjeit, a hegyoldalt tagolnák, élénkítenék és ezáltal a Várhegy képe is tetszetősebbé válnék. *(C. R.)*

A Zsigmond-utca tehermentesítésére komoly tárgyalások indultak meg, amelyek azt is célozzák, hogy a villamosforgalmat a HÉV. dunaparti sínpárján bonyolítsa le a BSzKRT.

Egy autóút bajai. Dósa István lapja, a „Pilishegyvidéki Hirek" írja: — Zörgős, pöfögős keretében szemléljük az út javítását és a szemlélődés eredményeképp felszakad a jaj, a megkínzott, a csalódott ember jajszava. Budakalász—Szentendre közötti szakaszon e hó 3-án fejezték be az út javítását. *Egy hét sem telt el* és a frissen hengerelt úttest már *felszaggatott éktelen sebhelyekkel van borítva*, szerteszét szórt éles kövek veszélyeztetik a pneumatik épségét. Az úttestre hintett köves és homokkeverék oly hatalmas felhőként gomolyog a járművek és a szelek nyomában, hogy ahhoz foghatót legfeljebb a Szaharában látni. — Az így javított utakkal nem tudjuk szolgálni Budapest idegenforgalmát.

Piros-sárga-zöld az új fővárosi lobogó színezése, melyet — az új fővárosi törvény alapján — máris alkalmaznak a városi hatóságok.

Nagyszabású pártestét rendezett a XI. ker. Szent Imre város (eddig Kelenföld-Lágymányos) Egys. Községi *Polgári* Pártja a Sósfürdő nagytermében, június 24-én este 8 órakor. Vacsora után dr. *Sümeghi* László pártelnök mondott bevezető beszédet, mely után *Becsey* Antal a kerület és a székesfőváros aktuális kérdéseiről tájékoztatta választóit és tett a jövőre vonatkozó politikai nyilatkozatokat. *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester is nagyszabású beszédet mondott, amelyben a gyógyvizek kellő kihasználását tette a fővárosi kérdések tengelyébe, mint egyedüli lehetőséget, mely levenné a terhet a gazdasági helyzettel küzdő polgárságról. A nagyszámú közönség hallani kívánta még dr. *Kozma* Jenőt, aki a kerület polgárait hívta fel, hogy *Becsey* zászlója alá sorakozzanak. Az estét befejezte *Gömöri* Győző szellemes felszólalása és *Zsíros* Károly lelkes felhívása a kerület szervezkedésére.

A petróleumlámpák mult századból itt felejtett fénye alig egy-két lépésre világítja meg a külföldi forgalomba is erősen bekapcsolt, nagy autóforgalmú *Szentendrei-utat*. Akvinkumig van villanyvilágítás, sőt gázlámpák is ontják a fényt, de pár száz méterre a főváros határáig már csak tíz petróleum lámpa pislákol, a legbizonytalanabb érzést keltve a Visegrád felől jövő autósokban. A Rómaifürdő-telep belső része el van látva villannyal, de már a Csalma-utcában, a Nánási-út és Kalászi-út közötti úton, a Keve-utca folytatásában nincs világítás, pedig ezek az utak is igen nagy forgalmúak. Nincs a telepen a gáz sem bevezetve, ami szinte nevetséges, mert közvetlen közelében van a gázgyárnak.

A lebontott malom helyén, a Fő-utca, Vám-utca, Margit-rakpart közötti nagy telek egyik részén épül fel a budai főgyüjtőcsatornának hatalmas szivattyútelepe, melyet azonban úgy képeznek ki, hogy a városképet ne rontsa. A gépházat a föld alá süllyesztik, föléje több emeletes bérház, vagy középület kerül s talán itt helyezik el a II. kerületi Elöljáróság hivatalait. A Döbrentei téren átemelő állomást kell létesíteni a főgyüjtőcsatornában és ezt is a föld alá helyezik, mert a teret nem lehet beépíteni. A földből kiemelkedő részt parkírozással fogják díszíteni.

Kétezer barlanglakó van Budafokon, a törökök által vájt földalatti fedezékekben. Négyszáz ilyen bűzös, túlzsúfolt, egészségtelen barlangodubán sinylődnek a régi Promontor szegényei, akiket a községnek, vagy megyének kell most emberségesen elhelyezni belügyminiszteri rendelet szerint.

Új mozgalom Buda érdekében
Buda reneszanszát megteremtik az asztaltársaságok

Elszakadt a kerékkötő lánc, rombadőltek azok a mesterséges gátak, amelyek ennek a világvárosnak a fejlődését akadályozták. *Sipőcz* Jenő dr. polgármester úr elégikus hangon búcsúztatta a „Magyarság" egy vezető cikkében az elöregedett, immár múzeumba került régi fővárosi törvényt és fájdalmasan jegyezte meg, hogy a megszünt székesfővárosi tanács kegyeletet érdemel, mert ő alkotta meg a mai Budapestet. E téves nézettel szemben mi *Ripka* Ferenc főpolgármester úr nézetét valljuk, mely szerint ezt a várost *európai viszonylatok teremtették* meg itt a Duna könyökében, ahol már évezredek előtt virágzó város állott. A monda szerint *Páris*, a trójai királyfi és menekülő népe alapította ezt a várost, mely azonban nem bírta a szomszédos népek megmegújuló ostromát és tovavándorolva, a *Szajna* folyó partján megvetette Párizs város alapját. Ez a város tehát Párizsnál is öregebb és, ha ennek a városnak száz év óta mindig egyforma magaslaton álló vezetősége és tanácsa lett volna, akkor a három város egyesítése óta, Európa *legnagyobb városának*, és Európa *első fürdőjének* kellett volna itt kifejlődnie. Hollós Mátyás király elküldötte volt világgá tudósait, hogy tanulmányozzák európaszerte a világhírű, a régi fürdőket és a budai gyógyforrások fölé olyan fürdők építését tervezte, amelyek híre elterjedt volna azóta az egész világon.

Mindez a multé.

Buda közéletének elismert vezérei kerültek most uralomra a Városházán, akik nagy képességüket, kiváló egyéni tulajdonságaikat viszik e város szolgálatába és töltik be azokkal a törvény alkotta új keretet. Most már a polgárságon van a sor, hogy megnyilatkozzék és a fórum elé vigye eddig magábazárt, elfojtott kívánságait, óhajait, amelyek Buda jövőjét vannak hivatva megalapozni.

Buda sajátos polgársága, a maga megkülönböztetett polgári felfogásával, életmódjával, a régi élet romjain fenntartotta és ápolta azt a szervezetet, mely neki legjobban megfelelt:

AZ ASZTALTÁRSASÁGOKAT.

Nincs olyan kis része Budának, ahol a szomszédok, az egyformán gondolkodók, az egy cél felé törekvők egyszer-egyszer ne találkoznának, valahol egy közeli vendéglőben, ahol egy pohár bor mellett barátságosan eszmét cserélnek és a maguk módja szerint *áldoznak a jótékonyságnak*. Ezek a régi asztaltársaságok szinte tradiciószerűen élnek és van köztük olyan is, amely százesztendős. Sok régi ilyen társaság elmult, hogy helyet adjon az újaknak, amelyek modernebb eszméknek hódolnak, de mindegyikét áthatja az izzó magyarság és Buda iránt való forró szeretete.

Ezekben az asztaltársaságokban *kialakulnak a tekintélyek is*, az érdemesebb polgárok kerülnek azok élére és igy mondhatnám, hogy Budán ez a 300 asztaltársaság és annak vezetői képviselik *Buda polgári értelmiségét*. Ezekhez fordult azzal a felhívással a *Hollós Mátyás Társaság*, hogy Buda jövendőjének megalapozása, természetes kincseinek fejlesztése, gazdaságos kiaknázása és ezzel a polgári jólét emelése, kulturális emelkedése biztosíttassék. Az írók, művészek és tudósok e budai egyesülete ezzel megteremti a maga céljai számára azt a sziklafalat, amelyről erős visszhangként hallatszanak és verődnek vissza azok az eszmék, gondolatok és tervek, amelyekben a Buda szeretetét ápoló Hollós Mátyás Társaság él és amelyekért dolgozik.

Megalkotja ezzel Buda barátainak nagy körét, megalkotja az asztaltársaságok szövetségét és ezzel megalkotja azt a

BUDAI BLOKKOT,

mely kerülni fogja a politika porondját és társadalmi téren igyekszik megszervezni a budai polgárságot, új eszmékkel telítve e városrész sorsát intéző vezéregyéniségeket.

Érdekes, hogy ennek a felhívásnak mily élénk visszhangja támadt és még érdekesebb egyúttal jellemző is, hogy az első jelentkező éppen az *„Összetartás"* című asztaltársaság volt. Bizonyára hetek fognak eltelni, amíg minden budai asztaltársaság dönt ebben a kérdésben, mert hisz sok ilyen asztaltársaság csak kéthetenkint, több csak havonkint jön össze, de amint a jelentkezők számban és az általuk képviselt területekben Buda nagyrészét képviselik, a Hollós Mátyás Társaság elnöksége *nagygyülésre* hívja őket meg a Császárfürdő gyógyudvarára, hogy ott megalkossák a szövetséget, csatlakozzanak a Hollós Mátyás Társasághoz és így egyesült erővel kivívjuk Buda szebb jövőjét.

Budai politikát

Hiányzik a lokálpatriotizmus

A mi szeretett székesfővárosunk hazánk ezeréves fennállása alkalmából rendezett ünnepségek és főleg *kiállításon* való részvétellel ment el először a nemzetek közötti versengés nagy báljára. Már akkor megállapíthatták a budaiak, hogy a *főváros egyetemes érdekében* meg van a jelentősége és szükségessége egy külön, úgynevezett *budai politikának* és a törekvéseknek ezen útján — szinte bethlehemi módon — született meg néhány év mulva a *„Budai Napló“*, amely immár közel három évtizede és 1000 számon keresztül szolgálja ezt a politikai törekvést.

Ezer szám! És ebben milliónál több gondolat Budáért! Illő, hogy megemlékezzenek róla különösen a „Hollós Mátyás Társaság“ tagjai, hiszen ennek a munkának igen jelentős része ebből a körből indult ki.

A milliónál több gondolat közül kiragadok vagy — hármat. Az egyik: a *lokálpatriotizmus*, amiből Budapesten még mindig nagyon kevés van. A mi fiatal Budapestünk olyan mint a felserdült kamasz, akinek még nincsen multja, akinek nincsenek emlékei és emlékezései, akinek nincs ideje az elábrándozásra, hanem csak a mai élet köti le, csak a jövő terveit kovácsolja. Ez az oka, hogy a budapesti embernek nincsenek olyan dalai, mint például a bécsinek a: — „Wien, Wien du nur allein...“ stb. mikor a bécsi ember éppen olyan lelkesülten énekel fővárosáról, mint amilyen érzéssel a magyar elbúsul a „Kondorosi csárda mellett...“ pedig ma már Budapestnek is vannak városi emlékei és Budapestet is szeretik úgy lakosai, mint Bécset a bécsiek, hiszen az ifjúság nem kisebb szeretettel gondol a Halászbástya kedves toronysarkaira, mint Horatius ama klasszikus sarkokra, amelybe szorítva, oly édesen kacag a nekünk kedves leány, csak — dalaink nincsenek még erről.

Ezekért a dalokért, a városnak, Budának szeretetéért szállt síkra a *„Budai Napló“* megalapításával 3 évtized előtt *Viraág* Béla, aki egyben a *másik nagy gondolatnak*, Buda igazságainak is bajvívója lett. Napfényre hozni a pesti klikkek által semmibe vett budai szépségeket és kincseket, vállalkozni Csipkerózsa felébresztésére, jó tündér képében elhozni Budának, a hamupipőkének azt a cipellőt, amivel ő is elmehet a bálba — erre vállalkozott a *„Budai Napló“* és szerkesztője.

Ezekben a gondolatkörökben kellett kölcsönhatásba kerülnie a *„Budai Naplónak“* a gyászos emlékű kommün bukása után megalakult *„Hollós Mátyás Társaság“*-gal .Ez a társaság azt tűzte ki céljául a nagy országégés után, amit a *„Budai Napló“*, új fényt varázsolni a letiport nemzet elé. Célul tűzni ki a legszebbet, a legtökéletesebbet, hogy legyen a nemzetnek és e város polgárságának *kedve élni!* És hogy mindenki tudja is, hogy miért dolgozik. Képviselte a „Budai Napló“ azt a gondolatot is, hogy ebben a városépítő és fejlesztő munkában ne a kis mesterkedők, hanem a királyi művészet mesterei, a tudósok és a merészröptű poéták vegyenek részt, meg a szent ifjúság, úgy mint 1848—49-ben, akik előre látják az életet és a halált, a bukást és az elmaradhatatlan győzedelmet.

A Budai Napló szerkesztője ezeknek a harcoknak mindig az élén állott és ez alatt mindig jó barátnak is bizonyult, aki kedves humorának fényével még a sokszor bús eget is derűsre festette. A Budát szerető, — történelmén lelkesedő, a budai dalra vágyó, Budát nagynak látó polgárok serege mindig híven követi ezentúl is, mert minden szaváből kicsendül az igazság!

Ezeket mondotta a Hollós Mátyás Társaság ünneplő estjén

Szilágyi Károly.

A Magyar Nemzeti Szociális Pártnak legutóbbi értekezletén, ahol a trianoni békeparancs tizedik évfordulójának szomorú napjáról megemlékezett, — *Szilágyi* Mihály ügyvezető társelnök indítványt terjesztett elő, melyben reménykedő bizalommal üdvözli a *Magyar Reviziós Liga* eredményekkel kecsegtető működését. A párt minden tagja szívvel és lélekkel együttérez vele és siet segítségére, hogy újabb tízéves évforduló előtt elérhesse azt a szent célt, melyért „Buzgó imádság epedez *milliók* ajakán.“

A Zugligeti Egyesület július hó 5-én, szombaton este fél 8 órakor a Fácán Zugligeti Üdülőtelep éttermének külön helyiségében tartja meg ezévi *közgyűlését*. Utána *társasvacsora*, ahol dr. *Kozma* Jenő orszgy. képviselő előadást tart „Mit várhat a Budai Hegyvidék az új fővárosi törvénytől“ címen. Családtagokat és a tagok vendégeit is szívesen látják.

Kuglizóversenyt férfiak számára rendezett népszerű ügyvezető elnöke, *Hubert* Vilmos tiszteletére névnapja alkalmából e hó 24-én este 7 órakor a Déli Vasút tekepályán az I. ker. Iparosok és Kereskedők Köre. A felső Krisztina e népszerű vezéremberét rendkívüli ünneplésben részesítette az egybegyűlt nagyszámú társaság és minden felköszöntő biztosította őt a Városmajor és annak környéke ragaszkodásáról. A társaság egy része, az új XII. kerület kereskedői és kézműiparosai tüntetőleg foglaltak állást *Hubert* Vilmos mellett, aki szeretettel, önzetlenül és ügybuzgón járt el minden ügyükben. — Maga a kuglizóverseny sok tréfával, évődéssel folyt a késő éjféli órákig.

LÁTCSŐ Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

Gyötrelmes és kínos a helyzet az egyetlen nyugat felé vezető országúton, a Bécsi-úton, melyet második éve tartanak elzárva a forgalom elől. Bécsből Budapestre zeg-zúgos mellékutakon jutnak csak el az autók, ami egy cseppet sem hízelgő a magyar viszonyokra. Az utat elzáró tilalomfák a Szent Imre-év zarándokait is visszatérésre fogják kényszeríteni s így az állam maga szünteti meg az idegenforgalmat.

„Kelenföld-Lágymányos“ címen indul meg legközelebb *Rácz* Vilmos, — a székesfővárosi törvényhatóság bizottságának tagja — szerkesztésében egy demokrata irányú új lap Budán.

Meghal a beteg, amíg az orvossággal hozzáérnek a Lágymányoson, mert órahosszat kell hepe-hupás réteken, földeken keresztülbukdácsolni a legközelebbi patikáig, a Fehérvári-út 82-ig. A Fehérvári-utat s a Lágymányost semmiféle villamos, vagy autobuszvonal nem köti össze s ezért csak gyalogosan bandukolhat a beteg hozzátartozója a sürgős gyógyszerrel — ha ugyan éjszaka éppen a legközelebbi gyógyszertár szolgálatban van. Ezen a vidéken nagyon szükséges lenne még egy gyógyszertár.

Közbiztonság a hegyvidéken. A Svábhegyen és annak alsó részein tapasztalható rohamos fejlődés arra késztette a Svábhegyi Egyesület elnökségét, hogy a közbiztonság érdekében egy újabb rendőrségi szoba felállítását kérje a belügyminisztertől, mert a Mártonhegyi-úton lévő 24. számú rendőrőrszoba körzete a legnagyobb a fővárosban s így aligha képes kifogástalanul ellátni a szolgálatát. Már az Orbánhegy és a Mártonhegyi dűlő alsó részein érezhető a rendőrőrszolgálat hiánya. A nagy területen különben is nehezen közelíthető meg ez az egyetlen meglévő rendőrőrszoba s ezért ajánlotta a Svábhegyi Egyesület, hogy az Istenhegyi-út 25. szám alatt lévő, őrszoba céljaira alkalmas épületet béreljék ki a rendőrség számára és kérvényéhez csatolta is az épület tervrajzát. A belügyminiszter úr bizonyára méltányolni fogja e nagykultúrájú vidék kívánságát és fokozza annak közbiztonságát.

A Gazdaságvédelmi Társaságban legutóbb *Mende* Emil gabonakereskedő értekezett az aktuális búzakérdésről, alapos tanulmányban azt bizonyítva, hogy a népszaporodási adatokat tekintve túltermelést vitatni nem lehet. A hozzászólások alkalmával *Hennyey* Vilmos dr., az Amerikában kifejlett géprendszerrel és termelésracionalizálással adódó termelési költségmegtakarításban, valamint a minőségi elmaradásban látja a magyar búza térvesztését, amit *Jakabffy* Pál viszont a kis entente ellenséges magatartásának tud be. Mások is élénk részt vettek a vitában, melyet *báró Skerletz* Iván azzal fejezett be, hogy meleg köszönetet mondott Mende Emilnek a felette érdekes, szép előadásért.

A Budai Napló ünnepe

A Hollós Mátyás Társaság szezonzáró estje

A Császárfürdő gyógyudvarán, az öreg platánfák alatt, amelyek már a nagyanyáink minuettes táncához bólongattak, és száz év előtti leányok szőtték ágaik alatt ábrándjaikat, — rendezte szezónzáró társasvacsoráját a *Hollós Mátyás Társaság*, amelyen különös díszül számos hölgy jelent meg, a társaság tagjainak hozzátartozói: — dr. Eperjessy Istvánné, özv. Fischer Emilné, Kapcza Imréné, dr. Massány Ernőné, Peterdy Sándorné, Stark Lipótné, Székely Vladimirné, dr. Sziklay Jánosné, Szilágyi Károlyné, Ujj Gyuláné, Villám Margit, Viraág Béláné, Viraág Ilus, Wagner Vilmosné, — a tagok közül: vitéz Aggházy Kamill, dr. Andor Endre, Badál Ede, Baranszky Gyula, Bársony Oszkár, Bekey Imre Gábor, dr Christian Rezső, Czölder Dezső, dr. Eperjessy István, dr. Hennyey Vilmos, dr. Hódy Lajos, Hubert Vilmos, Kapcza Imre, dr. Kiss Menyhért, dr. Lechner Jenő, dr. Lugmayer József, dr. Massány Ernő, Oszoly Kálmán, dr. Pávai Vajna Ferenc, Peterdy Sándor, Rév Sándor, dr. Sziklay János, Szilágyi Károly, Székely Vladimir, Szombathy Kálmán, Ujj Gyula, Viraág Béla és mint vendégek: dr. Nádas Béla, Pásztélyi Vilmos és Polakovits Zsigmond. Elmaradásukat kimentették: Becsey Antal, Benedek Sándor, Bevilaqua Borsody Béla dr., Exner Kornél dr., Kozma Jenő dr., Szabolcska Mihály, Szávay Gyula.

A nyitott terraszon volt terítve s az asztal tele volt virágdísszel és középen hatalmas kosár *ezer virággal*. Ezt az utolsó vacsorát az elnökség arra használta föl, hogy valamelyes ünneplő hangulatban megülje a *Budai Napló* millenáris ünnepét, az ezredik szám megjelenését. Vacsora után *Andor* Endre titkár Viraág Béla szerkesztő unokáját, a kis *Trudit* — Fischer Gertrudot — vezette lapunk öreg szerkesztője elé, aki kedves kis költeményben és egy nagy fehér virágcsokorral üdvözölte a boldog nagyapát.

A kedves jelenet után SZILÁGYI KÁROLY az ő dúsan ékes szónoki szavával méltatta a Budai Napló szerepét és hivatását, megemlékezve egyúttal a lap szerkesztőjéről.

PETERDY SÁNDOR, a Pesti Hirlap munkatársa, aki mint újságíró 35 éve dolgozik együtt Viraág Bélával, méltatta, mint különleges irányú és szerkesztésű lapot, a Budai Naplót és éltette annak szerkesztőjét. BARANSZKY GYULA dr., aki a Budai Napló legrégibb munkatársa, azt a nehéz küzdelmet vázolta, melyet a lap kénytelen volt megvívni a budai közönség közönyével és amelynek sikerét bizonyítja az a körülmény, hogy a 11 budai ujság közül egyedül a Budai Napló maradt fenn, mert megértette Buda szavát. ANDOR ENDRE és KAPCZA IMRE kedves alkalmi költeményeket olvastak föl, valamint dr. HENNYEY VILMOS, aki ötven év előtt együtt faragta Viraág Bélával az iskola padjait Pozsonyban.

Figyelemmel kíséri 27 év óta Viraág Béla ujságírói működését. Jó szíve mellett az ő erős gerince és erős karaktere kell hozzá, hogy a hiányos anyagi támogatás mellett, a budai közélet szövevényes útvesztőin, ezer és ezer érdek közt, meg tudja óvni önállóságát és vas következetességgel tudja szolgálni azokat a magasabb célokat, melyeket mindenkor szeme előtt tart. Csodás tapintatával, nagy emberismerettel és diplomata bölcseséggel mindig megtalálja a helyes utat, melyen az önző emberi gyengéket is kielégíti, hogy biztosítsa a lap fennmaradását és terjedését és emellett a közügy szolgálatában meg tudja mondani, kifejezésre juttatni önálló véleményét. Nem az ő képességeiben, hanem az ő jellemében van annak a titka, hogy általános tekintélynek és osztatlan tiszteletnek örvend, mely őt minden oldalról környezi.

SZOMBATHY KÁLMÁN, a Budai Társaskör ügyvezető elnöke a Budai Társaskör nevében üdvözölte a Budai Naplót ezredik száma alkalmából és kedvesen ünnepelte régi barátság címén a szerkesztőt. Méltatta érdemeit a *Budai Társaskör* megalapítása körüli nehéz időkben. PÁSZTÉLYI VILMOS kedves megbizatásnak tett eleget, amikor *Kozma* Jenő dr. föl-kérésére az ő nevében is üdvözölte a Budai Naplót. A maga részéről válogatott kedves szavakkal emlékezett meg a lapról és szerkesztőjéről. HUBERT VILMOS a budai kereskedők és iparosok nevében szólalt föl, akiknek az ezer számban ezerszer tett szolgálatot Viraág Béla, istápolva az érdekeiket. Befejezésül SZÉKELY VLADIMIR író az ő aranyos humorával és kimeríthetetlen szellemességével emlékezett meg Viraág Béla családjáról és éltette a szerkesztő hitvesét.

Oly kedves szavak, oly meleg barátság, oly sok ölelő szeretet, komoly elismerése a Buda érdekében kifejtett céltudatos és eredményes munkának és Budának oly forró szeretete nyilatkozott meg e felszólalásokban, amelyek itt — e politikamentes társaságban, ahol nincs más tekintély, mint a komoly tudás, a poetikus megnyilatkozás és a művészi tökély, — nem egyszer csaltak könnyeket a jelenlévők szemébe s így természetes, hogy bizonyos elfogódással köszönte meg mindezt a Budai Napló nevében *Viraág* Béla szerkesztő, mintegy mentségül hozva fel, hogy az utóbbi években a nagy budai célok mellett *párt-célokat* is szolgált a Budai Napló, mert az volt a szerkesztőség meggyőződése, hogy a régi fővárosi törvény a város fejlődésének, így Buda fejlődésének is a kerékkötője, és éppen ezért kellett a lapnak szolgálnia azokat a kiváló budai egyéniségeket, akik Bethlen István gróf felhívására zászlót bontottak oly városi párt alakítására, mely a régi rendet megváltoztatva, új törvényt alkot a város számára, amely lehetővé teszi nemcsak a város reneszánszát, hanem egyúttal a budai rész fölvirágoztatását is. A Budai Napló e nagy cél érdekében szívesen hozta áldozatul a negyedszázad alatt szerzett népszerűsége és presztizse egy részét, mert ezzel Buda érdekeit is szolgálta és lehetővé tette a maga elé tűzött célok megvalósítását. Most, hogy az új városi törvény már életbe lépett, a lap is minden erejét és minden tudását ismét Buda nagy érdekeinek szentelheti. Megköszönte mindenkinek az elismerő szavakat, az azokban megnyilatkozó szeretetet és barátságot és végül meg akarta köszönni UJJ Gyuláné úrnőnek, a pompás kvalitású poétának azt a gyönyörű költeményt, mellyel őt az ezredik szám alkalmából üdvözölte, de már itt elcsuklott a hangja és csak annyit tudott mondani, hogy... „csókolom érte a kezét... *ezerszer*“.

A búcsúzni és oszlani készülő társaságot még figyelemre késztette UJJ GYULA kedves felszólalása, aki mint a lap régi munkatársa reflektált a szerkesztő ama szavaira, hogy a Budai Naplót tulajdonképpen nemcsak ő és a szerkesztőség, hanem mindazoknak a gondolata irányítja, akik Buda iránt szeretettel viseltetnek és a szerkesztőt a tulipán hagymájához hasonlította, amely — úgy mint ő a Buda érdekeit szolgáló gondolatokat — fölszívja magába a föld különböző nedveit és erőit és kitermeli a hatalmas szép nagy tulipánvirágot.

A társaság még egyszer koccintott és e kedves esttel a Hollós Mátyás Társaság befejezte a maga nagy társasestjének sorozatát. A tagok azzal búcsúztak, hogy: — viszontlátásra őszkor! *(R. S.)*

Lendl Adolf, mint író sok szép eszmét vetett fel Buda érdekében. O ajánlotta, hogy az újonnan építendő Természetrajzi Múzeumot a Vérmezőn helyezzék el. A botanikus kertet — mely húsz évvel azelőtt a pesti oldalon megszűnt — szintén budai területen kívánta elhelyezni s ennek érdekében számos cikke jelent meg a lapokban; ugyancsak készített terveket egy állatkertnek és egy *őslénytani kertnek* berendezésére a budai hegyekben, de ennek megvalósítását eddig nem lehetett megkísérteni. *Lendl* e sokoldalú szereplése mellett állandóan a tudományos pályán is érvényesült; irodalmi termékei kezdetben szorosan vett tudományos értekezések és terjedelmesebb munkák voltak; később a tudományok népszerűsítésére tért. Amikor *Méhely* professzor őt a Magy Tud. Akadémia tagjául ajánlotta, egybefoglalta az ő tudományos értekezéseit és füzeteit, melyeknek száma a kétszázat meghaladta! Ismeretterjesztő munkásságát pedig — huszonötévvel azelőtt — azzal kezdte, hogy „A Természet“ című lapját alapította s ezt tíz éven át szerkesztette, nagy népszerűségre emelte, hogy azután az Állatkertnek ajándékozza, ahol még manapság is kiadják. A napilapokban és tudományos folyóiratokban — a külföldön is — közzéadott tárcalevelei, útleírásai, népszerűen írt értekezései számszerint szintén meghaladják a kétszázat és mindenütt sok olvasóra találtak. A Budai Napló-ban azelőtt gyakrabban jelentek meg a *természet életéből merített* kedves leírásai. *Lendl* a Szabad Lyceum, az Erzsébet Népakadémia és a Hollós Mátyás Társaság alapító tagja és régebben különösen a Budai Szabad Lyceum estélyein sok előadást rendezett. Külföldre is hívták többízben, ahol német előadásokat tartott. A Viziváros társadalmi életében élénken vett részt mint a II. ker. Társaskör elnöke és a Budai Polgári Kör, meg a II. ker. Iparoskör egyik oszlopos tagja. Most is, mint nyugalmazott állatkerti igazgató, szívesen működik közre a kerület érdekében folytatott minden mozgalomban.

MEGNYILT A MARGITSZIGETI STRAND

Beszüntette a szánpályát a Karthausi-úton a Svábhegyi Egyesület, egyrészt azért, mert a svábhegyi tűzoltóság tiltakozott az út elzárása ellen, de másrészt a környéken lakó villatulajdonosok is kifogásolták azt.

Kugliverseny. A *„Magyar Tanférfiak és Tanügybarátok Nemzeti Egyesülete“*, amelynek a II., Medve-utcai polg. iskola udvarán van födött tekepálya helyisége, most rendezte négynapos kugliversenyét. Az értékes első díjat, az ezüstserleget *Vitéz Szabó* Endre dr. nyerte meg. A verseny befejezésekor, e hó 21-én a tagok a hölgyvendégekkel együtt *társasvacsorára* gyültek egybe a II., Pálffy-téri Mayer-féle vendéglő külön helyiségében, amelynek nagy terme zsúfolásig megtelt. A megjelenteket az Egyesület ügyv. elnöke: id. *Fejér* József ny. h. államtitkár üdvözölte. *Juhász* Ödön egyesületi főtitkár, az estély rendezője, gondoskodott művészi zenekarról is. *Schöller* Károly dr. főorvos „Kő Krisztus“ c. költeményét *Hannel* Aranka színművésznő szavalta, s a kísérő zenét maga a szerző: *Strausz* István szolgáltatta. Dr. *Toplok* Ferencné művészi énekét *Martinovics* Vendelné és *Strausz* István Kísérték zongorán. Végül *Dénes* János szalónbűvész ügyességével ragadta el a közönséget. Befejezésül *Meidinger* Lajos zongorajátékára tánera perdült az ifjúság.

HAIDEKKER VASBUTOR
díszíti lakását

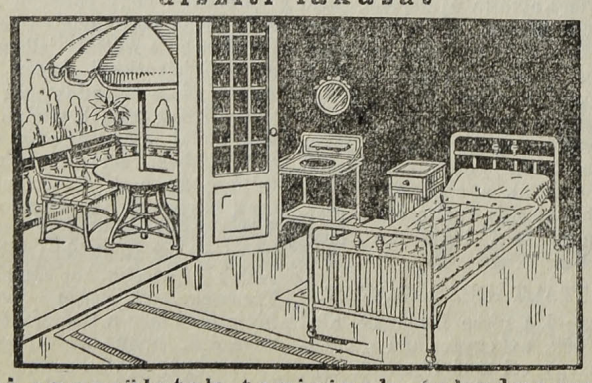

Budai egyesületek tagjainak árkedvezmény!
Budapest, Üllői út 48/31.

MAGYAR KERÁMIAI GYÁR R.-T.
Iroda: VIII, József-krt. 14. Telefón: J. 320-45. **Gyár: X, Gyömrői-út 63**
GYÁRT: Keramitköveket és lapokat, klinkerköveket és lapokat, utak, járdák belső helyiségek és pillérekhez. Chamotte, dinas és savalló téglát és habarcsot. Különféle falitéglát. Vállal útburkolásokat.

A Rózsadomb jövője

A „Rózsadomb és Vidéke Egyesület“ főtitkára dr. Nádas Béla a közgyűlésen tett évi jelentése

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Ismét eltelt súlyos és küzdelmes másfél év legutóbbi közgyűlésünk óta. Ismét eljött az ideje, hogy egyesületünk közgyűlése előtt röviden igyekezzünk beszámolni szerény, de kitartó munkásságunkról. Hála Istennek, most módunkban is van beszámolni komoly eredményekről, jelentős vívmányokról, dacára gyászos Trianon tizedik évfordulójának.

Mához három évre ünnepelhetjük — Isten segítségével — egyesületünk 40 éves jubiláris fennállását. Joggal állíthatjuk azonban, hogy ezen idestova 40 éves működés alatt ily eredményekben gazdag időszak talán egy sem volt egyesületünk életében, mint éppen az, amelyről most beszámolunk. Épp ezért rövid is lesz e beszámoló, mert eredményeket regisztrálni sokkal könnyebben és rövidebben lehet, mint sikertelenségeket exkuzálni.

A rózsadombi autobusz

Kezdjük tehát a fővívmánynál: vérre menő súlyos küzdelem volt. Nem is első vérre, hanem végkimerülésig. Minden rózsadombi lakos eltalálja e bevezetés után, hogy miről is lesz most szó.

1929 augusztus 21-e fontos, súlyosan fontos dátum a Rózsadomb történetében.

Ekkor indult meg ugyanis a Rózsadombra az első autobusz.

miután az illetékesek végre megindultak épp ötéves deputálásunkon, memorandumozásunkon és éles sajtókampányunkon.

Szegény, mostoha rózsadombiakat is bekapcsolták végre a közforgalomba. És ezért hálás köszönet azoknak az illetékeseknek, akik megértettek bennünket és erélyesen mellénkálltak és azoknak a fővárosi lapoknak is, amelyek teljesen önzetlenül szolgálták e kérdésben a jólfelismert közérdeket.

Mert szerény nézetünk szerint az Autobuszüzem épúgy, mint bármely más székesfővárosi közlekedési vállalat, pl. a villamosüzem is, közforgalmi, lakáspolitikai és egyéb szociális közérdekeket kell, hogy szolgáljon. Amiből viszont az következik, hogy a jó és olcsó közlekedést éppen olyan közszolgáltatásnak kell tekinteni, mint pl. a köztisztasági szolgálatot, vagy vízellátást, a közvilágítást, a csatornázást stb., amelyek fenntartása sokszor bizonyos közterhekkel is jár. Teljesen helytelen volna tehát egy olyan hivatalos álláspontnak kialakulása, hogy az Autobuszüzem lukratív, hasznothajtó vállalkozásnak tekintendő. És épp így helytelen ez okokból az „Új Budapest“ várospolitikai hetilapnak ama nézete is, amelyet mult hó 31-iki számában „A guruló deficit“ című cikkében fejt ki, amelyben többek között azt írja:

> „Helyesnek tartjuk az Autobuszüzem igazgatóságának a felügyelőbizottság legutóbbi ülésén felmerült azon tervét, hogy azokat a vonalakat, amelyek csökönyösen veszteséggel járnak, beszüntetik. Elsősorban a rózsadombi vonalra gondol az üzem igazgatósága.“

Hát erre csak azt feleljük, hogy e lehetőséget még csak fel sem tételezzük, mert a rózsadombi vonalnál *nem a veszteség csökönyös*, hanem a menetsűrűség, a szakaszbeosztás, a viteldíj, az útmegszakítások, a megállóhelyek, az átszállóhelyek, a csatlakozások és ami a legfontosabb,

a vonalvezetés csökönyösen rossz.

És, ha az üzem mindezeket kívánságainkhoz képest megjavítja, akkor a rózsadombi járat nemcsak hogy ráfizetéssel nem fog küzdeni, hanem egyenesen jól jövedelmezővé válik, épúgy, mint pl. jelenleg már az 5-ös járat.

Megjegyezzük még, hogy mindezekre egyesületünk még a járat megindítása előtt és azóta is több ízben részletesen megindokolt memorandumokban hívta fel az illetékesek figyelmét, azonban eddigelé hiába. Ez azonban nem jelenti azt, hogy reménytelenül feladjuk a küzdelmet. Ellenkezőleg.

El kell jönnie a kérelmezett vonalmeghosszabbításoknak a végeken, el kell jönnie a vérhalomtéri hurokjáratnak és el kell jönnie az összes többi autobuszsérelmeink orvoslásának is, mert egyesületünk addig nem fog megnyugodni.

Hogy mikor? Hát legkésőbben akkor, amikor a BSzKRT beolvasztja az Autobuszüzemet. Mert akkor meg fog szűnni az indokolatlan, kómikus féltékenység és konkurrencia okozta, a közönségre káros hadiállapot e két fővárosi üzem között s mert akkor egységes lesz a székesfőváros közlekedési politikája, az egyes közforgalmi, közlekedési eszközök és relációk bevételei és kiadásai pedig természetszerűleg önmaguktól nivellirozódnak.

„Kilátó“ vasut

Még csak egyet a rózsadombi közlekedést illetőleg: — Noha a villamos a város belterületén ma már szinte avult közlekedési eszköznek mondható, a külföldi világvárosok példája szerint, mégis erős a reményünk, hogy sikerülni fog egyesületünknek — programja értelmében — elérnie azt is, hogy

egy-két éven belül úgynevezett „kilátó“ villamos járat is lesz a Statisztikától és az újlaki templomtól a Rózsadombon keresztül a Hűvösvölgybe

a most készülő rózsadombi 13 öles úton és a Pusztaszeri-úton át.

Mindenesetre sikerült azonban már eddig is bekapcsolnunk a Rózsadombot, nemcsak a városi közforgalomba az autobusz által, hanem jóval előbb a világforgalomba is

a mindennapi IBUSZ járatok által,

mert *Bársony* Oszkár vezérigazgató úr, egyesületünk buzgó választmányi tagjának figyelmét felhíva, felismerte nyomban a Rózsadomb jelentőségét idegenforgalmi és fürdővárosi, propagandisztikus szempontokból is és azóta

mindennap 40 személyes nagy autókkal röpíti fel az ámuló idegeneket

a csodás panorámájú Vérhalomtérre és a romantikus Gül Baba sírjához.

Utépitő program

Közlekedési eredményeink és további programunk fenti ismertetése után áttérünk most az útépítési eredményeink és programunk rövid vázolására.

E tárgyban és összes egyéb közkívánalmaink tárgyában is mult év április havában évekre terjedőleg egy összefoglaló, átfogó, nagyszabású, úgynevezett

vezérprogramot dolgoztunk ki,

amelyet egyesületünk hivatalos lapja: a *„Budai Napló“* mellékleteként ki is nyomattunk, majd hivatalos formában eljuttattunk a tanács illetékes ügyosztályaihoz és egyéb közhatóságokhoz is.

E vezérprogramunknak pontról-pontra fokozatosan és tervszerűen, ernyedetlen munkával és szívós kitartással megvalósítása képezi ezentúl egyesületünknek céltudatos főtörekvését és reméljük, hogy a hatóságoknak mindjobban tapasztalt felismerése és jóindulata folytán e törekvésünket egy-két éven belül teljes siker is fogja koronázni.

A kocsiutak közül — dacára az idei, igen szűkre szabott városi költségvetési kereteknek — elkészülnek jórészt még ez évben

a Rózsadombot keletről, délről és északról átszelő, a Margit-körúttal, a Pasaréttel és Óbudával közvetlenül összekötő, nagy transzverzális műutak, azaz a rózsadombi 13 öles új szerpentinút és a Pusztaszeri-út.

Úgymint az autobuszjárat, ez is igen nagy vívmány, amelynek óriási jelentőségét a Rózsadomb fejlesztése és szépítése szempontjából — azt hisszük — nem is kell bővebben fejtegetnünk.

Akiknek kijár a hála

Hálásan kell azonban megemlékeznünk azokról a hatósági személyekről, akik a keresztülvitelben derekasan támogattak bennünket.

Elsősorban a második és harmadik kerület nagykoncepciójú és ügyszeretetükről ismert vezetőiről: *Guth* Ferenc, *Szente* Miklós elöljárókról és *Goszleth* Ernő, *Károlyi* József elöljáróhelyettesekről, nemkülönben e kerületek műszaki ügyeinek intézőjéről: a fiatal és agilis *Wágner* Levente főmérnökről és a Buda szolgálatában közmegelégedésre épp az idén 25. eltöltött esztendejét jubiláló, nagyszorgalmú *Eperjessy* Béla főtanácsosról.

Tartsanak meg bennünket továbbra is jóindulatukban, jubiláljanak valamennyien kerületünkben, közszeretetben és köztiszteletben még sokszor, mert egyesületünk igen hálás tud lenni azokhoz, akik közérdekű törekvéseiben jószívvel és megértéssel támogatják.

Tartsák meg továbbra is azt a jószokásukat, hogy — kérelmünkre — saját hatáskörükben a kerületi budget terhére házilag helyezik ideiglenesen járható állapotba azokat az utakat, amelyek forgalmilag erre már megértek, de amelyek elkészítése központilag mégis késik.

Éppen így szól a jóindulatú támogatásért hálás köszönetünk a tanácsi, városrendezési III. ügyosztály illetékes közegeinek is, ú. m. *Csármán* Ferenc tanácsnoknak, *Molnár* László tanácsnokhelyettesnek, az idén nyugalomba vonult *Pokomándy* István főtanácsosnak és a szolgálat érdekében éppen most más kerületek központi intézéséhez beosztást nyert, eddig azonban több, mint egy évtizeden át kizárólag a mi kerületeink útépítési ügyeit vezető: *Szakács* Gusztáv főfelügyelőnek, *Cservenka* István, *Oszuszky* István és *Kalabay* László főmérnököknek.

Reméljük, hogy nevezettek utódainál: *Király* Kálmán főtanácsosnál, *Wohl* György és *Láhm* Béla főmérnököknél és asszisztenseiknél: *Halászy* Ferenc, *Reinhardt* László, *Frindt* József, *Radnay* Ferenc és *Böszörményi* József mérnököknél is oly megértésre és pártolásra találnak majd egyesületünknek, mint a Rózsadomb közérdekeit képviselő egyesületnek útépítési kívánságai, mint szeretetünkbe fogadott elődeiknél, akiktől fájó szívvel ezúttal búcsúzunk.

A rózsadombi hullámút

Ugyanezen hivatalos urak és az ú. n. útépítési, sürgősségi, hatos bizottság jóindulatából a fenti, transzverzális, főforgalmi útvonalakon kívül még több, kisebb jelentőségű, makadámos kocsiút és bitumenes gyalogút is fog készülni az idén a Rózsadombon az 1930. évi útépítési közmunkák terhére és reméljük, hogy végre

még ez évben, legkésőbb a jövő év tavaszára sikerül kieszközölnünk a Szemlőhegy-utcának, — a rózsadombi hullámútnak, — a Bólyai-utca és Vérhalom-utca közötti,

meredekebb szakaszának mindenféle közlekedési eszköz és így a közforgalom szempontjából is

fontos traszirozását, illetve nívójavítását,

továbbá a Zárda-utca összeköttetését a szerpentinút mentén egynívóban a Veronika-úttal, a Barsi-út lépcsős összeköttetését a Rét-utcával, a Buday László-útnak, illetve a Rózsahegyi-útnak ugyancsak lépcsős összeköttetését a Statisztika-parkkal, a Szemlőhegy-utca III-ik kerületi részén folytatólagosan a bitumenes gyalogút elkészítését legalább is a páratlan oldalon a Vérhalom-utcától végig a Józsefhegyi-útig, valamint a Bólyai-utcai járda megjavítását, végül a még nem bitumenes, összes rózsadombi gyalogutaknak megfelelő, állandó salakozását.

A Nagy út és parkok

Örömmel jelenthetjük még, hogy

a 13 öles út kezdő szakaszán a megépítésnek jogi akadálya már jórészt elmult,

mert egyrészt a Mész-utca 3. házszámú telek tulajdonosa, a Schulek-család időközben átengedte az útterület céljára a szükséges telekrészt, másrészt pedig a városrendezési ügyosztályon sikerült egyesületünknek kieszközölnie azt, hogy az immár egyetlen akadály a Mész-utca 9. házszámú telek tulajdonosával, Kail József igazgatóval szemben a kisajátítási jog megadása iránt oly felterjesztés intéztetett a tanács részéről az illetékes kereskedelemügyi minisztériumhoz, hogy a miniszter a kisajátítási törvény 45. §-a alapján és értelmében

a kisajátítási jog megadásával egyidejűleg az útépítési munkálatok azonnali megkezdésére, azaz a szükséges területrészeknek azonnali birtokbavételére

is adja meg a fővárosnak az engedélyt. Reméljük és utána is járunk, hogy a minisztérium egyesületünknek eme közérdekű, törvényes kívánságát feltétlenül teljesítse, hogy ekként mielőbb elkészülhessen és átadható legyen rendeltetésének a Rózsadomb eme főforgalmi ütőere: a 13 öl széles, új szerpentin- és kilátóút mindennemű közművekkel, villamossal, autobuszközlekedéssel és ennek folytán szebbnél szebb villákkal rohamos beépüléssel.

Ugyancsak örömmel jelenthetjük, hogy

elkészült a Margit-utcai köztér igen szépen sikerült parkozása

és a napokban már át is adatott a közhasználatnak. *Morbitzer* Dezső székesfővárosi kertészeti főfelügyelő, kormánytanácsos, egyesületünk régi választmányi tagja és *Cziprián* Gyula székesfővárosi főmérnök szívvel és ízléssel képezték ki e parkocskát a Rózsadomb keleti kapujában. Hálás köszönetünk érte, valamint azért is, hogy kedvesen parkírozták az áldásutcai keresztkörüli tereceskét is. Reméljük, rövidesen restaurálni fogják magát a keresztet, Krisztus Urunk képét és az imazsámolyt is, amelyek ugyancsak már régen megértek a restaurálásra. Ugyancsak reméljük és kérjük, hogy teljesítsék a jövő évi városi költségvetés keretén belül állandó, régi óhajunkat:

a Veronika-úti kápolna körüli tér parkozását,

a Gül Baba sírja környékének kialakítását és a Vérhalom-térnek gyermek- és sportjátszótér céljára való kiképzését

korcsolyapályával és golfpályával,

úgyszintén fokozatosan s mielőbb a rózsadombi összes utak fásítását és padokkal való ellátását.

Állandóan szorgalmazzuk továbbá a Rózsadomb déli kapujának megnyitását, azaz a Bimbó-utca legalsó szakaszán a 13 öles útnak egész szélességében kiképzését, de mindenesetre

a régi, rozoga, düledező, éktelen léckerítésnek sürgős eltávolítását

és az új, megfelelő díszkerítésnek a szabályozási vonalra behelyezését.

Megvannak a csatornák

Hála a *csatornaépítési osztály* lelkes és megértő vezetőinek: *Zaitz* László és *Farkas* Árpád főtanácsosoknak, egyesületünk kívánságai e téren mindenkor sürgősen és csaknem száz százalékig honoráltattak. Így elkészült a közelmultban a Borbolya-, Berke-

nye- és Áfonya-utcák csatornázása, most készül a Pusztaszeri-úté, a Pajzs-utcáé s a Tapolcsányi-utcáé és még a folyó évben több más fontos csatornakészítés is fogja megelőzni a jövő évi útépítéseket a Rózsadombon, sőt remélj ük, hogy rövidesen reá fog kerülni a sor a Kavics-utca, Szeréna-út és Józsefhegyi-út csatornáinak lefektetésére is, amit egyesületünk erősen szorgalmaz is közegészségügyi szempontokból e már sűrűn lakott területen.

Víz is lesz!

Nagy örömmel jelenthetjük be, hogy

a vízellátásunk zavartalan biztosítását

szívén viselő: *Paulovits* Viktor vezérigazgató úr felvilágosítása szerint a guggerhegyi vízmedence előreláthatólag a jövő év tavaszára gépileg már teljesen üzembe helyezhető és így a Rózsadomb felső része is hamarosan bekapcsolható, a csővezetékek lefektethetők s e vidék is nemsokára részesülhet a vízvezetéki vízszolgáltatás áldásaiban. Egyesületünk interveniálására a vezérigazgató úr nyomban intézkedett úgy

a vízórák téli leolvasásának a felfagyás veszélye miatt felfüggesztése,

valamint a mostanában többször zavaros vízvezetéki víznek a csövek gyakori öblítése útján megtisztítása iránt, amit hálásan köszönünk.

Világosodik a Rózsadomb

Meg kell emlékeznünk

a rózsadombi közvilágítás örvendetes javulásáról is.

Deutsch Lajos vezérigazgató úr és *Szaszovszky* Ottó légvezetéki igazgató úr egyesületünk panaszelőterjesztéseit nyomban kivizsgálták,

a lámpákat szaporították, a régieket kicserélték s erősebb égőkkel látták el

és az autobuszjárat mentén próbaképpen bevezették az utcai *középvilágítást* is azzal, hogy, ha ez a Rózsadombon az utcai sorfákra tekintettel beválik, akkor fokozatosan minden főforgalmi útján a Rózsadombnak ily középvilágításra térnek át. Ezt kérjük és előre is köszönjük.

Programunkba vettük a rózsadombi

gázvezeték fejlesztését is.

Reméljük, sikerül rövidesen meggyőznünk *Borvendég* Ferenc tanácsnok urat és a Gázgyár vezetőségét, hogy a gázfővezetékeket épúgy, mint az összes többi közműveket (csatorna, víz, villany, telefón)

az új utak építésével egyidejűleg le kell fektetni,

tekintet nélkül arra, hogy lesznek-e és hányan rákapcsoló fogyasztók, városfejlesztési okokon kívül már csak azért is, hogy ne kelljen a drága közpénzen újonnan jól elkészített utakat utóbb nyomban, frissen felvágni és újból, de már rosszul és fölösleges költségszaporítással betemetni, illetve helyreállítani.

Küzdelem a por ellen

Reméljük, minden rózsadombi tagtársunk örömmel tapasztalta, hogy interveniálásunkra ez évben is megtörtént

az összes főbb rózsadombi utaknak olajjal,

illetve tarbiddal vagy kitónnal való portalanítása. Hálás köszönettel tartozunk ezért és irányunkban egyébként is tanusított állandó figyelmességükért: *Balló* Alfréd köztisztasági hivatali igazgatónak és helyettesének: *Fekete* Géza főfelügyelőnek, továbbá az illetékes, köztisztasági, tanácsi ügyosztályban: *Némethy* Béla tanácsnoknak, *Salamon* Géza tanácsjegyzőnek és *Keil* Tibor tanácsi fogalmazónak.

Az élelmezés bajai

Állandó programpontja a megvalósulásig egyesületünknek továbbra is

a rózsadombi piac létesítése,

vagy legalább is városrendezési és fejlesztési szempontból helyének közterületként már most megfelelő, centrális kijelölése s kihasítása, úgyszintén a Rózsadombon

több községi élelmiszer- és zöldségárusító pavillon felállítása.

Vonatkozó kérvényeink jelenleg *Vajna* Ede tanácsnok úr előtt, illetve osztályán tárgyalás alatt állanak és *Unger* Ferenc főjegyző úr mai telefónértesítése szerint újabb kiszállás és bejárás tárgyát fogják képezni a napokban.

Középiskola kell a hegyre

Ugyancsak állandó programpontja a megoldásig egyesületünknek a Rózsadombon egy rózsadombi állami, vagy egyházi

fiú reálgimnázium felállítása internátussal,

mert a környékbeli ily intézetek (Árpád, Mátyás, Érseki reálgimnáziumok) fekvésüknél, bérház-, illetve barakkbeli elhelyezésüknél és túlzsúfoltságuknál fogva nem elégítik ki a rózsadombi közszükségletet és, mert leányközépiskola már kettő is van és szépen prosperál a Rózsadombon, ú. m. az Orszolya-rendi apácák leánygimnáziuma és a Baár—Madas-féle református leánygimnázium és nevelőintézet, míg

ily fiú középiskolánk, a közszükséglet dacára, egyáltalán nincs.

Ilyirányú előterjesztésünk jelenleg tárgyalás alatt áll a kultuszminisztériumban.

Megszünt a postamizéria

Legutóbbi közgyűlési beszámolónk tele volt a rózsadombi postai kézbesítés mizériái fölötti panaszainkkal, többizbeni instanciáink dacára a Postavezérigazgatósághoz. Szerencsénkre azóta személyi változás állott be az illetékes 2. és 3. számú póstahivatalok vezetésében és a két új főnök, névszerint *Rády* Győző igazgató és *Mezey* Géza főfelügyelő kivizsgálván panaszainkat, egyik napról a másikra

egy csapásra megszüntette az eddigi mucsai állapotokat e téren, megteremtvén a Rózsadombon az ideális postai kézbesítést;

az egész sűrűbben lakott területen napi *háromszorosat*, az eddigi napi szórványos egyszeri helyett; példát szolgáltatván ezen hálára és köszönetre kötelező, hivatali ténykedésükkel arra, hogy mily nagy a jelentősége a közhivatali megértőszellemnek, ügybuzgalomnak és hozzáértésnek minden téren. Hátra van még, hogy programunk értelmében kieszközöljük

a külön rózsadombi postafiókot

(postagyüjtőhelyet) s több levélgyüjtőszekrényt is. E kérdésekben a siker reményével tárgyalásokat folytattunk már az illetékes budapesti Postaigazgatóság vezetőjével: dr. *Bényi* Károly főigazgatóval.

Az

utcai telefonautomaták

újdonságában vidékünk is részesül. Interveniálásunkra ugyanis az azokat felállító Telefonautomata részvénytársaság igazgatója: dr. *Rakovszky* István őméltósága kilátásba helyezte, hogy a Rózsadombon és körzetében szintén felállít vagy 8—10 darabot a forgalmasabb és belakott pontokon és már 4 darabot időközben fel is szereltetett. Őszinte köszönetünk érte.

Reméljük, a

rózsadombi közbiztonsági állapotok

miatt nagyobb panaszra egyik tagtársunknak sincs oka. Mégis állandóan éber figyelemmel kíséri egyesületünk az illetékes 83. és 84. őrszoba létszámát, személyzetét, az elvezényeléseket, őrszemeket, őrjáratokat és általában mindazt, ami a Rózsadomb és vidéke területén a közrendészettel összefügg és haladéktalanul megtesszük gyakorlati észrevételeinket, ha csak a legcsekélyebb panaszra van okunk. Hálás köszönetet kell azonban mondanunk az illetékes II. és III. ker. rendőrkapitányságok és osztályparancsnokságok vezetőinek: dr. *Keresztessy* Gyula és *Farkas* Dezső rendőrfőtanácsosoknak, *Hepke* Rezső (sajnos, időközben áthelyezték más kerületbe), *Árgay* Béla és *Wolkenberg* Gyula rendőrfőfelügyelőknek, akik panaszainkat nyomban igyekeznek orvosolni, valamint dr. *Török* János rendőrfőparancsnoknak, aki előterjesztésünkre rögtön nappali lovasjárőröket is rendszeresített a Rózsadombon.

Csatlakozás a Vízivároshoz

Erősen foglalkoztat bennünket az az eszme, hogy a Rózsadomb és körzete

közigazgatásilag és rendőrileg teljesen a székesfőváros II. közigazgatási kerületébe,

illetve a II. kerületi rendőrkapitányság körzetébe osztassék be olyképp, hogy a II. közigazgatási kerület, illetve a II. kerületi rendőrkapitányság illetékességi területének határa *északon* a Szépvölgyi-út, Ürömi-utca, Zsigmond-tér és Dara-utca legyen. Ez elgondolásra több nyomós ok vezetett bennünket, amelyeket nem akarunk most itt az idő szabottsága miatt részletesen kifejteni és így röviden csak azt említjük meg, hogy

teljesen gyakorlatiatlan, ötletszerű és az egyenlő elbánás elvét éppen nem szolgáló

a jelenlegi, a Rózsadombot a gerincén villámcsapásszerűleg kettészelő kerületi és rendőrségi beosztás és határ akkor, amikor a Rózsadomb és körzete egy határozott geográfiai egység homogén lakókkal és homogén közérdekekkel, amelyek teljesen egyenlő szempontok szerinti közigazgatási és rendőrségi elbánást s elbírálást igényelnek. Teljesen időszerűnek tartottuk ez eszménk felvetését az új fővárosi törvénnyel kapcsolatos, új kerületi beosztások alkalmából, azonban

ezúttal eredményre nem vezetett.

Ez azonban nem jelenti azt, hogy elállottunk tőle és pedig különösen azért nem, mert az, amit mi kívánunk, voltaképpen csak egy észszerű, *kisebb határkiigazítás* a meglévő két közigazgatási és rendőrségi kerület között, nem pedig egy új, önálló és költséges, közigazgatási és rendőrségi kerület kihasítása.

Gül Baba sírja

Ugyancsak régi eszménk, amelyet szintén zászlónkra tűztünk és szorgalmazunk, hogy a főváros szerezze meg az idegenforgalmi és fürdővárosi szempontokból is egyaránt

értékes Gül Baba komplexumot,

emeljen ott a mai jelentéktelen külsejű Gül Baba síremlék helyére, török barátságunkra is tekintettel, egy szép Gül Baba mecsetet megfelelő parkozással, továbbá a világhíres Lukács- és Császár-fürdők dependanszaként és Hinterlandjaként egy világvárosi, egyben azonban

rózsadombi gyógyszállót és szanatóriumot, vigadóval és kaszinóval, hogy ne mondjuk, játékkaszinóval,

(Gül Baba palace), hogy ekként az IBUSZ szállította idegenek valóban élvezhessék e legendás műemléket és zavartalanul gyönyörködhessenek az isteni panorámában a jelenleg ott éktelenkedő s ugyancsak zavarólag és diszgusztálólag ható trágyadombok, szemétdombok, tehenek és egyéb háziállatok helyett.

Kilátó, kioszk és Kálvária

Nemkülönben fontos volna nemcsak partikuláris, rózsadombi, hanem egyben ugyancsak idegenforgalmi és fürdővárosi szempontokból is a Veronika-úti kápolna körzetében a régóta szorgalmazott parkozással egyidejűleg

a régi, rózsadombi, művészi Kálvária rekonstruálása,

valamint a rózsadombi vízmedence körzetében a jánoshegyivel és a guggerhegyivel vetekedő

rózsadombi kilátó és kioszk megépítése.

Klub-ház

Erősen szorgalmazzuk tehát mindezt annál is inkább, mert az az alapos reményünk, hogy ezzel egyszersmind megoldódik az oly régen vajudó

egyesületi helyiségünk

és egyben a rózsadombi kaszinó s társasélet kérdése is.

A kaszinót illetőleg az anyagiak előteremtése céljából mindenek előtt beszereztük a Rózsadomb legújabb, részletes térképét, továbbá most készül megrendelésünkre

a teljes rózsadombi kataszter,

amely hitelesen és precizen magában fogja foglalni az összes rózsadombi villa- és telektulajdonosokat, valamint az állandó lakásbérlőket is és ezen adatok birtokában beszervezhetjük majd progresszív alapon azt a legkevesebb

4—5000 rózsadombi érdekeltet, akiknek be kell lépniök egyesületünkbe és kaszinónkba,

hogy ekként úgy anyagilag, mint erkölcsileg megerősítsenek bennünket és így súlyosan tényezők legyünk a városfejlesztési politika berkeiben.

Reméljük, ezzel meg fogjuk teremteni

a rózsadombi társaséletet is.

Addig azonban csak igen vékonyan számolhatunk be esetenként egyesületünk társadalmi szerepléséről:

Igy a mult év április 28-án testületileg résztvettünk koszorúhelyezéssel áldott emlékű elnökünk: Alpár Ignác síremlékének leleplezésén a Kerepesi-úti temetőben.

Mult év június 8-án deputatíve üdvözöltük szeretett iskolaigazgatónkat s régi választmányi tagunkat: Csapó Rezsőt, 35 éves tanítói jubileuma alkalmából.

Mult év június 24-én képviseltem egyesületünket a Svábhegyi Egyesület 40 éves fennállásának jubiláris ünnepségén a Svábhegyi szanatóriumban.

Mult év október 26-án ugyancsak képviseltem egyesületünket a Svábhegyi Polgári és Közművelődési Kör zászlószentelésén.

Végül mult év december 17-én testületileg résztvettünk *Budapest Fürdőváros Egyesület* ötéves jubiláris közgyűlésén és társasvacsoráján a Gellért-szállóban és üdvözlő beszéddel köszöntöttem egyesületünk nevében az elnöklő és jubiláló *József Ferenc* dr. királyi herceget, úgyis, mint szeretve tisztelt fővédőnket.

Bejelentjük még, hogy egyesületünk lelkesen

csatlakozott a Virágos Budapest mozgalomhoz

és így ezen egyesületbe, valamint az Országos Magyar Kertészeti Egyesületbe tagként belépett.

Továbbá karácsonykor jótékonykodott is egyesületünk, amennyiben 100 pengős adományt osztott ki az Áldás-utcai iskola szegénysorsú tanulói között.

Alpár

Végül 100 pengős adománnyal és tagjaink közti gyüjtéssel járult hozzá egyesületünk a felállítandó *Alpár-szobor* költségeihez. Sajnos, e szobrot nem a Rózsadombon, szűkebb pátriájában fogják felállítani, dacára ily irányú kezdeményezésünknek. Azonban, reméljük, hogy azt az akciónkat, hogy

a Levél-utcát „Alpár Ignác" nevéről nevezzék el,

rövidesen siker fogja koronázni.

Megemlítjük még, mint szintén további célkitűzésünket, — de lege ferenda, — a kilátást, a kerteket és a csendet védő, új, építési és egyéb szükséges, hatósági intézkedéseket és a fürdőtörvény végrehajtásával kapcsolatosan megvalósítandó, kívánatos, rózsadombi közintézményeket.

Még csak a mult évben elhunyt tagtársainkról: Leister Ferencné alapító és Bauer Dezső és id. Porszász Lajos rendes tagokról emlékezünk meg kegyelettel és ezzel — a szokásos és unalmas, egyesületi, statisztikai adatok mellőzésével — zárjuk is kissé talán hosszúra nyúlt beszámolónkat azzal az óhajunkkal, hogy úgy a megjelent és körünkben ezennel szeretettel üdvözölt, magas, hivatalos személyek és vendégek, valamint egyesületünk tagjai és az összes többi rózsadombiak, sőt egész nagy Budapest fogadják továbbra is igaz szeretetükbe s megérdemelt gondozásukba Gül Baba földi paradicsomát, Budapest Fürdőváros még csiszolatlan ékkövét, Buda gyöngyét: a szépséges Rózsadombot.

Budapest, 1930 június 14.

Nádas Béla dr.
főtitkár és ügyész.

A Baár-Madass Református Leánynevelőintézet

Ravasz püspök: — „Ez az intézet maga a napsugár"

Gróf *Klebelsberg* Kuno Magyarország közoktatásügyi minisztere a *Baár-Madass* leánynevelőintézet új otthonának megtekintése után megelégedéssel mondotta, hogy feltétlenül *beiktatja ama intézetek közé, melyek a külföldi kultuszminiszterek által megtekintendő reprezentábilis programban helyet foglalnak.*

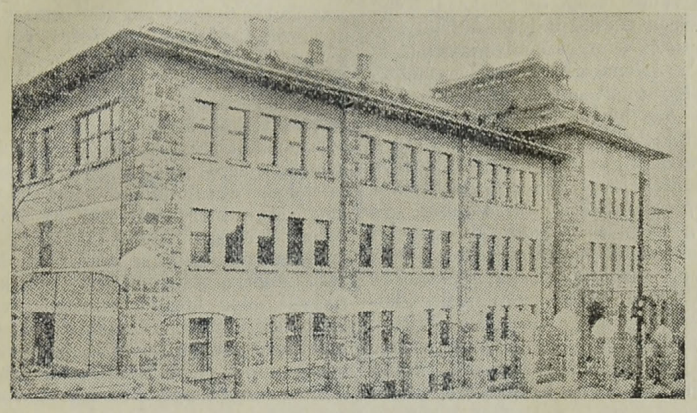

A Baár-Madass Református Leánynevelőintézet főhomlokzata

Néhai *Baár* János és *Madass* Károly nagylelkű alapítványukkal beírták a nevüket az örökkévalóság könyvébe. Köztudomású, hogy *Madass* Károly katolikus ember volt s így áldozatkészsége és nemes megértése klasszikus példája annak, hogy széthúzás helyett miként kell eggyé kovácsolni az elgyengült magyar társadalmat. De a nagylelkű, áldozatkész alapítók jószándéka mellett méltányolni kell az alapítvány megvalósításának munkáját is, mely olyan lelkiismeretesen korszerűen, igaz protestáns szellemben oldotta meg az építkezés és *berendezés műszaki* problémáját.

Az intézet fenntartója, a *bp. Ref. Egyházközség* tisztában volt azzal, hogy a budai hegyvidék legszebb villanegyedében a prot. nőnevelésnek hatalmas végvárat emel. A főhatóságnak: *Ravasz* László püspöknek, *Teleki* József gróf v. b. t. t., *Némethy* Károly v. b. t. t., főgondnoknak sikerült megnyerni a magyar építőművészi kar kiválóságát, *Medgyaszay* István műegyetemi tanárt, aki a közmunkatanács programjának megfelelően, villaszerű kiképzéssel tervezte meg a lyceum és az internátus épületeit. *A hatalmas méretű, meleg tónusú, kényelmes két épület a stílusos építkezés remeke!* Nincs az az eszköz,

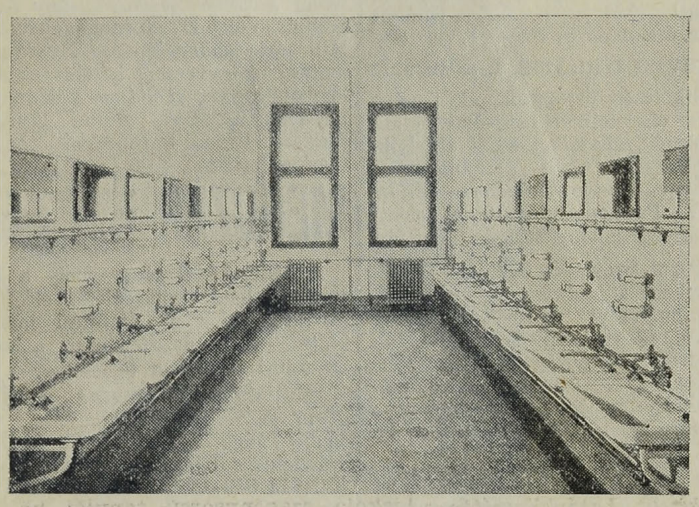

Mosdó *(külön minden növendék részére)*
szerelte **Rohonci Hugó** okl. mérnök vállalata

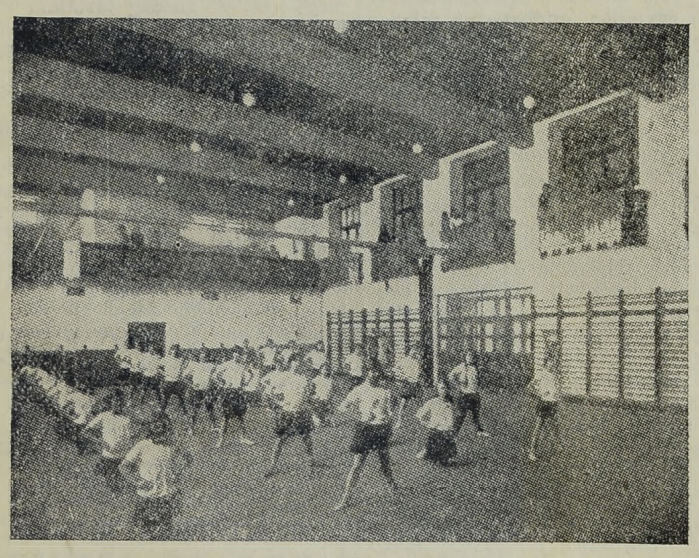

Az intézet tornacsarnoka

az a helyiség, ami hiányozna! A legjellemzőbb az előkelőségek számos nyilatkozata között *Némethy* Károly mondása: *„A homlokzata egészen eredeti érdekes — és mégis harmonikusan szép". Medgyaszay* István építőművész eszközei a lehetőségig leegyszerűsített puritán eszközök, melyekkel elementáris, érdekes, eleven, derűs művészi hatást ért el. A két tágas hálótermei 100 bennlakó növendék számára készültek. Az ebédlőben 160 férőhely van. A szomszédság felé egyetlen háló vagy más tartózkodó hely ablaka sem fordul.

Az intézet csodás technikai készsége mellett a belső lelki életet, a célt megvilágító tudósításnál sokkal többet nyujt az érdeklődőknek az arra hivatott igazgatóság. Dr. *Patayné Darvas* Anna igazgatónő és *Benczúrné Kenessey* Lilla, az internátus vezetőnője készséggel ad útbaigazítást tanulmányi, beiratkozási, internátusi ügyekben. Az igazgatótanács egyébként *Darányi* Gyula udvari tanácsossal az élén, hogy a további fejlődés lehetőségét megalapozza, elhatározta, hogy 1930 szeptembertől továbbképző tanfolyamot létesít és felállítják az egyetemi internátust is.

*

Sétát téve az intézetben, minden lépés egy-egy újabb meglepetés. — A kémiai laboratórium és a szellőző berendezés *Zsiros* Károly és *Ujj* Gyula tanár terve szerint készült. — A főzőkonyha a főváros legmodernebb főzőkonyhája, melynek gőz-, gázsütő tűzhelyeit, legmodernebb

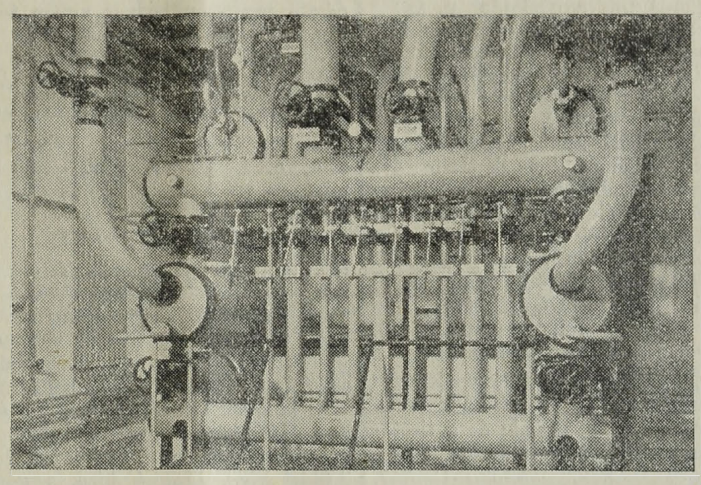

Központi hőelosztó
szerelte **Rohonci Hugó** okl. mérnök vállalata

gyártmányként itthon előállítani.

Az intézet célja: — nemes szellemű, magas képzettségű, munkáskezű leányokat adni az országnak és a magyar társadalomnak. Lyceumi érettségi bizonyítványai egyetemi felvételre képesítenek. A klasszikus nyelvek mellett minden modern nyelvből, zenéből gondos oktatást kapnak a növendékek. Értesülésünk szerint az ősztől kezdve párhuzamos I. osztály nyílik az új jelentkezők részére. Az intézet kiváló gondot fordít a társadalmi, esztétikai, lelki-testi nevelésre. Internátusának déli fekvésű épület minden hivalkodástól mentes alkotás.

Az egész telek különben nemes klimatikus, balzsamos gyógyhely, parkos kerttel, 20 esztendős fasorral. A terület feltöltésére és szabálytalan lejtésének kiképzésére nagy gondot fordítottak. Az egész kert tele van szebbnél szebb virágágyakkal. A növendékeknek a tornatermen, játszótéren kívül tenniszpályák állnak rendelkezésére. A tűző napsugarak ellen virággal befuttatott árnyas lugasok védik a kertben tanulókat. Az ablakokon lévő virágvályúk telve mosolygó muskátlival, amit a leánykák nagy szeretettel — kitüntetés gyanánt — ápolnak. A szeptemberi megnyitásra kedves meglepetésül egy nagyobb *harangjáték* készül a zsoltárok és a himnusz dallamával, melynek gépezetét hosszas külföldi tanulmányok után sikerült az utolsó darabig úttörő magyar gyúró-, keverő-, dagasztógépeit *Rohonci* Hugó okleveles mérnök vállalata állította össze. Olyan légkamravezeték, olyan hőelosztó központ sehol sincs, mint itt. *Rohonci* Hugó modern magyar típusokat szerelt az intézet részére, melynek hasonmásai egyebütt *nem találhatók.* A központi fűtőberendezés, a szellőző, a zuhanyozó, a mosdóhelyiségek, a csővezetés praktikus elosztása olyan mestermunka, amit példaképpen lehet felhasználni hasonló építkezéseknél.

Szászhalmi József.

BUDAI STRANDFÜRDŐ
(DUNASTRANDFÜRDŐ) III., UJLAKI RAKPART
50 méteres hévizű vasbetonmedence, külön dunai uszoda.
Közvetlen villamosmegálló az összes óbudai kocsiknak.
Szépvölgy-utca, Margithídtól 5 perc. Telefon: Aut. 624—84

Öt kerület Budán

Új kerületi beosztást rendel el az új fővárosi törvény, mely Budán a következő *öt* kerületet állapítja meg:

Az I. közigazgatási kerület (Vár, Tabán, Krisztinaváros) határvonalai:

A Vérmező-út a Krisztina-körúttól a Várfok-utcáig, a Várfok-utca a Vérmező-úttól az Ostrom-utcáig, az Ostrom-utca a Várfok-utcától a Horthy Miklós bástyasétányig. A Horthy Miklós bástyasétány, a Halászbástya, majd újból a Horthy Miklós bástyasétány a budai hegypályáig, a hegypálya pályateste a Sikló-utcáig, a Sikló-utca, a Lánchíd-köz az Öntőház-utcáig, az Öntőház-utca, az Ybl Miklós-térnek a Lánchíd-utcát és Apród-utcát összekötő útteste a Sándor-lépcsőig, innen az Ybl Miklós-térnek a Sándor-lépcső folytatását képező útteste a Dunáig. A Duna az Erzsébethídig, az Erzsébethídtól a Gellért-lépcső tengelye irányában húzott egyenes vonal, a Gellért-lépcső, az Orom-utca, a Sánc-utca az Orom-utcától a Hegyalja-útig, a Hegyalja-út a Csend-utcáig, a Csend-utca a Duna—Száva—Adriai-vasút vonaláig, a Duna—Száva—Adriai-vasút pályateste a Csend-utcától a Krisztina-körútnak a Vár felé eső belső része a Vérmező-útig.

A II. közigazgatási kerület (Viziváros) határvonala:

Az Ördögárok a főváros határától a Hidegkúti-útig, a Hidegkúti-út a Budakeszi-útig, a Budakeszi-út a Retek-utcáig, a Retek-utca a Széll Kálmán-térig, a Széll Kálmán-térnek a Retek-utcát a Várfok-utcával összekötő útteste a Várfok-utcáig, innen az Ostrom-utca a Horthy Miklós-bástyasétányig, a Horthy Miklós-bástyasétány, a Halászbástya, majd újból a Horthy Miklós-bástyasétány a budai hegypálya pályatestéig, a hegypálya pályateste a Sikló-utcáig, a Sikló-utca, a Lánchíd-köz az Öntőház-utcáig, az Öntőház-utca az Ybl Miklós térig, az Ybl Miklós térnek az Öntőház utcát az Apród utcával összekötő útteste a Sándor lépcsőig, a Sándor lépcsőnek a Duna középvonaláig meghosszabbított útteste, innen a Duna középvonala felfelé a Margithídig, a Margithíd a jobb Dunaág középvonaláig, ezen középvonal az Üstökös utca meghosszabbított tengelyéig, az Üstökös utca a Gül Baba utcáig, a Gül Baba utca a Vérhalom utcáig, a Vérhalom utca a Szemlőhegy utcáig, a Szemlőhegy utca az Áldás utcáig, az Áldás utca az Eszter utcáig, innen az Eszter ucca a Törökvész útig, a Törökvész út a Görgényi útig, a Görgényi út a Kondor útig, innen a Szépvölgy és Nyék dűlők közötti Névtelen út a Szépvölgy utcáig, a Szépvölgy utca a főváros határáig, innen a fővárosnak a Pesthidegkút felé eső határvonala a kiindulási pontig, vagyis az Ördögárokig.

A III. közigazgatási kerület (Óbuda) határvonala:

Az Üstökös utca a Dunától a Gül Baba utcáig, a Gül Baba utca a Vérhalom utcáig, a Vérhalom utca a Szemlőhegy utcáig, a Szemlőhegy utca az Áldás utcáig, az Áldás utca az Eszter utcáig, az Eszter utca a Törökvész útig, a Törökvész út a Görgény útig, a Görgény út a Kondor útig, innen a Szépvölgy és Nyék dülők közötti Névtelen út a Szépvölgy utcáig, innen a Szépvölgy utca a főváros határáig, a főváros és Hidegkút, Solymár, Üröm és Békásmegyer községek közös határvonala a Duna középvonaláig, innen a Duna középvonala a vasúti hídon keresztül a Margitsziget felső csúcsáig, innen a Margitsziget befoglalásával a Margitsziget alsó csúcsán és Duna folyamon keresztül az Üstökös utcáig.

A XI. közigazgatási kerület (Kelenföld-Lágymányos) határvonala:

A főváros határától a Csillebérc és Spanyolrét, majd a Csillebérc és Pösinger-major dűlők közötti határvonal a Magas út, Csillebérc és Pösinger-major dűlők hármas határpontjáig, innen a Magas út és Pösinger-major dülők közötti határvonal a Magas út, Pösinger-major, Madárhegy és Sasad dűlők négyes határpontjáig, innen a Törökbálinti út a Torbágyi útig, az Érdi út a Németvölgyi útig, a Németvölgyi út az Érdi úttól a Németvölgyi árok betorkolásáig, a Németvölgyi árok, a Sashegy út a Németvölgyi árroktól a Budaörsi útig, a Csend utca, a Hegyalja út a Csend utcától a Sánc utcáig, a Sánc utca az Orom utcáig, az Orom utca, az Erzsébet-hídig meghosszabbított Gellértlépcső az Erzsébet-hídtól lefelé a Duna és a főváros déli, majd nyugati határa a kiindulási pontig.

A XII. közigazgatási kerület (Hegyvidék) határvonala:

Az Ördögárok a főváros határától a Hidegkúti út a Budakeszi útig, a Budakeszi út a Retek utcáig, a Retek utca a Széll Kálmán térig, a Széll Kálmán térnek a Retek utcát a Várfok utcával összekötő útteste a Várfok utcáig, innen a Várfok utca a Vérmező útig, innen a Vérmező út a Krisztina körútig, innen a Krisztina körútnak a Vár felé eső külső része a Duna—Száva—Adria vasút állomásáig, a Duna—Száva—Adria vasút pályatestének nyugati határvonala a Csend utcáig, a Csend utca a Budaörsi útig, innen a Sashegyi út a Németvölgyi árokig, a Németvölgyi árok a Németvölgyi út és a Németvölgyi árroktól az Érdi útig, az Érdi út a Torbágyi útig, innen a Törökbálinti út a Magas út, Pösinger-major, Madárhegy és Sasad dűlők négyes határpontjáig, azután a Magas út és Pösinger-major dűlők közötti határvonal a Magas út, Pösinger-major és Csillebérc dűlők hármas határpontjáig, majd a Csillebérc és Pösinger-major dűlők, azután a Csillebérc és Spanyolrét dűlők közötti határvonal a fővárosnak Budaörs felé eső határáig, innen a fővárosnak Budaörs, Budakeszi, Nagykovácsi és Pesthidegkút felé eső határvonala — illetőleg a budakeszi erdőterület átcsatolásának időpontjától kezdve a székesfőváros új közigazgatási határvonala — a kiindulási pontig.

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ
a Városligetben
a székesfőváros egyik legmodernebbül felszerelt, legmonumentálisabb gyógyfürdője. Ivókura. Népgyógyfürdők, nyári (strand) uszoda.
KITŰNŐ KÖZLEKEDÉS

SZENT GELLÉRT GYÓGYFÜRDŐ
Vízgyógyintézet és napfürdő
Külön férfi és női osztály
A legmodernebb berendezés
Szakképzett személyzet

„TROMBITÁS"
VENDÉGLŐ
Budán, II., Retek-utca 12
Rossz idő esetén
NAGY TERMEK
Naponta változatos ételkülönlegességek
Cigányzene! Polgári árak!
*
GUTTENBERGER
tulajdonos.

HUBERT és Tsa B. T.
Egészségügyi berendezések, csövek.
Műszaki cikkek, fémgyártás.
VI., Liszt Ferenc-tér 4. Tel.: 222-67.

NYARALJON, ÜDÜLJÖN A MAGYAR FRANZENSBADBAN
Erzsébet Sósfürdő
13 holdas őspark, kényelmes szobák, elsőrangú olcsó penzió. Női bajoknál, rheumás bántalmaknál páratlan hatású gyógyfürdő. Tenniszpályák. Zene, tánc mindennap. **Villamosközlekedés a 19, 48, 49 és 51-es számú kocsikkal a kapuig.**
Hölgyek részére
PEZSGŐ-, STRAND- ÉS NAPFÜRDŐ
Gyógyhatása páratlan idegkimerülés, szívgyengeség, vérkeringési zavarok, reumatikus stb. bántalmaknál
Gyógyít! Erősít! Üdít!
Nyitva egész napon át, vasárnap is. **I., TÉTÉNYI-ÚT 12-16** (a kelenföldi állomás mellett.)
WEEKEND! TELEFON: LÁ. 2—34. **WEEKEND!**

Rózsadomb parlamentje

A Rózsadombi Egyesület közgyűlése

A Rózsadomb és Vidéke Egyesület tegnap tartotta 37-ik évi rendes közgyűlését, amelyen a rózsadombi lakosság színe-java jelent meg.

Auer Károly, almási Balogh Lóránt (alelnök), Bánlaky Adorján, Bársony Oszkár, Fáber Fülöp, dr. Goszleth Ernő, Gömöri Győző (Buda-Alsóvárosi Egyesület ügyv.-elnöke), Gremeinnzesek Ferenc, Hámos Rudolf, Hoffmann Károly, Hoffmann Rudolf, Kalmár Iván, Márkus Lajos, Medek Béla, dr. Nádas Béla (főtitkár), Nagy Lajos, dr. Ország Sándor, Parnitzky Elemér, Pfann Gyula, Politzer Sándor, Répássy Károly, Róna Márk, Rudas József, Skrovina János, dr. Székely Mihály, dr. Tholt József, dr. Vály Ernő (elnök), Weimess Marian (társelnök), Winchkler István, Zádor Félix, dr. Zubányi Artúr és sokan mások.

VÁLY ERNŐ Dr.

egészségügyi főtanácsos, a kör alelnöke, aki a gyengélkedő elnököt helyettesítette, visszapillantást vetett az 50 év előtti Rózsadombra, mert alig hiszi, hogy a megjelentek közt csak egy is volna, aki 50 év előtt látta a Rózsadombot. Ő látta: a Margithídról szembetünt a folyton építés alatt álló, de soha be nem fejezett Wagner-épület az ő kecses szobraival és árkádjaival, de még inkább imponált a nagystílben kiépített Wörner-kastély, uralva az egész környéket. A látkép folytatása azonban már nem volt ilyen elragadó. A Zárda-utcában jómódú, előkelő, pesti és budai polgárok egyszerű nyaralói sorakoztak, de azontúl beláthatatlan területen szőlőskertek húzódtak, itt-ott egy lakóház és présház. De pusztulásnak indult a mult, hogy helyet adjon a jövőnek. A fillokszéra elpusztította a szőlőskerteket, vele pusztult el a kisbirtokosok egy sorozata és ezeknek az elpusztult szőlőskerteknek helyén lassankint felépült a mai Rózsadomb virágoskertje. A pesti közönség kezdte megismerni a Rózsadomb bájos lankáit és az elpusztult szőlőskertek helyén boszorkányos gyorsasággal alakultak ki a domb útjai; bájos villák emelkedtek virágoskertek közepén és megszületett a mi kedves mai Rózsadombunk. Ennek segítésére 1893-ban megalakult a mai egyesület, *de más névvel;* ezzel párhuzamosan 1894-ben alakult a „Székesfővárosi Szemlőhegyi Közbirtokosok Köre". E két egyesület 1899-ben fúzionált és megalakult a mai *„Rózsadomb és Vidéke Egyesület".*

Első elnökünk *Oetl* Ferenc ny. miniszteri tanácsos volt. Kéréseivel, sürgetéseivel valóságos réme volt a városházának és érenél maradandóbban véste be nevét egyesületünk történetébe.

Idestova már 40 éve dolgozik az egyesület a Rózsadomb érdekében. Csakhogy — sajnos — a főváros pénzügyi okokból nem tudta mindazt megvalósítani, mint az egyesület megvalósítani óhajtott. Az évi titkári jelentések beszámolnak arról a heroikus küzdelmünkről, csak az utóbbi években is, hogy gyors és olcsó közlekedést biztosítson az egyesület a lakosságnak, sőt ennek érdekében a Rózsadomb délnyugati részén egy hegyoldalt hordattak le, csakhogy az autobuszközlekedést megkönnyítsék. Hódolattal méltatta a védnök Ferenc József dr. őfensége segítő munkáját, mely szebb jövővel kecsegtet. Ebben a reményében üdvözli a közgyűlés tisztelt tagjait és egyesületünk 37. évi rendes közgyűlését megnyitja.

Kimaradásukat kimentették: József Ferenc dr. kir hereceg, Bárczy István dr., Ripka Ferenc dr., Kozma Jenő dr., Petri Pál dr. államtitkár, Harrer Ferenc dr., Liber Endre tan., Guth Ferenc dr., Szenthe Miklós elöljáró, Unger Ferenc főjegyző, Mezey Géza postafőnök, Munkácsy Gyula v. b. t. t., gróf Maláth József, dr. Schack Béla udv. tan., Kónyi Hugó és Szávay Gyula kormányfőtanácsosok, dr. Jónás Géza vasútigazg., Csapó Rezső isk. igazg. és mások.

Ezután a közgyűlés táviratban üdvözölte a külföldön tartózkodó *József Ferenc* dr. kir. hereceg fővédőt és a gyengélkedő *Bárczy* István dr. nyug. minisztert, egyesületi elnököt. Ezután *Nádas* Béla dr. főtitkár és ügyész terjesztette elő beszámoló jelentését, amelyben kortörténeti képet rajzol a Rózsadombról s így egész terjedelmében közöljük e tudósítás bevezetéseképpen.

Jelentését azzal fejezte be, hogy aki a Rózsadomb, Gül Baba földi paradicsoma, Buda gyöngye, Budapest Fürdőváros még csiszolatlan ékköve szépítésén, fejlesztésén, jövőjén doldozik, az voltaképpen nem partikuláris, hanem közérdekért, azaz ugyanakkor magáért Budapest fővárosért, világvárosért és fürdővárosért is küzd.

A közgyűlés lelkesen tette magáévá a főtitkár jelentését és *Bársony* Oszkár s *Róna* Márk választmányi tagok indítványára érte jegyzőkönyvi, hálás köszönetet szavazott s úgy határozott, hogy a tartalmas s iránytjelző titkári jelentés szószerinti közlésére kéri fel a *Budai Napló* szerkesztőjét, akit az ezredik szám megjelenése alkalmából melegen üdvözöltek s ezt úgy az összes tagoknak, mint az érdekelt hatóságoknak s hatósági személyeknek megküldi. Elhatározta továbbá a közgyűlés, hogy az időközben áthelyezett rózsadombi gyógyszertár helyett egy újabb, rózsadombi gyógyszertár engedélyezése iránt sürgős felterjesztéssel fordul az illetékes minisztériumhoz. Végül a pénztárosi s számvizsgálóbizottsági jelentések és a költségelőirányzat tudomásul vétele s a felmentvények megadása után megejtette egyhangú közfelkiáltással a részleges tisztikarválasztást és a választmány kiegészítését.

Ugyancsak újra megválasztották azokat a választmányi tagokat, akiknek mandátuma most lejárt, u. m.:

Auer Róbert, Hörcher Ödön dr., Kullmann László, Lányi Zsigmond, Leó György dr., Medek Béla, Mód Lajos, Németh Ferenc, Némethy Nándor dr., Réthi Zsigmond, Rieger Imre dr., Rontó János, Rudas József, Ruttkay Aladár, Schack Béla dr., Simonyi Semadan Sándor dr., Szilas Nándor, Szlovák Pál dr., Szviezsényi Zoltán (új), Winchkler István dr., Csiki Ernő, Blum Dezső, Haas János, Hoffmann Károly, Maier Emil (új), id. Munkácsy Gyula (új), Muraközy Endre, Scholtz Gyula (új), Somogyi Károly és Terbócz Imre.

Tagjai még a választmánynak azok a választmányi tagok, akiknek mandátuma még nem járt le és a tiszteleti tagok. Ezek a következők:

Bárány Oszkár, *Bársony* Oszkár, *Boczkó* János, *Csapó* Rezső, *Dischka* Győző dr., *Éber* Antal dr., *Égerer* Gedeon dr., *Fáber* Fülöp, *Fröhlich* Károly, *Gerenday* Tivadar, *Kalin* Ferenc, *Lengyel* Endre dr., *Légrády* Ottó dr., *Morbitzer* Dezső, *Pláner* Gyula, *Répássy* Miklós, *Skrovina* János, *Szávay* Gyula, *Szegő* Elemér dr., *Tholt* József dr., *Asbóth* Oszkár, *Bánlaky* Adorján, *Cservenka* István, *Domokos* Ferenc, *Fényes* Iván dr., *Harsányi* Jenő, *hámosfalvi Hámos* Róbert. *Jónás* Géza dr., *Károly* Ervin, *Klein* István, *Kónyi* Hugó, *László* Jenő, *Liszka* Károly, *Luspay* Mihály, *Návay* Aladár dr., *Pétery* János, *Politzer* Sándor, *Róna* Márk, *Tálos* Gyula és *Zdanszky* Oszkár dr., továbbá *Berzeviczy* Albert dr. és *Leister* Ferenc tiszteleti tagok.

A közgyűlést kedélyes társasvacsora követte, amelyen több értékes felszólalás is volt.

A londoni diadalt és ezzel kapcsolatosan a *Budai Dalárdát* ünnepelte a Budai Társaskör Várkertkioszk nyitott kertjében. *Oszoly* Kálmán háznagy üdvözölte a Budai Dalárdát, *Hoór-Tempis* Mór ünnepi beszédében büszkén állapíthatta meg azokat a nagy eredményeket, melyeket a Budai Dalárda és elnöke, Ripka Ferenc elértek. A kultuszminiszter nevében *Jesszenszky* Sándor miniszteri tanácsos üdvözölte a Budai Dalárdát, amelynek már nagyapáink is tagjai voltak, ennek a régi városnak ezt a szép műemlékét, ezzel a Dalárda mesterét, *Szegheő* Sándort és *Ripka* Ferencet. *Thoma* József, a Zeneművészeti Főiskola tanára szerint világbajnok dalárdának nevezhetnénk a Budai Dalárdát. *Kapcza* Imre, a „Hollós Mátyás Társaság" üdvözletét hozta, azzal a kijelentéssel, hogy a magyar dalban sokkal jobban voltak kifejezve a nemzet gondolatai, mint akár történelmi okmányokban, akár országgyűlési beszédekben. Kívánta, hogy a Budai Dalárda mielőbb elénekelhesse azt az új himnuszt, amely akkor fog megszületni, amikor Nagymagyarország összes elszakított területeit visszacsatolják a mai Magyarországhoz. — *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester köszönte meg a Budai Dalárda nevében az ünneplést és beszéde során fölemlítette, hogy most is fülébe csengenek a londoni kórházigazgató köszönő szavai, aki azt mondotta, hogy a Budai Dalárda dalain keresztül ismerte meg igazán a magyar népet és annak csodálatos nagyságát. A Budai Dalárdának ezt a különös értéket, amellyel ilyen nagy sikert tudott elérni, ennek a 900 éves városnak talaja adta. — *Véssey* Ede alelnök köszönte meg Ripka Ferencnek a Budai Dalárda nevében az általa kifejtett nagy munkát és a Budai Dalárda *díszjelvényét* adta át a Budai Dalárda hálája jeléül. Végül *Szegheő* Sándor karnagy köszönte meg kedvesen, humorosan az üdvözléseket és a Budai Dalárda néhány dal eléneklésével zárta be a szépen sikerült ünnepi vacsorát.

Rákosi Jenő szoboremléke. A Zsófia Gyermekszanatórium Egyesület dr. *Rott* Nándor veszprémi püspök, kormányzóelnök kezdeményezésére elhatározta, hogy a gondolat fejedelmének, *Rákosi* Jenőnek, akinek nevéhez a gyermekszanatóriumok felvirágoztatása fűződik, a három gyermekszanatóriumban szoboremléket állít. Az első emlékpad a Hűvösvölgyi Heinrich Gyermekszanatórium gyönyörű parkjában a magyar gyermekek nagy mecenásának, dr. Heinrich Kálmánnak szoborfejével együtt *Lőrinczy* György gyönyörű verseivel elkészült és az emléket dr. *Vass* József népjóléti miniszter jelenlétében június 26-án, csütörtökön délután fél hat órakor avatja fel ünnepiesen *Rott* Nándor püspök és dr. *Óváry* Ferenc felsőházi taggal az élén a gyermekszanatóriumi tanács. Az avató ünnepség nyilvános. A Heinrich-szanatórium villamos megállója a 83-as villamossal a Heinrich István-utcánál van, bejárat Hidegkúti-út 117.

Nők az alkotmányban

A Sósfürdő új díszbe öltözött vendéglői terraszán kedves vidám társaság gyűlt össze, túlnyomó részt hölgyek, akik helyet követelnek a maguk számára az alkotmányban. A

NEMZETI SZOCIÁLIS PÁRT

hölgybizottsága rendezte e hó 12-én este ott pártvacsoráját, amelyen mintegy százan jelentek meg, elnöknőjük,

LÁNYI JÁNOSNÉ

hívó szavára. A nemes értelemben vett szocializmusnak erőslelkű és úttörő bajnoka Lányi János ezredes neje, akit megjelenése is vezérségre predesztinál, aki mestere a szónak és szuggesztív erővel hat hallgatóira. A szép hölgyek e társasága lapunk szerkesztőjét hívta meg e pártvacsora alkalmi szónokának, aki azután az örökké hívő, örökké bízó, a mindig csodát váró, de csodákat művelő magyar nőknek elmondotta a közelmult történetében megnyilatkozó csodákat: — mint aminő volt az elásott korona megtalálása s így a koronázás lehetősége — a kiegyezési okmány megszerkesztését lehetővé tevő csodát és végül — a magyar honvédségnek az osztrák hadseregbe való beolvasztását megakadályozó csodaszámba menő eseményeket, amit szívesen hallgattak az egybegyűltek. Éjfélutánig együtt maradt a társaság, hogy legközelebb Buda egy másik helyén ismét tábort üssön és híveket toborozzon a nemzeti szociális eszmének.

A társasvacsorán résztvettek: özv. Alpári Lajosné, Arányi Áronné, szigeti Asztalos Olga, özv. dr. Budaházy Imréné, Czeisberger Oszkárné, Csicsáki Jenőné, özv. Dévényi Jenőné, Fazekas Ernőné, Fehér Rudolfné, Fiala Jánosné, felsőeőri Fülöp Buci, Halász Böske, Honéczy Jenőné, Hőger Józsefné, özv. Jaulusz Györgyné, özv. Kiss Antalné, porczalmai Kiss Antalné, lovag Knebel Nándorné, Kovéchné, dr. Kovács Sándorné, özv. Krécsy Béláné, Lányi Jánosné, Lehel-Lekky Attiláné, Marcsekényi Othmárné és Ibi, Námessy Jánosné, Réthy Olga és leánya, Sonkoly Istvánné, Szarka Ernőné, Szlovák Gizi, Szmrecsányi Pálné, Tóth Árpádné, Várkonyi Pálné, Vinczéné Misángyi Irén, Weisz Lászlóné, dr. Zolnayné Vozáry Emmi.

„Budai képek", Czölder Dezső nagysikerű kiállítása iránt az utolsó napokban fokozódott az érdeklődés, úgy hogy meghosszabbítása kívánatos lenne, ami azonban a művész elfoglaltsága miatt ez időben lehetetlen, ahelyett a kiállítást ősszel újra rendelkezésre bocsátja a nagyközönségnek 1—2 hétre, néhány képet kieserélve, eladottakat pótolva, amikor a Hollós Mátyás Társaság azt ismét ünnepélyesen megnyitja. A mult számban különösen kiemelt képek egyike a „tavasz", mely orgonavirágos beállításban szép fiatal hölgyet ábrázolva, a budai tavaszt szimbolizálja, *Z. Patachich* Baba úrhölgy képmása, mely névbe csúszott sajtóhibát helyesbíteni sietünk.

Zenevizsga. Horváth Elek zongoraművész, okleveles zenetanár államilag engedélyezett magán zeneiskolájának vizsgálati hangversenye június hó 15-én délelőtt volt a Budai Katholikus Kör nagytermében. Nagy sikerrel szerepeltek és sok tetszést arattak: Kelemen Médi, Szontágh Gyuri, Horcher Médi, Szelecsényi Tibi, Gajzágó Olivér, Szmazsenka Jenő, Grobetty Edit, Laky József, Hessky Márta és Zsuzsi, Cirfusz Szilárd, Réti Tivadar, Horváth Jenő, Galántai Balogh Edit, Sajóhelyi Márta, Schlotthauer Tamás, Káldor Márta, Gróh Nándi, Némethy Irén, Rimanóczy Géza, Furuglyás Béla, Schossberger Klári, Szórádi Irén, Knotz Gyula, Albrecht Klári, Váradi István, Rácz Laci, Monoky Lujza, Szabó Juci, Erdélyi János és Wéber Ili.

A Rózsadombi nyilv. jogú magán elemi iskola kis növendékei jún. 20-án vizsgáztak az előkelő meghívott vendégek előtt. *Tóth Erzsébet igazgatónő* ismét bebizonyította, hogy elsőrangú kulturális nevelőmunkát végez. A kertrendszerű iskola külföldi mintára megszervezve a jövő iskolája, ahol a gyermekek a koedukációs kertben, a pompás balzsamos rózsadombi levegőben tanulnak és üdülnek is. Angol, francia nyelvtanfolyamai is szép eredménnyel működtek. Tanítási nyelve magyar-német. A gyermekek zongora, hegedű és vívóoktatásban is részesültek. Az igazgatóság jelentős újítást valósít meg, ősztől kezdődőleg internátusa necsak bejáró, hanem félbennlakó és bennlakó növendékeket is elfogad. Jelentkezni lehet személyesen vagy telefonon (Aut.: 527—79) 10—14 óra között, vagy levélben. A vizsgán kellemes benyomást keltett a gyermekek feltűnő jó testi kondíciója, ami szintén igazolja a kerti oktatás életrevalóságát. A Rózsadombon és vidékén nagy az érdeklődés az úri családok között a kitűnő iskola iránt, amelynek záróünnepélyén *Schauschek* Árpád egyet. tanár, iskolaszéki alelnök és dr. *Vizdos* Gézáné méltatták *Tóth* Erzsébet igazgatónő eredményes munkáját. Olvasóink figyelmét külön felhívjuk az iskola hirdetésére.

20 szobás penzió BALATONLELLÉN!

Máriacellbe augusztus 6-án országos zarándoklat indul. Visszaérkezés augusztus 14-én. Útlevél nem kell. Részvételi díj II. osztályon 52.—, III. osztályon 40 pengő. Jelentkezni és érdeklődni lehet: *Borsy* István technikai vezetőnél, a zarándoklat központi irodájában: IX., Üllői-út 115. sz. Telefón: J. 399—31.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I, Attila-u. 12

Hadikölcsön ősjegyzők, akik noszstrifikált címleteiktől megválni voltak kénytelenek, adataikat saját érdekükben jelentsék be a „Hadikölesön" című lap szerkesztőségének, Budapest, V., Pannonia-utca 10. A jelentkezés anyagi kötelezettséggel nem jár.

A Turul Szövetség Külügyi Osztálya, miként a multban is, kedvezményes tanulmányi utazásokat rendez Párizsba, Luxemburg—Belgium—Hollandia—Franciaország és Svájc több városába, Németország—Skandinávia—Lengyelországba. Előjegyzések: IV., Városház-u. 10. sz. d. u. 5—7-ig.

A budai hegyvidék katonái. *„Budapesti Gazdálkodók és Kertészkedők Egyesülete"* ez évi közgyűlését június hó 15-én tartotta meg. *Mátz* Károly társelnök a közgyűlésen felolvastatta az egyesület elnökének, *Purébl* Győzőnek az Egyesülethez intézett levelét, melyben nagymérvű elfoglaltságára való hivatkozással *az elnökségről lemond.* A közgyűlés öttagú bizottságot küldött ki, hogy alapító elnökét elhatározásának megváltoztatására bírja, mert további támogatása nélkül az egyesület ezidőszerint feladatának nem tudna megfelelni. Ezután bejelenti elnök, hogy az egyesületnek a gazdálkodás és kertészkedés belterjességének fokozása, a föld-, a természet szeretetének közkincsé tevése érdekében a Nyugaton bevált weekend-telepek, munkáskertek intézményét kell meghonosítania. Az elnök javaslatát a közgyűlés lelkesedéssel fogadta el. A napirend során *Füredi* Jenő titkár felolvasta az évi jelentést a zárszámadásokkal, melyeket a közgyűlés tudomásul vett. Az alapszabályok módosítása után az elnökség javaslatára a közgyűlés ügyvezető elnökké dr. *Lugmayer* Józsefet választotta meg, aki önzetlenül szentelte életét a hegyvidék felvirágoztatásának és az itt várható kertgazdaság fejlesztésének.

ELADO KIELBOT, rézveretes, szögelt, forrasztott két légkamrával, anyaga Pich-pinne, háromszor minizálva, egy paddal. Hossza 3·50 m, szélessége 1·— m, magassága 0·35 m, mélyjárata 0·15 méter. — Cím: Schwarzenbrunner, Óbuda, Hajógyár.

Hortobágyi juhtúró

Nagy kerülővel tudnak csak hazajutni most Óbudán a *Raktár-utca* és *Berend-utca* lakói, mert bekerítették a Hunor-utcánál a városi iskolán túl lévő *nagy rétet* és ezzel beszüntették az azon átvezető gyalogutat, amelyre régi szokás címén jogot formáltak a környék lakói.

Vöröske-utca nevet kapta ötletes keresztatyjától az I. ker., Nárcisz-utcából északnyugati irányban kiinduló névtelen utca. Kovászna-utca lett abból a 20 méter szélességű névtelen utcából, mely a Sárbogárdi- és Tétényi-utcáknál végződik. Ibrahim-utcára keresztelték a Daróczi-út és Délivasút közötti útvonalat. Esze Tamástól kapta nevét a Szent Imre herceg útjától a Nagyboldogasszony útjáig terjedő 12 méter széles utca, és Kont vezér-utca lett a Töhötöm-utcából kiinduló tíz méter széles névtelen utca.

RUDAS FÜRDŐ radioaktiv hőforrás
GŐZ- ÉS KÁDFÜRDŐ
FEDETT USZODA

Szemétből épült viskókban él fél ezer ember a Lágymányoson a Hengermalom környékén. Négy gyár van itt: a Kábelgyár, a Röck-féle gépgyár, a Goldberger textilgyár és a Hydroxigén R.-T. üzeme, amelyeknek lakástalan munkásai és az itt nagyszámban élő szemétszedők ütötték fel nyomortanyájukat, amelyért évi 32 pengőt fizettek a fővárosnak. A cölöpökre épített, de tisztára földből és szemétből összetákolt egészségtelen, nedves viskókból ki akarták a lakókat mostanában lakoltatni. Rendes lakásnak a bérét azonban ezek a szerencsétlenek egyáltalában nem tudnák megfizetni, mert sok még az évi 32 pengő bért sem fizette meg. Így más lakásba beutalni nem lehet őket. Másrészt ezek a szörnyűséges putrik és egészségtelen környezetük sem valók lakás céljára. A közegészség és közbiztonság érdeke követeli, hogy a főváros minél előbb találjon módot ennek az ijesztő nyomorúságnak a megszüntetésére.

KALAPOK urak és hölgyek számára nagy választékban **KERTÉSZ** kalaposmesternél I., Krisztina-tér 3 Fest, alakít

Csodálatos tornagyakorlatok, amelyek szinte bűvész-számba mentek, játszódtak le május hó 11-én és 18-án a székesfővárosi leány és fiú középiskolák II. tornaünnepélyén a Millenáris sporttelepen. Értékes útmutató könyvecske készült ez alkalomból, melyet *Hodászy* Miklós testnevelési igazgató, *Budai* Anna és *Kuncze* Géza testnevelési tanárok szerkesztettek.

MENCZER mos, fest, tisztít saját üzemeiben Telefón: A. 504—93 Külön vidéki oszt.

A Máriakő-kápolna, mely a Filatori-gát lelki szükségletét elégíti ki — kibővül s az átépítési munkák alatt az istentiszteleteket a szentendreiúti iskolában tartják.

Kirándulásokat rendez a *Budai Kath. Kör* e nyár folyamán, mégpedig július hó 1, 8, 15, 22 és 29-én. Részletek a Körben, II., Pálffy-tér 4. Telefón 543—36.

MÁTÉ István, szobafestő és mázoló mester, *I. ker., Attila-körút 2.* Telefón: 573—55.

A **„Kertészeti Lapok"** az Országos Magyar Kertészeti Egyesület és a „Virágos Budapest—Virágos Magyarország" hivatalos lapja június 1-i száma gazdag tartalommal és a tavaszi virágkiállítást ismertető művészi kiállítású Emlékalbum melléklettel megjelent. A gazdag tartalmú folyóirat előfizetési ára negyedévre 4.— pengő. Megrendelhető a kiadóhivatalban: VII., Dohány-u. 20. sz. alatt.

KIRÁLY-FÜRDŐ
Épített 1558-ban KARA MUSTAFA budai basa.
Budán, II., Fő-utca 84. szám.
45 fokos szénsavas nátron, szénsavas meszet, szénsavas kálcium- és magnéziumot tartalmazó hévvíz
Köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fémmérgezés, máj-, lép-, vese-, hágyhólyagbántalmak, gyomorkatarrus és alkati pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdő: férfiaknak . . . reggel 5—1 óráig, nőknek hétköznap délután 2—7 óráig.
!! IVÓ KURA !!

IDEALIS OTTHON
mindenkinek a leghőbb vágya. Ilyet biztosíthat magának legújabb, már épülő
KERTES
társasházunkban: a Horthy Miklós úti „Szent István-udvar"-ban. Adómentes, 2, 3, 4 szobás, legszolídabb építkezésű, olcsó, fixárú
ÖRÖKLAKÁSOK
Hall, loggia, jövedelmező üzlethelyiségek, kényelmes törlesztés.
Kívánatra képes prospektus!
A „Centrum" öröklakásai a legkapósabbak! Árvapénzek elhelyezésére alkalmasnak nyilváníttattak! Értékálló, biztos tőkebefektetés, cca 10% tiszta jövedelem!
„CENTRUM"
HÁZÉPÍTŐ- ÉS INGATLANVÁLLALAT,
HORTHY MIKLÓS-ÚT 9. 9-12, 3-5.
Telefon: Lágymányos 9—96.

Monori Hagy vezet
MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI R. T.
BUDAPEST—MONOR
Monori magkereskedése: Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 3. Telefon: Aut. 868-60
Tavaszi képes főárjegyzék és nagybani árajánlat ingyen és bérmentve

RÁCFÜRDŐ
GYÓGYFÜRDŐ, BUDAPEST
Erősen radióaktiv, természetes 42·4 C° földes-meszes hőforrásokkal. Két női- és egy úri-gőzfürdővel, valamint kő- és kádfürdőkkel. Az összes gyógytényezőkkel felszerelve.
Egész éven át nyitva.

Személyi hírek

JÓZSEF FERENC dr. főhercegmegszerezte a *második* doktorátust és a jogi után most *közgazdasági* doktorrá avatták ünnepélyes keretek között e hó 20-án. Este a Fürdőváros Egyesület ünnepelte és arcképét leplezte le.

ANDRÉKA KÁROLY főkapitányhelyettes, elnök arcképét leplezték le ünnepélyesen a *III. ker. Egyes. Polgári Társaskörben* e hó 24-én este 7 órakor. Az ünnepélyen megjelent több szkf. bizottsági tag, *Bódy* Tivadarral az élén, *Szente* Miklós elöljáró, *Karkas* Rezső tanácsnok, *Payr* Hugó főtitkár és az óbudai polgárság nagy számban. Az ünnepi beszédet *Orova* Zsigmond dr. mondotta és *Szepesi* Ágoston vette át a képet. Ünnep után társasvacsora volt.

SZOMBATHY KÁLMÁN szerkesztésében *„Honvédelmi Lapok”* címen új katonai szaklap jelent meg, elsősorban a Honvédségi Jóléti Alap kedvezményeire jogosultak érdekeit szolgálva, amely alkalomból számos katonai tekintély üdvözölte őt a legmelegebben.

PAKÁNYI FERENC, a budai városatyák e rokonszenves tagja gyomorvérzésben megbetegedett és néhány hétre üdülés céljából vidékre utazott.

JAUERNIK NÁNDOR súlyos bronchitisben szenved, de már a javulás útján van.

TANOSS DEZSŐ dr. ügyvéd, irodáját IV., Reáltanoda-utca 19, fsz. 2. alatt megnyitotta. Telefón: Aut. 822—85.

A szeretet háza. *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester legszebb alkotása a *Klotild szeretetház*, amelyet ő mentett meg a pusztulástól és ezzel 120 árva magyar fiúnak biztosított otthont. A szeretetházat fenntartó Egyesület e hó 15-én tartott közgyűlése az emberszeretet ünnepe volt, amelyen elismerés jutott minden közreműködőnek és lelkesen ünnepelték az ügybuzgó elnököt, dr. *Ripka* Ferencet. Befejezésül a szeretetház nagy kertjében cserkész-avatás volt ünnepies keretek között.

Oszoly Kálmán, a II. ker. Marczibányi-téri polg. leányiskola igazgatója e tanév végén, 40 évi szolgálata *után nyugalomba vonul.* Tanártársai a jubiláns tiszteletére ünnepélyt rendeznek e hó 26-án, csütörtökön d. u. 5 órakor a II. ker., Marczibányi-téri polg. leányiskolában. Este pedig a *Budai Társaskörben* bankettre gyűlnek össze volt tanítványai, a szülők s mindazok, akik ismerték és méltányolták a köztiszteletben álló igazgató pedagógiai munkásságát. A tanügy bizonyára sokat veszít *Oszoly* Kálmán nyugalombavonulásával, de nyerni fog a budai társadalom, mert a társadalom élén járók továbbra is megkülönböztetett szerepet szántak e puritán jellemű, közszeretetben álló és viruló egészségnek örvendő budai egyéniségnek.

Uj szakaszt a 21-es autobuszra. Nagy örömmel üdvözölte a Németvölgy közönsége az autobuszüzem kiváló igazgatóságát akkor, amikor a 21-es vonal létesítésével új közlekedést adott a közlekedésügyileg úgyis elhanyagolt ezen budai városrésznek. Az azóta eltelt idő azonban tanulságokat hozott az ezen vonalon jelenleg érvényben lévő szakaszbeosztás nem teljesen kielégítő volta tekintetében. Gyakran tapasztalható emiatt felszólalás és elégedetlenség az utazó közönség körében és nem egyszer ad hangos szóvitákra okot utas és a magát természetesen a szabályokhoz tartó kalauz között. Aki felszáll a Krisztina-téren a hegyek felé haladó kocsira, 16 filléres szakaszjeggyel igen csinos körutazást tehet vissza a Krisztina-térig. De mindazok, akik a Németvölgyi-út és Fery Oszkár-utca sarkán, tehát ott szállnak fel az autobuszra, ahol az kifelé haladó irányát befejezve, visszafordul a város felé, az esetben, ha a Krisztina-téren túl, vagyis *kettő állomásnál többet* akarnak utazni, 30 filléres vonaljegyet vagy átszállójegyet kénytelenek váltani. És itt van az igazságtalanság! Mert aki nem kíván messzebb utazni, mint pl. a pesti Lánchídfő, az joggal megkívánhatná, hogy az e távolságnak megfelelő 24 filléres szakaszjegygyel tehesse meg az utat és ne legyen kényszerítve 30 filléres vonaljegy váltására. Az utazóközönség köréből gyakran hallatszanak panaszok e hiány miatt és különösen olyan tekintetben, hogy a Fery Oszkár-utca saroki forduló után felszálló és jóhiszeműen szakaszjegyet kérő közönség a Krisztina-téren ébred szomorú csalódottságának valójára, amikor is jegye lejárván, újabb jegyet kénytelen váltani és így kétszeresen megfizetni azt a viteldíjat, amelyért a dédelgetett Pesten sokkal hosszabb útvonalat tehetne meg. A szóbanforgó városrész közönségének érdekében cselekedne tehát az Autobuszüzem igazgatósága akkor, ha a Krisztina-tértől Krisztina-térig terjedő 16 filléres szakasz változatlanul hagyása mellett egy új 24 filléres ölelkező szakaszt iktatna be akként, hogy ennek a Németvölgyi-út Fery Oszkár-uccai visszaforduló saroknál legyen a kezdete és a pesti Lánchídfőnél a befejezése. Meg vagyunk győződve, hogy az Autobuszüzem egyébként igen megértő igazgatósága méltányolni fogja egy városrész közönsége érdekében emelt felszólalást és sürgős intézkedéssel a jelenlegi hiányt kipótolja.

(— g — b.)

PALACK-TEJ

Az ezredik számhoz, — talán *ezernél* is több üdvözlet érte a *Budai Napló* szerkesztőségét, köztük első helyen dr. *József Ferenc* főherceg őfensége kitüntető üdvözlete, aki sajnálatát fejezte ki, hogy távolléte miatt nem tudott írni az ezredik számba.

Mindazoknak, — akik kedves, elismerő, biztató szóval tiszteltek meg minket — hálás köszönetet mond ez úton

a szerkesztőség.

URI SZABÓ, kiváló szabász! GLASZ Péter, I., Maros-utca 11.

Buda nyaralóváros. Szakemberek megállapítása szerint évente mintegy 50.000 magyar keresi fel a külföld szubalpin üdülőhelyeit, amelyeket nagyrészt pótolni tudna az idegenek által annyira megcsodált budai erdő- és hegyvidék, ha ott megfelelő számban létesítendő társas üdülőházak olcsó ellátást fognak nyujtani. Az ezt elősegítő mozgalom érdekében *„Buda nyaralóváros”* címen az érdekelt intézmények bevonásával bizottság is alakult. A gyűlés Bánlaky András Duna Szövetségi igazgató javaslatára állást foglalt a Horány melletti kincstári erdő területén 1000 fővárosi család részére alapítandó üdülőtelep érdekében. A Társadalmi Egyesületek Propaganda központja kezdésére 20 országos szervezet kiküldöttei *Agorasztó* Tivadar felsőházi tag elnöklete alatt népes gyülést tartottak s dr. *Bodor* Antal gazdasági főtanácsos és *Kaffka* Péter igazgató javaslatára állást foglaltak a külföldön való nyaralás csökkentése és szépen fejlődő hazai fürdő- és üdülőhelyeink kellő felkarolása és továbbfejlesztése érdekében, — és kiküldték a bizottságot.

Legtisztábban készült sütemény
I., Bors-utca 1. Telefon 503—35 JÁNY PÉK

Lasz Samu meghalt. „Lojzi bácsi“, a felejthetetlen *Baumgarten* Alajos után, íme, elment mindnyájunk utolsó útjára *Lasz* Samu professzorunk is, a budai Werbőczi-utcai gimnázium természetrajz tanára: Lasz papa. Működését még a szép Várfok-uteai és Bors-utcai házban kezdette, nagy és lendületes irodalmi működést fejtett ki, hetvenesztendős korában is friss volt. Kedves őszes szakállú alakja, örökké mosolygó üde, rózsaszínű arca már csak az egykori diákok emlékében fog élni, mint diákos emléke a régi Budának. Lasz papa a természetet most már a szálló felhők felett tanulmányozza és bizonyára megbocsát azoknak a nebulóknak, akik egykor nem tanulták meg a *„Chelidonium majalist”*, a *„Capsella Bursa Pastoris”*-t, a „Csimazok és pajorok” életét és egyéb természetbeli dolgokat. E nebulók maguk is vén fiúk már, s lassan ők is már a Lojzi Bácsi s a Lasz Papa útján baktatóak. *(Béla diák.)*

Orbánhegyi Egyesület e hó 14-i választmányi ülése megbízta gróf *Berényi* János elnököt, hogy a *Budai Naplót* az 1000. szám megjelenése alkalmával üdvözölje. Utána *Berényi* János gróf elnök szabad előadást tartott a méhek életéről és rendkívül érdekes és lebilincselő módon ismertette e hasznos állatkák társas életének egyes már eddig is ismert mozzanatait és saját megfigyeléseként megmagyarázta az általa megoldott ú. n. pártoskodás folyamatát, mely rajzás előtt folyik le a régi és új királyné körül. A nagy figyelemmel hallgatott és tetszéssel fogadott előadás után *Antalffy* Andor min. tanácsos és *Miskovics* Ferenc reálgimnáziumi tanár megköszönte a tanulságos hallottakat, melyek hatása alatt a választmány elhatározta, hogy az Orbánhegyen *a mézelő fák és növények ültetése* iránt propagandát indít. Az Orbánhegyi Egyesület jövő július havi ülésén *Berényi* János gróf elnök szabad előadást tart: „Az álom a valóság tükrében” címen, melyen újszerű pszichoanalitikai megfigyeléseit ismerteti.

RAVASZ Előkelő cukrászszalón. Terrasz és kert. I., Krisztina körút 75. sz.

Jubilált a Kisfaludy Színház. „Szökik az Asszony” jubiláris 25-iki előadása után hangulatos bankett volt az óbudai *Korona* kerthelyiségében. *Martin* Gyula igazgató meghívására megjelent ott mindenki, akinek az óbudai *Kisfaludy Színház* sorsa a szívén fekszik. *Sallay* Géza országos színészeti felügyelő is végignézte a nagyszerű előadást *Stella* Gyulával, a Nemzeti Színház művészével, a Színészegyesület elnökével. A szereplők közül ismét ki kell emelnünk a népszerű *Miklóssyné Molnár* Arankát, akinek bájos játéka magával ragadta a közönséget. (Csak aztán meg ne szöktesse valamelyik színigazgató!) Mellette *Bodnár* Eta, *Leviczky*, *Latabár* és *Sugár* jeleskedtek. Társasvacsora után *Orova* Zsigmond t. v. tag szólalt fel és az óbudai közönség rokonszenvéről biztosította *Miklóssy* igazgatót. Azután *Stella* Gyula beszélt az ő kedves közvetlen modorával bevallotta, hogy tulajdonképpen ő is óbudai gyerek volt és hogy kisfiú korában ott játszogatott a Pálffy-tér meg a Császárfürdő előtt. *Első színpadi sikerei pedig a Kisfaludy Színházhoz fűződnek.* A társaság a reggeli órákig együtt volt, amiben a meleg hangulaton kívül nagy része volt újlaki *Müller* Pál vezérigazgatónak, aki a pesti vendégeket hatalmas autóján hazaszállította.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

Miért nem adnak Budának több telefonautomatát? Budapest uteáin mintegy másfél évvel ezelőtt megjelentek az *utcai telefonautomata bódék*, melyek azóta a közönség meghitt jóbarátaivá lettek, már csak azért is, mert legdiskrétebb tudnivalóinkat is nyugodtan bízhatjuk rájuk. Az állomások gyorsan szaporodtak, de a mi panaszunk az, hogy a budai oldal legforgalmasabb helyei nélkülözik még, ezt az éppen a város központjától messzebbeső területeken nélkülözhetetlen közkedvelt intézményt. Hogy csak egyes helyeket említsünk,

miért nincs telefonfülke a Batthány-téren, a Corvin-téren, a Török-utca és Margit-krt. sarkán, a Mészáros-utcában, az Attila-körút nagyforgalmú pontjain, az Alkotás-utcában, a Szent János-téren stb.

Mindmegannyi sűrűn lakott városnegyed, ahol a fülkék felállítása nemcsak a közönségnek és a köznek érdeke, de feltehető, hogy a fülkék felállításával foglalkozó vállalat sem szenvedne kárt az állomások létesítésével. A székesfővárosnak bizonyára módjában áll a fülkék megfelelő és a közönség jogos érdekeit kielégítő módon való szaporítását követelni s a budai városrészek lakói bizonyára örömmel fogják üdvözölni, ha a főváros a Magyar Telefonautomata Rt.-t az utcai fülkék szaporítására fogja felhívni, amelynek fáradhatatlan igazgatója, *Rakovszki* István dr., eddig is eredményes munkát végzett a világvárosi intézmény fejlesztésével.

Egy kapásutcai régi ház története

Ismét borház lett

A Bruckner-familia

A kapások — németesen „Hauer”-ok külön világot alkottak a régi *Országút*-ba torkolló utcájukon. Ez az utca a régi Buda egyik legjellegzetesebb külön kis világa volt. A „kapás” tulajdonképpen budavidéki szőlőműves gazda volt a filoxéra rettentő multszázadvégi pusztítása előtti időkben a hetvenesévek előtt. Jómódú, szorgos, németszavú nép volt. Utcájuk valóságos *Negyed* (Quartier vagy Kovártély) volt, olyan, mint a Horvátok és a Halászok negyede, melyeknek nevét máig őrzik a *Halász-* és *Horvát*-utcák. A „kapás” lehetett jómódú ember is, szegény ember is, a név nem *munkást,* hanem olyan birtokost jelent, aki nem szántó-vető, nem ekével műveli a földjét, nem *Bauer,* — hanem szőlejét *kapával* dolgozza meg, tehát: *Hauer.* A régi úrnapi körmeneteken külön zászlójuk alatt vonultak fel, apró lányaik gereblyét, ásót, kapát, locsoló kannát vittek a Szentség előtt.

E kapások ősi jogon mérték borukat, házaik tulajdonképpen pincéik függelékei voltak, a pince kedvéért épült a ház, építésük jellegzetes, igen nagy ívű kapuval. Ezen gurult be a musttal töltött átalag, a mustillatú budai őszi estéken s gyarapította a budai vagyont, mely a bormérőket vendéglősökké, sőt mészárosokká is tette. A budai polgári élet eme érdekes jelensége sok más család életében ismétlődött, így az óbuda-újlaki Pfeiffer-családéban is, ahogy azt már megírtuk. Mészáros, vendéglős, fogadós, kocsmáros, szőlősgazda, borkereskedő: ezek egymásba folyó budai életformák. Igy a *Bruckner*-család is egyike a legrégibb budai mészáros családoknak, nevük 1750 óta szerepel a budai mészáros céh irataiban. Nevük *„Hidas”:* vagyis Vágóhidas (Bruck-Knecht: hidas vágólegény). Sírjaikat a vizivárosi temető előkelő ősi negyedében, a Csáky kápolna mellett jobbra találtuk meg a *Frumm, Zöchmaister-Zechmeister, Fischer* és *Hackstock* (Vágótőke) *Hanzély* mészáros családok sírjaival együtt.

A család egyik tagja, Bruckner Alajos 1856-ban hatalmas pincéjű házat épített a régi Kapás-utcában. A ház máig áll és a 36. számot viseli. Itt is a ház tartozik a teremnek beillő pincéhez. Bruckner uram is szőlősgazda és vendéglős volt. Dúsgazdag ember volt. Ő az első „budai milliomos”. Hatalmas szál, 300 fontos ember, aki egy ültében megevett egy sült malacot. Régi budai szóbeszéd, hogy a régi jó időben vendégei kitettek maguk elé egy négykrajcáros „Susztertallért” s ezért addig ihattak, míg csak fel nem kellett állaniok, hogy kint az udvaron — telefonáljanak. Alajos uramnak két leánya és két fia volt: *Alajos,* vagyis helyesebben a „Lojzi”, akinek felesége a neves retekutcai pékmesternek, *Faludy* uramnak volt a leánya. Ő vette át a kapásutcai vendéglőt. Másik fia, *Antal* (helyesebben a „Tóni”), a régi csalogányuccai vendéglős volt, amit később Richter vett át. Ide járt egykor a Magyar Nemzeti Múzeum akkori ifjúsága: *Gerevich* Tibor, *Jakubovich* Emil, *Bajza* József, *Sikabonyi* Antal, *Supka* Géza, *D'Isoz* Kálmán, *Zambra* Alajos, *Sulica* Szilárd, *Holub* József, *Kékey* Tivadar és e sorok írója. Ez volt a híres „Gyakornok” társaság. Tagjai egyetemi tanárok és egyéb tudományos emberek.

Az egyik leányt Vagáts-Rácz Flóris, a 32-esek híres ezredesének lett a neje. Ennek a leányát a nemrég elhunyt Dörnyey tábornok vette feleségül.

Lojzi özvegye örökölte a kapásutcai ház haszonélvezetét és az ő leánya, dr. Trombitás felesége, örökölte anyja halála után a házat.

A család ezzel tulajdonképpen férfiágon kihalt, mert valószínű, hogy Béldi-Bruckner őrnagy, most lengyelországi követségi attasé, a család valamely más ágából való. Érdekes, hogy a Vagáts-család is dunántúli mészáros család, neve *Vagith,* hazája Pinkafő, Rohonc, Szombathely vidéke, nevük a magyar „Vágó” név elhorvátosodásából lett.

A régi házat dr. Trombitásnétől 1925-ben megvásárolta, főleg kitünően épített pincéje miatt *Mayer* Pál ismert budai vendéglős és a ház egyik felét lakásnak rendezte be, ahová be is költözött.

A „Hely szelleme” túlélte a nemzedékeket s most újra éledt a vén pince az ódon Kapás-utcában, egykori jóbort termelő vídám budai kapások utcájában.

Bevilaqua B. B.

*

Mayer Pál 18 év előtt nyitotta meg a Pálffy-téren a *„Pálffy”* vendéglőt és nemesfajta borait négy év óta a régi Kapás-utcai Bruckner-ház kiváló pincéjében tartja. Szintén régi vendéglős család leányát vette feleségül. *Polifka* Károly, aki úgy Budán, mint Pesten ismertnevű vendéglős-kávés, — leányát Annát, akinek testvére vitéz *Pozsgay* Károly százados.

A már nyugalomba vonult Polifka Károly régi vágya, régi terve volt, hogy az ősi borházban újból borházat nyisson a régi tradíciókhoz híven, de a mai kornak megfelelően. Amikor a ház másik feléből most kiköltözött a lakó, — világot járt veje tervei szerint átalakították és költséget nem kímélve renoválták — pincétől a padlásig, a kertes udvartól a konyháig — és e hó 19-én, Urnapján megnyitotta bensőséges ünnepi keretek között.

Családias, a régi kúriák udvarára emlékeztető, barátságos hely. Az udvaron néhány fa, az elmaradhatatlan oleanderek, nagy rend, sok csin és tisztaság. Oszlopos tornác és fedett veranda, két nagy utcai teremmel. Sok jó ember elfér benne. A fedett verandáról nyílik az emelet-mély pince. Vasajtaján ott van a régi címer, a budai márka: $\frac{A}{18}\ \frac{B}{56}$, azaz: Alojz Bruckner 1856.

Két évtized óta zárt kapuval, kolostorszerűen állott a ház és élénk érdeklődést keltett, amikor Urnapján megnyílt a kapu mindkét szárnya és a vendéglő bejárata. A hetek óta ott dolgozó iparosok révén már híre ment a nagy átalakításnak és heteken át szóbeszéd tárgya volt s így minden külön meghívás nélkül estére zsúfolásig megtelt az új borház: — HUBERTUS-hoz címezve. Nincs is több ilyen egész Budán.

Borház! Tulajdonképpen a hegyi borok, kíváló minőségű balatonmelléki, uradalmi fajborok kimérésére fekteti a fősúlyt. A bor alá ízes hideg konyha, a jóhírű Schmiedl-féle hentesárut tálalja Polifka bácsi, de gondoskodik arról is, hogy esténkint valami speciális meleg étel is kerüljön, a vendég kívánságára. Egy, legfeljebb két étel. Megnyitáskor: serpenyős csirke és prágai csülök melegen. Ára 1.60. Az egész ét- és borlapon nincs 2 pengős ár. Van édes sütemény is, de hozhat is magával a vendég. Az ételt saját árban adja, de a pompás borok sem drágák: 1.20, 1.40, 1.60.

A pince a látványosság.

Bizalmas borestéknek szánt stílusos hely.

A lassan régi medrébe visszazökkenő kedélyes budai élet előjele ez. Ahogy régen volt és ahogy ismét lesz. Ahogy mindnyájan szeretnénk.

TURÁNI magyar perzsája, szőnyegjavítása vezet! II., FŐ-UTCA 80. SZ. Telefon: Aut. 515-79.

Rózsadombi nyilvános jogú I-IV. oszt. magán elemi iskola
ÁLLAMÉRVÉNYES BIZONYÍTVÁNYOK. — KERTRENDSZER. NYELV, ZENEOKTATÁS — VÍVÁS.
BEIRATÁS NAPONTA 10-14 ÓRÁIG. — A NÖVENDÉKEK RÉSZÉRE AUTÓ ÉS AUTOBUSZKÖZLEKEDÉS.
Budapest, II., Bogár-utca 2. Telefon: Automata 527—79.

SVÁBHEGYI NAGYSZÁLLÓBAN
JÚNIUS 8-TÓL SZEPTEMBERIG NAPONTA DÉLUTÁN ÉS ESTE
Előnyös penziórendszer!
KALMÁR TIBOR
zeneszerző teljes zenekarával hangversenyez. Asztalrendelés: Tel.: 661-72

Közgazdasági Napló

Szerkeszti: SZÁSZHALMI JÓZSEF

Egyszerűsítés—takarékosság

Irta: Detre László

Évek óta foglalkoztatja a közvéleményt: az államigazgatás egyszerűsítésének nagy kérdése. És pedig azért, mert a közigazgatás egyszerűsítése által tetemes összegű megtakarítások volnának elérhetők, melyeket az állam egyfelől a rettenetes adóterhek könnyítésére, másfelől a szenvedő közgazdaság istápolására fordíthatna.

És miért nem láttunk ez igyekezési körben pozitív eredményt a sok ankét, szakbizottságok és tárgyalások dacára? Egyedül azért nem, mivel az illetékes közfaktorok a közigazgatás egyszerűsítési kérdés megoldásánál

nem nézik a bevált külföldi rendszereket,

hanem új szisztémák feltalálása útján akarják a kitűzött cél megvalósítását elérni. Pedig köztudomású tény, hogy újat alkotni sokkal bonyolultabb, kockázatosabb és időt igénybevevőbb, mint kipróbált rendszereket áthonosítani. A bevált intézmények biztos alapot nyujtanak, míglen a meglevőnek felforgatása kockázatos dolog.

Hogy állításomat igazoljam, vegyük szemügyre a pénzügyigazgatás terhét. A legtöbb *illeték kiszabás tárgyát* képezi. Külön hivatal van erre Budapesten, vidéken az adóhivatalok vannak e teendőkkel megterhelve. Nem volna-e egyszerűbb arra kötelezni az illetékkötelezetteket, hogy

a jogügylet megkötésekor a kincstárt illető illetéket bélyegekben róják le?

Ezt teszi Angolország. Franciaországban

csak bélyeges állami papíron lehet jogérvényes ügyleteket kötni.

Itt van a *forgalmi adó* lerovása. Az eredeti állapot az volt, hogy naponkint kellett a forgalmi adót leróni. Jelenleg azonban

a forgalmi adónak jó részét átalányozták

és havonta készpénzben is törleszthető. Ámde e rendszer látszólagos előnye *nem vált be*. Mert

óriási hatósági ellenőrzést igényel és azonkívül hátralékok származnak. Egyrésze ennekfolytán elvész.

A törvénykezési bélyegilleték hiányos lerovása folytán a leletek és ennek nyomán

a bírságok óriási tömege származik.

Németország e téren már régóta oly intézményes rendszert inaugurált, mely e visszásságokat csirájában megfojtotta. Ott

a bíróságok ítéletileg a perköltséggel együtt állapítják meg a törvénykezési kincstári járulékokat.

Nem szükséges tehát minden beadványra, jegyzőkönyvre és fellebbezésre külön bélyeget ráragasztani.

De van hazánkban jelenleg egy nagy szociális intézmény, mely súlyos pénzügyi zavarokkal küzd, mely válságnak okát ugyancsak abban a körülményben lehet találni, hogy ez az intézmény

eltért a külföldön bevált rendszertől.

Ez az intézmény az *Országos Társadalombiztosító Intézet*. Honnan származott ennél az intézetnél a krízis? Onnan, hogy sok behajthatatlan követelése van a biztosítási járulékok tekintetében.

E hátralékok pedig onnan származtak, hogy a biztosítási járulékokat készpénzben szedik be a munkaadóktól.

A jelenlegi gazdasági depresszió nyomasztó hatása alatt azonban sok munkaadó nem tett eleget ebbeli kötelezettségének. Innen a nagy hátralék, mely a deficitet okozta. Németországban ez lehetetlen, mert

a biztosító járulékok bélyegekben rovandók le és pedig a munkavállaló és munkaadó kettős ellenőrzése mellett.

Ott az intézet járulékait *azonnal és hiánytalanul* kapja meg.

De ne higyje senki, hogy ilyen külföldi példák követése egyedül a kincstárra nézve jelentenek előnyöket. A polgárokra is. Mert ha a kötelezett polgár

apránkint törleszti járandóságait bélyegek útján, akkor nem szaporodnak fel hátralékai oly összegre, melyet később a legjobb igyekezet mellett törleszteni nem tud.

Ekkor rázúdul a végrehajtás és sok esetben a büntető jogszolgáltatás kérlelhetetlen szigora.

Visszatérve tehát bevezető soraimra, csak ismételhetem: — a külföldön bevált rendszerek átültetése sok esetben üdvösebb, mint újaknak kigondolása és ezekkel való kísérletezés.

---

* **A Nova Közlekedési és Ipari Rt.** igazgatósága megállapította az 1929. évi mérleget és zárszámadást, amely az előző évi nyereségáthozattal együtt *1,022.296.13 pengő nyereséget* tüntet fel. Az igazgatóság a folyó évi június 30-án megtartandó közgyűlésnek részvényenként *2.— pengő osztalék* fizetését fogja javasolni.

* **Megjelent a Kallós-Kompasz** *1930—1931. évfolyamának első része*, amely ezidén ismételten lényegesen ki van bővítve új fejezetekkel. Tartalmazza többek között a kompasz a kormányzóság, az országgyűlés, a minisztériumok, a legfőbb állami számvevőszék, Budapest székesfőváros, az állami, községi és magánkölcsönkibocsátások, a TÉBE, a Budapesti Áru- és Értéktőzsde, a Magyar Bankárok és Értékpapírkereskedők Országos Egyesülete, az Értéküzleti Egyezmény, a budapesti bankok és takarékpénztárak, a magánbankházak, a kamarák, a szakegyesületek és testületek, az Országos Társadalombiztosító Intézet, a Magánalkalmazottak Biztosító Intézete, a budapesti szövetkezetek, a vidéki városok és vidéki pénzintézetek, a vidéki hitelszövetkezetek és a külföldi pénzintézetek legújabb adatait az 1928. és 1929. évi mérlegekkel és az utolsó békeév aranymérlegével. Rövidesen sajtó alá kerül a kompasz második része is. *Dacára a nagymérvű kibővítésnek, a kompasz mind a négy kötetének ára csak 60 pengő. Megrendelhető a Pesti Tőzsde kiadóhivatalában Budapest, IV., Városház-utca 6.*

* **A Foncière Általános Biztosító Társaság** igazgatósága megállapította az intézet mult évi mérlegét, mely szerint a *108.000 pengőt meghaladó nyereségből*, részvényenként *3 pengő osztalékot* fizetnek a tavalyi két és fél pengő helyett.

* **A Magyar Ruggyantaárugyár Rt.** igazgatósága elhatározta, hogy a folyó évi június hó 30-án megtartandó közgyűlésnek az 1929-es üzletévre részvényenként úgy, mint az előző évben *3.50 pengő osztalék* kifizetését fogja javasolni.

* **A Hofherr—Schrantz—Clayton—Shuttleworth Rt.** igazgatósága a folyó hó 12-én tartott ülésén megállapította az 1929. évi üzletév mérlegét és a folyó hó 24-ére összehívandó közgyűlésnek javasolni fogja, hogy a *962.012.53 pengő* nyereségből az értékcsökkenési alap növelésére 474.163.50 pengő fordíttassék és *részvényenként —.80 pengő* osztalék kerüljön kifizetésre.

Laptulajdonos: VIRAÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Viraág Béla.
Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Bpest V, Ügynök-u. 8. — Nyomdaigazgató: Linzer M. —

RÓZSADOMBI VIRÁG- ÉS TÁJKERTÉSZET
Budapest, II. ker., Szemlőhegy-utca 23. sz.
Telefon: Aut. 529-70.
TÁJKERTÉSZET: *Vállalja díszkertek, parkirozások, ablakdíszítések és villakertek tervezését és évi gondozását.*
VIRÁGKERTÉSZET: *Szállít egész éven át vágott és cserepes virágokat, csokrot, virágkosarat, dísznövényeket, palántákat és dugványokat.*

Ó-Buda-Ujlaki Takarékpénztár
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, III, LAJOS-UTCA 148. SZ.
TELEFÓNSZÁM: AUTOMATA 624—57
Betéteket elfogad könyvecskékre és folyószámlára a legmagasabb kamatozás mellett
Kölcsönöket folyósít váltóra, folyószámlákra, értékpapirokra a legelőnyösebb feltételek mellett

PROHÁSZKA
szőnyegkereskedő
I., KRISZTINA-KÖRÚT 32
TELEFÓN: AUTOMATA 502-16
Művészi szőnyegjavítás és mosás
Magánfelektől vásárolt valódi perzsaszőnyegek jutányos árban. Gép- és futószőnyegek nagy raktára. Kedvező fizetési feltételek

BUDAIAK
csak Budán MOSATNAK, FESTETNEK és TISZTÍTTATNAK
SZŰCS gőzmosodában
TELEFÓN: AUT. 519—73
I, Márvány-u. 36, I, Krisztina-körút 167, II, Fő-u. 60, IV, Aranykéz-u. 5, VI, Jókai u. 11

CSÁSZÁR-KERT
a legkellemesebb szórakozó, uzsonnázó és vacsorázó hely a Dunamentén, nyitva reggel 7 órától éjfélig.
KITŰNŐ ZENE
délután 5-től éjjel 12 óráig. Változatos bácskai konyha. Polgári árak. Társaságoknak a belső helyiségek is mindig rendelkezésre állanak.
CSIRSZKA KONRÁD vendéglős.

FLEISCHER REZSŐ
hentesáru-, kolbász- és szalámigyár
egyetlen budai fiókja
BUDÁN, II., SZÉNA-TÉR 1
AZ ALFÖLDI-FÉLE ÜZLET HELYÉN.
Elsőrendű sertéshúsok, kolbászáruk és téli szalámi

Budai Általános Takarékpénztár
Részvénytársaság
Budán, II., Fő-utca 9
Elfogad kamatoztatásra takarék- és folyószámlabetéteket.
Lekötött betétek után megállapodás szerint magas kamatot térítünk
Budai ingatlan-tulajdonosoknak gyors lebonyolítás mellett bekebelezett váltókölcsönöket nyujtunk
Mindennemű bank- és takarékpénztári ügyben készséggel állunk rendelkezésre
SAFE DEPOSIT

FIUME
CAFÉ RESTAURANT
BUDAI DUNAPART — LÁNCHÍD-UTCA 12
ÁTALAKÍTVA MEGNYILT
Elsőrangú konyha! — Figyelmes kiszolgálás! — Esténként elsőrangú cigányzene.
Asztalok előre rendelhetők: Telefón: A. 531-29
VILLAMOS ÉS AUTOBUSZKÖZLEKEDÉS!

RÓZSADOMBI KÁVÉHÁZ és ÉTTEREM
Majláth szállodabérház (Statisztikával szemben)
BUDA LEGELŐKELŐBB és LEGSZEBB HELYISÉGEI — A LEGKITŰNŐBB KONYHA
Az étteremben esténkint RÁCZ JÓZSI muzsikál. — Tulajdonos: LAKATOS JÓZSEF

Auguszt pavillon
*
Gyönyörű parkja és pompásan berendezett helyiségei Buda előkelő közönségének kedvenc uzsonnázó helye
*
Budán, I., Hidegkúti-út 22

FRISS VIRÁGOK! SZOLID ÁRAK! Telefón: A. 537-87
LOHR IRMA utóda NAGY IMRE LÁSZLÓ udvari szállító
II, Fő-utca 1

BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEIBEN
DÉLUTÁNI TEA,
ÁNC
FÜGGŐKERTJE — A LEGSZEBB TERRASZ
Elsőrangu koncert- és tánczene. Európa előkelő restaurantjai között foglal helyet. Füst- és pormentes levegő. Este kétféle menü 3 és 6 pengős. Déli menü 2.50
Asztalrendelés T: A. 528-84

Csak egyszer
vásároljon **Dinka-féle teavirslit!**
Mindig azt fog kérni.
Gyártja: DINKA ISTVÁN hentesárugyára II., Iskola ucca 40. Telefón: Aut. 549-58.
Fiók: Széna téri piac.

GUMMI harisnyák, fűzők, gyógyhaskötők, női egészségügyi cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása
Hungária Kölszergyár R.-T. fiókja
Buda, I., Krisztina-tér 3. sz.

LEGSZEBB
és legkellemesebb uzsonnázóhely a
PUTSAY CUKRÁSZDA
terrasza
gr. Majláth száll. bérház és I., Attila u. 21

Telekparcellázás POMÁZON
200 □-öles házhelyek kaphatók közvetlenül az állomás mellett. Kitűnő ivóvíz. Pormentes, egészséges terület Gyönyörű kilátás. Jó közlekedés.
Kedvező részletfizetés! Építési hitel!
Bővebb felvilágosítást ad:
ÓBUDA-UJLAKI TAKARÉKPÉNZTÁR
III., LAJOS-UTCA 144.
TELEFON: 624—57.

DÉLIVASUT RÁDIÓHÁZ
I., KRISZTINA-KRT. 99. Tel. 507-07
villanyfelszerelési cikkek, csillárok
GRAMOFONOR, LEMEZEK
részletre is
Akkumulátor töltés és javitás

FRANCIA-MAGYAR ELEMI ISKOLA
II. KERÜLET, BIMBÓ UCCA 9. sz.
Igazgató: DR. SYPOSS KATALIN.
Rendes tanulóknak államérvényes bizonyítványok. Bármely iskola 6—13 éves tanulói és leánykái részére francia játékdélutánok. Kezdőknek és haladóknak két-kétórás teajourok, francia társalgás keretében. Kérjen kimerítő prospectust.

PAPP KLÁRI ILLATSZERTÁRA
II., Zsigmond-utca 12.
Valódi francia illatszerek, kozmetikai cikkek és háztartási áruk legdúsabb raktára

ÉHGYOMORRA
naponkint igyék egy pohár
KRISTÁLY VIZET!

PROHÁSZKA
SZOBAFESTŐ MÁZOLÓ, HÁZTATAROZÁSI VÁLLALKOZÓ
A legmodernebb fúvógéppel készült művészi munkákat végzi. Nagyobb munkáknál kedvező fizetési feltételek
I. KER., KRISZTINA-KÖRÚT 32
TELEFÓN: AUTÓMATA 502-16. SZ.

HUNGÁRIA
GYÓGYFORRÁS
Budán, az Erzsébet-hídnál
Szénsavval telítve:
HARMAT-VÍZ!
Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-híd budai hídfőjénél épült modern ivócsarnokban. Radioactiv hatású lithiumos és calciumhydrocarbonátos gyógyvíz.
IVÓ-KÚRA
Keserűső-kúra. Javasolva vesebántalmak, gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság és vérszegénység ellen. Poharankint 8 f., Karlsbadi sóval 16 f.
Nyitva reggel 7 órától este 6 óráig.
TELEFON: AUTOMATA 530-03.

BALÁZS vendéglő Hüvösvölgy végállomás
Specialitások: Rántott csirke, dampfnudli. Nyitott és csukott terraszok. — Naponta cigányzene. —

RÓMAI FÜRDŐ
ÓBUDA—AKVINKUM
KEDVES KIRÁNDULÓHELY
Kitünő konyha. — A források napi hozama 160.000 hektoliter rádioaktiv thermálvíz
A szentendrei HÉV vasútnak, a MFTR hajóknak és az ÚJPESTI átkelő propellernek állomása

Kályhás! Minden szakmabeli ügyben forduljon a régt jóhírű céghez
I, Logodi-u. 19 **Béres Márton** Tel.: 530-33

TEA
Közvetlen behozatal Holland-Indiából
a termelő ¼ és ½ kilogrammos eredeti csomagolásában és ládákban — Nagyban és kicsinyben
BOZÓ GYÓGYTÁR
BUDÁN, I. KER., ALKOTÁS-UTCA 34. szám.

Hüvösvölgy
legszebb kirándulóhelye
Nagyréti vendéglő
Naponta cigányzene!
tulajdonos
MARTH MIHÁLY

Budai Napló

XXVII. évfolyam. 1002. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **24** pengő, félévre **12** pengő. Egy szám **50** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca **24.** Délután 5—7-ig. Telefon: 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **40** fillér. 20 mm. magas hirdetés **8** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1930 július 5.

Pusztuló remények

A gyászjelentés szerint: — „a 60 éves *Székesfővárosi Tanács* rövid betegség után jobblétre szenderült . . .“ A Tanács meghalt és a halottakról vagy jót, vagy semmit. A jót elmondotta könnyes szemekkel Budapest polgármestere, azzal, hogy *ez a város a Tanácsnak köszönhette fejlődését.*

Ez a váratlan kijelentés azt bizonyítja, hogy a városházán valami különös magábazárkózott életet élnek e szerencsétlen város urai és nem kísérik figyelemmel azt az érdekes háborút sem, amely most folyik a nagynémet sajtóban és azzal jellemezhető, hogy ez a *természetesen* fejlődött és a *mesterségesen* fejlesztett városok harca. Hamburg, Nürnberg, Frankfurt, Breslau és a többi ősnémet város, mely fejlődését a maga különleges földrajzi fekvésének köszönheti, harcol itt Berlin város ellen, amelyet mesterségesen fejlesztenek világvárossá. E sajtóháború jelszava, hogy Berlinnek se lelke, se jellege nincs és minél jobban fejlődik, annál kevésbé német. Budapest városházát érdekelhetné ez a háború, mert ebben a városban csodálatosképpen találkozik és egyesül a természetesen fejlődött és a mesterségesen fejlesztett város. Kiváló német városgazdászok és közgazdászok, politikusok és tudósok írják és vívják ezt a harcot Németországban, ahol bizonyára nagyon megcsodálták volna Budapest polgármesterének azt a kijelentését, hogy Budapest a fejlődését a Tanácsnak köszönheti, mert — ne essék zokon, ha kijelentjük, hogy — ha ez a város fejlődött — akkor *a Tanács dacára* fejlődött. Ami itt a természeti adottság és szépség mellett *rosszul van megcsinálva*, azt a Tanács csinálta. Nem a mostani, sem az azelőtti, — nem az első és nem az utolsó, hanem az állandó, a folyton élő Tanács, amely az élet nagy követelményeinek csak szatócsmódra tudott megfelelni. Minden nagy alkotás, amit a nemzet, az állam, a kormány, a Közmunka Tanács kezdeményezett, vagy végrehajtott, éppen csak e Tanács miatt nem tudta betölteni hivatását, mint ahogy befejezetlenül torkol a Vilmos császár-útba az Andrássy-út, minden folytatás, minden befejezés nélkül, épül a budai körúton raktár, fedett vásárpiac, — áll e városrész közepén díszül egy 20 holdas kaszálórét, — futnak hegynek a hidak, — mind ahogy fut céltalanul sok-sok millió liter csodáserejű gyógyvíz a Dunába. A boldogult Tanács igazán „vizet hordott a Dunába.“

Kétezer esztendővel ezelőtt az aquincumi forrásokhoz járt beteg testét gyógyítani Keleteurópa minden gazdag ura és gyönyörködött az aquincumi cirkusz mutatványaiban. Aquincum vásáraira hordta drága prémjeit az észak minden vadászó népe és ide hozta kincseit minden délvidéki kalmár.

Hol vagyunk ma ettől!

Az a régi, nagy idegenforgalom ma hatalmas rúgója volna e város fejlődésének, a polgárság gazdagodásának és ezt az idegenforgalmat ma már mesterséges eszközökkel sem tudjuk olyan fokra emelni, hogy e város életében számottevő tényezővé váljék. Még az *Idegenforgalmi Tanács*, amelyhez oly nagy reménységet fűztünk mindnyájan, sem tudott e téren megfelelő lendületet teremteni. *Ein Tittel ohne Mittel.* Ebbe a tanácsba beleválaszthatták a legkitűnőbb embereket, pénz nélkül ezek sem tudnak tojást festeni és ostort fonni. A Budai Napló a fürdőüggyel foglalkozók előtt az egyetlen ujság, mely az idegenforgalom és fürdőügy kérdéseivel, nemcsak negatív módon foglalkozik és mond kritikát, de pozitív módon rámutat a helyes utakra, megoldásokra, kiváló szakemberek közreműködésére. És nem egyszer ért bennünket — nem meglepetésszerűen — az a kérdés, levélben vagy cikkben, hogy mi is tulajdonképpen az Idegenforgalmi Tanács célja, feladata, hivatása. Általában kialakult az a nézet, hogy aki ennek a tanácsnak a tagjai közül méltán kelt reményeket a közönség körében, az rendszerint annyira túlterhelt már munkával, hogy az Idegenforgalmi Tanáccsal való foglalkozása csak — jámbor óhajtás. Pedig minden intézmény csak úgy válhat a számára kijelölt téren döntő tényezővé, ha az arra hivatott vezetőférfiak teljes munkaerejüket szentelik a kitűzött kérdések megoldásának — és ha kellő anyagi eszközök állanak rendelkezésére. Az Idegenforgalmi Tanács élete: — anyagi tengődés, gyakorlati működése: — fáradt emberek teóriája.

Egyetlen egy olyan egyéniség kellene ide, aki egész idejét, kipróbált tudását ennek az ügynek szentelné, a nagy célnak megfelelő hatalmas programmal.

Már pedig ennek a városnak a jövőjét egyetlen egy kérdés oldja meg, ahogyan a Sósfürdőben mondott hatalmas beszédében kifejtette Ripka Ferenc főpolgármester és az *a fürdőüggyel kapcsolatos idegenforgalom.* Amíg a gyógyforrások ügyét a csatornákkal együtt kezelik és e csodatevő forrásvizek a bürokráciának csak lábvízül szolgálnak, de nem tudjuk azokat világüzemi pénzforrássá változtatni, — amíg e város erdészetét fejlett nagy hivatal intézi, de gyógyforrásaihoz még forrásszakértőt sem állít, — addig ebben a városban fürdőügyről beszélni, idegenforgalomat hangoztatni, triviális gúny . . .

Az Istenben boldogult Tanács 60 év óta nem tudott ezzel a kérdéssel megbirkózni, mert — vagy olyan kicsinynek látta, hogy nem érdemes túlságosan komolyan venni, — vagy olyan nagynak látta, hogy nem mert hozzányúlni, — és így ma is ott vagyunk, ahol egy félszázad előtt, mert abszolúte nem jelent fejlődést ezen a téren az a körülmény, hogy azóta két nagyszabású fürdő épült fel a régi kisarányú fürdők helyén. Ez csak azt bizonyítja, hogy rossz sorsunk megjavításának útmutató jeleként újabb és újabb gyógyforrásokat tár felénk a Gondviselés és csak a mi hitvány kicsiségünkön múlott, hogy nem értettük meg az Isten szavát.

(V. B.)

Meg kell óvni a budai várat!

Irta: LAMPEL VILMOS

a székesfőváros törvényhatósági bizottsága tagja

Pest városa Buda nélkül is lüktető kereskedelmi és ipari élettel bíró, nagyforgalmú világváros volna ugyan, hatalmas házsorokkal, pompás középületekkel, de egyébként sivár és minden különösebb vonzerőt nélkülözne. Belső részeiben, alkalmatlan talaja és forró, fülledt levegője miatt a főváros kitűnő kertészete is csak a legnagyobb raffinériával tud némi növényzetet elővarázsolni. Budának köszönheti a székesfőváros a természet alkotta változatos terepviszonyai és erdőkoszorúzta gyönyörű hegyekkel ékes fekvése révén ragyogó és minden idegen utas által is megbámult és felmagasztalt szépségét, egészségét, gyógy-forrásvizekben való gazdagságát, valamint páratlan fekvésű, monumentális királyi palotájával székvárosi jellegét.

Távol áll tőlem Budának a kereskedelem és a kisipar fejlesztésére való alkalmasságát kétségbe vonni vagy lekicsinyelni, sőt magam is követem azt a nagyon ajánlatos jelszót, hogy vásároljunk Budán, ahol ma már minden elképzelhető árucikk, a legjobb minőségben és legszebb kivitelben beszerezhető a legjutányosabb áron, de mégis azt tartom, hogy Budán a kereskedelmet lehetőleg a belső részekre és útvonalakra kell koncentrálni, a külső részeket pedig meg kell hagyni annak, amire hivatva vannak: — a székesfőváros tüdejének, kertvárosnak. El kell tehát kerülni a jövőben azt a multban elkövetett sok megbotránkoztató hibát, hogy a pazar nyaralókkal teleszórt gyönyörű dombjainkat és a vár látképét eltakarjuk stílszerűtlen öt-hatemeletes monstruózus háztömbökkel.

Ha Buda a székesfőváros koronája, úgy a vár e koronának legértékesebb ékköve. A várnak minden történelmi és műtörténelmi értékét a leggondosabban meg kell óvni az enyészettől és sárkánymódra kell őrködnünk afelett, hogy a telekspekuláció, a hozzánemértés és a tudatlanság ne rombolhasson és ne ronthasson rajta elhibázott szabályozásokkal vagy oda nem való építkezésekkel. — A legnagyobb elismeréssel kell tehát adóznunk a Közmunkatanácsnak böles intézkedéseért, amellyel a székesfővárossal karöltve, a főváros építési szabályzatába újabban a vár jellegének szigorú megőrzése céljából valóban drákói új rendelkezéseket vett fel. Ezek az új intézkedések teljesen elrejtették a régebben tervezett szabályozási vonalakat, amelyek a várat történelmi jellegétől teljesen megfosztották volna. Szabályozták azt is, hogy minden átalakításnak, tatarozásnak, esetleg netaláni kivételes építkezésnek — amelynek soha kétemeletesnél magasabbnak lenni nem szabad — szigorúan a régi látképhez kell alkalmazkodnia. Ezzel szemben nem oszthattam soha azt a nézetet, hogy a várnak közvetlen környezetét, a bástyasétányokat, régi sivár mivoltukban kell meghagyni. Ellenkezőleg, mindig azt vallottam és minden erőmmel odahatottam, hogy ezt a drágakövet megfelelő keretbe kell foglalni. Oda kellett hatni tehát, hogy a teljesen elhanyagolt felső és alsó bástyasétányok és a várba vezető lépcsők, a történelmi jelleg minden sérelme nélkül, megfelelően átalakíttassanak, ami a székesfőváros kiváló műszaki osztályának, kitűnő kertészetének önfeláldozó munkájával meg is történt, úgy hogy most a várat nyugatról és északról valóságos édenkertek veszik körül, amelyeknek központjában áll a nagy hozzáértéssel, az egyszerű laktanyából átalakított pompás Hadtörténelmi Múzeum. Hátra van még a keleti (dunai) bástyán futó és a kormányzó úr Őfőméltósága nevéről Horthy Miklós bástyasétánynak elnevezett rész létesítése, amelynek előmunkálatai máris megindultak és remélhetőleg gyors tempóban tovább haladnak. Ennek csak az lehet a célja, hogy a vár történelmi jellegét megőrizzük, de ne tegyük azt a nagyközönség számára hozzáférhetetlenné.

Katona lelke

A Budai Napló eredeti tárcája

Irta: KISS MENYHÉRT

Történik Kecskeméten, 1930. évben, a Bánk bán ünnepi előadása után, a színpadon.

Játszák: *Pálházy* Ferenc hősszerelmes, *Zarándy* Anna drámai szende, a *Színigazgató*, ifj. *Katona* József középiskolás diák, az *Öltöztető*, a *Kellékes.*

Mikor a függöny felmegy, Pálházy (Petur bán megszemélyesítője) díszmagyarban alszik két összetett fotőjben, rendetlenül. A színpad üres.

Öltöztető: Pálházy úr, reggel van, ébredés! (Rázza.) Bezárjam ide [éjszakára?

Pálházy: Nem. Gyilkos, jobb lett vón [álmodni tovább!
Száraz a torkom, add, hogy [locsolom —

Öltöztető (odaadja az üveget): Meg-[öntözi borral hát a sikert,
Irígylem ma, aki tud —

Pálházy: Egy ember, aki engem [irígyel,
Mondd, elment Anna, egyedül? [Kivel?

Öltöztető: Az öltözője fényárban [úszik.

Pálházy: A lelkem meg fekete [éjszaka —

Öltöztető: Éppen kilép —

Pálházy: Eredj egy pillanatra —
(Öltöztető el.)

Pálházy (elébemegy, s mintegy útját állja): Könyörgöm, Anna, ma [maradj velem.

Anna: Minek zavarsz? Egy gazdag [birtokos
Autóját küldte értem. És megyek —

Pálházy: Szeretlek, Anna és meg-[őrülök —

Anna: „Szeretlek” ebből nem öltöz-[hetem,
„Szeretlek” e szó lakbért sem [jelent,
S ha a pincérnek fizetés helyett
Azt mondom, hogy „szeretlek”, [kinevet;
Ne kínozz hát, a két koldus-[tarisznyát
Örültség volna egybevarrni.

Pálházy: Ne, ne folytasd, halálom e [közöny

Anna: Mi csak játszunk halált, [elvünk az egy:
Megalkuvás és hasznos gyávaság!

Pálházy: Az arcod mennybolt, ajkad, [jaj, mocsár
Szavad megannyi bűzös, rút [varangy —
Mely lelkem kék vizébe hull, [könyörgöm
(letérdepel)
Ne menj el tőlem, meglásd Isten is
Segíti a szerelmes szíveket
Boldog leszel mellettem, esküszöm...

Anna: Boldog, nem, inkább irígyelt [legyek,
Kit megcsudálnak és nem értenek,
Kit megdöbbenve emleget a hír,
S pirulva mondd tovább a suttogó
Hozzád egy szende hentesné való,
Nem Satanella, pá, pólyás baba!
(Kacagva el.)

Pálházy: Mily ártatlan a szeme! És [szaván
Szégyenkeznek a pokol szörnyei;
Azért születtem e világra, hogy
Éltem mécsét Ő oltsa ki, s minél
Mélyebbre lök, csak jobban [szeretem . . .
(Sétál, mintha keresne valamit.)
Szenzációt akarsz, pokol leánya,
Halálom híre még jobban fokozná
A versengőket: tégedet ölelni . . .
(Megtalálja s megtölti revolverét.)
Anna, az én drámám ma véget ér,
Öltöztető, hol vagy?

Öltöztető (polgári ruháit hozza): Itt [vannak a ruhák,
Siessen, mert a bankett véget ér,
Pedig Petur a legszebb tósztra [méltó.

Igazgató (sietve belép): Apám, [kereslek mindenütt, kezed
Szeretném megszorítani, oly remek
Voltál, hogy Pesten sem lehet [különb —
(Az öltöztetőhöz:)
András, hagyjon magunkra egy [kicsit.
(Öltöztető el.)
Ne haragudj, Feri . . . a dráma [rossz
Üzlet, revü, s a táncos operett,
Kell a csődjén kesergőknek, te meg
Foxtrottra, dzsiggre nem adod [magad —
Elküldelek . . . Erényed a hibád,
Szavalsz, mint Isten, mint egy [ókori
Szobor, mint Cézár szobra úgy [mozogsz,
Holott ha selypítnél, avagy pöszén
Pötyögnél vagy dadognál, a tömeg
Rajongana érted . . .

Pálházy: a fülemüle
Lehet károgó varjú, úgy hiszed?

Igazgató: Derekad, lábad tátrai fenyő,
Holott egy kissé csámpás, görbe [lábbal
Lehet ropni a néger tipegőt; —

Pálházy: Prokrustes-ágyba zúznál [össze, mi?

Igazgató: Stradivárius-hegedű [szavad —

Pálházy: Üvöltő szamarat s nem [büszke mént
Kötnél kordédhoz? [Istenemre,

Igazgató: Suttogó, rekedt,
Hanghoz való a szaxofon, a dob —
Ha horpasz, cingár volnál,
Fityegne bárkirály-módra frakkod
S a görlökkel csábtáncot lejtenél;
Így önmagát látná korod, s [ujjongana,
De e kerek mell, e Kinizsi-nyak

Pálházy: Elég! Szaladj előlem jó [kupec,
Mert ezt az asztalt rád dobom, [bitang!

Igazgató: A véred látom, több, mint [agyvelőd!
(El.)

Kellékes: Pálházy úr, egy köpcös [kis magyar
Bebocsátást kér, beengedhetem?

Pálházy: Küldd el, s elém ma senkit [se bocsáss,
Nem érdekel e hódoló, se más

Kellékes: Küldtem, de nem megy

Ifjú Katona József (belép egy nagy dobozzal): Megbocsásson, egy
Katona-sarj egy percet kér [csupán —
A tűzoltók is elvonultak, s Bánk
Ottóval, a meráni fattyúval
Felváltva, holt Melinda karjai [közt —
A nagy hotelben, a bankett után
Vígan járják a néger táncokat . . .
Csak Petur úr, a bihari főispán
Várat soká magára.

Pálházy: Mit kívánsz?

Ifj. Katona József: Egy autogram-[mot s cserébe ezt
A régi, prémes, smukkos dolmányt [küldi
Anyám, s néném egy szál piros [virágot
A felső Á-ba járó bakfisoknak
Pálházy úr az álmodott lovag!

Pálházy: Gyermek, én a halálba [készülök . . .
A színpadon Ottó pribékje ölt meg,
Előbb egy nő sebzett halálra, majd
Pályám ívét törték kerékbe itt —
Jobb a halál.

Ifj. Katona József: Ha a trombiták [szólnak, úgy igen
Egy ingatag nő árulása a
Hadak útján nem olthat csillagot;
S az út tövise nem sebezhet úgy,
Hogy érte eldobjunk egy életet!

SZENT
GELLÉRT
GYÓGYFÜRDŐ
Vízgyógyintézet és napfürdő
—•—
Külön férfi és női osztály
A legmodernebb berendezés
Szakképzett személyzet

kiépítésével ez a világlátványosságnak készülő sétány utolsó része is befejezést nyer.

A vár azonban nem rombadőlt fellegvár, hanem embereklakta terület és a kormányhatóságok székhelye, így minden konzervatív felfogás mellett is gondoskodni kellett arról, hogy megfelelő világítással és modern közlekedési eszközökkel láttassék el, ami a legkiadóbb mértékben meg is történt. A vár tehát teljes díszben, de régi bájos vonzerejével várja az idén is reménlhetőleg nagy tömegekben érkező idegeneket és — a pestieket.

A Buda-Alsóvárosi Egyesület megkezdte nyári programjának megfelelő életét. Az evégből kiküldött bizottság: *Lukács* Gyula, *Szele* László és *Füvessy* László június hó 19-ére kirándulást szervezett *Budafokra*, a Macskacsárdába. A Buda-Alsóvárosi Egyesület mintegy ötven tagja *Gömöri* Győző ügyvezető elnök vezetésével kirándult a kies fekvésű dunamenti csárdába, ahol az egyesületi tagoknak, hölgyeknek és vendégeknek igen kellemes estében volt részük. A székesfővárosi törvényhatóság tanácsába történt beválasztása alkalmából a távollevő *Becsey* Antal elnöknek üdvözlő iratot küldtek.

RAVASZ Előkelő cukrászszalón. Terrasz és kert. I., Krisztina körút 75. sz.

A Székesfővárosi Mezőgazdasági Bizottság június hó 24-én tartott ülésén *März* Károly elnök felkérésére *Lugmayer* József dr. a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara Kecskeméten, május hó 29-én tartott értekezletének eredményét ismertette. Előadónak a bizottság nevében előterjesztett indítványát a Kamara magáévá tette. E szerint a székesfőváros határában s a szomszédos ötven kilométeres körzetben oly belterjes gazdálkodás honosítandó meg, mint a Kamara többi, különösen az ország határa felé eső részén. A folyó ügyek letárgyalása után a bizottság a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara tagjaivá választotta: Szvoboda Ödön, Petrányi György, Földi Mihály, Lugmayer József dr. és Budapest székesfőváros közönsége bizottsági tagokat. A Budapesti Gazdálkodók Egyesülete März Károlyt és Habrián Dénest küldte a kamarai tagok sorába.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I, Attila-u. 12

Megmozdult a tanítóság

Az oktatásügy katonái frontba tömörülnek

Oszoly Kálmán ünneplése

A Délivasút terraszán mintegy kétszázan gyűltek össze, akik szeretettel és barátsággal óhajtották ünnepelni

OSZOLY KÁLMÁN

igazgatót, nyugalombavonulása alkalmából. Megjelent az estén, rendkívüli elfoglaltsága dacára *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester, *Kozma* Jenő dr. országgyűlési képviselő, pártelnök és elnöktársa, *Becsey* Antal, de ott voltak a *Budai Társaskör* tagjain kívül a székesfőváros tanszemélyzetének jelentős tagjai, *Padányi* Andor kir. tanfelügyelővel az élükön és különös bájt adott az estnek, hogy nagy számban jelentek meg *Oszoly* Kálmán volt tanítványai, főleg a Marcibányi-téri *Polgári Leányiskola* volt növendékei, sok-sok szép leány és viruló menyecske.

Az ünnepi estén résztvevő tanítóság és tanári testületek felszólalásai azt a megmozdulást bizonyítják, hogy a társadalom e kulturált rétege fölismerte annak szükségét, hogy érdekeinek hivatott szószólója legyen a város törvényhatóságában és Oszoly Kálmán nyugalombavonulása jó alkalom volt ennek dokumentálására. A fiatalos energiákkal rendelkező és a tanszemélyzet minden baját apróra ismerő igazgatót szinte predesztinálja erre eddigi társadalmi szerepe, az őt környező tisztelet és szeretet és az intéző körök nagy szimpátiával karolták fel ezt az eszmét. A budai polgárság pedig örömmel fogadja azt, hogy így megszolgálja, meghálálja, hogy gyermekeinek ezreit oktatta, nevelte 36 év alatt Oszoly Kálmán. Ritkán lép valaki a politikai porondra oly kedvező körülmények között, mint ő.

A kitűnően megrendezett ünneplő est, mely mintegy folytatása volt a Marcibányi-téri iskolában lefolyt búcsúünnepélynek, első felszólalója maga a rendező, SZOMBATHY KÁLMÁN volt, aki üdvözölte a vendégeket és Oszolyt. Utána ZIEGLER GÉZA, a Budai Társaskör elnöke, köszöntötte őt, nemcsak mint búcsúzó igazgatót, hanem mint a társaskör háznagyát.

Általános csend és figyelem fogadta a szólásra emelkedő

RIPKA FERENC Dr.

főpolgármestert, aki baráti vonzódását és nagyrabecsülését jött dokumentálni ezen az estén, mert évtizedes, hűséges híve Oszoly Kálmán és ezt a hűséget ő is hűséggel kívánja viszonozni. Negyvenéves szolgálat után ma búcsúztatták hivatalosan és ebben is résztvett, mint a főváros legfőbb dignitáriusa. A búcsúünnep méltó volt Oszolyhoz, aki a fővárosi tanítóság egyik dísze és büszkesége. Ezt értékelni kell és ezért kér részt az ünneplésből. Mint a Budai Társaskör elnöke üdvözli benne a független, szabad polgárt és meg van győződve, hogy Oszoly társadalmi téren is folytatni fogja ezt a munkát, amit negyven éven át az iskolában végzett, itt fog tanítani és nevelni. Ez az ő hivatása. A régi budai erényeket kell ébrentartania és erősítenie, ebben az irányban kell vezetnie a budai polgárságot, jó példával járván elől. Őszinte örömmel üdvözli benne az ideálisan elgondolt szabad polgárt, aki a budai közéletnek szenteli életét. Ez a hivatás, amely itt vár reá, pótolja majd azt, amitől most elbúcsúzott. Mint a hűséges kötelességteljesítés szimbólumát üdvözli és élteti.

A főpolgármester szavait hosszas, lelkes éljenzés követte, Oszolyt körülfogták szép tanítványai és elhalmozták szeretettel. A következő felszólaló:

PADÁNYI ANDOR

kir. tanfelügyelő volt, akit 38 esztendős személyes barátság fűz az ünnepelthez, akit érdemes tekintélynek tart a közoktatás terén is, mert szívvel-lélekkel élt hivatásának és meleg köszönetet mond neki azért, amit negyven éven át tett a budai polgárság művelődése érdekében.

Utána nagy figyelem közepette felszólalt

MASSON IZABELLA

tanárnő, aki a most országszerte folyó aratás poétikusan szép hasonlatával kezdte, mint ahogy ilyen arató-ünnep ez is, ahol negyvenévi munka gyümölcsét aratja le Oszoly Kálmán. Atyai szeretettel állt húsz éven át közöttük és biztosítja őt örökös szeretetéről. Erre a szeretetre ürítette poharát a hallgatóság zajos tetszése mellett.

KOZMA JENŐ Dr.

azzal kezdte, hogy ő nem búcsúztatja, hanem örömmel üdvözli és fogadja Oszolyt az új munkakörben, amely várja őt. Tréfásan jegyezte meg, hogy ő „tantestületi gyerek", ott nőtt föl, ott adták kézről-kézre és vették ölbe kicsíny korában. Kéri a közoktatásügy nagy táborát, hogy támogassa Oszoly Kálmánt eljövendő munkájában, amely reá hivatásszerűen vár. Ő maga erősen számít Oszoly szolgálataira a törvényhatóságban, ahol reá annál nagyobb szükség van, mert a polgárságnak ez a rétege nem volt eddig kellően képviselve a város közéletében. Üdvözli mint segítőtársát a városi politikában és ennek örömére üríti poharát.

Frenetikus taps követte ezt a politikai megnyilatkozást a pártvezér részéről, amit tetézett

BECSEY ANTAL

lelkes felszólalása, aki sietve jött ide, hogy megfürössze lelkét az őszinte szeretet és barátság ünneplő megnyilatkozásában. Szeretné mint kis diák köszönteni a szőkefürtű Oszolyt, rózsacsokorral a kezében és szeretettel üdvözli a politikai pályán tovább oktató Oszolyt.

A várospolitika e vezéralakjának lelkes szavait követte BÖGEHOLD FERENC felszólalása, aki a polgárság vezéreit köszöntötte, — majd ALAPI ISTVÁN, a Marcibányi szeretetház igazgatójának köszöntése, aki a jó szomszédság címén üdvözölte Oszolyt. — KUBINYI BERTALAN tanár üdvözlése, aki a FANSZ és a KANSZ nevében tette azt a kijelentést, hogy mindnyájan ott lesznek a harcvonalban, ha Oszolyért kell küzdeni, — SZÖTS GYULA tanár köszöntése, aki a középiskolai tanárok nevében tett hasonló kijelentést, — azután ÉLŐ MÁRIA, aki a volt tanítványok nevében köszöntötte

OSZOLY KÁLMÁNT,

aki meghatottan, elfogódva köszönte meg a nem várt ünneplést mindazoknak, akik köszöntötték és azoknak is, akik eljöttek.

A szép estét befejezte GÁSPÁRDY ALADÁR, balatonfüredi polgári isk. igazgató, aki kedves, meleg szóval köszöntötte Oszoly Kálmánnét, a köztiszteletben álló hitestársat és az egész családot.

Az ünneplő közönség még későn, éffél után is együtt volt.

Az élet csak egy, egyetlenegy
Istenség szent oltára kérheti:
A megcsonkított, porba görgetett
Nagymagyarország istensége...
Pálházy: Oh!
Beszélj, ősöd Katona-lelke sír
Minden szavadból: alkotott nagyot,
Dicsőt, de nem értette meg kora,
És Déryné is megsebezte őt —
Ifj. Katona József: Előbb Peturként [megráztad szívünk
Petur mennydörgött, szenvedett, [hevült,
S egy álom-alak jobban érdekel,
Mint nyolcmillió jajgató magyar?
Költött Tiborc keservét érezed,
S az idegen meráni fáj nagyon,
Mivel fajtádat jobban szereted;
Hát nem látod, a régi Kánaán
Helyén nyomor és kín osztozkodik?
Nem látod a Tiborcok légióján,
S az értelmiség nagy tömkelegén
Gubbasztani a lemondást, a gyászt,
A minden mindegyet, a tespedést?
Nem látod, hogy a gaz merániak
Hárommillió rabtestvéred vérét
Csapraverik, hogy vesszen a [magyar —
S a nép, mely ezredéven hősködött,
Kivándorol, vagy önvesztére tör!
Pálházy: Fiam, mi elvesztettük ezt [a hont —
Ifj. Katona József: Mi visszavesszük, [nézd, e föveget
(Meglóbálja levente-sapkáját.)
Kriván és Bucses felséges fején
Lengeti holnap a kárpáti szél —
Pálházy: Vagdalkozni fakarddal nem [lehet
Ifj. Katona József: Fakarddal is [lehet, mert az erő
A Katona érclelke, szándoka!
Árpád apánk alighogy százezer
Lovas kardjával szerzé ezt a hont.
Pálházy (átadja revolverét a diáknak):
Fogadd el. A rablóknál majd [bevál —
A kősziklát legördítéd, nehéz,
Halotti dermedtségéből szívem
Feltámadást, feltámadást harangoz,
(Megcsókolja az ifjút.)
Nagy ősöd lelke benned háborog,
S e háborgás a Kecskeméti tiszta
Magyar faj vészjele az ég felé!
Össze kell fogni itt, minden [magyart,
Kardra, kaszára egyformán valót,
Tiborcokat s az érző bánokat,
És vinni kell, míg csak a szent [határt,
El nem értük, elérjük eszküszöm, [mi,
Az ejövendő, egyetlen magyar
Húsvét legyőzhetetlen harcosi...
(Távolról nagyon halkan beszűrődik a Magyar Hiszekegy dallama: a főtéren szerenádot adó városi dalárda énekel.)
Kellékes (sietve belép): A bankettre [kérik Pálházy urat —
Pálházy: Nem kell itt bankett, Ko- [lozsváron, Pozsonyban
Bankettezünk mi, Katona öcsém?
Ifj. Katona József: Úgy áldjon, [verjen minket Isten. Amen.
(Függöny.)

„TROMBITÁS"
VENDÉGLŐ
Budán, II., Retek-utca 12
Rossz idő esetén
NAGY TERMEK
Naponta változatos ételkülönlegességek
Cigányzene! Polgári árak!
20 szobás penzió
BALATONLELLÉN
Cím megtudható a vendéglőben
GUTTENBERGER
tulajdonos.

A kultúra új csarnoka

a Baár-Madas Református Leánynevelőintézet

II.

A hatalmas arányaiban, stílszerű szépségében és művészi díszben fölépült ref. leánynevelőintézet a Lorántffy Zsuzsánna-utcában most kétszeresen tud megfelelni azoknak a nemzeti céloknak, amelyeket az ott folyó leánynevelés oly elismerésre méltóan folytat. A beiratkozásokat már befejezték, de még mindig van hely néhány fél-benlakó és benlakó számára.

Magát az épületet már a mult számban ismertettük, méltattuk a kultúrpalota kiválóan sikerült tervezését, mely *Medgyaszay* István építőművész, műegyetemi tanár érdemeit örökbíti.

Az intézet 4200 négyszögöles telken, enyhe lejtőjű, régi parkban áll. Az utca mellett van a 12 szabványos tantermű lyceum, tágas előadóterekkel és szertárakkal. A tornaterem emeletes, páholyos, 600 személyre, az oratóriummal egyesítve, ünnepélyek megtartására, pedagógiai mozgóképes előadásra berendezett tágas vetítőkamrával. A lyceum elrendezésében lényeges és eredeti újítás az, hogy minden emeletmagasságban annyi szabadba nyíló terrasz van, hogy azokon az illető emelet minden növendéke az óraközökben kényelmesen játszhat és üdülhet a lépcsőkön való futkosás nélkül. Az internátus épületében 100 benlakó és 60 bejáró növendék kényelmes otthont talál a tantestülettel együtt.

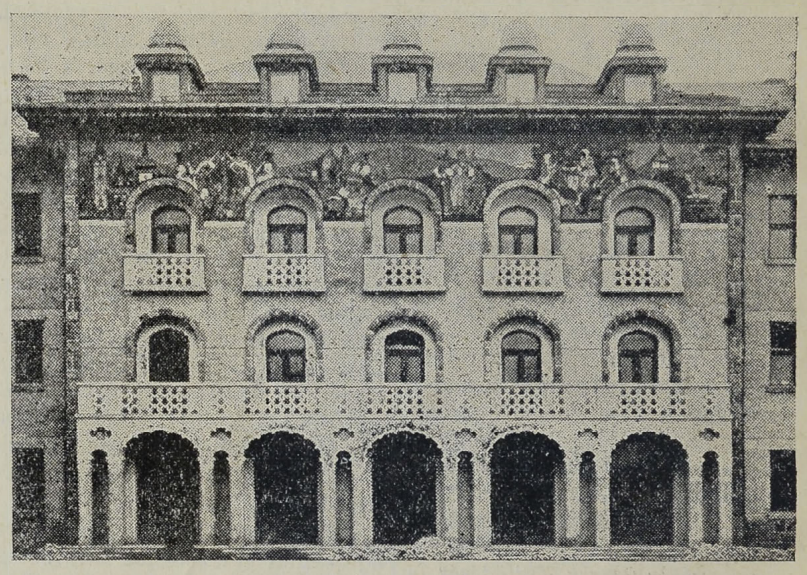

Medgyaszay István terve után építették Havas Sándor és Varjas Gyula okl. építészek

Művének kivitelezésére *Medgyaszay* István kongeniális társakat kapott *Havas* Sándor és *Varjas* Gyula építészek személyében, akik mint építési vállalkozók juttatták tető alá az intézetet. Az építkezés 1928 októberben kezdődött és 1929 márciusában folytatták a munkát hogy november havára elkészüljön a lyceum és az internátus. *Havas* Sándor műépítészünk rendkívül mesterien oldotta meg a terep feltöltésének nehéz kérdését, mert nem kevesebb, mint 16.000 köbméter föld feltöltéséről volt szó. Ráadásul ez a speciális agyagosmárgás talaj különleges szigetelést, — alapozást és kötést — igényelt. Az építési terminus rövid volta miatt különleges Bauxit-cementet használtak, ami szintén kitűnően bevált. *Havas* Sándor és *Varjas* Gyula építészek elsőrendű kőművesmunkát, vasbetonvasszerkezetet, kőburkolatot adtak építőmesteri vállalkozásuk keretében.

Havas Sándor műépítész nevét egyébként számos kiváló alkotása után jól ismerjük. Ő restaurálta *a budai vár egyik legértékesebb műemlékét, a* régi alsó tábla üléstermét, *a budai Redoutot,* amelynek ismertetésére a *Vigadó történetének megírásánál visszatérünk.* A 27-es végállomás felett, a Sashegy-dűlőn épült házában lévő irodájában sok nagyszabású terv született meg, amelynek mindegyike Buda régi nagyságát van hivatva visszavarázsolni.

Mult alkalommal bemutattunk néhány képet a belső berendezésről is, amelynek minden számottevő részét a *Magyar Radiátor gyár* szállította. Buda iparossága mindenkor méltatta *Beck* József vezérigazgatónak munkásságát, nemrég az egyik ünnepi estén is, mert az ő buzgó, eredményes tevékenységének tulajdonítható, hogy a szakmábavágó idegen gyártmányok teljesen kiszorultak a magyar piacról. A laboratóriumi berendezés elismerten elsőrangú asztalos munkáját *Brandt* József műasztalos Podmaniczky-utca 75. sz. alatti üzeme szállította. Ez a műasztalos üzem különleges gépekkel van felszerelve — és munkája szinte versenyen kívül áll.

A betegpavillont a *Magyar Ruggyantaárugyár* Emergé gumipadlójával burkolták, amely zajtalan, higiénikus és könnyen mosható. A korszerű szellőzőberendezés *Zsiros Károly* és *Ujj Gyula* tanár műszaki irodájának tervei szerint készült.

Szakemberek örömmel és szívesen tanulmányozzák a Baár-Madas leánynevelőintézetet és azt tartják egyik legjelentősebb eredménynek, hogy a szabványos lyceum és a hozzátartozó internátus épülete teljes bútorberendezéssel együtt mindössze kétmillió pengőből kikerült. Ebből az utolsó adatból látszik, hogy milyen nagy ambícióval törekedtek a nemes ízlés mellett a puritán takarékosságra a sok leleményes, talpraesett újítású építőszerkezettel.

RUDAS FÜRDŐ radioaktív hőforrás
GŐZ- ÉS KÁDFÜRDŐ
FEDETT USZODA

KALAPOK urak és hölgyek számára nagy választékban **KERTÉSZ** kalaposmesternél I., Krisztina-tér 3 Fest, alakít

KERITÉS, KAPU!

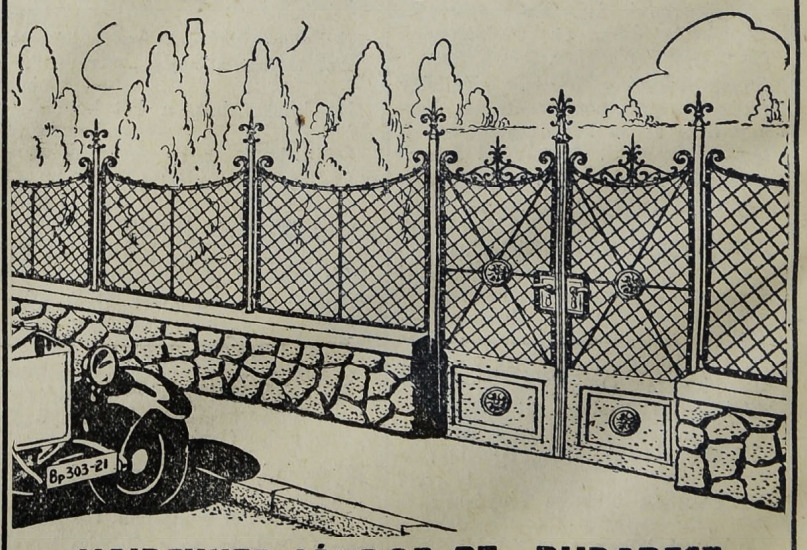

HAIDEKKER SÁNDOR RT., BUDAPEST
ÜLLŐI ÚT 48/31. Budai egyesületek tagjainak árkedvezmény.

Monori Mag vezet
MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI R. T.
BUDAPEST—MONOR
Monori magkereskedése: Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 3. Telefon: Aut. 868-60
Tavaszi képes főárjegyzék és nagybani árajánlat ingyen és bérmentve

RÁCFÜRDŐ
GYÓGYFÜRDŐ, BUDAPEST
Erősen radióaktiv, természetes 42·4 C° földes-meszes hőforrásokkal. Két női- és egy úri-gőzfürdővel, valamint kő- és kádfürdőkkel. Az összes gyógytényezőkkel felszerelve.
Egész éven át nyitva.

Személyi hírek

HORTHY MIKLÓS Kormányzó Úr Őfőméltósága családjával Kenderesen nyaral augusztus hó végéig.

RIPKA FERENC dr. főpolgármester július hó 12-én Reichenhallba utazik a szokásos évi gyógykezeltetésére.

BENEDEK SÁNDOR, a Közigazgatási Bíróság másodelnöke, július hó 1-én Balatonfüredre utazott egyhavi tartózkodásra.

KOZMA JENŐ dr. országgyűlési képviselő, az Egységes Községi Polgári Párt elnöke, e hó 12-én külföldi útjára indul.

NEUSCHLOSS Knüsli Kornélné, a II. kerületi közjótékonyság nagyasszonya hetek ót gyöngélkedik, de már a javulás útján van.

PAJOR JOZSEF kormánytanácsos, a miniszterelnökség főpénztárosa e hó 8-án háromheti szabadságra a Balaton mellé utazik.

SÓS ÁRMIN vezérigazgatóhelyettes e hét közepén Badgastein-ba utazik és ott tölti július havát.

EPERJESSY BÉLA műszaki főtanácsos családjával egy hétre Balaton-Kenesére megy e hó 5-én.

UNGHVÁRY SÁNDOR festőművész Rómából küldte üdvözletét, ahol feleségével együtt tanulmányúton van.

LÁTCSŐ Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

MEGHÍVÓ

AZ ÚRINŐK MUNKAIT ÉRTÉKESÍTŐ TÁRSASÁG

„UMÉT"

GRÓF TELEKY SÁNDORNÉ VÉDNÖKSÉGE ALATT

1930 július hó 16-tól 20-ig bezárólag

A SVÁBHEGYI SZANATÓRIUMBAN KIÁLLÍTÁST RENDEZ, MELYRE AZ ÉRDEKLŐDŐ KÖZÖNSÉG SZÍVES MEGJELENÉSÉT KÉRI

AZ ELNÖKSÉG

A sí-sport érdekében. A Svábhegyen a téli sport mindjobban fejlődik, különösen a sí-sportot űzik nagy tömegek. Voltak az idei télen oly vasárnapok, hogy a Fogaskerekű hatezer sportolót szállított és mintegy 1400 gépkocsi közlekedett, nem számítva a gyalog feljövőket. Egészséges fejlődést és a külföldiek idevonzását télen csakis úgy érhetjük el, ha a főváros a Svábhegynek megfelelő sí-ugrósáncot épít, amelyen legalább is 50 méteres ugrás tehető. A jelenlegi pályán — mely roszszul épült, — a legnagyobb ugrás 22 méter volt, holott Norvégiában 72 métert ugranak. A Svábhegyi Egyesület elnöke, *Bódy* Tivadar, bizottságilag bejárta a sí-sánc építésére és alkalmasnak találta az Anna-kápolna melletti területet, közel a főváros téli sport-épületéhez. Az ugrósánc vasbetonból épülne, hogy tartós legyen, legelőnyösebb görbével, minél nagyobb ugrás elérésére, költsége mintegy 30.000 pengö. Most azt kérte a tanácstól, hogy a tervezéssel és a megépítéssel a tanácsi III. ügyosztályt, illetve a Farkas-csoportot bízza meg, úgyhogy a sánc még ez évben elkészülhessen.

MÁK Hortobágyi juhtúró

Sötétség. A Diana-utat, melyen a legrövidebb idő alatt lehet a Svábhegyre feljutni, lépcsőzetesen kiépítették és a lépcsőzeteket pihenőkkel látták el, csak éppen a kellő világításról feledkezett meg a város, és okvetlenül szükséges a fokozottabb közvilágítás létesítése, a mi sűrűbb villanylámpák elhelyezésével érhető el.

Nyári összejövetelt rendez a „Pénteki Borgazdatársaság" a II., Budakeszi-út 11. sz. alatt levő „Budagyöngye"-vendéglőben július hó 18-án, pénteken este 8 órakor, amelyen a borgazdai tisztet Csiszár Lajos, Horváth József, Lovas Sándor, Nichter János, Pásztélyi Vilmos, dr. Pénzes Mihály, Prost János és Váli Gábor urak töltik be. A vacsora alatt dr. *Zboray* Gyula a polgári egységről beszél. Vendégeket szívesen látnak.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

A piaci bódékat lent a városban lassan kipusztítja a város és fedett piacokra utasítja az árusokat, akik azonban új helyeket keresnek bódéik számára. Ez a veszedelem fenyegeti a hegyvidék legszebb részeit és *Bódy* Tivadar, a Hegyvidéki Egyesületek Szövetségének elnöke, már előre is gondját viseli, hogy ezt megelőzze. A Svábhegyen, a Diana-út felső részén van a Templom-tér, melynek területét művésziesen parkírozták. Ez a tér *sohasem szolgált piac céljára*, — s azért arra kérte az I. kerületi elöljáróságot, hogy ide árusító-bódék felállítására új engedélyt ne adjanak ki. A hegyvidék minden ilyen díszesebb helyét meg kell óvni az ilyen mesterséges elcsúfítástól.

Kegyeletes ünnepség a hárshegyi Báthory-barlangnál. Június hó 29-én nagyszámú hallgatóság előtt *Huszár* Elemér dr. zugligeti lelkész beszédet tartott Boldog Báthory Lászlóról, aki 1437—1457 között mint a Szép juhászné helyén állott Pálos kolostor szerzetese itt a barlangban fordította a Szentírást. Az emelkedett, lendületes szentbeszéd az erdő magányában mély hatást tett a hallgatóságra. Este társasvacsora volt a Szép juhásznénál.

Legtisztábban készült sütemény
I., Bors-utca 1. Telefon 503—35 JÁNY PÉK

Budai legendák. Mint valami üdítő, hűs szellő a rekkenő, tespedő hőségben, úgy hatott a hír, hogy *Liber* Endre tanácsnok intím szobrokkal óhajtja benépesíteni Buda apró parkjait. A kanyargó nagykörút kisebb ferde parkokat létesített a betorkoló utcák sarkán, amelyek kiválóan alkalmasak művészi értékű, poétikusan ható kis szoborcsoportok beállítására, ahogy azt a rác templomnál felállított bájos kis szökőkút bizonyítja. A gondterhelt emberek lelke földerül az ilyen kőbe vésett, költői gondolat láttára. Főleg a körútak mentén kellenek ilyen alkotások. Most újból egy pompás kis szobrot vásárol a város: *Meghalt a madaram!* címűt, mely *Sztankó* Gyula szobrászművész alkotása és egy fatönkön ülő fiút ábrázol, amint a kis madara kimúlásán búsul. Rendkívül intím hatású szobor, mely valamely fa árnyékában, a sivár körúton pompásan érvényesül majd. Érdemes művészt is támogat az olcsó áron szerzett szobor vásárlásával a város, *Sztankó* Gyula személyében, aki a Felvidékről menekült, ahol magyarságáért a csehek megkínozták. Most minden szobrász nehezen küzd a létért és böles elhatározás a város részéről, hogyha kis költséggel is, de mégis hóna alá nyúl a nyomorral küzdő művészeknek — szépítve ezzel a várost. *Sztankó* Gyula a monzai világkiállításon is díjat nyert a „Nevető fej" és a „Bibliás ember" című kompozíciójával. Az Ady pályázaton 130 művész között csak egy szavazattal lett második. Kitűnő portréja, mely Ray Rezső építészt ábrázolja, egyike a legszebb kőportréknak. Most a kedves *budai legendákat* készül kőbe vésni és megörökíteni. „Meghalt a madaram", a most megvásárlásra kerülő kedves szobra megnyerte dr. *Kozma* Jenő országy. képviselő és pártelnök tetszését, aki Buda szépítése érdekében szintén melegen pártolja a szobormű megvásárlását.

Az állami sorsjáték 54-ik jún. 21-i húzásán a *30.000 p-ős* főnyereményt 013.563, a *20.000 p-öst* a 197.402, a *15.000 p-őst* a 011.544, *a 10.000 p-őst* a 192.478. sz. sorsjegy nyerte. *Összesen 15.000 nyereményt sorsoltak ki.*

A 100 pengős és annál kisebb nyereményeket a húzás után 14 nappal, vagyis 1930 július 5-étől kezdődőleg, 1930. évi szeptember 22-én déli 12 óráig bezárólag, csakis az eredeti sorsjegyek visszaadása ellenében, az 1924. évi IV. t.-c. alapján kiadott 5006/924. P. M. számú rendelet II. 3. §-a alapján járó illeték levonásával a székesfővárosi m. kir. pénzügyigazgatóság házi pénztára Budapesten, V., Szalay-u. 10—14. alagsor 14. szám alatt készpénzben fizeti ki; *a 100 pengőnél nagyobb nyereményeket* ugyanezen idő alatt ugyancsak az eredeti sorsjegy visszaadása ellenében postatakarékpénztár útján utalják ki. A nyerő sorsjegyet ajánlott levélben is be lehet küldeni a székesfővárosi m. kir. pénzügyigazgatósághoz, (V., Szalay u. 10—14. sz.) s ez esetben a 100 pengőnél kisebb nyereményt is postatakarékpénztár útján utalják ki. A sorsjegyek postai beküldése a nyerő fél veszélyére és költségére történik. Mindazon nyereményeket, melyeket a húzás után *három hónap* alatt, tehát *1930. évi szeptember hó 22-ik napjának déli 12 óráig bármi okból* fel nem vesznek, a kitűzött jótékony célra fordítják. A postán beküldött nyerő-sorsjegyekre eső nyeremények kiutalása mintegy 14 napot vesz igénybe.

Dócsi bácsit is eltemették Óbudán. Mindenki szerette, becsülte, mert 45 év óta állott a Goldberger-gyár szolgálatában *Kovács* Dávid, aki most június 29-én, rövid betegség után elhúnyt. Dócsi bácsi nélkül nem volt társadalmi megmozdulás Óbudán és megbecsülte a III. kerületi Egyesült Polgári Kör is, amelynek megalakulása óta választmányi tagja volt. E hó 1-én temették nagy részvét mellett és a sírnál *Goldberger* Leó búcsúztatta, könnyek közt fejezve be beszédét. A Társaskör küldöttsége élén *Andréka* Károly emlékezett meg ezután meleg, résztvevő szavakkal az elhúnyt polgári erényeiről. Felesége, nagy rokonság és tisztelőinek nagy sora gyászolja.

MEGNYILT A MARGITSZIGETI STRAND

A MOVE balatonkenesei üdülőházának bemutatója június hó 29-én volt és e hó 5-én nyílik meg az üdülésre vágyó igényjogosultak előtt. Az üdülőház használására jogosult minden MOVE tag és igazolványos frontharcos, akik 4.50 pengőért napi teljes ellátást és egész napi strandhasználati jogot kapnak. (Bővebbet: VI., Podmaniczky-utca 45. sz., II. em. 26. Telefon: Aut. 185—18.)

MÁTÉ István, szobafestő és mázoló mester, *I. ker., Attila-körút 2.* Telefon: 573—55.

Zarándoklat Máriacellbe. Már kipróbált, kitűnő rendezésben, augusztus 6-án este 7 órakor 8 napos zarándoklat indul Máriacellbe. Részvételi díj: II. osztályon 52, III. osztályon 40 pengő. Részletes felvilágosítással szolgál a jelentkezőknek: *Borsy* István útimarsall, IX., Üllői-út 115. Telefon: 399—31. Budán jelentkezni lehet: I., Kollár Mihály, Fehérvári-út 37. és Rozmics András, III., Timár-utca 13, II. 29.

MENCZER mos, fest, tisztít saját üzemeiben Telefon: A. 504—93 Külön vidéki oszt.

Keresek 4 szobás modern lakást Budán, központi fűtéssel, *kerthasználattal*. Értesítést telefónon: *110-18.* szám.

Negyvenéves találkozóra jöttek össze a II. kerületi kir. egyetemi katolikus főgimnáziumban 1890-ben érettségit tett iskolatársak június 23-án az intézetben, ahol volt hitoktatójuk, *Pokorny* Emánuel dr. prelátus, az intézet kápolnájában szentmisét mondott, s megható beszédet is intézett volt tanítványaihoz. A misén Schirilla Achill dr. kúriai bíró ministrált. Mise után a hősi halottak emlékművét koszorúzták meg s ez alkalommal Schirilla Achill dr. mondott kegyeletes beszédet. Majd a díszterembe vonultak összejövetelre s itt az intézeti Iskolatársak Szövetsége nevében *Koömley* Nándor dr. nyug. miniszteri tanácsos, a szövetség alelnöke, aki maga 53 év előtt tett ugyanitt érettségit, meleg szavakban üdvözölte a megjelenteket. Ezek után kedélyes villásreggeli következett, este a margitszigeti alsó vendéglőben gyűltek össze családjaikkal együtt vacsorára. Megjelentek: Doktor Károly dr. orvos és neje, Frits Kálmán dr. nyug. h. államtitkár, Gelléri Emil nyug. máv. főfelügyelő, neje, leánya és fia (Debrecenből), Kiss Ernő dr. ügyvéd, felsőházi tag (Szolnokról), Lász Károly nyug. állampénztári főpénztáros és neje, Marinovich István min. tanácsos és neje, Nagy Emil dr. ügyvéd, volt igazságügyminiszter, Németh Zoltán és neje, Papp Vilmos dr. ügyvéd, a DSZAV jogtanácsosa, neje és fia, Schirilla Achill dr. kúriai bíró és leánya, Székács Aladár dr. közigazgatási bíró és Zboray János székesfővárosi műszaki főtanácsos, neje, fia, leánya és veje. Vacsora után Papp Vilmos dr., aki 1910 óta rendezte az összejöveteleket, összesen nyolcat, beszámolt a volt iskolatársakról, akik 42-en voltak s akik közül ma már csak 18-an vannak nyilvántartásban. Kimentették magukat még élő tanáraik: Kőrössy Henrik dr. és az azóta elhúnyt Jancsó Benedek dr., korukra és egészségi állapotukra hivatkozva, iskolatársaik közül pedig Ságy Lajos rendőrfőtanácsos (Debrecenben), Tomicsics Márk dr. nyug. törzsorvos (Goszpicsban), Vecsey József dr. min. tanácsos és Kubesch Béla nyug. rendőrkapitány (Máriabesnyőn). A víg társaság késő éjfélig volt együtt, kellemesen emlékezve az elmult négy évtizedre s azzal az ígérettel váltak el, hogy évenkint egyszer összejönnek.

BUDAI STRANDFÜRDŐ
(DUNASTRANDFÜRDŐ) III., UJLAKI RAKPART
50 méteres hévizű vasbetonmedence, külön dunai uszoda. Közvetlen villamosmegálló az összes óbudai kocsiknak.
Szépvölgy-utca, Margithídtól 5 perc. Telefon: Aut. 624—84

Nász. Kuncze Gizi és Havlicsek József június hó 28-án délben tartotta esküvőjét az óbudai r. kath. plébániatemplomban díszes közönség jelenlétében.

A Széchenyi-hegy jövője. A Svábhegy, mint Budapest legfejlettebb nyaralóhelye, mely erősen szolgálja az idegenforgalmat is, megköveteli a fokozatos kiépítést. A Svábhegy fejlesztésére nem elegendő a svábhegyi központnak kiépítése és a közlekedés megjavítása, hanem rendkívül fontos lenne a Svábhegyen lévő *Széchenyi-hegynek olymódon való szabályozása*, hogy terek, utcák létesítésével a beépítés lehetővé tétessék. A Széchenyi-hegy még nincs elrontva és művészileg kiképezhető. Megörökíti a nevét az a városrendező, aki itt leteszi a mesteri vizsgát. Sürgős a kérdés és föltétlenül addig kell megoldani, amíg *Bódy* Tivadar ny. polgármester nagy tekintélye biztosan átsegíti a tervezőt minden nehézségen. Az ő nagy koncepciója fölismerte e kérdés fontosságát s most az új Tanács bizonyára szívesen siet nagynevű munkatársa segítségére a régebben sokat hangoztatott, de kevés érzékkel foganatosított fürdőváros alapvető munkáinak elintézésében.

Gyász. Hrendesi Bárány Ödön ny. pt. ellenőr június hó 26-án, életének 46-ik, boldog házasságának 22-ik évében rövid szenvedés után elhunyt. Július hó 1-én temették a farkasréti temető halottasházából az ág. hitv. evang. egyház szertartása szerint nagy részvét mellett. Halálát gyászolják: testvére, h. Bárány Sándor országy. képviselő, a Danzinger, Körmendy, Keller és Heves családok.

Nehéz bánat érte *Pénzes* Mihály dr. ügyvédet és nejét, született *Prátzky* Szerénát, akinek édesanyja, id. *Prátzky* Ignácné, született Deák Eszter 68 éves korában, 48 évi boldog házasság után, hosszas szenvedés után június 17-én elhúnyt Dunavecsén, ahol a református temetőben helyezték örök nyugalomra június 19-én, gyermekeinek, nagyszámú rokonságának és tisztelőinek részvéte mellett.

Házmesternek ajánlkozik jobb iparos; egyszerű kert gondozását is vállalja. Már volt hasonló állásban, kitűnő bizonyítványa van. III., Táborhegy 3222. Bujdos, Lányi-féle ház.

Nagyszámú előkelő hallgatóság jelenlétében folyt le június 25-én dr. *Syposs* Katalin középiskolai tanár Bimbó-u. 9. sz. alatti nyilvános jogú *Francia-Magyar Elemi Iskolájában* az évzáró vizsga. A gyermekek kifogástalan kiejtéssel, anyanyelvi könnyedséggel és folyékonysággal mutatták be francianyelvi tudásukat. Énekeltek, szavaltak, játszottak, olvastak és beszéltek olyan természetesen és közvetlenül, mintha a francia nyelvet évek óta beszélnék. A francia nyelvi tanulással párhuzamosan végzik a rendes elemi iskolai osztályok anyagát. Szép időben a gyermekek három holdas parkban tanulnak. Az iskola kívánatra a gyermekekért autót küld.

URI SZABÓ, kiváló szabász! GLASZ Péter, I., Maros-utca 11.

Eladó kielbot, rézveretes, szögelt, forrasztott két légkamrával, anyaga Pich-pinne, háromszor minizálva, egy paddal. Hossza 3.50 m, szélessége 1·— m, magassága 0·35 m, mélyjárata 0·15 méter. — Cím: Schwarzenbrunner, Óbuda, Hajógyár.

Benőtt kilátás és kifüstölt vendégek

De nagyon igazuk van azoknak, akik azt mondják, hogy ebből a városból sohasem lesz fürdőváros. Magam is ezt vallom. Igazolja ezt különben az alábbi két jelentéktelennek látszó eset:

A Gellérthegyre vitte föl idegen látogatóit közgazdasági életünk egyik kiváló egyénisége, de sajnálattal tapasztalta, hogy a Citadell mellől a kilátást Budapest felé gátolják a túlmagasra nőtt fák és csak azok ágai között lehet itt-ott a kilátásban gyönyörködni. Bosszankodtak is az idegenek.

A mi kertészeti hivatalunk magas nívón áll és az utóbbi évek parkírozása nemcsak vetekszik Európa minden világvárosáéval, hanem ízlés dolgában meg is előzi azokat. Ennek a kertészetnek valószínűleg nincs annyi ideje, hogy minden eshetőséget számon tartson s így elkerülte bizonyára a figyelmét, hogy a Citadella mellől nyíló pompás panorámát elfödik a fák. De a város figyelmébe azt is ajánljuk, hogy a Citadella közvetlen környéke sem eléggé esztétikus és nagyon ráférne egy kis rendezés és tisztogatás. Elvégre a Gellérthegy csúcsa mégis csak a legközelebb eső kilátótorony s illő volna, hogy ezt kellő rendben tartsuk. Alig akad külföldi turista, aki Budapesten járva, ne látogatna föl a Gellérthegyre.

Ott fönt a túlságosan növő, *élőfák* gátolják a kilátást, a városban pedig a *kiszáradt fák* rontják a kilátást. Hogy Budán maradjunk, a Linzi-lépcső mentén két év óta dísztelenkedik néhány kiszáradt fa, úgyszintén az Attila-utca és Mikó-utca sarkán, de a körúton is. Pedig a mi kertészetünk a város illetékes műszaki hivatalával együtt igen szépen és kedvesen tud megoldani olyan kérdéseket, amelyek azelőtt gyakran kihívták a méltányos kritikát. Igy a „Budai Apolló" mozi előtti kis park rendezé-

LEGSZEBB és legkellemesebb uzsonnázóhely a PUTSAY CUKRÁSZDA terrasza gr. Majláth száll. bérház és I., Attila u. 21

SVÁBHEGYI NAGYSZÁLLÓBAN
JÚNIUS 8-TÓL SZEPTEMBERIG NAPONTA DÉLUTÁN ÉS ESTE
Előnyös penziórendszer!
KALMÁR TIBOR
zeneszerző teljes zenekarával hangversenyez. Asztalrendelés: Tel.: 661-72

MEGNYILT SIPOS HALÁSZKERT!
BUDÁN, LAJOS-UTCA 46 EZELŐTT KŐBÁNYÁN

ÉHGYOMORRA
naponkint igyék egy pohár
KRISTÁLY
VIZET!

sével a Széna-térre torkolló két utca felé ielógó száját a parknívó emelésével szabályos egyenesre csukták. Bizonyosan segíteni tud a felsorolt bajokon is.

*

Ennél furcsább eset a következő:

Az izzó napok hősége elől szívesen menekül a közönség a Hűvösvölgybe és így történt, hogy elég gyenge tavaszi szezón után a hűvösvölgyi végállomásnál lévő *Balázs-féle vendéglő*, amely nemcsak a budaiaknak, hanem a pestieknek is ősi kiránduló helye e hó 28-án este színültig megtelt jókedvű előkelő közönséggel. A legkellemesebb hangulat közben, — az étel kitűnő, a bor pompás — amikor a vendégek kétszeresen élvezték a Hűvösvölgy hűvös estjének kellemességét, hirtelen *penetráns bűzt árasztott* be az esti légáramlás a zsúfolt nyári vendéglőbe. A vendégek nagyrésze kelletlenül mozgolódott és alig egy *negyedóra alatt a vendéglő csaknem teljesen kiürült.* Kétségbeesett arccal nézte ezt a pusztulást *Balázs* Antal, a népszerű vendéglős és telefónon igyekezett az illetékes tényezők segítségét keresni, de minden küzdelme kárbaveszett.

Az történt ugyanis, hogy a közvetlenül szemben fekvő villamos végállomás személyzete számára készült nagyobbarányú illemhely pöcegödrét a Beszkárt igazgatósága által megbízott pöcegödörtisztító pont 11 órakor éjjel kezdte el kiüríteni és a fekáliákat onnan elhordatni, ami természetesen elviselhetetlen bűzt terjesztett, mely mint a köd, megülte a völgyet. A vendéglőst megkárosító esetnek tulajdonképpen a város az oka, mert mindig a hegyháton ásat csatornát, nem pedig a völgyben, holott ott van a természetes csatorna, az Ördögárok, csakhogy nagyszakállú öreg zsidó lesz Balázs Antalból, mire az Ördög-árok boltozásával az ő vendéglőjéhez jut el a város.

Bizonyára nem olyan módon adta ki a pöcegödör tisztítására a megbízást a Beszkárt, hogy azt a legforgalmasabb időben, éjjel 11 órakor intézze a vállalkozó, de az érdekelt kiránduló közönség nevében mégis arra kell kérnünk az igazgatóságot, hogy ezt a havi tisztogatást ezentúl ejfél után két órára rendelje el.

A terjengő bűz-ködöt még tetézte az a hanyagság is, hogy éppen a vendéglő előtt, ahol a legerősebb a kocsiforgalom, mert ott van a vidéki autobuszok végállomása és oda gyűlnek a kirándulókat hozó autók, arra járnak Pesthidegkút felől a teherszekerek, — hogy éppen itt *nem olajozza az utat a város* s így a hirtelen távozó vendégek autói által fölvert por tűrhetetlenné tette a vendéglőben való tartózkodást, holott az est maga a legkellemesebb volt. Két öntözőkannára való olaj elég volna.

Így készül nálunk a fürdőváros.

Pobula Dani.

Rózsadombi nyilvános jogú
I-IV. oszt. magán elemi iskola
ÁLLAMÉRVÉNYES BIZONYÍTVÁNYOK. — KERTRENDSZER. NYELV, ZENEOKTATÁS — VÍVÁS.
BEIRATÁS NAPONTA 10-14 ÓRÁIG. — A NÖVENDÉKEK RÉSZÉRE AUTÓ ÉS AUTOBUSZKÖZLEKEDÉS.
Budapest, II., Bogár-utca 2.
Telefon: Automata 527—79.

FLEISCHER REZSŐ
hentesáru-, kolbász- és szalámigyár
egyetlen budai fiókja
BUDÁN, II., SZÉNA-TÉR 1
AZ ALFÖLDI-FÉLE ÜZLET HELYÉN.
Elsőrendű sertéshúsok, kolbászáruk és téli szalámi

TURÁNI SZŐNYEGSZŐVŐ R.-T.
Készít, javít, megóv
II., FŐ-UTCA 80. SZ.
Telefon: Aut. 515—79.

Közgazdasági Napló

Szerkeszti: SZÁSZHALMI JÓZSEF

* **Bud János** kereskedelemügyi miniszter legutóbb a parlament elé terjesztette az *Állami Vas-, Acél- és Gépgyárak* 1930—31. évi költségvetését, mely az előző év előirányzatával szemben sok esetben lényegesen kisebb számadatokat tartalmaz. A kereskedelemügyi miniszter előterjesztéséből tudjuk meg, hogy *Köpesdy* Elemér miniszteri tanácsos kitűnő vezetése alatt álló Mávag az 1930—31. költségvetési év *rendes bevétele gyanánt 50 millió pengőt irányzott elő,* holott ez az összeg az előző évben *53.777 millió pengőt tett ki.* A csökkenés tehát közel négy millió pengő. A költségvetés elkészítésénél úgy a kereskedelemügyi minisztérium, mint pedig a *Mávag* vezetősége előrelátóan számolt a viszonyokkal, amelyek az ipari termelést különösen az utóbbi időben megnehezítik. A *Mávag* óvatos vezetősége eleve számolt a nehéz viszonyokkal és szűkebb keretek közé szorította az üzemi, a gyártási és a termelési költségeket is, amelyek az előző évi *38.128 millió pengővel* szemben most *34.118 millió pengővel szerepelnek* De azért tökéletes felkészültséggel várja a gazdasági helyzet javulását. Új munkagépeket szerez be, befejezi a második nagyolvasztó építését, ami még *1.018 millió pengőbe kerül* és emellett az *1930—31. költségvetési évben számos beruházást hajt végre.*

* **A Kisipari Hitelintézet** 12-ik évi rendes közgyűlésén *Szél* Jenő vezérigazgató ismertette az intézet multévi működését. Rámutatott ara a tényre, hogy a Kisipari Hitelintézet ránevelte a kisiparosságot a gazdaságos üzemvezetésre, aminek legfontosabb eszköze az anyaggal, eszközökkel és pénzzel való takarékoskodás. A takarékoskodás érdekében a betétösszegek erejéig biztosította az ügyfeleket baleset és rokkantság esetére, az iparosok gyermekei és a tanoncok között egypengős ajándék takarékbetétkönyveket osztott szét, takarékautomatákat állíttatott fel, perselyeket és jegyeket vezetett be, azonkívül számos propaganda előadást tartott. Az intézet altruisztikus működése ellenére *230.000 pengő osztalékot és 100.000 pengő adót* és illetéket, *összesen 330.000 pengőt* fizetett ki az utolsó három év alatt, ami *a saját tőke 9½%-ának* felel meg. A mult év üzleti nyeresége 119.000 pengő volt, dacára, hogy a váltóforgalmi adatok 60%-kal emelkedtek, a feleket terhelő költségek csak 32%-os emelkedést mutatnak, ami a racionális üzemvezetés eredménye. Az elismeréssel és tetszéssel fogadott beszámoló után indítványt nyujtott be *Vita* Emil dr., mely szerint a főváros az 5%-on felüli osztalékot tartalékolja az intézet veszteségi alapjára. *Ilovszky* János törvényhatósági bizottsági tag, alelnök azt *követelte,* hogy a kisipari hitelösszegek növekedése alkalmával *a fővárosi iparosság hitelintézményének rövidesen újabb 5 millió pengőt bocsássanak rendelkezésére. Szemethy* Károly dr. főügyész *indítványára* kimondotta a közgyűlés, hogy 25.000 darab 10 pengő névértékű részvény kibocsátásával az intézet alaptőkéjét *1,350.000 pengőre emelik.*

* **A Magyar Köztisztviselők Fogyasztási, Termelő és Értékesítő Szövetkezete** június 28-án tartotta meg a régi képviselőházban XXXVII. rendes közgyűlését *báró Perényi* Zsigmond v. b. t. t. elnökletével, a tagok igen nagy érdeklődése mellett. A nagy tetszéssel fogadott elnöki megnyitó után az igazgatóság évi jelentése került tárgyalás alá. A jelentés szerint a szövetkezet széleskörű *propaganda- és nevelőmunkával* igyekezett ellensúlyozni a fogyasztóképesség csökkenését s a fővárosban és vidéken rendszeresített *tagértekezletek* útján vonta be a tagokat az üzletvitel irányításába. A szövetkezet *1929. évi áruforgalma 32.9 millió pengő volt,* mely 5.1%-os értékbeli csökkenést jelentene az 1928. évi 34.7 millió pengő áruforgalommal szemben. Figyelembe véve azonban az élelmiszerárak 9—10%-os csökkenését s a tagok részére nyujtott hitelkeretnek a kötelés előrelátás folytán 5.83%-kal történt megszorítását, árumennyiség szempontjából *a szövetkezet túlszárnyalta az elmult évben 1928. évi forgalmát.* A szövetkezet a mult esztendőben *személyzeti kiadásait 47.9, dologi kiadásait pedig 33.6%-kal csökkentette s ezzel 519.325 pengő megtakarítást ért el.* A tagok száma a mult év végén 50.981 volt. A szövetkezet törzs *üzletrésztőkéje* a tagok pengőnkénti befizetéseiből 735.903 pengőről *995.924 pengőre emelkedett.* A szövetkezet 1929-ben 742.176 pengő adót fizetett, *multévi tiszta fölöslege pedig 320.583 pengő.* Ebből 5% osztalékot és 2% vásárlási visszatérítést fizet a tagoknak, összesen 234.796 pengőt, 20%-ot pedig tartalékolásra fordít. Miután olcsó áruakciókból kifolyólag árengedmény címén évközben még külön 249.000 pengőt osztott szét a szövetkezet tagjai között, körülbelül *432.000 pengő az az összeg, mely a tagok részére vásárlási visszatérítés fejében jut.* A közgyűlés többek hozzászólása után, amelyekre *Tarján* Vilmos vezérigazgató és dr. *Borbás* Gáspár ügyvezető-igazgató adták meg a helyesléssel fogadott szakszerű felvilágosításokat, egyhangúlag elfogadta az előterjesztett zárszámadásokat és üzleti jelentést s *a legteljesebb elismerését nyilvánította az ügyvezetőség működése iránt,* amely a legválságosabb gazdasági viszonyok között is megtartotta a szövetkezetet a fejlődés útján és lehetővé tette, hogy az eredményesen teljesíthesse gazdasági és szociális hivatását tagjai érdekében.

* **A BSZKRT kisvasútjai,** azaz a *Budapest—Szentlőrinci Helyiérdekű Villamosvasút, a Ferenc József Földalatti Villamos Vasút* és a *Budapest—Ujpest—Rákospalotai Vill. Közúti Vasút,* amely társaságok vasútjai a BSZKRT üzemkezelésében vannak, június 30-án tartották évi rendes közgyűlésüket. Mindhárom vasúttársaság közgyűlése tudomásul vette az igazgatóság jelentését, megállapította a mérleget és a zárószámadást és az igazgatóságnak és a felügyelőbizottságnak megadta a felmentést.

Laptulajdonos: VIRAÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Viraág Béla.
Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Bpest V, Ügynök-u. 8. — Nyomdaigazgató: Linzer M. —

PALACK-TEJ

RÓZSADOMB alján
LUXUSPALOTÁBAN
tágas, kényelmes, minden mellékhelyiséggel ellátott szoba-konyhások, kettőszobások főuri kivitelben novemberre olcsón.
Kis-Rókus-u. 3. Telefon: 229-96.

FRANCIA-MAGYAR
nyilvános jogú ELEMI ISKOLA
BUDÁN, II., BIMBÓ-UTCA 9. SZ.
Igazgató: DR. SYPOSS KATALIN
Rendes tanulóknak államérvényes bizonyítványok. Bármely iskola 6—13 éves tanulói és leánykái részére francia játékdélutánok. Kezdőknek és haladóknak két-kétórás teazsúrok, francia társalgás keretében. Kérjen kimerítő prospektust

BELLEVUE
SZÁLLODA
ÉTTERMEIBEN
DÉLUTÁNI TEA,
ÁNC
FÜGGŐKERTJE — A LEGSZEBB TERRASZ
Elsőrangu koncert- és tánczene. Európa előkelő restaurantjai között foglal helyet. Füst- és pormentes levegő. Este kétféle menü 3 és 6 pengős. Déli menü 2.50
Asztalrendelés T: A. 528-84

PAPP KLÁRI
ILLATSZERTÁRA
II., Zsigmond-utca 12.
Valódi francia illatszerek, kozmetikai cikkek és háztartási áruk legdúsabb raktára

Hüvösvölgy
legszebb kirándulóhelye
Nagyréti vendéglő
Naponta cigányzene!
tulajdonos
MARTH MIHÁLY

TEA
Közvetlen behozatal Holland-Indiából
a termelő ¼ és ½ kilogrammos eredeti csomagolásában és ládákban — Nagyban és kicsinyben
BOZÓ GYÓGYTÁR
BUDÁN, I. KER., ALKOTÁS-UTCA 34. szám.

KIRÁLY-FÜRDŐ
Építette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.
Budán, II., Fő-utca 84. szám.
45 fokos szénsavas nátrium, szénsavas mészet, szénsavas kénsavnátriumot és magnéziumot tartalmazó hévvíz
Vízvelény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fém mérgezés, máj-, lép-, vese-, hágyólyagbetegségek, gyomorkurai és alkati panaszok ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdő: férfiaknak . . . . reggel 5—1 óráig; nőknek hétköznap délután 2—7 óráig.
!! IVÓ KURA !!

RÓMAI FÜRDŐ
ÓBUDA—AKVINKUM
KEDVES KIRÁNDULÓHELY
Kitünő konyha. — A források napi hozama 160.000 hektoliter rádioaktiv thermálviz
A szentendrei HÉV vasútnak, a MFTR hajóknak és az ÚJPESTI átkelő propellernek állomása

CSÁSZÁR-KERT
a legkellemesebb szórakozó, uzsonnázó és vacsorázó hely a Dunamentén, nyitva reggel 7 órától éjfélig.
KITÜNŐ ZENE
délután 5-től éjjel 12 óráig. Változatos bácskai konyha. Polgári árak. Társaságoknak a belső helyiségek is mindig rendelkezésre állanak.
CSIRSZKA KONRÁD vendéglős.

FIUME
CAFÉ RESTAURANT
BUDAI DUNAPART — LÁNCHÍD-UTCA 12
ÁTALAKÍTVA MEGNYILT
Elsőrangú konyha! — Figyelmes kiszolgálás! — Esténként elsőrangú cigányzenc.
Asztalok előre rendelhetők: Telefón: A. 531-29
VILLAMOS ÉS AUTOBUSZKÖZLEKEDÉS!

Auguszt pavillon
Gyönyörű parkja és pompásan berendezett helyiségei Buda előkelő közönségének kedvenc uzsonnázó helye
Budán, I., Hidegkúti-út 22

Csak egyszer
vásároljon Dinka-féle teavirslit!
Mindig azt fog kérni.
Gyártja: DINKA ISTVÁN hentesárugyára
II., Iskola ucca 40. Telefón: Aut. 549-58.
Fiók: Széna téri piac.

DÉLIVASUT
RÁDIÓHÁZ
I., KRISZTINA-KRT. 99. Tel. 507-07
villanyfelszerelési cikkek, csillárok
GRAMOFONOK, LEMEZEK
részletre is
Akkumulátor töltés és javítás

PROHÁSZKA
SZOBAFESTŐ MÁZOLÓ, HÁZTATAROZÁSI VÁLLALKOZÓ
A legmodernebb fúvógéppel készült művészi munkákat végzi. Nagyobb munkáknál kedvező fizetési feltételek
I. KER., KRISZTINA-KÖRÚT 32
TELEFÓN: AUTÓMATA 502-16. SZ.

Telekparcellázás
POMÁZON
200 □-öles házhelyek kaphatók közvetlenül az állomás mellett. Kitűnő ivóvíz. Pormentes, egészséges terület
Gyönyörű kilátás.
Jó közlekedés.
Kedvező részletfizetés!
Építési hitel!
Bővebb felvilágosítást ad:
ÓBUDA-UJLAKI TAKARÉKPÉNZTÁR
III., LAJOS-UTCA 144.
TELEFON: 624—57.

BUDAIAK
csak Budán MOSATNAK, FESTETNEK és TISZTÍTTATNAK
SZŰCS gőzmosodában
TELEFÓN: AUT. 519—73
I, Márvány-u. 36, I, Krisztina-körút 167, II, Fő-u. 60, IV, Aranykéz-u. 5, VI, Jókai-u. 11

PROHÁSZKA
szőnyegkereskedő
I., KRISZTINA-KÖRÚT 32
TELEFÓN: AUTOMATA 502-16
Művészi szőnyegjavítás és mosás
Magánfelektől vásárolt valódi perzsaszőnyegek jutányos árban. Gép- és futószőnyegek nagy raktára. Kedvező fizetési feltételek

FRISS VIRÁGOK! SZOLID ÁRAK!
Telefón: A. 537-87
LOHR IRMA utóda
NAGY IMRE LÁSZLÓ
udvari szállító
II, Fő-utca 1

Kályhás! Minden szakmabeli ügyben forduljon a régt jóhírű céghez
I, Logodi-u. 19 Béres Márton Tel.: 530-33

RÓZSADOMBI KÁVÉHÁZ és ÉTTEREM
Majláth szállodabérház (Statisztikával szemben)
BUDA LEGELŐKELŐBB és LEGSZEBB HELYISÉGEI — A LEGKITÜNŐBB KONYHA
Az étteremben esténkint RÁCZ JÓZSI muzsikál. — Tulajdonos: LAKATOS JÓZSEF

GUMMI harisnyák, fűzők, gyógyhaskötők, női egészségügyi cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása
Hungária Kötszergyár R.-T. fiókja
Buda, I., Krisztina-tér 3. sz.

HUNGÁRIA
GYÓGYFORRÁS
Budán, az Erzsébet-hídnál
Szénsavval telítve:
HARMAT-VÍZ!
Magyarország legradiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-híd budai hídfőjénél épült modern ivócsarnokban. Radioactiv hatású lithiumos és calcium-hydrocarbonátos gyógyvíz.
IVÓ-KÚRA
Keserűsó-kúra. Javasolva vesebántalmak, gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság és vérszegénység ellen. Poharankint 8 f., Karlsbadi sóval 16 f.
Nyitva reggel 7 órától este 6 óráig.
TELEFÓN: AUTOMATA 530-03.

Budai Napló

XXVII. évfolyam. 1003. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **24** pengő, félévre **12** pengő. Egy szám **50** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca **24**. Délután 5—7-ig. Telefon: 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **40** fillér. 20 mm. magas hirdetés **8** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1930 július 22.

Dadakocsi és Autó

Számok — összehasonlítások

Írta: HORVÁTH KÁROLY fővárosi bizottsági tag

Két városa van a világnak, amelyekről joggal elmondható, hogy kellő előrelátás nélkül épültek fel: New York és Budapest. Ennek következményeit érzi is mind a kettő, főként a közlekedés terén. Csakhogy míg New York gondos előrelátással még idejében jóvátenni készül a mult hibáit, addig Budapest — nem is ölbe, de zsebbe tett kezekkel — szótlanul nézi és tűri a napról-napra kétségbeejtőbb helyzetet: hogy a Múzeum-körúttól a Rákóczi-úton át a Baross-térig több időt nyeljen el az út, mint Londonból Párizsba és hogy a Mártonhegyi-úton két dada tolta gyermekkocsi ne tudjon egymásnak kitérni.

New Yorkban már sutba dobják az alig néhány éves, de 700.000 pengőbe került forgalomszabályozó tornyokat, nálunk pedig piros-sárga-zöld laterna magicával kísérleteznek. Odakint közel 5000 utcakeresztezésnél fényjelző és 3000 forgalmi rendőr irányítja a közlekedést, nálunk még mindig piros zászlóval integetnek a villanyos-gyerekek.

De ami a legfontosabb: New York közlekedési tervezetet készít 35 évre előre s megállapítja már ma úgy az építkezési, mint közlekedési fejlődésnek arányait és határait azzal az elgondolással, hogy e szabályozási terv a majdan 15.000 km²-en elterülő (a mai Csonkaország egyhatod része!) közel 500 községet magába záró és 20 millió lakossal rendelkezni fogó jövőbeni Nagy New York részére készül!

Hát Mártonhegyi-út dada-kocsija most szólalj meg!

A természetesen e tervben ki vannak jelölve a gyors- és fővasutak, a főutak, parkok, hidak, alagutak, játék- és sportterek, teherkörutak (!), pályaudvarok, repülőkikötők stb., úgyhogy majd akkor, ha a mai 1,000.000 darab és New York utcáin futó autók száma a csillagászati számokat éri is el, zavar nem lesz, az út szabad, a forgalom halad!

És Pest-Budán?

Alighanem lóvasutat építenek a — Hármashatárhegyre!

*

A bánhidai centrálé, vagy röviden Talbot—Deutsch, vagy még rövidebben: ésszerűség-önfejűség harcát még mindig zajlani halljuk elektromos berkeinkben.

Közben a városi villamosvasút részben már bánhidai árammal szalad, a messze nyugaton fejlődik a villamosélet, de nálunk? No, mingyárt elmondom.

Az Egyesült Államokban gombamódra szaporodnak a villamoscentrálék, lévén odakint az áramtermelés és elosztás a legfontosabb és ennek megfelelően a leggondosabb kezelést érdemlő közgazdasági kérdés. Az új centrálék már 1,000.000 kilowatt kapacitásra készülnek, mert odakint 20,000.000 háztartás már 5 milliárd kilowattórát fogyaszt!

De hogyan!?

15 millió villanyvasaló,
5—5 millió porszívó, mosógép, pörkölő, ventillátor s további
1—1 millió jégszekrény és varrógép eszi az áramot.

Miért?

Mert a vállalat törődik a fogyasztóval!

Minden 2500 fogyasztónak van egy központi tisztviselője, akinek egyetlen feladata a felek látogatása, panaszaik, kívánságaik átvétele és az elektromosipar legújabb találmányainak ismertetése. De ezenkívül az áramvásárlók részére a vállalatok külön klubokat tartanak fenn csak azért, hogy a fogyasztókat tanítsák, oktassák, miként kell az elektromos energiát gazdaságosan felhasználni!

S itthon?

Az elektromos művek büntetéspénzt szabnak azokra, akik sok áramot mernek fogyasztani, a vezérigazgató pedig vitatkozik — veszekszik: Talbot, nem Talbot.

Hát így néz ki ez az ügy. A Talbot elölről és a Talbot hátulról.

*

Az utóbbi napokban sok baj volt az autókkal s az „úrvezetőkkel". Vélemények pro és kontra hangzottak el.

Engem nem érdekelnek a vélemények s csak egy kérésem van:

Ne bántsák a rendőrséget!

Az egyik valami, amivel méltán dicsekedhetünk, a fővárosi rendőrség! Párját lehet keresni, de nehezen találni. Oka ennek pedig nagyon egyszerű: a rendőrség a céljának él s a kormányzásnak olyan eszköze, mely az állami rend biztosító talpköve.

És minő feláldozással végzi hivatását!

Az ókori egymilliós császári Rómának 7000 rendőre volt, Athénnek 4000 szkitha rabszolgája, New Yorkban 18.000 rendőr szolgál, Budapesten 4000! És Pest-Budán rend van s a messze Nyugaton? Nézzünk egy kis bemutatót!

A tengeren túl 13.000 befejezett rendőri nyomozásból 500 jut az esküdtszék elé s ebből is alig 200 nyer ítélettel befejezést! Érthető, — azaz kényszerűségből érthető — hogy Amerikában minden 3 óra alatt 4 embert gyilkolnak meg. Hogy 400.000 bűnös van letartóztatásban, de 1,000.000 szabadlábon veszélyezteti a társadalmi rendet.

Amerika évi költségvetése 30 milliárd pengő. Ugyanennyi az évi kivitele (export) is. Mótoriparának, mely az összes iparok között az első helyen áll, évi termelése ugyanennyi. Képzeljük el ezután, mit jelent az, hogy Amerikában a bűnözés költsége majdnem ugyanannyi, mint az előbb említett 3 tétele együttvéve!

Amerikában mit rabolnak el maponta?

30.000 dollárt munkás bérekből,
60.000 dollár értékű ékszert,
90.000 dollárt pénzemberektől,
200.000 dollárt küldöncöktől és
1,000.000 dollárt szállítmányozóktól!

Pedig Amerikának összesen 90.000 törvénye van. De rendőrsége — az csak papíron.

Hát ezért ne bántsuk, de szeressük mi a rendőrségünket!

*

Végül egy kérdés.

Miért tartom én a világ legnagyobb emberének Napoleont?

Mert a lipcsei csata napján (!) ezt a kérdést intézte pénzügyminiszteréhez:

„Miért emelkedett Strassbourg vidékén 1 souval a sónak az ára?"

A Budai Eifel torony

Magaslati park a Gellérthegy

Irta: FÁBIÁN GÁSPÁR dr.

Ha a Gellérthegy a fővárosnak nagy és egyedülálló kincse, aminő kevés világvárosnak van így a szívében, akkor ezt a kincset nem sajátíthatják ki egyesek önző módon, nem zárhatják el az üdülők, a sétálók elől a közlekedést, amint az ma történik. A Szent Gellérthegy Barátainak Egyesülete kijárta azt, hogy a hegy túlságos beépítéssel el ne proletáriasíttassék és ezért a fővárosi Közmunkák Tanácsa 600 négyszögölben állapította meg a telkek nagyságát. Megvallom, nem tudok túlságosan lelkesedni e nagy számnak, mert 300—400 négyszögöl teljesen elég, ha meggondoljuk, hogy a hegy nem oly nagy, hogy a 600 öles telkekben bővelkednék és hogy az a pár 600 öles telkesgazda nem sajátíthatja ki magának Budapest legszebb üdülőhelyét.

De egyéb baj is fenyeget. Kik azok, akik ma a Gellérthegyen 600 öles telkeket vásárolhatnak, mely megközelítőleg százezer pengős vételárat jelent? Ennek a megkötésnek az eredménye az lesz, hogy a régi törzslakosság a hegyről ki fog vonulni és nem az, hogy az ő társadalmi rétegükből valók (ma ezek nagyrészt egyetemi tanárok és magasabbrangú köztisztviselők stb.) fognak ott telkeket vásárolni. A Szent Hegy rövidesen gazdát fog cserélni. Ez a világos prognózisunk.

És itt még egy meggondolást kell tennünk. Ha már megállapították a telekminimumot, úgy tessék a *maximális teleknagyságot* is megállapítani. Mert nem kell messzire menni (l. Batthyány-kertet), ha példát akarunk felhozni. Jön egy idegen, pl egy amerikai pénzkirály és megveszi az egész Gellérthegyet cakumpakk. A mi legdrágább kincsünket. És mi a kerítésen át gyönyörködhetünk benne. Ez pedig nem rémlátás. Szabad-e oly óriási területeket *egy magánkézben* meghagyni, mint pl a Batthyány-kert és a Gellérthegy déli oldalán több hasonló nagyságú terület? Közülük nem egy megközelíthetetlen, kulturátlan, elhagyatott, méltatlan állapotban lévő és éppen itt, a város közepén! Bocsánatot, de ehhez a főváros közönségének is van hozzászólása, kell, hogy legyen!

A székesfőváros a *sziklatemplom környékét gyönyörűen parkírozta*, példát mutatva arra, hogy milyennek kellene lennie az egész Gellérthegynek. De tessék a Gyopár-út végéről kiindulni a hegyen felfelé és balfelől a magánkézen levő hegyoldal teljes elhagyatottságát megnézni. Be kell látnia mindenkinek, hogy ezt mégsem volna szabad tűrni a főváros szívében.

Csak egy-két példát mondok az óriási telektömbök által megközelíthetetlenné tett területek járhatóbbá tételére. Így a Ménesi-út elején a Mányoki-út torkolatánál, a Ménesi-út — gyalogjáró alakjában — a Batthyány-kerten keresztül tovább vezethető volna a Kelenhegyi-útra, még térszínkülönbség sincs, sőt ez az út meg is van, csak le van zárva és senki által nem használható: a főváros szívében. — Vagy a Kertészeti Tanintézet mellett a Szüret-utca meghosszabbításában, a Somlói-útra egy lépcsőnek kellene felvezetni, hogy a publikumnak ne kelljen a kocsiút hosszú szerpentinjén át néhány száz métert feleslegesen megtennie, hogy pl az Iglói-útra feljusson!

Tessék sorba megnézni azokat a parallel nagy utakat összekötő kis meredek gyalogutakat, melyek a főközlekedést vannak hivatva szolgálni, hiszen a Gellérthegy lakóinak zöme végre is gyalogos. Így a Kovách-lépcsőt, a Batthyány-lépcsőt, a Kelenhegyi- és a Somlyói-út közötti lépcsőt a Búsuló Juhász mellett és előtt stb. Ezek valósággal botrányosak, életveszélyesek. Sárban, hóban megközelíthetetlenek, szép *Budapestünkhöz méltatlan módon* vannak összeeszkábálva.

A minap egy este hazafelé tértemben egy urinőt szabadítottam ki a Batthányi-kert lelógó tüskés drótjai közül. Mindig megremegek, ha arra gondolok, hogy itt járnak kis gyermekeim iskolába és szemüket a lógó, rongyos tüskésdrótok állandóan veszélyeztetik.

Vagy tessék a Himfy-utcában egy sétát tenni. A főváros előkelő helye, a Szent Gellérthegy déli lejtőjének kapuja. Tessék végignézni az ott levő kerítéseket. Van szabály arra, hogy tüskés drótkerítés a főváros területén nem alkalmazható. Tessék megnézni a Himfy-utcát! Talán ez az a bizonyos kivétel a szabály alól?

Felháborító, szinte az idegekre menő az, hogy pl a Himfy-utca elején levő kert kerítése egy olyan tüskés növényzet, mely a gyalog-úttestre egy méter szélességben benyúlik, telve ujjnyi nagy, sűrű, veszedelmes tüskékkel és csak a jó Isten a megmondhatója, mennyi kárnak lehetett ez már az okozója ruhákban, ha nem emberi szemek megsértésében. Ilyen kerítés lehet az erdőben, a dúvadak ellen, de nem Budapest szívében, az előkelő Gellérthegy lábánál.

Hát ezt nem látja meg senki?

Hogy újból kedvenc helyemet, a Batthyány-kertet említsem, itt a járda a Ménesi-úton nyáron járhatatlan, mert egy pompás délszaki növény, a *falusi liceum*, teljesen benyúlik a gyalogútra, azt oly módon elfoglalván, úgy, hogy a járókelőknek a kocsiútra kell kimenniök, amely itt lejtős és keskeny és állandó autóközlekedés miatt veszélyes.

Más alkalommal felhívom majd a figyelmet azokra a jóerkölcsökbe vágó dolgokra is, melyek a Gellérthegy lankás lejtőjén folynak.

Rá kell mutatnom még az úgynevezett mély-árok *közbiztonsági állapotára* is. Ez a vízlevezető árok a Somlói-út és Batthyány-kert között van. Járhatatlan. Természetesen a betörők részére jó búvóhely és menekülési alkalmatosság. Kertem egyik oldala mellett húzódik el. Minden évben betörtek, kiraboltak, soha nem akadt semmi nyomra a rendőrség. Amióta egy nagy farkaskutyát tartok, a betörések megszüntek. Ez természetes. Most — amint hallom — a Gellérthegy kutyaugatást nem tűrő lakói a kutyáknak a kiirtását óhajtják a hegyről. Jó, szívesen belemegyek. De akkor tessék a mély-árok utat járhatóvá tenni, oda rendőrőrszemet helyezni, mert én meg akkor nem tudok aludni, ha a betörőktől kell félnem.

A Gellérthegyet sürgősen rendezni kell. A nagy területeket parcellázni, ami nem nagy munka, — a szükséges közműveket megépíteni, — hogy mielőbb ez legyen Budapest belső részének dísze, a fürdőváros magaslati parkja.

Gerinc-strada

(R. L.) Buda jövendő beállításának lehetőségeire az elgondolások változatos sorozata vonult elénk a *Budai Napló* ezredik számában. Szinte kínálkozik az alkalom annak a keresésére, hogy a sok terv és ötlet közül a kivitelben melyiknek jár az elsőség.

Nem kétes és nem vitás a látók és felelősen gondolkodók előtt, hogy Budának és vele Pestnek, ennek a Bethlen gróf mondása szerint, „Vízfej"-nek életmegoldása Buda természeti tőkéjének legintenzívebb hasznosítása lehet csupán, mert ennek révén egyszerre hasznothajtó, kamatozó befektetéssé, ezrek és tízezrek kereseti alkalmává válnak a koldus voltunk használatára túlméretezett gyógyító, művészeti, tudományos, kereskedelmi, ipari intézményeink, valamint nagy vonzóerővel bíró európai valutát jelentő sportbeli készségünk, sőt speciális etnografiai különösségünk érdekessége is.

Alig pár napja éppen, hogy a B. H. hasábjain „Idegencsalogatás" címmel *Rakovszky* Iván dr. vezércikkbe préselve az országgyűlés vitájára és határozatára érdemes expozét adott erről a kérdésről, „amelyben egynéhányan bizonyos vakmerő reménységgel merünk gondolkozni".

Milyen kár, hogy nálunk az ilyen nagy közgazdasági jelentőségű megnyilatkozás is a hiteltvesztett politikai nyilatkozatok tiszavirág sorsára jut: — végigéli a sajtótermék rohanó életfolyamatát, hogy céltalanul és haszon nélkül belebukjék a közöny semmijébe.

Fórumot Budának! Buda és Pest létkérdésének: a „Fürdőváros"-nak fórumot! — amely előtt a hivatottak kikövetelhetik a szó után köteles tetteket.

Hivatottakat mondanak és nem hivatalosakat, mert évtizedeken át láttuk és látjuk egyre, hogy a hivatal, akár miniszterekről, akár polgármesterekről essék szó — az a „Dumpfes Ehebett, amelyből alkotások kisarjadni nem szoktak, mert nem tudnak.

Lesujtó, hogy ilyen Rakovszky-féle, a főváros létét, milliónyi lakosának életlehetőségét érintő gazdasági, magasabbrendű megállapítások, megfelelő alkotásra képes fórum hiányában, egyszerűen a légbe szálljanak és elpukkadjanak, mint ama festett ballonszerű politikai nyilatkozatok, amelyeknek felerősítése még a politikát sem tudja szolgálni.

Életmentő állomást kérünk hát az értelmetlenség és a közöny fojtó légkörébe kerülő, nagyhorderejű Rakovszky-féle gondolatok számára!

Fórumot, akár a Közmunkák Tanácsa, akár a Fürdő-bizottság, akár az Idegenforgalmi Tanács, akár állami vagy városi ügyosztály, akár kormánybiztos képében — de fórumot!

A *Budai Napló* ezredik számában felsorakozó elképzelések között ilyen fórumot követelő és fórumot érdemlő gondolat a budai hegyeket körülfutó és a pesti oldal szívébe, a Belvárosba befutó kilátásos út.

A gondolatot *Harrer* Ferenc dr. adta, ez az erős városszabályozó fej, aki nem a vonalzóból és körzőből préseli ki a szabályozás egyeneseit és görbéit, hanem akit ösztönösen keresnek fel és kísérnek a budai hegyek között átélt gyerekkorától kezdve a város szabályozás nagystílű álomképei.

Bizonyos, hogy Buda értéke és kincse a forrásai után vagy mellett — mert együttes értékük hatványozott — a Duna mellett húzódó hegysorában van.

A hegyeket a Harrer-féle kilátásos utakkal bele kell kapcsolni az egész Budapest, a Dunát sohasem felejtve, szabályozásába, különösen a jövendő fürdőink elhelyezésébe.

Hegyvidékes Hinterland nélkül világnívós gyógyfürdőhely — aminek

SZENT
GELLÉRT
GYÓGYFÜRDŐ
Vízgyógyintézet és napfürdő
—•—
Külön férfi és női osztály
A legmodernebb berendezés
Szakképzett személyzet

Budát a gondviselés kijelölte — nem lehet meg. Aki a Budapest-fürdőváros gondolatát örökbe fogadta, az a legelső és a legsürgősebb feladatnak a Harrer-féle kilátásos hegyi bulvárd összefogó tracirozását kell, hogy elösmerje; maga a kivitel úgyis csak évekre elosztott szakaszokban valósulhat meg.

Ám nem elegendő összekötni a hegyeket egymással, a Dunával, az építendő gyógyfürdőkkel és magával a budapesti city-vel, hanem ebbe a kilátásos hegyi körútba bele kell vezetni a bécs—budapesti „autó-stradát", mint az európai magyar autóstrada-hálózat fővonalát.

A mi boldogulásunk: a „Budapest-fürdőváros" gondolata, a magyar autóutakon fordul. Ha Budapest megkapja autó-strada hálózata részére ugyanazt a buzgalmat, ami pl Lillafürednek jutott részül, akkor az idegenek autón guruló tömege és a főváros lakosságának egyre mélyülő nyomora ki fogja követelni a Fürdővárosnak egyelőre legalább a programmba felvett létesítmények kivitelét is.

A bécsi luxushajónak azt a Budapest tájképébe való belépését, amely Esztergomtól a Ferenc József-hídig kíséri az idegent, meg kell, mert meg lehet szerezni a vasutat és hajót kiszorító autó számára is, a bécs—budapesti stradá-nak hidegkút—erzsébethídi szakaszán a budai szélső hegyek gerincére építendő autó-stradá-val.

Ha a Budapestre Bécs felől jövő autót Hidegkút táján felvezetnők a Hármashatár-, Csúcs-, Testvér-, Tábor-, Mátyás-, Szemlő-, József-hegyek és Rózsadomb gerincén keresztül és letérítve a Vérmező mellé és átvíve a jövendő palotás fürdő-telepet befogadó, most még eltorlaszolt tabáni völgybe és végül ezen át az Erzsébet-hídnál elterülő pesti citybe, úgy az érkező és távozó autóutasnak olyan élmény jutna részül, amely túltenne az esztergom—gellérthegyi Dunaszakasz világszerte elösmert, csodás hatásán is.

A budai hegylánc a gerincének legélén haladó autóutas lelkéből egyik oldalon a Duna, a város pesti része és a pestmegyei síkság, a másik oldalon pedig az egymással versenyző budai hegycsúcsok rohama, úgy nappal, mint este a nagyváros fényében az autó-strada saját szerpentines villany-ragyogásában is — szinte álomszerű hatást váltana ki.

A Harrer-féle elképzelés, a kilátásos autó-strada volna az a legelső helyet érdemlő fókus, amely mint a fénykéve a lepkéket — hozzánk „csalogatná" a nagyszerűt hajszoló világjárókat.

És ha már látjuk, hogy az idegenforgalom mennyi poézishez vezet, szívesen rámutatunk arra, hogy az író álmában még mennyi kerül a megszívlelendő üzleti logikából, ideiktatván *Elek* Artúr egy írásából:

a *„Budai hegyi körút"*-ról.

„Régi álmom a budai hegyi körút, amely még nincsen. Olyan út, amely akkora magasságban, hogy a szem befoghassa róla a lassan szétterülő Pestet, összekösse egymással Buda hegyeit és a gyalogjáró, vagy kocsizó számára megnyissa a legcsodásabb panorámák egyikét. Ma még csak a vége van meg az útnak, az a része, amely Óbudáról nézve szétteríti a Duna völgyét. Az út folytatásához mély völgyeket kellene áthidalni, hatalmas viaduktokat építeni. De Budapestnek milyen látványossága lenne ez az út! A hegyeket összekötő gerincről egészen újszerű látvánnyal szolgálna a Duna és a mögötte elterülő Pest. A hatalmas körút végigjárása órákba kerülne, de a gyalogosan vagy a gyors kocsijárókra minden fordulónál újabb és meglepő látvány várna. Az út megvalósításához szükséges építmények külön érdekességei lehetnének a budai városképnek. Szabályos tömegeikkel a természet szeszélyes alakzatait monumentálisan foglalhatnák össze.

Álom ma még, de álomnak szép és vigasztaló. Az embernek azt a csodálatos panorámát juttatja eszébe, amely Nápolyban a Posilipóra épített útról tárul a néző elé."

*

Adjanak hát fórumot annak, ami „Budapest-fürdőváros"-nak álma és valósága egyaránt: a budai „gerincstradá"-nak!

Buda—Alsóváros

Becsey Antalt ünnepelte a Buda-Alsóváros Egyesület

A BUDA ALSÓVÁROSI EGYESÜLET július 17-én, csütörtökön este az I., Albert-utca 3. sz. alatti Avar-vendéglőben társasvacsorával egybekötött összejövetelt rendezett, *az egyesület elnöke, Becsey* Antal kormányfőtanácsos tiszteletére, amelyen a nagy számban megjelent egyesületi tagokon kívül az egyesület barátai és vendégei is megjelentek. Ezek között táttuk: *Karkas* Rezső székesfővárosi tanácsnokot, *Vasadi Balogh* György dr. országgyűlési képviselőt és nejét, *Ulmer* Ágoston dr. MÁV felügyelőt, *Hanzély* Ödön földbirtokost és nejét, a *Kelenföldi Társaskör* képviseletében *Szécsény* Ferenc főtitkárt, az *Albertfalva Kertváros Lakóinak Egyesülete* és az *ezzel kapcsolatos Árpád-kör* képviseletében egy hattagú küldöttséget *Fütyü* Ferenc egyesületi elnök vezetésével, id. *Zilahi* Gyulát, a régi Nemzeti Színháznak kiváló művészét, *Wagner* Károly dr. v. országgyűlési képviselő, ny. államtitkárt, *Onody* József tanácsost és nejét, a székesfővárosi mérnöki kar részéről *Ebneth* Gyula főmérnököt, *Sadecky* Ferenc mérnököt, *Hanthó* Lajos Tamás mérnököt és nejét.

Elmaradásukat kimentették: *Mikola* Géza dr. egyesületi alelnök, posta és táv. igazgató, *Orova* Zsigmond dr., *Ereky* Károly, *Szentpétery* Gyula, *Wigh* Aladár, *Krivoss* Árpád, dr., *Hubert* Vilmos, *Lányi* János alezredes, *Gömöri* Pál dr. egyesületi orvos, egyetemi tanársegéd.

A *felsoroltakon kívül megjelentek még: Gömöri* Győző egyesületi ügyv. elnök, igazgató és neje, *Sinkó* Pál egyesületi alelnök, tanár, *Walter* Károly dr. ügyvéd és neje, *Zilahi Balogh* Gyula építész és neje, *Füvessy* László nagyvállalkozó, *Alth* Károly pénzügyi könyvszakértő és neje, *Szigethy* Lajos vásárpénztárigazgató és neje, *Maga* József rendőrfelügyelőhelyettes, *Lukács* Gyula volt városbíró, *Richter* Ferenc posta főellenőr, *Prochaska* Ferenc dr. tanár, *Bukács* Kálmán és neje, *Csokonyai* József, *Dunkel* Albert és neje, *Ferstl* Gyula és neje, *Galba* Gyula ny. százados, *ifj. Haringáts* Károly fővárosi főtiszt és neje, *Herczegh* Kálmán, *Holzmann* Vilmos és neje, *Horzsa* Miron és neje, *Káldor* Sándor, *Kohn* Adolf és neje, *Kohn* Gábor, *Hanthó* György vállalkozó és neje, *Fekete* József vállalkozó és neje, *Kmetty* György tanár, vitéz *Laborczy* Nándor, *Migreisz* Béla építész és neje, *Mischinger* Gergely őrnagy, *Mócsy* László igazgató, *Pápay* Nándor és neje, *Pavlik* János, *Radzó* Tihamér, *Szele* László, *Komáromy* Mária dr. tanárnő, *Csongor* Sándorné, *Szondi* József építész, *Szigeti* József nagyvállalkozó és neje, Emmi és Lonci leányaival, *Berliner* Imre vásárpénztári főpénztárnok, *Tasnády* Károly, *Takács* Mihály és neje, *Török* Károly és neje, *Tribuszer* Béla pénzügyi könyvszakértő és neje, *Tóth* József, *Wachter* Gáspár és neje, *Zsorek* Gusztáv, *Csányi* Antal dr. pénzügyi titkár és mások, akiknek neveit nem sikerült feljegyeznünk.

Az *Avar-vendéglő* tágas kerti helyisége jóformán szűknek bizonyult a megjelentek befogadására. Dacára ennek, zavaró momentum nem merült fel, amennyiben a jól ismert Avar-vendéglő kitűnő konyhája a figyelmes és gyors kiszolgálás ezúttal is kielégített mindenkit. A szélmentes, kellemes időjárás harmónikusan járult hozzá a derült hangulathoz.

A nejével megjelent Becsey Antal lelkes fogadtatásra talált. Az *iránt*uk minduntalan megnyilvánult óvációk hű kísérői voltak az egész estének. Az első felszólaló *a Buda-Alsóvárosi Egyesület ügyvezető elnöke, Gömöri* Győző, igazgató volt, aki *Becsey* Antal érdemeinek aposztrófálásával, a megjelent notabilitásokat, vendégeket és egyesületi tagokat köszöntötte fel a megjelentek élénk tapsai közben. *Szigethy* Lajos egyesületi titkár, vásárpénztári igazgató nagy készültségre való beszédében a telehor analógiájára *Becsey* Antalt, mint a jövő látnokát, a *Becsey-hor* jelzővel illette, míg *Füvessy* László, egyesületi jegyző nagy tudásra való, történelmi adatokon nyugvó, hatásos beszéddel járult hozzá az est sikeréhez, valamint *Wagner* Károly is, aki a sport számára kérte Becsey támogatását.

Becsey Antal meghatva mondott köszönetet a tiszteletére rendezett ünnepségért, amelynek folyamán sok szeretet, hűség és ragaszkodás nyilvánult meg iránta. Derűs, tréfás és komoly fordulatokban gazdag beszédében rámutatott arra a szívósságra, amellyel *Gömöri* Győző ügyvezető elnök a *Buda-Alsóvárosi Egyesület* ügyeit intézi, aminek eredménye a mai est nagy sikere is. Amidőn *Becsey* Antal felszólalása folyamán még *Szigethy* Lajos és *Füvessy* László beszédeire is válaszolt, a közérdekű közgazdasági és várospolitikai kérdések beható ismertetése után, a tőle megszokott lendülettel és ékesszólással éltette a megjelenteket. *Beszédét frenetikus taps és éljenzés követte.* Közkívánatra *Viraág* Béla szerkesztő beszélt még, rámutatva azokra a rejtett javakra, amelyekből hozzáértéssel és jóakarattal kincseket lehetne felszínre hozni.

Éjfélkor oszlott szét a társaság.

Varázsszóra épült fel a Krisztinatéren, a régi bódék helyén a kis park, egészen megváltoztatva, kedvessé téve a városképet, a templom előtti részt. Itt ismét bravúros munkát végzett a kertészet és Buda igaz barátja, *Morbitzer* Dezső kertészeti igazgató, aki egy hét alatt varázsolta oda a kertészet egyik remekét. Csak éppen a város maradt el az utcarendezéssel és a parkot övező szegély megépítésével. Csakhogy mi már régen megszoktuk ezt Budán.

TURÁNI
magyar perzsája,
szőnyegjavítása vezet!
II., FŐ-UTCA 80. SZ
Telefon: Aut. 515-79.

Félbenmaradt közmunkák. Az I. kerületben a Nárcisz-utcát a mult évben kátrányozták. Azonban az Orbánhegyi ároktól a Mártonhegyi-útig terjedő szakasz, mely mintegy 60 folyóméter kiépítetlen maradt, pedig a Nárcisz-utca összekötő út az Istenhegyi-út és Mártonhegyi-út között. — A Svábhegy aljában a *Fodor*-utcának alsó szakasza két év előtt kiépítettek. A további kiépítés fedezet hiányában elmaradt. Miután az Orbánhegyi árok már fel van töltve, sürgős volna a Fodor-utca további kiépítése, ami azért is fontos, mert a Fodor-utca ilymódon a Mártonhegyi-utat az Istenhegyi-úttal köti össze.

Készül a budai körvasút

Kaptuk az alábbi levelet:

Tavasszal mult egy éve, amikor talyigások érkeztek a Villányi-útra, s elkezdték bontogatni a földet. A jámbor budai polgárok kérdéseire azt felelték, hogy villamos vasútat építenek. Kételkedve csóváltuk a fejünket. Mondták ezt már sokszor nekünk! Sinek is voltak már itt, mégse lett belőlük vasút. A munkások azonban dolgoztak. Minden hónapban kivájtak néhány köbméter földet, azután hetenkint hoztak egy-egy kocsi kavicsot. Majd illő pihenés után talpfákat, sőt még sineket is. Alig háromnegyed esztendő mulva készen is állt a másfél kilométeres vasút, úgy megalapozva, hogy akár még a keleti expressz is átszáguldhatna rajta. Bizonyára a boldogult jó Kugler bácsi elgondolása szerinti gyorsvasútra számítottak. El is indult rajta az első kocsi november elseje után három nappal. (Nyilván féltették a fiatal vasutat halottak napján a nagy népvándorlástól.)

Mi, lágymányosiak, kissé csalódottan szálltunk ki a németvölgyi végállomáson, hogy az apostolok lován hidaljuk át a sineken mutatkozó hézagot, abban a reményben, hogy lesz az még másként is. Lett is! Ezen a tavaszon újra megérkeztek a munkások. Nekiestek az előző évben felépített vasútnak. A háromnegyedév eredményét három nap alatt feldúlták. A sineket felszedték, talpfákat felvagdalták. Na, nem egészen végig, de majd egy fél kilométeres darabon. S az ismét ámuló budaiak kérdésére megint csak azt feleléték, hogy vasutat építenek. Ezen ismét csóváltuk a fejünket. Ennek a műveletnek a logikája meghaladja a mi észbeli képességünket. Nyilván *budai* elmaradottság. Ezt csak *pesti* ésszel lehet talán megérteni.

Pobula Dani.

Rontja a Vár képét a dunai lejtőnek helytelen beépítése s fokozza az ellentétet a királyi kert és elipsz igazán szép elrendezése. S ezért nem lehet szó nélkül hagyni az Ilona- és Hunfalvy-utca közötti proletár-jellegű bérház-sorozatot. Ezek a házak külsejükben is rémes és formájukban ide nem illő bérkaszárnyák, nemcsak a városkép szempontjából ártalmasak, hanem a kilátást is elveszik a mögöttük levő villáktól.

LEGSZEBB
és legkellemesebb uzsonnázóhely a
PUTSAY CUKRÁSZDA
terrasza
gr. Majláth száll. bérház és I., Attila u. 21

Por a Svábhegyen! A Svábhegy, mint klimatikus gyógyhely, a főváros legfontosabb része, ezt keresik fel a fővárosban tartózkodó idegenek, ide özönlik Budapest nagyközönsége üdülésre, autók ezrei közlekednek itt. Az idei költségvetésben az utak portalanítására felvett összeget csökkentették, mégis okvetlenül szükséges a Svábhegy összes útjait, amelyeket a mult évben is olajoztak, az idén is portalanítani.

MÁK Hortobágyi juhtúró

MÁTÉ István, szobafestő és mázoló mester, *I. ker., Attila-körút 2.* Telefón: 573—55.

Telekparcellázás
POMÁZON
200 □-öles házhelyek kaphatók közvetlenül az állomás mellett. Kitűnő ivóvíz. Pormentes, egészséges terület
Gyönyörű kilátás.
Jó közlekedés.
Kedvező részletfizetés!
Építési hitel!
Bővebb felvilágosítást ad:
ÓBUDA-UJLAKI TAKARÉKPÉNZTÁR
III., LAJOS-UTCA 144.
TELEFON: 624—57.

„TROMBITÁS"
VENDÉGLŐ
Budán, II., Retek-utca 12
Rossz idő esetén
NAGY TERMEK
Naponta változatos ételkülönlegességek
Cigányzene! Polgári árak!
20 szobás penzió
BALATONLELLÉN
Cím megtudható a vendéglőben
GUTTENBERGER
tulajdonos.

FLEISCHER REZSŐ
hentesáru-, kolbász- és szalámigyár
egyetlen budai fiókja
BUDÁN, II., SZÉNA-TÉR 1
AZ ALFÖLDI-FÉLE ÜZLET HELYÉN.
Elsőrendű sertéshúsok, kolbászáruk és téli szalámi

RUDAS FÜRDŐ
radioaktiv hőforrás
GŐZ- ÉS KÁDFÜRDŐ
FEDETT USZODA

PROHÁSZKA
SZOBAFESTŐ MÁZOLÓ, HÁZTATAROZÁSI VÁLLALKOZÓ
A legmodernebb fúvógéppel készült művészi munkákat végzi. Nagyobb munkáknál kedvező fizetési feltételek
I. KER., KRISZTINA-KÖRÚT 32
TELEFÓN: AUTÓMATA 502-16. SZ.

HUBERT és Tsa B. T.
Egészségügyi berendezések, csövek.
Műszaki cikkek, fémgyártás.
VI., Liszt Ferenc-tér 4. Tel.: 222-67.

ÜVEG és porcellán-árukban
GÁL LAJOS Budán
II., Széna-tér 7 vezet
Tisztviselők nagy árkedvezményben részesülnek. Kedvező fizetési feltétel

PROHÁSZKA
szőnyegkereskedő
I., KRISZTINA-KÖRÚT 32
TELEFÓN: AUTOMATA 502-16
Művészi szőnyegjavítás és mosás
Magánfelektől vásárolt valódi perzsaszőnyegek jutányos árban. Gép- és futószőnyegek nagy raktára. Kedvező fizetési feltételek

DÉLIVASUT
RÁDIÓHÁZ
I., KRISZTINA-KRT. 99. Tel. 507-07
villanyfelszerelési cikkek, csillárok
GRAMOFONOK, LEMEZEK
részletre is
Akkumulátor töltés és javítás

FRANCIA-MAGYAR nyilvános jogú ELEMI ISKOLA
BUDÁN, II., BIMBÓ-UTCA 9. SZ.
Igazgató: DR. SYPOSS KATALIN
Rendes tanulóknak államérvényes bizonyítványok. Bármely iskola 6—13 éves tanulói és leánykái részére francia játékdélutánok. Kezdőknek és haladóknak két-kétórás teazsúrok, francia társalgás keretében. Kérjen kimerítő prospektust

BUDAIAK
csak Budán MOSATNAK, FESTETNEK és TISZTÍTTATNAK
SZŰCS gőzmosodában
TELEFÓN: AUT. 519—73
I, Márvány-u. 36, I, Krisztina-körút 167, II, Fő-u. 60, IV, Aranykéz-u. 5, VI, Jókai-u. 11

FRISS VIRAGOK! SZOLID ÁRAK!
Telefón: A. 537-87
LOHR IRMA utóda
NAGY IMRE LÁSZLÓ
II, Fő-utca 1 udvari szállító

HAIDEKKER VASBUTOR
díszíti lakását

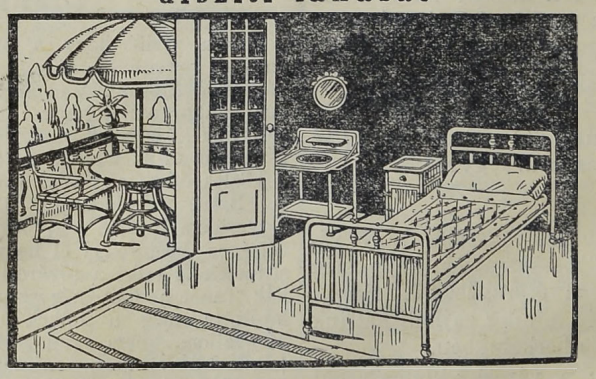

HAIDEKKER SÁNDOR RT., BUDAPEST
Budapest, Üllői út 48/31.
Budai egyesületek tagjainak árkedvezmény!

MAGYAR KERÁMIAI GYÁR R.-T.
Iroda: VIII, József-krt. 14. Telefón: J. 320-45. Gyár: X, Gyömrői-út 63
GYÁRT: Keramitköveket és lapokat, klinkerköveket és lapokat, utak, járdák belső helyiségek és pillérekhez. Chamotte, dinas és savalló téglát és habarcsot. Különféle falitéglát. Vállal útburkolásokat.

BALÁZS vendéglő Hüvösvölgy végállomás
Specialitások: Rántott csirke, dampfnudli. Nyitott és csukott terraszok. — Naponta cigányzene. —

A fejlődő Zugliget

A Zugligeti Egyesület közgyűlése

Csodálatos perspektivák nyílnak meg ily kivételes alkalmakkor a nagy közönség előtt, amikor egy agilis egyesület beszámol az elmult évben kifejezett tevékenységéről és a jövőben kitűzött új célokról.

A Zugligeti Egyesület elérte azt, hogy a közélet és a város vezéremberei fölfigyeltek törekvéseikre, mondhatnánk — évtizedes törekvéseire és sietnek az agilis elnökség segítségére.

A közgyűlés e hó 12-én volt a Fácán vendéglő felső terraszán, ahol az egyesületnek mintegy 60 tagja gyült össze.

Amikor szólásra emelkedett az elnök

dr. MANNINGER VILMOS,

elhallgatott a zene, megállt a tánc az alsó terraszon és még az idegenek is kedvesen hallgatták az elnök szellemes beszédét, melyet teljes egészében közlünk:

Az évi közgyűlés oly megálló és nyugvópont, amely arra kötelez, hogy tekintetünket úgy visszafelé, de előre is irányítsuk. A visszapillantás sok szempontból nem igen örvendetes. Egyesületünk munkájának *külső képe* meglehetősen szegényes. Lehet, hogy ebben a vezetőségnek is van sok mulasztása, hibája. De vagy nem tudunk eléggé objektívek lenni, vagy csakugyan megtettük a kötelességünket: nekem legalább és velem együtt a bureaunak igen nyugodt a lelkiismerete.

Valóban megpróbáltunk mindent, ami módunkban állott,

hogy élénkebbé tegyük a társaság életét,

de minden próbánk megtört a tagok többségének nemtörődömségén.

Jól tudom, hogy ez a szemrehányás nem jut el azokhoz, akiknek szól, mert azok állandóan távoltartották magukat. Akik pedig ma is itt vannak, a hívek, a szorgalmasak, a kitartók, igazán mindent megérdemelnek, csak szemrehányást nem.

Nem is hoztam volna elő ezt az örökös panaszt, ha nem remélnék javulást és pedig csakis az egyéni propaganda útján. *Felkérem azt a kicsi, de lelkes csapatot,* mely állandóan kitart zászlónk mellett, hogy

szomszéd és baráti körben toborozzanak híveket az Egyesület részére,

mert csak akkor, ha mindnyájan összefogva törődünk a mi kis paradicsomunk, a Zugliget sorsával, ha tudomásul vesszük mindenkinek kívánságát, panaszát, megismerjük terveit, csak akkor tudunk oly programot kidolgozni, amely mindenkinek ügyes-bajos dolgán segíthet.

Ha külső, egyesületi közéletünk eseményekben szegény is volt, a *belső munka* szakadatlanul halad. Engedjék meg, hogy e munkát megint csak a botanikából vett hasonlattal világíthassam meg. Ahhoz, hogy erdő létesüljön, a láthatatlan, a talajt, — vagy ahogy szép görög néven hívják — *ascraphont* előkészítő munkásoknak lassú, állandó munkájára van szükség. Talajbaktériumok, amoebák, földi giliszták állandó előkészítésére van szükség, hogy a savanyú rét, a fenyér vagy homoki pusztaság talaja megérlelődjék arra, hogy cserjék, majd az erdő nagyjai, a fák meg tudjanak telepedni.

Ha nem is nagyon poétikus, hogy a mi munkánkat a föld alatt dolgozó baktériumok vagy földi giliszták előkészítő munkájához hasonlítom, a valóságban mi ezt a munkát végezzük.

Azok a tervezgetések, kérvények, állandó utánjárások, amelyek e munka lényegét alkotják, csöndes, földalatti láthatatlan mozzanatok, amelyek nélkül azonban semmi haladás meg nem valósítható.

Meg vagyok győződve arról, hogy ez az előkészítő munka meg fogja hozni a gyümölcsét, csak két dolog kell hozzá, sok türelem és sok idő. És mindkettő fokozattan kell ma, amikor a külső körülmények oly mostohák, hogy nagyobb arányú koncepció keresztülvitele minduntalan beleütközik a nagy gátba, aminek neve a szegénységünk és ami talán még ennél is gonoszabb: a tőkének bizalmatlansága, visszahúzódása mindentől, ami nem hozza meg az uzsorakamatot.

Aki a közgazdaság történetét nézi, bizonyos lehet abban, hogy előbb-utóbb

be fog következni az az idő, amikor a vállalkozás, a könnyebb hitelezés lehetősége újból beköszönt.

A mi feladatunk az, hogy ennek az időnek reményében előkészítsük a talajt, hogy egészséges, üde erdő fejlődhessen ott, ahol ma csak pangást, elernyedést, visszavonást látunk.

Nem vagyok túlságos optimista és nem hiszek túlsokat az emberi intézményeknek a kozmikus befolyásokra való hatásában. De talán mégis haladást, javulást jelent az a változás, amelyről nálamnál hivatottabb fog ma beszámolni, aki

új alapokra próbálja helyezni a főváros ügyvezetését.

Éber figyelemmel kell meglesnünk ennek minden megmozdulását, mert — mint tudjuk — csak ennek a nagy apparátusnak bekapcsolásával remélhetjük, hogy a mi körzetünkbe is be fog sütni a fejlődés, a haladás napja. Mi a nap útját meg nem változtathatjuk, csak azt tehetjük, hogy sugarainak útjából eltávolítsuk azokat az akadályokat, az árnyékot vető falakat, amik a verőfény útjába állanak. Ez legyen a legközelebbi jövőnk feladata.

E munkára kérem föl a Zugliget lakóit. Vegye ki e munka fáradalmaiból, de örömeiből is mindenki az őt megillető részt és akkor egyesületünk el fogja érni célját, hogy széppé, egészségessé, kívánatossá tegye ezt a gyönyörű darab földet, amely a mi szűkebb hazánk. Abban a reményben, hogy mindannyian közös munkában indulunk e cél felé, van szerencsém a Zugliget Egyesület közgyűlését megnyitni.

A népszerű elnök megnyitó szavait zajos és lelkes óvációk kísérték, aki fölhívta az egyesület titkárát, hogy

évi jelentését

adja elő. Nagy figyelem közepette olvasta fel különös gonddal szerkesztett alábbi jelentését

dr. WLADÁRCZYK JÓZSEF.

Harmincnyolc évvel ezelőtt alapított egyesületünknek 1926-ban történt újjáalakulása óta immár eltelt négy esztendő. Negyedszer hárul rám a kötelesség, hogy beszámoljak az egyesület évi működéséről. Természetes, hogy az ilyen jelentésekben ismétlések is vannak, hiszen

hány probléma megoldása, mennyi kívánságunk teljesedése húzódik éveken, sőt talán évtizedeken át is.

Több ízben kifejtett célkitűzéseink néhány pontban csak a messze jövőben valósulhatnak meg, de mi tervszerűen dolgozunk a természeti szépségekben páratlanul gazdag és a történeti emlékekben bővelkedő Zugligetnek és környékének fejlesztésén, az iránta való érdeklődés fokozásán. Komoly meggyőződésünk szerint nincs Budapest környékén még egy hely, amelyet — amint azt hosszú évek elfogulatlan meteorológiai adatai bizonyítják —

széltől védett fekvése, egészséges tiszta levegője és a többi kedvező éghajlati tényező annyira predesztinálnának arra, hogy a főváros munkában elfáradt közönségének nyaraló, üdülő és kiránduló helye legyen.

Ezt már jó néhány évszázados történelmi adatok is bizonyítják. *Királyok, királynék, hercegek, főpapok és főnemesek keresték fel* rendszeresen a Zugligetet, ha pihenésre, üdülésre vágytak.

Mi a Zugligetet ismét fel akarjuk ezen történelmi rendeltetésére, hivatására emelni,

meg akarunk mindent tenni, hogy a Zugligetet a főváros rászoruló polgárságához minél közelebb hozzuk. Azt akarjuk nekik mondani: jöjjenek a Zugligetbe, mert ide kényelmes és sűrű villamosjáratokon, pormentes, gondosan kezelt utakon közlekedő, olcsó autobuszon, visszafelé nem fizetendő autótaxin, néhány perc alatt kiérhet. És itt megtalálhat mindent, amire az ő elfáradt, pihenni vágyó szervezetének szüksége van. Szállodákban, penziókban, üdülőhelyeken, szanatóriumokban, magánlakásokban olcsó, modern elhelyezést, kiváló ellátással, strandfürdőt vagy uszodát, gyógyparkot, térzenét és a szórakozás minden ágát. A tehetősebbek részére telkeket, adókedvezményes olcsó építkezéssel, gázzal, villannyal, csatornázással és a gyermekek taníttatásához egészséges, modern iskolákkal. A kirándulók részére olcsó, jó vendéglőket, útjelző táblákkal felszerelt, gondosan kezelt sétányokat, utakat, padokkal és így tovább.

E távolabbi céljaink eléréséhez segített bennünket az elmult évben a *Széher-út folytatólagos kiépítése,* a Janka-út, az Alkony-út rendbehozása, a Csermely-út folyamatban lévő megépítése, a Csillagvölgyi-út és Béla király-út sarkának és a Zugligeti iskola előtti útszakasznak rendezése, a *Budakeszi-út gyönyörű megépítése,* a Petneházi-réten átvezető kocsiút, a Csipke-út, a Galgóczi-út ideális megépítése, a *Csermely-úti szuszogó lépcsőzetes kiképzése.* A Diós-árok beboltozása, az Ördögárok és a Zugligeti-árok folytatólagos beboltozása. Elkészült a tavaly kérelmezett jobb és középvilágítás a Margit-körúton, a Retek-utcán, a Budakeszi-úton, Hidegkúti-úton és a Kútvölgyi-úton.

Számos új helyen állítottak fel padokat,

jelenleg helyezik el a szemétgyüjtő kosarakat.

A vízvezetéket lefektették a Jánoshegyi-úton, eltiltották a sertéstartást, portalanították az utakat.

Az erdei utak és kiránduló helyek új, egységes jelzést kaptak, madáretetőket állítottak fel, eredménnyel küzdöttünk a kóbor kutyák és macskák ellen. Eljártunk a Közmunkatanácsnál a *Harangvölgy ügyében,* támogattuk a Haggenmacher-telek megvételét. Ismét *iskolai jutalomdíjakat adtunk,* kiírásra került a *Sigray-emlékserleg vándordíja,*

foglalkoztunk a strandfürdő kérdésével

és addig is *a magánmedencék vízzel való töltésének engedélyezése ügyében* is eljártunk, akciót indítottunk, hogy a hegyvidéki elöljáróság minél *közelebb jöjjön hozzánk.* Több választmányi ülést is tartottunk *szakelőadásokkal,* sőt egy ízben szerencsénk volt elnökünknek *botanikailag érdemes kertjét is megtekinteni.*

Tagadhatatlan, hogy vannak komoly és sürgősen megvalósítandó olyan kívánságaink, amelyekben eredményt nem tudtunk elérni. Az összes benyujtott kívánságokat — amelyeket különböző bizottságaink a titkársághoz benyujtottak —

felvettük a Hegyvidéki Egyesületek Szövetsége révén a jövő évi munkaprogramba,

illetve fővárosi költségvetésbe. De hogy ezekből mi fog megvalósulni, a fővárosi törvény által teremtett új helyzetben, az előre nem látható. Hisszük, hogy

ha tagtársaink és a társegyesületek a jövőben is olyan szeretettel fogják felkarolni kívánságainkat,

ha a ker. elöljáróság és a főváros kerületi elöljáróság és a főváros központja továbbra is olyan megértéssel fogják támogatni kérelmeinket, mint a multban, akkor jövő működésünk is eredményes lesz.

Hálás köszönettel tartozunk mindazoknak, akik akár egyesületünk tagjai — elsősorban is a bizottságok elnökeinek —,

akár a Hegyvidéki Egyesületek Szövetségében tömörült más egyesületek vezetői,

és segítettek nekünk abban, hogy a Zugligetet minél előbb arra a nívóra fejlesszük, amely valamennyiünk őszinte vágya. Köszönjük a kerület kiváló, agilis főmérnökének, *Thirring* Gusztáv úrnak irántunk tanusított jóindulatát, köszönjük a sajtónak, *elsősorban a Budai Naplónak azt,* hogy érdekeinkért mindig síkra szállt, továbbra is hasonló támogatást kérünk, mi pedig, az egyesület tagjai, igyekszünk ezt a szívességet előfizetéssel viszonozni, ami annál könnyebb, mert ezt az erős, harcias, de kedvesen szerkesztett lapot mindnyájan szeretjük. Kérem a jelentés tudomásulvételét.

Elismerés és tetszés kísérték a főtitkár szavait, mely után

dr. ENTELE FERENC
postaigazgató

ismertette a pénztári jelentést, a költségelőirányzatot, amit a közgyűlés az elnök elismerő szavai után egyhangúlag elfogadott és megadta a fölmentvényt.

Ezután megtörtént egyhangúlag a választás, mely szerint elnök: dr. Manninger Vilmos; alelnökök: dr. Zerkowitz Imre, Bernárdt Győző, Sigray István; főtitkár: dr. Wladárczyk József; titkár: ifj. Waygand Ferenc; pénztárnok: dr. Entele Ferenc; ellenőr: dr. Mészáros Károly. — *Igazgatóság*: Biscara Endre, Borvendég Ferenc, Boros Gyula, dr. Bozóky Ádám, Dohnányi Ernő, dr. Dollinger Gyula, dr. Eperjessy István, Fellegi József, Follért Károly, dr. Friedrich Jenő, Hrabovszky József, Melegh Béla, Podjukel Ernő, Romeisner László, dr. Rosenberg Gyula, Szirmai Oszkár, Sztrókay István, dr. Walkó Lóránt, Kulcsár Richárd, Viraág Béla. — *Számvizsgálóbizottság*: Wahlkampf Henrik, dr. Friedrich Ferenc, Bendiner Dezső.

A választmány tagjai lettek: Aigner Ottó postafelügyelő, Baumgartner Dezső iskolaigazgató, Benke Balázs polg. isk. igazgató, dr. Bodon Károly egészségügyi főtanácsos, Balázs Mátyás postatiszt, Fehérváry Ferenc iskolaigazgató, dr. Flesch Ármin egyetemi m. tanár, Fuchs Emil építész, Gesmay József rt. igazgató, Hévey Gyula lelkész, Hrabovszkyné dr. Révész Margit főorvos, botfai Hűvös Iván földbirtokos, dr. Hank József, Kalmár István gyógyszerész, Kármán Mór tőzsdés, Langer Lajos mérnök, Mauthner Ödön magánzó, Menczer Arnold rt. igazgató, Oszoly Kálmán polg. isk. igazgató, Sebő Bertalan igazgató, özv. Schiffer Mórné magánzó, Schillinger Béla kereskedő, dr. Steingassner Imre orvos, dr. Gál Jenő, dr. Török László ny. min. tanácsos, dr. Wagner György ny. tisztiorvos, dr. Virágh Gyula ügyvéd, lovag Fackh József rt. igazgató, özv. Válya Miklósné főv. tanítónő, Vígh Bertalan kir. tanácsos, ny. főigazgató.

A főtitkár bemutatta továbbá az igazgatóság által június hó 25-én tartott ülésén egyhangúan hozott határozati javaslatot:

Mindazokért a nagy fáradozásokért, amelyeket

RAKOVSZKY IVÁN
ny. belügyminiszter

úr őnagyméltósága, a fővárosi Közmunkák Tanácsa elnöke, a Zugliget és Környéke fejlesztése érdekében tett, azért a nagy és meleg szeretetért, amellyel ügyünkkel mindig foglalkozott és azt mindig lelkesen támogatta, a közgyűlés őt egyesületünk *tiszteletbeli tagjává* választja.

A Zugliget jövője

Vacsora után *Manninger* elnök bejelentette, hogy

dr. KOZMA JENŐ
országy. képviselő

halaszthatatlan elutazása miatt nem vehet részt a közgyűlésen, de helyette és az ő fölkérésére megjelent

PETRACSEK LAJOS dr.
ügyvéd

aki azzal kezdte felszólalását, hogy úgy érzi magát, mint a színész, aki kénytelen beugrani.

A békeévekben Buda és környéke el volt hanyagolva, de azóta nagy változás állott be és mindenki iparkodik Budára jönni lakni, Budán telket szerezni és magának villát, családiházat építeni. Ez volna Budapest fővárosnak természetes fejlődése, ha a város ezt bölcsen elősegítené, mert nem sok értelme van a pesti futóhomokon villanegyedek építésének, amikor Buda bővelkedik természeti kincsekben.

Szerencsés körülmény, hogy a főváros pártjainak vezérei nagyrészt budai emberek. Budai Kozma Jenő dr. is, mert itt született, itt nevelkedett, akinek nevében megjelent.

Buda vezet

De budai ember *Ripka* Ferenc dr. főpolgármesterünk, budai ember *Wolff* Károly is, a Keresztény Községi párt vezére, budai ember a körünkben megjelent demokrata párti vezér, *Gál* Jenő dr. mélyen tisztelt kartársam és budai ember a liberális párt vezére, *Rassay* Károly is.

A most megválasztandó 150 törvényhatósági tag közül 50 bizottsági tagot, tehát a közgyűlés egyharmadát — Buda választja meg. Ezekben a körülményekben látjuk Buda biztató jövőjét.

A főváros villanegyedeinek fejlődése nem szervesen történt. A békeévekben a főváros központjától távolabb eső részeket, így a Svábhegyet, a Zugligetet és a Hűvösvölgy külső részeit karolták fel. Az utóbbi években Kozma Jenő hathatós munkája révén a Pasarét jóformán teljesen kiépült. A *Zugliget* a *Pasaréthez* csatlakozik, közvetlenül folytatása és egészen bizonyos, hogy a főváros szerves kifejlődése révén a Zugliget kiépítésére és közművekkel való berendezésére most kerül a sor.

A Zugliget előnye

De van a Zugligetnek egy nagy előnye a Pasaréttel és a többi, már beépített és forgalmas villarajonokkal szemben és ez az, hogy míg a Pasaréten és a Gellérthegy déli oldalán 60—70 pengős négyszögölenkénti telekárak vannak, addig a Zugligetben olcsóbb telekárakkal módot lehet nyujtani arra, hogy kisemberek, tisztviselők is, megtakarított pénzükből és lekötendő lakbéreikből maguknak családiházat, villát, és így végleges otthont építhessenek.

Útépítés

Ennél a pontnál áttért a Zugligetet érdeklő részletkérdésekre. A köz-

lekedési utak és közlekedési eszközök problémája a fontos. Ha a Zugligetet kellő közlekedési utakkal és megfelelő olcsó közlekedési eszközzel el lehet látni, akkor e vidék egészségesebb, jobb levegője, csendje emeli a jelentőségét. Fontosak a jó utak. Kozma Jenőnek az a terve, hogy ezeket, a költségvetésbe évről-évre felvett, nagy fenntartási terheket tőkésítve, átépítse az összes makadám utakat tartós, évtizedekig fennálló és csekély fenntartási költséggel járó, állandó jellegű, így keramit, topeka és egyéb modern rendszerű, tartós utakra.

Ha a makadám-utaknak fenntartási költségeit 8—10—12 évre a főváros leköti, úgy ezeknek ellenértékéből a végleges utakat meg lehet építeni. A Zugligetben azonban új utak is szükségesek, különösen pedig összekötő utak, melyek a nagy nivó-differenciát kiegyenlítik.

A fejlődés akadályai

Nagyobb útépítőprogram kidolgozását, megakadályozták a nagy telektömbök, így a *Haggenmacher-féle* telek, melyen át csak a tulajdonosok ideiglenes engedélyével közelíthető meg a Zugligetnek legszebb és sportszempontból is legérdekesebb része. Ezt a 130—140.000 négyszögölet kitevő telektömböt a főváros óhajtotta megvásárolni, de a hírlapok közlései révén rengeteg tévedés került a köztudatba, de remélhető, hogy ennek dacára a Zugliget fejlődése és a téli sportok szempontjából is múlhatatlanul szükséges vásárlás a közeljövőben létrejöhet.

Az úgynevezett *Sigray*-féle, mintegy 60.000 négyszögölet kitevő telekkomplexum az utóbbi időben a pénzügyi kormány kezébe került. Tudomásom szerint négy-öt pengős négyszögölenkénti árért a pénzügyminisztérium átengedné a fővárosnak a Sigray-telkeket és ezzel a két telekvásárlással végleg meg lenne oldva minden, a legmesszebb időben is felmerülő és a Zugligettel kapcsolatos probléma.

Nemcsak a Zugliget, hanem a szomszédos városrészek fejlődésére volna kihatással e kérdés mielőbbi rendezése.

A nagy autóut

Az ingatlanok értékemelésének szempontjából a főváros elkészíti a csatornázást és az utakat. Nagyon fontos és Kozma Jenő a legmelegebben támogatja azt a tervet, hogy a Hármashatárhegyről a Hűvösvölgyön és a Hárshegyen keresztül a Jánoshegyre vezető autóút megépüljön.

A közlekedési eszközök kérdésénél a modernebb és gyorsabb autobuszközlekedés berendezése és megvalósítása a fontos, ami a sürgős kiépítés előtt álló Kútvölgyi-úton, a legrövidebb útvonalon megvalósítható.

Drótkötélpálya

Még egy fontos közlekedési eszköz lenne szükséges ahhoz, hogy a Zugliget és vidéke teljesen belekapcsolódjék a főváros világvárosi forgalmába. Fölveti azt az új gondolatot és kéri, hogy azt karolják fel és propagálják, ez pedig a *Jánoshegy tetejére egy, nem nagy befektetéssel járó, drótkötélpálya építése.*

A *vízellátás hiányossága* sok bajt okoz a Zugligetben. Itt is új terv merült fel e téren és ezt az új tervet melegen támogatja Kozma Jenő.

Nem lesz vízhiány

Ez az a terv, hogy a már két évezreddel ezelőtt a rómaiak által is felhasznált római források, azonkívül az Árpád-forrás és a Lukács-fürdő tava vizét, melyek mintegy 100.000 köbmétert tesznek ki naponta és mely egészséges, üdítő víz felhasználás nélkül, patakokban folyik a Dunába, bevezettessék a fővárosi vízműveinek hálózatába. Ha ez sikerül, akkor mához egy évre már a legnagyobb kánikulában sem lesznek a Zugligetben vízszolgáltatási zavarok. De nagy szükség van a Fácánig terjedő főcsatorna megépítésére is.

Betterment

Ujabban a be nem épített telkekkel és különösen a villatelkekkel szemben *telekértékadó* néven egy olyan merényletnek nevezhető terv indult útjára, amely a városi telkek értékét *vagyonkobzásszerűen* csökkenthetné le.

A Zugliget minden érdekére kitérő alapos, meggondolt beszédét azzal fejezte be, hogy mindezt *Kozma* Jenő felhatalmazásával és megbízásából közölte, mely tervek keresztülvitelé mellett Kozma Jenő és pártja állanak és mely tervek megvalósítását Kozma Jenő kezében mindannyian a legjobb helyen tudhatják.

Végül tolmácsolta dr. Kozma Jenő pártvezér legmelegebb üdvözletét.

Beszédét lelkes taps és tetszés kísérte.

Még felszólalt *Oszoly* Kálmán, aki üdvözölte az elnököt, utána pedig

dr. GÁL JENŐ
országy. képviselő,

akinek beszédét, mely új eszméket, terveket és irányokat tartalmaz, legközelebb ismertetjük.

A nagy arányokat öltött és érdemileg is magas színvonalú közgyűlést az elnök kedves szóval rekesztette be.

Telek, ház, lakás, szoba

Budai Napló
I. ker., Bors-utca 24. szám
Telefon: 502-96

A budai hegyvidéken, annak legszebb helyén, a csaknem a városban fekvő Gellérthegyen és Svábhegyen,

mintegy 500.000 négyszögölnyi

nagyságban már parcellázott telkek kerülnek most eladásra

5—90 pengőig terjedő árban, 5—8 esztendős részletfizetésre.

Rendkívül alkalmas tisztviselőknek, akik árkedvezményben részesülnek.

Térképek az eladó telkekkel megtekinthetők délután 3-tól 6-ig a **Budai Napló** szerkesztőségében, I., Bors u. 24., telefon **502—96.**

Biztos tőkebefektetés minden különös fizetési nehézség nélkül a házbér lekötésével. A telkeket nagyarányú részvénytársaság árusítja, mely

a legmesszebbmenő kedvezményeket nyujtja

minden vásárlójának. Nyugdíjigénnyel biró

tisztviselőknek külön árkedvezmény.

Tájékoztatásul közöljük a sok száz és száz telek közül a következőket:

TELEK

Gellérthegyen, kényelmesen megközelíthető helyen 6—10 percnyire a 27-es villamostól a Szent Imre útról, gyönyörű kilátással a Sashegyre és Kelenföldre a következő telkeket ajánljuk:

330 négyszögöl a Somlói úton, összes közművekkel,

két 300 négyszögöles a Búsúló Juhász-vendéglő alatt,

310, 380, 400 négyszögöles a Kelenhegyi úton,

három 280 négyszögöles a Szirtes úton nemes gyümölcsfákkal,

550 és 600 négyszögöl a Mihály úton, bérházaknak kiválóan alkalmasak.

E telkek ára négyszögölenkint **75—90 pengő.**

Rózsadombon 850 négyszögöl saroktelek, ölenkint 20 pengő, 5000 pengővel átvehető. **(28)**

Budán, vámon belül, nem magaslaton kb. 300 négyszögöl telket keresünk villamos közelében. **(22)**

Óbudán, épülő híd környékén 106 parcellázható telek négyszögölenkint 10 pengőért. **(15)**

Svábhegyen, Farkasvölgyi út közelében 3749, 2246, 2383, 2394 □-ölesek, ölenkint 5 pengőért.

Ugyanott: az Ágnes úton 7237, 5207, 5772 □-ölesek, ölenkint 20 pengőért, Rege úton 1018, 1012, 1050 □-ölesek, ölenkint 30 pengőért.

Fürj uccában házhely gyümölcsössel, közművekkel. **(27)**

Svábhegy lejtőjén, Istenhegyi úton közművek mentén, fogaskerekű első megállója közelében 700 öles telek eladó. **(26)**

Budán, klimatikus gyógyhelyen, dunai kilátású, villamos, fogas és autóval megközelíthető, 660 öl közműves villatelek 10.508 pengő készpénz. **(48)**

Városmajor felett családiház építésére alkalmas telek olcsón. 500 pengővel átvehető. **(16)**

Kelenföldön 100—120 négyszögöl telek kerestetik családiház építésére 30 pengőig négyszögölenkint. **(23)**

Svábhegyen, városkúti megállónál mesés kilátású 600-as telek 12 pengővel. Átvételhez 4000 P kell. **(46)**

Gellért-szállótól 12 percre közműves telkek 20 pengőtől, építkezéssel egy hosszabb törlesztésre. **(47)**

Pasarét, Hűvösvölgy környékén, villamos közelében készpénzfizetéssel 300 öles telket veszek. **(45)**

Óbudán, villamoshoz közel, megnyitandó parkra néző, síkfekvésű, keleti fronttal, 189 és 276 négyszögöl telek 25 pengő ölenkint. **(43)**

Orbánhegy elején villamos és autobusznál 200 □-öl villatelek. **(44)**

Rózsadombon, Bólyai-utcában 750 négyszögöl telek eladó, régi villával, gyümölcsfákkal. 75.000 pengő. **(24)**

Svábhegyen, a Városkúti-út és Béla király-út között 3000 négyszögöles telek eladó, 12 pengő négyszögölenkint. 20.000 pengős kölcsön első helyen betáblázva a Leszámítoló Banknál. **(25)**

HÁZ

Svábhegyi nagyszálló közelében kisebb ingatlan napos kerttel. **(32)**

Horthy Miklós körtérnél bérvilla 2 és 3 szobás lakásokkal olcsón, sürgősen, 40.000 pengővel megvehető. **(29)**

Bécsi út elején lakóház. **(31)**

Margit-körútnál 4 szobás, komfortos, alápincézett, szép családiház kerttel 35.000 pengő. **(18)**

Budán 4 szobás, adómentes, 2 szobás lakásokból álló bérház, 16% netto jövedelemmel, 20.000 pengőért eladó. Feuerstein, VI., Andrássy-út 28. Telefon 183—30. **(19)**

Pasarétnél 12 szobás úrivilla eladó. **(20)**

Farkasvölgyben eladó ház, 3 nagy szoba, nagy előszoba, fürdő- és cselédszoba, kamra, konyha, villany, víz. Ára 30.000 pengő. **(50)**

Városmajor-utca mellett pompás villa, 7 szobával, minden mellékhelyiséggel, parkos kerttel, luxuskivitelben, Vajda Zsigmond freskóival, eladó 130.000 pengőért. 25 évi adómentesség. **(49)**

LAKÁS

Kelety Károly uccában kertes bérvillában 5 szobás termes lakás. **(40)**

Horthy Miklós úton modern 4 szobás balkónokkal. **(39)**

Vitéz uccában 4 szoba hallos. **(38)**

Zsigmond uccában olcsó, modern 4 szobások. **(37)**

Pauler uccában, magánpalotában 5 szobás lakás. **(36)**

Zugligeti végállomásnál óriási kertben egy 3 szobás komfortos és egy 2 szobás évi lakás. **(35)**

Margit körúton uccai kettőszobás, hallos lakások. **(34)**

Kelety Károly uccában, bérvillában 5 szobás, termes, hallos lakás. **(33)**

Horthy Miklós úton kétszobás komfortos lakás november 1-re. **(30)**

Műegyetem mellett, Budafoki-úton modern, 4 szoba, hallos és 3 szoba, hallos lakások központi fűtéssel. **(1)**

Krisztina-tér mellett, Naphegy-utcában napsütéses, 4 és 5 szobás, hallos, télikertes lakások **(2)**

Váralja-utcában 3 szobás, komfortos villalakás augusztus 1-re. **(3)**

III., Zöldmáli-úton 2 szobás, komfortos villalakás autószínnel. **(4)**

Műegyetem mellett 4 szobás, balkonos, központi fűtéses, első emeleti öröklakás áthelyezés miatt azonnal bérbeadó. **(5)**

Városmajornál, Hieronymi-úton 5 szobás villalakás augusztus 1-re. **(6)**

Rózsadombon, Budai László-utcában 5 szobás, magasföldszinti, modern, szép lakás, autobusszal 4 perc a Vígszinháztól. **(14)**

Horthy Miklós-út és Lenke-út közelében, Zsombolyai-utcában teljesen új, modern 2 és 3 szobás lakások 1700 és 2500 P bérrel keresztény, lehetőleg magános házaspároknak augusztus 1-re. **(7)**

Böszörményi-úton 3 szobás, modern, erkélyes utcai. **(8)**

Szász Károly-utcában 3 szobás, komfortos. **(9)**

Horthy Miklós-úton 4 szobás, komfortos utcai augusztus 1-re. **(10)**

Toldy Ferenc-utcában 2 szobás, összkomfortos, kertrenéző, 1400 P bérrel augusztus 1-re. **(11)**

Kapy-utcában, 5-ös autobusz-végállomásnál 2 szobás, fürdőszobás, összkomfortos. **(12)**

Virányoson, Kiss Géza-utcában 2 és 3 szobás, gyönyörű villalakás, csodás kilátással, ózondús levegővel, csempézett fürdőszobával, falbaépített szekrényekkel, évi, vagy nyári lakásnak azonnal v. későbbre. **(13)**

Egy-, három-, négyszobás, erkélyes, modern lakások, központi fűtéssel, melegvízzel, budai hegyvidékre való gyönyörű kilátással, Horthy Miklós-útnál, kiadók. Építészmérnöki iroda I., Fadrusz-u. 6. Telefon: Lá 6—80. **(17)**

Császárfürdőnél, hegyi levegőn, luxuskivitelű utcai szobakonyhás lakások minden komforttal, október 1-re, 980 pengőért. **(21)**

Vak Bottyán-utcában 4 szoba, hallos lakás előszoba, tálaló, cselédszoba, éléskamra, fürdőszoba, terrasz, külön pince, etage fűtés, autógeiser, új, igen szép, elköltözés miatt augusztus 1-re esetleg bútorral átadó. **(42)**

Retek-utcában, Városmajorral szemben, 2 szoba, hallos, I. emeleti utcai lakás központi fűtéssel, melegvízszolgáltatással. **(41)**

SZOBA

Kiadó szobákat egy soros hirdetésekben: — hol — és ár — soronkint 50 fillérért hirdetünk. **Előfizetőinknek díjtalanul.**

Levelezésnél azt kérjük, hogy méltóztassék a hirdetés végén zárjelbe tett **számra** hivatkozni!

IDEÁLIS OTTHON

mindenkinek a leghőbb vágya. Ilyet biztosíthat magának legújabb, már épülő

KERTES

társasházunkban: a Horthy Miklós úti **„Szent István-udvar"**-ban. Adómentes, 2, 3, 4 szobás, legszolídabb építkezésű, olcsó, **fixárú**

ÖRÖKLAKÁSOK

Hall, loggia, jövedelmező üzlethelyiségek, kényelmes törlesztés. **Kívánatra képes prospektus!**

A „Centrum" öröklakásai a legkapósabbak! Árvapénzek elhelyezésére alkalmasnak nyilváníttattak! Értékálló, biztos tőkebefektetés, cca 10% tiszta jövedelem!

„CENTRUM"
HÁZÉPÍTŐ- ÉS INGATLANVÁLLALAT,
HORTHY MIKLÓS-ÚT 9. 9-12, 3-5.
Telefon: Lágymányos 9—96.

RÓZSADOMB alján
LUXUSPALOTÁBAN

tágas, kényelmes, minden mellékhelyiséggel ellátott szoba-konyhások, kettőszobások főuri kivitelben novemberre olcsón.
Kis-Rókus-u. 3. Telefon: 229-96.

1—2—3 szobás

modern lakások központi fűtés melegvízzel. Buda legszebb magaslati fekvésű helyén I. ker., Győri-út 10 november 1-re kiadók. **Bővebbet SZÉKELY MARCELL építőmesternél VI., Király-utca 108 ● Telefon: A. 214—97**

KIADÓ LAKÁSOK!

Bimbó-utca 1-3-5. sz.
(Szemben a statisztikai hivatallal)
egy-egy
2-, 3-, 4- és 5-szobás, hallal ugyanitt üzlethelyiségek

Margit körút 43. számú házban 4 szobás lakás hallal

Elegáns kivitel! Olcsó bérek
Bővebbet a helyszínen, vagy Aut.: 298—29.

6 ÓRA alatt elintéz minden
bádogos vízvezeték- és gázszerelő munkát **CSIHÁK Károly**
I., Csaba-utca 5. Krisztina-krt. sarok

Kályhás! Minden szakmabeli ügyben forduljon a régt jóhírű céghez
I, Logodi-u. 19 Béres Márton Tel.: 530-33

Monori Mag vezet
MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI R. T.
BUDAPEST—MONOR
Monori magkereskedése: Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 3. Telefon: Aut. 868-60
Tavaszi képes főárjegyzék és nagybani árajánlat ingyen és bérmentve

RÁCFÜRDŐ
GYÓGYFÜRDŐ, BUDAPEST
Erősen radióaktiv, természetes 42·4 C° földes-meszes hőforrásokkal. Két női- és egy úri-gőzfürdővel, valamint kő- és kádfürdőkkel. Az összes gyógytényezőkkel felszerelve.
Egész éven át nyitva.

Gyalog

„Jár a baba!...” — mindazóta
Gyalog jártam én,
Legfölebb ha emberségbül
A más szekerén.
Gőzösön csak végszükségben
(A harmadikon),
S át a Tiszán két garasért
Kompon, ladikon.

Többi utam gyalog tettem
Síkon és hegyen,
Úristennek ezer hála
Érette legyen!
Gyalog járok mostaniglan:
Obsitos diák, —
Csak a gyalogjáró tudja:
Hány hét a világ?

Csak a gyalogjáró tudja:
Hol terem virág,
S hogy kapnak föl hirtelenbe
Nemrég semmi fák?
Hol s hogy épül madárfészek,
S mit jelent a dal?
Villámverte fa tövéből
Mint nő fiatal?...

Gyalogjáró más gyaloggal
Köz szükséget ér, —
Kezet fognak s megtalálják:
Hol van híves ér?
Gondjaikat összeadják,
Meg is jelezik, —
Jövendölő kakukmadár
Jósol jót nekik . . .

Gyalogjáró a hintónak,
— Isten tudja: mér', —
A virágát szorongatva,
Jókorast kitér;
De ha látja azt a hintót,
Hogy fölbillenik:
Odafut a gyalogjáró,
És segít nekik, —
Azt se kérdve: Kik?

MÓRA ISTVÁN.

Személyi hírek

RIPKA FERENC dr. főpolgármester e hó 11-én Reichenhallba utazott a szokásos nyári kúrára és csak augusztus közepén tér vissza.

SZABOLCSKA MIHÁLY, a kiváló poéta, a Hollós Mátyás Társaság elnöke, súlyos betegségéből felépült.

SÜMEGHY LÁSZLÓ dr. kir. közjegyző, kormányfőtanácsos, július hó végéig Marienbadban ápolja egészségét.

FABER FÜLÖP igazgató a nyarat Salzburgban, St. Wolfgangban, a hasonnevű tó mellett tölti.

AGGHÁZY KAMIL ezredes, a Hadtörténelmi Múzeum igazgatója augusztus hó 3-án a Balaton mellé megy három hétre.

PÁVAI VAJNA FERENC főgeológus-főbányatanácsos a nyár idején ellenőrzi az országban folyó kútfúrásokat és ezidőszerint Szoboszlón tartózkodik.

SZALAY JÓZSEF ny. min. tan. e hó 3-án két hónapra Radegundba utazott.

SZOMBATHY KÁLMÁN takarékpénztári igazgató, a Budai Társaskör ügyv. elnöke, *Zürichben* tölti szabadságát.

BAITTROK JÓZSEF hosszabb autótúrát tesz Ausztriában.

Auguszt pavillon
*
Gyönyörű parkja és pompásan berendezett helyiségei Buda előkelő közönségének kedvenc uzsonnázó helye
*
Budán, I., Hidegkúti-út 22

Ellentétek. Semmi érzéke nincs ennek a városnak a monumentalitás iránt. Budának egyik legimpozánsabb alkotása az alagút két kapuja. A patkóalakú hatalmas ív eddig hozzáillő nagy kőalapzaton nyugodott, stílszerűen és közmegnyugvásra. A mi drága fővárosunk, ahol ma minden lenge alapon áll, megirigyelte ezt a monumentális alapzatot és ezt a hatalmas követ — papiros-alapra helyezte át, plakátragasztó táblákat helyezve el a kőív talapzatán, de olyan művészettel, amibe beleszédül az idegen is, a budai polgár is, mert hogy ez a papirosalap sokáig bírná ennek az egyiptomi arányokban épült bolthajtásnak a súlyát, azt még a jámbor budaiak sem hiszik el. Pedig ez számukra készült, a Krisztina felé néző kapuzatnál és nem a Pestre nézőnél, mert azt még sem merte megesinálni a város, de nekünk, másodrangú budai polgároknak ez is jó.

Iyen kedves ellentét lepi meg a budai sétáló közönséget a *Városmajor* parkjában. Ez a park fele csak részben park, másik fele szemétdomb és erdei mocsár. A parkja szép és bizonyára megérik a matuzsálemi kort élő emberek, hogy a legendás jövőben egyformán szép lesz az egész park. Most csak azon tűnődik minden arrajáró ember, hogy mi az ördögnek tenyészt a város jókora területen *szamártövist* a Városmajorban? Mert megfelelő nagy területen, közvetlenül a parkos rész mellett embermagasságúra tenyésztett szamártövis díszlik! Talán azért, hogy kirivóbb legyen az ellentét?

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

Meghalt egy poéta. Ismét gyászba borult *Szávay* Gyula rózsadombi tuszkulánuma, ahonnan csak nemrégen vitték el sokat szenvedett, áldott emlékű feleségét utolsó útjára, — és ismét nehéz bánat borítja a nagy poéta szívét, lelkét, amikor egyetlen fiát, élete minden szép reménységét ragadta el mellőle a szomorú végzet. A rövid, de annál kegyetlenebb jelentés ezt mondja: *Szávay Zoltán* dr. kiváló író és dalköltő, a Magyar Film Iroda sportosztályának vezetője, a filmoktatás úttörője, ismert sportbarát, a Zeneszerzők és Szövegírók Szövetkezetének felügyelőbizottsági tagja, a Magyar Sakkszövetség alelnöke, e hó 19-én délután 2 órakor 45 éves korában, rövid szenvedés után váratlanul elhunyt. A megboldogultban Szávay Gyula kormányfőtanácsos, a Hollós Mátyás Társaság ügyvezető elnöke, a Kereskedelmi és Iparkamara főtitkára, egyetlen fiát gyászolja.

Veszedelmes kanyarulat. A Svábhegyen, a Báró Eötvös-út, a Művészút felé oly élesen kanyarodik, hogy életveszedelmet jelent a gyalogközlekedők részére. E kanyarulat nagy esésénél fogva, az ott haladó gépjárművek a Svábhegyi Szanatórum vasbetón kerítését teljesen kidöntötték, sőt e ponton fordult fel tavaly a főváros úti gőzhenger gépe és eltörött. A Svábhegyi Egyesület már egy alkalommal kérte a Tanácstól e forduló rendezését, ami annál könnyebb, mert a Svábhegyi Szanatórium a szükséges területet díjmentesen bocsátja rendelkezésre.

A kapukulcs mint díszjelvény stílszerűen szerepelt a Házfelügyelők Egyesületének társasestjén, amelyet a budai házfelügyelők egyesületének fúziója alkalmából rendeztek a Déli-vasút vendéglője terraszán. Ezt a kapukulcsot, másfél arasznyi nagyságban és nemzeti színű szalaggal díszítve nyujtották át dr. *Krivoss Árpád* ügyvédnek, akinek e fúzió létesítése körül érdemei vannak s ezzel *tiszteletbeli* házfelügyelőnek avatták. A vacsorán ünnepelték a megjelent *Szigeti* János felsőházi tagot, *Pászthy* János th. biz. tagot és *Máté* Istvánt, a budai iparosok vezérét, akik a házfelügyelők érdekeit mindig hathatósan támogatták. Felszólaltak a vacsoránál: Szalay Ferenc, az egyesület elnöke, Zavodszky József titkár, Fint Ignác, Zeiner Lajos, Richter Imre, Éliás Ferenc és Zsédely Károly házfelügyelők és az üdvözlésekre válaszoltak Szigeti János, Máté István, Krivoss Árpád és Pászthy János. Az egyesületet ez alkalomból üdvözölték: *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester, *Németh* Béla dr. a Háztulajdonosok Egyesületének elnöke és *Szombathy* Kálmán, a Társaskör ügyv. elnöke.

Nász. *Haspel* Ferenc dr. m. kir. honvéd főorvos és *Sántha* Rózsa dr. fogorvos e hó 10-én délben tartották esküvőjüket a budai ferencesek templomában. Cím: Budapest, III., Zsigmond-utca 64—66.

Nász. *Ivanovich* Bözse, Körmöcbánya és dr. med. *Gömöri* Pál egyetemi tanársegéd, a Buda-Alsóvárosi Egyesület orvosa, Budapest, *Gömöri* Győző ügyvezető-elnök, a Hazai Biztosító Társaság igazgatójának fia, július 1-én Körmöcbányán házasságot kötöttek. Cím: Budán, I., Mohai-út 29. sz.

Nász. *Szücs* Margit és *Dobos* Endre házasságot kötöttek június 28-án. Cím: VIII., Kálvária-utca 21 I. 4.

Einstein Budán

Miért maradt a város órák nélkül?

Rossz nyelvek azt suttogják, hogy Einstein ismét meglátogat bennünket. De ez a suttogás már elég volt arra, hogy a főváros vezetősége ijedtében javítóba küldje az összes nyilvános órákat. S így egy szép napon, amikor igazítani akartuk óránkat, végig járhattuk Budát, csupa megvakult óratornyokkal találkoztunk.

Elmondom ennek a históriáját.

Én ugyanis, mint szakmabeli ember, Einsteint — meg nem történt első budai látogatása alkalmával — meginterjuvoltam. Gellért-szállóbeli szállásán, összeráncolt homlokkal, számításokba merülve találtam. Számot szám után, betűt betű után rótt a papírlapokra, szédületes sebességgel, — és sehogy sem akart észrevenni. Mindjobban éreztem relatív kicsinységemet és végre is alázatosan megszólítottam. Bemutatkoztam mint fizikus és nagy tisztelettel megkérdeztem, minő új probléma foglalta el?

— Képzelje, kedves kollégám! — Mikor már az egész világegyetemet relatív alapokra fektettem, akkor ellátogatok az önök Budapestére és itt Budán olyasmit tapasztalok, ami felborítja az egész elméletemet. Hisz — mint kollégám nagyon jól tudja — a fénynél nagyobb sebesség nincs a világon. Már most képzelje, mi történt velem itt Budán? Villamosra ülök itt a Gellért-szálló előtt. Utolsó pillantásom a szemben lévő nyilvános órának szólt, amely 10 óra 30 percet mutatott. Alig megyünk két megállót, megdöbbenve látom, hogy az ott lévő óra 10 óra 25 percet mutat, majd fokozódó rémülettel tapasztalom, hogy a harmadik óra újabb 5 perccel kevesebbet, a negyedik megint 6 perccel, az ötödik ismét 4 perccel, vagyis már 10 óra 10 percet mutat. Nos, mit mondjak önnek, kollégám. A hatodik órát már nem vártam meg. Kétségbeesetten ugrottam egy autóba és rohantam vissza, hogy átdolgozzam az elméletemet. Mert mit jelent ez a tünemény? Azt, hogy az önök villamosa nagyobb sebességgel mozog, mint a fény. Ez pedig kirántja a gyékényt az én elméletem alól! Az Istenért! Mondja, kollégám, mi lesz itt? Én megcsináltam a fizika nagy forradalmát és önök szép csendesen beállítanak nekem itt egy ellenforradalmat és felborítják az én forradalmi elméletem minden vívmányát! Hát, bizony mondom, most már kezdem érteni az önök emigránsait, akik nálunk odakünn olyan meggyőző erővel hangoztatják, hogy nincs több olyan ellenforradalmár nép, mint a magyar.

Elhülve hallgattam a tudóst. Mit feleljek neki? Eláruljam, hogy a mi nyilvános óráink mennyire megbízhatatlanok? Hogy mindenik a maga szeszélye szerint mutatja a legkülönbözőbb időt? (Erre ő, a precíz német agyvelő, még gondolni se volt képes!) No! De nem is várt választ! Amint újra felpillantottam, már ismét gondolatokba merülve rótta számait az asztal mellett. Én pedig kisomtam és a Gellért-szálló egyik liftjén át eltűntem a relatív mélységbe.

Akkoriban nem szóltam senkinek a dologról, legkevésbé a mi budai ujsággunknak. De úgylátszik, valahogy mégis kiszivárgott. S én azt gyanítom, hogy az órások fel akarván lendíteni a mai rossz üzletmenetet, kiadták a jelszót:

Jön Einstein!

Mire a Tanács a relatívitás nagymesterének tiszteletére a relatíve elég jól járt órákat abszolúte jól járókká akarja tenni.

Meglátjuk, jól jár-e vele?

Ujj Gyula.

A kenyérkereső nők elhelyezkedésénél a *hosszú szoknyával* beköszöntött új divat — akármilyen hihetetlenül is hangzik ez, — nagyon előnyösen befolyásolta a háztartási alkalmazottak és nevelőnő személyzet gazdasági helyzetét is. — Nevezetesen az egyenes szabású rövid ruhák egyszerű szabása feleslegessé tette a szabónők és varrónők ezreit, akik ezért mélyen redukált bérek mellett — mint *kezdők* — a munkanélküliség keserű éveiben, ha nyelveket beszéltek, akkor a *nevelőnői*, ha csak magyarul tudtak, a háztartási alkalmazottak pályáján helyezkedek el. — Az új divattal azonban megszűnt a munkaadók azon arany korszaka, hogy *a szobalányi vagy mindenesi állásban alkalmazott perfekt szabónő és szabásznő* délutánonkint nemcsak a család, — hanem munkaadója rokonsága, sőt ismerősei hölgytagjainak is minden külön díjazás nélkül készítette nemcsak az utcai kosztümöket, kabátokat, hanem még az estélyi ruhákat is, ami még válságosabbá tette az amúgy is nagy nehézségekkel küzdő női konfekciós ipart.

MÁK PALACK-TEJ MÁK

Célbadobósdi. Mennyit szidtuk az új törvény által sírba fektetett fővárosi tanácsot. Pedig nem érdemelte meg szegény, Isten nyugosztalja. Jó szíve volt. Szerette a gyerekeket. Hiszen búcsúzásul is nekik adott ajándékot. Ki ne ismerné azokat a játékszereket, amelyek hol kutya, hol néger, hol eszkimó fejet ábrázolnak óriási szájjal. A szájat meg kell dobálni, s ha valaki beletalál, — hamm — bekapja a labdát, almát, narancsot, vagy ami éppen odarepül. Ehhez a játékhoz azonban csak kevés gyerek juthatott hozzá, mert igen drága, s így még a jó Jézuskának se futotta rá a pénze. A fővárosi tanács búcsúzáskor megjutalmazta a budapesti gyerekeket. Csináltatott háromezer ilyen játékot és felfüggesztette szerte az utcákon a lámpaoszlopokra. Persze, nem adott nekik se kutya-, se macskafejet, de szájat, azt jó nagyot, mert az a fő. De célt ért el vele, mert hiszen melyik az a budapesti gyerek, amelyik rögtön rá ne ismert volna a kedves játékra, s el ne kezdte volna a célbadobósdit. De nemcsak a gyerekek, hanem a felnőttek is élvezettel röpítik bőséges szájába a papírgalacsinokat. Régebben hiába voltak a villamosmegállóknál tágas szemétkosarak, a budapesti ember szigorúan mellette dobta a földre villamosjegyét. És most tessék megnézni, látunk-e egy villamosjegyet is a földön heverni? S amellett még az emberek testi ügyességét is gyarapítják ezek a kis szerkezetek. *Ujj Gyula.*

MEGNYILT A MARGITSZIGETI STRAND

Zarándoklat Máriacellbe indul különvonattal augusztus 6-án, visszatér augusztus 14-én. II. oszt. 52 P, III. oszt. 40 P. Felvilágosítás: *Borsy* István vezetőnél, IX., Üllői-út 115, Telefón: J. 389—31.

RAVASZ Előkelő cukrászszalón. Terrasz és kert. I., Krisztina körút 75. sz.

Iparosok figyelmébe. A II. kerületi Iparoskör vezetősége, *Pénzes* Mihály dr. köri ügyész kezdeményezésére, körlevélben értesítette a kör tagjait a pénzügyminiszternek 84600/1930. I. M. számú, a kézműiparosok *általános forgalmi adó alól való mentesítését* tárgyaló rendeletével kapcsolatban, arról, hogy az adómentességért a rendeletben arra jogosított iparosoknak is *írásban kell folyamodniok* és hogy az írásbeli kérvényblanketta, melybe az érdekelteknek csak a személyi adatait kell beírniok, a kör helyiségében a tagok rendelkezésére áll. — A körlevélről és abban foglaltakról készséggel emlékezünk meg lapunkban azért, hogy ezúton is tudomást szerezzenek az összes érdekelt iparosok és illetve iparos érdekképviseletek a mentesség megszerzésének itt ismertetett praktikus módjáról.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I, Attila-u. 12

A Magyar Urinők és Magyar Urak Országos Egyesületében mint minden évben, úgy ezidén is július és augusztus hóban szünet van szeptember hó 5-ig.

URI SZABÓ, kiváló szabász! GLASZ Péter, I., Maros-utca 11.

Ha vásárolni vagy eladni akar a budai hegyvidéken házat, telket, villát, esetleg *bérelni* vagy kiadni nyári vagy éves lakást, — forduljon bizalommal a *Hüvösvölgy-Zugligeti Ingatlan-irodához*, II., Pasaréti-út 49. Telefón: Aut. 642—88. Autobusz és villamos *Ákos-utcai* megállójánál.

MENCZER mos, fest, tisztít saját üzemeiben Telefón: A. 504—93 Külön vidéki oszt.

A frontharcos mozgalom vezetősége mint új kezdeményezést dobta bele a magyar köztudatba egy frontharcos törvény megalkotásának szükségességét, melynek keretében intézményesen oldatnának meg a frontharcosok erkölcsi és szociális kívánságai. A törvénytervezet munkálatai a honvédelmi minisztériumban folynak és már túl vannak az előkészítés stádiumán, előkészítői a honvédelmi miniszterrel együtt mind frontharcosok. Értesülésünk szerint a frontharcosokra vonatkozó törvény nem önálló törvény lesz, hanem a frontharcos kérdések „Az igazolványos altisztek, frontharcosok és vitézek érdekeinek fokozott megvédése ügyében” hozandó törvény keretében kerül megoldásra.

Rejtvény.

Az ezredik szám részére küldötte be egyik szellemes előfizetőnk az alábbi *rejtvényt*, amelynek megfejtése: — *Budai.* Igen tisztelt olvasóinkat arra kérjük, hogy közöljék velünk a megfejtés módját: — miképpen lesz ebből: — *budai?* A megfejtők közül *hármat* kisorsolunk s azoknak ez év végéig *díjtalanul küldjük a lapot.* A rejtvény a következő:

Tisza hozománya 10,000 pengő.
Duna hozománya 50,000 pengő.

Megfejtés határideje: 1930 augusztus hó 1.

Legtisztábban készült sütemény I., Bors-utca 1. Telefon 503—35 JÁNY PÉR

Gyász. *Bódy* Barnabás, a Pesti Hazai Takarékpénztár Egyesület nyug. főtisztviselője, dr. *Bódy* Tivadar ny. polgármester testvére, e hó 13-án, életének 57-ik, boldog házasságának 26-ik évében, rövid szenvedés után elhunyt. E hó 15-én délután temették a farkasréti temető halottasházából nagy részvét mellett. Az engesztelő szentmiseáldozat e hó 16-án délelőtt volt a II. ker. Szent Anna plébániatemplomban. Elhunytát a budai Baintner- és Kraft-családok gyászolják.

Dunay József nyug. községi főjegyző, Cece, majd Moha községek hosszú időn át volt vezető jegyzője, e hó 10-én 74 éves korában elhunyt. Benne *Dunay* Ödön ismertnevű lapszerkesztő az édesatyját vesztette el. Közeli rokonsága, a vadasi Varjas-, a Kolbe- és az Adler-család gyászolja.

Bauknecht Tamás, a szkfv. t. h. bizottság tagja, építési vállalkozó, Óbudán e hó 18-án hirtelen elhunyt és e hó 20-án délután temették.

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ
a Városligetben
a székesfőváros egyik legmodernebbül felszerelt, legmonumentálisabb gyógyfürdője. Ivókura. Népgyógyfürdők, nyári (strand) uszoda.
KITŰNŐ KÖZLEKEDÉS

SVÁBHEGYI NAGYSZÁLLÓBAN
JÚNIUS 8-TÓL SZEPTEMBERIG NAPONTA DÉLUTÁN ÉS ESTE
Előnyös penziórendszer!
KALMÁR TIBOR
zeneszerző teljes zenekarával hangversenyez. Asztalrendelés: Tel.: 661-72

MEGTALÁLTAM!!! KELLMES, JÓ, MINT RÉGEN
SIPOS HALÁSZKERT!
BUDÁN, A VILLAMOS MEGÁLLÓNÁL, LAJOS-UTCA 46
EZELŐTT KŐBÁNYÁN

ÉHGYOMORRA
naponkint igyék egy pohár
KRISTÁLY
VIZET!

Házinyúltenyésztés

A házinyúltenyésztéshez most a legalkalmasabb hozzáfogni, mert most sok szép kifejlett nyúl akad s úton útszélen mindsűrűbb a fű, gaz és lomb, amely kiváló nyúltakarmányul szolgál s föl nem használásuk esetén kárbavész. A házinyúltenyésztéssel pedig, bárki, úgyszólván ingyen

kiváló fehér húst, drága prémet és értékes állati trágyát produkálhat

ebből a gazból. Igy két anyanyúl egy egész család évi hússzükségletét fedezi, ami a mai húsárak mellett nem megvetendő tétel.

A prémáru

oly drága ma, hogy csak a vagyonosok szerezhetnek belőle s íme a nyúltenyésztéssel mindenki maga állíthatja elő a maga és családja prémszükségletét. Ugy a húsból, mint a prémből termelt feleslegét pedig jó pénzért értékesítheti. *A trágyájáért* egyedül is érdemes a nyúltenyésztéssel foglalkozni. A gépüzemű munkagépek és közlekedő eszközök elszaporodásával ugyanis

alig áll állati trágya rendelkezésre,

pedig az nélkülözhetetlen a mezőgazdaságban és kertészetben. A *„Házinyúltenyésztők Országos Szövetsége" Csillaghegy*, minden házinyúltenyésztési ügyben olvasóinknak díjtalanul rendelkezésére áll. A tenyészteni óhajtókat tenyészanyaggal látja el, sőt biztosíték nyujtása esetén visszaszolgáltatási kötelezettséggel is ad tenyészanyagot. Ha még megemlítjük azt is, hogy a házinyúl a legigénytelenebb állat, amely minden udvaron elhelyezhető faládában vígan él és szaporodik, igazán maga ellen vét az, aki nem foglalkozik tenyésztésével. De közérdeket is szolgál, mert a főváros élelmezését szolgálja és biztosítja.

A budai hegyvidék lakóinak különös nagy érdeke a házinyúltenyésztés.

KIRÁLY-FÜRDŐ
Építette 1550-ben KARA MUSTAFA budai basa.
Budán, II., Fő-utca 84. szám.
45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas kénsavas magnéziumot tartalmazó hévvíz
Köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, ólommérgezés, máj-, lép-, méh-, hágyhólyagbántalmak, gyomorkurut és alkasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Uszoda: férfiaknak . . . . reggel 5—1 óráig
nőknek hétköznap délután 2—7 óráig
!! IVÓ KURA !!

RÓMAI FÜRDŐ
ÓBUDA—AKVINKUM
KEDVES
KIRÁNDULÓHELY
Kitünő konyha. — A források napi hozama 160.000 hektoliter rádioaktiv thermálvíz
A szentendrei HÉV vasútnak, a MFTR hajóknak és az ÚJPESTI átkelő propellernek állomása

RÓZSADOMBI
KÁVÉHÁZ
és ÉTTEREM
Majláth szállodabérház
(Statisztikával szemben)
BUDA LEGELŐKELŐBB és LEGSZEBB HELYISÉGEI — A LEGKITÜNŐBB KONYHA
Az étteremben esténkint RÁCZ JÓZSI muzsikál. — Tulajdonos: LAKATOS JÓZSEF

PAPP KLÁRI
ILLATSZERTÁRA
II., Zsigmond-utca 12.
Valódi francia illatszerek, kozmetikai cikkek és háztartási áruk legdúsabb raktára

Közgazdasági Napló

Szerkeszti: SZÁSZHALMI JÓZSEF

Kiskereskedők forgalmi adója

Köztudomású tény az, hogy a pénzügyminiszter az 1930. évi júl. hó 1-én hatályba lépő 84.600/1930. számú rendeletével forgalmiadó mentességet biztosított a különböző kategóriákba osztott kézműiparosoknak. A rendeletből kiolvasható, továbbá a hivatalos és félhivatalos sajtóban is hangoztatott oka a kedvezmény adásának az, hogy a gabonajegyrendszerrel rövidesen beálló kenyérdrágulást a kézműiparososztály leggyengébb rétegével szemben enyhítsék.

A kézműiparosok forgalmi adómentességével kapcsolatban önként előtérbe tódul azonban a *kiskereskedők forgalmi adómentességének* kérdése.

A pénzügyminiszter úrnak törvényben biztosított joga van a változott viszonyokhoz való alkalmazkodás céljából szükségesnek látszó intézkedések megtételére. Változtak pedig nagyon a viszonyok! És bármennyire is keresem, nem találom az okát annak, hogy ebből a csekélyke anyhítésből miért zárták ki a kiskereskedőket? Ők talán megmaradtak boldog viszonyok között? Óreájuk nézve a gazdasági helyzet nem változott? Ezek talán gazdaságilag nem romlottak le, vagy a pusztulásuk közömbös lenne az illetékes hatóságok szemében? — Nem hinném és legkevésbé tételezem fel! A kiskereskedők sem termelnek, de annál inkább fogyasztják a kenyeret. Anyagilag is azonos a helyzetük a kisiparosokéval. Ők osztják szét végeredményében úgy az őstermelő gazda terményét, mint az ipari termékeket a legnagyobb részben szegény kézműiparosok között. Ha őket továbbra is megnyomorítják a forgalmi adóval, kénytelenek azt vásárlóikra, nagyobbára a kézműiparosságra, áthárítani. Azzal természetesen tisztába kell lennünk, hogy a leggyengébb vásárlóképességű kisiparosok nem a fényes, segéderőkkel dolgozó kereskedésekben szerzik be szükségletüket, hanem a kiskereskedőknél.

Meggyőződéssel vallom, hogy drága kincsként ügyelnünk kell az államháztartás rendjére, szilárdságára. Eppen ilyen meggyőződéssel vallom azonban azt is, hogy ezt erősítik meg, ha a kiskereskedők sérelmére mihamarabb gyógyító írt keresnek az igaz progresszivitás elve alapján keresztülviendő tehermegosztással. Fedezetet, mert találni kell!

Remélem, hogy a kisiparosok után a kiskereskedők rövidesen következni fognak. Hitem szerint a kormány nem fog kitérni a kiskereskedők jogos igénye elől. *Pénzes Mihály.*

---

* **Magyar Általános Hitelbank** évi június 30-iki mérlegének fontosabb adatai, valamint az üzleteredmény a következők: a Magyar Általános Hitelbank igazgatósága e hó 19-én tartott ülésében megállapította az 1930. első félévi üzleteredményt. A tiszta nyereség 3,470.404.19 P, a multévi 3,489.493.41 P-vel szemben. A félévi mérleg fontosabb tételei az 1929 december 31-iki állapottal szemben a következőképpen alakultak: Az adósok 199.1 millióról 208.9 millió P-re emelkedtek, a váltótárca 106.5 millióról 96 millió P-re csökkent. A takarékbetétek a tavalyi 55.3 millióval szemben 56.1 millió P-t, a folyószámlán és csekkszámlán elhelyezett betétek 145.8 millió P-vel szemben 145.6 millió P-t tesznek. A hitelezők összege 145 millióról 128.4 millió P-re, tehát 16.6 millió P-vel csökkent. A pénzintézeteknél és egyéb vállalatoknál fennálló érdekeltségek összege 36.8 millió P-ről 34.2 millió P-re csökkent. Az intézet záloglevélállománya a belföldi piacon eszközölt folytatólagos előadások folytán 1.3 millió dollárra csökkent. Kedvező hatással volt a félévi eredményre az árúosztályok hozamának gyarapodása, ami lényegesen nagyobb kiviteli tevékenységüknek tulajdonítható.

* **A Kereskedelmi Bank** június 30-án lezárt félévi mérlegét most tette közzé. *Tiszta nyereség* a tavalyi nyereségáthozat beszámítása nélkül *2,955.343.22 P* (tavaly az I. félévben 2,930.855.85 P). Ebben a nyereségben nincs benne többrendbeli, a lefolyt félévben már befejezett üzlet eredménye, amelynek elszámolása későbbi időpontra tartatott fenn. Dacára a gazdasági viszonyoknak általánosan bekövetkezett kedvezőtlen alakulásának, a bank üzleti forgalma a mult évvel szemben további fejlődést mutat. Erre vezetendő vissza, hogy a félévi nyereség a folyton csökkenő kamatmarge mellett is a tavalyi évvel szemben ismét növekedett. Fokozta az eredményt többek között az is, hogy a bank záloglevelеit közvetlenül a tőkebefektetést kereső közönségnek adta el. A félévi mérleg adatai az *1929 december 31-i mérlegadatokkal összehasonlítva* a következő képet adják: *Váltótárca* 109 millió (volt 104 millió). *Adósok* 105 millió (volt 101 millió). *Záloglevél- és községi kölcsönüzletben* kihelyezett tőkék 70.5 millió (volt 68 millió). *A kihelyezett tőkék összesen 284.5 millióra emelkedtek* 273 millió pengőről. A banknál elhelyezett betétek takarékkönyvekre és folyószámlára 255 millió pengőre növekedtek a mult évvégi 245.2 millió pengővel szemben. Egyéb hitelezők 8.7 millióval szerepelnek (volt 10.6 millió), mely összeg kizárólag az ügyfelek részére külföldön igénybevett rembourshitelekből áll. A bank által kezelt *idegen tőkék összege 263.7 millió* (volt 255.8 millió) *pengő*. Az értékpapírtárca értékelésénél az elmult félév folyamán beállott áresések megfelelően figyelembe vétettek, minek következtében az értékpapírokban rejlő latens tartalékok érintetlenek maradtak.

* **A Pesti Hazai Takarékpénztár** igazgatósága folyó hó 17-i ülésében állapította meg az intézet félévi mérlegét, amely 2,056.000 pengős tiszta nyereségével csaknem a tavalyi *félévi 2,067.000 pengős tiszta nyereséget éri el, dacára annak*, hogy a folyó félévi *társulati adóterhek* a tavalyival szemben *120.000 pengős többletet tüntetnek fel*. Az általános pangás, amely hazánk gazdasági életében az elmult félév folyamán fokozódó mértékben uralkodott, az intézet egyes üzletágainak nagyobb arányú fejlődését hátráltatta. Eppen a mostoha viszonyok következtében a szokottnál is nagyobb gondot kellett fordítani a kihelyezések abszolút biztonságán felül az intézet mobilitására is és ez a törekvés eredményezte, hogy a könyvecskékre elhelyezett betét álladékában a folyó félévben elért *4,106.856.91 pengős emelkedésből*, valamint az egyesület forgalomban lévő dollár zálogleveleinek 3,873.839,20 pengőt tévő emelkedéséből befolyt tőkék túlnyomó részben váltóhitelek formájában nyertek kihelyezést, ami *a váltótárcának a folyó félévi 4,079.852.93 pengős szaporulatában jut kifejezésre.*

Az egyesület fő üzletágainak álladéka az 1929 december 31-i adatokkal összehasonlítva a következő: betéti könyvecskékre elhelyezett tőkék álladéka *98,408.190.43 pengő*, folyószámlán és csekkszámlán elhelyezett betétek álladéka *58,595.936.63 pengő*, tehát a betétek szaporulata a mult év végi *147.4 millió pengős álladékkal szemben 7,550.984.28 pengő*, míg a jobbára elszámolási természetű egyéb hitelezők álladéka 26,556.549.03 pengő (volt 36,7 millió); váltótárca álladéka 105.635.531.24 pengő (volt 101.5 millió); adósok és pénzintézeteknél fennálló követelések 63,534.465 pengő 08 fillér (volt 67.5 millió); a záloglevél- és kölcsönüzletben, amelyben az egyesület a félév folyamán 703.502 pengőt folyósított, az álladék 72,172.457.56 pengő; *a forgalomban lévő egyesületi dollár záloglevelek álladéka 19,847.137.20 pengő.*

* **A Magyar Kir. Allami Vas-, Acél- és Gépgyárak** budapesti és diósgyőri gyárában készülő különböző gépgyártmányok megjelölésére, az autók kivételével, amelyeknél a hűtőkön az eddig használt *„MÁVAG-MERCEDES-BENZ"* címkét továbbra is használni fogják, búzakalászt vívő, turulmadaras, színesképű, *„MÁVAG-BUDAPEST-DIOSGYŐR"* feliratú, törv. védett védjegyet fognak használni. Az acél- és vasöntvények megjelölése a tárgyba öntött, ugyancsak törv. védett, domború *„MÁVAG"* szócskával történik.

* **A Phönix-biztosító** június 30-án tartotta 47-ik rendes közgyűlését. A társaság az 1929. évben *496.178.873 pengő* tőkére szóló *új életbiztosítást kötött*. A biztosítási állomány 1929 végén 1,769.036.000 pengőt tett ki és az idei közgyűlés napjáig 1980 millió pengőre, azaz a háború előtti állomány aranyértékének több mint hétszeresére emelkedett. Az életbiztosítási díjbevétel 84,442.697.50 pengő volt, a biztosítottaknak, illetve hátramaradottaiknak 24,680.750 pengőt fizetett ki a társaság. A technikai tartalékok 1929 végéig 45,512.395 pengővel 219,910.754 pengőre, a társaság összes garanciális alapjai 240,321.851 pengőre emelkedtek.

A társaságnak Magyarországon, Ausztriában, Németországban, Belgiumban, Franciaországban, Olaszországban, Csehszlovákiában, Jugoszláviában, Lengyelországban és Bulgáriában *összesen 80 ingatlana van*, amelyek együttvéve *45,380.000 pengővel szerepelnek a mérlegben.*

Az értékpapírállomány 120,855.618 pengőre rug és túlnyomórészt nemzetközi befektetési értékekből áll, amelyek között nagymennyiségű valorizált magyar állampapír is szerepel. A jelzálogkölcsönökbe kihelyezett tőkék összege 14,194.400 pengőre, a társaság saját életbiztosítási kötvényeire folyósított kölcsönök összege pedig 14,666.700 pengőre emelkedett. Azok a biztosító intézetek, amelyeknél a Phönix nagyobb részvény-állomány révén, vagy mint viszontbiztosító érdekeltséggel bír, 1929 végén több mint 800 millió pengő életbiztosítási állományt mutattak ki.

A legutóbib időben a Phönix nagy mértékben kibővítette viszontbiztosítói hálózatát, amennyiben szerződéses viszonyba lépett a Compagnie d'Assurances Generales-al (Párizs), a Legal and General Assurance Society-vel (London) és a Prudential Assurance Company-val (London), továbbá megállapodást létesített a Metropolitan Life Insurance Company-val (Newyork) az u. n. csoportos biztosításoknak egyes európai országokba való bevezetésére nézve. A Phönix tisztviselői jóléti intézményekre és nyugdíjalapokra kereken *800.000 pengőt tartalékolván*, a számadási évet *570.445.48 pengő feleslegge zárta*, amelyből a 4,000.000 schilling teljesen befizetett alaptőke után, úgy mint tavaly, az idén is 8½%, azaz minden *40 schilling* névértékű részvényre *3.40 schilling osztalékot, összesen 274.550 pengőt (340.000 schillinget) fizet*, 145.350 pengőt pedig a tőketartalék gyarapítására fordít, amely ezzel az összegel 1,760.000 pengőre emelkedik.

Laptulajdonos: VIRAÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Viraág Béla.

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Bpest V, Ügynök-u. 8. — Nyomdaigazgató: Linzer M. —

Budai Általános Takarékpénztár
Részvénytársaság
Budán, II., Fő-utca 9
Elfogad kamatoztatásra takarék- és folyószámlabetéteket.
Lekötött betétek után megállapodás szerint magas kamatot térítünk
Budai ingatlan-tulajdonosoknak gyors lebonyolítás mellett bekebelezett váltókölcsönöket nyujtunk
Mindennemű bank- és takarékpénztári ügyben készséggel állunk rendelkezésre
SAFE DEPOSIT

CSÁSZÁR-KERT
a legkellemesebb szórakozó, uzsonnázó és vacsorázó hely a Dunamentén, nyitva reggel 7 órától éjfélig.
KITÜNŐ ZENE
délután 5-től éjjel 12 óráig. Változatos bácskai konyha. Polgári árak. Társaságoknak a belső helyiségek is mindig rendelkezésre állanak.
CSIRSZKA KONRÁD
vendéglős.

Csak egyszer
vásároljon Dinka-féle teavirslit!
Mindig azt fog kérni.
Gyártja: DINKA ISTVÁN hentesárugyára
II., Iskola ucca 40. Telefon: Aut. 549-58.
Fiók: Széna téri piac.

FIUME
CAFÉ RESTAURANT
BUDAI DUNAPART — LÁNCHÍD-UTCA 12
ÁTALAKÍTVA MEGNYILT
Elsőrangú konyha! — Figyelmes kiszolgálás! — Esténként elsőrangú cigányzene.
Asztalok előre rendelhetők: Telefon: A. 531-29
VILLAMOS ÉS AUTOBUSZKÖZLEKEDÉS!

TEA
Közvetlen behozatal Holland-Indiából
a termelő ¼ és ½ kilogrammos eredeti csomagolásában és ládákban — Nagyban és kicsinyben
BOZÓ GYÓGYTÁR
BUDÁN, I. KER., ALKOTÁS-UTCA 34. szám.

Ó-Buda-Ujlaki Takarékpénztár
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, III, LAJOS-UTCA 148. SZ.
TELEFÓNSZÁM: AUTOMATA 624—57
Betéteket elfogad könyvecskékre és folyószámlára a legmagasabb kamatozás mellett
Kölcsönöket folyósít váltóra, folyószámlákra, értékpapirokra a legelőnyösebb feltételek mellett

BELLEVUE
SZÁLLODA
ÉTTERMEIBEN
DÉLUTÁNI TEA,
ÁNC
FÜGGŐKERTJE — A LEGSZEBB TERRASZ
Elsőrangu koncert- és tánczene. Európa előkelő restaurantjai között foglal helyet. Füst- és pormentes levegő. Este kétféle menü 3 és 6 pengős. Déli menü 2.50
Asztalrendelés T: A. 528-84

Hüvösvölgy
legszebb kirándulóhelye
Nagyréti vendéglő
Naponta cigányzene!
tulajdonos:
MARTH MIHÁLY

Figyeljen
törv. védett védjegyünkre és
ne feledje el,
hogy a
MÁVAG BUDAPEST-DIÓSGYŐR
ábrájú védjeggyel ellátott, avagy a beöntött domború „MÁVAG" szócskával bíró különböző gépgyártmányaink, acél- és vasöntvényeink stb. céljainak a legmesszebbmenően megfelelnek és érdekeit tökéletesen kielégítik
Magyar kir. állami vas-, acél- és gépgyárak
Budapest, X., Kőbányai-út 21

GUMMI harisnyák, fűzők, gyógyhaskötők, női egészségügyi cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása
Hungária Kötszergyár R.-T. fiókja
Buda, I., Krisztina-tér 3. sz.

HUNGÁRIA
GYÓGYFORRÁS
Budán, az Erzsébet-hídnál
Szénsavval telítve:
HARMAT-VÍZ!
Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-híd budai hídfőjénél épült modern ivócsarnokban. Radioaktiv hatásu lithiumos és calciumhydrocarbonátos gyógyvíz.
IVÓ-KÚRA
Keserűsó-kúra. Javasolva vesebántalmak, gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság és vérszegénység ellen. Poharankint 8 f., Karlsbadi sóval 16 f.
Nyitva reggel 7 órától este 6 óráig.
TELEFON: AUTOMATA 530-03.

Budai Napló

XXVII. évfolyam. 1004. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **24** pengő, félévre **12** pengő. Egy szám **50** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca **24**. Délután 5—7-ig. Telefon: **502—96.**

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **40** fillér. 20 mm. magas hirdetés **8** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1930 augusztus 3.

Gül Baba emléke,

mint az idegenforgalom hatalmas rúgója

— Repold Károly városatya Budáért —

Kétszázötvenmillió mohamedán vallású, turáni származású, tehát rokon népnek nyugat felé legszélső stációja Buda, ahol egyik legnagyobb szentje, Gül Baba élt és ahol el is temették és akinek a koporsóját, temetése alkalmával személyesen segített vinni a nagy Suleimán szultán.

Gül Baba nevét egész keleten ismeri a mohamedánság, Konstantinápolytól Ceylon szigetéig és föl a Gobbi sivatagig és fűzi így gondolatvilágát a magyar Budához.

Kellene, hogy ez legyen a magyar idegenforgalom védőszentje.

Mert hamarább tudunk Budapestre hozni egymillió idegent ezen a címen keletről, mint bármily hangzatos reklám révén ezer embert nyugatról. A keletről jött ember föltétlenül megelégedetten távozik innen, ahol fejlett kultúrát talál, mely az ő nagy halottját környezi és szeretettel emlékezik meg arról a nemzetről, amely tisztelettel övezi az ő szentjét és azonfelül turáni nép, — testvére, amelynek világhírű fürdőit ő építette — a török.

Gül Baba emlékének megóvása érdekében sok mozgalom indult volt az utolsó félszáz esztendő alatt; de a leghathatósabb volt

Repold Károly,

a szkfv. törvényhatóságának tagja

által a mult esztendőben megindított mozgalom, mely

a székesfőváros közgyűlésén indult útjára és a közgyűlés határozata révén kötelezi a tanácsot is.

A Budai Napló örömmel üdvözölte akkor ezt a kezdeményezést, mely mintegy fedezte a Hollós Mátyás Társaságnak azt a tervét, melyet Kemál pasa kormányzónak is megküldött, hogy a velünk oly közel rokonságban álló

törökségnek lehetővé tegyük a Budapesten való tartózkodást úgy vallási, mint étkezési ritusára való tekintettel.

A Hollós Mátyás Társaság akkoriban azt kérte a török kormányzótól, hogy a Margithíd tengelyében a Rózsadombra vezető szerpentin út kiklopsz fala fölé emeljen mecsetet, Gül Baba sírjának közvetlen szomszédságában. A városnak pedig kötelessége volna kizárólagos koncessziót adni valamely konstantinápolyi szállodásnak, hogy ezek közelében, a mohamedán vallású idegenek számára szállodát építhessen, amely minden tekintetben megfelelne a muzulmán kívánságoknak.

Mohamedán zarándokhellyé tennék ezzel Budát.

Nagyobbat lendítenénk ezzel Buda idegenforgalmát, mint az összes nyugaton elhelyezett hirdetésekkel.

A Budapesten élő törökök számára kiküldött egyházi hatóság Abdul Latif vezetése alatt és a török követséggel kapcsolatosan minden alkalmat felhasznál, hogy Gül Baba révén mélyítse a két nemzet barátságát. Abdul Latif összegyüjtött erre vonatkozólag minden adatot és csak az

örökké nyugat felé kacsintgató idegenforgalmi vezérek

nem akarták megérteni ennek rendkívüli fontosságát.

*

A turáni gondolatnak keletet járó hívei: — *Zajti* Ferenc, aki tanulmányozta India mohamedánjainak lelkivilágát és — *Medriczky* Andor dr., aki éveken át élt legutóbb Konstantinápolyban és Ankarában, most egyesíteni igyekeznek a Gül Baba emlékét megóvó, felmagasztalni törekvő mozgalmakat és egy táborba igyekeznek gyüjteni ennek az eszmének különféle utakon járó híveit. A Hollós Mátyás Társaság égisze alatt vélték legjobban megoldhatónak *ezt a budai kérdést* és július hó 24-én este látta vendégül az előkészítő bizottság tagjait ez a budai hagyományokat ápoló társaság. Megjelentek ott *Bartha* Albert v. miniszter, aki maga is több ízben járt Törökországban, *Medgyaszay* István, a nagynevű építőművész, akinek tudását még Indiában is méltányolják, *Abdul Latif*, a budai imám, *Zajti* Ferenc, indószittya történet kutatója, *Repold* Károly biz. tag, *Ajtay* Jenő min. tan., dr. *Zakariás* G. Sándor, dr. *Medriczky* Andor, dr. *László* Zoltán és *Viraág* Béla, a Hollós Mátyás Társaság alelnök-háznagya, aki üdvözletében örömét fejezte ki afelett, hogy az alakuló bizottság a Hollós Mátyás Társaságot kereste meg és annak kebeléből indul el útjára.

Medriczky Andor dr. mint előadó ismertette az összejövetel célját, mely az elhanyagolt műemlék, Gül Baba sírjának ápolása és a török szentnek világhíréhez méltó kifejlesztése. Ismertette az ez irányban folyt eddigi mozgalmakat, méltatta Repold Károly indítványát a közgyűlésen, ismertette Zajti Ferenc működését és dr. László Zoltán nagyszabású memorandumát, mely a síremlék körül mohamedán kultúrtelep létesítését sürgette és megköszönte Abdul Latifnak azt a kifejtett fáradtságos munkát, melyet ennek a kérdésnek szentel. Végül indítványozta, hogy a megjelentek Gül Baba emlékének előkészítő bizottságává alakuljanak meg.

Repold Károly fejtette ki ezután a maga nézeteit.

A forgalom kelet felé rajtunk megy át s ez alkalmas arra, hogy a mi idegenforgalmunkat fellendítse.

Sajnálja, hogy a közgyűlésen tett indítványa alkalmával kevés adat állott rendelkezésére. A városházán kifejtett törekvéseiben önzetlenül segítette őt *Joanovich* Pál ny. államtitkár. Indítványával azt a célt óhajtotta szolgálni kötelességszerűen, hogy

Budát ismét régi fényére emelje.

Ő véletlenül látta meg e kérdés nagyságát egy építkezése alkalmával, amikor a Török-utca 6. szám alatt kénytelen volt a Rózsadomb aljában ásatásokat végeztetni. Itt

váratlanul alagútra bukkant, ahol különféle régi pénzeket és edényeket talált,

amiket beszolgáltatott az illetékes helyekre. *Az alagút nincs feltárva*, pedig erre szükség volna, mert minden jel arra vall, hogy ez az alagút nem egyszerű ember közönséges sírjához vezet és az a hite, hogy

itt föltétlenül vezérember sírjára lelne a kutató

és azt sem tartja kizárva, hogy

itt van eltemetve Árpád fejedelem.

A társaság éljenzéssel fogadta azt a kijelentését, hogy mint közkatona legnagyobb készséggel áll rendelkezésre és boldog, hogy ezzel egy rögöt tehetett Gül Baba sírjára és meghódolhatott emlékezete előtt.

Bartha Albert ny. miniszter elmondotta Kemál pasánál tett két látogatása történetét, aki rendkívül jóakarattal viseltetik a magyarok iránt, már annál az egy oknál fogva is, hogy a mai Törökországban minden európai nagyhatalomnak vannak rejtett politikai céljai, csak a testvér magyaroknak nincs. Sajnálja, hogy az a belső kapocs, mely régebben sok török ifjút hozott Magyarországra, hogy itt tanulmányait befejezze, meglazult és ma már csaknem teljesen megszünt. A német nemzet ügyes fogásokkal Németország felé tudta irányítani ezt az áramlást, pedig nagy hasznunkra volt, hogy az itt tanult török ifjak közül, sokan vittek haza magyar asszonyt s ezek között többen ma vezető állásban vannak Törökországban...

A nagy rokonszenvvel fogadott fejtegetések után Medriczky Andor

felolvasta Abdul Latif tanulmányát Gül Babáról,

melyhez az adatokat a nagy török utazó Cselebi könyve szolgáltatta neki. Ennek hatása alatt Repold Károly arra kérte az előkészítő bizottságot, hogy

gyüjtse össze a Gül Babára vonatkozó összes adatokat, hogy a székesfőváros legközelebbi közgyűlésén kellően alátámaszthassa indítványát.

Befejezésül *Viraág* Béla alelnök-háznagy köszönte meg a Hollós Mátyás Társaság nevében ennek az értékes anyagnak az ismertetését, ismertette a budai idegenforgalom kevés kilátással kecsegtető jövőjét, adatokkal bizonyítva, hogy ebben a fordított városban mindent elkövetnek arra nézve, hogy itt a sokat emlegetett fürdőügyet ne lehessen diadalra juttatni és rámutatott arra, hogy ezt az idegenforgalmat számunkra éppen Gül Babával kapcsolatosan a kelet és annak mohamedán vallású népe tudná szolgáltatni.

*

Medriczky Andor indítványára az előkészítő bizottság elhatározta, hogy

augusztus hó 4-én, hétfőn este 7 órakor

ismét találkozik a Császárfürdő zárt udvarán.

Budai céhek a körmeneten. E sorok írója vetette fel az ötletet: Nem lehetne-e felújítani a néhai céhek részvételét az Úrnapja körmenetén. *Huszár* Károlynak, Magyarország volt miniszterelnökének, a Szent Imre Év rendező főbizottsága elnökének kezdésére a gondolat az ezidei Szent Jobb körmenetén már megvalósul. Budai részről *Kollár* Gábor az egykori mészároséhmesterek utóda és *Tandary* István budai mészárosmester buzgólkadnak a dolog sikerén. Utóbbi mint neves sportember, autóján több vidéki útra vitte a körmenettel kapcsolatos teendőkben Bevilaqua-Borsody Bélát, Sztrókay Kálmánt és Battvai Zsille Kálmánt, a felvonulás tervezőit. A menetet a budai és óbudai fésűsök, halászok, kalaposok, cserzővargák, rézöntők, szappanosok, cserepezők, aranyművesek, magyar timárok, kőművesek, csizmadiák, kordoványosok, lakatosok, kövezők és molnárok címerei is ékesíteni fogják. A felvonuláshoz a Hadtörténelmi Múzeum is ad kölcsön a kardos mészárosok és gombkötők számára 17. századi csákányokat, egy ágyúmodellt a harangöntők és ágyúöntők számára. A felvonulás örvendetesen és előnyösen mellőzni fogja az ilyen hasonló dolgokat a mult években sajnálatosan tapasztalt laikus gondolatot, mely ócskás kosztümkölcsönzők rossz kelléktáraiból kölcsönvett elszabott holmiba öltöztetett statisztákkal csúfolta meg a stílust, a magyar viselettörténetet és a magyar hagyományt: a menetben a céhek polgári mesterei, legényei és inasai maguk vesznek részt, csak zászlóik, ládáik és cégéreik a régiek, címereiket és zászlós kopjáikat szigorú címertani elvek rostálják hagyományos pompává minden silány vásári üzleti gondolat kizárásával, mely az eddigi Szent István-napok kellemetlen utózöngéje volt, mint ahogy az *„Isaszegi csata“* tavalyi szégyenletes komédiája is az volt. *(B. B. B.)*

Szépül a Gellérthegy

— Levél a szerkesztőhöz. —

A „Budai Eiffel torony” nagyszerű és csábító címe alatt megjelent cikkemet olvasva — irulva-pirulva gondoltam arra az erélyes cáfolatra, amelyet utólérhetetlen szeretett fővárosunk a helyszínén alkotások alakjában produkált, oly tüneményes gyorsasággal, hogy míg a megírt cikkem napvilágot látott, máris sok-sok gáncsolnivaló pompás megoldást nyert. Ezt, úgy érzem, azonnal le kell szögeznem, mert szeretem az igazságosságot. De azért is, mert talán még a Budai Napló 27 éves, 1000. számban lezajlott hadakozásának ily gyors eredménye nem volt, mint ez, ami viszont azt bizonyítja, hogy elég ha egy kis epés cikk az öreg szerkesztő asztalában várakozik ahhoz, hogy a benne foglaltak gyorsasággal teljesedjenek. (?) Hiába, mégis csak a Budai Napló Buda széppé tételének egyik legfőbb faktora.

Szóval már rektifikálnom kell egyet-mást, ami azóta nagyszerűen elkészült, vagy készülőben van (sőt, mire ez a levél megjelenik, akkorára talán már az összes kifogások tárgytalanokká válnak.)

Rá kell mutatnom arra, hogy a Gellérthegy szabályozásának avatottkezű atyamestere, *Farkas* Árpád műszaki főtanácsos, máris elkészítette a Batthyány-kerttől a Somlói útra vezető csúf, mély árok szabályozását, pompás lépcsőzetekkel, ami — ha annakidején majd jól világítják és rendőri őrszemmel ellátják — a hegynek egyik legszebb, egyszersmind legszükségesebb közlekedési új útvonala lészen. A történelmi hűség kedvéért azt is meg kell mondanom e rektifikációmban, hogy azóta, dacára a nagyszerű és kidícsért farkaskutyámnak, bizony újból betörtek és kiraboltak, sőt azt sem hallgathatom el, (de csak suttogva, nehogy a rabló urak meghallják), hogy bizony azóta fentnevezett jeles *farkaskutyámat is ellopták* a tisztelt rabló urak, akik már oly bátrak e tájon, hogy a rendőrőrszemet itt a kapum előtt fényes nappal leütötték. Ezek tények, de nem kell félni, a Budai Napló majd megteszi e téren is a magáét és hisszük, hogy mire e sorok nyomtatásban szemeim elé kerülnek, a közbiztonság is nagyszerű lesz itt a szent hegyen.

Üdvözlettel

Dr. Fábián Gáspár.

Sok oxigént tartalmaz a Rudas-fürdő Árpád-forrása, *Ernszt* Kálmán dr. főgeológus kimutatása szerint, ami ritka eset és gyógyhatás szempontjából különösen figyelemreméltó. A Földtani Társulat szakosztály-ülésén ezzel kapcsolatosan *Vendl* Aladár dr. műegyetemi tanár ismertette a Mátyáshegy és Táborhegy keleti lejtőjének talajviszonyait és vetített képekben mutatta be *a szivárgó víz okozta* súvadásokat és rogyásokat, amelyek a tavaszi *talajmozgást előidézték.*

Hivatalos rébusz. Örömmel üdvözlöm a *Budai Naplót*, hogy „Rejtvényeket” is közöl, engedje meg, hogy viszont arra kérjem a szerkesztőséget, fejtse meg azt hogy mi az: — *„három kereke van és kétkerekű”.* Ugyanis a közlekedési rendeletben azt olvasom, hogy: „... ugyanez vonatkozik a kereskedők, árusok stb.-ik *három*kerekű *bici*kliljére is.” Mivel *bi* annyit jelent tudtommal, mint *kettő*, azóta is töröm a fejemet, mi lehet az a „háromkerekű kétkerekű”. Megjegyzem, én a *tri*ciklire gyanakszom.

Egy rejtvényfejtegető.

Nagyszabású tervekkel

átépíti a Beszkárt a Széll Kálmán tér sínhálózatát

Ide vezetik be a Fogaskerekűt

A közúti közlekedés gócpontjára akarja tenni a villamos vasutak igazgatósága a régi hurokvágányt a Széll Kálmán-téren, ahová

az elektrifikált fogaskerekű vasutat is lehozzák.

Városszépítés szempontjából is nyerünk vele, mert a teret egyoldalúan elcsúfító, a Széll Kálmán-tér közepén fekvő kis park szélére épített városarnok és vendéglő eltűnik onnan, hogy helyet adjon a nagyarányú közlekedés lebonyolításának.

A vendéglő megszűnését követni fogja rövidesen az „IBUSZ”-nak és a trafiknak ugyancsak a városarnokban lévő helyiségének átvétele, sőt a Széll Kálmán-téren lévő

cukorkaárusokat is kilakoltatják.

A BBTE-vel is tárgyalások folynak, hogy adjon át a Széll Kálmán-téri frontján három méter széles sávot. Amennyiben ezek a tárgyalások sikerre vezetnek, a mostani járdát hátrább helyeznék a BBTE által nyert területre. A mostani járda helyén állanának a fogaskerekű vasút korlátjai. A két belső vágányt, ahol jelenleg a 15, 33, 35, 51 és 71-es közlekedik, áttelepítik, úgyhogy ezek a járatok megkerülnék a teret. A városarnok mögött, a mostani kis park helyére helyezik el a 81 és 83-as járatok korlátjait, amely járatokra a felszállás a városarnokon keresztül történik.

A trafik és az IBUSZ helyére kerülnek a rendezők helyiségei. A jelenlegi három vágány helyére három hurokvágány kerül, amennyiben külön hurokvágányt kap a 81-es, a 83-as és külön hurokvágányt a fogaskerekű.

Ha a megegyezés a BBTE-vel nem sikerül, a fogaskerekűnek a Széll Kálmán-térre való járatása egyelőre halasztást szenved. *(K. P.)*

SZENT
GELLÉRT
GYÓGYFÜRDŐ
Vízgyógyintézet és napfürdő
Külön férfi és női osztály
A legmodernebb berendezés
Szakképzett személyzet

A Golf-játék

A negyven éven felüliek sportja

Írta: Dr. Országh Oszkár igazgató-főorvos.

A *golf-játék* a köztudatban mint a gazdag emberek kiváltságos sportja él és mint ilyent a társadalom nagyrésze a legkedvezőbb esetben közönnyel kíséri. Pedig ennek a sportnak nagy jelentősége van a dolgozó középosztály egészségének megóvásánál.

A szabad levegőn való tartózkodásra és a testmozgásra szüksége van a felnőtteknek. A hatóságok a felnövő gyermekek és az ifjúság részére megteremtették ennek lehetőségét a különféle sport alakjában.

Nem történt azonban gondoskodás arról, hogy a 40 évnél idősebb férfiak és nők szabad levegőn sportolhassanak,

mert azok a sportok, amelyek jelenleg gyakorolhatók, már nem az életük delelőjén túlhaladó egyének részére valók.

Az ismertetett életkornál idősebbek ugyanis mindenben és különösen a testgyakorlásnál az egyenletességet,

a rendkívüli izgalmaktól és megerőltetéstől való óvakodást igénylik.

Az élet gondjai és küzdelmei közben megviselt véredényrendszert nem szabad hirtelen erőfeszítések által próbára tenni, miért is a futás, labdázás, evezés, hegymászás stb. már kevésbé való az idősebb egyénnek. A 40 évnél idősebb emberek tavaszi, nyári és őszi sportja tehát csakis

a könnyű turisztika és a vadászat lehetne.

Budai hegyvidékünk kétségtelenül megadja a lehetőségét annak, hogy a napi munka befejezése után nagyobb sétákat tehessünk annak gyönyörű erdőségeiben; mindenki tudja azt, hogy e séták, — ha hetenkint több ízben, de megfelelő társaság hiányában — végeztetnek, a természetkedvelő előtt is előbb-utóbb egyhangúvá, céltalanná válnak.

A vadászat mint szép és bizonyos céllal űzött turisztika, teljes mértékben megfelel az említett követelményeknek, hátránya azonban az, hogy csakis ősszel és a tél elején s túlnyomórészt göröngyös szántóföldeken gyakorolható, esőzések után pedig a kukoricások taposása rettenetes fáradalmat okoz. Kevesen vannak, akik Csonkamagyarországban erdőterületen vadászhatnak. Az a lehetőség pedig, hogy minden nap, vagy másodnaponkint mehessen ki a vadász, nagyon ritka. A vadszegény vidéken a kóborló vadászt napi gondjai gyötrik.

A golf-játékot Skótországban már 500 éve gyakorolják, Amerikában és Angliában, sőt az angol gyarmatokon a legnépszerűbb sportok egyike.

Az a nagy előnye, hogy szabadban, nagy területen játsszák és mindenki oly tempóban vehet benne részt, amely korának, testi és egészségbeli kondíciójának a legjobban megfelel. Mindenki szíve, tüdeje és izomzata állapotának megfelelőleg vehet e sportban részt, csak a közérzet és az orvosi előírás befolyásolhatja a játék módját. Ezt a szempontot véve figyelembe,

a golfot a 40 évnél idősebbek speciális sportjának kell tekinteni,

bár játszhatják ezt temperamentumuknak és képességeiknek megfelelőleg a fiatalok is.

A nagy gyakorlati érzékkel bíró amerikaiak megszervezték a meglett korban lévő emberek sportoltatását és épúgy, mint az angolok, a golf-pályák ezreit létesítették. A nagyobb amerikai városok némelyikének 60—70 nyilvános pályája van mindenki számára, a nagyobb gyártelepek pedig külön pályát létesítenek munkásaik részére. Az angol Office Work szerint a *richmondi* nyilvános pályának az elmult évben 110.000 látogatója volt, csekély díj mellett. Franciaországban a mult esztendőben nem kevesebb, mint 37 új golf-pálya létesült, Németországban pedig 11. Bécsben a Prater Hauptalle mellett a régi golf-pályát újabb terület átengedésével bővítették ki.

Ezzel szemben Budapesten csak egy golf-pálya van a Svábhegyen

és valószínűnek kell tartanunk, hogy az az elterjedt nézet, miszerint a golf csak a gazdag emberek sportja, éppen arra vezethető vissza, hogy e pálya túlságos igénybevétele miatt *új játékosok nehezen vételnek fel* és ha igen, akkor is *nagy tagsági díjat* kell fizetniök.

A golf-pálya létesítésének legnagyobb nehézsége az, hogy nagyobb területet igényel, ezzel szemben áll azonban az a kedvező körülmény, hogy a golf céljaira felhasznált terület nem építtetik be, sőt gondoztatása, pázsit létesítése, erdőterületen pedig a faállománynak csakis egyes sávokban való kiirtása folytán erdős, parkszerű jelleget kap. Nem kifogásolható tehát, ha a nagy erdőterületekkel rendelkező városok és fürdőhelyek környékén golf-területeket hasítanak ki, minél többet.

A golf-sport kizárja azt, hogy a játékost bárminemű károsodás érné. Lehetővé teszi, hogy a játékos órákon át időzzék a szabadban anélkül, hogy ott céltalanul ődöngjön; erősíti izomzatát és szívét, miközben alkalma nyílik arra, hogy ügyességét is fejlesztheese. Az állandó és izgalom nélküli elfoglaltság, a testi és szellemi erők mérsékelt igénybevétele a legjobb üdülést biztosítja a szellemi munkásoknak.

Természetes, hogy az orvos és a közéleti férfiú csak akkor exponálhatja magát a golf-sport terjesztéséért, ha a társadalom minden rétegének megadatik a sportolásnak olcsó biztosítása. Mert ha a sportpályák és stadionok létesítésére van terület és pénz, akkor a társadalom legértékesebb korosztálya egészségének és testi erejének biztosítása érdekében kell, hogy legyen terület és pénz — a *golf-pályákra is!*

Levél Párizsból

Írta: **Haspelné Balázsy Lujza**

Kedves Irmám!

Igéretemhez híven megírom levelemet Párizsból.

Ez a léhaság városa, de nem muszáj léhán élni benne. Azt látom, ha járjuk a világhírű múzeumokat, templomokat, ahol lépten-nyomon magyar diákokkal találkozunk, akik néha szegényesen, sápadtan, tudásszomjan jegyeznek, rajzolnak, egy-egy képet, szobrot körbe-körbe járnak... Hihetetlen szorgalommal eltanulják a nyelveket, beszélnek ami kell: németet, angolt, franciát. Magyarokat kalauzolnak, ugyanakkor angolt útbaigazítanak. Őszinte bámulatom tárgyai ezek a világhódító, komoly magyar diákok.

De rátérek levelemnek beszámoló részére és megpróbálom elvonultatni előtted egy kis részét annak, amit — jó vezetővel, aki szintén itt élő diák — eddig láttunk; művészettörténeti szempontból vezet, így valóban csak a komoly Párizst látjuk.

A világhírű Notre-Dame-mal kezdtük meg utunkat. Méreteiben csodálatos kifejezése az Isten házának ez a templom. Legmegkapóbb szobor a csodatevő szűz és Lázár, amint kiemelkedik a sírból, de mögötte már ott áll a halál angyala...

A Szt. Chapelle templomnak fala nincsen, — a világ legcsodásabb üvegfestészetének művészi kidolgozása. Mindig féltek, hogy összedűl és már hétszáz éve, hogy áll...

Templomok közül kiemelkedő szemeben az Invalides, Napoleon sírjával. Szent Ilona foglya lesüllyesztett sírban, a templom közepén, csodálatos fényben, óriás vörös, oroszmárványkő belsejében nyugszik.

Párizs fölé emelkedik azonban az új, művészeti remek, a Sacre Coeur templom. Sikló vitt minket a templomba és itt igazán szimbolizálva láttuk a világok fölé emelkedett Sacre Coeur-t. Innen nézve, ez a roppant nagy város, ködös távlatával is, milyen kicsiny...

A templomok után még Musée Carnavalet-ról írok Neked. Érdekelni fog. Asszonyszemmel ez a múzeum az, ahol sokat időztem a legbámulatraméltóbb férfi és női ruhák között. 1725-től 1889-ig vannak itt a most már múzeálisnak tartott ruhák, amik között Mária Lujza ezüstös menyasszonyi ruhája — ma is megállná a helyét: földig érő, uszályos, fehér ruha. A gyászos emlékű XVI. Lajos és Mária Antoinette ruháját ugyanitt a forradalmi emlékek között őrzik. Ugyanitt van a börtönében *engedélyezett* két darab szalmaszék, festett asztal, régi ágy, könyvek, amiket rabsága alatt használt... A borongós érzés után, amit ez az utóbbi látványosság kiváltott, szinte üdítőleg hatott reánk egy séta a Concorde-térről — ahol az iszonyú autóforgalmat figyeltük — a Champ Élysées-en föl az ismeretlen katona sírjáig, az Arc De Triomph alatt. A sírlap virággal van körülrakva, egy lesüllyesztett kandeláberban állandóan szesz ég és — bár körülötte sürög, forog, dübörög a párizsi élet — ez a hely szent, itt minden emberi lény levett kalappal, imádságos képpel áll meg.

Innen küldöm haza, Hozzád üdvözletemet!

KALAPOK urak és hölgyek számára nagy választékban
KERTÉSZ kalaposmesternél I., Krisztina-tér 3 Fest, alakít

A Római-fürdő vízi frontján

2200 köbméter gyógyvíz kell-e egy fürdőhöz otthon?

Budán lakom.

A házam ott áll a kicsi házak sorában, amelyek hónapokon keresztül hiába lesik a vízvezetéki csap vizét.

Boldog öröm és ujjongó remény fogott el a napokban engem és mindnyájunkat, akik hasonló keserves sorsban élünk, amikor a Budai Naplóban olvastuk Manninger professzor bejelentését, hogy a budai *vízvezeték* végre *vizet* fog *vezetni*.

Mert hogy új terv született. Uj terv, amely egyszeriben megszünteti ezt a keserves budai vízhiányt.

Ez az a terv... „hogy a már két évezreddel ezelőtt a rómaiak által felhasznált római-források, azonkívül az Árpád-forrás (a Bécsi-úton) és a Lukács-fürdő tava vizét, melyek mintegy 100.000 köbmétert tesznek ki naponta, bevezessék a budai vízművek hálózatába."

Alig kezdték meg a vízművek emberei az előméréseket, máris jelentkezett az ős-magyar átok, az örökös ellenzék és felfortyant dr. Csáktornyai Lajos ottani orvos, hogy ők, — az ottani egyesület néhány tagja — bizony nem engedik az ő jó, bizseregtető fürdővizüket pohárba, ivásra felfogni, holott maradna ott strandfürdőre meg otthoni fürdésre busásan elegendő víz.

Nekik fürdésre kell a napi 22.000 köbméter = 220.000 hl víz! Igy, és — punktum!

Utána jártam a dolognak.

A Római-fürdő nagy tömeg vizében megfürdik naponta átlag 40, a telepen lakó érdekelt. Mondjuk megfürdik a nyáron 90-szer, ami egy évre 3600 fürdést jelent. Egy évre 360 napot véve, egy napra esik átlag 10 fürdő, tehát napi 10 fürdőre jut huszonkétezer, vagyis minden egyes fürdőre *kétezerkétszáz köbméter* tiszta fertőzetlen finom rádiumos vizecske.

Csáktornyai orvos ezt a fürdőnként 2200 köbméter vizet — holott két köbméter is elegendő — nem adja nekünk és ha elveszik, hát ő protestál fel egész Pilátusig és azt mondja egy interjúban, hogy azok pedig, akik az ő fürdővizét háziszükségletre és ivásra fel akarják használni, „azok eszeveszett emberek és megérdemlik, hogy neveik Budapest gyászlovagjainak szomorú listáján legyenek eltemetve!"

Igy bizony!

És hát ő ugyan mit érdemel?...

Pobula Dani.

Az új úszócsarnok. A Margitsziget ismét egy értékkel gazdagodott. Kedden délután megélénkült az épülő fedett uszoda környéke. Lélekemelő, bensőséges ünnepség keretében ülték meg a bokrétaünnepet. Nem közönséges ünnep az ilyen bokrétaünnepély, nemcsak az épület betetőzésének ünnepe, hanem a magyar úszósport fejlődési lehetőségébe vetett bizalomnak a tanuságtétele. — Az építést áprilisban kezdték meg, az egész épület egy hatalmas vasbetón kompozíció. A *nagy medence 33.33 méter hosszú és 18 méter széles*, hatalmas ruhatárral, 400 férfi és 320 női öltözővel. A föld, kőműves és elhelyező munkákat a *Stabil Építőipari Rt.* végezte alapos gonddal, körültekintő pontossággal. A *Stabil Rt.* a hivatott vállalat, amely predesztinálva van az ilyen monumentális feladatok megoldására és a feltornyosuló helyi nehézségek dacára ezt is olyan bravúrosan intézte, hogy mellette minden hasonló más vállalkozás eltörpül. Hatalmas otthont teremtett a margitszigeti fedett uszodával a magyar úszósport számára, mely e sport újjáéledésének, fejlődésének, nagyratörésének biztos alapja.

Egy lépés a fürdőváros felé

A svábhegyi új köztisztasági telep

Budapest a világ legtisztább városa. Aki a nyugati nagy metropolisokat járta, kellő komolysággal tudja méltányolni ezt a kijelentést. Budapest fürdőváros programjának megvalósításával járó kötelességek a köztisztasági hálózat kiterjesztésének kötelezettsége nélkül el sem képzelhetők. Hála a budai hegyvidéki egyesületek éberségének, ma már a budai hegyekben is, ahol néhány évvel ezelőtt csak itt-ott egy-egy útkaparó foglalatoskodott kezdetleges szerszámaival, dar, a Svábhegyi Egyesület elnöke segített tettre váltani azt a gondolatot, hogy a Svábhegyen a főváros megfelelő épületet emeljen a köztisztasági eszközök, autók, szerszámok és alkalmazottak számára. Az épület el is készült *Orbán* Jenő ny. főmérnök, építész terve szerint. Az épület alsórésze garázs, négy hatalmas autó részére, melyből kettő van állandóan használatban. Ezenkívül nyolc ló számára istálló is épült. A garázs felett van a raktár és az iroda. Egy köztisztasági tisztviselő állandóan itt tartózkodik, mert a lakása is itt van. Az első emeleten két nagy hálóterem van 10—10 munkás részére, külön mosdóval, öltözővel és tussfürdővel. A sofőrök részére külön terem készült.

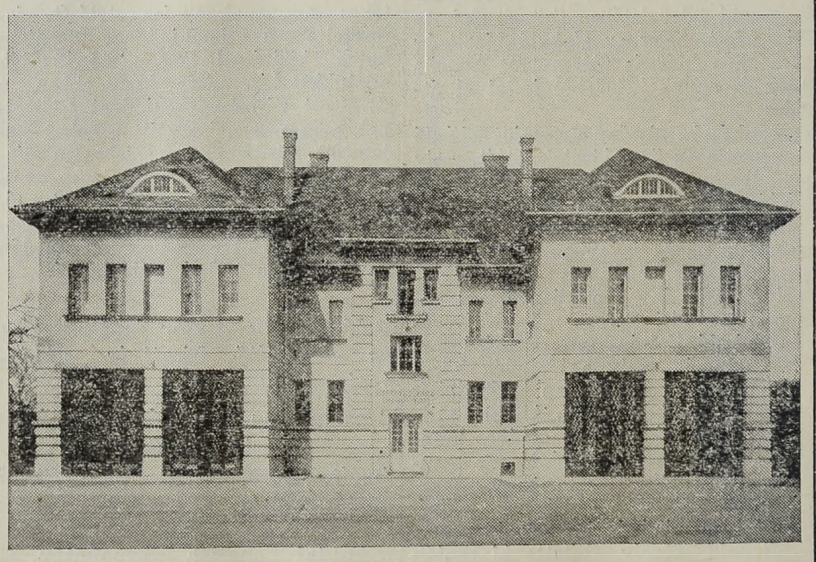

A főváros köztisztasági épülete a Svábhegyen

Ezeken kívül van az épületben egy nős altiszti komplett lakás is, amely egyszerű, de modern és mindenekfelett gondosan tiszta. A szó szoros értelmében a köztisztasági munkások üdülőhelye ez. Az első háló az állandó képzett szakmunkásoké, a második az ideiglenesen bentalt rekonvaleszens munkások befogadására szolgál. A termek higiénikus, kórházszerű berendezésűek és ragyognak a tisztaságtól. A fürdő kényelmes, tágas, csempézett falú, a hálótermeket zajtalan, mosható gumipadlóval burkolták. Az épület előterét kis park díszíti. Az egész építkezés csak 180.000 pengőbe ott ma már a köztisztasági hivatal gépei és képzett szakmunkásai végeznek komoly munkát. *Balló* Alfréd, a Köztisztasági Hivatal körültekintő igazgatója úgy informálta a Budai Napló-t, hogy a köztisztasági hálózat kibővítésénél nagy gondot okozott az, hogy a Svábhegyen és környékén dolgozó köztisztasági alkalmazottak nem tudtak megfelelő lakást kapni a hegyek között, a gépeket sem tudták fedél alá helyezni, s a gépek felszállítása időveszteséggel és az anyag rongálódásával járt, az alkalmazottak pedig a nagy távolság miatt lakóhelyükről fáradtan érkeztek szolgálatba és kimerülten fogtak a munkához. Amikor a Svábhegy rendszeres köztisztasági gondozása és kezelése megkezdődött, semmi sem volt fenn elraktározva, csupán az, amire pillanatnyilag szükség volt. *Body* Tivadar, a Svábhegyi Egyesület elnöke segített tettre váltani azt a gondolatot, hogy a Svábhegyen a főváros megfelelő épületet emeljen a köztisztasági eszközök, autók, szerszámok és alkalmazottak számára. Az épület el is készült *Orbán* Jenő ny. főmérnök, építész terve szerint. Az épület alsórésze garázs, négy hatalmas autó részére, melyből kettő van állandóan használatban. Ezenkívül nyolc ló számára istálló is épült. A garázs felett van a raktár és az iroda. Egy köztisztasági tisztviselő állandóan itt tartózkodik, mert a lakása is itt van. Az első emeleten két nagy hálóterem van 10—10 munkás részére, külön mosdóval, öltözővel és tussfürdővel. A sofőrök részére külön terem készült.

Ezeken kívül van az épületben egy nős altiszti komplett lakás is, amely egyszerű, de modern és mindenekfelett gondosan tiszta. A szó szoros értelmében a köztisztasági munkások üdülőhelye ez. Az első háló az állandó képzett szakmunkásoké, a második az ideiglenesen bentalt rekonvaleszens munkások befogadására szolgál. A termek higiénikus, kórházszerű berendezésűek és ragyognak a tisztaságtól. A fürdő kényelmes, tágas, csempézett falú, a hálótermeket zajtalan, mosható gumipadlóval burkolták. Az épület előterét kis park díszíti. Az egész építkezés csak 180.000 pengőbe került. Ha elgondoljuk, hogy a tisztaság e modern végvára a Svábhegyet mily mértékben segítette közelebb a klimatikus gyógyhely fogalmához, teljesen indokolt az a hálás elismerés, amellyel a svábhegyiek a főváros köztisztasági vezérkarának működését kísérik.

RUDAS FÜRDŐ radioaktiv hőforrás
GŐZ- ÉS KÁDFÜRDŐ
FEDETT USZODA

MENCZER mos, fest, tisztít saját üzemeiben Telefon: A. 504—93 Külön vidéki oszt.

Doktor fényképésze még nem volt Budának. Dr. *Gyulai* Ferenc tanár Münchenben tanulta meg a hivatásos fényképezés művészetét. Már növendék korában önálló kiállítást rendezett Münchenben, ahonnan diplomával a táskájában hazajött Budára, ahol átvette édesatyja örökét a Margit-körút 58. sz. alatti műtermet. A szakirodalmat is műveli, így a Nemzeti Ujság fotórovat vezetője és szakcikkei feltűnést keltenek.

LORGNON Zibrinyinéi, I., Attila-u. 12.

Szívesség?

Kedves barátom! — engedd meg, hogy hozzámintézett leveledre itt válaszoljak Neked a budai nyilvánosság előtt.

Föltétlenül meghajlok megállapításod előtt, hogy az általad protezsált úr kiváló tehetség és nagy jövő vár rá. Azt is vallom, hogy jól manazsálva, hamarább éri el azt a bejósolt nagyságot, mint manazsálás nélkül. Csak éppen ott van a tévedés, hogy szívességet kérsz — az életnek most nekiinduló — barátod számára a sajtótól. Ez a sajtó csak négy dologban áll önzetlenül rendelkezésre: — a nemzet, a haza, a kultúra és a jótékonyság terén. Egyéni ambíciók kielégítésére, egyéni törekvések elősegítésére a sajtó nem állhat senkinek rendelkezésére, mert ez az egyén a saját anyagi helyzetét kívánja megalapozni s ez nem a sajtó hivatása. A lapvállalat két részből áll: — az egyik része a szerkesztőség, mely közérdekű dolgokkal foglalkozik s ezekkel kapcsolatosan a saját eszméit hirdetve, igyekszik a közönséget vezetni a leghelyesebbnek vélt irányban. A másik része az ujságvállalatnak a kiadóhivatal, amely tartozik előteremteni a lapelőállítás, a szerkesztés és az adminisztráció költségeit. A jövedelem egyik részét képezi éppen a Te eseted, amikor ugyanis magánembereket segít vállalkozásaik révén újabb és nagyobb jövedelemhez és természetes, hogy ebből valami csekély részt kíván ellenszolgáltatásképpen. A lapvállalatnak ez a része olyan üzlet, bolt, foglalkozás, mint minden más kenyérkereset és vállalat, amelytől szívességet kérni nem lehet, mert a lapnak minden kinyomtatott betűje, minden elfoglalt négyzetcentiméter helye pénzbe kerül. A fogorvostól nem kívánhatja senki, hogy ingyen húzzon fogat, — a gyógyszerésztől, hogy ingyen adjon gyógyszert, — az ügyvédtől, hogy díjtalanul szaladgáljon a törvényszékhez, — a vendéglőstől, hogy ajándékba adjon ételt és kiszolgálást, — az iparostól, hogy ingyen csináljon ruhát, cipőt, bútort, — s így nem szabad kívánni az ujságtól sem azt, hogy a nagy költséggel szerzett presztízsét, elterjedését, az ujság szavára hallgató olvasóközönségét minden ellenszolgáltatás nélkül kiszolgáltassa másoknak és befolyásolja magánemberek magánhasznának növelésére.

Meggyőződhettél arról, hogy 27 év óta a Budai Napló a legnagyobb önzetlenséggel szolgálja a régi budai családok ügyét, sőt elmegy a régi, patinás kisvendéglőkig is, hogy bizonyos budai hagyományokat ápolhasson, — de a föntebb elmondottak után nem kívánhatod a napi sajtótól, de tőlem sem azt, hogy előttem idegen, ismeretlen egyének karrierjét megalapozzam, azokat a budai polgárság átlagos nívója fölé emeljem — a Budai Napló költségén.

Fogadd ezt az üzenetet szívesen, mely nemcsak Neked, hanem szól többeknek is, akik félreértik, vagy félremagyarázzák az ujság hivatását és értelmetlenül mondanak ítéletet a kiadóhivatalok működéséről.

Szíves üdvözlettel, régi híved:

a szerkesztő.

Hortobágyi juhtúró

Maszkos dámák

Buda titkaiból

Bizonyosan futballozó titánok ejtették el játék közben a Gellérthegyet és ahova esett, kinyomta maga alól a föld belsejében összegyülemlett gyógyforrásvizeket. A Gellértfürdőtől a Rácfürdőig egymás mellett bugyogtak ki alóla a források és egyik látványosságát tehetnék Budának a Rácfürdő titokzatos forrásai, ahol a fekete barlangokban bugyborékolva gyűrűzik a fekete víz és gomolyog fölötte a fehér gőz, mintha a pokol torkában állna a látogató, aki önkéntelenül megérzi itt a föld lehelletét, azt a titokzatos erőt, mely a fölszínre készti a forró vizeket. Örökké feledhetlen látvány ez. A *Rudasfürdő* néhány forrását most készül foglalni a lebontották és megásták a budai hídfő alapzata számára a mély nagy gödröt. De megállította a munkálatokat a sok kódorgó forrásvíz, melyet sehogy sem tudtak elállítani. Ez volt a szálló udvarán kibuggyanó forrás, amelynek vizét megvizsgálva, *lithiumot* és *rádiumot* találtak benne. Lelkes emberek elvezették a vizét a Rudasfürdő felé, nem is gyanítva, hogy Európa egyik *legértékesebb*, talán

egyetlen thorium forrását

mentették meg, amely a rádium ősanyaga és oly ritka, hogy 2000 gram rádiumból csak 1 gram thorium állítható elő. Ezt nem a magyar orvosok fedezték fel, hanem a mi idegenforgalmunkra féltékeny bécsi egyetemi tanárok, köztük *Mache* professzor, aki erről szeptemberben előadást is fog tartani Budapesten. Az egyik kiváló budapesti orvostanár azt mondja, hogy

a Hungária gyógyforrás az enervált városi emberek gyógyvize. Egy pohár hungáriavíz a forrásnál hirtelen felhajtva, annyi rádiumot visz az ember testébe, mint egy nap alatt a napsugár tud vinni a strandoló testébe.

Mintha a mai kornak fedezték volna fel ezt a forrást, amikor túlfeszített munkában elcsigázott népe

egy félóra alatt visszanyeri elhasznált energiáját

egy pohár hungáriavíz hirtelen felhajtása után.

Ezt a forrást ki kellene bővíteni, mélységes mélységekig feltárni, mert a szenvedő emberiségnek egyik legnagyobb jótevője. Rövid néhány év alatt világhíre lesz. A város immel-ámmal elég szemrevaló, de arányaiban nagyon kicsinyes ivócsarnokot épített a hídfő mellé, mintha kápolnát építene oda, ahova bazilikát kellett volna építenie. Ma nagyszámban élnek Budapesten emberek,

akiknek kevés idejük jut az alvásra és reggel, munka előtt megisznak egy pohár hungáriavizet, hogy munkahelyükre érve teljes szellemi és testi felkészültséggel láthassanak munkájuknak.

Valóságos áldás ez a forrás, nemcsak a betegeknek, de a sok munkát végző egészségeseknek is.

Szerencsére ennek a forrásnak a felügyeletét, kezelését és értékesítését *Ébner* József igazgatóra bízta a székesfőváros, aki fanatikusa a forrásnak és sikerült kiverekednie azt, hogy a Hungáriaforrás vizét szénsavval telítve, HARMATVÍZ néven hozza forgalomba s ma már az egész ország ezt issza.

Nemcsak üdít, hanem gyógyít is.

A székesfővárosi Ásványvízüzem napról-napra fejlődik arányaiban és az igazgatóság különös súlyt fektet a forrásvíz higiénikus kezelésére.

E cikk keretében bemutatott kép, mely

arcvédő rostéllyal ellátott nőket mutat be,

— a Harmatvíz töltőtermének egy részlete, ahol a szénsavval telített vízzel töltött palackokat dugaszolják s nehogy az esetleg szétrobbanó palack kárt tegyen a hófehér egyenruhában dolgozó nők arcában, ilyen *drótmaszkkal* látta el őket az igazgatóság. Különös kép e maszkos dámák

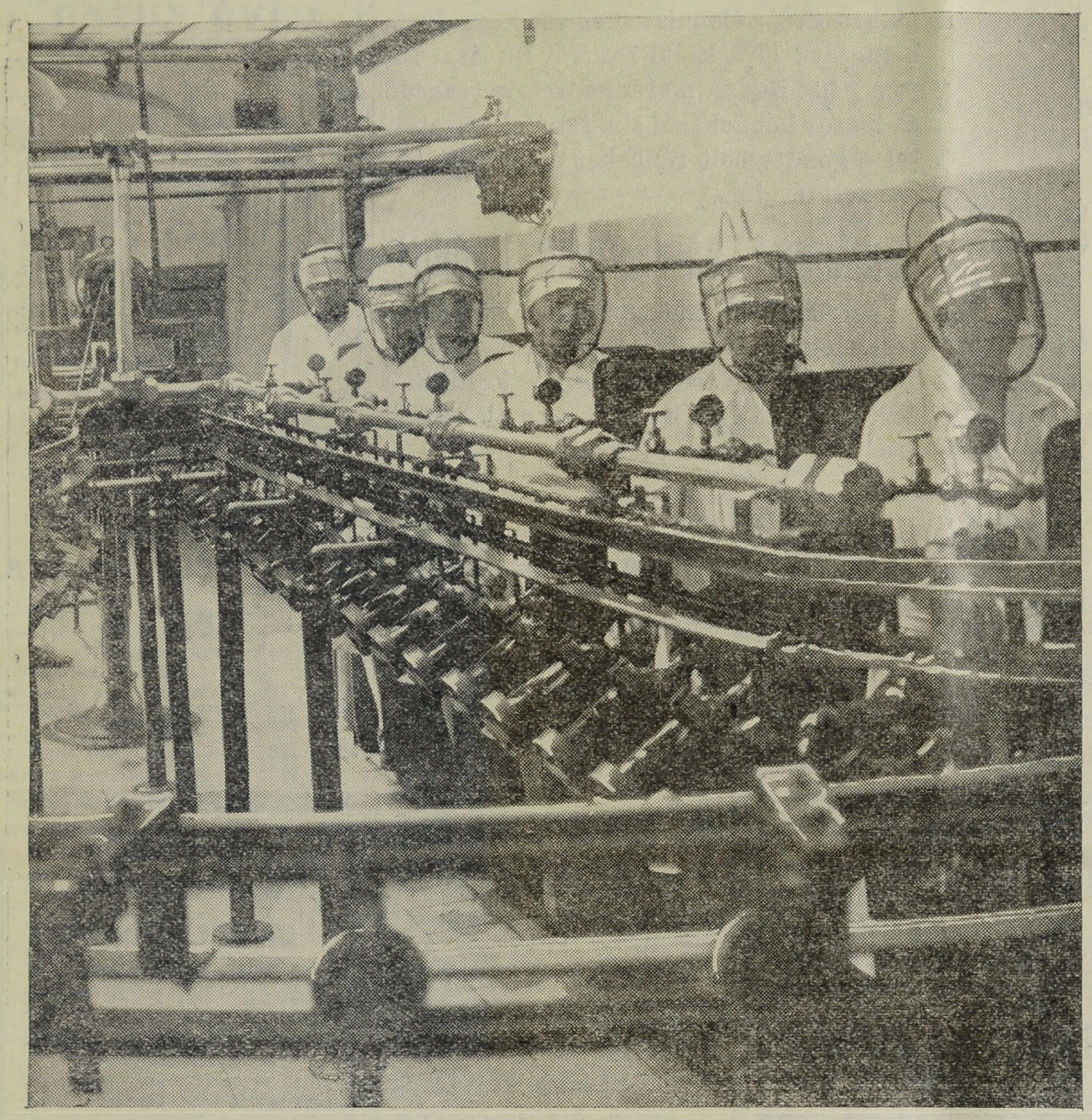

Titokzatos jelenet a „Harmatvíz" töltőtermében.

város, hogy aztán üveglappal befödve gyönyörködhessék benne az idegen.

A hegy alatt állott valamikor a kis *Propellerszálloda* az ő nagy udvarával és a sziklafal tövében forrás bugyogott elő, amit hordószámra hordott szét az értelmes magyar nép, mert jó volt a gyomornak, a vesének, a szívnek, szóval az egész embernek. Amikor az Erzsébethíd épült, a szállodát hosszú sora, amint különösen precíz munkabeosztással végzik itt munkájukat.

Nem ilyen érdekes, de talán szintén a legfontosabb része a Harmatvízüzemnek a palackok tisztogatása, mely *a legújabb rendszerű palackmosó gépekkel* történik és a ma elképzelhető legtisztábbra mossa ki az üvegeket.

Az Erzsébethíd budai hídfőjét eléktelenítő régi gépház lebontása lehetővé teszi majd, hogy a ma is kedves, de arányaiban kicsinek bizonyult

ivócsarnokot megfelelően kibővítse a város,

mert az ott naponkint megforduló 4—6000 ember a napnak bizonyos óráiban a szabadmozgást feszélyező módon torlódik.

Az egyes világhírre szert tett fürdők nagy nevét nem a fürdővíz, hanem az ivóvíz szerezte számára s így nekünk Budán kétszeresen fontos, hogy

az ivókúrának ezt a világraszóló ritkaságát

és páratlan erejű gyógyvizét minél méltóbb keretbe foglalja a város.

(V. B.)

Telekparcellázás POMÁZON

200 □-öles házhelyek kaphatók közvetlenül az állomás mellett. **Kitűnő ivóvíz. Pormentes, egészséges terület Gyönyörű kilátás. Jó közlekedés.**

Kedvező részletfizetés! Építési hitel!

Bővebb felvilágosítást ad:

ÓBUDA-UJLAKI TAKARÉKPÉNZTAR

III., LAJOS-UTCA 144.

TELEFON: 624—57.

Hüvösvölgy legszebb kirándulóhelye a Nagyréti vendéglő

Naponta cigányzene!

tulajdonos:

MARTH MIHÁLY

FIUME

CAFÉ RESTAURANT

BUDAI DUNAPART — LÁNCHÍD-UTCA 12

ÁTALAKÍTVA MEGNYILT

Elsőrangú konyha! — Figyelmes kiszolgálás! — **Esténként elsőrangú cigányzene.**

Asztalok előre rendelhetők: Telefón: A. 531-29

VILLAMOS ÉS AUTOBUSZKÖZLEKEDÉS!

Közgazdasági Napló

A Budai Általános Takarék kitűnő félévi mérlege

A fővárosi pénzintézetek egymásután közlik mérlegeiket s azok a kedvezőtlen viszonyok ellenére sikert, sőt fejlődést tükröztetnek. A *Budai Általános Takarékpénztár* a körültekintő vezetés, az óvatos üzletpolitika mellett az idén is fényes eredményt produkált, ami elsősorban *Friedländer* Andor vezérigazgató érdeme. A tavalyi alaptőkeemelés sikere, a betétek folytonos növekedése lehetővé tették, hogy a vezérigazgató megvalósíthassa régi programját, s így a fokozott hiteligények kielégítése mellett, altruista hitelakciójába a budai telektulajdonosokat is bevonhassa. Felhívására, körleveleinek hatása alatt számos budai egyesület tárgyalta rokonszenvesen és örömmel a *Budai Általános* feltételeit és az eredmény az, hogy a fejlődő perifériák telektulajdonosai közül számos megelégedett ügyfél gyarapítja e speciális budai pénzintézet táborát. A Budai Ált. Tkpénztár kihelyezési állománya: váltótárca 2 millió 250.000 pengő, — betétállomány 1,400.000 pengő. — A kihelyezések nagyobbrészt elsőrendű ingatlanokra vannak betáblázva. A *Budai Általános Takarékpénztár* mobilitására jellemző, hogy a kihelyezéseknek csak aránytalan kis töredéke került leszámítolás formájában tovább. A betétek is egyre szaporodnak, mert a budai polgárság meg van győződve arról, hogy az igazgatóság óvatos üzletpolitikája százszázalékosan biztosítja az idén is magas osztalékot. *(Sz. J.)*

---

* **Leszámítoló és Pénzváltó Bank** igazgatósága megállapította az intézet félévi mérlegét, amely *1,219.019.37 pengő nyereséggel zárul*, az 1929-iki első félév 1,215.674.53 pengő összegű nyereségével szemben. A *takarékbetétek összege 40,223.807.64 pengő* az előző évi 38,363.827.54 pengővel szemben, a folyószámlabetétek összege 40,746.357.07 pengő, így csaknem azonos az 1929. évi december 31-iki 40,746.176.37 pengővel, az *egyéb hitelezők összege 40,539.933.80 pengőről 30,255.085.39 pengőre csökkent.* Ezen tételekkel szemben a váltótárca 52,172.932.99 pengőre emelkedett a tavalyi 50,394.703.62 pengőről, míg az adósok 46,345.540.30 pengőt tüntetnek fel az évvégi 56,186.224.30 pengő ellenében.

* **Uj sörgyár...?** A mai nehéz viszonyok mellett kockázatos dolog minden új vállalkozás. A jól megalapozott régi vállalatok is gondokkal küzdenek. Annál meglepőbb, hogy a *Vendéglősök és Kocsmárosok Egyesületének* egy csoportja azzal az ideával foglalkozik, hogy — *sörgyárat alapít*, akkor, amikor a régi sörgyárak egy része most csokoládét főz. A szervezkedésre vonatkozó hangzatos közlemények már meg is jelentek. A vállalkozás *Vendéglősök Országos Sörgyára és Mezőgazdasági Ipari Rt.* alatt szeretne megindulni. Mert még csak készülődik. Es ezt a hosszas tőkenélküli készülődést is alaposan megzavarja a harci zaj, amely áldz vihar erejével csattog a vendéglősök berkeiben. Az új sörgyár igazgatósága hol megalakul, hol feloszlik. — Kezdetnek ez is jó. A megbízott igazgatósági tagok, elnökjelöltek egymásután mondanak le, mint ahogy tette *Miklauzits* Adolf, a Köztisztviselők Szövetkezetének volt elnöke és *Noll* Miklós, a jónevű tatai szállodás. Egyik sem akarja odaadni a nevét. *Haits* Jenő sem fogadta el a jelöltséget. A helyzet ma az, hogy az alaptőkegyüjtés akvizíciós előnyeit ambicionáló csoport éles harcban áll a tapasztaltabb vendéglősökkel, akik óvatos, előrelátó elnöküket, *Orbán* Zoltán Géza személye körül tömörültek s akit ezért az ellentábor szeretne elnöki pozíciójából kiemelni. Az egész ügy nem érdekel bennünket, de — a sok derék budai vendéglősre való tekintettel — nem hallgathatjuk el azokat a megdöbbentő adatokat, melyeket a *Pesti Tőzsde* részletesen ismertetett: t. i., hogy *Bedő* István, a leendő sörgyár vezérigazgatójának, *Rueff* svájci bankházzal voltak nagy differenciái, hogy a *Centrum* sörgyártól milyen körülmények között vált meg és hogy csak családjának és a *Centrum* előzékenységének köszönheti, hogy az ügy békés úton volt elintézhető. *Posch* Gyula vendéglősnek, a másik főszereplőnek a nevét pedig *Thorma* István m. osztálytanácsossal kapcsolatos *szódavízügye* után ismerte meg Budapest. Ily körülmények között nem jósolunk nagy jövőt az egész vállalkozásnak. Végül pedig — a vendéglősöknek sör kell, — jó sör — és nem részvény. Egy nemlétező sörgyár részvénye.

* **A MÁVAG új gyártmány-védjegye.** Úgy értesülünk, hogy a *„Magyar kir. állami vas-, acél- és gépgyárak"* budapesti és diósgyőri gyárában készülő különböző gépgyártmányok megjelölésére az autók kivételével, amelyeknél a hűtőkön az eddig használt „Mávag-Mercedes-Benz" címkét továbbra is használni fogják, búzakalászt vivő, turulmadaras színes képű „MÁVAG-BUDAPEST-DIÓSGYŐR" feliratú törv. védett védjegyet fognak használni. Az acél- és vasöntvények megjelölése a tárgyba öntött és ugyanesak törv. védett domború „MÁVAG" szócskával történik.

* **Az Angol-Magyar Bank** igazgatósága júl. 30-án tartott ülésében foglalkozott az 1930. első félévi mérleggel, mely — az 1929. évi 172.161.31 P nyereségáthozat figyelembevétele *nélkül — 1,794.346.41 P tiszta nyereséggel* zárult az 1929. első félév 1,525.439.22 P összegű eredményével szemben. A bank jelen félévi üzleteredménye — a tavaly végrehajtott tőkeemelés folytán beálló természetes hozamtöblettől eltekintve — nagyjában az 1929. üzletév első felében elért eredménynek felel meg, ami a kedvezőtlen gazdasági viszonyok mellett kielégítőnek mondható. A fenti nyereségösszeg tisztán a bank rendes folyóüzletének eredménye, amennyiben rendkívüli pénzügyi műveletek elszámolását nem tartalmazza. Az idei első félév mérlegének fontosabb számadatai ezer pengőben a következők: pénztári készletek 9.628, váltótárca 66.037, adósok 72.734, jelzálogkölcsönök 18.050, betétek takarékkönyvekre 57.135, betétek folyó- és csekkszámlán 31.947, külföldi bankok és bankárok betétei 11.582, hitelezők 35.713 ezer pengő. Az intézetre bízott idegen tőkék összege *136.4 millió pengőre emelkedett.* A bank üzleteinek fejlődése *a forgalom jelentékeny növekedésében is kifejezésre jut.* A mérleg egyes tételei a bank *mobilitásának* fokozottabb voltát tanusítják, amit a jelenlegi bizonytalan gazdasági helyzet tesz megokolttá.

* **M. F. T. R.** A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Rt. igazgatósága folyó évi augusztus 30-ára hívta össze a részvényesek közgyűlését, amely az 1928-iki üzleti évre vonatkozó számadások fölött fog határozni. *Az 1928. évre vonatkozó nyereség- és veszteségszámla kereken 4,800.000 P veszteséggel zárul.* Mint minden dunai hajózási társaság, a M. F. T. R. is megszenvedte az 1928-az esztendő abnormitásait. Súlyosbította a helyzetet, hogy függő adósságai az akkor uralkodott kamatlábviszonyok mellett nagy terhet róttak a társaságra. Ezeknek az adósságoknak a tervbevett konszolidálását az általános piaci viszonyokon kívül még az a körülmény is megakadályozta, *hogy az 1926. évi XXIII. törvénycikkben becikkelyezett szerződés szerint járó államsegély, minthogy nem jelent feltétlen fizetési kötelezettséget az állam részéről egy kibocsátandó elsőbbségi kölcsönnek fedezetét teljes biztonsággal nem alkothatja.* Ily viszonyok között a társaság igazgatósága a kormányhoz fordult a társaság pénzügyi viszonyainak új alapokra való helyezése végett. Az erre vonatkozó tárgyalások teljes megegyezésre vezettek, de véglegesíthetők mindeddig nem voltak, mert a megállapodások egy része a törvényhozás jóváhagyását igényli. A tárgyalások eredménye röviden abban foglalható össze, hogy *a társaság alaptőkéjét fölemeli* és az évi szubvenció, a fizetendő összeg változatlanul hagyása mellett, feltétlen állami fizetési kötelezettséggé változtatik át. A tőkefölemelés folytán névértékben kibocsátásra kerülő részvényeket a kormány — élve az 1926. évi XXIII. törvénycikkben nyert felhatalmazással — a MÁV részére szerezné meg. *Az 1928-as üzleti év föntebb jelzett vesztesége* a társaság vagyonmérlegében szereplő *5,378.591.65 pengő tőketartalék terhére lenne fedezendő.* Azok a kedvezőtlen időjárási és egyéb viszonyok, amelyek az 1928. évi üzleti eredményeket ennyire lerontották, az 1929-es esztendőben is hatottak. Mindezek ellenére remélhető, hogy a tervezett intézkedések a M. F. T. R.-t minden emberi előrelátás szerint rendezett viszonyok közé fogják juttatni.

Trombitás Ház
története

Egy nemzedékkel ezelőtt még mindenki jól ismerte a hosszú, sárgafalú barátságos vén házat, ott a Város Majorjával szemben, az egykor szőllőskertekkel rakott düllőút sarkán, mely ma a *Trombitás*-utca nevét viseli. Mai ifjak talán már azt se tudják, melyik helyen állott az egykori „*Trombitás vendéglő*", mely a „Trombitás ház"-ról vette nevét. Jobban értesültek még emlékeznek rá, hogy a vendéglő cégére kék mundéros, lován nyargaló huszártrombitás volt. Ma irdatlan nagy modern ház áll mind ennek helyén, sarkán odapingált, végképpen megkopott derékbudakeszi svábbal, aki modern billentyűs bombardont fujva vidoran pityókos léptekkel lejtett a sarokfülkében, addig, míg eső és por tönkretette freskóbeli mivoltát. *Huszártrombitás cégér*, róla nevezett *Trombitás ház*, erről nevezett *Trombitás-utca*, eltűnő vén ház és eltűnő *régi cégér*, helyébe kerülő értelmetlen új cégér, ennek eltűnése után megmaradó utcanév és lassankint elfelejtett háznév. Nini! hiszen ez a városi helynevek ősi törrénelmi szabványa! Hiszen ez folyt nyolcszázegynéhány éve Európa minden városában, ahol boltos hely adta cégérnév volt az utca neve! A kutatás mindig ezt a folyamatot forgatja hátrafelé. A budai Medve-utca sarkán még ott áll a diót ropogtató pogányul elhanyagolt medvefi, ámde nyoma sincsen a Hattyu-utca *hattyús cégérének* és a Kacsa-utca sarkán sem áll már „*Az Arany kacsához*" cégérezett korcsmáltató hely. A „*Szarvas tér*" is a hatalmas, barok homlokzatú Szarvashoz cégérezett háztól nyerte nevét. Itt a cégér áll, a tér neve új. A „Teremtő"-höz cégérezett ház („Zum Schöpfer") ott áll a Kékgolyó-utca tövén, idétlenül „Alkotás-utcának" csúfolják az utca nevét, a Kékgolyóutca sarkán álló nagy beszálló udvaros korcsma cégére azonban még mindig a kékre mázolt golyóbis, alkalmasint 17. századi mozsárgolyó.

Nos: Mi címen lett huszártrombitás a kilencszázas években elbontott vén ház neve? Alábbiak alkalmasint magyarázatát adják a helynévnek, mely már feledésbe ment. Néhai való mely már feledésbe ment. Néhai való Tekintetes Kossonczi nemes Nagy Lajos táblabíró úrtól (néhai nevelőapánk, Kossonczi ifjabb nemes Nagy Lajos édesapjától) hallottunk még alábbi történetet, ki azt bizonyára nagybátyától, *Nemes Móritz János* úrtól, egykori Budavára alatt verekedett honvédtől hallotta. Az elbeszélés röviden ez: „Az 1849-i ostromot megelőző hetekben Hentzi vezérőrnagy sietve felháromszögeltette a budai falak lövőtávolán belül eső helyek távolságait. Az ostrom legelején egy honvédtüzérüteg legénysége kovártélyoztatott be az egyik országútmenti korcsmába. Egy este az üteg trombitása fujta a takarodót. (Trombitát írunk, mert nem „kürt" annak neve, ha az ilyesmit nem értő bécsi német „Hornist"-nak hívta is a trombitást s a magyar katonai műnyelvet 1868-ban megteremtő rossz fordítások „kürtös"-nek nevezik is máig a *trombitást*. „Tromba" talján szó, eredetileg egyenes, tubaszerű, később elnyujtott **o** alakra hajtogatott kistölcsérű rézfúvó. *Trombetta:* ennek kicsinyítő alakja. Ezt a **b** bötűt **p**-nek ejtő bécsi német *Trompete*, a helyes nyelvérzékű magyar torombétának nevezte). Állítólag a trombita megcsillant a holdfényben, mire bevágott a korcsma udvarára és leütötte a tüzértrombitást." Igaz-e a történet, nem tudjuk. Ámde igaz voltát több valószínűség támogatja. A mai Márton-patika táján, vagyis a régi Christen-telek téglavetőjének agyagos gödre alatt tényleg állott egy mozsaras üteg, mely innen hajigálta fel a bombát a Bécsi kapu és a Ferdinánd-kaszárnya közötti falakra. Hentzi csakugyan belelőtt a városmajor-utcai (akkor Katonai Raktár-utca) Remete korcsmába, ahol)tudvalevőleg Görgey Arthur főhadiszállása volt bekovártélyozva. Talán-talán az Alvinczy-út ampiros köve alatt fekvő elesett honvéd, *Seltenreich* Konrád volt a trombitás. Ki tudja?

A Trombitás korcsma a *Hanzély* családé lett később. Itt esett meg Fejérváry Géza báróval, a régi világ honvédelmi miniszterével alábbi kedves dolog. Az öregúrból kitört a régimódi magyar virtus és egy estvén tempós, magyar úri mulatást tett a vén korcsmában. A társaságában levő tisztek hajnaltájban rémülten látták, hogy az öregúrnak eszeágában sincs hazamenni. Erre — egyebet nem tehetvén — a közeli bosnyák kaszárnyából bosnyákokat kommandiroztak ki, ezek elállották az utcákat, oda cibilnép a korai hajnalban amúgy sem jutott: szóval a jókedvű öreg úr konflisán jókedvűeket nótázva jutott haza.

Kedves dolog lenne a huszártrombitást visszavarázsolni a sarokra az értelmetlenül odapingált pityókos sváblegény helyett, akinek — a Tikáts Adolf festőművész által lerajzolt s a Hadtörténelmi Múzeumban meglevő rajza a hiteles régi cégér képét őrzi.

Bevilaqua-Borsody Béla.

Budaiak! Vásároljunk Budán!

mert Budán ugyanazt az árut kapjuk az üzletben, mint Pesten, mert a budai kereskedő is ugyanattól a gyártól és ugyanannál a kereskedelmi utazónál rendeli meg, mint a pesti, tehát ugyanazt a minőséget adja, éppen olyan árban, de

legtöbb esetben olcsóbban.

Rezsije kisebb, a vásárlóközönség pedig megtakarítja — az időn kívül — a villamost, az autobuszt és a taxi költségét és föltétlenül kedvesebb kiszolgálásban van része a budainak Budán, ahol ismerjük egymást, mint a nekünk idegen Pesten. De segítettük ezzel azt a budai kereskedőt, akinek nincsenek se futó vevői, se vidéki vásárlói, hanem tisztán és kizárólag a budai lakosokra van utalva, akiket gyakran megszédítenek a pesti mammuthirdetések.

Hasonló a helyzet a kézműiparosokkal szemben, holott tudott dolog, hogy a budai iparosok túlnyomó részben művészei az iparuknak és Budán már régen országoshírű iparosság volt, amikor Pesten iparosok kezdtek letelepedni. Budán évszázados iparoscsaládok élnek, akiket megkülönböztetett figyelemre kényszerített rendelőikkel szemben az, hogy családtagjaik más közpályán töltöttek be nagy tisztségeket.

Szomorú statisztika, hogy a textil és konfekció szakmában 31%, a cipőszakmában 37%, élelmiszer és csemege 19%, hentesáru 17% kerül Pestről Budára. Ha ez a pénz Budán maradna, sok kereskedő és iparos homlokáról simítaná el szeretettel a gondterhelt ráncokat a jóakaró budai testvéri kéz.

Budaiak! vásároljunk Budán!

Legközelebb megkezdjük a budai kereskedők és kézműiparosok ismertetését Buda minden városrészében és kezdjük a sort krisztinabeli kereskedőkkel és iparosokkal.

TURÁNI SZŐNYEGSZÖVŐ R.-T.
Készít, javít, megőv
II., FŐ-UTCA 80. SZ.
Telefon: Aut. 515—79.

KIRÁLY-FÜRDŐ
Építette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.
Budán, II., Fő-utca 84. szám.
45 fokos szénsavas nátron-, szénsavas mészes-, szénsavas kéralitriumos és magnéziumos tartalmazó hévviz
Iszamoly, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fém mérgezés, máj-, lép-, mák-, hágyhólyagbajainak, gyomorkurai és alkati pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdő: férfiaknak . . . . reggel 5—1 óráig
nőknek hétfőnap délután 2—7 óráig
!! IVÓ KURA !!

CSÁSZÁR-KERT
a legkellemesebb szórakozó, uzsonnázó és vacsorázó hely a Dunamentén, nyitva reggel 7 órától éjfélig.
KITÜNŐ ZENE
délután 5-től éjjel 12 óráig.
Változatos bácskai konyha.
Polgári árak.
Társaságoknak a belső helyiségek is mindig rendelkezésre állanak.
CSIRSZKA KONRÁD vendéglős.

BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEIBEN
DÉLUTÁNI TEA,
ÁNC
FÜGGŐKERTJE — A LEGSZEBB TERRASZ
Elsőrangu koncert- és tánczene. Európa előkelő restaurantjai között foglal helyet. Füst- és pormentes levegő. Este kétféle menü 3 és 6 pengős. Déli menü 2.50
Asztalrendelés T: A. 528-84

LEGSZEBB és legkellemesebb uzsonnázóhely a PUTSAY CUKRÁSZDA terrasza
gr. Majláth száll. bérház és I., Attila u. 21

6 ÓRA alatt elintéz minden bádogos vízvezeték- és gázszerelő munkát CSIHÁK Károly
I., Csaba-utca 5. Krisztina-krt. sarok

DÉLIVASUT
RÁDIÓHÁZ
I., KRISZTINA-KRT. 99. Tel. 507-07
villanyfelszerelési cikkek, csillárok
GRAMOFONOK, LEMEZEK
részletre is
Akkumulátor töltés és javítás

PROHÁSZKA
SZOBAFESTŐ MÁZOLÓ, HÁZTATAROZÁSI VÁLLALKOZÓ
A legmodernebb fúvógéppel készült művészi munkákat végzi. Nagyobb munkáknál kedvező fizetési feltételek
I. KER., KRISZTINA-KÖRÚT 32
TELEFÓN: AUTÓMATA 502-16. SZ.

SZŰCS GŐZMOSÓDA
Kelmefestő és vegytisztító vállalata
fehérneműjét, ruháját nem rontja, hanem konzerválja
Főüzlet: I, Márvány-utca 36. Telefón: 519-73
Budai fiókok: I, Krisztina-krt 167. II, Fő-u. 60

Auguszt pavillon
Gyönyörű parkja és pompásan berendezett helyiségei Buda előkelő közönségének kedvenc uzsonnázó helye
Budán, I., Hidegkúti-út 22

PROHÁSZKA szőnyegkereskedő
I., KRISZTINA-KÖRÚT 32
TELEFÓN: AUTOMATA 502-16
Művészi szőnyegjavítás és mosás
Magánfelektől vásárolt valódi perzsaszőnyegek jutányos árban. Gép- és futószőnyegek nagy raktára. Kedvező fizetési feltételek

Kályhás! Minden szakmabeli ügyben forduljon a régt jóhírű céghez
I, Logodi-u. 19 Béres Márton Tel.: 530-33

GUMMI harisnyák, fűzők, gyógyhaskötők, női egészségügyi cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása
Hungária Kötszergyár R.-T. fiókja
Buda, I., Krisztina-tér 3. sz.

RÓZSADOMBI KÁVÉHÁZ és ÉTTEREM
Majláth szállodabérház (Statisztikával szemben)
BUDA LEGELŐKELŐBB és LEGSZEBB HELYISÉGEI — A LEGKITÜNŐBB KONYHA
Az étteremben esténkint RÁCZ JÓZSI muzsikál. — Tulajdonos: LAKATOS JÓZSEF

PAPP KLÁRI ILLATSZERTÁRA
II., Zsigmond-utca 12.
Valódi francia illatszerek, kozmetikai cikkek és háztartási áruk legdúsabb raktára

Csak egyszer vásároljon Dinka-féle teavirslit!
Mindig azt fog kérni.
Gyártja: DINKA ISTVÁN hentesárugyára
II., Iskola ucca 40. Telefón: Aut. 549-58.
Fiók: Széna téri piac.

ÜVEG és porcellán-árukban GÁL LAJOS Budán II., Széna-tér 7 vezet
Tisztviselők nagy árkedvezményben részesülnek. Kedvező fizetési feltétel

FLEISCHER REZSŐ
hentesáru-, kolbász- és szalámigyár
egyetlen budai fiókja
BUDÁN, II., SZÉNA-TÉR 1
AZ ALFÖLDI-FÉLE ÜZLET HELYÉN.
Elsőrendű sertéshúsok, kolbászáruk és téli szalámi

A mosatás bizalom dolga!
Haszilló István gőzmosódája
II. ker., Csalogány-utca 55
17 éve ugyanazon helyen érdemelte ki a budai közönség bizalmát

FRANCIA-MAGYAR nyilvános jogú ELEMI ISKOLA
BUDÁN, II., BIMBÓ-UTCA 9. SZ.
Igazgató: DR. SYPOSS KATALIN
Rendes tanulóknak államérvényes bizonyítványok. Bármely iskola 6—13 éves tanulói és leánykái részére francia játékdélutánok. Kezdőknek és haladóknak két-kétórás teazsúrok, francia társalgás keretében. Kérjen kimerítő prospektust

„TROMBITÁS"
VENDÉGLŐ
Budán, II., Retek-utca 12
Rossz idő esetén
NAGY TERMEK
Naponta változatos ételkülönlegességek
Cigányzene! Polgári árak!
20 szobás penzió
BALATONLELLÉN
Cím megtudható a vendéglőben
GUTTENBERGER tulajdonos.

Ó-Buda-Ujlaki Takarékpénztár
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, III, LAJOS-UTCA 148. SZ.
TELEFÓN: AUTOMATA 624—57.
Betéteket elfogad könyvecskékre és folyószámlára a legmagasabb kamatozás mellett
Kölcsönöket folyósít váltóra, folyószámlákra, értékpapirokra a legelőnyösebb feltételek mellett

Budai Általános Takarékpénztár
Részvénytársaság
Budán, II., Fő-utca 9
Elfogad kamatoztatásra takarék- és folyószámlabetéteket.
Lekötött betétek után megállapodás szerint magas kamatot térítünk
Budai ingatlan-tulajdonosoknak gyors lebonyolítás mellett bekebelezett váltókölcsönöket nyujtunk
Mindennemű bank- és takarékpénztári ügyben készséggel állunk rendelkezésre
SAFE DEPOSIT

ÉHGYOMORRA
naponkint Igyék egy pohár
KRISTÁLY VIZET!

HUNGÁRIA
GYÓGYFORRÁS
Budán, az Erzsébet-hídnál
Szénsavval telítve!
HARMAT-VÍZ!
Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-híd budai hídfőjénél épült modern ivócsarnokban. Radioaktiv hatásu lithiumos és calciumhydrocarbonátos gyógyvíz.
IVÓ-KÚRA
Keserűsó-kúra. Javasolva vesebántalmak, gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság és vérszegénység ellen. Poharankint 8 f., Karlsbadi sóval 16 f.
Nyitva reggel 7 órától este 6 óráig.
TELEFÓN: AUTOMATA 530-03.

TEA
Közvetlen behozatal Holland-Indiából
a termelő ¼ és ½ kilogrammos eredeti csomagolásában és ládákban — Nagyban és kicsinyben
BOZÓ GYÓGYTÁR
BUDÁN, I. KER., ALKOTÁS-UTCA 34. szám.

Monori Nagy vezet
MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI R. T.
BUDAPEST—MONOR
Monori magkereskedése: Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 3. Telefon: Aut. 868-60
Tavaszi képes főárjegyzék és nagybani árajánlat ingyen és bérmentve

RÁCFÜRDŐ
GYÓGYFÜRDŐ, BUDAPEST
Erősen radióaktiv, természetes 42·4 C° földes-meszes hőforrásokkal. Két női- és egy úri-gőzfürdővel, valamint kő- és kádfürdőkkel. Az összes gyógytényezőkkel felszerelve.
Egész éven át nyitva.

Személyi hírek

HENNYEY VILMOS dr. ny. államtitkár e hó 27-én négyheti kúrára *Igels* magaslati gyógyhelyre utazott.

KOZMA JENŐ dr. országgyűlési képviselő, a Községi Polgári Párt elnöke, néhány hétre a Dánia partja mentén az Északi-tengerben fekvő Sylt szigetére utazott pihenés és üdülés céljából.

POMPÉRY ELEMÉR ny. min. tan. lemondott a Gellért-fürdő most megalakult igazgatóságának tagságáról.

Dr. HASPEL LUCY budai orvos, Haspelné *Balázsy* Lujza írónő leánya, szabadságát Svájcban tölti.

GULDEN RICHARD gazdasági főtanácsos Badgasteinban nyaral.

Ujlaki MÜLLER PÁL a Nagybátony-Ujlaki Egyesült Iparművek helyettes vezérigazgatója három havi tanulmányútra Amerikába utazott.

Magyarádi SEIDL JÓZSEFET, a keresk. minisztérium osztálytanácsosát, miniszteri tanácsossá nevezte ki a kormányzó. *Magyarádi Seidl* József régi budai család sarja. Édesatyja néhai nagynevű *Seidl Ambrus* az OKH első alelnök-vezérigazgatója volt, az Országos Központi Hitelszövetkezet egyik megalapítója.

KULCSÁR RICHARD az Attila Könyvnyomda Rt. vezérigazgatója augusztus hó 2-án négy hétre terjedő tanulmányútra megy Párizsba.

THOMA JÓZSEF a Zeneművészeti Főiskola kiváló tanára Balaton-Világoson tölti a nyarat családjával.

Orvosi hír. Dr. *Dobák* Ferenc, a Budai Társaskör orvosa és a Magánalkalmazottak Bizt. Intézetének osztályvezető h. orvosa, szabadságáról visszatért és rendelését újból megkezdte Schwartzer F.-u. 4. szám alatt, d. u. 3—5 óráig.

PALACK-TEJ

A budai céhemlékek gyüjtésének jelentős gazdagodását jelenti az a céhláda, melyet *Beniczky* Géza cs. és kir. kamarás, *Zsámboki* nagybirtokos Bevilaqua-Borsody Béla dr. lapunk belső munkatársa útján a Székesfővárosi Múzeumnak ajándékozott. A pátriárkálisan nagystílusú műgyüjtő kastélya a családi eredetű és vásárolt műtárgyak tárháza. A céhláda 1688. évvel szignált asztalosi mívesremek, keretelt betétekben a szíjjártó céhhel kapcsolatos szentek jelenetes ábrázolásával. Szent Péter mint kulcsos halászmester, a pallosos Szent Pál mint lovaskatona, a köpönyegét elosztó Pannoniai Szent Márton mint lovaskatona, a tüzes szekeren égberagadtatott Illés Próféta mint kocsihajtó, a kantáros, nyerges szamáron Jeruzsálembe bevonuló Jézus és a Madonnát a Gyermekkel kantáros nyerges szamáron menekítő ácsmester, Szent József végül a sárkánytipró lovas vitéz: Szent György. A láda tetejének belső oldalán négy szíjjártómester neve: *Hoffmann* György, *Gepleiss* Anderás, *Welsch* Anderás és *Leipold* Hannesz. Ezek bizonyára a láda származási helyének pontos meghatározásához fognak vezetni; a remek darab ugyanis az ajándékozó közlése szerint vagy a budai vagy a pesti céhé volt. — A nemes múzeumbarát fiával történt az a sokak előtt még emlékezetes eset e század első éveiben, amelynek a boldog fiatal nászutas fiatal feleségével együtt tragikus áldozata lett: — az Indiából a Veres tengeren hajón Fiume felé hazatartó házaspár éppen a Port-Said kikötőjében folyó szénrakodást nézte, amikor a szenes hajó nekiment hajójuknak és a rázkódástól a hajó alacsony korlátja mellett álló fiatal pár a tengerbe zuhant. A két hajó rémült népének szemeláttára mindketten a kikötőben nyüzsgő cápák martalékává lettek.

Adomány Lojzi Bácsi síremlékére. A felejthetetlen *Lojzi Bácsi* — Baumgartner Alajos professzor — síremlékének költségeire a *Budai Napló*hoz húsz pengőt küldött be M. Varga Rózsi úrasszony, a megboldogult szintén már elköltözött néhai tanártársának, *Varga* Ottónak, a históriusnak leánya. A gyöngéden emlékező hölgynek gyermekkorában a megboldogult Lojzi Bácsi volt a zenei mentora. A kis Rózsi a Budai Zeneakadémián volt zongoraszakos növendéke *Csermányi* Máriának és *Juhász* Aladárnak, Liszt Ferenc tanítványának, akik ugyancsak Lojzi Bácsi zenekedvelő kamarazenetársaságának voltak kíváló tagjai. A kis Rózsinak Lojzi Bácsi vett egy zongorát. Ez az adomány is a budai szeretet egy kedves későnyári virága, melyet bizonyára még sok-sok ilyen budai virág fog követni. Az így nyilvánosan nyugtatott összeget a Baumgartner Alajos Emlékbizottságnak (az Attila-uccai Werbőczy István reálgimnázium igazgatósága) küldöttük be. Mindenkit kérünk, hogy a fenti példát kövesse és bármilyen összeggel járuljon hozzá Lojzi bácsi síremlékéhez.
Béla diák.

URI SZABO, kiváló szabász! GLASZ Péter, I., Maros-utca 11.

Aranylakodalom. *Skultéty* Ferenc és neje szül. *Sipos* Mária tisztelettel tudatják, hogy augusztus 3-án délután fél 6 órakor tartják aranylakodalmukat a vizivárosi Szent Anna templomban.

Skultéty Ferenc régi, becsült polgára Budának. Győrött született 1856-ban és ott tanulta ki a kárpitosmesterséget. Már 17 éves korában felszabadult és bejárta a régi Monarchiát. Dolgozott Bécsben, Grácban és végül hazatérve 1880-ban megnősült. Tudásának nem volt elég tere vidéken, pedig Győrött is megbecsülték és mint tűzoltótiszt szerzett érdemeket. 1891-ben Budapestre költözött családostól, hogy gyermekeit jobban nevelhesse. Az Isten megáldotta, mert húsz év alatt 15 gyermeke született, de csak négyet tudott felnevelni. Kálmán fia. Kozma Jenő dr-ral együtt katonáskodott mint önkéntes. Fiai a középiskolák elvégzése után leszolgálták katonaéveiket és mindhárman vitézül harcoltak a világháborúban. Az egyik fia mint főhadnagy hősi halált halt. Egyetlen leánya nála él mint B-listás tisztviselőnő, aki nem tud újból elhelyezkedni. Skultéty Ferenc választmányi tagja a Budai Kat. Körnek, megalapítása óta számottevő tagja a II. ker. Iparoskörnek és tíz éven át töltötte be a gazda tisztségét. Az iparoskör nagyobbszabású ünnepet rendez ez alkalomból régi, köztiszteletben és közszeretetben álló tagja számára.

Jogászvacsora volt Budán július hó 31-én este a Pasaréti-úton lévő Bruckbauer-féle vendéglőben, amelyet Bárczy Boldizsár dr. ügyvéd rendezette a „Budai bírák, közjegyzők és ügyvédek Társasága" megbízásából, amelyen mintegy harmincan jelentek meg, köztük Berinkey Dénes dr. volt miniszter, továbbá Pajor Rezső dr. a Budai Ügyvédek Egyesületé-nek társelnöke, Zboray Gyula dr. a Budai Jogászok Segélyegyletének ügyvezető elnöke és a budai ügyvédi kar ismert tagjai közül: — ifj. Matolcsy Kálmán, Szitár Endre, Bárczy Boldizsár, Nádas Béla, Zubovich Artúr, Keresztes Ernő, Héczey Lajos, Reiter Rezső, Varga Kálmán, Keresztes Ede, Lugmayer József, Huszár György, Deutsch Jenő, Guttmann Zsigmond, Pajor Árpád, Wilhelm Jenő, Weisz Miklós, Balla Béla, Ernyei Pál, Renk Félix, Galla László, Berényi Sándor, vitéz Demeter Lénárd, Pana István, Pénzes Mihály, Preisinger György, Géber Mihály, Viraág Béla, Ezeknek a társasvacsoráknak célja, hogy a Budán lakó bírák, közjegyzők és ügyvédek között a személyes barátságot és együttérzést szolgálják, amit ez a vacsora is kedvesen igazolt.

Viszonozta a meghívást a *II. ker. Iparoskör,* melynek tagjai gyakori vendégek a *Pénteki* Borgazda Társaság estéin és nagy borestét rendeztek a Budagyöngye helyiségében július 18-án, ahol Váli Gábor üdvözölte a vendégeket és a Péntekieket, akiknek nevében *Zboray* Gyula dr. szólalt fel és a szomszédos kerületeket képviselő vendégeket köszöntötte, amit viszont *Hubert Vilmos,* az I. ker. Iparosok és Kereskedők Köre ügyvezető elnöke köszönt meg, aki *Ravasz* László elnökkel jelent meg és éltette Kozma Jenőt. *Lendl* Adolf dr. elnök érdekes előadása után felszólaltak még *Pásztélyi* Vilmos és *Gergely* Péter.

Nézze meg Buda gyönyörű környékét, amit olcsón megtehet, ha igénybe veszi a HÉV kedvezményes jegyfüzetét, ahol 10 különféle kirándulásra talál 10 jegyet és az ára összesen 6 pengő. Részletes felvilágosítással szolgál a HÉV irodája: V., Visegrádi-utca 6.

Nagy a sár a Boldizsár-úton és környékén esős időben, amit fokoz a rengeteg talajvíz, mely elönti a pinceket és rongálja a házak alapját. E városrész lakói kétségbeesetten kérnek segítséget, amit megadna nekik a város, ha a szükséges csatornát megépítené.

RAVASZ Előkelő cukrászszalón. Terrasz és kert. I., Krisztina körút 75. sz.

Az úri autóvezetők száma folyton szaporodik már nálunk is, ahol az amerikai rendszer hódít teret, hogy *mindenki vezesse a saját kocsiját.* Ez nagy megtakarítással jár és tisztán *benzinkérdéssé* teszi az egész autókérdést. Nagyon elfoglalt egyének, elsősorban építészek és vállalkozók ma már kénytelenek autót használni s ilyen úrkocsivezetők kiképzésére alakult most Budán egy *autószakiskola.* A Statisztikai Hivatal mellett az új Mailáth-paloták egyikében (II. Keleti Károly-u. 15/a.) nyitották meg azt FORUM autószakiskola címen *Pavláth* Jenő okl. autó- és gépészmérnök MÁV felügyelő és *Keppinger* Károly okl. autó- és gépészmérnök. Becsületes munkával és szaktudással gyarapítják a nemzeti vagyont és vezetik úgy teoretikus, mint gyakorlati alapon az autóvezetés tudományába azokat, akiket erre kényszerít az élet. Aki ma kénytelen autót venni és azt sajátmaga akarja vezetni, az ne sajnálja a fáradságot és keresse fel ezt a két amerikai stílú magyar urat. Ott kap tanácsot, szakvéleményt, oktatást szerény díjazásért. Egyetemi hallgatók tisztviselők kedvezményben részesülnek. Az autóé a jövő, viszont a jövő emberé az autó!

„Kis Pont" a Balaton partján, a Balaton-Szabadi fürdő egyik legbájosabb nyaralója. A ház asszonyának és a gazdának, *Hank* József bányatanácsosnak lelke és szíve sugárzik vissza minden gondosan ápolt kis virágról. A „Kis Pont" a prototípusa a magyar akarásnak, a magyar szellemnek. Van ott kultúra, rádió, önműködő vízmű, gáz világításra és főzésre stb. De legfőképpen olyan igaz magyar vendégszeretet, aminőt a „Kis Pont" gondos gazdái nyujtanak.

A rózsadombi Gül Baba gyógyszertár II., Zárda-utca 34 alatti helyiségéből „Statisztika gyógyszertár" néven a Margit-körút és Erőd-utca sarkán, a Simonyi Semadam-házban lévő új helyiségébe költözött.

LÁTCSÓ Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

Lóakasztás. A pogány magyarok fehér ló áldozataira emlékeztetnek a rendőrhatósági segédlettel lefolyó *lóakasztások,* amelyek most az egyes út- és házépítkezéseknél történnek. Az építkezéseknél — különösen ahol már mélyre ástak és így a talaj nagyon meredek — a törmeléket és a kiásott földet kordékon szállítják el. A rendőrség megbünteti a kocsisokat, ha a második és harmadik ló nincs az előtte lévő kordéhoz kötve. E rendelet végrehajtását a legtöbb helyen külön e célra kiállított rendőrposzt ellenőrzi. A rendelet gyakorlati végrehajtása úgy történik, hogy a kocsis hurkot köt a ló nyakára és ezt odaerősíti az előtte lévő kordéhoz. Ha az első ló megindul, a hurok automatikusan elkezdi fojtogatni a második és harmadik lovat, viszont ha az első ló gödörbe jut, vagy megáll, akkor meg a második és harmadik ló nem bírván abban a pillanatban megállni, nekimegy az előtte álló kordénak, miközben vagy a szügyéről vagy a térdéről a bőrt leüti, gyakran „nyolc napon túl gyógyuló sérüléseket" szerezve. Nem hisszük, hogy a rendőrségnek e „kötözködési" rendelettel az lett volna a célja, hogy a húsdrágaságot letörje — azáltal, hogy a piacra egyszerre sok lóhúst juttat — azt sem tételezzük fel, hogy az „egynemű' budapesti forgalmat akarja így megoldani, — tudniillik azáltal, hogy a lovakat felakasztatja és így csak autóközlekedés marad Budapesten — azért kérünk a lovakkal szemben egy kis *ló*carnói szellemet és ezentúl írják fel és büntessék meg azt a kocsist, aki a lovát megkötni merészeli. *Kala Pál.*

A Dunapart — a büszkeségünk, de sem a budai, sem a pesti oldal kiépítésében nincs különös invenció — ahogy azt dr. *Jeszenszky* Sándor megállapítja. Ugy oldották meg a partok építését, mint ahogy száz és száz más helyen is látni, ahol szintén part és kikötő van. De a rendkívüli helyzet, melyet a Duna folyó nagysága és páratlan panorámája nyujt, nem mozgatta meg a fantáziákat. József nádor terve, hogy a város csak a Mária Valéria-uteáig épüljön s azontúl a partig fákkal beültetett sétány létesüljön, — szerinte — nem lett volna szerencsés és éppen ezért nem kell sajnálni annak elmaradását, mint ahogy sokan teszik. A parti kép mindenesetre vesztett volna, ha a házak nem érnek közvetlenül a vízig. Az a zárt egység, mely a két part beépítésével és a hidakkal létrejött, nem volna annyira érezhető. A lombok által takart palotáknak kevésbé hatnának Buda felől és ezt a széles promenádot nehezebb lenne nyüzsgő élettel megtölteni. Az esztendő felerészben a mi klímánkban a lombtalan fák képét adja s nem volna szép, sőt elhagyott lenne a sétány, mivel télen parkjainkból elvonul az élet. A víztükör megsokszorozza az élet csillogását, míg ha itt csak zöld lombok állanának közel a vízhez, nem kapnánk esténkint olyan tündéri képet, mint most. A Duna éppen elég széles, az egyetlen vonal a nagy városban, amelyet nem kell szélesíteni. Vannak helyzetek, ahol épp a lezártság, szinte a szűk méret a legtöbbet mondó. A newyorki Broadway csak 22 méter széles és ez a keskenység már jelzi, hogy itt minden négyzetméternek nagy értéke van, de annak a kereskedelemnek az óriási jelentőségét is, amely ebbe a szűk útba koncentrálódott. Hasonló effektusra van szükség a Dunaparton is. Az előtérben lévő rakodópartot nem szabad a várostól elszakítani, itt nem a tágasság, hanem a hely kihasználtsága mutatja az élet erejét, a forgalom nagyságát. Nagy hiánya a partnak a középületek hiánya. Középületekkel kellett volna tagolni ezt a hatalmas épületsort. Annyi díszes középületünk van eldugva, bátran juttathattak volna ide egy párat. Középületeink gyakori rossz elhelyezésének oka az, hogy divatba jött azokat a főváros által adott ingyen telkekre építeni. Az építési költség rendszerint kis hányadáért elesnek így a legjobb elhelyezési lehetőségek, miután a főváros a tulajdonában lévő drága telkeket nem szívesen ajándékozza el, hanem a silányabbját.

Hitelrontás. Nem jó vért szült Budán a vendéglősök és kávésok körében az egyik ismert keresztény irányzatú napilap tárcája, mely kíméletlen támadást intézett Buda egyik specialitása, a budai — úgynevezett kisvendéglők ellen, szembeállítva a nagyvendéglősöket a kisvendéglősökkel ridegen megvádolva az utóbbiakat, hogy a boruk hitvány, az ételük pedig rontja a gyomrot. Ez a támadás nagy ellenszenvet váltott ki és több vendéglős már lemondott a lapról. Keresve e támadás okát, legendák keltek erről szárnyra, de különös feltűnést keltett az a magyarázat, amit a „Márványmenyasszony" tulajdonosa mondott el. A létérdekükben megtámadott vendéglősök és ezzel kapcsolatosan a kávések is *hitelrontás* esetét látják ebben és az egyik ismertnevű budai ügyvéd állítólag már vállalta a sértettek képviseletében a törvényes lépések megtételét. *Ulm* László, a „Szent István" vendéglő tulajdonosa megkereste az ismertnevű budai vendéglősöket és e hó 5-én délután 4 órakor a Márványmenyasszony nagytermében (Márvány-utca 6) nagyarányú értekezletet hívnak össze, hogy egyöntetű eljárással védjék meg érdekeiket és lehetetlenné tegyék a jövőben az ilyen meg nem érdemelt támadást.

A mozgalom élén állanak: Ulm László (Szent István-étterem), Szabó Sámuel (Philadelphia-kávéház), Kodra és Strassenreiter (Zöldfa), Boros Gyula (Márványmenyasszony), Sümeghy Károly (Régi nyár), Pados József (Pozsony), Tóry György (Zöld hordó), özv. Peszneckér Károlyné (Vörös béka), Berczelly Magda (Fehér holló), továbbá Adler Mór, Herzog József, Ádám István, Jurák Mihály, Neumeister János, Hajas József, Czermann Ferenc, Leikam György, Bárczy Mihály, Horváth Ferenc, Avar László ismertnevű vendéglősök.

Dreher-Maulé hűsítő cukorkák kitűnőek!

A krisztinavárosi társasélet egyik központja, a Philadelphia-kávéház, erősen készülődik az őszi szezónra. Most folynak a bővítési munkálatok s ezzel kapcsolatban újból felvetődik egy fiatal, nagyon tehetséges budai iparművész neve: *Erhardt* Ernő mindössze harminckét éves és már is beérkezett. A legelőkelőbb körök halmozzák el megrendeléseikkel a fiatal művészt, aki különösen az interiőrök tervezése terén alkotott sok szépet és maradandót. Munkáinál felhasználta mindazokat a tapasztalatokat, melyeket hosszú tanulmányútjain szerzett végig egész Európán, mindig és mindenütt a legelőkelőbb építészek mellett dolgozva. Született budai, aki ezt büszkén vallja, bár a körülmények arra kényszerítették, hogy irodáját és lakását Pesten rendezze be. Ez a lakás is a saját tervei alapján készült és a legnagyobb állami kitüntetésben részesült; akik látták, elragadtatással nyilatkoznak róla. Hasonló művészi elképzelés jellemzi minden más munkáját is. Legszebb művei közé tartozik a két Putsay-cukrászda, a Statisztika-gyógyszertár belső berendezése, valamint Tabakovits Dusán a Nemzeti Bank igazgatója érmellékiúti és Hesser Andorné tigrisutcai villájának interiőrje, melyek mind a legtisztább klasszicizmusról tesznek tanúságot.

Máté Istvánt ünnepelte az I. kerületi iparosság e hó 26-án este a most megnyílt *„Szent Imre Kert"*-ben, amelyet tulajdonképpen *Ulm* László uzsonnázó-helynek rendezett be szép helyen, gyönyörű kilátással a Sashegy alján. Mintegy száz ismert iparos és családja jelent meg és úgy az elnök, mint mások méltatták Máté működését, mint bizottsági tagét és éltették őt és családját.

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ
a Városligetben
a székesfőváros egyik legmodernebbül felszerelt, legmonumentálisabb gyógyfürdője. Ivókura. Népgyógyfürdők, nyári (strand) uszoda.
KITŰNŐ KÖZLEKEDÉS

ÜZENET

Névtelen. A kérdések érdekesek, ki is szedettük, mint a Zöldmál jajszavát, de addig nem közöljük, amíg a szerkesztővel szemben inkognitóját fel nem fedi. Mi nem adjuk ki a nevét, de tudnunk kell, hogy ki a levélíró.

I. L. Szíves soraidra a jövő számban válaszolok. Szívesség? — ezt a szót kénytelenek vagyunk lassan törölni szótárunkból, mert túlságosan sokan óhajtják igénybe venni most, amikor a közeledő választásnak híre ment. Azért válaszolok nyilvánosan, hogy több ember értsen belőle. A lapvállalat semmiféle szívességet nem tapasztal sehol.

MEGTALÁLTAM!!! KELLEMES, JÓ, MINT RÉGEN
SIPOS HALÁSZKERT!
BUDÁN, A VILLAMOS MEGÁLLÓNÁL, LAJOS-UTCA 46
EZELŐTT KŐBÁNYÁN

Telek, ház, lakás, szoba

Budai Napló
I. ker., Bors-utca 24. szám
Telefon: 502-96

A budai hegyvidéken, annak legszebb helyén, a csaknem a városban fekvő Gellérthegyen és Svábhegyen,

mintegy 500.000 négyszögölnyi

nagyságban már parcellázott telkek kerülnek most eladásra

5—90 pengőig terjedő árban, 5—8 esztendős részletfizetésre.

Rendkívül alkalmas tisztviselőknek, akik árkedvezményben részesülnek.

Térképek az eladó telkekkel megtekinthetők délután 3-tól 6-ig a **Budai Napló** szerkesztőségében, I., Bors u. 24., telefón **502—96.**

Biztos tőkebefektetés minden különös fizetési nehézség nélkül a házbér lekötésével. A telkeket nagyarányú részvénytársaság árusítja, mely

a legmesszebbmenő kedvezményeket nyujtja

minden vásárlójának. Nyugdíjigénnyel biró

tisztviselőknek külön árkedvezmény.

Tájékoztatásul közöljük a sok száz és száz telek közül a következőket:

Megbizatásunk van az

Óbudai Hegyvidéki Szövetséghez

tartozó Egyesületek részéről, de az egész budai hegyvidéket felölelő: —

szövetségbe tömörült összes egyesületek

is elhatározták, hogy úgy az egyesületek, mint azok tagjai

Budai Napló ingatlanforgalmi irodája

révén bonyolítják le a telkek és házak adás-vételét.

TELEK

Gellérthegyen, kényelmesen megközelíthető helyen 6—10 percnyire a 27-es villamostól a Szent Imre útról, gyönyörű kilátással a Sashegyre és Kelenföldre a következő telkeket ajánljuk:

330 négyszögöl a Somlói úton, összes közművekkel,

két 300 négyszögöles a Búsúló Juhász-vendéglő alatt,

310, 380, 400 négyszögöles a Kelenhegyi úton,

három 280 négyszögöles a Szirtes úton nemes gyümölcsfákkal,

550 és 600 négyszögöl a Mihály úton, bérházaknak kiválóan alkalmasak.

E telkek ára négyszögölenkint **75—90 pengő.**

Rózsadombon 850 négyszögöl saroktelek, ölenkint 20 pengő, 5000 pengővel átvehető. **(28)**

Óbudán, épülő híd környékén 106 parcellázható telek négyszögölenkint 10 pengőért. **(15)**

Svábhegyen, Farkasvölgyi út közelében 3749, 2246, 2383, 2394 □-ölesek, ölenkint 5 pengőért.

Ugyanott: az Ágnes úton 7237, 5207, 5772 □-ölesek, ölenkint 20 pengőért, Rege úton 1018, 1012, 1050 □-ölesek, ölenkint 30 pengőért.

Svábhegy lejtőjén, Istenhegyi úton közművek mentén, fogaskerekű első megállója közelében 700 öles telek eladó. **(26)**

Hűvösvölgyben, Zuhatag-utcában, közvetlen villamosmegállónál, 600-öles telek két utcai fronttal, szép kerítéssel, közművekkel, gyümölcsfákkal 20.000 pengő. **(53)**

Zöldmáli-úton, Buda legfejlődöttebb részén, 600-öles kettéosztható telek 8000 pengő. **(54)**

Zugligetben, villamosnál, **szanatóriumnak, üdülőnek** alkalmas 7500-öles telek, ősparkkal, 30 szobával eladó vagy bérbeadó. Esetleg társas alapon. **(55)**

Óbudán 276-öles telek 6500 pengő, 2000-rel átvehető és 189-öles 5000 pengő, 2000-rel átvehető, többi részletekben, a villamos végállomás, Bécsi-úttól 8 perc. **(56)**

Böszörményi-út 3/d. alatti 208-öles saroktelek, bérházépítés céljára eladó. A telek közvetlen villamos- és autobuszmegállónál fekszik. **(60)**

Fehérvári-út és Andor-utcai köröndben 497 öl szép fekvésű bérháztelek eladó. **(65)**

Szalonka-út és Eszter-utca sarkán 3665-öles telek családi ügyek miatt jutányosan eladó. **(66)**

Svábhegyen, Buda legszebb 718-öles villatelke, gyönyörű kilátással, villamoshoz közel, szabadkézből eladó. **(67)**

Hidegkúti-úton, Star filmgyár mellett, villamos közelében, kettő à 298-öles telek, diófás parkban, összes közművekkel, ölenkint hetven pengő. **(69)**

Budafoki-úton 2507-öles telek, 4 szoba, konyhás házzal, istállóval. **(70)**

Pasarétnél 800 öl gyümölcsös, gyönyörű kilátású telek. **(71)**

Kelenföldi pályaudvarnál 100-öles telek. **(72)**

Buda legszebb helyén, szép kilátású, gyümölcsös kis telkek, közművekkel, 8 évi részletfizetésre. **(73)**

Böszörményi-úton 450 öl bekerített saroktelek. **(74)**

Kapy-utcában 850 öl saroktelek, összes közművekkel, 2 parcellában, ölenkint 18 pengő. **(75)**

Svábhegy legszebb pontján 600 öl saroktelek, összes közművekkel, kedvező fizetési feltételekkel. **(76)**

Budán, klimatikus gyógyhelyen, dunai kilátású, villamos, fogas és autóval megközelíthető, 660 öl közműves villatelek 10.508 pengő készpénz. **(48)**

Városmajor felett családiház építésére alkalmas telek olcsón. 500 pengővel átvehető. **(16)**

Svábhegyen, városkúti megállónál mesés kilátású 600-as telek 12 pengővel. Átvételhez 4000 P kell. **(46)**

Gellért-szállótól 12 percre közműves telkek 20 pengőtől, építkezéssel egy hosszabb törlesztésre. **(47)**

Óbudán, villamoshoz közel, megnyitandó parkra néző, síkfekvésű, keleti fronttal, 189 és 276 négyszögöl telek 25 pengő ölenkint. **(43)**

Orbánhegy elején villamos és autobusznál 200 □-öl villatelek. **(44)**

Rózsadombon, Bólyai-utcában 750 négyszögöl telek eladó, régi villával, gyümölcsfákkal. 75.000 pengő. **(24)**

Svábhegyen, a Városkúti-út és Béla király-út között 3000 négyszögöles telek eladó, 12 pengő négyszögölenkint. 20.000 pengős kölcsön első helyen betáblázva a Leszámítoló Banknál. **(25)**

Győri-úton vagy közvetlen környékén 150—200-öles telek, mely bérházépítésre alkalmas, azonnal készpénzért kerestetik. **(62)**

Kelenföldön 100—120 négyszögöl telek kerestetik családiház építésére 30 pengőig négyszögölenkint. **(23)**

Pasarét, Hűvösvölgy környékén, villamos közelében készpénzfizetéssel 300 öles telket veszek. **(45)**

HÁZ

Svábhegyi nagyszálló közelében kisebb ingatlan napos kerttel. **(32)**

Horthy Miklós körtérnél bérvilla 2 és 3 szobás lakásokkal olcsón, sürgősen, 40.000 pengővel megvehető. **(29)**

Bécsi út elején lakóház. **(31)**

Margit-körútnál 4 szobás, komfortos, alápincézett, szép családiház kerttel 35.000 pengő. **(18)**

Budán adómentes négy 2 szobás lakásból álló bérház, 16% netto jövedelemmel, 20.000 pengőért eladó. Feuerstein, VI., Andrássy-út 28. Telefón 183—30. **(19)**

Farkasvölgyben eladó ház, 3 nagy szoba, nagy előszoba, fürdő- és cselédszoba, kamra, konyha, villany, víz. Ára 30.000 pengő. **(50)**

Krisztinában emeletes bérvilla, adómentes, legelsőrangú építkezés, kedvező fizetési feltételekkel. **(52)**

Rózsadombon 6 szobás, gőzfűtéses villa 60.000 pengő. **(57)**

Budai üzletház lakásokkal 20.000 pengő. **(58)**

Szemlőhegyi dűlőben, Pusztaszeri-út felett 4 szobás, emeletes villa 28.000 pengő. **(63)**

Óbudán pazar kényelemmel ellátott, jövedelmező egyemeletes, kertes családiház elköltözés miatt eladó. **(64)**

Pasarétnél 12 szobás úrivilla eladó. **(20)**

Városmajor-utca mellett pompás villa, 7 szobával, minden mellékhelyiséggel, parkos kerttel, luxuskivitelben, Vajda Zsigmond freskóival, eladó 130.000 pengőért. 25 évi adómentesség. **(49)**

Buda belterületén 3—4 kislakásos házat keresek 30.000 pengőig. **(78)**

LAKÁS

Lógody-utcában szoba, konyhás utcai öröklakás átadó. **(51)**

Városmajornál, Maros-utcában, összkomfortos 3 és 4 szobás lakás napos fekvéssel és üzlethelyiség. **(59)**

Rózsadombon 4 szobás villalakás, parkban, gyönyörű kilátással. **(61)**

Attila-utcában azonnal beköltözhető öröklakás eladó. **(68)**

Horthy Miklós-úton magas földszinti 4 szobás öröklakás, összes mellékhelyiségekkel 26.000 pengő. **(77)**

Zugligeti végállomásnál óriási kertben egy 3 szobás komfortos és egy 2 szobás évi lakás. **(35)**

Margit körúton uccai kettőszobás, hallos lakások. **(34)**

Kelety Károly uccában, bérvillában 5 szobás, termes, hallos lakás. **(33)**

Horthy Miklós úton kétszobás komfortos lakás november 1-re. **(30)**

Műegyetem mellett, Budafoki-úton modern, 4 szoba, hallos és 3 szoba, hallos lakások központi fűtéssel. **(1)**

Krisztina-tér mellett, Naphegy-utcában napsütéses, 4 és 5 szobás, hallos, télikertes lakások **(2)**

III., Zöldmáli-úton 2 szobás, komfortos villalakás autószínnel. **(4)**

Műegyetem mellett 4 szobás, balkonos, központi fűtéses, első emeleti öröklakás áthelyezés miatt azonnal bérbeadó. **(5)**

Városmajornál, Hieronymi-úton 5 szobás villalakás augusztus 1-re. **(6)**

Rózsadombon, Budai László-utcában 5 szobás, magasföldszinti, modern, szép lakás, autóbusszal 4 perc a Vígszínháztól. **(14)**

Horthy Miklós-út és Lenke-út közelében, Zsombolyai-utcában teljesen új, modern 2 és 3 szobás lakások 1700 és 2500 P bérrel keresztény, lehetőleg magános házaspároknak augusztus 1-re. **(7)**

Retek-utcában, Városmajorral szemben, 2 szoba, hallos, I. emeleti utcai lakás központi fűtéssel, melegvízszolgáltatással. **(41)**

Kapy-utcában, 5-ös autobusz-végállomásnál 2 szobás, fürdőszobás, összkomfortos. **(12)**

Virányoson, Kiss Áron-utcában 2 és 3 szobás, gyönyörű villalakás, csodás kilátással, ózondús levegővel, csempézett fürdőszobával, falbaépített szekrényekkel, évi, vagy nyári lakásnak azonnal v. későbbre. **(13)**

Egy-, három-, négyszobás, erkélyes, modern lakások, központi fűtéssel, melegvízzel, budai hegyvidékre való gyönyörű kilátással, Horthy Miklós-útnál, kiadók. Építészmérnöki iroda I., Fadrusz-u. 6. Telefón: Lá 6—80. **(17)**

SZOBA

Kiadó szobákat egy soros hirdetésekben: — hol — és ár — soronkint 50 fillérért hirdetünk. **Előfizetőinknek díjtalanul.**

Levelezésnél azt kérjük, hogy méltóztassék a hirdetés végén zárjelbe tett **számra** hivatkozni!

Laptulajdonos: VIRAÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Viraág Béla.

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Bpest V, Ügynök-u. 8. — Nyomdaigazgató: Lantos M. —

IDEÁLIS OTTHON
mindenkinek a leghőbb vágya. Ilyet biztosíthat magának legújabb, már épülő
KERTES
társasházunkban: a Horthy Miklós úti **„Szent István-udvar"**-ban. Adómentes, 2, 3, 4 szobás, legszolídabb építkezésű, olcsó, **fixárú**
ÖRÖKLAKÁSOK
Hall, loggia, jövedelmező üzlethelyiségek, kényelmes törlesztés.
Kívánatra képes prospektus!
A „Centrum" öröklakásai a legkapósabbak! Árvapénzek elhelyezésére alkalmasnak nyilvánítttattak! Értékálló, biztos tőkebefektetés, cca 10% tiszta jövedelem!
„CENTRUM"
HÁZÉPÍTŐ- ÉS INGATLANVÁLLALAT,
HORTHY MIKLÓS-ÚT 9. 9-12, 3-5.
Telefon: Lágymányos 9—96.

RÓZSADOMB alján
LUXUSPALOTÁBAN
tágas, kényelmes, minden mellékhelyiséggel ellátott szobakonyhások, kettőszobások főuri kivitelben novemberre olcsón.
Kis-Rókus-u. 3. Telefón: 229-96.

1—2—3 szobás
modern lakások központi fűtés melegvízzel. Buda legszebb magaslati fekvésű helyén I. ker., Győri-út 10 november 1-re kiadók.
Bővebbet SZÉKELY MARCELL építőmesternél VI., Király-utca 108 • Telefón: A. 214—97

KIADÓ LAKÁSOK!
Bimbó-utca 1-3-5. sz.
(Szemben a statisztikai hivatallal)
egy-egy
2-, 3-, 4- és 5-szobás, hallal ugyanitt üzlethelyiségek
Margit körút 43. számú házban 4 szobás lakás hallal
Elegáns kivitel! Olcsó bérek
Bővebbet a helyszínen, vagy Aut.: 208—29.

HUBERT és Tsa B. T.
Egészségügyi berendezések, csövek. Műszaki cikkek, fémgyártás.
VI., Liszt Ferenc tér 4. Tel.: 222-67.

MÁTÉ István, szobafestő és mázoló mester, *I. ker., Attila-körút 2.* Telefón: 573—55.

RÓMAI FÜRDŐ
ÓBUDA—AKVINKUM
KEDVES
KIRÁNDULÓHELY
Kitünő konyha. — A források napi hozama 160.000 hektoliter rádioaktiv thermálviz
A szentendrei HÉV vasútnak, a MFTR hajóknak és az ÚJPESTI átkelő propellernek állomása

AUTÓSZAKISKOLA
Vezetik: KEPPINGER KÁROLY
okleveles gépészmérnök, autó szakmérnök és
PARLÁTH JENŐ
okl. gépészmérnök, automérnök, Máv. felügy.
Különleges alkalmakra **LUXUSAUTÓ** hossszú vagy rövid utakra
olcsóbb mint a taxi!
FORUM AUTÓSZAKISKOLA, AUTÓKERESKEDELMI ÉS BÉRAUTÓ VÁLLALAT
II., KELETI KÁROLY-UTCA 15/a SZÁM.
Telefón: Automata 572 86

FRISS VIRÁGOK! SZOLID ÁRAK! Telefón: A. 537-87
LOHR IRMA utóda
NAGY IMRE LÁSZLÓ
udvari szállító
II, Fő-utca 1

SVÁBHEGYI NAGYSZÁLLÓBAN
JÚNIUS 8-TÓL SZEPTEMBERIG NAPONTA DÉLUTÁN ÉS ESTE
Előnyös penziórendszer!
KALMÁR TIBOR
zeneszerző teljes zenekarával hangversenyez. Asztalrendelés: Tel.: 661-72

BALÁZS vendéglő Hűvösvölgy végállomás
Specialitások: Rántott csirke, dampfnudli. Nyitott és csukott terraszok. — Naponta ciganyzene. —

Budai Napló

XXVII. évfolyam. 1005. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **24** pengő, félévre **12** pengő. Egy szám **50** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca **24**. Délután 5—7-ig. Telefon: 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **40** fillér. 20 mm. magas hirdetés **8** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1930 augusztus 18.

A Gellérthegy sorsa

Irta: DORNER GYULA mérnök, miniszteri tanácsos

Mint a nyári felhő, úgy gomolyognak a Gellérthegy homloka körül a tervek és gondolatok, amelyek ennek az ősi sziklaoromnak sorsát akarják eldönteni.

Az egyik terv kilátót, a másik kiállítást, a harmadik vendéglőt, a negyedik kúrszalónt és az Isten tudja mi mindenféle alkotást akar a komor sziklák tetejére telepíteni, mintha csak egyszerűen valami üresen maradt városi telek hasznosításáról volna szó.

A legtöbb felbukkanó terv lebecsüli ennek a természeti kincsnek a jelentőségét, amikor azt valamiféle üzlettel kapcsolatos célra akarja felhasználni. Pedig nem szabadna elfeledni, hogy ami Bécsnek a Szent István templom tornya, ami Párizsnak a Louvre és az Eiffel-torony, ami Rómának a Szent Péter-templom, az Budapestnek a Lánchíd és a Gellérthegy. Jelleget ad a városképnek és olyan benyomást kelt a szemlélőben, amilyen milliós városban sehol a világon fel nem lelhető. Aki a hatalmas folyamok hullámaiból a város közepén kiemelkedő sziklacsoportot valaha látta, az azt soha elfeledni nem fogja.

De nemcsak mint természeti szépség elsőrendű értéke a fővárosnak a Gellérthegy, hanem annál sokkal többet jelent, mint nemzeti emlék, mint régmult idők hagyományokkal megszentelt tanuja.

A magyarság szent hegye a Gellérthegy! Ezt a természeti és nemzeti kincset nem lehet és nem szabad kúrszalónnal, vendéglővel, vagy másféle csarnokkal lerántani a hétköznapok keserves küzdelmei közé! A Gellérthegy komor szikláira nem lehet és nem szabad szórakozó- vagy mulatóhelyet telepíteni, aminthogy egy hős szobrára nem lehet csörgős sapkát húzni!

Vigyázzunk — őrködjünk, hogy egy, — az első pillanatra talán tetszetős, — egyébként kicsinyes, hétköznapi gondolat vagy terv megvalósításával, útját ne álljuk egy nagyszabású, a helyhez méltó elgondolás életre hívásának.

A Citadella hatalmas kőfalai, — amelyeket közel egy évszázad előtt a magyar nemzettel ellenséges szellem épített fel, — csak egy olyan alkotás alapjai és keretei lehetnek, amely a nemzet dicsőségének és küzdelmeinek, nagyságának és szerencsétlenségének emlékét őrzi és szolgálja!

A Citadella kövein és köveiből emelkedjék fel a nemzet nagyjainak pantheonja, a nagy mult szomorú és dicsőséges emlékeinek múzeuma, s a jövő reménységeinek temploma!

Hordjunk össze ide mindent, ami nemcsak a tudomány megítélése szerint nemzeti érték, hanem ami alkalmas arra is, hogy a laikus tömegek lelkében okulást, érdeklődést, szeretetet és lelkesedést keltsen a mondák homályába vesző nagy multunk, s a történelem által igazolt szenvedéseink, erőfeszítéseink, s dicsőségünk iránt. Legyen itt együtt minden, ami fény és sötétség fűződik nemzetünk történetéhez, s legyen itt minden, mindenekfelett — magyar!

A régmult idők emlékei által megszentelt hegy legyen a magyarság búcsújáróhelye, ahol a magyar lelke felemelkedik, s új erőt nyer a jövő küzdelmeire, az idegen pedig tisztelettel hajlik meg a nemzet nagysága előtt!

Egy ilyen nemzeti szentély nem lehet egy épület. Az épületek összefüggő csoportja lehet csak hivatva a nemzet multját, jelenét és jövőjét reprezentálni. Épüljön tehát egy középkori várkastély, amelynek magját és alapjait a mai Citadella képezze, s amelynek égretörő tornyai messze tájakra hirdessék a nemzetnek a multra alapított büszkeségét, s a jövőbe vetett erős, törhetetlen hitét és reménységét. Egy várkastély méltó módon, s esztétikailag is megragadó tökéletességgel koronázná meg a Gellérthegy ormát s magyarok és idegenek tömegesen keresnék fel nemzeti szentélyünket.

Amit Bajorországban egy uralkodó álmodó lelke megteremtett, s aminek megcsodálására a fél világ érdeklődői sereglenek össze, teremtse azt meg a Gellérthegyen a nemzet önmagát megbecsülő akarata és lelkesedése.

Nem új gondolat ez, hisz gyökerei a polgárság széles rétegeiből táplálkoznak. Hosszú évtizedek óta hol itt, hol ott bukkan fel ez a terv, bizonyságául annak, hogy sokaknak lelkében él és fejlődik ez a magasztos elgondolás. Mintegy két évtizeddel ezelőtt Glück Frigyes a főváros törvényhatósági bizottságának örökös tagja adott hangot ennek az eszmének, s azóta is él, terjed mindenfelé, itt mint ködös ábránd, amott mint már kialakult, formát nyert tervezet.

Sokakat riaszt vissza a gyakorlati megvalósítástól annak nehézsége, — a költségek előteremtése. Szinte lehetetlennek látszik mai nyomorúságos viszonyaink között a terv életrehívása, de csak addig, amíg úgy képzeljük el a kivitel munkáját, hogy az egész épületcsoport egyszerre épüljön fel; — ilyen elgondolás valóban lehetetlenné tenné a megoldást, ha azonban körültekintünk a világban, azt látjuk, hogy aránylag kicsiny és szegény gazdasági egységek, — városok, kis vidékek — hatalmas alkotásokat hoztak létre, olyan módon, hogy a munkát évtizedekre, néha egy évszázadra (a milánói Dóm) osztották el. Biztosítja ez az eljárás nemcsak a költségek könnyebb megszerzését, de biztosítja azt is, hogy hosszú időre nyujt munkaalkalmat, s elkerülhetővé teszi nagyobb munkaerőnek egy helyre való időleges koncentrálását is, ami gazdasági szempontból sohasem előnyös.

Semmi akadálya sincs annak, hogy ugyanezt az eljárást kövessük a gellérthegyi nemzeti fellegvár megépítésekor is.

Ha az állam és a főváros évenkint egy-egy aránylag szerényebb összeget vesznek fel költségvetéseikbe, — például egyenkint 250.000 pengőt, — ebből már húsz év alatt fokozatosan jelentős építési tőke adódik ki. És ha az első évi költségvetési összegek jórészét felemésztik is a tervezési és előkészítési költségek, a második évben az építést már meg lehet kezdeni. De lehet az építés tartama alatt is gondoskodni arról, hogy például az építmény modelljének kiállításából, vagy az időközben elkészült épületrészek megnyitásából bevételekre tehessen szert az építőalap, amelyek az építés és az adminisztráció költségeire felhasználhatók.

Ez a megoldási mód reményt nyujt arra, hogy egy hatalmas, — a helyhez és a célhoz méltó, — alkotás fogja a Gellérthegy ormát egy-két évtized mulva koronázni, s az mint a magyar nemzeti gondolat inkarnációja fogja magyarnak és idegennek hirdetni a nemzet nagyságát és nagyotakarását.

A jövő magasbatörő fája a mult televényébe bocsátja gyökereit, s onnét szívja soha el nem apadó erőit; ennek a szimbóluma legyen a Gellérthegy várkastélya, s ez legyen szent Gellért püspök kegyének sorsa! — Úgy legyen!

Török mecset és a rózsadombi új park

Irta: MARIK ERNŐ m. kir. kormányfőtanácsos

Nagyon sajnálom, hogy ellentétbe kerülök ismét egyszer a *Budai Napló* kompetenciájával, mint amikor egyszer, vagy négy esztendeje, magamra haragítám jó Dubonai Pált, Viraág Béla szerkesztővel egyetemben. Akkor a budai hidak körül volt vala némi nézeteltérés közöttünk. Igaz, akkor kettőjükkel szemben én is másodmagammal álltam. Ma sokkal roszszabb a helyzetem: mert míg, — Istennek hála, — úgy Dubonai Pali, mint Viraág Béla élnek s rójják a második ezres számhoz a milliónyi sok betűt, s mindketten hegyezik is pennáikat, hogy mostani ellentétes nézetemet atomokra boncolván kimutassák, hogy megint nincs igazam, addig akkori nagynevű harcostársam közben örökre letette a tollat. Hoitsy Pál volt. S hogy vele egy nézetet hirdettem akkor, kit soh'se volt szerencsém személyesen ismerhetni, arra ma is büszke vagyok.

Már most miért helyezkedem ismét szembe a *Budai Napló* dícséretes szándékával?

Csak a Gülbaba tövében emelendő török mecset miatt. Jobban mondva nem is magáért a mecsetért. Őrülni fogok neki, ha meg lesz. Miért is ne legyen pont a törököknek Budapesten, hol elég sokáig voltak urak, mecsetjük? Nemrég egy templom alapkő-ünnepén ama jelmondás mellett tettem meg Kőbányán a szokásos hármas kalapácsütést, hogy: „Minden templom egy lépés előre a vallás, a kultúra és hazaszeretet terén." A török templom is az. Tehát jöjjön közibénk s akkor nekem sem kell majd Konstantinápoly után áhítoznom, ha egyszer igazi müezim imáját akarom hallani.

Dícséretes szándék, amely most annyi lelkes úrnak szívében kél s nyargal s szorgalmazza nagyon a török mecset létesítését. Ebből mit se von le az, hogy az eszme nem új. 1915-ben, mikor Törökország is csatlakozott a központi hatalmakhoz, efölötti lelkesedésünkben szintén elhatároztatott, hogy hálából török mecsetet emelünk s az állatkerti elefántházat viszont kivetkőztetjük az itteni törökök által sérelmezett mecset-stílusból. Az új valódi mecset helyéül akkor is már szintén a Margit-utca, Zárda-utca és Szerpentin-út által határolt háromszögű puszta terület választatott ki. A két határozatnak közben csak egyikét valósították meg: azt, amely az állatkerti vastagbőrűek lakóházát megfosztja törökös jellegétől.

Ha akkor 1915-ben megépül a mecset a mondott helyen, akkor se lett volna szerencsés megoldás, de ez nem volna a legnagyobb hiba, melyet a háborúban elkövettünk. *De ma, mikor évtizedes mulasztást jóvátéve, a főváros a szóbanlévő pusztaságot ép a nyáron egyévi előmunka árán parkírozta* s tegyük mingyárt hozzá: *mintaszerűen parkírozta*, hogy ezidőszerint ennek a kis parkocskának nincs mása Pesten se, — ami pedig nagy szó, — akkor valóban vétek lenne ezt a kies üdülőhelyet az ő 30 padjával, mely napestig pihenő s szórakozóhelye a környékbeli lakosságnak, most elpusztítani. Még ha mingyárt mecset épülne is helyébe. Olyan szépet, szívet-lelket üdítőt úgysem építhetnének oda, mely a sok rózsacserje, mezei virág, subalpinflora vagy a mesterien a Korvin-térről odaplántált terebélyes fenyőket pótolhatná. Ez a kis park az Isten kertje. Sőt ez az igazában. Mert istenházát emberkéz akár tízakkorát is képes építeni, mint aminő a római Szentpéter temploma is. Legfeljebb pénz és ízlés kérdése. De semmilyen emberi tudomány még nem volt képes akár csak egy természetes szamárkórót is mesterségesen produkálni. (A parkot mi sem bántjuk. *A szerk.*)

Az egész Rózsadombon szűk utcákon kívül ez az egyetlen szabad terület létezik. De vannak emberek, egyébként igen józan gondolkozásúak, kedves, szeretreméltó urak, kik tériszonyban szenvednek; nem tudnak szabad teret látni, anélkül, hogy arra valamit ne kívánnának odaépíteni. Ez egy *speciális pesti betegség*. Ennek köszönhetjük egész Pest sivárságát a körutakon s azokon belül és kívül!

Szeretettel indítványozom: méltóztassanak továbbra is lelkesen, kitartóan küzdeni a Gülbaba-mecset érdekében. Legyen is az meg mielőbb. Lesz itt egy nevezetességgel több. Adjunk alkalmat török testvéreinknek, — méltóztatik látni, a rokonságot is elfogadom, bár életemben semmilyen rokontól jót nem tapasztaltam, — arra, hogy itt is saját ritusuk szerint imádkozhassanak a jó Istenhez; de ne akarják ezt pont a rózsadombi parkoeskában s egyáltalán: semmilyen parkban. Túlontúl szűkében vagyunk ilyeneknek. A parkok egy nagy város *tüdei* s mert Budapesten alig van, van annyi tbc.-s köztünk.

A minaret részére kerül majd hely valahol az út vagy utcák mentén rendes telken. Az eszme megvalósítására vállalkozott urak a kérdés eme részét is sikeresen fogják bízvást megoldani tudni.

De a rózsadombi névtelen kis parkot ne bántsa senki. Azt vegye védelmébe a „Rózsadombi Egyesület" s még egyet: *a park alatti ciklop-falba tétessen egy kis márványtáblát*, akkorát csak, melynek ára azoknak a meddő kérvényeknek bélyegilletékéből kitelik, amelyekkel egy év alatt hiába ostromolja a különféle hatóságokat, — a következő aranyfelirattal: „E kies sétányt Budapest Székesfőváros Tanácsának határozatából Csármán Ferenc székesfővárosi tanácsnok rendeletéből és Cyprián Gyula főmérnök tervei szerint Morbitzer Dezső létesítette 1929—1930."

Mondhatom: megérdemlik.

Az eszme nem az enyém. A rózsadombi autobuszon adta meg hozzá az ideát a parktól elragadott társaságnak Szávay Gyula a költő. En csak szóváteszem.

U. i. A mecsetet pedig — tekintve, hogy a Korán kötelezővé teszi *a gyakori mosakodást*, — talán jó lenne oly helyre állítani, ahol sok olyan ember fordul meg, akinek ez a példa — nem ártana

Ahol 30.000 ember strandol

A Rómaifürdő dunapartja — A vízellátás mellett megmarad a fürdő is

Lehetetlen utakon imbolygó autók és autobuszok igyekeztek megtalálni a Rómaifürdő dunapartján a „Bürgermeister"-féle vendéglőt, ahol szokásos hétfői vacsoráját rendezte e hó 11-én este a *Polgári Egység Klubja*. Talán szerencsés gondolat volt idehozni a pesti városatyákat, hogy meglássák azt a tarthatatlan állapotot, azt a szégyenteljes helyzetet, amely a főváros legforgalmasabb helyén a nyári vasár- és ünnepnapokon lehetetlenné teszi itt az életet.

Ilyen napokon ma már 30.000 ember is megfordul a Rómaifürdő úgynevezett strandján,

amely nem egyéb, mint a forduló Duna által kimosott, természetadta part.

Néhanapján 2—3 ezer csónak hozza ide a vadevezősöket,

de ontja szakadatlanul a strandolókat úgy a HÉV, mint a MÁV és sok-sok magánkocsi. Borzalmas elnézni, hogy micsoda rendszertelenségben hempereg és fetreng itt összezsúfoltan 15—20 ezer ember, akik számára nem tudja megteremteni ez a város azt a kicsi, kevés kényelmet, rendet és életlehetőséget, amit ez a kisigényű közönség méltán megkíván.

A veszedelmes nyaktörő utakon, sok kérdezősködés és laikus útbaigazítás után mégis csak befut az autó a „Bürgermeister"-hez, ahol a *„III. kerület Egyesült Polgári Társaskör"* tagjai várták a pesti vendégeket, hogy azután a vendéglő fedett helyiségében vacsorához üljenek.

A vacsorán résztvettek:

Andréka Károly, Béla Henrik, Dorner Gyula, Girardi Tibor, Horváth Károly, dr. Hutirai Gyula, Karkas Rezső tanácsnok, Ledermann Mór, dr. Okolicsányi László, dr. Orova Zsigmond, dr. Szamek Emil városi bizottsági tagok és vendégek, továbbá Auerbach Károly, Alerdt Dániel, Bárczy Lajos és neje, Bach Lajos és neje, Berczik István és neje, dr. Benedek Szabolcs, Blum Albert, Blum Frigyes, Blum Vilmos, Buzál Pál és neje, Bodó Rezső, Braun Jenő, Cserhalmi Ágost, Deutsch N., Edelmann Sándor, Gaupp József, Faller Mihály, Günther Béla, Halaman János, Horváth János, Jancsó János, Kellermann Árpád, Kranczl Károly, Ladók Sándor, Lukács Jenő, Laufer Armand, Martin Gyula, Magasházy Mihály, Móra István, Nagyőszi Ferenc, dr. Nebovidszky és neje dr. Philipp Kálmán, Ronga Sándor, Sándor Mátyás, Schönwetter Árpád, dr. Sümeghy László, dr. Szemkő Barna és neje, Trauschenfelsi Trausch Frigyes, Vető Arnold, Viraág Béla, Wolff Lili, dr. Wilhelm Jenő, dr. Zboray Gyula és neje és sokan mások.

Vacsora után

ANDRÉKA KÁROLY,

a vendéglátó kör elnöke emelkedett szólásra és üdvözölte a vendégeket, annak az örömének adva kifejezést, hogy szép számban jelentek meg a hölgyek is, ami azt bizonyítja, hogy a hölgyek nemcsak a szavazásnál veszik kötelességszerűen e részüket, hanem részt követelnek a társasestékből is. Ez jellemzi az Egységes Községi Polgári Pártot és ezt a családi egyetértést kell megerősíteni kint az életben is. A vacsorát is azért rendezték a Rómaifürdőben, hogy a vendégek megismerjék Budának ezt a szép részét és kedvet kapjanak a gyakori kiránduláshoz. Rejtett célja az itteni vacsorának pedig az, hogy a mérvadók közvetlenül meggyőződjenek a közlekedés itteni nehézségeiről, amit bizonyítanak azok a döcögő utak, amelyeken ide kijutottak s ami azt bizonyítja, hogy itt még sok a tennivaló. (Mintha színpadi elrendezés lett volna, ebben a pillanatban kialudt a villanyfény és sűrű sötétség borította rövid ideig a termet. Mintha jellemezni akarták volna a Rómaifürdő tájékán uralkodó sötétséget.) A néhány pillanat mulva kissé kigyulladó lámpák fénye mellett folytatta beszédét Andréka Károly azzal, hogy a Rómaifürdő vidékén sok a teendő, ezzel sok munka jár, ami sok keresetre ad alkalmat, főképpen akkor, ha itt az utakat megépítik. (A közönség lelkesen megéljenezte a jelenlévő *Karkas* Rezső tanácsnokot.) A jó kocsiutak és a jó közúti és vasúti közlekedés mellett azonban jól megszervezett hajójáratokra is szükség van. Kéri a jelenlevőket, hogy e vidék fejlesztése érdekében mindent kövessenek el és rendkívül sajnálja, hogy a külföldön, az északi tenger szigetén üdülő pártvezér, *Kozma* Jenő dr. országgyűlési képviselő nem lehet jelen, akiről köztudomású, hogy Buda érdekeit mindig a szívén viseli. Ujból hálás köszönetet mond a megjelenteknek és éltette az itt megnyilatkozott egyetértést és összetartást, amelyet át kell vinni az életbe, a haza boldogulása és Nagy-Magyarország föltámadása érdekében, magyar szívvel és magyar lélekkel.

Az éljenzés csillapultával

ZBORAY GYULA dr.

szólalt föl, mégpedig a távollevő pártvezér, dr. Kozma Jenő megbízásából. Mielőtt azonban üzenetét tolmácsolná, foglalkozott a fürdőváros kérdésével és örömmel üdvözölte a *Budai Napló* szerkesztőjét, mint ennek a kérdésnek évtizedes keményveretű bajnokát, amit a közönség éljenzése is bizonyított.

Ez a kérdés a budai polgárság jövője és boldogulása.

Megtörtént a napokban, hogy a III.

SZENT
GELLÉRT
GYÓGYFÜRDŐ
Vízgyógyintézet és napfürdő
—•—
Külön férfi és női osztály
A legmodernebb berendezés
Szakképzett személyzet

kerület polgárságának egy része tiltakozott az ellen, hogy a Rómaifürdő hatalmas forrásait használják föl a vízmű vízellátás céljaira. Ezt a tervet a *Budai Napló* vetette fel és dr. Kozma Jenő magáévá tette ezt, mint a fürdőváros egyik erős tényezőjét. A terv félreértésre adott alkalmat, mert a Rómaifürdő-telep lakói és Óbudának más pártokon élő szószólói úgy magyarázták ezt, hogy

a források vizét ezentúl kizárólag csak vízvezeték számára veszik igénybe s beszüntetik a fürdőt.

Kozma Jenő dr. megbízásából kijelenti, hogy

erről szó sincsen,

mert abban az esetben, ha a város veszi át a fürdőt, csak azt

a felhasználatlan, Dunába folyó vízfölösleget használja föl a vízvezeték céljaira s a fürdőt továbbra is fönntartja, sőt fejleszti is,

ha a gazdasági helyzet kedvezőbbre fordul. Nincs tehát ok aggodalomra s a fürdőkérdés ilyen irányú megoldásához kérte Karkas Rezső tanácsnok segítségét, akit az egyetértő budai polgárság nevében üdvözölt.

A felzaklatott kedélyeket megnyugtató pártvezéri kijelentés után

GAUPP JÓZSEF,

a Budapesti Csónakházak és Evezőseik Egyesületének alelnöke mondotta el az érdekeltek búját-baját és lelkes beszéd kíséretében kijelentette, hogy egyedül az Egységes Polgári Párt programjában látja azokat a hatalmas pilléreket, amelyekre a megértés, az összetartás és szebb jövő hídja felépíthető. A Polgári Egység Klubja által a Rómaifürdőben rendezett pártvacsora megmutatta, hogy nemcsak a termőföldre utalt nép javát keresi, hanem Magyarország lakosának minden rétegeit és nemcsak az anyagi hiányokat igyekszik pótolni, hanem a közegészségnek is őre. A sport az egészség egyik hatalmas tényezője a mai gépembernek, a városi embernek egyetlen korrektívuma és kiegyensúlyozója. Ez a hely, az ősi Akvinkum a 2000 év előtti sportélet központja volt és éppen azért nem érti, hogy ilyen ideális nagy evezőssportterületet, mint

a Rómaifürdő Dunapartja, teljesen elhanyagolja a város

és nincs se partszabályozása, se útépítése és legkevésbé közlekedése. Kétezer évvel ezelőtt Akking városának, vagy ahogy a kelták után a rómaiak nevezték, Akvinkum városának megvoltak gyönyörű, klingerből épített útjai, megvoltak vízvezetékjei, ma pedig elhanyagolt része a szép, virágzó Budapestnek.

A lelkes beszédet lelkesen fogadta a közönség s ezt fölhasználta

MAGASHÁZY MIHÁLY,

mint a Rómaipart érdekeltségének másodikja, hogy megvilágítsa ezt a kérdést.

Ez nem a Rómaifürdő kérdése, hanem az egész fővárosé, mert az egész főváros népe veszi igénybe vasár- és ünnepnapokon,

idetódul a pesti oldal strandolni vágyó közönsége s így ez nem lehet helyi érdek. A főváros polgárságát szolgálja, amikor elsősorban megépíti az idevezető utakat. Andréka Károly volt az első, aki a Rómaifürdő rettenetes hiányait meglátta és megdöngette a főváros bizánci kapuit. Éltette Andrékát és vele együtt éljenzett a közönség is.

A következő felszólaló

DORNER GYULA
min. tan.,

bizottsági tag volt. Azzal kezdte, hogy ő képviseli a budai egységet, mert lakott az első és második kerületben, fia pedig a harmadik kerületben járt iskolába. Azután áttért az aktuális kérdésekre, mint amilyen a vízvezeték ügye. Most Budán káposztásmegyeri vizet iszunk, de ha megépül a híd, akkor a Rómaifürdő vize fogja táplálni a pesti oldalt.

Fontos volna, hogy a Stadiont Obuda ezen a részén építsék föl,

mint legalkalmasabb helyen, mert négyféle közlekedése van és ami fő, megvan az alkalmas langyos forrásvíz is s így a vízisportokat egyesíteni lehet a többivel. Mindent elkövet, hogy a Stadion ezen a vidéken épüljön föl és az óbudai felső medence felvirágoztatására üríti poharát.

A Községi Polgári Párt e kiváló tagjának szavai mély hatást váltottak ki, a közönség meleg ovációban részesítette.

Ezután

dr. OROVA ZSIGMOND

mentette ki tréfás szóval a Dorner beszéde után eltávozott s az utolsó HÉV-kocsit elfogni igyekvő bizottsági tagokat és mint az autóüzem bizottságának alelnöke kijelentette, hogy

a Rómaifürdő autobuszközlekedését minden erejével szolgálni és sikerre vinni igyekszik.

Andréka éltetésével fejezte be tetszést kiváltó szavait.

Még *Viraág* Béla fejtette ki a fürdőügyre és az idegenforgalomra vonatkozó, általa évtizedeken át hangoztatott és ma már köztudatba átment nézeteit.

A társaság azután ismét a rendelkezésre álló autobuszok és autókba szállott és igyekezett más — talán kevésbé rossz — utakon visszakerülni a város területére.

Budai virtus varázsolta széppé a városligeti Vajdahunyad vára szigetét azzal, hogy a Budáról indult mozgalom, „Virágos Budapest—Virágos Magyarország", amelynek dr. *Manninger* Vilmos a lelkes apostola, — most ragyogóan szép virágkiállítást rendezett a jáki templomban és különös virágdíszbe öltöztette az egész szigetet. Meglepően szép az állatkert kiállítása, nem sablónosan, hanem parkszerűen, a szabadban rendezve. Eddig itt még nem látott pompás „Kakastaréj" csoportjai feltűnően szépek.

Ezzel kapcsolatban a Gazdálkodók egyesülete gazdasági kiállítást rendez a Vajdahunyadi vár egyik nagy termében, ahol ismét a budai hegyvidék szorgalmas gazdálkodói tettek ki magukért pompás gyümölcs és ingerlően szép zöldségfélék bemutatásával. Ott buzgólkodott *Füredi* Jenő, a Budai Napló munkatársa, aki személyes agitációval aratta a nagy sikert. Mind a két kiállításra büszkén tekinthet a Gazdálkodók Egyesületének elnöke dr. *Purébl* Győző tanácsnok, aki üdvözölte a kiállítást megnyitó és nagy elismerését nyilvánító főpolgármestert.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I. Attila-u. 12

Ablak- és balkondísz. A Fővárosi Pavillonnal szemben levő parkrészletben és pedig egy külön e célra létesített amphitheatrumszerű keretben nagyértékű *Dáhliakollekcióját* mutatta be a *Magyar Magtenyésztési r. t.* Monori Magkereskedése (Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 3, Szép-utca sarok), közte számos bel- és külföldi ujdonságot, melyek úgy a hivatásos kertészeknek, mint a kertkedvelő közönségnek legnagyobb érdeklődésére számíthatnak. A Széchényi-szigetre vezető hidat szegélyező párkányon ízléses virágdíszt állított ki a cég, míg a jáki templom zárt kolostorudvarát a „Vibuma" által propagált balkondíszekkel ékesítette. A balkon- és ablakdíszítés népszerűsítéséhez bizonyára hozzá fog járulni a „Monorinak" az a praktikus ötlete, hogy minden egyes balkonládán feltüntette a felhasznált anyag, tehát láda, fa, virágmag, illetve palánta beszerzési árát és ezzel is demonstrálta azt, milyen kevés pénzből díszítheti fel a közönség lakásának ablakait, balkonját a legízlésesebb módon.

Praktikus újítás, mely egyúttal nagy megtakarítást is jelent, de lehetővé teszi az otthoni kényelmes fürdést ott is, ahol gázvezeték nincs, az az új budai találmány, mely *„Töreky"* spirálcsöves fürdőkályha címen a közelmultban került forgalomba. Begyujtás után azonnal ad melegvizet, de 10—15 perc alatt forrót is és amellett *75 százalékos* megtakarítást jelent, mert 2—3 kgr. fával fürdőt forral alig 10—12 fillér költséggel. Fűthető a lakás is, mert a melegvíz-fűtésnél pompásan bevált, de hozzákapcsolható a fürdőn kívül a konyha, mosdó, bidet és illemhely. Gyártja: *Maurer* Sándor-cég, I., Attila-u. 31. Telefón: 505—15.

Autójavítóüzem is van már Budán, elsőrendű autószakemberek vezetése alatt és speciálisan csak ezzel foglalkozik. PRIMUS címen, I., *Attila-körút* 14—16 szám alatt és szolgálja a budai autótulajdonosok kényelmét.

MEGTALÁLTAM!!! KELLEMES, JÓ, MINT RÉGEN
SIPOS HALÁSZKERT!
BUDÁN, A VILLAMOS MEGÁLLÓNÁL, LAJOS-UTCA 46
EZELŐTT KŐBÁNYÁN

IPAROSÉRDEKEK

Szervezkedik a budai iparosság

Vállalkozók sérelmei

Sorsa intézését a budai iparosság önmaga veszi kezébe, hogy gazdasági súlya, társadalmi helyzete és a budai iparos-hagyományokhoz méltóan jusson képviselethez úgy a városházán, mint a képviselőházban. Az I. ker. Iparoskör elnöksége megindította a rendszeres szervezést és e célból új otthont is kap az Iparoskör, mert e nagyarányú munkához mai helyisége szűknek bizonyult.

Ez a szervezkedés a választáson kívül felöleli az iparosság *gazdasági* szervezkedését is, ahol újabban ismét sérelmek érik, elsősorban a városházán, a közmunkák kiadásánál.

A forradalmak után, amikor a keresztény irányzat vette át a városházán a vezető szerepet, azt hirdették, hogy *kidobták a városházáról a benfentes vállalkozók iróasztalát,* — ami az összes iparosok és vállalkozók körében (nem a benfentesek között) nagy megnyugvást keltett. A közmunkák kiadását egy *választott szakbizottságra* bízták, mely a beérkezett ajánlatok költségvetését felülbírálta, de egyúttal a pályázó megbízhatóságát és anyagi viszonyait is megvizsgálta és olymódon osztotta ki a munkát, hogy az *a legmegbízhatóbb vállalkozók* kezébe jusson. A munkaelosztás e rendszerébe nagyrészben bele is nyugodtak a vállalkozók. Hibák itt is történtek, de a protekciónak mégsem volt olyan tág tere, és a legtöbb esetben igazságos volt a határozat.

Legújabban azonban ismét *kezd visszaállani a régi rend* úgy, — hogy sem az ajánlatok felbontásánál, sem azok elbírálásánál a választott szakbizottság *nem működik közre* és tisztán *a referensre van bízva,* hogy kit javasol, kinek adandó ki a munka. A szakreferens nem tehet mást, minthogy a legolcsóbb ajánlattevőt javasolja.

Ezeknél a legolcsóbb ajánlatoknál a legtöbb esetben kiderül, hogy az ajánlati összeg oly alacsony, hogy legfeljebb csak az anyagot, vagy a munkadíjakat lehet belőle fedezni.

A munkanélkül álló, sokszor kényszerhelyzetben lévő vállalkozó, hogy pillanatnyilag segítsen magán, elkészíti a munkát, de abban nincs köszönet. Mert vagy *adósságot csinál, vagy silány munkát szállít,* — ahogy arra már számos esetben rámutattak egyes városatyák.

Kinek állhat az érdekében, hogy a vállalkozó tönkremenjen, vagy hogy silány munkát szállítson? Komoly cégek, amelyek szakképzett munkásokkal dolgoznak, nem tudnak versenyezni azzal a városi rendszerrel, mely legújabban a sokkal olcsóbb, *de nem szakképzett* munkaerőket állítja munkába. Csak a munkanélküliek száma szaporodik ezzel.

És az általános elkeseredés, mely ezeken az iparos összejöveteleken önkéntelenül kiforr az emberekből — *nem kímél semmit és senkit.* Ott is támad, ott is gáncsol, ott is igazságtalanságot lát, ahol valószinűleg nincsen. A kimondott szó az elkeseredett lelkekben visszhangra talál és éppen ezért célszerű volna, minden olyan építkezésnél széleskörű nyilvános vizsgálatot elrendelni, amelyekről gyakran esik szó, mint például az *albertfalvai.* Ezt kellene nyilvánosan átvizsgálni s a kedélyek megnyugtatására a nyilvánosság elé vinni az igazságot. Ott bizonyára nincs takargatni való!

Sok fölösleges és alaptalan szóbeszédnek vennék ezzel elejét.

Vannak népjóléti hatóságok, amelyek gyorsan igyekeztek munkaalmakat teremteni és így gyakran diktatórikusan voltak kénytelenek eljárni, amit szintén *félrértett az érdekelt iparosság.* Sőt akadtak, akik ezt a félreértést igyekeztek fokozni. Ez kívánatossá tenné, ha ezeket az építkezéseket néhány évre visszamenőleg szintén megvizsgálnák s az eredményt nyilvánosságra hozva, békét vinnének a felzaklatott lelkekbe, eloszlatnák a tévhiteket és bebizonyítanák, hogy éppen az iparosság érdekében mellőztek bizonyos formaságokat, amit a felelőtlen elemek igyekeznek kihasználni.

A városházán pedig sürgősen vissza kell állítani a választott szakbizottság intézkedési jogát, a legteljesebb felelősséggel!

E kárt okozó, rossz politikának véget kell vetni.

Dubonai Pál.

A budai vendéglősipart kínosan érintő támadást intézett az egyik napilap a tárcarovatában és ez rendkívüli elkeseredést váltott ki a vendéglősök között, akik e hó 12-én tartott népes gyűlésükön elhatározták, hogy megtámadott hírnevük és ezzel hitelük megvédése érdekében a bírósághoz fordulnak. Negyvenkét aláírással ellátott meghatalmazást adtak át az I. ker. Iparoskör ügyészének, dr. *Frank* V. Géza ügyvédnek, hogy hitelrontás címen indítsa meg a törvényes eljárást. — Ez alkalommal fölmerült a terv, hogy a budai vendéglősök az I. ker. Iparoskör kebelében külön ügyosztályt szerveznek érdekeik célszerűbb és gyorsabb megvédésére.

MÁTÉ István, szobafestő és mázoló mester, *I. ker., Attila-körút 2.* Telefón: 573—55.

A kelenföld lágymányosi iparosság újból szervezkedik és régi iparoskörét óhajtja az iparosélet központjává, az iparosérdekek védővárává kiépíteni, kezetfogva a Krisztinában már erősen szervezkedő és a Vízivárosban — régi szervezetét mind szélesebb körben kiépítő — iparossággal.

MENCZER mos, fest, tisztít saját üzemeiben Telefón: A. 504—93 Külön vidéki oszt.

Megtisztelő ünneplésben részesítette az aranylakodalmát ült tagját *Skultéty* Ferenc kárpitost ez alkalomból a II. ker. Iparoskör. Az augusztus 3-án d. u. a Szent Anna templomban tartott aranylakodalom után, amikor dr. Hévey István lipótmezei plébános áldotta meg az öreg házaspárt és a Munkás Dalárda énekelt, — az Iparoskör nagy termében ünnepi vacsorát rendeztek a jubiláns részére. Váli Gábor az Iparoskör ügyvezető elnöke, meleg szavakkal üdvözölte a jubilánst, közölte vele, hogy a kör alapítótagjává választotta és egyben átnyujtotta az alapító tagságról szóló díszoklevelet. Skultéty Ferenc meghatott szavakkal mondott köszönetet. Felolvasták dr. *József Ferenc* főherceg táviratát: — „Aranylakodalmukhoz minden jót kívánok. Isten áldja meg önöket. Dr. *József Ferenc* fhg., a kath. legényegylet fővédnöke." Kedvesen köszöntötte Skultétyt versben az unokája és sorra üdvözölték: a „Budapesti Kárpitosmesterek Egyesülete" nevében *Bartha* Arthur társelnök, a „Budai Katholikus Legényegylet" nevében *Tóth* József ügyvezető elnök és a „Vitézi Rend Budai Csoportja" nevében vitéz *Szombathelyi* Károly. De ünnepelte őt a Kath. Legényegylet és nehány asztaltársaság is.

„TROMBITÁS"
VENDÉGLŐ
Budán, II., Retek-utca 12
Rossz idő esetén
NAGY TERMEK
Naponta változatos ételkülönlegességek
Cigányzene! Polgári árak!
20 szobás penzió
BALATONLELLÉN
Cím megtudható a vendéglőben
GUTTENBERGER
tulajdonos.

PROHÁSZKA
szőnyegkereskedő
I., KRISZTINA-KÖRÚT 32
TELEFÓN: AUTOMATA 502-16
Művészi szőnyegjavítás és mosás
Magánfelektől vásárolt valódi perzsaszőnyegek jutányos árban. Gép- és futószőnyegek nagy raktára. Kedvező fizetési feltételek

DÉLIVASUT
RÁDIÓHÁZ
I., KRISZTINA-KRT. 99. Tel. 507-07
villanyfelszerelési cikkek, csillárok
GRAMOFONOK, LEMEZEK
részletre is
Akkumulátor töltés és javítás

BELLEVUE
SZÁLLODA
ÉTTERMEIBEN
DÉLUTÁNI TEA,
TÁNC
FÜGGŐKERTJE — A LEGSZEBB TERRASZ
Elsőrangu koncert- és tánczene. Európa elsőkelő restaurantjai között foglal helyet. Füst- és pormentes levegő. Este kétféle menü 3 és 6 pengős. Déli menü 2.50
Asztalrendelés T: A. 528-84

Szőnyeg-javítás,
mosás, vákuumozás
vétel, eladás
LENGYELNÉL, Attila-utca 12

AUTÓJAVITÓ ÜZEM
FELELŐSSÉGGEL
Szolíd árak!
PRIMUS
I., ATTILA-KÖRÚT 14-16
Telefonszám: Automata 571—15

FLEISCHER REZSŐ
hentesáru-, kolbász- és szalámigyár
egyetlen budai fiókja
BUDÁN, II., SZÉNA-TÉR 1
AZ ALFÖLDI-FÉLE ÜZLET HELYÉN.
Elsőrendű sertéshúsok, kolbászáruk és téli szalámi

LEGOLCSÓBB CIPŐK! NŐI . . . . . P 14.50 FÉRFI . . . P 18.50 „RECORD" I., Mészáros-utca 6

LEGSZEBB
KERTHELYISÉG BUDÁN
HÍRES ÓBUDAI HÁZI KOSZT
PÁRATLAN HÁZI SÜTEMÉNY
SAJÁTTERMÉSŰ KITŰNŐ BOR
BENT A VÁROSBAN ÉS MÉGIS
LEVEGŐS SZŐLŐSKERT ALJÁN:
ÚJLAKI PFEIFFER-KERT
III. KER., BÉCSI-ÚT 34 SZÉPVÖLGY-UTCA SAROK
KÉNYELMES VILLAMOSKÖZLEKEDÉS: 5, 7, 9, 51, 72, 73 sz. VILLAMOSOKKAL

Monori Mag vezet
MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI R. T.
BUDAPEST—MONOR
Monori magkereskedése: Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 3. Telefon: Aut. 868-60
Tavaszi képes főárjegyzék és nagybani árajánlat ingyen és bérmentve

RÁCFÜRDŐ
GYÓGYFÜRDŐ, BUDAPEST
Erősen radióaktiv, természetes 42·4 C° foldes-meszes hőforrásokkal. Két női- és egy úri-gőzfürdővel, valamint kő- és kádfürdőkkel. Az összes gyógytényezőkkel felszerelve.
Egész éven át nyitva.

Személyi hírek

JÓZSEF FERENC dr. főherceg a nagy ünnepségekre e hó 17-én érkezett Budára és 20-án este megy vissza Alcsútra.

EXNER KORNÉL dr. ny. államtitkár a HMT társelnöke nejével egy hónapot töltött Badgasteinban, ahol együtt volt Teleszky János v. pénzügyminiszterrel és Nemes Antal budavári püspökkel.

RIPKA FERENC dr. udv. tanácsos főpolgármester megszakította nyaralását és teljesen a Szent Imre és Szent István ünnepeknek szenteli idejét. Augusztus hó 16-án délelőtt fogadta a pápa helyettesét, — este 6 órakor megnyitotta a Gazdasági kiállítást és képviselte a fővárost Horthy Miklósné őfőméltósága, a virágkiállítás védnöknője fogadtatásán, — résztvett a pápai nunciusnál a pápa helyettesének tiszteletére rendezett fogadó estén, — a Szent Imre-szobor leleplező ünnepén, — hétfőn Ferenc József király születésének századik évfordulóján mondott misén, — kedden képviseli a fővárost a Vérmezőn mondott nagy misén, — délután a hajókörúton, — este a képviselőház elnöke által adott estén, — szerdán a Szent István körmeneten és — csütörtökön visszatér Fonyódra.

KOZMA JENŐ dr. országy. képv. Sylt szigetéről, Westerland északtengeri fürdőhelyről küldte üdvözletét a budaiaknak. E hó 22-én onnan Svájcba utazik egy hétre s augusztus végén tér vissza.

FEJÉR JÓZSEF ny. államtitkár családjával Zebegényben nyaral.

PÁVAI VAJNA FERENC dr. főbányatanácsos és főgeológus Horvátországban végezte régebben megkezdet tanulmányait. Sziszek vidékén ezermétéres kutatófúrást tűzött ki. Kutatott a Kiskapella-hegységben és új megállapításai vannak a plitvicai tavak keletkezéséről.

BECSEY ANTAL kormányfőtanácsos a Községi Polgári Párt alelnöke feleségével együtt egyheti rövid pihenőt tartott *Sikondán*, Pécs mellett és e hó 18-án tért vissza.

PETRACSEK LAJOS dr. ügyvéd a BBTE társelnöke helyettesíti *Kozma* Jenő dr.-t távollétében.

SZÉL ÁRPÁD a HÉV nyugalomba vonult műszaki igazgatója Reichenau mellett, a Rax alatt, Edlachban nyaralt, ahonnan e hó első hetében visszatért.

FÓTHY VILMOS építész, biz. tag, tanulmányutat tett Párizsba.

FALLER MIHÁLY ny. BSZKRT igazgató öt hetet töltött a Felvidéken és bejárta Luhacsovics-fürdőt, Trencsén-Teplicet, a Tátra vidékén Liptóújvárt, Tátrafüredet, továbbá Gölnicbányát, Kassát és a Hernád alsó völgyét.

KAPCZA IMRE a Gázgyár újpesti fiókjának főnöke, Badgasteinban tölti szabadságát és szeptember első hetében tér vissza.

FLIGL JÓZSEF az ismert író és zeneszerző súlyos betegségen ment át s a hosszas kórházi gyógykezelés után Abbáziában és Balatonfüreden üdült és most Badgasteinban tölt négy hetet. Szeptember 24-én nyitja meg kéthetenként ismétlődő, hagyományos havi hangversenyeinek sorozatát lakásán: IV., Ferenc József-rakpart 12.

MAJOR ISTVÁN dr. budai ismert ügyvédet bízta meg Kozma Jenő a szerencsétlen véget ért *Gabriel* Ferenc dr. ügykörével és az ügyvédi iroda vezetésével.

FÁBIÁN JÓZSEF ismert budai kereskedő a nyarat a Wörthi-tó mellett tölti.

KULCSÁR RICHARD az Attila-nyomda vezérigazgatója tanulmányúton van Párizsban.

PAPP LAJOS, az I. ker. Iparoskör titkára, az őszi nagy szervező munka előtt kétheti szabadságra Keszthelyre utazott.

URI SZABÓ, kiváló szabász! GLASZ Péter, I., Maros-utca 11.

A Budai Társaskör (Délivasút) a választók névjegyzéke elleni felszólamlások ügyében e hó 22-ig minden nap (vasár -és ünnepnap is) este 5—8-ig áll a tagok és választó polgárok rendelkezésére. Ugyanakkor felvilágosításokkal is szolgálunk és okmányaik megszerzésében is segédkezünk. A felszólamláshoz szükséges okmányok egyike: születési bizonyítvány, állampolgárságot igazoló okirat, 6 évi helybenlakást igazoló okirat, a négy (nőknél hat) elemi elvégzéséről szóló iskolai bizonyítvány szükséges.

Nemzeti Baleset Biztosító R. T. igazgatósági irodáit augusztus hó 1-én áthelyezte: V., *Hold-u.* 21 szám alá.

LÁTCSŐ Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

Már birkóznak a budai színházakban, ahogy azt a Kisfaludy-színház plakátja hirdette. Birkóznak, valóságos birkózók és különféle zsonglőrök, mert néha valami művészetet mégis csak vinni kell a színpadra. Most a Kisfaludy adott példát és az így nyert telt házak valószínűleg átragadnak majd a Horváth-kerti nyári színkörre is, ahol Sebestyének birkózónak a budai közönnyel és addig nem adnak más ujdonságot, amíg minden budai kétszer meg nem nézte az Első Tavasz címén ott folyó cécót. Erre a „Tavasz"-ra már sok rossz vic forog közszájon Budán, jó „svábosan", tiltakozva e színházi egykerendszer ellen. Dícséri az igazgatóságot, hogy a most folyó nagy nemzeti és vallási ünnepek alkalmából nem talált ennél illőbb darabot, aminél talán mégis alkalmasabb volna egy kis — díjbirkózás!

Száznegyvenhat év előtt alapította *Óbudán Oesterreicher* Manes gyakorló orvos, Balatonfüred felfedezője, az izr. elemi iskolát, mely kiváló eredményei révén „mintaiskola" nevet nyerte el 1857-ben. 1869-ben, az emancipáció hatása alatt megszünt, de 1920-ban újból megkezdte működését a tragikusan elhúnyt *Schreiber* Ignác dr. óbudai zsidó pap kezdeményezésére. Most ülte tizedik évfordulóját és kiadta az iskola 146 éves, érdekes történetét.

PALACK-TEJ

A zugügynökök basáskodása alól akarja felszabadítani tagjait a „Magyar Munkások Önképző és Önsegélyző Szövetsége" azzal, hogy tagjainak elhelyezését a saját kezelésébe vette. Ezúton is kéri a szálloda-, étterem- és kávéháztulajdonosokat, hogy kizárólag a szövetség díjtalan közvetítését vegye igénybe és ott keressen megfelelő, megbízható és elsőrangú munkaerőket, szállodai, éttermi és kávéházi alkalmazottakat, akikért a szövetség szavatol. Címük: VI., Vilmos császár-út 21. sz. I. em. 4.

Ha vásárolni vagy eladni akar a budai hegyvidéken házat, telket, villát, esetleg *bérelni* vagy kiadni nyári vagy éves lakást, — forduljon bizalommal a *Hűvösvölgy-Zugligeti Ingatlan-irodához*, II., Pasaréti-út 49. Telefón: Aut. 642—88. Autobusz és villamos *Ákos-utcai* megállójánál.

Asztaltársaságok!

A HOLLÓS MÁTYÁS TÁRSASÁG körlevélben kérte fel a Budán székelő asztaltársaságokat és mintegy 300 körlevelet küldött szét, amelyben Buda felvirágoztatását szolgáló törekvéseihez kérte az asztaltársaságok, — mint nem politikai szervezetek — támogatását. Eddig 37 asztaltársaság jelentkezett és részt kíván ebből a munkából. A többi — talán a nyári időszakra való tekintettel, amikor e társadalmi összejövetelek nagyrészt szünetelnek — nem adott hírt magáról.

Most arra kéri a Társaság újból az Asztaltársaságok elnökeit és jegyzőit, hogy a körlevélre válaszolni, e nemes, nagy cél érdekében a Hollós Mátyás Társaság e mozgalmához csatlakozni szíveskedjenek.

Kiváló tisztelettel

Hollós Mátyás Társaság
háznagyi irodája.
Budán, I., Bors-utca 24.

Révész Margit dr. zugligeti paedagógiai gyermekszanatóriuma értékes újítással lepte meg Budát és ezzel egy csapásra megoldotta az egészséges, ideális iskolázás problémáját. *A hatalmas, 7000 □-öles területen fekvő szanatórium és internátus* ősztől kezdődőleg *nyilvános jogú elemi iskolával bővül*, melyben a legjobban bevált angol mintára tanítják és edzik a gyermekeket. Az oktatás kedvező időben az árnyas parkban, hűvösebb időben a terraszokon folyik. Az intézet kitűnő nevelési rendszere, sportlehetőségei, uszodája, tenniszpályája, játszóterei olyan értéket képviselnek, amelyet minden gondos szülőnek méltányolnia kell. *A beiratkozások már megkezdődtek. Szanatóriumi felvétel ügyében egész éven át fogad el jelentkezéseket.*

Német hentesárú, mint közkedvelt különlegesség képezi most a *Pathó*féle, a Roham-utcában 40 év óta fennálló üzlet specialitását, amit külföldi tanulmányútjáról hozott magával a cégfőnök id. *Pathó* István fia ifj. Pathó István. Sajátvágású, kíváló minőségű húsáruja tette évtizedeken át közismertté Pathó István üzletét.

Sok a nézője annak a különös művészi munkának, amit a *Lengyel* cég *szőnyegjavító* műhelyében (I., Attila-u. 6) végeznek a főnök személyes közreműködésével. Régi hiányt pótol Budán ez a műhely, ahol a legkényesebb perzsa szőnyegeket javítják elsőrangú szaktudással.

CIPŐK PREISACHNÁL elismert minőségben KRISZTINA-TÉR

CSÁSZÁR-KERT
a legkellemesebb szórakozó, uzsonnázó és vacsorázó hely a Dunamentén, nyitva reggel 7 órától éjfélig.
KITŰNŐ ZENE
délután 5-től éjjel 12 óráig. Változatos bácskai konyha. Polgári árak. Társaságoknak a belső helyiségek is mindig rendelkezésre állanak.
CSIRSZKA KONRÁD vendéglős.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

Évtizedes multú cég, a jónevű Papek bőröndüzlet nyitott fiókot Budán, a *Horthy Miklós-úton*. PAPEK JÓZSEF cégtulajdonos, aki maga is budai lakos, budai előkelő vevőinek kényelmére rendezte be ezt a fiókot, amely berendezésével, áruival méltó lesz az e téren már fogalommá vált Papek névhez. A cég főüzlete továbbra is az *Apponyi-tér 1. sz.* alatt van és semmi kapcsolatban nincs a Rákóczi-úti Papek utóda céggel.

Az új vásárcsarnok mellett megnyilt a
WINTER úri- és női divat üzlet
I., Krisztina-körút 115. sz.
Megnyitó árak: príma selyemharisnya 2·70-2·90, prima selyem női nadrág 2·40 komplett oxfording 2 gallérral 5·90, elsőrendű puplining 1·60
Nézze meg kirakataimat! Figyelje áraimat!

MÉRNÖK VÁLLALKOZÓVAL
CIÁNOZTASSON
GARANCIA VÁLLALAT
Budapest, II., Szőnyeg-utca 3.
Telefonszám: 399—14.

Csak egyszer vásároljon Dinka-féle teavirslit!
Mindig azt fog kérni.
Gyártja: DINKA ISTVÁN hentesárugyára II., Iskola ucca 40. Telefón: Aut. 549-58.
Fiók: Széna téri piac.

Közgazdasági Napló

* **Kisipari hitel.** A tízmilliós kisipari hitel összegéből *kétmillió pengő* a budapesti és közvetlen környéki iparosságnak, *nyolcmillió pengő* pedig a vidéki iparosság hiteligényeinek kielégítésére jut és annak folyósítását már megkezdték. A kisipari hitelek kamata *hét és félszázalék*. A kisipari kölcsön kétféle: két jó kezes mellett folyósított váltókölcsön, 3 havi váltólejárattal; ingatlan fedezet melletti kölcsön 6 havi lejárattal. A kölcsön visszafizetése mintegy két évre van előirányozva. Két jó kezes mellett maximálisan 4000 P, ingatlanfedezettel maximálisan 16 ezer P kölcsön igényelhető. Kézizálogra (pl. kész bútorokra) is folyósítható a kölcsön, a kézizálog becsértékének 40 százalékáig. *A székesfőváros és környékének iparosai részére a kölcsönt a Budapesti Kisipari Hitelintézet R.-T. (VII., Rákóczi út 30.)*, a vidéki iparosság hitelellátását is nagyrészt ez az intézet látja el, mert — úgylátszik — az I. O. K. Sz. nehézkes adminisztrációja képtelen ezzel a komoly feladattal megbirkózni. A kölcsön folyósítását már megkezdték.

RAVASZ Előkelő cukrászszalón. Terrasz és kert. I., Krisztina körút 75. sz.

* **A Magyar-Olasz Bank Rt.** igazgatósága megállapította az 1930. évi június hó 30-án lezárt félévi mérleget. Ez a félévi mérleg a nyereségáthozat figyelembevétele nélkül *1,310.950 pengő 40 fillér tiszta nyereséggel* zárul, szemben az 1929. év első felére *1,305.789.97 pengő összegben megállapított tiszta nyereséggel. A takarékbetétkönyvekre és folyószámlákon elhelyezett betétek állománya* az 1929. december 31-i állománnyal szemben 70,262.986.49 pengőről 8,172.688.82 pengővel *78,435.675.31 pengőre szaporodott*, míg a hitelezők tétele 34,858.792.75 pengőről 30,309.508.54 pengőre csökkent. A váltótárca 60,382.222.05 P-ről 69,010.849.27 pengőre, az adósok tétele 37,919.253.50 pengőről 42,442.173.98 pengőre, az intézet által folyósított jelzálogos kölcsönök állománya pedig 50,621.442.15 pengőről 57,358.571.37 pengőre emelkedett.

Hortobágyi juhtúró

* **Belvárosi Takarékpénztár R.-T.** igazgatósága legutóbbi ülésén állapította meg az intézet idei félévi mérlegét, amely *P 801.979.21 tiszta nyereséggel zárult* a mult év első felének P 867.137.96 összegű tiszta nyereségével szemben. A mérlegszámla egyes tételei az elmult év végének színvonalán mozognak; kiemelendő azonban, hogy a takarékkönyvecskékre elhelyezett betétek összege *P 2,558.243.90-nel emelkedett* és az június 30-án 18 mill. 326.482.68 P-t tett ki. A betétállomány emelkedésében az intézet fővárosi és vidéki fiókjai egyaránt kivették részüket. Az intézet ősszel az Andrássy-út elején új fiókot létesít. A takarékpénztár a folyó évi március hó 8-án megtartott közgyűlésen nyert felhatalmazásánál fogva — úgy mint az elmult évben — folyó évi augusztus 11-től kezdődőleg az *1930. évi osztalékra részvényenkint P 2.—* előleget fizet az intézet fő- és fiókpénztárainál az osztalékszelvény lebélyegzése ellenében.

* **Ganz és Társa Villamossági, Gép-, Waggon- és Hajógyár R.-T.** elhatározta, hogy f. hó 22-ének déli 12 órájára rendkívüli közgyűlést hív egybe, amelyen *98.000 darab új részvény kibocsátását fogja javasolni, 1930 október 1-ével kezdődő osztalékjogosultsággal, részvényenkint 110 P átvételi áron.* Az új részvények 5:2 arányban az eddigi részvényeseknek ajánltatnak fel átvételre. A részvénykibocsátási tranzakció sikere — miként azt a vállalat néhány nap előtt kiadott sajtótudósításában már közölte — máris biztosítva van. A rendkívüli közgyűlés napirendjén szerepel továbbá néhány igazgatótagsági hely betöltése, amelyekre az *International General Electric Comp.* vezetőszemélyiségei fognak megválasztatni.

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ
a Városligetben
a székesfőváros egyik legmodernebbül felszerelt, legmonumentálisabb gyógyfürdője. Ivókura. Népgyógyfürdők, nyári (strand) uszoda.
KITŰNŐ KÖZLEKEDÉS

LEGSZEBB és legkellemesebb uzsonnázóhely a
PUTSAY CUKRÁSZDA terrasza
gr. Majláth száll. bérház és I., Attila u. 21

RUDAS FÜRDŐ radioaktiv hőforrás
GŐZ- ÉS KÁDFÜRDŐ
FEDETT USZODA

A mosatás bizalom dolga!
Haszilló István gőzmosódája
II. ker., Csalogány-utca 55
17 éve ugyanazon helyen érdemelte ki a budai közönség bizalmát

BUDAI KERTMOZGÓ
II., MARGIT RAKPART 16. SZ.
Műsor kezdete fél 8 órakor!
VILÁGVÁROSI MŰSOR! A SZT. IMRE ÜNNEPSÉGEK ÉS A SZT. ISTVÁN HÉT RÉSZTVEVŐINEK 50 SZÁZALÉK KEDVEZMÉNY!

PAPP KLÁRI ILLATSZERTÁRA
II., Zsigmond-utca 12.
Valódi francia illatszerek, kozmetikai cikkek és háztartási áruk legdúsabb raktára

FRANCIA-MAGYAR nyilvános jogú ELEMI ISKOLA
BUDÁN, II., BIMBÓ-UTCA 9. SZ.
Igazgató: DR. SYPOSS KATALIN
Rendes tanulóknak államérvényes bizonyítványok. Bármely iskola 6—13 éves tanulói és leánykái részére francia játékdélutánok. Kezdőknek és haladóknak két-kétórás teazsúrok, francia társalgás keretében. Kérjen kimerítő prospektust

Rózsadombi nyilvános jogú I-IV. oszt. magán elemi iskola és internátus
ÁLLAMÉRVÉNYES BIZONYÍTVÁNYOK. — KERTRENDSZER. NYELV, ZENEOKTATÁS — VÍVÁS.
BEIRATÁS NAPONTA 10-14 ÓRÁIG. — A NÖVENDÉKEK RÉSZÉRE AUTÓ ÉS AUTÓBUSZKÖZLEKEDÉS.
Budapest II., Bogár-utca 2.
Telefon: Automata 527—79.

FIUME
CAFÉ RESTAURANT
BUDAI DUNAPART — LÁNCHÍD-UTCA 12
A Szt. István hét és Szt. Imre ünnepségek résztvevőinek találkozóhelye
Elsőrangú konyha! — Figyelmes kiszolgálás! — Esténként elsőrangú cigányzene.
Asztalok előre rendelhetők: Telefón: A. 531-29
VILLAMOS ÉS AUTOBUSZKÖZLEKEDÉS

MAGYAR KERÁMIAI GYÁR R.-T.
Iroda: VIII, József-krt 14. Telefón: J. 320-45. Gyár: X, Gyömrői-út 63
GYÁRT: Keramitköveket és lapokat, klinkerköveket és lapokat, utak, járdák belső helyiségek és pillérekhez. Chamotte, dinas és saválló téglát és habarcsot. Különféle falitéglát. Vállal útburkolásokat.

Telek, ház, lakás, szoba

Budai Napló
I. ker., Bors-utca 24. szám
Telefon: 502-96

TELEK

Gellérthegyen, kényelmesen megközelíthető helyen 6—10 percnyire a 27-es villamostól a Szent Imre útról, gyönyörű kilátással a Sashegyre és Kelenföldre a következő telkeket ajánljuk:

330 négyszögöl a Somlói úton, összes közművekkel,

két 300 négyszögöles a Búsúló Juhász-vendéglő alatt,

310, 380, 400 négyszögöles a Kelenhegyi úton,

három 280 négyszögöles a Szirtes úton nemes gyümölcsfákkal,

550 és 600 négyszögöl a Mihály úton, bérházaknak kiválóan alkalmasak.

E telkek ára négyszögölenkint **75—90 pengő.**

Rózsadombon 850 négyszögöl saroktelek, ölenkint 20 pengő, 5000 pengővel átvehető. **(28)**

Svábhegyen, Farkasvölgyi út közelében 3749, 2246, 2383, 2394 □-ölesek, ölenkint 5 pengőért.

Ugyanott: az Ágnes úton 7237, 5207, 5772 □-ölesek, ölenkint 20 pengőért, Rege úton 1018, 1012, 1050 □-ölesek, ölenkint 30 pengőért.

Svábhegy lejtőjén, Istenhegyi úton közművek mentén, fogaskerekű első megállója közelében 700 öles telek eladó. **(26)**

Hűvösvölgyben, Zuhatag-utcában, közvetlen villamosmegállónál, 600-öles telek két utcai fronttal, szép kerítéssel, közművekkel, gyümölcsfákkal 20.000 pengő. **(53)**

Zugligetben, villamosnál, **szanatóriumnak, üdülőnek** alkalmas 7500-öles telek, ősparkkal, 30 szobával eladó vagy bérbeadó. Esetleg társas alapon. **(55)**

Obudán 276-öles telek 6500 pengő, 2000-rel átvehető és 189-öles 5000 pengő, 2000-rel átvehető, többi részletekben, a villamos végállomás, Bécsi-úttól 8 perc. **(56)**

Zöldmáli-úton, Buda legfejlődöttebb részén, 600-öles kettéosztható telek 8000 pengő. **(54)**

Böszörményi-út 3/d. alatti 208-öles saroktelek, bérházépítés céljára eladó. A telek közvetlen villamos- és autobuszmegállónál fekszik. **(60)**

Fehérvári-út és Andor-utcai köröndben 497 öl szép fekvésű bérháztelek eladó. **(65)**

Szalonka-út és Eszter-utca sarkán 3665-öles telek családi ügyek miatt jutányosan eladó. **(66)**

Svábhegyen, Buda legszebb 718-öles villatelke, gyönyörű kilátással, villamoshoz közel, szabadkézből eladó. **(67)**

Hidegkúti-úton, Star filmgyár mellett, villamos közelében, kettő à 298-öles telek, diófás parkban, összes közművekkel, ölenkint hetven pengő. **(69)**

Buda legszebb helyén, szép kilátású, gyümölcsös kis telkek, közművekkel, 8 évi részletfizetésre. **(73)**

Böszörményi-úton 450 öl bekerített saroktelek. **(74)**

Kapy-utcában 850 öl saroktelek, összes közművekkel, 2 parcellában, ölenkint 18 pengő. **(75)**

Svábhegy legszebb pontján 600 öl saroktelek, összes közművekkel, kedvező fizetési feltételekkel. **(76)**

Budán, klimatikus gyógyhelyen, dunai kilátású, villamos, fogas és autóval megközelíthető, 660 öl közműves villatelek 10.508 pengő készpénz. **(48)**

Svábhegyen, városkúti megállónál mesés kilátású 600-as telek 12 pengővel. Átvételhez 4000 P kell. **(46)**

Orbánhegy elején villamos és autobusznál 200 □-öl villatelek. **(44)**

Rózsadombon, Bólyai-utcában 750 négyszögöl telek eladó, régi villával, gyümölcsfákkal. 75.000 pengő. **(24)**

Svábhegyen, a Városkúti-út és Béla király-út között 3000 négyszögöles telek eladó, 12 pengő négyszögölenkint. 20.000 pengős kölcsön első helyen betáblázva a Leszámítoló Banknál. **(25)**

Lágymányoson keresek 2—300-öles telket villamoshoz közel 10.000 pengőig. **(77)**

Győri-úton vagy közvetlen környékén 150—200-öles telek, mely bérházépítésre alkalmas, azonnal készpénzért kerestetik. **(62)**

Kelenföldön 100—120 négyszögöl telek kerestetik családiház építésére 30 pengőig négyszögölenkint. **(23)**

Pasarét, Hűvösvölgy környékén, villamos közelében készpénzfizetéssel 300 öles telket veszek. **(45)**

HÁZ

Svábhegyi nagyszálló közelében kisebb ingatlan napos kerttel. **(32)**

Horthy Miklós körtérnél bérvilla 2 és 3 szobás lakásokkal olcsón, sürgősen, 40.000 pengővel megvehető. **(29)**

Bécsi út elején lakóház. **(31)**

Margit-körútnál 4 szobás, komfortos, alápincézett, szép családiház kerttel 35.000 pengő. **(18)**

Farkasvölgyben eladó ház, 3 nagy szoba, nagy előszoba, fürdő- és cselédszoba, kamra, konyha, villany, víz. Ára 30.000 pengő. **(50)**

Krisztinában emeletes bérvilla, adómentes, legelsőrangú építkezés, kedvező fizetési feltételekkel. **(52)**

Rózsadombon 6 szobás, gőzfűtéses villa 60.000 pengő. **(57)**

Budai üzletház lakásokkal 20.000 pengő. **(58)**

Szemlőhegyi dűlőben, Pusztaszeri-út felett 4 szobás, emeletes villa 28.000 pengő. **(63)**

Obudán pazar kényelemmel ellátott, jövedelmező egyemeletes, kertes családiház elköltözés miatt eladó. **(64)**

Pasarétnél 12 szobás úrivilla eladó. **(20)**

Városmajor-utca mellett pompás villa, 7 szobával, minden mellékhelyiséggel, parkos kerttel, luxuskivitelben, Vajda Zsigmond freskóival, eladó 130.000 pengőért. 25 évi adómentesség. **(49)**

Buda belterületén 3—4 kislakásos házat keresek 30.000 pengőig. **(78)**

LAKÁS

Rózsadombon, Szemlőhegy utcában, autobuszmegállónál 4 szobás modern lakás november 1-re. **(78)**

Ferry Oszkár-utcában legmodernebb 4 szobás, erkélyes, lépcsőházi úrilakás, új bérpalotában, olcsó, melegvízfűtéssel november 1-re. **(79)**

Rózsadombon, Szemlőhegy-utcában, 2 szobás, mellékhelyiségekkel nov. 1-re. **(80)**

Városmajornál, Maros-utcában, összkomfortos 3 és 4 szobás lakás napos fekvéssel és üzlethelyiség. **(59)**

Rózsadombon 4 szobás villalakás, parkban, gyönyörű kilátással. **(61)**

Attila-utcában azonnal beköltözhető öröklakás eladó. **(68)**

Horthy Miklós-úton magas földszinti 4 szobás öröklakás, összes mellékhelyiségekkel 26.000 pengő. **(77)**

Zugligeti végállomásnál óriási kertben egy 3 szobás komfortos és egy 2 szobás évi lakás. **(35)**

Kelety Károly uccában, bérvillában 5 szobás, termes, hallos lakás. **(33)**

Horthy Miklós úton kétszobás komfortos lakás november 1-re. **(30)**

Műegyetem mellett, Budafoki-úton modern, 4 szoba, hallos és 3 szoba, hallos lakások központi fűtéssel. **(1)**

Krisztina-tér mellett, Naphegy-utcában napsütéses, 4 és 5 szobás, hallos, télikertes lakások **(2)**

Műegyetem mellett 4 szobás, balkonos, központi fűtéses, első emeleti öröklakás áthelyezés miatt azonnal bérbeadó. **(5)**

Rózsadombon, Budai László-utcában 5 szobás, magasföldszinti, modern, szép lakás, autobusszal 4 perc a Vígszinháztól. **(14)**

Retek-utcában, Városmajorral szemben, 2 szoba, hallos, I. emeleti utcai lakás központi fűtéssel, melegvízszolgáltatással. **(41)**

Kapy-utcában, 5-ös autobusz-végállomásnál 2 szobás, fürdőszobás, összkomfortos. **(12)**

Egy-, három-, négyszobás, erkélyes, modern lakások, központi fűtéssel, melegvízzel, budai hegyvidékre való gyönyörű kilátással, Horthy Miklós-útnál, kiadók. Építészmérnöki iroda I., Fadrusz-u. 6. Telefon: Lá 6—80. **(17)**

SZOBA

Oroszlán-penzió, I., Városmajor-u. 29. árnyas kerttel, szobák ellátással 8—12 pengőig, telefon: 512—96., autobuszmegálló.

Kiadó szobákat egy soros hirdetésekben: — hol — és ár — soronkint 50 fillérért hirdetünk. **Előfizetőinknek díjtalanul.**

Levelezésnél azt kérjük, hogy méltóztassék a hirdetés végén zárjelbe tett **számra** hivatkozni!

Laptulajdonos: VIRAÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Viraág Béla.

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Bpest V, Ügynök-u. 8. — (Nyomdaigazgató: Linzer M.) —

Telekparcellázás POMÁZON
200 □-öles házhelyek kaphatók közvetlenül az állomás mellett. **Kitűnő ivóvíz. Pormentes, egészséges terület Gyönyörű kilátás. Jó közlekedés.**
Kedvező részletfizetés! Építési hitel!
Bővebb felvilágosítást ad:
ÓBUDA-UJLAKI TAKARÉKPÉNZTÁR
III., LAJOS-UTCA 148.
TELEFÓN: 624—57.

PROHÁSZKA
SZOBAFESTŐ MÁZOLÓ, HÁZTATAROZÁSI VÁLLALKOZÓ
A legmodernebb fúvógéppel készült művészi munkákat vállal. Nagyobb munkáknál kedvező fizetési feltételek
I. KER., KRISZTINA-KÖRÚT 32
TELEFÓN: AUTÓMATA 502-16. SZ.

RÓZSADOMB alján
LUXUSPALOTÁBAN
tágas, kényelmes, minden mellékhelyiséggel ellátott szobakonyhások, kettőszobások főuri kivitelben novemberre olcsón.
Kis-Rókus-u. 3. Telefón: 229-96

1—2—3 szobás
modern lakások központi fűtés melegvízzel. Buda legszebb magaslati fekvésű helyén I. ker., Győri-út 10 november 1-re kiadók. Bővebbet SZÉKELY MARCELL építőmesternél VI., Király-utca 108 ● Telefón: A. 214—97

KIADÓ LAKÁSOK!
Bimbó-utca 1-3-5. sz.
(Szemben a statisztikai hivatallal)
egy-egy
2-, 3-, 4- és 5-szobás, hallal ugyanitt üzlethelyiségek
Margit körút 43. számú házban 4 szobás lakás hallal
Elegáns kivitel!
Bővebbet a helyszínen, vagy Aut.: 298—29.

Veszek, eladok
Régi bútorokat, festményeket porcellán és ezüstöket
GELB S.
Budapest, I., Attila-u. 8

SZŰCS GŐZMOSÓDA
Kelmefestő és vegytisztító vállalata
fehérneműjét, ruháját **nem rontja,** hanem **konzerválja**
Főüzlet: I, Márvány-utca 36. Telefón: 519-73
Budai fiókok: I, Krisztina-krt 167. II, Fő-u. 60

FRISS VIRÁGOK! SZOLID ÁRAK! Telefón: A. 537-87
LOHR IRMA utóda NAGY IMRE LÁSZLÓ udvari szállító
II, Fő-utca 1

ÉHGYOMORRA
naponkint igyék egy pohár
KRISTÁLY VIZET!

GUMMI harisnyák, fűzők, gyógyhaskötők, női egészségügyi cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása
Hungária Kötszergyár R.-T. fiókja
Buda, I., Krisztina-tér 3. sz.

A régi jóhírű PAPEK bőröndös budai fiókja
CSAK I., Horthy Miklós-út 6. sz. alatt van. Tel.: Lá. 8-93
Főüzlet: Kizárólag IV, Apponyi-tér 1

FORUM AUTÓSZAKISKOLA
AUTÓKERESKEDELMI ÉS BÉRAUTÓ FUVAROZÁSI VÁLLALAT BEJ. CÉG
II., KELETI KÁROLY-UTCA 15/a
(GRÓF MAILÁTH PALOTA!)
TELEFONSZÁMOK: 572-86 ÉS 543-49
Az iskolát irányítják: **Pavláth Jenő** gépészmérnök, autószakmérnök, máv. felügyelő és **Keppinger Károly** okl. gépészmérnök, közismert autószakmérnök. **Szaktanács, kölcsönzés, karbantartás** ELEGÁNS BÉRAUTÓK ÉJJEL-NAPPAL KAPHATÓK!

VILÁGSZABADALOM
Óriási tüzelőmegtakarítás, fűti az egész lakást és állandóan melegvizet ad a „Töreky" fürdőkályha
GYÁRTJA: MAURER SÁNDOR
BUDAPEST, I., ATTILA-UTCA 31. SZ. Tel.: 505-15.
KÉRJEN ISMERTETÉST! — ALAPÍTVA 1899

LAKÁSTAKARÍTÁS SZAKSZERŰEN
30 ÉVES GYAKORLATTAL, IGEN JUTÁNYOS ÁRBAN, KEZESSÉGGEL
TELEFÓN: J. 549-71
SZABÓ JÓZSEF
BUDÁN, I., GYŐZŐ-UTCA 3. SZ.
HÍVÁSRA HÁZHOZ JÖVÖK

SVÁBHEGYI NAGYSZÁLLÓBAN
JÚNIUS 8-TÓL SZEPTEMBERIG NAPONTA DÉLUTÁN ÉS ESTE
Előnyös penziórendszer!
KALMÁR TIBOR
zeneszerző teljes zenekarával hangversenyez. Asztalrendelés: Tel.: 661-72

BALÁZS vendéglő Hűvösvölgy végállomás
Specialitások: Rántott csirke, dampfnudli. Nyitott és csukott terraszok. — Naponta cigányzene. —

Budai Napló

XXVII. évfolyam. 1006. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **24** pengő, félévre **12** pengő. Egy szám **50** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Délután 5—7-ig. Telefon: 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **40** fillér. 20 mm. magas hirdetés **8** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1930 szeptember 1

Nix für Ofen

Fordított gazdálkodás

Az elkeseredett budai polgár legújabb jelszavára: — *„Los von Pest!“* — megszületett már a pestiek válasz jelszója: — *„Nix für Ofen!“* — és még a sok százesztendős Szent István napi szokásos körmenetet is elvitték Budáról, — Huszár Károly úr excellenciája asszisztenciájával.

Csodálatos módon megtörténhetett ez most, amikor budai polgárok intézik túlnyomó részben a székesfőváros sorsát. Olyan nagy ünnepe volt ez Budának, amelyre mindig felkészült a budai iparosság legnagyobb része, az ostyasütőtől, mézesbábostól kezdve a vendéglősig.

Elvették állítólag azért, mert Budán nincsen az Andrássy-úthoz hasonló „kirakat-utca“, amelyen ilyen körmenet lebonyolítható. Az, hogy nincs, az is a város bűne, hogy meg nem építette. El sem képzelhető egy

ragyogóbb perspektívájú sugárút, mint a Csalogány-utcán végig, a Retek-utcán át a Szent János-kórházig.

Egyenletesen emelkedő, világítási effektusokban bővelkedő, monumentális befejezésű sugárút ez, a Parlament kupolás termétől a Virányos-úti dombtetőig. Kiépült volna régen, ha kellő bölcsességgel, előrelátással és megfelelő koncepcióval intéznék a város ügyeit. Volna még egy ilyen vonalunk belső Budán, mely

a Gellérthegy lábától a mai Attila-körúton és Attila-utcán át vezetne a Retek-utcáig, a királyi vár lábánál, a Vérmező nagy gyógyparkja mentén, a Törökvész dombjainak tetejére.

Tehát lehetett volna itt is hatalmas sugárút, csakhogy a pestiek szerint ez: — Nix für Ofen!

A nagy gazdasági letörés, mely most az egész országot sujtja együttvéve és külön-külön annak minden részét, de sujtja főleg ezt a nagy embertömeget Budapesten, — kívánatossá tette volna, hogy e város legjobban sujtott része, Buda, valami darab kalácshoz jusson Szent István napján, de ezt a kalácsot is elvonta tőlünk Pest.

Ám, ez mind a multé.

Aki a jövőnek szoló megoldást keresi, az minden odavezető úton

szembe találja magát — a székesfőváros fordított gazdálkodásával.

Unottá válik talán, ha ismét riadót fújunk ez ellen a visszás gazdálkodási rendszer ellen, amely a jobban boldoguló külfölddel szemben, *éppen fordítva teszi meg mindazt*, ami a boldoguláshoz vezethet.

Rikító példák tesznek emellett bizonyságot.

Budán a Kelenföldi Dobogó domb mögötti Örsödi völgyben vannak a világ elismerten elsőrendű keserűforrásai, amelyek hatását a legtöbb európai orvos a karlsbadi forrás fölé emeli. Magántulajdonban vannak s a tulajdonosok nem tartoznak számolni semmi mással, mint a saját érdekeikkel.

Egy üveg keserűvizet az egész világon mindenhol kapni körülbelül 1 pengő értékben.

Akinek szüksége van rá — New Yorkban épúgy mint Bombayban, — hozat belőle egy üveggel a lakására. Közvetlenül a forrásból még Budapesten soha senki egy pohárral nem ivott. Ez a világhírű keserűvíz ezzel befejezte a szerepét és befolyt valamely magáncéghez 1 — azaz egy — pengő. Egészen más a helyzet például Karlsbadban. Ott azt mondják, hogy

a vizet szívesen adjuk ingyen, közvetlenül a forrásnál,

de — tessék idejönni Karlsbadba és költeni naponként legkevesebb 20 pengőt, ami 6 hét alatt 600—800 pengő. Ez a különbség a kétféle gazdálkodás között.

Wiesbadenban van tizenhat gyógyforrás — à la Wöslau — de ott ezt a *tizenhat* forrást *negyvennyolc-féleképpen* kínálják a közönségnek, jóddal, brómmal, sóval keverve, forrón, melegen és hidegen, álló, ülő és fekvő helyzetben, tussal és leöntéssel, bedörzsölve, göngyölgetve és az orvos szuggeratív módon ajánlja a betegnek az egyik gyógymódot, amitől az gyakran meg is gyógyul. Ez a 16, nem is jelentékeny gyógyforrás, olyan jövedelmet biztosít a városnak, hogy egyáltalában nincsen — és ez véresen komoly ügy —

községi adó.

Az egész lakosságot így érintő hasznon kívül ezekből a forrásvizekből fenntartanak két kórházat, két zenekart és a 100.000 lakosú Wiesbadenben

olyan városházat építettek, hogy annak csodájára jár egész Németország.

Éppen az ellentéte ennek Budapest, ahol 88 világhírre méltó forrás ontja patakokban áldásos vizét felhasználatlanul a Dunába és

a városháza kénytelen volt egy ócska kaszárnyába költözni.

De nem is lehet ez másképpen e fordított gazdálkodás mellett.

A székesfőváros — tisztán levegőtjavító célból — erdőgazdaságot tart fenn s így annak célja nem is az, hogy jövedelmező legyen. Nehogy azonban erre a város nagyon ráfizessen, az akkori

városi tanács erdészeti hivatalt állított fel és erdőszakértőket szerződtetett

ennek az egészségileg is fontos ügynek a vezetésére. — Ellenben van ennek a városnak 88 gyógyforrása, amelyek jövedelme egy milliótól egy milliárdig fokozható, —

de nincsen fürdőügyi hivatala és nincsen gyógyforrás-szakértője.

A világon minden nagynevű ismert gyógyfürdő az ivóvize révén tett szert világhírre. Budapesten nagy küzdelemmel lehetett csak kivívni, hogy egyetlen egy icinyke-picinyke ivócsarnokot építsenek olyan gyógyforrás számára, amelyben a nagyon ritkán található rádiumtartalom mellett, annak gyógyító ősét,

a thoriumot is megtalálja

a gyógyulást kereső idegen. Különben is, minden budai gyógyforrás alkalmas az ivókúrára.

Ha ezek a gyógyvizek sem teremtik meg ennek a városnak az idegenforgalmát, akkor sohasem semmi sem fogja azt megteremteni. Azt mondják, hogy a fürdőügy terén sokkal kulturáltabb és fejlettebb nyugat felől nagyon

nehéz idevonni a nyugati embert.

Ez tény. De hát muszáj nekünk okvetlenül nyugati embereket hozni Budapestre? Nem hálásabb, ha mi azt

a keleten élő, 300 milliónyi turáni népet igyekszünk idevonzani,

ide, ahol a nyugati világba ékelten él, mint a turáni világgondolat előretolt őre, testvére, — a magyar? Ide, ahol

a gyógyforrások fölé a keleten élő török testvérek építettek kupolás fürdőket

és kétszázötvenmillió mohamedán tekint áhítattal, térdet és fejet hajtva, a nyugaton eltemetett nagy szentje, Gül Baba türbéje felé? Csakhogy ha az a kelet el is indulna ide nyugat felé,

itt egy napig sem tudna élni,

mert nem talál helyet, ahol vallási szokásai szerint az Istent imádni, — önmagát táplálni tudná. Badgasteinnek meg van a „gulyáshüttéje'', de az egykor törökuralom alatt állott budai várban nincsen török vendéglő és nincsen török imazsámoly, ahol a meggyógyult török elmondhatná hálaimáját és kérhetné az ő Istene áldását az őt betegségében megsegítő, magyar testvérnemzetre.

Hogyan képzel itt valaki mindennek tudatában idegenforgalmat teremtő világfürdőt?

Dubonai Pál.

Szent Imre gyógyfürdő

Az eddig Rácfürdő címen ismert gyógyfürdő igazgatósága azt az értesítést küldötte szét, hogy a fürdő címét miniszteri engedéllyel — Szent Imre gyógyfürdő címre változtatták át, Szent István napján, augusztus hó 20-án.

Ezzel kapcsolatosan Buda egyik kiváló tudósa, hagyományának ápolója, multjának kutatója és kötetekre való új adatok megállapítója

TAUSZ BÉLA dr.

az idegenforgalmi szövetség ügyv. elnöke a következő levelet intézte hozzánk:

Kedves Barátom!

Nagy meglepetéssel értesülök arról, hogy a Rácfürdő neve a mai naptól „Szent Imre gyógyfürdő“. Nem tudom helyeselni e kitűnő fürdőnknek degradálását, amelynek jóhírét pár héttel ezelőtt egy híres bécsi professzor is megerősítette. A Rácfürdőt a középkori és újkori írók *királyi fürdő:* — „thermae regiae” név alatt írják le, mert Zsigmond király, aki a fürdőket újjáépítette és pazar fénynyel berendezte, családjával maga is használta.

Ismét feledésbe fog menni egy régi történelmi név, mint annyi sok más és bajunk lesz felfedezni a fürdő eredeti nevét és helyét, mint az a Rudasfürdővel történt, amelyet szintén therme regiae, therme pontanae, therme civiles, Bürgerbad, Bruckbad stb.-nek hívtak, míg eredeti Rudasfürdő elnevezése majdnem teljesen elveszett. Nem tudom helyeselni az elnevezést máresak azért sem, mert sokkal inkább érdemelné meg a Császárfürdő ezt az elnevezést. Ugyanis régi történetíróink feljegyzik, hogy közelében építette meg Szent István a budai templomot, amelyben ő, felesége: Sarolta és fia: Imre végezték ájtatosságukat.

Hasonlóképpen sokkal [illegible] lelt volna meg a történelmi hűség — ha az ujlaki templom vidékén egy uteát, vagy teret neveztek volna el Szent Imréről, mint a mostani Szent Imre-teret, amely azon időben posványos és alig járható volt.

Meleg szeretettel igaz híved:

dr. Tausz Béla.

Viszatetszést keltett a hegyvidék érdekeit szívükön viselő körökben az a terv, mely homályos keretekben jelentkezett és jogosan azt a látszatot keltette, hogy keresztülvitele esetén *elproletárosodna a nagyrahivatott pasaréti városrész.* Arról volt szó, hogy a Pasarét felső végén az Ördögárok szabályozása révén nyert területet száz négyszögöles parcellákra osztva, háromszobás házakkal építik be, amelyek szinte hihetetlen olcsón, 16.000 pengőért kaphatók telkestől. Állítólag 28 ilyen házat építene ide egy vállalkozó s ezzel lesüllyesztené ennek a völgynek az előkelő színvonalát. Eddig *csak a város tiltakozásán mult,* hogy a terv keresztülviteléhez nem fogtak hozzá. — Az egész terv így, ahogy közszájon forog, egy kissé kalandosnak látszik, mert tudtunkkal ezen a vidéken csak háromszáz négyszögöles parcellákon engedi meg az építkezést a Közmunkák Tanácsa, ami az ottani telekárakat tekintve, nagyobbszabású tőkebefektetést igényel. A Pasarétnek most megindult rohamos fejlődése nem is teszi kívánatossá, ott a külső részeken, ahol már Hűvösvölgy romantikája kezdődik, az ilyen tömeges kislakások építését, mert, hogy egy tizenhatezer pengős háromszobás házban nagy szobákat építenének, ezt a mai építészeti viszonyok teljesen kizárják. Mindenesetre célszerű volna, ha a vállalkozók e tervük felől kellően tájékoztatnák a nagyközönséget is, [illegible] ma idegenkedéssel áll szemben Mos[illegible] a tervvel.

Az Attila-park ma egyike azoknak a kemény dióknak a városházán, amiket nehéz feltörni. Tudvalevőleg *Schmidt* Miksa, az ismert régiséggyűjtő ezelőtt három esztendővel bizonyos föltételek mellett a székesfővárosnak ajándékozta a kiscelli kastély mellett elterülő óriási parkot. A városházán sokat törték fejüket ezeken a feltételeken, de még máig sem határoztak, holott az ajándékozó Schmidt már enyhített a feltételeken. De mi történjék, ha a ma már 68 éves Schmidt Miksa váratlanul elhunyna? Most úgy áll a helyzet, hogy a parkot környező telkek tulajdonosai nem kapnak építési engedélyt és ingatlanaikat el sem adhatják. A városépítési bizottság e hó 25-én tartott ülésén dr. *Orova* Zsigmond azt kérte, hogy döntsenek véglegesen és vagy fogadják el az ajándékot, vagy utasítsák el. *Harrer* Ferenc elnök azzal nyugtatta meg a bizottságot, hogy ezt a régóta húzódó ügyet még ebben az évben dűlőre viszi. A kemény diót tehát mégis sikerül majd feltörni.

A Táborhegyen ébrednek

A természet gyönyörű, de a helyzet csúf ott — Tömörülnek a hegyi lakók.

A Szépvölgyön túl, a Bécsi-út mentén, egymást követi a Mátyáshegy, a Remetehegy, a Táborhegy, a Testvérhegy és befejezi a sort a Csúcshegy. A Mátyáshegy egészen belekönyököl Újlakba, de lassan elhordták volna a téglagyárak, ha véletlenül nem jön segítségére az ottlakóknak az építkezés pangása, mely miatt a téglagyártást a legtöbb gyár beszüntette. Óbuda fölött áll a Remetehegy a Kiscelli kastéllyal s azontúl a régi óbudai temető fölött van a *Táborhegy,* amely most nyert polgárjogot Óbudán. Pedig régi telepesei vannak, akik sokévi küzdelmet folytatnak ott a vízhiány miatt a természettel, a csuszamlások miatt a téglagyárakkal, az útépítés miatt a várossal és folyik a harc tovább vízért, gázért, villanyért, iskoláért, utakért s végül mégis csak a Táborhegy lakóinak kell ebből a harcból diadalmasan kikerülniök.

A hegy fejlődésének egyik legfőbb akadályát, a régi óbudai temetőt már beszüntették, a Bécsi-utat most építik és ha az Árpád-forrás mellé fölépül a Stadion és megépül az óbudai vasúti állomáshoz a transzverzális sugárút, amit az *Egyesülés Útjának* tervez a város s ezt derékon metszi — a Bécsi-utat Aquincummal összekötő — másik sugárút, amit Aquincumi-útnak óhajtanak elkeresztelni és amelyen régi római stílű középületeket kíván emelni a város, akkor már a Táborhegy és Testvérhegy is beleesik a fejlődő város közzetébe és a budai hegyvidék gyönyörű villavárosa épül majd föl ezeken a hegyeken.

A Táborhegyen régóta folyik a honfoglalás, de a pusztaszeri vérszerződést csakis most augusztus hó 18-án végezték, amikor dr. *Pető* Andor vendégszerető házánál jött össze: dr. *Gönye* Győző min. o. tanácsos, *Karczag* Vilmos ipartestületi elnök, kamarai tag, *Kiss* Sándor ny. számv. főtan., *Löwenrosen* Károly ny. jószágigazgató meghívására nagy társaság, hogy Szent István honalkotó királyunk emlékét megülje. Túlnyomó részében a Táborhegy birtokossága vett részt ezen az ünnepen és gyönyörű virágkeretben fogadta a hölgybizottság élén dr. *Pető* Andorné a városból érkezett illusztris vendégeket, köztük *Harsányi* Zsolt írót, akit arra kértek volt, hogy a Táborhegy első országgyűlését ünnepi beszéddel nyissa meg. Az Elisium nevű villát, amely Petőék nyári otthona, nagy kert övezi, amely bokrok és virágágyak közé rejtett színes lampionokkal volt világítva s valamely rejtett lugasból Banda Marci cigányzenekara mélabús magyar dalai zsongták át a csendes éjszakában nyugvó tájat. Dóra Lajos óbudai vendéglős pompás vacsorát tálalt, a házigazda pincéjéből pompás bor került az asztalra s az emelkedő hangulat közben állott fel szólásra Harsányi Zsolt, aki a maga csodált poézisével megrajzolta a családi otthon szeretetét, amely átmenve a kisebb közösségeken, a falun, városon, megyén, országon hazaszeretetté gyöngyöződik végül, amely nálunk magyaroknál a Budapest iránt való szeretetben csúcsosodik ki, mint ahogy a római birodalmat is az örök város iránt való ragaszkodás, a rómaiak városszeretete építette fel. Ezt a hazaszeretet nem lehet mesterségesen fölidézni, nem lehet az ország testére rajzolt múló határokkal elpusztítani s ez adja a mi ajkunkra

SZENT
GELLÉRT
GYÓGYFÜRDŐ
Vízgyógyintézet és napfürdő
Külön férfi és női osztály
A legmodernebb berendezés
Szakképzett személyzet

Széchenyi István megváltoztatott jelszavát, melyet így kiáltunk Európának most, hogy: — Magyarország nem lesz, hanem van!

Ünnepi beszédében megrajzolta Harsányi Zsolt az emberi lélek nemes ősi ösztönét: — közös egységet alkotni a röggel, amelyen él, legyen az a rög egy idillikus lakóház virágos kertje, vagy jelentse az a rög az egész országot. Aki lelkes melegséggel ragaszkodik a maga kis környékéhez, az Magyarország nevű nagy környéknek is hű fia tud lenni.

Ezen az estén, ebben a közösségben olyanokat lát, akiket egy gondolat gyüjtött ide össze, valamennyien az ország egyik legcsodálatosabb szépségű vidékének, az óbudai hegyvidéknek lakói és íme, az a tény, hogy a kö- a levegőt szívják, ebben a f panorámában gyönyörködnek, hogy mint otthonukat ezt a vidéket szeretik, együvé tudta őket hozni. Talán nem csalódik, ha ebben az összejövetelben egy lelkes, céltudatos, energikus szervezkedésnek első jelét látja, amely ennek az istenáldotta környéknek értékeit felszínre akarja hozni, kiaknázatlan kincseit eleven értékké akarja tenni, s ezáltal lelkesen dolgozva egy szűk terület lokális céljaiért, egyszersmind a köznek, az egész országnak is szolgálatot tesz vele. Ezt a megmozdulást örömmel üdvözli és jövőjét ragyogó jövőnek tartja. Ha természeti szépségeiről, fekvéséről, adottságairól akarna beszélni, azt mondhatná, hogy ez kétségkívül Európa egyik legcsodálatosabb szépségű pontja. De ha azt nézi, hogy milyen közintézkedések igyekeznek ennek a gyönyörű pontnak méltó érvényt szerezni és méltó keretet adni, azt kell mondania, hogy ez Európa egyik legárvább pontja. Kezdjék el a munkát, dolgozzanak, agitáljanak, kérjenek, szervezkedjenek — és akkor biztosíthat mindenkit, hogy akit egyszer kihoztak ide, abban munkájuknak szíves segítőtársat fognak találni. Nagy hatást kiváltó beszédét így fejezte be:

— Talán feltűnik, hogy egy Istvánnapi ünnepi beszédben mindenről szóltam már, csak éppen magáról Szt. Istvánról nem. Én azt merem mondani, hogy végig nem beszéltem másról, mint csak róla. István király volt az ország megalapítója, ő jelölte ki nekünk a területet, ahol építenünk kell. Ha ennek a területnek minden pontján az otthonunkat ilyen hűséggel szerető emberek igyekeznek előbbre vinni, mint itt, akkor beteljesedik az István-nap mély és szimbólikus jelentősége, Magyarország felépítése, és akkor eljön az idő, amikor a Hármashatárhegy az ősi magyar címer szent jelentőségű hármas hegyének jelképe lehet: — három zöld hegy, amelyek közepéből büszkén, szabadon és boldogan emelkedik az ég felé a megváltozott Magyarország szimboluma, a kettős kereszt.

Ennek az időnek eljövetelére üríti poharát!

Éljen Magyarország!

Viharos éljenzés fogadta Harsányi Zsolt mélységes hazafisággal átszőtt beszédét és jelenvoltak köszönetét *Szilágyi* Károly, az Óbudai Hegyvidéki Szövetség elnöke, ez a finoman csiszolt agyú, poéta szavú, patinás magyar úr tolmácsolta, akinek mindig van mondanivalója és a zengzetes magyar nyelv minden szépségével tudja azt elmondani. Majd dr. *Lugmayer* József, aki mint ügyvéd, szintén elnöki tisztséget visel itt a Hegyvidéki Szövetségben, szólalt föl kedves humorát csillogtatva. Befejezésül lapunk szerkesztője, *Viraág* Béla beszélt a vízhiánnyal kapcsolatosan és felsorakoztatta azokat a rikító ellentéteket, amelyek gátolják Budapesten a fürdőváros kialakulását és a hegyvidék boldogulását.

Általános kívánságra még a hegyvidék marsallja, *Szervey* György és utána a kiváló építész, *Jakab* Dezső szólaltak föl, majd vidám adomázás fejezte be a szép estét, mely sokáig emlékezetes marad mindazok előtt, akik azon részt vettek.

Ott voltak: Bächer Oszkár, Brezovszky Emil dr., Buday Gyula, Dóra Lajos, neje és leánya Ilonka, Erdei Bözsi, özv. Grusz Józsefné, Gönye Győző dr. és neje, Harsányi Elek, Harsányi Zsolt, Jakab Dezső, Jankó Péter dr., Juhász István, Juhász Marcsi, Karczag Vilmos, özv. báró Kemény Elemérné, köpeczi Kiss Sándor, ifj. köpeczi Kiss Sándor, vitéz Komarnoky Gyula, Komporday Aurél, Kulcsár Sándor, Löwenrosen Károly és neje, Lugmayer József dr. és neje, Pető Andor és neje, Reiner Hugó és neje, Rupp István, Soós Aladár és neje, Spitzer Gyula és neje, Szervei György és neje, ifj. Szervei György, Szilágyi Károly és neje, Szmatana József és neje, Uhl Antal, Varga Lola, Weisz Nándor, Winkelhofer Tivadar.

A nagy vendégsereg Banda Marci nótái mellett élvezte az óbudai hegyvidék abszolút értékű, üdítő levegőjét s a Táborhegyről élvezte a pirkadás isteni színjátékát.

A lágymányosi eset

Nagyszabású borgazda-est sok borral és sok felköszöntővel — A Pénteki Borgazdatársaság téli vendégei nyáron

Kedvesen bizseregtette meg minden borkedvelő inyét — és Budán vagyunk még hál'isten elegen — egy rokonszenves meghívó, amelyen mint borgazdák szerepeltek: *Andréka* Károly, h. főkapitány, törv. h. biz. tag, *Becsey* Antal, m. kir. kormányfőtanácsos, a törv. hat. tanács tagja, dr. *Benedek* Szabolcs, székesfőv. tanácsjegyző, dr. *Orova* Zsigmond, ügyvéd, főv. törv. hat. biz. tag. dr. *Sümeghi* László, m. kir. kormányfőtanácsos, törv. bíró, *Szántó* Jenő, az Angol-Magyar Bank igazgatója és *Szenttamási* Ágoston, m. kir. p. ü. tanácsos.

Mindenki igyekezett eljönni, mert ilyenkor a sűrű koccintás között sok szó esik és van abban gyakran okos is. A meghívó sokat ígért és a nagyszámban megjelent vendégek alkalmassá tették volna ezt a társasvacsorát nagy pártpropaganda kifejtésére, de — ki politizál nyáron?

A társasvacsorán résztvettek: Andréka Károly, h. főkapitány, törv. hat. biz. tag, Benedek Sándor, a közigazgatási bíróság másodelnöke, Becsey Antal, m. kir. kormányfőtanácsos, a törv. hat. tanács tagja, gépészmérnök és neje, dr. Sümeghi László kormányfőtanácsos, kir. közjegyző és neje, dr. Benedek Szabolcs tanácsjegyző, dr. Orova Zsigmond ügyvéd, törv. hat. biz. tag, Pompéry Elemér, a szab. bíróság ny. elnöke, Szántó Jenő, az Angol-Magyar Bank igazgatója és Szenttamási Ágoston m. kir. pénzügyi tanácsos, Fekete Géza, a köztisztasági hivatal aligazgatója, dr. Fináczy Béla nyug. min. tanácsos, dr. Frommer Zsigmond orvos, Gorka Gyula kereskedő, zilahi Kiss László, az OKH. aligazgatója, Kozma Dezső bankfiók-igazgató és neje, dr. Lendl Adolf nyug. állatkerti igazgató, dr. Lugmayer József ügyvéd, Melczner Jenő nyug. MÁV. felügyelő, Müller József kereskedő, dr. Ötömösy Zenó ügyvéd, dr. Rittinger Imre kormányfőtanácsos, vasútigazgató, Szalay József min. tanácsos, nyug. MÁV. igazgató, dr. Zboray Gyula ügyvéd, dr. Szemere Samuné, dr. Harrer Ferenc nyug. alpolgármester, a törv. hat. tanács tagja, Dorner Gyula min. tanácsos, a törv. hat. tanács tagja, Szilágyi Károly v. orsz. gyül. képviselő, Kovács József nyug. tábornok, dr. Borsos Endre kir. közigazgatási bíró, dr. Endes Miklós kir. közigazgatási bíró, dr. Barabássy István, az OFB. bírája, dr. Rónay Tibor kir. közjegyző, dr. Fodor Antal kir. közjegyző, Radnai Rezső nyug. h. államtitkár, Székely Dezső építészmérnök, dr. Szemler Jenő nyug. egytemi főtanácsos, Nagy Dezső nyug. min. oszt. tanácsos, dr. Bárczy Boldizsár ügyvéd, dr. Kriszhaber Adolf ügyvéd, dr. Nádas Béla ügyvéd, dr. Pénzes Mihály ügyvéd, dr. Vadász Mihály kormányfőtanácsos, ügyvéd, dr. Wilhelm Jenő ügyvéd és neje, Pásztélyi Vilmos, az Atlantica ny. igazgatója, Scapa István bankfiók-igazgató, Halasi Horváth István festőművész, Szécsén Ferenc, a Kelenföldi Társaskör főtitkára, Gömöri Győző igazgató, ügyv. elnök, Füvessy László ny. igazgató, Alth Károly p. ü. könyvszakértő, Haringáts Károly főv. tisztviselő, Hubert Vilmos, az I. ker. kereskedők és iparosok egy. elnöke, Szigeth Gábor gázgyári igazgató, műegy. m. tanár és neje, Anda Géza isk. igazgató, dr. Barsi Jenő II. ker. tisztiorvos, dr. vitéz Guothfalvy-Dorner Zoltán min. titkár, Günther Béla tanácsjegyző, Halmos Gyula operaénekes, Jaczó Győző szfőv. műsz. főtanácsos, Kelndorfer Zoltán szfőv. s. h. igazgató, Gorka Ágoston, az OKH. tisztviselője, Macher János isk. igazgató, Martin Gyula isk. igazgató, Marczinkech Ferenc, Szepesi Ágoston nyug. postaigazgató, dr. Tóth Szabó Pál, dr. Ulmer Ágoston, ifj. Szenttamási Ágoston szfőv. tisztviselő, Zboray Jenő, Transchenfeld Frigyes, Csiszár Lajos ostyagyáros, Dornbach Jakab cipészmester és sokan mások, mintegy százötvenen.

Azt est sikere *Zboray* Gyula dr. ügyvédnek köszönhető, aki olyan illusztris borgazda társaságot hozott össze, mely még Budán is ritkítja párját. Ő a „Péntekiek" örökös jegyzője és nyári elnöke, tószt-mestere és minden valamirevaló tisztség viselője. Egyúttal rendező, címíró, vendégeket fogadó és felköszönteni köteles — mindenes is. Igy kerül aztán az jókedvű évődés központjába.

Vacsora után szokás szerint ő emelt szót. Üdvözölte a vendégeket, ismertette a Pénteki Borgazda Társaság nemes, hazafias céljait, — üdvözölte *Benedek* Sándort, a közigazgatási bíróság másodelnökét, hogy Balatonfüreden melegen megünnepelték az ő odajárásának 25-ik évfordulóját, — üdvözölte a hölgyeket s ez alkalomból *Szemere* Samunét, aki a Víziváros női társadalmában vezető szerepet tölt be, — üdvözölte a „községi tanács" (új fogalom) megjelent számos tagját és ürítette a poharát a hölgyek és az összes megjelentek egészségére.

A sok incselkedés közt folyt beszédet megéljenezték, mire szólásra emelkedett a kerület vezére: *Becsey* Antal és abból az alapkérdésből kiindulva, hogy: — Mi lesz velünk? — gazdasági kérdéseket vetett föl az ő nagy tudásával, arra a konkluzióra jutva, hogy ha a közönség másfél milliárdot tud a takarékban elhelyezni, akkor van pénz! (Ez a kijelentés nagy ellentmondást váltott ki és végigvonult az egész estén.) Utána *Sümeghi* László szólalt fel kedves humorral és áthárította a borgazdaest egész költségét az Angol-Magyar Bank borgazdatárs igazgatójára, *Szántó* Jenőre, aki mosolyogva nem mondott se igent, se nemet. Nagy figyelemmel kísérte a társaság az ezután felszólaló dr. *Szemere* Samuné, szül. dr. *Horváth* René úrnő beszédét, aki párizsi útján biztató jelenségeket tapasztalt a magyarság jövője számára. Lelkes szavait megtapsolták. *Lugmayer* József dr. ügyvéd a „fordított város"-ról mondott elmés beszédet és éltette a Kelenföld vezéreit, — *Dorner* Gyula min. tanácsos, mint a polgári egység fanatikus híve, a destruktív törekvésekkel szemben ebben látja a védvárat s ezt megvalósítva szolgáljuk Nagy-Budapest és Nagy-Magyarország szent eszméjét. — *Kovács* József tábornok a nőkről mondott szellemes felköszöntője után — *Szilágyi* Károly felszólalásában a Szent Imre ünnepségekről mondott beszédében kiemelte, hogy ez az ünnep a magyar szűk határokat tolta kijjebb.

Majd *Viraág* Béla szerkesztő mutatott rá a székesfőváros viszás gazdálkodására világhírű gyógyforrásaival, — *Orova* Zsigmond dr. pedig pompás humorral kötekedett az elnöklő *Zboray* Gyulával. Befejezésül *Zsiros* Károly a névtelen kelenföldi polgárok nevében szólalt fel és megköszönte a Pénteki borgazdatársaságnak, hogy ilyen pompásan sikerült estére adott alkalmat itt a Kelenföldön.

Politikáról pedig az egész estén szó sem esett, ami pedig nem ártott volna, de néhány esőcsepp mégis feloszlatta a társaságot.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

Családi Gyermekotthon, Budapest, VII., Jávor-utca 5/b. Telefon: Zugló 69-61. Internátus. Félinternátus. Német kertı játszóiskola. Áll. eng. zeneiskola. Nyelvtanfolyamok. Korrepetálás. Testedző tanfolyamok. Legmodernebb szellemi és testi nevelés. Gondos családi úriotthon iskolázott felügyelő és oktató személyzettel. Autójáratok a félbentlakók és óvodások részére.

PALACK-TEJ

Uj zongoraiskola. *Balassáné, Dömjén* Teréz, a kiváló zenepedagógus, *Balassa* Imre hirlapírónak, a Hollós Mátyás Társaság tagjának neje zongoratanfolyamot nyitott I., Csaba-utca 9. szám alatt (telefon: 567—73), ahol magánórákat és csoporttanítást is vállal.

Új városrészt

csatolnak most a budai oldalon a belső városhoz azzal, hogy az Alkotás-utcán, Győri-úton és Villányi-úton megépíti a város az úttestet és a BSZKRT lerakja a síneit. Ezzel a magához ölelő gesztussal már régen tartozott a város Buda e szép részének, mely egycsapásra megszűnik elhanyagolt, megközelíthetetlen külső vidéknek lenni és belekapcsolódik a városba, mert itt lüktető élet indul meg, amint az út elkészül. Hatalmas, nagy munka és elsőrangú cégek végzik az útépítést, amely három szakaszban folyik. A Déli vasúttól a Ferry Oszkár-utcáig Neumann Ferenc mérnök, a Ferry Oszkár-utcától a Csörsz-utcáig Schaffer Antal útépítési vállalkozó, a Csörsz-utcától a Szt. Imre herceg-útig a Komfort rt. végzik. a munkát. A sinek lerakását a BSzKRT részére Csengery, Pallay és Nagy mérnökök vállalata végzi. Bizonyos oldalról hangok hallatszanak, amelyek kifogásolják, hogy nevezett cégek aránytalanul sok munkában részesülnek a főváros részéről, a mi véleményünk azonban az, hogy itt egy egész városrész főütőeréről van szó, tehát egészen természetes, hogy régi, kipróbált, megbízható cégek jöhetnek csak számításba. Csak egy szempont érdekelhet mindenkit: hogy jó, tartós úthoz jusson Budának ez a része.

Különben sem állhat meg az a megállapítás, hogy favorizált vállalatok kapták a munkát. Schaffer Antal vállalkozó például, aki hosszú évek előtt édesatyjától vette át a 69 éves vállalatot s aki az I. kerület szerződéses vállalkozója, 6 év óta az idén részesült először városi munkában az Alkotás-utca és Győri-út kövezésével 57.000 pengő vállalati összeggel. Pedig nagy tapasztalatai és becsületes munkája révén többet érdemelne. Munkájára jellemző, hogy a Győri-útnak kb. 1400 négyzetméter burkolatával 5 nap alatt készült el, bár 3000 négyzetméter területet kellett felszántani, folyókákat, szegélyköveket felbontani s így is csak az egyik felén dolgozhatott, hogy a forgalmat fenn lehessen tartani.

A Komfort rt., mely becsületes hozzáértéssel végezte eddig is minden munkáját, a következő útépítéseket kapta: a Perényi-utat és a Bécsi-útnak a fővárosi bérházak előtti szakaszát. Ők csatornázták ezenkívül a Fodor-utcát, Tapolcsányi-utat és a Pasaréti-út utolsó szakaszát.

Neumann Ferenc mérnök 3 éve foglalkozik útépítéssel, de hosszú útépítő praxissal rendelkezik, amelyet Svájcban, Németországban és Franciaországban szerzett. Ő végezte a Kelety Károly-utca burkolási munkáját, amely egészen különleges bitumenes penetrációs eljárással készült. Saját találmányú gépével magas nyomás mellett fecskendezik a bitument a makadámba.

E vállalkozók garantálják, hogy minden tekintetben elsőrangú lesz az útvonal, melyen a helyzet jelenben az, hogy az Alkotás-utca nagy részén már rend van és lassan már rakják is le a villamosvasúti síneket. A Győri-úton most fejezték be a földmunkákat, mert az úttestet kellett lemélyíteni, de ott is épül már az út, csak éppen a Villányi-útba kapcsoló részben vár még sok földmunka a megoldásra. A már kész résznek végleges befejezését késlelteti a BSZKRT és az a látszat, mintha nem volna erre kellően fölkészülve. Pedig őszig okvetlenül át kell adni a forgalomnak ezt a hatalmas útvonalat, mely egy új városrészt csatol Budához, ahol öreg elhagyott temetők és lehetetlen utak gátolták a városi élet kifejlődését. Ott állanak a város új bérpalotái is, amelyek most már megközelíthetőkké válnak és sok száz lakó számára teszik elviselhetővé az életet.

MÁTÉ István, szobafestő és mázoló mester, *I. ker., Attila-körút 2.* Telefon: 573—55.

Ha vásárolni vagy eladni akar a budai hegyvidéken házat, telket, villát, esetleg *bérelni* vagy kiadni nyári vagy éves lakást, — forduljon bizalommal a *Hűvösvölgy-Zugligeti Ingatlan-irodához,* II., Pasaréti-út 49. Telefon: Aut. 642—88. Autobusz és villamos *Ákos-utcai* megállójánál.

„TROMBITÁS"
VENDÉGLŐ
Budán, II., Retek-utca 12
Rossz idő esetén
NAGY TERMEK
Naponta változatos ételkülönlegességek
Cigányzene! Polgári árak!
20 szobás penzió
BALATONLELLÉN
Cím megtudható a vendéglőben
GUTTENBERGER
tulajdonos.

CSÁSZÁR-KERT
a legkellemesebb szórakozó, uzsonnázó és vacsorázó hely a Dunamentén, nyitva reggel 7 órától éjjelig.
KITÜNŐ ZENE
délután 5-től éjjel 12 óráig. Változatos bácskai konyha. Polgári árak. Társaságoknak a belső helyiségek is mindig rendelkezésre állanak.
CSIRSZKA KONRÁD vendéglős.

Szőnyeg-javítás,
mosás, vákuumozás
vétel, eladás
LENGYELNÉL, Attila-utca 12

FRANCIA-MAGYAR nyilvános jogú ELEMI ISKOLA
BUDÁN, II., BIMBÓ-UTCA 9. SZ.
Igazgató: DR. SYPOSS KATALIN
Rendes tanulóknak államérvényes bizonyítványok. Bármely iskola 6—13 éves tanulói és leánykái részére francia játékdélutánok. Kezdőknek és haladóknak két-kétórás teazsúrok, francia társalgás keretében. Kérjen kimerítő prospektust

LEGOLCSÓBB CIPŐK! NŐI . . . . . P 14.50 FÉRFI . . . P 18.50 „RECORD" I., Mészáros-utca 6

LEGSZEBB
KERTHELYISÉG BUDÁN
HÍRES ÓBUDAI HÁZI KOSZT
PÁRATLAN HÁZI SÜTEMÉNY
SAJÁTTERMÉSŰ KITŰNŐ BOR
BENT A VÁROSBAN ÉS MÉGIS
LEVEGŐS SZŐLŐSKERT ALJÁN:
UJLAKI PFEIFFER-KERT
III. KER., BÉCSI-ÚT 34 SZÉPVÖLGY-UTCA SAROK
KÉNYELMES VILLAMOSKÖZLEKEDÉS: 5, 7, 9, 51, 72, 73 sz. VILLAMOSOKKAL

MEGTALÁLTAM!!! KELLEMES, JÓ, MINT RÉGEN
SIPOS HALÁSZKERT!
BUDÁN, A VILLAMOS MEGÁLLÓNÁL, LAJOS-UTCA 46
EZELŐTT KŐBÁNYÁN

Komoly lépés a fürdőváros felé!

Megépül a fedett sétány a Gellértfürdő és Rudasfürdő között — Bánlaky Géza igazgató tervezete

Kezd meggyőződéssé válni, nemcsak a rajongók lelkében, mint aminők mink vagyunk itt a Budai Napló szerkesztőségében, vagy a Hollós Mátyás Társaság keretein belül lévők, — hanem azok körében is, akik hivatva vannak a kérdéseket megoldani az egyedül megváltó fürdőügyi kérdés. Mi húsz esztendeje hangoztatjuk *a budai Dunapartnak gyógyparkká való átalakítását*, amely idők folyamán összekötné a Rómaifürdőt a Gellértfürdővel, sőt továbbmenve az Erzsébet Sósfürdővel és a keserűvízforrásokkal is. Ezt a nagyszabású tervet részletekben magáévá tette az egyes szakok érdekeltsége, így például ma már dr. *Kozma* Jenő országgyűlési képviselő, a Víziváros nagy koncepciójú vezére, akinek egyik sarkalatos programpontja a Margit-rakpart parkírozása, mely most, *mint höségtermelő aszfaltsivatag kárára van e városrész fejlődésének*, ellenben, mint üdülőpark, hasznára válna az egész városnak. De magáévá tette ezt a gondolatot *Berczel* Jenő alpolgármester is, aki már néhány éve hangoztatja, hogy a Gellérthegy alján fekvő fürdőket, elsősorban a város tulajdonában levő Szent Gellértfürdőt és Rudasfürdőt fedett gyógysétánnyal kell összekötni, amelyhez azonban nem nyujt elegendő teret a Gellért-rakparton, a sziklák aljában elhúzódó, vasráccsal elkerített és még sétánynak sem alkalmas vékony parkcsík. Ennek az eszmének régi harcosa *Bánlaki* Géza, akit ma a budai fürdőügy egyik legalaposabb ismerőjének és legiskolázottabb tudójának kell tartanunk, akit azonban tervezéseiben köt a városgazdálkodás alapos ismerete és tervezéseiben mindig a legreálisabb s így nagyon szűkre szabott téren kell mozognia.

Most, hogy az eszme annyira megérett, hogy azt ma már Óbudán fönt a Rómaiparton tudós *Ringer* János, — az alsóbb részeken *Andréka* Károly és *Szilágyi* Károly, — *Újlakon Porzsolt* Béla, *Bárczy* István, — a Vízivárosban dr. *Kozma* Jenő s — a Kelenföldön *Becsey* Antal tették magukévá s így az egész vonalon ez már kiforrott nagy kívánsága a budai közönségnek, — most látta időszerűnek *Bánlaky* Géza, hogy a kérdést a városházán is fölvesse és bírván a budai fürdőügy nagy patrónusának, dr. *Ripka* Ferenc főpolgármesternek is jóakaratú támogatását, — ideiglenes tervet készíttessen a Gellértfürdőt a Rudasfürdővel összekötő *fedett sétányról*.

Bánlaky Géza tervezete szolgálna alapul azoknak az eszmei pályázatoknak, amelyeket a város kíván kiíratni e kérdés megoldására. A Bánlaky-féle terv szigorúan lefekteti azokat az alapelveket, amelyek e pályázatnál el nem kerülhetők. Így azt, hogy a Gellérthegy és Rudasfürdő közötti mai úttestet föltétlenül a sziklák alatt futó fedett sétány parkjául kell felhasználni egészen a dunaparti járda fasoráig, az úttestet pedig áthelyezni azon túl a feltöltött Dunapartra. Ezzel eltűnik a mostani lépcsőzetes alsó rakodópart és a Dunából egyenes fal emelkedik majd fel, hogy helyet adjon a kocsiközlekedésnek. A *villamosközlekedés* a Ferenc József hídfőtől *délre és északra a Rudasfürdőig a föld alá kerül és csak az Erzsébethíd* közelében kerül ki a föld alól és megy a Döbrentey-téren át az Attila-körúton. A villamosvasútak a Ferenc József hídról, *csak balra kanyarodhatnak* és azok a vonalak, amelyek a Krisztina felé, tehát északra indulnak a Gellért-teret megkerülve a Műegyetem előtt elhaladva kerülnek ebbe a dunaparti alagútba, viszont az Erzsébethídon átkerülő vonalak, *csak jobbfelé kanyarodhatnak* s a Kelenföld felé induló járatok megkerülik a hídfőtől északra fekvő kis japánparkot és az Erzsébethíd alatt futnak be Kelenföld felé az alagútba.

A fedett sétány a Kelenhegyi-út jobb sarkán, ahol ma idétlen kis épületek, trafik és más állanak és ahol a Becsey által fúrt mélykútból előtörő gyógyvíz ivócsarnoka épül fel, — indul ki mint új gyógysétány, a Gellérthegy szikláiba vájva, hogy azután körülbelül a mai vasrács helyén haladjon tovább odáig, ahol a Gellért sziklái az útvonal közepén közvetlenül érik a mai gellértrakparti utat s ott egy darabon ismét a sziklába vájva menne tovább, hogy innét kikerülve az újból kezdődő vasrács helyén haladna tovább az átépített Rudasfürdőig.

A Rudasfürdő területe innen az Erzsébethídig a Gellérthegy és Rudasfürdővel együtt zárt területet képezne két részre osztva oszloposan, csarnokszerűen körülépítve, két nagy gyógyudvart képezve. A harmadik rész volna pedig a mai ivócsarnok helye, parkírozva, lehető dísszel, kiépítve, mintegy bejáróul szolgálva az új parkozott területhez. A fedett sétányt esetleg folytatnák a Rácfürdőig, fölhasználva hegyiparknak a Gellérthegyet.

Ennek a fedett sétánynak látványosságai volnának az eddig elzárt gyógyforrások a hegy alján, amelyek kellően kiépítve, üveglappal elzárva, mutatnák meg az idegeneknek, a gyógyítóerőnek a föld mélyéből való előtörését. A Rácfürdő gyógyforrásai ezt a látványosságot misztikusan magas fokra emelnék.

A budai fürdőügy hatalmas lépéssel haladna előre ezzel és megindulna az a folyamat, mely valóban fürdővárost alkot azon a helyen, ahol a régi magyar királyok, köztük Mátyás király a világ legszebb fürdőit igyekeztek volna megalkotni, ha ebben az európai népek megvédése a kelet rettenetes áradatai ellen, nem késztette volna örökös harcra őket és ezt a nemzetet. *(V. B.)*

Telefon; 522-70.
CSAPÉTÁZÁS
MODERN ÉS RÉGI NEMES STILUSBAN
DISZITŐ FESTÉSZÉT
ZOMÁNCOZÁSOK
CZEISEL és ELISCHER
II., Keleti Károly-utca 8. sz

Tisztelt Budai Napló! Tisztelettel kérem szíves értesítését b. lapja hasábjain arról, hogy ki a II. és III. kerület, Rózsadomb, Szemlőhegy és Ferenchegy Zöldmáli-út felé eső nagy területének a képviselője a székesfőv. törv. hat. bizottságában? Pobula Dani úr működését szívesen látjuk s örülünk, hogy van Valaki, — aki a kerületében eső dolgokat figyelemmel kíséri. A bizottsági tag urak nevére azért volna szükségem, mivel — ha egyelőre névtelenül is — valamilyen formában kérdést szeretnék hozzájuk intézni, hogy mikor hajlandók egyszer már a fenti vidék lakóinak ügyében megszólalni? Aktuális kérdéseim a következők volnának:

Mikor remélhetjük már egyszer Szemlőhegy—Ferenchegy és vidéke vízellátását?

Mikor készül el az a folyton hangoztatott Guggerhegyi vízmedence és gépei?

Mikor kapcsolják be a Zöldmáli-utat és vidékét a BSzKRT-forgalomba, illetve mikor létesül a már öt éve ígért villamosvasút?

Mikor kap Szemlőhegy és vidéke piacot?

Nem volna-e mód reá, hogy az elemi iskola mellé, illetve fölé polgári iskolát kapjunk?

Nem volna-e mód reá, hogy a Zöldmáli-út és környéke a felső részeken is kapjon rendőrőrszemet?

Miért nem hozzák a Szemlőhegy—Ferenchegy, Zöldmál környékén levő névtelen utcákat rendbe, miért hagyják az újonnan nyitott utcákat elgazosodni?

Mért nem találnak módot arra, hogy — a Pasarét mintájára — minden légy-járta utat rendbehozzanak és közművekkel lássanak el a mi vidékünkön is?

Mert ha a Pasarét minden része számára volt pénz és hitel, miért nincs a Rózsadomb és vidéke másik oldalára is?

Ezeket szeretné megtudni tisztelettel

egy hegyi lakos.

CIPŐK PREISACHNÁL elismert minőségben KRISZTINA-TÉR

Rejtvény megfejtés. Az 1003. számban közölt rejvényre, amelynek megfejtése: — *Budai* — beérkezett levelek szerint a közönség félreértette a kérdést és csak három beküldő közlítette meg a megfejtés módját. A negyedik meg is fejtette: *Klasz* Pál úr, akinek címére (I., Városmajor-utca 28/a) a tiszteletpéldányt egy évre megindítottuk.

A jövő iskolái és a budai hegyvidék

A szabadlevegős iskola (Freiluftschule, Open-air shool, école de plein air, openluchtschool, buitenschool), világáramlati jelenség, mely Indiától kezdve (R. Tagore erdei iskolája) az egész művelt világon meghódítja a pedagógusokon és a szülők millióin kívül a hivatalos közoktatásügyi köröket. A szabadlevegős iskolának a nevelésügyi gondolkodásnak megfelelően kettős célja van: — harmóniát létesít az egészségre való nevelés belső és külső körülményei között és — prevenciót képez a gyengeszervezetű, az egészség számára kellő környezetben megmenthető, sok ezer városi gyermek számára.

A szabadlevegős iskolák között nemzetközi érdeklődés és kapcsolat áll fenn, amelyet a genfi és párizsi internacionális központokon kívül az Egyesült Államok közoktatásügyi kormányának egészségügyi osztálya tart fenn.

Magyarországon — dacára, hogy a tanulók 60 százaléka igényt tarthatna a szabadlevegős iskolák által nyujtott prevencióra — mindössze öt erdei iskola áll fenn, valamennyi elemi népiskola és közülük kettő a gyermekvédelem, kettő a kimondottan tüdőbajra hajlamos tanulók részére épült.

Külföldön szabadlevegős iskolarajónokkal kezdik körülvenni a nagyvárosokat, az újabb iskolákat pedig alkalmas parkokban építik fel. Anglia, Hollandia, Dánia, újabban Svájc, Németország és Ausztria szinte lázas sietséggel reformálják iskoláik topográfiai, helyesebben „levegős" viszonyait. A városok levegőtlen utcáiban fekvő iskolák részére százszámra épülnek a vidéki iskola-otthonok (Schullandheim), amelyeknek feladata, hogy az iskolaév egész folyamán az osztályok felváltva vidéken tölthessenek néhány hetet, miközben a tanítás rendszeresen tovább folyik. Az osztrák közoktatásügyi minisztériumnak egész külön „Schullandheim" osztálya van, amely számos modern vidéki iskola-otthont rendezett be a városi iskolák osztályai számára. Németországban az Óriáshegységben, a Taunusban, a Keleti-tenger partján háromszázra tehető ezeknek az intézményeknek a száma. Mióta a német hivatalos pedagógiai és egészségügyi körök megállapították, hogy a „Schullandheim-rendszer a német ifjúság egészségi állapotára és szellemi haladására kitűnő hatással van, az államok és a községek támogatása évről-évre fokozódik.

Budapest iskoláinak helyzete e tekintetben sokkal könnyebb, mint más fővárosban. A fővárosi iskolák osztályainak otthonai részére itt van elsősorban a budai hegyvidék természeti szépségeivel, messze földön páratlan üde erdei levegőjével. A Haggenmacher-féle park kész iskola-telep, melynél megfelelőbb, egészségesebb hely ilyen célra ritkán adódik. Van forrásvize, halastava, a természet csodás adományai, a városi higiénia és kényelem annyira egyesülnek itt, hogy csak érte kellene nyúlni és kevés befektetéssel néhány száz tanuló részére sport- és üdülőtelep alakulhatna kapcsolatban egy erdei középiskolával.

Másfelől ott van a közeli budaörsi, budakeszi erdőség, a Kamaraerdő, Gödöllő vidéke, a Mátra hegyvidék és amit először kellett volna emlegetni, a Balaton, hogy nálunk is kifejlődhessék a szabadlevegős iskolareform, amelyért nyugati országokban állam, község és társadalom vetekedve hoznak áldozatot. Elsősorban azonban a budai hegyvidéket kellene a fővárosi tanulóifjúság egészségi viszonyainak javítása céljából széleskörű iskolaépítési program középpontjába állítani és a közeljövő napos, levegős iskolái számára a legalkalmasabb területeket biztosítani.

Gyulai Aladár,
a városi iskolák vidéki otthonát szervezőbizottság titkára.

RUDAS FÜRDŐ
radioaktiv höforrás
GŐZ- ÉS KÁDFÜRDŐ
FEDETT USZODA

VIRÁGOS BUDA
KERTÉSZETI KÖZLEMÉNYEK

A szamóca szaporítása

Mint minden foglalkozásnál, úgy a kertészetnél is van pihenő idő, a július és a december hónapok. Júliusban a meleg és a nyári szárazság miatt csak a növényzet ápolása és fenntartása végezhető, decemberben pedig a növényzet téli nyugalmi ideje miatt van pihenőnk.

A nyári csend után augusztus második felében kezdődik kertjeinkben a mozgalmasabb élet. Ilyenkor ismét vethető a konyhakertben spenót állandó helyre, magvető ágyásra vagy kihült melegágyba fejessaláta, karaláb, hónapos retek és a többi gyorsan fejlődő 6—8 hét alatt piacra kész termény magja.

Most van az ideje a szamócaszaporításnak is.

A szamóca, amelyet sokan földiepernek is neveznek, egyik legkedvesebb kora nyári bogyós gyümölcsünk, amely azonban a legmostohábban kezelt kerti növény. A legtöbb kertben a szamócaágyásokon szinte elvadultan, sűrű összefonottságban sínylődik ez a hasznos és kedvelt növény, mert ha leteremnek, magára hagyják s ami nagyobb baj, évekig a helyén marad, pedig a háromévesnél idősebb növények ápolás mellett sem teremnek már tökéletes gyümölcsöt. Ezért a szamócát három évnél tovább ne hagyjuk a helyén. Helyesen minden évben ültessünk néhány ágyást, hogy az elöregedett növényeket pótolhassuk, a jóltermő növényekből ki ne fogyjunk.

A szamóca szaporítása, az anyanövényeken fejlődő ú. n. ostorindákon található apró növények útján történik. Ilyenkor az ostorindákat az anyanövényekről levágjuk, a rajtuk található esetleg már a földbe gyökeresedett kis növényeket kiemeljük, az indától elvágjuk és megtisztogatjuk. Előzőleg a kert félárnyékos helyén szükség szerint egy vagy több 120 *cm* széles ágyást készítünk, azt komposztfölddel leterítjük, porhanyóan felássuk és finoman elgereblyézzük, amint magvetéskor szoktunk ágyásokat előkészíteni. Az így előkészített ágyásokba 6—8 *cm* sor- és növény-

NOVA-BIFO
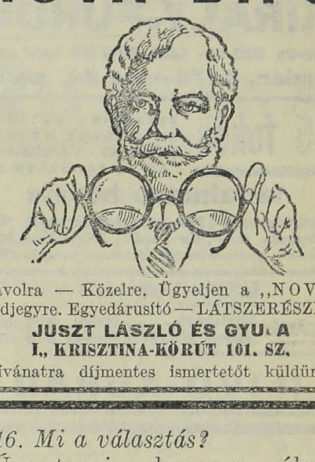
Távolra — Közelre. Ügyeljen a „NOVA" védjegyre. Egyedárusító — LÁTSZERÉSZEK
JUSZT LÁSZLÓ ÉS GYULA
I., KRISZTINA-KÖRÚT 101. SZ.
Kívánatra díjmentes ismertetőt küldünk!

Városházi kiskáté

Írta: HORVÁTH KÁROLY
főv. bizottsági tag

(Nélkülözhetetlen útmutató — egyszerű kérdésekben és értelmes feleletekben a városatyai tudomány gyors és biztos elsajátításához. Nélkülözhetetlen segítség — különösen választások előtt — kezdő és fejletlen, sőt fejetetlen várospolitikusok és általában laikus érdeklődők részére. Aki akar lenni — (no és ki ne akarna lenni?) — annak feltétlen ajánlható.)

1. Mi a városi politika?

A városi politika valami olyan nagy hangon előadott semmi, ami nélkül megélni ma már nem lehet.

2. Kik csinálják?

A városi politikusok (lat. Politienses Városienses — bono publico datum —).

3. Ki a városi politikus?

Többnyire olyan valaki, aki még tulajdonképpen senki, de nagyon szeretne valaki lenni.

4. És mi szeretne lenni?

Tényeleges városatya.

5. Hányféle személyiség a városatya?

Háromféle. Először olyan, aki ebből nem akar meggazdagodni. Másodszor olyan, aki akar meggazdagodni. És harmadszor olyan, aki tényleg jól bepénzeli magát.

6. Mi szeretne a városatya lenni?

A városatya — ha fenti (l. 5-ik szám) vágyai nem teljesülnek — képviselő, vagy miniszter szeretne lenni. Vagy legalább — veszett fejsze nyele — üzemigazgató.

7. Mi a dolga a városatyának?

A városatyák ugyanazt a munkát végzik, amit végeznének helyükben más városatyák és amiért kifogásokkal illetnék ők a városatyákat, ha történetesen nem lennének ők maguk a városatyák. Vasárnap munkaszünetet tartanak s ilyenkor intézik el az előbbi tevékenységükből felgyülemlett restanciákat.

8. Mi az, amit egy városatya mond?

Bölcsesség, vagy másként: várospolitikai szakvélemény.

9. Mi a várospolitikai szakvélemény?

Egy gyakran változtatandó, de nélkülözhetetlen és diszkrét ruhadarab. Két szára van, a közvélemény fáján függ és csicsereg azért, hogy nehezebb legyen kitalálni, amit mond. Vagy pláne megérteni.

10. Mi a városháza?

Egyesek szerint hatalmas épület, mások szerint a legmodernebb automata. Az előbbiek szerint abban folyton beszélnek azok, akiknek nincs mit mondaniok és hallgatnak azok, akik igazán érdekes dolgokról tudnának beszélni...

(És az automata?... reklamálod a kérdést k. Olvasóm! Hát az is. Ha elől bemegy két jól öltözött úr, hátul kijön 300 autótaxi.)

11. Ki kormányozza a városházát?

A többség. Ez nem egyéb, mint többféle kisebbségnek megfelelő csoportosítása. És minél több benne a megfelelően csoportosított kisebbség, annál erősebb a kormányzó többség.

12. Mi az interpelláció?

Olyan kérdés, amelyet egy városatya — reá teljesen érdektelen tárgyban — kizárólag bosszantási vágyból intéz a Polgármesterhez, vagy az egyik Tanácsnokhoz, akiket természetesen szintén egy csöppet sem érdekel az az ügy.

De a lapok — esetleg — írnak róla.

És ez a fontos.

Ez a népszerűség.

Magyarul: demokratia hungarica.

13. Mi történik az interpellációval?

(Hehehe! Még ezt is lehet kérdezni? Látszik, hogy ez a szerencsétlen 13-ik kérdés!)

14. Mi a küldöttség?

Ha 10.000 ember valamit nem akar, 10 pedig ugyanazt akarja, akkor a 10 elmegy oda, ahol a szóban forgó kérdést intézik.

Ezt a 10-et nevezik küldöttségnek.

Ott a 10-ből egy elmondja, amit a 10.000 nem akar.

Ezt nevezik vezér-szónoknak.

És nem intézik el sem azt, amit a 10 akar, sem azt, amit a 10.000 nem akar.

Ezt nevezik eredménynek.

15. Mi a választó-közönség?

Az a kedves polgártárs-tömeg, akit a kutya sem ismer meg, ha már leszavazott.

Mert szavazni alkotmányos jog.

Reám szavazni, alkotmányos kötelesség.

Másra szavazni, disznóság, becstelenség — és hazaárulás.

16. Mi a választás?

Úgy tenni, ahogy a választó nem akarja és vele úgy tétetni, ahogy én akarom, ezt nevezik választásnak.

Ez kétféle: titkos és nyilt.

Nyilt akkor, ha titkos. És titkos akkor, ha véletlenül rossz az ellenőrzés.

17. Mi az üzem?

Az a városi intézmény, mely pénzért bosszant.

Ez háromféle van: nagyüzem, középüzem és kisüzem. A negyedik a közüzem.

A nagyüzem sok embert bosszant és kisfizetést ad az igazgatóknak. A középüzem már kevesebb embert bosszant, de viszont több fizetést az igazgatóknak. A kisüzem már alig bosszant valakit. Örül, hogy él. T. i. az igazgatója. De az azután jól!

A közüzem senkit sem bosszant. Ott nincs min bosszankodni. Ott mindent elvisz a vezérigazgató. Még a befolyó bosszúságokat is...

18. Van-e olyan intézmény, mely ingyen bosszant?

Talán van. Vagy még talánabb: vannak.

RÓMAI FÜRDŐ
ÓBUDA—AKVINKUM
KEDVES
KIRÁNDULÓHELY
Kitűnő konyha. — A források napi hozama 160.000 hektoliter rádioaktív thermálvíz
A szentendrei HÉV vasútnak, a MFTR hajóknak és az ÚJPESTI átkelő propellernek állomása

távolságra a leszedett apró, már eredeti helyén is esetleg gyökeret fejlesztett növényeket elültetjük és megöntözzük. Ez a művelet egy szükséges gyökereztetési eljárás, amelynek ideje alatt a gyökerező, nevezzük dugványnövényeket, a meleg napsütés ellen, ha a félárnyékos helyen ez még szükséges, külön is árnyékoljuk vékonyan szálas szalmával. A gyökerező dugványokat a rendszeres öntözésen kívül, száraz, meleg időjáráskor célszerű naponként többször is finoman megpermetezni. Az így kezelt dugványnövények 3—4 hét alatt dús gyökeret fejlesztenek, amikor szeptember második felében, lehetőleg borongós időben vagy eső után, napsütéses helyen készített ágyasokba, állandó helyre kiültetjük.

Mert a szamóca több évig a helyén marad, végleges ültetés előtt a kijelölt helyét érett trágyával két-három ujjnyi vastagon terítsük be, porhanyóan mélyen ássuk fel és finoman gereblyézzük meg. A jövendő ápolás és a gyümölcs kényelmes szedése miatt a szamócát 120 *cm* széles ágyasokra, egy ágyason 40 *cm* sor és a sorokban 50 *cm* tőtávolságra ültessük ki. A kisebb terjedelmű ú. n. hónapos szamóca 30 × 40 *cm* távolságra ültethető.

A szamóca helyes ápolás mellett legfeljebb három évig maradjon a helyén s ezért minden évben szaporítsuk, vagy ősszel (nem tavaszszal) szeptember közepéig vásárolt palántákkal új ágyasokat ültessünk ki. Ilyen módon a hároméves kimerült növényeket kidobhatjuk és a szamóca folyton megújul.

A szamóca ápolása sok munkát nem igényel. De mint minden gyümölcsnemnél, úgy a szamócánál is a fajták helyes kiválasztása a termés minősége szempontjából lényeges dolog. A kertben termeszthető szamócákat ebből a szempontból három csoportba sorozzuk. Nagyon jó egyszertermő kerti vagy ananászfajták: König Albert von Sachsen, Deutsch Evern, Sieger, Laxtous noble, Sharpless. Többször termő (remontans) fajta: Páduai Szt. Antal. Hónapos szamócafajták: indanélküli fehér és piros, Döbeltitz dicsősége.

Füredi Jenő.

KIRÁLY-FÜRDŐ
Építette 1565-ben KARA MUSTAFA budai basa.
Budán, II., Fő-utca 84. szám.
45 fokos szénsavas nátrium, szénsavas magnézium, szénsavas kálcium és magnézium
tartalmazó hévvíz
Mozgás-, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fém mérgezés, máj-, lép-, vese-, hólyaghurutoknak, gyomorkatar és allergia ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdő: férfiaknak . . . . reggel 5—1 óráig, nőknek hétköznap délután 2—7 óráig.
!! IVÓ KURA !!

Budai iparos sikere, mert a Községi Takarék budai fiókjának kőművesmunkáit budai iparos, *Trimmel* József végzi, aki édesatyjától 1921-ben vette át az akkor is már 20 éves, jónevű kőműves vállalatot s azóta is fejlesztve azt, mindenütt megbecsülést szerzett munkájával. A *Községi Takaréknak* 3 éve dolgozik állandóan a legnagyobb megelégedésre.

Tapétázás, szobafestés, mázolás, elsősorban is bizalom dolga. Ha lakásunkat nagyon ízléses, finom tapétával vagy pedig elsőrangú kivitelben akarjuk festetni, úgy ajánlatos az e téren fővárosszerte általánosan ismert és megbecsült *Czeizel és Elischer* céghez, *II., Keleti Károly-utca 8.*, fordulni, akik megbízható törzsmunkásokkal rendelkeznek.

Legionista Társaság létesül és felhívja az 1920-ban *Lengyelországban* alakult magyar szabadcsapat összes tagjait, hogy címüket jelentsék be: — Budapest, X., Szabóky-u. 58. *Miklóssi* Ferdinánd címen.

Elhalasztották a Magyar Rokkantsegélyző- és Nyugdíjegylet e hó 31-ére a régi képviselőházba összehívott népgyűlést — szeptember hó 14-én vasárnap d. e. 10 órára.

Közgazdasági Napló

Szerkeszti: SZÁSZHALMI JÓZSEF.

* **Új pénzintézeti fiók** nyílik meg jövő hó elején a Margit-körút és Zsigmond-utca sarkán, ahol a *Községi Takarék* most építi át az átvett bolthelyiségeket. Már az „Egyesült Fővárosi"-tól örökölt hagyomány révén is Budán az alakulás napjától kezdve népszerű volt a Községi s így érthető, hogy hamar szükségessé vált a Margit-híd budai fejénél, mint Buda egyik legforgalmasabb helyén az új fiókintézet. Nemcsak a Vízivárosnak ez a része, de a Rózsadomb és a hozzátartozó hegyvidék is itt kapja legközelebb a Községi Takarékpénztárt, amely ezzel a fiókkal folyton gyarapodó közönsége érdekeit és kényelmét szolgálja.

* **A tamási Erdőipar** ellen megtett feljelentés valótlanság. Ez a jól prosperáló *Nasici* affiliáció Aradon egy oláh adóügyi zsaroló manőver központjába került. Az ügy kiinduló pontja sablonos: néhány elbocsátott hasznavehetetlen, megbízhatatlan tisztviselő szövetkezett az oláh pénzügyigazgatóság egyik vezetőjével, hogy a vállalatot megzsarolhassa. A manőver azonban nem úgy sikerült, ahogy szerették volna, — ennyi az egész.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I, Attila-u. 12

* **Ganz és Társa Villamossági-, Gép-, Waggon- és Hajógyár** aug. 22-én tartott rendkívüli közgyűlése egyhangúlag elfogadta az igazgatóság összes javaslatait és ezeknek megfelelően elhatározta, hogy az eddigi *12,250.000 pengőt* kitevő alaptőkét *98.000 darab, 1930 október 1-től* osztalékjogosult, névre szóló, egyenként *50 pengő* névértékű új részvény kibocsátása által *17,150.000 pengőre* emeli fel. Az új részvényekre a régi részvényesek elővételi joggal bírnak olymódon, hogy minden öt régi részvény ellenében *két új részvény vehető át*, részvényenkint *110 pengő lefizetése ellenében.* A közgyűlés továbbá *a Ganz és Társa cég és a newyorki International General Electric Company Incorporated* között létrejött ismert kooperációs megállapodással kapcsolatban beválasztotta a Ganz és Társa cég igazgatóságába a nevezett amerikai vállalat legfőbb vezetői közül *Minor Clark H.* vezérigazgatót, *Baldwin E. Arthur* helyettes igazgatót és *Woodward Jesse Marion* jogtanácsost.

* **Az IBUSZ** és a **Cook-iroda** egyessége — állítólag — létrejött. A közvetítő szerepét *Bud* János kereskedelmi miniszter vállalta magára, hogy a magyar idegenforgalom érdekeit minden körülmények között előmozdítsa. A döntő tanácskozások után létrejött a megállapodás, amely biztosítja mindkét vállalat nyugodt munkáját a magyar idegenforgalom további kifejlesztése érdekében két évre.

Budai Általános Takarékpénztár
Részvénytársaság
Budán, II., Fő-utca 9
Elfogad kamatoztatásra takarék- és folyószámlabetéteket.
Lekötött betétek után megállapodás szerint magas kamatot térítünk
Budai ingatlan-tulajdonosoknak gyors lebonyolítás mellett bekebelezett váltókölcsönöket nyujtunk
Mindennemű bank- és takarékpénztári ügyben készséggel állunk rendelkezésre
SAFE DEPOSIT

KALAPOK urak és hölgyek számára nagy választékban **KERTÉSZ** kalapcsmesternél I., Krisztina-tér 3 Fest, alakít

BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEIBEN
DÉLUTÁNI TEA
ÁNC ◆
FÜGGŐKERTJE — A LEGSZEBB TERRASZ
Elsőrangu koncert- és tánczene Európa előkelő restaurantjai között foglal helyet. Füst- és por mentes levegő. Este kétféle menü 3 és 6 pengős. Déli menü 2·50
Asztalrendelés T: A. 528-84

LEGSZEBB
és legkellemesebb uzsonnázóhely a
PUTSAY CUKRÁSZDA
terrasza
gr. Majláth száll. bérház és I., Attila u. 21

HUBERT és Tsa B. T.
Egészségügyi berendezések, csövek. Műszaki cikkek, fémgyártás.
VI., Liszt Ferenc-tér 4. Tel.: 222-67.

MÉRNÖK VÁLLALKOZÓVAL CIÁNOZTASSON
GARANCIA VÁLLALAT
Budapest, II., Szőnyeg-utca 3.
Telefonszám: 399—14.

FIUME
CAFÉ RESTAURANT
BUDAI DUNAPART — LÁNCHÍD-UTCA 12
A Szt. István hét és Szt. Imre ünnepségek résztvevőinek találkozóhelye
Elsőrangú konyha! — Figyelmes kiszolgálás! — Esténként elsőrangú cigányzene.
Asztalok előre rendelhetők: Telefon: A. 531-29
VILLAMOS ÉS AUTOBUSZKÖZLEKEDÉS

BUDAI KERTMOZGÓ
II., MARGIT RAKPART 16. SZ.
Műsor kezdete fél 8 órakor!
VILÁGVÁROSI MŰSOR! A SZT. IMRE ÜNNEPSÉGEK ÉS A SZT. ISTVÁN HÉT RÉSZTVEVŐINEK 50 SZÁZALÉK KEDVEZMÉNY!

Az új vásárcsarnok mellett megnyilt a
WINTER úri- és női divat üzlet
I., Krisztina-körút 115. sz.
Megnyitó árak: prima selyemharisnya 2·70-2·90, prima selyem női nadrág 2·40 komplett oxording 2 gallérral 5·90, elsőrendű puplining 7·60
Nézze meg kirakataimat! Figyelje áraimat!

AUTÓJAVITÓ ÜZEM FELELŐSSÉGGEL
Szolid árak!
PRIMUS
I., ATTILA-KÖRÚT 14-16
Telefonszám: Automata 571—15

Auguszt pavillon
*
Gyönyörű parkja és pompásan berendezett helyiségei Buda előkelő közönségének kedvenc uzsonnázó helye
*
Budán, I., Hidegkúti-út 22

Ó-Buda-Ujlaki Takarékpénztár
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, III, LAJOS-UTCA 148. SZ.
TELEFÓN: AUTOMATA 624—57.
Betéteket elfogad könyvecskékre és folyószámlára a legmagasabb kamatozás mellett
Kölcsönöket folyósít váltóra, folyószámlákra, értékpapirokra a legelőnyösebb feltételek mellett

Öröklakások 2—3—4 SZOBÁSOK
HALLAL, MODERN KIVITELBEN
(központi fűtés, melegvízszolgáltatás, gőzszárító, stb.) A Vérmezőre néző **ATTILA-UTCA 95, 97, 99. SZ.** telken épülő Stilus Társasházban **KAPHATÓK,**
1931 május 1-re. V., Balaton-utca 10. Telefon: 168—23.

PROHÁSZKA
szőnyegkereskedő
I., KRISZTINA-KÖRÚT 32
TELEFÓN: AUTOMATA 502-16
Művészi szőnyegjavítás és mosás
Magánfelektől vásárolt valódi perzsaszőnyegek jutányos árban. Gép- és futószőnyegek nagy raktára. Kedvező fizetési feltételek

Hüvösvölgy
legszebb kirándulóhelye
Nagyréti vendéglő
Naponta cigányzene!
tulajdonos
MARTH MIHÁLY

ELISMERT ELSŐRANGÚ
HENTES és MÉSZÁROS
PATHÓ ISTVÁN
ALAPITVA 1889
ROHAM-UTCA 6
FELVÁGOTT KÜLÖNLEGESSÉGEK!
TELEFÓN: 535—28

Dreher-Mauls

HUNGÁRIA
GYÓGYFORRÁS
Budán, az Erzsébet-hídnál
Szénsavval feltöve!
HARMAT-VÍZ!
Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-híd budai hídfőjénél épült modern ivócsarnokban. Radioactiv hatásu lithiumos és calciumhydrocarbonátos gyógyvíz.
IVÓ-KÚRA
Keserűsó-kúra. Javasolva vesebántalmak, gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság és vérszegénység ellen. Poharankint 8 f., Karlsbadi sóval 16 f.
Nyitva reggel 7 órától este 6 óráig.
TELEFON: AUTOMATA 530-03.

TEA
Közvetlen behozatal Holland-Indiából
a termelő ¼ és ½ kilogrammos eredeti csomagolásában és ládákban — Nagyban és kicsinyben
BOZÓ GYÓGYTÁR
BUDÁN, I. KER., ALKOTÁS-UTCA 34. szám.

KERPEL MIMÓZA KRÉME
*
SZÉPÍTI, FEHÉRÍTI ÉS PUHÍTJA AZ ARCOT EGY TÉGELY ÁRA: 1 P
TEGYEN KÍSÉRLETET **KERPEL**
*
MIMÓZA TOALETT ÉS MÓSDÓSZAPPANNAL Szépít, üdít, fehérít. EGY NAGY DOBOZ ÁRA: 90 f
KÉSZÍTI:
KERPEL SZENT ISTVÁN GYÓGYTÁRA
II., MARGIT-KÖRÚT 38

EZEN SZELVÉNY BEMUTATÓJA INGYEN KAP EGY DARAB MIMÓZA SZAPPANT A KIADÓHIVATALBAN

Talán a forgalmi vevő-ellenőr.
Talán a vevő-jégrehajtó.
Talán a víz-olvasó.
Talán a gáz-olvasó.
Talán az illany-olvasó.

Talán van több is. Talán, de csak ha nagyon keressük. Vagy talán, ha nem is keressük.

Hát akkor minek keressük?

19. Mi a számvevőség?

Olyan mellérendelt hivatal, ahol ha valaki megjelenik, közjegyzői okirattal kell igazolnia, hogy ott van. Hogy személyesen van ott és nem a 10 éve meghalt nagynénjét küldte maga helyett.

Mint pl. a választásnál.

Már t. i. a szavazásnál.

20. Mi a hivatal?

A legnemesebb célú városi foglalkoztató, szórakoztató és időmegtakarító kirendeltség.

Ismerek egy öreg bácsit, akit a dadája csecsemő korában ott felejtett egy hivatalban. Szép, sudár, ősz öreg ember lett, mire elintézték.

És kiszabadult.

21. Mi az autó?

Olyan nélkülözhetetlen háztartási cikk, amelyik azért van, hogy elvigyen egy keresett urat onnan, ahol keresik, és oda, ahol nem keresik. Csak ez a hibája. Mert a kívánságok szerint máshová is vihetné.

22. Mi a villamos és az autobusz?

Cseresznye.

Tudniillik a cseresznye sem meggy.

23. Mi a költségvetés?

Azt a keretet, melynél kevesebbet elkölteni bűn és nem szabad, költségvetésnek hívják. Ha ez nem volna elegendő arra, amire kiszámították, akkor jön a pót-hitel.

A csemege.

A képeddel alszom el, képeddel ébredek c. dal anyagias megnyilvánulása.

Sajnos, egész rendes emberek is csak hosszas utánjárással érhetik el.

De ha elérték!

Még rágondolni is édes!

24. Mi a közgyűlés?

Az eddig felsorolt összes teendők jogok, botrányok, városatyák, beszédek, dörgések, elintézések stb. stb. középkori patinával bevont összefoglaló kerete, mely a várospolitika tökéletes megtestesülése. Ahol nyugodtan pihenhetsz, nem zavarják álmaidat. Ahol mindenki ott van akkor is, ha senki sincs ott. Ahol a Zeppelin Amerika-repüléséhez elegendő energiát pocsékolhatsz el egész egyszerű szavakban. Ahol jó a kávé és rossz az akusztika. Ahol tervek szövődnek és mindég ég 1000 szövétnek. Ahol állandó harcok folynak állásokért, kenyérért és ezért az üléseket „kenyérmezei ütközetnek" is nevezhetnők (de Kinizsi Pál nélkül). Ahol tulajdonképpen csak az van, amit már megírva találunk Máté evangéliuma 21-ik részének 16-ik versében: „sokan vannak a hivatalosak, de kevesen a választottak!"

25. Mi következik mindebből?

Ebből az a jogos kérdés következik, vajjon érdemes-e várospolitizálni?

Hát Uram-Teremtőm, ilyenkor, az eseménytelen nyár kellős vége felé, legkivált választási hírek hallatára, persze, hogy érdemes.

Ha az embernek nincsen más jobb és okosabb dolga, miért ne volna érdemes?

Monori Mag vezet
MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI R. T.
BUDAPEST—MONOR
Monori magkereskedése: Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 3. Telefon: Aut. 868-60
képes főárjegyzék és nagybani árajánlat ingyen és bérmentve

SZENT IMRE
GYÓGYFÜRDŐ
ezelőtt (Rácfürdő)
Erősen radióaktív, természetes 42·4 C° földes-meszes hőforrásokkal. Két női és egy úri-gőzfürdővel, valamint kő- és kádfürdőkkel. Az összes gyógytényezőkkel felszerelve.
Egész éven át nyitva.

Személyi hírek

RIPKA FERENC dr. főpolgármestert 59-ik születésnapja alkalmából nagy küldöttség üdvözölte augusztus 31-én, vasárnap, Fonyódon.

SZEMERE SAMU dr. tanár és neje sz. *Horváth* René dr., a „Budai Nők Köre" elnöknője a nyári szünidőt európai körúton és Párizsban töltötték.

KISS MENYHÉRT dr. tanár, városi biz. tag Balatonföldváron nyaralt családostól, ahonnan Gyomára ment kétheti pihenőre apósához, *Molenda* János szőlőbirtokoshoz, — és szept. 1-én tér vissza Budapestre.

KRIVOSS ÁRPÁD dr. ügyvéd súlyos vakbéloperáción esett át szerencsésen és a teljes gyógyulás útján van. Szeptember hó 4-én hagyja el a Pajor-szanatóriumot.

BÁRDOS GYÖRGY dr., a Budai Ingatlantulajdonosok Egyesületének elnöke és neje *Weisz* Margit, a nagynevű zongoraművésznő ezidőszerint Párizsban tartózkodnak.

MAJOR ISTVÁN iskolaigazgató a Balaton mellett töltötte nyári szabadsága egyrészét családjával, ahonnan Salzburgba utaztak és e hó végén tértek vissza Budára.

PAJOR JÓZSEF kormánytanácsos, a miniszterelnökség főpénztárosa három hetet töltött Siófokon és e hó elején átvette hivatalát.

KAPCZA IMRE nem Badgasteinban, ahogy tévesen jelentettük, hanem *Hofgastein* salzburgi fürdőhelyen tölti szabadságát.

Szent István-napja és a vele kapcsolatos Szent Imre-ünnepségekről kimerítő tudósításokat közölt a napi sajtó. Örökre emlékezetes marad a maga nagy fényözönével, pompás ragyogásával, de a maga sötét árnyékaival, amelyek nagyrésze éppen minket borított be, itt Budán, anélkül, hogy a fényből és ragyogásból a méltó részt kivehettük volna. Ma még oly közel esnek ezek az ünnepek, még érezzük kisugárzó áhítatukat, a történelmi hagyományok lélekemelő hatását s így ünneprontás számba menne, ha most tárnók fel Buda sebeit, amiket a rövidlátás és a hozzánemértés ütöttek rajtunk. Az ősz szürke, ködös napjain eljön annak is az ideje.

MENCZER
mos, fest, tisztít saját üzemeiben
Telefon: A. 504—93
Külön vidéki oszt.

A vitás autobuszjárat, amely oly sok keserűségre szolgáltat okot a Rózsadombon, — miképen tehető rentábilissá? Ezt a kérdést igyekszik megfejteni a *Rózsadombi Egyesület* főtitkára, dr. *Nádas* Béla által elmésen szerkesztett memorandum, amelyet az egyesület már beterjesztett az illetékes helyen. E szerint a rózsadombiak egyenragú adófizetők a többi lakóval s így nekik is kell közlekedés, tehát az autobuszjárat nem szüntethető be, csak a mai hibái javíthatók. Nagyobb területet kell a dombon befutnia. Egyesíteni kell a járatot a várbeli járattal, ami szaporítaná a járatokat és igénybe vennék a kirándulók is, szakaszjegyet kell behozni, a viteldíjat olcsóbbá kell tenni, bérlet-, heti-, tanuló-, gyermek- és menettértijegyeket kiadni és lehetővé tenni az utazás félbeszakítását Budán, hogy a közönség bevásárolhasson. Olyan átszállójegy kell, amely nincs fix átszállóhelyekhez kötve, színházi járat kell, az utolsó kocsit fél 11 óráról fél 12 órára kell áttenni és — ami a legfőbb dolog — a végállomást Pesten a Koháry-utcából ki kell tolni a Liszt Ferenc térre. Így rentábilis lesz, ha az Autobusz Igazgatóság is akarja.

Ezüstéremmel, mint második díjjal tüntette ki *Fábián* József ismert divatárukereskedőt a tavaszi kirakatverseny zsűrije s ez alkalomból a Goldberger-Bemberg selyemgyár külön ezüstéremmel jutalmazta.

Kedélyes dalünnepélyt rendez a *Csokonai Dalkor* szeptember 7. napján (vasárnap) a III., Szentendrei utca 14. szám alatt *Dobes* Károly vendéglős összes helyiségeiben.

Régi sérelme a Margit-körút alsó része lakóinak, hogy a Királyhegy-utca és Horváth-utca sarkán ősidő óta volt villamos megállóhelyet annak idején beszüntették. Az ott érdekelt iparosok, kereskedők és lakók, továbbá a Rózsadomb egyrészének lakói, most tömeges aláírással kérik az érdekeiket sértő ideiglenes intézkedés megszüntetését és a megállóhely újbóli megnyitását.

Maláriás marad-e a Városmajor? — vagy nem, ezt a kérdést végre mégis csak el kell dönteni. A dzsungelszerűen beültetett részei a Városmajornak a mocsárláz fészkei. Mélyebben fekvők, tehát feltöltésre szorulnak, mert az esővíz képez ott apró mocsarakat, amelyek még szárazság idején sem tudnak kellően felszikkadni, mert a sűrű fáktól nem éri a földet a napsugár. Mi szeretjük a fát, minden fűszálat, de csak akkor, ha az embernek gyönyörűségére és hasznára van, nem pedig, ha ártalmára szolgál és gyilkosává lesz az apró gyerekeknek. Ott, ahol egymástól is alig tud fejlődni a fa és sűrű lombján nem tud áthatolni a napsugár, ritkítani kell és kivágni a fölösleges fákat, hogy a földet gyógyító napsugár áttörhessen rajta. Ezen a nyáron alig történt valami a Városmajorban és úgylátszik, ismét a bizottságok útvesztőjében járnak az akták, pedig minden elmulasztott nyarat sok-sok beteg gyermek sínyli. Nem egy szülő levele panaszolja föl nekünk a Városmajor gyilkos levegőjét; pedig oda gyógyulni küldik a gyereket és mégis mocsárlázzal tér haza. Most, hogy új rend került a városházára, talán mégis sikerül ezt szaadni a gyermekvilágnak, meg az szaadni a gyermekvilágnak meg az öregeknek és böles intézkedéssel eloszlatni azt az aggodalmat és félelmet, amelyet ezek a nedves, dohos zugok és mocsarak keltenek az ideszorult közönségben.

Öreg diákok találkozója. A budai főreáliskola, amely közéletünk sok kiválóságát adta tanítványai közül, szeptember havában ismét rendkívüli ünnepre készül, amikor az 55 év előtt végzett volt iskolatársak ünneplik meg ezt az évfordulót. Az ünnep napját később határozzák meg, de programja a következő: — a hetvenéves kort már meghaladó iskolatársak reggel 8 órakor találkoznak a reáliskolában és onnét, — úgymint 55 év előtt — a régi zászló alatt, a mostani növendékekkel együtt a kapucinusok templomába vonulnak Veni sancte-re. Visszatérve az iskolába, *Udránszky* József min. tanácsos, kollega mond ünnepi beszédet, hogy onnan valamely kedves budai vendéglőbe társasvacsorára vonuljanak. Az 1874—75-ik tanévben a budai főreáliskolát 66-an végezték el. Életben van még 17, meghalt 44 és ötről nem tudnak semmit. Budapesten lakik 12, vidéken 2, megszállt területen 2, külföldön 1. A szeptemberi ünnepre mind a tizenhét kapott meghívót. Ezek az öreg diákok az elmult ötven év alatt is rendszeresen találkoztak, ápolták a barátságot és nagy mértékben járultak hozzá, hogy a budai reáliskolában a „Volt Iskolatársak Egyesülete" a maga nemes céljaival megalakuljon. Az egyesület elnöke dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester, ügyvezető-elnöke pedig tiszabeői vitéz *Hellebronth* Antal ny. táborszernagy, akivel együtt rendezi ezt az ünnepélyt *Gaul* Károly h. államtitkár és *Mettelka* Frigyes ny. MÁV főfelügyelő.

Angol és német tanfolyamot rendez a *Budai Társaskör* — dr. *Lipthay* Pál nyelvtanár vezetésével, rendkívül mérsékelt tandíj mellett.

LÁTCSŐ Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

A lebontott piacot pótolja a Krisztina-téren az újonnan alakult *élelmi csarnok,* mely felöleli a *Fernengel és Czickeli* cég eddigi üzleteit, a fűszer-, csemege-, élelmiszer-, zöldség- és *halosztályt* és legújabban a hozzácsatolt *mészárszéket és baromfiüzletet.* Az elismerten elsőrangú cég ezzel a Krisztina-téri közönség kényelmét szolgálja nagy áldozatkészséggel. Az árak olcsóbbak.

Végre rendbejött az óbudai temető autobuszjárata, a 7-es, mely ezentúl reggel 7 órától este 7 óráig közlekedik. Az autobuszüzem új igazgatóságának igazgató helyettese dr. *Orova* Zsigmond sürgős indítványára határozta ezt el az üzemigazgatóság.

A kert barátainak szól a Magyar Magtenyésztési Rt. közismert nevén a *„Monori Mag"* őszi árjegyzéke, amely nem egy sablónos üzleti nyomtatvány, hanem a szakszerű kritikát is kiálló oly csoportosítása és felsorolása az ősszel vethető magvaknak, ősszel és télen kiültethető hagymáknak és gumóknak, valamint az egyéb aktuális gazdasági és kertészeti cikkeknek, mely minden hivatásos kertészt, kertkedvelőt, gyakorlati gazdát a legközelebbről érdekelhet. E szép füzet kiadását megelőző fáradozások és áldozatkészség, mely az üzleti cél szabta korlátokat messze túlhaladja, megérdemli, hogy azt elismerő szóval ajánljuk a virág- és kertkedvelő közönségnek.

URI SZABO, kiváló szabász! GLASZ Péter, I., Maros-utca 11.

A Kisfaludy-Színház az új színiévadot jól átszervezett társulattal aug. 30-án este ünnepélyesen megkezdte és bemutatta az „Alvinczi huszárok" című operettet.

Mandolin-Klub alakul, hogy a gitár, mandolin és benzsót nívósan kultiválja. Érdeklődők forduljanak: *Izsó* László zenetanítóhoz, — VIII., Népszínház-u. 42.

Vesse el a fűtés gondját, mely máris előreveti árnyékát és forduljon *Krausz* Rezső ismert nevű kályháshoz, II., Csalogány-u. 50., aki szavatosságot vállal a végzett munkáért és mérsékelt árakat szab. Elegendő a telefónhívás: — 546—67.

Kitüntetett budaiak

Gyümölcs- és terménykiállítást rendeztek Szent István hetében a budapesti és környéki gazdák, hogy egész évi kemény munkájuk gyümölcsével hódoljanak a két Árpádházi szent emlékének. Csak kevesen tudják, még a benszülött budapestiek között is, hogy Budapesten — ott ahol az aszfalt megszűnik — intenzív termesztés folyik. A Mezőgazdasági Múzeumban rendezett idei kiállítás büszkeséggel tölthet el mindenkit, mert amit a budapesti föld terem, az semmivel sem marad az ország egyébb vidékeinek terményei mögött. Terem itt minden, mi „szem-szájnak ingere" alma, körte, szilva, cseresznye és mindenek felett Budapest speciális gyümölcse, a hamvas őszibarack ingerli még a legszelídebb nézőt is. Joggal nevezhetjük Budapestet az őszibarackok városának, mert nincs még egy olyan városa Európának, ahol ez a pompás gyümölcs úgyszólván az utcán terem. A sashegyi, a budai és óbudai hegyvidék, Budaörs és Nagytétény termesztői startoltak az őszibarack-versenyben. A pálmát az idén Nagytétény vitte el félfontos, csodás színű és ízű barackjaival. Erről a gyümölcsről állapította meg három kanadai orvos, hogy a vérszegénység gyógyítására valamennyi gyümölcsnem közül a legalkalmasabb.

A Budapest Gazdálkodók Egyesülete élén dr. *Purébl* Győző elnökkel, *März* Károly társelnökkel és *Füredi* Jenő szakelőadóval éppen ezért, ennek a gyümölcsnek a termesztését erőlteti a budai hegyvidéken. Ha a nagyszabású telepítési terv valóra válik, úgy Budapest őszibarackkal láthatja el nemcsak a pesti vérszegényeket, hanem a külföldieket is. Az idei kiállítást 50.000-nél többen nézték meg, akik a látottakról a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak. A kiállítás bíráló bizottsága az állami aranyérmet *Lechner* Ödön szfőv. tanárnak, az állami ezüstérmet *Pregitzer* József, az állami bronzérmet *Grosz* Ferenc, az *állami elismerő okmányt* dr. Kray István, özv. Stift Ferencné és Marasztoni László nagytétényi termesztőknek, a *Mezőgazdasági Kamara ezüstérmét* Kuncze Géza és Pregitzer Jakab, *bronzérmét* Szilágyi Károlyné, a *székesfőváros elismerő okmányát* dr. Kepes László, Bacsik Gyula, Biró Ernő, Varga Gyula, Fischer Mihály és özv. Hollendonner Ignácné csoportjainak ítélte oda. Kitüntetéseket kaptak még: *ezüstérmet* dr. Wiesinger Frigyesné és Leheti József, *bronzérmet* Madarász György, *dicsérő okmányt* Horina Engelbert, Gigler István, Domonkos Lajos, Szilágyi Károly, Wehrmann Géza, Wallner Samu, Ébner Mátyás és fia, Putz Viktor, Putz Ferenc, Krén György, ifj. Haszmann Márton és Schlosser István, Sógor József, Liebentritt Elek, Herth Lipót, Reichardt Géza, Deák Ödön, Budai Gyümölcsértékesítő és Központi Szeszfőző Szövetkezet, Schnidinger József és Thaller István, *kitüntető okmányt nyertek:* özv. Pálmay Károlyné, Kolics István, Rigó Ferenc, Laczkó Elek, Müller József, dr. Lugmayer József, Schäffer István, ifj. Haszmann Mártonné és id. Gigler István, *elismerő okmányt kaptak:* özv. Grúsz Józsefné, vitéz Komárnoki Gyula, Mányi József, Horler Emil, Krán Mihály, Weichsel Sándor, Türk György, Szeif Pál és ifj. Gigler István.

RAVASZ
Előkelő cukrászszalón. Terrasz és kert. I., Krisztina körút 75. sz.

Két fontos kérdésben tett Óbudának kedvesen ígéretet *Karkas* Rezső tanácsnok, aki dr. *Orova* Zsigmond biz. tag meghívására személyesen győződött meg arról, hogy *a kórház-utcai új piac környezete nem méltó az új fedett vásárhoz.* Hepehupás, gazzal benőtt szemétdombok környezik, holott rendbehozva alkalmas volna a szegény gyermekek számára *játszótérnek.* Karkas tanácsnok, aki nem tartozik a városházán az ígéretek terén már lejárt nevekhez, azzal az ígérettel, hogy a teret rövidesen planíroztatja, új reményeket keltett ezzel az óbudaiakban.

De meggyőződött a tanácsnok egyúttal arról is, hogy *lehetetlen a helyzet az óbudai Flórián-téren,* amely tulajdonképpen nem is tér, hanem csak széles utca, amelynek egyik *fele azonban járda,* olyan széles járda, amilyenre ott egyáltalában nincsen szükség. A szűk úttesten pedig van a 9-es, 51-es és 5-ös vágállomása és arra jár a 7-es is. Ezen a szűk úton torlódik a két sínpáron az ott veszteglő villamoskocsi, sok teherszekér, autó egymás hátán, közveszélyes helylyé téve ezt a teret. *Orova* Zsigmond dr. már régóta kéri és sürgeti, hogy az ottani fölöslegesen széles járdát szűkítsék és a végállomást tegyék ismét a *Fő-térre. Karkas* Rezső tanácsnoknak alkalma volt személyesen meggyőződni a helyzet tarthatatlanságáról és kilátásba helyezte a tér végleges rendezését.

Hortobágyi juhtúró

A virágkiállításon feltűnést keltett a Mauthner Magkereskedelmi Rt. A megjelent előkelőségek a legnagyobb elismerés hangján nyilatkoztak a látottakról, ami természetes is, hiszen az évtizedes multú „Mautner-mag" fogalom az egész országban.

Gyász. *Lász* Károly állampénztári tanácsos, székesfővárosi törvényhatósági bizottsági póttag, a koronázó Mátyás-templom egyházközségi autonómiájának alelnöke, iskolaszéki tag, stb. stb., folyó hó 21-én esti Angeluskor, életének 59-ik évében, Bécsben baleset következtében rövid szenvedés után az Urban csendesen elhunyt. Téves vágányon tolató vasúti teherkocsi elütötte autóját és halálos sérülést okozott. E hó 28-án délután temették a tabáni temető halottasházából a németvölgyi temetőben levő családi sírboltba. Barátainak és tisztelőinek széles köre gyászolja és siratják: neje szül. Eperjessy Drága, testvérei, a Halmassek- és a Kapellercsaládok.

TURÁNI SZŐNYEGSZÖVŐ R.-T.
Készít, javít, megóv
II., FŐ-UTCA 80. SZ.
Telefon: Aut. 515—79.

Olcsó áron jót és tartósat adni, ezzel az elvvel nyilt meg a krisztinakörúti fedett vásár mellett a *Winterdivatház.* Kirakati árai amellett teszik tanuságot, hogy ezt az elvet száz százalékig be is váltja. Hiszen a mai pénztelenségben is vásárolhat magának mindenki 5.90 pengős oxfordinget, 7.60 pengős puplininget, 2.40 pengős műselyem női nadrágot, vagy 2.90 pengős legújabb divatszínű női harisnyát. Számtalan más cikket is hasonló olcsó áron árusít a cég.

Az optikai ipar Kolumbus tojása a *védjegyzett „Nova-Bifó" szemüveg.* Egyetlen szemüveggel megoldja a közelre és távolra látás problémáját. Egy darabból csiszolt meniscus üveg, melynek felső részén át távolra, alsó részén pedig közelre látunk. Mindenki hamar megszokja, amit sok ezer elismerés bizonyít. Ingyen ismertető az egyedárusítónál Budán: JUSZT LÁSZLÓ ÉS GYULA látszerészek, I., Krisztina-körút 101.

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ
a Városligetben
a székesfőváros egyik legmodernebbül felszerelt, legmonumentálisabb gyógyfürdője. Ivókura. Népgyógyfürdők, nyári (strand) uszoda.
KITŰNŐ KÖZLEKEDÉS

Fernengel és Czickeli
élelmiszer csarnok
I., KRISZTINA-TÉR 9. Tel.: 509-29
Ajánlják, fűszer, csemege, ital, cukorka, zöldség, élőhal, baromfi, hízott ökör, borjú- és sertéshús, valamint hentes áruikat
A VÁLASZTÉK NAGY AZ ÁRAK VERSENYKÉPESEK ÁRUK MINŐSÉGE FELÜLMÚLHATATLAN

Rózsadombi nyilvános jogú I-IV. oszt. magán elemi iskola
és internátus
ÁLLAMÉRVÉNYES BIZONYÍTVÁNYOK. — KERTRENDSZER. NYELV, ZENEOKTATÁS — VÍVÁS.
BEIRATÁS NAPONTA 10-14 ÓRÁIG. — A NÖVENDÉKEK RÉSZÉRE AUTÓ ÉS AUTÓBUSZKÖZLEKEDÉS.
Budapest II., Bogár-utca 2.
Telefon: Automata 527—79.

PAPP KLÁRI ILLATSZERTÁRA
II., Zsigmond-utca 12.
Valódi francia illatszerek, kozmetikai cikkek és háztartási áruk legdúsabb raktára

AUTÓ
JAVÍTÁS ● FÉNYEZÉS ● CAROSSERIA
A LEGOLCSÓBBAN
BUDÁN II, TÉGLA-UTCA 10—12
(A GÁZGYÁR MELLETT)

RUZICSKA
KÜLÖNLEGES KENYÉR A LEGÍZLETESEBB
KAPHATÓ MINDENÜTT!

DÉLIVASÚT
RÁDIÓHÁZ
I. KRISZTINA-KRT. 99. Tel. 507-07
Rádiókészülékek bérbe!
Kérjen prospektust

RÓZSADOMBI KÁVÉHÁZ és ÉTTEREM
Majláth szállodabérház
(Statisztikával szemben)
BUDA LEGELŐKELŐBB és LEGSZEBB HELYISÉGEI — A LEGKITŰNŐBB KONYHA
Az étteremben esténkint RÁCZ JÓZSI muzsikál. — Tulajdonos: LAKATOS JÓZSEF

FLEISCHER REZSŐ
hentesáru-, kolbász- és szalámigyár
egyetlen budai fiókja
BUDÁN, II., SZÉNA-TÉR 1
AZ ALFÖLDI-FÉLE ÜZLET HELYÉN.
Elsőrendű sertéshúsok, kolbászáruk és téli szalámi

Telek, ház, lakás, szoba

Budai Napló
I. ker., Bors-utca 24. szám
Telefon: 502-96

TELEK

A virágzó mandula-ligetek, a zamatos őszibarackokat termő gyümölcsös berkek, a fenyőkoszorúzta enyhe lejtők, az itáliai kéklő ég alatt mosolygó szellős pagonyok adják a Sashegy különlege vonzó erejét.

Fedezze fel Ön is a Sashegyet!!

A Sashegy az előkelő középosztály települő helye.

A Sashegy a Belvárostól gyalog is csak 25 percnyire.

A Sashegy a Belváros hegye.

A Sashegyi telkekről prospektust ingyen küld Kubatura részvénytársaság. Budapest, IV, Haris köz 4.

Gellérthegyen, kényelmesen megközelíthető helyen 6—10 percnyire a 27-es villamostól a Szent Imre útról, gyönyörű kilátással a Sashegyre és Kelenföldre a következő telkeket ajánljuk:

330 négyszögöl a Somlói úton, összes közművekkel,

két 300 négyszögöles a Búsúló Juhász-vendéglő alatt,

310, 380, 400 négyszögöles a Kelenhegyi úton,

három 280 négyszögöles a Szirtes úton nemes gyümölcsfákkal,

550 és 600 négyszögöl a Mihály úton, bérházaknak kiválóan alkalmasak.

E telkek ára négyszögölenkint **75—90 pengő.**

Rózsadombon 850 négyszögöl saroktelek, ölenkint 20 pengő, 5000 pengővel átvehető. (28)

Városmajor-utca elején remek nagyfrontú 282 öl telek, ölenkint 250 pengő. (93)

Rózsadomb legszebb részén 300 öl 56 pengőjével eladó. (85)

Szépvölgyi fenyvesben egyedülálló 16 holdas és a római Dunaparton 4 holdas telek szanatórium, weekend-telep részére eladó, vagy bérbeadó. Dr. Lugmayer József ügyvéd, II., Margit-körút 1. Automata-telefón 515—52. (82)

Pusztaszeri úton 550 □-ölnyi gyümölcsös eladó, ölenként 25 pengő áron. (94)

Svábhegyen, Farkasvölgyi út közelében 3749, 2246, 2383, 2394 □-ölesek, ölenkint 5 pengőért.

Ugyanott: az Ágnes úton 7237, 5207, 5772 □-ölesek, ölenkint 20 pengőért, Rege úton 1018, 1012, 1050 □-ölesek, ölenkint 30 pengőért.

Svábhegy lejtőjén, Istenhegyi úton közművek mentén, fogaskerekű első megállója közelében 700 öles telek eladó. (26)

Böszörményi-út 3/d. alatti 208-öles saroktelek, bérházépítés céljára eladó. A telek közvetlen villamos- és autobuszmegállónál fekszik. (60)

Hidegkúti-úton, Star filmgyár mellett, villamos közelében, kettő à 298-öles telek, diófás parkban, összes közművekkel, ölenkint hetven pengő. (69)

Buda legszebb helyén, szép kilátású, gyümölcsös kis telkek, közművekkel, 8 évi részletfizetésre. (73)

Böszörményi-úton 450 öl bekerített saroktelek. (74)

Svábhegy legszebb pontján 600 öl saroktelek, összes közművekkel, kedvező fizetési feltételekkel. (76)

Orbánhegy elején villamos és autobusznál 200 □-öl villatelek. (44)

Rózsadombon, Bólyai-utcában 750 négyszögöl telek eladó, régi villával, gyümölcsfákkal. 75.000 pengő. (24)

Svábhegyen, a Városkúti-út és Béla király-út között 3000 négyszögöles telek eladó, 12 pengő négyszögölenkint. 20.000 pengős kölcsön első helyen betáblázva a Leszámítoló Banknál. (25)

Lágymányoson keresek 2—300-öles telket villamoshoz közel 10.000 pengőig. (77)

Győri-úton vagy közvetlen környékén 150—200-öles telek, mely bérházépítésre alkalmas, azonnal készpénzért kerestetik. (62)

Pasarét, Hűvösvölgy környékén, villamos közelében készpénzfizetéssel 300 öles telket veszek. (45)

HÁZ

Svábhegyen, fogaskerekű közelében, kétszer 2 szobás ingatlan, nagy kerttel 28.000 pengő. (88)

Rózsadombon, urasági villa, 5 szobás, 700 öl parkban, gyönyörű kilátással, eladó vagy kiadó. (91)

Uj Szent János-kórháznál 4 szobás úrilak, 500 ölön, 28.000 P. (84)

Krisztinában bérvilla fás kertben, 5 modern lakással (5, 4, 3 és két 2 szobás) 80.000 pengő. (85)

Sósfürdőnél 3 szobás, parkettás, adómentes úrilak 18.000 pengő. (86)

Kelenhegyi-úton 4 szobás, alápincézett, 800 öl fás kertben, 80.000 P, felével megvehető. (87)

Rózsadombon 6 szobás, gőzfűtéses villa 60.000 pengő. (57)

Városmajor-utca mellett pompás villa, 7 szobával, minden mellékhelyiséggel, parkos kerttel, luxuskivitelben, Vajda Zsigmond freskóival, eladó 130.000 pengőért. 25 évi adómentesség. (49)

Buda belterületén 3—4 kislakásos házat keresek 30.000 pengőig. (78)

LAKÁS

Naphegy-utcában 2, 4 és 5 szobás lakások kiadók. (92)

Hűvösvölgyi villamosmegállónál 1 és 2 szobás lakás éves lakásnak azonnal. (90)

Hűvösvölgyben, villamosmegállónál 7 szoba, hall, összkomforttal, garázzsal részben is kiadó. (89)

Rózsadombon, Szemlőhegy utcában, autobuszmegállónál 4 szobás modern lakás november 1-re. (78)

Ferry Oszkár-utcában legmodernebb 4 szobás, erkélyes, lépcsőházi úrilakás, új bérpalotában, olcsó, melegvízfűtéssel november 1-re. (79)

Városmajornál, Maros-utcában, összkomfortos 3 és 4 szobás lakás napos fekvéssel és üzlethelyiség. (59)

Rózsadombon 4 szobás villalakás, parkban, gyönyörű kilátással. (61)

Zugligeti végállomásnál óriási kertben egy 3 szobás komfortos és egy 2 szobás évi lakás. (35)

Kelety Károly uccában, bérvillában 5 szobás, termes, hallos lakás. (33)

Horthy Miklós úton kétszobás komfortos lakás november 1-re. (30)

Krisztina-tér mellett, Naphegy-utcában napsütéses, 4 és 5 szobás, hallos, télikertes lakások (2)

Rózsadombon, Budai László-utcában 5 szobás, magasföldszinti, modern, szép lakás, autobusszal 4 perc a Vígszinháztól. (14)

Egy-, három-, négyszobás, erkélyes, modern lakások, központi fűtéssel, melegvízzel, budai hegyvidékre való gyönyörű kilátással, Horthy Miklós-útnál, kiadók. Építészmérnöki iroda I., Fadrusz-u. 6. Telefón: Lá 6—80. (17)

Gellérthegy környékén, vagy Rózsadombon 4 szoba hallos, vagy 5 szobás lakást keresek. (81)

SZOBA

Oroszlán-penzió, I., Városmajor-u. 29. árnyas kerttel, szobák ellátással 8—12 pengőig, telefón: 512—96., autobuszmegálló.

Kiadó szobákat egy soros hirdetésekben: — hol — és ár — soronkint 50 fillérért hirdetünk. **Előfizetőinknek díjtalanul.**

Levelezésnél azt kérjük, hogy méltóztassék a hirdetés végén zárjelbe tett **számra** hivatkozni!

Laptulajdonos: VIRAÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Viraág Béla.

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Bpest V, Ügynök-u. 8. — Nyomdaigazgató: Linzer M. —

Telekparcellázás POMÁZON

200 □-öles házhelyek kaphatók közvetlenül az állomás mellett. **Kitűnő ivóvíz. Pormentes, egészséges terület Gyönyörű kilátás. Jó közlekedés.**

Kedvező részletfizetés! Építési hitel!

Bővebb felvilágosítást ad:

ÓBUDA-UJLAKI TAKARÉKPÉNZTÁR
III., LAJOS-UTCA 148.
TELEFÓN: 624—57.

A mosatás bizalom dolga!
Haszilló István gőzmosódája
II. ker., Csalogány-utca 55
17 éve ugyanazon helyen érdemelte ki a budai közönség bizalmát

RÓZSADOMB alján
LUXUSPALOTÁBAN
tágas, kényelmes, minden mellékhelyiséggel ellátott szoba-konyhások, kettőszobások főuri kivitelben novemberre olcsón.
Kis-Rókus-u. 3. Telefón: 229-96

1—2—3 szobás
modern lakások központi fűtés melegvízzel. Buda legszebb magaslati fekvésű helyén I. ker., Győri-út 10 november 1-re kiadók. Bővebbet SZÉKELY MARCELL építőmesternél VI., Király-utca 108 • Telefón: A. 214—97

KIADÓ LAKÁSOK!
Bimbó-utca 1-3-5. sz.
(Szemben a statisztikai hivatallal)
egy-egy
2-, 3-, 4- és 5-szobás, hallal ugyanitt üzlethelyiségek
Margit körút 43. számú házban 4 szobás lakás hallal
Elegáns kivitel! Olcsó bérek
Bővebbet a helyszínen, vagy Aut.: 298—29.

Veszek, eladok
Régi bútorokat, festményeket porcellán és ezüstöket
GELB S.
Budapest, I., Attila-u. 8

GUMMI harisnyák, fűzők, gyógyhaskötők, női egészségügyi cikkek legolcsóbb beszerzési forrása
Hungária Kötszergyár R.-T. filiája
Buda, I., Krisztina-tér 3. sz.

A régi jóhírű PAPEK bőröndös budai fiókja
CSAK I., Horthy Miklós-út 6. sz. alatt van. Tel.: Lá. 8-93
Főüzlet: Kizárólag IV, Apponyi-tér 1

FORUM AUTÓSZAKISKOLA
AUTÓKERESKEDELMI ÉS BÉRAUTÓ FUVAROZÁSI VÁLLALAT BEJ. CÉG
II., KELETI KÁROLY-UTCA 15/a
(GRÓF MAILÁTH PALOTA!)
TELEFONSZÁMOK: 572-86 ÉS 543-49
Az iskolát irányítják: **Pavláth Jenő** gépészmérnök, autószakmérnök, máv. felügyelő és **Keppinger Károly** okl. gépészmérnök, közismert autószakmérnök. **Szaktanács, kölcsönzés, karbantartás** ELEGÁNS BÉRAUTÓK ÉJJEL-NAPPAL KAPHATÓK!

6 ÓRA alatt elintéz minden bádogos, vízvezeték- és gázszerelő munkát
CSIKÁK Károly
I., Csaba-utca 5. Krisztina-krt. sarok

ÜVEG és porcellán-árukban **GÁL LAJOS Budán** II., Széna-tér 7 vezet
Tisztviselők nagy árkedvezményben részesülnek. Kedvező fizetési feltétel

IDEÁLIS OTTHON
mindenkinek a leghőbb vágya. Ilyet biztosíthat magának legújabb, már épülő
KERTES
társasházunkban: a Horthy Miklós úti **„Szent István-udvar"**-ban. Adómentes, 2, 3, 4 szobás, legszolídabb építkezésű, olcsó, **fixárú**
ÖRÖKLAKÁSOK
Hall, loggia, jövedelmező üzlethelyiségek, kényelmes törlesztés.
Kívánatra képes prospektus!
A „Centrum" öröklakásai a legkapósabbak! Árvapénzek elhelyezésére alkalmasnak nyilvánittattak! Értékálló, biztos tőkebefektetés, cca 10% tiszta jövedelem!
„CENTRUM"
HÁZÉPÍTŐ- ÉS INGATLANVÁLLALAT,
HORTHY MIKLÓS-ÚT 9. 9-12, 3-5.
Telefon: Lágymányos 9—96.

SZŰCS GŐZMOSÓDA
Kelmefestő és vegytisztító vállalata
az Orsz. Iparegyesület által **aranyéremmel és díszoklevéllel** kitüntetve
Főüzlet: I., Márvány-utca 36. Telefon: 519-73
Budai fiókok: I, Krisztina-krt 167. II, Fő-u. 60

FRISS VIRAGOK! SZOLID ÁRAK! Telefón: A. 537-87
LOHR IRMA utóda
NAGY IMRE LÁSZLÓ
udvari szállító
II, Fő-utca 1

ÉHGYOMORRA
naponkint igyék egy pohár
KRISTÁLY VIZET!

VILÁGSZABADALOM
Óriási tüzelőmegtakarítás, fűti az egész lakást és állandóan melegvizet ad a „Töreky" fürdőkályha
GYÁRTJA: MAURER SÁNDOR
BUDAPEST, I., ATTILA-UTCA 31. SZ. Tel.: 505-15.
KÉRJEN ISMERTETÉST! — ALAPÍTVA 1899

LAKÁSTAKARÍTÁS SZAKSZERŰEN
30 ÉVES GYAKORLATTAL, IGEN JUTÁNYOS ÁRBAN, KEZESSÉGGEL
TELEFÓN: J. 549-71
SZABÓ JÓZSEF
BUDÁN, I., GYŐZŐ-UTCA 3. SZ.
HÍVÁSRA HÁZHOZ JÖVÖK

SVÁBHEGYI NAGYSZÁLLÓBAN
JÚNIUS 8-TÓL SZEPTEMBERIG NAPONTA DÉLUTÁN ÉS ESTE
Előnyös penziórendszer!
KALMÁR TIBOR
zeneszerző teljes zenekarával hangversenyez. Asztalrendelés: Tel.: 661-72

BALÁZS vendéglő Hűvösvölgy végállomás
Specialitások: Rántott csirke, dampfnudli. Nyitott és csukott terraszok. — Naponta ciganyzene. —

Budai Napló

XXVII. évfolyam. 1007. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **24** pengő, félévre **12** pengő. Egy szám **50** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca **24**. Délután 5—7-ig. Telefon: 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **40** fillér. 20 mm. magas hirdetés **8** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1930 szeptember 18

A füstnélküli város

kérdését megoldotta:

PÁVAI VAJNA FERENC dr.

A szebb jövő képe

Forradalmi társaságnak bizonyult az a csendes kis társaság, amelyben egyesülnek az írók, művészek és tudósok Budán és amelyről egy napilap azt írta néhány év előtt, hogy ez a „zugoscipős öreg urak társasága". És íme, ez a csendes társaság forradalmakat idéz elő olyan tereken, ahol eddig csend volt. Unalmas, káros csend.

Melankólikus városi rendszerrel kezelték itt a gyógyforrásokat *egy ügyosztályban a csatornákkal*, mert, hogy ez is, az is a föld alatt kódorog. A fürdőügy csak a köztisztaság kérdése volt. Az idegenforgalom pedig bankettező társaság. Aztán jöttek a Hollós Mátyás Társaság forradalmárai, élükön dr. *Ripka* Ferenc mai főpolgármesterrel és 8 évvel ezelőtt, az akkor még virágzó „Felsőkrisztinavárosi Társaskörben" hétnapos ankétet rendezett a társaság, amelyen fölvonultatta az összes tudósait a forrásügyeknek és idegenforgalomnak és ezzel beledobott a köztudatba olyan keresztrejtvényeket, amelyek megoldásán azóta még a királyi ház tagjai is elismerésreméltó buzgalommal törik a fejüket. Ennek az ankétnek a nyomán, az innen kiindult nemzetmentő gondolat hatása alatt született meg *József Ferenc* főherceg elnöklete alatt a „Budapest Fürdőváros Egyesület", az „Idegenforgalmi Szövetség", a „Dunaszövetség" és kicsúcsosodott az egész az „Idegenforgalmi Tanács" megalakulásában. Ma már alig van komoly ember Budán, de Budapesten sem, aki ne volna meggyőződve arról, hogy ezen a városon csak az idegenforgalom rendkívül felfokozása segíthet és a rendkívüli felfokozásnak egyetlen tényezője az a 88 gyógyforrás, amelynek vize ma kihasználatlanul folyik nagyrészt a Dunába. Százmillió liter ős gyógyforrás vize, amelyben még a rádium őse, a *thorium* is feltalálható, pusztul el naponkint és bizonyítja a legfényesebben a mi élhetetlenségünket. A forradalmár Hollós Mátyás Társaság ebbe sehogy sem tud belenyugodni és így kerül, hogy évről-évre újabb és újabb ankétok forradalmasítják a fürdőügyet.

Háború ez a szénbányavállalatok ellen, amelyek nagy érdeke úgy kívánja, hogy füstbe fulladjon ez a város és télen át fekete hó takarja háztetőit, holott bebizonyosodott tény, hogy alattunk a háromezer méter mélységbe süllyedt gránithegység a túlhevített víz tengerét izzadta ki magából, oly rengeteg mennyiségű energiát rejtve magába, hogy azzal Magyarország minden szükséges hajtóerejét tudnánk előállítani szén nélkül. Forradalom volna ez a közgazdasági életünk terén és mérhetlenül olcsóbbá, szebbé és kellemesebbé tenné az életet, — de elővarázsolná *a világ legtisztább levegőjű, legolcsóbb életű és gyógyvizekben leggazdagabb fürdővárosát, itt Budán.* A forradalmi eszme zászlóvivője

PÁVAI VAJNA FERENC.

Nemcsak budai érték, hanem az ország határain is túl világító fáklyája a jövendő gazdasági átalakulásnak. Hatalmas magyar koponya. Önkénytelenül mindenki „méltóságos úrnak" szólítja, holott csak tekintetes úr, nagy címekkel, sovány kis fizetéssel, de óriási munkabírással. Kevés embernek volt annyi sikere Magyarországon, mint neki, pedig kevés embernek vetettek annyi gáncsot, mint neki. A hatalmas széntrösztök értették a módját, hogyan kell Pávai Vajna Ferenc minden sikerét kudarcképpen beállítani.

Hajdúszoboszlón bekövetkezett az, amit Pávai Vajna Ferenc az utolsó évtizedben írásban és élőszóval hirdetett, hogy ez a túlhevített víz a föld mélyében, amely virágzóvá tette Alaska, addig néptelen hómezőin a gyáripart, — rendkívül magas fokra emelte az indusztriát Kaliforniában és — gazdaggá Olaszország egyes vidékeit, — meg van Magyarországon is, csak fúrni kell a ma már lehetséges, kétezer méterig, sőt továbbmenőleg is és — föltárta így 2030 méter mélységben Hajdúszoboszló második ártézi kútjában *a 127 és fél fokos túlhevített vizet*, amelyben 17% só is van és sós-jódos hévizében csodálatosan gyógyulnak a betegek.

A technika mai fejlettsége meg tudja oldani azt a kérdést, hogy ez a túlhevített víz, akár mint gőzgázkeverék kerüljön a föld színére és olyan energiaforrást produkáljon, amely fölöslegessé tesz minden drága fűtést és *fölöslegessé teszi a szenet.*

A budai hegyek lábáig terjedt ez a földalatti forró tenger a maga ős, gyógyító erejével és emberboldogító energiájával.

Az a csodás kép bontakozik ki ennek az új energiának ma még kúszált ködéből, hogy itt Budán, lent a városban is, a legcsodálatosabb, legtisztább levegőn élhet a gyógyforrásainkat kereső idegen. Itt még a vízvezetéki csap is bűvös gyógyerejű vizet csurgat magából és a végtelenül olcsó hajtóerő a legminimálisabbra szorítja le a világítás, a fűtés és a közlekedés költségeit.

Pávai Vajna Ferenc fekete szakállába itt-ott belopódzott már egy-egy szürke szál. Férfikora teljében itt áll, mint a változás előtt álló gazdasági élet megváltója. Minden nap a keresztfa alá hurcolják, hogy azután diadalszekéren hozzák vissza. Az összeomlás előtt álló gazdasági tényezők pribékjei még gúnyolják, elavult lándzsáik még sebet ütnek rajta, de a megváltás már megindult, föltartóztathatlanul, mert Hajdúszoboszlón már kibuggyant a föld mélyéből az a 127 fokos víz, amely el fogja mosni *az energiapocsékolás clavult rendszerét*, amelynek nyomán föltámad a füstmentes, a koromnélküli új világfürdő a maga száz és százezer betegével, Hollós Mátyás király ismét virágzó városában: — Budán.

Dubonai Pál.

Vass József,

a kialakuló új Magyarország egyik útmutató vezére, harc közben dőlt ki a küzdő tábor élén és halálában megbékélt vele minden ellenfele, megsiratta minden híve. Magyarországon régen temettek ilyen hatalmas gyászkísérettel, mint amilyen elkísérte Vass Józsefet az utolsó útjára. A magyarok Istene adjon neki örök békét és örök nyugalmat küzdelmes és nemzetéért nyughatatlan élete után.

Vass József utódjául önkénytelenül is elsősorban mindenki dr. Ripka Ferencet jelölte. Az ő kifejlett szociális érzéke és szinte páratlanul álló szervező talentuma tette őt hivatottá arra, hogy a népjóléti minisztérium kiforrásban lévő nagy alkotásait a gyakorlati életnek megfelelően hozza rendbe. A világon csaknem egyedül áll az óbudai gázgyár szociális berendezkedése, ahol a lakásától kezdve a fürdőn, parkon, olvasótermen, színházon, kaszinón, iskolán át az emberi művelődés és szórakozás minden eszköze rendelkezésére áll az alkalmazottnak. Aki ezt meg tudta csinálni oly egyszerűen, minden feltűnés nélkül és az eredmény minden fitogtatása nélkül, az a Társadalombiztosító Intézet túlméretezett és Nagy-Magyarországra szabott kis „munkásbiztosítóból" minden átmenet nélkül a kis országgal össze nem egyeztethető nagy „társadalombiztosító" intézményt a maga organizatórikus képességével összhangba tudta volna hozni a mai viszonyokkal, kellő ellenszolgáltatást biztosítva a munkásságnak.

Az általános óhajtásnak útját állta az új fővárosi törvény, amely új rendet van hivatva teremteni ebben a milliós városban és teljes elgondolásban talán csak Ripka Ferenc lelkében él. Bün lett volna e vergődő város ellen, ha Ripka Ferenc főpolgármestert most szólítja el, a nagy munka küszöbén a kormány más pozícióba és az egész átalakulást, az új rend megszilárdulását más, esetleg avatatlan kezekre bízta volna. A fővárosi törvénynek ma tulajdonképpen csak a keretei állanak s azokba új életet, új vérkeringést vezetni Ripka Ferencnek életfeladata, amellyel ennek az országnak és ennek a nemzetnek tartozik.

Két fontos útja a budai hegyvidéknek vár sürgős kiépítésre, — az egyik a *Kavics-utcán* át tervezett szerpentinút, mely a Rózsadomb keleti és északi oldalát tenné hozzáférhetővé és új területet nyitna meg az építkezés számára, — a másik a *Szépvölgyet* megnyitó szerpentinút, mely ezt a romantikus völgyét tárná föl Budapest közönsége előtt. A Szépvölgy megnyitása régi terve úgy a Közmunka Tanácsnak, mint a fővárosnak és a folytatását képező út a Hármashatárhegyre már nagy részben ki is épült. Az alsó rész, mely az újlaki templomtól indul a Szépvölgy-utcán át, már fogasabb kérdés, mert kisajátításokat igényel és megköveteli a szépvölgyi árok beboltozását. A Hármashatárhegy, mint kirándulóhely ma erősen divatban van és nincsen idegen, aki ne igyekezne az onnan eléjétáruló pompás panorámát megtekinteni. Ennek a szerpentinútnak a megfelelő kiépítése ügyében legutóbb népes küldöttség járt *Csármann* Ferenc tanácsnoknál *Brunekker* Lajos bizottsági tag vezetése alatt, akik előtt a tanácsnok maga kijelentette, hogy közvetlenül saját tapasztalásából ismeri ennek az útnak nagy autóforgalmát s így az első teendők közé sorolja az alsó útszakasznak mielőbbi teljes kiépítését. — E két szerpentinúton kívül hiányzik még a harmadik, mely Óbuda felől vezetne föl a *Táborhegy* érintésével a *Mátyáshegyre* és megnyitná az annak tetején épült hatalmas *Attila-parkot* a közönség számára.

Óbuda műemlékei

Megtalálták Árpád sírhelyét?

A törvényhatósági bizottság június hó 26-iki közgyűlésén indítványt tett *Orova* Zsigmond dr. aziránt, hogy Óbuda belső területein indítsák meg az ásatásokat. Indítványát a közgyűlés és a tanács megértéssel fogadta. A Budai Napló július hó 14-iki számában részletesebben hívtuk fel a figyelmet azokra a megbecsülhetetlen értékekre, amelyek Óbuda földjében feltárásra várnak és rámutattunk arra, hogy hazánk mai területén *mily kevés műemlék van a kereszténység első századaiból*, holott a római kultúra maradványaiból arra kell következtetni, hogy a római birodalom végnapjaiban és az azt követő évszázadokban a Duna mentén virágzó élet volt. A megindult ásatások nem várt eredménnyel jártak. A *raktárutcai* városi házak főfrontjai előtt sikerült feltárni egy *ókeresztény templom romjait*, amelyek gondos feltárása talán megfejti Árpád fejedelem sírjának titkát. Véletlen szerencse, hogy olyan helyen vannak a romok, ahol nem kell sem utcát rendezni, sem házakat eltávolítani. A környék rendezése kevés pénzáldozatot igényel. A hely a villamos mentén, lakott területen van és így annak meglátogatása igen egyszerű. Budapest műemlékei értékes objektummal gazdagodtak. Az illetékesek meg fogják találni a módját annak, miként kellene népszerűen megérthetővé és kedveltté tenni ezeket a romokat, *miként kellene a külföldnek és a tudományos világnak* figyelmét e műemlékekre felhívni. És végül köszönjük meg a buzgalmat azoknak, akik fáradoztak: dr. *Nagy* Lajos egyetemi magántanárnak, az akvinkumi múzeum tudós őrének, *Liber* Endre tanácsnoknak, aki megértéssel van minden jó és szép gondolat iránt, valamint dr. *Pacher* Béla tanácsi fogalmazónak, aki nemcsak referense, de fanatikus támogatója minden archeológiai törekvésnek és — végül Óbuda lelkes barátjának, Orova Zsigmond dr.-nak, aki a figyelmet erre felhívta.

Az újlaki rakodópart építése elhatározott tény és valószínűleg rendezés alá kerül az óbudai Dunapart is az új óbudai hídfőig. A tervbevett nagy közmunkák között első helyen szerepel a két új híd s az óbudai egy csapásra átalakítja egész Óbuda képét. Úgy a Közmunka Tanács, mint a városi mérnöki hivatal különféle szabályozási terveket készített és Óbuda is hatalmas sugárúthoz jut a Vörösvári-útnak kiépítésével, mely egyenesen az új óbudai hídfő előtti térre torkollana. Ebben az évtizedben, amelynek küszöbén állunk, Budapestnek be kell pótolnia az elmult másfél évtized építkezésének hiányát, ha meg akarja tartani világvárosi nívóját. Ki kell épülnie Óbudának, ahhoz a szerephez méltóan, mely abban vár reá, hogy a Budától északra fekvő községek forgalma itt fusson össze és ezek a községek gazdasági szükségleteiket Óbudán fedezhessék. Ki kell épülnie Óbudának az esztergomi vasút töltéséig, mint városnak, hogy azután e felső medence északi részét, mint fürdő- és villavárost értékesíthesse Budapest. Az új híd révén Óbuda teljesen belekapcsolódik Budapestbe, az új híd fölszívja az egész Pest felé irányuló teherfogalmat és ezzel mentesíti Újlakot és a Margithidat, ami úgy a Császárfürdő, mint a Lukácsfürdő előnyét szolgálja és lehetővé teszi e két fürdő és környéke méltó kiépítését.

Összefogás ad hatalmat!

— A választások küszöbén —

Irta: GLŰCKSTHAL SAMU dr.

a törvényhatósági bizottság tagja

Nemrégiben Belgiumban jártam és Bruge város büszke, sokszázados városházának az ormán egyetlen feliratot láttam, amely már messziről hirdeti, hogy: *„Eentracht baart Macht"*. Összefogás ad hatalmat. És amikor vizsgáltam a belga társadalomnak munkáját, csodálattal állapítottam meg, hogy ez a számranézve nem nagy nép összefogással mily hatalmas eredményeket ér el. Városaiban lázas építési munka folyik, a kikötőkben lüktet a tengerentúli kereskedelemnek minden ereje és népe boldog és megelégedett.

Hazajövet pedig fájdalommal tapasztaltam a jövő községi választásokra való előkészületek közepette azt az elszomorító jellegzetes vonást, hogy *a polgári társadalom szerteszéjjel szakadozott* és hogy egységesség és összefogás csak a szociáldemokráciában tapasztalható. A szociáldemokratáknál van egységes cél, mindenki aláveti magát a pártfegyelemnek és az egységes akaratnak és mindehhez járul még az is, hogy pártszervezetük utólérhetetlenül jó és rendelkeznek a szükséges segédeszközök felett is.

A polgári társadalom éppen az ellenkező képet mutatja. Bajaink ugyan egységesek, de azok orvoslására *nincs meg az egységes program* és nincs meg *az egységes akarat*. Még azt sem tapasztaljuk, hogy a *polgári pártok egymás között érintkezést keresnének* a nagy kérdések megoldása és a közös bajok orvoslása céljából. Pedig ma más világot élünk, mint éltünk 20 évvel ezelőtt és ma már nem lehet ugyanazokkal a politikai eszközökkel harcolni, mint azelőtt. Gazdasági jólét idejében lehet üzni kisded politikai játékokat és nem árt, ha a kormányzás és az ügyvezetés tekintetében nincs egységes politika. Ma azonban oly súlyos időket élünk, hogy a legkisebb hiba kegyetlenül bosszulja meg magát az összességen. *Most nem lehet büntetlenül demagógiát üzni*, hanem céltudatos, a közönség érdekében fekvő politikát kell folytatni akkor is, ha ez nem jelent pillanatnyi népszerűséget.

Ismétlem, a legnagyobb bajt azonban abban látom, hogy a polgári társadalom különböző rétegei között nincs meg az összhang és az összműködés, sőt mindig fokozódó mérvben mutatkozik az, hogy a gazdasági leromlás következtében *a kispolgárok elproletárizálódnak* és a szociáldemokráciának számarányait növelik.

A kenyérgond elképzelhetetlen arányokat öltött és a nép kezdi reményét veszteni. Igaza van Ripka Ferenc főpolgármesternek abban, — ahogy Fonyódon kijelentette — hogy optimistának kell lenni. Azért van igaza, mert csak az optimisztikus felfogás közepette tudunk termelni. De az optimizmus nem jelentheti azt, hogy bajainkat nem kell beismerni és hogy nem kell sürgősen gondoskodni azok orvoslásáról. Ily körülmények között csak természetes, hogy a polgárságnak az összefogó munkában a Főpolgármester úr rendelkezésére kell állania, aki állandóan képviseli azt az irányzatot, amely a polgárság kölcsönös megértésére és összefogó munkájára vezet.

Tüntetni akarok amellett, hogy Ripka Ferencnek az a politikája, amely a polgárság összefogását célozza, az általánosan uralkodó polgári irányzatnak kell lennie és tüntetnünk kell mindnyájunknak amellett, hogy úgy demonstráljuk, miszerint ezt a politikát mi polgárok valamennyien teljes odaadással követjük.

A budai halálter

A fogaskerekű a Széna-téren

Irta: MASSÁNY ERNŐ dr.

m. kir. főmeteorológus

Idegenben ért úton a Budai Naplónak az a száma, melyben azt a szinte hihetetlennek látszó híradást találtam, hogy a *BSZKRT a fogaskerekű vasutat behozza a Széll Kálmán-térre,* elpusztítva ezzel a tér közepén álló kis parkot, amelyet már megcsonkított az oda nem illő vendéglő felépítése.

Az augusztusi Nemzetközi Csillagászati Kongresszus tagjai rendkívül elismeréssel nyilatkoztak arról, hogy Budapest minden terét és szabad helyét a magyar kertészet remekeivel ékesíti, ami egyúttal igazolja a Budai Napló évtizedes törekvéseit. A BSZKRT terve révén most elveszítjük a nagy pénzáldozattal megteremtett egyik terünket Budán, de a budai polgárok nagy élhetetlenségére vall, ha ebbe szó nélkül belenyugosznak és ha ehhez nincsen is több szavam a *fogaskerekű behozatala ellen,* mégis sorompóba szeretném állítani Buda közönségét.

A kertvárossá (?) formálandó és mindinkább népesedő és terjeszkedő Budának ma legfontosabb közlekedési ütőere a Krisztina- és Margit-körút. Nem tekintve a Margithíd budai feljárójának környékét. Ennek a körúti forgalomnak legmozgalmasabb része éppen a két körút találkozásánál kialakult Széll Kálmán-tér. Ennek a forgalmi gócpontnak a fontosságát pedig mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy éppen itt létesítették a zugligeti és hűvösvölgyi villamos végállomását is, sőt ennek a térnek a szélén fut be a Csaba-utcába a 14-es autobuszjárat is. A vári 16-os autójárat a Várfok-utcából lejövet megkerülve a villamos végállomást, szalad be a Retek-utcán át a Dékán-utcába. A Széll Kálmán-tér egyik oldalán futnak a 4-es és 61-es, a másikon a 14-es és 44-es s a villamos végállomás mellett futnak el a 49-es, 71-es és 51-es villamosjáratok s ezen a téren bonyolódik le a Zugliget és Hűvösvölgy irányában, napról-napra rohanó lépésekben fokozódó személy- és teherautóforgalom, mely ma is már olyan szédítő, hogy aki a 14-es és a 44-es villamosokkal jön, vagy a 4-es és 61-essel kívülről jön be, csak a legnagyobb veszedelmek árán kelhet át a tér közepén felállított végállomás épületéhez. Kínos nézni azt a rendszertelen ide-odaszaladgálást az úttesten át, amikor a jégpályánál váró közönség két úttesten át futva igyekszik elfogni a tulsó oldalon jövő 4-es vagy 61-es, esetleg a 14-est vagy 44-est. A külső részeken folyó állandó építkezések miatt nagy a teherforgalom is s e körülményeket összevéve, előttünk áll a bizonyság, hogy a Széll Kálmán-téren és a Retek-utcán rövidesen a legkétségbeejtőbb forgalmi krízis köszönt be. Sietteti ezt a BSZKRT azzal, hogy a Svábhegynek ugyancsak erősen fejlődő forgalmát be akarja vezetni a Széll Kálmán-térre, ahol a most épült mellékvágány dacára a hűvösvölgyi és zugligeti kocsik torlódása gyakran megakasztja a 14-es és 44-es járatokat is. Nem kell nagy fantázia annak elképzeléséhez, hogy mi történik majd itt, ha mindezek tetejébe még a fogaskerekű kocsijai is a Széll Kálmán-térre futnak be. Ennek a térnek a keretei adottak. Eléggé bővíteni még akkor is csak ideig-óráig lehet, ha elvesznek egy darabot a jégpálya területéből. Megfelelő nagy darab kihasítása az Annaudvar miatt lehetetlen, mert akkor a Margit- és Krisztina-körutak még az eddiginél is élesebb szögben találkoznának és megszűnne ezeknek a nagy utaknak helyes vonalvezetése.

Mindez azt bizonyítja, hogy a fogaskerekű bevezetése nemcsak felesleges, hanem egyenesen káros is és a *pesti halálsorompó mellé,* megteremtené a *budai halálteret is.*

A jelenléti díjakról

mostanában sok szó esik. A székesfőváros közigazgatásáról szóló 1930. évi XVIII. törvénycikk 89. §-ának (5) bekezdése ekként intézkedik: „Az üzemigazgatóságok tagjai részére a törvényhatósági tanács — az érdekelt üzemek költségvetése terhére — jelenléti díjat állapíthat meg." Ezzel a jogával a törvényhatósági tanács még eddig nem élt, de máris heves akció indult meg ellenzéki részről oly irányban, hogy a törvényhatósági tanács ezzel a felhatalmazással ne éljen, vagyis jelenléti díjat az üzemigazgatósági tagok részére ne állapítson meg. A Budai Napló július 6-iki számában foglalkoztunk ehhez hasonló gondolattal, amikor a nemzetgyűlési képviselők tiszteletdíjával szemben az volt az álláspontunk, hogy a tiszteletdíjat csak az a képviselő kapjon, akit parlamenti munkássága megakadályoz kenyérkereső foglalkozásának folytatásában, mert erkölcstelen dolognak tartottuk azt, hogy a képviselői mandátumban rejlő befolyás és tekintély által megnagyobbodott kereseti lehetőség mellett még külön jövedelmet is biztosítson a közmegbizatás. A felsőházi tagok tiszteletdíjának megállapításánál ez a gondolat diadalmaskodott, de a képviselőknél figyelmen kívül maradt. Hogy ez igazságos-e, vagy sem, azt a legjobban a képviselőknek kellene tudniok. Bizonyos azonban az, hogy pártkülönbségre való tekintet nélkül felveszi a fizetését minden képviselő, akár gazdag, akár szegény, akár ráfizet a képviselőségre, akár nem. A díjazást a „nobile officiumért" a honatyák egész természetesnek találják. Különös dolog, hogy a törvényhatósági bizottsági tagsággal járó munka díjazására senki sem gondol, holott ez a funkció legalább annyi időt vesz igénybe, mint a képviselőség. És még különösebb, hogy éppen a képviselőséggel járó fizetést buzgón felvevő és nyugtató ellenzéki képviselők tesznek kifogást az üzemigazgatósági tagok jelenléti díjának megállapítása ellen. Holott az üzemigazgatósági tag működése egy kereskedelmi, hasznothajtó vállalkozás üzleti vitelében nyilvánulván, az ezzel járó vagyoni felelősség legalább is oly mértékben teszi indokolttá a jelenléti díj megállapítását, mint az országgyűlési képviselők tiszteletdíjának jogosságát, ahol nem is a jelenléttel járó munka és időveszteségnek, hanem a négyhavi nyári szabadságnak és a parlamenti ülésekről való távolmaradásnak az ellenértéke címén vándorol az ország pénze a honatya zsebébe. Az ellenzéki képviselő urakat arra hívjuk fel, hogy előbb mondjanak le képviselői fizetésükről és csak azután tiltakozzanak az üzemigazgatósági tagok jelenléti díjának megállapítása ellen.

Sz. J.

Új postafiók. A *Csörsz-utca* 23. szám alatt szeptember 1-ével megnyilt a Budapest 18. számú postahivatal.

Francia naturisták Budán. A párizsi Societé Naturist építésze, N. Maxime Livera Budapestre érkezett a magyar viszonyok tanulmányozására, illetőleg annak megállapítására, volna-e talaja Magyarországon a naturista mozgalomnak. E mozgalom célja a testi egészség fejlesztésével az emberiség lelki tökéletesítése. Egészséges és a kultúra felesleges sallangjaitól mentes életmóddal akarja az embert közelebb hozni a természethez. N. Livera a Zugliget egyik legszebb pontját a Disznófő közelében találta legalkalmasabbnak, hogy ott az első magyar naturista házat felépítse. *Zerkovitz* Imre dr. ügyvéd vendégszeretete tette lehetővé, hogy a ház az ő nagykiterjedésű telkén épüljön fel. A mozgalom, melynek feltétlenül van talaja nálunk, nem is találhatott volna céljaira különb helyet, mint éppen Budát, amely szinte arra teremtődött, hogy a természet barátai ott valósítsák meg terveiket.

Az Alkotás-utca kiépítésébe szervesen kapcsolódik az *Enyedi-utca* kövezése, ami régóta sürgető probléma, mert az Istenhegyi-úton át a Svábhegyre irányuló forgalom itt bonyolódik le. Az utca bazaltfejkő burkolatot kap s a munkálatokat *„Halmos István és Fia"* vállalkozók készítik, akik már eddig is sok útburkolást végeztek Budán.

A lakberendezési kiállításon méltó feltűnést keltett *Csáky* Balázs műasztalos (II., Margit-körút 3) gyönyörű fehér lakkcsiszolt hálószobája, mely *Bagossy* Pál tanár tervei alapján készült. Újabb bizonyítéka ez a budai iparos kiválóságának, aki a mostoha viszonyok dacára azon iparkodik, hogy szépet alkosson. A budai közönség figyelmét felhívjuk Csáky Balázsra, aki minden tekintetben rászolgált a budai közönség bizalmára.

Bútor gyári áron. Huszár Testvérek újpesti bútorgyára, amely nemcsak idehaza tette ismertté nevét, hanem exportjával a külföldön is nevet és megbecsülést szerzett a magyar iparnak, *Budán is fiókmintatermet létesített,* II., Zsigmond u. 24. alatt, a Seiffert kávéház mellett, ahol a legegyszerűbbtől a legfinomabb műbútorokat árusítja. E bútorok kizárólag a gyár készítményei s azok gyári garanciával gyári áron kaphatók. A cég köztisztviselőknek árengedményt nyujt.

Gyorsaság, pontossággal párosulva a modern irodai munka jelszava. Ez a jelszó eredményezte az írógép óriási elterjedését s azt, hogy az irodai alkalmazottnak feltétlenül tudnia kell gépen írni. A gépírás eddigi módszere azonban nem tökéletes és nem elég gyors. Egy, vagy két ujjal ütötték le a billentyűket s ez a gyorsaság rovására ment, KOZMA BERNÁT, az ismert gépíróiskola-igazgató ismerte fel e módszer hátrányait s új módszert dolgozott ki a tíz ujjal való gépírásra, ami megháromszorozza a gépíró teljesítményét. Módszerét jónevű iskolájában is tanítja, de kiadta *könyvalakban* is. Megrendelhető a Kozma iskolában: II., Iskola-u. 27. Tel.: 520—94.

MENCZER mos, fest, tisztít saját üzemeiben Telefon: A. 504—93 Külön vidéki oszt.

Nagy kérdőjel a rózsadombiak számára az autobuszkérdés elintézése. Aggodalomra azonban a Rózsadombnak nem igen van oka, mert küszöbön áll a BSZKRT és az Autobuszüzem fúziója. Ez esetben pedig a BSZKRT kultiválni fogja azoknak a vidékeknek a bekapcsolását, ahol a fürgébb autobusz jobban elvégzi a közlekedés lebonyolítását, mint a terep nehézségeivel megküzdeni nem tudó villamosvasút. Akkor az új igazgatóságnak lesz nagy érdeke, hogy a Rózsadomb távolabb eső részeit is bekapcsolja az autobuszközlekedésbe, mint ahogy érdekében fog állani, hogy a belső város szűkebb, zegzugos utcáiban is minél fejlettebbé tegye az autobuszközlekedést. Ideig-óráig megzavarhatja a rózsadombiak nyugalmát egy-egy rövidlátó vezérember alantjáró tervezgetése, de végeredményben az egyenlő adóterhek alatt nyögő rózsadombi polgárnak is éppen olyan jussa van a közlekedéshez, mint az Andrássy-úton lakónak.

Bozó Géza gyógyszerészt bensőséges, meleg ünneplésben részesítették barátai és tisztelői 69-ik születésnapja alkalmából szeptember 5-én a Carlton-szállóban tartott vacsorán. *Bozó* Géza, a budapesti gyógyszerész-egyesület volt alelnöke, a „Terla" gyógyszertártulajdonosok laboratóriumának igazgatója, 55 éve működik a gyógyszerészi pályán s 22 éve tulajdonosa az alkotásutcai gyógyszertárnak: Buda egyik köztiszteletben álló polgára.

A hölgyek győztek azon a kuglizóversenyen, amellyel ezévi kuglizóestjeit befejezte az „Iparosok és Kereskedők Köre", amely esték mindegyike pátriárkális, kedves szórakozást jelentett. Az idő is kedvezett e hó 9-én a kuglizás híveinek és a délivasúti vendéglő tekepályája mellett hatalmas asztalon, a díjak egész tömege csábította versenyre a megjelenteket. Sok mindenféle emlék és különféle jó falat torlódott ott csábító elrendezésben. Ezt az áldozatkész tagok, köztük *Ravasz* László és *Hubert* Vilmos elnökök, *Doktor* Adolfné, *Fisch* Farkas, *Fleischer* Rezső, *Fábián* József, *Gerő* Endre, *Gábriel* Tibor, *Kollár* Ferenc, *Timár* Sándor, *Wakker* Ferenc, *Csihák* Károly, *Jány* Árpád és *Hajas* József adományozták. Csaknem éjfélig folyt a legvidámabb hangulatban a kuglizás s mire a díjak kiosztására került a sor, megtörtént az a különös eset, hogy a hölgyek sokkal nagyobb eredményt értek el, mint a férfiak és öt díjat vittek el, az I. díjat *Csihák* Károlyné, II. *Jány* Árpádné, III. *Hubert* Vilmosné, IV. *Doktor* Adolfné, V. *Tollár* Lajosné. A férfiak közül az I. díjat *Tollár* Lajos, II. *Csihák* Károly, III. *Reczetár* István, IV. *Ravasz* László vitte el. A díjak kiosztását sok tréfa kísérte és meleg búcsúzás fejezte be az estét és egyúttal a kuglizás szezónját is.

Elemi-, polgári- és középiskolai tanulók korrepetálását, illetve tanítását jutányos áron vállalják: fiatal tanítónő, gépészmérnök- és orvostanhallgató. Különös szakszerű oktatás a német és latin nyelvben, matematikában és ábrázoló geometriában. Cím a kiadóban.

Bimbó-utca elején háromszobás villa 400 négyszögöl befásított telekkel és ugyanott két darab 350—350 négyszögöles üres telek is jutányosan, kedvező fizetési feltételek mellett eladó.

Helyreigazítás. Lapunk szeptember 1-ei számában a „Komoly lépés a fürdőváros felé!" cikkben a Kelenhegyi-út jobb sarkán említett fúrást nem Becsey Antal végezte, hanem az ő elgondolása, illetve kezdeményezése alapján *Zsigmondy* Béla mérnök kútfúróvállalata, amely e téren ma az első helyet foglalja el az országban.

Ha vásárolni vagy eladni akar a budai hegyvidéken házat, telket, villát, esetleg *bérelni* vagy kiadni nyári vagy éves lakást, — forduljon bizalommal a *Hűvösvölgy-Zugligeti Ingatlan-irodához,* II., Pasaréti-út 49. Telefon: Aut. 642—88. Autobusz és villamos *Ákos-utcai* megállójánál.

Buda legmodernebb öröklakásai

Befejezéséhez közeleg a Centrum házépítő és ingatlanvállalat legújabb immár hatodik társasháza a Horthy Miklós-út 79. szám alatt. A társasház, mely a Szent Imre-év emlékére a szent életű herceg honalkotó atyjáról „Szent István udvar" nevet nyerte, méltó környezetbe kerül e folyton fejlődő városrészben. *Holek* Sámuel elnökigazgató nagy koncepciója keltette életre a Centrumot, fejlesztette naggyá és az ő elve valósult meg minden egyes ház felépítésénél. Ez az elv pedig az, hogy könnyen megközelíthető, szép környezetbe kerüljenek a társasházak, ahol a lakók mindent megtalálnak. Az eddig épült öt társasház a legteljesebb elismerést érdemelte ki és előkelő lakóinak spontán elismerő levelei bizonyítják, hogy a vállalat ígéreteit száz százalékig beváltja. A „Szent István udvar" méltó folytatása lesz az eddig épült Centrum-házaknak s 2—3—4 szobás öröklakások november elsejére feltétlenül beköltözhetők. Általános feltűnést kelt a háznak békebeli, szolíd, masszív kivitelezése. Minden öröklakás lezárt egészet, úgyszólván külön villát képez, saját vagy közös kerttel, tágas loggiával és minden elképzelhető kényelemmel. Remek kilátás nyílik a szomszédos Gellérthegyre és a budai hegyvidékre. November 1-én meg lesz a ház falát díszítő művészi freskó leleplezése, amely azt a jelenetet örökíti meg, amikor Szent István átadja „intelmeit" Szent Imrének. Ilykép az öröklakások átadása stílszerűen beleilleszkedik a Szent Imre-ünnepségek keretébe. A közönségnek a Centrum iránti egész kivételes bizalma tanuságakép, az öröklakások túlnyomórésze már le van jegyezve és csak kevésszámú öröklakás kapható, feltűnően előnyös fix áron és kedvező fizetési feltételekkel, amire vonatkozólag a Centrum irodahelyiségeiben (Horthy Miklós-út 9) adnak felvilágosítást, de kívánatra prospektust is küldenek. Mint jellemző tényt, megemlítjük, hogy a Centrumnak ebben a társasházában is jegyeztek — árvaszéki jóváhagyással — kiskorúak részére öröklakásokat, ami legeklatánsabb bizonyítéka a Centrum pénzügyileg jól megalapozott vállalatainak szemben a hatóságok részéről is táplált, egész kivételes kedvező megítélésnek. Egyedülálló jelenség, hogy kiskorúak pénzét folyamatban lévő építkezésnél engedik felhasználni. Nem érdektelen végül annak a megemlítése, hogy a Centrum a tőkeelhelyezésre vásárolt öröklakások bérbeadását díjtalanul közvetíti és hirdeti. Ilymódon az öröklakástulajdonosok tőkéjüket tisztán 8—10 százalékkal kamatoztathatják.

HUNGÁRIA
GYÓGYFORRÁS
Budán, az Erzsébet-hídnál
Szénsavval telítve:
HARMAT-VÍZ!
Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-híd budai hídfőjénél épült modern ivócsarnokban. Radioactiv hatásu lithiumos és calciumhydrocarbonátos gyógyvíz.
IVÓ-KÚRA
Keserűsó-kúra. Javasolva vesebántalmak, gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság és vérszegénység ellen. Poharankint 8 f., Karlsbadi sóval 16 f.
Nyitva reggel 7 órától este 6 óráig.
TELEFON: AUTOMATA 530-03.

AUTÓ
JAVÍTÁS ● FÉNYEZÉS ● CAROSSERIA
A LEGOLCSÓBBAN
BUDÁN II, TÉGLA-UTCA 10—12
(A GÁZGYÁR MELLETT)

FIUME
CAFÉ RESTAURANT
BUDAI DUNAPART — LÁNCHÍD-UTCA 12
ÁTALAKÍTVA MEGNYILT
Elsőrangú konyha! — Figyelmes kiszolgálás! — Esténként elsőrangú cigányzene.
Asztalok előre rendelhetők: Telefon: A. 531-29
VILLAMOS ÉS AUTOBUSZKÖZLEKEDÉS

Budai Általános Takarékpénztár
Részvénytársaság
Budán, II., Fő-utca 9
Elfogad kamatoztatásra takarék- és folyószámlabetéteket.
Lekötött betétek után megállapodás szerint magas kamatot térítünk
Budai ingatlan-tulajdonosoknak gyors lebonyolítás mellett bekebelezett váltókölcsönöket nyujtunk
Mindennemű bank- és takarékpénztári ügyben készséggel állunk rendelkezésre
SAFE DEPOSIT

BELLEVUE
SZÁLLODA
ÉTTERMEIBEN
DÉLUTÁNI TEA,
ÁNC
FÜGGŐKERTJE — A LEGSZEBB TERRASZ
Elsőrangu koncert- és tánczene. Európa előkelő restaurantjai között foglal helyet. Füst- és pormentes levegő. Este kétféle menü 3 és 6 pengős. Déli menü 2.50
Asztalrendelés T: A. 528-84

RUZICSKA
KÜLÖNLEGES KENYÉR A LEGÍZLETESEBB!
KAPHATÓ MINDENÜTT!

BUTORT
Ha akar venni, látogassa meg vételkényszer nélkül
HUSZÁR TESTVÉREK
bútorgyára budai eladási mintatermét
II., Zsigmond-u. 24. — Seiffert-kávéház mellett
Gyári árak Gyári garancia

Az új vásárcsarnok mellett megnyilt a
WINTER
úri és női divat
üzlet
I., Krisztina-körút 115. sz.
Tartós selyemharisnya 2.90—3.30
Mosóselyem nadrág 2.10
Oxford ing 2 gallérral 5.90
Női kombiné 2.50
Nézze meg kirakataimat!
Figyelje áraimat!

KERPEL
MIMOSA CREME
SZÉPÍTI, FEHÉRÍTI ÉS PUHÍTJA AZ ARCOT
EGY TÉGELY ÁRA: 1 P
TEGYEN KÍSÉRLETET
KERPEL
MIMOSA TOILETTE ÉS MOSDÓSZAPPANNAL
Szépít, üdít, fehérít. EGY NAGY DARAB ÁRA: 90 f
KÉSZÍTI:
KERPEL „SZENT ISTVÁN" GYÓGYTÁRA
BUDAPEST, II., MARGIT-KÖRÚT 38 TELEFON: 5-16-19

Monori Mag vezet
MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI R. T.
BUDAPEST—MONOR
Monori magkereskedése: Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 3. Telefon: Aut. 868-60
képes főárjegyzék és nagybani árajánlat ingyen és bérmentve

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ
a Városligetben
a székesfőváros egyik legmodernebbül felszerelt, legmonumentálisabb gyógyfürdője. Ivókura. Népgyógyfürdők, nyári (strand) uszoda.
KITŰNŐ KÖZLEKEDÉS

ROMANTIKA

Írta: TESSELY KÁROLY

Mutatvány a szerző októberben megjelenő verseskötetéből.

Fehér ruhában siettél felém,
Májusnak enyhe, szép éjjelén.
A bástyán csend volt. Jó Buda kihalt,
Csak te kacagtál vígan felém.

Olyan volt ez a halk találkozás,
Mint egy hajdani lovagregény,
Te voltál a szép, nótás királylány,
Én pedig a bús, kóbor legény . . .

Úgy szöktél hozzám a víg kastélyból,
Hogy az ajkadon pihenjen szám,
Elhoztad nékem az egész szíved,
Oly romantikus volt ez Budán.

Arcod elpirult, pedig ha mások
Nézik azt, mindig olyan fagyos.
De most szerettél, fakadó vággyal,
S míg csókoltalak —
a Krisztinában
Vígan csilingelt a villamos . . .

Személyi hírek

losonczi BÓDY TIVADAR, ny. polgármester, a felsőház tagja a nyár első felét a karintiai fürdőkön töltötte, utókúrára pedig a Balaton mellett néhány hetet.

KOZMA JENŐ dr. országgy. képviselő, a Községi Polgári Párt elnöke, nyári pihenését megszakítva, e hó 12-én Budapestre érkezett, hogy résztvegyen Vass József temetésén, de még aznap felcsuthi birtokára utazott, ahonnan e hó vége felé tér vissza.

SPANNBERGER ALAJOS dr., az I. kerület elöljárója hosszabb tanulmányúton volt nyáron Insbruck, Zürich és Neufchatel városokban ahonnan július hóban tért vissza. Szabadságát a Balaton mellett töltötte.

MASSÁNY ERNŐ dr. főmeteorológus családjával a karinthiai *Friesach*-ban töltötte a nyarat, ahonnan Gastein, Zell am See érintésével Salzburgon át e hó 28-án tér haza.

KRIVOS ÁRPÁD dr., aki vakbélműtéten ment át és akinél komplikációk jelentkeztek, szerencsésen és véglegesen felgyógyult, mely alkalomból melegen ünnepelte őt a Budai Társaskör.

WLADÁRCZYK JOZSEF dr. a lengyel fürdőügyi bizottság meghívására tanulmányozza az összes lengyelországi gyógyhelyeket. Mindenütt leírhatatlan lelkesedéssel, vendégszeretettel és pompával fogadták a magyarokat.

HORVÁTH LAJOS, a III. ker. Egyesült Polgári Társaskör főtitkára Prága, Drezda, Lipese, Berlin, Köln, Liège, Brüsszelen át tett tanulmányutat Párizsba.

Hollós Mátyás Társaság

A Hollós Mátyás Társaság e hó 15-én rendezte első társasösszejövetelét *Szilágyi* Károly elnöklete alatt, amelyen elhatározták, hogy az ősz beállta előtt halpaprikással egybekötött társaskirándulást rendeznek a Szunyogszigetre, amelynek rendezését *Kapcza* Imre, a társaság kincstartója vállalta. Mindazok, akik e kiránduláson résztvenni óhajtanak, jelentsék be e szándékukat a háznagyi irodának, telefon: 502—96.

A *Hollós Mátyás Társaság* első társadalmi estjét október hó elején rendezi a *Bellevue-étteremben*, 10 éves fennállásának társadalmi megünneplésére. Az est művészi előadásán részt vesznek *Bárdos* Györgyné *Weisz Margit*, az európai hírű zongoraművésznő, — *Kreszné Stojanovits* Lilli dalénekesnő és — *Viraág* Ilonka mozdulat- és szavalóművésznő. A szünetekben a *„Mozart" zeneegyesület* művészi zenekara ad elő Mozart szerzeményeket.

A Budai Társaskör

választmánya e hó 11-én látogatott ülést tartott, melyen az elnök meleg szavakkal parentálta el a nemzet nagy halottját, dr. *Vass* Józsefet, a Társaskör tiszteletbeli tagját. Majd megemlékezett kegyelettel dr. *Szávay* Zoltán poétáról, mint elhúnyt tagtársról. Ezek után *György* Lajos tette szóvá a munkanélküliség kérdéseit, — megállapítva, hogy a dr. *Ripka* Ferenc által ez év áprilisában kezdeményezett akció az illetékes körök részéről nem talált kellő támogatásra. Indítványozza, hogy a választmány írjon át az Egységes Párt elnökségéhez, felkérve azt arra, hogy a tervezett közmunkák kiadását sürgesse meg.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I. Attila-u. 12

A kelenföldi sugárút, amely a *Boráros-tér—lágymányosi híd* tengelyében vezetne a keserűvízforrások fölött álló Dobogódombra, amilyen szükséges, oly kevéssé tud híveket toborozni a városházán. Pedig ez a sugárút van hivatva közelebb hozni Budapesthez ezeket a félreeső természeti kincseket és képezné az alapját a kelenföldi „Karlsbad" kiépítésének. Emelné egyúttal egy nagy terület telkeinek értékét és megindítaná az építkezést a közeljövő egyik olyan vonalán, amely hatalmas forgalmat van hivatva lebonyolítani. A kelenföldi pályaudvarnak áthelyezése Albertfalva határára, amivel együtt jár a kelenföldi medencét ketté osztó vasúti töltés lebontása és a vasúti hídról lekanyarodó vonatok a pestivel szemben a budai Dunaparton épülő kikötővárost érintenék, a Budafoki-út mentén épülő gyárak forgalmát szolgálnák és csak Albertfalva határában térnének át a régi vágányokra, — oly hatalmas lendület elé vinné a kelenföldi medencét, hogy szinte el sem képzelhető az Átlós-úttal csaknem párhuzamosan haladó sugárút nélkül. Ahogy a Lenke-út kiépül, úgy épülne ez a sugárút is.

Óbuda bajaival foglalkozott a III. ker. Egyesült Polgári Társaskör, mely szeptember 2-án *Szepesi* Ágoston, majd *Andréka* Károly elnöklete alatt választmányi ülést tartott s azon a tagok nagy számban vettek részt. Az ülés fontosabb momentumai a következők voltak: Az elhalt *Kovács* Dávid helyébe a soronlévő *Strausz* Mór kerületi választmányi tag hivatott be a választmányba. *Elnök* beszámolt a Rómaiparton augusztus 11-én tartott pártvacsoráról, melynek során új tagokul jelentkeztek: *Magasházy* Mihály, *Bürgermeister* Károly, *Bakty* Lajos, *Gaupp* József és *Podoletz* Gusztáv. Dr. *Orova* Zsigmond jelenti, hogy a tagok résztvettek aug. 29-én a pénteki borgazdatársaság vacsoráján és hogy a főpolgármestert születésnapja alkalmából Bélatelepen a kör nevében üdvözölte. *Elnök* sürgönyileg gratulált a kör nevében, mert aszeptember 1-i tüntetés miatt személyesen nem mehetett Bélatelepre. *Orova* Zsigmond dr. jelentést tett a választói névjegyzék elleni felszólalásokról. A kör kb. 100 felszólalást adott be. Tárgyalták a 7. sz. autobuszvonal ügyét. A kör választmánya azt kívánja, hogy legalább délután a temetések alkalmából járjon egy kocsi a főtértől. Dr. *Reiss* Mór alelnök a Laktanya-utca rendezését, *Ronga* Sándor a Majláth-utca öntözését és portalanítását kívánja. *Kozma* Gyula a Flórián-téren a villamosleszállás rendjének megváltoztatása érdekében szólalt fel. *Günther* Béla a Zsigmond-utcai teherforgalomnak a Dunapartra terelését sürgeti. *Halaman* János szóváteszi a Népszínház-utca Nagykörút átszállási nehézségeit, dr. *Téri* Miklós a Bécsi-úton a Margit-kórház előtt lefektetett vasúti sínek munkálatainak befejezését sürgette. — *Elnök* mindenre megadta a választ és ígérte a kívánságok erélyes felkarolását.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

SZÁLKASZŐRŰ TACSKÓK, egy barna hím és egy barna szuka, egyévesek, azonkívül egy fekete szuka, hároméves, eladók. Cím a kiadóban.

MEGTALÁLTAM!!! KELLEMES, JÓ, MINT RÉGEN
SIPOS HALÁSZKERT!
BUDÁN, A VILLAMOS MEGÁLLÓNÁL, LAJOS-UTCA 46
EZELŐTT KŐBÁNYÁN

A jobb jövő — sajnos — nagy betűvel a „Jobb jövő asztaltársaság" melegen ünnepelte aug. 27-én az óbudai Müller-féle vendéglőben társasvacsora keretében elnökét *Szepesi* Ágoston ny. postaigazgatót névnapja alkalmából. *Hauser* Adolf főmérnök köszöntötte fel, de szeretettel gratulált mindenki a kerület szeretett „Guszti bácsi"-jának. Az ünnepi estén a jótékonycélú és nagy karitatív működést kifejtő asztaltársaság tagjain kívül, résztvett a III. kerület társadalmának számos tagja.

Megáldotta az új autotaxikat *Ciril* Páter, istentisztelet közben *Mária-Remetén*, ahol találkoztak a Ker. Szoc. Párt részére újabban engedélyezett taxi számok tulajdonosai és templom után kedélyes banketre gyűltek egy hidegkúti vendéglőben. Felszólaltak ott: *Székely* János v. államtitkár, *Szabó* József képviselő, Müller Antal v. biz. tag, Entzinger Mátyás, Kabakovits Rezső és üdvözölték az új taxitulajdonosokat, kifejtve, hogy a keresztény szeretet és összetartás gyümölcse ez a 15 új rendszám, mely a polgári társadalom anyagi megerősödését szolgálja, kérve a tagok működésére az Isten áldását, akik családtagjaikkal jelentek meg és nevükben *Gyüszü* József köszönte meg az érdekükben kifejtett munkát és üdvözölte a vendégeket és hölgyeket.

MÁTÉ István, szobafestő és mázoló mester, *I. ker., Attila-körút 2.* Telefón: 573—55.

Gyász érte a sportot is dr. *Zsigmondy* Jenő váratlan halálával, mely Párizsban érte, ahol bélcsavarodás miatt hirtelen meg kellett operálni és néhány óra mulva elhúnyt. Mint közbecsülésben álló ügyvéd, aki a Ménesi úton lakott, számottevő tagja volt a budai társadalomnak és mint tenniszbajnok sokszor szerzett dicsőséget a magyar névnek külföldön is. — Hamvait hazahozták és szept. 2-án temették édesatyja sírboltjába a Kerepesi temetőben, nagy részvét mellett.

TURÁNI SZŐNYEGSZÖVŐ R.-T.
Készít, javít, megőv
II., FŐ-UTCA 80. SZ.
Telefon: Aut. 515—79.

Uj otthonba költözik az I. kerületi Iparoskör. A vezetőség megszerezte a Karátsonyi-utca és Krisztina-körút sarkán lévő ház bérletét hosszabb időre, ahol november elején megkezdik a belső átalakítást. Az iparosgyűlésekre — mozgatható falakkal elválasztható terem áll majd rendelkezésre, mely csaknem az egész Karátsonyi-utcai frontot elfoglalja. Lesz külön elnöki szobája, ahol a könyvtárt is elhelyezik és a bizalmas megbeszéléseket intézik. Az új iparoskört kaszinószerűen rendezik be, ahol a tagok minden este találkoznak és ahol előreláthatólag élénk társadalmi élet indul meg.

Szervezkednek az iparosok Ujlakon és Óbudán is, ahol már folytattak megbeszélést kisebb csoportokban és legközelebb nagyobbszabású értekezletre gyűlnek össze a Lajos-utcai Siposs-féle Halászkert vendéglőben, amely értekezleten résztvesznek úgy az I., mint a II. kerületi iparoskörök vezéremberei. A meghívókat a jövő hét folyamán küldik szét.

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

* **Kálmán Henrik** vezérigazgatóhelyettest meleg ünneplésben részesítették az Angol-Magyar Bankban abból az alkalomból, hogy 30 esztendeje áll az intézet szolgálatában. Három évtized munkáját részesítették megbecsülésben, amikor *Kálmán* Henriket ünnepelték. Mint gyakornok került annak idején a bankhoz, amely *Magyar Kereskedelmi Rt.* név alatt kezdte meg tevékenységét és amelyből azután az *Angol-Magyar Bank* terebélyesedett ki. *Kálmán* Henrik már hosszú évek óta vesz részt az intézet irányításában és az ő józan üzleti érzéke és koncepciója sok sikerrel gazdagította a bankot. Az *Angol-Magyar Bank* új érájában *Fleissig* Sándor alelnök-vezérigazgatóval együtt neki jutott a feladat, hogy az intézetet nehéz időkben tovább vigye és Kálmán Henrik bankvezéri kvalitásait igazolja, hogy ezekben az időkben is helyt tudott állni. Munkásságát ezen az ünnepségen *Károlyi* Imre gróf elnök méltatta meleg szavakkal. De ünnepelték őt a tisztviselők is, akiknek megértő és jóakaró főnöke volt mindenkor.

CIPŐK PREISACHNÁL elismert minőségben KRISZTINA-TÉR

* **A Magyar Tógazdaságok Rt. nyilatkozata.** Egyes lapokban közlemények jelentek meg *gróf Zichy Jánossal* 15.000 pengő iránt folyó jogvitánknak büntető útra való terelésére. Addig is, amíg alkalmunk lesz a folyamatba tett akció teljes alaptalanságát bírói határozatokkal dokumentálni, szükségesnek tartjuk e közleményekre a következőket megjegyezni:

A följelentést a gróf úr képviseletében dr. *Bányai-Bischitz* ügyvéd úr tette meg. A sérelmezett iratlefoglalás egy szabálytalanságok miatt azonnali hatállyal elbocsátott tisztviselőnk szakvéleménye alapján történt anélkül, hogy mi az alaptalan gyanúsítás tárgyában meghallgattattunk volna. *Gróf Zichy János* úrnak egy fillér követelése se áll fenn velünk szemben, amint ez az általa eredménytelenül folyamatba tett polgári per eddigi adataiból is kitűnik. A megtorló lépéseket mindazok ellen, akik a hatóságokat félrevezetni akarták, haladéktalanul folyamatba teszszük, az alaptalan akcióból eredő összes kárigényeket pedig azonnal érvényesítjük.

A kisjövedelműek lakásépítése érdekében Budán is megindult a társadalmi mozgalom

A polgárság széles rétegeinek bevonásával még a kora tavasszal nagyarányú mozgalom indult meg a tisztviselőosztály és a kispolgárság lakásépítésének érdekében.

Megalakult a „Családi ház Egyesület", melynek célja a kispolgári lakásépítés és a lakásjog kodifikációjának megsürgetése stb. Elnök: dr. Pekánovich István egyet. m. tanár; alelnökök: Schubauer Ferenc mérnök, Pichner Antal főtanácsos; főjegyző: Szegő Pál és ügyv. igazgató: Pollák Lipót. Igazgatóság: VII., Akácfa-utca 30. Az új egyesület céljainak megvalósítása érdekében mozgalmat kezdeményezett, melyhez eddig negyvennyolc társadalmi kör, ipartestület és más egyesület csatlakozott; ezek taglétszáma megközelíti a százezret. A mozgalom első megnyilvánulásai nyilvános propaganda előadások voltak, melyek hatalmas érdeklődés mellett folytak le. Ilyen volt a vasárnapi előadás is, az előadó szerint a lakáskérdést az ismert eszközökkel legfellebb elmérgesíteni, de megoldani nem lehet. A lakástermelés a maga 120 százalékkal drágább építési költségével és a békebeli rosszabb kereseti lehetőségekkel szemben, nem képezi többé polgári foglalkozás tárgyát, ezért csakis *a társadalmi beavatkozás* eszközeivel, továbbá *hosszú lejáratú telekbérletekkel, az azokon épült megfelelő építményekkel és a hatóságok komoly támogatásával* lehet a kisjövedelműek lakáskérdését megoldani. Rámutatott az egydüli célravezető reformokra, ilyenek *a 15 év alatt békelakbérrel tulajdonjogilag megszerezhető kertes családi házak, családi otthonok és tisztviselőtelepek.* E reformot a székesfőváros tanácsa már régebben magáévá tette s az új egyesület feladata annak kisürgetése és megvalósítása.

A vetített képek kíséretében előadott számítások szerint megvan adva a lehetőség, hogy a társadalmi fejlődést megakasztó lakásínség a hatóságok ily jellegű építkezéseivel megszüntethető. A megszerzett családi ház a kisjövedelműek helyzetét magángazdasági és várospolitikai szempontból megjavítja, a közjólétet pedig emeli. Az előadó kész tervekkel állt a közönség elé s erkölcsi alapon álló „családiház-egyesületek" szervezését ajánlja a közvélemény megnyilvánulása érdekében. Ezért fontos a közérdeklődés felkeltése. Közérdeklődés nélkül nincs közvélemény, közvélemény nélkül hiába várjuk a reformok megvalósítását. Végül felhívta a közönséget az egyesület mozgalmához való csatlakozásra.

Az előadást követő egyesületi értekezleten elhatározták, hogy folytatják az erélyes propagandát e mozgalom céljai érdekében, abba belevonják Budán is az érdekelt társadalmi osztályokat, mindenfelé előadásokat rendeznek, hogy a közérdeklődést a mindenki számára egyaránt fontos kérdések felé irányítsák.

A budai közönség részére október hó folyamán külön előadás-sorozat lesz és az első előadást *október hó 5-én* d. e. 10 órakor a BUDAI VIGADÓ nagytermében rendezik, ahol az elnökség szívesen lát minden érdeklődőt.

HUNGÁRIA CIPŐÁRUHÁZ
BUDÁN, II., ZSIGMOND-U. 5
CIPŐI: GARANTÁLT MINŐSÉGŰEK, KÉNYELMESEK
ÁRAI: BÁMULATOSAN OLCSÓK

RAVASZ Előkelő cukrászszalón. Terrasz és kert. I., Krisztina körút 75. sz.

* **Tervszerű manővert** indítottak a fényreklámvállalatok a *Székesfővárosi Hirdetővállalat* ellen, abban a jámbor hitben, hogy ezáltal tarifamérséklésre kényszeríthetik. A tavasszal megírta a *Budai Napló*, hogy a *Fővárosi Hirdetővállalat* Európa legolcsóbb hirdetési szerve. Most aztán a fényreklámok demonstrative nem gyúltak ki néhány napig, ami félreértésre szolgáltat okot, mert nem a közönség, nem az iparosok, nem a kereskedők azok, akik kifogásolják a tarifát, hanem a *fényreklámvállalatok, — ezek a közbeeső közvetítők, akik jövelelmeiket szeretnék így megduzzasztani.* Pedig a hirdetővállalat mérlege a főváros szegényeinek javát szolgálja és éppen ezért ez az átlátszó kísérletezés nem a fővárosi hirdetővállalatnak árt, hanem a szegényeknek. *Lamotte* Ernő igazgató biztos kézzel olyan forgalmat tudott teremteni, hogy a hirdetéseket jóelőre kell előjegyezni. A *Fővárosi Hirdetővállalat* tervszerűen halad a maga útján és elveiből — különben is olcsó tarifából — a szegényügy érdekében nem engedhet, hogy azok rovására a fényreklám vállalkozók jövedelmét szaporítsa, amihez különben *Liber* Endre tanácsnok sem járulna hozzá.

KIVALÓ német, angol, francia nyelvtanár, sok évi tapasztalattal, házhoz jön, ha címét „Legbiztosabb módszer" jelige alatt a kiadóba küldi.

A régi jóhírű PAPEK bőröndös budai fiókja
CSAK I., Horthy Miklós-út 6. sz. alatt van. Tel.: Lá. 8-93
Főüzlet: Kizárólag IV, Apponyi-tér 1

Arany éremmel kitüntetve!
KRAUSZ REZSŐ
KÁLYHÁSMESTER
II., CSALOGÁNY-UTCA 50
CSERÉPKÁLYHÁK ÁTRAKÁSÁT FAFŰTÉSRE VALÓ ÁTALAKÍTÁSÁT!
JUTÁNYOSAN! FELELŐSSÉGGEL!
TELEFÓNSZÁM: 546—67.

Fernengel és Czickeli
élelmiszer csarnok
I., KRISZTINA-TÉR 9. Tel.: 509-29
Ajánlják, fűszer, csemege, ital, cukorka, zöldség, élőhal, baromfi, hízott ökör, borjú- és sertéshús, valamint hentes árulkat
A VÁLASZTÉK NAGY AZ ÁRAK VERSENYKÉPESEK ÁRUK MINŐSÉGE FELÜLMÚLHATATLAN

ELISMERT ELSŐRANGÚ
HENTES és MÉSZÁROS
PATHÓ ISTVÁN
ALAPITVA 1889
ROHAM-UTCA 6
FELVÁGOTT KÜLÖNLEGESSÉGEK!
TELEFÓN: 535—28

AUTÓJAVITÓ ÜZEM
FELELŐSSÉGGEL
Szolid árak!
PRIMUS
I., ATTILA-KÖRÚT 14-16
Telefonszám: Automata 571—15

Telek, ház, lakás, szoba

Budai Napló
I. ker., Bors-utca 24. szám
Telefon: 502-96

SZENT
GELLÉRT
GYÓGYFÜRDŐ
Vízgyógyintézet és napfürdő

Külön férfi és női osztály
A legmodernebb berendezés
Szakképzett személyzet

Rózsadombi nyilvános jogú I-IV. oszt. magán elemi iskola
és internátus

ÁLLAMÉRVÉNYES BIZONYÍTVÁNYOK. — KERTRENDSZER. NYELV, ZENEOKTATÁS — VÍVÁS.

BEIRATÁS NAPONTA 10-14 ÓRÁIG. — A NÖVENDÉKEK RÉSZÉRE AUTÓ ÉS AUTÓBUSZKÖZLEKEDÉS.

Budapest II., Bogár-utca 2.
Telefon: Automata 527—79.

TELEK

A virágzó mandula-ligetek, a zamatos őszibarackokat termő gyümölcsös berkek, a fenyőkoszorúzta enyhe lejtők, az itáliai kéklő ég alatt mosolygó szellős pagonyok adják a Sashegy különleges vonzó erejét.

Fedezze fel Ön is a Sashegyet!

A Sashegy az előkelő középosztály települő helye.

A Sashegy a Belvárostól gyalog is csak 25 percnyire.

A Sashegy a Belváros hegye.

A Sashegyi telkekről prospektust ingyen küld Kubatura részvénytársaság. Budapest, Postafiók 77/0

E telkek ára négyszögölenkint **75—90 pengő.**

Rózsadombon 850 négyszögöl saroktelek, ölenkint 20 pengő, 5000 pengővel átvehető. **(28)**

Svábhegy legszebb pontján 600 öl saroktelek, összes közművekkel, kedvező fizetési feltételekkel. **(76)**

Államgépgyári
Jobbágy kályha
Tökéletes tüzelési rendszer

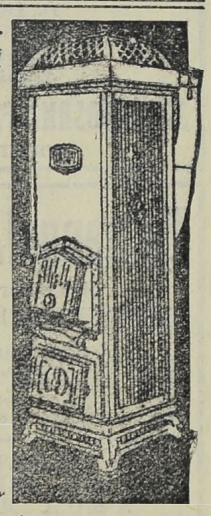

A Magyar Királyi Állami Vasgyárak Kereskedelmi Képviselete Rt.
Budapest V., Vilmos császár-út 28.
Telefon: Automata 273-28, 273-29.

FORUM AUTÓSZAKISKOLA
AUTÓKERESKEDELMI ÉS BÉRAUTÓ FUVAROZÁSI VÁLLALAT BEJ. CÉG
II., KELETI KÁROLY-UTCA 15/a
(GRÓF MAILÁTH PALOTA!)
TELEFONSZÁMOK: 572-86 ÉS 543-49

Az iskolát irányítják: **Pavláth Jenő** gépészmérnök, autószakmérnök, máv. felügyelő és **Keppinger Károly** okl. gépészmérnök, közismert autószakmérnök. **Szaktanács, kölcsönzés, karbantartás** ELEGÁNS BÉRAUTÓK ÉJJEL-NAPPAL KAPHATÓK!

Szépvölgyi fenyvesben egyedülálló 16 holdas és a római Dunaparton 4 holdas telek szanatórium, weekend-telep részére eladó, vagy bérbeadó. Dr. Lugmayer József ügyvéd, II., Margit-körút 1. Automatatelefón 515—52. (82)

Pusztaszeri úton 550 □-ölnyi gyümölcsös eladó, ölenként 25 pengő áron. **(94)**

Svábhegy lejtőjén, Istenhegyi úton közművek mentén, fogaskerekű első megállója közelében 700 öles telek eladó. **(26)**

Böszörményi-út 3/d. alatti 208-öles saroktelek, bérházépítés céljára eladó. A telek közvetlen villamos- és autobuszmegállónál fekszik. **(60)**

Hidegkúti-úton, Star filmgyár mellett, villamos közelében, kettő à 298-öles telek, diófás parkban, összes közművekkel, ölenkint hetven pengő. **(69)**

Rózsadombon, Bólyai-utcában 750 négyszögöl telek eladó, régi villával, gyümölcsfákkal. 75.000 pengő. **(24)**

Svábhegyen, a Városkúti-út és Béla király-út között 3000 négyszögöles telek eladó, 12 pengő négyszögölenkint. 20.000 pengős kölcsön első helyen betáblázva a Leszámítoló Banknál. **(25)**

Lágymányoson keresek 2—300-öles telket villamoshoz közel 10.000 pengőig. **(77)**

Győri-úton vagy közvetlen környékén 150—200-öles telek, mely bérházépítésre alkalmas, azonnal készpénzért kerestetik. **(62)**

Pasarét, Hűvösvölgy környékén, villamos közelében készpénzfizetéssel 300 öles telket veszek. **(45)**

Laptulajdonos: VIRAÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Viraág Béla.

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Bpest V, Ügynök-u. 8. — (Nyomdaigazgató: Linzer M.) —

DÉLIVASÚT
RÁDIÓHÁZ
I. KRISZTINA-KRT. 99. Tel. 507-07
Rádiókészülékek bérbe!
Kérjen prospektust

Veszek, eladok

Régi bútorokat, festményeket porcellán és ezüstöket

GELB S.
Budapest, I., Attila-u. 8

Szőnyeg-javítás,
mosás, vákuumozás
vétel, eladás
LENGYELNÉL, Attila-utca 12

A mosatás bizalom dolga!
Haszilló István gőzmosódája
II. ker., Csalogány-utca 55
17 éve ugyanazon helyen érdemelte ki a budai közönség bizalmát

---

HÁZ

Svábhegyen, fogaskerekű közelében, kétszer 2 szobás ingatlan, nagy kerttel 28.000 pengő. **(88)**

Rózsadombon, urasági villa, 5 szobás, 700 öl parkban, gyönyörű kilátással, eladó vagy kiadó. **(91)**

Krisztinában bérvilla fás kertben, 5 modern lakással (5, 4, 3 és két 2 szobás) 80.000 pengő. **(85)**

Sósfürdőnél 3 szobás, parkettás, adómentes úrilak 18.000 pengő. **(86)**

Rózsadomb alján ötszobás modern úrilak kedvezően megvehető. **(95)**

Kelenhegyi-úton 4 szobás, alápincézett, 800 öl fás kertben, 80.000 P, felével megvehető. **(87)**

Rózsadombon 6 szobás, gőzfűtéses villa 60.000 pengő. **(57)**

Városmajor-utca mellett pompás villa, 7 szobával, minden mellékhelyiséggel, parkos kerttel, luxuskivitelben, Vajda Zsigmond freskóival, eladó 130.000 pengőért. 25 évi adómentesség. **(49)**

Buda belterületén 3—4 kislakásos házat keresek 30.000 pengőig. **(78)**

Keresek 4, esetleg 5 szobás villát 50—60.000 pengőig. **(95)**

LAKÁS

Naphegy-utcában 5 szobás lakás kiadó. **(92)**

Egy-, három-, négyszobás, erkélyes, modern lakások, központi fűtéssel, melegvízzel, budai hegyvidékre való gyönyörű kilátással, Horthy Miklós-útnál, kiadók. Építészmérnöki iroda I., Fadrusz-u. 6. Telefón: Lá 6—80. **(17)**

Gellérthegy környékén, vagy Rózsadombon 4 szoba hallos, vagy 5 szobás lakást keresek. **(81)**

Pasaréten, Németvölgyben, Krisztinában abszolút modern 4 szobás lakást keresek, kertes házban. **(96)**

SZOBA

Oroszlán-penzió, I., Városmajor-u. 29. árnyas kerttel, szobák ellátással 8—12 pengőig, telefón: 512—96., autobuszmegálló.

Kiadó szobákat egy soros hirdetésekben: — hol — és ár — soronkint 50 fillérért hirdetünk. **Előfizetőinknek díjtalanul.**

Levelezésnél azt kérjük, hogy méltóztassék a hirdetés végén zárjelbe tett számra hivatkozni!

FRANCIA-MAGYAR
nyilvános jogú **ELEMI ISKOLA**
BUDÁN, II., BIMBÓ-UTCA 9. SZ.
Igazgató: DR. SYPOSS KATALIN

Rendes tanulóknak államérvényes bizonyítványok. **Bármely iskola** 6—13 éves tanulói és leánykái részére **francia játékdélutánok. Kezdőknek és haladóknak** két-kétórás teázsúrok, francia társalgás keretében. **Kérjen kimerítő prospektust**

VILÁGSZABADALOM

Óriási tüzelőmegtakarítás, fűti az egész lakást és állandóan melegvizet ad a „Töreky" fürdőkályha

GYÁRTJA: MAURER SÁNDOR

BUDAPEST, I., ATTILA-UTCA 31. SZ. Tel.: 505-15.
KÉRJEN ISMERTETÉST! — ALAPÍTVA 1899

RUDAS FÜRDŐ
radioaktiv hőforrás
GŐZ- ÉS KÁDFÜRDŐ
FEDETT USZODA

1—2—3 szobás
modern lakások központi fűtés melegvízzel. Buda legszebb magaslati fekvésű helyén I. ker., Győri-út 10 november 1-re kiadók. **Bővebbet SZÉKELY MARCELL építőmesternél VI., Király-utca 108 • Telefón: A. 214—97**

KIADÓ LAKÁSOK!
Bimbó-utca 1-3-5. sz.
(Szemben a statisztikai hivatallal)
egy-egy
2-, 3-, 4- és 5-szobás, hallal ugyanitt üzlethelyiségek
Margit körút 43. számú házban 4 szobás lakás hallal
Elegáns kivitel! Olcsó bérek
Bővebbet a helyszínen, vagy Aut.: 298—29.

LEGSZEBB
és legkellemesebb uzsonnázóhely a
PUTSAY CUKRÁSZDA
terrasza
gr. Majláth száll. bérház és I., Attila u. 21

MÉRNÖK VÁLLALKOZÓVAL
CIÁNOZTASSON
GARANCIA VÁLLALAT
Budapest, II., Szőnyeg-utca 3.
Telefonszám: 399—14.

BUDAI KERTMOZGÓ
II., MARGIT-RAKPART 16. SZ.
Műsor kezdete fél 8 órakor!
VILÁGVÁROSI MŰSOR! ELŐADÁS KEDVEZŐTLEN IDŐ ESETÉN A BATTHYÁNYI MOZGÓBAN MARKOVICH IVÁN-UTCA 4

SZŰCS GŐZMOSÓDA
Kelmefestő és vegytisztító vállalata
az Orsz. Iparegyesület által **aranyéremmel és díszoklevéllel** kitüntetve
Főüzlet: I., Márvány-utca 36. Telefon: 519-73
Budai fiókok: I, Krisztina-krt 167. II, Fő-u. 60

FRISS VIRAGOK! Telefón: A. 537-87
SZOLID ÁRAK!
LOHR IRMA utóda
NAGY IMRE LÁSZLÓ
II, Fő-utca 1 udvari szállító

ÉHGYOMORRA
naponkint igyék egy pohár
KRISTÁLY
VIZET!

LEGOLCSÓBB
CIPŐK!
NŐI . . . . P 14.50
FÉRFI . . . P 18.50
„RECORD"
I., Mészáros-utca 6

ÉBNER KESZTYŰ
OLCSÓ, MERT JÓ!
II., ZSIGMOND-UTCA 22. ÉS V., LIPÓT-KÖRÚT 18
ERNYŐ, FŰZŐ KÜLÖNLEGESSÉGEK
5 PENGŐS KESZTYŰ, MÍG A KÉSZLET TART

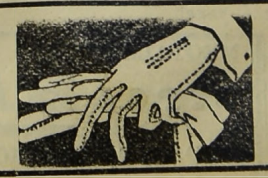

SZENT IMRE GYÓGYFÜRDŐ
ezelőtt (Rácfürdő)
Erősen radioaktív, természetes 42·4 C° földes-meszes hőforrásokkal. Két női és egy úri-gőzfürdővel, valamint kő- és kádfürdőkkel. Az összes gyógytényezőkke felszerelve.
Egész éven át nyitva.

Ó-Buda-Ujlaki Takarékpénztár
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, III, LAJOS-UTCA 148. SZ.

TELEFÓN: AUTOMATA 624—57.
Betéteket elfogad könyvecskékre és folyószámlára a legmagasabb kamatozás mellett
Kölcsönöket folyósít váltóra, folyószámlákra, értékpapirokra a legelőnyösebb feltételek mellett

---

Öröklakások 2—3—4 SZOBÁSOK
HALLAL, MODERN KIVITELBEN
(központi fűtés, melegvízszolgáltatás, gőzszárító, stb.) A Vérmezőre néző **ATTILA-UTCA 95, 97, 99. sz.** telken épülő Stilus Társasházban **KAPHATÓK,**
1931 május 1-re. V., Balaton-utca 10. Telefon: 168—23.

RÓZSADOMB alján LUXUSPALOTÁBAN
tágas, kényelmes, minden mellékhelyiséggel ellátott szoba-konyhások, kettőszobások főuri kiviteiben novemberre olcsón.
Kis-Rókus-u. 3. Telefón: 229-96

Telefon; 522-70.
TAPÉTÁZÁS
MODERN ÉS RÉGI NEMES STILUSBAN
DISZITŐ FESTÉSZET ZOMÁNCOZÁSOK
CZEISEL és ELISCHER
II., Keleti Károly-utca 8. sz.

NOVA-BIFO

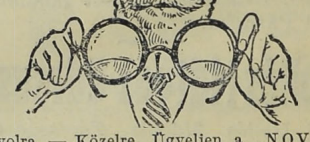

Távolra — Közelre. Ügyeljen a „NOVA" védjegyre. Egyedárusító — LÁTSZERÉSZEK
JUSZT LÁSZLÓ ÉS GYULA
I., KRISZTINA-KÖRÚT 101. SZ.
Kívánatra díjmentes ismertetőt küldünk!

GUMMI harisnyák, fűzők,
gyógyhaskötők, női egészségügyi cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása
Hungária Kötszergyár R.-T. fiókja
Buda, I., Krisztina-tér 3. sz.

Budai Napló

XXVII. évfolyam. 1008. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **24** pengő, félévre 12 pengő. Egy szám **50** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca **24.** Délután 5—7-ig. Telefon: **502—96.**

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **40** fillér. 20 mm. magas hirdetés **8** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1930 szeptember 27

A málló Málok

A Rézmál, a Zöldmál és a Rózsadomb is, az egykori Rózsamál, azok a málló Málok, amelyek megmentéséhez elsősorban kerti kultúra kell, ehhez pedig víz, víz és harmadszor is víz.

Ezek a Málok már igen közel kerültek a belső városhoz, a Rózsamál szinte belekönyököl a Lipótvárosba és mégis itt állanak víz nélkül, közlekedés nélkül. Ahol pedig hiányzik a közlekedés, ott nincs település és ahol az ember nem teremt otthont, ott nincs kerti kultúra. És akkor málla nak a Málok.

A Rózsamált Szávay Gyula ragyogó poézise megtette leánynak, a Gülbaba szép odaliszkjének, mert a török időkben tényleg tele volt rózsafával, alatta a város azok illatával. De a többi „málok"-nak nem akadt Gülbabája és ott ma is még nehezen megy a település, amit kellőképpen akadályoz a város azzal is, hogy a telepesnek megengedi a Rózsadombon, hogy villát építsen, az elé fürdőmedencét, de eltiltja a víztől, amivel megtölthetné.

Az új tanács, amelyre a régi „nagy" ráfogta, hogy „kicsi" most jóvá akarja tenni a multat. Városépítő nagy koncepcióra vall, hogy *Kozma* Jenő, beható tanulmányok után, politikai súlyának latbavetésével, a megoldásra váró budai kérdések között az elsősorba helyezte ennek a hegyvidéknek a megmentését és a legutóbbi tanácsülésen keresztül vitte az Eszter út folytatólagos kiépítését és a Pusztaszeri út végleges rendezését. Bennünket a „kis tanács" személyeskedő vitatkozása nem érdekel, amit pedig erősen kihasznál a sajtó, minden lap a maga pártszempontjából, amelynél súlyosabb az a két sorban letárgyalt hír, hogy a Dunához legközelebb fekvő hegyvidék, a maga hivatásához mért méltánylásban részesül.

Elvégre ez Pestnek is a tüdeje.

Még a nyári szünet előtt fejtette ki előttem e hegyvidékre vonatkozó elgondolását Kozma Jenő, a pártvezér és a fejlődés alapjának az utak végleges kiépítését mondotta. Először oda lehessen menni! Az Eszter út kiépítése egyúttal megoldja a hegyi „kilátásos út" kérdését, amely — a florenzi kilátásos út mintájára — már *Bárczy* István városfejlesztő, városépítő programmjában is bennfoglaltatott. Kozma Jenő, mint régi várospolitikus ismerte ezt a programmot és ami abban sürgősen megvalósítandó hasznos és jó volt, azt fölvette a saját programmjába.

Az Eszter út és a Pusztaszeri út kiépítése, a Mész-utcán át tervezett és csaknem egészen kész, hatalmas szerpentinút, mint nagyszabású forgalmú út csatlakozik a Szépvölgyben most épülő szerpentinútba és lüktető friss életet visz a Rézmál, Vérhalom, Zöldmál, Törökvész, Rókushegy és Józsefhegy környékére. Ugy tudom, hogy a Bimbó-utca építése, amely a sziklás talajon megakadt, szintén megindul s ezzel a vidék megkapja a maga nagy vérkeringését, ezzel az életet.

Még csak a víz hiányzik?

Ezt a kérdést játszva megoldaná az Őstó, a Rózsadomb lábánál, a Lukácsfürdővel szembe. Bőséges vize a török időkben mint dús patak hajtotta a lőpormalmot és ez a patak most nagyrészt a Dunába folyik. Pedig áldott, gyógyerejű, sziklából fakadó, kiapadhatlan forrás, — ott ered valahol kétezer méternyire alattunk, a forró tengerből. Ennek vizét kell a Guggerhegyre vezetni és akkor megtelhetnek gyógyító vízzel a villák medencéi, öntözhetik, locsolhatják kertjeiket és akár pálmákat tenyészthetnek fent a dombokon, a ma még málló Málokon.

Ez a hegyvidék, mint Ujlak folytatása, előbb-utóbb mint külön városrész Ujlakkal, a felső hévizek parkvárosa lesz. Gyönyörűsége Budának, éke Budapestnek, nélkülözhetetlen kincse a fürdővárosnak.

Most az útépítés enyhíti a munkanélküliség okozta nyomort, de alapját képezi utóbb a polgárság jólétének. Az utak mentén megindul a település, ez hozza a kerti kultúrát és ha ez fejlődik, akkor, — akkor aztán nem málla nak tovább a Málok.

*

Megértem, méltánylom és egész szívvel veszek részt abban az örömben, amelyet egész nap csilingelve tárt elém a telefón és megnyilatkozott benne egy nagy városrész hálás elismerése, a lenyűgözöttségből való felbuzdulás és értem Török László miniszteri tanácsos, lapom jóakarójának aggodalmát is, hogy a sajtóban elvész ennek a megváltásnak a híre, és hajtott az íróasztalhoz, hogy megírjam a Málok hozsannáját.

Kozma Jenő iránt való hála és elismerés ott fog szóhoz jutni azon a társasvacsorán, amelyet az eltemetett „málló" mult emlékére és a szebb jövő örömére rendeznek legközelebb patrónusuk tiszteletére a málló Málok polgárai.

Viraág Béla.

Patkánypolitikával

nem lehet kormányozni sem az országokat, sem a nagyvárosokat. Madách azt mondotta, hogy nem azért virrad, mert a kakas kukorékol és — a hajó sem azért süllyed, mert a patkányok menekülnek róla. És egészen más, ha néhány patkányt kisöpörnek a hajóról és azok a seprő elől menekülnek, de nagy tömegben a patkányok mégis csak a hajón maradnak. A hajó azért nyugodtan továbbevez minden patkányvisítás dacára. Az is régi közmondás, hogy egy-két fecske nem csinál nyarat s így aligha járna valami nagy veszedelemmel, ha néhány ember kiválna az Egységes Pártból, mert nagyon bántja őket, hogy nem az ő tanácsukat kéri ki a miniszterelnök. Ezek előtt az örökös szakadárok előtt Bethlen István gróf miniszterelnök már öt évvel ezelőtt a Budai Társaskörben kinyitotta a párt ajtaját és — ha eddig mégis bennmaradtak a pártban — ott maradnak bizonyára továbbra is, mert létük, szerepük és szereplésre nyíló alkalmuk csak addig van, amíg a kormánypárton vannak. Tíz év óta járják az országos politika elemi osztályait a városházán s ahogy ott nem tudtak alkotni, úgy bizonyára az országos politikában is meddő volna a működésük. A demokratikus világrend politikusai már régen túl vannak az „általánosságokban" tett kijelentéseken és aki valóban tud és akar segíteni jóakarattal, az határozottan rámutat a hibára, de rámutat egyúttal a jóvátevés módjára is. Szidni malom alatt a világrendet sokkal könnyebb dolog, mint okosan javítani a bajokon. Különben a törvény is elítéli azokat, akik a mások baján élősködnek. Szerencsére az ilyen politikusoknak rendszeresen nincsenek meg az eszközeik ahhoz, hogy megdöntsék azokat a hatalmi tényezőket, amelyek az ő kicsinyes érvényesülésüknek útját állják. Ott van példának Friedrich István, aki ma az egész országot boldoggá akarja tenni, de a nagy ígéretekkel Szmirnába vitt 300 magyar kivándorló közül sok éhenhalt Szmirnában és legtöbbje rongyosan, éhesen, gyalog került haza onnan. Háromszáz emberen sem tudott segíteni, hogyan segítene hétmillión. Így nézünk mi ki a magyar országboldogítókkal, akik nem röstellik azt, hogy most, amikor a polgári elem erős védelmi harcra szervezkedik, — ők bontják meg a polgárság egységét.

(D. P.)

Felhőkarcolók Budán. A külföldi építészek, akik a XII. Nemzetközi Építészeti Kongresszuson vettek részt, sok szép emlékkel távoznak Budapestről és kedvesen nyilatkoztak Budapest szépségéről. Érdekes az egyik neves olasz építész, *Bittazzoni* nyilatkozata, aki el volt ragadtatva a *Halászbástyától,* amelyből kiérezte a magyar történelmi multat. A *királyi palotáról* tudott dolog, hogy nem hegyi stílusban épült s így minden szépsége dacára visszás hatásokat ébresztett a fegyelmezett építész lelkében. Mert, hogy saját szavaival éljünk: — „hiába, ha a barokknak nincs meg a történelme, csak a kacskaringója marad meg". A *Levéltár* is nagyon tetszett neki, de szerinte *inkább Pestre való.* Buda nagyon megnyerte tetszését, meglepően szépnek találta a környékét, csak azt sajnálta, hogy a hegyvidék zöld szőnyegén *barna foltok* is vannak, amilyen szerinte a *„Pikkoló Svab"* (Kis Svábhegy). A *Várhegy nyugati oldala* különösen nagy hatással volt reá és csak azt sajnálta, hogy *felhőkarcolók épülnek* alája, amelyek rontják a látképét. Megértette, hogy a Közmunka Tanács éppen a látkép megmentése miatt *orompártázatosan* tervezi az alul elvonuló Attila-utca bérpalotáinak építését, ami legalább részben megmentené a Várhegy képét. Mert, ha így folytatnók, mint ahogy most van, akkor a Vár sziluettje egy idő mulva *hasonlítana New Yorkhoz.* Különben csodálattal hódolt meg Budapest egységes architektúrája előtt és *nagy jövőt jósolt Budának,* ha tervszerűen és *történelmi stílusban* építik föl.

Az érem másik oldala Kelenföldön, ahol most oly lelkes felbuzdulás van, hogy a Buda-Alsóvárosban könyörtelenül hajtja be a város a járdadíjakat és a Buda-Alsóvárosi Egyesület ügyv. elnöke *Gömöri* Győző *Becsey* Antal segítségével tudott részletfizetési kedvezményt elérni. Nem sikerült azonban leszállítani a hátralékok után fizetendő rettenetesen nagy kamatot, mert úgy rendeli egy szigorú rendelet. — Nagy baj, hogy a vasúti töltés két, egymástól idegen részre osztja *Kelenföldet* és rossz helyen van a kelenföldi pályaudvar. Erről *Görög* Aladár vasúti felügyelő legközelebb előadást tart a „Buda-Alsóvárosi Egyesület"-ben. Sok a baj a HÉV-vel, de bíznak abban, hogy *Kozma* Jenő dr. a Községi Polgári Párt elnöke tető alá hozza a megegyezést.

Pest tüdeje. A budai hegyvidék ismét és újból a székesfővárosi tanulóifjúság egészségvédelmének szolgálatába áll. A *Budai Napló* közölte *Gyulai* Aladár tanár cikkét: a városi iskolák vidéki otthonát szervező bizottság titkára a budai hegyvidéket a székesfőváros tanulóifjúságának egészségi és sportfejlesztési bázisául jelölte meg. Amint értesülünk, e cikk, amely a budai hegyvidék modern nevelésügyi jelentőségére más világvárosokkal való összehasonlításban először mutatott rá, illetékes helyen is figyelmet keltett. Az ott lefektetett gondolatot elsősorban az ifjúság testnevelésének hivatott tényezője, az *Országos Testnevelési Tanács* tette magáévá és máris tevbe vette annak megvalósítását. Meg vagyunk győződve, hogy nemcsak az állami tényezők, hanem a székesfőváros testnevelési körei is csatlakozni fognak ahhoz a mozgalomhoz, melyet e cikkel megindítottunk, hogy a remek budai hegyvidék által nyujtott előnyöket a székesfővárosi ifjúság egészségvédelmének szolgálatába kell állítani. A svábhegyi erdei iskola, *Purébl* Győző dr. tanácsnok, a gyermekvédelem lelkes apostolának műve, megkezdte a budai hegyvidéken létesítendő iskolai intézményeknek sorát. A beteg gyermekek számára készült iskola után most már az éptestű, de gyenge fizikumú fővárosi ifjúság egészségvédelmét kell tervszerűen programba venni. Ez a kérdés pedig olcsón és célszerűen megoldható a cikkben vázolt „Schullandheim"-rendszer meghonosításával, amelyet legközelebb vetített képekkel kísért előadásban mutat be a cikkíró tanár, *Gyulai* Aladár.

A zöldmáli barlang most a turistavilág érdeklődésének központjában áll. A véletlen vezetett fölfedezésére, de megközelíteni ma is alig lehet. Az egyik telektulajdonos telkén van a kivezető nyílás, de csak egy szűk és meredek, csatornaszerű nyíláson át lehet belejutni. Egyelőre két hosszú, csipkés cseppkővel díszített folyosót és két nagy termet fedeztek fel. A feltáráshoz pénz kellene és munkaerő.

Szomorú fényt vet a budai gazdasági viszonyokra, hogy a Margit-körúton és a Duna felé folytatását képező Királyhegy-utcában már évek óta áll két félbenmaradt építkezés. A Krisztina-körút és Kékgolyó-utca sarkán pedig két évtizede dísztelenkedik egy düledező, viharverte, lyukastetejű, félig a földbesüllyedt cigánynputri. Lehetetlennek tartja egyik olvasónk, hogy a városnak nem állana módjában segíteni ezen a megbotránkoztató helyzeten. Végre romváros mégsem vagyunk.

Lépcsős utakat kíván sok helyen a budai hegyvidék, főleg a frekvensebb helyeken, amilyenek a Diana-út alsó és felső része, a Diósárok-út felső része, a Vilma-út, a Laura-út, a Juliska-út, a Jenő-út és a Denevér-út felső része. Ezeket a lépcsőket sürgősen meg kell építeni, már az útrendezés céljából is. De emelné ez a hegyvidék szépségét és kényelmessé tenné a közlekedést.

A választási mozgalmak eddig csak két budai választókerületben termeltek ki — értesülésünk szerint — közmegelégedésre szolgáló jelöléseket. A *Községi Polgári Párt* választói a Kelenföldön jelölik *Becsey* Antalt, dr. *Sümeghi* Lászlót és *Gömöri* Győzőt — a XII. kerületben, a régi *„hegyvidéki"* kerületben pedig a párt kívánságára a lajstromot vezeti *Horváth* Károly a törvényhatósági bizottság régi, ismert tagja és mellette állanak: a tanítóság jelöltje, *Oszoly* Kálmán, a kereskedők és iparosoké pedig *Hubert* Vilmos. Itt a sorrend nincs végleg megállapítva.

Új forrásokra

a Duna mentén hívja fel figyelmünket egyik olvasónk azzal kapcsolatosan, hogy a főváros bővíteni akarja vízműveit. Megszívlelésre méltó levelében azt írja, hogy a

Dunakeszitől—Alsógödig

terjedő dunai szakaszon *rengeteg sok forrás van, amelyeknek bőséges, kristálytiszta forrásvize patakokban a Dunába ömlik,* mégpedig a legnagyobb szárazság idején is egyforma bőséggel. Ezek a források nem magánkézben, hanem községi közterületen vannak. Megtakarítaná ezzel a város a Római-fürdőtől vezetett Duna alatti *alagút költségeit* és a pesti oldalon jutna pompás forrásvízhez, amely a levélíró tudomása szerint *Magyarországon a legbőségesebb vízmedence,* amely még bővíthető is mesterséges fúrásokkal. — Kár, hogy nálunk a laikus polgárság részéről érkező jótanácsok *süket fülekre találnak* a városházán.

Az első ágyúlövés a választási harcban

Kelenföldön jelölték Gömöri Győzőt

Buda legújabb városrésze, a Kelenföldnek az a területe, mely a vasúti töltésen túl, a Fehérvári-út mentén Albertfalváig terjed. Ezt ma általában *Buda-Alsóvárosnak* nevezik és *húsz évvel ezelőtt még nagyrészt szántóföld volt.* Akkor szerzett itt telket *Gömöri* Győző, a Hazai Ált. Biztosító Rt. igazgatója és valami hivatásszerű buzgalommal agitált ennek a városrésznek a fejlesztése érdekében. Ennek köszönhető, hogy a Bártfai-utca környéke ma már rendes városi képet mutat, számos kertes villa és ház épült egymásután és kifejlődött lassan a lokálpatriótizmus is, mely most e hó 24-én lelkes felbuzdulásban nyilatkozott meg.

A „Buda Alsóvárosi Egyesület", mely negyedik esztendeje él és mintegy utóda a háború alatt megszűnt „Sósfürdő környéki Egyesület"-nek és úgy ez, mint amaz *Gömöri* Győzőnek köszönheti létét, népes gyűlést rendezett, amelyen a meghívásra megjelentek nem mint egyesületi tagok, hanem mint Buda-Alsóváros választópolgárai vettek részt. Meghívták erre a választói értekezletre az egyesület illusztris elnökét, *Becsey* Antalt és a megjelentek között ott voltak többek között dr. *Sümeghi* László kir. köz. jegyző korm. főtan., *dr. Vasady Balogh* György orszgy. képv., dr. *Mikola* Géza posta- és távirdaigazgató, *Szigethy* Lajos vásárpénztári igazgató, *Mischinger* Gergely őrnagy, dr. *Prohászka* Ferenc tanár, *Sinkó* Pál tanár, *Bukács* Kálmán kereskedő, *Bauer* Ödön főmérnök, *Alt* Károly *Tóth* József háztulajdonos, *Lukács* Gyula volt városbíró, *Radzó* Tihamér párttitkár, *Zele* László üzletvezető, *Maga* József rendőrfelügy. h., *Richter* Ferenc postafőellenőr, továbbá *Zilahi Balogh* Gyula építész és *Füvessy* László nyomdaigazgató, mint az értekezlet összehívói, azonkívül számosan mások.

Fehér asztalnál folyt az értekezlet, amelyet *Zilahi Balogh* Gyula nyitott meg és ismertette az összejövetel célját. A Buda-Alsóvárosi Egyesület tagjai és a környéken letelepedett lakosság *honorálni kívánják Gömöri Győző két évtizedes működését* és az az óhajuk, hogy őt a törvényhatóságba beválasszák, amit zajos éljenzéssel helyeseltek a jelenvoltak. Utána felszólalt *Füvessy* László és leszögezte azt a tényt, hogy ez a mozgalom nem Gömöri kezdeményezésére és nem az egyesületből indul ki, hanem a *Buda-alsóvárosi polgárság köréből,* amelyhez a Buda-Alsóvárosi Egyesület *minden* tagja csatlakozott és mely mozgalomnak az a célja, hogy segítőtársat adjanak Gömöri személyében az egyesület nagyelfoglaltságú elnöke, *Becsey* mellé. Éljenzés kísérte a beszédet.

Becsey Antal ezt az értekezletet úgy tekinti, mint családi összejövetelt és fölhívja polgártársait, hogy a polgári gondolat érdekében ügybuz-

SZENT
GELLÉRT
GYÓGYFÜRDŐ
Vízgyógyintézet és napfürdő
Külön férfi és női osztály
A legmodernebb berendezés
Szakképzett személyzet

gón vegyenek részt a választáson. Ismertette az új fővárosi törvényt, mely megszüntette a tanácsdiktatúrát és megteremtette a polgárság autonómiáját. Meleg szeretettel és tisztelettel emlékezett meg dr. *Ripka* Ferencről, akinek rendületlen híve és beszéde folyamán sorra szedte azokat a kérdéseket, amelyek megoldásra várnak a Buda-Alsóvárosban. E kérdések megoldásában erős támaszt nyujt neki dr. *Kozma* Jenő. Azután áttért a választásokra, amelyet az új törvény szerint még ebben az esztendőben kell megejteni december hó 15-ig. Erről azonban a miniszterelnök még véglegesen nem nyilatkozott. Teljesen *méltányolja és elismeri elnöktársa, Gömöri Győző ügybuzgó munkálkodását* a Buda-Alsóváros érdekében és ügyét szívesen teszi a magáévá. A pártközpontban is lelkes szószólója lesz ennek, mert látja, hogy ez a kerület polgárságának óhajtása.

Becsey Antal kijelentéseit és *Gömöri* Győzőt hosszasan megéljenezték.

Füvessy László köszönte meg Becseynek a támogatást és kérte, hogy Gömöri Győző számára — lajstromos választás esetén — megfelelő helyet biztosítsanak, mire Becsey Antal megnyugtatta azzal, hogy a központban ezt a legméltányosabban igyekszik elintézni. Utána felszólalt *Szigethy* Lajos igazgató. A jól megszervezett szociális párttal szemben Becsey a polgárságot hívta harcba és büszke reá, hogy a Buda-Alsóvárosban alakult meg az első gárda a polgárság érdekeinek megvédésére és Gömöri Győző érdemeinek elismerésére. Lelkes beszéde végén megköszönte ő is Becseynek, hogy eljött az értekezletre és segít megszervezni a polgárságot. Éltette egyúttal dr. *Sümeghi* Lászlót is, aki szeretettel és önzetlenül szolgálja a kerület érdekeit.

Csaknem éjfélre járt az idő, amikor a társaság lelkesült hangulatban szétoszlott. Az értekezlet után hattagú küldöttség kereste fel Gömöri Győzőt a „Buda-Alsóvársi Egyesület" ügyv. elnökét lakásán és közölte vele a történteket.

*

GÖMÖRI GYÖZŐ született 1870-ben, tanulmányait Budapesten végezte. Megszerezve a közgazdasági ismereteket, hat évig mint bankhivatalnok működött és 1896-ban került a Hazai Általános Biztosító Rt.-hez, amelynek 1916-ban aligazgatója, 1921-ben pedig központi igazgatója lett. 1910-ben létesítette a háború közben utóbb megszűnt „Sósfürdő-környéki Egyesületet" és ettől az időtől számítódik közéleti tevékenysége, mely különösen *a mai Bártfa-utca és környékére terjedt ki,* amely akkor csupa szántóföld volt. 1911-ben indult meg ott az építkezés és az év végén ez a terület a kiépített utcákban gázvilágítást és csatornázást is kapott *Gömöri önzetlen fáradozása révén,* akit *Bárczy* István akkori polgármester is támogatott, de nagy érdeme *Ripka* Ferencnek, hogy 1911-ben már sűrű gázlámpasorok gyulladtak ki a Mohai-úton, az Albert-, Zámori- és Bornemissza-utcákban. Nagy siker volt ez akkor és ez utcák lakossága este a kivilágított nyilt utcán hangos óvációban részesítette már akkor is Gömöri Győzőt. Ez a terület csak 1919-ben kapott *villanyvilágítást.* E lankadatlan fáradozás révén e környék lakossága mindig a legnagyobb szeretettel és ragaszkodással tüntette ki őt. 1927-ben létesítete a *„Buda-Alsóvárosi Egyesüle"*-et, amelynek ma is ügyvezető elnöke, s így lett népszerűvé a „Buda-Alsóváros" elnevezés. Gömöri Győzőt áldásos tevékenységében hathatósan támogatta *Becsey* An a Kelenföld vezérembere és szkfv. törv. hat. tanácstag. E városrész *rossz közlekedése javításán* fáradozik évek óta Gömöri Győző és az ő érdeme, hogy a HÉV most nappal 10 perces forgalmat létesített a Fehérvári-úton és sűrítette az esti járatokat. — Gömöri Győző boldog családi életet él Mohai-úti villájában feleségével, leányával és fiával, dr. *Gömöri* Pál orvos, egyetemi tanársegéddel együtt. Egyaránt szereti hivatalát, családját és Buda-Alsóvárost. Ezeknek szentelte egyforma megosztással egész életét.

A mosatás
bizalom dolga!
Haszilló István gőzmosódája
II. ker., Csalogány-utca 55
17 éve ugyanazon helyen érdemelte ki a budai közönség bizalmát

SZÉCHENYI
GYÓGYFÜRDŐ
a Városligetben
a székesfőváros egyik legmodernebbül felszerelt, legmonumentálisabb gyógyfürdője. Ivókura. Népgyógyfürdők, nyári (strand) uszoda.
KITŰNŐ KÖZLEKEDÉS

A Hűvösvölgyi Sport Club e hó 20-án tartotta némi szünetelés után ezévi tisztújító közgyűlését, amelyen az elhunyt elnök, *Holzspach* Nándor helyére nagy lelkesedéssel megválasztották dr. *Tímár* József ügyvédet, akit *Marth* Mihály, *Mezey* Mihály és *Theimer* József üdvözöltek. Az újonnan megválasztott tisztikar és választmány a következőképpen alakul: Elnök: dr. *Tímár* József, I., Labanc-utca 2. Alelnökök: *Marth* Mihály, *Mezey* Mihály, *Balázs* Antal, *Kajdi Kázmér.* Társelnök: *Pattok* Fülöp; 3 társelnöki tisztség betöltetlen. Főtitkár: *Bozóthy* Titusz. Titkár: *Ritter* Lajos. Jegyző: *Nagy* László. Főpénztáros: *Kerner* József. Pénztáros: *Hosszú* Lajos. Ellenőrök: *Rab* Ferenc, *Thomann* Antal. Szakosztályvezető: *Theimer* József. Háznagy: *Pézinkker* Ferenc. — Választmány: *Major* Mihály, *Kirsch* Antal, *Báder* Márton, ifj. *Váhli* Dezső, *Váhli* Miklós, *Baky* Gyula, *Pénzes* József, *Páble* Antal, *Páble* Mihály, *Páble* Rezső, *Gotthard* Albert, *Kneizel* József, *Fekete* Ferenc, *Friedrich* József, *Ivánka* Imre, *Fruh* József, *Merk* Károly, *Kocsányi* János, *Marth* Jenő, *Katona* Menyhért.

Kellemetlen helyzetbe kerültek az új menetrend révén azok, akik a *Hűvösvölgyből* igyekeznek a Margithídon át Pestre és *kétszer kell átszállaniok.* A kérdést úgy vélik ezek megoldhatónak, hogy a 4-es vagy 61-es kocsik járjanak a Szépilonáig, — a 81-es kocsi pedig a Margithídon át közlekednék Pestre és a Ferenc József-hídon térne vissza.

RAVASZ
Előkelő cukrászszalón. Terrasz és kert. I., Krisztina körút 75. sz.

Nász. *Hüttl* Gusztáv dr. tábornok-hadbíró és neje *Juhász* Erzsébet leánya, *Baba* és *Novák* László dr. százados-hadbíró e hó 27-én 7 órakor tartják esküvőjüket a krisztinavárosi plébánia templomban.

Bolgár gyermekek, még pedig a Bolgárországba szakadt szegény magyarok gyermekei nyaraltak a Hidegkúti-úton lévő elemi iskolában, ahol *Major* István igazgató nagy szeretettel viselte gondjukat és igénybevette az áldozatkész budai polgárok segítségét is. Többek között *Ravasz* László cukrászmester, az „I. ker. Iparosok és Kereskedők Körének" elnöke pazarul meguzsonnáztatta ezeket a kis bolgár magyarokat, jegeskávéval, fagylalttal, süteménnyel, tortával és még az útra is becsomagolt számukra, hogy jóhírét vigyék haza annak a szeretetnek és szíves vendéglátásnak, amellyel a bolgár testvérek iránt viseltetünk.

CIPŐK
PREISACHNÁL elismert minőségben KRISZTINA-TÉR

Az újlaki iparosok szervezkedése napról-napra nagyobb arányokat ölt és a vezetőszerepekre hivatottak komoly célkitűzéssel igyekeznek megteremteni az iparosok erős szervezetét. A szükséges előértekezletek után, de legkésőbben október hó elején összehívják az alakuló közgyűlést. Eddig 14 közérdekű előadást biztosított az előkészítő bizottság az új iparoskör részére a Hollós Mátyás Társaság szíves közreműködésével s az előadók között szerepelnek *Szávay* Gyula a Keresk. és Iparkamara főtitkára, *Exner* Kornél dr. ny. államtitkár, *Lendl* Adolf dr. a nagynevű természettudós, *Viraág* Ilonka mozdulatművésznő, *Pávai-Vajna* Ferenc főgeológus, *Kiss* Menyhért, *Tausz* Béla dr. az ősi Buda tudósa, *Massány* Ernő dr. meteorológus, *Zajti* Ferenc az indiai szittyák kutatója, *Szilágyi* Károly, *Horváth* Károly publicisták, *Peterdy* Sándor, *Székely* Vladimír, *Rexa* Dezső írók, *Viraág* Béla szerkesztő.

* **Bankélet Budán.** A pénzügyi sarok, ahogy a Margit-körút és Zsigmond-utca sarkát legújabban elnevezték, értékben emelkedett azzal, hogy megnyitotta ott fiókját a

KÖZSÉGI TAKARÉKPÉNZTÁR.

A tisztviselők, kisiparosok és kereskedők érdekeinek fölkarolását tűzte elsősorban célként e fiókja elé az igazgatóság és ezek érdekében már reggel 8 órakor nyitják ezt a fiókot, hogy e korán elfoglalt társadalmi osztályok lebonyolíthassák pénzügyi szükségleteiket. Telefón: Aut. 562-92. A takarékpénztár és banküzlet minden ágával foglalkozik a fiókintézet, amelynek élére kipróbált erőt, az óbudai fiók közszeretetben álló főnökét *Hoffmann* Rudolf fiókigazgatót állította az igazgatóság. Az óbudai fiók rendkívüli föllendülése Hoffmann igazgató érdeme, aki mint ős budai család sarja, — negyven éve lakik a család a Rózsadombon — személyes összeköttetései révén ezt az új fiókot is beleilleszti a budaiak gondolatvilágába. Egyszerű eszközökkel: — a betéteket a legelőnyösebben kamatoztatja, hitelt pedig előzékeny és méltányos alapon nyujt. — Az óbudai fiókintézet vezetését Hoffmann Rudolf eddigi helyettese: *Angermann* József veszi át, aki szintén ízig-vérig budai már házassága révén is, amennyiben a mult évben vezette oltárhoz az Óbudán közbecsülésben álló *Gebhard*-család leányát Gabriellát.

PALACK-TEJ

A 14-es autobusz végállomásának a János-szanatóriumtól az Uj Szent János-közkórház elé való áthelyezését kérte a *Virányos-Kútvölgyi Egyesület.* Kérelmében felhozta azt, hogy a János-szanatórium nem oly forgalmas pont, amely végállomás céljaira megfelelne. A Városmajor-utca kikövezése folytán ma már az autobuszközlekedésnek akadálya nincs és a multban a Városmajor-utcán az Uj Szent János-kórházig közlekedő 9-es jelzésű autobusz egyedül drágasága miatt nem volt rentabilis. Abban az időben, ha valaki az Uj Szent János-kórháztól például a Wesselényi-utcába akart utazni, úgy a 9-es autobuszokon a Déli vasútig utazhatott, ahol át kellett szállania a 3-as kocsikra, arról a Tisza István-utcában az 5-ösre, arról a Vörösmarthy-téren a 12-esre. Tehát ezen a darabon az utas 4 kocsin volt kénytelen utazni és 50 fillért fizetni akkor, mikor ugyanezt az utat átszállás nélkül 24 fillérért villamoson megtehette, s így nem volt azon csodálni való, hogy amikor a beteglátogatások idején a két pótkocsival közlekedő 4-es jelzésű villamosok túlzsúfoltan indultak el az Uj Szent János-kórháztól, akkor a 9-es autobuszok üresen indultak. Ma, amikor a 14-es autobuszon szerencsés vonalvezetése révén Budapestnek csaknem minden része 30 fillérért és egyszeri átszállással megközelíthető, kétségtelen, hogy a végállomásnak kért áthelyezése nemcsak a közönség kényelmét fogja szolgálni, hanem az autobuszüzemek jövedelmét is fokozza, kétszer, sőt háromszor nagyobb forgalmat fog elérni, mint a régi végállomásánál.

MENCZER
mos, fest, tisztít saját üzemeiben
Telefón: A. 504—93
Külön vidéki oszt.

Végre parkozzák az Uj Szent János közkórház előtti teret, amely eddig Buda egyik szemétdombja volt, tele elszórt papírdarabokkal és villamosjegyekkel. Ez a tér mintegy a bejárata Buda virágos kertjének, a budai hegyvidéknek és elhagyott volta miatt a legrosszabb hatásokat váltotta ki úgy a kirándulók, mint a kórházi betegek és beteglátogatók lelkében. A parkozás munkái már is folyamatban vannak és azok rövidesen el is készülnek. Kívánatos lenne, ha a Budapest székesfővárosi Közlekedési Rt. ezen a helyen lévő végállomásánál *néhány szemétgyüjtőkosarat* állítana fel, hogy e kedvesnek ígérkező park az elszórt villamosjegyek tömegétől megkíméltessék.

A „CSALÁDHÁZ EGYESÜLET"

1930 október hó 12-én, vasárnap d. e. 10 órakor a *Budai Vigadó nagytermében* (II. ker., Szilágyi Dezső-tér 5. sz.)

propaganda-előadást

tart, melyre Buda t. közönségét tisztelettel meghívja. Belépődíj nincs.

Az előadás tárgya: A kisjövedelmüek lakáskérdésének megoldása. — I. A békelakbérrel 15 év alatt tulajdonjogilag megszerezhető családi ház. — II. A tisztviselőtelepek megvalósítása. — III. A Motanit-reform.

Előadásunk a kisjövedelműeknek, a tisztviselőknek, a magánalkalmazottaknak, az iparosoknak, a munkásoknak és általában azoknak szól, kiknek mindenük a nyugodalmas családi otthon, mely a maga bizonytalanságában a lét legsúlyosabb kérdése.

Az előadás nem kíván propagandát csinálni valamely üzleti vállalkozásnak, vagy a környékre való kivándorlásnak, hanem bemutatja a lakáskérdés társadalmi megoldásának útját, mely

a polgár anyagi befektetése nélkül építendő családi házakhoz vezet.

Az ezt célzó reformokra kívánja a közérdeklődést felkelteni, hogy azokból kialakuljon az egészséges közvélemény, mely nélkül mindenkor minden a régi marad.

Budapest Polgárai! Saját érdeketekben hallgassátok meg a városi lakosság legfontosabb reformtervét és a közjólét eszményi gondolatát, mely, ha akarjátok, valósággá válik.

A „CSALÁDHÁZ EGYESÜLET" SZERVEZŐ BIZOTTSÁGA.

A „Dáliák" iránt olyan mérvű kereslet indult meg a virágkiállításon aratott szenzációs siker után, hogy a *„Monori Magkereskedés"* szükségesnek látta soronkívül, külön *Dáliárlapot* kibocsátani, amelyet minden érdeklődőnek ingyen és bérmentve megküld a Magyar Magtenyésztési Rt., Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 3. A legszebb ujdonságok iránt olyan nagymérvű a kereslet, hogy ezekből tavaszi szállításra előreláthatólag alig fog valami megmaradni. A megrendelést ezért ajánlatos *már most megtenni* akár őszi, akár tavaszi szállításra. A télen át való eltevés módját ugyancsak ismerteti a hasznos kis nyomtatvány.

Nász. *Gundel* Károlynak, a Gellért-szálló étterme közkedvelt bérlőjének *Tinka* leányát eljegyezte *Latinovics* Oszkár madarászpusztai földbirtokos.

Felhőkarcolódal.

Az Attila-utcán véges-végig
Felhőkarcolók nyúlnak az égig:
Nem karcolhat felhőt a sok ház, mert
Minden házon ott van a tetőkert.

Kellemér.

KIVALÓ német, angol, francia nyelvtanár, sok évi tapasztalattal, házhoz jön, ha címét „Legbiztosabb módszer" jelige alatt a kiadóba küldi.

HUNGÁRIA
CIPŐÁRUHÁZ
BUDÁN, II., ZSIGMOND-U. 5
CIPŐI: GARANTÁLT MINŐSÉGŰEK, KÉNYELMESEK
ÁRAI: BÁMULATOSAN OLCSÓK

Szőnyeg-javítás,
mosás, vákuumozás
vétel, eladás
LENGYELNÉL, Attila-utca 12

A régi jóhírű PAPEK bőröndös budai fiókja
CSAK I., Horthy Miklós-út 6. sz. alatt van. Tel.: Lá. 8-93
Főüzlet: Kizárólag IV, Apponyi-tér 1

Az uriközönség
angol szabója
DINCSÉR OSZKÁR
I., ATILLA UTCA 8 SZÁM
Elsőrendű angol szövet raktáron
Folyószámla hiteire is.

FORUM
AUTÓSZAKISKOLA
AUTÓKERESKEDELMI ÉS BÉRAUTÓ FUVAROZÁSI VÁLLALAT BÉJ, CÉG
II., KELETI KÁROLY-UTCA 15/a
(GRÓF MAILÁTH PALOTA!)
TELEFONSZÁMOK: 572-86 ÉS 543-49
Az iskolát irányítják: Pavláth Jenő gépészmérnök, autószakmérnök, máv. felügyelő és Keppinger Károly okl. gépészmérnök, közismert autószakmérnök. Szaktanács, kölcsönzés, karbantartás
ELEGÁNS BÉRAUTÓK ÉJJEL-NAPPAL KAPHATÓK!

RUDAS FÜRDŐ
radioaktiv hőforrás
GŐZ- ÉS KÁDFÜRDŐ
FEDETT USZODA

HUNGÁRIA
GYÓGYFORRÁS
Budán, az Erzsébet-hídnál
Széndsavval telítve:
HARMAT-VÍZ!
Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-híd budai hídfőjénél épült modern ivócsarnokban. Radioaktiv hatású lithiumos és calciumhydrocarbonátos gyógyvíz.
IVÓ-KÚRA
Keserűsó-kúra. Javasolva vesebántalmak, gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság és vérszegénység ellen.
Poharankint 8 f., Karlsbadi sóval 16 f.
Nyitva reggel 7 órától este 6 óráig.
TELEFON: AUTOMATA 530-03.

GUMMI harisnyák, fűzők,
gyógyhaskötők, női egészségügyi cikkek
legolcsóbb bevásárlási forrása
Hungária Kötszergyár R.-T. fiókja
Buda, I., Krisztina-tér 3. sz.

FRISS VIRÁGOK! SZOLID ÁRAK!
Telefón: A. 537-87
LOHR IRMA utóda
NAGY IMRE LÁSZLÓ
udvari szállító
II, Fő-utca 1

Az új vásárcsarnok mellett megnyilt
WINTER
úri és női divat üzlete
I., Krisztina-körút 115. sz.
Tartós selyemharisnya 2.90—3.30
Mosóselyem nadrág 2.10
Oxford ing 2 gallérral 5.90
Női kombiné 2.50
Nézze meg kirakataimat!
Figyelje áraimat!

NOVA-BIFO

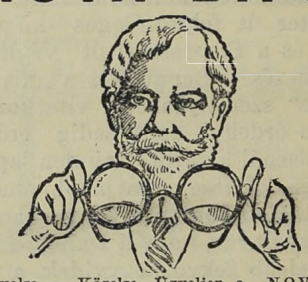

Távolra — Közelre. Ügyeljen a „NOVA" védjegyre. Egyedárusító — LÁTSZERÉSZEK
JUSZT LÁSZLÓ ÉS GYULA
I., KRISZTINA-KÖRÚT 101. SZ.
Kívánatra díjmentes ismertetőt küldünk!

DÉLIVASÚT
RÁDIÓHÁZ
I. KRISZTINA-KRT. 99. Tel. 507-07
Rádiókészülékek bérbe!
Kérjen prospektust

LEGOLCSÓBB CIPŐK!
NŐI . . . . . P 14.50
FÉRFI . . . P 18.50
„RECORD"
I., Mészáros-utca 6

ÉBNER KESZTYŰ
OLCSÓ, MERT JÓ!
II., ZSIGMOND-UTCA 22. ÉS V., LIPÓT-KÖRÚT 18
ERNYŐ, FŰZŐ KÜLÖNLEGESSÉGEK
5 PENGŐS KESZTYŰ, MÍG A KÉSZLET TART

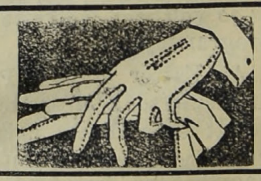

KERPEL
MIMOSA CREME
SZÉPÍTI, FEHÉRÍTI ÉS PUHÍTJA AZ ARCOT
EGY TÉGELY ÁRA: 1 P
TEGYEN KÍSÉRLETET
KERPEL
MIMOSA TOILETTE ÉS MOSDÓSZAPPANNAL
Szépít, üdít, fehérít. EGY NAGY DARAB ÁRA: 90 f
KÉSZÍTI:
KERPEL „SZENT ISTVÁN" GYÓGYTÁRA
BUDAPEST, II., MARGIT-KÖRÚT 38 TELEFON: 5-16-19

Monori Nagy vezet
MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI R. T.
BUDAPEST—MONOR
Monori magkereskedése: Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 3. Telefon: Aut. 868-60
képes főárjegyzék és nagybani árajánlat ingyen és bérmentve

SZENT IMRE
GYÓGYFÜRDŐ
ezelőtt (Rácfürdő)
Erősen radióaktív, természetes 42·4 C° földes-meszes hőforrásokkal. Két női és egy úri-gőzfürdővel, valamint kő- és kádfürdőkkel. Az összes gyógytényezőkke felszerelve.
Egész éven át nyitva.

Ó őszi fák,...

Távolról csupa lomb és csupa virág
És csupa gyümölcs — jaj, közel mire [váltok!
Amerre jártam és amerre járok:
Csak őszi fák, tar ágú őszi fák!

Játékos gyerkőc, ábrándos diák,
Tusázó férfi — hittem egyre: álmok
Szent kertjében majd csak hajt égi ág
És egyszer egész mennyországgal [átfog!

Ó, őszi fák, úgy dőlök már alátok,
Mint fa, amelyet zord fejszés kivág
S még most sem szűnik a ti biztatástok?

Úgy tárulnak rám végtelen világok,
Szívemben zsongnak bízó új imák...
Valahol mégis véget ér az átok?

Telekes Béla.

Személyi hírek

KOZMA JENŐ dr. országy. képviselő, az Egységes Községi Polgári Párt elnöke, e hó 22-én átvette pártja vezetését és még aznap este értekezletre gyűlt az intézőbizottság, mely után társasvacsora volt Gundel-nél, amelyen melegen ünnepelték a pártvezért. E hó 29-én az akadémiauccai párthelyiség nagytermében lesz a szezónnyitó társasvacsora.

STRAUSZ ISTVÁN dr. a legfőbb számvevőszék ny. elnökének leányát *Máriát* eljegyezte *Riekl* Géza tiszántúli földbirtokos.

MÁRKUS JENŐ dr., a BSZKRT vezérigazgató-helyettese a nyár egy részét a Bécs melletti Bádenben töltötte, szeptember 20-án pedig Németországba utazott tanulmányútra.

BUDAI-GOLDBERGER LEÓ dr. kormányfőtanácsosnak a magyar textilipar fejlesztése körül és a közjótékonyság terén kifejtett tevékenysége felett a kormányzó elismerését fejezte ki.

HÖDY LAJOS dr. beteg nővérét kísérte Balatonkenesére, ahol két hetet töltött és — szellemes szójátékokkal fűszerezett — levelezőlapon üdvözölte onnan budai barátait.

LAURISIN LAJOST a kiváló és közszeretetben álló budai operaénekest az a csapás érte, hogy régóta betegeskedő, fiatal feleségét megtámadott tüdeje a sírba vitte. Buda őszinte fájdalommal vesz részt a művész gyászában.

ZILAHI-BALOGH GYULA építészt a Nemzeti Színház nagynevű tagjának fiát, Buda Alsóváros társadalmának jelentős tagját, hites törvényszéki szakértőnek nevezték ki.

Hollós Mátyás Társaság

e hó 29-én hétfőn este 8 órakor választmányi ülést tart, amelyet társasvacsora követ a családtagok részvételével.

A BUDAI TÁRSASKÖR

október hó 4-én, szombaton este 8 órakor a Gellért-szálló nagytermében tartandó társasvacsora keretében kívánja megünnepelni elnöke

Dr. RIPKA FERENC,

a székesfőváros főpolgármesterének *nevenapját*, és ezúton is meghívja a Társaskör és a budai egyesületek tagjait *az Elnökség.*

Egy teríték ára 3 pengő.

FRANCIA-MAGYAR
nyilvános jogú ELEMI ISKOLA
BUDÁN, II., BIMBÓ-UTCA 9. SZ.
Igazgató: DR. SYPOSS KATALIN
Rendes tanulóknak államérvényes bizonyítványok. Bármely iskola 6—13 éves tanulói és leánykái részére francia játékdélutánok. Kezdőknek és haladóknak két-kétórás teázsúrok, francia társalgás keretében. Kérjen kimerítő prospektust

Svábhegyi hírek. A közlekedés nehézségeivel számolt a Svábhegyi Egyesület, amikor már tavasszal kérte, hogy a Karthausi- és a Névtelen-úton egyirányú forgalmat léptessen életbe a rendőrség.

A kertészeti hivatalt arra kérte, hogy madárfészek-odukat helyezzen el a Svábhegyen, s ugyanezt kérte az Erdőmesteri hivataltól is. A Svábhegy folyton növekvő forgalma esetleg elriasztja az éneklő madarakat, ha nem viselik kellően gondjukat.

A Fogaskerekű vasút egyes állomásaihoz nem vezetnek közutak, a területek részint magántulajdonban vannak. E célból három méter szélességben kellene megfelelő területeket kisajátítani és a kisajátított részt lépcsőzéssel ellátni. Okvetlenül szükséges ez az *Orgonás*-megállónál, a vágánytól fölfelé az Istenhegyi-út összekötésével; az erdei iskolánál az Istenhegyi-út összekötésével a transzformátor-épület mellett és a városkúti megállónál a Mátyáskirály-út bekapcsolásával.

A Svábhegyi Nagyszálloda előtti teret a mult évben bitumenezték, de nem gondoskodtak a Szépkilátás-út csatornázása alkalmával a hegyvíz levezetéséről. Éppen ezért szükséges, hogy a Szépkilátás-út elején a Neumann-féle kávéház előtt egy hegyvízlevezető aknát megfelelő folyókával készíttessen a város.

A Svábhegyen létesült Széchenyi-park, Báró Eötvös-park, templomtéri park jövő évre tervezett Városkúti játszótér fokozottabb őrzése, ápolása és a fasorok rendszeres nyesése évről-évre nagyobb munkát ró a kertészetre s így célszerű volna, hogy a jövő évre a személyzetet ennek megfelelően szaporítsák.

Nagyon fontos kérdés az *utak tisztántartása is*, amit az új utak építése révén az oda kirendelt köztisztasági személyzet nem tud elintézni, mert ezek tartják rendben a Zugliget és a Farkasrét útjait is. Kérte *Bódy* Tivadar elnök, hogy ez a személyzet az utak fokozottabb tisztántartása miatt kizárólag a Svábhegyen teljesítsen szolgálatot, annál is inkább, mivel a Svábhegy a fürdőtörvény szerint *gyógyhely.*

A koldulás ügyét tette szóvá legutóbb az I. ker. Iparosok és Kereskedők Körének e hó 16-án tartott választmányi ülésén *Fábián* József kereskedő, — aki mindig szívesen áldoz emberbaráti célokra, koldust adomány nélkül nem bocsát el, — hogy ma a nyitott üzletekbe naponkint 50—60 koldus kopogtat be elriasztó külsővel, gyakran szimulálva visszataszító nyavalyákat és tolakodó módon követelve az adományt. Rossz vért szül ez a vásárló közönség körében, sehogy sem kívánatos jelenetek ezek oly üzletben, ahol előkelő válogatott közönség fordul meg — és fölajánlotta, hogy úgy ő, mint számos kereskedő- és iparostársa hajlandó volna bizonyos összeget befizetni e célra, ha ezzel szemben valami oly látható jelt tűzhetne a bolt ajtajára, hogy *ő a jótékonysági adót lerótta* s így a koldus fölöslegesen zavarja őt az üzletében. Az e körül folyt vita során szóba került *az utcai csend is*, mert a zaj és lárma a csendrendelet dacára elviselhetetlen. — A választmányi ülést, mint elnök *Hubert* Vilmos vezette, kegyelettel emlékezvén meg *Vass* József elhunytáról, továbbá Ravasz László elnök bátyjának, Istvánnak elhunytáról és a korán sírba tért *Szávay* Zoltánról. Beszámolt arról is, hogy a kör képviselette magát dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester születésnapi ünnepén Fonyódon és egyúttal fölhívta a tagok figyelmét arra, hogy október elején nagy arányokban készül megünnepelni a Budai Társaskör Ripka Ferenc névnapját a Szent Gellért-szállóban, amelyhez előjegyzéseket elfogad *Gerő* Endre titkár. Bejelentette, hogy *a változott kerületi beosztás miatt rendkívüli közgyűlést* hív össze az I. ker. Iparosok és Kereskedők Köre, mely e változás révén megszűnik mint az I. kerületben szereplő kör, kerülvén a XII. kerületbe, amely közgyűlésen *új címet vesz fel a kör.* — Mint új tagokat fölvették a következőket: *Vakker* Artúr, *Schmiderer* Jenő, *Pataki* József, *Szirmai* Emil és *Pálffi* László. A különböző jelentések meghallgatása után szóvátette még *Gál* Lajos a jogvédelmet, például hozva föl a II. kerületben dr. *Krukk* Elemér ügyvéd eredményes eljárásait az adóügyi tárgyalásokon az iparosok és kereskedők érdekében. Az elnök indítványára elhatározta a kör, hogy *a közmunkák kiadása ügyében* a budai iparosok érdekében küldöttségileg keresi fel *Karkass* Rezső tanácsnokot. *Jány* Árpád, *Fábián* József, *Gál* Lajos, *Csihák* Károly, *Laufer* Vilmos, *Szabó* Gyula hozzászólása után elhatározták, hogy úgy az előbb említett *közmunkák*, valamint *a világítóreklámok ügyében nagyobbszabású értekezletet* tart a kör október hó elején.

LORGNON Zibrinyiné, I., Attila-u. 12.

Pálmák a Svábhegyen. A svábhegyi Templom-tér parkírozási munkálatainak befejezésével azt kérte a Svábhegyi Egyesület a kertészeti hivatal igazgatóságától, hogy ott megfelelő számú sétánypadot felállíttatni szíveskedjék. De kérte azt is, hogy a tér díszítésére a parkban pálmákat is helyezzenek el, mert a tapasztalat azt mutatta, hogy a Svábhegyen a pálmák helyrejöttek és gyönyörűen kifejlődtek, ami föltétlenül a Svábhegy díszére válna. — A Templomtéren ezidőszerint a Fővárosi Községi Élelmiszerüzemnek árusítóhelye van, holott ez a tér mindenkor park és játszótér részére szolgált. Ezt az árusítást itt be kell okvetlenül szüntetni, mert sehogy sem illik majd a pálmadíszhez, mint ahogy nem illik a szépen parkírozott térhez a rozoga fakerítés sem. Ez a tér a Svábhegynek legszebben kiképzett tere, impozáns hivatalos épületek és a templom is itt állanak, megérdemelne a tér egy komolyabb — a környezetéhez inkább illő díszes, vasból készült kerítést.

MÁTÉ István, szobafestő és mázoló mester, *I. ker., Attila-körút 2.* Telefon: 573—55.

A Gül Baba-emlék érdekében megindult mozgalom új segítőtársat kapott. Ugyanis *Resid Szafvet bey*, Budapest illusztris vendége, a Török Touring Klub elnöke, török nemzetgyűlési képviselő, nagy érdeklődéssel hallgatta meg *dr. Medveczky* Andor előadását Gül Baba magyar emlékének megörökítését célzó mozgalomról. Medviczky dr. a Gül Baba-emlékbizottság megalakulását és céljait ismertette. Felkérte egyúttal Resid Szafvet beyt, hogy Gási Musztafa Kemál pasa támogatását eszközölje ki. Szafvet bey, akit Medviczky dr.-hoz még Törökországból baráti kötelékek fűznek, kijelentette, hogy örömmel referál Törökország köztársasági elnökének a mozgalomról, amit Budapest idegenforgalma tekintetében nagyon hasznosnak és célravezetőnek vél, egyúttal pedig megkérte a bizottságot, hogy a mozgalom minden egyes részletéről őt állandóan tudósítsák.

TURÁNI SZŐNYEGSZÖVŐ R.-T.
Készít, javít, megőriz
II., FŐ-UTCA 80. SZ.
Telefon: Aut. 515—79.

Évadnyitó választmányi ülését a *II. kerületi Iparoskör* élénk érdeklődés mellett tartotta meg e hó 18-án a Batthyány-téri helyiségében. Dr. *Lendl* Adolf meleg szavakkal üdvözölte a megjelenteket, majd átadta az ülés vezetését a kör ügyvezető-elnökének, *Vály* Gábornak. *Vass* József népjóléti miniszter elparentálása után a szokásos jelentések következtek. Majd a kör nehéz gazdasági helyzetéről, az általános iparosnyomorról, munkanélküliségről, a közmunkák mizériáiról és azzal kapcsolatos abszurdumokról esett szó. — A *köri tagdíjhátralékok* behajtásával kapcsolatban dr. *Pénzes* Mihály, a kör ügyésze indítványozta, hogy osztassék fel a kör tagsága utcák szerint és a szükséghez képest egy vagy több tagdíjellenőr neveztessék ki egy-egy utcára, akik intézményesen és állandóan felügyelnének a tagdíjbeszedésre, szükség esetén abban segédkeznének és a körzetükhöz tartozó tagokkal közvetlen és folytonos kapcsolatot tartanának fenn. Ez az intézmény egyébként *a taggyűjtés céljára* is kiépítendő lesz, azonkívül pedig *az iparosság panaszainak, sérelmeinek és kívánságainak* a kör vezetőségéhez, onnan pedig az illetékes hatósághoz és személyekhez való eljuttatására lesz felhasználandó. Az igen életrevaló és időszerű indítványt a választmány egyhangúlag elfogadta. — A *közmunkákra* való pályázat felülbélyegzésének és minta készítésének kérdését tette szóvá *Váli* Gábor, indítványozta azt, hogy keresse meg a választmány a kézművestestületet, valamint az összes ipartestületek vezetőségét és dr. *Kozma* Jenő kerületi képviselőt, felkérve őket arra, hogy a különben is igen költséges és fáradságos közmunkapályázat bélyegmentes legyen és csak az a pályázat váljék illetékkötelessé, amelyet a közhatóság elfogadott. A választmány az indítványt egyhangúlag elfogadta. — Ezután hosszas vita keretében *Csiszár* Lajos és mások indítványára a választmány felkérte dr. *Lendl* Adolf elnök és dr. *Pénzes* Mihály ügyészt, hogy sürgősen kérjék fel dr. *Kozma* Jenő kerületi képviselőt, a Községi Polgári Párt elnökét, hogy kislakások építése, a lebontott vízivárosi malom helyére építendő bérpalota, a közmunka sérelme, kerületi építőiparosok panaszai ügyében és más aktuális kérdésekben illetékes hatóságoknál járjon közbe, illetve közismert gazdasági és politikai súlyával a sérelmeket szüntesse meg.

Ha vásárolni vagy eladni akar a budai hegyvidéken házat, telket, villát, esetleg *bérelni* vagy kiadni nyári vagy éves lakást, — forduljon bizalommal a *Hűvösvölgy-Zugligeti Ingatlan-irodához*, II., Pasaréti-út 49. Telefón: Aut. 642—88. Autobusz és villamos *Ákos-utcai* megállójánál.

Első házi-lövőversenyét a Virányos-Kútvölgyi Polgári Lövész-Egylet szeptember 8-án rendezte a Marcibányi-téri lövöldében, amelyen *Spannberger* Alajos dr. kerületi elöljáró, *Damó* Jenő testnevelési tanácsnok, I. ker. testnevelési vezető, *Eperjessy* István dr. tanácsjegyző is megjelent. A versenyt vitéz *Domján* Gábor vezette. A versenyzők buzdítására Nagy Jenő ékszerész, Kiss Jenő gyáros, Kloze Ferenc, Macher Rezső stb. igen értékes tiszteletdíjakat adományoztak.

Kályhás! Minden szakmabeli ügyben forduljon a régt jóhírű céghez
I, Logodi-u. 19 Béres Márton Tel.: 530-33

HALWA S.
BUDÁN, I., SZENT JÁNOS-TÉR 4
TELEFON: AUTOMATA 507—37
Állami díszoklevél — Ezüstkoszorús mester
NAGY ARANYÉREMMEL KITÜNTETVE

Vadászfegyverek, fegyverjavítások, sportcikkek, cserkészfelszerelések
PUSKAMŰVES

SZŰCS GŐZMOSÓDA
Kelmefestő és vegytisztító vállalata
az Orsz. Iparegyesület által aranyéremmel és díszoklevéllel kitüntetve
Főüzlet: I., Márvány-utca 36. Telefon: 519-73
Budai fiókok: I, Krisztina-krt 167. II, Fő-u. 60

AUTÓJAVITÓ ÜZEM
FELELŐSSÉGGEL
Szolid árak!
PRIMUS
I., ATTILA-KÖRÚT 14-16
Telefonszám: Automata 571—15

Újonnan átalakítva megnyílt
a HOLLÓ cipőáruház
volt „TURUL" cipőüzlet helyén
II., Török-u. 2. Telefón: 515—29
Új tulajd.: Bús Vincéné

BATTHYÁNY MOZGÓ
MARKOVICH IVÁN-UTCA 4. SZ.
VILÁGVÁROSI MŰSOR
ELSŐRANGÚ ZENE
Előadások kezdete este 8 órakor

VIRÁGOS BUDA

KERTÉSZETI KÖZLEMÉNYEK

Őszi munkák a kertben

Amikor a kertekben őszkor a terményeket felszedték és a fák lombja lehullott, főleg a kiskerteseknél, a házikertekben a munka megáll és az első tavaszi napsütésig a kert elhagyva magára marad. A fák, bokrok, téli pihenőre térnek, de nem pihenhet a kertész. Általános szokás a díszkertben, hogy ősz felé a pázsitot elhanyagolják, azt nem kaszálják, nem nyírják, pedig a hótakaró alatt könnyen megsárgul, kipállik s az új tavaszi hajtás a multévi fonnyadt magas fűből alig tud kibújni. Ezért télire is röviden tartsuk a pázsitot.

A virágágyakból az első dér után dobjuk ki a földet darabosan és mélyen ássuk fel, hogy az őszi eső és a téli hóolvadás minél mélyebben szivárogjon a földbe, azt jól átáztassa, a föld jól fagyjon át s így a talaj felszíne alá telelésre húzódott rovarok pusztuljanak el.

A lehullott falevelet ne hagyjuk a fák és a bokrok alatt, legkevésbé a pázsiton fekve, hanem még őszkor gereblyézzük össze és hordjuk a kert végébe halomba. A lehullott falevelet összegyüjtés után legjobb elégetni, mert így nagyon sok kártevőt és gombabetegséget megsemmisíthetünk.

A száraz falevél kényesebb, évelő növények, félcserjék és a bokorrózsák téli takarásához felhasználható. Szalmával lehetőleg semmit se takarjunk, mert az alá az egér szívesen behúzódik és kárt tesz. Legjobb, ha kókusz-

BÁCSKAI KONYHA!
A CSÁSZÁRFÜRDŐ éttermeiben bácskai ételkülönlegességek, dunántúli borok!
CSIRSZKA KONRÁD
VENDÉGLŐS
ALKALMI KÜLÖN TEREM
POMPÁS KORAREGGELIKÁVÉ

LEGSZEBB
és legkellemesebb uzsonnázóhely a
PUTSAY CUKRÁSZDA
terrasza
gr. Majláth száll. bérház és I., Attila u. 21

RÓZSADOMBI KÁVÉHÁZ és ÉTTEREM
Majláth szállodabérház (Statisztikával szemben)
BUDA LEGELŐKELŐBB és LEGSZEBB HELYISÉGEI — A LEGKITÜNŐBB KONYHA
Az étteremben esténként RÁCZ JÓZSI muzsikál. — Tulajdonos: LAKATOS JÓZSEF

BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEIBEN
DÉLUTÁNI TEA,
ÁNC
FÜGGŐKERTJE — A LEGSZEBB TERRASZ
Elsőrangu koncert- és tánczene. Európa előkelő restaurantjai között foglal helyet. Füst- és pormentes levegő. Este kétféle menü 3 és 6 pengős. Déli menü 2.50
Asztalrendelés T: A. 528-84

TEA
Közvetlen behozatal Holland-Indiából
a termelő ¼ és ½ kilogrammos eredeti csomagolásában és ládákban — Nagyban és kicsinyben
BOZÓ GYÓGYTÁR
BUDÁN, I. KER., ALKOTÁS-UTCA 34. szám.

kötéllel lazán összefogjuk és ezután a növény közé 4—5 karót verünk, amelynek közét a száraz falevéllel teleszórjuk.

A rózsák közül a bokorrózsa tövét lazán földdel takarjuk be, kupacoljuk fel. A magastörzsű rózsa koronáját óvatosan, hogy a rózsató el ne pattanjon, vagy meg ne repedjen, hajtsuk le télire a földbe. Állva ne hagyjuk, koronáját rongyokkal vagy üres cementes papírzacskóval ne burkoljuk. Sok rózsa pusztul el így évenkint. A kúszó rózsákkal hasonlóan bánjunk, de az állványzatukról bontsuk le.

A gyümölcsfák lehullott levélzetét gereblyézzük össze és *minden körülmények között égessük el* és a fák alatt a fa koronájának széléig a földet darabosan ássuk fel, forgassuk meg. A gyümölcsfák koronájából pedig a száraz részeket vágjuk ki.

A gyümölcsös talaját általában őszszel hantosan ássuk fel.

A gyömölcsfákat ősszel, még kevésbé télen, permetezni nem kell. Az ú. n. téli permetezést legjobb február második felében elvégezni.

A konyhakert talaját őszkor, ha a terményeket felszedtük, trágyázzuk meg és darabosan ássuk fel. *Rossz gazda az, aki a kertje talaját nem őszkor ássa fel.* Trágyázásra érett, apró trágyát használjunk.

A telelő palánta-ágyasokat a hidegebb napok szerint fokozatosan szórjuk tele száraz falombbal.

Mindezekből is az tűnik ki, hogy az ősz beköszöntésével a kertész munkája nem ért véget. Minden kerttulajdonosnak saját érdekében áll, hogy ősszel a kerti munkákat figyelemmel és lelkiismeretesen elvégezze.

Füredi Jenő.

A házinyúl

tenyésztéséhez most a legalkalmasabb hozzáfogni, mert most sok szép kifejlett nyúl akad s úton útszélen mindsűrűbb a fű, gaz és lomb, amelyek kiváló nyúltakarmányul szolgálnak s föl nem használásuk esetén kárbavesznek. A házinyúltenyésztéssel pedig, bárki, úgyszólván ingyen *kiváló fehér húst, drága prémet és értékes állati trágyát produkálhat* ebből a gazból. Így két anyanyúl egy egész család évi *hússzükségletét* fedezi, ami a mai húsárak mellett nem megvetendő tétel. *A prémáru* oly drága ma, hogy csak a vagyonosak szerezhetnek belőle s íme, a nyúltenyésztéssel mindenki *maga állíthatja* a maga és családja prémszükségletét. Úgy a húsból, mint a prémből termelt feleslegét pedig jó pénzért értékesítheti. *A trágyájáért* egyedül is érdemes a nyúltenyésztéssel foglalkozni. *A gépüzemű munkagépek és közlekedő eszközök elszaporodásával* ugyanis alig áll állati trágya rendelkezésre, pedig az nélkülözhetetlen a mezőgazdaságban és kertészetben. *A Házinyúltenyésztők Országos Szövetsége, Budapest m. Csillaghegy,* minden házinyúltenyésztési ügyben olvasóinknak díjtalanul rendelkezésére áll. A tenyészteni óhajtókat tenyészanyaggal látja el, sőt biztosíték nyujtása esetén visszaszolgáltatási kötelezettséggel is ad tenyészanyagot. — Ha még megemlítjük azt is, hogy a házinyúl a legigénytelenebb állat, amely minden udvaron elhelyezhető faládában vígan él és szaporodik, akkor igazán maga ellen vét, aki nem foglalkozik tenyésztésével.

Telek ház lakás

Budai Napló
I. ker., Bors-utca 24. szám
Telefon: 502-96

Budai Általános Takarékpénztár
Részvénytársaság
Budán, II., Fő-utca 9

Elfogad kamatoztatásra takarék- és folyószámlabetéteket.
Lekötött betétek után megállapodás szerint magas kamatot térítünk
Budai ingatlan-tulajdonosoknak gyors lebonyolítás mellett bekebelezett váltókölcsönöket nyujtunk
Mindennemű bank- és takarékpénztári ügyben készséggel állunk rendelkezésre
SAFE DEPOSIT

TELEK

A virágzó mandula-ligetek, a zamatos őszibarackokat termő gyümölcsös berkek, a fenyőkoszorúzta enyhe lejtők, az itáliai kéklő ég alatt mosolygó szellős pagonyok adják a Sashegy különleges vonzó erejét.
Fedezze fel Ön is a Sashegyet!
A Sashegy az előkelő középosztály települő helye.
A Sashegy a Belvárostól gyalog is csak 25 percnyire.
A Sashegy a Belváros hegye.
A Sashegyi telkekről prospektust ingyen küld Kubatura részvénytársaság. Budapest, Postafiók 77/0

E telkek ára négyszögölenkint 75—90 pengő.

Rózsadombon 850 négyszögöl saroktelek, ölenkint 20 pengő, 5000 pengővel átvehető. (28)

Svábhegy legszebb pontján 600 öl saroktelek, összes közművekkel, kedvező fizetési feltételekkel. (76)

Szépvölgyi fenyvesben egyedülálló 16 holdas és a római Dunaparton 4 holdas telek szanatórium, weekend-telep részére eladó, vagy bérbeadó. Dr. Lugmayer József ügyvéd, II., Margit-körút 1. Automatatelefon 515—52. (82)

Pusztaszeri úton 550 □-ölnyi gyümölcsös eladó, ölenként 25 pengő áron. (94)

KIRÁLY-FÜRDŐ
Építette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.
Budán, II., Fő-utca 84. szám.
45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas klórnátriumot és magnézlumot tartalmazó hévviz
köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fém mérgezés, máj-, lép-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdő: férfiaknak . . . . reggel 5—1 óráig nőknek hétköznap délután 2—7 óráig
!! IVÓ KURA!!

RÓMAI FÜRDŐ
ÓBUDA—AKVINKUM
Kitűnő konyha. — A források napi hozama 160.000 hektoliter radioaktiv thermálvíz
A szentendrei HÉV vasútnak, a MFTR hajóknak és az ÚJPESTI átkelő propellernek állomása

ÉHGYOMORRA
naponkint igyék egy pohár
KRISTÁLY VIZET!

Fernengel és Czickeli
élelmiszer csarnok
I., KRISZTINA-TÉR 9. Tel.: 509-29
Ajánlják, fűszer, csemege, ital, cukorka, zöldség, élőhal, baromfi, hízott ökör, borjú- és sertéshús, valamint hentes áruikat
A VÁLASZTÉK NAGY. AZ ÁRAK VERSENYKÉPESEK. ÁRUK MINŐSÉGE FELÜLMULHATATLAN

VILÁGSZABADALOM
Óriási tüzelőmegtakarítás, fűti az egész lakást és állandóan melegvizet ad a „Töreky" fürdőkályha
GYÁRTJA: MAURER SÁNDOR
BUDAPEST, I., ATTILA-UTCA 31. SZ. Tel.: 505-15.
KÉRJEN ISMERTETÉST! — ALAPÍTVA 1899

Ferry Oszkár-utcában 207 öles telek eladó. Építési iroda I., Naphegy-utca 21.

Rózsadombon, Vérhalom-utca mentén gyönyörű fekvésű 270 öles telkeink, dunai kilátással, eladók részletfizetésre is. Építési kölcsönt nyujtunk. Rózsadombi házépítő rt. V., József-tér 8. Telefon: 806—00.

Svábhegy lejtőjén, Istenhegyi úton közművek mentén, fogaskerekű első megállója közelében 700 öles telek eladó. (26)

Böszörményi-út 3/d. alatti 208-öles saroktelek, bérházépítés céljára eladó. A telek közvetlen villamos- és autobuszmegállónál fekszik. (60)

Hidegkúti-úton, Star filmgyár mellett, villamos közelében, kettő à 298-öles telek, diófás parkban, összes közművekkel, ölenkint hetven pengő. (69)

Rózsadombon, Bólyai-utcában 750 négyszögöl telek eladó, régi villával, gyümölcsfákkal. 75.000 pengő. (24)

Svábhegyen, a Városkúti-út és Béla király-út között 3000 négyszögöles telek eladó, 12 pengő négyszögölenkint. 20.000 pengős kölcsön első helyen betáblázva a Leszámítoló Banknál. (25)

Lágymányoson keresek 2—300-öles telket villamoshoz közel 10.000 pengőig. (77)

Győri-úton vagy közvetlen környékén 150—200-öles telek, mely bérházépítésre alkalmas, azonnal készpénzért kerestetik. (62)

Pasarét, Hűvösvölgy környékén, villamos közelében készpénzfizetéssel 300 öles telket veszek. (45)

HÁZ

Svábhegyen, fogaskerekű közelében, kétszer 2 szobás ingatlan, nagy kerttel 28.000 pengő. (88)

Rózsadombon, urasági villa, 5 szobás, 700 öl parkban, gyönyörű kilátással, eladó vagy kiadó. (91)

Krisztinában bérvilla fás kertben, 5 modern lakással (5, 4, 3 és két 2 szobás) 80.000 pengő. (85)

Sósfürdőnél 3 szobás, parkettás, adómentes úrilak 18.000 pengő. (86)

Rózsadomb alján ötszobás modern úrilak kedvezően megvehető. (95)

Kelenhegyi-úton 4 szobás, alápincézett, 800 öl fás kertben, 80.000 P, felével megvehető. (87)

Rózsadombon 6 szobás, gőzfűtéses villa 60.000 pengő. (57)

Városmajor-utca mellett pompás villa, 7 szobával, minden mellékhelyiséggel, parkos kerttel, luxuskivitelben, Vajda Zsigmond freskóival, eladó 130.000 pengőért. 25 évi adómentesség. (49)

Buda belterületén 3—4 kislakásos házat keresek 30.000 pengőig. (78)

Keresek 4, esetleg 5 szobás villát 50—60.000 pengőig. (95)

TAPÉTÁZÁS
MODERN ÉS RÉGI NEMES STÍLUSBAN
DÍSZÍTŐ FESTÉSZET
ZOMÁNCOZÁSOK
CZEISEL ÉS ELISCHER
II., KELETI KÁROLY-U. 8. TEL.: 522-70

Arany éremmel kitüntetve
KRAUSZ REZSŐ
KÁLYHÁSMESTER
II., CSALOGÁNY-UTCA 50
CSERÉPKÁLYHÁK ÁTRAKÁSÁT FAFŰTÉSRE VALÓ ÁTALAKÍTÁSÁT!
JUTÁNYOSAN! FELELŐSSÉGGEL!
TELEFÓNSZÁM: 546—67

LAKÁS

Egy-, kettő-, három-, négy- és ötszobás lakás kiadó. Iroda: I., Naphegy-u. 21.

Naphegy-utcában 5 szobás lakás kiadó. (92)

Egy-, három-, négyszobás, erkélyes, modern lakások, központi fűtéssel, melegvízzel, budai hegyvidékre való gyönyörű kilátással, Horthy Miklós-útnál, kiadók. Építészmérnöki iroda I., Fadrusz-u. 6. Telefon: Lá 6—80. (17)

Gellérthegy környékén, vagy Rózsadombon 4 szoba hallos, vagy 5 szobás lakást keresek. (81)

Pasaréten, Németvölgyben, Krisztinában abszolút modern 4 szobás lakást keresek, kertes házban. (96)

KIADÓ LAKÁSOK!
Bimbó-utca 1-3-5. sz.
(Szemben a statisztikai hivatallal)
egy-egy
2-, 3-, 4- és 5-szobás, hallal ugyanitt üzlethelyiségek
Margit körút 43. számú házban 4 szobás lakás hallal
Elegáns kivitel! Első bérek
Bővebbet a helyszínen, vagy Aut.: 298—29.

1—2—3 szobás
modern lakások központi fűtés melegvízzel. Buda legszebb magaslati fekvésű helyén I. ker., Győri-út 10 november 1-re kiadók. Bővebbet SZÉKELY MARCELL építőmesternél VI., Király-utca 108 • Telefon: A. 214—97

Öröklakások 2—3—4 SZOBÁSOK
HALLAL, MODERN KIVITELBEN
(központi fűtés, melegvízszolgáltatás, gőzszárító, stb.) A Vérmezőre néző ATTILA-UTCA 95, 97, 99. sz. telken épülő Stilus Társasházban KAPHATÓK,
1931 május 1-re. V., Balaton-utca 10. Telefon: 168—23.

RÓZSADOMB alján
LUXUSPALOTÁBAN
tágas, kényelmes, minden mellékhelyiséggel ellátott szobakonyhások, kettőszobások fűri kivitelben novemberre olcsón.
Kis-Rókus-u. 3. Telefon: 229-96

Ha **BUTORT**
akar venni, látogassa meg vételkényszer nélkül
HUSZÁR TESTVÉREK
bútorgyára budai eladási mintatermét
II., Zsigmond-u. 24. — Seiffert-kávéház mellett
Gyári árak Gyári garancia

Államgép-gyári
Jobbágy kályha
Tökéletes tüzelési rendszer

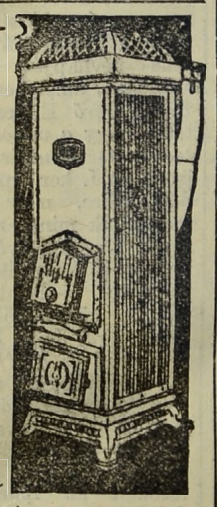

A Magyar Királyi Állami Vasgyárak Kereskedelmi Képviselete Rt.
Budapest V., Vilmos császár-út 28.
Telefon: Automata 273-28, 273-29.

Telekparcellázás POMÁZON
200 □-öles házhelyek kaphatók közvetlenül az állomás mellett. Kitűnő ivóvíz. Pormentes, egészséges terület
Gyönyörű kilátás.
Jó közlekedés.
Kedvező részletfizetés!
Építési hitel!
Bővebb felvilágosítást ad:
ÓBUDA-UJLAKI TAKARÉKPÉNZTÁR
III., LAJOS-UTCA 148.
TELEFÓN: 624—57.

Ó-Buda-Ujlaki Takarékpénztár
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, III, LAJOS-UTCA 148. SZ.
TELEFÓN: AUTOMATA 624—57.
Betéteket elfogad könyvecskékre és folyószámlára a legmagasabb kamatozás mellett
Kölcsönöket folyósít váltóra, folyószámlákra, értékpapirokra a legelőnyösebb feltételek mellett

MÉRNÖK VÁLLALKOZÓVAL CIÁNOZTASSON
GARANCIA VÁLLALAT
Budapest, II., Szőnyeg-utca 3.
Telefonszám: 399—14.

Veszek, eladok
Régi bútorokat, festményeket porcellán és ezüstöket
GELB S.
Budapest, I., Attila-u. 8

RUZICSKA
KÜLÖNLEGES KENYÉR A LEGÍZLETESEBB!
KAPHATÓ MINDENÜTT!

ELISMERT ELSŐRANGÚ
HENTES és MÉSZÁROS
PATHÓ ISTVÁN
ROHAM-UTCA 6
FELVÁGOTT KÜLÖNLEGESSÉGEK!
TELEFÓN: 535—28. ALAPÍTATOTT 1889

HUBERT és Tsa B. T.
Egészségügyi berendezések, csövek. Műszaki cikkek, fémgyártás.
VI., Liszt Ferenc-tér 4. Tel.: 222-67.

ÜVEG és porcellán-árukban
GÁL LAJOS Budán
II., Széna-tér 7 vezet
Tisztviselők nagy árkedvezményben részesülnek. Kedvező fizetési feltétel

Laptulajdonos: VIRAÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Viraág Béla.

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Bpest V, Ügynök-u. 8. — (Nyomdaigazgató: Linzer M.) —

Budai Napló

XXVII. évfolyam. 1009. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **24** pengő, félévre **12** pengő. Egy szám **50** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca **24**. Délután 5—7-ig. Telefon: 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **40** fillér. 20 mm. magas hirdetés **8** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1930 október 5

FANTÁZIA

Máról holnapra ránk köszöntött a választás. Akárcsak őszkor az első dér. Minden párton lehetnék már valami. Itt választmányi tag, ott az intézőbizottság tagja. Ennél alelnök, annál körzeti elnök. Sőt megyek fel a jelöltek létráján a tizedik helyről az ötödikre. Szociális érzésem, demokratikus világnézetem, rendületlen bizalmam fajom és nemzetem világtörténelmi hivatásában, öröklött hitem és az ősiség tisztelete — feljogosít rá, hogy minden párton meggyőződéssel foglaljak helyet.

Van mindezeken kívül poétikus lelkületem, csapongó fantáziám, izgat a misztikum a multban és a jövendőben. Keserít a nyomorúságos ma és csalóka jelenségeket rajzol elém a holnap délibábja. Engem is visz szenvedélyeim paripája, amelynek szárnyakat növel a fantáziám.

Mindez nem alkalmas arra, hogy valamely párt kereteinek igájába hajtsam a nyakam.

Meggyőződésem, hogy nem a pártok győznek, hanem a pártok élén járó egyéniségek. Nem a pártprogramba foglalt elv, hanem a pártvezérnek egyéni értéke, súlya, cselekedete teremti meg a tábort.

Ezzel a meggyőződéssel nehéz határozni.

Él még egy nagy vágy — nem is a lelkemben — hanem a szívemben. Szeretem Budát, — sajnálom a népét. Van hozzá jogom is. Édesatyám honvédtiszti csákóját, amelyet Budavár bevételekor viselt, őrzi a Hadtörténelmi Múzeum. Unokám ott áll a Szent Imre-terén szoborba vésve. Jó magam az éjszakáimat áldozom Buda eljövendő nagyságának, amikor rovom a betűt, hogy megvilágítsam a sötétben járók útját.

És vannak még sokan, nálam különbek, akikben szintén él a szeretet Buda iránt.

Mondanék valamit.

Alkossuk meg mi Buda rajongóinak a pártját!

Ennek a városnak a jövője, — maga a kész városi program. E város szebb jövőjének, boldogabb holnapjának a megalapozása — nagy *szociális* gondolat, mert folyton szegényedő népét kedvezőbb anyagi viszonyok közé vezetné a gyógyforrások bölcs kihasználása révén aránytalanul meggyarapodó idegenforgalom. Egyúttal *demokratikus* elgondolás, mert minden társadalmi osztály és abban minden egyén egyformán részesülne a jólét áldásában. De megerősítené az a *nemzet bizalmát,* mely abban a jelszóban csúcsosodik ki: — „Áll Buda, él magyar még" és — a világhírre vergődött Buda, ahol jólétben él a művelt polgárság, kétszázmillió turáni testvéremnek volna a világító fáklyája, — és bizonyítaná fajom és nemzetem ősiségét, sokezeréves kultúráját, amely egyedül volt képes itt, a vándornépek örökös csataterén államot alkotni és ezer éven át fenntartani.

Nem volna érdemes mindezért pártot szervezni? Nem politikai pártot, amely az eszményét a korteskedés sarába rántja, hivalgó plakáton a falra szegezi és végül a felszentelt palástból asztalterítőt formál, amelyen a hivatlanok költik dús lakomájukat, — hanem azt a pártot, amely városépítő eszméket hirdet, gazdasági igazságok magvát veti az emberek lelkébe, természetadta nagy kincseit, elhanyagolt, lekicsinyelt értékeit tárja fel és új utakat épít az áhított jólét felé.

Városépítő nádorok unokája bontaná ki a zászlót, aki nem vár hétköznapi jutalmat, de fejedelmi szavára felfigyelne a budai nép, hogy zászlója alá vonuljon tábornak, amelyben a tudomány, a művészet vivői állanának be közkatonának.

Csináljunk egy nagy pártot, nagyon nagy pártot, amelyben szívvel-lélekkel vesz részt minden becsületes budai — és ne törődjünk a politikusokkal. Törődjenek velünk ők!

Ez a tábor győzne! — és nem is zavarná az alantasabb célokért tülekedő politikai pártok viaskodását. A legjobbat köztük meg is segíthetné.

. . . Fantázia? *V. B.*

A nagy példa

RIPKA FERENC dr. főpolgármester névnapi ünnepét szokatlan fénnyel és méltó keretek között készül megünnepelni Buda és Pest polgársága. A Gellértfürdő nagy fürdőcsarnoka alighanem szűknek bizonyul majd az ünneplő közönségnek befogadására. A népszerű főpolgármester most ismét egy nagy lépéssel közelebb jutott a polgárság szívéhez, amikor elhatározta, hogy e — nála nélkül tervezett — nagyarányú bankett szociális ellensúlyozására, ő a saját költségén 1500 éhező polgártársának juttat ebédet. Szokatlanul nagyarányú gondolat ez, mely teljesen rávall Ripka Ferenc dr. jóságos atyai szívére, nemesen átérzett szociális felfogására és mindenben a méltányosságot kereső bölcsességére. A Főpolgármesterről tudott dolog, hogy mérsékelt polgári és vagyoni körülmények között él s így sokszorosan nagyobb áldozat ez rá nézve, mint volna sok ezer, nálánál gazdagabbaktól. Ripka Ferencet maga a jó Isten küldötte a város élére, mert az ő lelkének, szívének, emberszeretetének, vallásos meggyőződésének felel meg a hivatása, szinte azt mondhatnók, hogy Magyarországnak ezt a kivételes méltóságát, Budapest főpolgármesterségét mintha egyenesen Ripka Ferenc egyéniségére szabták volna s valószínű, hogy a mai nemzedék unokái is a kimagaslóan nagy főpolgármesterek sorában fogják emlegetni dr. Ripka Ferenc áldott nevét.

A nagy példa bizonyára nem marad követés nélkül, mert lehetetlen, hogy meg ne mozduljon e nemes gesztus láttára a gazdag ember szíve és ha csak 2000 nemeslelkű, jószívű, nagyvagyonú egyén akad Budapesten, akkor ezt a nehéznek ígérkező telet e jó emberek és a jó Isten segítségével mégis áthúzzák azok is, akiket kenyértelenné tett Trianon és a világnyomor.

A Rómaifürdő vizének bérbevételét ajánlotta újból a tanácsnak *Kozma* Jenő dr. orszgy. képviselő és a kis tanács örökös tagja, mert a vízhiány rémét másképpen elhárítani nem lehet. Három év kell hozzá, amíg a Vízművek elkészülnek a beruházási munkálatokkal, hogy a teljes vízszükségletet elláthassák. Ezalatt pedig zavarokkal fog küzdeni az üzem.

A pártpolitika egyáltalában nem lehet mérvadó és nem játszhat semmiféle szerepet az autobuszvonalak kitűzésénél, még kevésbé büntethet, vagy jutalmazhat egyes kerületeket aszerint, hogy lakossága kisebb vagy nagyobb mértékben támogatja az illető pártot. Téves dolog, ha a pártvezérek ilyen fontos közérdeket pártcélokra igyekeznek kihasználni és éppen ezért pártközi igazgatóság vagy üzemi bizottság intézi ezeket a kérdéseket. Az autobuszüzem élén elfogulatlanul és csak a közérdeket tartva szem előtt áll *Till* Antal tanácsnok, aki lelkes szeretettel intézi ezeket az ügyeket és gondosan mérlegeli az eshetőségeket, összhangba tartva a város üzemi érdekeket a nagyközönség érdekeivel. A Rózsadombon állandó aggodalomban él a közönség, hogy azt a szükséges vonalat beszüntetik, mely aggodalom azonban teljesen felesleges, mert mértékadó tényezők nem téveszthetők meg a pártpolitika taktikájával.

Hogyan juthat a kisember családi házhoz?

Negyven %-kal olcsóbb építkezés, telekvásárlás nélkül Megszűnik a nedves lakás, egyfized költséggel fűthető

A legnehezebben megoldható kérdés ma annak az ösztönszerű vágynak a kielégítése, mely minden emberben atavisztikusan él és arra ösztönzi, hogy saját házába költözzék. Minden világkatasztrófa után, amikor az életviszonyok megromlanak, kétszeres erővel jelentkezik ez a vágy és éppen ezért bír rendkívüli fontossággal az a mozgalom, amelynek komoly építészeti szakemberek, orvosok, várospolitikusok állanak az élén, mely egy új rendszer alapján féláron építi a házat és a telket nem kell megvenni, csak örökbérletbe venni.

Most vasárnap, e hó 12-én ezek a szakemberek tanulságos és minden, családi házra vágyó, úgynevezett kisembert érdeklő, vetített képekkel kísért előadásra hívták meg Buda polgárságát.

Az előadók egyike a következőkben nyilatkozott erről a nagyfontosságú előadásról:

A városok belső és külső kerületein hatalmas telektömbök állanak hasznavehetetlenül rendelkezésre. Évszázadok is el fognak múlni, amíg azok rendszeres beépítésére sor kerül.

A 120%-kal megdrágult építkezés, a 150%-al magasabb (két és félszeres) kamatláb és a békebelinél alacsonyabb színvonalon álló kereseti lehetőség

a konzervatív eszközökkel dolgozó lakástermelést csőd elé állította

s ezért alig van remény arra, hogy normális építési tevékenység e telket valaha is felhasználhatja. Ebből a gondolatból indul ki a *Montanitreform,* amelyet e hó 12-én 10 órakor vetített képekkel kísért előadás keretében ismertet néhány szakember a Budai Vigadó nagytermében.

A lakástermelés az egész kontinensen megszűnt polgári foglalkozás lenni,

senki sem hajlandó többé tőkéjét bérház építésébe fektetni, mert kilátás sincs arra, hogy

befektetésének kamatait élvezhesse.

Ily körülmények között sötét idők elé néznek a tisztviselők, magánalkalmazottak, iparosok, munkások és általában a kisjövedelműek, mert lakáshiány miatt,

keresetüknek megfelelő otthont nem szerezhetnek.

A családi otthonok hiánya miatt e társadalmi osztályok leküzdhetetlen válság előtt állanak, azokat fejlődé-

Buda kegyhelyei az idegenforgalom szolgálatában

Írta: **Eperjessy István dr.**

I.

Buda jövő felvirágzásának alapjául — gyógyfürdőit, — gyönyörű fekvését és — történelmi emlékeit jelölte meg Tausz Béla dr. a *Budai Napló* ezredik számában „Három pont" című cikkében.

Kétségtelen, hogy ez a három tényező meg van Budán és ezek fogják Budát naggyá tenni, azonban van még Budának ezenfelül más hatalmas értéke is, ami a város fejlődését nagyban előmozdíthatja, — amit csak kevesen ismernek, — ez

Budának és közvetlen környékének kegyhelyei.

Máriazellt, Lourdest stb.-t kegyhelye tette naggyá, a külföld százezrei keresik fel évente, amelyek közt a magyarok nem kis számmal szerepelnek akkor, amikor Budán nem kisebb jelentőségű kegyhelyek vannak, amelyek azonban a feledés homályába merültek.

Előttem van Paulovits Sándor dr.-nak, a jeruzsálemi Szent-sír rend lovagjának „Magyarország kegyhelyei és azok csodái" című munkája, amelyben 32 kegyhelyről tesz Magyarországon említést, ezek közül hét Budán, illetve annak közvetlen környékén van és pedig:

1. budavári Boldogasszony szobra,
2. budakeszi máriamakki Boldogasszony-kép,
3. krisztinavárosi Boldogasszonykép,
4. Magyarország Nagyasszonyának Sziklatemploma Budán,
5. Máriaremete,
6. Óbuda és
7. Szent Jobb-kéz a budai Várban.

Ezeken kívül mint 8-ik kegyhely szerepel Óbudán, a Kiscelli kolostor.

E kegyhelyekről Paulovits Sándor dr. munkájában a következőket írja:

„Budavár Boldogasszony-szobra"

„. . . Van itt a Várban, a Szűz Mária mennybemeneteléről elnevezett Boldogasszony-templomban, — amelyet közönségesen Mátyás-templomnak nevezünk — egy életnagyságúnál nagyobb Mária-szobor, amelynek igen érdekes története maradt fenn.

Ezt a szobrot a hagyomány szerint egy egyszerű pásztorfiú faragta az álmában látott Szűzanya alakjára;

már jóval a török hódoltság előtt, tehát a 15. század elején, helyén állott és a budai hivek között nagy tiszteletnek örvendett. Mikor a törökök megszállták Budát, a Várnak olyan basa lett a parancsnoka, aki azelőtt keresztény volt s nagyon jól ismerte a szép szobor jelentőségét. Meghagyta tehát a janicsároknak, akik a templomba lovaikat bekötötték, hogy a szoborműre nagyon vigyázzanak, mert ha annak baja esnék, a töröknek ki kell takarodniok Buda váráből. Mindazonáltal nem bízván katonáiban,

a szobor elé, mely most a Jézus Szent Szíve oltár felett áll, félkörű kőfalat húzatott

úgyhogy a szobor másfél évszázadon át el volt rejtve az emberek szeme elől.

Mikor a török uralom már vége felé járt, éjjelenkint gyakran dobszóval és tárogatóval kísért nagy zenét hallottak a törökök a várbeli Zsigmond-kápolnából, mely most Szent István templomnak neveztetik. Történetesen két szerzetes érkezett akkor a Várba. A török parancsnok meghagyta nekik, hogy éjjelen át a templom belsejébe zárkozzanak, megtudandó, hogy ők is hallják-e a csodálatos zenei hangokat. A két szerzetes megfelelt a parancsnak és buzgó imádkozás közben várta az eseményeket. Úgy tetszett nekik, hogy hirtelen fegyveres férfiú jelent meg előttük mint valami látomás, két más férfiú társaságában.

A fegyveres így szólt:

— Testvéreim, ne féljetek! Én István magyar király vagyok. Már régen könyörögtem az Istenhez, hogy Buda városát adja vissza a magyaroknak. És éppen akkor, amikor először hangzott fel a dobszó és tárogató által kísért zene, közölte velem Isten azt a nagy kegyelmet, hogy kérésemet meghallgatta. Többször is megismétlődött később ez a zene, mert nagy volt az én örömöm. Menjetek el és ne szóljatok erről.

Másnap a szerzetesek bejelentették, hogy zenét nem hallottak. Azonban siettek látomásukat a lengyel királynak tudomására hozni. Még abban az évben, 1686-ban bekövetkezett Budavár visszavétele, ami újabb csodálatos eseménnyel volt egybekötve. Amikor ugyanis az ostromló csapatok szeptember 2-án tűzgolyók áradatával borították el a Várat, olyan hatalmas földrengést idéztek elő, hogy az épületek meginogtak és

a Boldogságos Szűz szobra előtt emelt fal leomlott.

A várfalakon betörő keresztény csapatok tehát a templomban meglepetve pillantották meg a Szűzanya gyönyörű szobrát és boldogan adtak hálát sikeres közbenjárásáért. Innen ered a várbeli Nagyboldogasszony-templom szépséges Mária-szobrának különös jelentősége."

Ma, amikor Trianon Magyarország kétharmad részét idegen járom alá juttatta, a vidék minden részéről a magyarok ezreinek kellene szeptember 2-án, Budavár visszavételének napján vagy az azt követő vasárnapon e helyre zarándokolni és hálát adni az Istennek, hogy Budavára a töröktől felszabadult és kérni a Mindenhatót azon a helyen, ahol Szent István király a Budavárának a töröktől való felszabadulását a magyaroknak tudomására adta, hogy legyen támaszunk most is Nagy-Magyarország visszaállításában.

A várbeli Boldogasszony-templom és a Zsigmond-kápolna kell, hogy minden magyar búcsújáróhelye legyen!

Máriamakk

Bár nem Budapest területén, hanem a fővárosi erdő szélén Budapest környékének egyik legszebb helyén, erdőktől csaknem övezve fekszik egyik már-már teljesen feledésbe ment búcsújáróhely. Máriamakk.

Ezen búcsújáróhely keletkezéséről Paulovits Sándor dr. a következőket írja:

„A Zichy-grófok tulajdonát képező budakeszi erdőn keresztül igyekezett 1731. május 9-én többedmagával Traub János munkáslegény, amikor az egyik útmenti tölgyfán egyszerre a keresztrefeszített Üdvözítőt látta, lábainál a fájdalmas Szűzanyával és ezért kalapját áhítattal többször megemelte a látomány előtt. E jelenés többször is megismétlődött ugyanazon fánál, azért valahányszor arra haladt, kalapját a fa előtt többször megemelte, ami miatt társai, — akik semmit sem láttak, — kigúnyolták Traubot. Hogy tehát elejét vegye a gúnyolódásnak, ezen látomásának egyszerű papírképét függesztette a fára, hogy azt higyjék az emberek ez előtt emel kalapot. A következő évben súlyos betegség érte Traubot, aki ekkor fogadalmat tett, hogy a Boldogságos Szűz közbenjárására felépül, hálából egy díszesebb olajfestésű képet helyez a fára. Traub pár nap alatt csodálatosan és tökéletesen felgyógyult, jóllehet ebben már senki sem bízott. Ekkor első dolga volt, hogy Budára siessen és fogadalmát beváltsa, ahol egy Falkoner nevű festőnél két forintért egy olajjal festett Mária-képet vásárolt . . .

A budakeszi szép erdő ezen részét, ahol a kép a tölgyfán függött, „Maria ad Quercum", Máriamakknak nevezik. A hely iránt napról-napra növekedő érdeklődés és a közelebbről, távolabbról megindult búcsújárások indították Zichy Miklóst és nejét arra, hogy a képet megfelelő környezetbe állítsák és a képhez za-

SZENT
GELLÉRT
GYÓGYFÜRDŐ
Vízgyógyintézet és napfürdő
—•—
Külön férfi és női osztály
A legmodernebb berendezés
Szakképzett személyzet

sében megakasztják, ami közegészségi, gazdasági, közerkölcsi és közjóléti szempontból

szomorú jövőt jelent.

A *Montanit-reform* a válság okát a lakástermelés ama nehézségeiben találja, melyeket jelen gazdasági rendszerünk okozott, ezért

nem is számít arra, hogy a kisjövedelműek lakóházát az eddigi eszközökkel valaha is felépíteni lehetne,

hanem elsősorban a mai gazdasági rend keretén belül, a társadalmi beavatkozás eszközeivel, továbbá a lakásjog és lakástermelés reformjával kívánja a lakáskérdést megoldani.

A Montanit-reform lényege, hogy a kisjövedelműek

legfeljebb 15 év alatt békelakbérrel tulajdonjogilag megszerezhető családi otthonhoz jussanak.

Tizenöt év multán csak a telek haszonbére fizetendő, ami lakóházankint és

havonta legfeljebb 2—3 pengő legyen.

Az ezekhez szükséges hosszúlejáratú telekbérleteket az állam és a város adja. Ugyancsak az állam, vagy a városok szavatolnak a bérekért. Ezt a városok annál inkább tehetik, mert akármit építenek, vagy bérbeadnak, önmagukkal szemben vállalnak szavatosságot.

*

SZÉCHENYI
GYÓGYFÜRDŐ
a Városligetben
a székesfőváros egyik legmodernebbül felszerelt, legmonumentálisabb gyógyfürdője. Ivókura. Népgyógyfürdők, nyári (strand) uszoda.
KITŰNŐ KÖZLEKEDÉS

A mai kor legérdekesebb perspektíváját nyitja meg a ház után vágyó közönség előtt ez az előadás.

Tények bizonyítják, hogy lehetséges. Munkatársunknak alkalma volt a vizenyős Pasaréten olyan házat megtekinteni, amelynek

pincéje nem betónalapú, hanem a puszta föld, de a nedvességnek nyoma sincs.

Az emeleten lévő gyermekszobában kályha nem is áll, mert a hall földszintjén elhelyezett kis kályha 4 szobát fűt.

A Montanit olyan pompás szigetelőanyag, hogy

nyáron hűs marad a ház napos oldala és a kétszobás lakásokban egyáltalán kályha sincs,

de a legerősebb, legszigorúbb télben is kellemesen meleg.

Minden új dolognak száz az ellensége. A téglagyárak föltétlenül elítélik ezt az új rendszert, de a szegény ember mégis csak keresi a lehetőségeket s ezeket megadja a Montanit-reform.

G. S.

Választás!

Megindult a szervezkedés

Mint a hömpölygő vízáradás, úgy kezdi elönteni társadalmi életünket a közeledő városi választás. Törvény szerint még ebben az esztendőben kell választani, de lehetséges, hogy maga a választás eltolódik a jövő év elejére. A választó-közönség ma a megélhetés gondjaival küzd, munkaalkalmakat keres és bizonyos fásultsággal nézi a választási előkészületeket. Nagy kérdés, hogy e fásultságában, mondhatnánk letörtségében, alkalmas-e máma az idő a nyugodt választáshoz. A magyar temperamentum minden választásnál megnyilatkozik és a mai helyzet elég alkalmat nyujt a demagógiára és talán hamis eredményt mutat, ha a fölburjánzott új pártok ennek a demagógiának a segítségével felkorbácsolják a szenvedélyeket, hogy érvényesülhessenek.

A budai vezérpolitikusok közül *Kozma* Jenő dr. rámutatott arra, hogy a demagógiának ma könnyű a játéka. Túlságokba viszi a követeléseket, tudva azt, hogy azokra pénzbeli fedezetünk nincsen. De a másik oldalon ismét túlzásba viszi a takarékosság hangoztatását és a közterhek leszállításának kérdését, csökkentve így a város bevételét, ami lehetetlenné teszi még a méltányos követelések teljesítését is. A választó-közönség pedig hajlamos arra, hogy mohón követeljen, de amellett érzi, hogy a közterheknek is csak nehezen tud eleget tenni. Az ideális álláspont az volna, hogy az adókat és a közszükséglettel járó terheket leszállítja az állam és a város, ezzel szemben pedig megalkotja mindazokat a szociális, közjótékonysági és kulturális intézményeket, amelyek az életet elviselhetőbbé teszik, de erre nincs fedezet.

Budán elsőnek a *Községi Polgári Párt* kezdte meg a komoly szervezkedést, mégpedig e hó 29-én — a XII. választókerület, az úgynevezett régi *„hegyvidéki"* kerület, — 30-án a *Víziváros* és a Vár — október 1-én pedig Kelenföldön az Alsóvárosban voltak az első szervező értekezletek.

A XII. kerület
A hegyvidék

A hegyvidéki választókerület értekezletén nagy számban jelentek meg a meghívottak. Ott voltak:

Dr. Pongrácz Elemér, dr. Radnai Béla, dr. Schmidt István, Heydik Ödön, dr. Wirter László, Haas Vilmos, Krokes Vilmos, Bardics Aladár, vitéz Szánthó László, Vajna Frigyes, dr. Kemény Dezső, dr. Székely Vladimir, Erdi Zsigmond, Gábriel Tibor, Jány Árpád, Csohay Géza, Ziegler Géza, Bakonyi János, Hódy Lajos, Oszoly Kálmán, Kiss Menyhért, Fejér József, Kun Gyula, Kapcza Imre, dr. Hank József, Hubert Vilmos, dr. Okolicsányi Kuthy Dezső, Szombathy Kálmán, Ravasz László, dr. Krivoss Árpád, Fábián József, Balázs Farkas, dr. Lehotay Károly, Fabinyi Tihamér, Szentesy József, Major István, dr. Petracsek Lajos, Ligeti Lajos, Gyürki Béla, dr. Bódy Tivadar, Morbitzer Dezső, Horváth Károly, Kis Ferenc, dr. Massány Ernő, Széll Árpád, Kleszky Gyula, dr. István László, Nagy Dezső.

Lelkes ovációval fogadták úgy az ülést vezető

KOZMA JENŐ dr.
országgyűlési képviselőt,

mint a később érkező *Bódy* Tivadar ny. polgármester, főrendiházi tagot és a budai hegyvidék elismert és látható fejét, aki mint a Svábhegyi Egyesület elnöke és a Budai Hegyvidéki Egyesületek Szövetségének az elnöke, a hegyvidék érdekében kifejtett rendkívüli tevékenysége révén elismerten az első tekintély.

Az értekezletet *Kozma* Jenő dr. nyitotta meg és rámutatott arra, hogy ez a kerület lényegesen különbözik a többi kerületektől, annak megszervezése tehát különleges, speciális eljárást kíván. Az értekezletre meghívottak a hegyvidék külön-külön részét képviselik és arra kérte őket, hogy észrevételeiket terjesszék elő.

A felhívásnak eleget téve, elsőnek *Kiss* Menyhért fejtette ki a nézeteit és felhasználta az alkalmat, hogy a nyári szünetről visszatért vezért, Kozma Jenőt üdvözölje, azután sorra tettek jelentést és mondották el észrevételeiket: *Székely* Vladimir, *Oszoly* Kálmán, *Massány* Ernő dr., *Fabinyi* Tihamér, akinek felszólalása általános tetszést és helyeslést aratott, *Bakonyi* János, *Szombathy* Kálmán, *Virter* László és *Hódy* Lajos.

Kozma Jenő dr. elnök indítványára a jelenvoltak *intézőbizottsággá alakultak át*, amely *Bódy* Tivadarral és *Ziegler* Gézával az élén megalkotja a végleges szervezetet és szükséghez mérten új tagokkal bővíti ki az intézőbizottságot.

Innen csaknem az egész társaság átment az Akadémia-utcába, a Polgári Egység klubjába, ahol a szezón első társasvacsoráján Kozma Jenő ismertette a helyzetet felköszöntőjében.

A Vízivárosban

A Budai Vigadóban lévő *Budai Polgári Kör* pompás helyiségeiben gyűltek össze kedden este a — földrajzilag nem eléggé szerencsésen tagolt — *Víziváros* jelentős polgárai, hogy tanácskozzanak a küszöbön álló választás sikerét biztosító szervezet megalakításán. Ebben a kerületben döntő erejű a Községi Polgári Párt, tagjai közismert közéleti egyéniségek és az asztalfőn ülő pártvezér, dr. *Kozma* Jenő és *Szalay* József pártelnök az egybegyűltekben már kész vezérkart találtak.

Résztvettek az értekezleten az összes körzetek, a Pasarét, a Rózsadomb, a Budai Klub, a Tornaegylet képviselői, köztük: Kozma Jenő, Szalay József, Józsa László, Hayde Gyula, Finánczy Béla dr., Hampel Antal, Rittinger Imre, Harrer Ferenc dr., Lendl Adolf dr., Neuschloss-Knüsli Kornél dr., Fáber Fülöp, Pajor Rezső dr., Fabinyi Tihamér dr., Szlavek Ferenc dr., Lugmayer József dr., Bárczy Boldizsár dr., Pénzes Mihály dr., Nádas Béla dr., Rose Henrik dr., Havas István, Ortutay-Tiszti Lajos dr., Pásztélyi Vilmos, Nagyosi Ferenc, Sovány Emil, Zboray Gyula dr., Varjas László dr., Zseltvay Elemérné, dr. Jármay Károlyné, Erődy Kálmán dr., Fodor Antal dr., Fekete Géza, Fekete Ödön és neje, Fekete Jenő, Mustó Béla, dr. Szemere Samuné, Péter Miklós, Kabakovics Rezső, Dávid Endre, Cientti Lajos, Jancsó János, Dornbach Jakab, Tisza Béla, Weimess Marián, Erdei Henrik, Radnai Rezső, Tóth Árpád, Csiszár Lajos, Váli Gábor, Balogh Lászlóné, Albert Istvánné, Lovass Sándor, özvegy Gáthy Ödönné, Hegedűs Miklós dr., Scheller Gyula, Lauter Nándor, Krishaber Adolf dr., Matlaszkovszky Ödön, Kozma Dezső, Szodoray Lajos, Böngérffy Géza, özv. Szende Jánosné, Halász Rezső dr., Balla Béla dr., vitéz Szánthó László, Hajós Mihály, Tóth Aurél.

Kozma Jenő dr. kifejtette a választásra vonatkozó nézeteit, amit a jelenvoltak lelkes helyesléssel vettek tudomásul. *Szalay* József felhívására, aki megköszönte Kozma Jenőnek az értekezlet összehívását és biztosította őt a kerület változatlan ragaszkodásáról, — az értekezlet átalakult szervezőbizottsággá, amelynek élén maga a vezér, Kozma Jenő áll. Ez a szervezet önmagát egészíti ki új tagok bevonásával és azonnal megkezdi a választás előkészítését.

Buda-Alsóvárosban
A Kelenföld déli részén

A Kelenföldön, amelynek alsó részén eleven nagy társadalmi életet fejt ki a *Buda Alsóváros Egyesület*, e hó 1-én, szerdán este jöttek össze az egyesület tagjai, de számos kívül álló polgár is az *Avar*-féle vendéglőben, hogy az e hó 24-én megindított választási szervezkedést folytatólagosan kiépítsék és valóraváltsák azt a kívánságukat, hogy *Gömöri* Győző, a Buda Alsóvárosi Egyesület agilis ügyvezető-elnökét, akinek e vidék fejlődésében oroszlánrésze van és ennek az ügynek a szolgálatát életcéljául tűzte ki, *beválasszák a törvényhatósági bizottságba*. A szervezés vezérei, *Zilahi Balogh* Gyula építész és *Füvessy* László, akikhez, mint párttitkárt, *Radzó* Tihamért osztotta be a központ, — jelentést tettek eddigi működésükről és kedves ovációban részesítették a *Budai Napló* jelenlévő szerkesztőjét, aki az egyesületnek megalakulása óta megbecsülhetlen szolgálatot tett és akinek érdemeit *Szigethy* Lajos vásárpénztári igazgató méltatta. *Zilahi Balogh* Gyula mint értékes fegyvertársat üdvözölte a *Budai Naplót* és elhatározta az egyesület, hogy ezeket az érdemeket *Füvessy* László indítványára *jegyzőkönyvileg is megörökítik*. *Viraág* Béla szerkesztő hálásan megköszönte a szeretetnek ezt a megnyilvánulását és megrajzolta ennek a kerületnek az ő lelkében kialakult boldogabb jövőjét. Szívesen támogatja lapjában mindazokat a törekvéseket, amelyek a közügyek becsületes szolgálóinak érdemeit vannak hivatva jutalmazni bármely városi párt keretében. A *Budai Napló*, mint pártlap betöltötte a hivatását, akkor, amikor az új városi törvény életbelépett, de a pártkereteken kívül is szívesen szolgálja Budapest nagykoncepciójú főpolgármesterének, dr. *Ripka* Ferencnek becsületes törekvéseit a város fejlesztése és a polgárság jóléte, Buda fürdőügyének felkarolása és kifejlesztése terén. Régi kedves viszony fűzi őt a budai közélet vezérembereihez, dr. *Kozma* Jenőhöz, *Becsey* Antalhoz, *Andréka* Károlyhoz és a *Budai Napló* illusztris munkatársai közé tartoznak a budai közélet jelesei közül — *Becsey* Antalon kívül *Szávay* Gyula, *Exner* Kornél, dr. *Lendl* Adolf, *Szilágyi* Károly, *Orova* Zsigmond, dr. *Hennyey* Vilmos, dr. *Nádas* Béla, *Horváth* Károly, dr. *Massány* Ernő, akik mindannyian vagy tagjai a Községi Polgári Pártnak, vagy baráti viszonyban élnek e párt vezetőivel. A *Budai Napló* 27 éves multjában szerzett erkölcsi tőkéket szívesen bocsátja a kelenföldi polgárság érdekeinek szolgálatába. Éltette *Gömöri* Győzőt és *Becsey* Antalt, a kerület vezérét.

Radzó Tihamér titkár ismertette ezután a XI. választókerület statisztikai adatait, melyek szerint az ide tartozó nyolc körzetben 1465 szavazó van 310 házban, a kerületnek 15.032 szavazója közül.

A kerületi pártiroda *Becsey* Antal irodájában lesz, de ennek a körzetnek az irodája *Zilahi Balogh* Gyula építész irodájában van: telefón Lágymányos 2—32. Ezután megválasztották a hölgybizottságot, amelynek névsorát az alábbiakban közöljük:

Bukács Kálmánné, Richter Ferencné, Alth Károlyné, Zilahi Balogh Gyuláné, Sinkó Pálné, dr. Mikola Gézáné, Mishinger Gergelyné, Tribuser Béláné, dr. Vasady-Balog Györgyné, Szigethy Lajosné, Füvessy Lászlóné, Tóth Józsefné, Lukács Gyuláné, Horzsa Mironné, Bauer Odönné, Szele Lászlóné, Hanthó Tamásné, dr. Walkó Gyuláné, Séra Istvánné, Tóth Jánosné, dr. Komáromi Baba, Maga Józsefné, Maga Irén, Venczel Gézáné, Szondi Józsefné, Szondi Médi, dr. Gömöri Pálné, Török Károlyné, Tóth Ilonka, Andrássy Jánosné, Lányi Jánosné, dr. Prohászka Ferencné, Gruber Ferencné, Csongor Sándorné, Háringáts Károlyné, Takács Mihályné, Holczman Vilmosné, Kohn Adolfné, Káldor Sándorné, Faragó Gyuláné, dr. Csányi Antalné, Molnár Ferencné, Bérdó Jánosné, Kukorelli Gyuláné, Mócsy Lászlóné, Erdélyi Károlyné, Schopp Jánosné, dr. Koszkics Jánosné, Halász Gizi, Kiss Józsefné, Bruckmann Lajosné, Mikulka Lajosné, Schmuck Ferencné, özv. Fritz Ferencné, Rochel Móricné, Dunkel Albertné, Pató Bálintné.

Ezt a hevenyészetten összeállított hölgybizottsági névsort még kiegészítik részben a folytatólag beválasztandó, részben önként jelentkezők neveivel, mert mindenkit szívesen látnak, akik a Becsey—Gömöri-lista diadalra jutását óhajtják előmozdítani.

A Várban

Kaptuk a következő tudósítást:

Az Egységes Községi Polgári Párt budavári szervezete látogatott ülést tartott szeptember 30-án este a Fischle-féle vendéglőben, melyen a párt programját *Szombathy* Kálmán ismertette kimerítően, mire a megjelentek lelkes hangulatban az alábbi szervezőbizottságot választották meg: Elnök: dr. Gyurmán Jenő, pü. főtanácsos; főtitkár: dr. Szuchy László ügyvéd; jegyző: dr. Miklós Béla tanár; — tagok: Fischle Vilmos vendéglős, Gagics B. Sándor fodrászm., dr. Hegyi Károly pü. titkár, Hurm Jenő festőm., Rákosi Vilmos áll. nyomd. tisztv., Szkelpics Márk asztalos, Schrimpf Frigyes postatiszt, Szuchy Béla tisztv.

*

A Keresztény Községi Párt is megindította a szervezkedést. Az I. kerületben három helyen lesz pártiroda: a Várban, Tabánban és a Krisztinavárosban. A III. kerületben szintén két helyen, Obudán és Ujlakon szervezkednek. A budai többi kerület egységesen megy a harcba, amelyről azt hirdetik, hogy csak a jobboldal és a baloldal között fog eldőlni. Az egyes kerületek intézőbizottságai megalakultak, a párt fővárosi bizottsági tagjainak vezetésével.

RUDAS FÜRDŐ
radioaktiv hőforrás
GŐZ- ÉS KÁDFÜRDŐ
FEDETT USZODA

PALACK-TEJ

Kályhás! Minden szakmabeli ügyben forduljon a régt jóhírű céghez
I., Logodi-u. 19 Béres Márton Tel.: 530-33

BATTHYÁNY MOZGÓ
MARKOVICH IVÁN-UTCA 4. SZ.
VILÁGVÁROSI MŰSOR
ELSŐRANGÚ ZENE
Előadások kezdete este 8 órakor

LEGOLCSÓBB CIPŐK! NŐI . . . . . P 14.50 FÉRFI . . . P 18.50 „RECORD" I., Mészáros-utca 6

ÉBNER KESZTYŰ
OLCSÓ, MERT JÓ!
II., ZSIGMOND-UTCA 22. ÉS V., LIPÓT-KÖRÚT 18
ERNYŐ, FŰZŐ KÜLÖNLEGESSÉGEK
5 PENGŐS KESZTYŰ, MÍG A KÉSZLET TART

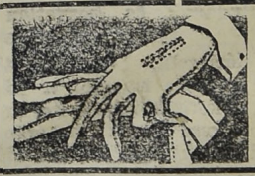

KERPEL
MIMOSA CREME
SZÉPÍTI, FEHÉRÍTI
ÉS PUHÍTJA AZ ARCOT
EGY TÉGELY ÁRA: 1 P
TEGYEN KÍSÉRLETET
KERPEL
MIMOSA TOILETTE ÉS
MOSDÓSZAPPANNAL
Szépít, üdít, fehérít. EGY
NAGY DARAB ÁRA: 90 f
KÉSZÍTI:
KERPEL „SZENT ISTVÁN" GYÓGYTÁRA
BUDAPEST, II., MARGIT-KÖRÚT 38 TELEFON: 5-16-19

rándokló hivek lelkiszükségletéről is gondoskodjanak. Kápolnát, később templomot építettek s ugyanakkor létesítették a keresztes barátok kolostorát is. E barátok a Szentháromság tiszteletére Franciaországban alakult trinitárius rend tagjai voltak és magyarul azért nevezték keresztes barátoknak, mert fehér ruhájukon vörös és kék keresztet viseltek. *Koller Ignác* veszprémi püspök a templomot mintegy *15.000 zarándok* jelenlétében 1768-ban nagy ünnepélyességgel felszentelte s a csodálatos tölgyfát és a Mária-képet abban elhelyezte. A templom és a zárda azonban nem sokáig örvendhettek hirnevüknek, dacára annak, hogy rövid időn belül több mint ötven *csodás gyógyulás* történt, amelyeket tanuk és hiteles okmányok bizonyítanak és dacára annak, hogy a csodás gyógyulások emlékére a hálából felajánlott emlékképek és ezüst tárgyak száma több mint százra emelkedett. II. József császár ugyanis a trinitárius rendet is eltörölte, a templomot lezáratta, mely ezután pusztulásnak indult. A templom azóta meredező rom, de a régi sekrestye és a zárda némely helyisége ma is használható állapotban van. Áll még az eredeti kis kápolna is, mely még a templom előtt épült. VI. Pius pápa 1778-ban teljes búcsút engedélyezett a kegyhely számára. Újabban mozgalom indult meg oly irányban, hogy a budakeszi plébánia-templomban őrzött csodálatos tölgyfa a rajtafüggő képpel együtt visszakerüljön eredeti helyére. A mozgalom élén Miller József jelenlegi prépostplébános áll, aki páratlan agilitással és fáradhatatlan buzgalommal igyekszik Máriamakk eredeti kegyhelyének visszaállítására."

Az új fővárosi törvény a máriamakki erdőt, amely a főváros tulajdonát képezte, de közigazgatásilag Budakeszi községhez tartozott, teljesen a fővároshoz csatolta, úgyhogy a gyönyörű fekvésű templomromot mindössze egy keskeny út választja el a fővárosi erdőtől.

Tudomásom szerint a templomrom, a kápolna és a kolostor még ma is magántulajdont képez.

Kívánatos lenne, ha ezen területet, akár a hivek áldozatkészségéből begyűlt adományokból megvennék vagy akár Budakeszi község, akár a főváros szerezné meg.

Úgy a fővárosnak, mint Budakeszi községnek az idesereglő búcsújárók ezreinek idegenforgalma miatt érdekében fekszik, hogy Miller József prépost-plébánosnak ezen mozgalmát támogassa és akár a templomrom mellett közvetlenül, akár a tőle néhány lépésnyire levő fővárosi erdőben véleményem szerint a felvidéki fatemplomok mintájára egy egyszerűbb fatemplomot építtessen. Ez a fatemplom és az azt környező erdő és hegyvidék örökké emlékeztetni fogja az azt felkeresőket az elszakított Felvidékre és elszakított véreinkre.

Ez a templom alkalmat nyujtana arra, hogy a kirándulók ne legyenek kénytelenek vasárnapokon a megszokott szentmiséjüket elmulasztani, hanem a főváros egyik legszebb helyén erdők és bércek közt, búcsújáróhelyen hallgathassanak szentmisét.

— Folytatása következik. —

Monori Nagy vezet
MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI R. T.
BUDAPEST—MONOR
Monori magkereskedése: Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 3. Telefon: Aut. 868-60
képes főárjegyzék és nagybani árajánlat ingyen és bérmentve

SZENT IMRE
GYÓGYFÜRDŐ
ezelőtt (Rácfürdő)
Erősen radioaktív, természetes 42·4 C° földes-meszes hőforrásokkal. Két női és egy úri-gőzfürdővel, valamint kő- és kádfürdőkkel. Az összes gyógytényezőkke felszerelve.
Egész éven át nyitva.

Személyi hírek

NEUSCHLOSS-KNÜSLI Kornélné úrnő, a II. kerület közjótékonyságának patronája ismét megbetegedett, de orvosai bíznak gyors fölépülésében.

MASSÁNY ERNŐ dr. szeptember hó 30-án tért vissza nyaralásából és középeurópai tanulmányútjáról.

LAMOTTE ERNŐT, a Székesfővárosi Hirdető Vállalat köztisztelet ben álló kiváló igazgatóját 30 éves szolgálati jubileuma alkalmából házi ünnep kertében a városi tisztviselők nevében *Schuller* Dezső főjegyző, a vállalat tisztviselői részéről pedig *Pogány* Zsigmond főtisztviselő köszöntötte érdemeit méltató meleg szavakkal.

GUTH FERENC dr., a II. kerület népszerű elöljárója most üli születésének 50-ik fordulóját és ez alkalomból tisztviselőtársai e hó 6-án este a Pálffy-étteremben, — a Vixiváros polgársága pedig e hó 13-án este a Vigadó-étteremben készülnek őt megünnepelni.

BALLÓ ALFRÉD, a köztisztasági hivatal jeles igazgatója, akinek korszerű újításait egész Európában ismerik, szerdán jubilált. Szolgálatbalépésének harmincadik évfordulóján *Némethy* Béla tanácsnok üdvözölte meleg, őszinte szavakkal s ez alkalommal tisztviselői és munkásai is felköszöntötték. *Balló* Alfréd igazgató személye közel áll a budaiak szívéhez, mint a Rózsadombi Egyesületnek egyik vezető egyénisége.

ZBORAY GYULA dr. szeptember hó 30-án ülte ezüstlakodalmát s ez alkalommal úgy őt, mint nejét szül. *Jezernitzky* Erzsébetet szeretetteljes ovációban részesítette a gratulálók nagy sora. Családi boldogságát betetőzte három sportbajnok fia.

RUBÁNYI BÉLA dr. orvost, a felsővizivárosi plébánia egyházk. alelnökét a Szent Gergely rend keresztjével tüntette ki a pápa.

DÓCZY LAJOS dr.-t orvosának választotta meg az I. ker. Iparoskör. Rendel: I., Attila-körút 2. sz. IV. 1. (lift) 3—5.

RADZÓ TIHAMÉRT az Egységes Községi Polgári Párt központi irodája megválasztotta a párt titkárának és a Kelenföldre delegálta.

Bárczy Boldizsár dr. ügyvédet a Pénteki Borgazda Társaság e hó 3-án tartott első borgazda estjén titkos választással egyhangúlag tagjai közé választotta, boldogult *Tury* Zoltán helyére. — Ezen az első őszi estén *Baittrok* József dr. volt a borgazda és igen érdekes előadást tartott a habonáról és kuruzslásról, a saját maga gyüjtötte adatok alapján. Az előadás sok kedves reminiszcenciát és adomát váltott ki és fokozta a barátságos hangulatot.

MÁTÉ István, szobafestő és mázoló mester, *I. ker., Attila-körút 2.* Telefon: 573—55.

Örömet szerez már az új járda lefektetése is Budapestnek olyan vidéken, ahol a város nem nagyon kényezteti a polgárságot s így örömmel vették tudomásul a *Buda Alsóvárosi Egyesület* ülésén *Gömöri* Győző elnöknek bejelentését, hogy a Fehérvári úton *kiépítik a gyalogjárdát a Hengermalom-utcáig*. Ezen a gyűlésen elhatározták, hogy tömegesen vesznek részt Ripka Ferenc névnapi vacsoráján a Gellértfürdőben és lelkesen ünnepelték Gömöri Győző ügyvezető elnököt abból az alkalomból, hogy Kelenföld alsóvárosának polgársága osztatlan bizalommal őt jelölte a Kelenföld e részén a városi bizottsági tagságra.

Újonnan átalakítva megnyílt
a HOLLÓ cipőáruház
volt „TURUL" cipőüzlet helyén
II., Török-u. 2. Telefon: 515—29
Új tulajd.: Bús Vincéné

Máthé István, az I. kerületi iparosság régi vezére, városi bizottsági tag ülte meg szeptember hó 27-én házasságának 36-ik évfordulóját szűkebb családi körben, régi segédei bevonásával. 1895 szeptember 22-én vezette oltárhoz *Kocsis* Rozáliát és alapította boldog családi tűzhelyét. Az ünnepet némileg zavarta az, hogy felesége betegeskedik. Az Ulm-féle vendéglőben rendezett jubiláris ebéden megjelent a két fia, István és Lajos, továbbá veje, dr. *Dóczy* Lajos a nejével, azonkívül ma is nála dolgozó 14 régi segédje, akiknek Máthé István nemcsak mesterük, de valóságos atyjuk is. 35 esztendős üzleti szokás nála, hogy minden szombaton kifizetés után meghívja mind a 14 munkatársát egy pohár sörre és egy kiflire és azután kezet fogva elbúcsúznak hétfő reggelig. Az ünnepi ebéden a segédek közül ketten felköszöntötték és ez alkalommal az egy pohár sörön túl is együtt maradt a régi mester a régi segédekkel.

ÚRI SZABÓ, kiváló szabász! GLASZ Péter, I., Maros-utca 11.

Az újlaki iparoskör ügye élénk érdeklődést váltott ki a III. kerületben az iparosság körében és főleg a *„III. kerületi Iparosok és Kereskedők Körében"*. Szeptember hó 30-án az újlaki iparosok nagyobb számmal gyűltek össze a Lajos-utcai *Siposs*-féle vendéglőben, ahol élénk vita folyt afelett, hogy az Újlakon készülő és kizárólag iparosokból alakuló új egyesülés, mint a régebbi Kereskedők és Iparosok Körének újlaki része alakuljon-e meg, vagy pedig, mint önálló iparos egyesülés. *Halaman* János, az óbudai iparosok vezető embere azt vitatta, hogy ezzel az alakulással megbontják az iparosok egységét a III. kerületben, ezzel szemben *Halassy* Lajos, az újlaki iparosok egyik vezetője azt vitatta, hogy az iparosok és kereskedők köre nem egészséges alakulás, mert ellentétes érdekű társadalmi osztályokat akar egyesíteni, túlságosan kidomborította felekezeti jellegét és ami a legtöbb iparost elidegenített, az volt, hogy egyéni érdekeket szolgál. A megbontással való érvelés sem állja meg a helyét, mert *Újlaknak külön kerületté való szervezése* előbb-utóbb magával hozza az újlaki iparosok önálló szervezkedését. A vita folyamán, amelyben résztvettek *Spindler* Endre, *Kőszegi* István, *Raffay* Árpád és *Viraág* Béla szerkesztő, számos terv merült fel és az újlakiak tiltakoztak az ellen a föltevés ellen, hogy *ők önálló iparcskört alakítani nem is képesek*, amivel szemben azt bizonyították, hogy a régi óbudai iparoskörben az újlakiak vitték a vezetőszerepet. Kialakult az az általános vélemény, hogy ezzel az alakulással nem bontják meg az iparosság egységét, csak éppen intenzívebben akarják szolgálni a III. kerület újlaki részén az iparosérdekeket, akár „iparoskör", akár „Újlaki Iparosok Egyesülete" vagy pedig Ú. I. „Társasága" címen alakulnak meg.

MENCZER mos, fest, tisztít saját üzemeiben Telefon: A. 504—93 Külön vidéki oszt.

Párizsi cécó a Kútvölgyi-úton, ahová *Kulcsár* Richárd nyomdaigazgató hívta meg útitársait, akikkel e nyáron megjárta Párizst. Kedves humorral megírt meghívója ki is csalta az útitársakat a Kútvölgyi-úton épült villájába, ahol a gondos háziasszony, *Etus* néni pompás estét rendezett vendégeinek, akik végül kijelentették, hogy ... „jó volt Párizsban, de mégis csak jobb a Ricsi bácsi villájában..." Lord, a harapós kutya láncon volt, de a jókedv szabadon csapongott.

A Kisfaludy-színház Obudán a *Bánk bán* előadásával ülte meg szept. hó 26-án *Katona József* halálának centenáriumát, amely előadáson Óbuda társadalmának színe-java megjelent és szívesen tapsolta meg a sikerrel szereplő társulat játékát. A díszelőadást *Martin* Gyula megnyitó beszéde és dr. *Kontra* Aladár ünnepi beszéde vezette be. — Okt. 6-án, az aradi vértanúk ünnepén megismétlik Bánk bán előadását igen olcsó helyárakkal. — Okt. 7-én színre kerül a „Csunya lány", — 8-án, szerdán pedig „A feldúlt fészek".

CIPŐK PREISACHNÁL elismert minőségben KRISZTINA-TÉR

A Független Művészek Társasága III-ik kiállítását a Nemzeti Szalon erzsébet-téri kiállítási palotájában okt. 5-én, vasárnap délelőtt 11 órakor nyitja meg ünnepélyesen. A meghívókat Kézdi Kovács László elnök és Déry Béla, a Nemzeti Szalon igazgatója bocsátották ki.

Gyász érte *Balló* Alfrédot, a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóját, akinek édesatyja, *Balló* Mátyás vegyész-tanár, a Budapest-székesfővárosi vegyészeti és élelmiszervizsgáló intézet nyug. igazgatója, a székesfővárosi belvárosi községi főreáliskola volt tanára, a Magyar Tudományos Akadámia lev. tagja, a Kir. Magyar Természettudományi Társulat, a Deutsche Chemische Gesellschaft és más számos más bel- és külföldi tudományos társaság tagja, szeptember hó 27-én reggel 85 éves korában elhúnyt. Szeptember hó 29-én délután temették a ráskospalotai temetőben levő családi sírhelyén és utolsó útján osztatlan részvéttel kísérték barátai és tisztelői nagy számban. Stadler, Aggházy, Köhler családok gyászolják mint legközelebbi rokonai.

Bay Gábor nyug. főjegyző szeptember hó 25-én, életének 75-ik évében, hosszas szenvedés után elhúnyt. Szeptember 28-án d. u. temették a farkasréti temetőbe nagy részvét mellett. Mint rokonság gyászolják őt a Farkas, Tettey és Nagy családok.

A „CSALÁDHÁZ EGYESÜLET"

1930 október hó 12-én, vasárnap d. e. 10 órakor a *Budai Vigadó nagytermében* (II. ker., Szilágyi Dezső-tér 5. sz.)

propaganda-előadást

tart, melyre Buda t. közönségét tisztelettel meghívja. Belépődíj nincs.

Az előadás tárgya: A kisjövedelműek lakáskérdésének megoldása. — I. *A békelakbérrel 15 év alatt tulajdonjogilag megszerezhető családi ház.* — II. *A tisztviselőtelepek megvalósítása.* — III. *A Montanit-reform.*

Előadásunk a kisjövedelműeknek, a tisztviselőknek, a magánalkalmazottaknak, az iparosoknak, a munkásoknak és általában azoknak szól, kiknek mindenük a nyugodalmas családi otthon, mely a maga bizonytalanságában a lét legsúlyosabb kérdése.

Az előadás nem kíván propagandát csinálni valamely üzleti vállalkozásnak, vagy a környékre való kivándorlásnak, hanem bemutatja a lakáskérdés társadalmi megoldásának útját, mely

a polgár anyagi befektetése nélkül építendő családi házakhoz vezet.

Az ezt célzó reformokra kívánja a közérdeklődést felkelteni, hogy azokból kialakuljon az egészséges közvélemény, mely nélkül mindenkor minden a régi marad.

Budapest Polgárai! Saját érdekeitekben hallgassátok meg a városi lakosság legfontosabb reformtervét és a közjólét eszményi gondolatát, mely, ha akarjátok, valósággá válik.

A „CSALÁDHÁZ EGYESÜLET" SZERVEZŐ BIZOTTSÁGA.

Uj szórakozóhely lesz ezentúl a *Császárfürdőnek* már hosszú évek óta csendes, most utóbb előkelően kedves étterme. A háborút követő konjunkturális időkben ez a nagymultú és nagyhírű fürdő kiszolgáltatta éttermét a vendéglő spekulációnak és tönkrement kocsmárosok igyekeztek itt a nagy név kihasználásával talpraállani, ami lassankint elszoktatta innen a régi törzsközönséget. Szerencsés fordulatot hozott egy bácskai vendéglősesalád jelentkezése, mely vidéki jó hírét és vagyonát úgy fektette bele ebbe a vendéglőbe, hogy a legszolídabb üzleti alapon emeli azt a régi fényére. *Csirszka* Konrád vasszorgalommal, magyaros udvariassággal, jó konyhával vissza is szerezte a régi nevet és most *a környék központjává óhajtja tenni* azzal, hogy az egyik nagy éttermet *a zenét kedvelő közönségnek* ajánlja föl és ott egy régi budai specialitást, egy művészi *schrammelzenekart* állított be, amelynek primadonnája — *Meister* az ismertnevű schrammelénekes. Az újlaki családok kedves szórakozóhelyévé teszi ezzel Csirszka Konrád a Császárfürdő vendéglőjét.

RAVASZ Előkelő cukrászszalón. Terrasz és kert. I., Krisztina körút 75. sz.

Régi budai családot érte a gyász azzal, hogy elhunyt *Birghoffer* József Buda szabad királyi városnak *utolsó* született céhmestere és választott polgára, volt budai földbirtokos és háztulajdonos, fejérmegyei nagybérlő, az egykori Budai Lövészegylet alapító tagja és első lövészmestere, a Budapesti Lövészegylet tiszteletbeli tagja, tevékeny életének 89. évében, szept. 23-án, a Csalogány-utcai ősi családi házban. Mint gyermek látta a pirossipkások dicső légióit és tanuja volt Budavára hősies visszavételének; mint ifjú magyar „attilában" és „budában" tüntetett az idegen abszolutizmus ellen; mint fiatal férfi a Királyasszony elé vitte az akkor dúsgazdag budai céhek koronázási ajándékát; részt vett a három testvérváros egyesülésének ünnepi közgyűlésén. Szeptember hó 25-én, délután temették nagy részvét mellett a farkasréti temetőben a családi sírhelyen. — Mint legközelebbi rokonai gyászolják dr. *Bakács* István kir. főigazgató és testvéröccse *Bakács* Gyula min. számtanácsos.

MEGTALÁLTAM!!! KELLEMES, JÓ, MINT RÉGEN
SIPOS HALÁSZKERT!
BUDÁN, A VILLAMOS MEGÁLLÓNÁL, LAJOS-UTCA 46
EZELŐTT KŐBÁNYÁN

Dreher-Mauls „Toborzó" töltött osiyakeverék kitünő!

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I. Attila-u. 12

Kintzler testvérek fő-utcai cukrászdában intím a hangulat, nagyszerű sütemény és Buda úri közönségének szívesen látogatott uzsonnáló helye.

Legtisztábban készült sütemény
I., Bors-u. 1 Telefon: 503—35 JÁNY pék

A Budenz-árok beboltozását folytatják. A *Fővárosi Közlönyben* a polgármester az I. ker., Budenz-árok harmadik 250 fm hosszú szakaszának 100/135 cm szelvényű beboltozási munkáira versenytárgyalást hirdetett.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

* **A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank** tizenötmillió svájci frank összegű, svájci frank értékre szóló 7%-os záloglevélkölcsönt helyezett el a *Schweizerischer Bankverein* és a *Schweizerische Bankgesellschaft* vezetése alatt álló svájci szindikátusnál. A svájci bankok ebből a kölcsönből *5,000.000 frankot* zárkötelezettséggel külföldön helyeztek el, míg a további *10,000.000 svájci frank* összegű részét *98% árfolyamon október 4-én bocsátják nyilvános aláírásra.* A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, bár törvény szerint semmiféle valorizációs kötelezettség nem terhelné, magára vállalta a svájci birtokban levő háború előtti címleteinek valorizációjával járó tekintélyes áldozatot, hogy ezzel újból megnyissa kibocsátványai részére a svájci piacot, mely a háború előtti időben mindenkor nagy érdeklődést tanusított a magyar jelzálogintézetek záloglevelei iránt. A Kereskedelmi Bank *erre ráfizet* s egyelőre presztizsének növekedésében és az ország hitelképességének emelkedésében találja meg az ellenértéket.

Gotsch M. Mihály
cserépkályha-építő iparvállalat
II., Batthyány-utca 13
Telefon: Automata 523—22

TURÁNI magyar perzsája, szőnyegjavítása vezet! II., FŐ-UTCA 80. SZ. Telefon: Aut. 515-79.

BÁCSKAI KONYHA!
A CSÁSZÁRFÜRDŐ éttermeiben bácskai ételkülönlegességek, dunántúli borok!
ESTÉNKINT SCHRAMMELZENE
MEISTER ÉNEKEL
CSIRSZKA KONRÁD VENDÉGLŐS
ALKALMI KÜLÖN TEREM! POMPÁS KORA REGGELIKÁVÉ

SASHEGY
Fedezze fel Ön is a Sashegyet
Sashegy a Belvárostól gyalog is csak 25 percnyire
Sashegy a Belváros hegye
Sashegy a székesfőváros szívében — szívének jobbik oldalán
Sashegy az előkelő középosztály települő helye
Csak hegylejtőn lévő telkeket vásároljunk, ott van csak levegő, napsugár és kilátás
Ön gyermekei arcáról leolvashatja, hogy hol lakik
Nézze meg azután a sashegyi gyermekeket
Sashegyi telkeinkről prospektust küld:
Kubatura részvénytársaság
Budapest, főpostafiók 77/a

Hortobágyi juhtúró

KIRÁLY-FÜRDŐ
Építette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.
Budán, II., Fő-utca 84. szám.
45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas klórnátriumot és magnéziumot tartalmazó hévviz
köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fém mérgezés, máj-, lép-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdő: férfiaknak . . . . reggel 5—1 óráig, nőknek hétköznap délután 2—7 óráig
!! IVÓ KURA!!

RÓMAI FÜRDŐ
ÓBUDA—AKVINKUM
Kitünő konyha. — A források napi kozama 160.000 hektoliter rádioaktiv thermálviz
A szentendrei HÉV vasútnak, a MFTR hajóknak és az ÚJPESTI átkelő propellernek állomása

AUTÓJAVITOÜZEM
FELELŐSSÉGGEL
Szolid árak!
PRIMUS
I., ATTILA-KÖRÚT 14-16
Telefonszám: Automata 571—15

KESZTYŰT CSAK SZAKÜZLETBEN VÁSÁROLJON
a Krisztinaváros egyetlen kesztyűse
HINTERSEER
I. KER., ALAGÚT-UTCA 4. SZ.

RÓZSADOMBI KÁVÉHÁZ és ÉTTEREM
Majláth szálloda-ház (Statisztikával szemben)
BUDA LEGELŐKELŐBB és LEGSZEBB HELYISÉGEI — A LEGKITÜNŐBB KONYHA
Az éttermben esténként RÁCZ JÓZSI muzsikál. — Tulajdonos: LAKATOS JÓZSEF

TEA
Közvetlen behozatal Holland-Indiából
a termelő ¼ és ½ kilogrammos eredeti csomagolásában és ládákban — Nagyban és kicsinyben
BOZÓ GYÓGYTÁR
BUDÁN, I. KER., ALKOTÁS-UTCA 34. szám.

ÉHGYOMORRA
naponkint igyék egy pohár
KRISTÁLY
VIZET!

Telek ház lakás

Budai Napló
I. ker., Bors-utca 24. szám
Telefon: 502-96

BELLEVUE
SZÁLLODA
ÉTTERMEIBEN
DÉLUTÁNI TEA,
ÁNC ◆
FÜGGŐKERTJE — A LEGSZEBB TERRASZ
Elsőrangu koncert- és tánczene. Európa előkelő restaurantjai között foglal helyet. Füst- és pormentes levegő. Este kétféle menü 3 és 6 pengős. Déli menü 2.50
Asztalrendelés T: A. 528-84

Az uriközönség
angol szabója
DINCSÉR OSZKÁR
I., ATTILA UTCA 8 SZÁM
Elsőrendü angol szövet raktáron
Folyószámla hiteire is.

A régi jóhirü PAPEK bőröndös budai fiókja
CSAK I., Horthy Miklós-út 6. sz. alatt van. Tel.: Lá. 8-93
Főüzlet: Kizárólag IV, Apponyi-tér 1

ÜVEG és porcellán-árukban GÁL LAJOS Budán II., Széna-tér 7 vezet
Tisztviselők nagy árkedvezményben részesülnek. Kedvező fizetési feltétel

HALWA S.
BUDÁN, I., SZENT JÁNOS-TÉR 4
TELEFON: AUTOMATA 507—37
Állami díszoklevél — Ezüstkoszorús mester
NAGY ARANYÉREMMEL KITÜNTETVE
Vadászfegyverek, fegyverjavítások, sportcikkek, cserkészfelszerelések
PUSKAMŰVES

HUNGÁRIA
GYÓGYFORRÁS
Budán, az Erzsébet-hídnál
Szénsavval telítve!
HARMAT-VÍZ!
Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-híd budai hídfőjénél épült modern ivócsarnokban. Radioactiv hatásu lithiumos és calcium-hydrocarbonátos gyógyvíz.
IVÓ-KÚRA
Keserüsó-kúra. Javasolva vesebántalmak, gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság és vérszegénység ellen. Poharankint 8 f., Karlsbadi sóval 16 f.
Nyitva reggel 7 órától este 6 óráig.
TELEFON: AUTOMATA 530-03.

Fernengel és Czickeli
élelmiszer csarnok
I., KRISZTINA-TÉR 9. Tel.: 509-29
Ajánlják, fűszer, csemege, ital, cukorka, zöldség, élőhal, baromfi, hizott ökör, borjú- és sertéshús, valamint hentes áruikat
A VÁLASZTÉK NAGY. AZ ÁRAK VERSENYKÉPESEK. ÁRUK MINŐSÉGE FELÜLMULHATATLAN

Budai Általános Takarékpénztár
Részvénytársaság
Budán, II., Fő-utca 9
Elfogad kamatoztatásra takarék- és folyószámlabetéteket.
Lekötött betétek után megállapodás szerint magas kamatot térítünk
Budai ingatlan-tulajdonosoknak gyors lebonyolítás mellett bekebelezett váltókölcsönöket nyujtunk
Mindennemü bank- és takarékpénztári ügyben készséggel állunk rendelkezésre
SAFE DEPOSIT

TELEK

Rózsadombon 850 négyszögöl saroktelek, ölenkint 20 pengő, 5000 pengővel átvehető. (28)

Svábhegy legszebb pontján 600 öl saroktelek, összes közművekkel, kedvező fizetési feltételekkel. (76)

Szépvölgyi fenyvesben egyedülálló 16 holdas és a római Dunaparton 4 holdas telek szanatórium, weekend-telep részére eladó, vagy bérbeadó. Dr. Lugmayer József ügyvéd, II., Margit-körút 1. Automata-telefón 515—52. (82)

Pusztaszeri úton 550 □-ölnyi gyümölcsös eladó, ölenként 25 pengő áron. (94)

Hieronymi-úton, Alma-utcánál, 330 öl parkirozott gyümölcsös összes közművekkel, 30 személyes mesterséges tóval, ölenkint 100 P. (97)

HUNGÁRIA CIPŐÁRUHÁZ
BUDÁN, II., ZSIGMOND-U. 5
CIPŐI: GARANTÁLT MINŐSÉGŰEK, KÉNYELMESEK
ÁRAI: BÁMULATOSAN OLCSÓK

Szőnyeg-javítás,
mosás, vákuumozás
vétel, eladás
LENGYELNÉL, Attila-utca 12

LEGSZEBB
és legkellemesebb uzsonnázóhely a
PUTSAY CUKRÁSZDA
terrasza
gr. Majláth száll. bérház és I., Attila u. 21

FORUM
AUTÓSZAKISKOLA
AUTÓKERESKEDELMI ÉS BÉRAUTÓ FUVAROZÁSI VÁLLALAT BEJ. CÉG
II., KELETI KÁROLY-UTCA 15/a
(GRÓF MAILÁTH PALOTA!)
TELEFÓNSZÁMOK: 572-86 ÉS 543-49
Az iskolát irányitják: Pavláth Jenő gépészmérnök, autószakmérnök, máv. felügyelő és Keppinger Károly okl. gépészmérnök, közismert autószakmérnök. Szaktanács, kölcsönzés, karbantartás
ELEGÁNS BÉRAUTÓK ÉJJEL-NAPPAL KAPHATÓK!

VILÁGSZABADALOM
Óriási tüzelőmegtakarítás, fűti az egész lakást és állandóan melegvizet ad a „Töreky" fürdőkályha
GYÁRTJA: MAURER SÁNDOR
BUDAPEST, I., ATTILA-UTCA 31. SZ. Tel.: 505-15.
KÉRJEN ISMERTETÉST! — ALAPÍTVA 1899

Ferry Oszkár-utcában 206 öles telek eladó. Építési iroda I., Naphegy-utca 21. Tel. 527—80.

Rózsadombon, Bimbó- és Vérhalom-utca mentén gyönyörű fekvésű 270 öles telkeink, dunai kilátással, eladók részletfizetésre is. Építési kölcsönt nyujtunk. Rózsadombi házépítő rt. V., József-tér 8. Telfón: 806—00.

Svábhegy lejtőjén, Istenhegyi úton közművek mentén, fogaskerekű első megállója közelében 700 öles telek eladó. (26)

Böszörményi-út 3/d. alatti 208-öles saroktelek, bérházépítés céljára eladó. A telek közvetlen villamos- és autobuszmegállónál fekszik. (60)

Hidegkúti-úton, Star filmgyár mellett, villamos közelében, kettő à 298-öles telek, diófás parkban, összes közművekkel, ölenkint hetven pengő. (69)

Rózsadombon, Bólyai-utcában 750 négyszögöl telek eladó, régi villával, gyümölcsfákkal. 75.000 pengő. (24)

Svábhegyen, a Városkúti-út és Béla király-út között 3000 négyszögöles telek eladó, 12 pengő négyszögölenkint. 20.000 pengős kölcsön első helyen betáblázva a Leszámítoló Banknál. (25)

Lágymányoson keresek 2—300-öles telket villamoshoz közel 10.000 pengőig. (77)

Győri-úton vagy közvetlen környékén 150—200-öles telek, mely bérházépítésre alkalmas, azonnal készpénzért keresztetik. (62)

Pasarét, Hűvösvölgy környékén, villamos közelében készpénzfizetéssel 300 öles telket veszek. (45)

HÁZ

Svábhegyen, fogaskerekű közelében, kétszer 2 szobás ingatlan, nagy kerttel 28.000 pengő. (88)

Rózsadombon, urasági villa, 5 szobás, 700 öl parkban, gyönyörű kilátással, eladó vagy kiadó. (91)

Krisztinában bérvilla fás kertben, 5 modern lakással (5, 4, 3 és két 2 szobás) 80.000 pengő. (85)

Sósfürdőnél 3 szobás, parkettás, adómentes úrilak 18.000 pengő. (86)

Rózsadomb alján ötszobás modern úrilak kedvezően megvehető. (95)

Kelenhegyi-úton 4 szobás, alápincézett, 800 öl fás kertben, 80.000 P, felével megvehető. (87)

Rózsadombon 6 szobás, gőzfűtéses villa 60.000 pengő. (57)

Városmajor-utca mellett pompás villa, 7 szobával, minden mellékhelyiséggel, parkos kerttel, luxuskivitelben, Vajda Zsigmond freskóival, eladó 130.000 pengőért. 25 évi adómentesség. (49)

Buda belterületén 3—4 kislakásos házat keresek 30.000 pengőig. (78)

Keresek 4, esetleg 5 szobás villát 50—60.000 pengőig. (95)

TAPÉTÁZÁS
MODERN ÉS RÉGI NEMES STÍLUSBAN
DÍSZÍTŐ FESTÉSZET
ZOMÁNCOZÁSOK
CZEISEL ÉS ELISCHER
II., KELETI KÁROLY-U. 8. TEL.: 522-70

Arany éremmel kitüntetve
KRAUSZ REZSŐ
KÁLYHÁSMESTER
II., CSALOGÁNY-UTCA 50
CSERÉPKÁLYHÁK ÁTRAKÁSÁT FAFŰTÉSRE VALÓ ÁTALAKÍTÁSÁT!
JUTÁNYOSAN! FELELŐSSÉGGEL!
TELEFÓNSZÁM: 546—67

LAKÁS

Egy-, kettő-, három-, négy- és ötszobás lakás kiadó. Iroda: I., Naphegy-u. 21. Tel. 527—80.

Naphegy-utcában 5 szobás lakás kiadó. (92)

Egy-, három-, négyszobás, erkélyes, modern lakások, központi fűtéssel, melegvízzel, budai hegyvidékre való gyönyörű kilátással, Horthy Miklós-útnál, kiadók. Építészmérnöki iroda I., Fadrusz-u. 6. Telefón: Lá 6—80. (17)

Gellérthegy környékén, vagy Rózsadombon 4 szoba hallos, vagy 5 szobás lakást keresek. (81)

Pasaréten, Németvölgyben, Krisztinában abszolút modern 4 szobás lakást keresek, kertes házban. (96)

Karátsonyi-palotánál, Vérmezőre nyíló kettő-, három-, négy-, esetleg hat-, hét-, kilencszobás
nagykomfortos úrilakások
békebeli tágas méretekkel, dupla komforttal, kertes magánpalotában kiadók. Cím: Tauber, Karátsonyi-utca 3/5. Csak d. u. 3—5 között

KIADÓ LAKÁSOK!
Bimbó-utca 1-3-5. sz.
(Szemben a statisztikai hivatallal)
egy
3-, és 5-szobás, hallal ugyanitt üzlethelyiségek
Margit körút 43. számú házban 4 szobás lakás hallal
Elegáns kivitel! Olcsó bérek
Bővebbet a helyszínen, vagy Aut.: 298—29.

Öröklakások 2—3—4 SZOBÁSOK
HALLAL, MODERN KIVITELBEN
(központi fűtés, melegvízszolgáltatás, gőzszárító, stb.) A Vérmezőre néző ATTILA-UTCA 95, 97, 99. sz. telken épülő Stilus Társasházban KAPHATÓK,
1931 május 1-re. V., Balaton-utca 10. Telefon: 168—23.

RÓZSADOMB alján
LUXUSPALOTÁBAN
tágas, kényelmes, minden mellékhelyiséggel ellátott szobakonyhásak, kettőszobásak fóuri kivitelben novemberre olcsón.
Kis-Rókus-u. 3. Telefón: 229-96

Ha BUTORT
akar venni, látogassa meg vételkényszer nélkül
HUSZÁR TESTVÉREK
bútorgyára budai eladási mintatermét
II., Zsigmond-u. 24. — Seiffert-kávéház mellett
Gyári árak Gyári garancia

Az új vásárcsarnok mellett megnyilt
WINTER
úri és női divat üzlete
I., Krisztina-körút 115. sz.
Tartós selyemharisnya 2.90—3.30
Mosóselyem nadrág 2.10
Oxford ing 2 gallérral 5.90
Női kombiné 2.50
Nézze meg kirakatainkat! Figye e áraimat!

DÉLIVASÚT
RÁDIÓHÁZ
I. KRISZTINA-KRT. 99. Tel. 507-07
Rádiókészülékek bérbe!
Kérjen prospektust

Ó-Buda-Ujlaki Takarékpénztár
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, III, LAJOS-UTCA 148. SZ.
TELEFÓN: AUTOMATA 624—57.
Betéteket elfogad könyvecskékre és folyószámlára a legmagasabb kamatozás mellett
Kölcsönöket folyósit váltóra, folyószámlákra, értékpapirokra a legelőnyösebb feltételek mellett

MÉRNÖK VÁLLALKOZÓVAL
CIÁNOZTASSON
GARANCIA VÁLLALAT
Budapest, II., Szőnyeg-utca 3.
Telefonszám: 399—14.

Veszek, eladok
Régi bútorokat, festményeket porcellán és ezüstöket
GELB S.
Budapest, I., Attila-u. 8

NOVA-BIFO
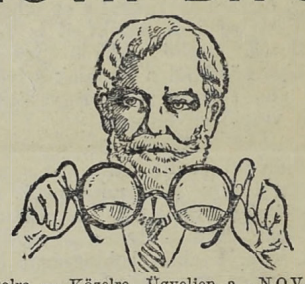
Távolra — Közelre. Ügyeljen a „NOVA" védjegyre. Egyedárusító — LÁTSZERÉSZEK
JUSZT LÁSZLÓ ÉS GYULA
I., KRISZTINA-KÖRÚT 101. SZ.
Kívánatra díjmentes ismertetőt küldünk!

FRISS VIRÁGOK! SZOLID ÁRAK!
Telefón: A. 537-87
LOHR IRMA utóda
NAGY IMRE LÁSZLÓ udvari szállító
II, Fő-utca 1

RUZICSKA
KÜLÖNLEGES KENYÉR A LEGÍZLETESEBB!
KAPHATÓ MINDENÜTT!

ELISMERT ELSŐRANGÚ
HENTES és MÉSZÁROS
PATHÓ ISTVÁN
ROHAM-UTCA 6
FELVÁGOTT KÜLÖNLEGESSÉGEK!
TELEFÓN: 535—28. ALAPÍTATOTT 1889

HUBERT és Tsa B. T.
Egészségügyi berendezések, csövek. Műszaki cikkek, fémgyártás.
VI., Liszt Ferenc-tér 4. Tel.: 222-67

GUMMI harisnyák, fűzők,
gyógyhaskötők, női egészségügyi cikkek
legolcsóbb bevásárlási forrása
Hungária Kötszergyár R.-T. fiókja
Buda, I., Krisztina-tér 3. sz.

Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Viraág Béla.
Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Bpest V, Ügynök-u. 8. — (Nyomdaigazgató: Linzer M.) —

Budai Napló

XXVII. évfolyam. 1010. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **24** pengő, félévre **12** pengő. Egy szám **50** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Délután 5—7-ig. Telefon: 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **40** fillér. 20 mm. magas hirdetés **8** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1930 október 12

A választás kulisszái mögül

Rendezik a színpadot

A függöny még nem gördült föl.

Még a színpadon dolgoznak a rendezők, hogy az első csengetésre minél hatásosabban vonuljanak föl különkülön a kórusok. A szerepek nincsenek még kiosztva — végleg, még mindenki azt hiszi, hogy ő lesz a — primadonna. Kiderült, hogy sok, túlsok primadonna várja a föllépést. Mindenütt több a primadonna, mint a szerep. Statisztálni senki sem akar. És fenyegetődznek. Ha nincs megfelelő szerep, — megy a másik színpadra! Csak akkor és csak ott veszi észre, hogy ott is primadonna-felesleg van.

De azért mindenki lázasan készülődik a komédiára. Egyelőre a színigazgatók vakarják a fülük tövét, hogy honnan veszik az előadás költségeit.

Mert nem olyan olcsó dolog az „ilyen" színházi előadás.

A színpadot is hatásosan kell berendezni, reflektorokkal, bengáli tűzzel — és süllyesztőkkel. Egyelőre csak a süllyesztők dolgoznak. A vigyázatlan primadonna a legcsalogatóbb ária közben rálép és — eltűnik. Az igazgató mosolyogva dörzsöli a két kezét: — Eggyel kevesebb! Boszszantó, ha az elsüllyedt primadonna még a süllyesztőben is tovább dalol.

A közönség is lassan gyülekezik. Mindenkit úgy kell gyöngéden betolni A komédiásbódé előtt pedig rekedtté licitálják egymást a kikiáltók:

— Itt föllép a koplaló tisztviselő! Most kezdi a koplalást!

— Itt színre kerül a „Híd". Nem Herczeg Ferenc írta!

— Hidak, mint színpadi dekoráció! Noch nie dagewesen!

— Háttérben látható az új Rókuskórház, amelyik nem épül föl!

— Itt a világhírű, két fuzionált kórus! Csodálatos összhang! Tábornoki alhanggal!

A publikum pedig csak bámul. Vagy hogy nem is bámul.

Városszerte kiragasztják a plakátokat. Csupa régi szerzők. Csupa régi melódiák.

„Holnapután délután,
Nem épül híd Óbudán..."

Ez is 30—40 éves nóta. Valamivel újabb ez:

„Ne beszélj te ármányos,
Nem kap hidat Lágymányos..."

Az a szerencsés, akinek a neve A-val, B-vel kezdődik. Igy jár elől a színlapokon a színpadi szerzők között Bródy és Büchler. — Hol van még — például — az F betű. A polgár csak nézi. Aszondja: — Legügyesebb a Büchler színlapja. Csupa sláger!

Csak a kortinahúzók sopánkodnak. Azokat a nehéz színpadi függönyöket olyan vékony spárgával kell széthúzni, hogy jaj!

Hátha elszakad a spárga és nem nyílik szét a függöny.

Akkor elmarad a komédia!

*

A választásra való készülődés nincs minden kómikum nélkül.

Az egyik kerületben új „Kereskedők és Iparosok Körét" szervezik most. Csak éppen választási használatra. Nagy plakátok hívták nagygyűlésre a „párt" iparos és kereskedő tagjait, akik egyúttal tagjai a „pártválasztmánynak." Voltak vagy ötvenen. Mindegyiknek a zsebében ott volt a párt okmánya, mely szerint őt, az érdemdús, a kiváló polgárt a párt az X vagy Y körzet *„választmányába választmányi* taggá *választotta"*. Szószerint így. Elég *választékos* nyelven: „E tisztség elfogadása a körzeti polgárság *képviseletét* jelenti. Anyagi megterheléssel nem jár". No, az kéne még. Itt mindenki kapni akar és nem adni.

Annak a pártnak Budán 11.764 ilyen megválasztott választmányi tagja van. De csak minden ezredik vallja magát a párt tagjának.

Aki még nem választmányi tag, az jelentkezzék sürgősen, „mert a polgárság *politikai közönye* súlyosan megbosszulta magát a multban, megbosszulja magát a jövőben is, nemcsak a közélet, hanem a *családi* és *egyéni* élet terén is!"

Pontosan így.

Ezeket a választmányi okiratokat asszonyi ésszel gondolhatták ki. És szól a „közönyös" férjeknek.

— Ugy-e, te csirkefogó, — minden este pártgyűlésre jársz és otthon „közönyös" vagy!

Igy baj lesz a „választott választmányi tagok megválasztása" körül.

*

A választási ötletek néha kíméletlenek. Durván belemarkolnak az amúgy is sajgó sebekbe.

A tisztviselők fizetésének leszállításáról terjesztett hírek a legcsunyább választási fogások közé tartoznak. Sok családot tragikus katasztrófa fenyegetne. Egész gazdasági életünknek az ütőerét vágná el. Elkeseríti a kereskedőt is, az iparost is. Akik ezt a bűzbombát felvetették, nem számoltak azzal, hogy majd maguk fulladoznak a mesterséges bűzben, ha kiderül, hogy ez is csak választási kacsa, trükk, de minden alap nélkül való.

Majd éppen most, a választások előtt teszi meg ellenfeleinek ezt a szívességet a kormány, hogy ellenségeivé tegye ezzel legbiztosabb híveit!

*

A sok párt malomköve egyelőre mind Kozma Jenőt morzsolja, őrli. A mult választás óta minden pártról vitt el választókat. Nem is az utolsókat. A különféle pártpaloták fundamentumából szedte ki a téglákat. A repedések most látszanak csak tulajdonképpen.

Ezekre a repedésekre szolgálna malternek az a sok jelszó, mely most rémíti a polgárságot.

— Nem épül fel a két új híd!

Itt Becsey szisszen föl, amott meg Andréka. Kozma mosolyogva inti le őket és a Ripka-vacsorán megszólaltatta Bud minisztert:

— A két új hidat pedig föltétlenül fölépítjük és a munkálatokat azonnal elkezdjük.

A legfurcsább ebben az, hogy a választásig minden párt azzal verte a mellét, hogy *ő hozza a hidakat!*

*

Egyelőre csak fúziós hidakat építenek azok a pártok, amelyek a dunai hidak építését tagadják, — hogy azokon elszakadt híveik visszasétáljanak az anya-pártokhoz.

Ez is régi kortesfogás. „Mindegy, hogy hová szavaz a polgár, mert meg van a fúzió!" A mult választáson ez a hír az utolsó órában került a *megafónra* és eredményes volt, most egy kissé elsiettették.

A Kozma megafónja visszaharsogja:

— *Nincs fúzió.*

*

Nemhogy fúzió volna, de még jelöltek sincsenek. Minden csak kombináció. Lehetetlen listák kerülnek napnap után forgalomba, de minden ilyen csoda csak három napig tart. Bent, a tapétás pártajtók mögött egymást hengergetik le a fórumról a jelöltek. Csakhogy a jelölt is olyan, mint ama bizonyos hidránnak a feje — ha egyet elhengerítenek, nő helyette két új.

Micsoda ócska hasonlat! Akárcsak a választási trükkök.

*

Van aki nagyon komolyan veszi a jelöltségét és csak éppen a rangsorszám felett folytat vitát a pártjával.

Csakhogy a pártvezérek is vén rókák. Ha már most volnának végleges listák — széjjelszaladna alóluk a párt.

Van aztán, aki az első kombináció hallatára otthagyja a pártot és más párton kezd a ranglétrán felfelé kúszni. Csakhogy ezek a mostani ranglétrák — *uborkafából* készültek.

A teherbíró létrák csak később jönnek.

*

A legmegijedtebb emberek ebben a színházi lehetetlenségben a párttitkárok. Valami különös láz gyötri őket, — a választói névsor-láz. Mindegyik azt panaszolja, hogy pont — az ő biztos választóit hagyták ki a névsorból. Mindegyik ugyanazokat siratja, amiket a másik. Ha jönne a *kudarc*, akkor azok *a tanítók az okai*, akik az öszeírást csinálták. Szegény tanítók. Bismarck azt mondotta, hogy a német-francia háborút 60 év előtt a néptanítók nyerték meg. A párttitkárok azt mondják, hogy ők a csatát a néptanítók miatt vesztik el.

Valami kevés igazság van ebben, mert a névsor tényleg hiányos.

Csakhogy a párttitkár urak egy kissé elkésve panaszkodnak. Tetszett volna akkor talpra állani, amikor a névsorokat kifüggesztették, tetszett volna komoly munkát végezni a tájékozatlan, munka után szaladgáló, társadalmilag agyonbiztosított polgárság érdekében, ahogy azt a bolzse — pardon — kommu — újabb pardon! — szocialista párttitkárok csinálták. Bezzeg a szociáldemokrata pártnak egyetlen szavazója sem maradt ki. Azok felszólaltak, fellebbeztek, protestáltak, káromkodtak, fenyegetődztek és ököllel verték az asztalt minden szavazatért.

Azok akkor sírtak és verekedtek, a polgári pártok titkárai most csak — sírnak.

Lehet, hogy ezt a mulasztást a polgárság is megsiratja.

*

A választás kómikumát szolgálja az egyik, mondjuk „liberális" színezetű párt kaszinójának az alelnöke, aki azzal a megokolással, hogy *előtte* egy zsidót jelöltek, otthagyott papotcsapot és átment egy másik párthoz, ahol *ez nem történhet meg vele.*

Már előre örült, hogy ezen a másik párton milyen örömrivalgással fogadják majd és fölkínálják neki a kívánt helyet. El is ment az egyik népes pártgyűlésre, ahol a naiv választópolgárok azzal fogadták:

— Mit akar itt?

Érdekes, hogy ama másik párt egyik titkárának a lakásán a *harmadik* párt rendezett be telefónt. Az is megbízható párttitkár lehet! Czinterázhat, azaz czitterázhat tőle a párt. Pedig nincs is kommunizmus.

*

Volna még sok pletykálkodni valóm, de ne mindent egyszerre.

Maradjon a jövő számra is.

Pobula Dani

Buda-Alsóváros választópolgárai okt. 15-én szerdán este fél 9 órakor

nagy taggyűlést

rendeznek az Albert-utcai *Avar*-féle vendéglőben, amelyen a választással kapcsolatos ügyeket tárgyalják, megalakítják a végrehajtó-bizottságot és megindítják az egész vonalon a legintenzívebb mozgalmat.

A taggyűlésen föltétlenül megjelennik *Becsey* Antal, a Buda-Alsóvárosi Egyesület ügyvezető elnöke, *Gömöri* Győző és a kerület mértékadó polgárai.

Buda kegyhelyei az idegenforgalom szolgálatában

Irta: **Eperjessy István dr.**

II.

Krisztinavárosi Boldogasszony-kép

Budapest kegyhelyei között Paulovits Sándor dr. harmadiknak a krisztinavárosi Boldogasszonyképet sorolja fel, amelyről a *Budai Napló* már számos ízben megemlékezett, azonban nem lesz érdektelen, ha annak keletkezését és történetét Paulovits könyve alapján e sorozatban újból ismertetjük.

„A budai krisztinavárosi templom eredete egy nagy pestisjárványhoz fűződik. Ez a tömegpusztító veszedelem 1690-ben lépett fel, a budai lakosság szívét rettegés töltötte el s a hangulat hatása alatt egy istenfélő kéményseprőmester, szószerint Francin Péter, elhatározta, hogy ha családja a vésztől megmenekül, Olaszországba fog zarándokolni a vigesői völgyben nagy tiszteletben lévő Boldogasszony-képhez. Nemsokára azután megszűnt a pestis Budán. A derék iparos el is zarándokolt, mert bár körülötte mindenütt igen számos áldozatot szedett a pestis, az ő háza sértetlen maradt. Az Olaszországi útból a felkeresett kegyképnek hű másolatát hozta magával s a budai vár fehérvári kapuja előtt a mezőn egy kis kápolnát építtetett a kép tiszteletére. Azért ép ezen a helyen, mert fel van jegyezve, még Mátyás királynak tudós történetírója, Bonfini is megemlékezik róla, hogy a mezőnek e részén 1495-ben, éppen Mária szeplőtlen fogantatásának ünnepén (december 8.) a budai hivek a levegőben egy ragyogó Boldogasszony-képet láttak. A kápolnának kéményseprőkápolna lett a neve, a képnek pedig vérkép, mert az eredetit egy elvetemült ember kővel megdobta és azon vérnyomok látszottak. Az olasz hagyomány Maria del Sangue néven tisztelte a megkapóan érdekes festményt.

Az 1739-ik évben újra kiütött Budán a pestis. A levegőben csodálatos harangozás volt hallható, anélkül, hogy a harangok megmozdultak volna. A nép tódult a kis kápolnába imádkozni és a Boldogasszony segítségét kérni. Július 13-án történt ez, másnapra hirtelen megszűnt a pestis. Akkor ezt az esetet hivatalosan megvizsgálták és a képet kegyelem-képnek, a kápolnát kegyhelynek ismerte el az egyházi hatóság. A kápolna környéke benépesedett és az új városrészt Mária Terézia leányának nevéről Krisztinavárosnak nevezték el. A kápolnát többször megnagyobbították a hivők által hozott nagytömegű ajándékokból, 1795-ben pedig letették a mostani krisztinavárosi templom alapkövét. Az új templom oltára felett ál a jeles kép és mivel mostanig a hívők szeretete által környeztetik, igen sok azoknak a száma, akik e helyen nyerték el a Boldogságos Szűz hathatós támogatását."

A krisztinavárosi templomot még a közelmultban nem kegyhelyhez illő környezet vette körül. Csaknem a templom falához épült piaci bódék rontották annak hatását, az állandó piaci zaj zavarta a hivek ájtatosságát. A főváros az elmult hó folyamán a templom környékén levő düledező piaci bódékat eltávolíttatta és a templom környékét parkíroztatta. Ezt tekinthetjük első lépésnek arra, hogy a krisztinavárosi templom visszanyeri azt a helyet, amelyet a hivők sorában mint kéményseprő-kápolna elfoglalt. A templomnak a park felőli fala teljesen dísztelen. Ezen a helyen igen könnyen elhelyezhető lenne egy hatalmas márványtábla, mely hivatva volna arra, hogy hirdesse e templom multját, annak csodás történetét.

Ismerve a krisztinavárosi egyházközség világi elnökének, Ripka Ferenc dr. főpolgármesternek vallásos buzgalmát, Buda iránti törhetetlen szeretetét, kétségtelen, hogy a krisztinavárosi templom kegyhelyeink sorában ismét elfoglalja azt a helyet, amely őt megilleti.

Magyarország Nagyasszonyának sziklatemploma

Paulovits Sándor dr. könyvében Buda kegyhelyei között betűrendben a negyedik helyen Magyarország Nagyasszonyának Sziklatemploma áll, amelyről a következőket írja:

„Magyar zarándokoknak, az Urak Budapesti Mária Kongregációjának tagjaiból alakult vezeklő csapata imádságos lélekkel vitte Lourdesba 1924-ben a magyar fájdalmak szomorú keresztjét s onnan, mint sötét magyar éjszaka hajnalcsillagát hozta mgával a szomorú magyar földre azt a különös körülmények között nyert sugallatot, hogy a magyar népnek Magyarország Nagyasszonyának oltalma alá kell menekülnie, mert ha ismét felragyog a szétdarabolt ország minden részében a Patrona Hungariae tiszteletének mindent átfogó régi fénye s Boldogasszonyanyánk ismét ránk teríti védőpalástját, akkor a Mindenható Isten a Szűzanya könyörgésére ismét virágba fogja borítani porbasujtott, elárvult országunkat.

Boldog lelkek, akikben a lourdesi Szent Szűz szent kegyhelyén, világosodott meg ez a nagy igazság, áldott lélek, aki a lelkében fényes lángra lobbant gondolatot Isten kegyelméből, Isten csodás megsegítése által valóra váltotta, lelkének izzó tüzével vezérelt hűséges munkatársaival áttört ez akadályon s Magyarország Nagyasszonyának tiszteletére *díjtalanul felajánlott építési anyagokból, díjtalanul dolgozó munkástestvérek boldog örömmel teljesített munkájából, mindin gyüjtés nélkül, csodás körülmények között megépítette* a Szent Gellérthegy tövében az ősi barlangok mélyén Magyarország Nagyasszonyának Sziklatemplomát.

Ezt a felségesen szép kegyhelyet 1926 pünkösdjén lélekemelő ünnepségek keretében szenteltük fel s azóta csodálatos erővel vonzza a magyar hivők és a magyar zarándokok százezreit felséges sziklafalai közé s hódoló gyertyáskörmenetben százezrek vonultak át a templomon, hogy esdő zsolozsmákkal Boldogasszony Anyánk oltalmát esengjék földi királyságára: Magyarországra."

*

A felső templom sziklafalát lassan teljesen elborítja a márványtáblák tömege, *melyek mind-mind egy-egy csodás meghallgatásnak, egy-egy csodás gyógyulásnak a bizonyságai."*

Máriaremete

A budai hegyek között, már nem a főváros területén, Hidegkút község mellett fekszik a legkedveltebb magyar kegyhelyek egyike: Máriaremete.

Máriaremetét kegyképe tette híressé, amelynek eredetét Poós Rezső plébános „Máriaremete rövid története" című munkájában a következőkben írja meg:

„A máriaremetei templom kegyképe a svájci Mária-Einsiedeln híres képének másolata. Hogyan került ide ez a kép?

A hidegkútiak őseit Németországból telepítették ide. A települők közt volt Tolvizer Katalin, akiről Eszterházy Pál herceg, Magyarország palatinusa, 1696-ban kiadott „Mennyei korona" című könyve, mint hagyományt beszéli, hogy a képet az óhazából idehozta magával és itt a falun kívül, az erdőben egy öreg fára függesztette..."

„Erről a képről az az elterjedt hagyomány, hogy előtte egy budai asszony — Fortmár nevezetű — viszszanyerte szemevilágát. Másik hagyomány szerint pedig Hidegkúton lett volna egy vakon született 45 éves asszony, aki azt álmodta, hogy viszszanyeri szemevilágát, ha kilenc napig a képhez vezetteti magát és ott ájtatoskodik. Igy cselekvék és láta."

Poos Rezső leírása szerint ez a kép a fővárosi erdő közelében lévő templomba került, amely templomnak „Die Kirche im Lust" volt a neve. Ezen templom romjai még ma is láthatók a Lust-csárda mellett. A kegykép innen a mai helyére, egy fából épült kápolnába került. A már-már düledező fakápolna helyett a földbirtokos Terstyánszky Ignác 1808-ban kőkápolnát építtetett. Majd ennek helyére 1898-ban felépült a mai templom.

*

A máriaremetei templom egész környékét még két évtizeddel ezelőtt hatalmas erdők vették körül. Ez a gyönyörű környezet, az erdő mélyén egyedülálló templom igen nagy hatással volt a hivekre. Az erdőt időközben parcellázták, a fákat kivágták és az egész környéket beépítették.

A remetei templom ezáltal elvesztette gyönyörű környezetét és falusi templommá vált.

A templom előtti területet vasárnaponkint ifjak és leányok lepik el, ott úszóruhában futballoznak, amivel az ájtatoskodó hivek megbotránkozá-

KI MINT VET, ÚGY ARAT, MAUTHNER MAGNÁL JOBBAT SEHOL SEM KAPHAT!!!

MAUTHNER MAG

MAUTHNER ÖDÖN
MAGTERMELŐ és MAGKERESKEDELMI R.-T.
TEL.: J. 463—65. BUDAPEST TEL.: J. 463—65.
SÜRGÖNYCÍM: MAUTHNEREK

Központ: VII., ROTTENBILLER-UTCA 33. Fióküzlet: IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 4. (A Ferencrendiek templomával szemben.)
Főárjegyzék, növényárjegyzék, őszi árjegyzék jácint, tulipán stb. virághagymákról ingyen és bérmentve.

SZENT GELLÉRT GYÓGYFÜRDŐ
Vízgyógyintézet és napfürdő
Külön férfi és női osztály
A legmodernebb berendezés
Szakképzett személyzet

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ
a Városligetben
a székesfőváros egyik legmodernebbül felszerelt, legmonumentálisabb gyógyfürdője. Ivókura. Népgyógyfürdők, nyári (strand) uszoda.
KITŰNŐ KÖZLEKEDÉS

Elhibázott propaganda

Irta: **Hennyey Vilmos** dr., ny. államtitkár

Hogy csináljuk itthon?

Elmentem a napokban Budapesten a Nádor-utcában régebben fennálló és a Gresham-palotában berendezett újabb utazási irodákba. Tömegével találtam ott asztalokon az osztrák, német, cseh, jugoszláv stb. fürdőkről szóló szebbnél-szebb prospektust — de magyart nem láttam. Kérdezősködésemre azt a választ kaptam, hogy magyar fürdőről nincsen prospektusok. Erre még elmentem a pesti Vigadó épületében levő IBUSZ-irodába. Ott végre Sopronról láttam ismertetést, de száz meg száz külföldi között, csak ezt az egyetlen magyart. S amikor kérdeztem, nincsen-e több, még előkotorásztak Lillafüredről egy nyomorult kis kártyát és Parádról izléstelen árlapot tartalmazó nyomtatványt. Ezeket zár alatt tartották, mintha szégyelnék, más magyar fürdőkről pedig, azt mondották, egyáltalán nincsen ismertetésük.

Folyton azt hangoztatjuk, hogy jó hazafi csak a hazai fürdőket látogatja. De kérdem, amikor a hazai irodákban ennyire elhanyagoljuk a mi fürdőink propagálását, mit várhatunk a magyar közönségtől, amelynek a mi utazási irodáink viszont százával kiterítve rakják szeme elé a külföldi fürdők és nyaralóhelyek reklámnyomtatványait. Valóban ezen a téren még nagyon sok a tennivalónk. Nem tudom, hogy külföldön mily alakban és terjedelemben történik a magyar fürdők ismertetése, de az bizonyos, hogy idehaza nem igyekszünk a magyar utazó közönség érdeklődését felkelteni és saját utazási irodáinkban erről kellően nem gondoskodtunk eddig. Tessék körülnézni akár csak szomszédainknál, hogy pl. Ausztriában, Németországban, Olaszországban, hogyan csinálnak belföldön is propagandát saját fürdő- és nyaralóhelyeiknek.

Ezektől tanulhatunk.

*

Kitűnő munkatársunk, *Hennyey* Vilmos ny. államtitkár e levelével kapcsolatosan kapjuk az alábbi sorokat:

Soha nem lesz olyan alkalom többet, mint volt ezidén, a világraszóló Szent Imre ünnep idején, — a *budai gyógyforrások* ismertetésére világszerte, — soha Budán nagyarányú *idegenforgalomra* olyan biztos alapot nem találunk, mint aminőt ezek az ünnepségek fölkínáltak.

Nem tudom, hogy ki intézkedett a rendezés felől, ki irányította a világpropagandát, de bárki intézte — levizsgázott, még pedig Buda rettenetes kárára. Az Idegenforgalmi Tanácstól kezdve sok mindenféle szervezetünk van: hivatalos, félhivatalos és magánkézben lévő, amely óriási eredményeket érhetett volna el, de a mi keserű sorsunk az, hogy rábízták az egészet egy volt *néptanítóra*, akit — mint a háborgó tenger fenekén kéredző csigát — felvetettek a forradalom okozta társadalmi és politikai hullámzások.

Végtére — mindennek van határa, de ennek a sínylődő nemzetnek egyes nagy érdekeit mégsem szabad laikusoknak kiszolgáltatni. A néptanítók, fogorvosok, s más hasonló foglalkozásúak a forradalmak után igyekezhettek felszínre kerülni, de csendesen el kellett volna vonulniok, amikor hivatott politikusok vették át az ország vezetését. Sajnos, ittmaradtak és szerzett nagy címeik révén rajta ülnek a maguk nagy tehetetlenségével olyan nagy érdekeken, amelyek messze túlnőttek a néptanítók látókörén.

Így jártunk a Szent Imre ünnep propagandájával! Százezer idegennek kellett volna itt már megfordulnia, ha avatott és hivatott kéz intézte volna ezt. Teljes kudarcba fulladt volna az egész világraszóló ünnep, ha a Pápa Őszentsége nem jön segítségünkre, mert csak az ő szavára és a hercegprímás segítségével mozdult meg a kat. világ érdeklődése és részvétele. Az ő szava nélkül alig fordult volna itt meg más mint néhány — falusi tanító.

A lecke drága volt, erős volt, — de legalább tanuljunk belőle. *D. F.*

TURÁNI SZŐNYEGSZÖVŐ R.-T.
Készít, javít, megőv
II., FŐ-UTCA 80. SZ.
Telefon: Aut. 515—79.

sát kell, hogy magukra vonják, miért is a templom elé csendőrőrszemek kirendelése lenne kívánatos, akik a templom előtt a rendet és csendet fenntartanák.

A kegyhely érdeke, hogy legalább a közvetlen környékén lévő területen az erdőt újból visszaállítsák, miként a multban volt, a templomot és a kolostort ismét erdő takarja és a templom előtt lévő tér az ájtatoskodás céljait szolgálja és ne majálisok és a kirándulók szórakozási helye legyen.

A templom környékén létesítendő új erdőben kell hogy minden pihenőpad, minden fa az Ur dicsőségét szolgálja és akkor Máriaremete azt a vezetőszerepet, amelyet eddig is kegyhelyeink között elfoglalt, a jövőben is meg fogja tartani.

Reméljük, hogy a Máriaremetén lévő Szerviták módot fognak találni arra, hogy Máriaremete ismét visszanyerje régi környezetét és hírnevét, amikor a hivek ezrei reggeli nélkül gyalog, villamos nélkül mentek ki Remetére bűneik bocsánatáért vezekelni.

Máriaremete Nagy-Budapest megalkotása esetén kétségkívül Budához fog tartozni, így kívánatos, hogy ezen kedves kegyhely fejlesztésével a budaiak is többet foglalkozzanak.

Óbuda

Buda kegyhelyei között Paulovits Sándor dr. a hatodik helyen Óbudát említi, róla a következőket mondván:

„Az ősrégi Óbuda kegyképe a celli Mária-képnek hű másolata, amelyet a 18. század elején Óbuda földesurai, a Zichy-grófok készíttettek.

Két igen jámbor életű Zichy-testvér imádkozott e szép kép előtt. Közülük az idősebb, László, a harctéren esett el, Péter pedig bátyja emlékére kápolnát építtetett és abban helyezte el a celli Mária-képet. A lakosság megszerette a szentel helyet és már abban az időben sok bizonyságtevés történt a kép előtt; híre ment, hogy a Boldogságos Szűz különös segítségben részesíti azokat, akik e kegyelemben részesített kép előtt őt tisztelik. Gróf Zichy Péter halála után özvegye, Berccsényi Zsuzsánna Zsámbékra költözött és a képet is magával vitte, azonban az óbudai lakosság ismételt kérésére a hercegprímás elrendelte a kegykép visszahozatalát. Ez a visszahelyezés 1733-ban történt nagy ünnepélyességgel, ugyanakkor XII. Kelemen pápa teljes búcsút engedélyezett azoknak, akik a kápolnát Kisasszony napján látogatják és a szentségeket magukhoz veszik. A csodálatos gyógyulások és megkönnyebbülések egyre szaporodtak. Gróf Zichy Miklós az óbudai hegyen kolostort építtetett a trinitárius rend tagjai számára s odaszállították át a kegyképet is a kolostor kápolnájába. Ebben az időben a nép igen nagy tömegekben vándorolt a kiscelli Máriához. A kolostor gyönyörű épülete ma is fennál, neve még mindig „kiscelli kastély", de a kép régóta nem található benne. Mikor ugyanis II. József császár a szerzetesrendeket kiűzte, a kegyképet az óbudai plébániatemplomba vitték át, ahol egy oldaloltár felett mai nap is látható; a kolostorból kaszárnya, majd magántulajdon lett, a közeli időben pedig adományozás révén a főváros birtokába fog a történelmi emlékű épület átmenni."

Ennyit mond Paulovits dr. az óbudai kegyképről.

Alapos megfontolás tárgyát kell, hogy képezze, kívánatos-e, hogy a kiscelli kastély a főváros tulajdonába való vétele alkalmával a kegykép az óbudi tempomból régi helyére a kastélyban lévő kápolnába az ország minden részéből érkező zarándokok jelenlétében visszahelyeztessék-e, vagy jelenlegi helyén maradjon.

(Folytatása következik.)

Hortobágyi juhtúró

Aranylakodalom. *Kemény* Xavér Ferenc dr. reáliskolai nyug. tanár és neje szül. *Wieszner* Emma házasságuk 50-ik évfordulója alkalmából e hó 11-én délután ½6 órakor a városmajori plébánia templomban egyházi áldásban részesültek. A budai társadalom egyik kiváló, köztiszteletben álló tagja érte el családi boldogsága ritka ünnepét, amely alkalomból nagy számban üdvözölték a családot barátai és tisztelői. Az ünnepeltekben Kemény Dezső iparkamarai titkár, Kemény Zoltán áll. műszaki tanácsos, Kemény Ferenc mérnök és Kemény Lujza tanítónő szüleiket tisztelik.

Ferenc napján

Ripka Ferenc dr. főpolgármestert oly rendkívüli módon ünnepelte az egész főváros, de főleg Buda polgársága, amilyen demonstrációhoz hasonlóról alig tudunk. A Gellért-szálló nagy fürdő-hallja színültig megtelt előkelő vendégekkel, de még a karzatokat is ellepte az asztalhoz nem férő közönség. Pontosan 974 vendég ült vacsorához, mert több számára nem jutott hely. A szegényeknek adott 1500 ebéd révén megnyilatkozó elismerés igyekezett így a polgárság hálás elismerését bizonyítani és a napi sajtó ezt kellően méltatta is. A szomorú időkben biztató harangszóként hatott a főpolgármester erős meggyőződésű, szeretettől áthatott beszéde, amelyet igazolt Bud János miniszter felszólalása. Az ünneplő vacsorán résztvettek a nagyszámú polgárság körében közéletünk kiválóságai közül a következők:

Andréka Károly, Bacsinszky Vladimir, Balás Farkas, Balogh Lóránt, Bánlaky Géza, Bánó Dezső, Baránski Gyula, Bárczy István, Bársony Oszkár, Battenberg Lajos, Becsey Antal, Béla Henrik, Benedek Sándor, Berczel Jenő, Bessenyey Zénó, Bezzeg-Huszágh Miklós, Bibithi Horváth János, Bódy Tivadar, Bordás Lajos, Bucsánszky Bertalan, Bud János, Burghardt Bélaváry Rezső, Chorin Ferenc, Csármann Ferenc, Csilléry Béla, Csupor József, Czabalay Kálmán, Dési Géza, Dinich Vidor, Dorner Gyula, Enyvári Jenő, Ereky Károly, Ernszt Sándor, Erődy Kálmán, Edes Endre, Faber Fülöp, Fabinyi Tihamér, Fejér Ottó, Fitz Arthur, Gaár Vilmos, Gallina Frigyes, Garancsy László, Geszty Andor, Girardi Tibor, Glück Frigyes, Glücksthal Samu, Gündisch Guidó, Günther Tivadar, Hamvassy István, Harrer Ferenc, Havas István, Hegedüs Gyula, Hegedüs Lóránt, Hoór Tempis Mór, Horváth Károly, Hubert Vilmos, Botfai Hüvös Iván, Jaross Jaroszláv, Jauernik Nándor, Karkas Rezső, Király Kálmán, Kiss Ferenc, (a lord titkára), Kolár Nándor, Kozma Jenő, Ladányi Mátyás, Lamotte Károly, Lengyel Endre, Liber Endre, Lugmayer József, Marik Ernő, Márkus Jenő, Mészáros János, Morvay Zsigmond, Mosdóssy Imre, Móser Ernő, Muzsikó István, Németh Béla, Némethy Károly, Neményi Imre, Némethy Béla, Nessi Gyula, Neuschloss Knüssli Kornél, Okolicsányi Kuthy Dezső, Ozoray Frigyes, Papanek Ernő, Papp József, Payr Hugó, Petracsek Lajos, Posch Rezső, Reich Samu, Ripka Ferenc, Ripka Károly, Rittinger Imre, Sipőcz Jenő, Spamberger Alajos, Spett Ferenc, Stark Lipót, Sümeghi László, Scheuer Róbert, Schiffer Miksa, Schön Győző, Schuler Dezső, Szabó Sándor, Szamek Emil, Szécsi Ernő, Székely Vladimir, Szemethy Károly, Szente Miklós, Szilágyi Károly, Szudy Elemér, Szviczsényi Zoltán, Tolnay Kornél, Tóth Imre, Tőkés Gyula, Ugron Gábor, Usetty Béla, Vadász Mihály, Vajna Ede, Várady Jenő dr., Véssei Ede, Walikovszky Károly, Wekerle Sándor, Wossala János, Zboray Gyula, Ziegler Géza, Zubriczky József és számosan mások.

Kertészeti ellátótelepet

szervezett a Budapesti Gazdálkodók Egyesületének farkasréti fiókja, amely mindazt nyújtja tagjainak, amire telküknek növényzetét illetőleg szükségük van. Módjában lesz az igényelt növényanyagot, úgymint virág- és egyéb palántákat, kiültetési dísznövényeket, cserepes virágokat, megbízható minőségben, a piac árainál lényegesen olcsóbban bocsátani tagjainak rendelkezésére. A telep *Gönyei* Gábor vezetése alatt (I., Hóvirág-út 10713) van.

LÁTCSŐ Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

A puli kitámasztja a csapóajtót. Érdekes állatlélektani megfigyelésről számol be a „Kutyatenyésztés" legutóbbi számában *Martosi Móroc Dénes*. A puli a kis kutyazseni maga hozta kővel támasztotta meg a csapóajtót, hogy kölykeinek szabad utat adjon a menekülésre. Az állatszeretet jegyében megindított és havonta egyszer megjelenő folyóirat minden állatszeretőnek és kutyakedvelőnek tanulságos és élvezetes olvasmányul szolgál, — szerkesztősége Budapest, VII., István-út 2., kiadóhivatala V., Csáky-utca 10. sz. a. van.

Az iparosok és kereskedők praktikus védője a mindennapi élet nagy és kis nehézségeivel szemben, a *Gazdaságvédelmi Társaság*, mely a maga önzetlen nagy munkáját Budára is óhajtja kiterjeszteni, — fölkérte a minden nemes törekvést szintén önzetlenül szolgáló *Hollós Mátyás Társaságot*, hogy karöltve, alakítsák meg a Gazdaságvédelmi Társaság *budai* szervezetét. Az alakulást ünnepies előadóest előzi meg e hó 18-án, szombaton este 7 órakor a Budai Vigadó földszinti nagytermében (bejárat a Corvin-térről), amelynek programján szerepelnek a következők:

Skerlecz Iván báró: Elnöki megnyitó, — *Hennyey* Vilmos dr. ny. államtitkár: Buda érdekei a gazdasági akcióban, — *Polakovits* Gergely Zsigmond v. bankigazgató, gazdasági író: A gazdasági válság hullámverésében, — *Viraág* Béla szerkesztő: A budai polgár álláspontja, — *Pető* Lajos, a Gazdaságvédelmi Társaság ügyvezető elnöke: A budai szervezkedésről. — Esetleges hozzászólások.

Mindenkit szívesen lát a két társaság elnöksége.

Gyönyörű színes melléklettel jelent meg a *Kertészeti Lapok* legutóbbi száma. Állandó melléklete a „Virágos Budapest—Virágos Magyarország", amely a virágkertészet köréből tartalmaz nagyon tanulságos közleményeket és megkapóan szép, művészi fényképfelvételeket. Kiadóhivatala: VII., Dohány-u. 20.

RUDAS FÜRDŐ
radioaktiv hőforrás
GŐZ- ÉS KÁDFÜRDŐ
FEDETT USZODA

SASHEGY!
Fedezze fel Ön is a Sashegyet
Sashegy a Belvárostól gyalog is csak 25 percnyire
Sashegy a Belváros hegye
Sashegy a székesfőváros szívében — szívének jobbik oldalán
Sashegy az előkelő középosztály települő helye
Csak hegylejtőn lévő telkeket vásároljunk, ott van csak levegő, napsugár és kilátás
Ön gyermekei arcáról leolvashatja, hogy hol lakik
Nézze meg azután a sashegyi gyermekeket
Sashegyi telkeinkről prospektust küld:
Kubatura *részvénytársaság*
Budapest, főpóstafiók 77/a

Kályhás! Minden szakmabeli ügyben forduljon a régt jóhírű céghez
I, Logodi-u. 19 Béres Márton Tel.: 538-33

RÓZSADOMBI KÁVÉHÁZ és ÉTTEREM
Majáth szállodaépület (Statisztikával szemben)
BUDA LEGELŐKELŐBB és LEGSZEBB HELYISÉGEI — A LEGKITŰNŐBB KONYHA
Az étteremben estenkint RÁCZ JÓZSI muzsikál. — Tulajdonos: LAKATOS JÓZSEF

Újonnan átalakítva megnyílt
a HOLLÓ cipőáruház
volt „TURUL" cipőüzlet helyén
II., Török-u. 2. Telefon: 515—29
Új tulajd.: Bús Vincéné

Ha BUTORT
akar venni, látogassa meg vételkényszer nélkül
HUSZÁR TESTVÉREK
bútorgyára budai eladási mintatermét
II., Zsigmond-u. 24. — Seiffert-kávéház mellett
Gyári árak Gyári garancia

1. KIR. POSTATAKARÉKPÉNZTÁR
ÁRVERÉSI CSARNOK AUKCIÓ
IXK. NIZSY UCCA 2. LONYAY UCCA 30.
LV.
Távbeszélő: Automata 879-65
LV. ÁLTALÁNOS AUKCIÓ KIÁLLÍTÁS: 1930 okt. 10, 11 és 12-én hétköznapokon délelőtt és délután, vasárnap csak délelőtt.
ÁRVERÉS: 1930 október 13-tól d. u. ½4 órai kezdettel.
ÁRVERÉSRE KERÜLNEK: műbecsű festmények, szobrok, porcellánok, keleti szőnyegek, művészi és közhasználatú bútorok, ékszerek, könyvek stb.

LEGOLCSÓBB CIPŐK! NŐI . . . . . P 14.50 FÉRFI . . . P 18.50 „RECORD" I., Mészáros-utca 6

ÉBNER KESZTYŰ
OLCSÓ, MERT JÓ!
II., ZSIGMOND-UTCA 22. ÉS V., LIPÓT-KÖRÚT 18
ERNYŐ, FŰZŐ KÜLÖNLEGESSÉGEK
5 PENGŐS KESZTYŰ, MÍG A KÉSZLET TART

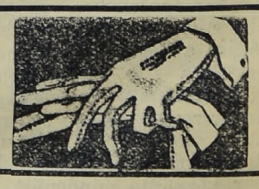

KERPEL
MIMOSA CREME
SZÉPÍTI, FEHÉRÍTI ÉS PUHÍTJA AZ ARCOT
EGY TÉGELY ÁRA: 1 P
TEGYEN KÍSÉRLETET
KERPEL
MIMOSA TOILETTE ÉS MOSDÓSZAPPANNAL
Szépít, üdít, fehérít. EGY NAGY DARAB ÁRA: 90 f
KÉSZÍTI:
KERPEL „SZENT ISTVÁN" GYÓGYTÁRA
BUDAPEST, II., MARGIT-KÖRÚT 38 TELEFON: 5-16-19

Monori Magh vezet
MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI R. T.
BUDAPEST—MONOR
Monori magkereskedése: Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 3. Telefon: Aut. 868-60
képes főárjegyzék és nagybani árajánlat ingyen és bérmentve

SZENT IMRE
GYÓGYFÜRDŐ
ezelőtt (Rácfürdő)
Erősen radioaktív, természetes 42·4 C° földes-meszes hőforrásokkal. Két női és egy úri-gőzfürdővel, valamint kő- és kádfürdőkkel. Az összes gyógytényezőkkel felszerelve.
Egész éven át nyitva.

Személyi hírek

LUX KÁLMÁN dr., az ismertnevű építőművész és a régi magyar műemlékek kiváló rekonstruálója, aki Mátyás király palotájának rekonstruált remekművével még az angol szakköröket is meglepte, most fölépíti a Margitszigeten az árpádkori kápolnát az ott talált faragott kövek felhasználásával.

EIGNER TIVADAR dr.-t, a központi dohányjövedék közigazgatási osztályának vezetőjét, a hadirokkantak és hadiözvegyek nemesszívű, megértő pártfogóját miniszteri tanácsossá nevezték ki. Számosan üdvözölték.

DENCZ ÁKOS dr., országgyűlési képviselő kerületét látogatva kocsijával felborult Felsőireg mellett és súlyos boka és ínrándulást szenvedett.

GUTH FERENC dr. a II. ker. elöljárója megbetegedett, de hűséges tisztikara fölkereste lakásán és ott ünnepelte születésnapja alkalmából.

SZEPESI ÁGOSTON ny. postaigazgatónak a III. ker. Egyes. Polgári Társaskör egyik elnökének a közgazdasági élet terén szerzett érdemeiért elismerését fejezte ki a kormányzó őfőméltósága és a Signum Laudis érdemrenddel tüntette ki.

KIMNACH ÖDÖN ny. áll. főgimn. tanár, író és zeneszerző, lapunk munkatársa, e hónap elején ünnepelte meghitt baráti körben tudományos, szépirodalmi és zeneszerzői működésének 40. évfordulóját.

Sír az ősz. A rossz nyelvek szerint detektívek járnak az utcán és felírják azokat az embereket, akik nem használják a papírhabzsoló készülékeket. De én nem hiszem el, mert ha így volna, akkor már az összes budapesti gesztenyefák a hűvösön ülnének. Bennük aligha van annyi költői érzék, mint a játszikedvű budapesti emberekben és aligha fogják belecélozni lehulló leveleiket a papír- és hulladékhabzsolókba. No, de hogy is lehetne szegényeknek hangulatuk hozzá, mikor július közepén számukra már elérkezik az ősz. Hiszen a sivár kőrengetegben az égő napsugarak hevében hogyne borulnának őszbe, amikor soha egy csepp vizet nem kapnak. Mellettük egész nap vonulnak az öntözőkocsik és a pompás, kristálytiszta, szűrt víz százezer hektoliterjeit locsolják a sívó utakövezetre, ők azonban hiába sóvárognak egy kis harmat után, az ő gyökerükre nem jut ebből semmi.

Hollós Mátyás Társaság

legközelebbi őszi *választmányi* ülését október hó 20-án, hétfőn este 8 órakor rendezi a Császárfürdő Hollós Mátyás király termében, amelynek ügyrendjén: a közgyűlés előkészítése, új tagok fölvétele, az első családi estély: — a háromcsillagos teaest — a Bellevue-szálló termében, — és folyó ügyek állanak. Külön meghívót az elnökség nem bocsát ki. A választmányi ülést követő társasvacsorán vendégeket is szívesen lát az elnökség.

PALACK-TEJ

A kis házak divatja lett úrrá Budán is. Mintha magát a kort mímelné ez is. Bent a városban teljesen megállt az építkezés, de kint, a külső részeken, mint a gombák nőnek ki a földből a kis családi házak. A *Táborhegyen* és vidékén néhány év alatt ötszáznál több családi ház épült. Kis házak. Odaát Pesten szintén a perifériákon folyik az építkezés. Káposztásmegyer határában, a parcellázott Károlyi-telkeken, mint az erdő, úgy nő a kis házak tömege. Már túlment a vasúti síneken és minden héten változik a tájék. Ha most a *Montanit*-rendszerű építkezés megindul, mely 40 százalékkal olcsóbb, mint a tégla, és 20 százalék megtakarítás eszközölhető a fűtésnél, akkor az ily kis házak alig kerülnek többe, mint a mai építkezés felébe. A *Montanit-reform* hívei küldöttségileg tisztelegtek dr. *Ripka* Ferenc főpolgármesternél, aki megismerve a rendszer előnyeit, a maga részéről megígérte a mozgalom támogatását. Hasonlóan nyilatkozott dr. *Kozma* Jenő is a nála tisztelgő küldöttség előtt és dr. *Szalay* József min. tanácsost, a Wekerle-telep volt kormánybiztosát kérte föl, hogy mint szakember álljon a mozgalom segítségére. Ez a *Családház Egyesület*, amelynek a hozzá csatlakozott egyesületek és testületek révén, mintegy 100.000 tagja van, — *vasárnap*, e hó 12-én, d. e. 10 órakor propaganda előadást rendez vetített képekkel és előreláthatólag az érdeklődők nagy számban jelennek meg a *Budai Vigadóban*.

Legtisztábban készült sütemény
I., Bors-u. 1 Telefon: 503—35 JÁNY pék

A lágymányosi pocsolyát, mely állandóan fertőztette a Kelenföldön épülő új városrészt, a Boráros-tér—lágymányosi híd budai hídfőjének megépítése miatt végre feltöltik és ezeket a földmunkálatokat néhány száz munkás foglalkoztatásával már a jövő héten meg is kezdik. Sok fantasztikus tervet fűztek ehhez a fenékig fertőzött pocsolyához, sőt volt idő a közelmultban, hogy oda strandfürdőt is terveztek azok, akik az üzlet kedvéért tömegesen áldoznák föl polgártársaik egészségét és talán csak a Budai Napló erélyes állásfoglalása volt az akadály, hogy ezek a fantasztikus üzletek valóra nem váltak. A pocsolya feltöltése még korán sem jelenti azt, hogy a talajba került és állandóan erjedő, rothadó kultúrszemét veszélyes kigőzölgése megszűnt, ami csak akkor következik majd be, ha ez a talaj teljesen kiszárad.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

A veszélyes üzem. Tudvalevőleg a legártatlanabb emberek a textiláru-kereskedők. Örökösen selymet simogatnak, bársonyszöveteket tapogatnak, az egész üzletük csupa habos csipke, ragyogó fehérnemű, amelyekben finom ujjú szépasszonyok babrálnak. Most aztán kiderült, hogy nem így van. Megtörtént, hogy *Fábián* József textiláruházában az egyik üzleti alkalmazott a nyári meleg napok egyikén játszott az asztali ventillátorral, mielőtt a zárt levegőjű kis irodában elhelyezte volna s úgy esett, hogy a működő ventillátor belevágott a vigyázatlan ember kezébe. A sebesülést bejelentették a Társadalombiztosítónál, ahonnan a tulajdonost értesítették, hogy *„fölemelik a járulékot, mert az üzem veszélyes"*. Pont így. Most a tulajdonos szaladgálhat, hogy bebizonyítsa, hogy nem a csipke szúrta meg, nem a selyem vágta meg az alkalmazott kezét. De azért, — az üzem veszélyes!

CIPŐK PREISACHNÁL elismert minőségben KRISZTINA-TÉR

A mellőzött hősök. Frontharcos bajtársi összejövetel volt október 1-én a Zöldfa-vendéglőben. A budai frontharcosok krisztinavárosi tagjai, mintegy kétszázan, összegyűltek, hogy hitet tegyenek a frontharcos gondolat mellett. Ez a bajtársi összejövetel túlnőtt a szokásos háborús reminiszcenciák keretein és a jelentősége a mai rendkívüli időkben nagy horderejű. A budai frontharcosok megmutatták az országos elnökségnek, hogy itt Budán igenis van összetartás, amelyre társadalmi és politikai szervezkedést lehet alapítani. Ez tette lehetővé azt, hogy úgyszólván egyik óráról a másikra a *Frontharcos Szövetség Budán öt erőteljes szervezettel rendelkezik*. Az összejövetelt, amelyen *gróf Takáts-Tholvay* József ny. altábornagy, *Zombory* Géza ny. tábornok, *Bartha* Félix ny. ezredes is jelen voltak, — *Obadich* László nyitotta meg, aki lendületes beszédben üdvözölte a *frontharcosok országos elnökségét* és felkérte *Takáts-Tholvay* grófot, hogy nyilatkozzon a frontharcos szervezkedés céljáról. Takáts-Tholvay gróf, aki a Frontharcos Szövetség egyik elnöke, rámutatott a sérelmekre, amelyek évek óta egymást érik, a mellőzésre, a közönyre, a rosszindulatra, amely kiragadja a falatot a tűzvonal hőseinek szájából. Rámutatott arra, hogy a nyugati államok frontharcosai milyen számottevő eredményt értek el szervezkedésükkel. Kijelentette, hogy a szövetség nem politizál, célja a sérelmek orvoslása, a nemzeti gondolat istápolása, de ha rákerül a sor, a szövetség sokezer tagjával tudni fogja a kötelességét akkor is, ha — választások lesznek. Azután *Kertész* Elemér ügyvezető elnök ismertette a szervezkedés történetét, a kezdet nehézségeit és az eddigi eredményeket. Példákkal igazolta, hogy az egész országban külön-külön mindenütt ugyanazok a frontharcosok kívánságai. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után vitéz *Vértessy* Károly ny. huszárszázados követelte, hogy a frontharcos gondolat a választások idején politikai téren is érvényesüljön. Végül *Zombory* Géza ny. tábornok szólalt fel, aki egyideig Délpestvármegye nemzeti munkavédelmi felügyelője volt és mint ilyen értékes tapasztalatokat szerzett csoportjainak működésével kapcsolatban, amit a budai frontharcosok szervezkedésekor is fel lehet használni. A megjelentek lelkes hangulatban éjfél utánig együtt voltak. A legközelebbi összejövetel idejét közöljük.

RAVASZ Előkelő cukrászszalón. Krisztina körút 75. sz.

Speciális kesztyűüzlet is van Budán, ahol nem gyári készítményeket adnak a budaiaknak, hanem a saját műhelyében készült kesztyűket. A szakadt, kilyukadt kesztyűket sem kell ezentúl eldobni, mert a cég azokat szakszerűen és jutányos áron rendbehozza. A többit elmondja maga a cégfőnök: *Ebner* kesztyűüzem tulajdonos, II., Zsigmond-utca 20.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I. Attila-u. 12

Megzavarta a régi rendet a közúti vasút megváltozott menetrendje. Mondhatnánk, hogy a legkevesebb sérelem a III. kerületet érte és még ott is elégedetlenséget váltott ki, mert nagyon korlátolta a szakaszjegyek kihasználását. Bizalmas kézből veszszük a panaszt, hogy a 65-ös kocsik járatásának teljes beszüntetése Újlakon nagy ellenszenvet váltott ki, mert ez a kocsi a Zsigmond-térig járt és ezt nem pótolja a Török-utcáig közlekedő 48-as járat. Ellenben, ha ezt a 48-ast a Zsigmond-térig járatnák, ez kárpótolná Újlakot az elmaradt járatokért.

Óbudán viszont az okoz keserűséget, — írják lapunknak más oldalról — hogy a beszüntetett vonalak mellé még *ritkítottak* a 7-es azelőtt elég sűrű járatait. Ennek pótlásául az óbudai polgárság most memorandumban készül fordulni a főpolgármesterhez, hogy a 72-es vonalnak meghosszabbítását kérje a *Flórián-térig*. Az óbudai közlekedést rendkívül egyszerűsítené, ha a Tavasz-utca, Flórián-tér, Kórház-utca, Főtér és Szentlélek-tér képezte gyűrűben hurokvágányt fektetnének le s ez bonyolítaná le úgy a Lajos-tuca, mint a Bécsi-út felé a közlekedést.

MENCZER mos, fest, tisztít saját üzemeiben Telefon: A. 504—93 Külön vidéki oszt.

Buda szépségének megörökítője, *Rózsa* Gyula fényképész-operatőr, most ülte negyvenedik évfordulóját, hogy Erdélyi Mór kormányfőtanácsos és cs. és kir. udv. fényképész műtermében fényképezi Buda természeti szépségeit és történelmi emlékeit, amit Erdélyi *budai* gyüjteményében megörökít. Ez alkalomból a kormányzó a magyar érdemrend V. osztályát adományozta neki s azt *Ripka* Ferenc dr. elismerő, meleg beszéd kíséretében nyujtotta át a fényképezés jubiláló mesterének.

URI SZABO, kiváló szabász! GLASZ Péter, I., Maros-utca 11.

Csodás játéka a természetnek, amit lapunk egyik barátja mutatott be a szerkesztőségnek. A Krisztina-körút egyik gesztenyefájáról gondosan lemetszett ág volt, amelyen a megsárgult levél mellett ott volt az érett gesztenye, de közvetlenül mellette volt két friss zöld levél és közöttük a virágzó gyertya, a másodvirágzás jele. Egy és ugyanazon az ágon.

MATÉ István, szobafestő és mázoló mester, *I. ker., Attila-körút 2.* Telefon: 573—55.

Pompás alkalom a régiségkedvelők számára az október 10-én megnyílt *hatvanadik* aukció a Postatakarék *Árverési* Csarnokában. 10., 11. és 12-én d. e. 10—2-ig és d. u. 4—8 óráig (vasárnap csak délelőtt) folyik az árverés. Október 13-tól kezdve 28-ig minden délután félnégy órakor kezdik meg. Erre az aukcióra is a legváltozatosabb anyag, összesen 3774 darab gyűlt össze. Akad a kiállított tárgyak között minden elképzelhető műtárgy, szükségleti cikk és ajándékozásra alkalmas darab. Az árverési csarnok törekvése a mai nehéz gazdasági viszonyok között odairányul, hogy egyfelől az eladót megmentse a kizsákmányolástól, másfelől biztos tőkeelhelyezésre adjon alkalmat a vevőnek. Meg kell tehát ragadni az alkalmat: most van a vásárlás ideje. Az aukció gazdagon illusztrált katalógusa egy pengő ötven fillérért kapható az Árverési Csarnokban.

TÉLEN IS NYITVA SIPOS HALASZKERT
IZLETES HALÁSZLÉJE P 1·20 — MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN MÉG KÜLÖN HÁZIASAN KÉSZÜLT DISZNÓTOROS VACSORA
melyet megízlelni élvezet — III., LAJOS-UTCA 46 — 5, 7, 9, 51 villamosmegálló az ajtó előtt

FRISS VIRÁGOK! SZOLID ÁRAK! Telefon: A. 537-87
LOHR IRMA utóda NAGY IMRE LÁSZLÓ udvari szállító
II, Fő-utca 1

A zuhatagos római fürdőről a Bakony ősrengetegében, melyet már a *kelta* fejedelmek és római császárok is ismertek s ahol a környékbeli nép ma is *gyógyítja* reumáját, ír az *Országos Magyar Fürdőalmanach*. A Szent Imre jubiláris év során jelent meg ez az új idegenforgalmi szemle, amely mindenfelé méltó feltűnést keltett. Újszerű összeállításban magyar, német, angol, török és francia szövegmagyarázatokkal ismerteti pragmatikus feldolgozásban és igen helyes beosztással: Csonka-Magyarország nyaraló- és fürdőhelyeit, a gyógyfürdőket és klimatikus gyógyhelyeket, kirándulló- és weekend-telepeket, valamint a történelmi nevezetességű helyeket s vidékeket. Magyarországot mint Európa gyógyfürdőinek paradicsomát, avatott cikk mutatja be, de számos cikk és illusztráció számol be fővárosunkról, fürdőiről, intézményeiről, pontos felsorolásával mindannak, amit az utasoknak, turistáknak, idegeneknek és betegeknek tudniok kell. Így a Balaton-rovat teljes precízitással foglalta össze az összes ottani fürdő- és nyaralótelepeket, a penziókkal és szállodákkal együtt, valamint a főváros és vidék összes szállodáit is betűrendes sorban. Az új idegenforgalmi és fürdőszemléből ötezer példány ment külföldre, ahol nagy megértéssel és örömmel fogadták. A török lapok külön is megemlékeztek róla, mert első idegen mű, mely a Kemál pasa szerint elrendelt latin írással, türk fonetikával közli a török szöveget. Ezzel szolgálja a Budai Napló irányzatát, mely az idegenforgalom föllendülését *Kelet*-ről várja. A kiváló szakértőkből összeállított szerkesztőbizottság élén mint elnök *Horváth* Károly vezérigazgató, szkfv. törv. hat. bizottsági tag, a *História* szerkesztője áll. Főszerkesztője *Perczel* Béla kormányfőtanácsos, szkfv. törv. hat. bizottsági tag. A lap felelős szerkesztői tisztét *László* Zoltán dr., az ismertnevű író, látja el. A Fürdőalmanach téli száma decemberben jelenik meg olasz, török, görög, délszláv magyarázatokkal és cikkekkel. — Tsok jasa: Macaristan eylence ve banyo yerlerinin salnamesi!

OKTÓBER KÖZEPÉN megnyílik a FŐ-UTCAI KINTZLER-CUKRÁSZDA fiókja II., CSALOGÁNY-UTCA 55. SZ.

KIRÁLY-FÜRDŐ
Építette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.
Budán, II., Fő-utca 84. szám.
45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas klórnátriumot és magnézlumot tartalmazó hévviz
köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fém mérgezés, máj-, lép-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdő: férfiaknak . . . . reggel 5—1 óráig; nőknek hétköznap délután 2—7 óráig
!! IVÓ KURA!!

LIMENT ENYÉR ITŰNŐ APÁS-U. 35.

RÓMAI FÜRDŐ
ÓBUDA—AKVINKUM
Kitűnő konyha. — A források napi hozama 160.000 hektoliter rádioaktiv thermálviz
A szentendrei HÉV vasútnak, a MFTR hajóknak és az ÚJPESTI átkelő propellernek állomása

BÁCSKAI KONYHA!
A CSÁSZÁRFÜRDŐ éttermeiben bácskai ételkülönlegességek, dunántúli borok!
ESTÉNKINT SCHRAMMELZENE MEISTERÉNEKEL
CSIRSZKA KONRÁD VENDÉGLŐS
ALKALMI KÜLÖN TEREM! POMPÁS KORAREGGELIKÁVÉ

HUBERT és Tsa B. T.
Egészségügyi berendezések, csövek. Műszaki cikkek, fémgyártás.
VI., Liszt Ferenc-tér 4. Tel.: 222-67

SZŰCS GŐZMOSÓDA
Kelmefestő és vegytisztító vállalata
az Orsz. Iparegyesület által aranyéremmel és díszoklevéllel kitüntetve
Főüzlet: I., Márvány-utca 36. Telefon: 519-73
Budai fiókok: I, Krisztina-krt 167. II, Fő-u. 60

MODERN KÁLYHÁS
DOTTERWEICH ANTAL
II., BATTHYÁNY-UTCA 2
KÁLYHAÜGYEKBEN MEGBÍZHATÓ SZAKEMBER BUDÁN

HUNGÁRIA
radium tartalmú, lithiumos gyógyforrás Budán, Erzsébethídnál
IVÓ-KÚRA
reggel 7 órától este 6 ig.
= Szénsavval telítve! =
HARMAT-VIZ!

TEA
Közvetlen behozatal Holland-Indiából
a termelő ¼ és ½ kilogrammos eredeti csomagolásában és ládákban — Nagyban és kicsinyben
BOZÓ GYÓGYTÁR
BUDÁN, I. KER., ALKOTÁS-UTCA 34. szám.

ÉHGYOMORRA
naponkint igyék egy pohár
KRISTÁLY
VIZET!

BELLEVUE
SZÁLLODA
ÉTTERMEIBEN
DÉLUTÁNI TEA,
ÁNC ◆
FÜGGŐKERTJE —
A LEGSZEBB TERRASZ
Elsőrangu koncert- és tánczene. Európa előkelő restaurantjai közötti foglal helyet. Füst- és pormentes levegő. Este kétféle menü 3 és 6 pengős. Déli menü 2.50
Asztalrendelés T: A. 528-84

Az uriközönség
angol szabója
DINCSÉR OSZKÁR
I., ATILLA UTCA 8 SZÁM
Elsőrendű angol szövet raktáron
Folyószámla hitelre is.

ÜVEG és porcellán-árukban
GÁL LAJOS Budán
II., Széna-tér 7 vezet
Tisztviselők nagy árkedvezményben részesülnek. Kedvező fizetési feltétel

HALWA S.
BUDÁN, I., SZENT JÁNOS-TÉR 4
TELEFON: AUTOMATA 507—37
Állami díszoklevél — Ezüstkoszorús mester
NAGY ARANYÉREMMEL KITÜNTETVE
Vadászfegyverek, fegyverjavítások, sportcikkek, cserkészfelszerelések
PUSKAMŰVES

Fernengel és Czickeli
élelmiszer csarnok
I., KRISZTINA-TÉR 9. Tel.: 509-29
Ajánlják, fűszer, csemege, ital, cukorka, zöldség, élőhal, baromfi, hízott ökör, borjú- és sertéshús, valamint hentes áruikat
A VÁLASZTÉK NAGY. AZ ÁRAK VERSENYKÉPESEK. ÁRUK MINŐSÉGE FELÜLMULHATATLAN

Figyeljen
törv. védett védjegyünkre és
ne feledje el,
hogy a
MÁVAG
BUDAPEST-DIÓSGYŐR
ábrájú védjeggyel ellátott, avagy a beöntött domború „MÁVAG“ szócskával bíró különböző gépgyártmányaink, acél- és vasöntvényeink stb. céljainak a legmesszebbmenően megfelelnek és érdekeit tökéletesen kielégítik
Magyar kir. állami vas-, acél- és gépgyárak
Budapest, X., Kőbányai-út 21

DÉLIVASÚT
RÁDIÓHÁZ
I. KRISZTINA-KRT. 99. Tel. 507-07
Rádiókészülékek bérbe!
Kérjen prospektust

Telek ház lakás

Budai Napló
I. ker., Bors-utca 24. szám
Telefon: 502-96

Budai Általános Takarékpénztár
Részvénytársaság
Budán, II., Fő-utca 9
Elfogad kamatoztatásra takarék- és folyószámlabetéteket.
Lekötött betétek után megállapodás szerint magas kamatot térítünk
Budai ingatlan-tulajdonosoknak gyors lebonyolítás mellett bekebelezett váltókölcsönöket nyujtunk
Mindennemű bank- és takarékpénztári ügyben készséggel állunk rendelkezésre
SAFE DEPOSIT

TELEK

Gellérthegyen, kényelmesen megközelíthető helyen 6—10 percnyire a 27-es villamostól a Szent Imre útról, gyönyörű kilátással a Sashegyre és Kelenföldre a következő telkeket ajánljuk:

330 négyszögöl a Somlói úton, összes közművekkel,

két 300 négyszögöles a Búsúló Juhász-vendéglő alatt,

310, 380, 400 négyszögöles a Kelenhegyi úton,

három 280 négyszögöles a Szirtes úton nemes gyümölcsfákkal,

550 és 600 négyszögöl a Mihály úton, bérházaknak kiválóan alkalmasak.

E telkek ára négyszögölenkint 75—90 pengő.

Svábhegyen, Farkasvölgyi út közelében 3749, 2246, 2383, 2394 □-ölesek, ölenkint 5 pengőért.

Ugyanott: az Ágnes úton 7237, 5207, 5772 □-ölesek, ölenkint 20 pengőért, Rege úton 1018, 1012, 1050 □-ölesek, ölenkint 30 pengőért.

Szépvölgyi fenyvesben egyedülálló 16 holdas és a római Dunaparton 4 holdas telek szanatórium, weekend-telep részére eladó, vagy bérbeadó. Dr. Lugmayer József ügyvéd, II., Margit-körút 1. Automatatelefón 515—52. (82)

Hieronymi-úton, Alma-utcánál, 330 öl parkirozott gyümölcsös összes közművekkel, 30 személyes mesterséges tóval, ölenkint 100 P. (97)

Ferry Oszkár-utcában 206 öles telek eladó. Építési iroda I., Naphegy-utca 21. Tel. 527—80.

Rózsadombon, Bimbó- és Vérhalom-utca mentén gyönyörű fekvésű 270 öles telkeink, dunai kilátással, eladók részletfizetésre is. Építési kölcsönt nyujtunk. Rózsadombi házépítő rt. V., József-tér 8. Telfón: 806—00.

Böszörményi-út 3/d. alatti 208-öles saroktelek, bérházépítés céljára eladó. A telek közvetlen villamos- és autobuszmegállónál fekszik. (60)

Hidegkúti-úton, Star filmgyár mellett, villamos közelében, kettő à 298-öles telek, diófás parkban, összes közművekkel, ölenkint hetven pengő. (69)

Svábhegyen, a Városkúti-út és Béla király-út között 3000 négyszögöles telek eladó, 12 pengő négyszögölenkint. 20.000 pengős kölcsön első helyen betáblázva a Leszámitoló Banknál. (25)

Lágymányoson keresek 2—300-öles telket villamoshoz közel 10.000 pengőig. (77)

Győri-úton vagy közvetlen környékén 150—200-öles telek, mely bérházépítésre alkalmas, azonnal készpénzért kerestetik. (62)

Pasarét, Hűvösvölgy környékén, villamos közelében készpénzfizetéssel 300 öles telket veszek. (45)

HÁZ

Svábhegyen, fogaskerekű közelében, kétszer 2 szobás ingatlan, nagy kerttel 28.000 pengő. (88)

Rózsadombon, urasági villa, 5 szobás, 700 öl parkban, gyönyörű kilátással, eladó vagy kiadó. (91)

Krisztinában bérvilla fás kertben, 5 modern lakással (5, 4, 3 és két 2 szobás) 80.000 pengő. (85)

Sósfürdőnél 3 szobás, parkettás, adómentes úrilak 18.000 pengő. (86)

Rózsadomb alján ötszobás modern úrilak kedvezően megvehető. (95)

Kelenhegyi-úton 4 szobás, alápincézett, 800 öl fás kertben, 80.000 P, felével megvehető. (87)

Rózsadombon 6 szobás, gőzfűtéses villa 60.000 pengő. (57)

Városmajor-utca mellett pompás villa, 7 szobával, minden mellékhelyiséggel, parkos kerttel, luxuskivitelben, Vajda Zsigmond freskóival, eladó 130.000 pengőért. 25 évi adómentesség. (49)

Buda belterületén 3—4 kislakásos házat keresek 30.000 pengőig. (78)

Keresek 4, esetleg 5 szobás villát 50—60.000 pengőig. (95)

LEGSZEBB
és legkellemesebb uzsonnázóhely a
PUTSAY CUKRÁSZDA
terrasza
gr. Majláth száll. bérház és I., Attila u. 21

HUNGARIA CIPŐÁRUHÁZ
BUDÁN, II., ZSIGMOND-U. 5
CIPŐI: GARANTÁLT MINŐSÉGŰEK, KÉNYELMESEK
ÁRAI: BÁMULATOSAN OLCSÓK

FORUM AUTÓSZAKISKOLA
AUTÓKERESKEDELMI ÉS BÉRAUTÓ FUVAROZÁSI VÁLLALAT BEJ. CÉG
II., KELETI KÁROLY-UTCA 15/a
(GRÓF MAILÁTH PALOTA!)
TELEFONSZÁMOK: 572-86 ÉS 543-49
Az iskolát irányítják: Pavláth Jenő gépészmérnök, autószakmérnök, máv. felügyelő és Keppinger Károly okl. gépészmérnök, közismert autószakmérnök. Szaktanács, kölcsönzés, karbantartás
ELEGÁNS BÉRAUTÓK ÉJJEL-NAPPAL KAPHATÓK!

Gotsch M. Mihály
cserépkályha-építő iparvállalat
II., Batthyány-utca 13
Telefon: Automata 523—22

TAPÉTÁZÁS
MODERN ÉS RÉGI NEMES STÍLUSBAN
DÍSZÍTŐ FESTÉSZET
ZOMÁNCOZÁSOK
CZEISEL ÉS ELISCHER
II., KELETI KÁROLY-U. 8. TEL.: 522-70

Arany éremmel kitüntetve
KRAUSZ REZSŐ
KÁLYHÁSMESTER
II., CSALOGÁNY-UTCA 50
CSERÉPKÁLYHÁK ÁTRAKÁSÁT FAFŰTÉSRE VALÓ ÁTALAKÍTÁSÁT!
JUTÁNYOSAN! FELELŐSSÉGGEL!
TELEFONSZÁM: 546—67

LAKÁS

Egy-, kettő-, három-, négy- és ötszobás lakás kiadó. Iroda: I., Naphegy-u. 21. Tel. 527—80.

Naphegy-utcában 5 szobás lakás kiadó. (92)

Egy-, három-, négyszobás, erkélyes, modern lakások, központi fűtéssel, melegvízzel, budai hegyvidékre való gyönyörű kilátással, Horthy Miklós-útnál, kiadók. Építészmérnöki iroda I., Fadrusz-u. 6. Telefón: Lá 6—80. (17)

Pasaréten, Németvölgyben, Krisztinában abszolút modern 4 szobás lakást keresek, kertes házban. (96)

VIDÉKEN

Balatonnál, Révfülöp fürdőhelyen eladó vagy budai házért elcserélhető két új adómentes ház hatszáz ölön, három-három szoba mellékhelyiséggel. Közvetítő díjazva. Cím: Mázor, Balatongyörök.

Karátsonyi-palotánál, Vérmezőre nyíló kettő-, három-, négy-, esetleg hat-, hét-, kilencszobás
nagykomfortos úrilakások
békebeli tágas méretekkel, dupla komforttal, kertes magánpalotában kiadók. Cím: Tauber, Karátsonyi-utca 3/5. Csak d. u. 3—5 között

KIADÓ LAKÁSOK!
Bimbó-utca 1-3-5. sz.
(Szemben a statisztikai hivatallal)
egy 3-, és 5-szobás, hallal ugyanitt üzlethelyiségek
Margit körút 43. számú házban 4 szobás lakás hallal
Elegáns kivitel! Első bérek
Bővebbet a helyszínen, vagy Aut.: 298—29.

Öröklakások 2—3—4 SZOBÁSOK
HALLAL, MODERN KIVITELBEN
(központi fűtés, melegvízszolgáltatás, gőzszárító, stb.) A Vérmezőre néző ATTILA-UTCA 95, 97, 99. sz. telken épülő Stilus Társasházban KAPHATÓK,
1931 május 1-re. V., Balaton-utca 10.
Telefon: 168—23.

RÓZSADOMB alján
LUXUSPALOTÁBAN
tágas, kényelmes, minden mellékhelyiséggel ellátott szoba-konyhások, kettőszobások főuri kivitelben novemberre olcsón.
Kis-Rókus-u. 3. Telefón: 229-96

Államgépgyári
Jobbágy
kályha
Tökéletes tüzelési rendszer
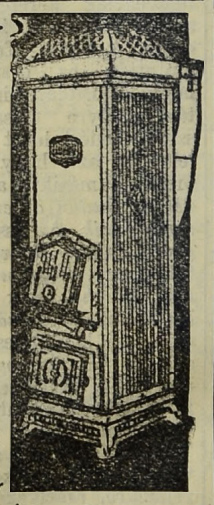
A Magyar Királyi Állami Vasgyárak Kereskedelmi Képviselete Rt.
Budapest V., Vilmos császár-út 28.
Telefón: Automata 273-28, 273-29.

Ó-Buda-Ujlaki Takarékpénztár
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, III. LAJOS-UTCA 148. SZ.
TELEFÓN: AUTOMATA 624—57.
Betéteket elfogad könyvecskékre és folyószámlára a legmagasabb kamatozás mellett
Kölcsönöket folyósít váltóra, folyószámlákra, értékpapirokra a legelőnyösebb feltételek mellett

MÉRNÖK VÁLLALKOZÓVAL
CIÁNOZTASSON
GARANCIA VÁLLALAT
Budapest, II., Szőnyeg-utca 3.
Telefonszám: 399—14.

NOVA-BIFO
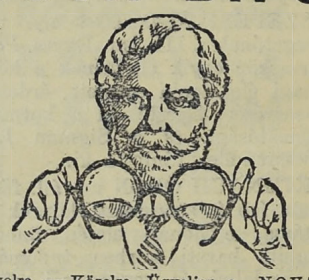
Távolra — Közelre. Ügyeljen a „NOVA“ védjegyre. Egyedárusító — LÁTSZERÉSZEK
JUSZT LÁSZLÓ ÉS GYULA
I., KRISZTINA-KÖRÚT 101. SZ.
Kívánatra díjmentes ismertetőt küldünk!

KESZTYŰT CSAK
SZAKÜZLETBEN
VÁSÁROLJON
a Krisztinaváros egyetlen kesztyűse
HINTERSEER
I. KER., ALAGÚT-UTCA 4. SZ.

Szőnyeg-javítás,
mosás, vákuumozás
vétel, eladás
LENGYELNÉL, Attila-utca 12

RUZICSKA
KÜLÖNLEGES KENYÉR A LEGÍZLETESEBB!
KAPHATÓ MINDENÜTT!

ELISMERT ELSŐRANGÚ
HENTES és MÉSZÁROS
PATHÓ ISTVÁN
ROHAM-UTCA 6
FELVÁGOTT KÜLÖNLEGESSÉGEK!
TELEFÓN: 535—28. ALAPÍTATOTT 1889

GUMMI harisnyák, fűzők,
gyógyhaskötők, női egészségügyi cikkek
legolcsóbb bevásárlási forrása
Hungária Kötszergyár R.-T. fiókja
Buda, I., Krisztina-tér 3. sz.

Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Viraág Béla.
Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Bpest V, Ügynök-u. 8. — (Nyomdaigazgató: Linzer M.) —

Budai Napló

XXVII. évfolyam. 1011. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **24** pengő, félévre **12** pengő. Egy szám **50** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Délután 5—7-ig. Telefon: 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **40** fillér. 20 mm. magas hirdetés **8** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1930 október 19

Pirulni kénytelenek

a budaiak, amikor napokon át tárgyalja a napi sajtó azt a szégyenletes, gennyes kelést, amely ott támadt Buda testében, Albertfalva határában, a város ottani szemétlerakodó telepén, Jeruzsálemben. Minden nagyobb városban vannak nyomorúságos emberek, akik abból élnek, hogy a város szemetjéből kaparják ki azokat az értékeket, amelyek rongy alakjában, vagy mint hasznavehetetlen törött éredarabok, mint papírhulladék és más ilyen szinte hasznavehetetlen szemétkeverék kerülnek ki a lerakodótelepekre. De talán sehol a világon nincs rá példa, — de sehol el sem tűrnék — hogy ebből a szemétből kunyhókat építsenek, egész utcasorokat és éveken át ott tanyázzanak, ott szaporodjanak az emberek. Abban az undorító piszokban, minden betegség kisöpört csírái között, fertőzött, millió légy csípésének kitéve, minden emberi kultúrát kivetkőzve, csak nálunk élhetnek emberi lények, Trianon nyomorultjai.

Mi nem azokat az embereket ítéljük el, akiket a nyomorúság ilyen helyre sodort, hanem azt a városi rendszert, amely ezt lehetővé teszi. Más világvárosokban már régen megoldották a szemétértékesítés módját és becsületes kenyeret adtak azoknak, akik ezt szolgálják. Más világvárosok rájöttek arra is, hogy úgy a szemét, mint a csatornák szennye értékesíthető a mai tudomány mellett és ami nálunk bűzt, rothadást, nyomorúságot jelent, abból más, öntudatosan vezetett városok életet és áldást tudnak fakasztani. Madrid csatornáit ráeresztik a szomszédos pusztaságra és sokszáz holdon veteményt termelnek. Berlinben a város főcsatornája éppen úgy eliszaposította a kis Spree folyót, mint a mienk a Dunát. Ott is állandóan kotortatni kellett a folyó medrét, amelynek vizét kilométereken át megfertőzte a csatorna. Csakhogy Berlin környékén évek óta minden hasznavehetetlen területet kiástak és tavakat létesítettek azokon a helyeken ligetes környezettel. Ez a tóépítő rendszer adta az ideát, hogy Berlin alatt nagy medencékben fogták föl a csatorna szennyes vizét és a vele hömpölygő hulladékot, szemetet, trágyát. Ezekben a nagy medencékben leülepedett a csatornák szennye és már a második medencébe tisztultabb, a harmadikba már csaknem tiszta víz került. Ez a harmadik medence már alkalmasnak bizonyult a haltenyésztésre, míg az előbbi kettőből igen jó trágyát emeltetett ki a város, hogy az őt környező futóhomokos területeket a kertgazdaságra tegye alkalmassá. Száz és száz hold felhasználatlanul heverő területet javított meg néhány év alatt ez a gazdálkodás és amellett olcsó hízlalt hallal látta el Berlin városát, amelyek mocsár ízüket néhány hét alatt elvesztették a halak, ha a Spree folyó külön medencéjében tartózkodtak. Amikor pedig a halastavakat belepte a békanyál és új költséget okozott ennek eltávolítása, akkor megtalálták ennek a hasznothajtó módját is, lévén a békanyál a kacsák legkedvesebb eledele s ezeken a tavakon tízezerszámra tenyésztette Berlin városa költségmentesen a kacsákat, hogy ellássa ízletes pecsenyével Berlin piacát. Ám Berlinben nincsen a nyomorúságnak „Jeruzsálem"-i nyomortanyája. Budapesten az olcsó hal és olcsó kacsa helyett — olcsó érveket termelnek a bolsevizmus számára.

Anti-idegenforgalom

Kínos meglepetést keltett mindazok körében, akik az idegenforgalmat tekintik e szerencsétlen város megmentőjének és abban a hitben élnek, hogy Budapestnek mindent el kellene követnie az idegenforgalom emelése érdekében. Arculcsapásként hatott az a rendelet, amely eltiltja a *külföldi* orvosokat a magyar klinikákon való tanulmányoktól. A magyar orvosok világhíre vonzotta ide, főleg Amerikából a fiatal orvosokat, rendesen a tehetősebbeket, mert kitűnő ajánlólevél volt számukra otthon, ha kimutathatták, hogy a budapesti egyetemen végeztek tanulmányokat. Ezek a külföldi orvosok nemcsak műveltségünk hírét vitték haza, hanem ittlétük idején nagy költséggel éltek Budapesten, hosszú ittartózkodásuk alatt megismerték és megszerették a magyar népet, megszerették ezt a várost és idegenforgalmunk pionirjai lettek. Elősegítik Amerikában kivándorlóink elhelyezkedését és új híveket toboroznak a magyar igazság számára. Elképzelhetetlen másutt az ilyen elhamarkodott balkezű intézkedés és súlyosan kellene felelnie a város fórumán annak, aki így vét az idegenforgalom ellen. Akiknek alkalmuk van beletekinthetni ennek a megboesáthatatlan ballépésnek és merényletnek a bábukat mozgató hátterébe, az meggyőződhetett arról, hogy itt kicsinyes, felekezeti szempontok játszottak közre, mert azokról a vádakról, amelyekkel az idegen orvosokat illették, kiderült, hogy azok koholmányok és ráfogások, ahogy azt szavahihető orvostekintélyek kijelentették. Nem tudjuk elképzelni, hogy felelősségrevonás esetén mivel tudnának védekezni azok, akik ezt az arculütést mérték a mi zsenge idegenforgalmunkra, amellyel letörték azokat a bimbókat, amelyek tulajdonképpen hivatva lettek volna az idegenforgalom gyümölcsét megteremni. Eppen az orvosokat riasztották el, akik a fürdőváros hirdetői és apostolai lettek volna a külföldön. Szörnyűség! Budapesten, úgylátszik, csak azokat az idegeneket becsülik meg, akiket ide maga a város hív meg és akik itt néhány napig dőzsölnek a város költségén. Pedig ezekből sohasem válik értékes idegenforgalmi anyag, azokat megfertőzte az a tudat, hogy itt költség nélkül pompás banketteket eszik végig az idegen és hamis színben tüntetik föl ennek a városnak félreértett vendégszeretetét. Az értékes idegenforgalmi elem éppen az, amit a városházán most illetlenül megrúgtak, amely öntudatos céllal jött Budapestre és saját költségén élt itt, nem kérve részt sem bankettekből, sem ünnepeltetésekből. Csakis így érthető, hogy nálunk az idegenforgalom költségei növekednek, sokkal nagyobb mértékben, mint az így kirúgott jövedelmek.

Elhibázott propaganda címen megjelent és *Hennyey* Vilmos dr. cikkéhez fűzött, a Szent Imre-ünnepségekhez vonatkozó közleményhez szólt hozzá lapunk egyik előfizetője, beküldve címünkre a Szent Imre-ünnepségekre vonatkozó hivatalos tervezetet. Azt írja, hogy ez a tervezet *olyan dolgokat is ígért*, amelyekről azonban utóbb *teljesen megfeledkeztek* a rendezők. Ilyen pl. az augusztus 20-án reggelre a *zenés ébresztő* az egész fővárosban. Nincs ember Budapesten, akit augusztus 20-án zeneszóval ébresztettek volna. Azt ígérte ez a tervezet, hogy a Szentséget vivő hajót *minden nemzetnek egy díszhajója kíséri* majd. Hol voltak ezek a hajók? A tervezet szerint a külföldi notabilitások, bíbornokok és püspökök, világi celebritások a Várkert terraszán és Halászbástyán helyezkednek el. Az érdeklődő közönség hiába kereste ott őket. — Ez a néhány példa is bizonyítja, hogy ilyen világra szóló ünnep rendezése nem volt megfelelő kézben.

Uj források címén közöltük legutóbb, hogy *Dunakeszitől Alsógödig* terjedő Dunaparton dús források ontják tiszta, jéghideg vizüket felhasználatlanul a Dunába. E források Alsógöd állomástól a Dunáig vezető út végén kezdődnek és a Horányi csárdával szemben végződnek. Ott olyan források is vannak, amelyek *a domboldalból sugárszerüen törnek elő*, ami vízbőséget jelent. Vannak itt olyan helyek is, ahol a földbeszúrt bot nyomán forrás fakad. 27 ilyen forrás van ott együtt. Hírt adó olvasónk alaposan ismeri az egész vidéket és mint kalauz, készségesen áll rendelkezésre. Különösen megemlítendő, négy hatalmas forrás, amelyek a fúrások révén bővíthetők és hatalmas vízmennyiséget szolgáltatnak. Ajánljuk ezt is a vízművek igazgatóságának figyelmébe.

A falrafestett ördög!

A gazdasági válság kérdése

A kávéházi politikusok nagyon okos emberek és föltétlenül jobban értenek az államügyekhez, közgazdasági kérdésekhez, mint a — kávéházba nem járó, tehát teljesen tájékozatlan miniszterelnök.

Egészen el sem olvasták a beszédét, csak félig, talán annyit sem, csak a harmadát, de voltak benne sötét szavak, s ez elegendő volt, hogy félreverjék a harangokat:

— A kormány tönkre tette az országot!

A volt külügyminiszter, a Magy. Ált. Hitelbank mostani vezérigazgatója: — *Scitovszky* Tibor dr., aki talán mégis csak ért a közgazdasághoz, aki tudója az államügyeknek, akinek megvan a látképe a világhelyzetről — de szintén nem jár a kávéházba politizálni, a következőket állapítja meg, ahogy a Budapesti Hirlap vezetőhelyén részletesen ki is fejtette:

„... A gazdasági válság abban az esetben mélyülne el pénzügyi válsággá, ha szigorú takarékossági rendszabályokkal nem törekednénk a költségvetési egyensúly fenntartására, amely egyensúly az állami bevételek csökkenése és az adófizetések nehézkes teljesítése folytán bizonyos mértékig veszélyeztetve látszik.

Az előirányzattal szemben a tényleges adóeredmények visszamaradnak, de nemcsak nálunk. Egymásután számolnak be a mienkénél sokkal gazdagabb országok pénzügyminiszterei is az államháztartásokban jelentkező fedezeti hiányról.

A költségvetési hiány önmagában véve állampénzügyi kihatásában még nem aggasztó jelenség, az esetben, ha a kormányzatban megvan a szándék és a képesség, hogy ezt a hiányt a költségvetési igények leszállításával kiegyenlítse. Pedig ép erre nézve kaptuk a miniszterelnök beszédében azt a megnyugtató kijelentést, hogy a kormány mindent el fog követni abban az irányban, hogy az államkiadásokat az ország lecsökkent teherbíróképességének mértékére szállítsa le és hogy a takarékosság elvét az államháztartásban az eddiginél erélyesebb módon juttassa érvényre. Igy az államkiadások leszállítása által a közvéleménynek már régebben jelentkező óhaja teljesül.

A miniszterelnök az államháztartási viszonyokról beszélt s ez nem érintheti az ország valutáris helyzetét. A büdsédeficit csak akkor veszélyeztetheti a valutáris helyzetet, ha ezen deficit eltüntetésére nem állna más eszköz rendelkezésre, mint a kormánynak a Nemzeti Banknál való eladósodása és ezzel összefüggésben a bankjegyforgalomnak ezen adósság arányában való emelése. Ezt tiltja a Nemzeti Bank alkotmánya. A külföldi hitelek sem szolgálhatnak folyó kiadások fedezésére, s így az állami deficitek eltüntetésére, hanem azok célszerű felhasználása csak hasznos beruházások céljaira történhetik. Még a népszövetségi kölcsönt sem használta fel a kormány — annak jelentéktelen részét kivéve — a jelenlegieknél sokkal nehezebb időkben a költségvetési bevételek pótlásaképpen a büdsédeficit kiküszöbölésére, holott a népszövetségi kölcsön kifejezetten pénzstabilizációs kölcsön volt, felvéve és rendelkezésre bocsátva azzal a rendeltetéssel, hogy átmenetileg a költségvetési egyensúly helyreállítására szolgáljon. Ezidőszerint a kincstár a Nemzeti Bank utolsó kimutatása szerint még feles forgótőkével rendelkezik és így a költségvetési keretek megszűkítését ezidőszerint még csak óvatossági rendszabálynak tekinthetjük.

Bankjegyforgalmunk arany- és devizafedezete ma sokkal kedvezőbb arányt mutat, mint az elmúlt esztendőben. Külkereskedelmi forgalmunk javul. A Nemzeti Bank devizakészletei növekedésre számíthatnak. Az idegenforgalom állandóan növekszik és fizetési mérlegünket javítja. Fizetési mérlegünk tehát az utolsó évekkel szemben feltűnő javulást mutat. Külföldi hitelünk ma is változatlanul jó és ezen a tényen nem változtathat semmit az a körülmény, hogy a jelenlegi nemzetközi tőkepiaci viszonyok, amelyek tavasz óta számottevően megromlottak, bármely más ország számára sem teszik lehetővé akár belföldi, akár külföldi államemissziónak megfelelő keresztülvitelét . . ."

A kávéházi politikusoknak most a községi választások előtt roppant kapóra jött Bethlen István gróf beszéde. Ebből élnek. Ezzel korteskednek.

Komoly helyen — amint a példa is mutatja — mást olvastak ki a miniszterelnök beszédéből, — igaz — hogy nem a kávéházban.

Elapad az Artézi kút!

Húzódik az új, párhuzamos kút fúrásának ügye
A forrás-szakértő hiánya

A székesfőváros tanácsa még 1928 őszén elhatározta, hogy a Városligetben újabb kutat fúrat, amivel megtakarítani szeretné a strandfürdő vizének drága szénnel való felmelegítési költségeit, de különben is a fejlődő Széchenyi-gyógyfürdő vízszükségletét sem fedezi már akadálytalanul a régi, hatvanéves artézi kút. A fővárosi tanács ugyanakkor felkérte *Pávai Vajna* Ferenc dr. főgeológust, hogy erre vonatkozólag előzetes szakvéleményt adjon, vajjon van-e egyáltalán remény arra, hogy újabb fúrással a mostanihoz hasonló termális vizet nyerjenek?

Pávai Vajna kimerítő és biztató szakvéleménye után a *Földtani Intézet* is adott olyan értelmű szakvéleményt, amely reményekre jogosít s így a *Berczel* Jenő alpolgármester elnöklete alatt tartott értekezlet öttagú szakértői bizottságot bízott meg *a második városligeti kút* helye geológiai viszonyainak tanulmányozásával, amelynek elnöke *Vendl* Aladár műegyetemi tanár és tagjai Vitális István, Pálfy Mór, Rozlosnik Pál és Pávay Vajna Ferenc főgeológusok lettek.

Ez a szakbizottság a nyár folyamán az Állatkert és Városliget sok helyén, hol magas oszlopokra szerelt fúrókkal, hol négy-öt méter mély, nagy, sírgödörszerű aknákkal vizsgálta Budapest altalaját. Pávai Vajna a felszínhez közelebb fekvő földrétegeken gyüjtötte a redőzések adatait, a többi geológusok pedig — különösen az időközben meghalt *Pálfy* Móric ny. földtani intézeti igazgató, — az altalaj töréseit, repedéseit igyekeztek megállapítani és így véltek választ kapni arra, hogy amikor a főváros területén nincsenek artézi kutak — bár igen sok tekintélyes mélységű fúrást eszközöltek — Zsigmondy Vilmosnak kettőt is sikerült fúrnia — a városligetit és a margitszigetit. Az utóbbi alig 119 méter mély, de a sziget közepén még 220 méter mélységből sem jött fel *az a viz*. A leásásokban a felszín alatti három métertől kezdve már elég jól rétegzettek a földrétegek, sőt helyenkint egészen vékony turfás-lignit rétegekre is akadtak. A fúró már húsz-harminc méter mélyen sokszor a régebbi harmadkori rétegeket hozza a felszínre, mintha csak ideát Budán volnánk, amikor még nyoma sem volt az emberi nemnek a Földön, ott, ahol ma milliós város zűrzavara áll meg egy pillanatra, hogy beletekintsen a tudós munkájába, aki rozoga létrán száll le a sáros aknába, hogy munkája nyomán újabb üdülés és gyógyulás fakadjon a Föld elrejett hévvíz-kinceiből.

A fúrások rengeteg földmintáját gondosan áttanulmányozzák a Földtani Intézetben és a Műegyetemen s azok végső eredményei legközelebb bontakoztak ki, amikor újból összeül a szakértő bizottság. Azt már megállapították, hogy jó Zsigmondy Vilmos véletlenül is egészen jól rátalált arra az egyik redőre, ami a főváros altalaját ráncolja meg s az a magyarázata, hogy a városligeti első fúrás is olyan nagyszerűen sikerült. Pávai Vajna bízik benne, hogy annak mentén, az Állatkertben vagy a közelében az újabb fúrás is sikerre vezet s így a városnak tényleg módjában lesz a föld ingyen melegével fűteni az állatkerti pálmaházat és más épületeket is.

Valóban ideje lenne, hogy hatvan év után a főváros intenzívebben használja ki azokat a forróvíz tömegeket, amelyeknek csupán csak egyik csapja a városligeti kút. Ráférne Pestre is egy kis füst- és korommentes fűtés, de föltétlenül kell Budán, a fürdővárosban.

Ilyenkor érezheti csak igazán a város, hogy nincs forrásszakértője, aki ezzel a kérdéssel állandóan foglalkoznék és vezetné öntudattal, szakértelemmel ezeket a munkálatokat. Még ha nagy fizetést is ajánlana fel neki a város, akkor is csak nyerne, mert előbb-utóbb első feladattá válik az ingyenerő feltárása — mélyfúrások révén, — hogy a legcsekélyebb költséggel világítson, fűtsön és szállítsa e világváros, e világfürdő polgárait és az itt gyógyuló idegeneket.

Dubonai Pál

Hol fürdik Budapest?

Egy volt iskolatársamat kísértem ki a pályaudvarra. Egykor, az ifjúság reményteljes éveiben együtt róttuk az egyetem padjait. Ő visszament városába, s ma már ott tekintélyes mérnök, sok szép városi mű, többek között közmegelégedéssel működő városi fürdőnek is megalapítója.

Én természetesen Budapest-fürdővárost magasztaltam. (Hogyne, hiszen 25 év óta bennszülött budai vagyok!) Ő fanyar mosollyal hallgatta fejtegetésemet, végül megszólalt:

— Budapest fürdő — város? Mikor és hol fürdik Budapest?

Meghökkenve pillantottam barátomra.

— Nos, igen! Budapestnek egymillió lakosa van. Ebből nyáron naponként legalább 250.000 embernek kellene fürödnie. De nem otthon a fürdőszobában! Az nem fürdés, az tisztálkodás. Künn a szabadban, napon, szélben, levegőn. Adott a jó Isten nektek 250.000 m^3 vizet, olyat, amilyen nincs még egy a világon. Elég 500.000 ember fürdésére. S mi történik most? — Fürdik naponként szabadban legfeljebb 50.000 ember. S kik ezek? — A munkanélküliek. Vagyis akiknek olyan sok pénzük van, hogy nem kell dolgozniok, vagy olyan kevés, hogy dolgozni se tudnak. — Hol fürödnek ezek? Néhány ezer a szűk dunai uszodákban, amiket csak igen nagy jóakarattal lehet a higié-

KI MINT VET, ÚGY ARAT, MAUTHNER MAGNÁL JOBBAT SEHOL SEM KAPHAT!!!
MAUTHNER MAG
MAUTHNER ÖDÖN
MAGTERMELŐ és MAGKERESKEDELMI R.-T.
TEL.: J. 463—65. BUDAPEST TEL.: J. 463—65
SÜRGÖNYCÍM: MAUTHNEREK
Központ: VII., ROTTENBILLER-UTCA 33. Fióküzlet: IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 4. (A Ferencrendiek templomával szemben.)
Főárjegyzék, növényárjegyzék, őszi árjegyzék jácint, tulipán stb. virághagymákról ingyen és bérmentve.

SZENT GELLÉRT GYÓGYFÜRDŐ
Vízgyógyintézet és napfürdő
Külön férfi és női osztály
A legmodernebb berendezés
Szakképzett személyzet

nia megkövetelte modern strandfürdőknek nevezni. S a többi? Sok kilométeres és órás utazás keservei után valahol a Duna felső folyására rándul ki. De a délelőtt munkáját végző pesti embernek nincs módja a pompás vizet élvezni.

Nagy tévedés különben azt hinni, hogy a Duna teljesen megfelel a modern strandfürdő követelményeinek. Partja kevés helyen alkalmas, vize pedig ritkán elég meleg ahhoz. Nem minden ember eléggé edzett. A túlhideg vízben való fürdés csak az erős szívű embereknek jó, valamint azoknak, akiknek bőven van idejük az időjáráshoz és a vízhez hozzászokni. Budapest lakosságának azonban szerencsés természeti adottságánál fogva május elejétől szeptember végéig állandóan módjában kellene állni az úgynevezett strandfürdőzésnek. Ehhez azonban a langyos gyógyító forrás vizének feltárása szükséges. Ma csak két nyári fürdő alkalmatossága van Budapestnek: az egyik a Gellérthullámfürdő, amely mérsékelt számú arisztokratának van szánva. A másik a Széchenyi-fürdő, amely naponként 6—7000 embert fogadhat be. Budapestnek be kellene hintve lenni Széchenyi-fürdőkkel. Kissé kevesebb fényűzéssel, nagyobb tömegek számára.

Útunk ekkor a Villányi-út menti *„feneketlen tó”* mellett vitt el. Barátom rámutatott a vízre:

— Íme! Itt van ez a forrás! Még emlékezem arra az időre, amikor itt bányászták a téglaanyagot. Mindaddig, amíg el nem érték a Gellérthegy lábát. Ott aztán előtört a pompás forrás s csakhamar elnyelte az agyagbányát az egész téglagyárral együtt. Pedig ez utóbib nem is volt gödörben. A forrás vize olyan tiszta, hogy nem egyszer ittunk belőle. S mire használta a főváros? Csinált belőle egy levezetés nélküli állóvizet, amelyben negyedszázad óta bűzlik minden belekerült anyag. Vajjon, ha ez a tó és forrás Németországban, vagy Svájcban van, nem gondolod, hogy naponként tízezer ember fürödnék benne?

Valami olyanformát motyogtam, hogy mi is úgy teszünk, mint a Balatonpart lakói, hogy maguk nem fürdenek, csak a fürdővendégeket fürösztik és egyúttal mélységesen lemosolyogják őket.

— Barátom! Aki idegeneket akar fürösztetni, az maga is fürödjék. Mutasson példát és csináljon nekik gusztust. Budapestre fürödni idegenek csak akkor jönnek, ha egész Európában plakátok ordítják, hogy a budapesti emberek 10%-kal magasabbak, 20%-kal súlyosabbak, 50%-kal egészségesebbek és 100%-kal munkabíróbbak, csak azért, mert Budapest fürdőváros és itt mindenki állandóan fürdik.

Ujj Gyula.

Ujítás lesz a családiház-építés terén az a házcsoport, mely a Pasarét végén épül a közeljövőben. *Hültl Dezső*, a Műegyetem rektora, az újkori építéstan nagynevű professzorának állásfoglalása lehetővé tette, hogy egy új jelentőségteljes családiház-akció végre a megvalósulás útjára kerüljön. Ez a terv, amely a mai racionalizáló jelszavaktól túlfűtött világban ügyesen alkalmazkodik a tisztviselő-középosztály zsebéhez és igényeihez, elakadt tavasszal a közöny kátyujában, pedig kívánatos lett volna, ha a vállalkozó *Fejér és Dános* cég *már készen mutatja be azt a nemzetközi építészkongresszus résztvevőinek. Hültl* Dezső professzor jóllehet a közmunkatanács első ízben kedvetlenül foglalkozott az olcsó, 100 öles családiház-akcióval, — mint vérbeli budai polgár, — rögtön átlátta a Pasarét fejlődésére is óriási hatású elgondolás gyakorlati értékét. Kifejtve és megokolva nézetét, melléje állott az egész közmunkatanács az októberi ülésen és hozzájárult a pasaréti mintatelep felépítéséhez. A *Fejér és Dános* építési vállalat rövidesen el is készít 21 mintaházat 12 jeles építész terve szerint. Az egész akció iránt rendkívüli az érdeklődés, mert a házak csekély lefizetéssel, hosszú lejáratú kölcsönnel birtokba vehetők. Az új telepet közművekkel teljesen ellátják és nagy előnye az új telepnek, hogy közvetlenül a hűvösvölgyi villamosvonal és az 5-ös autobusz végállomása mellett fekszik a szabályozás alá kerülő Ördögárok partján.

GÉPONDULÁLÁS
DAUERWELLEN
a legújabb rendszerű villanygéppel 15 P-től 20 pengőig
AMMER BALÁZS hölgyfodrász
I. KER., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 3/a

VÁLASZTÁS

Próbafúrások a választók különféle rétegeiben

Most bujócskát játszunk itt Budán: — lesz választás? — vagy: nem lesz választás? Páratlan napokon lesz, páros napokon nem lesz. És minden pártnak Pávai-Vajnái mélyfúrásokkal szondálják a talajt. A választók talaját, amely három év alatt megváltozott. Új rendezések, új alakulatok. Azonkívül pedig játsszuk a leütött mákfej-játékot. Régi játék és harag a vége.

Érdekes tünet az ifjúság felvonulása és — a hölgyek visszavonulása. Három év előtt még nem lehetett szóhoz jutni a zsivajtól és elnöki csengők helyett harangok kellettek, hogy a szónok is szóhoz jusson.

Az új pártok meglehetősen felszántották a talajt és szorgalmasan vetik a magot. Lesz-e termése? A régi pártok régen megművelt területének termése is gyönge. Kaszálja a közöny és a nyomor.

*

A Rózsadomb harminckettesei, már tudniillik a II. kerületi választókerület 32. körzete, mely a Heltay Ferenc-utca és a Bimbó-utca között fekszik és a Majláth-házak révén nagy intelligenciával rendelkező körzete lett a Rózsadombnak, e hó 15-én délután 6 órakor a *Rózsadombi vendéglő* különtermében rendkívül látogatott pártgyűlést rendezett *Nagy* Gyula min. tan. elnöklete alatt, aki megnyitó beszédében üdvözölte Harrer Ferenc, Németh Béla, Fabinyi Tihamér dr., Faragó László és Ortutay Tiszti Lajos min. o. tanácsost a körzet vezetőjét és vázolta egyúttal a *Községi Polgár Párt* programját, mely fejtegetéseket szívesen fogadta a mintegy száztagú társaság, köztük a Rózsadomb számos tekintélyes polgára és nagyszámú fiatalság. Többek hozzászólása után elhatározta az értekezlet, hogy *kedden, e hó 21-én este 8 órakor* ugyancsak a Rózsadombi vendéglő nagy éttermében *nagyszabású választói értekezletet rendez,* amelyre ezúton hívja meg mindazokat, akik elismeréssel viseltetnek Kozma Jenő dr.-nak a kerület felvirágoztatása érdekében kifejtett rendkívüli munkássága és elért eredményei iránt.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I. Attila-u. 12

*

A *kelenföldi pártvezetőség* nagygyűlésre hívta a Községi Polgári Párt ama tagjait, e hó 17-én este 7 órára a Wehrmann-féle vendéglő nagytermébe, akiknek intenzívebb szerepet szánt a kerület megszervezése körül. Az értekezletet *Becsey* Antal nyitotta meg és rámutatva a fékevesztett ellenzéki agitációra, mely a községi választásokon át, rosszakaratú, téves hírek terjesztésével, a kormányt igyekszik támadni, — kifejtette, hogy a dugsegély csak 1,200.00 pengő és az állam ezzel a hivatalos időn túli becsületes munkát honorálta. Igy a város is. Kimutatta, hogy a tisztviselők fizetésének leszállítására vonatkozó vészhíreknek mi az alapja, a kormánynak pedig mi az intenciója és követelte, hogy a törvények szigorú végrehajtásával büntessék a hamis és téves hírek hirdetőit és így vegyék elejét a tömegek forradalmasításának. Az 1918-iki események izgatói ismét szóhoz jutottak. A kormány és a kormánytámogató pártok ragaszkodnak a választások megtartásához még ez évben, mert azok elhalasztását csak az ellenzék szeretné, de úgy, hogy abból is fegyvert kovácsolhasson. Azután jelentést tett a kerületi iroda munkájáról, bemutatta a feldolgozott körzetek kezelő íveit és szétosztotta azokat a körzetvezetők között, hogy a megválasztott végrehajtóbizottság a munkát megkezdhesse. A gyűlés befejezése előtt *Sümeghi* László dr. kormányfőtan. királyi közjegyző kért szót és betegségére hivatkozva, lemondott a neki szánt tisztségekről és jelöltetéséről, — ami ellen a párt tagjai tiltakoztak és tüntettek Sümeghi mellett. — Az adminisztratív teendők megbeszélése után a párttagok, kiosztott szerepeikkel elindultak a pártszervezés útján.

*

„Miénk a jövő” keresztényszociális nemzeti szövetség október hó 16-ára este népgyűlést hirdetett a „Budai Katolikus Legényegyesület” dísztermébe. Már a kora esti órákban gyülekeztek a feketeruhás ifjak, élükön *Petainek* József kir. főmérnök, agilis elnökükkel. Az első megjelentek csoportja leginkább iparoskülsejű férfiakból és öregnénikékből tevődött össze, de szép számban jelent meg az ifjúság is. A háttérben, a színpadon misztikus vöröses világításban, falusi tájkép. A rendre *Stély* Lajos kapitány vigyáz néhány rendőrrel. Lassan mintegy 300-an gyűlnek össze és türelmetlenkednek. A vezetőség közül elsőnek *Tobler* János országgyűlési képviselő érkezett meg, majd *Dauer* József káplán. *P. Bende* Szaniszlót kimentik, mert beteg. *Gräff* Ferenc tanár-karnagy vezénylésével az ifjúságból alakult dalárdának karéneke nyitja meg a gyűlést. Elsőnek *Petainek* József szólalt fel és kimenti az elmaradt szónokokat. Majd *Czettler* Jenő dr., az országgyűlés alelnöke üdvözölte Toblert, Petainek pedig rövid beszéddel köszönti Czettlert és a későn érkező *Wolff* Károly dr. pártelnököt. A megjelentek közt voltak: *Neff* János főtanácsos, *Locatelló* Nándor tanácsos, *Katona* József tanácsos, *Csóka* Lajos tanár, főv. biz. tag, *Vermes* ezredes, *Bódy* János dr. ügyvéd és *Cicuti* Lajos igazgató.

*

A *Nemzeti Szabadelvű Párt* a budai *„Márványmenyasszony”* vendéglő különtermében szűkkörű bizottsági zárt ülést tartott. A vezetőségen kívül mintegy 30 párttag jelent meg. Ott volt *Balkányi* Kálmán dr., az OMKE igazgatója is. Megjelentek: *Huszár* Pál min. tan., *Kallós*, a Schmoll gyár igazgatója, *Fenyő* Miksa igazgató, dr. *Székely* ügyvéd és *Vig* Vilmos cégvezető, az ülés rendezője. *Rassay* Károlyt, a pártvezért éljenzéssel fogadták, vörös és fehér szekfűkből készült ízléses csokor várta az asztalon.

Rövid ülés után a lágymányosi *Wehrmann*-féle vendéglőbe sietett Rassay, ahol a különteremben szintén szűkebbkörű bizottsági ülést tartott a kerületi vezetőség *Hanasiewicz* Oszkár dr. nyug. orvostábornok, egyet. magántanár elnöklésével.

*

A *Buda-Alsóvárosi* körzetben e hó 16-án népes gyűlést tartottak, amelyen résztvettek a Községi Polgári Párt szervezetének intézői, az egyes csoportok vezetői, a hölgybizottság tagjai, mintegy nyolcvanan és megtanácskoztaák a választási előmunkálatok sorrendjét és miként jét. Számos felköszöntő igazolta, hogy ez a vidék, a Kelenföldnek ez a legdélibb része hálásan kitart *Gömöri* Győző igazgató jelöltsége mellett, akit második helyen kíván jelölni a polgárság szeretete.

*

Az Egységes Községi Polgári Párt *tabáni* szervezete e hó 16-án tartotta alakuló ülését a *Brandits*-féle vendéglőben. A párt programját a nagy számban megjelent választók előtt *Szombathy* Kálmán és *Krivoss* Árpád dr. ismertették, kérve Tabán konzervatív budai polgárait arra, hogy a szertelen agitáció jelszavait és ígéreteit szállítsák le kellő értékükre. Majd megalakult a szervezőbizottság, melynek elnöke: Szombathy Kálmán igazgató, titkára: Schack Ferenc MFTR intéző, jegyzője: Fischer Vilmos úszómester, tagjai: Abel István tisztviselő, Brandits József vendéglős, Farkas Béla vendéglős, Fábián Jenő István főpincér, Gullay József sütőmester, Gütting Rezső mészáros, Győri József tisztviselő, Haber Ilonka varrónő, Hiros Ferenc nyugdíjas, Jankovits István fodrász, Mihalik Mihály szabómester, Rezsnyák József géplakatos, Schuch Emil hadirokkant, Szigyártó János vendéglős, Weiner György vendéglős, Weisz István altiszt és Welhamer János cipészmester lettek. Elhatározta a szervezőbizottság, hogy legközelebb megtartja az Egységes Községi Polgári Párt alakuló gyűlését, melynek a tabáni polgárság nagyarányú demonstrációja lesz a polgári gondolat és a szélsőséges agitáció jelszó-politikája ellen.

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ
a Városligetben
a székesfőváros egyik legmodernebbül felszerelt, legmonumentálisabb gyógyfürdője. Ivókura. Népgyógyfürdők, nyári (strand) uszoda.
KITŰNŐ KÖZLEKEDÉS

RUDAS FÜRDŐ
radioaktiv hőforrás
GŐZ- ÉS KÁDFÜRDŐ
FEDETT USZODA

FEDEZZE FEL ÖN IS A SASHEGYET!
Sashegy a Belvárostól gyalog is csak 25 percnyire
Sashegy a Belváros hegye
Sashegy a székesfőváros szívében — szívének jobbik oldalán
Sashegy az előkelő középosztály települő helye
Csak hegylejtőn lévő telkeket vásároljunk, ott van csak levegő, napsugár és kilátás
Ön gyermekei arcáról leolvashatja, hogy hol lakik
Nézze meg azután a sashegyi gyermekeket
Sashegyi telkeinkről prospektust küld:
Kubatura részvénytársaság
Budapest, főpóstafiók 77/0.

KLIMENT KENYÉR ITŰNŐ
KAPÁS-U. 35.

SZŰCS GŐZMOSÓDA
Kelmefestő és vegytisztító vállalata
az Orsz. Iparegyesület által aranyéremmel és díszoklevéllel kitüntetve
Főüzlet: I., Márvány-utca 36. Telefon: 519-73
Budai fiókok: I, Krisztina-krt 167. II, Fő-u. 60

NOVA-BIFO

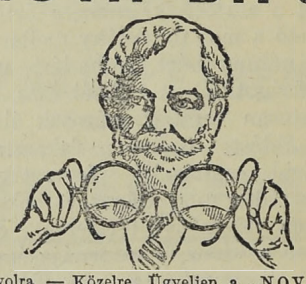

Távolra — Közelre. Ügyeljen a „NOVA” védjegyre. Egyedárusító — LÁTSZERÉSZEK
JUSZT LÁSZLÓ ÉS GYULA
I., KRISZTINA-KÖRÚT 101. SZ.
Kívánatra díjmentes ismertetőt küldünk!

Legtisztábban készült sütemény
I., Bors-u. 1 Telefon: 503—35 JÁNY pék

Galamb- és nyúlkiállítást rendez e hó 18-án a Fővárosi Kisiparcsarnok városligeti helyiségeiben a „Magyar Galambtenyésztők Országos Egyesülete” számos hazai és külföldi hasonló egyesület közreműködésével.

PALACK-TEJ

ÉLESÍT KÉST,
korcsolyát, borotvát
CYGÁN FERENC
BUDÁN, I. KER., PÁLYA-UTCA 7

OKTÓBER KÖZEPÉN megnyílik a FŐ-UTCAI KINTZLER-CUKRÁSZDA fiókja
II., CSALOGÁNY-UTCA 55. SZ.

BÁCSKAI KONYHA!
A CSÁSZÁRFÜRDŐ éttermeiben bácskai ételkülönlegességek, dunántúli borok!
ESTÉNKINT SCHRAMMELZENE
MEISTER ÉNEKEL
CSIRSZKA KONRÁD VENDÉGLŐS
ALKALMI KÜLÖN TEREM!
POMPÁS KORAREGGELIKÁVÉ

HA HÁZAT ÉPITTET,
kérjen árajánlatot
CSUVIK ÉS STROJIL
PARKETTAÜZEMÉTŐL
III., Kiscelli-u. 39.
Telefon: 620—56.
KARTELEN KÍVÜL!

LEGOLCSÓBB CIPŐK! NŐI . . . . . P 14.50 FÉRFI . . . P 18.50 „RECORD” I., Mészáros-utca 6

FRISS VIRÁGOK! SZOLID ÁRAK! Telefon: A. 537-87
LOHR IRMA utóda NAGY IMRE LÁSZLÓ udvari szállító
II, Fő-utca 1

MAGYAR KERÁMIAI GYÁR R.-T.
Iroda: VIII, József-krt. 14. Telefon: J. 320-45. Gyár: X, Gyömrői-út 63
GYÁRT: Keramitköveket és lapokat, klinkerköveket és lapokat, utak, járdák belső helyiségek és pillérekhez. Chamotte, dinas és saválló téglát és habarcsot. Különféle falitéglát. Vállal útburkolásokat.

Újonnan átalakítva megnyílt a HOLLÓ cipőáruház
volt „TURUL” cipőüzlet helyén
II., Török-u. 2. Telefon: 515—29
Új tulajd.: Bús Vincéné

TEA
Közvetlen behozatal Holland-Indiából
a termelő ¼ és ½ kilogrammos eredeti csomagolásában és ládákban — Nagyban és kicsinyben
BOZÓ GYÓGYTÁR
BUDÁN, I. KER., ALKOTÁS-UTCA 34. szám.

Monori Mag vezet
MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI R. T.
BUDAPEST—MONOR
Monori magkereskedése: Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 3. Telefon: Aut. 868-60
képes főárjegyzék és nagybani árajánlat ingyen és bérmentve

SZENT IMRE
GYÓGYFÜRDŐ
ezelőtt (Rácfürdő)
Erősen radióaktív, természetes 42·4 C° földes-meszes hőforrásokkal. Két női és egy úri-gőzfürdővel, valamint kő- és kádfürdőkkel. Az összes gyógytényezőkkel felszerelve.
Egész éven át nyitva.

Csak pénzt ne!

Csak pénzt, csak pénzt ne kérj az [emberektől!
Azt ők nem adnak szívesen.
Fölajánlják a vérük, s éltük érted...
Csak pénzt ne kérj, a pénzüket ne [kérjed...
...Fő, hogy mindig elég pénzed [legyen.

Lehetsz düslelkű, lelked kincse semmi.
Pusztulsz, ha pénzed nem elég.
Csak igézzen balga dicsők balsorsa:
Lesd, — ami őket megmenthette [volna, —
Mint játszák el egy kártyán dús herék.

Ó, nincs féltettebb kincs a pénznél!
Pénzé a legfőbb védelem.
Szabadabb zsákmány im, maga az élet:
Aki embert öl, — megbecsülten [élhet, —
Aki pénzt lop, — örökre becstelen.

Pénz! Te gaz zsarnok, te minden, te [semmi!
Te éltetőm, te gyilkosom!
Örök üdve s örök átka e földnek,
Ó, mint imádlak és ó, mint gyűlöllek...
...Pusztulásod koráról álmodom.

Telekes Béla

Személyi hírek

EXNER KORNEL dr. egyetemi tanár, ny. államtitkár, a Hollós Mátyás társaság társelnöke, e hó 17-én este nagyhatású előadást tartott a Cobden szövetségben „Adók és adópolitika" címen.

PÁVAI-VAJNA FERENC dr. főgeológus, főbányatanácsos, a Hollós Mátyás Társaság illusztris tagja, e napokban tért vissza Orosháza és Mezőhegyes környéki hivatalos útjáról és — a *Magyarország* közlése szerint — ezek a területek talán még jobbaknak ígérkeznek, mint a karcagi és hajdúszoboszlóiak, mert ott már évtizedek óta malomhajtásra és fűtésre használják a feltörő földgázt.

PETRACSEK LAJOS dr. ügyvéd, a Budai Tornaegylet elnöke a *Budai Társaskör* nagytermében okt. 23-án este fél 7 órakor *A gazdasági válság és a polgári társadalom* címmel előadást tart, melyet társasvacsora követ.

VASZARY GÁBOR ny. előljáró súlyos gyomorműtétnek volt kénytelen magát alávetni, mely azonban jól sikerült és a beteget megmentette.

Berczik Árpád emlékét kívánja megörökíteni az a mozgalom, mely a Svábhegyen indult meg és amelynek a célja az, hogy az eléggé szerencsétlenül Adonisz-utcának elkeresztelt utcát, mely a Svábhegyen az Ada-lak közelében a Gyöngyvirág-utcából nyílik, *Berczik Árpád* utca névre cseréljék át. *Berczik* Árpád mint író és mint hosszú éveken át a miniszterelnökség sajtóirodájának vezetője, az Akadémia rendes tagja, a Kisfaludy- és Petőfi-Társaság tagja és a Szent István-rend lovagkeresztese, maradandó és becsült nevet szerzett magának, itt élt Budán, itt élnek utódai s így kedves, egyúttal nemzeti kötelességet teljesítenénk, ha nevéről utcát keresztelnénk el ott, ahol életében olyan szívesen tartózkodott.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

Uj igazgatók Budán. *Móra* Lászlót, a kiváló poétát, a IV., Cukor-utcai iskolából a Várban levő elemi iskola igazgatójává nevezték ki, ahonnan a volt igazgató, *Mindszenty* Boldizsár elment a labancúti iskola igazgatójának, mert annak igazgatóját, *Ekamp* Nándort szakfelügyelővé nevezték ki. A Farkasréti elemi iskola igazgatója *Ujlaki* Vilmos lett, a virányosúti gazdasági képző iskola eddigi igazgatója.

Hollós Mátyás Társaság ülése.

Érdekes estje lesz a Társaságnak hétfőn, e hó 20-án, amelyet

választmányi ülés

előz meg pont 8 órakor, a Császárfürdő Hollós Mátyás-termében. Ugyanott 9 órakor

vetített képekkel

bemutatja az új építkezési rendszer módját, anyagát és technikai rendszerét a Montanit-reform feltalálója és fáradhatatlan propagálója: — *Pollák* Lipót úr. Előadás után ugyanott

társas vacsora,

amelyen úgy, mint az előadáson bejelentett vendégeket szívesen lát

az Elnökség.

Hortobágyi juhtúró

Guth Ferenc dr. a II. kerület elöljárója, aki hosszú tapasztalatok alapján szinte aprólékos részletekig gondozza a vizivárosi polgárság érdekeit, most, hogy 50. születésnapját ülte, tapasztalhatta azt, hogy a polgárság ezt hálás szeretettel viszonozza és örömmel él az alkalommal, hogy nagyszabású társasvacsora keretében ünnepelje őt. E hó 13-án mintegy kétszáz terítékes vacsorát rendeztek tiszteletére a Budai Vigadó éttermében és *Juhász* István dr. ügyvéd köszöntötte őt elsőnek, méltatva érdemeit és nemes irányú munkásságát. De szívesen ünnepelte őt *Kozma* Jenő dr. orszgy. képv., *Benedek* Sándor dr. a Közigazgatási Bíróság másodelnöke, *Baranszky* Gyula dr. ügyvéd, korm. főtan., *Fabinyi* Tihamér dr., egyet. m. tanár a Ganzgyár igazgatója, *Molnár* László pápai kamarás, *Haypál* Béla ref. lelkész, *Zboray* Gyula dr. ügyvéd, *Jancsó* János ny. postaigazgató, *Huszti* József isk. igazgató, *Dauner* József káplán, *Érchegyi* István számv. főtanácsos, *Kabakovits* Rezső váorsbíró, *Váli* Gábor a II. ker. Iparoskör ügyv. elnöke és *Horváth* Péter a piaci kisárusok egyesületének elnöke. Mindannyian lelkes szeretettel, hálás szóval ünnepelték Guth Ferencet, aki betegen jelent meg a vacsorán és meghatottan, elérzékenyülve köszönte meg a szeretetnek ezt a megnyilatkozását. A polgárság szépművű ezüstserleggel lepte meg őt, amelyre rávésette: „Guth Ferenc dr. elöljáró 50 éves születésnapja emlékére a II. kerület polgársága 1930 október 13." Jelmondatnak pedig azt:

„Semmi sem győz, csak az igazság
Semmi sem üdvözít, csak a szeretet."

A megjelentek között ott voltak: Lugmayer József dr., Szlávik Ferenc dr., Ortutay Tiszti Lajos dr., Gorka Gyula, Bozóky Ádám dr., Bárczy Bolrizsár dr., Keresztessy Gyula dr. főtanácsos. A Budai Izraelita Hitközség elnöksége levélben üdvözölte az elöljárót, mert az ünnep miatt nem képviseltethette magát a vacsorán. Felolvastak még számos levelet, üdvözlő táviratot, és barátságos, lelkes hangulatban ünnepelték mindvégig a közszeretetben álló elöljárót.

MÁTÉ István, szobafestő és mázoló mester, I. ker., Attila-körút 2. Telefon: 573—55.

Nehéz operáción ment át szerencsésen *Pataky* Alajos, a miniszterelnökség nyugalmazott s. hiv. főigazgatója, akit egy hónappal ezelőtt súlyos epehólyag és epekőbántalmak ellen vettek gyógykezelésbe a budai „Siesta" szanatóriumban és dr. *Hedry* Endre, az O. T. I. és a szanatórium sebészeti főorvosa, aki e téren elismert tekintély, hajtotta rajta végre a műtétet. *Pataky* Alajos, akinek Budán nagyon sok személyes jóbarátja van, 60 éves kora dacára 3 heti gyógykezelés után teljesen helyreállt egészségben hagyta el a szanatóriumot és mogyorónál is nagyobb négy epekövét kézelőgomboknak alakíttatva használja azokat, pedig orvosai kevés reménnyel fektették a műtőasztalra.

LÁTCSÓ Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

Jogot követel magának a fiatalság és részt mindazokból a küzdelmekből, amelyek e város és e nemzet jövendő érdekeit szolgálják és — hogy kellő felkészültséggel indul az életnek — bizonyítja az a *gazdasági* előadás, amelyet e hó 16-án este a Budai Társaskörben *Matolcsy* Mátyás közgazdasági mérnök és okleveles gépész tartott, a termet megtöltő és az előadást nagy figyelemmel kísérő előkelő közönség előtt. Az előadás témája a *világgazdasági egységek válságával* foglalkozott egyszerű stílusban, minden póz nélkül, de mélyreható tanulmányok és komoly készültség jellemezték. Az előadásban ismertette egyrészt Nagybritania, másrészt az Egyesült Államok gazdasági helyzetét és válságát, alátámasztva szavait angliai és amerikai útjának személyes tapasztalataival. Az alig huszonötesztendős, rokonszenves megjelenésű előadót szívesen hallgatták és lelkesen megtapsolták. Utána *Nikora* Béla gépészmérnök ismertette az előretörő fiatal nemzedéknek törekvését és céljait és *Hoór Tempis* Mór dr. a társaskör elnöke köszönte meg az előadónak az élvezetes előadást és biztosította az ifjúságot, hogy törekvéseiket a Budai Társaskör a legmesszebbmenő módon támogatja és segíti.

URI SZABO, kiváló szabász! GLASZ Péter, I., Maros-utca 11.

Családiház utáni vágy másfélszáz embernél többet vonzott a Budai Vigadó nagytermébe vasárnap, e hó 12-én délelőtt, ahol a *Montanit*-féle építési reformról tartott előadást a Családiház Egyesület egyik vezető tagja és a reform létesítője: — *Pollák* Lipót. A nagyközönség meglepődve hallgatta, hogy a Montanit-rendszer alapján *már 2700 pengőért építhető fel az egyszobás, de minden komforttal felszerelt családiház.* Ennek az egyesületnek mintegy százezer tagja van már, mert eddig 47 nagy ipartestület és számos nagy gazdasági egyesület csatlakozott a mozgalomhoz, mely a lehetetlenné vált építkezést új anyaggal, új alapon, új rendszer szerint teszi ismét lehetővé. Az előadót megtapsolták és az érdeklődés — Viraág Béla szerkesztő szavaira, aki számos ilyen Montanit-rendszerű házat nézett meg, az érdeklődés a közönség által fölvetett kérdésekben nyilvánult meg. Az előadáson megjelentek között ott voltak: *Harrer* Ferenc dr. ny. alpolgármester, Szalay József dr. min. tan., Rozsnyay Károly min. tan., Kulcsár Richárd nyomdaigazgató és nagy számban kézműiparosok, kereskedők és minden rangú tisztviselő.

A Budán megindult érdeklődés, mely azóta állandóan fokozódik és keresi a választ mindenki a sajátos viszonyaira, legcélszerűbben teszi, ha közvetlenül a *Családház Egyesülethez* fordul: VII., Akácfa-utca 30, IV. em. 1., ahol minden este 6—8 óráig *Pollák* Lipót úr ad részletes felvilágosítást.

CIPŐK PREISACHNÁL elismert minőségben KRISZTINA-TÉR

A Berkenye-utca rohamos fejlődésével a Rózsadomb egyik értékes része lett. De az egymásután emelkedő mutatós kis paloták előtt mégis sártenger éktelenkedik, ami nemcsak az ottani lakosságot keseríti el, hanem ékes kirakatul szolgál az ott elrobogó *IBUSZ autócarok* előkelő külföldi utasainak, akiknek innen mutatják meg Budapest fürdőváros panorámáját, a Margitszigetet a Duna ezüstesíkján, a Királyi Várat, a Gellérthegyet, a parlamentet sok más látnivalóval együtt. *Sürgős közérdek a Berkenye-utca közművekkel való ellátása.* A csatornázás csak a 9. számú házig tart, ami lehetetlen állapot. Az ideiglenes csőhálózat nem képes pótolni az állandó jellegű vízvezetéket. A Gázművek is egyre késlekednek, általában véve csodálatos közönyösség nyilvánul meg ezzel a vidékkel szemben a gázgyári igazgatóság részéről, pedig a fogyasztás itteni méretei bőségesen kárpótolnák ezt az üzemet a szerelési költségekért. Az útról pedig jobb nem beszélni. Esőben járhatatlan pocsolya, száraz időben tűrhetetlen porfészek.

Felolvasó ülést tart az Országos *„Gárdonyi Géza"* Irodalmi Társaság október hó 20-án, délután 5 órakor VIII., Szentkirályi-utca 47, III. em. (Tanítók háza), amelynek műsorán szerepelnek: Simon Lajos elnök, Tomcsányi János, Sz. Solymos Bea, Köveskúti Jenő alelnök, Turmezey László (vendég), Jovicza Sándor titkár, Joszt Ferenc és Móra László főtitkár. — 8 órakor társasvacsora: VIII., József-körút 26.

TÉLEN IS NYITVA SIPOS HALÁSZKERT
IZLETES HALÁSZLÉJE P 1·20 — MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN MÉG KÜLÖN HÁZIASAN KÉSZÜLT DISZNÓTOROS VACSORA
melyet megízleli élvezet — III., LAJOS-UTCA 46 — 5, 7, 9, 51 villamosmegálló az ajtó előtt

Dreher-Mauls
Csokoládé és kakaó a legjobb!

Nagyobb volt az idegenjárás ezidén és a külföldieket is, de vidékieket is érdekelte volna a modern magyar *csillagvizsgáló intézet*, csakhogy nehéz odatalálni, — mert oda csak a Konkoly-Thege-út vezet a Jánoshegyi-útról. Célszerű volna a Svábhegyre kiránduló közönség tájékoztatására a Jánoshegyi-úton táblát kifüggeszteni ezzel a felirattal: „Út a csillagvizsgáló intézethez". Alig kerülne valamibe és jó célt szolgálna.

RAVASZ Előkelő cukrászszalón. Krisztina körút 75. sz.

Nehezen jutnak el a Svábhegyen lakó munkások és kisegzisztenciák a nekik legközelebb eső farkasréti villamoshoz, mert nincs közvetlen út, mely oda vezetne. A Denevér-utcának nevezett, de nagyrészt vízmosásos árkot képező Denevér-út erre ezidőszerint nem alkalmas, de a legrövidebb út és a temetőn át éri leghamarabb a villamost. Fontos és sürgős volna ezt az elhanyagolt utat járhatóvá tenni, ami most a tél küszöbén kétszeresen fontos.

KALAPOK KERTÉSZ
urak és hölgyek számára nagy választékban
kalaposmesternél I., Krisztina-tér 3 Fest, alakít

A táncos dalt eleveníti föl dr. *Dobák* Ferencné, *Trozsonyi* Kató dalénekesnő november hó 22-én este fél 9 órakor a Zeneművészeti Főiskola kamaratermében tartandó előadó-estjén, amelynek külön érdekessége, hogy dalait tánceszerű mozgással kíséri. A hangversenyen közreműködik dr. *Járosi* Jenő népszerű dalénekes és zeneszerző.

MENCZER mos, fest, tisztít saját üzemeiben Telefon: A. 504—93 Külön vidéki oszt.

Varázsigék jelentek meg öles plakátokon. *Ni—Niko—Nikotex.* Titokzatos szavukra megindult a dohányzók tábora és heves ostrom alá fogta a tőzsdéket. Az ostromlók zsákmánya a nikotinmentes dohány, szivar, cigaretta sokféle különlegessége. Előrelátható volt, hogy a *Nikotex* készítmények győzni fognak, mert soha olyan forgalmat nem láttak időtlen idők óta a trafikok, mint most. A gonosz nikotin, amely a szívet, tüdőt, nyákhártyákat izgatja, nincs többé! Elillan az elektromos hőtartályban, a dohány zamata, éterikus aromája ellenben megmarad. A Nikotex-társaság még a szükséges nedvességét is visszaadja a méregfogát vesztett dohánynak valami nagyon praktikus eljárással. A nikotinmentesítésnek óriási fontossága van, mert azok, akiket az orvos eltiltott egészségi okokból a dohányzástól, ismét nyugodtan áldozhatnak a gondűző füstfellegekbe burkolt gyönyörűséges élvezetnek. Azok pedig, akik eddig gáncsoskodtak, nem tehetnek mást, minthogy megnyugvással elszívják a — *békepipát!*

TURÁNI magyar perzsája, szőnyegjavítása vezet! II., FŐ-UTCA 80. SZ. Telefon: Aut. 515-79.

Az élelmes emberek hamarább kiérzik egy-egy vidék jövendőbeli fejlődését, mint sokan ott a hivatalos akták kezelői, a városrészek sorsának intézői. A Pasarét, amelyet hosszú évtizedeken át agyonütött a szemközti temető és a téglagyár, most kezd hirtelen fejlődni és *Kozma* Jenő dr.-nak egyik elévülhetlen érdeme, hogy e városrész felvirágzását megindította és útjainak rendbehozatalával biztosította. Az eleinte kétes értékűnek tartott 5-ös autobuszvonal ma már hatalmas forgalmat bonyolít le és nemcsak a Pasarét érdekeit szolgálja, hanem megnyitotta a Guggerhegy vidékét is. Erős forgalmi kereszteződés folyik ott, ahol a Pasaréti-út megtorpan és a még rendezetlen *Ördögárok* előtt és elágazik belőle a guggerhegyi szerpentin. A közeljövőben itt nagyobbszabású tér nyílik s máris megindult ott a polgári vállalkozás, mely jó magyar szokás szerint elsősorban abban jelentkezett, hogy kellemes kerthelyiséggel vendéglő nyílt a téren, ahol különböző kirándulótársaságok találkoznak. Élénk városszerte az érdeklődés a térre nyíló telkek iránt és a tér szabályozása után itt fog kialakulni a Pasarét kereskedelmi központja. Nem kell félteni a magyart, még ha budai sváb is, csak alkalmat kell teremteni számára, hogy életrevalósága és élelmessége megnyilatkozhassék.

ÜZENET

H. M. T. tagnak, Újlak. Spanyolországban a mórok uralmának lehanyatlása után a spanyolok külön törvényt hoztak, amely megtiltja a sötét móroknak, hogy a fehér spanyolok felett ítélkezzenek.

N. O. A szemrehányás nem érint minket, mert csak olyan esetekről emlékezünk meg, ahol velünk szemben is betartották az udvariasság szabályait. Ha nem kapunk gyászjelentést, nem írunk a halálesetről, — feltéve azt, hogy az illető család nem is fektet súlyt a közlésre. Ilyen utólagos rekriminációk hatástalanok. Tessék idejében erről gondoskodni.

B. S. A Hollós Mátyás Társaság októberig nem tartott ülést. Az első novemberi ülésén veszi fel az ajánlott tagokat.

KIRÁLY-FÜRDŐ
Építette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.
Budán, II., Fő-utca 84. szám.
45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas klórnátriumot és magnéziumot tartalmazó hévviz
köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fém mérgezés, máj-, lép-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdő: férfiaknak .... reggel 5—1 óráig, nőknek hétköznap délután 2—7 óráig
!! IVÓ KURA!!

RÓMAI FÜRDŐ
ÓBUDA—AKVINKUM
Kitűnő konyha. — A források napi hozama 160.000 hektoliter rádioaktiv thermálviz
A szentendrei HÉV vasútnak, a MFTR hajóknak és az ÚJPESTI átkelő propellernek állomása

HUNGÁRIA
radium tartalmú, lithiumos gyógyforrás Budán, Erzsébethídnál
IVÓ-KÚRA
reggel 7 órától este 6 ig.
= Szénsavval telítve! =
HARMAT-VIZ!

KERPEL
MIMOSA CREME
SZÉPÍTI, FEHÉRÍTI ÉS PUHÍTJA AZ ARCOT
EGY TÉGELY ÁRA: 1 P
TEGYEN KÍSÉRLETET
KERPEL
MIMOSA TOILETTE ÉS MOSDÓSZAPPANNAL
Szépít, üdít, fehérít. EGY NAGY DARAB ÁRA: 90 f
KÉSZÍTI:
KERPEL „SZENT ISTVÁN" GYÓGYTÁRA
BUDAPEST, II., MARGIT-KÖRÚT 38 TELEFON: 5-16-19

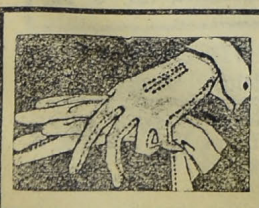
ÉBNER KESZTYŰ
OLCSÓ, MERT JÓ!
II., ZSIGMOND-UTCA 22. ÉS V., LIPÓT-KÖRÚT 18. SZ.
ERNYŐ, FŰZŐ KÜLÖNLEGESSÉGEK

ÉHGYOMORRA
naponkint igyék egy pohár
KRISTÁLY
VIZET!

BELLEVUE
SZÁLLODA
ÉTTERMEIBEN
DÉLUTÁNI TEA,
ÁNC
FÜGGŐKERTJE — A LEGSZEBB TERRASZ
Elsőrangu koncert- és tánczene. Európa előkelő restaurantjai közöti foglal helyet. Füst- és pormentes levegő. Este kétféle menü 3 és 6 pengős. Déli menü 2.50
Asztalrendelés T: A. 528-84

Az uriközönség
angol szabója
DINCSÉR OSZKÁR
I., ATTILA UTCA 8 SZÁM
Elsőrendű angol szövet raktáron
Folyószámla hitelre is.

ÜVEG és porcellán-árukban
GÁL LAJOS Budán
II., Széna-tér 7 vezet
Tisztviselők nagy árkedvezményben részesülnek. Kedvező fizetési feltétel

HALWA S.
BUDÁN, I., SZENT JÁNOS-TÉR 4
TELEFON: AUTOMATA 507—37
Állami díszoklevél — Ezüstkoszorús mester
NAGY ARANYÉREMMEL KITÜNTETVE
Vadászfegyverek, fegyverjavítások, sportcikkek, cserkészfelszerelések
PUSKAMŰVES

Arany éremmel kitüntetve
KRAUSZ REZSŐ
KÁLYHÁSMESTER
II., CSALOGÁNY-UTCA 50
CSERÉPKÁLYHÁK ÁTRAKÁSÁT FAFŰTÉSRE VALÓ ÁTALAKÍTÁSÁT!
JUTÁNYOSAN! FELELŐSSÉGGEL!
TELEFÓNSZÁM: 546—67

Ha BÚTORT
akar venni, látogassa meg vételkényszer nélkül
HUSZÁR TESTVÉREK
bútorgyára budai eladási mintatermét
II., Zsigmond-u. 24. — Seiffert-kávéház mellett
Gyári árak Gyári garancia

Gotsch M. Mihály
cserépkályha-építő iparvállalat
II., Batthyány-utca 13
Telefon: Automata 523—22

TAPÉTÁZÁS
MODERN ÉS RÉGI NEMES STÍLUSBAN
DÍSZÍTŐ FESTÉSZET
ZOMÁNCOZÁSOK
CZEISEL ÉS ELISCHER
II., KELETI KÁROLY-U. 8. TEL.: 522-70

DÉLIVASÚT
RÁDIÓHÁZ
I. KRISZTINA-KRT. 99. Tel. 507-07
Rádiókészülékek bérbe!
Kérjen prospektust

Telek ház lakás

Budai Napló
I. ker., Bors-utca 24. szám
Telefon: 502-96

Budai Általános Takarékpénztár
Részvénytársaság
Budán, II., Fő-utca 9
Elfogad kamatoztatásra takarék- és folyószámlabetéteket.
Lekötött betétek után megállapodás szerint magas kamatot térítünk
Budai ingatlan-tulajdonosoknak gyors lebonyolítás mellett bekebelezett váltókölcsönöket nyujtunk
Mindennemű bank- és takarékpénztári ügyben készséggel állunk rendelkezésre
SAFE DEPOSIT

TELEK

Gellérthegyen, kényelmesen megközelíthető helyen 6—10 percnyire a 27-es villamostól a Szent Imre útról, gyönyörű kilátással a Sashegyre és Kelenföldre a következő telkeket ajánljuk:

330 négyszögöl a Somlói úton, összes közművekkel,

két 300 négyszögöles a Búsúló Juhász-vendéglő alatt,

310, 380, 400 négyszögöles a Kelenhegyi úton,

három 280 négyszögöles a Szirtes úton nemes gyümölcsfákkal,

550 és 600 négyszögöl a Mihály úton, bérházaknak kiválóan alkalmasak.

E telkek ára négyszögölenkint 75—90 pengő.

Svábhegyen, Farkasvölgyi út közelében 3749, 2246, 2383, 2394 □-ölesek, ölenkint 5 pengőért.

Ugyanott: az Ágnes úton 7237, 5207, 5772 □-ölesek, ölenkint 20 pengőért, Rege úton 1018, 1012, 1050 □-ölesek, ölenkint 30 pengőért.

Szépvölgyi fenyvesben egyedülálló 16 holdas és a római Dunaparton 4 holdas telek szanatórium, weekend-telep részére eladó, vagy bérbeadó. Dr. Lugmayer József ügyvéd, II., Margit-körút 1. Automata-telefón 515—52. (82)

Hieronymi-úton, Alma-utcánál, 330 öl parkirozott gyümölcsös összes közművekkel, 30 személyes mesterséges tóval, ölenkint 100 P. (97)

LEGSZEBB
és legkellemesebb uzsonnázóhely a
PUTSAY CUKRÁSZDA
terrasza
gr. Majláth száll. bérház és I., Attila u. 21

HUNGÁRIA CIPŐÁRUHÁZ
BUDÁN, II., ZSIGMOND-U. 5
CIPŐI: GARANTÁLT MINŐSÉGŰEK, KÉNYELMESEK
ÁRAI: BÁMULATOSAN OLCSÓK

FORUM AUTÓSZAKISKOLA
AUTÓKERESKEDELMI ÉS BÉRAUTÓ FUVAROZÁSI VÁLLALAT BEJ, CÉG
II., KELETI KÁROLY-UTCA 15/a
(GRÓF MAILÁTH PALOTA!)
TELEFÓNSZÁMOK: 572-86 ÉS 543-49
Az iskolát irányítják: Pavláth Jenő gépészmérnök, autószakmérnök, máv. felügyelő és Keppinger Károly okl. gépészmérnök, közismert autószakmérnök. Szaktanács, kölcsönzés, karbantartás
ELEGÁNS BÉRAUTÓK ÉJJEL-NAPPAL KAPHATÓK!

Ferry Oszkár-utcában 206 öles telek eladó. Építési iroda I., Naphegy-utca 21. Tel. 527—80.

Rózsadombon, Bimbó- és Vérhalom-utca mentén gyönyörű fekvésű 270 öles telkeink, dunai kilátással, eladók részletfizetésre is. Építési kölcsönt nyujtunk. Rózsadombi házépítő rt. V., József-tér 8. Telfón: 806—00.

Böszörményi-út 3/d. alatti 208-öles saroktelek, bérházépítés céljára eladó. A telek közvetlen villamos- és autobuszmegállónál fekszik. (60)

Hidegkúti-úton, Star filmgyár mellett, villamos közelében, kettő à 298-öles telek, diófás parkban, összes közművekkel, ölenkint hetven pengő. (69)

Svábhegyen, a Városkúti-út és Béla király-út között 3000 négyszögöles telek eladó, 12 pengő négyszögölenkint. 20.000 pengős kölcsön első helyen betáblázva a Leszámítóló Banknál. (25)

Rózsadombon 300 öl bekerített, parkirozott, fásított telek, elépíthetetlen kilátással, autobusztól pár perc. (103)

Uj Szent János kórháznál vaskerítéses, fásított villatelek (102)

Hidegkúti-úton fásított, körülépített saroktelek, összes közművekkel. (101)

Zugligetben Dániel-utcában gyönyörű gyümölcsös, összes közművekkel. (100)

Buda legszebb helyén szép kilátású gyümölcsös kis telkek, közművekkel 8 évi részletfizetésre (73)

Svábhegy legszebb pontján 600 öl saroktelek, összes közművekkel, kedvező fizetési feltételekkel. (76)

Pasaréten villamosnál, autobusznál, huszonnyolc telek, ölenkint 30 pengő. Összes közművek minden telken. (104)

Lágymányoson keresek 2—300-öles telket villamoshoz közel 10.000 pengőig. (77)

Győri-úton vagy közvetlen környékén 150—200-öles telek, mely bérházépítésre alkalmas, azonnal készpénzért kerestetik. (62)

Pasarét, Hűvösvölgy környékén, villamos közelében készpénzfizetéssel 300 öles telket veszek. (45)

HÁZ

Pasarét legegészségesebb, legelőkelőbb részén 5 szobás, kitűnően épült modern villa 700 öles fásított kertben eladó. (b/50)

Pasaréten 3000 öl, 4 szobás modern villa, külön 2 szobás modern villa egészben vagy felosztva, kedvező lefizetéssel megvehető. (b/51)

Svábhegyen, fogaskerekű közelében, kétszer 2 szobás ingatlan, nagy kerttel 28.000 pengő. (88)

Rózsadombon, urasági villa, 5 szobás, 700 öl parkban, gyönyörű kilátással, eladó vagy kiadó. (91)

Krisztinában bérvilla fás kertben, 5 modern lakással (5, 4, 3 és két 2 szobás) 80.000 pengő. (85)

Sósfürdőnél 3 szobás, parkettás, adómentes úrilak 18.000 pengő. (86)

Rózsadomb alján ötszobás modern úrilak kedvezően megvehető. (95)

Kelenhegyi-úton 4 szobás, alápincézett, 800 öl fás kertben, 80.000 P, felével megvehető. (87)

Rózsadombon 6 szobás, gőzfűtéses villa 60.000 pengő. (57)

Városmajor-utca mellett pompás villa, 7 szobával, minden mellékhelyiséggel, parkos kerttel, luxuskivitelben, Vajda Zsigmond freskóival, eladó 130.000 pengőért. 25 évi adómentesség. (49)

Buda belterületén 3—4 kislakásos házat keresek 30.000 pengőig. (78)

Keresek 4, esetleg 5 szobás villát 50—60.000 pengőig. (95)

Kályhás! Minden szakmabeli ügyben forduljon a régt jóhírű céghez
I, Logodi-u. 19 Béres Márton Tel.: 530-33

LAKÁS

Hűvösvölgyben hét szoba, hall, veranda, nagy parkban, villamos-megállónál, részben vagy egészben. (105)

Délivasútnál, Kékgolyó-utcában 3 szobás komfortos lakások novemberre. (106)

Egy-, kettő-, három-, négy- és ötszobás lakás kiadó. Iroda: I., Naphegy-u. 21. Tel. 527—80.

Naphegy-utcában 5 szobás lakás kiadó. (92)

Egy-, három-, négyszobás, erkélyes, modern lakások, központi fűtéssel, melegvízzel, budai hegyvidékre való gyönyörű kilátással, Horthy Miklós-útnál, kiadók. Építészmérnöki iroda I., Fadrusz-u. 6. Telefón: Lá 6—80. (17)

Pasaréten, Németvölgyben, Krisztinában abszolút modern 4 szobás lakást keresek, kertes házban. (96)

VIDÉKEN

Balatonnál, Révfülöp fürdőhelyen eladó vagy budai házért elcserélhető két új adómentes ház hatszáz ölön, három-három szoba mellékhelyiséggel. Közvetítő díjazva. Cím: Mázor, Balatongyörök.

Karátsonyi-palotánál, Vérmezőre nyíló kettő-, három-, négy-, esetleg hat-, hét-, kilencszobás
nagykomfortos úrilakások
békebeli tágas méretekkel, dupla komforttal, kertes magánpalotában kiadók. Cím: Tauber, Karátsonyi-utca 3/5. Csak d. u. 3—5 között

KIADÓ LAKÁSOK!
Bimbó-utca 1-3-5. sz.
(Szemben a statisztikai hivatallal)
egy 3-, és 5-szobás, hallal ugyanitt üzlethelyiségek
Margit körút 43. számú házban 4 szobáslakás hallal
Elegáns kivitel! Olcsó bérek
Bővebbet a helyszínen, vagy Aut.: 298—29.

Öröklakások 2—3—4 SZOBÁSOK
HALLAL, MODERN KIVITELBEN
(központi fűtés, melegvízszolgáltatás, gőzszárító, stb.) A Vérmezőre néző ATTILA-UTCA 95, 97, 99. sz. telken épülő Stilus Társasházban KAPHATÓK,
1931 május 1-re. V., Balaton-utca 10.
Telefon: 168—23.

Fernengel és Czickeli
élelmiszer csarnok
I., KRISZTINA-TÉR 9. Tel.: 509-29
Ajánlják, fűszer, csemege, ital, cukorka, zöldség, élőhal, baromfi, hízott ökör, borjú- és sertéshús, valamint hentes áruikat
A VÁLASZTÉK NAGY, AZ ÁRAK VERSENYKÉPESEK. ÁRUK MINŐSÉGE FELÜLMULHATATLAN

MODERN KÁLYHÁS
DOTTERWEICH ANTAL
II., BATTHYÁNY-UTCA 2
KÁLYHAÜGYEKBEN MEGBÍZHATÓ SZAKEMBER BUDÁN

HUBERT és Tsa B. T.
Egészségügyi berendezések, csövek. Műszaki cikkek, fémgyártás.
VI., Liszt Ferenc-tér 4. Tel.: 272-67

Ó-Buda-Ujlaki Takarékpénztár
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, III, LAJOS-UTCA 148. SZ.
TELEFÓN: AUTOMATA 624—57.
Betéteket elfogad könyvecskékre és folyószámlára a legmagasabb kamatozás mellett
Kölcsönöket folyósít váltóra, folyószámlákra, értékpapirokra a legelőnyösebb feltételek mellett

RÓZSADOMBI KÁVÉHÁZ és ÉTTEREM
Majláth szállodabérház (Statisztikával szemben)
BUDA LEGELŐKELŐBB és LEGSZEBB HELYISÉGEI — A LEGKITÜNŐBB KONYHA
Az étterembenesténkint RÁCZ JÓZSI muzsikál. — Tulajdonos: LAKATOS JÓZSEF

Államgépgyári Jobbágy kályha
Tökéletes tüzelési rendszer
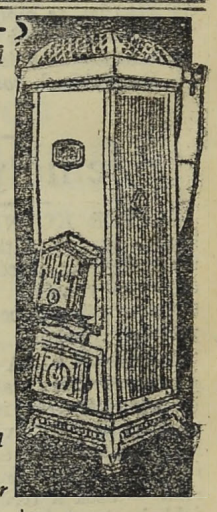
A Magyar Királyi Állami Vasgyárak Kereskedelmi Képviselete Rt.
Budapest V., Vilmos császár-út 28.
Telefón: Automata 273-28, 273-29.

Szőnyeg-javítás,
mosás, vákuumozás
vétel, eladás
LENGYELNÉL, Attila-utca 12

RUZICSKA
KÜLÖNLEGES KENYÉR A LEGÍZLETESEBB!
KAPHATÓ MINDENÜTT!

ELISMERT ELSŐRANGÚ
HENTES és MÉSZÁROS
PATHÓ ISTVÁN
ROHAM-UTCA 6
FELVÁGOTT KÜLÖNLEGESSÉGEK!
TELEFÓN: 535—28. ALAPÍTATOTT 1889

GUMMI harisnyák, fűzők,
gyógyhaskötők, női egészségügyi cikkek
legolcsóbb bevásárlási forrása
Hungária Kötszergyár R.-T. fiókja
Buda, I., Krisztina-tér 3. sz.

Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Viraág Béla.
Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Bpest V, Ügynök-u. 8. — (Nyomdaigazgató: Linzer M.) —

Budai Napló

XXVII. évfolyam. 1012. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **24** pengő, félévre **12** pengő. Egy szám **50** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca **24**. Délután 5—7-ig. Telefon: **502—96.**

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **40** fillér. 20 mm. magas hirdetés **8** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1930 október 27

Akinek van szíve

és ez a szív lelkesedni tud Budáért és együtt érez az egykor jómódban élt, de lehanyatlott polgárságával, — aki szeretettel csüng Buda természeti szépségein és sajnálattal látja, hogy miképpen értéktelenedett el a romantikus völgyek és csodás kilátást nyujtó domboldalak területe, — — aki értékelni tudja azt az isteni erőt, mely lobogó gyógyforrásaiban hirdeti a szenvedő emberiség megváltását, de kétségbeesetten látja, hogy ezek a szent vizek felhasználatlanul omolnak a Dunába, — aki sikoltva harsonázza, hogy ezek a gyógyvizek az egyetlen örökértékű kincsek ebben a gazdaságilag összeomlott világban, — aki tudja, érzi, hogy a sors ökle döngeti mélységes mélységekből ennek a városnak a talaját, hogy jövendő cselekvésre ébressze a mult álmodozóit, — aki a magyarok Istenének szavát hallja az ősvizek morajában, mely tettre hívja ezt a nemzetet,

az álljon mellénk!

Szégyeljük magunkat, hogy Buda körútjain félig épült házak válnak romokká, — szégyeljük, hogy körútaink dísze egy postaraktár, egy összetákolt fedett vásár, — hogy a nagykörút sarkán tépettfedelű, összeroskadt ház áll, — szégyeljük, hogy a királyi palotával szemben a város nyomorát erdítja világgá a lebontott Tabán!

Ezen fordítanunk kell mielőbb!

Most, az utolsó órában szólítjuk Buda népét és új párt, — új budai pártalakításra hívjuk fel Buda közönségét, amely párt nem vesz részt a választásokban és így tagja lehet minden pártnak tagja, anélkül, hogy a párthűséget megszegné, vagy a pártját elhagyná.

Nem politikai pártot alakítunk,

csak eszmei pártot, Buda és a budai polgárság érdekében. Arra kérünk mindenkit, hogy maradjon meg az általa eddig is támogatott párton, de követelje, hogy

az a párt és minden szereplő tagja tegye magáévá

az alább közölt kívánságokat és kövessen el mindent, hogy ezek mielőbb megvalósíttassanak.

Ma már minden budai polgárnak erős a meggyőződése és hite, hogy

Buda gazdasági helyzetén, a folyton szegényedő polgárságon csak az segíthet,

csak az mentheti meg, ha itt Budán megfelelő áldozatokkal és évekre szóló szívós munkával

megteremtjük a világfürdőt, a vele járó nagy idegenforgalmat

és ezzel új kereseteket biztosítunk a polgárság számára, új kereseti lehetőségeket mindazoknak, akik ma már nem elegendő jövedelmükre, sovány nyugdíjaikra vannak utalva vagy kereset nélkül állanak.

Nem akarunk továbbra is e város másodrendű polgárai lenni, mert egyformán fizetjük adónkat a többiekkel.

Egyforma teher, egyforma jog!

Mozduljon meg végre Buda közönyös népe és követelje jogait!

Ez a **BUDAI PART** követeli, hogy:

— a Városházán még az 1930. évben állítsanak külön **ügyosztályt a fürdőügy és idegenforgalom** szolgálatára,

— szervezzék annak mérnöki és geológiai szakosztályát megfelelő szakemberekből, hogy így **megszüntessék azt a szégyent**, mely szerint világhírű gyógyforrásainak **nincsen forrásszakértője,**

— szavazzák meg e külön ügyosztály számára a rendes költségen kívül azt az összeget, mely méltó a világhírű budai gyógyforrásokhoz és elegendő **azok propagálására az egész világon,**

— fektessék le rendszeres munkával azokat az alapokat, amelyek lehetővé teszik **a fürdőváros kifejlődését,**

— elrejtett, megközelíthetetlen **gyógyforrásait tegye alkalmassá az ivókúrára** és vizüket vezesse **minden szabad térre,**

— viseljék gondját, hogy **Budán mélyfúrások** révén **föltárassék** a füstnélküli város olcsó és füstnélküli fűtésére az a túlhevített víz, mely egyúttal a legolcsóbb energiát is szolgáltatná a világítás és közlekedés számára,

— hajtsa végre a város **a Viziváros és Országút** közti városrész szabályozását, hogy ezen a legbelsőbb városrészen **modern város épülhessen,**

— hajtsa végre a **Zöldmál** 35 év óta húzódó szabályozását, — rendezze a **Szépvölgyet**, hogy új villaváros épülhessen ott,

— hozzák át az **aszfaltkultuszt** a budai utcákra is,

— **ne csúfítsa** el a várost olyan építkezésekkel, mint **a krisztinakörúti fedett vásár**, mely csak ehhez a parlagi elhagyottsághoz illik, amelyben a krisztinakörúti parkos sétány sínylődik,

— helyezze át **északról a gyárakat** a kelenföldi dunapartra,

— helyezze át a **Farkasrétről a temetőt** a Kamaraerdőbe,

— építse meg mai helyén a **téli kikötőt** és szerezzen hozzá télire **meleg vizet** vagy mélyfúrás útján, vagy vezesse oda a dunamenti **fürdők felhasznált és elfolyó melegvizét**, egy csatornába gyüjtve azokat, hogy itt teleljen e melegvizű kikötőben minden dunai hajó **Regensburgtól Galacig** és külön nemzetközi látványossága legyen ez Budának,

— tegye a város egyöntetűvé a közlekedést a budai hegyvidékre, csatolja a **fogaskerekű vasútat** olymódon a közúti vasúthoz, hogy **olcsó átszállójegyek** kiadásával a közönség látogathassa a hegyvidéket — építse ki **a farkasréti közúti vonalat** a Svábhegyre, teremtse meg a rendszeres közlekedést a János-, Gugger-, Mátyás- és Hármashatár hegyre, — váltsa meg a HÉV vonalait, hogy Nagytéténytől Szentendréig az egész vidék becsatolható legyen,

— kapcsolja a város a belső területeihez a budai hegyvidék keleti lejtőit és domboldalait, az **autobuszközlekedés fejlesztésével**, — fejlessze kilátóheggyé a Rózsadombot,

— tegye kellemessé a hegyvidéken való nyaralást, lehetővé ott a kertészetet és gyümölcstermesztést azzal, hogy **ellátja vízvezetékkel és irgalmatlanul kiirtja patkány, egér, féreg** és hernyótenyésztő dudvát a város tulajdonát képező árkokban, a villák mentén és szabad területeken.

— nyissa meg a **Mátyáshegyen épült 300 holdas parkot**, — lássa el megfelelő szórakozóhelyekkel, és nyissa meg ezzel az **óbudai hegyvidéket,**

— építse meg a **40 év óta vajúdó gellérthegyi liftet,**

— növelje a budai hegyvidék forgalmát azzal, hogy létesíti a Zugligetben az **ősállatok állatkertjét,**

— az idegenek érdeklődésének fokozása érdekében **tegyen láthatóvá minden gyógyforrást**, — emeltesse ki a Várkertben elföldelt, Mátyás király idejéből származó és **a világ legnagyobb Herkules szobrának** mondott 400 esztendős szoborművet, — tárja föl **a Vár rejtélyes pincéit**, — tegye láthatóvá a Flórián-téri földalatti gőzfürdőt és sütőházat,

— építse meg a parlamentre néző **nagy sugárutat a Dunától a Csalogány-utcán** át a virányosi dombtetőre, — **a Gellérthegytől a Retek-utcáig**, — a Boráros-téri Lágymányosi híd folytatásaképpen a **keserűvíz források mellett emelkedő Dobogódombra** — és az új óbudai hídfőhöz a **Vörösvári-úton** át vezető sugárutat, hogy így **Buda világvárosi** jelleget öltsön,

— hozza rendbe és világítsa európai módon az **Alagutat,**

— tegye a nyugathoz méltóvá a mostani helyéről áthelyezendő **kelenföldi pályaudvart** és — hordassa el a Kelenföldet kettéválasztó, az Erzsébet sósfürdőt és a világhírű, de megközelíthetetlen keserűforrásokat elkülönítő **vasúti töltést,**

— fejlessze ki európai nívón **Buda világfürdő pályaudvarát**, a Délivasút elavult pályaudvara helyén,

— tegye 2000 esztendős multjához méltóvá **Aquincumot** és a **Római fürdő** környékét,

— rendezze a **sportünnepeket az aquimcumi 2000 éves cirkuszban,**

— építse fel sürgősen a lágymányosi fertőző pocsolya feltöltésével **a kiállítási területen a csarnokokat,**

— létesítsen **művésztelepeket,**

— hozza át **az egyetemet** és képeztesse ki **az ifjúságot idegenvezetésre,**

— építse fel az **Árpádforrás mellé a Stadiont**, — **a Római fürdőben** a fedett és önmagát fűtő **úszó- és evező tréningcsarnokot,**

— **sajátítsa ki a város az összes gyógyforrásokat** az egyöntetű eljárás érdekében,

— építse meg a Horthy Miklós-út -s Villányi-út között a **Kelenföld nagy parkját** az ottani tó keretéül,

— építse meg **a budai dunaparton** végighúzódó **parkszerű sétányt,**

— vesse meg az alapját **a Vérmezőn, a központi gyógyparknak,**

— építse meg a budai **Nemzeti Színházat** ugyanott,

— és határozza el, hogy a Várhegy és környékén eszmei pályázat útján megteremti Budán történelmi stílusban, annak hagyományaihoz méltó **Óvárost.**

IGY LEGYEN!

Zászlóbontás!

A budai hegyvidéki XII-ik választókerületben Dr. Petracsek Lajos programbeszéde

Akik arra számítottak, hogy *Bethlen* István gróf miniszterelnök első beszéde nyomán a tisztviselői kar valami rettenetes elkeseredéssel fordul a kormány ellen és tömegesen csatlakozik a kormányellenes pártokhoz, — annak keserves csalódást hozott az *Egységes Községi Polgári Párt* két nagyarányú választói gyűlése, ahol túlnyomóan tisztviselők vettek részt, ennek a tiszteletreméltó karnak minden rétegéből és lelkesen tüntettek a miniszterelnök és annak budai vezérkara mellett.

A tisztviselők kara, mely egyedül mentette át az országot a forradalmakat követő súlyos időben, meg van győződve, hogy a nemzet és ország sorsa forog kockán, ha a kormány kénytelen az ő érdekeiket érinteni.

Mondhatnánk politikamentesen indult a *Budai Társaskör* csütörtöki estje, amelyen a gazdasági válságról tartott előadást

dr. Petracsek Lajos,

ez a rokonszenves, aránylag még fiatal ember, aki saját bevallása szerint az ügyvédséget csak mint 16. foglalkozást űzi és szívesebben foglalkozik a közgazdasági tudományokkal.

*

A Budai Társaskör nagyterme nem tudta befogadni az érdeklődők tömegét, amelynek nagyrésze Buda fiatalságából rekrutálódott, akik mintegy szűkebbkörű testőrség veszik körül vezérüket dr. *Petracsek* Lajost. Már amikor a fölolvasó-emelvényre lépett, szűnni nem akaró tapssal fogadták, amely ováció előadása közben gyakran ismétlődött.

A mi gazdasági válságunk nem helyi magyar tünet, — kezdte előadását — hanem világválság, amelyért felelőssé tenni sem egyes országokat, sem egyes államférfiakat nem lehet. Azután nagy tanultságra és szakképzettségre való módon mutatott rá, hogy a közgazdaság terén egyik kérdés a másikba kapcsolódik és ezek a kérdések mindegyike nagyrészben csak folyománya valamely előbbi kérdésnek. Okos érveléssel bebizonyította, hogy ennek a válságnak nem a többtermelés az oka, hanem inkább az, hogy nincs kellően kihasználva a munkaerő és mechanizálódik a világ, mindig több és több teret adva a gépeknek. Jelentkezett a tőkehiány és túlnőttek a kamatok. Régebben 4 és fél százalék volt és a közelmultban felszökött 36 százalékra. Viszont egyes országokban oly nagy a tőketorlódás, mint pl. Svájcban, ahol 5000 dollárig menő bankbetétek után kamatot már egyáltalában nem fizetnek. Rendkívül érdekesen tárgyalta a kartellek uzsora-osztalék politikáját az ipari hitbizományokat és az egyedüli kivezető utat, abban látja, hogy a fényűzésig növekedett igényeket egyénenkint kell leszállítanunk a legpuritánabb életrendig és akkor megindul itthon is a tőketartalékolás, amely megnöveli a nemzeti vagyont.

Az előadás befejeztével zajosan ünnepelték a rokonszenves előadót, aki nagy lépésekkel megy az egyéni érvényesülés felé a közélet porondján.

A társasvacsora

A társaságot *Oszoly* Kálmán háznagy felhívta ezután, hogy a társasvacsorához fáradjon le a Délivasút földszinti éttermébe, mert a kaszinó terme nem bírja el a vacsorához jelentkezett vendégek nagy számát, ahol a nehezen lehelyezkedő és minden talpalatnyi helyet betöltő társaság hangulatát szolgálta a pompás somlai bor, amelyet mint borgazda, *Petracsek* Lajos dr. saját somlai szőlőjéből termelte volt és hozatta fel Budára, erre az alkalomra. *Hoór-Tempis* Mór beköszöntő beszéde közben lépett a terembe a kistanácsülésről jövő dr. *Ripka* Ferenc és dr. *Kozma* Jenő, akiket felállva ünnepelt az egész társaság. Az elnök ezután folytatta beszédét és nagy elismeréssel nyilatkozott Petracsek Lajos előadásáról.

A közélet: — Talbot-áram!

Általános érdeklődés és figyelem között emelkedett szólásra

dr. Kozma Jenő

aki szatirikus humorral hasonlította össze Hoór-Tempis megszakított beszédét a Talbot-árammal, amely hol megakad, hol megindul, de azért végre mégis csak rendbejön. És úgy, mint ahogy a Talbot-áram új életet teremt, úgy hozott új áramot a budai közéletbe Petracsek Lajos, akit, mint új embert szívesen üdvözöl, mert rátermettségét bizonyítja az, hogy önmagától is tudott alkotni.

A gazdasági élet termeli a komoly egyéneket

és mint példára hivatkozik dr. *Ripka* Ferencre, aki a gazdasági élet teréről lépett föl a város első tisztségébe és aki itt tud majd segíteni a mai válságon, mert az új városi törvény révén impériuma bővül, ami több alkalmat nyujt neki, hogy segítsen ezen a városon és segítsen Budán.

Kozma Jenő beszéde közben zajos ovációban részesítették többször őt magát és dr. Ripka Ferencet. Utána dr. *Krivoss* Árpád üdvözölte Kozmát, méltatta a várospolitika terén kifejtett munkásságát és Buda fejlesztése körül való érdemeit. *Szombathy* Kálmán pedig hódoló tisztelettel rajzolta meg Ripka Ferencben a mindenkin segíteni akaró, áldottszívű vezért, akihez a mezítlábas szegények is el tudnak jutni és akitől senki sem megy el segítés és vigasztaló szó nélkül. Ripkát éltetve, törhetlen hűséget fogad neki. A zajos tapssal kísért beszéd után

dr. Ripka Ferenc
főpolgármester

emelkedett szólásra. Az élet nehéz munkájából, — így kezdte beszédét — jött ide, de itt öröm tölti el a lelkét. Másképpen érzi magát itt Budán, mint bárhol másutt. Élete egyik nagy céljának beteljesülését látja az utódokban, mint amilyen Petracsek Lajos dr., a mai est előadója, aki sikeresen vizsgázott le. Rámutatott az utódok nagy sorára, kiemelve közülök *Szombathy* Kálmánt és dr. *Krivoss* Árpádot, akinél boldogan látja, hogy kötelességszerűen jár az ő útján és igyekszik a polgárság érdekeit szolgálni.

E zászlóval bukik Budapest jövője!

A gazdasági válsággal kapcsolatosan támadja az ellenzék a kormányt és mint feltűnő körülményt emeli ki, hogy ez

az ellenzék nem foglalkozik a város ügyeivel,

ami azt bizonyítja, hogy

a városgazdaság ereje érintetlen.

Legyöngült ez is, mert 20 millió magyar alkotta meg egykor ezt a központot, mint a magyarság erős várát

KI MINT VET, ÚGY ARAT, MAUTHNER MAGNÁL JOBBAT SEHOL SEM KAPHAT!!!

MAUTHNER MAG

MAUTHNER ÖDÖN
MAGTERMELŐ és MAGKERESKEDELMI R.-T.
TEL.: J. 463—65. BUDAPEST TEL.: J. 463—65
SÜRGÖNYCÍM: MAUTHNEREK

Központ: VII., ROTTENBILLER-UTCA 33. Fióküzlet: IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 4. (A Ferencrendiek templomával szemben.)
Főárjegyzék, növényárjegyzék, őszi árjegyzék jácint, tulipán stb. virághagymákról ingyen és bérmentve.

SZENT GELLÉRT GYÓGYFÜRDŐ
Vízgyógyintézet és napfürdő
Külön férfi és női osztály
A legmodernebb berendezés
Szakképzett személyzet

és ma nyolcmillió magyar kálváriája, keserves munkája tartja föl ezt a gyönyörű központot. Ez a világváros a maga nagy gazdasági erejével hatalmasan támasztja alá a munkanélküliség és a gazdasági válság elleni küzdelmet.

Egy éven belül 150 millió pengővel sietett a magyar gazdaság megmentésére

s így az egész ország elsőrangú kötelessége ennek a nemzeti központnak a fenntartása. Ennek az alapjait kikezdeni kész veszedelmet jelent és ez ellen küzd, ezt a nagy értéket építi és gondozza hat év óta ő és a Községi Polgári Párt. Amikor választani készül most a polgárság és keresi azokat, akikre e válságos időkben rábízza e város vezetését, vajjon nézi-e, hogy ki nyujt erre garanciát? A *Községi Polgári Párt* beigazolta, hogy áldozatkészen tudja szolgálni a város érdekeit és a demagógia nagy ködében azon kell törekednie mindenkinek, hogy a polgárság is tisztán lásson és ítélhessen. Az első sorban küzdő vezéreknek szükségük van a polgárság biztató bizalmára és a vezéremberek között első helyen jár *Kozma Jenő*. Azt a zászlót, amit hat évvel ezelőtt Bethlen István gróf az ő kezébe adott, de mert őt kötelessége olyan pontra állította, ahol zászlótartó nem lehet, átadta ezt a zászlót Kozma Jenőnek, aki most indul harmadszor küzdelemre. Az első alkalommal Budapest választópolgárai közül 23 ezer sorakozott e zászló alá, — a második alkalommal 44 ezer és a pártnak hatévi eredményes munkája után nincs oka feltenni azt, hogy a régi hívei közül bárki is cserbehagyja ezt a zászlót, sőt ellenkezőleg, ő hisz a polgárság hálás elismerésében, bízik a párt igazságában és lelkesen él benne a remény, hogy a párt választóinak száma meg fog sokasodni. Külföldi nagy tekintélyekkel bizonyítja, hogy ez a város az utóbbi hat év alatt rohamosan fejlődött, mert minden idegen elragadtatással nyilatkozik róla. Budapest polgársága most fogja megmondani, hogy ezen az úton ez a párt mehet-e tovább. Mindenki tudja, hogy Budapest fejlődése a leghatalmasabb irredenta instrumentum. Azután emelkedett hangon hivatkozott gróf *Bethlen* Istvánra (e név hallatára lelkes ovációba és tomboló éljenzésbe tör ki az egész társaság), aki azt mondotta, hogy

sohasem álltunk oly közel a revízió gondolatához, mint most.

Budapest polgárságán múlik, hogy az új élet útján tovább menjünk-e és arra kéri dr. Kozma Jenőt, hogy az eddigi szeretettel, munkakedvvel és tudással vezesse továbbra is ezt a pártot, mert

ennek a zászlónak nem szabad elbuknia és ha bukik, ezzel Budapest jövője bukik el!

A lelkes beszédet még lelkesebb tüntetés követte és perceken át valóságos viharként tombolt.

De elcsöndesedett, mert szólásra emelkedett az ifjúság szeretett vezére,

dr. Petracsek Lajos.

Megköszönte dr. Ripka Ferencnek és dr. Kozma Jenőnek, hogy eljöttek a borestjére és megköszönte azt is, hogy az ő szavuk után, ő is szót emelhet és azt, hogy oly szívesen fogadják itt, mint régi jóbarátot, holott alig egy féléve, hogy a közélet porondját járja. Elmondja magáról, hogy nemcsak ügyvéd, hanem első sorban közgazdász. Ez az első szerelme és így mint közgazdász óhajtja szolgálni a vezéreit.

A XII. választókerületben, mely a budai hegyvidéket öleli fel, még nem bontottak zászlót és a munka csak most kezdődik. Bár az ő gyökere a Krisztinában van, ahol születése óta ugyanabban a házban él, de a legutóbbi két hét alatt mégis 1200 választó jelentkezett és lépett az ő táborába s hogy ez a szám még nem teljes, bizonyítja az, hogy a ma esti vacsorához ajándékul 350 választó aláírását hozták el barátai. Meri ígérni, hogy *Hubert* Vilmos és *Oszoly* Kálmán segítségével 2500 ajánlót is tudnak toborzani. Felhívja lelkesen barátait a munkára és akkor Buda a mienk!

A bolsevizmus ellen: — vérünk áldozásával!

Előadása végkonklúzióját itt mondja el, mert a világválságot csak a legnagyobb puritánizmussal lehet leküzdeni. Ujra kell szervezni az országot az utolsó ocsúszemtől a mammutfizetésű vezérigazgatókig. Nem új pártokra, hanem erős középpártra van szükség, mely egyensúlyozni képes és fenn tudja tartani azt a rendet, amelyet Bethlen István gróf miniszterelnök nagy tudással és energiával megteremtett.

A polgárság fél a bolsevizmustól,

de ha sikerül megszervezni ezt a polgárságot, akkor ez az ifjú gárda, amely mögötte áll,

még vére áldozásával is megfogja azt akadályozni.

(Hosszantartó lelkes éljenzés.) A polgárságot apró hiúságok osztják szét és elősegíti ezt az a kétes munka, mely

a nincstelenséget igyekszik megszervezni.

Itt élnünk és halnunk kell! Ez a mondás ma aktuális és visszavezeti őt a kezében lévő pohárban gyöngyöző somlai borhoz, mert idegenből jött nagyatyja a somlai hegy alján telepedett le és örökre magyarrá tette őt és ivadékait ez a szent magyar föld. Ezt az ott termett pohár bort emeli barátai és vezérei egészségére.

A fiatalság is, de az öregek is kocintani igyekeztek a lelkesedésben lobogó új vezérrel, akit hosszasan ünnepeltek.

Tarkította az estét, hogy ekkor megjelent a teremben népies magyar viseletben két szemrevaló leány és a Magyar Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezetének elismert jó feketekávéját tálalták fel — ízelítőül. Ritka, ügyes reklám volt.

Hét millió magyar üzenete

Ezután *Székely* Vladimir mondott (szerinte) komoly beszédet és humorba takart igazságokkal szolgálta az est hangulatát, — majd *Bakonyi* János hívta fel a polgárságot, hogy mint egykor a világháborúban, most is mindenki bontsa ki a maga zászlaját a mohamedánok zöld zászlajától, minden vallás és felekezet zászlajáig és kövessék a vezért dr. *Ripka* Ferencet! — Azután *Szőts* Gyula tanár méltatta Petracsek közgazdasági tudását, — *Okolicsányi Kuthy* Dezső dr. főorvos Rákosi szavaival mutatott rá a magyar föld nagy átalakító erejére, aminek egyik példája Petracsek Lajos, — végül *Faragó* László rajzolta meg a vidéken élő 7 millió magyar gondolatkörét és mondotta el a maga tapasztalatait egyévi ittlakása óta, amikor ezer alkalma volt meggyőződni arról, hogy a Községi Polgári Párt az egyetlen, mely méltó a követésre és tisztelettel hajtotta meg a lobogót dr. Ripka Ferenc és dr. Kozma Jenő előtt.

Éjfél felé járt az idő, amikor az egész társaság felkerekedett és visszament a kaszinó emeleti helyiségébe, ahol *Falvay* Kálmán és *Oszoly* Kálmán felváltva ültek a zongorához és *Kapcza* Imre vezetése alatt szép magyar dalokat énekeltek Ripka Ferencnek, azok között a „Kék nefelejts"-et is, amellyel a *Budai Dalárda* meghódította London közönségét, amikor az egyik 600 esztendős londoni kórházban daloltak a betegeknek, általános feltűnést és elismerést keltve azzal, hogy a *magyarság volt az első*, amely Londonban a szenvedő beteg emberek megvigasztalására is gondolt.

Oszoly Kálmán lelkes ünneplése után későn éjfél után bontott asztalt Ripka Ferenc, a szeretett vezér.

GÉPONDULÁLÁS
DAUERWELLEN
a legújabb rendszerű villanygéppel 15 P-től 20 pengőig
AMMER BALÁZS hölgyfodrász
I. KER., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 3/a

VALASZTÁS

Elfogyott a puskapor és visszalőnek

Nincsen nap, hogy néhány helyre Budán ne hirdetnének „népes" gyűlést és csak akkor derül ki, hogy a gyűlést „bizalmasnak" és „zártnak" kell nyilvánítani, amikor a hívek csekély számban jelentkeznek.

Ahol lehet, programokat fejtegetnek és van párt, mely már a koldusokat is szervezni akarja, hogy átvezesse őket a gazdasági válság „lánchídján".

De lassan elfogy a puskapor!

A dugsegélyekről kiderült, hogy az becsületes munkával szerzett, nagyon szerény mellékjövedelme a szegény, kisfizetésű tisztviselőknek, — összesen az egész országban 1,200.000 pengő. Azt is verje meg a devla, aki irígyli ezt tőlük.

A tisztviselők fizetésének leszállításáról is kiderült, hogy sovány őszi, kortes kacsa.

A pénz devalvációjának híre — bolsevista trükk!

Ezekben puffogtatták el a mezei hadak a puskaporukat és most a túloldalról — visszalőnek. Jelentkezett már az első „horogkeresztes" és — emlegetik a diktatúrát. Igy lőnek vissza a parasztlázadás és kisgazda pártbontás koholt hírére.

Mindenről szó esik itt Budán, csak éppen — Budáról, annak ezer bajáról nincsen szó. Hacsak Kozma Jenő nem emlegeti, aki joggal veri a mellét. Egész Budapesten nem építkeztek annyit az utolsó 3 évben, mint a II-ik kerületben. Most is polgári, kislakásos bérházakat tervezget a Városház felső részében.

No, ha eddig nem igen volt szó Budáról, — majd lesz. Hangosan belekurjant majd a választási lármába a — Budai Párt!

*

A Rózsadomb alján, a Keleti Károly-utca mentén fekvő IV. választókerület 32-es körzetében, mely az új Majláth-házak révén nagyintelligenciájú körzete lett a Víziárosnak, e hó 14-én este a „Rózsadombi étteremben" népes társasvacsora keretében — bontott zászlót dr. *Kozma* Jenő országy. képviselő, a Községi Polgári Párt elnöke. Elsőnek *Nagy* Gyula min. tan. szólalt fel és rámutatott a néhány év előtt még elhagyott vidék fejlődésére, melyért Kozma Jenőnek hálás e körzet polgársága. Ortutai *Tiszti* Lajos, a körzet elnöke üdvözölte a megjelenteket, elsősorban a hölgyeket és fölkérte *Kozma* Jenő dr. pártelnököt, hogy tájékoztassa az egybegyűlteket a párt programja felől. *Kozma* Jenő azzal a különös kijelentéssel kezdte, hogy szinte vádlottnak érzi magát az ellenzék demagóg támadásai alapján és kénytelen a sok rágalmakat visszaverni, nehogy a vád rajta száradjon. Föl kell nyitni a polgárság szemét, mert a becsapásra szánt, minden ellenzéki szónoklat a forradalomhoz vezet. De meg van rá a hatalom és erő a kormányban, hogy itt se 1918, se 1919 ne jöhessen soha újra. Az ellenzék így szeretne kormányt buktatni, de ki jöhet Bethlen után? Semmiesetre sem diktálhat egy kis pesti körzet. Vagy diktatúra jön, vagy forradalom. A miniszterelnök, amikor kormányra jutott, nehezebb helyzetből mentette ki az országot, mint a mostani és kimenti az országot ebből a válságból is. (Zajosan megéljenezték Bethlen Istvánt.) A forradalmi törekvés szembe találja magát az egész országra támaszkodó kormányzattal. Az üzemi árleszállításokat csak ígérni tudja az ellenzék, de nincs miből megcsinálnia, — mert ha volna, akkor megcsinálta volna ez a párt. Hivatkozott az öt év óta végzett, a kerület érdekeit szolgáló becsületes munkájára, — az építkezés a II. kerületben több volt, mint az egész városban — és éppen ezért meri fölvenni a kesztyűt minden párttal. A polgárság itt mindent megnyerhet, odaát mindent elveszíthet. A megéljenzett beszéd után *Fabinyi* Tihamér dr. szólalt fel és érdekes gazdasági adatokkal világította meg a világgazdaság válságát, amelyért kár a kormányt okolni. Szellemesen, ügyesen, kedvesen tálalta fel a legsúlyosabb problémákat és szolgáltatta azokhoz a megvilágító adatokat. A tetszéssel fogadott beszéd után dr. *Szemere* Samuné fejtette ki szellemesen a nők hivatását a politika terén. Utána *Steinberg* Albert lelkes beszéd keretében ajánlotta jelöltnek *Fabinyi* Tihamért, amit lelkesen fogadott a nagy társaság. Beszéltek még: *Faragó* László, *Grenyó* Bertalan, *Horváth* Károly (IV.), aki azt a pompás megjegyzést tette, hogy van olyan ellenzéki párt, mely a nincstelenséget és a nyomort akarja *megszervezni*. Ezzel szemben a Községi Polgári Párt ezt a nincstelenséget és ezt a nyomort akarja *megszüntetni*. Az ülés *Harrer* Ferenc, *Pásztélyi* Vilmos és *Dorner* Gyula felszólalásával ért véget.

*

A Filatori-gát környékének sok baját tárták többen, köztük Kollár Vendel és Grossmann Vilmos a *Községi Polgári Párt* elé e hó 26-án a Kreszács-vendéglőben tartott értekezlet elé, — és *Orova* Zsigmond dr. kijelentései után lelkesen csatlakoztak a párthoz.

URI SZABO, kiváló szabász! GLASZ Péter, I., Maros-utca 11.

Most alakult meg a *„II. kerületi Iparosok és Kereskedők Köre"* is, október hó 23-án este tagavató vacsorát rendezett a budai Vigadó vendéglőjében, amelyen mintegy kétszázan vettek részt. *Gesztes* Ferenc elnök üdvözölte Gál Jenő dr., Fábián Béla és Pakots József képviselőket. Felszólaltak még: Csefkó József, Obermayer József, Székely Vilmos, Hann Arnold ny. államtitkár, Sós Endre hirlapíró és Neumann Lajos. Ezekután Fábián Béla üdvözölte az ott megjelent — *Boross* Mórt, a Magyar Illatszerészek Egyesülete tiszteletbeli elnökét, *Szilágyi* Aladár kamarai tagot a Kárpitosok Országos Szövetsége elnökét, *Gábor* Gyula kamarai tagot, a Bádogos Ipartestület alelnökét, *Sebestyén* Gyulát, az Építőanyag Kereskedők alelnökét, dr. *Boross* Andrást, a Droguista Ipartestület elöljárósági tagját, *Bukovár* Jenőt, a Magyar Tetőfedőmesterek Országos Szövetsége ügyvezető elnökét. Végül felszólaltak még Gál Jenő dr. és Pakots József.

Legtisztábban készült sütemény
I., Bors-u. 1 Telefon: 503—35 JÁNY pék

A *Keresztény Ellenzék* október hó 21-én este kerületi értekezletet tartott a budai Vigadó vendéglőjében *Sármezey* Endre főv. biz. tag elnöklésével és felpanaszolták, hogy a katolikus papság nem tart velük. Felszólalt az értekezleten *Szigeti* Gyula dr. min. tan. és *Horváth* Imre kereskedő, aki a betegeskedő miniszterelnök gyakori utazásait és gyógykezeltetését tette szóvá kíméletlenül. Résztvettek az értekezleten többek közt: *Stolz* Jenő, *Csengeri* Géza, *Boross* Károly MÁV főfelügyelő, *Kristofoletti* Lajos mérnök, *Vidkovszky* Károly és mások.

A vízivárosi IV. választókerület „Egységes Községi Polgári Párt"-jának központi irodája a *Budai Polgári Kör* helyiségében, Budai Vigadó,

RUDAS FÜRDŐ
radioaktiv hőforrás
GŐZ- ÉS KÁDFÜRDŐ
FEDETT USZODA
II., Szilágyi Dezső-tér 5, állandóan hétfői napokon d. u. 5—7-ig hivatalos órát tart. A kerületi párt tisztikara: Elnök: dr. *Kozma* Jenő. Ügyv.-elnök: *Szalay* József. Főtitkár: *Nagyőszi* Ferenc. Elnökök: dr. *Harrer* Ferenc, dr. *Hayde* Gyula, dr. *Erődy* Kálmán, dr. *Krieshaber* Adolf, dr. *Báthory* István, dr. *Fináczy* Béla, dr. *Pajor* Rezső, dr. *Jármay* Károlyné, *Kozma* Dezső, dr. *Lendl* Adolf, *Nagy* Gyula, dr. *Neuschloss-Knüsli* Kornél, dr. *Rose* Henrik, *Szávay* Gyula, dr. *Szlávik* Ferenc, *Stark* Lipót, *Sóváry* Emil, dr. *Szemere* Samuné, *Váli* Gábor, *Zseltvay* Elemérné, dr. *Zboray* Gyula. Alelnökök: dr. *Bárdos* György, *Fáber* Fülöp, dr. *Fodor* Antal, *Fekete* Odön, *Fekete* Jenő, özv. *Gáthy* Odönné, dr. *Hegedüs* Miklós, dr. *Varjas* László, dr. *Lugmayer* József, *Mustó* Béla, *Péderi* János, *Schaffer* György, *Tóth* Árpád, *Zseltvay* Elemér, *Morbitzer* Dezső, *Tóth* József. Titkárok: *Avemaria* Rudolf, *Hidvégi* József, dr. *Kleitsch* Imre, *Kabakovits* Rezső, *Pum* József, *Tóth* Aurél, *Dávid* Endre Nándor.

KALAPOK urak és hölgyek számára nagy választékban
KERTÉSZ kalapcsmesternél I., Krisztina-tér 3 Fest, alakit

A Nemzeti Demokrata Párt folyó évi október hó 26-án vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel a Budai Vigadóban nyilvános népgyűlést tart, amelyen a budai kerületek vezető férfiai szólalnak fel.

Hortobágyi juhtúró
ÉHGYOMORRA
naponkint igyék egy pohár
KRISTÁLY
VIZET!
BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEIBEN
DÉLUTÁNI TEA,
ÁNC
FÜGGŐKERTJE — A LEGSZEBB TERRASZ
Elsőrangu koncert- és tánczene. Európa elsőkelő restaurantjai között foglal helyet. Füst- és pormentes levegő. Este kétféle menü 3 és 6 pengős. Déli menü 2.50
Asztalrendelés T: A. 528-84
Az uriközönség angol szabója
DINCSÉR OSZKÁR
I., ATILLA UTCA 8 SZÁM
Elsőrendű angol szövet raktáron
Folyószámla hitelre is.
SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ
a Városligetben
a székesfőváros egyik legmodernebbül felszerelt, legmonumentálisabb gyógyfürdője. Ivókura. Népgyógyfürdők, nyári (strand) uszoda.
KITŰNŐ KÖZLEKEDÉS
LEGOLCSÓBB CIPŐK! NŐI . . . . . P 14.50 FÉRFI . . . P 18.50 „RECORD" I., Mészáros-utca 6
TEA
Közvetlen behozatal Holland-Indiából
a termelő ¼ és ½ kilogrammos eredeti csomagolásában és ládákban — Nagyban és kicsinyben
BOZÓ GYÓGYTÁR
BUDÁN, I. KER., ALKOTÁS-UTCA 34. szám.
Kályhás! Minden szakmabeli ügyben forduljon a régt jóhírű céghez
I, Logodi-u. 19 Béres Márton Tel.: 530-33

Monori Magyar vezet
MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI R. T.
BUDAPEST—MONOR
Monori magkereskedése: Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 3. Telefon: Aut. 868-60
képes főárjegyzék és nagybani árajánlat ingyen és bérmentve

SZENT IMRE
GYÓGYFÜRDŐ
ezelőtt (Rácfürdő)
Erősen radióaktív, természetes 42·4 C° földes-meszes hőforrásokkal. Két női és egy úri-gőzfürdővel, valamint kő- és kádfürdőkkel. Az összes gyógytényezőkkel felszerelve.
Egész éven át nyitva.

Személyi hírek

RIPKA FERENC dr. főpolgármester pénteken, e hó 24-én d. u. Szegedre utazott, hogy az ottani nagy ünnepségen képviselje a fővárost.

ANDRÉKA KÁROLY főkapitányhelyettes tiszteletére, Károly napján, november hó 4-én, nagyarányú *társasvacsorát* rendez az óbudai Korona-vigadó nagytermében. Néhány napja Andréka betegeskedik.

GULDEN JENŐ dr. tanár, Gulden Richárd gazd. főtanácsos fia és neje, szül. *Tóth* Mária örömmel jelentik, hogy e hó 17-én megszületett második fiúgyermekük.

WLADARCZYK JÓZSEF dr. főorvos, a budai hegyvidék közszeretetben álló kerületi orvosa, szeptemberben tanulmányi kiránduláson volt Lengyelország fürdőhelyein. Utazásáról az Orvosi Hetilap legutolsó számában számolt be. Azt írja, hogy Lengyelországnak nincsenek thermális vizei, amelyekben Buda bővelkedik, miért is Budapest fürdőváros szempontjából nagy haszonnal járna, ha azt az akciót, amelyet az utazás alatt mindenütt propagált — a lengyel orvosok, a magyar balneológusok és fürdők közötti kapcsolat létesítését — tényleg és mielőbb megvalósítanák.

KELEMEN MÓRIC, a Magyar Vasművek és Gépgyárok Országos Szövetségének főtitkára, szombaton délután 5 órakor a Rádióban felolvasást tart a *Magyar Hétről*.

BUDAI FISCHER EDVIN ismertnevű festőművész hosszabb tanulmányútra Dalmáciába utazott.

József Ferenc dr. királyi herceg, a Budapest Fürdőváros Egyesület elnöke a magyar hét alkalmából felhívással fordul a magyar társadalomhoz, hogy elsősorban a magyar fürdőket és üdülőhelyeket látogassák és *minden külföldre utazó magyar tartsa hazafias kötelességének, hogy legalább egy idegent hozzon Magyarországba.* Az ipar és kereskedelem megesappant fogyasztópiacait az idegenforgalommal kell pótolni. A királyi herceg azt kéri a kereskedőktől és iparosoktól, hogy a magyar idegenforgalom emelése érdekében a külföldre címzett leveleket és mellékelve *70 gramm súlynak megfelelő portót bélyegben*, mindenki küldje be az Egyesület címére (V., Nádor-utca 5.) ahol a borítékokba az Egyesület beteszi a megfelelő nyelvű, *Budapest fürdőit és természeti szépségeit ismertető ízléses füzeteket* és a címzetthez továbbítja.

PALACK-TEJ

Elment Józsi bácsi, mert bizonyára új mennybéli telepet rendez be az Ur és szüksége volt az ő nagy tudására, az ő becsületes lelkére, az ő színmagyar szívére! Itt hagyta az ő gyönyörű alkotását, a *Wekerle-telepet,* mely ma is mintául szolgál még a művelt nyugatnak is és itt hagyta budai barátai, tisztelői nagy seregét, akik elszorult szívvel emlékeznek örökös mosolyára, sziporkázó humorára, — itthagyta bridge-partiját, itthagyta ezt az egész csúf világot jó *Szalay* József bátyánk, aki még a régi vágású miniszteri tanácsosok közül való volt és méltósága csak az ő egyéniségét emelte, de mást sohasem alacsonyított le. — Rövid ujsághír jelenti, hogy e hó 23-án rövid, de *kínos* szenvedés után elhúnyt és október 25-én délután 3 órakor temetik a farkasréti temetőben. Sok szembe könny futott e szomorú hír hallatára.

A III. ker. Egyesült Polgári Társaskör október hó 28-án, kedden este 7 órakor rendes ülést tart.

A **Hollós Mátyás Társaság** e hó 20-án tartott ülésén a *Montanit-reform* építési rendszerét ismertette a feltaláló és az eddig e rendszer szerint épült 137 családi ház közül néhányat bemutatott vetített képekben. Előadás után társasvacsora volt, amelyen ünnepelték sikeres fúrásai révén dr. *Pávai Vajna* Ferencet. — A legközelebbi társasvacsora november hó 3-án lesz.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I, Attila-u. 12

Atléta vacsorát rendez a Budai Torna Egylet november hó 8-án, este fél 9 órakor az egyesület vérmező-úti klubházában. Vacsora után tánc. Teríték: 2.20.

MENCZER mos, fest, tisztít saját üzemeiben Telefón: A. 504—93 Külön vidéki oszt.

A Budai Nők Körében október 27-én hétfőn este 6 órakor *dr. Szemeréné, Horvát* Renée dr. tart előadást *A nő és a politika* címen. *Vas* Klára hangversenyénekesnő énekel, Somló István a Vígszínház tagja szaval. Belépődíj nincs. Vendégeket szívesen lát az elnökség.

A Zugligetben Szent Imre-estet rendez a zugligeti r. k. egyházközség, az általa építendő *kultúrháza javára, november 8-án* este fél 8 órakor a Budagyöngye nagytermében P. *Márkus* Emilia, a Nemzeti Színház örökös és tiszteletbeli tagja, *Biscara* Betta operaénekesnő, *Laurisin* Lajos, a m. kir. Operaház művésze, dr. *Huszár* Elemér zugligeti lelkész, a *Manninger* vonósnégyes, az *Erdei Visszhang* dalárda s a templomi énekkar közreműködésével. A kultúrház javára minden adományt köszönettel fogadunk. Előadás után társasvacsora.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

Bántó dolog, hogy a „Magyar Hét" plakátjai nincsenek tiszta magyarsággal megírva. A plakátíró nem tudja a különbséget a *ként* és *kint* között, nem tudja, hogy ő napon-*kint* fogalmazhat plakátokat író-*ként*, de ezzel a nyelvtudással még plakátíró sem lehet. De általános a panasz, hogy a rendezőség minden törekvése dacára sok idegen árut vetnek piacra — magyar cégér alatt. Sőt a *Corvin* Áruház nyiltan hirdeti, hogy „— külföldi anyagból itthon készült árukat" — hoz forgalomba. Keresett a szegény varrónő 2 pengőt. Ez is valami, — mondják ők.

Angol pedagógusok voltak nemrég a fővárosban. Végigjárták az összes iskolákat. Most, a derűs őszi napok egyikén *Tóth Erzsi* igazgatónő *rózsadombi magániskoláját* is megtekintették a *Bogár-utcában.* A kertrendszer meglepő fejlődése és a speciális szabadtéri torna meglepte a hidegvérű angolokat, akik elragadtatással gratuláltak az érdemes oktató gárdának.

RAVASZ Előkelő cukrászszalón. Krisztina körút 75. sz.

Egyházzenei hangversenyt rendez a tabáni egyházközség „Szent Cecilia Egyesülete" november hó 5-én este fél 7 órakor a tabáni plébánia templomban. Ülőhely 1 p. — Állóhely 50 fillér.

LÁTCSÓ Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

Kis baj, de nagyon kellemetlen, hogy éppen az autobuszmegállóhelyeknél rossz a kövezet és esős időben — pont — a pocsolyába lép a gyanutlan leszálló. Ezek új megállóhelyek itt Budán és a város jól tenné, ha ezeket az utcarészeket kijavíttatná. Mint kirakatrész külön megemlítést kíván a Gellérthegy alatti BSZKRT-megálló a Gellért-téren. Ez nagyforgalmú átszállóhely, de a kövezete!... egyenesen az idegenforgalom megcsúfolására való.

CIPŐK PREISACHNÁL elismert minőségben KRISZTINA-TÉR

Nem lesz őszi virágkiállítás. A Kertészeti Egyesület a most tervbevett virágkiállítását a súlyos gazdasági viszonyok miatt nem rendezi meg. Ellenben a *„Virágos Budapest—Virágos Magyarország" november hó 8-án* tartandó nagygyűlésével kapcsolatban a kertészeti szakoktatásügyi intézmények *virág- és növénybemutatót* rendeznek kizárólag hazai eredetű virágokból. A rendezőbizottság ezúton is felkéri azokat, akik e bemutatón résztvenni óhajtanak, hogy mielőbb, de legkésőbb *november 1-ig jelentkezzenek* a szkfv. Kertészképző Iskola igazgatóságánál: VII., Egressy-út 73.

MÁTÉ István, szobafestő és mázoló mester, *I. ker., Attila-körút 2.* Telefón: 573—55.

Gyász. Id. *Jankovich* Lajos fővárosi nyugdíjas, aki magas kora dacára élénken és tevékenyen vett részt a Buda-Alsóvárosi Egyesület életében, elhunyt és e hó 22-én temették a rákoskeresztúri temetőbe, ahol *Gömöri* Győző ügyv.-elnök képviselte az egyesületet.

Pasztera Ferenc mázolómester, a II. ker. Iparoskör régi kedvelt tagja, 63 éves korában elhúnyt. Temetésén megjelent az iparoskör és *Váli* Gábor ügyv. elnök búcsúztatta a régi jóbarátot.

A Gazdaságvédelmi Társaság Budán

Karöltve a *Hollós Mátyás Társasággal,* tanáeskozásra hívták Budának azt a közönségét, mely a közgazdasági kérdésekkel szívesen foglalkozik, — azzal a céllal, hogy itt megalakítsák az eddig Pesten működő Gazdaságvédelmi Társaság budai osztályát. Részt vettek az alakuló gyűlésen a két összehívó társaság vezető tagjain kívül a Budai Polgári Kör, a Budai Társaskör, az I. ker. Iparosok és Kereskedők Köre, a II. ker. Iparoskör és az Újlakon most alakuló Iparosok és Kereskedők Köre megbízottaik és szívesen hallgatták *Skerlecz* Iván báró elnöki megnyitóját, amelyben röviden vázolta a Gazdaságvédelmi Társaság történetét, amely nem politikai párt, nem egyesület, hanem a kettő között álló társadalmi alakulás. Beszéde végén kifejtette azt a nézetét, hogy a gazdasági válságért nem lehet kizárólag a kormányt felelőssé tenni, mert ez a gazdasági helyzet a kedvezőtlen gazdasági világjelenségekkel kapcsolatos.

A tetszéssel fogadott nyugodt beszéd után a Gazdaságvédelmi Társaság társelnöke, *Hennyey* Vilmos dr. részletesebben foglalkozott a társaság működésével, amelyet felolvasások sorozata, hatósági eljárások, díjmentes közbenjárások, társasesték és ünnepek rendezése jelez. Kiküszöbölte a politikai, felekezeti és osztálykülönbséget munkásságából és főcélja a *gyöngék támogatása.* A társaság szívesen jön Budára, mert itt még van idealizmus, emberszeretet és más ember baján való segíteni akarás. Ez *Ripka* Ferenc hazája, akit példának állít az altruista tevékenység elé. A Hollós Mátyás Társasággal és a budai érdekekért harcoló *Budai Napló*val kíván egyetértő, egymást segítő működést folytatni. Üdvözli az előkelő budai társaságot, mely e gyűlésen megjelent és kéri a társasághoz való csatlakozását.

Polakovits Gergely Zsigmond ismertette azután a gazdasági válság hazai és külföldi okait. Határozottan *állást foglal ama felfogás ellen, hogy a válságot rendszerváltozás volna képes megoldani.* Nézete szerint egy ilyen téves megmozdulás csak siettetné és *betetőzné a katasztrófát.* Az ilyen politikai rendszerváltozás símán nem volna lebonyolítható és megingatná vagy teljesen felborítaná hosszú évek nehéz és rendszeres munkájával elért konszolidációt, mely az egyedüli biztos és nagyértékű alapja a válság megoldásának. Kizárólag *politikamentes rendszerváltozás* hozhatja a megoldást és sürgeti egy *olyan szervnek a törvényhozás útján való létesítését,* mely semmiféle irányban, senkinek ninesen lekötve. Ne irányítsa bizonyos rétegek szimpátiája, vagy antipátiája, sem a választásokon leadott szavazatok aránya. Ez a szerv legyen teljesen független és elfogulatlan és kíméletlenül *csak az ország érdekeit tartsa a szem előtt.* Gazdasági életünk európaihírű vezetőemberei legyenek a tagjai és a különböző megoldású tervek közül válasszák ki a legjobbat.

Az új gondolatokat és megoldásokat tartalmazó beszédet zajosan megéljenezték és meghallgatták *Viraág* Béla szerkesztő felszólalását is, aki a budai polgárság gondolatvilágát fejtette ki, rámutatva mindazon sérelmekre, amelyek gátolják a polgárság boldogulását. *Egyedül a fürdőügy felkarolása* és ennek révén *az idegenforgalom fokozása* viheti Budát egy jobb és szebb jövő elé.

Pető Lajos ügyvezető-elnök indítványára kimondotta a gyűlés közönsége, hogy *megalakítja a Gazdaságvédelmi Társaság budai osztályát* és szervezés munkálataira 50 tagú nagybizottságot választ.

A gyűlést kedves hangulatú társasvacsora fejezte be.

TURÁNI SZŐNYEGSZŐVŐ R.-T. Készít, javít, megóv II., FŐ-UTCA 80. SZ. Telefon: Aut. 515—79.

FEDEZZE FEL ÖN IS A SASHEGYET!
Sashegy a Belvárostól gyalog is csak 25 percn ire
Sashegy a Belváros hegye
Sashegy a székesfőváros szívében — szívének jobbik oldalán
Sashegy az előkelő középosztály települő helye
Csak hegylejtőn lévő telkeket vásároljunk, ott van csak levegő, napsugár és kilátás
Ön gyermekei arcáról leolvashatja, hogy hol lakik
Nézze meg azután a sashegyi gyermekeket
Sashegyi telkeinkről prospektust küld:
Kubatura részvénytársaság
Budapest, főpostafiók 77/0.

Budai kereskedők!
vevőkörük körében biztosítások szerzésével jelentékeny mellékjövedelemre tehetnek szert. Támogatást és szakszerű irányítást nyujtunk. Szíves megkeresések „Biztosítás 3014" j. alatt Blockner J. hirdetőjébe
IV. KER., VÁROSHÁZ-UTCA 10. KÉRÜNK

SZOBÁK ÜRESEN és BUTOROZVA
HAVI 50—70 PENGŐ
Minden szobában hideg, meleg folyóvíz, központi fűtés
OLCSÓ PENSIÓRENDSZER
ESPLANADE
SZÁLLODA
III., ZSIGMOND-UTCA 38—40 SZÁM

ÉLESÍT KÉST, korcsolyát, borotvát
CYGÁN FERENC
BUDÁN, I. KER., PÁLYA-UTCA 7

DVORÁK LÁSZLÓ
KELENFÖLD ÉS LÁGYMÁNYOS EGYETLEN KÉSMŰVES ÉS MŰKÖSZÖRŰS ÜZEME
I., Szt. Imre herceg-út 4
KORCSOLYA NIKKELEZÉS ÉS ÉLESITÉS

BÁCSKAI KONYHA!
A CSÁSZÁRFÜRDŐ éttermeiben bácskai ételkülönlegességek, dunántúli borok!
ESTÉNKINT SCHRAMMELZENE
MEISTER ÉNEKEL
CSIRSZKA KONRÁD
VENDÉGLŐS
ALKALMI KÜLÖN TEREM! POMPÁS KORAREGGELIKÁVÉ

KIRÁLY-FÜRDŐ
Épitette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.
Budán, II., Fő-utca 84. szám.
45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas klórnátriumot és magnézlumot tartalmazó hévviz
köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fém mérgezés, máj-, lép-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdő: férfiaknak . . . . reggel 5—1 óráig; nőknek hétköznap délután 2—7 óráig
!! IVÓ KURA!!

HOLLÓ CIPŐ!
OLCSÓ TARTÓS MEGBÍZHATÓ
II., TÖRÖK-U. 2. TEL.: 515-29

HUNGÁRIA
radium tartalmú, lithiumos gyógyforrás Budán, Erzsébethídnál
IVÓ-KÚRA
reggel 7 órától este 6 ig.
= Szénsavval telítve! =
HARMAT-VIZ!

SZŰCS GŐZMOSÓDA
Kelmefestő és vegytisztító vállalata
az Orsz. Iparegyesület által aranyéremmel és díszoklevéllel kitüntetve
Főüzlet: I., Márvány-utca 36. Telefon: 519-73
Budai fiókok: I, Krisztina-krt 167. II, Fő-u. 60

NOVA-BIFO
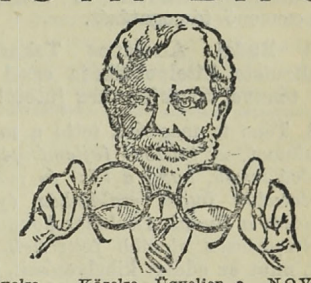
Távolra — Közelre. Ügyeljen a „NOVA" védjegyre. Egyedárusító — LÁTSZERÉSZEK
JUSZT LÁSZLÓ ÉS GYULA
I., KRISZTINA-KÖRÚT 101. SZ.
Kívánatra díjmentes ismertetőt küldünk!

HALWA S.
BUDÁN, I., SZENT JÁNOS-TÉR 4
TELEFON: AUTOMATA 507—37
Állami díszoklevél — Ezüstkoszorús mester
NAGY ARANYÉREMMEL KITÜNTETVE
Vadászfegyverek, fegyverjavítások, sportcikkek, cserkészfelszerelések
PUSKAMŰVES

RUZICSKA
KÜLÖNLEGES KENYÉR A LEGÍZLETESEBB!
KAPHATÓ MINDENÜTT!

KLIMENT KENYÉR ITŰNŐ
KAPÁS-U. 35.

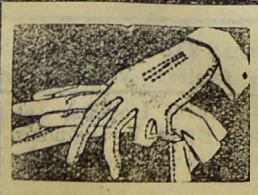
ÉBNER KESZTYŰ
OLCSÓ, MERT JÓ!
II., ZSIGMOND-UTCA 22. ÉS V., LIPÓT-KÖRÚT 18. SZ.
ERNYŐ, FŰZŐ KÜLÖNLEGESSÉGEK

KERPEL
MIMOSA CREME
SZÉPÍTI, FEHÉRÍTI ÉS PUHÍTJA AZ ARCOT
EGY TÉGELY ÁRA: 1 P
TEGYEN KÍSÉRLETET
KERPEL
MIMOSA TOILETTE ÉS MOSDÓSZAPPANNAL
Szépít, üdít, fehérít. EGY NAGY DARAB ÁRA: 90 f
KÉSZÍTI:
KERPEL „SZENT ISTVÁN" GYÓGYTÁRA
BUDAPEST, II., MARGIT-KÖRÚT 38 TELEFON: 5-16-19

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

Szerkesztő: SZÁSZHALMI JÓZSEF.

A Budai Általános Takarék altruista hitelakciója

Friedlaender Andor, a Budai Ált. Takarékpénztár vezérigazgatója maga is résztvett a lillafüredi *Tébe*-kongresszuson és a munkanélküliség leküzdése érdekében megindított építkezési akcióhoz hozzászólva, figyelemreméltó határozati javaslatot nyujtott be az elnökségnek. Közérdeket szolgál az egész elgondolás, mert a javaslat részletesen kiterjed a kölcsönakció minden lehetőségére. Kívánatosnak találja, hogy a munkanélküliség megoldása és az építkezések előmozdítása érdekében adassék meg a bekebelezési illetékmentesség kedvezménye mindenki részére, tekintet nélkül arra, hogy az intézetek milyen formát találnak a folyósítás lebonyolítására. A *Budai Ált. Takarék az elmult két év alatt kb. 400 családi ház és toldaléképítkezést segített elő*, elévülhetetlen érdemet szerezve ezáltal Buda fejlesztése körül. Mivel a magánintézetek kölcsöneivel szemben senki semmiféle garanciát nem vállal, *Friedlaender* vezérigazgató előterjesztése odairányul, miután nemcsak azok az építkezések szolgálják a munkanélkuliség enyhítését, amelyek a bizonyos 30 millió pengős 90-es kibocsátású kölcsönből létesülnek, hanem a *Budai Általános* és más intézetek által folyósított építési kölcsönök is, nagy igazságtalanság volna, ha a magánintézetek által nyujtott kölcsönnél az építtető nem kapná meg azt az illetékkedvezményt, amelyet azok, akik a 30 milliós kölcsönt igénybeveszik, élvezhetnek.

Friedlaender vezérigazgató a budai építtetők részére legalább is a bekebelezési illetékmentességet akarja biztosítani. Memorandumában azt állítja, hogy ezt az igazságtalanságot valami formában korrigálni kell, mert az építkezési kedvet így lehet fokozni. Az államkincstár nem veszít semmit, mert ha építkezés nincs, kölcsön sincs. *Ha az állam a munkanélküliség enyhítése és az építkezés fellendítése érdekében 30 millió pengő bekebelezési illetékről le tud mondani, úgy még néhány millió pengő bekebelezési illetékét is nélkülözheti.* Egyébként a sorozatos akciók kilátásba helyezett kedvezményei rontják a nem a kiváltságosok közé tartozó adófizetők hangulatát és kiélezik végeredményben az ellentéteket.

Friedlaender vezérigazgató álláspontját a Tébe vezérkara, Nyulászy János dr. és Görög Frigyes igazgatók is osztják. A budai ingatlanakció és a Tébe-memorandum ügyében *Kozma* Jenő dr. orszgy. képviselő is fogadta *Friedlaender* Andort és megígérte messzemenő támogatását.

A Budai Általános Takarék altruista hitelpolitikája ezzel a ténnyel új fejezethez jutott!

A Tébe is magáévá tette a memorandumot. *A további fejlemények lehetővé teszik, hogy a köz- és magántisztviselők budai családiház építési akcióját a Budai Általános bonyolítsa le lényegesen olcsóbb feltételek mellett,* mint az eddigi kihelyezések, mert *Friedlaender* Andor vezérigazgató feltett szándéka, hogy teljesen altruista megoldással segítse elő Buda ujjáépítését.

---

* Az OFA igazgatósága a f. évi november hó 8-ára egybehivott közgyűlésnek a lefolyt *1929—30. üzleti évre 10 százalék, azaz 5 svájci frank osztalék kifizetését fogja javasolni* (az elmult évben 12 százalék, azaz 6 frank), 400.000 frankot tartalékalapokhoz csatolnak (az elmult évben 390.000 frank), míg 282.411.72 frank (az elmult évben 30.968.27 frank) új számlára van elővezetve. A lefolyt üzleti év eredménye meghaladja az elmult év nyereségét és az igazgatóság a fenti határozatot az általános gazdasági bizonytalanságra való tekintettel hozta. Ez a mérleg az óvatosságnak, az előrelátásnak olyan mértékéről tesz tanubizonyságot, hogy mintaképül szolgálhat. Nem dugja el a nyereséget a részvényes elől, de szeme láttára tartalékolja, hátha a jövő esztendőben szükség lesz rá. *Az új számlára átvitt 282 ezer frank és egyéb tartalékolások már a jövő évi osztalékot is biztosítják.* A rosszabb konjunktúra lehetőségét az eddigi mérlegek is számításba vették, ha pedig megjavulnak a gazdasági viszonyok, könnyű lesz az osztalékkal felfelé menni.

FRISS VIRAGOK! SZOLID ÁRAK! Telefon: A. 537-87
LOHR IRMA utóda NAGY IMRE LÁSZLÓ udvari szállító
II, Fő-utca 1

Telek ház lakás

Budai Napló
I. ker., Bors-utca 24. szám
Telefon: 502-96

TELEK

Telek Rózsadomb és Pasarét legszebb és legegészségesebb részén, kedvezően megvehető.

Drótkerítés, vasajtó, vaskapu kedvező fizetési feltételekkel Szinay István és Társa drótkerítésgyárában, V., Balaton-utca 12. Telefón 186—11.

Ujszentjános-kórháznál téli-nyári bérvillatelek egyik Szarvas-úton, a másik Virányos-úton közművekkel, fásítva, vaskerítéssel, déli fekvéssel, eladó. Ikervillának 6800, 10.200, 13.200, 8000 pengős részek. (102)

A Gellérthegyen a Somlyói-út és Mihály-utca találkozójánál 300—600 négyszögöl területű telkek eladók. Bővebb felvilágosítást dr. Baránszky Gyula ügyvéd irodájában I., Naphegy-utca 21. Telefón: 544—22. (103)

Szépvölgyi fenyvesben egyedülálló 16 holdas és a római Dunaparton 4 holdas telek szanatórium, weekend-telep részére eladó, vagy bérbeadó. Dr. Lugmayer József ügyvéd, II., Margit-körút 1. Automatatelefón 515—52.

Hieronymi-úton, Alma-utcánál, 330 öl parkirozott gyümölcsös összes közművekkel, 30 személyes mesterséges tóval, ölenkint 100 P. (97)

Ferry Oszkár-utcában 206 öles telek eladó. Építési iroda I., Naphegy-utca 21. Tel. 527—80.

Rózsadombon, Bimbó- és Vérhalom-utca mentén gyönyörű fekvésű 270 öles telkeink, dunai kilátással, eladók részletfizetésre is. Építési kölcsönt nyujtunk. Rózsadombi házépítő rt. V., József-tér 8. Telfón: 806—00.

Böszörményi-út 3/d. alatti 208-öles saroktelek, bérházépítés céljára eladó. A telek közvetlen villamos- és autobuszmegállónál fekszik. (60)

Hidegkúti-úton, Star filmgyár mellett, villamos közelében, kettő à 298-öles telek, diófás parkban, összes közművekkel, ölenkint hetven pengő. (69)

Svábhegyen, a Városkúti-út és Béla király-út között 3000 négyszögöles telek eladó, 12 pengő négyszögölenkint. 20.000 pengős kölcsön első helyen betáblázva a Leszámítoló Banknál. (25)

Rózsadombon 300 öl bekerített, parkirozott, fásított telek, elépíthetetlen kilátással, autobusztól pár perc. (103)

Zugligetben Dániel-utcában gyönyörű gyümölcsös, összes közművekkel. (100)

Svábhegy legszebb pontján 600 öl saroktelek, összes közművekkel, kedvező fizetési feltételekkel. (76)

Pasaréten villamosnál, autobusznál, huszonnyolc telek, ölenkint 30 pengő. Összes közművek minden telken. (104)

Pasarét, Hűvösvölgy környékén, villamos közelében készpénzfizetéssel 300 öles telket veszek. (45)

HÁZ

Pasarét legegészségesebb, legelőkelőbb részén 5 szobás, kitűnően épült modern villa 700 öles fásított kertben eladó. (b/50)

Pasaréten 3000 öl, 4 szobás modern villa, külön 2 szobás modern villa egészben vagy felosztva, kedvező lefizetéssel megvehető. (b/51)

Rózsadombon, urasági villa, 5 szobás, 700 öl parkban, gyönyörű kilátással, eladó vagy kiadó. (91)

Sósfürdőnél 3 szobás, parkettás, adómentes úrilak 18.000 pengő. (86)

Kelenhegyi-úton 4 szobás, alápincézett, 800 öl fás kertben, 80.000 P, felével megvehető. (87)

Rózsadombon 6 szobás, gőzfűtéses villa 70.000 pengő. (57)

Városmajor-utca mellett pompás villa, 7 szobával, minden mellékhelyiséggel, parkos kerttel, luxuskivitelben, Vajda Zsigmond freskóival, eladó 130.000 pengőért. 25 évi adómentesség. (49)

Buda belterületén 3—4 kislakásos házat keresek 30.000 pengőig. (78)

Keresek 4, esetleg 5 szobás villát 50—60.000 pengőig. (95)

LAKÁS

Buday László-utca 5/b. modern földszintes szép háromszobás lakás november 1-re.

Egy-kétszobás komfortos erkélyes lakások, központi fűtéssel, melegvízzel, budai hegyvidékre való gyönyörű kilátással, november és január 1-ére, Horthy Miklós-útnál, kiadók. Építészmérnöki iroda, Fadrusz-utca 6. Telefón: Lá. 6—80. (17)

Hűvösvölgyben hét szoba, hall, veranda, nagy parkban, villamosmegállónál, részben vagy egészben. (105)

Délivasútnál, Kékgolyó-utcában 3 szobás komfortos lakások novemberre. (106)

Egy-, kettő-, három-, négy- és ötszobás lakás kiadó. Iroda: I., Naphegy-u. 21. Tel. 527—80.

Naphegy-utcában 5 szobás lakás kiadó. (92)

Pasaréten, Németvölgyben, Krisztinában abszolút modern 4 szobás lakást keresek, kertes házban. (96)

VIDÉKEN

Balatonnál, Révfülöp fürdőhelyen eladó vagy budai házért elcserélhető két új adómentes ház hatszáz ölön, három-három szoba mellékhelyiséggel. Közvetítő díjazva. Cím: Mázor, Balatongyörök.

LEGSZEBB és legkellemesebb uzsonnázóhely a PUTSAY CUKRÁSZDA terrasza
gr. Majláth száll. bérház és I., Attila u. 21

HUNGARIA CIPŐÁRUHÁZ
BUDÁN, II., ZSIGMOND-U. 5
CIPŐI: GARANTÁLT MINŐSÉGŰEK, KÉNYELMESEK
ÁRAI: BÁMULATOSAN OLCSÓK

FORUM AUTÓSZAKISKOLA
AUTÓKERESKEDELMI ÉS BÉRAUTÓ FUVAROZÁSI VÁLLALAT BEJ. CÉG
II., KELETI KÁROLY-UTCA 15/a
(GRÓF MAILÁTH PALOTA!)
TELEFONSZÁMOK: 572-86 ÉS 543-49
Az iskolát irányítják: Pavláth Jenő gépészmérnök, autószakmérnök, máv. felügyelő és Keppinger Károly okl. gépészmérnök, közismert autószakmérnök. Szaktanács, kölcsönzés, karbantartás
ELEGÁNS BÉRAUTÓK ÉJJEL-NAPPAL KAPHATÓK!

Arany éremmel kitüntetve
KRAUSZ REZSŐ
KÁLYHÁSMESTER
II., CSALOGÁNY-UTCA 50
CSERÉPKÁLYHÁK ÁTRAKÁSÁT FAFŰTÉSRE VALÓ ÁTALAKÍTÁSÁT!
JUTÁNYOSAN! FELELŐSSÉGGEL!
TELEFÓNSZÁM: 546—67

DÉLIVASÚT
RÁDIÓHÁZ
I. KRISZTINA-KRT. 99. Tel. 507-07
Rádiókészülékek bérbe!
Kérjen prospektust

HA HÁZAT ÉPITTET,
kérjen árajánlatot
CSUVIK ÉS STROJIL
PARKETTAÜZEMÉTŐL
III., Kiscelli-u. 39.
Telefon: 620—56.
KARTELEN KÍVÜL!

A mosatás bizalom dolga!
Haszilló István gőzmosódája
II. ker., Csalogány-utca 55
17 éve ugyanazon helyen érdemelte ki a budai közönség bizalmát

Ha BUTORT
akar venni, látogassa meg vételkényszer nélkül
HUSZÁR TESTVÉREK
bútorgyára budai eladási mintatermét
II., Zsigmond-u. 24. — Seiffert-kávéház mellett
Gyári árak Gyári garancia

HUBERT és Tsa B. T.
Egészségügyi berendezések, csövek. Műszaki cikkek, fémgyártás.
VI., Liszt Ferenc-tér 4. Tel.: 222-67

IDEÁLIS OTTHON
mindenkinek a leghőbb vágya. Ilyet biztosíthat magának legújabb, már épülő
KERTES
társasházunkban: a Horthy Miklós úti „Szent István-udvar"-ban. Adómentes, 2, 3, 4 szobás, legszolidabb építkezésű, olcsó, fixárú
ÖRÖKLAKÁSOK
Hall, loggia, jövedelmező üzlethelyiségek, kényelmes törlesztés.
Kívánatra képes prospektus!
A „Centrum" öröklakásai a legkapósabbak! Árvapénzek elhelyezésére alkalmasnak nyilvánittattak! Értékálló, biztos tőkebefektetés, cca 10% tiszta jövedelem!
„CENTRUM"
HÁZÉPÍTŐ- ÉS INGATLANVÁLLALAT,
HORTHY MIKLÓS-ÚT 9. 9-12, 3-5.
Telefon: Lágymányos 9—96.

Ó-Buda-Ujlaki Takarékpénztár
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, III, LAJOS-UTCA 148. SZ.
TELEFÓN: AUTOMATA 624—57.
Betéteket elfogad könyvecskékre és folyószámlára a legmagasabb kamatozás mellett
Kölcsönöket folyósít váltóra, folyószámlákra, értékpapirokra a legelőnyösebb feltételek mellett

RÓZSADOMBI KÁVÉHÁZ és ÉTTEREM
Majláth szálloda-bérház (Statisztikával szemben)
BUDA LEGELŐKELŐBB és LEGSZEBB HELYISÉGEI — A LEGKITŰNŐBB KONYHA
Az étterembea esténkint RÁCZ JÓZSI muzsikál. — Tulajdonos: LAKATOS JÓZSEF

Öröklakások 2—3—4 SZOBÁSOK
HALLAL, MODERN KIVITELBEN
(központi fűtés, melegvízszolgáltatás, gőzszárító, stb.) A Vérmezőre néző ATTILA-UTCA 95, 97, 99. sz. telken épülő Stilus Társasházban KAPHATÓK,
1931 május 1-re. V., Balaton-utca 10. Telefon: 168—23.

Gotsch M. Mihály
cserépkályha-építő iparvállalat
II., Batthyány-utca 13
Telefon: Automata 523—22

Fernengel és Czickeli
élelmiszer csarnok
I., KRISZTINA-TÉR 9. Tel.: 509-29
Ajánlják, fűszer, csemege, ital, cukorka, zöldség, élőhal, baromfi, hízott ökör, borjú- és sertéshús, valamint hentes áruikat
A VÁLASZTÉK NAGY. AZ ÁRAK VERSENYKÉPESEK. ÁRUK MINŐSÉGE FELÜLMULHATATLAN

ÜVEG és porcellán-árukban GÁL LAJOS Budán II., Széna-tér 7 vezet
Tisztviselők nagy árkedvezményben részesülnek Kedvező fizetési feltétel

MODERN KÁLYHÁS
DOTTERWEICH ANTAL
II., BATTHYÁNY-UTCA 2
KÁLYHAÜGYEKBEN MEGBÍZHATÓ SZAKEMBER BUDÁN

ELISMERT ELSŐRANGÚ HENTES és MÉSZÁROS
PATHÓ ISTVÁN
ROHAM-UTCA 6
FELVÁGOTT KÜLÖNLEGESSÉGEK!
TELEFÓN: 535—28. ALAPÍTATOTT 1889

Szőnyeg-javítás,
mosás, vákuumozás
vétel, eladás
LENGYELNÉL, Attila-utca 12

GUMMI harisnyák, fűzők, gyógyhaskötők, női egészségügyi cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása
Hungária Kötszergyár R.-T. fiókja
Buda, I., Krisztina-tér 3. sz.

Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Viraág Béla.
Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Bpest V, Ügynök-u. 8. — (Nyomdaigazgató: Linzer M.) —

Budai Napló

XXVII. évfolyam. 1013. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **24** pengő, félévre **12** pengő. Egy szám **50** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Délután 5—7-ig. Telefon: 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **40** fillér. 20 mm. magas hirdetés **8** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1930 november 4

Sokaknak írom ezt a levelet!

Mindenkinek, aki jó szóval üdvözölt akkor, amikor „Fantázia" című cikkemet megírtam és fölírtam a budai égre, hogy nekünk Budán, más fájdalmaink vannak, mint bárhol másutt az országban és éppen nekünk a Budáért rajongók pártját kell megalkotnunk. Azokra gondoltam, akik velem együtt külön oltárt építettünk a szívünkben Buda számára, akik összeálltunk, hogy Hollós Mátyás király nagy emlékére és azzal a jelszóval, hogy „... Tegyük Budát ismét Mátyás király virágzó városává, ahol jómódban él a művelt polgárság!..." társaságot szervezünk rögtön az összeomlás után, — érdeknélküli társaságot, ahol a tudomány segítségével, a fantázia poézisével, mindig művészi formák között kerestük a nagy megoldásokat budai polgártársaink boldogabb jövője számára.

Budai barátaim, hogy igazabban szóljak — Buda barátainak a száma évek során át meggyarapodott és ez a szózatom, amely egy táborba hívta őket, harcos táborba, ismét új katonákat szerzett a Budáért harcba induló tábornak. Lelkesen állt akkor mellénk, de talán elsőnek *Szilágyi* Károly, az óbudai hegyek utat törő, fénytderítő vitéze, a világokat járó őspostás *Hennyey* Vilmos, a föld mélyébe néző *Pávai-Vajna* Ferenc és *Szávay* Gyula, a Rózsadomb zengő szavú poétája, a természet nagy titkainak tudója *Lendl* Adolf, az igazságokat kereső keménynyakú székely igric *Kapcza* Imre, a háború szülte nagy regény írója *Ujj* Gyula, a fürdőzés reális ismerője *Ringer* Lajos és öccse az európéer *János*, a márványt kemény magyar ököllel véső *Istók* János, a templomok falát legendákkal benépesítő *Unghváry* Sándor, az ősi dicsőség emlékeit egy templomba hordó *Aggházy* Kamil, az élő ősiség kutatója *Darócy* Zoltán, ennek a regőse *Peterdy* Sándor, a Budát naggyá tevő Hunyadiak rajongója *Pfeiffer* Gyula, az idegent magyarul imádkozni tanító *Kiss* Menyhért, a Balaton lantosa *Sziklay* János, a boldogulás útjait építő *Eperjessy* Béla, Óbuda kincseit kereső *Orova* Zsigmond, a nótaíró *Zöld* Károly, az élőkért a halottakkal verekedő *Szibinkits* György, az új világrendnek kapukat nyitó *Petracsek* Lajos, a tollforgató *Móra* nemzetség öregje, *István*, a poéta építésztudor *Fábián* Gáspár, az építő poéta almási *Balogh* Lóránt, kertes házakat sürgető *Bárdos* György, Gülbaba rózsákat ültető rabszolgája *Nádas* Béla, a szittyák nyomán Indiát járó *Zajti* Ferenc, a kőbevésett magyar éposz építője *Medgyaszay* István, a magyar műemlékek gondos ápolója *Lechner* Jenő, Aquincum multját ásó *Tausz* Béla, barlanglakó *Bekey* Imre Gábor, a budai vár bevándorolt szerelmese *Chrisztián* Rezső, fürdővárost építő *Bánlaky* Géza, a nagy úti-mester *Bársony* Oszkár, a regősök sorsát véső *Pintér* Jenő, a magyar fürdőügy Ahasverje *Szviezsényi* Zoltán, a város sebeit virággal behintő *Manninger* Vilmos, a várbeli püspökök soknyelvű utóda *Nemes* Antal, a csiszoltagyú reformátor *Becsey* Antal, a kultúra ólomkatonáit sorakoztató *Czakó* Elemér, a számokkal gyógyító *Exner* Kornél, a hegyvidék megváltója *Bódy* Tivadar, a polgárság aranyszívű atyja *Ripka* Ferenc, és aki minden köszöntésemet barátságosan viszonozza; — királyi vérből sarjadt *József Ferenc*, a polgári életet élő fenséges úr.

A budai front kész vezérkara.

És most, hogy kifejtettem a Budai Párt céljait, összefoglava azokat rövid pontokba, lelkesen üdvözölt a budai gondolatokat inkarnáló *Kozma* Jenő, aki már az anyatejjel szítta magába azt a szeretetet, amelyet bennünk lassan érlelt meg ez a szent vára a magyarságnak.

És jöttek sokan! Sokan, akiket eddig nem ismertem, akik Budának valamely más emlőjén szítták magukba ezt a mindent legyőző szeretetet Buda iránt. És jött a polgárság nagy rétegéből kiemelkedők sora. Az iparoskörök elnökei Máté István, Váli Gábor, Papp Lajos, Pataky László, Halasy Béla, Kőszegi István, Sógor József, a régi iparos patricius családokból származott Trautmann Ferenc, Tóth Imre, Hubert Vilmos, Gömöri Győző, Ravasz László, a városszépítő Morbitzer Dezső, generációkat nevelt *Oszoly* Kálmán, gyógyvizeket csurogtató *Ebner* József — és sokan, sokan, akik melegen megszorították kezemet, azzal a melegséggel, mely gyógyítóvizeket hajt itt ki a sziklák alól, — azzal a melegséggel, amely bearanyozza Buda jövőjét.

Mért féltsem én ezt a várost, ahol annyi tudás, bölcsesség, jóakarat és szorgos buzgalom keresi az utat, mely a szebb jövőhöz vezet. Lehetnek még urai a kicsinyek, a rövidlátók, az elfogultak, — de ott, Kelet felől már pirkad! és a turáni mezők felől kél a nap, amely ennek a városnak a jövőjét besugározza!

Ti sokan, Ti mindnyájan szeressétek tovább ezt a várost és a kelő nappal együtt ébresszétek fel a népét!

A holnap szebb lesz a mánál!

Viraág Béla.

Fabinyi Tihamér dr.
Új kerület — Új vezér

Évről-évre változik nálunk Budán az egyes városrészek súlya és társadalmi ereje, aszerint, hogy ott mily irányú építkezés folyt, milyen elemekkel gyarapodott az ott élő társadalom és mennyivel jutott közelebb ez a városrész a székesfőváros központjához. Öt-hat évvel ezelőtt a Pasarét még nagyon sivár terület volt és szinte elrettentő képet adott az eleje, ahol egy feltöltött mocsár, csúszó domboldal és lehetetlen utak riasztották el a településre, — mint ahogy a Statisztikán túli rész, a Rózsadomb alja a maga rendezetlen utcáival, fejlődésében sehogy sem haladó, ma már hatalmas arányú Mész-utcával össze sem hasonlítható a ma ott kifejlődni készülő modern várossal.

Az ilyen új városrészek önkénytelenül kitermelik magukból azokat a kiválóságokat, rátermettségeket, amelyek megfelelő tudással, fölkészültséggel, családi hagyományokkal, idevágó multtal lépnek az így megváltozott területek képviseletébe, a közélet harcterére.

Így állott — a Rózsadomb keleti lejtőjének nagy fejlődéséből, — mintegy kibontakozva, ennek a választási körzetnek közönsége elé

FABINYI TIHAMÉR dr., akit ideköt egyik közgazdasági nagy tevékenységének műhelye, ideköt a gyermekkora, az iskola padja, a mult, a jelen és a fejlődő várossal kibontakozó nagy jövendő.

Azon a banketten, amelyen az *Egységes Községi Polgári Párt* és annak vezére, *Kozma* Jenő dr. orszgy. képviselő is megjelent és hatalmas beszédet mondott, többek között felszólaltak *Steinberg* Albert is, a Vállakozók Lapjának szerkesztője, aki nívós beszédében különös nyomatékkal ajánlotta a budai választóközönség figyelmébe dr. *Fabinyi* Tihamért. A társasvacsora közönsége, amelyen képviselve volt Buda színejava, lelkes örömmel fogadta Steinberg felszólalását s a választóközönség hangulatából máris nyilvánvaló, hogy *Fabinyi Tihamér a pártlistán előkelő helyet foglal el majd.*

Fabinyi Tihamér dr. jogtanácsosa 1920 óta a Ganz-gyárnak, amelynek törzsgyára és villamossági gyára tudvalevőleg Budán fekszik. Életének háromnegyed részét Budán töltötte és méltán tekintheti magát tőzsgyökeres budainak. 1890-ben született, a budai II. ker. főgimnáziumba (Ferenc József Intézet) járt és itt is érettségizett, tanulmányait pedig a budapesti Tudományegyetemen, továbbá Lipcsében, Berlinben és Chambridge-ben végezte, sub auspicius regis avatták doktorrá. Pályája kezdetén a Törvényszéken, a Kúrián és a Hatásköri Bíróságnál dolgozott, majd az Igazságügyminisztérium törvényelőkészítő osztályába került. 1920-ban lett ügyvéd és a Ganz-Danubius jogtanácsosa. 1924-ben a *perjogból* egyetemi magántanárrá habilitálták, 1927-ben pedig a Közgazdasági Egyetem hivta őt meg előadónak a *részvénytársasági és szövetkezeti jog*, valamint a *polgári perjog* tárgykörében. A *választott bíróságról* írt monográfiája nemcsak a jogász-világban tűnt fel, hanem szélesebb körökben is figyelmet keltett. Tavaly télen jelent meg nagyobb munkája *az öröklési jog* és eljárás köréből. A különböző jogi szaklapokba számos cikket írt, ezenkívül német nyelven is jelentek meg dolgozatai. Titkára a Magyar Jogász Egyletnek és tiszteletbeli főügyésze Pest vármegyének; szerkesztő bizottsági tagja a Magyar Jogi Szemlének. Az utolsó 10 évben főleg gazdasági kérdésekkel foglalkozott.

Ma, amikor a szaktudás fontossága egyre inkább előtérbe lép és a közéletben mindjobban szükségét érzik sokoldalúan képzett és általánosan művelt embereknek, különös súllyal esik latba az ő jelölése, mint olyan emberé, aki a legkölönbözőbb pontokon, nevezetesen *az ipar, a kereskedelem és a jogélet terén egyaránt megállotta helyét*, közvetlen közelről ismeri a felmerülő problémákat és kimondottan *gazdasági ember*. Mint társadalmi állásánál és anyagi helyzeténél fogva független férfiú, megengedheti magának *a legnagyobb önzetlenséget és tárgyilagosságot*. E szempontok különösen fontosak ezidőszerint, amikor a harcba induló pártoknak a legfontosabb célkitűzése kell hogy legyen *a gazdasági érzék, a közéleti tisztaság, a fórumon szereplők képzettsége és gyakorlatiassága.*

Alkalmunk volt politikai felfogásáról beszélgetést folytatnunk *Fabinyi* Tihamérral, aki *legfontosabb programpontjának tekinti a közmunkák megindítását*, amellyel minél több munkáskéznek lehessen kenyeret nyujtani. Felfogása szerint *legdöntőbb problémája Magyarországnak a munkaalkalmak teremtése.* Gazdasági programja a közgazdasági élet egész területére kiterjed s egyben tanubizonysága annak, hogy az átla-

Buda kegyhelyei
az idegenforgalom szolgálatában

Írta: **Eperjessy István dr.**

III.

Szent Jobbkéz a budai Várban

Buda kegyhelyei között talán első helyen kellett volna emlékeznünk Szent István királyunknak a budai királyi várban őrzött ereklyéjéről, melyről Paulovits dr. a következőket írja:

„A magyar nemzet legféltettebb ereklyéinek egyike, a honalapító első magyar király dicsőséges jobbkeze a m. kir. udvari- és várplébánia-templomában őriztetik arany ereklyetartóban és minden év augusztus 20-án, a nagy király emlékünnepén, közszemlére tétetik ki. Százezrével zarándokol a nép a csodálatos Szent Jobb elé, mely összekulcsolódott buzgó imádságra, adakozó volt az alamizsnálkodásban, erélyes a kormányzásban és szeretetet sugárzó a kegyelemben.

Ez a romolhatatlan királyi kéz évszázadok óta a legnagyobb tisztelet tárgya. Mikor első nagy királyunkat halála után negyvenöt évvel szentté avatták, felnyitották koporsóját Szent László király jelenlétében. A nagy király teteme balzsamillatos olajban úszott. Kiemelték a holttestet, hogy másik koporsóba helyezzék, László király azonban előzőleg elküldte onnan a fejérvári prépost fiát, Mercuriust, nehogy rajongó buzgalmában magához vegye a drága ereklye egy darabját. Mercurius nagy szomorúsággal vonult a kórusba és itt búslakodott, midőn a hagyomány szerint hófehér ruhába öltözött, menynyein szép ifjú jelent meg előtte és átnyujtott neki egy fehér gyolcsba burkolt tárgyat.

— Elhoztam neked, — úgymond — ama nagy királynak dicsőséges szent kezét, melyről elvégeztetett, hogy soha romlás ne érje, hanem örök időkig épségben maradjon a magyarok dicsőségére. Vedd tehát és őrizd meg, mikor eljő az ideje, jelentsd László királynak, hogyan történt ez veled.

Nem sokkal ezután a király álmában azt az üzenetet kapta, hogy keresse fel Mercuriust és vegyen át tőle egy ereklyét. Ugyanekkor angyal jelentette Mercuriusnak, hogy elérkezett az idő, amikor a rábízott szent titkot felfedheti. László király püspökök és országnagyok fényes kíséretével érkezett Mercurius barát kolostorába és mikor megtudta, hogy miről van szó, az aranygyűrűs Szent Jobbot vissza akarta helyeztetni a koporsóba. Ismét álomban kapott figyelmeztetést arra, hogy az ereklye örök emlékeztetőül a hivők szeme előtt maradjon.

László király apátságot alapított a Szent Jobb őrzésére 1078-ban és annak első apáturául Mercurius barátot tette meg. A szentszék jóváhagyásával külön ünnepet rendelt s Mátyás király idejében a Szent Jobbnak már külön szentmiséje is van. Az idők folyamán azután elkallódott az ereklye; török hatalmasok Boszniában pénzért eladták. A tudós jezsuita páter, Pray György 1764-ben nyomozta ki, hogy a drága ereklye a raguzai templomban van. A velencei köztársaság megszerezte azt és ajándékul adta Mária Terézia királynőnek, aki viszont a magyar nemzetnek ajándékozta és nagyszerű diadalmenetben szállíttatta Budára. A remekművű ereklyetartó szekrénykét a püspöki kar 1862-ben készíttette. Az ereklye mai nap a magyar szent korona mellett ezeréves állami létünknek és az iránt unk számtalanszor megnyilvánult isteni irgalmasságnak szent szimbóluma." —

Szent István napján az ország minden tájáról vesznek részt a körmenetben. E helyen elismeréssel kell adóznunk Ripka Ferenc dr.-nak, Budapest székesfőváros főpolgármesterének, aki átérezve a Szent István-nap óriási jelentőségét, Szent István ünnepét évről-évre fényesebbé teszi és remélhetjük, hogy a közeljövőben Szent István ünneplésében a külföldiek ezrei is részt fognak venni.

Szép Juhászné-i páloskolostor

Volt még Budának egy kegyhelye, amelyet a hívek ezrei kerestek fel a világ minden tájáról, amelyről dr. Paulovits Sándor nem tesz könyvében említést, de akkor amikor a jelenlegi kegyhelyekről beszámol nem ismerheti azt a kolostort és templomot, amelynek helyét ma mindössze néhány szétszórt faragott kő jelzi.

Ez a hely a budai hegyvidék egyik legszebb részén a Jánoshegy és Hárshegy közti nyergen a mai Szép Juhászné területén állott templom és kolostor, amelyet a magyar remetékből alakult egyetlen magyar alapítású szerzetes rend, a Pálosok építettek 1300-tól 1310-ig.

A kolostort és a templomot, továbbá azoknak történetét bátori Sigray Pál, Boldog Báthory László pálosrendi szerzetes zugligeti remetebarlangjának ünnepélyes megnyitása alkalmával tartott emlékbeszédében a következőkben írja le:

„A zárda négyszögletben volt és mindenkinek frontja 40 öl hosszú volt.

A főfront közepén állott a remek templom, amelyet Olaszországból hozatott építőművészek építettek gót stílusban faragott kövekből, belül vörös, fehér és kékesszínű márványbetétekkel díszítve és gyönyörű szobrokkal ékesítve, amelyek közül a legszebbeket Vince rendtag korának híres szobrásza alkotta.

A templom előcsarnokát hatalmas monolith-oszlopok tartották.

A főbejárattal szemben álló oltár Szent Lőrinc vértanunak volt szentelve és róla úgy a templom, mint szintén az egész monostor Buda Szentlőrinc-i monostornak neveztetett el.

A templom baloldali hajójában volt a Szent István kápolna és ebben állt a Szent István oltára, ezen pedig volt a Remete Szent Pál teste, mint ereklye. Ez az ereklye úgy került ide, hogy mikor Nagy Lajos király a velenceiek ellen folytatott háborúját szerencsésen befejezte: a békekötés alkalmával kényszerítette a velenceieket, hogy Szent Pál testét — mely az ő birtokukba volt — adják ki neki. Ezt azután a király előbb a budai várkápolnába helyezte el, csakhamar azonban a Buda Szentlőrinc-i zárdának ajándékozta és oda nagy pompával átszállíttatta.

A Szent István oltára körül, természetesen kriptában több jeles rendtag és azok közt itt volt eltemetve boldog Báthory László is.

A zárda olyan nagyméretű volt, hogy abban 300—500 rendtag elfért és még 150 vendégnek is maradt benne elegendő hely.

Volt is szükség ilyen nagy terjedelmű épületre, mert ebben lakott a *rend generálisa, aki az összes magyarországi és külföldön Spanyol-, Francia-, Német-, Olasz- és Lengyelországban is elterjedt pálosrendieknek feje volt. Mind a bel-, mind a külföldi rendek kötelesek voltak a minden évben tartott nagygyülésre ide, Budára követeket küldeni.*

Ezeknek mind szállást kellett adni...

Sőt a királyok közül is némelyek, például Róbert Károly, Nagy Lajos, Zsigmond, különösen Mátyás király, ha uralkodási és kormányzási gondjaikban vagy a háborúkban megfáradtak, szívesen jöttek a pálosokhoz néhány napra pihenni és újabb nagy terveikhez a szent atyákkal együtt Isten segítségéért könyörögni. Amit azután más főurak is követtek.

A zárda annálfogva akként volt berendezve, hogy míg egyrészről a rendtagok cellái csak a legszükségesebbekkel voltak felszerelve, addig másrészről a gyűléstermek és a főurak vendégszobái a legnagyobb pompával voltak feldíszítve úgy, hogy a külföldi vendégek és zarándokok a legnagyobb elragadtatással vitték hírét messze országokba a Buda Szentlőrinc-i zárdának.

Nagyban emelte a rendház tekintélyét, hogy V. Márton pápa és IV. Jenő pápa *Szent Pál testéhez búcsút* engedélyezett, ami óriási látogatottságot és forgalmat idézett elő. Sőt az áldott emlékezetű V. Márton pápa egy bullájában még azt is elrendelte, hogy a *rend generálisa csak magyar ember lehessen és csak Magyarországban legyen megválasztható.*

Mint néhai Eperjessy István „Zugliget és környéke" című munkájában írja, a mohácsi csata után a törökök a templomot és kolostort földig lerombolták; a pusztulás tíz napig tartott, a szerzetesek legnagyobb része elmenekült. Huszonöten ott lelték halálukat, csak Remete Szent Pál testét sikerült előzőleg Trencsén várába szállítani. A kolostor rommaradványaiból épült fel a mult század elején

KI MINT VET, ÚGY ARAT, MAUTHNER MAGNÁL JOBBAT SEHOL SEM KAPHAT!!!
MAUTHNER MAG
MAUTHNER ÖDÖN
MAGTERMELŐ és MAGKERESKEDELMI R.-T.
TEL.: J. 463—65. BUDAPEST TEL.: J. 463—65
SÜRGÖNYCÍM: MAUTHNEREK
Központ: VII., ROTTENBILLER-UTCA 33. Fióküzlet: IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 4. (A Ferencrendiek templomával szemben.)
Főárjegyzék, növényárjegyzék, őszi árjegyzék jácint, tulipán stb. virághagymákról ingyen és bérmentve.

SZENT GELLÉRT GYÓGYFÜRDŐ
Vízgyógyintézet és napfürdő
Külön férfi és női osztály
A legmodernebb berendezés
Szakképzett személyzet

VÁLASZTÁS

gon felül emelkedő értékes közéletű férfiaknál *a gyakorlati ismeretek és az elméleti tudás* mily összhangban egészítik ki egymást. Különös figyelemre érdemes a módszer is, amelyet a pártprogram érvényesítésénél irányadónak kíván tekinteni. Fabinyi nem igyekszik eléggé hangsúlyozni, hogy ne tápláljunk gyűlöletet egymás iránt, hanem *a közös cél elérésében minél nagyobb összetartással támogassuk egymást.* Hangoztatja, hogy ma minden reátermett embernek vállvetve és közös fronton kell együtt harcolnia *a tisztesség közéleti érvényesülése érdekében.* E tekintetben — úgymond — nem lehet helye megalkuvásnak és ha vannak is a pártok között elvi kérdésekben eltérések, vagy annak is a párt keretén belül felfogásbeli vagy árnyalati különbségek, a nagy alapvető kérdésekben *a polgárság véleményének mégis találkoznia* kell. Nem szabad bántanunk egymást, mert valamennyien ostromlott várban vagyunk, ahol mindannyiunknak ki kell tartanunk a várvavárt jobb időszakig, amelynek bekövetkezése sokáig nem késhet. Jól ismerjük a nehézségeket, de a dolgokat az semmivel sem viszi előbbre, ha az akadályokat — bántó formában — hánytorgatjuk fel egymásnak. Most mindenekelőtt orvosszerek kellenek; ezek között az első és a legfontosabb az, hogy meg legyen bennünk az akarat, amellyel a bajokon segíthetünk. Csak az gyógyulhat meg, aki meg is akar gyógyulni. Jusson eszünkbe, — mondja Fabinyi Tihamér — az Egyesült Államok nagynevű elnökének, *Wilsonnak* mondása, amely itt Budapesten vált szállóigévé: „Nem baj, ha valaki megbotlik és elesik, ha azonnal igyekszik talpra állani; csak lefeküdni nem szabad!" Mert semmi sem sietteti annyira a halált, mintha a beteg állandóan kételkedik a meggyógyulásban

Itt említjük még meg, hogy Fabinyi a Kozma-párt esélyeinek emelésére hatalmas ismeretségét és összeköttetéseit sorompóba állította és eddigi működésével máris nagy mértékben hozzájárult ahhoz, hogy az Egységes Községi Polgári Párt budai szervezkedése teljes sikerrel kecsegtet.

O. T. L.

Ahogy napról-napra közeledünk a december közepére várható községi választásokhoz, mind élénkebben nyilvánul meg az érdeklődés a *listák sorrendje* iránt. Sok a jelölt minden párton, sok mindenféle hír jelenik meg, különféle jelölő pártgyűlésekről, legtöbb helyen meg van a *listavezető*, valamely közéleti nagyság személyében, de a *második* és *harmadik* helyen jövő jelöltekről még kevés a pozitív hír.

Ez egyrészt taktika a pártvezérek részéről, nehogy a nyáj szétszaladjon, ha az egyes csoportok jelöltje nincs számottevő helyen, — másrészt pedig *nincs is még sorrend* minden kerületben. Harmadsorban pedig hátra vannak még a *paktumok.*

Az új és a kis pártok közül több *nem tudja* majd összehozni az *ezer ajánlati szelvényt* s a rokonpártok majd paktumok révén kénytelenek lesznek helyet adni e lemaradt pártok érdemes vezérembereinek. Ezeknek a veszélyben forgó pártoknak elnökei találtak olyan jelölteket, akik abban a tudatban, hogy listavezetők lesznek s így okvetlenül bekerülnek — esetleg töredék révén is — vállalták a jelöltséget. Ezekre föltétlenül tekintettel lesznek az elvileg közelálló nagy pártok s az így a listákra kerülő nevek megzavarnák a sorrendet, ha az már ma végleg meg volna állapítva.

Tehát — türelem!

Messze vagyunk még a választástól, talán távolabb, ahogy sokan hiszik.

*

Egy kissé elhamarkodott dolog volt az egyik esti lap közlése, mely szerint már végleges megállapodásokról számolt be és közölte úgy a budai, mint a pesti oldal több pártjának listáját. Elhamarkodott és teljesen tájékozatlan kéztől eredő tudósítás volt.

Az *Egységes Polgári Párt* jelöltjeként szerepeltette a Krisztinában *Ziegler* Gézát, akiről tudott dolog, hogy teljesen visszavonult és egyáltalán nem hajlandó részt venni a választás küzdelmeiben. Viszont a XII-ik hegyvidéki kerületbe tette át dr. *Krivoss* Árpádot, aki pedig a Krisztinában eddig az egyetlen pozitív jelölt, esetleg *Máté* István — és talán a XII-ik kerület az, ahol a lista már kialakult. Listavezető: dr. *Bódy* Tivadar ny. polgármester, felsházi tag, a közgyűlés örökös tagja, utána jön dr. *Petracsek* Lajos, azután *Oszoly* Kálmán és *Hubert* Vilmos. Ebben a kerületben a párt oly erősen szervezkedett, hogy a listának ez a része föltétlenül bejön.

Nagyon erős a pártszervezet a Vízivárosban, ahol dr. *Kozma* Jenő, mint örökös tag mögött jön *Harrer* Ferenc volt alpolgármester. A többi jelöltek: *Molnár* László plébános, dr. *Lendl* Adolf, dr. *Fabinyi* Tihamér, dr. *Nádas* Béla, de itt a sorrend még nincs megállapítva és esetleg erős változás következhet — mondja a meteo-politai jelentés.

*

Érdekes, hogy most minden titkos jelöltnek már a zsebében van az ezer aláírás. Te jó Isten! Aki korteskedett már a lajstromos választások idején, tudja azt, hogy mit tesz az a szó: — *ezer aláírás!* Mégis úgy közszájon forog ez. Dobálódzunk vele. Sőt!

Megesett, hogy az egyik pártgyűlésen azzal vádolták meg dr. *Kozma* Jenőt, hogy valami csekélység miatt elcsapott magától most egy kortest, aki a mult választáson ezer aláírást hozott neki. Tyüh! az áldóját. Nagyon jól állhat a Kozma szénája, ha ezer aláírást úgy uk-mukfukra elvet magától! Vagy nagyon rosszul állhat az a párt, ahol már ilyen trükkel dolgoznak. Ahogy mi ismerjük Kozma Jenő képviselőt, az ilyen kortest vattába burkolná, üveg alá tenné, aki csak úgy, a mellényzsebéből tud ezer aláírást a piacra dobni. És éppen arról a Kozma Jenőről mondanak ilyesmiket, aki köztudomásúlag egymaga több embernek ad tanácsot, segítséget, állást, aki több időt tölt el a nagyközönség bajainak közvetlen és intézményes orvoslásával — pártállásra való tekintet nélkül — mint az összes többi pártvezérek együttvéve.

*

Mint érdekes újdonságot a lajstromos választás harcában említjük fel, hogy az Egységes Keresztény Községi Párt a budai kerületek mindegyikében mint listavezetőt viszi Wolff Károlyt a pártvezért.

*

Vannak őszinte vallomások is. Önkritikák. Ez is a mostani választások egyik specialitása.

Igy a keresztény ellenzéki párt október hó 26-án tartott gyűlésén a Sósfürdőben *Friedrich* István többek között azt is mondotta: „— A főváros népe mélységesen kiábrándult a frázisokat gurgulázó stréberekből!"

No! úgy-e! Ezt a mondást mindenki aláírja. Tiszteletreméltó őszinteség és — találó.

*

Kaptuk a következő értesítést:

A kortesek különös előszeretettel vetik rá magukat a *kereskedőkre* és *iparosokra.* Ha így haladunk, a választásokhoz érve több lesz a „kör" és „egyesület", mint amennyi az iparos és kereskedő. De vannak iparos és kereskedő körök tagok nélkül, mint nyilvánosan publikált egyesületek léteznek *működési jog, hatósági engedély és alapszabály nélkül.* Ezek nem egyebek a tájékozatlanok megtévesztésére irányuló célzattal alakult pártszervezeteknél. A Kozma Jenő vezetése alatt működő Egységes Községi Polgári Pártnak mégis szükségesnek tartom, mint a polgári jogok védelmére egyedül hivatott pártnak, figyelmébe ajánlani az 1922. évi XI. törvénycikket és ennek kapcsán kiadott rendeleteket. Ezek a törvényhelyek tudvalevőleg szigorúan megtiltják azt, hogy egyesületek működhessenek hatósági engedély, illetve jóváhagyott alapszabály nélkül. Állandó jellegű, komoly egyesület létesítése hosszú hónapokig, sőt évekig is tart, mely hatósági eljárás alatt a tervezők előélete, állampolgári megbízhatósága az egyesülés célja és más szempontok alaposan megvizsgáltatnak. Ez így van és mégis gombamódra bújnak elő egyesületek és nyilvános szereplésekhez is fognak. A fennálló régi kipróbált polgári egyesületek nyugalma, érdeke parancsolóan kötelességévé teszi az Egységes Községi Polgári Pártnak azt, hogy a fenthivatkozott törvénynek érvényt is szerezzen.

Budapest, 1930 október 28.

Dr. Pénzes Mihály.

*

Pártalakuló ülést tart a XII. (hegyvidéki) választókerület az Egységes Községi Polgári Pártja nov. 6-án csütörtökön este 7 órakor a *Budai Társaskörben* dr. *Kozma* Jenő pártelnök, országy. képviselő és dr. *Bódy* Tivadar elnöklete alatt. Kozma Jenő dr. elnöki megnyitója után *Oszoly* Kálmán és *Hubert* Vilmos tesznek jelentést, azután megalakítják a párt elnökségét, választmányát és intézőbizottságát. Ezek után *Petracsek Lajos* dr. mond programbeszédet.

*

A budai Várban népes értekezletet tartott az „Egységes Községi Polgári Párt budavári szervezete" október 29-én, a várbeli *Balta* vendéglő külön termében. A párt programját *dr. Krivoss* Árpád ismertette, rámutatva a városi poitika irányelveire s különösen óva a hallgatóságot attól, nehogy az ellenzéki propaganda által, mely a városi politika kérdéseit alig érinti s csak az országos politika jelszavait használja, félrevezettesse magát. *Szombathy* Kálmán általános tetszéstől kísérve üdvözölte a nagyszámban megjelent fiatalságot, melynek jövőjéért a párt mindenkor a legreálisabb eszközökkel kíván küzdeni.

RUDAS FÜRDŐ
radioaktiv hőforrás
GŐZ- ÉS KÁDFÜRDŐ
FEDETT USZODA

Felszólalt az est folyamán a nagy szimpátiákat kiváltó *dr. Gyurmán* Jenő, a budavári szervezet agilis elnöke, továbbá *dr. Szuchy* László, *dr. Hegyi* Károly, *Pataky* László, *Sipos* István, akik valamennyien jelszómentes, reális városi politikát sürgettek. *Dr. Korének* József várbeli lelkész zárószavaiban buzdította a megjelenteket kitartásra a polgári egység és a főváros jövője érdekében.

*

Népes értekezletre gyűltek e hó 28-án az **I. ker. Iparosok és Kereskedők Köre** tagjai a Hajas vendéglő helyiségeiben, ahol *Ravasz* László elnök, *Székely* Vladimir és *Fábián* József beszámoltak a kör megbízásából dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester úrnál tett tisztelgésükről, amikor arra kérték, hogy a körnek, mint a budai kereskedők és iparosok egyik tekintélyes egyesületének méltó képviseletét biztosítson a város törvényhatósági képviseletében. Méltányolva a kör kívánságát, megígérte, hogy az Egységes Polgári Párt vezetőségével egyetértőleg biztosítja a kör ügyv. elnökének *Hubert* Vilmosnak a XII. (hegyvidéki) kerület választási listáján a *harmadik* helyet. A gyűlésre érkező dr. *Petracsek* Lajost kitüntető módon fogadták, aki Ravasz elnöki üdvözlete után elmondotta, hogy közgazdasági téren eddig milyen működést fejtett ki, amit örömmel vett tudomásul az értekezlet. Majd *Hubert* Vilmos köszönte meg a személye iránt ily rendkívüli módon megnyilatkozott bizalmat és szeretetet. *Kiss* Dezső, *Steinberg* Albert, dr. *Kejzlár* Gyula, dr. *Timár* József emelték ki még a két jelölt: *Petrácsek* Lajos és *Hubert* Vilmos érdemeit.

*

Az Egyesült Nemzeti Párt vasárnap, okt. 26-án, a Budai Vigadó zsúfolásig megtelt nagytermében zászlóbontó gyűlést tartott. Vitéz *Fehér-Xavér* Ferec megnyitója után vitéz *Bárczy-Barczen* Gábor kormányfőtanácsos fejtette ki a párt programját, majd dr. *Studinka* Béla kormányfőtan. és vitéz árvátfalvi *Nagy* István szólaltak fel a rokkantak és hadi-

RUZICSKA
KÜLÖNLEGES KENYÉR A LEGÍZLETESEBB!
KAPHATÓ MINDENÜTT!

HOLLÓ CIPŐ!
OLCSÓ TARTÓS MEGBIZHATÓ
II., TÖRÖK-U. 2. TEL.: 515-29

BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEIBEN
DÉLUTÁNI TEA
ÁNC
Ujdonság! Menürendszer!
4 fogásos ebéd 1.80-tól, utcán át is
Elsőrangú koncert- és tánczene. Európa előkelő restaurantjai között foglal helyet. Füst- és pormentes levegő. Este kétféle menü 3 és 6 pengős. Déli menü 2.50.
Asztalrendelés T: A. 528-84

a Szép Juhászné vendéglő és 1818-ban a ferenchalmi templom. Most már csak néhány faragott kő jelzi a hajdan híres kolostor helyét.

Méltó dolog lenne, ha a ferenchalmi templomban, mely e kolostor és templom köveiből épült, évente legalább egyszer megemlékeznének a Szép Juhászné melletti híres templomról és kolostorról, annak minden magyar ember által tisztelt és szeretett lakóiról: a pálosokról. Dr. Huszár Elemér zugligeti római katolikus lelkész felvetette azt az eszmét, hogy a ferenchalmi templom — tekintettel arra, hogy erdő közelében áll — cserkésztemplom legyen és annak megvalósítása érdekében buzgólkodik.

A Virányos-Kútvölgyi Gazdasági és Kulturális Egyesület akciót indított aziránt, hogy az egyetlen magyar alapítású szerzetesrend, a pálosok Magyarországra visszatérjenek és ez a világhírű póloskolostor és templom — ha szerény méretben is — újból felépüljön és a magyaroknak újból búcsújáróhelye legyen.

Addig is, amíg ezen akció eredményre vezetne, kívánatos, hogy e nagyhírű templom még meglevő néhány kövéből ugyanazon a helyen egyelőre egészen kisméretű kápolna építtessék, ami mindössze néhány száz pengő költségbe kerülne.

Nagyhárshegyi Báthory barlang

Buda kegyhelyei közül idegenforgalmi szempontból különösen számításba jöhet a Nagyhárshegy oldalán, közel a hegy tetejéhez, 425 m magasságban lévő Báthory-barlag, amelyben Boldog Báthory László pálosrendi szerzetes 20 éven át, 1437-től 1457-ig remetéskedett és ez idő alatt, ebben a barlangban fordította le magyarra először a bibliát és írta meg magyarul a szentek életét.

Báthory László annak a Báthory családnak volt a tagja, amely Erdélynek fejedelmeket, Lengyelországnak pedig Báthory Istvánban hatalmas uralkodót adott.

Melyik ország dicsekedhet azzal, hogy az első bibliafordítás helyét ismeri és az sértetlen állapotban még ma is megvan?

Csaknem 20 évvel ezelőtt 'Sigray Pál elnöklete alatt működő Budapest-Zugligeti Egyesület hiteles okmányokkal igazolva a barlang történeti multját, kérte a székesfőváros tanácsától annak kitisztítását és emléktáblával való megjelölését, ami ünnepélyes keretekkel meg is történt.

Perczel Béla m. kir. kormányfőtanácsos vezetése alatt működő Virányos-Kútvölgyi Gazdasági és Kulturális Egyesület néhány évvel ezelőtt ugyancsak kérelemmel fordult a főváros tanácsához* a barlangban egy oltár és örökégő felállítását kérve. Ez a gondolat mindenütt osztatlan tetszéssel találkozott és a főváros tanácsa a barlang bejáratát rendbehozatta, elébe erdei fákból díszes előcsarnokot építtetett, az oltár és örökégő felállítása azonban fedezet hiányában a jövőre maradt.

Dr. Huszár Elemér zugligeti lelkész felfogva ezen hely kiváló jelentőségét, úgy az emult évben, mint ez évben, a barlang bejárata előtt litániát tartott, amelyen a hívek évről-évre nagyobb számmal vesznek részt.

Huszár Károly, Magyarország volt miniszterelnöke, a Szent Imre év rendezőbizottságának elnöke átérezve ennek külpolitikai jelentőségét, a barlangnak kápolnává való felszentelését a Szent Imre év ünnepi programmjába felvette és ez év őszén a magyar-lengyel barátság növelése érdekében a lengyelek budapesti tartózkodása alatt kívánja megvalósítani.

Hirdeti majd ez a kápolna a természet szabad ege alatt, Buda egyik legszebb pontján az Úr dicsőségét, emléket állít az első bibliafordító útján azon Báthory családnak, mely Erdélynek fejedelmeket, Lengyelországnak pedig királyt adott, emléket állítana Báthory László révén az egyetlen magyar alapítású szerzetesrendnek, a pálosoknak, amelynek még Lengyelországban virágzó kolostorai vannak és módot nyujt arra, hogy a kiránduló közönség a legfenségesebb templomban az Úr szabad ege alatt hallgathasson szent misét.

A most lefolyó Szent Imre évi ünnepségek már mutatják a vallásosságnak idegenforgalmi szempontból való fontosságát.

Kegyhelyeink fejlesztése nemcsak a katolikusok érdeke, hanem idegenforgalmi szempontból minden felekezet érdekét képviseli.

Ha már, — idegenforgalmi szempontból igen helyesen, — a Rózsadombon mohamedán búcsújáróhelyet akarunk létesíteni Gül Baba sírjánál, akkor nem méltó, hogy saját ősi kegyhelyeinket elhanyagoljuk és azok a feledés homályába merüljenek.

Kétségtelennek tartom, hogy a *Budai Napló,* amely hasábjain minden Budát érdeklő gondolatnak készségesen nyujt teret, módot fog találni arra, hogy Buda egyes kegyhelyei régi fényének visszaállítására vonatkozó eszméiket a nálamnál arra hivatottabbak a lap hasábjain kifejthessék.

* Ezen eszmét e sorok írója, dr. Eperjessy István vetette fel az egyesületben.
A szerkesztő.

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ
a Városligetben
a székesfőváros egyik legmodernebbül felszerelt, legmonumentálisabb gyógyfürdője. Ivókura. Népgyógyfürdők, nyári (strand) uszoda.
KITŰNŐ KÖZLEKEDÉS

GÉPONDULÁLÁS
DAUERWELLEN
a legújabb rendszerű villanygéppel 15 P-től 20 pengőig
AMMER BALÁZS hölgyfodrász
I. KER., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 3/a

LEGOLCSÓBB CIPŐK! NŐI . . . . P 14.50 FÉRFI . . . P 18.50 „RECORD" I., Mészáros-utca 6

TEA
Közvetlen behozatal Holland-Indiából
a termelő ¼ és ½ kilogrammos eredeti csomagolásában és ládákban — Nagyban és kicsinyben
BOZÓ GYÓGYTÁR
BUDÁN, I. KER., ALKOTÁS-UTCA 34. szám.

Monori Nap vezet
MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI R. T.
BUDAPEST—MONOR
Monori magkereskedése: Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 3. Telefon: Aut. 868-60
képes főárjegyzék és nagybani árajánlat ingyen és bérmentve

SZENT IMRE
GYÓGYFÜRDŐ
ezelőtt (Rácfürdő)
Erősen radióaktív, természetes 42·4 C° földes-meszes hőforrásokkal. Két női és egy úri-gőzfürdővel, valamint kő- és kádfürdőkkel. Az összes gyógytényezőkkel felszerelve.
Egész éven át nyitva.

özvegyek érdekében. Azután *Kertész* Elemér, a Frontharcosok Orsz. Szöv. ügyv. elnöke felsorolta a frontharcossérelmeket. *Mihalovits* János munkás pedig a hazafias munkásság csatlakozását jelentette be. Felszólaltak még: dr. *Lendvay* Béla és vitéz *Marcsekényi* Imre. — A budai kerületi párthelyiségek a következők: *I., Horthy Miklós-út 10—12. Tel.: Lá 19-16, II., Iskola-u. 44. (Rigler vendéglő), III., Korona-tér 2. (Korona vendéglő).*

*

A II. ker. Kereskedők és Iparosok erőteljes szervező munkához láttak azzal az egyöntetű elhatározással, hogy a dr. *Kozma* Jenő vezetése alatt álló Egységes Községi Polgári Párt zászlaját a saját jólfelfogott érdekükben győzelemre segítsék. Népes küldöttség kereste fel *Kozma* Jenőt kedden, amelyen részt vettek dr. Lendl Adolf, a II. ker Iparoskör elnöke, Váli Gábor ügyvezető-elnök, dr. Pénzes Mihály ügyész, Dornbach Jakab, Csiszár Lajos, Menczer Gusztáv, Rottenberger János, Szabadi Dániel, Tóth Árpád, Vermes Dezső, dr. Bolgár Pál, Alstock Pál, Zverkó János és mások. Bejelentették a pártvezérnek a kereskedő és iparos szervezőbizottság megalakulását és előterjesztették komoly megfontolással összeállított kívánságaikat. Az értekezés több mint másfél óráig tartott és a megjelentek a legnagyobb megelégedéssel és megnyugvással vették tudomásul a pártvezér nyilatkozatait.

*

A Keresztény Községi Párt a III. kerületben az Üröm-utcai kultúrház dísztermében október hó 26-án d. e. nagygyűlést tartott. *Gajda* Béla dr. pártelnök üdvözölte a megjelent törvényhatósági bizottsági tagot és a kerületi vezetőket. *Szokolay* Antal esperes plébános beszéde után felszólalt *Wolff* Károly, utána pedig *Toperczer* Ákosné, aki a hölgyeket üdvözölte. A gyűlést *Csilléry* András dr. beszéde fejezte be.

*

A **Keresztény Ellenzék** *tabáni* szervezete október hó 30-án este választónagygyűlésén a hallgatóság megéljenezte *Mayerberg* Irén, *Nagy* István, *Weiss* Konrád és *Müller* Gyula beszédét.

*

A keresztény ellenzéki párt október hó 26-án népgyűlést rendezett a Sósfürdő nagytermében. A szakadó eső ellenére is sikerült a mintegy 200 főnyi közönségnek átvergődni a Sósfürdőt körülvevő ingoványokon. A gyűlést *Draskóczy* László nyitotta meg. Felszólaltak még Weiss Konrád, Kovács Géza, Tóth Gábor katolikus lelkész, aki mint mondotta, a krisztusi kereszténység apostola akar lenni. Majd Friedrich István pártvezér mondott hoszú beszédet. A gyűlésen résztvettek többek között: Dormándy Henrik, Halmay Zoltán, Perczel Béla és Sármezey Endre.

*

A **Nemzeti Szabadelvű Párt** a Fehér Holló vendéglő termében tartott pártgyűlésén felszólaltak: *Sass* József D. S. A. vasút főfelügyelője és *Rassay* Károly orszgy. képv. a pártvezér. A gyűlésen részt vett: *Huszár* Pál min. tan., *Balkányi* Kálmán igazgató és *Vig* Vilmos cégvezető, mint a körzet elnöke.

*

A Nemzeti Demokrata párt öt budai választókerülete okt. 26-án d. e. nagygyűlést tartott a Budai Vigadó nagytermében. A rendre Pilmayer Oszkár r.-kapitány ügyelt. Beszédet mondottak: Hann Arnold ny. államtitkár, Vörösváry Miklós t. h. b. t., dr. Nagy Lajos ügyvéd, a Hegyvidéki kerület elnöke, dr. Bródy Ernő, Pakots József, dr. Gál Jenő pártvezér és Fábián Béla. A nyilvános gyűlés a déli órákban ért véget.

A **Szociáldemokrata Párt** gyéren látogatott ülést tartott a XI. lágymányosi kerületben, a Járányi vendéglőben, ahol beszédeket mondottak: *Bechtler* Péter és *Millók* Sándor.

*

A szociáldemokraták I. választókerületi szervezete október hó 26-án, vasárnap d. e. fél 11 órára „nagygyűlést" hirdetett a budai Palota mozgóképszínházba. A „nagy" népgyűlésen alig százan vettek részt, túlnyomórészben fiatalkorú fiúk és leányok. A kis rendőri készültséget Kubinyi Géza dr. rendőrtanácsos vezette. Az óbudai szavalókórus piscatori stílusban akarta megrendezni szereplését, de minden komolyság nélkül és hatást így nem is váltott ki. Beszédet mondtak dr. Bánóczy László, Kéthly Anna és Propper Sándor, akik mindnyájan a fiatalkorú hallgatósághoz mérték beszédeik színvonalát.

RAVASZ Előkelő cukrászszalón. Krisztina körút 75. sz.

SZABOLCSKA MIHÁLY.

Váratlanul jött a lesujtó hír, hogy *Szabolcska* Mihály, a nagynevű poéta hirtelen elhunyt Temesvárott. Alig két esztendeje, hogy Budára költözött, ahol azzal tisztelték meg, hogy a *Hollós Mátyás Társaság* megválasztotta elnökének, és most készült őt ünnepelni, de mire összeül az ünneplő társaság, már torra válik az ünnep, ahol a bor gyöngye helyett a bánatkönnyek gyöngyeivel áldoznak emlékének!

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

Erdélyi János dr. magy. kir. egészségügyi tanácsos tartott a *Budai Társaskörben* rendkívül érdekes előadást a gyermekkor tuberkulózisáról. Utána dr. Wirthné *Molnár* Éva operaénekesnő gyönyörködtette énekével a nagyszámú társaságot.

PALACK-TEJ

Kreszné-Sztojanovits Lily, a nagynevű hangversenyénekesnő legközelebbi fellépése november hó 14-én este fél 9 órakor lesz a *Zeneművészeti Főiskola* nagytermében, amikor régi magyar dalok mellett klasszikus darabokat is előad. A hangverseny iránt általános és nagy érdeklődés nyilvánult meg ez alkalommal is.

MENCZER gallért tisztít, drbja 10 f. mos, fest, tisztít saját üzemeiben. T.: A. 504-93 Külön vidéki osztály.

Ezredemlékünnepet rendez november 4-én (kedden) a józsefvárosi plébánia templomban (VIII., Mária Terézia-téren, fél 10 órakor a volt budapesti I. népfelkelő gyalogezred, mely misével kezdődik. Utána testületileg vonalnak az Andrássy-út végén lévő „Névtelen hősök emlékkövéhez" s ezt megkoszorúzzák. Este 8 órakor a Lloyd termében, V., Mária Valéria-utca 12. bajtársi vacsora lesz, amelyhez jelentkezni kell dr. *Spannberger* Alajos bajtársnál, az I. ker. Elöljáróság épületében. Telefon: Aut. 608-60.

Legtisztábban készült sütemény
I., Bors-u. 1 Telefon: 503—35 JÁNY pék

TURÁNI magyar perzsája, szőnyegjavítása vezet! II., FŐ-UTCA 80. SZ. Telefon: Aut. 515-79.

DVORÁK LÁSZLÓ
KELENFÖLD ÉS LÁGYMÁNYOS EGYETLEN KÉSMŰVES ÉS MŰKÖSZÖRÜS ÜZEME
I., Szt. Imre herceg-út 4
KORCSOLYA NIKKELEZÉS ÉS ÉLESITÉS

SZŰCS GŐZMOSÓDA
Kelmefestő és vegytisztító vállalata
az Orsz. Iparegyesület által aranyéremmel és díszoklevéllel kitüntetve
Főüzlet: I., Márvány-utca 36. Telefon: 519-73
Budai fiókok: I, Krisztina-krt 167. II, Fő-u. 60

ÉBNER KESZTYŰ
OLCSÓ, MERT JÓ!
II., ZSIGMOND-UTCA 22. ÉS V., LIPÓT-KÖRÚT 18. SZ.
ERNYŐ, FŰZŐ KÜLÖNLEGESSÉGEK

Az **ujlaki iparosok és kereskedők** most szervezik meg külön egyesületüket, hogy mint önálló testület úgy a saját, mint Ujlak érdekeit méltóan szolgálhassák. A néhány heti szervezkedés fényesen rácáfolt az óbudai „Iparosok és Kereskedők Egyesülete" állítására, hogy Ujlakon nem tudnak önálló egyesületet alkotni, mert eddig már 134 tag írta alá lelkesen a taggyüjtő íveket, és — értesülésünk szerint — *november hó 9-én* tartják meg az alakuló gyűlést, amelyre meghívják *felekezeti különbség nélkül* Ujlak összes iparosait és kereskedőit.

MÁTÉ István, szobafestő és mázoló mester, *I. ker., Attila-körút 2.* Telefon: 573—55.

Kandell Zsigmond, a bánáti uradalmak volt igazgatóját, mint ismert nevű gazdasági szakembert, most meghívták szlavóniai nagy uradalmak vezetésére, de — értesülésünk szerint — nem hajlandó elhagyni hazáját még ily fényes külföldi ajánlat dacára sem.

Háziasszonyok figyelmébe. Megjelent a piacon a *Monori étkezési hántolt borsó*, amelyet a Magyar Magtenyésztési R. T. *Monori* Magkereskedése saját termelésű fajtaborsóiból állít elő. Forgalomba kerül úgy zöld, mint sárga borsó a legfinomabb — hántolásra eddig fel sem használt — fajtákból egész és félborsó alakjában. Kérje mindenütt a *Monori borsót*. Ismertetőt bárki kívánságára ingyen és bérmentve küld a Monori Magkereskedés, Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 3. (Szép-utca sarok.)

TÉLEN IS NYITVA SIPOS HALASZKERT
IZLETES HALÁSZLÉJE P 1·20 — MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN MÉG KÜLÖN HÁZIASAN KÉSZÜLT DISZNÓTOROS VACSORA
melyet megizlelni élvezet — III., LAJOS-UTCA 46 — 5, 7, 9, 51 villamosmegálló az ajtó előtt

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I. Attila-u. 12

Nász. *Tóth* Valériát, a nemrég elhunyt *Tóth* Imre gyáros leányát eljegyezte dr. *Reich* Imre.

— *Keztyűs Irén* és *Károly Imre* a Révai-nyomda alkalmazottai október hó 29-én tartották esküvőjüket a Józsefvárosi plébánia templomban. Tanuk voltak: *Tóth* János és *Viraág* Béla.

Philadelphia

Új kávéház a régi helyén

Az egykori Heves Ifjú ezelőtt jó húsz és egynéhány esztendeje egy csendes őszi délutánon nagy sétát tett a vén Budán: a *„Bástyák"* lombjait hullató platánusai alól hallgatta a *„Krisztina"* vén tornyának harangjait, zörgő falevelek között ődöngött a kedves Horváth-kertben és hóna alatt némi könyvekkel betévedt egy előtte akkor új és ismeretlen budai kávéházba.

Kedves és azóta elköltözött öreg urak dominóztak a fehér márványasztaloknál, a kávét rengeteg nagy kékvirágos csészében hozták és teméntelen habot adtak hozzá. 16 krajcár volt a kávé. Régimódi sárgaréztányéron állott a tintatartó, melyből a Heves Ifjú valamely cikk írására való tintát merített.

A Heves Ifjú ott ragadt a kávéházban, amelynek szép görög neve volt: *„Philadelphia"*, mi annyit teszen, hogy *„Testvéres szeretet"* s egy nagy amerikai város neve is.

Tavaszi reggeleken ott ült a terraszon az Ifjú s nézte a Horváth-kert tavaszi pompába boruló gesztenyefáin kifehéredő virággyertyákat. Nyári estéken a felejthetetlen drága Kreesányi papa előadásait hallgatta: „A Trubadúrt" s utána a kávéház terraszán nézte az óriási forgalmat: emeletes lovas omnibuszokat, fiákerokat és konflisokat. A réztányéros tintatartó és az óriási kávéscsésze híven szolgálták a Heves Ifjút, míg egy szép napon megperdültek a dobok és a kávéházból el kellett menni a csatába, ahonnan visszatérve a virágos nagy kávéscsésze és a sárgaréztányéros tintatartó mindig viszontlátták.

Azután elhallgattak a dobok is, minden vörös lett a Hazában, csak ez a kávéház nem, hiszen gazdája a veszprémvármegyei kemény kurtanemes Szabó Sámuel nemzetes uram barátom. A Heves Ifjú dús üstöke ritkulni, majd szürkülni kezdett a múló évek torán és során, de szürkülni kezdett a gazda is, fiai pedig felcseperedtek. Köztük az egyik, aki régi mesterfiak módján apja nyomdokaiba lépett: az apai kávéshagyományokhoz sok éves külföldi kávésfőiskolai studiumokat folytatva, új levegőt hozott a meghitt régi kávéházba. Egy szép napon aztán különböző csákányos, gipszes és kalapácsos emberek jelentek meg és a konzervatívvá lett egykori Heves Ifjú mérgesen nézte őket. *„Mit akarnak ezek az én kávéházamban?"* Egy szép napon azonban elmentek a gipszes és kalapácsos emberek s a Vén Ifjú új ragyogó kávéházat talált a régi helyén. Ám, de olyat, amely mégis megőrizte a *régi kávéház Lelkét*, mely így pompás, modern köntösében is megmaradt Buda lelke kifejezőjének.

A Vén Tintatartó azonban kegyeletből megmaradt. A Vén Ifjú megmagyarázta barátjának, Szabó Sámuel nemzetes uramnak, hogy a kávéház nem a kávésé, hanem a vendégeké: legyen tehát valami emléke a kedves régi „Philá"-nak, mely a nagyszerű új „Philá"-val összeköti. E célból a Vén Ifjú a kedves sárgaréztányérú régi tintatartóból merítvén a tintát, írván e sorokat, köszönti az Uj Kávéházat, annak öreg és fiatal Gazdáját, az őszbeboruló Horváth-kertet, mely jövő tavaszra új fiatal lombba borul, mint az öreg „Phila' az ifjú „Philába".

Bevilaqua-Borsody Béla.

A kávéház Attila-utcai részéből *Erhardt* Ernő mesteri terve világvárosi etabliszmánt varázsolt elő. Baloldalán húzódik hátra a billiárd-szalón, a félemeletre bordóselyem tapétás lépcső vezet, ahol a magyar sakkcsapatbajnok, *„Budai Sakkozó Társaság"* klubhelyisége van. A hosszú félemeleti terem mellett rendezték be a kártyaszobát. A lépcsőfeljáróból nyílik a különszoba, amely meghitt, meleg tónusú berendezésével szinte csalogatja a vendéget.

A billiárdteremben 6 rendes és 1 versenyművészasztal várja a billiárdsport kedvelőit, melynek remekbe készült mesterműve *Mayer* Antal billiárdasztalos és kávéházi berendező (Bpest, VII., Dob-u. 100. szám, tel.: 451-92) kezei közül került ki, ugyancsak ő készítette a stílusos lépcsőket, a lágy ívelésű korlátokat és a falburkolatokat is.

A tapéták színei ötletesen alkalmazkodnak a helyiségek rendeltetéséhez, a lépcső tapétája ugyanolyan anyagú, mint a szegedi fogadalmi templomé. Készítette *Hahn és Preiss* cég, Bpest, V., Tisza István-u. 12. (Tel.: 816-61).

Weisse Béla és Tsa szobrászok (Bpest, I., Csaba-utca 7/b., tel.: 503-29) készítették a plafón gipsz- és stuccomunkáit, amely görögös klaszszikus stilizáltságával úgy hat, mint a faragvány.

Goldstein Ignác és fia csillárgyáros és elektrotechnikus (Bpest., VII., Kazinczy-utca 53., tel.: 428-35) végezte a villanyszerelési munkákat nagy hozzáértéssel. Az egész villanyberendezés a maga meleg, halvány és mégis világos tónusával elüt a körutak vásári fényáradatától.

Kvila Gyula bádogos, víz-, gáz- és légfűtésberendező (Bpest, II., Török-utca 8. Tel.: 516-55) készítette a szellőző berendezést, a gőzfűtést, W. C-t és a vízvezetéket. A levegőfrissítést egy ügyes plafónventillátor végzi.

Kaucz István műasztalos (Bpest, I., Győri-út 1., tel.: 544-68) készítette az ajtókat, ablakokat. A kávéházi asztalok jellegét viselik linoleummal bevont pompás asztalkái, amelyeken egyaránt lehet sakkozni, kártyázni.

Urbach és Tafler betóntéglagyár, burkoló és építő rt. (Bpest, VI., Liszt Ferenc-tér 9., tel.: 208-08) borította be a tágas termeket aszbesztpadlóval, amely zajtalan, higiénikus és igen tartós.

Heller Ármin üvegezővállalata, Budapest, VII., Peterdy-utca 31., szállította és szerelte a hatalmas méretű üvegtáblákat.

Az egész építkezés tervét, melynek minden része beszédes bizonyítéka *Szabó Sámuel* áldozatkészségének *Gavora és Prinner* budai mérnök építési vállakozók (Bpest, I., Krisztina-körút 129., tel.: 531-16) készítették el gondos alapos munkával. Az ő érdemük, hogy ez a nemes elgondolás, a szép terv és a résztvevő iparoscégek tudása igazi meleg otthont teremtett Buda központjában a kávéházba járó közönségnek.

Takarékosság nélkül nincs tőke Tőke nélkül nincs jólét

Gyermekkorunkban a régi jóvilág legkedvesebb örömei közé tartozott a *postatakarékkönyv*. A boldog Nagy-Magyarország aranykorában úgy sertkentették a gondos szülők takarékosságra az ifjúságot, hogy Postatakarékpénztári betétkönyvecskét adtak neki ajándékba. Mivel minden második utcában ott volt a postahivatal, nem kellett sok időt eltölteni a szaladgálással s a szorgalmas, takarékos gyermekek tőkét gyüjtöttek, amely sok esetben alapja volt jövő boldogulásuknak is. A világháború után minden megváltozott. Az ideges hajszában vészes nemtörődömség ülte meg az elcsigázott társadalmat, amelyet most népszerű céltudatos propagandával kell újból hozzászoktatni a takarékosság gondolatához.

Pengős plakátok ékeskednek a házak falán, annak bizonyságára, hogy az összegyüjtött fillérekből lesz a pengő. Az első takarékba tett pengő pedig a gyarapodásnak, a vagyonosodásnak lehet az alapja. A *Postatakarékpénztár* éppen a legmegfelelőbb időben hívta fel a közönséget a tőkegyüjtésre, mert a takarékosságra a válságos közgazdasági viszonyok mellett mindig fokozottabb mértékben kell ráterelni a társadalom figyelmét. S ha az egyes rétegek a mai nehéz időkben redukálják igényeiket, példát adnak minden társadalmi osztálynak a takarékosságra. Ha pedig a megtakarított pénzt a *Postatakaréknál* helyezik el az emberek betét formájában, a betét kamatozik, egyre gyarapszik és amikor szükséges, mindig rendelkezésre is áll. A fel sem sorolható sokféle előny mellett a *Postatakarék* a legszegényebb emberekre is gondolt, lehetővé tette ezeknek is a tőkegyüjtést, takaréklapok felragasztásának formájában, amellyel 1 pengőnél csekélyebb összegek is tartalékolhatók

Bárki megszerezheti 20 fillérért a takaréklapokat bármelyik postahivatalban. Még egy inasgyerek is összegyüjtheti 8 filléres cimletek alakjában a bélyegeket, amiket a takaréklapra ragaszt, mert 10 drb 8 filléres bélyeg már 1 pengőt jelent a 20 filléres takaréklappal Azután jöhet a többi egymás után, csak egy kis kitartás kell hozzá.

Sok szegény ember kapott már kedvet a tőkegyüjtéshez a takaréklapoktól!

A betétek összege nincs korlátozva, minél több, annál jobb. A betevő pedig bármikor szabadon rendelkezik tőkéjével, mert betétjeit egy ürlapon szükség esetén rövid úton felmondhatja. Ha pedig elvész a könyv, semmi károsodás sem éri, ha azonnal bejelenti az esetet a *Postatakarékpénztárnak*, ahol másikat állítanak ki.

A *Postatakarékpénztár* nemcsak a takarékbetétakcióról, hanem minden más üzletágáról bármikor készséggel tájékoztatja a nagyközönséget, mert tudatában van annak, hogy nagyméretű fejlődését a kitűnő vezetés mellett általános népszerűségének köszönheti. Saját megnyugtatása érdekében cselekszik mindenki, ha ide fordul felvilágosításért, amit különben a közvetítő postahivatalok is készséggel megadnak.

KERPEL
MIMOSA CREME
SZÉPÍTI, FEHÉRÍTI ÉS PUHÍTJA AZ ARCOT
EGY TÉGELY ÁRA: 1 P
TEGYEN KÍSÉRLETET
KERPEL
MIMOSA TOILETTE ÉS MOSDÓSZAPPANNAL
Szépít, üdít, fehérít. EGY NAGY DARAB ÁRA: 90 f
KÉSZÍTI:
KERPEL „SZENT ISTVÁN" GYÓGYTÁRA
BUDAPEST, II., MARGIT-KÖRÚT 38 TELEFON: 5-16-19

ÉHGYOMORRA
naponkint igyék egy pohár
KRISTÁLY
VIZET!

Telek ház lakás

Budai Napló
I. ker., Bors-utca 24. szám
Telefon: 502-96

Budapestnek új látványossága a Ferenciek templomával szemben, *Kossuth Lajos-utca 4. szám* alatt, a *Mauthner Odön* cégnek gazdasági és kertészeti kiállítása. Most van a legalkalmasabb ideje az eredeti hollandi virághagymák: jácintok, tulipánok, stb. ültetésének, melyek Mauthnernél nagy választékban kaphatók. Őszi árjegyzéket az érdeklődőknek ingyen és bérmentve küldi.

MOK Hortobágyi juhtúró

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

Szerkesztő: SZÁSZHALMI JÓZSEF.

* **Az Union Nasic** f. hó 28-án tartotta Genfben az 1929/1930. üzletévre vonatkozó rendes évi közgyűlését. A közgyűlés változatlanul elfogadta az igazgatóság által előterjesztett évi jelentést és az *osztalékot nyolc és fél svájci frankban* állapította meg, ami a 3 százalékos svájci szelvényadó levonásával folyó évi november 1-től kezdve a *Hazai Bank R.-T.*-nál Budapesten és a Banque de Paris et des Bays-Bas fiókjánál Genfben kerül kifizetésre.

* **A Rimamurány Salgótarjáni Vasút R.-T.** 30-án tartotta dr. *Biró* Pál elnöklésével rendes évi közgyűlését. Az 1929/30. év zárszámadásai és az ezzel összefüggő összes javaslatok elfogadást nyertek. *A részvényenkénti 5 pengő osztalék november hó 3-tól* kerül kifizetésre. Az igazgatóságba új tagul *Heinsheimer* Alfréd, a felügyelőbizottságba báró *Bornemissza* Lipót választatott meg.

* **Magyar Ammonia-gyár Rt.** A Kereskedelmi Bank helyiségeiben alakult meg *4,000.000 pengő* alaptőkével. Az alapításban a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, a Salgótarjáni Kőszénbánya Részvénytársulat, a Magyar Leszámítoló és Pénzváltó Bank és a Wiener Bank-Verein magyarországi fióktelepe vesznek részt. Az új vállalat a veszprémmegyei *Pétfürdőn* magyar lignitszén felhasználásával ammoniagyárat létesít, mely a péti műtrágyagyár részére fogja a nyersanyagot szállítani. A gyár ezzel kapcsolatban eddig Magyarországon nem gyártott új vegyi cikkek előállítására is be fog rendezkedni.

Budai Általános Takarékpénztár
Részvénytársaság
Budán, II., Fő-utca 9
Elfogad kamatoztatásra takarék- és folyószámlabetéteket.
Lekötött betétek után megállapodás szerint magas kamatot térítünk
Budai ingatlan-tulajdonosoknak gyors lebonyolítás mellett bekebelezett váltókölcsönöket nyujtunk
Mindennemű bank- és takarékpénztári ügyben készséggel állunk rendelkezésre
SAFE DEPOSIT

HALWA S.
BUDÁN, I., SZENT JÁNOS-TÉR 4
TELEFON: AUTOMATA 507—37
Állami díszoklevél — Ezüstkoszorús mester
NAGY ARANYÉREMMEL KITÜNTETVE
Vadászfegyverek, fegyverjavítások, sportcikkek, cserkészfelszerelések
PUSKAMŰVES

Az uriközönség
angol szabója
DINCSÉR OSZKÁR
I., ATILLA UTCA 8 SZÁM
Elsőrendű angol szövet raktáron
Folyószámla hitelre is.

TELEK

Bercsényi-utca és Baranyai-út sarok, 1010 négyszögöl telek, minden közművekkel, nagyon olcsón eladó. Telefon: 824-44.

Buda legszebb és legegészségesebb helyein. Istenhegyi-út 37. és Tamás-utca 21. szám alatt termő gyümölcsfákkal beültetett összes közműves, 300 öles villatelkek jutányosan kaphatók részletre is. Tulajdonos, Csollán ügyvéd, Váci-utca 42. Telefon: 846—58. Értekezés 4—6 óra között.

Telek Rózsadomb és Pasarét legszebb és legegészségesebb részén, kedvezően megvehető.

Drótkerítés, vasajtó, vaskapu kedvező fizetési feltételekkel Szinay István és Társa drótkerítésgyárában, V., Balaton-utca 12. Telefon 186—11.

Ujszentjános-kórháznál téli-nyári bérvillatelek egyik Szarvas-úton, a másik Virányos-úton közművekkel, fásítva, vaskerítéssel, déli fekvéssel, eladó. Ikervillának 6800, 10.200, 13.200, 8000 pengős részek.

A Gellérthegyen a Somlyói-út és Mihály-utca találkozójánál 300—600 négyszögöl területű telkek eladók. Bővebb felvilágosítást dr. Baránszky Gyula ügyvéd irodájában I., Naphegy-utca 21. Telefon: 544—22.

Szépvölgyi fenyvesben egyedülálló 16 holdas és a római Dunaparton 4 holdas telek szanatórium, weekend-telep részére eladó, vagy bérbeadó. Dr. Lugmayer József ügyvéd, II., Margit-körút 1. Automatatelefon 515—52.

Hieronymi-úton, Alma-utcánál, 330 öl parkirozott gyümölcsös összes közművekkel, 30 személyes mesterséges tóval, ölenkint 100 P. (97)

Ferry Oszkár-utcában 206 öles telek eladó. Építési iroda I., Naphegy-utca 21. Tel. 527—80.

Rózsadombon, Bimbó- és Vérhalom-utca mentén gyönyörű fekvésű 270 öles telkeink, dunai kilátással, eladók részletfizetésre is. Építési kölcsönt nyujtunk. Rózsadombi házépítő rt. V., József-tér 8. Telfón: 806—00.

Kályhás! Minden szakmabeli ügyben forduljon a régt jóhírű céghez
I, Logodi-u. 19 Béres Márton Tel.: 530-33

KALAPOK urak és hölgyek számára nagy választékban
KERTÉSZ kalapcsmesternél I., Krisztina-tér 3 Fest, alakit

LEGSZEBB
és legkellemesebb uzsonnázóhely a
PUTSAY CUKRÁSZDA
terrasza
gr. Majláth száll. bérház és I., Attila u. 21

HUNGARIA CIPŐÁRUHÁZ
BUDÁN, II., ZSIGMOND-U. 5
CIPŐI: GARANTÁLT MINŐSÉGŰEK, KÉNYELMESEK
ÁRAI: BÁMULATOSAN OLCSÓK

Arany éremmel kitüntetve
KRAUSZ REZSŐ
KÁLYHÁSMESTER
II., CSALOGÁNY-UTCA 50
CSERÉPKÁLYHÁK ÁTRAKÁSÁT FAFŰTÉSRE VALÓ ÁTALAKÍTÁSÁT!
JUTÁNYOSAN! FELELŐSSÉGGEL!
TELEFÓNSZÁM: 546—67

Szőnyeg-javítás,
mosás, vákuumozás
vétel, eladás
LENGYELNÉL, Attila-utca 12

Böszörményi-út 3/d. alatti 208-öles saroktelek, bérházépítés céljára eladó. A telek közvetlen villamos- és autobuszmegállónál fekszik. (60)

Hidegkúti-úton, Star filmgyár mellett, villamos közelében, kettő à 298-öles telek, diófás parkban, összes közművekkel, ölenkint hetven pengő. (69)

Svábhegyen, a Városkúti-út és Béla király-út között 3000 négyszögöles telek eladó, 12 pengő négyszögölenkint. 20.000 pengős kölcsön első helyen betáblázva a Leszámítoló Banknál. (25)

Rózsadombon 300 öl bekerített, parkirozott, fásított telek, elépíthetetlen kilátással, autobusztól pár perc. (103)

Zugligetben Dániel-utcában gyönyörű gyümölcsös, összes közművekkel. (100)

Svábhegy legszebb pontján 600 öl saroktelek, összes közművekkel, kedvező fizetési feltételekkel. (76)

Pasaréten villamosnál, autobusznál, huszonnyolc telek, ölenkint 30 pengő. Összes közművek minden telken. (104)

Pasarét, Hűvösvölgy környékén, villamos közelében készpénzfizetéssel 300 öles telket veszek. (45)

HÁZ

Pasarét legegészségesebb, legelőkelőbb részén 5 szobás, kitűnően épült modern villa 700 öles fásított kertben eladó. (b/50)

Pasaréten 3000 öl, 4 szobás modern villa, külön 2 szobás modern villa egészben vagy felosztva, kedvező lefizetéssel megvehető. (b/51)

Rózsadombon, urasági villa, 5 szobás, 700 öl parkban, gyönyörű kilátással, eladó vagy kiadó. (91)

Sósfürdőnél 3 szobás, parkettás, adómentes úrilak 18.000 pengő. (86)

Kelenhegyi-úton 4 szobás, alápincézett, 800 öl fás kertben, 80.000 P, felével megvehető. (87)

Rózsadombon 6 szobás, gőzfűtéses villa 70.000 pengő. (57)

Városmajor-utca mellett pompás villa, 7 szobával, minden mellékhelyiséggel, parkos kerttel, luxuskivitelben, Vajda Zsigmond freskóival, eladó 130.000 pengőért. 25 évi adómentesség. (49)

Buda belterületén 3—4 kislakásos házat keresek 30.000 pengőig. (78)

Keresek 4, esetleg 5 szobás villát 50—60.000 pengőig. (95)

HA HÁZAT ÉPITTET,
kérjen árajánlatot
CSUVIK ÉS STROJIL
PARKETTAÜZEMÉTŐL
III., Kiscelli-u. 39.
Telefon: 620—56.
KARTELEN KÍVÜL!

A mosatás bizalom dolga!
Haszilló István gőzmosódája
II. ker., Csalogány-utca 55
17 éve ugyanazon helyen érdemelte ki a budai közönség bizalmát

Ha BUTORT akar venni, látogassa meg vételkényszer nélkül
HUSZÁR TESTVÉREK
bútorgyára budai eladási mintatermét
II., Zsigmond-u. 24. — Seiffert-kávéház mellett
Gyári árak Gyári garancia

FRISS VIRÁGOK! SZOLID ÁRAK!
Telefon: A. 537-87
LOHR IRMA utóda
NAGY IMRE LÁSZLÓ
udvari szállító
II, Fő-utca 1

LAKÁS

Műegyetem parkjával szemben, Budafoki-út 17. szám alatt kettő és négyszobás modern öröklakás és műterem háromszobás öröklakással eladó. Bővebbet a házgondnokságnál, hétköznap délután 3—4 óra között.

Budán, Karátsonyi ucca 3. kertes magánpalotában négyszobás lakás újonnan festve, új, modern fürdőszobával, melegvízzel 2900-ért azonnalra kiadó.

II., Buday László-utca 5/b. sz. a. bérházamban egy háromszobás, földszintes modern szép lakás kiadó november 1-re.

Egy-kétszobás komfortos erkélyes lakások, központi fűtéssel, melegvízzel, budai hegyvidékre való gyönyörű kilátással, november és január 1-ére, Horthy Miklós-útnál, kiadók. Építészmérnöki iroda, Fadrusz-utca 6. Telefon: Lá. 6—80. (17)

Hűvösvölgyben hét szoba, hall, veranda, nagy parkban, villamosmegállónál, részben vagy egészben. (105)

Délivasútnál, Kékgolyó-utcában 3 szobás komfortos lakások novemberre. (106)

Egy-, kettő-, három-, négy- és ötszobás lakás kiadó. Iroda: I., Naphegy-u. 21. Tel. 527—80.

Naphegy-utcában 5 szobás lakás kiadó. (92)

Pasaréten, Németvölgyben, Krisztinában abszolút modern 4 szobás lakást keresek, kertes házban. (96)

VIDÉKEN

Balatonnál, Révfülöp fürdőhelyen eladó vagy budai házért elcserélhető két új adómentes ház hatszáz ölön, három-három szoba mellékhelyiséggel. Közvetítő díjazva. Cím: Mázor, Balatongyörök.

Öröklakások 2—3—4 SZOBÁSOK
HALLAL, MODERN KIVITELBEN
(központi fűtés, melegvízszolgáltatás, gőzszárító, stb.) A Vérmezőre néző ATTILA-UTCA 95, 97, 99. SZ. telken épülő Stilus Társasházban KAPHATÓK,
1931 május 1-re. V., Balaton-utca 10. Telefon: 168—23.

SZOBÁK
ÜRESEN és BUTOROZVA
HAVI 50—70 PENGŐ
Minden szobában hideg, meleg folyóvíz, központi fűtés
OLCSÓ PENSIÓRENDSZER
ESPLANADE
SZÁLLODA
III., ZSIGMOND-UTCA 38—40 SZÁM

MODERN KÁLYHÁS
DOTTERWEICH ANTAL
II., BATTHYÁNY-UTCA 2
KÁLYHAÜGYEKBEN MEGBÍZHATÓ SZAKEMBER BUDÁN

DÉLIVASÚT
RÁDIÓHÁZ
I. KRISZTINA-KRT. 99. Tel. 507-07
Rádiókészülékek bérbe!
Kérjen prospektust

Ó-Buda-Ujlaki Takarékpénztár
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, III, LAJOS-UTCA 148. SZ.
TELEFÓN: AUTOMATA 624—57.
Betéteket elfogad könyvecskékre és folyószámlára a legmagasabb kamatozás mellett
Kölcsönöket folyósít váltóra, folyószámlákra, értékpapirokra a legelőnyösebb feltételek mellett

RÓZSADOMBI KÁVÉHÁZ és ÉTTEREM
Majláth szállodaházház (Statisztikával szemben)
BUDA LEGELŐKELŐBB és LEGSZEBB HELYISÉGEI — A LEGKITÜNŐBB KONYHA
Az étteremben esténként RÁCZ JÓZSI muzsikál. — Tulajdonos: LAKATOS JÓZSEF

Gotsch M. Mihály
cserépkályha-épitő iparvállalat
II., Batthyány-utca 13
Telefon: Automata 523—22

BORZALMAS dolog
AZ ÉLETLEN KÉS, BOROTVA!
Élesíttesse CYGÁN FERENC köszörüssel
I., Pálya-u. 7. KORCSOLYA-KÖSZÖRÜLÉS!

NOVA-BIFO

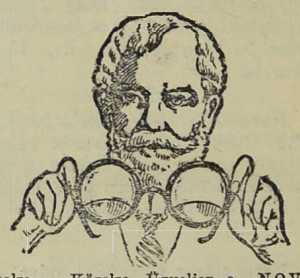

Távolra — Közelre. Ügyeljen a „NOVA" védjegyre. Egyedárusító — LÁTSZERÉSZEK
JUSZT LÁSZLÓ ÉS GYULA
I., KRISZTINA-KÖRÚT 101. SZ.
Kívánatra díjmentes ismertetőt küldünk!

KLIMENT KENYÉR ITŰNŐ!
APÁS-U. 35.

Fernengel és Czickeli
élelmiszer csarnok
I., KRISZTINA-TÉR 9. Tel.: 509-29
Ajánlják, fűszer, csemege, ital, cukorka, zöldség, élőhal, baromfi, hízott ökör, borjú- és sertéshús, valamint hentes árulkat
A VÁLASZTÉK NAGY, AZ ÁRAK VERSENYKÉPESEK. ÁRUK MINŐSÉGE FELÜLMULHATATLAN

GUMMI harisnyák, fűzők, gyógyhaskötők, női egészségügyi cikkek
legolcsóbb bevásárlási forrása
Hungária Kötszergyár R.-T. fiókja
Buda, I., Krisztina-tér 3. sz.

Laptulajdonos: VIRAÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Viraág Béla.

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Bpest V, Ügynök-u. 8. — (Nyomdaigazgató: Linzer M.) —

Budai Napló

XXVII. évfolyam. 1014. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre 24 pengő, félévre 12 pengő. Egy szám 50 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Délután 5—7-ig. Telefon: 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél 40 fillér. 20 mm. magas hirdetés 8 pengő. Szövegsor ára 4 pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor előre fizetendő.

1930 november 10

Budai polgár — polgári pártra szavaz!

VÁLASZTÁS

Járom a választási küzdelem harctereit, azokat a nagynak hirdetett, de néha nagyon jelentéktelen összejöveteleket, ahol régi és új pártok igyekeznek híveket szerezni. Járom ismeretlenül, mint érdeklődő polgár, akinél most alakul ki tulajdonképpen a — pártállás.

Keresem azt, hogy itt Budán, a jelöltek mit mondanak Budáról. Az általános városi programok mellett, nekünk mégis csak valami sajátos, speciális budai programunknak kell lennie és ennek kellene aláfestenie minden felszólalást.

Hallottam mindenről, távoleső dolgokról, csak éppen — Budáról nem hallottam semmit.

Érdekelt a korteskedés tónusa, a hang, ahogy a pártok egymást kezelik és azt láttam, hogy a régi kortesvilágban megnyilatkozott ötletek, ügyes trükkök, azok a bizonyos kortesfogások, amiken sokszor az egész ország mulatott — teljesen hiányzanak. Most a harcmodor egészen nyers, a piszkolódásig nyers, gőgös, utálatos, minden szellemesség híján való.

Talán az egyetlen kivétel a Községi Polgári Párt, ahol ma már ott vannak a régi várospolitikusok: Bárczy István, Bódy Tivadar, Harrer Ferenc, Kozma Jenő, Becsey Antal, akik nobilisabb hangon, saját erejük fölényes tudatában, kerülik a személyeskedést és állanak a kemény, elvi harcosok alapján. Még a plakátja is a legötletesebb: — a mentőhajó.

Ennek a mentőhajónak a vitorláit bontotta ki most a párt a budai hegyvidéken.

Pártalakulás

A XII. választókerület, mely az I. és II. kerülethez tartozó hegyvidék túlnyomó részét öleli fel, mint új választókerület, most kezdi élni politikai életét. Elsőnek ezt az új kerületet a *Községi Polgári Párt* hívta alakuló gyűlésre a *Budai Társaskör* nagytermébe, ahol megjelent a pártvezér,

KOZMA JENŐ dr.
országgyűlési képviselő

is, aki a szorongásig megtelt teremben röviden, de markáns vonásokkal ismertette a pártgyűlés célját, mire *Oszoly* Kálmán és *Hubert* Vilmos jelöltek megtették a pártszervezet eddigi munkájáról és az elért meglepő eredményekről a jelentésüket, ami rendkívüli, lelkes hatást váltott ki a terembe alig férő választópolgárság körében.

A jelölőbizottság jelentése alapján ezután megválasztották a párt elnökségét, tisztikarát, 100 tagú választmányát és intézőbizottságát.

Kozma Jenő dr. ezzel el is búcsúzott, mert pártvezéri tevékenysége órára-percre foglalja le idejét és munkáját. Lelkes éljenzés kísérte a távozó vezért.

Petracsek Lajos dr. programbeszéde

Amikor *Petracsek* Lajos szólásra emelkedett, hogy előzetes képet adjon azokról a célokról és irányokról, amelyek felé haladni kíván, amelyek érdekében nagy nemzetgazdasági tudását értékesíteni óhajtja, — hirtelen felcsattant a taps, felharsant az éljen és a rokonszenves fiatal pártvezért percekig a legrokonszenvesebb ovációban részesítette az összegyűlt választóközönség.

PETRACSEK LAJOS Dr.

elsősorban a tanítóság, a tanszemélyzetnek mondott őszinte, meleg köszönetet és ezzel *Oszoly* Kálmán ny. igazgatónak is, aki ezt az odaadó szeretetet és bizalmat

a tanszemélyzetből,

volt kartársaiból kiváltotta. Azután

az iparosok és kereskedők

támogatásáért mondott köszönetet, akiknek csatlakozása és a párt érdekében kifejtett munkássága *Hubert* Vilmos díszére szolgál, mert az ő személye, az ő önzetlen, puritán gazdasági szereplése, — a bajba jutottak készséges odaadó segítése, biztosította a párt részére ennek a produktív társadalmi osztálynak rokonszenvét és támogatását.

Meghajtva a lobogót a vezérek előtt

kommunális kérdésekkel

vezette be nagyszabású beszédét, hangoztatva a városgazdálkodásnak azt az ideális módját, hogy

a város minél kevesebb adót vessen és minél több jövedelmet biztosítson a városnak más úton,

ami azonban a mai nehéz gazdasági viszonyok mellett egyelőre nem sikerülhet. Az egyetlen elérhető eredmény ma az volna, hogy a város gazdálkodása nyugodt és koncepciózus folyamatosságban folyjon tovább.

Ezután áttért

Buda speciális programjára,

mert úgy látja, hogy Buda jelentősége megnövekedett, úgy látja, hogy a városfejlődés súlypontja most átkerült Budára és teljes mértékben

magáévá tette a BUDAI NAPLÓ budai programját,

mely legutóbb pontokba foglalva jelent meg. Ez a kijelentése alkalmat adott arra, hogy a budai érdekekért szívós harcot folytató Budai Naplót elismerő óvációban részesítsék. Beszéde további folyamán

sürgette Buda történelmi és természeti kincseinek feltárását

és azt a konklúziót vonta le, mint végcélt, hogy

Buda, mint világfürdő legyen az ország idegenforgalmának központja.

Azután áttért a XII. választókerület, illetve

a budai hegyvidék sajátos szükségletei és kívánságai

méltatására. Ez a hegyvidék egyedül alkalmas arra, hogy ott a dolgozó polgárság megtalálja annak lehetőségét, hogy családjának egészséges otthont teremtsen,

családi házat építhessen.

Ennek érdekében

új telek- és ingatlanpolitikát követel.

A város ne vásároljon bérháztelkeket, hanem olcsó és ma elhanyagoltan álló hegyvidéki területeket. De

fordítania kell eddigi városfejlesztő politikáján,

amely engedte, hogy ezeken a területeken a polgárság össze-vissza építkezhessen és csak évek, sőt évtizedek mulva építette fel a közműveket. Ezen a beteg sorrenden változtatni kell.

Építse meg először a város az utakat, csatornákat, vezesse oda a vizet, a világítást, a közlekedést

és akkor rohamosan benépesülnek ezek az elhagyott néptelen területek, amiket megfelelő áron bocsát a polgárság kívánsága szerinti nagyságban a települők rendelkezésére.

A hatszáz négyszögöles fényűző parcellák létjogosultsága a mai szomorú viszonyok között megszűnt.

Ma nagy parkok fenntartására, nagy magánvillák építésére nem elég vagyonos a polgárság s így ezen a régi rendszeren okvetlenül változtatni kell. Már azért is változtatni kell, mert

egészségtelen és az erkölcsöket rontja a nagy bérkaszárnyákban való tömeglakás.

A jövő Budapestjét a pesti fütőhomokról át kell vinni a füst fölötti réteg fölé, a budai hegyek közé.

Hangoztatta, hogy a városi politikát szigorúan el kell választani az országos politikától. Rámutatott arra a katasztrofális veszedelemre, mely soha el nem képzelt méretekben fenyegeti a világgazdaság révén a mi gazdasági életünket is és ma az első feladat az, hogy ezzel szembeszállni, védekezni tudjunk.

Uj gazdasági helyzetek alakultak ki, ezekkel szemben új követelményeket kell szegeznünk.

Beszédet figyelemmel hallgató közönség, — mely az egyes tételeknél tapssal és éljenzéssel adott kifejezést, — nagy érdeklődése mellett fejtette ki ezután azokat a

politikai alapelveket,

amelyeket a közélet terén magára és a pártra nézve alapvetőnek és mértékadónak tart. Az első ebben a sorban

a közélet tisztasága,

a második sorban a

szereplőknek százszázalékos érdektelensége és intaktsága,

a harmadik pedig a

szigorú purifikálás.

Ez alapfeltételek mellett irányadásul kifejtette, hogy a párt első és legszentebb céljának tekinti, hogy a polgárság érdekeit minden tekintetben megvédje. Követelte

az igazságos munka- és jövedelemelosztást,

— aminek első és legfőbb alapfeltétele, hogy

minden álláshalmozást meg kell szüntetni

és ezzel szemben

a kisembereket kell felkarolni

és támogatni. Az iparosság és a kereskedelem érdekében sürgősnek tartja, hogy

a magánvállalkozással versenyző városi üzemeket szüntessék meg.

Mint ahogy a beteg szobájának ablakait ki kell tárni, hogy friss levegő hasson gyógyítólag a betegre, — így kell kitárni a városháza ablakait is, hogy a gyógyító friss új áramlások a gazdaságilag beteg szervezetet meggyógyítsák.

Az általános tetszéssel kísért programbeszédet azzal fejezte be, hogy a legfőbb feladat

a polgárságnak megszervezése,

a világpolitikai helyzet és a világgazdasági válsággal szemben, aminek első feltétele, hogy

minden erővel fenn kell tartani a már elért konszolidációt, a már elért társadalmi rendet,

minden anyagi és egyéni áldozattal, mert a polgárság, most vívja nagy harcát a létért a bolsevizmus ellen. Megszervezve, egy zászló alatt győzni fog a polgárság. Arra hívta fel a jelenvoltakat, hogy legyenek segítségére abban a munkában, hogy

az elfogultságában elernyedt polgárságot felrázhassa közönyéből,

ezzel diadalra visszük a polgári rendet, amely túlsegít minden válságon és lehetővé teszi a csonka hazának visszaszerzését, a régi Magyarország feltámasztását!

Zajos, hosszantartó éljenzés honorálta a magvas és gyakori tetszést kiváltó beszédet.

Az elnöklő *Hoor-Tempis* Mór dr. ezután szólásra hívta fel *Szombathy* Kálmánt, az I. kerület választási mozgalmának fáradhatatlan intézőjét, a Budai Társaskör igazgató-alelnökét, aki lelkes beszédben méltatta a három jelölt szerepét Budán, mely predesztinálja őket arra, hogy a polgárság bizalmának ők legyenek a letéteményesei.

A pártszervezet

A XII-ik (hegyvidéki) választókerület Egységes Községi Polgári Pártja a következőképpen alkotta meg pártszervezetét:

Tiszteletbeli elnökök: dr. *Kozma* Jenő, dr. *Bódy* Tivadar, *Ziegler* Géza. — *Elnök:* dr. *Petracsek* Lajos. — *Ügyvezető elnökök: Hubert* Vilmos, *Oszoly* Kálmán, *Szombathy* Kálmán. — *Elnökségi tagok:* Bakonyi János, Balázs Farkas, Bartalits Aladár, Bérczy László, Bercsényi Antal, Csohay Géza, dr. Daróczy Aladár, Fábián József, György Lajos, dr. Hanck József, dr. Henyey Vilmos, dr. Hiesz Károly, dr. Hódy Lajos, Ivanits Ferenc, Jajczay János, Jauernik Nándor, Karap Cyrill, dr. Kejzlar Gyula, Kiss Ferenc, dr. Krivoss Árpád, Ligeti Lajos, dr. Manninger Vilmos, dr. Okolicsányi-Kuthy Dezső, Polakovics Zsigmond, dr. Radnay Béla, Ravasz László, osgyáni Rónay Károly, Szabados Jenő, dr. Székely Vladimir, Szibinkits György, dr. Tímár József, Viraág Béla, dr. Wirter László.

Nagy választmány: Ady Győző, Aigner Ottó, Asztalos József, L'Auné Frigyes, Balogh Pál, Bekey Imre Gábor, Bieber Károly, dr. Bikkal Lajos, dr. Bikkal Rezső, Boros Gyula, Bögehold Ferenc, dr. Brózik Félix, Czapek Ödön, Delmár Walter, dr. Dobák Ferenc, Dunay Bertalan, Érdy Zsigmond, Faczuna György, Fenyő Sándor, Fleischer Károly, dr. Fónagy Lajos Gaál József, Gál Lajos, Gabriel Tibor, Gabrovitz Ede, dr. Gáspárdy Rudolf, dr. Gáti Béla, Gerlóczy Lajos, Gerő Endre, dr. Geszti Ödön, Görgey István, Görgey Lajos, Görög István, Gr. Grotta-Grottenegg József, Hiesz Ferenc, Holub Jenő, dr. Homolka Gyula, Horváth Elek, Horváth Károly, Hrabovszky György, Jauernik Nándor, Jakab Lajos, Jány Árpád, Kantek Imre, Kapeter Géza, Karsch Imre, Károlyi Gusztáv, Kemény Imre, dr. Kemény Dezső, dr. Kiss Ödön, Kmetykó János, Kollár Ferenc, dr. Kolozsváry Gyula, Kubinyi Bertalan, Kun Attila, Kurzweil Vilmos, Laufer Zsigmond, dr. Lehotay Károly, Liptay János, Lurie Róbert, Major István, Mann Nándor, Marton Ferenc, dr. Massány Ernő, dr. Máté Dezső, Mikus István, Molnár Vilmos, Nadler Herbert, Nagy Lajos, Nikora Béla, Patatics Vilmos, Perjessy Kálmán, Primer Ede, Printz József, Rehák József, Reissig Adolf, Rezik Gyula, Schwartzer Béla, Schwarz Brunó, Schwartzmayer István, Sóváry Béla, Steinfeld Dávid, Szabó László, hindi Szabó László, vitéz Szánthó László, Szántó Sándor, Szentessy József, Sziva József, Taubner Ferenc, Theimer József, Trenkusz János, dr. Téri Miklós, Wéber Sándor, dr. Vigh Pál, Viola Lajos, Vitális János, dr. Wittkovszky Tihamér.

Intézőbizottság: dr. Agonás József, Arató Gyula, Benkovich Géza, Betz Lajos, Bikfalvy István, dr. Boros Ferenc, dr. Corzan-Avendano Béla, dr. Dobokay Lajos, dr. Dobokay Zoltán, ifj. Eisenstock Imre, Faczuna Pál, Falvay Kálmán, Falvy Döme, Fischer Pál, dr. István László, Juhos Károly, Kantaszky Dezső, Kriszt Ferenc, Klasz Pál, Marcis Gyula, Prokisch Vilmos, dr. Pongrácz Elemér, dr. Schmidt István, Staud Sándor, Streda Károly, dr. Szabó István, Szeiler Nándor, dr. Szelényi Jenő, Szöllősi Andor, Tarczán István, Vajna Frigyes, Vigassy Lajos, Wagner Gyula, Zeőke Gergely.

A „Schulmeisterek"

A programbeszéd hatása alatt szólalt fel *Havas* István, a kiváló poéta és tanfelügyelő, hogy a tanítóság és a tanári testület nevében tegyen bizonyságot azok ragaszkodásáról a párthoz és arról a szeretetről, amellyel viseltetnek

OSZOLY KÁLMÁN

illusztris személye iránt, aki ezt a kapcsolatot 40 éves munkával megteremtette és akinek egyénisége, puritán jelleme, önfeláldozó barátsága és szolgálatkészsége képezi azt az erős kapcsot, mely a főváros e kulturális osztályát a párthoz fűzi. *Havas* István közvetlen, meleg beszéde és az az általános szeretet, nagyrebecsülés és tisztelet, mely *Oszoly* Kálmánt évtizedek óta környezi, olyan lelkes, őszinte és spontán megnyilatkozó ovációt váltott ki a jelenvoltakból *Oszoly* iránt, aminőre kevés példát szolgáltatnak a választási küzdelmek. És folytatódott ez a pártgyűlést követő vacsorán is, ahol *Petracsek* Lajossal együtt ünnepelték *Oszoly* Kálmánt, aki szerényen tiltakozott az ünnepeltetés ellen.

Iparosok és kereskedők

A pártgyűlés másik ünnepeltje, *az iparosok és kereskedők jelöltje*, a budai társaság régi kedves tagja,

HUBERT VILMOS

volt, akit a gyűlés után hazaszólított az a szomorú körülmény, hogy neje megbetegedett s így a társasvacsorán nem vehetett részt.

Az ülés folyamán, minden alkalommal, amikor szóba került a neve, osztatlanul meleg, kedves, lelkes ünneplésben részesítették az összegyűlt hegyvidéki választópolgárok.

A hegyvidék szava

Havas István lelkes szavai után a hegyvidékiek szólaltak fel. A déli rész nevében dr. *Kejzlár* Gyula ügyvéd, aki tartalmas beszédben fejtette ki politikai nézeteit, utána pedig dr. *Tímár* József a hegyvidék északi részének az üdvözletét mondotta el, mint a Hűvösvölgyi Sportklub elnöke, biztosítva a pártot a kerület e részének hűsége és támogatása felől.

Társasvacsoránál

A gyűlésen résztvettek túlnyomó része vonult le azután a Délivasút éttermébe, ahol *Okolicsányi-Kuthy* Dezső főorvos köszöntötte Petracseket, lapunk szerkesztője pedig a népszerű dalköltőt, a gázgyár főtisztviselőjét, *Kapcza* Imrét egyrészt névnapja, másrészt pedig abból az alkalomból, hogy a fürdőügyről és az idegenforgalomról irott tanulmányát adja elő csütörtökön, e hó 13-án este a *Budai Kaszinóban*.

Ezzel felavatták a *Községi Polgári Párt* a XII. hegyvidéki választókerületet a politikailag szereplő városrészek közé, megadva számára a vezéreket a völgyeket beépítő *Kozma* Jenőben és a hegyeket szépítő *Bódy* Tivadarban, aki a Svábhegyi Egyesület és a Szövetkezett Hegyvidéki Egyesületek elnöke és vezére.

*

A most alakult **Budai Iparosok és Kereskedők Gazdaságpolitikai Pártja** az alábbi nyilatkozat közlésére kérte föl lapunkat:

„A Budapesti **I. ker. Iparoskör** kijelenti, hogy titkára *Papp Lajos*, aki a demokrata párthoz csatlakozott, ezt az Iparoskör tudta és beleegyezése nélkül, sőt a szervezőbizottság határozott tiltakozása ellenére tette s így az ő csatlakozása *nem jelenti az Iparoskör csatlakozását a Nemzeti Demokrata Párthoz.* Az Iparoskör vezetősége fenntartja magának azt a jogot, hogy tagjainak szavazatával azt a pártot támogassa, amely az iparosságért *valóban tenni is tud* s a választás során tett ígéreteit be is fogja váltani.

Papp Lajos eljárása tehát másnak, mint egyéni akciónak nem tekinthető."

*

Érdekes nyilatkozat.

Fölkérettünk az alábbi nyilatkozat közlésére:

A II. ker. Iparosok és Kereskedők gazdasági pártjának vezetősége tud-

KI MINT VET, ÚGY ARAT,
MAUTHNER MAGNÁL JOBBAT
SEHOL SEM KAPHAT!!!

MAUTHNER MAG

MAUTHNER ÖDÖN
MAGTERMELŐ és MAGKERESKEDELMI R.-T.
TEL.: J. 463—65. BUDAPEST TEL.: J. 463—65
SÜRGÖNYCÍM: MAUTHNEREK

Központ: VII., ROTTENBILLER-UTCA 33. Fióküzlet: IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 4. (A Ferencrendiek templomával szemben.)
Főárjegyzék, növényárjegyzék, őszi árjegyzék jácint, tulipán stb. virághagymákról ingyen és bérmentve.

SZENT
GELLÉRT
GYÓGYFÜRDŐ
Vízgyógyintézet és napfürdő
—s—
Külön férfi és női osztály
A legmodernebb berendezés
Szakképzett személyzet

tom és beleegyezésem nélkül nevemet kinyomatta az Iparosok és Kereskedőkhöz címzett levelezőlapra, amely meghívóként szolgált a Demokrata-párt nagygyűlésére, nevemmel történt visszaélés ellen tiltakozom annál is inkább, mert nemcsak élőszóval, de levélileg is kijelentettem azt, hogy a pártmozgalmakban részt nem vehetek.

Pataki László.

*

Az **Egységes Községi Polgári Párt** *tabáni* szervezete folyó évi november hó 6-án, a *Brandits*-féle vendéglőben látogatott ülést tartott, amelyen a tabáni polgárság nagy számmal jelent meg. A Párt programját Dr. *Krivoss* Árpád ismertette, rámutatva a várospolitika legsürgősebb kérdéseire. Beszédében élesen elítélte azt a felelőtlen izgatást, mely a városi agitáció során a kormányzat ellen folyik. A polgári társadalomnak olyan tömörülésre van szüksége, ahol nem jelszavak, hanem célok és elvek irányítják a szervezkedést. A fővárosi gazdasági, üzemi és költségvetési kérdések fejtegetése után kéri a megjelent választókat az Egységes Községi Polgári Párt támogatására. — Utána *Szombathy* Kálmán ismertette dr. Ripka Ferencnek, a főváros konszolidálása érdekében kifejtett munkásságát, rámutatva arra, hogy csak az a Párt, amelynek élén ő áll s amely Buda polgárságával teljesen összeforrt, lehet hivatva arra, hogy Buda lakossága érdekében komoly munkásságot fejtsen ki. Kérte a választók csatlakozását. *Pataky* László, mint a pártnak régi szóvivője is csatlakozásra szólította fel a polgárságot, amit az lelkes hangulatban nyomban meg is tett. *Miklós* Béla tanár a Vár üdvözletét tolmácsolta, *Sipos* István a kisemberek csatlakozását jelentette be, ami után *Stella* Gedeon színművész megkapó szavalata emelte a lelkes hangulatot. Az értekezlet a késő éjjeli órákban ért véget.

*

Uj párt alakult Óbudán, a *„Független Gazda és Polgári Párt"*, mely a tősgyökeres óbuda-ujlaki polgárságra és a hegyen épült városrészre támaszkodik. Értesülésünk szerint a párt listáját *Szilágyi* Károly és dr. *Lugmayer* József vezeti.

*

A **Keresztény Községi Párt** I-ső kerületi szervezete november hó 4-én, kedden este a Budai Polgári Kaszinóban (I., Krisztina-tér 1.) szűkkörű értekezletet tartott. A megjelent párttagok *Szigethy* János elnök indítványára elhatározták, hogy *Wolff* Károly dr. pártelnöknek névnapja alkalmából a tagok eláírásával díszalbumot nyujtanak át. A megjelentek között ott voltak: *Lámpel* Vilmos min. tan., *Pakányi* Ferenc, *Payr* Vilmos ny. államtitkár.

*

Áll a harc
a nikotin ellen
A Dohányjövedék gyártmányai nikotintól mentesítve is kaphatók a trafikokban
Gondoljon egészségére
Szívjon Nikotexet

A **Keresztény Ellenzéki Párt** II. kerületi szervezete november hó 4-én a Budai Vigadó vendéglőjében tartotta értekezletét, amelyen felszólaltak: *Sármezey* Endre főv. biz. tag, *Szigeti* Gyula dr. min. tanácsos és *Nagy* István.

*

Ugyancsak november hó 4-én este a Friedrich-párt ülést tartott a XI. kerületben, Lágymányoson. Az ülésen felszólaltak: *Draskóczy* M. László ügyvezető-elnök, főv. biz. tag és dr. *Kovács* Géza ügyvéd.

*

Arcképleleplezéssel ülte meg a **Magyar Nemzeti Szociális Párt** elnöke dr. *Neményi* Imre ny. államtitkár névünnepét, akit elsősorban *Lányi* Jánosné, a hölgybizottság elnöke, majd *Szilágyi* Mihály ügyv. társelnök köszöntöttek, miközben leleplezték az elnök arcképét. Lányi Lacika pedig kedves verset szavalt. Az elnök melegen megköszönte az ünnepeltetést. A párt-értekezlet azután megvitatta a választás ügyét, amihez *Sass* ny. tanár fűzte kritikáját a város visszásságairól.

*

A **Demokrata Párt** „demokrata ifjai" november hó 6-án este a lágymányos-kelenföldi ifjúság részére egy kissé zajos gyűlést tartottak, amelyen *Kardos* Vera tartott előadást „Nő a politikában" címmel. A megjelent vegyes ifjúság, fiúk és lányok, nagy tetszéssel fogadták az előadást. A további felszólalások sorából *Káldor* István dr., *Szilasi* Ferenc, *Kramer* Adolf, *Kreutzer* Emil után magasan kiemelkedett *Fóthy* Vilmos beszéde.

Áll Buda, él magyar még!

Buda termelhet csak nemzeti nagyságokat, A Hollós Mátyás Társaság ünnepi estje.

Hollós Mátyás Társaság ünnepi vacsora keretében köszöntötte meleg szeretettel nov. 3-án a Császárfürdő „Hollós termében" azokat a tagjait, akik a közelmultban kitüntetéseik vagy kitűnő munkáik révén a közérdeklődés előterébe kerültek. Az ünnepeltek iránti tiszteletnek, ragaszkodásnak kedves kifejezést adtak a nagy számban megjelent tagok, akiknek sorában ott volt *Szávay* Gyula, *Hennyey* Vilmos, vitéz *Aggházy* Kamil, *Viraág* Béla és neje, *Peterdy* Sándor és neje, dr. *Pávai Vajna* Ferenc, dr. *Geguss* Dániel és neje, *Kapcza* Imre, *Kapcza* Ilonka, *Viraág* Ilonka, dr. *Eperjessy* István és neje, *Czölder* Dezső, *Klár* Klári, *Krivátsy* Miklós, *Andor* Endre, *Ujj* Gyula és neje, *Rév* Sándor stben. Viraág Béla alelnök-háznagy szíves szavakkal üdvözölte a megjelenteket, a kegyelet örök szépségű szavaival áldozva a Társaság hirtelen elhalt nagynevű elnöke Szabolcska Mihály emlékének. Peterdy Sándor ünnepi hozsannával köszöntötte a nagy művészeket, akik elismerést szerezve díszt jelentenek és dicsőséget hoztak a Hollós Mátyás Társaságra. Nemesveretű komoly szavakkal fejtette ki az írók, művészek, tudósok kiemelkedő nagy hatását az általános kultúrában s abban is elsősorban a jelenlévő ünnepeltek élén haladó *Lechner* Jenőét, akit a Corvin-koszorúval tüntettek ki s alkotásai nemcsak hazánk, hanem a nagyvilág közkincsévé lettek. Majd *Medgyaszay* István magasan ívelő zsenijéről emlékezett meg, mely hódolatra kényszerítette a bámulatos magyar alkotó erő előtt Franciaországot is. A legnagyobb elismerés hangján beszélt azután gyügyei *Nagy* Zsigmondról, a világhírű festőművészről, aki Barcelonából az aranyérmet hozta haza, *Istók* János szobrászművészről, akinek egyszerre három alkotását bámulhatja a magyarság és *Kézdi-Kovács* László nagynevű festőművészről, aki mint a Társaság eminens tagja a legutolsó kiállításán aratott hatalmas sikert.

Lechner Jenő nagy éljenzés között köszönte meg az ünneplést, kifejezve nagy örömét, hogy a tízéves Hollós Mátyás Társaságnak alapítása óta tagja lehet és a kitüntetés, amelyet most kapott szintén Hollós Mátyás szellemét sugározza. Ebben a Társaságban az elismerés a legbensőbb igazi érzést váltja ki és azt minden érdek nélkül a legkedvesebb formában tudja kifejezésre is juttatni.

Medgyaszay István mélyen szántó beszéddel válaszolt az üdvözlésre. Mindenhol a nagyvilágban a közönségben él a művész elismerése, amely ha szükséges, ki is erőszakolja számára a kitüntetést, mint ahogy az Munkácsy Mihállyal történt Párizsban. Nálunk itt Magyarországon nincs művészi közvélemény s azért annál értékesebb, hogy néhány kifinomult lelkű ember, a Hollós Mátyás Társaság, függetlenül mindentől, megtalálta azokat, akiknek külföldi eredményeit meleg baráti kézszorítással elismeri. Ezt a meleg barátságot jött el megköszönni.

Nagy Zsigmond áttüzesedett lélekkel számolt be tizenkét évig külföldön élésének tapasztalatairól, összehasonlítva azt a magyar állapotokkal, ahol még ma is a művészi életben sáskahadjárat van és a tehetségtelenség futball-korszaka virágzik. Nincs tisztelet, megbecsülés, elismerés és az íróember is, a kiváló és nagy is csak a halála napján kapja meg a kitüntetést. Nincsen sehol sem szív a művésszel szemben és azért kétszeres az öröme, hogy ebben a társaságban lehet, amelyet bátran nevez a nemes szívek társaságának. Az igazi művészek sehol sem érzik jól magukat a sok összekúszált érdekszálak között és azért hozzuk ide őket, ahol méltóan fogadják, méltóan szeretik, méltóan megbecsülik őket.

Krivátsy Miklós szobrászművész a fiatalabb művészkorosztály nevében üdvözölte az öreg nagyokat, meghajolva előttük és a tisztelet, elismerés koszorúját nyujtván át.

Ujj Gyula lelkes felszólalásában Lechner Jenő és Medgyaszay István ősmagyarságát mutatta ki és utalt arra a nagy eredményre, amit Zajti Ferenc, a társaságnak tagja a messze Indiában elért, az ős magyar rokonság megtalálásával. Rámutatott arra, hogy a Hollós Mátyás Társaságnak ezen az úton kell tovább haladnia az ős magyar szellem állandó ébresztgetésével.

Geguss Dániel nagy szónoki erővel világított rá arra, hogy szerencsétlen országunkban még a művészi állapotoknak nagy letargiáját is a mai magyar nehéz politika idézi elő. Ez a politika elsenyveszt mindent, mert hiányzik belőle: — a morál. Az igazi tehetséget elnyomják és csak az érvényesül, akire egy bizonyos kaszt rányomja a bélyeget. Csodálatos szép szavakat talált Szabolcska Mihály nagy poéta lelkének méltatására, majd áttért Szávay Gyula értékeinek elismerésére, kifejtvén azt, hogy ebben a Társaságban születnek a nagyok, ennek a Társaságnak, mely Hollós Mátyás szellemét idézi, van egyedül jövője.

Peterdy Sándorné művészlelkének egész melegével gyujtotta lángra a társaságot, éltetve benne a nagy Akaratot: — Viraág Bélát, aki nemcsak összehozta, de össze is tartja Hollós Mátyás budai késői szellemi hadseregét.

Viraág Béla fejtette ki azután, hogy egyedül Budának lesz a jövőben nagy szava a nemzet életében, egyedül Buda termeli ki a hétköznapon felülálló nagy értékeket és egyedül Budáról kell kiindulni mindennek, ami Magyarország hírét visszahozza. Innen kell megkovácsolódnia a nagy láncnak a Kelettel. Akik ezt a programot érzik, azok ebbe a társaságba tömörülnek és ezért élteti Geguss Dánielt, aki megérezte és segíti is valóra váltani a nagy programot. (R. S.)

MENCZER gallért tisztít, drbja 10 f. mos, fest, tisztít saját üzemeiben. T.: A. 504-93 Külön vidéki osztály.

Budáról jön minden jó, még a pestiek számára is és ez a legújabb áldás, az *olcsósági hullám,* bizonyára áthozza őket Budára, nem is a férfiakat, hanem a szép asszonyokat. mert hogy *harisnyáról* van szó. A budai *Fábián* József cég, amelynek ma már jól csengő neve van odaát Pesten is, ott fogta meg a hölgyvilágot, ahol legkényesebb — a harisnyánál ! és egy merész lépéssel megelőzte a kort. Megelőzte azt a mozgalmat, amelynek jönnie kell és jönni fog : — a ruházati cikkek olcsóbbodását. Rendkívüli módon leszállította a G. F. B. jelzésű *Bemberg harisnyák* árát. Ez oda csalja a hölgyvilágot és aki egyszer ott járt ebben a pompásan felszerelt üzletben, az majd talál ott mást is s ami elvész a harisnyán, megkerül máson.

TURÁNI SZŐNYEGSZŐVŐ R.-T. Készít, javít, megőriz II., PŐ-UTCA 80. SZ. Telefon: Aut. 515—79.

KLIMENT KENYÉR ITŰNŐ! KAPÁS-U. 35.

Rendkívül leszállítottam harisnyaáraimat!

Megelőzve, ami még csak óhaj, hogy a ruházati cikkek árai olcsóbbak legyenek, máris rendkívül leszállítottam az árakat, amit alanti árjegyzékem mutat

GFB Bemberg-harisnyák

Finomszálú, hibamentes, ezüst jelzéssel	3·60
Finomszálú, hibamentes, arany jelzéssel	4·20
Középszálú, hibamentes, ezüst jelzésű	3·—
Nehéz, extraminőség, arany jelzéssel	4·45
Finomszálú, ajournyillal, hibamentes, ezüst jelzéssel	3·80
Finomszálú, ajournyillal, hibamentes, arany jelzéssel	4·50

Viscosa-anyagból, hibátlan Reklámár 1·90
Viscosa-anyagból, hibátlan, ajouros Reklámár 2·45

Óriási választék „Wimpassing" gyártmányú sár- és hócipőkben. Egyéb cikkeim árát is rendkívül mérsékeltem.

Fábián József
I., Krisztina-körút 8-10. Póstapalota mellett
Fenti árak készpénzfizetés mellett értendők.

LEGOLCSÓBB CIPŐK! NŐI . . . . P 14.50 FÉRFI . . . P 18.50 „RECORD" I., Mészáros-utca 6

KIRÁLY-FÜRDŐ
Építette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.
Budán, II., Fő-utca 84. szám.
45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas klórnátriumot és magnéziumot tartalmazó hévviz
köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fémmérgezés, máj-, lép-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdő: férfiaknak . . . . reggel 5—1 óráig, nőknek hétköznap délután 2—7 óráig
!! IVÓ KURA!!

RÓMAI FÜRDŐ
ÓBUDA—AKVINKUM
Kitűnő konyha. — A források napi hozama 160.000 hektoliter rádioaktiv thermálviz
A szentendrei HÉV vasútnak, a MFTR hajóknak és az ÚJPESTI átkelő propellernek állomása

HUNGÁRIA
radium tartalmú, lithiumos gyógyforrás Budán, Erzsébethídnál
IVÓ-KÚRA
reggel 7 órától este 6 ig.
= Szénsavval telítve! =
HARMAT-VIZ!

DÉLIVASÚT
RÁDIÓHÁZ
I. KRISZTINA-KRT. 99. Tel. 507-07
Rádiókészülékek bérbe!
Kérjen prospektust

Fernengel és Czickeli
élelmiszer csarnok
I., KRISZTINA-TÉR 9. Tel.: 509-29
Ajánlják, fűszer, csemege, ital, cukorka, zöldség, élőhal, baromfi, hízott ökör, borjú- és sertéshús, valamint hentes árulkat
A VÁLASZTÉK NAGY. AZ ÁRAK VERSENYKÉPESEK. ÁRUK MINŐSÉGE FELÜLMULHATATLAN

BÁCSKAI KONYHA!
A CSÁSZÁRFÜRDŐ éttermeiben bácskai ételkülönlegességek, dunántúli borok!
ESTÉNKINT SCHRAMMELZENE
MEISTER ÉNEKEL
CSIRSZKA KONRÁD VENDÉGLŐS
ALKALMI KÜLÖN TEREM!
POMPÁS KORA REGGELIKÁVÉ

MAGYAR KERÁMIAI GYÁR R.-T.
Iroda: VIII, József-krt. 14. Telefón: J. 320-45. Gyár: X, Gyömrői-út 63
GYÁRT: Keramitköveket és lapokat, klinkerköveket és lapokat, utak, járdák belső helyiségek és pillérekhez. Chamotte, dinas és saválló téglát és habarcsot. Különféle falitéglát. Vállal útburkolásokat.

TEA Közvetlen behozatal Holland-Indiából
a termelő ¼ és ½ kg.os eredeti csomagolásban 5-10 dg-os saját csomagolásban és ládákban. Nagyban és kicsinyben
BOZÓ GYÓGYTÁR
BUDÁN, I., ALKOTÁS-UTCA 34. SZÁM.

Monori Nagy vezet
MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI R. T.
BUDAPEST—MONOR
Monori magkereskedése: Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 3. Telefon: Aut. 868-60
képes főárjegyzék és nagybani árajánlat ingyen és bérmentve

SZENT IMRE
GYÓGYFÜRDŐ
ezelőtt (Rácfürdő)
Erősen radioaktív, természetes 42·4 C° földes-meszes hőforrásokkal. Két női és egy úrl-gőzfürdővel, valamint kő- és kádfürdőkkel. Az összes gyógytényezőkkel felszerelve.
Egész éven át nyitva.

Személyi hírek

EREKY KÁROLY v. minisztert névnapja alkalmából számosan üdvözölték és szűkebb baráti köre társasvacsorán ünnepelte.

EXNER KORNÉL dr. ny. államtitkár, a Hollós Mátyás Társaság társelnöke kétheti üdülésről e hét elején érkezett vissza Balatonszemesről.

SÜMEGHI VILMOS dr. kormányfőtanácsos, kir. közjegyző, jelentkező szívbántalmai gyógyítása céljából a Svábhegyi Szanatóriumban gyógykezelik.

KAPCZA IMRE, a Hollós Mátyás Társaság kincstartója e hó 13-án este 7 órakor előadást tart a Budai Társaskörben: — „Gondolatok Buda fürdőváros és a magyarországi idegenforgalom körül" — címen.

LUGMAYER JOZSEF dr. ügyvéd e hó 7-én tartotta borestjét mint a Pénteki Borgazda Társaság tagja, amelyen nagyszámban megjelent vendégek előtt igen értékes beszédet mondott a városszabályozásról és a kisemberek lakásviszonyaival kapcsolatos szociális kérdésekről.

VÉSSEI EDE dr., a gázművek igazgatójának, a Budai Dalárda alelnökének, a magyar zenekultúra terén szerzett érdemes elismeréseül a III. oszt. magyar érdemkeresztet adományozta a kormányzó.

PÁRTOS SZILÁRD dr., a *Szövetkezeti Szemle* főszerkesztője, aki súlyos operáción ment át, — ahogy értesülünk — véglegesen felgyógyult.

ZÖLD KÁROLYT, a karnagyot és ismert zeneszerzőt melegen ünnepelte a *Budai Dalárda* mint karnagyát a Szent István étteremben.

BERCSÉNYI ANTAL, a Svábhegyi Egyesület igazgatója heteken át feküdt betegen, de állapota már annyira javult, hogy ismét folytathatja egyesületi tisztségéből kifolyó tevékenységét.

Jenő napja. A Budai Polgári Kör november 14-én, pénteken este 8½ órakor a Budai Vigadó I. emeleti étermében elnökének dr. *Kozma* Jenő m. kir. kormányfőtanácsos, ügyvéd, országgyűlési képv. és a székesfőváros törvényhat. biz. örökös tagja tiszteletére, névünnepe alkalmából társasvacsorát rendez. Kozma Jenő ez alkalommal, mint a „Pénteki Borgazdatársaság" soros borgazdája, *borestjét* is tartja.

MÁTÉ István, szobafestő és mázoló mester, *I. ker., Attila-körút 2.* Telefon: 573—55.

Főpatrona-avatást rendez Szent András havának 9. napján délelőtt fél 11 órakor a Pesti Vigadó nagytermében a Szent Imre Egyesület (Foederatio Emericana), amelyre tagjait a szokás szerint régi magyar nyelvjárással megírott kedves meghívóval hívta meg.

Legtisztábban készült sütemény
I., Bors-u. 1 Telefon: 503—35 JÁNY pék

Rózsadombi Egyesület *az új választmányi tagok bevonásával teljes választmányi ülést tart e hó 21-én, kedden este 6 órakor az Áldás-utcai elemi iskola tanácstermében nagyfontossággal bíró tárgysorozattal, amelyből kiemeljük a titkári jelentést, előterjeszti dr. Nádas Béla titkár; a rózsadombi kilátó és kioszk építkezésének tervezetét, ismerteti almási Balogh Lóránd alelnök.*

Horthyné rózsáskertje. Morbitzer Dezső kertészeti igazgató által tervezett *„Horthy Miklósné Rózsáskert"* modelljét mutatják be Virágos Budapest—Virágos Magyarország által rendezett és szombaton megnyíló virágbemutatón és ez alkalommal osztja ki a „Virágos Budapest—Virágos Magyarország" az idei ablakdíszítési és kiskertverseny jutalomdíjait is. A Technológiai Intézetben rendezett nagygyűlést Horthy Miklósné őfőméltósága nyitja meg.

A Németvölgyi Polgári Kör ifjúsági csoportja október hó 18-án este a budai Márványmenyasszony-vendéglő különtermében rendezte alakuló közgyűlését. Az elnökséget *Hilbert* Vilmos ny. államvasúti főfelügyelő, társelnök és *Ákos* István ny. Gyógypedagógiai igazgató képviselték. A mintegy 50 főnyi ifjúság egyhangú lelkesedéssel választotta elnökévé *Magyar* József egyet. hallg. tanárjelöltet. A tisztikar a következőkből alakult: alelnök: *Berczik* Árpád; főpénztáros: *Kaitán* Norbert; főtitkár: *Merkner* Miklós; jegyző: *Hunyadi* András; ifjúsági háznagy: *Libál* Antal egyetemi hallgatók. A tisztikar megválasztása után Magyar József ifjúsági elnök rövid beszédben vázolta az ifjúsági csoport célját, amely nem, osztály- és felekezeti különbség nélkül küzd a szebb jövőért és éppen oly szívesen látja körében az ifjúmunkást, mint a tanuló ifjúságot. A beszédet megtapsolták. Ezután Hilbert társelnök ismertette az alapszabályokat és végül társasvacsorához ültek.

A Németvölgyi Polgári Kör, a Csörsz-utcai Kápolna Egyesület, a Németvölgyi Római Kat. Templom Építési Bizottsága és a Budapesti Gazdálkodók és Kertészek Egyesületének Alsó-Németvölgyi körzete november hó 2-án d. e. ünnepélyesen felszentelte a Csörsz-utca 4. szám alatt, a régi vámházban létesített kultúrházát. A felszentelést megelőzően *Mészáros János dr.* prelátus érseki helynök szent Misét celebrált a Vöröskereszt kápolnájában. Az Ünnepségen megjelentek a helybeli előkelőségek, élükön Szigethy János, März Károly, Hilberth Vilmos és Ákos István. A délután folyamán a Németvölgyi Polgári Kör ifjúsági csoportja ismerkedési uzsonna-délután rendezett *Magyar* József ifjúsági elnök vezetésével. A teán közel nyolcvanan jelentek meg, a környék ifjúságai közül.

RAVASZ Előkelő cukrászszalón. Krisztina körút 75. sz.

A naturista sátorház, játéktér és ezek berendezésének bemutatása, egyúttal a „Magyar Naturalista Egyesület" és mintatelep megalakítása céljából *október hó 26-án délelőtt 11 órakor* jönnek össze az egyesület alapítói, az I., Zugliget, Szilassy-út 10. sz. alatti dr. Zerkowitz-villában. Megközelíthető a Mátyás király-útnak a „Disznófej" vendéglő melletti szakaszáról is.

A Kisfaludy Színház rendkívül érdekes színlapot adott e héten, amelynek legfőbb érdekessége az, hogy rámutat az Akadémia, a Kisfaludy Társaság és a Petőfi Társaság egy nagy hibájára, mely szerint állandóan ünnepeljük 5 év óta az ő bemondásuk szerint Jókai születésének századik évfordulóját, holott most derítette ki Miklósy Aladár, hogy Jókai *már 1772-ben* prológot írt az istvántéri *Miklósy* színház megnyitására. Már most nagy kérdés, hogy ki tévedett? A Magyar Tudományos Akadémia, — vagy a Kisfaludy Színház igazgatója — esetleg a szedő?

Komoly szóval is kell, hogy szóljunk a színház e heti műsoráról, amelyen ott szerepel az Első Tavasz, a Bajadér, a Fruska, Páros Csillag és vasárnap *Galetta* Ferenc felléptével: — *Lengyelvér*. És ami nagyon fontos: — a színház kellemesen fűtve.

Gyászünnepet rendez a Budai kat. Kör boldogult dr. *Vass* József m. kir. népjóléti miniszter emlékezetére 1930. évi november hó 11-én, kedden este ¾7 órakor a Kör dísztermében, amelyen dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester, a Kör tb. elnöke megnyitó beszédet mond, dr. *Hász* István tábori püspök emlékbeszédet, dr. *Dréhr* Imre ny. államtitkár pedig visszaemlékezéseket olvas fel, a Budai Dalárda *Szegő* Sándor karigazgató vezényletével dalokat énekel.

Gyász. Csengey Márton dr. tart. honvédtűzérfőhadnagy hosszas kínos szenvedés után november 3-án meghalt. *Simon* Béla dr., a Nikotex r. t. vezérigazgatója sógorát gyászolja az elhúnytban.

Gyügyei Nagy Zsigmond festőművész a „Fészek"-ben (VII., Kertész u. 36.) rendezett kiállítás naponta nyitva van e hó 15-ig, délután 6—8 óráig. Belépés díjtalan.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

Károly napján

A budai Károlyok ünnepeltetése

Hatalmas polgári ünneppé avatta Óbuda, de — mondhatnánk — egész Buda,

ANDRÉKA KÁROLY

főkapitányhelyettes, a III. ker. Egys. Polgári Párt vezérének és a Táraskör elnökének névünnepét. Az óbudai Korona Vigadó rogyásig megtelt ünneplő közönséggel, ahogy azt az alább közölt névsor is bizonyítja.

Nagy és lelkes ovációban részesítették az érkező *Andréka*-párt, a daliás főkapitányhelyettest és az őszhajú, de fiatal kedélyű feleségét, aki Óbudán, Ujlakon egyaránt megszemélyesítője a karitatív tevékenységnek, gyakran az anyagi viszonyait is meghaladó mértékben. Az ünnepelt kerületi vezért elsőnek *Szilágyi* Károly üdvözölte az Egyesült Polg. Társaskör nevében klasszikus beszéddel, amelyben művészi portrét adott Andrékáról. Beszéde elején léptek a terembe dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester, dr. *Kozma* Jenő és *Bezzegh-Huszágh* Miklós főkapitány, akiket zajos, lelkes éljenzéssel fogadtak a vendégek. Azután dr. *Orova* Zsigmond üdvözölte a vendégeket, az ő kedves modorában és humorával, egyenként is felsorolva a notabilitásokat. Nagy tetszést keltett a Ripkáról mondott karrierkép, hogy miképen lett „a Ripká"-ból *„Méltóságos úr"* és lett végül az egész város *„Feri bácsi"*-ja. Majd *Tóth* István a sportoló ifjúság nevében köszöntötte őt, amit dr. *Krivoss* Árpád rövid, de rendkívül tartalmas felszólalása követett, aki méltatta és köszöntötte Andréka Károlynét, a jótékony nagyasszonyt. Különös figyelemmel hallgatták *Bárczy* István volt polgár- és főpolgármestert, volt igazságügyminisztert, aki most visszakerült Óbudára és így jutott ismét kedves kapcsolatba a kerülettel.

Zajosan megtapsolták, mire szólásra emelkedett *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester, akinek szavaiból kitükröződött az aggodalom Budapest sorsáért, ha ez a féktelen izgatás ezt a ma még érintetlen gazdasági várunkat, magát a fővárost és tekintélyét devalválja és kiméletlenül ostorozta azt a demagógiát, mely éppen most, amikor reménység van rá, hogy a Trianon kovácsolta vaspántok szétpattanjanak, rontja hírünket.

A főpolgármester közvetlen, lelkes és melegen átérzett beszéde, amelyben Bárczy Istvánt is ünnepelte, Andréka Károlyt éltette. Azután *Bezzegh-Huszágh* Miklós főkapitány aratott sikereket, sok kedves és meglepő fordulattal telt felszólalásával.

Kozma Jenő dr. országy. képviselő és pártelnök mint beavatott, mindig tud mondani politikai eseményeket, vannak érdekes kijelentései, háborús üzenetei, ami mindig a szenzáció hatásával lepi meg a hallgatóságát.

Mindezt megkoszönte meleg, de pattogó szóval *Andréka* Károly, az ünnepelt, aki minden üdvözletre válaszolt az ő lekötelező modorával.

Még *Zeöke* Antal országy. képviselő, aki Ujlakon él, — továbbá *Horváth* Károly, akit a római négyessel jelölnek, mint biz. tagot, — és *Kollmann* Dezső szólaltak fel és emelték ezzel a nagyszabású, de kedves est fényét.

Az estét megnyitotta a *Tóth* Ferenc elnökkel érkező óbudai *Dalkoszorú* dalárda, melyet *Zöld* Károly vezényelt és tarkította az estét, emelve hangulatát.

Az Óbudán szokatlan nagy ünnepséget kész vezérkar rendezte kifogástalanul, amelynek tagjai: Orova Zsigmond dr., Szepesi Ágoston (találóbban: Guszti bácsi), Günther Béla, Martin Gyula és az agilis főtitkár: Horváth Lajos.

A társasvacsorán részt vettek:

— Andréka Károly és neje, almási Balogh Lóránt, Bakonyi János, dr. Bárczy István, Bárczy Lajos és neje, Benedek Szabolcs, dr. Berényi Sándor, dr. Bezzegh-Huszág Miklós, Bíró István Blaha Ottokár, Blum Albert, Blum Frigyes és neje, Blum Lipót, Blum Simon, Bodó Rezső, Bogenfürst György, Bohn József, Breitner Jenő, Breitner Miksa, Bródi Leó, Braun Jenő, Buthber Henrik, Buzál Pál, Buzál Pálné, dr. Chamber Lajos, Csorba Ferenc és neje, Deutsch Adolf, Duschák Andor, Doleviczény Ferenc és neje, Dormándy Géza, Édes Béla, Eliás Samu, Erzmann Izidor, dr. Faragó László, Farkas Elemér, Felber Lipót, Felber Géza, dr. Finály Árpád, Fried József, Francosó Richárd, Frey István, Forstinger Antal, vitéz Fáy Máté, Gárdonyi Emil, Grentzner Endre, Günther Béla, Gittinger György, Gloetzer József, Grill Gyula, Gönczöl László, Gold Ignác, Gebhard József, Harschághy Gyula, Haumann György, Hochner Arthur és neje, Hrivnyák János, Holzbauer Róbert, Horváth Lajos, dr. Horváth Henrik, dr. Horváth Henrikné, dr. Horváth Ákos, Horváth Károly, Hubert Vilmos, dr. Huszár József, Huszár Jenő, Hudák Ágoston, botfai Hüvös Iván, Izsák kapitány, Józsa Dezső, Kanyó Lajos, Karkas Rezső, Kellner Samu, Karrasch János, Kemény Lajos, Kiss Sándor, dr. Kiszely Lajos, Kollár Vendel, Kovácshegyi Kálmán, Kozma Gyula, Kozma Dezső, dr. Kozma Jenő, Kőszegi István, Körmendy Jenő, dr. Krivoss Árpád, Kudelka Károly, Kuncze Géza, László Mór, Laskovich László, Laskovich Gyula és neje, Laskovich János, dr. Lugmayer József, Lamott Károly, Lévai Gyula, Linczenpolcz József, Marczinkech Ferenc és neje, Martin Gyula és neje, Mathiaskó Károly és neje, Menczer Gusztáv, Mészáros Mátyás, Mihalek Lajos, Miklósy Aladár, Moskovits József, Móra István, Mottl Gyula, Morvay Zsigmond, ujlaki dr. Müller Pál, dr. Nádas Béla, Nemes Árpád, Németberta István és neje, dr. Némethy Károly, dr. Orova Zsigmond és neje, Prosz István, dr. Philipp Kálmán, dr. Raisz Aladár és neje, dr. Reiss Frigyes, Róth Béla, Róth Miksa, dr. Rózsa Zsigmond, Sándor Mátyás, Somló Sándor, Strausz Mór, Schmideg Imre és neje, Schmideg Manó és neje, Schmidkunz Lajos, Scsáp Ágoston és neje, Szamek Hugó, Szamek Zsigmond, Szente Miklós, Szedlacsek József, Szepesi Ágoston és neje, Székely Salamon, dr. Szemkő Barna és neje, Szilágyi Károly, Szobel Sándor, Szombathy Kálmán, Szücs Lajos, dr. Téry Miklós, Thomas Vilmos, Tóth Ferenc, dr. Tóth András, Varga Ernő, Vésey Győző, Viraág Béla, dr. Vilheim Jenő, Weisz Béla, Weinwurm Lajos, dr. Zboray Gyula, dr. Zeöke Antal, ifj. dr. Zeöke Antal, Zsoldos Miklós.

*

Meleg szeretettel ünnepelte e hó 3-án este vezérét a Budai Hegyvidéki Szövetség, amelynek megteremtője, lelke, szíve és ereje

SZILÁGYI KÁROLY.

Az ő nagy agilitása, szorgos gondossága teremtette meg a mai elfogadható állapotokat az óbudai hegyvidékben, ahol ma már jó utak, jó világítás és víz — víz! — teszi kedvessé az életet.

A Molnár-féle vendéglő nagyterme csak nehezen tudta befogadni az ünneplők nagy seregét, mert helyet kellett szorítani az óbudai Csokonai dalkörnek, mely hűen kíséri elnökét és szép dallal hálálja meg azt a munkát, amelyet érdekében Szilágyi Károly kifejt.

Az ünnepi felköszöntőt dr. *Lugmayer* József mondotta, aki kedves humorral tarkított beszédben méltatta Szilágyi Nagy szerepét Óbuda közéletében és tevékenységét a kerület fejlesztése körül. Számos felköszöntő ünnepelte még Szilágyit, amelyekre sziporkázó, ötletes és mégis forró szeretettel, magasan szárnyaló beszédben válaszolt.

A dallal, tréfával tarkított est kedves emléke marad mindazoknak, akik azon részt vettek és öregbítette Szilágyi Károly illusztris személye iránt megnyilatkozó szeretetet és tiszteletet.

TÉLEN IS NYITVA SIPOS HALASZKERT
IZLETES HALÁSZLÉJE P 1·20 — MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN MÉG KÜLÖN HÁZIASAN KÉSZÜLT DISZNÓTOROS VACSORA
melyet megizleli élvezet — III., LAJOS-UTCA 46 — 5, 7, 9, 51 villamosmegálló az ajtó előtt

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ
a Városligetben
a székesfőváros egyik legmodernebbül felszerelt, legmonumentálisabb gyógyfürdője. Ivókura. Népgyógyfürdők, nyári (strand) uszoda.
KITŰNŐ KÖZLEKEDÉS

RUDAS FÜRDŐ radioaktiv hőforrás
GŐZ- ÉS KÁDFÜRDŐ
FEDETT USZODA

FEDEZZE FEL ÖN IS A SASHEGYET!
Sashegy a Belvárostól gyalog is csak 25 percn ire
Sashegy a Belváros hegye
Sashegy a székesfőváros szívében — szívének jobbik oldalán
Sashegy az előkelő középosztály települő helye
Csak hegylejtőn lévő telkeket vásároljunk, ott van csak levegő, napsugár és kilátás
Ön gyermekei arcáról leolvashatja, hogy hol lakik
Nézze meg azután a sashegyi gyermekeket
Sashegyi telkeinkről prospektust küld:
Kubatura *részvénytársaság Budapest, főpostafiók 77/0.*

A mosatás bizalom dolga!
Hasziló István gőzmosódája
II. ker., Csalogány-utca 55
17 éve ugyanazon helyen érdemelte ki a budai közönség bizalmat

GÉPONDULÁLÁS
DAUERWELLEN
a legújabb rendszerű villanygéppel 15 P-től 20 pengőig
AMMER BALÁZS hölgyfodrász
I. KER., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 3/a

BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEI 8-EN
DÉLUTÁNI TEA
ÁNC
Ujdonság! Menürendszer! 4 fogásos ebéd 1.80-tól, utcán át is
Elsőrangú koncert- és tánczene. Európa előkelő restaurantjai között foglal helyet. Füst- és pormentes levegő. Este kétféle menü 3 és 6 pengős. Déli menü 2.50.
Asztalrendelés T: A. 528-84

KALAPOK urak és hölgyek számára nagy választékban
KERTÉSZ kalapcsmesternél I., Krisztina-tér 3 Fest, alakit

FRISS VIRAGOK! SZOLID ÁRAK! Telefon: A. 537-87
LOHR IRMA utóda
NAGY IMRE LÁSZLÓ udvari szállító
II, Fő-utca 1

Az uriközönség angol szabója
DINCSÉR OSZKÁR
I., ATILLA UTCA 8 SZÁM
Elsőrendű angol szövet raktáron
Folyószámla hitelre is.

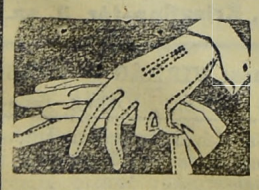
ÉBNER KESZTYŰ
OLCSÓ, MERT JÓ!
II., ZSIGMOND-UTCA 22. ÉS V., LIPÓT-KÖRÚT 18. SZ.
ERNYŐ, FŰZŐ KÜLÖNLEGESSÉGEK

KERPEL
MIMOSA CREME
SZÉPÍTI, FEHÉRÍTI ÉS PUHÍTJA AZ ARCOT
EGY TÉGELY ÁRA: 1 P
TEGYEN KÍSÉRLETET
KERPEL
MIMOSA TOILETTE ÉS MOSDÓSZAPPANNAL
Szépít, üdít, fehérít. EGY NAGY DARAB ÁRA: 90 f
KÉSZÍTI:
KERPEL „SZENT ISTVÁN" GYÓGYTÁRA
BUDAPEST, II., MARGIT-KÖRÚT 38 TELEFON: 5-16-19

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

Szerkesztő: SZÁSZHALMI JÓZSEF.

* **Az Óbuda-Ujlaki Takarékpénztár** hatalmas fejlődése kihatott az óbudai hegyvidék hiteléletére. A fokozódó bizalom megnyilvánulását igazolja a betétek folytonos szaporodása. A sok hiteligénylés viszont a takarékpénztár mobilitásának a bizonyítéka. A *Millénium*-telepi parcellázás nagyon jól sikerült, a *pomázi* parcellázásokat is általános érdeklődés kíséri. Az idei eredményes esztendő, amint értesülünk, a mérleg arányait is kedvező mértékben fogja befolyásolni.

* **A Magyar-Olasz Bank** megkapta a cegléd—nagykátai vasút koncesszióját, melyre Cegléd város 200 ezer pengő államsegélyt kapott. A város 20 éven át évi 84.000 pengővel, az érdekelt községek pedig kvótális arányban járulnak hozzá a törlesztéshez.

* **Az Investiment Trust** a legközelebb megalakul 20 millió pengő alaptőkével, melyben a *P. K.* is aktív részt vesz. Az elnöki állást előreláthatólag báró *Korányi* Frigyesnek szánják. Ügyvezető-igazgató *Sándor* Kálmán lesz.

* **A Központi Hitelszövetkezet** a pénzügyminisztérium közbenjöttével 8 millió dolláros hitelmegállapodást létesített a *Lee Higginson et Comp.* newyorki céggel abból a célból, hogy a gazdák részére állataiknak, terményeiknek és gabonatermésüknek exportlehetőségét előmozdíthassa. A kölcsönök folyósítását az OKH nov. 4-én megindította.

* **A Részvénysör** mérlegmegállapító ülése november 15-én lesz. Bár a sörfogyasztás megcsappant, a Részvénysör többi üzemei rentabilis voltuknál fogva nagy mértékben pótolták a sörön elmaradt hasznot.

* **A Kisipari Hitelintézet** eredményes takarékbetétgyűjtési akciót indított a fővárosi tanonciskolákban. Perselyeket, automatákat, takarékpokat osztatott szét a tanuló ifjúság között, hogy hozzászoktassa azokat a takarékosság gondolatához. *Szél* Jenő vezérigazgató legutóbb egy nemes gesztussal ajándék takarékkönyveket osztatott ki a megbízható iparosifjak között, amelyben kisebb törzsbetét volt elhelyezve.

* **A Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezete** nov. 10—17-ig nagyszabású szövetkezeti hetet rendez. Mindenki, aki ebben az időben vásárol, részt vesz a *Szövetkezet tárgysorsjátékán,* melynek rendkívül értékes nyereményei vannak.

ÉHGYOMORRA
naponkint igyék egy pohár
KRISTÁLY
VIZET!

Budai Általános Takarékpénztár
Részvénytársaság
Budán, II., Fő-utca 9
Elfogad kamatoztatásra takarék- és folyószámlabetéteket.
Lekötött betétek után megállapodás szerint magas kamatot térítünk
Budai ingatlan-tulajdonosoknak gyors lebonyolítás mellett bekebelezett váltókölcsönöket nyujtunk
Mindennemű bank- és takarékpénztári ügyben készséggel állunk rendelkezésre
SAFE DEPOSIT

Szőnyeg-javítás,
mosás, vákuumozás
vétel, eladás
LENGYELNÉL, Attila-utca 12

Ha BUTORT
akar venni, látogassa meg vételkényszer nélkül
HUSZÁR TESTVÉREK
bútorgyára budai eladási mintatermét
II., Zsigmond-u. 24. — Seiffert-kávéház mellett
Gyári árak Gyári garancia

Telek ház lakás

Budai Napló
I. ker., Bors-utca 24. szám
Telefon: 502-96

TELEK

Bercsényi-utca és Baranyai-út sarok, 1010 négyszögöl telek, minden közművekkel, nagyon olcsón eladó. Telefón: 824-44.

Rózsadomb alján 300 négyszögöles, befásított telkek, közművekkel és szép kilátással jutányosan eladók. Cím a kiadóban.

Buda legszebb és legegészségesebb helyein. Istenhegyi-út 37. és Tamás-utca 21. szám alatt termő gyümölcsfákkal beültetett összes közműves, 300 öles villatelkek jutányosan kaphatók részletre is. Tulajdonos, Csollán ügyvéd, Váci-utca 42. Telefón: 846—58. Értekezés 4—6 óra között.

Telek Rózsadomb és Pasarét legszebb és legegészségesebb részén, kedvezően megvehető.

Drótkerítés, vasajtó, vaskapu kedvező fizetési feltételekkel Szinay István és Társa drótkerítésgyárában, V., Balaton-utca 12. Telefón 186—11.

Ujszentjános-kórháznál téli-nyári bérvillatelek egyik Szarvas-úton, a másik Virányos-úton közművekkel, fásítva, vaskerítéssel, déli fekvéssel, eladó. Ikervillának 6800, 10.200, 13.200, 8000 pengős részek. (102)

A Gellérthegyen a Somlyói-út és Mihály-utca találkozójánál 300—600 négyszögöl területű telkek eladók. Bővebb felvilágosítást dr. Baránszky Gyula ügyvéd irodájában I., Naphegy-utca 21. Telefón: 544—22.

Szépvölgyi fenyvesben egyedülálló 16 holdas és a római Dunaparton 4 holdas telek szanatórium, weekend-telep részére eladó, vagy bérbeadó. Dr. Lugmayer József ügyvéd, II., Margit-körút 1. Automatatelefón 515—52.

Hieronymi-úton, Alma-utcánál, 330 öl parkirozott gyümölcsös összes közművekkel, 30 személyes mesterséges tóval, ölenkint 100 P. (97)

Ferry Oszkár-utcában 206 öles telek eladó. Építési iroda I., Naphegy-utca 21. Tel. 527—80.

Rózsadombon, Bimbó- és Vérhalom-utca mentén gyönyörű fekvésű 270 öles telkeink, dunai kilátással, eladók részletfizetésre is. Építési kölcsönt nyujtunk. Rózsadombi házépítő rt. V., József-tér 8. Telefón: 806—00.

Böszörményi-út 3/d. alatti 208-öles saroktelek, bérházépítés céljára eladó. A telek közvetlen villamos- és autobuszmegállónál fekszik. (60)

Hidegkúti-úton, Star filmgyár mellett, villamos közelében, kettő à 298-öles telek, diófás parkban, összes közművekkel, ölenkint hetven pengő. (69)

Svábhegyen, a Városkúti-út és Béla király-út között 3000 négyszögöles telek eladó, 12 pengő négyszögölenkint. 20.000 pengős kölcsön első helyen betáblázva a Leszámítoló Banknál. (25)

Rózsadombon 300 öl bekerített, parkirozott, fásított telek, elépíthetetlen kilátással, autobusztól pár perc. (103)

Zugligetben Dániel-utcában gyönyörű gyümölcsös, összes közművekkel. (100)

Svábhegy legszebb pontján 600 öl saroktelek, összes közművekkel, kedvező fizetési feltételekkel. (76)

Pasaréten villamosnál, autobusznál, huszonnyolc telek, ölenkint 30 pengő. Összes közművek minden telken. (104)

Pasarét, Hűvösvölgy környékén, villamos közelében készpénzfizetéssel 300 öles telket veszek. (45)

HÁZ

Rózsadombon kétlakásos nagy villa, szép kerttel, alkalmi áron eladó. Cím a kiadóban.

Pasarét legegészségesebb, legelőkelőbb részén 5 szobás, kitűnően épült modern villa 700 öles fásított kertben eladó. (b/50)

Rózsadombon egylakásos szép villa, nagy parkkal, előnyös fizetési feltételek mellett eladó. Cím a kiadóban.

Pasaréten 3000 öl, 4 szobás modern villa, külön 2 szobás modern villa egészben vagy felosztva, kedvező lefizetéssel megvehető. (b/51)

Különleges szépségű, elsőrangú építkezésű sarokbérház, étage fűtéssel, 55.500 pengő bérjövedelemmel, 11% nettó hozamra eladó. Részletes felvilágosítás a kiadóhivatalban. (107)

Rózsadombon, urasági villa, 5 szobás, 700 öl parkban, gyönyörű kilátással, eladó vagy kiadó. (91)

Sósfürdőnél 3 szobás, parkettás, adómentes úrilak 18.000 pengő. (86)

Kelenhegyi-úton 4 szobás, alápincézett, 800 öl fás kertben, 80.000 P, felével megvehető. (87)

Rózsadombon 6 szobás, gőzfűtéses villa 70.000 pengő. (57)

Városmajor-utca mellett pompás villa, 7 szobával, minden mellékhelyiséggel, parkos kerttel, luxuskivitelben, Vajda Zsigmond freskóival, eladó 130.000 pengőért. 25 évi adómentesség. (49)

Buda belterületén 3—4 kislakásos házat keresek 30.000 pengőig. (78)

Keresek 4, esetleg 5 szobás villát 50—60.000 pengőig. (95)

LAKÁS

Buda legszebb helyén, 2 épülő bérház mellett, melyekben üzlethelyiség nem lesz, vasportállal, karzat létesítésére alkalmas belmagassággal, bármely célra, de különösen mészáros, hentes, trafik, szabó, háztartási cikkek, festéküzlet stb. részére olcsó bérrel kiadók. Mészáros-utca 60/c.

Műegyetem parkjával szemben, Budafoki-út 17. szám alatt kettő és négyszobás modern öröklakás és műterem háromszobás öröklakással eladó. Bővebbet a házgondnokságnál, hétköznap délután 3—4 óra között.

Budán, Karátsonyi ucca 3. kertes magánpalotában négyszobás lakás újonnan festve, új, modern fürdőszobával, melegvízzel 2900-ért azonnalra kiadó.

II., Buday László-utca 5/b. sz. a. bérházamban egy háromszobás, földszintes modern szép lakás kiadó november 1-re.

Egy—háromszobás komfortos lakások **háromeves** házban, központi fűtéssel, melegvízzel **budai hegyekre** legszebb szabad kilátással, **februárra, májusra,** Horthy Miklós-útnál. I., Fadrusz-u. 6. Építészmérnöknél. Telefón: Lá. 6—88.

Hűvösvölgyben hét szoba, hall, veranda, nagy parkban, villamosmegállónál, részben vagy egészben. (105)

Délivasútnál, Kékgolyó-utcában 3 szobás komfortos lakások novemberre. (106)

Egy-, kettő-, három-, négy- és ötszobás lakás kiadó. Iroda: I., Naphegy-u. 21. Tel. 527—80.

Naphegy-utcában 5 szobás lakás kiadó. (92)

Pasaréten, Németvölgyben, Krisztinában abszolút modern 4 szobás lakást keresek, kertes házban. (96)

Kályhás! Minden szakmabeli ügyben forduljon a régt jóhírű céghez
I, Logodi-u. 19 Béres Márton Tel.: 530-33

URI SZABO, kiváló szabász!
GLASZ Péter, I., Maros-utca 11.

Öröklakások 2—3—4 SZOBÁSOK
HALLAL, MODERN KIVITELBEN
(központi fűtés, melegvízszolgáltatás, gőzszárító, stb.) A Vérmezőre néző ATTILA-UTCA 95, 97, 99. sz. telken épülő Stilus Társasházban KAPHATÓK,
1931 május 1-re. V., Balaton-utca 10. Telefon: 168—23.

MODERN KÁLYHÁS
DOTTERWEICH ANTAL
II., BATTHYÁNY-UTCA 2
KÁLYHAÜGYEKBEN MEGBÍZHATÓ SZAKEMBER BUDÁN

SZŰCS GŐZMOSODA
Kelmefestő és vegytisztító vállalata
az Orsz. Iparegyesület által aranyéremmel és díszoklevéllel kitüntetve
Főüzlet: I., Márvány-utca 36. Telefon: 519-73
Budai fiókok: I, Krisztina-krt 167. II, Fő-u. 60

DVORÁK LÁSZLÓ
KELENFÖLD ÉS LÁGYMÁNYOS EGYETLEN KÉSMŰVES ÉS MŰKÖSZÖRŰS ÜZEME
I., Szt. Imre herceg-út 4
KORCSOLYA NIKKELEZÉS ÉS ÉLESITÉS

Ó-Buda-Ujlaki Takarékpénztár
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, III, LAJOS-UTCA 148. SZ.
TELEFÓN: AUTOMATA 624—57.
Betéteket elfogad könyvecskékre és folyószámlára a legmagasabb kamatozás mellett
Kölcsönöket folyósít váltóra, folyószámlákra, értékpapirokra a legelőnyösebb feltételek mellett

RÓZSADOMBI KÁVÉHÁZ és ÉTTEREM
Majláth szállodabérház (Statisztikával szemben)
BUDA LEGELŐKELŐBB és LEGSZEBB HELYISÉGEI — A LEGKITÜNŐBB KONYHA
Az étteremben esténkint RÁCZ JÓZSI muzsikál. — Tulajdonos: LAKATOS JÓZSEF

Gotsch M. Mihály
cserépkályha-építő iparvállalat
II., Batthyány-utca 13
Telefon: Automata 523—22

IDEÁLIS OTTHON
mindenkinek a leghőbb vágya. Ilyet biztosíthat magának legújabb, már épülő
KERTES
társasházunkban: a Horthy Miklós úti „Szent István-udvar"-ban. Adómentes, 2, 3, 4 szobás, legszolídabb építkezésű, olcsó, fixárú
ÖRÖKLAKÁSOK
Hall, loggia, jövedelmező üzlethelyiségek, kényelmes törlesztés.
Kívánatra képes prospektus!
A „Centrum" öröklakásai a legkapósabbak! Árvapénzek elhelyezésére alkalmasnak nyilváníttattak! Értékálló, biztos tőkebefektetés, cca 10% tiszta jövedelem!
„CENTRUM"
HÁZÉPÍTŐ- ÉS INGATLANVÁLLALAT,
HORTHY MIKLÓS-ÚT 9. 9-12, 3-5.
Telefon: Lágymányos 9—96.

NOVA-BIFO
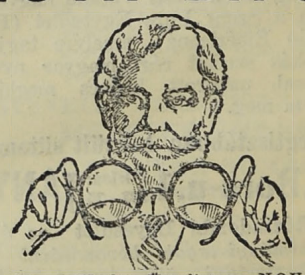
Távolra — Közelre. Ügyeljen a „NOVA" védjegyre. Egyedárusító — LÁTSZERÉSZEK
JUSZT LÁSZLÓ ÉS GYULA
I., KRISZTINA-KÖRÚT 101. SZ.
Kívánatra díjmentes ismertetőt küldünk!

GUMMI harisnyák, fűzők,
gyógyhaskötők, női egészségügyi cikkek
legolcsóbb bevásárlási forrása
Hungária Kötszergyár R.-T. filókja
Buda, I., Krisztina-tér 3. sz.

ELISMERT ELSŐRANGÚ
HENTES és MÉSZÁROS
PATHÓ ISTVÁN
ROHAM-UTCA 6
FELVÁGOTT KÜLÖNLEGESSÉGEK!
TELEFÓN: 535—28. ALAPÍTATOTT 1889

LEGSZEBB
és legkellemesebb uzsonnázóhely a
PUTSAY CUKRÁSZDA
terrasza
gr. Majláth száll. bérház és I., Attila u. 21

HUNGARIA CIPŐÁRUHÁZ
BUDÁN, II., ZSIGMOND-U. 5
CIPŐI: GARANTÁLT MINŐSÉGŰEK, KÉNYELMESEK
ÁRAI: BÁMULATOSAN OLCSÓK

HALWA S.
BUDÁN, I., SZENT JÁNOS-TÉR 4
TELEFON: AUTOMATA 507—37
Állami díszoklevél — Ezüstkoszorús mester
NAGY ARANYÉREMMEL KITÜNTETVE
Vadászfegyverek, fegyverjavítások, sportcikkek, cserkészfelszerelések
PUSKAMŰVES

HA NAGAT ÉPITTET,
kérjen árajánlatot
CSUVIK ÉS STROJIL
PARKETTAÜZEMÉTŐL
III., Kiscelli-u. 39.
Telefon: 620—56.
KARTELEN KÍVÜL!

ÜVEG és porcellán-árukban
GÁL LAJOS Budán
II., Széna-tér 7 vezet
Tisztviselők nagy árkedvezményben részesülnek. Kedvező fizetési feltétel

RUZICSKA
KÜLÖNLEGES KENYÉR A LEGÍZLETESEBB!
KAPHATÓ MINDENÜTT!

Laptulajdonos: VIRAÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Viraág Béla.
Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Bpest V, Ügynök-u. 8. — (Nyomdaigazgató: Linzer M.) —

Budai Napló

XXVII. évfolyam. 1015. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre 24 pengő, félévre 12 pengő. Egy szám 50 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Délután 5—7-ig. Telefon: 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél 40 fillér. 20 mm. magas hirdetés 8 pengő. Szövegsor ára 4 pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor előre fizetendő.

1930 november 17

Örömtüzeket gyujtok

és szeretném egy percre megállítani a napot. Egy rövid perere, amíg gondolatom végigszalad azon a multon, mely ott kezdődött az egykori „Egyetértés" hasábjain, ahol *Csávolszky* Lajos szerkesztő engedelmével először írtam az idegenforgalom kifejlesztésének szükségéről, 1886-ban. Ösztönszerűen mondottam akkor, hogy jöhetnek e nemzetre nehéz napok, amikor nagy szüksége lesz arra a jövedelemre, amit a világot járó idegenek hagynak itt, megcsodálva e város szépségeit és az ország természeti kincseit. Akkor még nem épült volt fel a mai Paralament és a Várhegyen a mai királyi palota helyett, a gödöllői kastélyhoz hasonló palota állott.

Akkor történt, hogy kedvesemlékű Rózsavölgyi Gyula, akihez felesége révén rokonság fűzött, mint városi főtisztviselő meghívott magához és arra kért, hogy ne nagyon csalogassuk ide az idegent, mert nem tudunk neki mást mutatni, mint a *Vágóhidat* és a *Margitszigetet*. Ezt az idegenforgalmi propagandát tegyük félre egy évtizedre, — mondotta — amikor fölépülnek azok a világvárosi és építészeti nagy alkotások, amelyek lekötik az idegenek figyelmét.

Teleki Géza gróf, az elhúnyt belügyminiszternek panaszoltam el, hogy megfogta a kezemet a város és a nemes gróf által belém plántált idegenforgalmi eszmét nem szolgálhatom úgy, ahogy szeretném. Nincs, amit megmutassunk az idegeneknek.

Hát a gyógyforrásaink? És elmagyarázta az ő jóságos bölcsességével, világlátott tapasztalataival, hogy a mi gyógyforrásainknak nincsen párja a világon. Ily sokféle, pozitív hatású, annyi betegséget gyógyító forrás, mint Budán, ilyen környezetben és ilyen nagyváros belső területén — nem található sehol a föld kerekségén.

Igen, — igen, — a gyógyforrások!

Uj távlatok nyíltak előttem, új képek a boldogabb jövőből! Pedig akkor Budapest volt talán a leggazdagabb város Európában. Minden költségvetésbeli bevételét megduplázta, talán megháromszorozta a rohamosan fejlődő, a világváros felé amerikai lépésekkel haladó Budapest.

A régi képviselőház háznagyi irodájában ültünk sokszor boldogult Dessewffy Arisztid szobájában és hallgattuk Teleki Géza gróf érdekes fejtegetéseit Svájc idegenforgalmáról, a nyomában járó fejlődésről és az én lelkem mindig megtelt új gondolatokkal, amiket akkor — bizonyára — mosolyogva olvasott a közönség. Ki hitte volna el, hogy a látogatóba érkező idegen hasznot hozhat ebbe a vendégszerető-gazda országba, ahol mindenkit tejbe-vajba fürösztöttünk, sok költséggel dédelgettünk, nehogy megszóljanak minket odakint. A vidéki magyarok a rokonokhoz szálltak és onnan jártak a Sárosfürdőbe, beteg testüket gyógyítani. A Császárfürdő Anna-báljára napokig utaztak felvidéki kisasszonyaink és mint nagymamák is emlegették még a fürdő platános udvarát. Táncolni járt ide az ország és nem gyógyulni. A vidéki gyógyforrások közül, ott volt nyáron csak élet, ahol az ásványvíz jól párosult a borral. Ott nyaraltak a magyarok.

Nehéz volt itt elhitetni akárkivel, hogy ezeknek a gyógyforrásoknak más a hivatása.

A mult század közepén a zugligeti Szarvas-vendéglő mellett, vagy talán a helyén, kénes melegfürdő volt sok káddal, emeletes gyógyszállóval és amikor meleg, kénes forrása valami földcsuszamlások révén elkódorgott, senki sem ment azt megkeresni, és elhagyott rommá lett a fürdő, amíg azt is el nem hordták a szomszédok az építkezésekhez. Alig tudunk ma róla valamit.

Ki törődött itt a gyógyforrásokkal?

Harminc év előtt ide vetett a sors, az angolkórra hajlamos gyermekeim egészsége miatti aggodalom felhajtott a Rózsadombra minket, — és a többi úgy jött, mint másnál. Nem tudtunk többet visszaköltözni Pestre, nem tudtunk megválni Budától.

Itt bolyongtam az aranynál is értékesebb természetadta kincsek között. Az arany elgurul, de azok az Istenáldotta források nem apadnak el soha. És két kézzel fogták meg újból a lelkemet. Nem bántott a lekicsinylő mosoly, nem kedvetlenített el a küzdelem sikertelensége és egyenkint is igyekeztem meggyőzni az embereket. Keserves munka volt.

... Huszonhét évi küzdelem után, most szerdán, a Hollós Mátyás Társaság egyik rajongója, *Kapcza* Imre felolvasta tanulmányát a fürdőügyről és az idegenforgalomról a Budai Társaskörben. Meleg érdeklődéssel hallgatták. Utána társasvacsorára maradtunk, hogy megvitassuk ezt a különös témát, de a vacsoránál elnyomta ezt a kérdést a politika. A mindent megzabáló politika! Csüggedten néztem, hogy ez a jól indult est, hogy fullad bele a politika posványába.

És akkor váratlanul megtörtént a csoda. A mindent elborító politikát maga alá gyűrte ez a nagy kérdés. A gyógyforrások csodás nagy ereje, a földadta őserő legyűrte a politikát.

Az én örökké áldott vezérem, aki sokszor jósággal, böles szóval megbiztatott, amikor szárnyaszegetten, elernyedten álltam ki a gyógyforrásokért folytatott küzdelemből, — *Ripka Ferenc* tört lándzsát az idegenforgalmat biztosan megteremtő gyógyvizek mellett és vezérlő helyre állította ezt a kérdést a várospolitika most kialakuló jövője számára.

Az egyetlen biztos tényező, mely ezt a várost megmenti!

Ugy szólt, mint az apostol. Oly ragyogó színekkel rajzolta meg a fürdőügy és az idegenforgalom révén gazdaggá, naggyá lett Budát és Pestet, hogy a könnyem hullott felém nyujtott kezére.

És fölállott Pávai Vajna Ferenc, a föld mélységes titkainak tudója és színezte tovább ezt a képet, a füst- és koromnélküi fürdőváros gyönyörű képét.

Valami különös ihlet szállta meg mindnyájunk lelkét, ahogy ez csak nagy történeti események idején történik.

Kevesen voltunk, azt sajnáltam.

Másnap ültük *Jenő* napját. Négyszázan jöttünk össze, hogy *Kozma* Jenőt ünnepeljük. Sírt a lelkem, hogy nem itt történt a főpolgármester kinyilatkoztatása.

De a nemzetet óvó Gondviselés, mely a világot minden részében sujtó, szörnyűséges elemi csapásokat — mint egy vigasztalásul — eddig elhárította felőlünk, ezen az estén a politikust szólaltatta meg és *Kozma* Jenő, az ország követe, forró hitvallást tett amellett, hogy megorganizálja Budapest—Világfürdő eddig lemosolygott ideáját, mert ő is ebben látja azt a kezünkben levő kincset, azt az észrevétlenül lábbal taposott aranyat, mely megváltja szenvedéseitől ezt a várost és a magyarság szent szimbólumát: — Budát!

Köszönöm Neked, Kapcza Imre, hogy kiváltottad a város vezéreiből ezt a kinyilatkoztatást!

Ősz fejjel, hanyatló erővel, de megértem ezt a két napot és köszönöm, neked, mennybeli szent Atyám, hogy — nem éltem hiába!

Viraág Béla.

Uj gyógyfürdő a Jánoshegyen

Nem lesz párja Európában

Külön rendszere a városnak, hogy mindig féllábon, sántán kullog az élet után, ahelyett, hogy elöljárva, utat mutatna, irányt szabna a fejlődő városnak. Legalább tíz esztendeje, hogy a közönség divatba hozta és nagy arányokban ki is fejlesztette azt a szokást, hogy vasár- és ünnepnapokon ellepi a budai hegyvidék ligetes részeit és *tízezrével* tanyáz a Normafa és a jánoshegyi kilátó környékén. Amíg szórványosan jártak ki az emberek, addig

a vízhiány nem okozott különös bajt,

mert minden villában szívesen megengedték a kirándulóknak, hogy megüresedett üvegjeiket a vízvezeték csapjánál, vagy a kútnál megtöltsék.

A kirándulók rohamosan fejlődő tömege tűrhetetlen csapássá vált

és a villalakók lelakatolták az utcára nyíló ajtókat, hogy megszabaduljanak a villakerteket tömegesen ellepő közönség tolakodásától. Az utóbbi években már vandál módon követelt vizet a közönség és sok helyen betörték a kerítéseket, hogy a kutakhoz, vagy a vízvezetékcsapokhoz hozzáférhessenek. Volt olyan vasárnap, amikor a *Golfpályát*, fönt a Normafa közelében, annyira megrongálták, ledöntve a kerítéseit, hogy

számbamenő nagy károkat okoztak

a sportegyletnek.

A rendőri följelentések és a százféle panasz dacára a város elnézte a közönség garázdálkodását, vagy, hogy találóbban kifejezzük magunkat, — nem törődött vele.

A tűrhetetlen helyzet arra bírta a Svábhegyi Egyesület nagynevű elnökét

Dr. BÖDY TIVADART,

hogy a vízhiány kérdését magáévá tegye és az ő nagy tekintélye révén sikerült elérnie, hogy három évvel ezelőtt a város megszavazta a Svábhegy felső részének és a Jánoshegy környékének vízellátására az új víztelepet 150.000 pengő költséggel, amelynek megépítésével évenkint 50.000 pengő részleteket utaltak át e célra. 1929-ben és 30-ban befolyt 100.000 pengő rendelkezésre áll és most, amikor már az építésre került volna a sor, — valami téves információ alapján — a belügyminiszter úr azzal a megokolással tagadta meg a vízművek építésére szükséges költség kiutalását, hogy azon a területen oly csekély a vízfogyasztás, hogy a bevétel nem amortizálná ezt a nagy befektetést.

A tévedés mindenesetre ott van, hogy a legfelsőbb hatóság előtt nem igen volt más látható fogyasztó, mint a jánoshegyi *Erzsébet-kilátó* alatt épült vendéglő. Pedig ez a vízmű főleg a Svábhegy felső részét látta volna el vízzel és szolgált volna annak a tízezrekre menő közönségnek az üdülésére, amely a nyári hónapok alatt ide szokott kirándulni és szomjúságában garázdálkodásra ragadtatja el magát. De szolgált volna egyébre is.

A Jánoshegy teteje a leggyönyörűbb kilátást nyujtja.

Tiszta időben jó távcsővel a pozsonyi vár is kivehető onnan.

Talán innen a régi neve: — *Pozsonyi* hegy. Keletnek fordulva pedig ott van a világváros ragyogó képe és a mennybolttal összefolyó rónaság. E hely levegője füstmentes és „Buda világfürdő" jómódú betegei szívesen élnének a Jánoshegyen, ha ott megfelelő szanatóriumok, penziók és szállodák épülnének. A városnak nagy érdeke, hogy ott egy új klimatikus gyógyfürdő-telep létesüljön, amely külső formáiban, modern építkezésében lehetőleg túlhaladná a külföld ilyen telepeit.

Ezt víz nélkül megcsinálni nem lehet.

Nemcsak vízvezetéki víz kell ide, hanem föl kell ide vezetni a budai gyógyforrások ivókúrára alkalmas vizét is, sőt — föltétlenül — a keserűvíz gyógyforrások gyógyvizét is, hogy versenyre kelhessünk Karlsbaddal és Európa több magaslati fürdőhelyével.

De föltétlenül kell a víz annak a sok-sok ezer embernek, akinek nincs más üdülőhelye, más kirándulóhelye, mint a budai hegyek erdős, ligetes része, ahova nagy költséggel erdőt termelt a város, hogy alkalmat adjon ezekre a kirándulásokra, amely azonban üdülés helyett kínlódássá lesz, ha szomjúság gyötri ott az embert és a gyermeket.

Ha a siető élet mögött sántikáló város nemcsak nyáron, de télen is körülnézne, itt a jánoshegyi kilátó környékén, meglátná ott ennek a kérdésnek a másik oldalát is, ha meggyőződne róla, hogy micsoda hatalmas

téli sportélet folyik ma már itt

a budai hegyek között, — és nem várná be, amíg ismét ökröllel dörömböl a szükség a városház kapuin, hanem már jóelőre gondját viselné odafönt a különféle hósportok között, a sí-sportnak.

A télisport különféle sportpályákat kíván,

amiket gondosan meg kell építeni, hogy azok világhírre tegyenek szert és így a jánoshegyi új St. Moritz méltó versenytársa legyen a másik St. Moritznak, mert a mienknek az volna a nagy előnye, hogy

a téli sport mellé adná egy világváros minden téli szórakozását, — és egy világfürdő minden gyógymódját.

Olvassuk a hírt, hogy külföldi élelmes vállalkozók keresnek rá kedvező módot, mely lehetővé tenné ott fönt

a Jánoshegy tetején alkalmas gyógyszállók építését

és olvassuk, hogy az egyik

budapesti nagyarányú szállodaérdekeltség hasonló tervekkel foglalkozik.

A városnak minden ilyen vállalkozást elő kell segítenie, még áldozatok árán is s ezek között első helyen áll a vízműtelep megépítése. Lehetetlennek tartjuk, hogy a jól informált belügyminiszter ne változtatná meg a rosszul informált belügyminiszter határozatát és tenné így lehetővé a sürgős építkezést. **Szászhalmi József.**

Végre!

„A pénzügyminiszter leírt a polgármesterhez és közölte azt, hogy a Földtani Intézet a legközelebbi jövőben Budapest környékén földgázt és olajat fog keresni." Közölte jól informált helyről a napi sajtó. Máshelyen azt is tudni vélik, hogy a fővárosi gázgyár erre a célra ötvenezer pengőt irányzott előre. — Végre! —

Engedjen meg a jól értesült hely, de mi ebben a hírben már nam tudunk komolyan hinni. Nem hiszünk, mert a pesti lapokban, a mi hasábjainkon s a Hollós Mátyás Társaságban annyiszor sürgettük *Becsey Antal* és *Pávai Vajna Ferenc* főgeológus kezdeményezésére a fővároskörnyéki földgázkutatásokat s annyiszor nem volt foganatja, hogy már igazán nem tudunk hinni a szemeinknek. Olyan nagy megtakarítást jelentene az, ha csak részben földgázzal pótolhatnók a fővárosi gázgyár gázszükségletét, hogy nem hiszünk annak a megvalósulásában. Nem tudunk hinni abban, hogy ne külföldet kelljen hízlalnunk a gázgyártáshoz szükséges szén árával, nem tudunk hinni abban, hogy annyi ezer köbméter füsttel és olyan sok vagón korommal kevesebb fogja piszkítani Budapest „fürdőváros" levegőjét. Ugyan, ugyan, ki hiszi el, hogy a fővárosi és minisztériális urak, akik eddig nem hallották meg Becsey sok sürgetését és nem látták meg Pávay sok errevonatkozó cikkeit, beadványát, most egyszerre csupa szem és fül lettek s megtanulták, hogy a városligeti kútban már hatvan év előtt megfigyelte a földgázt a fúrásáért agyonkínozott, majdnem őrületbe hajszolt Zsigmondy Vilmos, hogy a nem messze Veresegyházán még a világháború előtt hatalmas fáklyaként égett az ottani fúrás földgáza.

Sokszor hallottuk, olvastuk már, hogy Isaszegen, Rákoscsabán, és Csomádon volna olyan hely, ahol még több ilyen olcsó energiát lehetne megcsapolni, de az a hang, az az írás nem jutott el az illetékes fülekhez, az illetékes szemekhez s most egyszerre megindul a fővároskörnyéki földgázkutatás. Végre! De miért ilyen késön? Talán csak nem azért, mert — ? Tudnánk egy-két okot, de inkább hallgatunk vele, mert még felzúdul az irígység és az elmaradó haszonrészesedés s megint csak tovább okádják a gázgyárak a füstöt s a koromesőt.

Budapest fürdőváros jöjjön el a te országod s légyen egyszer a mi akaratunk is, talán végre az unokáink még azt is megérik, hogy természetes forró vízzel fűtik az Akadémiát s mire másfelé már a légkör elektromosságával melegednek, nálunk is felhasználják a föld belső melegét, amin mi Ofenpesten bambán sétáltunk ezer esztendeig. Vagy talán kevés ez a kis idő?

Dubonai Pál

Uj nagy eszméket vet fel a választás

A várospolitika vezéreszméje a fürdőügy és idegenforgalom

Kozma Jenő dr. névünnepe

A Vigadó kistermében tervezték és a nagy étteremben kellett teríteni, hogy a meghívás nélkül is jelentkező vendégek helyhez jussanak. Ez a különös eset egymaga is érdekessé tette a Pénteki Borgazdatársaság és a Budai Polgári Kör estjét, amelyen szűkebb családi körben szerette volna megülni kedves, magyaros áldomás keretében elnöke: — dr. *Kozma* Jenő névünnepét. Csakhogy — nem oda Buda! Az estnek híre ment és a régi barátság címén, meghívás nélkül is kivételképen, sőt némi nehezteléssel, de biztosan bejelentette megjelenését Kozma Jenő sok-sok barátja, híve, tisztelője és lekötelezettje, köztük olyan dignitáriusok, mint Ripka Ferenc főpolgármester, Józan Miklós unitárius püspök, Bezzeg-Huszágh főkapitány, Ugron Gábor v. miniszter, Gaár Vilmos, Papp József, az ügyvédi kamara elnöke és — ki tudná őket felsorolni — sokan, többen, mint ahogy fértek.

A zsongó zajban elköltött vacsora után *Finánczy* Béla dr. ny. min. tanácsos, mint a kör társelnöke üdvözölte kedvesen csengő szavakkal Kozma Jenőt és családját. Utána *Zboray* Gyula dr. ügyvéd, a Pénteki Borgazda Társaság örökös jegyzője és mindenese üdvözölte a vendégeket, névszerint is dr. Ripka Ferencet, nem mint főpolgármestert, hanem mint budai polgárt, dr. Papp Józsefet, Józan Miklós püspököt, Bezzeg-Huszágh Miklós főkapitányt és a törvényhatósági bizottság tagjait. Sajnálta, hogy *Molnár* László apát kimentette magát, de kimentőlevele bizonyítja hűséges barátságát.

Azután szólásra emelkedett

Gaár Vilmos dr.,

akinek szava úgy hat, mint a görög bölcseké. Olyan csendes nyugalommal mondja gondolatterhes beszédeit, amelyekből kicsendül az igazság, mint a harangszó. Jellemzi Kozma közéleti útját: — a polgári egység gondolatával indult harcba és tiszteletet szerzett az igazságnak, amellyel szolgálta a főváros javát. Megtervezte, megalkotta az új fővárosi törvényt olyan alapon, hogy akkor, amikor mi már

KI MINT VET, ÚGY ARAT, MAUTHNER MAGNÁL JOBBAT SEHOL SEM KAPHAT!!!

MAUTHNER MAG

MAUTHNER ÖDÖN
MAGTERMELŐ és MAGKERESKEDELMI R.-T.
TEL.: J. 463—65. BUDAPEST TEL.: J. 463—65
SÜRGÖNYCÍM: MAUTHNEREK

Központ: VII., ROTTENBILLER-UTCA 33. Fióküzlet: IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 4. (A Ferencrendiek templomával szemben.)
Főárjegyzék, növényárjegyzék, őszi árjegyzék jácint, tulipán stb. virághagymákról ingyen és bérmentve.

SZENT GELLÉRT GYÓGYFÜRDŐ
Vízgyógyintézet és napfürdő
Külön férfi és női osztály
A legmodernebb berendezés
Szakképzett személyzet

régen nem leszünk, ez a törvény lesz a polgárság védő bástyája... És így tovább. Végül Kozma rendkívüli munkabírására emelte poharát.

Zboray Gyula ezután

dr. Fabinyi Tihamért

hívta szólásra, aki a nagyképzettségű egyéniségek könnyedségével, szellemességével szinte sziporkázva, közvetlen humorával fűszerezve mondotta el igazságait, állandó derültségben tartva, kedvesen szórakoztatva a mindinkább felfigyelő nagy társaságot.

— Borgazdaestre hívtak és magas politikában van része. — A Kozma iránti szeretet a budai mentalitásból fakad, ebből a meleg, napsugaras budai magyar érzésből. — Kozmát a Budáért folytatott küzdelemben *Góg* és *Magóg* támogatja, ám támadja: — *Demagóg!* — és így tovább, mondatról-mondatra, ötletről-ötletre minden póz, minden hatáskeresés nélkül. Volt is része bőséges tapsban és elismerésben.

Zboray Gyula ezután szólásra kérte fel a *főpolgármestert.*

dr. Ripka Ferencet.

A budai polgárt üdvözölte benne és mégis a főpolgármestert invitálja szólásra. Pedig fáradt. Nehéz ötórai munkából jött, a közgyűlésről, szívesebben fát vágott volna. Ott is, itt is meglepetésekben van része. Dugva akarták Jenő napját megülni, csakhogy Kozma Jenőt Budán nem lehet eldugni. — És aztán kedves adomával, a feketekávéval kínált parasztemberről, aki a kérdésre, hogy szokott-e otthon feketekávét inni, azt válaszolta, hogy otthon nem, de ha rendes helyen tálalják, akkor igényli. A *főpolgármester* sem igényli a meghívást, de a *rendes* budai polgár, Kozma Jenő barátja, — igényli. És ahogy látja Budán sok a *rendes* polgár, aki igényli.

Beszéde folyamán elmult róla az előbb még látható fáradtság, szava élénkült, hangja csengőbbé vált, amikor a családról, a barátságról beszélt. Találkozásáról Kozmával, akivel kéz a kézben indultak a nagy munkának a béke és a munka jelszavával. Ezt akkor lekicsinyelték és most ettől hangos minden ellenzéki berek, s az ott felvonuló zajos harci csoportok arra emlékeztetik, hogy gyermekkorában, a régi hadsereg feszes felvonulásakor, nem a tömören marsoló seregről, hanem az élén járó katonabandáról vélte, hogy az a legfőbb, az nyeri meg a csatákat. Most is felvonul a zajos banda, most is szájtátva bámulják a gyerekek, a naivok, a hiszékenyek, pedig nem ez a csinnadratta menti meg a város polgárságát, hanem a fegyelmezetten marsoló katona, a fegyelmezett polgári tábor, és minden réztányér és minden dobszó dacára, a polgárságnak ez a fegyelmezettsége viszi diadalra ennek a pártnak a programját, mert meg fog nyilatkozni a budai polgár hűsége és ragaszkodása. Kozma Jenő iránt, aki oly sokat tett a polgárság érdekében, nem csalódhat annak hűségében és kéri minden jó szándékára az Isten áldását!

A beszédet kísérő éljenzés orkánszerűen ünnepelte az illusztris szónokot és az ünnepeltet.

Zboray Gyula esengő szóval kérte, hogy vegyen részt a Víziváros társadalmi életében

Ugron Gábort,

aki azzal kezdte, hogy amióta *pesti* lakos, azóta *Budán* lakik, mert itt találta meg azokat a természeti szépségeket, amiknek szerelmese volt otthon, Erdélyben. Szívesen vesz részt ebben a szép, barátságos társaséletben, még a borgazdák estjén is, holott bornemissza. Ott a hegyen, ahol a szőlő terem, vizet isznak, a Vizivárosban — bort. De a szíve is ide vonzza, az erdélyiekhez, Kozmához, Józan Miklóshoz, mint ahogy odaállt Erdély kiváló fia mellé, Bethlen Istvánhoz, (Hosszantartó éljenzés, a társaság felállva tapsolt) és segíti abban a harcban, mely visszaszerzi azt a földet, ahonnan jöttek. Az ő szülőföldjén a polgári szabadságjogokat akkor vívták ki, amikor Európa még a hűbériség igáját viselte, ősi a demokráciája, mert nincs főnemesség, becsületes az adóztatása, mert a vezér fizeti a legnagyobb adót és tisztelnek minden vallást. Ők, erdélyiek, ezeket a tanokat szívták magokba és azért állott az Erdélyből származott Kozma mellé. A választásról szólva, hazaárulásnak mondja a lázítást a mai válságos időkben, amellyel eljátszhatjuk mindazt, amit 10 év alatt a kormány kivívott, de eljátszhatjuk az ország jövőjét is. Nem dugsegélyről van szó, nem bolettáról, hanem Magyarország jövendő sorsáról. Kozmát éltetve fejezte be köszöntőjét, mire általános tetszés közt, maga Zboray bejelentette, hogy ezt az estét Kozma akarata ellenére rendezték és szólásra kérte föl

Józan Miklós

unitárius püspököt,

akinek egyházi híve Kozma Jenő. Elmondotta, hogy nem idegen ebben a borgazda társaságban, mert már 25 év előtt járt közéjük Rácz Károly, Kozma Gyula és Alpár Ignác kíséretében. Szereti Budát. Pesten dolgoznak, Budán szórakoznak és készülnek a holnapi munkára. Ott élt a Rózsadombon a por és a rózsák között. Nehéz a „józan"-nak egy borgazdaestén köszöntőt mondani, mert őt nem a szomjúság, hanem a szíve hozta ide. A szív szórja kincseit és olyan mint Krisztus kosara, ahol több lett a morzsa, mint volt a kenyér. A világ nagy asztaláról nekünk csak a morzsák jutnak és ezeket kell összeraknunk, ebből kell összeállítani a kenyeret, a régi Nagy-Magyarországot! Ehhez a munkához jött segíteni Kozmát és élteti benne az élet munkás vezérét.

Az apostoli szép szó szinte könnyet csalt a hallgatóság szemébe. A tetszés zaj elültével

Zboray Gyula, az ügyvédi kamara elnökét

dr. Papp Józsefet

kérte szólásra, aki felsorolta Kozma Jenő sok-sok tisztségét, és ez mind egy törzsből fakadt, az ügyvédségből. Rögös volt a pályafutása, de energiája és erkölcsi komolysága mind magasabbra vitte. „Nem húzták fel" — mondotta, mert a saját erejéből ment feljebb és feljebb. Az ügyvédi kamara büszke, hogy ilyen tagja van és élteti mint kiváló ügyvédet!

dr. Lugmayer Józsefet

kérte szólásra Zboray, aki mint a Budapesti Gazdálkodók óbudai szervezetének elnöke, — Kozmában a jó gazdát köszöntötte, — majd

Grenyó Bertalan

üdvözölte Kozmát rövid, de lelkes beszédben a kőműves és kőfaragó mesterek ipartestülete nevében.

Az idő már éjfél felé járt, de az egymást követő — itt csak kivonatosan közölt — értékes, szellemes felköszöntők állandóan lekötötték a hallgatóság figyelmét.

Általános csendben emelkedett szólásra az ünnepelt: —

dr. Kozma Jenő.

Érdemtelenül és váratlanul volt része oly megtiszteltetésben, aminőre egyáltalán nem is gondolt. Nem tudja mindenkinek megköszönni, ami jót róla mondottak.

A szívét tárja ki, mint otthon, családja körében. Szomorúan látta már a mult évben, hogy a polgárság fellegvárát piszkos áradat ostromolja. Ezt meg kell védeni. Kitartás! — kiáltotta a polgárság felé, még áldozatok árán is ki kell tartani, mert nem tarthat soká a szenvedés. Ennek a várnak védőeszközei a család, a vallás, a barátság és a hűség. Ezzel kél védelemre a politikába csomagolt demagógia ellen. Minden védőeszközt kikezdtek. Hirdetik a család fölöslegességét, a vallástalanságot, nem hisznek a hűségben. A hűség volt az ő legerősebb fegyvere, a hűséget hűséggel viszonozta. Ha ért el eredményeket Budán, azt annak a hűségnek köszönheti, amellyel vezérei iránt és hivatása iránt viseltetett. Hűség az egész vonalon megtartja számunkra Magyarországot.

Mindent kikezdett a politika és csak ebből a körből száműzték a politikát. Ide mindenki önszántából, barátságból, hűséggel jött el, ebbe a szűk körbe, mely oly sok illusztris szónokot állított a saját sorából. Száműzték a politikát, mert ez ásott alá mindent és ide hozta a pesti fiskálisokat, akik felelősség nélkül mindent beígérnek. Ő csak azt ígérheti, amit tud valósítani, mert őt felelősségre vonják. Minden erejét az elesettek és a gyöngék javára használta fel és teszi ezentúl is, még akkor is, ha kibukik. Sajnálná, hogy ez a társaság másfelé lesz kénytelen orientálódni, ahol talán nem viszonozzák hűséggel a hűséget.

Ő sem helyesel minden kormányintézkedést, de hűséggel van Bethlen István iránt és nem felejtette el a multat. A polgárság pedig elfeledte már a gerstlit és amikor most egy kis áldozatot kér tőle a kormány, már ingadozik. Ha a kormány más úton járna, akkor az a bankóprés útja volna, mert a felvonult ostromló csapatok felelőtlen ígéreteit csak a bankóprés munkája révén lehetne megvalósítani. Ettől óvakodik a kormány. A demagógia csak a saját javát keresi ezekkel a lehetetlen lázító ígéretekkel, amelyek olyanok, mint a sötétben gyujtott gyufák. Csak néhány pillanatig világítanak és kilobbannak, mert nincs mögöttük a kanóc, mely tovább égne, nincs mögöttük a lehetőség.

A mai közgazdaságot beteggé tette a defetizmus. Ennek leküzdésére sok ideát vetettek fel, de azok elhangzanak, mert nincs, aki organizálná azokat.

Ilyen idea: — Budapest Fürdőváros! Ez is mosolyba fullad. Pedig ezt az ideát meg kell valósítani. Itt vannak alattunk a gyógyforrások. Színarany ez és ennek dacára Buda polgársága sorvad, mert ez a megváltó idea nincs organizálva. Ő az életét kész szentelni az organizálásnak, mert mérhetetlen gazdagság van a kezünkben. Küzdeni kell azért az eszméért, mely megvált bennünket és megváltoztatja a sivár gazdasági helyzetet.

Csattogó szóval, lelkes elszántsággal mondotta ezeket Kozma Jenő és lekötötte magát férfias hűséggel ehhez az eszméhez. Minden szavát lelkesedés kísérte, de kijutott ebből a *Budai Naplónak* is. Azután folytatta Kozma fokozódó lelkesedéssel:

Nem tarthat soká és fellendül a magyarság ügye, mert a megváltásnak el kell jönnie!

A kormány politikája őszinte és ennek az őszinteségnek győznie kell, és győzni is fog, hogy megmentse a polgárság javait és a pénz értékét, s akkor hamar teljesül a vágyunk és hamarább virrad ránk Nagy-Magyarország, mint ahogy azt ma magyar hittel hisszük!

A lelkes, biztató, hitet ébresztő szavak hatása alatt oszlott szét éjfél után a társaság, hálásan szorítva kezet az ünnepelt vezérrel.

Ügyész-utca is van Budán. A közmunkák tanácsa az I. és II. kerületben több névtelen utcát látott el névvel. Így egy névtelen utcát egy brassómegyei községről *Tömös*-utcának, egy másikat ugyancsak egy brassómegyei községről és szorosról *Tölcsvár*-utcának, egy harmadik névtelen utcát a híres kurucvezérről *Balogh Ádám*-utcának, egy negyediket *Ügyész*-utcának és egy ötödiket *Tállya*-utcának nevezett el.

MARCIS CUKRÁSZ I., Alkotás-utca 15.

A nedves, hideg időjárás, az influenza melegágya. Bebizonyított tény, hogy a megfázás többnyire a könnyen öltözött lábtól indul ki. Mindenkinek érdeke tehát, hogy tőle telhetően védekezzen hó- vagy sárcipő és csizma által. A Holló cipőáruházban (volt Turul) II., Török-utca 2, elsőrendű minőségű árut kap, olcsóbban mint bárhol.

Székelyudvarhelyi Kapcza Imre

a budaivá lett székely ember típusa. Jól formált fej, furfangra álló okos szemek, domborodó homlok és angolosan nyírott bajusz. Az agya csiszolt, igazságokat kereső, a lelke magasabban jár a hétköznapoknál, a szíve vertarany, mint a becsülete. Ragyog róla a hazafiasság, anélkül, hogy a mellét verné. Székely feje minduntalan új ötlettel lepi meg a társaságot és betekintést enged gondolatai tárházába. A bor, a zene szíve világát nyitogatja és kiárad belőle a nóta, ahogy írja, ahogy dalolja. Vannak napjai, ahol csak magának él, — más napokon a társaságnak.

Csütörtökön a társaságnak élt. A Budai Társaskör meghívta a tagokat, a Hollós Mátyás Társaság a saját tagjait, az érdeklődőket, a szakembereket. Megtelt a terem és egy órán át mesélt *Kapcza* Imre arról a mesevilágról, amelyről csak kevesen álmodtunk eddig: — *a fürdőügyről és az idegenforgalomról.* Ő azt mondotta, hogy gondolatok, akik hallgatták, azt mondják, hogy egész rendszert adott. Bírált, tanácsolt, ajánlott sok okos dolgot, belenézett az avult eszmék mögé, rávilágított a rejtett ferdeségekre, visszásságokra és mindenhez hozzáfűzte a maga átgondolt, megokolt véleményét.

Hálás elismeréssel hallgatta a közönség és kedvesen, melegen ünnepelte az előadót, aki lelkesen, kipirult arccal fogadta az üdvözlést. Ugy határozott a Társaskör, hogy az előadás feletti vitát vacsora után kezdjék. A társaság levonult a földszinti étterembe, ahová vacsora közben érkezett meg dr. *Ripka* Ferenc és dr. *Kozma* Jenő. A terem megtelt politikai atmoszférával és úgylátszott, hogy a fürdőügyet elnyomja a politika. Választás előtt állunk. Szombathy Kálmán, az ügyvezető-alelnök köszöntötte Kapcza Imrét, azután a két vezért, Ripkát és Kozmát. Az üdvözlést *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester köszönte meg és szóvátette a választásokat. Azután üdvözölte Kapcza Imrét előadása alkalmából.

És itt valami különös, más csengésűvé lett a hangja, lelkesebb a szava, ahogy a gyógyforrásokról beszélt. A természet szent nagy kincseiről. Valami apostoli látnoksággal fejtegette azok nagy hivatását, amellyel ezt a sinylődő budai polgárságot megváltják a nyomorától. A kérdés fontossága folyton növekedett szavainak hatása alatt és lett az egész főváros nagy kérdése, de az országé is.

Az egyetlen segítő adottság, amelyet két kézzel szórt elénk a nagy Isten. Vezéreszmévé, a várospolitika tengelyévé kell tenni, mint megváltó eszmét, amelynek nyomán fölvirágzik ez a világszép város és betölti nagy hivatását.

Áhitattal hallgatta mindenki. És megfeledkeztünk a politikáról. Még *Kozma* Jenő, a nagy politikus is a nőket köszöntötte, nehogy megzavarja a szebb jövőtől vibráló hangulatot.

Hiába vonultatta fel *Timár* József a Hűvösvölgy *sportűző* daliáit, hiába pattogott *Bakonyi* János, bölcselkedett *Petracsek* Lajos, mondott szépeket *Jakab* László, hiába humorizált *Székely* Vladimir, indítványozott okosan *Seymus* Vince, — *Pávai-Vajna* Ferenc első szavával visszavarázsolta az előbbi hangulatot és tárta föl a föld mélyén rejlő csodás erőket, amelyek új energiákat hoznak és örökre száműzik innen a kormot, füstöt, — ezekkel együtt a gondot! *Nemes* György dr. orvos köszöntése is, amely Ripka főpolgármester személyének szólt, úgy hangzott, mintha ezt a nagy gondolatot üdvözölte volna, amit Kapcza Imre vetett föl és Ripka Ferenc tett élő igévé.

KIRÁLY-FÜRDŐ
Építette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.
Budán, II., Fő-utca 84. szám.
45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas klórnátriumot és magnéziumot tartalmazó hévviz
köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fém mérgezés, máj-, lép-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdő: férfiaknak . . . . reggel 5—1 óráig, nőknek hétköznap délután 2—7 óráig
!! IVÓ KURA !!

Szebb! Jobb! Olcsóbb!
RÁDIÓ
NINCS PESTBUDÁN
IDŐT, PÉNZT TAKARÍT, HA ITT VÁSÁROL
KRISZTINA RÁDIÓHÁZ
I., KRISZTINA-KRT. 141
TELEFONSZÁM: AUT. 566—83
Kedvező fizetési feltételek

Az uriközönség angol szabója
DINCSÉR OSZKÁR
I., ATILLA UTCA 8 SZÁM
Elsőrendű angol szövet raktáron
Folyószámla hitelre is.

BOÁK ÉS BUNDÁK
SZÉCSI SZÜCSNÉL BUDÁN
I., HORTHY MIKLÓS-ÚT 21. SZ.
Telefon: Lá. 6—34. Telefon: Lá. 6—34.

CSAK EGYSZER KÓSTOLJA MEG A PATHÓ-FÉLE
német módra készült felvágott különlegességeket,
mindig fogyasztója lesz.
I., ROHAM-UTCA 6. SZ.
ÉVTIZEDES CÉG

NOVA-BIFO
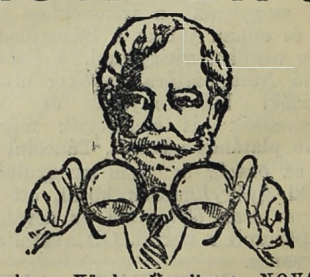
Távolra — Közelre. Ügyeljen a „NOVA" védjegyre. Egyedárusító — LÁTSZERÉSZEK
JUSZT LÁSZLÓ ÉS GYULA
I., KRISZTINA-KÖRÚT 101. SZ.
Kívánatra díjmentes ismertetőt küldünk!

KERPEL
MIMOSA CREME
SZÉPÍTI, FEHÉRÍTI ÉS PUHÍTJA AZ ARCOT
EGY TÉGELY ÁRA: 1 P
TEGYEN KÍSÉRLETET
KERPEL
MIMOSA TOILETTE ÉS MOSDÓSZAPPANNAL
Szépít, üdít, fehérít. EGY NAGY DARAB ÁRA: 90 f
KÉSZÍTI:
KERPEL „SZENT ISTVÁN" GYÓGYTÁRA
BUDAPEST, II., MARGIT-KÖRÚT 38 TELEFON: 5-16-19

TURÁNI magyar perzsája, szőnyegjavítása vezet! II., FŐ-UTCA 80. SZ. Telefon: Aut. 515-79.

KLIMENT KENYÉR ITŰNŐ
KAPÁS-U. 35.

HUNGÁRIA
radium tartalmú, lithiumos gyógyforrás Budán, Erzsébethídnál
IVÓ-KÚRA
reggel 7 órától este 6 ig.
= Szénsavval telítve! =
HARMAT-VIZ!

A rózsadombi új Kilátótorony

Almási Balogh Lóránt meglepő tervezete a Rózsadombi Egyesület választmányi ülésén

A közélet sivárságában, a választási mozgalmak zavaros hullámzása közben, megújhodó lélekkel hallgatta a nagyszámú úri közönség az Áldás-utcai iskola dísztermében almási Balogh Lóránt lelkes magyarázatát, amellyel két pompás távlati kép alaprajzait kísérte, amelyek Budapest székesfőváros új díszéül szolgálnának és megváltoztatnák előnyösen a budai hegyvidék látképét, azt a sziluettet, amelyet ma a Rózsadomb és környéke nyujt.

A Rózsadomb értelmisége kevés kivétellel tagja a Rózsadombi Egyesületnek, amelynek élén József Ferenc főherceg, mint védnök, Bárczy István volt főpolgármester és miniszterelnök állanak és mely egyesület egyike azoknak, ahol a legkomolyabb munka folyik a városrész fejlesztése és a tagok érdekeinek szolgálatában.

Most is november hó 11-én látogatott ülése volt a Rózsadombi Egyesület választmányának, amelyen részt vettek:

Bárczy István v. miniszterelnök, almási Balogh Lóránd alelnök, Weimess Márián alelnök, dr. Nádas Béla főtitkár, Asbóth Oszkár, Bánlaky Adorján, Csapó Rezső, Domokos Ferenc, Gerenday Tivadar, Hoffmann Károly, dr. Hörcher Ödön, dr. Jónás Géza, Liszka Károly, Luspay Mihály, Mezey József, dr. Ortutay-Tiszti Lajos, Péteri János, Politzer Sándor, Répássy Miklós, dr. Rieger Imre, Róna Márk, dr. Simonyi Semadam Sándor v. miniszterelnök, Skrovina János, dr. Székely Mihály, dr. Tholt József.

Az ülést *Bárczy* István elnök nyitotta meg és a formaságok után dr. *Nádas* Béla főtitkár olvasta föl titkári jelentését, mely kiterjed a Rózsadombot érdeklő minden kérdésre.

A jelentés bevezető szavai kedves elégtételt szolgáltatnak lapunknak, mert a főtitkári jelentés meleg elismeréssel köszöni meg, hogy a közgyűlésről szóló jelentéssel részletesen foglalkoztunk s azt az egyesület propaganda célokra ki tudta használni, amely propaganda *62 új tagot vonzott az egyesületbe*, amiért köszönetet mondott a főtitkár a *Budai Naplónak*, hogy így dokumentálta érdeklődését az egyesület ügyei és minden budai közügy iránt. Bejelentette továbbá, hogy elkészült a *rózsadombi kataszter* minden telekről és minden látható és láthatatlan telektulajdonosról. — A *rózsadombi piac* ügyében június 24-én volt a hivatalos bejárás *Vajna* Ede tanácsnok, *Guth* Ferenc II. ker. elöljáró, *Eperjessy* Béla műszaki főtanácsos, *Burg* vásárpénztári igazgató és még többek jelenlétében. Megtekintették a Vérhalom-tér környékét és a Bogár-utca és Tövis-utca találkozásának körzetét, végleges döntés azonban nem történt s így kénytelen sürgetni a piackérdés megoldását és a községi élelmiszerbódé felállítását. — A *rózsadombi fiúreálgimnázium ügyében* szintén folytak tárgyalások eddig eredménytelenül, annál kedvezőbb eredményt ért el az egyesület — a *veszélyben forgó autobuszközlekedés* ügyében, mert egyelőre azt biztosították látja és *Kozma* Jenő dr. kijelentése szerint az ötven új autobusz beállítása esetén *nagyobb területen és sűrűbben* fog közlekedni. — A *nagyszabású Mész-utcai szerpentinút* kiépítése folyamatban van és sikerült az utolsó akadályt is elhárítani azzal, hogy *Kail* József mérnökkel a kisajátítási egyességet megkötötték s így ez az út is alkalmassá válik az autobuszközlekedésre. Itt külön köszönetet kér *Kozma* Jenő, *Guth* Ferenc és *Eperjessy* Béla számára. — Foglalkozik a jelentés továbbá több utca és út kiépítésével, a közvilágítás javításával. A Szemlőhegy-utca világításának megjavításának kérdésénél felszólalt *Róna* Márk választmányi tag és elkedvetlenedve tette szóvá, hogy a száz aláírással ellátott beadványra az Elektromos Művek igazgatósága *még csak nem is válaszolt*. Kéri az erélyes megsürgetést, mert *csak néhány lámpa* felállításáról van tulajdonképpen szó. — A *vízvezetéknek a be nem épített telkekre* való bevezetése ügyében, hogy ott kertek létesülhessenek — a főtitkár sürgősen el fog járni. — A *Budai Ingatlantulajdonosok Egyesületének* memorandumát a *guggerhegyi vízátemelő és strandfürdő* tárgyában az egyesület pártolja, aláírta és maga is eljár ebben az ügyben. — Tudomásul vették, hogy a *Székesfővárosi Községi Takarékpénztár* Margit-körút 2. szám alatt fiókot nyitott és annak az egyesület tagja *Hoffmann* Rudolf a vezetője, amit rokonszenvvel vett tudomásul a választmány. A *hazai nyaralás* ügyében összehívott ankéton Nádas főtitkár képviselte az egyesületet és pártolta a *weekend-javaslatot*. — A *téli sport* ügyében revízió alá vették a rózsadombi *ródliutakat és síterületeket*, ezt a főváros kiplakátírozza. — Az *Alpár szoborra* 100 pengőt adományozott az egyesület, még folytatja a gyüjtést és pártolja dr. Nádas Béla tervét, hogy a szerpentinútmenti parkban *Alpár mellszobra* állíttassék fel. Örömmel vették tudomásul, hogy az „Uj Idők" öt rózsadombi villát sorsol ki s azokat elhunyt munkatársai: Jókai, Mikszáth, stb-ek nevéről kereszteli el. — A titkári jelentés azután rátért a *rózsadombi kilátó* kérdésére, amelyet alább ismertetünk *almási Balogh* Lóránt előadása kapcsán. Kegyelettel megemlékezett az elhúnyt tagokról: *Földes* Edéről és *Wörner* Vilmosról, akiket mint alapítókat az egyesület névjegyzéke tovább vezet. Átköltözés miatt néhányan kiléptek, de belépési nyilatkozatokat írtak alá a következők:

Dr. Ortutay-Tiszti Lajos min. o. tanácsos, Ganzgyári ügyész-főtitkár, Nerfeld Ferenc bankháztulajdonos, dr. Simon Gyula m. kir. törvényszéki bíró, Kosztolányi Ödön mérnök, gyárigazgató, dr. Vikár Géza ügyvéd, dr. Gergelyffy Gábor rend. tan., Kasztner Sándor gyógyszerész, dr. Berinkey Dénes ny. miniszterelnök, ügyvéd, Zotter József gépészmérnök, Vikár János igazgató, Szalay István nagykereskedő, Vajda Andor műépítész, lovag Ahsbahs Sándor min. o. tanácsos, dr. Pályi Gyula ügyvéd, özv. Sprung Jánosné háztulajdonos, Károlyi József tan. főjegyző, Messik Géza szf. műszaki főtan., dr. Bagyó Jánosné sz. László Lili zenetanárnő, Sprung László főiskolai hallgató, özv. Szöllősy Oszkárné magánzónő, Szöllősy Emilia festőművész, dr. vitéz Marton Andor min. o. tan., dr. Knob Sándor, a GyOSz titkára, Schubert Arnold gyógyszerész, Elbogen Hugó igazgató, Dános Ármin nagykereskedő, Szegő S. Zsigmond ügyv. igazgató, Bierbauer István ny. posta műszaki főigazgató, Angletta József MÁV gépészmérnök, Kiss Béla építőmester, Lukács László bankár, Lénárd Sándor mérnök, dr. Hudovernig László m. tisztv., Fodor Pál László m. kir. udv. bútorgyáros, Rudas Albert igazgató, Abos Brunó építészmérnök, Pán Vilmos szfővárosi osztv. főtiszt, Péterfreund Tibor mérnök, dr. Fischer Árpád fogorvos, dr. Schein József magánzó, dr. Kovács Marcel ny. kúriai bíró, Kelety Károly Ibusz rt. főtisztv., Kovács János kereskedő, Schvan Jakab műszaki vállalkozó, Fuchs Frigyes Vilmos mérnök, Karvaly Gyuláné villatulajdonos, Balogh István drogériatulajdonos, Sándor Jenő bankfőtisztviselő, Vásárhelyi Lászlóné m. kir. honv. százados neje, dr. Dombora Árpád ny. államrendőrségi főkapitány, dr. Hoff Móric fogorvos, Bodonyi László Ganzgyári főfelügyelő, Révész István könyvkereskedő, Zilahy Lajos író, Balogh Gábor igazgató, dr. Zimányi Vidor kórházi osztályvezető-orvos, Kertész Zoltán bankigazgató, Stricker Ferenc bankigazgató, Vágó Rezső vezérigazgató, Mayer Géza villatulajdonos, Polgár Ignác az Elektromos Művek h. igazgatója és a Magyar Teosofiai Társulat.

A kimerítő értékes titkári jelnetést *Bárczy* István elnök köszönte meg dr. *Nádas* Bélának s egyúttal köszönetet mondott a *Budai Napló* szerkesztőjének, hogy megjelenésével is dokumentálja érdeklődését az egyesület iránt, ami rendkívül megkönnyíti az egyesület propagandáját.

A kiláto ügye

A terem egyik falán két nagy letakart karton függött, a tanácskozóasztalon építészeti tervek, alaprajzok feküdtek és amikor almási *Balogh* Lóránt a letakart kartonokat lelepleztе, lelkes örömmel nézte az egész választmány azt a két gyönyörű távlati képet, amely művészi rajzban mutatta be almási Balogh Lóránt építőművész megkapó elgondolását. Nem kellett hozzá sok magyarázat, mert a két kép és az alaprajzok önmagukért beszéltek, mint ahogy *megnyerték József Ferenc dr. főherceg tetszését is*, aki az eszmét melegen pártolja és *szívesen áll a mozgalom élére*. Ez a kilátó a vízmedence mellett épülne és a még szükséges területet *Simonyi-Semadam Sándor* volt miniszterelnök áldozatkészen és *díjtalanul ajánlotta fel* az egyesületnek. A kilátótoronyban és a vele kapcsolatos épületben nyerne elhelyezést egyelőre a Rózsadombi Egyesület, majd a később alakítandó Kaszinó, továbbá vendéglői és kávéházi helyiségek, ahonnan a nagyközönség élvezné a pompás kilátást. Mintegy 250.000 pengő építési költséghez a szükséges pénzt különféle érdekeltségek révén véli összehozni a zseniális tervező, almási Balog Lóránt, akit a tervek bemutatása alkalmával lelkesen megéljenzett a választmány.

A pénzkérdés megoldásának módja fölött vitatkozva, *Mezey* József sorsjegykibocsátási engedély útján véli azt megszerezhetni, — *Róna* Márk a részvénytársasági formát ajánlja 100 ezer részvény kibocsátásával, — dr. *Jónás* Géza az adminisztráció kérdését vette fel, — *Weimess* Márián alelnök azzal látja megoldva, hogy az egyesület veszi az ügyet a kezébe, — *Péteri* János egy régebbi ilyen mozgalomból von le tanulságokat, — *Répássy* Miklós azt ajánlja, hogy részletekben építsék fel a kilátót, — *Skrovina* János őrnagy úgy véli, hogy előbb a József Ferenc főhercegnél összehívandó értekezlet eredményét kell ismerniök, — *Nádas* Béla. dr. nagyobbméretűnek szeretné a vendéglői és kávéházi helyiséget s azt, hogy a város építse meg a víztartó tornyot. Fölvetette a kilátó torony elnevezésének kérdését, melyben azonban nem hozott határozatot a választmány.

Bárczy István dr. elnök összefoglalta a felmerült nézeteket, a terv gyönyörű, lelkesítő és ő mint optimista bízik a sikerben a nehéz gazdasági viszonyok dacára. Minden felszólalás értékes volt, de azért azt ajánlja, hogy először almási Balogh Lóránt tervét fogadják el az alaptőke megszerzésére, emellett pedig mindent meg lehet próbálni, hogy a szép tervet mielőbb megvalósíthassák. Azután meleg köszönetet mondott Balogh Lórántnak és azt indítványozta, hogy az elnökségből alakult bizottságot, amely a következőkből állana: dr. Bárczy István, almási Balogh Lóránt, dr. Vály Ernő, Weimess Márián és dr. Nádas Béla, bizzák meg, hogy állandóan ezzel a kérdéssel foglalkozzék.

Az elnök éltetésével véget ért az ülés.

Pozsony sorsa

Igen tisztelt Szerkesztő Úr!

Okt. 27-én FORBÁTH IMRE dr., Mérnökegyleti székházunkban, Pozsony város szabályozásáról előadást tartott. Az előadás után, sajnos, sürgős ügyben távoznom kellet, s így a további fejleményeket nem várhattam be.

Minthogy azonban utólag, igaz sajnálattal, azt látom, hogy a nagyszámú hallgatóság között senki sem akadt, akit hazafias érzése felszólalásra ösztökélt volna, tisztelettel felkérem Szerkesztő urat, hogy alábbi soraimnak b. lapjában helyt adni szíveskedjék.

Nagy örömmel láttam ugyanis, hogy egy nemzetközi pályázaton ismét sikert aratott egyik magyar kartársunk, s hogy művében a nagyvonalúság olyan mértékben nyilatkozik meg, hogy az feltétlenül osztatlan elismerésre tarthat számot.

Gondos és a jövőt is anticipáló tervéhez tehát a legmelegebben gratulálok. De egy sötét és kínos látomány döbbenetével hatott rám az a komolynak feltüntetett törekvés, mintha lehetséges volna annak elképzelése is, hogy a betolakodott cselák népség Pozsonyban, — az egykori koronázó városban, örök időkre rendezkedjék be!*

A számonkérés ideje közeledik, s így hátrább az agarakkal! Egyébként bízom benne, hogy a csehekre nézve is valóra válik a régi magyar közmondás, hogy sokat akar a szarka, de nem bírja a farka.

Ami a tervekben lefektetett nagyszabású útvonalvezetést illeti, itt is célszerű lett volna rámutatni arra, hogy melyik az az út, amelyen, felemelt kezekkel, hősiesen fog visszavonulni az új honfoglaló népség, ha ütni fog az óra. Ilyen, — a szélrózsa minden irányába vezető útkoncepció, kimaradt a tervezetből, s így még utóbb újabb, ha nem is nemzetközi pályázatra lesz szükség, hogy a csehek fantazmagóriája helyett, a mi kedves Pozsonyunk sorsa fölött, a magyarság határozhasson.

Kivéve természetesen azt az esetet, ha a nagyzási mániában szenvedők a világvárossá szabályozott Pozsonyt és „kikötővárost" már eleve nekünk szánták! De mi lesz akkor a csepeli kereskedelmi Dunakikötővel? Az egyik kikötő mindenesetre fölösleges.

Budán, 1930 okt. 30.

Kiváló tisztelettel
dr. Balogh Lóránt
építész-tanár.

* Forbáth Imre dr. bizonyára nekünk szabályozza Pozsonyt, hogy minél szebb legyen, ha ismét visszavesszük? A szerk.

Az új cseppkőbarlangról a budai hegyekben, — írja tudósítónk — nyilatkozott a Budapesti Egyetemi Turista Egyesület főtitkára, *Magyar* József. Kőfejtés közben találtak rá a munkások Zöldmálon. A telek tulajdonosa, *Miklóssy* gyógyszerész, az Egyetemi Turista Egyesülethez fordult s ez az egyesületnek *Keszler* Hubert vezetésével működő Barlangkutató Osztályt bízta meg a feltárással. Ez a munka mintegy hat hete folyik és már eddig is több hatalmas cseppkőtermet és kürtőt fedeztek fel. Most a 300 méter hosszú folyosókat és termeket tisztítják. A nagyközönség számára meg sem közelíthető a barlang, szűk nyílása miatt. Ezt a nyílást azonban könnyű lesz kitágítani. A barlang járhatóvá tétele, vaslépcsők elhelyezése villanyvilágítás bevezetése, mintegy 4—5 ezer pengőt igényelnek. Remény van rá, hogy a főváros a szükséges összeget rendelkezésre bocsátja. A barlang folyton új és új kutató munkát kíván. Nem lehetetlen, hogy a pálvölgyi cseppkőbarlanggal sikerül a föld mélyében összeköttetést találni és összefüggő hatalmas barlangrendszert föltárni.

MENCZER gallért tisztít, drbja 10 f. mos, fest, tisztít saját üzemeiben. T.: A. 504-93 Külön vidéki osztály.

A MOVE „Astra" Művészcsoportja a magyar művészgárda *fiatal tagjainak* a nagyközönség előtt való bemutatkozása céljából havonta több művész estet rendez. Jelentkezések minden kedden este 7—9 óra között VI. ker., Podmaniczky-utca 45., II. 25.

Megnyilt az uj autóbuszgarázs

Budapest székesfőváros november 15-én monumentális értékkel gazdagodott. A Szabó József-utcában emelkedik az új autobuszgarázs, amely hatalmas méreteivel, újszerű építészeti megoldásával felülmúlja a szakértők megállapítása szerint a berlini autobuszgarázsokat is, melyeket eddig a világ legnagyobb méretű garázsépítményeinek tartottak. — A főváros részéről *Berczell* Jenő dr. üdvözölte rövid beszédben a megjelent előkelőségeket és a sajtó képviselőit. Azután *Lobmayer* Jenő tanácsnok ismertette részletesen az autobuszgarázs keletkezésének történetét. Elismeréssel adózott a törvényhatósági bizottság tagjainak, elsősorban *Becsey* Antal, *Kossalka* János és *Petrovácz* Gyulának, akik lehetővé tették, hogy az eszme, amelynek megvalósítására 1928-ban 12,200.000 pengőt szántak, megvalósulhatott. Elismerését fejezte ki *Hültl* Dezső műegyetemi rektornak, az újkori építéstan nagynevű tanárának, *Mihajlits* Győző professzornak és *Bánó* László kormányfőtanácsosnak, a tervezőknek, a grandiózus alkotásért, akiket a jelenlevők nagy óvációban részesítettek. Meghatott hangon fejezte be beszédét, megemlékezve dédapjáról *Lobmayer* Mattheus régi pestbudai polgárról, aki éppen most száz esztendeje indította meg gyorskocsi vállalkozását Budapest—Debrecen és Nagyvárad között. Az akkori gyorskocsi, a mai autobusz őse, Nagymagyarország városait kötötte össze. Annak a reményének adott kifejezést, hogy az autobusz, a késő utód, összeköti a jövőben a nagymagyarországi városokat egymással.

Azután *Karkas* Rezső tanácsnok mutatott rá az építkezés egyes momentumaira és átvette a főváros részéről az üzemet, amelynek 100×72 méteres, összesen 72.000 köbméter ürtartalmú, oszlopnélküli nagycsarnoka valósággal lenyűgöző benyomást kelt a szemlélőben. Amit a technika a korszerűség lehetőségei szerint tökéletesnek alkothat, mind alkalmazták ennél az építkezésnél. Páratlanul tökéletes fűtő rendszer és csatornázási berendezése mellett a nagycsarnok romlott, kipufogó gázoktól fertőzött levegőjének elszívására külön berendezés készült. Benzintárolója olyan, hogy egyszerre több kocsit láthat el üzemanyaggal. Tűzvédelmi berendezése megfelel a legmesszebbmenő követelményeknek. A központi fűtést négy hatalmas, hazai szén felhasználására alkalmas kazán szolgáltatja, olyan láncrostély-szerkezettel, mely a feltétlen füstmentes elégést biztosítja. A garázzsal egybeépített műhely, az igazgatósági épület, a portáslakások gyorskeringésű központi melegvízfűtéssel vannak ellátva. A nagycsarnokot 14 drb óriás kalorifer fűti, amely húsz fok hidegben is 10 fok melegen tartja a hatalmas csarnokot óránkénti 1½-szeres levegőcserével!

A benzin befogadására négy drb hatvanezer liter befogadóképességű földalatti vastartály szolgál, melyekből elektromos centrifugál szivattyúk töltik a kocsikat. A telepnek tűzjelző és elektromos óraberendezése is van. Automata háziközpontja hívó által bármikor bekapcsolható a városi telefonhálózatba.

A résztvevő cégek mindegyike remek munkával szerzett elismerést magának.

Rozsnyay és Enökl mérnökök (VIII., Baross-u. 10.), az oszlopnélküli tiszta vasszerkezet és súlyos vasbetónalapok mélyépítési munkáját végezték eredményesen, ez a munka ma olyan speciális tájékozottságot kíván, amellyel nagyon kevesen rendelkeznek.

Az egész telepet *Barta* Károly (VIII., Vas-u. 16.) vállalata látta el elektromos berendezéssel. A világítási és mótorikus áramszolgáltatás két egymástól független négyerű páncélburkolatú aszfaltozott ólomkábelen történik, amit a vállalat elpusztíthatatlanul szívósan készített el. Áramzavarok esetére pedig speciális akkumulátorokat szerelt a cég, amelyre a világítótestek egy része automatikusan átkapcsolódik. A speciális világítótesteket, melyek aknavilágítórendszerre vannak kiágyazva, a telefönberendezést és az önindítóberendezést is a cég szállította, igazolva ezúttal is, hogy a szakmában versenyen kívül áll.

(Folytatjuk.)

RÓMAI FÜRDŐ
ÓBUDA—AKVINKUM
Kitűnő konyha. — A források napi hozama 160.000 hektoliter rádioaktiv thermálvíz
A szentendrei HÉV vasútnak, a MFTR hajóknak és az ÚJPESTI átkelő propellernek állomása

FEDEZZE FEL ÖN IS A SASHEGYET!
Sashegy a Belvárostól gyalog is csak 25 percn ire
Sashegy a Belváros hegye
Sashegy a székesfőváros szívében — szívének jobbik oldalán
Sashegy az előkelő középosztály települő helye
Csak hegylejtőn lévő telkeket vásároljunk, ott van csak levegő, napsugár és kilátás
Ön gyermekei arcáról leolvashatja, hogy hol lakik
Nézze meg azután a sashegyi gyermekeket
Sashegyi telkeinkről prospektust küld:
Kubatura *részvénytársaság Budapest, főpóstafiók 77/0.*

GÉPONDULÁLÁS
DAUERWELLEN
a legújabb rendszerű villanygéppel 15 P-től 20 pengőig
AMMER BALÁZS hölgyfodrász
I. KER., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 3/a

RÓZSADOMBI KÁVÉHÁZ és ÉTTEREM
Majláth szállodaházban (Statisztikával szemben)
BUDA LEGELŐKELŐBB és LEGSZEBB HELYISÉGEI — A LEGKITÜNŐBB KONYHA
Az étteremben esténkint RÁCZ JÓZSI muzsikál. — Tulajdonos: LAKATOS JÓZSEF

TEA
Közvetlen behozatal Holland-Indiából
a termelő ¼ és ½ kg.os eredeti csomagolásban 5-10 dg-os saját csomagolásban és ládákban. Nagyban és kicsinyben
BOZÓ GYÓGYTÁR
BUDÁN, I., ALKOTÁS-UTCA 34. SZÁM.

A polgárság új vára

III. kerületi iparosok és kereskedők tömörülése Ujlakon

A súlyos gazdasági helyzet mindenütt kidomborítja azt az igazságot, hogy ezzel szemben védekezni az egyes ember gyönge, de tömörülve már gátat tud vetni a gazdasági romlás áradatának. *Ujlak* iparosai és kereskedői heteken át tartó tanácskozások után e hó 9-én, vasárnap délután alakuló gyűlésre jöttek össze a Lajos-utcai *Sipos-féle* vendéglőben, amely gyűlésen részt vettek a rokon társaskörök Budáról, úgy az I., mint a II. kerületi iparoskör és az I. kerületi Iparosok és Kereskedők körének képviselői. A közgyűlés egyhangúlag lapunk szerkesztőjét, *Viraág* Bélát, aki tulajdonképpen kezdeményezője volt ennek az alakulásnak, választotta meg korelnöknek, aki megnyitó beszédében megokolta az alakulás szükségességét és szólásra hívta föl dr. *Ráskay* Alfonz ügyvédet, akit utóbb a közgyűlés egyhangúlag az új egyesület ügyészének választott meg, aki röviden ismertette az alakulás történetét, üdvözölte a vendégeket és ajánlotta, hogy *díszelnöknek Andréka Károly főkapitányhelyettest*, a III. kerületnek ezt a puritán jellemű és rendkívül szociális tevékenységéről ismert vezéregyéniségét válasszák meg, amit az alakuló közgyűlés *egyhangúlag és lelkes ováció* közben el is határozott. Azután *Kőszegi* István tett jelentést a kiküldött kandidáló bizottság működéséről, mire a közgyűlés megválasztotta a szavazatszedő-bizottságot. Kőszegi István ezután felolvasta az alapszabályokat, amiket Máthé István és Halva Sándor által ajánlott, némi csekély javítással a közgyűlés egyhangúlag elfogadott. Korelnök üdvözölte a teremben lévő *Fóthy* Vilmos bizottsági tagot, aki felszólalásában figyelmeztette a polgárságot, hogy a kör működését ne terelje politikai irányba, hanem gazdasági kérdésekkel foglalkozzék és Isten áldását kérte az új alakulásra.

A korelnök fölhívására szétosztották a jelölőlistákat és mialatt a szavazás folyt, felfüggesztette az ülést.

A terembe lépő *Andréka* Károlyt, akit küldöttség kért fel az ülésen való megjelenésre, lelkes éljenzéssel fogadták a jelenvoltak és örömtelt meleg üdvözlő szóval a korelnök, aki újból megnyitotta a félbenmaradt közgyűlési tanácskozást és fölhívta *Sárközi* Jánost, a szavazatszedő bizottság elnökét, hogy tegyen jelentést a választás eredményéről. Sárközi bejelentette, hogy 35 szavazatot adtak le és így a kandidáló-bizottság által beterjesztett lista, melyet Kőszegi István olvasott fel, egyhangúlag keresztül ment és ezt, mint határozatot mondotta ki a korelnök. Eszerint a választás eredménye a következő: Elnök: *Halasy* Lajos Társelnökök: *Pichler* Ferenc, *Spindler* Endre. Ügyvezető elnök: *Kőszegi* István. Háznagy: *Weisz* Lipót. Titkár: Zala Károly. Jegyzők: ifj. Fischer Henrik, Urbán Gyula, Vass Antal. Ügyész: Dr. Ráskay Alfonz. Pénztáros: Nagy Sámuel, másodpénztáros: Sipos Lajos. Ellenőr: Lukács Ernő. Könyvtáros: Büchler Henrik. Számvizsgálók: Bichler Arthur, Kvilla Gyula, Várvizy István. — *Választmány:* Ábrahám Dániel, Andrisuv András, Bakk Lajos, Béres Ferenc, Bergl Jenő, Bogyó Nándor, Bökönyi Gyula, Buzál Gyula, Csirszka Konrád, Dániel Károly, Fischer Henrik, Gulyás Béla, Gulyás László, Hajnal Béla, Hegyesy József, Herlicska Lajos, Kiss Dezső, Kuti Alajos, Leon H., Lopos Gyula, Majsa János, Németh Endre, Petz Antal, Pintér József, Sárközi János, Schrepler Ottó, Stanzl Szilárd, Szallay Dezső, Torday István, Weisz Bernát, Wittmann Antal. — *Pótválasztmányi tagok:* Autenit Ede, Bauer Zsigmond, Bucholz Ferenc, Drucker Náthán, Gárdos Ferenc, Gottlieb Miksa, Hochfelder Géza, Kauczky József, Kovács Gyula, Kiss Lajos, Kiss László, Mihok Ferenc, Muckenhaupt Péter, Németi József, Stanimirovits J., Steiner Károly, Vidrédy István, Weisz Géza, Zsiga József.

Melegen üdvözölte ezután a korelnök az új elnököt, *Halasi* Lajos szabómestert és átadta neki az elnöki helyet. Halasi elnök üdvözölte Andréka Károly díszelnököt, megköszönte a saját és a tisztikar nevében az irántuk megnyilvánult bizalmat és felkérte Andrékát, hogy mint a kör vezére, szóljon az egybegyültekhez.

Andréka Károly ünnepnek tekinti ezt a napot és köszönettel vette a megtisztelő megválasztást ebben az egyesületben, amely ezzel az alakulással újabb bizonyítékát adta a polgárság öntudatos összetartásának. A széthúzást ebből a körből száműzni kell, mert ide őt is és mindenkit szíve vonzotta. Buzdító szavait azzal fejezte be, hogy ő mindenkor az igazságot fogja képviselni.

A lelkesen fogadott beszéd után *Kollár* Gábor, az I. kerületi Iparoskör elnöke üdvözölte az új iparos és kereskedők körét és köszöntötte Andréka Károlyt, aki rendkívül elfoglaltságára hivatkozva az egybegyűltek éljenzése közben búcsúzott és távozott. Azután *Máté* István, az I. ker. Iparoskör díszelnöke üdvözölte megszívlelendő tanácsok kíséretében az új alakulást, úgyszintén *Váli* Gábor a II. ker. Iparoskör elnöke, aki kimentette dr. Lendl Adolf elmaradását. Ezután *Viraág* Béla bejelentette, hogy *mint első alapító tag Kozma* Jenő dr. orszgy. képv. lépett az alapítók sorába és 100 pengőt ajánlott fel a kör céljaira, amit Halasi elnök köszönt meg a kör nevében.

Az alakulás ünnepéhez méltóan szólalt föl *Vass* Antal, *Prosz* Béla, *Sárközy* János, *Kőszegi* István és lelkes szavakkal zárta be ezután az alakuló közgyűlést a tagok által kedves ovációban részesített új elnök — Halasi Lajos.

A veréb. Ez is budai specialitás, akár hiszik, akár nem. Hát az Erzsébettéri hangversenyénekesek! — hördülnek fel a pesti barátaink. Megnyugtatjuk őket, hogy azok nem verebek, azok egy más állatfaj. A kultúra szülötte. Tessék csak megkérdezni azoktól a vidéki magyaroktól, akik Pestre érkeznek, mind azt kérdik:

— Miféle madarak ezek? Nagyon hasonlítanak a verébhez, bár egy kicsit tolakodóbbak, mint afféle pestiek, de a színük olyan, mintha gyászruhába öltöztek volna. — Csak a fejüket csóválják, ha bizonyítgatjuk, hogy ez bizony veréb.

Nos, itt Budán még lehet látni hamisítatlan szép vörösesbarna ruhájú verébúrfiakat. Itt még nem gyászolják a nagyvárosi levegő koromtömegeit. És melegen ajánlom mindenkinek, aki tiszta levegőjű lakást keres, hogy a verebeket nézze. Ahol azok nem gyászolnak, ott nyugodtan vehet ki lakást, nem fogja tüdejét elsorvasztani a korom és a füst. *(U.)*

LÁTCSÓ Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

VÁLASZTÁS

A választási agitációk sokszor alantjáró mozgalmából erősen kiemelkedik a **II. kerületi Iparoskörnek** e hó 9-én vasárnap délelőtt tartott pártértekezlete, amelyen megjelentek dr. *Kozma* Jenő orszgy. képv. pártelnök, *Becsey* Antal alelnök, továbbá *Harrer* Ferenc v. alpolgármester, *Petracsek* Lajos dr., *Fabinyi* Tihamér dr., *Pénzes* Mihály dr. és az iparoskör tagjai rendkívül nagyszámban. A megjelenteket *Lendl Adolf* dr. üdvözölte és a megnyitó beszédet *Becsey* Antal mondotta, ecsetelve az általános rossz gazdasági helyzetet, mely bő alkalmat nyujt a szélsőséges pártok demagógiájának. A helyi kérdéseket szerinte magasabb szempontból kell tárgyalni és az iparosság érdekében szükségesnek tartja, oly *iparosházak építését*, ahol a körzetéhez kötött iparos megfelelő lakást és műhelyt találhat. Erre nézve úgy a pénzügyi kormány, mint a *Községi Takarékpénztár* is igyekezzenek a megfelelő tőkét megszerezni. Az iparosok hitelkérdésének érdekében tartaná az olyan kis takarékszövetkezetek alakítását, aminőt *Pénzes* Mihály dr. tudott teremteni itt a körben, mert az ilyen szövetkezet révén juthatnak csak hitelhez az iparosok, ahogy azt *Széll* Jenő, a *Kisipari Hitelintézet* igazgatója itt a körben már ki is fejtette. Az általános munkanélküliség világjelenség és Németországban naponkint 11,000.000 márka munkanélküli segélyt fizetnek ki, ami egy esztendőben meghaladja a 4 milliárd márkát. Ennek az oka az, hogy a világháború megszüntetett nagy piacokat (Kína, Oroszország), széttépett régi gazdasági egységeket (Osztrák-Magyar Monarchia) és ezeken, a hazánkat különösen sujtó bajokon igyekszik mostani utazásai révén segíteni *Bethlen* István gróf, hogy összehozza azt a nagy gazdasági blokkot, amely 150 millió fogyasztót fűzne egy gazdasági csoportba. Azt hiszi, hogy minden józan budai polgár ezek után jobban bízik Bethlenben, mint a szélsőségek demagógjában. Majd *Dornbach* Jakab mondott igen értékes és komoly intelmekben gazdag beszédet, utána pedig felszólalt *Fabinyi* Tihamér dr., hogy *ebben a patinás házban* üdvözölhesse az iparosságot. Érdekes közgazdasági adatokat sorakoztatott fel, amelyekkel azt bizonyította, hogy a rossz gazdasági helyzeten lehet ugyan segíteni, csak éppen lázító demagógiával nem, azután *Harrer* Ferenc mutatta ki a Keresztény Községi Párt röpiratából, hogy a párt által ott felsorolt városházi alkotások, nem a párt első ötévi uralma alatt, hanem csak a második öt év alatt sikerültek, amikor a Községi Polgári Párt fölvette az alkotó munkát programjába és segített az addig csak szónokló Városházán, pozitív alkotásokat létesíteni. Majd felszólalt *Kozma* Jenő dr., aki ennek a kerületnek a szülöttje és bízik az iparosságban, hogy azt a lehetőséget, amely az ő javukra szolgál, nem fogják kicsavarni a kezéből. Sajnos, ő nem tud annyit ígérni, mint az *idegenből jött fiskálisok*, akiknek *az ígéreteket nem kell beváltaniok.* Bárhogy erőlködnek azonban a szélsőségek, akiknek útcsinálói a Pestről átjött idegenek, az 1918-ban történt államfelforgatást nem fogják tudni megismételni. Kijelentette Kozma Jenő, hogy ő *a Városházán nem kormánypárti* és sokszor került ellentétbe a kormány határozataival, de azért lelkes híve Bethlennek az országos politikában. Markáns vonásokkal ecsetelte a mai helyzetet, a kormány törekvését, hogy a pénzügyi krízisen *nem a bankóprés útján* igyekszik segíteni, *ami inflációt és ezzel végpusztulást jelentene.* Önmagáról szólva, kijelentette, hogy azt fogja csinálni, amit eddig csinált. Az *irodája a legnagyobb álláskösvetítő iroda Budapesten* és aki hozzá fordul segítségért, attól sohasem kérdezte, hogy mi a vallása és mely párthoz tartozik. Zajosan megéljenezték a pártvezért. Felszólaltak még ezután *Tóth* Árpád, aki néhány világjelenségre mutatott rá, *Bolgár* Pál dr., aki közgazdasági szempontokból világította meg az ország válságát, *Pénzes* Mihály dr., *Viraág* Béla és befejezte az értekezletet *Váli* Gábor ügyvezető-elnök azzal, hogy az iparoskör szakított régi rendszerével, mely szerint a kör tagjai szabadon szavazhattak bármely pártra, ami *széthúzásra vezetett* és most úgy határozott a kör, hogy egyöntetűen *támogatja a Községi Polgári Pártot.*

*

Érdekes társaság vonult fel e hó 12-én este az *Ulm-vendéglőbe.* A *Bikike,* amely különös név azt jelenti, hogy Budai Iparos és Keresked Ifjak Kulturális Egyesülete = B. I. K. I. K. E. Szép asszonyok, ügyes fiúk, kedves férjek, szóval az a bohém társaság, amely hosszú évek során át szolgálja a műkedvelő múzsát a városmajorutcai iskolában, ahol nekik külön színpadot is épített a város. A felvonulásnak nem az volt a célja, hogy a Szent István-étteremben valami jóízű kabarét rendezzenek, csak éppen az egyik elnökük vonzotta, dr. *Krivoss* Árpád, aki oda hívta pártértekezletre híveit és barátait. Eljöttek az I. ker. Iparoskör tagjai is, élükön *Máté* István és *Kollár* Gábor. De sokan a Krisztina polgári társaságából. A kedves, lelkes társaság hozta-e magával, de a pártértekezlet vezérszónoka, dr. *Krivoss* Árpád oly snájdig beszédet mondott és olyan sikert aratott, mint ritkán máskor. Értékes volt *Thoma* József, a kiváló zenepedagógus és művész felszólalása, reális a *Tóth* Gábor fűszerkereskedőé és komoly a *Máté* Istváné, aki évtizedek óta vezére és istápolója az iparos érdekeknek. *Szombathy* Kálmán köszönte meg a párt nevében a megjelenteknek, hogy eljöttek és támogatják a *Községi Polgári Pártot.* Felszólaltak még a várbeli polgárság nevében dr. *Korének* József és dr. *Szuchy* László, *Kollár* Gábor az iparosság, *Szőts* Gyula a tanári kar nevében, azután *Petracsek* Lajos dr. komoly szóval, vidáman, tréfásan, lelkesen *Pataky* László, szelíden, kedvesen *Oszoly* Kálmán és végül *Földváry* Miklós a budai polgárság nevében. *Stella* Gedeon a Kolozsvárról menekült jeles színész szavalata emelte az est fényét. A Bikikének most fordított szerep jutott, most ő tapsolt az elnöke, *Krivoss* Árpád sikerének.

*

Kelenföld déli részén, az úgynevezett **Alsó-városban** szerdán a pártértekezleten *Zilahi-Balogh* Gyula körzeti elnök tett jelentést a 13. körzet választási mozgalmáról. Az értekezleten megjelent *Barla-Szabó* dr. egészségügyi főtanácsos is, mint a Községi Polgári Párt egyik jelöltje, akit *Gömöri* Győző mutatott be a megjelenteknek. *Barla-Szabó* köszönetet mondott a szíves fogadtatásért. *Füvessy* László és *Koszoru* Imre János felszólalása után *Gömöri* Győző válaszolt a felszólalásokra és megköszönte a hölgyeknek, hogy szélben, esőben, viharban, sárban nagy eredménnyel gyüjtötték az aláírásokat Buda-Alsóvárosban. A választói értekezlet bizakodó hangulatban éjfélkor ért véget

*

A **Bethlen Gábor Szövetség** mint várospolitikai párt is szervezkedik, s ennek élén állanak Budán *Csécsi-Nagy* Imre mint elnök és *Szalay* Sándor krmft. és ny. elöljáró mint alelnök. Központi iroda: IV., Királyi Pál-u 9.

*

A kőműves és kőfaragó mesterek ipartestületének budai tagjai *Grenyó* Bertalan alelnök vezetésével e hó 9-én ülést tartottak a Budai Vigadó éttermében, ahová meghívták a pártvezéreket: dr. *Kozma* Jenőt és *Becsey* Antalt, Harrer Ferencet, akiket Grenyó üdvözölt. Kozma Jenő és Harrer Ferenc felszólalása után az ipartestület tagjai elhatározták, hogy a *Községi Polgári Pártot* támogatják.

*

A Budai Hegyvidéki XII. kerület Keresztény Községi Pártja Maros-u 18. szám alatti párthelyiségében körzeti gyűlést tartott kedden, november hó 11-én. Felszólaltak: *Cselényi* Pál dr. főtitkár, *K. Somody* István szerkesztő, *Stadler* Nándor főv. biz. tag.

*

Az **Országos Frontharcos Szövetség** nagygyűlésén *Gömbös* Gyula miniszter a Kormányzó üdvözletét tolmácsolta. Azután kifejtette, hogy frontharcos bajtársnak tekinti a szociáldemokrata munkást is, de a túlszervezkedést nem helyesli. Számos felszólalás volt és mind a derék frontharcosok sérelmeit tárgyalta. Azután testületileg megkoszorúzták a névtelen hősök emlékét és este résztvettek az *Egyesült Nemzeti Párt* gyűlésén a Beketow-cirkuszban.

*

A választás kulisszatitkai közé tartozik a Demokrata Párt budai jelöléseinek históriája. Itt mindenki természetesnek vette, hogy vagy az I. kerületben, vagy a III-ikban a listát *Gál* Jenő dr. fogja vezetni, aki budai birtokos és néhányéves szenvedélymentes társadalmi szereplése sok helyen rokonszenvet váltott ki vele szemben más pártokon levők között is. Annál meglepőbb volt, hogy *Gál* Jenő nem Budán, hanem a *Lipótvárosban állt a lista élére* és helyét Budán az I. kerületben, illetve Kelenföldön *Pakots József* foglalta el, akit ott alig ismernek. Ezt a helycserét nehéz harcok előzték meg és erősen elkedvetlenítették Gál Jenőt, de elkedvetlenítették kelenföldi híveit is, — köztük — Kramer Adolfot, aki éppen ezért kereste a régebbi kapcsolatok felújítását a — Becsey-párttal.

TANULMÁNY

A kerületi elöljáróságok multja, jelene és jövője

IRTA: SPANNBERGER JÓZSEF.

I.

Budapest alig egy emberöltő alatt emelkedett a világvárosok sorába. E gyors fejlődés szükségszerűen oly közigazgatási berendezkedést követelt, amely folytonosan előbbre viszi. Erre legreálisabbnak mutatkozott a város önkormányzati alapon való berendezkedése, mely biztosítja a polgárság akaratának érvényesülését.

Az 1930. XVIII. t. c., az új fővárosi törvény életbeléptetésével a polgárság érdeklődése ismét a város közigazgatásának szabályozására terelődik és így a kerületi elöljáróságok is előtérbe kerülnek.

Köztudomású tény, hogy az 1930. évi XVIII. törvénycikk 3. §-a a székesfőváros területét tizennégy közigazgatási kerületre osztja. A törvény 53. §-a pedig a belügyminiszter feladatává teszi, hogy a kerületi elöljáró hatáskörének szabályozásáról az életbeléptetést követő három éven belül törvényjavaslatot készítsen elő. Nyilvánvaló, hogy e hatósági szervnek a székesfőváros közigazgatása jövőjében fontos szerep jut és ha érvényesülni fog ismét az a gondolat, amely 1893. évben a kerületi elöljáróság intézményének megalkotása idején első ízben felmerült, úgy elmondhatjuk, hogy ez lesz az a területi hatóság, mely a legközvetlenebb módon lesz képes ellátni a fizikai és társadalmi élet rendjének felügyeletét és irányítását. A kerületi elöljáróság a polgársággal legszorosabb kapcsolatot fenntartó hatóság. Életrehívása akkor vált szükségessé, amikor Pest, Buda és Óbuda városok egyesíttettek s ezzel kapcsolatban a polgárság részéről megnyilvánult az a kívánság, hogy a közigazgatási szervezet legyen tagozottabb. A megnagyobbodott város igazgatása központilag ugyanis decentralizálás nélkül nem maradhatott volna gyors és közvetlen.

Az 1872. évi XXXVI. törvénycikkel *laikus polgárok* vonattak be a kerületi közigazgatás működésébe, ámde a város rohamos fejlődése csakhamar a laikus elemnek *szakképzett hivatalnokkal* való felváltását kívánta. Az 1893. évi XXXIII. törvénycikk már a szakképzettségre való figyelemmel alakította meg a kerületi elöljáróság mai napig fennálló szervezetét. A törvényhozásnak akkor az volt az elgondolása, hogy oly ügyintéző közigazgatási szervet alkosson, mely a város mindenkori fejlődésével lépést tartva konkrét közigazgatási esetek elintézésére legyen alkalmas. Ezért állította élére a jogi minősítésű kerületi elöljárót, aki szakképzett hivatalnokokkal (kerületi tiszti orvos, ker. mérnök, stb.) a hatóság szakirányú működését kifejti.

Ennek a kijelölt hivatásnak útjáról eltérítette a kerületi elöljáróságot a még háború előtti évekre visszavezethető gazdasági válság, amely teljes mértékben kibontakozott a háború utáni években úgy, hogy a hatóság *hatalmas nyilvántartások vezetése* és működési erejének teljes megfeszítésével volt csak képes a mindnagyobb méreteket öltő *szegénygondozás feladatát,* hadisegélyezés, hadirokkant, hadiözvegy- és hadiárva-ügyek intézését megoldani. Amíg a kerületi elöljáróság állta a tömegek ostromát, a gazdasági élet leromlása a központi ügyosztályok működési körében is lényeges változásokat okozott. Az ipari cikkek és élelmiszerek árának szabályozása céljából a székesfőváros kezelésében *üzemek létesültek,* melyeknek irányítása a központi ügyosztályokból történt. A gyárszerű iparüzemek mellé felsorakoztak a székesfőváros által megváltott nagyüzemek: a Székesfőváros Gázművei, az Elektromos Művek, a BESZKÁRT stb. Az üzemekben rejlő hatalmas tőkeerő a kerületi elöljáróságokkal szemben lényegesen emelte azon központi ügyosztályok jelentőségét és tekintélyét, melyek működési körébe bevonattak. A közszükségletek ilymódon való árának mérséklése és a város háztartásának terhein való könnyítés, a kereskedelem és ipar mai legyengült állapotában *már koránt sem áll a polgárság szívéhez oly közel,* mint a háborús években, akkor a köznek nagy hasznára szolgált, de a város részéről való iparűzés állandósítása már súrolja az adóteher alatt roskadozó magángazdaság érdekeit.

Az üzemeknek ügyosztályokba történt bevonásával a közfigyelem fokozottabban a tanácsi ügyosztályok felé terelődött, *a kerületi közigazgatás jelentőségében elhalványodott* és számolni kellett a kerületi elöljáróságok háttérbe szorulásával. A régi kerületi elöljárók a maguk részéről több alkalommal, megkísérelték, hogy a kerületi elöljáróság, mint elsőfokú helyi hatóság fontosságát kellően kidomborítsák, azonban a fentebb említett okok minden törekvésüket hátráltatták.

— Harminchat év folyamán, bár a kerületi elöljáró a tanácsnokokkal egyenlő rangú főtisztviselőnek ismertetett el, soraikból közvetlenül sem polgármester, sem pedig alpolgármester nem került ki, holott közülük nem egynek nevéhez kiváló alkotás emléke fűződik. A kerületi közigazgatás ismerete csak javára szolgál felsőbb közigazgatási állásokkal járó feladatok megoldásának, amit igazol néhány példa: dr. Bódy Tivadar, dr. Buzáth János, dr. Harrer Ferenc, dr. Vaszilievits János.

A szükség, mely a kerületi elöljáróságot modern közigazgatási szervvé alakította át, magával hozta, hogy az 1930. évi XVIII. törvénycikk számuknak *néggyel való emelését elhatározza.* Bátran állíthatjuk, hogy ez a közigazgatási szerv az elmult évek folyamán nem léleknélküli gépezetté sülyedt, hanem duzzad az élettől: benne él az eljövendő nagy Budapest lüktetése. Ez a hatóság a legvédettebb érdek oltalmazásának: a közegészségügy szolgálatának szenteli hivatását. Ez a hatóság védelmébe veszi az elhagyott gyermekeket. Istápolja a szegényt, támogatja a szorgoskezű iparosokat. Felügyel az építkezési szabályok pontos betartására. Fegyelmezi rendőri büntetőbírói és építésrendőri hatósági minőségben mindazokat, akik a közös előrehaladás és boldogulás rendjét önhatalmúan hátráltatják, illetve megbontják.

Valóságos helyi hatóság, ügyintéző fórum!

Kívánatos, hogy a polgárság megbecsülésében töltse be ilynemű, jövőbeli hivatását.

A kerületi elöljáróság az organizmusnak az a szerve, mely a közigazgatás impériuma alá tartozó életnyilvánulásokat elsődlegesen felfogja, azokat megfelelően feldolgozza és reájuk észszerűen reagál. A központi igazgatás pedig a közigazgatási organizmus idegéletének centruma.

Az általános érvényű közigazgatási ténykedés: az irányítás feladata képezze a központi szerv működési körét, s ugyanekkor, tagozottsága révén a polgárság ügyintéző szervévé kell válnia a kerületi elöljáróságoknak.

Ennek a gondolatnak érvényesülését fogja igazolni a kerületi elöljáróság fejlődése történetének legközelebbi ismertetése.

(Folytatjuk.)

Monori Mag vezet
MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI R. T.
BUDAPEST—MONOR
Monori magkereskedése: Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 3. Telefon: Aut. 868-60
képes főárjegyzék és nagybani árajánlat ingyen és bérmentve

SZENT IMRE
GYÓGYFÜRDŐ
ezelőtt (Rácfürdő)
Erősen radióaktív, természetes 42·4 C° földes-meszes hőforrásokkal. Két női és egy úri-gőzfürdővel, valamint kő- és kádfürdőkkel. Az összes gyógytényezőkkel felszerelve.
Egész éven át nyitva.

Személyi hírek

SIPÖCZ JENŐ dr. polgármester névnapi bankett helyett 3500 szegény kültelki gyermeknek ad ingyen ebédet nov. 18-án.

HÜLTL DEZSŐ építművészt, a Műegyetem rektorát a Corvin-koszorúval tüntette ki a kormányzó.

KARKAS REZSŐ tanácsnokot a napokban hirtelen rosszullét fogta el és az orvos nikotinmérgezést állapított meg. Néhány napi otthonlét ismét talpra állította.

KERTÉSZ K. RÓBERT h. államtitkárnak, a Hollós Mátyás Társaság tagjának, a kormányzó a Corvin-koszorút adományozta.

GUTH FERENC dr. elöljáró, amikor egy építkezést hivatalból megvizsgált, megbotlott és bordatörést szenvedett. Ma már a végleges gyógyulás útján van.

Budapest kárára vannak azok a különféle új telepek, amelyek a főváros környékén készülnek gombamódra felburjánozni. A *mai* Budapest számára ez azért jelent kárt, mert éppen a konszolidált viszonyok között élő, tőkeerős adófizető polgárokat vonja ki a város terheit viselő közösségből, — elégedetlen elemet nevel, mert minden közmű nélkül, csatorna, víz, világítás, utak, iskolák nélkül, csak a gyötrelmes be- és kiutazások kétes öröme és szórakozása marad meg számukra. A kisemberek bedőlnek a hangzatos híreszteléseknek, de nem váltják be az ő óhajait. Az olcsó telek csábítja őket, holott a budai hegyvidéken most parcellázás alatt álló telkek sem drágábbak és itt mégis csak közelebb érnek a kultúrához, keresetükhöz, templomhoz, színházhoz, mozihoz, orvoshoz, fürdőhöz és rengeteg időt takarítanak meg az utazáson. A közműveket is itt hamarabb kapják meg, mert út, víz, világítás, csatorna és gáz folyton terjesztik hálózatukat. Most *Érd-Liget* van divatban. Az ottani telkeket ügyes dobszóval kínálják, sőt *ingyen autón* viszik ki az érdeklődőket, ami sok embert megtéveszt. A telepítési akciókat rendelettel kellene szabályozni és fékezni, mert a „Drang nach Kultur" katasztrofális helyzeteket teremthet és Nagy-Budapest kikényszerített megalakulása rettenetes terheket zúdíthat hirtelen a főváros más területén lakó polgárságára. Ezek az új telepek nagyrészt összekötő kapcsokat képeznek a város és a távolabbi községek között, de pesti igényű új lakossággal, mely sürgetni fogja a telep bekapcsolását a fővároshoz, ahogy azt az albertfalvai telep is bizonyítja.

URI SZABÓ, kiváló szabász! GLASZ Péter, I., Maros-utca 11.

A közúti körforgalom Budán végre megindult az átépített Alkotás-utcán és Villányi-úton. Egyelőre még csak nehézkes tempóban jár a villamos, mert a most épült úttest enged és helyenkint süllyed. — A Boráros-téri híd megépülésével Budának ez lesz egyik erős forgalmi vonala, mely nagy hatással lesz a hegyvidék e részének rohamos fejlődésére. Az elhanyagolt s eddig nehezen megközelíthető *Sasad* ezzel bekapcsolódik a városi forgalomba.

KALAPOK urak és hölgyek számára nagy választékban
KERTÉSZ kalaposmesternél I., Krisztina-tér 3 Fest, alakít

Díszes küldöttség élén szerdán délelőtt adta át a városháza tanácstermében *Szontagh* Tamás, a TESz országos elnöke, *Lamotte* Károly, *Liber* Endre és *Gallina* Frigyes székesfővárosi tanácsnokoknak a TESz érdemkeresztjét. A kitüntetett tanácsnokok nevében *Liber* Endre köszönte meg a TESz elnökségének és az ország egész társadalmának a megtiszteltetést.

Kályhás! Minden szakmabeli ügyben forduljon a régt jóhírű céghez
I, Logodi-u. 19 Béres Márton Tel.: 530-33

A még nem burkolt járdák ügyében a *„Buda-Alsóvárosi Egyesület" Gömöri* Győző igazgató elnöklete alatt fontos ülést tartott. Az I. kerületnek kérdéses utcái a következők: Halmi-, Szentpéteri-, Albert-utca, Mohai-út, Bornemissza-, Andor-, Szováta-, Kovászna-, Sósfürdő-utca, Bikszádi-út, Major-utca, Etele-út, Csurgói-, Sopron-, Nagysurányi-, Bánát-utca, Dombóvári-út, Hengermalom-utca, Kelenföldi-dülőutak, Tétényi-út, az úgynevezett Bibictelep utcái és a felsorolt utcák környékén lévő Névtelen-utcák. *Gömöri* Győző ügyv. elnök bejelentette, hogy a városnál megvan a hajlandóság, ez utcák burkolására, *ha az illető ingatlan-tulajdonosok a burkolási költségekből reájuk eső hányadot előlegezik,* amit a nagy számban megjelent ingatlan-tulajdonosok örömmel fogadtak. Miután az érdekeltség részéről *Ferstl* Gyuláné, *Szendrey* Zsigmond, *Faragó* László, *Sinkó* Pál tanár alelnök, *Kiss* József igazgató mondott köszönetet *Gömöri* Győző ügyv. elnöknek ez ügyben tanusított fáradozásáért.

LORGNON Zibrinyinál, I., Attila-u. 12.

A súlyos gazdasági helyzet kényszerítette rá az iparosokat és kereskedőket, hogy mozgalmat indítsanak az üzletbérek leszállítására. Ez a mozgalom, mint a napilapok híradásából tudjuk, alig vezetett eredményre. Csak nagyon kevés háziúr engedett saját elhatározásából a bérekből, azok is pestiek voltak. Örömmel értesülünk, hogy itt Budán is van háziúr, aki önként leszállította minden bérlője bérét 10 százalékkal: Pakányi Ferenc, a Krisztina-tér 7. sz. ház tulajdonosa, aki maga is hosszú iparosmult után vonult nyugalomba és annál inkább átérzi bérlői súlyos helyzetét.

A budai „nászi", ami tudvalevőleg héber nyelven *fejedelmet* jelent, egyik büszkesége a zsidó irodalomnak és egy érdekes adata Buda történelmének. Akit pedig kortársai ilyen dísznévvel tiszteltek meg: — *Ákibá há-Kohen,* Mátyás király idejében élt, zsidóember volt Budán, aki nagy gazdagságra tett szert és feltűnő módon gyakorolta a jótékonyságot. A zsidóság már azért is rendkívül tisztelettel vette körül, mert a hittudományokban kiváló jártassággal bírt és Mátyás király több ízben kitüntette. A zsidóság tragikumának lett az áldozata, mert a többi jómódú zsidó megirigyelte a sorsát, a királyi kegyet és sikerült is őt innen elüldözni különféle rágalmakkal és megalázó hirescstelésekkel. Konkurrensei, gazdag budai hitsorsosai nagy áldozatokkal kieszközölték a budai főbírónál, hogy *Ákibá há-Kohent* száműzze Budáról. Prágába költözött, ahol talmud-iskolát alapított és utódai között több nagyhírű rabbi és író akadt. Ez a budai „nászi" rövid históriája.

Kisfaludy emlékének szenteli e hó 21-én az estjét az óbudai *Kisfaludy-színház* és a százesztendős évfordulón színre hozza a *Pártütők*-et. A prológot *Krudy* Gyula írta, az ünnepi beszédet *Pekár* Gyula mondja. Az ünnep védnöke *Andréka* Károly, — a rendezőbizottság tagjai dr. *Orova* Zsigmond elnökkel, Tellér Gyula, Martin Gyula, dr. Rózsa Zsigmond, Gajda Béla, Szepesi Ágoston, Szilágyi Károly és Viraág Béla. Az ünnepi előadást társasvacsora követi hölgyvendégekkel a Korona-Vigadóban. Teríték 2 pengő.

RAVASZ Előkelő cukrászszalón. Krisztina körút 75. sz.

A táncos dal, vagy talán a dalos tánc a régi görög világban élt mint külön műfaj. Ennek a felújítója dr. *Dobák* Ferencné sz. *Trozsonyi* Kató dalénekesnő, akinek e hó 22-én este fél 9 órakor lesz a hangversenye a Zeneművészeti Főiskola kamara termében. Erről a műfajról, az orcheszstikáról írt Lucionos rétor a 2. században s ebben említi meg a táncos dalt vagy a dalostáncot, amelyet először istentiszteleteken, azután a nép között s végül a színpadon műveltek. Igen kedvelt műfaj volt s azt a görögök fénykorában nagyon kedvelték.

A Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezete fényesen sikerült propagandaestélyt rendezett e hó 12-én este a *Budai Vigadó* nagytermében. A díszes, előkelő közönség megtöltötte a nagytermet és még a hátsó, nyitott ajtók mögötti padsorok is tömve voltak. *Perényi* Zsigmond báró elnök bevezető beszéde után *Kerpely* Jenő, *Molnár* Imre szólói következtek. *Hir* Sári zongoraművésznő nagysikerű száma után *Pagáni* Olga dalénekesnő adott elő finom árnyalással néhány dalt, melyet élénken megtapsoltak. A közönség szívesen látta őt a *Parasztbecsület* nagy kvartettjében is, melyben *Vinkovich* László és *Welser* Tibor voltak a partnerei. Az est fénypontja *Pártos* Szilárd dr. főszerkesztő vetítettképes felolvasása volt, aki a szövetkezet altruista programját nagyszerűen összeválogatott képsorozat bemutatásával illusztrálta. *Hosszú* Z. dr., a Nemzeti Színház tagja képviselte a humort „Dani bá" alakjában. Ezután jött a reklámfelvonulás. Az estet *Gáspár* Béla ref. lelkész, a jeles szónok beszéde rekesztette be. A Köztisztviselők igazgatósága nagy szolgálatot tett ezzel a jól sikerült esttel a budai tisztviselőtársadalomnak és a szövetkezeti eszménck is.

Az inségakció javára, amelyet Horthy Miklósné őfőméltósága indított meg a téli nyomor enyhítésére, *Kulcsár* Richárd, az Attila-nyomda rt. vezérigazgatója 100 pengőt adományozott, ami buzdító például szolgálhat jobb anyagi viszonyok között élő, budai polgártársaink számára.

MÁTÉ István, szobafestő és mázoló mester, *I. ker., Attila-körút 2.* Telefón: 573—55.

A Margitsziget kénes szénsavas fürdőit most az ősz legszebb korszakában a legtanácsosabb használni. Az igazgatóság páratlan kedvezmények nyujtásával teszi lehetővé mindenkinek az üdülést és a gyógyulást. Weekend egy személyre 20 P, 2 személyre 35 P. Egyheti üdülés teljes ellátással, fürdővel, orvosi felügyelettel a Szanatóriumban csak 98 P. A Nagyszállóban egynapi penzió 12 P, két személy részére 20 P. A Szanatórium diétás konyhája általánosan elismert. A szobákban meleg forrásvíz, ásványvízfürdők vannak a lakosztályok mellett.

Teadálutánt rendez nov. hó 24-én este fél 6 órakor a Budai Polgári Kör helyiségében a *Budai Nők Köre.* Közreműködnek Boersma-Hage Hermin holland énekművésznő, Wilhelmus Henri zongoraművész és Almásy Tibor hegedűművész. Teajegy: 2.50.

Gyász. Boross Sománé szül. Boross Agátha m. kir. ker. tanácsos özvegye november hó 7-én délután 65 éves korában hosszú szenvedés után elhúnyt. Benne édesanyját siratja dr. *Eperjessy* István tanácsjegyző felesége *Boross* Vili, de őszintén gyászolják az Ebner, Baligovics, Reminiczky családok.

Szent Imre emlékezete.

A **Zugligeti** rk. Egyházközség építendő kultúrháza javára november hó 8-án este fél 8 órakor a Budagyöngye nagytermében szintén rendezett Szent Imre-estét, amelyen szerepeltek: P. Márkus Emilia, Biscara Betta, Laurisin Miklós, Laurisin Lajos, a Dohnányi kvintett (Manninger Vilmos dr., Belohorszky Gábor dr., Zoltán László dr., Zsögön Béla dr. és László Tibor dr.), énekelt a templomi énekkar és a Zugligeti Erdei Visszhang dalegylet.

A tabáni egyházközség „Szent Cecilia Egyesülete" november hó 5-én este mintegy a Szent Imre-év befejezéseképpen egyházzenei hangversenyt rendezett. Ünnepi beszédet mondott *Hevey* Gyula dr. pápai kamarás, érsekhelynöki titkár. Magyas szárnyalású beszédben lebilincselő módon beszélt a csodálatos ifjú, Szent Imre hercegről. *Ferter* Miklós egyházi dalokat adott elő, igazi művészettel. A vegyeskart, amely többek között *Demény* híres Szent Imre miséjéből a „Glóriát" adta elő *Calligoris* Ferenc okl. egyházi karnagy dirigálta, mesteri tudással. Az orgonán *Riegler* Ernő zeneműv. főisk. tanár játszott nagy tehetséggel. A templomot zsúfolásig megtöltötte a hangversenyt hallgató közönség.

Szent Imre kultúrestét rendezett a Budai Vigadóban november 8-án este a budai Városmajori Római Katolikus Plébánia. A pompásan összeállított műsorból kiemelkedett *Cselényi* József, a Nemzeti Színház művészének és *Báthy* Anna, a m. kir. Operaház művésznőjének énekszámai. Az est fénypontja volt a *Dienes* Valéria mozdulatművészeti iskola misztériumjátéka, amelyben résztvett az iskola tanárnője, az ismertnevű művésznő, *Viraág* Ilonka is. Megjelent az estén *Hász* István tábori püspök vezetésével a környék előkelősége. Az estet *Kriegs-Av* Emil plébános, pápai kamarás rendezte nagy gonddal.

HUBERT és Tsa B. T.
Egészségügyi berendezések, csövek. Műszaki cikkek, fémgyártás.
VI., Liszt Ferenc-tér 4. Tel.: 222-67

TÉLEN IS NYITVA SIPOS HALASZKERT
IZLETES HALÁSZLÉJE P 1·20 — MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN MÉG KÜLÖN HÁZIASAN KÉSZÜLT DISZNÓTOROS VACSORA
melyet megízlelni élvezet — III., LAJOS-UTCA 46 — 5, 7, 9, 51 villamosmegálló az ajtó előtt

Dreher-Mauls Csokoládé Mikulások a legszebbek!

Kibéreltem egy fa árnyékát

Ez Buda!

Ezt is csak Budán lehet megcsinálni. Mert tessék megpróbálni, mondjuk a Rákóczi-úton. De itt Budán még vannak kertek, bennük szépen viruló gyümölcsfák, alattuk gyepszőnyeg, körülöttük pompás budai levegő. Egyszer reggeli sétám alkalmával beóvakodtam egy ilyen kertbe. Csodálkozva látom, hogy minden fának ott van a neve egy kis deszkán. Milyen gondos a kert tulajdonosa! Közelebb érve, meglepetve olvasom a neveket:

Dr. Kovács István, Spitzer Mór, Krausz Ernő, Boros Jenő stb.

Hm. Érdekes. Ez új botanika. Meginterjúvoltam a kertészt. Az felvilágosított, hogy ezeket a fákat kibérelték nyárra. Ahány fa, annyi család.

— Egy óra mulva úgy tele lesz kérem ez a kert gyerekekkel, mintha óvoda volna.

— Nem akadna még egy üres fa az én gyermekeimnek is?

— Dehogynem. Tessék csak. Itt egy jó árnyékos.

Megegyeztünk s egy óra mulva már vonultak is ki gyermekeim. Hanem azután jött a fekete leves. Fára mászni nem szabad. Gyümölcsöt szedni nem szabad. Levelet leszakítani nem szabad. Gyepre lépni nem szabad.

— Az Istenért! Hát mit adott nekünk bérbe?

— Az árnyékot kérem. A fa árnyékát. Tessék használni, ameddig jól esik. Akár éjfélkor is lehet.

— No, de valahova mégis csak lépni kell?

— Kérem, azt is lehet. Tessék megfizetni a szénatermést, négyszögméterenként egy pengő. Ahány pengő, annyi négyszögméter.

Másnap gyermekeim fürdőruhába öltözve élvezték a jó levegőt. Jön a kertész.

— Harminc százalék pótdíj *légfürdőért.* Ez nem volt benn az alkuban.

Harmadnap gyermekeimet a napon találták.

— Negyven százalék pótdíj *napfürdőért.*

Hosszas alkudozások után egy kocsi homok odaszállítását engedélyezte a kertész. Másnap a homoknak csak fele volt meg, harmadnap egészen eltűnt.

— Ellopták!

— Tessék visszalopni — szólt flegmatikusan a kertész.

Gyermekeim nem is voltak restek. Éltek az engedéllyel. Igy azután páros napokon ellopták a homokunkat, páratlan napokon visszalopták az én gyermekeim. Testedző mulatság. Két hét mulva kezdett sárgulni a barack. A kertész szívesen kínálta. Három pengő kilója. Magunk szedhetjük a fáról s ezért az élvezetért semmit se kér.

— Három pengő, mikor a piacon hatvan fillérért kapom?

— Ja, az nem friss. A szállítás azt már tönkretette.

Argus szemekkel őriztem szegény kis csemetéimet, hozzá ne próbáljanak nyúlni egy szemjéhez se. Egy reggel, mikor odaérkezünk, üres a fa. A kertész már ott vár bennünket. Kéri a barack árát.

— Micsoda beszéd ez?

— Kérem, üres a fa. Elvitték.

— Mi nem vittük el.

— Hát akkor nem őrizték meg. Az úr bérelte. Az úrnak kötelessége lett volna megőrizni. Volt rajta hatvan kiló à három pengő. (Én hatvan szemet számláltam.)

*

Tartozom az igazságnak azzal, hogy ez nem most történt, hanem vagy öt évvel ezelőtt. Az illető kertész röpült, a főváros pedig büntetésül utat készített a kertből. Azóta más rend van, más kertben. S a Gellérthegy környéki kisgyerekek, akiknek nincs módjukban a Balaton hűvös hullámaiban lubickolni, ilyen bérelt árnyékokban töltik a nyarat. Mindenesetre a pesti gyermekek szemében irígylésre méltó sors. **Julius Novus.**

Modern Ipartelep Óbudán

Magyar Textfestőgyar rt.
Budapesti Gyapjúkikészítőgyár rt.

Budán bizonyára kevesen tudják, hogy az a modern textilgyártmány, amelyért a mi hölgyeink oly szívesen *szaladnak át Pestre,* nemcsak kapható Budán minden jobb textilüzletben, de *Budán is készül.*

Tulajdonképpen már 33 éve áll fenn Óbudán a Szentendrei út 8123. hrsz. alatt a *Magyar textilfestőgyár Rt.,* mely az ilyen gyártelepek ismert módján növekedett a kezdetleges gyártelepektől a modern világcég nívójára és ma már két-, sőt két és félmillió méter anyagot termel, illetőleg fest és mintáz havonta.

Mai rendkívüli fejlettségét és modern technikai berendezését *Hochner* Artúr vezérigazgatónak köszöni, aki minden esztendőben tanulmányutat tesz külföldre és most tért haza Párizsból. Erős műszaki vezérkar áll az oldalán: saját rajzolói, három gépészmérnök, hat vegyészmérnök, 55 tisztviselő és ötszáz munkás végzi a gyárban munkáját, mely szociális intézményekkel van ellátva. A gyártelepen külön étkezdék, fürdők állanak a személyzet rendelkezésére.

Érdekeltségéhez tartozik a *Budapesti Gyapjúkikészítőgyár Rt* is, ahol külön kétszáz munkás és vezető szakemberek készítik a selyem, a crep de chine és más szövetanyagokat, amelyek nemcsak *birták a versenyt a külfölddel,* hanem tért is hódítanak. Közeli összeköttetései vannak: Ausztria, Csehország és Svájc szakmabeli intéző köreivel s így a vezetőség mindig kellően tájékozódik a szakma világpiaci helyzetéről és szükségleteiről. A gyár rendkívüli felkészültsége lehetővé teszi, hogy nemcsak lépést tud tartani a külfölddel, hanem *vezető pozíciót tölt* be a szakmában.

A Szentendrei-úton, Óbudán, nemcsak kenyeret keres a magyar munkás, hanem céltudatos munka folyik a nemzeti vagyon gyarapodása érdekében is.

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ
a Városligetben
a székesfőváros egyik legmodernebbül felszerelt, legmonumentálisabb gyógyfürdője. Ivókura. Népgyógyfürdők, nyári (strand) uszoda.
KITŰNŐ KÖZLEKEDÉS

RUDAS FÜRDŐ radioaktiv hőforrás
GŐZ- ÉS KÁDFÜRDŐ
FEDETT USZODA

BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEIBEN
DÉLUTÁNI TEA
ÁNC
Ujdonság! Menürendszer!
4 fogásos ebéd 1.80-tól, utcán át is
Elsőrangú koncert- és tánczene. Európa előkelő restaurantjai között foglal helyet. Füst- és pormentes levegő. Este kétféle menü 3 és 6 pengős. Déli menü 2.50.
Asztalrendelés T: A. 523-84

MODERN KÁLYHÁS
DOTTERWEICHANTAL
II., BATTYÁNY-UTCA 2
KÁLYHAÜGYEKBEN MEGBÍZHATÓ SZAKEMBER BUDÁN

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

Szerkesztő: SZÁSZHALMI JÓZSEF.

* **Lamotte Károly** pénzügyi tanácsnok előterjesztést tesz a törvényhatósági tanácsnak, hogy a *Budai Általános Takarékpénztár*, a *Magyar Tisztviselők Takarékpénztára* és a *Magyar Forgalmi Bank* takarékkönyveit is fogadja el a jövőben a főváros biztosíték és bánatpénz fejében.

* **A racionalizálás** elve divatba jött. A főváros egymásután számoltatja fel az életképtelen üzemeket. A jól prosperáló intézményeket pedig fokozott támogatásban fogja részesíteni. A *Községi Takarékpénztár* és a *Kisipari Hitelintézet* alaptőkéjét a közeljövőben tetemesen felemelik.

* **Ofa** nov. 8-án tartotta ezidei rendes közgyűlését, melyen elhatározta, hogy *1,912.411.72 sv. frank összeget kitevő tiszta haszonból részvényenként 5.— svájci frank osztalékot fizet*, míg a fennmaradó tiszta haszonból 400 ezer svájci frankot a tartalékalaphoz csatol, 30.000 svájci frankot az igazgatóság tantiemjére fordít és 282 ezer 411.72 svájci frankot új számlára vezet át. A szelvények 3 százalék svájci szelvényadó levonásával, vagyis darabonként *4.85 frankkal, e hó 15-től kezdve* beváltásra kerülnek: Budapesten: Magyar Országos Központi Takarékpénztár, Magyar Általános Hitelbank és Magyar-Olasz Bank Rt-nál.

* **A „Hermes" Magyar Általános Váltóüzlet** igazgatósága f. hó 11-én tartott ülésében megállapította az intézet 1930. évi június 30-ával lezárt mérlegét, mely *630.536.22 P nyereséget tüntet fel* az előző évi 703.287.72 P nyereséggel szemben. Annak ellenére, hogy a főbb üzletágak, mint a váltóleszámítolási és a betéti üzlet a mult évhez képest fejlődést mutatnak, mégis a jelenlegi gazdasági helyzetre való tekintettel az igazgatóság indítványozni fogja a f. hó 21-én tartandó közgyűlésnek, hogy az 1929—1930. üzletévre *részvényenként 2 P* (a mult évben 2.40 P) osztalék fizettessék, mely a részvénytőke *10 százalékos kamatoztatásának felel meg.*

* **Megjelent a Kallós-Kompasz** 1930—31. évi évfolyamának második része két kötetben, több mint 1400 oldal terjedelemben. Tartalmazza az összes budapesti és vidéki vállalatok legújabb adatait. A már előzőleg megjelent két kötettel együtt — amely a budapesti és vidéki pénzintézetek adatait közölte — *most már négy kötetből áll a nagy mérvben kibővített kompasz. A négy kötet ára együtt több mint 2200 oldal terjedelemben csak 60 P.* Megrendelhető a Pesti Tőzsde kiadóhivatalában Budapest, IV., Városház-utca 6. sz. alatt.

ÉHGYOMORRA
naponkint igyék egy pohár
KRISTÁLY
VIZET!

Budai Általános Takarékpénztár
Részvénytársaság
Budán, II., Fő-utca 9
Elfogad kamatoztatásra takarék- és folyószámlabetéteket.
Lekötött betétek után megállapodás szerint magas kamatot térítünk
Budai ingatlan-tulajdonosoknak gyors lebonyolítás mellett bekebelezett váltókölcsönöket nyujtunk
Mindennemű bank- és takarékpénztári ügyben készséggel állunk rendelkezésre
SAFE DEPOSIT

DÉLIVASÚT
RÁDIÓHÁZ
I. KRISZTINA-KRT. 99. Tel. 507-07
Rádiókészülékek bérbe!
Kérjen prospektust

Telek ház lakás

Budai Napló
I. ker., Bors-utca 24. szám
Telefon: 502-96

Felvilágosítás kizárólag 1—3 óráig

TELEK

Rózsadomb legszebb helyén, autobusz megállónál, 380 négyszögöles telek olcsón eladó. (112)

Bercsényi-utca és Baranyai-út sarok, 1010 négyszögöl telek, minden közművekkel, nagyon olcsón eladó. Telefón: 824-44.

Rózsadomb alján 300 négyszögöles, befásított telkek, közművekkel és szép kilátással jutányosan eladók. (108)

Buda legszebb és legegészségesebb helyein. Istenhegyi-út 37. és Tamás-utca 21. szám alatt termő gyümölcsfákkal beültetett összes közműves, 300 öles villatelkek jutányosan kaphatók részletre is. Tulajdonos, Csollán ügyvéd, Váci-utca 42. Telefón: 846—58. Értekezés 4—6 óra között.

Drótkerítés, vasajtó, vaskapu kedvező fizetési feltételekkel Szinay István és Társa drótkerítésgyárában, V., Balaton-utca 12. Telefón 186—11.

Ujszentjános-kórháznál téli-nyári bérvillatelek egyik Szarvas-úton, a másik Virányos-úton közművekkel, fásítva, vaskerítéssel, déli fekvéssel, eladó. Ikervillának 6800, 10.200, 13.200, 8000 pengős részek. (102)

A Gellérthegyen a Somlyói-út és Mihály-utca találkozójánál 300—600 négyszögöl területű telkek eladók. Bővebb felvilágosítást dr. Baránszky Gyula ügyvéd irodájában I., Naphegy-utca 21. Telefón: 544—22.

Szépvölgyi fenyvesben egyedülálló 16 holdas és a római Dunaparton 4 holdas telek szanatórium, weekend-telep részére eladó, vagy bérbeadó. Dr. Lugmayer József ügyvéd, II., Margit-körút 1. Automatatelefón 515—52.

Ferry Oszkár-utcában 206 öles telek eladó. Építési iroda I., Naphegy-utca 21. Tel. 527—80.

Rózsadombon, Bimbó- és Vérhalom-utca mentén gyönyörű fekvésű 270 öles telkeink, dunai kilátással, eladók részletfizetésre is. Építési kölcsönt nyujtunk. Rózsadombi házépítő rt. V., József-tér 8. Telefón: 806—00.

Böszörményi-út 3/d. alatti 208-öles saroktelek, bérházépítés céljára eladó. A telek közvetlen villamos- és autobuszmegállónál fekszik. (60)

Hidegkúti-úton, Star filmgyár mellett, villamos közelében, kettő à 298-öles telek, diófás parkban, összes közművekkel. (69)

Svábhegyen, a Városkúti-út és Béla király-út között 3000 négyszögöles telek eladó, 12 pengő négyszögölenkint. 20.000 pengős kölcsön első helyen betáblázva a Leszámítoló Banknál. (25)

Pasaréten villamosnál, autobusznál, huszonnyolc telek, ölenkint 30 pengő. Összes közművek minden telken. (104)

HÁZ

Buda legszebb helyén négyszobás villa, külön házmesterlakással, olcsón eladó. Telefón József háromszázhat—negyvennégy.

Buda legegészségesebb vidékén háromszobás magas földszintes szép lakás azonnalra, négyszobás gyönyörű lakás május 1-re kiadó. Vígszínháztól 5 percnyire, autobusz megálló. Buday László-utca 5-b. Telefon 534—69.

Rózsadombon kétlakásos nagy villa, szép kerttel, alkalmi áron eladó. (109)

Délivasútnál négyszobás, modern alagsoros villa 20.000 pengővel átvehető. (111)

Rózsadombon egylakásos szép villa, nagy parkkal, előnyös fizetési feltételek mellett eladó. (110)

Különleges szépségű, elsőrangú építkezésű sarokbérház, étage fűtéssel, 55.500 pengő bérjövedelemmel, 11% nettó hozamra eladó. Részletes felvilágosítás a kiadóhivatalban. (107)

Sósfürdőnél 3 szobás, parkettás, adómentes úrilak 18.000 pengő. (86)

Rózsadombon 6 szobás, gőzfűtéses villa 70.000 pengő. (57)

Városmajor-utca mellett pompás villa, 7 szobával, minden mellékhelyiséggel, parkos kerttel, luxuskivitelben, Vajda Zsigmond freskóival, eladó 130.000 pengőért. 25 évi adómentesség. (49)

Keresek 4, esetleg 5 szobás villát 50—60.000 pengőig. (95)

LAKÁS

4 és 5 szobás lakás azonnalra és 1931 máj. 1-re kiadó. I., Naphegy-utca 7.

Szépen bútorozott napos szoba, központi fűtéssel villában a Gellérthegy délkeleti oldalán, úr részére kiadó. I., Berényi-u. 10. fsz. jobb. Megtekintendő 3 óráig.

Budán, autobusz, villamos közelében egy, vagy kettőszobás lakást fürdőszobával sürgősen. (113)

Műtermet keresek egy- két szobával lehetően Buda belterületén. (114)

Műegyetem parkjával szemben, Budafoki-út 17. szám alatt kettő és négyszobás modern öröklakás és műterem háromszobás öröklakással eladó. Bővebbet a házgondnokságnál, hétköznap délután 3—4 óra között.

Egy—háromszobás komfortos lakások **hároméves** házban, központi fűtéssel, melegvízzel **budai hegyekre** legszebb szabad kilátással, **februárra, májusra**, Horthy Miklós-útnál. I., Fadrusz-u. 6. Építészmérnöknél. Telefón: Lá. 6—80.

Egy-, kettő-, három-, négy- és ötszobás lakás kiadó. Iroda: I., Naphegy-u. 21. Tel. 527—80.

Pasaréten, Németvölgyben, Krisztinában abszolút modern 4 szobás lakást keresek, kertes házban. (96)

ÜZLETHELYISÉG

Buda legszebb helyén, 2 épülő bérház mellett, melyekben üzlethelyiség nem lesz, vasportállal, karzat létesítésére alkalmas belmagassággal, bármely célra, de különösen mészáros, hentes, trafik, szabó, háztartási cikkek, festéküzlet stb. részére olcsó bérrel kiadók. Mészáros-utca 60/c.

Öröklakások 2—3—4 SZOBÁSOK
HALLAL, MODERN KIVITELBEN
(központi fűtés, melegvízszolgáltatás, gőzszárító, stb.) A Vérmezőre néző **ATTILA-UTCA 95, 97, 99. sz.** telken épülő Stilus Társasházban **KAPHATÓK,**
1931 május 1-re. V., Balaton-utca 10.
Telefon: 168—23.

BÁCSKAI KONYHA!
A CSÁSZÁRFÜRDŐ
éttermeiben bácskai ételkülönlegességek, dunántúli borok!
ESTÉNKINT SCHRAMMELZENE
MEISTER ÉNEKEL
CSIRSZKA KONRÁD
VENDÉGLŐS
ALKALMI KÜLÖN TEREM!
POMPÁS KORAREGGELIKÁVÉ

SZŰCS GŐZMOSODA
Kelmefestő és vegytisztító vállalata
az Orsz. Iparegyesület által
aranyéremmel és díszoklevéllel
kitüntetve
Főüzlet: I., Márvány-utca 36. Telefon: 519-73
Budai fiókok: I, Krisztina-krt 167. II, Fő-u. 60

Gotsch M. Mihály
cserépkályha-építő iparvállalat
II., Batthyány-utca 13
Telefon: Automata 523—22

Ó-Buda-Ujlaki Takarékpénztár
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, III, LAJOS-UTCA 148. SZ.
TELEFÓN: AUTOMATA 624—57.
Betéteket elfogad könyvecskékre és folyószámlára a legmagasabb kamatozás mellett
Kölcsönöket folyósít váltóra, folyószámlákra, értékpapirokra a legelőnyösebb feltételek mellett

IDEÁLIS OTTHON
mindenkinek a leghőbb vágya. Ilyet biztosíthat magának legújabb, már épülő
KERTES
társasházunkban: a Horthy Miklós úti „Szent István-udvar"-ban. Adómentes, 2, 3, 4 szobás, legszolidabb építkezésű, olcsó, fixárú
ÖRÖKLAKÁSOK
Hall, loggia, jövedelmező üzlethelyiségek, kényelmes törlesztés.
Kívánatra képes prospektus!
A „Centrum" öröklakásai a legkapósabbak! Árvapénzek elhelyezésére alkalmasnak nyilváníttattak! Értékálló, biztos tőkebefektetés, cca 10% tiszta jövedelem!
„CENTRUM"
HÁZÉPÍTŐ- ÉS INGATLANVÁLLALAT,
HORTHY MIKLÓS-ÚT 9. 9-12, 3-5.
Telefon: Lágymányos 9—96.

Figyeljen
törv. védett védjegyünkre és
ne feledje el,
hogy a
MÁVAG BUDAPEST-DIÓSGYŐR
ábrájú védjeggyel ellátott, avagy a beöntött domború „MÁVAG" szócskával bíró különböző gépgyártmányaink, acél- és vasöntvényeink stb. céljainak a legmesszebbmenően megfelelnek és érdekeit tökéletesen kielégítik
Magyar kir. állami vas-, acél- és gépgyárak
Budapest, X., Kőbányai-út 21

Fernengel és Czickeli
élelmiszer csarnok
I., KRISZTINA-TÉR 9. Tel.: 509-29
Ajánlják, fűszer, csemege, ital, cukorka, zöldség, élőhal, baromfi, hízott ökör, borjú- és sertéshús, valamint hentes áruikat
A VÁLASZTÉK NAGY. AZ ÁRAK VERSENYKÉPESEK. ÁRUK MINŐSÉGE FELÜLMULHATATLAN

GUMMI harisnyák, fűzők, gyógyhaskötők, női egészségügyi cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása
Hungária Kötszergyár R.-T. fiókja
Buda, I., Krisztina-tér 3. sz.

BORZALMAS dolog
AZ ÉLETLEN KÉS, BOROTVA!
Elesíttesse CYGÁN FERENC köszörüssel
I., Pálya-u. 7. KORCSOLYA-KÖSZÖRÜLÉS!

DVORÁK LÁSZLÓ
KELENFÖLD ÉS LÁGYMÁNYOS EGYETLEN KÉSMŰVES ÉS MŰKÖSZÖRŰS ÜZEME
I., Szt. Imre herceg-út 4
KORCSOLYA NIKKELEZÉS ÉS ÉLESITÉS

LEGSZEBB
és legkellemesebb uzsonnázóhely a
PUTSAY CUKRÁSZDA
gr. Majláth száll. bérház és I., Attila u. 21

A mosatás bizalom dolga!
Haszilló István gőzmosódája
II. ker., Csalogány-utca 55
17 éve ugyanazon helyen érdemelte ki a budai közönség bizalmát

RUZICSKA
KÜLÖNLEGES KENYÉR
A LEGÍZLETESEBB!
KAPHATÓ MINDENÜTT!

ÜVEG és porcellán-árukban
GÁL LAJOS Budán
II., Széna-tér 7 vezet
Tisztviselők nagy árkedvezményben részesülnek. Kedvező fizetési feltétel

FRISS VIRÁGOK! SZOLID ÁRAK!
Telefón: A. 537-87
LOHR IRMA utóda
NAGY IMRE LÁSZLÓ
udvari szállító
II, Fő-utca 1

Ha **BUTORT**
akar venni, látogassa meg vételkényszer nélkül
HUSZÁR TESTVÉREK
bútorgyára budai eladási mintatermét
II., Zsigmond-u. 24. — Seiffert-kávéház mellett
Gyári árak Gyári garancia

Államgépgyár
Jobbágy
kályha
Tökéletes tüzelési rendszer
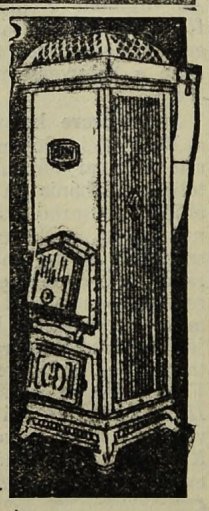
A Magyar Királyi Állami Vasgyárak Kereskedelmi Képviselete Rt.
Budapest V., Vilmos császár-út 28.
Telefón: Automata 273-28, 273-29.

Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Viraág Béla.
Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Bpest V, Ügynök-u. 8. — (Nyomdaigazgató: Linzer M.) —

Budai Napló

XXVII. évfolyam. 1016. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **24** pengő, félévre **12** pengő. Egy szám **50** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Délután 5—7-ig. Telefon: 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **40** fillér. 20 mm. magas hirdetés **8** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1930 november 24.

Háládatlan szerep

választások idején a pártelnök szerepe. Soha nem hitt ambíciók duzzadnak ki és minden önjelölt az, aki megmenthetné a pártot, ha a lista élén vinnék. A lajstromos választás kigondolója mellé most olyan kigondolóra volna szükség, aki föltalálná a párhuzamos lajstromok rendszerét, hogy ezek alapján mindenki listavezető lehetne. Annyi bizonyos, hogy a hibák elkerülhetetlenek a jelölési sorrendben, mert nehéz lemérni a jelölt súlyát, amit a politikai mérlegen nem grammnak, hanem voksnak nevezünek. Annyi bizonyos, hogyha a húsz jelölt mellé az ő hitük szerinti eredményt, illetve a szavazók számát odajegyeznénk, akkor a húsz jelölt révén hozott szavazatok száma kétszer annyi, mint ahány szavazó egyáltalán található a kerületben. Mi marad akkor az ellenzéknek?

A választási terminus a legvégsőkig van kitolva és — hír szerint — december 20-án volna a választás. A legesélyebb technikai akadály már átviszi a választások terminusát a jövő esztendőre. Kérdés, hogy a szavazólapokat hány nap alatt tudják kézbesíteni, — kérdés, hogy ez a kézbesítés simán folyhat-e, — mert ha itt valami nehézség adná magát kénytelen lesz a belügyminiszter eltolni a választásokat, nehogy a kétségbeesett ellenzék telekiabálja Európát, hogy itt valami rettenetes dolgok folynak és pont az ő szavazóikat terrorizálják. De nem is fontos, hogy decemberben vagy a jövő év elején tartják-e meg a választásokat. Valami érthetetlen láz kergeti az embereket és az a félelem, hogy lassan kiszedik az államfelforgató pártok kezéből azokat a furfangos eszközöket, amelyekkel eddig táborukat bolondították.

Itt van például az ingyenebédek esete. A város által kibocsátott ingyenes ebédjegyek, adminisztrációnális tévedés folytán túlnyomó részben a szocialista párt kezébe kerültek. Ezeket az ebédeket a polgárok adójából fizetik és jól tudva ezt, a szocialista szakszervezetek ezekre az ebédjegyekre ráütötték a maguk szakszervezeti bélyegzőjét. Nem ildomos eljárás, habár tagadhatatlan, hogy trükknek ügyes volt. Ezt a visszaélést kihámozta

KOZMA JENŐ

és az ebédjegyek új beosztása azt fogja bizonyítani, hogy a polgárság sokkal többet tett a ninestelen szegénynyekért, mint a szocialisták. Ennek a szélsőséges pártnak a nyomorúság a legerősebb kortesfegyvere. Természetes, hogy mindenáron növelni akarja ezt a nyomorúságot, amiben erős segítőtársa a világgazdaság romlása, — és nagyon ügyes dolog volt, hogy ebbe a nyomorúságba a szakszervezetek vigyék bele — mentőangyalként — azt a cseppnyi segítséget, amit egy ilyen ingyenes ebéd jelent a kiéhezett ember számára.

Nos hát ennek lőttek!

Ilyen rejtett fogása még sok lehet az ellenzéknek és a választás rejtelmes kavarodása felszínre veti ezeket.

*

Azért írtuk e sorok élére, hogy „háládatlan szerep" választások idején a pártelnök szerepe, mert ezek a vezérpolitikusok ilyenkor leadják sok munkával szerzett presztizsük nagy részét, mivel a listán szereplő első három jelöltön kívül a többi 17 sehogy sincsen megelégedve és ki mást szidna, mint a pártelnököt, aki elfogult, részrehajló és kockáztatja könnyelműen a választás sikerét. Ezer bűnét tudják, amelyek között a legnagyobb a hálátlanság. Ilyenkor kiderül, hogy a pártvezér teljesen értéktelen ember, aki egész karrierjét, annak a mellőzött jelöltnek köszönheti, aki pedig éppen most számított a pártvezér hálájára. Minden pártvezér gőgös, nem lehet vele beszélni, pedig mindig az a legfontosabb, amit a mellőzött jelölt mondana el, de haj! — most már nincs rá szükség, megtette a kötelességét, feltolta a vezért oda, ahol tulajdonképpen neki kellene ülnie, vagy állnia.

Rettenetesen megtépázva kerülnek ki majd ebből a választási harcból ezek a pártvezérek, ami különben szerencse, mert kénytelenek lesznek presztízsük megfejelése érdekében olyan tevékenységet kifejteni, ami nemcsak az ő tekintélyüket renoválja, hanem ennek a szerencsétlen városnak is használa lesz.

Mi, akik járjuk a gyűléseket, értekezleteket, kortestanyákat, valami lelki megnyugvással állapíthatjuk meg, hogy ebből a szerteszét csapkodó, sok szemetet hordozó, zavaros áradatból két nagy eredmény emelkedik ki: — a fürdőváros nagy koncepciója, amely ma már nem szorítható többet vissza a sorvasztó közöny mocsarába és — dr. RIPKA FERENC főpolgármester puritán alakja, mely mint érintetlen zászló leng magasan a tülekedő tömegek fölött.

Budai kérdéseket csak a *Községi Polgári Párt* vetett felszínre és a legfontosabb kérdéssel a *mélyfúrások révén termelhető új energia kérdésével*, amely megoldaná Buda számos függő kérdését, kezdve a füst- és korommentes levegőtől, a fűtés, a világítás, a közlekedés kérdéséig csak egyetlen egy helyen, a Kelenföldön találkoztunk BECSEY ANTAL egyik nagyarányú pártgyűlésén, ami érthető is, mert ezt a kérdést *Becsey* Antal van hivatva átvinni a köztudatba és belevinni a városi politikát vezérlő kérdések között az első helyre. A mélyfúrások kérdése kapcsolatos elválaszthatatlanul a fürdőváros és az idegenforgalom ügyétől és, ha a vezetőpolitikusok ezt a kettőt tették meg a várospolitika tengelyévé, okvetlenül oda kell kapcsolni a mélyfúrás ügyét is.

A közönség kedves figyelmének a jelét abban látjuk, hogy valahányszor sor kerül e gyűléseken a fürdőügyre, mindig kijut az elismerésből a *Budai Naplónak* és a szerkeszőjének. Köszönet érte.

E nagy kérdések pátronusa a főpolgármester általánosan tisztelt személye, rendkívüli egyénisége, aki még ellenfeleinek a tiszteletét is kivívta és ma ennek a városnak, de főleg Buda reménységének inkarnációja.

A választás esélyei hozhatnak meglepetéseket, de ez a két tényező sértetlenül, sőt megerősödve, megtisztulva kerül ki ebből a harcból.

Elindult a nagy eszme...

A budai fürdőügy diadalútja

Csak az első harangszó kellett, hogy ennek a megváltó, nagy eszmének a csendes rajongói, zajtalan előmunkásai ünnepi köntöst öltsenek és elhozzák áldozataikat erre az oltárra ahol e város szebb jövőjének mutatják be az áldozatot.

Mindig ünnep e lap számára, amikor a telefón, a posta meghozza az örömhírt, hogy a nagyok, hivatottak sorából jön ismét valaki zászlótartónak.

Most *Miklós Elemér* dr. min. tan., az Idegenforgalmi Tanács főtitkára írta nekünk az alábbi lelkesítő sorokat:

Tisztelt, kedves Barátom.

Betegen nem tudtam résztvenni azokon a nagyérdekű összejöveteleken, melyekről oly színes tudósítások jelentek meg a *Budai Naplóban*. Engem, mint tudod, főleg az idegenforgalmi problémák érdekelnek. Ha nem lennék születés és szív szerint is hűséges budai polgár, akkor is el kellene ismernem a *több mint két évtizede végzett objektív bel- és külföldi tanulmányaim* alapján, hogy

a magyar idegenforgalom összes reménysége, jóformán százszázalékig Budán vannak egybehalmozva.

Többet mondok, nemcsak a magyar idegenforgalom, de

az egész magyar gazdasági fellendülés tengelye és gócpontja a Buda csodálatos erejű gyógyforrásaiban és gyönyörű hegyvidékében van elrejtve.

Ezeket a kincseket kell hozzáférhetőkké tennünk, kamatoztanunk az ismert budai önzetlenséggel az egész ország számára.

Ebben a munkában játszik vezetőszerepet a te bölcs vezetésed alatt álló *Budai Napló*, ennek a munkának sikeréért ajánlom én is fel teljes lelkesedésemet, teljes munkabírásomat. Adja Isten, hogy a *legközelebbi tavaszra* már valóra váljanak a mi reménységeink a *világ legszebb gyógyhelyének megvalósítására.*

Régi ragaszkodással és barátsággal tisztelő híved

Dr. Miklós Elemér

Kozma Jenő az iparosokért

A kereskedelmi kormány elfogadta előterjesztését

Más pártok csak beszélnek az iparosok sérelmeiről, — ellenben *Kozma* Jenő, aki a gyakorlati élet politikusa, — *tettekkel bizonyítja* az iparosok érdekeinek komoly szolgálását és olyan előnyöket biztosított a fővárosi kézműiparosok számára úgy a közmunkák kiadása és elszámolása terén, mint pedig a különféle terhek enyhítése körül, hogy nem csoda, ha elismerésképen melléje áll most a választásnál az egész iparos társadalom, mint egyember.

Sikerült a kereskedelmi kormányt, ahová e hó 20-án küldöttséget vezetett, oly előterjesztés elfogadására bírni, mely rendkívüli könnyebbséget hoz a közmunkák elszámolása, kiírása és a bánatpénzek gyors kiutalásánál tapasztalt és az iparosokat károsító eljárásnál.

Nagy Antal elnök és *Füredi* Béla vezetésével megjelent *asztalos ipartársulat* népes küldöttségét mutatta be *Kállay* Miklós kereskedelemügyi államtitkárnak *Kozma* Jenő országgy. képviselő és a KÖZSÉGI POLGÁRI PÁRT elnöke, mely alkalommal kifejtette, hogy — éppen csak a kereskedelmi minisztérium kivételével a különböző hatóságoknál

nem munkanemenkint történnek a munkálatok kiírásai

és ezáltal a szakmunkákat végző iparosok kényszerítve vannak arra, hogy

a minimális haszon legnagyobb részét egy-egy generál-vállalkozónak adják le.

Kérte *Kozma* Jenő az államtitkárt, hogy a kereskedelemügyi minisztérium teljes súlyával hasson oda, hogy

Egy budai kis muzsahajlék

A Kisfaludy-Színház története

Irta: GEGUS DÁNIEL dr.

I.

Élt itt Budapesten valamikor egy furcsa és eredeti ember, aki nagy zenei talentum volt s egy időben a Népszínház karmestere. Úgy hívták, hogy Serly Lajos. Nagyon szép magyar nóták akadtak meg a lantján, Blahánénak kedves muzsikusa volt. Népszínműhöz is írt muzsikát. Ez az apró, erősen tótos akcentusban beszélő, remek, színmagyar nótákat fabrikáló emberke egyszer valahogyan nagy elhatározásra ébredt. Színigazgatóvá csapott fel. Óbudán, a Dunaparton nyakon csípett egy elhagyott raktárt s ebből felépített egy színházat s elnevezte azt az első úttörőről, „Kisfaludy" színháznak. Egészen rendes színház volt ez, frontal a Dunára, szemben a Margit-szigettel, csinos homlokzattal, közepén Kisfaludy Károly szobrával. Volt szabályszerű előcsarnoka, páholysora, színpada, zsinórpadlása, még vasfüggönye is.

Ide szervezett a jó Serly Lajos egy egészen tűrhető társulatot, s ezzel megcsinálta a kissé kieső Óbuda múzsahajlékát. Valami kis misszió is lobogtatta volna a színházalapítót, ha az éppen nem Serly. Mert Óbudára ráfért akkor is egy kis magyarosítás. Serly azonban széltében-hosszában hangoztatta, hogy ő nem az óbudaiaknak csinálta ezt a múzsahajlékot, ohó! Nem bizony, hanem a pestieknek! El is képzelte a fantáziája a Dunaparton és a Lajos-utcában a fiakkerek hosszú sorát, amelyen a pesti közönség, kinek ízlését a Nemzeti, a Népopera és egyéb színházak nem elégítvén ki, kiszáll a Kisfaludy-színházba, hogy egyszer már egy igazi művészi előadást is élvezzen.

Serlynek különben igen jó társulata volt, a vidéki színészek legjobb erői: Cservári Irma, Gyurman Alice, Salamon Katinka, Kardos Andor, Kiss János, Szentes János, akikre hirtelen visszaemlékeztem. Serly maga volt a karmester. Sok jó darabot, jó előadást láttam a direkciója alatt, de azért mégis megbukott. A jó óbudaiak nem jöttek a színházába, mert megaprehendáltak a kijelentéséért, hogy nem nekik csinálta a színházat, a pestiek pedig természetesen nem jöttek a fiakkereken. Beadta hamar a kulcsot, mérgében kivándorolt Amerikába egész családjával. Most is él, úgy tudom eléggé boldogult. Sőt nemrégiben olvastam róla egy tudósítást, hogy odakint az amerikai magyarok valami jubileumát ünnepelték, karmesterit, vagy igazgatóit, nem tudom. Könnyen lehet, hogy a harminc, vagy harmincöt évet, mert amikor a Kisfaludy-színházat alapította, annak körülbelül 34—35 éve lehet. Ugylátszik Amerikában nagyobb népszerűségre tett szert, mint Óbudán. A tudósítás azt is elmondotta, hogy két művész leánya van, akik a társulatának a gyöngyei. Sőt valamelyik ujság az egyik művésznőtől naplót is közölt, amelyben Serly Lajos leánya elmondja amerikai küzdelmeiket és boldogulásukat. Serly **Etelka naplójá**ban megakadt a szemem egy másik néven: *Vida Etelka.* És megjelenik előttem egy szép barna leány mosolygós arca, aki boldog tizennyolcéves szívünket gyujtotta valamikor lángra, amikor kezdő színésznő korában felcsaptunk mellé komédiásoknak s a süket ripacs Lőrinczi társulatánál Budafok közönségét bájoltuk el művészetünkkel. A „Falu rossza" Fejér Dezső bérelte ki nem nagyon hosszú időre. Fejér Dezső direktorsága, — most valami filmirodája van Pesten, — azért hagyott nálam maradandó emléket, mert vele jött a Kisfaludy-színházhoz az én szegény kis művésznő feleségem, Kápolnay Irén. Meg kell magyaráznom, hogy voltaképpen honnan ismerem én annyira ennek az óbudai múzsatemplomnak a történetét s hogy tudok annyi mindent igazgatóiról, színészeiről. Rendőrgyerek voltam abban az időben, fogalmazó s hivatalosan jártam ki a Kisfaludy-színházba. Itt is, ott is akadt valami kis kurizálni való s valahogyan úgy megkedveltem ezt a kis színházat és kedves, intím életét, hogy majdnem szerződött tag számba mentem el. Különösen a Fejér Dezső érája alatt s folytatólag Kövessynél, amikor már szívbeli erősebb szálak is odakötöttek a dunaparti kis színházhoz. Egy kis regényke kezdett szövődni köztem és a társulat szubrettje között, amely később, évek mulva, egészen komoly házassággal végződött. Szegény kis pri-

madonnám, édes jó kis asszonyom, mennyi kedves emléked elevendik meg előttem, amikor ezeket a sorokat szántogatom. Ki sejtette volna még akkor, hogy ez a kedves regény tragédiává fejlődik, amikor fiatalon, ragyogóan, tele életkedvvel és vígsággal itthagytál, én drága kis művésznőm, a sors zordon, kiszámíthatatlan kegyelméből, vagy játékából.

„Egy perc és összeomlik egy világ
Egy perc és lám kialszik annyi láng,
Egy perc és nincs más, csak a siralom:
Egy bús kereszt s egy virágos
[halom..."

Fejér Dezsőnek is elég jól megszervezett társulata volt. Mégis hamar megbukott. Pedig ő nem hirdette, hogy nem az óbudaiaknak játszik. Az ő direktorsága alatt ismerkedtem meg a legnagyobb magyar dalköltővel, a szegény Dankó Pistával. Egy népszínművet adták elő, a „Cigányszerelmet". Később Porzsolt is előadatta a Népszínházban.

Fekete, száraz, beteges, igazi cigánytípus volt ez az istenáldotta költő. Sokat voltunk vele együtt a Bródy Náci mókusutcai kávéházában, — ez a jó Náci is elpusztult már, — nem egyszer vette kezébe a nyiretytyűt és játszott nekünk a nótáiból. Darabjában, a „Cigányszerelem"-ben, a Rigó Jancsi történetét írta meg, egészen jól kezelvén a tollat is. Hát még a nótái, amikkel felékszerelte! Itt énekelte duetben Salamon Katinkával Kápolnay Irén a „Lemondás'-t, Katinka az elhagyott cigányasszony volt, Kápolnay Irén egy kedves kis fecsegő cigányleány, a Marcsa. „Madár vígan dalolva lombos ágon, lágy esti széltől csókdosott virág." A refrénje: „Hideg szobor vagy, megsem értenéd". Meleg, lágy, szomorú akkordok, egyike Dankó legszebb alkotásainak. Itt énekelte Latabárné, hogy: „Eltörött a hegedűm, nem akar szólani". Vidáman csendül fel ez a pajzán nóta is: „Kisteleki hat rongyos, megállj, megállj te rongyos, füstösképű cimbalmos". És így tovább. Ragyogott, sziporkázott a sápadt cigányköltő magasba szárnyaló, istenadta talentuma, szinte kimeríthetetlen volt gazdag mélységében. Az előadás is kitűnő volt, talán jobb, mint később a Népszínházban. Ezek a színészek mintha jobban megértették volna az ágról-szakadt, hozzájuk hasonló költőt, aki égő szemekkel folyton ott járt közöttük s behorpadt melle lihegve, lázasan emelkedett, amikor egy-egy nótájának szívből tapsolt a közönség. Jó Dankó Pista, te Isten kegyelméből alkotott költő, szeretettel, meghatottsággal állok meg emléked előtt s büszkeség tölt el a gondolatra, hogy valamikor magad gyönyörködtettél a hegedűd hangjaiban, amely csak úgy ontotta a legszebb, legédesebb magyar nótákat.

Nekem valahogyan úgy tetszik, hogy te, szegény beteg, köhögős árva cigány, te voltál a legnagyobb magyar nótafa, a Cinka Pannák, a Bihariak utóda, lelküknek, tehetségüknek az igazi örököse, a legnagyobb magyar dalköltő. Petőfi azt mondja Shakespeareről: „Megrabolta a természetet, mi csak azt szedegetjük, böngészgetjük, amit éppen otthagyni kedve volt", Dankó Pistára is applikálhatják ezt a magyar nótaszerzésben leszármazott örökösei.

Cigányszerelem, Dankó Pista s egyéb sikerek daczára a jó Fejér Dezső mégis csak kénytelen volt otthagyni kipusztulva, — igaz, hogy ennek a jó fiúnak sohasem volt pénze, úgy tudom ma sincs — az óbudai színházat s jött utána *Kövessy* Albert. *(Folytatjuk.)*

KI MINT VET, ÚGY ARAT,
MAUTHNER MAGNÁL JOBBAT
SEHOL SEM KAPHAT!!!

MAUTHNER MAG

MAUTHNER ÖDÖN
MAGTERMELŐ és MAGKERESKEDELMI R.-T.
TEL.: J. 463—65. BUDAPEST TEL.: J. 463—65
SÜRGÖNYCÍM: MAUTHNEREK

Központ: VII., ROTTENBILLER-UTCA 33. Fióküzlet: IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 4. (A Ferencrendiek templomával szemben.)
Főárjegyzék, növényárjegyzék, őszi árjegyzék jácint, tulipán stb. virághagymákról ingyen és bérmentve.

SZENT
GELLÉRT
GYÓGYFÜRDŐ
Vízgyógyintézet és napfürdő
—■—
Külön férfi és női osztály
A legmodernebb berendezés
Szakképzett személyzet

VÁLASZTÁS

Mint esős őszkor a hegyi patak, úgy zúg mind erősebben a választás áradata, mely ma már elönt mindent, beletolakodik még a családi életbe is, a tűzhely mellé, mossa a templomok küszöbét és nem kímél semmit, ami drága, ami szent.

A pártok most már a nehéz ágyúkat vontatják fel, — már, akinek van — és a nagyközönség most már láthatja, hogy melyik pártot kell komolyan venni.

Vasárnap, e hó 23-án délelőtt a *Polgári Párt* rendezte budai nagygyűlését a Budai Vigadóban, mely zsúfolásig megtelt, megértő polgári közönséggel. Ez a régi törzsökös budai polgári elem, mely történelmi hivatása tudatában él, nagyrészt régi, évszázados iparoscsaládok sarjai, nagyhírű régi kereskedők utódaiból sorozza táborát, — öntudatos hittel hallgatta *Kállay* Miklós kereskedelmi államtitkár beszédét, mely az iparosok és kereskedők érdekeit ölelte fel melegen, *Harrer* Ferenc volt alpolgármester, adminisztratív újításait a közigazgatás terén, — *Kozma* Jenőt a pártvezért, *Fabinyi* Tihamért a tudós tanárt és *Dornbach* Jakab iparost.

Erről a gyűlésről, annak megfelelő *tudósítást közlünk még e héten,* mert ez volt a választás eddigi mozgalmában a *legjelentősebb esemény.*

minden kiírás világosan és *munkanemenkint történjék.* Rámutatott arra, hogy sok esetben a reális pályázatokat *akadályozzák a felületes kiírások,* amelyeknek folytán a vállalkozók a legképtelenebb következtetéseket vonják le. Igy mutatkoznak azután az ajánlatok közötti óriási eltérések és az ilyen kiírások teszik lehetővé, hogy csak a beavatottak jussanak munkához.

Felhívta arra is Kozma Jenő *Kállay* Miklós államtitkár figyelmét, hogy

a végzett munka ellenértékét csak hosszas utánjárás mellett tudják megkapni a vállalkozók

és erősen megnehezíti az egyes kiutalásokat az az eljárás, hogy sokszor 17 különböző aláírás szükséges egy-egy számla likvidálásához. Kérte továbbá, hogy az iparosság régi sérelmét,

a bánatpénzek késedelmes visszautalását

szüntesse meg. Utalt ezután Kozma Jenő; arra, hogy a közhatósági üzemek működésénél azt a fontos elvet kell szem előtt tartani, hogy

üzem indokolatlanul ne csináljon konkurrenciát az iparosságnak.

A kereskedelmi kormány közbelépését kérte, hogy szűnjön meg egyes üzemi vállalatnál az az anomália, hogy a kis- és középipar munkakörébe tartozó munkákat közhatóság végezzen. Az adófizető iparosság legalább is ugyanolyan jól és olcsón el tudja látni a szükségletet, mint a fővárosi üzem és nincs szükség arra, hogy egyes cikkeket a közönség kizáróan az üzemeknél szerezze be.

Az iparosság érdekében és általában a fogyasztóközönség érdekében végül azt kérte Kozma Jenő, hogy

a kormány tekintsen el a villanyáram díja után fizetendő 2 százalékos illetéktől, ne létesítsen a kormány energiaalapot, sem illeték, sem költségvetési megterhelés útján,

mert bármilyen megterhelés illuzóriussá tenné a kedvezményes villanyáramot, ami pedig az iparosság és a fogyasztóközönség újabb megterhelését jelentené.

KÁLLAY MIKLÓS
államtitkár

nagy megértéssel fogadta az előterjesztett kívánságokat.

Rámutatott arra, hogy az összes magasépítési ügyek a kereskedelemügyi minisztériumba kerülnek és meglesz a mód arra, hogy azoknak a jogos kívánságoknak, amelyeket Kozma Jenő most hangoztatott, eleget tegyenek.

Ugy a pályázatok kiírásánál, mint a pénzek kiutalásánál könnyítéseket kíván tenni az iparosság számára,

mert maga is látta, milyen sok utánjárással kapják meg az iparosok munkájuk ellenértékét. Ami az energiaalap létesítését illeti, a kifejtett indokok is megerősítik a kormányt abban az elhatározásában, hogy

sem illetékfizetéssel, sem költségvetési fedezet útján ne létesítse ezt az alapot.

A bútorexport ügyében máris magához kérette az asztalos-ipartársulat vezetőségét, mert ezen a téren is segíteni kíván az iparosokon.

A küldöttség nagy örömmel fogadta *Kállay* államtitkár megnyugtató kijelentéseit és Kozma Jenő érdemeit méltatva, továbbra is támogatja az iparosság a *Községi Polgári Pártot.*

A Kelenföld szervezkedése

Erősen lüktető választási mozgalom él a Kelenföld *alsó részén,* melyet levág a kelenföldi városrészből a vasúti töltés és mely *Gömöri* Győző elmés elnevezése alapján kezdi magára ölteni a: — *Buda Alsóváros* nevet. Ez volna a XI-ik választókerület XIII-ik körzete. Élén jár mint nagy agilitású elnök *Zilahi-Balog* Gyula és mint a propaganda lelkes vezetője *Füvessy* László.

Elsőnek *Zilahi-Balogh* Gyula elnök szólalt fel, üdvözölte a megjelent jelölteket és a vendégeket, arra kérve a jelölteket, hogy az Alsóváros ügyét karolják fel és mögöttük lesz e rész minden polgára. Azután a hölgybizottság elnöknője

dr. MIKOLA GÉZÁNÉ

mondott lelkes hazafias beszédet, szép képletekkel és hasonlatokkal tarkítva azt s a jelölteket éltette.

GÖMÖRI GYŐZŐ

e városrész bajait, hiányait, kívánságait sorolta fel és ezek orvoslására reverzálist kér a jelöltektől.

BECSEY ANTAL

a megértést sürgette itthon és a külfölddel. A rendes kortes hangulatból kisodorta őt *Mikola* Gézáné beszéde és ezzel kapcsolatosan meghódolt *Horthy* Miklós kormányzó és *Bethlen* István miniszterelnök előtt, hogy maga is poétikus képekben gazdag beszéddel magasztalja *Ripka* Ferencet, az önzetlen, becsületes, vallásos és erkölcsös vezért, nagy tevékenységét a társadalom kilengett ingájának rendes egyensúlyba való hozatala körül. A kerület bajait, óhajait ismeri és állandóan szolgálja és az egy csillagot néző 12 indus legendájával fejezte be szavait, méltatva Gömöri Győző érdemeit. Az éljenzés csitultával felszólalt

BARLA-SZABÓ JÓZSEF dr.,

aki szintén *Mikola* Gézáné szép szavainak hatása alatt s a főfeladatot az elszakított országrészek visszaszerzésében látja. Azután áttért a szélsőséges ellenzék komolytalan harcára, amikor a világjelenségek okozta bajokat akarja kihasználni a várospolitika terén. De a világgazdaságban is lát szóló vigasztaló jelenségeket. A helyi bajok között, a közlekedés terén kell újítást hozni és szívesen siet Becseyt és Gömörit ebben a munkában támogatni. — Rokonszenves szavait szívesen hallgatta a közönség és lelkesen megéljenezte. Utána

SZÁNTÓ JENŐ,

a bankember állt szólásra és megköszönte a szíves fogadtatást. Erején túl is kész szolgálni a kerület, a város és a haza érdekeit. Most a lelki vakok is bottal járnak és ezt ki kell venni a kezükből, mert a lemagógiából már elég volt. Megéljenezték őt is,

KOVÁCS JÓZSEF

tábornokot is, aki költői szárnyalású beszédében mutatott rá a polgárságot és a hazát fenyegető veszedelmekre.

FÜVESSY LÁSZLÓ

üdvözölte a jelölteket, mindegyiknek jellemző és kiváló tulajdonságára mutatva rá és üdvözölte az ő lelkes modorában Gömörit, akinek tevékenysége fejlesztette ezt a városrészt, ahonnét most diadal útjára indul a párt vezérkara.

STRAUSZ HENRIK

sok humorral fűszerezett beszédében hívta fel a jelölteket a kisiparosok sérelmeinek orvoslására, érdekeik védelmére. Majd

DINBERGER EMIL dr.

fejtette ki, hogy a pártok túlságosan használják ki a nemzeti és a keresztény jelzőt. A Községi Polgári Párt a legnemzetibb alapon a polgárok egységét és tisztességes, békés polgári munkát keresi. — A tetszéssel fogadott beszéd után

KOSZORÚ IMRE

asztalosmester mondott jóízű magyar beszédet a népámítók ellen és hevében jól megdöngette néha az asztalt Trianon nevében, ami azonban illett a pattogó beszédhez.

SZIGETHY LAJOS

ünnepelte a *Budai Naplót,* mely „örömtüzeket gyujtott" mert megvalósult évtizedes küzdelme. Exportunk nincs, csináljunk idegen importot, — amit a lap szerkesztője köszönt meg. Gömöri Győző üdvözölte *Korányi* szerkesztőt, *Fettert* és *Füvessy* Lászlót éltette, elismeréssel emlékezve meg *Radzó* Tihamér érdemeiről a választás adminisztrálása körül. Végül *Ulmer Ágostont* üdvözölte mint jelöltet.

A Rózsadomb nyugati lejtője és a hozzá tartozó részek a völgyben ma rendkívüli fejlődésnek indultak, kétszeresen fontos tehát, hogy ez a városrész megfelelő képviselethez jusson. Lelkesen vállalta ezt

FABINYI TIHAMÉR dr.,

aki mint egyetemi tanár, mint ügyvéd, mint a Ganz-gyár egyik igazgatója — már társadalmi pozíciója révén is — befolyásos tagja lesz a közgyűlésnek, de rendkívüli egyénisége, a szeméből sugárzó tudás, a csiszolt agy, finomult lélek, valami lebilincselő hatással van az emberekre, valami erős meggyőződés vezeti és szinte predesztinálja őt a vezérlő szerepre. E hó 20-án az iparosokat és kereskedőket hívta értekezletre a körzeti vezetőség, *Ortutay-Tiszti* Lajos elnök és megtelt az a tanácskozó terem. Az elnök üdvözlő és bevezető beszéde után *Harrer* Ferenc kérte föl az résztvevő iparosokat és kereskedőket, hogy sérelmeiket, kívánságaikat, terveiket adják elő, megvitatás tárgyává téve azután azokat. *Grenyó* Bertalan tájékoztatásul felolvasta a kőfaragó- és kőművesmesterek memorandumát, — *Dornbach* Jakab az élet apró sanyarúságait tette szóvá, amelyeken mégis csak kell segíteni, de lehet is. Ő 21 éve lakik oly helyen, ahol istállómécsessel kell világítani (a Donáthi-utcában), holott édesatyja, aki falun élt, már régen villanyt gyujt az istállóban. Vízért a szomszédba járnak házalni. Az iparosok boldogulását pedig gátolják az üzemek. Neki semmiféle felfordulás nem kell és ennek elejét veheti a város, ha megelégedett embereket nevel. — *Nagy* Gyula egy nála járt küldöttség panasza alapján a fűszer- és csemegekereskedők zaklatásait tette szóvá, akik minden csekély kihágásért a rovott multúak közé kerülnek. Kéri a párt támogatását e visszaságok kiküszöbölésére. *Steinberg* Albert, *Juncsó* János és *Stark* Lipót felszólalása után, aki Dornbach szavaival kapcsolatosan rámutatott arra, hogy 25 ezer lakásban nincs villany, bevezetése 2 millió munkabért juttatna a munkanélkülieknek, de az árambérlők amortizálnák a beruházást, — felszólalt *Fabinyi* Tihamér dr. és igazat adott *Dornbachnak,* mert a községi választásnak ilyen kérdésekkel kell foglalkoznia. A gazdasági bajokon karitatíve nem lehet segíteni, csak munkaalkalmakkal, improduktív munkaalkalmakat azért ne teremtsünk, amit példákkal illusztrált. Az építkezés megindítása sok iparágon segítene. Ez oly logikus, de fél, hogy éppen ezért nem csinálják meg. Összehasonlította a kapitalista rendszert a kollektív rendszerrel, mely utóbbi nem bizonyult jobbnak. Sürgeti a közéleti tisztességet, a polgári munkát és ösztartást. Foglalkozott az illeték bonyolódott kérdésével és kijelentette, hogy magánjogi verebekre büntetőjogi ágyúkkal kár lövöldözni. — A nagy tetszéssel fogadott fejtegetések után, — *Harrer* Ferenc dr. mondott rendkívül értékes dolgokat mint volt alpolgármester a közigazgatás viszonyáról az iparral és kereskedelemmel szemben. Sok kérdést meg lehetne oldani, ha közigazgatásilag megoldanák s ezt példákkal bizonyította. Kellett az új törvény, mert zárt ajtók mögött strohmannszerű működést fejtettek ki a kis hivatalnokok, a felelőtlen pártvezérek utasítására. Régóta sürgeti a közüzemek részvénytársasági formájának megszüntetését és a műszaki adminsiztráció megreformálását. — Hálásan megtapsolták beszédét, amit a felszólalóknak külön is megköszönt *Ortutay-Tiszti Lajos* elnök.

*

Alakuló értekezlet. Az *„Egységes Községi Polgári Párt"* az első kerület további megszervezése érdekében november hó 20-án este a *Budai Társaskör* nagytermében alakuló értekezletet rendezett. A nagytermet színültig megtöltötte az Egységes Párt programja iránt érdeklődő választópolgárság. *Szombathy* Kálmán üdvözölte a megjelenteket. Rövid beszédben vázolta a szervezet megalakulásának célját. Célunk — mondotta többek között — az, hogy egységes frontot teremtsünk a szélsőségekkel szemben, összefogva, kivétel nélkül, együtt dolgozhassunk. Ezután az értekezlet elé terjesztette az első kerület vezetőségének névsorát, amelyet az értekezlet lelkesedéssel vett tudomásul és jóváhagyta ezzel a pártszervezet megalakulását. Nagy taps közepette emelkedett szólásra *Krivoss* Árpád dr., aki a párt programjáról beszélt. „Kétféle világnézet van — mondotta, — szociális és keresztény. A keresztény világnézet vallási, a szociális világnézet gazdasági. Mi a szociális világnézetet tesszük magunkévá. (Nagy taps!) Megreformáljuk a városházát, amely eddig a nyers erőszak arénája volt! Összehozzuk azokat, akiket — jólehet eddig nem is ismerték egymást — a jelszavak elvadítottak és gyűlölték egymást. Célunk a kisegzisztenciák támogatása, (Taps) a mammutfizetések redukálása. Azt akarjuk, hogy a főváros ne pártoké, hanem a polgárságé legyen." (Nagy éljenzés) A fölösleges üzemeket megszüntetjük. A főváros 86 közüzeme közül 82 önmagáért van. Az üzemek visszaszorítása az Egységes Községi Polgári Párt programjának tengelye! A programot lelkesen megéljenezték. Majd az értekezlet elnöke *Hoór-Tempis* Mór dr. szólalt fel és kérte a megjelenteket, hogy *Krivoss* dr. kifejtette program mögé állva, azt teljes erejükkel diadalra vigyék. A megjelentek ezután társasvacsorához ültek, ahol több felköszöntő hangzott el és megpecsételték az I. ker. Iparoskörrel a barátságot.

Az Egységes Községi Polgári Párt hegyvidéki kerületei részére november hó 16-án este a németvölgyi *Borovszky*-féle vendéglő különtermében gyűlést tartott. A gyűlésen főleg a budai iparostársadalom jelent meg nagy számmal. Lelkes éljenzéssel fogadták *Becsey* Antalt, akit *Ruszkó* János dr. gör. keleti esperes üdvözölt, kiemelve, hogy *Becsey* volt az első, aki felismerte, hogy az ország fenntartó eleme az iparos- és tisztviselő-osztály. Ezután, a mintegy százfőnyi közönség hatalmas ovációja közepette emelkedett szólásra *Becsey.* „A mi kereszténységünk — mondotta — nem az, amely kínai falat emel keresztény és nem kersztény között. Mi egy táborba akarunk csoportosítani minden polgárt. Nem teszünk különbséget munkás és nem munkás között." Majd kerületi ügyekről szólva elmondotta, hogy a város büdséje 5 százalékkal kevesebb lesz az eddigi 182 millió helyett 173 millió pengő lesz. Az első kerület részére útkészítésre 4 millió pengőt, a csatornázásra, az előirányzott 1 millió pengőből pedig 420.000 pengőt szeretnek meg. Percekig tartó tapsszal ünnepelték *Becseyt. Petrácsek* Lajos beszélt ezután. Rámutatott arra, hogy a gazdasági válságot Amerika és Oroszország csinálta. Kitartásra biztatta híveit. Beszédét megéljenezték. *Stella* Gida szavalata után dr. *Barla Szabó* József szólalt fel. „Sok párt programját tanulmányoztam, de meggyőződésem, hogy a Községi Polgári Párt céljai, eszközei a legjobbak és leghatásosabbak." *Oszoly* Kálmán a megjelent hölgyeket üdvözölte. Felszólaltak még *Füvessy* László, *Szánthó* Jenő, *Szivessy* László lelkész, *Kovács* János, *Zeiner* Lajos, *Koszoru* Imre és *Korányi* Márton.

Az **Egységes Községi Polgári Párt** III. kerületi Szervezete november hó 25-én, kedden este 8 órakor a Korona Vigadó nagytermében (III., Koronatér) *választói nagygyűlést* tart, amelyen *Andréka* Károly, a pártlistavezetője elmondja beszámoló- és program beszédét. Felszólalnak még: dr. *Bárczy* István ny. igazságügyminiszter, kerületi pártelnök, dr. *Kozma* Jenő, az Egységes Községi Polgári Párt elnöke, dr. *Orova* Zsigmond sztőv. biz. tag. és a Párt több kitűnősége.

*

A Keresztény Községi Párt november 16-án délután a *Sósfürdő* nagytermében nagygyűlést tartott. Beszédet mondtak: *Wolff* Károly dr., *Ernszt* Sándor dr., *Csilléry* András dr., *Petrovácz* Gyula, *Toperczer* Ákosné, *Kossalka* János dr., *K. Császár* Ferenc, nemes *Nagy* Mihály dr., *Saly* Árpád, *Hóka* Imre dr.

*

A Keresztény Ellenzék november hó 16-án délután a Németvölgyi-úton lévő Bélakert-vendéglőben választói gyűlést tartott, amelyen *Draskóczy* M. László, *Perczel* Béla, *Csapó* Ferenc dr., *Pyber* Ignác, *Lévay* Lászlóné, *Tóth* Gábor és *Kovács* Andor szólaltak fel.

Ugyancsak a Keresztény Ellenzék november hó 19-én Óbudán gyűlést tartott és ott *Friedrich* István pártelnök, *Tóth* Gyula Gábor dr., *Nagy* István és *Hüttl* Károly dr. beszéltek.

LÁTCSÓ Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

Az Egyesült Nemzeti Párt lágymányos-kelenföldi pártszervezetének XIII. körzete a Fehérvári-úti *Szilágyi*-féle vendéglőben, a VIII. körzete pedig a lágymányosutcai *Wehrmann*-féle vendéglőben tartott november hó 19-én gyűlést. Nagy éljenzéssel üdvözölték vitéz *Martsekényi* Imre építészt, a kerületi listavezetőt.

RAVASZ Előkelő cukrászszalón. Krisztina körút 75. sz.

Postás-értekezlet A tényleges és nyugdíjas postaalkalmazottak óhajára november 25-én (kedden) délután 7 órakor a *Budai Polgári Kör* helyiségében (II., Szilágyi Dezső-tér 5. sz., I. 5.) a választási ügyek megbeszélésére postás-értekezletet tart az *Egységes Községi Polgári Párt.* Ugy a postások, mint a párt elnöksége nevében többen felszólalnak.

*

A Szociáldemokrata Párt november hó 16-án délután a Budai Vigadó nagytermében választói nagygyűlést tartott. Felszólaltak: *Bánóczy* László dr., *Büchler* József, *Kéthly* Anna, *Peidl* Gyula és *Peyer* Károly országy. képviselők, a budai kerületek listavezetői. A gyűlésen a Szavalókórus is szerepelt.

*

A Nemzeti Szabadelvű Párt, Vár, Tabán, Krisztinaváros körzetei nov. hó 20-án este 8 órakor a budai *Ulm*-féle Szt. István vendéglő különtermében ülést tartottak. A mintegy hatvan megjelent előtt a körzetek vezetői mondottak beszédet.

SZÉCHENYI
GYÓGYFÜRDŐ
a Városligetben
a székesfőváros egyik legmodernebbül felszerelt, legmonumentálisabb gyógyfürdője. Ivókura. Népgyógyfürdők, nyári (strand) uszoda.
KITŰNŐ KÖZLEKEDÉS

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPÍTŐMESTER
I., BORNEMISSZA-UTCA 36.
TELEFON: Lágymányos 2-32

HUNGÁRIA
radium tartalmú, lithiumos
gyógyforrás Budán, Erzsébethídnál
IVÓ-KÚRA
reggel 7 órától este 6 ig.
= Szénsavval telítve! =
HARMAT-VIZ!

BOÁK ÉS BUNDÁK
SZÉCSI SZÜCSNÉL BUDÁN
I., HORTHY MIKLÓS-ÚT 21. SZ.
Telefon: Lá. 6—34. Telefon: Lá. 6—34.

Monori Mag vezet
MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI R. T.
BUDAPEST—MONOR
Monori magkereskedése: Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 3. Telefon: Aut. 868-60
képes főárjegyzék és nagybani árajánlat ingyen és bérmentve

SZENT IMRE
GYÓGYFÜRDŐ
ezelőtt (Rácfürdő)
Erősen radióaktív, természetes 42·4 C° földes-meszes hőforrásokkal. Két női és egy úri-gőzfürdővel, valamint kő- és kádfürdőkkel. Az összes gyógytényezőkkel felszerelve.
Egész éven át nyitva.

Személyi hírek

MIKLÓS ELEMÉR dr. min. tan. az Idegenforgalmi Tanács főtitkára két hétig feküdt súlyos orbáncban betegen.

AGGHÁZY KAMIL ny. honvédezredes mondja az ünnepi beszédet december 7-én a szerbiai magyar hadifoglyok rettenetes szenvedéseire emlékeztető bajtársi vacsorán.

WLADÁR TIVADAR dr. borestjét ülte a Pénteki Borgazda Társaság e hó 21-én, amikor a kiváló jogász hírében álló ügyvéd, a „régi közigazgatásról" mondott rendkívül értékes beszédet, visszatekintve a multba.

A nagy Kilátó-út építése, mely a Bimbó-utca folytatásában végigvonul a Rózsadombtól a Guggerhegyig a hegygerincen és a legszebb kilátást nyujtja észak és délfelé, — megkezdődött. Éveken át szorgalmazta ennek kiépítését *Kozma* Jenő, hogy a Pasarét fellendítésére ezzel föltegye a koronát. Idegenforgalmi szempontból megbecsülhetetlen értéke lesz a budai hegyvidéknek és nem lesz olyan turista, aki Budapesten megfordulva, ezt az utat elkerülné. Bele fog kerülni a világ turisztika programjába és úgy fogják emlegetni, mint ennek a városnak egyik érdemes specialitását. Egyik buzgó apostola ennek a szép tervnek *Eperjessy* Béla műszaki tanácsos, aki a munkálatokat megindította. Ez az út is Buda szebb jövőjéhez vezet.

Hollós Mátyás Társaság
arcképcsarnoka

Tizedik közgyűlésére készül a *Hollós Mátyás Társaság* ez év végén s ez alkalomra úgy határozott a Társaság, hogy tagjainak féléletnagyságú arcképeit összegyüjti egy albumban.

Sürgőssé vált ez a kérdés s így az elnökség arra kéri a tagokat, akinek ilyen nagyságú fényképük nincsen, hogy lehetőleg még e hó folyamán keressék fel

BLAHOS RUDOLF
fényképész

II., Fő-utca 18. szám alatti műtermét (telefon: 504—36), lehetőleg délben 11 és 2 óra között, aki azt a rendkívüli kedvező ajánlatot tette a H. M. Társaságnak, hogy *10 pengő ellenében* 2 darab féléletnagyságú és 3 drb levelezőlapnagyságú képet készít a tagoknak, amiből az egyik nagy kép a Társaságé.

A déli látogatást azért kéri, úgy hétköznapon, mint vasár- és ünnepnapon is, mert a felvétel tisztább.

Az elnökség kéri a m. t. tagokat, hogy lehetőleg december 4-ig ennek a felhívásnak tegyenek eleget, hogy az arcképcsarnok a közgyűlésig elkészüljön.

MARCIS CUKRÁSZ I., Alkotás-utca 15.

Nyúl az üstben. Nyúl a réten, az szép, de nyúl az üstben — az jó. Ilyen jóra invitált e hó 18-ára szűkebb társaságot a II. ker. Iparoskör társelnöke, *Gergely* Péter a kör helyiségébe és saját maga lőtte nyúlpörkölttel kínálta, amihez méltó bort ajánlott fel, mint borgazda *Horváth* Andor borkereskedő. A jó pörkölt és a jó bor kedves hangulatot teremtett, ahonnan száműztek minden politikát. A lidércnyomás alól felszabadulva és *Lendl* Adolf dr. elnök üdvözlő szavai után, amely már adomaszerűen hatott, egymásután ontották a jó adomákat Szabady Antal, Gergely Péter, Dornbach Jakab, Skultéty Ferenc. Csiszár Ferenc, Grenyó Bertalan, Horváth Andor, akit egyúttal mint fiatal házast is ünnepeltek és Mészáros József. Éjfélkor elfogyott a nyúl, a bor és az adoma.

Három székfoglaló is volt e héten e hó 17-én a Hollós Mátyás Társaság hétfői estjén, díszes és előkelő társaság jelenlétében. Az első előadó dr. *Székely* Vladimir, aki az ő kedves humorával tartotta állandó derültségben a társaságot. Utána dr. *Kiss* Menyhért, a maga nagy poézisét mutatta be, amikor azzal Budának áldoz és felolvasta néhány gyönyörű költeményét, amit Buda váltott ki lelkéből, szívéből. A harmadik előadó dr. *Gegus* Dániel volt, akinek a Kisfaludy-színházról írott visszaemlékezését két részben közöljük a Budai Napló tárcájában. Három értéke a budai társadalomnak szórta felénk lelke virágait. — A székfoglaló előadásokat társasvacsora követte, amelyen dr. *Hennyey* Vilmos, a főtanács elnöke köszöntötte az előadókat, akik azt külön-külön megköszönték, értékes gondolatokkal telt beszédekben. Viraág Béla *Kapcza* Imrét köszöntötte a fürdőügyről és idegenforgalomról legutóbb tartott előadása alkalmából. *Szávay* Gyula elnök és *Baránszky* Gyula szólaltak még föl, emelve az est díszét és értékét. *Andor* Endre, a poéta, a Társaság titkára rendezte az estét a legpoétikusabb hangulatot teremtve.

MÁTÉ István, szobafestő és mázoló mester, *I. ker., Attila-körút 2.* Telefón: 573—55.

A Kisfaludy Színház nov. 21-én, *Kisfaludy* Károly halálának századik évfordulóján előadta a *Pártütőket*. A nagysikerű előadás előtt *Krúdy* Gyula *Szegény Kisfaludy* c. prológját Deréky János rendező szavalta el nagyon hatásosan. Előadás után bankett volt, amelyen az óbudai társadalmi élet jelesei, élükön *Andréka* Károllyal és *Orova* Zsigmonddal szép számban vettek részt.

MENCZER gallért tisztít, drbja 10 f. mos, fest, tisztít saját üzemeiben. T.: A. 504-93 Külön vidéki osztály.

A fővárosi tisztviselők szanatóriumát, amelyet az általuk fenntartott segítőalap három és félmillió pengő költséggel akar fölépíteni Budán, már a megvalósulás útján van és az igazgatóság már keresi az alkalmas telket a Gellérthegy alján a Villányi-úton, a Budaörsi-úton vagy az Alkotás-utcában. Tárgyalásokat folytat azonban a segítőalap a Zugliget egyik telekkomplexumára is.

A rózsadombi kilátó ügyében írott cikkünkbe egy kellemetlen számítási sajtóhiba csúszott be, igaz, hogy csak két nulla, de éppen elég ahhoz, hogy zavart keltsen. A kilátótorony költségeinek fedezetére *Róna* Márk azt ajánlotta, hogy részvényeket bocsássanak ki, mégpedig 2000—2500 darabot 100 pengős névértékben, hogy így mindenki áldozhasson ennek a szép eszmének. A sajtóhiba ott volt, hogy mi két nullával többet ajánlottunk, 100.000 darabot, ami még a lelkes rózsadombiaknak is egy kissé mégis sok volna. Nehogy Róna Márk úr szerepeljen mint rossz számoló, sietünk ezt a két nullás sajtóhibát helyreigazítani.

Szent Erzsébet szerepében aratott ismét rendkívüli sikert *Viraág* Ilus, az ismert orchesztikai tanárnő és mozdulatművésznő, a Pesti Mária Erzsébet Egylet emlékünnepén, amelyet szegényei javára rendezett e hó 18-án este a Vasúti és Hajózási Club dísztermében. Az estét *Kriegs-Au* plébános áhítatot keltő beszéde nyitotta meg, utána Hajnalvárás címén adventi misztériumot adott elő dr. Dienes Valéria orchesztikai iskolája, ahol Viraág Ilus mellett kiváltak: Klár Klári, Tömöry Sári, Zamaróczy Éva, Kunwald Berta, Farkas Klári, Csurgay Mariska, Daubech Márta, Potytyondy Zsófika, Gadányi Margit és Dienes Gida.

Gyász. A *Fejér és Dános* vállalkozó céget súlyos veszteség érte azzal, hogy vállalatuk egyik vezető főtisztviselője, *László* Dezső cégvezető, elhúnyt. A népszerű cégvezetőt az elmult kedden délután nagy gyászpompával helyezték örök nyugalomra a farkasréti temető egyik díszsírhelyén. *Bagyó* János dr., az Ujság munkatársának neje, *László* Lilly az ismertnevű hegedűművésznő, édesapját gyászolja az elhúnytban.

Násznagy. *Kiss* László és neje sz. *Lócsy* Gizella leányát, *Margitot*, oltárhoz vezette özv. *oszlányi Tagányi* Árpádné fia *István* f. hó 15-én a Corvin-téri (Fő-utca) Kapucinusok templomában.

URI SZABÓ, kiváló szabász! GLASZ Péter, I., Maros-utca 11.

A Gazdaságvédelmi Társaság e hó 14-én tartotta újabb ülését a most teljesen modernül átépített Philadelphia kávéházban. *Skerlecz* Iván báró nyitotta meg az értekezletet és üdvözölte elsősorban a budai tagokat. Kifejti, hogy elnöktársa dr. *Hennyey* Vilmos, a lelkes budai polgár kívánságára jött a társaság Budára. Még a béke időkből ismeri és nagyra becsüli dr. Hennyey Vilmost, aki abban az állami ágazatban, melyet képvisel, *elsőrangú szaktekintély* nemcsak a belföldön, hanem a külföldön és a külföldi kongresszusokon sok babért szerzett a magyar névnek. A budai ügyek vezetését tehát, a társaság megnyugvással bízza reá és mellé ügyvezető-alelnöknek *Polakovics* Gergely Zsigmondot választotta meg. Az elnöki megnyitó után *Csury* Jenő min. tanácsos tartott értékes felolvasást Svájcban tett utazásáról. Mostani előadásában a svájci államformát hasonlítja össze a magyarral és megállapítja, hogy nem lehet a magyar nemzetiségi viszonyokat a svájciak mintájára rendezni. Utána *Nagy* Béla író és publicista értekezett szellemesen a gazdaságvédelmi társaság céljairól és működéséről. Többen szólottak hozzá az elhangzott két érdekes előadáshoz, így: *Lendl* Adolf dr., *Csák* Viktor, *Polakovits* Gergely Zsigmond és mások. Azután *Daróczy* Zoltán jóvoltából Deák Ferencnek egy 1858-ból keltezett és egyik nőrokonához intézett levelét olvasták fel. A haza bölcse keserűen panaszkodik ebben a levelében a rossz gazdasági viszonyok miatt és közli rokonával, hogy Kassa közelében egy elsőrangú búzaföldből álló 600 holdas nemes birtok 4000, mondd Négyezer forintért cserélt gazdát. — Ősrégi levél, teljesen mai keletű aktualitásokkal. A Gazdasági Társaság budai osztálya legközelebb két hét mulva gyűl ismét egybe, az időpontot a *Budai Napló* közli. A Gazdaságvédelmi Társaság budai két estélyén a következő előkelőségeket láttuk:

Jelen voltak: Báró Skerlec Iván horvát bán, elnök, dr. Hennyey Vilmos ny. államtitkár és Pető Lajos társelnökök, Benke Béla és Nicolich Radivoj altábornagyok, dr. Lendl Adolf, dr. Schack Béla udv. tan., felső ker. iskola kir. főigazgató, maróthi Fürst Bertalan udvari tanácsos, dr. Pávay-Vajna Ferenc főbányatanácsos, főgeológus, muraközi Radnay-Rózsa Károly váll. igazgató, Székely Vladimir, Geguss Dániel főkapitányhelyettesek, Hubert Vilmos gyáros, dr. Petracsek Lajos ügyvéd, Oszoly Kálmán ny. polg. iskolai igazgató, Morbitzer Dezső szfővárosi kertészeti igazgató, Szibinkich György alezredes, Peterdy Sándor író és neje, Teichmann Nándor fogházigazgató, Pataky László, Tarcsay Pál a Pénzintézeti Biztosító ügyv. igazgatója, Erdélyi Mór kormányfőtanácsos, Héjja Zoltán festőművész, Krivácsy Artúr szobrász, dr. Strauss Adolf orientalista, Pavlovits Károly műépítész, Gálffy Lajos kir. tanfelügyelő, Daróczy Zoltán és neje, Kautezky-Larder Dezső gépészmérnök, Kiss Dezső gázgyári főtisztviselő, dr. Csobády Lajos ügyvéd, Faller Mihály, Gergely Mihály, Jauernik Nándor, Fodor Jakab, Somló Gyula, Mansfeld Ernő igazgatók, dr. Hajnal Lajos állategészségügyi főfelügyelő, Blahos Rudolf fényképész, Kulcsár Richárd nyomdaigazgató, Kovácsay István főtanácsos, Zlamal Lajos és neje, Csihák Antal bádogos, Halasy Béla szabó, Nagy Béla publicista, Viraág Béla szerkesztő és neje, Nikolich altábornagy, Kiss Dezső gázgyári főtisztviselő, Tolnay László igazgató, gróf Hugonay oszt. tanácsos, Lendl Adolf dr., Weitner Béla, Nagy Iván, Háry Gyula, Natter Árpád, Erős vasuti főfelügyelő, Burghardt gyáros stb., stb.

CSAK EGYSZER KÓSTOLJA MEG A PATHÓ-FÉLE
német módra készült felvágott különlegességeket,
mindig fogyasztója lesz.
I., ROHAM-UTCA 6. SZ.
ÉVTIZEDES CÉG

FEDEZZE FEL ÖN IS A SASHEGYET!
Sashegy a Belvárostól gyalog is csak 25 percn ire
Sashegy a Belváros hegye
Sashegy a székesfőváros szívében — szívének jobbik oldalán
Sashegy az előkelő középosztály települő helye
Csak hegylejtőn lévő telkeket vásároljunk, ott van csak levegő, napsugár és kilátás
Ön gyermekei arcáról leolvashatja, hogy hol lakik
Nézze meg azután a sashegyi gyermekeket
Sashegyi telkeinkről prospektust küld:
Kubatura részvénytársaság
Budapest, főpóstafiók 77/0.

MODERN KÁLYHÁS
DOTTERWEICHANTAL
II., BATTYÁNY-UTCA 2
KÁLYHAÜGYEKBEN MEGBÍZHATÓ SZAKEMBER BUDÁN

Szebb! Jobb! Olcsóbb!
RÁDIÓ
NINCS PESTBUDÁN
IDŐT, PÉNZT TAKARÍT, HA ITT VÁSÁROL
KRISZTINA RÁDIÓHÁZ
I., KRISZTINA-KRT. 141
TELEFONSZÁM: AUT. 566—83
Kedvező fizetési feltételek

IPAROSOK! KISKERESKEDŐK! TISZTVISELŐK!
MA A NIKOTEX BESZÉL
a dohányzók pártjának gyűlésein.
Beszámol a nikotinokozta bajokról és elmondja, hogy a Dohányjövedék nikotinmentesített cigarettái és szivarjai tökéletesek, élvezetesek, anélkül, hogy ártanának az egészségnek.

KLIMENT KENYÉR ITŰNŐ
KAPÁS-U. 35.

ELŐNYÖS TÁRSÜZLET
Jól bevezetett a legjobb helyen lévő élelmiszer üzlethez 30.000 (harmincezer) pengővel f. évi december hó 9-ig
TÁRS KERESTETIK
Évi haszna 10-12000 P Nőnek is alkalmas, a pénztárt kezeli. Bővebbet a szerk.-ben 4-6-ig. I. Bors-u. 24. T. 502-96

KIRÁLY-FÜRDŐ
Építette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.
Budán, II., Fő-utca 84. szám.
45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas klórnátriumot és magnéziumot tartalmazó hévviz
köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fém mérgezés, máj-, lép-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdő: férfiaknak . . . . reggel 5—1 óráig
nőknek hétköznap délután 2—7 óráig
!! IVÓ KURA!!

DÉLIVASÚT
RÁDIÓHÁZ
I. KRISZTINA-KRT. 99. Tel. 507-07
Rádiókészülékek bérbe!
Kérjen prospektust

RÓZSADOMBI KÁVÉHÁZ és ÉTTEREM
Majláth szállodabérház (Statisztikával szemben)
BUDA LEGELŐKELŐBB és LEGSZEBB HELYISÉGEI — A LEGKITŰNŐBB KONYHA
Az étteremben esténkint RÁCZ JÓZSI muzsikál. — Tulajdonos: LAKATOS JÓZSEF

LEGSZEBB és legkellemesebb uzsonnázóhely a PUTSAY CUKRÁSZDA
gr. Majláth száll. bérház és I., Attila u. 21

BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEIBEN
DÉLUTÁNI TEA
ÁNC
Ujdonság! Menürendszer!
4 fogásos ebéd 1.80-tól, utcán át is
Elsőrangú koncert- és tánczene. Európa elsőkelő restaurantjai között foglal helyet. Füst- és pormentes levegő. Este kétféle menü 3 és 6 pengős. Déli menü 2.50.
Asztalrendelés T: A. 528-84

GÉPONDULÁLÁS DAUERWELLEN
a legújabb rendszerű villanygéppel 15 P-től 20 pengőig
AMMER BALÁZS hölgyfodrász
I. KER., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 3/a

Kályhás! Minden szakmabeli ügyben forduljon a régt jóhírű céghez
I, Logodi-u. 19 Béres Márton Tel.: 530-33

KALAPOK urak és hölgyek számára nagy választékban
KERTÉSZ kalapomesternél I., Krisztina-tér 3 Fest, alakít

TEA
Közvetlen behozatal Holland-Indiából
a termelő ¼ és ⅛ kg.os eredeti csomagolásban 5-10 dg-os saját csomagolásban és ládákban. Nagyban és kicsinyben
BOZÓ GYÓGYTÁR
BUDÁN, I., ALKOTÁS-UTCA 34. SZÁM.

TURÁNI világhírű magyar perzsái
II., FŐ UTCA 80. TELEFÓN
FONALAK, KELLÉKEK

KÉRPEL MIMOSA CREME
SZÉPÍTI, FEHÉRÍTI ÉS PUHÍTJA AZ ARCOT
EGY TÉGELY ÁRA: 1 P
TEGYEN KÍSÉRLETET KERPEL
MIMOSA TOILETTE ÉS MOSDÓSZAPPANNAL
Szépít, üdít, fehérít. EGY NAGY DARAB ÁRA: 90 f
KÉSZÍTI:
KERPEL „SZENT ISTVÁN" GYÓGYTÁRA
BUDAPEST, II., MARGIT-KÖRÚT 38 TELEFON: 5-16-19

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

Szerkesztő: SZÁSZHALMI JÓZSEF.

* **Mezey Pál dr.** ügyvédnek, a Pesti Magyar Keresk. Bank jogtanácsosának, közhasznú érdemes tevékenysége elismeréséül a kormányfőtanácsosi címet adományozta a kormányzó.

* **A Hitelbank** útján kötötte le a kormány a *3 millió angol fontos előlegkölcsönt*. Dr. *Wekerle* Sándor m. kir. pénzügyminiszter a „Magyar Általános Hitelban" közreműködésével megállapodást létesített egy az N. M. *Rothschild & Sons* londoni bankház vezetése alatt álló nemzetközi bankcsoporttal — melynek tagjai Angliában Baring Brothers & Co. Ltd. és J. Henry Schroeder & Co., Svájcban a Schweizerische Kreditanstalt, Olaszországban a Banca Commerciale Italiana, Hollandiában Hope & Co. és Svédországban a Stockholms Enskilda Bank — továbbá a Speyer & Co. és a National City Company newyorki bankcégekkel mintegy 87 millió pengő összegű angol fontra, dollárra és svájci frankra szóló egy éves magyar kincstári váltók leszámítolása tárgyában. A tranzakció *előlegnek* tekintendő arra a *hosszúlejáratú* kölcsönre, melynek felvételét a törvényhozás az 1930. évi XXXI. tc-kel határozta el és ennekfolytán az abból befolyó összeg a törvényben említett hasznos beruházásokra fordítandó. Ezen előlegre a pénzügyminiszter semminemű külön biztosítékot vagy zálogot nem kötött le fedezetül, úgyszintén nem nyert ezzel kapcsolatban a bankcsoport külön előjogokat a hosszúlejáratú kölcsön elhelyezésére vonatkozólag. A kincstári váltók leszámítolása az átvevő csoport bankári jutaléknak betudásával a kincstárra nézve összesen évi 6½%-nak megfelelő kamatteherrel jár.

* **A Hermes** november 21-én megtartott közgyűlése az 1929—30. üzletév *630.536 pengőt kitevő tiszta nyereségéből* részvényenkint *2 pengő (10 százalék) osztalék* kifizetését határozta el, mely f. é. nov. 22-étől kerül kifizetésre. Az igazgatóság új tagja *Beck* Róbert a Hitelbank ügyv. igazgatója.

* **A Részvényserfőződe** november 29-én délután 5 órakor tartja rendes évi közgyűlését. *A nyereség meghaladja a 3 millió pengőt*, ezenkívül leírtak 1.4 millió pengőt. illetékekre majdnem *5 millió pengőt* fizetett ki a vállalat, amely gyártási eredmény címén közel 10 millió pengőt vételezett be.

* **A Mávag** árajánlatot kért munkásellenőrző órák szállítására a Magyar Óraművektől. A magyar vállalat olyan árakat kért, hogy ezek még a vám- és szállítási költségek betudásával is magasabbak a külföldi cégek árajánlatánál. A megrendelés még függőben van, mert a *Mávag* igazgatósága az egész ügyet a *Gyosz* elé terjesztette döntés végett. Ebből kitűnik, hogy a *Mávagot* a magyar ipar pártolása terén semmiféle mulasztás sem terheli.

ÉHGYOMORRA
naponkint igyék egy pohár
KRISTÁLY
VIZET!

Budai Általános Takarékpénztár
Részvénytársaság
Budán, II., Fő-utca 9
Elfogad kamatoztatásra takarék- és folyószámlabetéteket.
Lekötött betétek után megállapodás szerint magas kamatot térítünk
Budai ingatlan-tulajdonosoknak gyors lebonyolítás mellett bekebelezett váltókölcsönöket nyujtunk
Mindennemű bank- és takarékpénztári ügyben készséggel állunk rendelkezésre
SAFE DEPOSIT

FRISS VIRAGOK! SZOLID ÁRAK! Telefon: A. 837-87
LOHR IRMA utóda
NAGY IMRE LÁSZLÓ udvari szállító
II, Fő-utca 1

Telek ház lakás
Budai Napló
I. ker., Bors-utca 24. szám
Telefon: 502-96

Felvilágosítás kizárólag 1—3 óráig

BÉRLET!
Penzió vagy szálloda
céljaira alkalmas modernül átépített KASTÉLY a Zugligeti és Budakeszi-út között, Zugliget legszebb részén, központi fűtés, hideg-melegvíz 27 szobába bevezetve.
Luxus nyári cukrászdának, étteremnek helyiségek külön kiadók.
Bővebb felvilágosítást nyujt:
Dr. Serényi Rezső ügyvéd, VI., Szondy-utca 19.
Tel.: Automata 276—00

TELEK

Rózsadomb legszebb helyén, autobusz megállónál, 380 négyszögöles telek olcsón eladó. (112)

Bercsényi-utca és Baranyai-út sarok, 1010 négyszögöl telek, minden közművekkel, nagyon olcsón eladó. Telefon: 824-44.

Rózsadomb alján 300 négyszögöles, befásított telkek, közművekkel és szép kilátással jutányosan eladók. (108)

Buda legszebb és legegészségesebb helyein. Istenhegyi-út 37. és Tamás-utca 21. szám alatt termő gyümölcsfákkal beültetett összes közműves, 300 öles villatelkek jutányosan kaphatók részletre is. Tulajdonos, Csollán ügyvéd, Váci-utca 42. Telefon: 846—58. Értekezés 4—6 óra között.

Drótkerítés, vasajtó, vaskapu kedvező fizetési feltételekkel Szinay István és Társa drótkerítésgyárában, V., Balaton-utca 12. Telefon 186—11.

Ujszentjános-kórháznál téli-nyári bérvillatelek egyik Szarvas-úton, a másik Virányos-úton közművekkel, fásítva, vaskerítéssel, déli fekvéssel, eladó. Ikervillának 6800, 10.200, 13.200, 8000 pengős részek. (102)

A Gellérthegyen a Somlyói-út és Mihály-utca találkozójánál 300—600 négyszögöl területű telkek eladók. Bővebb felvilágosítást dr. Baránszky Gyula ügyvéd irodájában I., Naphegy-utca 21. Telefon: 544—22.

Szépvölgyi fenyvesben egyedülálló 16 holdas és a római Dunaparton 4 holdas telek szanatórium, weekend-telep részére eladó, vagy bérbeadó. Dr. Lugmayer József ügyvéd, II., Margit-körút 1. Automatatelefon 515—52.

Ferry Oszkár-utcában 206 öles telek eladó. Építési iroda I., Naphegy-utca 21. Tel. 527—80.

Rózsadombon, Bimbó- és Vérhalom-utca mentén gyönyörű fekvésű 270 öles telkeink, dunai kilátással, eladók részletfizetésre is. Építési kölcsönt nyujtunk. Rózsadombi házépítő rt. V., József-tér 8. Telefon: 806—00.

Svábhegyen, a Városkúti-út és Béla király-út között 3000 négyszögöles telek eladó, 12 pengő négyszögölenkint. 20.000 pengős kölcsön első helyen betáblázva a Leszámítoló Banknál. (25)

BORZALMAS dolog
AZ ELETLEN KÉS, BOROTVA!
Elesittesse CYGÁN FERENC köszörüssel
I., Pálya-u. 7. KORCSOLYA-KÖSZÖRÜLÉS!

ÜVEG és porcellán-árukban GÁL LAJOS Budán II., Széna-tér 7 vezet
Tisztviselők nagy árkedvezményben részesülnek. Kedvező fizetési feltétel

Gotsch M. Mihály
cserépkályha-épitő iparvállalat
II., Batthyány-utca 13
Telefon: Automata 523—22

Böszörményi-út 3/d. alatti 208-öles saroktelek, bérházépítés céljára eladó. A telek közvetlen villamos- és autobuszmegállónál fekszik. (60)

Hidegkúti-úton, Star filmgyár mellett, villamos közelében, kettő à 298-öles telek, diófás parkban, összes közművekkel. (69)

Pasaréten villamosnál, autobusznál, huszonnyolc telek, ölenkint 30 pengő. Összes közművek minden telken. (104)

HÁZ

Buda legszebb helyén négyszobás villa, külön házmesterlakással, olcsón eladó. Telefón József háromszázhat—negyvennégy.

Rózsadombon kétlakásos nagy villa, szép kerttel, alkalmi áron eladó. (109)

Délivasútnál négyszobás, modern alagsoros villa 20.000 pengővel átvehető. (111)

Rózsadombon egylakásos szép villa, nagy parkkal, előnyös fizetési feltételek mellett eladó. (110)

Különleges szépségű, elsőrangú építkezésű sarokbérház, étage fűtéssel, 55.500 pengő bérjövedelemmel, 11% nettó hozamra eladó. Részletes felvilágosítás a kiadóhivatalban. (107)

Sósfürdőnél 3 szobás, parkettás, adómentes úrilak 18.000 pengő. (86)

Rózsadombon 6 szobás, gőzfűtéses villa 70.000 pengő. (57)

Városmajor-utca mellett pompás villa, 7 szobával, minden mellékhelyiséggel, parkos kerttel, luxuskivitelben, Vajda Zsigmond freskóival, eladó 130.000 pengőért. 25 évi adómentesség. (49)

Keresek 4, esetleg 5 szobás villát 50—60.000 pengőig. (95)

A mosatás bizalom dolga!
Haszilló István gőzmosódája
II. ker., Csalogány-utca 55
17 éve ugyanazon helyen érdemelte ki a budai közönség bizalmát

Ha BUTORT akar venni, látogassa meg vételkényszer nélkül
HUSZÁR TESTVÉREK
bútorgyára budai eladási mintatermét
II., Zsigmond-u. 24. — Seiffert-kávéház mellett
Gyári árak Gyári garancia

Államgép-gyár
Jobbágy kályha
Tökéletes tüzelési rendszer
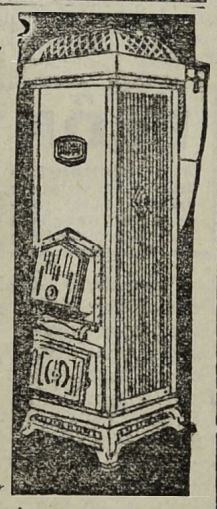
A Magyar Királyi Állami Vasgyárak Kereskedelmi Képviselete Rt.
Budapest V., Vilmos császár-út 28.
Telefon: Automata 273-28, 273-29.

RUZICSKA
KÜLÖNLEGES KENYÉR A LEGÍZLETESEBB!
KAPHATÓ MINDENÜTT!

LAKÁS

Rózsadombon 5 szobás lakás, beüvegezett verandával, összkomforttal májusra kiadó. Elemi és leánygimnázium mellett. Autobusz megálló. (115)

Buda legegészségesebb vidékén 4 szobás, magasföldszintes szép lakás azonnalra, 5 szobás gyönyörű lakás május 1-re kiadó. Vigszínháztól 5 percnyire, autobusz megálló. Buday László-utca 5/b. Telefón 534—69.

4 és 5 szobás lakás azonnalra és 1931 máj. 1-re kiadó. I., Naphegy-utca 7.

Szépen bútorozott napos szoba, központi fűtéssel villában a Gellérthegy délkeleti oldalán, úr részére kiadó. I., Berényi-u. 10. fsz. jobb. Megtekintendő 3 óráig.

Budán, autobusz, villamos közelében egy, vagy kettőszobás lakást fürdőszobával sürgősen. (113)

Műtermet keresek egy- két szobával lehetően Buda belterületén. (114)

Műegyetem parkjával szemben, Budafoki-út 17. szám alatt kettő és négyszobás modern öröklakás és műterem háromszobás öröklakással eladó. Bővebbet a házgondnokságnál, hétköznap délután 3—4 óra között.

Egy—háromszobás komfortos lakások hároméves házban, központi fűtéssel, melegvízzel budai hegyekre legszebb szabad kilátással, februárra, májusra, Horthy Miklós-útnál. I., Fadrusz-u. 6. Építészmérnöknél. Telefon: Lá. 6—80.

Egy-, kettő-, három-, négy- és ötszobás lakás kiadó. Iroda: I., Naphegy-u. 21. Tel. 527—80.

Pasaréten, Németvölgyben, Krisztinában abszolút modern 4 szobás lakást keresek, kertes házban. (96)

ÜZLETHELYISÉG

Buda legszebb helyén, 2 épülő bérház mellett, melyekben üzlethelyiség nem lesz, vasportállal, karzat létesítésére alkalmas belmagassággal, bármely célra, de különösen mészáros, hentes, trafik, szabó, háztartási cikkek, festéküzlet stb. részére olcsó bérrel kiadók. Mészáros-utca 60/c.

Öröklakások 2—3—4 SZOBÁSOK
HALLAL, MODERN KIVITELBEN
(központi fűtés, melegvízszolgáltatás, gőzszárító, stb.) A Vérmezőre néző ATTILA-UTCA 95, 97, 99. sz. telken épülő Stilus Társasházban KAPHATÓK, 1931 május 1-re. V., Balaton-utca 10. Telefon: 168—23.

BÁCSKAI KONYHA!
A CSÁSZÁRFÜRDŐ éttermeiben bácskai ételkülönlegességek, dunántúli borok!
ESTÉNKINT SCHRAMMELZENE
MEISTER ÉNEKEL
CSIRSZKA KONRÁD VENDÉGLŐS
ALKALMI KÜLÖN TEREM! POMPÁS KORA REGGELIKÁVÉ

SZŰCS GŐZMOSODA
Kelmefestő és vegytisztító vállalata
az Orsz. Iparegyesület által aranyéremmel és díszoklevéllel kitüntetve
Főüzlet: I., Márvány-utca 36. Telefon: 519-73
Budai fiókok: I, Krisztina-krt 167. II, Fő-u. 60

Ó-Buda-Ujlaki Takarékpénztár
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, III, LAJOS-UTCA 148. SZ.
TELEFÓN: AUTOMATA 624—57.
Betéteket elfogad könyvecskékre és folyószámlára a legmagasabb kamatozás mellett
Kölcsönöket folyósít váltóra, folyószámlákra, értékpapirokra a legelőnyösebb feltételek mellett

IDEÁLIS OTTHON
mindenkinek a leghőbb vágya. Ilyet biztosíthat magának azonnalra, ill. május 1-re beköltözhető hatodik és hetedik
KERTES
társasházunkban: a főváros legelőkelőbb helyein, a Horthy Miklós-út 79. sz. a. épült „Szent István-udvar"-ban és a Szent Imre-szobor szomszédságában már épülő „Hunnia-udvar"-ban. Adómentes 1, 2, 3, 4 szobás, elsőrendű építkezésű, olcsó fixáru
ÖRÖKLAKÁSOK
Minden öröklakáshoz kertrenéző hall, loggia, jövedelmező üzlethelyiségek. Kényelmes törlesztés.
Kívánatra képes prospektus!
A „Centrum" öröklakásai árvapénzek elhelyezésére alkalmasnak nyilvánittattak! Értékálló, biztos tőkebefektetés, cca 10% tisztajövedelem!
„CENTRUM"
HÁZÉPÍTŐ- ÉS INGATLANVÁLLALAT,
HORTHY MIKLÓS-ÚT 9. 9-12, 3-5.
Telefon: Lágymányos 9—96.
ÖRÖKLAKÁSBAN A CENTRUM VEZET!

Budakesi-út
Ákos-utca
Júlia-utca
Pasaréti-út
között lévő parcellázott
TELKEK
eladása megkezdődött!!
(5-ös autobusz, 44, 77, 81, 83 villamosok)
Miért kell most telket venni?
MERT nyugodtan elökészítheti építkezését tavaszra,
MERT most kaphat 20 éves törlesztéses építési kölcsönt,
MERT ezt most kellő alapossággal letárgyalhatja,
MERT fásithat és tavaszra már virágos kertje lesz,
MERT bekeritheti, planírozhatja.
Bővebbet:
Magyar Ált. Ingatlanbank R-T.
Budapest, IV., Deák Ferenc-utca 17.
Tel.: 818—53, vagy Pasaréti-út 49. sz. alatti telekeladási irodában.

Fernengel és Czickeli
élelmiszer csarnok
I., KRISZTINA-TÉR 9. Tel.: 509-29
Ajánlják, fűszer, csemege, ital, cukorka, zöldség, élőhal, baromfi, hizott ökör, borjú- és sertéshús, valamint hentes áruikat
A VÁLASZTÉK NAGY, AZ ÁRAK VERSENYKÉPESEK. ÁRUK MINŐSÉGE FELÜLMULHATATLAN

GUMMI harisnyák, fűzők, gyógyhaskötők, női egészségügyi cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása
Hungária Kölszergyár R.-T. flókja
Buda, I., Krisztina-tér 3. sz.

Laptulajdonos: VIRAÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Viraág Béla.
Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Bpest V, Ügynök-u. 8. — (Nyomdaigazgató: Linzer M.) —

Rendkívüli kiadás

Budai Napló

XXVII. évfolyam. 1017. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **24** pengő, félévre **12** pengő. Egy szám **50** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Délután 5—7-ig. Telefon: 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **40** fillér. 20 mm. magas hirdetés **8** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1930 november 30.

Buda polgárai egy táborban

Harangzúgás mellett esküdtek föl

Kozma Jenő zászlójára

Ünnepies nagygyűlés a Budai Vigadóban

EGYS. KÖZSÉGI POLGÁRI PÁRT PROGRAMMJA

Hatalmas manifesztáció volt a vasárnap délelőtti nagygyűlés a polgári gondolat mellett. A *Községi Polgári Párt* egyszerű felhívására zarándoklásszerűen, zárt sorokban vonult fel a Viziváros polgársága, hogy tanúságot tegyen a történelmi hagyományokhoz való hűségéről. Az a polgárság vonult itt fel, amely nem jár a nagy zajjal hirdetett politikai gyűlésekre, — az a polgárság, mely nem engedi magát régen elkopott, vagy legfrissebben gyártott jelszavakkal megtéveszteni, — az a polgárság, mely öntudatosan dönt a maga sorsa felett és ezzel a város sorsát is intézi polgári bölcsességgel, — az a polgárság, mely mindig elítélte és undorral fordult el a mindent felforgatni törekvő, gonosz butaságtól, — az a polgárság, mely áhítatos hűséggel csüng e város nagy történelmi multján és hisz a jövő nagyságában, amelyet nem rombolással, hanem békés munkával kell megteremteni!

Ez a polgárság megtanulta viselni a sors keresztjét a tatárjárás idején, amikor lángok martaléka lett az ősi Buda, — amikor százötven évig nyögte a török rabigát.

Ezt a polgárságot föl lehetett rázni, amikor a legnagyobb veszedelem idején eléje tárták a keresztet, — de ez a polgárság nem engedi, nem engedheti meg, hogy a kereszténység eszme a hétköznapi politika eszközévé váljon.

Ez a polgárság elviselte egyszer, hogy véres ököllel arcul üssék, piaci máglyára hurcolják minden megszentelt intézményét: a családi szentélyétől, gyermekei erkölcsétől a vallásáig.

Ezt a polgárságot többet megtéveszteni nem lehet!

Ez a polgárság hű marad budai becsületéhez, budai hitéhez, budai erkölcséhez!

Csak a jött-ment, a sehonnai, a bitang ember tagadja meg mindezt!

Buda dönt jövendő sorsáról

A Viziváros templomainak harangjai kongtak a vasárnapi csendben, amikor Buda minden részéből ünneplőbe öltözött, komoly polgárok sétáltak a Budai Vigadó felé, ahová 11 órára hirdette polgári nagygyűlését az

EGYSÉGES KÖZSÉGI POLGÁRI PÁRT.

Néha megkondult a magasból Mátyás király nevét is viselő Koronázó templom öreg harangja, mintha emlékeztetni akarná a polgárságot arra a világnagyságra, amire emelte négy és félszáz év előtt ezt a várost a polgárság békés munkája és szorgalma.

És megtelt lassan a Vigadó nagy terme, a karzat, és meg kellett nyitni a szomszédos termet is, hogy helyhez jusson e történelmi órában Buda igaz népe.

Komoly csendben várta az így elhelyezkedett közönség a gyűlés megnyitását.

Az elnöki emelvényen helyet foglaltak: *Kállay* Miklós dr. keresk. min. államtitkár, *Görgey* István országy. képviselő, *Harrer* Ferenc ny. polgármester, *Becsey* Antal, a Kelen-föld vezére, *Fabinyi* Tihamér egy. m. tanár a Ganz-gyár igazgatója, *Miklós* Elemér az Idegenforgalmi Szövetség főtitkára, *Dornbach* Jakab cipészmester, *Faber* Fülöp a Községi Takarék igazgatója, *Németh* Béla törvh. biz. tag a Háztulajdonosok Orsz. Szövetségének elnöke, *Petracsek* Béla ügyvéd, a XII. kerület listavezetője, *Lungmayer* József a gazdálkodók vezére, *Jancsó* János, *Eördögh* Virgil kúriai bíró, *Radnai* Rezső ny. államtitkár, *Böngérffy* Géza tanár, *Nagy* Gyula ny. min. tan., *Krieshaber* Adolf ügyvéd, az izr. hitközség elnöke, *Zboray* Gyula ügyvéd, *Nagyőszi* Ferenc tanácsos, *Hegedűs* Miklós a Budai Klub elnöke, *Rose* Henrik korm. főtan., *Rittinger* Imre korm. főtan., *Nádas* Béla dr. ügyvéd, a Rózsadombi Egy. főtitkára, *Pénzes* Miklós ügyvéd, *Pajor* Rezső ügyvéd, korm. főtanácsos és még nagyon sokan mások a közélet és a polgárság reprezentánsai közül.

A magyar „Hiszekegy” elmondása után a párt II. kerületi elnöke

Dr. FODOR ANTAL

kir. közjegyző a következő szavakkal nyitotta meg a gyűlést:

— Hölgyeim és Uraim! Tisztelt Polgártársaim! Amikor az Egységes Községi Polgári Párt budai nagygyűlését a II. ker. pártszervezet nevében — melynek elnöke vagyok — van szerencsém megnyitni, igaz tisztelettel, szeretettel üdvözlöm a megjelent illusztris vendégek nagyszámú seregét, de ugyanolyan igaz tisztelettel és szeretettel üdvözlöm ennek a nagygyűlésnek minden egyes résztvevő polgárát, mert

azzal a nagy számmal, amellyel itt összesereglettek,

azzal is tanuságot tesznek arról, hogy tántoríthatatlanul ragaszkodnak a mi pártunk elveihez,

amely párt már nagy feladatokat oldott meg a városházán

s amelyre még nagy feladatok várnak a jövőben is! — A választási harcban országos jelszavakkal dobálódznak, világnézeti harcot hirdetnek, pedig itt községi politikáról van szó. Ez a párt községi politikát akar folytatni és nem kíván az országos politikába beavatkozni, a szélsőségekből nem kér, mert a polgárság a saját bőrén tapasztalta 12 év előtt, hogy hova vezetnek a túlzó jelszavak. A mai szerencsétlen gazdasági helyzetnek nem a mostani magyar kormányzat az okozója, hanem az általános világgazdasági válság, amelyet az embertelen és kegyetlen békediktátumoknak a rendelkezései idéztek elő, (helyeslés) azok, amelyek nemcsak szétdarabolták — bár csak ideiglenesen — a mi ezeréves országunkat, hanem brutálisan megszegték a gazdasági törvényszerűségeket s a gazdasági rendnek örök törvényeit is. Ez a párt keresi a megoldást s azért híven követjük pártvezérünket, *Kozma Jenőt!* (Lelkes éljenzés!). Üdvözölte ezután a **mindenkor** legfontosabb közgazdasági reszortnak magas képviselőjét, a kereskedelmi minisztérium politikai államtitkárát dr. *Kállay Miklóst* és dr. *Harrer Ferenc* ny. alpolgármestert és *Kozma Jenőt*, a vezért. A kifáradt Anteüsz visszatért az anyaföldhöz és az ősi rögökhöz és azokból erősítette meg újból izmait, azokból merített erőt az újabb küzdelmekhez. Kozma Jenő pártvezérünk maga is abban a folytonos küzdelemben, melyet városszerte folytat a párt elveiért, szintén így tesz idehaza,

Budán, az ő szülőkerületében,

idejön munkája közben a budai polgárság körébe, — ahol őt mindenki gyermekkora óta jól ismeri — s a polgárság tántoríthatatlan hűségéből, barátságából, szeretetéből merít erőt és serkentést a további küzdelmeire. Biztosítja a pártvezért arról, hogy valamint idáig hű katonái voltak, hiű jelszavakért nem fogják őt cserbenhagyni, elárulni, hanem hű harcosai maradnak ezután is. Meg van győződve arról, hogy ő, aki megalakította ezt a pártot s azt kezdettől fogva sikerről-sikerre vezette, a párt tiszta zászlaját ezután is győzelemről-győzelemre fogja lobogtatni.

A folyton érkező hölgyek és férfiak az ajtóban szorongva hallgatták a közjegyző-elnök szavait és csak azok befejeztével igyekezett kényelmesebben elhelyezkedni. Megtelt minden talpalatnyi hely és meg kellett nyitni a terem ajtajait, hogy a lépcsőházban várakozók is hallhassák a bent elmondottakat.

Azután az illusztris szónokok közül elsőnek fölkérte szólásra az elnök

Dr. HARRER FERENC
ny. alpolgármestert,

aki vezető pozícióban sokáig szolgálta a főváros ügyeit, természetszerű, hogy a polgárság a legnagyobb érdeklődéssel várja tőle az aktuális fővárosi ügyekre vonatkozó fejtegetéseket. (Éljenzés!)

Tisztelt Választóközönség!

Egy híres amerikai várospolitikus azzal a mondattal kezdi egyik könyvét: „A város itt van, igazgatni kell!” Amikor olvasom a rengeteg plakátot, melyeken csak országos politikáról van szó, akkor azt hiszem, hogy a mi programunk mottójául is helyesen választhatjuk a mondást: „Itt a város, igazgatni kell!” A mi bajaink legtöbbje olyan, hogy problémáinkat *csak jó igazgatás által oldhatjuk meg.* Azt hiszem, mindenki tapasztalhatja, hogy a konkrét baj orvoslása csak úgy sikerül, ha a gép, melynek ki kell termelnie az orvosságot, jól működik.

Kozma Jenő dr.,
országgyűlési képviselő,
az Egységes Községi Polgári Párt elnöke.

Mit követelünk a közigazgatási gépezettől?

Először is két negatívumot: — az egyik, hogy *ne nyomjon bennünket agyon.* Azt hiszem, hogy annyi közigazgatási intézkedés nehezedik ma reánk, — amelynek jórésze felesleges — hogyha ezt kiküszöböljük, segíthetünk a polgárságon. — A második az, hogy engedjük *a polgárokat szabadon érvényesülni* s ne akadályozzuk gazdasági érvényesülésüket. Itt rá kell mutatnom

a közüzemek kérdésére,

amely mindenkit izgat s el kell ismernünk, hogy

ezen a téren rengeteg a túltengés.

A harmadik az, hogy közvetlenül kell támogatnunk a polgárt, először azzal, hogy

a közigazgatási apparátust egyszerűsítjük, gyorsítjuk

s segítenünk kell az iparost és kereskedőt is, de különösen támogatni kell a polgárságot

munkaalkalmak teremtése

által. E követelések teljesülését van hivatva

az új fővárosi törvény biztosítani.

Csak röviden akarom a fő elveket ismertetni, amelyek ennek a célnak megvalósulását szolgálják. Az egyik az, hogy

a polgárság választottainak kezébe került a végrehajtás a bürokráciával szemben

s hogy ez mit jelent, azt tudják mindazok, akik nem tudtak átjutni a bürokrácia falán. Ma már nem mondhatják a polgárok képviselői, hogy én szeretnék valamit csinálni, de a bürokrácia akadályokat gördít ez elé, ma

ha ígérünk valamit, azt meg kell tartanunk s meg kell tudni tartani!

(Ugy van, úgy van...). A másik a hivatali felelősség kihegyezése. Ma már az új törvény biztosít arról, hogy

az ügyeket valakinek el kell intéznie,

ha senki más nem tudja, a polgármesternek kell elintéznie. A harmadik a közigazgatás egyszerűsítése. Kétségtelen, hogy ezen a téren igen jelentős rendelkezések vannak a törvényben. A negyedik az üzemi gazdálkodás helyes területre szorítása. A törvény kimondja, hogy

csak ott lehet községi üzemet felállítani, ahol az a közérdek szempontjából feltétlenül szükséges,

továbbá, hogy

nem szabad részvénytársasági alapon szervezni

községi üzemeket (úgy van, úgy van) hiszen az összes visszaélés mind csak olyan üzemeknél volt — a vásárpénztárnál, pedagógiai filmgyárnál, — amelyek részvénytársasági alapon állottak. Mert a közüzem a részvénytársasági formával a részvénytársaság összes hibáit átvette, annak előnyei nélkül. Elve továbbá a törvénynek, hogy a községi üzemek nem használhatók fel kizárólag a községi háztartás céljaira, hanem

szolgálják ki olcsóbban a szükségleteket,

de nem lehet a közüzem kényelmes adóztató apparátus. Természetes, hogy a város vezetői számára kényelmesebb, ha számlát küldhetnek, mint végrehajtót. Kérdem már most, hogy mily álláspontot foglaljunk el mi, akik a városi dolgokkal foglalkozunk, mikor azt halljuk az ellenzék részéről, hogy ez a törvény a legrosszabb, a legutolsó. Kérdem azt, hogy rossz-e az a törvény, amellyel ezt az öt követelést meg lehet valósítani és kérdezem, hogy kik vannak hivatva a megvalósítására? Azok, akik a főváros ügyeit intézik s akik vállalják, hogy azt a törvényt jól végre lehet hajtani, vagy pedig azok, akik azt állítják, hogy ezzel a törvénnyel nem lehet cisnálni semmit?

Uj gépezetre van szükség s ez az új gépezet az új fővárosi törvény, annak kell-e ez, aki ezt jónak, vagy aki rossznak tartja? Aki hozzá tudja állítani a gépészeket, vagy pedig azok, akik csak a kritikusokat állítják oda? Erre ugyan könnyű felelni. A párt teljes tudatában van annak, hogy mi

nagy alkotó munkákra vállalkoztunk,

de mi megtesszük azért, mert meg van a kellő felszereltségünk, hogy ezzel az apparátussal a bajokat megoldjuk s hogy olyan gépészeket fogunk az apparátus mellé állítani — ha majd a listákat meg méltóztatnak nézni, láthatják —,

akik már tanubizonyságát adták annak, hogy közérdekű ügyeket helyesen tudnak intézni.

Ez a párt az, amely értékeli és tudja azt, hogy mit jelent egy városi igazgatásban

az államhatalom támogatása.

Nyiltan valljuk, hogy mi az államhatalommal s a törvénnyel karöltve akarjuk a bajokat orvosolni. Mi azzal a tudattal szállunk harcba, hogy nekünk sikerről kell beszámolnunk, mi nem mondhatjuk, hogy: „pardon, tévedtünk", hogy megpróbáltunk mindent, de nem sikerült, mert mi valljuk, hogy a nehéz kérdéseket is meg lehet oldani és pedig helyesen megoldani.

A mi sorsunk meg van jelölve, — vagy a sikerről való beszámolás, — vagy a távozás lehet.

Ezzel tisztában vagyunk. De az Önök támogatásától függ a siker, melyet mi biztosan várunk s kívánom, hogy ez a siker minél nagyobb legyen s minél gyorsabban következzék be! (Éljenzés mindenfelől.)

Sokan üdvözölték a szónokot a bátor szókimondásért.

Sántít a gazdasági élet!

Dr. FABINYI TIHAMER
egyet. m. tanár, gyárigazgató

szólal fel ezután:

Mélyen tisztelt hölgyeim és uraim! Engedjék meg, hogy röviden fejezzem ki magamat és az Egységes Községi Polgári Párt programját tömören a következő *három pontban foglaljam össze:*

a közélet tisztasága,
a polgári összetartás és
a gazdasági szakszerű munka.

Ezek közül a harmadikkal foglalkozom elsőnek, mert ma a legfontosabb a gazdasági gyakorlatiasság szempontja. Praktikusan és gyorsan kell megfognunk a gazdasági problémákat, arra kell néznünk, hogy hol a legnagyobb a baj és hol szükséges és lehetséges a gyors segítség. Ezt akarja nyujtani ez a párt, mely erre a célkitűzésére és Önök által ismert eddigi eredményeire való tekintettel méltán nevezheti magát

a munka pártjának.

Olyan vehemenciával folynak azonban úton-útfélen a vádaskodások, hogy — mielőtt a segítés módjaira rátérnék — röviden foglalkoznom kell azzal a kérdéssel,

vajjon igaz-e az a vád, hogy tehetetlen kormányzat van a fővárosban és az országban,

amely állítólag kizárólag maga volna oka tehetetlenségével és előrelátásának hiánya miatt annak a súlyos gazdasági helyzetnek, amely alatt az ország és a főváros szenved. E vád megcáfolására napokig lehetne beszélni és köteteket lehetne írni, de én itt csak néhány adatra akarok rámutatni, amelyekből kiderül, hogy nagy bölcsesség van abban az egyszerű mondásban: — *„ha nálunk esik az eső, valószínüleg a szomszédban is esik".* Ha végigtekintünk azokon a rendszabályokon, amelyeket a különböző államok nemcsak Európában, hanem világszerte gazdasági rendjük és költségvetésük egyensúlyának fenntartása érdekében kénytelenek alkalmazni — és pedig tekintet nélkül alkotmányuk formájára és az uralmon lévő kormányok pártállására — akkor azt láthatjuk, hogy világbetegséggel állunk szemben. Nem akarom Önöket adatokkal úntatni, de érdekes, hogy a hatalmas *Angliában* a kormány a legutolsó három évben *76 millió angol font deficittel dolgozott* és érdekes, hogy ezt az angol *munkáskormány* az összes, egyébként is rendkívülien magas adók pótlékolásával, az örökösödési illeték és a söradó felemelésével igyekszik megszüntetni és noha a mult évben 10%-kal felemelte a jövedelmi adót, most megint emeli és mindezek után mégis majdnem annyi lesz a deficitje, mint a magyar budget egész közigazgatási célra fordított kiadása — miközben az angol munkanélküliek száma állandóan horribilisan emelkedik. Vagy nézzük a polgári szabadság és a mesébe illő gazdagság hazájának tartott *Északamerikai Uniót!* Ez is a legnagyobb bajokkal küzd. *A fejenkénti adóteher 1923 óta 23 dollárról 77 dollárra,* vagyis 3½-szeresére emelkedett és a gazdasági helyzet oly veszélyessé vált, hogy Hoover elnök szükségesnek tartotta magához hivatni a közgazdasági és pénzügyi élet vezető férfiait és kérve-kérte őket, ne adják oda magukat a gazdasági pesszimizmusnak, hanem bizakodjanak, mert optimizmus nélkül és bizalom nélkül nincs fellendülés. A fasiszta kormányzati *Olaszországban* az egész mesterségesen megcsinált költségvetési plusz nem tesz ki többet csekélyke 5 millió líránál és hogyan érték el ezt is? *Súlyos adóemeléssel,* úgyhogy például a forgalmi adót 1%-ról 1½%-ra emelték. *Franciaországban* pedig az állami adósságok törlesztésére külön alapot csináltak, amely szentség volt, ahhoz nem volt szabad hozzányúlni s most nem kevesebbet, mint *1800 millió frankot elvettek ebből a költségvetés egyensúlyának helyreállítása érdekében.* Ilyen képet mutatnak a győztes államok! — A legyőzött *Németország* a legkülönbözőbb közszolgáltatásokat kénytelen felemelni; az április óta foganatosított ilyen rendszabályok révén 2500 millió márkát kénytelen kipréselni és többek közt 140 millió márka jövedelememelkedést abból, hogy *felemelte a postadíjakat.* Hát lehet ilyen kö-

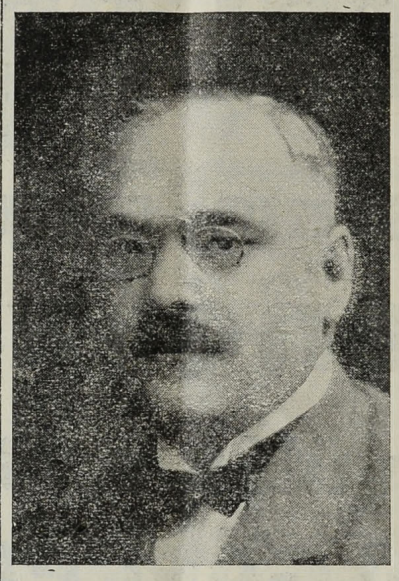

HARRER FERENC Dr.
ny. alpolgármester, volt miniszter

rülmények között mondani, hogy kizárólag egy tehetetlennek állított országos vagy fővárosi kormányzat okozta volna nálunk a súlyos gazdasági helyzetet? Azt hiszem, világos — mélyen tisztelt hölgyeim és uraim, — hogy ezt jóhiszeműen állítani nem lehet. (Helyeslés.)

De hogyan lehet hát segíteni? — Egy módon biztosan nem lehet: ha pesszimisták vagyunk és magunk sem bizakodunk, mert

nem gyógyulhat meg az a beteg, aki maga sem bízik meggyógyulásában!

Az Északamerikai Unió nagy elnöke, *Roosevelt* — akinek fia most itt amerikai nagykövet — már hosszú évekkel ezelőtt budapesti látogatásakor azt a szállóigévé vált kijelentést tette, hogy

„megbotlani lehet, ez még nem baj, ha mindjárt felkel az illető, de nem szabad lefeküdni".

Mélyen tisztelt választópolgárok! Nekünk nem szabad lefeküdnünk,

nekünk nem szabad kétségbeesnünk,

nem szabad a nehézségek elől meghátrálnunk s ha egy évezred viharai között meg tudtuk állani a helyünket, éppen a mostani nehéz időkben kell megmutatni és meg is fogja mutatni a mi népünk és különösen a mi kitűnő kereskedő- és iparostársadalmunk, hogy túléljük és legyűrjük a bajokat, hogy igaza van az olasz közmondásnak:

„vihar idején látszik meg, hogy ki a jó hajós".

És ne felejtsük el, hogy akkor, amikor mindenütt bajok vannak, itt nálunk szükségszerűleg még több a baj azért, mert mi magyarok vagyunk. Nézzék csak a módszert, amelyet a legyőzöttekkel szemben alkalmaznak. A német népen — ahogy valaki szellemesen mondotta — állandóan ette vágnak, de mielőtt az utolsó csepp vére elfolynék, vérátömlesztést alkalmaznak, hogy tovább bírja a terheket, — mi pedig olyan szűk üvegbúra alá vagyunk helyezve, amelyben el sem férünk és mégis állandóan kiszivattyúzzák belőle a levegőt.

Es mi mégis magyarok akarunk és magyarok fogunk maradni! Inkább tűrünk és szenvedünk, hogy magyarok maradhassunk!

(Éljenzés.) De nincs is ok elkeseredett gazdasági pesszimizmusra. A minket körülvevő sötétségbe *már vegyül egy-egy biztató fénysugár.* Itt van

a most felvett 3½ millió angol fontos kölcsön,

amelynél nem annyira az összeg fontos, mint az a tény, hogy a külföld bízik gazdasági erőnkben és *minden külön zálog és fedezet nélkül,* kedvező feltételek mellett, ad hitelt nekünk akkor, amikor sokkal nagyobb és nem legyőzött országoknak nem ad. Van már helyünk a nap alatt, van már szavunk a politikai és nemzetközi érintkezésben, amelyet

kormányelnökünk utazásai és ezzel kapcsolatos tárgyalásai éppen napjainkban mind nagyobbá és jelentékenyebbé tesznek.

Mit kell tehát tennünk?

Munkaalkalmat kell teremteni!

Ehhez azonban két fenntartást fűznék. *Csak közvetlenül produktív munkákat szabad végeztetni* és nem szabad követni a *kínai mandarin* példáját, aki egyszerűen úgy akart kétszerannyi embert munkához juttatni, hogy hátraköttette a munkások félkezét. Es nem szabad helyet adnunk a *gyertyamártók* kérésének, akik valaha állítólag azt kérték a királytól, hogy tömessen be a házakon minden ablakot, hogy nagyobb legyen a sötétség és így ők több gyertyát adhassanak el. (Derültség.) A legszigorúbb gonddal kell őrködnünk a kiadandó munkák produktivitásán, mert ha az ezekre fordított összegek a munkák gyümölcsözése révén meg nem térülnek, fiaink és unokáink fogják azt visszafizetni és megsínyleni. Ezzel kapcsolatos a másik követelmény is, hogy *olyan munkákat kell kiadni, amelyekre fordított összegeknek*

minél nagyobb része esik munkabérre,

hogy minél több munkátvároó dolgos kéz jusson foglalkoztatáshoz, mert kenyeret, tetteket és megértő segítséget várnak tőlünk küzködő polgártársaink ezrei. En nem vagyok elragadtatva az állami és városi mindenhatóság rendszerétől, amely az utóbbi évtizedekben mindenütt kialakult. Nekünk arra kell törekednünk, amit *Széchenyi* hirdetett:

a polgári erényekkel ékeskedő szabad férfiak számát kell növelnünk.

Ez a polgári párt ezt tűzte ki céljául és ez egyik főoka, amiért hozzá csatlakoztam. Karitatív úton is segélyezni kell a szűkölködőket, de a főcél az legyen, hogy szabadsághoz, önállósághoz és munkához juttassuk azokat, akik a gazdasági helyzet súlya alatt sántikálnak:

én nem a mankót akarom tökéletesíteni, hanem a beteg lábat akarom meggyógyítani.

(Éljenzés és taps.)

Parancsoló kötelességként áll előttünk, hogy nagy *takarékossággal* éljünk. De azt a fényűzést nem engedhetjük meg magunknak, hogy ott takarékoskodjunk, ahol az bűn volna.

Okosan kell takarékoskodnunk,

nehogy abba a végzetes hibába essünk, amelyet egy nagy német államférfiú előttem így jellemzett: *„und von jetzt an, meine Herren, werden wir sparen und sollte es noch soviel Geld kosten".* (Derültség.) Különös óvatossággal kell a takarékosság szempontját kezelnünk

a kulturális célú kiadásoknál.

Ez éppen úgy fővárosi, mint országos politika, amiről most beszélek, mert főleg kulturális szempontból Magyarország Budapest által és Budapesten keresztül él és ha mi a fővárosban nem mutatunk példát, Magyarország jövendője meg van pecsételve, mert ne méltóztassék elfelejteni, hogy *kelet felé a civilizált Európa határa Magyarország határával azonos* és ne méltóztassék elfelejteni, hogy a kultúrával tartjuk fenn pozíciónkat. Mi továbbra is a kultúra őrei kell, hogy legyünk és az ország szíve Budapest a vezetője ennek.

A fővárosi oktató személyzet

paritásos egyenlő elbánásban való részesítésére, az oktatás okos szakszerűségére ügyelnünk kell és meg kell valósítanunk a hosszú évekre vonatkozóleg kidolgozott átfogó kultúrprogramunkat. Ez csak javára fog válni a többi társadalmi osztálynak is.

Budapest neve Budával kezdődik

nemcsak a nyelvben, a szóban, hanem a történelmi létesülés igazságában is. Budával kezdődött fővárosunk és amikor Budát alapították,

kereskedők és iparosok voltak a város első lakói,

akik akkoriban talán még egy szót sem tudtak magyarul és szívükben mégis a legigazabb magyarok voltak. A várba harcosok, nagyurak jöttek, megfordult ott a török és az osztrák, akik mind eltűntek, de

ez a dolgozó polgárság, mely azóta nyelvében is magyarrá lett, ma is itt él és élni és boldogulni akar.

Ennek a boldogulását akarjuk előmozdítani. (Tetszés.) Ezért legyünk nemcsak hazafiak, hanem szeressük fővárosunkat és ezen belül is

ezt a szép és gyógyforrásai révén is nagy jövőre hivatott Budát

és annak II. kerületét. *Ne csak patrioták legyünk,* hanem ha kerületünk boldogulásáról van szó, legyünk kis körre szorítkozó *lokálpatrioták,* annál is inkább, mert a városi politikában a mindennapi élet szükségleteinek minél jobb kielégítéséről s a mindennapi élet gondjainak enyhítéséről van elsősorban szó.

Szeretetteljes figyelemmel vagyunk

a magán- és köztisztviselők

iránt. A köztisztviselői kérdés az érdeklődés homlokterében áll és mélyen fájlalom, hogy sok meg nem értő szó hangzik el ebben a vonatkozásban. Wallenstein táboráról szól a mondás, hogy: *„in deinem Lager ist Österreich".* Hát mélyen tisztelt polgártársaim,

a köztisztviselőkről is elmondhatjuk, hogy az ő karukban ott van egész Magyarország.

Itt nem lehet és nem szabad ellenségeskedni, meg nem értő, gyűlölködő hangot megütni, mert végeredményben önmagát üti meg az, aki feléjük sujt; kölcsönös egyetértéssel és jószándékkal kell az itt felmerülő problémákat megoldani, mert méltóztassanak visszaemlékezni, hogy amikor nem is olyan régen átmenetileg ebben az országban sem szilárd kormány, sem fegyveres erő nem volt, tehát az államrend alappillérei hiányoztak, ki tartotta fenn a gépezetet? A tisztviselői kar, mely teljesítette kötelességét és amely, hogy praktikus gazdasági szempontot is megüssek, kereskedőnek és iparosnak legjobb, mert szükségszerű vevője. A „polgár" a legdicsőbb jelző, amelyet a jószándékú hazafi neve mellé tűzhet, végezzen akár szellemi, akár testi munkát s tartozzék bármely felekezethez és mi ilyen értelemben vagyunk „polgári" párt.

Nevetséges volna tagadni, hogy bajok és hibák vannak. De mi következik ebből? Az, hogy azokon javítani, segíteni igyekezzünk. De más az, ha valaki a hibákon javítani akar és ismét más az, *ha valaki a hibákból élni akar,* más az, ha a hibákat és okait kutatjuk — miként mi tesszük — az orvoslás célzatával és ismét más az,

ha a hibákat azért keressük, hogy örömmel konstatáljuk, hogy íme, hibák vannak.

Mit szólnának Önök ahhoz az orvoshoz, akinek tevékenysége abban merülne ki, hogy leszidja a beteget, családját, ismerőseit, egész környezetét, szidja a háziorvost és amikor már mindenkit felizgatott s azt kérik tőle, hogy segítsen a betegen, azt felelné, hogy: hát segíteni, valami más gyógymodót ajánlani én sem tudok, de baj nem lehet, mert a fődolog, hogy az általam rossznak állított háziorvost elkergettük. (Élénk derültség.)

Programmunk továbbá

a polgári összetartás

Ez olyan pont, ahol párton belül és kívül tisztességes emberek között véleménykülönbség nem lehet. Ebben a leromlott, dúlt világban semmi vagy nagyon kevés jut csak fényűzésre és eleganciára; de

legalább egyben legyünk elegánsak: — az erkölcseinkben.

Ezért ennél a választásnál, amely lajstromos és titkos, talán ellenmondásnak hangzik, de mégis úgy van, a nyilvánosság a legfontosabb oly értelemben, hogy a választópolgárok megnézzék a jelölteket, hogy kikkel is állnak szemben. Tekintsék őket szemletárgynak, nézzék és forgassák meg őket jobbról balra, tudakozódjanak személyiségükről és multjukról, mert én szentül meg vagyok győződve, hogy ha ebből a szempontból szigorú gondossággal megvizsgálják őket, lehetetlen hogy hosszabb időn keresztül ki ne tűnjön,

melyik a tisztességes, alkotni tudó és akaró emberek meggyőződéses gyujtószava és — melyik az üres harangkongatás.

Méltóztassanak arra súlyt helyezni, amit a nagy amerikai elnök, *Washington* mondott, amikor megkérdezték tőle, hogy kiket válasszanak a nép képviselőiül: — *„Válasszanak*

Budai Napló
legközelebbi, 1018-ik száma december 2-án jelenik meg.

Önök gentlemanokat!" Ez lesz a garancia arra, hogy meg lesz az Önök kiválasztottjaiban az, *ami a legfontosabb, a felelősség érzete,* hogy nyílt szemmel és tekintettel állhatnak bármikor a számonkérés elé, mert nem ígérgetnek, hanem cselekednek.

A harmadik programmpont

a közéleti tisztaság.

és ez a sorsdöntő kérdés, mert újra beteljesedni látszik rajtunk

a magyar átok: a széthúzás.

Valósággal *gyűlöletországban élünk;*

foglalkozási ágak, felekezetek szerint bomlik szét társadalmunk

és újabban nemzeti megujhodásunk és jövőnk alapját, reményét és büszkeségét, az ifjúságot is mintha — de remélem ez csak látszat — szembe akarnák helyezni az idősebbekkel.

Én, aki az arra termett ifjúság gyakorlati érvénysülésének fanatikus híve vagyok

és pedig annál is inkább, mert hivatásomból kifolyólag nap-nap mellett, sőt szinte óráról-órára látom azokat a rettenetes nehézségeket, amelyekkel ennek az ifjúságnak a mai helyzetben meg kell küzdenie, — mégis meghökkenek, ha a komolyság színezetével akarják életkor szerint is felosztani a társadalmat a harmincévesekig, harmictól negyvenig, negyventől hatvanig és talán — hogy egy keserűen rossz élcet mondjak — *hatvantól Miskolcig!* Hát mélyen tisztelt Polgártársak, én úgy érzem, hogy ezt a széthúzást mi nem engedhetjük meg magunknak és különösen nem engedhetjük meg magunknak a mai időben. Nekünk kölcsönös összetartással és szeretettel meg kell erősítenünk, — sajnos, — szinte azt mondhatnám, —

meg kell teremtenünk a polgárságot,

amely ezer gondtól küzködve a maga leghatalmasabb érdekei iránt alig bír érzékkel és

közömbösségével, tunyaságával és az összetartás hiányával a maga sírját ássa meg.

Sok jó és rossz élcet hallhattak mostanában egy plakáttal kapcsolatban a mentőhajóról. Hogy is állunk ezzel a mentőhajóval? Semmiesetre sem állunk úgy, mint az az — egy más tréfában szereplő — ember, aki Amerikába utaztában hajótörést szenvedett s akit elmerülése előtt az utolsó pillanatban megmentett egy hajó, de amikor kérdésére megtudta, hogy az nem Amerikába, hanem Hamburgba megy, állítólag azt felelte: — akkor köszönöm, leszállok! Mi — mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim — nem cselekedhetünk így. Mi nem kérdezhetjük, hogy az egységes polgárság hajóján csak bizonyos foglalkozási ághoz, csak bizonyos vallásfelekezethez, vagy csak bizonyos életkorhoz tartozó emberek hajóznak-e; nekünk örülnünk kell, hogy van ilyen hajó és hogy azon minél több tisztességes szándékú hazafias polgár van, akikkel egyetértve meg tudunk menekülni a hajótöréstől.

Nem győzöm ismételni, hogy ezek nem szólamok, hanem ez

a polgárság számára a létnek vagy nemlétnek hamleti kérdését jelenti

és ezért arra kérem Önöket, hogy feledkezzenek meg ebből a szempontból arról, hogy bevezetőleg azt hirdettem, hogy csak a józan gyakorlatiasság a legelső feladat. Nem! A polgári összetartás kérdésében legyünk idealisták, sőt legyünk a naivságig menően optimisták és hittől duzzadók, mert

létünk és jövőnk ezen áll vagy bukik:

„Vagy bolondok vagyunk és elveszünk egy szálig, vagy ez a mi hitünk valóságra válik". De ez Önöktől függ, teljesítsék tehát polgári kötelességüket! (Hosszantartó viharos taps és éljenzés.)

Fabinyi Tihamér nagysikerű szavai után a választóközönség

KOZMA JENŐT

kívánta hallani.

Kozma Jenő dr. programmbeszéde

— A választóközönség türelmét — mondotta — hosszabb idő óta próbára teszik azok, akik azt hangoztatják, hogy tönkretették a városházát s a tönkretevők egyike én vagyok! Itt állok önök előtt, mint a II. kerület tönkretevője! (Nevetés, élénk ellentmondások, éljenzés, hosszantartó taps.)

Én állom a harcot, én szemébe nézek a vádaskodóknak és a polgárságnak meg van az a böles ítélőképessége, hogy meglássa, mi volt itt 10 év előtt,

mi volt akkor, amikor ők hatalmon voltak és mit alkottunk mi, amióta a városházát irányítjuk.

Tudják azt, hogy mit tettünk és ezért szeretnék most a kezünkből kicsavarni a fegyvert. Nézzük, hogy azok, akik fennen hirdetik és reklámozzák magukat,

csodálatosképpen uralmon voltak annak előtte, uralmon voltak az októbristák, a szocialisták, a kommunisták, a bosszúállók, uralmon volt mindenki és senki sem korlátozta őket, hogy alkossanak

és mégis a népakarat elütötte őket úgy, mintha sosem lettek volna.

Most, az öt esztendős konszolidáció ideje alatt,

amikor történt a főváros polgársága érdekében sok minden, amikor látják, hogy az uralmuk alatt lerongyolódott főváros ismét fejlődik, jelentkeznek újra, mert azt hiszik, hogy talán elfelejtette a polgárság már azt, hogy annak idején mit csináltak ők. Emlékezzünk! Voltak idők, amikor

a polgár nem mert kimenni az utcára, amikor atrocitásokba, piszokba, munkátlanságba fulladt majdnem minden.

Hozzá sem nyúltak semmihez, úgy hagytak mindent. Ez volt az ő működésük. Ha most körülnézünk, akkor látjuk a fejlődést. Elismerem, hogy a haladásnak még sok akadálya van, de dolgozunk és hogy dolgozni tudjunk,

megalkottuk a fővárosi törvényt, amely a polgárság akaratának az érvényesülését teszi lehetővé.

Előbb szólott egy várospolitikus, aki ismertette, hogy mért kellett az új törvény — azután hallottunk egy gazdasági programmot felelős helyről, attól, aki az egyik vezetője az ország legnagyobb ipari vállalatának. Mint a pártvezére, ilyen embereket állítok csatasorba, a lista élére, akik segíteni fognak Önökön. Mi a komoly polgári munkának az alapjait rögzítjük meg olyképpen, hogy a

városházára a felelősség érzetét behoztuk.

Ebből a törvényből a *demagógia* nem meríthet.

A multban senki sem vállata a felelősséget azért, ami történt, nem volt semminek gazdája. Most, a polgármesteri felelősség beállításával száz százalékig megtalálom azt, aki valamely helyes, vagy helytelen cselekedetért felelős. Hogy nem tudtunk annyit tenni, mint amennyit szerettünk volna, egyik oka az európai hitelkrízis. Tőkeszegény ország vagyunk, de éppen a mi kis tőkénkre vigyázni kell, mert megindul a *bankóprés,*

ha a deficites költségvetés mellett munkanélküli segélyt adnánk, ez még a megmaradt filléreket is kivenné a zsebekből.

A világkrízis akadályait most a választások során a mi terhünkre akarják írni. Nagyon is átlátszó kortesfogás ez! Éppen olyan átlátszó, mint az a fogásuk, hogy

a Községi Takarékpénztárat, mint a saját alkotásukat akarják odaállítani,

amellyel a főváros pénzügyeit rendezni kívánják. Ahogy minden célravezető ügyet elleneztek, csak azért, mert nem ők csinálják, úgy

a Fővárosi Közs. Takarékpénztárt is megobstruálta a baloldal.

Nem engedem, hogy azok, akik ennek az intézménynek létesítését minden eszközzel gátolni akarták, most maguknak vindikálják azt az érdemet, hogy ez az intézmény, amely kitűnően működik, elsőnek hozta be az olcsó külföldi tőkét és a főváros pénzügyeinek lebonyolítási és szabályozási kérdéseit is éppen könnyebb mozgásánál fogva elősegíti.

Az Egységes Községi Polgári Párt alkotott a közlekedés terén és európai színvonalra emelte a forgalmat.

A villamosvasutak talán Európa legszebb villamosai.

Az Autobuszüzem lendületet adott Budának

és lendületet adott az egész környéknek. (Zajos éljenzés és taps.) Folyamatban van a tranzitó-vásárcsarnok építése, amely azt jelenti, hogy Budapest élelmezése olcsóbb, rendszeresebb és jobb lesz. Tíz évvel ezelőtt az utak teljesen el voltak hanyagolva, rendbehoztuk,

számtalan új út épült főleg Budán és a város e téren is óriásit fejlődött.

A közegészségügy, közoktatásügy terén igen sok történt. Kórházainkat fejlesztettük. Ahol azelőtt papírral kötözték a betegeket, modern műszerekkel és gyógyszerekkel szereltük fel a kórházakat. Fürdőinket, az Állatkertet újjáépítettük. Kifejlesztettük azokat az intézményeket, amelyek az idegenre is vonzó hatást gyakorolnak.

A polgárság hitelellátása tekintetében fontos tevékenységünk volt, hogy a

KISIPARI HITELINTÉZETET igen erősen dotáltuk.

Kállay Miklós államtitkár is hathatósan támogatta a kisiparnak ezt a kívánságát. Leépítettünk igen sok üzemet, amely a magángazdálkodással konkurál. Rendbehoztuk a Gázüzemet, a villanyszolgáltatást annyira fejlesztettük, hogy a négyszeresét tudja szolgáltatni az eddiginek. Nagy beruházási programot készítettünk és az erre biztosított kölcsönből már munkában van a Vízművek rekonstrukciója. Láthatjuk tehát, hogyha valaki azt mondja, hogy a városházán nem történt semmi, azt kell a szemébe vágni, hogy nem mond igazat. (Zajos éljeznés és taps.) Sok történt a polgárság érdekében és még többnek kell történnie.

Itt van az idegenforgalom fejlesztése. Hallatlan kincs van birtokunkban, Buda gyógyforrásai, amelyek nincsenek kihasználva.

Eddig nem vették komolyan Budapest-Fürdővárost, pedig meg kell állapítani, hogy

a fővárosnak ez egyik legfontosabb problémája.

Olyan rádióaktív forrásaink vannak, mint sehol a világon, mégpedig itt a főváros kellős közepén. Sajnos, nem alakítottuk még át a főváros idegenbefogadását, úgyhogy penziórendszerben, olcsó szállodákban találjanak elhelyezkedést az idegenek. Orvosainknak is sokkal behatóbban kellene foglalkozniok ezzel a problémával, mert

az a jövedelem, amelyet az idegenforgalomból nyerünk, olyan valutáris értéket jelent, amely semmilyen más beruházástól nem várható.

(Zajos éljenzés és taps.)

Aki Budapest utcáin jár, egy nagy plakáterdőn halad keresztül. Nem csodálom, ha ebben a plakáterdőben a közönség eltéved. Hamis jelzőtáblákat láthat minden sarkon, amelyek szakadékba vezetnek.

A vörös bacillus újra be akarja lopni magát a főváros szervezetébe,

amely talán nem mindig vörös színben, lehet, hogy szürke

ebédjegyek alakjában is megjelenik,

a szociáldemokraták az ebédjegyekre ráütik bélyegzőjüket, pedig ezek a polgárság pénzéből erednek. Szakadékok vannak, melyekbe egyszer már belebuktunk. Ebben a szakadékban ott látjuk a forradalom áldozatait, a kommunizmus vértanúit, elkárhozott kommunistákat s a megfertőzötteket. Vigyázni kell, hogy ez a bacillus ne fertőzze meg ismét Budapest polgárságát, mert ez egy újabb lázrohamot nem bír el.

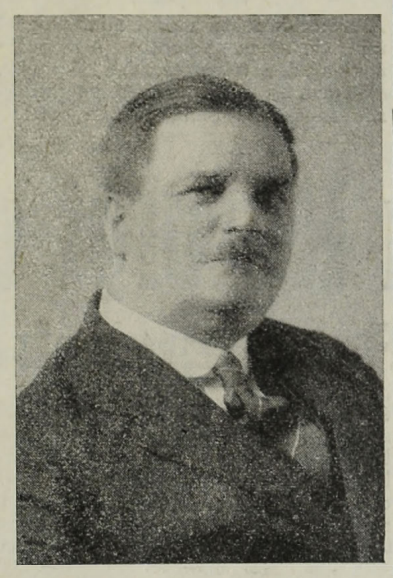

FABINYI TIHAMÉR Dr.
egy. m. tanár, a Ganz-gyár igazgatója

Kozma Jenő szavait sűrűn szakította félbe a tetszés és a helyeslés minden megnyilvánulása, beszéde végén pedig szűnni nem akaró ovációval vették körül a polgárság népszerű vezérét.

Virágos üdvözlet

Ekkor előlépett a közönség sorából egy szőke szépség, *Petró* Lujzika, Petró János köztiszteletben álló iparos leánya, aki Budán végezte a preparandiát és hatalmas virágcsokrot nyujtott át *Kozma* Jenő dr.-nak az egybegyűlt közönség lelkes ovációja és az alábbi kívánság kíséretében:

„Engedje meg Méltóságos Uram, hogy az egész párt őszinte, szívből-jövő jókivánatait tolmácsoljam s Isten áldását kérjem ahhoz a nehéz és fáradságos munkához, melynek végső célja Magyarország újjáalkotása, a romokból való felépítése, — mert Magyarország nem volt, hanem lesz! Isten éltesse Buda javára!"

Az ünneplő közönség éljenzésekor kondult meg a déli harangszó és harangzúgás közben fogadott hűséget Kozma Jenőnek Buda polgársága.

KÁLLAY MIKLÓS
államtitkár

állott fel most szólásra a hallgatóság sűrű tapsai között:

Törvény a kisipar védelmére

Köszönetet mondott először az *Egységes Községi Polgári Párt* polgári szervezete vezetőségének, hogy alkalmat adtak neki ezen impozáns nagygyűlésen felszólalásra. Ezt a kitüntetést remélem nem annak a címnek köszönöm, hogy politikai államtitkár vagyok, hanem inkább annak, hogy olyan fórum tisztviselője vagyok, amely az iparral s kereskedelemmel foglalkozik. Amikor én iparról és kereskedelemről beszélek, nem szeretem hozzátenni a „politikai" jelzőt, mert az iparosnak s kereskedőnek sok baja van és egy a főbaj, hogy éppen csak a politikából nyujtanak neki eleget. Az iparos nem a politikából nem kap eleget, hanem ott nem talál kielégülést, ahol megélhetését keresi. Amikor államtitkára vagyok az iparnak s a kereskedelemnek, az iparosnak s kereskedőnek akarok segíteni és támogatója lenni s a politikát a magyar emberre bízom önmagára, a magyar polgárnak intuitív megérző öntudatára. Csodálattal látja — mondotta — hogy a választási agitációban állandóan a nagy politika kérdéseit, a választójogtól kezdve külpolitikai kérdésekig vonják be egyesek és

a kommunális politikára egyáltalán súlyt nem helyeznek.

Bethlen ankarai útját és berlini útját megvitatják, de

a városi polgár védelmét figyelmen kívül hagyják.

Pedig a polgár a fővárosban a maga megszervezésének, fejlődésének problémáit keresi és kívánja megoldani, a polgári keresetnek, megélhetésnek, gyermeknevelésnek, a fejlődés lehetőségének problémáját, nem pedig a nagy politikai kérdéseket, amelynek megoldása nem ide tartozik.

A fővárosban ki kell domborítani a polgári gondolat szükségét

és minden polgár, tisztviselő, kereskedő, iparos, bármely tagja a középosztálynak, fel kell hogy ismerje ennek a gondolatnak öncélúságát és bátran kell hogy vallja a gondolat érvényesítésének elsőrangú fontosságát. Ha elvész a polgári öntudat, elvész a polgárság és ezzel együtt mindaz, amit a nemzet fenntartó elem fenntartani képes. (Zajos helyeslés és taps.) Nagyon sok dolgot el tudok képzelni, ami megoldható a polgárság nélkül. El tudok képzelni olcsóságot, amelyből kikapcsolom a kereskedőt s iparost. El tudok képzelni olcsó tejet, melyből kikapcsolom a boltost s olcsó kenyeret, melyből kikapcsolok 4000 kereskedőt. De nem tudok elképzelni nemzetet polgárság nélkül s a polgárság érdeke felette van annak, ami olyan tényezőket kapcsolna ki, amelyek kikapcsolása egyúttal a polgárságot megöli. Ha elvész a polgár, lehet olcsóbb 2 fillérrel a kenyér, de akkor elveszett a szabadság, mert szabad ember csak a polgár lehet. Minden rendszer, ami a világon uralomra vágyik, nevezzük szociálistának, vagy bárminek, az egyének, a polgárik s velük együtt a szabadság megsemmisítésére tör. Minden uralom, amely a városházára bejutna ily irányelveket tűz ki, a budapesti polgár megsemmisítésére tör s a városháza sohasem lesz a szabadság városházája, pedig annak a városházának nem szabad sem kapitalistának, sem konzervatívnak lenni, hanem a szabad polgárok gyülekezetének kell lennie. (Ugy van, úgy van, taps.)

Teljesen igazat adok Kozma Jenőnek, aki azt mondja, hogy nem az országos politika kérdéseivel, hanem a városházával, a polgárok érdekeivel kell foglalkozni. Igazat adok abban, hogy

a közüzemek kérdésével behatóan kell foglalkozni, mert ennek az intézménynek megszüntetését csak a szabad polgárok városházájától várunk.

Azok, akik a szocializmus jelszavát hangoztatják,

nem lehetnek ellenségei a közüzemnek,

mert hiszen minden teóriájukban benne van az üzemesítés és az, hogy ki kell venni az ellátást az egyéni munkakörből és olyan üzemekbe terelni, amely tulajdonképpen nem más, mint közüzem. Feljogosítva érzem magam, hogy a közüzemek kérdésében fontos kijelentést tegyek. A kérdést rendeleti úton megoldani nem lehet és éppen ezért

még ebben az évben törvényhozási úton fogjuk rendezni az üzemek kérdését.

(Zajos éljenzés és taps.)

Az idegenforgalom

kérdéséről beszélt ezután. — Valóban ebben a kérdésben látom — mondotta —

Budapest jövő programját.

A város vezetőségét pedig kérem, hogy a legnagyobb intenzivitással foglalkozzon ezzel a kérdéssel. Budapest szépsége, megkapó varázsa idevonzza az embereket. Látjuk, hogy hazánk divatba jön, vétek lenne a külföldnek ezt az érdeklődését ki nem használni és nem igyekezni azt fohozni. Mert semmi krajcár, semmi közmunka nem jut oly közvetlenül a budai polgárhoz, mint az, amit idegenek hagynak itt. A közmunkák lehetnek hasznosak s nem egészen hasznosak, de mindenkor meg kell azokat valakinek fizetnie, az adózók fillérét veszik ki a polgárság zsebéből, elsősorban mégis saját vérünkből adunk, sokszor elkerülhetetlen szükségből adunk,

de amit idegen hoz, az nyereség.

Ez az a gazdasági program, amit Budapest megvalósíthat s ezzel Budapest fejlődésének alapját vetheti meg. Én be is fejezem azt, amit mondani akartam; nem fogok napi bajokról beszélni, ne méltóztassanak azt hinni, hogy azért nem, mert nem ismerem. Az a program, amelyet itt hangoztattak, nem áll ellentétben az ország fejlődésének tendenciájával, ennek megvalósításával minden egyes polgár Budapest fejlődésének nagy alapjait rakja le. Ne kívánják, hogy bajokról beszéljek, amelyeket mindennap hallanak és ne higyje senki, hogy a kormány nem ismeri ezeket a bajokat. Mi abban a szomorú helyzetben vagyunk, hogy mindenkinek a baját ismerjük és a segítség is sokszor megtörtént. Sajnos azonban a sajtó a bajokat öles cikkekben duruzsolja mindennap a fülünkbe, de ha az orvoslás megtörténik, még egy kétsoros hírt sem szentel ennek. Igy pl. a forgalmi adó fázisrendszeréről, annak követeléséről folyton írnak. De amikor különböző helyeken behozzák ezt a rendszert, nem emlékeznek meg róla. Panaszkodnak, hogy az iparos nem kapja vissza a bánatpénzt. Már egy fél év előtt elrendeltük, hogy

azonnal vissza kell szolgáltatni a bánatpénzt azoknak, akik nem nyerték el a pályázatot még a felülvizsgálat előtt. A számlák gyors kiutalására is megtettük az intézkedést.

Nem elismerést kérünk ezért, csak az ellen kell tiltakoznom, hogy a kritikának megvan a nagy akusztikája, de a teljesített munka a legkisebb rezonanciát kapja.

Beszéde végén felhívta a polgárságot, hogy a maga uralmát csak úgy tudja biztosítani, ha öntudatosan, saját érdekeit figyelembe véve választja ki azokat, akik eddigi munkájukkal is megérdemelték a bizalmat és azok, akik ezen nagygyűlésen, mint a polgárság vezetői kifejtették programjukat, bizalommal kell követnie, hogy a polgári uralmat biztosítsák Budapesten.

Minden kormányzat azon bukott meg, hogy igyekeztek a bizalmat megsemmisíteni a polgár lelkében, pedig a kormányzat leráncásával, bemocskolásával, gyalázásával lehet egy tendenciát szolgálni, de uralkodni nem nem lehet, mert kiirtódok a polgárságból az öntudat, a polgári erénynek az a foka, amit aztán megtagad a vezetőségtől is és sorozatos bukást jön a kormányzatoknak, mert a legnagyobb értéket, a polgári bizalmat semmisítik meg. Érezze meg a polgár ezek szükségességét, bízza reá jövendőjét, de akkor azután teljes bizalommal s önmagába vetett hittel s azzal az öntudattal, hogy a magyar polgárnak, a főváros polgárainak, a *bu-*

dai polgárnak létjogosultsága van és ezzel a tudattal menjen mindig küzdelembe. (Lelkes éljenzés és taps.)

DORNBACH JAKAB

cipészmester szólalt fel ezután.

Valószínűen nagyon sokan lesznek, akik úgy gondolkoznak, hogy ily illusztris szónokok után egy iparos hozzászólása felesleges. Én kötelességemet teljesítem, mikor bátorságot veszek magamnak, hogy a választóközönség figyelmét felhívjam bizonyos dolgokra. Itt nagyon gyakran van módja a közönségnek politikai pártok gyűléseit meghallgatni, a vezéreket s a könyöklőket megismerni. Ma a választópolgárság igen értékes valami, minden párt igyekszik közelébe férkőzni s meggyőzni arról, hogy csak ő és senki más a polgárság védője. A választóközönség különösen a mostani időben nagyon megnézi, hogy a legszebb igével miképpen él.

A polgárság a mostani választásokon a maga sorsáról fog dönteni

és én arra kérem a polgárságot, hogy ne essenek abba a hibába, hogy nem törődvén saját sorsukkal, azt mondják: majd más elvégzi a dolgot. Mert az lehet a következménye, hogy majd ő fogja megbánni.

Ma a választópolgár még a szociáldemokrata párt előtt is kedves valami.

A szociáldemokrata párt mint polgárt állítja a maga táborába s megadja neki most a teljes címzést. Vannak, akik azt mondják, hogy a polgárságnak nincs oka félni, mert a szociáldemokrata párt is alkotmányos párt s a hatalomra jutásával minden oly eszközt félre tesz, *ami a polgárságot emlékezteti arra, ami volt.* Ebbe a hibába a polgárság ne essen bele, mert a helyzet az, hogy a szociáldemokrata párt, amely tömegekkel rendelkezik, úgy neveli őket, hogy a tömeg a polgárságban ellenséget lásson s amint a tömeg észreveszi, hogy a hangadók jutottak gyeplőhöz, akkor azok képtelenek lesznek ellenállni s ha belátják is, hogy helytelen az, amit tesznek, vagy bedőlnek s végrehajtják, vagy helyüket átadják annak, aki a mai társadalmi rendet felborítani hajlandó. Ezen egyszer már keresztül mentünk.

Akárhányan voltak, akik gondolják: — hátha jó lesz; de mivel egyszer megjártuk volt, mentség nincs.

Azért tegye meg mindenki alkotmányos kötelességét, lássa meg, hogy polgári kötelessége van s a szavazat leadásánál vizsgálja meg, hogy kit tüntet ki bizalmával. Nézze meg, kik a vezetők, négyeljük fel, vegyelemezzük őket, ugyan mit csináltak már s én meg vagyok győződve, hogy a választóközönség nyugodtan bírálat tárgyává teszi, mikép állják meg helyüket s rá fog jönni mindenki arra, hogy az Egységes Polgári Pártnak a vezetősége igen is joggal várhatja a választók bizalmát, azt kiérdemelte,

mert bebizonyította, hogy ebben a városban rendet teremtett.

Gondunk van elég, nem megyünk érte a szomszédba, de legyünk tisztába azzal, hogy

a gondot szertelenségbe való csapkodással nem lehet megszüntetni.

Rendnek kell lenni, mert arra lehet csak építeni jobb jövőt és én bízom, hogyha a bizalom megnyilvánul az Egységes Polgári Párt iránt, az a polgárság javára fog válni. (Éljenzés.) Elnök az ülést berekeszti.

A Községi Polgári Párt nagygyűlése lelkes hangulatban, a Himnusz eléneklésével záródott be.

Délután a *Ker. Községi Párt* tartott ülést, a terem csaknem megtelt, — este pedig az *Egyesült Nemzeti Párt* ismét zsúfolt terem mellett, ahová a különböző pártokon levő polgárságot a frontharcok emléke vonzotta.

Andréka Károlyt vallja vezérének Óbuda-Újlak

Programbeszédek a III. kerületben

Szürke keddi estén gyűltek össze a III-ik kerület választó polgárai, hogy meghallgassák vezéreik programmját. Az óbudai *Korona-Vigadóban* rendezte ezt a nagygyűlést az *Egységes Községi Polgári Párt* és vezéreinek hívó szavára megmozdult a régi Buda, az ősi Buda, a kelták, a rómaiak, az avarok, a húnok ősi lakóhelyének derék polgársága. Megtelt a terem, még az előcsarnok is érdeklődőkkel, akik keresik a béke útját, a választás elfajult harcában. Annyira megtelt a Korona nagyterme, mint talán még soha.

Az ülőhelyeket nagyrészt a hölgyeknek engedték át és a férfiak sűrűn, szorongva állottak a falak mentén, amikor az elnökség *Bárczy* Istvánnal az élén elfoglalta helyét az emelvényen és nagy csendben állva hallgatta végig a régi, nagyhírű óbudai dalárda, a *Dalkoszorú* által előadott *Hiszekegy*-et.

Ebben a hazafias, áhítatos hangulatban nyitotta meg az óbudai polgárok nagygyűlését

BÁRCZY ISTVÁN
ny. igazságügyminiszter

elnöki megnyitó beszédében kifejtette, hogy a főváros iránti régi szeretetétől áthatva, kéri a III. kerület polgárságát, támogassa a választásokon *Andréka* Károlyt és a polgári párt többi jelöltjét. Ez a párt végezte annak a munkának oroszlánrészét, amellyel a háború után feldúlt rendet helyreállították a főváros igazgatásának különböző területein.

Lelkes éljenzés közt emelkedett szólásra ezután

ANDRÉKA KÁROLY,

Tisztelt Polgártársaim! Hölgyeim és Uraim!

Szükségesnek tartom beszédem legelején kijelenteni, mint az előttem szóló pártelnökünk is kifejtette, hogy bennünket a nagy politika most nem érdekel, mi

kizárólag a város dolgaival foglalkozunk és az a törekvésünk, hogy ennek a városnak, ebben a kerületben minél több alkotó munkát végezzünk

s ezáltal a város, a kerület minden rendű és rangú polgárának anyagi jólétét emeljük. Mindenki nagyon jól tudja, hogy a háború és forradalmak vészes ideje után Budapesten nem volt rend és nem volt meg a lehetőség a békés, alkotó munka megindításához. Dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester és dr. *Kozma* Jenő ekkor megalapították a béke és munka pártját, az *Egységes Községi Polgári Pártot.* Úgylátszik, hogy akkor azért kértek fel engemet arra, hogy ebben a kerületben én vegyem át a vezetést, mert tudták rólam, hogy én

egész életembe a békéért munkálkodtam és a törvény betűin mindig a szív érzésével könnyítettem.

Én pedig örömmel vettem a megbízást, mivel én a kerület polgárságát mindig nagyrabecsültem, mert az hazafias gondolkodásának már 50 esztendővel ezelőtt is kifejezést adott, amikor a kerület lakói a „Nemzeti Társaskör" megalakulásakor büszkén mondották: — *„Wir sind Ungarn!"*

Vállaltam a feladatot és az Önök bizalma engem küldött be a közgyűlési terembe s az Önök szolgálatába állván, próbáltam megoldani a feltornyosuló kérdéseket, mely munkámban később dr. *Orova* Zsigmond barátom hathatósan támogatott. Mind a ketten igazolhatjuk, azokkal, akik hozzánk fordultak, hogy

a kerület minden polgárának — bármilyen pártállású lett légyen is az illető — mindenkor rendelkezésére állottunk

és, ha a kerület bármily ügyéről volt szó, — nem a pártpolitikai előnyöket keresve — a legteljesebb egyetértésben igyekeztünk a problémákat megoldani. Bátran mondhatjuk, hogy a mi kerületünkben a szép és nagy gondolat — mely pártunk fundamentuma — testet öltött, mert

mi leromboltuk a pártkereteket a sikeres munka keretének kiterjesztésére.

Rátérve a konkrétumokra, elsősorban meg kell említenem *a két városi bérházcsoportnak* a létesítését, melyek a kerület szempontjából elsőrendű fontossággal bírnak, nemcsak azért, mert az általános lakáshiány enyhítéséhez nagyban hozzájárultak, hanem azért is, mert sok arraszorulót egészséges lakásokhoz jutattak.

A bécsiúti városi házak létesítése kizárólag a mi pártunk érdeme. (Éljenzés.)

A Zsigmond-utca szűk és a kocsiközlekedés lebonyolítására immár alkalmatlannak bizonyult. Közbenjárásunkra megépült *a dunaparti párhuzamos út,* melynek használatbavétele a legközelebbi időben megtörténik. Az iskolaépítés terén megemlítem *a Római-fürdőben megnyitott elemi iskolát,* továbbá a háború eleje óta különféle célokra lefoglalt *Kolosi-téri elemi iskolának iskola céljára való rendbehozását.* A kerület régi kívánsága az *Árpád-gimnáziumnak bérházból az iskola céljának megfelelő, erre a célra épülő épületben való elhelyezése.* Az új gimnáziumot a Nagyszombat-utcában fogják felépíteni és az ehhez szükséges telket a kultuszminisztérium már meg is szerezte. (Lelkes éljenzés.)

Utépítés terén

megemlítem a Szépvölgyi-útnak a hármashatárhegyi kilátóig való megépítését, továbbá a Zöldmáli-utcának és a Zöldmáli-útnak a forgalom részére való átadását. Ezeknek az utaknak megépítésével

összeköttetést létesítettünk Óbuda és Hűvösvölgy, továbbá Óbuda és Pasarét között

s így pártunk útépítő munkája az idegenforgalom emelése által nemcsak kerületünknek, hanem az egész fővárosnak érdekét szolgálta, mert azok *a külföldiek, akik egyszer fent voltak a Hármashatárhegyen, Budapestet soha sem fogják elfelejteni* s az a panoráma, amiben részük volt nekik örökké feledhetetlen emlék marad. E nagy utak megépítése mellett felemlíthetném több kisebb utcának nyitását és rendezését, ha ezek nem volnának köztudomású tények. *Csatornázás terén:* a Szépvölgyi-útnak, Bécsiútnak, Föld-, Mayláth-, Raktár- és még több egyéb utcának csatornázását.

Világítás terén elért eredményekről nem szükséges beszámolnom, mert nem szükséges egyebet tennünk, mint este felnézünk a hegyvidékre és ez elegendő ahhoz, hogy ebben az irányban folytatott munkánkról bizonyságot tegyen.

Ezek voltak nagy körvonalaiban azok a dolgok, amelyek *az utolsó öt esztendőben létesültek.* Elismerem, hogy nem minden kívánság teljesült, nem minden óhaj vált valóvá, viszont azt jogosan mondhatom, hogy még ez is sokkal több, amit az ország megcsonkítottsága, vesztes háború után, gazdasági megrázkódtatások között eltelt

öt év alatt csináltunk ebben az elhanyagolt, elmaradott kerületben, mint amennyit a boldog béke s tündöklő Nagymagyarország fővárosa ezért a kerületért ugyanilyen idő alatt tett.

A kerület és egyúttal a főváros, sőt az ország érdekeire is kiható néhány mielőbb megoldandó fontos kérdésről akarok még megemlékezni. Az egyik

az Óbuda—Hungária-úti híd

kérdése. Ezt a hidat már évtizedek óta ígérik és épp ezért nem népszerű ennek a felemlítése, mindamellett én úgy érzem, hogy ebben a kérdésben is jogosan számolhatok be bizonyos eredményekről. Az én és pártom intervenciójára kezdődött meg itt Óbudán a telkek vásárlása, úgyhogy a híd építésénél szükséges terület biztosítva van. Továbbá ígéretük van a kereskedelemügyi miniszter úrtól, hogy amint a szükséges tőke rendelkezésre áll,

az építést azonnal megkezdik.

A második kérdés

a Nemzeti Stadion megépítésének kérdése.

Tudvalevő dolog, hogy a Stadiont a rákosi rétekre tervezték az illetékes tényezők és nagy munkába került, amíg sikerült az illetékeseket meggyőznünk arról, hogy a Stadion megfelelő elhelyezése csak kerületünkben képzelhető el.

A harmadik dolog, amiről szólni akarok az

a HÉV megváltása,

hogy ez mit jelent a kerület és a főváros szempontjából, azt legjobban azok tudnák megmondani, akik éppen a HÉV miatt nem is jelenhettek meg közöttünk. A HÉV megváltását pártunk — *a többi párt ellenzése dacára* is — fontos, mielőbb elintézendő dolognak tartja.

A negyedik kérdés

a bécsiúti villamos kérdése,

melyen ugyan autobuszforgalom beállításával igyekeztünk enyhíteni, de végleges megoldásnak ezt nem tartjuk.

Új választás előtt állván, ezek voltak azok a dolgok, amelyekről Önöknek számot adtam. Itt állok Önök előtt, felmentést kérek a multra és bizalmat a jövőre. Meggyőződhettek róla, hogy

ajtóm a kerület minden polgárának jogos kívánsága előtt mindig nyitva állott és nyitva áll.

Küzdelmünket csak akkor folytathatjuk, ha bizalmukkal újból megtisztelnek és alkalmat adnak arra, hogy érdekeiket a közgyűlésen képviseljem. Azt mondhatom, hogy úgy mint a multban, a jövőben is a békés munkára fogunk törekedni. Mi nem harcot, nem küzdelmet, de minden becsületes magyar ember megbecsülését hirdetjük és valljuk. Mi a multban sem szidtuk egyik pártot sem, mi a békére törekedtünk és törekszünk, mert alkotni csak békében lehet. A régi mondás: „Ha békét akarsz, készülj háborúra" enyhítjük s én azt mondom: „ha békét akarsz, gyüjts erőt". Most a legjobb alkalom, hogy a polgárság megmutassa azt, hogy

meg akarja teremteni a békés munka feltételeit,

a felelősségteljes, komoly és alkotó munkára képes férfiakat küldve be a városházára.

Mindig az egységre kell törekedni, mert csak egységesen lehet eredményes munkát kifejteni, különben széthullunk, mint a láncszemek, míg, ha összetartunk, kart karba fűzve, erős láncot képezünk, mely sikeresen dacol bármilyen oldalról jövő, nem békés törekvéssel szemben.

Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim! Én bizalommal tekintek az Önök választása elé, mert ismerve a kerület józan gondolkodású polgárságát, tudom, hogy szavazataival meg fogja teremteni a békés, alkotó s a Nagy-Magyarország útját előkészítő munka előfeltételeit.

A zajos és lelkes éljenzés és taps csillapultával

OROVA ZSIGMOND dr.

főv. biz. tag szólalt fel:

Minden emberi cselekedetért felelősséggel tartozunk elsősorban a saját lelkiismeretünknek, azután embertársainknak, akiket megillet a felelősségrevonás joga. A saját lelkiismeretünk elé tartozik az, hogy melyik párthoz csatlakozunk. A keresztény községi párt ellen két aggályunk van, az első az, hogy nem engedhetjük meg Trianon után megunknak azt a fényűzést, hogy egy törvényes bevett és több törvényesen elismert felekezet tagjait kizárjuk a nemzeti munkából, mert meggyőződésünk szerint

csak a nemzeti egységtől várhatjuk a feltámadást.

A keresztény pártnak, saját kebeléből keletkezett ellenzéke a Friedrich-pártban és ez igazolja legjobban, hogy a kiindulás és a program hibás. Elvi ellentétben állunk a baloldallal is, mert a szocialistáktól elválaszt bennünket a világnézleti szempont, az osztályharc problémája és az internacionális álláspont. Nem mehetünk együtt a baloldali polgári pártokkal sem, mert azoknál nem látunk produktív alkotást, csupán minden áron való ellenzékeskedést. Vázsonyi Vilmos híres kolozsvári beszédében az akkori ellenzéki pártokról elmondotta, hogy kiírhatnák párthelyiségük ajtajára:

„Itt kormányok buktatását elvállaljuk és határidőre szállítjuk".

Ez áll ma a baloldali polgári pártokra, amelyek azért sem alkalmasak az alkotó munka végzésére, mert még

maguk között sem képesek egységet teremteni.

Igazolják ezt a demokratapártnak bomlása és a szabadelvű párt keletkezése, úgy hogy azt kell hinnem, hogy a demokrata pártban hiányzik a szabadelvűség, a szabadelvű pártból pedig a demokrácia. Ha nem így volna, egy párt lehetne a két párt. A demokrácia jelenti a nép uralmát, a szabadelvűség pedig a tehetségek egyenlő érvényesülésének lehetőségét. A kettő ikertestvér, együtt élnek, de egymástól elválasztva elpusztulásra vannak ítélve.

Ezután rámutatott azokra az alkotásokra, amelyek a párt munkájának eredményei. Az Andréka által felsoroltaknak kiegészítéséül hivatkozik arra, hogy az *akvinkumi múzeum* megnagyobbítása és az Obudán végzett feltárások azt eredményezték, hogy míg 1920-ban 12 ezer, 1927-ben 22 ezer, 1929-ben 41 ezer látogatója volt. A *Kisfaludy-színházat* támogattuk, *könyvtárakat létesítettünk.* Közlekedési szempontból fontos az *autobuszüzem megalkotása* és az óbudai temetőknek közlekedéssel való ellátása. Sociális téren érdekes a *gyermeknyaraltatási statisztika:* 1925-ben 742, 1926-ban 6 ezer és 1928-ban 15 ezer gyermeket nyaraltattunk. Miért nem tették ezt 1925 előtt, holott akkor volt infláció, pénz bővében, nyomorgó gyerek is akadt a ker. községi párt uralmon is volt. Az Egységes Polgári Pártnak kellett jönnie, hogy Budapesten legyen komoly gyermeknyaraltatás. Az *építkezés megindulása* is a mi pártunk fellépésével esik össze, mert 1922-ben 2, 1925-ben 36 és 1928-ban 159 új házat építettek a kerületben. Sok egyéb statisztikai adat közlése után még arra hívta fel a figyelmet, hogy 1920 és 1923 között egy méternyi csatornát sem építettek a III. kerületben, de 1926-ban 3 ezer, 1927-ben 2 ezer és 1928-ban 4 ezer méterrel emelkedett a III. kerületi csatornák hossza.

Még sok a teendő, hiszen az idő kevés volt ahhoz, hogy mindent elvégezzünk. Ezért kérjük a polgárság bizalmát, hogy folytathassuk a munkát a kerület érdekében. Békét akarunk biztosítani mindenki számára és együtt akarunk munkálkodni mindenkivel. Csak így lesz lehetséges a főváros érdekét szolgálni.

Zajos éljenzés és taps követte *Orova* Zsigmond beszédét, amely után

HARRER FERENC
ny. alpolgármester

előbb a közüzemi problémákról beszélt, majd hangoztatta, hogy az új fővárosi törvény nem csonkítja, hanem tágítja az autonómiát, amennyiben a polgárság választott képviselői helyet foglalnak a törvényhatósági tanácsban és így nemcsak az ügyek elintézésében, hanem végrehajtásában is résztvesznek. A városi gépezet kezelését hozzáértő férfiakra kell bízni, akik jónak tartják e gépezetet és akik igénybe veszik az államhatalom segítségét a polgárság érdekében végzendő munkájuk során.

FABINYI TIHAMÉR Dr.

ötletes beszédében hangoztatta, hogy Magyarországnak a külföld részéről elismert hitelképessége a magyar polgárságot is a legnagyobb bizalommal töltheti el a nemzet jövője iránt.

súlyos hiba a társadalom szétlagolása,

mert ő mint egy nagy üzem egyik vezetőembere látja, hogy

a rengeteg pénzzel rendelkező kommunizmus ma is teljes felkészültségű földalatti agitációval dolgozik

Magyarországon is a társadalmi rend felforgatására.

A nagygyűlés élénk ovációja közben szólásra emelkedett

UGRON GÁBOR
ny. belügyminiszter,

aki elmondta, hogy Magyarország megcsonkítása óta nem foglalkozik napipolitikával és minden törekvése csak arra irányul, hogy támogassa azokat a férfiakat, akiknek hivatása, hogy az országot jelenlegi súlyos helyzetéből kivezessék. Amikor a háború utolsóelőtti esztendejében Nagymagyarország belügyminisztere volt,

legkedvesebb munkatársa Andréka Károly volt.

mert Andréka hivatását, a rendnek a főváros nyugalma és a polgárság boldogulása érdekében való fenntartását nemcsak kötelességtudással, hanem *melegen érző szívvel és szociális érzéssel teljesítette.* Valahányszor érintkezést kellett keresni a néppel a háborús szenvedések és áldozatok idején mindig Andrékában találta meg a kormányzat azt a férfiút, aki

bölcs higgadtsággal és megértéssel párosult eréllyel megoldotta a legkényesebb problémákat is.

Azóta az országnak sok belügyminisztere és főkapitánya volt, de valamennyi mellett ott állt mint segítőtárs és megbízható tanácsadó, szerényen és háttérbe húzódva Andréka Károly, akit az egész közvélemény megbecsült.

Beszéde végén Ugron Gábor a miniszterelnök külföldi utazásaival kapcsolatban arról a kedvező változásról beszélt, amely Magyarország külpolitikai helyzetében beállott és rámutatott arra, hogy azért becsülik meg külföldön Magyarországot és értékelik barátságunkat, mert látják, hogy ennek az országnak a polgárai dolgoznak és összeszorított foggal küzdenek a jobb jövőért. Ebben a hitben nem szabad megrendíteni a világot és ezért kérte, hogy a békés munka pártját támogassa a polgárság a választásokon.

Bárczy István lelkesítő zárószavaival véget ért a kitűnően sikerült nagygyűlés.

Laptulajdonos: Viraág és Társa. — Kiadásért felelős: Viraág Béla. — Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Budapest, V., Ügynök-utca 8. — Nyomdaigazgató: Linzer M.

Budai Napló

XXVII. évfolyam. 1018. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre 24 pengő, félévre 12 pengő. Egy szám 50 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Délután 5—7-ig. Telefon: 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRAÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél 40 fillér. 20 mm. magas hirdetés 8 pengő. Szövegsor ára 4 pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor előre fizetendő.

1930 december 3.

A becsület

még a kalmár nemzeteknél is többet ért árunál, aranynál, pénznél és a világ nagy aranypiacán változatlan kurzussal állott minden világromlás közepette. A nemzet életének talpköve a becsület és becsület nélkül elpusztult a nagy bizánci birodalom.

A becsület nem elvont fogalom, hanem élő valóság. Itt él köztünk, vezet, utat mutat, — mint a sziklafal szorítja vissza a becstelenség hullámverését, — szobor, — oltár, mely előtt térdet hajt a hívő, — hit, bizalom, a kétségbeejtő órákban. Érinthetetlen, tiszta, ragyogó. Inkarnálódik egyesekben, akiket maga fölé emel a sokaság.

Rossz szolgálatot tesz a nemzetének, nehezíti boldogulását, tartóztatja szebb jövőjét, aki sarat hány feléje. A sár, a piszok lepattan róla, — de ezt a sarat örömmel látja a becstelenség, vájkál, hempereg benne, mint a sertés a mocsárban.

A becsület inkarnációja számunkra itt Budán Ripka Ferenc személye. Egy fél évszázad nemes patinája teszi értékesebbé, — és mi budaiak, akik hiszünk benne, mint az oltári szentségben, — akik nemcsak az egyik kezünket, de habozás, kérdezés nélkül, vakon tesszük mindkét kezünket érette a tűzbe, — nekünk fáj, hogy Ripka Ferenc azt hihette, hogy a reá frecsentett sárnak nyoma maradhat, — fáj, hogy megmutatta hótiszta tógáját, — fáj, hogy kételkedett bennünk és a mi hitünkben.

Ebben a lerongyolódott világban, nekünk nincs egyebünk, mint az a biztos tudatunk, hogy ennek a városnak az élén olyan egyéniség áll, akire olvasatlanul bízhatjuk az ország kincsét, a főváros sorsát és a nyomor enyhítésére szánt minden összegét, — az ország minden vagyonát, mert az ő becsülete nekünk több minden kincsnél, vagyonnál, — mert az ő becsülete a mi hitünk a jövendőben!

Jaj nekünk, ha majd a pápát fogják számadásra vonni, hogy miképpen sáfárkodott a Péterfillérekkel?

Ripka Ferenc becsülete nemcsak az övé, — hanem ennek a városnak a becsülete és első sorban ennek a leromlott, elszegényedett budai polgárságnak a becsülete, amelyet legfőbb őrnek állítottunk a kalmárlelkű Pestnek.

Nekünk ez szent!

Viraág Béla.

A Városmajor új temploma

A legnehezebb viszonyok között, a Csaba-utcai kis szűk és alacsony alagsori szükségkápolnából fejlődött ki a jelenlegi, sokak által kedvesen és jellegzetesen elnevezett *„városmajori erdei kápolna”*. Bármennyire is bájos és kedves ugyan ez az „erdei kápolna”, mégis van egy nagy hibája, mondhatjuk „eredeti bűne”, melyet azonban a kommün utáni leromlott viszonyok magyaráznak, hogy nem tudja a nagy építkezések révén erősen megduzzadt hívősereget befogadni.

Négy évig a csabautcai katakombaszerű szűk kis helyen sűrű verejtékezés közben, összepréselve szenvedtek a hívek, — hét év óta pedig az „erdei kápolnában” folytatódik ugyanez az állapot.

Ilyen körülmények között természetes, hogy a városmajori körzethez tartozó lakosság az új templom építése iránt egészen csodálatos és megható módon érdeklődik. Szinte szemrehányással illeti a lelkipásztort és az egyházközség vezetőségét, mintha nem viselné ezt a szent ügyet elég aktivitással a szívén.

Pedig a legutóbbi öt év alatt az egyházközség a legszívósabb utánjárással dolgozik e szent és lelki, erkölcsi, társadalmi és kulturális szempontból oly nagy kihatású kérdésnek megoldásán.

Az első terv az volt, hogy a jelenlegi templomot kibővítik, de ezt a megoldási módot el kellett ejteni, mert a főváros városrendezői szakértője esztétikai szempontból nem járult hozzá. Ekkor merült fel az a szerencsés gondolat, melyet a főváros is örömmel elfogadott, hogy az új templom a jelenlegi kápolna mellett, — azzal árkáddal való összeköttetés által — egységes épületcsoportot képezve, épül fel és a régi kápolna *kultúrház* céljait szolgálná.

Árkay Aladár, a mostani kedves, magyaros erdei kápolna tervezője, el is készítette az új templomnak gyönyörű tervét, mely a szeptemberi nemzetközi építészeti kongresszuson a külföldi építészek között is nagy tetszést aratott. A szükséges telket a főváros már átengedte, a napokban megtörtént a hatósági templomtelek kitűzés, most már csak az van hátra, hogy a szakosztályok által elfogadott templomépítési tervek végleg jóváhagyassanak és a jövő esztendő tavaszán egyelőre az egyházközség által összegyüjtött pénzzel megindulhatna az építkezés.

A hívek öröme és reménye a lelkesedés lángjait szítaná fel és arra ösztönözné, hogy e nagy műre továbbra is, fokozottabb áldozatkészséggel adakozzon, de a városmajori parknak végleges rendezése is előbbre haladna, amit a környékbeli lakók oly régóta kívánnak.

A hívek nagy buzgóságát és szeretetét jellemzi, hogy többen már előre megrendeltek nagy üvegfestményeket, melyeknek terveit karácsonykor a hívek részére közszemlére fog helyezni az egyházközség vezetősége.

Teljes bizalommal és lankadatlan kitartással dolgozik az egyházközség e szép művön, remélve, hogy a nemes kegyúr, székesfővárosunk, ezt a csodálatos lelkesedést, akarást, áldozatkészséget a maga nemes gesztusával úgy fog honorálni, hogy a szép terv: a városmajori új kegyúri plébániatemplom 1932-ben megvalósul.

Kriegs-au Emil.

Pávai Vajna Ferenc dr.

Olaj, aszfalt, földgáz Magyarországon — „Das Erdöl” című munka nyomán

Valahonnan messziről a sors ujja integet. Valakire rámutat, akinek nagy szerepet szánt, a nagy magyar nyomorúság idején.

A „Bányászati és Kohászati Lapok” című tudományos folyóirat írja a következőket:

„A petróleumra vonatkozó összes ismeretek bibliája, a világszerte ismert „nagy Höfer” gyökeres átdolgozásra kerül. Az új kiadást *Tausz*, a karlsruhei műegyetemen Engler utóda, rendezi sajtó alá. A most megjelent II. kiadás 2. része a legkiválóbb szakemberek bevonásával készült s ebben *Pávai Vajna* Ferenc ismerteti külön fejezetben csonka hazánkban e téren történteket. Bevezetőben megemlíti történeti sorrendben a legrégibb kutatásokat s a régebben ismert véletlen leleteket. Ismerteti ezután az ország megcsonkításával elveszített *erdélyi* és *egbelli* kincseink pótlását célzó *Böckh* Hugó által céltudatosan megszervezett kutatásokat, amelyeket 1921. után szerző önállóan végzett Dunántúl s különösen az Alföldön. A hortobágyi és a hajdúszoboszlói vérvölgyi kísérleti próbafúrások tanusága szerint a geofizikai maximumok közelében jelentkeznek a redőzések, brachyantiklinálisok. Ilyen brachyantiklinálisba telepítette szerző a hajdúszoboszlói, karcagi és szegedi eredményes fúrásokat. Eredményeiből különösen kiemelendő az a megállapítása, hogy az alföldi fúrások egyező rétegeinek azonosítása szerint a mélységben észlelt fiatal harmadidőszaki rétegek megállapítható redői a pleisztocén, negyedkori rétegekben a külszínen nyomozott redőkkel egybeesnek. Ez a tömör összefoglalás az egész világ előtt ismertté teszi mindazokat a gyakorlati és fontos tudományos eredményeket, melyek a legutóbbi évek nehéz viszonyai között jobbára szerző nevéhez fűződnek, megbecsülést szerezve egyúttal a magyar tudásnak.”

Pávait mi budaiak jól ismerjük, bár — ahogy egyszer már egyik szép cikkben megírta a Budai Naplóban — az erdélyi hantok alatt pihennek ősei, mégis mi a magunkénak tekintjük, egy mindennél kedvesebb sírhant, az édesanyja farkasréti sírhantja révén, mely az ő meleg szívénél is jobban hozzánk fűzte s így a budai föld neki kétszeresen kedves a maga rejtelmeivel, forró gyógyvízkincseivel. Nem a budai házacskája, az ilyen embereket a sírhantok és a szeretet köti le. Szeretet! Ebből adnak neki olyan keveset. Boldoggá tett már néhány várost az Alföldön. Földgázuk és forró gyógyfürdőjük lett általa, sokan-sokan élnek belőle s akik meggyógyultak Hajdúszoboszlón, talán nem is tudják, kinek tartoznak hálával értte? Megértés, támogatás helyett háttérbe szorítják, de ő azért csak szereti az Alföld népét és segíteni akar az ő nagy küzdelmében, de egyben harcol, az ő földbelátó tudásával Buda jövőjéért, a fürdővárosért. Messze minden panamától, minden karteles üzlettől, becsületesen a közért dolgozik mindig. Szeressük értte. Ez neki bizonyára mindennél kedvesebb. Megérdemli, mert, lám, ott künn Karlsruheban is tudták róla, hogy van, hogy nekünk él s ő írhatja meg igazán ennek a tudományos német petróleum bibliának a magyarországi részét, pedig az ő igazi szakmája nem is az, Pávai a hévizekkel van eljegyezve. Ő a mi jövőnknek, a budai hőforrások, Budapest fürdővárosnak a szerelmese. Tisztára a mienk és Karlsruhe hiába kacérkodik vele.

D. P.

Az iparosok és kereskedők patrónusa Ripka Ferenc dr.

Hubert Vilmos programmot adott az I. ker. Iparosok és Kereskedők Köre gyűlésén

A választási mozgalom két nagy tényt váltott ki a politikai küzdőtéren: — az iparosok és kereskedők megbecsülését és a gyógyforrások fontos szerepét. Eddig egyik sem volt politikai kérdés, hanem csak kortesfogás. A Községi Polgári Párt minden listáján, elől iparosok és kereskedők szerepelnek és minden nagyobb gyűlésen iparosok szólalnak fel.

E hó 2-án, kedden este az I. ker. *Iparosok és Kereskedők Köre* rendezett nagyszabású gyűlést a krisztinakörúti *Hajas*-vendéglőben, amelyen nagy számban jelentek meg más kerületek iparos egyesületeinek kiküldöttei és hitet tettek *Kozma* Jenő pártja mellett, hűséget esküdve *Ripka* Ferenc főpolgármesternek.

A gyűlést *Ravasz* László elnök nyitotta meg és üdvözölve a megjelenteket, szólásra kérte fel

HUBERT VILMOST,

a kör ügyv. elnökét, aki hatalmas programmot adott, felölelve a kereskedők és iparosok minden sérelmét, megjelölve a segítés módját. A tartalmas programm egészen új eszméket vetett fel, mint amilyen az *építési bíróság* gondolata, mely az építési pereket volna hivatva gyorsan lebonyolítani. A munkában elöregedett, de szegényen maradt iparosok agg-

Egy budai kis muzsahajlék

A Kisfaludy-Színház története

Irta: GEGUS DÁNIEL dr.

II.

Sovány, félszeg, hosszú orrú, apró ember volt ez a Kövessy Albert, de annál nagyobb talentum. Kissé érdes, recsegő hangon beszélt, sugározván magából ki az intelligenciát. Évekig voltam vele együtt, nagyon szerettük egymást. Akkor már formálisan tagja voltam a színháznak, mert Kövessy megtartotta Kápolnay Irént. Kedvence volt neki. Végigéltem a küzdelmeit. velem beszélte meg a dolgait, vele együtt keseregtünk, ha rosszul ment s örültünk, ha felvirradt. Nehezen virradt. Pedig Kövessy pompás társulatot szervezett. Oda csábította a vidék legjobb erőit. Nevelőnek is nagyszerű volt. Egy-egy olyan talentumban gyönyörködtem ott, amilyent azóta sem láttam. Volt egy alacsony, kissé bicegő, nem is szép, drámai művésznője: Arday Ida. Orgánuma, színjátszó tehetsége csodálatos nagy volt. Márkus Emiliával mérhettem össze. A fogyatékosságai, kis termete, bicegő járása nem engedték tovább Óbudánál. Évában — mert „Az ember tragédiája”-t is előadta Kövessy — Magdolnában, Henchel fuvarosban olyan művészit produkált ez az istenadta nagy tehetség, hogy szinte szédültem bele. Gyurmann Alice finom, intelligens társalgású színésznő, Kápolnay Irén, Erdélyi Gizella, a férfiak közül Latabár, — a Király Színház kitűnő „Latyija”, mint húszéves fiatalember, — Keszler Ede, aki visszament királyi ügyésznek, pedig nagyon talentumos drámai színész volt, Morvay Antal a tragédiák hőse, Nagy Bella, a későbbi Jókainé, Sarkadi Aladár a Vígszínház volt kedves komikusa, Pataky Ferenc a Nemzeti Színház tagja stb. Kövessynek nagy ambíciói voltak. Maga rendezett, dolgozott, új darabokat hozott, előadta Az ember tragédiáját, Magdolnát, A vasgyárost, még az Ördög piruláit is, pedig az nagyon megpróbálta a kis színpad kezdetleges technikáját. Volt neki egy díszletmestere, úgy hívták, hogy: Vasinkó. Ördöngős fickó volt.

Egyszer előadás közben leszakadt a vasfüggöny, kis híja, hogy rá nem esett Kápolnay Irénre. Nagy volt az ijedelem, hogy nem mehet tovább az előadás, pedig, — csudák csudája! — közönség is volt. Szerencsére kéznél voltam, mint inspekciós rendőr. Rohan hozzám Kövessy: mi lesz most?! Mentem a színpadra, hol az a Vasinkó! Jön a kis ember s mondja, hogy ő egy hajókötéllel fel tudja kötni a vasfüggönyt. Hát lássuk! Vasinkó felkötötte s én kiadtam az ordrét: mehet a darab tovább. Saját rizikómra tettem, ha még egyszer lesik ez a vasmassza, engem csuknak be. Nem esett le. Kövessy az előadás végén egyenesen a nyakamba borult. Megmentettem az estét. Ilyen jó barátságban voltunk mi Kövessy

A derék Vasinkó pedig azután is ezermesterkedett. Csodálattal adóztunk neki, amikor például berendezte technikailag Az ember tragédiáját. Még csudásabb volt az Ördög pirulája. Ahol az égbe emelkedő szék, fogyó gyertya éppen olyan remekül szuperált a keze alatt, mint az országúton a le- és felcsapódó útmutató-kar s a darab száz meg száz, furcsa és nehezen előállítható felszerelése. Vasinkó mindezt nagyszerűen kieszelte s kellő művészettel meg is csinálta.

Kedvesen emlékezem vissza a kis múzsahajlék legnagyobb szenzációjára, arra a mélabús, kékszemű, gyönyörű emberalakra, aki többször megjelent a szerény kis páholyka mélyén s szelíd nézéssel kísérte az előadást, amelynek keretében egy szép, magas, életerős, sok művészi tehetséggel megáldott fiatal leány igyekezett magának utat törni a parnasszusra. A költőkirály volt ez, Jókai s amikor megláttam őt páholyában, mindig elfogott a csendes áhítat s egyszerre úgy láttam, hogy csodálatos fényesség sugározza be a kis színházat. Elképzelhető, mit jelentett nekem, amikor a magyar szellem e csodált óriását ott éreztem a közelemben. A kis Kövessyvel meg egyáltalán nem lehetett beszélni egy-egy ilyen Jókai-estén. Rettenetes nagy tisztelője volt ő is a költőkirálynak s többször beszélte nekem, hogy nem nyugszik addig, amíg „Az új földesúr”-at színpadra fel nem dolgozza. Ő ezt tartotta legalkalmasabbnak a színpadra. Valahogy mégis lemardt, mert később egy másik direktor, Hevesi Sándor, dolgozta át elég ügyesen s a darab sokáig fenn maradt a Magyar Színház játékrendjén.

A fiatal színésznő Nagy Bella volt, akit később Jókai feleségévé is tett. Szép színpadi alak volt Nagy Bella, kifejező arccal, meleg, szép nagyterjedelmű orgánummal, nem közönséges színjátszó tehetséggel. Ha jól emlékszem, „Magdolná”-ban és a „Dalma”-ban lépett fel, igazi, szép sikerrel. Volt egy kis fogyatkozása, nagyon rövidlátó volt, úgyhogy megesett vele, mikor a csábítót lelövi a színpadon, agyával fordította oda a revolvert s a drámát egy kicsit elrontotta, mikor a revolver mégis elsült. A lövést ugyanis a színpad mögött adták le, — az ügyelő, aki lőtt, nem láthatta, hogy a művésznő fordítva fogta a pisztolyt, csak a közönség vette észre s nevetett rajta.

Szegény jó Kövessy Bercit azonban sem a kitűnő társulat, sem a jó előadások, sem a költőkirály varázsos megjelenése nem tudták megmenteni a bukástól. Voltak bizony olyan esték, amikor az előadást ketten, ő a direktor, s én az ügyeletes rendőr, néztük végig. Megkívánta ilyenkor is a színészeitől, hogy úgy játszanak, mintha zsúfolt ház élvezné őket. Egyszer már annyira voltak, hogy a felesége, aki bár egy kissé molett, de kitűnőhangú színésznő volt, elpanaszolta nekem, hogy a jegygyűrűjét is zálogba kellett tennie. Lehorgasztott fővel mértük Kövessyvel a színház udvarát s szótlanul lestük egymás gondolatát: mit lehetne itt tenni?

Honnan, honnan nem, egyszer előkapart egy zsidó operát, amelynek „Szulamith” volt a címe s zenéjét Goldfáden nevű kitűnő keleti muzsikus írta. Fogta magát, átdolgozta ezt a jargon-darabot s a muzsikát is átiratta Donáth nevű karmesterével s egyszer csak színpadra hozta. A darab tárgya bibliai: Sulamith és Absolon szomorú históriáját tárgyalja s teli van megható, érzékeny jelenetekkel. A hadból megtérő Absolon a pusztában találkozik a gyönyörűséges Sulamithtal, akivel nagy szerelemre lobban s fogadást tesz neki a pusztai kútra és a vadmacskára, hogy sohasem hagyja el. Mire azonban hazaér, elfelejti Sulamithot s feleségül veszi Abigailt, akitől gyermekei is lesznek. Itt jön azután a sötét tragédia: Abigail egyik gyermeke kútba esik, a másikat pedig vadmacska tépi szét. Eljött hát a hűtlenségért bosszút állani az eskü két tanuja, a kút és a vadmacska.

Az érzékeny darab, amelynek tényleg csodaszép volt a muzsikája, mesésen beütött. A közönség tódult a színházba s ki nem fogyott az élvezetből. Igen jó volt az előadás is Sulamithot a szép, nagyhangú énekesnő, a direktorné alakította, Abigailt Kápolnay Irén, Absolont az érceshangú, akkor még daliás megjelenésű Erczkövy Károly. A háromkérő között volt Sarkady Aladár és Pataky József. En suite ment a darab vagy százötvenszer. Kövessy csak azt sajnálta velem együtt, hogy olyan kicsi a színháza. Volt már kocsi-parkja a Dunaparton, meg a Lajos-utcán

KI MINT VET, ÚGY ARAT,
MAUTHNER MAGNÁL JOBBAT
SEHOL SEM KAPHAT!!!

MAUTHNER MAG

MAUTHNER ÖDÖN
MAGTERMELŐ és MAGKERESKEDELMI R.-T.
TEL.: J. 463—65. BUDAPEST TEL.: J. 463—65
SÜRGÖNYCÍM: MAUTHNEREK

Központ: VII., ROTTENBILLER-UTCA 33. Fióküzlet: IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 4. (A Ferencrendiek templomával szemben.)
Főárjegyzék, növényárjegyzék, őszi árjegyzék jácint, tulipán stb. virághagymákról ingyen és bérmentve.

SZENT
GELLÉRT
GYÓGYFÜRDŐ
Vízgyógyintézet és napfürdő
Külön férfi és női osztály
A legmodernebb berendezés
Szakképzett személyzet

kori ellátását is programmjába vette, ami lelkes ovációkra adott alkalmat. Minden kijelentése lelkesedést váltott ki és beszédét állandó taps és éljenzés kísérte, igazolva azt a szeretetet és megbecsülést, amit kiváltott *Hubert* Vilmos éveken át folytatott eredményes munkája az iparosság érdekében.

Utána *Petracsek* Lajos dr. statisztikai adatokkal, a már befolyt 1300 aláírás, a kintlévő ívekről kapott jelentések alapján tett, ami kétségtelenné teszi azt a tényt, hogy a XII-ik kerületben a lista első három jelöltje föltétlenül mandátumhoz jut, amit Hubert népszerűségének köszönhet a párt.

Majd *Székely* Vladimir dr. vette át a szót és az ő kedves humorát csillogtatva, rajzolta meg a várható győzelmet.

Az I. ker. választókerület iparosai nevében *Máté* István szólalt fel, — majd dr. *Massány* Ernő, aki a természet rendjét szabályozó egységes erő tanából következtetett a párt győzelmére, — *Piazza* Győző, akit régi barátság fűz Huberthez, méltatta barátja önzetlen működését.

Lelkesen szólaltak még fel *Lauffer* Zsigmond a XII. kerület iparosai nevében, — *Kiss* Dezső a saját életéből vett példával ébresztette fel az iparosság hitét a jövőben, — *Dornbach* Jakab, a II. kerületi iparosság jelöltje, — *Polakovits* Zsigmond, aki a fürdőügy és idegenforgalom éltető hatásáról beszélt, — *Mischa* Ferenc iparos, — és *Kőszeghi* István, aki az Ujlakon most alakult Iparosok és Kereskedők Köre üdvözletét tolmácsolta. Az estén elhangzott minden szó Hubert Vilmost dicsérte.

Ravasz László elnök berekesztő és köszönő szavai után, az egész társaság — kevés kivétellel — átment a Pozsony-kávéházba, ahol önkéntelenül folytatódott az est és értékes köszöntőket mondottak *Schneller* Dezső és *Tóth* István, majd *Kollár* Gábor az I. ker. Iparoskör elnöke tett ismételten hűségnyilatkozatot *Ripka* Ferenc főpolgármester köztiszteletben álló személyének és *Kozma* Jenő pártvezérnek és *Hubert* Vilmosnak.

BELLEVUE
SZÁLLODA
ÉTTERMEIBEN
DÉLUTÁNI TEA
ÁNC
Ujdonság! Menürendszer!
4 fogásos ebéd 1.80-tól, utcán át is
Elsőrangú koncert- és tánczene. Európa előkelő restaurantjai között foglal helyet. Füst- és pormentes levegő. Este kétféle menü 3 és 6 pengős. Déli menü 2.50.
Asztalrendelés T: A. 528-84

VÁLASZTÁS

A **társadalom átcsoportosulása** sok keserűséget okoz a pártokon. Ahogy a demokraták erejét tette próbára a szabadelvűek kiválása, úgy érintette érzékenyen a keresztény községi pártot a Friedrich-párt alakulása. Az ilyen kiválások azután példát statuálnak, mint ahogy a Gazdálkodók és Kertészkedők Egyesületének alábbi kiáltványa is mutatja, akik szintén kiváltak a Keresztény Pártból úgy a XI-ik, mint a XII. kerületben. Ezt követte a vasutasok kilépése, majd az I. ker. Iparoskörnek orientációja Kozma felé, ami szintén a Keresztény Községi Pártot gyöngíti. Ha a választást az igazolványok kézbesítése körül támadt zavar és a szavazatgyüjtők erőszakos eljárása, garázdálkodása miatt a belügyi kormány nem lesz kénytelen elhalasztani, — még sok meglepetésre ébredhet karácsonyig a választó közönség. A Friedrich-pártnak, ha nem tud indulni valamely kerületben, már megvan a mentsége, — ellopták a szavazóit. Ez is váratlan meglepetés és egyedül áll a választások történetében: — egy ellopott párt!

*

Ellopták Friedrich István választóit! Pont az övéit. De meg is mondta a képviselőház ülésén, azaz nem is hogy mondta, hanem sivította, sikoltotta, hogy itt tolvajok vannak és ellopták a választóit. Az a hetvenezer választó, aki még *kedden* nem kapta meg a választói bolettáit, az mind, egy szálig Friedrich-párti volt. De — csak kedden estig. Szerdán már mind *elveszett* az ő számára és ezt mind — a posta okozta. Az az átkozott posta, ahol éjjel-nappal nem csináltak egyebet, csak a Friedrich választóit válogatták ki és éppen ezeket hagyták az utolsó napra. Talán nem is kézbesítették nekik soha azt a választói igazolványt, és ezzel gonoszul megölte őt és pártját ez a rettenetes — *posta-diktatúra*. Szörnyűség! Hát már a posta is!

*

A vasutasok nagy demonstrációja volt az Egységes Községi Polgári Párt mellett a november hó 29-iki est, amikor a *Budai Polgári Kör* dísztermében gyűltek össze azok a vasutasok, hajósok sőt a BSZKRT alkalmazotainak nagyrésze, akik hatalmas tömegükkel egyhangúlag csatlakoztak az Egységes Párthoz. *Wolf* István MÁV főfelügyelő, állomásfőnök, a Tisztviselők Szakkörének orsz. elnöke, aki ezt a hatalmas lavinát elindította, üdvözölte a jelenlevő *Kozma* Jenő dr. pártvezért. Beszédében kifejtette, hogy a vasutasoknak szükségük van olyan képviselőkre, akik a városházán szószólóik lesznek, akik az ő kívánságaikat adják elő és akik megfelelő helyre kerülve, tenni is tudnak a vasutasok érdekeiért. Az az aranyközépút, melyet *Bethlen* István gróf oly böles meglátással megteremtett s amelyet *Ripka* Ferenc dr. és *Kozma* Jenő dr. tovább építettek, egyedül alkalmas arra, hogy a vasutasok megtalálják boldogulásukat. *Wolf* István beszédét nagy ovációval fogadta a termet zsúfoltságig megtöltő, lelkes közönség. *Harmath* József dr., a Duna-Száva-Adria vasút igazgatója és *Gavora* Jenő DSA állomásfőnök, a vasút alkalmazottainak együttérzését tolmácsolta. A hajósok és a BSZKRT tisztviselőinek legtöbbje is csatlakozott az *Egységes Polgári Párthoz*.

*

A Budapesti Gazdálkodók és Kertészkedők, valamint egyéb kültelki egyesületekbe tömörült keresztény polgárok az alanti *kiáltványt* küldötték be hozzánk:

Keresztény testvérek!
Kültelki választópolgárok!

A Keresztény Községi Pártnak kezdettől fogva megbízható közkatonái voltunk. Mint ilyenek, állandóan kértük a Wolff-párti vezérkart, hogy Kelenföld, Lágymányos, Németvölgy és Sashegy érdekében kifejtette, hogy a vasutasoknak szükségük van olyan képviselőkre, akik a városházán szószólóik lesznek, akik az ő kívánságaikat adják elő és akik megfelelő helyre kerülve, tenni is tudnak a vasutasok érdekeiért. Az az aranyközépút, melyet *Bethlen* István gróf oly böles meglátással megteremtett s amelyet *Ripka* Ferenc dr. és *Kozma* Jenő dr. tovább építettek, egyedül alkalmas arra, hogy a vasutasok megtalálják boldogulásukat. *Wolf* István beszédét nagy ovációval fogadta a termet zsúfoltságig megtöltő, lelkes közönség. *Harmath* József dr., a Duna-Száva-Adria vasút igazgatója és *Gavora* Jenő DSA állomásfőnök, a vasút alkalmazottainak együttérzését tolmácsolta. A hajósok és a BSZKRT tisztviselőinek legtöbbje is csatlakozott az *Egységes Polgári Párthoz*.

*

Mindenki tartsa kötelességének, hogy ehhez a kültelkek érdekeit támogató párthoz csatlakozzék.

Tisztelettel
a Budapesti Gazdálkodók és Kertészkedők, valamint egyéb kültelki egyesületekbe tömörült keresztény polgárok.

*

Buda-Alsóváros választói (ez a XI-ik választókerület 13-ik körzete) e hó 3-án, *szerdán* este fél 9 órakor választói gyűlést rendeznek az I., Fehérvári-út 74. szám alatt levő *Tagwerkszhoffen*-féle vendéglőben. A gyűlésen résztvesznek: *Becsey* Antal, dr. *Barla-Szabó* József, *Kovács* József ny. tábornok, *Gömöri* Győző, *Szántó* Jenő, *Babrián* Dénes, dr. *Ulmer* Ágost és többen a *Községi Polgári Párt* vezetősége részéről.

Baár—Madas

Egy kulturintézmény felavatása

Fényes ünnepség keretében szentelték föl 25-én az ország egyik legmodernebb nőnevelőintézetét, az új *Baár—Madas leányliceumot* és internátust, amely a Rókushegy lejtőjén épült. Az intézet díszcsarnokában folyt le az ünnep, amelyen a többi között megjelentek: *Klebelsberg* Kunó gróf kultuszminiszter, *Dókus* Ernő elnök, *Zelenka* Lajos dr., *Balog* Jenő dr., *Józan* Miklós unitárius püspöki vikárius, *Almásy* László dr., *Darányi* Kálmán dr., *Petri* Pál dr., *Szászy* Béla dr., *Kornis* Gyula dr., *Ráday* Gedeon gr., *Ravasz* Lászlóné dr.-né, *Benedek* Sándor, *Benedek* Zsolt dr., *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester, *Buzáth* János, *Berczel* Jenő, *Csordás* Elemér dr., *Édes* Endre dr., *Kováts* J. István, *Preszly* Elemér dr. főispán, *Bernát* István dr., *Bezegh-Huszágh* Miklós, *Dabasi Halász* Lajos, *Mándy* Sámuel, *Jalsoviczky* Sándor, *Huszár* Dezső, *Dabasi Halász* Móric, *Ilosvay* Lajos, vitéz *Sárkány* Jenő ny. altábornagy, *Kemény* Lajos, *Imre* Sándor dr., *Joó* Gyula dr., *Kozma* Andor, *Varga-Nagy* István dr., *Sebestyén* Jenő dr., *Keresztessy* Gyula, a dunamelléki református egyházkerület összes esperesei, sok lelkésze s az iskola egész tanulóserege. Nagybányai vitéz *Horthy* Miklós kormányzó az intézet bejárata elé, *Vértesy* Sándor dr. kabinetirodai főnök, vitéz *Somkúthy* József tábornok, katonai irodai főnök és vitéz *Molnár* Gusztáv szolgálattevő szárnysegéd kíséretében jelent meg. *Ravasz* László dr. püspök, *Teleki* József gróf és *Némethy* Károly dr. titkos tanácsosok, főgondnokok, *Darányi* Gyula dr. udvari tanácsos, az intézet igazgatótanácsának elnöke, *Medgyaszay* István műegyetemi tanár, az iskola tervezője és *Patay* Pálné dr.-né igazgató fogadták az államfőt, akit *Ravasz* püspök üdvözölt. Azután *Darányi* Gyula udvari tanácsos, az iskola igazgatótanácsának elnöke mondott beszédet. Zsoltáréneklés után *Ravasz* László dr. püspök prédikált, amely után *Némethy* Károly dr. titkos tanácsos, a budapesti református egyházközség főgondnoka záróbeszédet mondott, megemlítve, hogy az új Baár—Madas-iskola, amely *Medgyaszay* István tanár kitűnő terve alapján épült, mintegy ötven esztendeje *a református Madas Károly mellett a római katolikus Baár János alapítványának köszönheti keletkezését*. A megnyitó ünnepet a Himnusz fejezte be, majd a kormányzó kíséretével megtekintette a mintaszerűen megépített és berendezett intézetet.

KALAPOK urak és hölgyek számára nagy választékban
KERTÉSZ kalaposmesternél I., Krisztina-tér 3 Fest, alakít

FEDEZZE FEL ÖN IS A SASHEGYET!
Sashegy a Belvárostól gyalog is csak 25 percnyire
Sashegy a Belváros hegye
Sashegy a székesfőváros szívében — szívének jobbik oldalán
Sashegy az előkelő középosztály települő helye
Csak hegylejtőn lévő telkeket vásároljunk, ott van csak levegő, napsugár és kilátás
Ön gyermekei arcáról leolvashatja, hogy hol lakik
Nézze meg azután a sashegyi gyermekeket
Sashegyi telkeinkről prospektust küld:
Kubatura *részvénytársaság*
Budapest, főpóstafiók 77/0.

SZÉCHENYI
GYÓGYFÜRDŐ
a Városligetben
a székesfőváros egyik legmodernebbül felszerelt, legmonumentálisabb gyógyfürdője. Ivókura. Népgyógyfürdők, nyári (strand) uszoda.
KITŰNŐ KÖZLEKEDÉS

RUDAS FÜRDŐ
radioaktiv hőforrás
GŐZ- ÉS KÁDFÜRDŐ
FEDETT USZODA

ÉHGYOMORRA
naponkint Igyék egy pohár
KRISTÁLY
VIZET!

HUNGÁRIA
radium tartalmú, lithiumos gyógyforrás Budán, Erzsébethídnál
IVÓ-KÚRA
reggel 7 órától este 6 ig.
= Szénsavval telítve! =
HARMAT-VIZ!

55-ik közhasznú és jótékonycélú
Magyar kir. Állami Sorsjáték
17.000 nyereményt sorsolunk ki!
Főnyeremény
30.000
pengő
Nyeremények: 20.000 P, 15.000 P, 10 000 P, 2-szer 5.000 P, 4-szer 2.500 P, 5-ször 2.000 P, 10-szer 1 000 pengő stb.,
melyek mind készpénzben fizettetnek k
Húzás december 10-én!
A sorsjegyek ára:
Egész 3 pengő — Fél 1.50 pengő
Kapható minden bank- és sorsjátéküzletben, dohánytőzsdében és postahivatalokban. Postai rendeléseket, a pénz előzetes beküldése után azonnal teljesít a székesfővárosi magy. kir. Pénzügyigazgatóság: Budapest, V. kerület Szalay-u. 10 és az összes sorsjáték-főelárusitók

JAVITTASSA szőnyegeit TURÁNI Szőnyegszövő Rt-nál II, Fő u. 80 Megóvás, tisztítás Telefón

amiről szegény Serly álmodozott, mert valóságos divat volt a Kisfaludy-színházban megnézni a Sulamithot. Felvonult a Teleki-tér, Dobozi- és Laudon-utca is és élvezet volt nézni, amikor a nagyszakállú zsidók komoly áhítattal kísérték a zümmögő, mélabús keleti zenét.

A jegygyűrű és a többi ékszer visszavándorolt illetékes helyére: Sulamith ujjára, karjára és nyakára, nem róttuk már hosszú lépésekkel Kövessyvel a színház udvarát, de boldogan állapítottuk meg, hogy jól megy nekünk. A Sulamith bús szerelme mellett szőttük-szövögettük a kis Abigaillal mi is azt a másik nagy szerelmet, amely pár esztendő multával, amikor Abigail a Népszínházig avanzsírozott, — éppen a Sulamithban elért sikere után, szerződtette előbb Beöthy László a Magyar Színházhoz, majd rövidesen Porzsolt a Népszínházhoz Kápolnay Irént, — boldog és hosszantartó házassággal végződött.

Hej idők, idők, ti tovaszálló, soha meg nem álló idők! Azóta már elköltözött az én drága kis Abigailom, elköltözött a széphangú Sulamith, de elköltözött a kedves direktor is, a jó, öreg Kövessy Albert s amíg az én fátyolos tekintetem révedezve siklik át a folyton szaporodó, szomorú fejfák felett, a lelkem új, meleg lélek kisugárzása mellett, próbálgatja visszaálmodni az elszállott multat.

A kedves, jó nemeslelkű, kitűnő művész, író s még kitűnőbb direktor, Kövessy Albert, azután elkerült a Kisfaludy-színháztól, elárvult ő is, — a felsége itthagyta. Beöthy a Király Színházhoz vette s én még sokáig találkoztam vele az utcán vagy a Berger-kávéház terraszán, elbeszélgettünk a szép időkről, a mindkettőnk kedves emlékéről, az óbudai kis múzsahajlékról s egyebekről. Könny csillogott a szemében, amikor emlékezetébe idéztem olyan dolgokat, amikről ő már megfeledkezett s szívből kacagott az ezermester Vasinkónak és vidám társainak.

Jó szívéről tett bizonyságot az a kedves akciója, hogy összegyüjtött pénzből, minden karácsonykor megvendégelte a Newyork-kávéházban az öreg, nyugdíjas, szegény színészeket. Nagyszámú barátai és tisztelői az ő emlékére csinálták meg, ugyanazzal a nemes gondolattal, a „Kövessy-vár"-t, amely kedves és bájos, igazi bohém társaság és szeretettel látogatott helye a magyar művészeknek.

Ez a „Kövessy-vár" álljon időtlen időkig, ápolja ennek a nemeslelkű, derék színésznek és igazgatónak az emlékét, mert igazán megérdemli.

A jó Kövessy Alberttel azonban még nem halt ki a vakmerő és bátor emberek fajtája. A Kisfaludy-színháznak utána is mindig akadt vállalkozója. Egy jó darabig mozivá vedlett, de ott, úgylátszik még a mozi is halálra volt kárhoztatva. Megint csak visszaváltozott színházzá s még ma is az. Egymásután habzsolja fel a jámbor direktorokat. Rövid ideig a vidám Pintér Imre, a Népszínháznak valamikor kedves, meleghangú és nagyszerű művésze próbálkozott elődeihez hasonló sikerrel. Ezt az örökvidám bohémet, akinek ajkáról le nem fakadt a kacaj, azóta nem láttam nevetni.

Ma egy régi színész-családból származó ember, Miklóssy Aladár próbálgatja az ominózus kis múzsahajlékot. Vendégekkel, jó társulattal, jó előadásokat produkál s hogy néhányszor kint voltam nála, úgy láttam, hogy a nehezen mozdítható óbudai közönség megkedvelte. No, no, ebből már lesz valami, — közönséget is láttam.

Nemrégiben kedves, szép ünnepélyre invitált meg, felelevenítette a Sulamithot, megünnepelte annak százötvenedik előadását. A Kövessy-féle ensembléből ott voltunk hárman: Erczkövy Károly, a valamikor délceg Absolon, a zenét fabrikáló, kedves zsargónban beszélő Donáth karmester és én. Miklóssy engem kért fel, hogy konferáljam be a darabot. Boldogan tettem meg, mert a lelkem túláradott érzéseinek szabad folyást engedhettem. Megcsapott az emlékek raja s elérzékenyített. Bizony azonban nem valami jól festettünk, mi öregek a fiatalok között. Hova lettek a délceg alakok, a dús fekete fürtök?! Absolon hangja öregesen festett, a nyalka rendőrfogalmazó fehér hajjal próbálgatta a régi virtust.

De meleg szeretettel simogatta tekintetünk a kis múzsahajlék kopottas drapériáit: én Istenem, itt voltunk fiatalok.

A jó Isten pedig segítse meg ezt a kis kultúrházacskát ott az óbudai Dunaparton, mert mindig igazi mentsvára volt a magyar színészetnek, ápolója a zengzetes magyar nyelvnek s kenyéradója Thespis kordéja elárvult utasainak.

TEA
Közvetlen behozatal Holland-Indiából
a termelő ¼ és ½ kg.os eredeti csomagolásban 5-10 dg-os saját csomagolásban és ládákban. Nagyban és kicsinyben
BOZÓ GYÓGYTÁR
BUDÁN, I., ALKOTÁS-UTCA 34. SZÁM.

Monori Mag vezet
MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI R. T.
BUDAPEST—MONOR
Monori magkereskedése: Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 3. Telefon: Aut. 868-60
képes főárjegyzék és nagybani árajánlat ingyen és bérmentve

SZENT IMRE
GYÓGYFÜRDŐ
ezelőtt (Rácfürdő)
Erősen radioaktív, természetes 42·4 C° földes-meszes hőforrásokkal. Két női és egy úri-gőzfürdővel, valamint kő- és kádfürdőkkel. Az összes gyógytényezőkkel felszerelve.
Egész éven át nyitva.

Citadella

A Hollós Mátyás Társaság legutóbbi ülésén felolvasta a szerző.

Hogy izzik, tündököl, ragyog az a fal,
Mintha vakító sugaraival
Az égre írna új pitymalatot,
Hogy hajnallik, s az örök éj halott...

Miért e fény? — Tán Mátyás ünnepel,
S e csillagokkal ékes fénylepel
Korvinátíró barátnak világol?
— Lajos tért meg Dalmáciából?

Vagy máglyát gyujtott jó Kossuth-apánk,
Hogy minden láncot égessen a láng,
S világszabadság himnusza e fény?

Vagy e vár nem rom, tüzes katonák
Árpád nagy álmát álmodják tovább:
Hazudj csak éj, és hitegess Remény...

Kiss Menyhért.

Halad az eszme...

Nő a fürdőügy jelentősége

Valami biztató szó mindennapra jut. Hozza a postás, megsúgja a telefón. Unnepnapokon nehezebb levél jön, mint amilyen *Ungváry* Sándor festőművész barátom levele:

Kedves szerkesztő uram!

Kérlek, csak ne tedd le a cigarettádat. Egy kis füst nem árt; — mert az az ügy olyan természetű. Ebben a percben tettem le a Budai Naplót, — de nem tettem félre, hanem itt van előttem az asztalon; — jól esik látni, mert hogy e lapról akarok írni: vagyis inkább Téged akarlak üdvözölni, kedves szerkesztő uram; mert tagadhatatlan, hogy a Budai Napló pályája felfelé ível.

Szépen alakul a stílusa, erősebb a hangja és mindenki előtt nyilvánvaló, hogy erős a meggyőződése. Hogy mást ne említsek, *elég maga a fürdőügy*, amit lankadatlan kitartással keltett a lap életre.

Mindenki kifáradt és otthagyta ezt az áldatlan ügyet, csak a Te lapod nem.

Mint a buldog harapott bele a Budai Napló az illetékesek lábaszárába; és kitartással harapott, amíg a fürdőügy — élő ügy nem lett.

De most nem erről akarok beszélni.

A legutóbbi számban megjelent Gegus Dánielnek egy tárcája a Kisfaludy-színházról: — s amennyire sajnálom, hogy nem lehettem ott a felolvasáson, úgy örülök, hogy most olvashattam. Milyen közvetlen és szép dolog ez.

Olyan jól kiesendül belőle a régi igaz művészet hangja. Ez volt a háborúelőtti aranykor. Magunk sem tudtuk, hogy az. Gondjaink akkor is voltak, — de más volt a művészet: akkor semmit sem úgy találtak ki, hanem minden önkéntelenül magától jött; — és nem tudományos erőszakkal született meg, mint ma. Akkor kicsit cigányosan könnyelmű, de igazi, derék, művészek éltek.

Dankó Pista arcképe is kitűnő rajz.

Az egész olyan, mint egy bájos szerenád a rég elhagyott múzsa ablaka alatt.

Ime, ezért üdvözöllek!

Budán, 1930 november 27-én.

Olel szeretettel
Ungváry Sándor.

Személyi hírek

WLADÁR TIVADAR dr. ügyvéd, a budai társadalom köztiszteletben álló tagja, ez évben üli meg ügyvédségének 40-ik évfordulóját. Kartársai méltó ünneplésre készülnek.

NEUSCHLOSS-KNUSLI KORNÉL, a negynevű építész-tanár volt a borgazda a Pénteki Borgazda Társaság legutóbbi borestjén, számos ismerősét látva vendégül. A borgazda társasággal kapcsolatosan társadalmi kérdéseket ölelt fel beszédében.

LEGSZEBB
és legkellemesebb uzsonnázóhely a
PUTSAY CUKRÁSZDA
gr. Majláth száll. bérház és I., Attila u. 21

Hollós Mátyás Társaság

hivatalosan jelenti, hogy

Tizedik (X.) évi rendes közgyűlését e hó 22-én este 7 órakor tartja a Császárfürdő Hollós Mátyás termében. Amennyiben a közgyűlés nem volna határozatképes, úgy a közgyűlést a megjelentek számára való tekintet nélkül e hó 29-én este 7 órakor tartja ugyanott. **Az elnökség.**

A *Rákosi szobor* leleplezéséről számolt be *Peterdy* Sándor, a küldöttség vezetője az e hó 1-én este tartott összejövetelen, — mely alkalommal megbeszélték a tagok a Társaság által rendezendő *Rákosi ünnep* sorrendjét.

A Hollós Mátyás Társaság
ARCKÉPCSARNOKA

ügyében kéri a háznagyi iroda a tagokat, hogy lehetőleg egy héten belül keressék fel a *déli órákban* Blahos Rezső fényképész műtermét, II., Fő-utca 18, hogy ez az arcképcsarnok is elkészüljön a közgyűlésig.

Mindenkinek szüksége van újévkor a különböző jegyek és igazolványokba arcképre, s ez alkalommal 10 pengő ellenében, a két féléletnagyságú képen kívül 3 vizit nagyságú képet is kapnak a tagok. **A háznagy.**

Andréka Károlyné nagyasszony, aki minden esztendőben valami csodás gondossággal gyüjt, varrat, vásárol össze rengeteg ruhát Obuda-Ujlak szegény gyermekei számára minden felekezeti megkülönböztetés nélkül, — ez évben már december hó 14-én ajándékozza meg az ő kis árváit, mert a gyakorlat azt bizonyítja, hogy így a szülőket menti fel a drága bevásárlás alól és mindenki nyugodt, mert az ünnepi ruha megvan. A felruházó ünnep 14-én, vasárnap délután 4 órakor lesz a III. ker. *Egyesült Polgári Kör* hajógyárutcai helyiségében.

Legolcsóbb a M. kir. Államsorsjegy. Kizárólag jótékony célt szolgál

A legszegényebbekért! A *„III. kerületi ref. nőegylet"* az óbudai legszegényebb népréteg karácsonyi felsegélyezésére a szokottnál nagyobb arányú hangversenyt rendez a *Budai Vigadó dísztermében* (Korvin-tér). A fővédnökséget *A. Balogh* Elemér dr. felsőházi tag, *Sipőcz* Jenő dr. polgármester, *Ravasz* László dr. püspök, *Kertész* K. Róbert államtitkár és *Guilleaume* Árpádné vállalták el. A hangverseny magas színvonalát előre biztosítják a szereplő elsőrendű művészek, ú. m. *Gróh* Klára hegedűművésznő, *Gyöngyösi* Judith gordonkaművésznő, *Király* László dr. hangversenyénekes, *Kubányiné Bodán* Margit dalénekesnő, *Lehotay* Árpád a Nemzeti Színház tagja, *Molnár* Imre, a Zeneművészeti főiskola tanára, *Moór* Julianna, a M. kir. Operaház tagja, *Rubál* Vilmos, a M. kir. Operaház karnagya, felsőrutkai *Rutkay* Aladár zeneszerző, *Rutkay* Aladárné, a Gárdonyi-társaság tagja, írónő, *S. Schack* Manka zeneszerző, *Tóth* Edith szavalóművésznő, *Trautmann* testvérek vokál quintettje és *a. Balogh* Pál zongoraművész. Minthogy az egyesület vallásra való tekintet nélkül segélyezi a szegényeket, a rendezőség ezúton is kéri a jótékonyság iránt fogékony és a zenét kedvelő közönség szíves érdeklődését. Jegyek 1—5 pengős árban a helyszínen kaphatók. — Nagy zenei élvezetre hívunk mindenkit, hogy könnyeket törölhessünk le!

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

Rexa Dezső, az ötletes író és Pest vármegye főlevéltárosa, a Hollós Mátyás Társaság tagja, — nagyapa, mert ahogy örömmel értesülünk, leánya, dr. *Sámuel* József ny. ker. min. tanácsos neje, *Rexa* Nikol, a János-szanatóriumban leánygyermeket hozott, a kis *Nikol*-t (Miklóska) a boldog nagyapának.

MENCZER gallértisztítása vezet! Fest, mos, tisztít, saját üzemeiben. Telefon:

„Lehel Kürt" Asztaltársaság népes értekezletet tartott november hó 21-én Weiner György I., Döbrenteitér 5. szám alatti vendéglőjében. Megjelentek: Fábián Jenő, Taubner Ferenc elnökök, Fischer Vilmos ügyvezető elnök, Weiner György társelnök, Schuck Emil alelnök, Piliczky József főtitkár, Rezsnyák József jegyző, Jankovics István háznagy, Novák Károly és Havas József ellenőrök, valamint Jankovics Istvánné, Schuck Emilné, Novák Károlyné, Mihálik Mihály és nagy számban a tagok. Az értekezlet nagy lelkesedéssel *Szombathy* Kálmánt tiszteletbeli *főkürtössé* választotta, amit Szombathy hálás köszönettel fogadott és nagyhatású beszédben fejtette ki programját, mely nagy lelkesedést váltott ki és sokáig melegen ünnepelték a társaság tiszteletbeli főkürtösét, akinek ünnepélyes beiktatására a *„Lehel Kürt"* Asztaltársaság nagyarányú előkészületeket tesz.

ÚRI SZABÓ, kiváló szabász! GLASZ Péter, I., Maros-utca 11.

Korszerű újítással lepte meg *Liber* Endre tanácsnok ügyosztálya a gyengegyomrú, cukorbeteg lakosságot. A mult héten nyílt meg orvosi felügyelet mellett a Központi Városháza II. Pavillonjában a székesfőváros *Diétás Étkezője*, amely ízléses berendezésével, szakszerű vezetésével páratlanul áll a maga nemében. Díséró jelzők helyett csupán annyit kell megemlíteni, hogy az előfizetők száma 10 nap alatt 7-ről 150-re szaporodott. *Csordás* Elemér dr. tiszti főorvos állandó ellenőrzése mellett *Benczúr* Gyula dr. egyet, m. tanár és *Sóvári Soós* Elemér dr. egyet. m. tanár a szaktanácsadói a diétás étkezőnek, melynek vezetését a sokéves tapasztalattal rendelkező *Rosenberg* László dr. vállalta. A pompás menüt két diétás nővér jegyzi elő a betegek egyéni kívánsága szerint. *70 fillér a vajjal készült vegetár ebéd, a húsos 1.40, a cukorbetegeké 1.70.* Budán is nagy az érdeklődés, úgy hogy vitéz *Horváth* fogalmazó tervbe vette, hogyha elegendő előjegyzés érkezik, a budaiak részére kihordatják az ebédet, mert egy külön budai étkező felállítása csak növelné az üzemköltségeket.

MARCIS CUKRÁSZ I., Alkotás-utca 15.

A Budai Nők Körének a Budai Vigadó nagytermében rendezendő estéjén tartja meg *Nagy* Margit, az ismertnevű írónő szerzői bemutatóját. Az est keretében közreműködik dr. *Décsi* Imre, aki „Az egészséges és a beteg irodalom" címen tart előadást. *Baló* Elemér, *Orsolya* Erzsi és *Berend* Iván a szerző dialógjaiból és novelláiból olvasnak fel. *Medgyaszay* Vilma sanzonokat ad elő, *Fehér* Ilona hegedűszólót játszik. Az előadás kezdete félnyolckor. *Belépődíj nincs.*

RAVASZ Előkelő cukrászszalón. Krisztina körút 75. sz.

A Budai Klub november hó 18-án tartott tagavató vacsorán újból 32 tagot vett fel tagjai sorába. A tagavató vacsorán megjelent *Bárczy* István dr. ny. igazságügyminiszert a klub elnökét és *Harrer* Ferenc dr. alelnököt, *Hegedüs* Miklós dr. ügyv. alelnök üdvözölte. Bárczy István dr. elnök üdözölte az új tagokat és a polgári szolidaritás szükségességét emelte ki. Az új tagok nevében *Lugmayer* József dr. ügyvéd, a Budai Gazdálkodók Egyesületének elnöke köszönte meg az üdvözlést. — Magas színvonalú hangversenyt is rendezett a Budai Klub e hó 22-én. A műsor keretében *Boersma-Hage Hermine* holland énekművésznő áriákat és dalokat, *Wilhelmus Henry* holland zongoraművész és *Plán Jenő* hegedűművész virtuózitással szerepeltek. A megjelent díszes közönség sokáig ünnepelte a művészeket.

A M. kir. Államsorsjegy már **karácsonyra készpénzben fizeti** a nyereményeket

A szkfv. temetkezési intézetről a mult hó végén néhány lapban oly cikk jelent meg, amely különös színben tüntette fel ennek a városi intézménynek a működését. Megállapítást nyert, hogy az intézet a legkifogástalanabbul látja el feladatát és hogy hasonló cikkek csodálatosképpen mindig akkor jelennek meg, amikor egy-egy régi temetkezési vállalkozó próbálkozik a Táblánál, esetleg a Kúriához terjeszti fel felülvizsgálati kérelmét. Sem az igyekezet, sem a sorokból kiolvasható tendencia nem használ az egyéni érdekeknek, mert a *Községi Temetkezési Intézet* létjogosultságát a rátermett vezetésen kívül a korszerűség és a törvényhozás is biztosította. Az pedig egyenesen mesebeszéd, hogy az intézet erőszakos volna az adósaival szemben. Konkrét értesüléseink vannak tapintatos, kíméletes eljárásáról.

MÁTÉ István, szobafestő és mázoló mester, *I. ker., Attila-körút 2.* Telefón: 573—55.

Kabarés Mikulás, ingyen sorsjátékkal lesz pénteken, e hó 5-én a *Kisfaludy-színházban.* A legdrágább jegy 1 pengő, de ez már a sorsjegy is. Tíz ajándék vár a közönségre, kedves műsor kíséretében. Előadásra kerülnek: — Békekonferencia (tréfa) — Randevú (bóhozat) — Négy szív 2/4 taktusban (operett). Egy csomó magánszám, kuplé, móka. Nem elég?

TELEN IS NYITVA SIPOS HALASZKERT
IZLETES HALÁSZLÉJE P 1·20 — MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN MÉG KÜLÖN HÁZIASAN KÉSZÜLT DISZNÓTOROS VACSORA
melyet megízlelni élvezet — III., LAJOS-UTCA 46 — 5, 7, 9, 51 villamosmegálló az ajtó előtt

Dreher-Mauls Csokoládé Mikulások a legszebbek!

Építőipari nagygyűlés volt az asztalosmesterek Bérkocsis-utcai székházának dísztermében vasárnap délelőtt *Becsey* Antal kormányfőtanácsos elnöklésével. A kormány és a főváros feladatáról, a tatarozási munkálatok megindulásáról folytak a tanácskozások. A felmondási jog revízióját, a tatarozási költségekre olcsó kölcsön kiutalását, a középületek tatarozási munkálatainak azonnali megindítását és az 1931. évre előirányzott munkálatok megfelelő előkészítését, továbbá *az őhegyi Horthy Miklós-telep megépítésének elrendelését sürgették a gyűlés résztvevői.*

LATCSÓ Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

Templomavatás. A Kelenföldi Templomépítő Egyesület elnöke *Magyary* Lajos, alelnöke *Kovács* Károly és *Takács* János lelkész buzgó tevékenysége révén, a hívők gyüjtéséből és a székesfőváros támogatásával mintegy hatszáz személy befogadására alkalmas kápolnát építtetett szemben a kelenföldi pályaudvarral, amelyet vasárnap délelőtt áldott meg *Mészáros* János érseki helytartó.

A M. kir. Államsorsjáték a betét 10.000-szeresét fizeti vissza szerencsés esetben

Limanova. Tizenhat éve lesz, hogy a magyar katonai vitézség és önfeláldozás Limanovánál megállította az orosz gőzhengert. *December 12-én, d. u. 6 órakor a Fővárosi Vigadó* nagytermében a magyar társadalom kegyeletes ünnepség keretében áldoz a limanovai hősi halottak emlékének és ünnepli az élő hősöket. Az Emlékbizottság által rendezett ünnepen *Bónitz Ferenc* v. min. tanácsos, vitéz *Rácz* Jenő és *Ugron* Gábor ny. belügyminiszter mondanak beszédet és dr. *Wagner* Károly ny. államtitkár zongorán régi magyar énekeket ad elő.

Nyolc pont. A KÉKOSZ által egybeállított és falragaszokon is nyilvánosságra hozott *nyolc pont* az iparosság és kereskedőség létérdekeit felölelő olyan követeléseket foglal egybe, amelyeknek a teljesítése alkalmas volna arra, hogy a végveszedelembe jutott kézműves- és kiskereskedőosztály gazdasági helyzetét a javulás útjára terelje. Érdeklődők forduljanak *Pfeifer* Sándor igazgatóhoz: VII., Hársfa-utca 24. Telef.: 461—84.

Diplome d'honneur-rel, II. díjjal tüntették ki a Turáni szőnyegszövő r. t.-ot az antwerpeni nemzetközi kiállításon. A „Turáni" magyar perzsái külföldön már régóta ismertek s e kitüntetés méltó elismerése a vállalat művészi törekvéseinek.

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPÍTŐMESTER
I., BORNEMISSZA-UTCA 36.
TELEFON: Lágymányos 2-32

GÉPONDULÁLÁS
DAUERWELLEN
a legújabb rendszerű villanygéppel 15 P-től 20 pengőig
AMMER BALÁZS hölgyfodrász
I. KER., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 3/a

KIRÁLY-FÜRDŐ
Építette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.
Budán, II., Fő-utca 84. szám.
45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas kiörnátriumot és magnéziumot tartalmazó hévviz
köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fém mérgezés, máj-, lép-, méh-, hágyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdő: férfiaknak . . . . reggel 5—1 óráig; nőknek hétköznap délután 2—7 óráig
!! IVÓ KURA !!

Díszhangversenyt rendez a Pesti Vigadóban az *Országos Magyar Dalosszövetség* december hó 6-án, szombat este 8 órakor, részben *Goldmark* Károly, részben *Szent Imre* herceg emlékének áldozva. A műsoron a magyar királydíjas dalosegyesületek szerepelnek s a műsor jelentőségét fokozza Lengyelország egyik legjobb dalegyletének vendégszereplése. Ez az est a magyar-lengyel barátságot is ápolja.

Gyász. *Kristek Pál,* a Községi Takarékpénztár krisztinavárosi fiókjának igazgatója 45 éves korában meghalt. Temetése november 25-én délután volt a farkasréti-temetőben. Lelkiüdvéért december 11-én reggel 8 órakor mutatják be a szentmisét a krisztinavárosi plébánia-templomban.

GUMMI harisnyák, fűzők, gyógyhaskötők, női egészségügyi cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása
Hungária Kölszergyár R.-T. fiókja
Buda, I., Krisztina-tér 3. sz.

K LIMENT KENYÉR ITŰNŐ APÁS-U. 35.

BOÁK ÉS BUNDÁK
SZÉCSI SZÜCSNÉL BUDÁN
I., HORTHY MIKLÓS-ÚT 21. SZ.
Telefon: Lá. 6—34. Telefon: Lá. 6—34.

RÓMAI FÜRDŐ
ÓBUDA—AKVINKUM
Kitűnő konyha. — A források napi hozama 160.000 hektoliter rádioaktiv thermálviz
A szentendrei HÉV vasútnak, a MFTR hajóknak és az ÚJPESTI átkelő propellernek állomása

ELŐNYÖS TÁRSÜZLET
Jól bevezetett a legjobb helyen lévő élelmiszer üzlethez 30.000 (harmincezer) pengővel f. évi december hó 9-ig
TÁRS KERESTETIK
Évi haszna 10-12000 P Nőnek is alkalmas, a pénztárt kezeli. Bővebbet a szerk.-ben 4-6-ig. I. Bors-u. 24. T. 502-96

KERPEL
MIMOSA CREME
SZÉPÍTI, FEHÉRÍTI ÉS PUHÍTJA AZ ARCOT
EGY TÉGELY ÁRA: 1 P
TEGYEN KÍSÉRLETET
KERPEL
MIMOSA TOILETTE ÉS MOSDÓSZAPPANNAL
Szépít, üdít, fehérít. EGY NAGY DARAB ÁRA: 90 f
KÉSZÍTI:
KERPEL „SZENT ISTVÁN" GYÓGYTÁRA
BUDAPEST, II., MARGIT-KÖRÚT 38 TELEFON: 5-16-19

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

Szerkesztő: SZÁSZHALMI JÓZSEF.

Az állami számszékről legutóbb egy cikk jelent meg a napisajtóban, amelyet *Segner* Pál számszéki tanácsos igyekezett helyreigazítani egyik cikkében. De ennél is jobban tájékoztat *Teghze-Gerber* Ferenc dr. közg. egyet. tanár mélyreható tanulmánya az *államháztartásról*, amely a *Közgazdasági Szemlében* jelent meg. A mai számvevőszéki generáció sokat tanult tőle, aki mint a Számszék tanácselnöke idő előtt ment nyugdíjba és most minden idejét széleskörű tudományos munkásságának szenteli.

* **Könnyítések a kisipari kölcsönök törlesztésénél.** A kereskedelmi miniszter által megindított erőteljesebb kisipari hitelakcióval kapcsolatban hivatalosan közlik, hogy a nyujtott kisipari kölcsönök törlesztésére vonatkozóan az érdekeltségek óhajait méltányolva, azt a nagy könnyebbítést határozták el, hogy ingatlanfedezetre fölvett kölcsönöknél az első két évben *a fölvett tőke 10 százaléka törlesztendő évente*, míg kezes által biztosított kölcsönöknél az első évben a fölvett tőke 10 százaléka és a második évben 20 százaléka törlesztendő. A vidéki kisiparosság hiteligényeinek gyorsabb kielégítése céljából tárgyalások folynak abban az irányban, hogy vidéki körzetek szerint megbízható hitelszervek *közvetlenül bonyolítsák le a vidéki kisiparosok hitelellátását*. Amíg a vidéki hitelszervek működése a legrövidebb időn belül megindul, a Kisipari Hitelintézet látja el közmegelégedésre a vidék hitelellátását is.

* **A Budai Általános Takarékpénztár** üzletévét kitűnő eredménnyel zárja. Betétei egyre szaporodnak. Bár 1300 ügyfelét látta el kölcsönnel, mégis csak 30 százalék visszleszámitolási hitelt vett igénybe, ami a *Budai Általános* mobilitásának kétségtelen bizonyítéka. Az egész környék ingatlantulajdonosai ma már mind ide nyujtják be hiteligényléseiket. Az érdeklődés oly nagy a Budai Általános kölcsönei iránt, hogy a Duna balpartjáról is szerzett magának ügyfeleket.

* **A Köztisztviselők Szövetkezete** legutóbb leszállította az élelmiszerpiac fontosabb cikkeinek árait és ezzel értékes szolgálatot tett az egész fogyasztóközönségnek. A szövetkezet azonban nem állt meg az élelmicikkek árainak csökkentésénél, s azzal sem elégszik meg, hogy *december 5-től december 20-ig olcsó élelmiszerakciót rendez fővárosi árudáiban*, hanem nagyarányú *árleszállítást hajtott végre a ruházati cikkekben is*, hogy a köztisztviselőtársadalom és polgári középosztály tagjainak lehetővé tegye a karácsonyi ünnepekre szükséges ruházati cikkek nagyon előnyös beszerzését. A szövetkezet fővárosi ruházati áruházaiban V., Gróf Tisza István u. 18 és IX., Mester u. 15—17. szám alatt, valamint a nyolc vidéki ruházati áruházában *már megindult 30—40 százalékkal olcsóbb árakkal a nagy karácsonyi vásár*. Értesülésünk szerint a szövetkezet mindent elkövet, hogy a maga ármérséklő működésével olcsóbbá, tehát könnyebbé tegye a magyar középosztálynak amúgy is válságos és gondokkal teli életét.

* **A Magyar Francia Biztosító** erős terjeszkedése szükségessé tette egy új székház vásárlását. Helyiségei üzletkörének megnagyobbodásával szűknek bizonyultak. Megvásárolták a *Batthyány*-palotát, amelyben modern hivatalt rendeznek be az intézet számára.

* **Az Első Magyar Részvény-Serfőződe** nov. 29-én tartotta meg rendes évi közgyűlését dr. *Metzler* Jenő elnöklete alatt a Moktár tanácstermében. Az igazgatóság jelentésében megemlékezett a malátakivitel emelkedéséről és arról a fontosságról, melyet a malátagyártás jelentett a sörüzlet elmaradt hasznának pótlásánál. A fokozott malátakivitelnek tudható be, hogy a búzaárak zuhanásszerű esésével szemben a sörárpaárak megtartották tavalyi árszintjüket és majdnem kétszeresét teszik a közönséges árpa árának. Megemlékezik a jelentés arról is, hogy Németország a morva malátát a kikészítési eljárás előnyében részesíti, míg a magyar maláta ezt a kedvezményt nem élvezi. Ebben az ügyben a kormány közbenjárását kérték ki. Az elfogadott zárszámadások alapján *a közgyűlés a kifizetendő osztalékot részvényenként 5.20 pengőben állapította meg* és a szelvények f. é. december 3-tól kezdve a *Moktárnál* és a *Kereskedelmi Banknál* válthatók be.

Kályhás! Minden szakmabeli ügyben forduljon a régt jóhirű céghez
I, Logodi-u. 19 **Béres Márton** Tel.: 530-39

Telek ház lakás

Budai Napló
I. ker., Bors-utca 24. szám
Telefon: 502-96

Felvilágosítás kizárólag 1—3 óráig

BÉRLET!
Penzió vagy szálloda
céljaira alkalmas modernül átépített KASTÉLY a Zugligeti és Budakeszi-út között, Zugliget legszebb részén, központi fűtés, hideg-melegvíz 27 szobába bevezetve.
Luxus nyári cukrászdának, étteremnek helyiségek külön kiadók.
Bővebb felvilágosítást nyujt:
Dr. Serényi Rezső ügyvéd
VI., Szondy-ucca 19.
Tel.: Automata 276—00

TELEK

Rózsadomb legszebb helyén, autobusz megállónál, 380 négyszögöles telek olcsón eladó. (112)

Bercsényi-utca és Baranyai-út sarok, 1010 négyszögöl telek, minden közművekkel, nagyon olcsón eladó. Telefón: 824-44.

Rózsadomb alján 300 négyszögöles, befásított telkek, közművekkel és szép kilátással jutányosan eladók. (108)

Buda legszebb és legegészségesebb helyein. Istenhegyi-út 37. és Tamás-utca 21. szám alatt termő gyümölcsfákkal beültetett összes közműves, 300 öles villatelkek jutányosan kaphatók részletre is. Tulajdonos, Csollán ügyvéd, Váci-utca 42. Telefón: 846—58. Értekezés 4—6 óra között.

Drótkerítés, vasajtó, vaskapu kedvező fizetési feltételekkel Szinay István és Társa drótkerítésgyárában, V., Balaton-utca 12. Telefón 186—11.

Ujszentjános-kórháznál téli-nyári bérvillatelek egyik Szarvas-úton, a másik Virányos-úton közművekkel, fásítva, vaskerítéssel, déli fekvéssel, eladó. Ikervillának 6800, 10.200, 13.200, 8000 pengős részek. (102)

Szépvölgyi fenyvesben egyedülálló 16 holdas és a római Dunaparton 4 holdas telek szanatórium, weekend-telep részére eladó, vagy bérbeadó. Dr. Lugmayer József ügyvéd, II., Margit-körút 1. Automata-telefón 515—52.

Ferry Oszkár-utcában 206 öles telek eladó. Építési iroda I., Naphegy-utca 21. Tel. 527—80.

Rózsadombon, Bimbó- és Vérhalom-utca mentén gyönyörű fekvésű 270 öles telkeink, dunai kilátással, eladók részletfizetésre is. Építési kölcsönt nyujtunk. Rózsadombi házépítő rt. V., József-tér 8. Telfón: 806—00.

Svábhegyen, a Városkúti-út és Béla király-út között 3000 négyszögöles telek eladó, 12 pengő négyszögölenkint. 20.000 pengős kölcsön első helyen betáblázva a Leszámitoló Banknál. (25)

BORZALMAS dolog
AZ ELETLEN KES, BOROTVA!
Elesíttesse CYGÁN FERENC köszörüssel
I., Pálya-u. 7. KORCSOLYA-KÖSZÖRÜLÉS!

ÜVEG és porcellán-árukban
GÁL LAJOS Budán
II., Széna-tér 7 vezet
Tisztviselők nagy árkedvezményben részesülnek. Kedvező fizetési feltétel

FRISS VIRAGOK! SZOLID ÁRAK!
Telefón: A. 537-87
LOHR IRMA utóda
NAGY IMRE LÁSZLÓ
udvari szállító
II, Fő-utca 1

RUZICSKA
KÜLÖNLEGES KENYÉR A LEGÍZLETESEBB!
KAPHATÓ MINDENÜTT!

Hidegkúti-úton, Star filmgyár mellett, villamos közelében, kettő à 298-öles telek, diófás parkban, összes közművekkel. (69)

Pasaréten villamosnál, autobusznál, huszonnyolc telek, ölenkint 30 pengő. Összes közművek minden telken. (104)

HÁZ

Széna-tér mellett egyemeletes ház eladó. (117)

Sósfürdőnél egyemeletes, 3 lakásos ház, összes közművekkel 40.000 pengő. 24.000 pengővel átvehető. — Ugyanott 150 öles telek is. (118)

Buda legszebb helyén négyszobás villa, külön házmesterlakással, olcsón eladó. Telefón József háromszázhat—negyvennégy.

Rózsadombon kétlakásos nagy villa, szép kerttel, alkalmi áron eladó. (109)

Délivasútnál négyszobás, modern alagsoros villa 20.000 pengővel átvehető. (111)

Rózsadombon egylakásos szép villa, nagy parkkal, előnyös fizetési feltételek mellett eladó. (110)

Különleges szépségű, elsőrangú építkezésű sarokbérház, étage fűtéssel, 55.500 pengő bérjövedelemmel, 11% nettó hozamra eladó. Részletes felvilágosítás a kiadóhivatalban. (107)

Sósfürdőnél 3 szobás, parkettás, adómentes úrilak 18.000 pengő. (86)

Rózsadombon 6 szobás, gőzfűtéses villa 70.000 pengő. (57)

Városmajor-utca mellett pompás villa, 7 szobával, minden mellékhelyiséggel, parkos kerttel, luxuskivitelben, Vajda Zsigmond freskóival, eladó 130.000 pengőért. 25 évi adómentesség. (49)

Keresek családi házat, vagy villát villamoshoz közel, Buda belterületén, kizáróan déli fekvéssel, összes közművekkel. (116)

Keresek 4, esetleg 5 szobás villá 50—60.000 pengőig. (95)

CSAK EGYSZER KÓSTOLJA MEG
A **PATHÓ**-FÉLE
német módra készült felvágott különlegességeket,
mindig fogyasztója lesz.
I., ROHAM-UTCA 6. SZ.
ÉVTIZEDES CÉG

Szebb — Jobb — Olcsóbb
RÁDIÓ
CSILLÁROK, KELLÉKEK
NINCS PESTBUDÁN
IDŐT, PÉNZT TAKARÍT, HA ITT VÁSÁROL
KRISZTINA RÁDIÓHÁZ
I., KRISZTINA-KRT. 141
TELEFONSZÁM: AUT. 566—83
Kedvező fizetési feltételek

A mosatás bizalom dolga!
Haszilló István gőzmosodája
II. ker., Csalogány-utca 55
17 éve ugyanazon helyen érdemelte ki a budai közönség bizalmát

Ha **BUTORT** akar venni, látogassa meg vételkényszer nélkül
HUSZÁR TESTVÉREK
bútorgyára budai eladási mintatermét
II., Zsigmond-u. 24. — Seiffert-kávéház mellett
Gyári árak — Gyári garancia

HUBERT és Tsa B. T.
Egészségügyi berendezések, csövek.
Műszaki cikkek, fémgyártás.
VI., Liszt Ferenc-tér 4. Tel.: 272-67

LAKÁS

Rózsadombon 5 szobás lakás, beüvegezett verandával, összkomforttal májusra kiadó. Elemi és leánygimnázium mellett. Autobusz megálló. (115)

Buda legegészségesebb vidékén 4 szobás, magasföldszintes szép lakás azonnalra, egy 4 és egy 5 szobás gyönyörű lakás május 1-re kiadó. Vigszínháztól 5 percnyire, autobusz megálló. Buday László-utca 5/b. Telefón 534—69.

4 és 5 szobás lakás azonnalra és 1931 máj. 1-re kiadó. I., Naphegy-utca 7.

Szépen bútorozott napos szoba, központi fűtéssel villában a Gellérthegy délkeleti oldalán, úr részére kiadó. I., Berényi-u. 10. fsz. jobb. Megtekintendő 3 óráig.

Budán, autobusz, villamos közelében egy, vagy kettőszobás lakást fürdőszobával sürgősen. (113)

Műtermet keresek egy- két szobával lehetően Buda belterületén. (114)

Műegyetem parkjával szemben, Budafoki-út 17. szám alatt kettő és négyszobás modern öröklakás és műterem háromszobás öröklakással eladó. Bővebbet a házgondnokságnál, hétköznap délután 3—4 óra között.

Egy—háromszobás komfortos lakások háromémeves házban, központi fűtéssel, melegvízzel budai hegyekre legszebb szabad kilátással, februárra, májusra, Horthy Miklós-útnál. I., Fadrusz-u. 6. Építészmérnöknél. Telefón: Lá. 6—80.

Egy-, kettő-, három-, négy- és ötszobás lakás kiadó. Iroda: I., Naphegy-u. 21. Tel. 527—80.

Pasaréten, Németvölgyben, Krisztinában abszolút modern 4 szobás lakást keresek, kertes házban. (96)

ÜZLETHELYISÉG

Buda legszebb helyén, 2 épülő bérház mellett, melyekben üzlethelyiség nem lesz, vasportállal, karzat létesítésére alkalmas belmagassággal, bármely célra, de különösen mészáros, hentes, trafik, szabó, háztartási cikkek, festéküzlet stb. részére olcsó bérrel kiadók. Mészáros-utca 60/c.

Öröklakások 2—3—4 SZOBÁSOK
HALLAL, MODERN KIVITELBEN
(központi fűtés, melegvízszolgáltatás, gőzszárító, stb.) A Vérmezőre néző ATTILA-UTCA 95, 97, 99. sz. telken épülő Stilus Társasházban KAPHATÓK,
1931 május 1-re. V., Balaton-utca 10. Telefon: 168—23.

BÁCSKAI KONYHA!
A CSÁSZÁRFÜRDŐ éttermeiben bácskai ételkülönlegességek, dunántúli borok!
ESTÉNKINT SCHRAMMELZENE
MEISTERÉNEKEL
CSIRSZKA KONRÁD VENDÉGLŐS
ALKALMI KÜLÖN TEREM! POMPÁS KORA REGGELIKÁVÉ

SZŰCS GŐZMOSODA
Kelmefestő és vegytisztító vállalata
az Orsz. Iparegyesület által aranyéremmel és díszoklevéllel kitüntetve
Főüzlet: I., Márvány-utca 36. Telefon: 519-73
Budai fiókok: I, Krisztina-krt 167. II, Fő-u. 60

Ó-Buda-Ujlaki Takarékpénztár
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, III, LAJOS-UTCA 148. SZ.
TELEFÓN: AUTOMATA 624—57.
Betéteket elfogad könyvecskékre és folyószámlára a legmagasabb kamatozás mellett
Kölcsönöket folyósít váltóra, folyószámlákra, értékpapirokra a legelőnyösebb feltételek mellett

Budakesi-út
Ákos-utca
Júlia-utca
Pasaréti-út
között lévő parcellázott
TELKEK
eladása megkezdődött!!
(5-ös autobusz, 44, 77, 81, 83 villamosok)
Miért kell most telket venni?
MERT nyugodtan előkészítheti építkezését tavaszra,
MERT most kaphat 20 éves törlesztéses építési kölcsönt,
MERT ezt most kellő alapossággal letárgyalhatja,
MERT fásíthat és tavaszra már virágos kertje lesz,
MERT bekerítheti, planírozhatja.
Bővebbet:
Magyar Ált. Ingatlanbank R-T.
Budapest, IV., Deák Ferenc-utca 17.
Tel.: 818—53, vagy Pasaréti-út 49. sz. alatti telekeladási irodában.

Fernengel és Czickeli
élelmiszer csarnok
I., KRISZTINA-TÉR 9. Tel.: 509-29
Ajánlják, fűszer, csemege, ital, cukorka, zöldség, élőhal, baromfi, hízott ökör, borjú- és sertéshús, valamint hentes áruikat
A VÁLASZTÉK NAGY. AZ ÁRAK VERSENYKÉPESEK. ÁRUK MINŐSÉGE FELÜLMULHATATLAN

DÉLIVASÚT
RÁDIÓHÁZ
I. KRISZTINA-KRT. 99. Tel. 507-07
Rádiókészülékek bérbe!
Kérjen prospektust

MODERN KÁLYHÁS
DOTTERWEICHANTAL
II., BATTYÁNY-UTCA 2
KÁLYHAÜGYEKBEN MEGBÍZHATÓ SZAKEMBER BUDÁN

RÓZSADOMBI KÁVÉHÁZ és ÉTTEREM
Majláth szálledabérház
(Statisztikával szemben)
BUDA LEGELŐKELŐBB és LEGSZEBB HELYISÉGE! — A LEGKITÜNŐBB KONYHA
Az étteremben esténkint RÁCZ JÓZSI muzsikál. — Tulajdonos: LAKATOS JÓZSEF

Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Viraág Béla.
Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Bpest V, Ügynök-u. 8. — (Nyomdaigazgató: Linzer M.) —

Budai Napló

XXVII. évfolyam. 1019. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre 24 pengő, félévre 12 pengő. Egy szám 50 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Délután 5—7-ig. Telefon: 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél 40 fillér. 20 mm. magas hirdetés 8 pengő. Szövegsor ára 4 pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor előre fizetendő.

1930 december 6.

Budai polgárok csak polgári pártra, csak a Községi Polgári Pártra szavazhatnak!

Nincs más megoldás, ha a rendes polgári életet akarjuk élni, — ha szabadulni akarunk a szélsőségektől, — ha meg akarjuk szüntetni azt a beteg állapotot, hogy vallás, nemzetiség, kor és foglalkozás szerint harcoljunk egymás ellen és ezzel megbénítsuk az állami szervezet egészséges működését, — ha rendet és nyugalmat óhajtunk amúgyis nehéz gazdasági küzdelmeink mellett, — minthogy megteremtjük azt az uralomra hivatott és uralomra képes pártot, mely fenntartja a rendet, biztosítja a békés munkát és munkaalkalmakat tud és akar hozni.

Ez a programm ma

Kozma Jenő

személyében alakult ki, az ő pártja a leghivatottabb jelölteket állította listái élére, — az ő pártja a legegyszerűbb, de egyedül életre való programmot adta, — az ő pártja az egyedüli, mely a programmját be is tudja váltani.

Az ő programmja a

polgári élet

biztosítása, a polgárság vagyonosodása, Buda fejlesztése és minden olyan kérdés praktikus felkarolása, amely ezt a célt szolgálja.

Fürdővárost alkot Budából, ahol az idegenforgalom mérhetetlen hasznot hoz a polgárságnak, föllendíti a kézműipart és a kereskedelmet.

A fürdőváros nagyarányú építkezéssel kapcsolatos s ennek révén mindenki keresethez jut.

Kozma Jenő programmja a polgári szabadság, ő alkotta az új fővárosi törvényt, mely felelőssé teszi a város kormányzatát és a városi ügyek intézését a polgárság kezébe adja.

Új élet indul az ő szava nyomán s ez az új élet Budáról indul ki! Öntudatos budai polgár nem szavazhat másra, mint Kozma Jenő pártjára, a

Községi Polgári Pártra

amelynek programmja szociális, demokratikus és szabadelvű.

A sikert biztosítja a jelöltek alábbi névsora:

I. választókerületben (Krisztina, Vár, Tabán):

A törvényhatósági bizottságba:

1. dr. Zelliger Vilmos apátplébános
2. dr. Krivoss Árpád ügyvéd
3. Máté István szobafestő és mázoló
4. Tóth Gábor fűszeres
5. dr. Gyurmán Jenő p. ü. főtan.
6. Gavora Jenő D. S. A. felügyelő
7. dr. Mikler Gusztáv szöv. igazg.
8. Schack Ferenc MFTR intéző
9. Thoma József főisk. tanár
10. Varga József vendéglős
11. dr. Szuchy László ügyvéd
12. Kodnár Dömötör kereskedő
13. Ábel István ny. gázfőmester
14. Korányi Márton szerkesztő
15. dr. Hegyi Károly p. ü. s. titkár
16. Fischle Vilmos vendéglős
17. Thuróczy Rezső kocsmáros
18. Kovács Zoltán fűszerkereskedő
19. Erdei József ny. művezető
20. Sipos István szerelő

A kerületi választmányba:

1. Héczey Lajos ny. törvsz. elnök
2. Halwa Sándor puskaműves
3. Gagics B. Sándor fodrászmester
4. Zeiner Lajos MÁV nyugdíjas
5. Arthold Vilmos nyugdíjas
6. dr. Fábry György ügyvéd
7. Helvey Géza D. S. A. intéző
8. dr. Szitár Endre ügyvéd
9. dr. Wirth Károly orvos
10. Kovácsay István ny. igazgató
11. Szuchy Béla O. T I. számvizsgáló
12. Gablini X. Ferenc ékszerész
13. Hutter Lajos vaskereskedő
14. Dobos Károly D. S. A. főrakt.
15. Szőke Ignác vaskereskedő
16. Marnitz Béla ékszerész
17. Ruszwurm Vilmos cukrászmester
18. Herrmann János lakatos
19. Rosch János D. S. A. főkalauz
20. Langermann Frigyes lakatos
21. Héring József szabómester
22. Szabó József házfelügyelő
23. Pintér István MÁV nyugdíjas
24. Szalay Gábor D. S. A. főkalauz
25. Szücs József altiszt
26. Rezsnyák József géplakatos
27. Papp Károly tisztviselő
28. Schuch Emil fürdőmester
29. Nagy József D. S. A. kapus
30. Zeidler János tisztviselő
31. Hufnagel József D. S. A. kalauz
32. Fischer Vilmos úszómester

II. választókerületben (Vizivároś, Országút, Rózsadomb, Pasarét, Hűvösvölgy):

A törvényhatósági bizottságba:

1. dr. Kozma Jenő orszgy. képv.
2. dr. Harrer Ferenc ny. alpolgm.
3. P. Bende Szaniszló Szt. Ferencrendi plébános
4. dr. Fabinyi Tihamér egy. m. tan., gyárigazgató
5. dr. Neményi Imre ny. kultuszm. államtitkár
6. Dornbach Jakab cipészmester
7. dr. Szlávik Ferenc orvos
8. dr. Zboray Gyula ügyvéd
9. dr. Pajor Rezső ügyvéd
10. dr. Radnai Rezső ny. h. államt.
11. Nagyőszi Ferenc szv. tanácsos
12. Jancsó János ny. postahiv. igazg.
13. dr. Jármai Károlyné állatorv. főisk. tanár neje
14. Józsa László ny. h. államtitkár
15. dr. Csobádi Samu ügyvéd
16. dr. Hegedüs Miklós főorvos
17. Tóth Árpád hentesmester
18. Grenyó Bertalan építővállalkozó
19. Makoldy Viktor áll. reálgimn. t.
20. Ghillány Miklós kereskedő

A kerületi választmányba:

1. Zseltvay Elemérné rt. igazg. neje
2. Tóth Árpád hentesmester
3. Kozma Dezső igazgató
4. dr. Jármay Károlyné állatorv. főisk. tan. neje
5. Erdey Henrik ny. bankigazgató
6. Jancsó János ny. postahiv. ig.
7. Rottenberger János kőművesm.
8. dr. Steiner K. Albertné főorvos neje
9. Sóváry Emil gyárigazgató
10. Schömer Ferenc építészmérnök
11. Grenyó Bertalan építő vállalkozó
12. dr. Bolgár Pál okl. közg. keresk.
13. dr. Orbók József ügyvéd
14. lovag Göttlicher Ernő ny. alezr.
15. ifj. Zafourek Ferenc kereskedő
16. dr. Ortutay Tiszti Lajos ny. min. osztálytanácsos
17. Bulya Péter ny. Ganzgyári tisztv.
18. Ruzicska Pál sütőmester
19. Dinka István hentes és mészáros
20 Rátkai Ferenc sütőmester
21. Csiszár Lajos ostyasütő
22. Mayer Miksa főmérnök
23. Vermes Dezső m. tisztviselő
24. dr. Szabó György postatanácsos
25. dr. Groffits Dezső ügyvéd
26. Berzeviczy Kristóf ny. postafelü.
27. Vogl Imre táncatanár
28. Lőrencz Dániel bádogosmester
29. Peterdi Sándor ny. postaigazg.
30. Gorka Gyula kereskedő
31. Károlyi István Ganzgyári felügy.
32. ifj Trimmel József kőművesm.

III. választókerületben (Obuda, Ujlak):

A törvényhatósági bizottságba:

1. Andréka Károly h. főkapitány
2. dr. Orova Zsigmond ügyvéd
3. Szepesi Ágoston ny. phiv. igazg.
4. Günther Béla háztulajdonos
5. Kuncze Cézár tanár
6. dr. Zeöke Antal orszgy. képv.
7. vitéz Kovács Aladár gyógysz.
8. Kovácshegyi Kálmán malomig.
9. Kézdi-Kovács László festőműv.
10. dr. Berényi Sándor ügyvéd
11. almási Balogh Loránt építésztan.
12. Kozma Gyula bizt. igazgató
13. dr. Lázár Ottó ügyvéd
14. Eliás Samu kereskedő
15. dr. Philipp Kálmán tanár
16. dr. Horváth Henrik egy. m. tanár
17. Hönich Antal hajógy. felügyelő
18. Gigler György gazdálkodó
19. Hermann Emil gyáros
20. Huszár Jenő m. kir. postafelügy.

A kerületi választmányba:

1. Kemény Lajos vegyészmérnök
2. ifj. Gigler István gazdálkodó
3. Halaman János asztalosmester
4. Breitner Rezső gazdálkodó
5. Horváth Lajos m. tisztviselő
6. Halasy Lajos szabómester
7. Trauschenfels Trausch Frigyes banktisztviselő
8. Gloetzer József műszaki tan.
9. dr. Rózsa Zsigmond ügyvéd
10. Bartók Béla v. tkptári vezérig.
11. Sándor Mátyás ny. ezr., gyárig.
12. Polacsek Jenő kereskedő
13. bárczyházy Bárczy Lajos gázgy. tisztv.
14. Eder Ernő osztályfőnök
15. Wertheimer Samu m. hivatalnok
16. dr. Téri Miklós orvos
17. Varga Ernő rt. igazgató
18. dr. Huszár József orvos
19. Mottl Gyula építési vállalkozó
20. Kiss Sándor tanár
21. Marczinkech Ferenc gyógykovács
22. nemes Edes Béla tanító
23. Gönczöl László gyármester
24. Krecsárevits Miklós ny. hajóst.
25. Buzál Pál cipészmester
26. Strauss Mór keresk. alk.
27. Thomas Vilmos tisztviselő
28. Andor Mihály szkf. tanító
29. Tranzosó Richárd szkf. tanító
30. Bodó Rezső ny. banktisztviselő
31. Kampits Antal ny. min. sh. főig.
32. Lenger Antal D. G. T. mázoló

XI. választókerületben (Kelenföld, Lágymányos, Alsóváros):

A törvényhatósági bizottságba:

1. Becsey Antal okl. gépészmérnök
2. dr. Barla-Szabó József ig. főorv.
3. dr. Szentgyörgyi Elemér ügyvéd
4. Szántó Jenő bankigazgató
5. dr. Ulmer Ágoston MÁV főfelügy.
6. Gömöri Győző igazgató, a Buda-Alsóvárosi E. ü. e.
7. Némethy János ny. postatávirdai I. o. főfelügyelő
8. Sándor Fülöp ing. forg. iroda tul.
9. Ákos István ny. gyógypedag. ig.
10. Zsiros Károly okl. gépészmérnök
11. Rignáth Béla ny. főjegyző
12. Devecis Mihály Beszkárt műsz. ft.
13. dr. Ruszkó János ny. rendőrtanácsos, görögkel. plébános
14. dr. Mikola Gézáné posta- és távirdaigazgató neje
15. Hanzély Ödön gazdálkodó
16. Niegreisz Béla építész
17. Bucsi János Beszkárt állomásvezető főellenőr
18. Koszoru Imre asztalosmester
19. Fléger Dezső kereskedő
20. Sinkó Pál műegyetemi adj.

A kerületi választmányba:

1. Kovács József ny. tábornok
2. Gömöri Győző ig., a Buda-Alsóváros Egyes. ügyv. elnöke
3. Erős Jenő r. t. igazgató
4. Zilahi-Balogh Gyula építőmester
5. Berinkey Gyula kamarai revizor
6. Hanzély Ödön gazdálkodó
7. Király Gyula Beszkárt főtisztv.
8. Margittay Gyula bádogosmester
9. Alth Károlyné háztartásbeli
10. Hahn Lipót kereskedő
11. Kriszt Károly vendéglős
12. Radzó Tihamér párttitkár
13. Szele László magántisztviselő
14. Győri Sándor Beszkárt főellenőr
15. Horzsa Miron kéményseprőm.
16. Gróf József vendéglős
17. Kréth József MÁV hivatalnok
18. Tóth József fodrászmester
19. ifj. Schmuck Ferenc magántisztv.
20. ifj. Ostián Antal magántisztv.
21. Matuzovics Ferenc MÁV hiv.
22. Marx Ferenc elektrotechn. váll.
23. Sepsik Ferenc MÁV műsz. stiszt
24. Erdélyi Károly műegy. műsz. alt.
25. Kappler Sándor gázmérővizsgáló
26. Nyul Ferenc szabómester
27. Borovszky András kocsmáros
28. Varga Mihály műegy. műsz. alt.
29. Jánossy Béla Beszkárt ellenőr
30. Danis János ny. posta-táv. altiszt
31. Wagner Rezső szobafestő iparos
32. Kónya János földműves

XII. választókerületben (Felső-Krisztina, Hegyvidék):

A törvényhatósági bizottságba:

1. dr. Kozma Jenő ügyvéd
2. dr. Petracsek Lajos ügyvéd
3. Oszoly Kálmán ny. szőv. isk. ig.
4. Hubert Vilmos kereskedő
5. Bartalits Aladár dohányj. főnök
6. dr. Székely Vladimir ny. rfk. h.
7. dr. Massány Ernő főmeteorológus
8. dr. Kemény Dezső ker. és iparkam. titkár
9. dr. Rónay Károly közjegyző
10. dr. Kejzlar Gyula ny. tvsz. bíró
11. Szibinkits György ny. alezredes
12. Altmann Elek v. s. titkár
13. Bérczy László m. kir. postatan.
14. Szentessy József építész
15. Gábriel Tibor droguista
16. Csohay Géza postaszámvizsgáló
17. Bekey Imre Gábor min. számtan.
18. dr. Lehotay Károly orvos
19. Sziva József min. altiszt
20. Vajna Frigyes m. tisztviselő

A kerületi választmányba:

1. Ravasz László cukrászmester
2. dr. Timár József ny. főv. tisztv.
3. Tóth István villanyszer. mester
4. Benke Balázs szőv. polg isk. ny. igazgató
5. Fábián József kereskedő
6. Jajczay János ny. MÁV főintéző
7. Aigner Ottó postafelügyelő
8. Schuller János festő és mázolóm.
9. Polakovits Zsigmond v. igazg.
10. dr. Vigh Pál nagykereskedő
11. Jány Árpád sütőmester
12. Riedl József hivatalnok
13. Erdi Zsigmond építészmérnök
14. Fleischer József kereskedő
15. Szabó László villanyszer. váll.
16. Taubner Ferenc szabómester
17. dr. Petracsek Lajos ügyvéd
18. Theimer József bádogosmester
19. Farkas Géza vendéglős
20. Kerner József ny. kez. altiszt
21. Bikkal Rezső tisztviselő
22. Torma Dezső vendéglős
23. Staud Sándor tisztviselő
24. Sabján László D. S. A. vas. tiszt
25. ifj. Streda Károly főisk. hallgató
26. Szántó Sándor kereskedő
27. Weiss Gábor cipész
28. Prokisch Vilmos m. hivatalnok
29. Walikovszky Odön bank altiszt
30. Vajna Frigyes m. tisztviselő
31. Havas József műszerészsegéd
32. Lipóczi Bálint napszámos

Óbuda csodája

2000 esztendős nyilvános római fürdőterem — Az idegenforgalom világraszóló tényezője

A budai gyógyforrások révén teremthető idegenforgalom kérdése ma már — dr. *Ripka* Ferenc határozott állásfoglalása révén, amit megerősített dr. *Kozma* Jenő nyilt gyűlésen tett nyilatkozata és *Becsey* Antal évtizedes működésén kívül most minden nyilvános beszédében foglalt fogadalom e nagy kérdés mellett — a hivatalos apparátus, a közigazgatás és a tudományos intézmények bátrabb föllépése alapján, erősebb tempóban megindult a megvalósulás útján.

Ujabban *Orova* Zsigmond dr. óbudai bizottsági tag igyekszik az intéző körök figyelmét az óbudai antik kultúra megmaradt alkotásai felé irányitani és legutóbb tett indítványa alapján e hó 2-án hivatalos bizottság szállt ki az óbudai *Flórián*-térre, hogy az ott folyó útépítéssel kapcsolatosan foglalkozzék a tér alatt levő nyilvános római fürdő (hypocaustum) megmaradt részének ügyével és azt megmentse az utókor számára.

A bizottság tagjai voltak: *Liber* Endre, *Csármán* Kálmán és *Karkas* Rezső tanácsnokok, *Kuzsinszky* Bálint egyet. tanár, aquincumi igazgató, egyúttal a Közmunkatanács megbizottja, *Paeher* Béla dr. fogalmazó, az ügy lelkes referense, *Szente* Miklós óbudai elöljáró, dr. *Orova* Zsigmond és a mérnökök egész tömege.

A Műemlékek Orsz. Bizottságának gondoskodása révén eddig is fennmaradt és megóvott római fürdő részletről *Nagy* Lajos dr. egyet. m. tanár, aquincumi múzeumőr a következőket mondotta tudósítónknak:

A Flórián-téren levő római maradványokat Schönwiesner ismertette először latin nyelvű nagy munkájában, mely 1778-ban jelent meg. Ő állapította meg, hogy az általa feltárt romok egy

nagy római fürdőnek egyik osztályát képezik, a meleg fürdőrészt, a caldariumot.

Ez volt az első tudományos ásatás Magyarországon, s a róla szóló publikáció az első igazi komoly régészeti mű.

Ez az emlékmű nem más, mint

egy terrazzó és mozaik padozatos nagyterem,

melynek padozatát számtalan faragott oszlop tartja, s ez az alsó rész a központi fűtés céljait szolgálta. Nemcsak Magyarországon, hanem Olaszországtól eltekintve,

Európában ez volt a leghíresebb emlékek egyike.

Schönwiesner műve nyomán az összes német, olasz, francia tudományos munkák is méltatták, s

a ma megjelenő idegen művekben is állandóan említés történik róla.

Jelentőségét a Műemlékek Országos Bizottsága is felismerte s törvénnyel védte fenntartását, s állandóan gondoskodott karbantartásáról. Lejáratot építtetett hozzá, hogy az érdeklődők megtekinthessék. A Műemlékek Bizottságának irattárában található akták 1872-től 1881-ig minden évben említik.

1930. év folyamán a Flórián-téri útbővítési munkálatokkal ismét ráterelődött a figyelem. Ugyanis a Műemlékek Bizottsága dongaboltozatot emelt az emlék felé. Ez a dongaboltozat tartotta a gyalogjárda egy részét, ez azonban a kocsiutat tartani nem képes. Ezért

a caldariumot kitisztították, s tőle északra és délre is húztak egy-egy kutatóárkot.

Így az északi részen

KI MINT VET, ÚGY ARAT,
MAUTHNER MAGNAL JOBBAT
SEHOL SEM KAPHAT! !

MAUTHNER MAG

MAUTHNER ÖDÖN
MAGTERMELŐ és MAGKERESKEDELMI R.-T.
TEL.: J. 463—65. BUDAPEST TEL.: J. 463—65
SÜRGÖNYCÍM: MAUTHNEREK

Központ: VII., ROTTENBILLER-UTCA 33. Fióküzlet: IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 4. (A Ferencrendiek templomával szemben.)
Főárjegyzék, növényárjegyzék, őszi árjegyzék jácint, tulipán stb. virághagymákról ingyen és bérmentve.

SZENT
GELLÉRT
GYOGYFÜRDŐ
Vízgyógyintézet és napfürdő
—•—
Külön férfi és női osztály
A legmodernebb berendezés
Szakképzett személyzet

egy másik fürdőhelyiség medencéje került elő,

mely megérdemli, hogy a korábbi részekkel ezt is fenntartsák.

Ez a rom a törvény védelme alatt nem áll s ezért a megvédéséről gondoskodni kell.

S most van alkalom arra, hogy véglegesen a nagyközönség számára hozzáférhetővé tétessék. A beboltozást úgy kell végezni, hogy

az antik romok érintetlenül

maradjanak.

A főváros óbudai részének különben is érdeke, hogy antik ősének minél több emléke legyen hozzáférhető,

mert ez az idegeneket is nagyon érdekli.

Az új múzeumi törvény Budapest múzeumait kivette az állami ellenőrzés alól, mert a fővárosi múzeumok tisztviselői mind egyetemi tanár vagy magántanár s szakmájukban a legkiválóbbak s így azok ellenőrzésére nem érezte magát a Nemzeti Múzeum hivatottnak s feljogosította, hogy Budapest területén ásathat. De ezt a jogot megadta a Magyar Nemzeti Múzeumnak is. Így ha mi a főváros részéről nem védjük meg az emlékeinket, akkor az állam részéről mindig beavatkozhatnak a mi területünkbe s ez a múzeumaink megkárosodását jelentené, mert ezek, főleg az Aquincumi Múzeum, csak ásatások útján gazdagodik.

Különösen fontos Óbuda római emlékeinek a megmentése. Ott volt a római város igazi központja. Itt tárták fel legutóbb

a Raktár-utcában az első ókeresztény templomot,

egy lóherealakú kápolnát, mely a legutóbbi

brüsszeli művészettörténeti kongresszuson is nagy feltünést keltett.

Ez a beboltozási költség nem oly nagy, hogy azt a város meg ne adja. Büszkék lehetünk, hogy ilyen emlékeink vannak.

A németek ebből világeseményt csináltak volna.

Ezért kötelességünk nemcsak a romok megmentése, hanem azok ismertetése. Így a Raktár-utcai cella trichorát, az ókeresztény templomot egy külön ismertető füzetben kellene kiadni, ennek a költségei 600 P-t sem tennének ki, s a szöveg már nyomtatásra is készen áll.

A bizottság alaposan megvitatta a kérdést és *Csármán* tanácsnok indítványára elhatározta, hogy

üvegházat épít a romok fölé,

s ezzel nemcsak megóvja a romlástól, de láthatóvá, hozzáférhetővé teszi.

Mindenesetre egy világraszóló attrakcióval gazdagodott idegenforgalmi propagandánk, ami Obuda felé fogja terelni az idegenek várható inváziójét, gazdaságilag szolgálva az óbudai polgárság érdekeit.

D. P.

VÁLASZTÁS

Szakad a part a sok ambíció alatt, mely mind a választásban igyekezett kiélni magát. Kis fejek, nagy szárnyakkal. Rosszul mondom. Kis szárnyak, nagy fejekkel. A fantázia hiányzik! Olyan silány, alantjáró volt a plakátharc is. Átütőerejű plakát nem jelent meg. Talán csak a mentőhajó és a kenyér. A lehetetlen kispártok vezércikkeket ragasztottak ki az utcasarkokra. Rutinos kortes-rókák a nagypártokon igyekeztek elérni a plakátnak azt a célját, hogy az elmenő ember egy odanézéssel meglássa a lényeget. Egy név, egy mondás.

A választóközönség nem szeret keresztrejtvényeket fejtegetni a plakátokon. Pedig volt olyan plakát is, akit senki sem értett meg. Túlszellemes.

A legtöbbjét egy — egyetlenegy — betű átragasztásával meg lehetett fordítani. En nem láttam, de úgy mondták, hogy megjelent egy plakát:

Demokraták,
ne szavazzatok
fokosra!

Valaki a fokos f betűjét átragasztotta. „Ne szavazzatok okosra!"

Félelem nélkül
előre!

hirdette az egyik párt és itt ismét az f betűt ragasztották át. Tehát:

élelem nélkül
előre!

Ezek voltak a legötletesebb plakáttrükkök.

*

Az általános hangulatok megtévesztő kiváltása is kudarcot vallott. Minden választókerületben van 500 ellenzékieskedő ember, aki ráér eljárni minden gyűlésre és ott hangosan ad kifejezést az ő elégedetlenségének.

Mindig mindennel elégedetlenek. A kerület hangulatát ezek festik alá. Ez az 500 ember, — minden nagypárton átlag 100. Ezekről a hangulatokról azonban az otthonülő, gyűlésekre, főleg az ilyen malomalatti összejövetelekre, asztaltársasági kortesvacsorákra soha el nem járó tizenötezer szavazó semmit sem tud s így az ő hangulatát nem tükrözi vissza az az ötszáz, illetve csak száz.

A hangulatcsinálók között van kishivatalnok, iparos, állásnélküli tanító és sok munka — kerülő. Egy-egy ilyen elszólás sehogy sem általánosítható és nem tükrözheti vissza sem az alsóbb tisztviselők, sem az iparosok, sem a tanügyi személyzet hangulatát.

Egyáltalában nincsenek hangulatok most. Vannak kajabáló, éhes emberek, ezeknek meg kell bocsátani — vannak fontoskodó okoskodók, ezt el kell tűrni és — vannak sértett hiúságok, amelyek durrogva uszítanak éppen azokra, akiknek táborában állanak. Ezeket ki kell söpörni.

Egy-egy ilyen belső, kebelbeli „durrogó" többet árt a pártnak, mint a szembenálló öt párt minden korteskedése. A mellőzött nagyság igyekszik bizonyítani a nagyságát. A megsértett hiúság elégtételt keres. A ki nem elégített ambíció új érvényesülésre vágyik.

Ezek a sáskák rágják le a vetést.
De ez sem olyan nagy baj.
Ez is csak két hétig tart.
Azután mindenki mosolyogni fog.

Statisztika

Az *Egységes Községi Polgári Párt* emelkedő statisztikája biztató momentum a most folyó választási harcban. Kerületenkint itt Budán a következőképpen alakult ki a multban: kezdte 6621 választóval és 1926-ban már 10.446, a szaporulat 3825, tehát csaknem 55%-os a szaporodás. Ujabb 50%-os szaporodás esetén, ami a párt eredményes működése révén várható is, Budán a szavazók száma körülbelül 16.500-ra emelkedhet, ami átlag 3150 szavazatot jelent kerületenként s így az öt budai kerület 15—16 bizottsági tagot szolgáltatna — a statisztika szerint, a való élet ezt 20—24-re emelheti, ahogy az ajánlási listákra gyüjtött aláírások száma eddig bizonyítja.

Kerületenként ez a statisztika így alakul: I. kerület 931-ről 1512-re, a II. ker. 1756-ról 3434-re, a III. ker. 1308-ról 1327-re, a XI. ker. 1577-ről 2261-re, a XII. ker. 1049-ről 1912-re emelkedett a leadott szavazatok száma. A II-ik kerületben ezek szerint már az első választás óta *megkétszeresedett* választóinak száma.

Egész Budapesten a leadott szavazatok száma 17.166-ról 37.783-ra emelkedett, tehát több mint 50%-kal.

Óbuda új pártja

Óbuda-Ujlak régi polgárságának nagy részét öleli fel szervezési munkájába a

FUGGETLEN GAZDA- ES POLGÁRI PART,

melynek listavezetője *Szilágyi* Károly v. nemzetgyűlési képviselő, akinek „kabinet"-jében *Lugmayer* József dr. a „Budapesti Gazdálkodók Egyesületét" képviseli. Ot követi *Gigler* József, az autochton lakosság egyik régi vezetője, majd *Karczag* Vilmos mint az IPOSz alelnöke reprezentálja az iparosságot, míg *Berczik* István, a *„római császár"*, a hegyvidék és az akvinkumi síkság összefogását jelképezi. *Amon* Rezsőt, az útépítőt, a hegyvidék hálája kívánta listáján látni. *Martsa* Dénes dr. s.-tanfelügyelő, *Molnár* Kálmán dr. MAV orvossal együtt az „ifjú magyarokat" képviseli a listán, az utóbbi mint a kerületi választmányi lajstrom vezetője, akit *Szervei* György hegyvidéki főtitkár és özv. *Grusz* Józsefné követ ezen a lajstromon.

A párt III., *Lajos-utca 169. sz.* alatti irodájában serény munka folyik. Arra a kérdésünkre, hogy miért nem vett részt a párt a plakátharcban, *Szilágyi* Károlytól azt a választ nyertük, hogy: „ha volna ezen a vonalon valamelyes genfi konvenció, úgy nagyon szívesen jelentünk volna meg a falakon is, de addig, míg a pártok úgy tesznek, mint egy állatfaj, hogy mindannyian ugyanarra a sarokra — ragasztanak, addig nincs értelme a legötletesebb plakátnak sem, hiszen az életük olyan, mint a tiszavirágé". Hozzáfűzte még, hogy az ugyanazon sarokra való vágyódásban a — szocik vezetnek. Valami igaza van, de azért bíztattuk, hogy jelöltjeinek értékes névsora mégis megérdemli a publicitást. Miután azonban azt láttuk, hogy ezt is szívesebben reánk bízza, közöljük — íme a párt listáját:

A törvényhatósági bizottságba:

Szilágyi Károly, dr. Lugmayer József, Gigler József, Karczag Vilmos, Berczik István, Buday Gyula, Amon Rezső, Kulcsár Sándor, dr. Martsa Dénes, Lauffer Leonhard, Krén István, Jankovics Sándor, Löwenrosen Károly, Schäfer József, Vass Antalné, Czeider István, Kecskés József, Stadler Károly, Schubauer Ferenc, Sadovszky Antal.

A kerületi választmányba:

Dr. Molnár Kálmán, Szervei György, Gröschl János, Perlmutter Samu, Hanzél Mihály, özv. Grúsz Józsefné, Halmschlager Mihály, Türk György, Szálé Demeter, Gombik József, Gées János, Nemes Árpád, Kossár Lajos, Molnár János, Komporday Aurél, Karikás Bálint, Soós József, Schwartz Jakab, Nemes József, Vörös Lajos, Kafka Gusztáv, Nemes Árpádné szül. Fülöp Klára, Lenz János, Loksa József, Mészáros Gábor, Pólya Lajos, Nemesszeghy Jenő, Reiner Hugó, Gumantinger János, Pólya László, Grausz Lajos, Kotsis József.

A párt egyik szépen sikerült értekezletét szombaton este tartotta a Császárfürdő Hollós Mátyás király termében.

*

Kelenföld déli részén, az úgynevezett Alsóvárosban lelkes és népes értekezletre gyűltek a Fehérvári út környékének választói e hó 3-án este a Tagwerkshoffer-féle vendéglő két nagy termébe és azokat zsúfolásig megtöltötték. Az elnöki asztalnál helyet foglaltak: Becsey Antal, Barla-Szabó József dr., Kovács József tábornok, Gömöri Győző, Füvessy László, Ulmer Ágoston, Szántó Jenő és az értekezlet elnöke Zilahi-*Balogh* Gyula. Az elnöki megnyitó után *Gömöri* Győző üdvözölte a megjelenteket és átadta a szót *Becsey* Antalnak, aki nagyszabású beszédben fejtette ki programmját. Keresi a vezérlő gondolatokat, tiszteli a multat, de nem zárkózik el az új eszmék elől. Foglalkozott a kerület sürgős és fontos kérdéseivel, a gazdasági válság megoldásának lehetőségével és az ellenzék demagógiájával. Beszédét nagy tetszés kísérte és lelkes éljenzés honorálta. Utána *Barla-Szabó* József dr. tett fogadalmat Bethlen országos politikája és *Becsey* Antal városi politikája mellett. *Szántó* Jenő az összetartás nagy erejére utalt, *Kovács* József mint katona a bajtársi érzület polgári ápolását óhajtja, *Füvessy* László a polgárság Becsey iránt való hűségét tolmácsolta, dr. *Ruszkó* János a hegyvidék üdvözletét és csatlakozását jelentette be, dr. *Ulmer* Ágoston a Kelenföld nyugati részének hűségnyilatkozatát tette meg, *Gaál* Sándor szóvátette az iparosok sérelmeit, *Szirmay* tette szóvá a különféle pártalakulások feleslegességét, *Szigethy* Lajos az idegeninvázió ellen tiltakozott, — amely beszédekre kimerítően válaszolt ezután Becsey Antal, azzal fejezve be szavait, hogy a városi közgyűlést kedve volna néha elküldeni krumplit kapálni. Dr. *Patyi* Gyula menekült lelkész beszélt még ünnepies hangon, a termet a honszeretet templomával hasonlítva össze, és befejezte a beszédek sorát *Sághy* Elemér, aki törökországi tartózkodása alatt leszűrt tapasztalatai alapján sürgette a politikai statárium megszüntetését. A magas színvonalon mozgó értekezletet lelkes szóval rekesztette be éjfélkor Zilahi-*Balogh* Gyula elnök.

Szerdai témaesteket rendez a Terézvárosi Polgári Kaszinó, mely az Egységes Községi Polgári Párt terézvárosi központja.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I, Attila-u. 12

132.000 szavas angol-magyar szótárt ad ki dr. *Blanár* Imre kir. törv. hites angol tolmács, mely a szavak kiejtésére igen ügyes új rendszert állított fel. Megjelenés előtt 50% kedvezménnyel megrendelhető a szerzőnél, Budán, I., Naphegy-u. 17. Telefon: A. 543—33.

MENCZER gallértisztítása vezet! Fest, mos, tisztít, saját üzemeiben. Telefon.

Uj magyar szérum. Sopron város a népjóléti kormány hathatós támogatásával több százezer pengős költséggel hatalmas modern új kórházat épített a dermatológiai osztály számára. Itt nyert elhelyezést az osztály immár világhírű vezetőfőorvosának, a *gonorrhoea-szérum* felfedezőjének, dr. *Szilvási* Gyulának orvosi laboratóriuma is. A külföldi orvosvilág legkiválóbb tudósai és bakteriológusai keresik fel a soproni magyar orvost laboratóriumában, hogy Szilvási dr. próbaoltásainak eredményeit tanulmányozzák. A betegek alig egy hét alatt teljesen meggyógyulnak.

Kályhás! Minden szakmaboli ügyben forduljon a régt jóhírú céghez
I, Logodi-u. 19 Béres Márton Tel.: 530-33

LEGSZEBB
és legkellemesebb uzsonnázóhely a
PUTSAY CUKRÁSZDA
gr. Majláth száll. bérház és I., Attila u. 21

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPÍTŐMESTER
I., BORNEMISSZA-UTCA 36.
TELEFON: Lágymányos 2-32

TURÁNI világhírű magyar perzsái
II., FŐ UTCA 80. TELEFÓN
FONALAK, KELLÉKEK

FEDEZZE FEL ÖN IS A SASHEGYET!
Sashegy a Belvárostól gyalog is csak 25 percnyire
Sashegy a Belváros hegye
Sashegy a székesfőváros szívében — szívének jobbik oldalán
Sashegy az előkelő középosztály települő helye
Csak hegylejtőn lévő telkeket vásároljunk, ott van csak levegő, napsugár és kilátás
Ön gyermekei arcáról leolvashatja, hogy hol lakik
Nézze meg azután a sashegyi gyermekeket
Sashegyi telkeinkről prospektust küld:
Kubatura részvénytársaság
Budapest, főpostafiók 77/0.

SZÉCHENYI
GYÓGYFÜRDŐ
a Városligetben
a székesfőváros egyik legmodernebbül felszerelt, legmonumentálisabb gyógyfürdője. Ivókura. Népgyógyfürdők, nyári (strand) uszoda.
KITŰNŐ KÖZLEKEDÉS

RUDAS FÜRDŐ
radioaktiv hőforrás
GŐZ- ÉS KÁDFÜRDŐ
FEDETT USZODA

GÉPONDULÁLÁS
DAUERWELLEN
a legújabb rendszerű villanygéppel 15 P-től 20 pengőig
AMMER BALÁZS hölgyfodrász
I. KER., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 3/a

GUMMI harisnyák, fűzők,
gyógyhaskötők, női egészségügyi cikkek
legolcsóbb bevásárlási forrása
Hungária Kötszergyár R.-T. flókja
Buda, I., Krisztina-tér 3. sz.

BOÁK ÉS BUNDÁK
SZÉCSI SZÜCSNÉL BUDÁN
I., HORTHY MIKLÓS-ÚT 21. SZ.
Telefon: Lá. 6—34. Telefon: Lá. 6—34.

BELLEVUE
SZÁLLODA
ÉTTERMEIBEN
DÉLUTÁNI TEA
ÁNC
Ujdonság! Menürendszer!
4 fogásos ebéd 1.80-tól, utcán ált is
Elsőrangú koncert- és tánczene. Európa elsőkelő restaurantjai között foglal helyet. Füst- és pormentes levegő. Este kötelező menü 3 és 6 pengős. Déli menü 2.50.
Asztalrendelés: T: A. 523-84

55-ik közhasznú és jótékonycélú
Magyar kir. Állami Sorsjáték
17.000 nyereményt sorsolunk ki!
Főnyeremény
30.000
pengő
Nyeremények: 20.000 P, 15.000 P, 10 000 P, 2-szer 5.000 P, 4-szer 2.500 P, 5-ször 2.000 P, 10-szer 1.000 pengő stb.,
melyek mind készpénzben fizettetnek ki
Húzás december 10-én!
A sorsjegyek ára:
Egész 3 pengő — Fél 1.50 pengő
Kapható minden bank- és sorsjáték üzletben, dohánytőzsdében és postahivatalokban. Postai rendeléseket, a pénz előzetes beküldése után azonnal teljesít a székesfővárosi magy. kir. Pénzügyigazgatóság: Budapest, V. kerület Szalay-u. 10 és az összes sorsjáték-főelárusitók

TEA
Közvetlen behozatal Holland-Indiából
a termelő ¼ és ½ kgos eredeti csomagolásban, 5-10 dg-os saját csomagolásban és ládákban. Nagyban és kicsinyben
BOZÓ GYÓGYTÁR
BUDÁN, I., ALKOTÁS-UTCA 34. SZÁM.

Monori Mag vezet
MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI R. T.
BUDAPEST—MONOR
Monori magkereskedése: Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 3. Telefon: Aut. 868-60
képes főárjegyzék és nagybani árajánlat ingyen és bérmentve

SZENT IMRE
GYÓGYFÜRDŐ
ezelőtt (Rácfürdő)
Erősen radióaktív, természetes 42·4 C° földes-meszes hőforrásokkal. Két női és egy úri-gőzfürdővel, valamint kő- és kádfürdőkkel. Az összes gyógytényezőkkel felszerelve.
Egész éven át nyitva.

Személyi hírek

RIPKA FERENC dr. főpolgármester részt vesz a Toldy főreáliskola alapításának 75-ik évfordulóján rendezett ünnepen.

ZIEGLER GÉZA építész, kormányfőtanácsos, visszatért szokásos őszi vadászturnéjáról.

NÉMETH BÉLA dr., a Háztulajdonosok Orsz. Szövetségének elnöke most küldötte szét a meghívókat a szövetség e hó 14-én délelőtt tartandó közgyűlésére.

PETRACSEK LAJOS dr. hűléstől származott néhány napi betegségéből teljesen felgyógyult.

GORKA GYULA, a Pénteki Borgazda Társaság tagja volt e héten a borgazda és köszöntőjében éltette a kormányzót. *Kozma* Jenő dr. orszgy. képviselő és *Fabinyi* Tihamér tettek értékes politikai nyilatkozatokat.

Nagyszabású ünnepnek készül *Andréka* Károlyné nagyasszony által tervezett *karácsonyi gyermekfelruházó ünnep*, aki rengeteg ruhát gyüjtött össze Obuda-Ujlak szegény gyermekei számára s azzal minden felekezeti megkülönböztetés nélkül, — ez évben már december hó 14-én ajándékozza meg az ő kis árváit, mert a gyakorlat azt bizonyítja, hogy így a szülőket menti fel a drága bevásárlás alól és mindenki nyugodt, mert az ünnepi ruha megvan. A felruházó ünnep 14-én, vasárnap délután 4 órakor lesz a III. ker. *Egyesült Polgári Kör* hajógyárutcai helyiségében.

URI SZABÓ, kiváló szabász
GLASZ Péter, I., Maros-utca 11.

Az Orsz. Katolikus Népszövetségnek Lampel Vilmos kormányzótestületi tag vezetése alatt álló budavári szervezete, a budavári leánygimnázium zsúfolásig megtelt termében december hó 2-án tartotta szezónnyitó kultúrestélyét, amelyen *Hász* István dr. tábori püspök az emberi élet igazi céljairól, valamint *Toperczer* Ákosné a nőnek korunkban betöltendő hivatásáról tartottak magasröptű előadásokat. Közreműködtek még *Neumann* Sári, ifj. *Wiesenberger* Antal, *Magyar* János és *Vanek* Béla. Konferáltak *Lampel* Vilmos és *Lettner* Vilmos.

RAVASZ Előkelő cukrászszalőn. Krisztina körút 75. sz.

Az árveréseket látogatni a központi zálogházban most divatba jött és a m. kir. postatakarékpénztár árverési csarnoka (IX., Lónyay-utca 30—32) LVI. általános aukciójának kiállítását december 7-én nyitotta meg a közönség számára, annak nagy érdeklődése mellett. December 6-án volt a sajtóbemutató. Az aukciók keretén belül műbecsű festmények, szobrok, porcellánok, művészi és közhasználatra szánt bútorok, könyvek stb. kerülnek kalapács alá. A kiállított és árverésre kerülő műtárgyak felsorolását tartalmazó katalógus ott kapható.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

A Háztulajdonosok Országos Szövetsége rendes közgyűlését december 14-én, vasárnap délelőtt pont ½11 órakor rendezi a Szövetség hivatalos helyiségében (VI., Andrássy-út 7, I. em.). Tárgysorozat főtárgyai: a Szövetség tisztikarának és választmányának megválasztása és az alapszabályok 5., 10., 19., 25., 33., 35., 42., 49., 50. és 52. §-ainak módosítása.

Uj művésznő. Rákosi Szidi iskolája vizsgaelőadást tartott a mult héten a Király Színházban. *Földes* „Terike" című vígjátékának főszerepét alakította igazi kiforrott művészettel a fiatal *Bonyhádi Bonyhay* Zsuzsika. Tudásának legjavát nyujtotta. Oly bájosan, annyira természetesen adta szerepét, hogy a közönség szűnni nem akaró tapssal honorálta művészetét. Az előadást követő táncvizsgán is *Bonyhay* vitte el a pálmát. Klasszikus tudással előadott keleti táncai megérdemelt sikert arattak.

Családi házak

A még mindig megoldatlan lakáskérdés megoldását tűzte ki céljául a *Családiház Egyesület*, mely egy új rendszerű, 50%-kal olcsóbb építési módot is talált a *Montanit reform*-ban.

A székesfővárosi tanács másfél év előtt magáévá tette *határozattal* azt a tervezetet, hogy mindenki *15 év alatt* olcsó lakbérrel törlesztheti és megszerezheti a *saját házát*. Ezt hosszú telekbérlettel segíti elő. *Ripka* Ferenc főpolgármester ezt *magáévá tette*, mint a *Montanit reform* lényegét, de csatlakozott e mozgalomhoz 48 testület és egyesület, amelyek taglétszáma meghaladja a 100.000 embert. *Ezt a lakáskérdés más és új irányú megoldása* és ehhez kérte a *Családiház Egyesület* dr. *Kozma* Jenő orszgy. képviselő támogatását, elnöke, dr. *Pekanovich* István főorvos, egyet. tanár útján. *Kozma* Jenő dr. a kérdést áttanulmányozva, az eléje terjesztett tervezetet további tárgyalásokra alkalmasnak találta, elfogadta s ezzel a családi házak építhetésének nagyfontosságú kérdése a gyors megoldás útjára került.

MÁTÉ István, szobafestő és mázoló mester, *I. ker., Attila-körút 2.* Telefón: 573—55.

A Budai Napló sikkasztója. Szegény embert még az ág is húzza. *Ferenczi Freund* László hosszabb ideig dolgozott a Budai Naplónál, amelynek gazdasági vonatkozású közleményeit és hirdetményeit gyüjtötte össze és előfizetőket is szerzett. A mult évben feltűnt a lap főszerkesztőjének, hogy a gazdasági hirdetés bevétele megcsappant, miért is alapos vizsgálat alá vette ezt a kérdést és a kiadóhivatal tisztviselőinek jelentése alapján hamarosan kitűnt, hogy *Ferenczi F.* László még 1929. év elején felvett 1930. évre szóló hirdetési díjakat és a felvett díjak egy részével nem számolt el, azt jogtalanul megtartotta. E cselekmény miatt dr. *Pénzes* Mihály ügyvéd, mint Viraág Béla sértett képviselőjének feljelentése folytán eljárás indult Ferenczi F. László ellen, akit a kir. törvényszék *sikkasztás miatt két hónapi fogházra ítélt*. Az ügy fellebbezés folytán a kir. ítélőtáblához került, amely a fogházbüntetést *egy hónapban* állapította meg, kötelezte azonban Ferenczi F. Lászlót, behajthatatlanság esetére 10 napi fogházra átváltoztatandó 100 pengő pénzbüntetés megfizetésére is. A kir. ítélőtábla *ítélete jogerős*.

Példaadásképpen, hogy a budai gyógyforrásokat miképpen kellene világhírre emelni, az Országos Magyar Idegenforgalmi Tanács felkérésére, Budapest Fürdőváros Egyesület meghívására november hó 27-én délután fél 7 órakor a Gellért-szálló hangversenytermében *Gr. Uff, A. M. Rebucci*, az olaszországi fascista fürdőszövetség elnöke vetített képek keretében előadást tartott Olaszország balneológiai értékeiről. Olasz és magyar szakférfiak, kölcsönös alapon felváltva ismertették Olasz- és Magyarország idegenforgalmi és fürdőügyeit. Igy magyar részről a közeljövőben Rómában tartunk előadást Magyarország gyógyintézményeiről.

Ingyen használhatja az Állatkerti jégpályát az, aki éves bérletjegyet vált 12 pengőért az Állatkert látogatására, ami kedves karácsonyi ajándék. Diákok csak a felét fizetik: 6 P-t.

Gyermekfelruházás. Szent Imre jubileumi díszünnepélyt rendez a Budai Kat. Kör december 10-én este 8 órakor a saját dísztermében. Belépődíj nincs. Önkéntes adományokat karácsonyi gyermekfelruházási akciója javára hálásan fogad a kör. P. *Zadravecz* István püspök mondja az ünnepi beszédet. Az ünnepély műsorán szerepelnek a „Budai Szent Cecilia-Kórus" *Bárdos* Lajos vezetése alatt; *Moizer* Margit operaénekesnő; dr. *Simonyiné Groh* Klára hegedűművésznő; *Horváth* László operaénekes.

LÁTCSÓ Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

Társasút Párizsba. A „Turul" Szövetség Külügyi és Utazási osztályának irodája a karácsonyi ünnepekre kedvezményes kirándulást rendez Párizsba december 22—január 2-ig, részvételi díj 250 P. Legkésőbb december 17-ig jelentkezés IV., Városház-utca 10, félem., délután 6—8-ig, telefón 854—24.

Ököllel
kell a fejébe verni!
hogy minden budai polgárnak az asztalán kell, hogy legyen a
Budai Napló!
Azért még ma fizessen elő a
27
ÉV ÓTA
a budai polgárság érdekeit védő, pártokon felül álló egyetlen budai hirlapra!
I., Bors-u. 24. Tel: 502-96
Előfizetése negyed évre: 6. P
Megjelenik decembertől hetenkint kétszer!

A Nemzetközi Vásárt a jövő évben a Kereskedelmi és Iparkamara rendezi s az előkészületek már nagy buzgalommal folynak. A vásár véglegesen megállapított terminus szerint május 9-től május 18-ig tart, amely időpontot a kamara december 18-i ülésén fogják jóváhagyni. Valószínűnek látszik, hogy a vásár illetékeiből az állam és a főváros jelentékeny összeget elenged, hogy a részvételi díjak csökkentésével a Nemzetközi Vásár a jövőben teljesen deficitmentesen képviselhesse a kereskedelem, ipar és idegenforgalom érdekeit. Méltó módon vonul fel majd a nagyhírű magyar vas- és gépipar. Helyet kap a textilipar, szőrme- és prémiparunk is. *Külön csoportot szentel a vásár a racionalizálásnak.* A *kisiparnak* is módjában lesz szép, érett, fejlődésre mutató termékeit bemutatni. A *háziipar* is nagy szerepet fog játszani a vásáron és helyet kap a fejlett *magyar iparművészet* is.

Gázriadó

Veszélyben Buda

Az elmult világégés hatalmas iramú technikai munkássága egy új fegyvernemmel és egy új harceszközzel gazdagította a háborúban győztes, illetve az abban részt nem vett államok hadseregeit. Ez az új fegyvernem a repülők, a harceszköz pedig a különböző hatású kémiai anyagok vegyületeiből álló harcgáz. Ma már ott tartunk, hogy a győztes hatalmak a repülő fegyvernemet légi haderővé, a harcgázt pedig a jelenkor legborzalmasabb harceszközévé fejlesztették. Egész bátran állíthatjuk, hogy a jövő háborúja a kémiai háború, amely nemcsak az első vonalakra, hanem a repülés mai fejlettségét tekintve a front mögötti országra is kiterjed.

Nem célom és egy rövid cikk keretében nem is áll módomban, hogy egy Budapestet vagy az ország más ideggócpontját érő repülőtámadás borzalmait és annak következményeit vázoljam, röviden csak annyit kívánok megjegyezni, hogy amennyiben egy ilyen támadás a gázvédelmi intézkedés megtétele előtt készületlenül ér bennünket, népünk ezreit, asszonyainkat, gyermekeinket fogják elpusztítani és teszi rövidlátásunk és nemtörődömségünk áldozataivá.

Ezeket a tényeket ma már az egész világon elfogadták és ezekhez szabták a szükséges védelmi intézkedéseket is. Mindenütt erős iramban folyik a polgári lakosság lég- és gázvédelmi megszervezése és felszerelése. Nem lesz érdektelen, ha röviden ismertetem néhány állam ezirányú munkásságát. (Lásd Petróczy: Veszélyben minden magyar város.)

A lég- és gázvédelmi intézkedések keresztülvitelében Lengyelország vezet. A lengyel Lég- és Gázvédelmi Ligának 1929 végén mintegy 400.000 tagja volt. A vasútvonalak mentén gázálarcok vannak külön raktárakban elhelyezve, a nagyobb állomásokon gázbiztos férőhelyek létesíttettek, a vasutas személyzet gázálarccal és gázvédő-ruházattal szereltetett fel. Ugyanígy vannak ellátva a mentő- és tűzoltó-alakulatok is. A kormány kimondotta, hogy új építmények létesítésénél a lég- és gázvédelmi követelmények betartandók. Középiskolákban oktatják, a lakossággal pedig vasúti kocsikban elhelyezett védőeszközök bemutatásával és előadások tartásával ismertetik a gázvédelmet.

Angliában a lakosság a védekezés fontosságát még a háború alatti Zeppelin-támadások alkalmából nyert tapasztalatokból ismeri. Önkéntesekből megfigyelő őrsláncolatokat szerveztek, melyek feladata a repülőtámadások jelzése. London védelmére önkéntes repülőkből álló testületet szerveztek. A londoni földalatti vasút alagútjait gázbiztos férőhelyekké alakítják át.

Franciaországban a szervezés a kormány kezében van. Megfigyelő rendszerük azonos az angollal. A Párizs körüli ipart decentralizálják és a Loire-tól délre helyezik el. Ezt az áttelepítést a kormány jelentékeny összeggel támogatja. A polgári lakosság részére elszórtan kis raktárakban 15 millió gázálarcot helyeztek el. — Olaszországban a franciákhoz hasonlóan légvédelmi milicia intézi a védekezést.

Oroszországban a védelmi szövetségnek kb. 13 millió tagja van. A közép- és főiskolákon a gázvédelmet tanítják, a lakosságot régi mintájú gázálarcokkal látták el. A kormány tankönyvet adott ki a gázvédelemről. — Csehszlovákia francia, Törökország orosz mintára szervezkedik. Angora mellett már elkészült az első gázbiztos óvóhely. — Jugoszláviában a gázvédelmi oktatást a Vöröskereszt vezeti. 1929 őszén mintegy 12.000 oktatóval rendelkezett. — A románok különösen az ideális gázálarcok feltalálásán fáradoznak. Ujabban összeírták az összes pincéket. — Bulgáriában szintén a Vöröskereszt végzi a szervezést. Kormányrendelet értelmében a Vöröskeresztbe való belépés minden állampolgárnak kötelező. — Észak-Amerikában és Kínában egyetemi tanszéket állítottak a gázháborúnak.

Az összes felsorolt államokban népszerű gázvédelmi füzetek forognak közkézen és majdnem mindenütt gázvédelmi hetet és próbatámadásokat rendeznek. A volt semlegesek, Svájc, Hollandia, Svédország és Spanyolország is erősen szervezkednek. Hazánkban a Nemzeti Munkavédelem propagálja a gázvédelmet, de ez sajnos csak kezdő stádiumban van.

Az itt felsorolt adatok beszélnek helyettem is. Nem képzelhető el, hogy az egész világ csupa fantasztából áll és hogy mi vagyunk az egyedül józanok. Szerencsétlen nemzetünk fennállása óta még nem forgott tájékozatlansága és nemtörődömsége folytán ilyen óriási veszélyben, mely a legrövidebb idő alatt rászakadhat. Nekünk budaiaknak kell a kezdeményezőknek lennünk, mert — bennünket ér elsősorban az északról támadó ellenfél, — és mert sok olyan természetadta és mesterséges fedezék birtokában vagyunk, melyek csekély áldozattal bomba és gázbiztos óvóhelyekké alakíthatók át. (Budai alagút összes mellékkijárataival, régi budai pincék, barlangok, környező hegyek.)

A budai társadalomra bízom a konzekvenciák levonását és meggyőződésem, hogy e pár sor visszhangra talál és hozzájárul ahhoz, hogy felismerve a veszély nagyságát, idejében megtörténnek a szükséges lépések ennek elhárítására és ezáltal sok virágzó magyar élet elpusztulását megakadályozzák.

Kautezky-Larder Dezső
gépészmérnök.

TÉLEN IS NYITVA SIPOS HALASZKERT
IZLETES HALÁSZLÉJE P 1·20 — MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN MÉG KÜLÖN HÁZIASAN KÉSZÜLT DISZNÓTOROS VACSORA
melyet megízlelni élvezet — III., LAJOS-UTCA 46 — 5, 7, 9, 51 villamosmegálló az ajtó előtt

Dreher-Mauls
„Tortafény" mártógyurma ¼ kg-os darabokban kapható!

KIRÁLY-FÜRDŐ
Építette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.
Budán, II., Fő-utca 84. szám.
45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas klórnátriumot és magnéziumot tartalmazó hévviz
köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fém mérgezés, máj-, lép-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdő: férfiaknak . . . . reggel 5—1 óráig
nőknek hétköznap délután 2—7 óráig
!! IVÓ KURA !!

RÓMAI FÜRDŐ
ÓBUDA—AKVINKUM
Kitűnő konyha. — A források napi hozama 160.000 hektoliter rádioaktiv thermálviz
A szentendrei HÉV vasútnak, a MFTR hajóknak és az ÚJPESTI átkelő propellernek állomása

HUNGÁRIA
radium tartalmú, lithiumos gyógyforrás Budán, Erzsébethídnál
IVÓ-KÚRA
reggel 7 órától este 6 ig.
= Szénsavval telítve! =
HARMAT-VIZ!

RÓZSADOMBON
Antik Muzeális Modern Bútorok Restaurálása Másolása Tervezése
sokéves párisi tanulmányok alapján
PÁLFY FERENC
IPARMŰVÉSZ
BUDAPEST, II., RÓZSAHEGY-UTCA 10
TELEFÓNHÍVÓ: 525-06. SZ.

MARCIS CUKRÁSZ I., Alkotás-utca 15.

KALAPOK urak és hölgyek számára nagy választékban
KERTÉSZ kalapos mesternél I., Krisztina-tér 3 Fest, alakit

HIS MASTER'S VOICE
KARÁCSONYI PÁLYÁZATA
Mi a magyarázata a „HIS MASTER'S VOICE" gyártmányok hallatlan népszerűségének?
A legtalálóbb válaszokat karácsonyra a következőképpen jutalmazzuk:
1. díj: Leoncavallo „Bajazzók" című operájának teljes lemezsorozata.
2. díj: Választás szerint 3 nagy művészlemez.
3. díj: Választás szerint 3 kis tánclemez.
Pályázhat minden grammofóntulajdonos, aki december 15-ig pályázatát hozzánk juttatja.
THE GRAMOPHONE CO. LTD.
magyarországi vezérképviselősége
BUDAPEST, IV., KRISTOF-TÉR 3. TELEFON: 863-07

KERPEL
MIMOSA CREME
SZÉPÍTI, FEHÉRÍTI ÉS PUHÍTJA AZ ARCOT
EGY TÉGELY ÁRA: 1 P
TEGYEN KÍSÉRLETET
KERPEL
MIMOSA TOILETTE ÉS MOSDÓSZAPPANNAL
Szépít, üdít, fehérít. EGY NAGY DARAB ÁRA: 90 f
KÉSZÍTI:
KERPEL „SZENT ISTVÁN" GYÓGYTÁRA
BUDAPEST, II., MARGIT-KÖRÚT 38 TELEFON: 5-16-19

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

Szerkesztő: SZÁSZHALMI JÓZSEF.

* **A Részvénysör** évi jelentése a *Liebig Textilművekről* a következőket közli: — *A Liebig Textilművek teljes mértékben volt foglalkoztatva,* ami lehetővé tette, hogy egyrészt üzemét a legracionálisabb elvek szerint vezesse, másrészt a nagy erőtelep révén a sörgyári üzem gazdaságosabb kihasználásához nyujtott kedvező lehetőséget. Az ezáltal elért előnyök jelentős szerepet vittek a sörüzlet elmaradt eredményeinek pótlásában.

* **A Selyemfonódák Haszonbérlete Rt.** november 30-án tartotta meg *Mayer* Károly dr. államtitkár elnöklete alatt az évi rendes közgyűlését, amelyen a bemutatott mérleg alapján elhatározták, hogy az elért *167.222 pengő 10 fillér bruttó haszonból előállott 8271 pengő 24 fillér nyereséget* az új számlára viszik át. A Selyemfonódák *Schober* József igazgató vezetése alatt állandóan fejlődnek és sokszáz exisztenciának nyujtanak kenyeret.

* **A Magyar Általános Kőszénbánya** igazgatósága legutóbb tartott ülésén igazgatóhelyettessé léptette elő dr. *Gosztonyi* László cégvezetőt, *Vida* Pált pedig cégvezetővé nevezte ki.

* **A Nasici** ügyvezető elnöke, gyurgyenováci *Rosenberg* Hermann a napokban újabb előkelő rendjelet kapott. A spanyol király ugyanis az *Al merito civil commandeur* rendjelet adományozta *Rosenberg* Hermannak, amely előkelő kitüntetéssel az Union Nasic évtizedes spanyol összeköttetéseinek irányítóját akarta kellőképpen jutalmazni. Az érdemrendet a belgrádi spanyol követ, *Don Fernando Torrijos gróf* személyesen adta át Budapesten *Rosenberg* Hermann elnöknek, akinek Spanyolország érdekében kifejtett gazdasági szolgálatait *hosszú beszéd kíséretében méltatta.*

* **Schober József** „A selyem és feldolgozása" című munkája, amely annakidején nagy erkölcsi sikert ért el, angol nyelven is megjelent *„Silk and the Silk-Industry"* cím alatt ízléses biblofil-kiadásban. Magyar szempontból a mű megjelenésének nagy jelentősége van, mert kitűnő szolgálatot tesz a magyar ipar propagandájának. Az átültetést *Cuthill* kiváló angol szakíró végezte, aki régebben az angol állami selyemkutató intézet igazgatója volt. *Az angol szaklapok feltűnést keltő cikkekben számoltak be Schober József könyvéről.* A könyvet szótár is egészíti ki, amely több világnyelv mellett *magyar szakszótárt is tartalmaz.* Az angol kiadást rövidesen követi *az olasz kiadás is.* Nemrégiben Budapesten járt *Einosuke Ishii,* a japán földműv. minisztérium selyemosztályának vezetője, *aki Schober József könyvét átülteti japán nyelvre.* Ez lesz a harmadik magyar mű, amely japán nyelven jelenik meg, mert, mint ismeretes, eddig csak *Molnár* Ferenc „Ördög"-e és *Lengyel* Menyhért „Tájfun"-ja jelentek meg japán nyelven.

Budai Általános Takarékpénztár
Részvénytársaság
Budán, II., Fő-utca 9

Elfogad kamatoztatásra takarék- és folyószámlabetéteket.
Lekötött betétek után megállapodás szerint magas kamatot térítünk
Budai ingatlan-tulajdonosoknak gyors lebonyolítás mellett bekebelezett váltókölcsönöket nyujtunk
Mindennemű bank- és takarékpénztári ügyben készséggel állunk rendelkezésre
SAFE DEPOSIT

ÉHGYOMORRA
naponkint igyék egy pohár
KRISTÁLY
VIZET!

KLIMENT KENYÉR ITŰNŐ
PAS-U. 35.

Telek ház lakás

Budai Napló
I. ker., Bors-utca 24. szám
Telefon: 502-96

Felvilágosítás kizárólag 1—3 óráig

BÉRLET!
Penzió vagy szálloda
céljaira alkalmas modernül átépített KASTÉLY a Zugligeti- és Budakeszi-út között, Zugliget legszebb részén, központi fűtés, hideg-melegvíz 27 szobába bevezetve.
Luxus nyári cukrászdának, étteremnek helyiségek külön kiadók.
Bővebb felvilágosítást nyujt:
Dr. Serényi Rezső ügyvéd
VI., Szondy-utca 19.
Tel.: Automata 276—00

TELEK

Rózsadomb legszebb helyén, autobusz megállónál, 380 négyszögöles telek olcsón eladó. (112)

Bercsényi-utca és Baranyai-út sarok, 1010 négyszögöl telek, minden közművekkel, nagyon olcsón eladó. Telefón: 824-44.

Rózsadomb alján 300 négyszögöles, befásított telkek, közművekkel és szép kilátással jutányosan eladók. (108)

Buda legszebb és legegészségesebb helyein. Istenhegyi-út 37. és Tamás-utca 21. szám alatt termő gyümölcsfákkal beültetett összes közműves, 300 öles villatelkek jutányosan kaphatók részletre is. Tulajdonos, Csollán ügyvéd, Váci-utca 42. Telefón: 846—58. Értekezés 4—6 óra között.

Drótkerítés, vasajtó, vaskapu kedvező fizetési feltételekkel Szinay István és Társa drótkerítésgyárában, V., Balaton-utca 12. Telefón 186—11.

Ujszentjános-kórháznál téli-nyári bérvillatelek egyik Szarvas-úton, a másik Virányos-úton közművekkel, fásítva, vaskerítéssel, déli fekvéssel, eladó. Ikervillának 6800, 10.200, 13.200, 8000 pengős részek. (102)

Szépvölgyi fenyvesben egyedülálló 16 holdas és a római Dunaparton 4 holdas telek szanatórium, weekend-telep részére eladó, vagy bérbeadó. Dr. Lugmayer József ügyvéd, II., Margit-körút 1. Automata-telefón 515—52.

Fery Oszkár-utcában 206 öles telek eladó. Építési iroda I., Naphegy-utca 21. Tel. 527—80.

Rózsadombon, Bimbó- és Vérhalom-utca mentén gyönyörű fekvésű 270 öles telkeink, dunai kilátással, eladók részletfizetésre is. Építési kölcsönt nyujtunk. Rózsadombi házépítő rt. V., József-tér 8. Telefón: 806—00.

Svábhegyen, a Városkúti-út és Béla király-út között 3000 négyszögöles telek eladó, 12 pengő négyszögölenkint. 20.000 pengős kölcsön első helyen betáblázva a Leszámítoló Banknál. (25)

BORZALMAS dolog
AZ ELETLEN KÉS, BOROTVA!
Élesíttesse CYGÁN FERENC köszörűssel
I., Pálya-u. 7. KORCSOLYA-KÖSZÖRÜLÉS!

ÜVEG és porcellán-árukban
GÁL LAJOS Budán
II., Széna-tér 7 vezet
Tisztviselők nagy árkedvezményben részesülnek. Kedvező fizetési feltétel

FRISS VIRAGOK! SZOLID ÁRAK!
Telefón: A. 537-87
LOHR IRMA utóda
NAGY IMRE LÁSZLÓ
II, Fő-utca 1 udvari szállító

RUZICSKA
KÜLÖNLEGES KENYÉR A LEGÍZLETESEBB!
KAPHATÓ MINDENÜTT!

Hidegkúti-úton, Star filmgyár mellett, villamos közelében, kettő à 298-öles telek, diófás parkban, összes közművekkel. (69)

Pasaréten villamosnál, autobusznál, huszonnyolc telek, ölenkint 30 pengő. Összes közművek minden telken. (104)

HÁZ

Széna-tér mellett egyemeletes ház eladó. (117)

Sósfürdőnél egyemeletes, 3 lakásos ház, összes közművekkel 40.000 pengő. 24.000 pengővel átvehető. — Ugyanott 150 öles telek is. (118)

Buda legszebb helyén négyszobás villa, külön házmesterlakással, olcsón eladó. Telefón József háromszázhat—negyvennégy.

Rózsadombon kétlakásos nagy villa, szép kerttel, alkalmi áron eladó. (109)

Délivasútnál négyszobás, modern alagsoros villa 20.000 pengővel átvehető. (111)

Rózsadombon egylakásos szép villa, nagy parkkal, előnyös fizetési feltételek mellett eladó. (110)

Különleges szépségű, elsőrangú építkezésű sarokbérház, étage fűtéssel, 55.500 pengő bérjövedelemmel, 11% nettó hozamra eladó. Részletes felvilágosítás a kiadóhivatalban. (107)

Sósfürdőnél 3 szobás, parkettás, adómentes úrilak 18.000 pengő. (86)

Rózsadombon 6 szobás, gőzfűtéses villa 70.000 pengő. (57)

Városmajor-utca mellett pompás villa, 7 szobával, minden mellékhelyiséggel, parkos kerttel, luxuskivitelben, Vajda Zsigmond freskóival, eladó 130.000 pengőért. 25 évi adómentesség. (49)

Keresek családi házat, vagy villát villamoshoz közel, Buda belterületén, kizáróan déli fekvéssel, összes közművekkel. (116)

Keresek 4, esetleg 5 szobás villa 50—60.000 pengőig. (95)

CSAK EGYSZER KÓSTOLJA MEG
A PATHÓ-FÉLE
német módra készült felvágott különlegességeket,
mindig fogyasztója lesz.
I., ROHAM-UTCA 6. SZ.
ÉVTIZEDES CÉG

Szebb — Jobb — Olcsóbb
RÁDIÓ
CSILLÁROK, KELLÉKEK
NINCS PESTBUDÁN
IDŐT, PÉNZT TAKARÍT, HA ITT VÁSÁROL
KRISZTINA RÁDIÓHÁZ
I., KRISZTINA-KRT 141
TELEFONSZÁM: AUT. 566—83
Kedvező fizetési feltételek

A mosatás bizalom dolga!
Haszilló István gőzmosódája
II. ker., Csalogány-utca 55
17 éve ugyanazon helyen érdemelte ki a budai közönség bizalmát

Ha BUTORT
akar venni, látogassa meg vételkényszer nélkül
HUSZÁR TESTVÉREK
bútorgyára budai eladási mintatermét
II., Zsigmond-u. 24. — Seiffert-kávéház mellett
Gyári árak Gyári garancia

HUBERT és Tsa B. T.
Egészségügyi berendezések, csövek. Műszaki cikkek, fémgyártás.
VI., Liszt Ferenc tér 4. Tel: 2-2-67

LAKÁS

Rózsadombon 5 szobás lakás, beüvegezett verandával, összkomforttal májusra kiadó. Elemi és leánygimnázium mellett. Autobusz megálló. (115)

Buda legegészségesebb vidékén 4 szobás, magasföldszintes szép lakás azonnalra, egy 4 és egy 5 szobás gyönyörű lakás május 1-re kiadó. Vigszínháztól 5 percnyire, autobusz megálló. Buday László-utca 5/b. Telefón 534—69.

4 és 5 szobás lakás azonnalra és 1931 máj. 1-re kiadó. I., Naphegy-utca 7.

Szépen bútorozott napos szoba, központi fűtéssel villában a Gellérthegy délkeleti oldalán, úr részére kiadó. I., Berényi-u. 10. fsz. jobb. Megtekintendő 3 óráig.

Budán, autobusz, villamos közelében egy, vagy kettőszobás lakást fürdőszobával sürgősen. (113)

Műtermet keresek egy- két szobával lehetően Buda belterületén. (114)

Műegyetem parkjával szemben, Budafoki-út 17. szám alatt kettő és négyszobás modern öröklakás és műterem háromszobás öröklakással eladó. Bővebbet a házgondnokságnál, hétköznap délután 3—4 óra között.

Egy—háromszobás komfortos lakások **háromeves** házban, központi fűtéssel, melegvízzel **budai hegyekre** legszebb szabad kilátással, **februárra, májusra,** Horthy Miklós-útnál. I., Fadrusz-u. 6. Építészmérnöknél. Telefón: Lá. 6—80.

Egy-, kettő-, három-, négy- és ötszobás lakás kiadó. Iroda: I., Naphegy-u. 21. Tel. 527—80.

Pasaréten, Németvölgyben, Krisztinában abszolút modern 4 szobás lakást keresek, kertes házban. (96)

ÜZLETHELYISÉG

Buda legszebb helyén, 2 épülő bérház mellett, melyekben üzlethelyiség nem lesz, vasportállal, karzat létesítésére alkalmas belmagassággal, bármely célra, de különösen mészáros, hentes, trafik, szabó, háztartási cikkek, festéküzlet stb. részére olcsó bérrel kiadók. Mészáros-utca 60/c.

Öröklakások 2—3—4 SZOBÁSOK
HALLAL, MODERN KIVITELBEN
(központi fűtés, melegvízszolgáltatás, gőzszárító, stb.) A Vérmezőre néző ATTILA-UTCA 95, 97, 99. sz. telken épülő Stilus Társasházban KAPHATÓK, 1931 május 1-re. V., Balaton-utca 10. Telefon: 168—23.

BÁCSKAI KONYHA!
A CSÁSZÁRFÜRDŐ éttermeiben bácskai ételkülönlegességek, dunántúli borok!
ESTÉNKINT SCHRAMMELZENE
MEISTER ÉNEKEL
CSIRSZKA KONRÁD VENDÉGLŐS
ALKALMI KÜLÖN TEREM! POMPÁS KORAREGGELIKÁVÉ

SZŰCS GŐZMOSODA
Kelmefestő és vegytisztító vállalata
az Orsz. Iparegyesület által aranyéremmel és díszoklevéllel kitüntetve
Főüzlet: I., Márvány-utca 36. Telefon: 519-73
Budai fiókok: I, Krisztina-krt 167. II, Fő-u. 60

Ó-Buda-Ujlaki Takarékpénztár
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, III, LAJOS-UTCA 148. SZ.
TELEFÓN: AUTOMATA 624—57.
Betéteket elfogad könyvecskékre és folyószámlára a legmagasabb kamatozás mellett
Kölcsönöket folyósít váltóra, folyószámlákra, értékpapirokra a legelőnyösebb feltételek mellett

Budakesi-út
Ákos-utca
Júlia-utca
Pasaréti-út
között lévő parcellázott
TELKEK
eladása megkezdődött!!
(5-ös autobusz, 44, 77, 81, 83 villamosok)
Miért kell most telket venni?
MERT nyugodtan előkészítheti építkezését tavaszra,
MERT most kaphat 20 éves törlesztéses építési kölcsönt,
MERT ezt most kellő alapossággal letárgyalhatja,
MERT fásíthat és tavaszra már virágos kertje lesz,
MERT bekerítheti, planírozhatja.
Bővebbet:
Magyar Ált. Ingatlanbank R-T.
Budapest, IV., Deák Ferenc-utca 17.
Tel.: 818—53, vagy Pasaréti-út 49. sz. alatti telekeladási irodában.

Fernengel és Czickeli
élelmiszer csarnok
I., KRISZTINA-TÉR 9. Tel.: 509-29
Ajánlják, fűszer, csemege, ital, cukorka, zöldség, élőhal, baromfi, hízott ökör, borjú- és sertéshús, valamint hentes áruikat
A VÁLASZTÉK NAGY. AZ ÁRAK VERSENYKÉPESEK. ÁRUK MINŐSÉGE FELÜLMULHATATLAN

DÉLIVASÚT
RÁDIÓHÁZ
I. KRISZTINA-KRT. 99. Tel. 507-07
Rádiókészülékek bérbe!
Kérjen prospektust

RÓZSADOMBI KÁVÉHÁZ és ÉTTEREM
Majláth szálloda-bérház (Statisztikával szemben)
BUDA LEGELŐKELŐBB és LEGSZEBB HELYISÉGEI — A LEGKITŰNŐBB KONYHA
Az étteremben esténkint RÁCZ JÓZSI muzsikál. — Tulajdonos: LAKATOS JÓZSEF

HALWA S.
BUDÁN, I., SZENT JÁNOS-TÉR 4
TELEFON: AUTOMATA 507—37
Állami díszoklevél — Ezüstkoszorús mester NAGY ARANYÉREMMEL KITÜNTETVE
Vadászfegyverek, fegyverjavítások, sportcikkek, cserkészfelszerelések
PUSKAMŰVES

Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Viraág Béla.
Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Bpest V, Ügynök-u. 8.

Budai Napló

XXVII. évfolyam. 1020. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **24** pengő, félévre **12** pengő. Egy szám **50** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca **24**. Délután 5—7-ig. Telefon: **502—96.**

Felelős szerkesztő: VIRAÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **40** fillér. 20 mm. magas hirdetés **8** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1930 december 13.

Ha eddig tudtunk várni,

akkor ráérünk még egypár hétig annak a gazdasági kérdésnek a megoldására, amelyet a választási harcok vetettek ellenállhatlan erővel felszínre és amelytől elvitatni nem lehet azt a nagy jövedelmet, amelyet ezer csövön át csurogtatna a polgárság zsebébe. Mert jövedelemre szüksége van a polgárnak. Ezt a gazdasági válságot nem tudjuk sehogy sem megúszni anélkül, hogy új és jelentékeny jövedelemforrásokat ne nyissunk. Minden idegen, aki Budapesten csak egy napra megfordul, itt hagy legalább 20 pengőt. Nagyon gondos statisztika szerint Budapest eléri ez idén a 80.000 idegennek a forgalmát. Ezeknek legnagyobb része átutazó ember, vagy olyan, aki legfeljebb két napig marad itt s így maga a forgalom nem jelent sokat. Ennek a kereskedelmi része a fontos és valószínűleg nagy jövedelmet biztosít az iparnak és kereskedelemnek. Ezt ellenőrizni nehéz.

Fontos, hogy a polgárságra nézve, mely nem nagykereskedő és nem nagyiparos, csak az az idegenforgalom bír nagy fontossággal, amely az idegent huzamosabb ideig tartja Budapesten. Ezt csak a fürdők, csak a gyógyforrások okosabb, hasznosabb értékesítése révén érhetjük el.

Ezzel a kérdéssel nagyon sokan foglalkoznak, ki hivatalból, ki jószántából, de azt a sajnálatos tényt le kell szögeznünk, hogy ennek a nagyfontosságú gazdasági kérdésnek, se eleje, se kellő alapja nincsen. Város, állam egy-egy darabot szakít ki és ennek révén igyekszik a kérdést megoldani. A Balaton is, Lillafüred is, Hajdúszoboszló is egy része ennek a kérdésnek, de aki csak abból a szemszögből nézi, rosszul látja, téves következtetésekre jut.

Ez a mindnyájunkat lábujjhegyig érdeklő kérdés most a rosszul begombolt mellény szerepét játssza, aminek nincs más megoldása, mint az, hogy a mellényt újból ki kell gombolni és aztán ismét jól begombolni.

A fürdőügyet és idegenforgalmat legelsősorban *közigazgatásilag* kell megoldani. Azután pedig meg kell szigorúan állapítani a megoldandó *kérdések sorrendjét*. Mert a természetes rend az, hogy a beteg először a hévizeken keresi a gyógyulást, Budán vagy máshol és csak azután — utókúraként — megy a Balaton mellé vagy Lillafüredre. Megfordítva ezt senki sem csinálhatja. Egyedül Buda van abban a természeti helyzetben, hogy a beteg együtt használhatja a völgyben lévő hévizeket és a hegyek között, a klimatikus gyógymódot.

Elsősorban tehát a hévizeket és az azzal kapcsolatos ivókúrákat kell a mai kor ízlésének és kívánságának megfelelően rendbehozni. Csak azután kerülhet a sor a Balatonra és a klimatikus gyógyhelyekre. A hévizek terén Buda vezet, nemcsak az országban, nemcsak Európában, hanem az egész világon. Ezt a világhírt a körülmények szerencsés találkozása formálja ki, mert regényes hegyek alján fakadó, erősen rádiumos, sőt a világon páratlanul álló thoriumos gyógyforrásokat használó beteg 15 percnyi távolságban a legtisztább levegőjű erdős hegyeken lakhatik, de ugyanannyi távolságra él a világ minden orvosi egyetemével versenyző egyetemek és egyetemi tanárok közelében, környezete számára pedig a legkiválóbb szórakozóhelyek állanak rendelkezésére az operától, a hangversenytől le a kabaréig. Ez az ensemble ilyen szerencsés összetételben nem igen található másutt. Ehhez járul a budai fürdők értékes történelmi patinája, a város csodás panorámája, kétezer évnél továbbra visszamenő történelme és az azzal kapcsolatos romok.

Azt mondja egy német tudós, hogy Harrer Ferenc ny. polgármester szokta idézni: — „A város meg van, csak igazgatni kell". Budára vonatkozólag mondhatjuk így: — A gyógyforrások meg vannak, csak igazgatni kell őket. Nálunk ez az igazgatás elsősorban — közigazgatás.

A fürdőügyet és idegenforgalmat tehát *elsősorban közigazgatásilag* kell megoldani. Nem lehet a birtokon úgy gazdálkodni, hogy a gazda hol egy ekéért, hol egy ökörért, hol egy béresért a szomszédba jár, hogy kölcsön kérje. Budapest székesfőváros sem szaladgálhat minduntalan forrásszakértőért a szomszédba. A világ első forrásszakértője, aki az angol királyi családnak a rokona, állította ki a bizonyítványt, hogy a világ első forrásszakértői a magyar geológusok. Igazán fölösleges, hogy a szomszédba menjünk ilyesmiért. De enélkül nem lehetünk meg. Forrásszakértő nélkül nincs fürdőügy, fürdőügy nélkül nincs idegenforgalom, idegenforgalom nélkül nincs jövedelem.

Mivel azonban ez a kérdés mégis csak a legbiztosabb megoldás a gazdasági válságokkal szemben, tehát a legfontosabb kérdések egyike, érdemes volna ezt nemcsak a városi kormányzat programmjává, hanem kormányprogrammá tenni. Az első lépések követelik, hogy megfontolva lépjünk. Ami hozzáértő ember van az országban, ott legyen az indulásnál. Ha Wiesbaden a maga 16 wöslaui forrásával 140.000 fürdővendéget tud évenkint Wiesbadenbe vonzani és ebből százmillió márka évi jövedelmet szerez, — akkor Buda a maga 88 világhírű rádiumos, thoriumos, kénes, sós, szénsavas gyógyforrásaival föltétlenül még egyszer annyi idegent és beteget tud idevonzani, ami föltétlenül fölérne 200 millió évi jövedelemmel és fölösleggel zárulna Budapest évi költségvetése, anélkül, hogy nyúzni volna kénytelen elszegényedett polgárait az adóért.

Kétszázmillióért igazán érdemes ezzel az üggyel foglalkozni.

Viraág Béla.

Karácsonyi prezentnek kapja a Rózsadomb nyugati alja az autobuszt, ahogy azt *Kozma* Jenő dr. orszgy. képviselő bejelentette a nála járt küldöttségnek, mely tolmácsolta előtte a Statisztika-tér és környéke régi kívánságát, hogy ezt a vidéket is szelje át egy autobusz-vonal. *Kozma* Jenő az Autobuszüzemnek vezérigazgatójával, a közönség minden jogos igényét méltányló *Till* Antal tanácsnokkal folytatott tárgyalások eredményeképpen tudatta a küldöttséggel, hogy közvetlenül *karácsony után a 9-es vagy 12-es autobuszviszonylatot megindítja*, mégpedig: Kalvin-tér, Királyi Pál-utca, Egyetem-tér, Apponyi-tér, Váci-utca, Lánchíd, Fő-utca, Királyhegy-utca, Statisztika-tér — és vissza útvonalon. Így a Fő-utca két járathoz jut, de teljesül egy modern új városrész régi vágya.

Szebb jövő előtt...!

Leépítik a városi üzemeket — Megépítik a Boráros-téri hidat — A háztatarozás tavasszal megindul

A gazdasági válság erősebb tempóra sarkallja mindazokat, akiknek a választás csak eszköz, de nem életcél és elsősorban a polgárság nyomasztó anyagi helyzetén kívánnak segíteni.

A belügyminiszter *Kozma* Jenő orszgy. képviselő előterjesztése alapján elhatározta, hogy az újonnan alakult közgyűlés legsürgősebb teendői közé

azoknak az üzemeknek leépítését és ezzel az egész üzemi kérdés letárgyalását kell a napirendre vennie, amelyek nem gazdaságosak és a magánvállalkozásnak, mint erős versenytársak állják útját.

A kereskedelmi minisztériumban pedig *Becsey* Antal sürgetésére ankétot hívnak össze

a Boráros-tér—Kelenföldi híd

pénzügyi részének, — állam és város részesedésének — elintézése és a hídépítéssel járó telek, út és hídfő terveinek és előmunkálatainak rendezése és sürgős megindítása ügyében, hogy a híd építését már tavasszal megkezdhessék. A lágymányosi holt Dunaág feltöltése már serényen folyik.

A székesfővárosi Elektromos-művek beruházása

a nagy gyáraknak rendkívüli munkaalkalmat nyujt és ezzel a munkásság jut kenyérhez.

Az építőiparnak pedig már a tél végén nyujtanak munkaalkalmat

a háztatarozásra vonatkozó rendelet,

melyet a legrövidebb időn belül ad ki a kormány, legkésőbben január havában.

De sok munkáskéz jut már télen foglalkozáshoz, a pesti piarista-épület lebontása révén, mely munkálatok egész télen folyamatban lesznek, mert május hó végéig az egész háznégyszöget lebontatja a város. Ez a fuvarosoknak is állandó keresetet biztosít, mert a lebontott anyagot a lágymányosi holt Dunaág feltöltésére használják föl.

A Községi Polgári Párt vezetői a választási izgalmak mellett keresik a megoldásokat, hogy a nehéz gazdasági helyzettel megküzdhessen a székesfőváros lakossága.

TANULMÁNY

A kerületi elöljáróságok multja, jelene és jövője

IRTA: DR. SPANNBERGER ALAJOS
I. kerületi elöljáró.

II.

Az 1872. évi XXXVI. törvénycikk, a közigazgatás belső szervezetének kiépítésére nézve szabad kezet biztosított a székesfőváros közönségének azáltal, hogy központi ügyosztályok alakítását, közigazgatási kerületek számának, kiterjedésének meghatározását a közgyűlés hatáskörébe utalta.

A törvényhozás kezdetben ezzel az előrelátással kívánt gondoskodni az ifjúság duzzadó erejével fejlődő székesfőváros későbbi közigazgatási berendezkedésének további kiépítéséről. Az élet azonban keveselte ezt az előrelátást. A kerületi elöljáróság hatáskörének egészen szűkös keretek között történt szabályozása e hatósági jelleget is nélkülöző közigazgatási hivatalokat oly merevekké találta kialakítani, hogy a székesfőváros fejlődésének iramát átvenni és a reájuk váró hivatást betölteni nem voltak képesek. A régi fővárosi törvénynek (1872. XXXVI. törvénycikk) csupán hat szakasza (a 82—87. szakaszok) vonatkozott a kerületi elöljáróságokra, ez a hat szakasz — amelyet a való élet áramlása útjából elsodort, — volt a fejlődési lehetőség akadálya.

A kerületi elöljáróságok újjászervezésének módozatait a székesfőváros tanácsának javaslata alapján 1888. évi január 25-én megtartott rendkívüli közgyűlésen megállapították.

Az erről szóló közgyűlési határozatot a belügyminiszteri tárcát az időben ellátó *Baross* Gábor miniszter vette tudomásul és 1889. évi április 7-én kelt 8259. sz. leiratában a következők foglaltatnak:

A főváros törvényhatósági bizottságának jelentésével felterjesztette a ker. elöljáróságok újjászervezése tárgyában hozott határozatát, azzal a kérelemmel, hogy a fennálló szervezetnek azon *határozatban körülírt elvek szerint leendő módosítása a törvény útján eszközöltessék.*

Erre nézve értesíti a főváros közönségét, hogy tüzetes tanulmány tárgyává téve a kérdést, tudomásul vette a főváros közönsége egyrészének nyilatkozatát is azon irányra nézve, melyben ezt a kérdést megoldandónak véli. Ez csak a főváros szervezéséről szóló 1872. XXXVI. törvénycikk módosításával, tehát törvényhozási úton lesz eszközölhető. Kettőt kíván megjegyezni: — az egyik az, hogy a tervezett reform csak csekély mérvben eltérő és hogy a kerületi elöljáróságok tovább már nem halasztható újjászervezésének oly alapon kell történnie, hogy e szervnek közegei a feladatnak kellő betölthetéséhez okvetlenül szükséges előkészültséggel, közigazgatási gyakorlattal és jártassággal bírjanak. De magának a fővárosnak is módjában állna a létező bajokat a fennálló szervezet keretében orvosolni, ha az elöljárói tisztségre megválasztandó egyénektől teljes minősítést kívánna és megkövetelné, hogy azok e fontos állásnak egész idejüket és tevékenységüket *hivatásszerűleg szentelni készek;* és a tiszteletdíjnak ez esetekben teendő megfelelő felemelése ellen részemről akadályt nem emelnék.

Baross Gábor a székesfőváros közigazgatási szervezetének már abban az időben sürgetett reformját a kerületi közigazgatás újjáépítésével képzelte megkezdeni, helyi kirendeltségek helyett kerületi hatóságok felállításával.

Az 1893. évi XXXIII. törvénycikk a kerületi elöljáróságok szervezetét modern alapokra fektette azzal, hogy *hatósági jelleget* adott nekik, ami által képessé tette e hatósági szerveket arra, hogy a nagyvárosi fejlődéssel lépést tartva, a közigazgatás feladatait egyre növekvő hatáskörben önállóan s nem utasításra láthassák el.

Baross Gábor miniszternek e törvény megalkotásánál fontos szerep jutott azzal, hogy a székesfőváros közigazgatási jogának fejlődéséhez alapvető fontosságú jogtanáccsal járuljon hozzá.

Ennek a jogi tanácsnak lényege: a kerületi elöljáróság intézményében rejlő fontosság felismerése, annak nyilvánosságra hozatala s ezzel kapcsolatban ez intézmény kiépítési módjának meghatározása volt olyképpen, hogy a közönség érdekeinek minél kielégítőbb és közvetlen szolgálata biztosítva legyen.

Az 1893. évi XXXIII. törvénycikk bátran nevezhető még ma is újszerű, modern berendezésnek. Ez a hatóság az élén álló jogi minősítésű kerületi elöljáróval és hozzá beosztott szakközegekkel, sokoldalú és gyorsütemű cselekvésre képes szerv, amely a nagyvárosi közigazgatási organizmushoz símuló finomult rész.

Miképpen gondoskodik az 1893. évi XXXIII. törvénycikk Baross Gábor és az akkori törvényhozók eszmevilágának érvényesítéséről?

Az új törvénycikk 25. §-a szerint tehát köteles a polgármester évnegyedenkint legalább egyszer minden kerületi elöljáróság ügyvitelét *személyesen* megvizsgálni és e vizsgálatok eredményéről a törvényhatósági bizottságnak évnegyedenkint jelentés teendő. Köteles a kerületi elöljárókat évnegyedenkint egyszer értekezletre összehívni, ahol minden elöljáró jelentést tesz az ügyvitelnél szerzett tapasztalatairól és javaslatba hozatnak az *egységes ügyvitel* céljából szükséges intézkedések.

Az értekezlet elnökéül tehát a törvény a polgármester személyét jelöli ki. Van valami rendkívüli a törvényszövegben előforduló „köteles a polgármester" szóhasználat kategórikus imperativusában. Miért volt ok e szigorú meghagyásra? Mert ennek az értekezletnek kívánta juttatni a törvény azt a fontos szerepet, hogy a kerületi közigazgatás a központi igazgatástól el ne térüljön, egyrészt, viszont a központi közigazgatás mint II. fokú hatóság, hatalmi súlyával el ne nyomhassa az I. fokú hatóságot, de a polgármester személyén keresztül kívánta a törvény érvényesíteni a kerületi elöljárók befolyását oly irányban, hogy a kerületi közigazgatásban szerzett tapasztalataik a központi igazgatásban felhasználhatók legyenek.

Az ily módon tartott rendszeres értekezletek a székesfővárosi közigazgatás szerveinek (polgármester, közgyűlés, tanács, kerületi elöljáróság) egységességét is megfelelően kifejezésre juttathatták volna. Sajnos, az értekezlet fontossága nem méltányoltatott megfelelően és nem is tartatott be a törvény előírása. Ennek lett következménye a szakhivatalok részéről megnyilatkozott térfoglalás, — lévén mindegyiknek központi, ügyosztályi képviselete — aminek lehetőségét a közös értekezletek megtartásával sikerült volna elszegni. Az a szükségesség azonban, hogy a kerületi elöljáróságok egyike a másikkal ellentétben ne működjék, megkívánta, hogy a kerületi elöljárók a maguk *külön értekezleteit* annál rendszeresebben megtarthassák.

A kerületi elöljárók értekezlete nyilvánjogi jelleggel bíró testületként a székesfőváros kerületi közigazgatásának egységesítését szolgálta — a központi igazgatással való szervek kapcsolat nélkülözésével. A testület működésére nemcsak az hatott bénítólag, hogy közvetlenül nem érintkezett a központi igazgatás fejével (csak írásbelileg), hanem az is, hogy megállapításai a jogérvényességi jelleget, az irányító jogkört nélkülözték s a kívánatos hatósági jelleg hiánya elhatározásaik érvényre emelését nem engedte meg.

(Folytatjuk.)

KI MINT VET, ÚGY ARAT,
MAUTHNER MAGNÁL JOBBAT
SEHOL SEM KAPHAT!!!

MAUTHNER MAG

MAUTHNER ÖDÖN
MAGTERMELŐ és MAGKERESKEDELMI R.-T.
TEL.: J. 463—65. BUDAPEST TEL.: J. 463—65
SÜRGÖNYCÍM: MAUTHNEREK

Központ: VII., ROTTENBILLER-UTCA 33. Fióküzlet: IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 4. (A Ferencrendiek templomával szemben.)
Főárjegyzék, növényárjegyzék, őszi árjegyzék jácint, tulipán stb. virághagymákról ingyen és bérmentve.

VÁLASZTÁS

Prognózis

Ma már túl vagyunk a választással járó harcokon és most már a rideg számok vetik előre az eredmények árnyékát és tág teret nyitnak a kombinációnak.

A választók száma Budán:

I.	választókerületben . .	9.123
II.	„ „ . .	18.680
III.	„ „ . .	15.680
XI.	„ „ . .	15.032
XII.	„ „ . .	14.160
	Összesen	72.695

ebből a 72.695 választóból leadta ajánlását legfeljebb 50 ezer választó, mely tudomásunk szerint és minden túlzás nélkül így oszlik meg:

Községi Polgári Párt . . .	15.000
Keresztény Községi Párt . .	14.000
Szociáldemokrata Párt . . .	6.000
Egyesült Nemzeti Párt . .	5.000
Szabadelvű Párt	4.000
Demokrata Párt	3.000
Keresztény Ellenzéki Párt .	2.000
Vegyes kis pártok	1.000
Összesen:	50.000

maradna még 22.695 választó, aki nem adta le szavazatát, aki csak a választás napján vall színt és — mondjuk — egyformán oszlik szét, akkor jut szavazat pártonkint

Községi Polgári Pártra . .	21.155
Keresztény Községi Pártra .	20.468
Szociáldemokrata Pártra . .	9.562
Egyesült Nemzeti Pártra . .	7.235
Szabadelvű Pártra	5.608
Demokrata Pártra	4.331
Keresztény Ellenzéki Pártra .	2.854
Vegyes kis pártokra . . .	1.327
Összesen	72.540

A hiányzó 34 választó nem szavazott. Otven mandátumot számítva a 72.540 választó közül 1450 kellene egy-egy bizottsági tag megválasztásához, átlagban számítva egész Budát és akkor kapna:

	tag	töredék
Közs. Polg. Párt	14	477
Kereszt. Közs. Párt	14	—
Szoc. dem. Párt	6	1000
Egyes. Nemz. Párt	5	—
Szabadelvű Párt	4	—
Demokrata Párt	3	—
Kereszt. Ellenz. Párt	2	—
Vegyes kis pártok	1	—
	49	

és a legnagyobb töredék révén a szociáldemokrata párt még egy mandátumot, azaz 7 tagot hozna be.

Lehet, hogy a kis pártok nem indulhatnak minden budai kerületben, akkor 4—5 tagsági mandátum felszabadul, mely a három vezető pártot gyarapítaná s így a Községi Polgári Párt és a Keresztény Községi Párt mindegyik 15 esetleg 16 mandátumhoz jutna és a szociáldemokraták 8-hoz.

Ha ezt az arányt adná a pesti oldal is, akkor a Községi Polgári Párt 42—44 mandátumot szerezne a választásnál.

*

A szelvényrendszer megbukott.

Akik jóhiszeműleg azt hitték, hogy ezzel elejét veszik az ajánlási ívek hamisításának, — azok nem gondoltak arra, hogy a szelvény — *árucikké* válhat. Mi lenne itt a jövő választásnál, ha ezt a boletta-rendszert fenntartanák.

*

Érdekes epizódokat mesélnek most a beavatottak arról az értekezletről, amikor *Bethlen* István gróf miniszterelnök igyekezett közös plattformra hozni a városi *polgári* pártokat. *Ugron* Gábor szerint az ott megjelent Wolff Károly, Kozma Jenő, Rassay Károly, Friedrich István, Bródy Ernő és Fábián Béla közül az egyetlen *Kozma* Jenő volt az, aki a másik öt pártvezérrel kezet fogott. *Wolff* nem fogott kezet *Friedrichhel* és távol húzódott *Fábiántól, Rassay* nem fogott kezet *Fábiánnal* és így tovább. Kozma Jenő nemcsak a más pártbeli vezérekkel, hanem a főváros minden rendű és rangú polgárával fog kezet, mert mindenkinek a boldogulását és jólétét akarja előmozdítani.

*

A kitűnően szerkesztett *Reggeli Ujság*, mely egy csapásra meghódította a közönséget, — megrajzolta a nők kedves politikai bohémjének, Friedrich Istvánnak a portréját:

Friedrich beszél tovább, minden öt percben kijelenti, hogy befejezi a beszédét, mert sietnie kell, de azért folytatja rendületlenül. Hosszú, sovány alakja szinte kísérteties. A két karja a végtelenbe nyúl, sápadt, ovális fejét hátraszegezi, mintha az égnek, vagy az üres karzatnak szónokolna. A hangja fáradt és fakó lett, a mozdulatai meglassultak, a humora fanyarabb és savanyúbb és az ötletei meg nehezen sülnek el. Nem a régi Friedrich már, nem a Stefan, der Plötzliche. Hiába, nem tudja elhitetni, hogy ő az egyetlen komoly ellenzéke Bethlennek, Wolffnak, Rassaynak és a demokratáknak egyszerre és az ő pártja az egyedüli üdvözítő és boldogító. Nemesak programja nines ehhez, hanem a szónoki figurája is hiányzik hozzá. A pódiumon nem Magyarország volt miniszterelnöke vagy a hatalmas pártvezér szónokol, hanem a pestvidéki mérnök úr, aki voksokat gyüjt. Az elégületlenség, amit szít, tényleg adva van, de nem az ő számára.

Budán a legügyesebb trükkje az volt, hogy meg tudta nyerni pártjának *Perczel* Bélát, aki 30 éves hegyvidéki multat hozott magával. Ez a mandátum biztos a pártnak, ezt még Friedrich sem tudta elrontani.

*

Payr Hugó, aki mint hirlapíró is tekintélyes szerepet töltött be a napisajtó terén, de nagy eredményeket ért el a Polgári Egység Pártja és Központi Klubja szervezése körül, — most mint politikus is átható sikert arat a kőbányai kerületben, ahol megválasztatása és ezzel a *Községi Polgári Párt* sikere is kétségtelen.

*

Az *Egyesült Nemzeti Párt* — minden híreszteléssel szemben — nem kötött paktumot senkivel sem s vezéreinek a listák élére való helyezésével indul a küzdelembe. A kerületi pártvezetőségek élén: gróf Takáts-Tolvay, vitéz Barczy-Barczen Gábor, dr. Árvátfalvy-Nagy István, vitéz Martsekényi Imre, vitéz Aronffy Unterreiner Mihály, Győrffy István, dr. Sztudinka Béla, dr. Antal István, Horthy Ferenc, vitéz Perley Lajos, Kapuváry Gusztáv, Kopeczky József, vitéz Regőczy János, Mándoky Sándor és dr. Krasznahorkay János állanak.

*

A **hegyvidéken**, a Bélakertben tartott népes pártgyűlést e hó 8-án a *Községi Polgári Párt*, amelyen a pártvezetőség és a jelöltek részéről megjelentek: Becsey Antal, dr. Barla-Szabó József, dr. Szentgyörgyi Elemér, Szántó Jenő, Dorner Gyula, Kovács József tbnk., Szibinkits György, Máté István, Ákos István, Kriszt Károly és a pártgyűlést összehívó *Ruszkó* János, aki megnyitotta az ülést és szólásra kérte fel *Becsey* Antalt. Az illusztris szónok előbb elégtételt szolgáltatott a megrágalmazott Gaár Vilmosnak, azután a külföldi gazdasági krízis okozta válsággal foglalkozott, végül az idegenforgalom és a fürdőügy fontosságát fejtegetve, nagy elismeréssel nyilatkozott a *Budai Napló* kitartó, úttörő, önzetlen évtizedes munkájáról, amit Viraág Béla szerkesztő köszönt meg. Az ülést Ruszkó János konferálta és felszólaltak még: *Barla-Szabó* József dr., aki a polgári gondolat erejéről, — *Oszoly* Kálmán az ellenfelek támadásáról, — *Szántó* Jenő Becsey Antalról és Ripka Ferencről, mint a polgári puritánság mintaképéről, — *Kovács* József tábornok a hazáról, — *Máté* István az üzemek leépítéséről, — *Benkovits* Géza Becsey győzelméről, — *Schwartz* Adolf az antimarxista front megteremtéséről és befejezésül — *Szibinkits* György a hegyvidék e részének harcos vezére, a terror alatt szenvedő munkásosztály felszabadításáról — mondottak értékes beszédeket. A nagyszámú hallgatóság lelkesen megéljenezte a vezéreket és csak éjfél felé tért haza.

Seregszemle
az I. kerületben:

Az *Egységes Községi Polgári Párt* I. ker. szervezete nagyszabású ismerkedési estét rendezett a kerületi polgárság és nagyválasztmánya tiszteletére, a Budai Társaskörben folyó hó 11-én. A nagy számmal megjelent választók között a kerületi élet reprezentánsaival együtt megjelent *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester is.

Szombathy Kálmán, a párt ügyvezető igazgatója mutatta be a listavezetőket, akiknek egyénisége biztosíték arra, hogy Buda polgárságának legszélesebb rétegei méltó képviseletéhez fognak jutni a székesfőváros törvényhatóságában.

A jelöltek közül elsőnek *Krivoss* Árpád dr. szólalt föl, ismertetve az Egységes Községi Polgári Párt programját, célkitűzését, rámutatva azokra a szolgálatokra, melyeket ez a párt a fővárosi polgárság békéjének s az alkotó munka megteremtésének érdekében eddig is tett. Az új fővárosi törvény még nagyobb lehetőséget nyujt arra, hogy a polgárság a törvényhatósági életbe szorosan bekapcsolódjék s maga is azon lesz, hogy ott mindenkor a józan polgári elem akarata érvényesüljön az esetleges fölforgató elemekkel szemben.

Máthé István és *Tóth* Gábor azt fejtegették, hogy az iparosok és kereskedők szempontjából az Egységes Községi Polgári Párt az egyetlen komoly párt, amely érdekeiért tenni is tud s amelynek sarkalatos programpontja az iparosoknak és kereskedőknek konkurrenciát csináló hatósági üzemek megszüntetése.

Általános taps között emelkedett szólásra

RIPKA FERENC dr.

Nem szívesen vesz részt a választási küzdelemben, de a Társaskörben, az ő szűk baráti körében szívesen fejti ki politikai nézeteit. A budai polgár nemes, konzervatív fölfogású, száz évvel ezelőtt is ilyen volt s ilyen lesz talán száz év mulva is. Ezt a polgárságot jelszavakkal fölizgatni nem lehet. Jelszó az, hogy — a mai rezsim nem hű sáfára a főváros vagyonának, pedig amikor a német városok egymásután válnak fizetésképtelenné, Budapest vagyonát teljes integritásában mentette át e vezetőség józan gondolkodása. Jelszó az, hogy — a főváros mai vezetősége reakciós, csakhogy reakciónak nevezni azt, hogy valláserkölcsi alapon áll — esztelenség. Ez a vezetőség rituális népétkezőket tart fenn s

minden vallással szemben a legnagyobb megértést és tiszteletet tanusítja,

mert tudatában van annak, hogy valláserköles nélkül polgári rendet fenntartani nem lehet. A hatósági üzemek tekintetében teljesen azonosítja magát az ipar és kereskedelem kívánságaival, mert a tőkeerős, a hatóság támogatása minden előnyével rendelkező

fővárosi üzemek veszedelmes versenyt csinálnak a főváros adófizető iparosainak és kereskedőinek.

Külön kiemeli *Zelliger* Vilmos dr. apátplébános listavezető személyét, aki bár gyöngélkedése miatt nem vehet részt a választási agitációban, nemes puritánságával mindig dísze volt az Egységes Községi Polgári Pártnak. Kéri a választópolgárságot, hogy jól fontolja meg, hogy kikre bízzák a főváros sorsát, mert a polgárság érdekeit csak megfelelő egyének képviselhetik helyesen.

Mikler Gusztáv dr. fölszólalásában *Ripka* Ferencet, mint Buda első polgárát éltette. *Földváry* Miklós és *Zeiner* Lajos fölszólalása után *Demeter* János, Erdélyből menekült frontharcos, megértést kért a frontharcosokkal és hadviseltekkel szemben, mire *Ripka* Ferenc dr. nagyhatású beszédben fejtette ki azt az álláspontját, hogy

a hadviseltekkel szemben a legteljesebb elismeréssel viseltetik

s őket mindenkor támogatni fogja. Külön kiemeli rokonszenvét az erdélyi menekültekkel szemben, mert valamikor Erdély volt az üldözött magyarság vendégszerető hazája s Erdély adta megcsonkított hazánknak gróf *Bethlen* Istvánt, aki történelmi hivatással vezeti a megcsonkított hazát Trianon súlyos csapásai között.

Hatalmas éljenzés fogadta a főpolgármester beszédét s a lelkes hangulat késő éjjeli órákig együtt tartotta Buda választópolgárait.

Kályhás! Minden szakmabeli ügyben forduljon a régt jóhírű céghez
I., Logodi-u. 18 Béres Márton Tel.: 530-38

Az Egységes Községi Polgári Párt szervezete
az I. választókerületben.

Pártvezetőség:

Védnök: Gróf *Bethlen* István miniszterelnök. *Díszelnök:* dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester. *Elnökök:* dr. *Zelliger* Vilmos apátplébános, dr. *Hoór-Tempis* Móric műegyet tanár, dr. *Németh* Béla ügyvéd. *Ügyvezető elnök: Szombathy* Kálmán igazgató. *Főtitkár:* dr. *Krivoss* Árpád ügyvéd. *Titkárok:* dr. *Szuchy* László ügyvéd, dr. *Szitár* Endre ügyvéd, *Schack* Ferenc MFTR intéző. *Jegyzők: Miklós* Béla tanár, *Márky* Béla tisztviselő, *Fischer* Vilmos tisztviselő.

A nagyválasztmány tagjai:

I. Budavári körzetben:

Elnök: dr. *Gyurmán* Jenő pénzügyi főtanácsos. *Tagok:* Aradi Lajos, Barall Mihály, Baumgärtner Ferenc, Birgel Mátyás, Bösztörményi István, Császár Kálmán, dr. Drechsler Manó, Fischle Vilmos, Gagics B. Sándor, Harsányi Elek, dr. Hegyi Károly, dr. Keömley Nándor, dr. Korének József, Krebsz Géza, dr. Langsch József, Marsovszky Miklós, Rákosi Vilmos, dr. Simay Gyula, Schrimpf Frigyes, Szuchy Béla, Teng János, Tóth Ferenc, Tumppek János, Trettina József, dr. Vecseklőy József.

II. Krisztinavárosi körzetben:

Elnök: dr. *Baránszky* Gyula ügyvéd. *Tagok:* dr. Balthazár Zoltán, Benczúr Valdemár, Böhm Gusztáv, Böngérffy Géza, B. Bélaváry Rezső, Cathry Szaléz, Chengery Papp Zsigmond, Csernyák Mátyás, dr. Dobokay Árpád, Egyed Arthur, Enyedy Albert, Gaál Imre, Gamauf Géza, Gavora Jenő, Gergely Miksa, dr. Geszti Andor, Gombos János, Grecsák Róbert, Gulden Konrád, dr. Hajba Károly, Halwa Sándor, dr. Hegedűs Kálmán, Helvey Géza, dr. Heyduck Odön, Héczey Lajos, Hornyánszky Viktor, Hubert Vilmos, Hurm József, Hűvös Rezső, Kanitz Márton, Kaufmann Ignác, Kiss Dezső, Kmetykó János, Kodnár Dömötör, Kosztolányi Dezső, Kunstädter Andor, Ligeti Lajos, Luger Camilló, Lukács Vilmos, dr. Marschall Ferenc, dr. Mikler Gusztáv, dr. Moesz Gusztáv, Rudinai Molnár Jenő, dr. Németh Benő, Németh László, Noszlopy Kálmán, Oszoly Kálmán, ifj. Pathó István, Pattantyús Géza, Pál Jakab, Pálfy Lajos, dr. Petracsek Lajos, Prihradny János, Pruzsinszky János, dr. Rónay Tibor, Sándor Ferenc, Simonyi Mihály, Stux Hugó, dr. Schwöder Ervin, Szabó Sámuel, Szatala Emil, Sziklay Béla, Szöts Gyula, Thoma József, Tomka Géza, Tóth Gábor, dr. Trompler Ernő, Varga Imre, Vető Sándor, dr. Votisky Antal, Völlich Brunó, Wágner Július, dr. Weber Sándor, dr. Zathureczky Miklós, Zboray János.

III. Tabáni körzetben:

Elnök: Szombathy Kálmán. *Tagok*: Ábel István, Bodrogi Lajos, Brandits József, Farkas Béla, Fábián Jenő, dr. Fábry György, Fekete Jenő, Fillinger Rezső, Goschy Ferenc, Gullay József, Győry József, Gütting József, Hiros Ferenc, dr. Hunyady József, Istók János, Józsa László, Jankovich István, Klug János, Mihalik Mihály, dr. Nyulászi Alajos, dr. Nyulászi János, Rezsnyák József, Schuch Emil, dr. Szendey Béla, Szentkirályi Béla, Szigyártó János, Szirmay Gyula, Thuróczy Rezső, Tomasovich Rezső, dr. Wágner György, Wágner Marcel, Weiner György, Weisz István.

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ
a Városligetben
a székesfőváros egyik legmodernebbül felszerelt, legmonumentálisabb gyógyfürdője. Ivókura. Népgyógyfürdők, nyári (strand) uszoda.
KITŰNŐ KÖZLEKEDÉS

RUDAS FÜRDŐ
radioaktiv hőforrás
GŐZ- ÉS KÁDFÜRDŐ
FEDETT USZODA

GÉPONDULÁLÁS
DAUERWELLEN
a legújabb rendszerű villanygéppel 15 P-től 20 pengőig
AMMER BALÁZS hölgyfodrász
I. KER., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 3/a

BOÁK ÉS BUNDAK
SZÉCSI SZÜCSNÉL BUDÁN
I., HORTHY MIKLÓS-ÚT 21. SZ.
Telefon: Lá. 6—34. Telefon: Lá. 6—34.

SZENT GELLÉRT GYÓGYFÜRDŐ
Vízgyógyintézet és napfürdő
Külön férfi és női osztály
A legmodernebb berendezés
Szakképzett személyzet

RÓZSADOMBON
Antik Muzeális Modern Bútorok Restaurálása Másolása Tervezése
sokéves párisi tanulmányok alapján
PÁLFY FERENC
IPARMŰVÉSZ
BUDAPEST, II., RÓZSAHEGY-UTCA 10
TELEFÓNHÍVÓ: 525-06. SZ.

RÓZSADOMBI KÁVÉHÁZ és ÉTTEREM
Majáth szállodaépület
(Statisztikával szemben)
BUDA LEGELŐKELŐBB és LEGSZEBB HELYISÉGEI — A LEGKITŰNŐBB KONYHA
Az étteremben esténkint RÁCZ JÓZSI muzsikál. — Tulajdonos: LAKATOS JÓZSEF

DÉLUTÁNI TEA
ÁNC
Ujdonság! Menürendszer!
4 fogásos ebéd 1.80-tól, utcán át is
Elsőrangú koncert- és tánczene.
Európa előkelő restaurantjai között foglal helyet. Füst- és pormentes levegő. Este kétféle menü 3 és 6 pengős. Déli menü 2.50.
Asztalrendelés: T: A. 528-84

HUNGÁRIA
radium tartalmú, lithiumos gyógyforrás Budán, Erzsébethídnál
IVÓ-KÚRA
reggel 7 órától este 6 ig.
= Szénsavval telítve! =
HARMAT-VIZ!

JAVITTASSA szőnyegeit ZURÁNI Szőnyegszövő Rt-nál II, Fő u. 80
Megóvás, tisztítás Telefon

TEA
Közvetlen behozatal Holland-Indiából
a termelő ¼ és ½ kgos eredeti csomagolásban, 5-10 dg-os saját csomagolásban és ládákban. Nagyban és kicsinyben
BOZÓ GYÓGYTÁR
BUDÁN, I., ALKOTÁS-UTCA 34. SZÁM.

Monori Nagy vezet
MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI R. T.
BUDAPEST—MONOR
Monori magkereskedése: Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 3. Telefon: Aut. 868-60
képes főárjegyzék és nagybani árajánlat ingyen és bérmentve

SZENT IMRE
GYÓGYFÜRDŐ
ezelőtt (Rácfürdő)
Erősen radioaktív, természetes 42·4 C° földes-meszes hőforrásokkal. Két női és egy úri-gőzfürdővel, valamint kő- és kádfürdőkkel. Az összes gyógytényezőkkel felszerelve.
Egész éven át nyitva.

Személyi hírek

DRASCHE-LÁZÁR ALFRÉD ny. rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter nagy érdeklődést kiváltó előadást tartott „Sight-seeing a magyar idegenforgalom utcájában", december hó 9-én, a Magyar Külügyi Társaságnak, dr. *Tasnády-Szüts* Andor vezetése alatt álló idegenforgalmi szakosztály ülésen.

UGRON GÁBORT a Kender-, Len- és Jutaipar RT. közgyűlése beválasztotta az igazgatóságba.

SASVÁRY GÉZA műegyetemi tanár mondotta az ünnepi beszédet a Barthos-asztaltársaság *András estjén* nov. hó 29-én.

GYULAI ALADÁR tanár a szabadlevegős iskolák rendszerét ismertette vetítettképek kíséretében az Orsz. Közegészségügyi Egyesületben és rendkívüli sikert aratott. Előadásához hozzászóltak: *Gerlóczy* Zsigmond dr., *Sághy* Ferenc dr., *Bexheft* Armin dr.

AGGHÁZY KÁMIL ezredes, a volt szerbiai hadifoglyok egyesülete által a *halálmars* évfordulóján, vasárnap esti gyűlésén, a hadifogság hatása az irodalomban címen mondott értékes beszédet.

NAGY MARGIT írónő műveiből rendez szerzői estét e hó 13-án és nem e hó 8-án, a Budai Nők Köre.

FEKETE GÉZA, a Budai Polgári Kör igazgatója, a Köztisztasági Hivatal igazgatójának helyettese volt a *„péntekiek"* e heti borgazdája és beszédében rendkívüli adatok felsorolása mellett, a szemétégetést ajánlotta, mint a már el nem helyezhető budai szemét kérdésének egyedüli megoldását.

ROMÁN MIKLÓS építész, egészségének ápolása céljából jövő héten Karlsbadba utazik négy hétre.

Hollós Mátyás Társaság

meghirdette hivatalos lapja útján e hó 22-én este 7 órára ezévi rendes közgyűlését, amelyet az esetben, ha a közgyűlés nem volna határozatképes, e hó 29-én este 7 órakor tart a Császárfürdő Hollós Mátyás-termében.

E hó 15-én este 8 órakor újabb előértekezletre és társasvacsorára gyűlnek a tagok.

Az ARCKÉPCSARNOK ügyében kéri a háznagy, hogy azok a tagok, akik még nem voltak *Blahos* Rudolf fényképésznél, II., Fő-utca 18, azok a déli órákban lehetőleg a hét folyamán fáradjanak oda.

MARCIS CUKRÁSZ
I., Alkotás-utca 15.

Az új menedékházat a Svábhegyen, mely a Normafa mellett épült, a székesfőváros a sportoló közönség rendelkezésére bocsátotta. A helyiségeket fűtik, világítják, sőt telefonállomás is van és csekély díjért elhelyezhetők a sítalpak. Részletes felvilágosítás kapható telefónon: — 662—88. A Svábhegy e része ünnep és vasárnapokon olcsón megközelíthető, mert a fogaskerekű vasút 24 fillért számít fel is le is.

MENCZER gallértisztítása vezet! Fest, mos, tisztít, saját üzemeiben. Telefon.
Olvasóinknak 12 fillér helyett 10 fillérért tisztítja gallérjait.

A csodaszép Krisztusfejek rajzolója, boldogemlékezetű *Samassa* Adolfné szül. *Désy* Annie halálának évfordulója alkalmából kegyeletes ünnepet rendeztek tisztelői. E nemeslelkű nagyasszony határtalan volt lelki cselekedeteiben. Budapesten 25 egyházközség tiszteli benne megalapítóját, ezek között a *városmajori* egyházközség is, és sok különböző jótékonysági tevékenység fűződik maradandóan a nevéhez. Örök emlékül itthagyta bámulatosan *megrajzolt Krisztusfejeit,* — valamikor csodájára fognak járni az emberek, ez áhítatos Krisztusfej-gyüjteménynek, bár ma még kevesen tudnak róla. — Az ünnepélyt *Mészáros* János dr. pápai prelátus, budapesti érseki ált. helytartó fenkölt beszéde nyitotta meg. Ezt követte a budai Szent Cecilia kórus, Szűz Mária énekeinek bemutatása. Samassa Désy Annie emlékezetére írt költeményt adott elő *Kapeller* Hermin tanárnő. Az emlékbeszédet *Bangha* Béla dr. Jézustársasági házfőnök mondotta, mely után a „Csend" mozdulatköltemény, Samassáné Désy Annie gyönyörű szövegére adta elő dr. *Dienes* Valéria mozdulat-kórusa, J. *Viraág* Ilus vezetésével, aki légies, finom mozdulataival érzékeltette a költemény szépségét. — Előkelő közönség hallgatta végig a magasnívójú estét.

URI SZABÓ, kiváló szabász GLASZ Péter, I., Maros-utca 11.

A szegényekért! Az *Obudai Ref. Nőegylet* Almási *Balogh* Loránt rendezésével tartotta meg nyönyörűen sikerült hangversenyét a Budai Vigadó nagytermében. A közreműködő művészek ritka élvezetet nyujtottak az egybegyült előkelő közönségnek, amely hálája jeléül valóságos tapsorkánal fogadta az egyes számokat. *Molnár* Imre zeneakadémiai tanár ősi magyar dalaival, S. *Gróh* Klára hegedűművésznő bájos hegedűjátékával, A. *Balogh* Pál zongoraművész Liszt Rapszodiájával, *Moór* Júlia operaházi tag és dr. *Király* László gyönyörű énekével, *K. Bodán* Margit tréfás dalaival, *Tóth* Edith szavalóművésznő szép előadásával és a *Trautmann* testvérek meglepően bájos kamara-kvintettjükkel arattak rendkívül nagy sikert. A hangverseny tiszta jövedelme az óbudai szegények között karácsonykor kerül kiosztásra.

Goldmark ünnepet rendez a *Budai Zeneakadémia* december 15-én este 7½ órai kezdettel az egyesület nagytermében (II. ker., Fő-u. 30.) *Goldmark* Károly születésének 100-ik évfordulója emlékére. A műsoron szerepelnek Goldmark szerzeményeivel az Egyesület énekkara, *Mihó* Ernő, *Sonkoly* István és *Kereszty* Jenő, a Budai Zeneakadémia tanárai, dr. *Illéssy* Margit, *Panrok* Auguszta, *Fetl* Tibor, *Burghardt* Győző, *Lindenmayer* Kálmán, *Bergmann* Sándor.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12

Bridge-versenyt rendezett vasárnap délután a *Budai Polgári Kör,* amelyen négy tizenhatos csoportban hatvannégy játékos indult. Minden csoportból kettő jutott az elődöntőbe, győztes lett *Prost* János, második *Szlávyné,* harmadik *Császár,* negyedik dr. *Bókay* János. A játékvezető tisztjét dr. *Huszka* Emil látta el. Első díj egy remekművű svájci aranyóra volt.

Bonicot kontra Nikotex. Az egyik közgazdasági lap rövid, de annál érdekesebb hírt közöl. A *Nikotex* sikere után megjelenik a *Bonicot,* a svájci nikotinmentesítő, melynek vállalatát *Márton* Miksa színdarabkiadó szervezi. Ugylátszik, hogy nagyon rosszul mehet a múzsakertekben, hogy Mártonék megirígyelték a Nikotex diadalát. Nem sok jövőt jósolunk a Bonicotnak, amely folyadék és pancsolással jár, a tudományosan is elismert, zamatos *Nikotex* készítményekkel szemben.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I, Attila-u. 12

A Budai Nők Köre dec. hó 15-én, hétfőn este 6 órakor klubhelyiségében (II., Szilágyi Dezső-tér 5., I. em. Budai Polgári Kör) választmányi ülést és klubdélutánt tart.

Ünnepelt a legöregebb reáliskola

1855 szeptember havában nyitották meg a Toldy Ferenc reáliskolát Budán — Hónapokkal később nyilt meg Pesten a belvárosi reál

A mult század közepén, a Bach-korszak idején rendkívüli nagy esemény volt Budán a reáliskola megalapítása. Osztrák és cseh tanárok vezetése alatt a kapucinusok épületében nyilt meg a Gotterhalte hangjai mellett azzal a célzattal, hogy a már akkor is magyar érzelmű, de németajkú Budát, német szellemben nevelje és az ifjúsága teljék be a német szellem felsőbbségével. Ám a német dicsőség csak néhány évig tartott, mert már a hatvanas évek elején kénytelen volt a kormányzat helyet adni a magyar nyelvnek, mely aztán néhány év alatt kiszorította egészen a németet.

Akik ezt a reáliskolát végezték, valami kedves baráti összetartásban éltek továbbra is és ma Budának talán legerősebb egyesülete a Toldy Ferenc reáliskola volt iskolatársainak egyesülete, mely most e hó 7-én, vasárnap délelőtt meleg családi ünnepet ült, amikor ünnepi keretek között megünnepelte az iskola fennállásának 75. évfordulóját. Már reggel 9 órakor ünneplő szentmisére gyültek az egyesület tagjai a kapucinusok templomában, ahonnan 10 órára felvonultak a reáliskolába, hogy résztvegyenek az egyesület által rendezett közgyűlésen. A díszterem elnöki emelvényén helyet foglaltak a volt iskolatársak egyesületének elnöke, dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester, mint a közgyűlés elnöke, mellette *Hellebronth* Antal ny. táborszernagy, társelnök, dr. *Kürschák* József műegyetemi tanár, *Homonnai* Imre tanár, főtitkár, *Payer* Ferenc titkár. Az iskola énekkara elénekelte a hiszekegyet, mely után *Ripka* Ferenc dr. üdvözölte a megjelenteket és elmondotta egyszerű szóval a maga gyermekkorának történetét, mely szorosan kapcsolódott az intézet 40 év előtti történetéhez. Akkor búcsúzott a tanári kartól, mint szegény árvafiú és most ismét üdvözli a tanári kart, mint Budapest főpolgármestere. Sok-sok meleg szava, színe, hangulata és érzése volt a reáliskola számára, amely előtt ismételten lerótta háláját, mert ez az iskola nemcsak tanított, de nevelt is, amit csak a tanárok egyénisége és jelleme tud elérni. Beszéd közben bocsánatot kért, hogy érzelmei annyira urrá lesznek fölötte, mert sokszor elcsuklott a szava és könnyet törült a szeméből. A hallgatósággal zsúfoltan megtelt díszterem közönsége is többször megtapsolta és megéljenezte a főpolgármester közvetlen szavait.

Homonnai Imre főtitkár számolt be ezután az egyesület kétéves működéséről, utána pedig dr. *Marczinkó* Ferenc igazgató ismertette érdekes beszédében a reáliskolának 75 éves történetét 1855 szeptember havában történt megnyitásától kezdve, máig. Tanulmányszámba megy az iskola történetének nagy vonásokban történt megrajzolása, melynek különös élénk színt adott a korfestés és az egyes igazgatók alatti idők jellemző rajza. Mint érdekes adatot mondotta el, hogy *Schenzl* Guidó, az első igazgató annyira bízott az elnémetesedésben, hogy büszkén mondotta: — „Noch drei Jahre und die Hirten werden auf der Puszta deutsche Lieder singen!" Hát odáig még sem jutottunk. 1872-ben 720 tanuló iratkozott be, 1885-ben lett nyolcosztályú és ekkor volt az első érettségi vizsga. Az iskola ötvenéves történetét 1905-ben írta meg Vámossy Béla tanár, 1922-ben kapta a „Toldy Ferenc" nevet. A beszéd hatása alatt köszönte meg a buzgó igazgatónak a főpolgármester az ünepet emelő beszédet, mert tudja, hogy a mai nehéz gazdasági viszonyok között súlyos keresztet visz a kultúra kálváriáján Marczinkó igazgató, akit a volt iskolatársak szövetsége szívesen segít ezt a keresztet vinni, hogy mielőbb elérjék a kálvária végcélját: — a feltámadást.

Az iskola énekkara a himnusszal befejezte az ünnep hivatalos részét, mire a volt iskolatársak egyesülete részéről dr. *Renk* Félix ügyvéd lépett a szószékre és bejelentette, hogy a veterán diákok közül néhányan, akik ma már túljárnak a 60 éven, elmondják visszaemlékezéseiket az ő iskolai élményeikről.

Elsőnek *Száraz* István építész, azután *Suppán* Vilmos udv. tan., majd *Hellebronth* ny. táborszernagy, továbbá *Kranz* Alajos, *Obendorf* Károly, majd a háborús ifjúság nevében *Kertész* Árpád nyomdatulajdonos mondottak el igen kedves, érdekes jeleneteket a saját életükből. Az ünnepet kedvesen fejezte be a kis *Cseresnyés* Géza az I. reálból, aki csengő szóval mondotta el az üdvözlő beszéde végén, hogy „ő nem a mult, hanem a jelen és a jövendő boldogabb Magyarország", amely szavak kimondhatlan hatással voltak az egész hallgatóságra és maga az elnöklő főpolgármester is magához ölelte és összecsókolta a bátorszavú kis magyart.

Az elnököt éltetve oszlott szét a közönség egy órával a delet már 1868 óta jelző ágyúlövés után.

TÉLEN IS NYITVA SIPOS HALASZKERT
IZLETES HALÁSZLÉJE P 1·20 — MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN MÉG KÜLÖN HÁZIASAN KÉSZÜLT DISZNÓTOROS VACSORA
melyet megízleli élvezet — III., LAJOS-UTCA 46 — 5, 7, 9, 51 villamosmegálló az ajtó előtt

Dreher-Mauls Karácsonyfadísz tejcsokoládéból készül!

A volt és kárvallott háztulajdonosok, akik Kutkafalvy Miklós v. államtitkár kezdeményezésére már három év előtt országos egyesületté alakultak s eddig mintegy 22 ezren jelentkeztek tagul, e héten, péntek este 6 órakor tanácskozásra jöttek össze a főutcai *„Három veréb"* vendéglő különtermében. Az ülésen résztvettek: Mádi Kiss Károly ügyvéd, ügyvezető alelnök, László Fülöp volt dohány nagyárus, dr. Balassa Károlyné orvos neje, Éder Józsefné magántisztv. neje, Kacskovits Antal, Hübner Imre, dr. Pistory Zoltán kúriai bíró, dr. Rott Henrik ügyvéd, Román Miklós építész, Redő Lipótné, dr. Siklósi Albertné, Ruszka Károly, dr. Boczán Elemér ügyvéd, Artner Dezső ezredes, Jármai Dezső asztalos, dr. Parizs Frigyes ny. főügyész, Lampel Vilmos ny. min. tan., dr. Jellinek Ede törvsz. bíró, dr. Abonyi István kormányfőtanácsos, Perlaky György orszgy. képv., dr. Detera Henrik orvos. Az elnöklő *Mádi Kiss* Károly beszámolt az eddigi eljárásokról. *Zsitvay* Tibor igazságügyminiszter kedvezően fogadta az előterjesztést s így remény van rá, hogy úgy a *Darányi* államtitkárnál, valamint *Vargha* Imre pénzügyi államtitkárnál tett tisztelgés sem marad eredménytelen, mert az igazságügyminisztérium szakvéleményétől tették függővé ez ügynek további intézését. Az elnök jelentéséhez hozzászóltak többen és megállapították, hogy Németországban, Ausztriában és Romániában egyszerűen bírói eljárással intézik — eladó a vevő ellen — és bizonyos százalékot ítél meg a bíró. Többen ily perek indítását indítványozták. Most a sajtót igyekszik megnyerni ennek az ügynek az elnökség és ez úton is tudatja tagjaival, hogy a legközelebbi rendes ülése ugyanott lesz 1931 január hó 9-én, az új esztendőben.

Az Urvezetők jótékonycélú tombola-estélyének rendezősége a Bellevue-szálloda (I., Attila-utca 53) összes termeiben december 17-én este fél 10 órakor tombolával és táncversennyel egybekötött jótékonycélú estélyét rendezi. A meghívókat ifj. vitéz Horthy Miklós, gróf Nádasdy Ferenc s. k., Martens Caeser s. k. jegyzi. Megkeresésre szívesen küld meghívót a rendezőség: I., Attila-utca 53, Bellevue-szálloda. Telefón: 528—84, délután 3—6-ig.

KARÁCSONYRA
GSCHWINDT likőröket
GSCHWINDT Aqua vitae likőrt
GSCHWINDT Cordial étvágy likőrt
GSCHWINDT rumokat
GSCHWINDT borpárlatokat
GSCHWINDT gyümölcspálinkákat
GSCHWINDT gyümölcskonzerveket
GSCHWINDT főzelékkonzerveket
vásároljunk, mert minőségileg egyenrangúak a legjobb külföldi gyártmányokkal, árban pedig
lényegesen olcsóbbak!
Kaphatók az ország összes szakmabeli üzleteiben

A műjeges korcsolyapálya a Városligetben most erősen vonzza a korcsolyázókat, de az igazgatóság is gondját viseli, hogy ott állandóan változatos, érdekes sportesemények kössék le a látogatók érdeklődését.

Uj iparos legény- és tanoncinternátus felavató és megnyitó ünnepélyét rendezi december hó 14-én délelőtt 10 órakor, az egyesület dísztermében, díszközgyűlés keretében a *Budai Katholikus Legényegyesület* (II., Fő-utca 68.). Az új internátus „dr. Sipőcz Jenő" nevet viseli. Az egyesület tagjai reggel 8 órakor résztvesznek a szentmisén, a Szent Anna templomban. Este 7 órakor ünnepi díszelőadás lesz, amelyen színre kerül: *„Debrecenbe kéne menni"* és közreműködnek: Környei Ferenc, Pajtók Mici, Fülöp István, Gosztonyi Géza, G. Horváth Margit, L. Lantos Ica, Jakobszen Vilmos, Szabados Ilus, Garami István, Baranyai Terus, Lőcsey Vilma, Oslány Ilonka, ifj. Császár János, Kocsis József, Waczulik István. — A meghívókat *Hévei* István elnök küldötte szét.

Hangulatos délutánok, nagyszerű sütemények a Kintzler cukrászdákban, II., Fő-u. 73., II., Csalogány-utca 55.

Műsoros est. A MOVE Astra Művészcsoportja e hó 13-án, szombaton ½9 órakor rendezi székháza dísztermében, VI., Podmaniczky-u. 45. közkedvelt műsoros estjét. Utána tánc. Belépődíj nincs.

KALAPOK urak és hölgyek számára nagy választékban
KERTÉSZ kalapcsmesternél I., Krisztina-tér 3 Fest, alakít

FEDEZZE FEL ÖN IS A SASHEGYET!
Sashegy a Belvárostól gyalog is csak 25 percnyire
Sashegy a Belváros hegye
Sashegy a székesfőváros szívében — szívének jobbik oldalán
Sashegy az előkelő középosztály települő helye
Csak hegylejtőn lévő telkeket vásároljunk, ott van csak levegő, napsugár és kilátás
Ön gyermekei arcáról leolvashatja, hogy hol lakik
Nézze meg azután a sashegyi gyermekeket
Sashegyi telkeinkről prospektust küld:
Kubatura részvénytársaság
Budapest, főpostafiók 77/0.

SZŰCS GŐZMOSODA
Kelmefestő és vegytisztító vállalata
az Orsz. Iparegyesület által aranyéremmel és díszoklevéllel kitüntetve
Főüzlet: I., Márvány-utca 36. Telefon: 519-73
Budai fiókok: I, Krisztina-krt 167. II, Fő-u. 60

KIZÁRÓLAG
ANTIK BÚTOROKAT
RESTAURÁL, ALAKÍT, SZAKSZERŰEN
AUSPITZ M.
II., ZSIGMOND U. 9
TELEFÓNSZÁM: AUTOMATA 626—47

KERPEL
MIMOSA CREME
SZÉPÍTI, FEHÉRÍTI ÉS PUHÍTJA AZ ARCOT
EGY TÉGELY ÁRA: 1 P
TEGYEN KÍSÉRLETET
KERPEL
MIMOSA TOILETTE ÉS MOSDÓSZAPPANNAL
Szépít, üdít, fehérít. EGY NAGY DARAB ÁRA: 90 f
KÉSZÍTI:
KERPEL „SZENT ISTVÁN" GYÓGYTÁRA
BUDAPEST, II., MARGIT-KÖRÚT 38 TELEFON: 5-16-19

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

Szerkesztő: SZÁSZHALMI JÓZSEF.

* **A Hitelbank** affiliációs osztályának vezetésével, mely díszes, előkelő, felelősségteljes pozíciót jelent, *Mándy* Lajos igazgatót bízta meg, akit örömmel üdvözöl új beosztásában az egész magyar közgazdasági élet.

* **Konzervpályázat** jelent meg a minap a lapokban és azonnal új kartellről suttogtak a fogyasztók. A *Magyar Konzervgyárak Kartelljának* megalakulásáról. Ez az egyetlen alakulat, amely nem azért tömörítette tagjait, hogy drágítson, hanem hogy felvilágosítsa a fogyasztóközönséget a jófajta magyar gyümölcs- és főzelékkonzervek fogyasztásának ajánlatos és egészséges voltáról. A magyar fogyasztók, akik csodálatos fogékonyságot tanusítanak mindennel szemben, ami új, valósággal idegenkednek pl. az egészséges, frissen eltett főzelékkonzervektől. Az új kartellnak első célja, hogy megkedveltesse a magyar háziasszonyokkal a márkás magyar konzervet. Azt hisszük, sikerül is.

* **A cukoripar** legnagyobb terhe az állami haszonrészesedés. Nincs ország, amely olyan jóminőségű cukrot tud előállítani, mint Magyarország és mégis itt a legdrágább a cukor. A magas állami haszonrészesedés drágává teszi az árut, arra kényszeríti a cukorgyárakat, hogy külföldön potom pénzen elvesztegessék árufölöslegüket. Valami okos, méltányos megoldásra volna szükség, mert ha olcsóbb a cukor, úgyis több fogy és a mérsékelt haszonrészesedés a belföldi fogyasztás növekedésével fokozódik. Tény azonban, hogy az állampénztárba befolyó összeg az államháztartásban jelentős szerepet játszik. A cukorkartell nem valami nagy megelégedéssel tekinthet vissza a lefolyt üzletévre, amiben jelentős része van a kedvezőtlen gazdasági viszonyoknak is.

* **A Kender, Len és Juta Ipar** dec. 10-én megtartott közgyűlésén az 1929. évi 68.000 P-t kitevő nyereséget új számlára vitte át a vállalat, a kedvezőtlen viszonyok szemmeltartásával tartalékolás céljából. Osztalékot nem fizetnek. A közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavazott az elnöklő báró *Radvánszky* Albertnek, aki a megalakulás óta tevékeny részt vesz a vállalat ügyeinek vezetésében. A régi igazgatóságot újból megválasztották. Új igazgatósági tag *Ugron* Gábor.

GUMMI harisnyák, fűzők, gyógyhaskötők, női egészségügyi cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása

Hungária Kötszergyár R.-T. filiálja

Buda, I., Krisztina-tér 3. sz.

Budai Általános Takarékpénztár

Részvénytársaság

Budán, II., Fő-utca 9

Elfogad kamatoztatásra takarék- és folyószámlabetéteket.

Lekötött betétek után megállapodás szerint magas kamatot térítünk

Budai ingatlan-tulajdonosoknak gyors lebonyolítás mellett bekebelezett váltókölcsönöket nyujtunk

Mindennemű bank- és takarékpénztári ügyben készséggel állunk rendelkezésre

SAFE DEPOSIT

ÉHGYOMORRA

naponkint igyék egy pohár

KRISTÁLY VIZET!

KIMENT KENYÉR ITŰNŐ

KAPAS-U. 35.

Telek ház lakás

Budai Napló

I. ker., Bors-utca 24. szám

Telefon: 502-96

Felvilágosítás kizárólag 1—3 óráig

BÉRLET!

Penzió vagy szálloda

céljaira alkalmas modernül átépített KASTÉLY a Zugligeti- és Budakeszi-út között, Zugliget legszebb részén, központi fűtés, hideg-melegvíz 27 szobába bevezetve.

Luxus nyári cukrászdának, étteremnek helyiségek külön kiadók.

Bővebb felvilágosítást nyujt:

Dr. Serényi Rezső ügyvéd

VI., Szondy-utca 19.

Tel.: Automata 276—00

TELEK

Rózsadomb legszebb helyén, autobusz megállónál, 380 négyszögöles telek olcsón eladó. (112)

Bercsényi-utca és Baranyai-út sarok, 1010 négyszögöl telek, minden közművekkel, nagyon olcsón eladó. Telefón: 824-44.

Rózsadomb alján 300 négyszögöles, befásított telkek, közművekkel és szép kilátással jutányosan eladók. (108)

Buda legszebb és legegészségesebb helyein. Istenhegyi-út 37. és Tamás-utca 21. szám alatt termő gyümölcsfákkal beültetett összes közműves, 300 öles villatelkek jutányosan kaphatók részletre is. Tulajdonos, Csollán ügyvéd, Váci-utca 42. Telefón: 846—58. Értekezés 4—6 óra között.

Drótkerítés, vasajtó, vaskapu kedvező fizetési feltételekkel Szinay István és Társa drótkerítésgyárában, V., Balaton-utca 12. Telefón 186—11.

Ujszentjános-kórháznál téli-nyári bérvillatelek egyik Szarvas-úton, a másik Virányos-úton közművekkel, fásítva, vaskerítéssel, déli fekvéssel, eladó. Ikervillának 6800, 10.200, 13.200, 8000 pengős részek. (102)

Szépvölgyi fenyvesben egyedülálló 16 holdas és a római Dunaparton 4 holdas telek szanatórium, weekend-telep részére eladó, vagy bérbeadó. Dr. Lugmayer József ügyvéd, II., Margit-körút 1. Automatatelefón 515—52.

Fery Oszkár-utcában 206 öles telek eladó. Építési iroda I., Naphegy-utca 21. Tel. 527—80.

Rózsadombon, Bimbó- és Vérhalom-utca mentén gyönyörű fekvésű 270 öles telkeink, dunai kilátással, eladók részletfizetésre is. Építési kölcsönt nyujtunk. Rózsadombi házépítő rt. V., József-tér 8. Telfón: 806—00.

Svábhegyen, a Városkúti-út és Béla király-út között 3000 négyszögöles telek eladó, 12 pengő négyszögölenkint. 20.000 pengős kölcsön első helyen betáblázva a Leszámítóló Banknál. (25)

BORZALMAS dolog

AZ ELETLEN KÉS, BOROTVA!

Élesíttesse CYGÁN FERENC köszörűssel

I., Pálya-u. 7. KORCSOLYA-KÖSZÖRÜLÉS!

ÜVEG és porcellán-árukban GÁL LAJOS Budán II., Széna-tér 7 vezet

Tisztviselők nagy árkedvezményben részesülnek. Kedvező fizetési feltétel

FRISS VIRAGOK! SZOLID ÁRAK! Telefón: A. 537-57

LOHR IRMA utóda NAGY IMRE LÁSZLÓ udvari szállító

II, Fő-utca 1

RUZICSKA

KÜLÖNLEGES KENYÉR A LEGÍZLETESEBB!

KAPHATÓ MINDENÜTT!

Hidegkúti-úton, Star filmgyár mellett, villamos közelében, kettő à 298-öles telek, diófás parkban, összes közművekkel. (69)

Pasaréten villamosnál, autobusznál, huszonnyolc telek, ölenkint 30 pengő. Összes közművek minden telken. (104)

HÁZ

Széna-tér mellett egyemeletes ház eladó. (117)

Sósfürdőnél egyemeletes, 3 lakásos ház, összes közművekkel 40.000 pengő. 24.000 pengővel átvehető. — Ugyanott 150 öles telek is. (118)

Buda legszebb helyén négyszobás villa, külön házmesterlakással, olcsón eladó. Telefón József háromszázhat—negyvennégy.

Rózsadombon kétlakásos nagy villa, szép kerttel, alkalmi áron eladó. (109)

Délivasútnál négyszobás, modern alagsoros villa 20.000 pengővel átvehető. (111)

Rózsadombon egylakásos szép villa, nagy parkkal, előnyös fizetési feltételek mellett eladó. (110)

Különleges szépségű, elsőrangú építkezésű sarokbérház, étage fűtéssel, 55.500 pengő bérjövedelemmel, 11% nettó hozamra eladó. Részletes felvilágosítás a kiadóhivatalban. (107)

Sósfürdőnél 3 szobás, parkettás, adómentes úrilak 18.000 pengő. (86)

Rózsadombon 6 szobás, gőzfűtéses villa 70.000 pengő. (57)

Városmajor-utca mellett pompás villa, 7 szobával, minden mellékhelyiséggel, parkos kerttel, luxuskivitelben, Vajda Zsigmond freskóival, eladó 130.000 pengőért. 25 évi adómentesség. (49)

Keresek családi házat, vagy villát villamoshoz közel, Buda belterületén, kizáróan déli fekvéssel, összes közművekkel. (116)

Keresek 4, esetleg 5 szobás villa 50—60.000 pengőig. (95)

CSAK EGYSZER KÓSTOLJA MEG A **PATHÓ**-FÉLE

német módra készült felvágott különlegességeket,

mindig fogyasztója lesz.

I., ROHAM-UTCA 6. SZ.

ÉVTIZEDES CÉG

Szebb — Jobb — Olcsóbb

RÁDIÓ

CSILLÁROK, KELLÉKEK

NINCS PESTBUDÁN

IDŐT, PÉNZT TAKARÍT, HA ITT VÁSÁROL

KRISZTINA RÁDIÓHÁZ

I., KRISZTINA-KRT 141

TELEFONSZÁM: AUT. 566—83

Kedvező fizetési feltételek

A mosatás bizalom dolga!

Haszilló István gőzmosódája

II. ker., Csalogány-utca 55

17 éve ugyanazon helyen érdemelte ki a budai közönség bizalmát

Ha **BUTORT** akar venni, látogassa meg vételkényszer nélkül

HUSZÁR TESTVÉREK

bútorgyára budai eladási mintatermét

II., Zsigmond-u. 24. — Seiffert-kávéház mellett

Gyári árak — Gyári garancia

HUBERT és Tsa B. T.

Egészségügyi berendezések, csövek. Műszaki cikkek, fémgyártás.

VI., Liszt Ferenc-tér 4. Tel.: 2-12-67

LAKÁS

Rózsadombon 5 szobás lakás, beüvegezett verandával, összkomforttal májusra kiadó. Elemi és leánygimnázium mellett. Autobusz megálló. (115)

Buda legegészségesebb vidékén 4 szobás, magasföldszintes szép lakás azonnalra, egy 4 és egy 5 szobás gyönyörű lakás május 1-re kiadó. Vigszínháztól 5 percnyire, autobusz megálló. Buday László-utca 5/b. Telefón 534—69.

4 és 5 szobás lakás azonnalra és 1931 máj. 1-re kiadó. I., Naphegy-utca 7.

Szépen bútorozott napos szoba, központi fűtéssel villában a Gellérthegy délkeleti oldalán, úr részére kiadó. I., Berényi-u. 10. fsz. jobb. Megtekintendő 3 óráig.

Budán, autobusz, villamos közelében egy, vagy kettőszobás lakást fürdőszobával sürgősen. (113)

Műtermet keresek egy- két szobával lehetően Buda belterületén. (114)

Műegyetem parkjával szemben, Budafoki-út 17. szám alatt kettő és négyszobás modern öröklakás és műterem háromszobás öröklakással eladó. Bővebbet a házgondnokságnál, hétköznap délután 3—4 óra között.

Egy—háromszobás komfortos lakások **hároméves** házban, központi fűtéssel, melegvízzel **budai hegyekre** legszebb szabad kilátással, **februárra, májusra**, Horthy Miklós-útnál. I., Fadrusz-u. 6. Építészmérnöknél. Telefón: Lá. 6—80.

Egy-, kettő-, három-, négy- és ötszobás lakás kiadó. Iroda: I., Naphegy-u. 21. Tel. 527—80.

Pasaréten, Németvölgyben, Krisztinában abszolút modern 4 szobás lakást keresek, kertes házban. (96)

ÜZLETHELYISÉG

Buda legszebb helyén, 2 épülő bérház mellett, melyekben üzlethelyiség nem lesz, vasportállal, karzat létesítésére alkalmas belmagassággal, bármely célra, de különösen mészáros, hentes, trafik, szabó, háztartási cikkek, festéküzlet stb. részére olcsó bérrel kiadók. Mészáros-utca 60/c.

LEGSZEBB és legkellemesebb uzsonnázóhely a **PUTSAY CUKRÁSZDA**

gr. Majláth száll. bérház és I., Attila u. 21

CSILLÁR RÁDIÓ GRAMOFON

LEGSZEBB — LEGOLCSÓBB — LEGJOBB KAPHATÓ 6, 12, 18, HAVI RÉSZLETRE IS

DÉLIVASÚT RADIÓHÁZBAN

I., KRISZTINA-KÖRÚT 99, TEL.: A. 507—07

VILLANYSZERELÉS AKKUMULÁTOR TÖLTÉS

MÉG MA KÉRJEN ISMERTETÉST SZIKRA, ORION, TELEFUNKEN, STANDARD, PHILIPS ÉS EGYÉB GYÁRTMÁNYOKRA

BÁCSKAI KONYHA!

A CSÁSZÁRFÜRDŐ éttermeiben bácskai ételkülönlegességek, dunántúli borok!

ESTÉNKINT SCHRAMMELZENE

MEISTER ÉNEKEL

CSIRSZKA KONRÁD VENDÉGLŐS

ALKALMI KÜLÖN TEREM! POMPÁS KORA REGGELIKÁVÉ

IDEÁLIS OTTHON

mindenkinek a leghőbb vágya. Ilyet biztosíthat magának azonnalra, ill. **május 1-re** beköltözhető hatodik és hetedik

KERTES

társasházunkban: a főváros legelőkelőbb helyein, a Horthy Miklós-út 79. sz. a. épült „Szent István-udvar"-ban és a Szent Imre-szobor szomszédságában már épülő „Hunnia-udvar"-ban. Adómentes 1, 2, 3, 4 szobás, elsőrendű építkezésű, olcsó fixáru

ÖRÖKLAKÁSOK

Minden öröklakáshoz kertrenéző hall, loggia, jövedelmező üzlethelyiségek. Kényelmes törlesztés.

Kívánatra képes prospektus!

A „Centrum" öröklakásai árvapénzek elhelyezésére alkalmasnak nyilvánítottak! Értékálló, biztos tőkebefektetés, cca 10% tisztajövedelem!

„CENTRUM"

HÁZÉPÍTŐ- ÉS INGATLANVÁLLALAT, HORTHY MIKLÓS-ÚT 9. 9-12, 3-5.

Telefon: Lágymányos 9—96.

ÖRÖKLAKÁSBAN A CENTRUM VEZET!

Ó-Buda-Ujlaki Takarékpénztár

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPEST, III, LAJOS-UTCA 148. SZ.

TELEFÓN: AUTOMATA 624—57.

Betéteket elfogad könyvecskékre és folyószámlára a legmagasabb kamatozás mellett

Kölcsönöket folyósít váltóra, folyószámlákra, értékpapirokra a legelőnyösebb feltételek mellett

Budakeszi-út

Ákos-utca

Júlia-utca

Pasaréti-út között lévő parcellázott

TELKEK

eladása megkezdődött!!

(5-ös autobusz, 44, 77, 81, 83 villamosok)

Miért kell most telket venni?

MERT nyugodtan előkészítheti építkezését tavaszra,

MERT most kaphat 20 éves törlesztéses építési kölcsönt,

MERT ezt most kellő alapossággal letárgyalhatja,

MERT fásíthat és tavaszra már virágos kertje lesz,

MERT bekerítheti, planírozhatja.

Bővebbet:

Magyar Ált. Ingatlanbank R-T.

Budapest, IV., Deák Ferenc-utca 17.

Tel.: 818—53, vagy Pasaréti-út 49. sz. alatti telekeladási irodában.

Fernengel és Czickeli

élelmiszer csarnok

I., KRISZTINA-TÉR 9. Tel.: 509-29

Ajánlják, fűszer, csemege, ital, cukorka, zöldség, élőhal, baromfi, hizott ökör, borjú- és sertéshús, valamint hentes árukat

A VÁLASZTÉK NAGY. AZ ÁRAK VERSENYKÉPESEK. ÁRUK MINŐSÉGE FELÜLMULHATATLAN

HALWA S.

BUDÁN, I., SZENT JÁNOS-TÉR 4

TELEFON: AUTOMATA 507—37

Állami díszoklevél — Ezüstkoszorús mester

NAGY ARANYÉREMMEL KITÜNTETVE

Vadászfegyverek, fegyverjavítások, sportcikkek, cserkészfelszerelések

PUSKAMŰVES

Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA

Kiadásért felelős: Viraág Béla.

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Bpest V. Ügynök-u. — (Nyomdaigazgató: Linzer M.)

Budai Napló

XXVII. évfolyam. 1021. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **24** pengő, félévre **12** pengő. Egy szám **50** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca **24**. Délután 5—7-ig. Telefon: **502—96.**

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **40** fillér. 20 mm. magas hirdetés **8** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1930 december 20.

Testvéreim! Budai Polgárok!

A Ti sorsotok — az én sorsom, a Ti jövőtök — az én jövőm is!

Itt születtem, édesatyámtól örököltem a budai polgári erkölcsök tiszteletét. Itt nevelkedtem köztetek, ifjúságom minden szép emléke ide fűz, — férfi munkám minden eredménye ide köt.

Más talán röstellené bevallani, hogy minden politikai gondolatom Budáról indul ki és Budára tér vissza. Szent meggyőződésem, hogy — amikor Buda érdekeit szolgálom, akkor egyúttal szolgálom az egész főváros, sőt az egész ország érdekeit.

Vezérlő csillagom — a polgári gondolat. Nem tördelem kasztokra a nemzetemet sem a vallás, sem a foglalkozások szerint.

Demokráciám alapelve, hogy egyforma polgárok vagyunk mindnyájan a műhelytől az irodáig, — a cserepessegédtől a miniszterig. Azt szeretném, azt kívánom, hogy mindnyájan jó sorsban éljünk.

Szociális felfogásom és érzésem nem tud megbírkózni sem a szakszervezetek igája, sem a pénzoligarchia szertelenségének gondolatával, mert csillagászati távolságban áll egymástól a munkás bére, a tisztviselő fizetése és a nagy tőzsdés jövedelme.

Buda mindig vallásos volt, a polgárok tisztelték egymás vallását és engem is így nevelt jó anyám. A város berendezkedése demokratikus volt, polgárai egyenlőek.

Így tanultam azt az öregektől.

De az élet, a mai nehéz gazdasági viszonyok másra is tanítottak. Arra, hogy ki kell termelnünk minden értéket, amit a polgárok tudása az ipar és kereskedelem terén, — a föld a maga mélységeiben rejteget. Buda iparosai elsőrangúak voltak évszázadok óta és ez az ipar ma — pang. Zsigmond király óta Buda kereskedelmi központ volt, kereskedői a világkereskedelem részesei, sőt irányítói is voltak és ez a kereskedelem ma — teng.

Ezt az emberi tudást párosítanunk kell Buda földalatti kincseivel. Ki kell fejlesztenünk a fürdőipart, az idegenforgalmi ipart, hogy jobb, fehérebb, puhább kenyeret adjon a budaiaknak.

Gyógyforrásaink világhírre méltóak. Páratlan a gyógyerejük, mert a gyógyító napsugár őselemei itt vannak a mi forrásainkban és sehol másutt. Ide kell irányítanunk a világ figyelmét, hogy ezerszámra jöjjön ide a gyógyulást kereső idegen.

És széppé kell tennünk Budát, hogy itt jól érezze magát a külföldről jött beteg. Rendeznünk, parkoznunk kell a Dunaparttól a hegyek csúcsáig mindent. A Margit-rakpart legyen a világ legszebben parkírozott folyómenti gyógysétánya, — a Vérmező a legcsodásabb szépségű gyógypark, — a hegyvidéken épüljenek a szanatóriumok és gyógyszállodák, — a történelmi emlékű Óbudán sportünnepeket rendezünk a kétezer esztendős cirkuszban és — nem lesz párja a Római-fürdő nagyméretű meleg strandfürdőjének. Minden fürdőnkhöz építünk gyógyszállót.

Ide hozzuk a Kelet népét Sztambultól Indiáig és csodájára jár majd ennek a művelt Nyugat. Fürdőinket a török építette és egyik legnagyobb szentje, Gülbaba itt alussza örök álmát. El fog jönni minden igazhívő török, hogy megfürödjön az általa épített fürdők kupolás medencéjében és a régi dicsőségben.

Olcsóbbá tesszük az életet is. Megkeressük azt a forró vizet a mélységek mélységeiben, hogy azzal fűtsük, azzal világítsuk Budát. A föld erejével hajtjuk gépeinket, olcsó munkaerőt szerezve a felvirágzott iparnak s az általános jólét ismét magasra fejleszti a kereskedelmet. Házunk, földünk értéke meggyarapodik, műveltségünk felszökken, hírünket visszhangozza a nagyvilág és lehullanak azok a bilincsek, amiket ma még nyögve viselnek az elcsatolt országrészeken sínylődő testvéreink: — visszaszerzi a budai hűség, a budai becsület, a budai tudás — Nagy-Magyarországot.

Hiszem, vallom, hogy így lesz, megsegít minket a magyarok Istene és ismét boldog lesz a magyar!

KOZMA JENŐ Dr.

Budai szózat

KOZMA JENŐ Dr.
országgyűlési képviselő

A politikai szóözönben fuldokló közönség számára — szinte — a mentőhajó szerepét viszi ez a szózat, amit Buda polgárságához intéz Buda hűséges fia: — *Kozma Jenő dr.*

Minden utcasarkon plakát ordít, minden pártgyűlésen dübörög a szó, emeletes öreg ígéretek zúdulnak a választókra és a világ minden szabadsága, gyönyörűsége ömlik a hallgató nyakába, csak éppen — no! — csak éppen erről a szegény, árva Budáról, folyton szegényedő polgárságáról nem esik egy árva szó sem, sohasem.

Mi, akik idestova három évtizede rójjuk a betűt hosszú csatasorba Buda érdekeiért, elszoruló szívvel látjuk, hogy mindazok, akik most itt keresik a polgárság kegyét, — távol, nagyon távol állanak Budától. Nincs egy jó szavuk számunkra, nincs egy biztatásuk a kétes jövő részére.

Talán az egyetlen hang, mely Buda szívéhez szól, a *Kozma* Jenőé és fegyvertársa, *Becsey* Antalé. Ez a tábor: *Andréka* Károly, *Orova* Zsigmond, *Harrer* Ferenc, *Fabinyi* F mér, *Petracsek* Lajos, amely velünk érez — nemcsak a választás idején!

Budai polgártársam!

Amikor e lap élén olvasod ezt a budai szózatot, amihez hasonló melegséggel Budáról csak *Ripka* Ferenc főpolgármester szokott nyilatkozni, — vésd az elmédbe, vésd a szívedbe, hogy a budai polgárságnak csak az lehet a vezére, aki vele érez, aki átérzi minden gondját, aggodalmát és Buda polgárságának ezer vérző sebére keresi az írt!

Kozma Jenő minden szava megváltás! Minden gondolata a szebb, a boldogabb jövőt alapozza meg. Ez a kép, amit Budáról festett élénk színekkel, a mi lelkünkben is él, — az a hit, hogy ennek a szebb jövőnek el kell jönnie, s amely hit Kozma Jenő szavából sugárzik felénk, a mi lelkünket is betölti hittel, reménnyel.

Ebben a szent pillanatban távol áll tőlem minden kortesmondás, csak arra kérlek benneteket

budai testvéreim,

tegyétek a kezeteket a szívetekre, amikor szavaztok.

Dubonai Pál.

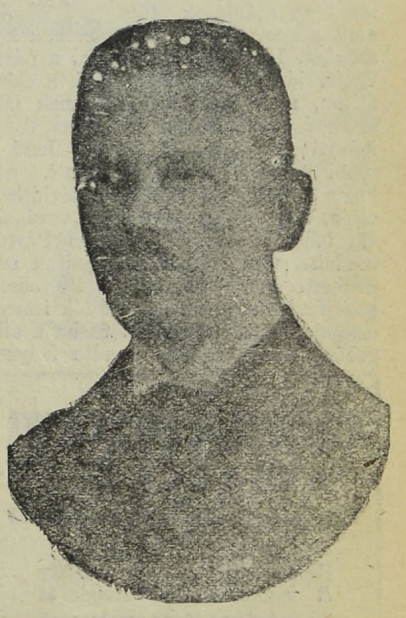

BECSEY ANTAL
a Községi Polgári Párt alelnöke

VÁLASZTÁS

Tagadhatatlan, hogy ma a legnépszerűbb ember Budán dr. *Kozma* Jenő, aki a választási harcot oly szimpatikusan vitte eddig, hogy várható sikere a vele szemben álló nagy pártok irígységét keltette életre, ami azonban visszafelé sülő puska szerepét is hozhatja, mert a választásnál ez az ijedt taktika éppen az irígy párton bosszulhatja meg magát.

HARRER FERENC Dr.

Minthogy a „dugsegélyek" folytonos hangoztatásával a demokraták nagyon rossz szolgálatot tettek a kereskedőknek. Ezek az úgynevezett dugsegélyek nem egyebek, mint karácsonyi segélyek, amiket most a minisztériumok megtagadtak a tisztviselőktől. Ezzel elmaradtak a karácsonyi bevásárlásra szánt összegek s a kereskedők sok-sok üzlettől estek el. Éppen a demokraták révén!

*

Az újból és visszafelé revideált ajánlási ívek nagyon enyhe elbírálása tette lehetővé sok kerületben a többi pártok indulását és nem a pótlólag benyujtott új ajánlási ívek, mert azok között nagyon sok volt a selejtezhető boletta. Meglepetésszerűen. a frontharcosok pártja által benyujtott pótívek hatottak, mert a társadalom olyan elit-rétegének az ajánlásait hozták, mely eddig nem igen vett részt a választásokban. Ma civil szolgálatot teljesítő, volt magasrangú katonatisztek siettek a párt segítségére és így ez a párt kedvező kilátásokkal megy neki a választásnak.

Meglepő volt a „keresztény ellenzék" kétséges helyzete a hegyvidéken, ahol pedig a párt legposszibilisebb jelöltje, *Perczel* Béla viszi a listát, aki ott eléggé népszerű ahhoz, hogy

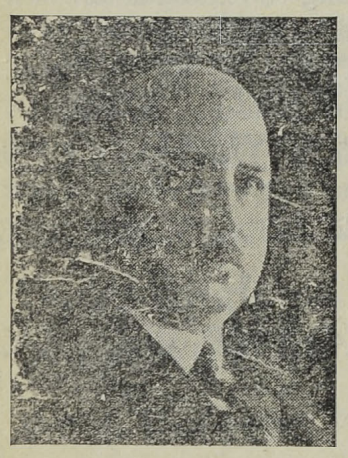

PETRACSEK LAJOS Dr.

az ajánlások miatt ne jöjjön zavarba. Itt *Petracsek* Lajos kitűnően adminisztrált pártja szívta föl váratlanul az ajánlások túlnyomó részét, amit a sportifjúság szorgalmának köszönhet. Itt *Kozma* Jenő dr., a pártvezér, jónak látta, hogy a lista élére álljon, mert a helyzet nehéznek látszott. A többi pártok vezéreinek ilyen irányú szereplésétől *Kozma* Jenő a többi kerületekben tartózkodott, nehogy a közönség abban a tévhitben éljen, hogy csak az ő neve varázsával lehet a Községi Polgári Pártot diadalra vinni. Pedig nyugodtan engedhette volna harcba a Petracsek pártját, mert a lista élén állók ismert egyéniségek a kerületben és ha a szigorúan kezelt ajánlások adta helyzet maradt volna meg. a Községi Polgári Párt itt döntő diadalt aratott volna. Talán éppen az ebben a kerületben oly markáns módon megnyilatkozó helyzet ijesztette meg az ott erős verseny elé kerülő ellenpártot, hogy az esetleg itt várható kudarc elkerülése végett, igyekezett minden pártnak megadni az indulás lehetőségét. Így most két párt helyett indul a hegyvidéken mind a hét párt.

*

Károsan befolyásolják a polgári pártok előnyösebb érvényesülését a képviselőház ülései, mert az ott erőszakolt botrányok és leleplezések mégis csak visszhangot kapnak az amúgy is felizgatott szenvedélyek harca közben, ami föltétlenül a polgári pártok rovására megyen. Ha nem is döntő hatással, de valami hatással mégis. Karácsonyi szünet címén haza kellett volna ereszteni korábban a képviselőket. A leleplezések jöhettek volna — 1931-ben, mely — úgylátszik — a leleplezések jegyében fog indulni.

*

Csakhogy ezekkel a leleplezésekkel is baj lehet és minden nyomorúság dacára is derültséget keltene, ha például kiderülne, hogy a Ripka Ferenc főpolgármester által Vass miniszter

P. BENDE SZANISZLÓ

megbízásából nyujtott diszkrét, de teljesen megokolt segélyekből jutott a Fábián Bélához közelállóknak is.

No, nem mintha megtörtént volna, világért sem, — de megtörténhetett volna esetleg... talán... Csakhogy ez már farsangi tréfa lenne. Ki tudja azt, hogy mit rejtegetnek azok a pontosan vezetett, nyugtázott, ellenőrzött aktáik a főpolgármester asztalfiókjában. A főpolgármester úr olyan különösen tud néha mosolyogni...

*

De száz szónak is egy a vége, az — hogy dr. Kozma Jenő bizonyult most a legjobb taktikusnak, mert a sok taktikával szemben egyáltalán nem taktikázott. Minden kortesfogása abból állott, hogy minden kerületben rámutatott olyan alkotásra, amelyről elmondhatta, hogy ezt ő és pártja alkotta meg. Erre igazán nem válaszolhatott mással a polgárság, mint azzal, hogy:

Éljen Kozma Jenő!

*

Az utolsó gyűlést e hó 17-én rendezte Kelenföldön az Egységes Községi Polgári Párt, amikor a *Buda—Alsóvárosi* szervezete a Fehérvári-út 74. sz. alatti Tagwerkshofer-vendéglő helyiségében pártértekezletre gyűlt össze *Zilahi Balogh* Gyula körzeti elnök vezetésével, aki felolvasta *Becsey* Antal pártvezér levelét, amelyben váratlanul keletkezett betegségére való utalással kimentette elmaradását. A levélben buzdító szózatot intéz mindenkihez a vasárnap kezdődő községi választások alkalmából. *Gömöri* Győző, a Buda—Alsóvárosi Egyesület ügyvezető-elnökének indítványára a pártértekezlet *Becsey* Antalt átiratilag biztosította szeretetéről és ragaszkodásáról. A pártértekezleten felszólaltak *Gömöri* Győző, aki a nagy számban megjelent hölgyeket és urakat, különösen pedig az elsőizben megjelent *Dorner* Gyula miniszteri tanácsost, valamint a Kertgazdálkodók részéről megjelent és az Egységes Községi Polgári Párthoz csatlakozott: *Babrián* Dénest és *Tóth* Istvánt üdvözölte. A Kertgazdálkodók részéről az üdvözlést *Tóth* István köszönte meg. Felszólaltak még *dr. Barla-Szabó* József egészségügyi főtanácsos, *dr. Szentgyörgyi* Elemér, *Szántó* Jenő igazgató, *Kovács* József tábornok, *Dorner* Gyula miniszteri tanácsos, *Füvessy* László, *Benkovics* Géza, *Koszorú* Imre János és *Király* Gyula, a 14. körzet elnöke és *Gömöri* Győző lelkes záróbeszéde után bizakodó hangulatban, éjfélkor távozott a nagyszámú közönség.

Semmiből — valami!

Tekintélyes valami. Mondhatnám, hogy sok. Ha nézem az eszközöket, amelyekkel ezt az eredményt elérték, — mondhatom, hogy nagyon sok!

Nem választási boletták gyüjtéséről van szó.

Előttem fekszik dr. TAUSZ BÉLA főorvos, a *Magyar Idegenforgalmi Érdekeltségek Szövetsége* nagyszorgalmú, nagytudású ügyvezető-elnökének jelentése, amelyet a szövetség december 16-án tartott 5. közgyűlésén felolvasott, felsorolva az elért eredményeket.

Aki ismeri ennek az idegenforgalmi szövetségnek az anyagi helyzetét, — elámul, hogy ilyen, — mondhatni — semmivel ezeket a csodás eredményeket el tudta érni. Csak úgy találomra, minden rendszer nélkül felsorolok néhány adatot, hogy bizonyítsam azt a szinte lehetetlennek látszó mondásomat: — semmiből — valami!

...Kiadták több százezer példányban és sokféle nyelven a Kurtz-féle katalógust az Idegenforgalmi Hivatallal együtt s ugyancsak így, együttesen a *Passbeilage* („Útlevél mellé") című füzetet, melyet a külföldi konzulátusokon és a határt átlépő idegenek közt osztották szét. Kieszközölték a szállóadó eltörlését *Ripka* Ferenc főpolgármester segítségével. Kieszközölték a Belügyminisztériumban, hogy az idegenek bejelentőlapján a vendégeinket kellemetlenül érintő 56 fölöslegesen bosszantó kérdést mellőzzék. A társszervezetekkel együtt elérték, hogy a vízumot négy állammal szemben törölték. A megszállt területeken megjelenő lapokban kétszáznál több cikket helyeztek el Magyarország kulturális kincseiről. A szövetség által kiírt plakátpályázat az ország nagyon sok természeti szépségét tárta föl. Kezdeményezték az amerikai Kossuth-féle zarándoklatot. Tengerentúli hajósvállalatok irodáiban rengeteg mennyiségű propaganda iratot helyeztek el. Dánia, Svéd- és Norvégia minden városban és sok falusi iskolában is vetített képekben mutatták be az ismeretlen Magyarországot. Filmekkel árasztották el a külföld nagyrészét. Nagy sikert értek el az eszperantó filmmel. A külföldi szervezetekkel talált kapcsolat revén rendezték Budapesten a Nemzetközi Propaganda-kongresszust. A Bécsben mindig megakadó idegenforgalmat az otitani idegenforgalmi szervezetekkel folytatott tanácskozás alapján Budapest felé tudták irányítani. Az olasz városok egész sorával megegyezve, ma már számottevő az olasz idegenforgalmunk. Kérelmükre a kereskedelmi miniszter létesítette az Idegenforgalmi Tanácsot. 37 magyar várost birtak rá, hogy részt vegyen Balatonfüreden a városok idegenforgalmi kongresszusán s azóta e városok ide-

KRIVOSS ÁRPÁD Dr.

genforgalmi hivatalokat létesítettek, csinos prospektusokat csináltattak a városukról és most tervezik a városok idegenforgalmi központjának megalakítását. Az ipari jelzálogtörvény tárgyalásakor erős akciót indított a szövetség, hogy az ingóságok jelzálogtörvénye a szállodák és vendéglők berendezéseire is kiterjedjen. Átdolgozták a Thirring féle útmutatót és részt vettek számos útikönyv és ismertetés szerkesztésében, itthon és külföldön. A világon első volt a szövetség által kiadott *idegenforgalmi könyvtár*, amelynek 23 füzete jelent meg és most már a külföld is utánozza. Előadásokat rendeztek Bécsben, Nürnbergben, Hollandiában, Belgiumban, Romániában és Krakkóban — Budapest szépségeiről és kultúrájáról. A Szent Imre-ünnepségek külföldi propagandájának nagyrészét ez a szövetség bonyolította le, teljesen önzetlenül, amit Serédi Jusztinián hercegprímás köszönőlevélben is elismert.

Ezeket az eredményeket minden segítség nélkül, a maga apró fillérjeire utalt szövetség csak az idők folyamán szerzett és rendkívül értékes külföldi összeköttetései révén tudta elérni. A nagy munkát bizonyítja, hogy átlag naponkint 3—4 aktát intéznek el, mert ügydarabjainak a száma már messze túlhaladta az ötezret. Az elmult évben 50 külföldi hírlapot láttak el cikkekkel. És óriási munkát igényelt a különböző világkongresszusok megnyerése annak az eszmének, hogy Budapesten is rendezzenek ilyen kongresszust.

Ebben a munkában a szövetség tagjai közül intenzíven vettek részt: Némethy Károly, a szövetség elnöke, Glück Frigyes, Marencich Ottó, Bánó Dezső, Bársony Oszkár, Jakab László, Bánlaky Géza, Szilágyi Sándor, —

OROVA ZSIGMOND Dr.

a szövetségen kívül állók közül pedig: Ripka Ferenc főpolgármester, Sipőcz Jenő polgármester, Berczel Jenő alpolgármester, Lobmayer Jenő dr., Zilahy Dezső igazgató, a főváros részéről, — Kommer, Gundel, Stein, Kurcz, Gellért, Felber, Németh, Keszely a szállodások részéről, viszont a társszervezetek vezetői is: — *József Ferenc* dr. királyi herceg, Tasnádi-Szücs András, dr. Tormay Géza, Szviezsényi Zoltán, Viraág Béla, Eöttevényi Olivér, dr. Miklós Elemér és külön kiemelve *Tábori Kornél*, a szövetség sajtófőnöke.

Jelentését azzal végezte be, hogy: ...nem hivalkodásból, csak a történelmi igazság érdekében akartam leszögezni néhány nevezetesebb akciót, amelyet szövetségünk megalakulása óta lefolytatott, hogy legyen nyoma azok részére, akik reménhetőleg jobb viszonyok között fogják folytatni munkásságunkat, amikor majd a magyar idegenforgalom már teljesen kifejlődött, az egyetemen tanszék lesz az idegenforgalom tudományos művelése részére, amikor milliók fognak rendelkezésre állani a fürdőknek, szállósoknak, vendéglősöknek, hogy üzemeiket feljavítsák és fejleszthessék és amikor már nem kell többé elmondani mindennapi imánkat: — „Hiszek Magyarország feltámadásában!"

A publicitás új eszközeiről beszélt a közgyűlésen *Tábori* Kornél.

Széleskörűen szervezett hírszolgálati és fényképirodának kell végre rendszeresen ellátnia a külföldi sajtót nívós anyaggal. Aktuális, friss és művészi kell, hogy legyen ez a fotográfia-anyag. Ismertette azokat a fix megállapodásokat, amelyek a legutóbbi külföldi utazások alatt Magyarország kultúráját ismertető rádióelőadások és a vetítő képekkel és filmekkel illusztrált előadások ügyében létesültek. A szövetség 1931 ben újabb nagy példányszámú foldert és könyvet helyez el valamennyi előadás helyiségében és másutt is. Ujabb fő- és középiskolai csoportok magyarországi tanulmányait is letárgyalták. Vidéki diákcsoportok és egyéb vendégek balatonmenti tartózkodása is kellő módon elő van már készítve. A nagyobb vidéki városokról külön-külön filmek készültek, amelyeket rendszeresen bemutatnak. Az 1931 iki kongresszusok sorában két olyan is lesz, amelynek külföldi tagjai meghaladják az ezres számot. A szövetség legnehezebb akciói közé tartozott az, amelynek során külföldi kiadókat is igyekeztek animálni nagyobb értékű könyveknek megjelentetésére, vagy kibővítésére és a hibák kijavítására egyes új kiadásokban. 1931-ben kibővítve lát napvilágot az 1847 óta Anglia uralkodóinak protektorátusa alatt megjelenő Bradshaw-útmutató, továbbá a világ egyik legnagyobb automobil klubjának, az ADAC-nak 200.000 példányos nagy könyve. Az előadó, aki maga is két világlap állandó tudósítója, 1931-re megállapodást kötött angol, francia, német stb. világlapok munkatársainak kiküldetéséről, akik Magyarországról cikksorozatokat fognak irni. Bemutatásra kerültek a legutóbb megjelent képes ismertetések és hosszabb tanulmányok. Megjelent végre az első magyar Baedeker is a Lloyd Utikönyvek vállalatának kiadásában és a bizottság, amely az anyagot megvizsgálta, határozottan javasolja, hogy főkép a német és angol kiadást minél több külföldi városba juttassák el és az elvett magyar területek fiatal generációja is megkaphassa. Az idegenforgalmi propaganda mögött gondosan érvényesíteni igyekeznek Trianon revíziójának megértését is, ami a szövetség legvégső célja. Különösen nagy segítést jelentett a dr. Légrády Ottó 100.000 pengős adományából készült „Igazságot Magyarországnak" című díszmunka, amely disztingvált ízlésű és erős hatású könyv. Dr. Légrády Ottónak a szövetség hálás elismerését fejezte ki. A szövetség utazásra animáló füzeteiből négy újabb kiadás példányait fogják szétküldeni.

Buda speciális értékeit új fényképek és megfelelő szöveg útján fogják ismertetni úgy az új olasznyelvű, mint más nyelvű könyvekben és az eddiginél sokkal nagyobb súlyt óhajtanak vetni a főváros budai részének irodalmi és művészi ismertetésére. Ezért kiváló festőkkel új akvarelleket és rajzokat is készíttetnek egyes budai házakról és uccarészekről, amelyekhez az előadó ír szöveget.

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ a Városligetben
a székesfőváros egyik legmodernebbül felszerelt, legmonumentálisabb gyógyfürdője. Ivókura. Népgyógyfürdők, nyári (strand) uszoda.
KITŰNŐ KÖZLEKEDÉS

RUDAS FÜRDŐ radioaktiv hoforrás
GŐZ- ÉS KÁDFÜRDŐ FEDETT USZODA

Kalynas! Minden szakmabeli ügyben forduljon a régi jóhirű céghez
I. Logodi-u. 19 Béres Márton Tel.: 530-33

FEDEZZE FEL ÖN IS A SASHEGYET!
Sashegy a Belvárostól gyalog is csak 25 percnyire.
Sashegy a Belváros hegye.
Sashegy a székesfőváros szívében — szívének jobbik oldalán.
Sashegy az előkelő középosztály települő helye.
Csak hegylejtőn lévő telkeket vásároljunk, ott van csak levegő, napsugár és kilátás.
Ön gyermekei arcáról leolvashatja hogy hol lakik;
nézze meg azután a sashegyi gyermekeket.
Sashegyi telkeinkről prospektust küld:
Kubatura részvénytársaság, Budapest, főpostafiók 77 0

KARÁC ONYRA
GSCHWINDT likőröket
GSCHWINDT Aqua vitae likőrt
GSCHWINDT Cordial étvágy likőrt
GSCHWINDT rumokat
GSCHWINDT borpárlatokat
GSCHWINDT gyümölcspálinkákat
GSCHWINDT gyümölcskonzerveket
GSCHWINDT főzelékkonzerveket
vásároljunk, mert minőségileg egyenrangúak a legjobb külföldi gyártmányokkal, árban pedig lényegesen olcsóbbak!
Kaphatók az ország összes szakmabeli üzletében

SZENT GELLÉRT GYÓGYFÜRDŐ
Vízgyógyintézet és napfürdő
Külön férfi és női osztály
A legmodernebb berendezés
Szakképzett személyzet

TEA
Közvetlen behozatal Ceylon-Indiából
a termelő ¼ és ½ kgos eredeti csomagolásban, 5-10 dg-os saját csomagolásban és ládákban. Nagyban és kicsinyben
BOZÓ GYÓGYTÁR
BUDÁN, I., ALKOTÁS-UTCA 34. SZÁM.

Monori Hagyományok vezet
MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI R. T.
BUDAPEST—MONOR
Monori magkereskedése: Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 3. Telefon: Aut. 868-60
képes főárjegyzék és nagybani árajánlat ingyen és bérmentve

SZENT IMRE
GYÓGYFÜRDŐ
ezelőtt (Ráctürdő)
Erősen radióaktív, természetes 42·4 C° földes-meszes hőforrásokkal. Két női és egy úri-gőzfürdővel, valamint kő- és kádfürdőkkel. Az összes gyógytényezőkkel felszerelve.
Egész éven át nyitva.

Személyi hírek

HORVÁTH ÁKOS dr. orvos kezdeményezésére az óbudai és újlaki önálló orvosok társaságot alakítottak sérelmeik orvoslására.

WAELDER GYULA műegyetemi tanár, miniszteri tanácsost a fővárosi közmunkák tanácsának tagjává nevezték ki.

FÖLDES ALADÁR dr. főorvost, az ismert tüdőspecialistát a Szentendrei úti tüdőbeteggondozóintézet vezető főorvosává nevezte dr. Ripka Ferenc főpolgármester.

MEZEY ILUS festőművésznő e hó 15-én nyitotta meg több teremből álló képkiállítását II., Margit körút 64/A, IV. emeleten levő műtermében. Látogatás díjtalan, nyitva d. e. 10 órától este 8 óráig.

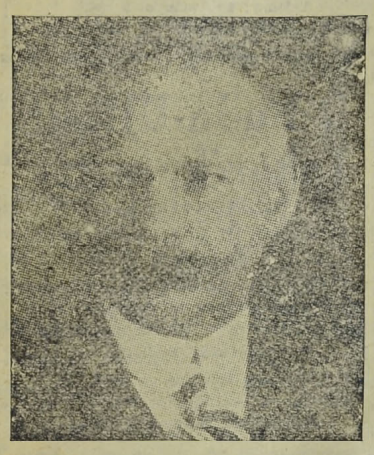

ANDRÉKA KÁROLY

Jelöltek arcképeit

közöljük a mai számban, amelyet megküldünk lehetőleg mindazoknak, akik szavazó-szelvényeket az ajánlási íveken beadták. Közöljük azért, hogy a budai közönség lássa, — kik azok az ízig-vérig *budai* jelöltek, akik nemcsak átjöttek Budára, hogy jelölje őket a naivabb polgártárs, — hanem itt élnek köztünk és részesei a mi budai bánatunknak, ritka örömünknek. Akik velünk éreznek, éretünk harcolnak.

TURÁNI világhírű magyar perzsái
II., FŐ UTCA 80. TELEFÓN
FON LAK KELLÉKEK

A Vár kérdése a legnehezebb kérdés Budán. Mivé legyen? A mindennapi élet nehezen vonszolja fel magát és csak az ünnepnapok visznek bele forgalmat. Maradjon a régi családok csendes városa, mely a királyi palotához méltó nyugalommal nézi az alant folyó életet? Vagy maradjon szemet gyönyörködtető látkép, világgá menő képeslapokon megörökített emlék? Nemzeti nagy ünnepeink színhelye?... Csupa nehéz kérdés. Ha fölépülne körülötte ennek a városnak az *Óvárosa*, akkor pompásan beleillenék, mint a régi ékszerbe a drágakő. De ki akar itt a Margithíd és Erzsébethíd közötti városrészben Óvárost? (die alte Stadt) építeni? Az új nemzedék már csupa beépített területet talál és hacsak szerencsés eszmét is nem talál, ami nélkül megfejthetetlen rejtélyképpen áll felettünk a Vár, mint a magasság őre.

KIZÁRÓLAG
ANTIK BÚTOROKAT
RESTAURÁL, ALAKÍT, SZAKSZERŰEN
AUSPITZ M.
II., ZSIGMOND U. 9
TELEFÓNSZÁM: AUTOMATA 626—47

A virágos Margit-rakpart régi ideálja minden vizivárosi lakónak, aki nyáron nem élvezheti a Dunapartot, mert az ott elterülő aszfalt-sivatag egész nap szívja magába a napsugár hevét, hogy aztán a hűs estéken forró gőz alakjában sugározza azt ki magából. Soha elhagyatottabb vidéket városban elképzelni sem lehet, mint ezt a gyönyörű Dunapartot, mely valami véletlen szerencse révén sokkal szélesebb a pesti Dunapartnál és arra volna hivatva, hogy a világ egyik legszebb, legkedvesebb strandja legyen. *Kozma* Jenő dr. országgyűlési képviselő, aki mint örökös városatya egyúttal a Viziváros patrónusa is, a mult évben városrendező programmjába vette ennek a sivár rakpartnak *parkká való* átalakítását. Ez nem csak egészségi szempontból fontos, mint a fürdőváros egyik lényeges kelléke, hanem rendkívüli kihatással lesz a *Viziváros* gyors kiépülésére, holott ma a lebontott gőzmalom telkén sem épül ház ezen az exponált helyen. Talán jobb is így, mert a Margit-rakpart az összekötő vonal a felső és alsó hévvizek között és egyforma távol esik a Gellérthegy gyógyforrásaitól és a Rózsadomb tövén fakadó forrásoktól. Ide épülnek majd az új fürdő-szállodák és új virágzás elé kerül a Király-fürdő is. A nagy változékony gyalogjárdával bíró Fő-utca rövid időn belül kiépül és Budának egyik legerősebb kereskedelmi útja lesz, ragyogó üzletekkel. A mai nagy pangás idején jól esik ezt elgondolni, a jövendő e kedves képében gyönyörködni.

MENCZER gallértisztítása vezet! Fest, mos, tisztít, saját üzemében. Telefon.
Olvasóinknak 12 fillér helyett 10 fillérért tisztítja gallérjait.

Az Eszter-útnak van a legnagyobb jövője a budai hegyvidéken, mert a természet is *kilátásos útnak* szánta, mely végighúzódik a Rózsadombon át a Hűvösvölgy végéig, hogy aztán átkerüljön a Svábhegyre és ismét a völgybe jusson a Sasad környékén. Az *Eszter-út* kiépítését sokan, — köztük *Harrer* Ferenc ny. alpolgármester, Bárczy István v. főpolgármester, de legfőképpen *Kozma* Jenő — karolták fel és egy évtized sürgető, agitáló munkája eredményeképpen megindult ott ősszel a munka, mely nem fog megszűnni sokáig, mert hosszú ez az út és ... messze van az Eszter-utca vége!

LORGNON Zilahyinél, I., Attila-u. 12

FABINYI TIHAMÉR Dr.

A Sau-winkel, ahogy egykor a ma *Zugliget*-nek nevezett zárt és szélmentes völgyet nevezték, az új utak révén most indul fejlődésnek. Régi imádója, *Oszoly* Kálmán, most hogy az idejét lekötő iskolai igazgatóságot nyugdíjba küldte, fiatalos lelke egész melegével fogja szolgálni. Ezt a kérdést tette *Petracsek* Lajossal a hegyvidéki kerület egyik főkérdésévé és már meritorikus tárgyalásokat folytattak *Pávai Vajna* Ferenc dr., a nagynevű főgeológussal aziránt, hogy a Szarvas-vendéglő mellett még a mult század első felében is állott kénes forró gyógyfürdőt miképpen lehetne életre kelteni, elkódorgott forrásait újból összefogni és ezzel a szép, romantikus Zugligetet tenni a hegyvidék központjává. A „Zugliget-Egyesület" *Manninger* Vilmos dr.-ral az élén, itt találkozik a politikai párt törekvéseivel és akár együtt, akár külön úton járva, ez a verseny új korszak elé viszi az eddig elhanyagolt Zugliget ügyét.

MARCIS CUKRÁSZ I., Alkotás-utca 15.

A Budapesti Korcsolyázó Egylet I. hokkicsapatának a cambridgei csapattal szemben elért eredménye arra késztette a Korcsolyázó Egylet vezetőségét, hogy régi riválisát a *Wiener Eislauf Vereint* kérje fel budapesti szereplésre. Fokozza a mérkőzés érdekességét, hogy a két csapat erőviszonyai ebben a pillanatban csaknem teljesen egyformák. Érthető tehát az a példátlan érdeklődés, amely a vasárnap este 7 órai WEV I.—BKE I. meccs iránt mutatkozik. Nekünk budaiaknak ez annál is kedvesebb, mert a hokkicsapat két kitűnő tagja Budán kezdte a pályafutását.

RAVASZ Előkelő cukrászszalón. Krisztina körút 75. sz.

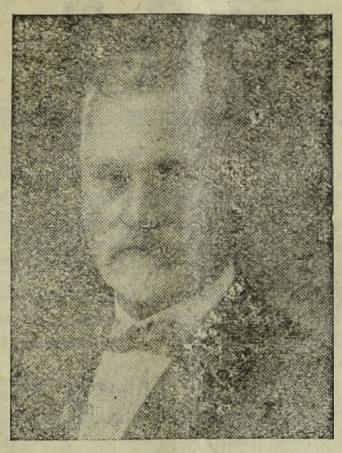

OSZOLY KÁLMÁN

A télisport a Svábhegyen már vonzza az idegeneket is, akik szívesen hódolnak napközben ezeknek a hósportoknak, de az estéiket mégis szívesen töltik a Gellért-szállóban. Évekbe kerülő nehéz, szívós munkával alapozta meg a Svábhegy téli forgalmát *Bódy* Tivadar a nagymultú polgármester, aki a Svábhegyi Egyesület elnöki székében folytatja városfejlesztő működését. Ma még sok akadálya van a hegyvidék fejlődésének, mint például a kellő gyors és olcsó közlekedés hiánya, mert a fogaskerekű vasút luxus, amit a svábhegyi villatulajdonosok megengedhetnek maguknak, de ninesenek rászorulva, mert autójuk van. A szűkebb viszonyok közt élő középosztály csak vasárnapokon rándulhat ide nyáron és hódolhat a hóadta sportoknak télen. A Svábhegyet tulajdonképpen a farkasréti villamos vasút kiépítése az Erzsébet-kilátóig fogja megnyitni és minden szépségével, csodás kilátásával a levegőre, napsugárra vágyó kökönség kezére adni. Most pompás autóutak épülnek különböző irányokból és azok mentén kúsznak fel a hegyre a bérpaloták.

Divatos golfplya
a Gellért-fürdőben

Meghonosítják nálunk is azt a *divatos golfjátékot* az újonnan megállapított keretekben, amelyek elférnek szűkebb és zárt helyen is. Ez a játék Amerikában, Angliában és az európai kontinensen az utóbbi hónapokban járványszerű gyorsasággal elterjedt. Ma már mindenütt Nyugat-európában ez az új golf honosodott meg és nagy elterjedettségét mi sem bizonyítja jobban, minthogy például Amerikában 25.000 ilyen kis golfpályát létesítettek legnagyobbrészt szállodákban, nyilvános szórakozóhelyeken és természetesen az előkelő gazdagok magánpalotáiban is. A Budapesten megforduló nemzetközi társaságok egyik legjobban frekventált találkozóhelyén,

a Gellért-szállodában is nemsokára megnyílik az első ilyen fedett golfpálya.

Bánlaky Géza, a Gellért-szálloda igazgatója javaslatára a városgazdasági ügyosztály hozzájárult egy ilyen berendezés felszereléséhez. Az erre vonatkozó előkészületeket sikerrel lebonyolították és ennek befejezéseként nemrégiben Budapesten járt egy angol sportáruház technikai vezetője, akinek felügyelete alatt

a Gellért-szálló télikertjében

a közeli napokban megnyitják a budapesti téli golfpályát. A szálloda igazgatóságának gondoskodása kiterjedt a kezdők oktatására és ezért *egy skót tréner is rendelkezésre áll* mindazoknak, akik ezt a népszerű és nagy ügyességet kívánó játékot el akarják sajátítani. A Gellért-szálloda golfpályája mindössze másfélezer pengő költséggel épül.

MÁTÉ István, szobafestő és mázoló mester, *I. ker., Attila-körút 8.* Telefon: 573—55.

A klimatikus temető ügye, mely évtizedekre vetette vissza a *Farkasrét* környékét, most végleges rendezés alá kerül. Nem lehetséges, hogy ez az áldott vidék, ahol a tüdőbeteg is meggyógyul, ahová nyári lakásaikat építették a török urak, aminek emlékét őrzik az ott még most is díszlő kisázsiai virágok, hogy éppen ez az életre termett városrész legyen a holtak folyton terpeszkedő birodalma. Az élő beteg ezen a balzsamos levegőn nem gyógyulhat, annak előbb meg kell halnia, hogy ide kijuthasson. Itt aztán állandó fürdőbe kerül s ez a talajvíz, mely a koporsóját mossa, nem szolgálhatja az élőket, nem a gyümölcsfát táplálja, nem a kerti virágot, hanem mossa a földet, hogy egymáshoz csúszhassanak a holtak, akiknek csontja sajog a halál után szerzett reumától. Úgy értesülünk, hogy a temetőt mégis feloszlatják és új temetőt nyit a város — *Becsey* Antal sürgetésére — a *Kamaraerdő* mellett. A halottakkal folytatott meddő küzdelemben elfásult és a temetővel immár szomszédos telektulajdonosok, köztük a küzdelem vezére *Szibinkits* György új életreményekkel telnek el, mint akkor, amikor e tájon telket szereztek, házat építettek és olyan messze esett tőlük a temető, hogy meg se látták és a holtakat búsúztató halottas éneket meg se hallották. De új életre kél az egész Németvölgy, mely a pesti belváros kereskedő és iparos polgárságnak a természetes, közeleső, pompás levegőjű lakásterülete és rohamosan kiépül, amit a székesfőváros, mely minden klimatikus gyógyhely között elsőnek luxusszerűen a *klimatikus* temetőt alkotta meg — az általános takarékosság mellett — elhurcolkodik a Farkasrét valami szerényebb vidékére, a budaörsi határ mellé.

URI SZABÓ, kiváló szabász GLASZ Péter, I., Maros-utca 11.

Hangulatos délutánok, nagyszerű sütemények a Kintzler cukrászdákban, II., Fő-u. 73., II., Csalogány-utca 55.

HUBERT VILMOS

Az aquincumi cirkusz élő bizonysága a mi budai gyámoltalanságunknak. Ott áll ez a kétezer esztendős sportporond és hogy minél nehezebben lehessen hozzáférni, a város sáncot emelt körülötte, — de sportünnepet ebben a nagy történelmi keretben még sohasem rendeztünk. Óbudán olv sok és jónevű sportegyesület működik és egy rendőrfőnöknek kellett jönnie, hogy ezt a Kolumbus-tojást felállítsa. *Andréka* Károly főkapitányhelyettes, aki a Torna- és Vívóegylet elnöke elhatározta, hogy ezt a történelmi emléket visszaadja hivatásának modern értelemben és a város segítségével itt rendezi sportegyesületének ünnepi versenyeit, ebben a miliőben, mely úgy szolgálja majd az idegenforgalom nagy eszméjét is. Ez adja meg az aquincumi medencében épülő *Stadion*-nak is a történelmi patinát, mely már itt megállítja a Bécsi-úton Budapest felé robogó autókat és megilleti az idegent, ahogy azt *Szilágyi* Károly hirdeti és *Orova* Zsigmond vallja. Óbudán aztán talál az idegen sok látnivalót az aquincumi ásatásoktól és múzeumtól kezdve az ókatolikus, lóhere levél alakú templomig, amelynek révén mégis megtaláljuk egyszer honalapító Árpád fejedelem sírját.

AZ ÚRIKÖZÖNSÉG ITT UZSONNÁL!
TOMAI CUKRÁSZ
II., MARKOVICH IVÁN-UTCA 4

Legújabb könyvek:

Baktay M.: A világ tetején	16.— P
Cholnoky: Afrika. 2 kötet	30.— „
Cholnoky: Az egyenlítőtől a sarkvidékig	12.— „
Durant: A gondolat hősei, fzv. 15.— P, kve	19.— „
P. Gulácsy Irén: Pax vobis, 3 kötet, fzv. 15.— P, ktv.	24.— „
Herczeg: Emberek, urak, nagyurak, fzv. 5.— P, ktv.	8.— „
Kittenberger: A megváltozott Afrika	32.— „
Lyka Károly: A művészetek története, 2 kötet	25.— „
Mécs László: Üveglegenda	4.— „
Péter: A magyar művészet története, 2 kötet	25.— „
Gróf Széchenyi Zsigmond: Csuj	30.— „
Székely Mózes: Zátony	6.20 „
Zenei Lexikon, 2 kötet	50.— „
Színészeti Lexikon, 2 kötet	50.— „
Zilahy: A szökevény, kötve	6.80 „
Wells Huxley: Az élet csodái, 3 kötet	72.— „

Kaphatók: Tisza Testvérek könyv- és zeneműkereskedésében, Budapest, II. ker., Fő-utca 12. Tel. 527—13.

BOÁK ÉS BUNDAK
SZÉCSI SZŰCSNÉL BUDÁN
I., HORTHY MIKLÓS-ÚT 21. SZ.
Telefon: Lá. 6—34. Telefon: Lá. 6—34.

DELI ÉS HAZAI GYÜMÖLCSÖK
NAGYBAN
BUDÁN CSAK
ADLERSHEIMNÉL
I., Vérmező-út 14.
KITŰNŐ MINŐSÉG, LEGOLCSÓBB NAPI ÁRAK

RÓZSADOMBON
Antik Muzeális Modern Bútorok Restaurálása Másolása Tervezése
sokéves párisi tanulmányok alapján
PÁLFY FERENC
IPARMŰVÉSZ
BUDAPEST, II., RÓZSAHEGY-UTCA 10
TELEFÓNHÍVÓ: 525-06. SZ.

HUNGÁRIA
radium tartalmú, lithiumos gyógyforrás Budán, Erzsébethídnál
IVÓ-KÚRA
reggel 7 órától esto 6 ig.
= Szénsavval telítve! =
HARMAT-VIZ!

BELLEVUE SZÁLLODA ETTERMEI EN
DÉLUTÁNI TEA
ÁNC
Ujdonság! Menürendszer!
4 fogásos ebéd 1.80-tól, utcán át is
Elsőrangú koncert- és tánczene. Európa ökl restaurantjai között foglal helyet. Füst- és pormentes levegő. Este kétféle menü 3 és 6 pengős. Déli menü 2.50.
sztafrend le T: A. 528-84

KERPEL
MIMOSA CREME
SZÉPÍTI, FEHÉRÍTI ÉS PUHÍTJA AZ ARCOT
EGY TÉGELY ÁRA: 1 P
TEGYEN KÍSÉRLETET
KERPEL
MIMOSA TOILETTE ÉS MOSDÓSZAPPANNAL
Szépít, üdít, fehérít. EGY NAGY DARAB ÁRA: 90 f
KÉSZÍTI:
KERPEL „SZENT ISTVÁN" GYÓGYTÁRA
BUDAPEST, II., MARGIT-KÖRÚT 38 TELEFON: 5-16-19

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

Szerkesztő: SZÁSZHALMI JÓZSEF.

* **A magyar kiküldöttek** érdeme, hogy a nemzetközi cukorértekezlet befejezte utolsó ülését, amelyen aláírták az európai államok megegyezését. Az egyezmény a magyar ajánlaton alapszik és a következő számadatokat tartalmazza: Csehország 590.000, Lengyelország 320.000, Németország 200.000, *Magyarország 87.500*, Belgium 31.500 tonnát termelhet évenkint.

* **A Tröszt** tisztviselői és vezetői a Royal-szállóban ünnepelték *Lunczer* Pál *igazgató 35 éves szolgálati jubileumát*. A Tröszt tisztviselői és vezetői teljes számban jelentek meg a banketten, amelyen ott volt gróf *Batthyány* Lajos, *Tolnay* Kornél, *Lampl* Géza, *Gulácsy* Kálmán, *Kovács* Izor. *Lunczer* Pált lelkes ünneplésben részesítették a megjelentek és a legjobb hangulatban maradtak együtt a késő éjjeli órákig.

* **A Budai Általános Takarékpénztár** a takarékosság gondolatának megkedveltetése érdekében a tanulóifjúság körében díséretreméltó akciót indított. A palautcai kereskedelmi iskola növendékeinek *pályadíjat tűzött ki a takarékosságról szóló legjobb dolgozat megjutalmazására*. A pályadíj nyertese 25 pengős takarékkönyvet kap. A diákság nagy örömmel fogott hozzá a munkához, mert *Friedlaender* Andor vezérigazgató minden osztálynak küldött egy 25 pengős takarékkönyvet. A tanév folyamán az összes budai kereskedelmi iskolák megkapják a pályadíj céljára szolgáló takarékkönyveket. Az egész elgondolás visszatükrözi azt a gyakorlati, polgári szellemet és eredményes működést, amely ezt az ízigvérig budai intézetet jellemzi.

* **A vas- és gépiparnak** és a közgazdasági világnak értékes, fontos forrásmunkája a *Vasművek és Gépgyárak Országos Egyesületének Évkönyve*, amely kétévenként jelenik meg *Kelemen* Móric főtitkár szerkesztésében és a magyar vas- és gépipar minden mozgalmáról számot ad. Az Évkönyv beszámol a lefolyt esztendők fontosabb gazdasági eseményeiről. Technikai kivitel szempontjából is mindig tökéletes munka és a nyomdaipar legújabb, legmodernebb eljárásai alapján készül.

* **A Wörner-gyár** december 20-án tartja meg tizedik évi rendes közgyűlését. A vállalat a vas- és gépipar általános rossz helyzete következtében az 500.000 pengős részvénytőke mellett az 1929-es üzletévre *17.220.04 P veszteséget* mutat ki.

* **A Fodor-kompasz** új kötete most jelent meg *Fodor* Oszkár kitűnő szerkesztésében. Részletesen ismerteti a tőzsdén jegyzett vállalatok legújabb mérleg- és személyi adatait, a tőzsdei szokásokat és a tőzsdével kapcsolatos minden tudnivalót. Mindenki, akinek kapcsolata van a tőzsdével, nagy haszonnal forgathatja ezt a kitűnő munkát.

GÉPONDULÁLÁS
DAUERWELLEN
a legújabb rendszerű villanygéppel 15 P-től 20 pengőig
AMMER BALÁZS hölgyfodrász
I. KER., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 3/a

GUMMI harisnyák, fűzők, gyógyhaskötők, női egészségügyi cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása
Hungária Kötszergyár R.-T. fiókja
Buda, I., Krisztina-tér 3. sz.

ÉHGYOMORRA
naponkint igyék egy pohár
KRISTÁLY
VIZET!

KLIMENT KENYÉR ITŰNŐ!
KAPÁS-U. 35.

Telek ház lakás

Budai Napló
I. ker., Bors-utca 24. szám
Telefon: 502-96

Felvilágosítás kizárólag 1—3 óráig

TELEK

Rózsadomb legszebb helyén, autobusz megállónál, 380 négyszögöles telek olcsón eladó. (112)

Bercsényi-utca és Baranyai-út sarok, 1010 négyszögöl telek, minden közművekkel, nagyon olcsón eladó. Telefón: 824-44.

Rózsadomb alján 300 négyszögöles, befásított telkek, közművekkel és szép kilátással jutányosan eladók. (108)

Buda legszebb és legegészségesebb helyein. Istenhegyi-út 37. és Tamásutca 21. szám alatt termő gyümölcsfákkal beültetett összes közműves, 300 öles villatelkek jutányosan kaphatók részletre is. Tulajdonos, Csollán ügyvéd, Váci-utca 42. Telefón: 846—58. Értekezés 4—6 óra között.

Drótkerítés, vasajtó, vaskapu kedvező fizetési feltételekkel Szinay István és Társa drótkerítésgyárában, V., Balaton-utca 12. Telefón 186—11.

Ujszentjános-kórháznál téli-nyári bérvillatelek egyik Szarvas-úton, a másik Virányos-úton közművekkel, fásítva, vaskerítéssel, déli fekvéssel, eladó. Ikervillának 6800, 10.200, 13.200, 8000 pengős részek. (102)

Szépvölgyi fenyvesben egyedülálló 16 holdas és a római Dunaparton 4 holdas telek szanatórium, weekend-telep részére eladó, vagy bérbeadó. Dr. Lugmayer József ügyvéd, II., Margit-körút 1. Automatatelefón 515—52.

Fery Oszkár-utcában 206 öles telek eladó. Építési iroda I., Naphegy-utca 21. Tel. 527—80.

Rózsadombon, Bimbó- és Vérhalom-utca mentén gyönyörű fekvésű 270 öles telkeink, dunai kilátással, eladók részletfizetésre is. Építési kölcsönt nyujtunk. Rózsadombi házépítő rt. V., József-tér 8. Telefón: 806—00.

Svábhegyen, a Városkúti-út és Béla király-út között 3000 négyszögöles telek eladó, 12 pengő négyszögölenkint. 20.000 pengős kölcsön első helyen betáblázva a Leszámítoló Banknál. (25)

BORZALMAS dolog
AZ ELETLEN KÉS, BOROTVA!
Élesíttesse CYGÁN FERENC köszörűssel
I., Pálya-u. 7. KORCSOLYA-KÖSZÖRÜLÉS!

ÜVEG és porcellán-árukban
GÁL LAJOS Budán
II., Széna-tér 7 vezet
Tisztviselők nagy árkedvezményben részesülnek Kedvező fizetési feltétel

FRISS VIRÁGOK! SZOLID ÁRAK!
Telefon: A. 537-87
LOHR IRMA utóda
NAGY IMRE LÁSZLÓ
udvari szállító
II, Fő-utca 1

RUZICSKA
KÜLÖNLEGES KENYÉR A LEGÍZLETESEBB!
KAPHATÓ MINDENÜTT!

HUBERT és Tsa B. T.
Egészségügyi berendezések, csövek. Műszaki cikkek, fémgyártás.
VI., Liszt Ferenc-tér 4. Tel.: 272-67

SZŰCS GŐZMOSODA
Kelmefestő és vegytisztító vállalata
az Orsz. Iparegyesület által aranyéremmel és díszoklevéllel kitüntetve
Főüzlet: I., Márvány-utca 36. Telefon: 519-73
Budai fiókok: I, Krisztina-krt 167. II, Fő-u. 60

HÁZ

Széna-tér mellett egyemeletes ház eladó. (117)

Sósfürdőnél egyemeletes, 3 lakásos ház, összes közművekkel 40.000 pengő. 24.000 pengővel átvehető. — Ugyanott 150 öles telek is. (118)

Buda legszebb helyén négyszobás villa, külön házmesterlakással, olcsón eladó. Telefón József háromszázhat—negyvennégy.

Rózsadombon kétlakásos nagy villa, szép kerttel, alkalmi áron eladó. (109)

Délivasútnál négyszobás, modern alagsoros villa 20.000 pengővel átvehető. (111)

Rózsadombon egylakásos szép villa, nagy parkkal, előnyös fizetési feltételek mellett eladó. (110)

Különleges szépségű, elsőrangú építkezésű sarokbérház, étage fűtéssel, 55.500 pengő bérjövedelemmel, 11% nettó hozamra eladó. Részletes felvilágosítás a kiadóhivatalban. (107)

Sósfürdőnél 3 szobás, parkettás, adómentes úrilak 18.000 pengő. (86)

Rózsadombon 6 szobás, gőzfűtéses villa 70.000 pengő. (57)

Városmajor-utca mellett pompás villa, 7 szobával, minden mellékhelyiséggel, párkos kerttel, luxuskivitelben, Vajda Zsigmond freskóival, eladó 130.000 pengőért. 25 évi adómentesség. (49)

Keresek családi házat, vagy villát villamoshoz közel, Buda belterületén, kizáróan déli fekvéssel, összes közművekkel. (116)

Keresek 4, esetleg 5 szobás villá 50—60.000 pengőig. (95)

Öröklakások 2—3—4 SZOBÁSOK
HALLAL, MODERN KIVITELBEN
(központi fűtés, melegvízszolgáltatás, gőzszárító, stb.) A Vérmezőre néző ATTILA-UTCA 95, 97, 99. sz. telken épülő Stilus Társasházban KAPHATÓK, 1931 május 1-re. V., Balaton-utca 10. Telefon: 168—23.

CSAK EGYSZER KÓSTOLJA MEG
A PATHÓ-FÉLE
német módra készült felvágott különlegességeket,
mindig fogyasztója lesz.
I., ROHAM-UTCA 6. SZ.
ÉVTIZEDES CÉG

Szebb — Jobb — Olcsóbb
RÁDIÓ
CSILLÁROK, KELLÉKEK
NINCS PESTBUDÁN
IDŐT, PÉNZT TAKARÍT, HA ITT VÁSÁROL
KRISZTINA RÁDIÓHÁZ
I., KRISZTINA-KRT 141
TELEFONSZÁM: AUT. 566—83
Kedvező fizetési feltételek

RÓZSADOMBI KÁVÉHÁZ és ÉTTEREM
Majláth szállodabérház (Statisztikával szemben)
BUDA LEGELŐKELŐBB és LEGSZEBB HELYISÉGEI — A LEGKITŰNŐBB KONYHA
Az étteremben esténkint RÁCZ JÓZSI muzsikál. — Tulajdonos: LAKATOS JÓZSEF

LAKÁS

Rózsadombon 5 szobás lakás, beüvegezett verandával, összkomforttal májusra kiadó. Elemi és leánygimnázium mellett. Autobusz megálló. (115)

Buda legegészségesebb vidékén 3 szobás, magasföldszintes szép lakás azonnalra, egy 5 szobás gyönyörű lakás május 1-re kiadó. Vígszínháztól 5 percnyire, autobusz megálló. Buday László-utca 5/b. Telefón 534—69.

4 és 5 szobás lakás azonnalra és 1931 máj. 1-re kiadó. I., Naphegy-utca 7.

Szépen bútorozott napos szoba, központi fűtéssel villában a Gellérthegy délkeleti oldalán, úr részére kiadó. I., Berényi-u. 10. fsz. jobb. Megtekintendő 3 óráig.

Budán, autobusz, villamos közelében egy, vagy kettőszobás lakást fürdőszobával sürgősen. (113)

Műtermet keresek egy- két szobával lehetően Buda belterületén. (114)

Műegyetem parkjával szemben, Budafoki-út 17. szám alatt kettő és négyszobás modern öröklakás és műterem háromszobás öröklakással eladó. Bővebbet a házgondnokságnál, hétköznap délután 3—4 óra között.

Egy—háromszobás komfortos lakások **hároméves** házban, központi fűtéssel, melegvízzel **budai hegyekre** legszebb szabad kilátással, **februárra, májusra**, Horthy Miklós-útnál. I., Fadrusz-u. 6. Építészmérnöknél. Telefón: Lá. 6—80.

Egy-, kettő-, három-, négy- és ötszobás lakás kiadó. Iroda: I., Naphegy-u. 21. Tel. 527—80.

Pasaréten, Németvölgyben, Krisztinában abszolút modern 4 szobás lakást keresek, kertes házban. (96)

ÜZLETHELYISÉG

Buda legszebb helyén, 2 épülő bérház mellett, melyekben üzlethelyiség nem lesz, vasportállal, karzat létesítésére alkalmas belmagassággal, bármely célra, de különösen mészáros, hentes, trafik, szabó, háztartási cikkek, festéküzlet stb. részére olcsó bérrel kiadók. Mészáros-utca 60/c.

LEGSZEBB
és legkellemesebb uzsonnázóhely a
PUTSAY CUKRÁSZDA
gr. Majláth száll. bérház és I., Attila u. 21

CSILLÁR
RÁDIÓ
GRAMOFON
LEGSZEBB — LEGOLCSÓBB — LEGJOBB
KAPHATÓ 6, 12, 18, HAVI RÉSZLETRE IS
DÉLIVASÚTI DIÓHÁZBAN
I., KRISZTINA-KÖRÚT 99, TEL.: A. 507—07
VILLANYSZERELÉS
AKKUMULÁTOR TÖLTÉS
MÉG MA KÉRJEN ISMERTETÉST SZIKRA, ORION, TELEFUNKEN, STANDARD, PHILIPS ÉS EGYÉB GYÁRTMÁNYOKRA

BÁCSKAI KONYHA!
A CSÁSZÁRFÜRDŐ éttermeiben bácskai ételkülönlegességek, dunántúli borok!
ESTÉNKINT SCHRAMMELZENE
MEISTERÉNEKEL
CSIRSZKA KONRÁD
VENDÉGLŐS
ALKALMI KÜLÖN TEREM! POMPÁS KORAREGGELIKÁVÉ

IDEÁLIS OTTHON
mindenkinek a leghőbb vágya. Ilyet biztosíthat magának azonnalra, ill. **május 1-re** beköltözhető hatodik és hetedik
KERTES
társasházunkban: a főváros legelőkelőbb helyein, a Horthy Miklós-út 79. sz. a. épült **„Szent István-udvar"**-ban és a Szent Imre-szobor szomszédságában már épülő **„Hunnia-udvar"**-ban. Adómentes 1, 2, 3, 4 szobás, elsőrendű építkezésű, olcsó **fixáru**
ÖRÖKLAKÁSOK
Minden öröklakáshoz kertrenéző hall, loggia, jövedelmező üzlethelyiségek. Kényelmes törlesztés.
Kívánatra képes prospektus!
A „Centrum" öröklakásai árvapénzek elhelyezésére alkalmasnak nyilvánittattak! Értékálló, biztos tőkebefektetés, cca 10% tisztajövedelem!
„CENTRUM"
HÁZÉPÍTŐ ÉS INGATLANVÁLLALAT
HORTHY MIKLÓS-ÚT 9. 9-12, 3-5.
Telefon: Lágymányos 9—96.
ÖRÖKLAKÁSBAN A CENTRUM VEZET!

Ó-Buda-Ujlaki Takarékpénztár
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, III, LAJOS-UTCA 148. SZ.
TELEFÓN: AUTOMATA 624—57.
Betéteket elfogad könyvecskékre és folyószámlára a legmagasabb kamatozás mellett
Kölcsönöket folyósít váltóra, folyószámlákra, értékpapirokra a legelőnyösebb feltételek mellett

Budakeszi út
Ákos-utca
Júlia-utca
Pasaréti-út
között lévő parcellázott
TELKEK
eladása megkezdődött!!!
(5-ös autobusz, 44, 77, 81, 83 villamosok)
Miért kell most telket venni?
MERT nyugodtan elökészítheti építkezését tavaszra,
MERT most kaphat 20 éves törlesztéses építési kölcsönt,
MERT ezt most kellő alapossággal letárgyalhatja,
MERT fásíthat és tavaszra már virágos kertje lesz,
MERT bekerítheti, planírozhatja.
Bővebbet:
Magyar Ált. Ingatlanbank R-T.
Budapest, IV., Deák Ferenc-utca 17.
Tel.: 818—53, vagy Pasaréti-út 49. sz. alatti telekeladási irodában.

Fernengel és Czickeli
élelmiszer csarnok
I., KRISZTINA-TÉR 9. Tel.: 509-29
Ajánlják, fűszer, csemege, ital, cukorka, zöldség, élőhal, baromfi, hizott ökör, borjú- és sertéshús, valamint hentes árulkat
A VÁLASZTÉK NAGY, AZ ÁRAK VERSENYKÉPESEK, ÁRUK MINŐSÉGE FELÜLMULHATATLAN

HALWAS.
BUDÁN, I., SZENT JÁNOS-TÉR 4
TELEFON: AUTOMATA 507—37
Állami díszoklevél — Ezüstkoszorús mester NAGY ARANYÉREMMEL KITÜNTETVE
Vadászfegyverek, fegyverjavítások, sportcikkek, cserkészfelszerelések
PUSKAMŰVES

Laptulajdonos: VIRAÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Viraág Béla.

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Bpest V, Ügynök-u. 8. — (Nyomdaigazgató: Linzer M.) —

Budai Napló

XXVII. évfolyam. 1022. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **24** pengő, félévre 12 pengő. Egy szám **50** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca **24**. Délután 5—7-ig. Telefon: **502—96.**

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **40** fillér. 20 mm. magas hirdetés **8** pengő. Szöveg sor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1930 december 25.

Karácsonyi ajándék

Buda számára az az illetékes tényezők által tett kinyilatkoztatás, hogy a városi politika tengelyévé teszik, a városi gondolkodás homlokterébe állítják a *fürdőügyet* és ezzel kapcsolatosan az *idegenforgalmat*.

Nincs többé kétségünk benne.

A szoborra véshető komoly szó szentségét jelenti számunkra *Ripka Ferenc dr.* szava, aki bizonyára teljes egyéniségét köti e kijelentéséhez, amely a nagy nyilvánosság előtt történt, — a nagy gazdasági válság egyetlen mentsége, biztos elhárítója, örök időkre való visszatérése ellen.

Nem egyszer, de számtalanszor kötötte e kérdésekhez egész egyéniségét a várospolitika mai vezére *Kozma Jenő dr.*, aki megfontolva, meggondolva teszi gazdasági kijelentéseit, mert őt szaván fogják, tetteit számon kérik. De böles belátása, Budáért dobbanó szíve is készteti, hogy ezt a hanyatlásnak indult várost, szegényedésbe hulló őspolgárságát megmentse a fenyegető nyomortól. Mint vezető-politikus, mint ember, de mint jó gazda is okosan mérlegelte, hogy a Budát fenyegető nyomor ellen ezt a két, nagyhorderejű tényezőt állítsa gátnak.

Kozma Jenő végigment a hétköznapi segítés minden billentyűjén. Oly nagy építkezést indíttatott meg a város révén itt Budán, aminőnek eddig nem volt párja. Több ház épült csak a II. kerületben, mint egész Budapesten. *Bódy Tivadarral* karöltve oly nagyszabású útépítést tudott kezdeményezni, aminőre még a nagy, a gazdag Budapest idején sem volt itt példa, — ám mindez csak a *ma* megsegítése volt és a *holnap* nagy kérdése ijesztően meredt ránk a sötét jövőből.

Ezt a jövendőt világítja meg a nagyértékű budai gyógyforrások nagyarányú kihasználása és az ezzel karöltve járó idegenforgalom, melynek léptei nyomán aranypor verődik fel.

Ebben a munkában jó példával járt elől a gyakorlat terén *Becsey Antal*, aki megmutatta, bebizonyította a Lukács-fürdő forrásaival, hogy csak egyetlen helyen sok száz vagón szenet tudott megtakarítani. Aki már a sármasági földgáz felfedezése idején valóságos hadjáratot indított ennek a kincsnek idegen kézre való juttatása ellen. Aki azóta is szóval és tettel hirdeti a föld mélyén rejlő kincsek feltárásának sürgős szükségét, célszerű kihasználását.

Lehet, hogy gáncsot igyekeznek vetni ez ellen a szénbánya érdekeltségek, de feltartóztatni ezt a városmentő törekvést, az ország sorsának, a magyarság boldogulásának ezt a nagy gondolatát útjában megállítani nem tudják.

Százszor bebizonyította, a tenyerén hozza *Pávai Vajna Ferenc dr.* mindennek a bizonyítékát. A magyar föld mélyén, itt Budán, túl a Dunán Pesten és tovább a nagy Alföldön az okosan vezetett fúró nyomán olaj, gáz és ami a legfontosabb, túlhevített víz fakad, amelynek olcsó energiája a magyar gazdasági életet fordítja jóvá az egész országban. Ez a forró víz itt tolakodik felszínre Budán, hogy megteremtse itt újból Mátyás király híres gazdag városát, ahol jómódban él a művelt polgárság.

Karácsonyi ajándéknak ezt hozták Buda számára böles vezérei.

Viraág Béla.

Mit várhat Buda az anyaföldtől

Hogy is állunk azokkal az új energiaforrásokkal

Irta: Dr. Pávai-Vajna Ferenc

főgeológus, főbányatanácsos

A jobb jövő egyetlen ellensége a rossz, de kényelmes jelen. A haladás lépéseit nem a töprengők, a kunktátorok, az okos elővigyázatosak, kivétel nélkül a helyzet adottságának hirtelen meglátói, a lendület zseniális merészei tették meg. Hannibál — ha elhatározását kényelmesen fontoskodó vezéreitől tette volna függővé, vagy valamilyen körmönfont tudós tolmácsolásával az elefántjait kérdezte volna meg, hogy ambícionálják-e maguknak az Alpok jegén való csuszkálást, sohasem jutott volna át az Alpeseken.

Az azután bizonyos, hogy reánk is rá jár a rúd vastagabb vége, de legalább kényelmesen, nyugodtan ehetjük meg a hámozott krumplit vacsorára is, ha maradt még ebédről, a boltos nem fárad ki, amíg azt a két szál vevőjét kiszolgálja s a mnkás kényelme sem utolsó, hiszen csak gubbaszt és várja, hogy valaki munkába hívja, a gyárak füstje nem eszi a tüdőket, mert hiszen nyugodtan rozsdásodnak a gépei. Nagyon jól megy nekünk, csak éppen hogy a régi vert utakon tallózva, felkopik az állunk s az új ösvényeken nem merünk elindulni, mert még nem történt meg a hivatalos bejárás, nincsen még künn a tábla, hogy itt vagy amott, már rakott szekérrel is hajthatunk. Mintha bizony a gőzmasina feltalálója előbb megkérvényezte volna a delizsáncok céhét, hogy tetszeni fog-e nekik, ha már a kutya sem fog az ő ócska batárjukon utazni, vagy Ford vajjon várt-e, amíg a konflislovak a virslinél kényelmesebb állásban helyezkedtek el? No lám, a világ mégsem dőlt össze, úgye?

Mi sem várhatunk, már is fogytán az időnk.

Panaszkodni, azt is eleget panaszkodtunk, hogy nincsen a régi jó budai polgároknak, kereskedőknek, kézműveseknek munkájuk, keresetük, megélhetésük, hogy nem lehet Budából fürdőváros, mert poros, kormos, lármás a régi híres fürdők környéke, hogy drága a fa, a szén, a géphajtó benzin, olaj, házépítő tégla, cserép, mész, cement s miegymás. Nincsen munkaalkalom, rossz a megélhetés, ezt már mind elsírtuk, tudjuk könyv nélkül, kár is mégegyszer leírnunk. Bizony, kár erre a nyomdafesték, amikor

arról kellene beszélni, napnap után írni, agitálni, propagandát csinálni, hogy — lám, 50—60 éve zuhog a margitszigeti, a városligeti kútból a jó forró víz, s még sem apadtak el a budai fürdők vizei,

mert hiszen attól féltették őket. Irni arról, hogy hatvan esztendő óta lám sem a kutak, sem a források vizének nem szállott le a hőfoka, pedig futná abból a fürdésre úgyis sok 40, 60, 74 fok hőségből.

Beszélni arról, hogy íme

a Lukácsfürdő épületeit egy évtizede fűtik Becsey Antal jóvoltából a parkjában levő alig több mint 20 méteres kútjának 62 fokos forró vizével,

pedig még fel sem szökik, mint a margitszigeti, vagy városligeti, hanem úgy kell fölszivatni.

Agitálni kellene, hogy már ideje lenne ezt legalább a szomszédságban, egyszer-kétszer megcsinálni. Erről, amikor csupán arról van szó, hogy 20—30 méterre kell fúrni és néhány órán keresztül kell járatni a szivatytyút, s

fa nélkül, szén nélkül fűthetünk sok, többemeletes palotát,

a kutya sem beszél, de lám, ha arról van szó, hogy ócskavassá vált kazánokban,

drága szénnel, drága vízvezetéki vizet forraljanak s azzal, vagy gőzével fűtsenek egyes városrészeket, éppen ott, ahol a közelben magukból is hőforrások fakadnak,

annak mindjárt nemcsak propagandát, de törvényt is csinálnak.

Az ég szerelméért, miért? — Hát miért? Tudjuk már, hogy a budai forrásokon kívül fel lehet fakasztani a hővizeket, a Duna szigetén s messze a pesti oldalon, de még Szegeden, Szolnokon, Karcagon, Hajduszoboszlón is, tudjuk, hogy egyik fúrás nem apasztja el sem a másik, sem a fürdőforrások vizét s nem lohasztja le a hőfokát. Tudjuk, hogy 2000 esztendeje a rómaiak óta használják a budai hőforrások vizét, hogy azóta évente annyi millió köbméter ilyen forró és meleg víz folyt el a Dunába, de írtuk, tanítottuk már oly sokan, hogy százszor, ezerszer annyi ideje

ömlöttek azok a hőforrások a kiscelli magaslaton s másfelé benn a budai hegyekben,

s még mindig van belőlük, nem fogytak el, csak folynak, folynak haszontalanul el a Dunába.

Egy mérnöki folyóiratban írta meg a napokban egy magasállású miniszteriális úr, — igaz kell legyen — hogy

66, sőt ha jól utána nézünk, 46 év alatt, elfogyasztjuk mind a szenünket,

pedig, ha jól emlékszem,

százmillió pengő árát hozunk még be évente külföldről is.

Ne jött volna még el az ideje annak, hogy legalább széjjel nézzünk a portánkon, van-e még valami a földben, vagy a levegőben talán, aminél melegedhetünk, amivel fűthetünk, energiát fejleszthetünk?

Valahol külföldön egy Claud nevű úr kisütötte, hogy ha a tengervíz melegebb fönt, mint lent s onnan alulról felszippantja a hideg vizet, az a húsz egynéhány fok különbség közte és a felszínen felmelegedett víz hőfoka között, elegendő arra, hogy gazdaságos villamosságot fejlesszenek vele. Nálunk a Duna vizének és a Császár-, Lukács-fürdők vizének hőfoka között 40—50 fok a különbség, de a városligetinél, alföldieknél 60-nál is több. Miért nem jó ez nekünk, ha a franciáknak 20 fok is elég? Na persze, ha a Duna vize elég is lenne, hol van a sok forrás? Ott, ahonnan millió esztendeje futja! Claud is csak csövön hozza fel a vizet, a földből mi is csak azon szoktuk felhozni. Hogy van-e ott? Akad olykor.

Karcagon, amíg szerencsésen el nem dugult, másodpercenkint dobott ki egy köbmétert most két éve.

A hőforrások majdnem mind rengeteg vizet öntenek ki a felszínre. Elég szép kis patak folyik el a Római fürdő, vagy a Császár-, Lukácsfürdő árkán is s az sem éppen megvetni való, ami az újonnan feltárt Mátyás- és Beatrix-forrásból folydogál üveg alatt. Lám csak, erről meg is feledkeztem! Ezeknek a forrásoknak a megnyitása és szabályozása sem apasztotta el a Rudas többi forrásait, hanem ellenkezően, van most azután bőven vizük, de még mennyi lenne, ha mind megfognák, ami a Gellért- és Rácfürdő között fakad fel? S milyen szép lenne,

ha az idegen mindenfelé látná, hogy tényleg a magyar földből buzog, gőzölög ki az a jó gyógyvíz,

amiben kúrálja meggémberedett tagjait? Pedig esküdni mernék reá, hogy

lehetne még néhány forrást fakasztani a fürdőváros részének kiépítendő Tabán romjai alatt is.

A többiről nem is beszélek. Minek, hiszen azt mondják, dolomitban — mészkőben nincsen víz! Nincsen ám, de azért jónéhányszor kifullasztotta már a Buda—esztergomvidéki szénbányákat. Mi persze kínnal szűrjük a Duna vizét s a pestiek nem átallják még panaszkodni reá, pedig így is drága. — Hálátlanság!

Nem mondom én, hogy most azután mindent meg tudunk csinálni vízzel, de állítom, hogy

olcsóbb és jobb ivóvíz van a budai hegyek alatt, mint a Dunában,

akarom mondani Káposztásmegyeren. Állítom, hogy az eddigi források és kutak elapadásának és hőfoka csökkenésének veszélye nélkül még igen sok forróvizet hozhatunk fel a budai és pesti altalajból — ha tudjuk, hogy hol keressük!

Állítom, mert tudjuk, hogy fűteni is lehet már a Lukácsfürdő 62 fokos vizével, hogy a mélyebben lévő 74 fokos vízzel is lehet. De, ha fenn van 62 fokos víz is, és van a Császárfürdőben s lenn 900 méter alatt a Városligetben a kifolyó víz 74 fokos, állítom, hogy a kút fenekén melegebb van, mert Karcagon 75 és fél fokos a víz, kifolyásnál 82 fok C. volt a fenék hőmérséklete. Csak úgy huncutságból kérdem, vajjon nem valószínű-e, hogy lenn még nagyobb forróság van s nem kell-e kevesebb szén ahhoz, hogy a 70 fokos vízből csináljunk gőzt, mintha a tízfokos kútvizet forraljuk fel? Állítom, hogy

Budapest környékén földgáz is van. Egészen szépen égett, nem is olyan régen, a veresegyházi fúrásban!

De még itt sem állok meg! Van egy fúrás az Alföldön, ott

1510 méter mélyen, 116 fok volt a hőség s 2031 méternél ez felszökött 127 és fél fokra.

Ott lenn is volt gázos víz. Ha ezt a 27 és fél fokkal a víz forráspontja fölé túlhevített, kifolyó vizet kihozzuk anélkül, hogy a csővezeték száz fok alá hűtse, bizony,

bizony gőz-gáz keverék lesz belőle s világosságot fejlesztő gépet hajthat, ahogyan már megcsinálják Olaszországban, Kaliforniában és Alaskában.

Nem is ujság s nálunk — úgy sejtem — mégsem lesz belőle prédikációs halott.

Hajduszoboszlón 1090 méterből 74 fokos víz ömlik ki. A városligeti kút 100 méternél is magasabbról ad ilyen kifolyó vizet, miért ne legyek én olyan optimista — hiszen jó sorom van — hogy azt higyjem,

lesz itt 127 foknál is több!

Lesz, de mikor? Ha majd nem lesz már mivel fűtsünk? Egy kicsit késő lesz, úgy szakvéleményezem.

Vajjon Hannibál megkérdi-e az elefántokat?

KI MINT VET, ÚGY ARAT, MAUTHNER MAGNÁL JOBBAT SEHOL SEM KAPHAT!!

MAUTHNER MAG

MAUTHNER ÖDÖN
MAGTERMELŐ és MAGKERESKEDELMI R.-T.
TEL.: J. 463—65. BUDAPEST TEL.: J. 463—65
SÜRGÖNYCÍM: MAUTHNEREK

Központ: VII., ROTTENBILLER-UTCA 33. Fióküzlet: IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 4. (A Ferencrendiek templomával szemben.)
Főárjegyzék, növényárjegyzék, őszi árjegyzék jácint, tulipán stb. virághagymákról ingyen és bérmentve.

VÁLASZTÁS

Budának nem hozott sok változást a választás. A vezérek maradtak, csak az alvezérekben van itt-ott változás, ahogy azt az elábbi eredmény mutatja.

Egy bizonyos, hogy *Kozma* Jenő áll a város legnagyobb pártja élén, mert 122 tagot számít a választott és a különféle szaktestületek által küldött tagokból alakult párt. Igy a város vezetése föltétlenül az országos kormányzattal összhangban haladó párt kezébe került, ami kizárja a jövőben azt a káros torzsalkodást, mely a város és kormány között folyt.

A választás eredménye a következőképpen alakult ki Budán:

I. kerület (Vár, Krisztinaváros):

Egységes Községi Polgári Párt: Zellinger Vilmos, dr. Krivoss Árpád, Máté István.
Keresztény Községi Párt: Wolff Károly, Lampel Vilmos, Pakányi Ferenc, Spur Kálmán, Bartók Ferenc (Temesy Győző).
Szocialisták: Bánóczy László, Németh János, Gallai János.

II. kerület (Víziváros):

Egységes Községi Polgári Párt: Kozma Jenő örökös tag, Harrer Ferenc, P. Bende Szaniszló.
Keresztény Községi Párt: Wolff Károly, Molnár László, Vizdos Géza (Petainek József).
Egyesült Nemzeti Párt: vitéz Arvátfalvy Nagy István.
Demokrata Párt: Pakots József (Hann Arnold).
Szabadelvű Párt: Rassay Károly (Pfeiffer Ignác).
Keresztény Ellenzék: Friedrich István (Sármezey Endre).

III. kerület (Obuda):

Egységes Községi Polgári Párt: Andréka Károly.
Keresztény Községi Párt: Wolff Károly, Botzenhardt János (Szokolai Antal).
Egyesült Nemzeti Párt: Studinka Béla.
Demokrata Párt: Vörösváry Miklós.
Keresztény Ellenzék: Friedrich István (Hütl Károly).
Szabadelvű Párt: Rassay Károly (Komjádi Béla).
Szocialisták: Büchler József, Bresztovszky Ede, Knurr Pálné.

XI. ker. (Kelenföld, Lágymányos):

Egységes Községi Polgári Párt: Becsey Antal örökös tag, dr. Barla-Szabó József.
Keresztény Községi Párt: Bitter Illés, Kossalka János, Császár Ferenc, Szentgáli Antalné.
Egyesült Nemzeti Párt: vitéz Mertsekényi Imre.
Szabadelvű Párt: dr. Kabakovics József.
Keresztény Ellenzék: Friedrich István (Draskóczy László).
Szociáldemokrata Párt: Peyer Károly, Bechtler Péter.

XII. kerület (Budai hegyvidék):

Egységes Községi Polgári Párt: Kozma Jenő örökös tag, Petracsek Lajos, Oszoly Kálmán.
Keresztény Községi Párt: Wolff Károly, Hochenburger Antal, Kasits Margit (Nagy Géza).
Egyesült Nemzeti Párt: Barczen Gábor.
Szabadelvű Párt: Huszár Pál dr.
Demokraták: Pakots József (Nagy Lajos).
Keresztény Ellenzék: Perczel Béla.
Szociáldemokraták: Kétly Anna.

A pesti oldalon

a Községi Polgári Párt a következőket küldi a törvényhatóságba:

IV. kerület: Gaár Vilmos, (Héder Lajos dr.). — *V.* Glücksthal Samu (Scheuer Róbert). — *VI.* Bayer Antal. — *VII.* Dési Géza. — *VIII.* Szabó Sándor. — *IX.* Usetty Béla, Popelka Béla. — *X.* Payr Hugó, Hatolkay Kázmér. — *XIII. (Angyalföld)* Dinich Vidor. — *XIV. (Zugló)* Martin János, Bánó Dezső.

Egy bizonyos, hogy ez a lajstromos választási mód a maga szelvényes szavazó jegyével megbukott. Először árucikké tette a szelvényt és így meghamisítja az ajánlást, — másodszor alkalmat ad a visszaélésekre a választásnál. A szavazatszedő bizottság elnöke nem tehet titkos jeleket a borítékra és a szavazóívekre, mert azt kifogásolják, már azért is, hogy egy kis fogással így aztán túl járjanak az elnök eszén és minden elővigyázatán.

Ugyanis megtehetné bármely párt, hogy feláldozza az első 10 választóját, aki üres borítékkal vagy értéktelen papírral bélelt borítékkal szavaz, — de kihozza magával a jó szavazóíveket. Ezekre a párt bizalmi embere ráteszi a saját pártja keretébe a keresztet s azontúl ilyen ívet visz a zsebébe a szavazó és teszi a borítékba, de kihozza magával a kapott üres ívet. Igy aztán a párt ellenőrízheti, hogy minden embere tényleg a pártra is szavaz.

A játék egyszerű, világos és ellenőrízhetetlen. Eléggé kézenfekvő, hogy megcsinálják.

De erkölcstelen is ez a bolettás listarendszer, mert arra tanítja az embereket, hogy 2 pártnak tegyenek szívességet. Egy — akinek a szelvényt adja, kettő — akinek a szavazatát adja.

Ez a rendszer így sem nem titkos, sem nem nyílt, hanem a kettőnek szerencsétlen kombinációja.

Az ilyen rendszer nem tartható.

Karácsony Budán

Minden nyomorúságunk dacára nem maradtak árván az árvák Budán, nem járnak tépett ruhában a ruhátlan szegény gyermekek és karácsonyfa gyúlt ki minden apró ember számára, akinek a sors nem adta meg, hogy otthon is ragyogó fenyőfa gyúljon ki részére.

A jótékonyság terén ez évben is, mint a multban, dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester járt, akinek vezérkara a jótékony hadseregben Obudán *Andréka* Károlyné, Kelenföldön *Becsey* Antalné, a Krisztinában *Jauernik* Nándorné, a hegyvidéken *Szibinkits* Györgyné és tovább-tovább mindig kisebb körökben a sok áldott szívű asszony és leány, egyesület és asztaltársaság, melyek egy éven át készülnek e szent ünnepre.

Klotild Szeretetház

A főhercegi autó elhozta Auguszta főhercegnőt és szépséges leányát Magdolnát a Budakeszi úton lévő *Klotild-szeretetház* rácsos kapujához, ahol a fenségeket dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester, a szeretetház elnöke fogadta. Fent a nagyteremben a magas vendégek elé sietett *Ripka* Ferencné *Thomson* úrnővel, Berczell Jenő alpolgármester, *Schuller* Dezső, a várospolitikai ügyosztálynak aranyszívű vezetője, dr. *Kresz* Károly, a TÉBE igazgatója és *Némethy* Kálmán, a TÉBE jótékonyosztályának vezetője, *Zubriczky* József dr. min. tan., *Gegus* Dániel ny. főkap. helyettes, a „Gyermekvédelem" szerkesztője, *Schön* Győző gyárigazgató (a legnagyobb gyüjtők egyike), *Badál* Ede ny. elöljáró, dr. *Szabó* Árpád gázgyári igazgató, *Pakányi* Ferenc v. törvényh. biz. tag és sokan, akiket jószívük hozott ide, erre a rendkívüli ünnepre, ahol 100-nál több árva állja körül a karácsonyfát.

Az ünnepélyt

RIPKA FERENC dr.

nyitotta meg, mindenkinek megköszönve azt, hogy eljött az árvák ünnepére, elsősorban a legnépszerűbb magyar ember *József* főherceg fenséges nejének és leányának, akik a mult tradícióit ápolják azzal az odaadással, amit a szeretetház iránt nyilvánítanak. A nagy gazdasági válság dacára örömmel látja az erős nekibuzdulást a jótékonyság terén és a viharba került hajó szép hasonlata után köszönetet mondott azoknak, akik az ünnepet áldozatkészen lehetővé tették, többek között a következőknek:

Berczell Jenő alpolgármester (éljenzés) a TÉBE kiküldöttei: *Kresz* Károly igazgató és *Némethy* Kálmán osztályvezet, *Thomson* úrnő, aki egy évtized óta segíti az angol nemzet nevében az árvaházat. Azt kívánta befejezésül az elnök, hogy „áldjon meg mindenkit a jó Isten azokban, akiket legjobban szeretnek."

Azután lepergett az ünnep műsora, amelynek során szavaltak: Temunovich Levente, Pauli Ervin, Kapcsos Károly, Aczél S. és Bihati I. és Mihályffy I. és a volt növendékek nevében *Polereczky* István mondott köszönetet volt jótevőinek. A szépen és hatással előadott költeményeket hetekig tartó munkával dr. *Szabó* Árpád, az egyesület örökös aranytollú főtitkára tanította be.

A nagy társaság élén a főhercegasszony megtekintette a szomszéd teremben felhalmazott ajándéktárgyakat és köszönetet mondva a nagy munkáért dr. *Ripka* Ferencnek, a közönség éljenzése közben távozott.

Az óbudai karácsony

Eddig a saját lakását változtatta át már hetekkel karácsony előtt

ANDRÉKA KÁROLYNÉ

és csinált belőle szabóműhelyt, hogy az összegyüjtött fehérneműt, ruhaneműt feldolgozzák a nincstelenek apróságai számára. Az ünnep azonban ma már kerületi, nagy ünneppé nőtte ki magát s így ez évben a III. ker. *Egyesült Polgári Társaskör* nagy helyiségeiben folyt le *Martin* Gyula igazgató rendezésében.

Andréka Károly nyitotta meg és üdvözölte a megjelenteket, akiknek sorában ott láttuk: *Szederjey* Elemér altábornagyot, *Szente* Miklós elöljárót, de megjelentek még: *Szamek* Zsigmond és Hugó, valamint *Somló* Sándor, a Leipziger gyár igazgatói, akik fát, ruhát, cipőt, cukrot, — *Grossmann* Vilmos, a magy. textilfestőgyár igazgatója, *Goldberger* Leó, *Fuchs* Leó, *Steiner* Miksa, *Kemény* Lajos, bárcházi *Bárczy* Lajos, dr. *Orova* Zsigmond, *Szepesi* Agoston, *Günther* Béla, dr. *Raisz* Aladár, újlaki *Müller* Pál, *Farkas* Elemér, *Kovácshegyi* Kálmán, *Gegus* Dániel ny. főkapitányhelyettes, *Wolkenberg* Gyula rendőrfőfelügyelő, *Frey* István városbíró.

A műsor pompásan pergett le, a fiatalok ügyesen szavaltak, a leányénekkar szépen énekelt és végül *Andrékáné* nagyasszony virágcsokrokat osztott szét a megjelent hölgyek között.

Az ünnepet Andréka Károly köszönetet mondó, meleghangú beszéde fejezte be, amelyben hálásan szólt a Szamek testvérek áldozatkészségéről és megemlékezett minden adakozóról, akiknek nevében *Szamek* Hugó tett kedves ígéretet a jövendőre és köszönetet Andrékánénak, aki ezt az ünnepet ily széppé tette, amiért a közönség sokszor ünnep közben is megéljenezte.

Krisztinában

Az *I. ker. Ált. Közjótékonysági Egyesület* e hó 19-én délután rendezte, úgy mint minden évben, most is szép karácsonyi ünnepét, amelyen dr. *Rottenbiller* Fülöp államtitkár méltatta gr. *Apponyi* Albertné elnöknő. valamint *Jauernik* Nándorné szakosztályelnöknő érdemeit. Ezután az elnöknő meleg szavak kíséretében emlékezett meg Jauernik Nándorné évtizedes nehéz munkájáról és fáradozásairól, átadva egyúttal neki a *Pápa kitüntetését „Pro Eclesia"* érmet, amit Jauernik Nándorné az egybegyült közönség ovációja kíséretében köszönt meg. Végül Apponyi grófné kiosztott 34 gyermek között ruhát és cipőt, majd Jauernikné osztotta szét hagyományos csomagjait és vendégül látott uzsonnára 100 gyermeket.

*

Kedves karácsonyi ünnepet rendezett a Farkasréten *Szibinkics* Györgyné, a III. kerületi tanulóutcai elemi iskola ifjúsága a Kisfaludy Színházban, — a Budai Kapucinus Egyházközség a Szalay-utcai iskolában, — amely ünnepélyekről a legközelebbi számban adunk tudósítást.

HUBERT és Tsa B. T.
Egészségügyi berendezések, csövek. Műszaki cikkek, fémgyártás.
VI., Liszt Ferenc-tér 4. Tel.: 222-67

FEDEZZE FEL ÖN IS A SASHEGYET!
Sashegy a Belvárostól gyalog is csak 25 percnyire.
Sashegy a Belváros hegye.
Sashegy a székesfőváros szívében — szívének jobbik oldalán.
Sashegy az előkelő középosztály települő helye.
Csak hegylejtőn lévő telkeket vásároljunk, ott van csak levegő, napsugár és kilátás.
Ön gyermekei arcáról leolvashatja hogy hol lakik;
nézze meg azután a sashegyi gyermekeket.
Sashegyi telkeinkről prospektust küld:
Kubatura *részvénytársaság.*
Budapest, főpostafiók 77/0

Karácsonyi és újévi kazetták, parfümök, kölnivizek
„CSARNOK" ILLATSZERTÁRBAN
II., MARKOVICH IVÁN-UTCA 2

TURÁNI
világhírű magyar perzsái
BUDAPEST
II., FŐ-UTCA 80. TELEFÓN
FONALAK, KELLÉKEK

az első kéz megbízható és olcsóbb

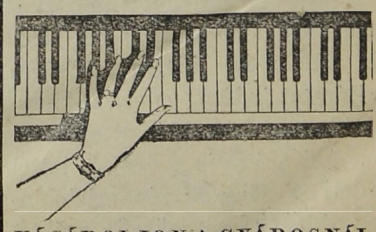

VÁSÁROLJON A GYÁROSNÁL
MUSICA
VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 43
(ROYAL APOLLÓ)
TELEFON: 450-63, 329-91

A szegény vándorló mészároslegény budai históriája 1855-ből

Írta: Bevilaqua-Borsody Béla.

Alábbi történetet a régi budai Élet *írta.* A reá vonatkozó *„Bach"* idejebeli aktákat a *„Tanult, Becsületes és Körültekintő Buda Szabad Királyi Városbéli Mészáros Mesterek Céhe"* akkori irnoka, Buda Város Tanácsa concipista-fogalmazói, a Császári Királyi Budai Helytartóság és Nagyvárad Város polgármesterének irnokai írták *le,* e sorok írója pedig *kiírta* azt a Budapesti Mészárosipartestület őrizte régi *Legényláda* irataiból.

Felesleges, hogy azt írjuk elébe, hogy *„Budai Karácsonyi História 1855-ből"*, mert e jelzés nélkül is „Karácsonyi História" ez. Azóta régen halott derék budai mészárosmesterek emberséges jószíve és egy háládatos vándorló Legény budai halálos ágyán tett végső rendelkezése teszik e históriát karácsonyi mesévé.

*

1855 telén egy vézna, pirosfoltos képű, egyet-egyet köhentő, lázas vándorló mészároslegény kopogott be a budai mészárosok céhe legénykovártélya ajtaján, a *Herbergben.* Ott volt a budai Fő-utcában, a Jégverem-utca sarka utáni második házban, a máig álló alacsony kis épületben, melyben máig vendéglő van. 1855-ben az akkori vendégfogadós, *„Veres Rák Uram" volt.* (A cégéres vendégfogadósokat egyszerűen csak cégérük után volt szokás elnevezni.) O volt egyúttal a mészáros céh vándrolegényeinek *„Hergerg atyja"* (Herbergs-Vater) is. Az *Atyamestert,* a *Herberg Atyját* és a *Céhmestert* a mai köztudat összekavarja. A valóság az, hogy a *Céhmester* a céh legelső elüljárója, a mai ipartestületi elnök, az *Atyamester* a legények közvetlen felügyeletével a céh részéről megbízott idős mester. A *„Herberg atyja"* ellenben nem mészárosmester szokott lenni, hanem vendéglős, akinek házában egy szoba a céh vándorló legényei számára volt fenntartva. Ez a *legényszállás* volt a *kovártély.*

Nos: a Herbergben minden vándorló legény nyolc napig ingyen kosztra-kovártélyra vétetett, míg csak az öreglegény elhelyezte egy mesternél. A mi legényünk, Johann *Kautz* haza: „Enzensdorf bei Wiener-Neustadt"-ba igyekezett Nagyváradról. Nagybeteg volt szegény, a betegség leírása után következtetve, hektikás volt. A láz leverte a lábáról, mire a céh bevitette a budai *„Mizeriek"*-hez, vagyis a *„Misericordianus"* vagy *Irgalmas Páterekhez,* illetőleg az azok ispotályába.

A gazdag és emberséges budai céhnek külön fundációja volt ott beteg legényei és inasai számára. Az ausztriai legényt a jó budai koszt és a derék Irgalmasok tudománya talpra állította, dolgozott is egy kis ideig, de a hektika egy új rohama újra ágynak döntötte. Megint bekerült a Herberg betegszobájába. A doktor újra az ispotályt javallotta, ellenben fejét csóválta és legyintett a kezével. — „Kámpec!" — mondotta. — Mielőtt a legényt beszállították volna az ispotályba, bekérette magához a Herberg atyját, „Vere. Rák" uramat, egy ott kvártélyos másik mészároslegényt, egy budai bádogosmestert és a csaposlegényt és elmondotta nekik, hogy nem hisz a felépülésében, érzi, hogy halálán van. Nincs senkije, árva fiú, ma — 1855-ben — 39 esztendős. Egész életén át szegény legény volt, sose volt annyi pénze, hogy valahol egy székjogot vehetett volna. Tavaly azonban Nagyváradon — hogy-hogy nem — megtett a brünni lutrira négy számot, vagyis *„Quaterno"*-t.

A *„Jó szerencse"*, melyet minden vándorló legény kergetett, *Fortuna istenasszonyság,* aki minden „szerencsét próbálni induló" mesterlegény vándorlólevelében megemlítve olvasható („mint ő, ezen obsitos levél vivője boldogulását és szerencséjét keresendő, elment innen ebből és ebből a céhből") és aki éppen ezért majdnem minden vándorlegény pecsételő gyűrűjén, mint golyóbison guruló, forgandó, ledéren öltözött, csak igen csekélyke fátyolkával feje körül borított asszonyságnak ábrázoltatott: íme, mi lett?

Bolondjába a szegény nagyváradi mészároslegényre kacsintott és megnyerette vele a lutrit, a Hauptreffert: 4000 ezüst forintokat. Rettentő summát. Ezt ő, Johann *Knauz* aus Enzensdorf bei Wiener-Neustadt interestre, vagyis kamatra Heinrich Ferenc nagyváradi nagykereskedő uramnál hagyta. Mivel pedig a budai céh érdemes mesterei, de meg az öreglegény, főleg céhmester uram, őt annyi jóindulattal ápoltatták, jófélével etették, itatták: ezért ő testamentaliter 200 ezüst forintot hagy a céhre, kérve, temettessék el tisztességesen és értesítsék Enzensdorf mezővárosát haláláról.

A tanuk aláírták az írást. Nem hittek a haldoklónak, aki harmadnapra meg is halt a „Mizeriek" ispotályában. A céh — tekintet nélkül a végrendeletre — 19 forinton és 20 krajcáron igen szép végső tisztességet adott a halottnak. Mint az 1697-ben kelt újabb céhlevél, de meg az 1404-ben kelt első, de meg az 1276 táján kelt legelső (csak egy részlete van meg, a legrégibb magyar céhlevél talán) ezt előírják: minden mester, minden vágólegény, székállólegény, aprítólegény, minden inas, főcéhmester és alcéhmester urak, az öreglegény és a két céhlegény ott volt a temetésen. Négy legény vitte a koporsót a kocsiig, földig ért a fátyol a temetést rendező *Funerátor* kürtőkalapján, a legények kivitték a legénytestvérség kézben kezet tartó jelvényű tarjázó taglós, ütőtaglós zászlóját és a máig meglevő hat ezüstözött fáklyatartót. Zúgott a Szent Anna-templom harangja s a budai vénasszonyok azt mondták: „No, ez igazán gyönyörűségesen szép egy temetés volt!" A céh még egy hordó sert is fizetett ősi toros serül a legényeknek.

Egy félesztendő mulva valakinek eszébe jutott: hátha igazat mondott a boldogult? Nosza átírtak Buda Város Nemes Tanácsához, az a Helytartótanácshoz, az Nagyvárad polgármesteréhez: mire egy szép napon 200 ezüst forintot hozott a budai postakocsival érkező brassói—nagyváradi posta a céh házába, mely ott volt a Herberg mellett, a Jégverem-utca sarkán, ahol ma a könyvkereskedés van.

Igaz volt a főnyeremény esete. A céh egy házvételbe fektette bele a pénzt. Johann Knauz a budai vízivárosi temetőben fekszik valami elvadult vén fa tövén.

Emléke felett csak az a villanylámpa pislog, melynek fényénél a nyájas olvasó fentieket elolvasta.

Monori Nagy vezet
MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI R. T.
BUDAPEST—MONOR
Monori magkereskedése: Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 3. Telefon: Aut. 868-60
képes főárjegyzék és nagybani árajánlat ingyen és bérmentve

RÓMAI FÜRDŐ
ÓBUDA—AKVINKUM
Kitűnő konyha. — A források napi hozama 160.000 hektoliter rádioaktiv thermálvíz
A szentendrei HÉV vasútnak, a MFTR hajóknak és az ÚJPESTI átkelő propellernek állomása

Itthon vagyok

I.

Megyek, megyek az országúton,
Az ismerős fák üdvözölnek.
Korhadtak már és meghajoltak,
De leveleik üdék, zöldek.
Megvannak mind, glédába állnak,
Mint valamikor réges-régen
És hajladoznak, integetnek
A jó pajtás felé serényen.

Ti édes, szép, hazai szent fák,
Hogy csókolnák minden levélkét!
Ti hozzátok most vissza nékem
Gyermekkorom gyönyörű képét.
Mikor a fejem barna volt még
S a lelkemben száz vágy tanyázott
S ott szunnyadtak a messze ködben
A fájdalmak, a csalódások.

Ti édes, szép, hazai szent fák
Csak hajladozzatok fölöttem:
Hadd érezzem százszor meg százszor,
Hogy hazajöttem, hazajöttem.
Ó! már látom amott a házak
Apró sorát... mind hófehérek,
Muskátli van az ablakokban
És odabent sok tiszta lélek.

Amott a templom, ott a paplak,
Be gyönyörűek, ó! be szépek!
Én jó apám, innen tanítád
Istenre a te jámbor néped.
Közöttünk is itt osztogattad
Pazar módon a csuda lelked,
Apám látlak, lelkemmel látlak
És látlak jónak, nagynak, szentnek.

II.

Kis templomnak tornyában állok
És nézem a lenti világot,
Gyönyörködöm: milyen csodaszép
Mely elém tárul ott, a kép.

Mérföldnyi sík, rajta tarka szőnyeg,
Ezer virága a mezőnek
S a sík után nagy komolyan
Hömpölyg a királyi folyam.

Ó! a Duna... szép, kék vizében
A nap sugára fürdik éppen
S a tulsó oldal bérceit,
Csobogó habok rengetik.

A tulsó oldal távlatából
Egy-egy torony ki-ki világol,
Csilló szemekkel nézem én:
Dömös amott, ott Zebegény.

Szememre most bús ködök szállnak:
Ott Szob... és vége a hazámnak!...
Meginog a torony velem:
Én istenem, én istenem!...

III.

Itt minden házban vártak engemet,
Itt minden ember igazán szeret,
Orcája szép, piros rózsáival
Mosolyg rám öreg, fiatal.

Itthon vagyok, ez a hazai rög,
A vágy utána végetlen, örök.
Vágyam pihen most, a lelkem ragyog:
Itthon vagyok, itthon vagyok!...

Gegus Dániel.

Elátkozott városrész az, mely Obuda csúcsán a Filatorigáttól északra terül el. Az őszi esőzések idején mocsárrá lesz és elátkozza életét, aki ott lakik és onnan jár be a városba. Nem milliomosok laknak ott, hanem derék iparosok, akik megtakarított garasaikon még a háború előtt vásároltak ott kis kertet, építettek apró házakat abban a hitben, hogy ez a rész is Budapest világvároshoz tartozik, ez is a városház gondozása alá esik. Keserves csalódás érte szegényeket. Ennek a városrésznek nincs gazdája. Itt nincs út, nincs világítás, nincs víz, csak mérhetetlen pocsolyák, csak feneketlen sár és mindenki maga talicskázza háza elé a salakot, hogy a trágyalével kevert esővíz ne szivárogjon a lakásba. A Szentendrei-úton levő óvodába topogó apró gyerekeket úgy kell néha a sárból kiemelni. Az esővíznek nincs lefolyása s a mélyebb kertekben arasznyi magasan áll és rothasztja a veteményt, beszivárog a pincékbe és felszívódik a falakba. — A környék érdekeltsége most készül tömörülni, hogy érdekeit megvédje. A névtelen városrészt Akvinkumnak szeretnék nevezteti és sérelmeiket felsorolva, memorandumot készülnek a polgármester elé terjeszteni, hogy legalább a reménységük legyen meg, hogy ezt a lehetetlen állapotot mégis megszünteti a város. — Ezt írta a Budai Napló 8 év előtt, de így van most is.

B. U. É. K.
ÖSSZES VENDÉGEINEK ÉS BARÁTAINAK
WINKLER ANTAL
a Fő utcai „3 veréb" tulajdonosa

Nemzetközi fürdőközpont

Tizenkét év előtt írta nekünk már dr. Lendl Adolf az alábbiakat:

Eddig elégtelenül és rendszertelen módon folyt a fürdőink ismertetése a külföldön. Pedig érdekében áll a fővárosnak, hogy a városi fürdők egymásután következő kiépítését kövesse a terjedelmes ismertetése e vállalatainak. Ez okból ajánlatos volna üzleti szellemben vezetett fürdőhivatalt, mondjuk

Fürdő-Központot

létesíteni, amely az összeköttetéseket az egész országgal, de főként a külfölddel keresné és fenntartaná. Életre való tervet hallottam erre vonatkozólag, mely

az idegeneknek előkelő kaszinót szán internacionális jelleggel.

Ennek tagjai volnának a külföldi fürdővendégek, a külföldi államok és érdekeltségek képviselői, természetesen hivatalos és nem hivatalos magyar előkelőségek és a magától jövő mindazok az érdekeltek, akik a külföldiek között akár üzleti, akár más ismeretségeket és érintkezést keresnek. Fényes berendezésű palota álljon a rendelkezésükre, ahol nemcsak megfelelő társaságban időzhetnek, hanem sokoldalú kényelmet találnak. Tájékoztatók, idegenvezetők, fogatok; termek, kisebb helyiségek, kellemes berendezések, sőt hangversenyek az étkezőben stb. Terjedelmes városi szálló lehetne ez a palota, amely éppen a külföldi vendégek s illetőleg a budapesti fürdők kedvéért épülne. Kétségtelennek tartom, hogy ennek legmegfelelőbb helye

a budai oldalon volna; a Döbrentei-tér közelében,

esetleg a Rudas-fürdővel kapcsolatban a Dunaparton, ahol a legforgalmasabb közlekedés közepette mégis a fürdőváros csöndje és minden kellemetessége megtalálható.

*

1921-ben írta a Budai Napló:

Budapestnek lehet rövid időn belül óriási idegenforgalma anélkül, hogy ebből Budának a legcsekélyebb rész jutna. Magunknak kell azokat a módokat és eszközöket megtalálni, amelyek az idegenforgalom egyrészét Budára irányítja. Ez csak egy példa, de így vagyunk az egész vonalon. A pesti oldal várható nagy ipari fellendülése mellett, a budai kézműiparos minden kiváló képessége mellett is a pusztulásnak indulhat. A Dunaközpont, az új kikötő, az átmenő világkereskedelem lekötése révén, meglepő arányokat ölthet a város kereskedelme és Buda kereskedői mégis gonddal küzdő szatócsokká válhatnak. A nagy idegenforgalom nagy arányokban fejlesztheti Pesten a vendéglős ipart, a budai vendéglők mégis konghatnak az ürességtől, mert az idegen egy órára átszalad Budára, megnézi a Várat, szétnéz onnan a hegyvidék felé, a Halászbástyáról gyönyörködik Pest panorámájában és még egy jóravaló tízórai uzsonnát sem vesz Budán.

Ma is csak vitatkozunk e kérdés felett.

A várbeli elöljáróság

számára, hozzáférhetőbb helyen megfelelő palotát terveznek. Ezt a középületet valami speciális magyar zománccal kell fölépíteni, hogy a dicsőséges nagy multnak ez is egyik szószólója legyen. Nagy nemzeti létünknek ezzel kőbe vésett emléket építsenek, ami alig jár nagy költségtöbblettel, de segítene megadni a nemzeti karaktert Budának. Az épületről írta nekünk dr. Lechner Jenő, a zseniális műépítész tanár a következőket:

A várbeli elöljárósági épület egykor Buda város városházépülete volt. 1692-ben épült az ostrom után *Ceresola Venesio* császári építész tervei szerint. 1723-ban leégett s akkor, mint egy felirata is megerősíti, *Kair Mátyás* építőmester által újjáépült. 1774-ben *Neppauer Máté* építőmester emeletet épít reá. Külső architektúrája ennek a kornak ízlését viseli, akkor épült csinos barokstílű lépcsőháza is. Sarokerkélyein a legutolsó restaurációig táblák voltak. A keleti sarokerkély felirata:

„DoMVs VtILItatI pVbLICae resta iVrata", alatta: „sub umlera alanum tuarum" (a Te sasod árnyékában) írással kétfejű sas díszlett, amelyet 1860-ban a népdüh eltávolított. A felirat, nagybetűi (maiusculae), mint római számok összegezve az 1724. évszámot adják. A nyugati sarokerkély felirata 1774-ből való.

IVrata CIVIVM fIDe CLarebIt. 1715-ben XI. Kelemen pápa kegyelméből alamizsnás Szent János alexandriai pátriárka ereklyéinek egy részét a pozsonyi Szent Márton templomából Budára szállították. Elhelyezésükre a városházán külön kis kápolna, az ú. n. *alamizsnás Szent János kápolnája* épült, melynek helyét (a mai mérnöki hivatal helyén az épület Tárnok-utcai szárnyában) a tetőn egykorú kis harangtorony jelzi ma is. Az ereklyéket 1715 június 7-én fényes ünnepségek között vitték a Császárfürdőnél horgonyzó pozsonyi hajóról a Nagyboldogasszony kápolnájába, onnan a szentmise végeztével a városházi kápolnába. A kápolnát 1786-ban II. József rendeletére bezárták és profanizálták, majd a városi tanács kérelmére 1824-ben legfelsőbb rendeletre a városi foglyok részére szolgáltatandó istentiszteletek számára átengedték s e célból 1826-ban ismét felszentelték. 1850 körül a városi levéltárat helyezték el benne. Buda és Pest egyesítése (1873) óta az épület az I. ker. elöljáróságának székhelye.

Dr. Lechner Jenő.

URI SZABÓ, kiváló szabász GLASZ Péter, I., Maros-utca 11.

A szénatéri sporttelep gödre egy kétszáz esztendős téglavető maradványa. Még a 18. században volt itt Sonleintner József telepe, a későbbi Christen-féle téglagyár őse. A telek az egykori *Tótfalunak* nevezett külvároshoz tartozott, melyet a törökvészi domboldalon a régi „Szent Lázárhoz vezető út" (Retek-utca) és a mai Marcibányi-tér tájékán volt „Jezsuita majorhoz vezető út" (a mai Lövőház-utca) határoltak. Tótfalu a régi — várfalakkal határolt — budai Vízivárosból az új — másképp *Logoth* — vagy *tótfalusi* várkapun át volt megközelíthető, mely a mai Szent János-kórház helyén állott. A várfalak innen a Margit-körúton húzódtak le a Pálffy-tér felé a Dunáig.

Pótoljuk a hegyvidék hiányát!

Az elpusztult várak és vadászkastélyok helyébe építsünk várszerű gyógyszállót!

„Budapest a világ legszebb fekvésű városainak egyike!" Ez nem nekünk magyaroknak elfogult megállapításunk. Messziről jött és sok szép tájat látott idegeneknek a véleménye.

A főváros koronáján mindenesetre a pompázatos drágakő a budai hegység. Van azonban itt egy nagy hiány. Az, ami a külföld fővárosait olyan vonzóvá teszi és Buda szép hegyvidékét még sokkal szebbé tehetnénk, ha volna egy régi vára.

A mohácsi vész előtt volt több is. A budai hegyvidék szőlői felett a magyar főuraknak több vadászkastélya állt az ormokon erdei környezetben. Mátyás királynak is volt szép vadászkastélya a Szép Ilona környékén. Ezek idővel a török megszállás alatt mind elpusztultak. Az utolsó vadászkastélyokat Buda felmentésekor a 17. század végén, 1686-ban robbantották fel a német hadak, hogy a török felmentő seregek bázisait lehetetlenné tegyék.

Még kétszáz év előtt megvolt romjaiban a *hidegkúti vár*, a mai széphalmi várhegyen. Utolsó tömör köveit 20 év előtt hurcolták el a szomszédok, hogy szerény viskóikat megépíthessék. A budai hegyvidéken hiányzik egy romantikus magaslati vár.

Magyarország legszebb vidékei egyelőre elvesztek. A dicső multból a főváros környékén csak a városligeti tó mellett épült Vajdahunyad szép reprodukciója emlékeztet ezeréves küzdelmeinkre.

Az elveszett Nagymagyarország egyik legfestőibb vára Fraknó volt Sopron megyében, az Esterházyak sasfészke, ez illenék a budai hegyvidékre.

Úgy gondoltam, hogy ha van Budapesten egy Vajdahunyad vára, történelmi hűséggel utánozva, mért ne lehetne Budán Fraknó várát megépíteni.

Tudok rá megfelelő szép helyet is, ahol egy kiskaliberű Fraknó-vár jól festene. A hűvösvölgyi villamos „nagyhídi" megállóhelyénél lenn a völgyben van a Páfrány-utca, melynek 11. számú háza és telke fölött emelkedik meredeken egy büszke sziklafok. Mintha a természet is arra teremtette volna, hogy egy miniatűr Fraknó vára álljon tetejében.

A főváros kisajátíthatná olcsón odafönn az amúgy is hasznavehetetlen területen a szükséges 6—800 négyzetölet. Ami a megépítés költségeit illeti, *Esterházy* Pál herceg bizonyára szívesen hozzájárulna ahhoz, hiszen dicső familiájának fényét szolgálná vele.

Fraknó várának egykori ura a nagynevű Esterházy Miklós nádor volt. Öt év előtt mult háromszáz éve, hogy a soproni országgyűlés Magyarország palatinusává választotta.

Buda-Fraknó vára Esterházy Miklós nádor emlékét hirdetné a késői idők magyarjának. Ezeréves történetünk egyik nagy államférfia volt s markáns alakja megmarad időtlen időkig. Hazánk egyik legkomorabb korszakában kormányozta az országot, amikor egyrészt az erdélyi fejedelmek szabadságharca, másrészt az ozmán előnyomulás két malomköve között őrlődött a magyarság. Bár mindig hű embere volt a Habsburg királyoknak, magyar voltát sohasem tagadta meg s ahol lehetett, segítségére sietett a pusztuló, vérző magyarságnak.

Buda Fraknó míg egyrészt külsőleg hirdetné ennek a nagy magyarnak emlékét, belső berendezése az idegenek számára szolgálhatna üdülőhelyül, hotelszerűen, mint klimatikus *gyógyszálló*. A sílszerűen utánzott vár az egész környéknek díszére válna.

Részletkérdés már most az, hogy ugyanitt *turista-múzeumot* is el lehetne helyezni, ami *ezidőszerint nincsen Magyarországon*. A vár sziklaterraszáról pedig gyönyörű kilátás nyílnék az egész Hűvösvölgyre. Egy ugyanitt megnyíló turista vendéglő Buda-Fraknó látogatottságát biztosítaná.

Baradlai János dr.

HUNGÁRIA
radium tartalmú, lithiumos gyógyforrás Budán, Erzsébethídnál
IVÓ-KÚRA
reggel 7 órától esto 6 ig.
= Szénsavval telítve! =
HARMAT-VIZ!

„Kincses" Budának nevezték szegény Budát valamikor Mátyás király idején és még utána is egyideig *kincses* Buda volt a neve. A tatárjárás után ide, a Duna mögé, mégis az ország közepébe húzódott lassan a vagyonos kereskedő és iparos. Zsigmond szívesen látta a külföldieket is, sőt kiváltságokkal idecsalogatta őket, mert szüksége volt rájuk a hatalmas főurakkal szemben, akik szintén a budai várban építették föl palotáikat. És volt kereset is bőven. Zsigmond világraszóló *dáridókat*, nagy ünnepségeket rendezett s azok között volt egy, melyen — a krónika följegyzése szerint — 40.000 volt csak a vendégek lovainak száma. Ilyenkor nagy volt a forgalom, sok aranypénz maradt Budán és maga a vendéglátó király elköltötte azt a pénzt, amit a zálogba adott 16 szepesi városért kapott. Alatta vált rendeletté, hogy az egész országban *budai mérték* szerint kell mérni. Zsigmond király ugyan ártott némileg a budaiaknak azzal, hogy az 1405-ben tartott országgyűlésen módosította a város *árumegállítási* jogát, mely szerint Buda területén minden árut le kellett rakni és annak árusítására külön árusító helyet kellett bérelni. Az országgyűlés ezt a jogot megcsorbította azzal, hogy ezentúl csakis a *külföldi* árusoknak kellett ezt a szokásjogot követniök. Buda nem sokat vesztette vele, mert hisz éppen az volt a cél, hogy főleg a külföldi áruhoz jusson e kényszer révén olcsóbban a kereskedő és jövedelemhez a város.

MÁTÉ István, szobafestő és mázoló mester, *I. ker., Attila-körút 2.* Telefon: 573—55.

RÓZSADOMBON
Antik Muzeális Modern Bútorok Restaurálása Másolása Tervezése
sokéves párisi tanulmányok alapján
PÁLFY FERENC
IPARMŰVÉSZ
BUDAPEST, II., RÓZSAHEGY-UTCA 10
TELEFÓNHÍVÓ: 525-06. SZ.

DELI ÉS HAZAI GYÜMÖLCSÖK
NAGYBAN
BUDÁN CSAK
ADLERSHEIMNÉL
I., Vérmező-út 14.
KITŰNŐ MINŐSÉG, LEGOLCSÓBB NAPI ÁRAK

KÖRLEVELEK
REKLÁMNYOMTATVÁNYOK
MAGÁNIRATOK
LEÍRÁSA — MÁSOLÁSA
SOKSZOROSÍTÁSA
GÉPIRÓ IRODA
BUDÁN, II., FŐ-UTCA 4
(BUDAI LÁNCHÍDFŐNÉL)

TEA
Közvetlen behozatal Holland-Indiából
a termelő ¼ és ½ kgos eredeti csomagolásban, 5-10 dg-os saját csomagolásban és ládákban. Nagyban és kicsinyben
BOZÓ GYÓGYTÁR
BUDÁN, I., ALKOTÁS-UTCA 34. SZÁM.

KERPEL
MIMOSA CREME
SZÉPÍTI, FEHÉRÍTI ÉS PUHÍTJA AZ ARCOT
EGY TÉGELY ÁRA: 1 P
TEGYEN KÍSÉRLETET
KERPEL
MIMOSA TOILETTE ÉS MOSDÓSZAPPANNAL
Szépít, üdít, fehérít. EGY NAGY DARAB ÁRA: 90 f
KÉSZÍTI:
KERPEL „SZENT ISTVÁN" GYÓGYTÁRA
BUDAPEST, II., MARGIT-KÖRÚT 38 TELEFON: 5-16-19

KIRÁLY-FÜRDŐ
Építette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.
Budán, II., Fő-utca 84. szám.
45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas klórnátriumot és magnézlumot
tartalmazó hévviz
köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fém mérgezés, máj-, lép-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdő: férfiaknak . . . . reggel 5—1 óráig; nőknek hétköznap délután 2—7 óráig
!! IVÓ KURA !!

A hazárdjáték

ősi szórakozás volt a táncon kívül, azután a kocsmázás s természetesen legnagyobb látogatottságnak a budai kocsmák örvendtek, mert *Budának olyan volt a bora, hogy még külföldön is híre járt.* A borital mellett azután bálványozták a kártyát, a nép meg a szerencsejátékot. Ez annyira elfajult, hogy a kocsmán kívül a nyilvános üléseken is űzték a hazárdjátékok minden nemét, mire Mária Terézia kénytelen volt 1770 október 29-én rendeletet kiadni, mely a következőképpen szól: „Értésemre esett, hogy hatósági személyek az ülések folyama alatt kártyáznak. Háromszáz arany bírságot fizet, akit a hazárdjátékon (legyen az bár vintun — huszonegy) érnek. Száz arany a feladót (feljelentőt) illeti, akinek neve titokban marad." A rendeletnek azonban nem sok foganatja volt. Csak úgy folyt tovább a hazárd, mint az előbb, a faraó, quindeci, a ferbli, moline (malom), trenta, quaranta (kocka), landsknecht, durák. A legtöbb esetben felmentették a kártyajáték miatt bevádoltakat. Voltak még egyéb furcsa nevű játékok is: a biribis, drumadam s a Viganó-játék, melyet különösen Röckl uramnál játszottak itt Budán. Egy csomó különféle ruhájú táncosnő körbe állt, a publikum 1—30 krajcárig megtehette az egyes (amennyi van) táncosnőt. Ezek azután körbe fogózva táncoltak. A bekötött szemű bankár a középen állt és egyet a szökellő hölgyek közül elfogott. Az illető numerus azután 11-szeres nyereséget kapott. A bankárnak volt gondja rá, hogy minden számot megtegyen a közönség. Ezt a játékot Bécsben eszelte ki egy Viganó nevű táncosnő. A hatóság azonban nemsokára itt Budán betiltotta. Speciális budai szerencsejáték volt a máriandli. A régi Városmajorban az idősebb emberek még emlékeznek rá, a kút mellett vasárnaponkint 5—6 hölgy nagy asztalok mellett bádog meszelyben egy hat oldalon lecsiszolt golyót forgatott s aztán hirtelen az asztalra öntötték. A golyón hat színes alak volt: vadász, szarvas, aratólány, katona, paraszt, pap. Egy nagyobb képen ugyanez a hat alak volt s itt lehetett megtenni egy krajcár betéttel, melyre nyerés esetén (amely alakot a megálló golyó felvetette, az nyert) 6 krajcár járt. Ez a játék 1780-ból származik. A világháború előtt egy pár évvel a Neustiftben (Újlakon) még gyakorolta néhány, régi szokásához hű idősebb honleány.

Megeszik a halottak az élőket kint a Farkasréten, ahol a temető, minden ígéret dacára, mint valami rettenetes moloch egymásután falja föl a szomszédos villákat és kerteket. A halottak felkúsznak maholnap a Svábhegyre is és idővel Buda gyönyörű hegyvidéke egy nagy temető lesz. De klimatikus temető! Ahol minden eső után új fürdőt kapnak a halottak és a koporsókon átszivárgott víz megtölti a völgyben a kutakat. Rettenetes még elgondolni is, hogy ezzel a temetővel mit csinál a város. Pánikszerűen menekül e vidékről mindenki, még azok is, akik régebben oly távol estek a temetőtől, hogy jóformán nem is látták verandájukról, iszonyodva prédálják el kertjüket, villájukat, mert a temető már ott van a kapujuk előtt és a zokogás behallatszik az ablakukon. Új utakat építenek most is a farkasréti temetőben, annak jeléül, hogy a halottak mennek tovább és megeszik az élők vagyonát, életörömét. Kétségbeesetten kiált ez a vidék segítségért. Erzsébetfalva homokjában aránytalanul jobban emelkedik a telek értéke, mint az élet gyönyörűségének szánt helyen — Németvölgyben, ahol már egyesület is alakult, hogy a telektulajdonosok így megtámadott létérdekeit megvédje az eltévesztett várospolitikával szemben. A hódító török, akit barbárnak szeretünk mondani, ide építette nyaralóit, ahol virágzott a mandulafa és délszaki növények birták a telet. A kulturáltabb fővárosi tanács pont ide rakta le a temetőt és a régi copf nyomán jár azóta minden utóda, mely már a világváros korszakában vállalta a vezetést és a mult bűnének jóvátételét. A Németvölgyi-út a Svábhegy legtermészetesebb útja, mellette jár a villamos. Ezt az útvonalat föl kell szabadítani mielőbb ettől a lidércnyomástól, mely megfekszi a Svábhegy déli részét is és megakasztja Buda legszebb, legkellemesebb részének fejlődését. Más a Németvölgy, a Farkasrét és a Svábhegy hivatása, mint az, hogy Budapestnek olyan specialitása legyen, amelyben még annak sincs öröme, akinek szánták ezt a „klimatikus" temetőt, — a halottaknak.

A téli kikötő már üres

Két belga vörös hajó fekszik még benne, a többi már kint van a Dunán. Maga a szó szépen hangzik: *téli kikötő*, — maga a hely: rettenetes. Pozsony alig fele Budának, de téli kikötője valóságos látványosság. Egész új városrész épült körülötte. Nálunk Budapesten három hatóság huza-vonája miatt a saját posványába fulladt az egész ügy. Ez volt a kép tizenhét év előtt, ahogy azt a Budai Napló akkor megírta. Talán egyedül a kormány — hogy az igazsághoz hívek maradjunk — állt a helves álláspontón. Amikor milliók befektetésével rendezni óhajtotta ezt a fontos, országosan fontos közgazdasági kérdést, — joggal elvárhatta, hogy a két másik hatóság: a székesfőváros és a Közmunkák Tanácsa előzékenyen siessen segítségére. Ehelyett meddő viták keletkeztek. Teljesíthetetlen kívánságok merültek fel és megállt az egész ügy, félbemaradtan és ismét ránk nyomta átkát: — Er möchte und kann nicht! — A székesfőváros képviselője hidat kívánt a partról a kikötőt elzáró mólóra, a Közmunkák Tanácsa pedig csak vétel útján volt hajlandó átengedni ezt a hitvány, vízmosta árterületet, amely akkori állapotában csak szúnyogtelep volt, — *kikötővé átépítve,* pedig új élet e vidéken, egy új városrész létalapja. Ez volt a helyzet tizenhét év előtt. Mintha a másik kabát zsebében hagynák néha várospolitikai érzésüket az illetékesek, oly kicsinyes, érthetetlen eszközökkel kezelnek nagyfontosságú kérdéseket. Aki járt a külső Budafoki-úton, ott ahol modern nagy malma áll a Pesti Hengermalom társaságnak, mely messziről inkább görög templomnak látszik — ahol balról nagy területen akkor épült a városi villamosművek telepe, — jobbról pedig egymást érték új nagy gyári telepek, — a Nádorkert háta mögött a vasúti töltésen túl, félig kiszikkadt nagy mocsár állt, melyet erős töltés zárt el a Dunától. Ezt csúfolták téli kikötőnek. Télen át három-négyszáz hajó töltötte meg mélyebb vizét — zsúfoltan, mint a hordóba tett héringhalak. Megkapó kép volt, de káprázatosan világvárosias lehetett volna, ha kellő kerettel bír. Egy részét ennek a mocsárnak már akkor kikotortatta az állam. Tizenhét év előtt már egy évtized óta dolgoztak rajta és tárgyaltak felette. Akkor aztán a kotrást is beszüntették, mert egyesség nélkül az állam nem áldozott rá többet. Kínos volt az ügy, mert Kelenföldnek e lágymányosi részét közvetlenül károsítja azóta. A Rácváros kipusztított apró házainak lakói itt kerestek és találtak volna alkamas helyet a településre, mert télen át keresetet nyujtott volna a kikötőben élő hajósnép. Az ilyen telepítés lakhatást biztosított volna az épülő gyárak nagy munkásseregének, mely ma Budafokra, Kelenvölgyre vándorol. De városfejlesztési szempontok is így kívánnák, mert ezzel módja lett volna a városnak egészséges összeköttetést létesíteni Albertfalvával és Budafokkal, amelyek becsatolása csak évek kérdése lehetne, holott így, e helyen szerencsésen évtizedekre eltoltuk Nagy-Budapest megvalósítását. Pedig ha egy csatornába gyüjtve ide vezetnénk a Császár-, Lukács-, Király-, Rudas és Gellért-fürdők *elhasznált melegvizét,* — ott ebben a *melegvizű kikötőben* telelne Regensburgtól Galacig minden dunai hajó és látványosságba menő kikötőváros épült volna itt.

„Buda segítése? A jóhírű budai szőlők felújítása céljából a főváros harmine évvel ezelőtt 35 holdon szőlőtelepet létesített, hogy a fillokszéra által tönkretett szőlőtulajdonosokat olcsó és jóminőségű szőlővesszőkkel és gyümölcsecsemetékkel láthassa el. Csakhogy ennek a szőlőtelepnek az eredményét hiába keressük a budai szőlőhegyekben, nem tudjuk megtalálni. Lehet, hogy a szőlőtulajdonosok kishitűsége vagy anyagi okok játszottak közre. Tíz év után bérbeadták a telepet az államnak. Mégpedig húsz évre. Most pedig a főváros újra házikezelésbe kívánja venni. Ami harmine évvel ezelőtt aktuális volt, az már rég idejét multa. A budai hegyvidéki telkeken mindenütt villák vannak, díszkertek létesültek, a kijebb eső telkek nem budai kispolgároké, majdnem valamennyi gazdát cserélt s az új tulajdonosoknak eszükágában sincs ott szőlőt ültetni vagy gyümölcsöst. Ezek a telkek állandó spekuláció tárgyai, minden esztendőben eladásra kerülnek, nem is egyszer, hanem többször. Ezek tehát nem veszik igénybe sem a gyümölcsfa-, sem a szőlőoltványt. A régi szőlőművelők fiai pedig ma már gyárimunkások, iskolaszolgák, eszükágában sincs a szőlőt művelni. Tehát ezeknek sem tudnak munkát adni. Igaz, amit a budai gyümölcstermésről mondanak, hogy olyan őszi barack a világon sehol sincs, ma már azonban nincs mindenki olyan helyzetben, hogy bekerített telket tartson, mert a többit ellopják. Minden fához nem lehet mezőőrt állítani s ha feljelentést tesznek, félnapot kell az elöljáróságnál tölteni. Annak idején külön bizottságot küldöttek ki a budaiak felsegítése cimű — ezüstpapírba csomagolt medvecukor — javaslat felülvizsgálására. Sérelmes, hogy Budát mindig ilyen fillokszéra megrágta ideákkal akarják megmenteni.

Baj van a törpehitellel

A „Spóregyletek" törvényesítéséről

Úgy a sajtóban, mint a rádióban híre járt annak, hogy az úgynevezett *spóregyletek* felszámolását rendelte el valami főkapitányi rendelet a Budapesten és a környékén gombamódra elszaporodó spóregyletek végleges beszüntetése céljából. Az intézkedés okául azt hozzák fel, hogy a takarékasztaltársaságok (spóregyletek) nagyon sok esetben nem tudták a betéteseknek visszafizetni követeléseiket.

A rendőri beavatkozás és a kényszerű felszámolás híre nagy izgalmat idézett elő hír szerint az érdekelt asztaltársaságoknál, mert igen sok kispolgárnak, de különösen kiskereskedőknek és kisiparosoknak

egyedüli hitellebonyolító szervei

ezek a sok hibájuk mellett is üdvös munkát kifejtő takarék- (spór-) egyletek. A bizonytalanság a karácsonyi ünnepekhez való közeledéssel csak nőtt, mert tudvalévőleg karácsony előtt szokták ezek az asztaltársaságok az évközben összegyüjtött összegeket a betevőknek visszafizetni és egyidejűleg az újabb ciklusra (egy év) megalakulni.

Évek óta foglalkozom *a törpehitel* és ennek kapcsán az asztaltársaságok szervezetének kérdésével. Sikerült némi hozzáértésre szert tennem, melyet készséggel bocsátok az alábbiakban az érdekeltek rendelkezésére.

Többizben foglalkoztam már nyilvánosan, felolvasás és hírlapi cikkek keretében azzal a kérdéssel, hogy

a bankszerű fedezettel nem rendelkező kispolgároknak rendelkezésére kell állani állami hitellel a termelő munka lebonyolíthatása érdekében.

Kifejtettem már, hogy fekvő vagyonnal, *értékes ingóságokkal nem rendelkező*, de dolgozó és ennek folytán produktív munkát kifejtő kispolgároknál, kereskedőknél, iparosoknál

állandó a termelő tőke hiánya.

Röviden szólva tehát itt a legnagyobb a szükség, anélkül, hogy a jelenleg bevezetett rendszerű pénzintézetek a legjobb akaratuk mellett is segíteni tudnának a bajokon.

Az itt vázoltaknál fogva

szerencsétlennek tartok minden olyan gondolatot, közhatósági intézkedést, mely ezeket, a hitel szempontjából igen fontos alakulatokat, kiirtani, megszüntetni igyekszik.

A magyar magánjog alapja — mint köztudomású — *a szokás!* Verbőczy Tripartituma, az első számba jöhető magyar magánjogi munka nem egyéb, mint az élő szokásoknak gyüjteménye. A spóregyletek, takarék-asztaltársaságok, a jogalkotásnak ősi magyar módon, a szokásokkal legalizált kreatúrái. Bár a gondolatban vannak idegen eredetű motívumok, mégis kétségtelen, hogy a „szokás" hívta őket életre. Ez a körülmény legjobb bizonyíték amellett, hogy

az élet hiányt érzett és pótolt velük, általuk.

Nem lehet tehát arról szó, — szerény felfogásom szerint — hogy megszüntessék, hanem ellenkezőleg

fejleszteni kell.

A kezdetleges formájú intézményeket jóindulattal, böles tanáccsal a kor viszonyaihoz kell idomítani és főként

a felelősség kérdését kell kiépíteni.

Ebből a célból semmi mást nem kell tenni, mint azt, hogy

a vonatkozó törvényeket és rendeleteket végre kell hajtani.

(Lásd 1922. évi XI. tc. és ennek kapcsán kiadott 77000/1922. B. M. VII. és ezt kiegészítő 99000/1923. VIII. B. M. sz. rendeleteket.) Nincs szükség új jogszabályokra. Pedig erről is szó van, állítólag a belügyminisztérium illetékes ügyosztálya törvény előkészítésen dolgozik.

A már meglévő törvényhelyek szerint csak olyan egyesületek kezdhetik meg működésüket,

amelyeknek hatóságilag jóváhagyott alapszabálya van.

Jóváhagyott alapszabály nélkül működő bármely egyesület, — de legkevésbbé pénzkezelő, takarékbetét gyüjtésével foglalkozó egyesület, — a legszigorúbban feloszlatandó, pénze, vagyontárgya elkobzandó. Ha ezeket a rendelkezéseket végrehajtják, az életképes és nélkülözhetetlen egyesületek a hatósági jóváhagyást és alapszabályokat meg fogják szerezni, viszont a jóváhagyó hatóságoknak meg lesz a módjuk ezen az úton ahhoz, hogy a szükséges biztonsági formát megtalálják. Célszerű természetesen az ilyen takarékbetét-gyüjtéssel és önsegélyezéssel foglalkozó, miniszteri jóváhagyás alapján legálisan működő egyesület mintájára megszervezni az új alapokra fektetendő asztaltársaságokat, — illetve a már meglévő önsegélyző egyesület mintája szerint kell a megalakítandókat létesíteni. Egyöntetű fellépés esetén egyelőre az alapszabályok jóváhagyása és így a zavartalan munka gyors megkezdhetése volna biztosítható, azután pedig

az így megalakított önsegélyző egyesületek összefogásával az évenkint megismétlődő betét kifizetések nyomán járó pénztelenség kérdése könnyen megoldható.

Követendő példaként ajánlhatom a Budapesti Iparosok Önsegélyző Egyesületét (Budapest, II., Batthyány-tér 4. szám.)

Jóakarattal figyelmeztetem az érdekelteket, hogy

ne idegenkedjenek a megengedett formában való tömörüléstől.

A hatóság szabályszerű megalakulás után nyugton hagyja őket, alapszabályaik szerint minden beavatkozás nélkül működhetnek. Ha azonban a jelenlegi rendezetlen állapotban maradnak, kihívják a hatóság kötelességszerű szigorát és nemcsak hogy nem tudnak a bizalmukkal hitványul visszaélők ellen eljárni — t. i. bírói jogsegélyt nem kaphatnak, — hanem mint törvénytiltotta alakulatokkal fognak velük szemben eljárni.

Dr. Pénzes Mihály
ügyvéd, a Bpesti Iparosok Önsegélyző Egyesületének ügyésze.

MARCIS CUKRÁSZ I., Alkotás-utca 15.

RUDAS FÜRDŐ radioaktiv hőforrás
GŐZ- ÉS KÁDFÜRDŐ
FEDETT USZODA

A családi ház építkezések

régóta húzódó problémáját a Magyar Tisztviselők Takarékpénztára megoldotta

Saját családi házhoz juthatnak, ha nincs is kezdő tőkéjük

Minden embernek ösztönszerű vágya, hogy saját házában lakjék és hogy a súlyos lakbérfizetések terheitől megszabaduljon. Ennek teljesülését teszi lehetővé az *a családi házépítési kölcsön-akció*, amelyet a *„Magyar Tisztviselők Takarékpénztára"* e napokban megindított.

A háború előtt és a háború után csakis azok építhettek maguknak családi otthont, akik az építési költségek összegével rendelkeztek és nem volt lehetséges, hogy valaki tőke nélkül építkezhessen. A most bevezetett rendszer azonban lehetővé teszi, hogy azok is hozzájuthassanak családi házhoz, akik még *az építkezéshez szükséges ú. n. kezdő tőkével sem rendelkeznek!* Ennek a rendszernek a lényege abban áll, hogy a bekapcsolódók bizonyos előre megállapított összegeket fizetnek be meghatározott időpontig és ezek a befizetett összegek 6 hónaponként már építkezésekre fordíttatnak. Hogy milyen sorrendben jutnak a takarékoskodók az építési kölcsönhöz, azt sorshúzás dönti el.

Az így kiutalt kölcsönök 9, 12, 15, vagy 18 évre folyósíttatnak évi 5%-os kamatozás mellett és felmondhatatlanok. A rendszernek nagy szociális előnye, hogy a résztvevő elhalálozása esetén megszűnik a visszafizetésre vonatkozó kötelezettség, mert a biztosítás az ingatlant azonnal tehermentesíti. A résztvevőt semmiféle külön költség nem terheli, mert a befizetendő összegekben minden néven nevezendő díjak benne vannak.

A nyugati államokban a családi házak túlnyomó része az ilyen építőtakarékrendszer útján épült fel. *Németországban egyetlen ilyen építőtakarék egylet négy év alatt mintegy 200,000.000.— pengőt folyósított kb. 11.000 résztvevőnek.*

Mindenki forduljon a *Magyar Tisztviselők Takarékpénztára r. t.* családi ház építő takarékosztályához *(Budapest, IX., Mester-u. 15-17.),* amely kívánságra díjmentesen részletes ismertetést küld. Ez az akció a legbiztosabb és legészszerűbb út ahhoz, hogy a saját családi ház után vágyakozók kívánsága valóra váljék.

A *Budai Napló* is beszervez néhány takarékcsoportot, az első két csoportba még elfogad jelentkezést a kiadóhivatal. *Sz. I.*

RAVASZ Előkelő cukrászszalón. Krisztina körút 75. sz.

KINTZLER
CUKRÁSZDA fiókja csak
II., CSALOGÁNY-UTCA 55

MÁUAG BUDAPEST-DIÓSGYŐR

Különféle **hengerelt** kereskedelmi áruk, **vas- és acélöntvények, öntöttvas csövek,** karikás kályhák és kereskedelmi öntvények. **Ipari stabilmotorok, lokomobilok,** traktorok, **cséplőgépek** és más mezőgazdasági gépek.

ÚTÉPITŐ
(úthengerlő-, útgyalu- és útfelszakító) gépek, lakókocsik.

Teherautomobilok, $1^1/_2$, $2^1/_2$, $3^1/_2$, 5-10 tonna hordképességgel, **Autobuszok** 15—60 személy részére. **Kombinált tűzoltó- és öntözőautók.** Automobil öntöző- és utcaseprőgépek. **Lajtos vízhordó- és öntözőkocsik. Jobbágy-**féle szabadalmi **tolyfonégőkályhák** a háztartásokban és középületekben nélkülözhetetlenek.

Felvilágosítás, prospektus, ajánlat díjtalan!

Magy. kir. állami vas-, acél- és gépgyárak
Budapest, X. kerület, Kőbányai-út 21. sz.

SZENT IMRE GYÓGYFÜRDŐ
ezelőtt (Rácfürdő)
Erősen radióaktív, természetes 42·4 C° földes-meszes hőforrásokkal. Két női és egy úri-gőzfürdővel, valamint kő- és kádfürdőkkel. Az összes gyógytényezőkkel felszerelve.
Egész éven át nyitva.

Boldog karácsonyi ünnepeket

Személyi hírek

UGRON GÁBORT, a Kender-, Len- és Jutaipar Rt. közgyűlése beválasztotta az igazgatóságba.

FRIEDLAENDER ANDOR, a Budai Általános Takarékpénztár vezérigazgatója a karácsonyi ünnepeket a Svábhegyi Szanatóriumban tölti nejével együtt.

Hollós Mátyás Társaság

e hó 22-én tartott közgyűlése nem volt határozatképes s így a közgyűlést

1930 december 29-én

este 7 órakor tartják meg, melyet 9 órakor társasvacsora követ.

A jövő évet a Hollós Mátyás Társaság

fürdőügyi ankéttel

nyitja meg, amelynek első előadója

PÁVAI-VAJNA FERENC dr.

főgeológus, főbányatanácsos lesz. Erről külön meghívót bocsát ki a Társaság és a tagokon kívül meghívja az érdekelt szakembereket, sőt minden érdeklődőt. Meghívót kívánságra küld a háznagyi iroda, I., Bors-u. 24. Telefon: 502-96.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

Ujlak jövője két tényezőhöz fűződik: — a Szépvölgy megnyitása és az ujlaki dunai híd fölépítése, az Aréna-út illetve Dráva-utca folytatásában. Természetes, hogy a Szépvölgy megnyitását Ujlakon mindenki úgy értelmezi, hogy onnan kiemelik a cementgyárat és a téglavetőt s elhordják azt a kakastaréjszerű földhányást, mely elzárja a kilátást a hegyek felé. Az így szélesen Ujlak fölé torkoló Szépvölgy, melyhez egyenesen vinne a híd Pestről a Dráva-utcából a Margitszigeten át, oly nagy és egészséges fellendülést hozna magával, mely nem csak Ujlakot tenné Budapest méltó részévé, de megnyitna a külső Lipótváros gazdag népe számára egy új nyaraló-telepet a Szépvölgyben, ami viszont mérséklőleg hatna a Hűvösvölgy telekdrágulására. A nyéki dülőn a Szépvölgy és Hűvösvölgy között van a régi vadaskert, amelynek alsó része rendkívül alkalmas egy állami erdészeti botanikus kert létesítéséhez, sőt ide volna helyezhető a tervezett fiók állatkert, ami egy csapásra forgalomba hozná ezt az egész vidéket. A közmunkatanács a Szépvölgy-utca kiszélesítése alkalmával már egy évtized előtt tervbe vette a közúti közlekedést, mely a Zsigmond-téri hurokvágánytól kiindulna s az Ürömi-utcán, csekély emelkedéssel könnyen létesíthető. De addig is járathatna a főváros autobuszokat, s ezzel tervszerűen megkezdhetné e vidék bevonását a terjeszkedő világváros területébe. Mert végre is a tespedő Ujlak érdekében valamit már mégis tenni kell. Jövője, fejlődése egészen a Szépvölgy fejlődésétől, kiépülésétől függ, mert a szépvölgyi villalakók az ujlaki piacra járnak bevásárolni és akkor ott intézik el különféle bevásárlásaikat, rendeléseiket. A Bécsi-úton, Lajos-utcában modern nagy boltok, iparos műhelyek nyilnak és nyüzsgő élet költözik a ma oly csendes Ujlakra.

CSILLÁR RÁDIÓ GRAMOFON
LEGSZEBB — LEGOLCSÓBB — LEGJOBB KAPHATÓ 6, 12, 18, HAVI RÉSZLETRE IS
DÉLIVASÚT RÁDIÓHÁZBAN
I., KRISZTINA-KÖRÚT 99, TEL.: A. 507—07
VILLANYSZERELÉS
AKKUMULÁTOR TÖLTÉS
MÉG MA KÉRJEN ISMERTETÉST SZIKRA, ORION, TELEFUNKEN, STANDARD, PHILIPS ÉS EGYÉB GYÁRTMÁNYOKRA

Nem a török pusztította Mátyás király budai várát, amint azt *Siklóssk* László Régi Budapest erkölcse című könyvében megírja. A törökök csak romlani engedték, elhanyagolták a reneszansz építészet remekeit, de még az 1686-iki ostrom előtt a vár így is rengeteg művészi és kulturális kincset rejtett magában. S ez a nagy érték meg is maradhatott volna, ha *a felszabadító sereg* nem a legnagyobb vandalizmussal hajtja végre az ostromot. Ugyanitt megállapítja, hogy a törökök fénykorában azok erkölcse sokkal jobb volt, mint a nyugati népeké, akiknél az erköles fölénye: Krisztus tanai csak az Evangéliumban voltak meg, de nem az életben. A törökök nem ismerték a prostitutiót, ellenben a keresztény népeknél ez virágzása korát élte. Ezért a keresztények miatt megengedték, hogy a vásári szerelem a tabáni rácok kunyhói közé telepedjék s hogy a cigányok, akik az Attila- és Logodi-utca vidékén (Cigányváros) éltek, szintén Buda prostituciójában részt vegyenek.

Nagy cécó Szilveszterkor. A Budai Torna-Egylet december hó 31-én este 10 órai kezdettel *Széll Kálmán téri klubházában* nagyszabású reggelig tartó „Szilveszter estét" rendez. Ugy értesülünk, hogy a klub vezetőségének sikerült több kiváló fővárosi művésznek, mint *Honthy* Hanna, *Ferenczy* Károly, *Salamon* Béla, *Ihász* Lajos, *Kabók* Győző, stb. az estélyen való szereplését biztosítani s így tánczsünetek alatt, a résztvevő közönségnek nívós szórakoztatásáról az éj folyamán gondoskodni. — Zene: jazz band. Vendégek részére meghívók a klub titkárságánál (I., Vérmező út 1—3. sz. délután 5—8 között) igényelhetők.

Mi lesz a Budai Színkörrel

A *Krecsányi Ignácok* és a *Kótsi Patkó Jánosok* kora lejárt. A mai színigazgatók nagyrészt bulvárirodalmi darabokat és a mai színészt nem lehet összehasonlítani a régi színésszel. Talán csak a mai színésznyomorúság mértéke állítható párhuzamba a régi dicsőséges vándorszínészkorszak nélkülözéseivel, amikor ekhós szekér volt a derékalja, hordókra eszkábált deszkasor volt az oltára Thália lengőfürtű papjainak. Csodálatos dolog volt az úttörő színjátszás. A hősei is misztikus lovagok és várkisasszonyok voltak. Tűrtek és dolgoztak. A mai színész éppen az ellenkezője, akkor veri félre a harangot, amikor nem kellene. A vajúdó Városi Színház ügyét sehogy sem szolgálták hűséggel azok a színészek és zenészek, akik akkor gáncsolták el okvetetlenkedéssel leendő gazdájukat, amikor a révbeérkezés pillanatában őket kielégítendő, az aranyakkal teli zacskó után nyúlt. Még a színészek is türelmetlenkedtek. A zenészeken senki sem csodálkozik. A cigánysoron mindig a zenész, meg a kellékes a leghangosabb, mert azt képzeli magáról, hogy nélkülözhetetlen. Megtörtént már akárhány nagy társulatnál, hogy a „slágverkes" megkapta a fizetését és a jeles primadonna ingyen játszott. Pedig valószínű, hogy a közönség nem a slágverkes kancsal ábrázatára volt kíváncsi, amikor beült a színházba.

Summa Summárum: anno 1930-ban pontosan karácsony és újév hete előtt, amikor a jó társulat helyett a medvetáncoltató is megkereste volna a hátralékos követelés felét, kellett olyan ribilliót csinálni, hogy a végső eredmény a színház bezárása. Bennünket *budaiakat a Nyári Színkör ügye érdekel.* Elég volt a nyári operettsorozatból! A budai Nyári Szinkör ne legyen a városi színházbérlő szatócslerakata. Egészséges, friss levegő kell a budai rivaldába, nem való ide a pesti fülledt Tisza Kálmán-téri ájer. *Kapcsolják össze a régi Krecsányi színkör ügyét az óbudai Kisfaludy színház regenerálásával* és állítsák talpra a budai színészetet, amely már akkor szépelgett, amikor a pestbalparti művészet gyermekcipők után sápítozott.

Az óbudai színház kibővítése és a színkörrel való kapcsolása új korszakot jelentene a magyar színjátszás történetében és önállósítaná a budai színészetet. Csak alkalmas, tisztafejű, lelkiismeretes vezetőre van szükség. Az óbudai *Miklósy* Aladár, aki a semmiből is szépet produkál fegyelmezett társulatával, nagyon alkalmas volna a budai színházi válság megoldására. Tehetséges, erőskezű emberismerő, aki a nagyközönség ízlésének megfelelő műsort állítana össze. Ha ezt a tehetséges embert, aki a nagyközönség ízlését ismeri, a budai Nyári Színkör élére állítanák, akkor a budai színészet ügye rövid időn belül megoldódna. Ez a tehetséges embersé-desatyjától örökölte a marsallbotot — a rátermettséget és a tehetséget.

Szászhalmi József.

Az első sztrájk Budán bizonyára 1701-ben volt, mert Buda fő- és szab. kir. város ez év június 21-én tartott gyűlésében rendeletet bocsátott ki a kőművesek bérének rendezése tárgyában. A kőművessegédek ugyanis a 30 krajcárnyi napi bérrel nem elégedtek meg, hanem 33 krajcárt kértek és azzal fenyegetődztek, hogy a *munkából kiállanak.* A tanács tekintettel az élelmiszerek olcsó árára, elrendelte, hogy a kőművessegédeknek harminc krajcárnál magasabb napibért „mestergarason" kívül nem szabad fizetni. — Buda fő- és sz. kir. város tanácsa 1706 május 31-én megparancsolja a polgári mészárosoknak, hogy rendellenes nehezéktől tartózkodjanak és hogy a húst vizsgáltassák meg. A polgári sütők köteleztetnek, hogy egyforma és teljes súlyú kenyeret süssenek, mert „ahány lat hiányzik, annyi tallér büntetés!"

MENCZER gallértisztítása vezet! Fest, mos, tisztít, saját üzemeiben. Telefon.
Olvasóinknak 8 fillérért tisztítja gallérjait.

Akik a bajt előre látták. A Csenda-utca és Budaörsi-út sarkán kislakásos bérházak épültek és ezekkel kapcsolatosan találjuk ezt a híradást. Ezeket a telkeket a város kisajátítás útján szerezte meg Szirmai Antal és nejétől, továbbá Greiner Károly és nejétől, akik a kisajátítási egyesség első pontjában kikötötték:

„... Tabánnak újjáépítendő részéből kiszorult lakosság megfelelő elhelyezése céljából ..."

Tehát előre látták, hogy a város nagykoncepciójú terve a Tabánban hová fog vezetni és hogy Budának ezt a törzsökös, jellegzetes polgárságát szétfújja, mint a pelyvát. Ha a városnak is lett volna ennyi előrelátása akkor ezt a különös polgári elemet en blokk áttelepíthette volna a télikikötő mellé, ahol mint hajósnép közelebb lett volna a kereseténez és Buda egy öntudatosan fölépített, pittoreszk városrésszel gyarapodott volna.

Gyász. Lesujtó csapás, nehéz gyász érte *Szilágyi* Károlyt, ezt a finomlelkű, érző szívű embert, akinek leánya *Kafka* Gusztávné szül. *Szilágyi* Mária székesfővárosi tanítónő, december hó 20-án, hosszas szenvedések után, életének 27-ik évében, másfélévi boldog házasság után elhunyt. December hó 23-án (kedden) délután temették nagy gyászoló közönség részvéte mellett az óbudai temetőbe. A szülők életéből eltűnt napsugárt a nagyszámú rokonságon kívül siratják: férje *Kafka* Gusztáv, *Szilágyi* Károly és neje szül. *Bakody* Mária mint szülők, László, Dénes, Károly és Klára mint testvérei, özv. Bakody Jánosné szül. Kossár Eszter mint nagyanyja, Kafka Emil és neje szül. Holzbauer Lujza mint após és anyós. Kafka Albert, Kafka László mint sógorai, — de a lesujtott családdal gyászol annak minden tisztelője és barátja.

Wolf István MÁV főfelügyelő-állomásfőnököt a nemzeti munkavédelem szolgálatában kifejtett erős, hazafias érzülettől áthatott *önzetlen és fáradhatatlan* tevékenységéért a legmagasabb „Nemzeti Munkavédelem" jelvényével és okmánnyal tüntette ki a belügyminiszter. Kevesen dolgoztak annyit a nemzeti munkavédelem érdekében, mint éppen *Wolf* István, aki méltán megérdemelte ezt a kitüntetést.

Híres foglya volt 1793-ban Budának és bármily hihetetlenül hangzik, ez volt az első hadi repülőtiszt: — Jacques Garnerin, a híres léghajós, aki léghajóból kémlelte az ellenség hadállásait, mint a francia konvent biztosa. 1793-ban Marchiennesnél elfogták az osztrákok és mint hadifoglyot Budára küldték. Némely forrás szerint a pénzügyminisztérium melletti csonka toronyban volt elzárva, mások szerint a franciskánusok kolostorában, melyben ma az országos levéltár van. Ez a merész léghajós 1783-ban tanuja volt Lenormand francia fizikus kísérleteinek a szállóernyővel. Ez a tudós oly biztosra vette számításait, hogy két ilyen szállóernyővel a kezében előbb egy ház emeletéről, azután a montpellieri csillagvizsgáló tornyáról ugrott le szerencsésen. Garnerinnek ez jutott eszébe hosszú fogsága alatt és már készen is volt szállóernyője, hogy leugorjon a várból, amikor őrei észrevették és elvették tőle. Csak később szabadult meg budai fogságából Garnerin, amikor XVI. Lajos király leányáért kicserélték.

A Jeruzsálem nevű szemétlerakodótelep Albertfalva alatt — megtelt. Az egész lesüppedt területet magasan feltöltötték budai szeméttel, mely helyenkint belül ég. A dunaparton 10 méter magas part van szemétből, mert a Köztisztasági Hivatal statisztikája szerint naponkint átlag minden élő ember után fél kiló szemét jut elhordásra, ami Budán napi 150 ezer kiló szemetet jelent. Alkalmas hely Budán szemétlerakodásra nincsen, a pesti szeméttelepre való fuvarozás rettentően drága s így nem marad más, mint szemétégető kemencét állítani s azután a hamut értékesíteni, úttöltésre használva azt fel.

Dreher-Mauls Karácsonyfadísz tejcsokoládéból készül!

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I, Attila-u. 12

A Fővárosi Hirlap, az Egységes Községi Polgári Párt elismert közlönyének karácsonyi száma *Dacsó* Emil *szerkesztésében* rendkívül gazdag, a szokottnál is élénkebb tartalommal jelent meg. Cikkeket írtak: *Scitovszky* Béla és *Bud* János miniszterek, *Ripka* Ferenc főpolgármester, *Dési* Géza orsz. képviselő, *Harrer* Ferenc ny. alpolgármester *Dorner* Gyula min. tan., *Becsey* Antal és *Gaár* Vilmos bizottsági tagok. *Kozma* Jenő, az Egységes Községi Polgári Párt elnöke a választásokkal összefüggő aktuális várospolitikai kérdésekről számol be.

Óbudai nyelvemléknek (per analogiam „Halotti beszéd") tekintik az alábbi 1855-ben készült „Ének a Svábhegyről" című költeményt, mely a 75 év előtti magasan szárnyaló gondolkodást és zengzetes magyarságot örökíti meg:

Oh de Jönörü Svábhedt,
Kinek dedejére sok ember fel is metd
De ott mást nem dehed,
Hanem fogja magát lejöhed.

A virág. A közelgő karácsonyi és újévi ünnepek ismét előtérbe hozzák a legszebb és legideálisabb ajándékot — *a virágot.* Buda legrégibb és fővárosi viszonylatban is egyik legelőkelőbb szalónja a *Lohr Irma* virágüzlet a Fő-u. 1. sz. alatt, melynek fiatal, agilis tulajdonosa, ifj. *Nagy* Imre László, évről-évre újabb és újabb gyönyörű alkotásokkal lepi meg előkelő vásárló közönségét. Az idei meglepetés a cserepekben elhelyezett, vagy karos gyertyatartó formán kiképzett 25—30 *cm* magas *fenyőfácska,* mely parafinnal bepermetezve, apró gyertyácskáival, teljesen a behavazott karácsonyfa illúzióját kelti.

Gyász. Faludi Ágoston magánzó, volt törvényhatósági bizottsági tag elhunyt. Temetése december 18-án délután 4 órakor volt a Farkasréti temető halottasházából.

Méreg nélkül

A *„Reiss Bichl"* vagyis útikönyvetske 1768-iki kiadása szerint súlyos bírság rovatik arra az Istentől elrugaszkodott polgárra, aki *„purhadsannt"* vagyis *„tobákot füstöl vala".* Mária Terézia kegyes dicsőséges aszonykirályunk idejében cégéres bűn, ördöggel való cimboráskodás volt a füstölés, melyért súlyosan lakolt a megtévedt jámbor patricius. A zamatos füstölnivaló azonban idővel úgy elterjedt a budai tájcs burgerek és a magyar kurtanemesek között az aldunai rác naszádosok jóvoltából, hogy a királyasszony öregedő tollvonásai még jóváhagyták a pátens érvénybelépését, amely szerint a *tabákfivek árositássa megengedtetetik.* Nagy volt az öröm széles e hazában, több mint félszázadon át és a purzicsánnal való *„traficcálás"* csak akkor vált ürömmé, amikor a vatermörderes Bach-korszak magabúsult magyarjainak csibuk ügyeibe beleszólt a hegyessüvegű morva-cseh finánczsandár. Azóta sok idő telt el. A rokokó paróka lomtárba került, a Mária Terézia tallér rhénes forinttá, majd pengővé vedlett és a sokszázados birodalom oszlopai rombadőltek. Az emberek idegei megrendültek, a régi füstbéli holmiból búfelejtő lett, ami a füstölés boldog óráiban feledést, nyugalmat, szórakozást varázsolt az élet sivárságába. Minden megváltozott és soha jobbkor, mert tudós férfiak ördöngős és mégis egyszerű eljárással kivonták az aranyhajú szívnivalók méregfogát, amely az élvezet mellett sok keserves órát szerzett a gondkergető ifjaknak és öregeknek. A dohányszívás új korának határkövére a *Nikotex* van írva, amely a tobák zamatát, illatos aranyhaját teregeti a füst szerelmes hódolója elé, a nikotin mérges salakja nélkül. Amióta ez az eljárás megszületett, a dohányzótársadalom a „tobák" illatos füstjét saját magáért élvezi, anélkül, hogy az egészségére ártalmassá válnék. *Sz. J.*

A régi, ódon budai házak zsalugáteres ablakai mögött a spinét lágy hangjai mellett szórakoztak a szépanyáink. A bécsi valcerek, lengyel mazúrok és pukkedlis menüettek melódiái egymásután olvadtak fel a finom keskeny billentyűkön. Az unokák a zenekultúrát az elporladt biedermeyer kisasszonyoktól örökölték. A spinét lomtárba került ugyan, de a helyét sokféle típusú, messze földről hozott zongorák foglalták el, érzékeny kárára a belföld iparának. Amióta azonban a *Musica* gyártmányok közismertté váltak, megfordult a helyzet, az elfásult zenekultúra életre kapott és egyre többen keresik fel a *Musica* erzsébetkörúti mintatermét, ahol első kézből kitűnő modern zongorát kapnak.

Virágos Buda

Másfélezer kitüntetés Budának

Ha fürdőváros, legyen virágos, ez csak világos! — mondaná Ben Hekuba, a kiváló makama író látva azt az impozáns névsort, mely nemcsak hogy érmet és elismerő oklevelet kapott, hanem azt is bizonyítja, hogy ez a derék, józan budai nép rögtön megérti hivatását, ha kedves, okos dologban hívják munkára. A Virágos Budapest—Virágos Magyarország nevén indult mozgalom most osztotta szét az érmeket — köztük hatalmas, szép művű bronzérmet kapott a *Budai Napló* virágos ablaka és erkélye is — azok között, akik felhívására virággal díszítik külsőleg is a lakásukat, virágossá téve ezzel Budát.

Ime a névsor:

Aranyérem: Gellér Mihály, Majláth György gróf szállodaháza, Keleti Károly-u. 8, Pelzmann Ferencné Lorántffy Zsuzsanna-u. 5.

Ezüstérem: Berczell Jenő I., Krisztina-körút 44, Dióssy Kálmán I., Biró-u. 6/b, Dohnányi Ernőné dr. I., Széher-u. 16, Irgalmas rend III., Zsigmond-u. 8, János-szanatórium I., Városmajor-u. 68, Kézdi Kovács László, III., Római-fürdő, Kurfürst István I., Horthy Miklós-út 28, Leitgéb Imréné I., Hidegkúti-út 80., M. Kir. Kereskedelemügyi Minisztérium II., Lánchíd-u. 1, Sándor Antal I., Karácsonyi-u. 9, Siesta Szanatórium I., Ráth György-u. 5-7.

Jutalom és bronzéremmel kitüntetettek: Alapi Béláné I., Szirtes-u. 8, Arvé Károlyné I., Zsámbéki-u. 15, Bera Ferencné I., Horthy Miklós-u. 31, Budai Napló szerkesztősége I., Bors-u. 24, Fekete Béla I., Krisztina-körút 44, Hahn Lajos I., Agárdi-u. 14/b, Jakapovich Melinda I., Krisztina-körút 83, Krieggs-Au Emil, I., Krisztina-körút 44, Madáchy Boldizsár I., Bors-u. 5, Metzger Béla I., Enyedy-u. 11, Rabo Aranka I., Krisztina-körút 83, nahodi Rhétay Vilma I., Bors-u. 10, forgolányi Rózsa Szeréna I., Bors-u. 12, Wolffner László I., Naphegy-u. 17, Bőthy Andor I., Hidegkúti-út 25, Czillinger Kálmánné I., Lisznyai-u. 14, Császárfürdő-uszoda III. kerület, Gergely Edit I., Tarcali-út 14, Goldberger Sám. F. Fiai Rt. III., Lajos-u., dr. Gurh Ferenc II., Margit-körút 64, Huber Lajos I., Felsőhegy-u. 77, Kalmár Sándor I., Horthy Miklós-út 50, I., dr. Leoka Jeromos II., Margit-körút 1, I., Lőb Ernő II., Donáthi-u. 53, M. kir. Bocskay István reáliskolai nevelő intézet I., Hidegkúti-út 23, M. kir. Állami Térképészeti Intézet II., Retek-u., M. kir. Honvéd ker. Gyógykórház III., Zsigmond-u. 64, Martin Gyula III., Bécsi-út 88, III. ép., Nagy Imre László, II., Fő-u. 4, dr. Plenczner Lóránd, II., Ostrom-u. 29, II. 1, Sallak István III., Bécsi-út 88—92 I., özv. Sándor Lajosné II., Fő-út 52, II. 5, dr. Sipos Aladár II., Batthyányi-u. 95, II. 1, Schwarz Viktorné II., Huszti-u. 13, Schüller Gyuláné II., Riadó-u. 13, fsz., Szentmiklóssy Mártonné II., Margit-körút 95, Széchy Lajos II., Fő-u. 2, Szondy Sándor II., Riadó-u. 2, Szőnyi László II., Fő-u. 2, Tertyánszky Jenő III., Bécsi-út 88, III. ép., Török Pál III., Bécsi-út 88, III. ép., Vajda Pál II., Retek-u. 67, dr. Vayer Vilmosné I., Döbrentei-tér 5, II. 3, dr. Záborszky István I., Hidekúti-út 25, Zimmer Ferenc I., Krisztina-körút 147, V. 1.

A felsoroltakon kívül elismerő oklevél kitűntetésben és elismerésben részesült körülbelül *1200 budai lak, erkélydiszités és virágoskert.*

MAGYAR KERÁMIAI GYÁR R.-T
Iroda: VIII, József-krt 14. Telefón: J. 320-45. Gyár: X, Gyömrői-út 6
GYÁRT: Keramitköveket és lapokat, klinkerköveket és lapokat, utak, járdá belső helyiségek és pillérekhez. Chamotte, dinas és saválló téglát habarcsot. Különféle falitéglát. Vállal útburkolásokat.

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

Szerkesztő: SZÁSZHALMI JÓZSEF.

Gazdasági beszámoló

Irta: Friedlaender Andor,
a Budai Ált. Tp. vezérigazgatója.

A gazdasági élet nehéz helyzete az egész esztendőt uralta. A német események, valamint egyes belső momentumok nálunk is oktalan riadalmat okoztak a tőkések körében, azonban az egészséges megnyugvás és bizalom hamarosan ellensúlyozta a rémlátók aknamunkáját.

Elvitázhatlan tény az, hogy a gazdasági pangás világjelenség és nálunk is ez a fő oka a gazdasági bajoknak. Ezek a bajok igen súlyosak és a megélhetés szinte elviselhetetlen nehéz feladatok elé állít mindenkit. De ki kell mondani, hogy rémképek aláfestésével, gazdasági rémhírek terjesztésével csak rontanak a helyzeten, amelyet gondos munkával még mindig meg lehet menteni, mert hála Istennek, nagyobb a riadalom, a lárma és a sírás, mint a valóságos baj!

Célszerű gazdálkodással, kemény takarékossággal és az életigényeknek megfelelő átformálásával az állam és a magángazdaság pozíciója egyaránt megszilárdítható. Az életnívó a háború óta sok tekintetben emelkedett. A háború előtti létminimum standardját ma égbekiáltó nyomorúságnak nevezik. Az öltözködés, szórakozás kielégítésének vágya sokkal erősebb — és míg a háború előtti időkben természetes volt az, hogy a kisembernek egy hétköznapi és egy ünneplője volt, valamint az is természetes volt, hogy a vasárnapi szórakozás egy sétával vagy egy pohár sörrel el volt intézve, — ma a kisember divatja lépést tart a gazdagokéval és a szórakozásra békebeli jövedelme sem elég. *A konjunkturális idők forgatagából csak a magasabb igények maradtak meg, a konjunktúra jövedelmei nélkül. Ezt kell lefaragnunk.* Ugy testi, mint kulturális szükségleteink kielégítésével alkalmazkodni kell a kereseti viszonyokhoz. De a takarékosságot és az árnívó leszállítását arányba kell hozni a kereskedelem és az ipar életlehetőségeivel, mert könnyen válság és munkanélküliség lehet a következménye.

Törvényszerűleg be kell következnie a gabonaneműek után minden vonatkozású szükségleti cikk oly áralakulásának, hogy a kisebb kereseti lehetőségek kereteibe minden olyan szükségletünk beilleszthető legyen, mely a kisjövedelmű embert békében is ki tudta elégíteni. Vesztett háború után, a szétdarabolt, megcsonkított ország lakójának nem lehet több és magasabb életigénye, mint amilyen a háború előtti békevilágban volt.

A nagyjövedelműekről, a gazdagokról nem beszélek. Ezek élhetnek ahogyan akarnak és ezeknek kötelessége elsősorban a kulturális haladás minden fázisának felkarolásával a fejlődést támogatni.

Ami a magánosokra vonatkozik, ráillik egyúttal az államháztartásra is, mert nem gazdaságos a megcsonkított állam háztartásának túlzott ragyogtatása akkor, amikor az államot fenntartó adófizető társadalom válsággal küzd és kénytelen nemcsak a luxus, hanem az élet- és kultúrigényekkel is viszavonulni a háború előtti idők nívója alá.

Nálunk Budán már régebb idő óta folyamatban van az igények redukálása és észszerűen előtérbe lépett a racionalizálásra törekvő gazdálkodás elve, melynek eredménye az, hogy közönségünk takarékossági kedve megélénkült és mind sűrűbben keresték fel betéteikkel a takarékpénztárakat és bankokat. Bízunk a nyugodtabb, jobb jövőben és reméljük, hogy a megélhetési minimumot kielégítő olcsóbbodási és leegyszerűsítő folyamat a jövő esztendőre boldogabb karácsonyt hoz nemcsak Buda, hanem az egész ország lakosságának.

A családiház-építkezés a kisember legnagyobb gondja, elérhetetlen ábrándja volt eddig — tavasztól kezdve nem lesz többé az, mert *Rakovszky Iván dr.* a Közmunkatanács szociális érzékű elnökének kezdeményezésére összeülő ankét a székesfőváros építési problémáit végre közmegelégedésre meg fogja oldani.

A bankok, építési vállalkozók eddig is megtették a magukét. A családiház-építkezés mégis stagnált, *mert kis parcellák nem létesülhettek.* A mai viszonyok égetően sürgőssé tették ennek a kérdésnek a megoldását, mert 600 négyzetöles telkeken csak a Dáriusok tudnak építkezni. Valószínű, hogy a Közmunkatanács megértő magatartása lehetővé teszi, hogy tavaszra a kisépítkezés is meginduljon.

Telek ház lakás

Budai Napló
I. ker., Bors-utca 24. szám
Telefon: 502-96

Felvilágosítás kizárólag 1—3 óráig

TELEK

Rózsadomb legszebb helyén, autobusz megállónál, 380 négyszögöles telek olcsón eladó. (112)

Bercsényi-utca és Baranyai-út sarok, 1010 négyszögöl telek, minden közművekkel, nagyon olcsón eladó. Telefón: 824-44.

Rózsadomb alján 300 négyszögöles, befásított telkek, közművekkel és szép kilátással jutányosan eladók. (108)

Buda legszebb és legegészségesebb helyein. Istenhegyi-út 37. és Tamás-utca 21. szám alatt termő gyümölcsfákkal beültetett összes közműves, 300 öles villatelkek jutányosan kaphatók részletre is. Tulajdonos, Csollán ügyvéd, Váci-utca 42. Telefón: 846—58. Értekezés 4—6 óra között.

Drótkerítés, vasajtó, vaskapu kedvező fizetési feltételekkel Szinay István és Társa drótkerítésgyárában, V., Balaton-utca 12. Telefón 186—11.

Ujszentjános-kórháznál téli-nyári bérvillatelek egyik Szarvas-úton, a másik Virányos-úton közművekkel, fásítva, vaskerítéssel, déli fekvéssel, eladó. Ikervillának 6800, 10.200, 13.200, 8000 pengős részek. (102)

Szépvölgyi fenyvesben egyedülálló 16 holdas és a római Dunaparton 4 holdas telek szanatórium, weekend-telep részére eladó, vagy bérbeadó. Dr. Lugmayer József ügyvéd, II., Margit-körút 1. Automatatelefón 515—52.

Fery Oszkár-utcában 206 öles telek eladó. Építési iroda I., Naphegy-utca 21. Tel. 527—80.

Rózsadombon, Bimbó- és Vérhalom-utca mentén gyönyörű fekvésű 270 öles telkeink, dunai kilátással, eladók részletfizetésre is. Építési kölcsönt nyujtunk. Rózsadombi házépítő rt. V., József-tér 8. Telefón: 806—00.

Svábhegyen, a Városkúti-út és Béla király-út között 3000 négyszögöles telek eladó, 12 pengő négyszögölenkint. 20.000 pengős kölcsön első helyen betáblázva a Leszámítoló Banknál. (25)

KIZÁRÓLAG
ANTIK BÚTOROKAT
RESTAURÁL, ALAKÍT, SZAKSZERŰEN
*
AUSPITZ M.
II., ZSIGMOND U. 9
TELEFÓNSZÁM: AUTOMATA 626—47

BORZALMAS dolog
AZ ELETLEN KÉS, BOROTVA!
Élesíttesse CYGÁN FERENC köszörüssel
I., Pálya-u. 7. KORCSOLYA-KÖSZÖRÜLÉS!

FRISS VIRAGOK! SZOLID ÁRAK!
Telefón: A. 537-87
LOHR IRMA utóda
NAGY IMRE LÁSZLÓ
udvari szállító
II, Fő-utca 1

RUZICSKA
KÜLÖNLEGES KENYÉR A LEGÍZLETESEBB!
KAPHATÓ MINDENÜTT!

SZŰCS GŐZMOSODA
Kelmefestő és vegytisztító vállalata
az Orsz. Iparegyesület által aranyéremmel és díszoklevéllel kitüntetve
Főüzlet: I., Márvány-utca 36. Telefon: 519-73
Budai fiókok: I, Krisztina-krt 167. II, Fő-u. 60

Hidegkúti-úton, Star filmgyár mellett, villamos közelében, kettő à 298-öles telek, diófás parkban, összes közművekkel. (69)

Pasaréten villamosnál, autobusznál, huszonnyolc telek, ölenkint 30 pengő. Összes közművek minden telken. (104)

HÁZ

Széna-tér mellett egyemeletes ház eladó. (117)

Sósfürdőnél egyemeletes, 3 lakásos ház, összes közművekkel 40.000 pengő. 24.000 pengővel átvehető. — Ugyanott 150 öles telek is. (118)

Buda legszebb helyén négyszobás villa, külön házmesterlakással, olcsón eladó. Telefón József háromszázhat—negyvennégy.

Rózsadombon kétlakásos nagy villa, szép kerttel, alkalmi áron eladó. (109)

Délivasútnál négyszobás, modern alagsoros villa 20.000 pengővel átvehető. (111)

Rózsadombon egylakásos szép villa, nagy parkkal, előnyös fizetési feltételek mellett eladó. (110)

Különleges szépségű, elsőrangú építkezésű sarokbérház, étage fűtéssel, 55.500 pengő bérjövedelemmel, 11% nettó hozamra eladó. Részletes felvilágosítás a kiadóhivatalban. (107)

Sósfürdőnél 3 szobás, parkettás, adómentes urilak 18.000 pengő. (86)

Rózsadombon 6 szobás, gőzfűtéses villa 70.000 pengő. (57)

Városmajor-utca mellett pompás villa, 7 szobával, minden mellékhelyiséggel, parkos kerttel, luxuskivitelben, Vajda Zsigmond freskóival, eladó 130.000 pengőért. 25 évi adómentesség. (49)

Keresek családi házat, vagy villát villamoshoz közel, Buda belterületén, kizáróan déli fekvéssel, összes közművekkel. (116)

Keresek 4, esetleg 5 szobás villá 50—60.000 pengőig. (95)

Öröklakások 2—3—4 SZOBÁSOK
HALLAL, MODERN KIVITELBEN
(központi fűtés, melegvízszolgáltatás, gőzszárító, stb.) A Vérmezőre néző ATTILA-UTCA 95, 97, 99. sz. telken épülő Stilus Társasházban KAPHATÓK, 1931 május 1-re. V., Balaton-utca 10. Telefon: 168—23.

CSAK EGYSZER KÓSTOLJA MEG
A **PATHÓ**-FÉLE
német módra készült felvágott különlegességeket,
mindig fogyasztója lesz.
I., ROHAM-UTCA 6. SZ.
ÉVTIZED S CÉG

Szebb — Jobb — Olcsóbb
RÁDIÓ
CSILLÁROK, KELLÉKEK
NINCS PESTBUDÁN
IDŐT, PÉNZT TAKARÍT, HA ITT VÁSÁROL
KRISZTINA RÁDIÓHÁZ
I., KRISZTINA-KRT 141
TELEFÓNSZÁM: AUT. 566—83
Kedvező fizetési feltételek

ÉHGYOMORRA
naponkint igyék egy pohár
KRISTÁLY VIZET!

LAKÁS

Rózsadombon 5 szobás lakás, beüvegezett verandával, összkomforttal májusra kiadó. Elemi és leánygimnázium mellett. Autobusz megálló. (115)

Buda legegészségesebb vidékén 3 szobás, magasföldszintes szép lakás azonnalra, egy 5 szobás gyönyörű lakás május 1-re kiadó. Vígszínháztól 5 percnyire, autobusz megálló. Buday László-utca 5/b. Telefón 534—69.

4 és 5 szobás lakás azonnalra és 1931 máj. 1-re kiadó. I., Naphegy-utca 7.

Szépen bútorozott napos szoba, központi fűtéssel villában a Gellérthegy délkeleti oldalán, úr részére kiadó. I., Berényi-u. 10. fsz. jobb. Megtekintendő 3 óráig.

Budán, autobusz, villamos közelében egy, vagy kettőszobás lakást fürdőszobával sürgősen. (113)

Műtermet keresek egy- két szobával lehetően Buda belterületén. (114)

Műegyetem parkjával szemben, Budafoki-út 17. szám alatt kettő és négyszobás modern öröklakás és műterem háromszobás öröklakással eladó. Bővebbet a házgondnokságnál, hétköznap délután 3—4 óra között.

Egy—háromszobás komfortos lakások **hároméves** házban, központi fűtéssel, melegvízzel **budai hegyekre** legszebb szabad kilátással, **februárra, májusra**, Horthy Miklós-útnál. I., Fadrusz-u. 6. Építészmérnöknél. Telefón: Lá. 6—80.

Egy-, kettő-, három-, négy- és ötszobás lakás kiadó. Iroda: I., Naphegy-u. 21. Tel. 527—80.

Pasaréten, Németvölgyben, Krisztinában abszolút modern 4 szobás lakást keresek, kertes házban. (96)

ÜZLETHELYISÉG

Buda legszebb helyén, 2 épülő bérház mellett, melyekben üzlethelyiség nem lesz, vasportállal, karzat létesítésére alkalmas belmagassággal, bármely célra, de különösen mészáros, hentes, trafik, szabó, háztartási cikkek, festéküzlet stb. részére olcsó bérrel kiadók. Mészáros-utca 60/c.

Fernengel és Czickeli
élelmiszer csarnok
I., KRISZTINA-TÉR 9. Tel.: 509-29
Ajánlják, fűszer, csemege, ital, cukorka, zöldség, élőhal, baromfi, hizott ökör, borjú- és sertéshús, valamint hentes árukat
A VÁLASZTÉK NAGY, AZ ÁRAK VERSENYKÉPESEK. ÁRUK MINŐSÉGE FELÜLMULHATATLAN

GUMMI harisnyák, fűzők, gyógyhaskötők, női egészségügyi cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása
Hungária Kőszergyár R.-T. fiókja
Buda, I., Krisztina-tér 3. sz.

KLIMENT KENYÉR
ITŰNŐ
APAS-U. 35.

GÉPONDULÁLÁS
DAUERWELLEN
a legújabb rendszerű villanygéppel 15 P-től 20 pengőig
AMMER BALÁZS hölgyfodrász
I. KER., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 3/a

IDEÁLIS OTTHON
mindenkinek a leghőbb vágya. Ilyet biztosíthat magának azonnalra, ill. május 1-re beköltözhető hatodik és hetedik
KERTES
társasházunkban: a főváros legelőkelőbb helyein, a Horthy Miklós-út 79. sz. a. épült „Szent István-udvar"-ban és a Szent Imre-szobor szomszédságában már épülő „Hunnia-udvar"-ban. Adómentes 1, 2, 3, 4 szobás, elsőrendű építkezésű, olcsó fixáru
ÖRÖKLAKÁSOK
Minden öröklakáshoz kertrenéző hall, loggia, jövedelmező üzlethelyiségek. Kényelmes törlesztés.
Kívánatra képes prospektus!
A „Centrum" öröklakásai árvapénzek elhelyezésére alkalmasnak nyilvánittattak! Értékálló, biztos tőkebefektetés, cca 10% tisztajövedelem!
„CENTRUM"
HÁZÉPÍTŐ ÉS INGATLANVÁLLALAT,
HORTHY MIKLÓS-ÚT 9. 9-12, 3-5.
Telefon: Lágymányos 9—96.
ÖRÖKLAKÁS-ANGAZSMENT VEZE!

Budai Általános Takarékpénztár
Részvénytársaság
Budán, II., Fő-utca 9
Elfogad kamatoztatásra takarék- és folyószámlabetéteket.
Lekötött betétek után megállapodás szerint magas kamatot térítünk
Budai ingatlan-tulajdonosoknak gyors lebonyolítás mellett bekebelezett váltókölcsönöket nyujtunk
Mindennemű bank- és takarékpénztári ügyben készséggel állunk rendelkezésre
SAFE DEPOSIT

Ó-Buda-Ujlaki Takarékpénztár
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, III, LAJOS-UTCA 148. SZ.
TELEFÓN: AUTOMATA 624—57.
Betéteket elfogad könyvecskékre és folyószámlára a legmagasabb kamatozás mellett
Kölcsönöket folyósít váltóra, folyószámlákra, értékpapirokra a legelőnyösebb feltételek mellett

BÁCSKAI KONYHA!
A CSÁSZÁRFÜRDŐ
éttermeiben bácskai ételkülönlegességek, dunántúli borok!
ESTÉNKINT SCHRAMMELZENE
MEISTER ÉNEKEL
CSIRSZKA KONRÁD
VENDÉGLŐS
ALKALMI KÜLÖN TEREM!
POMPÁS KORAREGGELIKÁVÉ

HALWA S.
BUDÁN, I., SZENT JÁNOS-TÉR 4
TELEFON: AUTOMATA 507—37
Állami díszoklevél — Ezüstkoszorús mester
NAGY ARANYÉREMMEL KITÜNTETVE
Vadászfegyverek, fegyverjavítások, sportcikkek, cserkészfelszerelések
PUSKAMŰVES

Laptulajdonos: VIRAÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Viraág Béla.

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Bpest V., Ügynök-u. 8. — (Nyomdaigazgató: Linzer M.) —